

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΠΟΙΝΟΛΟΓΙΟ
ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ
(Ν. 5104/2024)

&

ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΩΝ
ΚΥΡΩΣΕΩΝ (Ν.2523/1997)

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΠΟΙΝΟΛΟΓΙΟ**ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ
(Ν. 5104/2024)****&****ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΩΝ
ΚΥΡΩΣΕΩΝ (Ν.2523/1997)**ΕΚΔΟΣΗ 18η (2024)

ΕΝΗΜΕΡΩΜΕΝΗ ΚΑΙ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ 5104/2024

Με τη συνεργασία

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΘ. ΖΑΡΚΑΛΗ

Οικονομολόγου - Δ/ντή σύνταξης περιοδικού «ΛΟΓΙΣΤΗΣ»

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΤΟΤΣΗ»

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 44 - 106 79 ΑΘΗΝΑ. ΤΗΛ. 210.33.88.040, www.totsisgroup.gr
ΜΑΙΟΣ 2024

ΚΑΘΕ ΓΝΗΣΙΟ ΑΝΤΙΤΥΠΟ ΦΕΡΕΙ ΤΗΝ ΥΠΟΓΡΑΦΗ
ΤΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΤΟΤΣΗ»

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Η προηγούμενη 17η έκδοση του Φορολογικού Ποινολογίου (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας και Κώδικας Διοικητικών και Ποινικών Κυρώσεων) ήταν ενημερωμένη μέχρι και το νόμο **5001/2022** και εμπλουτισμένη με τις αποφάσεις και εγκυκλίους του Υπουργείου Οικονομικών μέχρι τον Δεκέμβριο 2022.

Έκτοτε και μέχρι σήμερα εκδόθηκαν οι νόμοι **5036/2023, 5039/2023, 5042/2023, 5045/2023, 5047/2023, 5073/2023, 5079/2023, 5090/2024, 5092/2024** και **5104/2024** που τροποποίησαν και αντικατέστησαν διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας και του Κώδικα Διοικητικών και Ποινικών Κυρώσεων και εκδόθηκαν νέες αποφάσεις και διοικητικές λύσεις, οι οποίες παρατίθενται κάτω από κάθε άρθρο των ανωτέρω δύο κωδίκων. Σημειώνεται ότι οι διοικητικές λύσεις μέχρι τον Δεκέμβριο του 2022 αναγράφονται εν περιλήψει και με παραπομπή για το πλήρες κείμενό τους στην προηγούμενη 17η έκδοση.

Από τους ανωτέρω νόμους πρέπει να γίνει ειδική μνεία στο νόμο **5104/2024 (ΦΕΚ 58/τ. Α' /19.4.2024)** με τον τίτλο «**Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις**» ο οποίος αντικατέστησε τον νόμο 4987/2022. Στον παρόντα Κώδικα ο νέος νόμος τίθεται κατ' άρθρο με την αιτιολογική του έκθεση όπως και ο προϊσχύσας νόμος 4987/2022 ενημερωμένος μέχρι και τον νόμο **5092/2024**.

Εκτός των ανωτέρω κωδίκων περιλαμβάνονται τα Παραρτήματα με το νόμο **4557/2018** που αφορά την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας ενημερωμένο μέχρι και τον νόμο **5090/2024** και τους νόμους **4305/2014** και **4321/2015** σχετικά με τις ρυθμίσεις βεβαιωμένων οφειλών προς το Δημόσιο ενημερωμένους μέχρι και το νόμο **5104/2024**, καθώς και αλφαβητικά και αριθμητικά ευρετήρια.

Στις υποσημειώσεις του βιβλίου αναφέρονται οι τροποποιούσες και τροποποιούμενες διατάξεις, καθώς και η έναρξη ισχύος ή κατάργησης των τροποποιούμενων και καταργούμενων.

Όπως στις προηγούμενες εκδόσεις, έτσι και στην παρούσα, οι νέες και οι τροποποιούμενες διατάξεις παρατίθενται μέσα σε ράστερ για να τις εντοπίζει ευκολότερα ο αναγνώστης.

Αθήνα, Μάιος 2024

ΧΡΗΣΤΟΣ Ν. ΤΟΤΣΗΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΗΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

	ΣΕΛ.
Κωδικοποίηση διατάξεων Ν. 5104/2024	13

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΚΥΡΩΣΕΩΝ

Κωδικοποίηση διατάξεων Ν. 2523/1997	713

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι. Νόμος 4557/2018 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις»	821
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ. Νόμος 4305/2014 (άρθρο 51) Ρύθμιση οφειλών προς τη Φορολογική Διοίκηση	919
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ. Νόμος 4321/2015 (άρθρα 1-17) Ρυθμίσεις για την επανεκκίνηση της οικονομίας	927

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ

Αλφαβητικό ευρετήριο Ν. 5104/2024	939
Αλφαβητικό ευρετήριο Ν. 2523/1997	945
Αριθμητικό ευρετήριο αποφάσεων, εγκυκλίων και εγγράφων	951

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ
(Ν. 5104/2024)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ
(Οι αριθμοί παραπέμπουν στις σελίδες)

ΕΝΟΤΗΤΑ Ι
ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

ΜΕΡΟΣ Α'
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

	Σελ.
Άρθρο 1: Σκοπός	15
Άρθρο 2: Αντικείμενο	16
Άρθρο 3: Ορισμοί	17

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΟΡΙΖΟΝΤΙΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 4: Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων, ανάθεση καθηκόντων και εξουσιοδότηση Υπογραφής	19
Άρθρο 5: Κοινοποίηση πράξεων και λοιπών εγγράφων από τη Φορολογική Διοίκηση	21
Άρθρο 6: Έγγραφα	29
Άρθρο 7: Προθεσμίες	73
Άρθρο 8: Φορολογικός εκπρόσωπος και φορολογικός αντιπρόσωπος	74
Άρθρο 9: Ερμηνευτικές εγκύκλιοι και οδηγίες	78

ΜΕΡΟΣ Β'
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΚΑΙ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΝΗΜΕΡΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο 10: Εγγραφή στο φορολογικό μητρώο και απόδοση Αριθμού Φορολογικού Μητρώου	79
Άρθρο 11: Έναρξη και μεταβολές άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας	101
Άρθρο 12: Αποδεικτικό ενημερότητας και βεβαίωση οφειλής	105

ΜΕΡΟΣ Γ'
ΤΗΡΗΣΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ - ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Άρθρο 13: Λογιστικά αρχεία - βιβλία και στοιχεία	140
Άρθρο 14: Πληροφορίες από τον φορολογούμενο	142
Άρθρο 15: Πληροφορίες από τρίτους	158
Άρθρο 16: Υποχρεωτική ηλεκτρονική διαβίβαση πληροφοριών	168

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Άρθρο 17:	Υποχρεωτική διασύνδεση των τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης ημεδαπής και αλλοδαπής με τη Φορολογική Διοίκηση	241
Άρθρο 18:	Υποχρεώσεις οντοτήτων που δραστηριοποιούνται στον τομέα υπηρεσιών πληρωμών μέσω κάρτας	247
Άρθρο 19:	Υποχρεώσεις παρόχων υπηρεσιών πληρωμών αναφορικά με την αντιμετώπιση της απάτης στον τομέα του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας	249
Άρθρο 20:	Στοιχεία και πληροφορίες σε ξένη γλώσσα	259
Άρθρο 21:	Διαφύλαξη πληροφοριών – απόρρητο	261

ΜΕΡΟΣ Δ'

ΥΠΟΒΟΛΗ ΔΗΛΩΣΕΩΝ

Άρθρο 22:	Υποβολή φορολογικής δήλωσης	271
Άρθρο 23:	Υποβολή τροποποιητικής φορολογικής δήλωσης	273
Άρθρο 24:	Δήλωση με επιφύλαξη	287

ΜΕΡΟΣ Ε'

ΕΝΔΟΟΜΙΑΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

Άρθρο 25:	Φάκελος Τεκμηρίωσης	289
Άρθρο 26:	Προέγκριση μεθοδολογίας ενδοομικής τιμολόγησης	305

ΜΕΡΟΣ ΣΤ'

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

Άρθρο 27:	Φορολογικός έλεγχος	316
Άρθρο 28:	Διάρκεια ελέγχου	329
Άρθρο 29:	Πρόσβαση στα λογιστικά αρχεία - βιβλία και στοιχεία	330
Άρθρο 30:	Διενέργεια επιτόπιου φορολογικού ελέγχου	332
Άρθρο 31:	Επιλογή υποθέσεων προς έλεγχο	335
Άρθρο 32:	Μέθοδοι έμμεσου προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης	358
Άρθρο 33:	Διαδικασία προσδιορισμού φόρου μετά το πέρας του φορολογικού ελέγχου	369
Άρθρο 34:	Έλεγχος υποθέσεων που διαβιβάζονται από τη Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος και τη Διεύθυνση Οικονομικής Αστυνομίας	371
Άρθρο 35:	Αμοιβαία διοικητική συνδρομή	374

ΜΕΡΟΣ Ζ'

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 36:	Είδη προσδιορισμού φόρου	376
Άρθρο 37:	Παραγραφή	394
Άρθρο 38:	Έκδοση και κοινοποίηση πράξης προσδιορισμού φόρου	401
Άρθρο 39:	Γενικός κανόνας απαγόρευσης καταχρήσεων	404

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Η' ΕΙΣΠΡΑΞΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 40:	Αρμόδια όργανα	407
Άρθρο 41:	Καταβολή φόρου	409
Άρθρο 42:	Επιστροφή φόρου	411
Άρθρο 43:	Σειρά εξόφλησης	440

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

Άρθρο 44:	Απαρίθμηση εκτελεστών τίτλων	442
Άρθρο 45:	Λήψη διασφαλιστικών μέτρων	444

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΜΕΤΡΑ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

Άρθρο 46:	Ατομική ειδοποίηση καταβολής οφειλής/υπερμερίας	462
Άρθρο 47:	Αναγκαστική εκτέλεση	466
Άρθρο 48:	Λήψη μέτρων σε περίπτωση υπόνοιας καταδολίευσης	469
Άρθρο 49:	Αλληλέγγυα ευθύνη	471

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΦΟΡΩΝ

Άρθρο 50:	Παραγραφή εισπραξης φόρων	480
Άρθρο 51:	Αμοιβαία συνδρομή στην εισπραξη απαιτήσεων από φόρους στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	483

ΜΕΡΟΣ Θ' ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΙΜΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΔΗΛΩΣΕΩΝ, ΤΗΝ ΤΗΡΗΣΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ, ΤΗ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΚΡΥΨΗ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΑΣ ΥΛΗΣ

Άρθρο 52:	Τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής	484
Άρθρο 53:	Κυρώσεις για παράλειψη υποβολής ή εκπρόθεσμη υποβολή φορολογικών δηλώσεων και δηλώσεων πληροφοριακού χαρακτήρα και παράλειψη χορήγησης στοιχείων που ζητούνται από τη Φορολογική Διοίκηση	488
Άρθρο 54:	Κυρώσεις για την υποβολή ανακριβούς δήλωσης	504

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Άρθρο 55:	Πρόστιμα εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή υποβολής ανακριβούς/ατελούς Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών ή Φακέλου Τεκμηρίωσης Ενδοομιλικών Συναλλαγών	508
Άρθρο 56:	Πρόστιμα εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή υποβολής ανακριβούς/ατελούς έκθεσης ανά χώρα και δηλωτέας διασυννοριακής ρύθμισης	510
Άρθρο 57:	Παραβάσεις σχετικές με την απεικόνιση των οικονομικών συναλλαγών	513
Άρθρο 58:	Παραβάσεις σχετικές με την ηλεκτρονική διαβίβαση στοιχείων - Παράλειψη διαβίβασης στοιχείων προς τη Φορολογική Διοίκηση	523

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΠΑΡΟΧΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΡΙΤΟΥΣ ΣΥΝΑΛΛΑΣΣΟΜΕΝΟΥΣ

Άρθρο 59:	Παράλειψη υποβολής στοιχείων τρίτων	527
Άρθρο 60:	Υποχρεώσεις τρίτων για τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων	535
Άρθρο 61:	Χρόνος επιβολής τόκων και προστίμων στον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων	578

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΧΡΗΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΒΡΑΒΕΥΣΗ ΛΟΓΩ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ ΚΑΤΟΠΙΝ ΕΠΩΝΥΜΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ

Άρθρο 62:	Χρηματική επιβράβευση προσώπων κατόπιν επιβολής προστίμου μετά από επώνυμη καταγγελία στην εφαρμογή σάρωσης «QR code appodixi» της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων	579

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΙΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Άρθρο 63:	Παραβάσεις σχετικές με τη διασύνδεση των τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης	582
Άρθρο 64:	Κυρώσεις για παραβίαση των υποχρεώσεων διασύνδεσης των τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης με την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων	585

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ, ΣΥΡΡΟΗ, ΥΠΟΤΡΟΠΗ

Άρθρο 65:	Επιβολή, κοινοποίηση και πληρωμή προστίμων	587
Άρθρο 66:	Κυρώσεις σε περίπτωση συρροής παραβάσεων	590
Άρθρο 67:	Κυρώσεις σε περίπτωση υποτροπής	591
Άρθρο 68:	Αρμοδιότητες Φορολογικής Διοίκησης κατά την ποινική διαδικασία ...	592
Άρθρο 69:	Παραπομπή εγκλημάτων φοροδιαφυγής σε ποινική δίκη	594
Άρθρο 70:	Παρεμπόδιση, υπόθαλψη και συνέργεια	595

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Άρθρο 71:	Απαλλαγή λόγω ανωτέρας βίας	596

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΜΟΙΒΑΙΟΥ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

Άρθρο 72:	Ενδικοφανής προσφυγή	597
Άρθρο 73:	Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού	627
Άρθρο 74:	Ακύρωση ή τροποποίηση άμεσου προσδιορισμού φόρου, πράξης προσδιορισμού φόρου και πράξης επιβολής προστίμου	644

ΜΕΡΟΣ ΙΑ'

ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 75:	Αποδοχή πράξεων στο πλαίσιο φορολογικού ελέγχου	646
Άρθρο 76:	Επαρκής αιτιολογία	648
Άρθρο 77:	Βάρος απόδειξης	649
Άρθρο 78:	Φορολογικό πιστοποιητικό	650

ΜΕΡΟΣ ΙΒ'

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ - ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 79:	Εγκλήματα φοροδιαφυγής	656
Άρθρο 80:	Αυτουργοί και συνεργοί	664
Άρθρο 81:	Μηνυτήρια αναφορά και ποινική διαδικασία	667
Άρθρο 82:	Αναστολή της ποινής	670

ΜΕΡΟΣ ΙΓ'

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ, ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 83:	Εξουσιοδοτικές διατάξεις	671
Άρθρο 84:	Μεταβατικές διατάξεις	691
Άρθρο 85:	Τελικές διατάξεις	698
Άρθρο 86:	Καταργούμενες διατάξεις	699

ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΙΙ ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 117:	Έναρξη ισχύος	700
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'	.....	701
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'	.....	703

ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Ν. 5104/2024

Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις

(ΦΕΚ 58/τ. Α'/19.4.2024)

Η Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ Α' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 1

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του παρόντος είναι η καθιέρωση ενός διαφανούς και σαφούς τρόπου επικοινωνίας των φορολογουμένων με τη Φορολογική Διοίκηση, καθώς και των διαδικασιών με τις οποίες η τελευταία βεβαιώνει και εισπράττει δημόσια έσοδα, μέσω ενός ενιαίου, επικαιροποιημένου και απλουστευμένου Κώδικα.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 Ν. 5104/2024

Προβλέπονται ο σκοπός και το αντικείμενο του σχεδίου νόμου.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 1. Γενικά.- Ο Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας (εφεξής «ο Κώδικας») καθορίζει τη διαδικασία προσδιορισμού (βεβαίωσης) και εισπράξης των εσόδων του Δημοσίου που ορίζονται στο άρθρο 2, καθώς και τις κυρώσεις για τη μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, η οποία ρυθμίζει τα έσοδα αυτά.

ΑΡΘΡΟ 2

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Αντικείμενο του παρόντος είναι η συστηματοποίηση των φορολογικών διαδικασιών σε ενιαίο Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας που καλύπτει τους παρακάτω φόρους και δημόσια έσοδα:

- α) Φόρο Εισοδήματος.
- β) Φόρο Προστιθέμενης Αξίας.
- γ) Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων.
- δ) Φόρο Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών και Κερδών από Τυχερά Παίγνια.
- ε) Φόρους, τέλη, εισφορές ή χρηματικές κυρώσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Α' του Κώδικα και κάθε άλλο φόρο, τέλος, εισφορά ή χρηματική κύρωση για τον προσδιορισμό (βεβαίωση) ή την είσπραξη των οποίων, κατά την 1η Ιανουαρίου 2014, εφαρμόζονται ανάλογα οι αντίστοιχες διατάξεις των φορολογιών των περ. α) και β).
- στ) Χρηματικές κυρώσεις και τόκους, οι οποίοι προβλέπονται από τον Κώδικα.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 Ν. 5104/2024

Προβλέπονται ο σκοπός και το αντικείμενο του σχεδίου νόμου.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 2. Πεδίο εφαρμογής.- Οι διατάξεις του Κώδικα ισχύουν για τα εξής δημόσια έσοδα:

- α) Φόρο Εισοδήματος,
- β) Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.),
- γ) Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.),
- δ) Φόρο Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών και Κερδών από Τυχερά Παίγνια,
- ε) Φόρους, τέλη, εισφορές ή χρηματικές κυρώσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα του Κώδικα και κάθε άλλο φόρο, τέλος, εισφορά ή χρηματική κύρωση για τον προσδιορισμό (βεβαίωση) ή είσπραξη των οποίων, κατά την 1η.1.2014, εφαρμόζονται ανάλογα οι αντίστοιχες διατάξεις των φορολογιών των περ. α' και β',
- στ) Χρηματικές κυρώσεις και τόκους, οι οποίοι προβλέπονται από τον Κώδικα.

ΑΡΘΡΟ 3

ΟΡΙΣΜΟΙ

Για τους σκοπούς του Κώδικα ισχύουν οι ορισμοί της κείμενης νομοθεσίας, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στον Κώδικα. Οι παρακάτω ορισμοί ισχύουν για τους σκοπούς του Κώδικα:

α) ως «φορολογούμενος» νοείται:

αα) κάθε πρόσωπο που υποχρεούται να καταβάλλει φόρο, τέλος, εισφορά ή χρηματική κύρωση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα ή έχει οποιαδήποτε άλλη φορολογική υποχρέωση ή

αβ) κάθε πρόσωπο που υποχρεούται να παρακρατεί φόρους και να τους αποδίδει στη Φορολογική Διοίκηση,

β) ως «πρόσωπο» νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, καθώς και κάθε είδους νομική οντότητα,

γ) ως «νομικό πρόσωπο» νοείται κάθε επιχείρηση ή εταιρεία με νομική προσωπικότητα και κάθε ένωση επιχειρήσεων ή εταιρειών με νομική προσωπικότητα,

δ) ως «νομική οντότητα» νοείται κάθε μόνρφωμα εταιρικής ή μη οργάνωσης και κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα που δεν είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, όπως, ιδίως, συνεταιρισμός, οργανισμός, υπεράκτια ή εξωχώρια εταιρεία, κάθε μορφής εταιρεία ιδιωτικών επενδύσεων, κάθε μορφής καταπίστευμα ή εμπίστευμα ή οποιοδήποτε μόνρφωμα παρόμοιας φύσης, κάθε μορφής ίδρυμα, σωματείο ή οποιοδήποτε μόνρφωμα παρόμοιας φύσης, κάθε μορφή προσωπικής επιχείρησης ή οποιαδήποτε οντότητα προσωπικού χαρακτήρα, κάθε μορφής κοινή επιχείρηση, κάθε μορφής εταιρεία διαχείρισης κεφαλαίου ή περιουσίας ή διαθήκης ή κληρονομίας ή κληροδοσίας ή δωρεάς, κάθε φύσης κοινοπραξία, κάθε μορφής εταιρεία αστικού δικαίου, συμμετοχικές ή αφανείς εταιρείες, κοινωνίες αστικού δικαίου,

ε) ως «νόμιμη προθεσμία καταβολής» νοείται το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο καταβάλλονται οι φόροι και τα πρόστιμα, όπως προβλέπεται στον νόμο που επιβάλλει την αντίστοιχη φορολογία και στον Κώδικα, ενώ ως «ληξιπρόθεσμα» νοούνται οι φόροι και τα πρόστιμα μετά την παρέλευση του ανωτέρου χρονικού διαστήματος,

στ) ως «Φορολογική Διοίκηση» νοείται η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.),

ζ) ως «Διοικητής» νοείται ο Διοικητής της Α.Α.Δ.Ε.,

η) ως «Υπουργός» νοείται ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών,

θ) ως «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος» νοείται ο ν. 4172/2013 (Α' 167),

ι) ως «φορολογικός κάτοικος» νοείται οποιοδήποτε πρόσωπο θεωρείται φορολογικός κάτοικος, σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος,

ια) ως «ψηφιοποιημένη ιδιόχειρη υπογραφή» νοείται η ιδιόχειρη υπογραφή που τίθεται με φυσική παρουσία του υπογράφοντος σε επιφάνεια καταγραφής (tablet) με χρήση γραφίδας, η οποία έχει την ίδια νομική και αποδεικτική ισχύ με την ιδιόχειρη υπογραφή φυσικού προσώπου επί χάρτου,

ιβ) ως «υποτροπή» νοείται η διάπραξη της παράβασης εντός χρονικού διαστήματος πέντε (5) ετών από την κοινοποίηση της πράξης, με την οποία διαπιστώθηκε ίδια

παράβαση και επιβλήθηκε κύρωση γι' αυτήν. Νέα υποτροπή είναι η διάπραξη νέας ίδιας παράβασης μετά την υποτροπή, εντός πέντε (5) ετών από την κοινοποίηση της πράξης, με την οποία διαπιστώθηκε η αρχική παράβαση και επιβλήθηκε κύρωση γι' αυτήν,

ιγ) ως «παρακρατούμενοι φόροι, τέλη και εισφορές» νοούνται εκείνοι που ρητά ορίζονται σε επιμέρους διατάξεις ότι παρακρατούνται και τελικά αποδίδονται στο Δημόσιο ή άλλον φορέα από πρόσωπο διάφορο του πραγματικού φορολογούμενου.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 Ν. 5104/2024

Περιγράφονται οι βασικοί ορισμοί.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 3. Πεδίο εφαρμογής.- Για τους σκοπούς του Κώδικα ισχύουν οι ορισμοί της κείμενης νομοθεσίας, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στον Κώδικα. Οι παρακάτω ορισμοί ισχύουν για τους σκοπούς του Κώδικα:

α) ως «φορολογούμενος» νοείται:

αα) κάθε πρόσωπο που υποχρεούται να καταβάλλει φόρο, τέλος, εισφορά ή χρηματική κύρωση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα ή έχει οποιαδήποτε άλλη φορολογική υποχρέωση ή

αβ) κάθε πρόσωπο που υποχρεούται να παρακρατεί φόρους και να τους αποδίδει στην Φορολογική Διοίκηση,

β) ως «πρόσωπο» νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, καθώς και κάθε είδους νομική οντότητα,

γ) ως «νομικό πρόσωπο» νοείται κάθε επιχείρηση ή εταιρεία με νομική προσωπικότητα ή και κάθε ένωση επιχειρήσεων ή εταιρειών με νομική προσωπικότητα,

δ) ως «νομική οντότητα» νοείται κάθε μάρφωμα εταιρικής ή μη οργάνωσης και κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα που δεν είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, όπως ιδίως συνεταιρισμός, οργανισμός, υπεράκτια ή εξωχώρια εταιρεία, κάθε μορφής εταιρεία ιδιωτικών επενδύσεων, κάθε μορφής καταπίστευμα ή εμπίστευμα ή οποιοδήποτε μάρφωμα παρόμοιας φύσης, κάθε μορφής ίδρυμα, σωματείο ή οποιοδήποτε μάρφωμα παρόμοιας φύσης, κάθε μορφή προσωπικής επιχείρησης ή οποιαδήποτε οντότητα προσωπικού χαρακτήρα, κάθε μορφής κοινή επιχείρηση, κάθε μορφής εταιρεία διαχείρισης κεφαλαίου ή περιουσίας ή διαθήκης ή κληρονομιάς ή κληροδοσίας ή δωρεάς, κάθε φύσης κοινοπραξία, κάθε μορφής εταιρεία αστικού δικαίου, συμμετοχικές ή αφανείς εταιρείες, κοινωνίες αστικού δικαίου,

ε) ως «νόμιμη προθεσμία καταβολής» νοείται το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο καταβάλλονται οι φόροι και τα πρόστιμα, όπως προβλέπεται στον νόμο που επιβάλλει την αντίστοιχη φορολογία και στον Κώδικα, ενώ ως «ληξιπρόθεσμα» νοούνται οι φόροι και τα πρόστιμα μετά την παρέλευση του ανωτέρου χρονικού διαστήματος,

στ) ως «Φορολογική Διοίκηση» νοείται η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ),

ζ) ως «Διοικητής» νοείται ο Διοικητής της ΑΑΔΕ,

η) ως «Υπουργός» νοείται ο Υπουργός Οικονομικών,

θ) ως «φορολογικός κάτοικος» νοείται οποιοδήποτε πρόσωπο θεωρείται φορολογικός κάτοικος, σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.).

ι) ως «ψηφιοποιημένη ιδιόχειρη υπογραφή» νοείται η ιδιόχειρη υπογραφή που τίθεται με φυσική παρουσία του υπογράφοντος σε επιφάνεια καταγραφής (tablet) με χρήση γραφίδας, η οποία έχει την ίδια νομική και αποδεικτική ισχύ με την ιδιόχειρη υπογραφή φυσικού προσώπου επί χάρτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΟΡΙΖΟΝΤΙΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΑΡΘΡΟ 4

**ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ, ΑΝΑΘΕΣΗ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ**

1. Ο Διοικητής δύναται να μεταβιβάζει αρμοδιότητες και να αναθέτει τα καθήκοντά του ή της Φορολογικής Διοίκησης, σύμφωνα με τον Κώδικα και την κείμενη νομοθεσία, σε όργανα της Φορολογικής Διοίκησης. Επίσης, δύναται να εξουσιοδοτεί ιεραρχικά υφιστάμενά του όργανα να υπογράφουν, με εντολή του, πράξεις ή άλλα έγγραφα της αρμοδιότητάς του. Η άσκηση της αρμοδιότητας που μεταβιβάστηκε και η εξουσιοδότηση υπογραφής μπορεί να αφορά περισσότερα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης. Επιτρέπεται η περαιτέρω εξουσιοδότηση υπογραφής από τα όργανα στα οποία μεταβιβάστηκαν οι αρμοδιότητες ή τα οποία εξουσιοδοτήθηκαν να υπογράφουν από τον Διοικητή, σε ιεραρχικά υφιστάμενα όργανα αυτών, στις περιπτώσεις που αυτό προβλέπεται από τις αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση των εδαφίων πρώτου και δεύτερου.

2. Οι αποφάσεις για μεταβίβαση αρμοδιότητας, ανάθεση καθήκοντος ή εξουσιοδότηση υπογραφής μπορεί να τροποποιούνται εν όλω ή εν μέρει από το όργανο που τις εξέδωσε.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4 Ν. 5104/2024

Χορηγείται προς τον Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) η δυνατότητα να μεταβιβάζει αρμοδιότητες και να αναθέτει καθήκοντα του ίδιου ή της Φορολογικής Διοίκησης σύμφωνα με τον Κώδικα και την κείμενη νομοθεσία σε όργανα της Φορολογικής Διοίκησης, τα οποία και δύναται να ανακαλεί ελευθέρως οποτεδήποτε. Με τον τρόπο αυτό δίνεται ευελιξία στη φορολογική διοίκηση στην άσκηση των αρμοδιοτήτων της, προκειμένου να επιτυγχάνονται τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 4. Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων, ανάθεση καθηκόντων και εξουσιοδότηση υπογραφής.- 1. Ο Διοικητής δύναται, με απόφαση του, να μεταβιβάζει αρμοδιότητες και να αναθέτει τα καθήκοντά του ή της Φορολογικής Διοίκησης, σύμφωνα με τον Κώδικα και την κείμενη νομοθεσία, σε όργανα της Φορολογικής Διοίκησης. Επίσης, δύναται, με απόφασή του, να εξουσιοδοτεί ιεραρχικά υφιστάμενά του όργανα να υπογράφουν, με εντολή του, πράξεις ή άλλα έγγραφα της αρμοδιότητάς του. Η άσκηση της αρμοδιότητας που μεταβιβάστηκε και η εξουσιοδότηση υπογραφής μπορεί, σύμφωνα με την απόφαση του Διοικητή, να αφορά περισσότερα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης. Επιτρέπεται η περαιτέρω εξουσιοδότηση υπογραφής από τα όργανα στα οποία μεταβιβάστηκαν οι αρμοδιότητες ή τα οποία εξουσιοδοτήθηκαν να υπογράφουν από τον Διοικητή, σε ιεραρχικά υφιστάμενα όργανα αυτών, στις περιπτώσεις που αυτό προβλέπεται από τις αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση των εδαφίων πρώτου και δεύτερου.

2. Οι αποφάσεις για μεταβίβαση αρμοδιότητας, ανάθεση καθήκοντος ή εξουσιοδότηση υπο-

γραφής μπορεί να τροποποιούνται εν όλω ή εν μέρει από το όργανο που τις εξέδωσε.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. Δ6Α 1198349/31.12.2013.- Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων και εξουσιοδότηση υπογραφής “Με Εντολή Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων” στους Προϊσταμένους των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ), των Ελεγκτικών Κέντρων, της Επιχειρησιακής Μονάδας Είσπραξης και της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης, καθώς και των υφιστάμενων αυτών οργάνων.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 230)

ΑΡΘΡΟ 5

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

1. Η κοινοποίηση πράξεων και λοιπών εγγράφων που εκδίδει σύμφωνα με τον Κώδικα η Φορολογική Διοίκηση, γίνεται με ψηφιακά μέσα με την επιφύλαξη της παρ. 7 του παρόντος και της παρ. 2 του άρθρου 83.

2. Αν η πράξη ή το έγγραφο αφορά φυσικό πρόσωπο, η ψηφιακή κοινοποίηση συντελείται με την ανάρτησή τους στον λογαριασμό του εν λόγω προσώπου ή του νόμιμου αντιπροσώπου του ή του φορολογικού εκπροσώπου του ή του φορολογικού αντιπροσώπου του στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης και την ηλεκτρονική ειδοποίηση στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του.

3. Αν η πράξη ή το έγγραφο αφορά νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, η ψηφιακή κοινοποίηση συντελείται με την ανάρτησή τους στον λογαριασμό του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας ή του νόμιμου εκπροσώπου ή του φορολογικού εκπροσώπου ή του φορολογικού αντιπροσώπου τους στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης, την οποία ακολουθεί ειδοποίηση στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τους. Η νομιμότητα της κοινοποίησης δεν θίγεται στην περίπτωση παραίτησης των προσώπων του πρώτου εδαφίου, εφόσον κατά τον χρόνο της κοινοποίησης δεν είχε γνωστοποιηθεί στη Φορολογική Διοίκηση ο διορισμός νέου νόμιμου ή φορολογικού εκπροσώπου ή φορολογικού αντιπροσώπου. Η ψηφιακή κοινοποίηση πράξεων ή εγγράφων που εκδίδονται στο πλαίσιο των ειδικών καθεστώτων των άρθρων 47β, 47γ και 47δ του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ν. 2859/2000, Α' 248) ή στο πλαίσιο των ειδικών καθεστώτων άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πραγματοποιείται: είτε α) με ανάρτησή τους στον λογαριασμό του υποκείμενου στον φόρο ή του μεσάζοντα, στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης, την οποία συνοδεύει ηλεκτρονική ειδοποίηση στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του, είτε β) με μόνη την αποστολή αυτών στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αν το πρόσωπο στο οποίο αφορά η κοινοποίηση δεν διαθέτει λογαριασμό με λειτουργικότητα ανάρτησης στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης.

4. Πράξη ή έγγραφο που κοινοποιείται ψηφιακά στον λογαριασμό φυσικού, νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, σύμφωνα με τις παρ. 1 έως 3, θεωρείται ότι έχει νομίμως κοινοποιηθεί:

α) μετά την παρέλευση δέκα (10) ημερών από την ανάρτησή τους στον λογαριασμό του προσώπου στο οποίο αφορά η κοινοποίηση στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης και την ειδοποίησή του στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του, εφόσον δεν προκύπτει προγενέστερος χρόνος παραλαβής τους, ή

β) μετά την παρέλευση δέκα (10) ημερών από την αποστολή τους στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αν το πρόσωπο στο οποίο αφορά η κοινοποίηση δεν διαθέτει λογαριασμό με λειτουργικότητα ανάρτησης στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης.

5. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 3, ως προς την ψηφιακή κοινοποίηση πράξεων ή εγγράφων

που εκδίδονται στο πλαίσιο ειδικών καθεστώτων, ισχύει στον βαθμό που δεν προβλέπεται διαφορετικά από τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 282/2011 του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2011 για τη θέσπιση μέτρων εφαρμογής της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (L 77/1).

6. Στην περίπτωση επιτόπιου ελέγχου, οι πράξεις ή τα έγγραφα θεωρείται ότι έχουν νομίμως κοινοποιηθεί με τη θέση επί αυτών ψηφιοποιημένης ιδιόχειρης υπογραφής από τα πρόσωπα των παρ. 2 και 3 και σε περίπτωση απουσίας τους από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 4 του άρθρου 29, την ανάρτησή τους στον λογαριασμό του προσώπου στο οποίο αφορά η κοινοποίηση στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης και την ηλεκτρονική ειδοποίησή του στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του. Αν τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου λείπουν ή αρνούνται να θέσουν την υπογραφή τους, οι πράξεις ή τα έγγραφα θεωρείται ότι έχουν νομίμως κοινοποιηθεί με την ανάρτηση της πράξης ή του εγγράφου στον λογαριασμό του προσώπου στο οποίο αφορά η κοινοποίηση στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης και την ηλεκτρονική ειδοποίησή του στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του.

7. Αν ορισθεί ως τρόπος κοινοποίησης η συστημένη επιστολή, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 83, η πράξη ή το έγγραφο που αποστέλλεται με αυτή, θεωρείται ότι έχει νομίμως κοινοποιηθεί μετά την παρέλευση δεκαπέντε (15) ημερών από την ημέρα αποστολής, εάν η ταχυδρομική διεύθυνση του παραλήπτη βρίσκεται στην Ελλάδα. Αν η ταχυδρομική διεύθυνση είναι εκτός Ελλάδας, η πράξη ή το έγγραφο θεωρείται ότι έχει νομίμως κοινοποιηθεί μετά την παρέλευση τριάντα (30) ημερών από την ημέρα αποστολής της συστημένης επιστολής. Αν η επιστολή δεν παραδοθεί και δεν κοινοποιηθεί στον φορολογούμενο ή στον εκπρόσωπό του για οποιονδήποτε λόγο, η Φορολογική Διοίκηση ζητά από την ταχυδρομική υπηρεσία την επιστροφή αυτής με συνοδευτικό κείμενο, στο οποίο περιλαμβάνονται:

α) η ημερομηνία, κατά την οποία η συστημένη επιστολή προσκομίστηκε και παρουσιάστηκε στην ως άνω διεύθυνση, και

β) ο λόγος για τη μη κοινοποίηση ή τη μη βεβαίωση της κοινοποίησης.

Η Φορολογική Διοίκηση μεριμνά, προκειμένου αντίγραφο της συστημένης επιστολής να βρίσκεται στη διάθεση της αρμόδιας υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης ώστε να μπορεί αυτή να παραδοθεί στον φορολογούμενο ή τον εκπρόσωπό του οποιαδήποτε στιγμή και χωρίς δαπάνη.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 5 Ν. 5104/2024

Ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την κοινοποίηση πράξεων και λοιπών εγγράφων. Η κοινοποίηση θα γίνεται καταρχήν με ψηφιακό τρόπο. Η αξιολογούμενη διάταξη προσδιορίζει τα βασικά στοιχεία της κοινοποίησης (κοινοποίηση σε λογαριασμό αποδέκτη μαζί με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου), καθώς και τη δυνατότητα ψηφιοποιημένης ιδιόχειρης υπογραφής στις περιπτώσεις μερικού επιτόπιου ελέγχου πρόληψης.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 5. Κοινοποίηση πράξεων και λοιπών εγγράφων.- 1. Η κοινοποίηση

πράξεων και λοιπών εγγράφων που εκδίδει σύμφωνα με τον Κώδικα η Φορολογική Διοίκηση προς φορολογούμενο ή άλλο πρόσωπο γίνεται εγγράφως ή ηλεκτρονικά.

2. Εάν η πράξη ή το έγγραφο αφορά φυσικό πρόσωπο, η κοινοποίηση συντελείται εφόσον:

α) κοινοποιηθεί ηλεκτρονικά σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του ν. 4727/2020 (Α'184) ή στον λογαριασμό του εν λόγω προσώπου ή του νόμιμου αντιπροσώπου του ή του φορολογικού εκπροσώπου του στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης, την οποία ακολουθεί ηλεκτρονική ειδοποίηση στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του, ή

β) αποσταλεί συστημένη επιστολή στην τελευταία δηλωθείσα ταχυδρομική διεύθυνση κατοικίας ή επαγγελματικής εγκατάστασης του εν λόγω προσώπου, ή

γ) επιδοθεί στο εν λόγω πρόσωπο, κατά τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Κ.Δ.Δ.), μόνο εφόσον δεν είναι δυνατή η επίδοση με άλλον τρόπο. Η κοινοποίηση, σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, κατά το πρώτο εδάφιο, θεωρείται νόμιμη, εφόσον γίνει στην τελευταία δηλωθείσα στη Φορολογική Διοίκηση διεύθυνση κατοικίας ή επαγγελματικής εγκατάστασης του εν λόγω προσώπου.

3. Εάν η πράξη ή το έγγραφο αφορά νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, η κοινοποίηση συντελείται εφόσον:

α) κοινοποιηθεί ηλεκτρονικά, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του ν. 4727/2020 ή στον λογαριασμό του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας ή του νόμιμου εκπροσώπου ή του φορολογικού εκπροσώπου τους στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης, την οποία ακολουθεί ηλεκτρονική ειδοποίηση στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του, ή

β) παραδοθεί στην έδρα ή εγκατάσταση του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας στην Ελλάδα, με υπογεγραμμένη απόδειξη παραλαβής από υπάλληλο ή νόμιμο εκπρόσωπο του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, ή

γ) αποσταλεί με συστημένη επιστολή στην τελευταία δηλωθείσα ταχυδρομική διεύθυνση της έδρας ή της εγκατάστασης του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, ή

δ) επιδοθεί κατά τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, μόνο εφόσον δεν είναι δυνατή η επίδοση με άλλον τρόπο. Η κοινοποίηση, σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, κατά το πρώτο εδάφιο, θεωρείται νόμιμη, εφόσον γίνει στην τελευταία δηλωθείσα στη Φορολογική Διοίκηση διεύθυνση της έδρας ή της εγκατάστασης του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας ή της κατοικίας του τελευταίου δηλωθέντα στη Φορολογική Διοίκηση νόμιμου ή φορολογικού εκπροσώπου. Η νομιμότητα της κοινοποίησης δεν θίγεται στην περίπτωση παραίτησης των προσώπων του δεύτερου εδαφίου, εφόσον κατά τον χρόνο της κοινοποίησης, δεν είχε γνωστοποιηθεί στη Φορολογική Διοίκηση ο διορισμός νέου νόμιμου ή φορολογικού εκπροσώπου.

3Α. Πράξεις ή έγγραφα που εκδίδονται στο πλαίσιο των ειδικών καθεστώτων των άρθρων 47β, 47γ και 47δ του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ν. 2859/2000, Α' 248) ή στο πλαίσιο των ειδικών καθεστώτων άλλων κρατών μελών, κοινοποιούνται ηλεκτρονικά, είτε με ανάρτησή τους στον λογαριασμό του υποκειμένου στον φόρο ή του μεσάζοντα, στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης, την οποία συνοδεύει ηλεκτρονική ειδοποίηση στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του, είτε με μόνη την αποστολή αυτών στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αν το πρόσωπο στο οποίο αφορά η κοινοποίηση δεν διαθέτει λογαριασμό με λειτουργικότητα ανάρτησης στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης.

4. Με απόφαση του Διοικητή, έγγραφα που έχουν πληροφοριακό χαρακτήρα ή πράξεις προσδιορισμού φόρου του άρθρου 32, μπορούν να κοινοποιούνται με απλή επιστολή.

5. Πράξη ή έγγραφο που αποστέλλεται με συστημένη επιστολή, θεωρείται ότι έχει νομίμως κοινοποιηθεί μετά την παρέλευση δεκαπέντε (15) ημερών από την ημέρα αποστολής, εάν η τα-

χυδρομική διεύθυνση του παραλήπτη κατά τα ανωτέρω βρίσκεται στην Ελλάδα. Σε περίπτωση που η ταχυδρομική διεύθυνση είναι εκτός Ελλάδας, η πράξη ή το έγγραφο θεωρείται ότι έχει κοινοποιηθεί νομίμως μετά την παρέλευση τριάντα (30) ημερών από την ημέρα αποστολής της συστημένης επιστολής. Σε περίπτωση που η επιστολή δεν παραδοθεί και δεν κοινοποιηθεί στον φορολογούμενο ή στον εκπρόσωπό του για οποιονδήποτε λόγο, η Φορολογική Διοίκηση ζητά από την ταχυδρομική υπηρεσία την επιστροφή αυτής με συνοδευτικό κείμενο, στο οποίο περιλαμβάνονται οι ακόλουθες πληροφορίες:

α) η ημερομηνία, κατά την οποία η συστημένη επιστολή προσκομίστηκε και παρουσιάστηκε στην ως άνω διεύθυνση και

β) ο λόγος για τη μη κοινοποίηση ή τη μη βεβαίωση της κοινοποίησης. Η Φορολογική Διοίκηση μεριμνά, προκειμένου αντίγραφο της συστημένης επιστολής να βρίσκεται στη διάθεση της αρμόδιας υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης και να μπορεί αυτή να παραδοθεί στον φορολογούμενο ή εκπρόσωπό του οποιαδήποτε στιγμή και χωρίς δαπάνη.

6. Στις περιπτώσεις της ηλεκτρονικής κοινοποίησης στον λογαριασμό φυσικού, νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. α) των παρ. 2, 3 και 3Α, η πράξη ή το έγγραφο θεωρείται ότι έχει νομίμως κοινοποιηθεί μετά την παρέλευση δέκα (10) ημερών από την ανάρτησή της στον λογαριασμό του προσώπου το οποίο αφορά η επίδοση και την ηλεκτρονική ειδοποίησή του στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του, εφόσον δεν προκύπτει προγενέστερος χρόνος παραλαβής της ή μετά την παρέλευση δέκα (10) ημερών από την αποστολή της στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε περίπτωση που το πρόσωπο που αφορά η κοινοποίηση δεν διαθέτει λογαριασμό με λειτουργικότητα ανάρτησης στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης. Το πρώτο εδάφιο ως προς την εφαρμογή της παρ. 3Α ισχύει εφόσον δεν προβλέπεται διαφορετικά από τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 282/2011 του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2011 για τη θέσπιση μέτρων εφαρμογής της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (L 77/1). Στην περίπτωση μερικού επιτόπιου ελέγχου πρόληψης, η κοινοποίηση των εγγράφων βεβαιώνεται με την ψηφιοποιημένη ιδιόχειρη υπογραφή επί αυτών από το πρόσωπο στο οποίο αφορά η κοινοποίηση, ή σε περίπτωση απουσίας του, από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 4 του άρθρου 24. Αν τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου λείπουν ή αρνούνται να υπογράψουν, η κοινοποίηση συντελείται με την ανάρτηση των εγγράφων στον λογαριασμό του προσώπου στο οποίο αφορά η κοινοποίηση και την ηλεκτρονική ειδοποίησή του στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται όλες οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την εφαρμογή της ηλεκτρονικής κοινοποίησης και ιδίως τα σχετικά με την επικαιροποίηση των στοιχείων ηλεκτρονικής επικοινωνίας των φορολογουμένων, το σημείο ανάρτησης στον λογαριασμό της κοινοποιούμενης πράξης ή άλλου εγγράφου, ο τρόπος πιστοποίησης των ηλεκτρονικών ιχνών παραλαβής, η δημιουργία πιστοποιητικού παραλαβής και τα στοιχεία της ηλεκτρονικής ειδοποίησης.

7. Εάν κανένας από τους τρόπους κοινοποίησης που ορίζονται στις παρ. 2 και 3 δεν μπορεί να λάβει χώρα, τότε κοινοποίηση πράξης ή εγγράφου που αφορά τη φορολογία ακινήτων είναι δυνατόν να συντελεστεί με επίδοση στον ίδιο ή σε οποιοδήποτε ενήλικο φυσικό πρόσωπο που έχει έννομη σχέση με τον κύριο ή επικαρπωτή του ακινήτου και είναι παρόν στο ακίνητο ή με θυροκόλληση της πράξης ή του εγγράφου στο ακίνητο.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1125/16.4.2014.- Καθορισμός λεπτομερειών εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου 6 του άρθρου 5 του Ν. 4174/2013 (Α' 170), για την ηλεκτρονική κοινο-

ποίηση πράξεων της Φορολογικής Διοίκησης.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 37)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α.1068/29.4.2024.- Καθορισμός των τρόπων κοινοποίησης των πράξεων και εγγράφων της Φορολογικής Διοίκησης στις περιπτώσεις που δεν είναι δυνατή η κοινοποίηση αυτών με ψηφιακά μέσα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 5104/2024 (Α' 58), της έκτασης εφαρμογής εκάστου τρόπου, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 5 και της παρ. 2 του άρθρου 83 του ν. 5104/2024 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 58), εφεξής ΚΦΔ.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1**Κοινοποίηση με συστημένη επιστολή ή επίδοση κατά ΚΔΔ**

1. Οι πράξεις προσδιορισμού φόρων, τελών, εισφορών και προστίμων, ο προσωρινός διορθωτικός προσδιορισμός φόρου ή προστίμου και το σημείωμα διαπιστώσεων του άρθρου 33 του ΚΦΔ, οι λοιπές πράξεις και έγγραφα που άπτονται των διαδικασιών του ελέγχου, όπως ιδίως οι εκθέσεις ελέγχου, οι ειδικές εκθέσεις ελέγχου της παρ. 5 του άρθρου 45 του ΚΦΔ, η εντολή ελέγχου, τα αιτήματα των άρθρων 14 και 15 του ΚΦΔ, η πράξη επιβολής μέτρων διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου των παρ. 5 και 6 του άρθρου 45 του ΚΦΔ, καθώς και η ατομική ειδοποίηση καταβολής οφειλής - υπερημερίας του άρθρου 46 του ΚΦΔ και του άρθρου 7 του ΚΕΔΕ, η ατομική ειδοποίηση του άρθρου 4 του ΚΕΔΕ, οι αποφάσεις που εκδίδει η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών και οι λοιπές πράξεις, αποφάσεις ή έγγραφα που εκδίδει η Φορολογική Διοίκηση σύμφωνα με τον ΚΦΔ, στην περίπτωση που δεν δύναται να κοινοποιηθούν με ψηφιακά μέσα σύμφωνα με το άρθρο 5 του ΚΦΔ, κοινοποιούνται εγγράφως με συστημένη επιστολή ή με επίδοση σύμφωνα με τον ΚΔΔ.

2. Εάν η πράξη ή το έγγραφο ή η ατομική ειδοποίηση ή η απόφαση της παρ. 1, αφορά φυσικό πρόσωπο, η κοινοποίηση συντελείται:

α) εφόσον αποσταλεί με συστημένη επιστολή στην τελευταία δηλωθείσα ταχυδρομική διεύθυνση κατοικίας ή επαγγελματικής εγκατάστασης του εν λόγω προσώπου ή του τελευταίου δηλωθέντος στη Φορολογική Διοίκηση νόμιμου αντιπροσώπου ή φορολογικού εκπροσώπου ή φορολογικού αντιπροσώπου και θεωρείται ότι έχει νομίμως κοινοποιηθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 7 του άρθρου 5 του ΚΦΔ, ή

β) εφόσον επιδοθεί κατά τις διατάξεις του ΚΔΔ.

3. Εάν η πράξη ή το έγγραφο ή η ατομική ειδοποίηση ή η απόφαση της παρ. 1, αφορά νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, η κοινοποίηση συντελείται:

α) εφόσον αποσταλεί με συστημένη επιστολή στην τελευταία δηλωθείσα ταχυδρομική διεύθυνση της έδρας ή της εγκατάστασης του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας ή της κατοικίας ή επαγγελματικής εγκατάστασης ή έδρας του τελευταίου δηλωθέντος στη Φορολογική Διοίκηση νόμιμου ή φορολογικού εκπροσώπου ή φορολογικού αντιπροσώπου και θεωρείται ότι έχει νομίμως κοινοποιηθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 7 του άρθρου 5 του ΚΦΔ, ή

β) εφόσον επιδοθεί κατά τις διατάξεις του ΚΔΔ.

Η νομιμότητα της κοινοποίησης δεν θίγεται στην περίπτωση παραίτησης του νόμιμου ή φορολογικού εκπροσώπου ή φορολογικού αντιπροσώπου του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, εφόσον κατά τον χρόνο της κοινοποίησης δεν είχε γνωστοποιηθεί στη Φορολογική Διοίκηση ο διορισμός νέου νόμιμου ή φορολογικού εκπροσώπου ή φορολογικού αντιπροσώπου.

Άρθρο 2**Κοινοποίηση με απλή επιστολή**

Έγγραφα που έχουν πληροφοριακό χαρακτήρα, στην περίπτωση που δεν δύνανται να κοινοποιηθούν με ψηφιακά μέσα, σύμφωνα με το άρθρο 5 του ΚΦΔ, δύνανται να κοινοποιούνται, εκτός των τρόπων κοινοποίησης του άρθρου 1, και με απλή επιστολή.

Άρθρο 3**Έναρξη Ισχύος**

Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 2534 Β'/29.4.2024)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α.1076/2.5.2024.- Καθορισμός των προϋποθέσεων, της διαδικασίας και κάθε άλλου ειδικότερου θέματος εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 5 του ν. 5104/2024 (Α' 58) για την ψηφιακή κοινοποίηση πράξεων, αποφάσεων και λοιπών εγγράφων που εκδίδει η Φορολογική Διοίκηση.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Της παρ. 1 του άρθρου 83 του ν. 5104/2024 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 58), εφεξής ΚΦΔ.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1**Πεδίο Εφαρμογής**

Οι διατάξεις της παρούσας απόφασης εφαρμόζονται για την κοινοποίηση με ψηφιακά μέσα, κατά το άρθρο 5 του ΚΦΔ, πράξεων προσδιορισμού φόρων, τελών, εισφορών και προστίμων, του προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή προστίμου και του σημειώματος διαπιστώσεων του άρθρου 33 του ΚΦΔ, των λοιπών πράξεων και εγγράφων που άπτονται των διαδικασιών του ελέγχου, όπως ιδίως των εκθέσεων ελέγχου, των ειδικών εκθέσεων ελέγχου της παρ. 5 του άρθρου 45 του ΚΦΔ, της εντολής ελέγχου, των αιτημάτων των άρθρων 14 και 15 του ΚΦΔ, της πράξης επιβολής μέτρων διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου των παρ. 5 και 6 του άρθρου 45 του ΚΦΔ, καθώς και της ατομικής ειδοποίησης καταβολής οφειλής - υπερμερείας του άρθρου 46 του ΚΦΔ, του άρθρου 7 του ν. 4978/2022 (ΚΕΔΕ) και της ατομικής ειδοποίησης του άρθρου 4 του ν. 4978/2022 (ΚΕΔΕ), των αποφάσεων που εκδίδει η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών και λοιπών πράξεων, αποφάσεων ή εγγράφων που εκδίδει η Φορολογική Διοίκηση σύμφωνα με τον ΚΦΔ. Στην περίπτωση που δεν είναι δυνατή η κοινοποίηση με ψηφιακά μέσα σύμφωνα με το άρθρο 5 του ΚΦΔ, εφαρμόζονται οι διατάξεις της υπό στοιχείο Α. 1068/29.04.2024 (Β' 2534) απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., με την οποία καθορίζονται οι λοιποί τρόποι κοινοποίησης των πράξεων, αποφάσεων ή εγγράφων της Φορολογικής Διοίκησης.

Άρθρο 2**Υποχρεώσεις Φορολογουμένων**

Οι φορολογούμενοι οφείλουν, εφόσον δεν το έχουν ήδη πράξει, να εγγραφούν ως νέοι χρήστες στις Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Δημοσίου και να αποκτήσουν κωδικούς TAXISnet υποβάλλοντας ηλεκτρονική αίτηση στην ψηφιακή πύλη myAADE. Εφόσον είναι εγγεγραμμένοι και έχουν προβεί σε μεταβολή στις διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) υποχρεούνται να τις επικαιροποιήσουν στην ψηφιακή πύλη myAADE, στην επιλογή «Μητρώο και Επικοινωνία» και στην ενότητα «Στοιχεία Επικοινωνίας». Η επικαιροποίηση των διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) πρέπει να πραγματοποιείται σε κάθε μεταβολή τους. Οι φορολογούμενοι δεν μπορούν να επικαλούνται τις μεταβολές των στοιχείων επικοινωνίας έναντι της Α.Α.Δ.Ε. έως την

ημερομηνία πραγματοποίησης της επικαιροποίησής τους.

Άρθρο 3

Διαδικασία ψηφιακής κοινοποίησης

1. Η ψηφιακή κοινοποίηση των πράξεων ή αποφάσεων ή εγγράφων ή ατομικών ειδοποιήσεων, που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή έχουν μορφή σαρωμένου (σκαναρισμένου) εγγράφου, με τα κατά νόμο συγκοινωνούμενα, του άρθρου 1 συντελείται με την ανάρτησή τους:

α) Εάν αφορούν φυσικό πρόσωπο στο λογαριασμό του εν λόγω προσώπου ή του νόμιμου αντιπροσώπου του ή του φορολογικού εκπροσώπου του ή του φορολογικού αντιπροσώπου του στην ψηφιακή πύλη myAADE στην οικεία ψηφιακή εφαρμογή για τις πράξεις που εκδίδονται κεντρικά ή σε οποιοδήποτε υποδειχθέν από την ηλεκτρονική ειδοποίηση σημείο του δικτυακού τόπου της Α.Α.Δ.Ε. ή στην εφαρμογή «Μητρώο και Επικοινωνία-Τα Μηνύματά μου» και

β) εάν αφορούν νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα στο λογαριασμό του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας ή του νόμιμου εκπροσώπου ή του φορολογικού εκπροσώπου ή του φορολογικού αντιπροσώπου του στην ψηφιακή πύλη myAADE στην οικεία ψηφιακή εφαρμογή για τις πράξεις που εκδίδονται κεντρικά ή σε οποιοδήποτε υποδειχθέν από την ηλεκτρονική ειδοποίηση σημείο του δικτυακού τόπου της Α.Α.Δ.Ε. ή στην εφαρμογή «Μητρώο και Επικοινωνία-Τα Μηνύματά μου», και αποστέλλεται ηλεκτρονική ειδοποίηση στη δηλωθείσα από τα ως άνω πρόσωπα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail). Εφόσον έχει δηλωθεί διεύθυνση email Βοηθού Εκπλήρωσης, η ηλεκτρονική ειδοποίηση δύναται να αποστέλλεται και στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του Βοηθού Εκπλήρωσης κατά τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1025/2022 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.

Για την περίπτωση των νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων, η νομιμότητα της κοινοποίησης δεν θίγεται στην περίπτωση παραίτησης του νόμιμου εκπροσώπου ή του φορολογικού εκπροσώπου ή του φορολογικού αντιπροσώπου, εφόσον κατά τον χρόνο της κοινοποίησης δεν είχε γνωστοποιηθεί στη Φορολογική Διοίκηση ο διορισμός νέου νόμιμου εκπροσώπου ή φορολογικού εκπροσώπου ή φορολογικού αντιπροσώπου.

2. Οι πράξεις, οι αποφάσεις, τα έγγραφα και οι ατομικές ειδοποιήσεις του άρθρου 1, θεωρείται ότι έχουν νομίμως κοινοποιηθεί μετά την παρέλευση δέκα (10) ημερών α) από την ανάρτησή τους στον λογαριασμό των προσώπων της παρ. 1 του παρόντος, στα οποία αφορά η κοινοποίηση, στην ψηφιακή πύλη myAADE στην οικεία ψηφιακή εφαρμογή για τις πράξεις που εκδίδονται κεντρικά ή σε οποιοδήποτε υποδειχθέν από την ηλεκτρονική ειδοποίηση σημείο του δικτυακού τόπου της Α.Α.Δ.Ε. ή στην εφαρμογή «Μητρώο και Επικοινωνία-Τα Μηνύματά μου» και την ηλεκτρονική ειδοποίησή τους στις δηλωθείσες από τα ως άνω πρόσωπα διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, της προθεσμίας αυτής αρχομένης από οποιαδήποτε ενέργεια (ανάρτηση ή ηλεκτρονική ειδοποίηση) λάβει χώρα τελευταία, εφόσον δεν προκύπτει προγενέστερος χρόνος παραλαβής της κοινοποιούμενης πράξης ή του εγγράφου ή β) από την αποστολή τους στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σε περίπτωση που το πρόσωπο που αφορά η κοινοποίηση δεν διαθέτει λογαριασμό με λειτουργικότητα ανάρτησης στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης.

3. Ειδικά, στην περίπτωση επιτόπιου ελέγχου κατά τη διενέργεια του οποίου χρησιμοποιείται φορητός υπολογιστής με ενσωματωμένη οθόνη αφής (tablet), οι πράξεις ή τα έγγραφα θεωρείται ότι έχουν νομίμως κοινοποιηθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 6 του άρθρου 5 του ΚΦΔ.

Άρθρο 4

Πιστοποιητικό Παραλαβής - Στοιχεία Ηλεκτρονικής Κοινοποίησης

Με την παραλαβή από τον φορολογούμενο στην ψηφιακή πύλη myAADE στην εφαρμογή «Μητρώο και Επικοινωνία-Τα Μηνύματά μου» ή στην οικεία ψηφιακή εφαρμογή για τις πράξεις που εκδίδονται κεντρικά ή σε οποιοδήποτε υποδειχθέν από την ηλεκτρονική ειδοποίηση σημείο

του δικτυακού τόπου της Α.Α.Δ.Ε. της κοινοποιούμενης πράξης, ή απόφασης ή ατομικής ή εγγράφου του άρθρου 1, διατίθεται από το σύστημα ψηφιακό πιστοποιητικό παραλαβής, που φέρει μοναδικό αριθμό και περιλαμβάνει υποχρεωτικά τον Αριθμό Φορολογικό Μητρώου του φορολογούμενου, το είδος, τον αριθμό, την ημερομηνία και το όργανο έκδοσης της πράξης, της απόφασης, της ατομικής ειδοποίησης ή του εγγράφου του άρθρου 1 και των συγκοινοποιούμενων, την ημερομηνία και την ώρα παραλαβής στην ψηφιακή πύλη myAADE στην εφαρμογή «Μητρώο και Επικοινωνία-Τα Μηνύματά μου» ή στην οικεία ψηφιακή εφαρμογή για τις πράξεις που εκδίδονται κεντρικά ή σε οποιοδήποτε υποδειχθέν από την ηλεκτρονική ειδοποίηση σημείο του δικτυακού τόπου της Α.Α.Δ.Ε. καθώς και τα ηλεκτρονικά ίχνη ανάρτησης.

Το ψηφιακό πιστοποιητικό παραλαβής καταχωρίζεται στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης και είναι διαθέσιμο σε κάθε περίπτωση που τυχόν απαιτηθεί.

Άρθρο 5

Στοιχεία ηλεκτρονικής ειδοποίησης

Στην ηλεκτρονική ειδοποίηση που αποστέλλεται στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχει δηλωθεί από τον φορολογούμενο, με την ανάρτηση της πράξης, της απόφασης, της ατομικής ειδοποίησης ή του εγγράφου του άρθρου 1, αναφέρεται κατά περίπτωση ο Α.Φ.Μ., το username, τα στοιχεία του φορολογούμενου (όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο) εμφανιζόμενα μερικώς με την υπόδειξη να μεταβεί στην ψηφιακή πύλη myAADE στην οικεία ψηφιακή εφαρμογή για τις πράξεις που εκδίδονται κεντρικά ή σε οποιοδήποτε υποδειχθέν από την ηλεκτρονική ειδοποίηση σημείο του δικτυακού τόπου της Α.Α.Δ.Ε. ή στην εφαρμογή «Μητρώο και Επικοινωνία-Τα Μηνύματά μου» προκειμένου να ενημερωθεί για πράξη ή απόφαση ή ατομική ειδοποίηση ή εγγράφου του άρθρου 1 της Φορολογικής Διοίκησης που τον αφορά.

Άρθρο 6

Έναρξη Ισχύος

1. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας παύει να ισχύει η υπό στοιχεία ΠΟΛ.1125/16.4.2014 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων και δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1064/12.4.2017 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) που αφορούν τη διαδικασία κοινοποίησης των αποφάσεων της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών.

2. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας, η υπό στοιχεία ΠΟΛ.1188/06.09.2011 (Β' 1993) απόφαση του Υπουργού Οικονομικών δεν έχει εφαρμογή για καταλογιστικές πράξεις φόρου, τέλους, εισφοράς ή προστίμου της Φορολογικής Διοίκησης.

3. Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με εξαίρεση το άρθρο 4, το οποίο ισχύει από 9.9.2024.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 2670 Β'/2.5.2024)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1249/1.12.2014. Παροχή οδηγιών σχετικά με την τήρηση νομότυπων διαδικασιών κοινοποίησης: α) των πράξεων προσδιορισμού φόρου και των λοιπών εγγράφων και πράξεων που άπτονται των διαδικασιών ελέγχου, β) της ατομικής ειδοποίησης καταβολής οφειλής - υπερημερίας των άρθρων 47 του ν. 4174/2013 και 7 του ν.δ. 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε.), γ) της ατομικής ειδοποίησης του άρθρου 4 του ν.δ. 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε.).

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 33)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1180/27.9.2018.-Εμπρόθεσμη άσκηση προσφυγής κατά πράξεων Φορολογικής Διοίκησης.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 37)

ΑΡΘΡΟ 6

ΕΓΓΡΑΦΑ

1. Η Φορολογική Διοίκηση θέτει τα έγγραφα που υποβάλλει ο φορολογούμενος στη διάθεση του κοινού, δωρεάν, ηλεκτρονικά, ταχυδρομικά ή στις κατά τόπους υπηρεσίες της.

2. Ως έγγραφα νοούνται και τα έγγραφα της Φορολογικής Διοίκησης που παράγονται μέσω ηλεκτρονικής εφαρμογής ή μέσω ειδικού πληροφοριακού συστήματος που συνθέτει αυτοματοποιημένα τα σχετικά δεδομένα. Τα έγγραφα αυτά δύναται να υπογράφονται από τον φορολογούμενο ή άλλο πρόσωπο με χρήση ψηφιοποιημένης ιδιόχειρης υπογραφής. Σε περίπτωση εκτύπωσης εγγράφων με ψηφιοποιημένη ιδιόχειρη υπογραφή, αυτά έχουν ισχύ ακριβούς αντιγράφου χωρίς περαιτέρω διατυπώσεις ή διαδικασία επικύρωσης.

3. Η Φορολογική Διοίκηση τηρεί αρχεία των εγγράφων που εκδίδει και λαμβάνει. Τα αρχεία δύναται να τηρούνται σε φυσική και ψηφιακή μορφή.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 Ν. 5104/2024

Προσδιορίζεται η έννοια του εγγράφου στη φορολογική διαδικασία.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 6. Έγγραφα.- 1. Ο Διοικητής, με απόφασή του, καθορίζει τον τύπο και το περιεχόμενο των εντύπων, υπεύθυνων δηλώσεων, δηλώσεων, πινάκων και άλλων εγγράφων που υποβάλλει ο φορολογούμενος.

2. Η Φορολογική Διοίκηση θέτει τα έγγραφα που προβλέπονται στην παρ. 1 στη διάθεση του κοινού, δωρεάν, ηλεκτρονικά, ταχυδρομικά ή στις κατά τόπους υπηρεσίες της.

3. Ως έγγραφα νοούνται και τα έγγραφα της Φορολογικής Διοίκησης που παράγονται μέσω ηλεκτρονικής εφαρμογής ή μέσω ειδικού πληροφοριακού συστήματος που συνθέτει αυτοματοποιημένα τα σχετικά δεδομένα. Τα έγγραφα αυτά δύναται να υπογράφονται από τον φορολογούμενο ή άλλο πρόσωπο με χρήση ψηφιοποιημένης ιδιόχειρης υπογραφής. Σε περίπτωση εκτύπωσης εγγράφων με ψηφιοποιημένη ιδιόχειρη υπογραφή ισχύουν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 11 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45).

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1271/23.12.2013.- Καθορισμός της διαδικασίας απόδοσης του ειδικού φόρου τηλεοπτικών διαφημίσεων καθώς και του τύπου και περιεχομένου της δήλωσης.
(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 40)

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1039/3.2.2014.- Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από ελευθέρια επαγγέλματα και της βεβαίωσης των εισοδημάτων από εμπορικές επιχειρήσεις και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 40)

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1046/7.2.2014.- Τύπος και περιεχόμενο της Οριστικής Δήλωσης Απόδοσης Φόρου Μισθωτών Υπηρεσιών (Φ.Μ.Υ. - Έντυπο Ε7-Φ-01.015), της Οριστικής Δήλωσης Αμοιβών από Ελευθέρια Επαγγέλματα (Έντυπο Ε20/TAXIS) και της Οριστικής Δήλωσης Εισοδημάτων από Εμπορικές Επιχειρήσεις (Έντυπο Ε21/TAXIS) καθώς και υποχρέωση υποβολής τους και απόδοσης του φόρου Μισθωτών Υπηρεσιών, με την χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας ή με μαγνητικό μέσο στην Δ.Ο.Υ., κατά περίπτωση.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 44)

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1051/19.2.2015.- Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων και της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2014.

Α.Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1091/9.4.2015. Τροποποίηση της ΠΟΛ. 1051/19.2.2015 (ΦΕΚ Β' 373/18.3.2015) αναφορικά με τον τύπο και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων και της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2014.

ΑΓΓΔΕ ΠΟΛ. 1274/31.12.2015.- Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2015.

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1025/28.2.2017.- Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2016.

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1045/13.3.2018.- Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2017.

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1009/10.1.2019.- Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2018.

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1025/4.2.2020.- Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2019.

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1035/23.2.2021.- Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2020.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 41)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1275/31.12.2021.- Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2021.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 42)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1070/30.5.2022.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1275/31.12.2021 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) «Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2021»(Β' 6375).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 59)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α.1006/17.1.2023.- Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω δια-δικτύου για το φορολογικό έτος 2022.

(Βλ. 53η έκδοση Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος 2023 σελ. 537)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α.1025/13.2.2024.- Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2023.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 6 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206), εφεξής ΚΦΔ.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Υπόχρεοι υποβολής στοιχείων βεβαιώσεων

Όσοι παρακρατούν φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 59, 61, 62 και 64 του ν. 4172/2013, πλην των συμβολαιογράφων κατά την υπογραφή του συμβολαίου μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας, έχουν υποχρέωση να χορηγούν σε φυσικά και νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, στα οποία έγινε παρακράτηση, μοναδική βεβαίωση στην οποία αναγράφουν το σύνολο των αποδοχών από μισθωτή εργασία και συντάξεις, αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα που κατέβαλαν στο φορολογικό έτος και τον φόρο που παρακρατήθηκε.

Ίδια υποχρέωση υπάρχει και στις περιπτώσεις εισοδημάτων, για τα οποία δεν προκύπτει φόρος για παρακράτηση, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 6.

Υποχρέωση υπάρχει και για τα ποσά, που ειδικότερα ορίζονται στο άρθρο 6, τα οποία δεν αποτελούν πληρωμές υποκειμένες σε παρακράτηση.

Η υποχρέωση αυτή δεν υπάρχει στις περιπτώσεις εισοδημάτων από επιχειρηματική δραστηριότητα, που δεν περιλαμβάνονται στον Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα.

Άρθρο 2

Ορισμός τύπου και περιεχομένου της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων (Εντυπο Φ-01.042)

1. Ορίζουμε ότι ο τύπος και το περιεχόμενο σε έντυπη μορφή της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων με το σύνολο των στοιχείων, που υποχρεωτικά αναγράφονται επ' αυτής, ποσά μισθών, συντάξεων και λοιπών παροχών, καθώς και τα ποσά φόρου εισοδήματος που παρακρατήθηκαν, έχει όπως το σχετικό υπόδειγμα, το οποίο επισυνάπτεται στην παρούσα (Εντυπο Φ-01.042).

2. Ορίζουμε ότι τα χαρακτηριστικά των χρησιμοποιούμενων αποδεκτών μέσων για την υποβολή, σε ηλεκτρονική μορφή, του εντύπου της παρ. 1, έχουν όπως περιγράφονται στο «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1».

3. Ορίζουμε ότι το περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων (Εντυπο Φ- 01.042) των παρ. 1 και 2 έχει απαραίτητα το σύνολο των στοιχείων που προβλέπονται στο επισυναπτόμενο έντυπο και «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1».

4. Η διαμόρφωση της δομής και των δεδομένων του αρχείου της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων είναι αυτή που ορίζεται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 3

Ορισμός τύπου και περιεχομένου της βεβαίωσης αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα (Εντυπο Φ-01.043)

1. Ορίζουμε ότι ο τύπος και το περιεχόμενο σε έντυπη μορφή της βεβαίωσης αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα με το σύνολο των στοιχείων, που υποχρεωτικά αναγράφονται επ' αυτής, καθώς και τα ποσά φόρου εισοδήματος που παρακρατήθηκαν, έχει όπως το σχετικό υπόδειγμα, το οποίο επισυνάπτεται στην παρούσα (Εντυπο Φ- 01.043).

2. Ορίζουμε ότι τα χαρακτηριστικά των χρησιμοποιούμενων αποδεκτών μέσων για την υποβολή, σε ηλεκτρονική μορφή, του εντύπου της παρ. 1, έχουν όπως περιγράφονται στο «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2».

3. Ορίζουμε ότι το περιεχόμενο της βεβαίωσης αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα (Εντυπο Φ-01.043) των παρ. 1 και 2 έχει απαραίτητα το σύνολο των στοιχείων που προβλέπονται στο επισυναπτόμενο έντυπο και «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2».

4. Η διαμόρφωση της δομής και των δεδομένων του αρχείου της βεβαίωσης αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα είναι αυτή που ορίζεται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 4

Ορισμός τύπου και περιεχομένου της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα (Εντυπο Φ-01.044)

1. Ορίζουμε ότι ο τύπος και το περιεχόμενο σε έντυπη μορφή της βεβαίωσης εισοδήματος από μερίσματα νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών, τόκους (εκτός των τόκων τραπεζικών καταθέσεων) και δικαιώματα, με το σύνολο των στοιχείων που υποχρεωτικά αναγράφονται επ' αυτής, καθώς και τα ποσά φόρου εισοδήματος που παρακρατήθηκαν, έχει όπως το σχετικό υπόδειγμα, το οποίο επισυνάπτεται στην παρούσα (Εντυπο Φ-01.044).

2. Ορίζουμε ότι τα χαρακτηριστικά των χρησιμοποιούμενων αποδεκτών μέσων για την υποβολή, σε ηλεκτρονική μορφή, του εντύπου της παρ. 1, έχουν όπως περιγράφονται στο «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3».

3. Ορίζουμε ότι το περιεχόμενο της βεβαίωσης εισοδήματος από μερίσματα νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών, τόκους (εκτός των τόκων τραπεζικών καταθέσεων) και δικαιώματα (Εντυπο Φ-01.044) των παρ. 1 και 2, έχει απαραίτητα το σύνολο των στοιχείων που προβλέπονται στο επισυναπτόμενο έντυπο και «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3».

4. Η διαμόρφωση της δομής και των δεδομένων του αρχείου της βεβαίωσης εισοδήματος από μερίσματα νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθη-

νών, τόκους (εκτός των τόκων τραπεζικών καταθέσεων) και δικαιώματα, είναι αυτή που ορίζεται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

5. Το ηλεκτρονικό αρχείο, που αφορά στους τόκους τραπεζικών καταθέσεων αποστέλλεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία ΠΟΛ.1033/2014 απόφαση Γ.Γ.Δ.Ε. Για τους τόκους αυτούς χορηγείται έντυπη βεβαίωση από τα πιστωτικά ιδρύματα (όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 1 του ν. 4537/2018, Α' 84) στους δικαιούχους των εισοδημάτων αυτών. Ομοίως, το αρχείο μερισμάτων νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών αποστέλλεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ίδια ως άνω απόφαση.

Άρθρο 5

Διαδικασία και τρόπος υποβολής των στοιχείων

1. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται με βάση τα ανωτέρω στις εκδιδόμενες βεβαιώσεις αποδοχών ή συντάξεων ή αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα φορολογικού έτους 2023 και ο φόρος που παρακρατήθηκε επί αυτών, ανεξάρτητα από την τήρηση απλογραφικών ή διπλογραφικών βιβλίων και από τον τρόπο ενημέρωσής τους (μηχανογραφικά ή χειρόγραφα), υποβάλλονται αποκλειστικά και μόνο με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας και αποστέλλονται με τη μορφή ηλεκτρονικού αρχείου μέσω διαδικτύου (myAADE). Για τον σκοπό αυτό οι υπόχρεοι δύνανται, για τη δημιουργία των κατάλληλων αρχείων, να χρησιμοποιούν τις αντίστοιχες εφαρμογές που είναι διαθέσιμες μέσω του myAADE και του ηλεκτρονικού ιστοτόπου της Α.Α.Δ.Ε.

2. Οι δημόσιες υπηρεσίες (άρθρο 14 ν. 4270/2014, Α' 143), τα Ν.Π.Δ.Δ. και γενικά όποιος παρακρατεί φόρο, υποβάλλουν υποχρεωτικά τα παραπάνω στοιχεία της παρ. 1, με την επιφύλαξη της παρ. 7. Για την υποβολή αρχείου συντάξεων αρμόδιος φορέας είναι αποκλειστικά και μόνο η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης (εφεξής ΗΔΙΚΑ) για όσα ταμεία εποπτεύει. Το αρχείο αμοιβών από εργόσημο υποβάλλεται αποκλειστικά και μόνο από τους αρμόδιους ασφαλιστικούς φορείς. Ειδικά για τους φορείς του Δημοσίου, διορθώσεις ή τροποποιήσεις υποβάλλονται αποκλειστικά και μόνο από τον ίδιο εκκαθαριστή, που έχει υποβάλλει το σχετικό αρχείο.

3. Σε περίπτωση νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας που τηρεί απλογραφικά βιβλία το οποίο τελεί υπό εκκαθάριση, δεν αποστέλλεται αρχείο βεβαιώσεων μερισμάτων, δεδομένου ότι η περίοδος εκκαθάρισης λαμβάνεται ως ενιαία για φορολογικούς σκοπούς και δεν νοείται διανομή των κερδών στους εταίρους κατά το στάδιο της εκκαθάρισης, καθόσον τυχόν κέρδος διανέμεται σε αυτούς, ως προϊόν εκκαθάρισης, κατά την ολοκλήρωσή της.

4. Οι υπόχρεοι των παρ. 1 και 2, εφόσον είναι νέοι χρήστες εγγράφονται στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες (myAADE) σύμφωνα με όσα ορίζονται με την υπό στοιχεία ΠΟΛ.1178/7.12.2010 (Β' 1916) απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και την υπό στοιχεία Α.1190/2023 (Β' 6801) απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. Η διαδικασία αυτή δεν απαιτείται για τους ήδη πιστοποιημένους χρήστες σε οποιαδήποτε εφαρμογή.

5. Τα στοιχεία των πιο πάνω βεβαιώσεων από υπόχρεο φυσικό πρόσωπο, που έχει αποβιώσει, χορηγούνται με έντυπη βεβαίωση από τους κληρονόμους του στον εκάστοτε αντισυμβαλλόμενο, για τις περιπτώσεις που έχει παρακρατηθεί φόρος σύμφωνα με τα οριζόμενα της υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1027/2014.

6. Οι αρμόδιες υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε., προκειμένου να εξασφαλίσουν την ασφαλή υποβολή και αποστολή των ηλεκτρονικών αρχείων από τους υπόχρεους, δύνανται να εφαρμόζουν ειδικές ασφαλιστικές δικλίδες.

7. α) Για τους κωδικούς εισοδημάτων του Παραρτήματος 1 που αφορούν το εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις, υπάρχει υποχρέωση για υποβολή των στοιχείων της παρ. 1 (ετήσιο αρχείο) από τους:

i. Υπόχρεους που υποβάλλουν δήλωση απόδοσης παρακρατούμενου φόρου από μισθωτή εργασία και συντάξεις κάνοντας χρήση των κωδικών 95 και 96 της υπό στοιχεία Α.1099/2019 απόφασης Διοικητή Α.Α.Δ.Ε.,

ii. καταβάλλοντες εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις που δεν είναι υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης απόδοσης παρακρατούμενου φόρου με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου, ακόμα και όταν δεν προκύπτουν ποσά προς απόδοση,

iii. φορείς που εποπτεύονταν για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα εντός του 2023 από την ΕΑΠ, οι οποίοι υποβάλλουν τα στοιχεία της παρ. 1 (ετήσιο αρχείο) για το διάστημα αυτό, ενώ για το υπόλοιπο διάστημα του έτους 2023 (που δεν ήταν ενταγμένοι στην ΕΑΠ) δεν υποβάλλουν τα στοιχεία της παρ. 1 (ετήσιο αρχείο) καθόσον για το διάστημα αυτό έχουν υποβληθεί δηλώσεις απόδοσης παρακρατούμενου φόρου με αναλυτικές εγγραφές.

Οι υπόχρεοι υποβολής δήλωσης απόδοσης παρακρατούμενου φόρου εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις με αναλυτικές εγγραφές σύμφωνα με τα οριζόμενα στις υπό στοιχεία Α.1099/2019 και Α.1204/2020 αποφάσεις του Διοικητή Α.Α.Δ.Ε., όπως ισχύουν, δεν υποβάλλουν τα παραπάνω στοιχεία της παρ. 1 (ετήσιο αρχείο).

β) Για τους κωδικούς αμοιβών του Παραρτήματος 2 που αφορούν το εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, υπάρχει υποχρέωση για υποβολή των στοιχείων της παρ. 1 (ετήσιο αρχείο), από τους:

i. Καταβάλλοντες αμοιβές από επιχειρηματική δραστηριότητα που δεν είναι υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης απόδοσης παρακρατούμενου φόρου με αναλυτικές εγγραφές σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1101/2019 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. καθώς και από φορείς του Δημοσίου, οι οποίοι έχουν την υποχρέωση υποβολής ετήσιου αρχείου, ακόμα και στις περιπτώσεις που έχουν υποβάλει δηλώσεις απόδοσης παρακρατούμενου φόρου με αναλυτικές εγγραφές για αμοιβές από επιχειρηματική δραστηριότητα,

ii. φορείς Δημοσίου και λοιπούς φορείς που εποπτεύονταν για οποιοδήποτε διάστημα εντός του 2023 από την ΕΑΠ για το διάστημα αυτό. Για το διάστημα του 2023 που δεν ήταν ενταγμένοι στην ΕΑΠ, υποβάλλουν μόνο δηλώσεις απόδοσης παρακρατούμενου φόρου με αναλυτικές εγγραφές σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1101/2019 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.,

iii. καταβάλλοντες αμοιβές από επιχειρηματική δραστηριότητα που υποβάλλουν δήλωση απόδοσης παρακρατούμενου φόρου με συγκεντρωτικές εγγραφές σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1101/2019 απόφαση Διοικητή Α.Α.Δ.Ε.,

iv. καταβάλλοντες αμοιβές από επιχειρηματική δραστηριότητα για τις οποίες εκ του νόμου δεν προκύπτει φόρος ή τέλος χαρτοσήμου προς απόδοση και οι οποίες δεν υποβλήθηκαν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1101/2019 απόφαση Διοικητή Α.Α.Δ.Ε.,

v. αντιπροσώπους, στην περίπτωση που συμβάλλονται με επιχείρηση (εντολέα) ώστε να πραγματοποιούν πωλήσεις αγαθών για λογαριασμό αυτής προς φορέα Γενικής Κυβέρνησης.

Οι λοιποί υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης απόδοσης παρακρατούμενου φόρου με αναλυτικές εγγραφές, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1101/2019 απόφαση Διοικητή Α.Α.Δ.Ε., δεν υποβάλλουν τα παραπάνω στοιχεία της παρ. 1 (ετήσιο αρχείο).

Αμοιβές από επιχειρηματική δραστηριότητα που, για τον μήνα απόκτησής τους, υποχρεωτικά έπρεπε να υποβληθούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1101/2019 απόφαση του Διοικητή Α.Α.Δ.Ε. και δεν υποβλήθηκαν, υποβάλλονται μόνο με δήλωση (αρχική ή τροποποιητική) για τον μήνα αυτό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην τελευταία αυτή απόφαση. Οι αμοιβές αυτές δεν υποβάλλονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα απόφαση.

γ) Για τους κωδικούς εισοδημάτων του Παραρτήματος 3 που αφορούν το εισόδημα από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα, υπάρχει υποχρέωση για υποβολή των στοιχείων της παρ. 1

(ετήσιο αρχείο) από τους:

i. Καταβάλλοντες πληρωμές μερισμάτων, τόκων και δικαιωμάτων που δεν είναι υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης απόδοσης παρακρατούμενου φόρου με αναλυτικές εγγραφές σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1100/2019 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., καθώς και φορείς Δημοσίου οι οποίοι έχουν την υποχρέωση υποβολής ετήσιου αρχείου, ακόμα και στις περιπτώσεις που έχουν υποβάλει δηλώσεις απόδοσης παρακρατούμενου φόρου με αναλυτικές εγγραφές για μερίσματα, τόκους και δικαιώματα,

ii. φορείς Δημοσίου και λοιπούς φορείς που εποπτεύονταν για οποιοδήποτε διάστημα εντός του 2023 από την ΕΑΠ για το διάστημα αυτό. Για το διάστημα εκείνο του 2023 που δεν ήταν ενταγμένοι στην ΕΑΠ, υποβάλλουν μόνο δηλώσεις απόδοσης παρακρατούμενου φόρου με αναλυτικές εγγραφές σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1100/2019 απόφαση του Διοικητή Α.Α.Δ.Ε.,

iii. καταβάλλοντες πληρωμές μερισμάτων, τόκων και δικαιωμάτων για τις οποίες εκ του νόμου δεν προκύπτει φόρος προς απόδοση και οι οποίες δεν υποβλήθηκαν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1100/2019 απόφαση Διοικητή Α.Α.Δ.Ε., και ιδιαίτερα από τους καταβάλλοντες πληρωμές των κωδικών 2, 5, 6, 7, 10, 11, 14, 15, και 18 του Παραρτήματος 3,

iv. τον ΟΤΕ Α.Ε. για το σύνολο των κωδικών εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα του Παραρτήματος 3.

Για τα στοιχεία που αποστέλλονται μέσω ημεδαπού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος σε εφαρμογή της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1033/2014 απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε., δεν υποβάλλεται ετήσιο αρχείο.

Άρθρο 6

Πεδίο εφαρμογής και προϋποθέσεις αποδοχής

1. Τα υποβαλλόμενα στοιχεία γίνονται αποδεκτά, εφόσον πληρούν τις κάτωθι προϋποθέσεις:

α) Υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου.

β) Οι δικαιούχοι όλων των εισοδημάτων καταχωρούνται υποχρεωτικά με τον Α.Φ.Μ. τους.

γ) Ο ΑΜΚΑ καταχωρείται υποχρεωτικά για τους μισθωτούς και συνταξιούχους. Προκειμένου για δικαιούχους αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα, καθώς και εισοδημάτων από μερίσματα Νομικών Προσώπων και Νομικών Οντοτήτων μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο, τόκους των τόκων τραπεζικών καταθέσεων), δικαιώματα, ο ΑΜΚΑ καταχωρείται προαιρετικά.

2. Τα στοιχεία της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων που υποβάλλονται με διαφορετικό τρόπο από τον οριζόμενο στην παρούσα απόφαση, δεν παράγουν κανένα έννομο αποτέλεσμα.

3. Με την υποβολή του ηλεκτρονικού αρχείου δεν εξαντλείται η υποχρέωση των εργοδοτών - ασφαλιστικών φορέων σχετικά με τις βεβαιώσεις όλων των εισοδημάτων, αλλά απαιτείται η χορήγηση βεβαιώσεων προς τους δικαιούχους σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή. Ο χρόνος χορήγησης της βεβαίωσης είναι ο ίδιος με τον χρόνο υποχρέωσης υποβολής του ηλεκτρονικού αρχείου.

4. Όσον αφορά τον χρόνο διενέργειας παρακράτησης και απόδοσης φόρου και κατ' επέκταση, αποστολής του σχετικού ηλεκτρονικού αρχείου για τις αμοιβές διοίκησης και τις αμοιβές για συμβουλευτικές και άλλες παρόμοιες υπηρεσίες των διατάξεων της περ. δ' της παρ. 1 των άρθρων 62 και 64 του ν. 4172/2013, καθώς και για τις αμοιβές για τα αγαθά που προμηθεύονται και για τις υπηρεσίες που λαμβάνουν οι φορείς Γενικής Κυβέρνησης, ισχύουν τα αναφερόμενα στο υπό στοιχεία ΔΕΑΦ Β 1110696 ΕΞ 2016/18.7.2016 έγγραφο.

5. Κατά την υποβολή του ηλεκτρονικού αρχείου βεβαιώσεων δεν αποστέλλονται:

i) Τα ποσά που καταβάλλονται σε μισθωτούς και αφορούν αποζημίωση εξόδων διαμονής και σίτισης, ημερήσια αποζημίωση, αποζημίωση εξόδων κίνησης (περ. α' και β' παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4172/2013), καθόσον τα ποσά αυτά καταβάλλονται προκειμένου να αποζημιωθεί ο υπάλληλος για τα έξοδα που πραγματοποίησε για λογαριασμό της υπηρεσίας του,

ii) η πρόσθετη μηνιαία αποζημίωση χρήσης και συντήρησης οχήματος της παρ. 7 του άρθρου 56 του ν. 4611/2019 (Α' 73) που καταβάλλεται σε εργαζόμενους που απασχολούνται στη μεταφορά ή διανομή προϊόντων και αντικειμένων και οι οποίοι χρησιμοποιούν για την εκτέλεση της εργασίας τους μοτοποδήλατο ή μοτοσυκλέτα δικής τους ιδιοκτησίας, νομής ή κατοχής (ΔΕΑΦ Α 1152016 ΕΞ 2019/29.10.2019 έγγραφο),

iii) η ελεγκτική αποζημίωση που καταβάλλεται στους επιθεωρητές του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας που διενεργούν ελέγχους (παρ. 1 του άρθρου 70 του ν. 4647/2019, Α' 204),

iv) τα έξοδα κίνησης που χορηγούνται στους προέδρους συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων και στους προέδρους δημοτικών κοινοτήτων (άρθρο 80Α του ν. 3852/2010, Α' 87),

v) η αποζημίωση έναντι οδοιπορικών εξόδων που καταβάλλεται σε Εθνοφύλακες (άρθρο 65 του ν. 5018/2023, Α'25),

vi) οι αποζημιώσεις εξόδων κίνησης και εξόδων παράστασης που καταβάλλονται από την Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών (παρ. 1 του άρθρου 52 του ν. 4871/2021, Α' 246),

vii) το επίδομα που χορηγείται στους δικαστικούς λειτουργούς και στα μέλη του κυρίου προσωπικού του ΝΣΚ προκειμένου για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση των υποθέσεων, καθώς και για την αντιστάθμιση δαπανών στις οποίες υποβάλλονται κατά την άσκηση του λειτουργήματός τους και των καθηκόντων τους (άρθρο 30 και παρ. Α3 του άρθρου 33 του ν. 3205/2003, Α' 297), όπως και η αποζημίωση εξόδων παράστασης που χορηγείται στους δικαιούχους δικαστικούς λειτουργούς και μέλη του κυρίου προσωπικού του ΝΣΚ (παρ. Α6 του άρθρου 30 και παρ. Α6 του άρθρου 33 ν. 3205/2003),

viii) το Επίδομα Στέγασης που σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4472/2017 (Α' 74) θεσπίζεται από το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας για νοικοκυριά που διαμένουν σε μισθωμένη κατοικία ή επιβαρύνονται με το κόστος εξυπηρέτησης στεγαστικού δανείου πρώτης κατοικίας και το οποίο σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του ίδιου ως άνω άρθρου και νόμου δεν εμπίπτει σε καμία κατηγορία εισοδήματος,

ix) οι οικονομικές ενισχύσεις που δόθηκαν στα πλαίσια αντιμετώπισης της ενεργειακής κρίσης, ενίσχυσης πληγέντων από φυσικές καταστροφές ή υλοποίησης προγραμμάτων για τη μετάρρυθμιση της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, καθώς και στο πλαίσιο ενίσχυσης του εισοδήματος της οικογένειας και των νέων [ενδεικτικά, Market Pass άρθρου 115 του ν. 5007/2022 (Α' 241)] και άρθρου 46 του ν. 5045/2023 (Α' 136), ενίσχυση πρώτης αρωγής έναντι στεγαστικής συνδρομής του άρθρου 24Α ν. 4797/2021 (Α' 66), Youth Pass άρθρου 47 του ν. 5045/2023 (Α' 136), North Evia Pass 2023 άρθρου 56 του αυτού νόμου, Dentist Pass του άρθρου τρίτου του ν. 5015/2023 (Α' 20), ενίσχυση για την κάλυψη εξόδων έκτακτου ελέγχου ηλεκτρικών εγκαταστάσεων του άρθρου 27 του ν. 5049/2023 (Α' 152)] προς κάλυψη συγκεκριμένων δαπανών.

6. Ομοίως δεν αποστέλλεται αρχείο, για τις περιπτώσεις των αναδρομικών που αφορούν αποβιώσαντες και τα οποία έχουν εισπραχθεί από τους κληρονόμους και όχι από τον αποβιώσαντα, καθώς τα ποσά αυτά δεν εμπίπτουν στην έννοια του εισοδήματος.

7. Ο ΟΠΕΚΑ δεν αποστέλλει αρχείο για τις ακόλουθες παροχές και υπηρεσίες που χορηγεί και διαχειρίζεται:

i) Έξοδα κηδείας της περ. γ' του άρθρου 4 του ν. 4520/2018 (Α' 30),

ii) παροχές και υπηρεσίες του Λογαριασμού Αγροτικής Εστίας σύμφωνα με τον ν. 3050/2002 (περ. δ' του άρθρου 4 του ν. 4520/2018),

iii) προνοιακές παροχές, οικονομικές και εισοδηματικές ενισχύσεις και κοινωνικές υπηρεσίες για την οικονομική στήριξη - ενίσχυση ειδικών και ευπαθών ομάδων (υποπερ. αα, ββ, γγ' της περ. στ' του άρθρου 4 του ν. 4520/2018),

iv) παροχή της περ. θ' του άρθρου 4 του ν. 4520/2018,

v) επίδομα ομογενών προσφύγων που χορηγείται βάσει των διατάξεων του ν.δ. 57/1973 (Α'

149) στο πλαίσιο παροχής προγραμμάτων Κοινωνικής Προστασίας του οποίου η διαδικασία χορήγησης προβλέπεται από τις υπό στοιχεία Γ1α/οικ842/19.4.1988 (Β' 242), Π3οικ/603/23.2.1994 (Β' 148), Π3οικ.2091/6.6.1995 (Β' 537), Π3/οικ.3427/5.10.1995 (Β' 868) υπουργικές αποφάσεις (εκτός του μηνιαίου χρηματικού βοηθήματος),

vi) επίδομα γέννησης (άρθρο 1 του ν. 4659/2020, Α' 21) που χορηγείται στους δικαιούχους και το οποίο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10, μεταξύ άλλων, απαλλάσσεται από κάθε φόρο και εισφορά και δεν προσμετράται στο συνολικό, πραγματικό ή τεκμαρτό οικογενειακό εισόδημα.

8. Αμοιβές που καταβάλλονται σε αμειβόμενους με ημερομίσθιο, οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες ορισμένου χρόνου αλλά διάρκειας μικρότερης από ένα έτος, καθώς και σε ξεναγούς που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 37 του ν. 1545/1985, επί του καθαρού ποσού των οποίων διενεργείται, από 14.6.2018, παρακράτηση φόρου με συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%) (ΠΟΛ.1147/2018 εγκύκλιος), αποστέλλονται με τον κωδικό 1 του αρχείου εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις.

9. Οι αμοιβές της περ. δ' της παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 4172/2013 που καταβάλλονται σε μέλη Δ.Σ. εταιρίας ή κάθε άλλου νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, αποστέλλονται με το αρχείο εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συγκεκριμένα με τον κωδικό 5. Στις περιπτώσεις που διενεργείται παρακράτηση ασφαλιστικών εισφορών, ο υπόχρεος υποβολής ηλεκτρονικού αρχείου βεβαιώσεων αποστέλλει τις ακαθάριστες αμοιβές και επιπλέον και τις κρατήσεις ασφαλιστικών εισφορών για να αφαιρεθούν από τις αμοιβές αυτές.

10. Με τον κωδικό 76 του αρχείου εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις αποστέλλονται:

i) Οι προνοιακές παροχές σε χρήμα που χορηγεί ο ΟΠΕΚΑ σε άτομα με αναπηρία και οι οποίες σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 81 του ν. 4611/2019 δεν εμπίπτουν σε καμία κατηγορία εισοδήματος (υποπερ. αα, ββ, γγ, δδ, εε, στστ, ζζ, ηη, θθ, ι' της περ. ε' του άρθρου 4 του ν. 4520/2018),

ii) οι προνοιακές παροχές που χορηγούνται σε ανασφάλιστους υπερήλικες (μηνιαία σύνταξη που χορηγείται σύμφωνα με τον ν. 1296/1982 και την περ. 5 της υποπαρ. ΙΑ6 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, και το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης του άρθρου 93 του ν. 4387/2016), καθώς και

iii) το μηνιαίο χρηματικό βοήθημα (Επίδομα Ομογενών Προσφύγων) του Κεφαλαίου Γ' της υπό στοιχεία Γ1α/οικ. 842/19.4.1988 υπουργικής απόφασης, τα οποία ποσά των περ. ii) και iii), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 του ν. 4756/2020 (Α' 235), δεν εμπίπτουν σε καμία κατηγορία εισοδήματος και δεν υπόκειται σε οποιοδήποτε φόρο και εισφορά.

Με τον κωδικό 76 αποστέλλονται αθροιστικά τα ποσά των ανωτέρω καταβαλλόμενων παροχών από τον ΟΠΕΚΑ, εφόσον καταβλήθηκαν εντός του 2023 και είχαν περίοδο αναφοράς μετά την έναρξη ισχύος των διατάξεων του άρθρου 81 του ν. 4611/2019 και του άρθρου 18 του ν. 4756/2020, οπότε άλλαξε η φορολογική αντιμετώπιση των εν λόγω καταβαλλόμενων ποσών.

11. Με τους νέους κωδικούς 8 και 9 του αρχείου εισοδήματος από μισθωτή εργασία αποστέλλονται οι αμοιβές των πληρωμάτων των πλοίων του Ελληνικού Κέντρου Θαλασσιών Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ), που εμπίπτουν στην αυτοτελή φορολόγηση των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 4172/2013, ενώ οι αντίστοιχες αναδρομικές αμοιβές υποβάλλονται με τους νέους κωδικούς 84 και 85 του ίδιου αρχείου.

12. Με τον κωδικό 17 αποστέλλεται το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (άρθρο 235 ν. 4389/2016, Α' 94) που χορηγεί ο ΟΠΕΚΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. ζ' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4520/2018 και αποστέλλεται το σύνολο των ποσών του εν λόγω εισοδήματος που αφορούν όλους τους μήνες του 2023, ανεξάρτητα από το πότε πραγματοποιήθηκε η καταβολή τους.

13. Με τον κωδικό 20 αποστέλλονται αναδρομικά εισοδήματα φορολογικών ετών 2019 και

2020 που προκύπτουν από την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθεισών ασφαλιστικών εισφορών από τον e-ΕΦΚΑ σε έμμισθους δικηγόρους, μισθωτούς μηχανικούς, υγειονομικούς και σε πρόσωπα υπαγόμενα στις διατάξεις της παρ. 9 του άρθρου 39 του ν. 4387/2016 (Α' 85), δυνάμει της εγκυκλίου του e-ΕΦΚΑ 65/15-12-2021. Οι εν λόγω επιστροφές αχρεωστήτως καταβληθεισών ασφαλιστικών εισφορών πραγματοποιούνται από τον e-ΕΦΚΑ, κατόπιν υποβολής σχετικής ηλεκτρονικής αίτησης του μισθωτού (σχετ. το υπ' αρ. 180696/10.04.2023 έγγραφο της Διεύθυνσης Εισφορών Μισθωτών του e-ΕΦΚΑ), ως εκ τούτου οι εργοδότες των ενδιαφερόμενων φυσικών προσώπων, καθώς δεν προβαίνουν σε καταβολή αναδρομικών εισοδημάτων δεν προβαίνουν σε αποστολή στοιχείων στην Φορολογική Διοίκηση για τις εν λόγω επιστροφές αχρεωστήτως καταβληθεισών ασφαλιστικών εισφορών.

14. Με τον κωδικό 39 αποστέλλεται το επίδομα παιδιού [άρθρο 214 του ν. 4512/2018 (Α' 5)] που χορηγεί ο ΟΠΕΚΑ σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4520/2018, ενώ τα αναδρομικά ποσά του επιδόματος παιδιού αποστέλλονται με τον κωδικό 65 με αναγραφή του έτους/χρήσης που αυτά αφορούν. Με τον κωδικό 47 αποστέλλεται η οικονομική ενίσχυση αναδοχής άρθρου 12 του ν. 4538/2018 (Α' 85), η οποία είναι αφορολόγητη.

15. Οι προσαυξήσεις ποσών που δόθηκαν με το άρθρο 118 του ν. 5072/2023 (προνοιακές παροχές ατόμων με αναπηρία, ποσά προς ανασφάλιστους υπερήλικες, ποσά σε δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος καθώς και σε δικαιούχους του επιδόματος παιδιού) αποστέλλονται με τον αντίστοιχο κωδικό των ποσών που προσαυξάνουν.

16. Με τον κωδικό 40 αποστέλλεται το εξωιδρυματικό επίδομα και κάθε συναφές ποσό που καταβάλλεται σε άτομα με αναπηρία, το οποίο από 1/1/2022 εξαιρείται από τον υπολογισμό του εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις (περ. ιθ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4172/2013). Τυχόν καταβολές με περίοδο αναφοράς προ του 2022, αποστέλλονται με τον κωδικό 54 με αναγραφή του έτους/χρήσης που αυτά αφορούν, ενώ αναδρομικές καταβολές που πραγματοποιήθηκαν εντός του έτους 2023 με έτος αναφοράς το 2022, θα υποβληθούν αθροιστικά μαζί με τις καταβολές έτους 2023 με τον κωδικό 40.

17. Κατ' ανάλογη εφαρμογή με το σκεπτικό της υπ' αρ. 250/1996 γνωμοδότησης του ΝΣΚ που είχε γίνει δεκτή, τα εφάπαξ βοηθήματα που καταβάλλουν τα Μετοχικά Ταμεία των Ενόπλων δυνάμεων στα παιδιά των ενεργών μετόχων τους ή μερισματούχων τους για τη δημιουργία ή την ενίσχυση της οικογενειακής ή της επαγγελματικής αυτοτέλειάς τους, δεν θεωρούνται εισόδημα, δεν υπόκεινται σε φόρο σύμφωνα με την περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4172/2013 και αποστέλλονται με τον κωδικό 38 του αρχείου εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις. Πλέον, με τον κωδικό αυτό αποστέλλονται μόνο τα εφάπαξ ποσά της περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4172/2013 και όχι τα ποσά της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4172/2013 (επίδομα αλλοδαπής), τα οποία δηλώνονται με βάση τα οριζόμενα στην παρ. 32.

18. Με τον κωδικό 42 αποστέλλονται, στο σύνολό τους, τα επιδόματα επικίνδυνης εργασίας και η ειδική αποζημίωση στους εκτελούντες διατεταγμένη υπηρεσία με αεροπορικά μέσα για παροχή Α' βοηθειών, τα οποία, κατά τις διατάξεις της περ. θ' της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 4172/2013, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με το άρθρο 1 του ν. 4890/2022, εφόσον πρόκειται για εισοδήματα που αποκτώνται από 1/1/2022, απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος σε ποσοστό 100%. Με τον κωδικό 42 αποστέλλεται και το 65% της πτητικής αποζημίωσης των πιλότων της πολιτικής αεροπορίας και της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας.

19. Με τον νέο κωδικό 83 του αρχείου εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις αποστέλλονται:

i) Η αποζημίωση που καταβάλλεται στα μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών του άρθρου 5 του ν. 4375/2016 (Α' 51), η οποία φορολογείται αυτοτελώς με συντελεστή 15% και εξάτληση της φορολογικής υποχρέωσης των δικαιούχων, επί της οποίας διενεργείται παρακράτηση

φόρου με τον ως άνω συντελεστή, βάσει των διατάξεων του άρθρου 16 του ν. 4690/2020 (Α' 104),

ii) οι απολαβές, οι παροχές και οι λοιπές αμοιβές που καταβάλλονται από την Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 52 του ν. 4871/2021 (Α' 246) και σχετίζονται με την εισαγωγή και κατάρτιση των εκπαιδευομένων και τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση των εν ενεργεία δικαστικών λειτουργιών, οι οποίες φορολογούνται αυτοτελώς με συντελεστή 15%, με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης των δικαιούχων και υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου με τον ίδιο συντελεστή,

iii) οι αμοιβές των πρώην δικαστικών λειτουργιών και των μελών του κυρίου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, όπως και του Γενικού Προϊσταμένου που συμμετέχουν στις Επιτροπές Εξώδικης Επίλυσης Φορολογικών Διαφορών του πρώτου εδαφίου της παρ. 10 του άρθρου 16 του ν. 4714/2020 (Α' 148) οι οποίες φορολογούνται αυτοτελώς με συντελεστή 15% και εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης.

Τυχόν αναδρομικά ποσά, των ανωτέρω περιπτώσεων, που καταβλήθηκαν εντός του 2023 και αφορούσαν το 2022 ή και προηγούμενα φορολογικά έτη αποστέλλονται με τον κωδικό 50 του αρχείου εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις, αναγράφοντας την σχετική διάταξη.

20. Με τον κωδικό 47 του αρχείου εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις αποστέλλεται η πρόσθετη αποζημίωση ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού που μετακινείται για τις ανάγκες αντιμετώπισης του κορωνοϊού COVID-19 (άρθρο 170 του ν. 4759/2020, Α' 141), η οποία είναι αφορολόγητη.

21. Με τον κωδικό 47 αποστέλλονται οι ανταποδοτικές υποτροφίες της παρ. 11 του άρθρου 237 και της παρ. 2 του άρθρου 283 του ν. 4957/2022 (Α' 141) για την παροχή ερευνητικού, επιστημονικού, διοικητικού, τεχνικού και λοιπού υποστηρικτικού έργου των δραστηριοτήτων των ΑΕΙ και ερευνητικών/τεχνολογικών φορέων, καθώς αυτές δεν υπόκεινται σε φόρο. Ειδικά, οι υποτροφίες αριστείας και τα βραβεία που χορηγούν ΑΕΙ σύμφωνα με την παρ. 11 του άρθρου 237 και την παρ. 1 του άρθρου 283 του ν. 4957/2022, καθώς και τα χορηγούμενα ποσά σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 24 του ν. 4386/2016 (Α' 83), τα οποία δεν αποτελούν εισόδημα, αποστέλλονται με το κωδικό 80.

22. Με τον κωδικό 50 αποστέλλονται τα ποσά των επιδοτήσεων που καταβλήθηκαν αναδρομικά προς εργαζομένους στα πλαίσια του προγράμματος «Πρώτο ένησημο», σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 103 του ν. 4941/2022 (Α' 113) με συμπλήρωση του έτους που αυτά αφορούν.

23. Με τον κωδικό 47, η Τράπεζα Εμπορίου και Ανάπτυξης Ευξείνου Πόντου (black Sea Trade and Development Bank) δύναται να αποστέλλει τους μισθούς/αποδοχές που καταβάλλει στους απασχολούμενους σε αυτήν βάσει των διατάξεων της Ιδρυτικής της Συμφωνίας που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2380/1996 (Α' 38).

24. Με τον κωδικό 55 αποστέλλονται τα αναδρομικά επιδομάτων ανεργίας ΔΥΠΙΑ (πρώην ΟΑΕΔ), ΕΤΑΠ-ΜΜΕ, ΓΕΝΕ με αναγραφή του έτους χρήσης που αυτά αφορούν.

25. Με τον κωδικό 56 αποστέλλονται οι αμοιβές που καταβάλλονται σε απασχολούμενους - εποχιακά εργαζόμενους, για χρονικό διάστημα μέχρι 150 ημέρες ετησίως, σε επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις μεταποίησης, τυποποίησης προϊόντων και υπάγονται στην ασφάλιση ΕΦΚΑ - ΟΓΑ.

26. Με τον κωδικό 57 αποστέλλονται οι αμοιβές που καταβάλλονται για περιστασιακή απασχόληση στα μέλη αγροτικών ή γυναικείων συνεταιρισμών τα οποία υπάγονται στην ασφάλιση ΕΦΚΑ - ΟΓΑ.

27. Με τον κωδικό 58 αποστέλλονται οι αμοιβές που καταβάλλονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων της περ. θ' της παρ. 3 του άρθρου 12 του ν. 4172/2013, ήτοι ποσοστό έως 35% των κερδών προ φόρων, από τους Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (όπως αυτοί είναι εγγεγραμμένοι στο αντίστοιχο Μητρώο που τηρείται από το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας) στους εργαζομένους τους και οι οποίες εντάσσονται στο εισόδημα από μισθωτή

εργασία. Χρόνος κτήσης των εισοδημάτων αυτών θεωρείται ο χρόνος λήψης της απόφασης για την καταβολή αυτών των αμοιβών από την ετήσια γενική συνέλευση.

28. Με τον κωδικό 59 αποστέλλονται οι έκτακτες εφάπαξ οικονομικές ενισχύσεις εύαλτων προσώπων που δόθηκαν τον Δεκέμβριο του 2023 (παρ. 1,2 και 5 άρθρου 118 του ν. 5072/2023, Α' 198), οι οποίες είναι αφορολόγητες και δεν υπολογίζονται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα. Με τον ίδιο κωδικό αποστέλλεται και η εφάπαξ χρηματική παροχή που καταβάλλεται από τη ΔΥΠΑ σε πρόσωπα που καταρτίζουν Ψηφιακό Ατομικό Σχέδιο Δράσης ύψους 300 ευρώ [παρ. 4 άρθρο 17 του ν. 4921/2022 (Α' 75)]. Επίσης, με τον ίδιο κωδικό αποστέλλονται και τυχόν καταβολές στο έτος 2023 της έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης μακροχρόνια ανέργων από τη ΔΥΠΑ, ανεξάρτητα από το έτος αναφοράς αυτών [παρ. 1 άρθρου 74 του ν. 3746/2009 (Α' 27), υπ' αρ. 120578/13-12-2022, (Β' 6331) κοινή υπουργική απόφαση].

29. Με τον κωδικό 60 αποστέλλονται τα επιδόματα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης και αναζήτησης εργασίας στα πλαίσια δράσεων συμβουλευτικής που καταβλήθηκαν σε ανέργους μέσα στο έτος 2023, τα οποία, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 30 του ν. 4144/2013 (Α' 88) όπως αυτό διαμορφώθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 64 του ν. 4756/2020 και βάσει των όσων διευκρινίσθηκαν και με την υπό στοιχεία ΠΟΛ.1124/2018 εγκύκλιο, απαλλάσσονται από κάθε φόρο, δεν υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου και δεν υπολογίζονται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.

30. Για λόγους καλύτερης διαχείρισης και αντιμετώπισης των διαφόρων εισοδημάτων και επιδομάτων που χορηγούνται από διάφορους φορείς και χρήζουν ειδικής φορολογικής μεταχείρισης, στον Πίνακα κωδικοποίησης εισοδήματος μισθωτής εργασίας, συντάξεων και λοιπών εισοδημάτων πλην επιχειρηματικής δραστηριότητας, δεν υφίσταται ο όρος «επιδόματα» στο λεκτικό των κωδικών 47, 50 και 51 και υπάρχει ο κωδικός 61 που αφορά «Επιδόματα αυτοτελώς φορολογούμενα ή απαλλασσόμενα» και οι κωδικοί 63 και 64 για τα αναδρομικά ποσά των επιδομάτων που απαλλάσσονταν του φόρου ή/και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α, αντίστοιχα, με αναγραφή του έτους/ χρήσης που αυτά αφορούν. Ενδεικτικά, με τον κωδικό 61 αποστέλλονται οι παροχές που καταβάλλονται από την ΔΥΠΑ, οι οποίες σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 67 του ν. 4756/2020, μεταξύ άλλων, απαλλάσσονται από φόρους και εισφορές. Οι παροχές αυτές καταβάλλονται από την ΔΥΠΑ, δυνάμει της παρ. 5 του άρθρου 27 του ν.δ. 2961/1954 (Α' 197), όπως ισχύει (παροχή λόγω καταγγελίας σχέσης εργασίας ή αποχής του μισθωτού λόγω επίσχεσης ή όταν ο εργοδότης θέτει τους μισθωτούς σε διαθεσιμότητα), του άρθρου 16 του ν. 1836/1989 (Α' 79) (παροχή λόγω αφερεγγυότητας του εργοδότη), του άρθρου 22 του ν. 1836/1989 (ειδικό εποχιακό βοήθημα), του άρθρου 142 του ν. 3655/2008 (Α' 58) (ειδική παροχή προστασίας μητρότητας), της υποπερ. εε' της περ. β' της παρ. 6 του άρθρου 34 του ν. 4144/2013 (παροχές που καλύπτουν δαπάνες για κοινωνικούς σκοπούς).

31. Με τον κωδικό 64 αποστέλλονται τα ποσά του επιδόματος ιατρών ειδικότητας αναισθησιολογίας (άρθρο 32 του ν. 4816/2021, Α' 118), που καταβλήθηκαν αναδρομικά μέχρι 31/3/2023 και αφορούσαν σε μήνες άσκησης στην ειδικότητα της αναισθησιολογίας πριν από την 1η/1/2023 (παρ. 11 Γ. του άρθρου 54 του ν. 4999/2022, Α' 225).

32. Με τον κωδικό 75 αποστέλλονται το επίδομα αλλοδαπής της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4172/2013, καθώς και άλλα ποσά που δεν μειώνουν τις δαπάνες των άρθρων 31 και 32 του ν. 4172/2013.

33. Με τον κωδικό 51, με αναγραφή του έτους στο οποίο αφορούν και της σχετικής διάταξης, αποστέλλονται τυχόν αναδρομικές καταβολές της έκτακτης αποζημίωσης σε δικαιούχους της παρ. 1 του άρθρου 33 του ν. 4690/2020 (Α' 104) και του άρθρου 43 του ν. 4778/2021 (Α' 26) (εποχικά εργαζόμενοι του τουριστικού και επισιτιστικού κλάδου) η οποία απαλλασσόταν από κάθε

φόρο και εισφορά (συμπεριλαμβανομένης και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του ν. 4172/2013) που πραγματοποιήθηκαν το έτος 2023.

34. Με τον κωδικό 77 αποστέλλεται η εφάπαξ οικονομική ενίσχυση συνταξιούχων του άρθρου 3 του ν. 5045/2023, καθώς και η έκτακτη εφάπαξ οικονομική ενίσχυση των συνταξιούχων του άρθρου 123 του ν. 5078/2023 (Α' 211), οι οποίες είναι αφορολόγητες και δεν υπολογίζονται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.

35. Με τον κωδικό 78 αποστέλλονται οι αποζημιώσεις ειδικού σκοπού που χορηγήθηκαν σε εργαζόμενους στα πλαίσια αντιμετώπισης των συνεπειών που επέφεραν έκτακτα γεγονότα (φυσικές καταστροφές, ενεργειακή κρίση, πόλεμος στην Ουκρανία) και εφόσον αυτές καταβλήθηκαν εντός του έτους 2023, ανεξαρτήτως του έτους στο οποίο ανάγονται. Ενδεικτικά, με τον κωδικό αυτό αποστέλλονται οι κάτωθι αποζημιώσεις οι οποίες, μεταξύ άλλων, είναι αφορολόγητες και δεν υπόκεινται σε οποιαδήποτε εισφορά:

i) Έκτακτη οικονομική ενίσχυση ως αποζημίωση ειδικού σκοπού του άρθρου δέκατου τρίτου της από 14.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (κυρωθείσα με το άρθρο 3 του ν. 4682/2020, Α' 76) εργαζομένων σε επιχειρήσεις πληγείσες από πυρκαγιές ή άλλες φυσικές καταστροφές (άρθρο 6Α του ν. 4797/2021, όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 70 του ν. 5045/2023, Α' 136),

ii) έκτακτη οικονομική ενίσχυση ως αποζημίωση ειδικού σκοπού του άρθρου 79 του ν. 4949/2022 (Α' 126), καθώς και το επίδομα εορτών Πάσχα 2023 του άρθρου 92 του ν. 5018/2023 εργαζομένων στον κλάδο γοννοποιίας, των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τέθηκαν σε αναστολή,

iii) έκτακτη οικονομική ενίσχυση ως αποζημίωση ειδικού σκοπού του άρθρου 48 του ν. 4997/2022 (Α' 219) εργαζομένων σε επιχειρήσεις των περιοχών της Περιφέρειας Κρήτης που επλήγησαν από τις πλημμύρες της 15ης.10.2022.

Με τον ίδιο κωδικό αποστέλλεται και η έκτακτη και τακτική οικονομική ενίσχυση πληγέντων από φυσικές καταστροφές του άρθρου 73 του ν. 5043/2023 (Α' 91), η οποία είναι αφορολόγητη, δεν εμπίπτει σε καμία κατηγορία εισοδήματος και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.

36. Λόγω της κατάργησης, από 1.1.2017 και μετά, της έκπτωσης από το φορολογητέο ποσό της βουλευτικής αποζημίωσης των δαπανών άσκησης του λειτουργήματος του βουλευτή (άρθρο 71 του ν. 4472/2017), οι υπόχρεοι υποβολής ηλεκτρονικού αρχείου βεβαιώσεων δεν θα εφαρμόσουν τα όσα είχαν οριστεί στην υπό στοιχεία ΠΟΛ.1025/2017 απόφαση Διοικητή Α.Α.Δ.Ε. περί συμπλήρωσης του κωδικού 47 με το ποσό της μείωσης του 25%. Η κατάργηση της έκπτωσης αυτής ισχύει και για τους εν ενεργεία και συνταξιούχους δικαστικούς λειτουργούς και λειτουργούς του ΝΣΚ καθώς και για τα μέλη των οικογενειών των αποβιωσάντων δικαστικών λειτουργών και λειτουργών του ΝΣΚ τα οποία συνταξιοδοτούνται κατά μεταβίβαση (σχετ. η ΠΟΛ.1112/2017 εγκύκλιος).

37. Με τον κωδικό 79 του αρχείου εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις αποστέλλεται η μηνιαία ισόβια τιμητική παροχή στους Έλληνες οπλίτες λόγω συμμετοχής τους στα γεγονότα της Κύπρου τα έτη 1964, 1967 και 1974, που σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 95 του ν. 4714/2020 είναι αφορολόγητη, και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά κριτήρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα. Ο κωδικός 79 χρησιμοποιείται μόνο για καταβολές ποσών με περίοδο αναφοράς το 2023 οι οποίες πραγματοποιήθηκαν εντός του έτους 2023. Τυχόν καταβολές αναδρομικών ποσών με περιόδους αναφοράς τα έτη 2020 έως και 2022 αποστέλλονται με τον κωδικό 51 με υποχρεωτική αναγραφή του έτους που αφορούν και της σχετικής διάταξης. Με τον κωδικό 79 αποστέλλεται και η ειδική σύνταξη των παθόντων και των οικογενειών όσων απεβίωσαν στο σιδηροδρομικό δυστύχημα των Τεμπών της 28ης Φεβρουαρίου 2023, η οποία σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 57 του ν. 5039/2023 (Α' 83) είναι αφορολόγητη και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά κριτήρια για την καταβολή οποιασδήποτε

παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.

38. Με το νέο κωδικό 82 του αρχείου εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις αποστέλλονται τα αναδρομικά ποσά, τα οποία προκύπτουν από την 1.1.2021, μετά την κατάργηση των μειώσεων που είχαν επιβληθεί, σύμφωνα με την υποπαρ. Β.3 της παρ. Β' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222) και κατέβαλαν στους μερισματούχους τους, τα Μετοχικά Ταμεία Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας και οι Ειδικοί Κλάδοι Οικονομικής Ενίσχυσης Μερισματούχων Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 34 του ν. 5018/2023, εντός του 2023. Τα εν λόγω ποσά, σύμφωνα με το τέταρτο και το πέμπτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 60 του ν. 4172/2013, φορολογούνται στο έτος καταβολής τους και διενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%), με την οποία και εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για τα εισοδήματα αυτά.

39. Στις περιπτώσεις παροχής υπηρεσιών από επιχειρηματική δραστηριότητα προς την Ιερά Κοινότητα, τις Ιερές Μονές του Αγίου Όρους και τα εξαρτήματα αυτών, αποστέλλεται ηλεκτρονικό αρχείο βεβαιώσεων σύμφωνα με τον Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα, καθόσον με τις διατάξεις της παρ. 4γ του άρθρου 99 του ν.4446/2016 καταργήθηκε η δυνατότητα αυτοαπόδοσης του φόρου από τον λήπτη της πληρωμής, η οποία προβλεπόταν από τις προϊσχύουσες διατάξεις [δεύτερη παράγραφος του άρθρου 61 του ν. 4172/2013 (εκ παραδρομής αναφερόμενης στον νόμο ως δεύτερο εδάφιο), η οποία είχε προστεθεί με την περ. β' της παρ. 4 του άρθρου 22 του ν. 4283/2014] και πλέον, τα ως άνω πρόσωπα υποχρεούνται να παρακρατούν φόρο στις πληρωμές που διενεργούν σύμφωνα με τα αναφερόμενα στα άρθρα 62 και 64 του ν. 4172/2013, όπως εξάλλου ισχύει και για τα λοιπά νομικά πρόσωπα και κατά περίπτωση τις νομικές οντότητες, με βάση τον ν. 4172/2013 (ΚΦΕ).

Στις περιπτώσεις παροχής υπηρεσιών από μισθωτή εργασία προς τα ίδια ως άνω πρόσωπα, αποστέλλεται επίσης ηλεκτρονικό αρχείο βεβαιώσεων σύμφωνα με τον Πίνακα κωδικοποίησης εισοδήματος από μισθωτή εργασία χωρίς αναγραφή παρακρατηθέντος φόρου καθόσον με τις διατάξεις των παρ. 4α και 4β του άρθρου 99 του ν. 4446/2016 (οι οποίες κατάργησαν το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 59 του ν. 4172/2013 όπως αυτό είχε προστεθεί με την περ. α' της παρ. 4 του άρθρου 22 του ν. 4283/2014 και προσέθεσαν νέα παρ. 7 στο τέλος του άρθρου 60 του ν. 4172/2013 αντίστοιχα) στο ανωτέρω εισόδημα από μισθωτή εργασία δεν διενεργείται ούτε αυτοαπόδοση του φόρου από τον λήπτη της πληρωμής ούτε παρακράτηση και απόδοση του φόρου από τον καταβάλλοντα την πληρωμή. Εάν εκ παραδρομής παρακρατήθηκε φόρος εισοδήματος από μισθωτή εργασία από τον καταβάλλοντα την πληρωμή, οι υπόχρεοι υποβολής αποστέλλουν ηλεκτρονικό αρχείο βεβαιώσεων, αναγράφοντας στην περίπτωση αυτή το ποσό του παρακρατηθέντος φόρου.

40. Σε περιπτώσεις αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, είτε αποδοχών, είτε συντάξεων, τα οποία αφορούν το φορολογικό έτος 2023 και εφόσον τα ποσά έχουν επιστραφεί πλήρως από τον φορολογούμενο, οι φορείς που έχουν ενταχθεί και καταβάλλουν αμοιβές μέσω της Ενιαίας Αρχής Πληρωμών (ΕΑΠ), καθώς και η ΗΔΙΚΑ, για όσα ταμεία εποπτεύει, είναι υπόχρεοι σε υποβολή ηλεκτρονικού αρχείου. Δεδομένου ότι στις περιπτώσεις αυτές καλούνται οι φορολογούμενοι να επιστρέψουν τα πληρωτέα ποσά, με τα οποία πιστώθηκαν σύμφωνα με τις καταστάσεις μισθοδοσίας ή συντάξεων συν τον φόρο που παρακρατήθηκε και αποδόθηκε, οι ανωτέρω υπόχρεοι υποβολής ηλεκτρονικού αρχείου, αποστέλλουν ως καθαρές φορολογητέες αποδοχές ή συντάξεις τις νέες αποδοχές ή συντάξεις που προκύπτουν, αφού πρώτα αφαιρέσουν από τις αρχικές καθαρές (προ φόρου) την ανωτέρω επιστροφή (πληρωτέο συν φόρο). Ο παρακρατηθείς φόρος αποστέλλεται όπως αυτός παρακρατήθηκε και αποδόθηκε πριν την επιστροφή, καθόσον αυτός συμψηφίζεται κατά την εκκαθάριση της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2023. Στην περίπτωση που η επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων αφορά τα φορολογικά έτη

2022 και προηγούμενα, δεν αποστέλλεται ηλεκτρονικό αρχείο για τις περιπτώσεις αυτές, αλλά χορηγούνται νέες βεβαιώσεις σε έντυπη μορφή για τα έτη αυτά, οι οποίες αποτυπώνουν σύμφωνα με τα ανωτέρω την επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών. Από τις τελευταίες αυτές περιπτώσεις εξαιρείται η επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών συντάξεων μέσω ΗΔΙΚΑ που αφορούν τα φορολογικά έτη 2017 έως και 2022, για τα οποία αποστέλλεται διορθωμένο ηλεκτρονικό αρχείο.

41. Οι υπόχρεοι υποβολής ηλεκτρονικού αρχείου βεβαιώσεων αποστέλλουν τις αμοιβές που εντάσσονται στην περ. στ' της παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 4172/2013 συμπληρώνοντας τον κωδικό 1 του Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα.

42. Για την εφαρμογή των διατάξεων των τεσσάρων τελευταίων εδαφίων της περ. δ' της παρ. 1 του άρθρου 64 του ν. 4172/2013 και όσον αφορά την υποβολή του ηλεκτρονικού αρχείου της περίπτωσης αυτής, κατά την κωδικοποίηση του εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα, ο κωδικός 2 συμπληρώνεται από τον κύριο του έργου, ενώ ο κωδικός 14 συμπληρώνεται από τον αρχικό ανάδοχο.

Ο αρχικός ανάδοχος καταχωρεί το ποσό της ακαθάριστης αμοιβής και τον φόρο, που παρακρατήθηκε από τον κύριο του έργου, ο οποίος συμψηφίζεται με τον αναλογούντα φόρο της κατασκευάστριας εταιρείας ή κοινοπραξίας βάσει βεβαιώσεων που χορηγεί σε αυτές σύμφωνα με τα οριζόμενα στις υπόψη διατάξεις. Στη συνέχεια, ο αρχικός ανάδοχος (νομικό πρόσωπο, νομική οντότητα που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα) θα πρέπει να διαγράψει κατά την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματός του τον ως άνω παρακρατηθέντα από τον κύριο του έργου φόρο από τους αντίστοιχους κωδικούς των παρακρατηθέντων φόρων.

43. Στην περίπτωση κατά την οποία ένα νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα (εντολέας) συμβάλλεται με έτερο νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που ενεργεί ως αντιπρόσωπος του πρώτου, ώστε να πραγματοποιεί πωλήσεις αγαθών για λογαριασμό του σε φορέα Γενικής Κυβέρνησης, ο φορέας Γενικής Κυβέρνησης καταχωρεί στους κωδικούς 3 και 4 του Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα το ποσό της ακαθάριστης αμοιβής και τον φόρο που παρακρατήθηκε στο όνομα του αντιπροσώπου (λήπτη) όταν αφορά σε αγαθά των περιπτώσεων αα' και ββ' της παρ. 2 του άρθρου 64 του ν. 4172/2013, κατά περίπτωση.

Ο αντιπρόσωπος καταχωρεί στον κωδικό 14 του Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα όταν αφορά σε αγαθά των περιπτώσεων αα' και ββ' της παρ. 2 του άρθρου 64 του ν. 4172/2013, αντίστοιχα, το ποσό της ακαθάριστης αμοιβής και τον φόρο που παρακρατήθηκε από τον φορέα Γενικής Κυβέρνησης, ο οποίος συμψηφίζεται με τον αναλογούντα φόρο του εντολέα (δικαιούχου) με βάση την βεβαίωση που χορηγείται από τους υπόχρεους της υποπερ. ν. της περ. β' της παρ. 7 του άρθρου 5 της παρούσας. Στην περίπτωση αυτή, ο αντιπρόσωπος, κατά την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματός του, θα πρέπει να διαγράψει από τους αντίστοιχους κωδικούς του εντύπου της δήλωσης τον φόρο που παρακρατήθηκε από τον φορέα Γενικής Κυβέρνησης.

44. Οι φορείς Γενικής Κυβέρνησης, οι οποίοι προμηθεύονται βιβλία από συγγραφείς, δημοσίους ή ιδιωτικούς υπαλλήλους (μη υπόχρεους σε τήρηση βιβλίων, οι οποίοι εκδίδουν με δικά τους έξοδα βιβλία και στη συνέχεια τα διαθέτουν έναντι αμοιβής), αποστέλλουν τις αμοιβές που προέρχονται από την πώληση βιβλίων και τις οποίες καταβάλουν στα εν λόγω φυσικά πρόσωπα συμπληρώνοντας τον κωδικό 6 του Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα. Στις περιπτώσεις αυτές, κατά την καταβολή ή την έκδοση της σχετικής εντολής πληρωμής, οι φορείς Γενικής Κυβέρνησης υποχρεούνται να παρακρατούν φόρο με συντελεστή 4% σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. ββ' της παρ. 2 του άρθρου 64 του ν. 4172/2013.

Επισημαίνεται ότι για τις αμοιβές με τίτλο κτήσης που αποτελούν για τους δικαιούχους, φυσικά πρόσωπα, εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα χωρίς έναρξη εργασιών και οι

οποίες αποστέλλονται με τον κωδικό 6 του Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα, οι υπόχρεοι υποβολής ηλεκτρονικού αρχείου βεβαιώσεων αποστέλλουν τις ακαθάριστες αμοιβές και επιπλέον τις ασφαλιστικές κρατήσεις ΕΦΚΑ, που επιβλήθηκαν, για να αφαιρεθούν από τις αμοιβές αυτές.

45. Στον Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα ο κωδικός 15 αφορά ακαθάριστα έσοδα ιατρών του ΕΣΥ από απογευματινά ιατρεία νοσοκομείων του ΕΣΥ, τα οποία καταβάλλονται στο έτος 2023 και αφορούν υπηρεσίες που παρασχέθηκαν σε προηγούμενα έτη. Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην υπό στοιχεία ΠΟΛ.1178/2017 εγκύκλιο, τα εισοδήματα που αντιστοιχούν σε υπηρεσίες που παρασχέθηκαν στα φορολογικά έτη 2014, έως και 2022 φορολογούνται στα έτη αυτά και συνεπώς υπάρχει υποχρέωση υποβολής τροποποιητικής δήλωσης από τους δικαιούχους στα έτη αυτά. Οι τροποποιητικές δηλώσεις υποβάλλονται μόνο για τα έτη αυτά και όχι για προγενέστερα, καθόσον τα εν λόγω εισοδήματα των ιατρών του ΕΣΥ που καταβλήθηκαν στο φορολογικό έτος 2023 και αφορούν υπηρεσίες που παρασχέθηκαν στα οικονομικά έτη 2014 και προηγούμενα (χρήσεις ετών 2013 και προηγούμενες) φορολογούνται συνολικά στο έτος είσπραξης, ήτοι στο φορολογικό έτος 2023. Οι εν λόγω αμοιβές, που φορολογούνται στο φορολογικό έτος 2023, αποστέλλονται με τον κωδικό 6 του αρχείου εισοδημάτων από επιχειρηματική δραστηριότητα. Ο φόρος 20% που παρακρατείται επί του συνόλου των ακαθάριστων αμοιβών που καταβάλλονται, ανεξάρτητα από τα οικονομικά ή φορολογικά έτη που παρασχέθηκαν οι εν λόγω υπηρεσίες των ιατρών του ΕΣΥ, εκπίπτει από τον φόρο, που αναλογεί στο εισόδημα που αποκτούν οι εν λόγω ιατροί, κατά το φορολογικό έτος μέσα στο οποίο έγινε η καταβολή ή έκδοση της σχετικής εντολής πληρωμής, ήτοι στο φορολογικό έτος 2023.

46. Ο κωδικός 16 στον Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα, αφορά αμοιβές που καταβάλει ο e-ΕΦΚΑ σε δικαιούχους εξαιτίας της συμμετοχής τους σε επιτροπές - συνεδριάσεις του ΕΦΚΑ και οι οποίες βάσει της υπό στοιχεία Φ10042/οικ. 13567/329/2018 εγκυκλίου του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης δεν εισφοροδοτούνται.

47. Με τον κωδικό 18 στον Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα, αποστέλλονται αμοιβές και οικονομικές ενισχύσεις, που χορηγήθηκαν σε επιτηδευματίες στο πλαίσιο αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών, οι οποίες, μεταξύ άλλων, είναι απαλλασσόμενες του φόρου. Ενδεικτικά, με τον κωδικό αυτό αποστέλλεται η αποζημίωση πιστοποιημένων επαγγελματιών που συμπράττουν στην απονομή συνταξιοδοτικών παροχών του e-ΕΦΚΑ [άρθρο 255 του ν. 4798/2021 (Α' 68) και υπ' αρ. 67154/2021 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 4245)].

48. Με τον κωδικό 19 στον Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα, αποστέλλονται οικονομικές ενισχύσεις και αμοιβές που είναι απαλλασσόμενες του φόρου, δεν υπολογίζονται στα εισοδηματικά κριτήρια για την καταβολή άλλων παροχών και χορηγήθηκαν σε επιτηδευματίες στο πλαίσιο αντιμετώπισης έκτακτων γεγονότων (φυσικές καταστροφές, πόλεμος στην Ουκρανία). Ενδεικτικά, με τον κωδικό αυτό αποστέλλονται:

i) Οι οικονομικές ενισχύσεις στο πλαίσιο των συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΣΠΑ δράσεων, σύμφωνα με το άρθρο 73 του ν. 4864/2021 (Α' 237) (επιχειρήσεις λογιστικών, φορολογικών υπηρεσιών) και το άρθρο 9 του ν. 4890/2022 (επιχειρήσεις ψυχαγωγίας, εκδηλώσεων, γυμναστηρίων και σχολών χορού, πληγείσες από φυσικές καταστροφές επιχειρήσεις), η οποία δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα,

ii) οι οικονομικές ενισχύσεις (επιχορήγηση) του άρθρου 68 του ν. 4949/2022 σε επιχειρήσεις που έχουν πληγεί από τον πόλεμο στην Ουκρανία, καθώς και οι οικονομικές ενισχύσεις του άρθρου 122 του ν.5043/2023 σε επιχειρήσεις του κλάδου γούνας που επιχορηγούνται για τον ίδιο λόγο,

iii) η αμοιβή ιδιωτών ιατρών, με έκδοση Δελτίου Παροχής Υπηρεσιών, που συνεργάζονται με δημόσια νοσοκομεία της παρ. 1 του δέκατου τέταρτου άρθρου της από 13.4.2020 Πράξης Νο-

μοθητικού Περιεχομένου (κυρωθείσα με το άρθρο 1 του ν. 4690/2020), η οποία δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα και εφόσον αυτή καταβλήθηκε εντός του έτους 2023 έχοντας περίοδο αναφοράς μόνο το έτος αυτό.

49. Οι κωδικοί 18 και 19 του Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την αποστολή καταβολών που διενεργήθηκαν εντός του 2023 και είχαν περίοδο αναφοράς το έτος αυτό.

50. Όσον αφορά στα ατομικά ασφαλιστήρια συμβόλαια, όπου ο φορολογούμενος καταβάλλει από μόνος του τα ασφάλιστρα, το εισόδημα που προκύπτει είναι μόνο το ποσό που αναλογεί στην υπεραπόδοση των μαθηματικών αποθεματικών, το οποίο αποτελεί μέρισμα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4172/2013 (σχετ. η υπό στοιχεία Π.Ο.Λ.1042/2015 εγκύκλιος). Για το ποσό αυτό υπάρχει υποχρέωση παρακράτησης φόρου, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 62 και της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 64 του ν. 4172/2013, του οποίου το ποσοστό ανέρχεται σε 5% για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2023. Συνεπώς, τα ποσά αυτά αποστέλλονται με τον κωδικό 1 του αρχείου εισοδήματος από μερίσματα -τόκους -δικαιώματα.

51. Όσον αφορά στα μερίσματα, ο χρόνος απόκτησης αυτών προβλέπεται στην υπό στοιχεία Π.Ο.Λ.1223/2015 εγκύκλιο και συνεπώς στα εισοδήματα από μερίσματα με τον κωδικό 1 του Παραρτήματος 3 - Μερίσματα (προ φόρου) νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών με διπλογραφικά βιβλία - δεν περιλαμβάνονται τα προμερίσματα ΑΕ, καθώς και οι προσωρινές απολήψεις ΕΠΕ και ΙΚΕ που καταβλήθηκαν εντός 2023, καθόσον αυτά αποτελούν εισόδημα του φορολογικού έτους 2024.

52. Στα μερίσματα με τον κωδικό 1 του Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα αναγράφονται και οι αμοιβές, που καταβάλλονται με οποιαδήποτε μορφή σε μέλη Δ.Σ., διαχειριστές και εργατοϋπαλληλικό προσωπικό, από τα κέρδη του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας (Π.Ο.Λ. 1042/2015 εγκύκλιος).

53. Στα μερίσματα με τον κωδικό 2 - Μερίσματα νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών με απλογραφικά βιβλία - δεν συμπληρώνεται φόρος, διότι δεν παρακρατείται, αφού τα εισοδήματα αυτά δεν φορολογούνται. Ο κωδικός αυτός συμπληρώνεται μόνο όταν ο δικαιούχος είναι φυσικό πρόσωπο.

54. Στα εισοδήματα από τόκους με τον κωδικό 3 του Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα αποστέλλονται τόκοι (προ φόρου) λοιπών φορέων, όπως ενδεικτικά οι τόκοι από δικαστικές αποφάσεις. Αντίθετα, δεν αποστέλλονται οι τόκοι που υπάγονται σε φόρο και αποστέλλονται μέσω ημεδαπού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος σε εφαρμογή της υπό στοιχεία Π.Ο.Λ.1033/2014 απόφασης καθώς και οι τόκοι για τους οποίους έχει παρακρατηθεί και αποδοθεί ο αναλογών φόρος με αναλυτικές εγγραφές βάσει της υπό στοιχεία Α. 1100/2019 απόφασης.

55. Ο κωδικός 5 του Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα συμπληρώνεται μόνο όταν ο δικαιούχος είναι φυσικό πρόσωπο και αφορά σε μερίσματα που απαλλάσσονται του φόρου, όπως μερίσματα από ημεδαπές πλοιοκτήτριες εταιρίες ή ναυλώτριες εταιρίες γυμνών πλοίων ή μισθώτριες εταιρίες πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση με πλοία πρώτης κατηγορίας σημαίας Ε.Ε. και Ε.Ο.Χ. πλην της ελληνικής, ή από ημεδαπές εταιρίες φορέων εμπορικής εκμετάλλευσης πλοίων πρώτης κατηγορίας που δεν υπάγονται στο νέο Συνυποσχετικό Οικειοθελούς Παροχής αόριστης χρονικής διάρκειας που υπογράφηκε ανάμεσα στο Ελληνικό Δημόσιο και τη ναυτιλιακή κοινότητα που κυρώθηκε με το άρθρο 56 του ν. 4607/2019 (Α' 65), όπως τροποποιήθηκε με την Πρόσθετη Πράξη του νέου Συνυποσχετικού, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 6 του ν. 5000/2022 (Α' 226) ή από επιχειρήσεις εκμετάλλευσης πλοίων δεύτερης κα-

τηγορίας με ελληνική σημαία και σημαία Ε.Ε. και Ε.Ο.Χ. Με τον ίδιο κωδικό αποστέλλονται και τα μερίσματα των ημεδαπών Ο.Σ.Ε.Κ.Α. ή Ο.Σ.Ε.Κ.Α. λοιπών χωρών της Ε.Ε. και του ΕΟΧ/ΕΖΕΣ που απαλλάσσονται του φόρου, εφόσον καταβάλλονται σε φορολογικούς κατοίκους Ελλάδας.

56. Ο κωδικός 6 του Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα αφορά τόκους που απαλλάσσονται του φόρου και συμπληρώνεται μόνο όταν ο δικαιούχος είναι φυσικό πρόσωπο. Στα εισοδήματα με τον κωδικό αυτό δεν αποστέλλονται οι τόκοι ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου και εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου, που είναι απαλλασσόμενοι του φόρου για φυσικά πρόσωπα και αποστέλλονται μέσω ημεδαπού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος σε εφαρμογή της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1033/2014.

57. Στα μερίσματα με τον κωδικό 7 - Μερίσματα (προ φόρου) Νομικών Προσώπων και Νομικών Οντοτήτων εισηγμένων σε αλλοδαπά Χρηματιστήρια, αναγράφονται τα μερίσματα των αλλοδαπών τίτλων, που διαπραγματεύονται σε αλλοδαπά χρηματιστήρια και καταβάλλονται σε ημεδαπά φυσικά πρόσωπα.

Το ηλεκτρονικό αρχείο με τα εισοδήματα αυτά υποβάλλεται από την εταιρία «Ελληνικό Κεντρικό Αποθετήριο Τίτλων Α.Ε.» (ATHEXCSD), εφόσον πρόκειται για μερίσματα από αλλοδαπούς εισηγμένους τίτλους που τηρούνται ή παρακολουθούνται σε Ειδικό Λογαριασμό Αξιογράφων Πελάτη στο Σύστημα Άυλων Τίτλων (Σ.Α.Τ.). Εφόσον πρόκειται για μερίσματα από αλλοδαπούς εισηγμένους τίτλους που τηρούνται ή παρακολουθούνται σε Λογαριασμούς Συμμετέχοντα για λογαριασμό πελατών του στο Σύστημα Άυλων Τίτλων, καθώς επίσης αν πρόκειται για μερίσματα αλλοδαπών τίτλων των οποίων η διαχείριση γίνεται εκτός του Συστήματος Άυλων Τίτλων (Σ.Α.Τ.), το ηλεκτρονικό αρχείο υποβάλλεται από τις εταιρίες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών (Ε.Π.Ε.Υ.) και τα πιστωτικά ιδρύματα που παρέχουν υπηρεσίες θεματοφυλακής.

Με τον ίδιο κωδικό αποστέλλονται τα μερίσματα Ο.Σ.Ε.Κ.Α. χωρών εκτός Ε.Ε. και Ε.Ο.Χ./ΕΖΕΣ, εφόσον καταβάλλονται σε φορολογικούς κατοίκους Ελλάδας.

Στο πεδίο «Φόρος που παρακρατήθηκε» συμπληρώνεται ο φόρος που τυχόν παρακρατήθηκε στην αλλοδαπή, προκειμένου να αναγραφεί στην φορολογική δήλωση του δικαιούχου και να πιστωθεί από τον φόρο εισοδήματος που προκύπτει για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στις Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας και των διατάξεων του άρθρου 9 του ν. 4172/2013 (ΚΦΕ).

58. Στα μερίσματα με τον κωδικό 8 του Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα αποστέλλονται τα μερίσματα μετόχων Α.Ε. με ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον 3% ανεξαρτήτως αν λαμβάνουν αμοιβές λόγω συμμετοχής τους στο Δ.Σ. Αφορά ποσά που διανέμονται από τα κέρδη μη εισηγμένων στο Ελληνικό Κεντρικό Αποθετήριο Τίτλων (ΕΛ.Κ.Α.Τ.) Α.Ε. (ATHEXCSD) σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου τους, με συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο τουλάχιστον 3% και όχι μερίσματα άλλης μορφής Νομικών Προσώπων για τα οποία γίνεται η χρήση του κωδικού 1 του ίδιου αρχείου. Τα μερίσματα αυτά δεν θα σταλούν και με τον κωδικό 1 του ίδιου αρχείου. Ειδικά τα μερίσματα μετόχων Α.Ε. με ποσοστό συμμετοχής μικρότερο του 3% που είναι και μέλη Δ.Σ. αποστέλλονται με τον κωδικό 1 του Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα.

59. Με τον κωδικό 9 του Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα, αποστέλλονται οι αμοιβές μελών Δ.Σ. Α.Ε., που δεν συμμετέχουν στο μετοχικό κεφάλαιο, οι οποίες προέρχονται από τα κέρδη της εταιρίας, εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση και συνιστούν εισόδημα από μερίσματα (ΠΟΛ.1042/2015 εγκύκλιος).

60. Με τον κωδικό 10 του Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα, αποστέλλονται τα μερίσματα ημεδαπών πλοιοκτητριών εταιριών ή ναυλωτριών εταιριών υπό γυμνή ναύλωση πλοίων ή μισθωτριών εταιριών πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση με ελληνική σημαία που υπάγονται στο νέο Συνυποσχετικό Οικειοθελούς Παροχής αόριστης χρονικής

διάρκειας που υπογράφηκε ανάμεσα στο Ελληνικό Δημόσιο και τη ναυτιλιακή κοινότητα που κυρώθηκε με το άρθρο 56 του ν.4607/2019, όπως τροποποιήθηκε με την Πρόσθετη Πράξη του νέου Συνυποσχετικού η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 6 του ν. 5000/2022 (Α' 226) από 1/1/2022, για τα οποία καταβάλλεται, μέσω της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, οικειοθελής παροχή με συντελεστή 5%, με την οποία εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του δικαιούχου από κάθε φόρο. Με τον ίδιο κωδικό αποστέλλονται τα μερίσματα αλλοδαπών και ημεδαπών πλοιοκτητριών εταιριών ή ναυλωτριών εταιριών υπό γυμνή ναύλωση πλοίων ή μισθωτριών εταιριών πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση με ελληνική και ξένη σημαία που εμπίπτουν στις ίδιες ως άνω διατάξεις (εισαχθέντα) ή απαλλάσσονται (μη εισαχθέντα) όταν τα μερίσματα αυτά καταβάλλονται από ημεδαπά ή αλλοδαπά γραφεία του άρθρου 25 του ν. 27/1975 (Α' 77) που διαχειρίζονται τα πλοία τους.

61. Με τον κωδικό 11 του Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα, αποστέλλονται τα μερίσματα από ημεδαπές ναυλομεσιτικές εταιρείες της περ. β' της παρ. 5 του άρθρου 43 του ν. 4111/2013 (Α' 18), καθώς και οι έκτακτες αμοιβές και τα ποσοστά (bonus) από τα κέρδη (πέραν των μισθών) που οι ημεδαπές εταιρείες του άρθρου 25 του ν. 27/1975 διανέμουν σε μέλη Δ.Σ. ή διευθυντές, στελέχη και υπαλλήλους τους. Οι δικαιούχοι των μερισμάτων για ποσά που καταβάλλονται ή πιστώνονται στα έτη 2023 και επόμενα, αποδίδουν οι ίδιοι τον φόρο με συντελεστή 5%, ενώ οι δικαιούχοι των εκτάκτων αμοιβών και των ποσοστών (bonus) πέραν των μισθών, εξακολουθούν να αποδίδουν τον φόρο με συντελεστή 10%, με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης του δικαιούχου από κάθε φόρο.

62. Με τον κωδικό 14 του Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα αποστέλλονται τα ποσά που αφορούν τους μετόχους εταιριών, που έχουν πραγματοποιήσει κεφαλαιοποίηση αφορολόγητων αποθεματικών σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 71B και την παρ. 1 του άρθρου 71Γ του ν. 4172/2013. Σύμφωνα με την υπό στοιχεία Π.Ο.Λ.1145/2018, με την καταβολή του φόρου 5% που προβλέπεται από τις διατάξεις αυτές, εξαντλείται κάθε φορολογική υποχρέωση από τον φόρο εισοδήματος της εταιρίας και των μετόχων. Με τον ίδιο κωδικό 14 του Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα αποστέλλονται τα ποσά που αφορούν τους μετόχους εταιριών που έχουν πραγματοποιήσει κεφαλαιοποίηση ή διανομή αφορολόγητων αποθεματικών της παρ. 6 του άρθρου 8 του ν. 3299/2004 (Α' 261), μετά την παρέλευση δέκα ετών από τον χρόνο σχηματισμού τους. Σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη, με την καταβολή του οφειλόμενου φόρου από τα νομικά πρόσωπα εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των νομικών προσώπων και των μετόχων αυτών για τις εν λόγω κεφαλαιοποιήσεις ή διανομές αφορολόγητων αποθεματικών.

63. Με τον κωδικό 15 του Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα αποστέλλονται τα ποσά που αφορούν τους μετόχους εταιριών που έχουν πραγματοποιήσει κεφαλαιοποίηση αφορολόγητων αποθεματικών σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 71B του ν. 4172/2013. Σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 71B του ν. 4172/2013 η κεφαλαιοποίηση αυτή δεν υπόκειται σε φόρο μερισμάτων λόγω διανομής.

64. Με τον κωδικό 18 του Πίνακα κωδικοποίησης αμοιβών από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα αποστέλλονται τα μερίσματα που λαμβάνουν μέτοχοι/εταίροι των επιχειρήσεων οποιασδήποτε νομικής μορφής από την εκμετάλλευση των πλοίων του άρθρου 57 του ν. 4646/2019 (Α' 201), όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 8 του ν. 5000/2022. Τα μερίσματα αυτά φορολογούνται με τον συντελεστή φόρου μερισμάτων πέντε τοις εκατό (5%) της παρ. 1 του άρθρου 40 του ν. 4172/2013. Ο φόρος προσδιορίζεται κατά τον χρόνο εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων των δικαιούχων των εισοδημάτων αυτών με την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος και εφαρμόζεται για μερίσματα που καταβάλλονται ή πιστώνονται στο έτος 2022 και επόμενα (άρθρο 49 του ν. 5036/2023 (Α' 77)).

65. Για τις ανάγκες προσδιορισμού του φόρου εισοδήματος δεν υπάρχουν κρατήσεις από τα εισοδήματα του Παραρτήματος 3 (μερίσματα, τόκοι, δικαιώματα), καθόσον με τις διατάξεις του ΚΦΕ δεν προβλέπονται ποσά που εκπίπτουν από τα εισοδήματα αυτής της κατηγορίας και οι ακαθάριστες αποδοχές ταυτίζονται με τις καθαρές. Η παρακράτηση φόρου στους τόκους γίνεται επί του ποσού των τόκων μόνο, μη συνυπολογιζόμενου του τυχόν επιβαλλόμενου χαρτοσήμου.

66. Για καταβολή εισοδημάτων, που αφορούν σε μερίσματα νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών, τόκους (εκτός των τόκων τραπεζικών καταθέσεων) και δικαιώματα σε νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που δεν έχουν τη φορολογική κατοικία τους και δεν διατηρούν μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα δεν απαιτείται η αποστολή ηλεκτρονικού αρχείου βεβαιώσεων από τους υπόχρεους σε παρακράτηση φόρου, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 61 του ν. 4172/2013.

67. Για καταβολή εισοδημάτων που αφορούν σε μερίσματα νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών, τόκους (εκτός των τόκων τραπεζικών καταθέσεων) και δικαιώματα σε ημεδαπά νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες ή σε μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα αλλοδαπών νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, για τα οποία δεν προβλέπεται παρακράτηση φόρου, δεν απαιτείται η αποστολή ηλεκτρονικού αρχείου βεβαιώσεων από τους υπόχρεους σε παρακράτηση φόρου, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 61 του ν. 4172/2013. Η υποβολή ηλεκτρονικού αρχείου βεβαιώσεων από τους υπόχρεους σε παρακράτηση φόρου δεν απαιτείται, επίσης, για την καταβολή εισοδημάτων που αφορούν σε μερίσματα νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων και τόκους, για τα οποία με την παρακράτηση του φόρου επέρχεται εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης του δικαιούχου ημεδαπού νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας.

68. Δεν απαιτείται η αποστολή ηλεκτρονικού αρχείου βεβαιώσεων για τα κεφαλαιακά κέρδη, που προκύπτουν από την ανταλλαγή ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου (SWAP) στο πλαίσιο του προγράμματος διαχείρισης των υποχρεώσεων του Ελληνικού Δημοσίου, κατ' εφαρμογή της υπ' αρ. 1332/15.11.2017 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών (Β' 3995), καθόσον τα κέρδη αυτά απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος και δεν αναγράφονται στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος (ΠΟΛ.1106/2018 εγκύκλιος).

69. Στις περιπτώσεις που αποστέλλονται αμοιβές με τους κωδικούς 38, 40, 47, 50, 51, 54, 61, 63, 64 του αρχείου των μισθωτών και με τους κωδικούς 5, 6 του αρχείου των μερισμάτων, στη στήλη «Διάταξη νόμου με την οποία χορηγήθηκαν τα ποσά» θα αναγράφεται υποχρεωτικά το άρθρο και ο νόμος με βάση τον οποίο αυτά χορηγήθηκαν.

70. Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 43Α καταργήθηκε για όλα τα εισοδήματα του άρθρου αυτού που αποκτώνται από 01/01/2023 και εφεξής, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 74 του άρθρου 72 του ν.4172/2013.

Άρθρο 7

Ημερομηνία υποβολής

1. Για το φορολογικό έτος 2023 ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής ορίζεται η 29/02/2024. Ειδικά για τις περιπτώσεις καταβολής μερισμάτων σε φυσικά πρόσωπα από νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες με απλογραφικά βιβλία, ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής ορίζεται η προηγούμενη μέρα της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων.

2. Ως ημερομηνία υποβολής, κατά την ηλεκτρονική υποβολή, θεωρείται η ημερομηνία αποδοχής και επιτυχούς καταχώρισης αυτών στο σύστημα υποβολής των σχετικών βεβαιώσεων του myAADE με αυτόματη απόδοση στον αποστολέα - υπόχρεο μοναδικού αριθμού καταχώρισης.

3. Το ηλεκτρονικό αρχείο βεβαιώσεων δεν δύναται να υποβληθεί μετά το τέλος του αντίστοιχου έτους υποβολής αυτού και η μη υποβολή του έως τότε επισύρει τις κυρώσεις που προβλέπονται

από τις διατάξεις του άρθρου 54 του ΚΦΔ.

Άρθρο 8

Αποδεικτικό ηλεκτρονικής υποβολής

Μετά την αποστολή του ηλεκτρονικού αρχείου βεβαιώσεων ως αποδεικτικά υποβολής εμφανίζονται και εκτυπώνονται κατά περίπτωση τα παρακάτω:

1. Το φορολογικό έτος.
2. Ο αριθμός και η ημερομηνία υποβολής δήλωσης myAADE.
3. Το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία και ο Α.Φ.Μ. δηλούντος.
4. Το σύνολο των ακαθαρίστων αποδοχών, αμοιβών και εισοδημάτων.
5. Το σύνολο των καθαρών αποδοχών.
6. Το σύνολο των παρακρατηθέντων φόρων.
7. Χαρτόσημο και ΟΓΑ Χαρτοσήμου.

Άρθρο 9

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς της απόφασης αυτής αρχίζει από την δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 1063 Β'/14.2.2024)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1034/25.1.2019.- Τύπος και περιεχόμενο της «ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ» - Έντυπο Ε3.

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1020/31.1.2020.- Τύπος και περιεχόμενο της «ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ» - Έντυπο Ε3.

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1112/20.5.2021.- Τύπος και περιεχόμενο της «ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ» - Έντυπο Ε3.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 57)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1032/3.3.2022.- Τύπος και περιεχόμενο της «ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ» - Έντυπο Ε3.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 60)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1060/19.4.2024.- Τύπος και περιεχόμενο της «ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ» - Έντυπο Ε3.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Των άρθρων 67 και 68 του ν. 4172/2013 (Α' 167),

β) των άρθρων 5, 6, 10, 11, 15, 15Α, 18, 19, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37 και 41 του ν. 4987/2022 (Α' 206).

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

1. Ορίζουμε για το φορολογικό έτος 2023 τον τύπο και το περιεχόμενο της «ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ» (έντυπο Ε3) καθώς και της κατάστασης φορολογικής αναμόρφωσης που τη συνοδεύει ως το συνημμένο πα-

ράρτημα της παρούσας.

2. Η κατάσταση οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα συνυποβάλλεται με τις εμπρόθεσμες και εκπρόθεσμες αρχικές και τροποποιητικές δηλώσεις με τα έντυπα «Ε1» (Δήλωση Φορολογίας Εισοδήματος φυσικών προσώπων) και «Ν» (Δήλωση Φορολογίας Εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων) υποχρεωτικά με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας ή σε χειρόγραφη μορφή στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία κατά περίπτωση.

3. Στην κατάσταση οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογικού έτους 2023 (έντυπο Ε3), η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) προσυμπληρώνει κατηγορίες εσόδων και εξόδων με ποσά στους σχετικούς κωδικούς των αντίστοιχων πινάκων βάσει των δεδομένων που διαβιβάζονται στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA της ΑΑΔΕ και του χαρακτηρισμού αυτών, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες αποφάσεις.

Εφόσον δεν έχει προηγηθεί χαρακτηρισμός των σχετικών εξόδων στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, όλα τα έξοδα προσυμπληρώνονται στον κωδικό 585 («Διάφορα Λειτουργικά Έξοδα») της στήλης «Σύνολο», στην επιλογή 016 του σχετικού Υποπίνακα.

Η ορθή και ακριβής συμπλήρωση του Εντύπου Ε3 συνιστά υποχρέωση και ευθύνη του φορολογουμένου. Η προσυμπλήρωση των κωδικών του Εντύπου Ε3 έχει ως σκοπό τη διευκόλυνση του φορολογουμένου και δεν είναι δεσμευτική για αυτόν. Τα προσυμπληρωμένα ποσά στους κωδικούς του εντύπου Ε3 δύνανται να τροποποιούνται από τον φορολογούμενο.

4. Στις περιπτώσεις συζύγων και φυσικών προσώπων που έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης και υποβάλλουν κοινή δήλωση για τα εισοδήματά τους, το έντυπο Ε3 υποβάλλεται για καθένα από τους συζύγους/μέρη συμφώνου συμβίωσης όπου αυτό απαιτείται για τα επιμέρους εισοδήματά τους.

5. Σε περίπτωση διακοπής εργασιών και έναρξης εντός του ίδιου φορολογικού έτους, υποβάλλεται μία (1) κατάσταση οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα για όλο το φορολογικό έτος.

6. Δεν προβλέπεται η υποβολή του εντύπου Ε3 με επιφύλαξη, καθόσον η επιφύλαξη αφορά αποκλειστικά το περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (έντυπο Ε1 ή Ν, κατά περίπτωση).

7. Η κατάσταση οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα υποβάλλεται μία φορά για το σύνολο της επιχείρησης ανεξαρτήτως αριθμού υποκαταστημάτων και κλάδων.

8. Ο υπόχρεος σε υποβολή κατάστασης οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα συμπληρώνει τους πίνακες εκείνους που τον αφορούν.

9. Οποιαδήποτε μεταβολή που επήλθε στην κατάσταση της επιχείρησης μέσα στο φορολογικό έτος δεν μπορεί να δηλωθεί στο έντυπο Ε3 εάν προηγουμένως δεν έχει δηλωθεί στο Τμήμα Μητρώου της αρμόδιας για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσίας.

10. Προκειμένου για φυσικά πρόσωπα, η κατάσταση οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα συνυποβάλλεται από τους αποκτώντες εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα για τις ανάγκες λογιστικού προσδιορισμού του αποτελέσματος, ανεξάρτητα της υποχρέωσης της τήρησης κατάλληλων λογιστικών αρχείων (βιβλία και στοιχεία), σύμφωνα με τα λογιστικά πρότυπα που προβλέπονται στην ελληνική νομοθεσία.

11. Οι ατομικές πλοιοκτήτριες επιχειρήσεις που έχουν υποχρέωση υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (έντυπο Ε1) και φορολογούνται με τις διατάξεις του ν. 27/1975 και του άρθρου 57 του ν. 4646/2019 υποβάλλουν το έντυπο Ε3 καταχωρώντας τα έσοδα και τις κατά περίπτωση δαπάνες τους με ανάλογο μηδενισμό του αποτελέσματος από τη δραστηριότητα αυτή μέσω φορολογικής αναμόρφωσης, καθόσον φορολογούνται με τις παραπάνω διατάξεις.

12. Για τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, το έντυπο Ε3 υποβάλλεται όταν

αποκτούν εισόδημα από επιχειρηματικές συναλλαγές, ενώ στην περίπτωση που έχουν εισόδημα μόνο από κεφάλαιο και υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου, καθώς και όταν αποκτούν έσοδα μη φορολογούμενα, υποβάλλουν το έντυπο Ε3 χωρίς να αναγράφονται ποσά.

13. Ναυτιλιακές επιχειρήσεις οποιασδήποτε νομικής μορφής που έχουν υποχρέωση υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (έντυπο Ν) και που φορολογούνται με τις διατάξεις του ν. 27/1975 και του άρθρου 57 του ν. 4646/2019, υποβάλλουν το έντυπο Ε3, καταχωρώντας τα έσοδα και τις κατά περίπτωση δαπάνες τους. Για τα γραφεία αλλοδαπών ναυτιλιακών επιχειρήσεων που εγκαθίστανται στην Ελλάδα βάσει των διατάξεων του άρθρου 25 του ν. 27/1975, καθώς και για τις ημεδαπές επιχειρήσεις που υπάγονται στις ίδιες διατάξεις, το έντυπο Ε3 υποβάλλεται μόνο όταν αποκτούν φορολογητέο εισόδημα με βάση τις διατάξεις του ν. 4172/2013.

14. Η υποβολή εκπρόθεσμης τροποποιητικής δήλωσης για συμπλήρωση ή μεταβολή αμιγώς πληροφοριακών στοιχείων της κατάστασης οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα, δηλαδή στοιχείων που δεν επηρεάζουν το φορολογικό αποτέλεσμα της επιχείρησης, δεν επισύρει τις προβλεπόμενες κυρώσεις του ΚΦΔ.

Άρθρο 2

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 2372 Β'/19.4.2024)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1042/16.3.2016.- Οδηγίες συμπλήρωσης Ε3 (Κατάσταση οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα) και Κατάστασης Φορολογικής Αναμόρφωσης φορολογικού έτους 2015.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 48)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1043/22.3.2017.- Οδηγίες συμπλήρωσης εντύπου Ε3 (Κατάσταση οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα) και Κατάστασης Φορολογικής Αναμόρφωσης φορολογικού έτους 2016.

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1072/16.4.2018.- Οδηγίες συμπλήρωσης εντύπου Ε3 (Κατάσταση οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα) και Κατάστασης Φορολογικής Αναμόρφωσης φορολογικού έτους 2017.

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2026/8.2.2019.- Οδηγίες συμπλήρωσης εντύπου Ε3 (Κατάσταση οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα) και Κατάστασης Φορολογικής Αναμόρφωσης φορολογικού έτους 2018.

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2019/31.1.2020.- Οδηγίες συμπλήρωσης εντύπου Ε3 (Κατάσταση Οικονομικών Στοιχείων από Επιχειρηματική Δραστηριότητα) και Κατάστασης Φορολογικής Αναμόρφωσης φορολογικού έτους 2019.

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2112/20.5.2021.-Οδηγίες συμπλήρωσης εντύπου Ε3 (Κατάσταση Οικονομικών Στοιχείων από Επιχειρηματική Δραστηριότητα) και Κατάστασης Φορολογικής Αναμόρφωσης φορολογικού έτους 2020.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 59)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2025/17.3.2022.- Οδηγίες συμπλήρωσης εντύπου Ε3 (Κατάσταση Οικονομικών Στοιχείων από Επιχειρηματική Δραστηριότητα) και Κατάστασης Φορολογικής

Αναμόρφωσης φορολογικού έτους 2021.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 62)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2018/28.3.2023.- Οδηγίες συμπλήρωσης εντύπου Ε3 (Κατάσταση Οικονομικών Στοιχείων από Επιχειρηματική Δραστηριότητα) και Κατάστασης Φορολογικής Αναμόρφωσης φορολογικού έτους 2022.

(Βλ. 53η έκδοση Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος 2023 σελ. 699)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2028/19.4.2024.- Οδηγίες συμπλήρωσης εντύπου Ε3 (Κατάσταση Οικονομικών Στοιχείων από Επιχειρηματική Δραστηριότητα) και Κατάστασης Φορολογικής Αναμόρφωσης φορολογικού έτους 2023.

Στο πλαίσιο της ανάγκης να εξασφαλιστεί η ορθή συμπλήρωση του εντύπου Ε3 (Κατάσταση Οικονομικών Στοιχείων από Επιχειρηματική Δραστηριότητα) και της Κατάστασης της Φορολογικής Αναμόρφωσης για το φορολογικό έτος 2023, παρέχονται οι ακόλουθες οδηγίες:

Α. ΓΕΝΙΚΑ

1. Το έντυπο Ε3 (Κατάσταση Οικονομικών Στοιχείων από Επιχειρηματική Δραστηριότητα) και η Κατάσταση της Φορολογικής Αναμόρφωσης για το φορολογικό έτος 2023 είναι ενιαίο για όλα τα νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες του άρθρου 45 του ΚΦΕ, καθώς και τις ατομικές επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από το λογιστικό σύστημα τήρησης των βιβλίων (απλογραφικό ή διπλογραφικό) ή τον τρόπο σύνταξης των οικονομικών τους καταστάσεων (με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα ή Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα).

2. Οι σχετικοί πίνακες συμπληρώνονται από όλες τις επιχειρήσεις, ανάλογα με την δραστηριότητά τους, με εξαίρεση τον Πίνακα ΣΤ, ο οποίος συμπληρώνεται μόνο από τις ατομικές επιχειρήσεις και τον Πίνακα ΙΑ, ο οποίος συμπληρώνεται μόνο από τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες.

3. Στο έντυπο αυτό καταχωρούνται τα δεδομένα των βιβλίων των επιχειρήσεων όπως αυτά προκύπτουν με βάση τις διατάξεις του ν. 4308/2014 (Α' 251).

Επισημαίνεται ότι τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα, καθώς και τα νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που με βάση την εικόνα που παρουσιάζουν στο Μητρώο δηλώνονται ως μη υπόχρεοι σε τήρηση βιβλίων, θα πρέπει να επικαιροποιήσουν την εικόνα τους με βάση τα οριζόμενα στον ν.4308/2014, αναφορικά με την υποχρέωση τήρησης βιβλίων, προκειμένου να εφαρμόζονται ορθά οι διατάξεις του άρθρου 31 του ν. 3986/2011 (Α' 152) περί επιβολής τέλους επιτηδεύματος.

4. Για το φορολογικό έτος 2023, η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) προσυμπληρώνει κατηγορίες εσόδων και εξόδων με ποσά σε επιμέρους κωδικούς των Πινάκων Δ2 - Δ4, σε κωδικούς στη στήλη «Σύνολο» του Πίνακα Ζ και στην αντίστοιχη στήλη των επιλογών τυχόν εσωτερικού Υποπίνακα.

Εφόσον δεν έχει προηγηθεί χαρακτηρισμός των σχετικών εξόδων στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, όλα τα έξοδα προσυμπληρώνονται στον **κωδικό 585** (γραμμή: «Διάφορα Λειτουργικά Έξοδα») της στήλης «Σύνολο», στην επιλογή 016 της αντίστοιχης στήλης του σχετικού Υποπίνακα. Επισημαίνεται ότι η ορθή και ακριβής συμπλήρωση του Εντύπου Ε3 συνιστά υποχρέωση και ευθύνη του φορολογούμενου. Η προσυμπλήρωση των κωδικών από την ΑΑΔΕ έχει ως σκοπό τη διευκόλυνση του και δεν είναι δεσμευτική για αυτόν. Ο φορολογούμενος έχει τη δυνατότητα να τροποποιεί το προσυμπληρωμένο πόσο και να καταχωρεί ποσό διαφορετικής αξίας με βάση τα δεδομένα που προκύπτουν από τα λογιστικά του αρχεία.

Στο πλαίσιο αυτό, διευκρινίζεται ότι τα ποσά των ενδιάμεσων στηλών των προσυμπληρωμένων κωδικών (στήλες: εμπορική δραστηριότητα, παραγωγική δραστηριότητα, αγροτική - βιολογική

δραστηριότητα και παροχή υπηρεσιών) συμπληρώνονται από τον ίδιο τον φορολογούμενο, κατά τρόπο τέτοιο ώστε το άθροισμά τους στη στήλη «Σύνολο» να συμφωνεί με τα λογιστικά αρχεία της επιχείρησής του. Σε περίπτωση ασυμφωνίας μεταξύ των ποσών που καταχώρησε ο ίδιος και εκείνων που έχουν διαβιβαστεί στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, θα εμφανίζεται σχετικό ενημερωτικό μήνυμα.

5. Το έντυπο Ε3 συμπληρώνεται υποχρεωτικά από λογιστή - φοροτεχνικό (σχετ. άρθρο 38 του ν. 2873/2000 - Α' 285 και ΠΟΛ.1008/2011 - Β' 136 απόφαση Υπουργού Οικονομικών, όπως τροποποιήθηκε με την Α.1009/2023 (Β'630) απόφαση Υφυπουργού Οικονομικών και ισχύει για τα εισοδήματα που αποκτώνται από το φορολογικό έτος 2023 και εφεξής), στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) για όλα τα νομικά πρόσωπα / νομικές οντότητες ανεξαρτήτως ύψους ακαθαρίστων εσόδων και ατομικές επιχειρήσεις με διπλογραφικά λογιστικά αρχεία,

β) για ατομικές επιχειρήσεις με απλογραφικά λογιστικά αρχεία με ακαθάριστα έσοδα πάνω από τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ για εμπορική δραστηριότητα ή για παροχή υπηρεσιών ή μικτή,

γ) για νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα της περίπτωσης γ' του άρθρου 45 του ΚΦΕ όταν έχουν εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα πάνω από τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ και τηρούν απλογραφικά λογιστικά αρχεία, καθώς και

δ) σε κάθε περίπτωση που υπάρχει ένδειξη ότι συμπληρώνεται από λογιστή - φοροτεχνικό, το έντυπο αυτό υποβάλλεται αποκλειστικά με τους κωδικούς του λογιστή - φοροτεχνικού και όχι με τους κωδικούς του επιχειρηματία (φυσικού ή νομικού προσώπου).

Στις περιπτώσεις αυτές η υποβολή των λοιπών εντύπων φορολογίας εισοδήματος δεν απαιτείται να γίνει με τους κωδικούς του λογιστή - φοροτεχνικού.

B. ΕΝΤΥΠΟ Ε3

6. Με την Α.1060/2024 Απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ για τον τύπο και περιεχόμενο του εντύπου Ε3 φορολογικού έτους 2023 κοινοποιήθηκε η μορφή και η ανάπτυξη του ως άνω εντύπου με τους δυναμικούς πίνακές του, προσαρμοσμένο στην ορολογία και τις διατάξεις των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (ν.4308/2014). Το έντυπο αυτό αποτελεί συνοδευτικό των εντύπων «Ε1» και «Ν» για τα φυσικά και νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες, αντίστοιχα, που εμπίπτουν στην υποχρέωση συμπλήρωσής του. Ειδικότερα:

7. Στον **κωδικό 006** «Ασκείτε επιχειρηματική δραστηριότητα και έχετε την εμπορική ιδιότητα» συμπληρώνεται «Ναι» μόνο από τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα και έχουν την εμπορική ιδιότητα όπως περιγράφεται στις ΠΟΛ.1120/2014 και ΠΟΛ.1047/2015 εγκυκλίου. Στον κωδικό αυτό συμπληρώνεται «Όχι» από τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα αλλά σύμφωνα με τα αναφερόμενα στις ανωτέρω εγκυκλίους δεν έχουν την εμπορική ιδιότητα, ήτοι ασκούν τα πρώην κατονομαζόμενα ως «ελευθέρια επαγγέλματα» του ν.2238/1994.

8. Στον **κωδικό 008** «Πλήθος υποκαταστημάτων που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 31 του ν. 3986/2011» επιλέγονται από τον φορολογούμενο μέσα από αναδυόμενο παράθυρο, οι εγκαταστάσεις που δεν νοούνται ως υποκαταστήματα για τις ανάγκες επιβολής του τέλους επιτηδεύματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 του ν. 3986/2011 (Α'152) και τις οδηγίες που έχουν δοθεί με τις ΠΟΛ.1156/2017 και Ε.2229/2021 εγκυκλίους και όχι μόνο οι εγκαταστάσεις που υπάγονται στην περ. δ' της παρ.1 του άρθρου 2 του ν. 3874/2010 (Α' 151).

9. Στον **κωδικό 009** γίνεται διάκριση των ασκούντων αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα σε κανονικό καθεστώς Φ.Π.Α., σε ειδικό καθεστώς και σε αφανείς αγρότες χωρίς Κ.Α.Δ. (μη υπαγόμενοι ούτε στο κανονικό ούτε στο ειδικό καθεστώς Φ.Π.Α.).

10. Ο **κωδικός 011** Αγρότες - Μέλη αγροτικών συνεταιρισμών που πληρούν τις προϋποθέσεις του ν. 4673/2020 (Α'52) συμπληρώνεται από ασκούντες αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα

οι οποίοι είναι μέλη σε αγροτικούς συνεταιρισμούς που πληρούν τις προϋποθέσεις του ν. 4673/2020. Ο έλεγχος των προϋποθέσεων αυτών και η σχετική πιστοποίηση γίνεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης. Επίσης, για την εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 4935/2022 (Α'103) (απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος στην περίπτωση συνεργασίας φυσικών προσώπων, κατά κύριο επάγγελμα αγροτών, που είναι μέλη νομικών προσώπων και ενώσεων προσώπων) γίνεται χρήση του κωδικού 011 συνδυαστικά με τον κωδ. 942 του πίνακα ΣΤ.

11. Τονίζεται ότι ο κωδικός 009 καθώς και ο κωδικός 011 συμπληρώνονται και για τις ανάγκες επιβολής/απαλλαγής του τέλους επιτηδεύματος στην ασκούμενη αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα. Η υποχρέωση υποβολής Ε3 από τους ασκούντες αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα είναι ανεξάρτητη από το καθεστώς Φ.Π.Α. του φορολογούμενου ή τη συμμετοχή του ως μέλους σε συνεταιρισμό. Το εισόδημα όσων ασκούν αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα μεταφέρεται από τον κωδ.352 του πίνακα ΣΤ' στους ανάλογους κωδικούς της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων Ε1 (ΠΟΛ.1116/2015 εγκύκλιος).

12. Στον κωδικό 010 γίνεται διάκριση των επιχειρήσεων - οντοτήτων ανάλογα με το μέγεθός τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (άρθρο 2 του ν. 4308/2014) και συμπληρώνεται υποχρεωτικά από τους φορολογούμενους με βάση και τις οδηγίες που έχουν δοθεί με την ΠΟΛ.1003/31-12-2014 εγκύκλιο.

13. Ο κωδικός 011 συμπληρώνεται επίσης και από τους σχολικούς συνεταιρισμούς του άρθρου 46 του ν. 1566/1985 (Α' 167), για τους οποίους δεν υφίσταται υποχρέωση καταβολής τέλους επιτηδεύματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 4577/2018 (Α' 199), (σχετ. ΠΟΛ.1 235/2018 και Ε.2131/2019 εγκύκλιοι).

14. Ο κωδικός 012 είναι προσυμπληρωμένος και αφορά σε φορολογούμενους που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 5Γ του ΚΦΕ για εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα. Η υπαγωγή στις συγκεκριμένες διατάξεις αποδεικνύεται με την εγκριτική Απόφαση που εκδίδεται από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού και Εναλλακτικής Φορολόγησης Φορολογικών Κατοίκων Ημεδαπής (σχετ. η Α.1087/2021 (Β' 1691) Απόφαση και οι Ε.2224/2021 και Ε.2029/2022 εγκύκλιοι).

15. Ο κωδικός 013 είναι προσυμπληρωμένος και αφορά σε φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα και νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ.3α του άρθρου 31 του ν. 3986/2011 και εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής του τέλους επιτηδεύματος του ίδιου φορολογικού έτους. Για την εφαρμογή της υπόψη εξαίρεσης από την υποχρέωση καταβολής του τέλους επιτηδεύματος εφαρμόζονται τα οριζόμενα στην Α.1040/2023 (Β'2122) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

16. Στο κωδικό 014 συμπληρώνεται το ποσοστό περιθωρίου κέρδους των εγκαταστάσεων αλλοδαπών εμποροβιομηχανικών επιχειρήσεων στην Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 89/1967 (Α' 132) και του ν. 3427/2005 (Α' 312), καθώς και των ημεδαπών επιχειρήσεων που υπάγονται στις ίδιες διατάξεις, όπως αυτό ορίζεται με βάση την απόφαση της Διεύθυνσης Κεφαλαίων Εξωτερικού του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων με την οποία έχει καθορισθεί το ετήσιο ποσοστό κέρδους επί των δαπανών (cost-plus).

Β.1. ΠΙΝΑΚΑΣ Α' : ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ

17. Περιλαμβάνει τα στοιχεία του φορολογούμενου - επιχείρησης (ΑΦΜ, επώνυμο, επωνυμία, ΚΑΔ, κ.λπ.). Ειδικότερα, στον κωδικό 023 διενεργείται επιμερισμός των «Πωλήσεων αγαθών και υπηρεσιών» ανά Κ.Α.Δ. βάσει του εσωτερικού υποπίνακα, όπως αυτοί έχουν δηλωθεί στο υποσύστημα Μητρώου του Taxis. Η ανάλυση του κωδικού 023 θα διενεργείται βάσει των Κ.Α.Δ όπως έχουν δηλωθεί στο υποσύστημα Μητρώου του Taxis (μέχρι 4ο βαθμό).

B.2. ΠΙΝΑΚΑΣ Β : ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

18. Ο πίνακας αυτός περιλαμβάνει αποκλειστικά τα πληροφοριακά στοιχεία της επιχείρησης. Δεν συνδέεται με τους άλλους πίνακες του εντύπου, ούτε και με τον προσδιορισμό του αποτελέσματος της επιχείρησης (κέρδος- ζημία) και συμπληρώνεται κατά περίπτωση ανάλογα με τα δεδομένα και τα στοιχεία κάθε επιχείρησης. Για παράδειγμα, επιχείρηση που δεν ασκεί δραστηριότητα διαδικτυακά δεν συμπληρώνει τον **κωδικό 045** «Στοιχεία Συνεργαζόμενων Ηλεκτρονικών Πλατφορμών». Επίσης, δεν συμπληρώνει τον **κωδ.039** «Ενεργές Ιστοσελίδες Επιχείρησης» όταν δεν διαθέτει.

19. Στον υποπίνακα «Απασχολούμενο Προσωπικό» με βάση τις οδηγίες της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, ο **κωδικός 025** «Αριθμός απασχολούμενων ατόμων» περιλαμβάνει τον συνολικό αριθμό ατόμων που εργάζονται στην επιχείρηση (συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων ιδιοκτητών, των συνεταιρίων που εργάζονται κανονικά σε αυτήν και των μελών της οικογένειας που εργάζονται αμισθί), καθώς και των ατόμων που εργάζονται εκτός επιχείρησης, αλλά ανήκουν σε αυτήν και αμείβονται από αυτήν (π.χ. αντιπρόσωποι πωλήσεων, προσωπικό παράδοσης εμπορευμάτων, συνεργεία επισκευής και συντήρησης). Περιλαμβάνει, επίσης, τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης, καθώς και τους εποχιακά εργαζόμενους, τους μαθητευόμενους και τους εργαζόμενους κατ' οίκον οι οποίοι περιλαμβάνονται στην κατάσταση μισθοδοσίας. Ο κωδικός αυτός συμπληρώνεται υποχρεωτικά με τον συνολικό αριθμό εργαζομένων που απασχολήθηκαν στην επιχείρηση το φορολογικό έτος 2023, ανεξαρτήτως χρονικού διαστήματος που αυτοί απασχολήθηκαν.

20. Ο **κωδικός 026** «Αριθμός μισθωτών» αφορά τον αριθμό των ατόμων που εργάζονται για έναν εργοδότη με σύμβαση απασχόλησης και λαμβάνουν αμοιβή με μορφή ημερομισθίων, μισθών, επιδομάτων, δωρεάν παροχών, πληρωμής με το κομμάτι ή αμοιβής σε είδος και αποτελεί υποσύνολο (μέρος) του **κωδικού 025**. Ως μισθωτοί θεωρούνται οι αμειβόμενοι εργαζόμενοι ιδιοκτήτες, οι φοιτητές και σπουδαστές και κατ' οίκον εργαζόμενοι. Ο αριθμός των μισθωτών περιλαμβάνει εργαζόμενους με μερική απασχόληση και εποχιακά απασχολούμενους.

21. Στον **κωδικό 027** καταχωρείται ο αριθμός του εποχιακά απασχολούμενου προσωπικού, ο οποίος αποτελεί υποσύνολο (μέρος) του **κωδικού 026**.

Για την καλύτερη κατανόηση των ανωτέρω, παραθέτουμε το ακόλουθο παράδειγμα: Ιατρός απασχολεί μία γραμματέα, καθώς και μία καθαρίστρια για δύο ημέρες την εβδομάδα. Στον **κωδικό 025** καταχωρεί τον αριθμό των απασχολούμενων ατόμων που είναι 3. Στον **κωδικό 026** καταχωρεί τον αριθμό των μισθωτών που είναι 2, ενώ ο **κωδικός 027** δε συμπληρώνεται γιατί δεν έχει εποχιακά απασχολούμενο προσωπικό.

22. Η καταχώρηση ποσών στον υποπίνακα «Κριτήρια Μεγέθους Οντοτήτων άρθρου 2 ν. 4308/2014» γίνεται με βάση τις οδηγίες που έχουν δοθεί με την ΠΟΛ.1003/31-12-2014 εγκύκλιο. Τα πεδία του κύκλου εργασιών με τα δεδομένα των δύο προηγούμενων φορολογικών ετών εμφανίζονται προσυμπληρωμένα.

Στον εν λόγω υποπίνακα στη γραμμή «Μέσος Αριθμός Εργαζομένων Πλήρους Απασχόλησης», προσυμπληρώνεται ο μέσος αριθμός εργαζομένων πλήρους απασχόλησης της επιχείρησης ο οποίος υπολογίζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3 της Α.1040/2023, από το Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και διαβιβάζεται αρμοδίως στην ΑΑΔΕ, προκειμένου να ληφθεί υπόψη για την εξαίρεση από την υποχρέωση καταβολής του τέλους επιτηδεύματος της παρ. 3α του άρθρου 31 του ν. 3986/2011, συνδυαστικά και με τον **κωδικό 013**. Τα πεδία της εν λόγω γραμμής που αντιστοιχούν στα φορολογικά έτη 2023 και 2022 προσυμπληρώνονται με βάση τα υπόψη διαβιβασθέντα στοιχεία.

Στον ίδιο υποπίνακα προστίθεται νέα γραμμή «Μέσος Αριθμός Εργαζομένων Πλήρους Απασχόλησης που μισθώνονται από άλλη επιχείρηση» ο οποίος συμπληρώνεται από τις

επιχειρήσεις που κάνουν χρήση των ευεργετημάτων του άρθρου 3 του ν. 4935/2022, με την προϋπόθεση ότι οι υπόψη εργαζόμενοι δεν έχουν ήδη ληφθεί υπόψη στον κωδικό «Μέσος Αριθμός Εργαζομένων Πλήρους Απασχόλησης» του ίδιου πίνακα, καθώς και ότι το συνολικό κόστος μισθοδοσίας καλύπτεται από την ίδια επιχείρηση (μισθωτή). Ο υπόψη μέσος όρος υπολογίζεται από την ίδια την επιχείρηση με τον τρόπο που ορίζεται στην Α.1040/2023 απόφαση.

Όταν το άθροισμα των κωδικών «Μέσος Αριθμός Εργαζομένων Πλήρους Απασχόλησης» και «Μέσος Αριθμός Εργαζομένων Πλήρους Απασχόλησης που μισθώνονται από άλλη επιχείρηση» είναι μεγαλύτερο από εννέα (9), οι επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα να συμπληρώσουν τα σχετικά πεδία του έντυπου Ν.

23. Προκειμένου για την εφαρμογή του άρθρου 66 του ΚΦΕ, στον **κωδικό 051** του υποπίνακα «Αλλοδαπές Εταιρείες, προκειμένου για την εφαρμογή του άρ.66 του ν. 4172/2013», καταχωρούνται: η επωνυμία, ο ΑΦΜ, η χώρα εγκατάστασης της Ελεγχόμενης Αλλοδαπής Εταιρείας, καθώς και το ποσοστό βάσει κριτηρίου της περ. α' παρ. 1 άρθρου 66 του ΚΦΕ στην Ελεγχόμενη Αλλοδαπή Εταιρεία, όταν η συμμετοχή της φορολογούμενης εταιρείας υπερβαίνει το 50%, τόσο στην περίπτωση άμεσης όσο και στην περίπτωση έμμεσης συμμετοχής. Στην περίπτωση έμμεσης συμμετοχής λαμβάνονται υπόψη οι ενδιάμεσες συνδεδεμένες εταιρείες του πίνακα 037 του εντύπου αυτού.

Επισημαίνεται ότι προκειμένου για τον καθορισμό του ποσοστού αυτού πρώτα πρέπει να εξετάζονται οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την έννοια της παρ.2 του άρθρου 66 του ΚΦΕ και στη συνέχεια τα ποσοστά αυτών να αθροίζονται προκειμένου για τον καθορισμό της ΕΑΕ στην περίπτωση που το άθροισμα ξεπερνάει το 50%.

24. Ο **κωδικός 037** είναι προσυμπληρωμένος, με βάση τα στοιχεία από την εφαρμογή υποβολής του συνοπτικού πίνακα ενδοομιλικών συναλλαγών και θα δίνεται η δυνατότητα τυχόν μεταβολής, προσθήκης ή διαγραφής, προκειμένου να πληρούνται οι διατάξεις του άρθρου 2 του ΚΦΕ.

25. Στον **κωδικό 038** καταχωρούνται τα στοιχεία (Α.Φ.Μ., επωνυμία, αριθμός μετοχών, ποσοστό συμμετοχής και είδος μετοχών) των μετόχων ανωνύμων εταιρειών μη εισηγμένων στο Χ.Α. όπως αυτά προκύπτουν από την τελευταία γενική συνέλευση (τακτική ή έκτακτη) της εταιρείας.

26. Στον **κωδικό 039** του υποπίνακα «Ενεργές Ιστοσελίδες Επιχείρησης» καταχωρούνται όλες οι ιστοσελίδες που είναι ενεργές κατά τον χρόνο υποβολής της δήλωσης.

27. Στους **κωδικούς 040 και 041** στους υποπίνακες «Ενεργοί Επαγγελματικοί Λογαριασμοί Επιχείρησης» και «Ενεργά Τερματικά POS» προσυμπληρώνονται οι ενεργοί επαγγελματικοί λογαριασμοί της παρ. ιη' του άρθρου 62 του ν. 4446/2016 (Α' 240) ημεδαπής και όλα τα τερματικά POS και ePOS, για τα οποία έχουν συναφθεί συμβάσεις με παρόχους υπηρεσιών πληρωμών ημεδαπής, που διέθετε η επιχείρηση για το φορολογικό έτος 2023, με βάση τα στοιχεία της Ένωσης Τραπεζών και των λοιπών παρόχων πληρωμών και θα δίνεται η δυνατότητα τυχόν προσθήκης ή διόρθωσης. Επιπλέον, καταχωρούνται υποχρεωτικά και οι επαγγελματικοί λογαριασμοί αλλοδαπής, καθώς και τα POS και ePOS για τα οποία έχουν συναφθεί συμβάσεις με παρόχους υπηρεσιών πληρωμών αλλοδαπής.

28. Στον **κωδικό 042** και στον υποπίνακα «Ενεργές Ηλεκτρονικές Διευθύνσεις Αλληλογραφίας Επιχείρησης» καταχωρείται τουλάχιστον μία από τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις αλληλογραφίας που είναι ενεργές κατά τον χρόνο υποβολής της δήλωσης και οι οποίες αφορούν την επικοινωνία της επιχείρησης με την ΑΑΔΕ. Επισημαίνεται ότι τόσο στις ατομικές επιχειρήσεις, όσο και στα νομικά πρόσωπα / νομικές οντότητες, η ηλεκτρονική διεύθυνση αναφέρεται αποκλειστικά διακριτά και απευθείας στην επιχείρηση και όχι σε τρίτα πρόσωπα (π.χ. λογιστές, δικηγόροι κ.α.) ή στα πρόσωπα που νομίμως την εκπροσωπούν (π.χ. νόμιμοι εκπρόσωποι, διαχειριστές κ.α.).

29. Στον **κωδικό 045** και στον υποπίνακα «Στοιχεία Συνεργαζόμενων Ηλεκτρονικών Πλατφορμών» καταχωρούνται οι ηλεκτρονικές πλατφόρμες που χρησιμοποίησαν οι επιχειρήσεις

το φορολογικό έτος που αφορά η δήλωση, προκειμένου να διενεργήσουν πωλήσεις αγαθών ή παροχή υπηρεσιών, να τους παρέχονται διαφημιστικές ή λοιπές υπηρεσίες βάσει σύμβασης, καθώς επίσης και αυτές που τυχόν χρησιμοποιήθηκαν δωρεάν, αποκλειστικά όμως για την εξυπηρέτηση άσκησης της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.

30. Οι **κωδικοί 049 και 050** «Ο δηλών είναι:» και «Το έντυπο συμπληρώθηκε από:», αντίστοιχα, του υποπίνακα «Ιδιότητες Προσώπων Εντύπου», συμπληρώνονται κατά περίπτωση.

31. Στον **κωδικό 052** αναγράφεται ο ΑΦΜ και η επωνυμία/ ονοματεπώνυμο των μελών, μετόχων ή εταίρων εταιρείας ειδικού σκοπού διαχείρισης οικογενειακής περιουσίας (ΕΕΣΔΟΠ) του άρθρου 71Η του ΚΦΕ, καθώς και η σχέση των προσώπων αυτών με την ΕΕΣΔΟΠ.

Β.3. ΠΙΝΑΚΑΣ Γ1. ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΟΙΚΙΩΝ ΠΟΥ ΚΑΤΑΒΑΗΘΗΚΑΝ

32. Όσον αφορά τα καταβληθέντα ενοίκια, στον υποπίνακα αυτό αναγράφεται πέραν των μισθωμάτων που καταβάλλονται για μισθωμένες εγκαταστάσεις η τεκμαρτή δαπάνη ιδιόχρησης καθώς και ο Αριθμός Παροχής Ρεύματος των εγκαταστάσεων.

Β.4. ΠΙΝΑΚΑΣ Γ 2. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ - ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΙΣΠΡΑΧΘΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΕΤΟΣ

33. Σύμφωνα με τις διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 21 του ΚΦΕ όπως αυτό αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 112 (Μέρος Β, παράγραφος 3) του ν. 4387/2016 (Α' 85), ειδικά, για τους ασκούντες ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, στον προσδιορισμό του κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα περιλαμβάνονται εκ των άμεσων ενισχύσεων του Πυλώνα Ι της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, όπως αυτές ορίζονται, μόνο η βασική ενίσχυση καθώς και, κατά το ποσό που υπερβαίνουν τις δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ, οι πράσινες και συνδεδεμένες ενισχύσεις. Οι αγροτικές αποζημιώσεις (**κωδ.070**) στο σύνολό τους δεν περιλαμβάνονται στον προσδιορισμό του κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα. Οι βεβαιώσεις του ΟΠΕΚΕΠΕ για τις επιδοτήσεις που αφορούν στο έτος 2023 θα φέρουν ακριβή χαρακτηρισμό για τον ορθό φορολογικό χειρισμό τους.

34. Με βάση τις ανωτέρω διατάξεις, η βασική ενίσχυση φορολογείται από το πρώτο ευρώ, ενώ οι πράσινες και οι συνδεδεμένες φορολογούνται μόνο κατά το μέρος που, αθροιζόμενες, υπερβαίνουν τις δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ. Ωστόσο, κάθε περίπτωση αγροτικής επιδότησης/ενίσχυσης αναγράφεται υποχρεωτικά στην πρώτη σελίδα του εντύπου Ε3, αρχικά, για πληροφοριακούς σκοπούς (Πίνακας Γ2, **κωδικοί 071, 072, 073, 074, 075, 076, 077, 078, 079 και 080**). Το ποσό της βασικής ενίσχυσης (**κωδ.071**) καθώς και το άθροισμα των πράσινων (**κωδ.072**) και συνδεδεμένων ενισχύσεων (**κωδ.073**) για το μέρος άνω των 12.000 ευρώ, μεταφέρεται στον **κωδ.362** του πίνακα Ζ1 και στον **κωδ.322** του πίνακα Δ8, για να προσμετρηθούν στη διαμόρφωση του κέρδους από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα. Τα στοιχεία αυτά προέρχονται από την ηλεκτρονική πληροφόρηση που λαμβάνεται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ μέσω της αποστολής αρχείων.

Σημειώνεται ότι οι τρεις αυτές κατηγορίες αποτελούν εισοδηματικές ενισχύσεις. Όλες οι περιπτώσεις των επενδυτικών επιδοτήσεων (**κωδικοί 074, 076 και 079**), οι λοιπές περιπτώσεις των εισοδηματικών ενισχύσεων (**κωδικοί 075, 077 και 080**) και η κατηγορία της πρόωρης συνταξιοδότησης (**κωδικός 078**), δεν λαμβάνονται υπόψη στον προσδιορισμό του κέρδους από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα (σχετικό το 175019/01.12.2016 έγγραφο του ΟΠΕΚΕΠΕ).

Περαιτέρω, οι λοιπές περιπτώσεις εισοδηματικών επιδοτήσεων/ενισχύσεων (**κωδικοί 075, 077 και 080**), η πρόωρη συνταξιοδότηση (**κωδικός 078**), καθώς και το μέρος των πράσινων και συνδεδεμένων που δε λήφθηκε υπόψη κατά τον προσδιορισμό του κέρδους (αθροιζόμενες δηλαδή μέχρι τις 12.000 ευρώ), δύνανται να καλύπτουν τεκμήρια. Τα ποσά αυτά αναγράφονται στους **κωδ. 659/660** του πίνακα 6 του Εντύπου Ε1 της δήλωσης φόρου εισοδήματος. Αντιθέτως, οι αγροτικές αποζημιώσεις (**κωδικός 070**) και τα ποσά των επενδυτικών ενισχύσεων/επιδοτήσεων (**κωδικοί 074, 076 και 079**) συμπληρώνονται για πληροφοριακούς λόγους και δεν δύνανται να καλύπτουν

τεκμήριο (σχετ. η ΠΟΛ.1116/2015 εγκύκλιος). Ειδικά, οι αγροτικές ενισχύσεις που καταβάλλονται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στο πλαίσιο δράσεων αντιμετώπισης των επιπτώσεων του κορωνοϊού COVID-19 στον πρωτογενή τομέα (άρθρο 146 του ν. 4764/2020 - Α'256) οι οποίες αναγράφονται στον **κωδικό 081**, καθώς και οι αγροτικές ενισχύσεις που καταβάλλονται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ:

- α) σε επιχειρήσεις κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων (άρθρο 61 του ν. 4919/2022 - Α' 71),
- β) για οικονομική ενδυνάμωση της κτηνοτροφικής παραγωγής στον νησιωτικό χώρο (άρθρο 113 του ν. 4926/2022 Α' 82),
- γ) λόγω της ενεργειακής κρίσης και της αύξησης του κόστους των λιπασμάτων (άρθρο 95 του ν. 4982/2022 Α' 195),
- δ) η έκτακτη προσωρινή στήριξη σε γεωργούς και ΜΜΕ που πλήττονται ιδιαίτερα από τις επιπτώσεις της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία (άρθρο 72 του ν. 5016/2023 Α' 21) και ε) οι ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει της ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2022/C 426/01) «Προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό τη στήριξη της οικονομίας μετά την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας» (άρθρο 47 ν. 5035/2023, Α'76) και οι οποίες αναγράφονται στο κωδικό 083, είναι αφορολόγητες.

Τα ποσά των ενισχύσεων του **κωδικού 083** αναγράφονται στους **κωδικούς 659- 660** του Πίνακα 6 του εντύπου Ε1 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος και δύνανται να καλύπτουν τεκμήρια, όπως και οι ανωτέρω που καταβάλλονται στο πλαίσιο αντιμετώπισης του COVID-19.

35. Επιπρόσθετα, από το έτος 2023 ξεκίνησε η νέα προγραμματική περίοδος ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027 και επήλθαν αλλαγές σε καθεστώτα του Πυλώνα 1 σύμφωνα με το στρατηγικό σχέδιο της Χώρας για την ΣΣ ΚΑΠ. Σύμφωνα με τον ΟΠΕΚΕΠΕ η αντιστοίχιση των νέων επιδοτήσεων με τις υπάρχουσες κατηγορίες του Ε3 είναι η εξής:

α) η Βασική Εισοδηματική Στήριξη για την βιωσιμότητα αντιστοιχίζεται με την Βασική Ενίσχυση,

β) τα Οικολογικά Σχήματα (eco schemes) για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων αντιστοιχίζεται με τις Πράσινες Ενισχύσεις,

γ) η Στήριξη Συνδεδεμένου Εισοδήματος για φυτική /ζωική παραγωγή αντιστοιχούν στις Συνδεδεμένες ενισχύσεις,

δ) η Συμπληρωματική Αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα στις λοιπές περιπτώσεις ενισχύσεων Πυλώνα 1.

Όλα τα υπόλοιπα καθεστώτα/μέτρα με αλλαγές στην ονομασία τους εντάσσονται στους ήδη υπάρχοντες κωδικούς.

36. Με την παρ.1 του άρθρου 33 του ν. 4772/2021 (Α'17), προστέθηκε δεύτερο εδάφιο στην παρ. 4 του άρθρου 8 του ΚΦΕ, με το οποίο ορίζεται ότι κατ' εξαίρεση για τις αγροτικές ενισχύσεις και επιδοτήσεις που εισπράττονται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1η.1.2021 και μετά (άρθρο 49 ν. 4772/2021) χρόνος κτήσης του εισοδήματος θεωρείται ο χρόνος της εισπραχής τους, εκτός από την περίπτωση που εισπράττονται αναδρομικά κατόπιν ένστασης ή δικαστικής απόφασης, όπου χρόνος κτήσης τους δύνανται να θεωρείται και ο χρόνος στον οποίο ανάγονται. Η ως άνω διάταξη ισχύει και για τα νομικά πρόσωπα ή τις νομικές οντότητες που εισπράττουν αγροτικές ενισχύσεις και επιδοτήσεις.

37. Για την ειδική περίπτωση όπου βάσει της ανωτέρω διάταξης, ο φορολογούμενος επιθυμεί να φορολογηθούν στο τρέχον έτος οι αναδρομικές αγροτικές επιδοτήσεις που έχουν εισπραχθεί κατόπιν δικαστικής απόφασης ή ένστασης, γίνεται χρήση του **κωδ. 082**. Ο κωδικός αυτός προ-συμπληρώνεται με βάση την επιλογή του φορολογούμενου στον εσωτερικό υποπίνακα των αγροτικών επιδοτήσεων σχετικά με το χρόνο φορολόγησης των αναδρομικών που έχουν εισπραχθεί κατόπιν δικαστικής απόφασης ή ένστασης. Περαιτέρω διευκρινίζεται ότι η παραπάνω επιλογή θα αφορά τις επιδοτήσεις ανά είδος. Είναι σαφές ότι με την ως άνω εγγραφή στον

082, τα ποσά αυτά λαμβάνονται υπόψη στις φορολογικές υποχρεώσεις του τρέχοντος έτους. Σημειώνεται, ότι η ως άνω επιλογή είναι οριστική και δεν δύναται να ανακληθεί.

38. Επισημαίνεται ότι θα αναρτηθούν οι αγροτικές επιδοτήσεις - ενισχύσεις που εισπράχθηκαν κατά το έτος 2023 και αφορούν είτε το ίδιο, είτε προγενέστερα φορολογικά έτη με βάση στοιχεία του ΟΠΕΚΕΠΕ, προκειμένου να διευκολυνθεί η συμπλήρωση του εντύπου.

39. Διευκρινίζεται ότι στον Πίνακα Γ2 συμπεριλαμβάνονται οι αγροτικές ενισχύσεις/ επιδοτήσεις που χορηγούνται μέσω του ΟΠΕΚΕΠΕ (και οι αγροτικές αποζημιώσεις μέσω ΕΛΓΑ). Οι λοιπές περιπτώσεις ενισχύσεων που χορηγούνται από άλλους φορείς σε ασκούντες αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα αναγράφονται, εφόσον αυτό απαιτείται, στον Πίνακα ΣΤ του εντύπου Ε3.

Β.5. ΠΙΝΑΚΑΣ Δ' ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (Απλογραφικά - Διπλογραφικά Βιβλία)

40. Στον πίνακα Δ' προσδιορίζονται τα αποτελέσματα (κέρδη- ζημίες) των επιχειρήσεων (με απλογραφικά-διπλογραφικά) καθώς και των υπόχρεων που απαλλάσσονται από τήρηση λογιστικών αρχείων (βιβλίων και στοιχείων). Επίσης, στον πίνακα αυτόν προσδιορίζεται το φορολογικό αποτέλεσμα (κέρδος- ζημία) των δηλούντων την περίπτωση 3 του **κωδικού 009** «Αφανείς αγρότες χωρίς Κ.Α.Δ.» με βάση τα αναφερόμενα στην ΠΟΛ.1116/2015 εγκύκλιο. Περαιτέρω, ο πίνακας Δ' χρησιμοποιείται και για τον υπολογισμό του εισοδήματος των ασκούντων επιχειρηματική δραστηριότητα, όταν πληρούν τις προϋποθέσεις της περίπτωσης στ' της παρ. 2 του άρθρου 12 του ΚΦΕ και φορολογούνται ως μισθωτοί (εργαζόμενοι με μπλοκάκι). Ο κλάδος της εμπορίας - μεταποίησης, αναλύεται σε «εμπορικής δραστηριότητας» και «παραγωγικής δραστηριότητας». Ο κλάδος της «αγροτικής-βιολογικής δραστηριότητας» απαιτεί χωριστή στήλη, καθόσον οι επιχειρήσεις αυτές έχουν τη δική τους φορολογική μεταχείριση σε συνάρτηση με τα λοιπά εισοδήματα επιχειρηματικής δραστηριότητας. Στον κλάδο της «παροχής υπηρεσιών» περιλαμβάνεται κάθε εμπορική επιχείρηση με αντίστοιχο κλάδο, καθώς και τα πρώην κατονομαζόμενα ελευθέρια επαγγέλματα (σχετ. ΠΟΛ.1047/2015).

Επισημαίνεται ότι πριν από την καταχώρηση ποσών στον πίνακα Δ', απαιτείται να έχουν πρώτα συμπληρωθεί οι κωδικοί του πίνακα Ζ. Η καταχώρηση ποσών στον πίνακα Ζ πραγματοποιείται από όλους τους υπόχρεους, ανεξάρτητα της κατηγορίας των βιβλίων (απλογραφικά, διπλογραφικά) και του σχεδίου των λογαριασμών που τηρούν, καθόσον τα ποσά που καταχωρούνται στον πίνακα Ζ μεταφέρονται για τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων στον πίνακα Δ'.

41. Ειδικότερα, οι **κωδικοί 100, 200, 300 και 400** «Πωλήσεις αγαθών και παροχής υπηρεσιών» ανά κλάδο δραστηριότητας, συμπληρώνονται με ποσά που μεταφέρονται από τους αντίστοιχους **κωδικούς 161, 261, 361 και 461** του υποπίνακα Ζ1.

Τα υπόλοιπα ποσά των εσόδων του υποπίνακα Ζ1, εξαιρούμενων των **κωδικών 163, 263, 363 και 463** «πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα» και των **κωδικών 169, 269, 369 και 469** «φόρος εισοδήματος έσοδα», μεταφέρονται στους αντίστοιχους **κωδικούς 122, 222, 322 και 422** του πίνακα Δ8 «Λοιπά έσοδα εξαιρουμένων των πιστωτικών τόκων».

Οι **κωδικοί 163, 263, 363, 463** «πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα» του Ζ1 μεταφέρονται στους **κωδικούς 127, 227, 327 και 427** «πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα» του Δ13. Οι αγορές καταχωρούνται στον πίνακα Δ' με την ανάλυση των αντίστοιχων εσωτερικών υποπινάκων (**κωδικοί 102, 202, 302 και 313**), ενώ τα έξοδα καταχωρούνται καταρχήν στον πίνακα Ζ όπως επίσης και στον πίνακα Δ', με βάση την ανάλυση της επιχείρησης ανά δραστηριότητα (εμπορική-παραγωγική κ.ο.κ).

Οι **κωδικοί 186, 286, 386 και 486** «Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα» του υποπίνακα Ζ2 συμπληρώνονται και μεταφέρονται στον πίνακα Δ' στους αντίστοιχους **κωδικούς 128, 228, 328 και 428** του Δ14.

42. Όσον αφορά τον μερισμό των κοινών δαπανών (λοιπά έξοδα παραγωγής, λοιπά έξοδα εμπορικής δραστηριότητας), αυτές καταχωρούνται με βάση τα δεδομένα των βιβλίων των επιχειρήσεων. Για τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών, τυχόν δαπάνες που αφορούν ανάλωση προϊόντων και γενικά επηρεάζουν το κόστος αυτής της δραστηριότητας καταχωρούνται αρχικά στους αντίστοιχους κωδικούς του υποπίνακα Ζ2 και στη συνέχεια μεταφέρονται στον κωδικό 401, ενώ οι υπόλοιπες δαπάνες μεταφέρονται στον κωδικό 423.

43. Τα ποσά που έχουν καταχωρηθεί στους κωδικούς 106, 205, 210, 305, 310 και 318 «Ιδιοπαραγωγή παγίων - Αυτοπαραδόσεις - Καταστροφές αποθεμάτων» για τους κλάδους της «Εμπορικής δραστηριότητας», «Παραγωγικής δραστηριότητας» και «Αγροτικής-Βιολογικής δραστηριότητας» αντίστοιχα αφαιρούνται από τον υπολογισμό του κόστους για τον προσδιορισμό του μικτού κέρδους της επιχείρησης.

Περαιτέρω, ως προς τον προσδιορισμό του κόστους πωληθέντων, οι επιχειρήσεις ως απογραφή έναρξης, λαμβάνουν τα δεδομένα πραγματικής απογραφής, εφόσον διενήργησαν προαιρετικά ή υποχρεωτικά απογραφή και σε διαφορετική περίπτωση, ήτοι μη διενέργειας απογραφής, μηδενικό αρχικό απόθεμα. Ως απογραφή τέλους, λαμβάνουν την πραγματική απογραφή σε περίπτωση προαιρετικής ή υποχρεωτικής απογραφής και μηδενικό τελικό απόθεμα όταν δεν έχουν προβεί σε απογραφή. Δηλαδή, αν για το φορολογικό έτος 2023, η επιχείρηση δεν είναι υπόχρεη σε σύνταξη απογραφής και δεν έχει προβεί σε προαιρετική απογραφή βάσει των διατάξεων του ν.4308/2014, το κόστος πωληθέντων προσδιορίζεται μόνο από τις αγορές, με μηδενικό απόθεμα τέλους και μηδενικό απόθεμα αρχής.

44. Στους κωδικούς 125, 225, 325 και 425 «Αποσβέσεις» του Δ11 καταχωρούνται οι αποσβέσεις που δεν έχουν ενσωματωθεί στο κόστος πωληθέντων, προκειμένου να υπολογιστούν τα «Αποτελέσματα προ φόρων και τόκων EBIT».

45. Επισημαίνεται ότι στον πίνακα Δ (Δ10-Κωδ: 124, 224, 324, 424 και 524), ο υπολογισμός του δείκτη EBITDA προκύπτει από το άθροισμα του EBIT (Δ12 - Κωδ: 126, 226, 326, 426 και 526) και των αντίστοιχων κωδικών των αποσβέσεων (Δ11 - Κωδ: 125, 225, 325, 425 και 525) πλέον όσων από αυτές έχουν ενσωματωθεί στο λειτουργικό κόστος, ποσό δηλαδή αποσβέσεων που προκύπτει με βάση τους κωδικούς 187, 287, 387, 487 και 587 που έχουν δηλωθεί στο πίνακα Ζ2 και γίνεται αυτόματα από την ηλεκτρονική εφαρμογή.

46. Στους κωδικούς 130, 230, 330 και 430 υπολογίζεται το ποσοστό μικτού κέρδους επί πωλήσεων, το οποίο υπολογίζεται ως ποσοστό μετά τη διαίρεση των κωδικών 121, 221, 321 και 421 του πίνακα Δ7 με τους αντίστοιχους κωδικούς 100, 200, 300 και 400 του πίνακα Δ1.

47. Στους κωδικούς 131, 231, 331 και 431 υπολογίζεται το ποσοστό μικτού κέρδους επί κόστους, το οποίο υπολογίζεται ως ποσοστό μετά τη διαίρεση των κωδικών 121, 221, 321 και 421 του πίνακα Δ7 με τους αντίστοιχους κωδικούς 120, 220, 320 και 420 του πίνακα Δ6.

48. Στους κωδικούς 132, 232, 332 και 432 υπολογίζεται το ποσοστό καθαρού κέρδους επί πωλήσεων, το οποίο υπολογίζεται ως ποσοστό μετά τη διαίρεση των κωδικών 129, 229, 329 και 429 του πίνακα Δ15 με τους αντίστοιχους κωδικούς 100, 200, 300 και 400 του πίνακα Δ1.

Β.6. ΠΙΝΑΚΑΣ Ε. ΠΡΟΣΩΡΙΝΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ

49. Στον πίνακα Ε καταχωρούνται οι προσωρινές διαφορές μεταξύ λογιστικής αξίας, για τις επιχειρήσεις που τηρούν τα βιβλία τους με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π) ή τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ε.Λ.Π.) και φορολογικής αξίας, όπως αυτές προκύπτουν με βάση τις διατάξεις του ΚΦΕ.

Ειδικότερα, στη στήλη «Λογιστική Βάση» καταχωρείται η συνολική λογιστική αξία των αντίστοιχων λογαριασμών της περιγραφόμενης κατηγορίας (π.χ. ενσώματα πάγια, προβλέψεις κ.ο.κ), όπως προκύπτει από τα τηρούμενα βιβλία (Δ.Λ.Π. ή Ε.Λ.Π) της επιχείρησης στην οποία

υφίστανται διαφορές από την αντίστοιχη αξία που προκύπτει με βάση τις διατάξεις του ΚΦΕ και η οποία καταχωρείται στην στήλη «Φορολογική Βάση».

Στην συνέχεια, στη στήλη «Διαφορές» και ειδικότερα στους **κωδικούς 722, 730**, υπολογίζονται από το σύστημα οι διαφορές (θετικές-αρνητικές) για τους λογαριασμούς εσόδων με βάση τα δεδομένα που αναγράφονται στους εσωτερικούς υποπίνακες των **κωδικών 706 και 714**, ενώ στους **κωδικούς 723 και 731**, υπολογίζονται οι αντίστοιχες διαφορές για τους λογαριασμούς εξόδων με βάση τα δεδομένα που αναγράφονται στους εσωτερικούς υποπίνακες των **κωδικών 707 και 715**, προκειμένου στη συνέχεια να μεταφερθεί το σύνολο των διαφορών (θετικών- αρνητικών) από τους **κωδικούς 732 και 733** στους αντίστοιχους **κωδικούς 118 και 119** του εντύπου Ν. Προκειμένου για ατομικές επιχειρήσεις τα ποσά των **κωδικών 732 και 733** καταχωρούνται στους **κωδικούς 141, 241, 341 και 441** καθώς και **142, 242, 342 και 442** του πίνακα ΣΤ του εντύπου Ε3 κατά περίπτωση.

Τα ποσά από ετεροχρονισμό εξόδων και εσόδων που αντιμετωπίζονται ως προσωρινές διαφορές δεν καταχωρούνται και στην κατάσταση φορολογικής αναμόρφωσης.

50. Τέλος, στους αντίστοιχους **κωδικούς 716, 724, 717, 725, 718, 726, 719, 727, 720, 728, 721 και 729** δεν υπολογίζονται διαφορές με βάση τα δεδομένα της λογιστικής-φορολογικής βάσης καθόσον οι διαφορές αυτές αφορούν λογαριασμούς ενεργητικού-παθητικού, οι οποίες δεν λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των φορολογικών αποτελεσμάτων του τρέχοντος φορολογικού έτους στο έντυπο Ν και στον πίνακα ΣΤ του εντύπου Ε3 για τις ατομικές επιχειρήσεις.

Β.7. ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (Απλογραφικά - Διπλογραφικά Βιβλία)

51. Ο πίνακας αυτός συμπληρώνεται αποκλειστικά και μόνο από τις ατομικές επιχειρήσεις ανεξάρτητα αν τηρούν απλογραφικά ή διπλογραφικά βιβλία προκειμένου να μεταφερθούν τα φορολογητέα καθαρά αποτελέσματα στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων (έντυπο Ε1).

52. Στους **κωδικούς 140, 240, 340, 440** «Αποτελέσματα προ φόρου» για τους κλάδους Εμπορική δραστηριότητα / Παραγωγική δραστηριότητα / Αγροτική-Βιολογική δραστηριότητα / Παροχή Υπηρεσιών αντίστοιχα, μεταφέρονται τα ποσά των **κωδικών 129, 229, 329 και 429** «Αποτελέσματα προ φόρων» (Δ15) του πίνακα Δ', για την ανάλογη φορολογική προσαρμογή (αναμόρφωση), αν βέβαια υφίσταται τέτοιο θέμα με βάση τα βιβλία της επιχείρησης και τη φορολογική νομοθεσία.

Αυτό καθίσταται απαραίτητο, καθόσον επί του εντύπου Ε1 δεν μπορεί να γίνει καμία φορολογική αναμόρφωση, αλλά μεταφέρεται μόνο το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα που θα υπαχθεί σε φορολογία.

Στη συνέχεια, μετά την τυχόν προσαρμογή (αναμόρφωση) που προκύπτει από τον πίνακα Ε, από τη κατάσταση της φορολογικής αναμόρφωσης (**κωδ.2100**) και από τους λοιπούς κωδικούς του πίνακα ΣΤ, το άθροισμα των **κωδικών 152, 252 και 452** «Φορολογητέα καθαρά αποτελέσματα από επιχειρηματική δραστηριότητα» μεταφέρεται στους **κωδικούς 401-402 και 413-414** (κέρδη- ζημιές) από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας του πίνακα 4Γ2, του Ε1. Το ποσό του κωδικού 352 «Φορολογητέα καθαρά αποτελέσματα από αγροτική-βιολογική δραστηριότητα» μεταφέρεται στους **κωδικούς 461-462 και 465-466** (κέρδη - ζημιές) από την άσκηση ατομικής αγροτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας του υποπίνακα 4Γ1 του Ε1. Στον **κωδικό 942** δηλώνονται από τον φορολογούμενο τα «Φορολογητέα καθαρά αποτελέσματα από αγροτική - βιολογική δραστηριότητα που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 15 του ν. 4935/2022» προκειμένου να χορηγηθεί απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρου κερδών.

Στους νέους **κωδικούς 903, 923, 943 και 963** προσυμπληρώνονται τα «Φορολογητέα καθαρά αποτελέσματα από συνεργασία που υπάγεται στις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 4935/2022». Η

προσυμπλήρωση των ποσών γίνεται βάσει του νέου υποπίνακα στον οποίο ο φορολογούμενος θα συμπληρώνει τα απαραίτητα στοιχεία για κάθε συνεργασία για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 4 του ν. 4935/2022, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 6 του ίδιου ως άνω νόμου.

Ειδικότερα, επιλέγεται το είδος της συνεργασίας μεταξύ των ακόλουθων επιλογών: 1. Ίδρυση ΝΠ και νομικών οντοτήτων, 2. συμφωνία συμβολαιακής γεωργίας και 3. σύμβαση δικαιόχρησης (franchising).

Η επιλογή με τον αύξοντα αριθμό «Α/Α», συμπληρώνεται αυτόματα μετά από κάθε καταχώρηση εγγραφής, καθώς αποδίδεται ξεχωριστός αριθμός για κάθε συνεργασία. Στην επιλογή «Είδος Δραστηριότητας» επιλέγεται από αναδυόμενη λίστα η δραστηριότητα την οποία αφορά η συνεργασία (εμπορική, παραγωγική, αγροτική-βιολογική, παροχή υπηρεσιών). Στην επιλογή «ΑΦΜ αντισυμβαλλόμενου» συμπληρώνεται ο ΑΦΜ του αντισυμβαλλόμενου και στη συνέχεια προσυμπληρώνεται η επιλογή «Ονοματεπώνυμο/ Επωνυμία» με το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία αυτού.

Στην επιλογή «Ημερομηνία Σύμβασης» συμπληρώνεται η ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης συνεργασίας που υπάγεται στις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 4935/2022. Στην επιλογή «1ο έτος απαλλαγής» συμπληρώνεται αυτόματα το φορολογικό έτος έναρξης της απαλλαγής, το οποίο έπεται του έτους έναρξης της συνεργασίας. Συνεπώς, εφόσον συναφθεί λ.χ. σύμβαση δικαιόχρησης κατά το έτος 2022, φορολογικό έτος έναρξης της απαλλαγής είναι το 2023 και αυτό συμπληρώνεται στον αντίστοιχο κωδικό, καθόσον σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4935/2022, η απαλλαγή από το φόρο εφαρμόζεται από το επόμενο έτος της ημερομηνίας έναρξης της οποιασδήποτε μορφής συνεργασίας. Στην επιλογή «Έτος λήξης απαλλαγής» συμπληρώνεται αυτόματα το τελευταίο φορολογικό έτος για το οποίο το συνεργαζόμενο πρόσωπο δικαιούται την απαλλαγή από το φόρο, καθόσον αυτή εφαρμόζεται για έως εννέα (9) φορολογικά έτη, αρχής γενομένης από το επόμενο έτος της ημερομηνίας έναρξης της συνεργασίας.

Στην επιλογή «Μέγιστη επιτρεπόμενη απαλλαγή» είναι προσυμπληρωμένο το μέγιστο επιτρεπόμενο όριο απαλλαγής των 125.000€, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 4935/2022.

Η επιλογή «Συνολικό ποσό αποσβεσθείσας απαλλαγής» προσυμπληρώνεται με το συνολικό ποσό απαλλαγής που χορηγήθηκε κατά τα προηγούμενα έτη. Ειδικά για το φορολογικό έτος 2023, η επιλογή δεν θα είναι συμπληρωμένη καθώς πρόκειται για το πρώτο έτος εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 4 του ν. 4935/2022.

Στην επιλογή «Φορολογητέα κέρδη» συμπληρώνονται από τα συνεργαζόμενα μέρη τα φορολογητέα κέρδη που προέρχονται από την εν λόγω συνεργασία ή αποδίδονται σε αυτήν, καθόσον αυτά λαμβάνονται ως βάση για τον υπολογισμό της απαλλαγής αυτής της περίπτωσης και στη συνέχεια μεταφέρονται εξωτερικά στον πίνακα ΣΤ προκειμένου να προσυμπληρώσουν τους κωδικούς 903, 923, 943 και 963 κατά περίπτωση.

Τέλος, στην επιλογή «Υπολειπόμενο ποσό απαλλαγής» θα προσυμπληρώνεται, από το δεύτερο έτος χορήγησης της απαλλαγής από το φόρο, το υπόλοιπο ποσό απαλλαγής προς απόσβεση. Διευκρινίζεται ότι στους παραπάνω κωδικούς 942 και 943 ο φορολογούμενος δεν πρέπει να συμπεριλάβει τα κέρδη από τη διαχείριση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας έως 500 KW και την παραγωγή αλιευτικών προϊόντων, δραστηριότητες για τις οποίες δεν παρέχεται απαλλαγή από το φόρο (σχετ. οι υπό στοιχεία 127754 ΕΞ 2022 (Β'4760) και 185340 ΕΞ 2022 (Β' 6447) ΚΥΑ των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων). Σημειώνεται ότι ως παραγωγή αλιευτικών προϊόντων, νοείται αυτή που αφορά, μεταξύ άλλων, επιχειρήσεις ιχθυοκαλλιεργειών, οστρεοκαλλιεργειών και λοιπών μαλακίων μέσω υδατοκαλλιεργειών (σχετ.

η Ε.2023/2020 εγκύκλιος).

53. Τέλος, το ποσό του κωδικού 453 «Καθαρό εισόδημα περ. στ' παρ.2 άρθρου 12 ν. 4172/2013 », μεταφέρεται στους **κωδικούς 307-308** του υποπίνακα 4Α του Ε1 για να φορολογηθεί ως εισόδημα από μισθωτή εργασία. Για τα πρόσωπα αυτά η μοναδική δαπάνη που εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδά τους είναι οι ασφαλιστικές εισφορές που καταβλήθηκαν και εκπίπτουν με βάση τα αναφερόμενα στην ΠΟΛ.1113/2015 εγκύκλιο.

Η δαπάνη αυτή που περιλαμβάνεται στον **κωδικό 401** του πίνακα Δ'(Δ5) έχει μεταφερθεί από τον **κωδικό 485** «Διάφορα λειτουργικά έξοδα» του πίνακα Ζ (υποπίνακας Ζ 2 -Σύνολο Εξόδων-Ασφαλιστικές Εισφορές Αυτοαπασχολουμένων επιλογή 7).

Επισημαίνεται ότι όταν για τον παρέχοντα υπηρεσίες με «μπλοκάκι» ένα μέρος των ασφαλιστικών εισφορών αποδίδεται ως εργοδοτική εισφορά και ένα μέρος παρακρατείται από αυτόν ως εισφορά εργαζόμενου μαζί με Αναλυτική Περιοδική Δήλωση (Α.Π.Δ.), τότε αφαιρείται μόνο η εισφορά εργαζόμενου για την εύρεση του φορολογητέου εισοδήματος. Στον πίνακα ΣΤ επισημαίνονται τα ακόλουθα:

54. Στους **κωδικούς 144, 244, 344 και 444** «Μείον: Αφορολόγητα έσοδα», μεταφέρονται τα δεδομένα που καταχωρούνται, κατά περίπτωση, στην ανάπτυξη του σχετικού Υποπίνακα που έχει δημιουργηθεί, στον οποίον περιλαμβάνονται ποσά, που καταβάλλονται βάσει της κείμενης νομοθεσίας και ορίζονται ως αφορολόγητα και πιο συγκεκριμένα:

- τα ποσά των επιχορηγήσεων / ενισχύσεων που καταβάλλονται σε επιχειρήσεις που επλήγησαν από θεομηνίες / φυσικές καταστροφές (επιλογή 002) και ειδικότερα:

- i. η ενίσχυση πρώτης αρωγής η οποία δύναται να χορηγείται στις επιχειρήσεις που πλήττονται από θεομηνίες (άρθρο 6 του ν. 4797/2021 - Α'66).

- ii. η επιχορήγηση για την αντιμετώπιση των ζημιών από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων η οποία δύναται να παρέχεται στις επιχειρήσεις που πλήττονται από θεομηνίες (άρθρο 4 του ν. 4797/2021 - Α'66)

- iii. η ενίσχυση πρώτης αρωγής έναντι στεγαστικής συνδρομής (άρθρο 24Α του ν. 4797/2021)

- iv. η οικονομική ενίσχυση που καταβάλλεται στους πληγέντες που περιέρχονται ή περιήλθαν, προσωρινά ή μόνιμα, σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης εξαιτίας των πυρκαγιών που εκδηλώθηκαν από την 27η Ιουλίου 2021 έως την δημοσίευση της ως άνω ΠΝΠ (13.8.2021) (άρθρα δέκατο, δωδέκατο και δέκατο πέμπτο της ΠΝΠ της 13.8.2021 η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4824/2021 - Α156)

- v. η πρώτη αρωγή έναντι στεγαστικής συνδρομής με τη μορφή έκτακτης εφάπαξ ενίσχυσης που καταβάλλεται για ζημιές σε επαγγελματικές κτιριακές εγκαταστάσεις πληγέντων και η εφάπαξ έκτακτη οικονομική ενίσχυση επιχειρήσεων έναντι επιχορήγησης που καταβάλλεται σε πληγείς επιχειρήσεις που περιέρχονται ή περιήλθαν, προσωρινά ή μόνιμα, σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης εξαιτίας του σεισμού που εκδηλώθηκε την 27η Σεπτεμβρίου 2021 σε περιοχές της Κρήτης (άρθρα εξηκοστό πέμπτο και εξηκοστό έβδομο ν. 4839/2021 - Α'181).

- vi. τα ποσά που χορηγούνται με τη μορφή επιχορήγησης προς επιχειρήσεις που επλήγησαν λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19, υπέστησαν μεγάλες οικονομικές απώλειες, οι οποίες επιτάχθηκαν από φυσικές καταστροφές που εκδηλώθηκαν εντός του έτους 2021 και έχουν έδρα ή υποκατάστημα σε περιοχές που επλήγησαν από τις εν λόγω φυσικές καταστροφές, βάσει του Προσωρινού Πλαισίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (άρθρο 21 ν. 4859/2021 - Α22).

- vii. τυχόν λοιπές αφορολόγητες ενισχύσεις - επιχορηγήσεις σε πληγέντα φυσικά πρόσωπα που περιέρχονται προσωρινά ή μόνιμα σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης εξαιτίας θεομηνιών / φυσικών καταστροφών κλπ.

- το ποσό το οποίο ωφελείται επιχείρηση από τη διαγραφή ή ρύθμιση μέρους ή του συνόλου

των χρεών της κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 170 ν. 4738/2020 (Α'207), το οποίο δεν αποτελεί φορολογητέο εισόδημα και στην περίπτωση που το φυσικό πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα τηρεί απλογραφικά βιβλία παρακολουθείται εξωλογιστικά (σχετ. Ε.2164/2020 εγκύκλιος) (επιλογή 007),

- το ποσό της ενίσχυσης που δεν επιστρέφεται στο Ελληνικό Δημόσιο από τις επιχειρήσεις που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς ενίσχυσης με τη μορφή επιστρεπτέας προκαταβολής, λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19 [άρθρο τρίτο της από 30.03.2020 Π.Ν.Π. η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4684/2020 (Α'86)] (επιλογή 014),

- το ποσό ζημιάς που καταβάλλεται από ασφαλιστική εταιρεία στις επιχειρήσεις οι οποίες έχουν ασφαλιστήριο συμβόλαιο (άρθρ. 5 ν. 4797/2021 - Α'66) (επιλογή 015),

- το ποσό της ενίσχυσης στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης από το ΕΣΠΑ δράσης «ελιανικό - επιχορήγηση υφιστάμενων ΜμΕ επιχειρήσεων του κλάδου του λιανεμπορίου, για την ανάπτυξη / αναβάθμιση και διαχείριση ηλεκτρονικού καταστήματος» (άρθρο 222 ν. 4782/2021 - Α'36) (επιλογή 016),

- το ποσό της αποζημίωσης που καταβάλλεται σε ιδιωτικές κλινικές και θεραπευτήρια, που δεσμεύθηκαν αναγκαστικά και εν συνόλω από το Δημόσιο για την κάλυψη της έκτακτης και επιτακτικής ανάγκης δημόσιας υγείας και προστασίας του κοινωνικού συνόλου από την έξαρση του κορωνοϊού COVID-19 (άρθρο πεντηκοστό τρίτο ν. 4812/2021 - Α' 110) (επιλογή 017),

- το ποσό των ενισχύσεων που καταβάλλονται στο πλαίσιο των συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΣΠΑ δράσεων «Επιχορήγηση αυτοαπασχολούμενων δικηγόρων», «Επιδότηση κεφαλαίου κίνησης πληττόμενων από την πανδημία τουριστικών επιχειρήσεων φιλοξενίας» και «Επιχορήγηση υφιστάμενων επιχειρήσεων γυμναστηρίων, παιδότοπων» (άρθρο 32 ν. 4801/2021 - Α83) (επιλογή 018),

- τα ποσά των κατ' αποκοπήν αποζημιώσεων που καταβάλλει ο e-ΕΦΚΑ στους πιστοποιημένους επαγγελματίες που συμπράττουν, στη διαδικασία απονομής συνταξιοδοτικών παροχών (άρθρο 255 ν. 4798/2021 - Α'68) (επιλογή 023),

- τα ποσά της εφάπαξ οικονομικής ενίσχυσης στους ιδιοκτήτες ίππων, τους προπονητές και τους αναβάτες δρομώνων ίππων, λόγω της αναστολής των ιπποδρομιών και του ιπποδρομιακού στοιχηματισμού, εξαιτίας της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του κανονισμού de minimis 1407/2013 (άρθρο 23 ν. 4859/2021 - Α 228),

- τα ποσά της ενίσχυσης που καταβάλλονται στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης από το ΕΣΠΑ δράσης «Επιχορήγηση επιχειρήσεων παροχής λογιστικών και φοροτεχνικών υπηρεσιών» (άρθρο 73 ν. 4864/2021 - Α 237) (επιλογή 024),

- το ποσό της ενίσχυσης που καταβάλλεται στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης από το ΕΣΠΑ δράσης «Έκτακτη επιχορήγηση των περισσότερο πληττόμενων από την πανδημία επιχειρήσεων ψυχαγωγίας, διοργάνωσης εκδηλώσεων και εκθέσεων, τροφοδοσίας εκδηλώσεων, παροχής υπηρεσιών γυμναστηρίου και σχολής χορού, καθώς και της ενίσχυσης που καταβάλλεται στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης από το ΕΣΠΑ δράσης «Επιχορήγηση υφιστάμενων επιχειρήσεων που έχουν πληγεί από την πανδημία, σε περιοχές που υπέστησαν μεγάλες φυσικές καταστροφές» (άρθρο 9 ν. 4890/2022, Α 23) (επιλογή 027),

- το ποσό της αποζημίωσης ειδικού σκοπού σε εκμεταλλευτές και οδηγούς ταξί για την κάλυψη του αυξημένου κόστους καυσίμων κίνησης των οχημάτων που χρησιμοποιούν, στο πλαίσιο της επαγγελματικής τους δραστηριότητας (άρθρο 83 ν. 4916/2022 - Α'65) (επιλογή 030),

- το ποσό της ενίσχυσης που καταβάλλεται στο πλαίσιο της δράσης «Έκτακτη επιχορήγηση σε επιχειρήσεις που έχουν πληγεί από την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και τις διεθνείς κυρώσεις που επιβλήθηκαν» (άρθρο 68 ν. 4949/2022 - Α'126) (επιλογή 031),

- το ποσό της ενίσχυσης που καταβάλλεται στο πλαίσιο της δράσης «2ος κύκλος Έκτακτη

επιχορήγηση σε επιχειρήσεις του κλάδου γούνας που έχουν πληγεί από την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και τις διεθνείς κυρώσεις που επιβλήθηκαν» (άρθρο 122 ν. 5043/2023 - Α'91) (επιλογή 032),

- το ποσό της ενίσχυσης για την κάλυψη εξόδων έκτακτου ελέγχου ηλεκτρικών εγκαταστάσεων για τους πληγέντες από τις πλημμύρες (προσθήκη στο άρθρ.36 ν. 4508/2017 με το άρθρ.27 ν. 5049/2023 - Α'152) (επιλογή 033),

- το ποσό των ενισχύσεων που χορηγούνται από το Υπουργείο Αγροτικής ανάπτυξης και Τροφίμων που λαμβάνουν οι δικαιούχοι: α) ως αποζημιώσεις που προκύπτουν από την επιβολή κτηνιατρικών μέτρων εξυγίανσης του ζωικού κεφαλαίου και β) βάσει του Μέτρου 3.4.3 «Χρηματική αποζημίωση των φορέων εκμετάλλευσης του τομέα αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας για το διαφυγόν εισόδημά τους και για το πρόσθετο κόστος που προέκυψε λόγω της διατάραξης της αγοράς η οποία προκλήθηκε από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας (περ. α' και β' αρθρ.47 ν. 5035/2023) (επιλογή 034),

- το ποσό των αφορολόγητων εσόδων των ατομικών πλοιοκτητριών αλιευτικών επιχειρήσεων (επιλογή 025) το οποίο προκύπτει από την εκμετάλλευση αλιευτικών πλοίων που φορολογούνται με το τέλος αλιευτικών πλοίων του άρθρου 57 του ν.4646/2019.

Σημειώνεται ότι, στους αλιείς - πλοιοκτήτες αλιευτικών πλοίων επιβάλλεται τέλος υπέρ του Δημοσίου με βάση το μήκος αυτών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 57 του ν. 4646/2019. Για τα ανωτέρω πρόσωπα καθίσταται υποχρεωτική η υποβολή και συμπλήρωση του εντύπου Ε3. Έσοδα και δαπάνες καταχωρούνται επί του ΠΙΝΑΚΑ Ζ ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ (Απλογραφικά-Διπλογραφικά Βιβλία), κατόπιν μέσω του ΠΙΝΑΚΑ Δ' προσδιορίζεται το αποτέλεσμα το οποίο μέσω του ΠΙΝΑΚΑ ΣΤ (κωδικός 444) αναμορφώνεται - μηδενίζεται και δε μεταφέρεται στο έντυπο Ε1 για να φορολογηθεί με τις γενικές διατάξεις. Ο φορολογούμενος όμως έχει την υποχρέωση να μεταφέρει το κέρδος του στους κωδικούς 659-660 του ΠΙΝΑΚΑ 6 του εντύπου Ε1 για την κάλυψη τυχόν τεκμηρίων.

- το ποσό των αφορολόγητων εσόδων των ατομικών πλοιοκτητριών επιχειρήσεων που φορολογούνται με τον ν. 27/1975, καθώς και το ποσό των αφορολόγητων εσόδων των ατομικών πλοιοκτητριών επιχειρήσεων ρυμουλκών και αυτοκινούμενων βυθοκόρων που φορολογούνται με το τέλος του άρθρου 57 του ν. 4646/2019 ή με τον ν. 27/1975 (επιλογή 026).

Οι ατομικές επιχειρήσεις του ν. 27/1975, με έσοδα από την εκμετάλλευση σκαφών αναψυχής ή επιβατηγών πλοίων ή εκπαιδευτικών ή εφοδιαστικών κ.λπ., συμπληρώνουν ανάλογα τους ίδιους πίνακες του Ε3 με τους αλιείς - πλοιοκτήτες αλιευτικών πλοίων (με την επισήμανση ότι για τον προσδιορισμό του αποτελέσματος μέσω του ΠΙΝΑΚΑ ΣΤ', συμπληρώνεται ο κωδικός 444 αυτού), καθώς και τους ίδιους κωδικούς του ΠΙΝΑΚΑ 6 του εντύπου Ε1 (659-660) όπως οι αλιείς. Τα αυτά ισχύουν και για τους πλοιοκτήτες ρυμουλκών πλοίων και αυτοκινούμενων βυθοκόρων (ατομικές επιχειρήσεις) είτε φορολογούνται με την ειδική φορολογία του ν.27/1975 είτε με βάση τις διατάξεις του άρθρου 57 του ν. 4646/2019.

- τα ποσά από «λοιπές περιπτώσεις αφορολόγητων εσόδων». Ενδεικτικά, αναφέρονται:

- i. ποσά που χορηγούνται ως «Αντιστάθμισμα Νησιωτικού Κόστους» με βάση τις διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 7 του ν. 4551/2018 - Α'116 και τις διατάξεις του άρθρου 21 του ν. 4832/2021,

- ii. ποσά τυχόν λοιπών αφορολόγητων εσόδων (επιλογή 011), όπως για παράδειγμα αποζημιώσεις /επιδότησεις/ ενισχύσεις που καταβάλλονται είτε λόγω α) αντιμετώπισης των επιπτώσεων της πανδημίας - COVID-19, β) αύξησης του ενεργειακού κόστους και γ) για οποιοδήποτε άλλο λόγο, προκειμένου να μην προσμετρηθούν για τη διαμόρφωση του φορολογικού αποτελέσματος, εάν βέβαια έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία της επιχείρησης ως έσοδα. Διευκρινίζεται ότι δύναται επίσης να αναγράφονται και ποσά τυχόν αφορολόγητων αγροτικών επιδοτήσεων / ενισχύσεων οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στον προσδιορισμό του κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα.

τητα, προκειμένου να μην προσμετρηθούν για τη διαμόρφωση του φορολογικού αποτελέσματος.

55. Οι κωδικοί 145, 245, 345 και 445 «Αφορολόγητο αποθεματικό άρθρου 71Α ν.4172/2013», αφορούν το φορολογικό κίνητρο ευρεσιτεχνίας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 71Α του ΚΦΕ. Ειδικότερα, με τις ως άνω διατάξεις καθώς και όσα έχουν οριστεί στην αριθμ. 79628 ΕΞ 2022 (Β' 2928) απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, η χρήση του κινήτρου της ευρεσιτεχνίας είναι ανεξάρτητη από το αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημία) από την επιχειρηματική δραστηριότητα της επιχείρησης και συνεπώς, εφόσον υφίστανται κέρδη από την εκμετάλλευση της ευρεσιτεχνίας και πληρούνται οι προϋποθέσεις που τίθενται στο άρθρο 71Α του ΚΦΕ, τα κέρδη αυτά απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος, ανεξάρτητα από την επάρκεια κερδών από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης. Επισημαίνεται ότι όσον αφορά τις ατομικές επιχειρήσεις και δεδομένου ότι οι διατάξεις του άρθρου 47 του ΚΦΕ δεν έχουν εφαρμογή για τις επιχειρήσεις αυτές, στους κωδικούς αυτούς αναγράφεται το απαλλασσόμενο ποσό του κέρδους.

56. Οι κωδικοί 148, 248, 348 και 448 «Υπεραξία μεταβίβασης αυτοκινήτου (άρθρο 10 ν. 2579/1998 και άρθρο 5 ν.δ. 1146/1972)» αποτυπώνουν την υπεραξία από τη μεταβίβαση τόσο των Ι.Χ. αυτοκινήτων όσο και των δημόσιας χρήσης, η οποία, κατ' επιλογή του φορολογούμενου, φορολογείται αυτοτελώς με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης.

57. Στους κωδικούς 149, 249, 349, 449 και 549 «Αφορολόγητες εκπτώσεις αναπτυξιακών νόμων» καταχωρούνται ποσά κινήτρων, είτε βάσει αναπτυξιακών νόμων, είτε βάσει ειδικών διατάξεων νόμων (όπως π.χ. η υπεραξία που προκύπτει βάσει της παρ.3 του άρθρου 62 του ν. 3982/2011 (Α' 143) και του άρθρου 30 του ν. 4982/2022) προκειμένου οι ατομικές επιχειρήσεις να τύχουν των ευεργετημάτων των σχετικών διατάξεων.

58. Στους κωδικούς 150, 250, 350, 450 και 550 «Μείον: Δαπάνες άρθρων 22Α, 22Β και 22Γ και 22Ε του ν. 4172/2013» (εξωλογιστικά) καταχωρείται το σύνολο δαπανών των άρθρων αυτών και όχι μόνο αυτές του άρθρου 22Α. Ειδικότερα, στους κωδικούς αυτούς, μεταφέρονται τα δεδομένα που καταχωρούνται, κατά περίπτωση, στην ανάπτυξη του σχετικού Υποπίνακα που έχει δημιουργηθεί, στον οποίο περιλαμβάνονται τα ποσά των προσαυξημένων εκπτώσεων για τις:

- Δαπάνες Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας (άρθρο 22Α ΚΦΕ).
- Δαπάνες άρθρου 22Β ΚΦΕ για τη χορήγηση προσαυξημένης έκπτωσης για συγκεκριμένες δαπάνες που αφορούν τους εργαζόμενους και την προστασία του περιβάλλοντος (σχετ. Ε.2031/2021 εγκύκλιος).

- Δαπάνες άρθρου 22Γ ΚΦΕ για τη χορήγηση προσαυξημένης έκπτωσης διαφημιστικής δαπάνης κατά τα φορολογικά έτη 2020, 2021, 2022 και 2023 (σχετ. Ε.2033/2021 εγκύκλιος).

- Δαπάνες άρθρου 22Ε ΚΦΕ για τη χορήγηση προσαυξημένης έκπτωσης για δαπάνες που αφορούν σε πράσινη οικονομία ενέργεια και ψηφιοποίηση που πραγματοποιούνται στα φορολογικά έτη 2023, 2024 και 2025. Οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και τα είδη δαπανών που πραγματοποιούνται από μικρομεσαίες επιχειρήσεις, προκειμένου για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 22Ε του ΚΦΕ καθορίζονται με την αριθ. πρωτ. 139818 ΕΞ 2022 (Β' 5083) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Επικρατείας.

59. Οι κωδικοί 151, 251, 351, 451 και 551 «Ποσό επένδυσης για την ενίσχυση της παραγωγής οπτικοακουστικών έργων (άρθρο 71Ε ν.4172/2013)» αφορούν ατομικές επιχειρήσεις που πραγματοποιούν δαπάνες σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 71Ε ΚΦΕ (σχετ. Ε.2189/2020 εγκύκλιος και η υπ' αριθμ. 31548/10.11.2020 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Επικρατείας και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων - Β' 5021). Για τις επιχειρήσεις που θα υπαχθούν στις ως άνω διατάξεις απαιτείται, υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986 για το συνολικό ποσό που κατέθεσαν το φορολογικό έτος 2023 στον ειδικό τραπεζικό λογαριασμό ελληνικού πιστωτικού ιδρύματος της παραγωγού εταιρείας για την παραγωγή

οπτικοακουστικού έργου καθώς και τον αριθμό της αίτησης υπαγωγής στο φορολογικό κίνητρο που εγκρίθηκε από το ΕΚΟΜΕ ΑΕ, με βάση τα αναφερόμενα στην με αριθμ.31548/2020 (Β' 5021) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Επικρατείας και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

60. Στους **κωδικούς 156, 256, 356, 456 και 556** «Μείον: Προσαυξημένες αποσβέσεις άρθρου 24 ν. 4172/2013 (εξωλογιστικά)», καταχωρούνται οι συνολικές προσαυξημένες αποσβέσεις για κόστος ενεργειακής απόδοσης του άρθρου 24 του ΚΦΕ (Ε.2206/2020). Διευκρινίζεται ότι οι προσαυξημένες αποσβέσεις διενεργούνται εξωλογιστικά με την αναγραφή τους στους υπόψη κωδικούς. Ο υπολογισμός τους άρχεται από τον επόμενο μήνα εντός του οποίου το πάγιο στοιχείο του ενεργητικού χρησιμοποιείται ή τίθεται σε υπηρεσία ως στοιχείο επί του οποίου έχουν πραγματοποιηθεί δαπάνες χαρακτηρισμένες από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως συναφείς με ενεργειακή απόδοση ή εξοικονόμηση νερού (σχετ. ΠΟΛ.1221/2018 ΚΥΑ - Β'5557).

61. Οι **κωδικοί 157, 257, 357, 457 και 557** «Έκπτωση εργοδοτικών εισφορών για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας (άρθρο 71Δ ν. 4172/2013)» (εξωλογιστικά) αφορούν ατομικές επιχειρήσεις που εμπίπτουν στην έκπτωση προσαυξημένων κατά 50% εργοδοτικών εισφορών με βάση την ΠΟΛ.1244/2018 (Β' 6044) κοινή Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της ΑΑΔΕ.

62. Στους **κωδικούς 158, 258, 358, 458 και 558** «Δαπάνες για την εφαρμογή της ηλεκτρονικής τιμολόγησης άρθρου 71ΣΤ ν.4172/2013» (εξωλογιστικά) καταχωρούνται οι προσαυξημένες αποσβέσεις για δαπάνες προμήθειας τεχνικού εξοπλισμού και λογισμικού που απαιτείται για την εφαρμογή της ηλεκτρονικής τιμολόγησης καθώς και η προσαυξημένη έκπτωση για δαπάνες για την παραγωγή, διαβίβαση και ηλεκτρονική αρχειοθέτηση ηλεκτρονικών τιμολογίων για το πρώτο έτος έκδοσης των παραστατικών πώλησης μέσω ηλεκτρονικής τιμολόγησης που αναγνωρίζεται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα σύμφωνα με το άρθρο 22 του ΚΦΕ, με βάση τα οριζόμενα στο άρθρο 71ΣΤ του ΚΦΕ. Τα παρεχόμενα κίνητρα των περ. β' και γ' της παρ. 2 του άρθρου αυτού έχουν επεκταθεί μέχρι και το φορολογικό έτος 2024, δυνάμει των διατάξεων της παρ. 84Α του άρθρου 72 του Κ.Φ.Ε., όπως προστέθηκαν με το άρθρο 11 του ν. 5073/2023 (Α'204).

63. Στους **κωδικούς 259 και 559** «Φορολογητέα καθαρά αποτελέσματα της παρ.1 του άρθρου 71Ζ του ΚΦΕ (παραγωγή ηλεκτρικών οχημάτων και αγαθών ή ειδών σχετικών με τα ηλεκτρικά οχήματα)» καταχωρείται το φορολογητέο καθαρό αποτέλεσμα (κέρδος - ζημιά) της παρ.1 του άρθρου 71Ζ του ΚΦΕ. Διευκρινίζεται ότι στον **κωδ. 552** εμφανίζεται το συνολικό αποτέλεσμα της επιχείρησης από όλους τους κλάδους ενώ στους **κωδ. 259 και 559** περιοριστικά μόνο το αποτέλεσμα που προκύπτει από τον κλάδο ηλεκτρικών οχημάτων κλπ. Το εισόδημα αυτό φορολογείται με την εφαρμογή μειωμένου φορολογικού συντελεστή κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες ανά φορολογικό συντελεστή κάθε κλιμακίου της κλίμακας της παρ. 1 του άρθρου 15 του ΚΦΕ και αποκτάται από την δραστηριότητα της παραγωγής ηλεκτρικών οχημάτων και αγαθών ή ειδών σχετικών με τα ηλεκτρικά οχήματα στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και στην περιφερειακή ενότητα Αρκαδίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου, αρχής γενομένης από το φορολογικό έτος μέσα στο οποίο πραγματοποιήθηκαν για πρώτη φορά κέρδη από την παραγωγή αυτήν και έως τη συμπλήρωση πέντε (5) κερδοφόρων φορολογικών ετών (σχετ. Εγκύκλιος Ε.2051/2021). Το εισόδημα αυτό μεταφέρεται στους **κωδ. 437-438 και 439-440** του Πίνακα 4Γ1 του Ε1 προκειμένου για κέρδη και ζημιές αντίστοιχα.

64. Στους **κωδικούς 901, 921, 941, 961** «Καθαρό εισόδημα άρθρου 5Γ του ν. 4172/2013» θα εμφανίζεται το πενήντα τοις εκατό (50%) των ποσών από επιχειρηματική δραστηριότητα ή και από αγροτική - βιολογική δραστηριότητα όπως αυτό προκύπτει από τους **κωδ. 152, 252, 352 και 452**. Επίσης, θα εμφανίζεται στον **κωδ. 961** το πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού

του κωδ.453 στην περ. στ' παρ. 2 άρθρου 12 ΚΦΕ. Εν συνεχεία, τα ποσά που θα προκύπτουν από τους κωδικούς της γραμμής αυτής θα μεταφέρονται ως εξής: στους κωδ. 401-402 του Εντύπου Ε1 στην περίπτωση εισοδήματος επιχειρηματικής δραστηριότητας, στους κωδ. 461-462 του Εντύπου Ε1 στην περίπτωση εισοδήματος αγροτικής - βιολογικής δραστηριότητας και στους κωδ. 307-308 στην περίπτωση καθαρού εισοδήματος περ. στ' παρ. 2 άρθρου 12 ΚΦΕ. Το υπόλοιπο πενήντα τοις εκατό (50%) του ως άνω καθαρού εισοδήματος απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος και συμπληρώνεται από το φορολογούμενο στους κωδ. 659-660 του Εντύπου Ε1 σε όλες τις ως άνω περιπτώσεις.

Β.8 ΠΙΝΑΚΑΣ Ζ. ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ (Απλογραφικά - Διπλογραφικά Βιβλία)

65. Ο Πίνακας αυτός συμπληρώνεται από όλες τις επιχειρήσεις, ανεξάρτητα της τήρησης βιβλίων (απλογραφικών ή διπλογραφικών). Όπως προαναφέρθηκε, η συμπλήρωση του πίνακα Ζ προηγείται από αυτή του πίνακα Δ', καθόσον από τα έσοδα και έξοδα (πίνακες Ζ1, Ζ2) προκύπτει ο προσδιορισμός των αποτελεσμάτων του πίνακα Δ'.

Οι επιχειρήσεις που τηρούν διπλογραφικά βιβλία θα μεταφέρουν τα δεδομένα των βιβλίων τους στον πίνακα Ζ ο οποίος είναι προσαρμοσμένος στο σχέδιο λογαριασμών του παραρτήματος Γ του ν.4308/2014. Σε περίπτωση που η περιγραφή του λογιστικού σχεδίου της επιχείρησης είναι διαφορετική από το σχέδιο λογαριασμών του ως άνω παραρτήματος, θα πρέπει η επιχείρηση κατ' ανάγκη να προσαρμόσει τα δεδομένα της πάνω σε αυτό με βάση την αντίστοιχη περιγραφή. Η συμπλήρωση του σχετικού πίνακα Ζ είναι υποχρεωτική και για τις επιχειρήσεις που τηρούν απλογραφικά βιβλία, οι οποίες θα καταχωρούν τα δεδομένα των βιβλίων τους με βάση την προτεινόμενη περιγραφή των λογαριασμών που περιγράφονται στον πίνακα αυτό. Για τις περιπτώσεις που η καταχώρηση ενός κωδικού του εντύπου προϋποθέτει την προηγούμενη καταχώριση υποπίνακα (υπάρχει σχετική ένδειξη δίπλα από την περιγραφή του κωδικού) για να αντιμετωπιστούν προβλήματα που πιθανόν θα προκύψουν κατά τη χρήση του παρόντος εντύπου λόγω αναντιστοιχίας των δεδομένων των βιβλίων με τα ζητούμενα, υπάρχει και η ένδειξη «λοιπά».

66. Στους κωδικούς 161, 261, 361 και 461 «Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών» καταχωρούνται τα έσοδα από την κύρια δραστηριότητα της επιχείρησης, με περαιτέρω ανάλυση με βάση τη σχετική κατηγοριοποίηση του αντίστοιχου εσωτερικού υποπίνακα.

Ειδικότερα, στον κωδικό 002 του υποπίνακα Ζ1, αναγράφεται η αξία των χονδρικών πωλήσεων των εμπορευμάτων που εμπίπτουν στην παράγραφο 5 του άρθρου 39α του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν.2859/2000) και προσδιορίζονται στην ΠΟΛ.1150/2017 εγκύκλιο, ανεξάρτητα εάν η πώλησή τους έχει επιβαρυνθεί ή όχι με Φ.Π.Α. Στον κωδικό 004 του ίδιου υποπίνακα Ζ1 αναγράφεται η αξία των λιανικών πωλήσεων των εμπορευμάτων που εμπίπτουν στην παράγραφο 5 του άρθρου 39α του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν.2859/2000) και προσδιορίζονται στην ΠΟΛ.1150/2017 εγκύκλιο και με τις σχετικές διατάξεις οι εν λόγω πωλήσεις θα πρέπει να έχουν επιβαρυνθεί με Φ.Π.Α.

67. Οι κωδικοί 181, 281, 381 και 481 «Παροχές σε εργαζόμενους», 185, 285, 385 και 485 «Διάφορα λειτουργικά έξοδα», 198, 298, 398 και 498 «Λοιπά» για τους αντίστοιχους τέσσερις κλάδους δραστηριότητας, αναλύονται σε επιμέρους εσωτερικούς υποπίνακες για την πληρέστερη αποτύπωση των πληροφοριών αυτών, των οποίων η συμπλήρωση είναι υποχρεωτική.

68. Στους κωδικούς 800, 820, 840 και 860 «Πωλήσεις Παγίων» και στους κωδικούς 801, 821, 841 και 861 «Πωλήσεις για λογ/σμο Τρίτων» του Πίνακα Ζ3 καταχωρούνται υποχρεωτικά οι πωλήσεις παγίων και οι πωλήσεις για λογαριασμό τρίτων αντίστοιχα, οι οποίες δεν αθροίζονται στο σύνολο πωλήσεων, όπως αυτό αναγράφεται στους κωδικούς 161, 261, 361 και 461 «Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών», με περαιτέρω ανάλυση με βάση τη σχετική κατηγοριοποίηση του αντίστοιχου εσωτερικού υποπίνακα.

69. Στους κωδικούς 802, 822, 842 και 862 «Αγορές ενσώματων παγίων χρήσης» και

στους **κωδικούς 803, 823, 843 και 863** «Αγορές μη ενσώματων παγίων χρήσης» του πίνακα Ζ3 καταχωρούνται υποχρεωτικά οι αγορές ενσώματων και μη ενσώματων παγίων αντίστοιχα, με περαιτέρω ανάλυση με βάση τη σχετική κατηγοριοποίηση του αντίστοιχου εσωτερικού υποπίνακα. Τα ποσά των κωδικών αυτών δεν αθροίζονται στα σύνολα αγορών του Πίνακα Δ'. Ειδικά για τους αγρότες του ειδικού καθεστώτος και τους αφανείς αγρότες χωρίς Κ.Α.Δ. (**κωδ.009** με ένδειξη 2 ή 3 οι πωλήσεις των αγροτικών προϊόντων θα συμπληρώνονται στον κωδικό 361, ενώ οι αγροτικές επιδοτήσεις που λαμβάνονται υπόψη στον προσδιορισμό του κέρδους από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα θα συμπληρώνονται στον **κωδικό 362**, όπως έχει ήδη αναλυθεί στον πίνακα Γ2 της παρούσας.

Επισημαίνεται ότι στα πάσης φύσεως έσοδα των επιχειρήσεων περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων και οι κάθε είδους επιχορηγήσεις, αποζημιώσεις στα πλαίσια της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Οι επιδοτήσεις - επιχορηγήσεις, πλην των αγροτικών, αναγράφονται στον Πίνακα Ζ ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ (Απλογραφικά - Διπλογραφικά Βιβλία) και συγκεκριμένα στον πίνακα Ζ3 (Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία) στους **κωδικούς 197, 297 και 497** «Επιδοτήσεις - Επιχορηγήσεις για επενδυτικούς σκοπούς - κάλυψη δαπανών» για την Εμπορική δραστηριότητα, την Παραγωγική δραστηριότητα και την Παροχή Υπηρεσιών, αντίστοιχα.

Για τις επιχορηγήσεις που εισπράττονται στο πλαίσιο αναπτυξιακών νόμων (π.χ. ν.1892/1990, ν. 3299/2004) συνεχίζουν να ισχύουν όσα ειδικότερα ορίζονται στις σχετικές διατάξεις καθώς και οι οδηγίες που έχουν δοθεί για την εφαρμογή τους, ενώ οι επιχορηγήσεις που καταβάλλονται για την κάλυψη συγκεκριμένων δαπανών, δεν προσαυξάνουν τα έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα, αλλά αποτελούν μειωτικό στοιχείο του κόστους της δαπάνης που επιχορηγήθηκε (π.χ. οι επιχορηγήσεις από τον ΟΑΕΔ για την καταπολέμηση της ανεργίας αποτελούν μειωτικό στοιχείο της δαπάνης για αμοιβές προσωπικού (σχετ. Π.Ο.Λ.1059/2015 εγκύκλιος).

70. Στον **κωδικό 999** του πίνακα Ζ3 προσυμπληρώνεται για πληροφοριακούς σκοπούς το συνολικό ποσό της εισπραχθείσας επιστρεπτέας προκαταβολής σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εκάστοτε ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο.

71. Στους **κωδικούς 196, 296 και 496** του πίνακα Ζ3 καταχωρείται και το εισπραττόμενο ποσό το οποίο χορηγείται ως «Αντιστάθμισμα Νησιωτικού Κόστους», με βάση τις διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 7 του ν. 4551/2018 (Α' 116) και τις διατάξεις του άρθρου 21 του ν. 4832/2021 (Α'172), καθόσον σε κάθε περίπτωση αυτό προσαυξάνει τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης.

Αναφορικά με το εισπραττόμενο ποσό που αφορά «Αντιστάθμισμα Νησιωτικού Κόστους» για επιδότηση επιχειρήσεων που ασκούν αγροτική δραστηριότητα, αυτό καταχωρείται στον **κωδ. 396** του πίνακα Ζ3 του εντύπου και αναγράφεται και στον **κωδ.370** του πίνακα Ζ1 (σχετ. Ε.2146/2021 εγκύκλιος). Επισημαίνεται ότι οι αγροτικές επιδοτήσεις-επιχορηγήσεις που χορηγούνται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ συνεχίζουν να αναγράφονται στον πίνακα Γ2 και να μεταφέρονται κατά περίπτωση στον **Κωδ.362** του Πίνακα Ζ1.

72. Στους **κωδικούς 804, 824, 844, 864 και 884** του πίνακα Ζ3 καταχωρούνται οι εσωτερικές πράξεις που διενεργούνται μεταξύ της εταιρείας ειδικού σκοπού διαχείρισης οικογενειακής περιουσίας (ΕΕΣΔΟΠ) του άρθρου 71Η του ΚΦΕ και των προσώπων που συμμετέχουν σε αυτή, ενώ στους **κωδ. 805, 825, 845, 865 και 885** καταχωρούνται οι πράξεις που διενεργεί η ΕΕΣΔΟΠ με τρίτους.

73. Στους **κωδικούς 806, 826, 866 και 886** του πίνακα Ζ3 καταχωρείται το ποσό της χρηματοδότησης/επιχορήγησης που λαμβάνουν κοινωφελείς φορείς στο πλαίσιο των διατάξεων της περ. ια' της παρ.1 του άρθρου 4 του ν. 4873/2021 (Α'248).

74. Τέλος, στους **κωδικούς 185, 285, 385, 485 και 585** «Διάφορα λειτουργικά έξοδα» του Πίνακα Ζ2, στην ανάπτυξη του σχετικού υποπίνακα (Ζ2), στον **κωδικό 017** «Ποσό 7% υπέρ

ΕΛΚΕ» καταχωρείται το ποσό που καταβλήθηκε εντός του φορολογικού έτους 2023 από φορολογούμενους καθηγητές και λέκτορες πλήρους απασχόλησης σε Α.Ε.Ι. που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα, στον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Α.Ε.Ι., κατ' εφαρμογή της διάταξης της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 4009/2011 (Α' 195) και το οποίο εκπίπτει κατά τα οριζόμενα στην περ. ε' της παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 4009/2011, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 68 παρ.1 ν.4758/2020 (Α' 242).

Β.8 ΠΙΝΑΚΑΣ Η. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (παρ.23 άρθρου 72 ν.4172/2013)

75. Για όσες περιπτώσεις οικοδομικών επιχειρήσεων, με βάση τη μεταβατική διάταξη της παρ. 23 του άρθρου 72 του ΚΦΕ, εφαρμόζονται οι προϊσχύουσες διατάξεις του άρθρου 34 του ν. 2238/1994, ήτοι ο τεκμαρτός προσδιορισμός των κερδών τους, στο έντυπο Ε3 έχει παραμείνει και συμπληρώνεται ο Πίνακας Η' (Αναλυτική Κατάσταση Προσδιορισμού Καθαρών Κερδών Οικοδομικών Επιχειρήσεων). Για τη συμπλήρωσή του πίνακα αυτού ισχύουν οι οδηγίες που έχουν δοθεί με την ΠΟΛ.1043/2017 εγκύκλιό μας. Τα καθαρά τεκμαρτά κέρδη του κωδ.665 μεταφέρονται στους νέους κωδ. 407-408 του Εντύπου Ε1.

Β.9 ΠΙΝΑΚΑΣ Θ'. ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΠΟΥ ΑΝΗΚΕΙ ΣΕ ΟΜΙΛΟ ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΥΦΙΣΤΑΤΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΑΝΑ ΧΩΡΑ (ΕαΧ.) ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ 4484/2017 Η 4490/2017 Η 4 534/2018

76. Ο Πίνακας αυτός συμπληρώνεται από νομικά πρόσωπα, τα οποία είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα και είναι μέλη Ομίλου Πολυεθνικών Επιχειρήσεων (Ομίλος ΠΕ), ο οποίος έχει υποχρέωση υποβολής Έκθεσης ανά Χώρα (ΕαΧ), με βάση τα οριζόμενα στις διατάξεις των νόμων 4484/2017 (Α110) ή 4490/2017 (Α150) ή 4534/2018 (Α' 77).

Στην ένδειξη «Επωνυμία Ομίλου» θα συμπληρωθεί η επωνυμία του Ομίλου Πολυεθνικών Επιχειρήσεων (Ομίλος ΠΕ) στον οποίο ανήκει το νομικό πρόσωπο. Περαιτέρω, συμπληρώνεται η υποχρέωση υποβολής ή όχι Έκθεσης ανά Χώρα (ΕαΧ) από το ίδιο το νομικό πρόσωπο. Εφόσον η υποχρέωση υφίσταται (ΝΑΙ), στον κωδικό 671 αναγράφεται το Κράτος/Δικαιοδοσία στο οποίο έχει τη φορολογική κατοικία η Τελική Μητρική Οντότητα του Ομίλου Πολυεθνικών Επιχειρήσεων (Ομίλος ΠΕ) (π.χ. Ελλάδα ή Γερμανία, κ.λπ.).

Εφόσον το νομικό πρόσωπο δεν υποβάλει το ίδιο την ΕαΧ εκ μέρους του Ομίλου ΠΕ (ΟΧΙ), στον κωδικό 672 αναγράφεται το Κράτος/Δικαιοδοσία στο οποίο θα υποβληθεί η Έκθεση ανά Χώρα (ΕαΧ) (π.χ. Ελλάδα ή Γερμανία, κ.λπ.).

Β.10 ΠΙΝΑΚΑΣ Γ. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ Ν.4557/2018 ΠΕΡΙ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

77. Ο πίνακας αυτός συμπληρώνεται υποχρεωτικά από υπόχρεους του άρθρου 5 του ν. 4557/2018 (Α' 139), οι οποίοι εποπτεύονται από την ΑΑΔΕ δυνάμει της περ. ε) της παρ.1 του άρθρου 6 του ίδιου νόμου και συγκεκριμένα από τους εξωτερικούς λογιστές - φοροτεχνικούς, τα νομικά πρόσωπα παροχής λογιστικών - φοροτεχνικών υπηρεσιών καθώς και από κάθε άλλο πρόσωπο που αναλαμβάνει να παρέχει, είτε άμεσα είτε μέσω άλλων συνδεδεμένων προσώπων, υλική βοήθεια, συνδρομή ή συμβουλές σχετικά με φορολογικά θέματα, ως κύρια επιχειρηματική ή επαγγελματική δραστηριότητά του, από τους μεσίτες ακινήτων και από τους εμπόρους και εκπλειστηριαστές αγαθών μεγάλης αξίας.

Τα πεδία της στήλης «Δραστηριότητα» συμπληρώνονται από όλους τους υπόχρεους με βάση την κατηγοριοποίηση της αναδύμενης λίστας τιμών.

Τα πεδία της στήλης «Είδος συναλλαγής» συμπληρώνονται μόνο από τους μεσίτες ακινήτων με βάση την κατηγοριοποίηση της αναδύμενης λίστας τιμών.

Τα πεδία των στηλών «Πλήθος συναλλαγών Εκάστη $\geq 10.000,00$ €», «Σύνολο αξίας συναλλαγών» και «Σύνολο αξίας συναλλαγών σε μετρητά» συμπληρώνονται μόνο από τους μεσίτες ακινήτων και τους έμπορους και εκπλειστηριαστές αγαθών μεγάλης αξίας. Ειδικότερα στη στήλη «Πλήθος συναλλαγών Εκάστη $\geq 10.000,00$ €» συμπληρώνεται το πλήθος των συναλλαγών που εκάστη εξ αυτών υπερβαίνει το ποσό των 10.000 ευρώ και στη στήλη «Σύνολο αξίας συναλλαγών» συμπληρώνονται το σύνολο της αξίας των εν λόγω συναλλαγών. Στη στήλη «Σύνολο αξίας συναλλαγών σε μετρητά» συμπληρώνεται η συνολική αξία των συναλλαγών της προηγούμενης στήλης που πραγματοποιήθηκαν με μετρητά.

Β.11 ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΑ΄ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΑΡΘΡΩΝ 3, 4 ΚΑΙ 5 Ν.4935/2022 ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ

78. Ο νέος κωδικός **998** «Πίνακας ΙΑ΄ Φορολογική Απαλλαγή άρθρων 3, 4 και 5 ν. 4935/2022 νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων» συμπληρώνεται από τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες που κάνουν χρήση των φορολογικών κινήτρων που παρέχονται με τις διατάξεις του ν. 4935/2022 λόγω μετασχηματισμού, συμπεριλαμβανομένης της εισφοράς ατομικής επιχείρησης, ή συνεργασίας.

Ο εσωτερικός υποπίνακας του πίνακα ΙΑ.Α «Φορολογική Απαλλαγή (άρθρα 3,5 ν. 4935/2022)» συμπληρώνεται από τα νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που δικαιούνται την απαλλαγή από την καταβολή φόρου λόγω μετασχηματισμού, συμπεριλαμβανομένης της εισφοράς ατομικής επιχείρησης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3 και 5 και όσα ειδικότερα ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 4935/2022. Ο εσωτερικός υποπίνακας του πίνακα ΙΑ.Β «Φορολογική Απαλλαγή (άρθρο 4 ν. 4935/2022)» συμπληρώνεται από τα συνεργαζόμενα νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που δικαιούνται να κάνουν χρήση της απαλλαγής από την καταβολή φόρου λόγω συνεργασίας, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 και όσα ειδικότερα ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 4935/2022.

Επισημαίνεται ότι, τα ποσά που αναγράφονται στους πιο πάνω πίνακες ΙΑ.Α και ΙΑ.Β μεταφέρονται κατά περίπτωση στα αντίστοιχα πεδία του εντύπου Ν, προκειμένου να είναι δυνατή η χορήγηση της απαλλαγής από την καταβολή φόρου σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3 & 5 ή 4 του ν. 4935/2022.

79. Ειδικότερα, όσον αφορά τον πίνακα ΙΑ.Α, στην επιλογή «Ημερομηνία ολοκλήρωσης του μετασχηματισμού» αναγράφεται η ημερομηνία ολοκλήρωσης του μετασχηματισμού ή πραγματοποίησης της εισφοράς ατομικής επιχείρησης και στην επιλογή «Ιο έτος απαλλαγής» προσυμπληρώνεται το φορολογικό έτος που έπεται του έτους ολοκλήρωσης του μετασχηματισμού ή πραγματοποίησης της εισφοράς ατομικής επιχείρησης. Συνεπώς, εφόσον ο μετασχηματισμός ολοκληρώνεται εντός του 2022, φορολογικό έτος έναρξης της απαλλαγής είναι το 2023 και αυτό συμπληρώνεται στον αντίστοιχο κωδικό. Στην επιλογή «Μέγιστη επιτρεπόμενη απαλλαγή» συμπληρώνεται το μέγιστο επιτρεπόμενο όριο των 500.000€, όπως προκύπτει από τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4935/2022.

Στην επιλογή «Συνολικό ποσό αποσβεσθείσας απαλλαγής» προσυμπληρώνεται το συνολικό ποσό απαλλαγής που αποσβεσθήκε τα προηγούμενα έτη. Στην επιλογή «Φορολογητέα κέρδη» συμπληρώνονται από τις δικαιούχες επιχειρήσεις τα φορολογητέα κέρδη. Ως φορολογητέα κέρδη λαμβάνονται αυτά που προκύπτουν μετά την αφαίρεση των φορολογικών ζημιών παρελθουσών ετών, δηλαδή τα κέρδη που αναγράφονται στον κωδικό **048** του εντύπου Ν, καθώς και αυτά που προκύπτουν με βάση τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 47 του Κ.Φ.Ε. και αναγράφονται στους κωδικούς **079 και 091** του εντύπου Ν. Στην επιλογή «Ποσό απαλλαγής τρέχοντος φορολογικού έτους» προσυμπληρώνεται το ποσό της απαλλαγής του τρέχοντος φορολογικού έτους, το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό 30% επί του ποσού που προκύπτει από την εφαρμογή στο ποσό που έχει συμπληρωθεί στην επιλογή του φορολογικού συντελεστή του

άρθρου 58 του Κ.Φ.Ε., ο οποίος επιλέγεται στον ίδιο πίνακα από την αναδυόμενη λίστα επιλογών στο πεδίο «Φορολογικός Συντελεστής». Στην επιλογή «Υπολειπόμενο ποσό απαλλαγής» συμπληρώνεται το υπολειπόμενο ποσό της φορολογικής απαλλαγής.

80. Ο πίνακας ΙΑ.Β συμπληρώνεται από τα συνεργαζόμενα πρόσωπα που δικαιούνται την απαλλαγή του άρθρου 4 του ν. 4935/2022, επιλέγοντας από αναδυόμενη λίστα τη διάταξη νόμου ανάλογα με το είδος της συνεργασίας (1. ίδρυση νομικού προσώπου/νομικής οντότητας, 2. συμφωνία συμβολαιακής γεωργίας, 3. σύμβαση δικαιόχρησης).

Στην επιλογή «Α/Α» συμπληρώνεται ο αύξων αριθμός της εκάστοτε συνεργασίας δεδομένου ότι σε περίπτωση πραγματοποίησης περισσότερων συνεργασιών, για κάθε συνεργασία και ανά περίπτωση εισάγεται νέα εγγραφή.

Στην επιλογή «ΑΦΜ Αντισυμβαλλόμενου» συμπληρώνεται ο ΑΦΜ του αντισυμβαλλόμενου και στη συνέχεια προσυμπληρώνεται η επιλογή «Ονοματεπώνυμο/ Επωνυμία» με το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία αυτού και στην επιλογή «Ημερομηνία σύμβασης» συμπληρώνεται η ημερομηνία υπογραφής της κάθε συμβάσης.

Στην επιλογή «1ο έτος απαλλαγής» προσυμπληρώνεται το φορολογικό έτος που έπεται του έτους έναρξης της συνεργασίας, με την ίδρυση του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας ή με τη μορφή συμβολαιακής γεωργίας ή λόγω σύμβασης δικαιόχρησης κατά περίπτωση. Συνεπώς, εφόσον ιδρυθεί νομικό πρόσωπο κατόπιν συνεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 4935/2022 το έτος 2022, φορολογικό έτος έναρξης της απαλλαγής είναι το 2023 και αυτό συμπληρώνεται στον αντίστοιχο κωδικό.

Στην επιλογή «Μέγιστη επιτρεπόμενη απαλλαγή» προσυμπληρώνεται το μέγιστο επιτρεπόμενο όριο απαλλαγής των 125.000€, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 4935/2022.

Στην επιλογή «Συνολικό ποσό αποσβεσθείσας απαλλαγής» προσυμπληρώνεται το συνολικό ποσό απαλλαγής που αποσβέστηκε τα προηγούμενα έτη. Η επιλογή αυτή θα προσυμπληρώνεται από το δεύτερο έτος εφαρμογής της απαλλαγής.

Στην επιλογή «Φορολογητέα κέρδη» συμπληρώνονται από τα συνεργαζόμενα μέρη τα φορολογητέα κέρδη που προέρχονται από την εν λόγω συνεργασία ή αποδίδονται σε αυτήν, καθόσον αυτά λαμβάνονται ως βάση για τον υπολογισμό της απαλλαγής αυτής της περίπτωσης. Στην επιλογή «Φορολογικός Συντελεστής» επιλέγεται από αναδυόμενη λίστα επιλογών ο ισχύων φορολογικός συντελεστής του άρθρου 58 του Κ.Φ.Ε.

Στην επιλογή «Ποσό απαλλαγής τρέχοντος φορολογικού έτους» προσυμπληρώνεται το ποσό της απαλλαγής του τρέχοντος φορολογικού έτους, το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό 30% επί του ποσού που προκύπτει από την εφαρμογή, στο ποσό που έχει συμπληρωθεί στην επιλογή «Φορολογητέα κέρδη», του φορολογικού συντελεστή του άρθρου 58 του Κ.Φ.Ε., ο οποίος έχει προηγουμένως επιλεγεί στην επιλογή «Φορολογικός Συντελεστής». Το συνολικό ποσό που καταχωρείται στην επιλογή «Ποσό απαλλαγής τρέχοντος φορολογικού έτους» του πίνακα ΙΑ.Β, κατά περίπτωση, δεν δύναται να υπερβαίνει το ποσό που υπολογίζεται στον κωδικό 004 «Φόρος που αναλογεί» του εντύπου Ν.

Στην επιλογή «Υπολειπόμενο ποσό απαλλαγής» προσυμπληρώνεται το υπολειπόμενο προς απόσβεση ποσό της φορολογικής απαλλαγής.

ΑΡΘΡΟ 7

ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ

1. Εάν η εκπνοή προθεσμίας για την άσκηση δικαιώματος ή την εκπλήρωση υποχρέωσης, όπως ορίζεται από τη φορολογική νομοθεσία, συμπίπτει με επίσημη αργία, Σάββατο ή Κυριακή, η προθεσμία παρατείνεται μέχρι την αμέσως επόμενη ημέρα κατά την οποία η Φορολογική Διοίκηση λειτουργεί για το κοινό. Το πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται για τις δηλώσεις του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) που υποβάλλονται σύμφωνα με τα άρθρα 47β, 47γ και 47δ του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, Α' 248).

2. Δήλωση, προσφυγή ή άλλο έγγραφο που υποβάλλεται στη Φορολογική Διοίκηση λογίζεται ότι υποβλήθηκε την ημερομηνία που κατατίθεται και πρωτοκολλείται από τη Φορολογική Διοίκηση ή, εφόσον αποσταλεί ταχυδρομικώς, την ημερομηνία σήμανσης με ταχυδρομική σφραγίδα ή, στην περίπτωση ηλεκτρονικής υποβολής, την ημερομηνία ολοκλήρωσης της υποβολής στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 7 Ν. 5104/2024

Περιέχονται γενικές διατάξεις για τις προθεσμίες και τη συμπλήρωσή τους, καθώς και τις περιπτώσεις ταχυδρομικής αποστολής αίτησης ή υποβολής ηλεκτρονικού αιτήματος, οι οποίες θεωρούνται εμπρόθεσμες.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 7. Προθεσμίες.- 1. Εάν η εκπνοή προθεσμίας για την άσκηση δικαιώματος ή εκπλήρωση υποχρέωσης, όπως ορίζεται από τη φορολογική νομοθεσία, συμπίπτει με επίσημη αργία, Σάββατο ή Κυριακή, η προθεσμία παρατείνεται μέχρι την αμέσως επόμενη ημέρα κατά την οποία η Φορολογική Διοίκηση λειτουργεί για το κοινό. Το πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται για τις δηλώσεις Φ.Π.Α. που υποβάλλονται σύμφωνα με τα άρθρα 47β, 47γ και 47δ του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.).

2. Δήλωση, προσφυγή ή άλλο έγγραφο που υποβάλλεται στη Φορολογική Διοίκηση λογίζεται ότι υποβλήθηκε στην ημερομηνία που κατατίθεται και πρωτοκολλάται από τη Φορολογική Διοίκηση ή, εφόσον αποσταλεί ταχυδρομικώς, την ημερομηνία σήμανσης με ταχυδρομική σφραγίδα ή, στην περίπτωση ηλεκτρονικής υποβολής, την ημερομηνία παραλαβής από το πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης.

ΑΡΘΡΟ 8

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ

1. Φορολογούμενος που είναι φορολογικός κάτοικος αλλοδαπής δύναται να ορίσει ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο, φορολογικό κάτοικο Ελλάδας, ως φορολογικό εκπρόσωπο για σκοπούς συμμόρφωσης με τις τυπικές υποχρεώσεις που προκύπτουν από τον Κώδικα, στον οποίο αποστέλλεται κάθε είδους αλληλογραφία σχετικά με τον φορολογούμενο.

2. Ειδικά για τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) και τον φόρο ασφαλιστρων, ισχύει η περ. δ) της παρ. 4 του άρθρου 36 του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, Α' 248), περί ορισμού φορολογικού αντιπροσώπου.

3. Το πρόσωπο που ορίζεται φορολογικός εκπρόσωπος δεν ευθύνεται για την εκπλήρωση ή μη των φορολογικών υποχρεώσεων του φορολογούμενου.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 8 Ν. 5104/2024

Ορίζεται η έννοια του φορολογικού εκπροσώπου, του οποίου ο διορισμός δεν είναι υποχρεωτικός, λόγω της εγκαθίδρυσης της νέας δυνατότητας επικοινωνίας της φορολογικής διοίκησης με τον φορολογούμενο και συγκεκριμένα της ψηφιακής κοινοποίησης πράξεων και λοιπών εγγράφων σε αυτόν. Ειδικά για τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) και τον φόρο ασφαλιστρων γίνεται ειδική αναφορά στο καθεστώς του φορολογικού εκπροσώπου. Επιπροσθέτως, ορίζεται ρητά για λόγους ασφάλειας δικαίου ότι ο φορολογικός εκπρόσωπος δεν ευθύνεται για την εκπλήρωση ή μη των φορολογικών υποχρεώσεων του φορολογούμενου, ερμηνεία που ήδη έχει γίνει αποδεκτή και εφαρμόζεται από τη Φορολογική Διοίκηση με την ΠΟΛ. 1283/2013 (Β' 3367).

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 8. Φορολογικός εκπρόσωπος.- 1. Φορολογούμενος που δεν διαθέτει ταχυδρομική διεύθυνση στην Ελλάδα, υποχρεούται να ορίσει εκπρόσωπο με φορολογική κατοικία στην Ελλάδα, για σκοπούς συμμόρφωσης με τις τυπικές υποχρεώσεις, σύμφωνα με τον Κώδικα. Ο Διοικητής, με απόφασή του, καθορίζει τις αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου.

2. Εξαιρετικά, για την εκπροσώπηση, για σκοπούς του Φ.Π.Α., φορολογούμενου, ο οποίος δεν έχει ταχυδρομική διεύθυνση στην Ελλάδα, ισχύουν οι ειδικές διατάξεις του Κώδικα Φ.Π.Α.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1283/31.12.2013.- Ορισμός Φορολογικού εκπροσώπου, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 8 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 80)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1069/2.5.2024.- Διαδικασία και δικαιολογητικά για τον ορισμό φορολογικού εκπροσώπου σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν. 5104/2024 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 58).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Των άρθρων 5, 8, 10, 11 και της παρ. 6 του άρθρου 83 του ν. 5104/2024 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 58).

Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

1. Φορολογούμενος, φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που είναι φορολογικός κάτοικος αλλοδαπής, δύναται να ορίσει ένα (1) φυσικό ή νομικό πρόσωπο, φορολογικό κάτοικο Ελλάδας ως φορολογικό εκπρόσωπο (εφεξής «Φορολογικός Εκπρόσωπος»), για σκοπούς συμμόρφωσης με τις τυπικές υποχρεώσεις που προκύπτουν από τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας στον οποίο αποστέλλεται κάθε είδους αλληλογραφία σχετικά με τον φορολογούμενο.

2. Η δήλωση Φορολογικού Εκπροσώπου είναι προαιρετική εφόσον ο φορολογούμενος δηλώνει ότι αποδέχεται η κοινοποίηση των κάθε είδους πράξεων, εγγράφων και ατομικών ειδοποιήσεων της Φορολογικής Διοίκησης προς αυτόν να γίνεται στα στοιχεία επικοινωνίας που έχει δηλώσει στη Φορολογική Διοίκηση.

3. Ο φορολογούμενος δύναται να δηλώσει ότι επιθυμεί η κοινοποίηση της προηγούμενης παραγράφου να γίνεται και στα στοιχεία επικοινωνίας που έχει δηλώσει στη Φορολογική Διοίκηση, ακόμα κι αν έχει ορίσει Φορολογικό Εκπρόσωπο.

4. Ο Φορολογικός Εκπρόσωπος ουδεμία ευθύνη φέρει για την εκπλήρωση ή μη των φορολογικών υποχρεώσεων του φορολογούμενου εξαιτίας της ιδιότητας αυτής.

5. Ο νόμιμος εκπρόσωπος νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, που έχει υποχρέωση να εγγραφεί στο φορολογικό μητρώο και δεν επιθυμεί να ορίσει Φορολογικό Εκπρόσωπο, υποχρεούται να εγγραφεί στο Φορολογικό Μητρώο, και να δηλωθεί από το νομικό πρόσωπο ή τη νομική οντότητα η σχέση εκπροσώπησης. Στην περίπτωση αυτή, η Φορολογική Διοίκηση αποστέλλει και στον νόμιμο εκπρόσωπο κάθε είδους αλληλογραφία σχετική με το φορολογούμενο νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα.

Άρθρο 2

Διαδικασία δήλωσης και δικαιολογητικά

1. Τα πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 1 ορίζουν Φορολογικό Εκπρόσωπο είτε με την υποβολή στη Φορολογική Διοίκηση της σχετικής για την απόδοση Α.Φ.Μ. αίτησης, είτε, εφόσον είναι εγγεγραμμένα στο Φορολογικό Μητρώο, με την υποβολή δήλωσης μεταβολής στοιχείων Μητρώου μέσω της Εφαρμογής Ψηφιακής Υποδοχής και Διαχείρισης Αιτημάτων της Α.Α.Δ.Ε. «Τα Αιτήματά μου» στην ψηφιακή πύλη myAADE (myaade.gov.gr).

Στις ανωτέρω δηλώσεις συνυποβάλλονται:

- Έγγραφο δήλωση με βεβαιωμένο το γνήσιο της υπογραφής του φορολογούμενου, για τον ορισμό του Φορολογικού Εκπροσώπου στην Ελλάδα, επίσημα μεταφρασμένη όπου απαιτείται όταν το αίτημα υποβάλλει ο Φορολογικός Εκπρόσωπος ή

- Έγγραφο δήλωση αποδοχής ορισμού Φορολογικού Εκπροσώπου με βεβαιωμένο το γνήσιο της υπογραφής του Φορολογικού Εκπροσώπου σε περίπτωση που το αίτημα υποβάλλει ο φορολογούμενος.

2. Σε περίπτωση αλλαγής ή προσθήκης Φορολογικού Εκπροσώπου, υποβάλλονται από τον φορολογούμενο στη Φορολογική Διοίκηση και εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την πραγματοποίηση της μεταβολής, η σχετική δήλωση ορισμού της σχέσης συνοδευόμενη από τα οριζόμενα στην παρ. 1 έγγραφα. Σε περίπτωση παύσης του φορολογικού εκπροσώπου υποβάλλεται δήλωση μεταβολής στοιχείων Μητρώου μέσω της Εφαρμογής Ψηφιακής Υποδοχής και Διαχείρισης Αιτημάτων της Α.Α.Δ.Ε. «Τα Αιτήματά μου» στην ψηφιακή πύλη myAADE (myaade.gov.gr) εντός της ανωτέρω προθεσμίας.

3. Όταν οι παραπάνω δηλώσεις δεν υποβάλλονται από το φορολογούμενο ή τον Φορολογικό Εκπρόσωπο αλλά από τρίτο πρόσωπο, προσκομίζεται και σχετική προς τούτο εξουσιοδότηση, με βεβαιωμένο το γνήσιο της υπογραφής του δηλούντος και μεταφρασμένη όπου απαιτείται.

4. Στις δηλώσεις της παρ. 1 δηλώνεται υποχρεωτικά η πλήρης διεύθυνση κατοικίας του φορολογούμενου στην αλλοδαπή, ο αριθμός φορολογικής ταυτοποίησής του στην αλλοδαπή χώρα και η διεύθυνση της ηλεκτρονικής του αλληλογραφίας.

5. Φορολογικός Εκπρόσωπος που δεν επιθυμεί τη συνέχιση της συγκεκριμένης εκπροσώπησης, εφόσον ο εκπροσωπούμενος δεν γνωστοποιεί τη μεταβολή στη Φορολογική Διοίκηση, δύναται να υποβάλει, ο ίδιος, στη Φορολογική Διοίκηση τη σχετική δήλωση, μέσω της Εφαρμογής Ψηφιακής Υποδοχής και Διαχείρισης Αιτημάτων της Α.Α.Δ.Ε. «Τα Αιτήματά μου» στην ψηφιακή πύλη myAADE.

Η Φορολογική Διοίκηση ενημερώνει αμελλητί τον φορολογούμενο, αναρτώντας σχετική ειδοποίηση, στην ψηφιακή πύλη myAADE στην εφαρμογή «Μητρώο και Επικοινωνία - Τα μηνύματά μου» και αποστέλλεται ηλεκτρονική ειδοποίηση στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για την αποχώρηση με μονομερή δήλωση του Φορολογικού Εκπρόσωπου και την υποχρέωσή του, εντός τριάντα (30) ημερών, είτε να ορίσει νέο Φορολογικό Εκπρόσωπο είτε να δηλώσει ότι δεν επιθυμεί Φορολογικό Εκπρόσωπο και αποδέχεται η κοινοποίηση των κάθε είδους πράξεων, εγγράφων και ατομικών ειδοποιήσεων της Φορολογικής Διοίκησης προς αυτόν να γίνεται στα στοιχεία επικοινωνίας που έχει δηλώσει στη Φορολογική Διοίκηση.

Μετά τη πάροδο της προθεσμίας αυτής, εφόσον ο φορολογούμενος δεν προβεί σε κάποια από τις ενέργειες του προηγούμενου εδαφίου, θεωρείται ότι δεν επιθυμεί τον ορισμό Φορολογικού Εκπρόσωπου και αποδέχεται η κοινοποίηση των κάθε είδους πράξεων, εγγράφων και ατομικών ειδοποιήσεων της Φορολογικής Διοίκησης προς αυτόν να γίνεται στα στοιχεία επικοινωνίας που έχει δηλώσει στη Φορολογική Διοίκηση.

6. Τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο δεν εμποδίζουν τον φορολογούμενο να ορίσει νέο Φορολογικό Εκπρόσωπο σε μεταγενέστερο χρόνο.

7. Τροποποιημένο έντυπο της Δήλωσης Δ210 Απόδοσης Α.Φ.Μ. και Μεταβολής Ατομικών Στοιχείων και Δ211 Δήλωση έναρξης, μεταβολής, διακοπής εργασιών επιχείρησης περιλαμβάνεται στο παράρτημα της παρούσας.

Άρθρο 3

Επικαιροποίηση στοιχείων

Η επικαιροποίηση των στοιχείων επικοινωνίας των φορολογουμένων και των Φορολογικών Εκπρόσωπων πρέπει να πραγματοποιείται εντός τριάντα (30) ημερών από κάθε μεταβολή αυτών. Οι φορολογούμενοι, φυσικά, νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, δεν μπορούν να επικαλούνται τις μεταβολές των στοιχείων επικοινωνίας τους έναντι της Α.Α.Δ.Ε. έως την ημερομηνία πραγματοποίησης της επικαιροποίησης.

Άρθρο 4

Αρμόδια Φορολογική Υπηρεσία

1. Για τους φορολογούμενους, φυσικά πρόσωπα του άρθρου 1 της παρούσας απόφασης, που δεν επιθυμούν να ορίσουν Φορολογικό Εκπρόσωπο, αρμόδια ορίζεται η ΔΟΥ Κατοίκων Εξωτερικού και Εναλλακτικής Φορολόγησης Φορολογικών Κατοίκων Ημεδαπής.

2. Για τους φορολογούμενους, φυσικά πρόσωπα του άρθρου 1 της παρούσας απόφασης, που ορίζουν Φορολογικό Εκπρόσωπο, αρμόδια ορίζεται η Φορολογική Υπηρεσία στην οποία υπάγεται ο Φορολογικός τους Εκπρόσωπος ως προς τη φορολογία εισοδήματός του.

3. Για τους φορολογούμενους, νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες του άρθρου 1 της παρούσας απόφασης, που δεν επιθυμούν να ορίσουν Φορολογικό Εκπρόσωπο, αρμόδια ορίζεται η ΔΟΥ ΦΑΕ Αθηνών.

Άρθρο 5**Έναρξη Ισχύος - Μεταβατικές διατάξεις**

1. Οι φορολογούμενοι που δεν έχουν ορίσει Φορολογικό Εκπρόσωπο και δεν επιθυμούν να το πράξουν οφείλουν να επικαιροποιήσουν τα στοιχεία επικοινωνίας τους στην ψηφιακή πύλη myAADE εντός τριάντα (30) ημερών από την έναρξη ισχύος της παρούσας.

2. Οι Α.Φ.Μ. των φορολογουμένων φυσικών προσώπων του άρθρου 1, που δεν έχουν Φορολογικό Εκπρόσωπο, θα μεταφερθούν στη ΔΟΥ Κατοίκων Εξωτερικού και Εναλλακτικής Φορολόγησης Φορολογικών Κατοίκων Ημεδαπής με κεντρικές διαδικασίες.

3. Οι Α.Φ.Μ. των φορολογουμένων νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 1, που δεν έχουν Φορολογικό Εκπρόσωπο, θα μεταφερθούν στη ΔΟΥ ΦΑΕ Αθηνών με κεντρικές διαδικασίες.

4. Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

5. Η δυνατότητα εφαρμογής της παρ. 2, 3 και 5 του άρθρου 1 καθώς και του δευτέρου και τρίτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 2 θα τεθεί σε ισχύ από 09.09.2024.

6. Με την έναρξη ισχύος της παρούσας, καταργείται η υπό στοιχεία ΠΟΛ 1283/30.12.2013 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 2671 Β' /2.5.2024)

ΑΡΘΡΟ 9

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Ο Διοικητής δύναται να εκδίδει ερμηνευτικές εγκυκλίους, καθώς και οδηγίες για την εφαρμογή της φορολογικής νομοθεσίας. Οι ερμηνευτικές εγκυκλίαι δημοσιεύονται στον ιστότοπο της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων και ισχύουν από τη δημοσίευσή τους.

2. Οι ερμηνευτικές εγκυκλίαι είναι δεσμευτικές για τη Φορολογική Διοίκηση, έως ότου ανακληθούν ρητά ή έως ότου τροποποιηθεί η νομοθεσία την οποία ερμηνεύουν. Η τυχόν μεταβολή της ερμηνευτικής θέσης της Φορολογικής Διοίκησης δεν ισχύει αναδρομικά σε περίπτωση που συνεπάγεται τη χειροτέρευση της θέσης των φορολογουμένων.

3. Οι ερμηνευτικές εγκυκλίαι δεν είναι δεσμευτικές για τους φορολογούμενους.

4. Απαντήσεις που παρέχονται ή απόψεις που διατυπώνονται από υπάλληλο της Φορολογικής Διοίκησης, σχετικά με την ερμηνεία της φορολογικής νομοθεσίας, δεν δεσμεύουν τη Φορολογική Διοίκηση.

5. Αν ο φορολογούμενος ακολούθησε τις εγκυκλίους της Φορολογικής Διοίκησης αναφορικά με τη φορολογική του υποχρέωση, η δήλωσή του δεν θεωρείται ανακριβής ή δεν θεωρείται ότι παρέλειψε να υποβάλει δήλωση, κατά περίπτωση.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 9 Ν. 5104/2024

Ρυθμίζονται οι αρμοδιότητες του Διοικητή να εκδίδει ερμηνευτικές εγκυκλίους, η διαδικασία και ο τρόπος δημοσίευσής τους, καθώς και η δεσμευτικότητά τους για τους υπαλλήλους της Α.Α.Δ.Ε. Επίσης, ορίζεται ότι η Φορολογική Διοίκηση δεν δεσμεύεται από απαντήσεις άλλων οργάνων της στους φορολογουμένους ως προς την ερμηνεία φορολογικών διατάξεων, και καθίσταται σαφές ότι ο φορολογούμενος που ακολούθησε τις εγκυκλίους της Φορολογικής Διοίκησης θεωρείται ότι συμμορφώθηκε με τις σχετικές νομοθετικές προβλέψεις, ιδίως ως προς τις προθεσμίες.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 9. Ερμηνευτικές εγκυκλίαι και οδηγίες.- 1. Ο Διοικητής δύναται να εκδίδει ερμηνευτικές εγκυκλίους, καθώς και οδηγίες για την εφαρμογή της φορολογικής νομοθεσίας. Οι ερμηνευτικές εγκυκλίαι δημοσιεύονται στον ιστότοπο της ΑΑΔΕ και ισχύουν από τη δημοσίευσή τους.

2. Οι ερμηνευτικές εγκυκλίαι είναι δεσμευτικές για τη Φορολογική Διοίκηση, έως ότου ανακληθούν ρητά ή έως ότου τροποποιηθεί η νομοθεσία την οποία ερμηνεύουν. Η τυχόν μεταβολή της ερμηνευτικής θέσης της Φορολογικής Διοίκησης δεν ισχύει αναδρομικά σε περίπτωση που συνεπάγεται τη χειροτέρευση της θέσης των φορολογουμένων.

3. Οι ερμηνευτικές εγκυκλίαι δεν είναι δεσμευτικές για τους φορολογούμενους.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΑΑΔΕ

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ 1191333/27.12.2018.- Παροχή οδηγιών για τον νέο τρόπο πρωτοκόλλησης κανονιστικών αποφάσεων, εγκυκλίων και οδηγιών που εκδίδονται από τις φορολογικές διευθύνσεις της Κεντρικής Υπηρεσίας της Α.Α.Δ.Ε.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 76)

ΜΕΡΟΣ Β΄
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΚΑΙ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΝΗΜΕΡΟΤΗΤΑΣ

ΑΡΘΡΟ 10

ΕΓΓΡΑΦΗ ΣΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ
ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΣΗ ΑΡΙΘΜΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ

1. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που πρόκειται να καταστεί υπόχρεο σε καταβολή ή παρακράτηση φόρου σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία ή σε υποβολή οποιασδήποτε δήλωσης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα, υποβάλλει δήλωση εγγραφής στο φορολογικό μητρώο.

2. Προκειμένου για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, η δήλωση εγγραφής υποβάλλεται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη νόμιμη σύστασή τους.

3. Με την εγγραφή, η Φορολογική Διοίκηση αποδίδει μοναδικό Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) σε κάθε φορολογούμενο. Το πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται για υποκείμενους στον φόρο και μεσάζοντες που εγγράφονται στα ειδικά καθεστώτα των άρθρων 47β και 47δ του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ν. 2859/2000, Α' 248).

4. Ο Α.Φ.Μ. χρησιμοποιείται σε κάθε μορφή επικοινωνίας της Φορολογικής Διοίκησης με τον φορολογούμενο, σε όλες τις φορολογίες, στις οποίες εφαρμόζεται ο Κώδικας, και όπου αλλού προβλέπεται.

5. Η Φορολογική Διοίκηση αποδίδει και χωρίς την υποβολή δήλωσης εγγραφής, Α.Φ.Μ. σε φορολογούμενο ή σε πρόσωπο που δεν τυγχάνει φορολογούμενος, εφόσον έχει στη διάθεσή της, αν πρόκειται για φυσικό πρόσωπο, τα προσωπικά στοιχεία του και αν πρόκειται για νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, την επωνυμία και την έδρα, ιδίως:

α) για να βεβαιώσει ή να εισπράξει απαιτήσεις κατά αυτού,

β) για να πραγματοποιήσει επιστροφές αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών σε μη εγκαταστημένους υποκείμενους στον φόρο, στο πλαίσιο της διαχείρισης των συστημάτων «Μ.Ο.Σ.Σ.» και «Ο.Σ.Σ./Ι.Ο.Σ.Σ.»,

γ) για να πραγματοποιηθεί οποιαδήποτε οικονομική συναλλαγή με τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και τα πιστωτικά ιδρύματα και τα ιδρύματα πληρωμών της ημεδαπής.

6. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να αναστέλλει τη χρήση Α.Φ.Μ. ή να προβαίνει σε απενεργοποίησή του:

α) αν ο φορολογούμενος έχει πτωχεύσει ή έχει περιέλθει σε κατάσταση αφερεγγυότητας ή

β) αν υφίστανται αντικειμενικά στοιχεία, τα οποία υποδηλώνουν ότι ο φορολογούμενος

βα) έχει παύσει να ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ή

ββ) διαπράττει φοροδιαφυγή ή λαθρεμπορία ή νοθεία προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης, ή

βγ) παραβιάζει ή παραποιεί ή επεμβαίνει κατά οποιονδήποτε τρόπο στη λειτουργία των φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών, ή

βδ) έχει δηλώσει ψευδή ή ανακριβή στοιχεία για την απόκτησή του, ή

βε) έχει εγγραφεί στο φορολογικό μητρώο περισσότερες φορές. Ο φορολογούμενος έχει σε κάθε περίπτωση το δικαίωμα να αποδείξει ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις

του πρώτου εδαφίου.

7. Η αναστολή χρήσης Α.Φ.Μ. στις περιπτώσεις της παρ. 6 διαρκεί:

α) τρία (3) έτη μετά την κήρυξη του φορολογούμενου σε πτώχευση ή σε άλλη κατάσταση αφερεγγυότητας,

β) πέντε (5) έτη από την ημερομηνία που διαπιστώνεται κάθε άλλη περίπτωση της παρ. 6.

Αν έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για κακούργημα λαθρεμπορίας, η αναστολή διαρκεί μέχρι την παραπομπή στο ακροατήριο και, αν ο φορολογούμενος καταδικασθεί, η αναστολή διαρκεί όσο και η έκτιση της ποινής του.

8. Ο Α.Φ.Μ. φυσικού προσώπου που ασκεί δραστηριότητα επιχειρηματικού περιεχομένου δεν καταργείται με την οριστική παύση των εργασιών του.

9. Ο Α.Φ.Μ. των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων δεν καταργείται με την αλλαγή της νομικής μορφής τους.

10. Ο Α.Φ.Μ. φορολογούμενου φυσικού προσώπου που απεβίωσε, νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας που λύθηκε ή ολοκλήρωσε τις εργασίες της εκκαθάρισης ή διαγράφηκε από το Γενικό Εμπορικό Μητρώο, κατά περίπτωση, χρησιμοποιείται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των προσώπων αυτών στη Φορολογική Διοίκηση, κατά την κείμενη νομοθεσία, καθώς και για την επιβολή και βεβαίωση οποιουδήποτε φόρου, τέλους, εισφοράς ή κυρώσεων και για την είσπραξη αυτών.

11. Ο Α.Φ.Μ. του υπό σύσταση νομικού προσώπου παραμένει ο ίδιος για την επιχείρηση και μετά το πέρας των εργασιών της σύστασης.

12. Στους υποκειμένους στον Φ.Π.Α., που είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο Α.Φ.Μ. χορηγείται με την υποβολή δήλωσης εγγραφής και παραμένει αμετάβλητος ανεξάρτητα από τον ορισμό, την αλλαγή ή την παύση φορολογικού αντιπροσώπου.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 Ν. 5104/2024

Προβλέπονται οι προϋποθέσεις εγγραφής στο φορολογικό μητρώο και απόδοσης Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) στα φυσικά και νομικά πρόσωπα, καθώς και η δυνατότητα απενεργοποίησης και αναστολής του. Η αναστολή ή απενεργοποίηση επιβάλλεται σε περίπτωση παύσης της οικονομικής δραστηριότητας, πτώχευσης ή αφερεγγυότητας ή διάπραξης σοβαρών αδικημάτων, όπως η φοροδιαφυγή, η λαθρεμπορία ή η νοθεία. Ορίζεται το ελάχιστο διάστημα διάρκειας της αναστολής. Σε περίπτωση φοροδιαφυγής, λαθρεμπορίας ή νοθείας η αναστολή ξεκινά από την έκδοση της σχετικής πράξης της Διοίκησης. Στην περίπτωση της λαθρεμπορίας, η αναστολή ή απενεργοποίηση συνδέεται και με την ποινική διαδικασία, αν έχει ασκηθεί δίωξη για κακούργημα, και διαρκεί μέχρι τη δικάσιμο και, αν επιβληθεί ποινή, μέχρι την έκτιση της ποινής.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 10. Εγγραφή στο φορολογικό μητρώο.- 1. α) Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που πρόκειται να καταστεί υπόχρεο σε καταβολή ή παρακράτηση φόρου, σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία, ή σε υποβολή οποιασδήποτε δήλωσης που εμπύπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα, υποβάλλει δήλωση εγγραφής στο φορολογικό μητρώο. Με την εγγραφή η Φορολογική Διοίκηση αποδίδει μοναδικό Αριθμό Φορολογικού Μητρώου

(Α.Φ.Μ.) σε κάθε φορολογούμενο κατά τα οριζόμενα στο επόμενο άρθρο. Στη δήλωση εγγραφής περιλαμβάνονται τα προσωπικά στοιχεία του φορολογούμενου, σε περίπτωση φυσικού προσώπου, καθώς και η επωνυμία, ο διακριτικός τίτλος και η έδρα, σε περίπτωση νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας. Προκειμένου για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, η δήλωση εγγραφής υποβάλλεται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη νόμιμη σύστασή τους.

β) Κάθε πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, ή νομική οντότητα, που πρόκειται να ασκήσει δραστηριότητες επιχειρηματικού περιεχομένου υποβάλλει δήλωση έναρξης στο φορολογικό μητρώο. Η δήλωση έναρξης υποβάλλεται πριν την πραγματοποίηση της πρώτης συναλλαγής στο πλαίσιο άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Εάν δεν έχει προηγηθεί δήλωση εγγραφής, αυτή γίνεται ταυτόχρονα με τη δήλωση έναρξης. Προκειμένου για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που πρόκειται να ασκήσουν δραστηριότητες επιχειρηματικού περιεχομένου, ως χρόνος έναρξης θεωρείται ο χρόνος της νόμιμης σύστασής τους. Η δήλωση έναρξης υποβάλλεται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη νόμιμη σύσταση. Στη δήλωση έναρξης περιλαμβάνονται ο τόπος άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας, σε περίπτωση φυσικού προσώπου, τυχόν υποκαταστήματα, το αντικείμενο των εργασιών, το τηρούμενο λογιστικό σύστημα, καθώς και το καθεστώς Φ.Π.Α., στο οποίο υπάγεται ο φορολογούμενος.

γ) Με απόφαση του Διοικητή ορίζονται ο τρόπος, ο χρόνος, η διαδικασία υποβολής της δήλωσης εγγραφής και έναρξης στο φορολογικό μητρώο, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των περ. α' και β'. Με όμοια απόφαση μπορεί να ορίζονται άλλες κατηγορίες προσώπων, για τις οποίες απαιτείται εγγραφή στο φορολογικό μητρώο, καθώς και επιπλέον στοιχεία τα οποία πρέπει να δηλώνονται από τον φορολογούμενο με τη δήλωση εγγραφής και έναρξης, πέραν των αναφερόμενων στις περ. α' και β'.

δ) Η Φορολογική Διοίκηση απαιτεί εγγύηση από οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που πρόκειται να ασκήσει δραστηριότητα επιχειρηματικού περιεχομένου, εάν:

δα) το ίδιο το φυσικό πρόσωπο, οποτεδήποτε κατά το τρέχον και τα προηγούμενα πέντε (5), πριν από την υποβολή της δήλωσης έναρξης, φορολογικά έτη, πτώχευσε ή κατέστη εν γένει αφερεγγυό ή υπήρξε διευθυντής, πρόεδρος, διαχειριστής, διευθύνων σύμβουλος ή πρόσωπο εντεταλμένο στη διοίκηση νομικού προσώπου ή οντότητας ή ήταν συνδεδεμένο πρόσωπο κατά το άρθρο 2 του Κ.Φ.Ε. με άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, που πτώχευσαν ή κατέστησαν αφερεγγυα κατά τον ίδιο ως άνω χρόνο, είτε

δβ) μέτοχος με ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον τριάντα τρία τοις εκατό (33%) ή εταίρος ή μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας υπήρξε οποτεδήποτε κατά το τρέχον και τα προηγούμενα πέντε (5), πριν από την υποβολή της δήλωσης έναρξης, φορολογικά έτη, διευθυντής, πρόεδρος, διαχειριστής, διευθύνων σύμβουλος ή πρόσωπο εντεταλμένο στη διοίκηση νομικού προσώπου, ή οντότητας, ή ήταν συνδεδεμένο πρόσωπο κατά το άρθρο 2 του Κ.Φ.Ε. με άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, που πτώχευσαν ή κατέστησαν εν γένει αφερεγγυα, κατά τον ίδιο ως άνω χρόνο και η πτώχευση ή άλλη αφερεγγυότητα είχε ως αποτέλεσμα να οφείλεται στη Φορολογική Διοίκηση, κατά τον χρόνο υποβολής της δήλωσης έναρξης, συνολική βασική ληξιπρόθεσμη φορολογική οφειλή από φόρο εισοδήματος, Φ.Π.Α., παρακρατούμενους φόρους από μισθωτή εργασία και συντάξεις και πρόστιμα, τουλάχιστον εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ. Εξαιρούνται ληξιπρόθεσμες φορολογικές οφειλές, οι οποίες κατά την υποβολή της δήλωσης τελούν σε αναστολή που έχει χορηγηθεί με προσωρινή διαταγή, δικαστική απόφαση, πράξη διοικητικού οργάνου ή εκ του νόμου, καθώς και οφειλές οι οποίες έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση ή διευκόλυνση τμηματικής καταβολής, η οποία τηρείται και έχουν καταβληθεί τουλάχιστον τρεις (3) δόσεις αυτής. Ως αφερεγγυο, για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, πρόσωπο, πλέον αυτού που πτώχευσε, νοείται και κάθε πρόσωπο που έχει υπαχθεί σε διαδικασία ειδικής εκκαθάρισης εν λειτουργία, σε διαδικασία εξυγίανσης, σε

ειδική διαχείριση του άρθρου 68 του ν. 4307/2014 (Α' 246), καθώς και κάθε πρόσωπο που έχει υπαχθεί στη ρύθμιση του ν. 3869/2010 (Α'130). Εξαιρούνται νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δημόσιες επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, αμιγείς ή μεικτές επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. και των συνδέσμων δήμων, δημόσιοι οργανισμοί, καθώς και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικά από κρατικούς πόρους κατά πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους ή τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος.

ε) Η εγγύηση, σύμφωνα με την περ. δ', απαιτείται μόνο μετά από απόφαση της Φορολογικής Διοίκησης, από την οποία προκύπτει ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις της ανωτέρω περίπτωσης και με την οποία προσδιορίζεται το ύψος της εγγύησης. Η Φορολογική Διοίκηση οφείλει να κοινοποιεί στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή στη νομική οντότητα που υποβάλλει τη δήλωση την απαίτηση για παροχή εγγύησης. Στην περίπτωση αυτή η έναρξη στο φορολογικό μητρώο ολοκληρώνεται μόνο μετά την παροχή της αιτηθείσας εγγύησης. Εάν με την υποβολή της δήλωσης έναρξης υποβάλλεται ταυτόχρονα και δήλωση εγγραφής, η εγγραφή του φορολογούμενου στο φορολογικό μητρώο ολοκληρώνεται μόνο μετά την παροχή της αιτηθείσας εγγύησης. Το ύψος της εγγύησης προσδιορίζεται λαμβάνοντας υπόψη ενδεικτικά το ύψος των ληξιπρόθεσμων οφειλών της περ. δ', καθώς και τη νομική μορφή του υποβάλλοντος τη δήλωση προσώπου. Με απόφαση του Διοικητή ορίζονται το είδος, η διάρκεια, το ύψος και η διαδικασία κατάθεσης της εγγύησης, οι περιπτώσεις κατάπτωσης της και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των περ. δ' και ε'.

2. α) Ο φορολογούμενος, που είναι υποκείμενος στον Φ.Π.Α., υποχρεούται να δηλώνει την πραγματοποίηση ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών και την πραγματοποίηση απαλλασσόμενων, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Κώδικα Φ.Π.Α., ενδοκοινοτικών παραδόσεων αγαθών.

β) Ο φορολογούμενος, που είναι υποκείμενος στον Φ.Π.Α., υποχρεούται να δηλώνει την έναρξη ή την παύση παροχής υπηρεσιών προς υποκείμενο στον φόρο εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος, για τις οποίες ο τόπος δεν είναι το εσωτερικό της χώρας, σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 14 του Κώδικα Φ.Π.Α..

γ) Ο φορολογούμενος, που είναι υποκείμενος στον Φ.Π.Α., ή το μη υποκείμενο στον Φ.Π.Α. νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που διαθέτει Α.Φ.Μ./Φ.Π.Α. στο εσωτερικό της χώρας, υποχρεούται να δηλώνει την έναρξη ή παύση λήψης υπηρεσιών από υποκείμενο στον φόρο εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος, για τις οποίες ο τόπος φορολόγησης είναι το εσωτερικό της χώρας, σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 14 του Κώδικα Φ.Π.Α., και ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος στην καταβολή του φόρου.

δ) Η δήλωση για την πραγματοποίηση ενδοκοινοτικών συναλλαγών υποβάλλεται πριν την πραγματοποίηση της πρώτης συναλλαγής.

3. α) Ο φορολογούμενος, φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, υποχρεούται να ενημερώνει τη Φορολογική Διοίκηση για μεταβολές στα στοιχεία εγγραφής ή έναρξης του με την υποβολή δήλωσης μεταβολών στο φορολογικό μητρώο. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την πραγματοποίηση της μεταβολής. Ειδικά ο φορολογούμενος που είναι υποκείμενος στον Φ.Π.Α., για τη μεταβολή καθεστώτος Φ.Π.Α. στο οποίο υπάγεται, υποβάλλει δήλωση μετάταξης μέσα στην ίδια ανωτέρω προθεσμία, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά από τον Κώδικα Φ.Π.Α.. Η υποχρέωση ενημέρωσης για μεταβολές στα στοιχεία φορολογούμενου φυσικού προσώπου, που δεν αφορούν την επιχειρηματική δραστηριότητά του, δεν υπόκειται σε προθεσμία. Ο φορολογούμενος δεν μπορεί να επικαλείται έναντι της Φορολογικής Διοίκησης τις μεταβολές των στοιχείων του μέχρι τον χρόνο ενημέρωσής της.

β) Ο φορολογούμενος που είναι υποκείμενος στον Φ.Π.Α. και πρόκειται να πραγματοποιήσει ενδοκοινοτικές συναλλαγές, υποβάλλει δήλωση μεταβολών στο φορολογικό μητρώο για τη

διενέργεια ενδοκοινοτικών συναλλαγών.

4. Ο φορολογούμενος που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα υποχρεούται να ενημερώνει τη Φορολογική Διοίκηση για την οριστική παύση των εργασιών του με την υποβολή στο φορολογικό μητρώο δήλωσης διακοπής εργασιών.

Η δήλωση αυτή υποβάλλεται για τα φυσικά πρόσωπα μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την οριστική παύση των εργασιών τους και για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη λύση τους ή από τη λήξη των εργασιών της εκκαθάρισης ή από την ανακοίνωση διαγραφής τους από το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), κατά περίπτωση. Σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής επιχείρησης ως συνόλου, η δήλωση διακοπής εργασιών υποβάλλεται από τους κληρονόμους μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την ενεργό ανάμειξη τους στην κληρονομούμενη επιχείρηση και όχι πέραν των τριάντα (30) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας αποποίησης, που προβλέπεται από το άρθρο 1847 του Αστικού Κώδικα (Α.Κ.), σε κάθε άλλη περίπτωση.

5. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος παραλείψει τις δηλωτικές του υποχρεώσεις, δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής και παρακράτησης των φόρων και από τις λοιπές φορολογικές υποχρεώσεις.

6. Με απόφαση του Διοικητή:

α) καθορίζονται ο τρόπος, ο χρόνος ενημέρωσης και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των παρ. 2, 3 και 4 και

β) δύναται να χορηγείται διαφορετική προθεσμία για την υποβολή των δηλώσεων του παρόντος άρθρου ή να παρατείνεται η προθεσμία υποβολής αυτών, σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας που επηρεάζουν τη Φορολογική Διοίκηση ή σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών ή άλλων αντιστοιχών εξαιρετικών και δυσμενών συμβάντων που επηρεάζουν φορολογούμενους. Η απόφαση παράτασης υπογράφεται το αργότερο μέχρι τη λήξη της προβλεπόμενης προθεσμίας και ισχύει από τον χρόνο υπογραφής της.

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 11. Αριθμός φορολογικού μητρώου.- 1. Η Φορολογική Διοίκηση αποδίδει μοναδικό Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) σε κάθε φορολογούμενο. Το πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται για υποκείμενους στον φόρο και μεσάζοντες που εγγράφονται στα ειδικά καθεστώτα των άρθρων 47β και 47δ του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ν. 2859/2000, Α' 248).

2. Ο Α.Φ.Μ., ο οποίος δύναται να επεκτείνεται κατά ένα πρόθεμα, χρησιμοποιείται σε όλες τις φορολογίες, στις οποίες εφαρμόζεται ο Κώδικας, και σε όσες άλλες περιπτώσεις προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

3. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται και χωρίς την υποβολή δήλωσης εγγραφής να αποδίδει Α.Φ.Μ. σε φορολογούμενο ή σε πρόσωπο που δεν τυγχάνει φορολογούμενος, εφόσον έχει στη διάθεσή της, σε περίπτωση φυσικού προσώπου, τα προσωπικά στοιχεία του και σε περίπτωση νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, την επωνυμία και την έδρα:

α) προκειμένου να βεβαιώσει ή και να εισπράξει απαιτήσεις κατά αυτού,

β) προκειμένου να πραγματοποιήσει επιστροφές αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών σε μη εγκαταστημένους υποκείμενους στον φόρο, στο πλαίσιο της διαχείρισης των συστημάτων Μ.Ο.Σ.Σ. και Ο.Σ.Σ./Ι.Ο.Σ.Σ.,

γ) εφόσον τούτο απαιτείται από άλλες διατάξεις νόμου. Ειδικότερα, η Φορολογική Διοίκηση αποδίδει Α.Φ.Μ. σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, προκειμένου να πραγματοποιηθεί οποιαδήποτε οικονομική συναλλαγή με τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και τα πιστωτικά ιδρύματα και τα ιδρύματα πληρωμών της ημεδαπής. Με απόφαση του Διοικητή μπορεί να καθορίζονται και άλλες περιπτώσεις απόδοσης Α.Φ.Μ. σε πρόσωπα που δεν τυγχάνουν

φορολογούμενοι, εξαιρέσεις σε περιπτώσεις συναλλαγών με πιστωτικά ιδρύματα και ιδρύματα πληρωμών, καθώς και με φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.

4. α) Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να αναστέλλει τη χρήση Α.Φ.Μ. ή να προβαίνει σε απενεργοποίησή του, εάν υφίστανται αντικειμενικά στοιχεία, τα οποία υποδηλώνουν ότι ο φορολογούμενος έχει παύσει να ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ή ότι διαπράττει φοροδιαφυγή, ή ότι παραβιάζει ή παραποιεί ή επεμβαίνει κατά οποιονδήποτε τρόπο στη λειτουργία των φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών, ή ότι έχει δηλώσει ψευδή ή ανακριβή στοιχεία για την απόκτησή του, ή έχει εγγραφεί στο φορολογικό μητρώο περισσότερες φορές. Ο φορολογούμενος έχει σε κάθε περίπτωση το δικαίωμα να αποδείξει ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου.

β) Για τα φυσικά πρόσωπα που προβαίνουν σε νέα έναρξη εργασιών και κατά την άσκηση προηγούμενης δραστηριότητας επιχειρηματικού περιεχομένου, ο Α.Φ.Μ. τους είχε ανασταλεί ή πληρούνται οι προϋποθέσεις αναστολής του, σε εφαρμογή των οριζόμενων στην περ. α, απαιτείται η κατάθεση εγγύησης. Το ύψος της εγγύησης προσδιορίζεται λαμβάνοντας υπόψη το ύψος της φοροδιαφυγής, τον λόγο της αναστολής και την τυχόν υποτροπή, με ελάχιστο ποσό εγγύησης τις δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ. Η εν λόγω εγγύηση καταπίπτει αυτοδικαίως, σε περίπτωση νέας αναστολής χρήσης του Α.Φ.Μ.. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και στην περίπτωση που νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα υποβάλλει δήλωση έναρξης και μέτοχος με ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον τριάντα τρία τοις εκατό (33%) ή εταίρος ή μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, που υποβάλλει τη δήλωση:

βα) υπήρξε οποτεδήποτε κατά το τρέχον και τα προηγούμενα πέντε (5), πριν από την υποβολή της δήλωσης, φορολογικά έτη, διευθυντής, πρόεδρος, διαχειριστής, διευθύνων σύμβουλος ή πρόσωπο εντεταλμένο στη διοίκηση νομικού προσώπου ή οντότητας ή ήταν συνδεδεμένο πρόσωπο κατά το άρθρο 2 του Κ.Φ.Ε. με άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, του οποίου ο Α.Φ.Μ. είχε ανασταλεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. α', ή

ββ) άσκησε οποτεδήποτε κατά το τρέχον και τα προηγούμενα πέντε (5), πριν από την υποβολή της δήλωσης, φορολογικά έτη, ως φυσικό πρόσωπο, δραστηριότητα επιχειρηματικού περιεχομένου και ο Α.Φ.Μ. του είχε ανασταλεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. α', ή

βγ) άσκησε οποτεδήποτε κατά το τρέχον και τα προηγούμενα πέντε (5) φορολογικά έτη πριν την υποβολή της δήλωσης, ως νομικό πρόσωπο, δραστηριότητα επιχειρηματικού περιεχομένου και ο Α.Φ.Μ. του είχε ανασταλεί, σύμφωνα με την περ. α'.

5. Ο Α.Φ.Μ. φυσικού προσώπου που ασκεί δραστηριότητα επιχειρηματικού περιεχομένου δεν καταργείται με την οριστική παύση των εργασιών του.

6. Ο Α.Φ.Μ. των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων δεν καταργείται με την αλλαγή της νομικής μορφής τους. Ο Α.Φ.Μ. φορολογούμενου φυσικού προσώπου που απεβίωσε, νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας που λύθηκε ή ολοκλήρωσε τις εργασίες της εκκαθάρισης ή διαγράφηκε από το Γ.Ε.ΜΗ., κατά περίπτωση, χρησιμοποιείται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των προσώπων αυτών στη Φορολογική Διοίκηση, κατά την κείμενη νομοθεσία, καθώς και για την επιβολή και βεβαίωση οποιουδήποτε φόρου, τέλους, εισφοράς ή κυρώσεων και για την είσπραξη αυτών.

7. Ο Α.Φ.Μ. της υπό ίδρυση επιχείρησης παραμένει ο ίδιος για την επιχείρηση και μετά το πέρας των εργασιών της ίδρυσης.

8. Στους υποκείμενους στον Φ.Π.Α., που είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο Α.Φ.Μ. χορηγείται με την υποβολή δήλωσης εγγραφής και έναρξης. Ο αριθμός αυτός δεν μεταβάλλεται σε περίπτωση ορισμού, αλλαγής ή παύσης φορολογικού αντιπροσώπου.

9. Η Φορολογική Διοίκηση χρησιμοποιεί τον Α.Φ.Μ. σε κάθε μορφή επικοινωνίας με τον φορολογούμενο, σχετικά με τις φορολογικές υποχρεώσεις του.

10. Ο Διοικητής, με απόφαση του, ορίζει:
- α) το περιεχόμενο και τον τρόπο χορήγησης του Α.Φ.Μ.,
  - β) τις περιπτώσεις αναφοράς του Α.Φ.Μ. στις δηλώσεις ή τα άλλα έγγραφα που προβλέπονται κατά την εφαρμογή του Κώδικα,
  - γ) τις περιπτώσεις γνωστοποίησης του Α.Φ.Μ. για σκοπούς πληροφόρησης κατά την εκπλήρωση φορολογικών υποχρεώσεων,
  - δ) περιπτώσεις αναστολής ή απενεργοποίησης Α.Φ.Μ., τις συνέπειες της αναστολής και της απενεργοποίησης,
  - ε) το είδος, το ύψος, τη διάρκεια και τη διαδικασία κατάθεσης της εγγύησης της περ. β' της παρ. 4, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της περίπτωσης αυτής,
  - στ) τη διαδικασία και όλες τις αναγκαίες λεπτομέρειες για την εκκαθάριση του φορολογικού μητρώου και
  - ζ) κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1006/31.12.2013.- Διαδικασία και δικαιολογητικά Απόδοσης Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.)/Μεταβολής Στοιχείων και Έναρξης/Μεταβολής και Διακοπής Επιχειρηματικής Δραστηριότητας.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 90)

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1178/11.8.2015.- Τροποποίηση και συμπλήρωση της ΠΟΛ. 1006/31-12-2013 (ΦΕΚ 19 Β'/2014), απόφασης Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων «Διαδικασία και δικαιολογητικά Απόδοσης Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.)/Μεταβολής Στοιχείων και Έναρξης/Μεταβολής και Διακοπής Επιχειρηματικής Δραστηριότητας».

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 99)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1088/21.6.2017.- Τροποποίηση της ΠΟΛ. 1200/02.09.2015 (ΦΕΚ Β' 2001/15.09.2015) Απόφασης της Γ.Γ.Δ.Ε. σχετικά με τον καθορισμό διαδικασίας αναστολής του Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) για διενέργεια ενδοκοινοτικών συναλλαγών.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 152)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1123/28.6.2018.- Απόδοση Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) σε φορολογούμενο ή σε πρόσωπο που δεν τυγχάνει φορολογούμενος, με οίκοθεν ενέργειες, για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 4174/2013 (Α 170).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 153)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1164/23.4.2019.- Τροποποίηση της ΠΟΛ 1006/31-12-2013 (Β' 19/2014) απόφασης Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων «Διαδικασία και δικαιολογητικά Απόδοσης Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.)/Μεταβολής Στοιχείων και Έναρξης/Μεταβολής και Διακοπής Επιχειρηματικής Δραστηριότητας», όπως ισχύει.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 102)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1188/7.8.2020.- Τροποποίηση της ΠΟΛ 1006/31-12-2013 (Β' 19/2014) απόφασης Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων «Διαδικασία και δικαιολογητικά Απόδοσης Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.)/Μεταβολής Στοιχείων και Έναρξης/Μεταβολής και Διακοπής Επιχειρηματικής Δραστηριότητας», όπως ισχύει.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 105)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1002/31.12.2020.- Τροποποίηση της ΠΟΛ 1006/31-12-2013 (Β'19/2014) απόφασης Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων «Διαδικασία και δικαιολογητικά Απόδοσης Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.)/Μεταβολής Στοιχείων και Έναρξης/Μεταβολής και Διακοπής Επιχειρηματικής Δραστηριότητας», όπως ισχύει.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 105)

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1123/30.4.2014.- Μεταβολή της διεύθυνσης κατοικίας, των στοιχείων του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας καθώς και των προσωπικών στοιχείων των φορολογουμένων, με ηλεκτρονικές διαδικασίες.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 108)

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1009/12.1.2015.- Παράταση προθεσμίας υποβολής δήλωσης μεταβολών που υποχρεωτικά υποβάλλονται εντός δέκα ημερών από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 110)

Α.Υ.Ο. ΠΟΛ. 1163/15.11.2016.- Διακοπή εργασιών φορολογουμένων (φυσικών, νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων) βάσει του πραγματικού χρόνου πάσης των εργασιών τους.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 110)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ.1201/6.12.2017.- Διαδικασία μεταβολής της φορολογικής κατοικίας κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4172/2013 και του ν. 4174/2013.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 113)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1134/17.7.2018.- Προσθήκη νέων Κωδικών Αριθμών Δραστηριότητας.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 116)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1082/10.4.2020.- Εγγραφή νέων χρηστών και επανεγγραφή χρηστών στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες TAXISnet.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 116)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1094/28.4.2020.- Εγγραφή νέων χρηστών και επανεγγραφή χρηστών στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες TAXISnet.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 119)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1077/26.3.2021.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1082/10.4.2020 (Β'1303) απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Εγγραφή νέων χρηστών και επανεγγραφή χρηστών στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες TAXISnet», όπως ισχύει.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 120)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1010/19.1.2021.- Καθορισμός διαδικασίας ενεργοποίησης στο Φορολογικό Μητρώο του Α.Φ.Μ. των φορολογουμένων, νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, που έχουν προβεί στη διακοπή των εργασιών τους στη Δ.Ο.Υ. χωρίς να έχουν ολοκληρώσει το στάδιο της εκκαθάρισης, καθώς και της διαδικασίας αναβίωσης σύμφωνα με τις παρ. 2β και 3

του άρθρου 107 του ν. 4635/2019 (Α' 167).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 123)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1086/12.4.2021.- Τύπος και περιεχόμενο της ηλεκτρονικής αίτησης για την Απόδοση Α.Φ.Μ. σε Φυσικά Πρόσωπα μέσω της υπηρεσίας myAADElive.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 127)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1213/10.9.2021.- Μεταβολή στοιχείων και διακοπή εργασιών επιχείρησης φυσικών προσώπων, νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων με τη χρήση ηλεκτρονικών υπηρεσιών.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 128)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1221/27.9.2021.- Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης Δ210 για την απόδοση ΑΦΜ και τη μεταβολή ατομικών στοιχείων και της δήλωσης Δ211 για την έναρξη, μεταβολή, διακοπή εργασιών επιχείρησης.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 130)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1257/20.12.2021.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1006/ 31-12-2013 (Β' 19/2014) απόφασης Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων «Διαδικασία και δικαιολογητικά Απόδοσης Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.)/Μεταβολής Στοιχείων και Έναρξης/Μεταβολής και Διακοπής Επιχειρηματικής Δραστηριότητας.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 132)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1025/15.2.2022.- Επικαιροποίηση στη ψηφιακή πύλη myAADE των στοιχείων επικοινωνίας των πιστοποιημένων χρηστών των ηλεκτρονικών υπηρεσιών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 138)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1125/2.9.2022.- Καθορισμός διαδικασίας ενεργοποίησης στο Φορολογικό Μητρώο του Α.Φ.Μ. των φορολογουμένων, νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, που έχουν προβεί στη διακοπή των εργασιών τους στη Δ.Ο.Υ. χωρίς να έχουν ολοκληρώσει το στάδιο της εκκαθάρισης, καθώς και της αναβίωσης της διαδικασίας της εκκαθάρισης σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 28 του ν. 4919/2022 (Α' 71).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 139)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1134/5.10.2022.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1006/31-12-2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων «Διαδικασία και δικαιολογητικά Απόδοσης Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.)/Μεταβολής Στοιχείων και Έναρξης/Μεταβολής και Διακοπής Επιχειρηματικής Δραστηριότητας» (Β' 19).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 141)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1158/4.11.2022.- Καθορισμός και επικαιροποίηση τύπου και περιεχομένου εντύπων της Φορολογικής Διοίκησης.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 143)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1151/10.10.2023.- Αυτόματη ενημέρωση του Φορολογικού Μητρώου

της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων με τις μεταβολές των στοιχείων των ανωνύμων εταιρειών, που καταχωρίζονται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο, μέσω διαλειτουργικότητας των πληροφοριακών συστημάτων αυτών.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Των άρθρων 10, 11, 15 και 17 του ν. 4987/2022 «Κύρωση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας» (Α' 206).

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Σκοπός

Η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) στο πλαίσιο της εξυπηρέτησης των επιχειρήσεων και της μείωσης των διοικητικών βαρών, θέτει σε παραγωγική λειτουργία την αυτόματη ενημέρωση του Φορολογικού Μητρώου μέσω διαλειτουργικότητας με το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ) σε εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4919/2022 «Σύσταση εταιρειών μέσω των Υπηρεσιών Μιας Στάσης (Υ.Μ.Σ.) και τήρηση του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.) - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1151 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2019 για την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132, όσον αφορά τη χρήση ψηφιακών εργαλείων και διαδικασιών στον τομέα του εταιρικού δικαίου (L 186) και λοιπές επείγουσες διατάξεις» (Α' 71).

Άρθρο 2

Αντικείμενο

Η διασύνδεση των πληροφοριακών συστημάτων ΓΕΜΗ και ΑΑΔΕ υλοποιείται στη βάση της αυτόματης λήψης των μεταβολών των ανωνύμων εταιρειών (ΑΕ) του ν. 4548/2018, που καταχωρίζονται στο ΓΕΜΗ και αφορούν στα στοιχεία του νομικού προσώπου:

- α) Κεφάλαιο,
- β) Κατάσταση,
- γ) Λήξη Διάρκειας,
- δ) Επωνυμία και
- ε) Σχέσεις.

Η διαλειτουργικότητα του προηγούμενου εδαφίου δεν περιλαμβάνει τα στοιχεία των Διακριτικών Τίτλων και το Είδος Μετοχών, για τις μεταβολές των οποίων η ΑΑΔΕ προβαίνει σε αναζήτηση των στοιχείων δημοσιότητας στον ιστότοπο του ΓΕΜΗ, ενώ εφεξής τα νομικά πρόσωπα δεν υπέχουν υποχρέωση υποβολής δήλωσης μεταβολής εργασιών στο Φορολογικό Μητρώο σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 3

Γνωστοποίηση

1. Μέσω της διασύνδεσης των πληροφοριακών συστημάτων ΓΕΜΗ και ΑΑΔΕ αντλούνται αυτόματα τα δεδομένα του πρώτου εδαφίου του άρθρου 2.

Με βάση τα δεδομένα αυτά, η ΑΑΔΕ αποστέλλει την επόμενη ημέρα εκάστης καταχώρισης στο ΓΕΜΗ των στοιχείων μεταβολών, μήνυμα στον λογαριασμό του νομικού προσώπου, όπως αυτός έχει δηλωθεί στην ενότητα Στοιχεία Επικοινωνίας του myAADE, για να γνωστοποιηθεί στον τελευταίο, αν όλα ή μέρος από τα παραπάνω δεδομένα αυτόματα καταχωρήθηκαν ή δεν καταχωρήθηκαν στο Φορολογικό Μητρώο.

Ειδικότερα γνωστοποιείται ότι:

α. Το Φορολογικό Μητρώο ενημερώθηκε αυτόματα για το σύνολο των μεταβολών, που αφορούν στην ημέρα καταχώρισης αυτών στο ΓΕΜΗ, ή,

β. το Φορολογικό Μητρώο ενημερώθηκε αυτόματα για μέρος των μεταβολών, που αφορούν στην ημέρα καταχώρησης αυτών στο ΓΕΜΗ, ή

γ. το Φορολογικό Μητρώο δεν ενημερώθηκε αυτόματα για τις μεταβολές, που αφορούν στην ημέρα καταχώρησης αυτών στο ΓΕΜΗ.

2. Για την ως άνω α. περίπτωση, όταν το στοιχείο της μεταβολής αφορά σε διαγραφή της εταιρείας από το ΓΕΜΗ, μέχρι την αυτοματοποίηση της διαδικασίας διακοπής από την ΑΑΔΕ, η αυτόματη ενημέρωση του Φορολογικού Μητρώου ολοκληρώνεται με την ένδειξη «διαγραφή» στην κατάσταση και στην επωνυμία. Η ΑΑΔΕ γνωστοποιεί ταυτόχρονα με το ίδιο μήνυμα, ότι το νομικό πρόσωπο απαιτείται να προβεί στην υποβολή της δήλωσης μεταβολής εργασιών για την ολοκλήρωση της διακοπής του στο Φορολογικό Μητρώο σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

3. Για τις ως άνω β. και γ. περιπτώσεις, κατά τις οποίες το Φορολογικό Μητρώο δεν ενημερώθηκε αυτόματα για μέρος ή ουδεμία εκ των μεταβολών, η ΑΑΔΕ γνωστοποιεί ταυτόχρονα με το ίδιο μήνυμα και τα στοιχεία που δεν ενημερώθηκαν, προκειμένου το νομικό πρόσωπο να προβεί στην υποβολή της δήλωσης μεταβολής εργασιών, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 4

Έναρξη Ισχύος

Η παρούσα απόφαση ισχύει από την 11/10/2023.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 5913 Β'/10.10.2023)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1185/23.11.2023.- Καθορισμός διαδικασίας ταυτόχρονης απόδοσης Α.Φ.Μ. και κλειδαρίθμου σε φυσικά πρόσωπα.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Των άρθρων 4, 5, 10, 11 και 15 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206),

β) του ν. 4172/2013 «Φορολογία Εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις» (Α' 167).

.....
Αποφασίζουμε

Με την παρούσα καθορίζεται η διαδικασία της απόδοσης ΑΦΜ και της ταυτόχρονης απόδοσης κλειδαρίθμου σε φυσικά πρόσωπα από τις υπηρεσίες της ΑΑΔΕ.

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

Κάθε φυσικό πρόσωπο, ημεδαπό ή αλλοδαπό, φορολογικός κάτοικος Ελλάδας ή εξωτερικού, ανεξαρτήτου ηλικίας και δικαιοπρακτικής ικανότητας, που επιθυμεί να εγγραφεί στο Φορολογικό Μητρώο, υποβάλλει αίτημα απόδοσης Α.Φ.Μ. και ταυτόχρονης απόδοσης κλειδαρίθμου.

Άρθρο 2

Όροι και προϋποθέσεις υποβολής αιτήματος

Δυνατότητα υποβολής αιτήματος για απόδοση Α.Φ.Μ. και κλειδαρίθμου έχουν:

i. Τα ίδια τα ενδιαφερόμενα φυσικά πρόσωπα, ανεξαρτήτως φορολογικής κατοικίας, ή

ii. οι νόμιμοι εκπρόσωποι φυσικών προσώπων (ανηλίκων, προσώπων στερούμενων δικαιοπρακτικής ικανότητας) και οι φορολογικοί εκπρόσωποι των φορολογικών κατοίκων εξωτερικού, κ.λπ., ή

iii. τρίτα φυσικά πρόσωπα, τα οποία είναι εξουσιοδοτημένα από τα πρόσωπα των ανωτέρω περιπτώσεων i) και ii) ειδικά για τη διαδικασία της απόδοσης ΑΦΜ και κλειδαρίθμου.

Τα πρόσωπα των περιπτώσεων ii) και iii) υποβάλλουν το αίτημα απόδοσης ΑΦΜ και κλειδαρίθμου, εφόσον έχουν ήδη ΑΦΜ και είναι πιστοποιημένοι χρήστες των ηλεκτρονικών υπηρεσιών της ΑΑΔΕ.

Άρθρο 3

Διαδικασία υποβολής αιτήματος

1. Το αίτημα για απόδοση ΑΦΜ και κλειδαρίθμου υποβάλλεται αποκλειστικά ηλεκτρονικά από τα πρόσωπα του άρθρου 2, ανάλογα με την ιδιότητά τους μέσω ειδικής ψηφιακής εφαρμογής, που είναι αναρτημένη στον ιστότοπο της ΑΑΔΕ. Σε περίπτωση που στην ειδική ψηφιακή εφαρμογή εισέρχεται το ίδιο το ενδιαφερόμενο φυσικό πρόσωπο, η είσοδος γίνεται ελεύθερα, χωρίς δυνατότητα ταυτοποίησης, ενώ στις περιπτώσεις νόμιμου εκπροσώπου ή τρίτου προσώπου, η είσοδος διενεργείται αποκλειστικά με τη χρήση των διαπιστευτηρίων (όνομα χρήστη και κωδικός πρόσβασης) που οφείλουν να έχουν αυτά τα πρόσωπα για την πρόσβασή τους στις ψηφιακές υπηρεσίες της ΑΑΔΕ.

2. Ανεξαρτήτως της ιδιότητας, με την οποία εισέρχεται ένα πρόσωπο στην ειδική ψηφιακή εφαρμογή, απαιτείται, μετά την είσοδο στη συγκεκριμένη εφαρμογή, η συμπλήρωση της σχετικής ηλεκτρονικής αίτησης με τα στοιχεία του προσώπου για λογαριασμό του οποίου θα αποδοθεί ΑΦΜ και κλειδαρίθμος. Συγκεκριμένα, δηλώνονται:

- i. Τα προσωπικά στοιχεία του (επωνυμικά στοιχεία και στοιχεία γέννησης),
- ii. τα στοιχεία του ταυτοποιητικού του εγγράφου,
- iii. τα στοιχεία επικοινωνίας του,
- iv. η υπηκοότητά του, η οικογενειακή του κατάσταση και η δικαστική συμπαράσταση, σε περίπτωση που υπάρχει,
- v. οι Α.Φ.Μ. των προσώπων με τα οποία σχετίζεται (σύζυγος, νόμιμος εκπρόσωπος, εξουσιοδοτημένος τρίτος για απόδοση Α.Φ.Μ. και κλειδαρίθμου) και
- vi. το επιθυμητό όνομα χρήστη για την έκδοση κωδικών πρόσβασης στις ψηφιακές υπηρεσίες της ΑΑΔΕ.

Περαιτέρω, στην ίδια ως άνω ηλεκτρονική αίτηση γίνεται και η επισύναψη των κατά περίπτωση σχετικών δικαιολογητικών του άρθρου 4.

3. Στην περίπτωση που την ηλεκτρονική αίτηση υποβάλει το ίδιο το ενδιαφερόμενο φυσικό πρόσωπο, μετά την επιτυχή υποβολή της, δίνεται η δυνατότητα επιλογής ραντεβού, είτε μέσω της υπηρεσίας myAADElive, είτε προς την αρμόδια ή άλλη ΔΟΥ, καθώς και δυνατότητα άμεσης βιντεοκλήσης με τον πρώτο διαθέσιμο εκπρόσωπο της υπηρεσίας myAADElive, ενώ στην περίπτωση ηλεκτρονικής αίτησης από νόμιμο εκπρόσωπο ή τρίτο εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο, δημιουργείται σχετικό ηλεκτρονικό αίτημα στο πληροφοριακό σύστημα της ΑΑΔΕ, η δρομολόγηση του οποίου γίνεται προς την αρμόδια ΔΟΥ.

Άρθρο 4

Δικαιολογητικά

Στην ηλεκτρονική αίτηση επισυνάπτονται ευκρινή αρχεία, τα οποία αποτελούν προϊόν σάρωσης, των παρακάτω δικαιολογητικών, που αφορούν στο πρόσωπο στο οποίο θα αποδοθεί Α.Φ.Μ. και κλειδαρίθμος. Συγκεκριμένα επισυνάπτονται κατά περίπτωση:

- Στοιχείο ταυτοποίησης:

Για Έλληνες υπηκόους φορολογικούς κατοίκους Ελλάδας, αντίγραφο δελτίου αστυνομικής ταυτότητας σε ισχύ ή υπηρεσιακής ταυτότητας (Ελληνική Αστυνομία, Ελληνικός Στρατός - Ναυτικό - Αεροπορία, κ.λπ.) σε ισχύ στις περιπτώσεις που η αστυνομική έχει αντικατασταθεί.

Για Έλληνες υπηκόους φορολογικούς κατοίκους εξωτερικού, εφόσον στερούνται αστυνομικής ταυτότητας, αντίγραφο ελληνικού διαβατηρίου σε ισχύ.

Για αλλοδαπούς υπηκόους κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ανεξαρτήτως φορολογικής κατοικίας, αντίγραφο διαβατηρίου σε ισχύ ή ταυτότητας της χώρας τους σε ισχύ.

Για ομογενείς, ανεξαρτήτως φορολογικής κατοικίας, αντίγραφο ειδικού δελτίου ταυτότητας ομογενούς σε ισχύ.

Για αλλοδαπούς υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς φορολογικούς κατοίκους Ελλάδας, αντίγραφο διαβατηρίου ή εφόσον πρόκειται για αντικειμενικά στερούμενους διαβατηρίου, αντίγραφο αποδεικτικού νόμιμης παραμονής στη χώρα σε ισχύ.

Για αλλοδαπούς υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς φορολογικούς κατοίκους εξωτερικού, εφόσον πρόκειται για αντικειμενικά στερούμενους διαβατηρίου, άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο αναγνωρισμένο από την Ελλάδα.

Για ανηλίκους Έλληνες υπηκόους κατοίκους ημεδαπής κάτω των δώδεκα (12) ετών, εφόσον στερούνται αστυνομικής ταυτότητας πιστοποιητικό γέννησης ή οικογενειακής κατάστασης γονέων.

Για ανηλίκους Έλληνες υπηκόους, κατοίκους εξωτερικού κάτω των δώδεκα (12) ετών, εφόσον στερούνται αστυνομικής ταυτότητας, αντίγραφο ελληνικού διαβατηρίου σε ισχύ συνοδευόμενο από πιστοποιητικό γέννησης ή οικογενειακής κατάστασης γονέων.

Για αλλοδαπούς ανηλίκους υπηκόους τρίτων χωρών, ανεξαρτήτως φορολογικής κατοικίας, πιστοποιητικό γέννησης ή οικογενειακής κατάστασης γονέων, επίσημα μεταφρασμένο και επικυρωμένο, συνοδευόμενο από αντίγραφο διαβατηρίου σε ισχύ και αποδεικτικού νόμιμης παραμονής στη χώρα.

- Αποδεικτικό νόμιμης παραμονής στη χώρα:

Για αλλοδαπούς υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς φορολογικούς κατοίκους Ελλάδας, αντίγραφο άδειας διαμονής σε ισχύ ή οποιουδήποτε άλλου εγγράφου σε ισχύ το οποίο αποδεικνύει τη νόμιμη παραμονή τους στη χώρα.

- Έγγραφο δήλωση ορισμού φορολογικού εκπροσώπου:

Για φορολογικούς κατοίκους εξωτερικού, με βεβαιωμένο το γνήσιο της υπογραφής του φορολογικού κατοίκου εξωτερικού.

- Αποδοχή ορισμού φορολογικού εκπροσώπου:

Για φορολογικούς κατοίκους εξωτερικού, με βεβαιωμένο το γνήσιο της υπογραφής του φορολογικού εκπροσώπου.

Δεν απαιτείται στην περίπτωση που το αίτημα υποβάλλει ο ίδιος ο φορολογικός εκπρόσωπος.

- Ληξιαρχική πράξη γάμου ή συμφώνου συμβίωσης:

Για πρόσωπα που έχουν συνάψει γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης.

- Δικαστική απόφαση:

Για πρόσωπα που τελούν υπό δικαστική συμπαράσταση ή επιτροπεία ή κηδεμονία ή επιμέλεια, για τον ορισμό του κατά περίπτωση νομίμου εκπροσώπου.

- Ειδική εξουσιοδότηση για απόδοση ΑΦΜ και κλειδαριθμού:

Για πρόσωπα που εξουσιοδοτούν τρίτο πρόσωπο για διεκπεραίωση ειδικά της διαδικασίας απόδοσης ΑΦΜ και κλειδαριθμού σύμφωνα με την παρούσα, με βεβαιωμένο το γνήσιο της υπογραφής (σχετικό υπόδειγμα αναρτημένο στην ειδική ψηφιακή εφαρμογή).

Μετά την υποβολή και κατά την επεξεργασία της ηλεκτρονικής αίτησης επαληθεύεται η εγκυρότητα του υποβληθέντος δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή της υποβληθείσας άδειας διαμονής από τις αντίστοιχες βάσεις δεδομένων που τηρούνται.

Η μη επισύναψη των απαιτούμενων δικαιολογητικών, συνιστά λόγο απόρριψης της αίτησης απόδοσης ΑΦΜ και κλειδαριθμού.

Άρθρο 5

Διαδικασία ταυτοποίησης αιτούντος και διεκπεραίωσης αιτήματος

Κατόπιν της επιτυχούς υποβολής της ηλεκτρονικής αίτησης που περιγράφεται στο άρθρο 3, προκειμένου να διεκπεραιωθεί το αίτημα για απόδοση Α.Φ.Μ. και κλειδαριθμού, απαιτείται να γίνει η ταυτοποίηση του αιτούντος. Προς τούτο, ακολουθείται η εξής κατά περίπτωση διαδικασία:

i. Το ενδιαφερόμενο φυσικό πρόσωπο

Κατόπιν επιτυχούς υποβολής της ηλεκτρονικής αίτησης από το ίδιο το φυσικό πρόσωπο για το οποίο θα αποδοθεί Α.Φ.Μ. και κλειδάριθμος, απαιτείται να επιλεγεί ο επιθυμητός τρόπος ταυτοποίησής του. Ειδικότερα, το ίδιο το φυσικό πρόσωπο δύναται να προβεί σε βιντεοκλήση μέσω της υπηρεσίας myAADElive, είτε πραγματοποιώντας άμεση βιντεοκλήση με τον πρώτο διαθέσιμο υπάλληλο, είτε προγραμματίζοντας ραντεβού για βιντεοκλήση σε μεταγενέστερο χρονικό διάστημα. Εναλλακτικά, το ίδιο το φυσικό πρόσωπο δύναται να προβεί σε επιλογή ραντεβού στην αρμόδια ή σε άλλη ΔΟΥ που επιθυμεί, όπου θα εξυπηρετηθεί με τη φυσική του παρουσία.

Μετά την επιτυχή ταυτοποίησή του, σύμφωνα με τις ανωτέρω εναλλακτικές και την επεξεργασία της αίτησης από τον υπάλληλο της υπηρεσίας myAADElive ή της ΔΟΥ κατά περίπτωση, το ίδιο το φυσικό πρόσωπο λαμβάνει στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, την οποία καταχώρησε στην ηλεκτρονική αίτησή του, τόσο τη βεβαίωση απόδοσης Α.Φ.Μ., όσο και τον κλειδάριθμο και τους κωδικούς πρόσβασης στις ψηφιακές υπηρεσίες της ΑΑΔΕ, σε κρυπτογραφημένο αρχείο.

ii. Νόμιμος εκπρόσωπος

Κατόπιν επιτυχούς υποβολής της ηλεκτρονικής αίτησης από τον νόμιμο εκπρόσωπο του ενδιαφερόμενου φυσικού προσώπου για το οποίο θα αποδοθεί ΑΦΜ και κλειδάριθμος, η ταυτοποίηση του νομίμου εκπροσώπου πραγματοποιείται άμεσα και αυτοματοποιημένα, καθώς η είσοδός του στην ειδική ψηφιακή εφαρμογή διενεργήθηκε με τη χρήση των προσωπικών του διαπιστευτηρίων, ενώ και η σχέση του νομίμου εκπροσώπου, καταχωρήθηκε στην ηλεκτρονική αίτηση ως σχετιζόμενος ΑΦΜ με τον ενδιαφερόμενο.

Μετά την επιτυχή ταυτοποίησή του και την επεξεργασία της αίτησης από υπάλληλο της Υπηρεσίας, ο νόμιμος εκπρόσωπος μετά από σχετική ειδοποίηση στην ηλεκτρονική διεύθυνση λαμβάνει στην ψηφιακή θυρίδα του («Τα Μηνύματά μου») τη βεβαίωση απόδοσης Α.Φ.Μ. και στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του, σε κρυπτογραφημένο αρχείο, τον κλειδάριθμο και τους κωδικούς πρόσβασης στις ψηφιακές υπηρεσίες της ΑΑΔΕ.

Ειδικά για την περίπτωση φορολογικού κατοίκου εξωτερικού, που δεν είναι ανήλικος και δεν στερείται δικαιοπρακτικής ικανότητας, πέρα από τον φορολογικό εκπρόσωπο, ο ίδιος ο αιτών λαμβάνει επίσης τόσο τη βεβαίωση απόδοσης Α.Φ.Μ., όσο και τον κλειδάριθμο και τους κωδικούς πρόσβασης στις ψηφιακές υπηρεσίες της ΑΑΔΕ, σε κρυπτογραφημένο αρχείο, στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που καταχωρήθηκε από τον νόμιμο εκπρόσωπο στην ηλεκτρονική αίτηση ως διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του φορολογικού κατοίκου εξωτερικού.

iii. Εξουσιοδοτημένος τρίτος

Κατόπιν επιτυχούς υποβολής της ηλεκτρονικής αίτησης από τρίτο πρόσωπο, που είναι εξουσιοδοτημένο από τον ενδιαφερόμενο ή τον νόμιμο εκπρόσωπο του ενδιαφερομένου, για το οποίο θα αποδοθεί Α.Φ.Μ. και κλειδάριθμος, η ταυτοποίηση του εξουσιοδοτημένου τρίτου προσώπου πραγματοποιείται άμεσα και αυτοματοποιημένα, καθώς η είσοδός του στην ειδική ψηφιακή εφαρμογή διενεργήθηκε με τη χρήση των προσωπικών του διαπιστευτηρίων, ενώ και η σχέση του ως εξουσιοδοτημένου τρίτου προσώπου για απόδοση ΑΦΜ και κλειδαρίθμου καταχωρήθηκε στην ηλεκτρονική αίτηση ως σχετιζόμενος Α.Φ.Μ. με τον ενδιαφερόμενο.

Μετά την επιτυχή ταυτοποίηση του εξουσιοδοτημένου από τον ενδιαφερόμενο τρίτου προσώπου και την επεξεργασία της αίτησης από υπάλληλο της Υπηρεσίας, ο ίδιος ο αιτών για το οποίο θα αποδοθεί ΑΦΜ και κλειδάριθμος λαμβάνει τόσο τη βεβαίωση απόδοσης ΑΦΜ, όσο και τον κλειδάριθμο και τους κωδικούς πρόσβασης στις ψηφιακές υπηρεσίες της ΑΑΔΕ σε κρυπτογραφημένο αρχείο, στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που δήλωσε κατά την παροχή της εξουσιοδότησής του προς το εξουσιοδοτημένο τρίτο πρόσωπο.

Σε περίπτωση καταχώρισης, από το εξουσιοδοτημένο τρίτο πρόσωπο, νομίμου εκπροσώπου για ανήλικο ή για πρόσωπο που στερείται δικαιοπρακτικής ικανότητας, τότε η βεβαίωση απόδοσης

ΑΦΜ λαμβάνεται μόνο από τον νόμιμο εκπρόσωπο στην ψηφιακή θυρίδα του («Τα Μηνύματά μου»), ενώ ο κλειδαριθμός και οι κωδικοί πρόσβασης στις ψηφιακές υπηρεσίες της ΑΑΔΕ λαμβάνονται μόνο από τον νόμιμο εκπρόσωπο, σε κρυπτογραφημένο αρχείο, στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του.

Ειδικά για την περίπτωση καταχώρισης, από το εξουσιοδοτημένο τρίτο πρόσωπο, νόμιμου εκπροσώπου για φορολογικό κάτοικο εξωτερικού (φορολογικός εκπρόσωπος) που δεν είναι ανήλικος και δεν στερείται δικαιπρακτικής ικανότητας, τότε, τόσο η βεβαίωση απόδοσης Α.Φ.Μ., όσο και ο κλειδαριθμός και οι κωδικοί πρόσβασης στις ψηφιακές υπηρεσίες της ΑΑΔΕ λαμβάνονται τόσο από τον φορολογικό εκπρόσωπο στην ψηφιακή θυρίδα του («Τα Μηνύματά μου»), που οφείλει να έχει και στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του σε κρυπτογραφημένο αρχείο αντίστοιχα, όσο και από τον ενδιαφερόμενο στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που καταχωρήθηκε από το εξουσιοδοτημένο τρίτο πρόσωπο στην ηλεκτρονική αίτηση ως διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του ενδιαφερομένου, σε κρυπτογραφημένο αρχείο.

Επιπλέον, ανάλογα με το περιεχόμενο της ειδικής εξουσιοδότησης για απόδοση Α.Φ.Μ. και κλειδαριθμού, που θα έχει επισυναφθεί στην ηλεκτρονική αίτηση, εφόσον δίδεται η σχετική συγκατάθεση, το εξουσιοδοτημένο τρίτο πρόσωπο δύναται να λάβει τη βεβαίωση απόδοσης ΑΦΜ στην ψηφιακή θυρίδα του («Τα Μηνύματά μου»), που οφείλει να έχει και τον κλειδαριθμό και τους κωδικούς πρόσβασης στις ψηφιακές υπηρεσίες της ΑΑΔΕ στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του, σε κρυπτογραφημένο αρχείο.

Άρθρο 6

Ισχύς - Μεταβατικές διατάξεις

1. Από τη δημοσίευση της παρούσας παύει να ισχύει η δυνατότητα υποβολής του εντύπου Δ210 για τη διαδικασία της απόδοσης Α.Φ.Μ., ως περιγράφεται στην υπό στοιχεία ΠΟΛ 1006/2013 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων «Διαδικασία και Δικαιολογητικά Απόδοσης Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ)/ Μεταβολής Στοιχείων και Έναρξης/Μεταβολής και Διακοπής Επιχειρηματικής Δραστηριότητας» (Β' 19/2014), αναφορικά με τις περιπτώσεις που ρυθμίζονται από την παρούσα.

2. Η απόφαση αυτή ισχύει από την 01/12/2023, εκτός από το τρίτο και τέταρτο εδάφιο της περ. iii) του άρθρου 5, τα οποία θα ισχύουν από 01/01/2024.

3. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 6708 Β'/29.11.2023)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1190/1.12.2023.- Εγγραφή νέων χρηστών και επανεγγραφή χρηστών στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες για τις οποίες απαιτείται η χρήση Κωδικών TAXISnet.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Των άρθρων 4, 5, 15, 18 και 19 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206).

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Σκοπός

Με την παρούσα καθορίζεται η διαδικασία υποβολής αίτησης εγγραφής νέων χρηστών ή επανεγγραφής χρηστών στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες για τις οποίες απαιτείται πρόσβαση μέσω Κωδικών TAXISnet (εφεξής «Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Δημοσίου») και παραλαβής κλειδαριθμού για την ενεργοποίηση του λογαριασμού για κάθε φυσικό ή μη φυσικό πρόσωπο, ημεδαπό ή αλλοδαπό, φορολογικό κάτοικο Ελλάδας ή εξωτερικού.

Άρθρο 2

Στοιχεία αίτησης εγγραφής ή επανεγγραφής

Τα πρόσωπα που επιθυμούν να εγγραφούν ως νέοι χρήστες ή να επανεγγραφούν ως χρήστες στις Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Δημοσίου και να αποκτήσουν κωδικούς TAXISnet, υποβάλλουν ηλεκτρονική αίτηση στην ψηφιακή πύλη myAADE (myaaade.gov.gr) στην εφαρμογή «Κλειδάριθμος», στην οποία δηλώνουν τα ακόλουθα στοιχεία:

1. Το όνομα χρήστη (username) και τον κωδικό πρόσβασης (password) που επιθυμούν να έχουν,
2. τον ΑΦΜ τους με βάση τον οποίο, και κατόπιν επαλήθευσης ασφαλείας στην περίπτωση φυσικού προσώπου που ενεργεί για τον εαυτό του, επιστρέφονται συμπληρωμένοι, κατά περίπτωση ορισμένοι ή όλοι οι χαρακτήρες από τα επωνυμικά τους στοιχεία όπως αυτά είναι καταχωρημένα στο Φορολογικό Μητρώο (επώνυμο, όνομα, πατρώνυμο επί φυσικού προσώπου και επωνυμία επί μη φυσικού προσώπου),
3. τα στοιχεία επικοινωνίας τους (σταθερό και κινητό τηλέφωνο, καθώς και διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου - e-mail).

Εφόσον πρόκειται για φυσικά πρόσωπα τα οποία θα επιλέξουν την εξ αποστάσεως χορήγηση κλειδαρίθμου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3, οφείλουν να συμπληρώσουν στην αίτηση τον πάροχο υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας που εξυπηρετεί τον αριθμό κινητού τηλεφώνου που έχουν δηλώσει στην αίτησή τους καθώς και τον αριθμό λογαριασμού IBAN που διαθέτουν και τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμής με τον οποίο συνεργάζονται. Επισημαίνεται ότι προκειμένου να ολοκληρωθεί η χωρίς περαιτέρω ταυτοποίηση έκδοση και αποστολή του κλειδαρίθμου, θα πρέπει ο αριθμός του κινητού τηλεφώνου να είναι δηλωμένος στον πάροχο υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας στο όνομα του φορολογούμενου και επίσης συνδεδεμένος με τον συγκεκριμένο φορολογούμενο στον πάροχο υπηρεσιών πληρωμής.

Τόσο ο αριθμός κινητού τηλεφώνου όσο και η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) επαληθεύονται με τη αποστολή κωδικού ο οποίος εν συνεχεία καταχωρείται από τον χρήστη στην ηλεκτρονική εφαρμογή. Οι ως άνω κωδικοί αποστέλλονται κατόπιν επαλήθευσης ασφαλείας στην περίπτωση φυσικού προσώπου που ενεργεί για τον εαυτό του.

Άρθρο 3

Διαδικασία υποβολής αίτησης εγγραφής ή επανεγγραφής και παραλαβής κλειδαρίθμου

Α. Αίτηση εγγραφής ή επανεγγραφής και παραλαβής κλειδαρίθμου για ΦΥΣΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ δύναται να υποβάλλει:

1. Ο ίδιος ο φορολογούμενος, φυσικό πρόσωπο, ανεξαρτήτως φορολογικής κατοικίας, ο οποίος παραλαμβάνει τον κλειδαρίθμο με μία εκ των παρακάτω διαδικασιών:

1.1. Εξ αποστάσεως, με επαλήθευση, μέσω διαδικτυακής υπηρεσίας ελέγχου, των στοιχείων της αίτησης με τα στοιχεία που διαθέτει, αντίστοιχα, ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών ή/και ο πάροχος κινητής τηλεφωνίας, που έχει δηλώσει ο φορολογούμενος στην αίτησή του, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2.

Εφόσον επιβεβαιωθούν τα στοιχεία του, αποστέλλεται με ηλεκτρονικό μήνυμα στο e-mail, που συμπληρώθηκε από τον ίδιο τον φορολογούμενο στην αίτηση εγγραφής του, το πρώτο μέρος του κλειδαρίθμου και με SMS στον αριθμό κινητού τηλεφώνου, που συμπληρώθηκε στην αίτηση εγγραφής του, το δεύτερο μέρος του κλειδαρίθμου.

Αν δεν επιβεβαιωθούν τα στοιχεία ως ανωτέρω, ο φορολογούμενος δύναται να παραλάβει τον κλειδαρίθμο εναλλακτικά με έναν από τους παρακάτω υπ' αρ. 1.2. και 1.3. τρόπους.

1.2. Εξ αποστάσεως με άμεση βιντεοκλήση με τον πρώτο διαθέσιμο εκπρόσωπο της υπηρεσίας myAADElive της ΑΑΔΕ ή με βιντεοκλήση κατόπιν ραντεβού.

Σε περίπτωση μη επιβεβαίωσης ηλεκτρονικά, των απαιτούμενων στοιχείων για την εξ αποστάσεως εγγραφή ή επανεγγραφή στις Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Δημοσίου και παραλαβή κλειδαρίθμου, δίνεται η δυνατότητα στον φορολογούμενο να επικοινωνήσει μέσω βιντεοκλήσης με υπάλληλο της υπηρεσίας «myAADElive», είτε άμεσα με τον πρώτο διαθέσιμο εκπρόσωπο είτε

κατόπιν προγραμματισμένου ραντεβού.

Εφόσον ο φορολογούμενος επιλέξει την Άμεση Βιντεοκλήση myAADElive, μεταβαίνει στο περιβάλλον της υπηρεσίας «myAADElive», όπου επιλέγοντας «ΕΙΣΟΔΟ στην υπηρεσία» στην Πύλη Εισόδου και Επικοινωνίας με εκπρόσωπο της ΑΑΔΕ ενημερώνεται για τη διαθεσιμότητα εκπροσώπου της ΑΑΔΕ και τον εκτιμώμενο χρόνο αναμονής. Εφόσον δεν υπάρχει διαθέσιμος εκπρόσωπος, ο φορολογούμενος δύναται να μεταφερθεί στην υπηρεσία βιντεοκλήσης κατόπιν ραντεβού, για να προγραμματίσει ραντεβού με εκπρόσωπο της ΑΑΔΕ.

Εάν επιθυμεί να προγραμματίσει ραντεβού, μεταβαίνει στην εφαρμογή «Βιντεοκλήση myAADElive με Ραντεβού» όπου καταχωρεί τα προσωπικά στοιχεία του και τα στοιχεία επικοινωνίας του. Στη συνέχεια επιλέγει ραντεβού από λίστα διαθέσιμων ραντεβού και υποβάλλει το αίτημά του. Με την καταχώριση του αιτήματος του φορολογούμενου, αποστέλλεται στον φορολογούμενο μήνυμα επιβεβαίωσης ραντεβού στα στοιχεία επικοινωνίας, που έχει δηλώσει ο ίδιος στην αίτησή του. Κατά τη διάρκεια του προγραμματισμένου ραντεβού, ο εκπρόσωπος της ΑΑΔΕ προβαίνει σε ταυτοπροσωπία του προσώπου που αιτείται τον κλειδαριθμό με βάση το έγγραφο ταυτοποίησης (αστυνομική ταυτότητα, διαβατήριο κ.λπ.) που επιδεικνύει ο ίδιος ο φορολογούμενος, καθώς και σε επιβεβαίωση των στοιχείων του, με βάση τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση. Η συνομιλία βιντεοσκοπείται και το αρχείο παραμένει στη διάθεση της Φορολογικής Διοίκησης, για λόγους απόδειξης του ελέγχου ταυτοπροσωπίας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση των ελέγχων βάσει των επιδεικνυόμενων εγγράφων και βάσει των στοιχείων που έχει στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση, ο εκπρόσωπος της Φορολογικής Διοίκησης εγκρίνει την έκδοση και αποστολή του κλειδαριθμού στο λογαριασμό ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που δηλώθηκε στην αίτηση.

Σε περίπτωση μη επιτυχούς ολοκλήρωσης των ελέγχων ταυτοπροσωπίας και επιβεβαίωσης των στοιχείων του φορολογούμενου, ενημερώνεται ο φορολογούμενος ο οποίος παραπέμπεται στη Δ.Ο.Υ. για αυτοπρόσωπη παραλαβή κλειδαριθμού.

1.3. Με αυτοπρόσωπη παρουσία κατόπιν ραντεβού στη Δ.Ο.Υ.

Ο φορολογούμενος κατά την υποβολή της αίτησης εγγραφής ή επανεγγραφής σύμφωνα με το άρθρο 2 της παρούσας δύναται να επιλέξει τη διαδικασία παραλαβής κλειδαριθμού από τη Δ.Ο.Υ. Επιλέγοντας αυτή τη διαδικασία μεταβαίνει στην εφαρμογή «Τα Ραντεβού μου», από όπου επιλέγει διαθέσιμο ραντεβού σε Δ.Ο.Υ. της επιλογής του. Με την καταχώριση του αιτήματος του φορολογούμενου, αποστέλλεται σ' αυτόν μήνυμα επιβεβαίωσης ραντεβού στα στοιχεία επικοινωνίας, που έχει δηλώσει ο ίδιος στην αίτησή του.

Απαιτούμενο στοιχείο για την παραλαβή του κλειδαριθμού είναι ο Α.Φ.Μ. και το έγγραφο ταυτοποίησης (αστυνομική ταυτότητα, διαβατήριο, άδεια διαμονής κ.λπ.) του φυσικού προσώπου. Εφόσον ολοκληρωθεί η ταυτοποίηση του ίδιου του φορολογούμενου από τον υπάλληλο της Δ.Ο.Υ., ολοκληρώνεται το Ραντεβού και αποστέλλεται με μήνυμα στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που δηλώθηκε στην αίτηση ο Κλειδαριθμός του Φυσικού Προσώπου.

Για τις περιπτώσεις, που το φυσικό πρόσωπο ενεργεί για τον εαυτό του και απαιτείται ταυτοποίηση (άμεση ή προγραμματισμένη βιντεοκλήση myAADE ή ραντεβού στη Δ.Ο.Υ.), υπάρχει η δυνατότητα ανάκτησης της αίτησης για επιλογή εναλλακτικού τρόπου ταυτοποίησης, εφόσον αυτός που επιλέχθηκε κατά την ολοκλήρωση της αίτησης δεν οδήγησε στην ολοκλήρωση της διαδικασίας. Η ανάκτηση της αίτησης πραγματοποιείται με βάση τον ΑΦΜ, τον κωδικό αίτησης που αποστέλλεται μέσω e-mail και κατόπιν επαλήθευσης ασφαλείας.

2. Οι νόμιμοι εκπρόσωποι (φυσικά και μη φυσικά πρόσωπα) φυσικών προσώπων (ανηλίκων, προσώπων στερουμένων δικαιπρακτικής ικανότητας κ.λπ.) και οι φορολογικοί εκπρόσωποι (φυσικά και μη φυσικά πρόσωπα) των φορολογικών κατοίκων εξωτερικού.

Ο νόμιμος εκπρόσωπος ή ο φορολογικός εκπρόσωπος (φυσικό ή μη φυσικό πρόσωπο) εισέρχεται

στην εφαρμογή με τη χρήση των προσωπικών κωδικών πρόσβασης. Κατόπιν ταυτοποίησης του χρήστη και ελέγχου αν ο ΑΦΜ του σχετίζεται στο Φορολογικό Μητρώο με άλλους ΑΦΜ για τους οποίους έχει δικαίωμα νόμιμης εκπροσώπησης, εμφανίζεται λίστα αυτών, ώστε να επιλέξει τον ΑΦΜ για τον οποίο, ως νόμιμος ή φορολογικός εκπρόσωπος, υποβάλλει αίτηση εγγραφής ή επανεγγραφής και απόκτησης κλειδαρίθμου.

Αν ο ΑΦΜ για τον οποίο, ως νόμιμος ή φορολογικός εκπρόσωπος, επιθυμεί να υποβάλλει αίτηση εγγραφής ή επανεγγραφής και απόδοσης κλειδαρίθμου δεν εμφανίζεται στη λίστα των σχετιζόμενων ΑΦΜ, ο νόμιμος ή φορολογικός εκπρόσωπος θα πρέπει να προβεί σε ενημέρωση των στοιχείων του εκπροσωπούμενου στο Φορολογικό Μητρώο και να επανέλθει για την εκ νέου υποβολή της αίτησης εγγραφής ή επανεγγραφής και παραλαβής κλειδαρίθμου.

Κατόπιν επιτυχούς υποβολής της ηλεκτρονικής αίτησης από τον νόμιμο εκπρόσωπο ή τον φορολογικό εκπρόσωπο του φορολογούμενου φυσικού προσώπου, η διαδικασία ολοκληρώνεται με την αποστολή του κλειδαρίθμου και των κωδικών πρόσβασης στις Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Δημοσίου μέσω μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του φορολογούμενου, εφόσον αυτός έχει δικαιπρακτική ικανότητα, καθώς και στην ψηφιακή θυρίδα του myAADE «Τα Μηνύματά μου» του νομίμου εκπροσώπου ή του φορολογικού εκπροσώπου του.

3. Τρίτα πρόσωπα, τα οποία είναι εξουσιοδοτημένα από τα πρόσωπα των ανωτέρω περιπτώσεων υπό στοιχεία 1. και 2. για τη διαδικασία υποβολής αίτησης εγγραφής και παραλαβής κλειδαρίθμου.

Τα πρόσωπα των περιπτώσεων 1 και 2 δύνανται να εξουσιοδοτούν τρίτο πρόσωπο για την υποβολή αίτησης εγγραφής και παραλαβής κλειδαρίθμου, δυνάμει ειδικής εξουσιοδότησης στην οποία αναφέρεται ρητά αν ο εξουσιοδοτούμενος, πέραν της υποβολής της αίτησης, εξουσιοδοτείται παράλληλα να παραλάβει τους κωδικούς πρόσβασης και τον κλειδαρίθμο.

Το τρίτο πρόσωπο, εισέρχεται στην εφαρμογή με τη χρήση των προσωπικών του κωδικών πρόσβασης, συμπληρώνει τον ΑΦΜ του φορολογούμενου για τον οποίο ενεργεί, ανακτά τα στοιχεία του φυσικού προσώπου, από το Μητρώο της ΑΑΔΕ, επισυνάπτει τη σχετική εξουσιοδότηση και υποβάλλει την αίτηση εγγραφής και απόκτησης κλειδαρίθμου.

Η αίτηση δρομολογείται για έλεγχο της εξουσιοδότησης και επεξεργασία στη Δ.Ο.Υ. Με την επιτυχή ολοκλήρωση των ελέγχων από υπάλληλο της Δ.Ο.Υ., εγκρίνεται η αίτηση και εκδίδεται ο κλειδαρίθμος, ο οποίος, μαζί με τους κωδικούς πρόσβασης στις Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Δημοσίου, αποστέλλεται με μήνυμα στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του ιδίου του φορολογούμενου και στην ψηφιακή θυρίδα myAADE «Τα Μηνύματά μου» του εξουσιοδοτούμενου τρίτου, εφόσον στην ως άνω εξουσιοδότηση δυνάμει της οποίας ενήργησε, αναφέρεται ρητά ότι μπορεί να παραλάβει τους κωδικούς πρόσβασης και τον κλειδαρίθμο.

Β. Αίτηση εγγραφής ή επανεγγραφής και παραλαβής κλειδαρίθμου για ΜΗ ΦΥΣΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ δύναται να υποβάλλει:

1. Ο νόμιμος εκπρόσωπος (φυσικό ή μη φυσικό πρόσωπο) του μη φυσικού προσώπου, ο οποίος εισέρχεται στην εφαρμογή «Κλειδαρίθμος» με τη χρήση των προσωπικών κωδικών πρόσβασης. Κατόπιν ταυτοποίησης κι ελέγχου αν ο ΑΦΜ του σχετίζεται στο Φορολογικό Μητρώο με άλλους ΑΦΜ, εμφανίζεται λίστα αυτών, ώστε να επιλέξει τον ΑΦΜ για τον οποίο, ως νόμιμος εκπρόσωπος, υποβάλλει αίτηση εγγραφής ή επανεγγραφής και απόκτησης κλειδαρίθμου.

Αν ο ΑΦΜ για τον οποίο, ως νόμιμος εκπρόσωπος, επιθυμεί να υποβάλλει αίτηση εγγραφής και απόκτησης κλειδαρίθμου δεν εμφανίζεται στη λίστα των σχετιζόμενων ΑΦΜ, ο νόμιμος εκπρόσωπος θα πρέπει να προβεί σε ενημέρωση των στοιχείων του εκπροσωπούμενου μη φυσικού προσώπου στο Φορολογικό Μητρώο και να επανέλθει για την εκ νέου υποβολή της αίτησης εγγραφής και παραλαβής κλειδαρίθμου.

Κατόπιν επιτυχούς υποβολής της ηλεκτρονικής αίτησης από το νόμιμο εκπρόσωπο του

φορολογούμενου μη φυσικού προσώπου, η διαδικασία ολοκληρώνεται με την αποστολή του κλειδαριθμού και των κωδικών πρόσβασης στις Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Δημοσίου μέσω μηνύματος στην ψηφιακή θυρίδα του myAADE «Τα Μηνύματά μου» του νομίμου εκπροσώπου.

2. Τρίτα φυσικά πρόσωπα, τα οποία είναι εξουσιοδοτημένα από τον νόμιμο εκπρόσωπο του Μη Φυσικού Προσώπου για τη διαδικασία υποβολής αίτησης εγγραφής ή επανεγγραφής και παραλαβής κλειδαριθμού, δυνάμει ειδικής εξουσιοδότησης, στην οποία αναφέρεται ρητά αν ο εξουσιοδοτούμενος, πέραν της υποβολής της αίτησης, εξουσιοδοτείται παράλληλα να παραλάβει τους κωδικούς πρόσβασης και τον κλειδαριθμό.

Το τρίτο φυσικό πρόσωπο εισέρχεται στην εφαρμογή με τη χρήση των προσωπικών του κωδικών πρόσβασης, συμπληρώνει τον ΑΦΜ του φορολογούμενου για τον οποίο ενεργεί, ανακτά τα στοιχεία του από το Μητρώο της ΑΑΔΕ, επισυνάπτει τη σχετική εξουσιοδότηση.

Η αίτηση δρομολογείται για έλεγχο της εξουσιοδότησης και επεξεργασία στη Δ.Ο.Υ. Με την επιτυχή ολοκλήρωση των ελέγχων από υπάλληλο της Δ.Ο.Υ., εγκρίνεται η αίτηση και εκδίδεται ο κλειδαριθμός, ο οποίος, μαζί με τους κωδικούς πρόσβασης στις Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Δημοσίου, αποστέλλεται στην ψηφιακή θυρίδα του myAADE «Τα Μηνύματά μου» του νομίμου εκπροσώπου και του εξουσιοδοτούμενου τρίτου, εφόσον στην ως άνω εξουσιοδότηση, δυνάμει της οποίας ενήργησε, αναφέρεται ρητά ότι μπορεί να παραλάβει τους κωδικούς πρόσβασης και τον κλειδαριθμό.

Γ. Εξαιρετικά για τις εγκατεστημένες επιχειρήσεις σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, φυσικά ή μη φυσικά πρόσωπα, οι οποίες αποκτούν στην Ελλάδα ΑΦΜ για σκοπούς ΦΠΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1113/2013 υπουργική απόφαση «Διαδικασία χορήγησης Α.Φ.Μ. και υποβολής περιοδικών δηλώσεων ΦΠΑ για την καταβολή του φόρου από υποκείμενους στο φόρο που είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (Β' 1252), η διαδικασία υποβολής αίτησης εγγραφής ή επανεγγραφής και απόκτησης Κλειδαριθμού είναι η εξής:

i. Εφόσον πρόκειται για φυσικό πρόσωπο, γίνεται είσοδος στην εφαρμογή από την επιλογή «Ενεργώ για τον εαυτό μου» χωρίς ανάγκη φυσικής ταυτοποίησης. Σε περίπτωση που δεν είναι εφικτή η εξ αποστάσεως απόδοση κλειδαριθμού μέσω επαλήθευσης αριθμού κινητού τηλεφώνου και IBAN, η διαδικασία ολοκληρώνεται με προγραμματισμό ραντεβού από τον φορολογούμενο χωρίς φυσική παρουσία στη Δ.Ο.Υ. και με αποστολή του κλειδαριθμού και των κωδικών πρόσβασης στις Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Δημοσίου μέσω μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχει δηλωθεί στην αίτηση εγγραφής ή επανεγγραφής.

ii. Εφόσον πρόκειται για μη φυσικό πρόσωπο, γίνεται είσοδος στην εφαρμογή από την επιλογή «Μη Φυσικό Πρόσωπο της ΠΟΛ.1113/2013», με έλεγχο της κατηγορίας και νομικής μορφής του Μη Φυσικού Προσώπου. Η διαδικασία ολοκληρώνεται με αποστολή του κλειδαριθμού και των κωδικών πρόσβασης στις Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Δημοσίου μέσω μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχει δηλωθεί στην αίτηση εγγραφής ή επανεγγραφής.

Δ. Εξαιρείται από τη διαδικασία της παρούσας απόφασης, η ειδική κατηγορία των αλλοδαπών συναλλασσόμενων με τα Τελωνεία, οι οποίοι δεν υποχρεούνται να έχουν ΑΦΜ αλλά αριθμό EORI, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπό στοιχεία 5024905/3083/Α0019/30-06-2009 (Β' 1371) υπουργικής απόφασης.

Άρθρο 4

Διαλειτουργικότητες με παρόχους υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας και υπηρεσιών πληρωμών

Εφόσον το φυσικό πρόσωπο επιλέξει την παραλαβή του κλειδαριθμού εξ αποστάσεως, ελέγχονται τα στοιχεία του μέσω διασταύρωσης, με τη χρήση της «Διαδικτυακής Υπηρεσίας Ελέγχου IBAN, ΑΦΜ», με τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών που έχει υποδείξει στην αίτηση εγγραφής του, και σε περίπτωση ταύτισης, ακολουθεί η διασταύρωση των εξής:

Α. Μέσω της «Διαδικτυακής Υπηρεσίας Ελέγχου ΑΦΜ, Ταυτότητας, Κινητού τηλεφώνου» με την εταιρεία παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας που έχει καταχωρήσει στην αίτησή του ο φορολογούμενος.

Στην περίπτωση αυτή, τα στοιχεία της αίτησης ΑΦΜ, τύπος και αριθμός ταυτότητας και αριθμός κινητού τηλεφώνου διασταυρώνονται ηλεκτρονικά, μέσω ασφαλούς σύνδεσης με τα στοιχεία του παρόχου υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας που έχει υποδείξει ο φορολογούμενος και μετά τον απαιτούμενο αυτόματο έλεγχο, επιστρέφεται η πληροφορία ότι ο ΑΦΜ ή ο ΑΔΤ και ο αριθμός κινητού τηλεφώνου «ταυτίζονται» ή «δεν ταυτίζονται» με αυτά που διαθέτει η συγκεκριμένη εταιρία στο Μητρώο πελατών της.

Προς τον σκοπό αυτό, θεσπίζεται με την παρούσα, έννομη υποχρέωση των εταιρειών κινητής τηλεφωνίας να προβαίνουν στην αναγκαία επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των πελατών τους,

ή

Β. Μέσω της «Διαδικτυακής Υπηρεσίας Ελέγχου ΑΦΜ Κινητού τηλεφώνου», με τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών που έχει υποδείξει ο φορολογούμενος.

Στην περίπτωση αυτή, τα στοιχεία της αίτησης ΑΦΜ και αριθμός κινητού τηλεφώνου διασταυρώνονται ηλεκτρονικά, μέσω ασφαλούς σύνδεσης, με στοιχεία του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών που έχει υποδείξει ο φορολογούμενος και μετά τον απαιτούμενο αυτόματο έλεγχο, επιστρέφεται η πληροφορία ότι ο ΑΦΜ και ο αριθμός κινητού τηλεφώνου «ταυτίζονται» ή «δεν ταυτίζονται» με αυτά που διαθέτει ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών.

Για την ανάγκη υλοποίησης των ελέγχων αξιοποιούνται από την ΑΑΔΕ οι ακόλουθες εφαρμογές διαλειτουργικότητας:

1. «Διαδικτυακή Υπηρεσία Ελέγχου ΑΦΜ, Ταυτότητας, Κινητού τηλεφώνου», στην οποία έχουν πρόσβαση οι πάροχοι κινητής τηλεφωνίας που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα.

2. «Διαδικτυακή Υπηρεσία Ελέγχου ΑΦΜ, Κινητού τηλεφώνου», στην οποία έχουν πρόσβαση οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα.

Οι πάροχοι υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας και οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών χρησιμοποιούν τα στοιχεία που τους διαβιβάζονται ηλεκτρονικά από την ΑΑΔΕ, αποκλειστικά και μόνο για την υλοποίηση της διαδικασίας επαλήθευσης των στοιχείων των φορολογουμένων/υποψηφίων χρηστών, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα και μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαγράφουν τα διαβιβασθέντα δεδομένα από τα αρχεία τους.

Άρθρο 5

Ανάκτηση κωδικού, εφόσον υπάρχει Κλειδάριθμος

Αν ο φορολογούμενος ξέχασε ή απώλεσε τον κωδικό πρόσβασης ή ο λογαριασμός του κλειδώθηκε, έχει τη δυνατότητα, επιλέγοντας «Ξέχασα τον κωδικό μου», να επαναφέρει τον λογαριασμό του, υπό την προϋπόθεση ότι γνωρίζει το όνομα χρήστη (username) και τον κλειδάριθμο.

Άρθρο 6

Διαδικασία υποβολής αίτησης επανεγγραφής και παραλαβής κλειδαριθμού

Στην περίπτωση που ο φορολογούμενος απωλέσει τον κωδικό πρόσβασης, καθώς και τον κλειδάριθμο, πρέπει να υποβάλει αίτηση επανεγγραφής, κάνοντας τη σχετική επιλογή στην εφαρμογή, οπότε ακολουθείται διαδικασία ανάλογη της περιγραφόμενης στο άρθρο 3.

Άρθρο 7

Ενεργοποίηση Λογαριασμού Χρήστη

Ο λογαριασμός του φορολογούμενου (χρήστη των Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών Δημοσίου) ενεργοποιείται ηλεκτρονικά, με τη χρήση τριών (3) στοιχείων, ήτοι, του ονόματος χρήστη (username) και του κωδικού πρόσβασης (password) που συμπλήρωσε ο φορολογούμενος κατά την υποβολή της αίτησης εγγραφής του, καθώς και του κλειδαριθμού, τον οποίο παρέλαβε με μία εκ των περι-

γραφόμενων στο άρθρο 3 διαδικασιών. Κατά τη διαδικασία ενεργοποίησης, το σύστημα ζητά από το χρήστη να αλλάξει τον αρχικό του κωδικό πρόσβασης (password), για λόγους ασφαλείας και για τον λόγο αυτό ο κωδικός πρόσβασης αναφέρεται στην αίτηση εγγραφής και επανεγγραφής ως «προσωρινός κωδικός».

Άρθρο 8

Ισχύς - Μεταβατικές διατάξεις

1. Η παρούσα απόφαση ισχύει από 01/12/2023 και εφαρμόζεται για όλες τις αιτήσεις εγγραφής νέων χρηστών Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών Δημοσίου και για τις αιτήσεις επανεγγραφής που υποβάλλονται εφεξής.

2. Για τις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας αιτήσεις, οι φορολογούμενοι δύναται είτε να παραλάβουν τον κλειδάριθμο μέσω βιντεοκλήσης myAADElive κατόπιν ραντεβού, είτε να τον παραλάβουν από τη Δ.Ο.Υ. με φυσική παρουσία, σύμφωνα με τις οδηγίες που έχουν λάβει στο μήνυμα επιβεβαίωσης που έλαβαν με την υποβολή της αίτησης, είτε να υποβάλουν νέα αίτηση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα, για την απόδοση του κλειδαριθμού.

3. Η περ. ii της παρ. Γ. του άρθρου 3 ισχύει από 19/02/2024 και μέχρι την υλοποίηση της διαδικασίας κατά τα ανωτέρω, για τις περιπτώσεις των εγκαταστημένων επιχειρήσεων (μη φυσικών προσώπων) σε άλλο κράτος -μέλος της ΕΕ, η υποβολή των αιτήσεων θα ολοκληρώνεται υποχρεωτικά και αποκλειστικά μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς την Α' Δ.Ο.Υ. Αθηνών και μέσω του αρμοδίου υπαλλήλου, ο οποίος αμέσως μετά την απόδοση του ΑΦΜ στην επιχείρηση, θα εισέρχεται στη δημόσια διαθέσιμη εφαρμογή του Κλειδαριθμού για να υποβάλει αίτηση για λογαριασμό της επιχείρησης, από την επιλογή «Ενεργώ σαν εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος», με τους προσωπικούς του κωδικούς TaxisNet, επισυνάπτοντας το μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με το οποίο αιτήθηκε η επιχείρηση την απόδοση ΑΦΜ. Κατά την έγκριση της αίτησης, θα επιλέγεται η αποστολή των δεδομένων μόνο στον φορολογούμενο και η διαδικασία θα ολοκληρώνεται με την αυτόματη αποστολή των δεδομένων στην επιχείρηση.

4. Με την έναρξη ισχύος της παρούσας παύει να ισχύει η υπό στοιχεία Α.1082/10.04.2020 απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Εγγραφή νέων χρηστών και επανεγγραφή χρηστών στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες TAXISnet» (Β'1303).

5. Η υπό στοιχεία ΠΟΛ.1178/7.12.2010 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών «Εγγραφή νέων χρηστών στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες TaxisNet» (Β' 1916) εφαρμόζεται συμπληρωματικά, για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται ειδικά στην παρούσα.

6. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 6801 Β'/1.12.2023)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1177/14.7.2014. Υποχρεώσεις επί μεταβολής κατοικίας ή διαμονής. Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 2238/1994 και του ν. 4174/2013.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 75)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1169/30.7.2015. Οδηγίες για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 6 του άρθρου 76 του Ν. 2238/1994.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 81)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1046/7.4.2016.- Παροχή πληροφοριών ως προς τη διενέργεια επιτόπιου ελέγχου (Αυτοψία).

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 83)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1122/17.8.2016.- Κοινοποίηση των διατάξεων των παρ. 2α, 2β και 2γ του άρθρου 40 του ν.4410/2016 (ΦΕΚ 141 Α') για το χρόνο ενημέρωσης της Φορολογικής Διοίκησης για τις μεταβολές στο Μητρώο των φορολογουμένων.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 84)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1019/03.2.2017.- Παροχή οδηγιών για την ορθή εφαρμογή των διατάξεων της ΠΟΛ 1163/2016 (Β 3779/23-11-2016) Απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 85)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1230/8.10.2013.- Χορήγηση Α.Φ.Μ σε αλλοδαπούς, υπηκόους τρίτων χωρών, κατόχους δελτίου αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού ή δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 90)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1039/1.4.2016.- Παροχή διευκρινίσεων επί ζητημάτων, που αφορούν σε αλλοδαπά φυσικά πρόσωπα υπηκόους τρίτων χωρών, που είναι δικαιούχοι καθεστώτων πρόσφυγα, επικουρικής προστασίας και παραμονής στη χώρα για ανθρωπιστικούς λόγους.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 91)

ΑΡΘΡΟ 11

ΕΝΑΡΞΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

1. Κάθε πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, ή νομική οντότητα, που πρόκειται να ασκήσει δραστηριότητα επιχειρηματικού περιεχομένου υποβάλλει δήλωση έναρξης στο φορολογικό μητρώο. Εάν δεν έχει προηγηθεί δήλωση εγγραφής του άρθρου 10, αυτή γίνεται ταυτόχρονα με τη δήλωση έναρξης. Δεν μπορεί να γίνει δήλωση έναρξης ή μεταβολής εργασιών, κατά περίπτωση, από φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, των οποίων ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) έχει ανασταλεί ή απενεργοποιηθεί, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 10, για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή ή η απενεργοποίηση.

2. Η δήλωση έναρξης υποβάλλεται πριν από την πραγματοποίηση της πρώτης συναλλαγής στο πλαίσιο άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που πρόκειται να ασκήσουν δραστηριότητα επιχειρηματικού περιεχομένου, ως χρόνος έναρξης θεωρείται ο χρόνος της νόμιμης σύστασής τους. Η δήλωση έναρξης υποβάλλεται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη νόμιμη σύσταση.

3. Στη δήλωση έναρξης περιλαμβάνονται τουλάχιστον ο τόπος άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας (έδρα και τυχόν υποκαταστήματα), το αντικείμενο των εργασιών, το τηρούμενο λογιστικό σύστημα, καθώς και το καθεστώς του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), στο οποίο υπάγεται ο φορολογούμενος.

4. Η Φορολογική Διοίκηση απαιτεί εγγύηση από οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα πρόκειται να ασκήσει δραστηριότητα επιχειρηματικού περιεχομένου, ιδίως από:

α) φυσικό πρόσωπο της περ. α) της παρ. 6 του άρθρου 10 που έχει πτωχεύσει ή έχει καταστεί αφερέγγυο με άλλον τρόπο, μετά την πάροδο της αναστολής χρήσης του Α.Φ.Μ. του, εφόσον κατά τον χρόνο που υποβάλλει δήλωση έναρξης έχει συνολική βασική ληξιπρόθεσμη οφειλή από φόρο εισοδήματος, Φ.Π.Α., παρακρατούμενους φόρους από μισθωτή εργασία ή πρόστιμα, τουλάχιστον εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ,

β) πρόσωπα της περ. β) της παρ. 6 του άρθρου 10 μετά τη λήξη της αναστολής χρήσης του Α.Φ.Μ. τους,

γ) φυσικό πρόσωπο που υπήρξε διευθυντής, εκτελεστικός πρόεδρος, διαχειριστής, εκτελεστικό μέλος διοικητικού συμβουλίου, διευθύνων σύμβουλος ή πρόσωπο εντεταλμένο στη διοίκηση νομικού προσώπου ή οντότητας ή συνδεδεμένο πρόσωπο κατά το άρθρο 2 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος με άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, ή μέτοχος ή εταίρος με ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον τριάντα τρία τοις εκατό (33%) νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, των οποίων ο Α.Φ.Μ. έχει ανασταλεί ή απενεργοποιηθεί για τους λόγους της περ. 6 του άρθρου 10,

δ) νομικές οντότητες που έχουν, κατά τον χρόνο που υποβάλλουν δήλωση έναρξης, συνολική βασική ληξιπρόθεσμη οφειλή από φόρο εισοδήματος, Φ.Π.Α., παρακρατούμενους φόρους από μισθωτή εργασία ή πρόστιμα, τουλάχιστον τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ,

ε) νομικά πρόσωπα, τα οποία συστήνουν ή στα οποία συμμετέχουν με ποσοστό τουλάχιστον τριάντα τρία τοις εκατό (33%) ή τα οποία διοικούνται από φυσικά πρόσωπα που έχουν, κατά τον χρόνο που υποβάλλουν δήλωση έναρξης, συνολική βασική ληξιπρόθεσμη οφειλή από φόρο εισοδήματος, Φ.Π.Α., παρακρατούμενους φόρους από μισθωτή εργασία ή πρόστιμα, τουλάχιστον τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ.

Στις ληξιπρόθεσμες οφειλές της παρούσας δεν περιλαμβάνονται όσες έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση ή διευκόλυνση τμηματικής καταβολής, η οποία τηρείται και έχουν καταβληθεί τουλάχιστον τρεις (3) δόσεις αυτής.

5. Εγγύηση απαιτείται και από το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ως φορολογικός αντιπρόσωπος υποβάλλει δήλωση έναρξης νομικής οντότητας, για την οποία συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 4.

6. Ως αφερέγγυο, για την εφαρμογή του παρόντος, πρόσωπο, πλέον αυτού που πτώχευσε, νοείται και κάθε πρόσωπο που έχει υπαχθεί σε διαδικασίες πρόληψης αφερεγγυότητας του Δεύτερου Μέρους του Πρώτου Βιβλίου του ν. 4738/2020 (Α' 207).

7. Δεν εφαρμόζονται οι περιορισμοί στη δήλωση έναρξης εργασιών σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δημόσιες επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, αμιγείς ή μικτές επιχειρήσεις Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των συνδέσμων δήμων, δημόσιους οργανισμούς, καθώς και σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικώς από κρατικούς πόρους κατά πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους ή τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος.

8. Το ύψος της χρηματικής εγγύησης δεν μπορεί να είναι μικρότερο των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ και μεγαλύτερο των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ. Ειδικά για όσους έχουν τελέσει λαθρεμπορία, το ύψος της χρηματικής εγγύησης δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ. Η χρονική διάρκεια της εγγύησης δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δύο (2) ετών και μεγαλύτερη των έξι (6) ετών.

9. Με απόφαση της Φορολογικής Διοίκησης προσδιορίζεται η προϋπόθεση που συντρέχει κατά περίπτωση για την απαίτηση εγγύησης, καθώς και το ύψος αυτής, η οποία κοινοποιείται στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή στη νομική οντότητα που υποβάλλει τη δήλωση έναρξης. Στην περίπτωση αυτή η έναρξη στο φορολογικό μητρώο ολοκληρώνεται μόνο μετά την παροχή της αιτηθείσας εγγύησης. Εάν με την υποβολή της δήλωσης έναρξης υποβάλλεται ταυτόχρονα και δήλωση εγγραφής, η εγγραφή του φορολογούμενου στο φορολογικό μητρώο ολοκληρώνεται μόνο μετά την παροχή της αιτηθείσας εγγύησης.

10. Ο φορολογούμενος που είναι υποκείμενος στον Φ.Π.Α. δηλώνει:

α) την πραγματοποίηση ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών και την πραγματοποίηση απαλλασσόμενων, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, Α' 248), ενδοκοινοτικών παραδόσεων αγαθών, και

β) την έναρξη ή την παύση παροχής υπηρεσιών προς υποκείμενο στον φόρο εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος, για τις οποίες ο τόπος φορολόγησης δεν είναι το εσωτερικό της χώρας, σύμφωνα με την περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 14 του Κώδικα Φ.Π.Α.

11. Ο φορολογούμενος, που είναι υποκείμενος στον Φ.Π.Α., ή το μη υποκείμενο στον Φ.Π.Α. νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που διαθέτει Α.Φ.Μ./Φ.Π.Α. στο εσωτερικό της χώρας, δηλώνει την έναρξη ή παύση λήψης υπηρεσιών από υποκείμενο στον φόρο εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος, για τις οποίες ο τόπος φορολόγησης είναι το εσωτερικό της χώρας, σύμφωνα με την περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 14 του Κώδικα Φ.Π.Α., και ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος στην καταβολή του φόρου.

12. Η δήλωση για την πραγματοποίηση ενδοκοινοτικών συναλλαγών υποβάλλεται πριν από την πραγματοποίηση της πρώτης συναλλαγής.

13. Ο φορολογούμενος, φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, ενημερώνει τη Φορολογική Διοίκηση για μεταβολές στα στοιχεία εγγραφής ή έναρξής του με την υποβολή δήλωσης μεταβολών στο φορολογικό μητρώο. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την πραγματοποίηση της μεταβολής. Ειδικά ο φορολογούμενος που είναι υποκείμενος στον Φ.Π.Α., για τη μεταβολή καθεστώτος Φ.Π.Α. στο οποίο υπάγεται, υποβάλλει δήλωση μετάταξης μέσα στην ίδια ανωτέρω προθεσμία, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά από τον Κώδικα Φ.Π.Α.. Η υποχρέωση ενημέρωσης για μεταβολές στα στοιχεία φορολογούμενου φυσικού προσώπου, που δεν αφορούν την επιχειρηματική δραστηριότητά του, δεν υπόκειται σε προθεσμία. Ο φορολογούμενος δεν μπορεί να επικαλείται έναντι της Φορολογικής Διοίκησης τις μεταβολές των στοιχείων του μέχρι τον χρόνο ενημέρωσής της.

14. Ο φορολογούμενος που είναι υποκείμενος στον Φ.Π.Α. και πρόκειται να πραγματοποιήσει ενδοκοινοτικές συναλλαγές, υποβάλλει δήλωση μεταβολών στο φορολογικό μητρώο για τη διενέργεια ενδοκοινοτικών συναλλαγών.

15. Ο φορολογούμενος που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα ενημερώνει τη Φορολογική Διοίκηση για την οριστική παύση των εργασιών του με την υποβολή στο φορολογικό μητρώο δήλωσης διακοπής εργασιών.

16. Η δήλωση της παρ. 15 υποβάλλεται για τα φυσικά πρόσωπα μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την οριστική παύση των εργασιών τους ή από την ανακοίνωση διαγραφής τους από το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), κατά περίπτωση, και για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη λύση τους ή από τη λήξη των εργασιών της εκκαθάρισης ή από την ανακοίνωση διαγραφής τους από το Γ.Ε.ΜΗ., κατά περίπτωση. Σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής επιχείρησης ως συνόλου, η δήλωση διακοπής εργασιών υποβάλλεται από τους κληρονόμους μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την ενεργό ανάμειξή τους στην κληρονομούμενη επιχείρηση και όχι πέραν των τριάντα (30) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας αποποίησης, που προβλέπεται στο άρθρο 1847 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164). Εάν κατόπιν ελέγχου αποδεικνύεται πραγματικός χρόνος παύσης των εργασιών των φυσικών και νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων προγενέστερος της διαγραφής τους από το Γ.Ε.ΜΗ., λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος αυτός για τη διακοπή των εργασιών τους.

17. Αν ο φορολογούμενος παραλείψει τις δηλωτικές του υποχρεώσεις του παρόντος, δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής και παρακράτησης των φόρων και από τις λοιπές φορολογικές υποχρεώσεις.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 11 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται η δυνατότητα έναρξης και μεταβολής άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας. Για περιπτώσεις φορολογουμένων, των οποίων ο Α.Φ.Μ. έχει ανασταλεί ή απενεργοποιηθεί για τους λόγους του άρθρου 10, προβλέπεται ότι η έναρξη της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας εξαρτάται από προηγούμενη παροχή εγγύησης και ορίζονται τα όρια αυτής. Ο περιορισμός αυτός ισχύει και για φυσικά πρόσωπα που συμμετείχαν στο εταιρικό ή μετοχικό κεφάλαιο ή στη διοίκηση νομικών προσώπων για τα οποία συνέτρεχαν οι λόγοι αναστολής ή απενεργοποίησης του Α.Φ.Μ.. Ορίζονται επίσης οι ειδικές υποχρεώσεις φορολογουμένων που υπόκεινται στον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) και οι υποχρεώσεις ενημέρωσης της Φορολογικής Διοίκησης για μεταβολές που σχετίζονται με την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΥΠ. ΟΙΚ. ΔΕΣΓ 1052327/27.3.2014. Παράταση προθεσμίας για την εκπρόθεσμη υποβολή δήλωσης διακοπής επιχειρηματικής δραστηριότητας, πέραν του έτους, βάσει του πραγματικού χρόνου διακοπής.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 75)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1045/10.2.2015. Παροχή οδηγιών ως προς τη διακοπή της επιχειρηματικής δραστηριότητας των φυσικών, νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 79)

ΑΡΘΡΟ 12

ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΝΗΜΕΡΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΟΦΕΙΛΗΣ

1. Ο φορολογούμενος δύναται να ζητήσει αποδεικτικό ενημερότητας ισχύος μέχρι και δύο (2) μηνών για την πραγματοποίηση πράξεων και συναλλαγών που ρητά ορίζονται.

2. Η Φορολογική Διοίκηση χορηγεί αποδεικτικό ενημερότητας, μόνο εφόσον ο φορολογούμενος δεν έχει οφειλές στη Φορολογική Διοίκηση από οποιαδήποτε αιτία και έχει υποβάλει τις απαιτούμενες φορολογικές δηλώσεις των τελευταίων πέντε (5) ετών.

3. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να μη χορηγεί αποδεικτικό ενημερότητας, εάν ο φορολογούμενος έχει ληξιπρόθεσμες οφειλές σε άλλη αρχή του δημόσιου τομέα (δέσμευση χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας), εφόσον η αρχή αυτή χρησιμοποιεί υπηρεσίες διαλειτουργικότητας για να ενημερώνει τη Φορολογική Διοίκηση για την ύπαρξη ληξιπρόθεσμων οφειλών που συνεπάγονται τη δέσμευση ενημερότητας, καθώς και για την τακτοποίηση των οφειλών, που συνεπάγονται άρση της δέσμευσης ενημερότητας.

4. Κατά παρέκκλιση των παρ. 2 και 3, αν ο φορολογούμενος έχει ενταχθεί σε πρόγραμμα ρύθμισης οφειλών ή έχει οφειλές μη ληξιπρόθεσμες ή σε αναστολή, δύναται να εκδοθεί αποδεικτικό ενημερότητας περιορισμένης ισχύος, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τον έναν (1) μήνα. Η Φορολογική Διοίκηση και μετά τη συμμόρφωση του οφειλέτη σε πρόγραμμα ρύθμισης ορίζει υποχρεωτικά όρο παρακράτησης στις περιπτώσεις που το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για είσπραξη χρημάτων ή μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία. Το παρακρατούμενο ποσό λαμβάνεται υπόψη για την κάλυψη δόσης ή δόσεων, σύμφωνα με το πρόγραμμα ρύθμισης οφειλών. Ειδικά για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία, το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται με ποσό παρακράτησης ποσοστού εβδομήντα τοις εκατό (70%) επί του τιμήματος, εφόσον το τίμημα δεν υπολείπεται της αντικειμενικής αξίας και έως το ύψος των ληξιπρόθεσμων ρυθμισμένων οφειλών στη Φορολογική Διοίκηση. Εάν υφίστανται ληξιπρόθεσμες οφειλές σε αναστολή άνω των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ, ορίζεται ποσοστό παρακράτησης πενήντα τοις εκατό (50%) επί του τιμήματος, εφόσον αυτό δεν υπολείπεται της αντικειμενικής αξίας και έως το ύψος των συνολικών οφειλών σε αναστολή. Εάν το τίμημα υπολείπεται της αντικειμενικής αξίας και το ποσό της παρακράτησης, υπολογιζόμενο επί του τιμήματος, είναι μικρότερο των οφειλών, εκδίδεται αποδεικτικό ενημερότητας με υπολογισμό του ποσού της παρακράτησης επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου και υπό την προϋπόθεση ότι το ποσό της παρακράτησης που προκύπτει από τον υπολογισμό αυτόν δεν υπερβαίνει το τίμημα.

5. Αν ζητείται αποδεικτικό ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων ή μεταβίβαση ακινήτου και δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις των παρ. 2, 3 και 4 για τη χορήγησή του, ούτε συντρέχουν οι προϋποθέσεις συμψηφισμού, εκδίδεται από την αρμόδια για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής υπηρεσία, βεβαίωση οφειλής προς το Δημόσιο, η οποία κατατίθεται αντί του αποδεικτικού ενημερότητας στην υπηρεσία ή τον οργανισμό πληρωμής ή κατατίθεται για τη μεταβίβαση ακινήτου. Με βάση τη βεβαίωση αυτή αποδίδεται στην υπηρεσία που εξέδωσε τη βεβαίωση το προς είσπραξη ποσό ή το προϊόν

του τιμήματος και μέχρι του ύψους της οφειλής.

6. Σε ειδικές περιπτώσεις διασφάλισης σοβαρών συμφερόντων του Δημοσίου ή σε περιπτώσεις οικονομικού εγκλήματος και μεγάλης έκτασης φοροδιαφυγής, μπορεί, με γραπτή συναίνεση του Διοικητή, να μην χορηγηθεί αποδεικτικό ενημερότητας, ακόμη και αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις χορήγησής του.

7. Σε περίπτωση προσυμφώνου μεταβίβασης ποσοστών εξ αδιαιρέτου οικοπέδου, στο πλαίσιο εργολαβικής σύμβασης με την οποία αναλαμβάνεται η ανέγερση πολυκατοικίας με αντιπαροχή, απαλλάσσεται ο οικοπεδούχος από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού ενημερότητας κατά τη μεταβίβαση ποσοστών επί του οικοπέδου σε τρίτο, εφόσον κατά τη μεταβιβαστική δικαιοπραξία συμβάλλεται και ο εργολάβος. Στην περίπτωση αυτή, το αποδεικτικό ενημερότητας προσκομίζεται από τον εργολάβο.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 12 Ν. 5104/2024

Ορίζονται τα σχετικά με τη χορήγηση αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας σε φορολογούμενους που δεν έχουν ληξιπρόθεσμες φορολογικές οφειλές και έχουν υποβάλει όλες τις φορολογικές δηλώσεις κατά το παρελθόν. Επίσης, ρυθμίζονται οι διαδικασίες για τη χορήγηση ενημερότητας σε όσους έχουν μη ληξιπρόθεσμες οφειλές και η δυνατότητα της Φορολογικής Διοίκησης να αρνηθεί, κατ' εξαίρεση, τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας σε περιπτώσεις διασφάλισης συμφερόντων του Δημοσίου. Επίσης, προβλέπεται η υποχρέωση της Φορολογικής Διοίκησης να ενημερώνει εγγράφως τον φορολογούμενο κατόπιν αιτήματός του σχετικά με τις εκκρεμείς φορολογικές οφειλές.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 12. Αποδεικτικό ενημερότητας και βεβαίωση οφειλής.- 1. Ο φορολογούμενος δύναται να ζητήσει αποδεικτικό ενημερότητας ισχύος μέχρι και δύο (2) μηνών για την πραγματοποίηση πράξεων και συναλλαγών που ρητά ορίζονται.

2. Η Φορολογική Διοίκηση χορηγεί αποδεικτικό ενημερότητας, μόνο εφόσον ο φορολογούμενος δεν έχει οφειλές στη Φορολογική Διοίκηση από οποιαδήποτε αιτία και έχει υποβάλει τις απαιτούμενες φορολογικές δηλώσεις των τελευταίων πέντε (5) ετών.

3. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να μη χορηγεί αποδεικτικό ενημερότητας, εάν ο φορολογούμενος έχει ληξιπρόθεσμες οφειλές σε άλλη αρχή του δημόσιου τομέα. Με απόφαση του Διοικητή ορίζεται η διαδικασία που ακολουθούν οι ανωτέρω αρχές για να ενημερώνουν τη Φορολογική Διοίκηση, σχετικά με φορολογούμενους που έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές προς αυτές, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.

4. Κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στις παρ. 2 και 3, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος έχει ενταχθεί σε πρόγραμμα ρύθμισης οφειλών ή έχει οφειλές μη ληξιπρόθεσμες ή σε αναστολή, δύναται να εκδοθεί αποδεικτικό ενημερότητας περιορισμένης ισχύος, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τον έναν (1) μήνα. Η Φορολογική Διοίκηση και μετά τη συμμόρφωση του οφειλέτη σε πρόγραμμα ρύθμισης ορίζει υποχρεωτικά όρο παρακράτησης στις περιπτώσεις που το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για είσπραξη χρημάτων ή μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία. Το παρακρατούμενο ποσό λαμβάνεται υπόψη για την κάλυψη δόσης ή δόσεων, σύμφωνα με το πρόγραμμα ρύθμισης οφειλών. Ειδικά για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία, το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται με ποσό παρακράτησης ποσοστού εβδομήντα τοις εκατό

(70%) επί του τιμήματος, εφόσον το τίμημα δεν υπολείπεται της αντικειμενικής αξίας, και έως το ύψος των ληξιπρόθεσμων ρυθμισμένων οφειλών στη Φορολογική Διοίκηση. Εάν υφίστανται ληξιπρόθεσμες οφειλές σε αναστολή άνω των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ, ορίζεται ποσοστό παρακράτησης πενήντα τοις εκατό (50%) επί του τιμήματος, εφόσον αυτό δεν υπολείπεται της αντικειμενικής αξίας, και έως το ύψος των συνολικών οφειλών σε αναστολή. Εάν το τίμημα υπολείπεται της αντικειμενικής αξίας και το ποσό της παρακράτησης, υπολογιζόμενο επί του τιμήματος, είναι μικρότερο των οφειλών, εκδίδεται αποδεικτικό ενημερότητας με υπολογισμό του ποσού της παρακράτησης επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου και υπό την προϋπόθεση ότι το ποσό της παρακράτησης που προκύπτει από τον υπολογισμό αυτό δεν υπερβαίνει το τίμημα.

5. Οι πράξεις και συναλλαγές για τις οποίες προσκομίζεται αποδεικτικό ενημερότητας, οι προϋποθέσεις χορήγησής του, οι τυχόν εξαιρέσεις από την υποχρέωση προσκόμισής του, οι οφειλές που λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγησή του, οι φορολογικές δηλώσεις που απαιτείται να έχουν υποβληθεί για την έκδοση του αποδεικτικού, ο τύπος του, το περιεχόμενο, η διάρκεια ισχύος, τα ποσοστά παρακράτησης όταν το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για είσπραξη χρημάτων, ειδικότερα θέματα για την εφαρμογή των ποσοστών παρακράτησης της παρ. 4, τα τυχόν άλλα πρόσωπα τα οποία δύνανται να ζητούν και να λαμβάνουν το αποδεικτικό, τα όργανα έκδοσής του και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια εφαρμογής ορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή. Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. δύνανται να τροποποιούνται τα ποσοστά παρακράτησης της παρ. 4 και να ορίζονται ποσοστά παρακράτησης όταν υφίστανται μη ληξιπρόθεσμες οφειλές που βεβαιώνονται από φόρο κληρονομιών, γονικών παροχών και δωρεών και από φορολογικό και τελωνειακό έλεγχο και το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία.

6. Αν ζητείται αποδεικτικό ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων ή μεταβίβαση ακινήτου και δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις των παρ. 2, 3 και 4 για τη χορήγησή του, ούτε συντρέχουν οι προϋποθέσεις συμψηφισμού, εκδίδεται από την αρμόδια για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής υπηρεσία, βεβαίωση οφειλής προς το Δημόσιο, η οποία κατατίθεται αντί του αποδεικτικού ενημερότητας στην υπηρεσία ή τον οργανισμό πληρωμής ή κατατίθεται για τη μεταβίβαση ακινήτου. Με βάση τη βεβαίωση αυτή αποδίδεται στην υπηρεσία που εξέδωσε τη βεβαίωση το προς είσπραξη ποσό ή το προϊόν του τιμήματος και μέχρι του ύψους της οφειλής.

7. Οι προϋποθέσεις χορήγησής βεβαίωσης οφειλής, οι οφειλές που λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγησή της, τα όργανα έκδοσης, ο τύπος, το περιεχόμενο, η διάρκεια ισχύος και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια εφαρμογής ορίζονται με απόφαση του Διοικητή.

8. Σε ειδικές περιπτώσεις διασφάλισης σοβαρών συμφερόντων του Δημοσίου ή σε περιπτώσεις οικονομικού εγκλήματος και μεγάλης έκτασης φοροδιαφυγής, μπορεί με γραπτή συναίνεση του Διοικητή να μην χορηγηθεί αποδεικτικό ενημερότητας, ακόμη και αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις χορήγησής του. Με απόφαση του Διοικητή ορίζονται περιπτώσεις διασφάλισης δημοσίου συμφέροντος και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.

9. Σε περίπτωση προσυμφώνου μεταβίβασης ποσοστών εξ αδιαιρέτου οικοπέδου, στο πλαίσιο εργαλαβικής σύμβασης με την οποία αναλαμβάνεται η ανέγερση πολυκατοικίας με αντιπαροχή, απαλλάσσεται ο οικοπεδούχος από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού ενημερότητας κατά τη μεταβίβαση ποσοστών επί του οικοπέδου σε τρίτο, εφόσον κατά τη μεταβιβαστική δικαιοπραξία συμβάλλεται και ο εργολάβος. Στην περίπτωση αυτή, το αποδεικτικό ενημερότητας προσκομίζεται από τον εργολάβο. Με απόφαση του Διοικητή ορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1274/27.12.2013. Αποδεικτικό Ενημερότητας άρθρου 12 ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α').

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 159)

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1275/27.12.2013.- Προϋποθέσεις έκδοσης, χρόνος ισχύος, αρμόδια όργανα, διαδικασία, τύπος και περιεχόμενο.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 165)

ΑΠΟΦ. ΓΓΔΕ ΠΟΛ. 1038/28.3.2016.- Τροποποίηση της απόφασης Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων ΠΟΛ 1274/2013 (Β' 3398) περί Αποδεικτικού Ενημερότητας άρθρου 12 του Ν. 4174/2013 ΦΕΚ Α' 170- Κ.Φ.Δ., όπως ισχύει.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 165)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1222/20.12.2017.- Τροποποίηση συμπλήρωση των αποφάσεων του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων ΠΟΛ.1274 και ΠΟΛ.1275/27.12.2013 (ΦΕΚ Β' 3398) περί Αποδεικτικού Ενημερότητας και βεβαίωσης οφειλής, άρθρου 12 ν. 4174/2013 (ΦΕΚ Α' 170), όπως ισχύουν.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 178)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1002/28.12.2019.- Καθορισμός λεπτομερειών εφαρμογής της παρ. 9 του άρθρου 12 του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ Α' 170).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 179)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1277/12.7.2019.- Τροποποίηση της απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ 1274/2013 (ΦΕΚ Β' 3398) περί αποδεικτικού ενημερότητας του άρθρου 12 του ν. 4174/2013.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 180)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1464/12.12.2019.- Τροποποίηση-Συμπλήρωση της απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων ΠΟΛ 1274/27.12.2013 (ΦΕΚ 3398 Β) περί Αποδεικτικού Ενημερότητας άρθρου 12 ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α), όπως ισχύει.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 180)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1265/3.12.2020.- Τροποποίηση-Συμπλήρωση των υπό στοιχεία ΠΟΛ 1274 και ΠΟΛ 1275/27.12.2013 (Β' 3398) αποφάσεων του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων περί Αποδεικτικού Ενημερότητας και Βεβαίωσης οφειλής του άρθρου 12 του ν. 4174/2013 (Α' 170), όπως ισχύουν.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 181)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1033/19.2.2021.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1274/27.12.2013 (Β' 3398) απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων περί Αποδεικτικού Ενημερότητας του άρθρου 12 του ν. 4174/2013 (Α' 170), όπως ισχύει, και του συνημμένου υποδείγματος της απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων Α.1265/2020 (Β' 5346).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 182)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α 1103/29.7.2022.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ 1274/27.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών

«Αποδεικτικό Ενημερότητας άρθρου 12 ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α), όπως ισχύει» (Β' 3398).
(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 183)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1020/23.2.2023.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ 1274/ 27.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών «Αποδεικτικό Ενημερότητας άρθρου 12 ν. 4174/2013 (Α' 170)» (Β' 3398).

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ. & ΑΑΔΕ Α 1162/19.10.2023.- Αποδεικτικό Ενημερότητας άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ΚΦΔ, ν.4987/2022, Α 206).

Έχοντας υπόψη:

1. α) Τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/ 2022, Α 206), εφεξής Κ.Φ.Δ. και ιδίως τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 12.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Πράξεις και συναλλαγές για τις οποίες απαιτείται η προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας

1. Η προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας καθίσταται υποχρεωτική στις εξής περιπτώσεις:

α. Για την είσπραξη χρημάτων ή την εξόφληση τίτλων πληρωμής από το Δημόσιο Τομέα, όπως αυτός καθορίζεται στην κείμενη νομοθεσία, από Δημοσίους Υπολόγους και από αυτούς που ενεργούν πληρωμές με εντολή ή εξουσιοδότηση των ανωτέρω, εφόσον το ακαθάριστο ποσό για κάθε τίτλο πληρωμής υπερβαίνει τα χίλια πεντακόσια ευρώ (1.500), ανά δικαιούχο. Το αποδεικτικό ενημερότητας προσκομίζεται από τον εισπράττοντα στους διενεργούντες την πληρωμή ή την εξόφληση του τίτλου, κατά την πληρωμή ή την εξόφληση αυτού. Τίτλοι πληρωμής που εξοφλούνται με ποσό κάτω των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ συμψηφίζονται με τυχόν οφειλές των δικαιούχων, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 75 του ν. 4978/2022- Α 190 (Κώδικας Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων-Κ.Ε.Δ.Ε.).

β. Για τη σύναψη και ανανέωση συμβάσεων δανείων, πιστώσεων και χρηματοδοτήσεων γενικά με τις αναγνωρισμένες στην Ελλάδα τράπεζες και λοιπά πιστωτικά ιδρύματα, εφόσον χορηγούνται με την εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου, εκτός από εκείνες που χορηγούνται για αποκατάσταση ζημιών που προέρχονται από έκτακτα γεγονότα. Το αποδεικτικό ενημερότητας προσκομίζεται από τον αντισυμβαλλόμενο στην Τράπεζα ή στο Πιστωτικό Ίδρυμα κατά τη σύναψη ή ανανέωση της σύμβασης και κατά την εκτέλεση αυτής από τον εισπράττοντα.

γ. Για τη μεταβίβαση ακινήτου εξ επαχθούς αιτίας, γονικής παροχής, δωρεάς ή δια εκούσιου πλειστηριασμού, καθώς και για την εκούσια σύσταση εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων, τη διανομή κοινών ακινήτων, την εκούσια ανταλλαγή ακινήτων και τη σύσταση οριζόντιας ιδιοκτησίας, εφόσον στην τελευταία περίπτωση η σύμβαση καταρτίζεται μεταξύ των συγκυρίων του ακινήτου ή και τρίτων, ανεξαρτήτως εάν τελεί υπό την αναβλητική αίρεση της ανεγέρσεως. Το αποδεικτικό ενημερότητας προσκομίζεται, αντίστοιχα, από το μεταβιβάζοντα το ακίνητο ή τον παρέχοντα τη γονική παροχή ή δωρεά, τον παρέχοντα το εμπράγματο δικαίωμα, τους συγκύριους ή και τον αγοραστή για λογαριασμό του πωλητή στην περίπτωση αυτοσύμβασης, στο συμβολαιογράφο που συντάσσει τη σχετική πράξη, ο οποίος υποχρεούται να μηνμονεύει στο κείμενο της πράξης την υπηρεσία έκδοσης του αποδεικτικού, τον αριθμό και την ημερομηνία αυτού.

δ. Για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς ανάληψης εκτέλεσης δημοσίων έργων ή παροχής υπηρεσιών ή προμηθειών από το Δημόσιο Τομέα, όπως αυτός καθορίζεται στην κείμενη νομοθεσία. Το αποδεικτικό ενημερότητας προσκομίζεται από τον υποβάλλοντα την προσφορά στην υπηρεσία που υποβάλλεται η προσφορά.

ε. Για την καταβολή των εκχωρημένων χρηματικών απαιτήσεων κατά των φορέων της περ. α. του παρόντος άρθρου. Το αποδεικτικό προσκομίζεται στους διενεργούντες την πληρωμή ή την εξόφληση του τίτλου, κατά την πληρωμή ή την εξόφληση αυτού, τόσο από τον εκχωρητή ή ενεχυράσαντα όσο και από τον εκδοχέα ή ενεχυρούχο δανειστή. Η έκδοση αποδεικτικού ενημερότητας του εκχωρητή ή ενεχυράσαντα ζητείται είτε από τον εκδοχέα είτε από τον ενεχυρούχο δανειστή. Αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις χορήγησής του λόγω οφειλών, τα προς είσπραξη χρήματα αποδίδονται στο Δημόσιο μέχρι του ύψους των βεβαιωμένων χρεών κατά το χρόνο της απόδοσης αυτών.

στ. Για κάθε άλλη πράξη, συναλλαγή ή ενέργεια για την οποία απαιτείται προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας από τις εκάστοτε εν ισχύ διατάξεις.

2. Για κάθε τίτλο πληρωμής και για κάθε πράξη, για την οποία απαιτείται η προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας εκδίδεται ένα και μόνο αποδεικτικό ενημερότητας.

Άρθρο 2

Εξαιρέσεις από την προσκόμιση

Κατ' εξαίρεση, για τη διενέργεια των πράξεων ή συναλλαγών του προηγούμενου άρθρου δεν απαιτείται η προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας:

α. Από το Ελληνικό Δημόσιο, το Δημόσιο άλλων Κρατών, τους Διεθνείς Οργανισμούς, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα Ν.Π.Δ.Δ. καθώς και τα ιδρύματα που είχαν συσταθεί με τον ν. 2039/1939 (Α455) και συνιστώνται με τις διατάξεις του Κώδικα κοινωφελών περιουσιών, σχολαζουσών περιουσιών και λοιπές διατάξεις (ν. 4182/2013, Α 185).

β. Από το σύνδικο της πτώχευσης φυσικού ή νομικού προσώπου για πράξεις ή συναλλαγές που αφορούν στην πτωχευτική περιουσία, τον εκκαθαριστή επιχείρησης για τις πράξεις της εκκαθάρισης, τον κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομιάς, όταν ενεργεί αποδεδειγμένα για πράξεις εκκαθάρισης της σχολάζουσας κληρονομιάς, καθώς και τον εκκαθαριστή κληρονομιάς για πράξεις ή συναλλαγές που αφορούν στην κληρονομιά.

γ. Από μόνιμους κατοίκους εξωτερικού, είτε αλλοδαπούς είτε ομογενείς, που έχουν γεννηθεί στο εξωτερικό και διατηρούν την ελληνική υπηκοότητα, εφόσον δεν αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα.

δ. Από τους δικαιούχους είσπραξης αμοιβών ή πάγιας αντιμισθίας γενικά από παροχή εξαρτημένης εργασίας, συντάξεων, διατροφής, εξόδων παράστασης δημοσίων λειτουργών, εξόδων νοσηλείας και κηδείας, εφόσον η πληρωμή γίνεται απευθείας στο δικαιούχο μισθωτό, συνταξιούχο ή στην οικογένειά του ή σε πρόσωπο νόμιμα εξουσιοδοτημένο.

ε. Από τους δικαιούχους ασφαλιστικών αποζημιώσεων και αποζημιώσεων από αδικοπραξία, που επιδικάζονται με δικαστική απόφαση.

στ. Για τη σύσταση εμπράγματος δικαιώματος υπέρ του Δημοσίου.

ζ. Για δικαιούχους των κατά τις κείμενες διατάξεις λοιπών ακατάσχετων χρηματικών απαιτήσεων, όπως αυτές προσδιορίζονται από την υπηρεσία που διενεργεί την εκκαθάριση.

η. Δεν απαιτείται προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας εάν πρόκειται για διανομή ή ανταλλαγή κοινών ακινήτων, σύσταση οριζόντιας ή κάθετης ιδιοκτησίας ή τροποποίηση αυτών χωρίς τίμημα, από τον οφειλέτη που θα αποκτήσει εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου αξίας τουλάχιστον ίσης ή μεγαλύτερης της αξίας του εμπράγματος δικαιώματος που είχε, όπως αυτή προσδιορίζεται για την επιβολή του φόρου μεταβίβασης ακινήτων.

Άρθρο 3

Προϋποθέσεις χορήγησης

1. Για τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας ο αιτών πρέπει σωρευτικά:

α. Να μην έχει συνολικές ληξιπρόθεσμες βασικές οφειλές άνω των τριάντα (30) ευρώ βεβαιωμένες στη Φορολογική Διοίκηση. Εφόσον υφίστανται συνολικές βασικές ληξιπρόθεσμες οφειλές άνω

του προαναφερόμενου ποσού βεβαιωμένες στη Φορολογική Διοίκηση, ο αιτών πρέπει να τις έχει τακτοποιήσει κατά νόμιμο τρόπο με αναστολή είσπραξης ή με ρύθμιση τμηματικής καταβολής και β. να έχει υποβάλει τις δηλώσεις της τελευταίας πενταετίας, ήτοι τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος και τις δηλώσεις Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, που η προθεσμία υποβολής τους έχει λήξει ένα μήνα πριν την ημερομηνία αίτησης έκδοσης του αποδεικτικού ενημερότητας. Οι ανωτέρω έλεγχοι διενεργούνται από τα πληροφοριακά συστήματα της ΑΑΔΕ. Σε περίπτωση που δεν υφίσταται υποχρέωση υποβολής, υποβάλλεται υπεύθυνα δήλωση.

Στις περιπτώσεις που, στα πλαίσια ελέγχου, διαπιστωθεί ότι δεν έχουν υποβληθεί δηλώσεις Φόρου Μισθωτών Υπηρεσιών (Φ.Μ.Υ.), Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.), Φόρου Ακίνητης Περιουσίας (Φ.Α.Π.) και Στοιχείων Ακινήτων της τελευταίας πενταετίας, καταχωρείται εντολή δέσμευσης του αποδεικτικού ενημερότητας στο πληροφοριακό σύστημα TAXIS, η οποία αίρεται μετά την υποβολή των δηλώσεων ή όταν η σχετική υποχρέωση δεν υφίσταται πλέον.

2. Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά στις ως άνω ληξιπρόθεσμες οφειλές:

α. Για τα φυσικά πρόσωπα, λαμβάνονται υπόψη οι ατομικές οφειλές καθώς και οφειλές, για τις οποίες το φυσικό πρόσωπο έχει ευθύνη για την καταβολή τους, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Για τα φυσικά πρόσωπα που διατελούν σε γάμο λαμβάνονται υπόψη οι προσωπικές οφειλές κάθε συζύγου χωριστά και για τις συζύγους, επιπρόσθετα, οι οφειλές που είναι βεβαιωμένες στο όνομα του συζύγου τους, εφόσον σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις ευθύνονται οι ίδιες για την καταβολή αυτών.

β. Για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες λαμβάνονται υπόψη οι οφειλές τους καθώς και οι οφειλές που έχουν βεβαιωθεί σε βάρος άλλων προσώπων και για τις οποίες έχουν ευθύνη για την καταβολή τους, σύμφωνα με τις ισχύουσες φορολογικές και άλλες διατάξεις.

3. Για να χορηγηθεί αποδεικτικό ενημερότητας πρέπει να μην υπάρχει εντολή δέσμευσης χορήγησης από Τελωνείο ή άλλη Αρχή ή κατά τις διατάξεις των άρθρων 14 του ν. 2523/1997 και 46 του ν. 4987/2022.

4. Αποδεικτικό ενημερότητας χορηγείται, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις των παρ. 1, περ. β; και 3 του παρόντος άρθρου, στην περίπτωση που έχει κατατεθεί εγγυητική επιστολή αναγνωρισμένης στην Ελλάδα τράπεζας ή άλλου πιστωτικού ιδρύματος, διάρκειας μέχρι έξι (6) μηνών, η οποία διασφαλίζει την καταβολή της οφειλής για την οποία χορηγήθηκε μαζί με τις λοιπές επιβαρύνσεις.

5. Στην περίπτωση της μεταβίβασης ακινήτου ή της σύστασης εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού χωρίς τίμημα, δεν χορηγείται αποδεικτικό ενημερότητας, εφόσον η είσπραξη της οφειλής δεν είναι διασφαλισμένη.

Άρθρο 4

Χορήγηση αποδεικτικού για ενημερότητα σε παρελθόντα χρόνο

Ειδικά, εφόσον το αποδεικτικό χορηγείται μόνο για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς ανάληψης εκτέλεσης δημοσίων έργων ή παροχής υπηρεσιών ή προμηθειών από το Δημόσιο Τομέα, κατόπιν αίτησης του ενδιαφερόμενου, η φορολογική διοίκηση δύναται να εκδίδει αποδεικτικό που βεβαιώνει ότι σε ορισμένο χρονικό σημείο στο παρελθόν και όχι πέραν των τριών (3) μηνών από τον χρόνο της έκδοσής του, πληρούνταν οι όροι των παρ. 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 12 του ν. 4987/2022 και της παρούσας απόφασης. Η ημερομηνία έναρξης ισχύος και η ημερομηνία λήξης ισχύος αυτού θα είναι ταυτόσημη με την ημερομηνία έκδοσής του. Το αποδεικτικό εκδίδεται εφόσον ο ενδιαφερόμενος είναι ενήμερος κατά το χρόνο έκδοσης του αποδεικτικού. Το αποδεικτικό ενημερότητας του παρόντος άρθρου έχει ως συνημμένο υπόδειγμα που τίθεται στο Παράρτημα της παρούσας το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτής.

Άρθρο 5

Χρόνος ισχύος

1. Η ισχύς του αποδεικτικού ενημερότητας ορίζεται σε δύο (2) μήνες, στην περίπτωση που δεν υφίστανται βεβαιωμένες οφειλές, ανεξαρτήτως της πράξης ή συναλλαγής για την οποία ζητείται.

2. Ο χρόνος ισχύος του αποδεικτικού ορίζεται σε ένα (1) μήνα, σε περίπτωση ύπαρξης μη ληξιπρόθεσμων οφειλών, οφειλών που τελούν σε αναστολή ή έχουν υπαχθεί σε πρόγραμμα ρύθμισης τιμηματικής καταβολής.

Άρθρο 6

Διαδικασία αίτησης - αναζήτησης - αρμόδιο όργανο

1. Το αποδεικτικό ενημερότητας χορηγείται υποχρεωτικά ψηφιακά κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου και αν αυτό δεν είναι εφικτό, τότε χορηγείται από οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ. ή Κέντρο Βεβαίωσης και Είσπραξης (ΚΕ.Β.ΕΙΣ.) ή το Κέντρο Ελέγχου Μεγάλων Επιχειρήσεων (Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ.) ή το Κέντρο Ελέγχου Φορολογουμένων Μεγάλου Πλούτου (Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π.). Σε περίπτωση που ο αιτών το αποδεικτικό δεν πληροί τις προϋποθέσεις χορήγησής του ψηφιακά, ενημερώνεται για το λόγο απόρριψης μέσω της εφαρμογής «Αποδεικτικό ενημερότητας - Οι Αιτήσεις μου» της ψηφιακής πύλης «myAADE». Εφόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας αλλά πληρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης βεβαίωσης οφειλής της παρ. 6 του άρθρου 12 του ΚΦΔ, αυτή χορηγείται ψηφιακά μέσω της ίδιας εφαρμογής κατόπιν συναίνεσης του οφειλέτη.

2. Η αίτηση για τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας περιέχει:

α. Αν υποβάλλεται από φυσικό πρόσωπο, ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο, Αριθμό Φορολογικού Μητρώου, διεύθυνση επαγγέλματος και κατοικίας, αριθμό δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου, αν πρόκειται για αλλοδαπούς,

β. αν υποβάλλεται από νομικό πρόσωπο, επωνυμία, διεύθυνση και Αριθμό Φορολογικού Μητρώου,

γ. τον σκοπό για τον οποίο ζητείται,

δ. τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου και την επωνυμία ή το ονοματεπώνυμο του φορέα στον οποίο θα κατατεθεί,

ε. εάν το αποδεικτικό ζητείται για είσπραξη χρημάτων, τα στοιχεία του τίτλου πληρωμής με τον Μοναδικό Αριθμό Καταχώρισης (ΜΑΡΚ) ή ελλείψει ΜΑΡΚ, οποιοδήποτε στοιχείο ταυτοποιεί τη συγκεκριμένη πληρωμή και το ποσό της είσπραξης για το οποίο απαιτείται αποδεικτικό ενημερότητας. Στην περίπτωση περιοδικών απαιτήσεων αναγράφονται και τα στοιχεία της περιοδικής απαίτησης που αποδεικνύουν τον περιοδικό χαρακτήρα αυτής, όπως ο αύξων αριθμός της περιοδικής απαίτησης/ σύμβασης, η ημερομηνία του εγγράφου/σύμβασης, το εισπραττόμενο ποσό και το ποσό της επόμενης περιοδικής απαίτησης,

στ. εάν το αποδεικτικό ζητείται για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού, το ακίνητο το οποίο θα μεταβιβαστεί ή επί του οποίου θα συσταθεί εμπράγματο δικαίωμα με τον αριθμό ταυτότητας ακινήτου (Α.Τ.ΑΚ.), την αντικειμενική αξία (βάσει ποσοστού κυριότητας του αιτούντος) του ακινήτου ή του εμπράγματος δικαιώματος, καθώς και το τίμημα (βάσει ποσοστού κυριότητας) και τους όρους παρακράτησης και απόδοσης του τιμήματος όπως ενδεικτικά μέσω χορήγησης δανείου, στην περίπτωση που η αιτία της μεταβίβασης ή της σύστασης εμπράγματος δικαιώματος είναι επαχθής. Στις περιπτώσεις που δεν προβλέπεται για τον αιτούντα το αποδεικτικό υποχρέωση υποβολής δήλωσης στοιχείων ακινήτων και δεν υφίσταται ο αριθμός ταυτότητας ακινήτου (Α.Τ.ΑΚ.), αναγράφονται τα περιγραφικά στοιχεία του ακινήτου.

3. Απαλλάσσεται ο συναλλασσόμενος της υποχρέωσης προσκόμισης του εντύπου αποδεικτικού ενημερότητας, σε όσες υπηρεσίες ή φορείς έχουν πιστοποιηθεί από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης ότι υποχρεούνται να το ζητούν και να το λαμβάνουν ψηφιακά, μέσω διαδικτύου, εκτός των περιπτώσεων που αυτό δεν υποστηρίζεται.

Τα Γραφεία Εξυπηρέτησης Φορολογουμένων (Γ.Ε.Φ.) λαμβάνουν και παραδίδουν το αποδεικτικό

ενημερότητας στον αιτούντα ή σε νόμιμα εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό του, ύστερα από σχετική αίτησή του, για να το χρησιμοποιήσει για τις πράξεις και τις συναλλαγές που αυτό απαιτείται. Στις περιπτώσεις που δεν είναι δυνατή η χορήγηση του ψηφιακά, ή που απαιτείται υπογραφή του αποδεικτικού από Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. ή ΚΕ.Β.ΕΙΣ. ή του Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ. ή του Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π., δύνανται να παραλαμβάνουν και να αποστέλλουν την αίτηση του ενδιαφερόμενου σε αρμόδια Υπηρεσία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Το αποδεικτικό ή η βεβαίωση οφειλής, κατά περίπτωση, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις χορήγησής του, αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο Γ.Ε.Φ. και παραδίδονται στον ενδιαφερόμενο.

Άρθρο 7

Τύπος και περιεχόμενο του αποδεικτικού ενημερότητας

1. Το αποδεικτικό ενημερότητας αποτελεί δημόσιο έγγραφο, φέρει τον τίτλο «ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΝΗΜΕΡΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΧΡΕΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ» και περιέχει υποχρεωτικά τον τίτλο της εκδούσας υπηρεσίας και της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. του φορολογούμενου, το ονοματεπώνυμο του φυσικού ή την επωνυμία του νομικού προσώπου στο οποίο χορηγείται, τη διεύθυνση αυτών, τον αριθμό δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου του φυσικού προσώπου, τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου, την ημερομηνία έκδοσης του αποδεικτικού, τον αύξοντα αριθμό του αποδεικτικού ή τον αριθμό πρωτοκόλλου εφόσον εκδίδεται ψηφιακά, το σκοπό για τον οποίο αυτό εκδίδεται, καθώς και τη διάρκεια ισχύος του ολογράφως.

2. Στο αποδεικτικό ενημερότητας αναγράφεται και

α. η αιτία χορήγησής του, ως ακολούθως:

i) Για είσπραξη χρημάτων από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης

ii) Για είσπραξη χρημάτων από φορείς του Δημοσίου τομέα (πλην Κεντρικής Διοίκησης)

iii) Για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία

iv) Για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από άλλη αιτία πλην επαχθούς (χωρίς τίμημα)

v) Για κάθε νόμιμη χρήση (εκτός είσπραξης χρημάτων και μεταβίβασης ακινήτων).

β. Στο αποδεικτικό ενημερότητας που εκδίδεται για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού, το ακίνητο το οποίο θα μεταβιβαστεί ή επί του οποίου θα συσταθεί εμπράγματο δικαίωμα με τον αριθμό ταυτότητας ακινήτου (Α.Τ.ΑΚ.), η αντικειμενική αξία του ακινήτου ή του εμπράγματος δικαιώματος και το τίμημα, αν η αιτία της μεταβίβασης ή της σύστασης εμπράγματος δικαιώματος είναι επαχθής καθώς και η επωνυμία ή το ονοματεπώνυμο του φορέα που θα κατατεθεί.

Εάν ο αιτών το αποδεικτικό ενημερότητας δεν έχει υποχρέωση υποβολής δήλωσης στοιχείων ακινήτων και δεν υφίσταται ο αριθμός ταυτότητας ακινήτου (Α.Τ.ΑΚ.), αναγράφονται τα περιγραφικά στοιχεία του ακινήτου.

γ. Στο αποδεικτικό ενημερότητας μηνιαίας ισχύος που εκδίδεται με τον όρο της παρακράτησης για είσπραξη χρημάτων, η επωνυμία του φορέα στον οποίο θα κατατεθεί, τα στοιχεία του τίτλου πληρωμής με τον Μοναδικό Αριθμό Καταχώρισης (ΜΑΡΚ) ή ελλείψει ΜΑΡΚ οποιοδήποτε στοιχείο ταυτοποιεί τη συγκεκριμένη πληρωμή, καθώς και το ποσό της είσπραξης. Στην περίπτωση περιοδικών απαιτήσεων αναγράφονται τα στοιχεία της περιοδικής απαίτησης που αποδεικνύουν τον περιοδικό χαρακτήρα αυτής, όπως ο αύξων αριθμός της περιοδικής απαίτησης/σύμβασης, η ημερομηνία του εγγράφου/σύμβασης και το ποσό της επόμενης περιοδικής απαίτησης.

δ. Η επισήμανση «Η εγκυρότητα ελέγχεται ψηφιακά».

3. Στο αποδεικτικό ενημερότητας που εκδίδεται με όρο παρακράτησης αναγράφεται το ποσό ή ποσοστό παρακράτησης ή η επισήμανση «με παρακράτηση όλου του ποσού» και ο κατά περίπτωση κωδικός πληρωμής (Τ.Ο.Π.), σύμφωνα με τον οποίο ο υπόχρεος θα αποδώσει το ποσό της παρακράτησης στους φορείς είσπραξης για λογαριασμό της Φορολογικής Διοίκησης κατά την

κείμενη νομοθεσία.

4. Τα έντυπα του αποδεικτικού ενημερότητας στην περίπτωση μη ψηφιακής έκδοσης φέρουν ετήσια και ανά εκδούσα υπηρεσία Φορολογικής Διοίκησης αρίθμηση καθώς και τον κωδικό αριθμό της εκδούσας υπηρεσίας. Στην περίπτωση ψηφιακής έκδοσης αποδεικτικού ενημερότητας ή βεβαίωσης οφειλής, αυτά φέρουν ενιαία και συνεχή αρίθμηση.

5. Αν κατά την έκδοση του αποδεικτικού ενημερότητας γίνει κάποιο λάθος, δεν επιτρέπεται η διόρθωσή του. Σε περίπτωση μη ψηφιακής έκδοσης αποδεικτικού ενημερότητας, αυτό ακυρώνεται με πράξη του εκδότη και παραμένουν στην εκδούσα υπηρεσία, τόσο το πρωτότυπο όσο και το αντίγραφο.

6. Σε περίπτωση μη ψηφιακής έκδοσης του αποδεικτικού ενημερότητας, αυτό εκδίδεται σε δύο αντίγραφα. Το πρωτότυπο χορηγείται ή αποστέλλεται στην υπηρεσία ή στον οργανισμό πληρωμής ή στο συμβολαιογράφο, όταν πρόκειται για μεταβίβαση ακινήτου, και το αντίγραφο επισυνάπτεται στη σχετική αίτηση και αρχειοθετείται ως στέλεχος.

7. Το αποδεικτικό ενημερότητας που εκδίδεται με όρο παρακράτησης καταχωρείται σε ειδικό βιβλίο, προκειμένου να ελέγχεται η απόδοση των ποσών. Σε περίπτωση που το αποδεικτικό ενημερότητας χορηγείται ψηφιακά με τον όρο της παρακράτησης, το ειδικό βιβλίο του προηγούμενου εδαφίου παρακολουθείται από την υπηρεσία που είναι αρμόδια για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής. Εάν η επιδίωξη της είσπραξης των οφειλών του αιτούντος το αποδεικτικό εμπίπτει στην αρμοδιότητα περισσότερων της μίας υπηρεσιών, το βιβλίο παρακολουθείται από όλες τις υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την επιδίωξη της είσπραξης των κατά το μέρος αρμοδιότητάς τους οφειλών.

8. Το αποδεικτικό ενημερότητας που εκδίδεται ψηφιακά φέρει ψηφιακή αποτύπωση της υπογραφής του Διοικητή της ΑΑΔΕ ή του εξουσιοδοτούμενου από αυτόν οργάνου. Το αποδεικτικό που χορηγείται από Δ.Ο.Υ. ή ΚΕ.Β.ΕΙΣ. ή το Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ. ή το Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π. για κάθε νόμιμη χρήση (εκτός είσπραξης χρημάτων και μεταβίβασης ακινήτων), αν είναι δίμηνης ισχύος ή μηνιαίας, εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση του Διοικητή της ΑΑΔΕ από οποιοδήποτε υπάλληλο οποιασδήποτε Δ.Ο.Υ. ή ΚΕ.Β.ΕΙΣ. ή του Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ. ή του Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π., ενώ, αν είναι μηνιαίας ισχύος και χορηγείται για είσπραξη χρημάτων ή για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού, από τον Προϊστάμενο οποιασδήποτε Δ.Ο.Υ. ή ΚΕ.Β.ΕΙΣ. ή του Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ. ή του Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π.

9. Ο υπολογισμός του ποσοστού παρακράτησης, όπου προβλέπεται, επί του αποδεικτικού ενημερότητας για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία ή είσπραξη χρημάτων προκύπτει ψηφιακά. Στην περίπτωση που το αποδεικτικό ενημερότητας δεν είναι δυνατό να χορηγηθεί ψηφιακά το ποσοστό παρακράτησης καθορίζεται από τον αρμόδιο Προϊστάμενο για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής υπηρεσίας.

10. Για τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας απαιτείται έγκριση από τον αρμόδιο Προϊστάμενο για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής υπηρεσίας, στις εξής περιπτώσεις:

α) Αν το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για είσπραξη χρημάτων και υφίστανται οφειλές σε αναστολή είσπραξης για τις οποίες εξετάζεται η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 11 της απόφασης ΠΟΛ 1274/2013,

β) αν το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού χωρίς τίμημα και υφίστανται ληξιπρόθεσμες οφειλές σε αναστολή είσπραξης ή/και ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες οφειλές,

γ) αν το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία και δεν εξοφλούνται πλήρως είτε από την υποχρεωτική παρακράτηση βάσει του άρθρου 12 του Κ.Φ.Δ., είτε κατόπιν επιλογής του φορολογούμενου κατά τη διαδικασία υποβολής αίτησης, οι ληξιπρόθεσμες οφειλές σε καθεστώς αναστολής είσπραξης.

Το αποδεικτικό ενημερότητας δύναται να χορηγείται στο φορολογούμενο ψηφιακά μέσω της εφαρμογής «Έκδοση Αποδεικτικού Ενημερότητας» της ψηφιακής πύλης «myAADE», στην οποία ο φορολογούμενος έχει πρόσβαση με τους προσωπικούς του κωδικούς ή μέσω πιστοποιημένου φορέα.

Το αποδεικτικό, όπως αυτό χορηγείται μέσω της ως άνω εφαρμογής, επέχει θέση πρωτοτύπου.

11. Ο αρμόδιος Προϊστάμενος για τη χορήγηση του αποδεικτικού υπηρεσίας, υποχρεούται να ελέγχει τουλάχιστον δειγματοληπτικά τα εκδοθέντα από την υπηρεσία του αποδεικτικά, σε ό, τι αφορά τη νομιμότητα της χορήγησής τους.

Ο Προϊστάμενος του Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ. ή του Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π. καθώς και ο Προϊστάμενος Φορολογικής Περιφέρειας υποχρεούνται να εκδίδουν εντολές δειγματοληπτικού ελέγχου γνησιότητας των αποδεικτικών ενημερότητας που χορηγούνται από τις ανωτέρω υπηρεσίες ή τις Δ.Ο.Υ. ή ΚΕ.Β.ΕΙΣ. που ανήκουν στην εποπτεία τους, αντίστοιχα, και οι οποίες προσκομίζονται στις διάφορες υπηρεσίες, προκειμένου να διασταυρωθούν τα σχετικά στοιχεία με αυτά των αρμόδιων υπηρεσιών καθώς και η έγκαιρη απόδοση των παρακρατούμενων ποσών.

12. Δεν επιτρέπεται θεώρηση φωτοαντιγράφων ή αντιγράφων του αποδεικτικού ενημερότητας.

Άρθρο 8

Ποσοστό παρακράτησης επί αποδεικτικού ενημερότητας

1. Όταν εκδίδεται αποδεικτικό ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων ή μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία και ο φορολογούμενος έχει οφειλές που έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση, πέραν της προϋπόθεσης ενημερότητας του οφειλέτη σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής, τίθεται υποχρεωτικά και όρος παρακράτησης μέρους της εισπραττόμενης απαίτησης, ο οποίος αναγράφεται επί του αποδεικτικού. Όρος παρακράτησης τίθεται και σε περίπτωση ύπαρξης ληξιπρόθεσμων οφειλών σε αναστολή είσπραξης αν το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία, κατά τα οριζόμενα στην υποπερ. ii της περ. β της παρ. 2 του παρόντος άρθρου. Όρος παρακράτησης δεν τίθεται, εάν το αποδεικτικό χορηγείται λόγω προσκόμισης εγγυητικής πιστολής, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 3 της παρούσας.

2. Ο υπολογισμός του ποσοστού της παρακράτησης προκύπτει ψηφιακά ή από τον αρμόδιο Προϊστάμενο για την επιδίωξη της είσπραξης των οφειλών υπηρεσίας, ως εξής:

α. Όταν εκδίδεται αποδεικτικό ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων και ο φορολογούμενος έχει ληξιπρόθεσμες οφειλές που έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση:

i. Δέκα τοις εκατό (10%) επί του εισπραττόμενου ποσού όταν η αιτία χορήγησης του αποδεικτικού είναι η είσπραξη χρημάτων και έχει καταβληθεί μέσω της ρύθμισης συνολικό ποσό μεγαλύτερο του εβδομήντα τοις εκατό (70%) της ρυθμισμένης οφειλής,

ii. τριάντα τοις εκατό (30%) επί του εισπραττόμενου ποσού όταν η αιτία χορήγησης του αποδεικτικού είναι η είσπραξη χρημάτων και έχει καταβληθεί μέσω της ρύθμισης συνολικό ποσό άνω του πενήντα τοις εκατό (50%) έως και εβδομήντα τοις εκατό (70%) της ρυθμισμένης οφειλής,

iii. πενήντα τοις εκατό (50%) επί του εισπραττόμενου ποσού όταν η αιτία χορήγησης του αποδεικτικού είναι η είσπραξη χρημάτων και έχει καταβληθεί μέσω της ρύθμισης συνολικό ποσό άνω του τριάντα τοις εκατό (30%) έως και πενήντα τοις εκατό (50%) της ρυθμισμένης οφειλής,

iv. εβδομήντα τοις εκατό (70%) επί του εισπραττόμενου ποσού όταν η αιτία χορήγησης του αποδεικτικού είναι η είσπραξη χρημάτων και έχει καταβληθεί μέσω της ρύθμισης συνολικό ποσό έως και τριάντα τοις εκατό (30%) της ρυθμισμένης οφειλής.

Η έκδοση του αποδεικτικού ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων και η διενέργεια των ανωτέρω παρακρατήσεων δύναται να διενεργείται ψηφιακά μέσω των πληροφοριακών συστημάτων της Γενικής Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ).

Μέχρι την έναρξη της ψηφιακής έκδοσης του αποδεικτικού ενημερότητας, το αρμόδιο όργανο δύναται, κατόπιν ειδικής αιτιολογίας, να αυξήσει έως και είκοσι (20) ποσοστιαίες μονάδες τα ανωτέρω ποσοστά παρακράτησης αξιολογώντας τη συνολική φορολογική εικόνα του οφειλέτη για τη διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου. Ειδικότερα, λαμβάνονται ιδίως υπόψη η συμπεριφορά του αιτούντος το αποδεικτικό ως προς την τήρηση των φορολογικών του υποχρεώσεων, το ύψος της ρυθμισμένης ληξιπρόθεσμης οφειλής και η εν γένει συμπεριφορά και συνέπειά του σε ρυθμίσεις τμηματικής καταβολής οφειλών του.

Από την έναρξη της ψηφιακής έκδοσης του αποδεικτικού ενημερότητας και εξής, οι ανωτέρω συντελεστές παρακράτησης προσαυξάνονται ως ακολούθως:

αα. Κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες, εάν ο αιτούμενος την έκδοση ενημερότητας είναι φυσικό πρόσωπο και ο λόγος του ύψους του υπολοίπου της οφειλής που δύναται να παρακρατηθεί, σε σχέση με το ποσό του μέσου ετήσιου πραγματικού δηλωθέντος εισοδήματός του της τελευταίας τριετίας, το οποίο μπορεί να διατεθεί για την αποπληρωμή της οφειλής του, είναι μεγαλύτερος του δύο (2) ή το μέσο ετήσιο πραγματικό δηλωθέν εισόδημα της τελευταίας τριετίας, το οποίο μπορεί να διατεθεί για την αποπληρωμή της οφειλής του, είναι αρνητικό. Πρόκειται για το αποτέλεσμα του κλάσματος με αριθμητή το ποσό της οφειλής και παρονομαστή το υπόλοιπο του εισοδήματος προς διάθεση, όπως αυτό προκύπτει μετά την αφαίρεση της μέσης ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης [Πίνακας 5.1 του εντύπου της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος Φ.Π. (Ε1)].

αβ. κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες, εάν ο αιτούμενος την έκδοση ενημερότητας είναι νομικό πρόσωπο/νομική οντότητα που τηρεί απλογραφικό λογιστικό σύστημα ή νομικό πρόσωπο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και ο λόγος του ύψους του υπολοίπου της οφειλής που δύναται να παρακρατηθεί, σε σχέση με το μέσο όρο του ετήσιου καθαρού φορολογητέου εισοδήματός του της τελευταίας τριετίας (κωδ 001 «Φορολογητέα Κέρδη» ή 003 «Ζημία» του εντύπου Ν - «ΔΗΛΩΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ»), είναι μεγαλύτερος του δύο (2) ή ο μέσος όρος του ετήσιου καθαρού φορολογητέου εισοδήματος της τελευταίας τριετίας είναι αρνητικός.

αγ. κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες εάν ο αιτούμενος την έκδοση ενημερότητας είναι νομικό πρόσωπο/ νομική οντότητα που τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα και ο λόγος του ύψους του υπολοίπου της οφειλής που δύναται να παρακρατηθεί προς το μέσο όρο EBITDA Warnings before Interest, Taxes, Depreciation, and Amortization) των τελευταίων τριών ετών είναι μεγαλύτερος του δύο (2) ή ο μέσος όρος του EBITDA των τελευταίων τριών ετών είναι αρνητικός.

αδ. Κατά δεκαπέντε (15) ποσοστιαίες μονάδες, εάν ο αιτούμενος την έκδοση ενημερότητας, τα δύο τελευταία έτη πριν από την υποβολή της αίτησης υποβάλλει μηδενικές δηλώσεις εισοδήματος και ΦΠΑ.

Σε περίπτωση που ο αιτούμενος την έκδοση ενημερότητας εμπίπτει σε παραπάνω από μία από τις ανωτέρω κατηγορίες προσαύξησης, λαμβάνεται υπόψη το μεγαλύτερο ποσοστό προσαύξησης εξ αυτών.

Τα συνολικά ως άνω ποσοστά παρακράτησης πρέπει να αντιστοιχούν στην κάλυψη τουλάχιστον δύο (2) δόσεων της τηρούμενης ρύθμισης/ρυθμίσεων που έπονται της ημερομηνίας κατάθεσης του αιτήματος χορήγησης του αποδεικτικού εφόσον οι εναπομένουσες δόσεις είναι έως και δώδεκα (12). Εάν οι εναπομένουσες δόσεις της τηρούμενης ρύθμισης/ρυθμίσεων είναι περισσότερες από δώδεκα (12) το ποσοστό παρακράτησης πρέπει να αντιστοιχεί στην κάλυψη τουλάχιστον τεσσάρων (4) δόσεων της τηρούμενης ρύθμισης/ρυθμίσεων που έπονται της ημερομηνίας κατάθεσης του αιτήματος χορήγησης του αποδεικτικού.

ν. Κατ'εξαίρεση, στις περιπτώσεις ύπαρξης στοιχείων για περιοδικές απαιτήσεις για την

είσπραξη των οποίων είναι υποχρεωτική η προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας, το ποσοστό παρακράτησης ορίζεται στο δέκα τοις εκατό (10%) επί του εισπραττόμενου ποσού για συνολική εναπομένουσα ρυθμισμένη οφειλή έως είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ. Εάν η συνολική εναπομένουσα ρυθμισμένη οφειλή είναι άνω των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, το ποσοστό παρακράτησης πρέπει να αντιστοιχεί στην κάλυψη μίας (1) δόσης της τηρούμενης ρύθμισης/ρυθμίσεων που έπονται της ημερομηνίας κατάθεσης του αιτήματος χορήγησης του αποδεικτικού ενημερότητας και να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον δέκα τοις εκατό (10%) του εισπραττόμενου ποσού, αλλά να μην υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) αυτού.

Από την έναρξη της ψηφιακής έκδοσης του αποδεικτικού ενημερότητας και εξής, οι διατάξεις της παρούσας υποπερ. ν εφαρμόζονται μόνο για την είσπραξη απαιτήσεων, όταν η πληρωμή ή η εξόφληση των τίτλων πληρωμής γίνεται περιοδικά από τον ίδιο φορέα. Τα στοιχεία του φορέα, τα στοιχεία που αποδεικνύουν τον περιοδικό χαρακτήρα της απαίτησης, όπως ιδίως τα στοιχεία της σύμβασης από την οποία απορρέει η περιοδική απαίτηση, και το εισπραττόμενο ποσό αναγράφονται στην αίτηση. Τα στοιχεία του προηγούμενου εδαφίου αναγράφονται και επί του αποδεικτικού ενημερότητας καθώς και ότι ο περιοδικός χαρακτήρας της απαίτησης ελέγχεται από το φορέα που διενεργεί την πληρωμή ή την εξόφληση του τίτλου.

β. Όταν εκδίδεται αποδεικτικό ενημερότητας για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία:

i. εβδομήντα (70%) τοις εκατό επί του τιμήματος, όταν αιτία χορήγησης είναι η μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία, εφόσον το τίμημα δεν υπολείπεται της αντικειμενικής αξίας και έως το ύψος των ληξιπρόθεσμων ρυθμισμένων οφειλών στη Φορολογική Διοίκηση, μη συμπεριλαμβανομένων των ληξιπρόθεσμων οφειλών σε αναστολή είσπραξης που έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής.

ii. σε περίπτωση ύπαρξης συνολικών βεβαιωμένων ληξιπρόθεσμων οφειλών ύψους βασικής οφειλής άνω των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ που τελούν σε αναστολή είσπραξης, ανεξαρτήτως εάν έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής, ορίζεται ποσοστό παρακράτησης πενήντα τοις εκατό (50%) επί του τιμήματος, εφόσον αυτό δεν υπολείπεται της αντικειμενικής αξίας και έως το ύψος των συνολικών βεβαιωμένων ληξιπρόθεσμων οφειλών που τελούν σε καθεστώς αναστολής είσπραξης.

Αν υφίστανται οφειλές του αιτούντος το αποδεικτικό ενημερότητας για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία που εμπίπτουν και στις δύο υποπερ. i) και ii) της περ. β της παρούσας παραγράφου, εφαρμόζονται σωρευτικά οι κανόνες παρακράτησης επί του τιμήματος που ισχύουν για κάθε υποπερίπτωση και μέχρι το εβδομήντα (70%) τοις εκατό του τιμήματος.

3. Όταν αιτία χορήγησης του αποδεικτικού ενημερότητας είναι η μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία και το τίμημα υπολείπεται της αντικειμενικής αξίας και το ποσό της παρακράτησης, υπολογιζόμενο επί του τιμήματος, είναι μικρότερο του συνόλου των ληξιπρόθεσμων οφειλών που ορίζεται να παρακρατηθούν σύμφωνα με την περ. β της παρ. 2, εκδίδεται αποδεικτικό ενημερότητας με υπολογισμό του ποσού της παρακράτησης επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου και υπό την προϋπόθεση ότι το ποσό της παρακράτησης που προκύπτει από τον υπολογισμό αυτό δεν υπερβαίνει το τίμημα.

4. Το συνολικό ποσό της παρακράτησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το σύνολο των ληξιπρόθεσμων οφειλών του φορολογούμενου, για τις οποίες εκδίδεται το αποδεικτικό ενημερότητας εκτός εάν ο φορολογούμενος αιτηθεί να γίνει παρακράτηση όλου του ποσού της είσπραξης ή του τιμήματος και μέχρι του ύψους των συνολικών βεβαιωμένων οφειλών του. Οι βεβαιωμένες ληξιπρόθεσμες οφειλές οι οποίες βρίσκονται σε αναστολή είσπραξης δύναται να παρακρατηθούν, μόνο εάν ζητηθεί από τον οφειλέτη, πλην της υποχρεωτικής παρακράτησης της υποπερ. ii της

περ. β της παρ. 2 και της υποχρεωτικής παρακράτησης της περ. α της παρ. 2. που αφορά ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες οφειλές σε αναστολή είσπραξης. Στην περίπτωση που το αποδεικτικό ενημερότητας χορηγείται για είσπραξη χρημάτων και παρακρατείται το σύνολο του ποσού της είσπραξης και μέχρι του ύψους των συνολικών βεβαιωμένων οφειλών δεν απαιτείται η έγκριση από τον αρμόδιο Προϊστάμενο της περ. α της παρ. 10 του άρθρου 7.

5. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η χορήγηση του αποδεικτικού ενημερότητας ψηφιακά ή απαιτείται έγκριση αυτού από αρμόδιο Προϊστάμενο και υφίστανται οφειλές βεβαιωμένες σε περισσότερες από μία υπηρεσίες, εκδίδεται ένα αποδεικτικό ενημερότητας για όλες συνολικά τις οφειλές από την υπηρεσία στην οποία έχει κατατεθεί η αίτηση, εφόσον συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις χορήγησης, κατόπιν συνεννόησης μεταξύ των αρμόδιων για την επιδίωξη της είσπραξης υπηρεσιών.

Άρθρο 9

Απόδοση παρακρατούμενων ποσών

1. Το ποσό της παρακράτησης πρέπει να αποδίδεται στο Δημόσιο από την Υπηρεσία ή το φορέα που παραλαμβάνει το αποδεικτικό ενημερότητας το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών από την πληρωμή του τίτλου.

2. Όταν εκδίδεται αποδεικτικό ενημερότητας για μεταβίβαση ακινήτου με τον όρο της παρακράτησης, το παρακρατούμενο ποσό θα πρέπει να αποδοθεί στο Δημόσιο από το συμβολαιογράφο εντός τριών (3) ημερών από την κατάρτιση του συμβολαίου. Ειδικά, α) στην περίπτωση κατά την οποία ο αγοραστής είναι αρχή του Δημοσίου Τομέα ή το τίμημα προβλέπεται να καταβληθεί με χορήγηση δανείου από αναγνωρισμένη στην Ελλάδα τράπεζα ή άλλο πιστωτικό ίδρυμα, τότε ο όρος αυτός αναγράφεται υποχρεωτικά στο συμβόλαιο μεταβίβασης, και η Αρχή ή το Πιστωτικό Ίδρυμα υποχρεούται να αποδώσει το παρακρατούμενο ποσό μέσα σε τρεις ημέρες από την πρώτη εκταμίευση του ποσού και όχι αργότερα από δύο μήνες από την ημερομηνία σύνταξης του συμβολαίου, β) στην περίπτωση τμηματικής εξόφλησης του τιμήματος αναγράφεται στο συμβόλαιο ο όρος εκχώρησης του συνόλου του τιμήματος και έως το ύψος του παρακρατούμενου ποσού στο Δημόσιο καθώς και η παρακράτηση της κυριότητας του ακινήτου στον πωλητή μέχρι τη συνολική απόδοση του παρακρατούμενου ποσού στο Δημόσιο. Το ποσό της παρακράτησης αποδίδεται στο Δημόσιο από το Συμβολαιογράφο εντός τριών ημερών από την ημερομηνία καταβολής της εκάστοτε δόσης, το δε σύνολο του παρακρατούμενου ποσού όχι πέραν του έτους από την κατάρτιση του συμβολαίου.

Γενικώς, εάν για οιονδήποτε λόγο δεν εκπληρωθούν οι όροι παρακράτησης και απόδοσης του παρόντος άρθρου, και οι οποίοι έχουν αναγραφεί επί του αποδεικτικού, θεωρείται ότι το συμβόλαιο μεταβίβασης καταρτίστηκε χωρίς την προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας. Ο τελευταίος αυτός όρος αναγράφεται υποχρεωτικά στο συμβόλαιο μεταβίβασης.

3. Το παρακρατούμενο ποσό λαμβάνεται υπόψη για την κάλυψη δόσης ή δόσεων της τηρούμενης ρύθμισης, με τα τυχόν ευεργετήματα της πρόωρης εξόφλησης αυτής, εφόσον δεν πιστώνεται σε άλλες οφειλές σύμφωνα με το άρθρο 44 του ν. 4987/2022.

Άρθρο 10

Πρόσωπα τα οποία δύνανται να ζητούν και να λαμβάνουν το αποδεικτικό ενημερότητας

Οι Φορείς, οι Υπηρεσίες ή τα πρόσωπα, που δύνανται να ζητήσουν πιστοποίηση για να λαμβάνουν ηλεκτρονικά, μέσω διαδικτύου, το αποδεικτικό ενημερότητας των συναλλασσομένων με αυτούς, είναι αυτοί που ορίζονται στο άρθρο 1 της παρούσας καθώς και όσοι διενεργούν πράξεις, στις οποίες είναι υποχρεωτική η προσκόμιση Αποδεικτικού Ενημερότητας, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρούσας, τα αναφερόμενα στην Α.Υ.Ο. ΠΟΛ.1123/2012 (Β 1665). Οι φορείς στους οποίους προσκομίζεται το αποδεικτικό ενημερότητας υποχρεούνται να ελέγξουν την εγκυρότητα αυτού.

Άρθρο 11**Ισχύς και τύπος ψηφιακού αποδεικτικού ενημερότητας**

1. Για την εφαρμογή της περ. α της παρ. 2 του άρθρου 8 της παρούσας, η έναρξη της ψηφιακής έκδοσης του αποδεικτικού ενημερότητας αρχίζει από τις 23.10.2023.

2. Το αποδεικτικό ενημερότητας το οποίο χορηγείται ψηφιακά έχει ως τα συνημμένα υποδείγματα, που τίθενται στο Παράρτημα της παρούσας το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτής.

3. Τα αποδεικτικά ενημερότητας που εκδόθηκαν ή θα εκδοθούν μέχρι την έναρξη ισχύος της παρούσας ισχύουν μέχρι την ημερομηνία που αναγράφεται σε αυτά.

4. Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας παύουν να ισχύουν τα άρθρα 1 έως 9 της απόφασης ΠΟΛ.1274/2013.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 6129 Β'/23.10.2023)

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ. & ΑΑΔΕ Α. 1181/15.11.2023.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1162/2023 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Αποδεικτικό Ενημερότητας άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ΚΦΔ, ν. 4987/2022, Α' 206)» (Β' 6129).

Έχοντας υπόψη:

1. α) Τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α'206), εφεξής Κ.Φ.Δ. και ιδίως τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 12.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1**Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1162/2023 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων**

Η υπό στοιχεία Α.1162/2023 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Αποδεικτικό Ενημερότητας άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ΚΦΔ, ν. 4987/2022, Α' 206)» (Β' 6129), τροποποιείται ως εξής:

1. Στο άρθρο 2, προστίθεται περίπτωση θ ως εξής:

«θ. Δεν απαιτείται προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας στις περιπτώσεις σύνταξης διορθωτικού ή επαναληπτικού συμβολαίου μεταβίβασης ακινήτου, με το οποίο διορθώνονται λάθη ή παραλείψεις που περιέχονται στην αρχική μεταβιβαστική πράξη, χωρίς ωστόσο να μεταβάλλεται κάποιο από τα ουσιώδη στοιχεία της μεταβίβασης, δηλαδή οι συμβαλλόμενοι, το αντικείμενο της μεταβίβασης, η αξία του εμπράγματος δικαιώματος, όπως αυτή προσδιορίζεται για την επιβολή του φόρου μεταβίβασης ακινήτου ή το συμφωνηθέν τίμημα».

2. Οι περ. ε και στ της παρ. 2 του άρθρου 6 αντικαθίστανται ως εξής:

«ε. εάν το αποδεικτικό ζητείται για είσπραξη χρημάτων, τα στοιχεία του τίτλου πληρωμής με τον Μοναδικό Αριθμό Καταχώρισης (ΜΑΡΚ) ή το πλήθος αυτών εάν τα στοιχεία τίτλου πληρωμής με τον ΜΑΡΚ είναι άνω των πέντε (5), ή εάν ελλείπει ο ΜΑΡΚ, οποιοδήποτε στοιχείο ταυτοποιεί τη συγκεκριμένη πληρωμή, καθώς και το ποσό της είσπραξης για το οποίο απαιτείται αποδεικτικό ενημερότητας. Στην περίπτωση περιοδικών απαιτήσεων αναγράφονται και τα στοιχεία της περιοδικής απαίτησης, που αποδεικνύουν τον περιοδικό χαρακτήρα αυτής, όπως ενδεικτικά ο αύξων αριθμός της περιοδικής απαίτησης/σύμβασης, η ημερομηνία του εγγράφου/ σύμβασης και το εισπραττόμενο ποσό.

στ. εάν το αποδεικτικό ζητείται για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία με τον όρο της παρακράτησης, τον/ τους αριθμό/ούς ταυτότητας του ακινήτου (ΑΤΑΚ), το οποίο θα μεταβιβαστεί ή επί του οποίου θα συσταθεί εμπράγματο

δικαίωμα, την αντικειμενική αξία (βάσει ποσοστού κυριότητας του αιτούντος) του ακινήτου ή του εμπράγματος δικαιώματος, καθώς και το τίμημα (βάσει ποσοστού κυριότητας) και τους όρους παρακράτησης και απόδοσης του τιμήματος όπως ενδεικτικά μέσω χορήγησης δανείου.

Εάν δεν υφίσταται ο ΑΤΑΚ είτε επειδή ο αιτών το αποδεικτικό ενημερότητας δεν έχει υποχρέωση υποβολής δήλωσης στοιχείων ακινήτων είτε επειδή το προς μεταβίβαση δικαίωμα δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 3427/2005, αναγράφονται τα περιγραφικά στοιχεία του ακινήτου. Στην περίπτωση που το αποδεικτικό ενημερότητας ζητείται σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 12 του ΚΦΔ από τον συμβολαιογράφο για τον εργολάβο κατά τη μεταβίβαση ποσοστών οικοπέδου σε τρίτο, καθώς και στην περίπτωση που το αποδεικτικό ενημερότητας ζητείται για τη σύνταξη οριστικού συμβολαίου μεταβίβασης ακινήτου σε εκτέλεση προσυμφώνου με αυτοσύμβαση, αναγράφονται τα περιγραφικά στοιχεία του ακινήτου».

3. Το άρθρο 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 7

Τύπος και περιεχόμενο του αποδεικτικού ενημερότητας

1. Το αποδεικτικό ενημερότητας αποτελεί δημόσιο έγγραφο, φέρει τον τίτλο «ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΝΗΜΕΡΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΧΡΕΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ» και περιέχει υποχρεωτικά τον τίτλο της εκδούσας υπηρεσίας και της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. του φορολογούμενου, το ονοματεπώνυμο του φυσικού ή την επωνυμία του νομικού προσώπου στο οποίο χορηγείται, τη διεύθυνση αυτών, τον αριθμό δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου του φυσικού προσώπου, τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου, την ημερομηνία έκδοσης του αποδεικτικού, τον αύξοντα αριθμό του αποδεικτικού ή τον αριθμό πρωτοκόλλου εφόσον εκδίδεται ψηφιακά, το σκοπό για τον οποίο αυτό εκδίδεται, καθώς και τη διάρκεια ισχύος του ολογράφως.

2. Στο αποδεικτικό ενημερότητας αναγράφεται και

α. η αιτία χορήγησης του, ως ακολούθως:

i) Για είσπραξη χρημάτων από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης

ii) Για είσπραξη χρημάτων από φορείς του Δημοσίου τομέα (πλην Κεντρικής Διοίκησης)

iii) Για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία με τίμημα

iv) Για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού χωρίς τίμημα

v) Για κάθε νόμιμη χρήση (εκτός είσπραξης χρημάτων και μεταβίβασης ακινήτων).

β. Στο αποδεικτικό ενημερότητας που εκδίδεται για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού, η επωνυμία ή το ονοματεπώνυμο του φορέα που θα κατατεθεί. Εάν το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία με τον όρο της παρακράτησης, αναγράφεται/ονται ο/οι ΑΤΑΚ το οποίο θα μεταβιβαστεί ή επί του οποίου θα συσταθεί εμπράγματο δικαίωμα, η αντικειμενική αξία του ακινήτου ή του εμπράγματος δικαιώματος και το τίμημα.

Εάν δεν υφίσταται ο ΑΤΑΚ είτε επειδή ο αιτών το αποδεικτικό ενημερότητας δεν έχει υποχρέωση υποβολής δήλωσης στοιχείων ακινήτων είτε επειδή το προς μεταβίβαση δικαίωμα δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 3427/2005, αναγράφονται τα περιγραφικά στοιχεία του ακινήτου. Στην περίπτωση που το αποδεικτικό ενημερότητας ζητείται σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 12 του ΚΦΔ από τον συμβολαιογράφο για τον εργολάβο κατά τη μεταβίβαση ποσοστών οικοπέδου σε τρίτο, καθώς και στην περίπτωση που το αποδεικτικό ενημερότητας ζητείται για τη σύνταξη οριστικού συμβολαίου μεταβίβασης ακινήτου σε εκτέλεση προσυμφώνου με αυτοσύμβαση, αναγράφονται τα περιγραφικά στοιχεία του ακινήτου.

γ. Στο αποδεικτικό ενημερότητας μηνιαίας ισχύος που εκδίδεται με τον όρο της παρακράτησης για είσπραξη χρημάτων, η επωνυμία του φορέα στον οποίο θα κατατεθεί, τα στοιχεία του τίτλου πληρωμής με τον ΜΑΡΚ ή το πλήθος αυτών εάν τα στοιχεία τίτλου πληρωμής με τον

ΜΑΡΚ είναι άνω των πέντε (5), ή εάν ελλείπει ο ΜΑΡΚ, οποιοδήποτε στοιχείο ταυτοποιεί τη συγκεκριμένη πληρωμή, καθώς και το ποσό της είσπραξης. Στην περίπτωση περιοδικών απαιτήσεων αναγράφονται τα στοιχεία της περιοδικής απαίτησης που αποδεικνύουν τον περιοδικό χαρακτήρα αυτής, όπως ο αύξων αριθμός της περιοδικής απαίτησης/σύμβασης και η ημερομηνία του εγγράφου/σύμβασης.

δ. Η επισήμανση «Η εγκυρότητα ελέγχεται ψηφιακά».

3. Στο αποδεικτικό ενημερότητας που εκδίδεται με όρο παρακράτησης αναγράφεται το ποσό ή ποσοστό παρακράτησης ή η επισήμανση «με παρακράτηση όλου του ποσού» και ο κατά περίπτωση κωδικός πληρωμής (Ταυτότητας Οφειλής Παρακράτησης-Τ.Ο.Π.), σύμφωνα με τον οποίο ο υπόχρεος θα αποδώσει το ποσό της παρακράτησης στους φορείς είσπραξης για λογαριασμό της Φορολογικής Διοίκησης κατά την κείμενη νομοθεσία.

4. Τα έντυπα του αποδεικτικού ενημερότητας στην περίπτωση μη ψηφιακής έκδοσης φέρουν ετήσια και ανά εκδούσα υπηρεσία Φορολογικής Διοίκησης αρίθμηση καθώς και τον κωδικό αριθμό της εκδούσας υπηρεσίας. Στην περίπτωση ψηφιακής έκδοσης αποδεικτικού ενημερότητας ή βεβαίωσης οφειλής, αυτά φέρουν ενιαία και συνεχή αρίθμηση.

5. Αν κατά την έκδοση του αποδεικτικού ενημερότητας γίνει κάποιο λάθος, δεν επιτρέπεται η διόρθωσή του. Σε περίπτωση μη ψηφιακής έκδοσης αποδεικτικού ενημερότητας, αυτό ακυρώνεται με πράξη του εκδότη και παραμένουν στην εκδούσα υπηρεσία, τόσο το πρωτότυπο όσο και το αντίγραφο.

6. Σε περίπτωση μη ψηφιακής έκδοσης του αποδεικτικού ενημερότητας, αυτό εκδίδεται σε δύο αντίγραφα. Το πρωτότυπο χορηγείται ή αποστέλλεται στην υπηρεσία ή στον οργανισμό πληρωμής ή στο συμβολαιογράφο, όταν πρόκειται για μεταβίβαση ακινήτου, και το αντίγραφο επισυνάπτεται στη σχετική αίτηση και αρχειοθετείται ως στέλεχος.

7. Το αποδεικτικό ενημερότητας που εκδίδεται με όρο παρακράτησης καταχωρείται σε ειδικό βιβλίο, προκειμένου να ελέγχεται η απόδοση των ποσών. Σε περίπτωση που το αποδεικτικό ενημερότητας χορηγείται ψηφιακά με τον όρο της παρακράτησης, το ειδικό βιβλίο του προηγούμενου εδαφίου παρακολουθείται από την υπηρεσία που αρμοδίως επιδιώκει την είσπραξη της οφειλής για την αντίστοιχη αρμόδια υπηρεσία φορολογίας εισοδήματος του αιτούντος το αποδεικτικό.

8. Το αποδεικτικό ενημερότητας που εκδίδεται ψηφιακά φέρει την ψηφιακή σφραγίδα της ΑΑΔΕ. Το αποδεικτικό ενημερότητας που χορηγείται από Δ.Ο.Υ. ή ΚΕ.Β.ΕΙΣ. ή το Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ. ή το Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π., για κάθε νόμιμη χρήση (εκτός είσπραξης χρημάτων και μεταβίβασης ακινήτων), ή αν είναι δίμηνης ισχύος και χορηγείται για είσπραξη χρημάτων ή για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπραγμάτου δικαιώματος επ' αυτού, εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση του Διοικητή της ΑΑΔΕ από οποιοδήποτε υπάλληλο οποιασδήποτε Δ.Ο.Υ. ή ΚΕ.Β.ΕΙΣ. ή του Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ. ή του Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π., ενώ, αν είναι μηνιαίας ισχύος και χορηγείται για είσπραξη χρημάτων ή για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπραγμάτου δικαιώματος επ' αυτού, εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση του Διοικητή της ΑΑΔΕ από τον Προϊστάμενο οποιασδήποτε Δ.Ο.Υ. ή ΚΕ.Β.ΕΙΣ. ή του Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ. ή του Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π.

9. Ο υπολογισμός του ποσοστού παρακράτησης, όπου προβλέπεται, επί του αποδεικτικού ενημερότητας για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπραγμάτου δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία ή είσπραξη χρημάτων προκύπτει ψηφιακά. Στην περίπτωση που το αποδεικτικό ενημερότητας δεν είναι δυνατό να χορηγηθεί ψηφιακά το ποσοστό παρακράτησης καθορίζεται από τον αρμόδιο Προϊστάμενο για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής υπηρεσίας.

10. Για τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας απαιτείται έγκριση από τον αρμόδιο Προϊστάμενο για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής υπηρεσίας, στις εξής περιπτώσεις:

α) Αν το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για είσπραξη χρημάτων και υφίστανται οφειλές σε αναστολή είσπραξης για τις οποίες εξετάζεται η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 11 της

υπό στοιχεία ΠΟΛ.1274/2013 απόφασης,

β) αν το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματου δικαιώματος επ' αυτού χωρίς τίμημα και υφίστανται ληξιπρόθεσμες οφειλές σε αναστολή είσπραξης ή/και ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες οφειλές,

γ) αν το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματου δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία με τίμημα και δεν εξοφλούνται πλήρως είτε από την υποχρεωτική παρακράτηση βάσει του άρθρου 12 του Κ.Φ.Δ., είτε κατόπιν επιλογής του φορολογούμενου κατά τη διαδικασία υποβολής αίτησης, οι ληξιπρόθεσμες οφειλές σε καθεστώς αναστολής είσπραξης.

Το αποδεικτικό ενημερότητας δύναται να χορηγείται στο φορολογούμενο ψηφιακά μέσω της εφαρμογής «Έκδοση Αποδεικτικού Ενημερότητας» της ψηφιακής πύλης «myAADE», στην οποία ο φορολογούμενος έχει πρόσβαση με τους προσωπικούς του κωδικούς ή μέσω πιστοποιημένου φορέα.

Το αποδεικτικό, όπως αυτό χορηγείται μέσω της ως άνω εφαρμογής, επέχει θέση πρωτοτύπου.

11. Ο αρμόδιος Προϊστάμενος για τη χορήγηση του αποδεικτικού υπηρεσίας, υποχρεούται να ελέγχει τουλάχιστον δειγματοληπτικά τα εκδοθέντα από την υπηρεσία του αποδεικτικά, σε ό, τι αφορά τη νομιμότητα της χορήγησής τους.

Ο Προϊστάμενος του Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ. ή του Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π. καθώς και ο Προϊστάμενος Φορολογικής Περιφέρειας υποχρεούνται να εκδίδουν εντολές δειγματοληπτικού ελέγχου γνησιότητας των αποδεικτικών ενημερότητας που χορηγούνται από τις ανωτέρω υπηρεσίες ή τις Δ.Ο.Υ. ή ΚΕ.Β.ΕΙΣ. που ανήκουν στην εποπτεία τους, αντίστοιχα, και οι οποίες προσκομίζονται στις διάφορες υπηρεσίες, προκειμένου να διασταυρωθούν τα σχετικά στοιχεία με αυτά των αρμόδιων υπηρεσιών καθώς και η έγκαιρη απόδοση των παρακρατούμενων ποσών.

12. Δεν επιτρέπεται θεώρηση φωτοαντιγράφων ή αντιγράφων του αποδεικτικού ενημερότητας».

Άρθρο 2 Έναρξη ισχύος

1. Τα υποδείγματα των ψηφιακά εκδιδόμενων αποδεικτικών ενημερότητας του Παραρτήματος της υπό στοιχεία Α.1162/2023 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του Διοικητή της ΑΑΔΕ ισχύουν και συμπληρώνονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση αυτή.

2. Η απόφαση αυτή ισχύει από την δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ Β' 6520/15.11.2023)

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ. & ΑΑΔΕ Α. 1047/29.3.2024.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1162/19.10.2023 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Αποδεικτικό Ενημερότητας άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ΚΦΔ, ν. 4987/2022, Α' 206)» (Β' 6129).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α'206), εφεξής Κ.Φ.Δ., και ιδίως του άρθρου 4 και του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 12 αυτού.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο Μόνο

Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1162/19.10.2023 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων

Εσόδων

1. Στο άρθρο 7 της υπό στοιχεία Α.1162/19.10.2023 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Αποδεικτικό Ενημερότητας άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ΚΦΔ, ν. 4987/2022, Α' 206)» (Β' 6129) αντικαθίσταται η παρ. 8, ως εξής:

«8. Το αποδεικτικό ενημερότητας που εκδίδεται ψηφιακά φέρει την ψηφιακή σφραγίδα της ΑΑΔΕ. Το αποδεικτικό ενημερότητας που χορηγείται από Δ.Ο.Υ. ή ΚΕΒΕΙΣ ή το ΚΕΜΕΕΠ ή το ΚΕΦΟΜΕΠ εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση του Διοικητή της ΑΑΔΕ από τα όργανα που ορίζονται στην υπό στοιχεία Δ. ΟΡΓ. Α 1065199 ΕΞ 2022/20-07-2022 (Β' 3886) απόφαση.».

2. Τα υποδείγματα των ψηφιακά εκδιδόμενων αποδεικτικών ενημερότητας του Παραρτήματος της υπό στοιχεία Α.1162/19.10.2023 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, αντικαθίστανται με τα υποδείγματα του Παραρτήματος της παρούσας.

3. Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 2072 Β'/7.4.2024)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1124/29.4.2014. Επικαιροποιημένες Αποφάσεις περί αποδεικτικού ενημερότητας και βεβαίωσης οφειλής άρθρου 12 του Κ.Φ.Δ.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 113)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1118/29.7.2016.- Πιστοποιητικά που χορηγούνται για πώληση ακινήτων με παρακράτηση φόρου ή λοιπών οφειλών του φορολογουμένου.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 116)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1141/16.9.2016.- Διευκρινίσεις για τη διαδικασία χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας/βεβαίωσης οφειλής.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 118)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Δ ΕΙΣΠΡ. Α 1061063/25.04.2017.- Αναφορικά με τη διαδικασία της συμβολαιογραφικής μεταβίβασης ακινήτων και του αριθμού των απαιτούμενων δικαιολογητικών αυτής.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 152)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2205/3.11.2021.- Επικαιροποίηση του κανονιστικού πλαισίου που ρυθμίζει την έκδοση αποδεικτικού ενημερότητας και βεβαίωσης οφειλής κατ' άρθρο 12 του Κ.Φ.Δ. - Παροχή διευκρινίσεων και οδηγιών.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 183)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2089/22.12.2023.- Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ΚΦΔ, ν.4987/2022, Α' 206) και τα οριζόμενα στην Α.1162/2023 (Β' 6129) Κοινή Απόφαση του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του Διοικητή της ΑΑΔΕ και στο άρθρο 11 της ΠΟΛ 1274/2013 (Β' 3398) του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων μετά την τροποποίηση με την Α. 1163/2023 (Β' 6137) απόφαση Διοικητή ΑΑΔΕ.

Με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 12 του ΚΦΔ, όπως τροποποιούνται με τις διατάξεις

του άρθρου 14 του ν. 5036/2023 (Α'77), και των αποφάσεων α) Α.1162/2023 (Β'6129/2023) & Α.1181/2023 (Β'6520) Κοινές Αποφάσεις του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, β) Α.1163/2023 (Β'6137/2023) Απόφαση Διοικητή ΑΑΔΕ, επέρχονται τροποποιήσεις αναφορικά με τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας.

Ειδικότερα:

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α. Αποδεικτικό ενημερότητας του άρθρου 12 του ΚΦΔ.

1. Το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται υποχρεωτικά ψηφιακά και αν αυτό δεν είναι εφικτό τότε χορηγείται από οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ. ή Κέντρο Βεβαίωσης και Είσπραξης (ΚΕ.Β.ΕΙΣ.) ή το Κέντρο Ελέγχου Μεγάλων Επιχειρήσεων (Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ.) ή το Κέντρο Ελέγχου Φορολογουμένων Μεγάλου Πλούτου (Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π.).

Αν υφίσταται αδυναμία ψηφιακής έκδοσης ο αιτών το αποδεικτικό ενημερώνεται για τον λόγο απόρριψης μέσω της εφαρμογής «Αποδεικτικό ενημερότητας - Οι Αιτήσεις μου» της ψηφιακής πύλης «myAADE», προκειμένου να υποβάλλει εκ νέου αίτηση μέσω της εφαρμογής “τα Αιτήματά μου» στην αρμόδια Υπηρεσία προσκομίζοντας τα τυχόν απαραίτητα ανά περίπτωση δικαιολογητικά.

2. Σημειώνεται ότι οι δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος και δηλώσεις Φ.Π.Α. που απαιτείται να έχουν υποβληθεί είναι αυτές της τελευταίας πενταετίας που η προθεσμία υποβολής τους έχει λήξει ένα μήνα πριν από την ημερομηνία αίτησης έκδοσης του αποδεικτικού ενημερότητας. Οι εν λόγω έλεγχοι διενεργούνται από τα πληροφοριακά συστήματα της ΑΑΔΕ.

Αν δεν υφίσταται υποχρέωση υποβολής δηλώσεων, υποβάλλεται από τον αιτούντα Υπεύθυνη Δήλωση στην οποία δηλώνεται ότι: «Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν.1599/1986, δηλώνω ότι δεν είμαι υπόχρεος σε υποβολή φορολογικής δήλωσης για τα φορολογικά έτη: ....».

Αίτηση χορήγησης αποδεικτικού.

3. Στην αίτηση χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας, αναγράφονται:

α. αν υποβάλλεται από φυσικό πρόσωπο, ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο, Αριθμός Φορολογικού Μητρώου, διεύθυνση επαγγελματος και κατοικίας, αριθμός δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου, αν πρόκειται για αλλοδαπούς,

β. αν υποβάλλεται από νομικό πρόσωπο, επωνυμία, διεύθυνση και Αριθμός Φορολογικού Μητρώου,

γ. ο σκοπός για τον οποίο ζητείται,

δ. ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου και η επωνυμία ή το ονοματεπώνυμο του φορέα στον οποίο θα κατατεθεί.

Αν ο αιτών το αποδεικτικό επιθυμεί την παρακράτηση όλου του ποσού της εισπραξης ή του τιμήματος και μέχρι του ύψους των συνολικών βεβαιωμένων οφειλών του, συμπληρώνει το αντίστοιχο πεδίο επί της αίτησης.

4. Όταν η αιτία χορήγησης είναι η εισπραξη χρημάτων, αναγράφονται επιπλέον:

α) τα στοιχεία του τίτλου πληρωμής με τον Μοναδικό Αριθμό Καταχώρισης (ΜΑΡΚ) ή

β) αν λείπει ο ΜΑΡΚ, οποιοδήποτε στοιχείο ταυτοποιεί τη συγκεκριμένη πληρωμή, όπως αριθμός τιμολογίου ή άλλου παραστατικού, πράξη διατάκτη, αριθμός απόφασης, κλπ.

γ) το ποσό της εισπραξης για το οποίο απαιτείται αποδεικτικό ενημερότητας,

δ) στην περίπτωση περιοδικών απαιτήσεων για την εισπραξη των οποίων απαιτείται αποδεικτικό ενημερότητας, αναγράφονται επιπλέον τα στοιχεία της περιοδικής απαίτησης που αποδεικνύουν τον περιοδικό χαρακτήρα αυτής, όπως ενδεικτικά:

- ο αύξων αριθμός της περιοδικής απαίτησης/σύμβασης, και

- η ημερομηνία του εγγράφου/σύμβασης.

Επισημαίνεται ότι αν στα στοιχεία του τίτλου πληρωμής συμπεριλαμβάνονται έως και πέντε (5) ΜΑΡΚ, αυτά αναγράφονται στην αίτηση. Άλλως, εάν συμπεριλαμβάνονται άνω των πέντε ΜΑΡΚ, αναγράφεται το πλήθος αυτών, η συνολική αξία αυτών και οποιοδήποτε στοιχείο ταυτοποιεί την πληρωμή.

5. Τα στοιχεία της παρ. (4) αναγράφονται επί του αποδεικτικού ενημερότητας μόνο όταν αυτό εκδίδεται για είσπραξη χρημάτων με τον όρο της παρακράτησης.

6. Όταν η αιτία χορήγησης είναι η μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία με τίμημα και το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται με τον όρο της παρακράτησης, αναγράφονται επιπλέον της παρ. (3):

α) ο/οι αριθμός/οι ταυτότητας ακινήτου (Α.Τ.ΑΚ.) του ακινήτου το οποίο θα μεταβιβαστεί ή επί του οποίου θα συσταθεί εμπράγματο δικαίωμα.

β) η αντικειμενική αξία (βάσει ποσοστού κυριότητας του αιτούντος) του ακινήτου ή του εμπράγματος δικαιώματος,

γ) το τίμημα (βάσει ποσοστού κυριότητας),

δ) οι όροι παρακράτησης και απόδοσης του τιμήματος (π.χ. μέσω χορήγησης δανείου).

7. Δεν απαιτείται η αναγραφή του Α.Τ.ΑΚ. του ακινήτου όταν:

α. ο αιτών το αποδεικτικό ενημερότητας δεν έχει υποχρέωση υποβολής δήλωσης Στοιχείων Ακινήτων

β. το προς μεταβίβαση δικαίωμα δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 3427/2005,

γ. το αποδεικτικό ενημερότητας ζητείται σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 12 του ΚΦΔ για τον εργολάβο κατά τη μεταβίβαση ποσοστών οικοπέδου σε τρίτο,

δ. το αποδεικτικό ενημερότητας ζητείται για τη σύνταξη συμβολαίου μεταβίβασης ακινήτου σε εκτέλεση προσυμφώνου με αυτοσύμβαση.

Επισημαίνεται ότι για τις υποπερ. β και γ, καθώς και στην υποπερ. δ της παρ. (7) εάν ο αγοραστής ζητεί το αποδεικτικό ενημερότητας για λογαριασμό του πωλητή λόγω του δικαιώματος της αυτοσύμβασης, το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται ψηφιακά μόνο από τον συμβολαιογράφο. Εάν υφίσταται αδυναμία ψηφιακής έκδοσης για τις ανωτέρω περιπτώσεις, οι φορολογούμενοι υποβάλλουν σχετική αίτηση στις Δ.Ο.Υ., τα ΚΕ.Β.ΕΙΣ., το Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ. ή το Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π., προσκομίζοντας και τα απαραίτητα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν πχ την ύπαρξη του δικαιώματος της αυτοσύμβασης, σύμφωνα με την παρ. (1).

8. Αποδεικτικό ενημερότητας με όρο παρακράτησης.

α. Στο αποδεικτικό ενημερότητας που εκδίδεται με όρο παρακράτησης αναγράφεται το ποσό ή το ποσοστό παρακράτησης ή η επισήμανση «με παρακράτηση όλου του ποσού» και ο κατά περίπτωση κωδικός πληρωμής (Τ.Ο.Π.), με τον οποίο ο υπόχρεος θα αποδώσει το ποσό της παρακράτησης στους φορείς είσπραξης για λογαριασμό της Φορολογικής Διοίκησης κατά την κείμενη νομοθεσία.

β. Αν το αποδεικτικό ενημερότητας με τον όρο της παρακράτησης χορηγήθηκε ψηφιακά, το ειδικό βιβλίο παρακρατήσεων παρακολουθείται από την υπηρεσία που είναι αρμόδια για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής για την αντίστοιχη υπηρεσία φορολογίας εισοδήματος του αιτούντος το αποδεικτικό.

γ. Το ποσοστό παρακράτησης, όπου απαιτείται, επί του αποδεικτικού ενημερότητας, όταν η αιτία χορήγησής του είναι η μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία ή η είσπραξη χρημάτων, προκύπτει ψηφιακά, σύμφωνα με το άρθρο 8 της ΚΥΑ με Α.1162/2023. Στην περίπτωση που δεν είναι δυνατή η ψηφιακή χορήγηση του αποδεικτικού ενημερότητας με τον όρο της παρακράτησης, το ποσοστό παρακράτησης ορίζεται βάσει των

ανωτέρω διατάξεων από τον αρμόδιο Προϊστάμενο για την επιδίωξη της είσπραξης των οφειλών υπηρεσία.

Ειδικότερα:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β. Αποδεικτικό ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων με τον όρο της παρακράτησης

9. Αν η αιτία χορήγησης του αποδεικτικού ενημερότητας είναι η είσπραξη χρημάτων, τότε το ποσοστό παρακράτησης επί της είσπραξης βαίνει μειούμενο ανάλογα με το ποσοστό εξόφλησης της ρύθμισης ή των ρυθμίσεων στις οποίες έχουν υπαχθεί οι οφειλές. Τα ποσοστά παρακράτησης επί του εισπραττόμενου ποσού ορίζονται ως εξής:

α. δέκα τοις εκατό (10%) όταν έχει καταβληθεί μέσω της ρύθμισης συνολικό ποσό άνω του εβδομήντα τοις εκατό (70%) της ρυθμισμένης οφειλής,

β. τριάντα τοις εκατό (30%) όταν έχει καταβληθεί μέσω της ρύθμισης συνολικό ποσό άνω του πενήντα τοις εκατό (50%) έως και εβδομήντα τοις εκατό (70%) της ρυθμισμένης οφειλής,

γ. πενήντα τοις εκατό (50%) όταν έχει καταβληθεί μέσω της ρύθμισης συνολικό ποσό άνω του τριάντα τοις εκατό (30%) έως και πενήντα τοις εκατό (50%) της ρυθμισμένης οφειλής,

δ. εβδομήντα τοις εκατό (70%) όταν έχει καταβληθεί μέσω της ρύθμισης συνολικό ποσό έως και τριάντα τοις εκατό (30%) της ρυθμισμένης οφειλής.

10. Τα ποσοστά παρακράτησης της περ. (9) προσαυξάνονται ως ακολούθως:

α. κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες, εάν ο αιτούμενος την έκδοση ενημερότητας είναι φυσικό πρόσωπο και ο λόγος του ύψους του υπολοίπου της οφειλής που δύναται να παρακρατηθεί, σε σχέση με το ποσό του μέσου ετήσιου πραγματικού δηλωθέντος εισοδήματός του της τελευταίας τριετίας, το οποίο μπορεί να διατεθεί για την αποπληρωμή της οφειλής του, είναι μεγαλύτερος του δύο (2) ή το μέσο ετήσιο πραγματικό δηλωθέν εισόδημα της τελευταίας τριετίας, το οποίο μπορεί να διατεθεί για την αποπληρωμή της οφειλής του, είναι αρνητικό. Πρόκειται για το αποτέλεσμα του κλάσματος με αριθμητή το ποσό της οφειλής και παρονομαστή το υπόλοιπο του εισοδήματος προς διάθεση, όπως αυτό προκύπτει μετά την αφαίρεση της μέσης ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης [Πίνακας 5, 1, του εντύπου δήλωσης φορολογίας εισοδήματος ΦΠ (Ε1)].

β. κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες, εάν ο αιτούμενος την έκδοση ενημερότητας είναι νομικό πρόσωπο/νομική οντότητα που τηρεί απλογραφικό λογιστικό σύστημα ή νομικό πρόσωπο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και ο λόγος του ύψους του υπολοίπου της οφειλής που δύναται να παρακρατηθεί, σε σχέση με το μέσο όρο του ετήσιου καθαρού φορολογητέου εισοδήματός του της τελευταίας τριετίας (κωδ 001 «Φορολογητέα Κέρδη» ή 003 «Ζημία» του εντύπου Ν - «ΔΗΛΩΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ»), είναι μεγαλύτερος του δύο (2) ή ο μέσος όρος του ετήσιου καθαρού φορολογητέου εισοδήματος της τελευταίας τριετίας είναι αρνητικός.

γ. κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες, εάν ο αιτούμενος την έκδοση ενημερότητας είναι νομικό πρόσωπο/νομική οντότητα που τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα και ο λόγος του ύψους του υπολοίπου της οφειλής που δύναται να παρακρατηθεί προς τον μέσο όρο EBITDA (Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation, and Amortization) των τελευταίων τριών ετών είναι μεγαλύτερος του 2 ή ο μέσος όρος του EBITDA των τελευταίων τριών ετών είναι αρνητικός.

δ. κατά δεκαπέντε (15) ποσοστιαίες μονάδες, εάν ο αιτούμενος την έκδοση ενημερότητας τα δύο τελευταία έτη πριν από την υποβολή της αίτησης υποβάλλει μηδενικές δηλώσεις εισοδήματος και ΦΠΑ.

Στην περίπτωση που ο αιτούμενος το αποδεικτικό εμπίπτει σε παραπάνω από μια από τις παραπάνω κατηγορίες προσαύξησης, λαμβάνεται υπόψη το μεγαλύτερο ποσοστό προσαύξησης αυτών.

11. Σε κάθε περίπτωση, τα ως άνω συνολικά ποσοστά παρακράτησης πρέπει να αντιστοιχούν

στην κάλυψη τουλάχιστον δύο (2) δόσεων της τηρούμενης ρύθμισης/ρυθμίσεων που έπονται της ημερομηνίας κατάθεσης του αιτήματος χορήγησης του αποδεικτικού, εφόσον οι εναπομένουσες δόσεις είναι έως και δώδεκα (12). Εάν, ωστόσο, οι εναπομένουσες δόσεις της τηρούμενης ρύθμισης/ρυθμίσεων είναι περισσότερες των δώδεκα (12), το ποσοστό παρακράτησης πρέπει να αντιστοιχεί τουλάχιστον στην κάλυψη τεσσάρων (4) δόσεων της τηρούμενης ρύθμισης/ρυθμίσεων που έπονται της ημερομηνίας κατάθεσης του αιτήματος χορήγησης του αποδεικτικού.

12. Είσπραξη περιοδικών απαιτήσεων κατά του Δημοσίου

Κατ' εξαίρεση των ανωτέρω παρ. (9), (10) και (11), στις περιπτώσεις που υφίστανται περιοδικές απαιτήσεις κατά του Δημοσίου Τομέα για την είσπραξη των οποίων απαιτείται αποδεικτικό ενημερότητας, και με την προϋπόθεση ότι αυτές οι περιοδικές απαιτήσεις αφορούν τον ίδιο φορέα, το ποσοστό παρακράτησης ορίζεται ως ακολούθως:

α) Στο δέκα τοις εκατό (10%) επί της εισπραττόμενης απαίτησης για συνολική εναπομένουσα ρυθμισμένη οφειλή έως είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ.

β) Εάν η εναπομένουσα ρυθμισμένη οφειλή είναι άνω των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, το ποσοστό παρακράτησης πρέπει να αντιστοιχεί στην κάλυψη μίας (1) δόσης της τηρούμενης ρύθμισης/ρυθμίσεων που έπεται της ημερομηνίας κατάθεσης του αιτήματος χορήγησης του αποδεικτικού ενημερότητας και να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον δέκα τοις εκατό (10%) του εισπραττόμενου ποσού αλλά να μην υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) αυτού. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση που η μία (1) δόση της τηρούμενης ρύθμισης/ρυθμίσεων του προηγούμενου εδαφίου έχει ήδη καλυφθεί, το ποσοστό παρακράτησης περιορίζεται στο δέκα τοις εκατό (10%) του εισπραττόμενου ποσού.

Τα στοιχεία του φορέα, τα στοιχεία που αποδεικνύουν την περιοδικότητα της απαίτησης, όπως τα στοιχεία της σύμβασης, και το εισπραττόμενο ποσό αναγράφονται τόσο στην αίτηση όσο και επί του αποδεικτικού ενημερότητας. Ο περιοδικός χαρακτήρας της απαίτησης ελέγχεται από το φορέα που διενεργεί την πληρωμή ή την εξόφληση του τίτλου. Ο τελευταίος αυτός όρος αναγράφεται υποχρεωτικά και επί του αποδεικτικού ενημερότητας. Σε περίπτωση που ο περιοδικός χαρακτήρας της απαίτησης δεν επιβεβαιώνεται από τον φορέα ή εν γένει τα στοιχεία της απαίτησης, όπως έχουν αναγραφεί επί του αποδεικτικού ενημερότητας, δεν είναι ορθά, τότε ο φορέας δεν κάνει χρήση του αποδεικτικού ενημερότητας και ενημερώνει σχετικά την υπηρεσία που είναι αρμόδια για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ. Αποδεικτικό ενημερότητας για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία (με τίμημα) με τον όρο της παρακράτησης.

13. Όταν αιτία χορήγησης του αποδεικτικού είναι η μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία με τίμημα, το ποσοστό παρακράτησης επί του τιμήματος, εφόσον το τίμημα δεν υπολείπεται της αντικειμενικής αξίας, ορίζεται ως εξής: α. Όταν ο αιτών το αποδεικτικό έχει ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες οφειλές, εβδομήντα τοις εκατό (70%) επί του τιμήματος και έως το ύψος των ληξιπρόθεσμων ρυθμισμένων οφειλών. Οι βεβαιωμένες ληξιπρόθεσμες οφειλές σε καθεστώς αναστολής είσπραξης που έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση δεν προσμετρώνται κατά τον υπολογισμό των ανωτέρω.

β. Όταν ο αιτών το αποδεικτικό έχει συνολικές ληξιπρόθεσμες βασικές οφειλές άνω των 50.000 ευρώ σε καθεστώς αναστολής είσπραξης, ανεξαρτήτως εάν έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής, πενήντα τοις εκατό (50%) επί του τιμήματος και έως το ύψος των συνολικών ληξιπρόθεσμων οφειλών σε αναστολή είσπραξης συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων αυτών, ήτοι των προσαυξήσεων/τόκων και του προστίμου εκπρόθεσμης καταβολής.

14. Αν υφίστανται οφειλές του αιτούντος το αποδεικτικό ενημερότητας για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία που εμπίπτουν και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις, εφαρμόζονται σωρευτικά οι ανωτέρω κανόνες παρακράτησης επί του

τιμήματος ή επί της αντικειμενικής αξίας που ισχύουν για κάθε περίπτωση και μέχρι το εβδομήντα τοις εκατό (70%) επί του τιμήματος ή επί της αντικειμενικής αξίας αντιστοίχως. (βλ. Ενότητα Τρίτη παραδείγματα 7, 8).

15. α. Στην περίπτωση που με το ποσό της παρακράτησης υπολογισμένο επί του τιμήματος δεν εξοφλούνται πλήρως οι συνολικές ληξιπρόθεσμες οφειλές (ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες οφειλές και ληξιπρόθεσμες οφειλές σε καθεστώς αναστολής είσπραξης, οι οποίες κατά τα ανωτέρω δύνανται να παρακρατηθούν κατά περίπτωση) και το τίμημα υπολείπεται της αντικειμενικής αξίας, τότε το ποσό της παρακράτησης υπολογίζεται επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου και υπό την προϋπόθεση ότι το ποσό της παρακράτησης που προκύπτει από τον ανωτέρω υπολογισμό (επί της αντικειμενικής αξίας) δεν υπερβαίνει το τίμημα.

β. Στην περίπτωση που το ποσό της παρακράτησης, όπως προκύπτει υπολογιζόμενο επί της αντικειμενικής αξίας ως ανωτέρω, υπερβαίνει το τίμημα, δεν χορηγείται αποδεικτικό ενημερότητας αλλά εξετάζονται οι προϋποθέσεις χορήγησης βεβαίωσης οφειλής σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 12 του ΚΦΔ και τα οριζόμενα στην απόφαση ΠΟΛ.1275/2013 (Β' 3398) (βλ. Ενότητα Τρίτη παραδείγματα 6, 9).

16. Υπενθυμίζεται ότι σε κάθε περίπτωση χορήγησης αναστολής κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 200 έως 209, 227 και 228 του ν. 2717/1999, ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ., ΚΕ.Β.ΕΙΣ. κ.ο.κ. μπορεί να χορηγεί αποδεικτικό ενημερότητας για μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων ή σύσταση εμπραγμάτων δικαιωμάτων επ' αυτών, εφόσον συντρέχουν οι λοιπές προϋποθέσεις χορήγησης του αποδεικτικού ενημερότητας και η εναπομείνασα καθαρή αξία της ακίνητης περιουσίας του υπόχρεου υπερκαλύπτει το σύνολο της αμφισβητούμενης οφειλής (παρ. 2 άρθρου 29 ν. 3296/2004, Α' 253, η οποία συμπλήρωσε την παρ. 12 του άρθρου 46 ν.3220/2004). Άλλως δεν εκδίδεται αποδεικτικό ενημερότητας /βεβαίωση οφειλής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ. Λοιπά θέματα

17. Σε κάθε περίπτωση που εισπράττονται ποσά από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης, ανεξαρτήτως ύψους, πρέπει κατ' αρχήν να ελέγχεται η τυχόν εφαρμογή των διατάξεων περί συμψηφισμού (άρθρο 75 ΚΕΔΕ και Εγκύκλιος ΠΟΛ.1022/2012) και εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις αυτού, το ποσοστό παρακράτησης είναι υποχρεωτικά εκατό τοις εκατό (100%) επί της είσπραξης και μέχρι το ύψος των βεβαιωμένων προς τη Φορολογική Διοίκηση οφειλών του δικαιούχου των απαιτήσεων κατά του Δημοσίου (ληξιπροθέσμων και μη ληξιπρόθεσμων οφειλών, καθώς και οφειλών σε καθεστώς αναστολής είσπραξης), με την επιφύλαξη άλλων ειδικότερων διατάξεων που ορίζουν διαφορετικά.

18. Απαιτείται έγκριση από τον αρμόδιο Προϊστάμενο για την επιδίωξη της είσπραξης των οφειλών πηρεσίας, όταν ο αιτών το αποδεικτικό έχει:

α. ληξιπρόθεσμες οφειλές σε αναστολή είσπραξης και το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για είσπραξη χρημάτων για τις οποίες εξετάζεται η εφαρμογή της περίπτωσης γ του άρθρου 11 της Απόφασης ΠΟΛ.1274/2013 όπως ισχύει μετά την έκδοση της Απόφασης Διοικητή ΑΑΔΕ Α.1163/2023, ήτοι ληξιπρόθεσμες οφειλές σε αναστολή είσπραξης άνω των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ, οι οποίες δεν τελούν σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής.

Εάν στην ανωτέρω περίπτωση παρακρατείται το σύνολο του ποσού της είσπραξης και μέχρι του ύψους των συνολικών βεβαιωμένων οφειλών, δεν απαιτείται έγκριση από τον αρμόδιο Προϊστάμενο.

β. ληξιπρόθεσμες οφειλές σε αναστολή είσπραξης ή/και ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες οφειλές και το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού χωρίς τίμημα. Για τη χορήγηση του αποδεικτικού ενημερότητας για την ανωτέρω αιτία απαιτείται διασφάλιση της είσπραξης της ληξιπρόθεσμης οφειλής σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 3 της ΚΥΑ Α.1162/2023.

γ. ληξιπρόθεσμες οφειλές σε καθεστώς αναστολής είσπραξης οι οποίες δεν εξοφλούνται πλήρως και το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία με τίμημα. Εάν στην ανωτέρω περίπτωση ο όρος της παρακράτησης επί του αποδεικτικού ενημερότητας επαρκεί για την κάλυψη των οφειλών σε καθεστώς αναστολής είσπραξης, δεν απαιτείται έγκριση από τον αρμόδιο Προϊστάμενο.

19. Οι βεβαιωμένες ληξιπρόθεσμες οφειλές σε καθεστώς αναστολής είσπραξης δύναται να παρακρατηθούν μόνο κατόπιν αίτησης του οφειλέτη.

Κατ' εξαίρεση, παρακρατούνται υποχρεωτικά:

α. οι βεβαιωμένες ληξιπρόθεσμες οφειλές σε καθεστώς αναστολής είσπραξης ύψους βασικής οφειλής άνω των 50.000 ευρώ, όταν το αποδεικτικό ενημερότητας χορηγείται για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία. Στην περίπτωση αυτή, παρακρατείται το πενήντα τοις εκατό (50%) επί του τιμήματος ή επί της αντικειμενικής αξίας, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις παρ. (13) έως (16).

β. οι βεβαιωμένες ληξιπρόθεσμες οφειλές σε αναστολή είσπραξης οι οποίες έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής, όταν το αποδεικτικό ενημερότητας χορηγείται για είσπραξη χρημάτων. Στην περίπτωση αυτή οι ανωτέρω οφειλές παρακρατούνται όπως οι λοιπές ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες οφειλές σύμφωνα με τις παρ. (9) έως (12).

20. Κατά τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας με τον όρο της παρακράτησης, το συνολικό ποσό της παρακράτησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το σύνολο των ληξιπρόθεσμων οφειλών του φορολογούμενου, για τις οποίες εκδίδεται το αποδεικτικό ενημερότητας, συμπεριλαμβανομένων των ληξιπρόθεσμων οφειλών σε αναστολή είσπραξης, εκτός εάν ο φορολογούμενος αιτηθεί να γίνει παρακράτηση όλου του ποσού της είσπραξης ή του τιμήματος και μέχρι του ύψους των συνολικών βεβαιωμένων οφειλών του.

21. Σύμφωνα με τις περιπτώσεις ζ, η και θ του άρθρου 2 της ΚΥΑ Α.1162/2023, διευκρινίζονται τα ακόλουθα:

α. δεν απαιτείται η προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας για τους δικαιούχους των κατά τις κείμενες διατάξεις ακατάσχετων χρηματικών απαιτήσεων, όπως αυτές προσδιορίζονται από την αρμόδια υπηρεσία που διενεργεί την εκκαθάριση. (περ. ζ).

Στην περίπτωση που η εκκαθαρίζουσα και διενερούσα την πληρωμή υπηρεσία προσδιορίζει βάσει ειδικής διάταξης τις πληρωμές στις οποίες προβαίνει ως ακατάσχετες (εν μέρει ή εν όλω), δεν θα πρέπει να απαιτείται την προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας για το ακατάσχετο μέρος αυτών, με την επιφύλαξη τυχόν άλλων ειδικότερων διατάξεων που ορίζουν διαφορετικά (όπως της παρ. 3 του άρθρου 14 ν. 3614/2007 (Α' 267) και της παρ. 1 του άρθρου 32 ν. 4314/2014 (Α' 265), σύμφωνα με τις οποίες απαιτείται προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας για τις προκαταβολές και τις ενδιάμεσες πληρωμές ΕΣΠΑ, χωρίς όμως τον όρο της παρακράτησης).

β. εάν πρόκειται για διανομή ή ανταλλαγή κοινών ακινήτων, σύσταση οριζόντιας ή κάθετης ιδιοκτησίας ή τροποποίησης αυτών, χωρίς τίμημα, δεν απαιτείται η προσκόμιση του αποδεικτικού ενημερότητας για τον φορολογούμενο, του οποίου το εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου, μετά τη διενέργεια της ανωτέρω πράξης, είναι αξίας τουλάχιστον ίσης ή μεγαλύτερης σε σύγκριση με την αξία του εμπράγματος δικαιώματος που είχε πριν από την πράξη αυτή, όπως οι αξίες αυτές προσδιορίζονται κατά τον υπολογισμό του φόρου μεταβίβασης ακινήτων. (περ. η).

γ. δεν απαιτείται προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας στις περιπτώσεις σύνταξης διορθωτικού ή επαναληπτικού συμβολαίου μεταβίβασης ακινήτου, με το οποίο διορθώνονται λάθη ή παραλείψεις που περιέχονται στην αρχική μεταβιβαστική πράξη, χωρίς ωστόσο να μεταβάλλεται κάποιο από τα ουσιώδη στοιχεία της μεταβίβασης, δηλαδή οι συμβαλλόμενοι, το αντικείμενο της μεταβίβασης, η αξία του εμπράγματος δικαιώματος, όπως αυτή προσδιορίζεται για την επιβολή του φόρου μεταβίβασης ακινήτου ή το συμφωνηθέν τίμημα, καθώς τα έννομα

αποτελέσματα της μεταβίβασης του ακινήτου στον νέο ιδιοκτήτη έχουν ήδη επέλθει δυνάμει της αρχικής μεταβιβαστικής πράξης για την οποία έχει ήδη χορηγηθεί και χρησιμοποιηθεί αποδεικτικό ενημερότητας. (περ. θ).

Εάν, ωστόσο, μέσω της διόρθωσης ή επανάληψης συμβολαίου μεταβάλλεται κάποιο από τα ουσιώδη στοιχεία της μεταβίβασης, ενδέχεται να υποκρύπτεται έμμεσα μεταβίβαση εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων με τη μέθοδο της επανάληψης ή διόρθωσης συμβολαίου, οπότε στις περιπτώσεις αυτές απαιτείται η προσκόμιση του αποδεικτικού ενημερότητας από τον μεταβιβάζοντα.

22. Στις περιπτώσεις που το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται βάσει ειδικότερων διατάξεων που ορίζουν διαφορετικές προϋποθέσεις ή/ και όρους χορήγησης, όπως για παράδειγμα βάσει της παρ. 1 του άρθρου 32 ν. 4314/2014 ή της παρ. 1 του άρθρου πέμπτου του ν. 4380/2016, το αποδεικτικό ενημερότητας χορηγείται από τον αρμόδιο Προϊστάμενο για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής υπηρεσίας σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στις διατάξεις αυτές. Εφόσον οι ειδικότερες διατάξεις προβλέπουν την προσκόμιση δικαιολογητικών (π.χ. της απόφασης του διατάκτη πληρωμής), αυτά συνυποβάλλονται με την αίτηση.

23. Στην περίπτωση που το ύψος ή το είδος των οφειλών του αιτούντος το αποδεικτικό διαφοροποιείται σε σχέση με τη φορολογική εικόνα που αποτυπώνεται στο ψηφιακά εκδοθέν αποδεικτικό ενημερότητας, όπως στην περίπτωση της οφειλής από φόρο εισοδήματος από κοινή δήλωση που έχει βεβαιωθεί στον σύζυγο και αφορά τη σύζυγο ή των οφειλών αποβιωσάντων οφειλετών για τις οποίες ο αιτών το αποδεικτικό/κληρονόμος έχει ευθύνη καταβολής σύμφωνα με το ποσοστό της κληρονομικής του μερίδας, ο φορολογούμενος θα πρέπει να απευθυνθεί στον αρμόδιο Προϊστάμενο για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής υπηρεσίας προκειμένου να προσκομίσει τα στοιχεία από τα οποία προκύπτει το πραγματικό ύψος ή είδος των οφειλών του και να υποβάλει σχετικό αίτημα χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας.

24. Σε κάθε περίπτωση οι φορείς στους οποίους προσκομίζεται αποδεικτικό ενημερότητας υποχρεούνται να ελέγξουν την εγκυρότητα αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε. Ειδικά ζητήματα εφαρμογής

25. Σχετικά με την εξαίρεση της/του υπό εκκαθάριση επιχείρησης/νομικού προσώπου από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού ενημερότητας, η οποία προβλέπεται στη διάταξη της περ. β' του άρθρου 2 της ΚΥΑ («Κατ' εξαίρεση, για τη διενέργεια των πράξεων ή συναλλαγών του προηγούμενου άρθρου δεν απαιτείται η προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας: ..... β. από..... τον εκκαθαριστή επιχείρησης για τις πράξεις της εκκαθάρισης, ...») επισημαίνεται ότι ισχύουν τα οριζόμενα στην ερμηνευτική εγκύκλιο Ε. 2165/2019 του Διοικητή ΑΑΔΕ, με την οποία κοινοποιήθηκε η υπ' αριθ. ΝΣΚ 146/2019 γνωμοδότηση του Β' Τμήματος του Ν.Σ.Κ. Σύμφωνα με την ανωτέρω εγκύκλιο, η ως άνω προβλεπόμενη εξαίρεση από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού ενημερότητας εφαρμόζεται σε κάθε επιχείρηση, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή της, επομένως και για ανώνυμες και ομόρρυθμες εμπορικές εταιρείες που έχουν λυθεί και τελούν υπό εκκαθάριση, κατά τις οικείες διατάξεις του εταιρικού δικαίου, μετά τη λύση τους για οποιονδήποτε προβλεπόμενο στον νόμο λόγο, πλην της κήρυξής τους σε πτώχευση (οπότε εφαρμόζονται οι περί πτωχεύσεως διατάξεις), όπως οι εταιρείες αυτές εκπροσωπούνται νόμιμα από τους εκκαθαριστές αυτών.

26. Όσον αφορά την προβλεπόμενη στην ίδια ως άνω διάταξη εξαίρεση του συνδίκου της πτώχευσης από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού ενημερότητας («Κατ' εξαίρεση, για τη διενέργεια των πράξεων ή συναλλαγών του προηγούμενου άρθρου δεν απαιτείται η προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας: ..... β. Από το σύνδικο της πτώχευσης φυσικού ή νομικού προσώπου για πράξεις ή συναλλαγές που αφορούν στην πτωχευτική περιουσία .....»), υπενθυμίζεται ότι η ανωτέρω εξαίρεση (που προβλέπεται διαχρονικά και στις οικείες διατάξεις πτωχευτικού

δικαίου, βλ. παρ. 2 άρθρου 133 ν. 3588/2007, ΠΟΛ 1050/2010, Κεφ. VI, παρ. 7 άρθρου 170 του ν. 4738/2020, Ε. 2192/2021, Κεφ. 6.Β.ν.) δεν αποκλείει τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας στον πτωχό φορολογούμενο, δεδομένου μάλιστα ότι ο τελευταίος, ως διαχειριστής της μεταπτωχευτικής περιουσίας του, εξακολουθεί να διενεργεί συναλλαγές για τις οποίες απαιτείται η προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας. Επιπροσθέτως, ανάγκη προσκόμισης αποδεικτικού ενημερότητας από πτωχό φορολογούμενο ανέκυψε υπό το προϊσχύον δίκαιο (προ του ν. 3588/2007) κατά το στάδιο της παύσης των εργασιών της πτώχευσης, κατά το οποίο έπαυε το λειτουργήμα του συνδίκου, χωρίς όμως να επέρχεται περάτωση της πτώχευσης. Επομένως, η Φορολογική Διοίκηση υποχρεούται να χορηγήσει αποδεικτικό ενημερότητας σε πτωχό φορολογούμενο, εφόσον ο πτωχός είναι ενήμερος κατά τις περι αποδεικτικού ενημερότητας ισχύουσες διατάξεις (βλ. σχετικά την υπ' αριθ. 304/1998 γνωμοδότηση του ΝΣΚ, που έχει γίνει δεκτή από τον Υπουργό Οικονομικών, ΠΟΛ 1050/2010, Κεφ. VI).

27. α. Διευκρινίζεται, τέλος, ότι για την εφαρμογή των διατάξεων της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 8 της Κ.Υ.Α. Α.1162/2023, με τις οποίες ορίζονται τα ποσοστά παρακράτησης όταν το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για είσπραξη χρημάτων, ως «ρυθμισμένη οφειλή», επί της οποίας ανολογίζεται το ποσοστό που έχει καταβληθεί μέσω της ρύθμισης, νοείται το ποσό που πρέπει συνολικά να καταβληθεί μέσω της ρύθμισης, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί κατ' εφαρμογή των κατά περίπτωση ισχυόντων κανόνων (που προβλέπουν π.χ. απαλλαγή των οφειλών που έχουν υπαχθεί στη ρύθμιση από μέρος των προσαυξήσεων/τόκων εκπρόθεσμης καταβολής ή τυχόν και από τμήμα βασικής οφειλής, τόκους ρύθμισης κ.λπ.). Ενδεικτικά, σε περίπτωση που οι οφειλές έχουν υπαχθεί σε δικαστική ρύθμιση του ν. 3869/2010, για τον εντοπισμό της εφαρμοστέας διάταξης ως προς το ποσοστό παρακράτησης επί του εισπραττόμενου ποσού, λαμβάνεται υπ' όψιν το συνολικό ποσό των καταβολών που έχουν οριστεί με τη δικαστική απόφαση ή την προσωρινή διαταγή, σε περίπτωση που οι οφειλές έχουν υπαχθεί σε δικαστικά επικυρωμένη συμφωνία εξυγίανσης, λαμβάνεται υπ' όψιν το συνολικά καταβλητέο, σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας, ποσό κ.λπ. (βλ. και κατωτέρω περ. 28).

Ομοίως, για την εφαρμογή των διατάξεων της περ. β' (i) της παρ. 2 του άρθρου 8 της Κ.Υ.Α., ως «ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες οφειλές» (έως το ύψος των οποίων μπορεί να διενεργηθεί παρακράτηση επί του τιμήματος) νοούνται οι οφειλές που πρέπει συνολικά να καταβληθούν μέσω της ρύθμισης, όπως το ύψος αυτών έχει διαμορφωθεί κατ' εφαρμογή των κανόνων της ρύθμισης, κατά τα προαναφερθέντα.

β. Ειδικά στις περιπτώσεις ρυθμίσεων του ν. 3869/2010 (βάσει δικαστικής απόφασης ή προσωρινής διαταγής), το ανωτέρω ποσό δύναται να είναι ακόμα και μηδενικό (όταν η προσωρινή διαταγή ή η δικαστική απόφαση ορίζει καταβολές μηδενικού ύψους). Ως εκ τούτου, σε περίπτωση δικαστικού ορισμού καταβολών μηδενικού ύψους δεν δύναται να διενεργηθεί παρακράτηση επί του τιμήματος.

Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω, κατά τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας βάσει της νέας Κ.Υ.Α. Α.1162/2023, οι οφειλές που έχουν υπαχθεί σε δικαστική ρύθμιση του ν. 3869/2010 αντιμετωπίζονται χωρίς εξαίρεση ως νόμιμα τακτοποιημένες με «ρύθμιση τμηματικής καταβολής», ακόμα δηλαδή και σε περίπτωση που έχουν οριστεί καταβολές μηδενικού ύψους. Δεν εφαρμόζονται πλέον δηλαδή τα σχετικά οριζόμενα στην εγκύκλιο ΠΟΛ.1112/2018 («Χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας σε οφειλέτες του Δημοσίου για είσπραξη χρημάτων στο πλαίσιο της διαδικασίας του ν. 3869/2010, όπως ισχύει»), σύμφωνα με την οποία οφειλές για τις οποίες έχουν οριστεί καταβολές μηδενικού ύψους κατά τις διατάξεις του ν. 3869/2010 θεωρούνται ότι τελούν σε «αναστολή είσπραξης», καθώς η εγκύκλιος αυτή είχε εκδοθεί σε χρόνο που δεν προβλέπονταν περιπτώσεις υποχρεωτικής παρακράτησης των οφειλών σε αναστολή. Σε αντίθετη περίπτωση, τυχόν παρακράτηση επί του τιμήματος σύμφωνα με την περ. β' (ii) της παρ. 2 του άρθρου 8 της

Κ.Υ.Α. θα ερχόταν σε αντίθεση με τη δικαστική απόφαση ή την προσωρινή διαταγή. Επίσης, στις ανωτέρω περιπτώσεις δεν τίθεται ζήτημα εφαρμογής του άρθρου 11 της ΠΟΛ.1274/2013, καθώς οι οφειλές είναι ρυθμισμένες με δικαστική απόφαση ή προσωρινή διαταγή, παρά το μηδενικό ύψος των καταβολών.

28. Αναφορικά με την χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας κατά το χρονικό διάστημα από την κατάθεση συμφωνίας εξυγίανσης προς δικαστική επικύρωση σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4738/2020 έως την έκδοση της δικαστικής απόφασης για την επικύρωση ή μη αυτής καθώς και μετά τη δικαστική επικύρωση συμφωνίας εξυγίανσης εξακολουθούν να ισχύουν τα οριζόμενα στην εγκύκλιο Ε.2117/2021 του Διοικητή ΑΑΔΕ. Όπου στην ανωτέρω εγκύκλιο γίνεται παραπομπή στις καταργημένες διατάξεις της ΠΟΛ.1274/2013 (βλ. παρ. 5.γ.ι και 11.γ. της Ε.2117/2021) νοούνται οι αντίστοιχες διατάξεις της Κ.Υ.Α. Α.1162/2023.

Τα ανωτέρω αναφερθέντα περί παρακράτησης για οφειλές που έχουν υπαχθεί σε δικαστική ρύθμιση του ν. 3869/2010 ισχύουν υπό την επιφύλαξη των περιπτώσεων όπου έχει επέλθει ήδη απαλλαγή από το υπόλοιπο των οφειλών, οπότε έχουν εφαρμογή τα οριζόμενα στο κεφ. ΙΙΙ της σχετικής εγκυκλίου του Διοικητή Α.Α.Δ.Ε. Ε.2083/2022.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Άρθρο 11 της ΠΟΛ.1274/2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων

29. Όταν πληρείται μία από τις προϋποθέσεις του άρθρου 11 της ΠΟΛ.1274/2013, δεν εκδίδεται αποδεικτικό ενημερότητας ή βεβαίωση οφειλής ψηφιακά αλλά ο αιτών το αποδεικτικό απευθύνεται στην αρμόδια Υπηρεσία προκειμένου η τελευταία να εξετάσει την τυχόν εφαρμογή της παρ. 8 του άρθρου 12 του ΚΦΔ και κατά περίπτωση να κρίνει εάν θα χορηγήσει κατά περίπτωση αποδεικτικό ενημερότητας ή βεβαίωση οφειλής ή διαφορετικά θα αιτηθεί στοιχειοθετημένα συναίνεση για μη χορήγηση αυτού από το αρμόδιο όργανο. Με την υπό στοιχεία Α.1163/2023 Απόφαση του Διοικητή ΑΑΔΕ τροποποιήθηκαν οι παράγραφοι β και γ του άρθρου 11 της ανωτέρω απόφασης.

30. Ειδικότερα, προβλέφθηκε ότι δεν εκδίδεται αποδεικτικό ενημερότητας/βεβαίωση οφειλής ψηφιακά, όταν το αποδεικτικό ενημερότητας ζητείται:

α) για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού, εάν υφίστανται: i. ατομικές μη ληξιπρόθεσμες οφειλές του αιτούντος άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, εάν ο αιτών είναι φυσικό πρόσωπο και άνω των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ, εάν ο αιτών είναι νομικό πρόσωπο, και εφόσον το ύψος αυτών υπερβαίνει σε ποσοστό το εκατόν είκοσι τοις εκατό (120%) του μεγαλύτερου, κατά την τελευταία τριετία πριν από το έτος υποβολής της αίτησης για έκδοση του αποδεικτικού ενημερότητας, αθροίσματος βασικών ατομικών οφειλών που έχουν βεβαιωθεί ετησίως σε βάρος του αιτούντος.

ii. μη ληξιπρόθεσμες οφειλές που έχουν βεβαιωθεί σε βάρος άλλων προσώπων και για τις οποίες ο αιτών το αποδεικτικό έχει ευθύνη για την καταβολή τους, άνω των ανωτέρω ορίων ποσών και εφόσον το ύψος αυτών υπερβαίνει σε ποσοστό το εκατόν είκοσι τοις εκατό (120%) του μεγαλύτερου, κατά την τελευταία τριετία πριν από το έτος υποβολής της αίτησης για έκδοση του αποδεικτικού ενημερότητας, αθροίσματος βασικών ατομικών οφειλών που έχουν βεβαιωθεί ετησίως σε βάρος του πρωτοφειλέτη.

β) για εισπραξη χρημάτων, εάν υφίστανται ληξιπρόθεσμες οφειλές σε αναστολή που δεν τελούν σε ρύθμιση, μεγαλύτερων των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ.

Επισημάνσεις:

31. Στο ποσό των ετησίως βεβαιωμένων οφειλών της περ. (α) της παρ. (30) δεν συνυπολογίζονται οι υφιστάμενες μη ληξιπρόθεσμες οφειλές και τα ποσά οφειλών που έχουν μειωθεί.

Στις μη ληξιπρόθεσμες οφειλές, δεν λαμβάνονται υπόψη οι μη ληξιπρόθεσμες δόσεις που προκύπτουν από την επιστροφή της ενίσχυσης της επιστρεπτέας προκαταβολής, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 4684/2020 (Α' 86), και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτού ΚΥΑ.

32. Για την εφαρμογή του ορίου των δέκα (10.000) και πενήντα (50.000) χιλιάδων ευρώ αντίστοιχα στην περ. (α) της παρ. (30), το ύψος των μη ληξιπρόθεσμων οφειλών του αιτούντος υπολογίζεται ξεχωριστά ανά πρωτοφειλέτη, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, και δεν λαμβάνεται υπ' όψιν το άθροισμα των μη ληξιπρόθεσμων οφειλών του που τυχόν έχουν βεβαιωθεί σε βάρος περισσότερων του ενός φυσικών ή νομικών προσώπων.

33. Η περ. (α) της παρ. (30) δεν εφαρμόζεται εάν:

- η είσπραξη των μη ληξιπρόθεσμων οφειλών είναι διασφαλισμένη,
- το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία με τίμημα, κατόπιν επιλογής του φορολογούμενου κατά τη διαδικασία υποβολής αίτησης γίνεται παρακράτηση όλου του ποσού του τιμήματος έως το ύψος των συνολικών βεβαιωμένων οφειλών του και η παρακράτηση εξοφλεί τις μη ληξιπρόθεσμες οφειλές του ή τις απομειώνει σε τέτοιο βαθμό, ώστε να μην πληρούνται πλέον μετά την απομείωση οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παραγράφου β του άρθρου 11 της απόφασης ΠΟΛ.1274/2013, ήτοι το ύψος των εναπομενουσών μη ληξιπρόθεσμων οφειλών να είναι κάτω των ανωτέρω ορίων των δέκα (10.000) και πενήντα (50.000) χιλιάδων ευρώ ή, εάν είναι άνω των ανωτέρω ορίων, να μην υπερβαίνει σε ποσοστό το εκατόν είκοσι τοις εκατό (120%) του μεγαλύτερου, κατά την τελευταία τριετία πριν από το έτος υποβολής της αίτησης για έκδοση του αποδεικτικού ενημερότητας, αθροίσματος βασικών ατομικών οφειλών που έχουν βεβαιωθεί ετησίως σε βάρος του αιτούντος ή του πρωτοφειλέτη, σύμφωνα με τα ανωτέρω. Μέχρι την μηχανογραφική υποστήριξη του ανωτέρω, η χορήγηση του αποδεικτικού ενημερότητας εξετάζεται από την αρμόδια Υπηρεσία.

- εκδίδεται βεβαίωση οφειλής και το συνολικό ύψος του τιμήματος επαρκεί για την εξόφληση των μη ληξιπρόθεσμων οφειλών στο σύνολό τους ή τις απομειώνει σε τέτοιο βαθμό, ώστε οι εναπομένουσες μη ληξιπρόθεσμες οφειλές να είναι κάτω από τα όρια που ορίζονται στην παράγραφο β του άρθρου 11 της ΠΟΛ.1274/2013.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΤΗ

34. Ενδεικτικά παραδείγματα υπολογισμού του ποσοστού παρακράτησης επί του αποδεικτικού ενημερότητας και εφαρμογής της περίπτωσης β' του άρθρου 11 της ΠΟΛ.1274/2013

Παράδειγμα 1

Δεδομένα:

- Ο φορολογούμενος ζητά στις 10.11.2023 αποδεικτικό ενημερότητας για να εισπράξει από Ο.Τ.Α. 10.000 ευρώ.

- ο αιτών το αποδεικτικό έχει υπαγάγει τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής 24 μηνιαίων δόσεων, την οποία τηρεί και είναι ενήμερος σε αυτή, και έχει πληρώσει 17 δόσεις της ρύθμισης, με εναπομένουσες από την ημερομηνία αίτησης χορήγησης αποδεικτικού 7 δόσεις (ήτοι έχει καταβληθεί ποσό μεγαλύτερο του 70% της ρύθμισης και ο εναπομένων αριθμός δόσεων είναι κάτω των 12).

- Οι ανωτέρω βεβαιωμένες στη Δ.Ο.Υ. ανοικτές εναπομένουσες ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες οφειλές του ανέρχονται στις 21.000 ευρώ, με 3.000 ευρώ το ύψος της δόσης.

- πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις χορήγησης του αποδεικτικού ενημερότητας.

- προσαύξηση συντελεστών σύμφωνα με την παρ. 3 α) της ενότητας Β. : +10%

Απάντηση: Το συνολικό ποσοστό παρακράτησης επί της εισπραττόμενης απαίτησης ορίζεται στο 20% (= 10% λόγω της αποπληρωμής του 70% της ρύθμισης + 10% λόγω της προσαύξησης των συντελεστών) επί της απαίτησης/είσπραξης, το οποίο όμως θα πρέπει να καλύψει τουλάχιστον τις 2 δόσεις της ρύθμισης που έπονται της ημερομηνίας αίτησης χορήγησης του αποδεικτικού, ήτοι τις δόσεις του Νοεμβρίου (3.000 ευρώ) και Δεκεμβρίου (3.000 ευρώ).

Συνηψώς:

Το ποσό παρακράτησης επί του αποδεικτικού ενημερότητας ανέρχεται στο ύψος των 6.000

ευρώ.

Παράδειγμα 2

Δεδομένα:

• Ο ίδιος φορολογούμενος ζητά στις 25.11.2023 αποδεικτικό ενημερότητας για να εισπράξει από Πανεπιστήμιο 3.000 ευρώ.

• Έχει αποδοθεί στη Φορολογική Διοίκηση η παρακράτηση του αποδεικτικού ενημερότητας του Παραδείγματος 1.

• Τα λοιπά δεδομένα παραμένουν ίδια με το Παράδειγμα 1.

Απάντηση: Το ποσοστό παρακράτησης ορίζεται στο 20% επί της εισπραξης, ήτοι 600 ευρώ καθώς έχουν ήδη καλυφθεί οι δόσεις της ρύθμισης που έπονται της ημερομηνίας αίτησης χορήγησης του αποδεικτικού, ήτοι οι δόσεις του Νοεμβρίου και του Δεκεμβρίου.

Συνεπώς:

Το ποσό παρακράτησης επί του αποδεικτικού ενημερότητας ανέρχεται στο ύψος των 600 ευρώ.

Παράδειγμα 3

Δεδομένα:

• Φορολογούμενος ζητά στις 20.11.2023 αποδεικτικό ενημερότητας για να εισπράξει περιοδικές απαιτήσεις από Ε.Ο.Π.Υ.Υ..

• Το ύψος της απαίτησης για την οποία ζητείται αποδεικτικό ενημερότητας είναι 20.000 ευρώ.

• Υφίσταται περιοδική απαίτηση από Ε.Ο.Π.Υ.Υ..

• Ο φορολογούμενος έχει εναπομένουσες ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες οφειλές ύψους 18.000 ευρώ.

• πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις χορήγησης του αποδεικτικού ενημερότητας.

Απάντηση: Το ποσοστό παρακράτησης, είναι το 10% επί της εισπραττόμενης απαίτησης, ήτοι 2.000 ευρώ, χωρίς να απαιτείται να καλυφθεί συγκεκριμένη δόση καθώς το ύψος της εναπομένουσας ρυθμισμένης οφειλής είναι μικρότερο των 20.000 ευρώ.

Συνεπώς:

Το ποσό παρακράτησης επί του αποδεικτικού ενημερότητας ανέρχεται στο ύψος των 2.000 ευρώ.

Παράδειγμα 4

Δεδομένα:

• Ο φορολογούμενος ζητά την έκδοση αποδεικτικού ενημερότητας για μεταβίβαση ακινήτου από επαχθή αιτία, (πώληση ακινήτου).

• Ο φορολογούμενος έχει συνολικές ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες οφειλές ύψους 240.000 ευρώ.

• Οι λοιπές προϋποθέσεις αποδεικτικού ενημερότητας πληρούνται.

• Η αντικειμενική αξία του ακινήτου που μεταβιβάζεται είναι 80.000 ευρώ.

• Το δηλούμενο τίμημα ανέρχεται στο ποσό των 80.000 ευρώ.

Απάντηση:

Το ποσοστό παρακράτησης επί του αποδεικτικού ενημερότητας ορίζεται στο 70% επί του τιμήματος, [ήτοι 56.000 (=70%*80.000 ευρώ)] και έως το ύψος των συνολικών ληξιπρόθεσμων ρυθμισμένων οφειλών (ήτοι 240.000 ευρώ).

Συνεπώς:

Το ποσό παρακράτησης επί του αποδεικτικού ενημερότητας ανέρχεται στο ύψος των 56.000 ευρώ.

Παράδειγμα 5

Δεδομένα:

• Ο φορολογούμενος ζητά την έκδοση αποδεικτικού ενημερότητας για μεταβίβαση ακινήτου από επαχθή αιτία, (πώληση ακινήτου).

- Ο φορολογούμενος έχει συνολικές ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες οφειλές ύψους 40.000 ευρώ.
- Οι λοιπές προϋποθέσεις αποδεικτικού ενημερότητας πληρούνται.
- Η αντικειμενική αξία του ακινήτου που μεταβιβάζεται είναι 180.000 ευρώ.
- Το δηλούμενο τίμημα ανέρχεται στο ποσό των 80.000 ευρώ.

Απάντηση:

Το ποσοστό παρακράτησης επί του αποδεικτικού ενημερότητας ορίζεται στο 70% επί του τιμήματος [ήτοι 56.000 ευρώ (=70%*80.000)] και έως το ύψος των συνολικών ληξιπρόθεσμων ρυθμισμένων οφειλών (ήτοι 40.000 ευρώ).

Συνεπώς:

Το ποσό παρακράτησης επί του αποδεικτικού ενημερότητας ανέρχεται στο ύψος των 40.000 ευρώ.

Σημείωση:

Επειδή το ποσό της παρακράτησης εξοφλεί πλήρως τις συνολικές ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες οφειλές (ήτοι 40.000 ευρώ), το ποσοστό παρακράτησης δεν υπολογίζεται επί της αντικειμενικής αξίας παρόλο που το τίμημα υπολείπεται αυτής.

Παράδειγμα 6

Δεδομένα:

- Ο φορολογούμενος ζητά την έκδοση αποδεικτικού ενημερότητας για μεταβίβαση ακινήτου από επαχθή αιτία, (πώληση ακινήτου).
- Ο φορολογούμενος έχει βεβαιωμένες ληξιπρόθεσμες οφειλές στη Δ.Ο.Υ ύψους 100.000 ευρώ τις οποίες τις έχει υπαγάγει σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής.
- Οι λοιπές προϋποθέσεις αποδεικτικού ενημερότητας πληρούνται.
- Η αντικειμενική αξία του ακινήτου που μεταβιβάζεται είναι 7.000 ευρώ.
- Το δηλούμενο τίμημα ανέρχεται στο ποσό των 3.000 ευρώ.
- Οι συνολικές ληξιπρόθεσμες βασικές οφειλές σε αναστολή είσπραξης είναι ύψους 2.000 ευρώ.

Απάντηση:

Το ποσό που προκύπτει από το ποσοστό παρακράτησης (ήτοι το 70%) επί του τιμήματος, δηλ. (70%*3.000 =) 2.100 ευρώ, δεν εξοφλεί πλήρως τις συνολικές ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες οφειλές (ήτοι 100.000 ευρώ) και επειδή το τίμημα υπολείπεται της αντικειμενικής αξίας, το ποσοστό παρακράτησης (ήτοι το 70%) υπολογίζεται επί της αντικειμενικής αξίας, το οποίο ανέρχεται στο ποσό των (70%*7.000 =) 4.900 ευρώ.

Επειδή το ποσό παρακράτησης (4.900 ευρώ) υπερβαίνει το ύψος του τιμήματος, δεν χορηγείται αποδεικτικό ενημερότητας αλλά εξετάζεται η δυνατότητα χορήγησης βεβαίωσης οφειλής για μεταβίβαση ακινήτου.

Παράδειγμα 7

Δεδομένα:

- Ο φορολογούμενος ζητά την έκδοση αποδεικτικού ενημερότητας για μεταβίβαση ακινήτου από επαχθή αιτία, (πώληση ακινήτου).
- Ο φορολογούμενος έχει:
  - α. συνολικές ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες οφειλές ύψους 70.000 ευρώ, οι οποίες αναλύονται σε:
    - ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες οφειλές σε καθεστώς αναστολής είσπραξης ύψους 20.000 ευρώ και
    - λοιπές ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες οφειλές ύψους 50.000 ευρώ.
  - β. επιπλέον των ανωτέρω οφειλών, υφίστανται ληξιπρόθεσμες οφειλές σε καθεστώς αναστολής είσπραξης ύψους (εκτός ρύθμισης) 45.000 ευρώ.
- Οι συνολικές ληξιπρόθεσμες βασικές οφειλές σε καθεστώς αναστολής είσπραξης (εντός και εκτός ρύθμισης) είναι άνω των 50.000 ευρώ.

- Οι λοιπές προϋποθέσεις αποδεικτικού ενημερότητας πληρούνται.
- Η αντικειμενική αξία του ακινήτου που μεταβιβάζεται είναι 100.000 ευρώ.
- Το δηλούμενο τίμημα ανέρχεται στο ποσό των 120.000 ευρώ.

Απάντηση:

Το ποσοστό παρακράτησης επί του αποδεικτικού ενημερότητας ορίζεται αθροιστικά και έως το 70% τοις εκατό επί του τιμήματος ως εξής:

- το 70% επί του τιμήματος (ήτοι 84.000 ευρώ) και έως το ύψος των συνολικών ληξιπρόθεσμων ρυθμισμένων οφειλών (ήτοι 50.000 ευρώ) και
- το 50% επί του τιμήματος (ήτοι 60.000 ευρώ) και έως το ύψος των συνολικών ληξιπρόθεσμων οφειλών σε καθεστώς αναστολής είσπραξης (ήτοι 65.000 ευρώ).

Επομένως, το συνολικό ποσό παρακράτησης ορίζεται στο ποσό του αθροίσματος (50.000 + 60.000 = 110.000 ευρώ) και έως το 70% επί του τιμήματος (ήτοι 84.000 ευρώ).

Συνεπώς:

Το ποσό παρακράτησης επί του αποδεικτικού ενημερότητας ανέρχεται στο ποσό των 84.000 ευρώ.

Παράδειγμα 8

Δεδομένα:

- Ο φορολογούμενος ζητά την έκδοση αποδεικτικού ενημερότητας για μεταβίβαση ακινήτου από επαχθή αιτία, (πώληση ακινήτου).

- Ο φορολογούμενος έχει:

- α. συνολικές ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες οφειλές ύψους 70.000 ευρώ, οι οποίες αναλύονται σε:
  - ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες οφειλές σε καθεστώς αναστολής είσπραξης ύψους 20.000 ευρώ, και

και

- λοιπές ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες οφειλές ύψους 50.000 ευρώ, και

β. επιπλέον των ανωτέρω οφειλών, υφίστανται ληξιπρόθεσμες οφειλές σε καθεστώς αναστολής είσπραξης ύψους (εκτός ρύθμισης) 45.000 ευρώ.

- Οι συνολικές ληξιπρόθεσμες βασικές οφειλές σε καθεστώς αναστολής είσπραξης (εντός και εκτός ρύθμισης) είναι άνω των 50.000 ευρώ.

- Οι λοιπές προϋποθέσεις αποδεικτικού ενημερότητας πληρούνται.

- Η αντικειμενική αξία του ακινήτου που μεταβιβάζεται είναι 140.000 ευρώ.

- Το δηλούμενο τίμημα ανέρχεται στο ποσό των 120.000 ευρώ.

Απάντηση:

Το ποσοστό παρακράτησης επί του αποδεικτικού ενημερότητας ορίζεται αθροιστικά και έως το 70% τοις εκατό επί του τιμήματος, ως εξής:

- το 70% επί του τιμήματος [ήτοι 84.000 ευρώ (=70%*120.000)] και έως το ύψος των συνολικών ληξιπρόθεσμων ρυθμισμένων οφειλών (ήτοι 50.000 ευρώ) και

- το 50% επί του τιμήματος [ήτοι 60.000 ευρώ (=50%*120.000)] και έως το ύψος των συνολικών ληξιπρόθεσμων οφειλών σε καθεστώς αναστολής είσπραξης (ήτοι 65.000 ευρώ).

Άρα το ποσό παρακράτησης ορίζεται στο ποσό του αθροίσματος (50.000 + 60.000 = 110.000 ευρώ) και έως το 70% επί του τιμήματος (ήτοι 84.000 ευρώ), και επομένως το ποσό των 84.000 ευρώ.

Επειδή το ποσό των 84.000 ευρώ, δεν εξοφλεί τις συνολικές ληξιπρόθεσμες οφειλές (συνολικές ληξιπρόθεσμες οφειλές και συνολικές ληξιπρόθεσμες οφειλές σε καθεστώς αναστολής είσπραξης), ήτοι 115.000 ευρώ και το τίμημα υπολείπεται της αντικειμενικής αξίας, τότε το ποσοστό παρακράτησης στη περίπτωση αυτή, υπολογίζεται επί της αντικειμενικής αξίας, ως εξής:

- το 70% επί της αντικειμενικής, ήτοι (70%*140.000 =) 98.000 και έως το ύψος των συνολικών ληξιπρόθεσμων ρυθμισμένων οφειλών (ήτοι 50.000 ευρώ) και

- το 50% επί της αντικειμενικής αξίας, ήτοι ($50\% * 140.000 \text{ ευρώ} =$) 70.000 ευρώ και έως το ύψος των συνολικών ληξιπρόθεσμων οφειλών σε καθεστώς αναστολής είσπραξης (ήτοι 65.000 ευρώ).

Άρα, το συνολικό ποσό παρακράτησης είναι:

Το ποσό του αθροίσματος ($50.000 + 65.000 = 115.000 \text{ ευρώ}$) και έως το 70% τοις εκατό επί της αντικειμενικής αξίας ($70\% * 140.000 =$), ήτοι 98.000 ευρώ.

Συνεπώς:

Το ποσό παρακράτησης επί του αποδεικτικού ενημερότητας ανέρχεται στο ποσό των 98.000 ευρώ.

Παράδειγμα 9

Δεδομένα:

- Ο φορολογούμενος ζητά την έκδοση αποδεικτικού ενημερότητας για μεταβίβαση ακινήτου από επαχθή αιτία, (πώληση ακινήτου).

- Ο φορολογούμενος έχει:

- α. συνολικές ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες οφειλές ύψους 90.000 ευρώ και

- β. ληξιπρόθεσμες οφειλές σε καθεστώς αναστολής είσπραξης ύψους 70.000 ευρώ.

- Οι λοιπές προϋποθέσεις αποδεικτικού ενημερότητας πληρούνται.

- Η αντικειμενική αξία του ακινήτου που μεταβιβάζεται είναι 200.000 ευρώ.

- Το δηλούμενο τίμημα ανέρχεται στο ποσό των 120.000 ευρώ.

Απάντηση:

Το ποσοστό παρακράτησης επί του αποδεικτικού ενημερότητας ορίζεται αθροιστικά και έως το 70% τοις εκατό επί του τιμήματος, ως εξής:

- το 70% επί του τιμήματος [ήτοι 84.000 ευρώ ($=70\% * 120.000$)] και έως το ύψος των συνολικών ληξιπρόθεσμων ρυθμισμένων οφειλών (ήτοι 90.000 ευρώ) και

- το 50% επί του τιμήματος [ήτοι 60.000 ευρώ ($=50\% * 120.000$)] και έως το ύψος των συνολικών ληξιπρόθεσμων οφειλών σε καθεστώς αναστολής είσπραξης (ήτοι 70.000 ευρώ).

Άρα το ποσό παρακράτησης ορίζεται στο ποσό του αθροίσματος ($84.000 + 60.000 = 144.000 \text{ ευρώ}$) και έως το 70% επί του τιμήματος (ήτοι 84.000 ευρώ) και επομένως το ποσό των 84.000 ευρώ.

Επειδή το ποσό των 84.000 ευρώ, δεν εξοφλεί τις συνολικές ληξιπρόθεσμες οφειλές (συνολικές ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες οφειλές και συνολικές ληξιπρόθεσμες οφειλές σε καθεστώς αναστολής είσπραξης), ήτοι 160.000 ευρώ και το τίμημα υπολείπεται της αντικειμενικής αξίας, τότε το ποσοστό παρακράτησης στη περίπτωση αυτή, υπολογίζεται επί της αντικειμενικής αξίας, ως εξής:

- το 70% επί της αντικειμενικής ($70\% * 200.000 =$) 140.000 και έως το ύψος των συνολικών ληξιπρόθεσμων ρυθμισμένων οφειλών (ήτοι 90.000 ευρώ).

- το 50% επί της αντικειμενικής αξίας, ήτοι ($50\% * 200.000 \text{ ευρώ} =$) 100.000 ευρώ και έως το ύψος των συνολικών ληξιπρόθεσμων οφειλών σε καθεστώς αναστολής είσπραξης (ήτοι 70.000 ευρώ).

Συνεπώς, το ποσό παρακράτησης είναι:

Το ποσό του αθροίσματος ($90.000 + 70.000 = 160.000 \text{ ευρώ}$) και έως το 70% τοις εκατό επί της αντικειμενικής αξίας ($70\% * 200.000 = 140.000 \text{ ευρώ}$) και επομένως, το ποσό παρακράτησης ανέρχεται στο ποσό των 140.000 ευρώ.

Επειδή το ποσό παρακράτησης (140.000 ευρώ) υπερβαίνει το ύψος του τιμήματος, δεν χορηγείται αποδεικτικό ενημερότητας αλλά εξετάζεται η δυνατότητα χορήγησης βεβαίωσης οφειλής για μεταβίβαση ακινήτου.

Παράδειγμα 10

Δεδομένα:

- Ο φορολογούμενος ζητά την έκδοση αποδεικτικού ενημερότητας για μεταβίβαση ακινήτου από επαχθή αιτία, (πώληση ακινήτου) στις 10.11.2023.

- Ο φορολογούμενος φυσικό πρόσωπο έχει συνολικές ατομικές μη ληξιπρόθεσμες οφειλές ύψους 40.000 ευρώ,

- Ο φορολογούμενος δεν έχει άλλες οφειλές.

- Οι λοιπές προϋποθέσεις αποδεικτικού ενημερότητας πληρούνται.

- Η αντικειμενική αξία του ακινήτου που μεταβιβάζεται είναι 80.000 ευρώ.

- Το δηλούμενο τίμημα ανέρχεται στο ποσό των 80.000 ευρώ.

- Συνολικές βασικές ατομικές βεβαιωμένες οφειλές:

- έτους 2022: 55.000 ευρώ

- έτους 2021: 35.000 ευρώ

- έτους 2020: 30.000 ευρώ

Απάντηση:

- Μη ληξιπρόθεσμες ατομικές οφειλές 40.000 ευρώ > του ορίου των 10.000 ευρώ

- Το μεγαλύτερο ποσό αθροίσματος βασικών ατομικών οφειλών που έχουν βεβαιωθεί ετησίως σε βάρος του αιτούντος την τελευταία τριετία είναι ύψους 55.000 ευρώ (το έτος 2022).

- Οι συνολικές μη ληξιπρόθεσμες ατομικές οφειλές 40.000 ευρώ < 120% των 55.000 ευρώ, ήτοι 66.000 ευρώ.

- Το αποδεικτικό ενημερότητας χορηγείται ψηφιακά.

Παράδειγμα 11

Δεδομένα:

- Ο φορολογούμενος ζητά την έκδοση αποδεικτικού ενημερότητας για μεταβίβαση ακινήτου από επαχθή αιτία, (πώληση ακινήτου) στις 10.11.2023.

- Ο φορολογούμενος φυσικό πρόσωπο έχει συνολικές μη ληξιπρόθεσμες οφειλές για τις οποίες έχει ευθύνη καταβολής βεβαιωμένες σε:

- Νομικό πρόσωπο Α: ύψους 80.000 ευρώ,

- Νομικό πρόσωπο Β: ύψους 45.000 ευρώ,

- Νομικό πρόσωπο Γ: ύψους 29.000 ευρώ

- Ο φορολογούμενος δεν έχει άλλες οφειλές.

- Οι λοιπές προϋποθέσεις αποδεικτικού ενημερότητας πληρούνται.

- Η αντικειμενική αξία του ακινήτου που μεταβιβάζεται είναι 80.000 ευρώ.

- Το δηλούμενο τίμημα ανέρχεται στο ποσό των 80.000 ευρώ.

- Το νομικό πρόσωπο Α έχει συνολικές βασικές ατομικές βεβαιωμένες οφειλές:

- έτους 2022: 80.000 ευρώ

- έτους 2021: 75.000 ευρώ

- έτους 2020: 95.000 ευρώ

- Το νομικό πρόσωπο Β έχει συνολικές βασικές ατομικές βεβαιωμένες οφειλές:

- έτους 2022: 35.000 ευρώ

- έτους 2021: 40.000 ευρώ

- έτους 2020: 70.000 ευρώ

- Το νομικό πρόσωπο Γ έχει συνολικές βασικές ατομικές βεβαιωμένες οφειλές:

- έτους 2022: 25.000 ευρώ

- έτους 2021: 21.000 ευρώ

- έτους 2020: 45.000 ευρώ

Απάντηση:

- Μη ληξιπρόθεσμες ατομικές οφειλές 0 ευρώ < του ορίου των 10.000 ευρώ

- Μη ληξιπρόθεσμες οφειλές του Ν.Π. (Α) για τις οποίες έχει ευθύνη καταβολής 80.000 ευρώ >

του ορίου των 50.000 ευρώ

- Το μεγαλύτερο ποσό αθροίσματος βασικών ατομικών οφειλών που έχουν βεβαιωθεί ετησίως σε βάρος του Ν.Π. (Α) την τελευταία τριετία είναι ύψους 95.000 ευρώ (το έτος 2020).
- Οι συνολικές ατομικές μη ληξιπρόθεσμες οφειλές 80.000 ευρώ < 120% των 95.000 ευρώ, ήτοι 114.000 ευρώ για το Ν.Π. (Α).
- Μη ληξιπρόθεσμες οφειλές του Ν.Π. (Β) για τις οποίες έχει ευθύνη καταβολής 45.000 ευρώ < του ορίου των 50.000 ευρώ
- Μη ληξιπρόθεσμες οφειλές του Ν.Π. (Γ) για τις οποίες έχει ευθύνη καταβολής 29.000 ευρώ < του ορίου των 50.000 ευρώ
- Το αποδεικτικό ενημερότητας χορηγείται ψηφιακά.

ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΤΗΡΗΣΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ - ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΑΡΘΡΟ 13

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ - ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Κάθε πρόσωπο με εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα υποχρεούται να τηρεί αξιόπιστο λογιστικό σύστημα και κατάλληλα λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία), για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και άλλων πληροφοριών, σύμφωνα με τα λογιστικά πρότυπα που προβλέπονται στην ελληνική νομοθεσία και για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της φορολογικής νομοθεσίας. Για την εφαρμογή του Κώδικα, το λογιστικό σύστημα και τα λογιστικά αρχεία εξετάζονται ως ενιαίο σύνολο και όχι αποσπασματικά τα επιμέρους συστατικά τους, σε ό,τι αφορά την αξιοπιστία και την καταλληλότητά τους.

2. Τα λογιστικά αρχεία, οι φορολογικοί ηλεκτρονικοί μηχανισμοί, οι φορολογικές μνήμες και αρχεία που δημιουργούν οι φορολογικοί ηλεκτρονικοί μηχανισμοί διαφυλάσσονται κατ' ελάχιστον:

α) για διάστημα πέντε (5) ετών από τη λήξη του αντίστοιχου φορολογικού έτους, μέσα στο οποίο υπάρχει η υποχρέωση υποβολής δήλωσης, ή

β) έως ότου, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 37, παραγραφεί το δικαίωμα έκδοσης πράξης προσδιορισμού του φόρου από τη Φορολογική Διοίκηση, ή

γ) έως ότου τελεσιδικήσει η υπόθεση την οποία αφορά η απαίτηση της Φορολογικής Διοίκησης, σε συνέχεια διενέργειας φορολογικού ελέγχου, ή έως ότου αποσβεσθεί ολοσχερώς η απαίτηση λόγω εξόφλησης.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 Ν. 5104/2024

Ορίζεται η υποχρέωση τήρησης βιβλίων και στοιχείων που απεικονίζουν πλήρως τις συναλλαγές της επιχείρησης και ο ελάχιστος χρόνος διαφύλαξής τους.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 13. Λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία).- 1. Κάθε πρόσωπο με εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα υποχρεούται να τηρεί αξιόπιστο λογιστικό σύστημα και κατάλληλα λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία), για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και άλλων πληροφοριών, σύμφωνα με τα λογιστικά πρότυπα που προβλέπονται στην ελληνική νομοθεσία και για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της φορολογικής νομοθεσίας. Για την εφαρμογή του Κώδικα, το λογιστικό σύστημα και τα λογιστικά αρχεία εξετάζονται ως ενιαίο σύνολο και όχι αποσπασματικά τα επιμέρους συστατικά τους, σε ό,τι αφορά την αξιοπιστία και την καταλληλότητά τους.

2. Τα λογιστικά αρχεία, οι φορολογικοί ηλεκτρονικοί μηχανισμοί, οι φορολογικές μνήμες και αρχεία που δημιουργούν οι φορολογικοί ηλεκτρονικοί μηχανισμοί πρέπει να διαφυλάσσονται κατ' ελάχιστον:

α) για διάστημα πέντε (5) ετών από τη λήξη του αντίστοιχου φορολογικού έτους, μέσα στο

οποίο υπάρχει η υποχρέωση υποβολής δήλωσης ή

β) εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου 36, έως ότου παραγραφεί το δικαίωμα έκδοσης από τη Φορολογική Διοίκηση πράξης προσδιορισμού του φόρου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο αυτή ή

γ) έως ότου τελεσιδικήσει η υπόθεση την οποία αφορά η απαίτηση της Φορολογικής Διοίκησης, σε συνέχεια διενέργειας φορολογικού ελέγχου, ή έως ότου αποσβεστεί ολοσχερώς η απαίτηση λόγω εξόφλησης.

3. Με απόφαση του Διοικητή ορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1218/2.10.2015.- Εφαρμογή Ηλεκτρονικού Συστήματος για την έκδοση, διάθεση και έλεγχο της διακίνησης των ονομαστικών/αριθμημένων εισιτηρίων σε αγώνες του επαγγελματικού αθλητισμού.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 189)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΥΠ. ΟΙΚ. Δ15Α 1076425/13.5.2014. Χρόνος διαφύλαξης βιβλίων και στοιχείων και παράταση προθεσμίας παραγραφής μέχρι 31.12.2015.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 125)

ΕΓΓΡ. ΥΠ. ΟΙΚ. ΔΕΛΖ ΚΦΑΣ 1137542/21.10.2015.- Χρόνος διαφύλαξης βιβλίων και στοιχείων.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 126)

ΑΡΘΡΟ 14

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟ

1. Οι πληροφορίες, τις οποίες ζητά εγγράφως η Φορολογική Διοίκηση από τον φορολογούμενο, παρέχονται μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από την κοινοποίηση του σχετικού αιτήματος. Η προθεσμία αυτή δύναται να παραταθεί με απόφαση του αρμοδίου Προϊσταμένου αν ο φορολογούμενος προσκομίσει επαρκείς αποδείξεις για πιθανές δυσχέρειες κατά την προετοιμασία και υποβολή των πληροφοριών που του ζητήθηκαν για λόγους που δεν οφείλονται σε δική του υπαιτιότητα.

2. Κατόπιν έγγραφου αιτήματος (πρόσκλησης) της Φορολογικής Διοίκησης, αντίγραφα μέρους των λογιστικών αρχείων (βιβλίων και στοιχείων) ή οποιουδήποτε συναφούς εγγράφου, παρέχονται στη Φορολογική Διοίκηση μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από την κοινοποίηση του σχετικού αιτήματος, εκτός εάν ο φορολογούμενος προσκομίσει επαρκείς αποδείξεις για πιθανές δυσχέρειες κατά την προετοιμασία και παράδοση των πληροφοριών που του ζητήθηκαν, για λόγους που δεν οφείλονται σε δική του υπαιτιότητα. Όταν τα βιβλία τηρούνται ή τα στοιχεία εκδίδονται ηλεκτρονικά, παρέχονται αντίγραφα των ηλεκτρονικών αρχείων.

3. Φορολογούμενος που τηρεί βιβλία σύμφωνα με το απλογραφικό λογιστικό σύστημα δεν υποχρεούται να παράσχει αντίγραφο των βιβλίων του για τα φορολογικά έτη, για τα οποία δηλώνει ότι το σύνολο των σχετικών πληροφοριών εσόδων και εξόδων έχει διαβιβασθεί στην ψηφιακή πλατφόρμα «myDATA».

4. Η Φορολογική Διοίκηση παραδίδει στον φορολογούμενο αποδεικτικό παράδοσης, στο οποίο γίνεται μνεία όλων των παραδοθέντων εγγράφων ή αρχείων.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 14 Ν. 5104/2024

Ορίζεται ο χρόνος εντός του οποίου ο φορολογούμενος πρέπει να παρέχει πληροφορίες στη Φορολογική Διοίκηση μετά από έγγραφο αίτημά της. Ειδικά οι φορολογούμενοι που τηρούν βιβλία με το απλογραφικό σύστημα απαλλάσσονται από μια τέτοια υποχρέωση, αν έχουν διαβιβάσει το σύνολο των πληροφοριών για έσοδα και δαπάνες μέσω του συστήματος «MyData».

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 14. Πληροφορίες από τον φορολογούμενο.- 1. Πληροφορίες, τις οποίες ζητά εγγράφως η Φορολογική Διοίκηση από τον φορολογούμενο, πρέπει να παρέχονται μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την κοινοποίηση του σχετικού αιτήματος, εκτός εάν ο φορολογούμενος προσκομίσει επαρκείς αποδείξεις για πιθανές δυσχέρειες κατά την προετοιμασία και υποβολή των πληροφοριών που του ζητήθηκαν, εφόσον οι δυσχέρειες αυτές οφείλονται σε πράξεις ή παραλείψεις της Δημόσιας Διοίκησης ή σε λόγους ανωτέρας βίας.

2. Κατόπιν έγγραφου αιτήματος (πρόσκλησης) της Φορολογικής Διοίκησης, αντίγραφα μέρους των λογιστικών αρχείων (βιβλίων και στοιχείων) ή οποιουδήποτε συναφούς εγγράφου, πρέπει να παρέχονται στη Φορολογική Διοίκηση μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την κοινοποίηση του σχετικού αιτήματος, εκτός εάν ο φορολογούμενος προσκομίσει επαρκείς αποδείξεις για πιθανές δυσχέρειες κατά την προετοιμασία και παράδοση των πληροφοριών που του ζητήθηκαν,

εφόσον οι δυσχέρειες αυτές οφείλονται σε πράξεις ή παραλείψεις της Δημόσιας Διοίκησης ή σε λόγους ανωτέρας βίας. Όταν τα βιβλία τηρούνται ή τα στοιχεία εκδίδονται μηχανογραφικά, παρέχονται αντίγραφα των ηλεκτρονικών αρχείων. Η Φορολογική Διοίκηση υποχρεούται να παραδίδει στον φορολογούμενο αποδεικτικό παράδοσης, στο οποίο γίνεται μνεία όλων των παραδοθέντων εγγράφων ή αρχείων.

3. Κάθε φυσικό πρόσωπο με εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, κάθε νομικό πρόσωπο και νομική οντότητα, καθώς και οι αγρότες που υπάγονται στο ειδικό καθεστώς αγροτών του Κώδικα Φ.Π.Α. υποβάλλουν καταστάσεις παραστατικών πωλήσεων (φορολογικών στοιχείων) προμηθευτών και πελατών για τα εκδοθέντα και ληφθέντα παραστατικά πωλήσεων (φορολογικά στοιχεία) αποκλειστικά με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας στον διαδικτυακό τόπο της ΑΑΔΕ, ανεξάρτητα από τον τρόπο έκδοσης αυτών (μηχανογραφικά ή χειρόγραφα). Οι καταστάσεις του πρώτου εδαφίου αφορούν παραστατικά πωλήσεων (φορολογικά στοιχεία), που σχετίζονται αποκλειστικά με την επαγγελματική εξυπηρέτηση, καθώς και την εκπλήρωση του σκοπού των προσώπων του πρώτου εδαφίου. Για τις λιανικές συναλλαγές υποβάλλονται συγκεκριμένα δεδομένα.

4. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται ο χρόνος υποβολής των καταστάσεων, ο τρόπος, η διαδικασία, η έκταση εφαρμογής, το ύψος της αξίας των στοιχείων, ο τρόπος επιβεβαίωσης και κάθε άλλο θέμα σχετικά με την εφαρμογή της παρ. 3.

5. Ο Διοικητής, με απόφασή του, μπορεί να ορίζει κατηγορίες φορολογουμένων, οι οποίοι υποχρεούνται να παρέχουν αυτομάτως πληροφορίες για την επιχειρηματική τους δραστηριότητα, τον τρόπο, τον χρόνο και τη διαδικασία υποβολής των πληροφοριών αυτών, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή της παρούσας.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1022/7.1.2014.- Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 192)

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1072/7.3.2014.- Τροποποίηση της απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1022/17.1.2014 (ΦΕΚ 179 Β') «Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών».

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 194)

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1149/16.5.2014.- Τροποποίηση της απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. Πολ. 1022/7.1.2014 «Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών», όπως ισχύει.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 195)

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1201/4.9.2014.- Τροποποίηση της απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1022/07.1.2014 (ΦΕΚ 179 Β') «Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών», όπως ισχύει.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 196)

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1207/18.9.2014.- Τροποποίηση της απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. Πολ. 1022/07.01.2014 (ΦΕΚ 179 Β') «Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών», όπως ισχύει.

(βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 196)

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1017/15.1.2015.- Τροποποίηση της απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1022/7.1.2014 (ΦΕΚ 179 Β') «Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών», όπως ισχύει.

(βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 197)

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1053/27.2.2015.- Τροποποίηση της απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1022/7.1.2014 (ΦΕΚ 179 Β) «Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών», όπως ισχύει.

(βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 197)

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1092/17.4.2015. Τροποποίηση της απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1022/7.1.2014 (ΦΕΚ 179 Β') «Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών», όπως ισχύει.

(βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 198)

ΑΠΟΦ. ΓΓΔΕ ΠΟΛ. 1240/29.10.2015.- Τροποποίηση της απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1022/7.1.2014 (ΦΕΚ 179 Β') «Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών», όπως ισχύει.

(βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 199)

ΑΠΟΦ. ΓΓΔΕ ΠΟΛ. 1254/26.11.2015.- Τροποποίηση της απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1022/7.1.2014 (ΦΕΚ 179 Β') «Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών», όπως ισχύει.

(βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 199)

ΑΠΟΦ. ΓΓΔΕ ΠΟΛ. 1267/21.12.2015.- Τροποποίηση της απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1022/7.1.2014 (ΦΕΚ 179 Β') «Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών», όπως ισχύει.

(βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 200)

ΑΠΟΦ. ΓΓΔΕ ΠΟΛ. 1278/31.12.2015.- Τροποποίηση της απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ.1022/7.1.2014 (ΦΕΚ 179 Β') «Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών», όπως ισχύει.

(βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 200)

ΑΠΟΦ. ΓΓΔΕ ΠΟΛ. 1051/25.4.2016.- Τροποποίηση της απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ.1022/7.1.2014 (ΦΕΚ 179 Β') «Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών», όπως ισχύει.

(βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 201)

ΑΠΟΦ. ΓΓΔΕ ΠΟΛ. 1145/30.9.2016.- Τροποποίηση της απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1022/7.1.2014 (ΦΕΚ 179 Β') «Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών», όπως ισχύει.

(βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 201)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1026/21.3.2017.- Τροποποίηση της απόφασης Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων ΠΟΛ. 1022/7.1.2014 (ΦΕΚ 179 Β) «Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών», όπως ισχύει.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 202)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1051/31.3.2017.- Τροποποίηση της απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ.1022/7.1.2014(ΦΕΚ 179 Β') «Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών», όπως ισχύει.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 202)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1065/2.4.2018.-Τροποποίηση της απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1022/ 2014 (179 Β) «Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών», όπως ισχύει.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 202)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1217/29.11.2018.- Τροποποίηση της απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1022/2014 (179 Β') «Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών», όπως ισχύει.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 203)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1116/27.3.2019.- Τροποποίηση της απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1022/2014 (179 Β') «Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών», όπως ισχύει.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 203)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1195/16.5.2019.- Τροποποίηση της απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1022/2014 «Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών», όπως ισχύει.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 204)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1051/30.3.2020.- Τροποποίηση της απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1022/2014 «Υπο-βολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών», όπως ισχύει.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 204)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1159/30.6.2020.- Τροποποίηση της απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ.1022/2014 (Β' 179) «Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών», όπως ισχύει.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 204)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1072/27.3.2021.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1022/2014 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων «Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών» (Β' 179), όπως ισχύει.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 205)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1137/18.6.2021.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1022/2014 απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. «Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση

πληροφοριών» (Β' 179), όπως ισχύει.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 205)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1177/09.8.2021.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1022/2014 απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. «Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών» (Β' 179).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 205)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1038/14.3.2022.- Τρόπος υποβολής καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών της παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 4174/2013, για τα έτη 2021 και επόμενα (Α' 170).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 206)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1068/26.5.2022.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1038/14.3.2022 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) «Τρόπος υποβολής καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών της παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 4174/2013, για τα έτη 2021 και επόμενα (Α' 170)» (Β' 1475).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 207)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1075/15.6.2022.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1038/14.3.2022 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) «Τρόπος υποβολής καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών της παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 4174/2013, για τα έτη 2021 και επόμενα (Α' 170)» (Β' 1475).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 208)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1149/26.10.2022.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1038/14.3.2022 (Β' 1475) απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), ως προς την προθεσμία διαβίβασης για τους λήπτες των λογιστικών στοιχείων συναλλαγών χονδρικής που αφορούν σε έξοδα τιμολόγησης και έσοδα αυτοτιμολόγησης.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 208)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1187/29.12.2022.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1038/14.3.2022 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) «Τρόπος υποβολής καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών της παρ. 3 του άρθρου 14 του ν.4174/2013, για τα έτη 2021 και επόμενα (Α' 170)» (Β' 1475).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Των παρ. 3 και 4 του άρθρου 14 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206), εφεξής ΚΦΔ.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο μόνο

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία Α.1038/14.03.2022 απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ «Τρόπος υποβολής καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών της παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 4174/2013, για τα έτη 2021 και επόμενα (Α' 170)» (Β' 1475), ως ακολούθως:

1. Η προθεσμία διαβίβασης του ένατου εδαφίου της παρ. 1 ήτοι «31.12.2022» αντικαθίσταται από την «31.03.2023» και το εν λόγω εδάφιο διαμορφώνεται ως εξής:

«Οι λήπτες των λογιστικών στοιχείων συναλλαγών χονδρικής που αφορούν σε έξοδα τιμολόγησης και έσοδα αυτοτιμολόγησης, υποχρεούνται να διαβιβάσουν είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά, ανά Α.Φ.Μ. αντισυμβαλλόμενου εκδότη, περιπτώσεις αποκλίσεων στα προαναφερόμενα διαβιβασθέντα δεδομένα, έως την 31.03.2023.»

2. Οι διατάξεις της παρούσας απόφασης ισχύουν από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 6956 Β'/30.12.2022)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1024/28.2.2023.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1038/14.3.2022 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) «Τρόπος υποβολής καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών της παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 4174/2013, για τα έτη 2021 και επόμενα (Α' 170)» (Β' 1475).

Έχοντας υπόψη:

1. α) Τις παρ. 3 και 4 του άρθρου 14 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206), εφεξής ΚΦΔ.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο Μόνο

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία Α.1038/14.03.2022 απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ «Τρόπος υποβολής καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών της παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 4174/2013, για τα έτη 2021 και επόμενα (Α' 170)» (Β' 1475), ως ακολούθως:

1. Η προθεσμία διαβίβασης του ένατου εδαφίου της παρ. 1 ήτοι «31.03.2023» αντικαθίσταται από την «02.05.2023» και το εν λόγω εδάφιο διαμορφώνεται ως εξής: «Οι λήπτες των λογιστικών στοιχείων συναλλαγών χονδρικής που αφορούν σε έξοδα τιμολόγησης και έσοδα αυτοτιμολόγησης, υποχρεούνται να διαβιβάσουν είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά, ανά Α.Φ.Μ. αντισυμβαλλόμενου εκδότη, περιπτώσεις αποκλίσεων στα προαναφερόμενα διαβιβασθέντα δεδομένα, έως την 02.05.2023.»

2. Οι διατάξεις της παρούσας απόφασης ισχύουν από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 1212 Β'/6.3.2023)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1137/6.9.2023.- Καθορισμός του περιεχομένου, της διαδικασίας, του τρόπου και του χρόνου υποβολής των Δηλώσεων Μέσων Πληρωμών αναφορικά με τερματικά αποδοχής καρτών πληρωμών και λοιπών μέσων πληρωμών, ημεδαπών ή αλλοδαπών Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών ή Παρόχων Μέσων Πληρωμών, που χρησιμοποιούν οι υπόχρεοι οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α 251), στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, για την τήρηση του Μητρώου Μέσων Πληρωμών.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Της παρ. 5 του άρθρου 14, καθώς και του άρθρου 15 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α 206), εφεξής ΚΦΔ.

.....
Αποφασίζουμε

Ορίζουμε το περιεχόμενο, τη διαδικασία, τον τρόπο και τον χρόνο υποβολής Δηλώσεων Μέσων Πληρωμών, ημεδαπών ή αλλοδαπών Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών ή Παρόχων Μέσων Πληρωμών που χρησιμοποιούν οι οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014, στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) καθώς και την τήρηση σχετικού Μητρώου Μέσων Πληρωμών

στα πληροφοριακά συστήματα της ΑΑΔΕ.

Άρθρο 1 Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας νοούνται:

1. Ως «Πάροχος Υπηρεσιών Πληρωμών (Acquirer)»: Το νομικό πρόσωπο που παρέχει υπηρεσίες εκτέλεσης πράξεων πληρωμής, με κάρτα πληρωμής (πιστωτικής, χρεωστικής, προπληρωμένης κ.λπ.). Οι υπηρεσίες αποδοχής καρτών παρέχονται εκ μέρους του Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών προς μια συμβεβλημένη οντότητα του άρθρου 1 του ν. 4308/2014, προκειμένου η τελευταία να είναι σε θέση να δέχεται την καταβολή του αντιτίμου των αγαθών ή/και υπηρεσιών, δια της χρήσης καρτών πληρωμών.

2. Ως «Πάροχος Μέσων Πληρωμών (NSP)»: Το νομικό πρόσωπο που δραστηριοποιείται στην παροχή και διαχείριση τερματικών μηχανημάτων POS καθώς και στην παροχή υπηρεσιών που περιλαμβάνουν τη σύνδεση των τερματικών POS στις υπόχρεες οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014, την παροχή και εγκατάσταση λογισμικού στα τερματικά, τις υπηρεσίες συντήρησης/επισκευής επί του τερματικού, καθώς και τη συλλογή και τη διόδευση συναλλαγών για λογαριασμό των Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών (Acquirer). Ο Πάροχος Μέσων Πληρωμών (NSP) δύναται να συμβάλλεται τόσο με Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών (Acquirer) όσο και απευθείας με τις υπόχρεες οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014.

3. Ως «Χρήστης Υπηρεσιών Πληρωμών»: Η οντότητα του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 που χρησιμοποιεί υπηρεσίες εκτέλεσης πράξεων πληρωμής με κάρτα ως δικαιούχος.

4. Ως «Μέσο Πληρωμών»: Η εξατομικευμένη συσκευή και/ή σειρά διαδικασιών που έχει συμφωνηθεί μεταξύ του Χρήστη Υπηρεσιών Πληρωμών και του Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών (Acquirer), που χρησιμοποιείται για την εκκίνηση εντολής πληρωμής με κάρτα. Ειδικότερα περιλαμβάνονται όλες οι διαθέσιμες συσκευές (π.χ. ενσύρματο τερματικό POS, mobile POS), μέθοδοι και εφαρμογές (π.χ. soft POS) που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αποδοχή καρτών, τόσο με φυσική παρουσία κάρτας όσο και χωρίς φυσική παρουσία κάρτας (e-commerce πλατφόρμες).

5. Ως «ενεργό μέσο πληρωμών» νοείται κάθε μέσο που δύναται να χρησιμοποιηθεί από τον Χρήστη Υπηρεσιών Πληρωμών για την αποδοχή καρτών πληρωμών, χωρίς να απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες για την ενεργοποίησή του από την πλευρά των Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών (Acquirer) ή των Παρόχων Μέσων Πληρωμών (NSP). Ως ημερομηνία ενεργοποίησης ή απενεργοποίησης θεωρείται η δηλωθείσα ημερομηνία των περ. η και θ της παρ. 2 του άρθρου 3 αντίστοιχα.

6. Ως «αναβάθμιση των Μέσων Πληρωμών» νοείται η αντικατάσταση/επικαιροποίηση λογισμικού τους με νεότερη έκδοση με σκοπό την πλήρη εναρμόνισή τους με τις εκάστοτε επιχειρησιακές απαιτήσεις και τεχνικές προδιαγραφές που καθορίζουν τον τρόπο διασύνδεσής τους με τα ταμειακά συστήματα των Χρηστών Υπηρεσιών Πληρωμών, όπως αυτές τίθενται σε κάθε περίπτωση με απόφαση του Διοικητή ΑΑΔΕ.

7. Ως «Μητρώο Μέσων Πληρωμών»: Το Μητρώο που τηρείται στην ΑΑΔΕ και περιλαμβάνει το σύνολο των Μέσων Πληρωμών που χρησιμοποιούν οι Χρήστες Υπηρεσιών Πληρωμών, προκειμένου να δέχονται την καταβολή του αντιτίμου των αγαθών ή/και υπηρεσιών, δια της χρήσης καρτών πληρωμών (πιστωτικών, χρεωστικών, προπληρωμένων κ.λπ.).

8. Ως «Ταμειακό Σύστημα»: Το σύστημα που χρησιμοποιεί η οντότητα του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 για την έκδοση παραστατικών συναλλαγών εσόδων με δυνατότητα έκδοσης/δημιουργίας λοιπών παραστατικών για την παρακολούθηση των εισπράξεων και επιστροφών για την ίδια και για λογαριασμό τρίτων.

Άρθρο 2 Έκταση εφαρμογής - υπόχρεοι

1. Συστήνεται και τηρείται στα πληροφοριακά συστήματα της ΑΑΔΕ Μητρώο Μέσων Πληρωμών, που συντίθεται από τις Δηλώσεις Μέσων Πληρωμών των οντοτήτων των παρ. 2 έως 4 του παρόντος άρθρου, οι οποίες υποβάλλονται μέσω διεπαφής (API) ή μέσω της ψηφιακής πύλης της ΑΑΔΕ (myAADE) κατά περίπτωση, και το οποίο περιλαμβάνει το σύνολο των Μέσων Πληρωμών που χρησιμοποιούν οι Χρήστες Υπηρεσιών Πληρωμών, προκειμένου να δέχονται την καταβολή του αντιτίμου των αγαθών ή/και υπηρεσιών, δια της χρήσης καρτών πληρωμών (πιστωτικών, χρεωστικών, προπληρωμένων κ.λπ.).

2. Κάθε Πάροχος Υπηρεσιών Πληρωμών (Acquirer), ανεξάρτητα αν η καταστατική του έδρα ή ο τόπος πραγματικής διοίκησης ή η μόνιμη εγκατάστασή του βρίσκεται στην Ελλάδα, υποχρεούται να υποβάλλει Δήλωση Μέσων Πληρωμών συναλλαγών μέσω τερματικών αποδοχής καρτών πληρωμών και ανάλογων μέσων που χρησιμοποιούνται από Χρήστες Υπηρεσιών Πληρωμών ανά την Ελληνική Επικράτεια και συμβάλλονται μαζί του για τον σκοπό αυτό. Η δήλωση υποβάλλεται για το σύνολο των Μέσων Πληρωμών που βάσει της μεταξύ τους σύμβασης διαθέτει ο Χρήστης Υπηρεσιών Πληρωμών, με διακριτή αναφορά σε κάθε μέσο.

3. Κάθε Πάροχος Μέσων Πληρωμών (NSP), ανεξάρτητα αν η καταστατική του έδρα ή ο τόπος πραγματικής διοίκησης ή η μόνιμη εγκατάστασή του βρίσκεται στην Ελλάδα, υποχρεούται να υποβάλλει Δήλωση Μέσων Πληρωμών συναλλαγών μέσω τερματικών αποδοχής καρτών πληρωμών και ανάλογων μέσων, για το σύνολο των μέσων που ο Πάροχος Μέσων Πληρωμών (NSP) διαχειρίζεται και εξυπηρετεί, με σκοπό τη συλλογή και τη διόδευση των συναλλαγών με διακριτή αναφορά σε κάθε Μέσο Πληρωμών ανά Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών (Acquirer).

4. Οι Χρήστες Υπηρεσιών Πληρωμών υποχρεούνται να υποβάλλουν Δήλωση Μέσων Πληρωμών για το σύνολο των μέσων που διαθέτουν, αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που οι Πάροχοι των παρ. 2 και 3 είτε δεν δήλωσαν κάποιο εκ των Μέσων Πληρωμών ή δεν επικαιροποίησαν τα στοιχεία κάποιου εκ των Μέσων Πληρωμών είτε οι Χρήστες Υπηρεσιών Πληρωμών κρίνουν ως ανακριβή τα στοιχεία που δηλώθηκαν από τους Παρόχους. Μη υποβολή δήλωσης εκ μέρους των Χρηστών Υπηρεσιών Πληρωμών εντός των προθεσμιών του άρθρου 4 νοείται ως αποδοχή των στοιχείων που δηλώθηκαν εκ μέρους των Παρόχων των παρ. 2 και 3 και τους αφορούν.

5. Η ΑΑΔΕ ενημερώνει τους Παρόχους των παρ. 2 και 3 για τις Δηλώσεις Μέσων Πληρωμών στις οποίες έχουν προβεί οι Χρήστες Μέσων Πληρωμών και δύναται να ζητά κάθε διαθέσιμο στοιχείο για την ορθότητα αυτών.

Άρθρο 3

Περιεχόμενο δήλωσης

1. Η Δήλωση Μέσων Πληρωμών συναλλαγών μέσω τερματικών αποδοχής καρτών πληρωμών και ανάλογων μέσων, που υποβάλλουν οι Πάροχοι Υπηρεσιών Πληρωμών (Acquirers) περιέχει τουλάχιστον τα ακόλουθα πεδία:

- α. ΑΦΜ και Επωνυμία Χρήστη Υπηρεσιών Πληρωμών.
- β. Αριθμός λογαριασμού πληρωμών που συνδέεται με κάθε Μέσο Πληρωμών.
- γ. Κωδικός Χρήστη Υπηρεσιών Πληρωμών (destination Merchant ID - MID), όπως αυτός τηρείται στα συστήματα του Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών (Acquirer).
- δ. Επωνυμία, ΑΦΜ και αριθμός BIC, εφόσον υφίσταται, Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών (Acquirer) ημεδαπής.
- ε. Επωνυμία, αριθμός φορολογικού μητρώου αλλοδαπής (ΤΙΝ) ή άλλος λειτουργικά ισοδύναμος αριθμός ταυτοποίησης, χώρα καταστατικής έδρας ή μόνιμης εγκατάστασης και αριθμός BIC, εφόσον υφίσταται, Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών (Acquirer) αλλοδαπής.
- στ. Επωνυμία και ΑΦΜ Παρόχου Μέσων Πληρωμών (NSP) ημεδαπής.
- ζ. Επωνυμία, αριθμός φορολογικού μητρώου αλλοδαπής (ΤΙΝ), ή άλλος λειτουργικά ισοδύναμος αριθμός ταυτοποίησης, χώρα καταστατικής έδρας ή μόνιμης εγκατάστασης Παρόχου

Μέσων Πληρωμών (NSP) αλλοδαπής.

η. Αριθμός αναγνώρισης (destination Terminal ID - TID Acquirer) Μέσου Πληρωμών, όπως τηρείται στα συστήματα του Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών (Acquirer).

θ. Ημερομηνία έναρξης ισχύος σύμβασης Μέσων Πληρωμών μεταξύ του Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών (Acquirer) και του Χρήστη Υπηρεσιών Πληρωμών ή εναλλακτικά ημερομηνία δημιουργίας από τον Πάροχο προφίλ μέσου πληρωμών του Χρήστη.

ι. Ημερομηνία παύσης ισχύος σύμβασης Μέσων Πληρωμών μεταξύ του Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών (Acquirer) και του Χρήστη Υπηρεσιών Πληρωμών, εφόσον υφίσταται ή εναλλακτικά ημερομηνία απενεργοποίησης από τον Πάροχο προφίλ μέσου πληρωμών του Χρήστη.

ια. Ένδειξη Εγγραφής/Μεταβολής/Διακοπής.

2. Η Δήλωση Μέσων Πληρωμών συναλλαγών μέσω τερματικών αποδοχής καρτών πληρωμών και ανάλογων μέσων, που υποβάλλουν οι Πάροχοι Μέσων Πληρωμών (NSPs) περιέχει τουλάχιστον τα ακόλουθα πεδία:

α. Κωδικός Χρήστη Υπηρεσιών Πληρωμών (destination Merchant ID - MID), όπως αυτός τηρείται στα συστήματα του Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών (Acquirer).

β. Επωνυμία, ΑΦΜ Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών (Acquirer) ημεδαπής, αριθμός BIC, εφόσον υφίσταται.

γ. Επωνυμία, αριθμός φορολογικού μητρώου αλλοδαπής (TIN) ή άλλος λειτουργικά ισοδύναμος αριθμός ταυτοποίησης, χώρα καταστατικής έδρας ή μόνιμης εγκατάστασης Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών (Acquirer) αλλοδαπής, αριθμός BIC, εφόσον υφίσταται.

δ. Αριθμός αναγνώρισης (destination Terminal ID - TID Acquirer) Μέσου Πληρωμών, όπως τηρείται στα συστήματα του Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών (Acquirer).

ε. Κωδικός Χρήστη Υπηρεσιών Πληρωμών (source Merchant ID - MID), όπως αυτός τηρείται στα συστήματα του Παρόχου Μέσων Πληρωμών (NSP).

στ. Αριθμός αναγνώρισης (source Terminal ID - TID acquirer) Μέσου Πληρωμών, όπως τηρείται στα συστήματα του Παρόχου Μέσων Πληρωμών (NSP).

ζ. Είδος μέσου πληρωμών (ενσύρματο POS/mobile POS/softPOS/ecommerce POS/unattended POS/Λοιπά).

η. Ημερομηνία ενεργοποίησης Μέσου Πληρωμών.

θ. Ημερομηνία απενεργοποίησης Μέσου Πληρωμών.

ι. Ένδειξη Εγγραφής/Μεταβολής/Διακοπής/Αναβάθμισης.

3. Η Δήλωση Μέσων Πληρωμών συναλλαγών μέσω τερματικών αποδοχής καρτών πληρωμών και ανάλογων μέσων, που υποβάλλουν οι Χρήστες Υπηρεσιών Πληρωμών σε περίπτωση προσθήκης μέσου περιέχει τα πεδία της παρ. 1 καθώς και τα πεδία των περ., δ έως θ της παρ. 2. Κάθε Δήλωση που αφορά είτε προσθήκη μέσου είτε επικαιροποίηση είτε τροποποίηση στοιχείων επί των δηλωθέντων μέσων, τηρείται διακριτά στο Μητρώο Μέσων Πληρωμών.

Άρθρο 4

Τρόπος, χρόνος και διαδικασία υποβολής

1. Η υποβολή των δηλώσεων από τους Παρόχους των παρ. 2 και 3 του άρθρου 2 γίνεται μέσω διεπαφής API και λαμβάνει χώρα σε τακτά χρονικά διαστήματα. Κατά την πρώτη εφαρμογή γίνεται διαβίβαση των στοιχείων του άρθρου 3 στην ΑΑΔΕ για το σύνολο των ενεργών μέσων πληρωμών. Σε κάθε επόμενη υποβολή διαβιβάζονται μόνο τα στοιχεία κάθε προσθήκης/μεταβολής/ διαγραφής εντός του διαστήματος αναφοράς.

2. Η διαβίβαση των στοιχείων από τους Παρόχους των παρ. 2 και 3 του άρθρου 2, λαμβάνει χώρα:

α. Έως και την 15η ημέρα εκάστου μήνα με χρονικό διάστημα αναφοράς την 1η έως και την 10η ημέρα του ίδιου μήνα.

β. Έως και την 25η ημέρα εκάστου μήνα με χρονικό διάστημα αναφοράς την 11η έως και την 20ή ημέρα του ίδιου μήνα.

γ. Έως και την 5η ημέρα του επόμενου μήνα, με χρονικό διάστημα αναφοράς την 21η έως την τελευταία ημέρα του προηγούμενου μήνα.

3. Στην περίπτωση των Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών (Acquirers) ως ημερομηνία πρώτης εφαρμογής της σχετικής υποχρέωσης ορίζεται η 22α Σεπτεμβρίου 2023 με υποβαλλόμενα στοιχεία τα σχετικά με τα ενεργά Μέσα Πληρωμών κατά την 10η Σεπτεμβρίου 2023. Για το χρονικό διάστημα από τις 11 έως και τις 30 Σεπτεμβρίου 2023, οι σχετικές δηλώσεις υποβάλλονται έως και την 5η Οκτωβρίου 2023.

4. Στην περίπτωση των Παρόχων Μέσων Πληρωμών (NSPs) ως ημερομηνία πρώτης εφαρμογής της σχετικής υποχρέωσης ορίζεται η 26η Σεπτεμβρίου 2023 με υποβαλλόμενα στοιχεία τα σχετικά με τα ενεργά Μέσα Πληρωμών κατά την 10η Σεπτεμβρίου 2023. Για το χρονικό διάστημα από τις 11 έως και τις 30 Σεπτεμβρίου 2023, οι σχετικές δηλώσεις υποβάλλονται έως και την 5η Οκτωβρίου 2023.

5. Οι Χρήστες Υπηρεσιών Πληρωμών, εφόσον υφίσταται υποχρέωση, υποβάλλουν Δήλωση Μέσων Πληρωμών μέσω της ψηφιακής πύλης της ΑΑΔΕ (myAADE) από την 11η έως και την τελευταία ημέρα του επόμενου μήνα από την ημερομηνία ενεργοποίησης/απενεργοποίησης/μεταβολής του μέσου. Ως πρώτος μήνας εφαρμογής της σχετικής υποχρέωσης ορίζεται ο Οκτώβριος του 2023, με υποβαλλόμενα στοιχεία τα σχετικά με τα ενεργά Μέσα Πληρωμών, κατά την 30ή Σεπτεμβρίου 2023, ανεξάρτητα από την ημερομηνία ενεργοποίησης αυτών.

6. Οι προδιαγραφές των αρχείων και ο τρόπος διαβίβασής τους αναρτώνται έγκαιρα στην ιστοσελίδα της ΑΑΔΕ.

Άρθρο 5

Ισχύς της απόφασης

Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 5380 Β' /8.9.2023)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1171/31.10.2023.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1137/06.09.2023 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) «Καθορισμός του περιεχομένου, της διαδικασίας, του τρόπου και του χρόνου υποβολής των Δηλώσεων Μέσων Πληρωμών αναφορικά με τερματικά αποδοχής καρτών πληρωμών και λοιπών μέσων πληρωμών, ημεδαπών ή αλλοδαπών Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών ή Παρόχων Μέσων Πληρωμών, που χρησιμοποιούν οι υπόχρεες οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251), στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, για την τήρηση του Μητρώου Μέσων Πληρωμών» (Β' 5380).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Της παρ. 5 του άρθρου 14, καθώς και των άρθρων 15 και 17 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α'206), εφεξής ΚΦΔ.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο Μόνο

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία Α.1137/2023 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Καθορισμός του περιεχομένου, της διαδικασίας, του τρόπου και του χρόνου υποβολής των Δηλώσεων Μέσων Πληρωμών αναφορικά με τερματικά αποδοχής καρτών πληρωμών και λοιπών μέσων πληρωμών, ημεδαπών ή αλλοδαπών Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών ή Παρόχων Μέσων Πληρωμών, που χρησιμοποιούν οι υπόχρεες οντότητες του άρθρου 1 του ν.4308/2014 (Α' 251), στην Ανεξάρτητη

Αρχή Δημοσίων Εσόδων, για την τήρηση του Μητρώου Μέσων Πληρωμών», ως ακολούθως:

1. Η παρ. 5 του άρθρου 2 αντικαθίσταται και προστίθεται νέα παράγραφος 6 μετά το τέλος αυτής ως εξής:

«5. Η ΑΑΔΕ ενημερώνει τους Παρόχους των παρ. 2 και 3 για τις Δηλώσεις Μέσων Πληρωμών στις οποίες έχουν προβεί οι Χρήστες Υπηρεσιών Πληρωμών και δύναται να ζητά κάθε διαθέσιμο στοιχείο για την ορθότητα αυτών.

6. Οι Χρήστες Υπηρεσιών Πληρωμών δύνανται να παρέχουν ηλεκτρονική συγκατάθεση στην ΑΑΔΕ σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 17 ΚΦΔ για την ενημέρωση των Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών ή Παρόχων Μέσων Πληρωμών με τους οποίους συμβάλλονται άμεσα ή έμμεσα για τα μοντέλα των ενεργών ΦΗΜ που διαθέτουν, όπως τα στοιχεία αυτά τηρούνται στο Πληροφοριακό Σύστημα των ΦΗΜ της ΑΑΔΕ, με σκοπό τον έλεγχο καλής λειτουργίας της διασύνδεσης των μοντέλων Μέσων Πληρωμών με τα Ταμειακά Συστήματα, τους Παρόχους Υπηρεσιών Πληρωμών και την ΑΑΔΕ. Η συγκατάθεση παρέχεται μέσω της ψηφιακής πύλης της ΑΑΔΕ (myAADE) κατόπιν εισόδου των Χρηστών Υπηρεσιών Πληρωμών στο Μητρώο Μέσων Πληρωμών και επιλογής του σχετικού πεδίου.»

2. Η παρ. 5 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής: «5. Οι Χρήστες Υπηρεσιών Πληρωμών, εφόσον υφίσταται υποχρέωση, υποβάλλουν Δήλωση Μέσων Πληρωμών μέσω της ψηφιακής πύλης της ΑΑΔΕ (myAADE) από την 11η έως και την τελευταία ημέρα του επόμενου μήνα από την ημερομηνία ενεργοποίησης/απενεργοποίησης/ μεταβολής του μέσου. Ως πρώτος μήνας εφαρμογής της σχετικής υποχρέωσης ορίζεται ο Οκτώβριος του 2023, με υποβαλλόμενα στοιχεία τα σχετικά με τα ενεργά Μέσα Πληρωμών, κατά την 30η Σεπτεμβρίου 2023, ανεξάρτητα από την ημερομηνία ενεργοποίησης αυτών και καταληκτική ημερομηνία υποβολής δήλωσης την 17η Νοεμβρίου του 2023.»

3. Μετά το τέλος της παρ. 6 του άρθρου 4 προστίθεται νέα παρ. 7 ως εξής: «7. Η παροχή ηλεκτρονικής συγκατάθεσης από τους Χρήστες Υπηρεσιών Πληρωμών προς την ΑΑΔΕ σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 2 δύναται να παρέχεται από τις 02 Νοεμβρίου 2023 και εφεξής και να ανακαλείται οποτεδήποτε.»

Η απόφαση αυτή ισχύει από την δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 6252 Β'/31.10.2023)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1195/5.12.2023.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1137/06.09.2023 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) «Καθορισμός του περιεχομένου, της διαδικασίας, του τρόπου και του χρόνου υποβολής των Δηλώσεων Μέσων Πληρωμών αναφορικά με τερματικά αποδοχής καρτών πληρωμών και λοιπών μέσων πληρωμών, ημεδαπών ή αλλοδαπών Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών ή Παρόχων Μέσων Πληρωμών, που χρησιμοποιούν οι υπόχρεοι οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251), στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, για την τήρηση του Μητρώου Μέσων Πληρωμών» (Β' 5380).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Της παρ. 5 του άρθρου 14, καθώς και του άρθρου 15 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206), εφεξής ΚΦΔ.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο Μόνο

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία Α.1137/6.9.2023 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Καθορισμός του περιεχομένου, της διαδικασίας, του τρόπου και του χρόνου υποβολής των

Δηλώσεων Μέσων Πληρωμών αναφορικά με τερματικά αποδοχής καρτών πληρωμών και λοιπών μέσων πληρωμών, ημεδαπών ή αλλοδαπών Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών ή Παρόχων Μέσων Πληρωμών, που χρησιμοποιούν οι υπόχρεες οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251), στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, για την τήρηση του Μητρώου Μέσων Πληρωμών», ως ακολούθως:

1. Η παρ. 5 του άρθρου 4, αντικαθίσταται ως εξής: «5. Οι Χρήστες Υπηρεσιών Πληρωμών, εφόσον υφίσταται υποχρέωση, υποβάλλουν Δήλωση Μέσων Πληρωμών μέσω της ψηφιακής πύλης της ΑΑΔΕ (myAADE) από την 11η έως και την τελευταία ημέρα του επόμενου μήνα από την ημερομηνία ενεργοποίησης/απενεργοποίησης/ μεταβολής του μέσου. Ως πρώτος μήνας εφαρμογής της σχετικής υποχρέωσης ορίζεται ο Οκτώβριος του 2023, με υποβαλλόμενα στοιχεία τα σχετικά με τα ενεργά Μέσα Πληρωμών, κατά την 30ή Σεπτεμβρίου 2023, ανεξάρτητα από την ημερομηνία ενεργοποίησης αυτών και καταληκτική ημερομηνία υποβολής δήλωσης την 17η Νοεμβρίου του 2023. Για τις ενεργοποιήσεις/απενεργοποιήσεις/μεταβολές που λαμβάνουν χώρα εντός του Οκτωβρίου του 2023 ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής δήλωσης ορίζεται η 15η Δεκεμβρίου 2023 ενώ για τις αντίστοιχες του Νοεμβρίου του 2023 ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής δήλωσης ορίζεται η 9η Ιανουαρίου 2024».

2. Η απόφαση αυτή ισχύει από την δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 6859 Β'/7.12.2023)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α 1065/26.4.2024.- Καθορισμός του περιεχομένου, της διαδικασίας, του τρόπου και του χρόνου υποβολής στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, των Δηλώσεων Πληροφοριών αναφορικά με υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης Εμπορικών/Λογιστικών προγραμμάτων διαχείρισης (Enterprise Resource Planning, «ERP»), που παρέχονται σε οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251), για την τήρηση του Μητρώου Παρόχων Υπηρεσιών Τεχνικής Υποστήριξης Εμπορικών/Λογιστικών προγραμμάτων διαχείρισης.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Της παρ. 11 του άρθρου 83, του άρθρου 14, του άρθρου 17, καθώς και της παρ. 4 του άρθρου 53 του ν. 5104/2024 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 58), εφεξής ΚΦΔ.

.....
Αποφασίζουμε

Ορίζουμε το περιεχόμενο, τη διαδικασία, τον τρόπο και τον χρόνο υποβολής των Δηλώσεων Πληροφοριών στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), αναφορικά με υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης Εμπορικών/Λογιστικών προγραμμάτων διαχείρισης (Enterprise Resource Planning, «ERP») που παρέχονται στις οντότητες του άρθρου 1 του ν.4308/2014, καθώς και την τήρηση σχετικού Μητρώου Παρόχων Υπηρεσιών Τεχνικής Υποστήριξης Εμπορικών/Λογιστικών προγραμμάτων διαχείρισης (Enterprise Resource Planning, «ERP») στα πληροφοριακά συστήματα της Α.Α.Δ.Ε.

Άρθρο 1 Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας νοούνται:

1. Ως «Ταμειακό Σύστημα»: Το σύστημα που χρησιμοποιεί η οντότητα του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 για την έκδοση παραστατικών συναλλαγών εσόδων με δυνατότητα έκδοσης/δημιουργίας λοιπών παραστατικών για την παρακολούθηση των εισπράξεων και επιστροφών για την ίδια και για λογαριασμό τρίτων.

2. Ως «Εμπορικά/Λογιστικά προγράμματα διαχείρισης (Enterprise Resource Planning, «ERP»),

εφεξής ERP: Οι εφαρμογές λογισμικού που επιτρέπουν σε οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 να διαχειρίζονται και να ενσωματώνουν σε ένα σύστημα επιχειρηματικές λειτουργίες τους και, σε κάθε περίπτωση, την παρακολούθηση των δεδομένων πωλήσεων και την έκδοση παραστατικών.

3. Ως «Φορολογικός Ηλεκτρονικός Μηχανισμός (εφεξής ΦΗΜ)»: Το ηλεκτρονικό υπολογιστικό σύστημα το οποίο χρησιμοποιείται για την έκδοση αποδείξεων εσόδου σε συναλλαγές και στο οποίο ασφαλιζονται με απαραβίαστο τρόπο η φορολογική μνήμη, η μνήμη εργασίας, η εσωτερική μνήμη ημερήσιας ενταμίευσης και διαφύλαξης με διασφαλισμένο ηλεκτρονικό τρόπο των αντιγράφων των φορολογικών αποδείξεων - Δελτίων και λοιπών εκδιδόμενων στοιχείων, ως Ηλεκτρονικό Ημερολόγιο (electronic journal), η μνήμη προγραμμάτων, το ρολόι, τα κυκλώματα ελέγχου του εκτυπωτή νομίμων αποδείξεων, καθώς και οι μονάδες ελέγχου σύνδεσης με πληκτρολόγιο, θρόνες και με συσκευές εισόδου και εξόδου στοιχείων και μεταφοράς δεδομένων.

4. Ως «Χρήστης ERP»: Η οντότητα του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 που χρησιμοποιεί προγράμματα ERP.

5. Ως «Χρήστης ΦΗΜ»: Η οντότητα του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 που είναι κάτοχος ενεργού ΦΗΜ όπως προκύπτει από σχετική εγγραφή στο Μητρώο της Α.Α.Δ.Ε.

6. Ως «Κατασκευαστής Εμπορικών/Λογιστικών Προγραμμάτων Διαχείρισης (Enterprise Resource Planning, «ERP»)»: Η οντότητα που κατασκευάζει ή αναβαθμίζει ή τροποποιεί ή ή υποστηρίζει τεχνικά λογισμικό που επιτρέπει σε οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 να διαχειρίζονται και να ενσωματώνουν σε ένα σύστημα επιχειρηματικές λειτουργίες τους και, σε κάθε περίπτωση, την παρακολούθηση των δεδομένων πωλήσεων και την έκδοση παραστατικών.

7. Ως «Μέσο Πληρωμών»: Η εξατομικευμένη συσκευή και/ή σειρά διαδικασιών που έχει συμφωνηθεί μεταξύ του Χρήστη Υπηρεσιών Πληρωμών και του Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών (Acquirer), που χρησιμοποιείται για την εκκίνηση εντολής πληρωμής με κάρτα. Ειδικότερα περιλαμβάνει όλες τις διαθέσιμες συσκευές (π.χ. ενσύρματο τερματικό POS, mobile POS), μέθοδοι και εφαρμογές (π.χ. soft POS) που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αποδοχή καρτών, τόσο με φυσική παρουσία κάρτας όσο και χωρίς φυσική παρουσία κάρτας (e-commerce πλατφόρμες).

8. Ως «Πάροχος Μέσων Πληρωμών (NSP)»: Το νομικό πρόσωπο που δραστηριοποιείται στην παροχή και διαχείριση τερματικών μηχανημάτων POS καθώς και στην παροχή υπηρεσιών που περιλαμβάνουν τη σύνδεση των τερματικών POS στις υπόχρεες οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014, την παροχή και εγκατάσταση λογισμικού στα τερματικά, τις υπηρεσίες συντήρησης/επισκευής επί του τερματικού, καθώς και τη συλλογή και τη διόδευση συναλλαγών για λογαριασμό των Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών (Acquirer). Ο Πάροχος Μέσων Πληρωμών (NSP) δύναται να συμβάλλεται τόσο με Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών (Acquirer), όσο και απευθείας με τις υπόχρεες οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014.

9. Ως «Μητρώο Παρεχόμενων Υπηρεσιών Τεχνικής Υποστήριξης ΦΗΜ»: Το Μητρώο που τηρείται στην Α.Α.Δ.Ε. και περιλαμβάνει το σύνολο των πληροφοριών σχετικά με υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης ΦΗΜ που παρέχονται στους Χρήστες ΦΗΜ.

10. Ως «Μητρώο Παρόχων υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης ERP»: Το Μητρώο που τηρείται στην Α.Α.Δ.Ε. και περιλαμβάνει το σύνολο των πληροφοριών σχετικά με υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης προγραμμάτων ERP, οι οποίες παρέχονται στους χρήστες ERP.

Άρθρο 2

Έκταση Εφαρμογής - Υπόχρεοι

1. Συστήνεται και τηρείται στα πληροφοριακά συστήματα της Α.Α.Δ.Ε. Μητρώο Παρόχων υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης ERP, που συντίθεται από τις Δηλώσεις Πληροφοριών των οντοτήτων της παρ. 2 αναφορικά με υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης των προγραμμάτων ERP που παρέχονται σε χρήστες ERP από τις οντότητες αυτές.

2. Κάθε Κατασκευαστής Εμπορικών/Λογιστικών Προγραμμάτων Διαχείρισης (ERP), ανεξάρτητα αν η καταστατική του έδρα ή ο τόπος πραγματικής διοίκησης ή η μόνιμη εγκατάστασή του βρίσκεται στην Ελλάδα, ο οποίος διαθέτει στην ελληνική αγορά άδειες χρήσης ή άδειες συνδρομής ERP ή έχει αναλάβει την τεχνική υποστήριξη προγραμμάτων ERP, υποχρεούται να υποβάλει Δήλωση Πληροφοριών αναφορικά με υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης ERP που παρέχει σε χρήστες ERP Η δήλωση υποβάλλεται για το σύνολο των ERP που διασυνδέονται με το Ταμειακό σύστημα των χρηστών ERP.

3. Οι Χρήστες ERP υποχρεούνται μετά την υποβολή της Δήλωσης Πληροφοριών Χρηστών ERP από τις υπόχρεες οντότητες της παρ. 2, να ελέγχουν τις εν λόγω πληροφορίες στον ιστότοπο της Α.Α.Δ.Ε., στην πλατφόρμα «Μητρώο και Επικοινωνία»/»Στοιχεία Επιχείρησης» στην ψηφιακή πύλη «myAADE». Από την 14η Μαΐου 2024 ενεργοποιείται η επιλογή ένδειξης διαφωνίας ανά εγγραφή σε περίπτωση που οι χρήστες ERP κρίνουν ως ανακριβή τα στοιχεία που δηλώθηκαν από τις οντότητες της παρ. 2 και αυτόματα δημιουργείται και αποστέλλεται σχετικό ηλεκτρονικό μήνυμα επικοινωνίας στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της οντότητας της παρ. 2 που είχε υποβάλει τη σχετική Δήλωση Πληροφοριών προκειμένου, εφόσον παρίσταται ανάγκη, να προβεί στις σχετικές διορθώσεις.

Άρθρο 3

Περιεχόμενο Δήλωσης

1. Η Δήλωση πληροφοριών αναφορικά με υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης των ERP που υποβάλλουν οι Κατασκευαστές Εμπορικών/Λογιστικών Προγραμμάτων Διαχείρισης (ERP) περιέχει τουλάχιστον τα ακόλουθα πεδία:

α) Α.Φ.Μ. Χρήστη ERP.
β) Εμπορική ονομασία ERP.
γ) Ένδειξη (Ν/Ο) μη λειτουργίας της οντότητας Χρήστης ERP έως και την 1η Ιουλίου 2024 λόγω εποχικότητας (προαιρετικό πεδίο).

δ) Ημερομηνία προγραμματισμένου ραντεβού με σκοπό την υλοποίηση της διασύνδεσης του ERP και του/των ΦΗΜ ή του λογισμικού Παρόχου Υπηρεσιών ηλεκτρονικής έκδοσης στοιχείων με τα Μέσα Πληρωμών που διαθέτει ο Χρήστης ERP.

2. Κάθε Δήλωση Πληροφοριών Χρηστών ERP αρχική ή τροποποιητική τηρείται διακριτά στο Μητρώο Παρεχόμενων Υπηρεσιών Τεχνικής Υποστήριξης ERP.

Άρθρο 4

Τόπος, Χρόνος και Διαδικασία Υποβολής

1. Η υποβολή των δηλώσεων από τις οντότητες της παρ. 2 του άρθρου 2 γίνεται μέσω διεπαφής (API). Κατά την πρώτη εφαρμογή γίνεται διαβίβαση των στοιχείων της παρ. 2 του άρθρου 3 στην Α.Α.Δ.Ε. για το σύνολο των ERP των Χρηστών στους οποίους παρέχονται οι υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης. Σε κάθε επόμενη υποβολή διαβιβάζεται εκ νέου το σύνολο με τυχόν προσθήκες, τροποποιήσεις ή διαγραφές.

2. Ως χρονικό διάστημα πρώτης εφαρμογής της σχετικής υποχρέωσης ορίζεται το διάστημα από την 26η Απριλίου 2024 έως και την 13η Μαΐου 2024 με υποβαλλόμενα τα στοιχεία περί παροχής υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης έως και την ημερομηνία υποβολής, με συμπληρωμένες τις ημερομηνίες των προγραμματισμένων ραντεβού έως και την 1η Ιουλίου 2024.

3. Κατόπιν της πρώτης υποβολής, η διαβίβαση των στοιχείων από τις οντότητες της παρ. 2 του άρθρου 2, λαμβάνει χώρα:

α) Τουλάχιστον μία εργάσιμη ημέρα πριν την πραγματοποίηση του ραντεβού με σκοπό την υλοποίηση διασύνδεσης, για τα ραντεβού που προγραμματίστηκαν κατόπιν της πρώτης υποβολής Δήλωσης Πληροφοριών και πραγματοποιούνται έως και την 31η Μαΐου 2024,

β) το αργότερο έως και την 31η Μαΐου 2024, εφόσον κατόπιν της πρώτης υποβολής Δήλωσης

Πληροφοριών, προγραμματίστηκαν ραντεβού με σκοπό την υλοποίηση διασύνδεσης από την 1η Ιουνίου 2024 έως και την 1η Ιουλίου 2024,

γ) τουλάχιστον μία εργάσιμη ημέρα πριν την πραγματοποίηση του ραντεβού με σκοπό την υλοποίηση διασύνδεσης, για τα ραντεβού που προγραμματίστηκαν εντός Ιουνίου 2024 και αφορούν χρήστες ERP που λειτουργούν εποχικά και έως την 31η Μαΐου 2024 δεν βρίσκονται σε λειτουργία ή οντότητες/χρήστες ERP που διενεργούν την πρώτη τους συναλλαγή εντός Ιουνίου 2024 κατόπιν έναρξης της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.

4. Για Χρήστες ERP που η έναρξη ή η επανέναρξη της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας έπεται της 1ης Ιουλίου 2024, η διαβίβαση των στοιχείων παροχής υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης από τις οντότητες της παρ. 2 του άρθρου 2 λαμβάνει χώρα έως την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα από τον μήνα εντός του οποίου πραγματοποιήθηκε η πρώτη συναλλαγή εν γένει ή η πρώτη συναλλαγή κατόπιν της επανέναρξης εργασιών.

5. Σε περίπτωση που τα ERP και το ταμειακό σύστημα διασυνδέονται με τα Μέσα Πληρωμών που διαθέτουν οι χρήστες ERP μέσω υλοποιήσεων, οι οποίες παρόλο που δεν συμμορφώνονται επακριβώς με τα πρωτόκολλα των υπό στοιχεία Α.1098/2022 ή Α.1155/2023 κατά περίπτωση, δεν επιτρέπουν κατ' ελάχιστο την ελεύθερη πληκτρολόγηση ποσού στο Μέσο Πληρωμής και για τις οποίες η Α.Α.Δ.Ε. έχει ήδη λάβει σχετική ενημέρωση από τους Παρόχους Μέσων Πληρωμών έως και τη δημοσίευση της υπό στοιχεία Α.1157/2023, η διαβίβαση των στοιχείων που αφορούν τα προγραμματισμένα ραντεβού με σκοπό την υλοποίηση διασύνδεσης λαμβάνει χώρα έως και την 4η Οκτωβρίου 2024.

6. Σε περίπτωση που Χρήστης ERP, ως η ιδιότητα αυτή προκύπτει από την κατοχή/χρήση ΑΔΗ-ΜΕ ή ΦΗΜΑΣ ή τη χρήση Υπηρεσιών Παρόχου Ηλεκτρονικής Έκδοσης στοιχείων ή από τις Δήλωσης Πληροφοριών Χρηστών ΦΗΜ στο Μητρώο Παρεχόμενων Υπηρεσιών Τεχνικής Υποστήριξης Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (ΦΗΜ) σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 3 της υπό στοιχεία Α.1040/2024 ή από τη συμπλήρωση σχετικής ένδειξης στην πλατφόρμα «Μητρώο και Επικοινωνία» στην ψηφιακή πύλη «myAADE» σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 4 της ίδιας απόφασης, δεν δηλωθεί ως αποδέκτης υπηρεσιών Τεχνικής Υποστήριξης ERP από καμία οντότητα της παρ. 2 του άρθρου 2 έως και την 13η Μαΐου 2024 αποστέλλεται σε αυτόν μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προκειμένου να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την άμεση ανεύρεση σχετικής οντότητας. Περαιτέρω, εφόσον ο Χρήστης ERP δεν έχει ομοίως δηλωθεί ως αποδέκτης υπηρεσιών Τεχνικής Υποστήριξης ERP από καμία οντότητα της παρ. 2 του άρθρου 2 έως την ως άνω ημερομηνία δύναται να συμπληρώσει στην πλατφόρμα «Μητρώο και Επικοινωνία» στην ψηφιακή πύλη «myAADE», την ένδειξη (N/O) «Επανάρξη Λειτουργίας κατόπιν της 1ης Ιουλίου 2024 λόγω εποχικότητας».

7. Πριν την πρώτη υποβολή της Δήλωσης Πληροφοριών σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2, οι οντότητες της παρ. 2 του άρθρου 2 υποχρεούνται να επικαιροποιήσουν τα στοιχεία επικοινωνίας τους στην ψηφιακή πύλη myAADE, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Α.1025/2022 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. Ειδικότερα, αλλοδαπές οντότητες της παρ. 2 του άρθρου 2 που δεν διαθέτουν λογαριασμό στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης υποχρεούνται προ της πρώτης υποβολής Δήλωσης Πληροφοριών Χρηστών ERP να αποστείλουν τα στοιχεία επικοινωνίας τους στην ηλεκτρονική διεύθυνση eregistry.support@aaade.gr.

8. Οι προδιαγραφές των αρχείων και ο τρόπος διαβίβασής τους αναρτώνται έγκαιρα στην ιστοσελίδα της Α.Α.Δ.Ε.

Άρθρο 5

Ισχύς της απόφασης

Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 2522 Β'/26.4.2024)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1078/17.3.2014. Οδηγίες για την υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών, από 1.1.2014.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 140)

ΥΠ. ΟΙΚ. Δ15Β 1054974/1.4.2014. Παρέχονται πληροφορίες, αναφορικά με τον τρόπο καταχώρησης των φορολογικών στοιχείων, που εκδίδουν οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, στις καταστάσεις πελατών - προμηθευτών, από 1.1.2014 και εξής.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 154)

ΥΠ. ΟΙΚ. Δ15 1163278/11.12.2014. Διευκρινίσεις για την υποβολή των συγκεντρωτικών καταστάσεων για τις συναλλαγές του έτους 2013.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 155)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2015/17.2.2022.- Παροχή οδηγιών και διευκρινίσεων για τα προσκομιζόμενα, κατά περίπτωση και φορολογία, δικαιολογητικά έγγραφα και στοιχεία που συνυποβάλλονται με τις εκπρόθεσμες φορολογικές δηλώσεις που υποβάλλονται μετά την κοινοποίηση εντολής ελέγχου ή της πρόσκλησης παροχής πληροφοριών του άρθρου 14 του Κ.Φ.Δ. και μέχρι την κοινοποίηση του προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 209)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε..2030/23.3.2022.- Παροχή πρόσθετων διευκρινίσεων σχετικά με την υποβολή φορολογικών δηλώσεων μετά την κοινοποίηση εντολής ελέγχου ή πρόσκλησης πληροφοριών του άρθ. 14 ΚΦΔ και μέχρι την κοινοποίηση του προσωρινού προσδιορισμού του φόρου.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 211)

ΑΡΘΡΟ 15

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΡΙΤΟΥΣ

1. Κατόπιν έγγραφου ή ηλεκτρονικού αιτήματος του Διοικητή, κάθε φορέας της Γενικής Κυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών και εισαγγελικών αρχών και όλων των δημόσιων οργανισμών, φορέων και εταιρειών, όπου συμμετέχει ή έχει την εποπτεία το κράτος, καθώς και των ανεξάρτητων αρχών, παρέχει στη Φορολογική Διοίκηση κάθε διαθέσιμη πληροφορία και επιδεικνύει, χωρίς τη μεταφορά τους εκτός των εγκαταστάσεων, όλα τα πρωτότυπα έγγραφα, μητρώα και στοιχεία που έχει στην κατοχή του.

2. Κατά παρέκκλιση της παρ. 1, η Φορολογική Διοίκηση δεν μπορεί να λαμβάνει γνώση πληροφοριών ή εγγράφων που αφορούν σε ποινικές υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον των αρμόδιων εισαγγελικών αρχών ή των ποινικών δικαστηρίων, χωρίς την προηγούμενη έγγραφη άδεια του αρμόδιου Εισαγγελέα. Πληροφορίες οι οποίες προέρχονται από την Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες χορηγούνται στη Φορολογική Διοίκηση, σύμφωνα με τα άρθρα 34 και 52 του ν. 4557/2018 (Α' 139), με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου.

3. Ο Διοικητής δικαιούται να ζητά πληροφορίες ή έγγραφα από λοιπά τρίτα πρόσωπα, ιδίως από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων, τα επιμελητήρια, τους συμβολαιογράφους, τους υποθηκοφύλακες, τους προϊσταμένους των κτηματολογικών γραφείων, τους οικονομικούς ή κοινωνικούς ή επαγγελματικούς φορείς ή οργανώσεις, για τον προσδιορισμό της φορολογικής υποχρέωσης, που προκύπτει με βάση τις διασταυρώσεις των στοιχείων και για την είσπραξη της φορολογικής οφειλής με τους ειδικότερους όρους που προβλέπονται στην παρ. 1. Για την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου, η Φορολογική Διοίκηση δύναται να αποστέλλει ερώτημα, έγγραφο ή ηλεκτρονικό, το οποίο απαντάται από το τρίτο πρόσωπο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την παραλαβή του. Σε εξαιρετικά σύνθετες υποθέσεις, η προθεσμία μπορεί να παραταθεί για είκοσι (20) επιπλέον ημέρες.

4. Η Φορολογική Διοίκηση, ανεξαρτήτως των στοιχείων που υποβάλλονται στο πλαίσιο της υποχρεωτικής αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών του άρθρου 9ΑΓ του ν. 4170/2013 (Α' 163), δύναται να ζητά, εγγράφως ή ηλεκτρονικά, από κάθε διαχειριστή ψηφιακής πλατφόρμας, η οποία δραστηριοποιείται στην οικονομία του διαμοιρασμού ή μέσω της οποίας διατίθενται αγαθά ή υπηρεσίες στην Ελλάδα ή από φορολογικούς κατοίκους Ελλάδας ή από μόνιμη εγκατάσταση αλλοδαπών επιχειρήσεων στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από το εάν αυτή έχει μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα κατά το άρθρο 6 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος ή τις Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας που έχει συνάψει η Ελλάδα, οποιαδήποτε πληροφορία ή στοιχείο σχετικά με πρόσωπα που χρησιμοποιούν την πλατφόρμα ως πωλητές, για τα οποία προκύπτουν φορολογικές υποχρεώσεις στην ημεδαπή.

Οι κατά τα ως άνω αιτούμενες πληροφορίες ή στοιχεία παρέχονται ή διαβιβάζονται από τον διαχειριστή ψηφιακής πλατφόρμας στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων μέχρι την τελευταία ημέρα του επόμενου μήνα, από τον μήνα παραλαβής του αιτήματος. Η προθεσμία του δεύτερου εδαφίου δύναται να παρατείνεται κατά έναν (1) μήνα, ανάλογα

με τον όγκο των αιτούμενων πληροφοριών ή στοιχείων, κατόπιν υποβολής αιτήματος από τον διαχειριστή της ψηφιακής πλατφόρμας. Οι πάροχοι υπηρεσιών διαδικτύου (ISPs) και κάθε άλλο πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, ή νομική οντότητα ή αρχή διαβιβάζουν στη Φορολογική Διοίκηση, κατόπιν σχετικού αιτήματός της, με το οποίο ορίζονται ο χρόνος και ο τρόπος διαβίβασης, κάθε στοιχείο που έχουν στην κατοχή τους και αφορά στα πρόσωπα, τα οποία έχουν την ιδιοκτησία, τη χρήση ή την ευθύνη λειτουργίας ή διαχείρισης των ιστότοπων/ονομάτων χώρου των ανωτέρω ψηφιακών πλατφορμών. Για τις ανάγκες της παρούσας, νοούνται:

α) Ως «ψηφιακή πλατφόρμα», κάθε λογισμικό, συμπεριλαμβανομένου ενός δικτυακού τόπου ή ενός μέρους του και εφαρμογών, συμπεριλαμβανομένων των εφαρμογών για κινητά, όπου δύο (2) ή περισσότεροι χρήστες ή ομάδες χρηστών επικοινωνούν μέσω διαδικτύου με τη μεσολάβηση του διαχειριστή της πλατφόρμας, προκειμένου να διευκολυνθεί μια συναλλαγή μεταξύ τους, επιτρέποντας στους πωλητές να συνδέονται με άλλα πρόσωπα για την παροχή σε αυτούς σχετικών υπηρεσιών και αγαθών, έναντι αντιτίμου.

β) Ως «διαχειριστής ψηφιακής πλατφόρμας», κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατέχει ή καθιστά διαθέσιμη την πλατφόρμα ή μέρος αυτής στους χρήστες ή νόμιμο εκπρόσωπό της στην Ελλάδα.

γ) Ως «πωλητής», το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κάθε είδους νομική οντότητα, που χρησιμοποιεί την πλατφόρμα για την παροχή των σχετικών υπηρεσιών και αγαθών και τη σύνδεσή του με αντισυμβαλλόμενα πρόσωπα μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας.

5. Ο Διοικητής δύναται να ζητά, με έγγραφο ή ηλεκτρονικό αίτημα, από κάθε πάροχο υπηρεσιών πληρωμών οποιοδήποτε στοιχείο και πληροφορία σχετικά με τις ακόλουθες συναλλαγές, για τις οποίες προκύπτουν φορολογικές υποχρεώσεις στην Ελλάδα και, συγκεκριμένα:

α) συναλλαγές που εκτελούνται μέσω τερματικών, ημεδαπής ή αλλοδαπής, «Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης (Electronic Funds Transfer at the point of sale, EFT/POS)» αποδοχής καρτών πληρωμών,

β) συναλλαγές μέσω λογαριασμών και κάθε είδους χρεωστικών ή πιστωτικών καρτών.

Οι πληροφορίες ή τα στοιχεία, που ζητούνται, παρέχονται ή διαβιβάζονται από τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών στη Φορολογική Διοίκηση μέχρι την τελευταία ημέρα του επόμενου μήνα από τον μήνα παραλαβής του αιτήματος. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η προθεσμία του δευτέρου εδαφίου δύναται να παρατείνεται κατά έναν (1) μήνα, ανάλογα με τον όγκο των πληροφοριών ή στοιχείων που ζητούνται, κατόπιν υποβολής αιτήματος από τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών.

Για τις ανάγκες της παρούσας, ως «πάροχος υπηρεσιών πληρωμών», νοείται κάθε φορέας αποδοχής και εκκαθάρισης συναλλαγών με τη χρήση καρτών πληρωμών (card acquirer), που εξυπηρετεί επιχειρήσεις στην ελληνική επικράτεια, ανεξάρτητα αν η καταστατική του έδρα ή ο τόπος πραγματικής διοίκησης ή η μόνιμη εγκατάστασή του βρίσκεται στην Ελλάδα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 6 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος ή τις Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας.

6. Τρίτα πρόσωπα που δεσμεύονται από επαγγελματικό απόρρητο υποχρεούνται στη χορήγηση των πληροφοριών της παρ. 3, εφόσον αυτές αφορούν οικονομικές συναλλαγές

τους με τον φορολογούμενο.

Για τις λοιπές πληροφορίες που προστατεύονται από επαγγελματικό απόρρητο, απαιτείται έγγραφη άδεια από τον αρμόδιο Εισαγγελέα. Για τη χορήγηση της άδειας αυτής, ο Διοικητής υποβάλλει στον αρμόδιο Εισαγγελέα αίτημα, στο οποίο περιλαμβάνονται:

- α) το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση και η δραστηριότητα του φορολογούμενου,
- β) το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση και η δραστηριότητα του προσώπου που δεσμεύεται από επαγγελματικό απόρρητο,
- γ) οι σημαντικές ενδείξεις φοροδιαφυγής, που έχει στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση εναντίον του φορολογούμενου,
- δ) οι λόγοι για τους οποίους η Φορολογική Διοίκηση επιθυμεί να αποκτήσει πληροφορίες από το πρόσωπο που δεσμεύεται από επαγγελματικό απόρρητο.

Αντίγραφο της άδειας επισυνάπτεται στο αίτημα πληροφοριών. Σε περίπτωση χορήγησης της άδειας, ο τρίτος δεν ευθύνεται ποινικά ή αστικά για παραβίαση του επαγγελματικού απορρήτου.

7. Οι παρ. 1 έως και 5 εφαρμόζονται ανάλογα και για τις πληροφορίες που ζητούνται από τις υπηρεσίες του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, για τον έλεγχο της εισπραξιμότητας των οφειλών και τον εντοπισμό πηγών αποπληρωμής των απαιτήσεων των ασφαλιστικών οργανισμών.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 15 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται η χορήγηση πληροφοριών προς τη Φορολογική Διοίκηση από κρατικές υπηρεσίες, φορείς της γενικής κυβέρνησης και τρίτα πρόσωπα. Ορίζεται ότι η πληροφόρηση της Φορολογικής Διοίκησης για ποινικές υποθέσεις μπορεί να γίνει μόνο μετά από άδεια του αρμόδιου Εισαγγελέα. Προσδιορίζονται οι ειδικές διαδικασίες και προθεσμίες για τη λήψη πληροφοριών από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ψηφιακές πλατφόρμες και παρόχους υπηρεσιών πληρωμής.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 15. Πληροφορίες από τρίτους.- 1. Κατόπιν έγγραφου ή ηλεκτρονικού αιτήματος του Διοικητή, οι κρατικές υπηρεσίες και κάθε φορέας της Γενικής Κυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών και εισαγγελικών αρχών και όλων των δημόσιων οργανισμών, φορέων και εταιρειών, όπου συμμετέχει ή έχει την εποπτεία το κράτος, καθώς και των ανεξάρτητων αρχών, υποχρεούνται να παρέχουν στη Φορολογική Διοίκηση κάθε διαθέσιμη πληροφορία και να επιδεικνύουν, χωρίς τη μεταφορά τους εκτός των εγκαταστάσεων, όλα τα πρωτότυπα έγγραφα, μητρώα και στοιχεία που έχουν στην κατοχή τους.

2. Κατά παρέκκλιση της παρ. 1, η Φορολογική Διοίκηση δεν μπορεί να λαμβάνει γνώση πληροφοριών ή εγγράφων που αφορούν σε ποινικές υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον των αρμόδιων εισαγγελικών αρχών ή των ποινικών δικαστηρίων, χωρίς την προηγούμενη έγγραφη άδεια του αρμόδιου Εισαγγελέα. Πληροφορίες οι οποίες προέρχονται από την Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες χορηγούνται στη Φορολογική Διοίκηση, σύμφωνα με τα άρθρα 34 και 52 του ν. 4557/2018 (Α' 139), με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου.

3. Ο Διοικητής δικαιούται να ζητά πληροφορίες ή έγγραφα από λοιπά τρίτα πρόσωπα, όπως ιδίως από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων, τα επιμε-

λητήρια, τους συμβολαιογράφους, τους υποθηκοφύλακες, τους προϊσταμένους των κτηματολογικών γραφείων, τους οικονομικούς ή κοινωνικούς ή επαγγελματικούς φορείς ή οργανώσεις, για τον προσδιορισμό της φορολογικής υποχρέωσης, που προκύπτει με βάση τις διασταυρώσεις των στοιχείων και για την είσπραξη της φορολογικής οφειλής με τους ειδικότερους όρους που προβλέπονται στην παρ. 1. Για την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου, η Φορολογική Διοίκηση δύναται να αποστέλλει ερώτημα, έγγραφο ή ηλεκτρονικό, το οποίο πρέπει να απαντάται από το τρίτο πρόσωπο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την παραλαβή του. Σε εξαιρετικά σύνθετες υποθέσεις, η προθεσμία μπορεί να παραταθεί για είκοσι (20) επιπλέον ημέρες.

3α. Η Φορολογική Διοίκηση, ανεξαρτήτως των στοιχείων που υποβάλλονται στο πλαίσιο της υποχρεωτικής αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών του άρθρου 9ΑΓ του ν. 4170/2013 (Α' 163), δύναται να ζητά, εγγράφως ή ηλεκτρονικά, από κάθε διαχειριστή ψηφιακής πλατφόρμας, η οποία δραστηριοποιείται στην οικονομία του διαμοιρασμού ή μέσω της οποίας διατίθενται αγαθά ή υπηρεσίες στην Ελλάδα ή από φορολογικούς κατοίκους Ελλάδας ή από μόνιμη εγκατάσταση αλλοδαπών επιχειρήσεων στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από το εάν αυτή έχει μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα κατά το άρθρο 6 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167) ή τις Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας που έχει συνάψει η Ελλάδα, οποιαδήποτε πληροφορία ή στοιχείο σχετικά με πρόσωπα που χρησιμοποιούν την πλατφόρμα ως πωλητές, για τα οποία προκύπτουν φορολογικές υποχρεώσεις στην ημεδαπή.

Οι κατά τα ως άνω αιτούμενες πληροφορίες ή στοιχεία παρέχονται ή διαβιβάζονται από τον διαχειριστή ψηφιακής πλατφόρμας στην ΑΑΔΕ μέχρι την τελευταία ημέρα του επόμενου μήνα, από τον μήνα παραλαβής του αιτήματος. Η προθεσμία του δεύτερου εδαφίου δύναται να παρατείνεται κατά έναν (1) μήνα, ανάλογα με τον όγκο των αιτούμενων πληροφοριών ή στοιχείων, κατόπιν υποβολής αιτήματος από τον διαχειριστή της ψηφιακής πλατφόρμας. Οι πάροχοι υπηρεσιών διαδικτύου (ISPs) και κάθε άλλο πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, ή νομική οντότητα ή αρχή διαβιβάζουν στη Φορολογική Διοίκηση, κατόπιν σχετικού αιτήματός της, με το οποίο ορίζονται ο χρόνος και ο τρόπος διαβίβασης, κάθε στοιχείο που έχουν στην κατοχή τους και αφορά στα πρόσωπα, τα οποία έχουν την ιδιοκτησία, τη χρήση ή την ευθύνη λειτουργίας ή διαχείρισης των ιστότοπων/ονομάτων χώρου των ανωτέρω ψηφιακών πλατφορμών. Για τις ανάγκες της παρούσας, νοούνται:

Ως «ψηφιακή πλατφόρμα», κάθε λογισμικό, συμπεριλαμβανομένου ενός δικτυακού τόπου ή ενός μέρους του και εφαρμογών, συμπεριλαμβανομένων των εφαρμογών για κινητά, όπου δύο (2) ή περισσότεροι χρήστες ή ομάδες χρηστών επικοινωνούν μέσω διαδικτύου με τη μεσολάβηση του διαχειριστή της πλατφόρμας, προκειμένου να διευκολυνθεί μια συναλλαγή μεταξύ τους, επιτρέποντας στους πωλητές να συνδέονται με άλλα πρόσωπα για την παροχή σε αυτούς σχετικών υπηρεσιών και αγαθών, έναντι αντιτίμου.

Ως «διαχειριστής ψηφιακής πλατφόρμας», κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατέχει ή καθιστά διαθέσιμη την πλατφόρμα ή μέρος αυτής στους χρήστες ή νόμιμο εκπρόσωπό της στην Ελλάδα.

Ως «πωλητής», το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κάθε είδους νομική οντότητα, που χρησιμοποιεί την πλατφόρμα για την παροχή των σχετικών υπηρεσιών και αγαθών και τη σύνδεσή του με αντισυμβαλλόμενα πρόσωπα μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας.

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του Διοικητή δύναται να καθορίζονται κάθε αναγκαίο θέμα και διαδικασία, καθώς και οι ειδικότερες λεπτομέρειες διαδικαστικού περιεχομένου για την εφαρμογή της παρούσας.

3β. Ο Διοικητής δύναται να ζητά, με έγγραφο ή ηλεκτρονικό αίτημα, από κάθε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών οποιοδήποτε στοιχείο και πληροφορία σχετικά με τις ακόλουθες συναλλαγές, για τις οποίες προκύπτουν φορολογικές υποχρεώσεις στην Ελλάδα και, συγκεκριμένα:

(α) συναλλαγές που εκτελούνται μέσω τερματικών, ημεδαπής ή αλλοδαπής, «Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης (Electronic Funds Transfer at the Point of Sale, EFT/POS)» αποδοχής καρτών πληρωμών,

(β) συναλλαγές μέσω λογαριασμών και κάθε είδους χρεωστικών ή πιστωτικών καρτών.

Οι πληροφορίες ή τα στοιχεία, που ζητούνται, παρέχονται ή διαβιβάζονται από τον Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών στη Φορολογική Διοίκηση μέχρι την τελευταία ημέρα του επόμενου μήνα από τον μήνα παραλαβής του αιτήματος. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η προθεσμία του δευτέρου εδαφίου δύναται να παρατείνεται κατά έναν (1) μήνα, ανάλογα με τον όγκο των πληροφοριών ή στοιχείων, που ζητούνται, κατόπιν υποβολής αιτήματος από τον Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών.

Για τις ανάγκες της παρούσας, ως «Πάροχος Υπηρεσιών Πληρωμών», νοείται κάθε φορέας αποδοχής και εκκαθάρισης συναλλαγών με τη χρήση καρτών πληρωμών (card acquirer), που εξυπηρετεί επιχειρήσεις στην ελληνική Επικράτεια, ανεξάρτητα αν η καταστατική του έδρα ή ο τόπος πραγματικής διοίκησης ή η μόνιμη εγκατάστασή του βρίσκεται στην Ελλάδα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 6 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167) ή τις Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας.

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή, κατόπιν γνώμης του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας, δύναται να καθορίζεται κάθε αναγκαίο θέμα και διαδικασία, καθώς και οι ειδικότερες λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρούσας περίπτωσης.

4. Ο Διοικητής δύναται να εκδίδει απόφαση με την οποία ορίζονται ορισμένες κατηγορίες προσώπων που υποχρεούνται να παρέχουν αυτομάτως πληροφορίες, σχετικά με τις οικονομικές συναλλαγές τους με φορολογούμενους, οι όροι και οι προϋποθέσεις για την παροχή αυτών των πληροφοριών, καθώς και οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρούσας.

5. Τρίτα πρόσωπα που δεσμεύονται από επαγγελματικό απόρρητο υποχρεούνται στη χορήγηση των πληροφοριών της παρ. 3, εφόσον αυτές αφορούν οικονομικές συναλλαγές τους με τον φορολογούμενο. Για τις λοιπές πληροφορίες που προστατεύονται από επαγγελματικό απόρρητο, απαιτείται έγγραφη άδεια από τον αρμόδιο Εισαγγελέα. Για τη χορήγηση της άδειας αυτής, ο Διοικητής υποβάλλει στον αρμόδιο Εισαγγελέα αίτημα, στο οποίο περιλαμβάνονται:

α) το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση και η δραστηριότητα του φορολογούμενου,

β) το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση και η δραστηριότητα του προσώπου που δεσμεύεται από επαγγελματικό απόρρητο,

γ) οι σημαντικές ενδείξεις φοροδιαφυγής, που έχει στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση εναντίον του φορολογούμενου,

δ) οι λόγοι για τους οποίους η Φορολογική Διοίκηση επιθυμεί να αποκτήσει πληροφορίες από το πρόσωπο που δεσμεύεται από επαγγελματικό απόρρητο.

Αντίγραφο της άδειας επισυνάπτεται στο αίτημα πληροφοριών. Σε περίπτωση χορήγησης της άδειας, ο τρίτος δεν ευθύνεται ποινικά ή αστικά για παραβίαση του επαγγελματικού απορρήτου.

6. Οι παρ. 1 έως και 5 εφαρμόζονται ανάλογα και για τις πληροφορίες που ζητούνται από τις υπηρεσίες του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (Κ.Ε.Α.Ο.), στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, για τον έλεγχο της εισπραξιμότητας των οφειλών και τον εντοπισμό πηγών αποπληρωμής των απαιτήσεων των ασφαλιστικών οργανισμών.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1013/7.1.2014.- Υποβολή δήλωσης πληροφοριακών στοιχείων μισθώσεων ακίνητης περιουσίας με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 216)

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1033/28.1.2014.- Υποχρεώσεις πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, ιδρυμάτων πληρωμών, Ελληνικών Ταχυδρομείων, Εταιριών Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών, επιχειρήσεων ιδιωτικής ασφάλισης, ιδιωτικών θεραπευτηρίων, ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων, εταιριών σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, εταιριών παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και ύδρευσης, σύμφωνα με το άρθρο 15 του Ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α'/26.07.2013).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 219)

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1028/22.1.2015.- Τροποποίηση της πολ. 1013/7.1.2014.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 218)

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1054/2.3.2015.- Τροποποίηση της Πολ. 1033/28.1.2014 (ΦΕΚ 276 Β') Απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων σχετικά με τις υποχρεώσεις πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, ιδρυμάτων πληρωμών, Ελληνικών Ταχυδρομείων, Εταιριών Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών, επιχειρήσεων ιδιωτικής ασφάλισης, ιδιωτικών θεραπευτηρίων, ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων, εταιριών σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, εταιριών παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και ύδρευσης, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α'/26.7.2013).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 227)

ΑΠΟΦ. ΓΓΔΕ ΠΟΛ. 1260/3.12.2015.- Τροποποίηση της ΠΟΛ. 1033/28.1.2014 (ΦΕΚ 276 Β') Απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων σχετικά με τις υποχρεώσεις πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, ιδρυμάτων πληρωμών, Ελληνικών Ταχυδρομείων, Εταιριών Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών, επιχειρήσεων ιδιωτικής ασφάλισης, ιδιωτικών θεραπευτηρίων, ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων, εταιριών σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, εταιριών παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και ύδρευσης, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α'/ 26-07-2013).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 229)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1162/3.8.2018.- Υποβολή Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 230)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1139/12.6.2020.- Τροποποίηση της ΠΟΛ.1162/2018 (Β' 3579) απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Υποβολή Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου».

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 233)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1171/20.7.2020.- Εμπρόθεσμη υποβολή της «Δήλωσης Covid» του άρθρου 11 της ΠΟΛ. 1162/2018 (Β' 3579) απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 235)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1192/21.8.2020.- Νέα προθεσμία υποβολής για αρχική και τροποποιητική «Δήλωση Covid» του άρθρου 11 της ΠΟΛ. 1162/2018 (Β' 3579) απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. για τους μήνες Μάρτιο έως και Αύγουστο.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 236)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1243/30.10.2020.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1162/2018 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 3579).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 236)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α.1253/20.11.2020.- Τροποποίηση της ΠΟΛ. 1162/2018 (Β' 3579) Απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 237)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1264/4.12.2020.- Παράταση της προθεσμίας υποβολής της «Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας» και της δήλωσης λύσης της μίσθωσης του άρθρου 9 καθώς και της προθεσμίας της παρ. 8 του άρθρου 11 της υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1162/2018 (Β' 3579) απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 237)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1301/31.12.2020.- Παράταση της προθεσμίας υποβολής, των δηλώσεων πληροφοριακών στοιχείων, που ορίζεται στην παρ. 8 του άρθρου 11 της υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1162/2018 (Β' 3579) απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 238)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1019/29.1.2021.- Παράταση της προθεσμίας υποβολής, της «Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας» και της δήλωσης λύσης της μίσθωσης που ορίζονται στο άρθρο 9 της υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1162/2018 (Β' 3579) απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 238)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1043/1.3.2021.- Παράταση της προθεσμίας υποβολής της «Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης», της «Δήλωσης Covid» και της προθεσμίας αποδοχής των δηλώσεων αυτών από τους μισθωτές, όπως ορίζεται στο εδάφ. δεύτερο της παρ. 1 και στην παρ. 4 του άρθρου 11, αντίστοιχα της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1162/2018 απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. (Β' 3579).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 239)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1050/5.3.2021.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1162/2018 απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Υποβολή Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου» (Β' 3579).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 239)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1158/5.7.2021.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1162/2018 απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Υποβολή Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου» (Β' 3579).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 240)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1168/20.7.2021.- Παράταση των προθεσμιών της παρ.2 του άρθρου 9, της παρ.8 του άρθρου 11 και των παρ.4 και 5 του άρθρου 12 της υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1162/2018

απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Υποβολή Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου» (Β' 3579).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 242)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α.1170/2.8.2021.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1162/2018 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Υποβολή Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου» (Β' 3579).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 242)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1204/27.8.2021.- Παράταση των προθεσμιών της παρ. 2 του άρθρου 9, της παρ. 8 του άρθρου 11 και των παρ. 4 και 5 του άρθρου 12 της υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1162/2018 απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ «Υποβολή Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου» (Β' 3579).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 243)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1255/17.12.2021.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1162/2018 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Υποβολή Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου» (Β' 3579).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 243)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1271/30.12.2021.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1033/28.1.2014 (Β' 276) απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων αναφορικά με τις υποχρεώσεις πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, ιδρυμάτων πληρωμών, Ελληνικών Ταχυδρομείων, Εταιρειών Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών, επιχειρήσεων ιδιωτικής ασφάλισης, ιδιωτικών θεραπευτηρίων, ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων, εταιρειών σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, εταιρειών παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και ύδρευσης, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 4174/2013 (Α' 170).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 244)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1027/28.2.2022.- Παράταση της προθεσμίας υποβολής στοιχείων και πληροφοριών της περ. 1.1.ε του άρθρου 1 και του άρθρου 4 της υπό στοιχεία ΠΟΛ 1033/2014 (Β' 276) απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, τα οποία διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε. από πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα και ιδιωτικά εκπαιδευτήρια, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν.4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α').

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 246)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1091/6.7.2022.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ 1162/2018 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Υποβολή Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου» (Β' 3579).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 247)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1112/2022.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1162/2018 απόφασης

του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Υποβολή Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου» (Β' 3579).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 247)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1018/20.2.2023.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1162/2018 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Υποβολή Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου» (Β' 3579).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) της παρ. 4 του άρθρου 15 του ν. 4987/2022 (Α' 206) περί παροχής πληροφοριών από τρίτους.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Η παρ. 2 του άρθρου 9 της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1162/2018 απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β' 3579) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Σε περίπτωση που συμφωνία μίσθωσης, για την οποία έχει υποβληθεί ηλεκτρονικά ή έχει κατατεθεί στη Δ.Ο.Υ. «Δήλωση Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας», έχει λυθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2022, ο εκμισθωτής υποχρεούται να δηλώσει μέχρι την 31η Μαρτίου 2023 την ημερομηνία της λύσης, διαφορετικά η συμφωνία της μίσθωσης θεωρείται ότι είναι σε ισχύ».

Άρθρο 2

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 1070 Β'/24.2.2023)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1044/31.3.2023.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1162/2018 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Υποβολή Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου» (Β' 3579).

Έχοντας υπόψη:

1. α) Την παρ. 4 του άρθρου 15 του ν. 4987/2022 (Α' 206) περί παροχής πληροφοριών από τρίτους.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Η παρ. 2 του άρθρου 9 της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1162/2018 απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β' 3579) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Σε περίπτωση που συμφωνία μίσθωσης, για την οποία έχει υποβληθεί ηλεκτρονικά ή έχει κατατεθεί στη Δ.Ο.Υ. «Δήλωση Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας», έχει λυθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2022, ο εκμισθωτής υποχρεούται να δηλώσει μέχρι την 30η Ιουνίου 2023 την ημερομηνία της λύσης, διαφορετικά η συμφωνία της μίσθωσης θεωρείται ότι είναι σε ισχύ.».

Άρθρο 2

Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από την 01.04.2023.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 2131 Β'/31.3.2023)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1122/15.5.2015. Διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των άρθρων 1 και 2 της ΠΟΛ. 1033/2014 Απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με την ΠΟΛ.1054/2015 Απόφαση της Γενικής Γραμματέως Δημοσίων Εσόδων.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 182)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1230/14.10.2015.- Διευκρινίσεις για διάφορα θέματα που ανακύπτουν κατά την υποβολή των πληροφοριακών στοιχείων μίσθωσης ακίνητης περιουσίας.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 186)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1211/8.11.2018.- Παροχή οδηγιών για την εκπρόθεσμη υποβολή της προβλεπόμενης στην παρ. 16 του άρθρου 8 του ν. 1882/90 κατάστασης συμφωνητικών, λόγω συντήρησης βλάβης και στη συνέχεια της υποδομής του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος TAXISnet κατά τις ημερομηνίες 20, 21 και 22.10.2018.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 201)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ ΔΕΑΦ Β 1027318/15.2.2018.- Διευκρινίσεις σχετικά με την υποχρέωση υποβολής μισθωτηρίων συμβολαίων σε περίπτωση μετασχηματισμού επιχείρησης που εκμισθώνει ακίνητα.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 202)

ΑΡΘΡΟ 16

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

1. Οι οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251) διαβιβάζουν ηλεκτρονικά στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) δεδομένα των εκδιδόμενων λογιστικών αρχείων - στοιχείων ανεξαρτήτως της μεθόδου έκδοσης αυτών, των τηρούμενων λογιστικών αρχείων - βιβλίων, των φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών, των φορολογικών μνημών και των αρχείων που δημιουργούν οι φορολογικοί ηλεκτρονικοί μηχανισμοί.

2. Η αξία των φορολογητέων πράξεων και των εσόδων που λαμβάνεται υπόψη από τη Φορολογική Διοίκηση για τον προσδιορισμό του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και του φόρου εισοδήματος για κάθε οντότητα, δεν δύναται να υπολείπεται αυτών που προκύπτουν από τα παραστατικά που έχουν διαβιβασθεί ηλεκτρονικά στην Α.Α.Δ.Ε., σύμφωνα με την παρ. 1. Εκπτώσεις φόρων και δαπάνες προς έκπτωση δεν λαμβάνονται υπόψη, αν τα παραστατικά στα οποία στηρίζονται, δεν έχουν διαβιβασθεί ηλεκτρονικά στην Α.Α.Δ.Ε., σύμφωνα με την παρ. 1.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 16 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται η υποχρεωτική ηλεκτρονική διαβίβαση εγγράφων προς τη Φορολογική Διοίκηση μέσω του συστήματος «MyData» και ορίζεται ως συνέπεια της παράλειψης διαβίβασης ότι η αξία των φορολογητέων πράξεων και των εσόδων που λαμβάνεται υπόψη από τη Φορολογική Διοίκηση για τον προσδιορισμό των φόρων για κάθε οντότητα δεν δύναται να υπολείπεται αυτών που προκύπτουν από τα παραστατικά που έχουν διαβιβασθεί ηλεκτρονικά στην Α.Α.Δ.Ε., ενώ εκπτώσεις φόρων και δαπάνες προς έκπτωση δεν λαμβάνονται υπόψη, αν τα παραστατικά στα οποία στηρίζονται δεν έχουν διαβιβασθεί ηλεκτρονικά στην Α.Α.Δ.Ε..

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 15Α. Υποχρεωτική ηλεκτρονική διαβίβαση πληροφοριών.- 1. Οι οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251) υποχρεούνται να διαβιβάζουν ηλεκτρονικά στην ΑΑΔΕ δεδομένα των εκδιδόμενων λογιστικών αρχείων στοιχείων ανεξαρτήτως της μεθόδου έκδοσης αυτών, των τηρούμενων λογιστικών αρχείων βιβλίων, των φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών, των φορολογικών μνημών και των αρχείων που δημιουργούν οι φορολογικοί ηλεκτρονικοί μηχανισμοί.

2. Η αξία των φορολογητέων πράξεων και των εσόδων που λαμβάνεται υπόψη από τη Φορολογική Διοίκηση για τον προσδιορισμό του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και του φόρου εισοδήματος για κάθε οντότητα δεν δύναται να υπολείπεται αυτών που προκύπτουν από τα παραστατικά που έχουν διαβιβασθεί ηλεκτρονικά στην ΑΑΔΕ σύμφωνα με την παρ. 1. Εκπτώσεις φόρων και δαπάνες προς έκπτωση δεν λαμβάνονται υπόψη, αν τα παραστατικά στα οποία στηρίζονται δεν έχουν διαβιβασθεί ηλεκτρονικά στην ΑΑΔΕ, σύμφωνα με την παρ. 1.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ/ΚΩΝ & ΑΑΔΕ Α. 1138/12.6.2020.- Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής,

του χρόνου και της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Α' 170), όπως προστέθηκε με τις διατάξεις του ν. 4646/2019 (Α' 201) και ισχύει.

β) Του ν. 4308/2014 (Α' 251) «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.

.....
Αποφασίζουμε

Ορίζουμε την έκταση εφαρμογής, τις εξαιρέσεις, τα δεδομένα που διαβιβάζονται, το χρόνο διαβίβασης, τις ειδικότερες υποχρεώσεις των οντοτήτων, τη διαδικασία καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα σχετικά με την εφαρμογή των οριζόμενων στις διατάξεις του άρθρου 15Α του ν.4174/2013 (Α 170).

Άρθρο 1 **Ορισμοί**

Για τους σκοπούς της παρούσας νοούνται:

1. Ως «Ηλεκτρονική διαβίβαση δεδομένων στην Α.Α.Δ.Ε.»: Η διαβίβαση δεδομένων στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA της Α.Α.Δ.Ε..

2. Ως «Ψηφιακή πλατφόρμα myDATA της Α.Α.Δ.Ε.» ή

«Πλατφόρμα myDATA»: Η ψηφιακή πλατφόρμα υποδοχής των δεδομένων που διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., η οποία είναι προσβάσιμη μέσω του διαδικτυακού τόπου της Α.Α.Δ.Ε. και περιλαμβάνει αναλυτικά και συνοπτικά το σύνολο των συναλλαγών εσόδων/εξόδων των οντοτήτων που τηρούν Λογιστικά Αρχεία, σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα και στην οποία απεικονίζεται το λογιστικό και φορολογικό αποτέλεσμα των οντοτήτων.

3. Ως «Σύνοψη παραστατικού»: Τα στοιχεία του υποχρεωτικού περιεχομένου του παραστατικού χωρίς την αναλυτική διάκριση των ειδών (αγαθών υπηρεσιών).

4. Ως «Χαρακτηρισμός Συναλλαγών»: Η υποχρέωση των οντοτήτων να λογιστικοποιούν τα δεδομένα τους για την εκπλήρωση των φορολογικών τους υποχρεώσεων καθώς και για την κάλυψη αναγκών της εσωτερικής τους οργάνωσης.

5. Ως «Μοναδικός Αριθμός Καταχώρησης (Μ.ΑΡ.Κ.)»: Ο Μοναδικός Αριθμός Καταχώρησης που χορηγείται από την Α.Α.Δ.Ε. για κάθε έγκυρη διαβίβαση δεδομένων στην Πλατφόρμα myDATA.

6. Ως «Πάροχος Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης»: Η οντότητα η οποία κατόπιν εντολής άλλης οντότητας (υπόχρη οντότητα), διαβιβάζει με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων και σύμφωνα με τις διατάξεις της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας, παραστατικά πωλήσεων για λογαριασμό της υπόχρη οντότητας.

7. Ως «Πρόγραμμα διαχείρισης επιχειρήσεων (εμπορικό/λογιστικό, ERP)»: Οι ηλεκτρονικές εφαρμογές που καλύπτουν α) τις ανάγκες εμπορικής διαχείρισης για την έκδοση λογιστικών στοιχείων, καθώς και β) της λογιστικής διαχείρισης για τη λογιστικοποίηση των δεδομένων της οντότητας.

Άρθρο 2

Έκταση εφαρμογής και εξαιρέσεις

1. Οι οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α'251), ανεξαρτήτως μεγέθους αυτών και τρόπου έκδοσης και τήρησης των λογιστικών τους αρχείων, υποχρεούνται να διαβιβάζουν ηλεκτρονικά στην Α.Α.Δ.Ε. δεδομένα των εκδιδόμενων λογιστικών στοιχείων, των τηρούμενων λο-

γιστικών βιβλίων, των Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (Φ.Η.Μ.), των φορολογικών μνημών και των αρχείων που δημιουργούν οι Φ.Η.Μ., υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της κείμενης νομοθεσίας και της παρούσας απόφασης.

2. Στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας δεν εμπíπτουν:

α) Οι υποκείμενες στο ειδικό συνταγματικό καθεστώς Ιερές Μονές του Αγίου Όρους,
β) Το Δημόσιο, οι Περιφέρειες, οι Νομαρχίες, οι Δήμοι, οι Κοινότητες και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, για τις δραστηριότητες ή πράξεις, τις οποίες πραγματοποιούν ως δημόσια εξουσία, με την προϋπόθεση ότι οι πράξεις αυτές δεν υπόκεινται σε Φ.Π.Α., σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και την Οδηγία 2006/112/ ΕΚ (παρ. 9, άρθρο 8 του ν. 4308/2014).

3. Οι υπόχρεοι της παραγράφου 1 διαβιβάζουν ηλεκτρονικά στην Α.Α.Δ.Ε.:

α) δεδομένα των λογιστικών στοιχείων που εκδίδουν για την τεκμηρίωση των συναλλαγών τους, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 8, 10 και 12 του ν. 4308/2014 (τιμολόγια και στοιχεία λιανικής πώλησης),

β) δεδομένα των λογιστικών στοιχείων που εκδίδουν κατ' εφαρμογή ειδικών φορολογικών διατάξεων όπως απόδειξη είσπραξης φόρου διαμονής, καθώς και τα δεδομένα των παραστατικών που εκδίδονται για την τεκμηρίωση της είσπραξης/πληρωμής ενοικίου,

γ) τα δεδομένα των λογιστικών εγγραφών που διαμορφώνουν τη λογιστική και φορολογική βάση για την εξαγωγή του λογιστικού και φορολογικού αποτελέσματος κάθε φορολογικού έτους.

Άρθρο 3

Δεδομένα που διαβιβάζονται

1. Για την ομοιόμορφη εφαρμογή της διαδικασίας, στο Παράρτημα της παρούσας απόφασης τυποποιούνται τα παραστατικά και περιγράφονται αναλυτικά τα δεδομένα των παραστατικών και οι εγγραφές των τηρούμενων λογιστικών βιβλίων των υπόχρεων οντοτήτων που διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε..

2. Για τα τιμολόγια, περιλαμβάνονται τουλάχιστον τα ακόλουθα:

α) Στοιχεία αντισυμβαλλομένων ημεδαπής/αλλοδαπής:

i. Α.Φ.Μ.

ii. Χώρα προέλευσης του εκδότη/λήπτη

β) Είδος Παραστατικού (π.χ. Τιμολόγιο Πώλησης)

γ) Στοιχεία Παραστατικού:

i. Ημερομηνία έκδοσης

ii. Σειρά/αριθμός

iii. Αριθμός Εγκατάστασης

δ) Στοιχεία συναλλαγής: Συνολική Αξία Παραστατικού = Καθαρή αξία + Φ.Π.Α. Παρακρατήσεις + Λοιποί Φόροι + Τέλη Χαρτοσήμου + Λοιπά Τέλη - Κρατήσεις υπέρ Λοιπών Φορέων του Δημοσίου.

3. Για τα στοιχεία λιανικής πώλησης διαβιβάζονται όσα από τα δεδομένα της παραγράφου 2 προβλέπονται ως υποχρεωτικά αναγραφόμενα από τις κείμενες διατάξεις και προβλέπονται στο Παράρτημα της παρούσας.

4. Τα ως άνω δεδομένα διαβιβάζονται και για τα συσχετιζόμενα με το εκδοθέν παραστατικό πώλησης παραστατικά, όπως το πιστωτικό και το συμπληρωματικό τιμολόγιο πώλησης.

5. Ειδικά για τις εκκαθαρίσεις (παρ. 12, άρθρο 8 του ν. 4308/2014), τα δεδομένα της συναλλαγής που διαβιβάζονται από τον τρίτο που πωλεί αγαθά για λογαριασμό της οντότητας αφορούν την αμοιβή-προμήθειά του, τον Φ.Π.Α. που υπολογίζεται επί αυτής, καθώς και την αξία (με Φ.Π.Α.) των πωλήσεων που πραγματοποιήθηκαν για λογαριασμό της οντότητας.

6. Από τα δεδομένα των τηρούμενων λογιστικών βιβλίων διαβιβάζονται στην Πλατφόρμα myDATA οι εγγραφές τακτοποίησης εσόδων/εξόδων (ανά χρέωση και πίστωση) που διαμορφώ-

νουν το τελικό λογιστικό και φορολογικό αποτέλεσμα κάθε φορολογικού έτους. Από τις εγγραφές αυτές, διαβιβάζονται διακριτά οι εγγραφές μισθοδοσίας και αποσβέσεων και συγκεντρωτικά οι λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εσόδων/εξόδων που διενεργούνται στο τέλος της περιόδου.

Άρθρο 4

Τρόπος και διαδικασία διαβίβασης

1. Τα δεδομένα του άρθρου 3 της παρούσας διαβιβάζονται στην Πλατφόρμα myDATA,, υπό μορφή σύνοψης, χωρίς αναλυτική διάκριση των ειδών και των εγγραφών, κατά περίπτωση, όπως προβλέπεται στο Παράρτημα.

2. Ειδικά, για τα στοιχεία λιανικής, τα δεδομένα του άρθρου 3 διαβιβάζονται:

α) για τα στοιχεία λιανικής που εκδίδονται με τη χρήση Φ.Η.Μ. (Φ.Τ.Μ., Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ., Α.Δ.Η.Μ.Ε.), ως εξής:

αα) είτε αναλυτικά, ανά στοιχείο λιανικής πώλησης, μέσω απευθείας διασύνδεσης των Φ.Η.Μ. με την Α.Α.Δ.Ε..

αβ) είτε συγκεντρωτικά ανά μήνα, στην Πλατφόρμα myDATA, με τους τρόπους που προβλέπονται στις περιπτώσεις β' και γ' της παρ. 6 του παρόντος άρθρου, για τις συναλλαγές που από την κείμενη νομοθεσία δεν έχουν υποχρέωση απευθείας διασύνδεσης των Φ.Η.Μ. με την Α.Α.Δ.Ε.

β) για τα στοιχεία λιανικής που εκδίδονται μηχανογραφικά ή χειρόγραφα χωρίς την υποχρέωση χρήσης Φ.Η.Μ., τα δεδομένα διαβιβάζονται αναλυτικά ανά στοιχείο λιανικής πώλησης στην Πλατφόρμα myDATA. Κατ' εξαίρεση, τα στοιχεία λιανικής πώλησης που εκδίδονται, χωρίς χρήση Φ.Η.Μ., μέχρι την 31/12/2020 δύνανται να διαβιβάζονται συγκεντρωτικά ανά μήνα, εφόσον διαβιβάζονται με τους τρόπους που προβλέπονται στις περιπτώσεις β' και γ' της παρ. 6 του παρόντος άρθρου.

γ) αναλυτικά, ανά στοιχείο λιανικής, μέσω Παρόχου Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων στην Πλατφόρμα myDATA.

3. Τα δεδομένα των λογιστικών στοιχείων διαβιβάζονται ανά χαρακτηρισμό συναλλαγής από τον εκδότη τους και σε κάθε περίπτωση ανά συντελεστή φόρου και τέλους, ανεξάρτητα από την αξία και τον τρόπο έκδοσής τους (μηχανογραφικά ή χειρόγραφα).

4. Κατ' εξαίρεση, τα οριζόμενα δεδομένα διαβιβάζονται από τον λήπτη των αγαθών ή των υπηρεσιών (ημεδαπή οντότητα) στις εξής περιπτώσεις:

α) Συναλλαγών με μη υπόχρεη οντότητα της αλλοδαπής, όπως ενδοκοινοτικές αποκτήσεις, εισαγωγές από τρίτες χώρες και λήψεις υπηρεσιών (ενδοκοινοτικές, τρίτων χωρών)

β) Λήψης παραστατικών λιανικής από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, όπως κοινόχρηστα, συνδρομές, λιανικές συναλλαγές αλλοδαπής,

γ) Συναλλαγών που αφορούν σε πώληση ηλεκτρικού ρεύματος (μόνο Δ.Ε.Η.) και ύδατος μη ιαματικού (Ε.Υ.Δ.Α.Π., δημοτικές επιχειρήσεις κ.λπ.),

δ) Συναλλαγών με τα πιστωτικά ιδρύματα,

ε) Παραστατικά καταβολής εισφορών σε ασφαλιστικά ταμεία, όπως αυτά που εκδίδονται από τον ΕΦΚΑ και

στ) Μη τήρησης της υποχρέωσης διαβίβασης των οριζόμενων δεδομένων από τον εκδότη.

5. Στην περίπτωση που τα λογιστικά στοιχεία (τιμολόγια, στοιχεία λιανικών συναλλαγών) εκδίδονται από τον λήπτη των αγαθών ή των υπηρεσιών (αυτοτιμολόγηση) ή από τρίτο πρόσωπο εξ ονόματος και για λογαριασμό του πωλητή (ανάθεση τιμολόγησης), τα οριζόμενα δεδομένα διαβιβάζονται από τον ίδιο (λήπτη) ή από το τρίτο πρόσωπο στο οποίο έχει ανατεθεί η τιμολόγηση, αντίστοιχα, με την προϋπόθεση ότι υπάρχει σχετική αναφορά στην προαπαιτούμενη συμφωνία (παρ. 5, άρθρο 8 του ν. 4308/2014).

6. Η διαβίβαση των δεδομένων, που ορίζονται με την παρούσα, πραγματοποιείται από τις υπό-

χρεες οντότητες ηλεκτρονικά στην Α.Α.Δ.Ε. μέσω:

α) των Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης. Ειδικά για τα δεδομένα τιμολογίων, οι οντότητες που χρησιμοποιούν τον τρόπο αυτό, δεν επιτρέπεται να διαβιβάζουν δεδομένα των παραστατικών αυτών με κάποιον από τους λοιπούς τρόπους της παρούσας παραγράφου.

β) των προγραμμάτων διαχείρισης επιχειρήσεων (εμπορικό/λογιστικό, ERP), που χρησιμοποιούν οι οντότητες και διασυνδέονται με την Α.Α.Δ.Ε. μέσω σχετικής διεπαφής.

γ) ειδικής φόρμας καταχώρησης της εφαρμογής των ηλεκτρονικών βιβλίων που είναι προσβάσιμη μέσω του διαδικτυακού τόπου της Α.Α.Δ.Ε., αποκλειστικά για τις οντότητες που:

γα) τηρούν απλογραφικό λογιστικό σύστημα και δεν υπερβαίνουν τα όρια των ακαθάριστων εσόδων, όπως αυτά ορίζονται για την εφαρμογή της περίπτωσης β της παραγράφου 2 του άρθρου 38 του ν. 2873/2000. Τα ανωτέρω, για τους σκοπούς της διαβίβασης, εξετάζονται στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους, με βάση τα ακαθάριστα έσοδα, όπως αυτά προκύπτουν από την Πλατφόρμα myDATA, και ισχύουν καθ' όλη τη διάρκεια του επόμενου έτους, εντός του οποίου πραγματοποιείται η ηλεκτρονική διαβίβαση. Εξαιρετικά, για τα έτη 2020 και 2021, τα ακαθάριστα έσοδα προσδιορίζονται με βάση τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2018 και 2019 αντίστοιχα ή

γβ) εκδίδουν έως και πενήντα (50) τιμολόγια πώλησης, ανεξαρτήτως τηρούμενου λογιστικού συστήματος, όπως το πλήθος αυτών προκύπτει από τα δεδομένα που διαβιβάστηκαν στην Πλατφόρμα myDATA μέχρι το τέλος του προηγούμενου ημερολογιακού έτους. Εξαιρετικά για τα έτη 2020 και 2021, λαμβάνεται υπόψη μόνο το πλήθος των τιμολογίων, με βάση τις υποβληθείσες καταστάσεις φορολογικών στοιχείων πελατών, σύμφωνα με την απόφαση Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ.1022/2014 (Β' 179).

δ) των Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (Φ.Η.Μ.) για τις λιανικές συναλλαγές. Ειδικά για όσες περιπτώσεις προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία η απευθείας διασύνδεση των Φ.Η.Μ. με την Α.Α.Δ.Ε. δεν επιτρέπεται η διαβίβαση παραστατικών λιανικών συναλλαγών με άλλο τρόπο.

7. Τα οριζόμενα δεδομένα διαβιβάζονται, κατά περίπτωση, είτε:

α) Από την ίδια την οντότητα ή εξουσιοδοτημένο λογιστή,

β) Από το λήπτη, κατά τη διαδικασία της αυτοτιμολόγησης και των περιπτώσεων της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου,

γ) Από τον Πάροχο Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης και

δ) Από τον τρίτο, στην περίπτωση ανάθεσης τιμολόγησης.

8. Η επιχειρησιακή και τεχνική τεκμηρίωση της διαδικασίας διαβίβασης, αναφορικά με τις διαθέσιμες λειτουργίες διασύνδεσης με την Α.Α.Δ.Ε., αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο της Αρχής (www.aade.gr/mydata).

Άρθρο 5

Χρόνος διαβίβασης σύνοψης παραστατικών

1. Τα οριζόμενα δεδομένα των εκδιδόμενων λογιστικών στοιχείων, που αφορούν σε έσοδα από χονδρικές συναλλαγές, ανεξαρτήτως της υποχρέωσης ή μη υποβολής δήλωσης Φ.Π.Α. από την οντότητα και του λογιστικού συστήματος (απλογραφικό-διπλογραφικό) που αυτή τηρεί, διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε. ως ακολούθως:

α) Σε πραγματικό χρόνο, εφόσον τα οριζόμενα δεδομένα διαβιβάζονται σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 6 του άρθρου 4.

β) Σε πραγματικό χρόνο, για τις οντότητες που διαβιβάζουν τα οριζόμενα δεδομένα με τον τρόπο που καθορίζεται στην περίπτωση β' της παραγράφου 6 του άρθρου 4. Εξαιρετικά, για το 2020, τα δεδομένα διαβιβάζονται εντός πέντε (5) ημερών από την έκδοση αυτών και όχι αργότερα από την εικοστή (20η) ημέρα του επόμενου μήνα εντός του οποίου εκδόθηκαν.

γ) Μέχρι την εικοστή (20η) ημέρα του επόμενου μήνα εντός του οποίου εκδόθηκαν:

γα) για τις οντότητες που διαβιβάζουν τα οριζόμενα δεδομένα με τον τρόπο που καθορίζεται στην περίπτωση γ' της παραγράφου 6 του άρθρου 4 και

γβ) για τα δεδομένα που διαβιβάζονται, σύμφωνα με την περίπτωση β' (διαδικασία της αυτοτιμολόγησης) και την περίπτωση δ' (διαδικασία της ανάθεσης τιμολόγησης) της παραγράφου 7 του άρθρου 4.

Εξαιρετικά, για τα φορολογικά έτη 2020 και 2021, η Δ.Ε.Η., η Ε.Υ.Δ.Α.Π., οι λοιπές οντότητες πώλησης ύδατος μη ιαματικού, καθώς και τα πιστωτικά ιδρύματα διαβιβάζουν τα συγκεκριμένα δεδομένα, συγκεντρωτικά, στον ίδιο, ως άνω, οριζόμενο, χρόνο, ανά περίπτωση.

2. Τα δεδομένα των λογιστικών στοιχείων, που αφορούν σε έσοδα από λιανικές συναλλαγές, διαβιβάζονται στο χρόνο που ορίζεται, ανά περίπτωση, στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. Ειδικά για τις οντότητες που έχουν υποχρέωση απευθείας διασύνδεσης των Φ.Η.Μ. με την Α.Α.Δ.Ε. τα δεδομένα διαβιβάζονται στον χρόνο που ορίζει η κείμενη νομοθεσία.

3. Στις περιπτώσεις α' έως και ε' της παραγράφου 4 του άρθρου 4, η διαβίβαση πραγματοποιείται έως την ημερομηνία υποβολής της οικείας δήλωσης Φ.Π.Α., ανάλογα με το λογιστικό σύστημα που τηρεί ο λήπτης (απλογραφικό-διπλογραφικό). Στην περίπτωση στ' της ίδιας ως άνω παραγράφου, κατά την οποία ο εκδότης δεν τηρεί την υποχρέωση της ηλεκτρονικής διαβίβασης των δεδομένων εντός των τιθέμενων προθεσμιών, η διαβίβαση από το λήπτη πραγματοποιείται εντός δύο (2) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης Φ.Π.Α. των τηρούντων απλογραφικό λογιστικό σύστημα.

4. Οι οριζόμενες από την παρούσα εγγραφές τακτοποίησης εσόδων/εξόδων διαβιβάζονται έως την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, με εξαίρεση τις εγγραφές μισθοδοσίας, τα δεδομένα των οποίων διαβιβάζονται έως την υποβολή της δήλωσης για την απόδοση του σχετικού παρακρατούμενου φόρου.

5. Ως ημερομηνία διαβίβασης και επιτυχούς ηλεκτρονικής καταχώρησης στην Α.Α.Δ.Ε. των δεδομένων που ορίζονται με την παρούσα, λαμβάνεται η ημερομηνία χορήγησης του Μοναδικού Αριθμού Καταχώρησης (Μ.ΑΡ.Κ.). Για τα παραστατικά που διαβιβάζονται μέσω απευθείας διασύνδεσης των Φ.Η.Μ. με την Α.Α.Δ.Ε. η ημερομηνία διαβίβασης και επιτυχούς καταχώρισης προκύπτει από το πληροφοριακό σύστημα των Φ.Η.Μ..

Άρθρο 6

Χαρακτηρισμός συναλλαγών και ειδικές υποχρεώσεις οντοτήτων

1. Οι οντότητες χαρακτηρίζουν τις συναλλαγές κατατάσσοντας τα σχετικά λογιστικά γεγονότα σε έσοδα και σε έξοδα.

2. Ο χαρακτηρισμός των εσόδων διαβιβάζεται στην Α.Α.Δ.Ε. ως ακολούθως:

α) Για τις συναλλαγές που αφορούν σε έσοδα, των οποίων τα σχετικά δεδομένα των παραστατικών διαβιβάζονται σύμφωνα με τους τρόπους που ορίζονται στις περιπτώσεις β' και γ' της παραγράφου 6 του άρθρου 4, ο χαρακτηρισμός διαβιβάζεται στην Α.Α.Δ.Ε. κατά το χρόνο της διαβίβασης των δεδομένων σύννοψης των παραστατικών, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 5.

β) Για τις συναλλαγές που αφορούν σε έσοδα, των οποίων τα σχετικά δεδομένα των παραστατικών διαβιβάζονται σύμφωνα με τα οριζόμενα:

βα) στην περίπτωση δ' της παραγράφου 6 του άρθρου 4, ο χαρακτηρισμός διαβιβάζεται από την οντότητα στην οποία αφορά το έσοδο έως την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης Φ.Π.Α., ανάλογα με το τηρούμενο λογιστικό σύστημα.

ββ) στην περίπτωση α' της παραγράφου 6 του άρθρου 4, ο χαρακτηρισμός διαβιβάζεται δυνητικά είτε από τον πάροχο υπηρεσιών ηλεκτρονικής τιμολόγησης ταυτόχρονα με τα δεδομένα που διαβιβάζονται υπό μορφή σύννοψης και εντός του ίδιου χρόνου διαβίβασης των δεδομένων των παραστατικών σύμφωνα με το άρθρο 5 (σε πραγματικό χρόνο), είτε από την οντότητα στην

οποία αφορά το έσοδο έως την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης Φ.Π.Α., ανάλογα με το τηρούμενο λογιστικό σύστημα.

βγ) στις περιπτώσεις β' (διαδικασία αυτοτιμολόγησης) και δ' (διαδικασία ανάθεσης τιμολόγησης) της παραγράφου 7 του άρθρου 4, ο χαρακτηρισμός διαβιβάζεται από την οντότητα στην οποία αφορά το έσοδο, έως την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης Φ.Π.Α., ανάλογα με το τηρούμενο λογιστικό σύστημα.

γ) Για τις πωλήσεις για λογαριασμό τρίτου, ο χαρακτηρισμός των εσόδων διαβιβάζεται από την οντότητα στην οποία αφορά το έσοδο, έως την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης Φ.Π.Α., ανάλογα με το τηρούμενο λογιστικό σύστημα.

δ) Ειδικά για τις οντότητες των παραπάνω περιπτώσεων β' και γ' που δεν υπάγονται σε Φ.Π.Α., ο χαρακτηρισμός εσόδων διαβιβάζεται στην Α.Α.Δ.Ε. μέχρι την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης Φ.Π.Α. των τηρούντων απλογραφικό λογιστικό σύστημα.

ε) Στην περίπτωση μη τήρησης της υποχρέωσης διαβίβασης των οριζόμενων δεδομένων των παραστατικών από τον εκδότη, ο χαρακτηρισμός του εσόδου διαβιβάζεται εντός μηνός από τη λήξη της τιθέμενης προθεσμίας διαβίβασης, όπως αυτή ορίζεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 5.

3. Ο χαρακτηρισμός διαβιβάζεται στην Α.Α.Δ.Ε. υποχρεωτικά μέσω λογιστή φοροτεχνικού κατόχου άδειας που χορηγείται από το Ο.Ε.Ε., για τις οντότητες που εμπίπτουν στις προϋποθέσεις και τα όρια ακαθαρίστων εσόδων, όπως αυτά ορίζονται για την εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 38 του ν. 2873/2000, και εξετάζονται, για τους σκοπούς της διαβίβασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο β' και γ' εδάφιο της υποπερίπτωσης γα) της περίπτωσης γ) της παραγράφου 6 του άρθρου 4, για τα ακόλουθα:

α) Για τις συναλλαγές που αφορούν σε έξοδα, και μέχρι την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης Φ.Π.Α., ανάλογα με το τηρούμενο λογιστικό σύστημα. Ειδικά για τις οντότητες που δεν υπάγονται σε Φ.Π.Α., ο χαρακτηρισμός διαβιβάζεται στην Α.Α.Δ.Ε. μέχρι την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης Φ.Π.Α. των τηρούντων απλογραφικό λογιστικό σύστημα.

β) Για τα δεδομένα που αφορούν στις εγγραφές μισθοδοσίας, μέχρι την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης για την απόδοση του σχετικού παρακρατούμενου φόρου.

γ) Για τα δεδομένα που αφορούν στις εγγραφές αποσβέσεων και στις λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εσόδων - εξόδων, ο χαρακτηρισμός διαβιβάζεται συγκεντρωτικά στην Α.Α.Δ.Ε. μέχρι την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης Φορολογίας Εισοδήματος.

4. Οι ανωτέρω διαδικασίες αποτυπώνονται στην αναλυτική περιγραφή λειτουργίας της πλατφόρμας υποδοχής των διαβιβαζόμενων δεδομένων στην Α.Α.Δ.Ε., η οποία αναρτάται σε διαδικτυακό τόπο της Αρχής (www.aade.gr/mydata).

Άρθρο 7

Έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της πλατφόρμας υποδοχής των δεδομένων που διαβιβάζονται

α) Από την 20/07/2020 διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή πλατφόρμα myData τα δεδομένα της σύνοψης εσόδων καθώς και τα δεδομένα της σύνοψης εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, των λογιστικών στοιχείων που εκδίδονται από την ημερομηνία αυτή και μετά μέσω Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων.

Από την ίδια ημερομηνία διαβιβάζεται προαιρετικά ο αντίστοιχος χαρακτηρισμός εσόδων καθώς και ο αντίστοιχος χαρακτηρισμός εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, των δεδομένων που εκδίδονται από 20/07/2020 και μετά μέσω Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων.

β) Από την 01/10/2020 διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή πλατφόρμα myData τα δεδομένα της σύνοψης και ο χαρακτηρισμός εσόδων και εξόδων των λογιστικών στοιχείων που εκδίδονται από την ημερομηνία αυτή και μετά, με τους λοιπούς τρόπους διαβίβασης πέραν των

Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων.

γ) Έως την 31/12/2020 διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εσόδων, καθώς και τα δεδομένα της σύνοψης και ο χαρακτηρισμός εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 01/01/2020 έως και την 30/09/2020, έκτος από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα σύμφωνα με την περίπτωση α' ανωτέρω. Ειδικά στην περίπτωση μη τήρησης της υποχρέωσης διαβίβασης δεδομένων από τον Εκδότη των παραπάνω περιπτώσεων που διενεργείται έως 31/12/2020, αυτά διαβιβάζονται από το Λήπτη από 01/01/2021 έως και 28/02/2021.

Ο Εκδότης δύναται να αποδεχθεί και να χαρακτηρίσει τις εν λόγω συναλλαγές έως 31/03/2021.

δ) Έως την 28/02/2021 διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων, καθώς και οι χαρακτηρισμοί εσόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 01/01/2020 έως και την 30/09/2020, έκτος από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα σύμφωνα με την περίπτωση α' ανωτέρω.

ε) Ειδικά για τις εγγραφές μισθοδοσίας η διαβίβαση των δεδομένων για το χρονικό διάστημα από 01/01/2020 έως 30/09/2020 διενεργείται έως την 31/12/2020.

Άρθρο 8

Ισχύς της απόφασης

α) Η παρούσα ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

β) Την παρούσα απόφαση ακολουθεί παράρτημα (ΤΥΠΟΙ ΚΑΙ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ), το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτής.

Η Απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 2470 Β' /22.6.2020)

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ/ΚΩΝ & ΑΑΔΕ Α. 1227/9.10.2020.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α. 1138/2020 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου και της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)» (Β' 2470), όπως ισχύει.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Α' 170), όπως προστέθηκε με τις διατάξεις του ν. 4646/2019 (Α' 201) και ισχύει.

β) Του ν. 4308/2014 «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις» (Α' 251), όπως ισχύει.

Αποφασίζουμε

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία Α.1138/2020 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου και της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)» (Β' 2470), όπως ισχύει, ως ακολούθως:

1. Η περ. γ' της παρ. 4 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής: «Συναλλαγών που αφορούν σε πώληση ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου, ύδατος μη ιαματικού (Ε.Υ.Δ.Α.Π., λοιποί πάροχοι κ.λπ.), καθώς και παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και συνδρομητικής τηλεόρασης.»

2. Στο τέλος της περ. δ' της παρ. 4 του άρθρου 4 προστίθεται η φράση:

«καθώς και την Τράπεζα της Ελλάδος,»

3. Το δεύτερο εδάφιο της περ. δ' της παρ. 6 του άρθρου 4 διαγράφεται.

4. Το δεύτερο εδάφιο της υποπερ. γβ' της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«Εξαιρητικά, για τα φορολογικά έτη 2020 και 2021, οι οντότητες παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου (Δ.Ε.Η. και λοιποί πάροχοι), η Ε.Υ.Δ.Α.Π., οι λοιπές οντότητες πώλησης ύδατος μη ιαματικού, οι οντότητες παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και συνδρομητικής τηλεόρασης, τα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και η Τράπεζα της Ελλάδος, διαβιβάζουν τα συγκεκριμένα δεδομένα, συγκεντρωτικά, στον ίδιο, ως άνω, οριζόμενο χρόνο, ανά περίπτωση.».

5. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 5 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του παρόντος άρθρου ισχύει και για τα έσοδα από λιανικές συναλλαγές.».

6. Η περ. β' του άρθρου 7 αντικαθίσταται ως εξής

«Από την 01/10/2020 δύνανται να διαβιβάζονται στην ψηφιακή πλατφόρμα myData τα δεδομένα της σύνοψης και ο χαρακτηρισμός εσόδων και εξόδων των λογιστικών στοιχείων που εκδίδονται από την ημερομηνία αυτή και μετά, με τους λοιπούς τρόπους διαβίβασης πέραν των Παροχών Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων στο χρόνο που ορίζεται στις επόμενες περιπτώσεις γ) έως ε). Από την 01/01/2021 τα ως άνω δεδομένα των λογιστικών στοιχείων που εκδίδονται από την ημερομηνία αυτή και εφεξής, διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή πλατφόρμα myData.».

7. Η περ. γ' του άρθρου 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«Έως και την 28/02/2021 δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εσόδων, καθώς και τα δεδομένα της σύνοψης και ο χαρακτηρισμός εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 01/10/2020 έως και την 31/12/2020, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα σύμφωνα με τις περιπτώσεις α' και β' ανωτέρω. Ειδικά στην περίπτωση μη διαβίβασης δεδομένων από τον Εκδότη των παραπάνω περιπτώσεων που διενεργείται για στοιχεία που έχουν εκδοθεί έως και την 31/12/2020, αυτά δύνανται να διαβιβάζονται από το Λήπτη από 01/03/2021 έως και την 31/03/2021. Ο Εκδότης δύναται να αποδεχθεί και να χαρακτηρίσει τις εν λόγω συναλλαγές έως και 30/04/2021.».

8. Η περ. δ' του άρθρου 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«Έως και την 28/02/2021 δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων, καθώς και οι χαρακτηρισμοί εσόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 01/10/2020 έως και την 31/12/2020, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα σύμφωνα με τις περιπτώσεις α' και β' ανωτέρω.».

9. Η περ. ε' του άρθρου 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ειδικά για τις εγγραφές μισθοδοσίας η διαβίβαση των δεδομένων για το χρονικό διάστημα από 01/10/2020 έως 31/12/2020 δύνανται να διενεργείται έως και τις 28/02/2021.».

10. Στο άρθρο 7 προστίθεται περ. στ) ως εξής:

«στ. Για την εφαρμογή των κινήτρων των παρ. 2 και 3 του άρθρου 71 ΣΤ του ν. 4172/2013 για το φορολογικό έτος 2020, το σύνολο των απαιτούμενων, σύμφωνα με την παρούσα, δεδομένων για στοιχεία που έχουν εκδοθεί ή θα εκδοθούν από 01/01/2020 έως και 31/12/2020, διαβιβάζεται στην Α.Α.Δ.Ε. μέχρι και τις 28/02/2021.».

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 4561Β'/ 15.10.2020)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1258/23.11.2020.- Καθορισμός της διαδικασίας και του τρόπου υποβολής των δηλώσεων της αποκλειστικής χρήσης της ηλεκτρονικής τιμολόγησης μέσω Παρόχου και

της αποδοχής της ηλεκτρονικής τιμολόγησης μέσω Παρόχου, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης εφαρμογής των εν λόγω υποχρεώσεων για την εφαρμογή του άρθρου 71ΣΤ' του ν. 4172/2013, όπως ισχύει.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 71ΣΤ' του ν. 4172/2013 (Α' 167), όπως προστέθηκε με τις διατάξεις του ν. 4701/2020 (Α' 128) και ισχύει.

β) Του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Α' 170), όπως προστέθηκε με τις διατάξεις του ν. 4646/2019 (Α' 201) και ισχύει.

γ) Του ν. 4308/2014 «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις» (Α' 251), όπως ισχύει.

.....
Αποφασίζουμε

Ορίζουμε τη διαδικασία και τον τρόπο υποβολής των δηλώσεων της αποκλειστικής χρήσης της ηλεκτρονικής τιμολόγησης μέσω Παρόχου και της αποδοχής της ηλεκτρονικής τιμολόγησης μέσω Παρόχου, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης εφαρμογής των εν λόγω υποχρεώσεων για την εφαρμογή του άρθρου 71ΣΤ' του ν. 4172/2013 (Α' 167).

Άρθρο 1

Έκταση εφαρμογής - Υπόχρεοι

Οι οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251), που επιλέγουν τη χρήση Υπηρεσιών Παρόχου Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων για την έκδοση, διαβίβαση και λήψη παραστατικών, προκειμένου να ωφεληθούν των ενεργητημάτων του άρθρου 71ΣΤ' του ν. 4172/2013, όπως ισχύει, υποχρεούνται να υποβάλλουν «Δήλωση Αποκλειστικής Έκδοσης Στοιχείων μέσω Παρόχου» ηλεκτρονικά στη Φορολογική Διοίκηση. Η εν λόγω δήλωση αφορά στο σύνολο των παραστατικών χονδρικής και λιανικής που εκδίδουν οι ως άνω αναφερόμενες οντότητες, καθώς και τις περιπτώσεις που εκδίδουν παραστατικά είτε αποκλειστικά χονδρικών, είτε αποκλειστικά λιανικών συναλλαγών. Η επιλογή από την οντότητα της ηλεκτρονικής τιμολόγησης μέσω Παρόχου, για την έκδοση παραστατικών, συνεπάγεται και την αποδοχή λήψης ηλεκτρονικών τιμολογίων και παρέλκει η υποχρέωση υποβολής δεύτερης δήλωσης για τη αποδοχή - λήψη αυτών.

Όμοια υποχρέωση για να τύχουν των ενεργητημάτων του άρθρου 71ΣΤ του ν. 4172/2013, όπως ισχύει, έχουν και οι οντότητες-λήπτριες των παραστατικών της παραπάνω περίπτωσης, οι οποίες υποχρεούνται να υποβάλλουν «Δήλωση Αποδοχής Λήψης Ηλεκτρονικών Τιμολογίων» για το σύνολο των παραστατικών που αποδέχονται.

Η επιλογή και η δήλωση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης μέσω Παρόχου μπορεί να ανακληθεί με «Δήλωση Ανάκλησης».

Άρθρο 2

Περιεχόμενο δηλώσεων

1. Στο περιεχόμενο της «Δήλωσης Αποκλειστικής Έκδοσης Στοιχείων μέσω Παρόχου», η οποία υποβάλλεται από τον Εκδότη, αναγράφονται τουλάχιστον οι ακόλουθες ενδείξεις:

α) Α.Φ.Μ. Οντότητας.

β) Επωνυμία Οντότητας.

γ) Αποκλειστική έκδοση στοιχείων μέσω Παρόχου (ναι/ όχι).

δ) Ημερομηνία δήλωσης έναρξης αποκλειστικής έκδοσης.

ε) Ημερομηνία δήλωσης ανάκλησης.

Για κάθε σύμβαση του Εκδότη με Πάροχο αναγράφονται τουλάχιστον οι ακόλουθες ενδείξεις:

στ) Α.Φ.Μ. Παρόχου.

- ζ) Επωνυμία Παρόχου.
- η) Αριθμός Άδειας Υπηρεσιών Παρόχου.
- θ) Ημερομηνία σύναψης σύμβασης οντότητας με τον Πάροχο.
- ι) Ημερομηνία έναρξης ισχύος της σύμβασης.
- ια) Χονδρική (ναι/όχι)/Λιανική (ναι/όχι).
- ιβ) Αποκλειστικά Χονδρική(ναι/όχι).
- ιγ) Αποκλειστικά Λιανική(ναι/όχι).
- ιδ) Αριθμός Δήλωσης.
- ιε) Ημερομηνία υποβολής Δήλωσης.

2. Στο περιεχόμενο της «Δήλωσης Αποδοχής Λήψης Ηλεκτρονικών Τιμολογίων», η οποία υποβάλλεται από τη Λήπτρια Οντότητα, αναγράφονται τουλάχιστον οι ακόλουθες ενδείξεις:

- α) Α.Φ.Μ. Λήπτριας Οντότητας.
  - β) Επωνυμία Λήπτριας Οντότητας.
  - γ) Αριθμός Δήλωσης.
  - δ) Ημερομηνία υποβολής Δήλωσης.
  - ε) Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που μπορούν να λαμβάνουν ηλεκτρονικά τιμολόγια.
3. Στο περιεχόμενο της «Δήλωσης Ανάκλησης» η οποία υποβάλλεται τόσο από τον Εκδότη, όσο και από το Λήπτη κατά περίπτωση, αναγράφονται τουλάχιστον οι ακόλουθες ενδείξεις:
- α) Α.Φ.Μ. Οντότητας.
  - β) Επωνυμία Οντότητας.
  - γ) Αριθμός αρχικής Δήλωσης.
  - δ) Ημερομηνία αρχικής Δήλωσης.
  - ε) Αριθμός Δήλωσης Ανάκλησης.
  - στ) Ημερομηνία υποβολής Δήλωσης Ανάκλησης.

Άρθρο 3

Τρόπος και διαδικασία υποβολής

Οι οντότητες που επιλέγουν να εκδίδουν και να αποδέχονται παραστατικά μέσω Παρόχου, σύμφωνα με την παρούσα, υποχρεούνται να υποβάλλουν ηλεκτρονικά τις δηλώσεις του προηγούμενου άρθρου στον ιστότοπο της Α.Α.Δ.Ε.

Άρθρο 4

Χρόνος υποβολής

Η «Δήλωση Αποκλειστικής Έκδοσης Στοιχείων μέσω Παρόχου», υποβάλλεται εντός δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της σύμβασης με τον εκάστοτε Πάροχο και εντός του προηγούμενου φορολογικού έτους από το φορολογικό έτος έναρξης υπολογισμού για τη χορήγηση των κινήτρων. Ειδικά για τις οντότητες που δηλώνουν για πρώτη φορά έναρξη εργασιών, εφόσον η δήλωση υποβληθεί κατά τον χρόνο υποβολής της δήλωσης έναρξης εργασιών, τα κίνητρα των παρ. 2 και 3 του υπό στοιχεία 71ΣΤ' του ν. 4172/2013, παρέχονται από το πρώτο φορολογικό έτος λειτουργίας, υπό την προϋπόθεση ότι η οντότητα δεν ανακαλεί τη δήλωση επιλογής τιμολόγησης εντός του επομένου φορολογικού έτους.

Ειδικότερα η παραπάνω υποχρέωση δήλωσης ισχύει και στην περίπτωση οντότητας που διενεργεί χονδρικές και λιανικές συναλλαγές και έχει επιλέξει Πάροχο μόνο για τις χονδρικές ή μόνο για τις λιανικές συναλλαγές της. Εξαιρετικά για το έτος 2020 οι οντότητες που επιλέγουν να εκδίδουν παραστατικά μέσω Παρόχου δύναται να υποβάλουν την ως άνω δήλωση έως τις 31/12/2020.

Επιπλέον, της υποχρέωσης υποβολής της παραπάνω δήλωσης η οντότητα και ο Πάροχος, υποβάλλουν και αποδέχονται αντίστοιχα, ειδική εξουσιοδότηση στην ενότητα «Εξουσιοδοτήσεις» του Taxisnet, σύμφωνα με την περ. 6.3 του άρθρου 6 της υπό στοιχεία Α.1035/2020.

Η «Δήλωση Αποδοχής Λήψης Ηλεκτρονικών Τιμολογίων», υποβάλλεται μια (1) φορά και ισχύει μέχρι την ανάκλησή της.

Οι οντότητες που εκδίδουν παραστατικά με χρήση Υπηρεσιών Παρόχου Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων και προκειμένου να τα διαβιβάσουν ηλεκτρονικά μπορούν να ελέγχουν με ηλεκτρονικό τρόπο και μέσω του Παρόχου τους την Δήλωση Αποδοχής του αντισυμβαλλόμενου και να λαμβάνουν πληροφορίες για την αποστολή των παραστατικών (διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, συμβάσεις με παρόχους).

Η «Δήλωση Ανάκλησης», για την οντότητα που λειτουργεί ως εκδότης υποβάλλεται ως την εικοστή (20η) ημέρα του επόμενου μήνα από την ημερομηνία έκδοσης του τελευταίου παραστατικού που η οντότητα εξέδωσε ηλεκτρονικά μέσω Παρόχου.

Άρθρο 5

Ειδικότερα Θέματα

Οι οντότητες που επιλέγουν τη χρήση των Υπηρεσιών Παρόχου Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων για την έκδοση, διαβίβαση και λήψη παραστατικών (χονδρικών, λιανικών, χονδρικών και λιανικών συναλλαγών), έχουν τη δυνατότητα σταδιακής ένταξης τους στην αποκλειστική χρήση Παρόχου εντός ενός (1) μήνα από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της σχετικής «Δήλωσης Αποκλειστικής Έκδοσης Στοιχείων μέσω Παρόχου».

Για τα φορολογικά έτη 2020 και 2021, παρέχεται η δυνατότητα σταδιακής ένταξης τους στην αποκλειστική χρήση Παρόχου εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία της ως άνω αναφερόμενης δήλωσης.

Εξαιρετικά για το φορολογικό έτος 2020 τα κίνητρα των παρ. 2 και 3 του άρθρου 71ΣΤ του ν. 4172/2013, παρέχονται στις οντότητες εφόσον αθροιστικά:

i. Η σχετική επιλογή χρήσης Υπηρεσιών Παρόχου Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων για την έκδοση, διαβίβαση και λήψη παραστατικών έχει δηλωθεί έως 31/12/2020.

ii. Η ημερομηνία έναρξης ισχύος της σύμβασης με τον Πάροχο είναι έως την 01/12/2020 με αντίστοιχη ειδική εξουσιοδότηση του Παρόχου στο Taxisnet εντός δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία σύναψης της σχετικής σύμβασης.

iii. Το άθροισμα της καθαρής αξίας των παραστατικών εσόδων με ημερομηνία έκδοσης από 01/12/2020 έως και 31/12/2020 που εκδίδονται με χρήση ΥΠΑΗΕΣ είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το 50% του συνόλου των ακαθαρίστων εσόδων του μηνός Δεκεμβρίου 2020.

iv. Τα στοιχεία που έχουν εκδοθεί ή θα εκδοθούν από 01/01/2020 έως 31/12/2020 διαβιβάζονται έως 28/02/2021 και αφορούν στο σύνολο των απαιτούμενων δεδομένων σύμφωνα με την υπό στοιχεία Α.1138/2020, όπως ισχύει.

Η Α.Α.Δ.Ε. δύναται να εντοπίζει περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τις παραπάνω υποχρεώσεις είτε μέσω ηλεκτρονικών διασταυρώσεων, είτε μέσω τρίτων πηγών, είτε κατόπιν ελέγχου.

Άρθρο 6

Ισχύς της απόφασης

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 5243 Β'/26.11.2020)

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ/ΚΩΝ & ΑΑΔΕ Α. 1300/29.12.2020.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1138/2020 κοινής Απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου και της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν.4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)», (Β'2470), όπως ισχύει.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Α' 170), όπως προστέθηκε με τις διατάξεις του ν. 4646/2019 (Α' 201) και ισχύει.

β) Του ν. 4308/2014 «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις» (Α' 251), όπως ισχύει.

.....
Αποφασίζουμε

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία Α.1138/2020 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου και της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)» (Β' 2470), όπως ισχύει, ως ακολούθως:

1. Στην παρ. 6 του άρθρου 4 προστίθεται η περ. ε' ως εξής:

«ε) της Εφαρμογής Έκδοσης και Διαβίβασης Παραστατικών που είναι προσβάσιμη μέσω του διαδικτυακού τόπου της Α.Α.Δ.Ε., αποκλειστικά για τις οντότητες που εκδίδουν παραστατικά και διενεργούν συναλλαγές χονδρικής (έσοδα τιμολόγησης και έξοδα αυτοτιμολόγησης) και για τις οντότητες που διενεργούν συναλλαγές λιανικής και δεν έχουν υποχρέωση χρήσης Φ.Η.Μ.».

2. Η περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Σε πραγματικό χρόνο, εφόσον τα οριζόμενα δεδομένα διαβιβάζονται σύμφωνα με τις περιπτώσεις α' και ε' της παρ. 6 του άρθρου 4.».

3. Η περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) για τις οντότητες που διαβιβάζουν τα οριζόμενα δεδομένα με τον τρόπο που καθορίζεται στην περίπτωση γ' της παρ. 6 του άρθρου 4, μέχρι την εικοστή (20η) ημέρα του επόμενου μήνα εντός του οποίου εκδόθηκαν».

4. Οι υποπερ. γα' και γβ' της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 5 διαγράφονται.

5. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«Εξαιρητικά, για τα φορολογικά έτη 2020 και 2021, οι οντότητες παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου (Δ.Ε.Η. και λοιποί πάροχοι), η Ε.Υ.Δ.Α.Π., οι λοιπές οντότητες πώλησης ύδατος μη ιαματικού, οι οντότητες παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και συνδρομητικής τηλεόρασης, οι οντότητες εκμεταλλευτές διοδίων, τα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και η Τράπεζα της Ελλάδος διαβιβάζουν τα συγκεκριμένα δεδομένα, συγκεντρωτικά, στον ίδιο, ως άνω, οριζόμενο χρόνο, ανά περίπτωση.».

6. Η παρ. 2 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Τα δεδομένα των λογιστικών στοιχείων, που αφορούν σε έσοδα από λιανικές συναλλαγές, διαβιβάζονται στο χρόνο που ορίζεται, ανά περίπτωση, στην παρ.1 του παρόντος άρθρου.

Για τις οντότητες που έχουν υποχρέωση απευθείας διασύνδεσης των Φ.Η.Μ. με την Α.Α.Δ.Ε., τα υπόψη δεδομένα διαβιβάζονται στον χρόνο που ορίζει η κείμενη νομοθεσία.

Οι οντότητες που δεν έχουν υποχρέωση χρήσης Φ.Η.Μ. και εκδίδουν στοιχεία λιανικής μέσω προγραμμάτων διαχείρισης επιχειρήσεων (εμπορικό/λογιστικό, ERP) τα οποία είναι συμβατά με την ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, διαβιβάζουν τα υπόψη δεδομένα εντός πέντε (5) ημερών από την έκδοση αυτών.

Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του παρόντος άρθρου ισχύει και για τα έσοδα από λιανικές συναλλαγές.».

7. Το άρθρο 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«ΑΡΘΡΟ 7

ΕΝΑΡΞΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ
ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΒΙΒΑΖΟΝΤΑΙ

α) Από την 20/07/2020 διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA τα

δεδομένα της σύνοψης εσόδων καθώς και τα δεδομένα της σύνοψης εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, των λογιστικών στοιχείων που εκδίδονται από την ημερομηνία αυτή και μετά μέσω Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων. Από την ίδια ημερομηνία διαβιβάζεται προαιρετικά ο αντίστοιχος χαρακτηρισμός εσόδων καθώς και ο αντίστοιχος χαρακτηρισμός εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, των δεδομένων που εκδίδονται από 20/07/2020 και μετά μέσω Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων.

β) Από την 01/10/2020 έως και την 31/12/2020 δύνανται να διαβιβάζονται στην ψηφιακή πλατφόρμα myData τα δεδομένα της σύνοψης και ο χαρακτηρισμός εσόδων και εξόδων των λογιστικών στοιχείων που εκδίδονται το παραπάνω χρονικό διάστημα, με τους λοιπούς τρόπους διαβίβασης πέραν των Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων στο χρόνο που ορίζεται στις επόμενες περιπτώσεις γ) έως ε).

γ) Έως και την 28/02/2021 δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εσόδων, καθώς και τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 01/10/2020 έως και την 31/12/2020, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα σύμφωνα με τις περιπτώσεις α' και β' ανωτέρω. Ειδικά στην περίπτωση μη διαβίβασης δεδομένων από τον Εκδότη των παραπάνω περιπτώσεων που διενεργείται για στοιχεία που έχουν εκδοθεί έως και την 31/12/2020, αυτά δύνανται να διαβιβάζονται από το Λήπτη από 01/03/2021 έως και 31/03/2021. Ο Εκδότης δύνανται να αποδεχθεί και να χαρακτηρίσει τις εν λόγω συναλλαγές έως 30/04/2021.

δ) Έως την 28/02/2021 δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων, καθώς και οι χαρακτηρισμοί εσόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 01/10/2020 έως και την 31/12/2020, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα σύμφωνα με τις περιπτώσεις α' και β' ανωτέρω.

ε) Ειδικά για τις εγγραφές μισθοδοσίας η διαβίβαση των δεδομένων για το χρονικό διάστημα από 01/10/2020 έως 31/12/2020, δύνανται να διενεργείται έως και την 28/02/2021.

στ) Για την εφαρμογή των κινήτρων των παρ. 2 και 3 του άρθρου 71ΣΤ του ν. 4172/2013 για το φορολογικό έτος 2020, το σύνολο των απαιτούμενων, σύμφωνα με την παρούσα, δεδομένων για στοιχεία που έχουν εκδοθεί ή θα εκδοθούν από 01/01/2020 έως και 31/12/2020 διαβιβάζεται στην Α.Α.Δ.Ε. μέχρι και την 28/02/2021.

ζ) Από την 01/04/2021 τα δεδομένα των λογιστικών στοιχείων της παρούσας που εκδίδονται από την ημερομηνία αυτή και εφεξής, διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή πλατφόρμα myData και με τους λοιπούς τρόπους διαβίβασης πέραν των Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων.

η) Έως την 31/10/2021 διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εσόδων, καθώς και τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 01/01/2021 έως και την 31/03/2021, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα σύμφωνα με την περίπτωση α' ανωτέρω. Ειδικά στην περίπτωση μη διαβίβασης δεδομένων από τον Εκδότη των παραπάνω περιπτώσεων που διενεργείται για στοιχεία που έχουν εκδοθεί έως και την 31/03/2021, αυτά δύνανται να διαβιβάζονται από το λήπτη από 01/11/2021 έως και 30/11/2021. Ο Εκδότης δύνανται να αποδεχθεί και να χαρακτηρίσει τις εν λόγω συναλλαγές έως 31/12/2021. Τα δεδομένα της περίπτωσης αυτής που αφορούν σε συναλλαγές χονδρικής διαβιβάζονται διακριτά ανά παραστατικό και τα δεδομένα των συναλλαγών λιανικής διαβιβάζονται συγκεντρωτικά ανά μήνα.

θ) Έως την 30/11/2021 διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., τα δεδομένα της σύνοψης και οι

χαρακτηρισμοί εξόδων, καθώς και οι χαρακτηρισμοί εσόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 01/01/2021 έως και την 31/03/2021, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα σύμφωνα με την περίπτωση α' ανωτέρω. Τα δεδομένα της περίπτωσης αυτής που αφορούν σε συναλλαγές χονδρικής διαβιβάζονται διακριτά ανά παραστατικό και τα δεδομένα των συναλλαγών λιανικής διαβιβάζονται συγκεντρωτικά ανά μήνα.

ι) Ειδικά για τις εγγραφές μισθοδοσίας η διαβίβαση των δεδομένων για το χρονικό διάστημα από 01/01/2021 έως και την 31/03/2021 διενεργείται έως την 31/12/2021.

8. Στο παράρτημα «Τύποι και Δεδομένα Παραστατικών Πίνακας 2. Στήλες Παραστατικών» της παρούσας προστίθενται- αντικαθίστανται - τροποποιούνται οι παρακάτω τιμές ανά περίπτωση:

«Στήλη 25_Κατηγορίες % Φ.Π.Α. στην υποκατηγορία Άνευ ΦΠΑ

- Χωρίς ΦΠΑ - άρθρο 2 και 3 του κώδικα ΦΠΑ (τροποποίηση)

- Χωρίς ΦΠΑ - ΠΟΛ.1029/1995 (προσθήκη)

- Χωρίς ΦΠΑ - ΠΟΛ.1167/2015(προσθήκη)

- Λοιπές Εξαιρέσεις ΦΠΑ(προσθήκη)

Στήλη 27_Κατηγορίες % Παρ. Φόρου

στην υποκατηγορία Λοιπές περιπτώσεις παρακρατήσεων φόρου(προσθήκη)

- Παρακρατήσεις συναλλαγών αλλοδαπής βάσει συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας (Σ.Α.Δ.Φ.)_ με αναγραφή ποσού ανά περίπτωση(προσθήκη)

- Λοιπές Παρακρατήσεις Φόρου _με αναγραφή ποσού ανά περίπτωση(προσθήκη)

Στήλη 29_Κατηγορίες % Λοιπών φόρων

στην υποκατηγορία 1. Φόρος Ασφαλιστών

- α) ασφάλιστρα κλάδου πυρός 20%_ποσοστό 20% (προσθήκη)

- α1) ασφάλιστρα κλάδου πυρός 20%_ποσοστό 15% -(αντικατάσταση και συγχώνευση α1 και α2 στο α)

- α2) ασφάλιστρα κλάδου πυρός 20%_ποσοστό 5% -(αντικατάσταση και συγχώνευση α1 και α2 στο α)

στην υποκατηγορία 5. Λοιπές Περιπτώσεις Λοιπών Φόρων (προσθήκη)

- Τελωνειακοί Δασμοί-Φόροι με αναγραφή ποσού ανά περίπτωση (προσθήκη)

- Λοιποί Φόροι με αναγραφή ποσού ανά περίπτωση (προσθήκη)

- Επιβαρύνσεις Λοιπών Φορέων με αναγραφή ποσού ανά περίπτωση (προσθήκη)

Στήλη 31 Κατηγορίες % Χαρτοσήμου

- Λοιπές περιπτώσεις Χαρτοσήμου με αναγραφή ποσού ανά περίπτωση (προσθήκη)

Στήλη 33 Κατηγορίες % Τελών

στην υποκατηγορία 6. Λοιπές Περιπτώσεις Τελών (προσθήκη)

- Λοιπά τέλη με αναγραφή ποσού ανά περίπτωση (προσθήκη)»

- Τέλη Λοιπών Φορέων με αναγραφή ποσού ανά περίπτωση (προσθήκη)»

9. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 5862 Β' /31.12.2020)

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ/ΚΩΝ & ΑΑΔΕ Α. 1054/18.3.2021.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1138/2020 απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου και της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν.4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)», (Β'2470), όπως ισχύει.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Α' 170), όπως προστέθηκε με τις διατάξεις του ν. 4646/2019 (Α' 201).

β) Του ν. 4308/2014 «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις» (Α' 251).

.....
Αποφασίζουμε

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία Α.1138/2020 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου και της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)» (Β' 2470), όπως ισχύει, ως ακολούθως:

1. Η παρ. 4 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Κατ' εξαίρεση, τα οριζόμενα δεδομένα διαβιβάζονται από τον λήπτη των αγαθών ή των υπηρεσιών (ημεδαπή οντότητα) στις εξής περιπτώσεις:

α) Συναλλαγών με μη υπόχρεη οντότητα της αλλοδαπής, όπως ενδοκοινοτικές αποκτήσεις, εισαγωγές από τρίτες χώρες και λήψεις υπηρεσιών (ενδοκοινοτικές, τρίτων χωρών).

β) Λήψης παραστατικών λιανικής από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, όπως κοινόχρηστα, συνδρομές, λιανικές συναλλαγές αλλοδαπής.

γ) Συναλλαγών που αφορούν σε πώληση ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου, ύδατος μη ιαματικού (Ε.Υ.Δ.Α.Π., λοιποί πάροχοι κ.λπ.), καθώς και παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και συνδρομητικής τηλεόρασης.

δ) Συναλλαγών με τις οντότητες εκμεταλλευτών διοδίων, τα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και την Τράπεζα της Ελλάδος.

ε) Παραστατικά καταβολής εισφορών σε ασφαλιστικά ταμεία, όπως αυτά που εκδίδονται από τον ΕΦΚΑ και

στ) Μη τήρησης της υποχρέωσης διαβίβασης των οριζόμενων δεδομένων από τον εκδότη.».

2. Οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 6 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Ο χαρακτηρισμός των εσόδων διαβιβάζεται στην Α.Α.Δ.Ε. ως ακολούθως:

α) Για τις συναλλαγές που αφορούν σε έσοδα, των οποίων τα σχετικά δεδομένα των παραστατικών διαβιβάζονται σύμφωνα με τους τρόπους που ορίζονται στις περ. β', γ' και ε' της παρ. 6 του άρθρου 4, ο χαρακτηρισμός διαβιβάζεται στην Α.Α.Δ.Ε. κατά τον χρόνο της διαβίβασης των δεδομένων σύνοψης των παραστατικών, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 5.

β) Για τις συναλλαγές που αφορούν σε έσοδα, των οποίων τα σχετικά δεδομένα των παραστατικών διαβιβάζονται σύμφωνα με τα οριζόμενα:

βα) στην περ. δ' της παρ. 6 του άρθρου 4, ο χαρακτηρισμός διαβιβάζεται από την οντότητα στην οποία αφορά το έσοδο έως την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης Φ.Π.Α., ανάλογα με το τηρούμενο λογιστικό σύστημα,

ββ) στην περ. α' της παρ. 6 του άρθρου 4, ο χαρακτηρισμός διαβιβάζεται δυναμικά είτε από τον πάροχο υπηρεσιών ηλεκτρονικής τιμολόγησης ταυτόχρονα με τα δεδομένα που διαβιβάζονται υπό μορφή σύνοψης και εντός του ίδιου χρόνου διαβίβασης των δεδομένων των παραστατικών σύμφωνα με το άρθρο 5 (σε πραγματικό χρόνο), είτε από την οντότητα στην οποία αφορά το έσοδο έως την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης Φ.Π.Α., ανάλογα με το τηρούμενο λογιστικό σύστημα.

βγ) στις περ. β' (διαδικασία αυτοτιμολόγησης) και δ' (διαδικασία ανάθεσης τιμολόγησης) της παρ. 7 του άρθρου 4, ο χαρακτηρισμός διαβιβάζεται από την οντότητα στην οποία αφορά το έσοδο, έως την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης Φ.Π.Α., ανάλογα με το τηρούμενο λογιστικό σύστημα.

γ) Για τις πωλήσεις για λογαριασμό τρίτου, ο χαρακτηρισμός των εσόδων διαβιβάζεται από την οντότητα στην οποία αφορά το έσοδο, έως την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης Φ.Π.Α., ανάλογα με το τηρούμενο λογιστικό σύστημα.

δ) Ειδικά για τις οντότητες των παραπάνω περ. β' και γ' που δεν υπάγονται σε Φ.Π.Α., ο χαρακτηρισμός εσόδων διαβιβάζεται στην Α.Α.Δ.Ε. μέχρι την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης Φ.Π.Α. των τηρούντων απλογραφικό λογιστικό σύστημα.

ε) Στην περίπτωση μη τήρησης της υποχρέωσης διαβίβασης των οριζόμενων δεδομένων των παραστατικών από τον εκδότη, ο χαρακτηρισμός του εσόδου διαβιβάζεται εντός μηνός από τη λήξη της τιθέμενης προθεσμίας διαβίβασης, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 5.

3. Η σύνοψη και ο χαρακτηρισμός, διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε. υποχρεωτικά μέσω λογιστή - φοροτεχνικού κατόχου άδειας που χορηγείται από το Ο.Ε.Ε., για τις οντότητες που εμπίπτουν στις προϋποθέσεις και τα όρια ακαθαρίστων εσόδων, όπως αυτά ορίζονται για την εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 2873/2000, και εξετάζονται, για τους σκοπούς της διαβίβασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο β' και γ' εδάφιο της υποπερ. γα) της περ. γ) της παρ. 6 του άρθρου 4, για τα ακόλουθα ανά περίπτωση:

α) Για τις συναλλαγές που αφορούν σε χαρακτηρισμό παραστατικών εξόδων τιμολόγησης και εσόδων αυτοτιμολόγησης που λαμβάνει η οντότητα από υπόχρεες οντότητες ημεδαπής, καθώς και σε σύνοψη και χαρακτηρισμό παραστατικών εξόδων της περ. 4 του άρθρου 4 της παρούσας, μέχρι την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης Φ.Π.Α., ανάλογα με το τηρούμενο λογιστικό σύστημα. Ειδικά για τις οντότητες που δεν υπάγονται σε Φ.Π.Α., η σύνοψη και ο χαρακτηρισμός διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε. μέχρι την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης Φ.Π.Α. των τηρούντων απλογραφικό λογιστικό σύστημα.

β) Για τα δεδομένα σύνοψης και χαρακτηρισμού που αφορούν στις εγγραφές μισθοδοσίας, μέχρι την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης για την απόδοση του σχετικού παρακρατούμενου φόρου.

γ) Για τα δεδομένα που αφορούν στις εγγραφές αποσβέσεων και στις λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εσόδων - εξόδων, η σύνοψη και ο χαρακτηρισμός διαβιβάζονται είτε αναλυτικά είτε συγκεντρωτικά στην Α.Α.Δ.Ε. μέχρι την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης Φορολογίας Εισοδήματος.».

3. Το άρθρο 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«ΑΡΘΡΟ 7

ΕΝΑΡΞΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΒΙΒΑΖΟΝΤΑΙ

α) Από την 20.7.2020 διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA τα δεδομένα της σύνοψης εσόδων καθώς και τα δεδομένα της σύνοψης εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, των λογιστικών στοιχείων που εκδίδονται από την ημερομηνία αυτή και μετά μέσω Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων. Από την ίδια ημερομηνία διαβιβάζεται προαιρετικά ο αντίστοιχος χαρακτηρισμός εσόδων καθώς και ο αντίστοιχος χαρακτηρισμός εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, των δεδομένων που εκδίδονται από 20.7.2020 και μετά μέσω Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων.

β) Από την 1.10.2020 έως και την 31.12.2020 δύνανται να διαβιβάζονται στην ψηφιακή πλατφόρμα myData τα δεδομένα της σύνοψης και ο χαρακτηρισμός εσόδων και εξόδων των λογιστικών στοιχείων που εκδίδονται το παραπάνω χρονικό διάστημα, με τους λοιπούς τρόπους διαβίβασης πέραν των Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων στο χρόνο που ορίζεται στις επόμενες περ. γ) έως ε).

γ) Έως και την 28.2.2021 δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εσόδων, καθώς και τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων

σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 1.10.2020 έως και την 31.12.2020, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα σύμφωνα με τις περ. α' και β' ανωτέρω. Ειδικά στην περίπτωση μη διαβίβασης δεδομένων από τον Εκδότη των παραπάνω περιπτώσεων που διενεργείται για στοιχεία που έχουν εκδοθεί έως και την 31.12.2020, αυτά δύνανται να διαβιβάζονται από το Λήπτη από 1.3.2021 έως και 31.3.2021. Ο Εκδότης δύναται να αποδεχθεί και να χαρακτηρίσει τις εν λόγω συναλλαγές έως 30.4.2021.

δ) Έως την 31.3.2021 δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων, καθώς και οι χαρακτηρισμοί εσόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 1.10.2020 έως και την 31.12.2020, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα σύμφωνα με τις περ. α' και β' ανωτέρω.

ε) Ειδικά για τις εγγραφές μισθοδοσίας η διαβίβαση των δεδομένων για το χρονικό διάστημα από 1.10.2020 έως 31.12.2020, δύναται να διενεργείται έως και την 31.3.2021.

στ) Από την 1.7.2021 τα δεδομένα των λογιστικών στοιχείων της παρούσας που εκδίδονται από την ημερομηνία αυτή και εφεξής, διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή πλατφόρμα myData και με τους λοιπούς τρόπους διαβίβασης πέραν των Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων.

ζ) Έως την 31.10.2021 διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εσόδων, καθώς και τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 1.1.2021 έως και την 30.6.2021, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα σύμφωνα με την περ. α' ανωτέρω. Ειδικά στην περίπτωση μη διαβίβασης δεδομένων από τον Εκδότη των παραπάνω περιπτώσεων που διενεργείται για στοιχεία που έχουν εκδοθεί έως και την 30.6.2021, αυτά δύνανται να διαβιβάζονται από το Λήπτη από 1.11.2021 έως και 30.11.2021.

Ο Εκδότης δύναται να αποδεχθεί και να χαρακτηρίσει τις εν λόγω συναλλαγές έως 31.12.2021. Τα δεδομένα της περίπτωσης αυτής που αφορούν σε συναλλαγές χονδρικής διαβιβάζονται διακριτά ανά παραστατικό και τα δεδομένα των συναλλαγών λιανικής διαβιβάζονται συγκεντρωτικά ανά μήνα.

η) Έως την 30.11.2021 διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων, καθώς και οι χαρακτηρισμοί εσόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 1.1.2021 έως και την 30.6.2021, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα σύμφωνα με την περ. α' ανωτέρω. Τα δεδομένα της περίπτωσης αυτής που αφορούν σε συναλλαγές χονδρικής διαβιβάζονται διακριτά ανά παραστατικό και τα δεδομένα των συναλλαγών λιανικής διαβιβάζονται συγκεντρωτικά ανά μήνα.

θ) Ειδικά για τις εγγραφές μισθοδοσίας η διαβίβαση των δεδομένων για το χρονικό διάστημα από 1.1.2021 έως και την 30.6.2021 διενεργείται έως την 31.12.2021.».

4. Στο παράρτημα «Τύποι και Δεδομένα Παραστατικών Πίνακας 1. Τυποποιήσεις Παραστατικών» της παρούσας τροποποιείται η παρακάτω τιμή:

«Στήλη 11_ Τύπος Παραστατικών.

Ο Τύπος Παραστατικού 2.1 Τιμολόγιο Παροχής τροποποιείται σε 2.1 Τιμολόγιο Παροχής Υπηρεσιών (τροποποίηση)».

5. Στο παράρτημα «Τύποι και Δεδομένα Παραστατικών Πίνακας 2. Στήλες Παραστατικών» της παρούσας προστίθεται η παρακάτω τιμή:

«Στήλη 25_ Κατηγορίες % Φ.Π.Α.

στην υποκατηγορία Άνευ ΦΠΑ

Χωρίς ΦΠΑ - άρθρο 6 του κώδικα ΦΠΑ (προσθήκη)».

6. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 1245 Β'/31.3.2021)

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ/ΚΩΝ & ΑΑΔΕ Α. 1060/18.3.2021.- Διαβίβαση στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), δεδομένων των παραστατικών πωλήσεων ενεργειακών προϊόντων της παρ.1 του άρθρου 73 του ν. 2960/2001 (Α' 265), όπως ισχύει, είτε με τη χρήση Φ.Η.Μ., που είναι εγκατεστημένοι σε εγκαταστάσεις οντοτήτων - κατόχων αδειών των άρθρων 5, 6, 7 και 9 του ν. 3054/2002 (Α' 230), είτε με τη χρήση Υπηρεσιών Παρόχου για την Ηλεκτρονική Τιμολόγηση.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Α' 170), όπως προστέθηκε με τις διατάξεις του ν. 4646/2019 (Α' 201).

β) Τις διατάξεις των παρ. 1 και 6 του άρθρου 20 του ν. 3842/2010 (Α' 58), όπως ισχύει, μετά την αντικατάστασή τους από τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 69 του ν. 4446/2016 (Α' 240) και του άρθρου 75 του ν. 4472/2017 (Α' 74) αντίστοιχα.

γ) Του ν. 4308/2014 «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις» (Α' 251).

.....
Αποφασίζουμε

Ορίζουμε την έκταση εφαρμογής, τα δεδομένα που διαβιβάζονται, την διαδικασία, τον χρόνο διαβίβασης και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των οριζόμενων στις διατάξεις του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013.

Άρθρο 1

Έκταση εφαρμογής - Δεδομένα που διαβιβάζονται

1. Ως υπόχρεες οντότητες για την εφαρμογή της παρούσας, νοούνται οι οντότητες-κάτοχοι αδειών, που ορίζονται με τις διατάξεις των άρθρων 5, 6, 7 και 9 του ν. 3054/2002 (Α' 230). Ειδικότερα:

α) Οι οντότητες-κάτοχοι αδειών διύλισης, οι οποίες πωλούν σε κατόχους άδειας εμπορίας, προμηθευτικούς συνεταιρισμούς ή κοινοπραξίες πρατηρίων υγρών καυσίμων και υγραερίου κίνησης, σε μεγάλους τελικούς καταναλωτές (π.χ. ΔΕΗ) και στις ένοπλες δυνάμεις.

β) Οι οντότητες-κάτοχοι αδειών εμπορίας πετρελαιοειδών, οι οποίες πωλούν σε κατόχους άδειας εμπορίας ή λιανικής εμπορίας, σε μεγάλους τελικούς καταναλωτές ή σε τελικούς καταναλωτές υπό προϋποθέσεις.

γ) Οι οντότητες πρατηριούχοι υγρών καυσίμων, κάτοχοι αδειών λιανικής εμπορίας (που εκδίδονται από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών), καθώς επίσης και οι οντότητες κάτοχοι άδειας πώλησης υγραερίων, κάτοχοι άδειας διάθεσης πετρελαίου θέρμανσης, κάτοχοι άδειας εμφιάλωσης υγραερίων και κάτοχοι άδειας διανομής εμφιαλωμένου υγραερίου.

2. Οι ως άνω υπόχρεες οντότητες υποχρεούνται να διαβιβάζουν, ηλεκτρονικά, είτε με τη χρήση Φ.Η.Μ., είτε με τη χρήση υπηρεσιών παρόχου ηλεκτρονικής τιμολόγησης, τα δεδομένα των εκδιδόμενων παραστατικών πωλήσεων, που αφορούν μόνο πωλήσεις ενεργειακών προϊόντων της παρ. 1 του άρθρου 73 του ν. 2960/2001, με εξαίρεση τις περιπτώσεις ιστ), ιζ), ιη), ιθ), κ) και κα) της ίδιας παραγράφου.

3. Τα δεδομένα που διαβιβάζονται είναι τα ακόλουθα:

Α) Για τα εκδιδόμενα λογιστικά στοιχεία χονδρικής πώλησης (τιμολόγια):

α) Α.Φ.Μ. εκδότη.

β) Α.Φ.Μ. αντισυμβαλλόμενου.

- γ) Είδος παραστατικού.
- δ) Ημερομηνία έκδοσης παραστατικού.
- ε) Σειρά/αριθμός παραστατικού.
- στ) Αριθμός Εγκατάστασης.
- ζ) Είδος καυσίμου.
- η) Ποσότητα καυσίμου.
- θ) Αξία συναλλαγής προ Φ.Π.Α.
- ι) Αξία Φ.Π.Α. που επιβαρύνει τη συναλλαγή.
- Β) Για τα εκδιδόμενα λογιστικά στοιχεία λιανικής πώλησης:
  - α) Α.Φ.Μ. εκδότη.
  - β) Είδος παραστατικού.
  - γ) Ημερομηνία έκδοσης παραστατικού.
  - δ) Είδος καυσίμου.
  - ε) Ποσότητα καυσίμου.
  - στ) Αξία συναλλαγής προ Φ.Π.Α.
  - ζ) Αξία Φ.Π.Α. που επιβαρύνει τη συναλλαγή.
  - η) Αριθμός Εγκατάστασης.
  - θ) Σειρά/αριθμός παραστατικού.

4. Κατ' όμοιο τρόπο, διαβιβάζονται και τα δεδομένα των συσχετιζόμενων παραστατικών με το εκδοθέν παραστατικό πώλησης, όπως το πιστωτικό και το συμπληρωματικό τιμολόγιο πώλησης, καθώς και το πιστωτικό στοιχείο λιανικής πώλησης.

5. Οι παράμετροι των αρχείων που διαβιβάζονται, ορίζονται στην απόφαση Διοικητή ΑΑΔΕ ΠΟΛ 1195/2018, καθώς και στις υπό στοιχεία Α.1017/2020, Α.1035/2020 και Α.1138/2020 αποφάσεις, όπως ισχύουν.

Άρθρο 2

Τρόπος διαβίβασης

Οι ως άνω υπόχρεες οντότητες, διαβιβάζουν αναλυτικά, ανά εκδιδόμενο στοιχείο πώλησης, τα οριζόμενα δεδομένα της παρ. 3 του άρθρου 1, αποκλειστικά, είτε μέσω Φ.Η.Μ. είτε με τη χρήση Υπηρεσιών Παρόχου για την Ηλεκτρονική Τιμολόγηση.

Άρθρο 3

Χρόνος διαβίβασης - Διαδικασία διαβίβασης

1. Τα οριζόμενα από το άρθρο 1 δεδομένα των εκδιδόμενων λογιστικών στοιχείων, τα οποία αφορούν έσοδα από χονδρικές και λιανικές συναλλαγές της οντότητας, διαβιβάζονται ως ακολούθως:

α) σε πραγματικό χρόνο, εφόσον διαβιβάζονται μέσω Παρόχου Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης,

β) από ένα (1) λεπτό έως και εικοσιτέσσερις (24) ώρες από την ημερομηνία έκδοσης του στοιχείου, εφόσον διαβιβάζονται με τη χρήση Φ.Η.Μ.

2. Εξαιρετικά, οι οντότητες-πωλητές πετρελαίου θέρμανσης, καθώς και οι μεταπωλητές πετρελαίου θέρμανσης άνευ αποθηκευτικών χώρων, που διενεργούν λιανικές πωλήσεις πετρελαίου θέρμανσης εκτός της εγκατάστασής τους, για τις ποσότητες που διατίθενται επί των βυτιοφόρων φορτηγών αυτοκινήτων, υποχρεούνται στη διαβίβαση των υπόψη δεδομένων στην Α.Α.Δ.Ε., είτε μέσω Φ.Η.Μ. είτε μέσω Παρόχου Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης, από την 01/07/2021.

3. Τα ως άνω οριζόμενα δεδομένα διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε. ως ακολούθως:

α) Στην περίπτωση χρήσης Φ.Η.Μ., τα δεδομένα διαβιβάζονται σύμφωνα με τις συμπληρωματικές τεχνικές προδιαγραφές πρωτοκόλλου επικοινωνίας και κρυπτογράφησης για τη διαβίβαση δεδομένων από τους Φ.Η.Μ., που παρασχέθηκαν με την υπό στοιχεία Α.1024/2020

απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.

β) Στην περίπτωση χρήσης Υπηρεσιών Παρόχου για την Ηλεκτρονική Τιμολόγηση, τα δεδομένα διαβιβάζονται σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές που παρασχέθηκαν με τις υπό στοιχεία Α.1017/2020 και Α. 1035/2020 Α.Υ.Ο.

Τα ως άνω αναφερόμενα δεδομένα ενημερώνουν και την ψηφιακή πλατφόρμα myDATA στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων της υπό στοιχεία Α.1138/2020 κοινής απόφασης του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., όπως ισχύει.

Άρθρο 4

Ισχύς της απόφασης

Η παρούσα ισχύει από την 01/07/2021.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 1217 Β'/29.3.2021)

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ/ΚΩΝ & ΑΑΔΕ Α.1155/30.6.2021.-Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1060/18.3.2021 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) «Διαβίβαση στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), δεδομένων των παραστατικών πωλήσεων ενεργειακών προϊόντων της παρ. 1 του άρθρου 73 του ν. 2960/2001 (Α' 265), είτε με τη χρήση Φ.Η.Μ., που είναι εγκατεστημένοι σε εγκαταστάσεις οντοτήτων - κατόχων αδειών των άρθρων 5, 6, 7 και 9 του ν. 3054/2002 (Α' 230), είτε με τη χρήση Υπηρεσιών Παρόχου για την Ηλεκτρονική Τιμολόγηση» (Β' 1217).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Α' 170), όπως προστέθηκε με τις διατάξεις του ν. 4646/2019 (Α' 201),

β) τις διατάξεις των παρ. 1 και 6 του άρθρου 20 του ν. 3842/2010 (Α' 58), όπως ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους από τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 69 του ν. 4446/2016 (Α' 240) και του άρθρου 75 του ν. 4472/2017 (Α' 74), αντίστοιχα,

γ) του ν. 4308/2014 «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις» (Α' 251),

Αποφασίζουμε

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία Α.1060/2021 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Διαβίβαση στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), δεδομένων των παραστατικών πωλήσεων ενεργειακών προϊόντων της παρ. 1 του άρθρου 73 του ν. 2960/2001 (Α' 265), είτε με τη χρήση Φ.Η.Μ., που είναι εγκατεστημένοι σε εγκαταστάσεις οντοτήτων κατόχων αδειών των άρθρων 5, 6, 7 και 9 του ν. 3054/2002 (Α' 230), είτε με τη χρήση Υπηρεσιών Παρόχου για την Ηλεκτρονική Τιμολόγηση» (Β' 1217), ως ακολούθως:

1. Η παρ. 2 του άρθρου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οι ως άνω υπόχρεες οντότητες υποχρεούνται να διαβιβάζουν, ηλεκτρονικά, είτε με τη χρήση Φ.Η.Μ., είτε με τη χρήση υπηρεσιών παρόχου ηλεκτρονικής τιμολόγησης, τα δεδομένα των εκδιδόμενων παραστατικών πωλήσεων, που αφορούν μόνο πωλήσεις ενεργειακών προϊόντων της παρ. 1 του άρθρου 73 του ν. 2960/2001, με εξαίρεση τις περ. ιστ), ιζ), ιη), ιθ), κ) και κα) της ίδιας παραγράφου, εκτός της περίπτωσης του πεπιεσμένου φυσικού αερίου CNG».

2. Η παρ. 3 του άρθρου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Τα δεδομένα που διαβιβάζονται είναι, κατ' ελάχιστον, τα ακόλουθα:

Α) Για τα εκδιδόμενα λογιστικά στοιχεία χονδρικής πώλησης (τιμολόγια):

α) Α.Φ.Μ. εκδότη

- β) Α.Φ.Μ. αντισυμβαλλόμενου
- γ) Είδος παραστατικού
- δ) Ημερομηνία έκδοσης παραστατικού
- ε) Σειρά/αριθμός παραστατικού
- στ) Αριθμός εγκατάστασης
- ζ) Είδος καυσίμου
- η) Ποσότητα καυσίμου
- θ) Αξία συναλλαγής προ Φ.Π.Α.
- ι) Αξία Φ.Π.Α. που επιβαρύνει τη συναλλαγή
- Β) Για τα εκδιδόμενα λογιστικά στοιχεία λιανικής πώλησης:
  - α) Α.Φ.Μ. εκδότη
  - β) Είδος παραστατικού
  - γ) Ημερομηνία έκδοσης παραστατικού
  - δ) Είδος καυσίμου
  - ε) Ποσότητα καυσίμου
  - στ) Αξία συναλλαγής προ Φ.Π.Α.
  - ζ) Αξία Φ.Π.Α. που επιβαρύνει τη συναλλαγή
  - η) Αριθμός Εγκατάστασης
  - θ) Σειρά/αριθμός παραστατικού».

3. Η παρ. 2 του άρθρου 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Εξαιρητικά, οι οντότητες-πωλητές πετρελαίου θέρμανσης, καθώς και οι μεταπωλητές πετρελαίου θέρμανσης άνευ αποθηκευτικών χώρων, που διενεργούν λιανικές πωλήσεις πετρελαίου θέρμανσης εκτός της εγκατάστασής τους, για τις ποσότητες που διατίθενται επί των βυτιοφόρων φορτηγών αυτοκινήτων, υποχρεούνται στη διαβίβαση των υπόψη δεδομένων στην Α.Α.Δ.Ε., είτε μέσω Φ.Η.Μ. είτε μέσω Παρόχου Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης, από την 01/10/2021».

4. Η παρ. 1 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η παρούσα ισχύει από την 1/10/2021».

5. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας, καταργείται η υπό στοιχεία Α.1208/2018 (Β' 5259) απόφαση της Υφυπουργού Οικονομικών.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 3132 Β'/ 19.7.2021)

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ/ΚΩΝ & ΑΑΔΕ Α. 1156/30.6.2021.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1138/2020 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου και της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)» (Β' 2470), όπως ισχύει.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Α' 170), όπως προστέθηκε με τις διατάξεις του ν. 4646/2019 (Α' 201).

β) Του ν. 4308/2014 «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις» (Α' 251).

.....
Αποφασίζουμε

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία Α.1138/2020 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου και της διαδικασίας

ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)» (Β' 2470), όπως ισχύει, ως ακολούθως:

1. Η παρ. 6 του άρθρου 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Από τα δεδομένα των τηρούμενων λογιστικών βιβλίων διαβιβάζονται στην ψηφιακή Πλατφόρμα myDATA οι εγγραφές τακτοποίησης εσόδων / εξόδων (ανά χρέωση και πίστωση) που διαμορφώνουν το τελικό λογιστικό και φορολογικό αποτέλεσμα κάθε φορολογικού έτους. Από τις εγγραφές αυτές, διαβιβάζονται διακριτά οι εγγραφές μισθοδοσίας και αποσβέσεων και είτε αναλυτικά είτε συγκεντρωτικά οι λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εσόδων / εξόδων που διενεργούνται στο τέλος της περιόδου.»

2. Η παρ. 1 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα δεδομένα του άρθρου 3 της παρούσας διαβιβάζονται στην Πλατφόρμα myDATA, υπό μορφή σύνοψης, χωρίς αναλυτική διάκριση των ειδών και των εγγραφών, κατά περίπτωση, όπως προβλέπεται στο Παράρτημα, εκτός από τις περιπτώσεις που με βάση την κείμενη νομοθεσία ορίζεται η υποχρέωση διαβίβαση αυτών με αναλυτική διάκριση».

3. Η περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) για τις οντότητες που διαβιβάζουν τα οριζόμενα δεδομένα με τον τρόπο που καθορίζεται στην περ. γ' της παρ. 6 του άρθρου 4, μέχρι την εικοστή (20η) ημέρα του επόμενου μήνα εντός του οποίου εκδόθηκαν.

Ειδικά στην περίπτωση διαβίβασης εσόδων που δεν αφορούν σε έκδοση φορολογικού στοιχείου αλλά σε διενεργούμενη λογιστική εγγραφή, τα δεδομένα διαβιβάζονται μέχρι την εικοστή (20η) ημέρα του επόμενου μήνα από την ημερομηνία που αφορά το έσοδο.

4. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«Εξαιρητικά, για τα φορολογικά έτη 2020, 2021 και 2022, οι οντότητες παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου (Δ.Ε.Η. και λοιποί πάροχοι), η Ε.Υ.Δ.Α.Π., οι λοιπές οντότητες πώλησης ύδατος μη ιαματικού, οι οντότητες παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και συνδρομητικής τηλεόρασης, οι οντότητες εκμεταλλευτές διοδίων, τα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και η Τράπεζα της Ελλάδος διαβιβάζουν τα συγκεκριμένα δεδομένα, συγκεντρωτικά, στον ίδιο, ως άνω, οριζόμενο χρόνο, ανά περίπτωση.»

5. Η παρ. 3 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στις περιπτώσεις α' έως και ε' της παραγράφου 4 του άρθρου 4, η διαβίβαση πραγματοποιείται έως την ημερομηνία υποβολής της οικείας δήλωσης Φ.Π.Α., ανάλογα με το λογιστικό σύστημα που τηρεί ο λήπτης (απλογραφικό διπλογραφικό). Στην περ. στ' της ίδιας ως άνω παραγράφου, κατά την οποία ο εκδότης δεν τηρεί την υποχρέωση της ηλεκτρονικής διαβίβασης των δεδομένων εντός των τιθέμενων προθεσμιών, η διαβίβαση από το λήπτη πραγματοποιείται εντός δύο (2) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης Φ.Π.Α. των τηρούντων απλογραφικό λογιστικό σύστημα. Επιπλέον στο ίδιο χρονικό διάστημα και στην περίπτωση κατά την οποία ο εκδότης διαβιβάσει δεδομένα με απόκλιση, ο λήπτης διαβιβάζει σχετική επισήμανση περί απόκλισης διαβίβασης».

6. Η περ. ε' της παρ. 2 του άρθρου 6 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) Στην περίπτωση μη τήρησης από τον εκδότη, της υποχρέωσης διαβίβασης των οριζόμενων δεδομένων των παραστατικών και διαβίβασης αυτών από τον λήπτη, ο χαρακτηρισμός του εσόδου διαβιβάζεται από τον εκδότη εντός μηνός από τη λήξη της τιθέμενης προθεσμίας διαβίβασης, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 5. Επιπλέον στην περίπτωση διαβίβασης με απόκλιση κατά την οποία ο λήπτης έχει κάνει τη σχετική επισήμανση, ο εκδότης διαβιβάζει σύνοψη και χαρακτηρισμό του εσόδου, εντός μηνός από τη λήξη της τιθέμενης προθεσμίας διαβίβασης, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 5.»

7. Το άρθρο 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«ΑΡΘΡΟ 7

ΕΝΑΡΞΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ
ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΒΙΒΑΖΟΝΤΑΙ

α) Από την 20.7.2020 διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA τα δεδομένα της σύνοψης εσόδων καθώς και τα δεδομένα της σύνοψης εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, των λογιστικών στοιχείων που εκδίδονται από την ημερομηνία αυτή και μετά μέσω Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων. Από την ίδια ημερομηνία διαβιβάζεται προαιρετικά ο αντίστοιχος χαρακτηρισμός εσόδων καθώς και ο αντίστοιχος χαρακτηρισμός εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, των δεδομένων που εκδίδονται από 20.7.2020 και μετά μέσω Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων.

β) Από την 1.10.2020 έως και την 31.12.2020 δύνανται να διαβιβάζονται στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA τα δεδομένα της σύνοψης και ο χαρακτηρισμός εσόδων και εξόδων των λογιστικών στοιχείων που εκδίδονται το παραπάνω χρονικό διάστημα, με τους λοιπούς τρόπους διαβίβασης πέραν των Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων στο χρόνο που ορίζεται στις επόμενες περ. γ) έως ε).

γ) Έως και την 28.2.2021 δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εσόδων, καθώς και τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 1.10.2020 έως και την 31.12.2020, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα σύμφωνα με τις περ. α' και β' ανωτέρω. Ειδικά στην περίπτωση μη διαβίβασης δεδομένων από τον Εκδότη των παραπάνω περιπτώσεων που διενεργείται για στοιχεία που έχουν εκδοθεί έως και την 31.12.2020, αυτά δύνανται να διαβιβάζονται από το Λήπτη από 1.3.2021 έως και 31.3.2021. Ο Εκδότης δύναται να αποδεχθεί και να χαρακτηρίσει τις εν λόγω συναλλαγές έως 30.4.2021.

δ) Έως την 31.3.2021 δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων, καθώς και οι χαρακτηρισμοί εσόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 1.10.2020 έως και την 31.12.2020, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα σύμφωνα με τις περ. α' και β' ανωτέρω.

ε) Ειδικά για τις εγγραφές μισθοδοσίας η διαβίβαση των δεδομένων για το χρονικό διάστημα από 1.10.2020 έως 31.12.2020, δύναται να διενεργείται έως και την 31.3.2021.

στ) Από την 1.1.2022 και εφεξής, διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή Πλατφόρμα myDATA τα δεδομένα, όπως αυτά ορίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Α' 170).

ζ) Εξαιρετικά για το φορολογικό έτος 2021, τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εσόδων τιμολόγησης, τα δεδομένα της σύνοψης, οι χαρακτηρισμοί εξόδων αυτοτιμολόγησης (αντικριζόμενων ή μη), καθώς και οι τίτλοι κτήσης διαβιβάζονται υποχρεωτικά: i) από την 1.10.2021, από τις οντότητες που τηρούν απλογραφικό λογιστικό σύστημα και το σύνολο των ακαθαρίστων εσόδων τους για το φορολογικό έτος 2019, υπερβαίνει τις εκατό χιλιάδες ευρώ (€ 100.000), καθώς και από τις οντότητες που τηρούν διπλογραφικό λογιστικό σύστημα και το σύνολο των ακαθαρίστων εσόδων τους για το φορολογικό έτος 2019, υπερβαίνει τις πενήντα χιλιάδες ευρώ (€ 50.000) και ii) από την 1.11.2021, από τις λοιπές οντότητες.

Έως και την 31.3.2022, διαβιβάζονται τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εσόδων τιμολόγησης, τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων αυτοτιμολόγησης, καθώς και οι τίτλοι κτήσης που αφορούν σε λογιστικά αρχεία για το χρονικό διάστημα από την 1.1.2021 έως και την 30.9.2021, καθώς και την 31.10.2021 αντίστοιχα, για τις κατηγορίες οντοτήτων της

παραπάνω παραγράφου, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα, σύμφωνα με την περ. α' ανωτέρω. Ειδικά στην περίπτωση μη διαβίβασης δεδομένων από τον Εκδότη, στις παραπάνω περιπτώσεις, για στοιχεία που έχουν εκδοθεί έως και τις προαναφερόμενες ημερομηνίες, ήτοι 30.9.2021 και 31.10.2021 αντίστοιχα, αυτά δύναται να διαβιβάζονται από το Λήπτη από την 1.4.2022 έως και την 30.4.2022. Ο Εκδότης δύναται να αποδεχθεί και να χαρακτηρίσει τις εν λόγω συναλλαγές έως και την 31.5.2022. Τα δεδομένα της περίπτωσης αυτής που αφορούν σε συναλλαγές χονδρικής διαβιβάζονται διακριτά, ανά παραστατικό και τα δεδομένα των συναλλαγών λιανικής διαβιβάζονται ανά μήνα, είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά.

η) Έως και την 31.5.2022 δύναται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων τιμολόγησης, καθώς και οι χαρακτηρισμοί εσόδων αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 1.1.2021 έως και την 31.12.2021. Επιπλέον, έως και την 31.5.2022 δύναται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., από το λήπτη των αγαθών ή των υπηρεσιών (ημεδαπή οντότητα), τα δεδομένα εξόδων των περ. α' έως και ε' της παρ. 4 του άρθρου 4 της παρούσας. Τα δεδομένα των υπόψη περιπτώσεων, που αφορούν σε συναλλαγές χονδρικής, διαβιβάζονται διακριτά ανά παραστατικό και τα δεδομένα των συναλλαγών λιανικής διαβιβάζονται είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά ανά μήνα.

θ) Έως την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2021 και όχι αργότερα από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής αυτής, διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., υποχρεωτικά οι εγγραφές τακτοποίησης εσόδων και προαιρετικά οι εγγραφές τακτοποίησης εξόδων, των δεδομένων που αφορούν το υπόψη φορολογικό έτος.».

8. Στο παράρτημα «Τύποι και Δεδομένα Παραστατικών Πίνακας 2. Στήλες Παραστατικών» της παρούσας τροποποιείται η παρακάτω τιμή:

Στήλη 33_Κατηγορίες % Τελών στην υποκατηγορία 5_Εισφορά δακοκτονίας 2%, με αναγραφή ποσού ανά περίπτωση

9. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 3131 Β'/19.7.2021)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1090/5.7.2022.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1138/12.6.2020 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου και της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)» (Β' 2470) και άλλες ρυθμίσεις.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (Α' 170), όπως προστέθηκε με το άρθρο 30 του ν. 4646/2019 (Α' 201).

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία Α.1138/12.6.2020 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου και της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)» (Β' 2470), ως ακολούθως:

1. Η παρ. 3 του άρθρου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Ως «Σύνοψη παραστατικού»: Τα στοιχεία του υποχρεωτικού περιεχομένου του παραστατικού με ή χωρίς την αναλυτική διάκριση των ειδών (αγαθών υπηρεσιών).».

2. Η παρ. 6 του άρθρου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Ως «Πάροχος Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης»: Η οντότητα η οποία είτε κατόπιν εντολής άλλης οντότητας (υπόχρη οντότητα), είτε για δικό της λογαριασμό, διαβιβάζει με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων και σύμφωνα με τις διατάξεις της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας, παραστατικά εσόδων τιμολόγησης, εξόδων αυτοτιμολόγησης και τίτλων κτήσης.»

3. Στο άρθρο 1 προστίθενται παράγραφοι 8 και 9 ως εξής:

«8. Ως «Απώλεια Διασύνδεσης»: Η ανυπαίτια αδυναμία διαβίβασης των δεδομένων στο χρόνο που ορίζεται στην παρούσα απόφαση, ανά Τύπο Παραστατικού και τρόπου διαβίβασης, λόγω διακοπής είτε της σύνδεσης internet, είτε του συστήματος διανομής ηλεκτρικής ενέργειας.

9. Ως «Τύποι Παραστατικών myDATA»: Τα «παραστατικά» που προδιαγράφονται από την Α.Α.Δ.Ε. και περιέχουν συνόψεις και χαρακτηρισμούς εσόδων τιμολόγησης, εξόδων αυτοτιμολόγησης, τίτλων κτήσης και εγγραφών τακτοποίησης εσόδων - εξόδων, ανεξάρτητα εάν τα ποσά αυτών, επηρεάζουν το λογιστικό και φορολογικό αποτέλεσμα. Τα εν λόγω «παραστατικά» αφορούν είτε σε εκδιδόμενα λογιστικά στοιχεία, είτε σε λογιστικές εγγραφές που διαβιβάζονται στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, για σκοπούς προσδιορισμού του λογιστικού και φορολογικού αποτελέσματος.»

4. Η παρ. 1 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα δεδομένα του άρθρου 3 της παρούσας διαβιβάζονται στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, υπό μορφή σύνοψης, με ή χωρίς αναλυτική διάκριση ειδών, κατά περίπτωση, όπως αυτά προβλέπονται στο Παράρτημα της παρούσας απόφασης.»

5. Η παρ. 2 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Ειδικά, τα δεδομένα των στοιχείων λιανικής, του άρθρου 3 διαβιβάζονται ως εξής:

α) για τα στοιχεία λιανικής που εκδίδονται με τη χρήση Φ.Η.Μ. (Φ.Τ.Μ., Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ., Α.ΔΗ.Μ.Ε.), αυτά διαβιβάζονται αναλυτικά, ανά στοιχείο λιανικής πώλησης, μέσω απευθείας διασύνδεσης των Φ.Η.Μ. με την Α.Α.Δ.Ε., σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1171/2021 απόφαση Διοικητή Α.Α.Δ.Ε. Στην περίπτωση που διαπιστώνονται αποκλίσεις από τις υπόχρεες οντότητες, μεταξύ των δεδομένων των αποδείξεων λιανικών συναλλαγών που διαβίβασαν στην ψηφιακή Πλατφόρμα myDATA, από το Πληροφοριακό Σύστημα των Φ.Η.Μ. και των λογιστικών εγγραφών εσόδων λιανικής τους, αυτές διαβιβάζονται είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά ανά μήνα με τους τρόπους που προβλέπονται στις περ. β' και γ' της παρ. 6 του παρόντος άρθρου. Ειδικότερα, για τις χρονικές περιόδους από 1.1.2021 έως και 31.12.2021, καθώς και από 1.1.2022 έως και 31.12.2022, τα δεδομένα του προηγούμενου εδαφίου διαβιβάζονται είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά ανά μήνα με τους τρόπους που προβλέπονται στις περ. β' και γ' της παρ. 6 του παρόντος άρθρου, σε όλες τις περιπτώσεις, ήτοι και σε εκείνες που δεν διαπιστώνονται αποκλίσεις. Σε κάθε περίπτωση η διαβίβαση δεδομένων των παραπάνω περιπτώσεων, δεν αναιρεί την υποχρέωση διασύνδεσης και διαβίβασης των εκδιδόμενων αποδείξεων εσόδων λιανικής στο Πληροφοριακό Σύστημα των Φ.Η.Μ., σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1171/2021 απόφαση Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.

β) για τα στοιχεία λιανικής που εκδίδονται μηχανογραφικά ή χειρόγραφα χωρίς την υποχρέωση χρήσης Φ.Η.Μ., τα δεδομένα διαβιβάζονται αναλυτικά ανά στοιχείο λιανικής πώλησης στην ψηφιακή Πλατφόρμα myDATA. Κατ' εξαίρεση, τα στοιχεία λιανικής πώλησης που εκδίδονται, χωρίς χρήση Φ.Η.Μ., μέχρι την 31.12.2021 δύνανται να διαβιβάζονται συγκεντρωτικά ανά μήνα, εφόσον διαβιβάζονται με τους τρόπους που προβλέπονται στις περ. β' και γ' της παρ. 6 του παρόντος άρθρου.

γ) αναλυτικά, ανά στοιχείο λιανικής, μέσω Παρόχου Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων στην Πλατφόρμα myDATA.»

6. Στην παρ. 4 του άρθρου 4 προστίθεται περίπτωση ζ, ως εξής:

«ζ) Διαβίβασης των οριζόμενων δεδομένων από τον εκδότη με απόκλιση.»

7. Οι υποπερ. γα' και γβ' της περ. γ' της παρ. 6 του άρθρου 4 αντικαθίστανται ως εξής:

«γα) τηρούν απλογραφικό λογιστικό σύστημα και δεν υπερβαίνουν τα όρια των ακαθάριστων εσόδων, όπως αυτά ορίζονται για την εφαρμογή της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 2873/2000. Τα ανωτέρω, για τους σκοπούς της διαβίβασης, εξετάζονται στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους, με βάση τα ακαθάριστα έσοδα, όπως αυτά προκύπτουν από την Πλατφόρμα myDATA, και ισχύουν καθ' όλη τη διάρκεια του επόμενου έτους, εντός του οποίου πραγματοποιείται η ηλεκτρονική διαβίβαση. Εξαιρετικά, για τα έτη 2020, 2021 και 2022, τα ακαθάριστα έσοδα προσδιορίζονται με βάση τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2018, 2019 και 2020 αντίστοιχα ή

γβ) εκδίδουν έως και πενήντα (50) τιμολόγια πώλησης, ανεξαρτήτως τηρούμενου λογιστικού συστήματος, όπως το πλήθος αυτών προκύπτει από τα δεδομένα που διαβιβάστηκαν στην Πλατφόρμα myDATA μέχρι το τέλος του προηγούμενου ημερολογιακού έτους. Εξαιρετικά για τα έτη 2020 και 2021, λαμβάνεται υπόψη μόνο το πλήθος των τιμολογίων, με βάση τις υποβληθείσες καταστάσεις φορολογικών στοιχείων πελατών, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1022/2014 (Β' 179) απόφαση. Ειδικότερα για το έτος 2022 λαμβάνεται υπόψη το πλήθος των τιμολογίων της υποβληθείσας κατάστασης φορολογικών στοιχείων πελατών έτους 2020, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1022/2014 (Β' 179) απόφαση.»

8. Οι περ. β' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 5 αντικαθίστανται ως εξής:

«β) Μέχρι την επόμενη ημέρα από την ημερομηνία έκδοσης αυτών, για τις οντότητες που διαβιβάζουν τα οριζόμενα δεδομένα με τον τρόπο που καθορίζεται στην περ. β' της παρ. 6 του άρθρου 4. Εξαιρετικά, για το 2020, τα δεδομένα διαβιβάζονται εντός πέντε (5) ημερών από την έκδοση αυτών και όχι αργότερα από την εικοστή (20η) ημέρα του επόμενου μήνα εντός του οποίου εκδόθηκαν.

γ) για τις οντότητες που διαβιβάζουν τα οριζόμενα δεδομένα με τον τρόπο που καθορίζεται στην περ. γ' της παρ. 6 του άρθρου 4, μέχρι την επόμενη ημέρα από την ημερομηνία έκδοσης αυτών. Εξαιρετικά, για το έτος 2022 ως καταληκτική ημερομηνία ορίζεται η εικοστή (20ή) ημέρα του επόμενου μήνα εντός του οποίου εκδόθηκαν.

Ειδικά στην περίπτωση διαβίβασης εσόδων που δεν αφορούν σε έκδοση φορολογικού στοιχείου αλλά σε διενεργούμενη λογιστική εγγραφή, τα δεδομένα διαβιβάζονται μέχρι την εικοστή (20ή) ημέρα του επόμενου μήνα από την ημερομηνία που αφορά το έσοδο.»

9. Η παρ. 2 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Τα δεδομένα των λογιστικών στοιχείων, που αφορούν σε έσοδα από λιανικές συναλλαγές, διαβιβάζονται στο χρόνο που ορίζεται, ανά περίπτωση, στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου. Για τις οντότητες που έχουν υποχρέωση απευθείας διασύνδεσης των Φ.Η.Μ. με την Α.Α.Δ.Ε., τα υπόψη δεδομένα διαβιβάζονται αυτόματα από τον Φ.Η.Μ. σε ένα (1) λεπτό έως είκοσι τέσσερις (24) ώρες, με βάση την παραμετροποίηση που ορίζει στα συστήματα της η Α.Α.Δ.Ε., χωρίς να απαιτείται προηγούμενη ενημέρωση των οντοτήτων. Οι οντότητες που δεν έχουν υποχρέωση χρήσης Φ.Η.Μ. και εκδίδουν στοιχεία λιανικής μέσω προγραμμάτων διαχείρισης επιχειρήσεων (εμπορικό ERP) τα οποία είναι συμβατά με την ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, διαβιβάζουν τα υπόψη δεδομένα μέχρι την επόμενη ημέρα από την ημερομηνία έκδοσης αυτών. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του παρόντος άρθρου ισχύει και για τα έσοδα από λιανικές συναλλαγές.»

10. Η παρ. 5 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Ως ημερομηνία διαβίβασης και επιτυχούς ηλεκτρονικής καταχώρησης στην Α.Α.Δ.Ε. των δεδομένων που ορίζονται με την παρούσα, λαμβάνεται η ημερομηνία χορήγησης του Μοναδικού Αριθμού Καταχώρησης (Μ.ΑΡ.Κ.). Για τα παραστατικά που διαβιβάζονται μέσω απευθείας διασύνδεσης των Φ.Η.Μ. με την Α.Α.Δ.Ε. η ημερομηνία διαβίβασης και επιτυχούς καταχώρησης

προκύπτει από το πληροφοριακό σύστημα των Φ.Η.Μ., σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1171/2021 (Β' 3596) απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.».

11. Στο άρθρο 5 προστίθεται παράγραφος 6, ως εξής: «6. Η ταυτοποίηση εκάστου Τύπου Παραστατικού, τεκμηριώνεται από το αναγνωριστικό αυτού, με βάση τον Α.Φ.Μ. εκδότη, την ημερομηνία έκδοσης, τον Α/Α εγκατάστασης, τη σειρά παραστατικού, τον Α/Α παραστατικού, καθώς και τον Τύπο Παραστατικού του Παραρτήματος της παρούσας απόφασης. Ειδικότερα στην περίπτωση είτε παράλειψης, είτε απόκλισης διαβίβασης, τα ανωτέρω περιλαμβάνονται ως επισημάνσεις στην ταυτοποίηση εκάστου Τύπου Παραστατικού.

Σε περίπτωση απώλειας διασύνδεσης με την ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, η οποία αποδεικνύεται από την υπόχρεη οντότητα με κάθε πρόσφορο μέσο, τα δεδομένα των εκδιδόμενων λογιστικών στοιχείων διαβιβάζονται αμελλητί με την αποκατάσταση της διασύνδεσης, με την ένδειξη «Απώλεια Διασύνδεσης». Η υπόχρεη οντότητα οφείλει να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή εκ νέου απώλειας της διασύνδεσης. Σε κάθε περίπτωση, τα δεδομένα διαβιβάζονται το αργότερο εντός δύο (2) ημερών από την καταληκτική ημερομηνία διαβίβασής τους, είτε από το κανάλι διαβίβασης που εκδόθηκαν ή διαβιβάστηκαν αρχικά ανεπιτυχώς, είτε από τα προγράμματα διαχείρισης επιχειρήσεων (εμπορικό/ λογιστικό, ERP), είτε από την ειδική φόρμα καταχώρησης εφόσον τηρούνται τα όρια χρήσης της.

Η ανωτέρω διαδικασία για τη διαβίβαση δεδομένων στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA ανά κανάλι διαβίβασης, ισχύει για όλες τις περιπτώσεις Τύπων Παραστατικών του Παραρτήματος της παρούσας απόφασης.».

12. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 6 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η σύννοψη και ο χαρακτηρισμός, διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε. υποχρεωτικά μέσω λογιστή - φοροτεχνικού κατόχου άδειας που χορηγείται από το Ο.Ε.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 3 του π.δ. 340/1998 (Α' 1998) για τις οντότητες που εμπίπτουν στις προϋποθέσεις και τα όρια ακαθαρίστων εσόδων, όπως αυτά ορίζονται για την εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 2873/2000, και εξετάζονται, για τους σκοπούς της διαβίβασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα εδάφια β' και γ' της υποπερ. γα) της περ. γ) της παρ. 6 του άρθρου 4, για τα ακόλουθα ανά περίπτωση:».

13. Το άρθρο 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 7

ΕΝΑΡΞΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΒΙΒΑΖΟΝΤΑΙ

α) Από την 20.7.2020 διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA τα δεδομένα της σύννοψης εσόδων καθώς και τα δεδομένα της σύννοψης εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, των λογιστικών στοιχείων που εκδίδονται από την ημερομηνία αυτή και μετά μέσω Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων. Από την ίδια ημερομηνία διαβιβάζεται προαιρετικά ο αντίστοιχος χαρακτηρισμός εσόδων καθώς και ο αντίστοιχος χαρακτηρισμός εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, των δεδομένων που εκδίδονται από 20.7.2020 και μετά μέσω Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων.

β) Από την 1.10.2020 έως και την 31.12.2020 δύνανται να διαβιβάζονται στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA τα δεδομένα της σύννοψης και ο χαρακτηρισμός εσόδων και εξόδων των λογιστικών στοιχείων που εκδίδονται το παραπάνω χρονικό διάστημα, με τους λοιπούς τρόπους διαβίβασης πέραν των Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων στον χρόνο που ορίζεται στις επόμενες περ. γ) έως ε).

γ) Έως και την 28.2.2021 δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., τα δεδομένα της σύννοψης και οι χαρακτηρισμοί εσόδων, καθώς και τα δεδομένα της σύννοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 1.10.2020 έως και την 31.12.2020, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέ-

στερα σύμφωνα με τις περ. α' και β' ανωτέρω. Ειδικά στην περίπτωση μη διαβίβασης δεδομένων από τον Εκδότη των παραπάνω περιπτώσεων που διενεργείται για στοιχεία που έχουν εκδοθεί έως και την 31.12.2020, αυτά δύνανται να διαβιβάζονται από τον Λήπτη από 1.3.2021 έως και 31.3.2021. Ο Εκδότης δύναται να αποδεχθεί και να χαρακτηρίσει τις εν λόγω συναλλαγές έως 30.4.2021.

δ) Έως την 31.3.2021 δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων, καθώς και οι χαρακτηρισμοί εσόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 1.10.2020 έως και την 31.12.2020, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα σύμφωνα με τις περ. α' και β' ανωτέρω.

ε) Ειδικά για τις εγγραφές μισθοδοσίας η διαβίβαση των δεδομένων για το χρονικό διάστημα από 1.10.2020 έως 31.12.2020, δύναται να διενεργείται έως και την 31.3.2021.

στ) Για το φορολογικό έτος 2021, τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εσόδων τιμολόγησης, τα δεδομένα της σύνοψης, οι χαρακτηρισμοί εξόδων αυτοτιμολόγησης (αντικριζόμενων ή μη), καθώς και οι τίτλοι κτήσης διαβιβάζονται υποχρεωτικά: i) από την 1.10.2021, από τις οντότητες που τηρούν απλογραφικό λογιστικό σύστημα και το σύνολο των ακαθαρίστων εσόδων τους για το φορολογικό έτος 2019, υπερβαίνει τις εκατό χιλιάδες ευρώ (€ 100.000), καθώς και από τις οντότητες που τηρούν διπλογραφικό λογιστικό σύστημα και το σύνολο των ακαθαρίστων εσόδων τους για το φορολογικό έτος 2019, υπερβαίνει τις πενήντα χιλιάδες ευρώ (€ 50.000) και ii) από την 1.11.2021, από τις λοιπές οντότητες. Έως και την 30.6.2022, διαβιβάζονται τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εσόδων τιμολόγησης, τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων αυτοτιμολόγησης, καθώς και οι τίτλοι κτήσης που αφορούν σε λογιστικά αρχεία για το χρονικό διάστημα από την 1.1.2021 έως και την 30.9.2021, ή την 31.10.2021 αντίστοιχα, για τις κατηγορίες οντοτήτων της παραπάνω παραγράφου, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα, σύμφωνα με την περ. α' ανωτέρω.

Εναλλακτικά, τα οριζόμενα δεδομένα για την χρονική περίοδο από 1.1.2021 έως και 31.12.2021, δύνανται να διαβιβάζονται στο σύνολό τους έως και την 30.6.2022.

Ειδικότερα οι υπόχρεες οντότητες υποχρεούνται να διαβιβάσουν τα οριζόμενα δεδομένα τους στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, χρησιμοποιώντας ανά περίπτωση το σύνολο των Τύπων Παραστατικών και χαρακτηρισμών συναλλαγών σύμφωνα με το Παράρτημα της παρούσας απόφασης καθώς και της επιχειρησιακής και τεχνικής τεκμηρίωσης της διαδικασίας διαβίβασης, όπως αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο της Α.Α.Δ.Ε. (www.aade.gr/mydata). Οι συναλλαγές χονδρικής διαβιβάζονται αναλυτικά, ενώ τα δεδομένα των συναλλαγών λιανικής διαβιβάζονται ανά μήνα, είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά.

Προς τον σκοπό απλοποίησης άντλησης των οριζόμενων δεδομένων έτους 2021, από προγράμματα ERP που δεν είναι συμβατά με την ψηφιακή πλατφόρμα myDATA και προς διευκόλυνση τους, οι υπόχρεες οντότητες για το έτος 2021, δύνανται να διαβιβάσουν τα οριζόμενα δεδομένα τους σύμφωνα και με τον εναλλακτικό τρόπο διαβίβασης κατά τον οποίο τα δεδομένα συναλλαγών χονδρικής διαβιβάζονται, είτε αναλυτικά ανά παραστατικό, είτε συγκεντρωτικά ανά λήπτη και ανά μήνα, αποκλειστικά με τους παρακάτω Τύπους Παραστατικών:

1.1 Τιμολόγιο Πώλησης

1.1 Τιμολόγιο Πώλησης αυτοτιμολόγηση

5.2 Πιστωτικό μη Συσχετιζόμενο

5.2 Πιστωτικό μη Συσχετιζόμενο αυτοτιμολόγηση

3.1 Τίτλος Κτήσης

Τα δεδομένα συναλλαγών λιανικής διαβιβάζονται είτε αναλυτικά είτε συγκεντρωτικά ανά μήνα, αποκλειστικά με τους παρακάτω Τύπους Παραστατικών:

11.1 Α.Α.Π. (Απόδειξη Λιανικής Πώλησης)

11.4 Πιστωτικό Στοιχείο Λιανικής

Στους παραπάνω Τύπους Παραστατικών χρησιμοποιούνται διακριτοί χαρακτηρισμοί συναλλαγών ως κάτωθι:

Στην περίπτωση εσόδων τιμολόγησης (χονδρική -λιανική), χρησιμοποιούνται αποκλειστικά οι παρακάτω χαρακτηρισμοί συναλλαγών:

- Χαρακτηρισμός Εσόδων με 1.5 Λοιπά Έσοδα Κέρδη - Χαρακτηρισμός Φ.Π.Α. κατ. 1 έως 7 και στην κατηγορία 7 επιλέγεται η περίπτωση 27 Λοιπές Εξαιρέσεις Φ.Π.Α.

- Χαρακτηρισμός Ε3_562 Λοιπά Συνήθη Έσοδα

Στην περίπτωση εξόδων (αυτοτιμολόγηση - τίτλοι κτήσης), χρησιμοποιούνται αποκλειστικά οι παρακάτω χαρακτηρισμοί συναλλαγών:

- Χαρακτηρισμός Εξόδων είτε με 2.4 Γενικά έξοδα με δικαίωμα έκπτωσης, είτε με 2.5 Γενικά έξοδα χωρίς δικαίωμα έκπτωσης για έξοδα αυτοτιμολόγησης και 2.5 Γενικά έξοδα χωρίς δικαίωμα έκπτωσης για Τύπο Παραστατικού

3.1 Τίτλος Κτήσης

- Χαρακτηρισμός Φ.Π.Α. κατ. 1 έως 7 και στην κατηγορία 7 [0%] επιλέγεται η περίπτωση 27 Λοιπές Εξαιρέσεις Φ.Π.Α. και στην περίπτωση Τύπου Παραστατικού 3.1 Τίτλος Κτήσης, επιλέγεται η κατηγορία Φ.Π.Α. 8 [ΑΝΕΥ Φ.Π.Α.]

- Χαρακτηρισμός Ε3_585_016 Λοιπά Έξοδα

Η σωστή κατανομή στο σύνολο των χαρακτηρισμών συναλλαγών κωδικών Ε3, διενεργείται στη συνέχεια με τη χρήση των παρακάτω Τύπων Παραστατικών εγγραφών τακτοποίησης εσόδων - εξόδων:

17.3 Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εσόδων - Λογιστική Βάση και χαρακτηρισμοί εσόδων:

- Χαρακτηρισμός Εσόδων, είτε με 1.10 Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εσόδων (+)/(-), είτε με 1.95 Λοιπά Πληροφοριακά Στοιχεία Εσόδων (+)/(-)

- Χαρακτηρισμός Φ.Π.Α. με κατηγορία Φ.Π.Α. 8 [ΑΝΕΥ Φ.Π.Α.]

- Χαρακτηρισμός Ε3_562 Λοιπά Συνήθη Έσοδα, με αντίθετο πρόσημο στην 1η γραμμή σύννοψης και στις υπόλοιπες γραμμές σύννοψης, οι σχετικοί κωδικοί Ε3 εσόδων, ανά περίπτωση, με κανονικό πρόσημο

17.5 Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εξόδων - Λογιστική Βάση και χαρακτηρισμοί εξόδων:

- Χαρακτηρισμός Εξόδων, είτε με 2.12 Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εξόδων (+)/(-), είτε με 2.95 Λοιπά Πληροφοριακά Στοιχεία Εξόδων (+)/(-)

- Χαρακτηρισμός Φ.Π.Α. με κατηγορία Φ.Π.Α. 8 [ΑΝΕΥ Φ.Π.Α.]

- Χαρακτηρισμός Ε3_585_016 Λοιπά Έξοδα, με αντίθετο πρόσημο στην 1η γραμμή σύννοψης και στις υπόλοιπες γραμμές σύννοψης οι σχετικοί κωδικοί Ε3 εξόδων, ανά περίπτωση, με κανονικό πρόσημο

Οι επιχειρησιακές και τεχνικές προδιαγραφές του εναλλακτικού τρόπου διαβίβασης έχουν αναρτηθεί σε διαδικτυακό τόπο της Α.Α.Δ.Ε. (www.aade.gr/mydata).

ζ) Στην περίπτωση, είτε μη τήρησης της υποχρέωσης διαβίβασης των οριζόμενων δεδομένων από τους εκδότες, είτε διαβίβασης αυτών με απόκλιση, οι λήπτες των αντικριζόμενων παραστατικών ημεδαπής, έχουν την υποχρέωση να τα διαβιβάσουν, είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά, ανά εκδότη, έως και την 31.10.2022. Δεν υπάρχει υποχρέωση διαβίβασης εφόσον η συνολική αξία προ Φ.Π.Α., ανά περίπτωση (μη τήρησης υποχρέωσης διαβίβασης, απόκλισης διαβίβασης) και ανά αντισυμβαλλόμενο, δεν υπερβαίνει τα εκατό (100) ευρώ. Ειδικότερα για το φορολογικό έτος 2021 στην περίπτωση πώλησης εισιτηρίων και στην περίπτωση εκκαθαρίσεων, οι λήπτες δεν έχουν την υποχρέωση διαβίβασης δεδομένων για τα οποία ο εκδότης είτε δεν έχει τηρήσει την υποχρέωση διαβίβασης, είτε διαβίβασε δεδομένα με απόκλιση.

Στην ίδια καταληκτική ημερομηνία, δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε. τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων τιμολόγησης, καθώς και οι χαρακτηρισμοί εσόδων αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία με ημερομηνία έκδοσης από την 1.1.2021 έως και την 31.12.2021 που έχουν διαβιβαστεί από τους εκδότες τους. Επιπλέον, έως και την 31.10.2022 δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., από τον λήπτη των αγαθών ή των υπηρεσιών (ημεδαπή οντότητα), τα δεδομένα εξόδων των περ. α' έως και ε' της παρ. 4 του άρθρου 4 της παρούσας. Τα δεδομένα των υπόψη περιπτώσεων, που αφορούν σε συναλλαγές χονδρικής, δύνανται να διαβιβάζονται διακριτά ανά παραστατικό και τα δεδομένα των συναλλαγών λιανικής προκρίνεται να διαβιβάζονται συγκεντρωτικά ανά μήνα.

η) Έως την 31.12.2022, διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., υποχρεωτικά οι εγγραφές τακτοποίησης εσόδων και προαιρετικά οι εγγραφές τακτοποίησης εξόδων, των δεδομένων που αφορούν το φορολογικό έτος 2021. Στην περίπτωση επιλογής του εναλλακτικού τρόπου διαβίβασης οι εγγραφές τακτοποίησης εξόδων διαβιβάζονται υποχρεωτικά.

θ) Σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων για το έτος 2021, ισχύουν ειδικότερα και τα παρακάτω:

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση δεδομένων, σχετικών με τους Τύπους Παραστατικών 6.1 - Στοιχείο Αυτοπαράδοσης, 6.2 - Στοιχείο Ιδιοχρησιμοποίησης και

8.2 - Ειδικό Στοιχείο - Απόδειξης Είσπραξης Φόρου Διαμονής.

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση των μηδενικών παραστατικών.

- Σε κάθε περίπτωση διαβιβάζεται ορθά η καθαρή αξία και κατά προσέγγιση οι κατηγορίες Φ.Π.Α.

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση των λοιπών επιβαρύνσεων (παρακρατούμενοι, λοιποί φόροι, χαρτόσημα, τέλη και κρατήσεις)

- Τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ιδιωτικού δικαίου, οι αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες καθώς και οι εταιρείες του άρθρου 25 του ν. 27/1975, διαβιβάζουν δεδομένα αποκλειστικά με Τύπο Παραστατικού 17.4 «Λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εσόδων -Φορολογική Βάση», για το σύνολο των εσόδων τους. Σε κάθε περίπτωση, έχουν την υποχρέωση να διαβιβάσουν δεδομένα λογιστικών στοιχείων που εκδίδουν σύμφωνα με τα οριζόμενα της παρούσας απόφασης, για συναλλαγές που υπόκεινται σε Φ.Π.Α., εφόσον αποκτούν έσοδα από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας με βάση τις διατάξεις του ν. 4172/2013.

ι) Από την 1.1.2022 και εφεξής, διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή Πλατφόρμα myDATA τα δεδομένα, όπως αυτά ορίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Α' 170).».

14. Στο Παράρτημα «Τύποι και Δεδομένα Παραστατικών Πίνακας 2. Στήλες Παραστατικών» προστίθενται-αντικαθίστανται-τροποποιούνται οι παρακάτω τιμές ανά περίπτωση:

Στήλη 25_Κατηγορίες % Φ.Π.Α.

Στην υποκατηγορία Άνευ Φ.Π.Α.

- Χωρίς Φ.Π.Α. - άρθρο 24 περ. β' παρ. 1 του Κώδικα Φ.Π.Α., (Tax Free) (προσθήκη).

- Χωρίς Φ.Π.Α. - άρθρο 47β, του Κώδικα Φ.Π.Α. (OSS_μη ενωσιακό καθεστώς) (προσθήκη).

- Χωρίς Φ.Π.Α. - άρθρο 47γ, του Κώδικα Φ.Π.Α. (OSS_ενωσιακό καθεστώς) (προσθήκη).

- Χωρίς Φ.Π.Α. - άρθρο 47δ του Κώδικα Φ.Π.Α. (IOSS) (προσθήκη).

Στήλη 27_Κατηγορίες % Παρακρατούμενου Φόρου.

Στην υποκατηγορία Αρ. 64 ν. 4172/2013 παρ. 1-Συντελεστές Παρακράτησης Φόρου.

- Μερίσματα 5%[περ. α παρ. 1 Αρ. 64 ν. 4172/2013]_ Ποσοστό 5% (προσθήκη).

Στήλη 29_Κατηγορίες % Λοιπών Φόρων.

Στην υποκατηγορία 5. Λοιπές Περιπτώσεις Λοιπών Φόρων.

- ΕΦΚ_με αναγραφή ποσού ανά περίπτωση (προσθήκη).

- Λοιποί Τελωνειακοί Δασμοί_Φόροι_ποσό (τροποποίηση).

Στήλη 33_Κατηγορίες % Τελών.

Στην υποκατηγορία 1. Τέλος συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας και τέλος καρτοκινητής τηλεφωνίας (προσθήκη).

- Για μηνιαίο λογαριασμό κάθε σύνδεσης 10% ποσοστό 10%.

- Τέλος καρτοκινητής επί της αξίας του χρόνου ομιλίας 10%_ποσοστό 10%.

- Τέλος κινητής και καρτοκινητής για φυσικά πρόσωπα ηλικίας 15 έως και 29 ετών 0%_ποσοστό 0%.

στην υποκατηγορία 6. Λοιπές Περιπτώσεις Τελών (προσθήκη).

- Τέλος διαμονής παρεπιδημούντων.

- Τέλος επί των ακαθάριστων εσόδων των εστιατορίων και συναφών καταστημάτων.

- Τέλος επί των ακαθάριστων εσόδων των κέντρων διασκέδασης.

- Τέλος επί των ακαθάριστων εσόδων των καζίνο.

- Λοιπά τέλη επί των ακαθάριστων εσόδων.

Στην υποκατηγορία 7. Εισφορά προστασίας περιβάλλοντος πλαστικών προϊόντων 0,04 λεπτά ανά τεμάχιο [άρθρο 4 ν. 4736/2020] _Ποσό (προσθήκη).

Στην υποκατηγορία 8. Τέλος ανακύκλωσης 0,08 λεπτά ανά τεμάχιο [άρθρο 80 ν. 4819/2021]_ Ποσό (προσθήκη).

Στήλη 40_ Παρατηρήσεις - Επισημάνσεις.

- Επιδότησεις-Επιχορηγήσεις (προσθήκη).

- Έσοδα Λιανικής Ξενοδοχείων-Χρεώσεις Δωματίου (προσθήκη).

- Λογιστική Εγγραφή

- Tax Free «Ονοματεπώνυμο - Αγοραστή:.....» -

«Χώρα: » - «Αρ. Διαβατηρίου ή άλλο επίσημο έγγραφο:.....» - «Είδος: » (προσθήκη).

- Ενεργειακά Προϊόντα Α.1060/2021 «Ποσότητα Θερμοκρασίας 15 βαθμών: » -(προσθήκη).

- «Αριθμός Παροχής Ηλεκτρικού Ρεύματος ».

- «Παράλειψη Διαβίβασης».

- «Απόκλιση Διαβίβασης».

Άρθρο 2

Η υποχρέωση υποβολής στην Α.Α.Δ.Ε. πληροφοριακών στοιχείων από τα πιστωτικά ιδρύματα, σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 8 του ν. 1882/1990, καθώς και την υπό στοιχεία ΠΟΛ.1016/1991 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, εκπληρώνεται για τα στοιχεία του ημερολογιακού έτους 2021 και επομένων, με την αποστολή δεδομένων στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA της Α.Α.Δ.Ε., σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα.

Για τα στοιχεία των ετών 2021 και επομένων, η υπό στοιχεία ΠΟΛ.1016/1991 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών παύει να ισχύει.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 3540 Β'/8.7.2022)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1170/30.11.2022.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1084/ 23.6.2016 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων «Τύπος και περιεχόμενο του εντύπου της δήλωσης ΦΠΑ “050 - ΦΠΑ ΕΚΔΟΣΗ 2016, Φ2 TAXIS”» (Β' 1943).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Της παρ. 2 του άρθρου 6 και του άρθρου 18 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206),

β) Των άρθρων 36 και 38 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ν. 2859/2000 Α'248),

γ) του άρθρου 15Α του ν. 4987/2022 «Κύρωση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας» (Α' 206),

.....

Αποφασίζουμε

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία ΠΟΛ.1084/2016 απόφαση Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων ως εξής:

1. Μετά την παρ. 2 προστίθεται η παρ. 2 α ως ακολούθως:

«2α) Για τις δηλώσεις ΦΠΑ που υποβάλλονται από 5/12/2022 και εφεξής και αφορούν φορολογικές περιόδους από 1/1/2022 και εφεξής, η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) προσυμπληρώνει τις κατηγορίες εκροών και εισροών με τους αντίστοιχους φόρους στους σχετικούς κωδικούς των πινάκων της δήλωσης ΦΠΑ βάσει των δεδομένων που διαβιβάζονται στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA της Α.Α.Δ.Ε., και του χαρακτηρισμού αυτών, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες αποφάσεις.

Ειδικά ως προς τις εισροές ΦΠΑ, εφόσον δεν έχει προηγηθεί χαρακτηρισμός των σχετικών δαπανών στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, όλες οι δαπάνες προσυμπληρώνονται στον κωδικό 361 (Αγορές και δαπάνες στο εσωτερικό της χώρας), εξαιρουμένων εκείνων που προέρχονται από παραστατικά με εκδότη οντότητα που έχει δηλώσει Κωδικό Αριθμό Δραστηριότητας (ΚΑΔ) σχετικό με το άρθρο 30 παρ. 4 ΚΦΠΑ. (ν. 2859/2000).

Η ορθή και ακριβής συμπλήρωση και υποβολή της δήλωσης Φ.Π.Α. συνιστά υποχρέωση και ευθύνη του υποκειμένου στο φόρο. Η προσυμπλήρωση των δηλώσεων ΦΠΑ έχει ως σκοπό τη διευκόλυνση του υποκειμένου στο φόρο κατά την υποβολή της δήλωσής του και δεν είναι δεσμευτική γι' αυτόν. Τα προσυμπληρωμένα ποσά στους κωδικούς της δήλωσης ΦΠΑ δύνανται να τροποποιούνται από τον υποκείμενο στον φόρο.»

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 6112 Β'/30.11.2022)

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ. & ΑΑΔΕ Α. 1188/30.12.2022.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1138/12.6.2020 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου και της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)» (Β'2470).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 15Α του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α'206), εφεξής ΚΦΔ.

Αποφασίζουμε

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία Α.1138/12.6.2020 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου και της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)» (Β' 2470), ως ακολούθως:

1. Η παρ. 1 του άρθρου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251), ανεξαρτήτως μεγέθους αυτών και τρόπου έκδοσης και τήρησης των λογιστικών τους αρχείων, υποχρεούνται να διαβιβάζουν ηλεκτρονικά στην Α.Α.Δ.Ε. δεδομένα των εκδιδόμενων λογιστικών στοιχείων, των τηρούμενων λογιστικών βιβλίων, των Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (Φ.Η.Μ.), των φορολογικών μνημών και των αρχείων που δημιουργούν οι Φ.Η.Μ., υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της κείμενης νομοθεσίας και της παρούσας απόφασης. Ειδικότερα, για τα έτη 2021 έως και 2023, οι οντότητες που εντάσσονται στο ειδικό καθεστώς κατ' αποκοπή καταβολής του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 40 του Κώδικα ΦΠΑ (ν. 2859/2000),

διαβιβάζουν τα ως άνω δεδομένα τους προαιρετικά.».

2. Η περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) για τα στοιχεία λιανικής που εκδίδονται με τη χρήση Φ.Η.Μ. (Φ.Τ.Μ., Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ., Α.Δ.Η.Μ.Ε.), αυτά διαβιβάζονται αναλυτικά, ανά στοιχείο λιανικής πώλησης, μέσω απευθείας διασύνδεσης των Φ.Η.Μ. με την Α.Α.Δ.Ε., σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1171/2021 απόφαση Διοικητή Α.Α.Δ.Ε.. Στην περίπτωση που διαπιστώνονται αποκλίσεις από τις υπόχρεες οντότητες, μεταξύ των δεδομένων των αποδείξεων λιανικών συναλλαγών που διαβίβασαν στην ψηφιακή Πλατφόρμα myDATA, από το Πληροφοριακό Σύστημα των Φ.Η.Μ. και των λογιστικών εγγραφών εσόδων λιανικής τους, αυτές διαβιβάζονται είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά ανά μήνα με τους τρόπους που προβλέπονται στις περ. β' και γ' της παρ. 6 του παρόντος άρθρου. Ειδικότερα, για τις χρονικές περιόδους από 1.1.2021 έως και 31.12.2021, από 1.1.2022 έως και 31.12.2022, καθώς και από 1.1.2023 έως 31.3.2023, τα δεδομένα του προηγούμενου εδαφίου (λογιστικές εγγραφές) διαβιβάζονται είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά ανά μήνα, με τους τρόπους που προβλέπονται στις περ. β' και γ' της παρ. 6 του παρόντος άρθρου, σε όλες τις περιπτώσεις, ήτοι και σε εκείνες που δεν διαπιστώνονται αποκλίσεις και στον χρόνο που ορίζεται ανά περίπτωση. Για το έτος 2023, στην περίπτωση διαβίβασης εσόδων λιανικής ΦΗΜ από τα ξενοδοχεία που λειτουργούν σύμφωνα με την ξενοδοχειακή ημέρα (λογιστικοποίηση εσόδων λιανικής ΦΗΜ με βάση την ημερομηνία ανοίγματος), τα δεδομένα εσόδων λιανικής ΦΗΜ που αντλούν οι οντότητες αυτές από την ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1171/2021 απόφαση Διοικητή Α.Α.Δ.Ε., δύναται να διαβιβάζονται συνολικά με χαρακτηρισμό εσόδων 1.95 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία εσόδων. Στην περίπτωση αυτή, το σύνολο των χαρακτηρισμών συναλλαγών εσόδων λιανικής ΦΗΜ, διαβιβάζονται με τους τρόπους που προβλέπονται στις περ. β' και γ' της παρ. 6 του παρόντος άρθρου και στον χρόνο που ορίζεται ανά περίπτωση. Σε κάθε περίπτωση η διαβίβαση δεδομένων των παραπάνω περιπτώσεων, δεν αναιρεί την υποχρέωση διασύνδεσης και διαβίβασης των εκδιδόμενων αποδείξεων εσόδων λιανικής στο Πληροφοριακό Σύστημα των Φ.Η.Μ., σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1171/2021 απόφαση Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.».

3. Οι περ. γ' και δ' της παρ. 4 του άρθρου 4 αντικαθίστανται ως εξής:

«γ) Συναλλαγών που αφορούν σε πώληση ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου, ύδατος μη ιαματικού (Ε.Υ.Δ.Α.Π., λοιποί πάροχοι κ.λπ.), καθώς και παροχής τηλεφωνικών υπηρεσιών και συνδρομητικής τηλεόρασης, έως την 31.3.2023.

δ) Συναλλαγών με τις οντότητες εκμεταλλευτών διοδίων, τα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και την Τράπεζα της Ελλάδος έως την 31.3.2023.».

4. Η παρ. 5 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Στην περίπτωση που τα λογιστικά στοιχεία (τιμολόγια, στοιχεία λιανικών συναλλαγών) εκδίδονται από τον λήπτη των αγαθών ή των υπηρεσιών (αυτοτιμολόγηση) ή από τρίτο πρόσωπο εξ ονόματος και για λογαριασμό του πωλητή (ανάθεση τιμολόγησης), τα οριζόμενα δεδομένα διαβιβάζονται από τον ίδιο (λήπτη) ή από το τρίτο πρόσωπο στο οποίο έχει ανατεθεί η τιμολόγηση, αντίστοιχα, με την προϋπόθεση ότι υπάρχει σχετική αναφορά στην προαπαιτούμενη συμφωνία (παρ. 5, άρθρο 8 του ν.4308/2014). Στην περίπτωση εσόδων τιμολόγησης και εξόδων αυτοτιμολόγησης, τα οποία προκύπτουν μετά από εκκαθάριση συναλλαγών χονδρικής και λιανικής (π.χ. αμοιβών, διάθεσης εισιτηρίων κ.ά.), την υποχρέωση διαβίβασης των υπόψη δεδομένων έχουν οι οντότητες που διενεργούν τις σχετικές εκκαθαρίσεις. Στην περίπτωση διενέργειας εκκαθάρισης εισιτηρίων από το ελληνικό τμήμα του διεθνούς μη κρατικού οργανισμού IATA (International Air Transport Association) BSP (Rilling and Settlement Plan), την υποχρέωση διαβίβασης των υπόψη δεδομένων, την έχουν διακριτά για τα έσοδα τους, οι αεροπορικές εταιρίες, καθώς και τα γραφεία γενικού τουρισμού. Στην περίπτωση διενέργειας

εκκαθάρισης φορτωτικών (cargo) από το ελληνικό τμήμα του διεθνούς μη κρατικού οργανισμού IATA (International Air Transport Association) CASS (Cargo Account Settlement Systems), την υποχρέωση διαβίβασης των δεδομένων εσόδων τιμολόγησης και εξόδων αυτοτιμολόγησης, την έχουν οι αεροπορικές εταιρίες.»

5. Η περ. α' της παρ. 6 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) των Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης. Ειδικά για τα δεδομένα τιμολογίων, οι οντότητες που χρησιμοποιούν τον τρόπο αυτό, δεν επιτρέπεται να διαβιβάζουν δεδομένα των παραστατικών αυτών με κάποιον από τους λοιπούς τρόπους της παρούσας παραγράφου, είτε για συναλλαγές με άλλες υπόχρεες οντότητες, είτε στις περιπτώσεις που αντισυμβαλλόμενος είναι το Δημόσιο, στο πλαίσιο των δημόσιων συμβάσεων. Σε κάθε περίπτωση η διαδικασία πλήρους ένταξης των οντοτήτων που επιλέγουν την ηλεκτρονική τιμολόγηση, δύναται να ολοκληρώνεται εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος σύμφωνα με τη σχετική σύμβαση που συνάπτεται με τον πάροχο ηλεκτρονικής έκδοσης στοιχείων.»

6. Οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 5 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Τα οριζόμενα δεδομένα των εκδιδόμενων λογιστικών στοιχείων, που αφορούν σε έσοδα από χονδρικές συναλλαγές, ανεξαρτήτως της υποχρέωσης ή μη υποβολής δήλωσης Φ.Π.Α. από την οντότητα και του λογιστικού συστήματος (απλογραφικό-διπλογραφικό) που αυτή τηρεί, διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε. ως ακολούθως:

α) Σε πραγματικό χρόνο, εφόσον τα οριζόμενα δεδομένα διαβιβάζονται σύμφωνα με τις περιπτώσεις α' και ε' της παρ. 6 του άρθρου 4, καθώς και από την 1.1.2024 τα εν λόγω δεδομένα τα οποία διαβιβάζονται σύμφωνα με την περ. β' της παρ. 6 του άρθρου 4.

β) Μέχρι την επόμενη ημέρα από την ημερομηνία έκδοσης αυτών, για τις οντότητες που διαβιβάζουν τα οριζόμενα δεδομένα με τον τρόπο που καθορίζεται στην περ. β' της παρ. 6 του άρθρου 4, έως και την 31.12.2023. Εξαιρετικά, για το 2020, τα δεδομένα διαβιβάζονται εντός πέντε (5) ημερών από την έκδοση αυτών και όχι αργότερα από την εικοστή (20η) ημέρα του επόμενου μήνα εντός του οποίου εκδόθηκαν.

γ) για τις οντότητες που διαβιβάζουν τα οριζόμενα δεδομένα με τον τρόπο που καθορίζεται στην περ. γ' της παρ. 6 του άρθρου 4, μέχρι την επόμενη ημέρα από την ημερομηνία έκδοσης αυτών. Εξαιρετικά, για το έτος 2022 ως καταληκτική ημερομηνία ορίζεται η εικοστή (20ή) ημέρα του επόμενου μήνα εντός του οποίου εκδόθηκαν και για το έτος 2023 ως καταληκτική ημερομηνία ορίζεται η δέκατη (10ή) ημέρα του επόμενου μήνα εντός του οποίου εκδόθηκαν, για τις οντότητες που το προηγούμενο φορολογικό έτος είχαν ακαθάριστα έσοδα έως δέκα χιλιάδες ευρώ (€10.000).

Ειδικά στην περίπτωση διαβίβασης εσόδων που δεν αφορούν σε έκδοση φορολογικού στοιχείου αλλά σε διενεργούμενη λογιστική εγγραφή, τα δεδομένα διαβιβάζονται, με την ένδειξη «λογιστική εγγραφή», μέχρι την εικοστή (20ή) ημέρα του επόμενου μήνα από την ημερομηνία που αφορά το έσοδο. Στην ίδια ως άνω προθεσμία διαβιβάζονται και οι περιπτώσεις δεδομένων που αφορούν σε Επιδοτήσεις - Επιχορηγήσεις με την αντίστοιχη ένδειξη. Ειδικότερα για τις Επιδοτήσεις - Επιχορηγήσεις έτους 2021, σε συνέχεια των οδηγιών που δόθηκαν με την υπό στοιχεία Ε.2046/2022 εγκύκλιο του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., τα σχετικά δεδομένα διαβιβάζονται έως την 31.12.2022.

Εξαιρετικά, για τα φορολογικά έτη 2020, 2021, 2022, καθώς και για το χρονικό διάστημα από 1.1.2023 έως 31.3.2023, οι οντότητες παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου (Δ.Ε.Η. και λοιποί πάροχοι), η Ε.Υ.Δ.Α.Π., οι λοιπές οντότητες πώλησης ύδατος μη ιαματικού, οι οντότητες παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και συνδρομητικής τηλεόρασης, οι οντότητες εκμεταλλευτές διοδίων, τα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και η Τράπεζα της Ελλάδος διαβιβάζουν τα συγκεκριμένα δεδομένα, συγκεντρωτικά, στον ίδιο, ως άνω, οριζόμενο χρόνο, ανά περίπτωση.

Από την 1.4.2023 και εφεξής, οι οντότητες του προηγούμενου εδαφίου διαβιβάζουν τα δεδομένα συναλλαγών χονδρικής αναλυτικά μέχρι την μεθεπόμενη ημέρα από την ημερομηνία έκδοσης αυτών και τα δεδομένα των λογιστικών στοιχείων εσόδων λιανικής που έχουν εκδοθεί χωρίς τη χρήση Φ.Η.Μ., συγκεντρωτικά ανά μήνα και μέχρι την μεθεπόμενη ημέρα του επόμενου μήνα από τον μήνα έκδοσης αυτών. Ειδικότερα στην περίπτωση οντοτήτων εκμεταλλευτών διοδίων, για τις συναλλαγές εσόδων λιανικής παραστατικών διοδίων που εκδίδονται στους σταθμούς διελεύσεων, αυτά διαβιβάζονται συγκεντρωτικά ανά μήνα έως την δέκατη (10) ημέρα του επόμενου μήνα από την ημερομηνία έκδοσης αυτών.

2. Τα δεδομένα των λογιστικών στοιχείων, που αφορούν σε έσοδα από λιανικές συναλλαγές, διαβιβάζονται στον χρόνο που ορίζεται, ανά περίπτωση, στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου. Για τις οντότητες που έχουν υποχρέωση απευθείας διασύνδεσης των Φ.Η.Μ. με την Α.Α.Δ.Ε., τα υπόψη δεδομένα διαβιβάζονται αυτόματα από τον Φ.Η.Μ. σε ένα (1) λεπτό έως είκοσι τέσσερις (24) ώρες, με βάση την παραμετροποίηση που ορίζει στα συστήματα της η Α.Α.Δ.Ε., χωρίς να απαιτείται προηγούμενη ενημέρωση των οντοτήτων. Οι οντότητες που δεν έχουν υποχρέωση χρήσης Φ.Η.Μ. και εκδίδουν στοιχεία λιανικής μέσω προγραμμάτων διαχείρισης επιχειρήσεων (εμπορικό ERP) τα οποία είναι συμβατά με την ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, διαβιβάζουν τα υπόψη δεδομένα έως την 31.12.2023, μέχρι την επόμενη ημέρα από την ημερομηνία έκδοσης αυτών. Από την 1.1.2024 τα ως άνω δεδομένα διαβιβάζονται σε πραγματικό χρόνο. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του παρόντος άρθρου ισχύει και για τα έσοδα από λιανικές συναλλαγές.»

7. Η παρ. 6 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Η ταυτοποίηση εκάστου Τύπου Παραστατικού, τεκμηριώνεται από το αναγνωριστικό αυτού, με βάση τον Α.Φ.Μ. εκδότη, την ημερομηνία έκδοσης, τον Α/Α εγκατάστασης, τη σειρά παραστατικού, τον Α/Α παραστατικού, καθώς και τον Τύπο Παραστατικού του Παραρτήματος της παρούσας απόφασης. Ειδικότερα στην περίπτωση είτε παράλειψης, είτε απόκλισης διαβίβασης, τα ανωτέρω περιλαμβάνονται ως επισημάνσεις στην ταυτοποίηση εκάστου Τύπου Παραστατικού.

Στα λογιστικά στοιχεία που εκδίδονται, είτε με τη χρήση προγραμμάτων διαχείρισης επιχειρήσεων (εμπορικό ERP), είτε μέσω της Εφαρμογής Έκδοσης και Διαβίβασης Παραστατικών που είναι προσβάσιμη μέσω του διαδικτυακού τόπου της Α.Α.Δ.Ε. (timologio), δύναται να υπάρχει και διδιάστατος γραμμωτός κώδικας (QR code), στον οποίο εμπεριέχεται σύνδεσμος για την άμεση πρόσβαση σε ψηφιακή υπηρεσία της ψηφιακής πλατφόρμας myDATA για την άμεση επισκόπηση σε φυλλομετρητή ιστού (browser) της σύνοψης του παραστατικού όπως αυτή έχει διαβιβασθεί. Κατά την επιτυχή διαβίβαση ενός παραστατικού στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA (με τη χρήση μεθόδου SendInvoices), επιστρέφεται κωδικοποιημένο κείμενο το οποίο χρησιμοποιείται από τα προγράμματα διαχείρισης επιχειρήσεων προκειμένου να δημιουργήσουν το QR code (τύπου URL), μέσω του οποίου γίνεται επισκόπηση του παραστατικού.

Σε περίπτωση απώλειας διασύνδεσης με την ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, η οποία αποδεικνύεται από την υπόχρεη οντότητα με κάθε πρόσφορο μέσο, τα δεδομένα των εκδιδόμενων λογιστικών στοιχείων διαβιβάζονται αμελλητί με την αποκατάσταση της διασύνδεσης, με την ένδειξη «Απώλεια Διασύνδεσης». Η υπόχρεη οντότητα οφείλει να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή εκ νέου απώλειας της διασύνδεσης. Σε κάθε περίπτωση, τα δεδομένα διαβιβάζονται το αργότερο εντός δύο (2) ημερών από την καταληκτική ημερομηνία διαβίβασής τους, είτε από το κανάλι διαβίβασης που εκδόθηκαν ή διαβιβάστηκαν αρχικά ανεπιτυχώς, είτε από τα προγράμματα διαχείρισης επιχειρήσεων (εμπορικό/ λογιστικό, ERP), είτε από την ειδική φόρμα καταχώρισης εφόσον τηρούνται τα όρια χρήσης της.

Η ανωτέρω διαδικασία για τη διαβίβαση δεδομένων στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA ανά κανάλι διαβίβασης, ισχύει για όλες τις περιπτώσεις Τύπων Παραστατικών του Παραρτήματος της παρούσας απόφασης.»

8. Το άρθρο 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 7

ΕΝΑΡΞΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ
ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΒΙΒΑΖΟΝΤΑΙ

α) Από την 20.7.2020 διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA τα δεδομένα της σύνοψης εσόδων καθώς και τα δεδομένα της σύνοψης εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, των λογιστικών στοιχείων που εκδίδονται από την ημερομηνία αυτή και μετά μέσω Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων. Από την ίδια ημερομηνία διαβιβάζεται προαιρετικά ο αντίστοιχος χαρακτηρισμός εσόδων καθώς και ο αντίστοιχος χαρακτηρισμός εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, των δεδομένων που εκδίδονται από 20.7.2020 και μετά μέσω Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων.

β) Από την 1.10.2020 έως και την 31.12.2020 δύνανται να διαβιβάζονται στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA τα δεδομένα της σύνοψης και ο χαρακτηρισμός εσόδων και εξόδων των λογιστικών στοιχείων που εκδίδονται το παραπάνω χρονικό διάστημα, με τους λοιπούς τρόπους διαβίβασης πέραν των Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων στο χρόνο που ορίζεται στις επόμενες περ. γ) έως ε).

γ) Έως και την 28.2.2021 δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εσόδων, καθώς και τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 1.10.2020 έως και την 31.12.2020, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα σύμφωνα με τις περ. α' και β' ανωτέρω. Ειδικά στην περίπτωση μη διαβίβασης δεδομένων από τον Εκδότη των παραπάνω περιπτώσεων που διενεργείται για στοιχεία που έχουν εκδοθεί έως και την 31.12.2020, αυτά δύνανται να διαβιβάζονται από το Λήπτη από 1.3.2021 έως και 31.3.2021. Ο Εκδότης δύναται να αποδεχθεί και να χαρακτηρίσει τις εν λόγω συναλλαγές έως 30.4.2021.

δ) Έως την 31.3.2021 δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων, καθώς και οι χαρακτηρισμοί εσόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 1.10.2020 έως και την 31.12.2020, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα σύμφωνα με τις περ. α' και β' ανωτέρω.

ε) Ειδικά για τις εγγραφές μισθοδοσίας η διαβίβαση των δεδομένων για το χρονικό διάστημα από 1.10.2020 έως 31.12.2020, δύναται να διενεργείται έως και την 31.3.2021.

στ) Για το φορολογικό έτος 2021, τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εσόδων τιμολόγησης, τα δεδομένα της σύνοψης, οι χαρακτηρισμοί εξόδων αυτοτιμολόγησης (αντικριζόμενων ή μη), καθώς και οι τίτλοι κτήσης διαβιβάζονται υποχρεωτικά: i) από την 1.10.2021, από τις οντότητες που τηρούν απλογραφικό λογιστικό σύστημα και το σύνολο των ακαθαρίστων εσόδων τους για το φορολογικό έτος 2019, υπερβαίνει τις εκατό χιλιάδες ευρώ (€ 100.000), καθώς και από τις οντότητες που τηρούν διπλογραφικό λογιστικό σύστημα και το σύνολο των ακαθαρίστων εσόδων τους για το φορολογικό έτος 2019, υπερβαίνει τις πενήντα χιλιάδες ευρώ (€ 50.000) και ii) από την 1.11.2021, από τις λοιπές οντότητες. Έως και την 30.6.2022, διαβιβάζονται τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εσόδων τιμολόγησης, τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων αυτοτιμολόγησης, καθώς και οι τίτλοι κτήσης που αφορούν σε λογιστικά αρχεία για το χρονικό διάστημα από την 1.1.2021 έως και την 30.9.2021, ή την 31.10.2021 αντίστοιχα, για τις κατηγορίες οντοτήτων της παραπάνω παραγράφου, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα, σύμφωνα με την περ. α' ανωτέρω.

Εναλλακτικά, τα οριζόμενα δεδομένα για τη χρονική περίοδο από 1.1.2021 έως και 31.12.2021, δύνανται να διαβιβάζονται στο σύνολό τους έως και την 30.6.2022.

Ειδικότερα οι υπόχρεες οντότητες υποχρεούνται να διαβιβάσουν τα οριζόμενα δεδομένα τους στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, χρησιμοποιώντας ανά περίπτωση το σύνολο των Τύπων Παραστατικών και χαρακτηρισμών συναλλαγών σύμφωνα με το Παράρτημα της παρούσας απόφασης καθώς και της επιχειρησιακής και τεχνικής τεκμηρίωσης της διαδικασίας διαβίβασης, όπως αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο της Α.Α.Δ.Ε. (www.aade.gr/mydata). Οι συναλλαγές χονδρικής διαβιβάζονται αναλυτικά, ενώ τα δεδομένα των συναλλαγών λιανικής διαβιβάζονται ανά μήνα, είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά.

Προς τον σκοπό απλοποίησης άντλησης των οριζόμενων δεδομένων έτους 2021, από προγράμματα ERP που δεν είναι συμβατά με την ψηφιακή πλατφόρμα myDATA και προς διευκόλυνση τους, οι υπόχρεες οντότητες για το έτος 2021, δύνανται να διαβιβάσουν τα οριζόμενα δεδομένα τους σύμφωνα και με τον εναλλακτικό τρόπο διαβίβασης κατά τον οποίο τα δεδομένα συναλλαγών χονδρικής διαβιβάζονται, είτε αναλυτικά ανά παραστατικό, είτε συγκεντρωτικά ανά λήπτη και ανά μήνα, αποκλειστικά με τους παρακάτω Τύπους Παραστατικών:

1.1 Τιμολόγιο Πώλησης

1.1 Τιμολόγιο Πώλησης αυτοτιμολόγηση

5.2 Πιστωτικό μη Συσχετιζόμενο

5.2 Πιστωτικό μη Συσχετιζόμενο αυτοτιμολόγηση

3.1 Τίτλος Κτήσης

Τα δεδομένα συναλλαγών λιανικής διαβιβάζονται είτε αναλυτικά είτε συγκεντρωτικά ανά μήνα, αποκλειστικά με τους παρακάτω Τύπους Παραστατικών:

11.1 Α.Λ.Π. (Απόδειξη Λιανικής Πώλησης)

11.4 Πιστωτικό Στοιχείο Λιανικής

Στους παραπάνω Τύπους Παραστατικών χρησιμοποιούνται διακριτοί χαρακτηρισμοί συναλλαγών ως κάτωθι:

Στην περίπτωση εσόδων τιμολόγησης (χονδρική -λιανική), χρησιμοποιούνται αποκλειστικά οι παρακάτω χαρακτηρισμοί συναλλαγών:

- Χαρακτηρισμός Εσόδων με 1.5 Λοιπά Έσοδα Κέρδη

- Χαρακτηρισμός Φ.Π.Α. κατ. 1 έως 7 και στην κατηγορία 7 επιλέγεται η περίπτωση 27 Λοιπές Εξαιρέσεις Φ.Π.Α.

- Χαρακτηρισμός Ε3_562 Λοιπά Συνήθη Έσοδα

Στην περίπτωση εξόδων (αυτοτιμολόγηση - τίτλοι κτήσης), χρησιμοποιούνται αποκλειστικά οι παρακάτω χαρακτηρισμοί συναλλαγών:

- Χαρακτηρισμός Εξόδων είτε με 2.4 Γενικά έξοδα με δικαίωμα έκπτωσης, είτε με 2.5 Γενικά έξοδα χωρίς δικαίωμα έκπτωσης για έξοδα αυτοτιμολόγησης και 2.5 Γενικά έξοδα χωρίς δικαίωμα έκπτωσης για Τύπο Παραστατικού

3.1 Τίτλος Κτήσης

- Χαρακτηρισμός Φ.Π.Α. κατ. 1 έως 7 και στην κατηγορία 7 [0%] επιλέγεται η περίπτωση 27 Λοιπές Εξαιρέσεις Φ.Π.Α., και στην περίπτωση Τύπου Παραστατικού 3.1 Τίτλος Κτήσης, επιλέγεται η κατηγορία Φ.Π.Α. 8 [ΑΝΕΥ Φ.Π.Α.]

- Χαρακτηρισμός Ε3_585_016 Λοιπά Έξοδα

Η σωστή κατανομή στο σύνολο των χαρακτηρισμών συναλλαγών κωδικών Ε3, διενεργείται στη συνέχεια με τη χρήση των παρακάτω Τύπων Παραστατικών εγγραφών τακτοποίησης εσόδων - εξόδων:

17.3 Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εσόδων - Λογιστική Βάση και χαρακτηρισμοί εσόδων:

- Χαρακτηρισμός Εσόδων, είτε με 1.10 Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εσόδων (+)/(-), είτε με 1.95 Λοιπά Πληροφοριακά Στοιχεία Εσόδων (+)/(-)

- Χαρακτηρισμός Φ.Π.Α. με κατηγορία Φ.Π.Α. 8 [ANEΥ Φ.Π.Α.]
- Χαρακτηρισμός Ε3_562 Λοιπά Συνήθη Έσοδα, με αντίθετο πρόσημο στην 1η γραμμή σύνοψης και στις υπόλοιπες γραμμές σύνοψης, οι σχετικοί κωδικοί Ε3 εσόδων, ανά περίπτωση, με κανονικό πρόσημο 17.5 Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εξόδων - Λογιστική Βάση και χαρακτηρισμοί εξόδων:

- Χαρακτηρισμός Εξόδων, είτε με 2.12 Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εξόδων (+)/(-), είτε με 2.95 Λοιπά Πληροφοριακά Στοιχεία Εξόδων (+)/(-)

- Χαρακτηρισμός Φ.Π.Α. με κατηγορία Φ.Π.Α. 8 [ANEΥ Φ.Π.Α.]

- Χαρακτηρισμός Ε3_585_016 Λοιπά Έξοδα, με αντίθετο πρόσημο στην 1η γραμμή σύνοψης και στις υπόλοιπες γραμμές σύνοψης οι σχετικοί κωδικοί Ε3 εξόδων, ανά περίπτωση, με κανονικό πρόσημο

Οι επιχειρησιακές και τεχνικές προδιαγραφές του εναλλακτικού τρόπου διαβίβασης έχουν αναρτηθεί σε διαδικτυακό τόπο της Α.Α.Δ.Ε. (www.aade.gr/mydata).

ζ) Για το έτος 2021, στην περίπτωση, είτε μη τήρησης της υποχρέωσης διαβίβασης των οριζόμενων δεδομένων από τους εκδότες, είτε διαβίβασης αυτών με απόκλιση, οι λήπτες των αντικριζόμενων παραστατικών ημεδαπής, έχουν την υποχρέωση να τα διαβιβάσουν, είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά, ανά εκδότη, έως και την 31.03.2023. Δεν υπάρχει υποχρέωση διαβίβασης εφόσον η συνολική αξία προ Φ.Π.Α., ανά περίπτωση (μη τήρησης υποχρέωσης διαβίβασης, απόκλισης διαβίβασης) και ανά αντισυμβαλλόμενο, δεν υπερβαίνει τα εκατό (100) ευρώ. Ειδικότερα για το φορολογικό έτος 2021 στην περίπτωση πώλησης εισιτηρίων και στην περίπτωση εκκαθαρίσεων, οι λήπτες δεν έχουν την υποχρέωση διαβίβασης δεδομένων για τα οποία ο εκδότης είτε δεν έχει τηρήσει την υποχρέωση διαβίβασης, είτε διαβίβασε δεδομένα με απόκλιση. Επιπλέον για τα έτη 2021 και 2022, τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ιδιωτικού δικαίου, δεν έχουν την υποχρέωση να διαβιβάσουν δεδομένα για τα οποία ο εκδότης είτε δεν έχει τηρήσει την υποχρέωση διαβίβασης, είτε διαβίβασε δεδομένα με απόκλιση. Από την 1.4.2023 έως και την 31.12.2023, εφόσον οι υπόχρεες οντότητες της παρούσας δεν λάβουν τα έξοδα τους από τις οντότητες που αναφέρονται στα τελευταία εδάφια της παρ. 1 του άρθρου 5, ως αντικριζόμενα παραστατικά εξόδων ημεδαπής (Τύποι Παραστατικών Α1), συνεχίζουν να διαβιβάσουν τα εν λόγω έξοδα με Τύπο Παραστατικού της κατηγορίας Β2, 14.30 - Παραστατικά Οντότητας ως Αναγράφονται από την ίδια (Δυναμικό) και δεν διαβιβάσουν παράλειψη διαβίβασης των εκδοτών της περίπτωσης αυτής.

Στην ίδια καταληκτική ημερομηνία, δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε. τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων τιμολόγησης, καθώς και οι χαρακτηρισμοί εσόδων αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία με ημερομηνία έκδοσης από την 1.1.2021 έως και την 31.12.2021 που έχουν διαβιβαστεί από τους εκδότες τους. Επιπλέον, έως και την 31.12.2022 δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., από τον λήπτη των αγαθών ή των υπηρεσιών (ημεδαπή οντότητα), τα δεδομένα εξόδων των περ. α' έως και ε' της παρ. 4 του άρθρου 4 της παρούσας. Τα δεδομένα των υπόψη περιπτώσεων, που αφορούν σε συναλλαγές χονδρικής, δύνανται να διαβιβάζονται διακριτά ανά παραστατικό και τα δεδομένα των συναλλαγών λιανικής προκρίνεται να διαβιβάζονται συγκεντρωτικά ανά μήνα.

η) Έως την 31.12.2022, διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., υποχρεωτικά οι εγγραφές τακτοποίησης εσόδων και προαιρετικά οι εγγραφές τακτοποίησης εξόδων, των δεδομένων που αφορούν το φορολογικό έτος 2021. Στην περίπτωση επιλογής του εναλλακτικού τρόπου διαβίβασης οι εγγραφές τακτοποίησης εξόδων διαβιβάονται υποχρεωτικά.

θ) Σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων για το έτος 2021, ισχύουν ειδικότερα και τα παρακάτω:

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση δεδομένων, σχετικών με τους Τύπους Παραστατικών 6.1 - Στοιχείο Αυτοπαράδοσης, 6.2 - Στοιχείο Ιδιοχρησιμοποίησης και

8.2 - Ειδικό Στοιχείο - Απόδειξης Είσπραξης Φόρου Διαμονής.

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση των μηδενικών παραστατικών.

- Σε κάθε περίπτωση διαβιβάζεται ορθά η καθαρή αξία και κατά προσέγγιση οι κατηγορίες Φ.Π.Α.

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση των λοιπών επιβαρύνσεων (παρακρατούμενοι, λοιποί φόροι, χαρτόσημα, τέλη και κρατήσεις)

- Τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ιδιωτικού δικαίου, οι αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες καθώς και οι εταιρείες του άρθρου 25 του ν.27/1975, διαβιβάζουν δεδομένα αποκλειστικά με Τύπο Παραστατικού 17.4 «Λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εσόδων -Φορολογική Βάση», για το σύνολο των εσόδων τους. Σε κάθε περίπτωση, έχουν την υποχρέωση να διαβιβάσουν δεδομένα λογιστικών στοιχείων που εκδίδουν σύμφωνα με τα οριζόμενα της παρούσας απόφασης, για συναλλαγές που υπόκεινται σε Φ.Π.Α., εφόσον αποκτούν έσοδα από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας με βάση τις διατάξεις του ν. 4172/2013.

ι) Από την 1.1.2022 και εφεξής, διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή Πλατφόρμα myDATA τα δεδομένα, όπως αυτά ορίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 15Α του ΚΦΔ. Εναλλακτικά τα δεδομένα εσόδων τιμολόγησης, εξόδων αυτοτιμολόγησης και τίτλων κτήσης διαβιβάζονται έως και την 28.2.2023. Τα δεδομένα εξόδων τιμολόγησης, εσόδων αυτοτιμολόγησης και τα έξοδα μισθοδοσίας, διαβιβάζονται έως και την 31.3.2023. Τα δεδομένα απόκλισης διαβίβασης και παράλειψης διαβίβασης του εκδότη, διαβιβάζονται από τον λήπτη έως την 30.4.2023. Σε κάθε περίπτωση οι εγγραφές τακτοποίησης εσόδων και εξόδων διαβιβάζονται, είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά έως την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος έτους 2022.

Σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων για το έτος 2022, ισχύουν ειδικότερα και τα παρακάτω:

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση δεδομένων, σχετικών με τους Τύπους Παραστατικών 6.1

- Στοιχείο Αυτοπαράδοσης, 6.2 - Στοιχείο Ιδιοχρησιμοποίησης και

8.2 - Ειδικό Στοιχείο - Απόδειξης Είσπραξης Φόρου Διαμονής.

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση των μηδενικών παραστατικών.

- Σε κάθε περίπτωση διαβιβάζεται ορθά η καθαρή αξία και κατά προσέγγιση οι κατηγορίες Φ.Π.Α.

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση των λοιπών επιβαρύνσεων (παρακρατούμενοι, λοιποί φόροι, χαρτόσημα, τέλη και κρατήσεις)

- Τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ιδιωτικού δικαίου, καθώς και οι εταιρείες του άρθρου 25 του ν.27/1975, διαβιβάζουν δεδομένα αποκλειστικά με Τύπο Παραστατικού 17.4 «Λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εσόδων - Φορολογική Βάση», για το σύνολο των εσόδων τους και 17.6 «Λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εξόδων - Φορολογική Βάση», για το σύνολο των εξόδων τους. Σε κάθε περίπτωση, έχουν την υποχρέωση να διαβιβάσουν δεδομένα λογιστικών στοιχείων που εκδίδουν σύμφωνα με τα οριζόμενα της παρούσας απόφασης, για συναλλαγές που υπόκεινται σε Φ.Π.Α., εφόσον αποκτούν έσοδα από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας με βάση τις διατάξεις του ν.4172/2013. Στην περίπτωση λήψης αντικριζόμενων εξόδων ημεδαπής κατηγορίας Α1, διαβιβάζουν χαρακτηρισμό εξόδων με 2.95 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία εξόδων. Οι αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες, από το έτος 2022 και εφεξής, διαβιβάζουν δεδομένα σύμφωνα με τα οριζόμενα της παρούσας απόφασης.

ια) Από την 1.1.2023 και εφεξής, διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή Πλατφόρμα myDATA τα δεδομένα, όπως αυτά ορίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 15Α του ΚΦΔ.»

9. Στο Παράρτημα «Τύποι και Δεδομένα Παραστατικών Πίνακας 2. Στήλες Παραστατικών» προστίθενται-αντικαθίστανται-τροποποιούνται οι παρακάτω τιμές ανά περίπτωση:

Στήλη 40_ Παρατηρήσεις - Επισημάνσεις

- ΑΦΜ_Επωνυμία Λοιπών συσχετιζόμενων οντοτήτων (προσθήκη)

- Αρ. κυκλοφορίας λοιπών μεταφορικών μέσων (προσθήκη)
  - Αγορά αγροτικών αγαθών_3.1 (προσθήκη)
  - Σύνθετες συναλλαγές ημεδαπής - αλλοδαπής (προσθήκη)
  - Δικαιούχοι του άρθρου 3 της υπό στοιχεία 139818 ΕΞ 2022/28.09.2022 (Β' 5083) κοινής υπουργικής απόφασης (προσθήκη)
    - Έσοδα λιανικής ξενοδοχείων (τροποποίηση)
- Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 6960 Β'/30.12.2022)

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ. & ΑΑΔΕ Α. 1023/28.2.2023.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1138/12.6.2020 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου και της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)» (Β'2470).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 15Α του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α'206), εφεξής ΚΦΔ.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο Μόνο

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία Α.1138/2020 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου και της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)» (Β' 2470), ως ακολούθως:

1. Το τρίτο εδάφιο της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ειδικότερα, για τις χρονικές περιόδους από 1.1.2021 έως και 31.12.2021, από 1.1.2022 έως και 31.12.2022, καθώς και από 1.1.2023 έως 31.10.2023, τα δεδομένα του προηγούμενου εδαφίου (λογιστικές εγγραφές) διαβιβάζονται είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά ανά μήνα, με τους τρόπους που προβλέπονται στις περ. β' και γ' της παρ. 6 του παρόντος άρθρου, σε όλες τις περιπτώσεις, ήτοι και σε εκείνες που δεν διαπιστώνονται αποκλίσεις και στον χρόνο που ορίζεται ανά περίπτωση.».

2. Οι περ. γ' και δ' της παρ. 4 του άρθρου 4 αντικαθίστανται ως εξής:

«γ) Συναλλαγών που αφορούν σε πώληση ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου, ύδατος μη ιαματικού (Ε.Υ.Δ.Α.Π., λοιποί πάροχοι κ.λπ.), καθώς και παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και συνδρομητικής τηλεόρασης, έως την 30.6.2023.

δ) Συναλλαγών με τις οντότητες εκμεταλλευτών διοδίων, τα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και την Τράπεζα της Ελλάδος έως την 30.6.2023.».

3. Η υποπερ. γα' της περ. γ' της παρ. 6 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«γα) τηρούν απλογραφικό λογιστικό σύστημα και δεν υπερβαίνουν τα όρια των ακαθάριστων εσόδων, όπως αυτά ορίζονται για την εφαρμογή της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 2873/2000. Τα ανωτέρω, για τους σκοπούς της διαβίβασης, εξετάζονται στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους, με βάση τα ακαθάριστα έσοδα, όπως αυτά προκύπτουν από την Πλατφόρμα myDATA, και ισχύουν καθ' όλη τη διάρκεια του επόμενου έτους, εντός του οποίου πραγματοποιείται η ηλεκτρονική διαβίβαση. Εξαιρετικά, για τα έτη 2020, 2021, 2022 και 2023 τα ακαθάριστα έσοδα προσδιορίζονται με βάση τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2018, 2019, 2020 και 2021 αντίστοιχα ή».

4. Τα τρία τελευταία εδάφια της παρ. 1 του άρθρου 5 αντικαθίστανται ως εξής:

«Εξαιρητικά, για τα φορολογικά έτη 2020, 2021, 2022, καθώς και για το χρονικό διάστημα από 1.1.2023 έως 30.6.2023, οι οντότητες παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου (Δ.Ε.Η. και λοιποί πάροχοι), η Ε.Υ.Δ.Α.Π., οι λοιπές οντότητες πώλησης ύδατος μη ιαματικού, οι οντότητες παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και συνδρομητικής τηλεόρασης, οι οντότητες εκμεταλλευτές διοδίων, τα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και η Τράπεζα της Ελλάδος διαβιβάζουν τα συγκεκριμένα δεδομένα, συγκεντρωτικά, στον ίδιο, ως άνω, οριζόμενο χρόνο, ανά περίπτωση. Από την 1.7.2023 και εφεξής, οι οντότητες του προηγούμενου εδαφίου διαβιβάζουν τα δεδομένα συναλλαγών χονδρικής αναλυτικά μέχρι την μεθεπόμενη ημέρα από την ημερομηνία έκδοσης αυτών και τα δεδομένα των λογιστικών στοιχείων εσόδων λιανικής που έχουν εκδοθεί χωρίς τη χρήση Φ.Η.Μ., συγκεντρωτικά ανά μήνα και μέχρι την μεθεπόμενη ημέρα του επόμενου μήνα από το μήνα έκδοσης αυτών. Ειδικότερα στην περίπτωση οντοτήτων εκμεταλλευτών διοδίων, για τις συναλλαγές εσόδων λιανικής παραστατικών διοδίων που εκδίδονται στους σταθμούς διελεύσεων, αυτά διαβιβάζονται συγκεντρωτικά ανά μήνα έως την δέκατη (10) ημέρα του επόμενου μήνα από την ημερομηνία έκδοσης αυτών.»

5. Το άρθρο 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 7

Εναρξη παραγωγικής λειτουργίας της πλατφόρμας υποδοχής των δεδομένων που διαβιβάζονται

α) Από την 20.7.2020 διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA τα δεδομένα της σύνοψης εσόδων καθώς και τα δεδομένα της σύνοψης εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, των λογιστικών στοιχείων που εκδίδονται από την ημερομηνία αυτή και μετά μέσω Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων. Από την ίδια ημερομηνία διαβιβάζεται προαιρετικά ο αντίστοιχος χαρακτηρισμός εσόδων καθώς και ο αντίστοιχος χαρακτηρισμός εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, των δεδομένων που εκδίδονται από 20.7.2020 και μετά μέσω Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων.

β) Από την 01.10.2020 έως και την 31.12.2020 δύνανται να διαβιβάζονται στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA τα δεδομένα της σύνοψης και ο χαρακτηρισμός εσόδων και εξόδων των λογιστικών στοιχείων που εκδίδονται το παραπάνω χρονικό διάστημα, με τους λοιπούς τρόπους διαβίβασης πέραν των Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων στο χρόνο που ορίζεται στις επόμενες περ. γ) έως ε).

γ) Έως και την 28.02.2021 δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εσόδων, καθώς και τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 01.10.2020 έως και την 31.12.2020, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα σύμφωνα με τις περ. α' και β' ανωτέρω. Ειδικά στην περίπτωση μη διαβίβασης δεδομένων από τον Εκδότη των παραπάνω περιπτώσεων που διενεργείται για στοιχεία που έχουν εκδοθεί έως και την 31.12.2020, αυτά δύνανται να διαβιβάζονται από το Λήπτη από 01.03.2021 έως και 31.03.2021. Ο Εκδότης δύναται να αποδεχθεί και να χαρακτηρίσει τις εν λόγω συναλλαγές έως 30.4.2021.

δ) Έως την 31.03.2021 δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων, καθώς και οι χαρακτηρισμοί εσόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 1.10.2020 έως και την 31.12.2020, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα σύμφωνα με τις περ. α' και β' ανωτέρω.

ε) Ειδικά για τις εγγραφές μισθοδοσίας η διαβίβαση των δεδομένων για το χρονικό διάστημα από 1.10.2020 έως 31.12.2020, δύνανται να διενεργείται έως και την 31.03.2021.

στ) Για το φορολογικό έτος 2021, τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εσόδων τιμολόγησης, τα δεδομένα της σύνοψης, οι χαρακτηρισμοί εξόδων αυτοτιμολόγησης (αντικριζόμενων ή μη), καθώς και οι τίτλοι κτήσης διαβιβάζονται υποχρεωτικά: i) από την 1.10.2021, από τις οντότητες που τηρούν απλογραφικό λογιστικό σύστημα και το σύνολο των ακαθαρίστων εσόδων τους για το φορολογικό έτος 2019, υπερβαίνει τις εκατό χιλιάδες ευρώ (100.000 €), καθώς και από τις οντότητες που τηρούν διπλογραφικό λογιστικό σύστημα και το σύνολο των ακαθαρίστων εσόδων τους για το φορολογικό έτος 2019, υπερβαίνει τις πενήντα χιλιάδες ευρώ (50.000 €) και ii) από την 1.11.2021, από τις λοιπές οντότητες. Έως και την 30.06.2022, διαβιβάζονται τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εσόδων τιμολόγησης, τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων αυτοτιμολόγησης, καθώς και οι τίτλοι κτήσης που αφορούν σε λογιστικά αρχεία για το χρονικό διάστημα από την 1.1.2021 έως και την 30.09.2021, ή την 31.10.2021 αντίστοιχα, για τις κατηγορίες οντοτήτων της παραπάνω παραγράφου, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα, σύμφωνα με την περ. α' ανωτέρω.

Εναλλακτικά, τα οριζόμενα δεδομένα για την χρονική περίοδο από 1.1.2021 έως και 31.12.2021, δύνανται να διαβιβάζονται στο σύνολό τους έως και την 30.06.2022.

Ειδικότερα οι υπόχρεες οντότητες υποχρεούνται να διαβιβάσουν τα οριζόμενα δεδομένα τους στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, χρησιμοποιώντας ανά περίπτωση το σύνολο των Τύπων Παραστατικών και χαρακτηρισμών συναλλαγών σύμφωνα με το Παράρτημα της παρούσας απόφασης καθώς και της επιχειρησιακής και τεχνικής τεκμηρίωσης της διαδικασίας διαβίβασης, όπως αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο της Α.Α.Δ.Ε. (www.aade.gr/mydata). Οι συναλλαγές χονδρικής διαβιβάζονται αναλυτικά, ενώ τα δεδομένα των συναλλαγών λιανικής διαβιβάζονται ανά μήνα, είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά.

Προς τον σκοπό απλοποίησης άντλησης των οριζόμενων δεδομένων έτους 2021, από προγράμματα ERP που δεν είναι συμβατά με την ψηφιακή πλατφόρμα myDATA και προς διευκόλυνση τους, οι υπόχρεες οντότητες για το έτος 2021, δύνανται να διαβιβάσουν τα οριζόμενα δεδομένα τους σύμφωνα και με τον εναλλακτικό τρόπο διαβίβασης κατά τον οποίο τα δεδομένα συναλλαγών χονδρικής διαβιβάζονται, είτε αναλυτικά ανά παραστατικό, είτε συγκεντρωτικά ανά λήπτη και ανά μήνα, αποκλειστικά με τους παρακάτω Τύπους Παραστατικών:

1.1 Τιμολόγιο Πώλησης

1.1 Τιμολόγιο Πώλησης αυτοτιμολόγηση

5.2 Πιστωτικό μη Συσχετιζόμενο

5.2 Πιστωτικό μη Συσχετιζόμενο αυτοτιμολόγηση

3.1 Τίτλος Κτήσης

Τα δεδομένα συναλλαγών λιανικής διαβιβάζονται είτε αναλυτικά είτε συγκεντρωτικά ανά μήνα, αποκλειστικά με τους παρακάτω Τύπους Παραστατικών:

11.1 Α.Α.Π. (Απόδειξη Λιανικής Πώλησης)

11.4 Πιστωτικό Στοιχείο Λιανικής

Στους παραπάνω Τύπους Παραστατικών χρησιμοποιούνται διακριτοί χαρακτηρισμοί συναλλαγών ως κάτωθι:

Στην περίπτωση εσόδων τιμολόγησης (χονδρική -λιανική), χρησιμοποιούνται αποκλειστικά οι παρακάτω χαρακτηρισμοί συναλλαγών:

- Χαρακτηρισμός Εσόδων με 1.5 Λοιπά Έσοδα Κέρδη

- Χαρακτηρισμός Φ.Π.Α. κατ. 1 έως 7 και στην κατηγορία 7 επιλέγεται η περίπτωση 27 Λοιπές

Εξαιρέσεις Φ.Π.Α.

- Χαρακτηρισμός Ε3_562 Λοιπά Συνήθη Έσοδα

Στην περίπτωση εξόδων (αυτοτιμολόγηση - τίτλοι κτήσης), χρησιμοποιούνται αποκλειστικά οι

παρακάτω χαρακτηρισμοί συναλλαγών:

- Χαρακτηρισμός Εξόδων είτε με 2.4 Γενικά έξοδα με δικαίωμα έκπτωσης, είτε με 2.5 Γενικά έξοδα χωρίς δικαίωμα έκπτωσης για έξοδα αυτοτιμολόγησης και 2.5 Γενικά έξοδα χωρίς δικαίωμα έκπτωσης για Τύπο Παραστατικού

3.1 Τίτλος Κτήσης

- Χαρακτηρισμός Φ.Π.Α. κατ. 1 έως 7 και στην κατηγορία 7 [0%] επιλέγεται η περίπτωση 27 Λοιπές Εξαιρέσεις Φ.Π.Α., και στην περίπτωση Τύπου Παραστατικού 3.1 Τίτλος Κτήσης, επιλέγεται η κατηγορία Φ.Π.Α. 8 [ΑΝΕΥ Φ.Π.Α.]

- Χαρακτηρισμός Ε3_585_016 Λοιπά Έξοδα

Η σωστή κατανομή στο σύνολο των χαρακτηρισμών συναλλαγών κωδικών Ε3, διενεργείται στη συνέχεια με τη χρήση των παρακάτω Τύπων Παραστατικών εγγραφών τακτοποίησης εσόδων - εξόδων:

17.3 Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εσόδων - Λογιστική Βάση και χαρακτηρισμοί εσόδων:

- Χαρακτηρισμός Εσόδων, είτε με 1.10 Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εσόδων (+)/(-), είτε με 1.95 Λοιπά Πληροφοριακά Στοιχεία Εσόδων (+)/(-)

- Χαρακτηρισμός Φ.Π.Α. με κατηγορία Φ.Π.Α. 8 [ΑΝΕΥ Φ.Π.Α.]

- Χαρακτηρισμός Ε3_562 Λοιπά Συνήθη Έσοδα, με αντίθετο πρόσημο στην 1η γραμμή σύννοψης και στις υπόλοιπες γραμμές σύννοψης, οι σχετικοί κωδικοί Ε3 εσόδων, ανά περίπτωση, με κανονικό πρόσημο

17.5 Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εξόδων - Λογιστική Βάση και χαρακτηρισμοί εξόδων:

- Χαρακτηρισμός Εξόδων, είτε με 2.12 Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εξόδων (+)/(-), είτε με 2.95 Λοιπά Πληροφοριακά Στοιχεία Εξόδων (+)/(-)

- Χαρακτηρισμός Φ.Π.Α. με κατηγορία Φ.Π.Α. 8 [ΑΝΕΥ Φ.Π.Α.]

- Χαρακτηρισμός Ε3_585_016 Λοιπά Έξοδα, με αντίθετο πρόσημο στην 1η γραμμή σύννοψης και στις υπόλοιπες γραμμές σύννοψης οι σχετικοί κωδικοί Ε3 εξόδων, ανά περίπτωση, με κανονικό πρόσημο

Οι επιχειρησιακές και τεχνικές προδιαγραφές του εναλλακτικού τρόπου διαβίβασης έχουν αναρτηθεί σε διαδικτυακό τόπο της Α.Α.Δ.Ε. (www.aade.gr/mydata).

ζ) Για το έτος 2021, στην περίπτωση, είτε μη τήρησης της υποχρέωσης διαβίβασης των οριζόμενων δεδομένων από τους εκδότες, είτε διαβίβασης αυτών με απόκλιση, οι λήπτες των αντικριζόμενων παραστατικών ημεδαπής, έχουν την υποχρέωση να τα διαβιβάσουν, είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά, ανά εκδότη, έως και την 2.5.2023. Δεν υπάρχει υποχρέωση διαβίβασης εφόσον η συνολική αξία προ Φ.Π.Α., ανά περίπτωση (μη τήρησης υποχρέωσης διαβίβασης, απόκλισης διαβίβασης) και ανά αντισυμβαλλόμενο, δεν υπερβαίνει τα εκατό (100) ευρώ. Ειδικότερα για το φορολογικό έτος 2021 στην περίπτωση πώλησης εισιτηρίων και στην περίπτωση εκκαθαρίσεων, οι λήπτες δεν έχουν την υποχρέωση διαβίβασης δεδομένων για τα οποία ο εκδότης είτε δεν έχει τηρήσει την υποχρέωση διαβίβασης, είτε διαβίβασε δεδομένα με απόκλιση. Επιπλέον για τα έτη 2021 και 2022, τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ιδιωτικού δικαίου, δεν έχουν την υποχρέωση να διαβιβάζουν δεδομένα για τα οποία ο εκδότης είτε δεν έχει τηρήσει την υποχρέωση διαβίβασης, είτε διαβίβασε δεδομένα με απόκλιση. Από την 1.7.2023 έως και την 31.12.2023, εφόσον οι υπόχρεες οντότητες της παρούσας δεν λάβουν τα έξοδα τους από τις οντότητες που αναφέρονται στα τελευταία εδάφια της παρ. 1 του άρθρου 5, ως αντικριζόμενα παραστατικά εξόδων ημεδαπής (Τύποι Παραστατικών Α1), συνεχίζουν να διαβιβάζουν τα εν λόγω έξοδα με Τύπο Παραστατικού της κατηγορίας Β2, 14.30 - Παραστατικά Οντότητας ως Αναγράφονται από την ίδια (Δυναμικό) και δεν διαβιβάζουν παράλειψη διαβίβασης των εκδοτών της περίπτωσης αυτής.

Στην ίδια καταληκτική ημερομηνία, δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε. τα δεδομένα

της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων τιμολόγησης, καθώς και οι χαρακτηρισμοί εσόδων αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία με ημερομηνία έκδοσης από την 1.1.2021 έως και την 31.12.2021 που έχουν διαβιβαστεί από τους εκδότες τους. Επιπλέον, έως και την 31.12.2022 δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., από τον λήπτη των αγαθών ή των υπηρεσιών (ημεδαπή οντότητα), τα δεδομένα εξόδων των περ. α' έως και ε' της παρ. 4 του άρθρου 4 της παρούσας. Τα δεδομένα των υπόψη περιπτώσεων, που αφορούν σε συναλλαγές χονδρικής, δύνανται να διαβιβάζονται διακριτά ανά παραστατικό και τα δεδομένα των συναλλαγών λιανικής προκρίνεται να διαβιβάζονται συγκεντρωτικά ανά μήνα.

η) Έως την 31.12.2022, διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., υποχρεωτικά οι εγγραφές τακτοποίησης εσόδων και προαιρετικά οι εγγραφές τακτοποίησης εξόδων, των δεδομένων που αφορούν το φορολογικό έτος 2021. Στην περίπτωση επιλογής του εναλλακτικού τρόπου διαβίβασης οι εγγραφές τακτοποίησης εξόδων διαβιβάζονται υποχρεωτικά.

θ) Σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων για το έτος 2021, ισχύουν ειδικότερα και τα παρακάτω:

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση δεδομένων, σχετικών με τους Τύπους Παραστατικών 6.1 - Στοιχείο Αυτοπαράδοσης, 6.2 - Στοιχείο Ιδιοχρησιμοποίησης και 8.2 - Ειδικό Στοιχείο - Απόδειξης Είσπραξης Φόρου Διαμονής.
- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση των μηδενικών παραστατικών.
- Σε κάθε περίπτωση διαβιβάζεται ορθά η καθαρή αξία και κατά προσέγγιση οι κατηγορίες Φ.Π.Α.
- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση των λοιπών επιβαρύνσεων (παρακρατούμενοι, λοιποί φόροι, χαρτόσημα, τέλη και κρατήσεις).

- Τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ιδιωτικού δικαίου, οι αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες καθώς και οι εταιρείες του άρθρου 25 του ν. 27/1975, διαβιβάζουν δεδομένα αποκλειστικά με Τύπο Παραστατικού 17.4 «Λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εσόδων -Φορολογική Βάση», για το σύνολο των εσόδων τους. Σε κάθε περίπτωση, έχουν την υποχρέωση να διαβιβάσουν δεδομένα λογιστικών στοιχείων που εκδίδουν σύμφωνα με τα οριζόμενα της παρούσας απόφασης, για συναλλαγές που υπόκεινται σε Φ.Π.Α., εφόσον αποκτούν έσοδα από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας με βάση τις διατάξεις του ν. 4172/2013.

ι) Από την 1.1.2022 και εφεξής, διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή Πλατφόρμα myDATA τα δεδομένα, όπως αυτά ορίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 15Α του ΚΦΔ.

Εναλλακτικά τα δεδομένα εσόδων τιμολόγησης, εξόδων αυτοτιμολόγησης και τίτλων κτήσης διαβιβάζονται έως και την 31.3.2023. Τα δεδομένα εξόδων τιμολόγησης, εσόδων αυτοτιμολόγησης και τα έξοδα μισθοδοσίας, διαβιβάζονται έως και την 31.10.2023. Τα δεδομένα απόκλισης διαβίβασης και παράλειψης διαβίβασης του εκδότη, διαβιβάζονται από τον λήπτη έως την 30.11.2023. Σε κάθε περίπτωση οι εγγραφές τακτοποίησης εσόδων και εξόδων διαβιβάζονται, είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά έως την 31.12.2023.

Σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων για το έτος 2022, ισχύουν ειδικότερα και τα παρακάτω:

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση δεδομένων, σχετικών με τους Τύπους Παραστατικών 6.1 - Στοιχείο Αυτοπαράδοσης, 6.2 - Στοιχείο Ιδιοχρησιμοποίησης και 8.2 - Ειδικό Στοιχείο - Απόδειξης Είσπραξης Φόρου Διαμονής.
- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση των μηδενικών παραστατικών.
- Σε κάθε περίπτωση διαβιβάζεται ορθά η καθαρή αξία και κατά προσέγγιση οι κατηγορίες Φ.Π.Α.
- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση των λοιπών επιβαρύνσεων (παρακρατούμενοι, λοιποί φόροι, χαρτόσημα, τέλη και κρατήσεις).
- Τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ιδιωτικού δικαίου, καθώς και οι εταιρείες του άρθρου 25 του ν. 27/1975, διαβιβάζουν δεδομένα αποκλειστικά με Τύπο Παραστατικού

17.4 «Λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εσόδων - Φορολογική Βάση», για το σύνολο των εσόδων τους και 17.6 «Λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εξόδων - Φορολογική Βάση», για το σύνολο των εξόδων τους. Σε κάθε περίπτωση, έχουν την υποχρέωση να διαβιβάσουν δεδομένα λογιστικών στοιχείων που εκδίδουν σύμφωνα με τα οριζόμενα της παρούσας απόφασης, για συναλλαγές που υπόκεινται σε Φ.Π.Α., εφόσον αποκτούν έσοδα από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας με βάση τις διατάξεις του ν. 4172/2013. Στην περίπτωση λήψης αντικριζόμενων εξόδων ημεδαπής κατηγορίας Α1, διαβιβάζουν χαρακτηρισμό εξόδων με 2.95 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία εξόδων. Οι αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες, από το έτος 2022 και εφεξής, διαβιβάζουν δεδομένα σύμφωνα με τα οριζόμενα της παρούσας απόφασης.

ια) Από την 1.1.2023 και εφεξής, διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή Πλατφόρμα myDATA τα δεδομένα, όπως αυτά ορίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 15Α του ΚΦΔ.

Εναλλακτικά τα δεδομένα εσόδων τιμολόγησης, εξόδων αυτοτιμολόγησης και τίτλων κτήσης διαβιβάζονται έως και την 28.02.2024. Τα δεδομένα εξόδων τιμολόγησης, εσόδων αυτοτιμολόγησης και τα έξοδα μισθοδοσίας, διαβιβάζονται έως και την 31.03.2024. Τα δεδομένα απόκλισης διαβίβασης και παράλειψης διαβίβασης του εκδότη, διαβιβάζονται από τον λήπτη έως την 30.04.2024. Σε κάθε περίπτωση οι εγγραφές τακτοποίησης εσόδων και εξόδων διαβιβάζονται, είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά έως την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος έτους 2023.

Σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων για το έτος 2023, ισχύουν ειδικότερα και τα παρακάτω:

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση δεδομένων, σχετικών με τους Τύπους Παραστατικών 6.1 - Στοιχείο Αυτοπαράδοσης, 6.2 - Στοιχείο Ιδιοχρησιμοποίησης και 8.2 - Ειδικό Στοιχείο - Απόδειξης Είσπραξης Φόρου Διαμονής.
- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση των μηδενικών παραστατικών.
- Σε κάθε περίπτωση διαβιβάζεται ορθά η καθαρή αξία και κατά προσέγγιση οι κατηγορίες Φ.Π.Α.

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση των λοιπών επιβαρύνσεων (παρακρατούμενοι, λοιποί φόροι, χαρτόσημα, τέλη και κρατήσεις).

- Τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ιδιωτικού δικαίου, καθώς και οι εταιρείες του άρθρου 25 του ν. 27/1975, διαβιβάζουν δεδομένα αποκλειστικά με Τύπο Παραστατικού 17.4 «Λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εσόδων - Φορολογική Βάση», για το σύνολο των εσόδων τους και 17.6 «Λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εξόδων - Φορολογική Βάση», για το σύνολο των εξόδων τους. Σε κάθε περίπτωση, έχουν την υποχρέωση να διαβιβάσουν δεδομένα λογιστικών στοιχείων που εκδίδουν σύμφωνα με τα οριζόμενα της παρούσας απόφασης, για συναλλαγές που υπόκεινται σε Φ.Π.Α., εφόσον αποκτούν έσοδα από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας με βάση τις διατάξεις του ν. 4172/2013. Στην περίπτωση λήψης αντικριζόμενων εξόδων ημεδαπής κατηγορίας Α1, διαβιβάζουν χαρακτηρισμό εξόδων με 2.95 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία εξόδων.

ιβ) Από την 1.1.2024 και εφεξής, διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή Πλατφόρμα myDATA τα δεδομένα, όπως αυτά ορίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 15Α του ΚΦΔ.»

6. Στο Παράρτημα «Τύποι και Δεδομένα Παραστατικών Πίνακας 2. Στήλες Παραστατικών» προστίθενται-τροποποιούνται οι παρακάτω τιμές ανά περίπτωση:

Στήλη 40_ Παρατηρήσεις - Επισημάνσεις

- Αγορά αγροτικών αγαθών_υπηρεσιών_Άρθρο 41 του Κώδικα ΦΠΑ (τροποποίηση).
- Έσοδα Λιανικών ΦΗΜ Α.Α.Δ.Ε._1 (προσθήκη), για τον 1ο Τρόπο διαβίβασης της Α.1171/2021.
- Έσοδα Λιανικών ΦΗΜ Α.Α.Δ.Ε._2 (προσθήκη), για τον 2ο Τρόπο διαβίβασης της Α.1171/2021.
- Έσοδα Λιανικών ΦΗΜ Επιχείρησης Απόκλιση (προσθήκη).

7. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 1150 Β'/28.2.2023)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1024/28.2.2023.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1038/14.3.2022 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) «Τρόπος υποβολής καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών της παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 4174/2013, για τα έτη 2021 και επόμενα (Α' 170)» (Β' 1475).

Έχοντας υπόψη:

1. α) Τις παρ. 3 και 4 του άρθρου 14 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206), εφεξής ΚΦΔ,
- β) το άρθρο 15Α ΚΦΔ.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο Μόνο

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία Α.1038/14.03.2022 απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ «Τρόπος υποβολής καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών της παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 4174/2013, για τα έτη 2021 και επόμενα (Α' 170)» (Β' 1475), ως ακολούθως:

1. Η προθεσμία διαβίβασης του ένατου εδαφίου της παρ. 1 ήτοι «31.03.2023» αντικαθίσταται από την «02.05.2023» και το εν λόγω εδάφιο διαμορφώνεται ως εξής: «Οι λήπτες των λογιστικών στοιχείων συναλλαγών χονδρικής που αφορούν σε έξοδα τιμολόγησης και έσοδα αυτοτιμολόγησης, υποχρεούνται να διαβιβάσουν είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά, ανά Α.Φ.Μ. αντισυμβαλλόμενου εκδότη, περιπτώσεις αποκλίσεων στα προαναφερόμενα διαβιβασθέντα δεδομένα, έως την 02.05.2023.».

2. Οι διατάξεις της παρούσας απόφασης ισχύουν από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 1212 Β'/6.3.2023)

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ. & ΑΑΔΕ Α.1170/31.10.2023.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1138/12.6.2020 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου και της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)» (Β'2470).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

- α) Του άρθρου 15Α του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α'206), εφεξής ΚΦΔ.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο Μόνο

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία Α.1138/2020 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου και της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)» (Β'2470), ως ακολούθως:

1. Οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 2 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας δεν εμπíπτουν:

- α) Οι υποκείμενες στο ειδικό συνταγματικό καθεστώς Ιερές Μονές του Αγίου Όρους,
- β) Το Δημόσιο, οι Περιφέρειες, οι Δήμοι, και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, για τις δραστηριότητες ή πράξεις, τις οποίες πραγματοποιούν ως δημόσια εξουσία, με την προϋπόθεση

ότι οι πράξεις αυτές δεν υπόκεινται σε Φ.Π.Α., σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και την Οδηγία 2006/112/ΕΚ (παρ. 9, άρθρο 8 του ν. 4308/2014).

3. Οι υπόχρεοι της παρ. 1 διαβιβάζουν ηλεκτρονικά στην Α.Α.Δ.Ε.:

α) δεδομένα των λογιστικών στοιχείων που εκδίδουν για την τεκμηρίωση των συναλλαγών τους, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5, 8, 10 και 12 του ν. 4308/2014 (τιμολόγια στοιχεία λιανικής πώλησης και παραστατικά διακίνησης),

β) δεδομένα των λογιστικών στοιχείων που εκδίδουν κατ' εφαρμογή ειδικών φορολογικών διατάξεων όπως απόδειξη εισπραχής φόρου διαμονής, καθώς και τα δεδομένα των παραστατικών που εκδίδονται για την τεκμηρίωση της εισπραχής/πληρωμής ενοικίου,

γ) τα δεδομένα των λογιστικών εγγραφών που διαμορφώνουν τη λογιστική και φορολογική βάση για την εξαγωγή του λογιστικού και φορολογικού αποτελέσματος κάθε φορολογικού έτους.

δ) δεδομένα των εκδοθέντων δελτίων παραγγελίας εστίασης, δελτίων παραγγελίας οντοτήτων που διενεργούν πωλήσεις στο διαδίκτυο (e-shop), αποδείξεων εισπραχής Μέσων Πληρωμών (POS), αποδείξεων επιστροφής Μέσων Πληρωμών (POS) και αντίστοιχων αποδείξεων Μέσων Πληρωμών (POS) για λογαριασμό τρίτων κ.λπ.».

2. Οι παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 3 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Για τα τιμολόγια, περιλαμβάνονται τουλάχιστον τα ακόλουθα:

α) Στοιχεία αντισυμβαλλομένων ημεδαπής/αλλοδαπής:

i. Α.Φ.Μ.

ii. Χώρα προέλευσης του εκδότη/λήπτη

β) Είδος Παραστατικού (π.χ. Τιμολόγιο Πώλησης)

γ) Στοιχεία Παραστατικού:

i. Ημερομηνία έκδοσης

ii. Σειρά/αριθμός

iii. Αριθμός Εγκατάστασης

δ) Για τα παραστατικά διακίνησης, περιλαμβάνονται τουλάχιστον τα ακόλουθα:

i. Πλήρης επωνυμία ή το ονοματεπώνυμο, διεύθυνση και ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) των αντισυμβαλλομένων

ii. Είδος και ποσότητα των διακινούμενων αγαθών

iii. Ημερομηνία που έγινε η διακίνηση

ε) Στοιχεία συναλλαγής: Συνολική Αξία Παραστατικού = Καθαρή αξία + Φ.Π.Α. - Παρακρατήσεις + Λοιποί Φόροι + Τέλη Χαρτοσήμου + Λοιπά Τέλη - Κρατήσεις υπέρ Λοιπών Φορέων του Δημοσίου.

3. Για τα στοιχεία λιανικής πώλησης, διαβιβάζονται όσα από τα δεδομένα της παρ. 2 προβλέπονται ως υποχρεωτικά αναγραφόμενα από τις κείμενες διατάξεις καθώς και όσα προβλέπονται στο Παράρτημα της παρούσας. Ειδικότερα στην περίπτωση των παραστατικών διακίνησης τα σχετικά δεδομένα που διαβιβάζονται ορίζονται σύμφωνα με την απόφαση που προβλέπεται στην παρ. 9Γ του άρθρου 5 του ν. 4308/2014.

4. Τα ως άνω δεδομένα διαβιβάζονται και για τα συσχετιζόμενα με το εκδοθέν παραστατικό πώλησης παραστατικά, όπως το δελτίο αποστολής, το δελτίο παραγγελίας εστίασης, το δελτίο παραγγελίας οντοτήτων που διενεργούν πωλήσεις στο διαδίκτυο (e-shop), το πιστωτικό, το δελτίο ποσοτικής παραλαβής, το συμπληρωματικό τιμολόγιο πώλησης, καθώς και τις αποδείξεις εισπραχής και επιστροφής Μέσων Πληρωμών (POS).».

3. Η περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) για τα στοιχεία λιανικής που εκδίδονται με τη χρήση Φ.Η.Μ., αυτά διαβιβάζονται αναλυτικά, ανά στοιχείο λιανικής πώλησης, μέσω απευθείας διασύνδεσης των Φ.Η.Μ. με την ΑΑΔΕ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1171/2021 απόφαση του Διοικητή της

Α.Α.Δ.Ε.. Στην περίπτωση που διαπιστώνονται αποκλίσεις από τις υπόχρεες οντότητες, μεταξύ των δεδομένων των αποδείξεων λιανικών συναλλαγών που διαβίβασαν στην ψηφιακή Πλατφόρμα myDATA, από το Πληροφοριακό Σύστημα των Φ.Η.Μ. και των λογιστικών εγγραφών εσόδων λιανικής τους, αυτές διαβιβάζονται είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά ανά μήνα με τους τρόπους που προβλέπονται στις περ. β' και γ' της παρ. 6 του παρόντος άρθρου. Ειδικότερα, για τις χρονικές περιόδους από 1.1.2021 έως και 31.12.2021, από 1.1.2022 έως και 31.12.2022, καθώς και από 1.1.2023 έως 31.12.2023 και από 1.1.2024 έως 31.3.2024, τα δεδομένα του προηγούμενου εδαφίου (λογιστικές εγγραφές) διαβιβάζονται είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά ανά μήνα, με τους τρόπους που προβλέπονται στις περ. β' και γ' της παρ. 6 του παρόντος άρθρου, σε όλες τις περιπτώσεις, ήτοι και σε εκείνες που δεν διαπιστώνονται αποκλίσεις και στον χρόνο που ορίζεται ανά περίπτωση. Για το έτος 2023, στην περίπτωση διαβίβασης εσόδων λιανικής ΦΗΜ από τα ξενοδοχεία που λειτουργούν σύμφωνα με την ξενοδοχειακή ημέρα (λογιστικοποίηση εσόδων λιανικής ΦΗΜ με βάση την ημερομηνία ανοίγματος), τα δεδομένα εσόδων λιανικής ΦΗΜ που αντλούν οι οντότητες αυτές από την ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχείο Α.1171/2021 απόφαση Διοικητή Α.Α.Δ.Ε., δύναται να διαβιβάζονται συνολικά με χαρακτηρισμό εσόδων 1.95 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία εσόδων. Στην περίπτωση αυτή, το σύνολο των χαρακτηρισμών συναλλαγών εσόδων λιανικής ΦΗΜ, διαβιβάζονται με τους τρόπους που προβλέπονται στις περ. β' και γ' της παρ. 6 του παρόντος άρθρου και στον χρόνο που ορίζεται ανά περίπτωση. Σε κάθε περίπτωση η διαβίβαση δεδομένων των παραπάνω περιπτώσεων, δεν αναιρεί την υποχρέωση διασύνδεσης και διαβίβασης των εκδιδόμενων αποδείξεων εσόδων λιανικής στο Πληροφοριακό Σύστημα των Φ.Η.Μ., σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχείο Α.1171/2021 απόφαση Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.».

4. Η υποπερ. γα' της περ. γ' της παρ. 6 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«γα) τηρούν απλογραφικό λογιστικό σύστημα και δεν υπερβαίνουν τα όρια των ακαθάριστων εσόδων, όπως αυτά ορίζονται για την εφαρμογή της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 2873/2000. Τα ανωτέρω, για τους σκοπούς της διαβίβασης, εξετάζονται στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους, με βάση τα ακαθάριστα έσοδα, όπως αυτά προκύπτουν από την Πλατφόρμα myDATA, και ισχύουν καθ' όλη τη διάρκεια του επόμενου έτους, εντός του οποίου πραγματοποιείται η ηλεκτρονική διαβίβαση. Εξαιρετικά, για τα έτη 2020, 2021, 2022, 2023 και 2024 τα ακαθάριστα έσοδα προσδιορίζονται με βάση τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2018, 2019, 2020, 2021 και 2022 αντίστοιχα ή».

5. Η παρ. 1 του άρθρου 5 τροποποιείται και αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα οριζόμενα δεδομένα των εκδιδόμενων λογιστικών στοιχείων, που αφορούν σε έσοδα από χονδρικές συναλλαγές, ανεξαρτήτως της υποχρέωσης ή μη υποβολής δήλωσης Φ.Π.Α. από την οντότητα και του λογιστικού συστήματος (απλογραφικό-διπλογραφικό) που αυτή τηρεί, διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε. ως ακολούθως: α) Σε πραγματικό χρόνο, εφόσον τα οριζόμενα δεδομένα διαβιβάζονται σύμφωνα με τις περ. α' και ε' της παρ. 6 του άρθρου 4, καθώς και από την 1.1.2024 τα εν λόγω δεδομένα τα οποία διαβιβάζονται σύμφωνα με την περ. β' της παρ. 6 του άρθρου 4.

β) Μέχρι την επόμενη ημέρα από την ημερομηνία έκδοσης αυτών, για τις οντότητες που διαβιβάζουν τα οριζόμενα δεδομένα με τον τρόπο που καθορίζεται στην περ. β' της παρ. 6 του άρθρου 4, έως και την 31.12.2023. Εξαιρετικά, για το 2020, τα δεδομένα διαβιβάζονται εντός πέντε (5) ημερών από την έκδοση αυτών και όχι αργότερα από την εικοστή (20η) ημέρα του επόμενου μήνα εντός του οποίου εκδόθηκαν.

γ) για τις οντότητες που διαβιβάζουν τα οριζόμενα δεδομένα με τον τρόπο που καθορίζεται στην περ. γ' της παρ. 6 του άρθρου 4, μέχρι την επόμενη ημέρα από την ημερομηνία έκδοσης αυτών. Εξαιρετικά, για το έτος 2022 ως καταληκτική ημερομηνία ορίζεται η εικοστή (20ή)

ημέρα του επόμενου μήνα εντός του οποίου εκδόθηκαν και για το έτος 2023 ως καταληκτική ημερομηνία ορίζεται η δέκατη (10ή) ημέρα του επόμενου μήνα εντός του οποίου εκδόθηκαν, για τις οντότητες που το προηγούμενο φορολογικό έτος είχαν ακαθάριστα έσοδα έως δέκα χιλιάδες ευρώ (€10.000).

Ειδικά στην περίπτωση διαβίβασης εσόδων που δεν αφορούν σε έκδοση φορολογικού στοιχείου αλλά σε διενεργούμενη λογιστική εγγραφή, τα δεδομένα διαβιβάζονται, με την ένδειξη «λογιστική εγγραφή», μέχρι την εικοστή (20ή) ημέρα του επόμενου μήνα από την ημερομηνία που αφορά το έσοδο. Στην ίδια ως άνω προθεσμία διαβιβάζονται και οι περιπτώσεις δεδομένων που αφορούν σε Επιδοτήσεις - Επιχορηγήσεις με την αντίστοιχη ένδειξη. Ειδικότερα για τις Επιδοτήσεις - Επιχορηγήσεις έτους 2021, σε συνέχεια των οδηγιών που δόθηκαν με την υπό στοιχεία Ε.2046/2022 εγκύκλιο του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., τα σχετικά δεδομένα διαβιβάζονται έως την 31.12.2022.

Εξαιρητικά, για τα φορολογικά έτη 2020, 2021, 2022, καθώς και για το χρονικό διάστημα από 1.1.2023 έως 30.6.2023, οι οντότητες παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου (Δ.Ε.Η. και λοιποί πάροχοι), η Ε.Υ.Δ.Α.Π., οι λοιπές οντότητες πώλησης ύδατος μη ιαματικού, οι οντότητες παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και συνδρομητικής τηλεόρασης, οι οντότητες εκμεταλλευτές διοδίων, τα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και η Τράπεζα της Ελλάδος διαβιβάζουν τα συγκεκριμένα δεδομένα, συγκεντρωτικά, στον ίδιο, ως άνω, οριζόμενο χρόνο, ανά περίπτωση. Από την 1.7.2023 και εφεξής, οι οντότητες του προηγούμενου εδαφίου, καθώς και τα Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛΤΑ), διαβιβάζουν τα δεδομένα συναλλαγών χονδρικής αναλυτικά μέχρι την μεθεπόμενη ημέρα από την ημερομηνία έκδοσης αυτών και τα δεδομένα των λογιστικών στοιχείων εσόδων λιανικής που έχουν εκδοθεί χωρίς τη χρήση Φ.Η.Μ., συγκεντρωτικά ανά μήνα και μέχρι την μεθεπόμενη ημέρα του επόμενου μήνα από το μήνα έκδοσης αυτών. Ειδικότερα στην περίπτωση οντοτήτων εκμεταλλευτών διοδίων, για τις συναλλαγές εσόδων λιανικής παραστατικών διοδίων που εκδίδονται στους σταθμούς διελεύσεων, αυτά διαβιβάζονται συγκεντρωτικά ανά μήνα έως την δέκατη (10) ημέρα του επόμενου μήνα από την ημερομηνία έκδοσης αυτών. Στην περίπτωση που οι οντότητες παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου (Δ.Ε.Η. και λοιποί πάροχοι), η Ε.Υ.Δ.Α.Π., οι λοιπές οντότητες πώλησης ύδατος μη ιαματικού, οι οντότητες παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και συνδρομητικής τηλεόρασης, οι οντότητες εκμεταλλευτές διοδίων, τα πιστωτικά ιδρύματα, η Τράπεζα της Ελλάδος καθώς και τα Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛΤΑ), κάνουν χρήση Παρόχου υπηρεσιών ηλεκτρονικής έκδοσης στοιχείων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1035/2020 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, διαβιβάζουν τα δεδομένα τους εντός δύο ημερών από την ημερομηνία έκδοσης τους έως την 31.12.2025.»

6. Η παρ. 3 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Στις περιπτώσεις α' έως και ε' της παρ. 4 του άρθρου 4, η διαβίβαση πραγματοποιείται έως την ημερομηνία υποβολής της οικείας δήλωσης Φ.Π.Α., ανάλογα με το λογιστικό σύστημα που τηρεί ο λήπτης (απλογραφικό-διπλογραφικό). Στην περίπτωση στ' της ίδιας ως άνω παραγράφου, κατά την οποία ο εκδότης δεν τηρεί την υποχρέωση της ηλεκτρονικής διαβίβασης των δεδομένων εντός των τιθέμενων προθεσμιών, η διαβίβαση από τον λήπτη πραγματοποιείται πριν από τη λήξη προθεσμίας υποβολής της δήλωσης Φ.Π.Α. που αφορά τις υπόχρεες οντότητες που τηρούν είτε διπλογραφικό είτε απλογραφικό λογιστικό σύστημα. Στην περίπτωση κατά την οποία ο εκδότης διαβιβάσει δεδομένα με απόκλιση, ο λήπτης διαβιβάζει στο ίδιο χρονικό διάστημα ανά περίπτωση τηρούμενου λογιστικού συστήματος με σχετική επισήμανση περί απόκλισης διαβίβασης. Ειδικά για τους λήπτες που δεν υπάγονται σε Φ.Π.Α., η διαβίβαση των δεδομένων παράλειψης και απόκλισης διαβίβασης, διενεργείται μέχρι την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης Φ.Π.Α. των τηρούντων απλογραφικό λογιστικό σύστημα.»

7. Η παρ. 6 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Η ταυτοποίηση εκάστου Τύπου Παραστατικού, τεκμηριώνεται από το αναγνωριστικό αυτού, με βάση τον Α.Φ.Μ. εκδότη, την ημερομηνία έκδοσης, τον Α/Α εγκατάστασης, τη σειρά παραστατικού, τον Α/Α παραστατικού, τον Τύπο Παραστατικού του Παραρτήματος της παρούσας απόφασης, καθώς και τον Α.Φ.Μ. του Λήπτη στις περιπτώσεις είτε μη αντικριζόμενων παραστατικών Λήπτη είτε αντικριζόμενων εφόσον ο Λήπτης δεν είναι ιδιώτης. Ειδικότερα στην περίπτωση είτε παράλειψης, είτε απόκλισης διαβίβασης, τα ανωτέρω περιλαμβάνονται ως επισημάνσεις στην ταυτοποίηση εκάστου Τύπου Παραστατικού.

Στα λογιστικά στοιχεία που εκδίδονται, είτε με τη χρήση προγραμμάτων διαχείρισης επιχειρήσεων (εμπορικό ERP), είτε μέσω της Εφαρμογής Έκδοσης και Διαβίβασης Παραστατικών που είναι προσβάσιμη μέσω του διαδικτυακού τόπου της Α.Α.Δ.Ε. (timologio), καθώς και στα εκδοθέντα παραστατικά της περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 2 από την 1.1.2024 και εφεξής είναι υποχρεωτικό να υπάρχει και διδιάστατος γραμμωτός κώδικας (QR code), στον οποίο εμπεριέχεται σύνδεσμος για την άμεση πρόσβαση σε ψηφιακή υπηρεσία της ψηφιακής πλατφόρμας myDATA για την άμεση επισκόπηση σε φυλλομετρητή ιστού (browser) είτε της σύνοψης, είτε του συνόλου του παραστατικού, είτε και των δύο, όπως αυτά έχουν διαβιβασθεί. Κατά την επιτυχή διαβίβαση ενός παραστατικού στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA (με τη χρήση μεθόδου SendInvoices), επιστρέφεται κωδικοποιημένο κείμενο το οποίο χρησιμοποιείται από τα προγράμματα διαχείρισης επιχειρήσεων προκειμένου να δημιουργήσουν το QR code (τύπου URL), μέσω του οποίου γίνεται επισκόπηση του παραστατικού.

Σε περίπτωση απώλειας διασύνδεσης με την ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, η οποία αποδεικνύεται από την υπόχρεη οντότητα με κάθε πρόσφορο μέσο, τα δεδομένα των εκδιδόμενων λογιστικών στοιχείων διαβιβάζονται αμελλητί με την αποκατάσταση της διασύνδεσης, με την ένδειξη «Απώλεια Διασύνδεσης». Η υπόχρεη οντότητα οφείλει να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή εκ νέου απώλειας της διασύνδεσης. Σε κάθε περίπτωση, τα δεδομένα διαβιβάζονται το αργότερο εντός μιας (1) ημέρας από την καταληκτική ημερομηνία διαβίβασής τους, είτε από το κανάλι διαβίβασης που εκδόθηκαν ή διαβιβάστηκαν αρχικά ανεπιτυχώς, είτε από τα προγράμματα διαχείρισης επιχειρήσεων (εμπορικό/ λογιστικό, ERP), είτε από την ειδική φόρμα καταχώρησης εφόσον τηρούνται τα όρια χρήσης της.

Η ανωτέρω διαδικασία για τη διαβίβαση δεδομένων στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA ανά κανάλι διαβίβασης, ισχύει για όλες τις περιπτώσεις Τύπων Παραστατικών του Παραρτήματος της παρούσας απόφασης.

Στην περίπτωση έκδοσης των λογιστικών στοιχείων με τη χρήση Παρόχου υπηρεσιών ηλεκτρονικής έκδοσης στοιχείων, ισχύουν τα ειδικότερα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1035/2020 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Ειδικότερα στην περίπτωση συναλλαγών λιανικής οι υπόχρεες οντότητες του προηγούμενου εδαφίου έχουν την υποχρέωση να διαθέτουν και μονάδα ταυτότητας συνδρομητή παρόχου δικτύου - κάρτας SIM (Subscriber Identity/identification Module) είτε άλλο ισοδύναμο τρόπο κάλυψης μέσω ανάλογων υπηρεσιών παροχής δικτύου. Στην περίπτωση αυτή η υπόχρεη οντότητα πρέπει να δηλώνει τα στοιχεία (αριθμός, ημερομηνία, σκοπός) της σχετικής σύμβασης με τον πάροχο δικτύου στη Δήλωση ηλεκτρονικής τιμολόγησης μέσω Παρόχου, σύμφωνα με τα οριζόμενα της υπό στοιχεία Α.1258/2020 απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ, εντός 10 ημερών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της σύμβασης με τον εκάστοτε πάροχο δικτύου. Τα αντίστοιχα στοιχεία δηλώνονται και στη σύμβαση που συντάσσει η υπόχρεη οντότητα με τον Πάροχο υπηρεσιών ηλεκτρονικής έκδοσης στοιχείων σύμφωνα με την υπό στοιχεία Α.1035/2020 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.»

8. Η περ. ε' της παρ. 2 του άρθρου 6 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) Στην περίπτωση είτε παράλειψης διαβίβασης των οριζόμενων δεδομένων των παραστατικών

και διαβίβασης αυτών από τον λήπτη είτε διαβίβασης με απόκλιση κατά την οποία ο λήπτης έχει κάνει τη σχετική επισήμανση, ο εκδότης, εφόσον αποδεχθεί την παράλειψή ή την απόκλιση διαβιβάζει τα σχετικά δεδομένα με την αντίστοιχη ένδειξη παράλειψης ή απόκλισης, εντός μηνός από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης Φ.Π.Α. των τηρούντων απλογραφικό λογιστικό σύστημα. Απόκλιση διαβίβασης διαβιβάζεται από τον Λήπτη μόνο στην περίπτωση που διαπιστώνει ότι ο εκδότης διαβίβασε δεδομένα με μικρότερη αξία συναλλαγής από την πραγματική.»

9. Το άρθρο 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 7

Έναρξη Παραγωγικής Λειτουργίας της Πλατφόρμας Υποδοχής των Δεδομένων που Διαβιβάζονται

α) Από την 20.7.2020 διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA τα δεδομένα της σύνοψης εσόδων καθώς και τα δεδομένα της σύνοψης εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, των λογιστικών στοιχείων που εκδίδονται από την ημερομηνία αυτή και μετά μέσω Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων. Από την ίδια ημερομηνία διαβιβάζεται προαιρετικά ο αντίστοιχος χαρακτηρισμός εσόδων καθώς και ο αντίστοιχος χαρακτηρισμός εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, των δεδομένων που εκδίδονται από 20.7.2020 και μετά μέσω Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων.

β) Από την 1.10.2020 έως και την 31.12.2020 δύνανται να διαβιβάζονται στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA τα δεδομένα της σύνοψης και ο χαρακτηρισμός εσόδων και εξόδων των λογιστικών στοιχείων που εκδίδονται το παραπάνω χρονικό διάστημα, με τους λοιπούς τρόπους διαβίβασης πέραν των Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων στο χρόνο που ορίζεται στις επόμενες περ. γ) έως ε).

γ) Έως και την 28.2.2021 δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εσόδων, καθώς και τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 1.10.2020 έως και την 31.12.2020, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα σύμφωνα με τις περ. α' και β' ανωτέρω. Ειδικά στην περίπτωση μη διαβίβασης δεδομένων από τον Εκδότη των παραπάνω περιπτώσεων που διενεργείται για στοιχεία που έχουν εκδοθεί έως και την 31.12.2020, αυτά δύνανται να διαβιβάζονται από το Λήπτη από 1.3.2021 έως και 31.3.2021. Ο Εκδότης δύναται να αποδεχθεί και να χαρακτηρίσει τις εν λόγω συναλλαγές έως 30.4.2021.

δ) Έως την 31.3.2021 δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων, καθώς και οι χαρακτηρισμοί εσόδων σε περίπτωση αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία που έχουν εκδοθεί από την 1.10.2020 έως και την 31.12.2020, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα σύμφωνα με τις περ. α' και β' ανωτέρω.

ε) Ειδικά για τις εγγραφές μισθοδοσίας η διαβίβαση των δεδομένων για το χρονικό διάστημα από 1.10.2020 έως 31.12.2020, δύνανται να διενεργείται έως και την 31.3.2021.

στ) Για το φορολογικό έτος 2021, τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εσόδων τιμολόγησης, τα δεδομένα της σύνοψης, οι χαρακτηρισμοί εξόδων αυτοτιμολόγησης (αντικριζόμενων ή μη), καθώς και οι τίτλοι κτήσης διαβιβάζονται υποχρεωτικά: i) από την 1.10.2021, από τις οντότητες που τηρούν απλογραφικό λογιστικό σύστημα και το σύνολο των ακαθαρίστων εσόδων τους για το φορολογικό έτος 2019, υπερβαίνει τις εκατό χιλιάδες ευρώ (€ 100.000), καθώς και από τις οντότητες που τηρούν διπλογραφικό λογιστικό σύστημα και το σύνολο των ακαθαρίστων εσόδων τους για το φορολογικό έτος 2019, υπερβαίνει τις πενήντα χιλιάδες ευρώ (€ 50.000) και ii) από την 1.11.2021, από τις λοιπές οντότητες. Έως και την 30.6.2022,

διαβιβάζονται τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εσόδων τιμολόγησης, τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων αυτοτιμολόγησης, καθώς και οι τίτλοι κτήσης που αφορούν σε λογιστικά αρχεία για το χρονικό διάστημα από την 1.1.2021 έως και την 30.9.2021, ή την 31.10.2021 αντίστοιχα, για τις κατηγορίες οντοτήτων της παραπάνω παραγράφου, εκτός από τα δεδομένα που οι οντότητες διαβίβασαν προγενέστερα, σύμφωνα με την περ. α' ανωτέρω.

Εναλλακτικά, τα οριζόμενα δεδομένα για την χρονική περίοδο από 1.1.2021 έως και 31.12.2021, δύνανται να διαβιβάζονται στο σύνολό τους έως και την 30.6.2022.

Ειδικότερα οι υπόχρεες οντότητες υποχρεούνται να διαβιβάσουν τα οριζόμενα δεδομένα τους στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, χρησιμοποιώντας ανά περίπτωση το σύνολο των Τύπων Παραστατικών και χαρακτηρισμών συναλλαγών σύμφωνα με το Παράρτημα της παρούσας απόφασης καθώς και της επιχειρησιακής και τεχνικής τεκμηρίωσης της διαδικασίας διαβίβασης, όπως αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο της ΑΑΔΕ (www.aade.gr/mydata). Οι συναλλαγές χονδρικής διαβιβάζονται αναλυτικά, ενώ τα δεδομένα των συναλλαγών λιανικής διαβιβάζονται ανά μήνα, είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά.

Προς τον σκοπό απλοποίησης άντλησης των οριζόμενων δεδομένων έτους 2021, από προγράμματα ERP που δεν είναι συμβατά με την ψηφιακή πλατφόρμα myDATA και προς διευκόλυνση τους, οι υπόχρεες οντότητες για το έτος 2021, δύνανται να διαβιβάσουν τα οριζόμενα δεδομένα τους σύμφωνα και με τον εναλλακτικό τρόπο διαβίβασης κατά τον οποίο τα δεδομένα συναλλαγών χονδρικής διαβιβάζονται, είτε αναλυτικά ανά παραστατικό, είτε συγκεντρωτικά ανά λήπτη και ανά μήνα, αποκλειστικά με τους παρακάτω Τύπους Παραστατικών:

1.1 Τιμολόγιο Πώλησης

1.1 Τιμολόγιο Πώλησης αυτοτιμολόγηση

5.2 Πιστωτικό μη Συσχετιζόμενο

5.2 Πιστωτικό μη Συσχετιζόμενο αυτοτιμολόγηση

3.1 Τίτλος Κτήσης

Τα δεδομένα συναλλαγών λιανικής διαβιβάζονται είτε αναλυτικά είτε συγκεντρωτικά ανά μήνα, αποκλειστικά με τους παρακάτω Τύπους Παραστατικών:

11.1 Α.Λ.Π. (Απόδειξη Λιανικής Πώλησης)

11.4 Πιστωτικό Στοιχείο Λιανικής

Στους παραπάνω Τύπους Παραστατικών χρησιμοποιούνται διακριτοί χαρακτηρισμοί συναλλαγών ως κάτωθι:

Στην περίπτωση εσόδων τιμολόγησης (χονδρική -λιανική), χρησιμοποιούνται αποκλειστικά οι παρακάτω χαρακτηρισμοί συναλλαγών:

- Χαρακτηρισμός Εσόδων με 1.5 Λοιπά Έσοδα Κέρδη

- Χαρακτηρισμός Φ.Π.Α. κατ. 1 έως 7 και στην κατηγορία 7 επιλέγεται η περ. 27 Λοιπές Εξαιρέσεις Φ.Π.Α.

- Χαρακτηρισμός Ε3_562 Λοιπά Συνήθη Έσοδα

Στην περίπτωση εξόδων (αυτοτιμολόγηση - τίτλοι κτήσης), χρησιμοποιούνται αποκλειστικά οι παρακάτω χαρακτηρισμοί συναλλαγών:

- Χαρακτηρισμός Εξόδων είτε με 2.4 Γενικά έξοδα με δικαίωμα έκπτωσης, είτε με 2.5 Γενικά έξοδα χωρίς δικαίωμα έκπτωσης για έξοδα αυτοτιμολόγησης και 2.5 Γενικά έξοδα χωρίς δικαίωμα έκπτωσης για Τύπο Παραστατικού

3.1 Τίτλος Κτήσης

- Χαρακτηρισμός Φ.Π.Α. κατ. 1 έως 7 και στην κατηγορία 7 [0%] επιλέγεται η περ. 27 Λοιπές Εξαιρέσεις Φ.Π.Α., και στην περίπτωση Τύπου Παραστατικού 3.1 Τίτλος Κτήσης, επιλέγεται η κατηγορία Φ.Π.Α. 8 [ANEY Φ.Π.Α.]

- Χαρακτηρισμός Ε3_585_016 Λοιπά Έξοδα

Η σωστή κατανομή στο σύνολο των χαρακτηρισμών συναλλαγών κωδικών Ε3, διενεργείται στη συνέχεια με τη χρήση των παρακάτω Τύπων Παραστατικών εγγραφών τακτοποίησης εσόδων - εξόδων:

17.3 Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εσόδων - Λογιστική Βάση και χαρακτηρισμοί εσόδων: Χαρακτηρισμός Εσόδων, είτε με 1.10 Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εσόδων (+)/(-), είτε με 1.95 Λοιπά Πληροφοριακά Στοιχεία Εσόδων (+)/(-) Χαρακτηρισμός Φ.Π.Α. με κατηγορία Φ.Π.Α. 8 [ΑΝΕΥ Φ.Π.Α.]

Χαρακτηρισμός Ε3_562 Λοιπά Συνήθη Έσοδα, με αντίθετο πρόσημο στην 1η γραμμή σύνοψης και στις υπόλοιπες γραμμές σύνοψης, οι σχετικοί κωδικοί Ε3 εσόδων, ανά περίπτωση, με κανονικό πρόσημο 17.5 Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εξόδων - Λογιστική Βάση και χαρακτηρισμοί εξόδων:

Χαρακτηρισμός Εξόδων, είτε με 2.12 Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εξόδων (+)/(-), είτε με 2.95 Λοιπά Πληροφοριακά Στοιχεία Εξόδων (+)/(-)

Χαρακτηρισμός Φ.Π.Α. με κατηγορία Φ.Π.Α. 8 [ΑΝΕΥ Φ.Π.Α.]

Χαρακτηρισμός Ε3_585_016 Λοιπά Έξοδα, με αντίθετο πρόσημο στην 1η γραμμή σύνοψης και στις υπόλοιπες γραμμές σύνοψης οι σχετικοί κωδικοί Ε3 εξόδων, ανά περίπτωση, με κανονικό πρόσημο.

Οι επιχειρησιακές και τεχνικές προδιαγραφές του εναλλακτικού τρόπου διαβίβασης έχουν αναρτηθεί σε διαδικτυακό τόπο της ΑΑΔΕ (www.aade.gr/mydata).

ζ) Για το έτος 2021, στην περίπτωση, είτε μη τήρησης της υποχρέωσης διαβίβασης των οριζόμενων δεδομένων από τους εκδότες, είτε διαβίβασης αυτών με απόκλιση, οι λήπτες των αντικριζόμενων παραστατικών ημεδαπής, έχουν την υποχρέωση να τα διαβιβάσουν, είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά, ανά εκδότη, έως και την 2.5.2023. Δεν υπάρχει υποχρέωση διαβίβασης εφόσον η συνολική αξία προ Φ.Π.Α., ανά περίπτωση (μη τήρησης υποχρέωσης διαβίβασης, απόκλισης διαβίβασης) και ανά αντισυμβαλλόμενο, δεν υπερβαίνει τα εκατό (100) ευρώ. Ειδικότερα για το φορολογικό έτος 2021 στην περίπτωση πώλησης εισιτηρίων και στην περίπτωση εκκαθαρίσεων, οι λήπτες δεν έχουν την υποχρέωση διαβίβασης δεδομένων για τα οποία ο εκδότης είτε δεν έχει τηρήσει την υποχρέωση διαβίβασης, είτε διαβίβασε δεδομένα με απόκλιση. Επιπλέον για τα έτη 2021 και 2022, τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ιδιωτικού δικαίου, δεν έχουν την υποχρέωση να διαβιβάζουν δεδομένα για τα οποία ο εκδότης είτε δεν έχει τηρήσει την υποχρέωση διαβίβασης, είτε διαβίβασε δεδομένα με απόκλιση. Από την 1.7.2023 έως και την 31.12.2024, εφόσον οι υπόχρεες οντότητες της παρούσας είτε δεν λάβουν τα έξοδα τους από τις οντότητες που αναφέρονται στα τελευταία εδάφια της παρ. 1 του άρθρου 5, ως αντικριζόμενα παραστατικά εξόδων ημεδαπής (Τύποι Παραστατικών Α1), είτε τα λάβουν με διαπίστωση αντικειμενικής αδυναμίας συσχέτισης με τις λογιστικές εγγραφές που έχουν διενεργήσει, συνεχίζουν να διαβιβάζουν τα εν λόγω έξοδα με Τύπους Παραστατικού της κατηγορίας Β2, 14.30 - Παραστατικά Οντότητας ως Αναγράφονται από την ίδια (Δυναμικό) και 14.31 - Πιστωτικό ημεδαπής/αλλοδαπής. Για τις εν λόγω περιπτώσεις οι λήπτες δεν διαβιβάζουν δεδομένα παράλειψης και απόκλισης διαβίβασης. Τα εκδοθέντα παραστατικά της περίπτωσης αυτής δύνανται να απορρίπτονται από τους λήπτες εφόσον δεν συσχετίζονται επαρκώς με τις λογιστικές εγγραφές τους, για σκοπούς ορθής απεικόνισης του λογιστικού και φορολογικού τους αποτελέσματος.

Έως τις 31.12.2022, δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε. τα δεδομένα της σύνοψης και οι χαρακτηρισμοί εξόδων τιμολόγησης, καθώς και οι χαρακτηρισμοί εσόδων αυτοτιμολόγησης, που αφορούν σε λογιστικά στοιχεία με ημερομηνία έκδοσης από την 1.1.2021 έως και την 31.12.2021 που έχουν διαβιβαστεί από τους εκδότες τους. Επιπλέον, έως και την 31.12.2022 δύνανται να διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., από τον λήπτη των αγαθών ή των υπηρεσιών (ημεδαπή οντότητα),

τα δεδομένα εξόδων των περ. α' έως και ε' της παρ. 4 του άρθρου 4 της παρούσας. Τα δεδομένα των υπόψη περιπτώσεων, που αφορούν σε συναλλαγές χονδρικής, δύνανται να διαβιβάζονται διακριτά ανά παραστατικό και τα δεδομένα των συναλλαγών λιανικής προκρίνεται να διαβιβάζονται συγκεντρωτικά ανά μήνα.

η) Έως την 31.12.2022, διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε., υποχρεωτικά οι εγγραφές τακτοποίησης εσόδων και προαιρετικά οι εγγραφές τακτοποίησης εξόδων, των δεδομένων που αφορούν το φορολογικό έτος 2021. Στην περίπτωση επιλογής του εναλλακτικού τρόπου διαβίβασης οι εγγραφές τακτοποίησης εξόδων διαβιβάζονται υποχρεωτικά.

θ) Σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων για το έτος 2021, ισχύουν ειδικότερα και τα παρακάτω:

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση δεδομένων, σχετικών με τους Τύπους Παραστατικών 6.1 - Στοιχείο Αυτοπαράδοσης, 6.2 - Στοιχείο Ιδιοχρησιμοποίησης και

8.2 - Ειδικό Στοιχείο

- Απόδειξης Είσπραξης Φόρου Διαμονής.

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση των μηδενικών παραστατικών.

- Σε κάθε περίπτωση διαβιβάζεται ορθά η καθαρή αξία και κατά προσέγγιση οι κατηγορίες Φ.Π.Α.

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση των λοιπών επιβαρύνσεων (παρακρατούμενοι, λοιποί φόροι, χαρτόσημα, τέλη και κρατήσεις).

- Τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ιδιωτικού δικαίου, οι αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες καθώς και οι εταιρείες του άρθρου 25 του ν. 27/1975, διαβιβάζουν δεδομένα αποκλειστικά με Τύπο Παραστατικού 17.4 «Λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εσόδων -Φορολογική Βάση», για το σύνολο των εσόδων τους. Σε κάθε περίπτωση, έχουν την υποχρέωση να διαβιβάσουν δεδομένα λογιστικών στοιχείων που εκδίδουν σύμφωνα με τα οριζόμενα της παρούσας απόφασης, για συναλλαγές που υπόκεινται σε Φ.Π.Α., εφόσον αποκτούν έσοδα από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας με βάση τις διατάξεις του ν. 4172/2013.

ι) Από την 1.1.2022 και εφεξής, διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή Πλατφόρμα myDATA τα δεδομένα, όπως αυτά ορίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 15Α του ΚΦΔ.

Εναλλακτικά τα δεδομένα εσόδων τιμολόγησης, εξόδων αυτοτιμολόγησης και τίτλων κτήσης διαβιβάζονται έως και την 31.3.2023. Τα δεδομένα εξόδων τιμολόγησης, εσόδων αυτοτιμολόγησης και τα έξοδα μισθοδοσίας, διαβιβάζονται έως και την 31.12.2023. Τα δεδομένα απόκλισης διαβίβασης και παράλειψης διαβίβασης του εκδότη, διαβιβάζονται από τον λήπτη έως την 31.1.2024. Σε κάθε περίπτωση οι εγγραφές τακτοποίησης εσόδων και εξόδων διαβιβάζονται, είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά έως την 31.1.2024.

Σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων για το έτος 2022, ισχύουν ειδικότερα και τα παρακάτω:

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση δεδομένων, σχετικών με τους Τύπους Παραστατικών 6.1 - Στοιχείο Αυτοπαράδοσης, 6.2 - Στοιχείο Ιδιοχρησιμοποίησης και

8.2 - Ειδικό Στοιχείο

- Απόδειξης Είσπραξης Φόρου Διαμονής.

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση των μηδενικών παραστατικών.

- Σε κάθε περίπτωση διαβιβάζεται ορθά η καθαρή αξία και κατά προσέγγιση οι κατηγορίες Φ.Π.Α.

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση των λοιπών επιβαρύνσεων (παρακρατούμενοι, λοιποί φόροι, χαρτόσημα, τέλη και κρατήσεις).

- Τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ιδιωτικού δικαίου, καθώς και οι εταιρείες του άρθρου 25 του ν. 27/1975, διαβιβάζουν δεδομένα αποκλειστικά με Τύπο Παραστατικού 17.4 «Λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εσόδων - Φορολογική Βάση», για το σύνολο των εσόδων τους και 17.6 «Λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εξόδων - Φορολογική Βάση», για το σύνολο των

εξόδων τους. Σε κάθε περίπτωση, έχουν την υποχρέωση να διαβιβάσουν δεδομένα λογιστικών στοιχείων που εκδίδουν σύμφωνα με τα οριζόμενα της παρούσας απόφασης, για συναλλαγές που υπόκεινται σε Φ.Π.Α., εφόσον αποκτούν έσοδα από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας με βάση τις διατάξεις του ν. 4172/2013. Στην περίπτωση λήψης αντικριζόμενων εξόδων ημεδαπής κατηγορίας Α1, διαβιβάζουν χαρακτηρισμό εξόδων με 2.95 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία εξόδων. Οι αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες, από το έτος 2022 και εφεξής, διαβιβάζουν δεδομένα σύμφωνα με τα οριζόμενα της παρούσας απόφασης.

ια) Από την 1.1.2023 και εφεξής, διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή Πλατφόρμα myDATA τα δεδομένα, όπως αυτά ορίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 15Α του ΚΦΔ. Εναλλακτικά τα δεδομένα εσόδων τιμολόγησης, εξόδων αυτοτιμολόγησης και τίτλων κτήσης διαβιβάζονται έως και την 28.2.2024. Τα δεδομένα εξόδων τιμολόγησης, εσόδων αυτοτιμολόγησης και τα έξοδα μισθοδοσίας, διαβιβάζονται έως και την 31.3.2024. Τα δεδομένα απόκλισης διαβίβασης και παράλειψης διαβίβασης του εκδότη, διαβιβάζονται από τον λήπτη έως την 30.4.2024. Σε κάθε περίπτωση οι εγγραφές τακτοποίησης εσόδων και εξόδων διαβιβάζονται, είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά έως την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος έτους 2023.

Σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων για το έτος 2023, ισχύουν ειδικότερα και τα παρακάτω:

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση δεδομένων, σχετικών με τους Τύπους Παραστατικών 6.1 - Στοιχείο Αυτοπαράδοσης, 6.2 - Στοιχείο Ιδιοχρησιμοποίησης και 8.2 - Ειδικό Στοιχείο
- Απόδειξης Είσπραξης Φόρου Διαμονής.
- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση των μηδενικών παραστατικών.
- Σε κάθε περίπτωση διαβιβάζεται ορθά η καθαρή αξία και κατά προσέγγιση οι κατηγορίες Φ.Π.Α.

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση των λοιπών επιβαρύνσεων (παρακρατούμενοι, λοιποί φόροι, χαρτόσημα, τέλη και κρατήσεις).

- Τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ιδιωτικού δικαίου, καθώς και οι εταιρείες του άρθρου 25 του ν. 27/1975, διαβιβάζουν δεδομένα αποκλειστικά με Τύπο Παραστατικού 17.4 «Λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εσόδων - Φορολογική Βάση», για το σύνολο των εσόδων τους και 17.6 «Λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εξόδων - Φορολογική Βάση», για το σύνολο των εξόδων τους. Σε κάθε περίπτωση, έχουν την υποχρέωση να διαβιβάσουν δεδομένα λογιστικών στοιχείων που εκδίδουν σύμφωνα με τα οριζόμενα της παρούσας απόφασης, για συναλλαγές που υπόκεινται σε Φ.Π.Α., εφόσον αποκτούν έσοδα από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας με βάση τις διατάξεις του ν. 4172/2013. Στην περίπτωση λήψης αντικριζόμενων εξόδων ημεδαπής κατηγορίας Α1, διαβιβάζουν χαρακτηρισμό εξόδων με 2.95 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία εξόδων.

ιβ) Για τα έτη 2022 και 2023 ανά περίπτωση δεδομένων με αντικειμενική αδυναμία διαβίβασης οι υπόχρεες οντότητες διαβιβάζουν αναλυτικά τα δεδομένα εσόδων αυτοτιμολόγησης με Τύπο Παραστατικού 11.3 - Απλοποιημένο Τιμολόγιο με αντίστοιχο Τύπο Παραστατικού 11.4 - Πιστωτικό Στοιχείο Λιανικής και τα δεδομένα των εξόδων τιμολόγησης με Τύπο Παραστατικού 14.30 - Παραστατικά Οντότητας ως Αναγράφονται από την ίδια (Δυναμικό) με αντίστοιχο Τύπο Παραστατικού 14.31 - Πιστωτικό ημεδαπής/αλλοδαπής. Στις περιπτώσεις αυτές η υπόχρεη οντότητα διαβιβάζει στα σχόλια την ένδειξη «Αδυναμία Συσχέτισης».

Οι εν λόγω εναλλακτικοί τρόποι διαβίβασης δίνονται για τις παρακάτω περιπτώσεις:

- Αδυναμία συσχέτισης αντικριζόμενων παραστατικών που προέρχεται από τις αποκλίσεις αξίας ΦΠΑ και λοιπών επιβαρύνσεων (παρακρατούμενοι, λοιποί φόροι, χαρτόσημα, τέλη και κρατήσεις) και μόνο στην περίπτωση που δεν δύναται να διενεργηθεί η σύγκριση αποκλειστικά στην καθαρή αξία.

- Αυτοτιμολόγηση αλλοδαπής είτε για παραδόσεις αγαθών και παροχής υπηρεσιών είτε για αποκτήσεις αγαθών και λήψης υπηρεσιών.

- Ανάθεση τιμολόγησης. Στην περίπτωση αυτή για τα έτη 2022 και 2023 ο εκδότης τρίτος δεν έχει υποχρέωση διαβίβασης δεδομένων.

- Διαβίβαση δεδομένων από τον εκδότη με αξία συναλλαγών μεγαλύτερη από αυτή που ο λήπτης λογιστικοποίησε είτε ως έξοδο τιμολόγησης είτε ως έσοδο αυτοτιμολόγησης. Η περίπτωση αυτή δεν νοείται και δεν διαβιβάζεται ως απόκλιση.

Στην περίπτωση χρήσης των Τύπων Παραστατικών 14.30 - Παραστατικά Οντότητας ως Αναγράφονται από την ίδια (Δυναμικό) και 14.31 - Πιστωτικό ημεδαπής/ αλλοδαπής για τις παραπάνω αναφερόμενες περιπτώσεις ο χαρακτηρισμός εξόδου που διαβιβάζεται σε κάθε περίπτωση είναι με 2.95 Λοιπά πληροφορικά στοιχεία εξόδων, με αντίστοιχη διαβίβαση Τύπου Παραστατικού 17.5 - Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εξόδων - Λογιστική Βάση, για τη σωστή κατανομή των εξόδων, ανά περίπτωση.

Στην περίπτωση που ο εκδότης διαβίβασε αξίες συναλλαγής μεγαλύτερες από αυτές που ο λήπτης λογιστικοποίησε είτε ως έξοδα τιμολόγησης είτε ως έσοδα αυτοτιμολόγησης, τις επιπλέον αξίες εναλλακτικά μπορεί να τις χαρακτηρίσει με 2.95 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία εξόδων στην περίπτωση εξόδων και με 1.95 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία εσόδων στην περίπτωση εσόδων και να ολοκληρώσει με αυτόν τον τρόπο την υποχρέωση διαβίβασης του παραστατικού που έλαβε.

Στις παραπάνω περιπτώσεις οι οντότητες διαβιβάζουν τα δεδομένα που τεκμηριώνουν την ορθότητα ως προς τον προσδιορισμό του λογιστικού και φορολογικού τους αποτελέσματος ανά χρήση με τους αντίστοιχους χαρακτηρισμούς εσόδων και εξόδων. Επιπλέον διενεργούν τις σχετικές απορρίψεις των αντίστοιχων παραστατικών που λαμβάνουν από τους εκδότες τους για τον σκοπό αυτό.

Οι αποκλίσεις των εκδοτών που διαπιστώνονται και διαβιβάζονται από τους λήπτες των αντικριζόμενων παραστατικών ημεδαπής αφορούν αποκλειστικά στην καθαρή αξία και όχι στο ΦΠΑ και τις λοιπές επιβαρύνσεις (παρακρατούμενοι, λοιποί φόροι, χαρτόσημα, τέλη και κρατήσεις).

Τα παραστατικά των συναλλαγών που διενεργούνται με τις οντότητες παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου (Δ.Ε.Η. και λοιποί πάροχοι), την Ε.Υ.Δ.Α.Π., τις λοιπές οντότητες πώλησης ύδατος μη ιαματικού, τις οντότητες παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και συνδρομητικής τηλεόρασης, τα οποία περιέχουν αντίθετα πρόσημα δύναται να διαβιβάζονται με διακριτούς τρόπους για τον εκδότη και τον λήπτη. Ο εκδότης δύναται να διαβιβάσει τις γραμμές σύνοψης που έχουν αντίθετο πρόσημο με χαρακτηρισμό 1.95 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία εσόδων και διαβίβαση είτε αναλυτικά είτε συγκεντρωτικά με Τύπο Παραστατικού 17.5

- Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εξόδων - Λογιστική Βάση και αντίθετο πρόσημο για τη σωστή κατανομή των εξόδων. Ο λήπτης των παραπάνω παραστατικών για κάθε ένα από αυτά δύναται να διενεργήσει δύο διαβιβάσεις. Η πρώτη διαβίβαση με Τύπο Παραστατικού 14.30 - Παραστατικά Οντότητας ως Αναγράφονται από την ίδια (Δυναμικό) για τα κανονικά πρόσημα και η δεύτερη με 14.31 - Πιστωτικό ημεδαπής/αλλοδαπής για τα αντίθετα πρόσημα. Εναλλακτικά δύναται να διαβιβάσει Τύπο Παραστατικού 14.30 - Παραστατικά Οντότητας ως Αναγράφονται από την ίδια (Δυναμικό). Τις γραμμές σύνοψης που έχουν αντίθετο πρόσημο μπορεί να τις χαρακτηρίσει με 2.95 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία εξόδων και να διαβιβάσει είτε αναλυτικά είτε συγκεντρωτικά και Τύπο Παραστατικού 17.5 - Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εξόδων - Λογιστική Βάση με αντίθετο πρόσημο για τη σωστή κατανομή των εξόδων.

Οι ακυρώσεις που διενεργούνται από τους εκδότες των παραστατικών μετά τον χαρακτηρισμό τους από τους λήπτες δεν δημιουργούν την υποχρέωση στον λήπτη για νέα διαβίβαση χαρακτηρισμών. Στην περίπτωση αυτή ο λήπτης δύναται να διενεργήσει διαβίβαση Τύπων

Παραστατικών 17.3 - Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εσόδων - Λογιστική Βάση και 17.5 - Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εξόδων - Λογιστική Βάση για τη σωστή κατανομή των εσόδων και εξόδων του ανά περίπτωση.

Σε καμία περίπτωση δεν παρακολουθείται στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA η διαδικασία της εγγυοδοσίας. Στην περίπτωση και μόνο που αναγράφεται σε παραστατικό πώλησης, ο εκδότης διαβιβάζει με χαρακτηρισμό 1.95 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία εσόδων και ο λήπτης με χαρακτηρισμό 2.95 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία εξόδων.

ιγ) Από την 1.1.2024 και εφεξής, διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή Πλατφόρμα myDATA τα δεδομένα, όπως αυτά ορίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 15Α του ΚΦΔ. Σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων για το έτος 2024, ισχύουν ειδικότερα και τα παρακάτω:

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση των μηδενικών παραστατικών.

- Σε κάθε περίπτωση διαβιβάζεται ορθά η καθαρή αξία.

- Αναφορικά με δεδομένα συναλλαγών που υπόκεινται σε ΦΠΑ ισχύει ο κανόνας σύμφωνα με τον οποίο, τα έσοδα που υποβάλλονται στη δήλωση ΦΠΑ δεν μπορεί να είναι λιγότερα από αυτά που διαβιβάζονται στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA και αντίστοιχα τα έξοδα που υποβάλλονται στη δήλωση ΦΠΑ δεν μπορεί να είναι περισσότερα από αυτά που διαβιβάζονται στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA.

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση των λοιπών επιβαρύνσεων (παρακρατούμενοι, λοιποί φόροι, χαρτόσημα, τέλη και κρατήσεις).

- Τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ιδιωτικού δικαίου, καθώς και οι εταιρείες του άρθρου 25 του ν. 27/1975, διαβιβάζουν δεδομένα αποκλειστικά με Τύπο Παραστατικού 17.4 «Λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εσόδων - Φορολογική Βάση», για το σύνολο των εσόδων τους και 17.6 «Λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εξόδων - Φορολογική Βάση», για το σύνολο των εξόδων τους. Σε κάθε περίπτωση, έχουν την υποχρέωση να διαβιβάσουν δεδομένα λογιστικών στοιχείων που εκδίδουν σύμφωνα με τα οριζόμενα της παρούσας απόφασης, για συναλλαγές που υπόκεινται σε Φ.Π.Α., εφόσον αποκτούν έσοδα από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας με βάση τις διατάξεις του ν. 4172/2013. Στην περίπτωση λήψης αντικριζόμενων εξόδων ημεδαπής κατηγορίας Α1, διαβιβάζουν χαρακτηρισμό εξόδων με 2.95 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία εξόδων.

- Στην περίπτωση ταυτόχρονων συναλλαγών με χρήση Μέσων Πληρωμών (POS) σύμφωνα με τα οριζόμενα της υπό στοιχεία Α.1155/2023 απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ και για σκοπούς δημιουργίας της Υπογραφής Πληρωμής ΥΠΑΗΕΣ - ΦΗΜ, τα σχετικά παραστατικά διαβιβάζονται από τις υπόχρεες οντότητες πριν την έκδοσή τους στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, με τους αντίστοιχους Τύπους Παραστατικών και την ένδειξη «Υπό Έκδοση» για σκοπούς τεκμηρίωσης ολοκλήρωσης της διαδικασίας έκδοσης.

- Στην περίπτωση αποδείξεων είσπραξης Μέσων Πληρωμών (POS), σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1155/2023 απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ, που εκδόθηκαν ή κατάλληλων λογιστικών αρχείων που δημιουργήθηκαν και δεν συσχετίστηκαν με τιμολόγια ή αποδείξεις λιανικής πώλησης έως την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος της χρήσης που αφορούν, τα σχετικά ποσά που αντιστοιχούν σε αυτές, επηρεάζουν το λογιστικό και φορολογικό αποτέλεσμα της υπόχρεης οντότητας. Εφόσον οι εν λόγω αποδείξεις είσπραξης τιμολογηθούν σε επόμενη χρήση, για την τρέχουσα διαβιβάζονται ως έσοδα επόμενων χρήσεων.

ιδ) Από την 1.1.2025 και εφεξής, διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή Πλατφόρμα myDATA τα δεδομένα, όπως αυτά ορίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 15Α του ΚΦΔ».

10. Στο Παράρτημα «Τύποι και Δεδομένα Παραστατικών Πίνακας προστίθενται-αντικαθίσταται-τροποποιούνται οι παρακάτω τιμές ανά περίπτωση:

Πίνακας 1:

1. Τυποποιήσεις Δεδομένων Παραστατικών:

α) 5.2 - Πιστωτικό Τιμολόγιο [τροποποίηση]

β) Είδος Παραστατικού 9 Παραστατικά Διακίνησης Παράδοσης [τροποποίηση]

- 9.1 Δελτίο Αποστολής Συσχετιζόμενο [τροποποίηση]

- 9.2 Συγκεντρωτικό Δελτίο Αποστολής [τροποποίηση]

- 9.3 Δελτίο Αποστολής [τροποποίηση]

γ) Είδος Παραστατικού 8 Ειδικά Στοιχεία (Εσοδο) [τροποποίηση]

Τύποι Παραστατικών:

- 8.4 Απόδειξη Εισπραξης POS με επιλογή ένδειξης «Εισπράξεις Τρίτων» [προσθήκη]

- 8.5 Απόδειξη Επιστροφής POS με επιλογή ένδειξης «Εισπράξεις Τρίτων» [προσθήκη]

- 8.6 Δελτίο Παραγγελίας Εστίασης [προσθήκη]

- 8.7 Δελτίο Παραγγελίας e-Shop (Μελλοντική χρήση) [προσθήκη]

δ) Είδος Παραστατικού 10 Παραστατικά Διακίνησης Ποσοτικής Παραλαβής (τροποποίηση)

- 10.1 Δελτίο Ποσοτικής Παραλαβής Συσχετιζόμενο [τροποποίηση]

- 10.2 Δελτίο Ποσοτικής Παραλαβής [τροποποίηση]

ε) Είδος Παραστατικού 13 Λήψη Παραστατικών Λιανικής

- 13.2 Έξοδα - Παροχή Λιανικών Συναλλαγών ημεδαπής/αλλοδαπής [τροποποίηση]

2. Στήλες Δεδομένων Παραστατικών:

Πίνακας 2:

Στήλη 18_Σκοπός Διακίνησης

- Αγορά[προσθήκη]

- Εφοδιασμός πλοίων και αεροσκαφών [προσθήκη]

- Επεξεργασία - Συναρμολόγηση - Αποσυναρμολόγηση [τροποποίηση]

- Δωρεάν διάθεση [προσθήκη]

- Εγγύηση[προσθήκη]

- Χρησιδανεισμός [προσθήκη]

- Αποθήκευση σε Τρίτους [προσθήκη]

- Επιστροφή από Φύλαξη [προσθήκη]

- Ανακύκλωση [προσθήκη]

- Καταστροφή άχρηστου υλικού [προσθήκη]

- Ενδοδιακίνηση (Μεταξύ Εγκαταστάσεων Οντότητας) [τροποποίηση]

- Διακίνηση Παγίων (Ενδοδιακίνηση) [προσθήκη]

- Λοιπές Διακινήσεις_[Λεκτικό] [προσθήκη]

Στήλη 20_ Μονάδα Μέτρησης Ποσότητας

- Τεμάχια_[Πλήθος Λεκτικό Είδους Συσκευασίας] [τροποποίηση]

- Μέτρα [προσθήκη]

- Τετραγωνικά Μέτρα [προσθήκη]

- Κυβικά Μέτρα [προσθήκη]

Στήλη 21 Ποσότητα [τροποποίηση]

Στήλη 25 % Φ.Π.Α.

- ΦΠΑ συντελεστής 4% (αρ.31 ν. 5057/2023) [προσθήκη]

- ΦΠΑ συντελεστής 3% [προσθήκη]

Στήλη 27 % Παρ. Φόρου [τροποποίηση]

Συντελεστές Παρακράτησης Φόρου-Παρ. 1 άρθρου 64 του ν. 4172/2013 [τροποποίηση]

- Παρακράτηση φόρου από Τόκους [15%] [περ. β' άρθρου 64 ν. 4172/2013] [τροποποίηση]

- Παρακράτηση φόρου από Δικαιώματα [20%] [περ. γ' άρθρου 64 ν.4172/2013] [τροποποίηση]

- Παρακράτηση φόρου από αμοιβές Διοίκησης (πρώην ελευθέρια επαγγέλματα) [20%] [περ. δ'

άρθρου 64 ν. 4172/2013] [τροποποίηση]

- Παρακράτηση φόρου από αμοιβές Εργοληπτών [3%] [περ. δ' άρθρου 64 ν. 4172/2013] [τροποποίηση]

- Παρακράτηση φόρου από μερίσματα [5%] [περ. α' παρ. 1 άρθρου 64 ν. 4172/2013] [τροποποίηση]

Προμήθειες Αγαθών και Υπηρεσιών Δημοσίου-Παρ. 2 άρθρου 64 του ν. 4172/2013 [τροποποίηση]

- Παρακράτηση φόρου Δημοσίου για υγρά καύσιμα, προϊόντα καπνοβιομηχανίας [1%] [περ. αα' παρ. 2 αρ. 64 ν. 4172/2013] [τροποποίηση]

- Παρακράτηση φόρου Δημοσίου για Λοιπά Αγαθά [4%] [περ. ββ' παρ. 2 άρθρου 64 ν. 4172/2013] [τροποποίηση]

- Παρακράτηση φόρου Δημοσίου για Παροχή Υπηρεσιών [8%] [περ. γγ' παρ. 2 άρθρου 64 ν. 4172/2013] [τροποποίηση]

Προκαταβολή φόρου Αρχιτεκτόνων, Μηχανικών-Παρ. 4 του άρθρου 69 του ν. 4172/2013 [τροποποίηση]

- Προκαταβολή φόρου Αρχιτεκτόνων, Μηχανικών για μελέτες, σχέδια [ΦΕΜ 4%] [περ. α' παρ. 4 άρθρου 69 ν. 4172/2013] [τροποποίηση]

- Προκαταβολή φόρου Αρχιτεκτόνων, Μηχανικών για λοιπά έργα [ΦΕΜ 10%] [περ. β' παρ. 4 άρθρου 69 ν. 4172/2013] [τροποποίηση]

Προκαταβολή και παρακράτηση φόρου Δικηγόρων-Παρ. 5 του άρθρου 69 του ν. 4172/2013 [τροποποίηση]

- Προκαταβολή φόρου Δικηγόρων [15%] [περ. α' παρ. 5 άρθρου 69 ν. 4172/2013] [τροποποίηση]

- Παρακράτηση φόρου στα μερίσματα Δικηγόρων από δικηγορικούς συλλόγους [15%] [περ. γ' παρ. 5 άρθρου 69 ν. 4172/2013] [προσθήκη]

Παρακράτηση Φόρου Μισθωτών Υπηρεσιών-Παρ. 1 του άρθρου 60 του ν. 4172/2013 [τροποποίηση]

- Παρακράτηση Φόρου Μισθωτών Υπηρεσιών (ΦΜΥ) [ποσό] [παρ. 1 άρθρου 60 και παρ. 1 άρθρου 15 ν. 4172/2013] [τροποποίηση]

Παρακράτηση φόρου ειδικών κατηγοριών εργαζομένων-Παρ. 2 του άρθρου 60 του ν. 4172/2013 [τροποποίηση]

- Παρακράτηση φόρου Αξιοματικών Εμπορικού Ναυτικού [15%] [παρ. 2 άρθρου 60 και παρ. 2 περ. α' άρθρου 15 ν. 4172/2013] [τροποποίηση]

- Παρακράτηση φόρου Κατώτερου Πληρώματος Εμπορικού Ναυτικού [10%] [παρ. 2 άρθρου 60 και παρ. 2 περ. β' άρθρου 15 ν. 4172/2013] [τροποποίηση]

- Παρακράτηση φόρου κυβερνητών, συγκυβερνητών και μηχανικών αεροσκαφών [15%] [παρ. 2 αρ. 60 και παρ. 2 περ. γ' άρθρου 15 ν. 4172/2013] [προσθήκη]

- Παρακράτηση μελών Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών άρθρου 5 ν. 4375/2016 [15%] [παρ. 2 άρθρου 60 και παρ. 2 περ. δ' άρθρου 15 ν. 4172/2013] [προσθήκη]

Παρακράτηση Ειδικής Εισφοράς Αλληλεγγύης-Παρ. 6 του άρθρου 43Α ν. 4172/2013 [τροποποίηση]

- Παρακράτηση Ειδικής Εισφοράς Αλληλεγγύης [ποσό] [παρ. 6 άρθρου 43Α ν. 4172/2013] [τροποποίηση]

Παρακράτηση φόρου Αποζημίωσης Απόλυσης-Παρ. 3 του άρθρου 15 του ν. 4172/2013 [τροποποίηση]

- Παρακράτηση φόρου Αποζημίωσης Απόλυσης [ποσό] [παρ. 3 άρθρου 15 ν. 4172/2013] [τροποποίηση]

Λοιπές περιπτώσεις παρακρατήσεων φόρου [τροποποίηση]

- Παρακράτηση φόρου στα ομαδικά ασφαλιστήρια συμβόλαια (αναγραφή ποσού ανά περίπτωση) [ποσό] [παρ. 4 άρθρου 15 του ν. 4172/2013] [προσθήκη]
  - Παρακράτηση φόρου σε αναδρομικά και πρόσθετες αποδοχές [20%] [παρ. 4 άρθρου 60 ν. 4172/2013] [προσθήκη]
  - Παρακράτηση φόρου σε αμειβόμενους με ημερομίσθιο ή ξεναγούς [5%] [παρ. 4 άρθρου 60 ν. 4172/2013] [προσθήκη]
  - Παρακράτηση φόρου σε αθλητές και προπονητές [22%] [παρ. 4α άρθρου 60 ν. 4172/2013] [προσθήκη]
  - Παρακρατήσεις συναλλαγών αλλοδαπής βάσει Σ.Α.Δ.Φ. [ποσό] [τροποποίηση]
  - Λοιπές Παρακρατήσεις Φόρου (αναγραφή ποσού ανά περίπτωση) [ποσό] [τροποποίηση]
- Στήλη 40_ Παρατηρήσεις - Επισημάνσεις
- Επίδομα Θέρμανσης
  - Συναλλαγές Εστίασης [προσθήκη]
  - Υπό έκδοση Α.1155/2023 [προσθήκη]
  - Εισπράξεις Τρίτων ΑΦΜ Οντότητας Α.1155/2023 [προσθήκη]
  - Πληρωτέο Ποσό POS [προσθήκη]
  - Φιλοδώρημα POS [προσθήκη]
  - Υπογραφή Πληρωμής Α.1155/2023 [προσθήκη]
  - Μοναδική Ταυτότητα Πληρωμής Α.1155/2023 [προσθήκη]
  - Αριθμός Πλαισίου Οχημάτων [προσθήκη]
  - Ασθένεια λογιστή αρ.67 ν.5042/2023 [προσθήκη]
  - Διακίνηση Αγαθών [προσθήκη]
  - Ποσότητα Μεταφόρτωσης Α/Α [προσθήκη]
  - Αριθμός κυκλοφορίας «Ρ» [προσθήκη]
  - Τελική Ζυγίζομενη Ποσότητα (κιλά) [προσθήκη]
  - Διακίνηση Άνευ Μεταφορικού Μέσου_Ίδιος [προσθήκη]
  - Ημερομηνία και ώρα μεταφόρτωσης [προσθήκη]
  - ΑΦΜ_Επωνυμία Λοιπών Συσχετιζόμενων Οντοτήτων [τροποποίηση]: Ρόλοι ΑΦΜ
  - Διαμεσοαβητής Tax Free [τροποποίηση]
  - Φορολογικός Αντιπρόσωπος/Ελληνικό ΑΦΜ ΦΠΑ [τροποποίηση]
  - Αποστολέας [προσθήκη]
  - Μεταφορέας [προσθήκη]
  - Παραλήπτης [προσθήκη]
  - Παραλήπτης Τρίτος [προσθήκη]
  - Λοιπές Συσχετιζόμενες Οντότητες [προσθήκη]
- Στήλη 41_ Αιτιολογία Συναλλαγής [προσθήκη]
- Στήλη 42_ Τρόπος Πληρωμής [προσθήκη]:
- Επαγγελματικός Λογαριασμός Πληρωμών ημεδαπής [προσθήκη]
  - Επαγγελματικός Λογαριασμός Πληρωμών αλλοδαπής [προσθήκη]
  - Μετρητά [προσθήκη]
  - Επιταγή [προσθήκη]
  - Επί Πιστώσει [προσθήκη]
  - Web Banking [προσθήκη]
  - POS/e-POS [προσθήκη]
- Στήλη 43_ Κωδικός Είδους (Ενιαίο Κωδικολόγιο) [προσθήκη]
- Στήλη 44_ Κωδικός Είδους Επιχείρησης [προσθήκη]
- Στήλη 45_ Είδος [προσθήκη]

Στήλη 46_ Ημερομηνία Ολοκλήρωσης Αποστολής [προσθήκη]
Στήλη 47_ Ώρα Ολοκλήρωσης Αποστολής [προσθήκη]
Στήλη 48_ Διεύθυνση έναρξης διακίνησης εκτός α/α Εγκατάστασης Εκδότη [προσθήκη]
Στήλη 49_ Διεύθυνση ολοκλήρωσης διακίνησης εκτός α/α Εγκατάστασης Λήπτη [προσθήκη].
Η απόφαση αυτή ισχύει από την δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 6251 Β'/31.10.2023)

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ. Α.1020/6.2.2024.- Έναρξη εφαρμογής και τρόπος λειτουργίας των οριζόμενων στην παρ. 2 του άρθρου 15Α του ν. 4987/2022 (Α'206) για την υποβολή δηλώσεων και τον προσδιορισμό του φόρου από τη διαβίβαση δεδομένων που διενεργούν οι υπόχρεες οντότητες της παρ. 1 του άρθρου 15Α του ν. 4987/2022 (Α' 206) στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 15Α του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α'206), εφεξής ΚΦΔ.

.....
Αποφασίζουμε

Ορίζουμε την έναρξη εφαρμογής της παρ. 2 του άρθρου 15Α ΚΦΔ, τις εξαιρέσεις, τη διαδικασία, τον τρόπο λειτουργίας, καθώς και τα όρια ανεκτών αποκλίσεων από τον περιορισμό της παρ. 2 ως προς την αξία των φορολογητέων πράξεων και εσόδων που λαμβάνονται υπόψη από την ΑΑΔΕ.

Άρθρο 1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας νοούνται:

1. Ως «Κανόνας εσόδων»: Ο κανόνας που επιτρέπει, ανά φορολογική περίοδο, την υποβολή εσόδων στους αντίστοιχους κωδικούς των φορολογικών δηλώσεων Φ.Π.Α., εφόσον αυτά δεν υπολείπονται των δεδομένων εσόδων που διαβιβάζονται με διακριτούς χαρακτηρισμούς συναλλαγών και Τύπους Παραστατικών του παραρτήματος της υπό στοιχεία Α.1138/2020 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της ΑΑΔΕ, στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA.

2. Ως «Κανόνας εξόδων»: Ο κανόνας που επιτρέπει, ανά φορολογική περίοδο, την υποβολή εξόδων στους αντίστοιχους κωδικούς των φορολογικών δηλώσεων Φ.Π.Α., εφόσον αυτά δεν υπερβαίνουν τα δεδομένα εξόδων που διαβιβάζονται, με διακριτούς χαρακτηρισμούς συναλλαγών και Τύπους Παραστατικών του παραρτήματος της υπό στοιχεία Α.1138/2020 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της ΑΑΔΕ, στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA. Σε αντίθετη περίπτωση, για τον προσδιορισμό του φόρου δεν λαμβάνονται υπόψη οι εκπτώσεις φόρων, καθώς και οι σχετικές δαπάνες προς έκπτωση.

3. Ως «Όριο ανεκτών αποκλίσεων»: Το μέγιστο ποσοστό απόκλισης ανά φορολογική περίοδο επί του συνόλου εσόδων και επί του συνόλου εξόδων δήλωσης που επιτρέπει την υποβολή εσόδων που υπολείπονται και εξόδων που υπερβαίνουν τις αξίες αυτών που διαβιβάστηκαν στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA. Η περίπτωση αυτή αφορά δεδομένα για τα οποία υφίσταται αντικειμενική δυσκολία διαβίβασης, η οποία δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα των υπόχρεων οντοτήτων της παρ. 1 του άρθρου 15Α του ν. 4987/2022 (Α' 206), όπως τεχνική αδυναμία, ανωτέρα βία κ.λπ. Το ποσοστό ορίου ανεκτών αποκλίσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) της αξίας των παραστατικών που έχουν διαβιβασθεί ηλεκτρονικά στην ΑΑΔΕ.

4. Ως «Δυσχέρεια Συσχέτισης»: Οι περιπτώσεις κατά τις οποίες οι υπόχρεες οντότητες δεν μπορούν να συσχετίσουν ορθά και με πληρότητα τα δεδομένα εσόδων και εξόδων τους ανά φορολογική περίοδο με αυτά που έχουν προσυμπληρωθεί στις φορολογικές δηλώσεις βάσει των

δεδομένων που έχουν διαβιβαστεί στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA.

Άρθρο 2

Έναρξη εφαρμογής και εξαιρέσεις

1. Οι οντότητες της παρ. 1 του άρθρου 15Α ΚΦΔ, όπως αυτές ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 2 της υπό στοιχεία Α.1138/2020 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της ΑΑΔΕ, έχουν την υποχρέωση να υποβάλλουν τις δηλώσεις φόρων τους σύμφωνα με τους κανόνες εσόδων εξόδων του άρθρου 1 της παρούσας. Ειδικότερα, η σχετική υποχρέωση για την υποβολή της Δήλωσης ΦΠΑ καταλαμβάνει φορολογικές περιόδους από 1.1.2024.

2. Στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας, δεν εμπίπτουν οι οντότητες της παρ. 2 του άρθρου 2 της υπό στοιχεία Α.1138/2020 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της ΑΑΔΕ, καθώς και οι οντότητες που εντάσσονται στο ειδικό καθεστώς κατ' αποκοπή καταβολής του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 40 του Κώδικα ΦΠΑ (ν. 2859/2000).

Άρθρο 3

Διαδικασία και τρόπος λειτουργίας των κανόνων εσόδων και εξόδων κατά την υποβολή φορολογικών δηλώσεων

1. Οι υπόχρεες οντότητες, για την προσυμπλήρωση των κατηγοριών εσόδων με τους αντίστοιχους φόρους εκρών στους σχετικούς κωδικούς του πίνακα εκρών της Δήλωσης ΦΠΑ, διαβιβάζουν στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA Τύπου Παραστατικών της κατηγορίας Α1 και Α2 του παραρτήματος της υπό στοιχεία Α.1138/2020 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της ΑΑΔΕ, με δεδομένα εσόδων τιμολόγησης, λογιστικών εγγραφών εσόδων, χαρακτηρισμούς εσόδων αυτοτιμολόγησης, καθώς και δεδομένων εσόδων αυτοτιμολόγησης, στην περίπτωση που ο Εκδότης είτε παρέλειψε να διαβιβάσει τα σχετικά δεδομένα είτε τα διαβίβασε με απόκλιση.

Ο κανόνας εσόδων για την υποβολή της Δήλωσης ΦΠΑ με τα δεδομένα που προσυμπληρώνουν τους σχετικούς κωδικούς του πίνακα εκρών, λειτουργεί για τις υπόχρεες οντότητες σύμφωνα με την παρακάτω διαδικασία:

α) Επιτρέπεται η μεταφορά ποσών από κωδικό εκρών κατηγορίας «ΦΠΑ 0%» σε έτερο όμοιο κωδικό εκρών.

β) Επιτρέπεται χωρίς περιορισμό με την επιφύλαξη των διατάξεων της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 54ΙΓ ΚΦΔ, η υποβολή εσόδων με την Δήλωση ΦΠΑ που υπερβαίνουν αυτά που έχουν διαβιβαστεί στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA και έχουν προσυμπληρώσει τις κατηγορίες εσόδων με τους αντίστοιχους φόρους στους σχετικούς κωδικούς του πίνακα εκρών.

γ) Η υποβολή εσόδων που υπολείπονται όσων έχουν διαβιβαστεί στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, ανά φορολογική περίοδο ΦΠΑ, στο σύνολο των σχετικών κωδικών του πίνακα εκρών, επιτρέπεται έως του ποσοστού ορίου ανεκτής απόκλισης, ως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4 της παρούσας, επί του συνολικού ποσού του κωδικού εκρών 311 της Δήλωσης ΦΠΑ.

δ) Στην περίπτωση αντικειμενικής δυσκολίας διόρθωσης ποσών εσόδων και ορθής απεικόνισης του συνολικού αθροίσματος εκρών ανά φορολογική περίοδο Δήλωσης ΦΠΑ, επιτρέπεται η διαβίβαση δεδομένων με εναλλακτικό τρόπο και συγκεκριμένα με Τύπο Παραστατικού 11.4 - Πιστωτικό Στοιχείο Λιανικής με ένδειξη «Λογιστική Εγγραφή» και διακριτή αναφορά στα σχόλια με την ένδειξη «Δυσχέρεια Συσχέτισης». Στην περίπτωση χρήσης της ειδικής φόρμας καταχώρησης της περ. γ' της παρ. 6 του άρθρου 4 της υπό στοιχεία Α.1138/2020 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της ΑΑΔΕ, στο πεδίο Σειρά αναγράφεται υποχρεωτικά και η ένδειξη «παρ. 2 αρ.15Α ΚΦΔ».

2. Οι υπόχρεες οντότητες, για την προσυμπλήρωση των κατηγοριών εξόδων με τους αντίστοιχους φόρους εισρών στους σχετικούς κωδικούς του πίνακα εισρών της Δήλωσης ΦΠΑ,

διαβιβάζουν στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA χαρακτηρισμούς εξόδων ή/και Τύπους Παραστατικών του παραρτήματος της υπό στοιχεία Α.1138/2020 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της ΑΑΔΕ και ειδικότερα της κατηγορίας Α1 που λαμβάνουν από τους Εκδότες ημεδαπής, της κατηγορίας Α1 για τα έξοδα αυτοτιμολόγησης που εκδίδουν, της κατηγορίας Β1 για τα έξοδα λιανικής ημεδαπής αλλοδαπής, της κατηγορίας Β2 για τα λοιπά έξοδα ημεδαπής (ενέργεια, ύδρευση, τηλεφωνία κ.α.) και τα έξοδα τιμολόγησης αλλοδαπής (αποκτήσεις και λήψη υπηρεσιών από ΕΕ και Τρίτες Χώρες), καθώς και δεδομένα εξόδων τιμολόγησης Τύπων Παραστατικών της κατηγορίας Α1, στην περίπτωση που ο Εκδότης ημεδαπής είτε παρέλειψε να διαβιβάσει τα σχετικά δεδομένα είτε τα διαβίβασε με απόκλιση.

Ο κανόνας εξόδων, για την υποβολή της Δήλωσης ΦΠΑ με τα δεδομένα που προσυμπληρώνουν τους σχετικούς κωδικούς του πίνακα εισροών, λειτουργεί για τις υπόχρεες οντότητες σύμφωνα με την παρακάτω διαδικασία:

α) Επιτρέπεται η μεταφορά ποσών από κωδικό εισροών σε έτερο κωδικό εισροών σε όλες τις κατηγορίες εξόδων με τους αντίστοιχους κωδικούς φόρων του πίνακα εισροών της Δήλωσης ΦΠΑ.

β) Επιτρέπεται χωρίς περιορισμό η υποβολή εξόδων κατά την υποβολή της Δήλωσης ΦΠΑ που υπολείπονται αυτών που έχουν διαβιβαστεί στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA και έχουν προσυμπληρώσει τις κατηγορίες εξόδων με τους αντίστοιχους φόρους στους σχετικούς κωδικούς του πίνακα εισροών. Τα έξοδα της περίπτωσης αυτής που υπολείπονται των εξόδων προσυμπλήρωσης δύναται να περιλαμβάνουν όσα χαρακτηρίζονται με 2.5-Γενικά έξοδα χωρίς δικαίωμα έκπτωσης, όσα απορρίπτονται από τον Λήπτη τους, καθώς και κάθε άλλη περίπτωση εξόδων κατά την οποία ο Λήπτης επιλέγει να μην τα εκπέσει από τη Δήλωση ΦΠΑ.

γ) Η υποβολή εξόδων, που υπερβαίνουν αυτών που έχουν διαβιβαστεί στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, ανά φορολογική περίοδο ΦΠΑ στους σχετικούς κωδικούς του πίνακα εισροών με τους αντίστοιχους φόρους, επιτρέπεται έως του ποσοστού ανεκτού ορίου απόκλισης, όπως αυτό καθορίζεται στο άρθρο 4 της παρούσας επί του συνολικού ποσού που προσυμπληρώνεται στον κωδικό εισροών 367 της Δήλωσης ΦΠΑ.

δ) Στην περίπτωση αντικειμενικής δυσκολίας διαβίβασης και ορθής απεικόνισης του συνολικού αθροίσματος εισροών ανά φορολογική περίοδο Δήλωσης ΦΠΑ επιτρέπεται η διαβίβαση δεδομένων με εναλλακτικό τρόπο και συγκεκριμένα με Τύπο Παραστατικού 14.30 - Παραστατικά Οντότητας ως Αναγράφονται από την ίδια (Δυναμικό) και διακριτή αναφορά στα σχόλια με την ένδειξη «Δυσχέρεια Συσχέτισης». Στην περίπτωση χρήσης της ειδικής φόρμας καταχώρησης της περ. γ' της παρ. 6 του άρθρου 4 της υπό στοιχεία Α.1138/2020 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της ΑΑΔΕ, στο πεδίο Σειρά αναγράφεται υποχρεωτικά και η ένδειξη «παρ. 2 αρ.15Α ΚΦΔ».

ε) Επιτρέπεται ο ετεροχρονισμός εξόδων σε επόμενη φορολογική περίοδο ΦΠΑ από αυτή που αντιστοιχεί στην ημερομηνία έκδοσης των αντίστοιχων παραστατικών ημεδαπής - αλλοδαπής και έως τη λήξη εκάστης χρήσης.

Ειδικότερα στην περίπτωση πιστωτικών συναλλαγών ετεροχρονισμού εξόδων και εφόσον οι σχετικές αξίες δεν έχουν χρησιμοποιηθεί από την υπόχρεη οντότητα εντός της χρήσης, προσυμπληρώνουν υποχρεωτικά τη Δήλωση ΦΠΑ της τελευταίας φορολογικής περιόδου της χρήσης που αφορούν.

3. Τα διαλαμβανόμενα του παρόντος άρθρου δεν καταλαμβάνουν την υποβολή Δηλώσεων Φόρου Εισοδήματος.

Άρθρο 4**Καθορισμός ορίων ανεκτών αποκλίσεων από τον περιορισμό των κανόνων εσόδων - εξόδων**

Τα όρια ανεκτών αποκλίσεων από τον περιορισμό των κανόνων εσόδων - εξόδων καθορίζονται σε τριάντα τοις εκατό (30%) στην περίπτωση δεδομένων εσόδων, καθώς και σε τριάντα τοις εκατό (30%) στην περίπτωση δεδομένων εξόδων, ανά φορολογική περίοδο δήλωσης φόρου σε σχέση με τα αντίστοιχα δεδομένα που έχουν διαβιβαστεί στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA.

Άρθρο 5**Ειδικότερα θέματα**

1. Στην περίπτωση ετεροχρονισμού εξόδων δύναται να γίνεται επίκληση των αντίστοιχων αξιών ή μέρους αυτών συμπεριλαμβάνοντάς τες με την προϋπόθεση της μη προγενέστερης χρησιμοποίησής τους:

α) Σε αρχική Δήλωση ΦΠΑ των επόμενων φορολογικών περιόδων και εντός της χρήσης που αφορούν,

β) σε τροποποιητική Δήλωση ΦΠΑ αποκλειστικά της φορολογικής περιόδου που αφορούν.

2. Στην περίπτωση δεδομένων πιστωτικών συναλλαγών δεν ακολουθείται ο κανόνας εξόδων της παρούσας και επιτρέπεται ο ετεροχρονισμός αυτών εντός της χρήσης που αφορούν.

3. Στην περίπτωση διαβίβασης δεδομένων στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA με τον εναλλακτικό τρόπο, και συγκεκριμένα με Τύπο Παραστατικού 11.4 - Πιστωτικό Στοιχείο Λιανικής με ένδειξη «Λογιστική Εγγραφή» για τα έσοδα και με Τύπο Παραστατικού 14.30 - Παραστατικά Οντότητας ως Αναγράφονται από την ίδια (Δυναμικό) για τα έξοδα, η διαβίβαση αφορά αποκλειστικά δεδομένα για τα οποία τεκμηριώνεται η αντικειμενική δυσκολία διαβίβασής τους. Στην περίπτωση αυτή οι υπόχρεες οντότητες δύναται να διαβιβάζουν τα σχετικά δεδομένα είτε αναλυτικά είτε συγκεντρωτικά ανά φορολογική περίοδο ΦΠΑ με υποχρέωση διακριτής τεκμηρίωσης των δεδομένων εσόδων και εξόδων που αφορούν.

4. Επιτρέπεται η χρήση της ειδικής φόρμας καταχώρησης χωρίς τον περιορισμό των ορίων χρήσης της στην περίπτωση αντικειμενικής δυσκολίας διαβίβασης που δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα των υπόχρεων οντοτήτων για τον εναλλακτικό τρόπο διαβίβασης και μόνο στην περίπτωση διαβίβασης Τύπων Παραστατικών 11.4 - Πιστωτικό Στοιχείο Λιανικής στην περίπτωση εσόδων και 14.30 - Παραστατικά Οντότητας ως Αναγράφονται από την ίδια (Δυναμικό) στην περίπτωση εξόδων.

5. Η διαβίβαση χαρακτηρισμού εσόδων στην περίπτωση χρήσης Τύπου Παραστατικού 11.4 - Πιστωτικό Στοιχείο Λιανικής, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα της παρούσας, διενεργείται με 1.95 Λοιπά Πληροφοριακά Στοιχεία Εσόδων και η διαβίβαση χαρακτηρισμού εξόδων στην περίπτωση χρήσης Τύπου Παραστατικού 14.30 - Παραστατικά Οντότητας ως Αναγράφονται από την ίδια (Δυναμικό) διενεργείται με 2.4 Γενικά Έξοδα με Δικαίωμα Έκπτωσης και 2.95 Λοιπά Πληροφοριακά Στοιχεία Εξόδων για την αντίστοιχη κατηγορία και κωδικό εκροών και εισροών ΦΠΑ.

6. Επιτρέπεται οι υπόχρεες οντότητες να μην κάνουν χρήση του ορίου ανεκτών αποκλίσεων από τον περιορισμό των κανόνων εσόδων εξόδων του άρθρου 1 και να διαβιβάζουν τα σχετικά δεδομένα για σκοπούς υποβολής Δήλωσης ΦΠΑ σύμφωνα με τον εναλλακτικό τρόπο και τη χρήση των Τύπων Παραστατικών 11.4 - Πιστωτικό Στοιχείο Λιανικής στην περίπτωση εσόδων και 14.30 - Παραστατικά Οντότητας ως Αναγράφονται από την ίδια (Δυναμικό) στην περίπτωση εξόδων. Σε κάθε περίπτωση κατά τη χρήση του ορίου ανεκτών αποκλίσεων, καθώς και του εναλλακτικού τρόπου διαβίβασης με Τύπους Παραστατικών 11.4 και 14.30 καταγράφονται από την ΑΑΔΕ διακριτά οι περιπτώσεις εσόδων και εξόδων με αντικειμενική δυσκολία διαβίβασης από τις υπόχρεες οντότητες με σκοπό την άμεση επίλυση αυτών. Τα δεδομένα εσόδων και εξόδων που διαβιβάστηκαν λόγω αντικειμενικής δυσκολίας με τον εναλλακτικό τρόπο διαβίβασης, στην περίπτωση επίλυσής της σε επόμενη χρονική περίοδο δεν διαβιβάζονται ξανά.

7. Η επιχειρησιακή ανάλυση και η τεχνική τεκμηρίωση της λειτουργίας των κανόνων εσόδων εξόδων του άρθρου 1, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα της παρούσας αναρτώνται στον διαδικτυακό τόπο της ΑΑΔΕ (www.aade.gr/mydata).

Άρθρο 6

Ισχύς της απόφασης

Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ Β' 865/6.2.2024)

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ. Α. 1049/1.4.2024.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1138/12.6.2020 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου και της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)» (Β'2470).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Της παρ. 3 του άρθρου 15Α του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α'206), εφεξής ΚΦΔ.

Αποφασίζουμε

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία Α.1138/12.6.2020 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου και της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)» (Β' 2470), ως ακολούθως:

1. Η περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) για τα στοιχεία λιανικής που εκδίδονται με τη χρήση Φ.Η.Μ., αυτά διαβιβάζονται αναλυτικά, ανά στοιχείο λιανικής πώλησης, μέσω απευθείας διασύνδεσης των Φ.Η.Μ. με την Α.Α.Δ.Ε., σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1171/2021 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.. Στην περίπτωση που διαπιστώνονται αποκλίσεις από τις υπόχρεες οντότητες, μεταξύ των δεδομένων των αποδείξεων λιανικών συναλλαγών που διαβίβασαν στην ψηφιακή Πλατφόρμα myDATA, από το Πληροφοριακό Σύστημα των Φ.Η.Μ. και των λογιστικών εγγραφών εσόδων λιανικής τους, αυτές διαβιβάζονται είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά ανά μήνα με τους τρόπους που προβλέπονται στις περ. β' και γ' της παρ. 6 του παρόντος άρθρου. Ειδικότερα, για τις χρονικές περιόδους από 1.1.2021 έως και 31.12.2021, από 1.1.2022 έως και 31.12.2022, καθώς και από 1.1.2023 έως 31.12.2023 και από 1.1.2024 έως 31.10.2024, τα δεδομένα του προηγούμενου εδαφίου (λογιστικές εγγραφές) διαβιβάζονται είτε αναλυτικά, είτε συγκεντρωτικά ανά μήνα, με τους τρόπους που προβλέπονται στις περ. β' και γ' της παρ. 6 του παρόντος άρθρου, σε όλες τις περιπτώσεις, ήτοι και σε εκείνες που δεν διαπιστώνονται αποκλίσεις και στον χρόνο που ορίζεται ανά περίπτωση. Για το έτος 2023, στην περίπτωση διαβίβασης εσόδων λιανικής ΦΗΜ από τα ξενοδοχεία που λειτουργούν σύμφωνα με την ξενοδοχειακή ημέρα (λογιστικοποίηση εσόδων λιανικής ΦΗΜ με βάση την ημερομηνία ανοίγματος), τα δεδομένα εσόδων λιανικής ΦΗΜ που αντλούν οι οντότητες αυτές από την ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1171/2021 απόφαση Διοικητή Α.Α.Δ.Ε., δύναται να διαβιβάζονται συνολικά με χαρακτηρισμό εσόδων 1.95 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία εσόδων. Στην περίπτωση αυτή, το σύνολο των χαρακτηρισμών συναλλαγών εσόδων λιανικής ΦΗΜ, διαβιβάζονται με τους τρόπους που προβλέπονται στις περ. β' και γ' της παρ. 6 του παρόντος άρθρου και στον χρόνο που ορίζεται

ανά περίπτωση. Σε κάθε περίπτωση η διαβίβαση δεδομένων των παραπάνω περιπτώσεων, δεν αναιρεί την υποχρέωση διασύνδεσης και διαβίβασης των εκδιδόμενων αποδείξεων εσόδων λιανικής στο Πληροφοριακό Σύστημα των Φ.Η.Μ., σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1171/2021 απόφαση Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε..».

2. Η περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) για τις οντότητες που διαβιβάζουν τα οριζόμενα δεδομένα με τον τρόπο που καθορίζεται στην περ. γ' της παρ. 6 του άρθρου 4, μέχρι την επόμενη ημέρα από την ημερομηνία έκδοσης αυτών. Εξαιρετικά, για το έτος 2022 ως καταληκτική ημερομηνία ορίζεται η εικοστή (20ή) ημέρα του επόμενου μήνα εντός του οποίου εκδόθηκαν και για το έτος 2023 ως καταληκτική ημερομηνία ορίζεται η δέκατη (10ή) ημέρα του επόμενου μήνα εντός του οποίου εκδόθηκαν, για τις οντότητες που το προηγούμενο φορολογικό έτος είχαν ακαθάριστα έσοδα έως δέκα χιλιάδες ευρώ (€10.000).

Ειδικά στην περίπτωση διαβίβασης εσόδων που δεν αφορούν σε έκδοση φορολογικού στοιχείου αλλά σε διενεργούμενη λογιστική εγγραφή, τα δεδομένα διαβιβάζονται, με την ένδειξη «λογιστική εγγραφή», μέχρι την εικοστή (20ή) ημέρα του επόμενου μήνα από την ημερομηνία που αφορά το έσοδο. Στην ίδια ως άνω προθεσμία διαβιβάζονται και οι περιπτώσεις δεδομένων που αφορούν σε Επιδοτήσεις - Επιχορηγήσεις με την αντίστοιχη ένδειξη. Ειδικότερα για τις Επιδοτήσεις - Επιχορηγήσεις έτους 2021, σε συνέχεια των οδηγιών που δόθηκαν με την υπό στοιχεία Ε.2046/2022 εγκύκλιο του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., τα σχετικά δεδομένα διαβιβάζονται έως την 31.12.2022. Στην περίπτωση πώλησης εισιτηρίων, τα σχετικά δεδομένα εναλλακτικά διαβιβάζονται συγκεντρωτικά ανά μήνα, με την ένδειξη «λογιστική εγγραφή» μέχρι την εικοστή (20ή) ημέρα του επόμενου μήνα από την ημερομηνία που αφορά το έσοδο, διακριτά για χρεωστικές και πιστωτικές συναλλαγές, διακριτά ανά Λήπτη για συναλλαγές χονδρικής πώλησης και συνολικά για τις συναλλαγές λιανικής.

Εξαιρετικά, για τα φορολογικά έτη 2020, 2021, 2022, καθώς και για το χρονικό διάστημα από 1.1.2023 έως 30.6.2023, οι οντότητες παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου (Δ.Ε.Η. και λοιποί πάροχοι), η Ε.Υ.Δ.Α.Π., οι λοιπές οντότητες πώλησης ύδατος μη ιαματικού, οι οντότητες παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και συνδρομητικής τηλεόρασης, οι οντότητες εκμεταλλευτές διοδίων, τα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και η Τράπεζα της Ελλάδος διαβιβάζουν τα συγκεκριμένα δεδομένα, συγκεντρωτικά, στον ίδιο, ως άνω, οριζόμενο χρόνο, ανά περίπτωση. Από την 1.7.2023 και εφεξής, οι οντότητες του προηγούμενου εδαφίου, τα Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛΤΑ), καθώς και οι οντότητες που εντάσσονται στο ειδικό καθεστώς κατ' αποκοπή καταβολής του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 40 του Κώδικα ΦΠΑ (ν. 2859/2000), διαβιβάζουν τα δεδομένα συναλλαγών χονδρικής αναλυτικά μέχρι την μεθεπόμενη ημέρα από την ημερομηνία έκδοσης αυτών και τα δεδομένα των λογιστικών στοιχείων εσόδων λιανικής που έχουν εκδοθεί χωρίς τη χρήση Φ.Η.Μ., συγκεντρωτικά ανά μήνα και μέχρι την μεθεπόμενη ημέρα του επόμενου μήνα από το μήνα έκδοσης αυτών. Ειδικότερα στην περίπτωση οντοτήτων εκμεταλλευτών διοδίων, για τις συναλλαγές εσόδων λιανικής παραστατικών διοδίων που εκδίδονται στους σταθμούς διελεύσεων, αυτά διαβιβάζονται συγκεντρωτικά ανά μήνα έως την δέκατη (10) ημέρα του επόμενου μήνα από την ημερομηνία έκδοσης αυτών. Στην περίπτωση που οι οντότητες των τριών προηγούμενων εδαφίων, κάνουν χρήση Παρόχου υπηρεσιών ηλεκτρονικής έκδοσης στοιχείων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1035/2020 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών, διαβιβάζουν τα δεδομένα τους εντός δύο ημερών από την ημερομηνία έκδοσης τους έως την 31.12.2025.».

3. Το δεύτερο εδάφιο της περ. ζ του άρθρου 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«Δεν λογίζεται ως παράλειψη και απόκλιση δεδομένων η περίπτωση που η συνολική αξία προ ΦΠΑ, ανά περίπτωση (μη τήρησης υποχρέωσης διαβίβασης, απόκλισης διαβίβασης) και ανά

αντισυμβαλλόμενο, δεν υπερβαίνει τα εκατό (100) ευρώ ανά χρήση.».

4. Η περ. ιγ' του άρθρου 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«ιγ) Από την 1.1.2024 και εφεξής, διαβιβάζονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή Πλατφόρμα myDATA τα δεδομένα, όπως αυτά ορίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 15Α του ΚΦΔ. Σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων για το έτος 2024, ισχύουν ειδικότερα και τα παρακάτω:

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση των μηδενικών παραστατικών.

- Σε κάθε περίπτωση διαβιβάζεται ορθά η καθαρή αξία.

- Αναφορικά με δεδομένα συναλλαγών που υπόκεινται σε ΦΠΑ ισχύει ο κανόνας σύμφωνα με τον οποίο, τα έσοδα που υποβάλλονται στη δήλωση ΦΠΑ δεν μπορεί να είναι λιγότερα από αυτά που διαβιβάζονται στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA και αντίστοιχα τα έξοδα που υποβάλλονται στη δήλωση ΦΠΑ δεν μπορεί να είναι περισσότερα από αυτά που διαβιβάζονται στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA.

- Δεν είναι υποχρεωτική η διαβίβαση των λοιπών επιβαρύνσεων (παρακρατούμενοι, λοιποί φόροι, χαρτόσημα, τέλη και κρατήσεις).

- Τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ιδιωτικού δικαίου, καθώς και οι εταιρείες του άρθρου 25 του ν. 27/1975, διαβιβάζουν δεδομένα αποκλειστικά με Τύπο Παραστατικού 17.4 «Λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εσόδων - Φορολογική Βάση», για το σύνολό των εσόδων τους και 17.6 «Λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εξόδων - Φορολογική Βάση», για το σύνολό των εξόδων τους. Σε κάθε περίπτωση, έχουν την υποχρέωση να διαβιβάσουν δεδομένα λογιστικών στοιχείων που εκδίδουν σύμφωνα με τα οριζόμενα της παρούσας απόφασης, για συναλλαγές που υπόκεινται σε Φ.Π.Α., εφόσον αποκτούν έσοδα από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας με βάση τις διατάξεις του ν.4172/2013. Στην περίπτωση λήψης αντικριζόμενων εξόδων ημεδαπής κατηγορίας Α1, διαβιβάζουν χαρακτηρισμό εξόδων με 2.95 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία εξόδων.

- Στην περίπτωση ταυτόχρονων συναλλαγών με χρήση Μέσων Πληρωμών (POS) σύμφωνα με τα οριζόμενα της υπό στοιχεία Α.1155/2023 απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. και για σκοπούς δημιουργίας της Υπογραφής Πληρωμής ΥΠΑΗΕΣ - ΦΗΜ, τα σχετικά παραστατικά διαβιβάζονται από τις υπόχρεες οντότητες πριν την έκδοσή τους στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, με τους αντίστοιχους Τύπους Παραστατικών και την ένδειξη «Υπό Έκδοση» για σκοπούς τεκμηρίωσης ολοκλήρωσης της διαδικασίας έκδοσης.

- Στην περίπτωση αποδείξεων εισπραξης Μέσων Πληρωμών (POS), σύμφωνα με τα οριζόμενα στις υπό στοιχεία Α.1155/2023 και Α.1098/2022 αποφάσεις του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., που εκδόθηκαν ή κατάλληλων λογιστικών αρχείων που δημιουργήθηκαν και δεν συσχετίστηκαν με τιμολόγια ή αποδείξεις λιανικής πώλησης έως την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος της χρήσης που αφορούν, τα σχετικά ποσά που αντιστοιχούν σε αυτές, επηρεάζουν το λογιστικό και φορολογικό αποτέλεσμα της υπόχρεης οντότητας. Εφόσον οι εν λόγω αποδείξεις εισπραξης τιμολογηθούν σε επόμενη χρήση, για την τρέχουσα διαβιβάζονται ως έσοδα επόμενων χρήσεων.

- Στην περίπτωση αντικειμενικής δυσκολίας διαβίβασης δεδομένων εσόδων και εξόδων, επιτρέπεται η διαβίβαση των δεδομένων με εναλλακτικό τρόπο και συγκεκριμένα με Τύπους Παραστατικών 11.3 - Απλοποιημένο Τιμολόγιο και 11.4 - Πιστωτικό Στοιχείο Λιανικής για την περίπτωση δεδομένων εσόδων και με Τύπους Παραστατικών 14.30 - Παραστατικά Οντότητας ως Αναγράφονται από την ίδια (Δυναμικό) και 14.31 - Πιστωτικό ημεδαπής/αλλοδαπής για την περίπτωση δεδομένων εξόδων, με ένδειξη «Λογιστική Εγγραφή». Τα σχετικά δεδομένα τεκμηριώνονται και συσχετίζονται με τα πραγματικά δεδομένα των τηρούμενων λογιστικών αρχείων των υπόχρεων οντοτήτων. Παραστατικά που έχουν εκδοθεί δεν διαβιβάζονται με Τύπους Παραστατικών 17.3 - Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εσόδων - Λογιστική Βάση και 17.5 - Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εξόδων - Λογιστική Βάση.

- Για το χρονικό διάστημα από 1.1.2024 έως την 30.4.2024, τα δεδομένα που αφορούν τον Τύπο παραστατικού «8.2 Τέλος ανθεκτικότητας κλιματικής κρίσης» διαβιβάζονται στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA έως 30.6.2024.».

5. Η απόφαση αυτή ισχύει από την δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 2035 Β'/24.2024)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1048/1.4.2024.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1138/12.6.2020 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου και της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)» (Β' 2470).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Της παρ. 4 του άρθρου 15Α του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α'206), εφεξής ΚΦΔ.

.....
Αποφασίζουμε

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία Α.1138/12.6.2020 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου και της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)» (Β' 2470), ως ακολούθως:

1. Η περ. ε' της παρ. 2 του άρθρου 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) Στοιχεία συναλλαγής: Συνολική Αξία Παραστατικού = Καθαρή αξία + Φ.Π.Α. - Παρακρατήσεις + Λοιποί Φόροι + Τέλη Χαρτοσήμου + Λοιπά Τέλη - Κρατήσεις υπέρ Λοιπών Φορέων του Δημοσίου. Ειδικότερα, στις περιπτώσεις συναλλαγών με τη χρήση Μέσων Πληρωμών ΡΟS, σύμφωνα με τα οριζόμενα της υπό στοιχεία Α.1155/2023 απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., περιλαμβανονται η Υπογραφή Πληρωμής, η Μοναδική Ταυτότητα Πληρωμής, το Ποσό Πληρωμής και τυχόν φιλοδώρημα.»

2. Η παρ. 3 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

Τα δεδομένα των λογιστικών στοιχείων διαβιβάζονται ανά χαρακτηρισμό συναλλαγής από τον Εκδότη τους και σε κάθε περίπτωση ανά συντελεστή φόρου και τέλους, ανεξάρτητα από την αξία και τον τρόπο έκδοσής τους (μηχανογραφικά ή χειρόγραφα). Για τις εκκαθαρίσεις που αφορούν πωλήσεις για λογαριασμό τρίτων (παρ. 12, άρθρο 8 του ν. 4308/2014), τα σχετικά δεδομένα δύναται να διαβιβάζονται από τον τρίτο διακριτά για τις εκκαθαρίσεις (πωλήσεις για λογαριασμό της οντότητας) με αυτοτιμολόγηση και για την αμοιβή-προμήθειά του με τιμολόγηση. Στην περίπτωση παράλειψης διαβίβασης από τον Εκδότη Τύπου Παραστατικού 1.5 - Τιμολόγιο Εκκαθάρισης, ο Λήπτης διαβιβάζει τα σχετικά δεδομένα με Τύπο Παραστατικού είτε με 1.1 Τιμολόγιο Πώλησης _ Αυτοτιμολόγηση _ Παράλειψη Διαβίβασης, είτε με 2.1 Τιμολόγιο Παροχής Υπηρεσιών _ Αυτοτιμολόγηση _ Παράλειψη Διαβίβασης, για να απεικονίσει τα έσοδα του από την εκκαθάριση και με Τύπο Παραστατικού είτε με 1.1 Τιμολόγιο Πώλησης _ Παράλειψη Διαβίβασης, είτε με 2.1 - Τιμολόγιο Παροχής Υπηρεσιών _ Παράλειψη Διαβίβασης για να απεικονίσει τα έξοδα του από την αμοιβή του Εκδότη. Στην περίπτωση απόκλισης διαβίβασης από τον Εκδότη Τύπου Παραστατικού 1.5 - Τιμολόγιο Εκκαθάρισης, ο Λήπτης το χαρακτηρίζει ως απόκλιση διαβίβασης και διαβιβάζει Τύπο Παραστατικού 11.3 - Απλοποιημένο Τιμολόγιο _ Απόκλιση Διαβίβασης για να απεικονίσει τα έσοδα του από την εκκαθάριση και 13.1 - Έξοδα -

Αγορές Λιανικών Συναλλαγών ημεδαπής/ αλλοδαπής _ Απόκλιση Διαβίβασης για να απεικονίσει τα έξοδα του από την αμοιβή του Εκδότη.

3. Η περ. α' της παρ. 6 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

α) των Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης. Ειδικά για τα δεδομένα τιμολογίων, οι οντότητες που χρησιμοποιούν τον τρόπο αυτό, δεν επιτρέπεται να διαβιβάζουν δεδομένα των παραστατικών αυτών με κάποιον από τους λοιπούς τρόπους της παρούσας παραγράφου, είτε για συναλλαγές με άλλες υπόχρεες οντότητες, είτε στις περιπτώσεις που αντισυμβαλλόμενος είναι το Δημόσιο, στο πλαίσιο των δημόσιων συμβάσεων. Σε κάθε περίπτωση η διαδικασία πλήρους ένταξης των οντοτήτων που επιλέγουν την ηλεκτρονική τιμολόγηση, δύναται να ολοκληρώνεται εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος σύμφωνα με τη σχετική σύμβαση που συνάπτεται με τον πάροχο ηλεκτρονικής έκδοσης στοιχείων. Οι οντότητες της περίπτωσης αυτής δύναται να συμβάλλονται με περισσότερους του ενός Παρόχους Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης. Στην περίπτωση συναλλαγών λιανικής σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 12 του ν. 4308/2014, οι οντότητες δύναται να εκδίδουν τα στοιχεία λιανικής πώλησης με τη χρήση Παρόχου Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής έκδοσης στοιχείων λιανικής πώλησης, αντί της χρήσης ΦΗΜ. Στην περίπτωση αυτή για τις συναλλαγές λιανικής πώλησης δύναται να κάνουν κοινή χρήση Παρόχου Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης και ΦΗΜ με διακριτή χρήση αυτών ανά σειρά παραστατικού που εκδίδεται. Στην περίπτωση αυτή δεν ισχύουν τα ευεργετήματα της παρ. 2 του άρθρου 71ΣΤ ΚΦΕ.

4. Στο άρθρο 4 προστίθενται παρ. 9 και 10 ως εξής:

«9. Αναφορικά με την προσυμπλήρωση δηλώσεων ΦΠΑ ισχύουν τα οριζόμενα της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 3 της υπό στοιχεία Α.1020/2024 απόφασης του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και αναφορικά με την προσυμπλήρωση του Ε3 επιτρέπεται η μεταφορά ποσών από κωδικό σε έτερο κωδικό εσόδων ή εξόδων χωρίς την υποχρέωση διαβίβασης νέου Τύπου Παραστατικού.

10. Στην περίπτωση που ο Λήπτης διαβιβάζει παράλειψη ή/και απόκλιση δεδομένων και ο Εκδότης αποδέχεται αυτή, ο Εκδότης διαβιβάζει αποκλειστικά μη αντικριζόμενα παραστατικά 11.3 - Απλοποιημένο Τιμολόγιο και 11.4 - Πιστωτικό Στοιχείο Λιανικής για έσοδα τιμολόγησης και 13.1 - Έξοδα - Αγορές Λιανικών Συναλλαγών ημεδαπής/αλλοδαπής και 13.31 - Πιστωτικό Στοιχείο Λιανικής ημεδαπής/ αλλοδαπής για έξοδα αυτοτιμολόγησης, με τις αντίστοιχες ενδείξεις παράλειψης και απόκλισης για σκοπούς ορθής απεικόνισης δεδομένων.

5. Μετά το τέταρτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 5 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

Στην περίπτωση χρήσης Παρόχου Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης από την υπόχρεη οντότητα, ο Πάροχος επιβεβαιώνει το περιεχόμενο του παραστατικού μέσω του δισδιάστατου γραμμωτού κώδικα (QR code). Η σχετική επιβεβαίωση εμπεριέχει, επιπλέον των πληροφοριών που προβλέπονται από την Α.1035/2020 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, και το κωδικοποιημένο κείμενο (url τύπος) που επιστρέφεται κατά την επιτυχή διαβίβαση ενός παραστατικού στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA (με τη χρήση μεθόδου SendInvoices), ώστε να δίνεται η δυνατότητα αναδρομολόγησης σε ψηφιακή υπηρεσία της πλατφόρμας myDATA για την άμεση επισκόπηση σε φυλλομετρητή ιστού (browser) της σύνοψης του παραστατικού όπως αυτή έχει διαβιβασθεί. Σε κάθε άλλη περίπτωση στο παραστατικό απεικονίζεται ο δισδιάστατος γραμμωτός κώδικας (QR code) του ERP

6. Μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 6 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

Ειδικότερα στην περίπτωση Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, εγγεγραμμένων στο Μητρώο της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ), η σύνοψη και ο χαρακτηρισμός δεδομένων εξόδων τους δύναται να διαβιβάζονται από τους ίδιους.

7. Η περ. ιβ' του άρθρου 7 αντικαθίσταται ως εξής:

ιβ) Για τα έτη 2022 και 2023 ανά περίπτωση δεδομένων με αντικειμενική αδυναμία διαβίβασης οι υπόχρεες οντότητες διαβιβάζουν αναλυτικά τα δεδομένα εσόδων αυτοτιμολόγησης με Τύπο Παραστατικού 11.3 - Απλοποιημένο Τιμολόγιο με αντίστοιχο Τύπο Παραστατικού 11.4 - Πιστωτικό Στοιχείο Λιανικής και τα δεδομένα των εξόδων τιμολόγησης με Τύπο Παραστατικού 14.30 - Παραστατικά Οντότητας ως Αναγράφονται από την ίδια (Δυναμικό) με αντίστοιχο Τύπο Παραστατικού 14.31 - Πιστωτικό ημεδαπής/αλλοδαπής. Στις περιπτώσεις αυτές η υπόχρεη οντότητα διαβιβάζει στα σχόλια την ένδειξη «Αδυναμία Συσχέτισης». Οι εν λόγω εναλλακτικοί τρόποι διαβίβασης δίνονται για τις παρακάτω περιπτώσεις:

- Αδυναμία συσχέτισης αντικριζόμενων παραστατικών που προέρχεται από τις αποκλίσεις αξίας ΦΠΑ και λοιπών επιβαρύνσεων (παρακρατούμενοι, λοιποί φόροι, χαρτόσημα, τέλη και κρατήσεις) και μόνο στην περίπτωση που δεν δύναται να διενεργηθεί η σύγκριση αποκλειστικά στην καθαρή αξία.

- Αυτοτιμολόγηση αλλοδαπής είτε για παραδόσεις αγαθών και παροχής υπηρεσιών είτε για αποκτήσεις αγαθών και λήψης υπηρεσιών.

- Ανάθεση τιμολόγησης. Στην περίπτωση αυτή για τα έτη 2022 και 2023 ο εκδότης τρίτος δεν έχει υποχρέωση διαβίβασης δεδομένων.

- Διαβίβαση δεδομένων από τον Εκδότη με αξία συναλλαγών μεγαλύτερη από αυτή που ο Λήπτης λογιστικοποίησε είτε ως έξοδο τιμολόγησης είτε ως έσοδο αυτοτιμολόγησης. Η περίπτωση αυτή δεν νοείται και δεν διαβιβάζεται ως απόκλιση.

Στην περίπτωση χρήσης των Τύπων Παραστατικών 14.30 - Παραστατικά Οντότητας ως Αναγράφονται από την ίδια (Δυναμικό) και 14.31 - Πιστωτικό ημεδαπής/ αλλοδαπής για τις παραπάνω αναφερόμενες περιπτώσεις ο χαρακτηρισμός εξόδου που διαβιβάζεται σε κάθε περίπτωση είναι με 2.95 Λοιπά πληροφορικά στοιχεία εξόδων, με αντίστοιχη διαβίβαση Τύπου Παραστατικού 17.5 - Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εξόδων - Λογιστική Βάση, για τη σωστή κατανομή των εξόδων, ανά περίπτωση.

Στην περίπτωση που ο Εκδότης διαβίβασε αξίες συναλλαγής μεγαλύτερες από αυτές που ο Λήπτης λογιστικοποίησε είτε ως έξοδα τιμολόγησης είτε ως έσοδα αυτοτιμολόγησης, τις επιπλέον αξίες εναλλακτικά μπορεί να τις χαρακτηρίσει με 2.95 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία εξόδων στην περίπτωση εξόδων και με 1.95 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία εσόδων στην περίπτωση εσόδων και να ολοκληρώσει με αυτόν τον τρόπο την υποχρέωση διαβίβασης του παραστατικού που έλαβε.

Στις παραπάνω περιπτώσεις οι οντότητες διαβιβάζουν τα δεδομένα που τεκμηριώνουν την ορθότητα ως προς τον προσδιορισμό του λογιστικού και φορολογικού τους αποτελέσματος ανά χρήση με τους αντίστοιχους χαρακτηρισμούς εσόδων και εξόδων. Επιπλέον διενεργούν τις σχετικές απορρίψεις των αντίστοιχων παραστατικών που λαμβάνουν από τους Εκδότες τους για τον σκοπό αυτό.

Οι αποκλίσεις των εκδοτών που διαπιστώνονται και διαβιβάζονται από τους Λήπτες των αντικριζόμενων παραστατικών ημεδαπής αφορούν αποκλειστικά στην καθαρή αξία και όχι στο ΦΠΑ και τις λοιπές επιβαρύνσεις (παρακρατούμενοι, λοιποί φόροι, χαρτόσημα, τέλη και κρατήσεις).

Τα παραστατικά των συναλλαγών που διενεργούνται με τις οντότητες παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου (Δ.Ε.Η. και λοιποί πάροχοι), την Ε.Υ.Δ.Α.Π., τις λοιπές οντότητες πώλησης ύδατος μη ιαματικού, τις οντότητες παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και συνδρομητικής τηλεόρασης, τα οποία περιέχουν αντίθετα πρόσημα δύναται να διαβιβάζονται με διακριτούς τρόπους για τον Εκδότη και τον Λήπτη. Ο Εκδότης δύναται να διαβιβάσει τις γραμμές σύνοψης που έχουν αντίθετο πρόσημο με χαρακτηρισμό 1.95 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία εσόδων και διαβίβαση είτε αναλυτικά είτε συγκεντρωτικά με Τύπο Παραστατικού 17.3

- Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εσόδων - Λογιστική Βάση και αντίθετο πρόσημο για τη

σωστή κατανομή των εσόδων. Ο Λήπτης των παραπάνω παραστατικών για κάθε ένα από αυτά δύναται να διενεργήσει δύο διαβιβάσεις. Η πρώτη διαβίβαση με Τύπο Παραστατικού 14.30 -Παραστατικά Οντότητας ως Αναγράφονται από την ίδια (Δυναμικό) για τα κανονικά πρόσημα και η δεύτερη με 14.31 - Πιστωτικό ημεδαπής/αλλοδαπής για τα αντίθετα πρόσημα. Εναλλακτικά δύναται να διαβιβάσει Τύπο Παραστατικού 14.30 - Παραστατικά Οντότητας ως Αναγράφονται από την ίδια (Δυναμικό). Τις γραμμές σύνοψης που έχουν αντίθετο πρόσημο μπορεί να τις χαρακτηρίσει με 2.95 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία εξόδων και να διαβιβάσει είτε αναλυτικά είτε συγκεντρωτικά και Τύπο Παραστατικού 17.5 - Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εξόδων - Λογιστική Βάση με αντίθετο πρόσημο για τη σωστή κατανομή των εξόδων.

Οι ακυρώσεις που διενεργούνται από τους Εκδότες των παραστατικών μετά τον χαρακτηρισμό τους από τους Λήπτες δεν δημιουργούν την υποχρέωση στον Λήπτη για νέα διαβίβαση χαρακτηρισμών. Στην περίπτωση αυτή ο Λήπτης δύναται να διενεργήσει διαβίβαση Τύπων Παραστατικών 17.3 - Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εσόδων - Λογιστική Βάση και 17.5 - Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εξόδων - Λογιστική Βάση για τη σωστή κατανομή των εσόδων και εξόδων του ανά περίπτωση.

Σε καμία περίπτωση δεν παρακολουθείται στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA η διαδικασία της εγγυοδοσίας. Στην περίπτωση και μόνο που αναγράφεται σε παραστατικό πώλησης, ο Εκδότης διαβιβάζει με χαρακτηρισμό 1.95 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία εσόδων και ο Λήπτης με χαρακτηρισμό 2.95 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία εξόδων.

8. Στο Παράρτημα «Τύποι και Δεδομένα Παραστατικών» προστίθενται - αντικαθίστανται - τροποποιούνται οι παρακάτω τιμές ανά περίπτωση:

«1. Τυποποιήσεις Παραστατικών:

Πίνακας 1. Τυποποιήσεις Παραστατικών:

Είδος Παραστατικού 8 Ειδικά Στοιχεία (Εσοδο)

Τύπος Παραστατικών:

- 8.2 Τέλος ανθεκτικότητας κλιματικής κρίσης [τροποποίηση]

2. Στήλες Δεδομένων Παραστατικών:

Πίνακας 2. Στήλες Τύπων Παραστατικών:

Στήλη 11_Τύπος Παραστατικού Οντότητας

8. Ειδικό Στοιχείο (Εσοδο)-Απόδειξη Είσπραξης

8.2 Τέλος ανθεκτικότητας κλιματικής κρίσης [τροποποίηση]

Στήλη 18_Σκοπός Διακίνησης

- Φύλαξη [διαγραφή]

- Επιστροφή από φύλαξη [διαγραφή]

- Μεταφορές-Ταχυμεταφορές [προσθήκη]

- Διακίνηση Άνευ Μεταφορικού Μέσου [προσθήκη]

Στήλη 20_ Μονάδα Μέτρησης Ποσότητας

- Τεμάχια [τροποποίηση]

- Είδος Συσκευασίας_[Πλήθος_] [προσθήκη]

Στήλη 29_Κατηγορίες % Λοιπών φόρων

2. Τέλος ανθεκτικότητας κλιματικής κρίσης (ανά ημερήσια χρήση και ανά δωμάτιο ή διαμέρισμα) [προσθήκη]

Κατά τους μήνες: Μάρτιο έως Οκτώβριο:

Ξενοδοχεία 1-2 αστέρων 1,50€ (ανά Δωμ./Διαμ.)

Ξενοδοχεία 3 αστέρων 3,00€ (ανά Δωμ./Διαμ.)

Ξενοδοχεία 4 αστέρων 7,00€ (ανά Δωμ./Διαμ.)

Ξενοδοχεία 5 αστέρων 10,00€ (ανά Δωμ./Διαμ.)

- Ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια - διαμερίσματα 1,50€ (ανά Δωμ./Διαμ.)
Ακίνητα βραχυχρόνιας μίσθωσης 1,50€
Ακίνητα βραχυχρόνιας μίσθωσης μονοκατοικίες άνω των 80 τ.μ. 10,00€
Αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα - τουριστικές επιπλωμένες επαύλεις (βίλες) 10,00€
Κατά τους μήνες: Νοέμβριο έως Φεβρουάριο:
Ξενοδοχεία 1-2 αστέρων 0,50€ (ανά Δωμ./Διαμ.)
Ξενοδοχεία 3 αστέρων 1,50€ (ανά Δωμ./Διαμ.)
Ξενοδοχεία 4 αστέρων 3,00€ (ανά Δωμ./Διαμ.)
Ξενοδοχεία 5 αστέρων 4,00€ (ανά Δωμ./Διαμ.)
Ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια - διαμερίσματα 0,50€ (ανά Δωμ./Διαμ.)
Ακίνητα βραχυχρόνιας μίσθωσης 0,50€
Ακίνητα βραχυχρόνιας μίσθωσης μονοκατοικίες άνω των 80 τ.μ. 4,00€
Αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα - τουριστικές επιπλωμένες επαύλεις (βίλες) 4,00€
[προσθήκη]».
- Στήλη 40_ Παρατηρήσεις - Επισημάνσεις:
- ΑΦΜ_Επωνυμία Λοιπών Συσχετιζόμενων Οντοτήτων [τροποποίηση]:
Ρόλοι ΑΦΜ
- Αποστολέας Τρίτος [προσθήκη]
Στήλη 42_ Τρόπος Πληρωμής:
- Άμεσες Πληρωμές_IRIS
9. Η απόφαση αυτή ισχύει από την δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ Β' 2035/2.4.2024)

ΑΡΘΡΟ 17

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΤΩΝ ΤΕΡΜΑΤΙΚΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ ΠΩΛΗΣΗΣ ΗΜΕΔΑΠΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ ΜΕ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

1. Οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251) που χρησιμοποιούν τερματικά «Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης (Electronic Funds Transfer at the point of sale, EFT/POS)», ημεδαπών ή αλλοδαπών παρόχων, διασυνδέονται και παρέχουν στη Φορολογική Διοίκηση πληροφορίες για τις συναλλαγές που εκτελούνται μέσω αυτών είτε μέσω διασύνδεσης των τερματικών με Φορολογικούς Ηλεκτρονικούς Μηχανισμούς (Φ.Η.Μ.) είτε απευθείας με τα πληροφοριακά συστήματα της Φορολογικής Διοίκησης. Για την εκπλήρωση της υποχρέωσης του πρώτου εδαφίου, οι οντότητες χρησιμοποιούν τερματικά Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης («Electronic Funds Transfer at the point of sale, EFT/ POS») που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 18.

2. Οι οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 που δραστηριοποιούνται στην παροχή υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης Φ.Η.Μ. ή εμπορικών/λογιστικών προγραμμάτων διαχείρισης (Enterprise Resource Planning, «ERP»), ολοκληρώνουν τις διαδικασίες αναβάθμισης και διασύνδεσης των Φ.Η.Μ. ή του λογισμικού ηλεκτρονικής τιμολόγησης με τα τερματικά «EFT/ POS» των χρηστών εντός των προθεσμιών που εκάστοτε ορίζονται με τις σχετικές αποφάσεις του Διοικητή.

Ως «εμπορικό/λογιστικό πρόγραμμα διαχείρισης» για τις ανάγκες εφαρμογής του Κώδικα νοείται κάθε λογισμικό που επιτρέπει σε οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 να διαχειρίζονται και να ενσωματώνουν σε ένα σύστημα τις επιχειρηματικές λειτουργίες τους και, σε κάθε περίπτωση, την παρακολούθηση των δεδομένων πωλήσεων.

3. Οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 με έδρα ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα και αντικείμενο δραστηριότητας την εισαγωγή, κατασκευή και εμπορία Φ. Η. Μ. που έχουν λάβει άδεια καταλληλότητας, μεριμνούν ώστε οι τύποι Φ.Η.Μ. που έχουν ή πρόκειται να λάβουν άδεια καταλληλότητας να είναι συμβατοί με τους τύπους τερματικών «EFT/POS» που συμπεριλαμβάνονται στις δηλώσεις συμμόρφωσης της παρ. 2 του άρθρου 18. Μετά την εγκατάσταση ή αναβάθμιση λογισμικού προς τον σκοπό αυτόν και τις σχετικές δοκιμές, οι οντότητες του πρώτου εδαφίου συντάσσουν δήλωση συμβατότητας για τους αντίστοιχους τύπους Φ.Η.Μ.. Την ίδια υποχρέωση έχουν και οι οντότητες που δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια στον τομέα της κατασκευής Εμπορικών/Λογιστικών Προγραμμάτων Διαχείρισης (Enterprise Resource Planning, «ERP»), και της τεχνικής υποστήριξης αυτών, ως προς τα αντίστοιχα προγράμματα. Η δήλωση συμβατότητας της παρούσας δημοσιοποιείται στον ιστότοπο της Α.Α.Δ.Ε. και αποτελεί προϋπόθεση για τη λήψη ή τη διατήρηση σε ισχύ της άδειας καταλληλότητας εκάστοτε τύπου Φ.Η.Μ. και για τη νόμιμη χρήση των «ERP» για διεπαφή με τη Φορολογική Διοίκηση.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 17 Ν. 5104/2024

Ρυθμίζεται η υποχρέωση των επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν τερματικά «POS» να διασυνδέουν αυτά με τη Φορολογική Διοίκηση μέσω των ταμειακών μηχανών τους (Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών) και η παροχή, δι' αυτής πληροφοριών για τις εκτελούμενες συναλλαγές. Προβλέπεται η διαδικασία υποχρεωτικής συμβατότητας των τερματικών με τους Φορολογικούς Ηλεκτρονικούς Μηχανισμούς (Φ.Η.Μ.) από τους τεχνικούς με την αντίστοιχη άδεια και η ολοκλήρωση των σχετικών διαδικασιών εντός των προθεσμιών που έχουν τεθεί με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.

ΠΡΟΙΣΧΥΣΑΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 15B. Υποχρεωτική διασύνδεση των τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης ημεδαπής και αλλοδαπής με τη Φορολογική Διοίκηση.- 1. Οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251) που χρησιμοποιούν τερματικά «Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης (Electronic Funds Transfer at the point of sale, EFT/POS)», ημεδαπών ή αλλοδαπών παρόχων, υποχρεούνται να διασυνδέονται και να παρέχουν στη Φορολογική Διοίκηση πληροφορίες για τις συναλλαγές που εκτελούνται μέσω αυτών είτε μέσω διασύνδεσης των τερματικών με Φορολογικούς Ηλεκτρονικούς Μηχανισμούς (Φ.Η.Μ.) είτε απευθείας με τα πληροφοριακά συστήματα Φορολογικής Διοίκησης. Για την εκπλήρωση της υποχρέωσης του πρώτου εδαφίου, οι οντότητες υποχρεούνται να χρησιμοποιούν τερματικά Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης («Electronic Funds Transfer at the point of sale, EFT/POS») που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 15Γ.

2. Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. καθορίζονται ο τρόπος, ο χρόνος, η έκταση εφαρμογής, η διαδικασία, οι υπόχρεοι, οι όροι και οι προϋποθέσεις διασύνδεσης των τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης (EFT/POS) ημεδαπής και αλλοδαπής με τη Φορολογική Διοίκηση, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

3. Οι οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 που δραστηριοποιούνται στην παροχή υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης Φ.Η.Μ. ή εμπορικών/λογιστικών προγραμμάτων διαχείρισης (Enterprise Resource Planning, «ERP»), υποχρεούνται να ολοκληρώνουν τις διαδικασίες αναβάθμισης και διασύνδεσης των Φ.Η.Μ. ή του λογισμικού ηλεκτρονικής τιμολόγησης με τα τερματικά EFT/POS των χρηστών εντός των προθεσμιών που εκάστοτε ορίζονται με τις σχετικές αποφάσεις του Διοικητή.

Ως «εμπορικό/λογιστικό πρόγραμμα διαχείρισης» για τις ανάγκες εφαρμογής του παρόντος Κώδικα νοείται κάθε λογισμικό που επιτρέπει σε οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 να διαχειρίζονται και να ενσωματώνουν σε ένα σύστημα τις επιχειρηματικές λειτουργίες τους και, σε κάθε περίπτωση, την παρακολούθηση των δεδομένων πωλήσεων.

4. Οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 με έδρα ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα και αντικείμενο δραστηριότητας την εισαγωγή, κατασκευή και εμπορία Φ.Η.Μ. που έχουν λάβει άδεια καταλληλότητας, μεριμνούν ώστε οι τύποι Φ.Η.Μ. που έχουν ή πρόκειται να λάβουν άδεια καταλληλότητας να είναι συμβατοί με τους τύπους τερματικών EFT/POS που συμπεριλαμβάνονται στις δηλώσεις συμμόρφωσης της παρ. 2 του άρθρου 15Γ. Μετά την εγκατάσταση ή αναβάθμιση λογισμικού προς τον σκοπό αυτόν και τις σχετικές δοκιμές, οι οντότητες του πρώτου εδαφίου συντάσσουν δήλωση συμβατότητας για τους αντίστοιχους τύπους Φ.Η.Μ.. Την ίδια υποχρέωση έχουν και οι οντότητες που δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια στον τομέα της κατασκευής Εμπορικών/Λογιστικών Προγραμμάτων Διαχείρισης (Enterprise Resource Planning, «ERP»), και της τεχνικής υποστήριξης αυτών, ως προς τα αντίστοιχα προγράμματα. Η δήλωση συμβατότητας της παρούσας δημοσιοποιείται στον ιστότοπο της Α.Α.Δ.Ε. και αποτελεί προϋπόθεση για τη λήψη ή τη διατήρηση σε ισχύ της άδειας καταλληλότητας εκάστοτε τύπου

Φ.Η.Μ. και για τη νόμιμη χρήση των «ERP» για διεπαφή με την Α.Α.Δ.Ε..

5. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται ο τύπος, το περιεχόμενο, η διαδικασία και ο χρόνος υποβολής των δηλώσεων συμβατότητας της παρ. 4, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1075/2.5.2024.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1157/12.10.2023 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) «Καθορισμός του χρόνου και της διαδικασίας αναβάθμισης των Μέσων Πληρωμών, που χρησιμοποιούν οι οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251), από τους Παρόχους Μέσων Πληρωμών (NSPs), για την ολοκλήρωση της διαδικασίας διασύνδεσης αυτών με τα Ταμειακά Συστήματα, καθώς και κάθε άλλου ειδικότερου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15B του ν. 4987/2022 (Κ.Φ.Δ.). Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1021/2023 (Β' 1826) απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.» (Β' 5994).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Των περ. α και β της παρ. 17 του άρθρου 83 και του άρθρου 17 του ν. 5104/2024 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α'58), εφεξής Κ.Φ.Δ.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο Μόνο

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία Α.1157/2023 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. με θέμα «Καθορισμός του χρόνου και της διαδικασίας αναβάθμισης των Μέσων Πληρωμών, που χρησιμοποιούν οι οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251), από τους Παρόχους Μέσων Πληρωμών (NSPs), για την ολοκλήρωση της διαδικασίας διασύνδεσης αυτών με τα Ταμειακά Συστήματα, καθώς και κάθε άλλου ειδικότερου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15B του ν. 4987/2022 (Κ.Φ.Δ.). Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1021/2023 (Β' 1826) απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.» (Β' 5994), ως ακολούθως:

1. Μετά την παρ. 2.7 του άρθρου 1 της υπό στοιχεία Α.1157/2023 προστίθενται νέες παράγραφοι 2.8, 2.9, 2.10 και 2.11 ως εξής:

«2.8. Οι οντότητες που εκδίδουν τα λογιστικά τους στοιχεία με τη χρήση ΕΑΦΔΣΣ ή είναι κάτοχοι αυτών και εμπíπτουν στις προϋποθέσεις του τρίτου εδαφίου του άρθρου 1 της Α.1073/2023 απόφασης του Διοικητή Α.Α.Δ.Ε. περί παράτασης της χρήσης και υποχρέωσης δήλωσης οριστικής παύσης τους έως και την 01.07.2024, έχουν υποχρέωση διασύνδεσης των Μέσων Πληρωμών που διαθέτουν με το Ταμειακό Σύστημά τους που λειτουργεί είτε με ΦΗΜ είτε με Πάροχο Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων, με το οποίο αντικαθιστούν την οριστικώς αποσυρόμενη ΕΑΦΔΣΣ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις υπό στοιχεία Α.1098/2022 και Α.1155/2023 αποφάσεις του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. κατά την ημερομηνία οριστικής παύσης της ΕΑΦΔΣΣ και σε κάθε περίπτωση έως τις 02.07.2024. Τα ανωτέρω δεν αίρουν την υποχρέωση διασύνδεσης λοιπών τύπων ΦΗΜ πλην ΕΑΦΔΣΣ ή λογισμικού Παρόχου Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων που η οντότητα τυχόν χρησιμοποιεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. 2.5 ή 2.7 κατά περίπτωση.

2.9. Πρατήρια καυσίμων, που χρησιμοποιούν για την έκδοση των λογιστικών τους στοιχείων ΦΗΜ ή Πάροχο Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων που καθοδηγείται από αντλία καυσίμου, έχουν υποχρέωση διασύνδεσης των Μέσων Πληρωμών που διαθέτουν με το Ταμειακό Σύστημά τους σύμφωνα με τα οριζόμενα στις υπό στοιχεία Α.1098/2022 και Α.1155/2023 αποφάσεις του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. από την 01.01.2025.

2.10. Εξαιρετικά οι οντότητες που διαθέτουν τύπο ΦΗΜ ο οποίος δεν δύναται να διασυνδεθεί με τον τύπο Μέσου Πληρωμών που διαθέτει η οντότητα για τεχνικούς λόγους ως προκύπτει από τον Πίνακα ετοιμότητας διασύνδεσης μοντέλων POS με τύπους ΦΗΜ, ο οποίος βρίσκεται αναρτημένος στην ιστοσελίδα της Α.Α.Δ.Ε. στη διεύθυνση <https://www.aade.gr/syndyasmoi-tameiakon-mihanon-pos>, δύνανται να προβούν σε διασύνδεση του Ταμειακού τους Συστήματος και των Μέσων Πληρωμών που διαθέτουν έως και την 10η Ιουνίου 2024 ανεξαρτήτως αν θα επιλέξουν να αντικαταστήσουν τον ΦΗΜ ή το Μέσο Πληρωμών.

2.11. Οι οντότητες που η έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας τους έπεται των ως άνω, κατά περίπτωση, ημερομηνιών, υποχρεούνται να χρησιμοποιούν αποκλειστικά Ταμειακά Συστήματα και Μέσα Πληρωμών που έχουν διασυνδεθεί μεταξύ τους έγκαιρα και πληρούν τα οριζόμενα στις υπό στοιχεία Α.1098/2022 και Α.1155/2023 αποφάσεις του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. κατά την ημέρα της πρώτης συναλλαγής που θα διενεργήσουν.».

2. Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 2668 Β'/2.5.2024)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕΑ.1074/2.5.2024.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1155/9.10.2023 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου, του τρόπου και της διαδικασίας διασύνδεσης των Μέσων Πληρωμών ηλεκτρονικής μεταφοράς κεφαλαίων στο σημείο πώλησης (Electronic Funds Transfer at the point of sale, EFT/POS), που χρησιμοποιούν οι οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251) με τα Ταμειακά τους Συστήματα, τους Παρόχους Υπηρεσιών Πληρωμών και την Α.Α.Δ.Ε., καθώς και κάθε άλλου ειδικότερου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15B του ν. 4987/2022 (Κ.Φ.Δ.)». Υλοποίηση επί της αρχής «είσπραξη μέσω κάρτας - υποχρεωτική έκδοση παραστατικού από Ταμειακό Σύστημα» (Β' 5992 -Διόρθωση Σφάλματος Β' 6514) - Ορισμός εναλλακτικών τρόπων διασύνδεσης με Μέσα Πληρωμών στην περίπτωση που ο ΦΗΜ συνεργάζεται με εμπορικό/λογιστικό Πρόγραμμα (ERP).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Των περ. α και β της παρ. 17 του άρθρου 83 και του άρθρου 17 του ν. 5104/2024 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α'58), εφεξής Κ.Φ.Δ..

.....
Αποφασίζουμε

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία Α.1155/9.10.2023 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. και ορίζουμε εναλλακτικούς τρόπους διασύνδεσης σε περίπτωση συνεργασίας ΦΗΜ με εμπορικό/λογιστικό πρόγραμμα διαχείρισης (ERP).

Άρθρο 1

Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1155/9.10.2023 απόφασης του Διοικητή Α.Α.Δ.Ε. «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου, του τρόπου και της διαδικασίας διασύνδεσης των Μέσων Πληρωμών ηλεκτρονικής μεταφοράς κεφαλαίων στο σημείο πώλησης (Electronic Funds Transfer at the point of sale, EFT/POS), που χρησιμοποιούν οι οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251) με τα Ταμειακά τους Συστήματα, τους Παρόχους Υπηρεσιών Πληρωμών και την Α.Α.Δ.Ε., καθώς και κάθε άλλου ειδικότερου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15B του ν. 4987/2022 (Κ.Φ.Δ.)». Υλοποίηση επί της αρχής «είσπραξη μέσω κάρτας - υποχρεωτική έκδοση παραστατικού από Ταμειακό Σύστημα.»

1. Οι παρ. 3 και 4 του άρθρου 2 αντικαθίστανται ως εξής:

«3. Σε περίπτωση Ταμειακού Συστήματος ΦΗΜ με σύστημα λογισμικού (ERP), ο Χρήστης

υπηρεσιών πληρωμών οφείλει να διασφαλίζει τη συμμόρφωσή του είτε στα οριζόμενα στην παρούσα είτε στα οριζόμενα την υπό στοιχεία Α.1098/2022 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.. Επιπλέον, σε περίπτωση παραστατικών χονδρικής, το Ταμειακό Σύστημα διαβιβάζει αναλυτικά δεδομένα πληρωμών στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA σε συνδυασμό με το εκδοθέν παραστατικό, όπως ορίζεται στην υπό στοιχεία Α.1138/2020 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. με τον τρόπο που καθορίζεται στο παράρτημα Α της παρούσας.

4. Συναλλαγές οντοτήτων που εμπίπτουν στις διατάξεις της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1002/2014 (Β' 3/2015) απόφασης της ΓΓΔΕ και εξαιρούνται από την υποχρεωτική χρήση ΦΗΜ, καταλαμβάνονται από τα οριζόμενα στην παρούσα, εφόσον οι ως άνω οντότητες κάνουν χρήση ΦΗΜ με την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου της παρ. 5.»

2. Στο άρθρο 2 προστίθεται παρ. 5 ως εξής:

«5. Στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας, δεν εμπίπτουν οι συναλλαγές οντοτήτων που αφορούν εξ αποστάσεως πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών (e-commerce/marketplaces) και στις οποίες γίνεται χρήση μέσων πληρωμών χωρίς φυσική παρουσία κάρτας (e-POS). Επίσης, δεν εμπίπτουν οι συναλλαγές οντοτήτων που γίνονται με τη χρήση μέσων πληρωμών που πραγματοποιούνται με αυτόματα τερματικά πληρωμής (unattended POS), εφόσον οι οντότητες δεν υπέχουν υποχρέωση χρήσης ΦΗΜ για τις συναλλαγές αυτές αλλά κάνουν προαιρετική χρήση ΦΗΜ ή Παρόχου Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων».

3. Στο πρώτο εδάφιο της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 3 διαγράφεται η λέξη «προεγκρίσεων» και το εν λόγω εδάφιο διαμορφώνεται ως εξής:

«Ταυτόχρονες συναλλαγές προεισπράξεων, προκαταβολών, κατά τις οποίες η έκδοση αποδείξεων εισπραξης ή η δημιουργία κατάλληλων λογιστικών αρχείων που αντιστοιχούν σε αυτές, διενεργούνται στον ίδιο χρόνο με την πληρωμή τους».

4. Η παρ. 6 του άρθρου 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Εξαιρετικά, οι συναλλαγές της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 24 του Κώδικα Φ.Π.Α. (Tax Free) που διενεργούνται από οντότητα που κάνει χρήση ΦΗΜ ή Παρόχου Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων καταλαμβάνονται από τα οριζόμενα στην παρούσα. Σε περίπτωση που πρόκειται να εκδοθεί παραστατικό χωρίς χρήση ΦΗΜ με πληρωμή από κάρτα, εκτελείται συναλλαγή προεισπραξης σύμφωνα με τα οριζόμενα της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 3 της παρούσας με την ένδειξη «Συναλλαγές Tax Free».».

5. Στο άρθρο 7 προστίθεται παρ. 12 ως εξής:

«12. Οι συναλλαγές που αφορούν αποδοχή πληρωμών λογαριασμών οντοτήτων, οι οποίες παρέχουν υπηρεσίες πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, ύδατος μη ιαματικού, τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και συνδρομητικής τηλεόρασης και διενεργούνται με Μέσα Πληρωμών (τερματικά εξόφλησης λογαριασμών) σε εγκαταστάσεις τρίτων οντοτήτων, οι οποίες ωστόσο δεν σχετίζονται με τις εν λόγω συναλλαγές (bill payments), καθώς και οι συναλλαγές με κάρτα που ολοκληρώνονται κατόπιν αιτήματος πληρωμής μέσω ειδικού συνδέσμου (payment link), δεν καταλαμβάνονται από τα διαλαμβανόμενα της παρούσας.».

Άρθρο 2

Ορισμός εναλλακτικών τρόπων διασύνδεσης σε περίπτωση συνεργασίας του ΦΗΜ με εμπορικό/ λογιστικό πρόγραμμα διαχείρισης (ERP)

Από την έναρξη ισχύος της παρούσας, κάθε αναφορά σε Απόφαση του Διοικητή Α.Α.Δ.Ε. περί υποχρέωσης αποκλειστικής διασύνδεσης με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1155/2023 Απόφαση Διοικητή Α.Α.Δ.Ε., σε περίπτωση που ο ΦΗΜ συνεργάζεται με Εμπορικό/Λογιστικό Πρόγραμμα Διαχείρισης (ERP) παύει να ισχύει και παρέχεται δυνατότητα εναλλακτικής διασύνδεσης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Α.1098/2022. Τα οριζόμενα στο παρόν ισχύουν και για τυχόν

διασυνδέσεις που έχουν ήδη λάβει χώρα.

Άρθρο 3

Ισχύς της απόφασης

Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 2668 Β'/2.5.2024)

ΑΡΘΡΟ 18

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΜΕΣΩ ΚΑΡΤΑΣ

1. Οντότητες που δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια στον τομέα των υπηρεσιών πληρωμών μέσω κάρτας, ανεξαρτήτως της καταστατικής έδρας τους ή του τόπου πραγματικής διοίκησής τους ή της ύπαρξης μόνιμης εγκατάστασής τους στην Ελλάδα, και παρέχουν υπηρεσίες αποδοχής καρτών πληρωμών («merchant acquiring»), παροχής τερματικών «POS», παρόχων εμπορικού δικτύου συναλλαγών μέσω ηλεκτρονικών και άλλων μηχανημάτων («POS Network Service Providers»), εκκαθάρισης συναλλαγών, καθώς και κάθε άλλη συναφή υπηρεσία, συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις λειτουργίας και διασύνδεσης με την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) των τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης «Electronic Funds Transfer at the point of sale» («τερματικά EFT/POS»), σύμφωνα με το άρθρο 17, περί υποχρεωτικής διασύνδεσης των τερματικών ηλεκτρονικής μεταφοράς κεφαλαίων στο σημείο πώλησης ημεδαπής και αλλοδαπής με τη Φορολογική Διοίκηση.

2. Η δήλωση συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις λειτουργίας και διασύνδεσης με την Α.Α.Δ.Ε. των τερματικών «EFT/POS» που υποβάλλουν οι οντότητες της παρ. 1 στην Α.Α.Δ.Ε. δημοσιοποιείται στον ιστότοπό της και αποτελεί προϋπόθεση για την έναρξη ή τη συνέχιση, κατά περίπτωση, της νόμιμης λειτουργίας στην ελληνική επικράτεια των σχετικών τερματικών «EFT/POS».

3. Η παράλειψη υποβολής της δήλωσης συμμόρφωσης της παρ. 2 εντός σαράντα πέντε (45) ημερών από την παρέλευση της προθεσμίας υποβολής της συνεπάγεται την παύση της νόμιμης λειτουργίας στην ελληνική επικράτεια των τερματικών «EFT/POS», που σχετίζονται με τις υπόχρεες στη δήλωση συμμόρφωσης οντότητες. Οι οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251) που χρησιμοποιούν τερματικά «EFT/POS» για τα οποία δεν έχουν υποβληθεί οι σχετικές δηλώσεις συμμόρφωσης, τα αντικαθιστούν με νομίμως λειτουργούντα τερματικά «EFT/POS» εντός της προθεσμίας που ορίζεται με την απόφαση της παρ. 19 του άρθρου 83.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 18 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται η υποχρεωτική συμμόρφωση των προϊόντων των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών με τις απαιτήσεις λειτουργίας και διασύνδεσης με την Α.Α.Δ.Ε. Πάροχοι που δεν προσαρμόζουν τα προϊόντα τους με τις απαιτήσεις αυτές και δεν καταθέτουν τη σχετική δήλωση συμμόρφωσης δεν επιτρέπεται να λειτουργούν νομίμως εντός της ελληνικής επικράτειας.

ΠΡΟΙΣΧΥΣΑΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 15Γ. Υποχρεώσεις οντοτήτων που δραστηριοποιούνται στον τομέα υπηρεσιών πληρωμών μέσω κάρτας.- 1. Οντότητες που δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια στον τομέα των υπηρεσιών πληρωμών μέσω κάρτας, ανεξαρτήτως της καταστατικής έδρας τους ή του τόπου πραγματικής διοίκησής τους ή της ύπαρξης μόνιμης εγκατάστασής τους

στην Ελλάδα, και παρέχουν υπηρεσίες αποδοχής καρτών πληρωμών («merchant acquiring»), παροχής τερματικών «POS», παρόχων εμπορικού δικτύου συναλλαγών μέσω ηλεκτρονικών και άλλων μηχανημάτων («POS Network Service Providers»), εκκαθάρισης συναλλαγών, καθώς και κάθε άλλη συναφή υπηρεσία, συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις λειτουργίας και διασύνδεσης με την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) των τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης «Electronic Funds Transfer at the point of sale» («τερματικά EFT/POS»), σύμφωνα με το άρθρο 15B, περί υποχρεωτικής διασύνδεσης των τερματικών ηλεκτρονικής μεταφοράς κεφαλαίων στο σημείο πώλησης ημεδαπής και αλλοδαπής με τη φορολογική διοίκηση.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών δύναται να ορίζονται οι οντότητες της παρ. 1 που υποβάλλουν στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) δήλωση συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις λειτουργίας και διασύνδεσης με την Α.Α.Δ.Ε. των τερματικών «EFT/POS». Η δήλωση συμμόρφωσης δημοσιοποιείται στον ιστότοπο της Α.Α.Δ.Ε. και αποτελεί προϋπόθεση για την έναρξη ή τη συνέχιση, κατά περίπτωση, της νόμιμης λειτουργίας στην ελληνική επικράτεια των σχετικών τερματικών «EFT/POS».

3. Η παράλειψη υποβολής της δήλωσης συμμόρφωσης της παρ. 2 εντός σαράντα πέντε (45) ημερών από την παρέλευση της προθεσμίας υποβολής της συνεπάγεται την παύση της νόμιμης λειτουργίας στην ελληνική επικράτεια των τερματικών «EFT/POS», που σχετίζονται με τις υπόχρεες στη δήλωση συμμόρφωσης οντότητες. Οι οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251) που χρησιμοποιούν τερματικά «EFT/POS» για τα οποία δεν έχουν υποβληθεί οι σχετικές δηλώσεις συμμόρφωσης, τα αντικαθιστούν με νομίμως λειτουργούντα τερματικά «EFT/POS» εντός της προθεσμίας που ορίζεται με την απόφαση της παρ. 4.

4. Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. καθορίζονται ο τύπος, το περιεχόμενο, η διαδικασία και ο χρόνος υποβολής της δήλωσης συμμόρφωσης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

ΑΡΘΡΟ 19

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ

1. Για τους σκοπούς του παρόντος ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) «πάροχος υπηρεσιών πληρωμών», οποιαδήποτε από τις κάτωθι κατηγορίες παρόχων υπηρεσιών πληρωμών των περ. α) έως δ) της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4537/2018 (Α' 84), ήτοι:

αα) πιστωτικά ιδρύματα του στοιχείου 1 της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 «σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012» (L 176), περιλαμβανομένων των υποκαταστημάτων τους, του στοιχείου 17 της παρ. 1 του άρθρου 4 του εν λόγω Κανονισμού, όταν τα υποκαταστήματα αυτά βρίσκονται στην Ελλάδα, είτε η έδρα τους βρίσκεται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε σε τρίτη χώρα, σύμφωνα με το άρθρο 36 του ν. 4261/2014 (Α' 107), καθώς και το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων,

αβ) ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος της περ. 3 του άρθρου 10 του ν. 4021/2011 (Α' 218), περιλαμβανομένων των υποκαταστημάτων ιδρυμάτων ηλεκτρονικού χρήματος με καταστατική έδρα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 18 του εν λόγω νόμου, τα οποία λειτουργούν στην Ελλάδα, στον βαθμό που οι υπηρεσίες πληρωμών τις οποίες προσφέρουν, συνδέονται με την έκδοση ηλεκτρονικού χρήματος,

αγ) γραφεία ταχυδρομικών επιταγών τα οποία εξουσιοδοτούνται να παρέχουν υπηρεσίες πληρωμών,

αδ) ιδρύματα πληρωμών της περ. 4 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

αε) τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία εξαιρούνται από ορισμένες υποχρεώσεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/2366 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2015 «σχετικά με υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των Οδηγιών 2002/65/ΕΚ, 2009/110/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και την κατάργηση της Οδηγίας 2007/64/ΕΚ» (L 337), σύμφωνα με το άρθρο 32 αυτής,

β) «υπηρεσία πληρωμής»: οποιαδήποτε από τις επιχειρηματικές δραστηριότητες των περ. γ) έως στ) της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

γ) «πληρωμή»: με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων του άρθρου 3 του ν. 4537/2018, «πράξη πληρωμής» της περ. 5 ή «υπηρεσία εμβασμάτων» της περ. 22 του άρθρου 4 του εν λόγω νόμου,

δ) «πληρωτής»: «πληρωτής» της περ. 8 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

ε) «δικαιούχος»: «δικαιούχος» της περ. 9 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

στ) «κράτος μέλος προέλευσης»: «κράτος μέλος προέλευσης» της περ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

ζ) «κράτος μέλος υποδοχής»: «κράτος μέλος υποδοχής» της περ. 2 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

η) «λογαριασμός πληρωμών»: «λογαριασμός πληρωμών» της περ. 12 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

θ) «Διεθνής Αριθμός Τραπεζικού Λογαριασμού (IBAN: International Bank Account Number)»: «IBAN» όπως ορίζεται στο σημείο 15 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 260/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2012 «σχετικά με την καθιέρωση τεχνικών απαιτήσεων και επιχειρηματικών κανόνων για τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις σε ευρώ και με την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 924/2009» (L 94),

ι) «Κωδικός Αναγνώρισης Τράπεζας (BIC: Bank Identifier Code)»: «BIC», όπως ορίζεται στο σημείο 16 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 260/2012.

2.α) Οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών τηρούν λεπτομερή αρχεία δικαιούχων και πληρωμών σε σχέση με τις υπηρεσίες που παρέχουν για κάθε ημερολογιακό τρίμηνο, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) να διενεργούν ελέγχους των παραδόσεων αγαθών και των παροχών υπηρεσιών οι οποίες, σύμφωνα με τα άρθρα 13 έως 15 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α., ν. 2859/2000, Α' 248), θεωρούνται ότι λαμβάνουν χώρα σε οποιοδήποτε κράτος μέλος.

β) Η υποχρέωση της περ. α) ισχύει, εφόσον σωρευτικά:

βα) Οι υπηρεσίες πληρωμών που παρέχονται αφορούν τις διασυνοριακές πληρωμές. Μία πληρωμή θεωρείται διασυνοριακή όταν ο πληρωτής βρίσκεται σε ένα κράτος μέλος και ο δικαιούχος βρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος, σε τρίτο έδαφος ή σε τρίτη χώρα.

ββ) Κατά τη διάρκεια ενός ημερολογιακού τριμήνου, ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών παρέχει υπηρεσίες πληρωμών που αντιστοιχούν σε περισσότερες από είκοσι πέντε (25) διασυνοριακές πληρωμές στον ίδιο δικαιούχο.

Ο ανωτέρω αριθμός πληρωμών υπολογίζεται σε σχέση με τις υπηρεσίες πληρωμών που παρέχονται από τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών, ανά κράτος μέλος και ανά κωδικό αναγνώρισης της περ. β) της παρ. 3.

Εάν ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών έχει πληροφορίες ότι ο δικαιούχος κατέχει περισσότερους του ενός κωδικούς αναγνώρισης, ο υπολογισμός γίνεται αθροιστικά ανά δικαιούχο.

γ) Τα αρχεία για τα οποία συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περ. β) υποβάλλονται μέχρι το τέλος του μήνα που έπεται του ημερολογιακού τριμήνου στο οποίο αφορούν οι πληροφορίες.

δ) Όταν ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του δικαιούχου βρίσκεται σε κράτος μέλος, έχει την υποχρέωση τήρησης και υποβολής αρχείων της περ. α).

Όταν ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του δικαιούχου δεν βρίσκεται σε κράτος μέλος, την υποχρέωση τήρησης και υποβολής αρχείων της περ. α) έχει ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του πληρωτή. Στην περίπτωση αυτή για τον υπολογισμό του ορίου των είκοσι πέντε (25) διασυνοριακών πληρωμών της υποπερ. ββ) της περ. β) της παρ. 2, ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του πληρωτή λαμβάνει υπόψη όλες τις πληρωμές που έχουν πραγματοποιηθεί στον ίδιο δικαιούχο, τόσο σε κράτη μέλη, όσο και σε τρίτες χώρες ή τρίτα εδάφη. Ωστόσο, η υποχρέωσή του ως προς την υποβολή αρχείων, αφορά μόνο στις περιπτώσεις πληρωμών στις οποίες ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμής του δικαιούχου

βρίσκεται σε τρίτες χώρες ή τρίτα εδάφη.

Ο τόπος του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών καταδεικνύεται από τον «BIC» του εν λόγω παρόχου υπηρεσιών πληρωμών ή οποιονδήποτε άλλον κωδικό αναγνώρισης της επιχείρησης, ο οποίος ταυτοποιεί με σαφήνεια τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών και την τοποθεσία του.

ε) Όταν εφαρμόζεται η υποχρέωση της περ. α) για τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών, τα αρχεία:

εα) τηρούνται από τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών σε ηλεκτρονική μορφή για περίοδο τριών (3) ημερολογιακών ετών, από τη λήξη του ημερολογιακού έτους της ημερομηνίας πληρωμής,

εβ) καθίστανται διαθέσιμα, σύμφωνα με το άρθρο 24β του Κανονισμού (ΕΕ) 904/2010 του Συμβουλίου της 7ης Οκτωβρίου 2010 «για τη διοικητική συνεργασία και την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας» (L 268) στο κράτος μέλος προέλευσης του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών ή στα κράτη μέλη υποδοχής, όταν ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών παρέχει υπηρεσίες πληρωμών σε κράτη μέλη διαφορετικά από το κράτος μέλος προέλευσης.

3.α) Για την εφαρμογή της υποπερ. βα) της περ. β) της παρ. 2 και με την επιφύλαξη των άρθρων 13 έως 15 του Κώδικα Φ.Π.Α., η τοποθεσία του πληρωτή θεωρείται ότι είναι στο κράτος μέλος που αντιστοιχεί:

αα) στον «IBAN» του λογαριασμού πληρωμών του πληρωτή ή σε οποιονδήποτε άλλο κωδικό αναγνώρισης που ταυτοποιεί με σαφήνεια και εντοπίζει τον πληρωτή ή ελλείψει τέτοιων κωδικών αναγνώρισης,

αβ) στον «BIC» ή σε οποιονδήποτε άλλο κωδικό αναγνώρισης επιχείρησης που ταυτοποιεί με σαφήνεια και εντοπίζει τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών που ενεργεί για λογαριασμό του πληρωτή.

β) Για την εφαρμογή της υποπερ. βα) της περ. β) της παρ. 2, η τοποθεσία του δικαιούχου θεωρείται ότι είναι στο κράτος μέλος, το τρίτο έδαφος ή την τρίτη χώρα που αντιστοιχεί:

βα) στον «IBAN» του λογαριασμού πληρωμών του δικαιούχου ή οποιονδήποτε άλλο κωδικό αναγνώρισης που ταυτοποιεί με σαφήνεια και εντοπίζει τον δικαιούχο ή, ελλείψει τέτοιων κωδικών αναγνώρισης,

ββ) στον «BIC» ή οποιονδήποτε άλλο κωδικό αναγνώρισης επιχείρησης που ταυτοποιεί με σαφήνεια και εντοπίζει τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών που ενεργεί για λογαριασμό του δικαιούχου.

4.α) Τα αρχεία που τηρούνται από τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών, δυνάμει της παρ. 2, περιέχουν:

αα) τον «BIC» ή οποιονδήποτε άλλο κωδικό αναγνώρισης της επιχείρησης που ταυτοποιεί με σαφήνεια τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών,

αβ) το όνομα ή την εταιρική επωνυμία του δικαιούχου, όπως εμφανίζεται στα αρχεία του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών,

αγ) εφόσον υπάρχει, οποιονδήποτε αριθμό φορολογικού μητρώου Φ.Π.Α. ή άλλον εθνικό αριθμό φορολογικού μητρώου του δικαιούχου,

αδ) τον «IBAN» ή, εάν αυτός δεν είναι διαθέσιμος, οποιονδήποτε άλλον κωδικό αναγνώρισης που ταυτοποιεί με σαφήνεια και εντοπίζει τον δικαιούχο,

αε) τον «BIC» ή οποιονδήποτε άλλο κωδικό αναγνώρισης της επιχείρησης που ταυτοποιεί με σαφήνεια και εντοπίζει τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών, που ενεργεί για λογαριασμό του δικαιούχου, αν ο δικαιούχος λαμβάνει χρηματικά ποσά, χωρίς να διαθέτει λογαριασμό πληρωμών,

αστ) εφόσον υπάρχει, τη διεύθυνση του δικαιούχου, όπως εμφανίζεται στα αρχεία του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών,

αζ) τις λεπτομέρειες σχετικά με οποιαδήποτε πληρωμή των περ. α) και β) της παρ. 2,

αη) τις λεπτομέρειες σχετικά με οποιοσδήποτε επιστροφές πληρωμών που προσδιορίζονται ως σχετιζόμενες με διασυννοριακές πληρωμές της υποπερ. αζ).

β) Οι πληροφορίες των υποπερ. αζ) και αη) της περ. α' περιέχουν:

βα) την ημερομηνία και την ώρα της πληρωμής ή της επιστροφής της πληρωμής,

ββ) το ποσό και το νόμισμα της πληρωμής ή της επιστροφής της πληρωμής,

βγ) το κράτος μέλος προέλευσης της πληρωμής που λήφθηκε από τον δικαιούχο ή για λογαριασμό του, το κράτος μέλος προορισμού της επιστροφής, κατά περίπτωση, καθώς και τις πληροφορίες που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της προέλευσης ή του προορισμού της πληρωμής ή της επιστροφής της πληρωμής, σύμφωνα με την παρ. 3,

βδ) τυχόν αναφορά η οποία ταυτοποιεί με σαφήνεια την πληρωμή,

βε) κατά περίπτωση, την πληροφορία ότι η έναρξη της πληρωμής γίνεται στις φυσικές εγκαταστάσεις του εμπόρου.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 19 Ν. 5104/2024

Προβλέπονται οι υποχρεώσεις παρόχων υπηρεσιών πληρωμών αναφορικά με την αντιμετώπιση της απάτης στον τομέα του Φ.Π.Α. Ειδικότερα, οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών οφείλουν, εφόσον συντρέχουν οι ειδικότερες προϋποθέσεις, να τηρούν λεπτομερή αρχεία δικαιούχων και πληρωμών σε σχέση με τις υπηρεσίες που παρέχουν για κάθε ημερολογιακό τρίμηνο, ώστε να καθίσταται εφικτή η διενέργεια ελέγχων των παραδόσεων αγαθών και των παροχών υπηρεσιών από την Α.Α.Δ.Ε.. Τα αρχεία αυτά υποβάλλονται εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, από τον χρόνο στον οποίο αφορούν οι πληροφορίες. Η εν λόγω υποχρέωση ισχύει για τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών του δικαιούχου, εφόσον βρίσκεται σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αν δεν βρίσκεται σε κράτος μέλος, την αντίστοιχη υποχρέωση υπέχει ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του πληρωτή.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 15Δ. Υποχρεώσεις παρόχων υπηρεσιών πληρωμών αναφορικά με την αντιμετώπιση της απάτης στον τομέα του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας.- 1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) «πάροχος υπηρεσιών πληρωμών», οποιαδήποτε από τις κάτωθι κατηγορίες παρόχων υπηρεσιών πληρωμών των περ. α) έως δ) της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4537/2018 (Α' 84), ήτοι:

αα) πιστωτικά ιδρύματα του στοιχείου 1 της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 «σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012» (L 176), περιλαμβανομένων των υποκαταστημάτων τους, του στοιχείου 17 της παρ. 1 του άρθρου 4 του εν λόγω Κανονισμού,

όταν τα υποκαταστήματα αυτά βρίσκονται στην Ελλάδα,, είτε η έδρα τους βρίσκεται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε σε τρίτη χώρα σύμφωνα με το άρθρο 36 του ν. 4261/2014 (Α' 107), καθώς και το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων,

αβ) ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος της περ. 3 του άρθρου 10 του ν. 4021/2011 (Α' 218), περιλαμβανομένων των υποκαταστημάτων ιδρυμάτων ηλεκτρονικού χρήματος με καταστατική έδρα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 18 του εν λόγω νόμου, τα οποία λειτουργούν στην Ελλάδα, στο βαθμό που οι υπηρεσίες πληρωμών τις οποίες προσφέρουν, συνδέονται με την έκδοση ηλεκτρονικού χρήματος,

αγ) γραφεία ταχυδρομικών επιταγών τα οποία εξουσιοδοτούνται να παρέχουν υπηρεσίες πληρωμών,

αδ) ιδρύματα πληρωμών της περ. 4 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

αε) τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία τυγχάνουν εξαιρέσεως από ορισμένες υποχρεώσεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/2366 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2015 «σχετικά με υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των Οδηγιών 2002/65/ΕΚ, 2009/110/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και την κατάργηση της Οδηγίας 2007/64/ΕΚ» (L 337), σύμφωνα με το άρθρο 32 αυτής,

β) «υπηρεσία πληρωμής»: οποιαδήποτε από τις επιχειρηματικές δραστηριότητες των περ. γ) έως στ) της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

γ) «πληρωμή»: με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων του άρθρου 3 του ν. 4537/2018, «πράξη πληρωμής» της περ. 5 ή «υπηρεσία εμβασμάτων» της περ. 22 του άρθρου 4 του εν λόγω νόμου,

δ) «πληρωτής»: «πληρωτής» της περ. 8 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

ε) «δικαιούχος»: «δικαιούχος» της περ. 9 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

στ) «κράτος μέλος προέλευσης»: «κράτος μέλος προέλευσης» της περ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

ζ) «κράτος μέλος υποδοχής»: «κράτος μέλος υποδοχής» της περ. 2 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

η) «λογαριασμός πληρωμών»: «λογαριασμός πληρωμών» της περ. 12 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

θ) «Διεθνής Αριθμός Τραπεζικού Λογαριασμού (IBAN: International Bank Account Number)»: «IBAN» όπως ορίζεται στο σημείο 15 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 260/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2012 «σχετικά με την καθιέρωση τεχνικών απαιτήσεων και επιχειρηματικών κανόνων για τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις σε ευρώ και με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 924/2009» (L 94),

ι) «Κωδικός Αναγνώρισης Τράπεζας (BIC: Bank Identifier Code)»: «BIC» όπως ορίζεται στο σημείο 16 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 260/2012.

2.α. Οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών τηρούν λεπτομερή αρχεία δικαιούχων και πληρωμών σε σχέση με τις υπηρεσίες που παρέχουν για κάθε ημερολογιακό τρίμηνο, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) να διενεργούν ελέγχους των παραδόσεων αγαθών και των παροχών υπηρεσιών οι οποίες, σύμφωνα με τα άρθρα 13 έως 15 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α., ν. 2859/2000, Α' 248), θεωρούνται ότι λαμβάνουν χώρα σε οποιοδήποτε κράτος μέλος.

β. Η υποχρέωση της περ. α' ισχύει, εφόσον σωρευτικά:

βα. Οι υπηρεσίες πληρωμών που παρέχονται αφορούν τις διασυνοριακές πληρωμές. Μια πληρωμή θεωρείται διασυνοριακή όταν ο πληρωτής βρίσκεται σε ένα κράτος μέλος και ο δικαιούχος βρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος, σε τρίτο έδαφος ή σε τρίτη χώρα.

ββ. Κατά τη διάρκεια ενός ημερολογιακού τριμήνου, ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών παρέχει υπηρεσίες πληρωμών που αντιστοιχούν σε περισσότερες από είκοσι πέντε (25) διασυνοριακές

πληρωμές στον ίδιο δικαιούχο.

Ο ανωτέρω αριθμός πληρωμών υπολογίζεται σε σχέση με τις υπηρεσίες πληρωμών που παρέχονται από τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών, ανά κράτος μέλος και ανά κωδικό αναγνώρισης της περ. β' της παρ. 3.

Εάν ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών έχει πληροφορίες ότι ο δικαιούχος κατέχει περισσότερους του ενός κωδικούς αναγνώρισης, ο υπολογισμός γίνεται αθροιστικά ανά δικαιούχο.

γ. Τα αρχεία για τα οποία συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περ. β' υποβάλλονται μέχρι το τέλος του μήνα που έπεται του ημερολογιακού τριμήνου στο οποίο αφορούν οι πληροφορίες.

δ. Όταν ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του δικαιούχου βρίσκεται σε κράτος μέλος, έχει την υποχρέωση τήρησης και υποβολής αρχείων της περ. α'.

Όταν ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του δικαιούχου δεν βρίσκεται σε κράτος μέλος, την υποχρέωση τήρησης και υποβολής αρχείων της περ. α' έχει ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του πληρωτή. Στην περίπτωση αυτή για τον υπολογισμό του ορίου των είκοσι πέντε (25) διασυνοριακών πληρωμών της υποπερ. ββ' της περ. β' της παρ. 2, ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του πληρωτή λαμβάνει υπόψη όλες τις πληρωμές που έχουν πραγματοποιηθεί στον ίδιο δικαιούχο, τόσο σε κράτη μέλη, όσο και σε τρίτες χώρες ή τρίτα εδάφη. Ωστόσο, η υποχρέωσή του ως προς την υποβολή αρχείων, αφορά μόνο στις περιπτώσεις πληρωμών, στις οποίες ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμής του δικαιούχου βρίσκεται σε τρίτες χώρες ή τρίτα εδάφη.

Ο τόπος του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών καταδεικνύεται από τον «BIC» του εν λόγω παρόχου υπηρεσιών πληρωμών ή οποιονδήποτε άλλον κωδικό αναγνώρισης της επιχείρησης, ο οποίος ταυτοποιεί με σαφήνεια τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών και την τοποθεσία του.

ε. Όταν εφαρμόζεται η υποχρέωση της περ. α' για τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών, τα αρχεία:

εα) τηρούνται από τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών σε ηλεκτρονική μορφή για περίοδο τριών (3) ημερολογιακών ετών, από τη λήξη του ημερολογιακού έτους της ημερομηνίας πληρωμής,

εβ) καθίστανται διαθέσιμα, σύμφωνα με το άρθρο 24β του Κανονισμού (ΕΕ) 904/2010 του Συμβουλίου της 7ης Οκτωβρίου 2010 «για τη διοικητική συνεργασία και την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του φόρου προστιθέμενης αξίας» (L 268) στο κράτος μέλος προέλευσης του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών ή στα κράτη μέλη υποδοχής, όταν ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών παρέχει υπηρεσίες πληρωμών σε κράτη μέλη διαφορετικά από το κράτος μέλος προέλευσης.

3. α. Για την εφαρμογή της υποπερ. βα) της περ. β' της παρ. 2 και με την επιφύλαξη των άρθρων 13 έως 15 του Κώδικα Φ.Π.Α., η τοποθεσία του πληρωτή θεωρείται ότι είναι στο κράτος μέλος που αντιστοιχεί:

αα) στον «IBAN» του λογαριασμού πληρωμών του πληρωτή ή σε οποιονδήποτε άλλο κωδικό αναγνώρισης που ταυτοποιεί με σαφήνεια και εντοπίζει τον πληρωτή ή ελλείψει τέτοιων κωδικών αναγνώρισης,

αβ) στον «BIC» ή σε οποιονδήποτε άλλο κωδικό αναγνώρισης επιχείρησης που ταυτοποιεί με σαφήνεια και εντοπίζει τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών που ενεργεί για λογαριασμό του πληρωτή.

β. Για την εφαρμογή της υποπερ. βα) της περ. β' της παρ. 2, η τοποθεσία του δικαιούχου θεωρείται ότι είναι στο κράτος μέλος, το τρίτο έδαφος ή την τρίτη χώρα που αντιστοιχεί:

βα) στον «IBAN» του λογαριασμού πληρωμών του δικαιούχου ή οποιονδήποτε άλλο κωδικό αναγνώρισης που ταυτοποιεί με σαφήνεια και εντοπίζει τον δικαιούχο ή, ελλείψει τέτοιων κωδικών αναγνώρισης,

ββ) στον «BIC» ή οποιονδήποτε άλλο κωδικό αναγνώρισης επιχείρησης που ταυτοποιεί με σαφήνεια και εντοπίζει τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών που ενεργεί για λογαριασμό του

δικαιούχου.

4. α. Τα αρχεία που τηρούνται από τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών, δυνάμει της παρ. 2, περιέχουν:

αα) τον «BIC» ή οποιονδήποτε άλλο κωδικό αναγνώρισης της επιχείρησης που ταυτοποιεί με σαφήνεια τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών,

αβ) το όνομα ή την εταιρική επωνυμία του δικαιούχου, όπως εμφανίζεται στα αρχεία του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών,

αγ) εφόσον υπάρχει, οποιονδήποτε αριθμό φορολογικού μητρώου Φ.Π.Α. ή άλλον εθνικό αριθμό φορολογικού μητρώου του δικαιούχου,

αδ) τον «IBAN» ή, εάν αυτός δεν είναι διαθέσιμος, οποιονδήποτε άλλον κωδικό αναγνώρισης που ταυτοποιεί με σαφήνεια και εντοπίζει τον δικαιούχο,

αε) τον «BIC» ή οποιονδήποτε άλλο κωδικό αναγνώρισης της επιχείρησης που ταυτοποιεί με σαφήνεια και εντοπίζει τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών, που ενεργεί για λογαριασμό του δικαιούχου, αν ο δικαιούχος λαμβάνει χρηματικά ποσά, χωρίς να διαθέτει λογαριασμό πληρωμών,

αστ) εφόσον υπάρχει, τη διεύθυνση του δικαιούχου, όπως εμφανίζεται στα αρχεία του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών,

αζ) τις λεπτομέρειες σχετικά με οποιαδήποτε πληρωμή των περ. α' και β' της παρ. 2,

αη) τις λεπτομέρειες σχετικά με οποιοσδήποτε επιστροφές πληρωμών που προσδιορίζονται ως σχετιζόμενες με διασυννοριακές πληρωμές της υποπερ. αζ).

β. Οι πληροφορίες των υποπερ. αζ) και αη) της περ. α' περιέχουν:

βα) την ημερομηνία και την ώρα της πληρωμής ή της επιστροφής της πληρωμής,

ββ) το ποσό και το νόμισμα της πληρωμής ή της επιστροφής της πληρωμής,

βγ) το κράτος μέλος προέλευσης της πληρωμής που λήφθηκε από τον δικαιούχο ή για λογαριασμό του, το κράτος μέλος προορισμού της επιστροφής, κατά περίπτωση, καθώς και τις πληροφορίες που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της προέλευσης ή του προορισμού της πληρωμής ή της επιστροφής της πληρωμής, σύμφωνα με την παρ. 3,

βδ) τυχόν αναφορά η οποία ταυτοποιεί με σαφήνεια την πληρωμή,

βε) κατά περίπτωση, την πληροφορία ότι η έναρξη της πληρωμής γίνεται στις φυσικές εγκαταστάσεις του εμπόρου.

5. Με απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ καθορίζονται ο χρόνος, ο τρόπος και η διαδικασία υποβολής των αρχείων που τηρούνται από τους παρόχους, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1041/12.3.2024.- Ορισμός των αρμοδίων υπηρεσιών και ρύθμιση της διαδικασίας τήρησης και υποβολής δεδομένων πληρωμών από τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών, σύμφωνα με το άρθρο 15Δ του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206), με το οποίο ενσωματώθηκε η οδηγία (ΕΕ) 2020/284 του Συμβουλίου της 18ης Φεβρουαρίου 2020.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Της παρ. 5 του άρθρου 15Δ του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206).

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Αρμόδια αρχή για την παραλαβή και διαβίβαση των δεδομένων πληρωμών από παρόχους

υπηρεσιών πληρωμών προς το CESOP

Για την παραλαβή των αρχείων δεδομένων πληρωμών από τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών (εφεξής «πάροχοι») οι οποίοι έχουν την υποχρέωση υποβολής αυτών, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 15Δ του Κ.Φ.Δ., ορίζεται ως αρμόδια αρχή το τμήμα Ε' «Αυτόματης Ανταλλαγής Πληροφοριών με άλλες δικαιοδοσίες» της Διεύθυνσης Υπηρεσιών Δεδομένων (Δ.ΥΠΗ.ΔΕΔ.) της Γενικής Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Η εν λόγω υπηρεσία είναι και η κατ' ανάθεση αρμόδια αρχή για τη διαβίβαση των ως άνω δεδομένων στο κεντρικό σύστημα «CESOP» της Ε.Ε., το αργότερο έως τη δέκατη ημέρα του δεύτερου μήνα που έπεται του ημερολογιακού τριμήνου το οποίο αφορούν οι πληροφορίες.

Άρθρο 2**Αρμόδιες αρχές για τη διαχείριση των πληροφοριών του κεντρικού ηλεκτρονικού συστήματος πληροφοριών για τις πληρωμές (CESOP) της ΕΕ**

1. Αρμόδιες υπηρεσίες για τη διαχείριση των πληροφοριών του κεντρικού συστήματος της ΕΕ (CESOP) είναι η Διεύθυνση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού Ελέγχων (ΔΙ.Ε.Σ.ΕΛ.) και η Διεύθυνση Προγραμματισμού και Αξιολόγησης Ελέγχων και Ερευνών (ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε.) της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Λειτουργιών.

2. Αρμόδια υπηρεσία για την εισήγηση περί του ορισμού των υπαλλήλων συνδέσμων στο Eurofisc και τη διαχείριση των χρηστών με δικαίωμα πρόσβασης στο CESOP, είναι η Διεύθυνση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού Ελέγχων (ΔΙ.Ε.Σ.ΕΛ.) της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Λειτουργιών.

3. Πρόσβαση στα στοιχεία πληρωμών και τις πληροφορίες που θα αποθηκεύονται στην κεντρική βάση «CESOP» της ΕΕ, θα έχουν οι αρμόδιοι υπάλληλοι - σύνδεσμοι του Eurofisc που έχει ορίσει η Α.Α.Δ.Ε, οι οποίοι διαθέτουν ειδική ταυτοποίηση προσωπικού χρήστη για το CESOP, στο πλαίσιο έρευνας για εικαζόμενη απάτη στον τομέα του ΦΠΑ ή τον εντοπισμό περιπτώσεων απάτης στον ΦΠΑ.

4. Τα στοιχεία πληρωμών και οι πληροφορίες που εξάγονται από το CESOP, σύμφωνα με τα ορισθέντα της παρ. 3, δύνανται να αξιοποιηθούν για ελεγκτικούς σκοπούς στο πλαίσιο της καταπολέμησης της απάτης ΦΠΑ.

5. Ενημερωτικό υλικό και πληροφορίες σχετικές με τις υποχρεώσεις του άρθρου 15Δ του Κ.Φ.Δ., αναρτώνται και επικαιροποιούνται κατά περίπτωση στην επίσημη ιστοσελίδα της Α.Α.Δ.Ε. στην θεματική ενότητα για το CESOP: <https://www.aade.gr/diethni-themata/cesop>.

Άρθρο 3**Υπόχρεοι για την τήρηση και υποβολή δεδομένων**

1. Υπόχρεοι για την τήρηση και υποβολή αρχείων δεδομένων πληρωμών είναι οι πάροχοι της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 15Δ του Κ.Φ.Δ., ήτοι:

α) πιστωτικά ιδρύματα της περ. 1 της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, περιλαμβανομένων των υποκαταστημάτων της περ. 17 της παρ. 1 του άρθρου 4 του εν λόγω Κανονισμού, αν τα υποκαταστήματα αυτά βρίσκονται στην Ελλάδα, είτε η έδρα τους βρίσκεται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε σε τρίτη χώρα σύμφωνα με το άρθρο 36 του ν. 4261/2014 (Α' 107), καθώς και το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων,

β) ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος της παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 4021/2011 (Α' 218), περιλαμβανομένων των υποκαταστημάτων ιδρυμάτων ηλεκτρονικού χρήματος με καταστατική έδρα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 18 του εν λόγω νόμου, τα οποία λειτουργούν στην Ελλάδα, στον βαθμό που οι υπηρεσίες πληρωμών τις οποίες προσφέρουν, συνδέονται με την έκδοση ηλεκτρονικού χρήματος,

γ) γραφεία ταχυδρομικών επιταγών τα οποία εξουσιοδοτούνται να παρέχουν υπηρεσίες

πληρωμών,

δ) ιδρύματα πληρωμών της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

ε) τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία τυγχάνουν εξαίρεσης από ορισμένες υποχρεώσεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/2366 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2015 «σχετικά με υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των οδηγιών 2002/65/ΕΚ, 2009/110/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και την κατάργηση της οδηγίας 2007/64/ΕΚ» (L 337), σύμφωνα με το άρθρο 32 αυτής,

2. Οι πάροχοι της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 15Δ του Κ.Φ.Δ. δύνανται να παρέχουν υπηρεσίες πληρωμών, είτε με εγκατάσταση στο εσωτερικό της χώρας, είτε μέσω διαβατηρίου (passport) σύμφωνα με όσα ορίζει η κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 4

Όροι και προϋποθέσεις τήρησης και υποβολής δεδομένων

1. Οι πάροχοι του άρθρου 3 της παρούσας υποχρεούνται να υποβάλλουν αρχεία δεδομένων πληρωμών σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 15Δ του Κ.Φ.Δ., για διασυνοριακές πληρωμές. Μια πληρωμή θεωρείται διασυνοριακή όταν ο πληρωτής βρίσκεται σε ένα κράτος μέλος και ο δικαιούχος βρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος, σε τρίτο έδαφος ή σε τρίτη χώρα.

2. Οι εν λόγω πάροχοι έχουν υποχρέωση υποβολής αρχείων δεδομένων πληρωμών κατά τη διάρκεια ενός ημερολογιακού τριμήνου για υπηρεσίες πληρωμών που αντιστοιχούν σε περισσότερες από 25 διασυνοριακές πληρωμές στον ίδιο δικαιούχο. Δεν υπάρχει υποχρέωση υποβολής αρχείων δεδομένων πληρωμών, όταν δεν πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις (μηδενική αναφορά).

Άρθρο 5

Χρόνος και τρόπος υποβολής των δεδομένων

1. Σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 15Δ του Κ.Φ.Δ., οι πάροχοι υποβάλλουν τα αρχεία με στοιχεία δικαιούχων και πληρωμών για κάθε ημερολογιακό τρίμηνο έως το τέλος του μήνα που έπεται του ημερολογιακού τριμήνου το οποίο αφορούν τα δεδομένα, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περ. β' της παρ. 2 του εν λόγω άρθρου. Σε περίπτωση που η καταληκτική ημερομηνία υποβολής συμπίπτει με επίσημη αργία, Σάββατο ή Κυριακή, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 7 του Κ.Φ.Δ.

2. Η υποβολή των αρχείων δεδομένων πληρωμών γίνεται μέσω συγκεκριμένου μορφότυπου που ορίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με τον Εκτ. Κανονισμό (ΕΕ) 2022/1504. Τα αρχεία που πρέπει να τηρούν οι πάροχοι, περιέχουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παρ. 4 του άρθρου 15Δ του Κ.Φ.Δ..

3. Η υποβολή των ανωτέρω αρχείων από τους παρόχους γίνεται μέσω ηλεκτρονικής εφαρμογής η οποία είναι προσβάσιμη στην ιστοσελίδα της ΑΑΔΕ. Για τους μη εγκατεστημένους παρόχους που δεν έχουν ελληνικό ΑΦΜ, απαραίτητη προϋπόθεση για την υποβολή των αρχείων είναι η έκδοση κωδικών πρόσβασης μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής CESOP.

4. Οι πάροχοι δεν έχουν την υποχρέωση να τηρούν αρχεία δεδομένων για πληρωμές για τις οποίες δεν υπάρχει υποχρέωση αναφοράς κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 15Δ του Κ.Φ.Δ.

Άρθρο 6

Προστασία προσωπικών δεδομένων

1. Για λόγους προστασίας προσωπικών δεδομένων, οι πάροχοι που υποβάλλουν αρχεία δεδομένων πληρωμών ενημερώνουν τους δικαιούχους (πελάτες τους) για την αποστολή πληροφοριών που τους αφορούν προς την φορολογική διοίκηση.

2. Για την πολιτική προστασίας δεδομένων οι δικαιούχοι μπορούν να συμβουλευτούν τη σχετική ιστοσελίδα της Α.Α.Δ.Ε. <https://www.aade.gr/exypiretisi-enimerosi/asfaleia-psifiakondedomenon/prostasia-dedomenon-prosopikoy-haraktira>.

Άρθρο 7

Έναρξη ισχύος

Η απόφαση αυτή ισχύει για δεδομένα πληρωμών που οφείλουν να τηρούν και να υποβάλλουν οι υπόχρεοι σύμφωνα με το άρθρο 15Δ του Κ.Φ.Δ. από 01.01.2024 και εφεξής.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 1845 Β'/26.3.2024)

ΑΡΘΡΟ 20

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΕ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ο Διοικητής δύναται να ζητά από τον φορολογούμενο να υποβάλει, σε επίσημη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα, λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία) και κάθε άλλο έγγραφο που θεωρεί απαραίτητο για τον προσδιορισμό της φορολογικής υποχρέωσης του φορολογούμενου. Ο Διοικητής θέτει εύλογη προθεσμία για τη συμμόρφωση του φορολογούμενου.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 20 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται η υποχρέωση των φορολογουμένων να υποβάλλουν, όταν τους ζητείται, σε επίσημη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα τα λογιστικά αρχεία και λοιπά έγγραφα που τηρούν.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 16. Στοιχεία και πληροφορίες σε ξένη γλώσσα.- 1. Ο Διοικητής δύναται να ζητά από τον φορολογούμενο να υποβάλει, σε επίσημη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα, λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία) και κάθε άλλο έγγραφο που θεωρεί απαραίτητο για τον προσδιορισμό της φορολογικής υποχρέωσης του φορολογούμενου. Ο Διοικητής θέτει εύλογη προθεσμία για τη συμμόρφωση του φορολογούμενου.

2. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά έγγραφα, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την πίστωση του φόρου αλλοδαπής, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε..

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1026/22.1.2014.- Καθορισμός δικαιολογητικών εγγράφων για την πίστωση φόρου αλλοδαπής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 9 του ν. 4172/2013 και την παράγραφο 2 του άρθρου 16 του ν. 4174/2013.

Έχοντας υπόψη:

α) Τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 16 του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α' -26/7/2013), περί καθορισμού δικαιολογητικών εγγράφων και λοιπών λεπτομερειών για την πίστωση του φόρου αλλοδαπής.

β) Τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του ν. 4172/2013 (ΦΕΚ 167 Α' - 23/7/2013).

.....

Αποφασίζουμε

1. Κάθε φορολογούμενος που έχει φορολογική κατοικία στην Ελλάδα και κατά τη διάρκεια του φορολογικού έτους αποκτά εισόδημα στην αλλοδαπή, για το οποίο έχει φορολογηθεί στην αλλοδαπή, προκειμένου να τύχει της μείωσης του φόρου εισοδήματος της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του ν. 4172/2013, με την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος υποχρεούται να συνυποβάλει τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- Για τις χώρες με τις οποίες υπάρχει Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας Εισοδήματος (Σ.Α.Δ.Φ.), βεβαίωση της αρμόδιας φορολογικής αρχής, από την οποία να προκύπτει ο φόρος που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή.

- Για τις λοιπές χώρες, με τις οποίες δεν υφίσταται Σ.Α.Δ.Φ, βεβαίωση της αρμόδιας φορολο-

γικής αρχής ή Ορκωτού Ελεγκτή.

– Σε περίπτωση παρακράτησης φόρου από νομικό ή φυσικό πρόσωπο, απαιτείται βεβαίωση από το πρόσωπο αυτό, θεωρημένη από την αρμόδια φορολογική αρχή, ή βεβαίωση Ορκωτού Ελεγκτή. Η θεώρηση αυτή δεν απαιτείται όταν η παρακράτηση διενεργείται από δημόσιο φορέα, ασφαλιστικό οργανισμό ή χρηματοπιστωτικό ίδρυμα.

2. Η βεβαίωση της αρμόδιας φορολογικής αρχής θα πρέπει να φέρει την επισημείωση της Χάγης [ν. 1497/1984 (ΦΕΚ Α188/27-11-1984)], εφόσον το αλλοδαπό κράτος εμπίπτει στην κατάσταση των κρατών που έχουν προσχωρήσει στη Σύμβαση της Χάγης, όπως έχει συμπληρωθεί και ισχύει. Για τα κράτη τα οποία δεν έχουν προσχωρήσει στην ανωτέρω Σύμβαση, ισχύει η προξενική θεώρηση. Η σχετική βεβαίωση υποβάλλεται πρωτότυπη και απαιτείται η επίσημη μετάφρασή της στην Ελληνική γλώσσα.

3. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 170 Β' /30.1.2014).

ΑΡΘΡΟ 21

ΔΙΑΦΥΛΑΞΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ – ΑΠΟΡΡΗΤΟ

1. Πρόσωπα που είναι ή έχουν διατελέσει υπάλληλοι της Φορολογικής Διοίκησης και του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών ή συνδέονται ή συνδέονταν με οποιαδήποτε σχέση εργασίας ή έργου με αυτά, καθώς και οποιοδήποτε πρόσωπο στο οποίο έχουν ή είχαν ανατεθεί αρμοδιότητες ή καθήκοντα της Φορολογικής Διοίκησης, οφείλουν να τηρούν ως απόρρητα όλα τα στοιχεία και τις πληροφορίες φορολογουμένων, τα οποία περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, και δύνανται να τα αποκαλύπτουν μόνο στα ακόλουθα πρόσωπα:

α) άλλους υπαλλήλους της Φορολογικής Διοίκησης, μέλη του κύριου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και δικηγόρους του Δημοσίου στο πλαίσιο εκτέλεσης των καθηκόντων τους,

β) διωκτικές αρχές, στο πλαίσιο διερεύνησης ή δίωξης αδικημάτων,

γ) δικαστικές αρχές, στο πλαίσιο εκδίκασης οποιασδήποτε ποινικής ή φορολογικής υπόθεσης ή αστικής υπόθεσης με διάδικο το Δημόσιο ή άλλο φορέα της Γενικής Κυβέρνησης,

δ) φορολογικές αρχές της αλλοδαπής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διεθνείς συμβάσεις, τον ν. 4170/2013 (Α' 163), σχετικά με τη διοικητική συνεργασία στον τομέα της φορολογίας, τα άρθρα 295 έως και 319 του ν. 4072/2012 (Α' 86) σχετικά με την αμοιβαία συνδρομή για την είσπραξη απαιτήσεων σχετικών με φόρους, δασμούς και άλλα μέτρα,

ε) υπηρεσίες των φορέων Γενικής Κυβέρνησης:

εα) εφόσον κρίνεται αναγκαίο από τη Φορολογική Διοίκηση, προκειμένου να προσδιοριστούν οι υποχρεώσεις, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, των φορολογουμένων προς αυτούς τους φορείς, ή να εντοπιστούν πηγές αποπληρωμής των απαιτήσεών τους,

εβ) εφόσον η χορήγηση στοιχείων και πληροφοριών φορολογουμένων σε αυτούς προβλέπεται από νόμο που ρυθμίζει την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους,

στ) εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους δημοσίων υπηρεσιών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) και δημοσίων οργανισμών με αρμοδιότητα διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου χρηματοδοτήσεων και ενισχύσεων ή επιδοτήσεων από εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους,

ζ) διαζευγμένους ή συζύγους σε διάσταση και ανιόντες και κατιόντες, για τον καθορισμό διατροφής κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας για τα στοιχεία που αναγράφονται ρητά σε αυτήν,

η) στην Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, που ορίζονται στον ν. 4557/2018 (Α' 139),

θ) τρίτους, κατόπιν αιτιολογημένης εισαγγελικής παραγγελίας, ότι δεν συντρέχει περίπτωση φορολογικού απορρήτου,

ι) φορολογούμενους που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα, κατόπιν αιτήσεώς τους, και μόνο καθ' ο μέρος αυτό είναι απολύτως αναγκαίο, προκειμένου να διακριβωθεί

η φορολογική ή η επαγγελματική υπόσταση άλλου φορολογούμενου που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα,

ια) εξουσιοδοτημένο προσωπικό της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Κοινωνικής Ασφάλισης Α.Ε. (Η.Δ.Ι.Κ.Α. Α.Ε.) του ν. 3607/2007 (Α' 245) για σκοπούς υλοποίησης προγραμμάτων κοινωνικού χαρακτήρα της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας ή άλλων προβλέψεων παροχών κοινωνικού χαρακτήρα, καθώς και σχετικών προβλέψεων παροχών υγείας σε ομάδες πληθυσμού από το Υπουργείο Υγείας και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της,

ιβ) την Εθνική Αρχή Διαφάνειας (Ε.Α.Δ.), στο πλαίσιο ελέγχων, επιθεωρήσεων και ερευνών που διενεργούνται από αυτήν, και σε εξουσιοδοτημένους προς τούτο υπαλλήλους της Ε.Α.Δ., στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τον ν. 4622/2019 (Α' 133),

ιγ) πρόσωπα των άρθρων 4 έως 16 του ν. 5026/2023 (Α' 45), στο πλαίσιο ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης. Τα στοιχεία χορηγούνται αποκλειστικά για τα ελεγχόμενα πρόσωπα αρμοδιότητάς τους και αφορούν μόνον τα ελεγχόμενα έτη,

ιδ) εξουσιοδοτημένο προσωπικό της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού, Προγραμματισμού και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού για την άσκηση του έργου του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού σε θέματα που αφορούν σε όλες τις βαθμίδες της τυπικής και της μη τυπικής εκπαίδευσης και τους εποπτευόμενους φορείς του, καθώς και σε εξουσιοδοτημένο προσωπικό των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας, για τα θέματα του Ε.Λ.Κ.Ε.,

ιε) διατραπεζικές εταιρείες που διαχειρίζονται αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς χάριν των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, για τον σκοπό ενημέρωσης των αρχείων δεδομένων που τηρούν. Για την ενημέρωση των αρχείων δεδομένων της παρούσας περίπτωσης χορηγούνται αποκλειστικά τα ακόλουθα στοιχεία και πληροφορίες φορολογουμένων:

ιεα) ως προς τα φυσικά πρόσωπα, ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.), η Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) στην οποία υποβάλλεται η δήλωση φορολογίας εισοδήματος, το όνομα, το επώνυμο, το όνομα και επώνυμο πατέρα, το όνομα και επώνυμο μητέρας και ο ταχυδρομικός κώδικας,

ιεβ) ως προς τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες, ο Α.Φ.Μ., η Δ.Ο.Υ. στην οποία υποβάλλεται η δήλωση φορολογίας εισοδήματος, η επωνυμία, ο διακριτικός τίτλος και η έδρα,

ιεστ) νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δημόσιες επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, αμιγείς ή μικτές επιχειρήσεις Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) και των συνδέσμων δήμων, δημόσιους οργανισμούς, καθώς και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, στα οποία το κράτος είναι μέτοχος ή τα οποία επιχορηγούνται τακτικώς από κρατικούς πόρους ή τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, στοιχεία και πληροφορίες μητρώου φορολογουμένων, κατόπιν υποβολής πλήρως αιτιολογημένου αιτήματος,

εφόσον κρίνεται αναγκαίο από τη Φορολογική Διοίκηση για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος. Ως στοιχεία και πληροφορίες μητρώου για την εφαρμογή της παρούσας νοούνται τα στοιχεία και οι πληροφορίες που τηρούνται στο Υποσύστημα Μητρώου Φορολογουμένων της Φορολογικής Διοίκησης,

ιζ) εξουσιοδοτημένο προσωπικό της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας του Υπουργείου Ανάπτυξης, σχετικά με στοιχεία μητρώου και οικονομικά στοιχεία των επιχειρήσεων που υποβάλλουν αίτηση για εγγραφή ή είναι εγγεγραμμένες στο Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων, καθώς και στους ελεγκτές της Διυπηρεσιακής Μονάδας Ελέγχου Αγοράς για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους,

ιη) την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Α.Π.Δ.Π.Χ.), στο πλαίσιο ερευνών και ελέγχων που διενεργούνται από αυτήν, και σε εξουσιοδοτημένους προς τούτο υπαλλήλους της Α.Π.Δ.Π.Χ., στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων τους για τους σκοπούς των σχετικών ερευνών και ελέγχων, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 4624/2019 (Α' 137),

ιθ) στο προσωπικό των Υπηρεσιών του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και της Ελληνικής Αστυνομίας, στο πλαίσιο διακρίβωσης σοβαρών εγκλημάτων, ιδίως τρομοκρατίας, οργανωμένου ή οικονομικού εγκλήματος, για τις οποίες είτε δεν ισχύει το φορολογικό απόρρητο κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους είτε διενεργούν προκαταρκτική εξέταση ή προανάκριση, καθώς και στο προσωπικό των προαναφερόμενων Υπηρεσιών σε εκτέλεση εισαγγελικής παραγγελίας. Όπου λειτουργούν πληροφοριακά συστήματα και βάσεις δεδομένων που διαχειρίζεται η Φορολογική Διοίκηση, η πρόσβαση γίνεται μέσω απευθείας διασύνδεσης με αυτά και λαμβάνεται οποιαδήποτε πληροφορία ή στοιχείο που αφορά ή είναι χρήσιμο για τις διενεργούμενες έρευνες ή ελέγχους,

ιυ) στον Διαχειριστή του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας, στο πλαίσιο των υποχρεώσεών του για τη διαχείριση του δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με το άρθρο 127 του ν. 4001/2011 (Α' 179), και ειδικότερα για τον εντοπισμό και την αποτροπή των περιπτώσεων ρευματοκλοπών, σύμφωνα με το άρθρο 95 του Κώδικα Διαχείρισης Δικτύου (ΡΑΕ 395/2016, Β' 78/2017), και σε Προμηθευτές Ηλεκτρικής Ενέργειας στο πλαίσιο της δραστηριοποίησής τους στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και αποκλειστικά υπό την ιδιότητά τους ως Φορέων Εκμετάλλευσης Βασικών Υπηρεσιών του άρθρου 4 του ν. 4577/2018 (Α' 199), προς τους σκοπούς της εύρυθμης λειτουργίας της δραστηριότητας προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και της συμμόρφωσής τους προς τις κανονιστικές υποχρεώσεις τους, ιδίως των παρ. 11 και 12 του άρθρου 5 του Εγχειριδίου Εκπροσώπησης Μετρητών και Περιοδικής Εκκαθάρισης (ΡΑΕ 1443/2020, Β' 4737). Για την ενημέρωση των αρχείων δεδομένων της παρούσας χορηγούνται αποκλειστικά τα ακόλουθα στοιχεία και πληροφορίες φορολογουμένων:

ια) ως προς τα φυσικά πρόσωπα, ο Α.Φ.Μ., η Δ.Ο.Υ. στην οποία υποβάλλεται η δήλωση φορολογίας εισοδήματος, το όνομα, το επώνυμο, το όνομα και επώνυμο πατέρα, το όνομα και επώνυμο μητέρας, ο ταχυδρομικός κώδικας, οι αριθμοί παροχής που το φυσικό πρόσωπο δηλώνει είτε ως κύριος του ακινήτου, είτε ως κάτοχος αυτού,

ιβ) ως προς τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες, ο Α.Φ.Μ., η Δ.Ο.Υ. στην οποία υποβάλλεται η δήλωση φορολογίας εισοδήματος, η επωνυμία, ο διακριτικός τίτλος, η έδρα, οι αριθμοί παροχής που το νομικό πρόσωπο δηλώνει είτε ως κύριος του

ακινήτου είτε ως κάτοχος αυτού. Τα στοιχεία χορηγούνται εντός του τελευταίου τριμήνου κάθε έτους κατόπιν της ολοκλήρωσης της υποβολής των φορολογικών δηλώσεων των φορολογουμένων.

2. Από τον περιορισμό της παρ. 1, αναφορικά με τα στοιχεία τα οποία τα πρόσωπα της παρ. 1 οφείλουν να τηρούν ως απόρρητα, για τις περιπτώσεις που αυτά αποκαλύπτονται σε υπηρεσίες των Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), δημόσιες επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, αμιγείς ή μικτές επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. και των συνδέσμων δήμων, δημόσιους οργανισμούς, καθώς και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), στα οποία το κράτος είναι μέτοχος ή τα οποία επιχορηγούνται τακτικώς από κρατικούς πόρους ή τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, εξαιρούνται τα ακόλουθα στοιχεία και πληροφορίες μητρώου φορολογουμένων:

α) για τα φυσικά πρόσωπα: Α.Φ.Μ., Δ.Ο.Υ., όνομα, επώνυμο, όνομα και επώνυμο πατέρα, όνομα και επώνυμο μητέρας, ημερομηνία γέννησης, τόπος γέννησης, πλήρη στοιχεία διεύθυνσης κατοικίας και πλήρη στοιχεία επικοινωνίας (σταθερό και κινητό τηλέφωνο, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου) και

β) για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες: Α.Φ.Μ., Δ.Ο.Υ., επωνυμία, διακριτικός τίτλος, πλήρη στοιχεία διεύθυνσης της έδρας και πλήρη στοιχεία επικοινωνίας (σταθερό και κινητό τηλέφωνο, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου).

3. Τα πρόσωπα της παρ. 1 χορηγούν:

α) σε εξουσιοδοτημένο προσωπικό της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) ή σε εξουσιοδοτημένα πρόσωπα από την ΕΛ.ΣΤΑΤ., προσωποποιημένα στοιχεία ανά Α.Φ.Μ., καθώς και

β) σε εξουσιοδοτημένο προσωπικό της ΕΛ.ΣΤΑΤ. ή λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης ή ανεξάρτητων αρχών συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία, τα οποία τηρούνται στη Φορολογική Διοίκηση, με την υποχρέωση χρήσης αυτών, αποκλειστικά για τον σκοπό για τον οποίο ζητούνται, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΛ.ΣΤΑΤ. ή των λοιπών φορέων ή αρχών και σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 του ν. 3832/2010 (Α' 38), τηρουμένων των αναγκαίων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων.

4. Τα πρόσωπα της παρ. 1 χορηγούν σε εξουσιοδοτημένο προσωπικό του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης ή σε εξουσιοδοτημένα πρόσωπα από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, προσωποποιημένα στοιχεία ανά Α.Φ.Μ., καθώς και συγκεντρωτικά στοιχεία, τα οποία τηρούνται στη Φορολογική Διοίκηση, με την υποχρέωση χρήσης αυτών αποκλειστικά για τον σκοπό για τον οποίο ζητούνται, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και, ειδικότερα, με σκοπό τη διαλειτουργικότητα μεταξύ των πληροφοριακών συστημάτων και εφαρμογών των φορέων του δημόσιου τομέα, κατά την έννοια της περ. 57 του άρθρου 2 του ν. 4727/2020 (Α' 184). Η διαλειτουργικότητα του πρώτου εδαφίου διενεργείται μετά από τη ρητή και ειδική έγγραφη ή ηλεκτρονική συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων για τη διαβίβαση των δεδομένων μεταξύ των ως άνω φορέων, στους οποίους αφορά η εκάστοτε διαλειτουργικότητα. Αν η διαλειτουργικότητα του πρώτου εδαφίου διενεργείται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία χωρίς ρητή έγγραφη ή ηλεκτρονική συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, για τη διαβίβαση των δεδομένων μεταξύ των ως

άνω φορέων απαιτείται αίτηση των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης προς την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.). Η Α.Α.Δ.Ε. υποχρεούται να απαντήσει μέσα σε έναν (1) μήνα από την παραλαβή της παραπάνω αίτησης και διαβιβάζει τα δεδομένα, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος.

5. Τα πρόσωπα, τα οποία λαμβάνουν γνώση απόρρητων στοιχείων ή πληροφοριών, σύμφωνα με το παρόν, οφείλουν να τηρούν το απόρρητο. Η χρήση των πληροφοριών και στοιχείων γίνεται αποκλειστικά και μόνο για την επίτευξη του σκοπού, για τον οποίο χορηγήθηκαν.

6. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις άρσης του απορρήτου, σύμφωνα με το παρόν, κάθε πρόσωπο στο οποίο περιέρχονται πληροφορίες ή στοιχεία, τα οποία προστατεύονται από το φορολογικό απόρρητο, οφείλει να μην τα αποκαλύπτει και να επιστρέφει στη Φορολογική Διοίκηση τυχόν έγγραφα που περιήλθαν στην κατοχή του και περιλαμβάνουν τέτοιες πληροφορίες ή στοιχεία.

7. Στοιχεία ή πληροφορίες σχετικά με φορολογούμενο είναι δυνατόν να αποκαλύπτονται σε τρίτο, κατόπιν αιτήσεως, με τη ρητή, ειδική, έγγραφη ή ηλεκτρονική συγκατάθεση του φορολογούμενου, η οποία δύναται να ανακληθεί.

8. Η παραβίαση του απορρήτου των στοιχείων και πληροφοριών που τηρούνται στη Φορολογική Διοίκηση από τα πρόσωπα της παρ. 1 του παρόντος τα οποία υπάγονται στο άρθρο 2 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), συνιστά τα πειθαρχικά παραπτώματα της παράβασης καθήκοντος και της παραβίασης της υποχρέωσης εχεμύθειας, τα οποία μπορεί να επισύρουν την ποινή της οριστικής παύσης κατά τις περ. γ) και η) της παρ. 1 του άρθρου 107 και την περ. η) της παρ. 1 του άρθρου 109 του ανωτέρω Κώδικα.

9. Με απόφαση του Διοικητή επιβάλλεται στα πρόσωπα των παρ. 1 και 2 που παραβιάζουν το απόρρητο και αποκαλύπτουν σε τρίτους στοιχεία και πληροφορίες που τηρούνται στη Φορολογική Διοίκηση και περιήλθαν σε γνώση τους, πρόστιμο ύψους από χίλια (1.000) έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, ανάλογα με τη βαρύτητα της παραβίασης και τις συντρέχουσες περιστάσεις. Το ανωτέρω πρόστιμο διαγράφεται, εάν το πρόσωπο, σε βάρος του οποίου επιβλήθηκε, αθώωθηκε με αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου ή απαλλάχθηκε με αμετάκλητο βούλευμα, λόγω της ανυπαρξίας των πραγματικών περιστατικών, που στοιχειοθετούν την αντικειμενική υπόσταση του συγκεκριμένου παραπτώματος.

10. Η μη τήρηση του απορρήτου από το προσωπικό ή τους διοικούντες τις αναδόχους εταιρείες, οι οποίες διαχειρίζονται έργα της Α.Α.Δ.Ε. ή του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, τιμωρείται με πρόστιμο ποσού διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ, ανά παράβαση, το οποίο επιβάλλεται στην εταιρεία με απόφαση του Διοικητή.

11. Για την επιβολή των κυρώσεων των παρ. 8 έως και 10 απαιτείται προηγούμενη ακρόαση του προσώπου, στο οποίο επιβάλλεται.

12. Σε περίπτωση επανάληψης της παραβίασης από το ίδιο πρόσωπο, επιβάλλεται πρόστιμο διπλάσιο του αρχικώς επιβληθέντος.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 21 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται η υποχρέωση των υπαλλήλων της Φορολογικής Διοίκησης, του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθώς και τρίτων που έχουν ή είχαν αναλάβει καθήκοντα της Φορολογικής Διοίκησης για την τήρηση του φορολογικού απορρήτου. Επίσης, προβλέπεται σε ποιους φορείς και για ποιους λόγους μπορούν, κατ' εξαίρεση, να αποκαλύπτονται στοιχεία του φορολογικού απορρήτου. Τέλος, προβλέπονται οι κυρώσεις σε περίπτωση παράβασης του φορολογικού απορρήτου.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 17. Διαφύλαξη πληροφοριών - απόρρητο.- 1. Πρόσωπα που είναι ή έχουν διατελέσει υπάλληλοι της Φορολογικής Διοίκησης και του Υπουργείου Οικονομικών ή συνδέονται ή συνδέονταν με οποιαδήποτε σχέση εργασίας ή έργου με αυτά, καθώς και οποιοδήποτε πρόσωπο, στο οποίο έχουν ή είχαν ανατεθεί αρμοδιότητες ή καθήκοντα της Φορολογικής Διοίκησης, οφείλουν να τηρούν ως απόρρητα όλα τα στοιχεία και πληροφορίες φορολογουμένων, τα οποία περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, και δύναται να τα αποκαλύπτουν μόνο στα ακόλουθα πρόσωπα:

α) άλλους υπαλλήλους της Φορολογικής Διοίκησης, μέλη του κύριου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και δικηγόρους του Δημοσίου στο πλαίσιο εκτέλεσης των καθηκόντων τους,

β) διωκτικές αρχές, στο πλαίσιο διερεύνησης ή δίωξης αδικημάτων,

γ) δικαστικές αρχές, στο πλαίσιο εκδίκασης οποιασδήποτε ποινικής ή φορολογικής υπόθεσης ή αστικής υπόθεσης με διάδικο το Δημόσιο ή άλλο Φορέα της Γενικής Κυβέρνησης,

δ) φορολογικές αρχές της αλλοδαπής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διεθνείς συμβάσεις, τον ν. 4170/2013 (Α' 163), σχετικά με τη διοικητική συνεργασία στον τομέα της φορολογίας, τα άρθρα 295 έως και 319 του ν. 4072/2012 (Α' 86) σχετικά με την αμοιβαία συνδρομή για την είσπραξη απαιτήσεων σχετικών με φόρους, δασμούς και άλλα μέτρα, καθώς και τη νομοθεσία για τη δικαστική συνδρομή,

ε) υπηρεσίες των φορέων Γενικής Κυβέρνησης, εφόσον κρίνεται αναγκαίο από τη Φορολογική Διοίκηση, προκειμένου να προσδιοριστούν οι υποχρεώσεις, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, των φορολογουμένων προς αυτούς τους φορείς, ή και να εντοπιστούν πηγές αποπληρωμής των απαιτήσεών τους,

στ) εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους δημοσίων υπηρεσιών, Ν.Π.Δ.Δ. και δημοσίων οργανισμών με αρμοδιότητα διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου χρηματοδοτήσεων και ενισχύσεων ή επιδοτήσεων από εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους,

ζ) διαζευγμένους ή συζύγους σε διάσταση και σε ανιόντες και κατιόντες, για τον καθορισμό διατροφής κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας, για τα στοιχεία που αναγράφονται ρητά σε αυτήν,

η) στην Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, που ορίζονται στον ν. 4557/2018 (Α' 139),

θ) τρίτους, κατόπιν αιτιολογημένης εισαγγελικής παραγγελίας, ότι δεν συντρέχει περίπτωση φορολογικού απορρήτου,

ι) φορολογούμενους που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα, κατόπιν αιτήσεώς τους, και μόνο καθ' ο μέρος αυτό είναι απολύτως αναγκαίο, προκειμένου να διακριβωθεί η φορολογική ή επαγγελματική υπόσταση άλλου φορολογούμενου που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα,

ια) εξουσιοδοτημένο προσωπικό της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Κοινωνικής Ασφάλισης Α.Ε. (ΗΔΙΚΑ ΑΕ) του ν. 3607/2007 (Α' 245) για σκοπούς υλοποίησης προγραμμάτων κοινωνικού

χαρακτήρα της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή άλλων προβλέψεων παροχών κοινωνικού χαρακτήρα, καθώς και σχετικών προβλέψεων παροχών υγείας σε ομάδες πληθυσμού από το Υπουργείο Υγείας και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της,

ιβ) την Εθνική Αρχή Διαφάνειας (Ε.Α.Δ.), στο πλαίσιο ελέγχων, επιθεωρήσεων και ερευνών που διενεργούνται από αυτή, και σε εξουσιοδοτημένους προς τούτο υπαλλήλους της Ε.Α.Δ., στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τον ν. 4622/2019 (Α' 133),

ιγ) πρόσωπα και όργανα της παρ. 1 του άρθρου 3 και του άρθρου 3Α του ν. 3213/2003 (Α' 309), στο πλαίσιο ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των υπόχρεων του άρθρου 1 του ίδιου νόμου. Τα στοιχεία χορηγούνται αποκλειστικά για τα ελεγχόμενα πρόσωπα αρμοδιότητάς τους και αφορούν μόνον τα ελεγχόμενα έτη,

ιδ) εξουσιοδοτημένο προσωπικό της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού, Προγραμματισμού και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων για την άσκηση του έργου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων σε θέματα που αφορούν όλες τις βαθμίδες της τυπικής και της μη τυπικής εκπαίδευσης και τους εποπτευόμενους φορείς του, καθώς και σε εξουσιοδοτημένο προσωπικό των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) των Ανάτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας, για τα θέματα του Ε.Λ.Κ.Ε.,

ιε) διατραπεζικές εταιρείες που διαχειρίζονται αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς χάριν των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, για τον σκοπό ενημέρωσης των αρχείων δεδομένων που τηρούν. Για την ενημέρωση των αρχείων δεδομένων της παρούσας περίπτωσης χορηγούνται αποκλειστικά τα ακόλουθα στοιχεία και πληροφορίες φορολογουμένων: ιεα) ως προς τα φυσικά πρόσωπα, ο Α.Φ.Μ., η Δ.Ο.Υ. στην οποία υποβάλλεται η δήλωση φορολογίας εισοδήματος, το όνομα, το επώνυμο, το όνομα και επώνυμο πατέρα, το όνομα και επώνυμο μητέρας και ο ταχυδρομικός κώδικας, ιεβ) ως προς τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες, ο Α.Φ.Μ., η Δ.Ο.Υ. στην οποία υποβάλλεται η δήλωση φορολογίας εισοδήματος, η επωνυμία, ο διακριτικός τίτλος και η έδρα,

ιστ) νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δημόσιες επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, αμιγείς ή μικτές επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. και των συνδέσμων δήμων, δημόσιους οργανισμούς, καθώς και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, στα οποία το κράτος είναι μέτοχος ή τα οποία επιχορηγούνται τακτικά από κρατικούς πόρους ή τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, στοιχεία και πληροφορίες μητρώου φορολογουμένων, κατόπιν υποβολής πλήρως αιτιολογημένου αιτήματος, εφόσον κρίνεται αναγκαίο από τη Φορολογική Διοίκηση για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος. Ως στοιχεία και πληροφορίες μητρώου για την εφαρμογή της παρούσας νοούνται τα στοιχεία και οι πληροφορίες που τηρούνται στο Υποσύστημα Μητρώου Φορολογουμένων της Φορολογικής Διοίκησης,

ιζ) εξουσιοδοτημένο προσωπικό της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, σχετικά με στοιχεία μητρώου και οικονομικά στοιχεία των επιχειρήσεων που υποβάλλουν αίτηση για εγγραφή ή είναι εγγεγραμμένες στο Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων, καθώς και στους ελεγκτές της Διπληρεσιακής Μονάδας Ελέγχου Αγοράς για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

1α. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή, δύναται να ορίζεται αποζημίωση για το διοικητικό κόστος, που η Φορολογική Διοίκηση αναλαμβάνει κατά τη χορήγηση των στοιχείων στα πρόσωπα των περ. ιε' και ιστ' της παρ. 1. Με την ίδια απόφαση προσδιορίζεται το ύψος και ο τρόπος καταβολής της αποζημίωσης, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα.

1β. Από τον περιορισμό της παρ. 1, αναφορικά με τα στοιχεία τα οποία τα πρόσωπα της παρ. 1

οφείλουν να τηρούν ως απόρρητα, για τις περιπτώσεις που αυτά αποκαλύπτονται σε υπηρεσίες των Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δημόσιες επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, αμιγείς ή μικτές επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. και των συνδέσμων δήμων, δημόσιους οργανισμούς, καθώς και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, στα οποία το κράτος είναι μέτοχος ή τα οποία επιχορηγούνται τακτικά από κρατικούς πόρους ή τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, εξαιρούνται τα ακόλουθα στοιχεία και πληροφορίες μητρώου φορολογουμένων:

α) για τα φυσικά πρόσωπα: Α.Φ.Μ., Δ.Ο.Υ., όνομα, επώνυμο, όνομα και επώνυμο πατέρα, όνομα και επώνυμο μητέρας, ημερομηνία γέννησης, τόπος γέννησης, πλήρη στοιχεία διεύθυνσης κατοικίας και πλήρη στοιχεία επικοινωνίας (σταθερό και κινητό τηλέφωνο, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου) και

β) για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες: Α.Φ.Μ., Δ.Ο.Υ., επωνυμία, διακριτικός τίτλος, πλήρη στοιχεία διεύθυνσης της έδρας και πλήρη στοιχεία επικοινωνίας (σταθερό και κινητό τηλέφωνο, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου).

2. Τα πρόσωπα της παρ. 1 χορηγούν σε εξουσιοδοτημένο προσωπικό της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) ή σε εξουσιοδοτημένα πρόσωπα από την ΕΛ.ΣΤΑΤ., προσωποποιημένα στοιχεία ανά Α.Φ.Μ., καθώς και συγκεντρωτικά στοιχεία, τα οποία τηρούνται στη Φορολογική Διοίκηση, με την υποχρέωση χρήσης αυτών, αποκλειστικά για τον σκοπό για τον οποίο ζητούνται, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΛ.ΣΤΑΤ. και σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 του ν. 3832/2010 (Α' 38). 2α. Τα πρόσωπα της παρ. 1 χορηγούν σε εξουσιοδοτημένο προσωπικό του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης ή σε εξουσιοδοτημένα πρόσωπα από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, προσωποποιημένα στοιχεία ανά Α.Φ.Μ., καθώς και συγκεντρωτικά στοιχεία, τα οποία τηρούνται στη Φορολογική Διοίκηση, με την υποχρέωση χρήσης αυτών αποκλειστικά για τον σκοπό για τον οποίο ζητούνται, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και, ειδικότερα, με σκοπό τη διαλειτουργικότητα μεταξύ των πληροφοριακών συστημάτων και εφαρμογών των φορέων του δημόσιου τομέα, κατά την έννοια της περ. 57 του άρθρου 2 του ν. 4727/2020 (Α' 184). Η διαλειτουργικότητα του πρώτου εδαφίου διενεργείται μετά από τη ρητή και ειδική έγγραφη ή ηλεκτρονική συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων για τη διαβίβαση των δεδομένων μεταξύ των ως άνω φορέων, τους οποίους αφορά η εκάστοτε διαλειτουργικότητα. Σε περίπτωση που η διαλειτουργικότητα του πρώτου εδαφίου διενεργείται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία χωρίς ρητή έγγραφη ή ηλεκτρονική συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, για τη διαβίβαση των δεδομένων μεταξύ των ως άνω φορέων απαιτείται αίτηση των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης προς την ΑΑΔΕ. Η ΑΑΔΕ υποχρεούται να απαντήσει μέσα σε έναν (1) μήνα από την παραλαβή της παραπάνω αίτησης και διαβιβάζει τα δεδομένα, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος.

3. Τα πρόσωπα, τα οποία λαμβάνουν γνώση απόρρητων στοιχείων ή πληροφοριών, σύμφωνα με το παρόν, οφείλουν να τηρούν το απόρρητο. Η χρήση των πληροφοριών και στοιχείων γίνεται αποκλειστικά και μόνο για την επίτευξη του σκοπού, για τον οποίο χορηγήθηκαν.

4. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις άρσης του απορρήτου, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, κάθε πρόσωπο στο οποίο περιέρχονται πληροφορίες ή στοιχεία, τα οποία προστατεύονται από το φορολογικό απόρρητο, οφείλει να μην τα αποκαλύπτει και να επιστρέφει στη Φορολογική Διοίκηση τυχόν έγγραφα που περιήλθαν στην κατοχή του και περιλαμβάνουν τέτοιες πληροφορίες ή στοιχεία.

5. Στοιχεία ή πληροφορίες σχετικά με φορολογούμενο είναι δυνατόν να αποκαλύπτονται σε τρίτο, κατόπιν αιτήσεως, με τη ρητή, ειδική, έγγραφη ή ηλεκτρονική συγκατάθεση του φορολογούμενου, η οποία δύναται να ανακληθεί.

6. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή προσδιορίζονται η εφαρ-

μογή του πλαισίου και των πολιτικών ασφαλείας του Υπουργείου Οικονομικών για την τήρηση του φορολογικού απορρήτου α) από τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου και της περ. α' της παρ. 1 και β) από τα πρόσωπα όλων των περιπτώσεων, πλην της περ. α' της παρ. 1, καθώς και το σύστημα καταχώρισης και παρακολούθησης χορήγησης απόρρητων στοιχείων ή πληροφοριών σε πρόσωπα εντός και εκτός της Φορολογικής Διοίκησης και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

7. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, του Διοικητή και των αρμόδιων υπουργών για τα θέματα έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας και για τα θέματα ελέγχου της αγοράς καθορίζονται ο ειδικότερος τρόπος, το είδος και το πλήθος των στοιχείων μητρώου και οικονομικών στοιχείων που διαβιβάζονται στη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας, στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και στη Διυπηρεσιακή Μονάδα Ελέγχου Αγοράς, δυνάμει της περ. ιζ' της παρ. 1.

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 17Α. Κυρώσεις για παραβίαση του φορολογικού απορρήτου.- 1. Η παραβίαση του απορρήτου των στοιχείων και πληροφοριών που τηρούνται στη Φορολογική Διοίκηση από τα πρόσωπα του άρθρου 17 που υπάγονται στο άρθρο 2 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), συνιστά σε κάθε περίπτωση τα πειθαρχικά παραπτώματα της παράβασης καθήκοντος και της παραβίασης της υποχρέωσης εχεμύθειας, τα οποία μπορεί να επισύρουν την ποινή της οριστικής παύσης κατά τις περ. γ' και η της παρ. 1 του άρθρου 107 και την περ. η' της παρ. 1 του άρθρου 109 του Κώδικα αυτού.

2. Με απόφαση του Διοικητή επιβάλλεται στα πρόσωπα των παρ. 1 και 2 του άρθρου 17 που παραβιάζουν το απόρρητο και αποκαλύπτουν σε τρίτους στοιχεία και πληροφορίες που τηρούνται στη Φορολογική Διοίκηση και περιήλθαν σε γνώση τους, πρόστιμο ύψους από χίλια (1.000) έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, ανάλογα με τη βαρύτητα της παραβίασης και τις συντρέχουσες περιστάσεις. Το ανωτέρω πρόστιμο διαγράφεται, εάν το πρόσωπο, σε βάρος του οποίου επιβλήθηκε, αθώωθηκε με αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου ή απαλλάχθηκε με αμετάκλητο βούλευμα, λόγω της ανυπαρξίας των πραγματικών περιστατικών, που στοιχειοθετούν την αντικειμενική υπόσταση του συγκεκριμένου παραπτώματος.

3. Η μη τήρηση του απορρήτου από το προσωπικό ή τους διοικούντες τις αναδόχους εταιρείες, οι οποίες διαχειρίζονται έργα του Υπουργείου Οικονομικών, τιμωρείται με πρόστιμο ποσού διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ, ανά παράβαση, το οποίο επιβάλλεται στην εταιρεία με απόφαση του Διοικητή.

4. Για την επιβολή των κυρώσεων των παρ. 1 έως και 3 απαιτείται προηγούμενη ακρόαση του προσώπου, στο οποίο επιβάλλεται.

5. Σε περίπτωση επανάληψης της παραβίασης από το ίδιο πρόσωπο, επιβάλλεται πρόστιμο διπλάσιο του αρχικώς επιβληθέντος.

6. Με απόφαση του Διοικητή ορίζονται η ειδικότερη διαδικασία επιβολής των κυρώσεων και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1040/4.2.2015.- Τρόπος υποβολής της δήλωσης ΦΠΑ για πράξεις που διενεργήθηκαν το έτος 2014 από αγρότες φυσικά πρόσωπα.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1119/22.6.2018.- Εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 397 και 398 παρ. 1 του ν. 4512/2018 (Α' 5) και του άρθρου 49 παρ. 4, 5 και 6 του ν. 4509/2017 (Α' 201) αναφορικά

με την τροποποίηση των άρθρων 18, 19 και 72 παρ. 18 του ν. 4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας- Κ.Φ.Δ., Α' 170).

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας σελ. 241)

ΜΕΡΟΣ Δ΄
ΥΠΟΒΟΛΗ ΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΑΡΘΡΟ 22

ΥΠΟΒΟΛΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ

1. α) Ο υπόχρεος σε υποβολή φορολογικών δηλώσεων υποβάλλει τις φορολογικές δηλώσεις στη Φορολογική Διοίκηση κατά τον χρόνο που προβλέπεται από την οικεία φορολογική νομοθεσία.

β) Εκπρόθεσμη φορολογική δήλωση υποβάλλεται έως και τη δέκατη (10η) ημέρα από την κοινοποίηση του προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου από τη Φορολογική Διοίκηση ή μέχρι την παραγραφή του δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης για κοινοποίηση πράξης προσδιορισμού του φόρου.

γ) Εκπρόθεσμη φορολογική δήλωση που υποβάλλεται μέχρι την κοινοποίηση εντολής ελέγχου ή της πρόσκλησης παροχής πληροφοριών του άρθρου 14, έχει όλες τις συνέπειες της εκπρόθεσμης δήλωσης.

δ) Εάν η εκπρόθεσμη φορολογική δήλωση υποβληθεί μετά την κοινοποίηση εντολής ελέγχου ή της πρόσκλησης παροχής πληροφοριών του άρθρου 14 και έως και τη δέκατη (10η) ημέρα από την κοινοποίηση του προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου, εφόσον προκύπτει ποσό φόρου προς καταβολή, επιβάλλεται επί του ποσού αυτού, αντί του προστίμου των παρ. 1 έως 3 του άρθρου 53, πρόστιμο που ισούται με το ποσό του προστίμου της παρ. 6 του άρθρου 53. Δεν είναι δυνατή η υποβολή δήλωσης, σύμφωνα με την παρούσα περίπτωση με επιφύλαξη.

ε) Για την εξόφληση της προκύπτουσας οφειλής εφαρμόζονται η περ. α) της παρ. 1 και οι παρ. 3 έως 5 του άρθρου 75.

στ) Φόροι, πρόστιμα, τέλη, εισφορές και λοιπά ποσά, που έχουν προσδιορισθεί κατά την περ. δ) δεν διαγράφονται ούτε συμψηφίζονται ή επιστρέφονται.

2. Ο φορολογούμενος ή, σε περίπτωση δικαιοπρακτικά ανίκανου, ο νόμιμος εκπρόσωπός του, και, σε περίπτωση νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, ο νόμιμος εκπρόσωπος ή ο φορολογικός εκπρόσωπός τους, βεβαιώνει την ακρίβεια και πληρότητα της φορολογικής δήλωσης με την υποβολή της.

3. Εάν μία φορολογική δήλωση ή μέρος αυτής συντάχθηκε από τρίτο πρόσωπο έναντι αμοιβής, η φορολογική δήλωση υποβάλλεται και από το πρόσωπο αυτό.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 22 Ν. 5104/2024

Ρυθμίζεται η υποχρέωση υποβολής της φορολογικής δήλωσης σύμφωνα με την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία και ορίζεται τότε αυτή θεωρείται εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη. Αυτή η ρύθμιση σχετίζεται ιδίως με την κοινοποίηση προσωρινού προσδιορισμού φόρου, την παραγραφή του δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης για την επιβολή φόρου, καθώς και τις συνέπειες υποβολής εκπρόθεσμης δήλωσης μετά τα στάδια αυτά. Διαφοροποίηση με το ισχύον καθεστώς εντοπίζεται στο ότι η προθεσμία της φορολογικής δήλωσης ορίζεται από την κοινοποίηση και όχι την έκδοση. Στην παρ. 2 ορίζονται, επίσης, τα πρόσωπα που υποβάλλουν τη φορολογική δήλωση.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 18. Υποβολή φορολογικής δήλωσης.- Ρυθμίζεται η υποχρέωση υποβολής της φορολογικής δήλωσης σύμφωνα με την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία και ορίζεται πότε αυτή θεωρείται εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη. Αυτή η ρύθμιση σχετίζεται ιδίως με την κοινοποίηση προσωρινού προσδιορισμού φόρου, την παραγραφή του δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης για την επιβολή φόρου, καθώς και τις συνέπειες υποβολής εκπρόθεσμης δήλωσης μετά τα στάδια αυτά. Διαφοροποίηση με το ισχύον καθεστώς εντοπίζεται στο ότι η προθεσμία της φορολογικής δήλωσης ορίζεται από την κοινοποίηση και όχι την έκδοση. Στην παρ. 2 ορίζονται, επίσης, τα πρόσωπα που υποβάλλουν τη φορολογική δήλωση.

ΑΡΘΡΟ 23

ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ

1. Αν ο φορολογούμενος διαπιστώσει ότι η φορολογική δήλωση που υπέβαλε στη Φορολογική Διοίκηση περιέχει λάθος ή παράλειψη, υποχρεούται να υποβάλει τροποποιητική φορολογική δήλωση.

2. Αν ο φορολογούμενος υποβάλει τροποποιητική φορολογική δήλωση μέσα στην προθεσμία υποβολής της αρχικής φορολογικής δήλωσης, τότε και η τροποποιητική φορολογική δήλωση επέχει θέση αρχικής δήλωσης και θεωρείται ότι και οι δύο, αρχική και τροποποιητική, έχουν υποβληθεί εμπρόθεσμα.

3. α) Τροποποιητική φορολογική δήλωση υποβάλλεται έως και τη δέκατη (10η) ημέρα από την κοινοποίηση προσωρινού προσδιορισμού του φόρου από τη Φορολογική Διοίκηση ή μέχρι την παραγραφή του δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης για κοινοποίηση πράξης προσδιορισμού του φόρου.

β) Τροποποιητική φορολογική δήλωση που υποβάλλεται μέχρι την κοινοποίηση εντολής ελέγχου ή της πρόσκλησης παροχής πληροφοριών του άρθρου 14, έχει όλες τις συνέπειες της εκπρόθεσμης δήλωσης.

γ) Εάν η τροποποιητική φορολογική δήλωση υποβληθεί μετά την κοινοποίηση εντολής ελέγχου ή της πρόσκλησης παροχής πληροφοριών του άρθρου 14 και έως και τη δέκατη (10η) ημέρα από την κοινοποίηση προσωρινού προσδιορισμού του φόρου, εφόσον προκύπτει ποσό φόρου προς καταβολή, επιβάλλεται επί του ποσού αυτού, αντί του προστίμου των παρ. 1 έως 3 του άρθρου 53, πρόστιμο που ισούται με το ποσό του προστίμου της παρ. 1 του άρθρου 54 ή της παρ. 2 του άρθρου 54, κατά περίπτωση. Για τον υπολογισμό του ανωτέρω προστίμου λαμβάνεται ως βάση υπολογισμού το ποσό της διαφοράς μεταξύ του φόρου που προκύπτει με βάση την τελευταία υποβαλλόμενη τροποποιητική φορολογική δήλωση και εκείνου που προκύπτει με βάση την αρχικώς υποβληθείσα δήλωση και τις τυχόν τροποποιητικές δηλώσεις που έχουν εν τω μεταξύ υποβληθεί μέχρι την κοινοποίηση της εντολής ελέγχου ή της πρόσκλησης παροχής πληροφοριών του άρθρου 14, και συνυπολογίζεται το σύνολο των προστίμων που έχουν επιβληθεί για τις ήδη υποβληθείσες τροποποιητικές δηλώσεις μετά την κοινοποίηση της εντολής ελέγχου ή της πρόσκλησης παροχής πληροφοριών του άρθρου 14. Δεν είναι δυνατή η υποβολή δήλωσης σύμφωνα με την παρούσα περίπτωση με επιφύλαξη.

δ) Για την εξόφληση της προκύπτουσας οφειλής εφαρμόζονται η περ. α) της παρ. 1 και οι παρ. 3 έως 5 του άρθρου 75.

ε) Φόροι, πρόστιμα, τέλη, εισφορές και λοιπά ποσά που προσδιορίζονται κατά την περ. γ) δεν διαγράφονται ούτε συμψηφίζονται ή επιστρέφονται.

4. Για την εφαρμογή της παρ. 1Α του άρθρου 50 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος η τροποποιητική φορολογική δήλωση και η συνοδευτική έκθεση ελέγχου υποβάλλονται εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από την κοινοποίηση της πράξης διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου στον πρώτο υπαγόμενο στον φόρο, κατά παρέκκλιση των παρ. 1 έως και 3. Αν η πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου εκδίδεται εντός του πέμπτου έτους της προθεσμίας παραγραφής του σχετικού δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης βάσει του άρθρου 37, η προθεσμία έκδοσης

ΑΡΘΡΟ 23 Ν. 5104/2024 ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ

προσδιορισμού φόρου ως προς τον δεύτερο υπαγόμενο στον φόρο, κατόπιν υποβολής της τροποποιητικής δήλωσης του πρώτου εδαφίου, παρατείνεται έως και έναν (1) μήνα από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της τροποποιητικής δήλωσης και της συνοδευτικής έκθεσης ελέγχου, κατά παρέκκλιση του άρθρου 37. Η αξίωση για επιστροφή φόρου, που προκύπτει, προς τον δεύτερο υπαγόμενο στον φόρο δεν παραγράφεται, κατά παρέκκλιση του άρθρου 42, πριν από την παρέλευση πέντε (5) ετών από την ημερομηνία υποβολής της τροποποιητικής δήλωσης της παρούσας. Προϋπόθεση για την επιστροφή ή τον συμψηφισμό φόρου στον δεύτερο υπαγόμενο στον φόρο είναι η εξόφληση από τον πρώτο υπαγόμενο στον φόρο, του φόρου που προέκυψε από τη διόρθωση των κερδών των μεταξύ τους ενδοομιλικών συναλλαγών. Αν μετά από αμφισβήτηση της πράξης διορθωτικού προσδιορισμού από τον πρώτο υπαγόμενο στον φόρο εκδοθεί απόφαση του άρθρου 72 ή του άρθρου 74 ή πρακτικό της Επιτροπής Εξώδικης Επίλυσης Φορολογικών Διαφορών του άρθρου 16 του ν. 4714/2020 (Α' 148) ή δικαστική απόφαση, διενεργείται, με πρωτοβουλία της Φορολογικής Διοίκησης, η ανάλογη κάθε φορά διόρθωση και στα κέρδη του δεύτερου υπαγόμενου στον φόρο συνδεδεμένου προσώπου, η προθεσμία για την έκδοση της σχετικής πράξης προσδιορισμού φόρου παρατείνεται για τρεις (3) μήνες από την κοινοποίηση της σχετικής, σύμφωνα με τα παραπάνω, απόφασης και για τα δύο υπαγόμενα στον φόρο πρόσωπα και αναζητούνται αμελλητί τυχόν επιστροφές φόρου κατά τα οριζόμενα στα εδάφια πρώτο έως και τέταρτο.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 23 Ν. 5104/2024

Προβλέπονται η δυνατότητα, η διαδικασία και η προθεσμία για την υποβολή τροποποιητικής φορολογικής δήλωσης.

Διευκρινίζονται ζητήματα περί του εμπρόθεσμου ή του εκπρόθεσμου της τροποποιητικής δήλωσης. Συγκεκριμένα αναφέρεται ότι η τροποποιητική δήλωση που υποβάλλεται μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της αρχικής δήλωσης θεωρείται εμπρόθεσμη.

Σε περίπτωση εκπρόθεσμης τροποποιητικής δήλωσης, αναφέρονται τα ειδικότερα για τον υπολογισμό του προστίμου και εξορθολογίζεται ο τρόπος υπολογισμού του, όπως προκύπτει από τη διαφορά της τελευταίας υποβαλλόμενης τροποποιητικής δήλωσης και της αρχικώς υποβληθείσας. Επίσης, προβλέπονται οι συνέπειες της υποβολής τροποποιητικής δήλωσης σε περίπτωση φορολόγησης συνδεδεμένου νομικού προσώπου που έχει προκύψει κατόπιν ελέγχου.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 19. Υποβολή τροποποιητικής φορολογικής δήλωσης.- 1. Αν ο φορολογούμενος διαπιστώσει ότι η φορολογική δήλωση που υπέβαλε στη Φορολογική Διοίκηση περιέχει λάθος ή παράλειψη, υποχρεούται να υποβάλει τροποποιητική φορολογική δήλωση.

2. Αν ο φορολογούμενος υποβάλει τροποποιητική φορολογική δήλωση μέσα στην προθεσμία υποβολής της αρχικής φορολογικής δήλωσης, τότε και η τροποποιητική φορολογική δήλωση επέχει θέση αρχικής δήλωσης και θεωρείται ότι και οι δύο, αρχική και τροποποιητική, έχουν υποβληθεί εμπρόθεσμα.

3. α) Τροποποιητική φορολογική δήλωση υποβάλλεται οποτεδήποτε μέχρι την κοινοποίηση προσωρινού προσδιορισμού του φόρου από τη Φορολογική Διοίκηση ή μέχρι την παραγραφή του δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης για έκδοση πράξης προσδιορισμού του φόρου.

β) Τροποποιητική φορολογική δήλωση που υποβάλλεται μέχρι την κοινοποίηση εντολής ελέγχου ή της πρόσκλησης παροχής πληροφοριών του άρθρου 14, έχει όλες τις συνέπειες της εκπρόθεσμης δήλωσης.

γ) Εάν η τροποποιητική φορολογική δήλωση υποβληθεί μετά την κοινοποίηση εντολής ελέγχου ή της πρόσκλησης παροχής πληροφοριών του άρθρου 14 και μέχρι την κοινοποίηση προσωρινού προσδιορισμού του φόρου, εφόσον προκύπτει ποσό φόρου προς καταβολή, επιβάλλεται επί του ποσού αυτού, αντί του προστίμου του άρθρου 54, πρόστιμο που ισούται με το ποσό του προστίμου της παρ. 1 του άρθρου 58, της παρ. 2 του άρθρου 58Α ή της παρ. 2 του άρθρου 59, κατά περίπτωση. Για τον υπολογισμό του ανωτέρω προστίμου λαμβάνεται ως βάση υπολογισμού το ποσό της διαφοράς μεταξύ του φόρου που προκύπτει με βάση την υποβαλλόμενη τροποποιητική φορολογική δήλωση και εκείνου που προκύπτει με βάση την αρχικώς υποβληθείσα δήλωση και τις τυχόν τροποποιητικές δηλώσεις που έχουν εν τω μεταξύ υποβληθεί. Δεν είναι δυνατή η υποβολή δήλωσης σύμφωνα με την παρούσα περίπτωση με επιφύλαξη.

δ) Εξαιρουμένων των δηλώσεων παρακρατούμενων φόρων από μισθωτή εργασία και συντάξεις, εφόσον η προκύπτουσα οφειλή εξοφληθεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τον προσδιορισμό του φόρου, το επιβληθέν σύμφωνα με την περ. γ' πρόστιμο περιορίζεται στο εξήντα τοις εκατό (60%) του αρχικώς προσδιορισθέντος.

ε) Φόροι, πρόστιμα, τέλη, εισφορές και λοιπά ποσά που προσδιορίζονται κατά τις περ. γ' και δ' δεν διαγράφονται ούτε συμψηφίζονται ή επιστρέφονται.

Με απόφαση του Διοικητή δύναται να καθορίζεται κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή της παρούσας.

4. Για την εφαρμογή της παρ. 1Α του άρθρου 50 του Κ.Φ.Ε. η τροποποιητική φορολογική δήλωση και η συνοδευτική έκθεση ελέγχου υποβάλλονται εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από την κοινοποίηση της πράξης διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου στον πρώτο υπαγόμενο στον φόρο, κατά παρέκκλιση των παρ. 1 έως και 3 του παρόντος. Αν η πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου εκδίδεται εντός του πέμπτου έτους της προθεσμίας παραγραφής του σχετικού δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης βάσει του άρθρου 36, η προθεσμία έκδοσης προσδιορισμού φόρου ως προς τον δεύτερο υπαγόμενο στον φόρο, κατόπιν υποβολής της τροποποιητικής δήλωσης του πρώτου εδαφίου, παρατείνεται έως και έναν (1) μήνα από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της τροποποιητικής δήλωσης και της συνοδευτικής έκθεσης ελέγχου, κατά παρέκκλιση του άρθρου 36. Η αξίωση για επιστροφή φόρου, που προκύπτει, προς τον δεύτερο υπαγόμενο στον φόρο δεν παραγράφεται, κατά παρέκκλιση του άρθρου 42, πριν από την παρέλευση πέντε (5) ετών από την ημερομηνία υποβολής της τροποποιητικής δήλωσης της παρούσας. Προϋπόθεση για την επιστροφή ή τον συμψηφισμό φόρου στον δεύτερο υπαγόμενο στον φόρο είναι η εξόφληση από τον πρώτο υπαγόμενο στον φόρο, του φόρου που προέκυψε από τη διόρθωση των κερδών των μεταξύ τους ενδοομιλικών συναλλαγών. Αν μετά από αμφισβήτηση της πράξης διορθωτικού προσδιορισμού από τον πρώτο υπαγόμενο στον φόρο εκδοθεί απόφαση του άρθρου 63 ή του άρθρου 63B ή πρακτικό της Επιτροπής Εξώδικης Επίλυσης Φορολογικών Διαφορών του άρθρου 16 του ν. 4714/2020 (Α' 148) ή δικαστική απόφαση, διενεργείται, με πρωτοβουλία της Φορολογικής Διοίκησης, η ανάλογη κάθε φορά διόρθωση και στα κέρδη του δεύτερου υπαγόμενου στον φόρο συνδεδεμένου προσώπου, η προθεσμία για την έκδοση της σχετικής πράξης προσδιορισμού φόρου παρατείνεται για τρεις (3) μήνες από την κοινοποίηση της σχετικής, σύμφωνα με τα παραπάνω, απόφασης και για τα δύο υπαγόμενα στον φόρο πρόσωπα και αναζητούνται αμελλητί τυχόν επιστροφές φόρου κατά τα οριζόμενα στα εδάφια πρώτο έως και τέταρτο. Με απόφαση του Διοικητή δύναται να ορίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1047/12.2.2014.- Καθορισμός οργάνου της Φορολογικής Διοίκησης για την αποδοχή και εκκαθάριση εκπρόθεσμων τροποποιητικών δηλώσεων φόρου ακίνητης περιουσίας (ΦΑΠ) φυσικών προσώπων, και ορισμός διαδικασίας.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 306)

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1173/8.7.2014.- Υποβολή εκπρόθεσμων συμπληρωματικών - τροποποιητικών δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 2014 με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 308)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1162/16.11.2022.- Ψηφιακή υποβολή δήλωσης φόρου δωρεάς/γονικής παροχής κινητών και χρημάτων χωρίς συμβόλαιο, καθορισμός των δικαιολογητικών των δηλώσεων φόρου δωρεάς/γονικής παροχής κινητών και χρημάτων -“Δήλωση φόρου δωρεάς/ γονικής παροχής κινητών και χρημάτων χωρίς συμβόλαιο μέσω της εφαρμογής myPROPERTY”.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 56 του ν. 4758/2020 «Περιστολή του λαθρεμπορίου- Κύρωση του Πρωτοκόλλου για την εξάλειψη του παράνομου εμπορίου καπνού, διατάξεις περί κοινωφελών περιουσιών και σχολαζουσών κληρονομιών, διατάξεις για τα τέλη κυκλοφορίας και τα τέλη ταξινόμησης, κίνητρα για την προσέλκυση φορολογικών κατοίκων και άλλες διατάξεις» (Α' 242),

β) του ν. 4987/2022 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 206), και ειδικότερα των άρθρων 4, 5, 6, την παρ. 3 του άρθρου 15, 18, 19, 20, 30, 32, 34, 37, 53, 54 αυτού.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

1. Υποβάλλονται ψηφιακά μέσω της εφαρμογής myPROPERTY της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (<https://myproperty.aade.gov.gr>) οι κατωτέρω αρχικές δηλώσεις φόρου δωρεάς/γονικής παροχής κινητών ή χρημάτων που έχουν συντελεστεί από την 1/1/2022 και μετά και για τις οποίες δεν συντάσσεται συμβολαιογραφικό έγγραφο. Ειδικότερα:

α) Δηλώσεις που υπάγονται στη φορολογική κλίμακα. Οι αρχικές (εμπρόθεσμες και εκπρόθεσμες) δηλώσεις φόρου δωρεάς/γονικής παροχής κινητών περιουσιακών στοιχείων (ενδεικτικά αυτοκινήτων, εταιρικών μεριδίων, εισηγμένων ή μη μετοχών, έργων τέχνης κ.λπ.) προς τους δικαιούχους όλων των κατηγοριών της φορολογικής κλίμακας. Επίσης, οι αρχικές (εμπρόθεσμες και εκπρόθεσμες) δηλώσεις φόρου δωρεάς/γονικής παροχής χρημάτων, που μεταβιβάζονται στους δικαιούχους της Α' κατηγορίας της φορολογικής κλίμακας με μεταφορά μεταξύ χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Στις ανωτέρω δηλώσεις τα συμβαλλόμενα μέρη (δωρητής ή γονέας, δωρεοδόχος ή τέκνο) είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία έχουν ήδη εγγραφεί στο Φορολογικό Μητρώο και είναι πιστοποιημένοι χρήστες των ηλεκτρονικών υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε.

β) Δηλώσεις με αυτοτελή φορολόγηση

Οι αρχικές (εμπρόθεσμες και εκπρόθεσμες) δηλώσεις φόρου δωρεάς/γονικής παροχής χρημάτων, πλην των οριζόμενων στην περ. α), με συμβαλλόμενα μέρη (δωρητή ή γονέα, δωρεοδόχο ή τέκνο) φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία έχουν ήδη εγγραφεί στο Φορολογικό Μητρώο και είναι πιστοποιημένοι χρήστες των ηλεκτρονικών υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε.

2. Ανά ζεύγος δωρητή/δωρεοδόχου συντάσσεται μία δήλωση, ανεξαρτήτως του αριθμού των μεταβιβαζόμενων περιουσιακών στοιχείων. Σε περίπτωση περισσότερων δηλωθέντων περιουσιακών στοιχείων με διαφορετική ημερομηνία παράδοσης συντάσσονται αντίστοιχα, περισσότερες δηλώσεις. Στην περίπτωση των χρηματικών συναλλαγών ζεύγους δωρητή/δωρεοδόχου που πραγματοποιούνται την ίδια ημερομηνία, οι σχετικές κινήσεις/συναλλαγές καταχωρούνται στη δήλωση μεμονωμένα ανά κίνηση και όχι συγκεντρωτικά.

3. Εξακολουθούν να υποβάλλονται σε έντυπη μορφή σύμφωνα με την υπό στοιχεία Α.1137/11.6.2020 (Β' 2423) απόφαση Διοικητή Α.Α.Δ.Ε. καθώς και μέσω της εφαρμογής «Τα αιτήματά μου» λοιπές περιπτώσεις δωρεάς/γονικής παροχής χωρίς συμβολαιογραφικό έγγραφο, όπως ενδεικτικά οι δηλώσεις που υποβάλλονται μονομερώς από τον δωρητή ή τον δωρεοδόχο (για παράδειγμα, στην περίπτωση που κατά την ημερομηνία υποβολής αυτών έχει αποβιώσει κάποιος από τα συμβαλλόμενα μέρη), καθώς και οι δηλώσεις με αίτημα αναβολής φορολογίας.

4. Σε έντυπη μορφή στη Δ.Ο.Υ. υποβάλλονται και οι δηλώσεις φόρου δωρεάς/γονικής παροχής της παρ. 1 στην περίπτωση που δεν υπάρχει η δυνατότητα ψηφιακής υποβολής τους λόγω αποδεδειγμένης τεχνικής αδυναμίας.

Άρθρο 2

Διαδικασία υποβολής δηλώσεων φόρου δωρεάς/ γονικής παροχής κινητών και χρημάτων

1. Η δήλωση φόρου δωρεάς/γονικής παροχής του άρ. 1 υποβάλλεται ψηφιακά από τους συμβαλλομένους ή σε περίπτωση νομικών προσώπων από τα νομίμως εξουσιοδοτούμενα πρόσωπα, με τη χρήση των προσωπικών τους κωδικών TAXISnet. Η έναρξη υποβολής της δήλωσης γίνεται είτε από το δωρητή/γονέα είτε από τον δωρεοδόχο/τέκνο. Οριστική υποβολή της δήλωσης γίνεται με την αποδοχή αυτής από τον έτερο των δηλούντων και συνεπάγεται την αποδοχή του περιεχομένου της και της ακρίβειας των δηλούμενων από αυτούς.

2. Κατά την υποβολή της δήλωσης φόρου δωρεάς/ γονικής παροχής συμπληρώνονται όλα τα πεδία του συνημμένου υποδείγματος 1, για τις περιπτώσεις δωρεών/ γονικών παροχών της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 1 και του υποδείγματος 2, για τις περιπτώσεις δωρεών/γονικών παροχών χρημάτων της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 1, που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας. Σε όλες τις δηλώσεις φόρου δωρεών και γονικών παροχών της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 1 συμπληρώνονται οι τυχόν απαλλαγές, εκπτώσεις ή μειώσεις, αναγράφονται οι προγενέστερες δωρεές ή γονικές παροχές, εφόσον υπάρχουν, καθώς και ο φόρος που βεβαιώθηκε σε κάθε δήλωση.

3. Εφόσον πρόκειται για επιχείρηση, μερίδες ή μερίδια και μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο μετοχές, για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας συμπληρώνονται και επισυνάπτονται κατά περίπτωση τα έντυπα τα σχετικά με την εφαρμογή της υπό στοιχεία 1031583/253/ Α0013/1-4-2003 - ΠΟΛ 1055/2003 (Β' 477) απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών. Για τα λοιπά κινητά περιουσιακά στοιχεία αναγράφεται στη δήλωση η αγοραία αξία αυτών.

4. Για την απόδειξη των αναφερομένων στις δηλώσεις φόρου δωρεάς/γονικής παροχής χρημάτων και κινητών, είτε αυτές υποβάλλονται ψηφιακά δυνάμει της παρούσας, είτε σύμφωνα με την υπό στοιχεία Α. 1249/9.12.2021 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., είτε σε έντυπη μορφή δυνάμει της υπό στοιχεία Α. 1137/11.6.2020, είτε ηλεκτρονικά μέσω της εφαρμογής «Τα αιτήματά μου» συνυποβάλλονται κατά την υποβολή της δήλωσης τα κατά περίπτωση νόμιμα δικαιολογητικά, τα οποία ορίζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της παρούσας ή αντλούνται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται σ' αυτό.

5. Για δηλώσεις που υποβάλλονται μέσω της εφαρμογής myPROPERTY και αφορούν χρηματικές δωρεές/γονικές παροχές, οι οποίες πραγματοποιούνται με μεταφορά χρηματικών ποσών ή κατάθεση τραπεζικής επιταγής μεταξύ αμιγώς ημεδαπών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή με μεταφορά χρηματικών ποσών μεταξύ ημεδαπού και αλλοδαπού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος

δεν απαιτείται η επισύναψη δικαιολογητικών για την απόδειξη της τραπεζικής συναλλαγής. Στις περιπτώσεις αυτές στο τέλος κάθε μήνα η Γενική Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της Α.Α.Δ.Ε. καταρτίζει συγκεντρωτικές καταστάσεις των χρηματικών δωρεών/γονικών παροχών, για τις οποίες υποβλήθηκαν δηλώσεις τον συγκεκριμένο μήνα. Τις καταστάσεις αυτές αποστέλλει στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα την 5η εργάσιμη ημέρα μετά το τέλος του μήνα με αίτημα την επιβεβαίωση των σχετικών τραπεζικών συναλλαγών. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να απαντήσουν επί του αιτήματος εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από τη λήψη των καταστάσεων σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 15 του ΚΦΔ.

Στις περιπτώσεις αυτές ο φορολογούμενος οφείλει να φυλάσσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για όσο χρονικό διάστημα η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να προβεί σε έκδοση πράξης προσδιορισμού του φόρου σύμφωνα με το άρθρο 36 ΚΦΔ, και να τα επιδείξει σε αυτήν όταν και εφόσον του ζητηθούν.

Άρθρο 3

Προσδιορισμός του φόρου δωρεάς/γονικής παροχής και διαχείριση εκκρεμών δηλώσεων

1. Για δηλώσεις δωρεάς ή γονικής παροχής κινητών και χρημάτων της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 1 με την υποβολή τους μέσω της εφαρμογής myPROPERTY εκδίδεται η πράξη διοικητικού προσδιορισμού του φόρου, που έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 3 και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας, η οποία κοινοποιείται στο υπόχρεο σε φόρο φυσικό ή νομικό πρόσωπο σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. α' των παρ. 2 και 3 του άρθρου 5 ΚΦΔ μαζί με την ταυτότητα οφειλής. Για δηλώσεις δωρεάς ή γονικής παροχής χρημάτων της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 1 με την υποβολή τους εκδίδεται αμέσως η ταυτότητα οφειλής (άμεσος προσδιορισμός).

2. Η αρμόδια Δ.Ο.Υ. ενημερώνεται ψηφιακά αμέσως μετά την υποβολή της δήλωσης δωρεάς/γονικής παροχής και ελέγχει την ακρίβεια των δηλούμενων και τη συνδρομή των τυχόν προϋποθέσεων απαλλαγής, μέσα σε 60 ημέρες από την υποβολή της. Σε περίπτωση που δεν επιβεβαιώνεται η τραπεζική συναλλαγή σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 2 ή δεν επισυνάπτονται τα αναφερόμενα στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ δικαιολογητικά ή απαιτούνται πρόσθετα, ο φορολογούμενος καλείται από το αρμόδιο τμήμα για την υποβολή των κατά περίπτωση απαιτούμενων δικαιολογητικών εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 14 ΚΦΔ, μέσω της εφαρμογής myPROPERTY ή με τη διαδικασία που προβλέπεται στην υπό στοιχεία Α.1137/11.6.2020 απόφαση Διοικητή Α.Α.Δ.Ε.. Σε περίπτωση μη υποβολής τους εντός της τεθείσας προθεσμίας εφαρμόζονται τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1137/11.6.2020 απόφαση Διοικητή Α.Α.Δ.Ε..

3. Η πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου του υποδείγματος 3 εκδίδεται σε κάθε περίπτωση υποβολής δήλωσης φόρου δωρεάς/γονικής παροχής κινητών περιουσιακών στοιχείων και χρημάτων της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 1, είτε αυτή υποβάλλεται ψηφιακά είτε σε έντυπη μορφή.

Άρθρο 4

Μεταβατικές διατάξεις

1. Από τη δημοσίευση της παρούσας καταργείται κάθε αντίθετη ρύθμιση σχετικά με τον τρόπο υποβολής των δηλώσεων φόρου δωρεάς/γονικής παροχής κινητών και χρημάτων χωρίς συμβόλαιο.

2. Από τη δημοσίευση της παρούσας η υποβολή των δηλώσεων φόρου δωρεάς/γονικής παροχής κινητών και χρημάτων χωρίς τη σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου της παρ. 1 του άρθρου 1 γίνεται προαιρετικά μέσω της ψηφιακής εφαρμογής. Από την 1/1/2023 οι εν λόγω δηλώσεις φόρου δωρεάς/γονικής παροχής κινητών και χρημάτων υποβάλλονται υποχρεωτικά μέσω της ψηφιακής εφαρμογής.

3. Δηλώσεις δωρεάς ή γονικής παροχής κινητών ή χρημάτων που έχουν υποβληθεί στις Δ.Ο.Υ. μέχρι την έναρξη ισχύος της παρούσας και για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί η πράξη προσδιορισμού

ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΑΡΘΡΟ 23 Ν. 5104/2024

του φόρου ή η ταυτότητα οφειλής (άμεσος προσδιορισμός) διεκπεραιώνονται από τις αρμόδιες Δ.Ο.Υ. χωρίς να απαιτείται η εκ νέου ψηφιακή υποβολή τους μέσω της εφαρμογής myPROPERTY. Εφόσον οι συμβαλλόμενοι επιθυμούν να τις υποβάλουν μέσω της ψηφιακής εφαρμογής, τότε υποχρεούνται να ανακαλέσουν τις χειρόγραφες δηλώσεις, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στην υπό στοιχεία Ε.2233/23.12.2021 εγκύκλιο του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. (ΑΔΑ: 9ΜΑΡ46ΜΠ32-ΚΡΥ).

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 5870 Β'/17.11.2022)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1065/9.5.2023.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α. 1110/2022 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) για την ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης φόρου μεταβίβασης ακινήτων «Δήλωση Φ.Μ.Α.» (Β' 4334).

Έχοντας υπόψη:

1. α) Το άρθρο 14 του ν. 4652/2020 «Ρυθμίσεις για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση και άλλες διατάξεις» (Α' 9), και ειδικότερα την παρ. 2 αυτού,

β) τον ν. 4987/2022 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 206), και ειδικότερα των άρθρων 4, 5, 6, 15 παρ. 3, 18, 19, 20, 30, 32, 34, 37, 53, 54 αυτού.

.....
Αποφασίζουμε

1. Τροποποιούμε την παρ. 1 του άρθρου ΜΟΝΟΥ της υπό στοιχεία Α.1110/2022 απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ «Ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης φόρου μεταβίβασης ακινήτων «Δήλωση Φ.Μ.Α.»» (Β' 4334), με την προσθήκη στο τέλος της παραγράφου περ. στ), ως εξής:

«στ) Τη σύνταξη οριστικού συμβολαίου μεταβίβασης ακινήτου ή σύστασης εμπραγμάτου δικαιώματος σε αυτό με ελαχτή αιτία, σε εκτέλεση προσυμφώνου, εφόσον το συμβόλαιο συντάσσεται μέσα σε δύο (2) χρόνια από την κατάρτιση του προσυμφώνου.

Στην περίπτωση αυτή, αναρτάται στην εφαρμογή myPROPERTY υποχρεωτικά το συμβολαιογραφικό προσύμφωνο».

2. Η παρούσα ισχύει από την επόμενη εργάσιμη ημέρα της δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 3193 Β'/15.5.2023)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1066/10.5.2023.- Τροποποίηση και συμπλήρωση των υπό στοιχεία Α. 1151/31.10.2022 (Β' 5603), Α. 1162/16.11.2022 (Β' 5870) και Α. 1249/9.12.2021 (Β' 5779) αποφάσεων του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 14 του ν. 4652/2020 «Ρυθμίσεις για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση και άλλες διατάξεις» (Α' 9),

β) του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, (Α' 206), και ειδικότερα των άρθρων 4, 5, 6, 18, 19, 20, 30, 32, 34, 37, 53, 54 αυτού.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

1. Τροποποιούμε τις υπό στοιχεία Α.1151/31.10.2022, Α.1162/16.11.2022 και Α.1249/09.12.2021 αποφάσεις του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, με την προσθήκη νέου, ανά περίπτωση, υποδείγματος δήλωσης φόρου κληρονομίας, δωρεάς ή γονικής παροχής, το οποίο εκδίδεται μέσω της εφαρμογής myPROPERTY και χρησιμοποιείται υποχρεωτικά αντί του πιστοποιητικού του άρθρου 105 του ν. 2961/2001, ως ακολούθως:

α) Στις περιπτώσεις που με την υποβολή της δήλωσης δεν προκύπτει φόρος, το νέο υπόδειγμα εκδίδεται μετά την οριστική υποβολή της δήλωσης.

β) Στις περιπτώσεις που με την υποβολή της δήλωσης προκύπτει φόρος, το νέο υπόδειγμα εκδίδεται μετά την εξόφληση του φόρου.

2. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι υπό στοιχεία Α.1151/31.10.2022, Α.1162/16.11.2022 και Α.1249/09.12.2021 αποφάσεις του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.

Άρθρο 2

1. Στην παρούσα επισυνάπτονται τέσσερα (4) υποδείγματα που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής.

2. Η παρούσα απόφαση ισχύει από την επόμενη εργάσιμη της δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 3194 Β' /15.5.2023)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1184/23.11.2023.- Ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης φόρου κληρονομιάς μέσω Δ.Ο.Υ. - «Δήλωση φόρου κληρονομιάς μέσω Δ.Ο.Υ.» και καθορισμός των δικαιολογητικών των δηλώσεων φόρου κληρονομιάς.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 56 του ν. 4758/2020 «Περιστολή του λαθρεμπορίου Κύρωση του Πρωτοκόλλου για την εξάλειψη του παράνομου εμπορίου καπνού, διατάξεις περί κοινωφελών περιουσιών και σχολαζουσών κληρονομιών, διατάξεις για τα τέλη κυκλοφορίας και τα τέλη ταξινόμησης, κίνητρα για την προσέλκυση φορολογικών κατοίκων και άλλες διατάξεις» (Α' 242),

β) του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206) εφεξής ΚΦΔ, και ειδικότερα των άρθρων 4, 5, 6, 18, 19, 20, 30, 32, 34, 37, 53, 54 αυτού.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Δήλωση φόρου κληρονομιάς μέσω Δ.Ο.Υ. - Πεδίο εφαρμογής

Στην εφαρμογή myPROPERTY της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (<http://myproperty.aade.gov.gr>) προστίθεται ένα νέο είδος ηλεκτρονικής υποβολής δήλωσης φόρου κληρονομιάς, η «Δήλωση φόρου κληρονομιάς μέσω Δ.Ο.Υ.», για τις περιπτώσεις δηλώσεων φόρου κληρονομιάς που δεν υποστηρίζονται από την εφαρμογή myPROPERTY-Δήλωση Φόρου Κληρονομιάς σύμφωνα με την υπό στοιχεία Α.1151/2022 απόφαση του Διοικητή ΑΑΔΕ, και οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 2.

Με την υποβολή της δήλωσης από τον φορολογούμενο διενεργείται από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. επαλήθευση της δήλωσης και ο προσδιορισμός του φόρου κληρονομιάς σύμφωνα με το άρθρο 4.

Άρθρο 2

Περιπτώσεις υποβολής ηλεκτρονικής δήλωσης φόρου κληρονομιάς μέσω Δ.Ο.Υ.

1. Με την επιφύλαξη των οριζόμενων στην παρ. 3, υποβάλλονται ψηφιακά μέσω της εφαρμογής myPROPERTY - Δήλωση Φόρου Κληρονομιάς μέσω Δ.Ο.Υ. της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (<http://myproperty.aade.gov.gr>), οι ακόλουθες δηλώσεις φόρου κληρονομιάς, με κληρονόμους φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες, που έχουν εγγραφεί στο Φορολογικό Μητρώο και είναι πιστοποιημένοι χρήστες των ηλεκτρονικών υπηρεσιών της ΑΑΔΕ:

α) Για θανάτους μέχρι και 31/12/2021: όλα τα είδη δηλώσεων φόρου κληρονομιάς.

β) Για θανάτους από 1/1/2022:

ι) οι αρχικές και τροποποιητικές δηλώσεις φόρου κληρονομιάς (εμπρόθεσμες ή εκπρόθεσμες) που δεν υποστηρίζονται από την εφαρμογή myPROPERTY-Δήλωση Φόρου Κληρονομιάς σύμ-

φωνα με την υπό στοιχεία Α.1151/2022 απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ,

ii) οι τροποποιητικές δηλώσεις φόρου κληρονομιάς (εμπρόθεσμες ή εκπρόθεσμες), εφόσον έχει ήδη υποβληθεί δήλωση (αρχική ή τροποποιητική) σε έντυπη μορφή στη Δ.Ο.Υ. ή ηλεκτρονικά μέσω της «Δήλωσης φόρου κληρονομιάς μέσω Δ.Ο.Υ.», και

iii) οι δηλώσεις φόρου κληρονομιάς με αίτημα αναβολής φορολογίας και οι δηλώσεις που υποβάλλονται μετά τη λήξη της αναβολής φορολογίας.

2. Ανά ζεύγος κληρονομούμενου κληρονόμου, ανά αιτία επαγωγής και ανά χρόνο φορολογίας συντάσσεται μία δήλωση, ανεξαρτήτως του αριθμού των μεταβιβαζόμενων περιουσιακών στοιχείων. Σε περίπτωση περισσότερων του ενός κληρονόμων συντάσσονται αντίστοιχα περισσότερες δηλώσεις.

3. Κατ' εξαίρεση σε έντυπη μορφή, είτε μέσω της εφαρμογής «Τα αιτήματά μου», είτε με τη διαδικασία που καθορίζεται στην υπό στοιχεία Α.1137/2020 (Β' 2423) απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ, εξακολουθούν να υποβάλλονται:

α) δηλώσεις φόρου κληρονομιάς που υποβάλλονται από κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομιάς,

β) δηλώσεις φόρου κληρονομιάς στις οποίες δεν έχει Α.Φ.Μ. ο κληρονομούμενος ή δεν έχει Α.Φ.Μ. ο αποβιώσας κληρονόμος, στην περίπτωση που η δήλωση υποβάλλεται από τον καθολικό διάδοχο αυτού,

γ) δηλώσεις φόρου κληρονομιάς που υποβάλλονται από νόμιμο αντιπρόσωπο ή εκπρόσωπο του καθολικού διαδόχου του κληρονόμου,

δ) δηλώσεις φόρου κληρονομιάς που υποβάλλονται λόγω αποδεδειγμένης τεχνικής αδυναμίας υποβολής της δήλωσης μέσω της εφαρμογής αυτής.

Άρθρο 3

Διαδικασία υποβολής ηλεκτρονικής δήλωσης φόρου κληρονομιάς μέσω Δ.Ο.Υ.

1. Με την επιφύλαξη της παρ. 3 του άρθρου 2, η δήλωση φόρου κληρονομιάς μέσω Δ.Ο.Υ. συμπληρώνεται και υποβάλλεται από τα υπόχρεα σε δήλωση πρόσωπα του άρθρου 61 του Κώδικα Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών, Προϊκών και Κερδών από Τυχερά Παιγνία (ν. 2961/2001), και τα νομίμως εξουσιοδοτημένα πρόσωπα αυτών, καθώς και από τον συμβολαιογράφο που πρόκειται να συντάξει τη συμβολαιογραφική πράξη, με τη χρήση των προσωπικών τους κωδικών TAXISnet, σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.

2. Με τη δήλωση συνυποβάλλονται τα υποχρεωτικά δικαιολογητικά που ορίζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας. Για τα κινητά περιουσιακά στοιχεία ή τα ακίνητα εκτός ΑΠΑΑ αναγράφεται η αγοραία ή η δηλωθείσα αξία αυτών, αντίστοιχα. Σε όλες τις δηλώσεις συμπληρώνονται οι τυχόν απαλλαγές, εκπτώσεις ή μειώσεις και αναγράφονται οι προγενέστερες δωρεές ή γονικές παροχές που έχουν υποβληθεί σε έντυπη μορφή, εφόσον υπάρχουν, καθώς και ο φόρος που βεβαιώθηκε σε κάθε δήλωση. Εφόσον ζητείται απαλλαγή πρώτης κατοικίας, η υποβολή της δήλωσης κληρονομιάς επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης κατά το άρθρο 8 του ν. 1599/1986, ως προς τη συνδρομή των προϋποθέσεων της απαλλαγής.

3. Ημερομηνία υποβολής της δήλωσης θεωρείται η ημερομηνία της τελευταίας καταχώρισης της δήλωσης από τα πρόσωπα της παρ. 1, με την επιφύλαξη της επισήμανσης των δικαιολογητικών, που συνυποβάλλονται υποχρεωτικά σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2.

Άρθρο 4

Επαλήθευση της δήλωσης και προσδιορισμός του φόρου κληρονομιάς από τη Δ.Ο.Υ.

1. Μετά την ηλεκτρονική υποβολή της δήλωσης από τον φορολογούμενο σύμφωνα με το άρθρο 3, ο υπάλληλος της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. εισέρχεται στην εφαρμογή myPROPERTY-Δήλωση Φόρου Κληρονομιάς μέσω Δ.Ο.Υ. για την επαλήθευση της δήλωσης και τον προσδιορισμό του φόρου κληρονομιάς ως ακολούθως:

α) Εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την υποβολή της δήλωσης από τον φορολογούμενο, διενεργείται από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. επαλήθευση της πληρότητας των δικαιολογητικών, που επισυνάπτονται υποχρεωτικά σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2, παραλαμβάνεται η δήλωση και εκδίδεται η πράξη διοικητικού ή διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου κατά περίπτωση, σύμφωνα με το αντίστοιχο υπόδειγμα που επισυνάπτεται στην υπό στοιχεία Α.1151/2022 απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ. Η πράξη προσδιορισμού του φόρου κοινοποιείται στο υπόχρεο φυσικό ή νομικό πρόσωπο και στο υποβάλλον τη δήλωση νομίμως εξουσιοδοτημένο πρόσωπο, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. α' των παρ. 2 και 3 του άρθρου 5 του ΚΦΔ. Σε περίπτωση έλλειψης των υποχρεωτικών δικαιολογητικών, αναρτάται στην προσωποποιημένη πληροφόρηση του υπόχρεου πρόσκληση κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 14 του ΚΦΔ, προκειμένου να τα αναρτήσει στην εφαρμογή εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών. Σε περίπτωση μη ανάρτησής τους εντός της ανωτέρω προθεσμίας η δήλωση θεωρείται μη υποβληθείσα και δεν παράγει έννομα αποτελέσματα.

β) Σε περίπτωση ακινήτων εκτός ΑΠΑΑ που δηλώνονται εμπρόθεσμα, η αρμόδια Δ.Ο.Υ. προβαίνει στον προσδιορισμό της προσωρινής αξίας σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 73 του ν. 2961/2001. Για ακίνητα που βρίσκονται στη χωρική αρμοδιότητα άλλης Δ.Ο.Υ., η δήλωση διαβιβάζεται άμεσα για προεκτίμηση στη Δ.Ο.Υ. του ακινήτου, ο Προϊστάμενος της οποίας προσδιορίζει εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών την αξία και επιστρέφει τη δήλωση συμπληρωμένη ως προς την προσωρινή αξία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.

γ) Δηλώσεις που υποβάλλονται σε αναρμόδια Δ.Ο.Υ. διαβιβάζονται εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. Για τη διαβίβαση της δήλωσης ενημερώνεται σχετικά και ο φορολογούμενος μέσω της προσωποποιημένης πληροφόρησής του.

2. Μετά την έκδοση της πράξης προσδιορισμού του φόρου κληρονομιάς σύμφωνα με την παρ. 1, η αρμόδια Δ.Ο.Υ. ελέγχει την ακρίβεια των δηλούμενων, τη συμφωνία του περιεχομένου της δήλωσης με τα οριζόμενα στην κείμενη νομοθεσία και τη συνδρομή των προϋποθέσεων απαλλαγής μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την έκδοση της πράξης προσδιορισμού του φόρου. Σε περίπτωση που απαιτούνται πρόσθετα δικαιολογητικά που μεταβάλλουν τη φορολογητέα αξία ή εάν διαπιστωθεί οποιοδήποτε σφάλμα που συνεπάγεται τον προσδιορισμό μειωμένου φόρου, ο φορολογούμενος, καλείται από το Τμήμα Συμμόρφωσης και Σχέσεων με τους φορολογουμένους της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. για την υποβολή των επιπλέον ζητούμενων δικαιολογητικών ή τροποποιητικής δήλωσης εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την παραλαβή της πρόσκλησης. Σε περίπτωση μη υποβολής τροποποιητικής δήλωσης από τον υπόχρεο εντός της ως άνω προθεσμίας, ο Προϊστάμενος της αρμόδιας υπηρεσίας της ΑΑΔΕ εκδίδει και κοινοποιεί αμελλητί εντολή ελέγχου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1137/2020 απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ.

Άρθρο 5

Δικαιολογητικά

Για την απόδειξη των αναφερόμενων στις δηλώσεις φόρου κληρονομιάς, είτε αυτές υποβάλλονται ψηφιακά δυνάμει της παρούσας, είτε σύμφωνα με την υπό στοιχεία Α.1151/2022 απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ, είτε υποβάλλονται σε έντυπη μορφή δυνάμει της υπό στοιχεία Α.1137/2020 απόφασης του Διοικητή ΑΑΔΕ, συνυποβάλλονται τα κατά περίπτωση νόμιμα δικαιολογητικά, τα οποία ορίζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2.

Άρθρο 6

Έναρξη ισχύος -Μεταβατικές διατάξεις

1. Από 27/11/2023 δηλώσεις φόρου κληρονομιάς της παρ. 1 του άρθρου 2 υποβάλλονται προαιρετικά μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής myPROPERTY - Δήλωση Φόρου Κληρονομιάς μέσω Δ.Ο.Υ.

Από την 01/01/2024 καθίσταται υποχρεωτική η υποβολή των δηλώσεων φόρου κληρονομιάς της παρ. 1 του άρθρου 2 μέσω της εφαρμογής αυτής.

2. Από 01/01/2024 καταργείται κάθε αντίθετη ρύθμιση σχετικά με τον τρόπο υποβολής των δηλώσεων φόρου κληρονομιάς της παρ. 1 του άρθρου 2.

3. Δηλώσεις της παρ. 1 του άρθρου 2, οι οποίες από 01/01/2024 δεν υποβάλλονται με τη διαδικασία του άρθρου 3, αλλά υποβάλλονται σε έντυπη μορφή είτε μέσω της εφαρμογής «Τα αιτήματά μου» είτε με τη διαδικασία της υπό στοιχεία Α.1137/2020 απόφασης του Διοικητή ΑΑΔΕ, θεωρούνται μη υποβληθείσες και ο φορολογούμενος ενημερώνεται με μήνυμα στην προσωποποιημένη του πληροφόρηση, για υποβολή της δήλωσης μέσω της εφαρμογής myPROPERTY - Δήλωση Φόρου Κληρονομιάς μέσω Δ.Ο.Υ.

4. Με την επιφύλαξη των προηγούμενων παραγράφων, η απόφαση ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 6665 Β'/27.11.2023)

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΗ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ Α. 1217/29.12.2023.- Καθορισμός του τύπου και του περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση, του τρόπου προσδιορισμού των προσώπων που είναι υπόχρεα στην απόδοση του τέλους, του χρόνου και της διαδικασίας επιβολής και απόδοσής του, του περιεχομένου, της διαδικασίας και του τρόπου έκδοσης του ειδικού στοιχείου - απόδειξης εισπραχίας του, καθώς και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 53 του ν. 4389/2016 «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις» (Α' 94) σε συνδυασμό με την παρ. 5 του άρθρου 59 του ν. 5073/2023 (Α' 204),

β) του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α'206), εφεξής ΚΦΔ, και ιδίως των άρθρων 6, 18, 19 και 20.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Καθορίζουμε τον τύπο και το περιεχόμενο της δήλωσης απόδοσης του τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση, το υπόδειγμα της οποίας προσαρτάται στην παρούσα και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα αυτής, τον τρόπο προσδιορισμού των προσώπων που είναι υπόχρεα στην απόδοση του τέλους, τον χρόνο και τη διαδικασία επιβολής και απόδοσής του, το περιεχόμενο, τη διαδικασία και τον τρόπο έκδοσης του ειδικού στοιχείου - απόδειξης εισπραχίας του, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

1. Επιβάλλεται, υπέρ του Δημοσίου, τέλος ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση, το οποίο αντικαθιστά τον φόρο διαμονής, ανά ημερήσια χρήση και ανά δωμάτιο ή διαμέρισμα:

1 Α. Κατά τους μήνες Μάρτιο έως Οκτώβριο, ως εξής:

α) Για κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα της υποπερ. αα' της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014 (Α' 155):

αα) 1-2 αστέρων, ενάμισι (1,50) ευρώ,

αβ) 3 αστέρων, τρία (3,00) ευρώ,

αγ) 4 αστέρων, επτά (7,00) ευρώ,

αδ) 5 αστέρων, δέκα (10,00) ευρώ,

β) σε ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια - διαμερίσματα της υποπερ. γγ) της παρ. β) της παρ.

2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014, ενάμισι (1,50) ευρώ,

γ) σε ακίνητα που διατίθενται μέσω βραχυχρόνιας μίσθωσης του άρθρου 111 του ν. 4446/2016 (Α' 240) και του άρθρου 39Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167), ενάμισι (1,50) ευρώ. Αν τα ακίνητα που διατίθενται μέσω βραχυχρόνιας μίσθωσης είναι μονοκατοικίες άνω των ογδόντα (80) τ.μ., επιβάλλεται τέλος ανθεκτικότητας δέκα (10) ευρώ,

δ) σε αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα - τουριστικές επιπλωμένες επαύλεις (βίλες) της υποπερ. αα) της περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014, δέκα (10) ευρώ.

1Β. Κατά τους μήνες Νοέμβριο έως Φεβρουάριο, ως εξής:

α) Για κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα της υποπερ. αα' της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014:

αα) 1-2 αστέρων, πενήντα λεπτά (0,50) ευρώ,

αβ) 3 αστέρων, ενάμισι (1,50) ευρώ,

αγ) 4 αστέρων, τρία (3,00) ευρώ,

αδ) 5 αστέρων, τέσσερα (4,00) ευρώ,

β) σε ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια - διαμερίσματα της υποπερ. γγ) της περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014, πενήντα λεπτά (0,50) ευρώ,

γ) σε ακίνητα που διατίθενται μέσω βραχυχρόνιας μίσθωσης του άρθρου 111 του ν. 4446/2016 και του άρθρου 39Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, πενήντα λεπτά (0,50) ευρώ. Αν τα ακίνητα που διατίθενται μέσω βραχυχρόνιας μίσθωσης είναι μονοκατοικίες άνω των ογδόντα (80) τ.μ., επιβάλλεται τέλος ανθεκτικότητας τέσσερα (4) ευρώ,

δ) σε αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα - τουριστικές επιπλωμένες επαύλεις (βίλες) της υποπερ. αα) της περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014, τέσσερα (4) ευρώ.

2. Το τέλος βαρύνει τον διαμένοντα, που έκανε χρήση του δωματίου ή του διαμερίσματος κατά τις διακρίσεις της παρ. 1, επιβάλλεται μετά τη διαμονή του στο κατάλυμα και πριν την αναχώρησή του από αυτό, με την έκδοση «ειδικού στοιχείου - απόδειξης είσπραξης τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση», από τις επιχειρήσεις των παρ. 1 Α και 1 Β και τους ιδιώτες της περ. γ) της παρ. 1 Α και της περ. γ) της παρ. 1 Β.

Το τέλος αποδίδεται από τις ως άνω επιχειρήσεις των παρ. 1 Α και 1 Β και τους ιδιώτες της περ. γ) της παρ. 1 Α και της περ. γ) της παρ. 1 Β, στη Φορολογική Διοίκηση με μηνιαίες δηλώσεις, οι οποίες υποβάλλονται μέχρι την τελευταία ημέρα του επόμενου μήνα από αυτόν της έκδοσης κάθε «ειδικού στοιχείου - απόδειξης είσπραξης τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση».

3. Το «ειδικό στοιχείο - απόδειξη είσπραξης τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση» περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα εξής στοιχεία: ημερομηνία έκδοσης, επωνυμία, διεύθυνση και ΑΦΜ της εκδούσας επιχείρησης των παρ. 1 Α και 1 Β ή των ιδιωτών της περ. γ) της παρ. 1 Α και της περ. γ) της παρ. 1 Β, ονοματεπώνυμο διαμένοντα προς τον οποίο εκδίδεται, ημερομηνίες που αφορά η διαμονή και το συνολικό ποσό του τέλους, καθώς και τον αριθμό και την ημερομηνία του παραστατικού (απόδειξη, τιμολόγιο) που εκδόθηκε για τη συγκεκριμένη παροχή υπηρεσιών.

4. Το «ειδικό στοιχείο - απόδειξη είσπραξης τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση» εκδίδεται προς τον διαμένοντα στο δωμάτιο ή διαμέρισμα ή τον διαμένοντα στο ακίνητο που διατίθεται μέσω βραχυχρόνιας μίσθωσης ή στο αυτοεξυπηρετούμενο κατάλυμα - τουριστική επιπλωμένη έπαυλη. Στην περίπτωση περισσότερων διαμενόντων στο ίδιο δωμάτιο ή διαμέρισμα ή ακίνητο που διατίθεται μέσω βραχυχρόνιας μίσθωσης ή αυτοεξυπηρετούμενο κατάλυμα - τουριστική επιπλωμένη έπαυλη, το «ειδικό στοιχείο απόδειξη είσπραξης τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση» δύναται να εκδίδεται σε έναν εξ αυτών. Το «ειδικό στοιχείο απόδειξη είσπραξης τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση» δύναται να εκδίδεται και συγκεντρωτικά, όταν το τέλος ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση αφορά τη χρήση περισσότερων του ενός δωματίων ή διαμερισμάτων και το παραστατικό (απόδειξη, τιμολόγιο) για τη συγκεκριμένη παροχή υπηρε-

σιών εκδίδεται για το σύνολο των δωματίων ή διαμερισμάτων προς έναν εκ των διαμενόντων ή προς τρίτο.

5. Το «ειδικό στοιχείο - απόδειξη εισπραξης τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση» δεν επιβαρύνεται με Φόρο Προστιθέμενης Αξίας.

6. Το τέλος ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση δεν επιβάλλεται σε περίπτωση δωρεάν παροχής υπηρεσιών διαμονής.

7. Σε περίπτωση παροχής υπηρεσιών ημιδιαμονής, το τέλος επιβάλλεται πλήρες και δεν επιμερίζεται/διαίρεται.

8. Το τέλος ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση που εισπράττεται κατά την προαναφερόμενη διαδικασία αποδίδεται στον Αριθμό Λογαριασμού Εσόδου (ΑΛΕ) 1110825001.

9. Η επιβολή των κυρώσεων σε περίπτωση εκπρόθεσμης, ανακριβούς ή μη υποβολής της δήλωσης απόδοσης του τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση καθώς και γενικά η διαδικασία βεβαίωσης και εισπραξης του τέλους αυτού διέπονται από τις σχετικές διατάξεις του ΚΦΔ.

10. Οι διατάξεις της παρούσας καταλαμβάνουν τα «ειδικά στοιχεία - αποδείξεις εισπραξης τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση» που εκδίδονται από 1.1.2024 και μετά.

11. Μέχρι την υιοθέτηση της ψηφιακής υποβολής, η δήλωση απόδοσης του τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση υποβάλλεται μέσω της Εφαρμογής Ψηφιακής Υποδοχής και Διαχείρισης Αιτημάτων «Τα Αιτήματά μου», που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της ΑΑΔΕ (myaade.gov.gr).

Άρθρο 2

Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2024.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 7535 Β'/31.12.2023)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1174/14.7.2014.- Διευκρινίσεις για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 19 του Κ.Φ.Δ. (ν.4174/2013) κατά την υποβολή εκπρόθεσμων τροποποιητικών δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2013 και προηγούμενα.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 205)

ΥΠ. ΟΙΚ. ΔΕΣ Γ 1013171/21.1.2014.- Παροχή πληροφοριών σχετικά με την εκπρόθεσμη υποβολή δήλωσης διακοπής εργασιών πέραν του έτους, βάσει του πραγματικού χρόνου διακοπής.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 206)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1181/23.7.2014.- Ηλεκτρονική υποβολή εκπρόθεσμων τροποποιητικών φορολογικών δηλώσεων οικ. έτους 2014.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 207)

ΥΠ. ΟΙΚ. Δ12 Α 1164337/11.12.2014.- Διευκρινίσεις σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 19 του Κ.Φ.Δ. (ν. 4174/2013).

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 207)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1255/11.12.2014.- Σε ποιες περιπτώσεις δεν επιβάλλεται πρόστιμο.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 208)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1019/3.2.2016.- Αντιμετώπιση υποθέσεων φόρου κληρονομιών, δωρεών,

γονικών παροχών και μεταβίβασης ακινήτων μετά την αναδρομική αναπροσαρμογή των τιμών του συστήματος αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας ακινήτων με την ΠΟΛ. 1009/2016 απόφαση του Αν. Υπουργού Οικονομικών.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 209)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1009/19.1.2017.- Παροχή οδηγιών για την ομοιόμορφη εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του Πέμπτου Μέρους «Οικειοθελής Αποκάλυψη Φορολογητέας Ύλης Παρελθόντων Ετών» (άρθρα 57-61) του ν. 4446/2016 (Α' 240).

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 210)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1095/30.6.2017.- Κοινοποίηση διατάξεων του άρθρου 30 ν.4474/2017 (ΦΕΚ 80/Α/7.6.2017) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/2376 και άλλες διατάξεις.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 265)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1115/24.7.2017.- Παροχή πρόσθετων οδηγιών για την ομοιόμορφη εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του Πέμπτου Μέρους «Οικειοθελής Αποκάλυψη Φορολογητέας Ύλης Παρελθόντων Ετών» (άρθρα 57-61) του ν. 4446/2016 (Α' 240).

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 266)

ΑΡΘΡΟ 24

ΔΗΛΩΣΗ ΜΕ ΕΠΙΦΥΛΑΞΗ

1. Όταν ο φορολογούμενος αμφιβάλλει σχετικά με την υποχρέωση υποβολής φορολογικής δήλωσης, έχει δικαίωμα να υποβάλει φορολογική δήλωση με επιφύλαξη, η οποία πρέπει να είναι ειδική και αιτιολογημένη. Κάθε γενική ή αόριστη επιφύλαξη θεωρείται άκυρη και δεν επιφέρει κανένα αποτέλεσμα. Ο Διοικητής δύναται να δεχθεί την επιφύλαξη και να διαγράψει το ποσό της φορολογητέας ύλης για την οποία διατυπώθηκε η επιφύλαξη μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την υποβολή της δήλωσης. Σε περίπτωση απόρριψης της επιφύλαξης ή παρέλευσης άπρακτης της προθεσμίας απάντησης, ο φορολογούμενος μπορεί να ασκήσει ενδικοφανή προσφυγή, σύμφωνα με το άρθρο 72.

2. Ομοίως, μπορεί να διατυπωθεί επιφύλαξη σε ό,τι αφορά τον χαρακτηρισμό της φορολογητέας ύλης και την υπαγωγή της σε άλλη φορολογία, σε άλλη κατηγορία, σε μειωμένο φορολογικό συντελεστή ή σε σχέση με τυχόν εφαρμοστέες εκπτώσεις και απαλλαγές. Ειδικά προκειμένου για την υπαγωγή σε άλλη φορολογία ή κατηγορία, αν γίνει δεκτή η επιφύλαξη, η δήλωση θεωρείται ότι υποβλήθηκε εμπρόθεσμα για τη φορολογία ή κατηγορία αυτή. Η επιφύλαξη δεν συνεπάγεται την αναστολή της είσπραξης του φόρου. Σε περίπτωση αποδοχής της επιφύλαξης από τον Διοικητή, ο φόρος που τυχόν καταβλήθηκε αχρεωστήτως, επιστρέφεται σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 42.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 24 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται το δικαίωμα του φορολογουμένου για υποβολή φορολογικής δήλωσης με επιφύλαξη, εφόσον αμφιβάλλει για την υποχρέωσή του αυτή. Συγκεκριμένα, η επιφύλαξη καλύπτει τυχόν αμφιβολίες του φορολογουμένου για τον χαρακτηρισμό της φορολογητέας ύλης και την υπαγωγή της σε άλλη φορολογία, σε άλλη κατηγορία, σε μειωμένο φορολογικό συντελεστή ή τον τρόπο με τον οποία αυτή υπολογίζεται σε σχέση με τυχόν εφαρμοστέες εκπτώσεις και απαλλαγές. Ορίζεται ρητά ότι η επιφύλαξη πρέπει να είναι ειδική και αιτιολογημένη, άλλως θα είναι άκυρη. Περαιτέρω, δεν συνεπάγεται την αναστολή της είσπραξης του φόρου, σε περίπτωση όμως που γίνει αποδεκτή από τον Διοικητή, τυχόν αχρεωστήτως καταβληθείς φόρος επιστρέφεται.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 20. Δήλωση με επιφύλαξη.- 1. Όταν ο φορολογούμενος αμφιβάλλει σχετικά με την υποχρέωση υποβολής φορολογικής δήλωσης, έχει δικαίωμα να υποβάλει φορολογική δήλωση με επιφύλαξη, η οποία πρέπει να είναι ειδική και αιτιολογημένη. Κάθε γενική ή αόριστη επιφύλαξη θεωρείται άκυρη και δεν επιφέρει κανένα αποτέλεσμα. Ο Διοικητής δύναται να δεχθεί την επιφύλαξη και να διαγράψει το ποσό της φορολογητέας ύλης για την οποία διατυπώθηκε η επιφύλαξη μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την υποβολή της δήλωσης. Σε περίπτωση απόρριψης της επιφύλαξης ή παρέλευσης άπρακτης της προθεσμίας απάντησης, ο φορολογούμενος μπορεί να προσφύγει στην Ειδική Διοικητική Διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 63.

2. Ομοίως, μπορεί να διατυπωθεί επιφύλαξη σε ό,τι αφορά τον χαρακτηρισμό της φορολογητέας ύλης και την υπαγωγή της σε άλλη φορολογία, σε άλλη κατηγορία, σε μειωμένο φορολογικό συντελεστή ή σε σχέση με τυχόν εφαρμοστέες εκπτώσεις και απαλλαγές. Ειδικά προκειμένου για την υπαγωγή σε άλλη φορολογία ή κατηγορία, αν γίνει δεκτή η επιφύλαξη, η δήλωση θεωρείται

ότι υποβλήθηκε εμπρόθεσμα για τη φορολογία ή κατηγορία αυτή. Η επιφύλαξη δεν συνεπάγεται την αναστολή της είσπραξης του φόρου. Σε περίπτωση αποδοχής της επιφύλαξης από τον Διοικητή, ο φόρος που τυχόν καταβλήθηκε αχρεωστήτως, επιστρέφεται σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 42.

ΜΕΡΟΣ Ε΄
ΕΝΔΟΟΜΙΛΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΡΘΡΟ 25

ΦΑΚΕΛΟΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

1. Για τις μεταξύ τους συναλλαγές που εμπίπτουν στο άρθρο 50 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, καθώς και τη μεταξύ τους μεταφορά λειτουργιών του άρθρου 51 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, τα συνδεδεμένα πρόσωπα κατά την έννοια της περ. ζ) του άρθρου 2 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, υποχρεούνται να τηρούν Φάκελο Τεκμηρίωσης. Φάκελο Τεκμηρίωσης υποχρεούνται να τηρούν και οι μόνιμες εγκαταστάσεις αλλοδαπών επιχειρήσεων στην Ελλάδα, για τις παραπάνω συναλλαγές τους με το κεντρικό ή με τα συνδεδεμένα πρόσωπα του κεντρικού τους στην αλλοδαπή, καθώς και τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες για τις παραπάνω συναλλαγές τους με μόνιμες εγκαταστάσεις που διατηρούν στην αλλοδαπή.

2. Οι υπόχρεοι της παρ. 1 απαλλάσσονται από την υποχρέωση τήρησης Φακέλου Τεκμηρίωσης, εφόσον:

α) οι παραπάνω συναλλαγές ή μεταφορά λειτουργιών ανέρχονται μέχρι του ποσού των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ ανά φορολογικό έτος και αθροιστικώς, όταν ο κύκλος εργασιών του υπόχρεου δεν υπερβαίνει τα πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ ανά φορολογικό έτος, ή

β) οι παραπάνω συναλλαγές ή μεταφορά λειτουργιών ανέρχονται μέχρι του ποσού των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ ανά φορολογικό έτος και αθροιστικώς, όταν ο κύκλος εργασιών του υπόχρεου υπερβαίνει τα πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ ανά φορολογικό έτος.

3. Ο Φάκελος Τεκμηρίωσης, που αποτελείται κατά περίπτωση από τον Βασικό Φάκελο Τεκμηρίωσης και τον Ελληνικό Φάκελο Τεκμηρίωσης, καταρτίζεται έως τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος και συνοδεύεται από Συνοπτικό Πίνακα Πληροφοριών, ο οποίος υποβάλλεται ηλεκτρονικά στη Φορολογική Διοίκηση μέσα στην ίδια προθεσμία. Τα υπόχρεα πρόσωπα της παρ. 1 υποβάλλουν Συνοπτικό Πίνακα Πληροφοριών για κάθε φορολογικό έτος, εφόσον δεν εμπίπτουν στις εξαιρέσεις των περ. α) και β) της παρ. 2.

4. Ο Φάκελος Τεκμηρίωσης τηρείται στην έδρα του υπόχρεου καθ' όλο το χρονικό διάστημα για το οποίο υφίσταται υποχρέωση διαφύλαξης των λογιστικών αρχείων (βιβλίων και στοιχείων) του αντίστοιχου φορολογικού έτους. Ο Φάκελος Τεκμηρίωσης τίθεται στη διάθεση της Φορολογικής Διοίκησης οποτεδήποτε ζητηθεί από αυτή μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την παραλαβή του σχετικού αιτήματος από τον υπόχρεο.

5. Ο Φάκελος Τεκμηρίωσης της παρ. 3 περιλαμβάνει ειδικό κεφάλαιο, όπου περιγράφονται γεγονότα που έχουν αντίκτυπο στις πληροφορίες και τα στοιχεία που παρέχονται στους Φακέλους και που οφείλονται σε οποιαδήποτε μεταβολή των συνθηκών της αγοράς. Ο υποκείμενος στον φόρο οφείλει να ενημερώνει τον φάκελο έως το τέλος του φορολογικού έτους μέσα στο οποίο η παραπάνω μεταβολή λαμβάνει χώρα. Με την επιφύλαξη των ανωτέρω, οι Φάκελοι Τεκμηρίωσης Ενδοομιλικών Συναλλαγών

της παρ. 3 μπορούν να χρησιμοποιηθούν για το επόμενο φορολογικό έτος, εφόσον επικαιροποιηθούν, ενσωματώνοντας όλες τις αναγκαίες αλλαγές. Η επικαιροποίηση του φακέλου γίνεται μέσα σε τέσσερις (4) μήνες από το τέλος του φορολογικού έτους, κατά τη διάρκεια του οποίου προέκυψε η ανάγκη επικαιροποίησης. Με απόφαση του Διοικητή, είναι δυνατός ο καθορισμός των επικαιροποιήσεων που κρίνονται απαραίτητες, όσον αφορά το περιεχόμενο των Φακέλων Τεκμηρίωσης, είτε σε ετήσια, είτε σε μόνιμη βάση.

6. Οι εμποροβιομηχανικές εταιρείες που έχουν εγκατασταθεί στην Ελλάδα με τις διατάξεις του α.ν. 89/1967 (Α' 132), καθώς και οι εταιρείες και τα υποκαταστήματα εταιρειών που υπάγονται στον ίδιο νόμο, απαλλάσσονται από την υποχρέωση τεκμηρίωσης των ενδοομιλικών συναλλαγών τους.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 25 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται η υποχρέωση για την τήρηση φακέλου τεκμηρίωσης των ενδοομιλικών συναλλαγών. Με τον φάκελο αυτό τεκμηριώνεται ότι οι συναλλαγές δεν γίνονται με σκοπό την αποφυγή φορολογικής ύλης σε σχέση με συναλλαγές που θα γίνονταν με τρίτους, όπως ορίζεται στο άρθρο 50 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167). Ορίζονται επίσης οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις που υποχρεούνται στην τήρηση του φακέλου, σε σχέση με τον κύκλο εργασιών και τον όγκο των ενδοομιλικών συναλλαγών, καθώς και η προθεσμία για την κατάρτιση του φακέλου και η τήρησή του. Επίσης, στην παρ. 5 περιγράφονται και τα σημαντικά γεγονότα - πληροφορίες που περιέχονται στον φάκελο και, επίσης, προβλέπονται τα σχετικά με τη δυνατότητα χρήσης και επικαιροποίησής τους.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 21. Φάκελος τεκμηρίωσης. - 1. Για τις μεταξύ τους συναλλαγές που εμπίπτουν στο άρθρο 50 του Κ.Φ.Ε., καθώς και τη μεταξύ τους μεταφορά λειτουργιών του άρθρου 51 του Κ.Φ.Ε., τα συνδεδεμένα πρόσωπα κατά την έννοια της περ. ζ' του άρθρου 2 του Κ.Φ.Ε., υποχρεούνται να τηρούν Φάκελο Τεκμηρίωσης. Φάκελο Τεκμηρίωσης υποχρεούνται να τηρούν και οι μόνιμες εγκαταστάσεις αλλοδαπών επιχειρήσεων στην Ελλάδα, για τις παραπάνω συναλλαγές τους με το κεντρικό ή με τα συνδεδεμένα πρόσωπα του κεντρικού τους στην αλλοδαπή, καθώς και τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες για τις παραπάνω συναλλαγές τους με μόνιμες εγκαταστάσεις που διατηρούν στην αλλοδαπή.

2. Οι υπόχρεοι της παρ. 1 απαλλάσσονται από την υποχρέωση τήρησης Φακέλου Τεκμηρίωσης, εφόσον:

α) οι παραπάνω συναλλαγές ή μεταφορά λειτουργιών ανέρχονται μέχρι του ποσού των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ ανά φορολογικό έτος και αθροιστικώς, όταν ο κύκλος εργασιών του υπόχρεου δεν υπερβαίνει τα πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ ανά φορολογικό έτος, ή

β) οι παραπάνω συναλλαγές ή μεταφορά λειτουργιών ανέρχονται μέχρι του ποσού των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ ανά φορολογικό έτος και αθροιστικώς, όταν ο κύκλος εργασιών του υπόχρεου υπερβαίνει τα πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ ανά φορολογικό έτος.

3. Ο Φάκελος Τεκμηρίωσης, που αποτελείται κατά περίπτωση από τον Βασικό Φάκελο Τεκμηρίωσης και τον Ελληνικό Φάκελο Τεκμηρίωσης, καταρτίζεται έως τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος και συνοδεύεται από Συνοπτικό Πίνακα Πληροφοριών, ο οποίος υποβάλλεται ηλεκτρονικά στη Φορολογική Διοίκηση μέσα στην ίδια προθεσμία. Τα υπόχρεα πρόσωπα της παρ. 1 υποβάλλουν Συνοπτικό Πίνακα Πληροφοριών για

κάθε φορολογικό έτος, εφόσον δεν emπίπτουν στις εξαιρέσεις των περ. α' και β' της παρ. 2.

4. Ο Φάκελος Τεκμηρίωσης τηρείται στην έδρα του υπόχρεου καθ' όλο το χρονικό διάστημα για το οποίο υφίσταται υποχρέωση διαφύλαξης των λογιστικών αρχείων (βιβλίων και στοιχείων) του αντίστοιχου φορολογικού έτους. Ο Φάκελος Τεκμηρίωσης τίθεται στη διάθεση της Φορολογικής Διοίκησης οποτεδήποτε ζητηθεί από αυτή μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την παραλαβή του σχετικού αιτήματος από τον υπόχρεο.

5. Ο Φάκελος Τεκμηρίωσης της παρ. 3 περιλαμβάνει ειδικό κεφάλαιο, όπου περιγράφονται γεγονότα που έχουν αντίκτυπο στις πληροφορίες και τα στοιχεία που παρέχονται στους Φακέλους και που οφείλονται σε οποιαδήποτε μεταβολή των συνθηκών της αγοράς. Ο υποκείμενος στον φόρο οφείλει να ενημερώνει τον φάκελο έως το τέλος του φορολογικού έτους μέσα στο οποίο η παραπάνω μεταβολή λαμβάνει χώρα. Με την επιφύλαξη των ανωτέρω, οι Φάκελοι Τεκμηρίωσης Ενδοομιλικών Συναλλαγών της παρ. 3 μπορούν να χρησιμοποιηθούν για το επόμενο φορολογικό έτος, εφόσον επικαιροποιηθούν, ενσωματώνοντας όλες τις αναγκαίες αλλαγές. Η επικαιροποίηση του φακέλου γίνεται μέσα σε τέσσερις (4) μήνες από το τέλος του φορολογικού έτους, κατά τη διάρκεια του οποίου προέκυψε η ανάγκη επικαιροποίησης. Με απόφαση του Διοικητή, είναι δυνατό ο καθορισμός των επικαιροποιήσεων που κρίνονται απαραίτητες, όσον αφορά το περιεχόμενο των Φακέλων Τεκμηρίωσης, είτε σε ετήσια, είτε σε μόνιμη βάση.

6. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται και εξειδικεύονται τα ακριβές περιεχόμενο και τα στοιχεία που περιέχονται στον Φάκελο Τεκμηρίωσης, τον Βασικό Φάκελο Τεκμηρίωσης, τον Ελληνικό Φάκελο Τεκμηρίωσης και τον Συνοπτικό Πίνακα Πληροφοριών, οι περιπτώσεις κατά τις οποίες οι παραπάνω φάκελοι θεωρούνται μη πλήρεις ή μη επαρκείς, οι αποδεκτές μέθοδοι καθορισμού των τιμών των συναλλαγών και οι μέθοδοι καθορισμού του αποδεκτού εύρους των τιμών ή του περιθωρίου κέρδους. Με όμοια απόφαση μπορεί να προβλέπεται η μέθοδος υπολογισμού του κύκλου εργασιών και των αντίστοιχων λογιστικών προτύπων, όπως, επίσης, απλουστευμένη διαδικασία για πολύ μικρές και μικρές οντότητες, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 2 του ν. 4308/2014 (Α' 251), καθώς και απαλλαγές από την υποχρέωση τεκμηρίωσης για πολύ μικρές οντότητες.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1097/9.4.2014.- Καθορισμός του ακριβούς περιεχομένου και των στοιχείων που περιέχονται στο Φάκελο Τεκμηρίωσης, στο Βασικό Φάκελο Τεκμηρίωσης, τον Ελληνικό Φάκελο Τεκμηρίωσης και το Συνοπτικό Πίνακα Πληροφοριών, των περιπτώσεων κατά τις οποίες οι παραπάνω Φάκελοι Τεκμηρίωσης θεωρούνται μη πλήρεις ή μη επαρκείς, των αποδεκτών μεθόδων καθορισμού τιμών των συναλλαγών και των μεθόδων καθορισμού του αποδεκτού εύρους των τιμών ή του περιθωρίου κέρδους για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 21 του ν. 4174/2013.

Έχοντας υπόψη:

α) Τις διατάξεις του άρθρου 21 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν.4174/2013, Α' 170), όπως ισχύουν.

β) Τις διατάξεις των άρθρων 50 και 51 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν.4172/2013, Α' 167), όπως ισχύουν.

γ) Τις διατάξεις των περιπτώσεων γ', δ' και ζ' του άρθρου 2 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν.4172/2013, Α' 167), όπως ισχύουν.

.....
Αποφασίζουμε
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΥΠΟΧΡΕΟΙ ΣΕ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΙΜΩΝ ΕΝΔΟΟΜΙΛΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες των περιπτώσεων γ' και δ' του άρθρου 2 του ΚΦΕ, για τις συναλλαγές καθώς και τη μεταφορά λειτουργιών που πραγματοποιούν με άλλα συνδεδεμένα πρόσωπα κατά την έννοια της περίπτωσης ζ' του ίδιου άρθρου και οι οποίες εμπίπτουν στο άρθρο 50 και 51 του ΚΦΕ, υποχρεούνται να τηρούν τον Φάκελο Τεκμηρίωσης τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών του άρθρου 21 του ΚΦΔ. Την ίδια υποχρέωση τήρησης έχουν και οι μόνιμες εγκαταστάσεις αλλοδαπών επιχειρήσεων στην Ελλάδα για τις συναλλαγές τους και τις μεταφορές λειτουργιών με το κεντρικό ή με τα συνδεδεμένα πρόσωπα του κεντρικού τους στην αλλοδαπή, καθώς και τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες για τις συναλλαγές τους και μεταφορές λειτουργιών με μόνιμες εγκαταστάσεις που διατηρούν στην αλλοδαπή.

Σε περίπτωση που στη διάρκεια του φορολογικού έτους για το οποίο καταρτίζεται ο φάκελος τεκμηρίωσης, ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες καταστούν συνδεδεμένες κατά την έννοια της περίπτωσης ζ' του άρθρου 2 του Κ.Φ.Ε. η υποχρέωση τεκμηρίωσης υφίσταται για συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν από την ημερομηνία σύνδεσής τους και μετά. Σε περίπτωση διακοπής της σχέσης σύνδεσης στη διάρκεια του φορολογικού έτους, υποχρέωση τεκμηρίωσης υφίσταται για συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν μέχρι την ημερομηνία διακοπής της σχέσης, καθώς και για μεταγενέστερες συναλλαγές, για τις οποίες είχαν υπογραφεί σχετικές συμβάσεις κατά το χρονικό διάστημα που υφίστατο η σχέση σύνδεσης.

Οι ανωτέρω υπόχρεοι απαλλάσσονται από την υποχρέωση τήρησης Φακέλου Τεκμηρίωσης, εφόσον:

α) οι παραπάνω συναλλαγές ή μεταφορά λειτουργιών ανέρχονται μέχρι εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ ετησίως και αθροιστικώς όταν ο κύκλος εργασιών του υπόχρεου δεν υπερβαίνει τα πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ «ανά φορολογικό έτος» ή

β) οι παραπάνω συναλλαγές ή μεταφορά λειτουργιών ανέρχονται μέχρι διακόσιες χιλιάδες (200.000) ευρώ ετησίως και αθροιστικώς, όταν ο κύκλος εργασιών του υπόχρεου υπερβαίνει τα πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ «ανά φορολογικό έτος».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΦΑΚΕΛΟΥ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Σε περίπτωση ημεδαπού νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας το οποίο/α είναι μέλος ομίλου, πολυεθνικού ή ημεδαπού, ο «φάκελος τεκμηρίωσης» αποτελείται κατά περίπτωση από δύο μέρη, τον «βασικό φάκελο τεκμηρίωσης» και τον «ελληνικό φάκελο τεκμηρίωσης», ο οποίος συμπληρώνει τον «βασικό φάκελο» και περιέχει πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τα μέλη του ομίλου. Όταν ημεδαπό νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα πραγματοποιεί συναλλαγές με άλλα συνδεδεμένα νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες, ημεδαπές ή αλλοδαπές ή με μόνιμες εγκαταστάσεις τους στην αλλοδαπή, καθώς και όταν μόνιμες εγκαταστάσεις αλλοδαπών επιχειρήσεων στην Ελλάδα πραγματοποιούν συναλλαγές με το κεντρικό ή με συνδεδεμένα πρόσωπα του κεντρικού τους στην αλλοδαπή, ο φάκελος τεκμηρίωσης αποτελείται μόνο από τον «ελληνικό φάκελο τεκμηρίωσης».

α. Βασικός Φάκελος Τεκμηρίωσης

Ο «βασικός φάκελος» είναι κοινός για όλες τις επιχειρήσεις του ομίλου και περιέχει κοινές τυποποιημένες πληροφορίες για αυτές και τις μόνιμες εγκαταστάσεις τους.

Πιο αναλυτικά περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

αα) μια γενική περιγραφή της μητρικής επιχείρησης και της στρατηγικής της, συμπεριλαμβανομένων των αλλαγών που έγιναν σε σύγκριση με το προηγούμενο φορολογικό έτος,

ββ) μια γενική περιγραφή της οργανωτικής, νομικής και λειτουργικής δομής του ομίλου που περιλαμβάνει το οργανόγραμμα, τον κατάλογο των μελών του ομίλου, συμπεριλαμβανομένων

και των μόνιμων εγκαταστάσεων καθώς και περιγραφή της σχέσης σύνδεσης αυτών,

γγ) μια γενική περιγραφή των συνδεδεμένων προσώπων ή και των μόνιμων εγκαταστάσεών τους που συμμετέχουν στις προς τεκμηρίωση συναλλαγές,

δδ) μια γενική περιγραφή των προς τεκμηρίωση συναλλαγών στις οποίες συμμετέχουν τα συνδεδεμένα πρόσωπα, ήτοι μια γενική περιγραφή:

(i) της φύσης των συναλλαγών (πώληση αγαθών, παροχή υπηρεσιών, χρηματοοικονομικές συναλλαγές, άυλα περιουσιακά στοιχεία, κλπ.),

(ii) της ροής των τιμολογίων και

(iii) του ύψους των συναλλαγών

εε) μια γενική περιγραφή των επιτελούμενων λειτουργιών, των κινδύνων που αντιμετωπίζονται, καθώς και των αλλαγών που μπορεί να επέρχονται στις λειτουργίες και στους κινδύνους σε σχέση με το προηγούμενο φορολογικό έτος.

στστ) την ιδιοκτησία άυλων περιουσιακών στοιχείων των μελών του ομίλου (διπλώματα ευρεσιτεχνίας, εμπορικά σήματα, εμπορικές ονομασίες, τεχνογνωσία, κλπ.) και την πληρωμή ή είσπραξη δικαιωμάτων,

ζζ) μια περιγραφή της τιμολογιακής πολιτικής του ομίλου που να εξηγεί την τήρηση της αρχής της ανοιχτής αγοράς (Arm's Length Principle) στις ενδοομιλικές συναλλαγές.

ηη) κατάλογο συμφωνιών κατανομής κόστους, αποφάσεων προέγκρισης μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης και δικαστικών αποφάσεων που αφορούν τα μέλη του ομίλου, σχετικά με τον καθορισμό των τιμών των συναλλαγών τους,

β. Ελληνικός φάκελος τεκμηρίωσης

Ο «Ελληνικός φάκελος τεκμηρίωσης» περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία:

αα) λεπτομερή περιγραφή της επιχείρησης και της στρατηγικής της, συμπεριλαμβανομένων των αλλαγών που έγιναν σε σύγκριση με το προηγούμενο φορολογικό έτος,

ββ) λεπτομερή περιγραφή των προς τεκμηρίωση συναλλαγών η οποία περιλαμβάνει:

i) τη φύση των συναλλαγών (πώληση αγαθών, παροχή υπηρεσιών, χρηματοοικονομικές συναλλαγές, άυλα περιουσιακά στοιχεία, κλπ.),

ii) τη ροή των τιμολογίων και

iii) το ύψος των συναλλαγών

γγ) συγκριτική ανάλυση, ήτοι:

i) χαρακτηριστικά των περιουσιακών στοιχείων και των υπηρεσιών, καθώς και συναφείς πληροφορίες σχετικά με εσωτερικά και/ή εξωτερικά συγκριτικά στοιχεία, εφόσον διατίθενται

ii) λειτουργική ανάλυση (επιτελούμενες λειτουργίες, περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται, επιχειρηματικοί κίνδυνοι),

iii) συμβατικοί όροι,

iv) οικονομικές συνθήκες και

v) ειδικές στρατηγικές της επιχείρησης,

δδ) επεξήγηση για την επιλογή και την εφαρμογή της/ των μεθόδου/ων προσδιορισμού των τιμών των ενδοομιλικών συναλλαγών.

Ειδικά, οι εμποροβιομηχανικές εταιρίες που έχουν εγκατασταθεί στην Ελλάδα με τις διατάξεις του α.ν. 89/1967 (ΦΕΚ 132Α') απαλλάσσονται από την υποχρέωση τεκμηρίωσης των ενδοομιλικών συναλλαγών τους σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 21 του ν.4174/2013, καθώς οι επιχειρήσεις αυτές ήδη προβαίνουν σε τεκμηρίωση των ενδοομιλικών τους συναλλαγών με τη μέθοδο κόστους πλέον περιθώριο κέρδους (Cost plus Method CPM), σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν.3427/2005.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ, ΔΙΑΦΥΛΑΞΗΣ

ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Ο Φάκελος Τεκμηρίωσης καταρτίζεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από το τέλος του φορολογικού έτους που αφορά, τηρείται στην έδρα του υπόχρεου και διαφυλάσσεται καθ' όλο το χρονικό διάστημα για το οποίο υφίσταται σχετική υποχρέωση διαφύλαξης των βιβλίων και στοιχείων του αντίστοιχου φορολογικού έτους.

Ο Φάκελος Τεκμηρίωσης τίθεται στη διάθεση της φορολογικής διοίκησης οποτεδήποτε ζητηθεί από αυτή εντός τριάντα (30) ημερών από την παραλαβή του σχετικού αιτήματος από τον υπόχρεο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΡΗΣΗΣ ΦΑΚΕΛΟΥ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Τα στοιχεία του «βασικού φακέλου τεκμηρίωσης» τηρούνται σε γλώσσα διεθνώς αποδεκτή, κατά προτίμηση την αγγλική, όταν πρόκειται για αλλοδαπό όμιλο, με υποχρέωση μετάφρασής του στην ελληνική γλώσσα εφόσον ζητηθεί από την φορολογική αρχή, εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος και όχι πέραν των τριάντα (30) ημερών από την επίδοση σχετικής πρόσκλησης. Σε όλες τις λοιπές περιπτώσεις τα στοιχεία του φακέλου τεκμηρίωσης τηρούνται στην ελληνική γλώσσα.

Ο Φάκελος Τεκμηρίωσης τηρείται είτε σε έντυπη, είτε σε ηλεκτρονική μορφή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΥ ΠΙΝΑΚΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Οι υπόχρεοι σε τήρηση Φακέλου Τεκμηρίωσης υποβάλλουν Συνοπτικό Πίνακα Πληροφοριών για κάθε φορολογικό έτος, ηλεκτρονικά στη Φορολογική Διοίκηση (Δ/ση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (e-εφαρμογές)) του Υπουργείου Οικονομικών εντός τεσσάρων (4) μηνών από το τέλος του φορολογικού έτους.

Ο συνοπτικός πίνακας πληροφοριών είναι συνοδευτικός του Φακέλου Τεκμηρίωσης και υποβάλλεται προκειμένου να αξιοποιηθούν φορολογικά οι παρεχόμενες πληροφορίες και σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να εκλαμβάνεται ως πλήρης και εκτενής τεκμηρίωση των ενδοομιλικών συναλλαγών προκειμένου να κριθεί ως απόδειξη για την συμβατότητα των τελευταίων με την έννοια της παρ.1 του άρθρου 50 του Κ.Φ.Ε. («αρχή της ανοιχτής αγοράς ή της ελεύθερης αγοράς ή των ίσων αποστάσεων-Arm's Length Principle»).

Ο συνοπτικός πίνακας πληροφοριών υποβάλλεται με βάση το υπόδειγμα, το οποίο επισυνάπτεται ως παράρτημα της παρούσας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ/ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Στον Φάκελο Τεκμηρίωσης περιλαμβάνεται ειδικό κεφάλαιο όπου περιγράφονται γεγονότα που έχουν αντίκτυπο στις πληροφορίες και τα στοιχεία που παρέχονται σε αυτόν και που οφείλονται σε οιαδήποτε μεταβολή των συνθηκών της αγοράς σε σχέση με το προηγούμενο φορολογικό έτος.

Ο Φάκελος Τεκμηρίωσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί για το επόμενο φορολογικό έτος, εφόσον επικαιροποιηθεί ενσωματώνοντας όλες τις αναγκαίες αλλαγές. Ο υπόχρεος οφείλει να αναφέρει τα στοιχεία του φακέλου που επικαιροποιούνται σε σχέση με το προηγούμενο φορολογικό έτος. Η επικαιροποίηση του Φακέλου γίνεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από το τέλος του φορολογικού έτους κατά τη διάρκεια του οποίου προέκυψε η ανάγκη επικαιροποίησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΤΩΝ ΕΝΔΟΟΜΙΛΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ
- ΑΠΟΔΕΚΤΟ ΕΥΡΟΣ ΤΙΜΩΝ Ή ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ - ΜΗ ΠΛΗΡΕΙΣ Ή ΜΗ
ΕΠΑΡΚΕΙΣ ΦΑΚΕΛΟΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Για τον προσδιορισμό των τιμών των ενδοομιλικών συναλλαγών χρησιμοποιείται η «αρχή της

ανοικτής αγοράς ή της ελεύθερης αγοράς ή των ίσων αποστάσεων (Arm's Length Principle)», όπως περιγράφεται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 50 του ΚΦΕ. Η αρχή αυτή αποτυπώνεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 9 του Προτύπου Φορολογικών Συμβάσεων Εισοδήματος και Κεφαλαίου του ΟΟΣΑ (OECD Model Tax Convention on Income and Capital) και έχει ως ακολούθως:

«Εάν επικρατούν ή επιβάλλονται στις εμπορικές ή οικονομικές σχέσεις των δύο (συνδεδεμένων) επιχειρήσεων όροι διαφορετικοί από εκείνους που θα επικρατούσαν μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων, τότε τα κέρδη τα οποία, αν δεν υπήρχαν οι όροι αυτοί, θα μπορούσαν να είχαν πραγματοποιηθεί από μια από τις επιχειρήσεις, αλλά λόγω αυτών των όρων δεν πραγματοποιήθηκαν, μπορούν να συμπεριληφθούν στα κέρδη της επιχείρησης αυτής και να φορολογηθούν ανάλογα.»

Για την διαπίστωση εφαρμογής της παραπάνω αρχής, λαμβάνονται υπόψη, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 50 του Κ.Φ.Ε., οι «Κατευθυντήριες Οδηγίες του ΟΟΣΑ περί Ενδοομιλικών Τιμολογήσεων για τις Πολυεθνικές Επιχειρήσεις και τις Φορολογικές Αρχές (OECD Transfer Pricing Guidelines for Tax Administrations and Multinational Enterprises)», όπως κάθε φορά επικαιροποιούνται (τελευταία επικαιροποιημένη έκδοση 2010).

Σύμφωνα με τις οδηγίες αυτές, οι μέθοδοι διακρίνονται ανάλογα με τη λειτουργία που επιτελούν ως ακολούθως:

α. Στις παραδοσιακές ή κλασικές μεθόδους:

αα. Μέθοδος της συγκρίσιμης μη ελεγχόμενης τιμής.

ββ. Μέθοδος της τιμής μεταπώλησης.

γγ. Μέθοδος κόστους πλέον περιθώριο κέρδους.

β. Στις συναλλακτικές μεθόδους οι οποίες βασίζονται στα κέρδη (μικτά ή καθαρά):

αα. Μέθοδος του καθαρού περιθωρίου κέρδους συναλλαγής και

ββ. Μέθοδος επιμερισμού κερδών.

Μέθοδος της συγκρίσιμης μη ελεγχόμενης τιμής (Comparable Uncontrolled Price Method CUP).

Με βάση τη μέθοδο αυτή, η τιμή μιας ενδοομιλικής συναλλαγής συγκρίνεται με τη τιμή μιας παρόμοιας συναλλαγής μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων.

Μέθοδος Τιμής Μεταπώλησης (Resale Price Method RPM).

Με βάση τη μέθοδο αυτή, η τιμή της ενδοομιλικής συναλλαγής είναι ίση με την τιμή μεταπώλησης προϊόντος ή υπηρεσίας που έχει αγοραστεί από συνδεδεμένη επιχείρηση σε ανεξάρτητη επιχείρηση, μείον το μικτό περιθώριο κέρδους που θα πραγματοποιείτο σε παρόμοια συγκρίσιμη συναλλαγή μεταξύ ανεξαρτήτων επιχειρήσεων.

Μέθοδος κόστους πλέον περιθώριο κέρδους (Cost plus Method CPM).

Με βάση τη μέθοδο αυτή, η τιμή μιας ενδοομιλικής συναλλαγής καθορίζεται εφαρμόζοντας επί του κόστους ένα κατάλληλο περιθώριο κέρδους, όπως αυτό θα ίσχυε μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων.

Μέθοδος του καθαρού περιθωρίου κέρδους συναλλαγής (Transactional Net Margin Method TNMM).

Με βάση τη μέθοδο αυτή, το καθαρό περιθώριο κέρδους μιας συναλλαγής μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων συγκρίνεται με το καθαρό περιθώριο κέρδους το οποίο επιτυγχάνουν ανεξάρτητες επιχειρήσεις υπό παρόμοιες συνθήκες. Το περιθώριο καθαρού κέρδους εξετάζεται σε συνάρτηση προς ορισμένο οικονομικό μέγεθος, όπως κύκλο εργασιών, κόστος κτήσης, χρησιμοποιούμενα πάγια.

Μέθοδος επιμερισμού κερδών (Profit Split Method PSM)

Με βάση τη μέθοδο αυτή, το καθαρό κέρδος ή η ζημία που προκύπτει από μία ενδοομιλική συ-

ναλλαγή κατανέμεται μεταξύ των συνδεδεμένων επιχειρήσεων ανάλογα με τη συνεισφορά τους στη συναλλαγή.

Οι παραδοσιακές μέθοδοι είναι ο αμεσότερος τρόπος για να εξακριβωθεί κατά πόσον οι συναλλαγές μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων ακολουθούν την αρχή της ελεύθερης αγοράς (Arm's Length Principle). Κατά συνέπεια, οι παραδοσιακές μέθοδοι προτιμώνται των άλλων μεθόδων. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν διαθέσιμα ή επαρκή στοιχεία για την εφαρμογή των παραδοσιακών μεθόδων, οι επιχειρήσεις μπορούν αιτιολογημένα να εφαρμόσουν τις συναλλακτικές μεθόδους.

Για την εφαρμογή των ως άνω μεθόδων, χρησιμοποιούνται συγκριτικά στοιχεία, τα οποία διακρίνονται σε:

α) εσωτερικά, τα οποία προκύπτουν από συγκρίσιμες συναλλαγές της κρινόμενης επιχείρησης με μια ανεξάρτητη επιχείρηση ή συγκρίσιμες συναλλαγές μιας συνδεδεμένης με την κρινόμενη επιχείρηση με μια ανεξάρτητη επιχείρηση και

β) εξωτερικά, τα οποία προκύπτουν από συγκρίσιμες συναλλαγές μεταξύ ανεξάρτητων προς την κρινόμενη επιχείρηση.

Ως συγκρίσιμες συναλλαγές νοούνται αυτές οι οποίες ταυτίζονται ή παρουσιάζουν ομοιότητα ως προς το αντικείμενο και τα άλλα χαρακτηριστικά τους και των οποίων οι τυχόν διαφορές στους ειδικότερους όρους δεν μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά το συμφωνούμενο τίμημα ή η επίδραση των διαφορών αυτών μπορεί να εξαλειφθεί μέσω κατάλληλων προσαρμογών.

Παράγοντες που καθορίζουν και επηρεάζουν τη συγκρισιμότητα των συναλλαγών μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων είναι:

α. τα χαρακτηριστικά των αγαθών ή υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο των συναλλαγών, όπως: για τα ενσώματα αγαθά, τα φυσικά χαρακτηριστικά προϊόντος, η ποιότητα, η αξιοπιστία, η διαθεσιμότητα, ο όγκος πωλήσεων, για τα άυλα περιουσιακά στοιχεία, η μορφή της συναλλαγής (πώληση ή παραχώρηση χρήσης), το είδος του άυλου περιουσιακού στοιχείου, η διάρκεια και η έκταση της νομικής προστασίας, τα προσδοκώμενα οφέλη από τη χρήση αυτών, για τις υπηρεσίες, η φύση και η έκταση παρεχόμενων υπηρεσιών.

β. οι σημαντικές οικονομικές λειτουργίες, οι κίνδυνοι που αναλαμβάνονται και τα μέσα (κτίρια, εξοπλισμός, άυλα, κλπ) που χρησιμοποιούνται, τα οποία αποτελούν στοιχεία της λειτουργικής ανάλυσης (functional analysis) που περιλαμβάνεται στον φάκελο τεκμηρίωσης.

γ. οι συμβατικοί όροι, δηλαδή ο καταμερισμός ευθυνών, κινδύνων και οφελών μεταξύ των συνδεδεμένων επιχειρήσεων (προθεσμίες, εγγυητικοί όροι σε συμβόλαια, κλπ).

δ. οι οικονομικές συνθήκες των συγκρινόμενων μερών και των συναλλαγών τους, (γεωγραφική θέση, αγοραστική δύναμη, ανταγωνιστικότητα, μέγεθος αγοράς, κόστος παραγωγής, κόστος εργασίας, κλπ.).

ε. ειδικές στρατηγικές που ασκούνται από την επιχείρηση (π.χ. προσπάθεια διείσδυσης σε αγορές, ανάπτυξη νέων και καινοτόμων προϊόντων, αύξηση μεριδίου αγοράς, κλπ.).

Για την άντληση συγκριτικών στοιχείων οι επιχειρήσεις μπορούν να χρησιμοποιούν και οποιαδήποτε τράπεζα πληροφοριών, με υποχρεωτική αναφορά στο φάκελο τεκμηρίωσης των στοιχείων αυτής (ονομασία, πάροχος, έκδοση, πλήθος στοιχείων κ.λπ.).

Σε περίπτωση που από την εφαρμογή της ακολουθούμενης μεθόδου ενδοοικιακής τιμολόγησης και τη χρήση συγκριτικών στοιχείων προκύπτει ένα εύρος τιμών ή κέρδους, απορρίπτεται το 25% των χαμηλότερων τιμών και το 25% των υψηλότερων, με τη χρήση τεταρτημύριων.

Ο προσδιορισμός των τεταρτημυρίων γίνεται ως εξής:

Q1 = πρώτο τεταρτημόριο = 25ο εκατοστιαίο σημείο

Q2 = διάμεσος = 50ο εκατοστιαίο σημείο

Q3 = τρίτο τεταρτημόριο = 75ο εκατοστιαίο σημείο

Ως συμβατή με την αρχή της ελεύθερης αγοράς (Arm's Length Principle), θεωρείται οποιαδήποτε

τιμή μεταξύ του πρώτου και του τρίτου τεταρτημόριου (25ου εκατοστιαίου σημείου έως και του 75ου εκατοστιαίου σημείου), με επαρκή αιτιολόγηση της επιλογής.

Ο Φάκελος Τεκμηρίωσης θεωρείται μη πλήρης ή μη επαρκής εφόσον προκύπτει αδυναμία ελεγκτικής επαλήθευσης της ορθότητας υπολογισμού ή τεκμηρίωσης των τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών, η οποία δεν θεραπεύεται από τις πρόσθετες πληροφορίες που παρέχονται στον έλεγχο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Η παρούσα ισχύει για ενδοομιλικές συναλλαγές που πραγματοποιούνται σε φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 883 Β'/19.4.2014)

ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Ο διορθωτικός προσδιορισμός του φόρου προβλέπεται από το άρθρο 34 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Ν. 4174/2013), όπως το άρθρο αυτό συμπληρώθηκε με το Ν. 4223/2013. Στο ίδιο άρθρο προβλέπεται η έκδοση πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, είτε το ζητά ο φορολογούμενος, είτε το πράττει οίκοθεν η Φορολογική Διοίκηση μετά από έλεγχο. Περαιτέρω, με το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 37 του Κ.Φ.Δ. ορίζεται ότι με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων καθορίζεται ο τύπος των πράξεων προσδιορισμού του φόρου. Κατ' εξουσιοδότηση της διατάξεως αυτής εκδόθηκαν επτά (7) αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα που καθορίζουν τη μορφή του τύπου της οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος οι οποίες αφορούν:

1. Τα φυσικά πρόσωπα για πράξεις που αφορούν χρήσεις ως την 31.12.2013 (Απόφ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΔΕΛ Α 1053230/23.3.2014, ΦΕΚ Β' 812/1.4.2014).

2. Τα πρόσωπα της παρ. 4 του άρθρου 2 του Ν. 2238/1994 (Ο.Ε., Ε.Ε., Κοινοπραξίες, αστικές κερδοσκοπικές ή μη εταιρείες, συμμετοχικές ή αφανείς εταιρείες και κοινωνίες αστικού δικαίου που ασκούν επιχείρηση), για τις πράξεις που αφορούν χρήσεις ως την 31.12.2013. (Απόφ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΔΕΛ Α 1053222/ 27.3.2014, ΦΕΚ Β' 812/1.4.2014).

3. Τα νομικά πρόσωπα της παρ. 2 του άρθρου 101 του Ν. 2238/1994 (Μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά ή αλλοδαπά νομικά πρόσωπα δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου) (Απόφ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΔΕΛ Α 1055536/ 1.4.2014, ΦΕΚ Β' 874/8.4.2014).

4. Τα νομικά πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 101 του Ν. 2238/1994 (Ημεδαπές Α.Ε., δημόσιες και δημοτικές επιχειρήσεις κερδοσκοπικού χαρακτήρα, συνεταιρισμοί, αλλοδαπές επιχειρήσεις, ημεδαπές Ε.Π.Ε., Ι.Κ.Ε.) που δεν εφαρμόζουν τα Δ.Λ.Π. για εισοδήματα που απέκτησαν μέχρι και το οικον. έτος 2014 (εκτός από τραπεζικές και ασφαλιστικές επιχειρήσεις για εισοδήματα που απέκτησαν μέχρι και το οικον. έτος 2013) (Απόφ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΔΕΛ Α 1055438/1.4.2014, ΦΕΚ Β' 873/8.4.2014).

5. Τα ως άνω νομικά πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 101 του Ν. 2238/1994 που εφαρμόζουν τα Δ.Λ.Π. (Απόφ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΔΕΛ Α 1055541/1.4.2014, ΦΕΚ Β' 874/8.4.2014).

6. Τις τραπεζικές και ασφαλιστικές επιχειρήσεις που δεν εφαρμόζουν τα Δ.Λ.Π. για εισοδήματα που απέκτησαν μέχρι και το οικον. έτος 2013 (Απόφ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΔΕΛ Α 1055481/1.4.2014, ΦΕΚ Β' 873/8.4.2014).

7. Τις τραπεζικές και ασφαλιστικές επιχειρήσεις που εφαρμόζουν τα Δ.Λ.Π. για εισοδήματα που απέκτησαν μέχρι και το οικον. έτος 2013 (Απόφ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΔΕΛ Α 1055543/1.4.2014, ΦΕΚ Β' 874/8.4.2014).

Τα υποδείγματα (πίνακες) της μορφής των ως άνω πράξεων προσδιορισμού του φόρου, έχουν αναρτηθεί στο site του «Λογιστή» www.logistis.gr

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1144/15.5.2014.- Τροποποίηση της Πολ. 1097/9.4.2014 (Φ.Ε.Κ. Β'

883) απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων.

Έχοντας υπόψη:

α) Τις διατάξεις του άρθρου 21 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Ν. 4174/2013, Α'170), όπως ισχύουν.

β) Τις διατάξεις των άρθρων 50 και 51 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν. 4172/2013, Α' 167), όπως ισχύουν.

γ) Τις διατάξεις των περιπτώσεων γ', δ' και ζ' του άρθρου 2 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν. 4172/2013, Α'167), όπως ισχύουν.

.....
Αποφασίζουμε

Τροποποιούμε την αριθμ. ΠΟΛ. 1097/9.4.2014 (Φ.Ε.Κ. Β' 883) απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων ως ακολούθως:

1. Στο τέλος του Κεφαλαίου Α' της ΠΟΛ. 1097/9.4.2014 προστίθεται νέο εδάφιο που έχει ως εξής:

«Για την εφαρμογή των προηγούμενων περιπτώσεων α' και β', ως κύκλος εργασιών, σε περίπτωση ομίλου, λαμβάνεται το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ:

ι) των ακαθάριστων εσόδων του υπόχρεου όπως αυτά προκύπτουν σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία και ιι) του ποσού κατά το οποίο συμβάλλει ο υπόχρεος στα ακαθάριστα έσοδα του ενοποιημένου ισολογισμού του ομίλου σύμφωνα με τις αρχές και κανόνες των Δ.Π.Χ.Α. και Δ.Λ.Π., εφόσον υπάρχει υποχρέωση τήρησης αυτών.

Σε περίπτωση μόνιμης εγκατάστασης αλλοδαπής επιχείρησης στην Ελλάδα αυτή θα πρέπει να διαθέτει στον έλεγχο και τα στοιχεία του κεντρικού της στην αλλοδαπή που να αποδεικνύουν το ύψος των μεταξύ τους συναλλαγών και των ακαθάριστων εσόδων της».

2. Το κεφάλαιο Β' της ΠΟΛ. 1097/9.4.2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΦΑΚΕΛΟΥ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Ο «φάκελος τεκμηρίωσης» αποτελείται από δύο μέρη, τον «βασικό φάκελο τεκμηρίωσης» και τον «ελληνικό φάκελο τεκμηρίωσης», ο οποίος συμπληρώνει τον «βασικό φάκελο» και περιέχει πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τις προς τεκμηρίωση συναλλαγές.

α. Βασικός Φάκελος Τεκμηρίωσης Ο «βασικός φάκελος», ο οποίος σε περίπτωση ομίλου είναι κοινός για όλες τις επιχειρήσεις του ομίλου, περιέχει κοινές τυποποιημένες πληροφορίες για τον υπόχρεο, τις μόνιμες εγκαταστάσεις του και τα συνδεδεμένα με αυτόν πρόσωπα.

Πιο αναλυτικά περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

αα) μια γενική περιγραφή των δραστηριοτήτων και της στρατηγικής του υπόχρεου, συμπεριλαμβανομένων των αλλαγών που έγιναν σε σύγκριση με το προηγούμενο φορολογικό έτος,

ββ) μια γενική περιγραφή, σε περίπτωση ομίλου, της οργανωτικής, νομικής και λειτουργικής δομής του, που περιλαμβάνει το οργανόγραμμα, τον κατάλογο των μελών του, συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων εγκαταστάσεων, περιγραφή της σχέσης σύνδεσης αυτών, καθώς και τις αλλαγές σε σύγκριση με το προηγούμενο φορολογικό έτος στην ιδιοκτησία των άυλων περιουσιακών στοιχείων, των χρηματοοικονομικών συναλλαγών και των φορολογικών αποτελεσμάτων του ομίλου,

γγ) μια γενική περιγραφή των συνδεδεμένων προσώπων ή και των μόνιμων εγκαταστάσεών τους που συμμετέχουν στις προς τεκμηρίωση συναλλαγές,

δδ) μια γενική περιγραφή των προς τεκμηρίωση συναλλαγών στις οποίες συμμετέχουν τα συνδεδεμένα πρόσωπα, ήτοι μια γενική περιγραφή:

(i) της φύσης των συναλλαγών (πώληση αγαθών, παροχή υπηρεσιών, χρηματοοικονομικές συ-

ναλλαγές, άυλα περιουσιακά στοιχεία, κ.λπ.),

(ii) της ροής των τιμολογίων και

(iii) του ύψους των συναλλαγών

εε) μια γενική περιγραφή των επιτελούμενων λειτουργιών, των κινδύνων που αντιμετωπίζονται, καθώς και των αλλαγών που μπορεί να επέρχονται στις λειτουργίες και στους κινδύνους σε σχέση με το προηγούμενο φορολογικό έτος,

στστ) την ιδιοκτησία άυλων περιουσιακών στοιχείων (διπλώματα ευρεσιτεχνίας, εμπορικά σήματα, εμπορικές ονομασίες, τεχνογνωσία, κ.λπ.) και την πληρωμή ή είσπραξη δικαιωμάτων,

ζζ) μια περιγραφή της τιμολογιακής πολιτικής του που να επεξηγεί την τήρηση της αρχής της ανοιχτής αγοράς (Arm's Length Principle) στις ενδοομιλικές συναλλαγές,

ηη) κατάλογο συμφωνιών κατανομής κόστους, αποφάσεων προέγκρισης μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης και δικαστικών αποφάσεων που αφορούν τα μέλη του ομίλου, σχετικά με τον καθορισμό των τιμών των ενδοομιλικών συναλλαγών τους,

θθ) περιγραφή των συναλλαγών που πραγματοποιήθηκαν εντός του φορολογικού έτους, με πρόσωπα που ο υπόχρεος κατέστη συνδεδεμένος ή διακόπηκε η σχέση σύνδεσης εντός του ίδιου φορολογικού έτους, πριν την σύνδεση ή μετά τη διακοπή προκειμένου να παρέχεται η δυνατότητα, εάν πληρούν τα κριτήρια συγκρισιμότητας, να χρησιμοποιηθούν ως συγκριτικά στοιχεία.

β. Ελληνικός φάκελος τεκμηρίωσης Ο «Ελληνικός φάκελος τεκμηρίωσης» περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία:

αα) λεπτομερή περιγραφή του υπόχρεου και της στρατηγικής του, συμπεριλαμβανομένων των αλλαγών που έγιναν σε σύγκριση με το προηγούμενο φορολογικό έτος,

ββ) λεπτομερή περιγραφή των προς τεκμηρίωση συναλλαγών η οποία περιλαμβάνει:

i) τη φύση των συναλλαγών (πώληση αγαθών, παροχή υπηρεσιών, χρηματοοικονομικές συναλλαγές, άυλα περιουσιακά στοιχεία, κ.λπ.),

ii) τη ροή των τιμολογίων

iii) το ύψος των συναλλαγών

iv) περιγραφή των έκτακτων συναλλαγών ή γεγονότων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκύπτουν από τη μεταφορά λειτουργιών όπως αυτή ορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 51 του Ν. 4172/2013 (ΚΦΕ)

v) ειδικότερα σε περίπτωση πώλησης/αγοράς ή μεταβίβασης άυλων περιουσιακών στοιχείων σε ή από συνδεδεμένο πρόσωπο, πρόσθετες πληροφορίες (σχετικά με τις συναλλαγές αυτές) για την τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων, δηλαδή την τιμή στην οποία ένα ανεξάρτητο πρόσωπο θα ήταν διατεθειμένο να πουλήσει ή μεταβιβάσει και την αξία στην οποία ένα ανεξάρτητο πρόσωπο θα ήταν διατεθειμένο να αποκτήσει το εν λόγω άυλο περιουσιακό στοιχείο υπό συγκρίσιμες συνθήκες, λαμβάνοντας υπόψη τα αναμενόμενα οφέλη και τη χρησιμότητα για την επιχείρησή του

γγ) συγκριτική ανάλυση, ήτοι:

i) χαρακτηριστικά των περιουσιακών στοιχείων και των υπηρεσιών, καθώς και συναφείς πληροφορίες σχετικά με εσωτερικά και/ή εξωτερικά συγκριτικά στοιχεία, εφόσον διατίθενται. Ειδικοί παράγοντες πρέπει να ληφθούν υπόψη προκειμένου να δικαιολογηθεί η συγκρισιμότητα των άυλων περιουσιακών στοιχείων και η σύμφωνη με την αρχή των ίσων αποστάσεων τιμή όπως: τα αναμενόμενα οφέλη, γεωγραφικοί περιορισμοί, μεταβίβαση δικαιωμάτων αποκλειστικότητας ή όχι, συμμετοχή του αποκτώντος στις μελλοντικές εξελίξεις

ii) λειτουργική ανάλυση (επιτελούμενες λειτουργίες, περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται, επιχειρηματικοί κίνδυνοι),

iii) συμβατικοί όροι,

iv) οικονομικές συνθήκες και

- ν) ειδικές στρατηγικές της επιχείρησης
 δδ) επεξήγηση για την επιλογή και τον τρόπο εφαρμογής της/των μεθόδου/ων καθορισμού των τιμών των ενδοομιλικών συναλλαγών,
 εε) περιγραφή της εφαρμογής της πολιτικής του υπόχρεου σχετικά με το καθορισμό των τιμών των ενδοομιλικών συναλλαγών,
 στστ) δέσμευση του υπόχρεου να παρέχει κάθε συμπληρωματική πληροφορία σχετική με τις ενδοομιλικές συναλλαγές του, κατόπιν αιτήματος της Φορολογικής Διοίκησης και εντός εύλογης προθεσμίας, ιδιαιτέρως στη περίπτωση φορολογικού ελέγχου,
 ζζ) δικαιολόγηση του τρόπου υπολογισμού της αναπροσαρμογής, όταν ο υπόχρεος αναπροσαρμόζει τα φορολογητέα κέρδη του προκειμένου να συμμορφωθεί με την αρχή των ίσων αποστάσεων,
 ηη) περιγραφή και λεπτομερή αιτιολόγηση τυχόν προσαρμογών που έχουν γίνει για την επίτευξη συγκρισιμότητας,
 θθ) πρόσθετες πληροφορίες για συναλλαγές που διενεργούνται με συνδεδεμένα πρόσωπα που είναι εγκατεστημένα ή έχουν τη φορολογική τους κατοικία σε κράτη μη συνεργάσιμα στο φορολογικό τομέα, που σε περίπτωση ομίλου θα περιλαμβάνουν και τα στοιχεία του ισολογισμού και της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσεως του/των συνδεδεμένου/ων προσώπου/ων,
 ιι) διάγραμμα ροής των συναλλαγών, συμπεριλαμβανομένων και των έκτακτων,
 κκ) αντίγραφα των συμβάσεων που διέπουν τις υπό τεκμηρίωση συναλλαγές».
3. Στην αρχή του Κεφαλαίου Γ' της ΠΟΛ. 1097/9.4.2014 προστίθεται εδάφιο που έχει ως εξής:
 «Κάθε υπόχρεο πρόσωπο θα πρέπει να τηρεί την αρχή των ίσων αποστάσεων κατά το χρόνο διενέργειας των συναλλαγών του με συνδεδεμένα πρόσωπα».
4. Το κεφάλαιο ΣΤ' της ΠΟΛ. 1097/9.4.2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ/ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Στο Φάκελο Τεκμηρίωσης περιλαμβάνεται ειδικό κεφάλαιο όπου περιγράφονται γεγονότα που έχουν αντίκτυπο στις πληροφορίες και τα στοιχεία που παρέχονται σε αυτόν και που οφείλονται σε οιαδήποτε μεταβολή των συνθηκών της αγοράς σε σχέση με το προηγούμενο φορολογικό έτος. Τόσο ο βασικός όσο και ο ελληνικός Φάκελος Τεκμηρίωσης θα πρέπει να επανεξετάζονται και επικαιροποιούνται προκειμένου να χρησιμοποιηθούν σε επόμενο φορολογικό έτος. Εάν ο φορολογούμενος αποδεικνύει ότι οι συνθήκες λειτουργίας του παρέμειναν αμετάβλητες, τα συγκριτικά στοιχεία που προέκυψαν από έρευνα σε βάσεις δεδομένων δύναται να χρησιμοποιηθούν για τρία (3) φορολογικά έτη εφόσον τα χρηματοοικονομικά στοιχεία επικαιροποιούνται κάθε φορολογικό έτος, προκειμένου να αποδεικνύεται η τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων.

Ο υπόχρεος οφείλει να επικαιροποιεί πλήρως το φάκελο τεκμηρίωσης, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για το επόμενο φορολογικό έτος, εφόσον υπάρχει αλλαγή στις συνθήκες της αγοράς η οποία επηρεάζει τις πληροφορίες και τα στοιχεία που περιέχονται σε αυτόν.

Η επικαιροποίηση του Φακέλου γίνεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από το τέλος του φορολογικού έτους κατά τη διάρκεια του οποίου προέκυψε η ανάγκη επικαιροποίησης».

5. Το κεφάλαιο Ζ' της ΠΟΛ. 1097/9.4.2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

**ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΤΩΝ ΕΝΔΟΟΜΙΛΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ -
 ΑΠΟΔΕΚΤΟ ΕΥΡΟΣ ΤΙΜΩΝ Ή ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ - ΜΗ ΠΛΗΡΕΙΣ
 Ή ΜΗ ΕΠΑΡΚΕΙΣ ΦΑΚΕΛΟΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ**

Για τον προσδιορισμό των τιμών των ενδοομιλικών συναλλαγών χρησιμοποιείται η «αρχή της ανοικτής αγοράς ή της ελεύθερης αγοράς ή των ίσων αποστάσεων (Arm's Length Principle)»,

όπως περιγράφεται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 50 του ΚΦΕ. Η αρχή αυτή αποτυπώνεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 9 του Προτύπου Φορολογικών Συμβάσεων Εισοδήματος και Κεφαλαίου του ΟΟΣΑ (OECD Model Tax Convention on Income and Capital) και έχει ως ακολούθως:

«Εάν επικρατούν ή επιβάλλονται στις εμπορικές ή οικονομικές σχέσεις των δύο (συνδεδεμένων) επιχειρήσεων όροι διαφορετικοί από εκείνους που θα επικρατούσαν μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων, τότε τα κέρδη τα οποία, αν δεν υπήρχαν οι όροι αυτοί, θα μπορούσαν να είχαν πραγματοποιηθεί από μια από τις επιχειρήσεις, αλλά λόγω αυτών των όρων δεν πραγματοποιήθηκαν, μπορούν να συμπεριληφθούν στα κέρδη της επιχείρησης αυτής και να φορολογηθούν ανάλογα».

Για την διαπίστωση εφαρμογής της παραπάνω αρχής, λαμβάνονται υπόψη, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 50 του Κ.Φ.Ε., οι «Κατευθυντήριες Οδηγίες του ΟΟΣΑ περί Ενδοομιλικών Τιμολογήσεων για τις Πολυεθνικές Επιχειρήσεις και τις Φορολογικές Αρχές (OECD Transfer Pricing Guidelines for Tax Administrations and Multinational Enterprises)», όπως κάθε φορά επικαιροποιούνται (τελευταία επικαιροποιημένη έκδοση 2010).

Σύμφωνα με τις οδηγίες αυτές, οι μέθοδοι διακρίνονται ανάλογα με τη λειτουργία που επιτελούν ως ακολούθως:

α. Στις παραδοσιακές ή κλασικές μεθόδους:

αα. Μέθοδος της συγκρίσιμης μη ελεγχόμενης τιμής

ββ. Μέθοδος της τιμής μεταπώλησης

γγ. Μέθοδος κόστους πλέον περιθώριο κέρδους.

β. Στις συναλλακτικές μεθόδους οι οποίες βασίζονται στα κέρδη (μικτά ή καθαρά):

αα. Μέθοδος του καθαρού περιθωρίου κέρδους συναλλαγής και

ββ. Μέθοδος επιμερισμού κερδών. Μέθοδος της συγκρίσιμης μη ελεγχόμενης τιμής (Comparable Uncontrolled Price Method - CUP)

Με βάση τη μέθοδο αυτή, η τιμή μιας ενδοομιλικής συναλλαγής συγκρίνεται με την τιμή μιας παρόμοιας συναλλαγής μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων.

Μέθοδος Τιμής Μεταπώλησης (Resale Price Method - RPM)

Με βάση τη μέθοδο αυτή, η τιμή της ενδοομιλικής συναλλαγής είναι ίση με την τιμή μεταπώλησης προϊόντος ή υπηρεσίας που έχει αγοραστεί από συνδεδεμένη επιχείρηση σε ανεξάρτητη επιχείρηση μείον το μικτό περιθώριο κέρδους που θα πραγματοποιείτο σε παρόμοια συγκρίσιμη συναλλαγή μεταξύ ανεξαρτήτων επιχειρήσεων.

Μέθοδος κόστους πλέον περιθώριο κέρδους (Cost plus Method - CPM)

Με βάση τη μέθοδο αυτή, η τιμή μιας ενδοομιλικής συναλλαγής καθορίζεται εφαρμόζοντας επί του κόστους ένα κατάλληλο περιθώριο κέρδους, όπως αυτό θα ίσχυε σε μια συγκρίσιμη συναλλαγή μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων. Για την εφαρμογή της μεθόδου αυτής λαμβάνονται υπόψη τα άμεσα και έμμεσα κόστη που βαρύνουν τη συναλλαγή.

Μέθοδος του καθαρού περιθωρίου κέρδους συναλλαγής (Transactional Net Margin Method - TNMM)

Με βάση τη μέθοδο αυτή, το καθαρό περιθώριο κέρδους μιας συναλλαγής μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων σε σχέση με ένα κατάλληλο μέγεθος (π.χ. κύκλος εργασιών, κόστος, πάγια) συγκρίνεται με το καθαρό περιθώριο κέρδους το οποίο επιτυγχάνουν ανεξάρτητες επιχειρήσεις σε σχέση με το ίδιο μέγεθος και υπό παρόμοιες συνθήκες.

Μέθοδος επιμερισμού κερδών (Profit Split Method - PSM)

Με βάση τη μέθοδο αυτή, το καθαρό κέρδος ή η ζημία που προκύπτει από μία ενδοομιλική συναλλαγή κατανέμεται μεταξύ των συνδεδεμένων επιχειρήσεων ανάλογα με τη συνεισφορά τους στη συναλλαγή, όπως αυτό θα προέκυπτε σε μια συγκρίσιμη συναλλαγή μεταξύ ανεξαρτήτων

επιχειρήσεων.

Οι παραδοσιακές μέθοδοι είναι ο αμεσότερος τρόπος για να εξακριβωθεί κατά πόσον οι συναλλαγές μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων ακολουθούν την αρχή της ελεύθερης αγοράς (Arm's Length Principle). Κατά συνέπεια, οι παραδοσιακές μέθοδοι προτιμώνται των άλλων μεθόδων. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν διαθέσιμα ή επαρκή στοιχεία για την εφαρμογή των παραδοσιακών μεθόδων και συγκεκριμένα, εάν δεν υπάρχουν διαθέσιμα πλήρως συγκρίσιμα στοιχεία, οι επιχειρήσεις μπορούν αιτιολογημένα να εφαρμόσουν τις συναλλακτικές μεθόδους.

Για την εφαρμογή των ως άνω μεθόδων, χρησιμοποιούνται συγκριτικά στοιχεία, τα οποία διακρίνονται σε:

α) εσωτερικά, τα οποία προκύπτουν από συγκρίσιμες συναλλαγές της κρινόμενης επιχείρησης με μια ανεξάρτητη επιχείρηση ή συγκρίσιμες συναλλαγές μιας συνδεδεμένης με την κρινόμενη επιχείρηση με μια ανεξάρτητη επιχείρηση και

β) εξωτερικά, τα οποία προκύπτουν από συγκρίσιμες συναλλαγές μεταξύ ανεξάρτητων προς την κρινόμενη επιχείρηση.

Ως συγκρίσιμες συναλλαγές νοούνται αυτές οι οποίες ταυτίζονται ή παρουσιάζουν ομοιότητα ως προς το αντικείμενο και τα άλλα χαρακτηριστικά τους και των οποίων οι τυχόν διαφορές στους ειδικότερους όρους δεν μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά το συμφωνούμενο τίμημα ή η επίδραση των διαφορών αυτών μπορεί να εξαλειφθεί μέσω κατάλληλων προσαρμογών.

Παράγοντες που καθορίζουν και επηρεάζουν τη συγκρισιμότητα των συναλλαγών μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων είναι:

α. τα χαρακτηριστικά των αγαθών ή υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο των συναλλαγών, όπως:

για τα ενσώματα αγαθά, τα φυσικά χαρακτηριστικά προϊόντος, η ποιότητα, η αξιοπιστία, η διαθεσιμότητα, ο όγκος πωλήσεων,

για τα άυλα περιουσιακά στοιχεία, η μορφή της συναλλαγής (πώληση ή παραχώρηση χρήσης), το είδος του άυλου περιουσιακού στοιχείου, η διάρκεια και η έκταση της νομικής προστασίας, τα προσδοκώμενα οφέλη από τη χρήση αυτών,

για τις υπηρεσίες, η φύση και η έκταση παρεχόμενων υπηρεσιών.

β. οι σημαντικές οικονομικές λειτουργίες, οι κίνδυνοι που αναλαμβάνονται και τα μέσα (κτίρια, εξοπλισμός, άυλα, κ.λπ.) που χρησιμοποιούνται, τα οποία αποτελούν στοιχεία της λειτουργικής ανάλυσης (functional analysis) που περιλαμβάνεται στον φάκελο τεκμηρίωσης

γ. οι συμβατικοί όροι, δηλαδή ο καταμερισμός ευθυνών, κινδύνων και οφελών μεταξύ των συνδεδεμένων επιχειρήσεων (προθεσμίες, εγγυητικοί όροι σε συμβόλαια, κ.λπ.)

δ. οι οικονομικές συνθήκες των συγκρινόμενων μερών και των συναλλαγών τους, (γεωγραφική θέση, αγοραστική δύναμη, ανταγωνιστικότητα, μέγεθος αγοράς, κόστος παραγωγής, κόστος εργασίας, κ.λπ.)

ε. ειδικές στρατηγικές που ασκούνται από την επιχείρηση (π.χ. προσπάθεια διείσδυσης σε αγορές, ανάπτυξη νέων και καινοτόμων προϊόντων, αύξηση μεριδίου αγοράς, κ.λπ.). Σε περίπτωση που διενεργούνται συναλλαγές που δεν μπορούν να διαχωριστούν από οικονομικής απόψεως, αυτές εξετάζονται ενιαία, τόσο ως προς τη συγκριτική ανάλυση όσο και ως προς την εφαρμογή της μεθόδου καθορισμού των τιμών των ενδοοιλικών συναλλαγών.

Για την άντληση συγκριτικών στοιχείων οι επιχειρήσεις μπορούν να χρησιμοποιούν και οποιαδήποτε τράπεζα πληροφοριών, με υποχρεωτική αναφορά στο φάκελο τεκμηρίωσης των στοιχείων αυτής (ονομασία, πάροχος, έκδοση, πλήθος στοιχείων κ.λπ.).

Σε περίπτωση που από την εφαρμογή της ακολουθούμενης μεθόδου ενδοοιλικής τιμολόγησης και τη χρήση συγκριτικών στοιχείων προκύπτει ένα εύρος τιμών ή κέρδους, απορρίπτεται το 25% των χαμηλότερων τιμών και το 25% των υψηλότερων, με τη χρήση τεταρτημόριων.

Ο προσδιορισμός των τεταρτημορίων γίνεται ως εξής:

Q1= πρώτο τεταρτημόριο= 25ο εκατοστιαίο σημείο

Q2= διάμεσος= 50ο εκατοστιαίο σημείο

Q3= τρίτο τεταρτημόριο= 75ο εκατοστιαίο σημείο

Ως συμβατή με την αρχή της ελεύθερης αγοράς (Arm's Length Principle), θεωρείται οποιαδήποτε τιμή μεταξύ του πρώτου και του τρίτου τεταρτημορίου (25ου εκατοστιαίου σημείου έως και του 75ου εκατοστιαίου σημείου), με επαρκή αιτιολόγηση της επιλογής».

6. Το κεφάλαιο Η' της ΠΟΛ. 1097/9.4.2014 αναριθμείται σε Θ' και προστίθεται νέο κεφάλαιο Η' που έχει ως εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

ΜΗ ΠΛΗΡΗΣ Ή ΜΗ ΕΠΑΡΚΗΣ ΦΑΚΕΛΟΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΡΙΒΗΣ Ή ΑΤΕΛΗΣ ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Προκειμένου για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 56 του Ν. 4174/2013, ο Φάκελος Τεκμηρίωσης θεωρείται μη πλήρης ή μη επαρκής εφόσον δεν έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα απόφαση, έχει ελλείψεις ως προς το περιεχόμενο ή περιλαμβάνει ανακριβείς πληροφορίες που καθιστούν ανέφικτες τις ελεγκτικές επαληθεύσεις ορθότητας υπολογισμού ή τεκμηρίωσης των τιμών των ενδοομιλικών συναλλαγών και οι οποίες δεν θεραπεύονται από τις πρόσθετες πληροφορίες που παρέχονται στον έλεγχο. Ο συνοπτικός πίνακας πληροφοριών θεωρείται ανακριβής/ατελής όταν δεν συμφωνεί με το περιεχόμενο του φακέλου τεκμηρίωσης και όταν δε δηλώνονται σε αυτόν ορθά και πλήρως τα οριζόμενα στοιχεία του παραρτήματος της ΠΟΛ. 1097/9.4.2014».

Κατά τα λοιπά ισχύει η ΠΟΛ. 1097/9.4.2014 (Φ.Ε.Κ. Β' 883) απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 1374 Β'/29.5.2014).

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1093/22.4.2015. Διευκρινίσεις ως προς την υποχρέωση τεκμηρίωσης των τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών των εμποροβιομηχανικών εταιρειών που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του α.ν. 89/1967.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 230)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1227/1.10.2015.- Πρόσθετες διευκρινίσεις για θέματα ενδοομιλικών συναλλαγών με βάση τις διατάξεις των ν. 4172/2013 και ν. 4174/2013.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 231)

ΕΓΓΡ. ΥΠ. ΟΙΚ. ΔΕΑΦ Α 1054893/17.3.2016.- Διευκρινίσεις ως προς την υποχρέωση τεκμηρίωσης των τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 50 του ν. 4172/2013 και του άρθρου 21 του ν.4174/2013.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 231)

ΕΓΚ. ΥΠ. ΟΙΚ. ΔΕΕΦΒ 1086197/6.6.2016.- Υποχρέωση τεκμηρίωσης των τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών του άρθρου 21 του ν. 4174/2013 για επιχειρήσεις που συγχωνεύονται με απορρόφηση με βάση τις διατάξεις του ν. 2166/1993.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 232)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ.1165/17.11.2016.- Κοινοποίηση διατάξεων των άρθρων 40 και 56 του ν.

4410/2016 (ΦΕΚ 141 Α' 3.8.2016) με τις οποίες τροποποιήθηκαν οι σχετικές διατάξεις του ν.4174/2013.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 235)

ΑΡΘΡΟ 26

ΠΡΟΕΓΚΡΙΣΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΕΝΔΟΟΜΙΛΙΚΗΣ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. Συνδεδεμένα πρόσωπα, κατά την έννοια της περ. ζ) του άρθρου 2 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, μόνιμες εγκαταστάσεις αλλοδαπής επιχείρησης στην Ελλάδα, για τις συναλλαγές τους με το κεντρικό, καθώς και με τα συνδεδεμένα πρόσωπα του κεντρικού τους στην αλλοδαπή, καθώς και μόνιμες εγκαταστάσεις που διατηρεί στην αλλοδαπή ελληνική επιχείρηση δύνανται να υποβάλουν στον Διοικητή αίτηση προέγκρισης της μεθοδολογίας για την τιμολόγηση συγκεκριμένων μελλοντικών διασυννοριακών συναλλαγών τους με συνδεδεμένα πρόσωπα.

2. Αντικείμενο της προέγκρισης της παρ. 1 αποτελεί το ενδεδειγμένο σύνολο κριτηρίων, που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό των τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών, κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου. Τα κριτήρια αυτά περιλαμβάνουν, κυρίως, τη χρησιμοποιούμενη μέθοδο τεκμηρίωσης, τα στοιχεία σύγκρισης ή αναφοράς και τις σχετικές προσαρμογές, καθώς και τις κρίσιμες παραδοχές για τις μελλοντικές συνθήκες. Αντικείμενο της προέγκρισης μπορεί, επίσης, να αποτελέσει και κάθε άλλο εξειδικευμένο ζήτημα, που αφορά στην τιμολόγηση των συναλλαγών με συνδεδεμένα πρόσωπα.

3. α) Ο Διοικητής εξετάζει την αίτηση και την αποδέχεται ή την απορρίπτει. Η σχετική απόφαση εκδίδεται μέσα σε δεκαοκτώ (18) μήνες από την υποβολή της αίτησης προέγκρισης μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης, σε περίπτωση αίτησης για μονομερή προέγκριση, και κοινοποιείται στους αιτούντες. Η μονομερής προέγκριση μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης δεν εφαρμόζεται για προγενέστερα φορολογικά έτη. Η διάρκεια ισχύος της απόφασης προέγκρισης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα (4) έτη.

β) Σε περίπτωση αίτησης για διμερή ή πολυμερή προέγκριση, μπορεί να περιέχεται και αίτημα εφαρμογής της απόφασης σε προγενέστερα φορολογικά έτη από το έτος υποβολής της αίτησης προέγκρισης, ως ρήτρα αναδρομικής ισχύος, εφόσον υπάρχει ταύτιση των πραγματικών περιστατικών των ετών, για τα οποία ζητείται η αναδρομική ισχύς με τα πραγματικά περιστατικά της υπό εξέταση αίτησης, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις, οι οποίες πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά κατά την υποβολή του αιτήματος:

βα) να μην έχει παραγραφεί το δικαίωμα της Φορολογικής Διοίκησης να εκδώσει πράξη προσδιορισμού φόρου για τα εν λόγω φορολογικά έτη, και

ββ) να μην έχει κοινοποιηθεί στον φορολογούμενο εντολή φορολογικού ελέγχου για τα εν λόγω φορολογικά έτη.

4. Οι τιμές των ενδοομιλικών συναλλαγών της επιχείρησης, τις οποίες αφορά η απόφαση προέγκρισης, θεωρούνται ότι δεν διαφέρουν από αυτές που θα είχαν συμφωνηθεί μεταξύ ανεξάρτητων προσώπων, εφόσον τηρούνται τα οριζόμενα στην απόφαση αυτή. Ο φορολογικός έλεγχος των συναλλαγών, οι οποίες αποτελούν αντικείμενο της προέγκρισης, περιορίζεται στην επαλήθευση ότι τηρήθηκαν τα οριζόμενα στην απόφαση προέγκρισης και ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι παραδοχές, οι περιστάσεις και οι όροι στις οποίες αυτή βασίστηκε.

Σε περίπτωση που στην απόφαση προέγκρισης περιλαμβάνεται ρήτρα αναδρομικής

ισχύος, ο φορολογικός έλεγχος των συναλλαγών των ετών, τα οποία καταλαμβάνονται από την εν λόγω ρήτρα, περιορίζεται στην επαλήθευση ότι τηρήθηκαν τα οριζόμενα στην απόφαση προέγκρισης και ότι υπάρχει ταύτιση των πραγματικών περιστατικών των ετών που καταλαμβάνει με τα πραγματικά περιστατικά των συναλλαγών για τα οποία ζητήθηκε η προέγκριση. Πέραν των υποχρεώσεων τήρησης και διαφύλαξης στοιχείων που επιβάλλονται από άλλες διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, η επιχείρηση υποχρεούται να διαφυλάσσει τα στοιχεία τεκμηρίωσης που αφορούν την απόφαση προέγκρισης για το χρονικό διάστημα για το οποίο υφίσταται υποχρέωση διαφύλαξης λογιστικών αρχείων (βιβλίων και στοιχείων) κάθε φορολογικού έτους, το οποίο αφορά η απόφαση προέγκρισης.

5. Η απόφαση προέγκρισης αναθεωρείται οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια ισχύος της, είτε κατόπιν αίτησης από το ενδιαφερόμενο πρόσωπο, είτε αυτεπάγγελτα από τον Διοικητή, στις εξής περιπτώσεις:

α) εφόσον οι κρίσιμες παραδοχές στις οποίες βασίστηκε η απόφαση προέγκρισης αποδειχθούν εσφαλμένες,

β) εφόσον επήλθε ουσιώδης μεταβολή των κρίσιμων παραδοχών ή συνθηκών που καθιστά αδύνατη την τήρηση των οριζόμενων στην απόφαση προέγκρισης,

γ) σε περίπτωση εφαρμογής της διαδικασίας αμοιβαίου διακανονισμού της εκάστοτε εφαρμοστέας διμερούς σύμβασης για την αποφυγή της διπλής φορολογίας ή της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την εξάλειψη της διπλής φορολογίας σε περίπτωση διόρθωσης των κερδών συνδεδεμένων επιχειρήσεων (90/436/ΕΟΚ, L 225), που κυρώθηκε με τον ν. 2216/1994 (Α' 83), για τις ίδιες συναλλαγές του ίδιου φορολογούμενου. Ο Διοικητής εκδίδει απόφαση για την αναθεώρηση της αρχικής απόφασης προέγκρισης, η οποία κοινοποιείται στους αιτούντες και έχει τα αποτελέσματα που ορίζονται στην παρ. 4, αρχής γενομένης από την έκδοσή της.

6. Η απόφαση προέγκρισης δύναται να ανακληθεί από τον Διοικητή κατά τη διάρκεια ισχύος της στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) εφόσον διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία ή κρίσιμες παραδοχές, στα οποία βασίστηκε η απόφαση προέγκρισης ήταν ανακριβείς, λόγω εσφαλμένης ερμηνείας ή πλημμελειών που αποδίδονται στον φορολογούμενο,

β) εφόσον διαπιστωθεί ότι οι αιτούντες δεν τήρησαν ουσιώδη όρο ή υποχρέωση που ορίζονται στην απόφαση προέγκρισης.

Σε περίπτωση ανάκλησης, η απόφαση προέγκρισης θεωρείται ως μηδέποτε εκδοθείσα.

7. Η απόφαση προέγκρισης δύναται να ακυρωθεί από τον Διοικητή οποτεδήποτε, κατά τη διάρκεια ισχύος της, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) εφόσον διαπιστωθεί ότι επήλθε ουσιώδης μεταβολή των κρίσιμων παραδοχών ή συνθηκών, στις οποίες βασίστηκε η απόφαση προέγκρισης,

β) εφόσον διαπιστωθεί ότι η επιχείρηση δεν τήρησε ουσιώδεις όρους ή υποχρεώσεις που ορίζονται στην απόφαση προέγκρισης,

γ) εφόσον επέλθει ουσιώδης μεταβολή των εφαρμοστέων φορολογικών διατάξεων, οι οποίες επηρεάζουν ουσιωδώς την απόφαση προέγκρισης.

Δεν επιτρέπεται η ακύρωση της απόφασης προέγκρισης, εφόσον είναι δυνατή η αναθεώρησή της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5. Σε περίπτωση ακύρωσης, η

ισχύς της απόφασης προέγκρισης παύει από το χρονικό σημείο που ορίζεται με την απόφαση ακύρωσης.

8. Αν από απόφαση προέγκρισης μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης προκύπτει υποχρέωση υποβολής τροποποιητικών φορολογικών δηλώσεων για παρελθόντα φορολογικά έτη που καλύπτει η απόφαση προέγκρισης, θεωρείται ότι αυτές υποβάλλονται εμπρόθεσμα μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης προέγκρισης στον φορολογούμενο.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 26 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται η διαδικασία, με την οποία υποβάλλεται στον Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. αίτημα για προέγκριση της μεθοδολογίας, με την οποία θα γίνει η ενδοομιλική τιμολόγηση. Συγκεκριμένα, προβλέπεται η διαδικασία υποβολής του σχετικού αιτήματος, η εξέτασή του και η απάντηση επ' αυτού, καθώς και η μεθοδολογία και οι λόγοι για αναθεώρηση ή ανάκληση της προέγκρισης αυτής. Η μεθοδολογία προβλέπει τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό των τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών, κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου, ενώ επίσης ρυθμίζεται και η περίπτωση επίλυσης τυχόν προβλημάτων αναφορικά με την πιθανότητα υποχρέωσης υποβολής επιπρόσθετων τροποποιητικών φορολογικών δηλώσεων.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 22. Προέγκριση μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης.- 1. Συνδεδεμένα πρόσωπα, κατά την έννοια της περ. ζ' του άρθρου 2 του Κ.Φ.Ε., μόνιμες εγκαταστάσεις αλλοδαπής επιχείρησης στην Ελλάδα, για τις συναλλαγές τους με το κεντρικό, καθώς και με τα συνδεδεμένα πρόσωπα του κεντρικού τους στην αλλοδαπή, καθώς και μόνιμες εγκαταστάσεις που διατηρεί στην αλλοδαπή ελληνική επιχείρηση δύνανται να υποβάλουν στον Διοικητή αίτηση προέγκρισης της μεθοδολογίας για την τιμολόγηση συγκεκριμένων μελλοντικών διασυνοριακών συναλλαγών τους με συνδεδεμένα πρόσωπα.

2. Αντικείμενο της προέγκρισης της παρ. 1 αποτελεί το ενδεδειγμένο σύνολο κριτηρίων, που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό των τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών, κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου. Τα κριτήρια αυτά περιλαμβάνουν, κυρίως, τη χρησιμοποιούμενη μέθοδο τεκμηρίωσης, τα στοιχεία σύγκρισης ή αναφοράς και τις σχετικές προσαρμογές, καθώς και τις κρίσιμες παραδοχές για τις μελλοντικές συνθήκες. Αντικείμενο της προέγκρισης μπορεί, επίσης, να αποτελέσει και κάθε άλλο εξειδικευμένο ζήτημα, που αφορά την τιμολόγηση των συναλλαγών με συνδεδεμένα πρόσωπα.

3. α) Ο Διοικητής εξετάζει την αίτηση και την αποδέχεται ή την απορρίπτει. Η σχετική απόφαση εκδίδεται μέσα σε δεκαοκτώ (18) μήνες από την υποβολή της αίτησης προέγκρισης μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης, σε περίπτωση αίτησης για μονομερή προέγκριση, και κοινοποιείται στους αιτούντες. Η μονομερής προέγκριση μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης δεν εφαρμόζεται για προγενέστερα φορολογικά έτη. Η διάρκεια ισχύος της απόφασης προέγκρισης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα (4) έτη. Με απόφαση του Διοικητή μπορεί να ορίζεται μεγαλύτερος χρόνος για την έκδοση της απόφασης του πρώτου εδαφίου που δεν μπορεί, πάντως, να υπερβαίνει τους τριάντα έξι (36) μήνες από την υποβολή της αίτησης.

β) Σε περίπτωση αίτησης για διμερή ή πολυμερή προέγκριση, μπορεί να περιέχεται και αίτημα εφαρμογής της απόφασης σε προγενέστερα φορολογικά έτη από το έτος υποβολής της αίτησης προέγκρισης, ως ρήτρα αναδρομικής ισχύος, εφόσον υπάρχει ταύτιση των πραγματικών

περιστατικών των ετών, για τα οποία ζητείται η αναδρομική ισχύς με τα πραγματικά περιστατικά της υπό εξέταση αίτησης, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις, οι οποίες πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά κατά την υποβολή του αιτήματος:

βα) να μην έχει παραγραφεί το δικαίωμα της Φορολογικής Διοίκησης να εκδώσει πράξη προσδιορισμού φόρου για τα εν λόγω φορολογικά έτη, και

ββ) να μην έχει κοινοποιηθεί στον φορολογούμενο εντολή φορολογικού ελέγχου για τα εν λόγω φορολογικά έτη.

4. Οι τιμές των ενδοομικών συναλλαγών της επιχείρησης, τις οποίες αφορά η απόφαση προέγκρισης, θεωρούνται ότι δεν διαφέρουν από αυτές που θα είχαν συμφωνηθεί μεταξύ ανεξάρτητων προσώπων, εφόσον τηρούνται τα οριζόμενα στην απόφαση αυτή. Ο φορολογικός έλεγχος των συναλλαγών, οι οποίες αποτελούν αντικείμενο της προέγκρισης, περιορίζεται στην επαλήθευση ότι τηρήθηκαν τα οριζόμενα στην απόφαση προέγκρισης και ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι παραδοχές, οι περιστάσεις και οι όροι στις οποίες αυτή βασίστηκε. Σε περίπτωση που στην απόφαση προέγκρισης περιλαμβάνεται ρήτρα αναδρομικής ισχύος, ο φορολογικός έλεγχος των συναλλαγών των ετών, τα οποία καταλαμβάνονται από την εν λόγω ρήτρα, περιορίζεται στην επαλήθευση ότι τηρήθηκαν τα οριζόμενα στην απόφαση προέγκρισης και ότι υπάρχει ταύτιση των πραγματικών περιστατικών των ετών που καταλαμβάνει με τα πραγματικά περιστατικά των συναλλαγών για τα οποία ζητήθηκε η προέγκριση. Πέραν των υποχρεώσεων τήρησης και διαφύλαξης στοιχείων που επιβάλλονται από άλλες διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, η επιχείρηση υποχρεούται να διαφυλάσσει τα στοιχεία τεκμηρίωσης που αφορούν την απόφαση προέγκρισης για το χρονικό διάστημα για το οποίο υφίσταται υποχρέωση διαφύλαξης λογιστικών αρχείων (βιβλίων και στοιχείων) κάθε φορολογικού έτους, το οποίο αφορά η απόφαση προέγκρισης.

5. Η απόφαση προέγκρισης αναθεωρείται οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια ισχύος της, είτε κατόπιν αίτησης από το ενδιαφερόμενο πρόσωπο, είτε αυτεπάγγελτα από τον Διοικητή, στις εξής περιπτώσεις:

α) εφόσον οι κρίσιμες παραδοχές στις οποίες βασίστηκε η απόφαση προέγκρισης αποδειχθούν εσφαλμένες,

β) εφόσον επήλθε ουσιώδης μεταβολή των κρίσιμων παραδοχών ή συνθηκών που καθιστά αδύνατη την τήρηση των οριζόμενων στην απόφαση προέγκρισης,

γ) σε περίπτωση εφαρμογής της διαδικασίας αμοιβαίου διακανονισμού της εκάστοτε εφαρμοστέας διμερούς σύμβασης για την αποφυγή της διπλής φορολογίας ή της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την εξάλειψη της διπλής φορολογίας, σε περίπτωση διόρθωσης των κερδών συνδεδεμένων επιχειρήσεων για τις ίδιες συναλλαγές του ίδιου φορολογούμενου. Ο Διοικητής εκδίδει απόφαση για την αναθεώρηση της αρχικής απόφασης προέγκρισης, η οποία κοινοποιείται στους αιτούντες και έχει τα αποτελέσματα που ορίζονται στην παρ. 4, αρχής γενομένης από την έκδοσή της.

6. Η απόφαση προέγκρισης δύναται να ανακληθεί από τον Διοικητή κατά τη διάρκεια ισχύος της στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) εφόσον διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία ή κρίσιμες παραδοχές, στα οποία βασίστηκε η απόφαση προέγκρισης ήταν ανακριβείς, λόγω εσφαλμένης ερμηνείας ή πλημμελείων που αποδίδονται στον φορολογούμενο,

β) εφόσον διαπιστωθεί ότι οι αιτούντες δεν τήρησαν ουσιώδη όρο ή υποχρέωση που ορίζονται στην απόφαση προέγκρισης.

Σε περίπτωση ανάκλησης, η απόφαση προέγκρισης θεωρείται ως μηδέποτε εκδοθείσα.

7. Η απόφαση προέγκρισης δύναται να ακυρωθεί από τον Διοικητή οποτεδήποτε, κατά τη διάρκεια ισχύος της, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) εφόσον διαπιστωθεί ότι επήλθε ουσιώδης μεταβολή των κρίσιμων παραδοχών ή συνθηκών,

στις οποίες βασίστηκε η απόφαση προέγκρισης,

β) εφόσον διαπιστωθεί ότι η επιχείρηση δεν τήρησε ουσιώδεις όρους ή υποχρεώσεις που ορίζονται από την απόφαση προέγκρισης,

γ) εφόσον επέλθει ουσιώδης μεταβολή των εφαρμοστέων φορολογικών διατάξεων, οι οποίες επηρεάζουν ουσιαστικά την απόφαση προέγκρισης.

Δεν επιτρέπεται η ακύρωση της απόφασης προέγκρισης, εφόσον είναι δυνατή η αναθεώρησή της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5. Σε περίπτωση ακύρωσης, η ισχύς της απόφασης προέγκρισης παύει από το χρονικό σημείο που ορίζεται με την απόφαση ακύρωσης.

8. Με απόφαση του Διοικητή ορίζονται τα ειδικότερα θέματα, τα οποία είναι αναγκαία για την εφαρμογή των παρ. 1 έως και 7 και, συγκεκριμένα, η διαδικασία για την προέγκριση μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης, την αναθεώρηση, την ανάκληση και την ακύρωσή της, το ειδικότερο περιεχόμενο της αίτησης προέγκρισης, οι όροι και προϋποθέσεις αναδρομικής ισχύος της απόφασης προέγκρισης, τα σχετικά παράβολα, η διαδικασία συνεννόησης με τις αρμόδιες αρχές αλλοδαπών εμπλεκόμενων κρατών, ο τύπος και το περιεχόμενο των αποφάσεων της Φορολογικής Διοίκησης, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

9. Αν από απόφαση προέγκρισης μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης προκύπτει υποχρέωση υποβολής τροποποιητικών φορολογικών δηλώσεων για παρελθόντα φορολογικά έτη που καλύπτει η απόφαση προέγκρισης, θεωρείται ότι αυτές υποβάλλονται εμπρόθεσμα μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης προέγκρισης στον φορολογούμενο.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1284/31.12.213.- Διαδικασία για την προέγκριση μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης, την αναθεώρηση, ανάκληση και ακύρωσή της. Ειδικότερο περιεχόμενο της αίτησης προέγκρισης, σχετικά παράβολα, διαδικασία συνεννόησης με τις αρμόδιες αρχές άλλων εμπλεκόμενων κρατών, τύπος και περιεχόμενο των αποφάσεων της Φορολογικής Διοίκησης, καθώς και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 22 του ν.4174/2013.

Έχοντας υπόψη:

α) τις διατάξεις του άρθρου 22 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, (ν.4174/2013/ΦΕΚ 170 Α'), όπως ισχύουν.

β) Τις διατάξεις των άρθρων 50 και 51 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, (ν.4172/2013/ΦΕΚ 167 Α'), όπως ισχύουν.

γ) Τις διατάξεις των περιπτώσεων γ, δ και ζ του άρθρου 2 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, όπως ισχύουν.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Προέγκριση Μεθοδολογίας Ενδοομιλικής Τιμολόγησης

Τα συνδεδεμένα πρόσωπα κατά την έννοια της περίπτωσης ζ' του άρθρου 2 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, οι μόνιμες εγκαταστάσεις αλλοδαπού νομικού προσώπου στην Ελλάδα για τις συναλλαγές τους με το κεντρικό, καθώς και με τα συνδεδεμένα πρόσωπα του κεντρικού τους στην αλλοδαπή, και τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα με μόνιμες εγκαταστάσεις στην αλλοδαπή, δύνανται να υποβάλουν στον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων αίτηση προέγκρισης της μεθοδολογίας για την τιμολόγηση συγκεκριμένων μελλοντικών διασυνοριακών συναλλαγών τους με συνδεδεμένα πρόσωπα.

Άρθρο 2

Αντικείμενο Προέγκρισης - Μεθοδολογίας Ενδοομιλικής Τιμολόγησης

Αντικείμενο της προέγκρισης αποτελεί το ενδεδειγμένο σύνολο κριτηρίων που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό των τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου. Τα κριτήρια αυτά περιλαμβάνουν κυρίως τη χρησιμοποιούμενη μέθοδο τεκμηρίωσης, τα στοιχεία σύγκρισης ή αναφοράς και τις σχετικές προσαρμογές, καθώς και τις κρίσιμες παραδοχές για τις μελλοντικές συνθήκες. Αντικείμενο της προέγκρισης μπορεί επίσης να αποτελέσει και κάθε άλλο εξειδικευμένο ζήτημα που αφορά την τιμολόγηση των συναλλαγών με συνδεδεμένα πρόσωπα.

Άρθρο 3

Αρμόδια Υπηρεσία χειρισμού

Αρμόδια για την παραλαβή και την εξέταση των αιτήσεων προέγκρισης μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης είναι η Διεύθυνση Ελέγχων της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων και Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων.

Άρθρο 4

Προκαταρκτικό στάδιο

1. Πριν από την επίσημη υποβολή της αίτησης προέγκρισης, το ενδιαφερόμενο πρόσωπο δύναται να ζητήσει προκαταρκτική διαβούλευση, προκειμένου να εκτιμηθούν οι πιθανότητες αποδοχής της αίτησης προέγκρισης. Για το σκοπό αυτό κατατίθεται ιδιαίτερη αίτηση προς τη Διεύθυνση Ελέγχων, η οποία ορίζει ημερομηνία προκαταρκτικής συνάντησης.

2. Κατά την προκαταρκτική συνάντηση, το ενδιαφερόμενο πρόσωπο προσκομίζει όλα τα στοιχεία τα οποία κατά την κρίση του παρέχουν τη δυνατότητα στην αρμόδια υπηρεσία να προβεί σε τεκμηριωμένη εκτίμηση ως προς το παραδεκτό της αίτησης. Στα στοιχεία αυτά πρέπει να περιγράφονται τουλάχιστον οι σχετικές δραστηριότητες και συναλλαγές και να αναφέρονται τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, η προτεινόμενη μεθοδολογία, η επιθυμητή διάρκεια της προέγκρισης καθώς και τα εμπλεκόμενα κράτη.

3. Στη διάρκεια του προκαταρκτικού σταδίου, το ενδιαφερόμενο πρόσωπο και η αρμόδια υπηρεσία διεξάγουν συζητήσεις σχετικά με τα στοιχεία τεκμηρίωσης τα οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει η επίσημη αίτηση.

Η αρμόδια υπηρεσία παρέχει ατύπως, στο μέτρο του δυνατού, σαφή ένδειξη για τις πιθανότητες να γίνει αποδεκτή η επακόλουθη επίσημη αίτηση του ενδιαφερόμενου προσώπου, επισημαίνει τα σημεία όπου ενδέχεται να προκύψουν αμφισβητήσεις και διατυπώνει προτάσεις για το περιεχόμενο της αίτησης αυτής.

4. Οι συζητήσεις που διεξάγονται στη διάρκεια του προκαταρκτικού σταδίου δεν έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα για κανένα από τα μέρη. Τα στοιχεία που προσκομίζονται κατά την προκαταρκτική συνάντηση καλύπτονται από το φορολογικό απόρρητο.

Άρθρο 5

Υποβολή της Αίτησης Προέγκρισης

1. Η αίτηση προέγκρισης μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης κατατίθεται στη Διεύθυνση Ελέγχων της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων και Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων με κοινοποίηση στη Διεύθυνση Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων του Υπουργείου Οικονομικών.

2. Σε περίπτωση που έχει λάβει χώρα η διαδικασία του προηγούμενου άρθρου, η αίτηση υποβάλλεται εντός τριάντα (30) ημερών από την προκαταρκτική διαβούλευση.

Άρθρο 6

Περιεχόμενο της Αίτησης Προέγκρισης

1. Η επίσημη αίτηση προέγκρισης μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης οφείλει να περι-

λαμβάνει τουλάχιστον:

- α. Τα στοιχεία του αιτούντος προσώπου (επωνυμία, διεύθυνση, ΑΦΜ, στοιχεία επικοινωνίας).
  - β. Τα στοιχεία όλων των συνδεδεμένων προσώπων, συμπεριλαμβανομένων όλων των μόνιμων εγκαταστάσεων, που εμπλέκονται στην αιτούμενη προέγκριση.
  - γ. Τη διάρθρωση του ομίλου, στην οποία εμφανίζονται όλα τα πρόσωπα που συμμετέχουν στις δραστηριότητες τις οποίες αφορά η αιτούμενη προέγκριση.
  - δ. Περιγραφή των ενδοομιλικών συναλλαγών για την τιμολόγηση των οποίων ζητείται η προέγκριση.
  - ε. Την προτεινόμενη μεθοδολογία για την τιμολόγηση των ως άνω συναλλαγών.
  - στ. Τις κρίσιμες παραδοχές στις οποίες βασίζεται η αίτηση προέγκρισης.
  - ζ. Λεπτομερή ανάλυση των λόγων για τους οποίους το αιτών πρόσωπο θεωρεί ότι η προτεινόμενη μεθοδολογία ενδείκνυται για την εφαρμογή της αρχής των ίσων αποστάσεων κατά την τιμολόγηση των ως άνω συναλλαγών.
  - η. Το χρονικό διάστημα για το οποίο ζητείται η προ έγκριση.
  - θ. Εφόσον το επιθυμεί το αιτών πρόσωπο, αίτημα συνεννόησης της αρμόδιας υπηρεσίας με τις αρμόδιες φορολογικές αρχές άλλων εμπλεκόμενων κρατών με τα οποία υφίσταται Σύμβαση περί Αποφυγής Διπλής Φορολογίας Εισοδήματος. Σε τέτοια περίπτωση πρέπει να υποβληθούν παράλληλα αιτήσεις στις φορολογικές αρχές των λοιπών εμπλεκόμενων κρατών, περιλαμβάνοντας τα ίδια στοιχεία.
2. Στην επίσημη αίτηση το πρόσωπο οφείλει να συμπεριλάβει όλα τα σχετικά στοιχεία που απαιτούνται, προκειμένου η αρμόδια υπηρεσία να αξιολογήσει την αίτηση και να διαμορφώσει άποψη σχετικά με τη μεθοδολογία που θα χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό των τιμών με βάση την αρχή των ίσων αποστάσεων (Arm's Length Principle).
  3. Τα υποβαλλόμενα στοιχεία, τα οποία είναι αναμενόμενο να ποικίλλουν ανάλογα με τα δεδομένα της υπόθεσης, διαχωρίζονται σε δύο κατηγορίες:
    - α. Στοιχεία που αφορούν το παρελθόν (ιστορικά στοιχεία), τα οποία ενδεχομένως είναι ήδη διαθέσιμα υπό διάφορες μορφές.
    - β. Στοιχεία των οποίων η δημιουργία μπορεί να καταστεί αναγκαία, ειδικά για τη διαδικασία προέγκρισης.
  4. Τα υποβαλλόμενα στοιχεία δύναται να περιλαμβάνουν ενδεικτικά τα εξής:
    - α. Ανάλυση των τάσεων στη βιομηχανία και την αγορά, οι οποίες αναμένεται να επηρεάσουν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, τυχόν μελέτες εμπορικής εκμετάλλευσης ή οικονομικές μελέτες για τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, οι οποίες οδηγούν στα εν λόγω αναμενόμενα αποτελέσματα.
    - β. Συνοπτική περιγραφή της επιχειρηματικής στρατηγικής που προβλέπεται να εφαρμοστεί κατά την περίοδο που θα αφορά η προέγκριση, καθώς και της στρατηγικής σε προηγούμενες περιόδους, εφόσον είναι διαφορετική. Η περιγραφή αυτή δύναται να περιλαμβάνει προβολές που χρησιμοποιήθηκαν στα μελλοντικά επιχειρηματικά σχέδια, τους προϋπολογισμούς διαχείρισης, πληροφορίες σχετικά με τις αναμενόμενες επιχειρηματικές προοπτικές και τον ανταγωνισμό, καθώς και τη μελλοντική στρατηγική όσον αφορά την εμπορική προώθηση, την παραγωγή ή την έρευνα και ανάπτυξη.
    - γ. Ανάλυση των λειτουργιών των προσώπων που αφορά η αίτηση προέγκρισης. Πρέπει να περιγράφονται όλες οι δραστηριότητες οι σχετικές με τις συναλλαγές που καλύπτονται από την προέγκριση (έρευνα και ανάπτυξη, παραγωγή, διανομή, εμπορία, είδος της παρεχόμενης υπηρεσίας, κλπ.). Πρέπει επίσης να περιγράφονται και να αξιολογούνται οι κίνδυνοι τους οποίους θα αντιμετωπίζει κάθε οντότητα στο πλαίσιο των συναλλαγών που καλύπτονται από την προέγκριση. Συνήθεις κίνδυνοι θα μπορούσαν να είναι οι σχετικοί με τα προϊόντα, οι τεχνολογικοί

κίνδυνοι, οι κίνδυνοι τεχνολογικής απαξίωσης, οι κίνδυνοι που αφορούν την αγορά, την πίστωση ή την συναλλαγματική ισοτιμία και οι κίνδυνοι νομικής φύσεως. Αναφορά πρέπει να γίνεται και στο ύψος και το είδος του κεφαλαίου κίνησης και τα υλικά ή άυλα στοιχεία ενεργητικού που θα χρησιμοποιηθούν στις συναλλαγές που αφορά η προέγκριση.

δ. Τους λόγους για τους οποίους το αιτών πρόσωπο θεωρεί ότι η προέγκριση ενδείκνυται για τις συγκεκριμένες συναλλαγές.

ε. Λεπτομερή στοιχεία της προτεινόμενης μεθοδολογίας και στοιχεία που αποδεικνύουν ότι με τη μεθοδολογία αυτή θα τηρείται η αρχή των ίσων αποστάσεων (Arm's Length Principle).

στ. Κατάλογο των προεγκρίσεων (Advance Pricing Agreements) που έχουν ήδη συναφθεί από οποιαδήποτε συνδεδεμένα πρόσωπα τα οποία αφορά η αίτηση προέγκρισης, είτε στην Ελλάδα είτε στην αλλοδαπή, και οι οποίες αφορούν τις ίδιες ή συναφείς συναλλαγές.

ζ. Λεπτομερή χρηματοοικονομικά στοιχεία των τριών (3) τελευταίων ετών για όλα τα πρόσωπα τα οποία αφορά η αίτηση προέγκρισης.

η. Κατάλογο συμβάσεων με συνοπτική περιγραφή αυτών οι οποίες έχουν συναφθεί μεταξύ συνδεδεμένων προσώπων και που έχουν επιπτώσεις στις συναλλαγές τις οποίες αφορά η αίτηση προέγκρισης.

Άρθρο 7

Κρίσιμες παραδοχές

1. Η αίτηση προέγκρισης πρέπει να αναφέρει τις παραδοχές στις οποίες βασίζεται η εφαρμογή της προτεινόμενης μεθοδολογίας για την τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων. Ως κρίσιμες παραδοχές νοούνται τα λειτουργικά, νομικά η οικονομικά γνωρίσματα του αιτούντος, ενός συγκεκριμένου κλάδου ή δραστηριότητας ή γενικά οι οικονομικές συνθήκες, η ύπαρξη και διατήρηση των οποίων αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή της προέγκρισης μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης.

2. Οι κρίσιμες παραδοχές πρέπει να στηρίζονται, κατά το δυνατόν, σε επαληθεύσιμα, αξιόπιστα και ανεξάρτητα δεδομένα.

3. Οι κρίσιμες παραδοχές καθορίζονται ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες του αιτούντος προσώπου, το εμπορικό περιβάλλον, το είδος και τις μεθόδους προσδιορισμού τιμών των ενδοομιλικών συναλλαγών του.

4. Οι κρίσιμες παραδοχές δεν πρέπει να είναι υπερβολικά στενά καθορισμένες, αλλά να βασίζονται σε ένα επαρκές εύρος δεδομένων, ώστε να μην καθιστούν δυσχερή τη συμμόρφωση του αιτούντος προσώπου στην προέγκριση μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης.

Άρθρο 8

Αξιολόγηση της Αίτησης Προέγκρισης

1. Η Διεύθυνση Ελέγχων της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων και Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων με τη συνδρομή, όπου απαιτείται, της Διεύθυνσης Φορολογίας Εισοδήματος αξιολογεί την αίτηση προέγκρισης, ελέγχοντας τα προσκομισθέντα στοιχεία, τις κρίσιμες παραδοχές και τα αιτήματα του αιτούντος και διατυπώνει τις απόψεις της, όσον αφορά τους όρους προέγκρισης.

2. Η Διεύθυνση Ελέγχων έχει το δικαίωμα να ζητήσει από το αιτών πρόσωπο συμπληρωματικά στοιχεία καθώς και κάθε αναγκαία διευκρίνιση ή πληροφορία, τάσσοντας εύλογη προθεσμία για την προσκόμισή τους. Ομοίως, το αιτών πρόσωπο έχει καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας τη δυνατότητα να υποβάλλει αυτοβούλως συμπληρωματικά στοιχεία.

3. Η Διεύθυνση Ελέγχων δύναται επίσης να ζητήσει μέσω της ορισμένης προς τούτο αρμόδιας υπηρεσίας, κάθε αναγκαία πληροφορία από αλλοδαπές αρχές με άρση τη διαδικασία ανταλλαγής πληροφοριών που προ βλέπεται από διεθνείς συμβάσεις.

4. Σε περίπτωση που η αίτηση προέγκρισης περιλαμβάνει αίτημα συνεννόησης με τις αρμόδιες

φορολογικές αρχές άλλων εμπλεκόμενων κρατών, η Διεύθυνση Ελέγχων διενεργεί διαβουλεύσεις με τις αρχές αυτές στο πλαίσιο της αίτησης προέγκρισης με βάση τη διαδικασία αμοιβαίου διακανονισμού της εκάστοτε εφαρμοστέας Σύμβασης για την Αποφυγή της Διπλής Φορολογίας. Η επίσημη ανταλλαγή απόψεων πραγματοποιείται υπό μορφή ανταλλαγής εγγράφων διατύπωσης θέσεων μεταξύ αρμοδίων αρχών.

5. Στο στάδιο της αξιολόγησης μπορούν να πραγματοποιούνται ατύπως επαφές της Διεύθυνσης Ελέγχων με το αιτών πρόσωπο, εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο από αυτή.

Άρθρο 9

Έγγραφο Διατύπωσης Θέσεων

1. Όταν ολοκληρωθεί η αξιολόγηση της αίτησης, η Διεύθυνση Ελέγχων συντάσσει Έγγραφο Διατύπωσης Θέσεων, το οποίο αναφέρει συνοπτικά το πόρισμα και τις προτάσεις της.

2. Το Έγγραφο Διατύπωσης Θέσεων της προηγούμενης παραγράφου κοινοποιείται στο αιτών πρόσωπο και, σε περίπτωση που πραγματοποιούνται διαβουλεύσεις με αλλοδαπές αρχές σύμφωνα με την παράγραφο 4 του προηγούμενου άρθρου, στις αρμόδιες φορολογικές αρχές των εμπλεκόμενων κρατών.

3. Το Έγγραφο Διατύπωσης Θέσεων περιλαμβάνει σε συνοπτική μορφή:

α. Το πόρισμα της αρμόδιας υπηρεσίας συνοδευόμενο από συνοπτική αιτιολογία, η οποία πρέπει να αναφέρει την προτεινόμενη μεθοδολογία και το σκεπτικό της εν λόγω επιλογής.

β. Τους λόγους για τυχόν απόρριψη ή τροποποίηση της μεθόδου που επέλεξε αρχικά ο αιτών.

γ. Τα σημαντικότερα πραγματικά περιστατικά στα οποία βασίζεται το πόρισμα της υπηρεσίας. Εφόσον παρίσταται ανάγκη, ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει σε τυχόν πραγματικά περιστατικά που δεν αναφέρονταν στην αρχική αίτηση αλλά περιήλθαν σε γνώση της υπηρεσίας κατά τη διαδικασία αξιολόγησης.

δ. Στοιχεία σχετικά με τις κρίσιμες παραδοχές στις οποίες θα βασίζεται η ενδεχόμενη προέγκριση.

ε. Εκτίμηση σχετικά με τη διάρκεια της ενδεχόμενης προέγκρισης.

στ. Προτάσεις σχετικά με τον τρόπο παρακολούθησης της εφαρμογής της ενδεχόμενης προέγκρισης.

ζ. Σύντομη αναφορά στις εφαρμοστέες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας και των διμερών συμβάσεων για την αποφυγή της διπλής φορολογίας.

Άρθρο 10

Ορισμός ημερομηνίας τελικής συνάντησης

1. Εντός δέκα (10) ημερών από την σύνταξη του εγγράφου διατύπωσης θέσεων του προηγούμενου άρθρου ορίζεται ημερομηνία συνάντησης με το αιτών πρόσωπο.

2. Σε περίπτωση που απαιτείται συνεννόηση με αλλοδαπές φορολογικές αρχές, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 8 της παρούσης, η προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου αρχίζει από την ολοκλήρωση της διαδικασίας με όλα τα εμπλεκόμενα κράτη.

3. Το αιτών πρόσωπο καλείται να παραστεί με ιδιαίτερη πρόσκληση, η οποία κοινοποιείται σε αυτό τουλάχιστον είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημέρα της συνάντησης. Η πρόσκληση κοινοποιείται μαζί με το έγγραφο διατύπωσης θέσεων.

Άρθρο 11

Τελική συνάντηση

1. Κατά την παραπάνω συνάντηση συζητούνται οι απόψεις και οι προτάσεις του αιτούντος προσώπου και της αρμόδιας υπηρεσίας με σκοπό την επίτευξη συναίνεσης σχετικά με το περιεχόμενο της προέγκρισης.

2. Ο αιτών παρίσταται στη συνάντηση εκπροσωπούμενος από το νόμιμο εκπρόσωπό του ή από ειδικώς εξουσιοδοτημένο πρόσωπο. Για την απόδειξη της ειδικής εξουσιοδότησης απαιτείται πληρεξούσιο έγγραφο δημόσιο ή ιδιωτικό με θεώρηση του γνήσιου της υπογραφής από την κατά

νόμο αρμόδια αρχή, το οποίο κατατίθεται στην Δ/νση Ελέγχων έως και την ημέρα της συνάντησης.

3. Εάν συμπέσουν οι απόψεις της αρμόδιας υπηρεσίας και του αιτούντος προσώπου συντάσσεται και υπογράφεται από τα μέρη που μετέχουν στη διαδικασία Πρακτικό Αποδοχής Προέγκρισης Μεθοδολογίας Ενδοομιλικής Τιμολόγησης.

4. Εάν δεν συμπέσουν οι απόψεις της αρμόδιας υπηρεσίας και του αιτούντος ή εάν δεν παραστεί το αιτών πρόσωπο κατά τη συνάντηση που έχει οριστεί για την εξέταση της αίτησής του, συντάσσεται Πρακτικό Απόρριψης της Προέγκρισης Μεθοδολογίας Ενδοομιλικής Τιμολόγησης.

Άρθρο 12

Απόφαση Προέγκρισης

1. Εντός είκοσι (20) ημερών από τη συνεδρίαση του προηγούμενου άρθρου και με βάση το Πρακτικό που συντάχθηκε κατά τη συνεδρίαση αυτή, η αρμόδια υπηρεσία εκδίδει την απόφαση επί της αίτησης προέγκρισης μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης, η οποία κοινοποιείται στο αιτών πρόσωπο μαζί με αντίγραφο του εν λόγω Πρακτικού.

2. Η απόφαση της προηγούμενης παραγράφου περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής:

- α. Τα στοιχεία του αιτούντος προσώπου
- β. Περιγραφή των ενδοομιλικών συναλλαγών τις οποίες αφορά η απόφαση.
- γ. Τα στοιχεία των συνδεδεμένων προσώπων με τα οποία πρόκειται να διενεργηθούν οι συναλλαγές τις οποίες αφορά η απόφαση.
- ε. Την κρίση της αρμόδιας υπηρεσίας για την αποδοχή ή απόρριψη της αίτησης προέγκρισης μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης.

3. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, η απόφαση προέγκρισης, πέραν των οριζόμενων στην προηγούμενη παράγραφο, περιλαμβάνει τουλάχιστον και τα εξής:

- α. Τη διάρκεια και την ημερομηνία έναρξης της ισχύος της.
- β. Λεπτομερή στοιχεία σχετικά με την αποδεκτή μεθοδολογία για την τιμολόγηση των ενδοομιλικών συναλλαγών που αφορά.
- γ. Τις κρίσιμες παραδοχές που πρέπει να ληφθούν υπόψη, προκειμένου να εφαρμοστεί καθώς και, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, ένα αποδεκτό περιθώριο απόκλισης σε σχέση με τις κρίσιμες παραδοχές.
- δ. Τα στοιχεία τεκμηρίωσης που πρέπει να τηρηθούν καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της προκειμένου να καταστεί δυνατή η παρακολούθηση της εφαρμογής της.
- ε. Εφόσον κρίνεται αναγκαίο, ενδεχόμενα γεγονότα ή περιστάσεις που θα καταστήσουν αναγκαία την αναθεώρησή της.
- στ. Εφόσον κρίνεται αναγκαίο, ενδεχόμενα γεγονότα ή περιστάσεις που θα οδηγήσουν σε πρόωρη ή ακόμα και αναδρομική λήξη της ισχύος της.

4. Η διάρκεια του σταδίου της αξιολόγησης και της έκδοσης της σχετικής απόφασης προέγκρισης δεν δύναται να υπερβεί τις εκατόν είκοσι (120) ημέρες από την υποβολή της αίτησης προέγκρισης μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης. Σε περίπτωση συνεννόησης με αλλοδαπές αρχές δεν λαμβάνεται υπόψη ο ανωτέρω χρονικός περιορισμός.

5. Η διάρκεια ισχύος της απόφασης προέγκρισης δεν δύναται να υπερβαίνει τα τέσσερα (4) έτη.

6. Η χρονική ισχύς της απόφασης προέγκρισης δεν δύναται να ανατρέχει σε φορολογικό έτος που έχει παρέλθει κατά τη στιγμή της υποβολής της αίτησης προέγκρισης.

Άρθρο 13

Υποχρεώσεις του αιτούντος προσώπου ακολούθως της απόφασης προέγκρισης

Το αιτών πρόσωπο υποχρεούται να καταρτίζει και να υποβάλλει ετήσια έκθεση συμμόρφωσης με τους όρους και τις προϋποθέσεις της απόφασης προέγκρισης για το οικείο φορολογικό έτος. Στην έκθεση αυτή, πρέπει να περιλαμβάνονται οι απαιτούμενες πληροφορίες ώστε να αποδει-

κνύεται ότι οι κρίσιμες παραδοχές έχουν ικανοποιηθεί και να αναφέρεται ρητά πιθανή απόκλιση.

Αν, σύμφωνα με την έκθεση οι κρίσιμες παραδοχές δεν έχουν ικανοποιηθεί, τότε ο φορολογούμενος θα πρέπει να υποβάλει προτάσεις για την πραγματοποίηση σχετικών προσαρμογών.

Τυχόν συμπληρωματικές ερωτήσεις που υποβάλλονται από τη Διεύθυνση Ελέγχων, στο πλαίσιο αυτό πρέπει να απαντηθούν από τον φορολογούμενο άμεσα. Η έκθεση πρέπει να υποβάλεται στην Διεύθυνση Ελέγχων μέχρι το τέλος της νόμιμης προθεσμίας υποβολής φορολογικών δηλώσεων για το εν λόγω φορολογικό έτος.

Σε περίπτωση μη υποβολής της έκθεσης συμμόρφωσης η απόφαση προέγκρισης ακυρώνεται από το φορολογικό έτος το οποίο αφορά η εν λόγω έκθεση συμμόρφωσης.

Άρθρο 14

Αναθεώρηση της απόφασης Προέγκρισης κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου προσώπου ή αυτεπάγγελτα από τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων

Για την υποβολή, την αξιολόγηση και την έκδοση απόφασης επί της αίτησης αναθεώρησης του ενδιαφερομένου προσώπου ή αυτεπάγγελτα από τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων στις περιπτώσεις που ορίζονται στην παρ. 5 του άρθρου 22 του ν.4174/2013, εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις των άρθρων 5 έως 12 της παρούσης.

Άρθρο 15

Ανάκληση ή ακύρωση της απόφασης Προέγκρισης

1. Για την ανάκληση ή ακύρωση της απόφασης προέγκρισης συντάσσεται Ειδική Έκθεση Απόψεων από την αρμόδια υπηρεσία η οποία κοινοποιείται στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο.

2. Για τη συζήτηση της ανάκλησης ή ακύρωσης της απόφασης προέγκρισης ορίζεται συνάντηση της αρμόδιας υπηρεσίας με το ενδιαφερόμενο πρόσωπο.

3. Το ενδιαφερόμενο πρόσωπο καλείται να παραστεί στη συνεδρίαση με ιδιαίτερη πρόσκληση, η οποία κοινοποιείται σε αυτό τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν από την ημέρα της συνάντησης.

4. Εντός τριάντα (30) ημερών από τη συνάντηση ο Γενικός Γραμματέας εκδίδει την απόφαση επί της ανάκλησης ή ακύρωσης, η οποία κοινοποιείται στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο.

5. Η απόφαση της προηγούμενης παραγράφου περιλαμβάνει σύντομη αιτιολογία και, προκειμένου για την ακύρωση, ορίζει το χρονικό σημείο από το οποίο επέρχονται τα αποτελέσματά της.

6. Σε περίπτωση ανάκλησης η απόφαση προέγκρισης θεωρείται ως μηδέποτε εκδοθείσα.

Άρθρο 16

Παράβολο

Για την κάλυψη των εξόδων λειτουργίας των αρμοδίων υπηρεσιών καταβάλλονται από το αιτών πρόσωπο τα ακόλουθα παράβολα:

α. Κατά την υποβολή της Αίτησης Προκαταρκτικής Διαβούλευσης παράβολο ύψους χιλίων (1.000) € .

β. Κατά την υποβολή της Αίτησης Προέγκρισης, Αναθεώρησης παράβολο ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

γ. Σε περίπτωση που υποβάλλεται αίτημα συνεννόησης με αλλοδαπές φορολογικές αρχές, παράβολο ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ για τη διαδικασία επαφών με κάθε ένα από τα εμπλεκόμενα κράτη.

Άρθρο 17

Έναρξη Ισχύος

Η παρούσα ισχύει για διασυννοριακές ενδοομιλικές συναλλαγές που πραγματοποιούνται σε φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

ΑΡΘΡΟ 27

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Η Φορολογική Διοίκηση έχει την εξουσία να επαληθεύει, να ελέγχει και να διασταυρώνει την εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων εκ μέρους του φορολογούμενου, την ακρίβεια των φορολογικών δηλώσεων που υποβάλλονται σε αυτήν και να επιβεβαιώνει τον υπολογισμό και την καταβολή του οφειλόμενου φόρου, διενεργώντας έλεγχο σε έγγραφα, λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία) και στοιχεία γνωστοποιήσεων και παρόμοιες πληροφορίες, θέτοντας ερωτήσεις στον φορολογούμενο και σε τρίτα πρόσωπα, ερευνώντας εγκαταστάσεις και μέσα μεταφοράς που χρησιμοποιούνται για τη διενέργεια επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με τις διαδικασίες και χρησιμοποιώντας μεθόδους που προβλέπονται στον Κώδικα.

2. Ο φορολογικός έλεγχος διενεργείται από υπαλλήλους της Φορολογικής Διοίκησης μετά από την έκδοση εντολής ελέγχου από το αρμόδιο όργανο της Φορολογικής Διοίκησης. Ο έλεγχος ανατίθεται σε συγκεκριμένο υπάλληλο ή υπαλλήλους και περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής στοιχεία:

α) τον αριθμό και την ημερομηνία της εντολής,

β) το ονοματεπώνυμο του υπαλλήλου ή των υπαλλήλων, στους οποίους ανατίθεται ο φορολογικός έλεγχος,

γ) το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία, τη διεύθυνση και τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) του φορολογούμενου, αν αυτός έχει αποδοθεί στον φορολογούμενο,

δ) την φορολογική περίοδο ή υπόθεση και το είδος φορολογίας που αφορά ο φορολογικός έλεγχος,

ε) τη διάρκεια του φορολογικού ελέγχου,

στ) τη μορφή του ελέγχου.

Για τον μερικό επιτόπιο έλεγχο σε φορολογούμενους ορισμένης περιοχής ή δραστηριότητας ή που διακινούν αγαθά, η εντολή διενέργειας του ελέγχου, που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 1, περιλαμβάνει, αντί των στοιχείων των περ. γ) και δ), την περιοχή του ελέγχου ή το είδος των δραστηριοτήτων των φορολογουμένων.

Η εντολή διενέργειας φορολογικού ελέγχου δεν δημοσιεύεται.

3. Ο έλεγχος, όπως προσδιορίζεται από την εντολή ελέγχου, μπορεί να είναι πλήρης ή μερικός, ως εξής:

α) Πλήρης είναι ο έλεγχος που διενεργείται για όλες τις φορολογίες και όλα τα φορολογικά αντικείμενα, τέλη ή εισφορές, για ένα ή περισσότερα φορολογικά έτη ή διαχειριστικές περιόδους ή φορολογικές υποθέσεις. Ο πλήρης έλεγχος είναι οριστικός για όλα τα ελεγχθέντα φορολογικά αντικείμενα και φορολογικά έτη ή διαχειριστικές ή φορολογικές περιόδους που προβλέπονται στην οικεία εντολή ελέγχου.

β) Μερικός είναι ο έλεγχος που δεν συγκεντρώνει τα στοιχεία του πλήρους ελέγχου της περ. α) και διενεργείται ιδίως για συγκεκριμένα ζητήματα ή συναλλαγές μιας φορολογίας ή ενός φορολογικού αντικειμένου, τέλους ή εισφοράς ή για όλα τα φορολογικά

αντικείμενα, τέλη ή εισφορές συγκεκριμένων συναλλαγών, για μια ή περισσότερες φορολογικές ή διαχειριστικές περιόδους ή ένα ή περισσότερα φορολογικά έτη στα οποία αναφέρεται το προς έλεγχο φορολογικό ζήτημα ή η συναλλαγή της οικείας εντολής. Ο μερικός έλεγχος είναι οριστικός ως προς τα ελεγχθέντα φορολογικά αντικείμενα ή ζητήματα ή συναλλαγές για τα φορολογικά έτη ή διαχειριστικές ή φορολογικές περιόδους που προβλέπονται στην οικεία εντολή ελέγχου.

4. Δεν επιτρέπεται η έκδοση νέας εντολής μερικού ελέγχου για τον ίδιο φορολογούμενο που καλύπτει χρονικό διάστημα και και φορολογία ή φορολογικό αντικείμενο που έχει ήδη αποτελέσει αντικείμενο μερικού ή πλήρους ελέγχου στο παρελθόν, εκτός αν προκύψουν νέα στοιχεία, με βάση τα οποία προκύπτει ότι η φορολογική οφειλή υπερβαίνει αυτήν που είχε προσδιορισθεί κατόπιν του αρχικού ελέγχου ή διαπιστωθεί ότι με τη σύμπραξη του υπαλλήλου της ελεγκτικής αρχής και του φορολογουμένου περιορίσθηκε η φορολογική οφειλή. Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει όταν ο πρώτος έλεγχος γίνεται στο πλαίσιο επιστροφής φόρου.

5. Η Φορολογική Διοίκηση έχει δικαίωμα επανελέγχου φορολογικής περιόδου ή υπόθεσης, για την οποία έχει ήδη διενεργηθεί πλήρης έλεγχος, μόνον εάν προκύψουν νέα στοιχεία, από τα οποία προκύπτει ότι η φορολογική οφειλή υπερβαίνει αυτή, που είχε προσδιορισθεί κατόπιν του αρχικού ελέγχου ή διαπιστωθεί ότι με τη σύμπραξη του υπαλλήλου της ελεγκτικής αρχής και του φορολογουμένου περιορίσθηκε η φορολογική οφειλή. Ο περιορισμός αυτός δεν ισχύει όταν ο πρώτος έλεγχος γίνεται στο πλαίσιο επιστροφής φόρου.

6. Ως «νέο στοιχείο» νοείται κάθε στοιχείο που δεν μπορούσε να είναι γνωστό στη Φορολογική Διοίκηση κατά τον χρόνο του προγενέστερου ελέγχου.

Νέα στοιχεία δεν αποτελούν ιδίως:

- α) οι κάθε είδους φορολογικές δηλώσεις του φορολογούμενου,
- β) στοιχεία για το υπόλοιπο ή τις κινήσεις των τραπεζικών λογαριασμών του φορολογούμενου στην ημεδαπή,
- γ) τα λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία) του φορολογούμενου.

7. Ο φορολογικός έλεγχος διενεργείται στην εγκατάσταση του φορολογούμενου (επιτόπιος έλεγχος) ή σε άλλον τόπο, όπου προσκομίζονται, εφόσον απαιτείται, τα στοιχεία από τον φορολογούμενο (απομακρυσμένος έλεγχος). Ο φορολογούμενος παρέχει στη Φορολογική Διοίκηση κάθε στοιχείο που ζητείται στο πλαίσιο του ελέγχου. Ο χρόνος διενέργειας του επιτόπιου φορολογικού ελέγχου μπορεί να είναι και εκτός του επίσημου ωραρίου της Φορολογικής Διοίκησης.

8. Μετά το πέρας του φορολογικού ελέγχου συντάσσεται έκθεση ελέγχου. Η έκθεση ελέγχου περιλαμβάνει τις διαπιστώσεις του ελέγχου και συνοδεύεται από πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, εφόσον απαιτείται. Η πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου είναι πλήρως αιτιολογημένη και περιέχει, εκτός από τον προσδιοριζόμενο φόρο, τα πρόστιμα που αντιστοιχούν σε παραβάσεις που έχουν διαπιστωθεί. Η έκθεση ελέγχου δεν περιέχει διαπιστώσεις ούτε προσδιορίζει φόρο που δεν εμπίπτουν στην έκταση που προσδιορίζει η αντίστοιχη εντολή ελέγχου.

9. Αν, κατά τη διάρκεια του φορολογικού ελέγχου, ο ελεγκτής διαπιστώσει παράβαση που αφορά χρονικό διάστημα ή είδη φορολογίας τα οποία δεν καλύπτονται από την

εντολή ελέγχου και οι σχετικές αξιώσεις της Φορολογικής Διοίκησης δεν έχουν υποπέσει σε παραγραφή, ο ελεγκτής ζητά αμέσως από το αρμόδιο όργανο της Φορολογικής Διοίκησης την έκδοση εντολής για τον έλεγχο της διαπιστούμενης παράβασης.

10. Οι ελεγκτικές ενέργειες των οργάνων της Φορολογικής Διοίκησης εκτός των εγκαταστάσεων της υπηρεσίας τους, περιλαμβανομένων και των επιτόπιων ελέγχων, καθώς και οι συναλλαγές τους με φορολογούμενους εντός αυτών ή μέσω συστήματος τηλεπικοινωνίας, δύνανται να καταγράφονται με τη χρήση συστημάτων λήψης ή καταγραφής ήχου και εικόνας. Υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων ορίζεται η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, η οποία φυλάσσει το καταγραφέν οπτικοακουστικό υλικό για χρονική διάρκεια αντίστοιχη με αυτή του άρθρου 13. Το υλικό αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τη Φορολογική Διοίκηση και από τους φορολογούμενους, οι οποίοι αποκτούν πρόσβαση σε αυτό με αίτησή τους.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 27 Ν. 5104/2024

Ρυθμίζονται οι εξουσίες της Φορολογικής Διοίκησης κατά τη διενέργεια του φορολογικού ελέγχου. Προβλέπεται ότι ο φορολογικός έλεγχος διενεργείται από ελεγκτή ή κλιμάκιο ελεγκτών μετά από την έκδοση εντολής ελέγχου από το αρμόδιο όργανο της Φορολογικής Διοίκησης, καθώς και το περιεχόμενο το οποίο αυτή πρέπει να έχει.

Ρυθμίζεται, επίσης, το περιεχόμενο του μερικού ελέγχου και του πλήρους φορολογικού ελέγχου. Ως μερικός ορίζεται ο έλεγχος που δεν συγκεντρώνει τα στοιχεία του πλήρους ελέγχου, όπως αυτός περιγράφεται στο προτεινόμενο άρθρο και ιδίως διενεργείται για συγκεκριμένα ζητήματα ή συναλλαγές μιας φορολογίας ή ενός φορολογικού αντικειμένου, τέλους ή εισφοράς, για μια ή περισσότερες φορολογικές ή διαχειριστικές περιόδους ή ένα ή περισσότερα φορολογικά έτη. Πλήρης ορίζεται ο έλεγχος που διενεργείται για όλες τις φορολογίες και όλα τα φορολογικά αντικείμενα, τέλη ή εισφορές, για ένα ή περισσότερα φορολογικά έτη ή διαχειριστικές περιόδους ή φορολογικές υποθέσεις. Επίσης διευκρινίζεται ότι και οι δύο ανωτέρω έλεγχοι είναι οριστικοί.

Ορίζεται, επιπλέον, ότι δεν επιτρέπεται η έκδοση νέας εντολής μερικού ελέγχου για τον ίδιο φορολογούμενο που να καλύπτει χρονικό διάστημα και είδος ελέγχου που έχει ήδη αποτελέσει αντικείμενο μερικού ή πλήρους ελέγχου στο παρελθόν, εκτός αν προκύψουν νέα στοιχεία με βάση τα οποία προκύπτει ότι η φορολογική οφειλή υπερβαίνει αυτή που είχε προσδιοριστεί στο πλαίσιο του αρχικού ελέγχου. Προβλέπεται η έκδοση της έκθεσης ελέγχου, την οποία συνοδεύει η πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 23. Εξουσίες της Φορολογικής Διοίκησης.- 1. Η Φορολογική Διοίκηση έχει την εξουσία να επαληθεύει, να ελέγχει και να διασταυρώνει την εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων εκ μέρους του φορολογούμενου, την ακρίβεια των φορολογικών δηλώσεων που υποβάλλονται σε αυτήν και να επιβεβαιώνει τον υπολογισμό και την καταβολή του οφειλόμενου φόρου, διενεργώντας έλεγχο σε έγγραφα, λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία) και στοιχεία γνωστοποιήσεων και παρόμοιες πληροφορίες, θέτοντας ερωτήσεις στον φορολογούμενο και σε τρίτα πρόσωπα, ερευνώντας εγκαταστάσεις και μέσα μεταφοράς που χρησιμοποιούνται για τη διενέργεια επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με τις διαδικασίες και χρησιμοποιώντας μεθόδους που προβλέπονται στον Κώδικα.

2. Ο έλεγχος που διενεργείται από τη Φορολογική Διοίκηση, σύμφωνα με την παρ. 1, είναι

δυνατόν να έχει τη μορφή φορολογικού ελέγχου από τα γραφεία της Φορολογικής Διοίκησης ή επιτόπιου φορολογικού ελέγχου:

α) Η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να διενεργεί φορολογικό έλεγχο από τα γραφεία της με βάση τις δηλώσεις και τα λοιπά έγγραφα που υποβάλλει ο φορολογούμενος, τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, καθώς και τα έγγραφα και τις πληροφορίες που έχει στην κατοχή της ή με βάση τα λογιστικά αρχεία που προσκομίζονται από τον φορολογούμενο, κατόπιν σχετικής έγγραφης πρόσκλησης της Φορολογικής Διοίκησης, σύμφωνα με το άρθρο 14.

β) Η απόφαση (εντολή) της Φορολογικής Διοίκησης για τη διενέργεια φορολογικού ελέγχου που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 25, πρέπει, στην περίπτωση πλήρους επιτόπιου ελέγχου, να κοινοποιείται στον φορολογούμενο με προηγούμενη έγγραφη ειδοποίηση. Κάθε άλλος επιτόπιος φορολογικός έλεγχος είναι δυνατόν να διενεργείται χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση. Με πράξη του Διοικητή είναι δυνατόν να διενεργείται πλήρης επιτόπιος φορολογικός έλεγχος χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση, σε περιπτώσεις όπου υπάρχουν ενδείξεις ότι έχει διαπραχθεί φοροδιαφυγή. Ο Διοικητής δύναται, με απόφασή του, να ορίζει λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρούσας περίπτωσης.

3. Ο Διοικητής μπορεί, με απόφασή του, να ορίζει ειδικό τρόπο διενέργειας των ελέγχων, ενδειγμένες ελεγκτικές επαληθεύσεις, για ορισμένες ή και για όλες τις κατηγορίες των υπόχρεων, ανάλογα και με το αντικείμενο δραστηριότητας και το ύψος των οικονομικών δεδομένων, διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται κατά τον έλεγχο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

4. Οι ελεγκτικές ενέργειες των οργάνων της Φορολογικής Διοίκησης εκτός των εγκαταστάσεων της υπηρεσίας τους, περιλαμβανομένων και των επιτόπιων ελέγχων, καθώς και οι συναλλαγές τους με φορολογούμενους εντός αυτών ή μέσω συστήματος τηλεπικοινωνίας, καταγράφονται με τη χρήση συστημάτων λήψης ή καταγραφής ήχου και εικόνας, για τη διασφάλιση της διαφάνειας της ελεγκτικής διαδικασίας, της αξιοπιστίας του αποδεικτικού υλικού και την αποφυγή της διαφθοράς. Υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων ορίζεται η Α.Α.Δ.Ε., η οποία φυλάσσει το καταγραφικό οπτικοακουστικό υλικό για χρονική διάρκεια αντίστοιχη με αυτή του άρθρου 13. Το υλικό αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τη Φορολογική Διοίκηση και από τους φορολογούμενους, οι οποίοι αποκτούν πρόσβαση σε αυτό με αίτησή τους.

5. Με απόφαση του Διοικητή, που εκδίδεται μετά από μελέτη εκτίμησης αντικτύπου και μετά από γνώμη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ορίζονται:

α) οι όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας των συστημάτων λήψης ή καταγραφής ήχου και εικόνας των ελέγχων και των συναλλαγών μεταξύ των ελεγκτικών οργάνων και των φορολογούμενων,

β) ο τρόπος εξασφάλισης των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, και

γ) κάθε άλλο τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα για την εφαρμογή της παρ. 4.

δ) οι ελεγκτικές υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε., συμπεριλαμβανομένων των τελωνειακών και χημικών υπηρεσιών της, καθώς και οι περιπτώσεις, στις οποίες εφαρμόζεται η παρ. 4,

ε) οι υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε. που προσδιορίζονται με βάση τις ειδικότερες αρμοδιότητές τους ή τη θέση τους στον Οργανισμό της Α.Α.Δ.Ε., που παρίστανται κατά την καταγραφή και δεν έχουν δυνατότητα επέμβασης ή διαγραφής στο καταγραφέν υλικό, και οι υπάλληλοι που έχουν πρόσβαση στο οπτικοακουστικό υλικό, οι οποίοι πρέπει να είναι διαφορετικοί από τους υπαλλήλους που διενεργούν την καταγραφή,

στ) η διαδικασία και οι προϋποθέσεις, υπό τις οποίες αποκτούν την πρόσβαση,

ζ) τα εν γένει οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων, και

η) η διαδικασία καταστροφής του υλικού.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1413/4.11.2019.- Διαδικασία διενέργειας κατά προτεραιότητα μερικού ελέγχου φορολογίας εισοδήματος και Φ.Π.Α. από το γραφείο σε περιπτώσεις που διαπιστώνονται παραβάσεις μη έκδοσης ή έκδοσης ανακριβούς φορολογικού στοιχείου/λογιστικού αρχείου (παραστατικού).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Των άρθρων 23 παρ. 3 και 26 του ν. 4174/2013 (Α'170), όπως ισχύουν.

β) Του ν. 4174/2013, όπως ισχύει.

Αποφασίζουμε

1. Σε περίπτωση που, κατά τη διενέργεια μερικών επιτόπιων ελέγχων για την διαπίστωση της εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων της τήρησης των βιβλίων και της έκδοσης των φορολογικών στοιχείων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, για φορολογουμένους που ασκούν οποιαδήποτε δραστηριότητα ή διακινούν αγαθά (προληπτικοί έλεγχοι), ή σε περίπτωση που κατόπιν επεξεργασίας/αξιοποίησης κατασχεθέντων ή παραληφθέντων βιβλίων, εγγράφων, αρχείων, στοιχείων ή οποιασδήποτε άλλης πληροφορίας διαπιστώνεται μη έκδοση φορολογικών στοιχείων/λογιστικών αρχείων (παραστατικών) ή έκδοση ανακριβών φορολογικών στοιχείων/λογιστικών αρχείων (παραστατικών), εκδίδεται πράξη για την επιβολή του οριζόμενου από τις, κατά περίπτωση, διατάξεις των άρθρων 54 παρ. 2 περ. η) ή 58Α παρ. 1 του ν. 4174/2013, προστίμου.

2. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1, μετά τη λήξη της προβλεπόμενης, από τις κατά περίπτωση διατάξεις, προθεσμίας υποβολής των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος και Φ.Π.Α., εκδίδεται από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Ελεγκτικής Υπηρεσίας, εντολή μερικού φορολογικού ελέγχου από το γραφείο, για τις φορολογίες αυτές, προκειμένου, λαμβάνοντας υπόψη την καταλογισθείσα παράβαση της μη έκδοσης ή της έκδοσης ανακριβούς φορολογικού στοιχείου/λογιστικού αρχείου (παραστατικού), να εκδοθούν οι σχετικές πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού του άρθρου με την προσθήκη της αποκρυσθάλωσης φορολογητέας ύλης, τηρουμένης της διαδικασίας του άρθρου 28 του ν. 4174/2013.

3. Στην εντολή φορολογικού ελέγχου που εκδίδεται σύμφωνα με τα ανωτέρω γίνεται αναφορά ότι αυτή εκδίδεται κατ' εφαρμογή της παρούσας.

4. Οι κατ' εφαρμογή της παρούσας εντολές φορολογικού ελέγχου εκδίδονται για τη φορολογία εισοδήματος και Φ.Π.Α., αμελλητί μετά τη λήξη της προβλεπόμενης, από τις κατά περίπτωση διατάξεις, προθεσμίας υποβολής των δηλώσεων της κάθε μιας από τις φορολογίες αυτές, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων του Παραρτήματος της παρούσας, τα οποία δεν δημοσιοποιούνται. Οι εντολές φορολογικού ελέγχου του προηγούμενου εδαφίου κοινοποιούνται στον φορολογούμενο εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από την έκδοσή τους.

5. Οι διατάξεις των άρθρων 18 και 19 του ν. 4174/2013, όπως αυτές τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 397 του ν. 4512/2018 (Α' 5), σύμφωνα με τις οποίες παρέχεται η δυνατότητα για υποβολή εκπροθεσμης αρχικής ή τροποποιητικής δήλωσης μετά την κοινοποίηση της εντολής ελέγχου και μέχρι την κοινοποίηση του προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου, έχουν εφαρμογή και για τις εντολές φορολογικού ελέγχου που εκδίδονται κατ' εφαρμογή της παρούσας.

6. Ο διενεργούμενος έλεγχος δεν αναζητά και δεν επεκτείνεται στο σύνολο των στοιχείων και πληροφοριών που τυχόν διαθέτει η Φορολογική Διοίκηση, προκειμένου να ολοκληρώνεται σε σύντομο χρονικό διάστημα και σε κάθε περίπτωση εντός δέκα πέντε (15) ημερών από την ημερομηνία παραλαβής των απόψεων του φορολογουμένου ή σε περίπτωση που ο φορολογούμενος

δεν υποβάλει τις απόψεις του, την εκπνοή της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 28 του Κ.Φ.Δ.

7. Σε περίπτωση που, κατ' εφαρμογή της περίπτωσης 12 του πίνακα του άρθρου 1 της Δ.ΟΡΓ.Α 1115805 ΕΞ 2017/31-07-2017 απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., όπως ισχύει, παρέχεται εξουσιοδότηση υπογραφής για την έκδοση της εντολής φορολογικού ελέγχου στη φορολογία εισοδήματος ή Φ.Π.Α. σε Προϊστάμενο Ελεγκτικής Υπηρεσίας διαφορετικής από αυτήν, της οποίας ο Προϊστάμενος έχει την αρμοδιότητα για την έκδοση πράξεων επιβολής προστίμων, κατ' εφαρμογή του τελευταίου εδαφίου της στήλης 5 της περίπτωσης 27 του πίνακα του άρθρου 1 της προαναφερόμενης απόφασης, ο τελευταίος ενημερώνει σχετικά τον αρμόδιο για την έκδοση της εντολής φορολογικού ελέγχου για τη φορολογία εισοδήματος ή Φ.Π.Α. Προϊστάμενο, προκειμένου αυτός να ενεργήσει σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα.

8. Στην έκθεση ελέγχου, που συντάσσεται στο πλαίσιο διενέργειας των προαναφερόμενων μερικών ελέγχων γραφείου, διατυπώνεται ρητή επιφύλαξη για το δικαίωμα της Φορολογικής Διοίκησης να επανέλθει, σε επόμενο χρόνο, με άλλη εντολή, που εμπεριέχει τη συγκεκριμένη φορολογική περίοδο, για να διενεργήσει άλλο μερικό ή πλήρη έλεγχο. Προς τούτο η Φορολογική Διοίκηση, εφόσον κρίνει ότι συντρέχει περίπτωση, αξιολογώντας και την υφισταμένη παράβαση της μη έκδοσης ή της έκδοσης ανακριβούς φορολογικού στοιχείου/λογιστικού αρχείου (παραστατικού), δύναται να προσδιορίσει τη φορολογητέα ύλη και κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 27 του ν. 4174/2013 και 28 του ν. 4172/2013.

9. Τα οριζόμενα στην παρούσα εφαρμόζονται αναλόγως και στις υποθέσεις για τις οποίες έχει ήδη διαπιστωθεί διάπραξη παραβάσεων μη έκδοσης ή έκδοσης ανακριβούς φορολογικού στοιχείου/λογιστικού αρχείου (παραστατικού) και δεν προτεραιοποιείται για έλεγχο.

Η παρούσα απόφαση δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, πλην του παραρτήματος αυτής (ΦΕΚ 4061Β /7.11.2019).

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1293/23.7.2019.- Πρόγραμμα ελέγχου προσώπων που τηρούν απλογραφικά βιβλία, για φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 23 του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α), όπως ισχύουν.
2. Τις διατάξεις του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α), όπως ισχύουν.

.....
Αποφασίζουμε

Κατά το φορολογικό έλεγχο προσώπων που τηρούν απλογραφικά βιβλία, για φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά, θα εφαρμόζεται το Πρόγραμμα Ελέγχου της παρούσας, εξαιρουμένων των υποθέσεων μερικού ελέγχου για την επιστροφή φόρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

Άρθρο 1

Πρόγραμμα Ελέγχου

Το Πρόγραμμα Ελέγχου της παρούσας αποσκοπεί στον καθορισμό των ενδεδειγμένων ελεγκτικών βημάτων και επαληθεύσεων που πρέπει να διενεργούνται κατά περίπτωση, στο φορολογικό έλεγχο των προσώπων που τηρούν απλογραφικά βιβλία.

Οι επιμέρους ελεγκτικές επαληθεύσεις διενεργούνται για χρονικά διαστήματα και ποσά, τα οποία από ελεγκτική άποψη κρίνονται σημαντικά, ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε υπόθεσης.

Το Πρόγραμμα Ελέγχου τροποποιείται ή συμπληρώνεται από τον Ελεγκτή βάσει και των δεδομένων της κάθε υπόθεσης, με έγκριση των Προϊσταμένων του.

Άρθρο 2**Προετοιμασία ελέγχου**

Υστερα από την έκδοση εντολής ελέγχου, συγκεντρώνονται τα σχετικά στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης και στοιχεία από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές πληροφόρησης, για αξιοποίησή τους. Ανάλογα με το είδος του ελέγχου και τις ελεγχόμενες περιόδους, εξετάζονται τουλάχιστον τα κάτωθι:

1. Η υποβολή όλων των σχετικών δηλώσεων για κάθε είδους φορολογία και τα δεδομένα αυτών.
2. Παραβάσεις των διατάξεων της υποπαραγράφου Ε.1. της παραγράφου Ε του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Κώδικας Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών Κ.Φ.Α.Σ.) ή του ν. 4308/2014 (Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Ε.Λ.Π.) σε συνδυασμό με τις διατάξεις του ν. 4174/2013, κατασχεθέντα, άλλα έγγραφα ή στοιχεία από τα οποία πιθανολογείται ότι προκύπτει φοροδιαφυγή.
3. Στοιχεία διασταυρώσεων, δελτία πληροφοριών και λοιπά στοιχεία από Οργανισμούς, Τράπεζες και λοιπές υπηρεσίες ή αρχές.
4. Στοιχεία που αφορούν εκδότες πλαστών ή εικονικών φορολογικών στοιχείων καθώς και λήπτες εικονικών φορολογικών στοιχείων ή εξαφανισμένους εμπόρους.
5. Ύπαρξη ενδείξεων για την άρση τραπεζικού απορρήτου.
6. Τα συνυπόχρεα ή αλληλέγγυα πρόσωπα σύμφωνα με το άρθρο 50 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας που σχετίζονται με το ελεγχόμενο πρόσωπο.
7. Στοιχεία για τη σύνθεση της συνολικής εικόνας του ελεγχόμενου από τα υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα.
8. Η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 29 του ν. 4174/2013, εφόσον απαιτείται αμοιβαία διοικητική συνδρομή.
9. Όλα τα δεδομένα που αφορούν στα αποτελέσματα προηγούμενων ελέγχων.
10. Η υποβολή των καταστάσεων της παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 4174/2013.
11. Τα υφιστάμενα περιουσιακά στοιχεία του ελεγχόμενου, για την σύνταξη των σχετικών εντύπων πληροφοριών περιουσιακών στοιχείων με σκοπό τη συνδρομή του τομέα του φορολογικού ελέγχου προς τον τομέα της είσπραξης των εσόδων.
12. Στοιχεία που υπάρχουν στο διαδίκτυο για την λήψη περαιτέρω πληροφοριών αναφορικά με την ηλεκτρονική δραστηριοποίηση του ελεγχόμενου προσώπου και την τυχόν ύπαρξη παράλληλης δραστηριότητάς του στην αλλοδαπή.
13. Στοιχεία και πληροφορίες από κάθε είδους πηγή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ**ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΕΣ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ**

Πέραν του φορολογικού έτους που αφορά η εντολή ελέγχου, ελέγχεται υποχρεωτικά η εκπλήρωση των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων των παρακρατούμενων και λοιπών φόρων.

Άρθρο 3**Επαληθεύσεις σε νομιμοποιητικά έγγραφα, βιβλία και στοιχεία**

Κατά τον έλεγχο των ελεγχόμενων φορολογικών ετών, εξετάζονται κατά περίπτωση τα εξής:

- A. Έγγραφα σύστασης ή νομιμοποίησης
  1. Έλεγχος νομιμοποιητικών ή συστατικών εγγράφων.
  2. Αξιοποίηση στοιχείων του Γενικού Μητρώου Εμπορικών Επιχειρήσεων (Γ.Ε.Μ.Η.).
- B. Έλεγχος στα λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία)
  1. Έλεγχος ως προς την ορθή τήρηση των βιβλίων σύμφωνα με τις διατάξεις υποπαραγράφου Ε.1. της παραγράφου Ε του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Κώδικας Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών Κ.Φ.Α.Σ.) ή του ν. 4308/2014 (Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Ε.Λ.Π.).
  2. Έλεγχος ως προς την ορθή έκδοση των φορολογικών στοιχείων σύμφωνα με τις διατάξεις

υποπαραγράφου Ε.1. της παραγράφου Ε του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Κώδικας Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών Κ.Φ.Α.Σ.) ή του ν. 4308/2014 (Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Ε.Λ.Π.).

3. Έλεγχος της ορθής μεταφοράς των δεδομένων των βιβλίων και στοιχείων στις οικείες δηλώσεις και ορθού υπολογισμού των φόρων, τελών και λοιπών επιβαρύνσεων.

4. Πραγματοποίηση κλειστής αποθήκης σε δύο (2) τουλάχιστον είδη ανά ελεγχόμενη χρήση, επιλεκτικά με βάση την τιμή μονάδας ή την ποσότητα ή τη συνολική αξία, υποχρεωτικά σε όσους πωλούν αποκλειστικά χονδρικής και όπου είναι εφικτό στα πρόσωπα που πωλούν χονδρικής και λιανικής ή αποκλειστικά λιανικής.

5. Έλεγχος ορθής αποτίμησης για δύο (2) τουλάχιστον είδη επιλεκτικά με βάση τη τιμή μονάδας ή την ποσότητα ή τη συνολική αξία.

6. Έλεγχος και αξιοποίηση ενδείξεων ή διαφορών που προκύπτουν από διασταυρώσεις καταστάσεων φορολογικών στοιχείων προμηθευτών και πελατών.

7. Αξιοποίηση πληροφοριών και στοιχείων που εμπεριέχονται στην ΠΟΛ 1033/2014 απόφαση Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων για επαλήθευση συναλλαγών, καθώς και από άλλη πληροφορία που διαθέτει η Φορολογική Διοίκηση.

8. Έλεγχος εμφάνισης όλων των εισοδημάτων από τις λοιπές κατηγορίες της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 4172/2013 (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Κ.Φ.Ε.).

9. Έλεγχος ύπαρξης επιχορηγήσεων ή επιδοτήσεων.

10. Έλεγχος των Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (Φ.Τ.Μ., Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ., ΑΔΗΜΕ), καθώς και των φορολογικών μνημών και αρχείων που δημιουργούν οι Φ.Η.Μ.

Άρθρο 4

Επαλήθευσεις επί εσόδων και αγορών

1. Επαλήθευση του ύψους των εσόδων από επιχειρηματική δραστηριότητα με τη διενέργεια τουλάχιστον των παρακάτω ελεγκτικών επαληθεύσεων:

α) Επαλήθευση της ορθής καταχώρησης στα βιβλία των εκδοθέντων στοιχείων λιανικής πώλησης ή παροχής υπηρεσιών, των τιμολογίων για κάθε πώληση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών και γενικά των πάσης φύσεως φορολογικών στοιχείων εσόδων, καθώς επίσης της ορθής καταχώρησης του Φ.Π.Α. και των λοιπών φόρων. Η ανωτέρω ελεγκτική επαλήθευση διενεργείται για συνολικό χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριάντα (30) ημερών.

β) Επαλήθευση (διασταύρωση) των εκδοθέντων τιμολογίων πώλησης ή αποδείξεων λιανικής πώλησης και γενικώς των φορολογικών στοιχείων αξίας με τα αντίστοιχα εκδοθέντα παραστατικά διακίνησης καθώς και για τυχόν έσοδα που προκύπτουν από υπάρχοντα συμφωνητικά.

γ) Επαλήθευση των επιστροφών και εκπτώσεων σχετικά με την ύπαρξη των νόμιμων δικαιολογητικών για συνολικό χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριάντα (30) ημερών.

δ) Επαλήθευση των αθροίσεων εσόδων του φορολογικού έτους, επί χειρόγραφης τήρησης των βιβλίων.

2. Επαλήθευση του ύψους των αγορών με τη διενέργεια τουλάχιστον των παρακάτω ελεγκτικών επαληθεύσεων:

α) Επαλήθευση της ορθής καταχώρησης στα βιβλία με βάση τα τιμολόγια και τις διασαφήσεις εισαγωγής, της αξίας και του αναλογούντος Φ.Π.Α. Η ανωτέρω ελεγκτική επαλήθευση διενεργείται για συνολικό χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριάντα (30) ημερών.

β) Επαλήθευση των επιστροφών, εκπτώσεων και ειδικών εξόδων αγορών σχετικά με την ύπαρξη των νόμιμων δικαιολογητικών για συνολικό χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριάντα (30) ημερών.

γ) Επαλήθευση των αγορών με βάση τις ποσότητες που αναγράφονται στα οικεία παραστατικά διακίνησης και στα έγγραφα μεταφοράς.

δ) Επαλήθευση των αθροίσεων αγορών του φορολογικού έτους, επί χειρόγραφης τήρησης των

βιβλίων.

Άρθρο 5

Επαλήθευση συντελεστή μικτού κέρδους

Επαληθεύεται σε εμπορικές και μεταποιητικές επιχειρήσεις, όπου αυτό είναι εφικτό, ο επιτυγχανόμενος συντελεστής μικτού κέρδους, βάσει παραστατικών αγορών και πωλήσεων, και διερευνάται τυχόν απόκλιση από έτος σε έτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΕΣ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ

Άρθρο 6

Έρευνα και έλεγχος διαδικτυακών συναλλαγών

Επί διενέργειας συναλλαγών μέσω διαδικτύου, κατά περίπτωση ερευνώνται, ελέγχονται και επαληθεύονται τα παρακάτω:

1. Η καταχώρηση του ελεγχόμενου προσώπου στο Γ.Ε.Μ.Η., αναφορικά με την δραστηριοποίησή του σε ηλεκτρονικό ή εξ αποστάσεως εμπόριο ή παροχή υπηρεσιών, όπως ορίζεται υποχρεωτικά από τις ισχύουσες διατάξεις.

2. Η ύπαρξη τυχόν διαδικτυακών τόπων που σχετίζονται με το ελεγχόμενο πρόσωπο, καθώς και το όνομα του φυσικού/νομικού προσώπου στο οποίο έχουν κατοχυρωθεί.

3. Η έκταση της δραστηριοποίησης του ελεγχόμενου προσώπου και τυχόν συναλλαγές αυτού σε μέσα επιχειρηματικής και κοινωνικής δικτύωσης, καθώς και το κόστος της παρουσίας και δραστηριοποίησής του στο διαδίκτυο συμπεριλαμβανομένης και της διαφημιστικής του δαπάνης. Μεταξύ άλλων, ερευνώνται και στοιχεία όπως ο αριθμός των μελών/φίλων, σχολίων πελατών, κριτικών κ.λπ.

4. Η διενέργεια εξ αποστάσεως πωλήσεων αγαθών ή παρεχόμενων υπηρεσιών (απευθείας πώληση μέσω ηλεκτρονικού καταστήματος/πώληση μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας, τηλεφώνου κ.λπ.).

5. Η ύπαρξη συμβάσεων/συμφωνιών με επιχειρήσεις ταχυδρομικών υπηρεσιών ή/και εταιρείες μεταφορών (courier).

6. Η διαδικασία που ακολουθείται κατά τη λήψη και καταχώρηση της παραγγελίας, την πληρωμή, καθώς και την αποστολή των αποθεμάτων ή την παροχή υπηρεσιών.

7. Το ύψος των συναλλαγών που προκύπτουν από τα δεδομένα που τηρούνται και είναι αποθηκευμένα ηλεκτρονικά στους υπολογιστές, server, cloud κ.λπ. του ελεγχόμενου προσώπου.

8. Οι τρόποι πληρωμής των ηλεκτρονικών και εξ αποστάσεως συναλλαγών, όπως πληρωμή μέσω πιστωτικών ιδρυμάτων, αντικαταβολών μέσω επιχειρήσεων ταχυδρομικών υπηρεσιών, ιδρυμάτων έκδοσης ηλεκτρονικού χρήματος, ηλεκτρονικών πορτοφολιών, Paysafe, Paypal κ.λπ.

9. Η τυχόν σύνδεση των συσκευών POS/e-POS με ξένα πιστωτικά ιδρύματα.

10. Η ύπαρξη εσόδων από προμήθειες, διαφημιστικά συμβόλαια ή άλλα έσοδα από συναλλαγές με επιχειρήσεις ή πρόσωπα που έχουν παρουσία στο διαδίκτυο.

11. Η πραγματοποίηση διαδικτυακών συναλλαγών με χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή τρίτες χώρες.

12. Επί διαδικτυακών συναλλαγών διενεργείται επαλήθευση των εσόδων για συνολικό χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριάντα (30) ημερών.

13. Στην περίπτωση που προκύψει δραστηριοποίηση του ελεγχόμενου προσώπου στην αλλοδαπή, ερευνάται η ύπαρξη μόνιμης εγκατάστασης με βάση την εθνική νομοθεσία και τις συμβάσεις περί αποφυγής διπλής φορολογίας.

Άρθρο 7

Έλεγχος συναλλαγών μεταξύ συνδεδεμένων προσώπων

Επί διενέργειας συναλλαγών μεταξύ συνδεδεμένων προσώπων, διενεργούνται οι παρακάτω

ελεγκτικές επαληθεύσεις:

1. Ελέγχεται αν το ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα είναι συνδεδεμένη με άλλα πρόσωπα κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 του ν. 4172/2013.

2. Ελέγχεται αν το ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα είναι μόνιμη εγκατάσταση αλλοδαπής επιχείρησης ή διαθέτει μόνιμες εγκαταστάσεις στην αλλοδαπή.

3. Ελέγχεται η πραγματοποίηση συναλλαγών ή μεταφορά λειτουργιών κατά την έννοια των άρθρων 50 και 51 του ν. 4172/2013, του ελεγχόμενου νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας με τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις ή πρόσωπα ή με μόνιμες εγκαταστάσεις ή με το κεντρικό τους στην αλλοδαπή, για τις οποίες υπήρχε υποχρέωση τήρησης της «αρχής των ίσων αποστάσεων» κατά τις ελεγχόμενες περιόδους.

4. Ελέγχεται εάν υφίσταται η υποχρέωση κατάρτισης φακέλου τεκμηρίωσης τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών στις ελεγχόμενες περιόδους και οι σχετικές με την κατάρτιση φακέλου τεκμηρίωσης, παρεπόμενες υποχρεώσεις (υποβολή Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών).

5. Ελέγχεται η ορθή μεταφορά των δεδομένων του Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών από τα βιβλία του ελεγχόμενου νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, καθώς και από το Φάκελο Τεκμηρίωσης.

6. Ανεξάρτητα από την υποχρέωση κατάρτισης φακέλου τεκμηρίωσης από το ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, ελέγχεται η τεκμηρίωση των τιμών των ενδοομιλικών συναλλαγών και η τήρηση της «αρχής των ίσων αποστάσεων».

7. Ελέγχεται αν έχει γίνει φορολογική αναμόρφωση των αποτελεσμάτων με βάση τυχόν διαφορές που προέκυψαν από την εφαρμογή της «αρχής των ίσων αποστάσεων».

8. Ελέγχεται, αν έχουν εκδοθεί αποφάσεις προέγκρισης της μεθοδολογίας τιμολόγησης για συναλλαγές με συνδεδεμένες επιχειρήσεις ή πρόσωπα ή μόνιμες εγκαταστάσεις, η ισχύς των κρίσιμων παραδοχών στις οποίες βασίστηκε η απόφαση προέγκρισης, η τήρηση των όρων της απόφασης προέγκρισης και η υποβολή της ετήσιας έκθεσης συμμόρφωσης με τους όρους και τις προϋποθέσεις της απόφασης προέγκρισης.

Άρθρο 8

Έλεγχος Φοροαποφυγής

Εξετάζεται η ύπαρξη τυχόν διευθετήσεων για τις οποίες έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 38 του ν. 4174/2013.

Άρθρο 9

Έλεγχος για πλαστά ή εικονικά ή νοθευμένα στοιχεία

Για τον έλεγχο έκδοσης πλαστών, εικονικών, καθώς και λήψης εικονικών ή νόθευσης φορολογικών στοιχείων, αξιοποιούνται στοιχεία, καταστάσεις, διασταυρώσεις κάθε είδους και πληροφορίες και ελέγχονται ενδεικτικά τα ακόλουθα:

1. Ελέγχονται, μέσω των καταστάσεων φορολογικών στοιχείων προμηθευτών και πελατών, μεμονωμένες αγορές ή δαπάνες ιδιαίτερα μεγάλης αξίας σε σχέση με τα δεδομένα του ελεγχόμενου προσώπου, ιδίως από προμηθευτές με τους οποίους δεν υπάρχουν συστηματικές συναλλαγές καθώς επίσης και φορολογικά στοιχεία, ιδιαίτερα αυτά με μεγάλη αξία, για τυχόν πλαστότητα, εικονικότητα ή νόθευσή τους.

2. Ελέγχεται, ο τρόπος διακίνησης των αποθεμάτων και έκδοσης των προβλεπόμενων στοιχείων διακίνησης, καθώς επίσης η δυνατότητα παραγωγής της επιχείρησης, η επάρκεια των υλικών και ανθρώπινων πόρων, η επάρκεια και η καταλληλότητα των αποθηκευτικών χώρων αυτής σε σχέση με τα διακινούμενα αγαθά.

3. Ελέγχεται εάν ο τρόπος εξόφλησης των συναλλαγών γίνεται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΕΛΕΓΧΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ, Φ.Π.Α.,
ΛΟΙΠΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΩΝ, ΤΕΛΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΩΝ**Άρθρο 10****Έλεγχος Φορολογίας Εισοδήματος**

1. Κατά τον έλεγχο του Φόρου Εισοδήματος, ελέγχονται ανεξαρτήτως ποσού οι μη εκπιπόμενες επιχειρηματικές δαπάνες που αναφέρονται στο άρθρο 23 του ν. 4172/2013, καθώς και οι δαπάνες προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων, σύμφωνα με το άρθρο 26 του ίδιου νόμου.

2. Αναφορικά με την ορθή έκπτωση των δαπανών από την ελεγχόμενη με βάση τα κριτήρια του άρθρου 22 του ν. 4172/2013 ελέγχονται ποσά δαπανών, τα οποία από ελεγκτική άποψη κρίνονται σημαντικά ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε υπόθεσης. Εξαιρετικά ελέγχονται ανεξαρτήτως ποσού οι δαπάνες μισθοδοσίας, καθώς και εάν εκπίπτουν αμοιβές φυσικών προσώπων μελών των προσωπικών ή αστικών εταιρειών, οι οποίες αποτελούν εν τοις πράγμασι απολήψεις έναντι κερδών.

3. Σε περίπτωση εμφάνισης παροχών σε είδος, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 4172/2013, να εξετάζεται αν τα αντίστοιχα ποσά έχουν αποσταλεί με το αρχείο βεβαιώσεων ως εισόδημα των φυσικών προσώπων.

4. Ελέγχεται η ορθή έκπτωση δαπανών από την ελεγχόμενη με βάση τα κριτήρια του άρθρου 22Α του ν. 4172/2013.

5. Ελέγχεται ο ορθός υπολογισμός, καθώς και η πλήρωση των προϋποθέσεων έκπτωσης των φορολογικών αποσβέσεων που διενήργησε η επιχείρηση με βάση τις διατάξεις του άρθρου 24 του ν. 4172/2013.

6. Ελέγχεται εάν η ελεγχόμενη έχει πραγματοποιήσει δαπάνες οι οποίες δεν εκπίπτουν με βάση τις διατάξεις άλλων νόμων, πλην του ν. 4172/2013.

7. Ελέγχεται ο ορθός υπολογισμός, καθώς και η ορθή μεταφορά των φορολογικών ζημιών σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις.

8. Ελέγχεται ο ορθός υπολογισμός των λογιστικών και φορολογικών κερδών της ελεγχόμενης σύμφωνα με την λογιστική και φορολογική βάση αντίστοιχα, καθώς και ο ορθός υπολογισμός των διαφορών λογιστικής φορολογικής βάσης προκειμένου να επιβεβαιωθεί η τήρηση των φορολογικών διατάξεων ως προς τον προσδιορισμό των φορολογητέων κερδών.

9. Ελέγχεται η τυχόν πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 66 του ν. 4172/2013, ώστε να συμπεριληφθεί στο φορολογητέο εισόδημα της ελεγχόμενης επιχείρησης το μη διανεμηθέν εισόδημα νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας που είναι φορολογικός κάτοικος άλλης χώρας.

10. Όσον αφορά τις ληφθείσες επιχορηγήσεις, ελέγχεται η ύπαρξη των σχετικών εγκρίσεων και η εφαρμογή των προϋποθέσεων που προβλέπει το πλαίσιο χορήγησης της επιχορήγησης καθώς και η τήρηση των λοιπών προϋποθέσεων και περιορισμών για ύπαρξη τυχόν περίπτωσης επιστροφής της επιχορήγησης στον αρμόδιο φορέα.

11. Σε περίπτωση εμφάνισης αφορολόγητων και απαλλασσόμενων του φόρου ποσών, να εξετάζεται εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις απαλλαγής με βάση τη κείμενη φορολογική νομοθεσία.

12. Να ελέγχεται η ορθή συμπλήρωση της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος κατόπιν έκπτωσης α) του φόρου που παρακρατήθηκε, β) του φόρου που προκαταβλήθηκε, γ) του φόρου που τυχόν καταβλήθηκε στην αλλοδαπή σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 4172/2013, καθώς και η ύπαρξη των απαιτούμενων δικαιολογητικών.

Άρθρο 11**Προσδιορισμός εισοδήματος με βάση κάθε διαθέσιμο στοιχείο ή έμμεσες μεθόδους**

Ελέγχεται η πλήρωση των προϋποθέσεων που ορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 28 του ν. 4172/2013 και σε περίπτωση που συντρέχουν οι ως άνω προϋποθέσεις, το εισόδημα δύναται να προσδιοριστεί με βάση κάθε διαθέσιμο στοιχείο ή με τις προβλεπόμενες, στο άρθρο 27 του ν.

4174/2013, έμμεσες μεθόδους ελέγχου.

Άρθρο 12

Έλεγχος Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)

Κατά τον έλεγχο του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) διενεργούνται οι ακόλουθες ελεγκτικές επαληθεύσεις:

1. Ελέγχεται η συμφωνία φορολογητέων εκροών και εσόδων από επιχειρηματική δραστηριότητα και σε περίπτωση σημαντικής απόκλισης αν η απόκλιση αυτή αιτιολογείται.

2. Ελέγχεται αν έχουν μεταφερθεί σωστά στις δηλώσεις (κατ αξία και κωδικό, ανάλογα με το συντελεστή Φ.Π.Α.), οι εκροές (έσοδα), και οι εισροές (αγορές και δαπάνες), όπως προκύπτουν από τα τηρούμενα λογιστικά αρχεία.

3. Ελέγχεται η ορθή εφαρμογή των προβλεπόμενων συντελεστών Φ.Π.Α. στις εκροές της ελεγχόμενης, ιδίως αν αυτά υπόκεινται σε περισσότερους του ενός συντελεστές.

4. Ελέγχεται αν υφίσταται μετατόπιση εκροών από υψηλότερο σε χαμηλότερο συντελεστή Φ.Π.Α.

5. Ελέγχεται αν επί πωλήσεων αγαθών με προορισμό περιοχές με μειωμένους συντελεστές ή επί παροχής υπηρεσιών, για συνολικό χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριάντα (30) ημερών, πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις για την εφαρμογή μειωμένων συντελεστών.

6. Επί διενέργειας ενδοκοινοτικών παραδόσεων αγαθών ή παροχής υπηρεσιών καθώς και ενδοκοινοτικών αποκτήσεων και λήψεων υπηρεσιών ελέγχονται οι σχετικές συναλλαγές για συνολικό χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριάντα (30) ημερών.

7. Επί απαλλασσόμενων πωλήσεων ελέγχεται αν έχουν τηρηθεί οι προβλεπόμενες διαδικασίες και υπάρχουν τα αντίστοιχα δικαιολογητικά.

8. Ελέγχεται η τήρηση των προβλεπόμενων διαδικασιών και προϋποθέσεων στις περιπτώσεις έκπτωσης επί του τζίρου.

9. Έλεγχος απόδοσης του φόρου που αναλογεί σε φορολογητέες πράξεις που θεωρούνται ως παράδοση αγαθών ή ως παροχή υπηρεσιών (άρθρα 7 και 9 του Κώδικα Φ.Π.Α.).

10. Επί διενέργειας εισαγωγών και εξαγωγών, ελέγχονται οι σχετικές συναλλαγές για συνολικό χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριάντα (30) ημερών.

11. Ελέγχεται εάν το δικαίωμα έκπτωσης έχει ασκηθεί υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 32 του Κώδικα Φ.Π.Α.

12. Ελέγχεται αν υφίστανται δαπάνες της παρ. 4 του άρθρου 30 του ν. 2859/2000, για τις οποίες η ελεγχόμενη επιχείρηση έχει εκπέσει τον αναλογούντα Φ.Π.Α., χωρίς να υπάρχει τέτοιο δικαίωμα.

13. Ελέγχεται η ορθή μεταφορά πιστωτικού υπολοίπου προς έκπτωση σε επόμενες φορολογικές περιόδους.

14. Ελέγχεται εάν η επιχείρηση έλαβε επιστροφή Φ.Π.Α. ή έτυχε άλλου ευεργετήματος χωρίς να το δικαιούται.

15. Ελέγχεται αν διενεργήθηκε επιμερισμός του φόρου των κοινών εισροών (Pro-rata) εφόσον υπήρχε υποχρέωση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 του ν. 2859/2000.

16. Ελέγχεται αν διενεργήθηκε διακανονισμός εμπορεύσιμων ή παγίων στοιχείων, εφόσον υπήρχε υποχρέωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 33 του ν. 2859/2000.

17. Ελέγχεται η ορθή εφαρμογή των διατάξεων για τις παραδόσεις αγαθών που διενεργούνται βάσει της Π.2869/1987 κοινής υπουργικής απόφασης.

18. Ελέγχεται η ορθή τήρησης της διαδικασίας που ορίζεται από την ΠΟΛ 1167/2015 απόφαση Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων για την απαλλαγή από το φόρο προστιθέμενης αξίας της αγοράς και της εισαγωγής αγαθών που προορίζονται για εξαγωγή ή ενδοκοινοτική παράδοση,

καθώς και των υπηρεσιών που συνδέονται άμεσα με τις πράξεις αυτές.

19. Ελέγχεται η ορθή εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν ειδικά καθεστώτα του Φ.Π.Α.

Άρθρο 13

Έλεγχος λοιπών φορολογιών, τελών και εισφορών

1. Όσον αφορά τον έλεγχο των λοιπών φορολογιών, τελών και εισφορών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την εντολή ελέγχου, εφαρμόζονται οι κατά περίπτωση οικείες διατάξεις.

2. Για τους παρακρατούμενους φόρους ελέγχεται η ορθή παρακράτηση και η απόδοση των σχετικών φόρων, όπου προβλέπεται.

3. Ειδικότερα για τον Φόρο Μισθωτής Εργασίας:

α. Διενεργείται έλεγχος συμφωνίας των ακαθάριστων αποδοχών που εμφανίζονται στις υποβληθείσες δηλώσεις Φόρου Μισθωτής Εργασίας (Φ.Μ.Ε.) με αυτές που εμφανίζονται στα τηρούμενα βιβλία/λογιστικά αρχεία της ελεγχόμενης. Η ίδια συμφωνία διενεργείται και ως προς τους παρακρατηθέντες και καταβληθέντες φόρους.

β. Επαληθεύεται η ορθή παρακράτηση φόρου μισθωτής εργασίας και ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α σε δύο (2) υπαλλήλους της επιχείρησης ακολουθώντας τις οδηγίες που έχουν δοθεί από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων για την εκκαθάριση του Φόρου Μισθωτής Εργασίας.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΥΠ. ΟΙΚ. ΔΕΛ Α 1069048/2.5.2014.-Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 23, 25, 27, 28, 34, 62 και 66 του ν. 4174/2013 Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 248)

ΥΠ. ΟΙΚ. ΔΕΛΑ 1100944/8.7.2014.- Εντατικοποίηση διενέργειας μερικών επιτόπιων ελέγχων για τη διαπίστωση της εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων (προληπτικών ελέγχων).

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 253)

ΑΡΘΡΟ 28

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

1. Η διάρκεια του φορολογικού ελέγχου ορίζεται σε έως ένα (1) έτος και δύναται να παραταθεί άπαξ κατά έξι (6) μήνες. Προϋπόθεση χορήγησης της παράτασης είναι η έναρξη της ελεγκτικής διαδικασίας εντός της αρχικής διάρκειας του φορολογικού ελέγχου. Περαιτέρω παράταση μέχρι έξι (6) ακόμη μήνες είναι δυνατή σε εξαιρετικές περιπτώσεις που αιτιολογούνται ειδικώς. Η διάρκεια του ελέγχου δεν αναστέλλει ούτε επιμηκύνει τον χρόνο παραγραφής. Ως έναρξη της ελεγκτικής διαδικασίας για την εφαρμογή του παρόντος θεωρείται η κοινοποίηση της πρόσκλησης του άρθρου 14 ή η έναρξη των ελεγκτικών επαληθεύσεων. Οι προθεσμίες της παρούσας αναστέλλονται για όσο χρονικό διάστημα πραγματοποιούνται, στο πλαίσιο του ελέγχου, ενέργειες από αρχές πλην της Φορολογικής Διοίκησης και για το χρονικό διάστημα μεταξύ της υποβολής, από τη Φορολογική Διοίκηση, αιτήματος για τις ενέργειες αυτές, προς εισαγγελικές ή διωκτικές αρχές, ειδικούς επιστήμονες που διενεργούν πραγματογνωμοσύνη ή αλλοδαπές αρχές, στο πλαίσιο της διοικητικής συνεργασίας, και της απόκρισης σε αυτό. Σε κάθε περίπτωση η αναστολή των ως άνω προθεσμιών δεν παρατείνεται πέραν του ενός (1) έτους.

2. Μόνο αν από τον μέχρι τότε έλεγχο προκύψει πιθανότητα ποινικώς κολάσιμης φοροδιαφυγής, κατά τους ειδικότερους όρους του άρθρου 79, περί αδικήματος φοροδιαφυγής, επιτρέπεται, με απόφαση του Διοικητή, κατόπιν εισήγησης του προϊσταμένου της αρμόδιας ελεγκτικής υπηρεσίας, παράταση της διάρκειας του ελέγχου μέχρι οκτώ (8) ακόμη μήνες, από τη λήξη της προθεσμίας της παρ. 1.

3. Αν δεν ολοκληρωθεί ο φορολογικός έλεγχος εντός των προθεσμιών των παρ. 1 και 2, δεν επιτρέπεται νέος έλεγχος που να καλύπτει το αντικείμενο της αρχικής εντολής, εκτός αν προκύψουν νέα στοιχεία των παρ. 4 και 5 του άρθρου 27.

4. Οι προθεσμίες του παρόντος δεν ισχύουν στις περιπτώσεις ελέγχων που διενεργούνται κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας ή από κοινού με διεθνή ή αλλοδαπή φορολογική ή διωκτική αρχή ή που αφορούν σε υποθέσεις φοροδιαφυγής ή απάτης Φ.Π.Α., στις οποίες εμπλέκονται περισσότεροι από πέντε ελεγχόμενοι, ή που διενεργούνται στο πλαίσιο Διαδικασίας Αμοιβαίου Διακανονισμού.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 28 Ν. 5104/2924

Προβλέπεται ότι ο φορολογικός έλεγχος διαρκεί έως ένα (1) έτος από την κοινοποίηση της εντολής ελέγχου, για χρονικό διάστημα έως έξι (6) μηνών, αν η ελεγκτική διαδικασία έχει εκκινήσει εντός της αρχικής διάρκειας του φορολογικού ελέγχου. Σε περιπτώσεις που ο έλεγχος δεν έχει ολοκληρωθεί εντός του χρονικού διαστήματος των προηγούμενων εδαφίων, επιτρέπεται περαιτέρω παράταση για χρονικό διάστημα έως οχτώ (8) μηνών αν από τον έλεγχο που έχει ήδη πραγματοποιηθεί μέχρι εκείνο το χρονικό σημείο, προκύπτουν πιθανότητες για διάπραξη του αδικήματος της φοροδιαφυγής, όπως ορίζεται στο άρθρο 79 του παρόντος.

ΑΡΘΡΟ 29

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ - ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να λαμβάνει αντίγραφα των λογιστικών αρχείων (βιβλία και στοιχεία), καθώς και των λοιπών εγγράφων, για τα οποία ο φορολογούμενος δηλώνει ότι αντιπροσωπεύουν ακριβή αντίγραφα. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος αρνείται να προβεί στην ανωτέρω δήλωση, ο οριζόμενος από τη Φορολογική Διοίκηση υπάλληλος για τη διενέργεια του ελέγχου προβαίνει σε σχετική επισήμειωση επί των εγγράφων. Ο οριζόμενος υπάλληλος δύναται ταυτόχρονα να απαιτεί από τον φορολογούμενο ή τον φορολογικό εκπρόσωπό του να παρίσταται στον τόπο όπου διενεργείται ο φορολογικός έλεγχος και να απαντά σε ερωτήματα που του τίθενται, ώστε να διευκολύνεται η διενέργεια του φορολογικού ελέγχου.

2. Ο φορολογούμενος παρέχει κάθε απαραίτητη πληροφορία για την απρόσκοπτη πρόσβαση στον οριζόμενο υπάλληλο της Φορολογικής Διοίκησης, ανεξάρτητα από τον τόπο της αποθήκευσης και τον τρόπο τήρησης των λογιστικών αρχείων. Την ίδια υποχρέωση έχουν και τρίτοι που παρέχουν ψηφιακές υπηρεσίες προς τον φορολογούμενο, οι οποίες σχετίζονται με την αποθήκευση και επεξεργασία αρχείων και πληροφοριών, εφόσον αυτό ζητηθεί από τη Φορολογική Διοίκηση.

3. Ο υπάλληλος της Φορολογικής Διοίκησης που διενεργεί τον έλεγχο δύναται να κατάσχει λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία) που τηρούνται ή διαφυλάσσονται, σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία και οποιαδήποτε άλλα ανεπίσημα βιβλία, έγγραφα, αρχεία ή στοιχεία, εφόσον το θεωρήσει αναγκαίο, προκειμένου να διασφαλισθεί η αποδεικτική αξία αυτών.

4. Για την εφαρμογή της παρ. 3 συντάσσεται έκθεση κατάσχεσης, η οποία υπογράφεται από τον υπάλληλο της Φορολογικής Διοίκησης που ενεργεί την κατάσχεση και τον ίδιο τον φορολογούμενο ή τον παρόντα κατά τη διενέργεια της κατάσχεσης υπάλληλο ή εκπρόσωπό του ή λογιστή του, ή, στην περίπτωση των νομικών προσώπων και οντοτήτων, εκτός των ανωτέρω προσώπων, από οποιονδήποτε εταίρο ή οποιοδήποτε μέλος της διοίκησής τους ή φορολογικό εκπρόσωπό τους. Αντίγραφο της έκθεσης κατάσχεσης παραδίδεται στον φορολογούμενο ή στα λοιπά πρόσωπα του πρώτου εδαφίου. Σε περίπτωση άρνησης των παραπάνω προσώπων να υπογράψουν, η έκθεση θυροκολλάται. Ο φορολογούμενος δικαιούται να λάβει αντίγραφα ή φωτοτυπίες των κατασχεθέντων με δαπάνες του. Για την κατάσχεση λογιστικών αρχείων (βιβλίων και στοιχείων) ή άλλων εγγράφων τρίτου φορολογούμενου δεν απαιτείται επίδοση της έκθεσης κατάσχεσης σε αυτόν.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 29 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται η δυνατότητα της Φορολογικής Διοίκησης για πρόσβαση στα βιβλία και στοιχεία και λοιπά έγγραφα του φορολογούμενου, καθώς και στη λήψη αντιγράφων από αυτά. Για τη διευκόλυνση και την ορθή εκτέλεση του φορολογικού ελέγχου διευκρινίζεται ότι ο φορολογούμενος υποχρεούται να παράσχει κάθε απαραίτητη πληροφορία για την απρόσκοπτη πρόσβαση στον οριζόμενο υπάλληλο της Φορολογικής Διοίκησης, ανεξάρτητα από τον τόπο της

αποθήκευσης και τον τρόπο τήρησης των λογιστικών αρχείων. Την ίδια υποχρέωση έχουν και τρίτοι που παρέχουν ψηφιακές υπηρεσίες προς τον φορολογούμενο, οι οποίες σχετίζονται με την αποθήκευση και επεξεργασία αρχείων και πληροφοριών, εφόσον αυτό ζητηθεί από τη Φορολογική Διοίκηση. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος αρνείται να δηλώσει ότι τα λογιστικά αρχεία συνιστούν ακριβή αντίγραφα, ο οριζόμενος από τη Φορολογική Διοίκηση υπάλληλος προβαίνει σε σχετική επισημείωση επί αυτών. Επίσης η φορολογική διοίκηση έχει τη δυνατότητα κατάσχεσης των βιβλίων και στοιχείων και λοιπών εγγράφων στις περιπτώσεις που αυτό απαιτείται για την τεκμηρίωση των ισχυρισμών του φορολογικού ελέγχου. Τέλος, προβλέπεται η σύνταξη έκθεσης κατάσχεσης, σε περίπτωση που η Φορολογική Διοίκηση προβεί σε κατάσχεση των λογιστικών αρχείων, εφόσον το θεωρεί αναγκαίο.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 24. Πρόσβαση στα λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία).- 1. Η Φορολογική Διοίκηση έχει δικαίωμα να λαμβάνει αντίγραφα των λογιστικών αρχείων (βιβλίων και στοιχείων), καθώς και των λοιπών εγγράφων, για τα οποία ο φορολογούμενος δηλώνει ότι αντιπροσωπεύουν ακριβή αντίγραφα. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος αρνείται να προβεί στην ανωτέρω δήλωση, ο οριζόμενος από τη Φορολογική Διοίκηση υπάλληλος για τη διενέργεια του ελέγχου προβαίνει σε σχετική επισημείωση επί των εγγράφων. Ο οριζόμενος υπάλληλος δύναται ταυτόχρονα να απαιτεί από τον φορολογούμενο ή τον φορολογικό εκπρόσωπό του να παρίσταται στον τόπο όπου διενεργείται ο φορολογικός έλεγχος και να απαντά σε ερωτήματα που του τίθενται, ώστε να διευκολύνεται η διενέργεια του φορολογικού ελέγχου.

2. Εάν τα βιβλία και τα στοιχεία τηρούνται σε ηλεκτρονική μορφή, η Φορολογική Διοίκηση έχει δικαίωμα πρόσβασης σε οποιαδήποτε σχετιζόμενα αρχεία. Ειδικότερα, ο φορολογούμενος υποχρεούται να παράσχει κάθε απαραίτητη πληροφορία για την απρόσκοπτη πρόσβαση στον οριζόμενο υπάλληλο της φορολογικής διοίκησης, ανεξάρτητα από τον τόπο της αποθήκευσης και τη μορφή των δεδομένων αυτών. Την ίδια υποχρέωση έχουν και όσοι τρίτοι παρέχουν ψηφιακές υπηρεσίες προς τον φορολογούμενο, οι οποίες σχετίζονται με την αποθήκευση και επεξεργασία ψηφιακών δεδομένων, εφόσον αυτό ζητηθεί από τη Φορολογική Διοίκηση. Η Φορολογική Διοίκηση δικαιούται να λαμβάνει τα ηλεκτρονικά αρχεία σε αναγνώσιμη ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή.

3. Ο υπάλληλος που έχει ορίσει η Φορολογική Διοίκηση δύναται να κατάσχει βιβλία και στοιχεία που τηρούνται ή διαφυλάσσονται, σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία και οποιαδήποτε άλλα ανεπίσημα βιβλία, έγγραφα, αρχεία ή στοιχεία, εφόσον το θεωρήσει αναγκαίο, προκειμένου να διασφαλισθεί η αποδεικτική αξία αυτών.

4. Για την εφαρμογή της παρ. 3 συντάσσεται έκθεση κατάσχεσης, η οποία υπογράφεται από το όργανο της Φορολογικής Διοίκησης που ενεργεί την κατάσχεση και τον ίδιο τον φορολογούμενο ή τον παρόντα κατά τη διενέργεια της κατάσχεσης υπάλληλο ή εκπρόσωπό του ή λογιστή του, ή, στην περίπτωση των νομικών προσώπων και οσσοτήτων, εκτός των ανωτέρω προσώπων, από οποιονδήποτε εταίρο ή οποιοδήποτε μέλος της διοίκησής τους ή φορολογικό εκπρόσωπό τους. Αντίγραφο της έκθεσης κατάσχεσης παραδίδεται στον φορολογούμενο ή στα λοιπά πρόσωπα του πρώτου εδαφίου. Σε περίπτωση άρνησης των παραπάνω προσώπων να υπογράψουν, η έκθεση θυροκολλάται. Ο φορολογούμενος δικαιούται να λάβει αντίγραφα ή φωτοτυπίες των κατασχεθέντων με δαπάνες του. Για την κατάσχεση βιβλίων, εγγράφων και λοιπών στοιχείων τρίτου φορολογούμενου δεν απαιτείται επίδοση της έκθεσης κατάσχεσης σε αυτόν.

ΑΡΘΡΟ 30

ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΠΙΤΟΠΙΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

1. Ο υπάλληλος ή οι υπάλληλοι της Φορολογικής Διοίκησης που διενεργούν τον φορολογικό έλεγχο φέρουν έγγραφη εντολή διενέργειας επιτόπιου φορολογικού ελέγχου, η οποία εκδίδεται από τον Διοικητή ή από εξουσιοδοτημένα από αυτόν όργανα της Φορολογικής Διοίκησης, την οποία επιδεικνύουν μαζί με το δελτίο αστυνομικής ή υπηρεσιακής ταυτότητάς τους πριν από την έναρξη του φορολογικού ελέγχου. Η εντολή της Φορολογικής Διοίκησης για τη διενέργεια φορολογικού ελέγχου που εκδίδεται σύμφωνα με το παρόν κοινοποιείται στον φορολογούμενο με προηγούμενη έγγραφη ειδοποίηση.

2. Ο επιτόπιος φορολογικός έλεγχος διενεργείται στις εγκαταστάσεις του φορολογούμενου, κατά το επίσημο ωράριο εργασίας της Φορολογικής Διοίκησης, και μπορεί να παρατείνεται μέχρι την ολοκλήρωσή του. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να διενεργεί επιτόπιο φορολογικό έλεγχο και εκτός του επίσημου ωραρίου εργασίας, εφόσον απαιτείται από το είδος των δραστηριοτήτων του φορολογούμενου. Στην περίπτωση αυτή, γίνεται ειδική μνεία στην εντολή φορολογικού ελέγχου. Η είσοδος στην κατοικία του φορολογούμενου επιτρέπεται μόνο με εντολή του αρμόδιου Εισαγγελέα και ο έλεγχος πραγματοποιείται μόνο με την παρουσία δικαστικού λειτουργού.

3. Ο φορολογούμενος υποχρεούται να συνεργάζεται πλήρως και να διευκολύνει το έργο του υπαλλήλου ή των υπαλλήλων της Φορολογικής Διοίκησης που διενεργούν τον έλεγχο. Οι ελέγχοντες υπάλληλοι δεν δύνανται να μετακινούν βιβλία και στοιχεία ή έγγραφα που έχουν τεθεί στη διάθεσή τους σε άλλο τόπο, εκτός εάν ο φορολογούμενος αδυνατεί να παράσχει αμέσως ακριβή αντίγραφα, όπως προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 29. Σε αυτή την περίπτωση, τα έγγραφα και στοιχεία είναι δυνατόν να απομακρυνθούν από τις εγκαταστάσεις έναντι απόδειξης παραλαβής και επιστρέφονται στον φορολογούμενο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την παραλαβή.

4. Ο υπάλληλος της Φορολογικής Διοίκησης μπορεί, οποτεδήποτε, εφόσον το κρίνει απαραίτητο, να ζητήσει τη συνδρομή των οργάνων της Ελληνικής Αστυνομίας για τη διενέργεια του φορολογικού ελέγχου και τα όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας υποχρεούνται να παρέχουν αυτή τη συνδρομή, κατά τον χρόνο και στον τόπο που ζητείται.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 30 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται ότι για τη διενέργεια επιτόπιου φορολογικού ελέγχου απαιτείται ο υπάλληλος της Φορολογικής Διοίκησης που τον διενεργεί να φέρει έγγραφη εντολή διενέργειας, η οποία έχει εκδοθεί από τον Διοικητή ή από εξουσιοδοτημένα από αυτόν όργανα της Φορολογικής Διοίκησης. Ορίζεται ότι αυτός διενεργείται στις εγκαταστάσεις του φορολογούμενου, κατά το επίσημο ωράριο εργασίας της Φορολογικής Διοίκησης, και μπορεί να παρατείνεται μέχρι την ολοκλήρωσή του, εκτός εάν απαιτείται διαφορετικά από το είδος των δραστηριοτήτων του φορολογούμενου, οπότε γίνεται ειδική μνεία στην εντολή φορολογικού ελέγχου. Προβλέπεται επίσης η δυνατότητα του υπαλλήλου της Φορολογικής Διοίκησης, οποτεδήποτε, εφόσον το κρίνει απαραίτητο, να ζητήσει τη συνδρομή των οργάνων της Ελληνικής Αστυνομίας για τη

διενέργεια του φορολογικού ελέγχου.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 25. Είσοδος σε εγκαταστάσεις.- 1. Ο οριζόμενος ή οι οριζόμενοι από τη Φορολογική Διοίκηση, για τη διενέργεια του φορολογικού ελέγχου, υπάλληλος ή υπάλληλοι φέρουν έγγραφη εντολή διενέργειας επιτόπιου φορολογικού ελέγχου, η οποία έχει εκδοθεί από τον Διοικητή ή από εξουσιοδοτημένα από αυτόν όργανα της Φορολογικής Διοίκησης και η οποία περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής:

- α) τον αριθμό και την ημερομηνία της εντολής,
- β) το ονοματεπώνυμο του υπαλλήλου ή των υπαλλήλων, στους οποίους έχει ανατεθεί ο φορολογικός έλεγχος,
- γ) το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία, τη διεύθυνση και τον Α.Φ.Μ. του φορολογούμενου, αν αυτός έχει αποδοθεί στον φορολογούμενο,
- δ) τη φορολογική περίοδο ή υπόθεση και το είδος φορολογίας που αφορά ο φορολογικός έλεγχος,
- ε) τη διάρκεια του φορολογικού ελέγχου, και
- στ) τον χαρακτηρισμό «πλήρης» ή «μερικός» έλεγχος, κατά περίπτωση.

Η εντολή διενέργειας φορολογικού ελέγχου δεν δημοσιεύεται.

2. Ο οριζόμενος ή οι οριζόμενοι από τη Φορολογική Διοίκηση, για τη διενέργεια του φορολογικού ελέγχου, υπάλληλος ή υπάλληλοι πρέπει να επιδεικνύουν το δελτίο ταυτότητάς τους και την εντολή φορολογικού ελέγχου πριν την έναρξη του φορολογικού ελέγχου.

3. Ο επιτόπιος φορολογικός έλεγχος διενεργείται στις εγκαταστάσεις του φορολογούμενου, κατά το επίσημο ωράριο εργασίας της Φορολογικής Διοίκησης, και μπορεί να παρατείνεται μέχρι την ολοκλήρωσή του. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να διενεργεί επιτόπιο φορολογικό έλεγχο και εκτός του επίσημου ωραρίου εργασίας, εφόσον απαιτείται από το είδος των δραστηριοτήτων του φορολογούμενου. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να γίνεται ειδική μνεία στην εντολή φορολογικού ελέγχου. Η είσοδος στην κατοικία του φορολογούμενου επιτρέπεται μόνο με εντολή του αρμόδιου Εισαγγελέα και ο έλεγχος πραγματοποιείται μόνο με την παρουσία δικαστικού λειτουργού.

4. Η διάρκεια του επιτόπιου φορολογικού ελέγχου που προβλέπεται στην παρ. 1 δύναται να παραταθεί άπαξ κατά έξι (6) μήνες. Περαιτέρω παράταση μέχρι έξι (6) ακόμη μήνες είναι δυνατή σε εξαιρετικές περιπτώσεις.

5. Η Φορολογική Διοίκηση έχει δικαίωμα επανελέγχου φορολογικής περιόδου ή υπόθεσης, για την οποία έχει ήδη διενεργηθεί πλήρης έλεγχος, μόνον εάν προκύψουν νέα στοιχεία, από τα οποία προκύπτει ότι η φορολογική οφειλή υπερβαίνει αυτή που είχε προσδιορισθεί κατόπιν του αρχικού ελέγχου. Ως «νέο στοιχείο» νοείται κάθε στοιχείο, το οποίο δεν θα μπορούσε να είναι γνωστό στη Φορολογική Διοίκηση κατά τον αρχικό φορολογικό έλεγχο.

6. Ο φορολογούμενος υποχρεούται να συνεργάζεται πλήρως και να διευκολύνει το έργο του οριζόμενου ή των οριζόμενων για τη διενέργεια του φορολογικού ελέγχου υπαλλήλου ή υπαλλήλων της Φορολογικής Διοίκησης. Οι οριζόμενοι υπάλληλοι δεν δύνανται να μετακινούν βιβλία και στοιχεία ή έγγραφα που έχουν τεθεί στη διάθεσή τους σε άλλο τόπο, εκτός εάν ο φορολογούμενος αδυνατεί να παράσχει αμέσως αληθή και ακριβή αντίγραφα, όπως προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 24. Σε αυτή την περίπτωση, τα έγγραφα και στοιχεία είναι δυνατόν να απομακρυνθούν από τις εγκαταστάσεις έναντι απόδειξης παραλαβής και επιστρέφονται στον φορολογούμενο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την παραλαβή. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται ανάλογα τα αναφερόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 24.

7. Ειδικά προκειμένου για τον μερικό επιτόπιο έλεγχο σε φορολογούμενους ορισμένης περιοχής ή και δραστηριότητας ή που διακινούν αγαθά, η εντολή διενέργειας του ελέγχου, που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 1, μπορεί να περιλαμβάνει, αντί των στοιχείων των περ. γ' και δ', την περιοχή του ελέγχου ή και το είδος των δραστηριοτήτων των φορολογουμένων. Ο χρόνος διενέργειας του ελέγχου, στην περίπτωση αυτή, μπορεί να είναι και εκτός του επισήμου ωραρίου της Φορολογικής Διοίκησης.

8. Ο οριζόμενος υπάλληλος της Φορολογικής Διοίκησης μπορεί, οποτεδήποτε, εφόσον το κρίνει απαραίτητο, να ζητήσει τη συνδρομή των οργάνων της Ελληνικής Αστυνομίας για τη διενέργεια του φορολογικού ελέγχου και τα όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας υποχρεούνται να παρέχουν αυτή τη συνδρομή, κατά τον χρόνο και στον τόπο που ζητείται.

ΑΡΘΡΟ 31

ΕΠΙΛΟΓΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΕΛΕΓΧΟ

1. Οι υποθέσεις που ελέγχονται, επιλέγονται με απόφαση του Διοικητή με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου, στοιχεία από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές πληροφόρησης ή, εξαιρετικά, με βάση άλλα κριτήρια, τα οποία καθορίζονται από τον Διοικητή και δεν δημοσιοποιούνται.

2. Ποσοστό τουλάχιστον εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) των ελέγχων της παρ. 1, αφορά καταρχήν σε ελέγχους των τελευταίων τριών (3) ετών για τα οποία έχει λήξει η προθεσμία υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Οι έλεγχοι του πρώτου εδαφίου μπορούν να επεκτείνονται στα δύο προηγούμενα, πέραν της τελευταίας τριετίας, φορολογικά έτη ή χρήσεις, με βάση τα κριτήρια της παρ. 1.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 31 Ν. 5104/2024

Προκειμένου η Φορολογική Διοίκηση να μπορεί να αντιμετωπίζει άμεσα τις σοβαρότερες φορολογικά υποθέσεις και να αξιοποιεί όσο το δυνατόν καλύτερα τους πόρους της, προβλέπεται ο τρόπος επιλογής των προς έλεγχο υποθέσεων, ο οποίος βασίζεται κυρίως σε κριτήρια ανάλυσης κινδύνου.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 26. Επιλογή υποθέσεων προς έλεγχο.- 1. Οι υποθέσεις που ελέγχονται κατά προτεραιότητα επιλέγονται με απόφαση του Διοικητή με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου, στοιχεία από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές πληροφόρησης ή, εξαιρετικά, με βάση άλλα κριτήρια, τα οποία καθορίζονται από τον Διοικητή και δεν δημοσιοποιούνται.

2. α) Με απόφαση του Διοικητή, η οποία εκδίδεται έως το τέλος κάθε έτους και δύναται να τροποποιηθεί οποτεδήποτε, καθορίζεται ο αριθμός των μερικών ή και πλήρων ελέγχων που θα διενεργούνται μέσα στο επόμενο έτος κατά προτεραιότητα, με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου, στοιχεία από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές πληροφόρησης ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με βάση άλλα κριτήρια, σύμφωνα με την παρ. 1, λαμβανομένων υπόψη του αριθμού των ελεγκτών κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης και του αριθμού των διενεργηθέντων ελέγχων κατά τους προηγούμενους δώδεκα (12) μήνες από τον μήνα έκδοσης της απόφασης. Στην απόφαση ορίζεται, επίσης, το ποσοστό των πλήρων και μερικών ελέγχων για φορολογικά έτη, χρήσεις, υποθέσεις, περιόδους ή υποχρεώσεις που αφορούν στην τελευταία πενταετία, συμπεριλαμβανομένου και του έτους έκδοσης της απόφασης, το οποίο δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσοστού εβδομήντα τοις εκατό (70%) του συνόλου πλήρων και μερικών ελέγχων, αντίστοιχα, των κατά προτεραιότητα ελεγχόμενων υποθέσεων, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα.

β) Ποσοστό τουλάχιστον εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) των ελέγχων που ορίζονται στο δεύτερο εδάφιο της περ. α' αφορά καταρχήν σε ελέγχους των τελευταίων τριών (3) ετών για τα οποία έχει λήξει η προθεσμία υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Οι έλεγχοι του πρώτου εδαφίου μπορούν να επεκτείνονται στα δύο προηγούμενα, πέραν της τελευταίας τριετίας, φορολογικά έτη ή χρήσεις, με βάση κριτήρια κατά τα οριζόμενα στο παρόν άρθρο.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΑΑΔΕ

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ ΔΕΛ Α 1057280/12.4.2017.- Τροποποίηση της αριθ. ΔΕΛ Β 1189202 ΕΞ 2016/28.12.2016 (ΦΕΚ Β 4270/2016) Απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων περί καθορισμού του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2017. (Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 358)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε. 1045535/30.3.2018.- Τροποποίηση της αριθμ. πρωτ. ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε. 119279/29.12.2017 (Β 4791) απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων περί καθορισμού του αριθμού φορολογικών ελέγχων και ερευνών που θα διενεργηθούν από τις Υ.Ε.Δ.Δ.Ε. κατά το έτος 2018. (Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 360)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1105/21.3.2019.- Τροποποίηση της αριθ. ΔΕΛ Β 1190548/24.12.2018 (Β 6211) Απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων περί καθορισμού του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2019. (Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 362)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1161/22.4.2019.- Τροποποίηση της με αριθμ. ΔΕΛ Β 1190548 ΕΞ 2018/24.12.2018 (Β' 6211) απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, περί καθορισμού του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2019, όπως ισχύει. (Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 364)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1476/20.12.2019.- Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2020.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 26 του ν. 4174/2013 (Α' 170) όπως ισχύει.

.....
Αποφασίζουμε

1. Το έτος 2020 θα διενεργηθούν εικοσιπέντε χιλιάδες εκατό (25.100) πλήρεις και μερικοί φορολογικοί έλεγχοι από τις ελεγκτικές Υπηρεσίες ΚΕ.ΜΕ.ΕΠ., ΚΕ.ΦΟ.ΜΕ.Π., και Δ.Ο.Υ Α' τάξεως.

2. Από το σύνολο των υποθέσεων που θα ελεγχθούν, τουλάχιστον το εβδομήντα τοις εκατό (70%) θα αφορά φορολογικά έτη, χρήσεις, υποθέσεις, περιόδους ή υποχρεώσεις της τελευταίας πενταετίας. Ποσοστό τουλάχιστον εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) των ελέγχων του προηγούμενου εδαφίου, θα αφορούν καταρχήν σε ελέγχους της τελευταίας τριετίας για τις οποίες έχει λήξει η προθεσμία υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

3. Πέραν του αριθμού των φορολογικών ελέγχων που ορίζονται στην παράγραφο 1 της παρούσας, το έτος 2020 θα διενεργηθούν από τις ως άνω ελεγκτικές υπηρεσίες δύομισι χιλιάδες (2.500) έλεγχοι για τη διαπίστωση της ορθής εκπλήρωσης των μη ετήσιων υποχρεώσεων των φορολογικών κεφαλαίων.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 4907Β'/31.12.2019)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α.1127/3.6.2020.- Τροποποίηση της υπ' αρ. Α.1476/20-12-2019 (Β'4907) απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων περί καθορισμού του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2020.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) του άρθρου 26 του ν. 4174/2013 (Α' 170), όπως ισχύει,

.....
Αποφασίζουμε

Μετά την παράγραφο 3 της υπ' αρ. Α.1476/20-12-2019 (Β' 4907) απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων περί καθορισμού του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν εντός του έτους 2020 κατά προτεραιότητα, από τις ελεγκτικές υπηρεσίες Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ., Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π. και Δ.Ο.Υ Α' τάξεως, προστίθενται παράγραφοι ως εξής:

«4. Οι υποθέσεις της παραγράφου 1 που ελέγχονται κατά προτεραιότητα, επιλέγονται βάσει κριτηρίων ανάλυσης κινδύνων χρησιμοποιώντας δεδομένα από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές πληροφόρησης που είναι διαθέσιμα ηλεκτρονικά στην Α.Α.Δ.Ε.. Οι αξιολογημένες -προτεραιοποιημένες προς έλεγχο υποθέσεις κατατάσσονται ανά ελεγκτική υπηρεσία σε φθίνουσα σειρά ταξινόμησης με βάση την τελική μοριοδότησή τους, βάσει αυτοματοποιημένου μοντέλου αντικειμενικής αξιολόγησης υποθέσεων ως Παράρτημα Ι της παρούσας, κατόπιν εφαρμογής κριτηρίων ανάλυσης κινδύνων, τα οποία δεν δημοσιοποιούνται. Έλεγχοι που διενεργήθηκαν μέχρι τη δημοσίευση της παρούσας, μειώνουν τον αριθμό των υπολοίπων υποθέσεων που πρέπει να ολοκληρωθούν μέχρι την 31/12/2020. Από το σύνολο των υποθέσεων εκάστης ελεγκτικής υπηρεσίας ελέγχονται, κατά προτεραιότητα, οι υποθέσεις που συγκεντρώνουν την υψηλότερη μοριοδότηση και εκπληρώνουν τους επιμέρους τιθέμενους στόχους, ακολουθώντας φθίνουσα σειρά ταξινόμησης μέχρι την επίτευξη της ετήσιας στοχοθεσίας εκάστης ελεγκτικής υπηρεσίας βάσει του Επιχειρησιακού Σχεδίου έτους 2020, ως προς τον αριθμό των υποθέσεων που πρέπει να ολοκληρωθούν μέχρι 31/12/2020.

Έλεγχοι που εντάσσονται στο προβλεπόμενο στις διατάξεις της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.) ποσοστό (75%) δύνανται να επεκτείνονται στα δύο προηγούμενα πέραν της τελευταίας τριετίας φορολογικά έτη ή χρήσεις, βάσει των ειδικότερων οριζόμενων στο Παράρτημα ΙΙ (Γ.4) της παρούσας, συνεκτιμώντας εν συνεχεία και τα οριζόμενα στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 5.

Για τις υποθέσεις ελέγχων που περιλαμβάνουν χρήσεις 2012 και 2013 εκδίδονται πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού φόρου και επιβολής προστίμων, σύμφωνα με τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 27α του άρθρου 66 ν. 4646/2019 (Α'201) και της παραγράφου 11 του άρθρου 72 του ν. 4174/2013 (Α' 170), σύμφωνα με τα κριτήρια των παραγράφων 3.1 έως 3.6 του Παραρτήματος ΙΙ (Γ3) της ΔΕΛ Β'1190548 ΕΞ 2018/24.12.2018 (Β'6211) απόφασης Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, όπως τροποποιήθηκε με την Α.1161/2019 (Β'1462) όμοια απόφαση.

Σε περίπτωση κάλυψης των στόχων του Επιχειρησιακού Σχεδίου έτους 2020, διενεργούνται έλεγχοι υποθέσεων επιπλέον των στόχων σύμφωνα με τη φθίνουσα σειρά ταξινόμησης.

Το αρχείο των αξιολογημένων - προτεραιοποιημένων υποθέσεων 2020 αναρτάται στην εφαρμογή «Discoverer Viewer» του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (Ο.Π.Σ.) Ελεγκτικής Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, ανά ελεγκτική υπηρεσία.

5. Οι προϊστάμενοι των ελεγκτικών υπηρεσιών, εφόσον από τα στοιχεία ή τις πληροφορίες που έχουν στη διάθεσή τους και σε συνδυασμό με τις ισχύουσες διατάξεις κρίνουν ότι συντρέχει βάσιμος λόγος ελέγχου κατά προτεραιότητα υποθέσεων μη προτεραιοποιημένων κατά τις διατάξεις της παραγράφου 4 της παρούσας, υποχρεούνται, το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ανάρτηση των προτεραιοποιημένων υποθέσεων της υπηρεσίας τους, να εισάγουν την προκρινόμενη υπόθεση σε σειρά κατάταξης ανάλογα με τη σημαντικότητα της, συνεκτιμώντας τη σοβαρότητα των υποθέσεων που ανακατατάσσονται. Τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζονται και για υποθέσεις που δημιουργήθηκαν από την 10/03/2020 μέχρι την ανάρτηση

στο Ο.Π.Σ. Ελεγχis των προτεραιοποιημένων υποθέσεων, καθώς και για υποθέσεις που βρίσκονται στις ελεγκτικές υπηρεσίες και οι οποίες δεν απεικονίζονται στο Ο.Π.Σ. Ελεγχis. Προς τούτο, συνεκτιμώνται ενδεικτικά η γενεσιουργός αιτία, η δυνατότητα είσπραξης των προσδοκώμενων ποσών βεβαίωσης και η σοβαρότητα εν γένει της υπόθεσης. Για τις ενέργειες που προβλέπονται στην παρούσα παράγραφο απαιτείται αιτιολόγηση από τους προϊστάμενους των ελεγκτικών υπηρεσιών.

6. Ανεξάρτητα από την προτεραιοποίησή τους ή μη, ολοκληρώνονται άμεσα οι κάτωθι υποθέσεις προς έλεγχο:

α) Υποθέσεις που αφορούν σε εκθέσεις έρευνας των Υ.Ε.Δ.Δ.Ε..

β) Υποθέσεις που αφορούν σε πορισματικές εκθέσεις που διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε. από τη Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 387 του ν. 4512/2018 (Α' 5 και 8).

γ) Υποθέσεις που αφορούν σε επιστροφές φόρων.

δ) Υποθέσεις που αφορούν σε έλεγχο βάσει δείγματος, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα σε διατάξεις και αποφάσεις (όπως δικαιούχων που έτυχαν επιστροφής Φ.Π.Α., καθώς και δικαιούχων νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που έτυχαν επιστροφής φόρου εισοδήματος, χωρίς έλεγχο).

ε) Υποθέσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί σημείωμα διαπιστώσεων με τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου και προσωρινός προσδιορισμός φόρων και προστίμων κατά τη δημοσίευση της παρούσας.

στ) Υποθέσεις για τις οποίες επίκειται η έκδοση σημειώματος διαπιστώσεων και προσωρινού προσδιορισμού φόρου και προστίμου, συνεκτιμώντας αιτιολογημένα στο Ο.Π.Σ. Ελεγχis και τα οριζόμενα στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 5 της παρούσας.

ζ) Υποθέσεις που προέκυψαν από εισαγγελικές παραγγελίες, εντολές ανακριτικών και προανακριτικών πράξεων, περιλαμβανομένων αιτημάτων και εντολών διενέργειας φορολογικών ελέγχων που έχουν προκύψει από εντολή οποιασδήποτε Εισαγγελικής ή Δικαστικής Αρχής και διατηρούνται στην Α.Α.Δ.Ε. βάσει των διατάξεων του άρθρου 389 του ν. 4512/2018 (Α' 5 και 8).

η) Υποθέσεις των Δ.Ο.Υ και Υ.Ε.Δ.Δ.Ε. που αφορούν σε διενέργεια μερικού επιτόπιου ελέγχου διαπίστωσης της εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων, της τήρησης των βιβλίων και της έκδοσης των φορολογικών στοιχείων, για φορολογουμένους που ασκούν οποιαδήποτε δραστηριότητα ή διακινούν αγαθά.

θ) Υποθέσεις που αφορούν σε διασταυρωτικούς ελέγχους ενδοκοινοτικών συναλλαγών (VIES), υποθέσεις πολυμερών (ταυτόχρονων) ελέγχων που διενεργούνται από ελληνικές και αλλοδαπές φορολογικές αρχές, υποθέσεις διενέργειας ελέγχου στο πλαίσιο επανάληψης διαδικασίας καθώς και σε εκτέλεση προδικαστικής απόφασης, υποθέσεις που αφορούν σε επιβολή προστίμων, υποθέσεις του άρθρου 1 περίπτωση 12 υποπερίπτωση Α.2.γ της υπ' αρ. Δ. ΟΡΓ. Α 1115805 ΕΞ 2017/31.7.2017 (Β' 2743) απόφασης του Διοικητή Α.Α.Δ.Ε., όπως ισχύει και υποθέσεις που αφορούν σε ανακλήσεις αδειών λειτουργίας γραφείων ή υποκαταστημάτων αλλοδαπών εταιρειών που έχουν εγκατασταθεί στην Ελλάδα με βάση τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 27/1975 (Α'77), όπως ισχύει.

ι) Υποθέσεις αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής κατόπιν αιτήματος, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 29 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει.

ια) Υποθέσεις της υπ' αρ. Α.1413/04-11-2019 (Β' 4061) απόφασης του Διοικητή Α.Α.Δ.Ε.

ιβ) Υποθέσεις που εκπληρώνουν τους επιμέρους τιθέμενους επιχειρησιακούς στόχους ελέγχου βάσει των ειδικότερων οριζομένων στο Παράρτημα ΙΙ (Β.γ και Γ.1.α.ι) της παρούσας.

ιγ) Υποθέσεις που εκπληρώνουν τους επιμέρους τιθέμενους επιχειρησιακούς στόχους ελέγχου ειδικών κατηγοριών φορολογουμένων, βάσει των ειδικότερων οριζομένων στο Παράρτημα ΙΙ

(Β.β και Γ.1) της υπ' αρ. Α.1105/21-03-2019 (Β' 1055) απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. και δεν διενεργήθηκαν εντός του έτους 2019.

Οι έλεγχοι της παρούσας παραγράφου λαμβάνονται υπόψη στη στοχοθεσία του πλήθους των ελέγχων, πλην αυτών των ως άνω περιπτώσεων (η) και (ια).

7. Οι υποθέσεις δύνανται να αξιολογούνται σε μεταγενέστερα χρονικά διαστήματα με βάση τα κριτήρια ανάλυσης κινδύνων του Παραρτήματος Ι της παρούσας ή με νέα, ανάλογης μοριοδότησης κριτήρια και να ταξινομούνται σε φθίνουσα σειρά, βάσει της μοριοδότησης που έλαβαν.

Τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 της παρούσας εφαρμόζονται αναλόγως και για τις νέες υποθέσεις λαμβάνοντας υπόψη και το βαθμό εξέλιξης της ελεγκτικής διαδικασίας των αρχικά προτεραιοποιημένων υποθέσεων.».

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, πλην των παραρτημάτων αυτής. (ΦΕΚ 2194/Β'/05.06.2020)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1288/24.12.2020.- Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2021.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

1.1. Του άρθρου 26 του ν. 4174/2013 (Α' 170), όπως ισχύει,

.....

Αποφασίζουμε

1. Το έτος 2021 θα διενεργηθούν είκοσι τρεις χιλιάδες (23.000) πλήρεις και μερικοί φορολογικοί έλεγχοι από τις ελεγκτικές Υπηρεσίες της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης (Γ.Δ.Φ.Δ.).

2. Από το σύνολο των υποθέσεων που θα ελεγχθούν, τουλάχιστον το εβδομήντα τοις εκατό (70%) θα αφορά φορολογικά έτη, χρήσεις, υποθέσεις, περιόδους ή υποχρεώσεις της τελευταίας πενταετίας. Ποσοστό τουλάχιστον εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) των ελέγχων του προηγούμενου εδαφίου, θα αφορούν καταρχήν σε ελέγχους της τελευταίας τριετίας για τις οποίες έχει λήξει η προθεσμία υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

3. Πέραν του αριθμού των φορολογικών ελέγχων που ορίζονται στην παρ. 1 της παρούσας, το έτος 2021 θα διενεργηθούν από τις ως άνω ελεγκτικές υπηρεσίες δύο χιλιάδες πεντακόσιοι (2.500) έλεγχοι για τη διαπίστωση της ορθής εκπλήρωσης των μη ετήσιων υποχρεώσεων των φορολογικών κεφαλαίου.

Η παρούσα απόφαση δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 5790 Β'/30.12.2020)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1089/19.4.2021.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1288/24.12.2020 (Β' 5790) απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων περί καθορισμού του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2021.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 26 του ν. 4174/2013 (Α' 170),

.....

Αποφασίζουμε

Μετά την παρ. 3 της υπό στοιχεία Α.1288/24.12.2020 (Β' 5790) απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων περί καθορισμού του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν εντός του έτους 2021 κατά προτεραιότητα, από τις ελεγκτικές υπηρεσίες της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης (Γ.Δ.Φ.Δ.), προστίθενται παράγραφοι ως εξής:

«4. Οι υποθέσεις της παραγράφου 1 που ελέγχονται κατά προτεραιότητα, επιλέγονται βάσει κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου χρησιμοποιώντας δεδομένα από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές πληροφόρησης που είναι διαθέσιμα ηλεκτρονικά στην Α.Α.Δ.Ε..

Οι αξιολογημένες - προτεραιοποιημένες προς έλεγχο υποθέσεις κατατάσσονται ανά ελεγκτική υπηρεσία σε φθίνουσα σειρά ταξινόμησης με βάση την τελική μοριοδότησή τους, βάσει αυτοματοποιημένου μοντέλου αντικειμενικής αξιολόγησης υποθέσεων ως Παράρτημα Ι της παρούσας, κατόπιν εφαρμογής κριτηρίων ανάλυσης κινδύνων, τα οποία δεν δημοσιοποιούνται. Έλεγχοι που διενεργήθηκαν μέχρι τη δημοσίευση της παρούσας, μειώνουν τον αριθμό των υπολοίπων υποθέσεων που πρέπει να ολοκληρωθούν μέχρι την 31/12/2021. Από το σύνολο των υποθέσεων εκάστης ελεγκτικής υπηρεσίας ελέγχονται, κατά προτεραιότητα, οι υποθέσεις που συγκεντρώνουν την υψηλότερη μοριοδότηση και εκπληρώνουν τους επιμέρους τιθέμενους στόχους, ακολουθώντας φθίνουσα σειρά ταξινόμησης μέχρι την επίτευξη της ετήσιας στοχοθεσίας εκάστης ελεγκτικής υπηρεσίας βάσει του Επιχειρησιακού Σχεδίου έτους 2021, ως προς τον αριθμό των υποθέσεων που πρέπει να ολοκληρωθούν μέχρι 31/12/2021.

Έλεγχοι που εντάσσονται στο προβλεπόμενο στις διατάξεις της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.) ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%), του εβδομήντα τοις εκατό (70%) του δεύτερου εδαφίου της περ. α' της παρ. 2 του ως άνω άρθρου, δύναται να επεκτείνονται στα δύο προηγούμενα της τελευταίας τριετίας φορολογικά έτη ή χρήσεις, βάσει των ειδικότερα οριζόμενων στο Παράρτημα ΙΙ (Γ.3) της παρούσας, συνεκτιμώντας εν συνεχεία και τα οριζόμενα στο τρίτο εδάφιο της παρ. 5 της παρούσας.

Για τις υποθέσεις ελέγχων που περιλαμβάνουν τις χρήσεις 2012, 2013 και το φορολογικό έτος 2014 εκδίδονται πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού φόρου και επιβολής προστίμων, σύμφωνα με τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παρ. 27α του άρθρου 66 ν. 4646/2019 (Α'201), και τα κριτήρια των παρ. Γ3.1 έως Γ3.6 του Παραρτήματος ΙΙ (Γ3) της υπό στοιχεία ΔΕΛ Β 1190548 ΕΞ2018 (Β'6211) απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, όπως τροποποιήθηκε με την υπό στοιχεία Α.1161/2019 (Β'1462) όμοια απόφαση.

Σε περίπτωση κάλυψης των στόχων του Επιχειρησιακού Σχεδίου έτους 2021, διενεργούνται έλεγχοι υποθέσεων επιπλέον των στόχων σύμφωνα με τη φθίνουσα σειρά ταξινόμησης.

Το αρχείο των αξιολογημένων προτεραιοποιημένων υποθέσεων 2021 αναρτάται στην εφαρμογή Discoverer Viewer του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (Ο.Π.Σ.) Elenxis της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, ανά ελεγκτική υπηρεσία.

5. Οι προϊστάμενοι των ελεγκτικών υπηρεσιών, εφόσον από τα στοιχεία ή τις πληροφορίες που έχουν στη διάθεσή τους και σε συνδυασμό με τις ισχύουσες διατάξεις κρίνουν ότι συντρέχει βάσιμος λόγος ελέγχου κατά προτεραιότητα υποθέσεων μη προτεραιοποιημένων κατά τις διατάξεις της παραγράφου 4 της παρούσας, υποχρεούνται, το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ανάρτηση των προτεραιοποιημένων υποθέσεων της υπηρεσίας τους, να εισάγουν την προκρινόμενη υπόθεση σε σειρά κατάταξης ανάλογα με τη σημαντικότητά της, συνεκτιμώντας τη σοβαρότητα των υποθέσεων που ανακατατάσσονται. Τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζονται και για υποθέσεις που δημιουργήθηκαν από την 22/01/2021 και ώρα 08:16 π.μ. μέχρι την ανάρτησή στο Ο.Π.Σ. Elenxis των προτεραιοποιημένων υποθέσεων, καθώς και για υποθέσεις που βρίσκονται στις ελεγκτικές υπηρεσίες και οι οποίες δεν απεικονίζονται στο Ο.Π.Σ. Elenxis. Προς τούτο, συνεκτιμώνται ενδεικτικά η γενεσιουργός αιτία, η δυνατότητα είσπραξης των προσδοκώμενων ποσών βεβαίωσης και η σοβαρότητα εν γένει της υπόθεσης. Για τις ενέργειες που προβλέπονται στην παρούσα παράγραφο απαιτείται αιτιολόγηση από τους προϊσταμένους των ελεγκτικών υπηρεσιών.

6. Ανεξάρτητα από την προτεραιοποίησή τους ή μη, ολοκληρώνονται άμεσα οι κάτωθι υποθέσεις προς έλεγχο:

- α) Υποθέσεις που αφορούν σε εκθέσεις έρευνας των Υ.Ε.Δ.Δ.Ε.
- β) Υποθέσεις που αφορούν σε πορισματικές εκθέσεις που διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε. από τη Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 387 του ν. 4512/2018 (Α' 5 και 8).
- γ) Υποθέσεις που αφορούν σε επιστροφές φόρων.
- δ) Υποθέσεις που αφορούν σε έλεγχο βάσει δείγματος, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα σε διατάξεις και αποφάσεις όπως ενδεικτικά δικαιούχων που έτυχαν επιστροφής Φ.Π.Α., καθώς και δικαιούχων νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που έτυχαν επιστροφής φόρου εισοδήματος, χωρίς έλεγχο.
- ε) Υποθέσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί σημείωμα διαπιστώσεων με τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου και προσωρινός προσδιορισμός φόρων και προστίμων κατά τη δημοσίευση της παρούσας.
- στ) Υποθέσεις για τις οποίες επίκειται η έκδοση σημειώματος διαπιστώσεων και προσωρινού προσδιορισμού φόρου και προστίμου, συνεκτιμώντας αιτιολογημένα στο Ο.Π.Σ. Elenxis και τα οριζόμενα στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 5 της παρούσας.
- ζ) Υποθέσεις που προέκυψαν από εισαγγελικές παραγγελίες, εντολές ανακριτικών και προανακριτικών πράξεων, περιλαμβανομένων αιτημάτων και εντολών διενέργειας φορολογικών ελέγχων που έχουν προκύψει από εντολή οποιασδήποτε Εισαγγελικής ή Δικαστικής Αρχής και διατηρούνται στην Α.Α.Δ.Ε. βάσει των διατάξεων του άρθρου 389 του ν. 4512/2018 (Α' 5 και 8).
- η) Υποθέσεις των Δ.Ο.Υ και Υ.Ε.Δ.Δ.Ε. που αφορούν σε διενέργεια μερικού επιτόπιου ελέγχου διαπίστωσης της εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων, της τήρησης των βιβλίων και της έκδοσης των φορολογικών στοιχείων, για φορολογουμένους που ασκούν οποιαδήποτε δραστηριότητα ή διακινούν αγαθά.
- θ) Υποθέσεις που αφορούν σε διασταυρωτικούς ελέγχους ενδοκοινοτικών συναλλαγών (VIES), υποθέσεις πολυμερών (ταυτόχρονων) ελέγχων που διενεργούνται από ελληνικές και αλλοδαπές φορολογικές αρχές, υποθέσεις διενέργειας ελέγχου στο πλαίσιο επανάληψης διαδικασίας καθώς και σε εκτέλεση προδικαστικής απόφασης, υποθέσεις που αφορούν σε επιβολή προστίμων, υποθέσεις της υποπερ. Α.2.γ της περ. 12 του άρθρου 1 της υπό στοιχεία Δ. ΟΡΓ. Α 1115805 ΕΞ 2017/31.7.2017 (Β' 2743) απόφασης του Διοικητή Α.Α.Δ.Ε., όπως ισχύει και υποθέσεις που αφορούν σε ανακλήσεις αδειών λειτουργίας γραφείων ή υποκαταστημάτων αλλοδαπών εταιρειών που έχουν εγκατασταθεί στην Ελλάδα με βάση τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 27/1975 (Α'77), όπως ισχύει.
- ι) Υποθέσεις αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής κατόπιν αιτήματος, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 29 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει.
- ια) Υποθέσεις της υπό στοιχεία Α.1413/4-11-2019 (Β' 4061) απόφασης του Διοικητή Α.Α.Δ.Ε.
- ιβ) Υποθέσεις που εκπληρώνουν τους επιμέρους τιθέμενους επιχειρησιακούς στόχους ελέγχου βάσει των ειδικότερων οριζόμενων στο Παράρτημα ΙΙ (Β.γ και Γ.1.α.ι) της παρούσας.
- ιγ) Υποθέσεις που εκπληρώνουν τους επιμέρους τιθέμενους επιχειρησιακούς στόχους ελέγχου ειδικών κατηγοριών φορολογουμένων, βάσει των ειδικότερων οριζόμενων στο Παράρτημα ΙΙ (Β.β και Γ.1) της υπό στοιχεία Α.1105/21-3-2019 (Β' 1055) απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. και στο Παράρτημα ΙΙ (Β.γ και Γ.1.α.ι) της υπό στοιχεία Α.1127/03-062020 (Β' 2194) όμοιας απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. και δεν διενεργήθηκαν εντός των ετών 2019 και 2020.
- ιδ) Οι εκκρεμείς έλεγχοι ή επανέλεγχοι των υποθέσεων των ειδικών συνεργειών που έχουν συγκροτηθεί δυνάμει του άρθρου 39 του ν.1914/1990, σύμφωνα με τα οριζόμενα της υπό στοιχεία Α.1177/2020 απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε..
- ιε) Υποθέσεις ελέγχων δέουσας επιμέλειας δηλούντων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στο πλαίσιο του Κοινού Προτύπου Αναφοράς Αυτόματης Ανταλλαγής Χρηματοοικονομικών

Λογαριασμών (ΚΠΑ-CRS) και FATCA καθώς και υποθέσεις δέουσας επιμέλειας των υπόχρεων προσώπων του ν. 4557/2018.

Οι έλεγχοι της παρούσας παραγράφου λαμβάνονται υπόψη στη στοχοθεσία του πλήθους των ελέγχων, πλην αυτών των ως άνω περιπτώσεων (η) και (ια).

7. Οι υποθέσεις δύνανται να αξιολογούνται σε μεταγενέστερα χρονικά διαστήματα με βάση τα κριτήρια ανάλυσης κινδύνων του Παραρτήματος Ι της παρούσας ή με νέα, ανάλογης μοριοδότησης, κριτήρια και να ταξινομούνται σε φθίνουσα σειρά, βάσει της μοριοδότησης που έλαβαν.

Τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 της παρούσας εφαρμόζονται αναλόγως και για τις νέες υποθέσεις λαμβάνοντας υπόψη και το βαθμό εξέλιξης της ελεγκτικής διαδικασίας των αρχικά προτεραιοποιημένων υποθέσεων.

8. Οι υποθέσεις της παραγράφου 3 που ελέγχονται κατά προτεραιότητα, επιλέγονται βάσει κριτηρίων χρησιμοποιώντας δεδομένα από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές πληροφόρησης που είναι διαθέσιμα στην Α.Α.Δ.Ε. ή προκύπτουν από το φυσικό αρχείο της αρμόδιας για την παραβή δηλώσεων φόρων κεφαλαίου υπηρεσίας, ως συνημμένο Παράρτημα ΙΙΙ».

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ Β' 1662/23.4.2021)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ 1115419 ΕΞ 2021/24.12.2021.- Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων και ερευνών που θα διενεργηθούν από τις Υ.Ε.Δ.Δ.Ε. κατά το έτος 2022.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) της παραγράφου 2 του άρθρου 26 του ν. 4174/2013 «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (Α'170).

.....
Αποφασίζουμε

1. Το έτος 2022 θα διενεργηθούν από τις Υπηρεσίες Ερευνών και Διασφάλισης Δημοσίων Εσόδων (Υ.Ε.Δ.Δ.Ε.) τουλάχιστον δεκατέσσερις χιλιάδες πεντακόσιοι (14.500) στοχευμένοι μερικοί επιτόπιοι έλεγχοι, καθώς και τουλάχιστον εννιακόσιοι (900) έλεγχοι-έρευνες φοροδιαφυγής.

2. Η κατανομή των ως άνω ελέγχων και ερευνών ανά Υ.Ε.Δ.Δ.Ε. θα οριστεί με το Σχέδιο Δράσης του έτους 2022 που θα εκπονηθεί από τη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Αξιολόγησης Ελέγχων και Ερευνών (ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε.) της ΑΑΔΕ.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 6294 Β'/29.12.2021)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ 1026815 ΕΞ 2022/ 29.3.2022.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε. 1115419 ΕΞ 2021/24-12-2021 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) «Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων και ερευνών που θα διενεργηθούν από τις Υ.Ε.Δ.Δ.Ε. κατά το έτος 2022» (Β' 6294).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 26 του ν. 4174/2013 «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (Α' 170).

.....
Αποφασίζουμε

Μετά την παρ. 2 της υπό στοιχεία ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε. 1115419 ΕΞ 2021/24-12-2021 απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ «Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων και ερευνών που θα διενεργηθούν από τις ΥΕΔΔΕ κατά το έτος 2022» (Β' 6294), προστίθενται παράγραφοι ως εξής:

«3. Σύμφωνα με το εγκεκριμένο από το Συμβούλιο Διοίκησης της ΑΑΔΕ Επιχειρησιακό Σχέδιο της ΑΑΔΕ για το έτος 2022, έχουν τεθεί στις Υπηρεσίες Ερευνών και Διασφάλισης Δημοσίων Εσόδων (ΥΕΔΔΕ) μεταξύ άλλων και οι κάτωθι στόχοι που αφορούν υποθέσεις ερευνών:

i. Διενέργεια τουλάχιστον 580 υποθέσεων ερευνών φοροδιαφυγής από τις ΥΕΔΔΕ που σχετίζονται με ανοίγματα τραπεζικών λογαριασμών, επεξεργασίες κατασχεμένων στοιχείων και αρχείων, κυκλώματα έκδοσης και λήψης εικονικών φορολογικών στοιχείων, επεξεργασίας ψηφιακών αρχείων κ.λπ.

ii. Διενέργεια τουλάχιστον 100 υποθέσεων ερευνών αξιοποίησης νέων πληροφοριών και δεδομένων από τις ΥΕΔΔΕ και

iii. Διενέργεια τουλάχιστον 50 υποθέσεων ειδικών ερευνών στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου από τις ΥΕΔΔΕ.

Οι προς υλοποίηση υποθέσεις του υπ' αρ. i στόχου προέρχονται από τις καταγεγραμμένες εκκρεμείς υποθέσεις των ΥΕΔΔΕ την 31η/10/2021. Οι υποθέσεις αυτές κατατάσσονται ανά εκάστη ΥΕΔΔΕ σε φθίνουσα σειρά ταξινόμησης, σύμφωνα με τελική μοριοδότηση που λαμβάνουν βάσει αυτοματοποιημένου μοντέλου αντικειμενικής αξιολόγησης. Ελέγχονται κατά προτεραιότητα εκείνες που συγκεντρώνουν την υψηλότερη μοριοδότηση, ακολουθώντας τη φθίνουσα σειρά ταξινόμησης, μέχρι την επίτευξη της τεθείσας σε εκάστη από αυτές, ετήσιας στοχοθεσίας. Τα κριτήρια και οι συνδυασμοί αυτών που χρησιμοποιούνται για την αντικειμενική αξιολόγηση και μοριοδότηση των υποθέσεων περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της παρούσας και δεν δημοσιοποιούνται.

Οι προϊστάμενοι των ΥΕΔΔΕ, εφόσον, από στοιχεία ή πληροφορίες που έχουν στη διάθεσή τους και σε συνδυασμό με τις ισχύουσες διατάξεις, κρίνουν ότι συντρέχει βάσιμος λόγος ελέγχου υποθέσεων που δε βρίσκονται σε υλοποιήσιμη σειρά κατάταξης, σύμφωνα με τα κριτήρια ανάλυσης κινδύνου που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της παρούσας, ανακατατάσσουν τις προκρινόμενες υποθέσεις ανάλογα με τη σημαντικότητά τους, συνεκτιμώντας τη σοβαρότητα των υποθέσεων που ανακατατάσσονται.

Κάθε μεταβολή στη σειρά κατάταξης των υποθέσεων θα πρέπει να αιτιολογείται επαρκώς και να γνωστοποιείται εντός τριάντα (30) ημερών στη ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε. Αναλυτικές οδηγίες για τις ΥΕΔΔΕ περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙ της παρούσας.

4. Σε περίπτωση κάλυψης του υπ' αρ. i στόχου της παρ. 3 της παρούσας, διενεργούνται έλεγχοι-έρευνες, πέραν των στόχων αυτών, σύμφωνα με τη φθίνουσα σειρά ταξινόμησης.

5. Οι προτεραιοποιημένες υποθέσεις ερευνών που αφορούν χρήσεις 2012 έως και 2015 διενεργούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 9 του Παραρτήματος ΙΙ της παρούσας.

6. Ανεξάρτητα από την προτεραιοποίησή τους ή μη, ελέγχονται οι κάτωθι υποθέσεις:

α) Έρευνες-έλεγχοι κατόπιν εντολής του Διοικητή της ΑΑΔΕ ή του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Προγραμματισμού και Αξιολόγησης Ελέγχων και Ερευνών (ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε.).

β) Υποθέσεις έρευνας που προέκυψαν από εισαγγελικές παραγγελίες κατόπιν αιτήματος των ΥΕΔΔΕ.

γ) Έρευνες-έλεγχοι που προέκυψαν από συμμετοχή των ΥΕΔΔΕ σε ειδικά συνεργεία ελέγχου και οι οποίες διενεργούνται στο πλαίσιο ειδικών διατάξεων άλλων υπηρεσιών.

δ) Έρευνες-έλεγχοι οι οποίες κατά τη δημοσίευση της παρούσας βρίσκονται σε στάδιο σύνταξης έκθεσης ελέγχου.

ε) Έρευνες που σχετίζονται με τους υπ' αρ. ii και iii στόχους της παρ. 3 της παρούσας.

στ) Υποθέσεις που αφορούν σε διασταυρωτικούς ελέγχους ενδοκοινοτικών συναλλαγών (VIES) και υποθέσεις πολυμερών (ταυτόχρονων) ελέγχων που διενεργούνται από ελληνικές και αλλοδαπές φορολογικές αρχές.

ζ) Προτεραιοποιημένες έρευνες, οι οποίες διαβιβάζονται από επιχειρησιακή δομή (ΥΕΔΔΕ), λόγω διενέργειας ελέγχου από την ΥΕΔΔΕ υποδοχής, για τις ίδιες οντότητες και για επικαλυπτόμενες φορολογικές περιόδους, ανεξαρτήτως φορολογικού αντικειμένου.

η) Υποθέσεις που αφορούν σε διενέργεια μερικών επιτόπιων στοχευμένων ελέγχων, καθώς και

λοιπών ελέγχων πρόληψης για τη διαπίστωση της εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων, της τήρησης των βιβλίων και της έκδοσης των φορολογικών στοιχείων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, για φορολογουμένους που ασκούν οποιαδήποτε επιχειρηματική δραστηριότητα ή διακινούν αγαθά.

Οι πιο πάνω υποθέσεις προσμετρώνται στην αντίστοιχη στοχοθεσία του Επιχειρησιακού Σχεδίου της ΑΑΔΕ για το έτος 2022.

7. Οι υποθέσεις ελέγχων-ερευνών που σχετίζονται με τον υπ' αρ. ι στόχο της παρ. 3 της παρούσας δύνανται να αξιολογούνται σε μεταγενέστερα χρονικά διαστήματα με βάση τα κριτήρια ανάλυσης κινδύνων του Παραρτήματος Ι αυτής ή με νέα κριτήρια ανάλογης μοριοδότησης, και να ταξινομούνται σε φθίνουσα σειρά, βάσει της μοριοδότησης που έλαβαν.

8. Το Τμήμα Α' της ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε. καθίσταται αρμόδιο για την παρακολούθηση των μεταβολών στη σειρά κατάταξης των μοριοδοτημένων υποθέσεων, καθώς και την υλοποίηση αυτών βάσει της φθίνουσας σειράς κατάταξής τους, μέχρι την επίτευξη του υπ' αρ. ι στόχου της παρ. 3 της παρούσας.

Τα Παραρτήματα Ι και ΙΙ που ακολουθούν την παρούσα, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής».

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, πλην των Παραρτημάτων Ι και ΙΙ. (ΦΕΚ 1516 Β'/30.3.2022)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1265/27.12.2021.- Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2022.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

1.1. Του άρθρου 26 του ν. 4174/2013 «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (Α' 170).

.....

Αποφασίζουμε

1. Το έτος 2022 θα διενεργηθούν είκοσι πέντε χιλιάδες (25.000) πλήρεις και μερικοί φορολογικοί έλεγχοι από τις ελεγκτικές υπηρεσίες της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης (Γ.Δ.Φ.Δ.).

2. Από το σύνολο των υποθέσεων που θα ελεγχθούν, τουλάχιστον το εβδομήντα τοις εκατό (70%) θα αφορά φορολογικά έτη, χρήσεις, υποθέσεις, περιόδους ή υποχρεώσεις της τελευταίας πενταετίας. Ποσοστό τουλάχιστον εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) των ελέγχων του προηγούμενου εδαφίου, θα αφορούν καταρχήν σε ελέγχους της τελευταίας τριετίας, για τις οποίες έχει λήξει η προθεσμία υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

3. Πέραν του αριθμού των φορολογικών ελέγχων που ορίζονται στην παρ. 1 της παρούσας, το έτος 2022 θα διενεργηθούν από τις ως άνω ελεγκτικές υπηρεσίες δύο χιλιάδες πεντακόσιοι (2.500) έλεγχοι για τη διαπίστωση της ορθής εκπλήρωσης των μη ετήσιων υποχρεώσεων των φορολογικών κεφαλαίου.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 6278 Β'/29.12.2021)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1071/30.5.2022.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1265/27.12.2021 (Β' 6278) απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων περί καθορισμού του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2022.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) του άρθρου 26 του ν. 4174/2013 (Α' 170).

.....

Αποφασίζουμε

Μετά την παρ. 3 της υπό στοιχεία Α.1265/2021 (Β' 6278) απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων περί καθορισμού του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν εντός του έτους 2022 κατά προτεραιότητα, από τις ελεγκτικές υπηρεσίες της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης (Γ.Δ.Φ.Δ.), προστίθενται παρ. 4, 5, 6, 7, 8 και 9 ως εξής:

«4. Οι υποθέσεις της παραγράφου 1 που ελέγχονται κατά προτεραιότητα, επιλέγονται με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου βάσει δεδομένων που είναι διαθέσιμα ηλεκτρονικά, καθώς και στοιχεία από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές πληροφόρησης που είναι διαθέσιμα στην ΑΑΔΕ.

Οι αξιολογημένες προτεραιοποιημένες προς έλεγχο υποθέσεις κατατάσσονται ανά ελεγκτική υπηρεσία σε φθίνουσα σειρά ταξινόμησης με βάση την τελική μοριοδότησή τους, κατά κατηγορία, βάσει αυτοματοποιημένου μοντέλου αντικειμενικής αξιολόγησης υποθέσεων ως Παράρτημα Ι της παρούσας, κατόπιν εφαρμογής κριτηρίων ανάλυσης κινδύνων, τα οποία δεν δημοσιοποιούνται. Από το σύνολο των υποθέσεων εκάστης ελεγκτικής υπηρεσίας ελέγχονται, κατά προτεραιότητα, οι υποθέσεις που συγκεντρώνουν την υψηλότερη μοριοδότηση και εκπληρώνουν τους επιμέρους τιθέμενους στόχους, ακολουθώντας φθίνουσα σειρά ταξινόμησης μέχρι την επίτευξη της ετήσιας στοχοθεσίας εκάστης ελεγκτικής υπηρεσίας βάσει του Επιχειρησιακού Σχεδίου έτους 2022, ως προς τον αριθμό των υποθέσεων που πρέπει να ολοκληρωθούν μέχρι 31/12/2022. Το αρχείο των αξιολογημένων προτεραιοποιημένων υποθέσεων 2022 αναρτάται στην εφαρμογή «BI Publisher» του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (Ο.Π.Σ.) Elenxis της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, ανά ελεγκτική υπηρεσία.

Έλεγχοι που εντάσσονται στο προβλεπόμενο στις διατάξεις της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.) ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%), του εβδομήντα τοις εκατό (70%) του δεύτερου εδαφίου της περ. α' της παρ. 2 του ως άνω άρθρου, δύνανται να επεκτείνονται στα δύο προηγούμενα της τελευταίας τριετίας φορολογικά έτη ή χρήσεις, βάσει των ειδικότερα οριζόμενων στο Παράρτημα ΙΙ (Γ.8) της παρούσας, συνεκτιμώντας εν συνεχεία και τα οριζόμενα στο τέταρτο εδάφιο της περ. α' της παρ. 5 της παρούσας. Για τις υποθέσεις ελέγχων που περιλαμβάνουν τις χρήσεις 2012, 2013 και τα φορολογικά έτη 2014 και 2015 εκδίδονται πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού φόρου και επιβολής προστίμων, σύμφωνα με τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παρ. 27α του άρθρου 66 ν. 4646/2019 (Α' 201), και τα κριτήρια των παρ. Γ3.1 έως Γ3.6 του Παραρτήματος ΙΙ (Γ3) της υπό στοιχεία ΔΕΛ Β 1190548 ΕΞ 2018 (Β' 6211) απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, όπως τροποποιήθηκε με την υπό στοιχεία Α.1161/2019 (Β' 1462) όμοια απόφαση.

Σε περίπτωση κάλυψης των στόχων του Επιχειρησιακού Σχεδίου έτους 2022, διενεργούνται έλεγχοι υποθέσεων επιπλέον των στόχων αξιοποιώντας και τις λοιπές αξιολογημένες-μη προτεραιοποιημένες προς έλεγχο υποθέσεις σύμφωνα με τη φθίνουσα σειρά ταξινόμησης.

5. Οι προϊστάμενοι των ελεγκτικών υπηρεσιών βάσει του Επιχειρησιακού Σχεδίου έτους 2022:

(α) Εφόσον από τα στοιχεία ή τις πληροφορίες που έχουν στη διάθεσή τους και σε συνδυασμό με τις ισχύουσες διατάξεις κρίνουν ότι συντρέχει βάσιμος λόγος ελέγχου κατά προτεραιότητα υποθέσεων μη προτεραιοποιημένων κατά τις διατάξεις του δευτέρου εδαφίου της παρ. 4 της παρούσας, υποχρεούνται, το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ανάρτηση των προτεραιοποιημένων υποθέσεων της υπηρεσίας τους, να εισάγουν την προκρινόμενη υπόθεση σε σειρά κατάταξης ανάλογα με τη σημαντικότητά της, συνεκτιμώντας τη σοβαρότητα των υποθέσεων που ανακατατάσσονται. Οι υποθέσεις που εισάγονται από τους προϊσταμένους των ελεγκτικών υπηρεσιών δεν δύνανται να υπερβαίνουν το είκοσι τοις εκατό (20%) των προτεραιοποιημένων κατά κατηγορία υποθέσεων, ως εξειδικεύεται στο Παράρτημα ΙΙ της παρούσας. Τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζονται και για υποθέσεις που δημιουργήθηκαν από την 29/03/2022 και ώρα 10:11 π.μ. μέχρι την ανάρτηση στο Ο.Π.Σ. Elenxis των προτεραιοποιημένων υποθέσεων,

καθώς και για υποθέσεις που βρίσκονται στις ελεγκτικές υπηρεσίες και οι οποίες δεν απεικονίζονται στο Ο.Π.Σ. Elenxis. Προς τούτο, συνεκτιμώνται ενδεικτικά η γενεσιουργός αιτία, η δυνατότητα είσπραξης των προσδοκώμενων ποσών βεβαίωσης και η σοβαρότητα εν γένει της υπόθεσης. Για τις ενέργειες που προβλέπονται στην παρούσα παράγραφο απαιτείται αιτιολόγηση από τους προϊσταμένους των ελεγκτικών υπηρεσιών.

(β) Επιλέγουν υποθέσεις ελέγχου για την εκπλήρωση του στόχου που αφορά σε λοιπές περιπτώσεις εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στο τέταρτο εδάφιο της περ. α' της παρ. 5, ως εξειδικεύεται στο Παράρτημα ΙΙ της παρούσας.

Έλεγχοι που διενεργήθηκαν μέχρι τη δημοσίευση της παρούσας, μειώνουν τον αριθμό των υπολοίπων υποθέσεων που πρέπει να ολοκληρωθούν μέχρι την 31/12/2022.

6. Ανεξάρτητα από την προτεραιοποίησή τους ή μη, ολοκληρώνονται άμεσα οι κάτωθι υποθέσεις προς έλεγχο:

α) Υποθέσεις που αφορούν σε εκθέσεις έρευνας των Υ.Ε.Δ.Δ.Ε.

β) Υποθέσεις που αφορούν σε πορισματικές εκθέσεις που διαβιβάζονται στην ΑΑΔΕ, από τη Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 387 του ν. 4512/2018 (Α' 5 και 8).

γ) Υποθέσεις που αφορούν σε επιστροφές φόρων.

δ) Υποθέσεις που αφορούν σε έλεγχο βάσει δείγματος, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα σε διατάξεις και αποφάσεις, όπως ενδεικτικά δικαιούχων που έτυχαν επιστροφής Φ.Π.Α., καθώς και δικαιούχων νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που έτυχαν επιστροφής φόρου εισοδήματος, χωρίς έλεγχο.

ε) Υποθέσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί σημείωμα διαπιστώσεων με τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου και προσωρινός προσδιορισμός φόρων και προστίμων κατά τη δημοσίευση της παρούσας.

στ) Υποθέσεις για τις οποίες επίκειται η έκδοση σημειώματος διαπιστώσεων και προσωρινού προσδιορισμού φόρου και προστίμου, συνεκτιμώντας αιτιολογημένα στο Ο.Π.Σ. Elenxis και τα οριζόμενα στο τέταρτο εδάφιο της περ. α' της παρ. 5 της παρούσας.

ζ) Υποθέσεις που προέκυψαν από εισαγγελικές παραγγελίες, εντολές ανακριτικών και προανακριτικών πράξεων, περιλαμβανομένων αιτημάτων και εντολών διενέργειας φορολογικών ελέγχων που έχουν προκύψει από εντολή οποιασδήποτε Εισαγγελικής ή Δικαστικής Αρχής και διατηρούνται στην Α.Α.Δ.Ε. βάσει των διατάξεων του άρθρου 389 του ν. 4512/2018 (Α' 5 και 8).

η) Υποθέσεις των Δ.Ο.Υ και Υ.Ε.Δ.Δ.Ε. που αφορούν σε διενέργεια μερικού επιτόπιου ελέγχου διαπίστωσης της εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων, της τήρησης των βιβλίων και της έκδοσης των φορολογικών στοιχείων, για φορολογουμένους που ασκούν οποιαδήποτε δραστηριότητα ή διακινούν αγαθά.

θ) Υποθέσεις που αφορούν σε διασταυρωτικούς ελέγχους ενδοκοινοτικών συναλλαγών (VIES), υποθέσεις πολυμερών (ταυτόχρονων) ελέγχων που διενεργούνται από ελληνικές και αλλοδαπές φορολογικές αρχές, υποθέσεις διενέργειας ελέγχου στο πλαίσιο επανάληψης διαδικασίας καθώς και σε εκτέλεση προδικαστικής απόφασης, υποθέσεις που αφορούν σε επιβολή προστίμων, υποθέσεις του άρθρου 1 περ. 12 υποπερ. Α.2.γ της υπό στοιχεία Δ.ΟΡΓ.Α 1115805 ΕΞ 2017/31.7.2017 (Β' 2743) απόφασης του Διοικητή ΑΑΔΕ και υποθέσεις που αφορούν σε ανακλήσεις αδειών λειτουργίας γραφείων ή υποκαταστημάτων αλλοδαπών εταιρειών που έχουν εγκατασταθεί στην Ελλάδα με βάση τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 27/1975 (Α' 77).

ι) Υποθέσεις αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής κατόπιν αιτήματος, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 29 του ν. 4174/2013.

ια) Υποθέσεις της υπό στοιχεία Α.1413/2019 (Β' 4061) απόφασης του Διοικητή ΑΑΔΕ.

ιβ) Υποθέσεις που εκπληρώνουν τους επιμέρους τιθέμενους επιχειρησιακούς στόχους ελέγχου

ειδικών κατηγοριών φορολογουμένων, βάσει των ειδικότερων οριζόμενων στο Παράρτημα ΙΙ (Β.β και Γ.1) της υπό στοιχεία Α.1105/2019 (Β' 1055) απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., στο Παράρτημα ΙΙ (Β.γ και Γ.1.α.ι) της υπό στοιχεία Α.1127/2020 (Β' 2194) και της υπό στοιχεία Α.1089/2021 (Β' 1662) όμοιων Αποφάσεων του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. και δεν διενεργήθηκαν εντός των ετών 2019, 2020 και 2021.

ιγ) Υποθέσεις ελέγχων συμμόρφωσης των Δηλούντων Ελληνικών Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων με τους κανόνες δέουσας επιμέλειας και υποβολής πληροφοριών κατ' εφαρμογή του οριζόμενου στο άρθρο 29 του Κ.Φ.Δ. σχετικού νομοθετικού πλαισίου καθώς και υποθέσεις ελέγχων δέουσας επιμέλειας για την τήρηση του συνόλου των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις διατάξεις του ν. 4557/2018 (Α' 139) για την πρόληψη και την καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες από τα υπόχρεα πρόσωπα που εποπτεύονται από την ΑΑΔΕ.

Οι έλεγχοι της παρούσας παραγράφου λαμβάνονται υπόψη στη στοχοθεσία του πλήθους των ελέγχων, πλην αυτών των ως άνω περιπτώσεων (η) και (ια).

7. Οι υποθέσεις δύνανται να αξιολογούνται σε μεταγενέστερα χρονικά διαστήματα με βάση τα κριτήρια ανάλυσης κινδύνων του Παραρτήματος Ι της παρούσας ή με νέα, ανάλογης μοριοδότησης, κριτήρια και να ταξινομούνται σε φθίνουσα σειρά, βάσει της μοριοδότησης που έλαβαν.

Τα οριζόμενα στην παρ. 5 της παρούσας εφαρμόζονται αναλόγως και για τις νέες υποθέσεις λαμβάνοντας υπόψη και το βαθμό εξέλιξης της ελεγκτικής διαδικασίας των αρχικά προτεραιοποιημένων υποθέσεων.

8. Οι υποθέσεις της παρ. 3 που ελέγχονται κατά προτεραιότητα, επιλέγονται βάσει κριτηρίων χρησιμοποιώντας δεδομένα από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές πληροφόρησης που είναι διαθέσιμα στην ΑΑΔΕ ή προκύπτουν από το φυσικό αρχείο της αρμόδιας για την παραλαβή δηλώσεων φόρων κεφαλαίου υπηρεσίας, ως συνημμένο Παράρτημα ΙΙΙ.

9. Ανεξάρτητα από τις υποθέσεις της παρ. 3 που επιλέγονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 8 της παρούσας, ελέγχονται όλες οι υποθέσεις Φορολογίας Κεφαλαίου για τις οποίες λήγει η προθεσμία της Φορολογικής Διοίκησης να εκδώσει πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου στις 31/12/2022 και αφορούν ακίνητα τα οποία δεν εντάσσονται στο αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού αξίας, δεν έχει γίνει δεκτή από τον φορολογούμενο η προεκτίμηση προσωρινή αξία της Δ.Ο.Υ. και η διαφορά δηλωθείσας αξίας και προεκτίμησης υπερβαίνει το 30 % ή η αξία της προεκτίμησης υπερβαίνει τα 100.000 ευρώ».

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, πλην των παραρτημάτων αυτής. (ΦΕΚ 2783 Β'/3.6.2022)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ 1107725 ΕΕ 2022/24.10.2022.- Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων και ερευνών που θα διενεργηθούν από τις Υ.Ε.Δ.Δ.Ε. κατά το έτος 2023.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) της παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 4174/2013 «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (Α' 170).

.....
Αποφασίζουμε

1. Το έτος 2023 θα διενεργηθούν από τις Υπηρεσίες Ερευνών και Διασφάλισης Δημοσίων Εσόδων (Υ.Ε.Δ.Δ.Ε.) τουλάχιστον δεκαπέντε χιλιάδες πεντακόσιοι (15.500) στοχευμένοι μερικοί επιτόπιοι έλεγχοι, καθώς και τουλάχιστον εννιακόσιοι (900) έλεγχοι-έρευνες φοροδιαφυγής.

2. Η κατανομή των ως άνω ελέγχων και ερευνών ανά Υ.Ε.Δ.Δ.Ε. θα οριστεί με το Σχέδιο Δράσης του έτους 2023 που θα εκπονηθεί από τη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Αξιολόγησης

Ελέγχων και Ερευνών (ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε.) της ΑΑΔΕ.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 5536 Β'/26.10.2022)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α.1144/20.10.2022.- Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2023.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) του άρθρου 26 του ν. 4174/2013 «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (Α 170).

.....
Αποφασίζουμε

1. Το έτος 2023 θα διενεργηθούν είκοσι πέντε χιλιάδες πεντακόσιοι (25.500) πλήρεις και μερικοί φορολογικοί έλεγχοι από τις ελεγκτικές υπηρεσίες της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης (Γ.Δ.Φ.Δ.).

2. Από το σύνολο των υποθέσεων που θα ελεγχθούν, τουλάχιστον το εβδομήντα τοις εκατό (70%) θα αφορά φορολογικά έτη, χρήσεις, υποθέσεις, περιόδους ή υποχρεώσεις της τελευταίας πενταετίας. Ποσοστό τουλάχιστον εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) των ελέγχων του προηγούμενου εδαφίου, θα αφορούν καταρχήν σε ελέγχους της τελευταίας τριετίας για τις οποίες έχει λήξει η προθεσμία υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

3. Πέραν του αριθμού των φορολογικών ελέγχων που ορίζονται στην παρ. 1, το έτος 2023 θα διενεργηθούν από τις ως άνω ελεγκτικές υπηρεσίες δύο χιλιάδες πεντακόσιοι (2.500) έλεγχοι για τη διαπίστωση της ορθής εκπλήρωσης των μη ετήσιων υποχρεώσεων των φορολογιών κεφαλαίου.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 5575 Β'/31.10.2022)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1010/2.2.2023.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1144/20-10-2022 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2023» (Β' 5575).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 26 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206).

.....
Αποφασίζουμε

Τροποποιείται η υπό στοιχεία Α.1144/20-10-2022 (Β' 5575) απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ ως εξής:

1. Τροποποιείται η παρ. 3 περί καθορισμού του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν εντός του έτους 2023 κατά προτεραιότητα, από τις ελεγκτικές υπηρεσίες της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης (Γ.Δ.Φ.Δ.), η οποία διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Πέραν του αριθμού των φορολογικών ελέγχων που ορίζονται στην παρ. 1, το έτος 2023 θα διενεργηθούν από τις ελεγκτικές υπηρεσίες δύο χιλιάδες πεντακόσιοι (2.500) έλεγχοι για τη διαπίστωση της ορθής εκπλήρωσης των υποχρεώσεων στη φορολογία μεταβίβασης ακινήτων, κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών».

2. Μετά την παρ. 3 προστίθενται παρ. 4, 5, 6, 7, 8 και 9 ως εξής:

«4. Οι υποθέσεις της παρ. 1 που ελέγχονται κατά προτεραιότητα, επιλέγονται με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου χρησιμοποιώντας δεδομένα που είναι διαθέσιμα ηλεκτρονικά, καθώς και στοιχεία από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές πληροφόρησης που είναι διαθέσιμα στην ΑΑΔΕ.

Οι αξιολογημένες - προτεραιοποιημένες προς έλεγχο υποθέσεις κατατάσσονται ανά ελεγκτική υπηρεσία και ειδικά για τα ΕΛ.ΚΕ. ανά υποδιεύθυνση, σε φθίνουσα σειρά ταξινόμησης με βάση την τελική μοριοδότησή τους, κατά κατηγορία, βάσει αυτοματοποιημένου μοντέλου αντικειμενικής

αξιολόγησης υποθέσεων ως Παράρτημα Ι της παρούσας, κατόπιν εφαρμογής κριτηρίων ανάλυσης κινδύνων, τα οποία δεν δημοσιοποιούνται. Από το σύνολο των ως άνω υποθέσεων εκάστης ελεγκτικής υπηρεσίας, ελέγχονται κατά προτεραιότητα, οι υποθέσεις που συγκεντρώνουν την υψηλότερη μοριοδότηση και εκπληρώνουν τους επόμενους τιθέμενους στόχους, ακολουθώντας φθίνουσα σειρά ταξινόμησης μέχρι την επίτευξη της ετήσιας στοχοθεσίας εκάστης ελεγκτικής υπηρεσίας βάσει του Επιχειρησιακού Σχεδίου έτους 2023, ως προς τον αριθμό των υποθέσεων που πρέπει να ολοκληρωθούν μέχρι 31/12/2023. Το αρχείο των αξιολογημένων - προτεραιοποιημένων υποθέσεων 2023 αναρτάται στην εφαρμογή «BI Publisher» του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (Ο.Π.Σ.) Elenxis της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, ανά ελεγκτική υπηρεσία.

Έλεγχοι που εντάσσονται στο προβλεπόμενο της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 4987/2022 (Κ.Φ.Δ.) ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%), του εβδομήντα τοις εκατό (70%) του δεύτερου εδαφίου της περ. α' της παρ. 2 του ως άνω άρθρου, δύνανται να επεκτείνονται στα δύο προηγούμενα της τελευταίας τριετίας φορολογικά έτη ή χρήσεις, βάσει των ειδικότερα οριζόμενων στο Παράρτημα ΙΙ (Γ.8) της παρούσας, αφού συνεκτιμηθούν και τα οριζόμενα στο τέταρτο εδάφιο της περ. α' της παρ. 5 της παρούσας στοιχεία.

Για τις υποθέσεις ελέγχων που περιλαμβάνουν τις χρήσεις 2012, 2013 και τα φορολογικά έτη 2014, 2015 και 2016 εκδίδονται πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού φόρου και επιβολής προστίμων, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 27α του άρθρου 66 του ν. 4646/2019 (Α' 201), και τα κριτήρια των παρ. Γ3.1 έως Γ3.6 του Παραρτήματος ΙΙ (Γ3) της υπό στοιχεία ΔΕΛ Β 1190548 ΕΞ 2018 (Β' 6211) απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, όπως τροποποιήθηκε με την υπό στοιχεία Α.1161/2019 (Β' 1462) όμοια απόφαση.

Σε περίπτωση κάλυψης των στόχων του Επιχειρησιακού Σχεδίου έτους 2023, διενεργούνται έλεγχοι υποθέσεων επιπλέον των στόχων αξιοποιώντας και τις λοιπές αξιολογημένες-μη προτεραιοποιημένες προς έλεγχο υποθέσεις σύμφωνα με τη φθίνουσα σειρά ταξινόμησης.

5. Οι προϊστάμενοι των ελεγκτικών υπηρεσιών βάσει του Επιχειρησιακού Σχεδίου έτους 2023:

(α) Εφόσον από τα στοιχεία ή τις πληροφορίες που έχουν στη διάθεσή τους και σε συνδυασμό με τις ισχύουσες διατάξεις κρίνουν ότι συντρέχει βάσιμος λόγος ελέγχου κατά προτεραιότητα υποθέσεων μη προτεραιοποιημένων κατά την παρ. 4 υποχρεούνται, το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ανάρτηση των προτεραιοποιημένων υποθέσεων της υπηρεσίας τους, να εισάγουν την προκρινόμενη υπόθεση σε σειρά κατάταξης ανάλογα με τη σημαντικότητά της, συνεκτιμώντας τη σοβαρότητα των υποθέσεων που ανακατατάσσονται. Οι υποθέσεις που εισάγονται από τους προϊσταμένους των ελεγκτικών υπηρεσιών δεν δύνανται να υπερβαίνουν το είκοσι τοις εκατό (20%) των προτεραιοποιημένων κατά κατηγορία υποθέσεων, ως εξειδικεύεται στο Παράρτημα ΙΙ της παρούσας. Τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζονται και για υποθέσεις που δημιουργήθηκαν από την 23/01/2023 και ώρα 08:05 π.μ. μέχρι την ανάρτηση στο Ο.Π.Σ. Elenxis των προτεραιοποιημένων υποθέσεων, καθώς και για υποθέσεις που βρίσκονται στις ελεγκτικές υπηρεσίες και οι οποίες δεν απεικονίζονται στο Ο.Π.Σ. Elenxis. Προς τούτο, συνεκτιμώνται ενδεικτικά η γενεσιουργός αιτία, η δυνατότητα είσπραξης των προσδοκώμενων ποσών βεβαίωσης και η σοβαρότητα εν γένει της υπόθεσης. Για τις ενέργειες που προβλέπονται στην παρούσα παράγραφο απαιτείται αιτιολόγηση από τους προϊσταμένους των ελεγκτικών υπηρεσιών.

(β) Επιλέγουν υποθέσεις ελέγχου για την εκπλήρωση του στόχου που αφορά σε λοιπές περιπτώσεις εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στο τέταρτο εδάφιο της περ. α' της παρ. 5, όπως εξειδικεύεται στο Παράρτημα ΙΙ της παρούσας.

Έλεγχοι που διενεργήθηκαν μέχρι τη δημοσίευση της παρούσας, μειώνουν τον αριθμό των υπολοίπων υποθέσεων που πρέπει να ολοκληρωθούν μέχρι την 31/12/2023.

6. Ανεξάρτητα από την προτεραιοποίησή τους ή μη, ολοκληρώνονται άμεσα οι κάτωθι υποθέ-

σεις προς έλεγχο:

α) Υποθέσεις που αφορούν σε εκθέσεις έρευνας των Υ.Ε.Δ.Δ.Ε.

β) Υποθέσεις που αφορούν σε πορισματικές εκθέσεις που διαβιβάζονται στην ΑΑΔΕ από τη Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος κατ' εφαρμογή του άρθρου 387 του ν. 4512/2018 (Α' 5 και διόρθωση σφάλματος Α' 8).

γ) Υποθέσεις που αφορούν σε επιστροφές φόρων.

δ) Υποθέσεις που αφορούν σε έλεγχο βάσει δείγματος, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα σε διατάξεις και αποφάσεις όπως ενδεικτικά δικαιούχων που έτυχαν επιστροφής Φ.Π.Α., καθώς και δικαιούχων νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που έτυχαν επιστροφής φόρου εισοδήματος, χωρίς έλεγχο.

ε) Υποθέσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί σημείωμα διαπιστώσεων με τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου και προσωρινός προσδιορισμός φόρων και προστίμων κατά τη δημοσίευση της παρούσας.

στ) Υποθέσεις για τις οποίες επίκειται η έκδοση σημειώματος διαπιστώσεων και προσωρινού προσδιορισμού φόρου και προστίμου, συνεκτιμώντας αιτιολογημένα στο Ο.Π.Σ. Elexxis και τα οριζόμενα στο τέταρτο εδάφιο της περ. α' της παρ. 5 της παρούσας.

ζ) Υποθέσεις που προέκυψαν από εισαγγελικές παραγγελίες, εντολές ανακριτικών και προανακριτικών πράξεων, περιλαμβανομένων αιτημάτων και εντολών διενέργειας φορολογικών ελέγχων που έχουν προκύψει από εντολή οποιασδήποτε Εισαγγελικής ή Δικαστικής Αρχής και διατηρούνται στην Α.Α.Δ.Ε. βάσει του άρθρου 389 του ν. 4512/2018 (Α' 5 και διόρθωση σφάλματος Α' 8).

η) Υποθέσεις των Δ.Ο.Υ., ΕΛ.ΚΕ. και Υ.Ε.Δ.Δ.Ε. που αφορούν σε διενέργεια μερικού επιτόπιου ελέγχου διαπίστωσης της εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων, της τήρησης των βιβλίων και της έκδοσης των φορολογικών στοιχείων, για φορολογουμένους που ασκούν οποιαδήποτε δραστηριότητα ή διακινούν αγαθά.

θ) Υποθέσεις που αφορούν σε διασταυρωτικούς ελέγχους ενδοκοινοτικών συναλλαγών (VIES), υποθέσεις πολυμερών (ταυτόχρονων) ελέγχων που διενεργούνται από ελληνικές και αλλοδαπές φορολογικές αρχές, υποθέσεις διενέργειας ελέγχου στο πλαίσιο επανάληψης διαδικασίας καθώς και σε εκτέλεση προδικαστικής απόφασης, υποθέσεις που αφορούν σε επιβολή προστίμων, υποθέσεις του Πίνακα της υποπερ. Α.2.γ της περ. 12 του άρθρου 1 της υπό στοιχεία Δ. ΟΡΓ. Α 1065199 ΕΞ 2022 (Β' 3886) απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ και υποθέσεις που αφορούν σε ανακλήσεις αδειών λειτουργίας γραφείων ή υποκαταστημάτων αλλοδαπών εταιρειών που έχουν εγκατασταθεί στην Ελλάδα με βάση το άρθρο 25 του ν. 27/1975 (Α' 77).

ι) Υποθέσεις αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής κατόπιν αιτήματος, με βάση το άρθρο 29 του ν. 4987/2022 (ΚΦΔ).

ια) Υποθέσεις της υπό στοιχεία Α.1413/2019 (Β' 4061) απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ.

ιβ) Υποθέσεις που εκπληρώνουν τους επιμέρους τιθέμενους επιχειρησιακούς στόχους ελέγχου ειδικών κατηγοριών φορολογουμένων, βάσει των ειδικότερων οριζόμενων στο Παράρτημα ΙΙ (Β.β και Γ.1) της υπό στοιχεία Α.1105/21-3-2019 (Β' 1055) απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ, στο Παράρτημα ΙΙ (Β.γ και Γ.1.α.ι) της υπό στοιχεία Α.1127/03-06-2020 (Β' 2194) απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ και της υπό στοιχεία Α.1089/19-4-2021 (Β' 1662) απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ και στο Παράρτημα ΙΙ (Β.1.ΙΙ και Γ.1.1) της υπό στοιχεία Α.1071/30-5-2022 (Β' 2783) απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ και δεν διενεργήθηκαν εντός των ετών 2019, 2020, 2021 και 2022.

ιγ) Υποθέσεις ελέγχων συμμόρφωσης των Δηλούντων Ελληνικών Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων με τους κανόνες δέουσας επιμέλειας και υποβολής πληροφοριών κατ' εφαρμογή του οριζόμενου στο άρθρο 29 του Κ.Φ.Δ. σχετικού νομοθετικού πλαισίου καθώς και υποθέσεις

ελέγχων δέουσας επιμέλειας για την τήρηση του συνόλου των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον ν. 4557/2018 (Α' 139) για την πρόληψη και την καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες από τα υπόχρεα πρόσωπα που εποπτεύονται από την ΑΑΔΕ.

Οι έλεγχοι της παρούσας παραγράφου λαμβάνονται υπόψη στη στοχοθεσία του πλήθους των ελέγχων, πλην αυτών των ως άνω περ. (η) και (ια).

7. Οι υποθέσεις δύνανται να αξιολογούνται σε μεταγενέστερα χρονικά διαστήματα με βάση τα κριτήρια ανάλυσης κινδύνων του Παραρτήματος Ι της παρούσας ή με νέα, ανάλογης μοριοδότησης, κριτήρια και να ταξινομούνται σε φθίνουσα σειρά, βάσει της μοριοδότησης που έλαβαν.

Τα οριζόμενα στην παρ. 5 εφαρμόζονται αναλόγως και για τις νέες υποθέσεις λαμβάνοντας υπόψη και τον βαθμό εξέλιξης της ελεγκτικής διαδικασίας των αρχικά προτεραιοποιημένων υποθέσεων.

8. Οι υποθέσεις της παρ. 3 που ελέγχονται κατά προτεραιότητα, επιλέγονται βάσει κριτηρίων χρησιμοποιώντας δεδομένα από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές πληροφόρησης που είναι διαθέσιμα στην ΑΑΔΕ ή προκύπτουν από το φυσικό αρχείο της αρμόδιας για την παραλαβή δηλώσεων φόρων κεφαλαίου υπηρεσίας, ως συνημμένο Παράρτημα ΙΙΙ.

9. Πέραν των υποθέσεων της παρ. 3 που επιλέγονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 8 της παρούσας, ελέγχονται επιπρόσθετα όλες οι υποθέσεις Φορολογίας Μεταβίβασης Κεφαλαίου για τις οποίες λήγει η προθεσμία της Φορολογικής Διοίκησης να εκδώσει πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου στις 31/12/2023 και αφορούν ακίνητα τα οποία δεν εντάσσονται στο αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού αξίας και δεν έχει γίνει δεκτή από τον φορολογούμενο η προεκτίμηση-προσωρινή αξία της Δ.Ο.Υ.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, πλην των παραρτημάτων αυτής. (ΦΕΚ 591 Β' 6.2.2023)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1215/28.12.2023.- Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2024.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) του άρθρου 26 του ν. 4987/2022 «Κύρωση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας» (ν. 4987/2022, Α' 206).

Αποφασίζουμε

1. Το έτος 2024 θα διενεργηθούν είκοσι επτά χιλιάδες πεντακόσιοι (27.500) πλήρεις και μερικοί φορολογικοί έλεγχοι από τις ελεγκτικές υπηρεσίες της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Λειτουργιών (Γ.Δ.Φ.Λ.), πλην των Υ.Ε.Δ.Δ.Ε.

2. Από το σύνολο των υποθέσεων που θα ελεγχθούν, τουλάχιστον το εβδομήντα τοις εκατό (70%) θα αφορά φορολογικά έτη, χρήσεις, υποθέσεις, περιόδους ή υποχρεώσεις της τελευταίας πενταετίας. Ποσοστό τουλάχιστον εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) των ελέγχων του προηγούμενου εδαφίου, θα αφορούν καταρχήν σε ελέγχους της τελευταίας τριετίας για τις οποίες έχει λήξει η προθεσμία υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

3. Επιπλέον του αριθμού των φορολογικών ελέγχων που ορίζονται στην παρ. 1, το έτος 2024 θα διενεργηθούν από τις ως άνω ελεγκτικές υπηρεσίες και τις ΔΟΥ είκοσι πέντε χιλιάδες τετρακόσιοι (25.400) μερικοί επιτόπιοι έλεγχοι για τη διαπίστωση της ορθής εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων.

4. Πέραν του αριθμού των φορολογικών ελέγχων που ορίζονται στις παρ. 1 και 3, το έτος 2024 θα διενεργηθούν από τις ως άνω ελεγκτικές υπηρεσίες δύο χιλιάδες πεντακόσιοι (2.500) έλεγχοι για τη διαπίστωση της ορθής εκπλήρωσης των μη ετήσιων υποχρεώσεων των φορολογικών κε-

φαλαίου.

5. Επιπροσθέτως, πέραν του αριθμού των φορολογικών ελέγχων που ορίζονται στις παρ. 1, 3 και 4, το έτος 2024 θα διενεργηθούν από τις Υπηρεσίες Ερευνών και Διασφάλισης Δημοσίων Εσόδων (ΥΕΔΔΕ) τουλάχιστον δέκα έξι χιλιάδες εξακόσιοι (16.600) στοχευμένοι μερικοί επιτόπιοι έλεγχοι, καθώς και τουλάχιστον οκτακόσιοι ογδόντα πέντε (885) έλεγχοι - έρευνες φοροδιαφυγής.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 7475 Β' /29.12.2023)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1039/13.3.2024.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1215/28-12-2023 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2024» (Β' 7475).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 26 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206), εφεξής ΚΦΔ.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο Μόνο

Τροποποιείται η υπό στοιχεία Α.1215/2023 (Β' 7475) απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ, ως εξής:

1. Η παρ. 4 περί καθορισμού του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν εντός του έτους 2024 κατά προτεραιότητα, από τις ελεγκτικές υπηρεσίες της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Λειτουργιών (Γ.Δ.Φ.Λ.), διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Πέραν του αριθμού των φορολογικών ελέγχων που ορίζονται στις παρ. 1 και 3 το έτος 2024 θα διενεργηθούν από τις ως άνω ελεγκτικές υπηρεσίες δύο χιλιάδες πεντακόσιοι (2.500) έλεγχοι για τη διαπίστωση της ορθής εκπλήρωσης των υποχρεώσεων στη φορολογία μεταβίβασης ακινήτων, κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών».

2. Η παρ. 5 αναριθμείται σε 12 και μετά την παρ. 4 προστίθενται οι παρ. 5, 6, 7, 8, 9, 10 και 11 και μετά την παρ. 12 προστίθενται οι παρ. 13, 14, 15 και 16 ως εξής:

«5. Οι υποθέσεις της παρ. 1 που ελέγχονται κατά προτεραιότητα, επιλέγονται με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου χρησιμοποιώντας δεδομένα που είναι διαθέσιμα ηλεκτρονικά, καθώς και στοιχεία από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές πληροφόρησης που είναι διαθέσιμα στην ΑΑΔΕ.

Οι αξιολογημένες προτεραιοποιημένες προς έλεγχο υποθέσεις κατατάσσονται, ανά ελεγκτική υπηρεσία ενώ για το σύνολο των ΕΛΚΕ Αττικής και αντίστοιχα για το σύνολο των ΕΛΚΕ Θεσσαλονίκης ανά υποδιεύθυνση, σε φθίνουσα σειρά ταξινόμησης με βάση την τελική μοριοδότησή τους, κατά κατηγορία, βάσει αυτοματοποιημένου μοντέλου αντικειμενικής αξιολόγησης υποθέσεων ως Παράρτημα Ι της παρούσας, κατόπιν εφαρμογής κριτηρίων ανάλυσης κινδύνων, τα οποία δε δημοσιοποιούνται. Στα ΕΛ.ΚΕ., το αξιολογούμενο πλήθος διανέμεται ανά Υποδιεύθυνση τυχαία, αυτοματοποιημένα βάσει ειδικού αλγορίθμου, μεταξύ των τεσσάρων (4) ΕΛ.ΚΕ. Αττικής και αντιστοίχως μεταξύ των δύο (2) ΕΛ.ΚΕ. Θεσσαλονίκης ως εξειδικεύεται στο Παράρτημα ΙΙ της παρούσας. Από το σύνολο των ως άνω υποθέσεων εκάστης ελεγκτικής υπηρεσίας, ελέγχονται κατά προτεραιότητα, οι υποθέσεις που συγκεντρώνουν την υψηλότερη μοριοδότηση και εκπληρώνουν τους επιμέρους τιθέμενους στόχους, ακολουθώντας φθίνουσα σειρά ταξινόμησης μέχρι την επίτευξη της ετήσιας στοχοθεσίας εκάστης ελεγκτικής υπηρεσίας βάσει του Επιχειρησιακού Σχεδίου έτους 2024, ως προς τον αριθμό των υποθέσεων που πρέπει να ολοκληρωθούν μέχρι 31/12/2024.

Το αρχείο των αξιολογημένων προτεραιοποιημένων υποθέσεων 2024 αναρτάται στην εφαρμογή «BI Publisher» του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (Ο.Π.Σ.) Elenxis

της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, ανά ελεγκτική υπηρεσία.

Έλεγχοι που εντάσσονται στο προβλεπόμενο στις διατάξεις της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 4987/2022 (Κ.Φ.Δ.) ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%), του εβδομήντα τοις εκατό (70%) του δεύτερου εδαφίου της περ. α' της παρ. 2 του ως άνω άρθρου, δύναται να επεκτείνονται στα δύο προηγούμενα πέραν της τελευταίας τριετίας φορολογικά έτη ή χρήσεις, βάσει των ειδικότερα οριζόμενων στο Παράρτημα ΙΙ (Γ.8) της παρούσας, αφού συνεκτιμηθούν και τα οριζόμενα στο τέταρτο εδάφιο της περ. α' της παρ. 6 της παρούσας στοιχεία.

6. Οι προϊστάμενοι των ελεγκτικών υπηρεσιών, πλην των ΥΕΔΔΕ, βάσει του Επιχειρησιακού Σχεδίου έτους 2024:

(α) Εφόσον από τα στοιχεία ή τις πληροφορίες που έχουν στη διάθεσή τους και σε συνδυασμό με τις ισχύουσες διατάξεις κρίνουν ότι συντρέχει βάσιμος λόγος ελέγχου κατά προτεραιότητα υποθέσεων μη προτεραιοποιημένων κατά την παρ. 5 υποχρεούνται, το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ανάρτηση των προτεραιοποιημένων υποθέσεων της υπηρεσίας τους, να εισάγουν την προκρινόμενη υπόθεση σε αντικατάσταση της προτεραιοποιημένης, σε σειρά κατάταξης ανάλογα με τη σημαντικότητά της, συνεκτιμώντας τη σοβαρότητα των υποθέσεων που ανακατατάσσονται. Οι υποθέσεις που εισάγονται από τους προϊσταμένους των ελεγκτικών υπηρεσιών δε δύναται να υπερβαίνουν το τρία τοις εκατό (3%) των προτεραιοποιημένων κατά κατηγορία υποθέσεων, ως εξειδικεύεται στο Παράρτημα ΙΙ της παρούσας. Τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζονται και για υποθέσεις που δημιουργήθηκαν από την 10/01/2024 και ώρα 07:49 π.μ. μέχρι την ανάρτηση στο Ο.Π.Σ. Ελεγκτικής των προτεραιοποιημένων υποθέσεων, καθώς και για υποθέσεις που βρίσκονται στις ελεγκτικές υπηρεσίες και οι οποίες δεν απεικονίζονται στο Ο.Π.Σ. Ελεγκτικής. Προς τούτο, συνεκτιμώνται ενδεικτικά η γενεσιουργός αιτία, η δυνατότητα είσπραξης των προσδοκώμενων ποσών βεβαίωσης και η σοβαρότητα εν γένει της υπόθεσης. Για τις ενέργειες που προβλέπονται στην παρούσα παράγραφο απαιτείται αιτιολόγηση από τους προϊσταμένους των ελεγκτικών υπηρεσιών.

(β) Επιλέγουν υποθέσεις ελέγχου για την εκπλήρωση των στόχων που αφορούν σε εκτάκτους και διασταυρωτικούς ελέγχους, και ελέγχους κατόπιν πληροφοριακών δελτίων και πληροφοριακών εκθέσεων των ΥΕΔΔΕ κατόπιν επιλογής των προϊσταμένων σύμφωνα και με τα οριζόμενα στο τέταρτο εδάφιο της περ. α' της παρ. 6, όπως εξειδικεύεται στο Παράρτημα ΙΙ της παρούσας. Έλεγχοι που διενεργήθηκαν μέχρι τη δημοσίευση της παρούσας, μειώνουν τον αριθμό των υπολοίπων υποθέσεων που πρέπει να ολοκληρωθούν μέχρι την 31/12/2024.

7. Για τις υποθέσεις ελέγχων που περιλαμβάνουν τη χρήση 2013 και τα φορολογικά έτη 2014, 2015, 2016 και 2017 εκδίδονται πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού φόρου και επιβολής προστίμων, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της περ. α της παρ. 27 του άρθρου 66 του ν. 4646/2019 (Α' 201), και τα κριτήρια των παρ. Γ3.1 έως Γ3.6 του Παραρτήματος ΙΙ (Γ3) της υπό στοιχεία ΔΕΛ Β 1190548 ΕΞ 2018 (Β' 6211) απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

Σε περίπτωση κάλυψης των στόχων του Επιχειρησιακού Σχεδίου έτους 2024, διενεργούνται έλεγχοι υποθέσεων επιπλέον των στόχων αξιοποιώντας και τις λοιπές αξιολογημένες-μη προτεραιοποιημένες προς έλεγχο υποθέσεις σύμφωνα με τη φθίνουσα σειρά ταξινόμησης.

8. Ανεξάρτητα από την προτεραιοποίησή τους ή μη, ολοκληρώνονται άμεσα από τις ελεγκτικές υπηρεσίες πλην ΥΕΔΔΕ οι κάτωθι υποθέσεις προς έλεγχο:

α) Υποθέσεις που αφορούν σε εκθέσεις έρευνας των Υ.Ε.Δ.Δ.Ε.

β) Υποθέσεις που αφορούν σε πορισματικές εκθέσεις που διαβιβάζονται στην ΑΑΔΕ από τη Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος κατ' εφαρμογή του άρθρου 387 του ν. 4512/2018 (Α' 5 και διόρθωση σφάλματος Α' 8).

γ) Υποθέσεις που αφορούν σε επιστροφές φόρων.

δ) Υποθέσεις που αφορούν σε έλεγχο βάσει δείγματος, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα

σε διατάξεις και αποφάσεις όπως ενδεικτικά δικαιούχων που έτυχαν επιστροφής Φ.Π.Α., καθώς και δικαιούχων νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που έτυχαν επιστροφής φόρου εισοδήματος, χωρίς έλεγχο.

ε) Υποθέσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί σημείωμα διαπιστώσεων με τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου και προσωρινός προσδιορισμός φόρων και προστίμων κατά τη δημοσίευση της παρούσας.

στ) Υποθέσεις για τις οποίες επίκειται η έκδοση σημειώματος διαπιστώσεων και προσωρινού προσδιορισμού φόρου και προστίμου, συνεκτιμώντας αιτιολογημένα στο Ο.Π.Σ. Elenxis και τα οριζόμενα στο τέταρτο εδάφιο της περ. α' της παρ. 6 της παρούσας.

ζ) Υποθέσεις που προέκυψαν από εισαγγελικές παραγγελίες, εντολές ανακριτικών και προανακριτικών πράξεων, περιλαμβανομένων αιτημάτων και εντολών διενέργειας φορολογικών ελέγχων που έχουν προκύψει από εντολή οποιασδήποτε Εισαγγελικής ή Δικαστικής Αρχής και διατηρούνται στην Α.Α.Δ.Ε. βάσει του άρθρου 389 του ν. 4512/2018 (Α' 5 και διόρθωση σφάλματος Α' 8).

η) Υποθέσεις των Δ.Ο.Υ., ΕΛ.ΚΕ. και Υ.Ε.Δ.Δ.Ε. που αφορούν σε διενέργεια μερικού επιτόπιου ελέγχου διαπίστωσης της εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων, της τήρησης των βιβλίων και της έκδοσης των φορολογικών στοιχείων, για φορολογουμένους που ασκούν οποιαδήποτε δραστηριότητα ή διακινούν αγαθά.

θ) Υποθέσεις που αφορούν σε διασταυρωτικούς ελέγχους ενδοκοινοτικών συναλλαγών (VIES), υποθέσεις πολυμερών ελέγχων που διενεργούνται από ελληνικές και αλλοδαπές φορολογικές αρχές, υποθέσεις διενέργειας ελέγχου στο πλαίσιο επανάληψης διαδικασίας καθώς και σε εκτέλεση προδικαστικής απόφασης, υποθέσεις που αφορούν σε επιβολή προστίμων, υποθέσεις του Πίνακα της υποπερ. Α.2.γ της περ. 12 του άρθρου 1 της υπό στοιχεία Δ. ΟΡΓ. Α 1065199 ΕΞ 2022/20-07-2022 (Β' 3886) απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ και υποθέσεις που αφορούν σε ανακλήσεις αδειών λειτουργίας γραφείων ή υποκαταστημάτων αλλοδαπών εταιρειών που έχουν εγκατασταθεί στην Ελλάδα με βάση τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 27/1975 (Α' 77).

ι) Υποθέσεις αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής κατόπιν αιτήματος, με βάση το άρθρο 29 του ν. 4987/2022 (ΚΦΔ).

ια) Υποθέσεις της υπό στοιχεία Α.1413/4-11-2019 (Β' 4061) απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ.

ιβ) Υποθέσεις που εκπληρώνουν τους επιμέρους τιθέμενους επιχειρησιακούς στόχους ελέγχου ειδικών κατηγοριών φορολογουμένων, βάσει των ειδικότερων οριζομένων στο Παράρτημα ΙΙ (Β.β και Γ.1) της υπό στοιχεία Α.1105/21-3-2019 (Β' 1055) απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ, στο Παράρτημα ΙΙ (Β.γ και Γ.1.α.ι) της υπό στοιχεία Α.1127/03-06-2020 (Β' 2194) απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ και της υπό στοιχεία Α.1089/19-4-2021 (Β' 1662) απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ, στο Παράρτημα ΙΙ (Β.1.Π.5) της υπό στοιχεία Α.1071/30-5-2022 (Β' 2783) απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ και στο Παράρτημα ΙΙ (Β.1.Π.6) και της υπό στοιχεία Α.1010/02-2-2023 (Β' 591) και δεν διενεργήθηκαν εντός των ετών 2019, 2020, 2021, 2022 και 2023.

ιγ) Υποθέσεις ελέγχων συμμόρφωσης των Δηλούντων Ελληνικών Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων με τους κανόνες δέουσας επιμέλειας και υποβολής πληροφοριών κατ' εφαρμογή του οριζομένου στο άρθρο 29 του Κ.Φ.Δ. σχετικού νομοθετικού πλαισίου καθώς και υποθέσεις ελέγχων δέουσας επιμέλειας για την τήρηση του συνόλου των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον ν. 4557/2018 (Α' 139) για την πρόληψη και την καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες από τα υπόχρεα πρόσωπα που εποπτεύονται από την ΑΑΔΕ.

ιδ) Υποθέσεις που αφορούν αδικήματα των άρθρων 159Α, 236, των παρ. 2 έως 4 του άρθρου 237, της παρ. 2 του άρθρου 237Α του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95) για τις οποίες αντίγραφο της αμετάκλητης απόφασης επιβολής της κυρώσεως εις βάρος νομικού προσώπου ή οντότητας διαβιβάζεται, με επιμέλεια του εισαγγελέα του άρθρου 549 του Κώδικα Ποινικής

Δικονομίας, στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 135 του ν. 5090/2024 (Α' 30).

Οι έλεγχοι της παρούσας παραγράφου λαμβάνονται υπόψη στη στοχοθεσία του πλήθους των ελέγχων, πλην αυτών των ως άνω περ. (η) και (ια).

9. Οι υποθέσεις δύνανται να αξιολογούνται σε μεταγενέστερα χρονικά διαστήματα με βάση τα κριτήρια ανάλυσης κινδύνων του Παραρτήματος Ι της παρούσας ή με νέα, ανάλογης μοριοδότησης, κριτήρια και να ταξινομούνται σε φθίνουσα σειρά, βάσει της μοριοδότησης που έλαβαν.

Τα οριζόμενα στην παρ. 6 εφαρμόζονται αναλόγως και για τις νέες υποθέσεις λαμβάνοντας υπόψη και τον βαθμό εξέλιξης της ελεγκτικής διαδικασίας των αρχικά προτεραιοποιημένων υποθέσεων.

10. Οι υποθέσεις της παρ. 4 που ελέγχονται κατά προτεραιότητα, επιλέγονται βάσει κριτηρίων χρησιμοποιώντας δεδομένα από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές πληροφόρησης που είναι διαθέσιμα στην ΑΑΔΕ ή προκύπτουν από το φυσικό αρχείο της αρμόδιας για την παραλαβή δηλώσεων φόρων κεφαλαίου υπηρεσίας, ως συνημμένο Παράρτημα ΙΙΙ.

11. Πέραν των υποθέσεων της παρ. 4 που επιλέγονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 10, ελέγχονται επιπρόσθετα όλες οι υποθέσεις Φορολογίας Μεταβίβασης Ακινήτων, κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών για τις οποίες λήγει η προθεσμία της Φορολογικής Διοίκησης να εκδώσει πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου στις 31/12/2024 και αφορούν ακίνητα τα οποία δεν εντάσσονται στο αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού αξίας και δεν έχει γίνει δεκτή από τον φορολογούμενο η προεκτίμηση προσωρινή αξία της Δ.Ο.Υ.

[12. Ως αναριθμήθηκε η παρ. 5.]

13. Οι υποθέσεις ελέγχων ερευνών φοροδιαφυγής των ΥΕΔΔΕ εξειδικεύονται στους κάτωθι στόχους:

i. Διενέργεια τουλάχιστον 470 υποθέσεων ερευνών φοροδιαφυγής που σχετίζονται με ανοίγματα τραπεζικών λογαριασμών, επεξεργασίες κατασχεμένων στοιχείων και αρχείων, κυκλώματα έκδοσης και λήψης εικονικών φορολογικών στοιχείων, επεξεργασίες ψηφιακών αρχείων κ.λπ.

ii. Διενέργεια τουλάχιστον 105 υποθέσεων ερευνών αξιοποίησης νέων πληροφοριών και δεδομένων και

iii. Διενέργεια τουλάχιστον 155 υποθέσεων ειδικών ερευνών στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου, των πλατφορμών παραγγελιοληψίας, των πλατφορμών διαμεσολάβησης στην παροχή υπηρεσιών διαμονής και εν γένει του ηλεκτρονικού επιχειρείν.

iv. Διενέργεια τουλάχιστον 155 υποθέσεων έρευνας, οι οποίες αφορούν απάτη στον ΦΠΑ ενδοκοινοτικών συναλλαγών.

Οι προς υλοποίηση υποθέσεις του υπ' αρ. i στόχου προέρχονται από τις καταγεγραμμένες εκκρεμείς υποθέσεις των ΥΕΔΔΕ κατά την 31/10/2023. Οι υποθέσεις αυτές κατατάσσονται ανά εκάστη ΥΕΔΔΕ σε φθίνουσα σειρά ταξινόμησης, σύμφωνα με τελική μοριοδότηση που λαμβάνουν, βάσει αυτοματοποιημένου μοντέλου αντικειμενικής αξιολόγησης. Ελέγχονται κατά προτεραιότητα εκείνες που συγκεντρώνουν την υψηλότερη μοριοδότηση, ακολουθώντας τη φθίνουσα σειρά ταξινόμησης, μέχρι την επίτευξη της τεθείσας σε εκάστη από αυτές, ετήσιας στοχοθεσίας. Τα κριτήρια και οι συνδυασμοί αυτών που χρησιμοποιούνται για την αντικειμενική αξιολόγηση και μοριοδότηση των υποθέσεων περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙV της παρούσας και δε δημοσιοποιούνται. Οι υποθέσεις του υπ' αρ. i στόχου που έχουν ολοκληρωθεί έως τη δημοσίευση της παρούσας μειώνουν τον αριθμό των υπολοίπων υποθέσεων που πρέπει να ολοκληρωθούν μέχρι την 31/12/2024.

Οι προϊστάμενοι των ΥΕΔΔΕ, εφόσον, από στοιχεία ή πληροφορίες που έχουν στη διάθεσή τους και σε συνδυασμό με τις ισχύουσες διατάξεις, κρίνουν ότι συντρέχει βάσιμος λόγος ελέγχου υποθέσεων που δε βρίσκονται σε υλοποιήσιμη σειρά κατάταξης, σύμφωνα με τα κριτήρια ανάλυ-

σης κινδύνου που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα IV της παρούσας, ανακατατάσσουν τις προκρινόμενες υποθέσεις ανάλογα με τη σημαντικότητά τους, συνεκτιμώντας τη σοβαρότητα των υποθέσεων που ανακατατάσσονται. Μεταβολή στη σειρά κατάταξης των υποθέσεων του αρχικού πίνακα θα πρέπει να αιτιολογηθεί επαρκώς και να γνωστοποιηθεί στη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Αξιολόγησης Ελέγχων και Ερευνών (ΔΙΠΑΕΕ), εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του. Περαιτέρω ανακατατάξεις υποθέσεων κατά τη διάρκεια του έτους, θα πρέπει να αιτιολογηθούν επαρκώς και να γνωστοποιηθούν στην ΔΙΠΑΕΕ εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία λήξης του έτους. Αναλυτικές οδηγίες για τις ΥΕΔΔΕ περιλαμβάνονται στο Παράρτημα V της παρούσας.

Σε περίπτωση κάλυψης του υπ' αρ. i στόχου, διενεργούνται έλεγχοι-έρευνες, πέραν του πλήθους του στόχου αυτού, σύμφωνα με τη φθίνουσα σειρά ταξινόμησης.

Οι προτεραιοποιημένες υποθέσεις ερευνών που αφορούν τη χρήση 2013 και τα φορολογικά έτη 2014, 2015, 2016 και 2017 διενεργούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 9 του Παραρτήματος V της παρούσας.

14. Ανεξάρτητα από την προτεραιοποίησή τους ή μη, ελέγχονται οι κάτωθι υποθέσεις:

α) Έρευνες που σχετίζονται με τους υπ' αρ. ii, iii και iv στόχους της παρ. 13.

β) Υποθέσεις πολυμερών ελέγχων που διενεργούνται από ελληνικές και αλλοδαπές φορολογικές αρχές.

γ) Έρευνες-έλεγχοι κατόπιν εντολής του Διοικητή της ΑΑΔΕ ή του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Λειτουργιών (ΓΔΦΛ).

δ) Υποθέσεις έρευνας που προέκυψαν από εισαγγελικές παραγγελίες κατόπιν αιτήματος των ΥΕΔΔΕ.

ε) Έρευνες-έλεγχοι που προέκυψαν από συμμετοχή των ΥΕΔΔΕ σε ειδικά συνεργεία ελέγχου και οι οποίες διενεργούνται στο πλαίσιο ειδικών διατάξεων άλλων υπηρεσιών.

στ) Έρευνες για τις οποίες έχει διαβιβαστεί ειδική έκθεση ελέγχου λήψης διασφαλιστικών μέτρων στην αρμόδια υπηρεσία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 46 του ν. 4987/2022 (Α' 206), καθώς και έρευνες για τις οποίες έχει διαβιβαστεί έγγραφο για τη δέσμευση τραπεζικών λογαριασμών και περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. (ι) της υποπαρ. II της παρ. 4 της ενότητας Α' του άρθρου 48Α της υπό στοιχεία Δ.ΟΡΓ.Α 1125859 ΕΞ 2020/23.10.2020 (Β' 4738) απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ.

ζ) Έρευνες-έλεγχοι οι οποίες κατά τη δημοσίευση της παρούσας βρίσκονται σε στάδιο σύνταξης έκθεσης ελέγχου.

η) Προτεραιοποιημένες έρευνες, οι οποίες διαβιβάζονται από επιχειρησιακή δομή (ΥΕΔΔΕ), λόγω διενέργειας ελέγχου από την ΥΕΔΔΕ υποδοχής, για τις ίδιες οντότητες και για επικαλυπτόμενες φορολογικές περιόδους, ανεξαρτήτως φορολογικού αντικειμένου.

θ) Υποθέσεις που αφορούν σε διενέργεια μερικών επιτόπιων στοχευμένων ελέγχων, καθώς και λοιπών ελέγχων πρόληψης για τη διαπίστωση της εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων, της τήρησης των βιβλίων και της έκδοσης των φορολογικών στοιχείων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, για φορολογουμένους που ασκούν οποιαδήποτε επιχειρηματική δραστηριότητα ή διακινούν αγαθά.

Οι πιο πάνω υποθέσεις προσμετρώνται στην αντίστοιχη στοχοθεσία του Επιχειρησιακού Σχεδίου της ΑΑΔΕ για το έτος 2024.

15. Οι υποθέσεις ελέγχων-ερευνών που σχετίζονται με τον υπ' αρ. i στόχο της παρ. 13 δύνανται να αξιολογούνται σε μεταγενέστερα χρονικά διαστήματα με βάση τα κριτήρια ανάλυσης κινδύνων του Παραρτήματος IV αυτής ή με νέα κριτήρια ανάλογης μοριοδότησης, και να ταξινομούνται σε φθίνουσα σειρά, βάσει της μοριοδότησης που έλαβαν.

16. Το Τμήμα Α' της ΔΙΠΑΕΕ καθίσταται αρμόδιο για την παρακολούθηση των μεταβολών στη

σειρά κατάταξης των μοριοδοτημένων υποθέσεων των ΥΕΔΔΕ, καθώς και την υλοποίηση αυτών βάσει της φθίνουσας σειράς κατάταξής τους, μέχρι την επίτευξη του υπ' αρ. ι στόχου της παρ. 13.

Τα Παραρτήματα Ι, ΙΙ, ΙΙΙ, ΙV και V που ακολουθούν την παρούσα, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής.

Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, πλην των παραρτημάτων αυτής. (ΦΕΚ 1790 Β'/19.3.2024)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1073/17.4.2018.- Παροχή οδηγιών για την κοινοποίηση των εντολών ελέγχου για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 397 και 398 παρ. 1 του ν. 4512/2018 (Α5) αναφορικά με την τροποποίηση των άρθρων 18, 19 και 72 παρ. 18 του ν. 4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας- Κ.Φ.Δ., Α' 170)

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 311)

ΑΡΘΡΟ 32

ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΜΜΕΣΟΥ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΑΣ ΥΛΗΣ

1. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να προβαίνει σε εκτιμώμενο, διορθωτικό ή ενδιάμεσο προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης και με την εφαρμογή μιας ή περισσοτέρων από τις κατωτέρω τεχνικές ελέγχου:

- α) της αρχής των αναλογιών,
- β) της ανάλυσης ρευστότητας του φορολογούμενου,
- γ) της καθαρής θέσης του φορολογούμενου,
- δ) της σχέσης της τιμής πώλησης προς τον συνολικό όγκο κύκλου εργασιών και
- ε) του ύψους των τραπεζικών καταθέσεων και των δαπανών σε μετρητά.

Με τις ως άνω τεχνικές μπορούν να προσδιορίζονται τα φορολογητέα εισοδήματα των φορολογουμένων, τα ακαθάριστα έσοδα, οι εκροές και τα φορολογητέα κέρδη των υπόχρεων βάσει των γενικά παραδεκτών αρχών και τεχνικών της ελεγκτικής.

2. Η Φορολογική Διοίκηση παραθέτει στο σημείωμα διαπιστώσεων της παρ. 1 του άρθρου 33 και την έκθεση ελέγχου της παρ. 2 του ίδιου άρθρου ειδική αιτιολογία αναφορικά με τον λόγο εφαρμογής των μεθόδων έμμεσου προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης και την επιλογή της συγκεκριμένης κάθε φορά μεθόδου.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 32 Ν. 5104/2024

Ορίζονται οι τεχνικές ελέγχου που μπορούν να εφαρμοσθούν για τον προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης, δηλαδή της αρχής των αναλογιών, της ανάλυσης ρευστότητας του φορολογούμενου, της καθαρής θέσης του φορολογούμενου, της σχέσης της τιμής πώλησης προς τον συνολικό όγκο κύκλου εργασιών και το ύψος των τραπεζικών καταθέσεων και των δαπανών σε μετρητά. Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. καθορίζεται το ειδικότερο περιεχόμενο των τεχνικών ελέγχου. Ορίζεται επιπλέον ότι η Φορολογική Διοίκηση θα πρέπει να παραθέτει ειδική αιτιολογία στο σημείωμα διαπιστώσεων και στην έκθεση ελέγχου του άρθρου 33 του παρόντος, αναφορικά με την επιλογή συγκεκριμένης μεθόδου.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 27. Μέθοδοι έμμεσου προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης.- 1. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να προβαίνει σε εκτιμώμενο, διορθωτικό ή προληπτικό προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης και με την εφαρμογή μιας ή περισσοτέρων από τις κατωτέρω τεχνικές ελέγχου:

- α) της αρχής των αναλογιών,
- β) της ανάλυσης ρευστότητας του φορολογούμενου,
- γ) της καθαρής θέσης του φορολογούμενου,
- δ) της σχέσης της τιμής πώλησης προς τον συνολικό όγκο κύκλου εργασιών και
- ε) του ύψους των τραπεζικών καταθέσεων και των δαπανών σε μετρητά.

Με τις ως άνω τεχνικές μπορούν να προσδιορίζονται τα φορολογητέα εισοδήματα των φορολογουμένων, τα ακαθάριστα έσοδα, οι εκροές και τα φορολογητέα κέρδη των υπόχρεων βάσει των γενικά παραδεκτών αρχών και τεχνικών της ελεγκτικής.

2. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται το ειδικότερο περιεχόμενο των τεχνικών ελέγχου

της παρ. 1, ο τρόπος εφαρμογής τους και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1050/17.2.2014.- Καθορισμός του περιεχομένου και του τρόπου εφαρμογής των τεχνικών ελέγχου των περιπτώσεων β', γ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 27 ν 4174/2013 (Φ.Ε.Κ. Α' 170) για τον διορθωτικό προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης φορολογουμένων φυσικών προσώπων με μεθόδους εμμέσου προσδιορισμού.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 27 του ν.4174/2013 Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Φ.Ε.Κ. Α' 170), όπως ισχύουν.

2. Τις διατάξεις του άρθρου 28 του ν.4172/2013 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Φ.Ε.Κ. Α' 167), όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 22 παρ. 13 ν.4223/2013 (Α' 254) και ισχύουν.

3. Τις διατάξεις του άρθρου 3 του ΚΦΔ (ν. 4174/2013) και του άρθρου 2 του ν. 4172/2013.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Αντικείμενο τεχνικών ελέγχου με την χρήση μεθόδων εμμέσου προσδιορισμού φορολογητέας ύλης

Αντικείμενο των τεχνικών ελέγχου των περιπτώσεων β', γ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 27 ν.4174/2013 είναι ο προσδιορισμός της φορολογητέας ύλης προκειμένου να εκδοθεί πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου σε φορολογούμενο φυσικό πρόσωπο, μέσω μιας μεθοδολογίας που αξιοποιεί τα στοιχεία, τις πληροφορίες και τα δεδομένα για έσοδα κάθε πηγής και πραγματοποιηθείσες δαπάνες πάσης φύσεως, που η Φορολογική Διοίκηση διαθέτει ή συγκεντρώνει, για τον ίδιο τον/την σύζυγο του και τα προστατευόμενα μέλη αυτών.

Άρθρο 2

Περιεχόμενο των τεχνικών ελέγχου

2.1. Τεχνική της ανάλυσης ρευστότητας του φορολογουμένου.

Η τεχνική προσδιορίζει τη φορολογητέα ύλη αναλύοντας τα έσοδα (φορολογητέα και μη), τις αγορές και δαπάνες (επαγγελματικές, ατομικές και οικογενειακές) και τις αυξήσεις και μειώσεις των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων (επαγγελματικών, ατομικών και οικογενειακών) του φορολογούμενου φυσικού προσώπου.

Κατά την μέθοδο αυτή δημιουργείται ισοζύγιο με δύο βασικές στήλες: «Πηγές Κεφαλαίων/Εσόδων» και «Αναλώσεις Κεφαλαίων/Εσόδων».

Στην πρώτη στήλη Πηγές Κεφαλαίων/Εσόδων περιλαμβάνονται τα κάθε μορφής έσοδα που έχουν εισπραχθεί στην διάρκεια της ελεγχόμενης φορολογικής περιόδου, των οποίων αποδεικνύεται η πραγματοποίηση και η νομιμότητα των συναλλαγών.

Στην δεύτερη στήλη Αναλώσεις Κεφαλαίων /Εσόδων περιλαμβάνονται όλες οι πραγματοποιηθείσες αναλώσεις, κατά τη διάρκεια της ελεγχόμενης φορολογικής περιόδου.

Η διαφορά μεταξύ στήλης «Αναλώσεις Κεφαλαίων/ Εσόδων» και στήλης «Πηγές Κεφαλαίων/ Εσόδων», θεωρείται μη δηλωθείσα φορολογητέα ύλη και εφόσον δεν αιτιολογείται υπόκειται σε φορολόγηση.

2.2. Τεχνική της καθαρής θέσης του φορολογουμένου.

Η τεχνική αυτή αναδημιουργεί το οικονομικό ιστορικό του φορολογούμενου φυσικού προσώπου και προσδιορίζει φορολογητέα ύλη, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα περιουσιακά στοιχεία και τα διαθέσιμα κεφάλαια προσωπικά, οικογενειακά, επαγγελματικά, τις διαφορές απαιτήσεις προσω-

πικές, οικογενειακές, επαγγελματικές (ενεργητικό), τις υποχρεώσεις προσωπικές, οικογενειακές ή επαγγελματικές (παθητικό), τις ατομικές, οικογενειακές και επαγγελματικές δαπάνες ως και τα εισοδήματα από λοιπές πηγές (ατομικά και οικογενειακά) .

Κατά την τεχνική αυτή δημιουργείται ο Πίνακας Ενεργητικού και Παθητικού για όλες τις ελεγχόμενες φορολογικές περιόδους με φορολογική περίοδο βάσης την αμέσως προηγούμενη από την πρώτη ελεγχόμενη φορολογική περίοδο. Στο Ενεργητικό περιλαμβάνονται όλα τα περιουσιακά στοιχεία και οι καταθέσεις σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα κατά την λήξη κάθε φορολογικής περιόδου. Στο Παθητικό περιλαμβάνονται οι αντίστοιχες υποχρεώσεις. Η διαφορά Ενεργητικού-Παθητικού αποτελεί την Καθαρή Θέση κάθε φορολογικής περιόδου.

Από την καθαρή θέση λήξης κάθε φορολογικής περιόδου αφαιρείται η καθαρή θέση έναρξης.

Οι αυξήσεις/μειώσεις της Καθαρής Θέσης αναπροσαρμόζονται με τις περιπτώσεις απόκτησης περιουσιακών στοιχείων άνευ ανταλλάγματος (αιτία θανάτου, δωρεάς, γονικής παροχής, προίκα, κερδών από τυχερά παίγνια, ανταλλαγής) και τις περιπτώσεις εκποίησης αυτών, με τις ατομικές και οικογενειακές δαπάνες κάθε είδους, και συγκρίνονται με τα δηλωθέντα εισοδήματα.

Η προκύπτουσα διαφορά θεωρείται μη δηλωθείσα φορολογητέα ύλη και εφόσον δεν αιτιολογείται υπόκειται σε φορολόγηση.

2.3. Τεχνική του ύψους των τραπεζικών καταθέσεων και των δαπανών σε μετρητά.

Η τεχνική αυτή προσδιορίζει φορολογητέα ύλη παρακολουθώντας την κίνηση των (διαθεσίμων) κεφαλαίων του φορολογούμενου, του/της συζύγου και των προστατευομένων μελών αυτών, είτε με την κατάθεση αυτών σε χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς είτε με την ανάλωση τους σε διάφορες συναλλαγές με χρήση μετρητών. Αναλύει τις συνολικές καταθέσεις σε χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς, τα διαθέσιμα, τις αγορές και δαπάνες σε μετρητά τόσο σε επαγγελματικό όσο και σε οικογενειακό επίπεδο κατά τη διάρκεια της ελεγχόμενης φορολογικής περιόδου και τα συγκρίνει με τα συνολικά δηλωθέντα έσοδα.

Κατά την τεχνική αυτή από τις συνολικές τραπεζικές καταθέσεις της ελεγχόμενης φορολογικής περιόδου αφαιρούνται τα κατατεθειμένα ποσά που αφορούν μη υποκείμενα σε φορολογία έσοδα, όπως εκταμειώσεις δανείων, συμψηφιστικές κινήσεις και λοιπές πράξεις που δεν αποτελούν καθαρές καταθέσεις.

Στο Υπόλοιπο των καθαρών τραπεζικών καταθέσεων προστίθενται όλες οι καταβολές σε μετρητά για αγορές, δαπάνες (προσωπικές/οικογενειακές ή επαγγελματικές) και λοιπές συναλλαγές και αφαιρούνται τα μη υποκείμενα σε φορολογία έσοδα που δεν κατατέθηκαν σε λογαριασμούς.

Το νέο Υπόλοιπο αναμορφώνεται με τις αυξήσεις/ μειώσεις εισπρακτέων λογαριασμών και συγκρίνεται με τα συνολικά δηλωθέντα Εισοδήματα.

Η προκύπτουσα διαφορά θεωρείται μη δηλωθείσα φορολογητέα ύλη και εφόσον δεν αιτιολογείται υπόκειται σε φορολόγηση.

2.4. Για την εφαρμογή των ανωτέρω τεχνικών ορίζονται οι παρακάτω έννοιες:

- Καταθέσεις σε/Αναλήψεις από προσωπικούς και επαγγελματικούς λογαριασμούς σε/από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Καταθέσεις σε/ Αναλήψεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (κάθε μορφής στην Ελλάδα ή το Εξωτερικό), του φορολογούμενου, της συζύγου και των προστατευόμενων μελών αυτών (λογαριασμοί προσωπικοί, οικογενειακοί και επαγγελματικοί). Περιπτώσεις κοινών λογαριασμών καταλογίζονται στον πραγματικό δικαιούχο, ο οποίος καθορίζεται με βάση τις πραγματικές περιστάσεις και τη φύση των συναλλαγών. Εφόσον αυτό δεν είναι δυνατό, τα ποσά κατανέμονται ισόποσα σε όλους τους συνδικαιούχους (ποσό διά αριθμό συνδικαιούχων).

- Περιουσιακά στοιχεία. Κινητή και ακίνητη περιουσία οποιασδήποτε μορφής του φορολογούμενου, του/ της συζύγου και των προστατευόμενων μελών αυτών στην Ελλάδα ή και στο Εξωτερικό. Η αποτίμηση γίνεται με βάση την αξία κτήσης ή το κόστος κατασκευής προσαυξημένη με

την αξία/κόστος τυχόν προσηκόν ή βελτιώσεων, επίσης περιλαμβάνονται και τυχόν υπάρχουσες απαιτήσεις έναντι τρίτων.

- Προστατευόμενα μέλη. Τα πρόσωπα που θεωρείται ότι βαρύνουν τον φορολογούμενο σύμφωνα με το άρθρο 7 του ν.2238/1994 ή τα εξαρτώμενα μέλη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 του ν.4172/2013, ανάλογα με τις διατάξεις που ισχύουν στη φορολογία εισοδήματος σε κάθε φορολογική περίοδο.

- Δαπάνες. Δαπάνες πάσης φύσεως που πραγματοποιούνται από τον ελεγχόμενο, τον/την σύζυγο του και τα προστατευόμενα μέλη αυτών. Σε περίπτωση όπου είναι δεδομένη η πραγματοποίηση της δαπάνης, αλλά δεν είναι γνωστό το ποσό που καταβλήθηκε και δεν παρέχονται στοιχεία από το φορολογούμενο για το ύψος του, αυτό προσδιορίζεται με βάση τα στοιχεία που έχει στην διάθεση της η Φορολογική Διοίκηση.

Όπου αναφέρονται δαπάνες διαβίωσης (προσωπικές/ οικογενειακές) αφορούν πραγματικές δαπάνες και όχι τεκμαρτές.

- Φορολογική περίοδος: Ειδικά για την εφαρμογή των παραπάνω τεχνικών ελέγχου ως φορολογική περίοδος ορίζεται: η διαχειριστική περίοδος για το διάστημα που ίσχυαν οι διατάξεις του ν.2238/1994 και το φορολογικό έτος για εισοδήματα που αποκτώνται από 1/1/2014 και μετά.

Εξαιρετικά στην τεχνική της καθαρής θέσης μπορεί η ελεγχόμενη Φορολογική περίοδος να περιλαμβάνει περισσότερες της μίας συνεχόμενες διαχειριστικές περιόδους ή φορολογικά έτη.

-Φορολογούμενος: Όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παρ. α' και β' του Κ.Φ.Δ και στο άρθρο 2 παρ α' και β' του ν 4172/2013, ανεξαρτήτως πηγής εισοδήματος.

Άρθρο 3

Υπαγόμενοι- Πεδίο εφαρμογής

Στον τρόπο και στη διαδικασία ελέγχου που ορίζεται με την απόφαση αυτή, μπορούν να υπαχθούν:

1) οι ανέλεγκτες υποθέσεις φορολογίας εισοδήματος φορολογουμένων φυσικών προσώπων, που αναφέρονται στο άρθρο 28 του ν.4172/2013, για τα φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1/1/2014 και μετά,

2) οι ανέλεγκτες υποθέσεις φορολογίας εισοδήματος φορολογουμένων φυσικών προσώπων για διαχειριστικές περιόδους που έληξαν πριν την έναρξη εφαρμογής των διατάξεων του ν.4172/2013 για τις οποίες δεν είχε γίνει έναρξη ελέγχου μέχρι 31/12/2013 (σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 66 του ν.4174/2013), και συντρέχει μία ή περισσότερες από τις πιο κάτω περιπτώσεις:

α) υφίσταται αδικαιολόγητος πλουτισμός (περιουσιακά στοιχεία και καταθέσεις),

β) παρουσιάζονται μεγάλες δαπάνες που δεν δικαιολογούνται από τα δηλωθέντα εισοδήματα του φορολογούμενου φυσικού προσώπου(ατομικά και οικογενειακά),

γ) Είναι μέλη εταιρειών (οποιασδήποτε μορφής) με ζημιογόνα αποτελέσματα,

δ) δεν τηρούνται ή δεν επιδεικνύονται τα βιβλία και τα στοιχεία ΚΒΣ/Κ.Φ.Α.Σ.,

ε) υφίστανται πληροφορίες για παράνομα ή/και αδήλωτα εισοδήματα/αγορές/ δαπάνες (επαγγελματικές, ατομικές, οικογενειακές).

Στις πιο πάνω υποθέσεις περιλαμβάνονται και αυτές για τις οποίες μία ή περισσότερες πηγές εισοδήματος (του φορολογούμενου ή του/της συζύγου) παραμένουν ανέλεγκτες.

Άρθρο 4

Επιλογή υποθέσεων

Η επιλογή των υποθέσεων στις οποίες θα εφαρμοστούν οι τεχνικές ελέγχου μεθόδων έμμεσου προσδιορισμού φορολογητέας ύλης γίνεται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 26 του ΚΦΔ (ν. 4174/2013).

Άρθρο 5

Επιλογή τεχνικής ελέγχου

Όταν διενεργείται προσδιορισμός φορολογητέας ύλης με μεθόδους εμμέσου προσδιορισμού, εφαρμόζονται οι τεχνικές ελέγχου που ορίζονται με την παρούσα απόφαση και επιλέγεται η τεχνική ελέγχου που κρίνεται προσφορότερη για το δημόσιο συμφέρον.

Στην περίπτωση που και οι δυο φορολογούμενοι/ σύζυγοι υποβάλουν κοινή δήλωση και ελέγχονται ταυτόχρονα ο προσδιορισμός φορολογητέας ύλης με τις τεχνικές ελέγχου της παρούσας γίνεται ενιαία.

Στις υποθέσεις που εφαρμόζονται οι τεχνικές ελέγχου με μεθόδους εμμέσου προσδιορισμού φορολογητέας ύλης, θα εφαρμόζονται και οι λοιπές ισχύουσες περί φορολογικού ελέγχου διατάξεις.

Άρθρο 6

Ενέργειες της Φορολογικής Διοίκησης

Η Φορολογική Διοίκηση συγκεντρώνει πληροφορίες και στοιχεία τόσο από Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών όσο και από τρίτες πηγές σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 του Κ.Φ.Δ (ν. 4174/2013).

Τα ανωτέρω στοιχεία, οι παρεχόμενες από τον φορολογούμενο πληροφορίες (άρθρο 14 του Κ.Φ.Δ), καθώς και τα οικονομικά δεδομένα των τηρουμένων βιβλίων και στοιχείων (στις περιπτώσεις όπου σύμφωνα με τις ισχύουσες σε κάθε φορολογική περίοδο διατάξεις έχει υποχρέωση να τηρεί), λαμβάνονται υπ' όψη από τον έλεγχο κατά την εφαρμογή των τεχνικών ελέγχου.

Άρθρο 7

Παροχή στοιχείων

Για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας η Φορολογική Διοίκηση, με την έναρξη του ελέγχου ή κατά τη διάρκεια αυτού, μπορεί να ζητήσει από τον φορολογούμενο και αυτός έχει υποχρέωση να παράσχει στοιχεία για την περιουσιακή κατάσταση και τις συνθήκες διαβίωσης του ίδιου, του/της συζύγου του και των προστατευόμενων μελών τους, για τις ελεγχόμενες φορολογικές περιόδους, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο που η Φορολογική Διοίκηση θεωρεί απαραίτητο.

Στα ανωτέρω στοιχεία μπορούν να συμπεριλαμβάνονται: στοιχεία για ακίνητα (οικόπεδα, αγροτεμάχια, κτίσματα κάθε μορφής), για κινητά μέσα (οχήματα κάθε μορφής, πλωτά και εναέρια μέσα), για επενδύσεις/συν μ μετοχές κάθε μορφής, για καταθέσεις κάθε μορφής στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, για διαθέσιμα μετρητά, για έργα τέχνης, συλλογές και λοιπά τιμαλφή και για απαιτήσεις/υποχρεώσεις κάθε είδους.

Ειδικά ως προς τα περιουσιακά στοιχεία των κατηγοριών έργων τέχνης, συλλογών και λοιπών τιμαλφών απαιτείται η παροχή στοιχείων μόνο εφόσον η αξία εκάστου υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

Τα ανωτέρω στοιχεία παρέχονται διακεκριμένα για κάθε φορολογική περίοδο σε περίπτωση που υπάρχουν μεταβολές.

Το βάρος της απόδειξης για τα διαθέσιμα περιουσιακά στοιχεία φέρει ο φορολογούμενος, το ύψος δε των δηλούμενων καταθέσεων και μετρητών κατά την έναρξη της πρώτης ελεγχόμενης χρήσης, προκειμένου να γίνει δεκτό, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το πραγματικό διαθέσιμο κεφάλαιο προηγούμενων ετών, όπως αυτό προσδιορίζεται με βάση τα δεδομένα των υποβληθεισών δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος, ή από στοιχεία που έχει στην διάθεση της η ελεγκτική υπηρεσία.

Άρθρο 8

Κατανομή μη δηλωθείσας φορολογητέας ύλης

Στην περίπτωση που ο προσδιορισμός της φορολογητέας ύλης με μεθόδους εμμέσου προσδιορισμού γίνεται για συζύγους που υποβάλουν κοινή δήλωση και προκύψει μη δηλωθείσα φορολογητέα ύλη, αυτή κατανέμεται μεταξύ των συζύγων κατά το ποσό που αφορά έκαστον,

εφόσον αυτό μπορεί να προσδιοριστεί από τον έλεγχο, ή μερίζεται κατ' αναλογία των δηλωθέντων εισοδημάτων όταν τα εισοδήματα και των δυο συζύγων προέρχονται από επιχειρηματικές δραστηριότητες. Όταν ο ένας σύζυγος έχει εισόδημα μόνο από μισθωτή εργασία / συντάξεις, ο δε άλλος και από επιχειρηματική δραστηριότητα τότε η μη δηλωθείσα φορολογητέα ύλη βαρύνει τον/την σύζυγο που έχει και επιχειρηματική δραστηριότητα, εκτός και αν προσδιοριστεί διαφορετικά από τον έλεγχο.

Η μη δηλωθείσα φορολογητέα ύλη, κατανέμεται στην φορολογική περίοδο που αφορά και στις πηγές/κατηγορίες εισοδήματος που ανάγεται εφόσον αυτό τεκμηριώνεται.

Αν δεν μπορεί να προσδιοριστεί σαφώς η πηγή/κατηγορία προέλευσης του εισοδήματος αυτού, η διαφορά καταλογίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 48 του ν.2238/1994 όπως ίσχυαν μέχρι την έναρξη εφαρμογής των διατάξεων του ν.4172/2013 ή στην παραγράφου 4 του άρθρου 21 του ν.4172/2013 για φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1/1/2014 και μετά.

Όταν η ελεγχόμενη φορολογική περίοδος περιλαμβάνει περισσότερες της μίας συνεχόμενες διαχειριστικές περιόδους ή φορολογικά έτη, η προσδιοριζόμενη φορολογητέα ύλη κατανέμεται ισομερώς μεταξύ των διαχειριστικών περιόδων ή φορολογικών ετών.

Άρθρο 9

Προσδιορισμός καθαρού φορολογητέου εισοδήματος

Το καθαρό φορολογητέο εισόδημα, με την εφαρμογή μεθόδων εμμέσου προσδιορισμού, προκύπτει από την άθροιση της αποκρυσταλλισθείσας φορολογητέας ύλης, όπως αυτή προσδιορίζεται με τις τεχνικές ελέγχου που αναφέρονται στο άρθρο 2 της παρούσας και κατανέμεται σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου της παρούσας, και του δηλωθέντος φορολογητέου εισοδήματος του φορολογουμένου ανά φορολογική περίοδο και πηγή /κατηγορία εισοδήματος.

Η επιλογή του τελικού προσδιορισθέντος καθαρού φορολογητέου εισοδήματος του φορολογουμένου γίνεται ως εξής:

-Κατ αρχάς, προσδιορίζεται το συνολικό καθαρό φορολογητέο εισόδημα του φορολογουμένου από όλες τις πηγές/κατηγορίες εισοδήματος με τις γενικές φορολογικές διατάξεις, όπως αυτές ίσχυαν σε κάθε ελεγχόμενη/νο διαχειριστική περίοδο/φορολογικό έτος.

-Στην συνέχεια, προσδιορίζεται το συνολικό καθαρό φορολογητέο εισόδημα του φορολογουμένου από όλες τις πηγές/κατηγορίες εισοδήματος με τις τεχνικές ελέγχου της παρούσας απόφασης, όπως αναφέρεται παραπάνω.

-Συγκρίνονται, ανά φορολογική περίοδο, τα αποτελέσματα των δύο προσδιορισμών και ως τελικό φορολογητέο εισόδημα του φορολογουμένου λαμβάνεται το μεγαλύτερο.

Στην περίπτωση που ο προσδιορισμός του καθαρού φορολογητέου εισοδήματος με τις τεχνικές ελέγχου γίνεται ενιαία για φορολογουμένους/συζύγους που υποβάλουν κοινή δήλωση, σύμφωνα με το άρθρο 5 της παρούσας, τότε και τα προσδιορισθέντα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου με τις λοιπές γενικές διατάξεις θα πρέπει αντίστοιχα να αθροίζονται για να είναι δυνατή η σύγκριση με το ενιαίο προσδιορισθέν αποτέλεσμα από τις τεχνικές ελέγχου.

Στην συνέχεια, συγκρίνονται, ανά φορολογική περίοδο, τα αποτελέσματα των δύο προσδιορισμών και ως τελικό φορολογητέο εισόδημα θα λαμβάνεται το μεγαλύτερο, το οποίο θα κατανέμεται στους φορολογουμένους σύμφωνα με τον επιλεγέντα τρόπο. Σε κάθε άλλη περίπτωση θα επιλέγεται το αποτέλεσμα που προκύπτει από τον έλεγχο με τις γενικές φορολογικές διατάξεις.

Αν σε κάποια φορολογική περίοδο, το φορολογητέο εισόδημα του φορολογουμένου/ης και του/της συζύγου του προσδιορίστηκε τεκμαρτά σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 15 έως 19 του ν.2238/1994 ή του Κεφαλαίου Δ' του ν. 4172/2013, όπως αυτές ίσχυαν σε κάθε ελεγχόμενη/νο φορολογική περίοδο/διαχειριστικό έτος, ο τεκμαρτός προσδιορισμός θα λαμβάνεται υπόψη για

τον προσδιορισμό του τελικού φορολογητέου εισοδήματος.

Άρθρο 10

Προσδιορισμός ακαθάριστου εισοδήματος/συνολικών εσόδων στην περίπτωση εφαρμογής τεχνικών ελέγχου με τη χρήση μεθόδων εμμέσου προσδιορισμού

Στην περίπτωση που επιλεγεί ο προσδιορισμός του τελικού φορολογητέου εισοδήματος με τις λοιπές γενικές φορολογικές διατάξεις τότε τα ακαθάριστα έσοδα προσδιορίζονται σύμφωνα με αυτές.

Στην περίπτωση που το τελικό φορολογητέο εισόδημα σύμφωνα με το άρθρο 9 της παρούσας είναι το προσδιορισθέν με τις τεχνικές ελέγχου μεθόδων εμμέσου προσδιορισμού τότε αν η προκύπτουσα διαφορά έχει κατανεμηθεί ολόκληρη ή τμήμα αυτής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 της παρούσας, ως εισόδημα από ατομική εμπορική επιχείρηση ή από άσκηση ελευθερίου επαγγέλματος ή από επιχειρηματική δραστηριότητα, αυτή προστίθεται στα δηλωθέντα ή βάσει βιβλίων και στοιχείων ακαθάριστα εισοδήματα/στα συνολικά έσοδα για τον προσδιορισμό των ακαθάριστων εισοδημάτων/ συνολικών εσόδων.

Άρθρο 11

Δικαίωμα Ανταπόδειξης φορολογούμενου

Το δικαίωμα ανταπόδειξης του φορολογούμενου φυσικού προσώπου σε περίπτωση διορθωτικού προσδιορισμού φορολογητέας ύλης με τις τεχνικές ελέγχου των έμμεσων μεθόδων που αναφέρονται στην παρούσα, πραγματοποιείται στα πλαίσια εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 28 του ν. 4174/2013.

Οι διαφορές μεταξύ προσδιορισθείσας βάσει τεχνικών ελέγχου και δηλωθείσας φορολογητέας ύλης αιτιολογούνται με τεκμηριωμένα στοιχεία που προσκομίζονται από τον φορολογούμενο και δικαιολογούν έσοδα αποκτηθέντα και μη δηλωθέντα σε κάθε ελεγχόμενη/ νο φορολογική περίοδο/διαχειριστικό έτος, όπως πωλητήρια συμβόλαια, δηλώσεις φόρου δωρεάς- κληρονομιάς χρημάτων, κέρδη από τυχερά παίγνια γενικά, συμβάσεις δανείων και κάθε σχετικό έγγραφο το οποίο θα φέρει βεβαία ημερομηνία και στοιχεία νομιμότητας.

Για όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις θα πρέπει να αποδεικνύεται το πραγματικό στοιχείο της συναλλαγής, όπως η πίστωση των ποσών σε λογαριασμό/ούς του ελεγχόμενου, του/της συζύγου ή των προστατευόμενων μελών αυτών.

Σε κάθε περίπτωση το βάρος της απόδειξης φέρει ο φορολογούμενος.

Άρθρο 12

Έλεγχος λοιπών φορολογικών αντικειμένων στην περίπτωση εφαρμογής τεχνικών ελέγχου με την χρήση μεθόδων εμμέσου προσδιορισμού

Τα ακαθάριστα εισοδήματα ή συνολικά έσοδα όπως προσδιορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 10 της παρούσας λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των φόρων, τελών και εισφορών στις λοιπές φορολογίες. Ο προσδιορισμός πραγματοποιείται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις για κάθε φορολογία.

Επί του προσδιορισθέντος συνολικού καθαρού εισοδήματος προσδιορίζεται Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης αρθ.29 Ν.3986/2011, καθώς και κάθε άλλη επιβάρυνση που προβλέπονταν σε κάθε φορολογική περίοδο.

Άρθρο 13

Από την δημοσίευση της παρούσας απόφασης κάθε διάταξη της ΔΕΣ Α 1077357/10.05.2013 (ΦΕΚ Β 1136) Α.Υ.Ο. που έρχεται σε αντίθεση με αυτήν παύει να ισχύει.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1008/20.1.2020.- Καθορισμός του περιεχομένου και του τρόπου εφαρμογής των μεθόδων έμμεσου προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης των περιπτώσεων α' και δ' της

παραγράφου 1 του άρθρου 27 ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α') για τον διορθωτικό προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης φυσικών ή νομικών προσώπων ή κάθε είδους νομικής οντότητας που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 3 και του άρθρου 27 του ν. 4174/2013 Κώδικα φορολογικής Διαδικασίας (ΦΕΚ 170 Α'), όπως ισχύουν.

2. Τις διατάξεις του άρθρου 2 και του άρθρου 28 του ν. 4172/2013 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ΦΕΚ 167 Α'), όπως ισχύουν.

3. Τις διατάξεις του ν. 4174/2013 Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ΦΕΚ 170 Α'), όπως ισχύουν.

4. Τις διατάξεις του ν. 4172/2013 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ΦΕΚ 167 Α'), όπως ισχύουν.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Αντικείμενο μεθόδων έμμεσου προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης των περιπτώσεων α' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 27 του ν. 4174/2013

Αντικείμενο των τεχνικών ελέγχου των περιπτώσεων α' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 27 ν. 4174/2013, είναι ο προσδιορισμός της φορολογητέας ύλης, μέσω μεθοδολογίας εξεύρεσης αξιόπιστων αναλογιών ή σχέσεων, προκειμένου να εκδοθεί πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κάθε είδους νομική οντότητα που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα.

Ως αξιόπιστη αναλογία ή σχέση, θεωρείται το ποσοστό ή ο δείκτης ή η αναλογική σχέση, που είναι κατάλληλη, βάσει των γενικά παραδεκτών αρχών και τεχνικών της ελεγκτικής, λαμβανομένων υπόψη των δεδομένων και του τρόπου λειτουργίας της επιχείρησης, για τον προσδιορισμό των εσόδων από επιχειρηματική δραστηριότητα, του κόστους πωληθέντων, του μικτού και του καθαρού κέρδους.

Τα στοιχεία για τον υπολογισμό των αναλογιών ή σχέσεων λαμβάνονται από τα δεδομένα του ελεγχόμενου προσώπου καθώς και από τρίτες πηγές.

Άρθρο 2

Περιεχόμενο των μεθόδων έμμεσου προσδιορισμού φορολογητέας ύλης των περιπτώσεων α' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 27 του ν. 4174/2013

2.1 Η μέθοδος της αρχής των αναλογιών

Με την μέθοδο αυτή προσδιορίζονται τα έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα, οι εκροές και τα φορολογητέα κέρδη του ελεγχόμενου προσώπου βάσει αναλογιών και ιδίως, του περιθωρίου μικτού κέρδους.

Κατόπιν επαλήθευσης του κόστους πωληθέντων/παρεχόμενων υπηρεσιών και ανάλυσης στοιχείων και πληροφοριών από το ελεγχόμενο πρόσωπο ή και από τρίτες πηγές, προσδιορίζεται με αξιόπιστο τρόπο το πραγματικό περιθώριο μικτού κέρδους, το οποίο εφαρμόζόμενο στο κόστος πωληθέντων/παρεχόμενων υπηρεσιών, οδηγεί στον προσδιορισμό των εσόδων από επιχειρηματική δραστηριότητα του ελεγχόμενου προσώπου.

Η υπόψη μέθοδος εφαρμόζεται ιδίως σε επιχειρήσεις των οποίων το απόθεμα είναι ελεγχόμενο ή μπορεί να προσδιοριστεί με αξιόπιστο τρόπο ή οι αγορές μπορούν εύκολα να κατανέμονται σε ομάδες με το ίδιο ή παρόμοιο ποσοστό περιθωρίου κέρδους.

Ο προσδιορισμός των εσόδων από επιχειρηματική δραστηριότητα με την χρήση της αρχής των αναλογιών δύναται να γίνει και με την χρήση άλλων αναλογικών σχέσεων, εκτός του περιθωρίου μικτού κέρδους, υπό την προϋπόθεση ότι οι σχετικές αναλογίες προκύπτουν με αξιόπιστο τρόπο.

Περαιτέρω, η μέθοδος της αρχής των αναλογιών, εκτός του προσδιορισμού των εσόδων από επιχειρηματική δραστηριότητα, δύναται να εφαρμοσθεί και για τον προσδιορισμό των εκροών και των φορολογητέων κερδών των ελεγχόμενων προσώπων, με τη χρήση αξιόπιστων, για τον προσδιορισμό των εκροών και φορολογητέων κερδών, αναλογιών.

2.2 Η μέθοδος σχέσης της τιμής πώλησης προς το συνολικό όγκο κύκλου εργασιών

Με την μέθοδο αυτή προσδιορίζονται τα έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα αξιοποιώντας τη σχέση της τιμής πώλησης προς το συνολικό όγκο κύκλου εργασιών. Επί του συνολικού όγκου του κύκλου εργασιών, ο οποίος προσδιορίζεται είτε από τα λογιστικά αρχεία του ελεγχόμενου προσώπου είτε από τρίτες πηγές, εφαρμόζεται η τιμή πώλησης ανά μονάδα προϊόντος/υπηρεσίας προκειμένου να προσδιοριστούν τα έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα. Ο συνολικός όγκος του κύκλου εργασιών δύναται να προσδιορισθεί κατόπιν εύρεσης σχέσεων μεταξύ των εισροών (προϊόντων και υπηρεσιών) που απαιτούνται ανά μονάδα παραγόμενου προϊόντος/παρεχόμενης υπηρεσίας του ελεγχόμενου προσώπου.

Η μέθοδος της τιμής πώλησης προς το συνολικό όγκο κύκλου εργασιών εφαρμόζεται ιδίως για τον προσδιορισμό της πραγματικής φορολογικής υποχρέωσης όταν:

α) δύναται να προσδιορισθούν οι εισροές που αναλώνονται ανά μονάδα παραγόμενου προϊόντος/παρεχόμενης υπηρεσίας και είναι γνωστή η τιμή πώλησης ανά μονάδα παραγόμενου προϊόντος/παρεχόμενης υπηρεσίας. β) το ελεγχόμενο πρόσωπο έχει περιορισμένα είδη προϊόντων ή παρεχόμενων υπηρεσιών, με σχετικά σταθερές τιμές πώλησης/αμοιβές σε όλη τη φορολογική περίοδο.

Άρθρο 3

Υπαγόμενοι πεδίο εφαρμογής

Στον τρόπο και στη διαδικασία ελέγχου που ορίζεται με την απόφαση αυτή, μπορούν να υπαχθούν οι υποθέσεις φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που ασκούν ή προκύπτει ότι ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα και εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 28 του ν. 4172/2013, για φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1.1.2014 και μετά. Η εφαρμογή των μεθόδων έμμεσου προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης της παρούσας απόφασης τεκμηριώνεται επαρκώς στην οικεία έκθεση ελέγχου με ρητή αναφορά στις σχετικές διατάξεις του άρθρου 28 του ν. 4172/2013.

Άρθρο 4

Εφαρμογή και επιλογή τεχνικής ελέγχου

Για τις υποθέσεις του άρθρου 3 της παρούσας, δύναται να εφαρμόζονται, σε οποιοδήποτε στάδιο διενέργειας του ελέγχου, οι τεχνικές ελέγχου, που ορίζονται με την παρούσα απόφαση, οι οποίες επιλέγονται κατόπιν έγκρισης του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. ή του Ελεγκτικού Κέντρου.

Άρθρο 5

Ενέργειες της Φορολογικής Διοίκησης

Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να συγκεντρώνει πληροφορίες από τον φορολογούμενο και από τρίτους κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4174/2013, ενώ περαιτέρω αξιοποιεί στοιχεία και πληροφορίες που διαθέτει για τον φορολογούμενο.

Τα ανωτέρω καθώς κάθε άλλη σχετική πληροφορία που δύναται να συλλεχθεί κατά τον έλεγχο, σε συνδυασμό με τη φύση, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και άλλους συναφείς παράγοντες του εκάστοτε είδους και μορφής της επιχείρησης λαμβάνονται υπόψη για την εφαρμογή των οριζόμενων στην παρούσα.

Άρθρο 6

Προσδιορισμός εσόδων από επιχειρηματική δραστηριότητα/εκροών/φορολογητέων κερδών στην περίπτωση εφαρμογής μεθόδων έμμεσου προσδιορισμού

Τα έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα/εκροές/φορολογητέα κέρδη που προσδιορίζο-

νται με τις προαναφερθείσες μεθόδους έμμεσου προσδιορισμού, εφόσον είναι μεγαλύτερα από τα αντίστοιχα δηλωθέντα, συνιστούν τα τελικά έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα/εκροές/φορολογητέα κέρδη.

Εφόσον τα έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα του ελεγχόμενου προσώπου προσδιορίζονται με τις έμμεσες μεθόδους της παρούσας, τότε, ως κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα για κάθε φορολογικό έτος θεωρείται το σύνολο των προσδιορισθέντων με τις έμμεσες μεθόδους της παρούσας εσόδων από επιχειρηματική δραστηριότητα μετά την αφαίρεση των επιχειρηματικών δαπανών, των αποσβέσεων και των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4172/2013.

Άρθρο 7

Έλεγχος λοιπών φορολογικών αντικειμένων στην περίπτωση εφαρμογής μεθόδων έμμεσου προσδιορισμού

Εφόσον με τις έμμεσες μεθόδους της παρούσας προσδιορίζονται τα έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα του ελεγχόμενου προσώπου, τα έσοδα αυτά, λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των φόρων, τελών και εισφορών στις λοιπές φορολογίες.

Ο προσδιορισμός των φόρων, τελών και εισφορών στις λοιπές φορολογίες πραγματοποιείται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις για κάθε φορολογία.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 88Β'/27.1.2020)

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΜΒ. ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ 1895/2018.- Έμμεσες αποδείξεις ύπαρξης φορολογητέας ύλης.- Στοιχεία έμμεσης απόδειξης ύπαρξης μη δηλωθέντος φορολογητέου εισοδήματος από την άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος (ήτοι απόδειξης όχι μόνο της ύπαρξης μη δηλωθέντος εισοδήματος, αλλά και της συγκεκριμένης πηγής του, δηλαδή της προέλευσής του από το ελευθέρου επαγγελματία του φορολογούμενου) μπορεί να θεωρηθούν ότι συντρέχουν σε περίπτωση στην οποία τραπεζικός λογαριασμός του φορολογούμενου ελεύθερου επαγγελματία περιλαμβάνει μεγάλο ποσό το οποίο δεν καλύπτεται από τα (νομίμως φορολογηθέντα ή απαλλαγθέντα του φόρου) εισοδήματα που αυτός έχει δηλώσει στη φορολογική αρχή ούτε από άλλη συγκεκριμένη και αρκούντως τεκμηριωμένη πηγή ή αιτία, την οποία αυτός επικαλείται.

Τα αναφερόμενα πιο πάνω ισχύουν όχι μόνο προκειμένου περί ατομικού τραπεζικού λογαριασμού του ελεύθερου επαγγελματία, αλλά και σε περίπτωση που αυτός είναι δικαιούχος τραπεζικού λογαριασμού από κοινού με άλλο πρόσωπο, όπως ο/η σύζυγος του. Πράγματι, και σε τέτοια περίπτωση, το (σημαντικό) χρηματικό ποσό που εισέρχεται στον κοινό λογαριασμό και το οποίο δεν καλύπτεται από τα (νομίμως φορολογηθέντα ή απαλλαγθέντα του φόρου) εισοδήματα που έχουν δηλώσει στη φορολογική αρχή οι συνδικαιούχοι του λογαριασμού ούτε από άλλη συγκεκριμένη και αρκούντως τεκμηριωμένη πηγή ή αιτία, την οποία είτε επικαλείται ο ελεύθερος επαγγελματίας είτε εντοπίζει η φορολογική αρχή, λαμβάνοντας τα αναγκαία, κατάλληλα και εύλογα, ενόψει των περιστάσεων, μέτρα έλεγχου και έρευνας (στα οποία περιλαμβάνεται και η κλήση του έτερου συνδικαιούχου του λογαριασμού για παροχή πληροφοριών και, ενδεχομένως, συναφών αποδεικτικών στοιχείων), μπορεί να θεωρηθεί, κατ' εκτίμηση του συνόλου των στοιχείων και των συνθηκών της υπόθεσης ότι συνιστά καρπό της επαγγελματικής δραστηριότητας του ελεύθερου επαγγελματία-συνδικαιούχου του λογαριασμού.

Μη στοιχειοθέτηση απόκρυψης φορολογητέας ύλης από την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας και μη νόμιμος ο εξωλογιστικός προσδιορισμός των ακαθαρίστων εσόδων και καθαρών κερδών, που επικαλείται η Φορολογική Αρχή.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1259/22.12.2014.- Παροχή οδηγιών για τον τρόπο εφαρμογής της ΠΟΛ 1050/17.02.2014 Απόφασης Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 269)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2016/31.1.2020.- Παροχή οδηγιών σχετικά με την εφαρμογή των μεθόδων έμμεσου προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης των περιπτώσεων α' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 27 του ν. 4174/2013 (Α'170).

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 337)

ΑΡΘΡΟ 33

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΦΟΡΟΥ ΜΕΤΑ ΤΟ ΠΕΡΑΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

1. Η Φορολογική Διοίκηση κοινοποιεί στον φορολογούμενο το σημείωμα διαπιστώσεων και τον αντίστοιχο προσωρινό διορθωτικό προσδιορισμό φόρου. Ο φορολογούμενος με αίτησή του λαμβάνει αντίγραφα των εγγράφων, στα οποία βασίζεται ο προσωρινός διορθωτικός προσδιορισμός φόρου. Ο φορολογούμενος διατυπώνει εγγράφως τις απόψεις του, σχετικά με τον προσωρινό διορθωτικό προσδιορισμό φόρου μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την κοινοποίηση του σημειώματος διαπιστώσεων και του προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού φόρου.

2. Μέσα σε ένα (1) μήνα από την ημερομηνία παραλαβής των απόψεων του φορολογούμενου ή την εκπνοή της προθεσμίας της παρ. 1, η Φορολογική Διοίκηση εκδίδει την οριστική πράξη προσδιορισμού φόρου. Η έκθεση ελέγχου συντάσσεται με βάση το σημείωμα διαπιστώσεων και τις απόψεις του φορολογούμενου και περιλαμβάνει εμπεριστατωμένα και αιτιολογημένα τα γεγονότα, τα στοιχεία και τις διατάξεις, τις οποίες έλαβε υπόψη της η Φορολογική Διοίκηση για τον προσδιορισμό του φόρου. Με την οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου δεν μπορεί να προσδιορίζεται φόρος υψηλότερος αυτού που προσδιορίζεται με τον προσωρινό διορθωτικό προσδιορισμό φόρου. Η έκθεση ελέγχου και η οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου κοινοποιούνται στον φορολογούμενο.

3. Αν τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου δεν διαφοροποιούνται από τα αντίστοιχα που έχουν δηλωθεί από τον φορολογούμενο, δεν ακολουθείται η διαδικασία των παρ. 1 και 2 και συντάσσεται μόνο η έκθεση ελέγχου, η οποία κοινοποιείται στον φορολογούμενο.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 33 Ν. 5104/2024

Περιγράφεται η διαδικασία που ακολουθείται με το πέρας του φορολογικού ελέγχου και μέχρι την κοινοποίηση στον φορολογούμενο της οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου, καθώς και της έκθεσης ελέγχου. Προβλέπεται η παροχή της δυνατότητας άσκησης του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης του φορολογούμενου, διά της κοινοποίησης σε αυτόν, με το πέρας του ελέγχου, σημειώματος διαπιστώσεων και της πράξης προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού, καθώς και προθεσμία είκοσι (20) ημερών προκειμένου να διατυπώσει εγγράφως τις αντιρρήσεις του. Εντός μηνός από την ημερομηνία παραλαβής των απόψεων του φορολογούμενου, κοινοποιείται σε αυτόν η οριστική πράξη με την έκθεση ελέγχου.

Προβλέπεται τέλος, ότι σε περίπτωση που τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου δεν διαφοροποιούνται από τα αντίστοιχα που έχουν δηλωθεί από τον φορολογούμενο, δεν ακολουθείται η διαδικασία κοινοποίησης του σημειώματος και συντάσσεται μόνο η έκθεση ελέγχου, η οποία κοινοποιείται στον φορολογούμενο.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 28. Αποτελέσματα φορολογικού ελέγχου.- 1. Η Φορολογική Διοί-

κτηση κοινοποιεί εγγράφως στον φορολογούμενο σημείωμα διαπιστώσεων με τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου και τον προσωρινό διορθωτικό προσδιορισμό φόρου, ο οποίος πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένος. Ο φορολογούμενος δύναται να ζητά να λαμβάνει αντίγραφα των εγγράφων, στα οποία βασίζεται ο διορθωτικός προσδιορισμός φόρου. Ο φορολογούμενος έχει τη δυνατότητα να διατυπώσει εγγράφως τις απόψεις του, σχετικά με τον προσωρινό διορθωτικό προσδιορισμό φόρου, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την κοινοποίηση της έγγραφης γνωστοποίησης.

2. Η Φορολογική Διοίκηση εκδίδει την οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου, μέσα σε ένα (1) μήνα από την ημερομηνία παραλαβής των απόψεων του φορολογούμενου ή, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος δεν υποβάλει τις απόψεις του, από την εκπνοή της προθεσμίας που ορίζεται στην παρ. 1. Η οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου εκδίδεται με βάση έκθεση ελέγχου, την οποία συντάσσει η Φορολογική Διοίκηση. Η έκθεση ελέγχου περιλαμβάνει εμπειριστατωμένα και αιτιολογημένα τα γεγονότα, τα στοιχεία και τις διατάξεις τις οποίες έλαβε υπόψη της η Φορολογική Διοίκηση για τον προσδιορισμό του φόρου. Η οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου μαζί με την έκθεση ελέγχου κοινοποιούνται στον φορολογούμενο.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΔΕΛ Α1198404/ΕΞ 2013.- Αποτελέσματα φορολογικού ελέγχου.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 28 του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α') .

Αποφασίζουμε

Σε κάθε περίπτωση που διαπιστώνεται από το φορολογικό έλεγχο ότι προκύπτει διαφοροποίηση της φορολογικής οφειλής του φορολογούμενου σε σχέση με τις δηλώσεις που έχει υποβάλλει, η φορολογική Διοίκηση πριν τη σύνταξη της οικείας έκθεσης ελέγχου και της έκδοσης της οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου επιδίδει στον υπόχρεο προσωρινό διορθωτικό προσδιορισμό του φόρου μαζί με το σχετικό σημείωμα διαπιστώσεων με τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου στο οποίο θα αναφέρεται η φορολογική οφειλή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού καθώς και οποιοδήποτε σχετικό στοιχείο αιτιολογεί τη διαφοροποίηση της αμέσως ως άνω οφειλής σε σχέση με την φορολογική οφειλή με βάση τη δήλωση.

Με το σημείωμα αυτό θα καλείται ο φορολογούμενος να διατυπώσει τις απόψεις του σχετικά με τον προσωρινό διορθωτικό προσδιορισμό του φόρου εντός είκοσι (20) ημερών από την επίδοσή του.

Ο προσωρινός διορθωτικός προσδιορισμός του φόρου, το σημείωμα διαπιστώσεων καθώς και το ότι λήφθηκαν υπόψη οι απόψεις του φορολογούμενου στην περίπτωση που αυτές παρασχέθηκαν ή ενδεχόμενη μη ανταπόκρισή του θα αναφέρονται στη σχετική έκθεση ελέγχου με βάση την οποία θα εκδίδεται η οριστική πράξη προσδιορισμού του φόρου.

Η έκθεση ελέγχου περιλαμβάνει εμπειριστατωμένα και αιτιολογημένα τα γεγονότα, τα στοιχεία και τις διατάξεις τις οποίες έλαβε υπόψη της η φορολογική Διοίκηση για τον προσδιορισμό του φόρου και κοινοποιείται στον φορολογούμενο μαζί με την οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΑΡΘΡΟ 34

ΕΛΕΓΧΟΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΒΙΒΑΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

1. Για τις υποθέσεις που διαβιβάζονται στη Φορολογική Διοίκηση από τη Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος (εφεξής «Υπηρεσία») και από τη Διεύθυνση Οικονομικής Αστυνομίας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας, εφόσον είναι μείζονος σημασίας ή προκύπτουν ενδείξεις ποινικά κολάσιμης φοροδιαφυγής, διενεργείται έλεγχος κατ' απόλυτη προτεραιότητα. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 33, η Φορολογική Διοίκηση, μέσα σε έναν (1) μήνα από τη διαβίβαση της πορισματικής έκθεσης της Υπηρεσίας, των σχετικών εγγράφων και των προσκομισθέντων από τον ελεγχόμενο στοιχείων, κοινοποιεί εγγράφως στον φορολογούμενο αντίγραφο αυτής, σημείωμα διαπιστώσεων με τα αποτελέσματα της έρευνας και τον προσωρινό διορθωτικό προσδιορισμό φόρου, βάσει της πορισματικής έκθεσης της Υπηρεσίας.

2. Ο φορολογούμενος δύναται να λαμβάνει αντίγραφα των εγγράφων, στα οποία βασίζεται ο προσωρινός διορθωτικός προσδιορισμός φόρου και να διατυπώνει εγγράφως τις απόψεις του σχετικά με αυτόν μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την κοινοποίηση της έγγραφης γνωστοποίησης.

3. Η Φορολογική Διοίκηση εκδίδει την οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου μέσα σε τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία παραλαβής των απόψεων του φορολογούμενου ή, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος δεν υποβάλει τις απόψεις του, μετά την εκπνοή της προθεσμίας που ορίζεται στην παρ. 2. Το εν λόγω διάστημα δύναται να παρατείνεται αιτιολογημένα για έναν (1) επιπλέον μήνα ανάλογα με την πολυπλοκότητα της υπόθεσης, κατόπιν έγγραφης ενημέρωσης προς την Υπηρεσία.

4. Αν μέσα στην προθεσμία των είκοσι (20) ημερών της παρ. 2, ο φορολογούμενος προσκομίσει νέα στοιχεία στην αρμόδια ελεγκτική υπηρεσία της Φορολογικής Διοίκησης, η τελευταία δύναται να τα διαβιβάσει στην Υπηρεσία προς αξιολόγηση. Η Υπηρεσία υποχρεούται να αποστείλει στην αρμόδια ελεγκτική υπηρεσία της Φορολογικής Διοίκησης εγγράφως τις απόψεις της επί των νέων αυτών στοιχείων μέσα σε έναν (1) μήνα από την ημερομηνία λήψης του φακέλου. Εφόσον ο φορολογούμενος προσκομίσει εμπρόθεσμα νέα στοιχεία στην αρμόδια ελεγκτική υπηρεσία της Φορολογικής Διοίκησης, ο χρόνος που απαιτείται για την ολοκλήρωση της διαδικασίας που προβλέπεται στα εδάφια πρώτο και δεύτερο δεν προσμετράται στην αναφερόμενη στην παρ. 3 προθεσμία των τριών (3) μηνών για την έκδοση της οριστικής πράξης προσδιορισμού φόρου. Η προθεσμία πάντως αυτή σε καμία περίπτωση δεν υπερβαίνει συνολικά τους τέσσερις (4) ή, κατόπιν αιτιολογημένης παράτασης, τους πέντε (5) μήνες από τη λήψη των νέων στοιχείων από τη Φορολογική Διοίκηση.

5. Η οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου εκδίδεται με βάση έκθεση ελέγχου, την οποία συντάσσει η Φορολογική Διοίκηση και η οποία περιλαμβάνει εμπειρισττωμένα και αιτιολογημένα τα γεγονότα, τα στοιχεία και τις διατάξεις που έλαβε υπόψη της για τον προσδιορισμό του φόρου. Η οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου μαζί με την έκθεση ελέγχου κοινοποιούνται στον

φορολογούμενο.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 34 Ν. 5104/2024

Για τις υποθέσεις που διαβιβάζονται στη Φορολογική Διοίκηση από τη Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος και την Οικονομική Αστυνομία, διενεργείται έλεγχος κατ' απόλυτη προτεραιότητα. Η Φορολογική Διοίκηση προβαίνει σε προσωρινό και οριστικό προσδιορισμό φόρου μέσα σε έναν (1) μήνα από τη διαβίβαση της πορισματικής έκθεσης της Υπηρεσίας, των σχετικών εγγράφων και των προσκομισθέντων από τον ελεγχόμενο στοιχείων και κοινοποιεί εγγράφως στον φορολογούμενο αντίγραφο αυτής. Επίσης κοινοποιείται σημείωμα διαπιστώσεων με τα αποτελέσματα της έρευνας και τον προσωρινό διορθωτικό προσδιορισμό φόρου, βάσει της πορισματικής έκθεσης της Υπηρεσίας.

Προβλέπεται, ακόμα, δυνατότητα διατύπωσης απόψεων εντός είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της έγγραφης γνωστοποίησης και έκδοση οριστικής πράξης εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία παραλαβής των απόψεων του φορολογούμενου. Η οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου εκδίδεται με βάση έκθεση ελέγχου, την οποία συντάσσει η Φορολογική Διοίκηση και περιλαμβάνει εμπειριστατωμένα και αιτιολογημένα τα γεγονότα, τα στοιχεία και τις διατάξεις που έλαβε υπόψη της για τον προσδιορισμό του φόρου. Και οι δύο κοινοποιούνται στον φορολογούμενο.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 28Α. Έλεγχος υποθέσεων που διαβιβάζονται από τη Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος.- 1. Για τις υποθέσεις που διαβιβάζονται στη Φορολογική Διοίκηση από τη Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος (εφεξής «Υπηρεσία»), διενεργείται έλεγχος κατ' απόλυτη προτεραιότητα, κατά παρέκκλιση δε του άρθρου 28, η Φορολογική Διοίκηση προβαίνει σε προσωρινό και οριστικό προσδιορισμό φόρου ως ακολούθως: Μέσα σε έναν (1) μήνα από τη διαβίβαση της πορισματικής έκθεσης της Υπηρεσίας, των σχετικών εγγράφων και των προσκομισθέντων από τον ελεγχόμενο στοιχείων, η Φορολογική Διοίκηση κοινοποιεί εγγράφως στον φορολογούμενο αντίγραφο αυτής, σημείωμα διαπιστώσεων με τα αποτελέσματα της έρευνας και τον προσωρινό διορθωτικό προσδιορισμό φόρου, βάσει της πορισματικής έκθεσης της Υπηρεσίας.

2. Ο φορολογούμενος δύναται να λαμβάνει αντίγραφα των εγγράφων, στα οποία βασίζεται ο προσωρινός διορθωτικός προσδιορισμός φόρου και να διατυπώσει εγγράφως τις απόψεις του σχετικά με αυτόν μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την κοινοποίηση της έγγραφης γνωστοποίησης.

3. Η Φορολογική Διοίκηση εκδίδει την οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου μέσα σε τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία παραλαβής των απόψεων του φορολογούμενου ή, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος δεν υποβάλει τις απόψεις του, μετά την εκπνοή της προθεσμίας που ορίζεται στην παρ. 2. Το εν λόγω διάστημα δύναται να παρατείνεται αιτιολογημένα για έναν (1) επιπλέον μήνα ανάλογα με την πολυπλοκότητα της υπόθεσης, κατόπιν έγγραφης ενημέρωσης προς την Υπηρεσία.

4. Σε περίπτωση που, μέσα στην προθεσμία των είκοσι (20) ημερών της παρ. 2, ο φορολογούμενος προσκομίσει νέα στοιχεία στην αρμόδια ελεγκτική υπηρεσία της Φορολογικής Διοίκησης, η τελευταία δύναται να τα διαβιβάζει στην Υπηρεσία προς αξιολόγηση. Η Υπηρεσία υποχρεούται να αποστείλει στην αρμόδια ελεγκτική υπηρεσία της Φορολογικής Διοίκησης εγγράφως τις απόψεις της επί των νέων αυτών στοιχείων μέσα σε έναν (1) μήνα από την ημερομηνία λήψης του φακέλου. Εφόσον ο φορολογούμενος προσκομίσει εμπρόθεσμα νέα στοιχεία στην αρμόδια ελε-

γκτική υπηρεσία της Φορολογικής Διοίκησης, ο χρόνος που απαιτείται για την ολοκλήρωση της διαδικασίας που προβλέπεται στα εδάφια πρώτο και δεύτερο δεν προσμετράται στην αναφερόμενη στην παρ. 3 προθεσμία των τριών (3) μηνών για την έκδοση της οριστικής πράξης προσδιορισμού φόρου, η οποία σε καμία περίπτωση δεν υπερβαίνει συνολικά τους τέσσερις (4) ή, κατόπιν αιτιολογημένης παράτασης, τους πέντε (5) μήνες από τη λήψη των νέων αυτών στοιχείων από τη Φορολογική Διοίκηση.

5. Η οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου εκδίδεται με βάση έκθεση ελέγχου, την οποία συντάσσει η Φορολογική Διοίκηση και περιλαμβάνει εμπεριστατωμένα και αιτιολογημένα τα γεγονότα, τα στοιχεία και τις διατάξεις που έλαβε υπόψη της για τον προσδιορισμό του φόρου. Η οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου μαζί με την έκθεση ελέγχου κοινοποιούνται στον φορολογούμενο.

6. Οι διαδικασίες εφαρμογής του παρόντος άρθρου καθορίζονται με απόφαση του Διοικητή.

ΑΡΘΡΟ 35

ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

1. Ως προς την αμοιβαία διοικητική συνδρομή, συμπεριλαμβανομένων των ταυτόχρονων φορολογικών ελέγχων, εφαρμόζονται τα Κεφάλαια Α' έως και Η' του ν. 4170/2013 (Α' 163), ο ν. 4153/2013 (Α' 116) για την κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης και του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.), σχετικά με την αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε φορολογικά θέματα, οι διεθνείς συμβάσεις, όπως κυρώνονται και ισχύουν με τις διατάξεις εφαρμογής τους και τα σχετικά σχόλια του Ο.Ο.Σ.Α., καθώς και η νομοθεσία σχετικά με την αμοιβαία διοικητική συνδρομή. Για τον έλεγχο της τήρησης των υποχρεώσεων που αφορούν στη συμμόρφωση με τους κανόνες υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας από τα Δηλούντα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα και τους Δηλούντες Φορείς Εκμετάλλευσης Πλατφόρμας εφαρμόζεται από τη Φορολογική Διοίκηση ο Κώδικας.

2. Για τους σκοπούς της εφαρμογής και επιβολής του ν. 4170/2013 και της διασφάλισης της λειτουργίας της διοικητικής συνεργασίας που θεσπίζει, η Φορολογική Διοίκηση έχει πρόσβαση στους μηχανισμούς, τις διαδικασίες, τα έγγραφα και τις πληροφορίες του άρθρου 13, της παρ. 4 του άρθρου 14 και των άρθρων 20, 21, 21Α και 30 του ν. 4557/2018 (Α' 139).

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 35 Ν. 5104/2024

Ορίζεται ότι ως προς την αμοιβαία διοικητική συνδρομή και τους ταυτόχρονους φορολογικούς ελέγχους εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 1 έως 25 του ν. 4170/2013 (Α' 163) που ενσωμάτωσαν στην ελληνική νομοθεσία την Οδηγία 2016/1164/ΕΕ του Συμβουλίου για τη θέσπιση κανόνων κατά πρακτικών φοροαποφυγής που έχουν άμεση επίπτωση στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς (ί. 193/1). Προβλέπεται ότι για τους σκοπούς της διασφάλισης της λειτουργίας της διοικητικής συνεργασίας που θεσπίζει, η Φορολογική Διοίκηση έχει πρόσβαση στους μηχανισμούς, τις διαδικασίες, τα έγγραφα και τις πληροφορίες του άρθρου 13, της παρ. 4 του άρθρου 14 και των άρθρων 20, 21, 21Α και 30 του ν. 4557/2018 (Α' 139).

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 29. Αμοιβαία διοικητική συνδρομή.- 1. Ως προς την αμοιβαία διοικητική συνδρομή, συμπεριλαμβανομένων των ταυτόχρονων φορολογικών ελέγχων, εφαρμόζονται τα Κεφάλαια Α' έως και Η' του ν. 4170/2013 (Α' 163), ο ν. 4153/2013 (Α' 116) για την κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης και του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.), σχετικά με την αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε φορολογικά θέματα, οι διεθνείς συμβάσεις, όπως κυρώνονται και ισχύουν με τις διατάξεις εφαρμογής τους και τα σχετικά σχόλια του Ο.Ο.Σ.Α., καθώς και η νομοθεσία σχετικά με την αμοιβαία διοικητική συνδρομή. Για τον έλεγχο της τήρησης των υποχρεώσεων που αφορούν τη συμμόρφωση με τους κανόνες υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας από τα Δηλούντα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα και τους Δηλούντες Φορείς Εκμετάλλευσης Πλατφόρμας εφαρμόζεται από τη Φορολογική Διοίκηση ο Κώδικας.

2. Για τους σκοπούς της εφαρμογής και επιβολής του ν. 4170/2013 (Α' 163) και της διασφάλισης

της λειτουργίας της διοικητικής συνεργασίας που θεσπίζει, η φορολογική διοίκηση έχει πρόσβαση στους μηχανισμούς, τις διαδικασίες, τα έγγραφα και τις πληροφορίες του άρθρου 13, της παρ. 4 του άρθρου 14 και των άρθρων 20, 21, 21Α και 30 του ν. 4557/2018 (Α' 139).

3. Με κοινή απόφαση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή μπορεί να ορίζονται τα ειδικότερα θέματα της πρόσβασης της Φορολογικής Διοίκησης και εν γένει των φορολογικών αρχών στους μηχανισμούς, τις διαδικασίες, τα έγγραφα και τις πληροφορίες της παρ. 2.

4. Με απόφαση του Διοικητή μπορεί να ορίζονται ειδικότερα θέματα των φορολογικών ελέγχων βάσει του πλαισίου της αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2137/21.7.2020.- Επικαιροποίηση της ΠΟΛ 1056/2018 περί οδηγιών και υποδειγμάτων για την εφαρμογή της Διεθνούς Διοικητικής Συνεργασίας στο πεδίο της άμεσης φορολογίας, αναφορικά με την ανταλλαγή πληροφοριών κατόπιν αιτήματος, την αυθόρμητη ανταλλαγή πληροφοριών, τη διοικητική κοινοποίηση εγγράφων και την ανατροφοδότηση, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 29 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, όπως ισχύει.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 349)

ΜΕΡΟΣ Ζ' ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΥ

ΑΡΘΡΟ 36

ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΦΟΡΟΥ

1. Πράξη προσδιορισμού φόρου είναι η πράξη με την οποία καθορίζεται το ποσό της φορολογικής οφειλής ή απαίτησης του φορολογούμενου για μια (1) ή περισσότερες φορολογικές περιόδους ή για ένα (1) ή περισσότερα φορολογικά έτη ή διαχειριστικές περιόδους ή για μια (1) ή περισσότερες φορολογικές υποθέσεις. Με την πράξη προσδιορισμού φόρου συνιστάται και βεβαιώνεται η φορολογική οφειλή ή απαίτηση του φορολογούμενου. Η πράξη αυτή καταχωρίζεται ως εισπρακτέο ή επιστρεπτέο ποσό στα βιβλία της Φορολογικής Διοίκησης. Η Φορολογική Διοίκηση είναι αρμόδια να εκδίδει τις ακόλουθες πράξεις προσδιορισμού φόρου:

- α) πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου,
- β) πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου,
- γ) πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου και
- δ) πράξη ενδιάμεσου προσδιορισμού φόρου.

2. Άμεσος προσδιορισμός φόρου είναι ο προσδιορισμός φόρου που προκύπτει χωρίς περαιτέρω ενέργεια, ταυτόχρονα με την υποβολή της φορολογικής δήλωσης. Άμεσος είναι και ο προσδιορισμός που γίνεται ταυτόχρονα με την ενημέρωση της Φορολογικής Διοίκησης για τις πληροφορίες της δήλωσης Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) που υποβάλλεται σε άλλο κράτος μέλος, στο πλαίσιο ειδικών καθεστώτων αντίστοιχων των άρθρων 47β, 47γ και 47δ του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, Α' 248), κατ' εφαρμογή του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 47δ του Κανονισμού (ΕΕ) 904/2010 του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 2010, «για τη διοικητική συνεργασία και την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του φόρου προστιθέμενης αξίας» (L 268). Ο φορολογούμενος δύναται να τροποποιεί τη φορολογική δήλωσή του, σύμφωνα με το άρθρο 23, και να καταβάλλει την επιπλέον διαφορά φόρου ή να αιτηθεί την επιστροφή του υπερβάλλοντος φόρου, σύμφωνα με το άρθρο 42. Ο άμεσος προσδιορισμός φόρου, που προκύπτει από την τροποποιητική δήλωση, υποκαθιστά τον αρχικό άμεσο προσδιορισμό φόρου.

3. Ο προσδιορισμός φόρου κατόπιν της δήλωσης του φορολογούμενου που δεν γίνεται ταυτόχρονα με την υποβολή της φορολογικής δήλωσης, σύμφωνα με την παρ. 2, γίνεται με έκδοση πράξης διοικητικού προσδιορισμού φόρου από τη Φορολογική Διοίκηση (διοικητικός προσδιορισμός φόρου). Η πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου εκδίδεται με βάση στοιχεία που έχουν τυχόν παρασχεθεί από τον φορολογούμενο σε φορολογική δήλωση ή κάθε άλλο στοιχείο που έχει στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση. Εάν η Φορολογική Διοίκηση προσδιορίσει τον φόρο ολικά ή μερικά με βάση στοιχεία διαφορετικά από αυτά που περιέχονται σε φορολογική δήλωση του φορολογούμενου, αναφέρει ειδικά τα στοιχεία αυτά, στα οποία βασίστηκε ο προσδιορισμός του φόρου.

4. Αν ο φορολογούμενος δεν υποβάλλει εμπροθέσμως φορολογική δήλωση,

ο προσδιορισμός του φόρου δύναται να γίνεται με έκδοση πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου με βάση κάθε στοιχείο που έχει στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση (εκτιμώμενος προσδιορισμός φόρου), και αφορά ιδίως στο επίπεδο διαβίωσης του φορολογούμενου, την άσκηση της επαγγελματικής ή επιχειρηματικής δραστηριότητάς του ή ομοειδείς επιχειρηματικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες. Εάν, μετά την έκδοση της πράξης αυτής, ο φορολογούμενος υποβάλει φορολογική δήλωση, η πράξη αυτή παύει να ισχύει αυτοδικαίως. Ο προσδιορισμός του φόρου γίνεται και με φορολογική δήλωση που έχει προσυμπληρωθεί αυτοματοποιημένα με βάση όλα τα στοιχεία που διαθέτει η Φορολογική Διοίκηση και έχει κοινοποιηθεί στον φορολογούμενο. Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, εφόσον ο φορολογούμενος δεν αντιταχθεί στο περιεχόμενο της δήλωσης μέχρι την προθεσμία υποβολής της, αυτή οριστικοποιείται αυτόματα (οίκοθεν προσδιορισμός φόρου).

5. Σε εξαιρετικές περιστάσεις, ο προσδιορισμός του φόρου μπορεί να γίνει από τη Φορολογική Διοίκηση με βάση όλα τα στοιχεία που διαθέτει και πριν από την προθεσμία υποβολής της φορολογικής δήλωσης (ενδιάμεσος προσδιορισμός φόρου). Εξαιρετικές περιστάσεις του πρώτου εδαφίου συντρέχουν αν:

α) η δραστηριότητα του φορολογούμενου είναι εποχική, ασκείται από επιχείρηση που έχει συσταθεί την τελευταία τριετία και υπάρχουν ενδείξεις φοροδιαφυγής όπως ενδεικτικά η μη υποβολή δηλώσεων, ή

β) υπάρχουν συγκεκριμένες ενδείξεις ότι ο φορολογούμενος σκοπεύει να εγκαταλείψει τη χώρα.

Η πράξη προσδιορισμού φόρου συνοδεύεται από εντολή ελέγχου, με βάση την οποία εκδίδεται διορθωτικός προσδιορισμός φόρου εντός ενός (1) έτους από την έκδοση της πράξης ενδιάμεσου προσδιορισμού φόρου. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 72, ο φορολογούμενος δύναται να προσφύγει κατά πράξης ενδιάμεσου προσδιορισμού φόρου απευθείας ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου, χωρίς να απαιτείται η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής. Ο φορολογούμενος είτε καταβάλλει εφάπαξ τη φορολογική οφειλή που ορίζεται από τον ενδιάμεσο προσδιορισμό φόρου, είτε εξασφαλίζει την καταβολή αυτής, παρέχοντας εγγύηση ή αποδεχόμενος την εγγραφή βάρους επί της περιουσίας του υπέρ της Φορολογικής Διοίκησης για το συνολικό ποσό της φορολογικής οφειλής. Η εγγύηση και η εγγραφή βάρους διατηρούνται μέχρι την πλήρη εξόφληση της φορολογικής οφειλής.

6. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να προβεί, μετά από έλεγχο, σε έκδοση πράξης διόρθωσης οποιουδήποτε προηγούμενου άμεσου, διοικητικού, εκτιμώμενου ή ενδιάμεσου προσδιορισμού φόρου, εφόσον από τον έλεγχο διαπιστωθεί αιτιολογημένα ότι ο προηγούμενος προσδιορισμός φόρου ήταν ανακριβής ή εσφαλμένος (διορθωτικός προσδιορισμός φόρου). Ο διορθωτικός προσδιορισμός φόρου που εκδίδεται κατόπιν πλήρους φορολογικού ελέγχου υπόκειται σε μεταγενέστερη διόρθωση, μόνο εάν προκύψουν νέα στοιχεία. Ο φορολογούμενος δύναται να ζητά την έκδοση πράξης διόρθωσης διοικητικού προσδιορισμού φόρου, σε περίπτωση υποβολής δήλωσης σχετικά με την οποία έχει εκδοθεί πράξη διοικητικού προσδιορισμού του φόρου. Η Φορολογική Διοίκηση εκδίδει πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου μόνο εφόσον κάνει αποδεκτή τη δήλωση. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να προβεί σε έκδοση πράξης διορθωτικού

προσδιορισμού φόρου και αν δεν υποβλήθηκε δήλωση από τον φορολογούμενο και δεν έχει εκδοθεί πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 36 Ν. 5104/2024

Προβλέπονται τα είδη προσδιορισμών του φόρου. Στις περιπτώσεις μη εμπρόθεσμης υποβολής φορολογικής δήλωσης ορίζεται ρητά ότι προσδιορισμός του φόρου μπορεί να γίνει και με οίκοθεν διαδικασία. Στην περίπτωση αυτή, ιδίως για φορολογούμενους που έχουν εισοδήματα μόνο από μισθούς ή συντάξεις, προβλέπεται ότι η φορολογική δήλωση συμπληρώνεται αυτομάτως από τη Φορολογική Διοίκηση και κοινοποιείται προς τον φορολογούμενο, ο οποίος μπορεί να αντιταχθεί στα όσα έχουν υπολογισθεί μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της. Ο ενδιάμεσος προσδιορισμός, που αντικαθιστά τον υφιστάμενο προληπτικό προσδιορισμό, είναι ο προσδιορισμός που γίνεται από τη Φορολογική Διοίκηση με βάση όλα τα στοιχεία που διαθέτει και πριν από την προθεσμία υποβολής της φορολογικής δήλωσης. Αυτή η ρύθμιση σχετίζεται ιδίως με τη δραστηριότητα του φορολογούμενου όταν αυτή είναι εποχική, είτε όταν πρόκειται για νεοσυσταθείσα επιχείρηση με ενδείξεις μη υποβολής δηλώσεων, αντιμετωπίζοντας κυρίως φαινόμενα σύστασης εταιρειών που προβαίνουν σε καταχρηστικές πρακτικές. Επίσης, καταλαμβάνει περιπτώσεις που υπάρχει κίνδυνος τέλεσης φοροδιαφυγής λόγω της συμπεριφοράς του φορολογούμενου στο παρελθόν ή επειδή υπάρχουν συγκεκριμένες ενδείξεις ότι ο φορολογούμενος σκοπεύει να εγκαταλείψει τη χώρα.

Στην παρ. 6 προβλέπεται η δυνατότητα διορθωτικού προσδιορισμού που γίνεται μετά τον έλεγχο από τη Φορολογική Διοίκηση. Ο προσδιορισμός αυτός μπορεί να αφορά οποιονδήποτε προηγούμενο άμεσο, διοικητικό, εκτιμώμενο ή ενδιάμεσο προσδιορισμό φόρου, εφόσον από τον έλεγχο διαπιστωθεί αιτιολογημένα ότι αυτός ήταν ανακριβής ή εσφαλμένος. Με αυτή τη ρύθμιση δίδεται η δυνατότητα στη Φορολογική Διοίκηση να προβαίνει σε ορθότερη και δικαιότερη εφαρμογή της φορολογικής πολιτικής.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 30. Προσδιορισμός φόρου.- 1. Πράξη προσδιορισμού φόρου είναι η πράξη με την οποία καθορίζεται το ποσό της φορολογικής οφειλής ή απαίτησης του φορολογούμενου για μια (1) ή περισσότερες φορολογικές περιόδους ή για ένα (1) ή περισσότερα φορολογικά έτη ή διαχειριστικές περιόδους ή για μια (1) ή περισσότερες φορολογικές υποθέσεις. Με την πράξη προσδιορισμού φόρου συνιστάται και βεβαιώνεται η φορολογική οφειλή ή απαίτηση του φορολογούμενου. Η πράξη αυτή καταχωρίζεται ως εισπρακτέο ή επιστρεπτέο ποσό στα βιβλία της Φορολογικής Διοίκησης. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται τα βιβλία στα οποία γίνεται η καταχώριση, το περιεχόμενο, η διαδικασία και οι εξαιρέσεις από αυτή, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

2. Η Φορολογική Διοίκηση είναι αρμόδια να εκδίδει τις ακόλουθες πράξεις προσδιορισμού φόρου:

- α) πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου,
- β) πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου,
- γ) πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου και
- δ) πράξη προληπτικού προσδιορισμού φόρου.

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 31. Άμεσος προσδιορισμός φόρου.- 1. Άμεσος προσδιορισμός φόρου είναι ο προσδιορισμός φόρου που προκύπτει χωρίς περαιτέρω ενέργεια, ταυτόχρονα με την

υποβολή της φορολογικής δήλωσης.

1Α. Άμεσος είναι και ο προσδιορισμός που γίνεται ταυτόχρονα με την ενημέρωση της Φορολογικής Διοίκησης για τις πληροφορίες της δήλωσης Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) που υποβάλλεται σε άλλο κράτος μέλος, στο πλαίσιο ειδικών καθεστώτων αντίστοιχων των άρθρων 47β, 47γ και 47δ του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, Α' 248), κατ' εφαρμογή του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 47δ του Κανονισμού (ΕΕ) 904/2010 του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 2010, για τη διοικητική συνεργασία και την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του φόρου προστιθέμενης αξίας (L 268).

2. Ο φορολογούμενος δύναται να τροποποιεί τη φορολογική δήλωσή του, σύμφωνα με το άρθρο 19, καταβάλλοντας την επιπλέον διαφορά φόρου ή δικαιούμενος επιστροφή του υπερβάλλοντος φόρου, σύμφωνα με το άρθρο 42. Ο άμεσος προσδιορισμός φόρου, που προκύπτει από την τροποποιητική δήλωση, υποκαθιστά τον αρχικό άμεσο προσδιορισμό φόρου.

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 32. Διοικητικός προσδιορισμός φόρου.- 1. Στις περιπτώσεις που κατά τη φορολογική νομοθεσία η φορολογική δήλωση δεν συνιστά άμεσο προσδιορισμό φόρου, η Φορολογική Διοίκηση εκδίδει πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου.

2. Η πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου εκδίδεται με βάση στοιχεία που έχουν τυχόν παρασχεθεί από τον φορολογούμενο σε φορολογική δήλωση ή κάθε άλλο στοιχείο που έχει στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση.

3. Εάν η Φορολογική Διοίκηση προσδιορίσει τον φόρο ολικά ή μερικά με βάση στοιχεία διαφορετικά από αυτά που περιέχονται σε φορολογική δήλωση του φορολογούμενου, οφείλει να αναφέρει ειδικά τα στοιχεία αυτά, στα οποία βασίστηκε ο προσδιορισμός του φόρου.

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 33. Εκτιμώμενος προσδιορισμός φόρου.- Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος, παρά την υποχρέωσή του να υποβάλει φορολογική δήλωση, σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία, δεν την υποβάλει, η Φορολογική Διοίκηση δύναται να εκδώσει πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου, ορίζοντας τη φορολογητέα ύλη, με βάση κάθε στοιχείο και πληροφορία που έχει στη διάθεσή της και αφορούν ιδίως το επίπεδο διαβίωσης του φορολογούμενου, την άσκηση της επαγγελματικής ή επιχειρηματικής δραστηριότητάς του ή ομοειδείς επιχειρηματικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες. Ο Διοικητής δύναται να εκδίδει απόφαση σχετικά με τον τρόπο προσδιορισμού της κατ' εκτίμηση φορολογητέας ύλης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Εάν, μετά την έκδοση της πράξης αυτής, ο φορολογούμενος υποβάλει φορολογική δήλωση, η πράξη αυτή παύει να ισχύει αυτοδικαίως.

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 34. Διορθωτικός προσδιορισμός φόρου.- 1. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να προβεί, μετά από έλεγχο, σε έκδοση πράξης διόρθωσης οποιουδήποτε προηγούμενου άμεσου, διοικητικού, εκτιμώμενου ή προληπτικού προσδιορισμού φόρου, εφόσον από τον έλεγχο διαπιστωθεί αιτιολογημένα ότι ο προηγούμενος προσδιορισμός φόρου ήταν ανακριβής ή εσφαλμένος. Ο διορθωτικός προσδιορισμός φόρου που εκδίδεται κατόπιν πλήρους φορολογικού ελέγχου υπόκειται σε μεταγενέστερη διόρθωση, μόνο εάν προκύψουν νέα στοιχεία, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 5 του άρθρου 25.

2. Ο φορολογούμενος δύναται να ζητά την έκδοση πράξης διόρθωσης διοικητικού προσδιορισμού φόρου, σε περίπτωση υποβολής τροποποιητικής δήλωσης σχετικά με την οποία έχει εκδοθεί πράξη διοικητικού προσδιορισμού του φόρου. Η Φορολογική Διοίκηση εκδίδει πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου μόνο εφόσον κάνει αποδεκτή την τροποποιητική δήλωση.

3. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να προβεί σε έκδοση πράξης διορθωτικού προσδιορισμού

φόρου και στην περίπτωση κατά την οποία δεν υποβλήθηκε δήλωση από τον φορολογούμενο και δεν έχει εκδοθεί πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου.

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 35. Προληπτικός προσδιορισμός φόρου.- 1. Η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να εκδίδει πράξη προληπτικού προσδιορισμού φόρου μετά την έναρξη της φορολογικής περιόδου, αλλά πριν την ημερομηνία υποβολής της αντίστοιχης φορολογικής δήλωσης, προκειμένου να διασφαλίσει την άμεση εισπραξη του φόρου, εφόσον υπάρχουν συγκεκριμένες ενδείξεις ότι ο φορολογούμενος σκοπεύει να εγκαταλείψει τη χώρα, θέτοντας σε κίνδυνο την είσπραξη του φόρου, ιδίως μέσω της μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων σε άλλο πρόσωπο. Στην περίπτωση αυτή, κατά παρέκκλιση του άρθρου 63, ο φορολογούμενος δύναται να προσφύγει κατά της πράξης προληπτικού προσδιορισμού φόρου απευθείας ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου αμφισβητώντας τη συνδρομή των περιστάσεων που δικαιολογούν την έκδοση της πράξης προληπτικού προσδιορισμού φόρου.

2. Ο φορολογούμενος είτε καταβάλλει εφάπαξ τη φορολογική οφειλή που ορίζεται από τον προληπτικό προσδιορισμό φόρου, είτε εξασφαλίζει την καταβολή αυτής, παρέχοντας εγγύηση ή αποδεχόμενος την εγγραφή βάρους επί της περιουσίας του υπέρ της Φορολογικής Διοίκησης για το συνολικό ποσό της φορολογικής οφειλής. Η εγγύηση και η εγγραφή βάρους διατηρούνται μέχρι την πλήρη εξόφληση της φορολογικής οφειλής.

3. Ο προληπτικός προσδιορισμός φόρου ακολουθείται από διορθωτικό προσδιορισμό φόρου μέσα σε ένα (1) έτος από την ημερομηνία έκδοσης της πράξης προληπτικού προσδιορισμού φόρου.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1202/8.9.2014.- Καθορισμός βιβλίων καταχώρισης εισπρακτέων και επιστρεπτέων ποσών κατά τις διατάξεις του άρθρου 30 του Ν. 4174/2013, όπως ισχύει.
(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 396)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1034/22.3.2023.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1202/2014 απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. «Καθορισμός βιβλίων καταχώρισης εισπρακτέων και επιστρεπτέων ποσών κατά τις διατάξεις του άρθρου 30 του ν. 4174/ 2013, όπως ισχύει» (Β' 2531).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Της παρ. 1 του άρθρου 30 και της παρ. 5 του άρθρου 42 του ν. 4987/2022 «Κύρωση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας» (Α' 206).

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο μόνο

1. Η παρ. 6 του άρθρου 3 της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1202/2014 (Β' 2531) απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, αντικαθίσταται ως εξής:

«6. «Φύλλα έκπτωσης ατομικά ή συγκεντρωτικά, που εκδίδονται κεντρικά από τη Γενική Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Γ.Δ.ΗΛΕ.Δ.), δύναται να εξοφληθούν κεντρικά από αυτήν, ανεξάρτητα από το εάν εκκαθαρίζονται από τη Γ.Δ.ΗΛΕ.Δ. ή από άλλη Υπηρεσία της ΑΑΔΕ».

2. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 2022Β'/31.3.2023)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1229/16.10.2020.- Τύπος και περιεχόμενο της πράξης εκτιμώμενου

προσδιορισμού φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, τέλους επιτηδεύματος και φόρου πολυτελούς διαβίωσης.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 4174/2013 (Α'170), όπως ισχύουν, και ειδικότερα τις διατάξεις του άρθρου 33, σύμφωνα με το οποίο ο Γενικός Γραμματέας δύναται να εκδίδει απόφαση σχετικά με τον τρόπο προσδιορισμού της κατ' εκτίμηση φορολογητέας ύλης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού, του άρθρου 37, σύμφωνα με το οποίο ο τύπος των πράξεων προσδιορισμού του φόρου καθορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα, υπογράφονται από τον Γενικό Γραμματέα ή άλλον ειδικά οριζόμενο υπάλληλο της Φορολογικής Διοίκησης και κοινοποιούνται στο πρόσωπο στο οποίο αφορά ο προσδιορισμός φόρου της παρ. 3 του άρθρου 41, σύμφωνα με την οποία σε περίπτωση εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου, ο οφειλόμενος φόρος καταβάλλεται εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της πράξης του προσδιορισμού φόρου στον φορολογούμενο, του άρθρου 62 και του άρθρου 63.

.....
Αποφασίζουμε

1. Για το φορολογικό έτος 2014 στις περιπτώσεις που φορολογούμενοι, φυσικά πρόσωπα, παρά την υποχρέωσή τους να υποβάλουν φορολογική δήλωση εντός του 2015 σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3 και 67 του ν. 4172/2013, δεν την υπέβαλαν, εκδίδεται πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων με την προϋπόθεση ότι από τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση προκύπτει: α) φορολογητέα ύλη για τον κατ' εκτίμηση προσδιορισμό της φορολογικής υποχρέωσης, β) ποσό φόρου προς καταβολή και γ) ότι το ποσό προς βεβαίωση για τον φορολογούμενο υπερβαίνει το ποσό των τριάντα (30) ευρώ.

Με την ίδια πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού υπολογίζεται η ειδική εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 29 ν. 3986/2011, το τέλος επιτηδεύματος του άρθρου 31 του ν. 3986/2011 και ο φόρος πολυτελούς διαβίωσης (άρθρο 44 του ν. 4111/2013) στα φυσικά πρόσωπα, κατά περίπτωση.

Σε περίπτωση εγγάμων ή μερών συμφώνου συμβίωσης δύναται να εκδίδεται πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου και για τους δύο συζύγους/μέρη συμφώνου συμβίωσης, εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται η έγγαμη σχέση ή το Σύμφωνο Συμβίωσης μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού του φόρου.

2. Η πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου εκδίδεται για εισόδημα που προκύπτει με βάση τα στοιχεία που λαμβάνονται μεταξύ άλλων από:

α) τα ηλεκτρονικά αρχεία βεβαιώσεων αποδοχών ή συντάξεων, αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα για το φορολογικό έτος 2014 και

β) από διαθέσιμα στοιχεία που αφορούν λοιπά εισοδήματα και αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης ή απόκτησης περιουσιακών στοιχείων των άρθρων 31 και 32 ν. 4172/2013, τα οποία αποστέλλονται ετησίως δυνάμει της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1033/2014 απόφασης ή περιλαμβάνονται στην τελευταία προ του φορολογικού έτους 2014 υποβληθείσα δήλωση φόρου εισοδήματος και στη δήλωτη στοιχείων ακινήτων έτους 2014 ή προέρχονται από ηλεκτρονική βάση δεδομένων, που είναι διαθέσιμη στην ΑΑΔΕ, καθώς επίσης και στο πλαίσιο της ανταλλαγής πληροφοριών για την εφαρμογή της διεθνούς διοικητικής συνεργασίας στο πεδίο της άμεσης φορολογίας και εν γένει από κάθε διαθέσιμη πληροφορία από τρίτους που λαμβάνει η Φορολογική Διοίκηση, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 15 του ν. 4174/2013, η οποία εξυπηρετεί την ανάγκη διασταύρωσης των δηλούμενων εισοδημάτων, των παρακρατούμενων φόρων ή των δαπανών.

3. Ο τύπος και το περιεχόμενο της πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου έχει ως το συννημμένο υπόδειγμα, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας. Στην εκδοθείσα πράξη προσδιορισμού φόρου αναφέρεται ότι η Φορολογική Διοίκηση προέβη στον εκτιμώμενο

προσδιορισμό φόρου λόγω μη υποβολής δήλωσης του φορολογούμενου μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού του φόρου. Επίσης, αναγράφονται τα στοιχεία εκείνα που έλαβε υπόψη της μέχρι την ως άνω ημερομηνία για τον κατ' εκτίμηση προσδιορισμό της φορολογικής του υποχρέωσης. Τα στοιχεία αυτά δύναται να αναφέρονται και σε ξεχωριστό φύλλο, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της πράξης του εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου.

4. Επί του ποσού του φόρου που προσδιορίζεται με την πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού του φόρου δεν υπολογίζονται πρόστιμα του ν. 4174/2013, υπολογίζεται όμως ο τόκος του άρθρου 53 του ν. 4174/2013. Ως αφετηρία υπολογισμού του τόκου λαμβάνεται η λήξη της προθεσμίας κατά την οποία θα έπρεπε να είχε αρχικά καταβληθεί, βάσει του νόμου, ο φόρος που προκύπτει από την πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού.

5. Η πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου κοινοποιείται με βάση τις διατάξεις της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 5 του ΚΦΔ. Ο φορολογούμενος λαμβάνει στην προσωπική θυρίδα του στο taxisnet ειδοποίηση με διαδρομή (link) που τον οδηγεί στην αντίστοιχη σελίδα του δικτυακού τόπου της Α.Α.Δ.Ε., όπου έχει τη δυνατότητα να δει και να εκτυπώσει την εκδοθείσα πράξη προσδιορισμού φόρου. Επιπρόσθετα αποστέλλεται ηλεκτρονική ειδοποίηση στη δηλωθείσα από τον φορολογούμενο διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

6. Μετά την έκδοση της πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού του φόρου, ο φορολογούμενος δύναται να υποβάλει χειρόγραφα στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. για το φορολογικό έτος 2014 δήλωση φόρου εισοδήματος συνυποβάλλοντας και τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Στην περίπτωση αυτή, η πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου παύει να ισχύει αυτοδικαίως, εκδίδεται άμεσα πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου με βάση την υποβληθείσα δήλωση και τα σχετικά δικαιολογητικά και βεβαιώνονται οι οφειλές που προσδιορίζονται με την πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου. Στην περίπτωση που με βάση τη δήλωση και τα δικαιολογητικά προκύψει μικρότερο ποσό οφειλής το επιπλέον βεβαιωθέν ποσό διαγράφεται, το δε τυχόν επιπλέον καταβληθέν ποσό επιστρέφεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 42 του ν. 4174/2013. Η προθεσμία υποβολής της δήλωσης του φορολογούμενου με την ως άνω διαδικασία λήγει την 31/12/2020 (λόγω συμπλήρωσης του χρόνου παραγραφής) και επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του ν. 4174/2013 περί εκπρόθεσμης δήλωσης. Στην περίπτωση αυτή, η πράξη διοικητικού ή τυχόν διορθωτικού προσδιορισμού δύναται να εκδίδεται και να κοινοποιείται έως την 31.12.2021, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 4174/2013. Για τον υπολογισμό των τόκων του άρθρου 53 του ν. 4174/2013 δεν υπολογίζεται το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την υποβολή της δήλωσης μέχρι την έκδοση της πράξης διοικητικού προσδιορισμού φόρου.

7. Η δήλωση του φορολογούμενου με τα συνοδευτικά έγγραφα υποβάλλεται με ψηφιακή απεικόνιση (scan) μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στον Προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. ή (με φυσικό φάκελο) ταχυδρομικά είτε με συστημένη επιστολή ή με υπηρεσία ταχυμεταφοράς. Είναι, επίσης, δυνατή η κατάθεσή της και στο γραφείο πρωτοκόλλου της Δ.Ο.Υ. Ημερομηνία υποβολής της δήλωσης θεωρείται η ημερομηνία που προκύπτει από τη σφραγίδα του Ταχυδρομείου ή της υπηρεσίας ταχυμεταφοράς ή η ημερομηνία αποστολής του μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου κατά περίπτωση. Το αποδεικτικό του ταχυδρομείου ή της υπηρεσίας ταχυμεταφοράς ή το αυτοματοποιημένο μήνυμα, που αποστέλλεται ως απάντηση στο ηλεκτρονικό μήνυμα του φορολογούμενου, αποτελεί γι' αυτόν αποδεικτικό υποβολής της δήλωσης και επέχει θέση απόδειξης παραλαβής εκ μέρους του αποδέκτη.

8. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος επιλέγει την αποστολή αίτησης με ψηφιακή απεικόνιση (scan) μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μπορεί να ανατρέξει στην ιστοσελίδα της ΑΑΔΕ (www.aade.gr), στην οποία δημοσιοποιείται ο κατάλογος των διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των αρμοδίων υπηρεσιών της ΑΑΔΕ για την αποστολή μηνυμάτων (<https://www>.

aade.gr/menoy/aade/epikoiononia).

9. Ο φορολογούμενος υποχρεούται σε καταβολή του οφειλόμενου με βάση την πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της πράξης αυτής, εκτός αν υποβάλει δήλωση φορολογίας εισοδήματος, οπότε και εφαρμόζονται τα οριζόμενα στην παρ. 6 της παρούσας.

10. Κατά της πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού του φόρου ο φορολογούμενος έχει τη δυνατότητα άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 63 ΚΦΔ.

Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 4684 Β'/23.10.2020)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1262/3.12.2020.- Έκδοση πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) νομικών προσώπων και οντοτήτων για το έτος 2015.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 4174/2013 (Α' 170), όπως ισχύουν, και ειδικότερα τις διατάξεις των άρθρων 33, σύμφωνα με το οποίο ο Γενικός Γραμματέας δύναται να εκδίδει απόφαση σχετικά με τον τρόπο προσδιορισμού της κατ' εκτίμηση φορολογητέας ύλης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού, 37, σύμφωνα με το οποίο ο τύπος των πράξεων προσδιορισμού του φόρου καθορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα, και 41 παρ. 3, σύμφωνα με το οποίο σε περίπτωση εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου, ο οφειλόμενος φόρος καταβάλλεται εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της πράξης του προσδιορισμού φόρου στον φορολογούμενο, και του άρθρου 63.

.....
Αποφασίζουμε

1. Για το έτος 2015 εκδίδεται πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού ενιαίου φόρου ιδιοκτησίας ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) στα νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, τα οποία κατά την 1η Ιανουαρίου έτους 2015 δεν είχαν προβεί σε διακοπή εργασιών και δεν έχει εκδοθεί πράξη διοικητικού προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. έτους 2015. Ο τύπος και το περιεχόμενο της πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου έχει ως το υπόδειγμα το οποίο περιλαμβάνεται στην Α.1419/2019 απόφαση του Διοικητή ΑΑΔΕ (Β' 4182).

2. Τα στοιχεία των ακινήτων για την πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου λαμβάνονται από τις δηλώσεις στοιχείων ακινήτων, όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί στο ΟΠΣ Περιουσιολόγιο Ακινήτων.

3. Στις περιπτώσεις, κατά τις οποίες ο εκτιμώμενος φόρος προσδιορίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ΠΟΛ.1184/2014 απόφαση Γ.Γ.Δ.Ε., επί της πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου αναγράφεται ότι ο τρόπος υπολογισμού του φόρου έχει πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις αυτής.

4. Στις περιπτώσεις στις οποίες υπάρχουν ουσιώδεις ελλείψεις στα περιγραφικά στοιχεία ακινήτων, με αποτέλεσμα αυτά να θεωρούνται ως μη δηλωθέντα, επί της πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου υπάρχει ειδική επισήμανση γι' αυτά.

5. Δεν εκδίδεται πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου όταν το προκύπτον ποσό φόρου είναι μέχρι ένα (1) ευρώ.

6. Η εκδοθείσα πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου αναρτάται στο ΟΠΣ Περιουσιολόγιο Ακινήτων και κοινοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. α της παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 4174/2013. Στις περιπτώσεις που δεν είναι δυνατή η ηλεκτρονική ενημέρωση του φορολογούμενου για την έκδοση της πράξης, αυτή επιδίδεται από τον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. κατά τα

οριζόμενα στις περιπτώσεις β, γ και δ της παρ. 3 και της παρ. 7 του άρθρου 5 του ν. 4174/2013.

7. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο φορολογούμενος υποβάλει δήλωση στοιχείων ακινήτων μετά την έκδοση της πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου, εκδίδεται άμεσα δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. - πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου και ο επιπλέον βεβαιωθείς φόρος διαγράφεται ο δε τυχόν επιπλέον καταβληθείς φόρος επιστρέφεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 42 του ν. 4174/2013.

8. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 5475 Β'/11.12.2020)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1176/5.8.2021.- Έκδοση πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) νομικών προσώπων και οντοτήτων.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 4174/2013 (Α' 170) και ειδικότερα τις διατάξεις των άρθρων 33, σύμφωνα με το οποίο, ο Γενικός Γραμματέας δύναται να εκδίδει απόφαση σχετικά με τον τρόπο προσδιορισμού της κατ' εκτίμηση φορολογητέας ύλης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού, 37, σύμφωνα με το οποίο, ο τύπος των πράξεων προσδιορισμού του φόρου καθορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα, της παρ. 3 του άρθρου 41, σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου, ο οφειλόμενος φόρος καταβάλλεται εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της πράξης του προσδιορισμού φόρου στον φορολογούμενο, καθώς και του άρθρου 63.

.....
Αποφασίζουμε

1. Εκδίδεται πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού ενιαίου φόρου ιδιοκτησίας ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) στα νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, τα οποία κατά την 1η Ιανουαρίου του έτους για το οποίο εκδίδεται η πράξη αυτή δεν είχαν προβεί σε διακοπή εργασιών και δεν έχει εκδοθεί πράξη διοικητικού προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. για το έτος αυτό. Ο τύπος και το περιεχόμενο της πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.

2. Τα στοιχεία των ακινήτων για την πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου λαμβάνονται από τις δηλώσεις στοιχείων ακινήτων, όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί στο ΟΠΣ Περιουσιολόγιο Ακινήτων.

3. Στις περιπτώσεις, κατά τις οποίες ο εκτιμώμενος φόρος προσδιορίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία ΠΟΛ.1184/30.7.2014 απόφαση της Γενικής Γραμματέως Δημοσίων Εσόδων, επί της πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου αναγράφεται ότι ο τρόπος υπολογισμού του φόρου έχει πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις αυτής.

4. Στις περιπτώσεις στις οποίες υπάρχουν ουσιώδεις ελλείψεις στα περιγραφικά στοιχεία ακινήτων, με αποτέλεσμα αυτά να θεωρούνται ως μη δηλωθέντα, επί της πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου υπάρχει ειδική επισήμανση γι' αυτά.

5. Δεν εκδίδεται πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου όταν το προκύπτον ποσό φόρου είναι μέχρι ένα (1) ευρώ.

6. Η εκδοθείσα πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου αναρτάται στο ΟΠΣ Περιουσιολόγιο Ακινήτων και κοινοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 4174/2013. Στις περιπτώσεις που δεν είναι δυνατή η ηλεκτρονική ενημέρωση του φορολογούμενου για την έκδοση της πράξης, αυτή επιδίδεται από τον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. κατά τα οριζόμενα στις περ. β, γ, και δ της παρ. 3 και της παρ. 7 του άρθρου 5 του ν. 4174/2013.

7. Εάν, μετά την έκδοση της πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου, το νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα υποβάλει δήλωση στοιχείων ακινήτων, η πράξη εκτιμώμενου παύει να ισχύει αυτοδικαίως και εκδίδεται άμεσα δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. - πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου

και ο τυχόν επιπλέον βεβαιωθείς φόρος διαγράφεται ο δε τυχόν επιπλέον καταβληθείς φόρος επιστρέφεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 42 του ν. 4174/2013. Η δήλωση μπορεί να υποβληθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους στο οποίο συμπληρώνεται ο χρόνος παραγραφής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 36 του ν. 4174/2013 και επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού περί εκπρόθεσμης δήλωσης.

8. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 3706 Β'/11.8.2021)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α.1178/6.8.2021.- Έκδοση πράξεων εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, τέλους επιτηδεύματος και φόρου πολυτελούς διαβίωσης για τα φορολογικά έτη 2015 και επόμενα.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 4174/2013 (Α' 170) και ειδικότερα των άρθρων 18, 33, 37, 41, 62, 63 και 63B.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Προϋποθέσεις έκδοσης πράξεων εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου εισοδήματος

Για τα φορολογικά έτη 2015 και επόμενα στις περιπτώσεις που φορολογούμενοι, φυσικά πρόσωπα, παρά την υποχρέωσή τους να υποβάλουν δήλωση φόρου εισοδήματος σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3 και 67 του ν. 4172/2013 (εφεξής ΚΦΕ), δεν την υπέβαλαν, εκδίδεται πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων με την προϋπόθεση ότι από τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση προκύπτει:

α) φορολογητέα ύλη για τον κατ' εκτίμηση προσδιορισμό της φορολογικής υποχρέωσης και
β) ποσό φόρου προς βεβαίωση για τον φορολογούμενο που υπερβαίνει το ποσό των τριάντα (30) ευρώ.

Με την ίδια πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού υπολογίζεται η ειδική εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 29 του ν. 3986/2011 ή του άρθρου 43Α του ΚΦΕ, το τέλος επιτηδεύματος του άρθρου 31 του ν. 3986/2011 και ο φόρος πολυτελούς διαβίωσης (άρθρο 44 του ν. 4111/2013) στα φυσικά πρόσωπα, κατά περίπτωση.

Σε περίπτωση εγγάμων ή μερών συμφώνου συμβίωσης δύναται να εκδίδεται πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου και για τους δύο συζύγους/μέρη συμφώνου συμβίωσης, εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται η έγγαμη σχέση ή το Σύμφωνο Συμβίωσης μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού του φόρου.

Άρθρο 2

Στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό του εισοδήματος κατά την έκδοση πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου εισοδήματος

Η πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου εκδίδεται για εισόδημα που προκύπτει με βάση τα στοιχεία που λαμβάνονται από:

α) τα ηλεκτρονικά αρχεία βεβαιώσεων αποδοχών ή συντάξεων, αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα για τα φορολογικά έτη 2015 και επόμενα,

β) διαθέσιμα στοιχεία που αφορούν λοιπά εισοδήματα και αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης ή απόκτησης περιουσιακών στοιχείων των άρθρων 31 και 32 του ΚΦΕ, τα οποία αποστέλλονται ετησίως δυνάμει της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1033/2014 απόφασης ή περιλαμβάνονται στην τελευταία προ του έτους για το οποίο εκδίδεται πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου, υποβληθείσα δήλωση φόρου εισοδήματος και στην περιουσιακή κατάσταση του εκάστοτε έτους, όπως αυτή προκύπτει από το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Περιουσιολογίου της Α.Α.Δ.Ε. ή

γ) ηλεκτρονική βάση δεδομένων, που είναι διαθέσιμη στην Α.Α.Δ.Ε. και δύνανται να αφορούν την άσκηση επαγγελματικής ή επιχειρηματικής δραστηριότητας, καθώς επίσης και από στοιχεία που λήφθηκαν στο πλαίσιο της ανταλλαγής πληροφοριών για την εφαρμογή της διεθνούς διοικητικής συνεργασίας στο πεδίο της άμεσης φορολογίας ή

δ) εν γένει κάθε διαθέσιμη πληροφορία από τρίτους που λαμβάνει η Φορολογική Διοίκηση, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 15 του ν. 4174/2013 (εφεξής ΚΦΔ), η οποία εξυπηρετεί την ανάγκη διασταύρωσης των δηλούμενων εισοδημάτων, των παρακρατούμενων φόρων ή των δαπανών.

Άρθρο 3

Τύπος και περιεχόμενο πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου εισοδήματος

Ο τύπος και το περιεχόμενο της πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας και στο οποίο θα αποτυπώνονται το εκάστοτε φορολογικό έτος αναφοράς και οι κωδικοί του εντύπου Ε1 του ίδιου φορολογικού έτους, οι οποίοι χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης. Στην εκδοθείσα πράξη προσδιορισμού φόρου αναφέρεται ότι η Φορολογική Διοίκηση προέβη στον εκτιμώμενο προσδιορισμό φόρου λόγω μη υποβολής δήλωσης του φορολογούμενου μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού του φόρου. Επίσης, αναγράφονται τα στοιχεία εκείνα που έλαβε υπόψη της μέχρι την ως άνω ημερομηνία για τον κατ' εκτίμηση προσδιορισμό της φορολογικής του υποχρέωσης. Τα στοιχεία αυτά δύνανται να αναφέρονται και σε ξεχωριστό φύλλο, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της πράξης του εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου.

Άρθρο 4

Τόκοι και πρόστιμα

Επί του ποσού του φόρου που προσδιορίζεται με την πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού του φόρου δεν υπολογίζονται πρόστιμα του ΚΦΔ, υπολογίζεται όμως ο τόκος του άρθρου 53 του ΚΦΔ. Ως αφητηρία υπολογισμού του τόκου λαμβάνεται η λήξη της προθεσμίας κατά την οποία θα έπρεπε να είχε αρχικά καταβληθεί, βάσει του νόμου, ο φόρος που προκύπτει από την πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού.

Άρθρο 5

Έκδοση κοινοποίηση πράξης

1. Η πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου κοινοποιείται με βάση τις διατάξεις της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 5 του ΚΦΔ. Ο φορολογούμενος λαμβάνει στην προσωπική θυρίδα του στο taxisnet ειδοποίηση με διαδρομή (link) που τον οδηγεί στην αντίστοιχη σελίδα του δικτυακού τόπου της Α.Α.Δ.Ε., όπου έχει τη δυνατότητα να δει και να εκτυπώσει την εκδοθείσα πράξη προσδιορισμού φόρου. Επιπρόσθετα αποστέλλεται ηλεκτρονική ειδοποίηση στη δηλωθείσα από τον φορολογούμενο διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

2. Η πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου εκδίδεται και κοινοποιείται από την Φορολογική Διοίκηση εντός των προθεσμιών που ορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 36 του ΚΦΔ. Ο φορολογούμενος υποχρεούται σε καταβολή του οφειλόμενου με βάση την πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της πράξης αυτής, εκτός αν υποβάλει δήλωση φορολογίας εισοδήματος, οπότε και εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 6 της παρούσας.

Άρθρο 6

Υποβολή Δήλωσης

1. Μετά την έκδοση της πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού του φόρου, ο φορολογούμενος δύναται να υποβάλει στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. για το οικείο φορολογικό έτος δήλωση φορολογίας εισοδήματος, συνυποβάλλοντας τα απαραίτητα δικαιολογητικά, εντός των προθεσμιών που ορίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 18 και 36 του ΚΦΔ.

2. Ειδικότερα, η δήλωση του φορολογούμενου, που υποβάλλεται ύστερα από την έκδοση πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου, με τα συνοδευτικά έγγραφα αυτής υποβάλλεται με ψηφιακή απεικόνιση (scan) μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στον Προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. ή (με φυσικό φάκελο) ταχυδρομικά, είτε, με συστημένη επιστολή ή με υπηρεσία ταχυμεταφοράς. Είναι, επίσης, δυνατή η κατάθεσή της και στο γραφείο πρωτοκόλλου της Δ.Ο.Υ. Ημερομηνία υποβολής της δήλωσης θεωρείται η ημερομηνία που προκύπτει από τη σφραγίδα του Ταχυδρομείου ή της υπηρεσίας ταχυμεταφοράς ή η ημερομηνία αποστολής του μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου κατά περίπτωση. Το αποδεικτικό του ταχυδρομείου ή της υπηρεσίας ταχυμεταφοράς ή το αυτοματοποιημένο μήνυμα, που αποστέλλεται ως απάντηση στο ηλεκτρονικό μήνυμα του φορολογούμενου, αποτελεί γι' αυτόν αποδεικτικό υποβολής της δήλωσης και επέχει θέση απόδειξης παραλαβής εκ μέρους του αποδέκτη.

3. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος επιλέγει την αποστολή αίτησης με ψηφιακή απεικόνιση (scan) μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μπορεί να ανατρέξει στην ιστοσελίδα της Α.Α.Δ.Ε. (www.aade.gr), στην οποία δημοσιοποιείται ο κατάλογος των διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των αρμοδίων υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε. για την αποστολή μηνυμάτων (<https://www.aade.gr/menoy/aade/epikoiononia>).

4. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος υποβάλει δήλωση, η πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου παύει να ισχύει αυτοδικαίως, εκδίδεται άμεσα πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου με βάση την υποβληθείσα δήλωση και τα σχετικά δικαιολογητικά, και βεβαιώνονται οι προσδιοριζόμενες με αυτή οφειλές. Στην περίπτωση που με βάση τη δήλωση και τα δικαιολογητικά προκύψει μικρότερο ποσό οφειλής, το επιπλέον βεβαιωθέν ποσό διαγράφεται, το δε τυχόν επιπλέον καταβληθέν ποσό επιστρέφεται κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 42 του ΚΦΔ.

5. Στην περίπτωση της παρ. 1 επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του ΚΦΔ περί εκπρόθεσμης υποβολής δήλωσης. Για τον υπολογισμό των τόκων του άρθρου 53 του ΚΦΔ δεν υπολογίζεται το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την υποβολή της δήλωσης μέχρι την έκδοση της πράξης διοικητικού προσδιορισμού φόρου.

Άρθρο 7

Ακύρωση/τροποποίηση αμφισβήτηση της πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου εισοδήματος

1. Σε περίπτωση πρόδηλης έλλειψης φορολογικής υποχρέωσης, αριθμητικού ή υπολογιστικού λάθους, η πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου δύναται να ακυρωθεί ή να τροποποιηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 63B του ΚΦΔ.

2. Κατά της πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού του φόρου ο φορολογούμενος έχει τη δυνατότητα άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 63 ΚΦΔ.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 3717 Β'/12.8.2021)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1123/7.8.2023.- Καθορισμός βιβλίων καταχώρισης εισπρακτέων και επιστρεπτέων ποσών κατά τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 30 και της παρ. 5 του άρθρου 42 του ν. 4987/2022 (Α' 206).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Της παρ. 1 του άρθρου 30 και της παρ. 5 του άρθρου 42 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α 206) εφεξής ΚΦΔ,

β) της παρ. 1 του άρθρου 4 και της παρ. 25 του άρθρου 70 του ΚΦΔ.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1**Βιβλία καταχώρισης φορολογικών οφειλών ή απαιτήσεων
ως εισπρακτέων ή επιστρεπτέων ποσών**

1. Η φορολογική οφειλή ή απαίτηση του φορολογούμενου για μία ή περισσότερες χρήσεις, περιόδους ή υποθέσεις καταχωρίζεται ως εισπρακτέο ή επιστρεπτέο ποσό στα παρακάτω κατά περίπτωση βιβλία:

α. Εισπρακτέων εσόδων προϋπολογισμού ή εκτός προϋπολογισμού λογαριασμών. Σε αυτό καταχωρίζονται κατά αναλυτικό λογαριασμό εσόδου (Α.Λ.Ε.) τα ποσά των φορολογικών οφειλών που βεβαιώνονται, που εισπράττονται και που διαγράφονται.

β. Παραλαβής και βεβαίωσης εισπρακτέων εσόδων, όπου καταχωρίζονται τα ποσά των φορολογικών οφειλών με βάση τον εκτελεστό τίτλο.

γ. Επιστροφών και διαγραφών, στο οποίο καταχωρίζονται τα ποσά που κατά περίπτωση διαγράφονται ή επιστρέφονται.

2. Τα βιβλία της παρ. 1 τηρούνται ηλεκτρονικά, από το αρμόδιο για τα έσοδα Τμήμα των Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ.), του Κέντρου Ελέγχου Μεγάλων Επιχειρήσεων (ΚΕ-ΜΕΕΠ), του Κέντρου Ελέγχου Φορολογούμενων Μεγάλου Πλούτου (ΚΕΦΟΜΕΠ) καθώς και από την αρμόδια για την Υποδιεύθυνση των Κέντρων Βεβαίωσης και Είσπραξης (ΚΕΒΕΙΣ) ανά υπηρεσία. Οι εγγραφές σε αυτά αριθμούνται συνεχόμενα κατ' έτος.

3. Τα βιβλία «Παραλαβής και βεβαίωσης εισπρακτέων εσόδων», «Επιστροφών και διαγραφών» και «Εισπρακτέων εσόδων προϋπολογισμού και εκτός προϋπολογισμού λογαριασμών» που τηρούνται ανά Δ.Ο.Υ., ΚΕΜΕΕΠ., ΚΕΦΟΜΕΠ., ΚΕΒΕΙΣ μπορεί να ενημερώνονται και κεντρικά από τη Γενική Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΓΔΗΛΕΔ.) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ).

Άρθρο 2**Καταχώριση βεβαιωθέντων ποσών**

1. Οι φορολογικές οφειλές που προσδιορίζονται δημιουργούν «Κατάλογο Εκτελεστών Τίτλων» στον οποίο περιλαμβάνονται τουλάχιστον οι παρακάτω πληροφορίες:

α. Ο αύξων αριθμός του τίτλου, η ημερομηνία καταχώρισής του στον εν λόγω κατάλογο και η Υπηρεσία έκδοσής του.

β. Το είδος φόρου του εκτελεστού τίτλου.

γ. Κατά περίπτωση εκτελεστού τίτλου, ο αριθμός και η ημερομηνία υποβολής της δήλωσης ή έκδοσης της πράξης προσδιορισμού του φόρου ή του προστίμου ή της δικαστικής απόφασης ή της απόφασης της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών.

δ. Το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία του φορολογούμενου.

ε. Ο αριθμός φορολογικού μητρώου αυτού (Α.Φ.Μ.).

στ. Η χρήση ή η περίοδος ή η υπόθεση που αφορά.

ζ. Το ποσό της φορολογικής οφειλής ανά αναλυτικό λογαριασμό εσόδου (Α.Λ.Ε.) και ανά Κωδικό αριθμό εσόδου (Κ.Α.Ε.).

η. Το πλήθος και η περιοδικότητα των δόσεων.

θ. Το ποσό κάθε δόσης.

ι. Η ημερομηνία λήξης της πρώτης δόσης και των επομένων αυτής.

ια. Τα τυχόν αλληλεγγύως ευθυνόμενα πρόσωπα, εφόσον είναι γνωστά, οι Α.Φ.Μ. αυτών με τα αντίστοιχα ποσά για τα οποία ευθύνονται.

ιβ. Τα τυχόν στοιχεία έκπτωσης, ποσοστό ή ποσό, ημερομηνία λήξης αυτής.

ιγ. Λοιπές πληροφορίες αναφορικά με την πράξη.

2. Ο Κατάλογος Εκτελεστών Τίτλων συνοδεύεται από περιληπτική κατάσταση στην οποία αναγράφονται:

- α. Η Υπηρεσία που εξέδωσε τους εκτελεστούς τίτλους.
- β. Το είδος του φόρου.
- γ. Το πλήθος των εγγραφών που περιέχονται στον «Κατάλογο Εκτελεστών Τίτλων».
- δ. Τα συνολικά ανά αριθμό λογαριασμού εσόδου (Α.Λ.Ε.) και ανά κωδικό αριθμού εσόδου (Κ.Α.Ε.) ποσά καθώς και το γενικό σύνολο αυτών.

Οι πληροφορίες, που περιλαμβάνονται στην περιληπτική κατάσταση, ενημερώνουν το βιβλίο «Παραλαβής και Βεβαίωσης Εισπρακτέων Εσόδων» και -ως προς τους Α.Λ.Ε./Κ.Α.Ε.- το βιβλίο «Εισπρακτέων εσόδων προϋπολογισμού και εκτός προϋπολογισμού λογαριασμών». Με την καταχώρηση των στοιχείων του Καταλόγου Εκτελεστών Τίτλων στο βιβλίο «Παραλαβής και Βεβαίωσης Εισπρακτέων Εσόδων», ο κατάλογος λαμβάνει αύξοντα αριθμό καταχώρισης, από σειρά αρίθμησης ανά Δ.Ο.Υ./ ΚΕΒΕΙΣ/ΚΕΜΕΕΠ/ΚΕΦΟΜΕΠ και ενημερώνεται η σχετική στήλη του βιβλίου «Παραλαβής και Βεβαίωσης Εισπρακτέων Εσόδων» με τον αριθμό και την ημερομηνία καταχώρισης του Καταλόγου Εκτελεστών Τίτλων.

3. Η περιληπτική κατάσταση στη θέση της υπογραφής της σύνταξης φέρει το ονοματεπώνυμο του Προϊσταμένου της αρμόδιας Υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ., ΕΛΚΕ, ΚΕΜΕΕΠ, ΚΕΦΟΜΕΠ) ή του εξουσιοδοτημένου από αυτών οργάνου. Στη θέση υπογραφών της απόδοσης αριθμού καταχώρισης στο βιβλίο «Παραλαβής και Βεβαίωσης Εισπρακτέων Εσόδων», φέρει το ονοματεπώνυμο του Προϊσταμένου της αρμόδιας Υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ., ΚΕΜΕΕΠ, ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΒΕΙΣ.)

4. Στην περίπτωση που η σύνταξη του καταλόγου εκτελεστών τίτλων της περιληπτικής κατάστασης και η απόδοση αριθμού καταχώρισης στο βιβλίο «Παραλαβής και Βεβαίωσης Εισπρακτέων Εσόδων», πραγματοποιείται με κεντρικές διαδικασίες από την ΓΔΗΛΕΔ τηρείται ενιαία κεντρική αρίθμηση ανά Υπηρεσία και έτος και στη θέση υπογραφών της σύνταξης και της απόδοσης του αριθμού καταχώρισης η περιληπτική κατάσταση φέρει με μηχανογραφική σήμανση την υπογραφή του Διοικητή της ΑΑΔΕ και την επίσημη σφραγίδα της ΑΑΔΕ.

Άρθρο 3

Καταχώριση επιστρεπτών ποσών

1. Απαίτηση του φορολογούμενου που προκύπτει βάσει δήλωσης ή πράξης προσδιορισμού φόρου ή άλλης πράξης ή οριστικής δικαστικής απόφασης, ή απόφασης της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών δημιουργεί ατομικό φύλλο έκπτωσης (Α.Φ.ΕΚ.), το οποίο εκδίδεται είτε:

α) Από τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας που παραλαμβάνει τη φορολογική δήλωση από την οποία προκύπτει η έκπτωση ή που έχει εκδώσει την πράξη προσδιορισμού, ή από τον Προϊστάμενο του αρμόδιου ΕΛ.ΚΕ., τον Προϊστάμενο του ΚΕΜΕΕΠ/ΚΕΦΟΜΕΠ που εκδίδει την πράξη προσδιορισμού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Δ. ΟΡΓ. Α 1065199 ΕΞ 2022/20-07-2022 (Β' 3886) απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ, όπως εκάστοτε ισχύει, είτε:

β) Κεντρικά από τη ΓΔΗΛΕΔ

Κατά τη χρονική στιγμή της δημιουργίας του, το ατομικό φύλλο έκπτωσης (Α.Φ.ΕΚ.) λαμβάνει ενιαία αρίθμηση ανά έτος και Υπηρεσία έκδοσης και η αρίθμηση δύναται να είναι κεντρική.

2. Στο Α.Φ.ΕΚ. περιλαμβάνονται τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

- α. Η κατά περίπτωση Υπηρεσία που το εκδίδει.
- β. Το είδος του εσόδου που εκπίπτει και το φορολογικό έτος που αφορά.
- γ. Ο αύξων αριθμός και η ημερομηνία έκδοσης του φύλλου.
- δ. Ο Α.Φ.Μ., το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία του δικαιούχου.
- ε. Τα εκπιπτόμενα ποσά ανά Α.Λ.Ε. και Κ.Α.Ε.
- στ. Ο αριθμός και η ημερομηνία της δήλωσης, της πράξης προσδιορισμού ή της απόφασης που δημιουργεί την έκπτωση.
- ζ. Η ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ή της δήλωσης του φορολογούμενου.
- η. Η αρμόδια Υπηρεσία, όπου πραγματοποιείται η εκκαθάριση του Α.Φ.ΕΚ., εφόσον είναι

διαφορετική από την Υπηρεσία έκδοσης.

3. Τα Α.Φ.ΕΚ. συνοδεύονται από περιληπτική κατάσταση στην οποία αναγράφονται:

α. Η Υπηρεσία που τα εξέδωσε.

β. Το είδος του φόρου που εκπίπτει.

γ. Ο συνολικός αριθμός των Α.Φ.ΕΚ.

δ. Τα συνολικά κατά Α.Λ.Ε. και Κ.Α.Ε. ποσά και το γενικό σύνολο αυτών.

4. Τα Α.Φ.ΕΚ. εκκαθαρίζονται είτε κεντρικά από τη ΓΔΗΛΕΔ είτε από την κατά περίπτωση αρμόδια Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ., ΚΕΜΕΕΠ/ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΒΕΙΣ), λαμβάνοντας Αριθμό Βιβλίου Καταχώρισης Ταμείου (Α.Β.Κ.Τ.) και ημερομηνία απόδοσης αυτού. Με το αποτέλεσμα της εκκαθάρισης ενημερώνεται το βιβλίο «Επιστροφών και διαγραφών», στο οποίο για κάθε φύλλο καταχωρίζονται τουλάχιστον τα εξής στοιχεία:

α. Ο αύξων αριθμός του φύλλου.

β. Ο Α.Φ.Μ., το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία του φορολογουμένου.

γ. Το ποσό που εκπίπτει αναλυμένο σε ξεχωριστές στήλες σε διαγραφόμενο και επιστρεφόμενο.

δ. Η ημερομηνία της εκκαθάρισης.

ε. Σε περίπτωση επιστροφής, η ημερομηνία πληρωμής του ποσού που επιστρέφεται.

5. Το εκκαθαρισμένο Α.Φ.ΕΚ. από το οποίο προκύπτει επιστροφή φόρου που εισπράχθηκε αχρεώστητα, αποτελεί οριστικό τίτλο πληρωμής.

6. Στην περίπτωση που από την εκκαθάριση του Α.Φ.ΕΚ. προκύψει «διαγραφή», η διαγραφή αυτή καταχωρίζεται σε κατάσταση που τηρείται ηλεκτρονικά ανά Α.Λ.Ε./Κ.Α.Ε. στο ΟΠΣ TAXIS. Τα συνολικά ποσά της κατάστασης αυτής μεταφέρονται στο βιβλίο «Εισπρακτέων εσόδων προϋπολογισμού ή εκτός προϋπολογισμού λογαριασμών».

7. Τα φύλλα έκπτωσης, ατομικά ή συγκεντρωτικά, ανεξαρτήτως εάν εκδίδονται ή/και εκκαθαρίζονται κεντρικά ή από άλλη Υπηρεσία της ΑΑΔΕ, εξοφλούνται κεντρικά από τη ΓΔΗΛΕΔ. Οι λοιπές Υπηρεσίες της ΑΑΔΕ εξοφλούν φύλλα έκπτωσης μόνο εφόσον η εξόφληση τους δεν είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί κεντρικά από τη ΓΔΗΛΕΔ.

8. Σε κάθε περίπτωση οι λοιπές Υπηρεσίες της ΑΑΔΕ (όπως Δ.Ο.Υ., ΚΕΜΕΕΠ, ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΒΕΙΣ) δεν εξοφλούν φύλλα έκπτωσης ατομικά ή συγκεντρωτικά πριν παρέλθουν δεκαπέντε (15) μέρες από την εκκαθάρισή τους.

9. Τα Α.Φ.ΕΚ. που εκδίδονται και εκκαθαρίζονται κεντρικά φέρουν την υπογραφή του Διοικητή της ΑΑΔΕ με μηχανογραφική σήμανση και τη σφραγίδα της ΑΑΔΕ στις θέσεις υπογραφών της σύνταξης και εκκαθάρισης. Στη θέση της υπογραφής ως προς την εξόφληση φέρουν το ονοματεπώνυμο του αρμόδιου για την εξόφληση Προϊσταμένου Τμήματος Εσόδων/Υποδιευθυντή Εσόδων εφόσον δεν διενεργούνται κεντρικά, διαφορετικά φέρει την υπογραφή του Διοικητή της ΑΑΔΕ με μηχανογραφική σήμανση και τη σφραγίδα της ΑΑΔΕ.

10. Τα Α.Φ.ΕΚ. που εκδίδονται κεντρικά, αλλά αποστέλλονται στις αρμόδιες Υπηρεσίες για εκκαθάριση φέρουν: α) στη θέση της υπογραφής, ως προς τη σύνταξη, την υπογραφή του Διοικητή της ΑΑΔΕ με μηχανογραφική σήμανση και τη σφραγίδα της ΑΑΔΕ β) στη θέση της υπογραφής ως προς την εκκαθάριση, το ονοματεπώνυμο του κατά περίπτωση Προϊσταμένου της αρμόδιας Υπηρεσίας (όπως ΚΕΒΕΙΣ, Δ.Ο.Υ., ΚΕΜΕΕΠ, ΚΕΦΟΜΕΠ και γ) στη θέση της υπογραφής ως προς την εξόφληση το ονοματεπώνυμο του αρμόδιου για την εξόφληση Προϊσταμένου Τμήματος Εσόδων/Υποδιευθυντή Εσόδων, εφόσον δεν διενεργούνται κεντρικά, διαφορετικά φέρει την υπογραφή του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. με μηχανογραφική σήμανση και τη σφραγίδα της ΑΑΔΕ.

11. Τα Α.Φ.ΕΚ. που εκδίδονται από την εκάστοτε αρμόδια Υπηρεσία (όπως Δ.Ο.Υ., ΚΕΜΕΕΠ, ΚΕΦΟΜΕΠ, ΕΛΚΕ) και εκκαθαρίζονται κεντρικά από τη ΓΔΗΛΕΔ, όπως αυτά που αφορούν σε τροποποιητικές δηλώσεις, φέρουν: α) στη θέση της υπογραφής της σύνταξης το ονοματεπώνυμο του Προϊσταμένου της αρμόδιας Υπηρεσίας και η έκδοση αυτών διενεργείται με τη χρήση προ-

σωπικών κωδικών πρόσβασης στην σχετική εφαρμογή των αρμόδιων για την υπογραφή οργάνων β) στη θέση των υπογραφών της εκκαθάρισης την υπογραφή του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. με μηχανογραφική σήμανση και τη σφραγίδα της ΑΑΔΕ και γ) στη θέση της υπογραφής ως προς την εξόφληση το ονοματεπώνυμο του αρμόδιου για την εξόφληση Προϊσταμένου Τμήματος Εσόδων/Υποδιευθυντή Εσόδων, εφόσον δεν διενεργούνται κεντρικά, διαφορετικά φέρει την υπογραφή του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. με μηχανογραφική σήμανση και τη σφραγίδα της ΑΑΔΕ.

12. Τα Α.Φ.ΕΚ. που εκδίδονται και εκκαθαρίζονται από την εκάστοτε αρμόδια Υπηρεσία (όπως Δ.Ο.Υ., ΚΕΜΕΕΠ, ΚΕΦΟΜΕΠ, ΕΛΚΕ.) φέρουν: α) στη θέση της υπογραφής της σύνταξης τουλάχιστον το ονοματεπώνυμο του Προϊσταμένου της αρμόδιας Υπηρεσίας και η έκδοση αυτών διενεργείται με τη χρήση προσωπικών κωδικών πρόσβασης στην σχετική εφαρμογή των αρμόδιων για την υπογραφή οργάνων β) στη θέση των υπογραφών της εκκαθάρισης το ονοματεπώνυμο του κατά περίπτωση Προϊσταμένου της αρμόδιας Υπηρεσίας (όπως ΚΕΒΕΙΣ, Δ.Ο.Υ, κΕΜΕΕΠ, ΚΕΦΟΜΕΠ) και γ) στη θέση της υπογραφής ως προς την εξόφληση το ονοματεπώνυμο του αρμόδιου για την εξόφληση Προϊσταμένου Τμήματος Εσόδων/Υποδιευθυντή Εσόδων, εφόσον δεν διενεργούνται κεντρικά, διαφορετικά φέρει την υπογραφή του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. με μηχανογραφική σήμανση και τη σφραγίδα της ΑΑΔΕ.

Άρθρο 4

Καταχώριση εισπρακτέων ποσών

Στο βιβλίο «Εισπρακτέων εσόδων προϋπολογισμού ή εκτός προϋπολογισμού λογαριασμών», που τηρείται στο τμήμα εσόδων, καταχωρίζονται:

1. Τα ποσά που βεβαιώνονται, κατά αναλυτικό λογαριασμό εσόδου. Στην περίπτωση αυτή συμπληρώνονται σχετικές στήλες, με βάση τις περιληπτικές καταστάσεις βεβαίωσης.

2. Τα ποσά που διαγράφονται, κατά αναλυτικό λογαριασμό εσόδου. Στη περίπτωση αυτή συμπληρώνονται οι σχετικές στήλες, με βάση τα Ατομικά Φύλλα Έκπτωσης, που έχουν εκκαθαριστεί.

3. Τα ποσά που εισπράττονται, κατά αναλυτικό λογαριασμό εσόδων, συμπληρωμένων ομοίως των σχετικών στηλών.

Άρθρο 5

Ηλεκτρονική τήρηση βιβλίων και καταστάσεων

Τα αναφερόμενα στη παρούσα απόφαση βιβλία και καταστάσεις τηρούνται ηλεκτρονικά.

Άρθρο 6

Καταργούμενες διατάξεις

Η υπό στοιχεία ΠΟΛ.1202/2014 (Β' 2531) απόφαση καταργείται από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 7

Έναρξη ισχύος

Η απόφαση ισχύει από την ημερομηνία δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 5037 Β' /10.8.2023)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α.1202/15.12.2023.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α. 1123/2023 απόφασης Διοικητή ΑΑΔΕ «Καθορισμός βιβλίων καταχώρισης εισπρακτέων και επιστρεπτέων ποσών κατά τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 30 και της παρ. 5 του άρθρου 42 του ν. 4987/2022 (Α' 206)» (Β' 5037).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Της παρ. 1 του άρθρου 30 και της παρ. 5 του άρθρου 42 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α'206) εφεξής ΚΦΔ,

β) της παρ. 1 του άρθρου 4 και της παρ. 25 του άρθρου 70 του ΚΦΔ.

Αποφασίζουμε

Άρθρο μόνο

Η υπό στοιχεία Α.1123/2023 (Β' 5037) απόφαση Διοικητή ΑΑΔΕ «Καθορισμός βιβλίων καταχώρισης εισπρακτέων και επιστρεπτέων ποσών κατά τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 30 και της παρ. 5 του άρθρου 42 του ν. 4987/2022 (Α' 206)» τροποποιείται ως εξής:

1. Οι παρ. 7 και 8 του άρθρου 3 αντικαθίστανται ως εξής:

«7. Τα φύλλα έκπτωσης, ατομικά ή συγκεντρωτικά, ανεξαρτήτως εάν εκδίδονται ή/και εκκαθαρίζονται κεντρικά ή από άλλη Υπηρεσία της ΑΑΔΕ, εξοφλούνται κεντρικά από τη ΓΔΗΛΕΔ.

8. Οι λοιπές Υπηρεσίες της ΑΑΔΕ (όπως Δ.Ο.Υ., ΚΕΜΕΕΠ, ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΒΕΙΣ) εξοφλούν φύλλα έκπτωσης ατομικά ή συγκεντρωτικά όταν:

α) η ημερομηνία εκκαθάρισης του ΑΦΕΚ είναι προγενέστερη της ημερομηνίας που διενεργήθηκε ο τελευταίος κεντρικός συμψηφισμός ή

β) έχουν παρέλθει δεκαπέντε (15) μέρες από την ημερομηνία εκκαθάρισής του ή

γ) η εξόφληση αυτών δεν είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί κεντρικά από τη ΓΔΗΛΕΔ.»

2. Οι παρ. 11 και 12 του άρθρου 3 αντικαθίστανται ως εξής:

«11. Τα Α.Φ.ΕΚ. που εκδίδονται από την εκάστοτε αρμόδια Υπηρεσία (όπως Δ.Ο.Υ., ΚΕΜΕΕΠ, ΚΕΦΟΜΕΠ, ΕΛΚΕ) για τα οποία έχει διενεργηθεί κεντρική εκκαθάριση της δήλωσης από τη ΓΔΗΛΕΔ, και αφορούν σε αρχικές και τροποποιητικές δηλώσεις, φέρουν: α) στη θέση των υπογραφών της σύνταξης την υπογραφή του Διοικητή της ΑΑΔΕ με μηχανογραφική σήμανση και τη σφραγίδα της ΑΑΔΕ, β) στη θέση υπογραφών της εκκαθάρισης το ονοματεπώνυμο του κατά περίπτωση Προϊσταμένου της αρμόδιας Υπηρεσίας (όπως Δ.Ο.Υ., ΚΕΒΕΙΣ, ΚΕΜΕΕΠ, ΚΕΦΟΜΕΠ) εφόσον η εκκαθάριση δεν διενεργείται κεντρικά, διαφορετικά την υπογραφή του Διοικητή της ΑΑΔΕ με μηχανογραφική σήμανση και τη σφραγίδα της ΑΑΔΕ και γ) στη θέση της υπογραφής ως προς την εξόφληση το ονοματεπώνυμο του αρμόδιου για την εξόφληση Προϊσταμένου Τμήματος Εσόδων/ Υποδιευθυντή Εσόδων, εφόσον η εξόφληση δεν διενεργείται κεντρικά, διαφορετικά την υπογραφή του Διοικητή της ΑΑΔΕ με μηχανογραφική σήμανση και τη σφραγίδα της ΑΑΔΕ.

12. Τα ΑΦΕΚ που εκδίδονται από την εκάστοτε αρμόδια Υπηρεσία (όπως Δ.Ο.Υ., ΚΕΜΕΕΠ, ΚΕΦΟΜΕΠ, ΕΛΚΕ.), πλην των περιπτώσεων της παρ. 11, φέρουν: α) στη θέση της υπογραφής της σύνταξης τουλάχιστον το ονοματεπώνυμο του Προϊσταμένου της αρμόδιας Υπηρεσίας, ενώ η έκδοση αυτών διενεργείται με τη χρήση προσωπικών κωδικών πρόσβασης στη σχετική εφαρμογή των αρμόδιων για την υπογραφή οργάνων β) στη θέση των υπογραφών της εκκαθάρισης το ονοματεπώνυμο του κατά περίπτωση Προϊσταμένου της αρμόδιας Υπηρεσίας (όπως ΚΕΒΕΙΣ, Δ.Ο.Υ., ΚΕΜΕΕΠ, ΚΕΦΟΜΕΠ) εφόσον η εκκαθάριση δεν διενεργείται κεντρικά, διαφορετικά την υπογραφή του Διοικητή της ΑΑΔΕ με μηχανογραφική σήμανση και τη σφραγίδα της ΑΑΔΕ και γ) στη θέση της υπογραφής ως προς την εξόφληση το ονοματεπώνυμο του αρμόδιου για την εξόφληση Προϊσταμένου Τμήματος Εσόδων/Υποδιευθυντή Εσόδων, εφόσον η εξόφληση δεν διενεργείται κεντρικά, διαφορετικά την υπογραφή του Διοικητή της ΑΑΔΕ με μηχανογραφική σήμανση και τη σφραγίδα της ΑΑΔΕ.»

3. Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 7338Β'/27.12.2023)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1044/22.3.2024.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α. 1123/07-08-2023 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) «Καθορισμός

βιβλίων καταχώρισης εισπρακτέων και επιστρεπτέων ποσών κατά τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 30 και της παρ. 5 του άρθρου 42 του ν. 4987/2022 (Α'206)» (Β' 5037).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 4, της παρ. 1 του άρθρου 30, της παρ. 5 του άρθρου 42 και της παρ. 25 του άρθρου 70 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α'206).

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο μόνο

Η υπό στοιχεία Α.1123/07-08-2023 απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ «Καθορισμός βιβλίων καταχώρισης εισπρακτέων και επιστρεπτέων ποσών κατά τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 30 και της παρ. 5 του άρθρου 42 του ν. 4987/2022 (Α' 206)» (Β' 5037) τροποποιείται ως εξής:

1. Η παρ. 7 του άρθρου 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Τα φύλλα έκπτωσης, ατομικά ή συγκεντρωτικά, ανεξαρτήτως εάν εκδίδονται ή/και εκκαθαρίζονται κεντρικά ή από άλλη Υπηρεσία της ΑΑΔΕ, εξοφλούνται κεντρικά από τη ΓΔΗΛΕΔ. Οι λοιπές Υπηρεσίες της ΑΑΔΕ (Δ.Ο.Υ., ΚΕΜΕΕΠ, ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΒΕΙΣ κ.α.) εξοφλούν φύλλα έκπτωσης εφόσον η εξόφληση τους δεν έχει πραγματοποιηθεί κεντρικά από τη ΓΔΗΛΕΔ.»

2. Η παρ. 8 του άρθρου 3 καταργείται.

Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 1903Β'/28.3.2024)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΔΕΑΦ Α 1055958/24.4.2015. Διαχείριση εκκρεμοτήτων φορολογικών δηλώσεων φυσικών προσώπων προηγούμενων ετών.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 269)

ΑΡΘΡΟ 37

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

1. Η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να προβεί σε κοινοποίηση πράξης διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εντός πέντε (5) ετών από τη λήξη του έτους, εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής δήλωσης. Αν για κάποια φορολογία προβλέπεται η υποβολή περισσότερων δηλώσεων, η κοινοποίηση της πράξης του πρώτου εδαφίου μπορεί να γίνει εντός πέντε (5) ετών από τη λήξη του έτους, εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής της δήλωσης της τελευταίας φορολογικής περιόδου εκάστου έτους.

2. Η περίοδος που αναφέρεται στην παρ. 1 παρατείνεται στις εξής περιπτώσεις:

α) εάν, εντός του πέμπτου έτους της προθεσμίας παραγραφής, υποβάλλεται αρχική ή τροποποιητική δήλωση ή περιέρχονται σε γνώση της Φορολογικής Διοίκησης νέα στοιχεία σε υπόθεση που έχει διενεργηθεί πλήρης έλεγχος ή σε κάθε άλλη περίπτωση περιέρχονται σε γνώση της Φορολογικής Διοίκησης πληροφορίες από οποιαδήποτε πηγή εκτός της Φορολογικής Διοίκησης, από τις οποίες προκύπτει φορολογική οφειλή και μόνο για το ζήτημα στο οποίο αφορούν, για περίοδο ενός (1) έτους από τη λήξη της πενταετίας,

β) εάν ζητηθούν πληροφορίες από χώρα της αλλοδαπής, μέχρι την παραλαβή τους και για ένα (1) έτος από αυτήν και μόνο για το ζήτημα, στο οποίο αφορά το αίτημα παροχής πληροφοριών,

γ) εάν ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή, ένδικο βοήθημα ή μέσο, για περίοδο ενός (1) έτους μετά την έκδοση απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής ή την κοινοποίηση στη Φορολογική Διοίκηση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, και μόνο για το ζήτημα, το οποίο αφορά,

δ) για όσο διάστημα διαρκεί η προθεσμία υποβολής αιτήματος Διαδικασίας Αμοιβαίου Διακανονισμού (Δ.Α.Δ.) του άρθρου 73, όπως αυτή ορίζεται στις ειδικότερες διατάξεις που προβλέπουν τη δυνατότητα υποβολής αιτήματος Δ.Α.Δ., και μόνο για την υποβολή και αποδοχή του σχετικού αιτήματος, καθώς επίσης και εφόσον υποβληθεί τέτοιο αίτημα, για όσο χρόνο διαρκεί η Δ.Α.Δ. και μόνο για το ζήτημα το οποίο αφορά ή σχετίζεται με αυτή. Σε περίπτωση έκδοσης απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού, παρατείνεται για ένα (1) έτος μετά την έκδοση της απόφασης η περίοδος παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου να προβεί σε κοινοποίηση πράξης διοικητικού ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου με έρεισμα την απόφαση αυτή και αποκλειστικά με σκοπό τη συμμόρφωση με αυτήν,

ε) εάν υποβληθεί αίτηση για ακύρωση ή τροποποίηση, σύμφωνα με το άρθρο 74 ή ακυρωθεί ή τροποποιηθεί άμεσος προσδιορισμός φόρου, πράξη προσδιορισμού φόρου ή πράξη επιβολής προστίμου χωρίς αίτηση του φορολογούμενου, σύμφωνα με το άρθρο 74, για περίοδο ενός (1) έτους μετά την έκδοση της πράξης ακύρωσης ή τροποποίησης του άρθρου 74, και μόνο για το ζήτημα, το οποίο αφορά,

στ) για όσο διάστημα απαιτηθεί για την εξέταση καταγγελίας ή αναφοράς που αφορά σε φορολογική υπόθεση, προσαυξημένο κατά ένα (1) έτος από την περιέλευση στην αρμόδια ελεγκτική Υπηρεσία της σχετικής πορισματικής έκθεσης και μόνο για το ζήτημα

στο οποίο αφορά, εφόσον διαπιστωθεί ότι η μη ενάσκηση του δικαιώματος για διενέργεια ελέγχου ή για έκδοση καταλογιστικής πράξης, έστω και κατά ένα μέρος, οφείλεται σε σύμπραξη του φορολογουμένου με υπάλληλο της ελεγκτικής αρχής.

3. α) Εξαιρετικά, πράξη διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου μπορεί να κοινοποιηθεί εντός δέκα (10) ετών από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία για την υποβολή της δήλωσης ή της δήλωσης της τελευταίας περιόδου, σε περίπτωση που προβλέπεται η υποβολή περισσότερων δηλώσεων:

αα) Αν ο φορολογούμενος δεν έχει υποβάλει δήλωση εντός της περιόδου που αναφέρεται στην παρ. 1. Αν η δήλωση υποβληθεί στο τελευταίο έτος της περιόδου της περ. α), η πράξη διοικητικού ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου μπορεί να κοινοποιηθεί εντός ενός (1) έτους από τη λήξη του έτους υποβολής της ως άνω δήλωσης.

αβ) Αν μετά την πενταετία περιέλθουν σε γνώση της Φορολογικής Διοίκησης νέα στοιχεία ή πληροφορίες που δεν θα μπορούσαν να είναι σε γνώση αυτής εντός της πενταετίας και προκύπτει ότι η φορολογική οφειλή υπερβαίνει αυτήν που είχε προσδιορισθεί βάσει προηγούμενου άμεσου, διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου και μόνο για το ζήτημα το οποίο αφορούν.

β) Αν μετά από την περαίωση ανέλεγκτων χρήσεων βάσει ειδικών διατάξεων νόμου ή μετά από την έκδοση της αρχικής πράξης προσδιορισμού φόρου και εντός πενταετίας, από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής αρχικής δήλωσης, περιέλθουν σε γνώση της Φορολογικής Διοίκησης νέα στοιχεία, οι σχετικές πράξεις προσδιορισμού φόρου και επιβολής προστίμου, βάσει περαίωσης ή βάσει ελέγχου που έχει διενεργηθεί πριν από την 1η Ιανουαρίου 2014 ή βάσει πλήρους ελέγχου που έχει διενεργηθεί από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά, κοινοποιούνται κατά περίπτωση εντός της πενταετούς προθεσμίας παραγραφής, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 37 ή την παρ. 1 του άρθρου 84 του ν. 2238/1994 (Α' 151) ή την παρ. 1 του άρθρου 57 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ν. 2859/2000, Α' 248). Εφόσον περιέλθουν σε γνώση της Φορολογικής Διοίκησης συμπληρωματικά στοιχεία κατά το τελευταίο έτος της αρχικής (πενταετούς) παραγραφής, το δικαίωμα της Φορολογικής Διοίκησης να εκδώσει πράξη προσδιορισμού φόρου παρατείνεται κατά ένα (1) έτος.

4. Εάν ο διορθωτικός προσδιορισμός φόρου συνεπάγεται τροποποίηση πράξης προσδιορισμού φόρου για φορολογικό έτος για το οποίο το δικαίωμα ελέγχου έχει παραγραφεί, η αντίστοιχη προσαρμογή φόρου διενεργείται στο παλαιότερο φορολογικό έτος για το οποίο το δικαίωμα ελέγχου δεν έχει ακόμη παραγραφεί και στο οποίο αφορά ο διορθωτικός προσδιορισμός φόρου.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 37 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται το χρονικό διάστημα των πέντε (5) ετών εντός του οποίου η Φορολογική Διοίκηση έχει δικαίωμα να κοινοποιήσει πράξη διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου. Προβλέπονται επίσης και οι ειδικότερες περιπτώσεις παράτασης αυτού του χρονικού διαστήματος, όπως ειδικότερα ορίζονται στις παρ. 2 και 3. Συγκεκριμένα, αναφέρεται η περίπτωση παράτασης της προθεσμίας έως ένα (1) έτος σε περιπτώσεις που αποκτώνται πληροφορίες από τη Φορολογική Διοίκηση από εξωτερική πηγή εκτός αυτής, καθώς και από χώρα της αλλοδαπής. Οι περιπτώσεις στοχεύουν στη ρύθμιση οριακών περιπτώσεων που λόγω του ιδιαίτερου χαρακτήρα

τους, δηλαδή της λήψης πληροφοριών από εξωγενείς πηγές, καθίσταται αναγκαία η επέκταση του χρόνου εξάντλησης της χρονικής αρμοδιότητας κοινοποίησης πράξης προσδιορισμού φόρου. Ρύθμιση επίσης της παραγραφής υπάρχει και για τις περιπτώσεις άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής, ύπαρξης προθεσμίας για υποβολή αιτήματος αμοιβαίου διακανονισμού, καθώς και αίτησης για ακύρωση ή τροποποίηση πράξης προσδιορισμού φόρου ή επιβολής προστίμου, όπως ειδικότερα αναφέρονται στην αξιολογούμενη ρύθμιση. Στην παρ. 3 αναφέρονται ειδικότερα οι εξαιρετικές περιπτώσεις παράτασης της προθεσμίας στη δεκαετία. Αυτή η ρύθμιση ανάγεται στην ανάγκη να εκκαθαρίζονται εγκαίρως οι φορολογικές εκκρεμότητες και να είναι σε θέση η Φορολογική Διοίκηση στο να προβεί σε ελέγχους κατά τρόπο έγκυρο και άρτιο, αλλά και στο να απολαμβάνουν οι φορολογούμενοι την ασφάλεια δικαίου, με τη ρητή πρόβλεψη των προθεσμιών που ισχύουν, η οποία δεν υφίστατο πριν από τη θέσπιση του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 36. Παραγραφή.- 1. Η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να προβεί σε έκδοση πράξης διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εντός πέντε (5) ετών από τη λήξη του έτους, εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής δήλωσης. Στις περιπτώσεις που για κάποια φορολογία προβλέπεται η υποβολή περισσότερων δηλώσεων, η έκδοση της πράξης του πρώτου εδαφίου μπορεί να γίνει εντός πέντε (5) ετών από τη λήξη του έτους, εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής της τελευταίας δήλωσης.

2. Η περίοδος που αναφέρεται στην παρ. 1 παρατείνεται στις εξής περιπτώσεις:

α) εάν, εντός του πέμπτου έτους της προθεσμίας παραγραφής, υποβάλλεται αρχική ή τροποποιητική δήλωση ή περιέρχονται σε γνώση της Φορολογικής Διοίκησης νέα στοιχεία κατά την έννοια της παρ. 5 του άρθρου 25 σε υπόθεση που έχει διενεργηθεί πλήρης έλεγχος ή σε κάθε άλλη περίπτωση περιέρχονται σε γνώση της Φορολογικής Διοίκησης πληροφορίες από οποιαδήποτε πηγή εκτός Φορολογικής Διοίκησης, από τις οποίες προκύπτει φορολογική οφειλή και μόνο για το ζήτημα στο οποίο αφορούν, για περίοδο ενός (1) έτους από τη λήξη της πενταετίας,

β) εάν ζητηθούν πληροφορίες από χώρα της αλλοδαπής, για όσο χρονικό διάστημα απαιτηθεί για τη διαβίβαση των εν λόγω πληροφοριών προσαυξημένο κατά ένα (1) έτος από την παραλαβή τους από τη Φορολογική Διοίκηση,

γ) εάν ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή, ένδικο βοήθημα ή μέσο, για περίοδο ενός (1) έτους μετά την έκδοση απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής ή την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, και μόνο για το ζήτημα, το οποίο αφορά,

δ) για όσο διάστημα διαρκεί η προθεσμία υποβολής αιτήματος Διαδικασίας Αμοιβαίου Διακανονισμού (Δ.Α.Δ.) του άρθρου 63Α, όπως αυτή ορίζεται στις ειδικότερες διατάξεις που προβλέπουν τη δυνατότητα υποβολής αιτήματος Δ.Α.Δ., και μόνο για την υποβολή και αποδοχή του σχετικού αιτήματος, καθώς επίσης και εφόσον υποβληθεί τέτοιο αίτημα, για όσο χρόνο διαρκεί η Δ.Α.Δ. και μόνο για το ζήτημα το οποίο αφορά ή σχετίζεται με αυτή. Σε περίπτωση έκδοσης απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού, παρατείνεται για ένα (1) έτος μετά την έκδοση της απόφασης η περίοδος παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου να προβεί σε έκδοση πράξης διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου με έρεισμα την απόφαση αυτή και με σκοπό τη συμμόρφωση με αυτήν,

ε) εάν υποβληθεί αίτηση για ακύρωση ή τροποποίηση, σύμφωνα με το άρθρο 63Β ή ακυρωθεί ή τροποποιηθεί άμεσος προσδιορισμός φόρου, πράξη προσδιορισμού φόρου ή πράξη επιβολής προστίμου χωρίς αίτηση του φορολογούμενου, σύμφωνα με το άρθρο 63Β, για περίοδο ενός (1) έτους μετά την έκδοση της πράξης ακύρωσης ή τροποποίησης του άρθρου 63Β, και μόνο για το

ζήτημα, το οποίο αφορά.

3. α) Εξαιρετικά, πράξη διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου μπορεί να εκδοθεί εντός δέκα (10) ετών από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία για την υποβολή της δήλωσης ή της τελευταίας δήλωσης σε περίπτωση που προβλέπεται η υποβολή περισσότερων δηλώσεων:

αα) σε περίπτωση που ο φορολογούμενος δεν έχει υποβάλει δήλωση εντός της περιόδου που αναφέρεται στην παρ. 1,

αβ) σε περίπτωση που μετά την πενταετία περιέλθουν σε γνώση οποιασδήποτε Υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης νέα στοιχεία ή πληροφορίες που δεν θα μπορούσαν να είναι σε γνώση αυτής εντός της πενταετίας και προκύπτει ότι η φορολογική οφειλή υπερβαίνει αυτήν που είχε προσδιορισθεί βάσει προηγούμενου άμεσου, διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου και μόνο για το ζήτημα το οποίο αφορούν.

β) Σε περίπτωση που μετά από την περαίωση ανέλεγκτων χρήσεων βάσει ειδικών διατάξεων νόμου ή μετά από την έκδοση της αρχικής πράξης προσδιορισμού φόρου και εντός πενταετίας, από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής αρχικής δήλωσης, περιέλθουν σε γνώση της Φορολογικής Διοίκησης νέα στοιχεία, κατά την έννοια της παρ. 5 του άρθρου 25, οι σχετικές πράξεις προσδιορισμού φόρου και επιβολής προστίμου, βάσει περαίωσης ή βάσει ελέγχου που έχει διενεργηθεί πριν από την 1η.1.2014 ή βάσει πλήρους ελέγχου που έχει διενεργηθεί από την 1η.1.2014 και μετά, πρέπει να εκδοθούν κατά περίπτωση εντός της πενταετούς προθεσμίας παραγραφής, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 36 ή την παρ. 1 του άρθρου 84 του ν. 2238/1994 (Α' 151) ή την παρ. 1 του άρθρου 57 του ν. 2859/2000 (Α' 248). Εφόσον περιέλθουν σε γνώση της Φορολογικής Διοίκησης συμπληρωματικά στοιχεία κατά το τελευταίο έτος της αρχικής (πενταετούς) παραγραφής, το δικαίωμα της Φορολογικής Διοίκησης να εκδώσει πράξη προσδιορισμού φόρου παρατείνεται κατά ένα (1) έτος.

4. Εάν ο διορθωτικός προσδιορισμός φόρου συνεπάγεται τροποποίηση πράξης προσδιορισμού φόρου για φορολογικό έτος για το οποίο το δικαίωμα ελέγχου έχει παραγραφεί, η αντίστοιχη προσαρμογή φόρου διενεργείται στο παλαιότερο φορολογικό έτος για το οποίο το δικαίωμα ελέγχου δεν έχει ακόμη παραγραφεί και στο οποίο αφορά ο διορθωτικός προσδιορισμός φόρου.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2123/1.7.2019.- Τροποποίηση της ΠΟΛ. 1165/2018 εγκυκλίου ως προς την εφαρμογή των διατάξεων των παρ. 1 και 5 του άρθρου 84 του ν.2238/1994, αναφορικά με την πενταετή και δεκαπενταετή προθεσμία παραγραφής, αντίστοιχα, μετά την έκδοση της αριθμ. 732/2019 απόφασης του Β Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 381)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2147/11.9.2020.- Χρόνος παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για την επιβολή τελών χαρτοσήμου και της ειδικής εισφοράς υπέρ ΟΓΑ.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 425)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2049/26.2.2021.- Χρόνος παραγραφής μετά την έναρξη ισχύος του Κ.Φ.Δ. (ν.4174/2013) του δικαιώματος του Δημοσίου για την επιβολή αναλογικών τελών χαρτοσήμου και της ειδικής εισφοράς υπέρ ΟΓΑ, όπου προβλέπεται.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 426)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2082/7.12.2022.- Εφαρμογή της παραγράφου 4 του άρθρου 36 του ν.

4987/2022 (Α' 206).

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 428)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2057/25.9.2023.- Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τις προθεσμίες παραγραφής του δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης για την έκδοση και κοινοποίηση πράξεων προσδιορισμού φόρων και επιβολής προστίμων.

Με αφορμή ερωτήματα που τίθενται στην Υπηρεσία μας σχετικά με το ως άνω θέμα, σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Με τις διατάξεις της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 36 ΚΦΔ, ορίζονται τα εξής:

«Η περίοδος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 παρατείνεται στις εξής περιπτώσεις: (α) εάν, εντός του πέμπτου έτους της προθεσμίας παραγραφής, υποβάλλεται αρχική ή τροποποιητική δήλωση ή περιέρχονται σε γνώση της Φορολογικής Διοίκησης νέα στοιχεία κατά την έννοια της παρ. 5 του άρθρου 25 σε υπόθεση που έχει διενεργηθεί πλήρης έλεγχος ή σε κάθε άλλη περίπτωση περιέρχονται σε γνώση της Φορολογικής Διοίκησης πληροφορίες από οποιαδήποτε πηγή εκτός Φορολογικής Διοίκησης, από τις οποίες προκύπτει φορολογική οφειλή και μόνο για το ζήτημα στο οποίο αφορούν, για περίοδο ενός (1) έτους από τη λήξη της πενταετίας».

Διευκρινίζεται ότι η ως άνω διάταξη εφαρμόζεται για φορολογικά έτη, περιόδους, υποθέσεις που άρχονται από την 1.1.2019 και μετά, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 86 του ν. 4646/2019.

Επισημαίνεται ότι για φορολογικά έτη, περιόδους, υποθέσεις από 1.1.2014 έως 31.12.2018 εφαρμόζονται οι διατάξεις της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 4174/2013, όπως ίσχυαν πριν την αντικατάστασή τους με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 32 του ν. 4646/2019, σύμφωνα με τις οποίες το δικαίωμα της Φορολογικής Διοίκησης να προβεί σε έκδοση πράξης διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου παρατείνεται για περίοδο ενός (1) έτους από τη λήξη της πενταετίας, εάν ο φορολογούμενος υποβάλει αρχική ή τροποποιητική δήλωση εντός του πέμπτου έτους της προθεσμίας παραγραφής.

2. Περαιτέρω, οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 36 του ΚΦΔ, ορίζουν τα εξής:

«α. Εξαιρετικά, πράξη διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου μπορεί να εκδοθεί εντός δέκα (10) ετών από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία για την υποβολή της δήλωσης ή της τελευταίας δήλωσης σε περίπτωση που προβλέπεται η υποβολή περισσότερων δηλώσεων:

(αα) σε περίπτωση που ο φορολογούμενος δεν έχει υποβάλει δήλωση εντός της περιόδου που αναφέρεται στην παρ. 1,

(αβ) σε περίπτωση που μετά την πενταετία περιέλθουν σε γνώση οποιασδήποτε Υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης νέα στοιχεία ή πληροφορίες που δεν θα μπορούσαν να είναι σε γνώση αυτής εντός της πενταετίας και προκύπτει ότι η φορολογική οφειλή υπερβαίνει αυτήν που είχε προσδιορισθεί βάσει προηγούμενου άμεσου, διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου και μόνο για το ζήτημα στο οποίο αφορούν».

Επισημαίνεται ότι, η ως άνω διάταξη καταλαμβάνει φορολογικά έτη, περιόδους, υποθέσεις από 1.1.2018 και μετά, σύμφωνα με τις διατάξεις του α εδαφίου της περ. α της παρ. 27 του άρθρου 66 του ν. 4646/2019.

«β. Σε περίπτωση που μετά από την περαίωση ανέλεγκτων χρήσεων βάσει ειδικών διατάξεων νόμου ή μετά από την έκδοση της αρχικής πράξης προσδιορισμού φόρου και εντός πενταετίας, από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής αρχικής δήλωσης, περιέλθουν σε γνώση της Φορολογικής Διοίκησης νέα στοιχεία, κατά την έννοια των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 25, οι σχετικές πράξεις προσδιορισμού φόρου και επιβολής προστίμου, βάσει περαίωσης ή βάσει ελέγχου που έχει διενεργηθεί πριν από την 1.1.2014 ή βάσει πλήρους ελέγχου που έχει διενεργηθεί από την 1.1.2014 και μετά, πρέπει να εκδοθούν κατά περίπτωση

εντός της πενταετούς προθεσμίας παραγραφής σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 36 ή την παρ. 1 του άρθρου 84 του ν. 2238/1994 (Α'151) ή την παρ. 1 του άρθρου 57 του ν. 2859/2000 (Α' 248). Εφόσον περιέλθουν σε γνώση της Φορολογικής Διοίκησης συμπληρωματικά στοιχεία κατά το τελευταίο έτος της αρχικής (πενταετούς) παραγραφής, το δικαίωμα της Φορολογικής Διοίκησης να εκδώσει πράξη προσδιορισμού φόρου παρατείνεται κατά ένα (1) έτος».

Διευκρινίζεται ότι, η ως άνω διάταξη καταλαμβάνει φορολογικά έτη, περιόδους, υποθέσεις που έληγαν μέχρι 31.12.2013, καθώς και φορολογικά έτη, περιόδους, υποθέσεις από 1.1.2014 και μετά.

3. Επιπλέον, με τις διατάξεις του β' εδαφίου της περ. α' της παρ. 27 του άρθρου 66 του ν. 4646/2019 ορίζεται ότι: «ειδικά για τις χρήσεις 2012 και 2013 και τα φορολογικά έτη 2014, 2015, 2016 και 2017, πράξη διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου για περιπτώσεις φοροδιαφυγής, μπορεί να εκδοθεί εντός δέκα (10) ετών από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής δήλωσης».

4. Για την εφαρμογή των ως άνω διατάξεων επισημαίνονται τα εξής:

4.1. Για τις χρήσεις 2012 και 2013 και τα φορολογικά έτη 2014-2017, πράξεις προσδιορισμού φόρου μπορούν να εκδοθούν εντός δέκα (10) ετών από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής δήλωσης, για περιπτώσεις φοροδιαφυγής, κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 66 του ΚΦΔ. Συνεπώς, για πληροφορίες που περιέρχονται σε γνώση οποιασδήποτε Υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης και αφορούν σε φοροδιαφυγή, πράξεις προσδιορισμού φόρου εκδίδονται μόνο εφόσον πρόκειται για ποσά φόρων που υπερβαίνουν τα τιθέμενα στην παρ. 3 του άρθρου 66 όρια.

Στην περίπτωση που οι πληροφορίες περί φοροδιαφυγής περιέλθουν σε γνώση οποιασδήποτε υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης μετά την οριζόμενη στην παρ. 1 του άρθρου 36 του ΚΦΔ περίοδο (πενταετία), οι πράξεις προσδιορισμού φόρου και επιβολής προστίμου εκδίδονται αποκλειστικά για τη φορολογητέα ύλη που προκύπτει από τις πληροφορίες αυτές και για το έτος στο οποίο αφορούν.

4.2. Για υποθέσεις που αφορούν στην έκδοση πλαστών/εικονικών φορολογικών στοιχείων ή λήψη εικονικών φορολογικών στοιχείων ή νόθευση τέτοιων στοιχείων στις χρήσεις 2012 και 2013, καθώς και στο φορολογικό έτος 2014 και στο διάστημα 1/1 έως και 16/10/2015 του φορολογικού έτους 2015, οι οικείες πράξεις επιβολής προστίμου εκδίδονται ανεξαρτήτως ποσού, κατόπιν σύγκρισης για τη διαπίστωση της ευνοϊκότερης κύρωσης μεταξύ εκείνης που προβλέπεται από το συνδυασμό των διατάξεων της περ. η' της παρ. 1 και της περ. ε' της παρ. 2 του άρθρου 54 του ΚΦΔ και εκείνης που ορίζεται στις μεταβατικές διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν.4337/2015 (σχετ. Εγκ. 2042/2022). Περαιτέρω, μόνο εφόσον από τον έλεγχο αυτών των φορολογικών στοιχείων προκύπτει ότι το ποσό του κύριου φόρου που δεν αποδόθηκε ή αποδόθηκε ανακριβώς ή εξέπεσε υπερβαίνει τα τιθέμενα στην παρ. 3 του άρθρου 66 του ΚΦΔ όρια, εκδίδονται, βάσει της διάταξης της περ. α' της παρ. 27 του άρθρου 66 του ν.4646/2019 οι οικείες πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού φόρου στη φορολογία εισοδήματος ή/και Φ.Π.Α. κατά περίπτωση.

4.3. Σημειώνεται δε ότι, για τις χρήσεις 2012 και 2013 (ειδικά για τη φορολογία κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών και κερδών από τυχερά παίγνια και για το φορολογικό έτος 2014) εξακολουθούν να έχουν εφαρμογή οι προϊσχύουσες του ΚΦΔ διατάξεις περί παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου να κοινοποιεί πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού φόρου και προστίμου και δεν απαιτείται η διαπίστωση φοροδιαφυγής κατά την έννοια και τα όρια του άρθρου 66 του ΚΦΔ σύμφωνα με τη διάταξη της περ. α' της παρ. 27 του άρθρου 66 του ν. 4646/2019 (σχετ. παρ. 10 και 22 του άρθρου 70 του ΚΦΔ).

5. Τέλος κατόπιν έκδοσης και των υπ' αρ. 616/2021 και 618/2021 Αποφάσεων του Συμβούλιου της Επικρατείας, υπενθυμίζονται οι οδηγίες που παρασχέθηκαν με τη με αριθ. Ο ΔΕΛ Η 1130255 ΕΞ 2020/5.11.2020 οδηγία αναφορικά με την κοινοποίηση των καταλογιστικών πράξεων εντός

του έτους κατά το οποίο λήγει το δικαίωμα της Φορολογικής Διοίκησης για την έκδοση πράξης προσδιορισμού φόρου και σε κάθε περίπτωση μέχρι τις 31/12 του εν λόγω έτους.

ΑΡΘΡΟ 38

ΕΚΔΟΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΦΟΡΟΥ

Η πράξη προσδιορισμού φόρου του άρθρου 36 υπογράφεται από τον Διοικητή ή άλλον ειδικά οριζόμενο υπάλληλο της Φορολογικής Διοίκησης. Η πράξη προσδιορισμού φόρου περιέχει τις εξής πληροφορίες:

- α) το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία του φορολογούμενου,
- β) τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου του φορολογούμενου, εφόσον έχει αποδοθεί στον φορολογούμενο,
- γ) την ημερομηνία έκδοσης της πράξης,
- δ) το είδος της πράξης προσδιορισμού του φόρου και το αντικείμενο στο οποίο αφορά η πράξη,
- ε) το ποσό της φορολογικής οφειλής,
- στ) την ημερομηνία μέχρι την οποία πρέπει να εξοφληθεί ο φόρος,
- ζ) τους λόγους για τους οποίους η Φορολογική Διοίκηση προέβη στον προσδιορισμό φόρου και τον τρόπο με τον οποίο υπολογίστηκε το ποσό του φόρου,
- η) τον χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο αμφισβήτησης του προσδιορισμού φόρου,
- θ) τυχόν αλληλεγγύως υπεύθυνα πρόσωπα,
- ι) λοιπές πληροφορίες.

Η πράξη προσδιορισμού φόρου κοινοποιείται στο πρόσωπο στο οποίο αφορά ο προσδιορισμός φόρου. Με την πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου κοινοποιείται ταυτόχρονα και η οικεία έκθεση ελέγχου, εκτός από την περίπτωση του τέταρτου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 36.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 38 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται το ελάχιστο περιεχόμενο των πράξεων προσδιορισμού του φόρου, καθώς και η κοινοποίηση αυτών στον φορολογούμενο τον οποίο αφορά ο προσδιορισμός.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 37. Έκδοση και κοινοποίηση πράξης προσδιορισμού φόρου.- Η κατά τα άρθρα 32, 33, 34 και 35 πράξη προσδιορισμού φόρου υπογράφεται από τον Διοικητή ή άλλον ειδικά οριζόμενο υπάλληλο της Φορολογικής Διοίκησης. Η πράξη προσδιορισμού φόρου περιέχει τις εξής πληροφορίες:

- α) το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία του φορολογούμενου,
- β) τον Α.Φ.Μ. του φορολογούμενου, εφόσον έχει αποδοθεί στον φορολογούμενο,
- γ) την ημερομηνία έκδοσης της πράξης,
- δ) το είδος της πράξης προσδιορισμού του φόρου και το αντικείμενο στο οποίο αφορά η πράξη,
- ε) το ποσό της φορολογικής οφειλής,
- στ) την ημερομηνία μέχρι την οποία πρέπει να εξοφληθεί ο φόρος,
- ζ) τους λόγους για τους οποίους η Φορολογική Διοίκηση προέβη στον προσδιορισμό φόρου και τον τρόπο με τον οποίο υπολογίστηκε το ποσό του φόρου,
- η) τον χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο αμφισβήτησης του προσδιορισμού φόρου,

θ) τυχόν αλληλεγγύως υπεύθυνα πρόσωπα,

ι) λοιπές πληροφορίες.

Η πράξη προσδιορισμού φόρου κοινοποιείται στο πρόσωπο το οποίο αφορά ο προσδιορισμός φόρου. Με την πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου κοινοποιείται ταυτόχρονα και η οικεία έκθεση ελέγχου, εκτός από την περίπτωση του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 34. Ο τύπος των πράξεων προσδιορισμού του φόρου και της έκθεσης ελέγχου καθορίζεται με απόφαση του Διοικητή.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕΠΟΛ. 1197/6.12.2017.- Τύπος Οριστικής Πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος και πράξης προστίμου για φυσικά πρόσωπα, που αφορούν φορολογικά έτη 2014 και επόμενα.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013 ΦΕΚ Α 170/26.07.2013), «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» όπως ισχύει και ειδικότερα των άρθρων 2, 5, 23-28, 30, 34, 36, 37, 53, 58, 62, 63 και 64.

2. Τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' «Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» του ν. 4389/2016 (Α' 94) και ειδικότερα των άρθρων 1, 2, 7,13,14,17 και 41 όπως ισχύουν.

3. Τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος ν.4172/2013 (ΦΕΚ Α' 167/23-7-2013).

Αποφασίζουμε

1. Ο τύπος της οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος και πράξης επιβολής προστίμου, για φυσικά πρόσωπα, που αφορούν φορολογικά έτη 2014 και επόμενα, θα έχει τη μορφή του συνημμένου υποδείγματος, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 4385Β'/13.12.2017).

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕΠΟΛ. 1198/6.12.2017.- Τύπος Οριστικής Πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος και πράξης επιβολής προστίμου (για νομικά πρόσωπα - νομικές οντότητες) που αφορούν φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1/1/2014 και μετά.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013 ΦΕΚ Α' 170/26-7-2013), «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» όπως ισχύει και ειδικότερα των άρθρων 2, 5, 23-28, 30, 34, 36, 37, 53, 58, 62, 63 και 64.

2. Τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' «Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» του ν. 4389/2016 (Α' 94) και ειδικότερα των άρθρων 1, 2, 7,13, 14, 17 και 41, όπως ισχύουν

3. Τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος ν.4172/2013(ΦΕΚ Α' 167/23-7-2013).

Αποφασίζουμε

1. Ο τύπος της οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος και πράξης επιβολής προστίμου, για νομικά πρόσωπα-νομικές οντότητες που αφορούν φορολογικά έτη 2014 και επόμενα θα έχει τη μορφή του συνημμένου υποδείγματος το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.

2. Η παρούσα απόφαση δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 4385Β'/13.12.2017).

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 4684 Β' /23.10.2020)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1030/15.2.2018.- Παροχή διευκρινίσεων αναφορικά με την έκδοση καταλογιστικών πράξεων φόρων ή προστίμων σε βάρος πτωχών για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας.

(Βλ. Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 16η έκδοση 2021 σελ. 388)

ΑΡΘΡΟ 39

ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΑΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗΣ ΚΑΤΑΧΡΗΣΕΩΝ

1. Κατά τον προσδιορισμό του φόρου, η Φορολογική Διοίκηση δεν λαμβάνει υπόψη τυχόν διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων οι οποίες, έχοντας συσταθεί με κύριο σκοπό ή με έναν από τους κύριους σκοπούς την απόκτηση φορολογικού πλεονεκτήματος που ματαιώνει το αντικείμενο ή τον σκοπό των εφαρμοστέων φορολογικών διατάξεων, δεν είναι γνήσιες, συνεκτιμώμενων όλων των σχετικών στοιχείων και περιστάσεων.

2. Για τους σκοπούς της παρ. 1, ως «διευθέτηση» νοείται κάθε συναλλαγή, δράση, πράξη, συμφωνία, επιχορήγηση, συνεννόηση, υπόσχεση, δέσμευση ή γεγονός. Μια διευθέτηση μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερα από ένα στάδια ή μέρη.

3. Για τους σκοπούς της παρ. 1, η διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων είναι μη γνήσια στον βαθμό που δεν τίθεται σε εφαρμογή για βάσιμους εμπορικούς λόγους που απηχούν την οικονομική πραγματικότητα. Για τον καθορισμό του γνήσιου ή μη χαρακτήρα μιας διευθέτησης ή σειράς διευθετήσεων, η Φορολογική Διοίκηση εξετάζει αν αυτές αφορούν μία ή περισσότερες από τις εξής, ενδεικτικώς απαριθμούμενες, καταστάσεις:

α) ο νομικός χαρακτηρισμός των μεμονωμένων σταδίων από τα οποία αποτελείται μια διευθέτηση είναι ασυμβίβαστος με τη νομική υπόσταση της διευθέτησης στο σύνολό της,

β) η διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων εφαρμόζεται κατά τρόπο που δεν συνάδει με μια συνήθη επιχειρηματική συμπεριφορά,

γ) η διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων περιλαμβάνει στοιχεία που έχουν ως αποτέλεσμα την αλληλοαντιστάθμιση ή την αλληλοακύρωσή τους,

δ) η σύναψη συναλλαγών είναι κυκλικού χαρακτήρα,

ε) η διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων οδηγεί σε σημαντικό φορολογικό πλεονέκτημα αλλά αυτό δεν αντανακλάται στους επιχειρηματικούς κινδύνους, τους οποίους αναλαμβάνει ο φορολογούμενος, ή στις ταμειακές ροές του,

στ) το αναμενόμενο περιθώριο κέρδους πριν από τον φόρο είναι σημαντικό σε σύγκριση με το ύψος του αναμενόμενου φορολογικού πλεονεκτήματος.

4. Όταν, κατ' εφαρμογή της παρ. 1, διευθετήσεις ή σειρά διευθετήσεων κρίνονται μη γνήσιες, τότε η φορολογική υποχρέωση, συμπεριλαμβανομένων σχετικών κυρώσεων, υπολογίζεται βάσει των διατάξεων που θα τύγχαναν εφαρμογής εν απουσία της εν λόγω διευθέτησης.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 39 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται γενικός κανόνας απαγόρευσης καταχρήσεων με σκοπό να επιτρέπεται στη Φορολογική Διοίκηση να μη λαμβάνει υπόψη κατά τον προσδιορισμό του φόρου διευθετήσεις ή σειρά διευθετήσεων, εφόσον αυτές έχουν γίνει με σκοπό να προσφέρουν στον φορολογούμενο αθέμιτο πλεονέκτημα, και κατ' επέκταση να καταλύεται το πνεύμα της φορολογικής νομοθεσίας. Στην παρ. 2 γίνεται περιγραφή της έννοιας της «διευθέτησης» που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον φορολογούμενο για την καταστράτηγηση του νομικού πλαισίου. Στην παρ. 3 ορίζεται ότι η έλλειψη εμπορικής ουσίας είναι βάσιμος λόγος για τον χαρακτηρισμό της διευθέτησης ως μη

γνήσιας, ενώ επίσης καθορίζεται με ποιο τρόπο η Φορολογική Διοίκηση εξετάζει και διαπιστώνει τον τεχνητό ή μη χαρακτήρα μιας διευθέτησης ή σειράς διευθετήσεων, ενώ με την παρ. 4 ορίζεται ο τρόπος υπολογισμού της φορολογικής υποχρέωσης. Το αξιολογούμενο άρθρο είναι αποτέλεσμα ενσωμάτωσης της Οδηγίας 2016/1164/ΕΕ του Συμβουλίου για τη θέσπιση κανόνων κατά πρακτικών φοροαποφυγής που έχουν άμεση επίπτωση στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς (L 193/1).

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 38. Γενικός κανόνας απαγόρευσης καταχρήσεων.- 1. Κατά τον προσδιορισμό του φόρου, η Φορολογική Διοίκηση δεν λαμβάνει υπόψη τυχόν διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων οι οποίες, έχοντας συσταθεί με κύριο σκοπό ή με έναν από τους κύριους σκοπούς την απόκτηση φορολογικού πλεονεκτήματος που ματαιώνει το αντικείμενο ή τον σκοπό των εφαρμοστέων φορολογικών διατάξεων, δεν είναι γνήσιες, συνεκτιμώμενων όλων των σχετικών στοιχείων και περιστάσεων.

2. Για τους σκοπούς της παρ. 1, ως «διευθέτηση» νοείται κάθε συναλλαγή, δράση, πράξη, συμφωνία, επιχορήγηση, συνεννόηση, υπόσχεση, δέσμευση ή γεγονός. Μια διευθέτηση μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερα από ένα στάδια ή μέρη.

3. Για τους σκοπούς της παρ. 1, η διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων είναι μη γνήσια στον βαθμό που δεν τίθεται σε εφαρμογή για βάσιμους εμπορικούς λόγους που απηχούν την οικονομική πραγματικότητα. Για τον καθορισμό του γνήσιου ή μη χαρακτήρα μιας διευθέτησης ή σειράς διευθετήσεων, η Φορολογική Διοίκηση εξετάζει αν αυτές αφορούν μία ή περισσότερες από τις εξής, ενδεικτικώς απαριθμούμενες, καταστάσεις:

α) ο νομικός χαρακτηρισμός των μεμονωμένων σταδίων από τα οποία αποτελείται μια διευθέτηση είναι ασυμβίβαστος με τη νομική υπόσταση της διευθέτησης στο σύνολό της,

β) η διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων εφαρμόζεται κατά τρόπο που δεν συνάδει με μια συνήθη επιχειρηματική συμπεριφορά,

γ) η διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων περιλαμβάνει στοιχεία που έχουν ως αποτέλεσμα την αλληλοαντισταθμισή ή την αλληλοακύρωσή τους,

δ) η σύναψη συναλλαγών είναι κυκλικού χαρακτήρα,

ε) η διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων οδηγεί σε σημαντικό φορολογικό πλεονέκτημα αλλά αυτό δεν αντανακλάται στους επιχειρηματικούς κινδύνους, τους οποίους αναλαμβάνει ο φορολογούμενος, ή στις ταμειακές ροές του,

στ) το αναμενόμενο περιθώριο κέρδους πριν από τον φόρο είναι σημαντικό σε σύγκριση με το ύψος του αναμενόμενου φορολογικού πλεονεκτήματος.

4. Όταν, κατ' εφαρμογή της παρ. 1, διευθετήσεις ή σειρά διευθετήσεων κρίνονται μη γνήσιες, τότε η φορολογική υποχρέωση, συμπεριλαμβανομένων σχετικών κυρώσεων, υπολογίζεται βάσει των διατάξεων που θα τύγχαναν εφαρμογής εν απουσία της εν λόγω διευθέτησης.

5. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται η διαδικασία εφαρμογής του παρόντος άρθρου και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 39. Δικαιολόγηση προσαύξησης περιουσίας.- Σε περίπτωση διαπίστωσης προσαύξησης περιουσίας κατά την παρ. 4 του άρθρου 21 του Κ.Φ.Ε., η προσαύξηση αυτή δεν υπόκειται σε φορολογία, εφόσον ο φορολογούμενος αποδείξει την πραγματική πηγή αυτής, καθώς επίσης και ότι αυτή είτε έχει υπαχθεί σε νόμιμη φορολογία είτε απαλλάσσεται από τον φόρο σύμφωνα με ειδικές διατάξεις.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε.2167/13.9.2019.- Οδηγίες για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 27 παρ. 5 και 56 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν.4172/2013), και του άρθρου 38 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν.4174/2013).

(Βλ. Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 16η έκδοση 2021 σελ. 391)

ΜΕΡΟΣ Η΄ ΕΙΣΠΡΑΞΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΦΟΡΟΥ

ΑΡΘΡΟ 40

ΑΡΜΟΔΙΑ ΟΡΓΑΝΑ

1. Η είσπραξη των φόρων και των λοιπών εσόδων του Δημοσίου που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα, συμπεριλαμβανομένης της αναγκαστικής εκτέλεσης και της λήψης διασφαλιστικών μέτρων, ανήκει στην αρμοδιότητα του Διοικητή.

2. Ο Διοικητής ή τα νομίμως εξουσιοδοτημένα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης δύνανται να προβαίνουν σε κάθε δικαστική ή οποιαδήποτε άλλη νόμιμη ενέργεια που αποσκοπεί, άμεσα ή έμμεσα, στην είσπραξη φόρων και λοιπών εσόδων, περιλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, της κατάθεσης αίτησης πτώχευσης του οφειλέτη του Δημοσίου και της άσκησης αγωγής διάρρηξης. Κατά την εφαρμογή του παρόντος ισχύει αναλόγως η παρ. 2 του άρθρου 30.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 40 Ν. 5104/2024

Ορίζεται ότι η είσπραξη των φόρων και των λοιπών εσόδων του Δημοσίου αποτελεί αρμοδιότητα του Διοικητή της ΑΑΔΕ, για την άσκηση της οποίας μπορεί να εξουσιοδοτεί άλλα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 40. Αρμόδια όργανα.- 1. Η είσπραξη των φόρων και των λοιπών εσόδων του Δημοσίου που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα, συμπεριλαμβανομένης της αναγκαστικής εκτέλεσης και της λήψης διασφαλιστικών μέτρων, ανήκει στην αρμοδιότητα του Διοικητή.

2. Οι διαδικασίες είσπραξης για λογαριασμό του Δημοσίου των φόρων και των λοιπών εσόδων μπορούν να ανατεθούν, με απόφαση του Διοικητή, σε ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα πρόσωπα:

α) πιστωτικά ιδρύματα, περιλαμβανομένων των υποκαταστημάτων τους, όταν τα υποκαταστήματα αυτά βρίσκονται στην Ελλάδα είτε η έδρα τους βρίσκεται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε σε τρίτη χώρα, καθώς και στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων,

β) ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος, όπως ορίζονται στην περ. β΄ της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4537/2018 (Α΄ 84),

γ) γραφεία ταχυδρομικών επιταγών τα οποία εξουσιοδοτούνται, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, να παρέχουν υπηρεσίες πληρωμών,

δ) ιδρύματα πληρωμών, κατά τον ορισμό υπ΄ αριθμ. 4 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

ε) την Τράπεζα της Ελλάδος, εφόσον δεν ενεργεί με την ιδιότητα της νομισματικής αρχής,

στ) οποιαδήποτε δημόσια υπηρεσία.

Με όμοια απόφαση καθορίζονται ο τρόπος και η διαδικασία είσπραξης και απόδοσης των

εισπραττόμενων ποσών από τους προαναφερόμενους φορείς εισπραξης, οι αμοιβές των φορέων εισπραξης, καθώς και ο έλεγχος για την εισπραξη από αυτούς.

3. Ο Διοικητής ή τα νομίμως εξουσιοδοτημένα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης έχουν το δικαίωμα να προβαίνουν σε κάθε δικαστική ή οποιαδήποτε άλλη νόμιμη ενέργεια που αποσκοπεί, άμεσα ή έμμεσα, στην εισπραξη φόρων και λοιπών εσόδων, περιλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, της κατάθεσης αίτησης πτώχευσης του οφειλέτη του Δημοσίου και της άσκησης αγωγής διάρρηξης. Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου ισχύει αναλόγως η παρ. 3 του άρθρου 25.

ΑΡΘΡΟ 41

ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΦΟΡΟΥ

1. Ο φόρος καταβάλλεται κατά τον χρόνο που προβλέπεται από τον νόμο που επιβάλλει την αντίστοιχη φορολογία, στην οποία εφαρμόζεται ο Κώδικας.

2. Σε περίπτωση διορθωτικού ή εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου, ο οφειλόμενος φόρος καταβάλλεται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση της πράξης προσδιορισμού του φόρου στον φορολογούμενο. Στην περίπτωση οίκοθεν προσδιορισμού του φόρου, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 36, δεν εφαρμόζεται το προηγούμενο εδάφιο και ο οφειλόμενος φόρος καταβάλλεται σύμφωνα με την παρ. 1 του παρόντος.

Σε περίπτωση ενδιάμεσου προσδιορισμού του φόρου, ο οφειλόμενος φόρος καταβάλλεται μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την κοινοποίηση της αντίστοιχης πράξης προσδιορισμού του φόρου.

3. Σε περίπτωση έκδοσης οριστικής απόφασης διοικητικού δικαστηρίου, ο οφειλόμενος φόρος καταβάλλεται σε δύο (2) ισόποσες μηνιαίες δόσεις. Η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του επόμενου μήνα από την κοινοποίηση στον φορολογούμενο της πράξης εκκαθάρισης του φόρου που προκύπτει με βάση το διατακτικό της απόφασης και η δεύτερη δόση μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μήνα που ακολουθεί. Η παρούσα εφαρμόζεται και για την καταβολή του φόρου βάσει απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 Ν. 5104/2024

Καθορίζονται ο χρόνος και οι προθεσμίες εντός των οποίων καταβάλλεται ο προσδιοριζόμενος φόρος. Κατά κανόνα ο φόρος καταβάλλεται κατά τον χρόνο που προβλέπεται από τον νόμο που επιβάλλει την αντίστοιχη φορολογία, στην οποία εφαρμόζεται ο Κώδικας.

Σε περίπτωση διορθωτικού ή εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου, ο οφειλόμενος φόρος καταβάλλεται εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της πράξης του προσδιορισμού φόρου στον φορολογούμενο και στην περίπτωση ενδιάμεσου προσδιορισμού, ο οφειλόμενος φόρος καταβάλλεται εντός τριών (3) ημερών από την κοινοποίηση της αντίστοιχης πράξης προσδιορισμού του φόρου.

Τέλος, σε περίπτωση έκδοσης οριστικής απόφασης διοικητικού δικαστηρίου, ο οφειλόμενος φόρος καταβάλλεται σε δύο (2) ίσες μηνιαίες δόσεις.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 41. Καταβολή φόρου.- 1. Ο φόρος καταβάλλεται κατά τον χρόνο που προβλέπεται από τον νόμο που επιβάλλει την αντίστοιχη φορολογία, στην οποία εφαρμόζεται ο Κώδικας.

2. Ο φόρος καταβάλλεται με τον τρόπο που καθορίζεται με απόφαση του Διοικητή.

3. Σε περίπτωση διορθωτικού ή εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου, ο οφειλόμενος φόρος καταβάλλεται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση της πράξης προσδιορισμού του φόρου στον φορολογούμενο. Σε περίπτωση προληπτικού προσδιορισμού του φόρου, ο οφειλόμενος φόρος καταβάλλεται μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την κοινοποίηση της αντίστοιχης πράξης προσδιορισμού του φόρου.

4. Σε περίπτωση έκδοσης οριστικής απόφασης διοικητικού δικαστηρίου, ο οφειλόμενος φόρος καταβάλλεται σε δύο (2) ισόποσες μηνιαίες δόσεις. Η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του επόμενου μήνα από την κοινοποίηση στον φορολογούμενο της πράξης εκκαθάρισης του φόρου που προκύπτει με βάση το διατακτικό της απόφασης και η δεύτερη δόση μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μήνα που ακολουθεί. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και για την καταβολή του φόρου βάσει απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1276/27.12.2013.- Καθορισμός του τρόπου καταβολής των φόρων κατά τις διατάξεις του άρθρου 41 του ν. 4174/2013.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 41, παρ. 2, του ν. 4174/2013 (Α' 170), «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις».

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Οι φόροι, οι οποίοι προσδιορίζονται κατά τις διατάξεις των άρθρων 31 και 32 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, Α' 170), καταβάλλονται εφάπαξ. Κατ' εξαίρεση, μπορούν να καταβάλλονται σε δόσεις, εφόσον το ορίζουν οι νόμοι και οι κατ' εξουσιοδότηση αυτών εκδοθείσες αποφάσεις που επιβάλλουν την αντίστοιχη φορολογία στην οποία εφαρμόζεται ο Κώδικας.

Άρθρο 2

Η καταβολή των φόρων και των λοιπών δημοσίων εσόδων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας διενεργείται σε πιστωτικά ιδρύματα ή στα ΕΛ.ΤΑ., με τη χρήση κωδικού πληρωμής.

Σε κάθε βεβαιωμένη στη Φορολογική Διοίκηση οφειλή αντιστοιχεί κωδικός πληρωμής, ο οποίος την ακολουθεί μέχρι την εξόφλησή της και με τον οποίο ο φορολογούμενος δύναται να καταβάλει είτε το σύνολο, είτε μέρος της οφειλής του ή των δόσεων αποπληρωμής αυτής. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα αναφερόμενα στην Α.Υ.Ο. Πολ. 1212/23.11.2012 (Β' 3338).

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις δύναται η καταβολή των ανωτέρω οφειλών να διενεργείται και στις Δ.Ο.Υ. με τους τρόπους που ορίζονται στο άρθρο 1 του α.ν. 1819/1951 (Α' 149), όπως ισχύει και την κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσα νομοθεσία.

Άρθρο 3

1. Η παρούσα απόφαση τίθεται σε ισχύ από 1.1.2014.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 3399 Β'/31.12.2013).

ΑΡΘΡΟ 42

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΦΟΡΟΥ

1. Εάν ο φορολογούμενος δικαιούται επιστροφή φόρου, η Φορολογική Διοίκηση, αφού συμψηφίσει τους οφειλόμενους από τον φορολογούμενο φόρους με το προς επιστροφή ποσό, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 47, προβαίνει στην επιστροφή της τυχόν προκύπτουσας διαφοράς

2. α) Σε περίπτωση άμεσου προσδιορισμού του φόρου, το επιστρεπτέο ποσό καταβάλλεται στον φορολογούμενο εντός ενενήντα (90) ημερών από την υποβολή της δήλωσης του φορολογούμενου. Ειδικά για τη δήλωση που υποβάλλεται με επιφύλαξη, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου εκκινεί από την αποδοχή της επιφύλαξης από τη Φορολογική Διοίκηση, με την επιφύλαξη περιπτώσεων επιστροφής που επιλέγονται για έλεγχο.

β) Σε περίπτωση διοικητικού προσδιορισμού ή διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου κατόπιν υποβολής τροποποιητικής δήλωσης, το επιστρεπτέο ποσό καταβάλλεται στον φορολογούμενο εντός ενενήντα (90) ημερών από την έκδοση της πράξης προσδιορισμού του φόρου, με την επιφύλαξη περιπτώσεων επιστροφής που επιλέγονται για έλεγχο.

γ) Εφόσον για την επιστροφή του φόρου διενεργείται έλεγχος, το επιστρεπτέο ποσό καταβάλλεται στον φορολογούμενο εντός τριάντα (30) ημερών από την ολοκλήρωση του ελέγχου. Ο έλεγχος του πρώτου εδαφίου ολοκληρώνεται το αργότερο εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έκδοση της εντολής ελέγχου. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η προθεσμία του δεύτερου εδαφίου μπορεί να παρατείνεται για οκτώ (8) ακόμη μήνες, με ειδική αιτιολογία. Για τους σκοπούς του άρθρου αυτού, ως ολοκλήρωση του ελέγχου νοείται:

γα) σε περίπτωση μερικής ή ολικής απόρριψης του αιτούμενου προς επιστροφή ποσού, η έκδοση των οικείων πράξεων διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου και

γβ) σε περίπτωση αποδοχής του αιτούμενου προς επιστροφή ποσού, η σύνταξη της οικείας έκθεσης ελέγχου.

δ) Με την επιφύλαξη των περ. α) έως γ), το επιστρεπτέο ποσό καταβάλλεται στον φορολογούμενο εντός ενενήντα (90) ημερών από την υποβολή έγγραφου αιτήματός του για επιστροφή, με την επιφύλαξη περιπτώσεων επιστροφής που επιλέγονται για έλεγχο.

ε) Ειδικά για αιτήματα επιστροφής Φόρου Προστιθέμενης Αξίας από υποκείμενους μη εγκατεστημένους στο εσωτερικό της χώρας, η Φορολογική Διοίκηση αποφαινεται μέσα σε τέσσερις (4) μήνες από τη λήψη του σχετικού αιτήματος, εκτός εάν απαιτείται η προσκόμιση συμπληρωματικών στοιχείων, οπότε η ως άνω προθεσμία παρατείνεται μέχρι οκτώ (8) μήνες. Το επιστρεπτέο ποσό καταβάλλεται το αργότερο εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από τη λήξη της προθεσμίας έκδοσης απόφασης.

στ) Η ενδικοφανής προσφυγή με αίτημα την ακύρωση ή την τροποποίηση της πράξης προσδιορισμού του φόρου ή επιβολής του προστίμου, συνιστά αίτημα επιστροφής και η προθεσμία της περ. δ) εκκινεί από την κοινοποίηση στην Υπηρεσία της Φορολογικής Διοίκησης που είναι αρμόδια για την επιστροφή του αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού, της απόφασης της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών που ακυρώνει ή τροποποιεί την πράξη προσδιορισμού του φόρου ή επιβολής του προστίμου.

ζ) Η δικαστική προσφυγή με αίτημα την ακύρωση ή την τροποποίηση της πράξης προσδιορισμού του φόρου ή επιβολής του προστίμου ή της απόφασης της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, συνιστά αίτημα επιστροφής και η προθεσμία της περ. δ) εκκινεί από την κοινοποίηση στην Υπηρεσία της Φορολογικής Διοίκησης που είναι αρμόδια για την επιστροφή του αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού, της απόφασης του δικαστηρίου που ακυρώνει ή τροποποιεί την πράξη προσδιορισμού του φόρου ή επιβολής του προστίμου ή την απόφαση της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών.

3. Μετά την πάροδο των προθεσμιών της παρ. 2 η αξίωση του φορολογούμενου για την επιστροφή του φόρου καθίσταται ληξιπρόθεσμη.

4. Με δήλωση του φορολογούμενου το επιστρεπτέο ποσό δύναται να παρακρατηθεί με σκοπό τον συμψηφισμό του με μελλοντικές οφειλές του φορολογούμενου.

5. Η αξίωση για επιστροφή φόρου, ο οποίος καταβλήθηκε αχρεωστήτως, παραγράφεται κατά τον χρόνο που παραγράφεται το δικαίωμα της Φορολογικής Διοίκησης για έκδοση πράξης προσδιορισμού φόρου, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 37 αναφορικά με την αντίστοιχη φορολογική υποχρέωση από την οποία πηγάζει η αξίωση προς επιστροφή. Η παραγραφή της αξίωσης για επιστροφή φόρου που προκύπτει ότι καταβλήθηκε αχρεωστήτως ως αποτέλεσμα έκδοσης πράξης για την ακύρωση ή την τροποποίηση άμεσου προσδιορισμού ή πράξης προσδιορισμού του φόρου ή πράξης επιβολής προστίμου, σύμφωνα με το άρθρο 74, παρατείνεται κατά ένα (1) έτος από την ημερομηνία έκδοσης της πράξης ακύρωσης ή τροποποίησης, εφόσον η πράξη ακύρωσης ή τροποποίησης εκδίδεται εντός του τελευταίου έτους της προθεσμίας παραγραφής ή μετά από τη συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής κατά τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 37. Ειδικά στις φορολογίες δωρεών, γονικών παροχών και μεταβίβασης ακινήτων, η αξίωση για επιστροφή φόρου, ο οποίος καταβλήθηκε αχρεώστητα λόγω μη σύνταξης συμβολαίου ή μεταγραφής δικαστικής απόφασης, παραγράφεται εντός πέντε (5) ετών από τη λήξη του έτους εντός του οποίου υποβλήθηκε η δήλωση.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 42 Ν. 5104/2024

Ορίζονται ο χρόνος και η διαδικασία επιστροφής φόρου στον φορολογούμενο από τη Φορολογική Διοίκηση. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι η επιστροφή γίνεται, αφού προηγηθεί συμψηφισμός με τυχόν φορολογικές οφειλές, μέσα στις επιμέρους προβλεπόμενες προθεσμίες, διαφορετικά καθίσταται ληξιπρόθεσμη. Προβλέπεται, ακόμα, ότι ο φορολογούμενος δύναται να συναινέσει για την παρακράτηση των τυχόν επιστρεπτέων ποσών για να συμψηφιστούν αυτά με μελλοντικές του οφειλές. Τέλος, προβλέπονται οι επιμέρους προθεσμίες παραγραφής της αξίωσης για επιστροφή.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 42. Επιστροφή φόρου.- 1. Εάν ο φορολογούμενος δικαιούται επιστροφή φόρου, η Φορολογική Διοίκηση, αφού συμψηφίσει τους οφειλόμενους από τον φορολογούμενο φόρους με το ποσό προς επιστροφή, προβαίνει στην επιστροφή της τυχόν προκύπτουσας διαφοράς.

2. Το επιστρεπτέο ποσό καταβάλλεται στον φορολογούμενο μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την υποβολή έγγραφου αιτήματος του φορολογούμενου, εκτός εάν προβλέπεται μικρότερο хро-

νικό διάστημα από άλλη διάταξη της φορολογικής νομοθεσίας. Ειδικά για αιτήματα επιστροφής Φ.Π.Α. από υποκειμένους μη εγκατεστημένους στο εσωτερικό της χώρας, η Φορολογική Διοίκηση αποφαινεται μέσα σε τέσσερις (4) μήνες από τη λήψη του σχετικού αιτήματος, εκτός εάν απαιτείται η προσκόμιση συμπληρωματικών στοιχείων, οπότε η ως άνω προθεσμία παρατείνεται μέχρι οκτώ (8) μήνες.

3. Με έγγραφη δήλωση που περιλαμβάνεται στην αίτηση επιστροφής του φορολογούμενου, το επιστρεπτό ποσό παρακρατείται με σκοπό τον συμψηφισμό του με μελλοντικές οφειλές του φορολογούμενου.

4. Η αξίωση για επιστροφή φόρου, ο οποίος καταβλήθηκε αχρεωστήτως, παραγράφεται κατά τον χρόνο που παραγράφεται το δικαίωμα της Φορολογικής Διοίκησης για έκδοση πράξης προσδιορισμού φόρου, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 36 αναφορικά με την αντίστοιχη φορολογική υποχρέωση από την οποία πηγάζει η αξίωση προς επιστροφή. Η παραγραφή της αξίωσης για επιστροφή φόρου που προκύπτει ότι καταβλήθηκε αχρεωστήτως ως αποτέλεσμα έκδοσης πράξης για την ακύρωση ή την τροποποίηση άμεσου προσδιορισμού ή πράξης προσδιορισμού του φόρου ή πράξης επιβολής προστίμου, σύμφωνα με το άρθρο 63B, παρατείνεται κατά ένα (1) έτος από την ημερομηνία έκδοσης της πράξης ακύρωσης ή τροποποίησης, εφόσον η πράξη ακύρωσης ή τροποποίησης εκδίδεται εντός του τελευταίου έτους της προθεσμίας παραγραφής ή μετά από τη συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής κατά τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 36.

5. Με απόφαση του Διοικητή μπορούν να ορίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. Δ12 1198350/30.12.2013.- Διαδικασία επιστροφής φόρου εισοδήματος για τα νομικά πρόσωπα κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των άρθρων 10 παράγραφοι 3 και 4, 64, 84, 107 και 109 παράγραφοι 4 και 5 του ν. 2238/1994 (Α' 151).

2. Τις διατάξεις των άρθρων 87 και 93 του ν.2362/1995 (Α' 247).

3. Τις διατάξεις των άρθρων 18, 19, 36, 42 και 53 του ν.4174/2013 (Α' 170) «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις».

4. Τις διατάξεις του άρθρου 68 του ν.4172/2013 (Α' 167).

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Τις διαδικασίες για την επιστροφή φόρου εισοδήματος από τη φορολογική αρχή

Η επιστροφή φόρου εισοδήματος που προκύπτει από την αρχική ή τροποποιητική δήλωση φόρου εισοδήματος του νομικού προσώπου, επιστρέφεται από το Δημόσιο, με την κάτωθι διαδικασία:

1. Η υλοποίηση της επιστροφής ενεργείται με κριτήριο το χρόνο υποβολής της δήλωσης φόρου εισοδήματος.

2. Η Δ/νση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (e-Εφαρμογές), μέχρι το τέλος κάθε διμήνου, αρχής γενομένης από 28/2 εκάστου έτους, πραγματοποιεί ηλεκτρονική επεξεργασία διαθέσιμων στοιχείων, επί των εκκρεμών επιστροφών, σχετικά με τη συμμόρφωση των υποκειμένων στο φόρο και τη συμφωνία των αιτούμενων προς επιστροφή ποσών με τα δεδομένα των υποβαλλόμενων δηλώσεων, χρησιμοποιώντας μέθοδο ανάλυσης κινδύνου.

Η ανάλυση κινδύνου θα γίνεται βάσει κριτηρίων που καθορίστηκαν με το με αρ. πρωτ.

12775/18.12.2013 πόρισμα της ομάδας εργασίας, που συγκροτήθηκε με την με αρ. πρωτ. Δ6Α 1151554 ΕΞ 2013/3.10.2013 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων σχετικά με τη «Σύσταση, συγκρότηση και ορισμό μελών Ομάδας Εργασίας για την αξιολόγηση των κριτηρίων - κανόνων επιλογής υποθέσεων για έλεγχο, αναφορικά με την επιστροφή φόρου εισοδήματος, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 42 του ν.4174/2013 (ΦΕΚΑ' 170)».

3. Από την ανάλυση κινδύνου θα προκύψουν τα αποτελέσματα, σύμφωνα με τα οποία ένα πλήθος επιστροφών φόρου θα δοθεί κατόπιν διενέργειας ελέγχου και ένα πλήθος επιστροφών φόρου θα δοθεί άμεσα χωρίς την διενέργεια ελέγχου.

4. Στη συνέχεια, θα δημιουργηθούν δύο αρχεία τα οποία θα αποσταλούν στις Δ.Ο.Υ. Το πρώτο αρχείο θα περιλαμβάνει τις επιστροφές που διεκπεραιώνονται χωρίς έλεγχο και το δεύτερο αρχείο θα περιλαμβάνει τις επιστροφές για τις οποίες απαιτείται έλεγχος.

5. Το πρώτο αρχείο θα αποστέλλεται στην Δ.Ο.Υ. που είναι αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

Το δεύτερο αρχείο θα αποστέλλεται στη Δ.Ο.Υ. που είναι αρμόδια για τον έλεγχο της δήλωσης φορολογίας.

6. Επισημαίνεται ότι πριν από οποιαδήποτε ενέργεια επιβάλλεται, ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. (αρμόδιος για την παραλαβή της δήλωσης ή για τον έλεγχο αυτής), να προβεί σε έρευνα για να διαπιστώσει μήπως έχει ήδη εκδοθεί Α.Φ.Ε.Κ. μέσω του υποσυστήματος των Εσόδων ή έχει εκδοθεί χειρόγραφο Α.Φ.Ε.Κ. με αποτέλεσμα να εμφανίζονται οι επιστροφές ως εκκρεμείς. Θα πρέπει π.χ να ερευνάται στην τυχόν επιστροφή των ποσών εάν συμπεριλαμβάνεται και προκαταβολή προηγούμενου έτους (κωδικός εντύπου δήλωσης 008) και το νομικό πρόσωπο είχε πραγματοποιήσει αλλαγή έδρας και αρμόδιας Δ.Ο.Υ ή εάν κατόπιν μερικού ή πλήρους ελέγχου έχει εκδοθεί φύλλο ελέγχου.

Η σημαντικότητα αυτής της έρευνας συνίσταται στην αποφυγή της διπλής έκδοσης Α.Φ.Ε.Κ. με συνέπεια την διπλή εκταμίευση του επιστρεφόμενου ποσού.

7. Αφού ο Προϊστάμενος διενεργήσει την έρευνα σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 6 της παρούσας, στην περίπτωση επιστροφών που περιλαμβάνονται στο πρώτο αρχείο, εφόσον κρίνει ότι πρέπει να πραγματοποιηθεί έλεγχος πριν την επιστροφή, λόγω παραβατικής συμπεριφοράς, αιτείται την διενέργεια ελέγχου (ανάλογα με τη βαρύτητα της παραβατικής συμπεριφοράς), με πλήρη, σαφή και τεκμηριωμένη αιτιολογία.

Ειδικά μόλις λάβει το πρώτο αρχείο (επιστροφές χωρίς έλεγχο) θα διενεργεί έρευνα για όλους τους συμπεριλαμβανομένους Α.Φ.Μ. για τυχόν ύπαρξη πληροφοριών, θα τις αξιολογεί και θα στέλνει στην κεντρική υπηρεσία εντός πέντε (5) εργασιμίων ημερών με e-mail ένα αρχείο. xls στη Διεύθυνση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού (στην ηλεκτρονική διεύθυνση des. a1@mofadm.gr) με κοινοποίηση στη Γενική Δ/νση Φορολογικών Ελέγχων και Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (στην ηλεκτρονική διεύθυνση gdfeleghon@mofadm.gr) με όλους τους Α.Φ.Μ. που ζητάει έγκριση ελέγχου.

Η αίτηση θα υποβάλλεται από τη Δ.Ο.Υ. παραλαβής της δήλωσης και σε περίπτωση που το αίτημα εγκριθεί, ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. με ευθύνη του θα ενημερώσει τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. Ελέγχου.

Σε κάθε περίπτωση αξιολογούνται οι διαθέσιμες πληροφορίες που έχουν φτάσει στη Δ.Ο.Υ. και δεν αναζητούνται π.χ. δελτία πληροφοριών ή εκθέσεις που δεν είναι σε γνώση της Υπηρεσίας κατά το χρόνο αξιολόγησης των αιτήσεων.

Το αρχείο αυτό θα έχει την παρακάτω μορφή:

A/A ΑΦΜ ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ Η ΔΗΛΩΣΗ ΕΙΔΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΕΚΜΗΡΙΩΤΙΚΟ ΕΓΓΡΑΦΟ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ

1 0 XXXXXXXX dd/mm/yyyy dd/mm/yyyy Μερικός ή πλήρης Αρ. Πρωτ. & Υπηρεσία Περιγραφή της αιτίας του ελέγχου*

2 11111111 ....

* Από την περιγραφή θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να προκύπτει η σοβαρότητα της υπόθεσης και η ανάγκη διενέργειας ελέγχου.

Το εν λόγω αρχείο θα επιστρέφεται από την αρμόδια υπηρεσία της Γ.Γ.Δ.Ε. στις Δ.Ο.Υ. με ένδειξη έγκρισης ή απόρριψης της κάθε υπόθεσης εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών.

Περαιτέρω, θα εκδίδονται εντολές ελέγχου για τις εγκεκριμένες υποθέσεις και θα διενεργείται ο έλεγχος. Οι εντολές θα εκδίδονται μέσω του Ο.Π.Σ.-ELENXIS.

8. Οι Προϊστάμενοι των Δ.Ο.Υ. υποχρεούνται:

α) Να πραγματοποιήσουν την επιστροφή συμπεριλαμβανομένης και της εκταμίευσης/συμψηφισμού για όσες υποθέσεις δεν απαιτείται έλεγχος, εντός τριάντα (30) ημερών από την παραλαβή του αρχείου και στη συνέχεια να ενημερώσουν τη Δ/νση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, απολογιστικά.

β) Να διενεργήσουν μερικό έλεγχο (εφόσον απαιτείται) και να πραγματοποιήσουν την διαδικασία επιστροφής ή συμψηφισμού ως εξής:

β1) Για δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος που έχουν υποβληθεί μέχρι 31/12/2013, η διαδικασία ολοκληρώνεται εντός εξήντα (60) ημερών συμπεριλαμβανομένης και της εκταμίευσης/συμψηφισμού από την ημερομηνία έκδοσης της εντολής ελέγχου. β2) Για δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος που θα υποβληθούν από 01/01/2014, εντός εξήντα (60) ημερών συμπεριλαμβανομένης και της εκταμίευσης/ συμψηφισμού από την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης.

γ) Στην περίπτωση που από τον ανωτέρω έλεγχο κριθεί απαραίτητο να διενεργηθεί πλήρης έλεγχος, αυτός ολοκληρώνεται, εκταμιεύεται/συμψηφίζεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της εντολής ελέγχου (αφορά και τις υποπεριπτώσεις β1 και β2) .

9. Σε κάθε περίπτωση, μετά τη λήξη του φορολογικού έτους, από τους δικαιούχους που έτυχαν επιστροφής χωρίς έλεγχο, επιλέγεται δείγμα, για τη διενέργεια ελέγχου.

Άρθρο 2

Διαδικασία καταβολής του επιστρεφόμενου ποσού

1. Οι αρμόδιες Δ.Ο.Υ. μετά την παραλαβή ή έκδοση του Ατομικού Φύλλου Έκπτωσης προβαίον αμεσα, στις ενέργειες που προβλέπονται στο Π.Δ. 16/1989. Το επιστρεφόμενο ποσό που προκύπτει από την εκκαθάριση, συμψηφίζεται οίκοθεν με χρέη του δικαιούχου προς το δημόσιο, διαφορετικά αποστέλλεται σχετική ειδοποίηση σ' αυτόν εντός δέκα (10) ημερών από την εκκαθάριση του Α.Φ.ΕΚ. προκειμένου να προσέλθει στη Δ.Ο.Υ. για την είσπραξη του ποσού προσκομίζοντας τα οριζόμενα στην Α.Υ.Ο. ΠΟΛ 1140/ 8.12.2006, όπως ισχύει, δικαιολογητικά πληρωμής. Η αποπληρωμή στους δικαιούχους των προς επιστροφή ποσών πραγματοποιείται άμεσα από τη Δ.Ο.Υ. μετά την προσκόμιση των προαναφερόμενων δικαιολογητικών. Εναλλακτικά σε περίπτωση που ο δικαιούχος έχει γνωστοποιήσει στη Δ.Ο.Υ. τον αριθμό τραπεζικού λογαριασμού στον οποίο επιθυμεί να μεταφερθεί το προς επιστροφή ποσό, τότε αυτό πιστώνεται στο λογαριασμό του, εντός πέντε (5) ημερών από την ημερομηνία προσκόμισης των εν λόγω δικαιολογητικών.

2. Προκειμένου για ΑΦΕΚ επιστροφής άνω των 300.000 ευρώ, για την πληρωμή των οποίων απαιτείται έγκριση από τον Υπουργό Οικονομικών (ή το εκάστοτε εξουσιοδοτούμενο από αυτόν όργανο), σύμφωνα με το άρθρο 32 του ν. 3220/2004, η αποπληρωμή στους δικαιούχους των προς επιστροφή ποσών πραγματοποιείται εντός το πολύ δύο (2) μηνών από την ημερομηνία εκκαθάρισης του ΑΦΕΚ. Αναλυτικότερα η Δ.Ο.Υ. εντός πέντε (5) ημερών από την ημερομηνία εκκαθάρισης του ΑΦΕΚ διαβιβάζει το σχετικό φάκελο για έγκριση στην Διεύθυνση Πολιτικής Εισπράξεων η οποία τον αξιολογεί και τον προωθεί στον Υπουργό Οικονομικών για έγκριση. Μετά την επιστροφή του υπογεγραμμένου σχετικού φακέλου η Διεύθυνση Πολιτικής Εισπράξεων τον αποστέλλει στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. εντός πέντε (5) ημερών για να πραγματοποιηθεί η πληρωμή στον δικαιούχο. Η αρμόδια Δ.Ο.Υ. οφείλει εντός πέντε (5) ημερών από τη λήψη του φακέλου να

αποστέλλει σχετική ειδοποίηση στον δικαιούχο προκειμένου να προσέλθει στη Δ.Ο.Υ. για την είσπραξη του ποσού, προσκομίζοντας τα οριζόμενα στην Α.Υ.Ο. ΠΟΛ 1140/8.12.2006 δικαιολογητικά πληρωμής και τον αριθμό τραπεζικού λογαριασμού στον οποίο επιθυμεί να μεταφερθεί το προς επιστροφή ποσό. Το ποσό πιστώνεται στο λογαριασμό του εντός πέντε (5) ημερών από την ημερομηνία προσκόμισης των εν λόγω δικαιολογητικών.

3. Η εξόφληση των εκκρεμών επιστροφών, εν γένει, γίνεται κατά σειρά απόλυτης χρονικής προτεραιότητας με βάση την ημερομηνία εκκαθάρισης του ΑΦΕΚ, με όσα έχουν εκκαθαριστεί παλαιότερα να προηγούνται.

4. Με την άπρακτη παρέλευση του παραπάνω οριζόμενου μέγιστου χρόνου εκταμίευσης, ο τίτλος επιστροφής (ΑΦΕΚ) χαρακτηρίζεται ληξιπρόθεσμος. Τυχόν ανείσπρακτες επιστροφές με υπαιτιότητα του δικαιούχου δεν χαρακτηρίζονται ληξιπρόθεσμες, ούτε οι επιστροφές που έχουν τεθεί σε αναστολή με βάση το άρθρο 35 του ν. 2214/94.

Άρθρο 3

Διεκπεραίωση εκκρεμών επιστροφών

Τα ποσά των ήδη διαμορφωμένων εκκρεμών επιστροφών, που θα έχουν σωρευτεί μέχρι την πλήρη εφαρμογή της παρούσας διαδικασίας, θα εκταμιευτούν, με βάση τους δημοσιονομικούς περιορισμούς, με χρονοδιάγραμμα που θα καθοριστεί στα πλαίσια του Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος Δημοσιονομικής Στρατηγικής για τα έτη 2012-2016.

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1287/30.12.2013.- Διαδικασία επιστροφής φόρου εισοδήματος για τα νομικά πρόσωπα κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των άρθρων 10 παράγραφοι 3 και 4, 64, 84, 107 και 109 παράγραφοι 4 και 5 του ν.2238/1994 (Α' 151).

2. Τις διατάξεις των άρθρων 87 και 93 του ν.2362/1995 (Α' 247).

3. Τις διατάξεις των άρθρων 18, 19, 36, 42 και 53 του ν.4174/2013 (Α' 170) «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις».

4. Τις διατάξεις του άρθρου 68 του ν.4172/2013 (Α' 167).

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Τις διαδικασίες για την επιστροφή φόρου εισοδήματος από τη φορολογική αρχή

Η επιστροφή φόρου εισοδήματος που προκύπτει από την αρχική ή τροποποιητική δήλωση φόρου εισοδήματος του νομικού προσώπου, επιστρέφεται από το Δημόσιο, με την κάτωθι διαδικασία:

1. Η υλοποίηση της επιστροφής ενεργείται με κριτήριο το χρόνο υποβολής της δήλωσης φόρου εισοδήματος.

2. Η Δ/νση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (e-Εφαρμογές), μέχρι το τέλος κάθε διμήνου, αρχής γενομένης από 28/2 εκάστου έτους, πραγματοποιεί ηλεκτρονική επεξεργασία διαθέσιμων στοιχείων, επί των εκκρεμών επιστροφών, σχετικά με τη συμμόρφωση των υποκειμένων στο φόρο και τη συμφωνία των αιτούμενων προς επιστροφή ποσών με τα δεδομένα των υποβαλλόμενων δηλώσεων, χρησιμοποιώντας μέθοδο ανάλυσης κινδύνου.

Η ανάλυση κινδύνου θα γίνεται βάσει κριτηρίων που καθορίστηκαν με το με αρ. πρωτ. 12775/18.12.2013 πόρισμα της ομάδας εργασίας, που συγκροτήθηκε με την με αρ. πρωτ. Δ6Α 1151554/03.10.2013 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων σχετικά με τη «Σύσταση, συγκρότηση και ορισμό μελών Ομάδας Εργασίας για την αξιολόγηση των κριτηρίων - κλώνων επιλογής υποθέσεων για έλεγχο, αναφορικά με την επιστροφή φόρου εισοδήματος, κατ'

εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 42 του ν.4174/2013 (ΦΕΚΑ' 170)».

3. Από την ανάλυση κινδύνου θα προκύψουν τα αποτελέσματα, σύμφωνα με τα οποία ένα πλήθος επιστροφών φόρου θα δοθεί κατόπιν διενέργειας ελέγχου και ένα πλήθος επιστροφών φόρου θα δοθεί άμεσα χωρίς την διενέργεια ελέγχου.

4. Στη συνέχεια, θα δημιουργηθούν δύο αρχεία τα οποία θα αποσταλούν στις Δ.Ο.Υ. Το πρώτο αρχείο θα περιλαμβάνει τις επιστροφές που διεκπεραιώνονται χωρίς έλεγχο και το δεύτερο αρχείο θα περιλαμβάνει τις επιστροφές για τις οποίες απαιτείται έλεγχος.

5. Το πρώτο αρχείο θα αποστέλλεται στην Δ.Ο.Υ. που είναι αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

Το δεύτερο αρχείο θα αποστέλλεται στη Δ.Ο.Υ. που είναι αρμόδια για τον έλεγχο της δήλωσης φορολογίας.

6. Επισημαίνεται ότι πριν από οποιαδήποτε ενέργεια επιβάλλεται, ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. (αρμόδιος για την παραλαβή της δήλωσης ή για τον έλεγχο αυτής), να προβεί σε έρευνα για να διαπιστώσει μήπως έχει ήδη εκδοθεί Α.Φ.Ε.Κ. μέσω του υποσυστήματος των Εσόδων ή έχει εκδοθεί χειρόγραφο Α.Φ.Ε.Κ. με αποτέλεσμα να εμφανίζονται οι επιστροφές ως εκκρεμείς. Οα πρέπει π.χ να ερευνάται στην τυχόν επιστροφή των ποσών εάν συμπεριλαμβάνεται και προκαταβολή προηγούμενου έτους (κωδικός εντύπου δήλωσης 008) και το νομικό πρόσωπο είχε πραγματοποιήσει αλλαγή έδρας και αρμόδιας Δ.Ο.Υ ή εάν κατόπιν μερικού ή πλήρους ελέγχου έχει εκδοθεί φύλλο ελέγχου.

Η σημαντικότητα αυτής της έρευνας συνίσταται στην αποφυγή της διπλής έκδοσης Α.Φ.Ε.Κ, με συνέπεια την διπλή εκταμίευση του επιστρεφόμενου ποσού.

7. Αφού ο Προϊστάμενος διενεργήσει την έρευνα σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 6 της παρούσας, στην περίπτωση επιστροφών που περιλαμβάνονται στο πρώτο αρχείο, εφόσον κρίνει ότι πρέπει να πραγματοποιηθεί έλεγχος πριν την επιστροφή, λόγω παραβατικής συμπεριφοράς, αιτείται την διενέργεια ελέγχου (ανάλογα με τη βαρύτητα της παραβατικής συμπεριφοράς), με πλήρη, σαφή και τεκμηριωμένη αιτιολογία.

Ειδικά μόλις λάβει το πρώτο αρχείο (επιστροφές χωρίς έλεγχο) θα διενεργεί έρευνα για όλους τους συμπεριλαμβανομένους Α.Φ.Μ. για τυχόν ύπαρξη πληροφοριών, θα τις αξιολογεί και θα στέλνει στην κεντρική υπηρεσία εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών με e-mail ένα αρχείο. xls στη Διεύθυνση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού (στην ηλεκτρονική διεύθυνση des. a1@mofadm.gr) με κοινοποίηση στη Γενική Δ/νση Φορολογικών Ελέγχων και Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (στην ηλεκτρονική διεύθυνση gdfeleghon@mofadm.gr) με όλους τους Α.Φ.Μ. που ζητάει έγκριση ελέγχου.

Η αίτηση θα υποβάλλεται από τη Δ.Ο.Υ. παραλαβής της δήλωσης και σε περίπτωση που το αίτημα εγκριθεί, ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. με ευθύνη του θα ενημερώσει τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. Ελέγχου.

Σε κάθε περίπτωση αξιολογούνται οι διαθέσιμες πληροφορίες που έχουν φτάσει στη Δ.Ο.Υ. και δεν αναζητούνται π.χ. δελτία πληροφοριών ή εκθέσεις που δεν είναι σε γνώση της Υπηρεσίας κατά το χρόνο αξιολόγησης των αιτήσεων.

Το αρχείο αυτό θα έχει την παρακάτω μορφή:

A/A	ΑΦΜ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ Η ΔΗΛΩΣΗ	ΕΙΔΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ	ΤΕΚΜΗΡΙΩΤΙΚΟ ΕΓΓΡΑΦΟ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ

1	000000000	XXXXXXXXX	dd/mm/yyyy -dd/mm/yyyy	Μερικός ή πλήρης	Αρ. Πρωτ. & Υπηρεσία	Περιγραφή της αιτίας του ελέγχου*
2	111111111	.....	.....	.....	.....	.....

* Από την περιγραφή θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να προκύπτει η σοβαρότητα της υπόθεσης και η ανάγκη διενέργειας ελέγχου.

Το εν λόγω αρχείο θα επιστρέφεται από την αρμόδια υπηρεσία της Γ.Γ.Δ.Ε. στις Δ.Ο.Υ. με ένδειξη έγκρισης ή απόρριψης της κάθε υπόθεσης εντός πέντε (5) εργασιμών ημερών.

Περαιτέρω, θα εκδίδονται εντολές ελέγχου για τις εγκεκριμένες υποθέσεις και θα διενεργείται ο έλεγχος. Οι εντολές θα εκδίδονται μέσω του Ο.Π.Σ.-ELENXIS.

8. Οι Προϊστάμενοι των Δ.Ο.Υ. υποχρεούνται:

α) Να πραγματοποιήσουν την επιστροφή συμπεριλαμβανομένης και της εκταμίευσης/συμψηφισμού για όσες υποθέσεις δεν απαιτείται έλεγχος, εντός τριάντα (30) ημερών από την παραλαβή του αρχείου και στη συνέχεια να ενημερώσουν τη Δ/νση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, απολογιστικά.

β) Να διενεργήσουν μερικό έλεγχο (εφόσον απαιτείται) και να πραγματοποιήσουν την διαδικασία επιστροφής ή συμψηφισμού ως εξής:

β1) Για δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος που έχουν υποβληθεί μέχρι 31/12/2013, η διαδικασία ολοκληρώνεται εντός εξήντα (60) ημερών συμπεριλαμβανομένης και της εκταμίευσης/συμψηφισμού από την ημερομηνία έκδοσης της εντολής ελέγχου.

β2) Για δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος που θα υποβληθούν από 01/01/2014, εντός εξήντα (60) ημερών συμπεριλαμβανομένης και της εκταμίευσης/ συμψηφισμού από την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης.

γ) Στην περίπτωση που από τον ανωτέρω έλεγχο κριθεί απαραίτητο να διενεργηθεί πλήρης έλεγχος, αυτός ολοκληρώνεται, εκταμιεύεται/συμψηφίζεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της εντολής ελέγχου (αφορά και τις υποπεριπτώσεις β1 και β2) .

9. Σε κάθε περίπτωση, μετά τη λήξη του φορολογικού έτους, από τους δικαιούχους που έτυχαν επιστροφής χωρίς έλεγχο, επιλέγεται δείγμα, για τη διενέργεια ελέγχου.

Άρθρο 2

Διαδικασία καταβολής του επιστρεφόμενου ποσού

1. Οι αρμόδιες Δ.Ο.Υ. μετά την παραλαβή ή έκδοση του Ατομικού Φύλλου Έκπτωσης προβαίνουν άμεσα, στις ενέργειες που προβλέπονται στο Π.Δ. 16/1989. Το επιστρεφόμενο ποσό που προκύπτει από την εκκαθάριση, συμψηφίζεται οίκοθεν με χρέη του δικαιούχου προς το δημόσιο, διαφορετικά αποστέλλεται σχετική ειδοποίηση σ' αυτόν εντός δέκα (10) ημερών από την εκκαθάριση του Α.Φ.ΕΚ. προκειμένου να προσέλθει στη Δ.Ο.Υ. για την είσπραξη του ποσού προσκομίζοντας τα οριζόμενα στην Α.Υ.Ο. ΠΟΛ.1140/8.12.2006, όπως ισχύει, δικαιολογητικά πληρωμής. Η αποπληρωμή στους δικαιούχους των προς επιστροφή ποσών πραγματοποιείται άμεσα από τη Δ.Ο.Υ. μετά την προσκόμιση των προαναφερόμενων δικαιολογητικών. Εναλλακτικά σε περίπτωση που ο δικαιούχος έχει γνωστοποιήσει στη Δ.Ο.Υ. τον αριθμό τραπεζικού λογαριασμού στον οποίο επιθυμεί να μεταφερθεί το προς επιστροφή ποσό, τότε αυτό πιστώνεται στο λογαριασμό του, εντός πέντε (5) ημερών από την ημερομηνία προσκόμισης των εν λόγω δικαιολογητικών.

2. Προκειμένου για ΑΦΕΚ επιστροφής άνω των 300.000 ευρώ, για την πληρωμή των οποίων απαιτείται έγκριση από τον Υπουργό Οικονομικών (ή το εκάστοτε εξουσιοδοτούμενο από αυτόν όργανο), σύμφωνα με το άρθρο 32 του ν. 3220/2004, η αποπληρωμή στους δικαιούχους των προς επιστροφή ποσών πραγματοποιείται εντός το πολύ δύο (2) μηνών από την ημερομηνία

εκκαθάρισης του ΑΦΕΚ. Αναλυτικότερα η Δ.Ο.Υ. εντός πέντε (5) ημερών από την ημερομηνία εκκαθάρισης του ΑΦΕΚ διαβιβάζει το σχετικό φάκελο για έγκριση στην Διεύθυνση Πολιτικής Εισπράξεων η οποία τον αξιολογεί και τον προωθεί στον Υπουργό Οικονομικών για έγκριση. Μετά την επιστροφή του υπογεγραμμένου σχετικού φακέλου η Διεύθυνση Πολιτικής Εισπράξεων τον αποστέλλει στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. εντός πέντε (5) ημερών για να πραγματοποιηθεί η πληρωμή στον δικαιούχο. Η αρμόδια Δ.Ο.Υ. οφείλει εντός πέντε (5) ημερών από τη λήψη του φακέλου να αποστείλει σχετική ειδοποίηση στον δικαιούχο προκειμένου να προσέλθει στη Δ.Ο.Υ. για την εισπράξη του ποσού, προσκομίζοντας τα οριζόμενα στην Α.Υ.Ο. ΠΟΛ.1140/8.12.2006 δικαιολογητικά πληρωμής και τον αριθμό τραπεζικού λογαριασμού στον οποίο επιθυμεί να μεταφερθεί το προς επιστροφή ποσό. Το ποσό πιστώνεται στο λογαριασμό του εντός πέντε (5) ημερών από την ημερομηνία προσκόμισης των εν λόγω δικαιολογητικών.

3. Η εξόφληση των εκκρεμών επιστροφών, εν γένει, γίνεται κατά σειρά απόλυτης χρονικής προτεραιότητας με βάση την ημερομηνία εκκαθάρισης του ΑΦΕΚ, με όσα έχουν εκκαθαριστεί παλαιότερα να προηγούνται.

4. Με την άπρακτη παρέλευση του παραπάνω οριζόμενου μέγιστου χρόνου εκταμίευσης, ο τίτλος επιστροφής (ΑΦΕΚ) χαρακτηρίζεται ληξιπρόθεσμος. Τυχόν ανείσπρακτες επιστροφές με υπαιτιότητα του δικαιούχου δεν χαρακτηρίζονται ληξιπρόθεσμες, ούτε οι επιστροφές που έχουν τεθεί σε αναστολή με βάση το άρθρο 35 του ν. 2214/1994.

Άρθρο 3

Διεκπεραίωση εκκρεμών επιστροφών

Τα ποσά των ήδη διαμορφωμένων εκκρεμών επιστροφών, που θα έχουν σωρευτεί μέχρι την πλήρη εφαρμογή της παρούσας διαδικασίας, θα εκταμιευτούν, με βάση τους δημοσιονομικούς περιορισμούς, με χρονοδιάγραμμα που θα καθοριστεί στα πλαίσια του Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος Δημοσιονομικής Στρατηγικής για τα έτη 2012-2016.

Άρθρο 4

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 3366 Β' / 31.12.2013).

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1183/28.7.2014.- Τροποποίηση της ΠΟΛ. 1287/30.12.2013 (ΦΕΚ Β' 3366) Απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων αναφορικά με τη διαδικασία επιστροφής φόρου εισοδήματος για τα νομικά πρόσωπα κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Έχοντας υπόψη:

Τις διατάξεις του άρθρου 42 του ν.4174/2013 (Α' 170) «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις», όπως ισχύουν.

.....
Αποφασίζουμε

1. Τροποποιούμε την Πολ. 1287/30.12.2013 (ΦΕΚ Β' 3366) Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων ως ακολούθως:

Η παράγραφος 8 του άρθρου 1 της Πολ. 1287/30.12.2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Οι Προϊστάμενοι των Δ.Ο.Υ. υποχρεούνται:

α) Για δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος που έχουν υποβληθεί μέχρι 31/12/2013:

α1) να πραγματοποιήσουν την επιστροφή συμπεριλαμβανομένης και της εκταμίευσης/συμψηφισμού για όσες υποθέσεις δεν απαιτείται έλεγχος, εντός τριάντα (30) ημερών από την παραλαβή του αρχείου και στη συνέχεια να ενημερώσουν τη Δ/νση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, απολογιστικά.

α2) Να διενεργήσουν μερικό έλεγχο (εφόσον απαιτείται) και να ολοκληρώσουν τη διαδικασία επιστροφής ή συμψηφισμού εντός εξήντα (60) ημερών συμπεριλαμβανομένης και της εκταμίευσης/συμψηφισμού από την ημερομηνία έκδοσης της εντολής ελέγχου.

α3) Στην περίπτωση που από τον ανωτέρω έλεγχο κριθεί απαραίτητο να διενεργηθεί πλήρης έλεγχος, αυτός ολοκληρώνεται, εκταμιεύεται/συμψηφίζεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της εντολής ελέγχου.

β) Για δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος που υποβάλλονται από 01/01/2014 και εφεξής, να καταβάλουν στους δικαιούχους εντός ενενήντα (90) ημερών από την ημερομηνία υποβολής έγγραφου αιτήματος, το ποσό που απομένει προς επιστροφή μετά τη διενέργεια τυχόν συμψηφισμών με βεβαιωμένες οφειλές αυτών προς τη Φορολογική Διοίκηση. Στο αίτημα αναγράφεται ο αριθμός IBAN τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου και περιλαμβάνεται η τυχόν έγγραφη δήλωση συμψηφισμού του επιστρεπτέου ποσού με μελλοντικές οφειλές. Η αίτηση αυτή συνοδευόμενη με εκτύπωση από την εφαρμογή του TAXISNET του αντίστοιχου εντύπου δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, από το οποίο προκύπτει η επιστροφή, θα υποβάλλεται χειρόγραφα στο Γραφείο Πρωτοκόλλου της Δ.Ο.Υ. στην οποία έχει υποβληθεί η δήλωση, όπου θα πρέπει να χαρακτηρίζεται ρητά ως αίτηση επιστροφής φόρου εισοδήματος. Στην περίπτωση που δεν έχει αναγραφεί IBAN λογαριασμού επί της αίτησης επιστροφής είτε απαιτείται για την εξόφληση η προσκόμιση δικαιολογητικών ή η υλοποίηση περαιτέρω ενεργειών που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, αποστέλλεται μετά την εκκαθάριση του σχετικού ΑΦΕΚ, άμεσα και χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, ειδοποίηση στο δικαιούχο. Διαφορετικά, το επιστρεπτέο ποσό μεταφέρεται στον τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου αμέσως.

Επισημαίνεται, ότι σε περίπτωση χειρόγραφης υποβολής δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος με πιστωτικό υπόλοιπο, η διενέργεια ή μη ελέγχου για την επιστροφή του φόρου θα κρίνεται κατά περίπτωση από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ.».

2. Τα άρθρα 2 και 3 καταργούνται και το άρθρο 4 της Πολ.1287/30.12.2013 αναριθμείται.

Κατά τα λοιπά ισχύει η Πολ.1287/30.12.2013 (ΦΕΚ Β' 3366) Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων.

3. Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΑΠΟΦ. ΑΝ.Γ.Γ.Δ.Ε. ΔΕΛ Β 1161529/15.12.2015.- Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2016.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 26 του Ν. 4174/2013 (ΦΕΚ Α' 170) όπως ισχύει.

.....

Αποφασίζουμε

1. Το έτος 2016 θα διενεργηθούν τέσσερις χιλιάδες (4.000) πλήρεις φορολογικοί έλεγχοι και δεκαοκτώ χιλιάδες (18.000) μερικοί φορολογικοί έλεγχοι από τις ελεγκτικές Υπηρεσίες ΚΕΜΕΕΠ, ΚΕΦΟΜΕΠ, και ΔΟΥ.

2. Από το σύνολο των υποθέσεων που θα ελεγχθούν το πενήντα τοις εκατό (50%) θα αφορά φορολογικά έτη, χρήσεις, υποθέσεις, περιόδους ή υποχρεώσεις της τελευταίας πενταετίας (2011-2015).

ΑΓΓΔΕ ΔΕΛ Α 1120557/12.8.2016.- Τροποποίηση της αριθμ. ΔΕΛ Β' 1161529 ΕΞ 2015/15-12-2015 (ΦΕΚ Β' 2873/2015) απόφασης του Αναπληρωτή Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων περί καθορισμού του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2016.

Έχοντας υπόψη:

1. α) Τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 26 του Ν. 4174/2013 (ΦΕΚ Α' 170) όπως ισχύει.

β) Τις διατάξεις του άρθρου 61 του Ν. 4342/2015 (Α' 143/2015), όπως ισχύει.

γ) Τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 42 του Ν. 4174/2013 (ΦΕΚ Α' 170) όπως ισχύει.

Αποφασίζουμε

Μετά την παράγραφο 2 της με αριθμό ΔΕΛ Β 1161529 ΕΞ 2015/15.12.2015 (ΦΕΚ Β' 2873/2015) απόφασης του Αναπληρωτή Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων περί καθορισμού των μερικών και πλήρων ελέγχων που θα διενεργηθούν εντός του έτους 2016 κατά προτεραιότητα, από τις Ελεγκτικές Υπηρεσίες Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ., Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π. και Δ.Ο.Υ., προστίθενται παράγραφοι ως εξής:

«3. Οι υποθέσεις που ελέγχονται κατά προτεραιότητα επιλέγονται βάσει κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου.

Οι προτεραιοποιημένες προς έλεγχο υποθέσεις εξάγονται σε αναφορά στην εφαρμογή «Discoverer» του Ο.Π.Σ. Elexxis, σε φθίνουσα σειρά ταξινόμησης με βάση την τελική μοριοδότησή τους, βάσει αυτοματοποιημένου μοντέλου αντικειμενικής αξιολόγησης υποθέσεων ως παράρτημα Ι της παρούσας, κατόπιν εφαρμογής κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου, τα οποία δεν δημοσιοποιούνται. Το μοντέλο βασίζεται στον εντοπισμό, την ανάλυση και την εκτίμηση κινδύνων που αφορούν στην απώλεια φορολογικών εσόδων από τη μη διενέργεια αποτελεσματικών φορολογικών ελέγχων.

Η ως άνω αναφορά περιλαμβάνει δύο αρχεία ως εξής:

α) Αρχείο με τίτλο «Απολογισμός Α' εξαμήνου 2016», το οποίο περιλαμβάνει:

i. Τη συνολική ετήσια στοχοθεσία εκάστης Ελεγκτικής Υπηρεσίας βάσει του Επιχειρησιακού Σχεδίου έτους 2016.

ii. Τον αριθμό των υπηρετούντων στην Ελεγκτική Υπηρεσία ελεγκτών.

iii. Τον αριθμό των διενεργηθέντων ελέγχων για το χρονικό διάστημα από 1-1-2016 έως 30-6-2016, χαρακτηρισμένων ως προς το είδος του ελέγχου και εάν αφορούν σε φορολογικά έτη, χρήσεις, υποθέσεις, περιόδους ή υποχρεώσεις της τελευταίας πενταετίας (2011 - 2015) ή προγενέστερα.

iv. Τα βεβαιωθέντα ποσά των διενεργηθέντων ελέγχων για το χρονικό διάστημα από 1-1-2016 έως 30-6-2016, χαρακτηρισμένων ως προς το είδος του ελέγχου.

v. Τον αριθμό των υπολοίπων υποθέσεων του Β' εξαμήνου 2016 που πρέπει να ολοκληρωθούν μέχρι την 31-12-2016, χαρακτηρισμένων ως προς το είδος του ελέγχου.

vi. Το ύψος των βεβαιωθέντων ποσών που υπολείπονται της ετήσιας στοχοθεσίας, χαρακτηρισμένων ως προς το είδος του ελέγχου.

Έλεγχοι που διενεργήθηκαν μέχρι τη δημοσίευση της παρούσας οι οποίοι δεν περιλαμβάνονται στην ως άνω περίπτωση iii, μειώνουν τον αριθμό των υπολοίπων υποθέσεων του Β' εξαμήνου 2016 που πρέπει να ολοκληρωθούν μέχρι την 31-12-2016.

β) Αρχείο με τίτλο «Προτεραιοποιημένες/Αξιολογημένες υποθέσεις», το οποίο περιλαμβάνει τις προτεραιοποιημένες/αξιολογημένες υποθέσεις, ταξινομημένες κατά φθίνουσα σειρά ως προς την τελική μοριοδότησή τους και χαρακτηρισμένες ως προς το είδος του ελέγχου και εάν αφορούν στην τελευταία πενταετία (2011 - 2015) ή προγενέστερα. Η σειρά ταξινόμησης εμφανίζεται σε χωριστή στήλη. Από το σύνολο των εκκρεμών υποθέσεων που εμφανίζονται στο εν λόγω αρχείο, ελέγχονται κατά προτεραιότητα για το Β' εξάμηνο του 2016, οι υποθέσεις που συγκεντρώνουν την υψηλότερη μοριοδότηση ακολουθώντας φθίνουσα σειρά ταξινόμησης μέχρι την επίτευξη της συνολικής ετήσιας στοχοθεσίας εκάστης Ελεγκτικής Υπηρεσίας βάσει του Επιχειρησιακού Σχεδίου έτους 2016, ως προς τον αριθμό των υποθέσεων που πρέπει να ολοκληρωθούν μέχρι 31-12-2016, ανά είδος ελέγχου, τηρώντας και την οριζόμενη στις οικείες διατάξεις αναλογία διενεργηθέντων ελέγχων/υποθέσεων που αφορούν στην τελευταία πενταετία και προγενέστερα αντίστοιχα.

4. Οι Προϊστάμενοι των ελεγκτικών υπηρεσιών υποχρεούνται:

α) Να ανακτήσουν αμελλητί τα προαναφερόμενα αρχεία της παραγράφου 3 της παρούσας. Τα ανακτηθέντα αρχεία εξάγονται σε αρχείο «Excel» και εφόσον απαιτείται, προστίθεται στήλη «Παρατηρήσεις» βάσει των παρακάτω οριζόμενων:

α.1) Να αξιολογήσουν με ευθύνη τους εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας, τόσο τις υποθέσεις που προτεραιοποιούνται προς έλεγχο, όσο και αυτές που δεν προτεραιοποιούνται.

Έκαστος προϊστάμενος Ελεγκτικής Υπηρεσίας, εφόσον από τα στοιχεία ή τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή του και σε συνδυασμό με τις ισχύουσες διατάξεις, κρίνει ότι συντρέχει βάσιμος λόγος πρόκρισης υποθέσεων προς έλεγχο κατά προτεραιότητα, υποχρεούται, το αργότερο εντός της ανωτέρω προθεσμίας, να αντικαταστήσει τις τελευταίες προτεραιοποιημένες προς έλεγχο υποθέσεις από το τέλος της κατάταξης με τις συγκεκριμένες υποθέσεις που ο ίδιος προκρίνει για προτεραιοποίηση, συνεκτιμώντας και τη σημαντικότητα των υποθέσεων που αντικαθίστανται.

Προς τούτο συνεκτιμώνται η γενεσιουργός αιτία (π.χ. Εισαγγελική Παραγγελία που δεν προτεραιοποιείται ή δεν εμφανίζεται ως τέτοια στο Ο.Π.Σ. Elenxis), η δυνατότητα είσπραξης των προσδοκώμενων ποσών εναντι βεβαιωθέντων), η σοβαρότητα ενδιαφέρει η αύξηση του ποσοστού εισπραχθέντων ποσών έναντι βεβαιωθέντων), η σοβαρότητα εν γένει της υπόθεσης κ.λπ..

α.2) Να συνεκτιμήσουν σε σχέση με τις προτεραιοποιημένες υποθέσεις προς έλεγχο, υποθέσεις που δημιουργήθηκαν σε μεταγενέστερο χρόνο από την 15-7-2016 και συνεπώς δεν περιλαμβάνονται στα απεσταλμένα αρχεία, προκειμένου να ενεργήσουν ομοίως σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση 4.α.1 της παρούσας.

α.3) Να συνεκτιμήσουν σε σχέση με τις προτεραιοποιημένες υποθέσεις προς έλεγχο, υποθέσεις που βρίσκονται στην υπηρεσία τους, οι οποίες δεν απεικονίζονται στο Ο.Π.Σ. Elenxis (Εισαγγελικές Παραγγελίες, πληροφοριακά δελτία, πληροφοριακές εκθέσεις του Σ.Δ.Ο.Ε. προσαύξησης περιουσίας, κ.λπ.) και συνεπώς δεν περιλαμβάνονται στα απεσταλμένα αρχεία, προκειμένου να ενεργήσουν ομοίως σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση 4.α.1 της παρούσας.

α.4) Σε περίπτωση αντικατάστασης υποθέσεων κατά τις ως άνω παρ. α.1, α.2 και α.3, θα πρέπει η αντικατάσταση να γίνεται με βάσιμη και αιτιολογημένη τεκμηρίωση η οποία αποστέλλεται στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις d.eleg@mofadm.gr και drfy.c@mofadm.gr των Διευθύνσεων Ελέγχων και Παροχής Φορολογικών Υπηρεσιών αντίστοιχα, το αργότερο εντός της ανωτέρω προθεσμίας. Η ως άνω τεκμηρίωση συνοδεύεται με το αρχείο «Προτεραιοποιημένες/Αξιολογημένες υποθέσεις», όπου στη στήλη «Παρατηρήσεις» αποτυπώνονται οι τυχόν αντικαταστάσεις υποθέσεων.

Με την παρέλευση άπρακτης της τιθέμενης προθεσμίας των δέκα ημερών, ο πίνακας των προτεραιοποιημένων προς έλεγχο υποθέσεων θεωρείται οριστικός.

β) Να ανακαταλείμουν με ευθύνη τους, τις προτεραιοποιημένες υποθέσεις στους ελεγκτές των Υπηρεσιών τους, ανάλογα με τη σοβαρότητα των υποθέσεων και την επιβάρυνση των ελεγκτών, με γνώμονα την αποτελεσματικότητα και την ορθολογική διαχείριση των υποθέσεων προς επίτευξη των στόχων του Επιχειρησιακού Σχεδίου έτους 2016.

γ) Να προτάξουν δίδοντας άμεση προτεραιότητα στην ολοκλήρωσή τους, παράλληλα και ανεξάρτητα από τις προτεραιοποιημένες υποθέσεις προς έλεγχο:

γ.1) Υποθέσεις που αφορούν σε επιστροφές φόρων με ή χωρίς εντολή.

Ειδικώς, οι υποθέσεις ελέγχου που αφορούν σε επιστροφές φόρων προτεραιοποιούνται με βάση τα κριτήρια του παραρτήματος ΙΙ της παρούσας, τα οποία δεν δημοσιοποιούνται.

γ.2) Υποθέσεις για τις οποίες έχει κοινοποιηθεί σημείωμα διαπιστώσεων με τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου και προσωρινός διορθωτικός προσδιορισμός φόρων και προσωρινός προσδιορισμός προστίμων.

γ.3) Υποθέσεις που αφορούν σε διενέργεια μερικού επιτόπιου ελέγχου διαπίστωσης της

εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων, της τήρησης των βιβλίων και της έκδοσης των φορολογικών στοιχείων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, για φορολογουμένους που ασκούν οποιαδήποτε δραστηριότητα ή διακινούν αγαθά, για τις οποίες εκκρεμεί η σύνταξη εκθέσεων ελέγχου ή/και η έκδοση πράξεων.

γ.4) Υποθέσεις για τις οποίες έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος, έχουν συνταχθεί οι σχετικές εκθέσεις ελέγχου και εκκρεμεί η έκδοση πράξεων.

γ.5) Υποθέσεις που αφορούν σε διασταυρωτικούς ελέγχους ενδοκοινοτικών συναλλαγών (VIES), επικείμενες υπαγωγές στο άρθρο 99 του Πτωχευτικού Κώδικα, σε ανακτήσεις των αφορολόγητων αποθεματικών του άρθρου 169 του Ν. 4099/2012 (ΦΕΚ Α' 250/20-12-2012), σε επαναλήψεις διαδικασίας και σε προδικαστικούς ελέγχους.

5. Νέες υποθέσεις που εισάγονται στην ελεγκτική υπηρεσία μετά την παραλαβή των προτεραιοποιημένων προς έλεγχο υποθέσεων, μοριοδοτούνται στο τέλος κάθε μήνα με βάση τα κριτήρια ανάλυσης κινδύνου της παρούσας.

Οι νέες υποθέσεις συμπληρώνουν και επικαιροποιούν το αρχείο με τίτλο «Προτεραιοποιημένες/ Αξιολογημένες υποθέσεις» και ταξινομούνται κατά φθίνουσα σειρά βάσει της μοριοδότησης που έλαβαν.

Στη συνέχεια οι προϊστάμενοι των Ελεγκτικών Υπηρεσιών υποχρεούνται να αξιολογήσουν εντός δέκα (10) ημερών από την ανάρτηση στο Σύστημα τα διαλαμβανόμενα σε αυτές, ενεργώντας ομοίως και βάσει των οριζόμενων στις περιπτώσεις 4.α.1 και 4.α.4 της παρούσας, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τον εκτιμώμενο χρόνο ολοκλήρωσης αυτών, όσο και το στάδιο εξέλιξης των υποθέσεων που τυχόν αντικαθίστανται.

6. Η Διεύθυνση Ελέγχων στην οποία αποστέλλονται οι τεκμηριώσεις αντικατάστασης προτεραιοποιημένων προς έλεγχο υποθέσεων, δύναται να διαβιβάζει δείγμα που δεν μπορεί να υπερβεί συνολικά το 5% αυτών, στη Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων για τις δικές της ενέργειες κατά λόγο αρμοδιότητας.»

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, πλην των Παραρτημάτων Ι και ΙΙ (ΦΕΚ Β' 2604/23-8-2016).

ΑΓΓΔΕ ΠΟΛ.1117/29.7.2016.- Διαδικασία εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του ν.2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α'), όπως ισχύει, για την άμεση αναστολή λειτουργίας επαγγελματικών εγκαταστάσεων για 48 ώρες, από τα ελεγκτικά όργανα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α') όπως ισχύουν, με την παράγραφο 1 του άρθρου 76 του Ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α'), την παράγραφο 6 του άρθρου 16 του Ν. 3888/2010 (ΦΕΚ 175 Α') και την παράγραφο 2 του άρθρου 19 του Ν. 4223/2013 (ΦΕΚ 287 Α').

.....
Αποφασίζουμε

1. Το μέτρο της άμεσης αναστολής λειτουργίας επαγγελματικών εγκαταστάσεων για 48 ώρες εφαρμόζεται με πράξη των οργάνων που διενεργούν τον έλεγχο κατόπιν σχετικής ειδικής εντολής ελέγχου του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, εφόσον διαπιστωθεί η μη έκδοση παραστατικών στοιχείων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ένατο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 13 του Ν. 2523/1997, όπως ισχύει.

2. Για τους σκοπούς εφαρμογής του μέτρου της άμεσης αναστολής λειτουργίας των επαγγελματικών εγκαταστάσεων για 48 ώρες, οι Προϊστάμενοι των Δ.Ο.Υ. ή οι οριζόμενοι από αυτούς υπάλληλοι τελούν σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία σε διαρκή ετοιμότητα όλο το εικοσιτε-

τράωρο και όλες τις ημέρες της εβδομάδας και μεριμνούν κάθε φορά που καθίσταται αναγκαία η παρέμβασή τους για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας απόφασης.

3. Ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. στη χωρική αρμοδιότητα της οποίας βρίσκεται η διεύθυνση της επαγγελματικής εγκατάστασης στην οποία διαπιστώνεται η κατά τα ανωτέρω οριζόμενα μη έκδοση παραστατικών στοιχείων, εξουσιοδοτείται να υπογράψει “Με εντολή Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων” την ειδική εντολή ελέγχου για την εφαρμογή του μέτρου της άμεσης αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης του υπόχρεου επαγγελματία για 48 ώρες.

4. Με το πέρας του διενεργούμενου ελέγχου και εφόσον συντρέχει η περίπτωση διαπίστωσης μη έκδοσης παραστατικών στοιχείων που επισύρει την επιβολή του ως άνω μέτρου, τα ελεγκτικά όργανα προβαίνουν σε σχετική επισημείωση επί του σημειώματος διαπιστώσεων ελέγχου, με την οποία γνωστοποιείται ότι οι συγκεκριμένες διαπιστώσεις επισύρουν την επιβολή του μέτρου της άμεσης αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης του υπόχρεου για 48 ώρες.

5. Μετά τη διαπίστωση των ανωτέρω οριζόμενων, τα όργανα που διενεργούν τον έλεγχο ενημερώνουν άμεσα τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. στη χωρική αρμοδιότητα της οποίας βρίσκεται η διεύθυνση της επαγγελματικής εγκατάστασης στην οποία διαπιστώθηκε η μη έκδοση παραστατικών στοιχείων. Το αργότερο εντός της επομένης από τη διαπίστωση ημέρας, ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. εκδίδει την ειδική εντολή ελέγχου για την εφαρμογή του μέτρου της άμεσης αναστολής λειτουργίας της εν λόγω επαγγελματικής εγκατάστασης για 48 ώρες και τη γνωστοποιεί στα αρμόδια ελεγκτικά όργανα. Η πράξη της άμεσης αναστολής λειτουργίας εκδίδεται την ημερομηνία έκδοσης της ειδικής εντολής ελέγχου.

6. Η πράξη της άμεσης αναστολής λειτουργίας, η οποία εκδίδεται με βάση την ειδική εντολή ελέγχου και τις διαπιστώσεις του ελέγχου, υπογράφεται από τα όργανα που διενεργούν τον έλεγχο και γνωστοποιείται στον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. στη χωρική αρμοδιότητα της οποίας βρίσκεται η διεύθυνση της επαγγελματικής εγκατάστασης, για την εφαρμογή του μέτρου. Με την πράξη αυτή ορίζεται η αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης, στην οποία διαπιστώθηκε η μη έκδοση παραστατικών στοιχείων, του υπόχρεου επαγγελματία για 48 ώρες και προσδιορίζεται ο χρόνος έναρξης εφαρμογής του μέτρου σε ώρα εντός της ημερομηνίας έκδοσης της πράξης, καθώς και ο χρόνος λήξης αυτού.

7. Για την εφαρμογή του μέτρου της αναστολής λειτουργίας, ο Προϊστάμενος της ως άνω Δ.Ο.Υ. ή ο οριζόμενος από αυτόν υπάλληλος, γνωστοποιεί στο αρμόδιο αστυνομικό τμήμα την πράξη αναστολής λειτουργίας και ζητά τη συνδρομή της αστυνομικής αρχής. Κατά τη διαδικασία της σφράγισης που διενεργείται με την παρουσία του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. ή του οριζόμενου από αυτόν υπαλλήλου και της αστυνομικής αρχής, τοποθετείται στην κεντρική είσοδο της επαγγελματικής εγκατάστασης ταινία με τον τίτλο της αρμόδιας υπηρεσίας της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων και την ένδειξη στην ελληνική γλώσσα «σφραγίσθηκε λόγω φορολογικών παραβάσεων μέχρι .... (ημερομηνία ώρα), βάσει της με αριθ. .... πράξης αναστολής λειτουργίας η οποία εκδόθηκε κατόπιν της αριθ. .... Ειδικής Εντολής Ελέγχου του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. ...., σε εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Ν. 2523/1997, όπως ισχύει» και στην αγγλική γλώσσα «operations suspended due to tax violations». Αντίγραφο της πράξης άμεσης αναστολής λειτουργίας επιδίδεται στον υπόχρεο.

8. Ειδικά, σε περιπτώσεις που δεν καθίσταται δυνατή η εφαρμογή του μέτρου αναστολής λειτουργίας σύμφωνα με τα ανωτέρω οριζόμενα, καθώς και σε περιπτώσεις που ο χρόνος έναρξης εφαρμογής του μέτρου δεν συμπίπτει με ώρες λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης, το μέτρο εφαρμόζεται κατόπιν νέου προσδιορισμού του χρόνου έναρξης εφαρμογής του, αμέσως μόλις καταστεί δυνατό, σε ώρες λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης, με σχετική επισημείωση του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. ή του οριζόμενου από αυτόν υπαλλήλου, επί της εκδοθείσας κατά τα ανωτέρω πράξης άμεσης αναστολής λειτουργίας, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά

των οριζόμενων στην παρούσα.

9. Τα οριζόμενα στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 και οι παράγραφοι 3, 5, 6 και 7 της κοινής υπουργικής απόφασης (Κ.Υ.Α.) με αριθ. 1135781/4484/17.12.1997 (ΦΕΚ Β'6/1998), η οποία τροποποιήθηκε και ισχύει με την αριθ. 1106210/3960/ΔΕ - Γ'/7.11.2000 (ΦΕΚ Β'1442/2000) Κ.Υ.Α., των Υπουργών Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης, εφαρμόζονται αναλόγως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 2402Β'/3.8.2016).

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1103/7.7.2017.- Επίσπευση επιστροφής πιστωτικού υπολοίπου των υποκειμένων που έχουν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου των εισροών τους και είτε πραγματοποιούν κυρίως πράξεις που δεν επιβαρύνονται με ΦΠΑ, είτε είναι κάτοχοι «άδειας Α.Ε.Ο. Authorised Economic Operator» ή «αδειών απλουστευμένων διαδικασιών».

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 42 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013 - ΦΕΚ 170 Α') και ειδικότερα της παρ. 5, όπως ισχύουν.

β) Του Κεφαλαίου Α' «Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» του ν. 4389/2016 (Α' 94) και ειδικότερα του άρθρου 7, της παρ. 1 του άρθρου 14, και του άρθρου 41.

γ) Της παρ. 3 του άρθρου 32, της παρ. 1 του άρθρου 34 καθώς και του άρθρου 57 του Κώδικα ΦΠΑ (κύρωση με το ν. 2859/2000 - ΦΕΚ 248 Α'/7.11.2000), όπως ισχύουν.

δ) Του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013 - ΦΕΚ 170 Α') και ειδικότερα των άρθρων 12, 36, 44, 48 παρ. 2, όπως ισχύουν.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Προϋποθέσεις και κριτήρια διεκπεραίωσης αιτήσεων επιστροφής κατά προτεραιότητα και χωρίς έλεγχο

1. «Οι υποκείμενοι στο φόρο οι οποίοι είτε:

α) είναι κάτοχοι «άδειας Α.Ε.Ο. Authorised Economic Operator» ή κάτοχοι «αδειών απλουστευμένων διαδικασιών», σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Ενωσιακό Τελωνειακό Κώδικα, εξαιρουμένων των άμεσων και έμμεσων τελωνειακών αντιπροσώπων, που έχουν άδειες σε ισχύ, β) πραγματοποιούν πράξεις που δεν επιβαρύνονται με ΦΠΑ σε ποσοστό τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%) του κύκλου εργασιών τους για σκοπούς ΦΠΑ κατά το προηγούμενο ημερολογιακό δωδεκάμηνο, εντάσσονται σε κατάλογο υποκειμένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα απόφαση και οι αιτήσεις τους διεκπεραιώνονται κατά προτεραιότητα και χωρίς έλεγχο, καθώς θεωρούνται για τους σκοπούς της ανάλυσης κινδύνου που ορίζεται στις ΑΥΟ ΠΟΛ 1090/2012 και ΠΟΛ 1067/2013 ως εξαιρετικά χαμηλού κινδύνου.

2. Οι υποκείμενοι της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 κατατάσσονται με βάση το συνολικό ύψος του αιτούμενου ποσού τους για το προηγούμενο ημερολογιακό δωδεκάμηνο, κατά φθίνουσα σειρά και εντάσσονται στον ανωτέρω κατάλογο μέχρι εξαντλήσεως ποσοστού τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικά αιτούμενου προς επιστροφή ποσού, από όλους τους υποκείμενους για το ίδιο ημερολογιακό διάστημα.

3. Οι υποκείμενοι της παραγράφου 1, εντάσσονται στον κατάλογο της παραγράφου αυτής, μόνο εφόσον έχουν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου των εισροών και κατά τα τελευταία τρία (3) φορολογικά έτη, συμπεριλαμβανομένου του τρέχοντος, πληρούν σωρευτικά τα παρακάτω κριτήρια:

α) Δεν έχουν υποπέσει σε φορολογικές παραβάσεις του παραρτήματος Ι της παρούσας καθώς και σε τελωνειακές παραβάσεις του παραρτήματος ΙΙ της παρούσας, οι οποίες έχουν καταχωρηθεί

στα μηχανογραφικά συστήματα «TAXIS» και «ICIS» αντίστοιχα

β) Δεν χαρακτηρίζονται ως ύποπτοι για συμμετοχή σε απάτη που αφορά στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, κατόπιν εφαρμογής κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου, τα οποία εξετάζονται σε κεντρικό επίπεδο αποκλειστικά και δεν δημοσιοποιούνται.

Για τους υποκείμενους της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 απαιτείται επιπλέον να έχουν ελεγχθεί για τουλάχιστον τρεις (3) φορολογικές περιόδους και το σύνολο των επιστραφέντων κατόπιν ελέγχου ποσών να μην διαφέρει από το συνολικά αιτούμενο ποσό σε ποσοστό άνω του πέντε τοις εκατό (5%).

4. Σε κάθε περίπτωση κατά την εξόφληση των εκκαθαρισμένων επιστροφών (Ατομικών Φύλλων Έκπτωσης Α.Φ.ΕΚ.) τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις περί συμψηφισμού και αποδεικτικού ενημερότητας κατά τις διατάξεις του άρθρου 83 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων και των άρθρων 12, 42 παρ. 1, άρθρου 48 παρ. 2 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, όπως ισχύουν. Επίσης τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις της περίπτωσης 2 της Υποπαραγράφου ΙΑ.2 της Παραγράφου ΙΑ του άρθρου πρώτου του ν. 4254/2014 (Α'85) σχετικά με τη υποχρεωτική διενέργεια συμψηφισμών με οφειλές προς τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην κοινή υπουργική απόφαση/ Β/7/35889/2582/16.10.2014 (ΦΕΚ Β'2795) όπως ισχύουν.

Άρθρο 2

Κατάρτιση καταλόγου υποκείμενων στο φόρο

1. Ο κατάλογος υποκείμενων καθορίζεται κάθε εξάμηνο, το μήνα Φεβρουάριο και το μήνα Αύγουστο εκάστου έτους και ισχύει για τις αιτήσεις που καταχωρούνται στο σύστημα TAXIS από την 1η των μηνών αυτών και έως την δημιουργία του επόμενου καταλόγου. Τυχόν καθυστέρηση για τον καθορισμό του καταλόγου σε κάποιον από τους ανωτέρω μήνες δεν μεταβάλλει χρονικά τον καθορισμό του επόμενου καταλόγου.

Το μήνα Φεβρουάριο ο κατάλογος καθορίζεται με βάση το σύνολο των ισχυουσών αδειών ΑΕΟ και αδειών απλουστευμένων διαδικασιών σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 1, των υποβληθεισών δηλώσεων ΦΠΑ που αφορούν φορολογικές περιόδους για το δωδεκάμηνο που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και ολοκληρώνεται την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου φορολογικού έτους, καθώς και τις αιτήσεις επιστροφής που υποβλήθηκαν το δωδεκάμηνο αυτό. Το μήνα Αύγουστο ο κατάλογος καθορίζεται κατ' αναλογία, με βάση το δωδεκάμηνο που αρχίζει την 1η Ιουλίου του προηγούμενου φορολογικού έτους και ολοκληρώνεται την 30η Ιουνίου του τρέχοντος φορολογικού έτους. Ο κατάλογος υπόκειται σε αναθεώρηση εντός της περιόδου ισχύος του σε περιπτώσεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

Η συμμετοχή των υποκείμενων στον κατάλογο, καθώς και η τυχόν διαγραφή τους, γνωστοποιείται σε αυτούς μέσω του πληροφορικού συστήματος TAXISnet.

2. Οι υποκείμενοι που πληρούν ταυτόχρονα τις προϋποθέσεις και των δύο περιπτώσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 1, εντάσσονται στον κατάλογο της παραγράφου αυτής, λόγω της πραγματοποίησης πράξεων που δεν επιβαρύνονται με ΦΠΑ σε ποσοστό τουλάχιστον 50% του κύκλου εργασιών τους κατά το προηγούμενο ημερολογιακό δωδεκάμηνο.

3. Σε περίπτωση που για έναν ή περισσότερους από τους υποκείμενους του καταλόγου της παραγράφου 1 του άρθρου 1 της παρούσας, διαπιστωθεί ότι δεν πληρούνται ένα τουλάχιστον εκ των κριτηρίων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, ή ότι δεν διαθέτουν άδεια ΑΕΟ ή άδεια απλουστευμένων διαδικασιών της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου, ο υποκείμενος διαγράφεται από τον κατάλογο. Η διαγραφή γίνεται οποτεδήποτε εντός της περιόδου ισχύος του καταλόγου και άμεσα με την ανωτέρω διαπίστωση. Η κατοχή άδειας ΑΕΟ ή άδειας απλουστευμένων διαδικασιών εξετάζεται μόνο για τους υποκείμενους που έχουν ενταχθεί

στον κατάλογο της παραγράφου 1 του άρθρου 1 λόγω της ιδιότητάς τους αυτής.

4. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον ο αρμόδιος Προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. διαθέτει στοιχεία από τα οποία προκύπτουν ισχυρές ενδείξεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας από τον υποκείμενο, υποχρεούται να εισηγηθεί τη διενέργεια ελέγχου πριν την επιστροφή. Το αίτημα, με πλήρη αιτιολόγηση, υποβάλλεται προς έγκριση στη Δ/ νση Ελέγχων, μέσω του συστήματος ELENXIS, η οποία εγκρίνει ή απορρίπτει το αίτημα εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία λήψης του αιτήματος.

5. Μετά τη διενέργεια της επιστροφής διενεργείται ετησίως δειγματοληπτικός έλεγχος των υποκειμένων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο της παραγράφου 1 του άρθρου 1. Το εν λόγω δείγμα προσδιορίζεται από τη Δ/νση Ελέγχων και καλύπτει τουλάχιστον το δέκα τοις εκατό (10%) των υποκειμένων αυτών.

6. Η παρούσα απόφαση ισχύει για αιτήσεις επιστροφής ΦΠΑ που καταχωρούνται στο σύστημα TAXIS από 1.7.2017 και εφεξής.

7. Ειδικά για την πρώτη εφαρμογή, ο κατάλογος των υποκειμένων ισχύει και για όλες τις εκκρεμείς αιτήσεις επιστροφής ΦΠΑ αυτών, που έχουν καταχωρηθεί στο σύστημα TAXIS από 1.1.2016 έως και 30.6.2017. Ως εκκρεμείς αιτήσεις για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου λογίζονται οι αιτήσεις, οι οποίες έχουν επιλεγεί για έλεγχο και δεν έχει εκδοθεί προσωρινός διορθωτικός προσδιορισμός φόρου έως τη δημοσίευση της παρούσας, με εξαίρεση τις αιτήσεις, επιστροφής που έχουν επιλεγεί για έλεγχο κατόπιν εισήγησης του αρμοδίου Προϊσταμένου Δ.Ο.Υ., για τις οποίες η επιστροφή διενεργείται μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου. Στις εκκρεμείς αιτήσεις της παρούσας παραγράφου η επιστροφή του φόρου πραγματοποιείται άμεσα, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που συντρέχει παραγραφή της αξίωσης προς επιστροφή, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Σε κάθε περίπτωση, εφόσον ο αρμόδιος Προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. διαθέτει στοιχεία, από τα οποία προκύπτουν ισχυρές ενδείξεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας από ευρήματα του διενεργούμενου ελέγχου ή από άλλα στοιχεία, αυτός υποχρεούται να ολοκληρώσει τον έλεγχο πριν την επιστροφή, λαμβανομένων υπόψη και των διατάξεων περί παραγραφής.

8. Για την επανένταξη στον κατάλογο της παραγράφου 1 υποκειμένων της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 οι οποίοι έχουν ήδη συμπεριληφθεί στον κατάλογο αυτό σε προηγούμενες αξιολογήσεις, η προϋπόθεση του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 1 πληρείται, εφόσον οι ως άνω υποκείμενοι ελεγχθούν τουλάχιστον για μία φορολογική περίοδο αντί για τρεις.

Παράρτημα Ι

Κατάλογος φορολογικών παραβάσεων, για την εφαρμογή της παραγράφου 3.β. του άρθρου 1

1. Μη έκδοση φορολογικού στοιχείου ή ανακριβής έκδοσή του ή μη καταχώρηση σεβριμισθέντων ειδών στα δελτία παραγγελίας.

2. Έκδοση πλαστών, έκδοση λήψη εικονικών (μερικών ή ολικών) ή λήψη ανακριβών φορολογικών στοιχείων.

3. Μη καταχώρηση ή ανακριβής καταχώρηση στοιχείων ή καταχώρηση ανύπαρκτης αγοράς, πώλησης, εσόδου, εξόδου.

4. Μη καταχώρηση ή ανακριβής καταχώρηση ως προς την ποσότητα στο Βιβλίο Απογραφών εμπορεύσιμου περιουσιακού στοιχείου ή καταχώρηση ανύπαρκτου στοιχείου απογραφής.

5. Νόθευση στοιχείων.

6. Μη εξόφληση στοιχείων πώλησης με τον προσήκοντα τρόπο.

7. Μη έκδοση στοιχείου παράδοσης κτισμάτων.

8. Παρεμπόδιση του προληπτικού ελέγχου με θετικές ενέργειες ή μη συνεργασία στη διάρκεια φορολογικού ελέγχου.

9. Μη ανταπόκριση σε αίτηση της φορολογικής διοίκησης για παροχή πληροφοριών ή μη επίδειξη βιβλίων και στοιχείων για δεύτερη και επόμενη φορά.

10. Μη τήρηση βιβλίων πρωτογενών καταχωρήσεων ή τήρηση κατώτερης κατηγορίας ή μη τήρηση ισοζυγίου γενικού αναλυτικών καθολικών.

11. Μη τήρηση πρόσθετων βιβλίων της παρ. 5 του άρθρου 10 του ΚΒΣ ή της παρ. 23 του άρθρου 4 του Κ.Φ.Α.Σ. ή του βιβλίου κοστολογίου οικοδομών καθώς και η μη καταχώρηση ή ανακριβής καταχώρηση στα βιβλία αυτά.

12. Μη διαφύλαξη βιβλίων, στοιχείων και άλλων δικαιολογητικών εγγραφής καθώς και φορολογικών μηχανισμών.

13. Παραβίαση ή παραποίηση φορολογικών μηχανισμών, καθώς και η υποβολή ανακριβών στοιχείων για χορήγηση άδειας καταλληλότητας φορολογικών μηχανισμών.

14. Έκδοση αποδείξεων λιανικής πώλησης από μη εγκεκριμένο ή μη δηλωμένο ή παραβιασμένο φορολογικό μηχανισμό.

15. Έκδοση στοιχείου με ΦΠΑ από μη υπόχρεο.

16. Μη υποβολή ή υποβολή ανακριβών δηλώσεων ΦΠΑ.

17. Μη αποστολή δεδομένων συστήματος ΕΙΣΠΡΟΩΝ- ΕΚΠΡΟΩΝ.

18. Άσκηση οικονομικής δραστηριότητας χωρίς έναρξη.

Παράρτημα ΙΙ

Κατάλογος τελωνειακών παραβάσεων, για την εφαρμογή της παραγράφου 3.β. του άρθρου 1

1. Η εντός του τελωνειακού εδάφους εισαγωγή ή εξ αυτού εξαγωγή εμπορευμάτων υποκειμένων σε δασμούς, φόρους και λοιπές επιβαρύνσεις που εισπράττονται στα Τελωνεία, χωρίς τη γραπτή άδεια της αρμόδιας Τελωνειακής Αρχής ή σε άλλο από τον ορισμένο παρ' αυτής τόπο ή χρόνο.

2. Οποιαδήποτε ενέργεια, που αποσκοπεί να στερήσει το Ελληνικό Δημόσιο ή την Ευρωπαϊκή Ένωση των υπ' αυτών εισπρακτέων δασμών, φόρων και λοιπών επιβαρύνσεων από τα εισαγόμενα ή εξαγόμενα εμπορεύματα, και αν ακόμη αυτά εισπράχθηκαν κατά χρόνο και τρόπο διάφορο εκείνου που ορίζει ο νόμος.

3. Η διάθεση στην κατανάλωση, χωρίς έγγραφη άδεια της αρμόδιας Τελωνειακής Αρχής και πληρωμή του εισαγωγικού δασμού, φόρου και λοιπών επιβαρύνσεων, εμπορευμάτων τα οποία έχουν εισαχθεί δυνάμει νόμου ή σύμβασης, ατελώς ή με μειωμένες επιβαρύνσεις για ορισμένες ειδικές χρήσεις ή χρησιμοποίηση αυτών των εμπορευμάτων σε άλλες χρήσεις εκτός των ορισμένων ειδικών τοιούτων.

4. Η εξαγωγή ή η εισαγωγή εμπορευμάτων των οποίων, κατά νόμο ή με απόφαση της αρμόδιας Αρχής, είναι απαγορευμένη η εξαγωγή ή η εισαγωγή.

5. Κάθε έλλειψη εμπορευμάτων από αποθήκες αποταμίευσης με σκοπό να στερήσει το Δημόσιο από τους εισπρακτέους δασμούς, φόρους και λοιπές επιβαρύνσεις επί των ελλειπόντων.

6. Η ύπαρξη εμπορευμάτων σε πλοία ανεξαρτήτως χωρητικότητας τα οποία παραπλέουν στην ακτή και κατευθύνονται σε ελληνικό λιμάνι χωρίς να αναφέρονται στο δηλωτικό του πλοίου.

7. Η ύπαρξη εμπορευμάτων έστω και αναγεγραμμένων στο δηλωτικό, σε πλοίο, πλοiάριο ή πλωτό μέσο ανεξαρτήτου χωρητικότητας, το οποίο έχει προσορμηθεί χωρίς ανώτερη βία σε λιμάνι ή όρμο του κράτους, στο οποίο δεν επιτρέπεται η προσέγγιση.

8. Η κατά την ώρα της αναχώρησης από το πλοίο έλλειψη εμπορευμάτων, που φορτώθηκαν για το εξωτερικό ή για άλλο λιμάνι του κράτους, με παραστατικό διαμετακόμισης.

9. Η αγορά, πώληση και κατοχή εμπορευμάτων που έχουν εισαχθεί ή τεθεί στην κατανάλωση κατά τρόπο που συνιστά το αδίκημα της λαθρεμπορίας.

10. Η με οποιαδήποτε τρόπο αφαίρεση του αριθμού πλαισίου από αυτοκίνητο ή παραποίηση αυτού και η με οποιοδήποτε τρόπο τοποθέτηση του, ενσωμάτωση του σε άλλο αυτοκίνητο, για το

οποίο δεν έχουν καταβληθεί οι οφειλόμενοι δασμοί και λοιποί φόροι.

11. Η υποτιμολόγηση ή υπερτιμολόγηση εισαγόμενων ή εξαγομένων εμπορευμάτων, εφόσον συνεπάγεται απώλεια δασμών, φόρων και λοιπών επιβαρύνσεων.

12. Η παράνομη εισαγωγή ή μεταφορά ειδών και δειγμάτων άγριας πανίδας και χλωρίδας που κινδυνεύουν με εξαφάνιση και προστατεύονται από Κοινοτικές ή Διεθνείς συμβάσεις.

13. Η με οποιοδήποτε τρόπο διάθεση στην κατανάλωση εμπορευμάτων που τελούν υπό καθεστώς κοινοτικής διαμετακόμισης.

14. Η χωρίς άδεια εξαγωγή ειδών πολιτιστικής κληρονομιάς.

15. Η χρήση πλαστού ή νοθευμένου πιστοποιητικού ταξινόμησης καθώς και κάθε άλλη ενέργεια ή τέχνασμα με σκοπό την μη καταβολή του τέλους ταξινόμησης παντός οχήματος.

16. Η δήλωση ψευδών στοιχείων ή παραποίηση των κατατιθεμένων παραστατικών ή χρήση ιδιαίτερου τεχνάσματος με αποτέλεσμα την μη είσπραξη ή την είσπραξη μειωμένων φορολογικών ή δασμοφορολογικών επιβαρύνσεων που αναλογούν στο όχημα.

17. Κατοχή ή κυκλοφορία οχήματος τρίτης χώρας που έχει τεθεί σε ανάλωση χωρίς ταυτόχρονη καταβολή του οφειλόμενου τέλους ταξινόμησης πέραν των τριών μηνών αφότου το τέλος κατέστη απαιτητό χωρίς ο υπόχρεος να προσέλθει στη τελωνειακή αρχή για την νόμιμη τακτοποίηση.

18. Η με οποιονδήποτε τρόπο διαφυγή ή απόπειρα διαφυγής της καταβολής των οφειλομένων φόρων και λοιπών επιβαρύνσεων, καθώς και η μη τήρηση των διατυπώσεων που προβλέπονται για τα προϊόντα που υπόκεινται σε Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης με σκοπό τη μη καταβολή των ως άνω φόρων και λοιπών επιβαρύνσεων.

Άρθρο 3

Τελικές διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας καταργείται η ΑΓΓΔΕ ΠΟΛ.1212/26.9.2014 (ΦΕΚ Β' 2602/30.9.2014).

2. Η παρούσα απόφαση δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 2536Β'/21.7.2017).

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1070/16.4.2018.- Τροποποίηση της απόφασης Διοικητή ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1103/2017 (ΦΕΚ Β' 2536/21.7.2017) περί επίσπευσης επιστροφής πιστωτικού υπολοίπου των υποκειμένων που έχουν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου των εισροών τους και είτε πραγματοποιούν κυρίως πράξεις που δεν επιβαρύνονται με ΦΠΑ, είτε είναι κάτοχοι «άδειας Α.Ε.Ο. Authorised Economic Operator» ή «αδειών απλουστευμένων διαδικασιών».

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 42 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013 ΦΕΚ 170 Α') και ειδικότερα της παρ. 5, όπως ισχύουν.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Τροποποιούμε τη με αριθ. ΠΟΛ.1103/2017 (ΦΕΚ Β' 2536/21.7.2017) απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, σχετικά με τη επίσπευση επιστροφής πιστωτικού υπολοίπου των υποκειμένων που έχουν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου των εισροών τους και είτε πραγματοποιούν κυρίως πράξεις που δεν επιβαρύνονται με ΦΠΑ, είτε είναι κάτοχοι «άδειας Α.Ε.Ο. Authorised Economic Operator» ή «αδειών απλουστευμένων διαδικασιών», ως κατωτέρω:

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 1 τροποποιείται ως ακολούθως:

«Οι υποκείμενοι της περίπτωσης Β' της παραγράφου 1 κατατάσσονται με βάση το συνολικό ύψος του αιτούμενου ποσού τους για το προηγούμενο ημερολογιακό δωδεκάμηνο, κατά φθίνουσα

σειρά και εντάσσονται στον ανωτέρω κατάλογο μέχρι εξαντλήσεως ποσοστού τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικά αιτούμενου προς επιστροφή ποσού, από όλους τους υποκειμένους για το ίδιο ημερολογιακό διάστημα.»

Άρθρο 2

Η ως άνω παράγραφος ισχύει για καταλόγους υποκειμένων που καταρτίζονται από το έτος 2018 και εφεξής.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 1374 Β'/24.4.2018)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α.1238/27.6.2019.- Τροποποίηση της απόφασης Διοικητή ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1103/2017 (ΦΕΚ Β' 2536/21-7-2017) περί επίσπευσης επιστροφής πιστωτικού υπολοίπου των υποκειμένων που έχουν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου των εισροών τους και είτε πραγματοποιούν κυρίως πράξεις που δεν επιβαρύνονται με ΦΠΑ, είτε είναι κάτοχοι «άδειας Α.Ε.Ο. Authorised Economic Operator» ή «αδειών απλουστευμένων διαδικασιών».

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 42 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013 ΦΕΚ 170 Α') και ειδικότερα της παρ. 5, όπως ισχύουν.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Τροποποιούμε τη με αριθμ. ΠΟΛ.1103/2017 (ΦΕΚ Β' 2536/21-7-2017) απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, σχετικά με τη επίσπευση επιστροφής πιστωτικού υπολοίπου των υποκειμένων που έχουν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου των εισροών τους και είτε πραγματοποιούν κυρίως πράξεις που δεν επιβαρύνονται με ΦΠΑ, είτε είναι κάτοχοι «άδειας Α.Ε.Ο. Authorised Economic Operator» ή «αδειών απλουστευμένων διαδικασιών», ως κατωτέρω:

1. Το άρθρο 1 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

1. «Οι υποκείμενοι στο φόρο οι οποίοι είτε:

α) είναι κάτοχοι «άδειας Α.Ε.Ο. Authorised Economic Operator» ή κάτοχοι «αδειών απλουστευμένων διαδικασιών», σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Ενωσιακό Τελωνειακό Κώδικα, εξαιρουμένων των άμεσων και έμμεσων τελωνειακών αντιπροσώπων, που έχουν άδειες σε ισχύ, β) πραγματοποιούν πράξεις που δεν επιβαρύνονται με ΦΠΑ σε ποσοστό τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%) του κύκλου εργασιών τους για σκοπούς ΦΠΑ κατά το προηγούμενο ημερολογιακό δωδεκάμηνο, εντάσσονται σε κατάλογο υποκειμένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα απόφαση και οι αιτήσεις τους διεκπεραιώνονται κατά προτεραιότητα και χωρίς έλεγχο, καθώς θεωρούνται για τους σκοπούς της ανάλυσης κινδύνου που ορίζεται στις ΑΥΟ ΠΟΛ 1090/2012 και ΠΟΛ 1067/2013 ως εξαιρετικά χαμηλού κινδύνου.

2. Οι υποκείμενοι της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 κατατάσσονται με βάση το συνολικό ύψος του αιτούμενου ποσού τους για το προηγούμενο ημερολογιακό δωδεκάμηνο, κατά φθίνουσα σειρά και εντάσσονται στον ανωτέρω κατάλογο μέχρι εξαντλήσεως ποσοστού τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικά αιτούμενου προς επιστροφή ποσού, από όλους τους υποκειμένους για το ίδιο ημερολογιακό διάστημα.

3. Οι υποκείμενοι της παραγράφου 1, εντάσσονται στον κατάλογο της παραγράφου αυτής, μόνο εφόσον έχουν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου των εισροών και κατά τα τελευταία τρία (3) φορολογικά έτη, συμπεριλαμβανομένου του τρέχοντος, πληρούν σωρευτικά τα παρακάτω κριτήρια:

α) Δεν έχουν υποπέσει σε φορολογικές παραβάσεις του παραρτήματος Ι της παρούσας καθώς και σε τελωνειακές παραβάσεις του παραρτήματος ΙΙ της παρούσας, οι οποίες έχουν καταχωρηθεί στα μηχανογραφικά συστήματα «ΤΑΧΙΣ» και «ΙCΙS» αντίστοιχα

β) Δεν χαρακτηρίζονται ως ύποπτοι για συμμετοχή σε απάτη που αφορά στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, κατόπιν εφαρμογής κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου, τα οποία εξετάζονται σε κεντρικό επίπεδο αποκλειστικά και δεν δημοσιοποιούνται.

Για τους υποκείμενους της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 απαιτείται επιπλέον να έχουν ελεγχθεί για τουλάχιστον τρεις (3) φορολογικές περιόδους και το σύνολο των επιστραφέντων κατόπιν ελέγχου ποσών να μην διαφέρει από το συνολικά αιτούμενο ποσό σε ποσοστό άνω του πέντε τοις εκατό (5%).

4. Σε κάθε περίπτωση κατά την εξόφληση των εκκαθαρισμένων επιστροφών (Ατομικών Φύλλων Έκπτωσης Α.Φ.ΕΚ.) τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις περί συμψηφισμού και αποδεικτικού ενημερότητας κατά τις διατάξεις του άρθρου 83 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων και των άρθρων 12, 42 παρ. 1, άρθρου 48 παρ. 2 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, όπως ισχύουν. Επίσης τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις της περίπτωσης 2 της Υποπαραγράφου ΙΑ.2 της Παραγράφου ΙΑ του άρθρου πρώτου του ν. 4254/2014 (Α'85) σχετικά με τη υποχρεωτική διενέργεια συμψηφισμών με οφειλές προς τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην κοινή υπουργική απόφαση/ Β/7/35889/2582/16.10.2014 (ΦΕΚ Β'2795) όπως ισχύουν».

2. Στο άρθρο 2 προστίθεται παράγραφος 8 ως ακολούθως:

«8. Για την επανένταξη στον κατάλογο της παραγράφου 1 υποκειμένων της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 οι οποίοι έχουν ήδη συμπεριληφθεί στον κατάλογο αυτό σε προηγούμενες αξιολογήσεις, η προϋπόθεση του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 1 πληρείται, εφόσον οι ως άνω υποκείμενοι ελεγχθούν τουλάχιστον για μία φορολογική περίοδο αντί για τρεις».

Άρθρο 2

1. Οι ως άνω τροποποιήσεις ισχύουν για καταλόγους υποκειμένων που καταρτίζονται από την δημοσίευση της παρούσας και εφεξής.

2. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 2935 Β'/12.7.2019)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α.1153/17.6.2020.- Επιστροφή του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων.
Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 30, των άρθρων 32, 34 και της παρ. 5 του άρθρου 42 του ν. 4174/2013, «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (Α'170), όπως ισχύουν.

Αποφασίζουμε

Τον καθορισμό της διαδικασίας διαχείρισης των απαιτήσεων κατά της Φορολογικής Διοίκησης, που προκύπτουν μετά από πράξη Διοικητικού/Διορθωτικού προσδιορισμού κατά περίπτωση, του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, του τέλους επιτηδεύματος και του φόρου πολυτελούς διαβίωσης, με την οποία συνιστάται και βεβαιώνεται η απαίτηση του υπόχρεου και του συζύγου/ΜΣΣ καθώς και του τρόπου πίστωσης των τραπεζικών λογαριασμών των δικαιούχων προσώπων της απαίτησης.

Άρθρο 1

1. Η Διεύθυνση Ανάπτυξης Φορολογικών Εφαρμογών (Δ.Α.Φ.Ε.) της Γενικής Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Γ.Δ.ΗΛΕ.Δ.) πραγματοποιεί την εκκαθάριση των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων (Φ.Π.), που υπεβλήθησαν ηλεκτρονικά και εκδίδει τις Πράξεις Διοικητικού ή Διορθωτικού Προσδιορισμού Φόρου, κατά περίπτωση.

2. Σε περίπτωση έκδοσης Πράξης Διοικητικού Προσδιορισμού Φόρου με την οποία συνιστάται και βεβαιώνεται η απαίτηση του φορολογούμενου εκδίδει φύλλα έκπτωσης ατομικά ή συγκεντρωτικά.

3. Χρεωστικό υπόλοιπο, που οφείλεται, βάσει αρχικής εμπρόθεσμης ή εκπρόθεσμης δήλωσης φορολογίας εισοδήματος Φ.Π., συμψηφίζεται οίκοθεν με το τυχόν πιστωτικό ποσό που προκύπτει από την εκκαθάριση της δήλωσης αυτής.

4. Πιστωτικά ποσά του ενός συζύγου/ μερών συμφώνου συμβίωσης (εφεξής ΜΣΣ) δεν συμψηφίζονται με τυχόν χρεωστικά του άλλου και στην περίπτωση που έχουν και οι δύο πιστωτικά ποσά επιστρέφονται στον κάθε δικαιούχο χωριστά.

5. Η επιστροφή του φόρου των συζύγων/ ΜΣΣ που προκύπτει από την κοινή τους δήλωσή καταχωρίζεται στα βιβλία επιστρεπτών ποσών της Δ.Ο.Υ. του υπόχρεου, ακόμη και στις περιπτώσεις που οι σύζυγοι έχουν διαφορετική Δ.Ο.Υ. λόγω του ότι ένας εκ των δύο (ή και οι δύο) ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα ή λόγω διαφορετικής φορολογικής κατοικίας. Ως εκ τούτου, οι πράξεις προσδιορισμού φόρου που εκδίδονται με την υποβολή κοινής δήλωσης αναγράφουν και στους δύο συζύγους / Μ.Σ.Σ. τη Δ.Ο.Υ. του υπόχρεου συζύγου.

Άρθρο 2

1. Κατά την επιστροφή του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων στους δικαιούχους, τυγχάνουν εφαρμογής μεταξύ άλλων, οι διατάξεις περί αποδεικτικού ενημερότητας και συμψηφισμού [άρθ. 12, άρθ. 42 παρ. 1, άρθ. 48 παρ. 2 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.- ν. 4174/2013, Α' 170)] και άρθ. 83 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.- ν.δ. 356/1974 Α' 90), όπως ισχύουν, αντίστοιχα, κατά περίπτωση. Πλέον των ανωτέρω διατάξεων, εφαρμόζεται η διάταξη της περ. 2 της υποπαρ. ΙΑ.2 του άρθρου Πρώτου του ν. 4254/2014 (Α' 85) περί συμψηφισμού για οφειλές σε Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης (εφεξής Ο.Κ.Α.).

2. Αρχικά, η Δ.Α.Φ.Ε. της Γ.Δ.ΗΛΕ.Δ. πραγματοποιεί κεντρικά έλεγχο για την πληρότητα των προϋποθέσεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Εάν δεν πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις αποστέλλει στη Δ.Ο.Υ. φορολογίας του δικαιούχου επιστροφής ψηφιακά εκκαθαρισμένα Ατομικά Φύλλα Έκπτωσης (Α.Φ.ΕΚ.), προκειμένου να γίνει ο σχετικός έλεγχος για τυχόν οφειλές, ο συμψηφισμός αυτών με βεβαιωμένες στη Φορολογική Διοίκηση οφειλές, κατά τις διατάξεις του ν. 4174/2013 και του ν.δ. 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε.), η παρακράτηση αυτών κατά τις διατάξεις περί έκδοσης αποδεικτικού ενημερότητας ή βεβαίωσης οφειλής και ο συμψηφισμός αυτών με οφειλές σε Ο.Κ.Α. Εν συνεχεία διενεργείται από τη Δ.Ο.Υ. η μεταφορά των προς επιστροφή ποσών, στους λογαριασμούς πληρωμών των δικαιούχων.

3. Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου περί αποδεικτικού ενημερότητας και συμψηφισμού [άρθ. 12, άρθ. 42 παρ. 1, άρθ. 48 παρ. 2 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.- ν. 4174/2013, Α' 170)] και άρθ. 83 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.- ν.δ. 356/1974 Α' 90), όπως ισχύουν, αντίστοιχα κατά περίπτωση, η Δ.Α.Φ.Ε. ενημερώνεται για τις οφειλές στους Ο.Κ.Α. από την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης Α.Ε. (Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.) κατόπιν αιτήματος που αποστέλλεται ηλεκτρονικά.

4. Εάν ο δικαιούχος της επιστροφής οφείλει στους Ο.Κ.Α. τότε η Δ.Α.Φ.Ε. αποστέλλει στη Δ.Ο.Υ. φορολογίας του δικαιούχου επιστροφής ψηφιακά εκκαθαρισμένα Α.Φ.ΕΚ., προκειμένου να γίνει ο σχετικός έλεγχος και η απόδοση των παρακρατούμενων ποσών στους Ο.Κ.Α.. Εν συνεχεία διενεργείται από τη Δ.Ο.Υ. η μεταφορά των προς επιστροφή ποσών, στους λογαριασμούς πληρωμών των δικαιούχων.

5. Εφόσον πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου η Δ.Α.Φ.Ε. προβαίνει στη ταυτοποίηση των δηλωθέντων στοιχείων λογαριασμού πληρωμών (σε μορφή IBAN) του δικαιούχου με αυτά που τηρούνται στον εκάστοτε πάροχο υπηρεσιών πληρωμών. Σε περίπτωση που δεν καταστεί εφικτή η ταυτοποίηση, η Δ.Α.Φ.Ε. αποστέλλει στη Δ.Ο.Υ. φορολογίας του δικαιούχου επιστροφής ψηφιακά εκκαθαρισμένα Α.Φ.ΕΚ. για τη διενέργεια σχετικού ελέγχου και τη μεταφορά των προς επιστροφή ποσών, στους λογαριασμούς πληρωμών των δικαιούχων.

6. Μετά την επιτυχή ταυτοποίηση η Δ.Α.Φ.Ε. αποστέλλει στη Δ.Ο.Υ. φορολογίας του δικαιού-

χου επιστροφής ψηφιακά εκκαθαρισμένα Α.Φ.ΕΚ. Για την εξόφλησή των εν λόγω Α.Φ.ΕΚ. εκδίδει κεντρικά οριστικοποιημένες εντολές μεταφοράς, σε πίστωση των λογαριασμών των δικαιούχων με αντίστοιχη χρέωση του λογαριασμού 200 «Ε.Δ. Συγκέντρωση Εισπράξεων και Πληρωμών», οι οποίες καταχωρίζονται στο βιβλίο εντολών μεταφοράς της αντίστοιχης Δ.Ο.Υ.. Για κάθε εντολή μεταφοράς δημιουργείται αυτόματα ένα γραμματίο μετρητοίς με λογαριασμό «Τράπεζα της Ελλάδος - Συγκέντρωση Εισπράξεων και Πληρωμών» Τ.Ε.Σ.Ε.Π.

Άρθρο 3

1. Η εμφάνιση των συμψηφιζομένων ποσών της παρ. 3 του άρθρου 1 της παρούσας στα έσοδα και συγχρόνως ως στοιχείων αφαιρετικών των εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού γίνεται βάσει ετήσιας συγκεντρωτικής κατάστασης που εκδίδεται από τη Γ.Δ.ΗΛΕ.Δ. μετά την τελική επεξεργασία των φορολογικών δηλώσεων κάθε έτους και περιλαμβάνει:

- α) το οικονομικό έτος που αναφέρονται τα οφειλόμενα στο Δημόσιο ποσά που συμψηφίζονται,
- β) τα αρχικά προς συμψηφισμό ποσά κατά αριθμό λογαριασμού εσόδου (Α.Λ.Ε.),
- γ) το καθαρό συμψηφιζόμενο ποσό κατά αριθμό λογαριασμού εσόδου (Α.Λ.Ε.),
- δ) το επιστρεφόμενο ποσό κατά αριθμό λογαριασμού εσόδου (Α.Λ.Ε.),
- ε) τον τόπο και χρονολογία έκδοσης της κατάστασης και

στ) την υπογραφή του Προϊσταμένου της αρμόδιας Διεύθυνσης της Γ.Δ.ΗΛΕ.Δ. ή του εξουσιοδοτημένου υπαλλήλου.

Η ανωτέρω κατάσταση θα εκδίδεται σε τρία (3) αντίγραφα και θα αποστέλλεται στη Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού.

Η Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού θα προβαίνει στις κατωτέρω ενέργειες:

- α) στη βεβαίωση των αρχικών προς συμψηφισμό οφειλόμενων στο Δημόσιο ποσών,
- β) την ενημέρωση των εισπρακτέων βιβλίων της Δ.Ο.Υ. ως προς τη βεβαίωση, είσπραξη και επιστροφή,
- γ) στην έκδοση γραμματίου συμψηφιστικής διαχείρισης με λογαριασμό 103580 ισόποσο με το ποσό (επιστροφή) και
- δ) στη χρέωση του λογαριασμού 103580 με το ποσό της ανωτέρω κατάστασης.

Άρθρο 4

Από τη δημοσίευση της παρούσας απόφασης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, κάθε άλλη αντίθετη διάταξη καταργείται.

Άρθρο 5

Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 2399 Β' /17.6.2020)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1121/29.8.2022.- Επίσπευση επιστροφής Φ.Π.Α. με χρήση μεθόδου ανάλυσης κίνδυνου σε αιτήσεις που έχουν υποβληθεί από υποκείμενους στο φόρο με εγκατάσταση σε άλλο κράτος-μέλος.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

- α) Της παρ. 6 του άρθρου 5 και της παρ. 5 του άρθρου 42 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013 - Α'170).

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Σκοπός

Με την παρούσα απόφαση καθορίζεται η διαδικασία για αυτοματοποιημένη αξιολόγηση, με χρήση αντικειμενικών κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου, των αιτήσεων επιστροφής, του Φ.Π.Α. δα-

πανών που πραγματοποιούν στην Ελλάδα, επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε άλλο κράτος- μέλος βάσει των παρ. 2 έως 6 και 9 του άρθρου 34 του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000) καθώς και της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1003/2010 (Β' 99) απόφασης του Υπουργού Οικονομικών.

Άρθρο 2

Έννοιες

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, ορίζονται περαιτέρω οι κάτωθι έννοιες:

α) «περαιωμένη αίτηση» νοείται οποιαδήποτε αίτηση για την οποία έχει εκδοθεί απόφαση επιστροφής εν όλω ή εν μέρει ή απόφαση απόρριψης,

β) «εκκρεμής αίτηση» νοείται οποιαδήποτε αίτηση η οποία έχει παραληφθεί από την ηλεκτρονική εφαρμογή «Επιστροφές Φ.Π.Α. σε μη Εγκατεστημένους (VAT Refunds)» της ΑΑΔΕ, πριν ανατεθεί για επεξεργασία σε αρμόδιο υπάλληλο,

γ) «μερική εξέταση των παραστατικών αίτησης» νοείται η εξέταση μέρους των παραστατικών της αίτησης, για την οποία πληρούνται σωρευτικά συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης της αίτησης αυτής, όπως αυτά ορίζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της παρούσας.

Άρθρο 3

Αξιολόγηση των αιτήσεων με την εφαρμογή κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου

1. Πεδίο εφαρμογής

Για τις αιτήσεις που εμφανίζονται ως εκκρεμείς κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας και εξής, διενεργείται αυτόματη αξιολόγηση αυτών, με την εφαρμογή κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου (σύστημα "Risk Analysis"). Τα κριτήρια ανάλυσης κινδύνου, που εφαρμόζονται, ορίζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της παρούσας και δεν δημοσιοποιούνται.

2. Αξιολόγηση αιτήσεων επιστροφής.

Η διαδικασία της αυτοματοποιημένης αξιολόγησης των αιτήσεων διενεργείται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος «Επιστροφές Φ.Π.Α. σε μη Εγκατεστημένους (VAT Refunds)» αυτόματα την πρώτη εργάσιμη ημέρα κάθε μήνα και περιλαμβάνει τις εκκρεμείς αιτήσεις που έχουν παραληφθεί μέχρι την ημέρα αυτή. Εξαιρετικά, στην περίπτωση τεχνικής αδυναμίας του συστήματος η διαδικασία του προηγούμενου εδαφίου εκκινεί μετά την αποκατάσταση της τεχνικής αδυναμίας του συστήματος και περιλαμβάνει τις εκκρεμείς αιτήσεις που έχουν παραληφθεί μέχρι την ημέρα αυτή.

3. Διαχείριση των αιτήσεων που αξιολογήθηκαν.

Κατά την αξιολόγηση οι αιτήσεις ταξινομούνται αυτοματοποιημένα στις ακόλουθες κατηγορίες:

A. «Αιτήσεις με αυτόματη έγκριση».

B. «Αιτήσεις για μερική εξέταση»

Γ. «Αιτήσεις για πλήρη εξέταση».

A. «Αιτήσεις με αυτόματη έγκριση».

Για τις αιτήσεις που περιλαμβάνονται στην κατηγορία με την ένδειξη «Αιτήσεις με αυτόματη έγκριση», δημιουργείται ηλεκτρονικός κατάλογος με τον αριθμό αναφοράς κάθε αίτησης και τα εγκριθέντα προς επιστροφή ποσά και εν συνεχεία εκδίδεται μία συγκεντρωτική απόφαση επιστροφής.

B. «Αιτήσεις για μερική εξέταση».

Για τις αιτήσεις επιστροφής Φ.Π.Α. που περιλαμβάνονται στην κατηγορία με την ένδειξη «Αιτήσεις για μερική εξέταση» διενεργείται εξέταση μέρους εκ του συνόλου των παραστατικών που αφορούν την αίτηση όπως ορίζεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της παρούσας και εν συνεχεία εκδίδονται αποφάσεις επιστροφής σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία ΠΟΛ.1003/2010 (Β' 99) απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Γ. «Αιτήσεις για πλήρη εξέταση».

Για τις αιτήσεις που περιλαμβάνονται στην κατηγορία με την ένδειξη «Αιτήσεις για πλήρη

εξέταση» διενεργείται πλήρης εξέταση των παραστατικών που αφορούν την αίτηση σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία ΠΟΛ.1003/2010 (Β' 99) απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Άρθρο 4

Επιλογή δείγματος - επαναξιολόγηση των κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου

1. Επιλογή δείγματος.

Για τις αιτήσεις που περιλαμβάνονται στην κατηγορία με την ένδειξη «Αιτήσεις με αυτόματη έγκριση», θα εξάγεται δείγμα ποσοστού 2% επί των αιτήσεων που πληρώθηκαν κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος και θα διενεργείται πλήρης εξέταση αυτών.

Για τις αιτήσεις που περιλαμβάνονται στην κατηγορία με την ένδειξη «Αιτήσεις για μερική εξέταση» θα εξάγεται δείγμα ποσοστού 5% επί των αιτήσεων που πληρώθηκαν κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος και θα διενεργείται πλήρης εξέταση αυτών.

Τα παραπάνω αναφερόμενα δείγματα εξάγονται σε ετήσια βάση, κατά τον χρόνο που καθορίζεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της παρούσας. Η διαδικασία για την επιλογή του δείγματος της κάθε κατηγορίας καθορίζεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της παρούσας.

Στην περίπτωση που κατά την επανεξέταση διαπιστώνεται ότι συντρέχει περίπτωση της παρ. 7 του άρθρου 15 της υπό στοιχεία ΠΟΛ 1003/2010 (Β' 99) απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, εφαρμόζεται η παράγραφος αυτή επί της αιτήσεως και επιπλέον η επόμενη εκκρεμής αίτηση της ίδιας επιχείρησης εξαιρείται από την αυτοματοποιημένη αξιολόγηση.

2. Επαναξιολόγηση των κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου Με εισήγηση της αρμόδιας αρχής τα κριτήρια ανάλυσης κινδύνου που εφαρμόζονται με την ως άνω διαδικασία, δύναται να επαναξιολογούνται και να τροποποιούνται, οπότε και θα επικαιροποιείται αντίστοιχα το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της παρούσας.

3. Διασφάλιση αξιοπιστίας του συστήματος.

Στην περίπτωση που η επιχείρηση έλαβε επιστροφή Φ.Π.Α. με «αυτόματη έγκριση» για έναν αριθμό αιτήσεων που ορίζεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της παρούσας, διενεργείται πλήρης εξέταση επόμενων αιτήσεων -ο ακριβής αριθμός των οποίων ορίζεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της παρούσας-.

Άρθρο 5

Διαδικασία καταβολής εγκριθέντων ποσών Φ.Π.Α.

Για τη διεκπεραίωση των συγκεντρωτικών αποφάσεων επιστροφής της κατηγορίας Α, της παρ. 3, του άρθρου 3 της παρούσας και την καταβολή των εγκριθέντων ποσών, εφαρμόζεται η διαδικασία, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 6 του άρθρου 15 της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1003/2010 (Β' 99) απόφασης του Υπουργού Οικονομικών.

Άρθρο 6

Έναρξη ισχύος

1. Η παρούσα απόφαση ισχύει από 2 Σεπτεμβρίου 2022.

2. Η απόφαση αυτή πλην του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ αυτής δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 4642 Β'/2.9.2022)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α.1160/04.11.2022.- Επιστροφή του φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Του ν. 4987/2022 «Κύρωση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας» (Α' 206), και ιδίως της παρ. 5 του άρθρου 42 καθώς και των άρθρων 12, 14, 18 και 19, της παρ. 1 του άρθρου 26, των άρθρων 31, 36 και 44, της παρ. 2 του άρθρου 48 και του άρθρου 53.

.....

Αποφασίζουμε

Τον καθορισμό της διαδικασίας διαχείρισης των απαιτήσεων κατά της Φορολογικής Διοίκησης που προκύπτουν άμεσα δια της υποβολής φορολογικής δήλωσης εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων (νπ/νο), με την οποία συνιστάται και βεβαιώνεται η απαίτηση του υπόχρεου (επιστροφή φόρου εισοδήματος), καθώς και του τρόπου πίστωσης των τραπεζικών λογαριασμών των δικαιούχων προσώπων της απαίτησης.

Άρθρο 1

Δικαίωμα επιστροφής

Σε περίπτωση που από την ηλεκτρονική υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος νπ/νο προκύπτει πιστωτικό υπόλοιπο προς επιστροφή επειδή το ποσό του φόρου που προκαταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε είναι μεγαλύτερο από τον οφειλόμενο φόρο, η επιπλέον διαφορά επιστρέφεται στο νπ/νο από τη Φορολογική Διοίκηση, χωρίς να απαιτείται η υποβολή αίτησης, με την επιφύλαξη των αναφερόμενων στην παρ. 1 του άρθρου 3 της παρούσας, καθώς και των περί παραγραφής διατάξεων.

Άρθρο 2

Διαδικασία επιστροφής πιστωτικού υπολοίπου

Α. Αξιολόγηση δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων με πιστωτικό υπόλοιπο, που υποβάλλονται ηλεκτρονικά, μέσω διαδικασίας ανάλυσης κινδύνου.

1. Η υποβολή αρχικών ή τροποποιητικών δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, συνιστά άμεσο προσδιορισμό φόρου που προκύπτει χωρίς περαιτέρω ενέργεια, ταυτόχρονα με την υποβολή της φορολογικής δήλωσης, όταν αυτή υποβάλλεται ηλεκτρονικά.

2. Σε περίπτωση που με την υποβολή των αρχικών ή τροποποιητικών δηλώσεων προκύπτει πιστωτικό υπόλοιπο προς επιστροφή, αυτό επιστρέφεται από τη Φορολογική Διοίκηση κατόπιν κεντρικής αξιολόγησης με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου, τα οποία δε δημοσιοποιούνται.

3. Για την αξιολόγηση των πιστωτικών δηλώσεων δεν απαιτείται υποβολή έγγραφου αιτήματος, καθόσον η δήλωση φορολογίας εισοδήματος επέχει θέση έγγραφου αιτήματος σύμφωνα με την υπό στοιχεία Α.1129/2019 (Β' 1399) απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.

4. Η αξιολόγηση υλοποιείται στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα ELENXIS από την αρμόδια Διεύθυνση της Γ.Δ.ΗΛΕ.Δ, ανά μήνα, βάσει του χρόνου υποβολής των ως άνω δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος.

Β. Διαχείριση αξιολογημένων πιστωτικών δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων.

1. Ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας που είναι αρμόδιος για την επιστροφή του φόρου ανακτά αμελλητί τα προαναφερόμενα αρχεία στο Ο.Π.Σ. ELENXIS και προβαίνει άμεσα και σε κάθε περίπτωση όχι πέραν των δέκα (10) εργασιμών ημερών από την ανάκτηση των αρχείων χαρακτηρισμένων με την ένδειξη «ΑΜΕΣΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ» ή «ΚΑΤΟΠΙΝ ΕΛΕΓΧΟΥ» στις ακόλουθες ενέργειες κατά περίπτωση:

α. Για τις πιστωτικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που περιλαμβάνονται στο αρχείο με την ένδειξη «ΑΜΕΣΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ», το οποίο αναρτάται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. παραλαβής της δήλωσης, ενεργεί πριν την επιστροφή, σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στην παρ. Α.1. του Παραρτήματος της παρούσας.

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί η συνδρομή έστω ενός εκ των ειδικότερα οριζόμενων κριτηρίων της παρ. Α.1. του Παραρτήματος της παρούσας, ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. που είναι αρμόδιος για την παραλαβή της δήλωσης από την οποία προκύπτει η επιστροφή φόρου, ενημερώνει τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας που είναι αρμόδια για τον φορολογικό έλεγχο, εφόσον είναι διαφορετικός. Ο αρμόδιος για το φορολογικό έλεγχο Προϊστάμενος, εντός της αυτής προθεσμίας

των δέκα (10) εργασίμων ημερών του πρώτου εδαφίου, εισηγείται την επιλογή της υπόθεσης για έλεγχο πριν την επιστροφή, με πλήρη αιτιολόγηση.

β. Για τις πιστωτικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, που περιλαμβάνονται στο αρχείο με την ένδειξη «ΚΑΤΟΠΙΝ ΕΛΕΓΧΟΥ», ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας που είναι αρμόδια για τον φορολογικό έλεγχο προβαίνει σε έκδοση εντολής ελέγχου εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από την ημερομηνία που εμφανίζονται στο Ο.Π.Σ. ΕΛΕΝΧΙΣ ως «ΥΠΟΨΗΦΙΕΣ ΣΤΗ Φ.Ε.Υ.».

2. Επιλογή δείγματος προς έλεγχο

Για τις περιπτώσεις δικαιούχων που έτυχαν επιστροφής χωρίς έλεγχο, δύναται να διενεργείται εκ των υστέρων έλεγχος σε δείγμα που επιλέγεται, σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν. 4174/2013.

Γ. Αξιολόγηση δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων με πιστωτικό υπόλοιπο που υποβάλλονται σε έντυπη μορφή.

1. Οι υποβαλλόμενες σε έντυπη μορφή πιστωτικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων εκκαθαρίζονται και αξιολογούνται από τον Προϊστάμενο που είναι αρμόδιος για την παραλαβή τους εντός των προθεσμιών που προβλέπονται από το άρθρο 42 του ν. 4174/2013.

2. Ο αρμόδιος για την παραλαβή της δήλωσης Προϊστάμενος, εντός δέκα (10) εργασίμων ημερών από την εκκαθάριση, αποφαινεται για τη διενέργεια ελέγχου ή μη πριν την επιστροφή, εφαρμόζοντας τα οριζόμενα στο προτελευταίο εδάφιο της υποπερ. α' της περ. 1 της παρ. Β του παρόντος άρθρου. Ο αρμόδιος για το φορολογικό έλεγχο Προϊστάμενος, ενεργεί εφαρμόζοντας τα οριζόμενα στο τελευταίο εδάφιο της υποπερ. α' της περ. 1 της παρ. Β του παρόντος άρθρου ή της υποπερ. β' της περ. 1 της παρ. Β του παρόντος άρθρου, κατά περίπτωση και εντός των προθεσμιών που προβλέπονται από το άρθρο 42 του ν. 4174/2013.

Δ. Έκδοση Ατομικών Φύλλων Έκπτωσης (Α.Φ.ΕΚ.).

1. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης των ηλεκτρονικά υποβαλλόμενων πιστωτικών δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, που χαρακτηρίστηκαν με την ένδειξη «ΑΜΕΣΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ» ή «ΚΑΤΟΠΙΝ ΕΛΕΓΧΟΥ», εκδίδονται κεντρικά ψηφιακά Ατομικά Φύλλα Έκπτωσης (Α.Φ.ΕΚ.), με ανάλογη σήμανση.

Τα Α.Φ.ΕΚ. με την ένδειξη «ΑΜΕΣΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ» εκκαθαρίζονται κεντρικά μετά την πάροδο της δεκαήμερης προθεσμίας οριστικοποίησης του αρχείου των αξιολογημένων πιστωτικών δηλώσεων της υποπερ. α' της περ. 1 της παρ. Β του παρόντος άρθρου.

Για τα Α.Φ.ΕΚ. με την ένδειξη «ΚΑΤΟΠΙΝ ΕΛΕΓΧΟΥ» καθώς και για τα Α.Φ.ΕΚ. με την ένδειξη «ΑΜΕΣΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ», για τα οποία ο αρμόδιος Προϊστάμενος εισηγήθηκε τον έλεγχο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προτελευταίο και τελευταίο εδάφιο της υποπερ. α' της περ. 1 της παρ. Β του παρόντος άρθρου, η εκκαθάρισή τους διενεργείται από τις Δ.Ο.Υ. μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου, εντός των προθεσμιών που προβλέπονται από το άρθρο 42 του ν. 4174/2013.

2. Για τις υποβαλλόμενες σε έντυπη μορφή δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων η έκδοση των Ατομικών Φύλλων Έκπτωσης (Α.Φ.ΕΚ.) διενεργείται από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. φορολογίας του δικαιούχου της επιστροφής.

Άρθρο 3

Προϋποθέσεις και διαδικασία καταβολής επιστρεπτέου φόρου

1. Κατά την επιστροφή του φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων εφαρμόζονται οι διατάξεις περί αποδεικτικού ενημερότητας και συμψηφισμού του άρθρου 12, της παρ. 1 του άρθρου 42, της παρ. 2 του άρθρου 48 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, Α' 170) και του άρθρου 83 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. 356/1974, Α' 90), αντίστοιχα, κατά περίπτωση. Πλέον των ανωτέρω διατάξεων, εφαρμόζεται η διάταξη της περ.

2 της υποπαρ. ΙΑ.2 του άρθρου Πρώτου του ν. 4254/2014 (Α' 85) περί συμψηφισμού για οφειλές σε Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης (εφεξής Ο.Κ.Α.).

2. Η Δ.Α.Φ.Ε. της ΓΔΗΛΕΔ ενημερώνεται για τις οφειλές στους Ο.Κ.Α., από την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης Α.Ε. (Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.) κατόπιν αιτήματος που αποστέλλεται ηλεκτρονικά.

3. Για τις επιστροφές χαρακτηρισμένες με την ένδειξη «ΑΜΕΣΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ» η Δ.Α.Φ.Ε. της Γ.Δ.ΗΛΕ.Δ. πραγματοποιεί κεντρικά έλεγχο για την συνδρομή των προϋποθέσεων της παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

i. Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου η Δ.Α.Φ.Ε. προβαίνει στη διασταύρωση και ταυτοποίηση των δηλωθέντων στοιχείων λογαριασμού πληρωμών (σε μορφή IBAN) του δικαιούχου με αυτά που τηρούνται στον εκάστοτε πάροχο υπηρεσιών πληρωμών. Μετά την επιτυχή ταυτοποίηση η Δ.Α.Φ.Ε. εκδίδει και αποστέλλει στη Δ.Ο.Υ. φορολογίας του δικαιούχου επιστροφής ψηφιακά εκκαθαρισμένα Α.Φ.ΕΚ. Για την εξόφλησή των εν λόγω Α.Φ.ΕΚ., η Δ.Α.Φ.Ε. εκδίδει κεντρικά οριστικοποιημένες εντολές μεταφοράς, σε πίστωση των λογαριασμών των δικαιούχων με αντίστοιχη χρέωση του λογαριασμού της Δ.Ο.Υ. του δικαιούχου επιστροφής, που τηρείται στη Τράπεζα της Ελλάδος. Για κάθε εντολή μεταφοράς δημιουργείται αυτόματα γραμμάτιο μετρητοίς και διενεργείται κεντρικά η ενημέρωση του βιβλίου εντολών μεταφοράς της εκάστοτε Δ.Ο.Υ.

ii. Σε περίπτωση που δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου ή σε περίπτωση που αν και πληρούνται δεν καταστεί εφικτή η ταυτοποίηση των δηλωθέντων στοιχείων λογαριασμού πληρωμών του δικαιούχου, η Δ.Α.Φ.Ε. αποστέλλει στη Δ.Ο.Υ. φορολογίας του δικαιούχου επιστροφής, ψηφιακά εκκαθαρισμένα Α.Φ.ΕΚ. για τη διενέργεια σχετικού ελέγχου και την πίστωση των προς επιστροφή ποσών, στους λογαριασμούς πληρωμών των δικαιούχων.

4. Ο συμψηφισμός των αμοιβαίων ανταπαιτήσεων και η παρακράτηση των προς επιστροφή ποσών, κατά τις διατάξεις περί έκδοσης αποδεικτικού ενημερότητας ή βεβαίωσης οφειλής, δύναται να διενεργηθεί από τη Γ.Δ.ΗΛΕ.Δ. κεντρικά.

5. Για τις επιστροφές χαρακτηρισμένες με την ένδειξη «ΚΑΤΟΠΙΝ ΕΛΕΓΧΟΥ», η Δ.Α.Φ.Ε. αποστέλλει στη Δ.Ο.Υ. φορολογίας του δικαιούχου επιστροφής, ψηφιακά μη εκκαθαρισμένα Α.Φ.ΕΚ. Μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου, η ένδειξη ενημερώνεται σχετικά και η Δ.Ο.Υ. προβαίνει στην εκκαθάριση του Α.Φ.ΕΚ., αφού διασφαλιστεί ότι δεν εκκρεμούν από τον διενεργηθέντα έλεγχο τυχόν πράξεις προσδιορισμού φόρου ή/και προστίμων με ποσά προς βεβαίωση. Εν συνεχεία, διενεργείται ο έλεγχος των προϋποθέσεων της παρ. 1 του παρόντος άρθρου και εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις, διενεργείται από τη Δ.Ο.Υ. η πίστωση των προς επιστροφή ποσών, στους λογαριασμούς πληρωμών των δικαιούχων.

Άρθρο 4

Τελικές διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης καταργείται η υπό στοιχεία ΠΟΛ.1287/2013 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων «Διαδικασία επιστροφής φόρου εισοδήματος για τα νομικά πρόσωπα κερδοσκοπικού χαρακτήρα» (Β' 3366).

2. Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει πέντε (5) ημέρες από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 5796 Β'/14.11.2022)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1164/13.6.2014.- Εκκαθάριση τροποποιητικών δηλώσεων Φόρου Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων και Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 313)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕΠΟΛ. 1207/20.12.2017.- Συμπληρωματικές διευκρινίσεις επί της ΠΟΛ.1172/2017 εγκυκλίου και παροχή οδηγιών για την αντιμετώπιση εκκρεμών υποθέσεων.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 420)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1202/29.10.2018.- Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 36 του Ν.4569/2018 (ΦΕΚ Α' 179/11.10.2018).

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 422)

ΑΡΘΡΟ 43

ΣΕΙΡΑ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ

1. Κατά την εκάστοτε καταβολή φόρου, εισπράττονται υποχρεωτικά επί του καταβαλλόμενου ποσού, οι αναλογούντες τόκοι και πρόστιμο λόγω εκπρόθεσμης καταβολής. Ειδικά οι καταβολές χρηματικών ποσών έναντι οφειλής από Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) που προκύπτει από δήλωση Φ.Π.Α. του άρθρου 47α του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, Α' 248) ή αντίστοιχη δήλωση Φ.Π.Α. που υποβάλλεται σε άλλο κράτος μέλος, εξοφλούν την υποχρέωση του φορολογούμενου με την ακόλουθη σειρά:

- α) το αρχικό ποσό του φόρου,
- β) τόκος επί του φόρου,
- γ) έξοδα εισπραξης,
- δ) πρόστιμα που σχετίζονται με τον φόρο.

Αν οι ως άνω οφειλές από Φ.Π.Α. καταβάλλονται εντός του πλαισίου οποιασδήποτε ρύθμισης, οι καταβολές χρηματικών ποσών εξοφλούν την υποχρέωση του φορολογούμενου σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο.

2. Η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να κατανέμει κάθε καταβολή σε οποιονδήποτε οφειλόμενο φόρο:

- α) εάν ο φορολογούμενος δεν υποδείξει κατά τον χρόνο της καταβολής σε ποιο συγκεκριμένο φόρο ή φορολογική περίοδο αφορά η πληρωμή, ή
- β) εάν η εισπραξη πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 47.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 43 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται η σειρά εξόφλησης κατά την καταβολή φόρου, ενώ στην παρ. 2 προβλέπεται η διακριτική ευχέρεια της Φορολογικής Διοίκησης να κατανέμει κάθε καταβολή φόρου, εφόσον δεν έχει υποδείξει επαρκώς τον φόρο για τον οποίο καταβάλει ή εφόσον έχουν εισπραχθεί ποσά μέσω αναγκαστικής εκτέλεσης.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 44. Σειρά εξόφλησης.- 1. Οι καταβολές χρηματικών ποσών έναντι συγκεκριμένου φόρου εξοφλούν την υποχρέωση του φορολογούμενου με την ακόλουθη σειρά:

- α) έξοδα εισπραξης,
- β) τόκος επί του φόρου,
- γ) πρόστιμα που σχετίζονται με τον φόρο,
- δ) το αρχικό ποσό του φόρου.

1Α. Οι καταβολές χρηματικών ποσών έναντι οφειλής από Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) που προκύπτει από δήλωση Φ.Π.Α. του άρθρου 47α του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, Α' 248) ή αντίστοιχη δήλωση Φ.Π.Α. που υποβάλλεται σε άλλο κράτος μέλος, εξοφλούν την υποχρέωση του φορολογούμενου με την ακόλουθη σειρά:

- α) το αρχικό ποσό του φόρου,
- β) τόκος επί του φόρου,
- γ) έξοδα εισπραξης,

δ) πρόστιμα που σχετίζονται με τον φόρο.

Αν οι ως άνω οφειλές από Φ.Π.Α. καταβάλλονται εντός του πλαισίου οποιασδήποτε ρύθμισης, οι καταβολές χρηματικών ποσών εξοφλούν την υποχρέωση του φορολογούμενου με τη σειρά της παρ. 1.

2. Η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να κατανέμει κάθε καταβολή σε οποιονδήποτε οφειλόμενο φόρο:

α) εάν ο φορολογούμενος δεν υποδείξει κατά τον χρόνο της καταβολής σε ποιο συγκεκριμένο φόρο ή φορολογική περίοδο αφορά η πληρωμή, ή

β) εάν η είσπραξη πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 48.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

ΑΡΘΡΟ 44

ΑΠΑΡΙΘΜΗΣΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΩΝ ΤΙΤΛΩΝ

1. Η είσπραξη των φόρων και των λοιπών εσόδων του Δημοσίου, που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα, πραγματοποιείται δυνάμει εκτελεστού τίτλου.

2. Εκτελεστοί τίτλοι από τον νόμο είναι:

α) στην περίπτωση άμεσου προσδιορισμού φόρου, ο προσδιορισμός του φόρου, όπως προκύπτει ταυτόχρονα με την υποβολή της δήλωσης ή με την ενημέρωση της Φορολογικής Διοίκησης σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 36 του παρόντος, εφόσον έχει προηγηθεί η υπενθύμιση του άρθρου 63α του Εκτελεστικού Κανονισμού 282/2011 του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2011, για τη θέσπιση μέτρων εφαρμογής της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (L 77),

β) στην περίπτωση διοικητικού προσδιορισμού φόρου, η πράξη προσδιορισμού του φόρου,

γ) στην περίπτωση εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου, η πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού του φόρου,

δ) στην περίπτωση διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, η πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου,

ε) στην περίπτωση ενδιάμεσου προσδιορισμού φόρου, η πράξη ενδιάμεσου προσδιορισμού του φόρου,

στ) σε περίπτωση έκδοσης οριστικής δικαστικής απόφασης, η απόφαση αυτή,

ζ) σε περίπτωση επιβολής προστίμων, οι αντίστοιχες πράξεις,

η) σε περίπτωση ενδικοφανούς προσφυγής, η απόφαση της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών,

θ) σε περίπτωση Διαδικασίας Αμοιβαίου Διακανονισμού, η απόφαση Αμοιβαίου Διακανονισμού,

ι) στην περίπτωση του άρθρου 74, η πράξη ακύρωσης ή τροποποίησης που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο αυτό,

ια) το πρακτικό εξώδικης επίλυσης φορολογικής διαφοράς που εκδίδεται από την Επιτροπή του άρθρου 16 του ν. 4714/2020 (Α' 148).

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 44 Ν. 5104/2024

Ορίζεται ότι η διαδικασία για την είσπραξη των φόρων και των λοιπών εσόδων του Δημοσίου, που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα, πραγματοποιείται δυνάμει εκτελεστού τίτλου και απαριθμούνται εξαντλητικά οι εκτελεστοί τίτλοι.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 45. Απαρίθμηση εκτελεστών τίτλων.- 1. Η είσπραξη των φόρων και των λοιπών εσόδων του Δημοσίου, που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα, πραγματο-

ποιείται δυνάμει εκτελεστού τίτλου.

2. Εκτελεστοί τίτλοι από τον νόμο είναι:

α) στην περίπτωση άμεσου προσδιορισμού φόρου, ο προσδιορισμός του φόρου, όπως προκύπτει ταυτόχρονα με την υποβολή της δήλωσης ή με την ενημέρωση της Φορολογικής Διοίκησης σύμφωνα με την παρ. 1Α του άρθρου 31, εφόσον έχει προηγηθεί η υπενθύμιση του άρθρου 63α του Εκτελεστικού Κανονισμού 282/2011 του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2011, για τη θέσπιση μέτρων εφαρμογής της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (L 77).

β) στην περίπτωση διοικητικού προσδιορισμού φόρου, η πράξη προσδιορισμού του φόρου,

γ) στην περίπτωση εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου, η πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού του φόρου,

δ) στην περίπτωση διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, η πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου,

ε) στην περίπτωση προληπτικού προσδιορισμού φόρου, η πράξη προληπτικού προσδιορισμού του φόρου,

στ) σε περίπτωση έκδοσης οριστικής δικαστικής απόφασης, η απόφαση αυτή,

ζ) σε περίπτωση επιβολής προστίμων, οι αντίστοιχες πράξεις,

η) σε περίπτωση ενδικοφανούς προσφυγής, η απόφαση της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών,

θ) σε περίπτωση Διαδικασίας Αμοιβαίου Διακανονισμού, η απόφαση Αμοιβαίου Διακανονισμού,

ι) στην περίπτωση του άρθρου 63Β, η πράξη ακύρωσης ή τροποποίησης που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο αυτό.

ΑΡΘΡΟ 45

ΛΗΨΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

1. Η Φορολογική Διοίκηση, προκειμένου να διασφαλίζει την είσπραξη φόρων, μπορεί σε επείγουσες περιπτώσεις ή για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος για την είσπραξη των φόρων, να προβαίνει με βάση τον εκτελεστό τίτλο του άρθρου 44 πριν από τη λήξη της προθεσμίας καταβολής της οφειλής και χωρίς δικαστική απόφαση στην επιβολή συντηρητικής κατάσχεσης κινητών, ακινήτων, εμπράγματων δικαιωμάτων σε αυτά, απαιτήσεων και γενικά όλων των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη του Δημοσίου είτε βρίσκονται στα χέρια του είτε στα χέρια τρίτου. Η συντηρητική κατάσχεση τρέπεται αυτοδίκαια σε αναγκαστική με την πάροδο της νόμιμης προθεσμίας καταβολής της οφειλής και έχει τις συνέπειες της αναγκαστικής κατάσχεσης από τον χρόνο της εγγραφής της. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλογικά τα άρθρα 707 έως και 723 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (Κ.Πολ.Δ.), εξαιρουμένων της παρ. 5 του άρθρου 715 και του άρθρου 722 του Κ.Πολ.Δ..

2. Η Φορολογική Διοίκηση μπορεί, με τις προϋποθέσεις της παρ. 1, να προβαίνει στη λήψη των ασφαλιστικών μέτρων του Κ.Πολ.Δ. με βάση τον εκτελεστό τίτλο, καθώς και πριν από την απόκτηση εκτελεστού τίτλου, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 691Α του Κ.Πολ.Δ.

3. Τα μέτρα της παρ. 2 διατάσσονται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Πρωτοδικείου της έδρας του οργάνου της Φορολογικής Διοίκησης χωρίς να απαιτείται προηγούμενη κλήτευση του φορολογούμενου.

4. Με τις προϋποθέσεις της παρ. 1 μπορεί να εγγραφεί υποθήκη για κάθε φόρο και λοιπά έσοδα του Δημοσίου που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα. Σε κάθε περίπτωση, η παρ. 1 του άρθρου 1262 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164) εξακολουθεί να ισχύει.

5. Εφόσον η Φορολογική Διοίκηση διαπιστώνει μη απόδοση, ανακριβή απόδοση, συμψηφισμό, έκπτωση ή δια-κράτηση Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, Φόρου Κύκλου Εργασιών, φόρου ασφαλιστών, παρακρατούμενων, επιρριπτόμενων φόρων, τελών και εισφορών με σκοπό τη μη πληρωμή συνολικά στο Δημόσιο ποσού πάνω από εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ, καθώς και είσπραξη επιστροφής των παραπάνω φόρων κατόπιν παραπλάνησης της Φορολογικής Διοίκησης με την παράσταση ψευδών γεγονότων ως αληθινών ή με την αθέμιτη παρασιώπηση ή απόκρυψη αληθινών γεγονότων, μπορεί, βάσει ειδικής έκθεσης ελέγχου, να επιβάλλει σε βάρος του υπόχρεου παραβάτη προληπτικά ή διασφαλιστικά του δημοσίου συμφέροντος μέτρα άμεσου και επείγοντος χαρακτήρα. Ειδικότερα η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να μην παραλαμβάνει και να μη χορηγεί έγγραφα που απαιτούνται για τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων. Στην περίπτωση αυτή δεσμεύεται το πενήντα τοις εκατό (50%) των καταθέσεων των πάσης φύσεως λογαριασμών και παρακαταθηκών και του περιεχομένου των θυρίδων του υπόχρεου παραβάτη και κατ' ανώτατο μέχρι του διπλάσιου του ποσού για το οποίο διαπιστώνεται ο σκοπός μη πληρωμής ή η είσπραξη επιστροφής, κατά τα ανωτέρω. Το μη χρηματικό περιεχόμενο θυρίδων και οι μη χρηματικές παρακαταθήκες δεσμεύονται στο σύνολό τους.

6. Τα μέτρα της παρ. 5 επιβάλλονται σωρευτικά σε βάρος των ομόρρυθμων εταιρών προσωπικών εταιρειών, καθώς και σε βάρος των προσώπων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 49. Η προθεσμία και η άσκηση προσφυγής δεν αναστέλλουν την εφαρμογή των μέτρων.

7. Τα μέτρα της παρ. 5 δεν εμποδίζουν τη δυνατότητα της Φορολογικής Διοίκησης να ικανοποιεί τις απαιτήσεις της, από τα δεσμευθέντα περιουσιακά στοιχεία, με αναγκαστική εκτέλεση σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

8. Αντιρρήσεις κατά των μέτρων των παρ. 5 έως 7 εξετάζονται με τη διαδικασία που προβλέπεται στην περ. δ) της παρ. 2 του άρθρου 6 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97).

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 45 Ν. 5104/2024

Ρυθμίζονται τα μέτρα που δύναται να λάβει η Φορολογική Διοίκηση προκειμένου να διασφαλίσει την είσπραξη των φόρων, καθώς και η διαδικασία, με την οποία αυτά διατάσσονται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Πρωτοδικείου της έδρας του οργάνου της Φορολογικής Διοίκησης. Επίσης, προβλέπεται η όλως εξαιρετική επιβολή μέτρων διασφαλιστικού, άμεσου και επείγοντος χαρακτήρα που λαμβάνονται, όταν διαπιστώνεται μη απόδοση φόρων, ανακριβής απόδοση φόρων με σκοπό τη μη πληρωμή συνολικά στο Δημόσιο ποσού πάνω από εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ, καθώς και είσπραξη επιστροφής φόρων κατόπιν σκόπιμης παραπλάνησης της Φορολογικής Διοίκησης.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 46. Λήψη διασφαλιστικών μέτρων.- 1. Η Φορολογική Διοίκηση, προκειμένου να διασφαλίσει την είσπραξη φόρων, μπορεί σε επείγουσες περιπτώσεις ή για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος για την είσπραξη των φόρων, να προβαίνει με βάση τον εκτελεστό τίτλο του άρθρου 45 πριν τη λήξη της προθεσμίας καταβολής της οφειλής και χωρίς δικαστική απόφαση στην επιβολή συντηρητικής κατάσχεσης κινητών, ακινήτων, εμπράγματων δικαιωμάτων σε αυτά, απαιτήσεων και γενικά όλων των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη του Δημοσίου είτε βρίσκονται στα χέρια του είτε στα χέρια τρίτου. Η συντηρητική κατάσχεση τρέπεται αυτοδίκαια σε αναγκαστική με την πάροδο της νόμιμης προθεσμίας καταβολής της οφειλής και έχει τις συνέπειες της αναγκαστικής κατάσχεσης από τον χρόνο της εγγραφής της. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλογικά τα άρθρα 707 έως και 723 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (Κ.Πολ.Δ.), εξαιρουμένων της παρ. 5 του άρθρου 715 και του άρθρου 722 του ανωτέρω Κώδικα.

2. Η Φορολογική Διοίκηση μπορεί, με τις προϋποθέσεις της παρ. 1, να προβαίνει στη λήψη των προβλεπόμενων στον Κ.Πολ.Δ. ασφαλιστικών μέτρων με βάση τον εκτελεστό τίτλο, αλλά και πριν από την απόκτηση εκτελεστού τίτλου, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 691Α του Κ.Πολ.Δ..

3. Τα μέτρα της παρ. 3 διατάσσονται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Πρωτοδικείου της έδρας του οργάνου της Φορολογικής Διοίκησης χωρίς να απαιτείται προηγούμενη κλήτευση του φορολογούμενου.

4. Με τις ίδιες προϋποθέσεις μπορεί να εγγραφεί υποθήκη για κάθε φόρο και λοιπά έσοδα του Δημοσίου που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα.

5. Εφόσον η Φορολογική Διοίκηση διαπιστώνει μη απόδοση, ανακριβή απόδοση, συμψηφισμό, έκπτωση ή διακράτηση Φ.Π.Α., Φόρου Κύκλου Εργασιών (Φ.Κ.Ε.), φόρου ασφαλιστρών, παρακρατούμενων, επιρριπτόμενων φόρων, τελών και εισφορών με σκοπό τη μη πληρωμή συνολικά

στο Δημόσιο ποσού πάνω από εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ, καθώς και είσπραξη επιστροφής των παραπάνω φόρων κατόπιν παραπλάνησης της Φορολογικής Διοίκησης με την παράσταση ψευδών γεγονότων ως αληθινών ή με την αθέμιτη παρασιώπηση ή απόκρυψη αληθινών γεγονότων, μπορεί, βάσει ειδικής έκθεσης ελέγχου, να επιβάλλει σε βάρος του υπόχρεου παραβάτη προληπτικά ή διασφαλιστικά του δημοσίου συμφέροντος μέτρα άμεσου και επείγοντος χαρακτήρα. Ειδικότερα η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να μην παραλαμβάνει και να μη χορηγεί έγγραφα που απαιτούνται για τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων. Στην περίπτωση αυτή δεσμεύεται το πενήντα τοις εκατό (50%) των καταθέσεων των πάσης φύσεως λογαριασμών και παρακαταθηκών και του περιεχομένου των θυρίδων του υπόχρεου παραβάτη και κατ' ανώτατο μέχρι του διπλάσιου του ποσού για το οποίο διαπιστώνεται ο σκοπός μη πληρωμής ή η είσπραξη επιστροφής, κατά τα ανωτέρω. Το μη χρηματικό περιεχόμενο θυρίδων και οι μη χρηματικές παρακαταθήκες δεσμεύονται στο σύνολό τους.

6. Τα μέτρα της παρ. 5 επιβάλλονται σωρευτικά σε βάρος των ομόρρυθμων εταίρων προσωπικών εταιρειών, καθώς και σε βάρος των προσώπων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 50. Με απόφαση του Διοικητή εξειδικεύονται τα πρόσωπα της παρ. 5, καθορίζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες τα μέτρα αίρονται εν όλω ή εν μέρει και οι περιπτώσεις μη εφαρμογής τους και προσδιορίζονται ο χρόνος διατήρησης αυτών, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα. Η προθεσμία και η άσκηση προσφυγής δεν αναστέλλουν την εφαρμογή των μέτρων.

7. Τα μέτρα της παρ. 5 δεν εμποδίζουν τη δυνατότητα της Φορολογικής Διοίκησης να ικανοποιεί τις απαιτήσεις της, από τα δεσμευθέντα περιουσιακά στοιχεία, με αναγκαστική εκτέλεση σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1282/31.12.2013.- Προληπτικά ή διασφαλιστικά του δημοσίου συμφέροντος μέτρα άμεσου και επείγοντος χαρακτήρα σε περίπτωση φοροδιαφυγής, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 5, 6 και 7 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, εξειδίκευση των προσώπων σε βάρος των οποίων αυτά επιβάλλονται, καθορισμός των περιπτώσεων ολικής ή μερικής άρσης των μέτρων και μη εφαρμογής αυτών, προσδιορισμός χρόνου διατήρησής τους και άλλων ειδικότερων θεμάτων.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των άρθρων 4, 15, 46, 63, 66 και 67 του ν. 4174/2013 (Φ.Ε.Κ. 170/Α'/26.7.2013) «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις», όπως ισχύουν.

2. Τις διατάξεις των άρθρων 6 και 25 του ν. 2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Φ.Ε.Κ. 97/Α'/17.5.1999), όπως ισχύουν και τις διατάξεις του άρθρου 63 του ν. 2717/1999 «Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας» (Φ.Ε.Κ. 45/Α'/9.3.1999), όπως ισχύουν.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Προληπτικά ή διασφαλιστικά του δημοσίου συμφέροντος μέτρα της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, και προϋποθέσεις επιβολής τους

1. Τα μέτρα της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, που προστέθηκε με την παράγραφο 9 του άρθρου 47 του ν. 4223/2013 (ΦΕΚ Α' 287/31.12.2013), επιβάλλονται άμεσα σε κάθε περίπτωση που η Φορολογική Διοίκηση διαπιστώνει, κατόπιν φορολογικού ελέγχου, παραβάσεις φοροδιαφυγής, κατά τα οριζόμενα στην ίδια ως άνω παράγραφο.

2. Ειδικότερα, η Φορολογική Διοίκηση απαγορεύεται να παραλαμβάνει ή να χορηγεί κάθε έγγραφο που απαιτείται κατά τις κείμενες διατάξεις για τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων,

όπως ιδίως δηλώσεις, συμφωνητικά, βεβαιώσεις, ή πιστοποιητικά και δεσμεύεται το πενήντα τοις εκατό (50%) των καταθέσεων, των πάσης φύσεως λογαριασμών, όπως ιδίως των κοινών, υφιστάμενων ή νέων, των χρηματικών παρακαταθηκών και του χρηματικού περιεχομένου των θυρίδων του παραβάτη στα λειτουργούντα στην Ελλάδα πιστωτικά ιδρύματα και στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Το μη χρηματικό περιεχόμενο θυρίδων ως και οι μη χρηματικές παρακαταθήκες, δεσμεύονται στο σύνολό τους.

3. Τα μέτρα της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, δεν παρακωλύουν τη δυνατότητα της Φορολογικής Διοίκησης να ικανοποιεί τις απαιτήσεις της από τα δεσμευθέντα περιουσιακά στοιχεία του παραβάτη και των προσώπων της παραγράφου 6 του ν. 4174/2013, όπως εξειδικεύονται με το άρθρο 2 της παρούσας, με επίτευξη των προβλεπόμενων διαδικασιών εκτέλεσης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 2

Πρόσωπα σε βάρος των οποίων επιβάλλονται τα μέτρα

1. Τα μέτρα της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, επιβάλλονται σωρευτικά σε βάρος των παραβατών νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων και σε βάρος νομικών ή φυσικών προσώπων ή οντοτήτων που έχουν ή είχαν μία από τις παρακάτω ιδιότητες από την τέλεση οποιασδήποτε παράβασης φοροδιαφυγής των περιπτώσεων β' και γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει και μέχρι την επιβολή των μέτρων, ανεξάρτητα εάν κατά την επιβολή των μέτρων έχουν αποβάλει την ιδιότητα αυτή με οποιοδήποτε τρόπο ή για οποιαδήποτε αιτία, και προκειμένου:

α) Για ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες, στους πρόεδρους και αντιπροέδρους των Δ.Σ., στους διευθύνοντες, εντεταλμένους, συμπράττοντες συμβούλους, στους διοικητές, στους γενικούς διευθυντές, στους διευθυντές, ως και εν γένει σε κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από το νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση είτε από οποιαδήποτε αιτία στη διοίκηση ή διαχείριση ή εκπροσώπηση αυτών. Αν ελλείπουν όλα τα παραπάνω πρόσωπα, τα μέτρα επιβάλλονται στα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των εταιρειών αυτών.

β) Για ομόρρυθμες, ετερόρρυθμες και περιορισμένης ευθύνης εταιρείες, στους ομόρρυθμους εταίρους και στους διαχειριστές αυτών και σε κάθε πρόσωπο εντεταλμένο από οποιαδήποτε αιτία στη διοίκηση ή διαχείριση ή εκπροσώπηση αυτών, και όταν ελλείπουν ή απουσιάζουν αυτοί, σε κάθε εταίρο.

γ) Για συνεταιρισμούς και ενώσεις αυτών στους προέδρους, στους αντιπροέδρους, στους γραμματείς, στους ταμίες, καθώς και εν γένει σε κάθε πρόσωπο εντεταλμένο από οποιαδήποτε αιτία στη διοίκηση ή διαχείριση ή εκπροσώπηση αυτών.

δ) Για νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες εκτός των παραπάνω περιπτώσεων, στους εκπροσώπους αυτών ως και εν γένει σε κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από το νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση είτε από οποιαδήποτε αιτία στη διοίκηση ή διαχείριση ή εκπροσώπηση αυτών.

2. Τα ίδια ως άνω μέτρα επιβάλλονται σωρευτικά και σε όλα τα πρόσωπα που είχαν μία από τις παραπάνω ιδιότητες κατά την τέλεση οποιασδήποτε παράβασης φοροδιαφυγής των περιπτώσεων δ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει.

3. Τα μέτρα της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, δεν επιβάλλονται στους εκκαθαριστές και στους διορισθέντες με δικαστική απόφαση ως μέλη προσωρινών διοικήσεων, εκτός εάν η φοροδιαφυγή που τελέστηκε κατά το χρόνο άσκησης των καθηκόντων τους αθροιστικά λαμβανόμενη υπερβαίνει τα όρια που τίθενται στην ίδια ως άνω παράγραφο.

Άρθρο 3

Περιπτώσεις μη εφαρμογής των μέτρων

1. Τα μέτρα της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, δεν επιβάλλονται στους παρα-

βάτες λήψης εικονικών φορολογικών στοιχείων εφόσον η εικονικότητα ανάγεται αποκλειστικά στο πρόσωπο του εκδότη, εκτός εάν από τα πραγματικά περιστατικά αποδεικνύεται η γνώση του λήπτη περί της εικονικότητας των στοιχείων.

2. Οι δεσμεύσεις του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει, δεν εφαρμόζονται:

α) για ποσά μισθών και συντάξεων που κατατίθενται στους οικείους λογαριασμούς φυσικών προσώπων,

β) για ποσά που καταβάλλονται με χρέωση των τηρούμενων, εκ μέρους του παραβάτη ή εκ μέρους των προσώπων της παραγράφου 6 του ν. 4174/2013, όπως εξειδικεύονται με το άρθρο 2 της παρούσας, λογαριασμών σε αντίστοιχη πίστωση λογαριασμών του Δημοσίου για την εκπλήρωση φορολογικών υποχρεώσεων του παραβάτη,

γ) για ποσά που προορίζονται για την έκδοση τραπεζικών επιταγών σε διαταγή Ελληνικού Δημοσίου - αρμόδιας Δ.Ο.Υ. του παραβάτη - και Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, για την καταβολή φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων του παραβάτη,

δ) για αποδοχές εργαζομένων και ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλονται από τον παραβάτη με χρέωση των τηρουμένων εκ μέρους του λογαριασμών σε αντίστοιχη πίστωση των συνδεδεμένων με αυτούς λογαριασμών: i) των δικαιούχων μισθωτών που συνδέονται με αυτόν με σύμβαση παροχής εξαρτημένης εργασίας και ii) των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης.

ε) εφόσον ο παραβάτης ή τα πρόσωπα της παραγράφου 6 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, όπως εξειδικεύονται με το άρθρο 2 της παρούσας, έχει κατά του Δημοσίου μη εκχωρηθείσα ανταπίτηση, η οποία είναι τουλάχιστον ίση με το ποσό του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει, η οποία μπορεί να προταθεί για συμψηφισμό, σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας και με τα κατά τα λοιπά οριζόμενα στο άρθρο 83 του ν.δ. 356/1974, εφόσον ισχύουν και οι λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις. Στην περίπτωση αυτή ενημερώνονται άμεσα οι υπηρεσίες που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 95 του ν. 2362/1995, όπως ισχύει, ώστε να μην καταβληθεί το οφειλόμενο ποσό σε αυτόν ή να μην γίνει δεκτή τυχόν εκχώρηση της απαίτησης από αυτόν σε τρίτο πρόσωπο. Για την απόδειξη της μη εκχώρησης της απαίτησης υποβάλλεται από τον παραβάτη και σχετική υπεύθυνη δήλωση.

Άρθρο 4

Διαδικασία εφαρμογής των μέτρων

1. Για την εφαρμογή των μέτρων της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει, συντάσσεται άμεσα, από την αρμόδια για την έκδοση των οικείων πράξεων προσδιορισμού των φόρων, τελών και εισφορών μετά των τόκων και προστίμων φορολογική αρχή, πράξη διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου, σύμφωνα με την Ειδική Έκθεση Ελέγχου. Η πράξη αυτή καταχωρείται αυθημερόν στο ηλεκτρονικό σύστημα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων (ΤΑΧΙΣ), προκειμένου να ενημερωθούν όλες οι φορολογικές αρχές, κοινοποιείται με αντίγραφο της σχετικής Ειδικής Έκθεσης Ελέγχου στον παραβάτη και στα πρόσωπα της παραγράφου 6 του ν. 4174/2013, όπως εξειδικεύονται με το άρθρο 2 της παρούσας και γνωστοποιείται άμεσα με οποιονδήποτε τρόπο στη Δ/ση Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών, στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και στην Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία υποχρεούται να ενημερώσει σχετικά τα λειτουργούντα στην Ελλάδα πιστωτικά ιδρύματα. Οι ανωτέρω υπηρεσίες και φορείς υποχρεούνται να εφαρμόσουν αμέσως τα μέτρα της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, χωρίς καμία άλλη διαδικασία ή διατύπωση.

2. Η κατά τα ανωτέρω πράξη διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου συνιστά ερώτημα του β' εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 15 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει, και το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων καθώς και τα λειτουργούντα στην Ελλάδα πιστωτικά ιδρύματα,

υποχρεούνται να ενημερώσουν σε κάθε περίπτωση τη φορολογική αρχή που εξέδωσε την πράξη για το αντικείμενο της δέσμευσης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 3 του ίδιου ως άνω άρθρου, όπως ισχύουν.

Άρθρο 5

Ενδικοφανής προσφυγή και αίτημα αναστολής εφαρμογής των μέτρων ενώπιον της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης στο πλαίσιο της ειδικής διοικητικής διαδικασίας

1. Κατά της πράξης διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου ο παραβάτης καθώς και τα πρόσωπα της παραγράφου 6 του ν. 4174/2013, όπως εξειδικεύονται με το άρθρο 2 της παρούσας, μπορούν να υποβάλουν ενδικοφανή προσφυγή σύμφωνα με το άρθρο 63 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει. Η προθεσμία για την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής και η άσκησή της δεν αναστέλλουν την εφαρμογή των μέτρων. Ταυτόχρονα με την ενδικοφανή προσφυγή μπορεί να υποβληθεί και αίτημα αναστολής εφαρμογής των μέτρων.

2. Η Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης δύναται να αναστείλει εν όλω ή εν μέρει την εφαρμογή των μέτρων, μέχρι την κοινοποίηση της απόφασής της, μόνο στην περίπτωση κατά την οποία η εφαρμογή τους θα είχε ως συνέπεια ανεπανόρθωτη βλάβη για τον αιτούντα, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των οριζομένων στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 63 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει. Η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής και η άσκησή της κατά των αποφάσεων της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης τόσο επί της πράξης διασφάλισης όσο και επί των πράξεων προσδιορισμού των οικείων φόρων, τελών, εισφορών μετά των τόκων και προστίμων δεν αναστέλλουν την εφαρμογή των μέτρων.

3. Για την εξέταση της ενδικοφανούς προσφυγής και της αίτησης αναστολής εφαρμογής των μέτρων εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις του άρθρου 63 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει και οι κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσες αποφάσεις.

4. Σε περίπτωση αναστολής εφαρμογής των μέτρων ή ακύρωσης εν όλω ή εν μέρει ή τροποποίησης της πράξης διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου, η Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης ενημερώνει με οποιονδήποτε τρόπο τη Διεύθυνση Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και την Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία υποχρεούται να ενημερώσει σχετικά τα λειτουργούντα στην Ελλάδα πιστωτικά ιδρύματα.

Άρθρο 6

Περιπτώσεις ολικής ή μερικής άρσης των μέτρων

1. Οι δεσμεύσεις περιοριστικά και μόνο του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, αίρονται:

α) μετά την καταβολή τουλάχιστον του σαράντα τοις εκατό (40%) του συνολικά προσδιορισθέντος ποσού των οικείων φόρων, τελών και εισφορών μετά των τόκων και προστίμων, σε περίπτωση μη αμφισβήτησης των οικείων πράξεων προσδιορισμού από τον υπόχρεο,

β) μετά την καταβολή τουλάχιστον του πενήντα τοις εκατό (50%) του συνολικά προσδιορισθέντος ποσού των οικείων φόρων, τελών και εισφορών μετά των τόκων και προστίμων, σε περίπτωση αμφισβήτησης των οικείων πράξεων προσδιορισμού από τον υπόχρεο.

2. Τα μέτρα της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, αίρονται υποχρεωτικά στο σύνολό τους:

α) με την καταβολή ποσού πάνω από το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του συνολικά προσδιορισθέντος ποσού των οικείων φόρων, τελών και εισφορών μετά των τόκων και προστίμων,

β) εφόσον παύουν να υφίστανται οι προϋποθέσεις εφαρμογής τους, λόγω έκδοσης απόφασης από την Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης που ακυρώνει για λόγους ουσίας ή τροποποιεί τις οικείες πράξεις προσδιορισμού ή κατόπιν οριστικής απόφασης του διοικητικού δικαστηρίου που ακυρώνει για λόγους ουσίας ή τροποποιεί τις οικείες αποφάσεις της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης,

γ) μετά την πάροδο πέντε (5) ετών από την έκδοση των οικείων πράξεων προσδιορισμού.

3. Στις περιπτώσεις ένταξης σε πρόγραμμα ρύθμισης καταβολής των φορολογικών οφειλών του παραβάτη σε δόσεις αίρεται περιοριστικά και μόνο το μέτρο της δέσμευσης του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, το οποίο αναβιώνει άμεσα σε περίπτωση που η ρύθμιση παύει να ισχύει σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Εξαιρετικά, τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο καταλαμβάνουν και περιπτώσεις για τις οποίες έχουν εφαρμοστεί μέτρα διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου σε περίπτωση φοροδιαφυγής με προϋσχύουσες του ν. 4174/2013, όπως ισχύει, διατάξεις.

4. Οι απαγορεύσεις του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, αίρονται σε περίπτωση μεταβίβασης ακινήτων, με την προϋπόθεση ότι το τίμημα της μεταβίβασης θα αποδοθεί στο Δημόσιο για την καταβολή των οικείων φόρων, τελών και εισφορών μετά των τόκων και προστίμων. Στην περίπτωση που το τίμημα είναι ανώτερο του συνόλου της ως άνω φορολογικής οφειλής, αποδίδεται στο Δημόσιο ποσό ίσο με το σύνολο της οφειλής. Στην περίπτωση που το τίμημα είναι κατώτερο του συνόλου της ως άνω φορολογικής οφειλής, από το αποδιδόμενο τίμημα εξοφλούνται τα ποσά των οικείων φόρων, τελών και εισφορών μετά των νομίμων τόκων ή προστίμων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας.

5. Τα μέτρα της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, δύναται να αρθούν στο σύνολό τους εφόσον η είσπραξη των οικείων φόρων, τελών και εισφορών μετά των τόκων και προστίμων έχει διασφαλιστεί πλήρως με οποιονδήποτε τρόπο προβλέπεται στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας και στο ν.δ. 356/1974 περί Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων.

6. Σε κάθε περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου η φορολογική αρχή που εξέδωσε την πράξη διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου ενημερώνει τον παραβάτη, τα πρόσωπα της παραγράφου 6 του ν. 4174/2013, τις υπηρεσίες και τους φορείς κατά περίπτωση.

Άρθρο 7

Χρόνος έναρξης ισχύος

Η παρούσα απόφαση έχει ισχύ από 1.1.2014.

Άρθρο 8

Δημοσίευση

Η απόφαση αυτή να δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1038/30.1.2015.- Τροποποίηση και συμπλήρωση της αριθ. ΠΟΛ. 1282/31.12.2013 Απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων (Φ.Ε.Κ. 54/Β'/16.1.2014) «Προληπτικά ή διασφαλιστικά του δημοσίου συμφέροντος μέτρα άμεσου και επείγοντος χαρακτήρα σε περίπτωση φοροδιαφυγής, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 5, 6 και 7 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, εξειδίκευση των προσώπων σε βάρος των οποίων αυτά επιβάλλονται, καθορισμός των περιπτώσεων ολικής ή μερικής άρσης των μέτρων και μη εφαρμογής αυτών, προσδιορισμός χρόνου διατήρησής τους και άλλων ειδικότερων θεμάτων».

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των άρθρων 4, 15, 36, 40, 46, 54 Α', 55, 63, 66 και 67 του ν. 4174/2013 (Φ.Ε.Κ. 170/Α'/26.7.2013) «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις», όπως ισχύουν.

2. Τις διατάξεις των άρθρων 6 και 25 του ν. 2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Φ.Ε.Κ. 97/Α'/17.5.1999), όπως ισχύουν, τις διατάξεις του άρθρου 63 του ν. 2717/1999 «Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας» (Φ.Ε.Κ. 45/Α'/ 9.3.1999), όπως ισχύουν και τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 40 του ν. 3220/2004 (Φ.Ε.Κ. 15/Α'/28.1.2004), όπως

ισχύουν.

Αποφασίζουμε

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 1 της αριθ. ΠΟΛ. 1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων (Φ.Ε.Κ. 54/Β'/16.1.2014) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα μέτρα της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει, επιβάλλονται άμεσα σε βάρος του παραβάτη σε κάθε περίπτωση που η Φορολογική Διοίκηση διαπιστώνει, κατά τον φορολογικό έλεγχο, παραβάσεις φοροδιαφυγής, κατά τα οριζόμενα στην ίδια ως άνω παράγραφο και ανεξαρτήτως των χρηματικών ορίων που τίθενται στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει, και του χρόνου στον οποίο ανάγεται η οικεία φορολογική οφειλή ή που διαπράττεται η οικεία παράβαση».

2. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 2 της αριθ. ΠΟΛ. 1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, μετά τις λέξεις «επιβάλλονται σωρευτικά» προστίθενται οι λέξεις: «εφόσον οι διαπιστούμενες παραβάσεις του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας υπερβαίνουν το τιθέμενο στις διατάξεις του α' εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013 ποσό», η περίπτωση β' αντικαθίσταται, προστίθεται νέα περίπτωση γ', η περίπτωση γ' αναγράφεται σε δ' και αντικαθίσταται και η περίπτωση δ' αναγράφεται σε ε', ως εξής:

«β) Για ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρείες στους ομόρρυθμους εταίρους και στους διαχειριστές αυτών ως και εν γένει σε κάθε πρόσωπο εντεταλμένο, είτε άμεσα από το νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση είτε από οποιαδήποτε αιτία, στη διοίκηση ή διαχείριση ή εκπροσώπηση αυτών.

γ) Για περιορισμένης ευθύνης και ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες στους διαχειριστές αυτών ως και εν γένει σε κάθε πρόσωπο εντεταλμένο, είτε άμεσα από το νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση είτε από οποιαδήποτε αιτία, στη διοίκηση ή διαχείριση ή εκπροσώπηση αυτών και, όταν αυτοί ελλείπουν ή απουσιάζουν, σε κάθε εταίρο.

δ) Για συνεταιρισμούς και ενώσεις αυτών στους προέδρους, στους αντιπροέδρους, στους γραμματείς, στους ταμίες, ως και εν γένει σε κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από το νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση είτε από οποιαδήποτε αιτία στη διοίκηση ή διαχείριση ή εκπροσώπηση αυτών».

Στην παράγραφο 2 του άρθρου 2 της αριθ. ΠΟΛ. 1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων (Φ.Ε.Κ. 54/Β'/16.1.2014) μετά τις λέξεις «επιβάλλονται σωρευτικά» προστίθενται οι λέξεις: «εφόσον οι διαπιστούμενες παραβάσεις του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας υπερβαίνουν το τιθέμενο στις διατάξεις του α' εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, ποσό, σε βάρος των παραβατών νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων».

3. Η παράγραφος 2 του άρθρου 3 της αριθ. ΠΟΛ. 1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων αντικαθίσταται ως εξής: «2. Οι δεσμεύσεις του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει, δεν εφαρμόζονται:

α) για ποσά μισθών ή συντάξεων, για ποσά αποζημιώσεων απολυομένων που καταβάλλονται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, για ποσά κοινωνικού μερίσματος και οποιωνδήποτε επιδομάτων και εν γένει παροχών που καταβάλλονται από Οργανισμούς, Ασφαλιστικά Ιδρύματα ή άλλους φορείς του Δημοσίου τα οποία κατατίθενται στους οικείους λογαριασμούς φυσικών προσώπων, καθώς και για ποσά που είναι ακατάσχετα σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2 του άρθρου 31 του ν.δ. 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε.), όπως ισχύει και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθεισών αποφάσεων,

β) για ποσά που καταβάλλονται με χρέωση των τηρούμενων, εκ μέρους του παραβάτη ή εκ μέρους των προσώπων της παραγράφου 6 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, όπως εξειδικεύονται με

το άρθρο 2 της παρούσας, λογαριασμών σε αντίστοιχη πίστωση λογαριασμών του Δημοσίου και των ασφαλιστικών ταμείων για την εκπλήρωση φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων του παραβάτη,

γ) για ποσά που προορίζονται για την έκδοση τραπεζικών επιταγών, εκ μέρους του παραβάτη ή εκ μέρους των προσώπων της παραγράφου 6 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, όπως εξειδικεύονται με το άρθρο 2 της παρούσας, σε διαταγή Ελληνικού Δημοσίου και Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, αποκλειστικά και μόνο για την καταβολή φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων του παραβάτη,

δ) για αποδοχές εργαζομένων, όπως ιδίως μισθούς και αποζημιώσεις απολυομένων, και ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλονται από τον παραβάτη με χρέωση των τηρουμένων εκ μέρους του λογαριασμών σε αντίστοιχη πίστωση των συνδεδεμένων με αυτούς λογαριασμών: i) των δικαιούχων μισθωτών που συνδέονται με αυτόν με σύμβαση παροχής εξαρτημένης εργασίας και ii) των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, υπό την προϋπόθεση υποβολής κάθε φορά της τελευταίας υποχρεωτικής, βάσει των σχετικών διατάξεων, δήλωσης Φ.Μ.Υ. και κατάστασης εργοδοτικών εισφορών,

ε) για ανέγκλητους τραπεζικούς λογαριασμούς (λογαριασμούς μεσεγγύησης) συνεταιριστικών οργανώσεων που δημιουργήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 5 της αριθ. ΠΟΛ. 1066/2.4.2013 (Φ.Ε.Κ. 753/Β/2.4.2013) απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών καθώς και της παραγράφου 2 της αριθ. ΠΟΛ. 1088/1.4.2014 (Φ.Ε.Κ. 835/Β'/4.4.2014) απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών και κάθε άλλης όμοιας,

στ) εφόσον ο παραβάτης έχει κατά του Δημοσίου μη εκχωρηθείσα ανταπαίτηση, η οποία είναι τουλάχιστον ίση με το συνολικά προσδιορισθέν ποσό των οικείων κύριων και προσθέτων φόρων, τελών και εισφορών μετά των προσαυξήσεων, τόκων και προστίμων ή των οικείων προστίμων, η οποία μπορεί να προταθεί για συμψηφισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας και τα οριζόμενα στο άρθρο 83 του ν.δ. 356/1974, όπως ισχύει. Στην περίπτωση αυτή ενημερώνονται άμεσα οι υπηρεσίες που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 95 του ν. 2362/1995, όπως ισχύει, ώστε να μην καταβληθεί το οφειλόμενο ποσό στον παραβάτη ή να μην γίνει δεκτή τυχόν εκχώρηση της απαίτησης από τον παραβάτη σε τρίτο πρόσωπο. Για την απόδειξη της μη εκχώρησης της απαίτησης υποβάλλεται από τον παραβάτη πλέον των ανωτέρω και σχετική υπεύθυνη δήλωση.

Τα οριζόμενα στις περιπτώσεις α', β', γ', δ' και ε' της παρούσας παραγράφου καταλαμβάνουν και τις περιπτώσεις για τις οποίες έχουν εφαρμοστεί μέτρα διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου σε περίπτωση φοροδιαφυγής με προϊσχύουσες του ν. 4174/2013, όπως ισχύει, διατάξεις».

4. α) Το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 4 της αριθ. ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων αντικαθίστανται, ως εξής:

«1. Για την εφαρμογή των μέτρων της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει, συντάσσεται άμεσα, από την αρμόδια για την έκδοση των οικείων των μέτρων πράξεων προσδιορισμού των φόρων, τελών και εισφορών ή των πράξεων επιβολής προστίμων φορολογική αρχή, πράξη επιβολής μέτρων διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου, σύμφωνα με την Ειδική Έκθεση Ελέγχου. Η ως άνω φορολογική αρχή καταχωρεί την πράξη αυτή αυθημερόν στο ηλεκτρονικό σύστημα TAXIS, προκειμένου να ενημερωθούν όλες οι φορολογικές αρχές, τη γνωστοποιεί αυθημερόν με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και εγγράφως στη Δ/νση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΔΗΛΕΔ), προκειμένου να απαγορευθεί η χορήγηση ηλεκτρονικού πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α., (μέχρι την υλοποίηση αυτής της λειτουργίας μηχανογραφικά), στη Δ/νση Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών με αντίγραφο της σχετικής Ειδικής Έκθεσης Ελέγχου, στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και στην Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία

υποχρεούται να ενημερώσει σχετικά τα λειτουργούντα στην Ελλάδα πιστωτικά ιδρύματα. Η ως άνω πράξη κοινοποιείται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, με αντίγραφο της σχετικής Ειδικής Έκθεσης Ελέγχου, στον παραβάτη και στα πρόσωπα της παραγράφου 6 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, όπως εξειδικεύονται με το άρθρο 2 της παρούσας. Η αρμόδια για την εφαρμογή των μέτρων φορολογική αρχή οφείλει ταυτόχρονα ή εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την εφαρμογή των μέτρων να επιδίδει με απόδειξη στον παραβάτη και στα πρόσωπα της παραγράφου 6 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, όπως εξειδικεύονται με το άρθρο 2 της παρούσας, κλήση προς επιγενόμενη ακρόαση για τις διαπιστώσεις που καταγράφηκαν στην Ειδική Έκθεση Ελέγχου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του εδαφίου β' της παραγράφου 3 του άρθρου 6 του ν.2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Φ.Ε.Κ. 97/Α'/17.5.1999), όπως ισχύουν».

β) Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 4 της αριθ. ΠΟΛ. 1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως: «Η θετική απάντηση καταχωρείται αυθημερόν από τη φορολογική αρχή στο ηλεκτρονικό σύστημα TAXIS».

5. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 5 της αριθ. ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων αντικαθίσταται ως εξής: «Η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής και η άσκησή της κατά των αποφάσεων της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης επί της πράξης επιβολής των μέτρων διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου ή επί των πράξεων προσδιορισμού των οικείων φόρων, τελών, εισφορών ή των πράξεων επιβολής προστίμων δεν αίρουν την εφαρμογή των μέτρων, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στην παρούσα».

6. Η παράγραφος 4 του άρθρου 5 της αριθ. ΠΟΛ. 1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων αντικαθίσταται ως εξής: «4. Σε περίπτωση αναστολής εφαρμογής των μέτρων ή ακύρωσης εν όλω ή εν μέρει ή τροποποίησης της πράξης επιβολής των διασφαλιστικών των συμφερόντων του Δημοσίου μέτρων, η Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης ενημερώνει κατά περίπτωση με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και εγγράφως τη Δ/νση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΔΗΛΕΔ), τη Διεύθυνση Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και την Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία υποχρεούται να ενημερώσει σχετικά τα λειτουργούντα στην Ελλάδα πιστωτικά ιδρύματα».

7. Το άρθρο 6 της αριθ. ΠΟΛ. 1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 6

Περιπτώσεις ολικής ή μερικής άρσης των μέτρων

1. Οι δεσμεύσεις περιοριστικά και μόνο του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει, αίρονται:

α) σε περίπτωση μη αμφισβήτησης των οικείων των μέτρων πράξεων από τον παραβάτη, μετά την καταβολή τουλάχιστον του σαράντα τοις εκατό (40%) του συνολικά προσδιορισθέντος ποσού των οικείων κύριων και προσθέτων φόρων, τελών και εισφορών μετά των προσαυξήσεων, τόκων και προστίμων ή των οικείων προστίμων. Αντί της καταβολής του ανωτέρω ποσού ο παραβάτης δύναται να καταθέσει στην αρμόδια φορολογική αρχή ανέκκλητη, ανεπιφύλακτη και με παραίτηση του δικαιώματος διζήσεως και διαιρέσεως εγγυητική επιστολή υπέρ του Δημοσίου, για το σαράντα τοις εκατό (40%) του συνολικά προσδιορισθέντος ποσού των οικείων κύριων και προσθέτων φόρων, τελών και εισφορών μετά των προσαυξήσεων, τόκων και προστίμων ή των οικείων προστίμων, προσαυξημένου με τις επιβαρύνσεις εξαμήνου, που εκδίδεται από πιστωτικό ίδρυμα ή άλλο νομικό πρόσωπο που λειτουργεί νόμιμα στα Κ.Μ. της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έχει σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία το δικαίωμα αυτό, διάρκειας δώδεκα (12) μηνών. Η εγγυητική επιστολή καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου μετά την πάροδο έξι (6) μηνών από την κατάθεσή της. Σε περίπτωση καταβολής του οικείου ποσού πριν την πάροδο έξι (6) μηνών αυτή

επιστρέφεται στον παραβάτη εν όλω ή εν μέρει, κατά περίπτωση,

β) σε περίπτωση αμφισβήτησης των οικείων των μέτρων πράξεων από τον παραβάτη, μετά την καταβολή τουλάχιστον του πενήντα τοις εκατό (50%) του συνολικά προσδιορισθέντος ποσού των οικείων κύριων και προσθέτων φόρων, τελών και εισφορών μετά των προσαυξήσεων, τόκων και προστίμων ή των οικείων προστίμων. Αντί της καταβολής του ανωτέρω ποσού ο παραβάτης δύναται να καταθέσει στην αρμόδια φορολογική αρχή ανέκκλητη, ανεπιφύλακτη και με παραίτηση του δικαιώματος διζήσεως και διαιρέσεως εγγυητική επιστολή υπέρ του Δημοσίου, για το πενήντα τοις εκατό (50%) του συνολικά προσδιορισθέντος ποσού των οικείων κύριων και προσθέτων φόρων, τελών και εισφορών μετά των προσαυξήσεων, τόκων και προστίμων ή των οικείων προστίμων, προσαυξημένου με τις επιβαρύνσεις τετραμήνου, που εκδίδεται από πιστωτικό ίδρυμα ή άλλο νομικό πρόσωπο που λειτουργεί νόμιμα στα Κ.Μ. της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έχει σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία το δικαίωμα αυτό, διάρκειας οκτώ (8) μηνών. Η εγγυητική επιστολή καταπίπτει, εφόσον συντρέχει περίπτωση, εν όλω ή εν μέρει υπέρ του Δημοσίου, ή άλλως επιστρέφεται στον παραβάτη μετά την έκδοση των αποφάσεων της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης επί των ενδικοφανών προσφυγών κατά των οικείων των μέτρων πράξεων, οι οποίες αποφαίνονται επί της ουσίας, ή την πάροδο άπρακτης προθεσμίας έκδοσης αυτών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 63 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει.

2. Τα μέτρα της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει, αίρονται υποχρεωτικά στο σύνολό τους:

α) με την καταβολή ποσού πάνω από το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του συνολικά προσδιορισθέντος ποσού των οικείων κύριων και προσθέτων φόρων, τελών και εισφορών μετά των προσαυξήσεων, τόκων και προστίμων ή των οικείων προστίμων. Αντί της καταβολής του ανωτέρω ποσού ο παραβάτης δύναται να καταθέσει στην αρμόδια φορολογική αρχή ανέκκλητη, ανεπιφύλακτη και με παραίτηση του δικαιώματος διζήσεως και διαιρέσεως εγγυητική επιστολή υπέρ του Δημοσίου, για το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του συνολικά προσδιορισθέντος ποσού των οικείων κύριων και προσθέτων φόρων, τελών και εισφορών μετά των προσαυξήσεων, τόκων και προστίμων ή των οικείων προστίμων, προσαυξημένου με τις επιβαρύνσεις τριμήνου, που εκδίδεται από πιστωτικό ίδρυμα ή άλλο νομικό πρόσωπο που λειτουργεί νόμιμα στα Κ.Μ. της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έχει σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία το δικαίωμα αυτό, διάρκειας έξι (6) μηνών. Η εγγυητική επιστολή καταπίπτει, μετά την πάροδο τριών (3) μηνών από την κατάθεσή της. Σε περίπτωση καταβολής του οικείου ποσού πριν την πάροδο τριών (3) μηνών αυτή επιστρέφεται στον παραβάτη εν όλω ή εν μέρει, κατά περίπτωση,

β) εφόσον παύουν να υφίστανται οι προϋποθέσεις εφαρμογής τους, λόγω έκδοσης απόφασης από την Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης που ακυρώνει για λόγους ουσίας ή τροποποιεί τις οικείες των μέτρων πράξεις προσδιορισμού των φόρων, τελών, εισφορών ή επιβολής προστίμων ή κατόπιν οριστικής απόφασης του διοικητικού δικαστηρίου που ακυρώνει για λόγους ουσίας ή τροποποιεί τις οικείες αποφάσεις της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης επί των ως άνω πράξεων,

γ) μετά την πάροδο πέντε (5) ετών από την έκδοση των οικείων των μέτρων πράξεων προσδιορισμού των φόρων, τελών, εισφορών ή επιβολής προστίμων.

3. Στις περιπτώσεις ένταξης των οικείων των μέτρων φορολογικών οφειλών του παραβάτη σε πρόγραμμα ρύθμισης ή διευκόλυνσης τμηματικής καταβολής σε δόσεις ή υπαγωγής αυτών σε συμφωνία δικαστικά επικυρωμένη και μετά την καταβολή δόσεων, οι οποίες δεν μπορεί να είναι λιγότερες από το 1/4 του αριθμού των αρχικά προβλεπόμενων δόσεων, αίρεται περιοριστικά και μόνο το μέτρο της δέσμευσης του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει. Το εν λόγω μέτρο αναβιώνει άμεσα σε περίπτωση που η ρύθμιση ή διευ-

κόλυση τμηματικής καταβολής παύει να ισχύει σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ή η δικαστικά επικυρωμένη συμφωνία ανατρέπεται αυτοδίκαια ως προς το Δημόσιο ή συντρέχουν οι ουσιαστικές προϋποθέσεις για να κινηθεί από αυτό η διαδικασία εξώδικης ή δικαστικής ανατροπής της, ανεξάρτητα από την έναρξη αυτής, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στην παράγραφο 1 και στην περίπτωση α' της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

4. Οι απαγορεύσεις του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει, αίρονται σε περίπτωση μεταβίβασης ακινήτων, με την προϋπόθεση ότι το τίμημα της μεταβίβασης θα αποδοθεί στο Δημόσιο για την καταβολή της οικείας των μέτρων φορολογικής οφειλής. Στην περίπτωση που το τίμημα είναι ανώτερο του συνόλου της ως άνω φορολογικής οφειλής, αποδίδεται στο Δημόσιο ποσό ίσο με το σύνολο της οφειλής. Στην περίπτωση που το τίμημα είναι κατώτερο του συνόλου της ως άνω φορολογικής οφειλής, από το αποδιδόμενο τίμημα εξοφλούνται τα ποσά των οικείων κύριων και προσθέτων φόρων, τελών και εισφορών μετά των νομίμων προσαυξήσεων, τόκων και προστίμων ή των οικείων προστίμων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, όπως ισχύει. Οι ανωτέρω απαγορεύσεις δύναται να αρθούν και σε περιπτώσεις που η εφαρμογή τους δυσχεραίνει την περάτωση των διαδικασιών πτώχευσης ή εκκαθάρισης, κατόπιν υποβολής κάθε φορά σχετικής αίτησης στην αρμόδια φορολογική αρχή.

5. Τα μέτρα της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει, δύναται να αρθούν στο σύνολό τους, εφόσον η είσπραξη της οικείας των μέτρων φορολογικής οφειλής έχει διασφαλιστεί πλήρως με οποιονδήποτε τρόπο προβλέπεται στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας και στο ν.δ. 356/1974 περί Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων ή άλλες διατάξεις.

6. Τα μέτρα της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει, αίρονται σε περίπτωση ασφαλιστικής εκκαθάρισης ή πτώχευσης ασφαλιστικής επιχείρησης του ν.δ. 400/1970 (Φ.Ε.Κ. 10/Α'/17.1.1970), όπως ισχύει, αποκλειστικά και μόνο για τα περιουσιακά της στοιχεία τα οποία έχουν δεσμευθεί και χαρακτηριστεί ως ασφαλιστική τοποθέτηση από την Επιτροπή Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος.

7. Κατ' εξαίρεση των ως άνω οριζόμενων, σε περιπτώσεις εφαρμογής των διατάξεων του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει, όπως ιδίως επί λογαριασμών του παραβάτη, στους οποίους πιστώνονται αποκλειστικά και μόνο χρηματικά ποσά που αφορούν ενδεικτικώς, επενδυτικά ή επιχειρησιακά προγράμματα με βάση την κείμενη νομοθεσία (ΕΣΠΑ, λοιπά συναφή προγράμματα), και προνοιακά επιδόματα, τα οποία εκταμιεύονται σε εκτέλεση των ως άνω προγραμμάτων ή για την καταβολή προνοιακών επιδομάτων στους δικαιούχους-τρίτους, ως και εν γένει επιχορηγήσεις-επιδότησεις, καθώς και σε περιπτώσεις που η εφαρμογή των διατάξεων του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013 δυσχεραίνει την περάτωση των διαδικασιών πτώχευσης ή εκκαθάρισης, δύναται να αρθεί το μέτρο της δέσμευσης του πενήντα τοις εκατό (50%) των λογαριασμών αυτών μερικά ή ολικά, κατά περίπτωση, κατόπιν υποβολής κάθε φορά σχετικής αίτησης από τον παραβάτη στην αρμόδια φορολογική αρχή.

8. Ειδικά, τα μέτρα διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου σε περίπτωση φοροδιαφυγής, που εφαρμόστηκαν με προϊσχύουσες του ν. 4174/2013, όπως ισχύει, διατάξεις, αίρονται υποχρεωτικά στο σύνολό τους μετά την πάροδο πέντε (5) ετών από την έναρξη ισχύος του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013 Φ.Ε.Κ. Α'/170/26.7.2013), ήτοι 1.1.2014. Η ανωτέρω προθεσμία δεν αφετηριάζεται πριν καταστούν ληξιπρόθεσμες οι οικείες των μέτρων φορολογικές οφειλές, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

9. Ο Προϊστάμενος της φορολογικής αρχής που εξέδωσε την πράξη διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου ή ο Προϊστάμενος της φορολογικής αρχής στην οποία περιήλθαν οι αρμοδιότητες Τμημάτων Ελέγχου και Δικαστικού, εφαρμόζει τις διατάξεις των προηγούμενων

παραγράφων του παρόντος άρθρου και ενημερώνει τον παραβάτη, τα πρόσωπα της παραγράφου 6 του άρθρου 46 του ν.4174/2013, όπως εξειδικεύονται με το άρθρο 2 της παρούσας, τις υπηρεσίες και τους φορείς, κατά περίπτωση.

10. Τα οριζόμενα στην παράγραφο 1, στην περίπτωση α' της παραγράφου 2 και στις παραγράφους 3, 4, 6 και 7 του παρόντος άρθρου καταλαμβάνουν και περιπτώσεις για τις οποίες έχουν εφαρμοστεί μέτρα διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου σε περίπτωση φοροδιαφυγής με προϋσχύουσες του ν. 4174/2013, όπως ισχύει, διατάξεις».

8. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 1 καθώς και στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 5 της αριθ. ΠΟΛ. 1282/31.12.2013 Απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, μετά τις λέξεις «της παραγράφου 6» προστίθενται οι λέξεις «του άρθρου 46».

9. Όπου στην αριθ. ΠΟΛ. 1282/31.12.2013 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων αναφέρεται η Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης νοείται η Δ/νση Επίλυσης Διαφορών.

10. Κατά τα λοιπά ισχύει η αριθ. ΠΟΛ. 1282/31.12.2013 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων. Τα οριζόμενα στην παρούσα καταλαμβάνουν και περιπτώσεις για τις οποίες εφαρμόζονται τα μέτρα σύμφωνα με τον Κ.Φ.Δ. (ν. 4174/2013).

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1103/6.5.2020.- Τροποποίηση και συμπλήρωση της ΠΟΛ.1282/31.12.2013 Απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. (54Β'/16.1.2014), όπως ισχύει, σχετικά με την επιβολή προληπτικών ή διασφαλιστικών του δημοσίου συμφέροντος μέτρων άμεσου και επείγοντος χαρακτήρα, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 46 του ν.4174/2013.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) του ν. 4174/2013 (Α'170) «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» και ιδίως τις διατάξεις του άρθρου 4, των παρ. 5, 6 και 7 του άρθρου 46, των άρθρων 50, 54 Α και 63 αυτού, όπως ισχύουν,

.....
Αποφασίζουμε

Τροποποιούμε την ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων (54Β'/16.1.2014), όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει με την ΠΟΛ.1038/2015 (239/Β'/17.2.2015) απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, ως κατωτέρω:

Άρθρο 1

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 1 της ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα μέτρα της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει, επιβάλλονται άμεσα σε βάρος του υπόχρεου παραβάτη σε κάθε περίπτωση που η Φορολογική Διοίκηση διαπιστώνει, βάσει ειδικής έκθεσης ελέγχου κατά τον φορολογικό έλεγχο, σύμφωνα με την οικεία εντολή ελέγχου, συνολικά ποσό Φ.Π.Α., Φ.Κ.Ε., φόρου ασφαλιστρών, παρακρατούμενων, επιρριπτόμενων φόρων, τελών και εισφορών, πάνω από εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο πρώτο εδάφιο της ίδιας ως άνω παραγράφου, ανεξαρτήτως του χρόνου στον οποίο ανάγεται η οικεία φορολογική οφειλή ή λαμβάνουν χώρα οι ενέργειες του υπόχρεου παραβάτη.».

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 1 της ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων αντικαθίσταται ως εξής:

«Ειδικότερα, με πράξη επιβολής μέτρων διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου που εκδίδεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα, η Φορολογική Διοίκηση απαγορεύεται να παραλαμβάνει ή να χορηγεί κάθε έγγραφο που απαιτείται κατά τις κείμενες διατάξεις για τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων του υπόχρεου παραβάτη και των προσώπων σε βάρος

των οποίων λαμβάνονται τα μέτρα σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, όπως ιδίως δηλώσεις, συμφωνητικά, αποδεικτικό ενημερότητας, βεβαιώσεις, ή πιστοποιητικά. Στην περίπτωση αυτή με την ως άνω πράξη διασφάλισης δεσμεύεται και το πενήντα τοις εκατό (50%) των καταθέσεων, των πάσης φύσεως λογαριασμών, όπως ιδίως των κοινών, υφιστάμενων ή νέων, των λογαριασμών πληρωμών, των χρηματικών παρακαταθηκών και του χρηματικού περιεχομένου των θυρίδων του υπόχρεου παραβάτη και των προσώπων της παραγράφου 6 του ίδιου ως άνω άρθρου στα λειτουργούντα στην Ελλάδα πιστωτικά ιδρύματα, ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος και ιδρύματα πληρωμών και στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στην περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 της παρούσας. Το μη χρηματικό περιεχόμενο θυρίδων ως και οι μη χρηματικές παρακαταθήκες δεσμεύονται στο σύνολό τους.».

Άρθρο 2

Το άρθρο 2 της ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων αντικαθίσταται ως εξής:

«ΑΡΘΡΟ 2

Πρόσωπα σε βάρος των οποίων επιβάλλονται τα μέτρα

1. Εφόσον οι διαπιστώσεις για το νομικό πρόσωπο ή τη νομική οντότητα υπερβαίνουν το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, τα μέτρα επιβάλλονται σωρευτικά σε βάρος των παραβατών νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων καθώς και σε βάρος των ομόρρυθμων εταιρών προσωπικών εταιρειών και σε βάρος φυσικών ή νομικών προσώπων ή οντοτήτων που ευθύνονται προσωπικά και αλληλέγγυα, αντίστοιχα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 50 του ν. 4174/2013 για την πληρωμή των οικείων των μέτρων οφειλών.

2. Στα φυσικά πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου, η δέσμευση του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013 εφαρμόζεται μόνο ως προς το ποσό της οικείας των μέτρων οφειλής για το οποίο τα πρόσωπα ευθύνονται ή υπέχουν προσωπική και αλληλέγγυα ευθύνη για την πληρωμή του και εκτείνεται μέχρι του διπλασίου του ποσού αυτού, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στην παρούσα, ανεξάρτητα από το συνολικό ποσό της οικείας των μέτρων οφειλής του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας.

3. Τα μέτρα της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, δεν επιβάλλονται σε πρόσωπα που κατά το χρόνο ενεργοποίησης των μέτρων έχουν αποβιώσει, καθώς και στους κληρονόμους τους.».

Άρθρο 3

Η πρώτη παράγραφος του άρθρου 3 της ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, καθώς και η αρίθμηση 2 του άρθρου αυτού διαγράφονται και στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης στ' του ως άνω άρθρου οι λέξεις «του άρθρου 95 του ν. 2362/1995» αντικαθίστανται από τις λέξεις «του άρθρου 145 του ν. 4270/2014».

Άρθρο 4

1. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 4 της ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, αντικαθίσταται ως εξής:

«Η ως άνω φορολογική αρχή καταχωρεί την πράξη αυτή αυθημερόν στο ηλεκτρονικό σύστημα ELENXIS, από το οποίο αντλεί την πληροφορία το TAXIS, προκειμένου να ενημερωθούν όλες οι φορολογικές αρχές και να δεσμεύεται η χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας για μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων, ενώ μέχρι τη μηχανογραφική υλοποίηση της ανωτέρω λειτουργίας δεσμεύει στο ηλεκτρονικό σύστημα TAXIS τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας για μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων, ενημερώνει με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο όλες τις φορολογικές αρχές για την εφαρμογή των απαγορεύσεων του δεύτερου εδαφίου της

παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013 και γνωστοποιεί την ως άνω πράξη αυθημερόν με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και εγγράφως στη Διεύθυνση Ανάπτυξης Φορολογικών Εφαρμογών (Δ.Α.Φ.Ε.), προκειμένου να απαγορευθεί η χορήγηση ηλεκτρονικού πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α., (μέχρι την υλοποίηση αυτής της λειτουργίας μηχανογραφικά), στη Διεύθυνση Ελέγχων της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε. με αντίγραφο της σχετικής Ειδικής Έκθεσης Ελέγχου, στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και στην Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία υποχρεούται να ενημερώσει σχετικά τα λειτουργούντα στην Ελλάδα πιστωτικά ιδρύματα, ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος και ιδρύματα πληρωμών.».

2. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 4 της ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, μετά τις λέξεις «πιστωτικά ιδρύματα» προστίθενται οι λέξεις «τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος και τα ιδρύματα πληρωμών,» και μετά τις λέξεις «να ενημερώσουν» προστίθεται η λέξη «άμεσα».

3. Μετά την παράγραφο 2 του άρθρου 4 της ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, προστίθεται νέα παράγραφος 3, ως εξής:

«3. Ο Προϊστάμενος της φορολογικής αρχής ενημερώνεται για το συνολικό αντικείμενο δέσμευσης κατόπιν έκδοσης της πράξης επιβολής μέτρων διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 της παρούσας, εξετάζει αμελλητί εάν συντρέχουν περαιτέρω οι λόγοι εφαρμογής των οριζόμενων στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, ως προς τον περιορισμό του ποσού της δέσμευσης στο διπλάσιο της οικείας των μέτρων οφειλής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 της παρούσας απόφασης για τον υπόχρεο παραβάτη και για τα πρόσωπα της παραγράφου 6 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013 και ενεργεί άμεσα κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 της παρούσας.».

Άρθρο 5

Το άρθρο 5 της ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, αντικαθίσταται ως εξής:

«ΑΡΘΡΟ 5

Άσκηση προσφυγής κατά της πράξης διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου

1. Κατά της πράξης διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, όπως εκάστοτε ισχύει. Η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής κατά της πράξης επιβολής των μέτρων διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου και η άσκησή της δεν αναστέλλουν την εφαρμογή των μέτρων.

2. Η προθεσμία για την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής και η άσκησή της κατά των οικείων των μέτρων πράξεων προσδιορισμού των φόρων, τελών, εισφορών ή των πράξεων επιβολής προστίμων, καθώς και η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής και η άσκησή της κατά των αποφάσεων της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών επί των ως άνω πράξεων, δεν αναστέλλουν, ούτε αίρουν την εφαρμογή των μέτρων, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στην παρούσα απόφαση.

3. Σε περίπτωση αναστολής εφαρμογής των μέτρων ή ακύρωσης εν όλω ή εν μέρει ή τροποποίησης της πράξης επιβολής των διασφαλιστικών των συμφερόντων του Δημοσίου μέτρων με απόφαση ή διαταγή Δικαστηρίου, η φορολογική αρχή που εξέδωσε την πράξη επιβολής των μέτρων διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου, ενημερώνει σχετικά τον υπόχρεο παραβάτη, τα πρόσωπα της παραγράφου 6 του άρθρου 46 του ν.4174/2013, τις υπηρεσίες και τους φορείς, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 της παρούσας.».

Άρθρο 6

1. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 6 της ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων προστίθεται περίπτωση γ) ως εξής:

«γ) σε περίπτωση που το συνολικό ποσό δέσμευσης των λογαριασμών, των καταθέσεων και

των χρηματικών παρακαταθηκών υπερβαίνει το διπλάσιο του ποσού των οικείων των μέτρων πράξεων φόρων, τελών ή εισφορών που διαπιστώνεται σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013 για τον υπόχρεο παραβάτη ή το διπλάσιο του μέρους του ποσού των ως άνω πράξεων για το οποίο τα πρόσωπα της παραγράφου 6 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, έχουν προσωπική και αλληλέγγυα ευθύνη. Σε εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, το μέτρο της δέσμευσης του πενήντα τοις εκατό (50%) περιορίζεται σε ποσό ίσο με το διπλάσιο της οικείας των μέτρων οφειλής ή μέρους αυτής, σύμφωνα με τα ανωτέρω και αίρεται για το υπόλοιπο δεσμευθέν ποσό. Η κατά τα ως άνω άρση του μέτρου της δέσμευσης του πενήντα τοις εκατό (50%) των λογαριασμών, των καταθέσεων και των χρηματικών παρακαταθηκών για το ποσό που υπερβαίνει το διπλάσιο της οικείας των μέτρων οφειλής διενεργείται άμεσα από τον αρμόδιο, σύμφωνα με την παράγραφο 9 του παρόντος άρθρου, Προϊστάμενο, ύστερα από σχετική ενημέρωσή του κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 4 της παρούσας ή και κατόπιν σχετικής αίτησης του υπόχρεου παραβάτη ή των προσώπων της παραγράφου 6 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013.».

2. Στο τέλος της περίπτωσης β) της παραγράφου 2 του άρθρου 6 της ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων μετά τις λέξεις των «ως άνω πράξεων,» προστίθενται οι λέξεις «ή κατόπιν οριστικής απόφασης του διοικητικού δικαστηρίου που ακυρώνει για λόγους ουσίας ή τροποποιεί τις οικείες των μέτρων πράξεις».

3. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 6 της ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων προστίθενται περιπτώσεις δ) και ε), ως εξής:

«δ) εφόσον το ποσό των οικείων των μέτρων εκδοθεισών πράξεων προσδιορισμού των φόρων, τελών, εισφορών ή επιβολής προστίμων, δεν υπερβαίνει το τιθέμενο στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013 ποσό, καθώς και στις περιπτώσεις για τις οποίες δεν εκδίδονται οι οικείες των μέτρων πράξεις προσδιορισμού των φόρων, τελών εισφορών ή επιβολής προστίμων και ο έλεγχος ολοκληρώνεται με τη σύνταξη σχετικού υπηρεσιακού σημειώματος ή σχετικής έκθεσης με τις διαπιστώσεις ελέγχου,

ε) για τα πρόσωπα της παραγράφου 6 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013 και του άρθρου 2 της παρούσας με την καταβολή εκ μέρους τους ποσού πάνω από το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του συνολικά προσδιορισθέντος ποσού των οικείων των μέτρων κύριων και πρόσθετων φόρων, τελών ή εισφορών, μετά των προσαυξήσεων, τόκων και προστίμων για το οποίο ευθύνονται προσωπικά και αλληλέγγυα, κατά περίπτωση ή εφόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις επιβολής των μέτρων σε βάρος τους σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 46 του ν.4174/2013 και του άρθρου 2 της παρούσας.».

4. Το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 6 της ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων διαγράφεται και προστίθενται τέταρτο και πέμπτο εδάφιο ως εξής:

«Σε κάθε περίπτωση εφαρμόζονται τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει, με την επιφύλαξη των οριζομένων στην παρούσα. Οι απαγορεύσεις του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, αίρονται και σε περιπτώσεις που η εφαρμογή τους δυσχεραίνει την περάτωση των διαδικασιών πτώχευσης του υπόχρεου παραβάτη και δύναται να αρθούν σε περιπτώσεις που η εφαρμογή τους δυσχεραίνει την περάτωση των διαδικασιών εκκαθάρισης, κατόπιν υποβολής κάθε φορά σχετικής αίτησης στην αρμόδια φορολογική αρχή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 9 του παρόντος άρθρου.».

5. Στην παράγραφο 6 του άρθρου 6 της ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων διαγράφονται οι λέξεις «ή πτώχευσης ασφαλιστικής επιχείρησης του ν.δ.400/1970 (Φ.Ε.Κ.10/ Α717.1.1970), όπως ισχύει,» και οι λέξεις «Επιτροπή Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της Τράπεζας» αντικαθίστανται από τη λέξη «Τράπεζα».

6. Η παράγραφος 7 του άρθρου 6 της ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση των ως άνω οριζομένων, σε περιπτώσεις εφαρμογής των διατάξεων του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει, όπως ιδίως επί λογαριασμών του παραβάτη, στους οποίους πιστώνονται αποκλειστικά και μόνο χρηματικά ποσά που αφορούν ενδεικτικώς, επενδυτικά ή επιχειρησιακά προγράμματα με βάση την κείμενη νομοθεσία (ΕΣΠΑ, λοιπά συναφή προγράμματα), και προνοιακά επιδόματα, τα οποία εκταμιεύονται σε εκτέλεση των ως άνω προγραμμάτων ή για την καταβολή προνοιακών επιδομάτων στους δικαιούχους-τρίτους, ως και εν γένει επιχορηγήσεις- επιδοτήσεις, δύναται να αρθεί το μέτρο της δέσμευσης του πενήντα τοις εκατό (50%) των λογαριασμών αυτών μερικά ή ολικά, κατά περίπτωση, κατόπιν υποβολής κάθε φορά σχετικής αίτησης από τον υπόχρεο παραβάτη στην αρμόδια φορολογική αρχή σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 9 του παρόντος άρθρου. Οι δεσμεύσεις του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, αίρονται σε περιπτώσεις που η εφαρμογή τους δυσχεραίνει την περάτωση των διαδικασιών πτώχευσης του υπόχρεου παραβάτη και δύναται να αρθούν σε περιπτώσεις που η εφαρμογή τους δυσχεραίνει την περάτωση των διαδικασιών εκκαθάρισης, κατόπιν υποβολής κάθε φορά σχετικής αίτησης στην αρμόδια φορολογική αρχή σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 9 του παρόντος άρθρου.».

7. Η παράγραφος 8 του άρθρου 6 της ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Μέτρα διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου σε περίπτωση φοροδιαφυγής, που εφαρμόστηκαν με προϊσχύουσες του ν.4174/2013, όπως ισχύει, διατάξεις, αίρονται υποχρεωτικά στο σύνολό τους μετά την πάροδο πέντε (5) ετών από την έναρξη ισχύος του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013 Φ.Ε.Κ. Α7170/26.7.2013), ήτοι 1.1.2014. Ειδικά, σε περίπτωση αμφισβήτησης των οικείων των μέτρων φορολογικών οφειλών, η ανωτέρω προθεσμία δεν συμπληρώνεται πριν από την παρέλευση έτους από την ημερομηνία που αυτές κατέστησαν ληξιπρόθεσμες στο σύνολό τους. Για την άρση των μέτρων αυτών, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια φορολογική αρχή σύμφωνα με την παράγραφο 9 του παρόντος άρθρου.».

8. Η παράγραφος 9 του άρθρου 6 της ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. ή του Ελεγκτικού Κέντρου που εξέδωσε τις οικείες των μέτρων πράξεις προσδιορισμού φόρων, τελών, εισφορών ή προστίμων εφαρμόζει τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου. Σε περίπτωση Δ.Ο.Υ. της οποίας έχει καταργηθεί το Τμήμα Ελέγχου και έχει ανασταλεί η λειτουργία του Τμήματος Δικαστικού ή έχει παύσει η λειτουργία αυτής, ή σε περίπτωση παύσης λειτουργίας Ελεγκτικού Κέντρου, αρμόδιος για τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο, είναι ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. υποδοχής ή του Ελεγκτικού Κέντρου στα οποία περιήλθαν οι αρμοδιότητες των ως άνω Τμημάτων ή της Δ.Ο.Υ. ή του Ελεγκτικού Κέντρου, των οποίων έπαυσε ή ανεστάλη η λειτουργία κατά τα ως άνω, σύμφωνα με τις οικείες αποφάσεις. Ο αρμόδιος σύμφωνα με τα ανωτέρω Προϊστάμενος ενημερώνει τον υπόχρεο παραβάτη, τα πρόσωπα σε βάρος των οποίων λήφθηκαν τα μέτρα σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013 ή τις προϊσχύουσες του ν. 4174/2013 διατάξεις, τις υπηρεσίες και τους φορείς, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 της παρούσας.».

9. Στην παράγραφο 10 του άρθρου 6 της ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων μετά τις λέξεις «στην περίπτωση α'» προστίθενται οι λέξεις «και στην περίπτωση β'».

10. Μετά την παράγραφο 10 του άρθρου 6 της ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού

Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων προστίθεται νέα παράγραφος 11 ως εξής: «11. Τα οριζόμενα στο παρόν άρθρο για τον υπόχρεο παραβάτη εφαρμόζονται ανάλογα και για τα πρόσωπα της παραγράφου 6 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013 και του άρθρου 2 της παρούσας, όπου συντρέχει περίπτωση.».

11. Στο τέλος του άρθρου 6 της ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Τα οριζόμενα στην παρούσα απόφαση έχουν ανάλογη εφαρμογή και στις περιπτώσεις που έχουν ληφθεί μέτρα διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013 από την έναρξη ισχύος του ν. 4646/2019 (201 Α'), ήτοι 12.12.2019 μέχρι την έναρξη ισχύος της παρούσας. Αρμόδιος για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου και των διατάξεων της παραγράφου 28 του άρθρου 66 του ν. 4646/2019 είναι ο Προϊστάμενος της φορολογικής αρχής σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 9 του άρθρου 6 της παρούσας.».

Άρθρο 7

1. Όπου στην ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, όπως ισχύει, αναφέρονται οι λέξεις «Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών».

2. Όπου στην ΠΟΛ.1282/31.12.2013 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων όπως ισχύει, αναφέρεται η λέξη «παραβάτης» αντικαθίσταται από τις λέξεις «υπόχρεος παραβάτης».

3. Κατά τα λοιπά ισχύει η ΠΟΛ.1282/31.12.2013 (54Β') απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων όπως ισχύει μετά από την τροποποίηση και συμπλήρωσή της με την ΠΟΛ.1038/2015 (239Β') απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 1919 Β' /19.5.2020)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1067/4.3.2014.- Διασφαλιστικά μέτρα του Δημοσίου.- Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 19α του Ν. 4015/2011 περί «Ευθύνης εκκαθαριστών - Ευθύνης νομικών προσώπων και Διοικήσεων», όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4138/2013 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 19 του Ν. 4224/2013 (ΦΕΚ 288Α'/31.12.2013).

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 359)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1255/27.11.2015.- Κοινοποίηση ορισμένων διατάξεων των άρθρων 3 και 7 του ν.4337/2015 και του άρθρου 51 του ν.4342/2015, σχετικά με την επιβολή προληπτικών ή διασφαλιστικών του δημοσίου συμφέροντος μέτρων άμεσου και επείγοντος χαρακτήρα.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 361)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1071/3.6.2016.- Κοινοποίηση της αριθ. 7/2016 Γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ. σχετικά με τα μέτρα διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου σε βάρος επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. που έχουν εφαρμογή οι διατάξεις το άρθρου 10 του ν. 4071/2012, όπως ισχύει.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 363)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1204/29.12.2016.- Κοινοποίηση διατάξεων του ν. 4446/2016 (Φ.Ε.Κ. 240/Α/22.12.2016) «Πτωχευτικός Κώδικας, Διοικητική Δικαιοσύνη, Τέλη-Παράβολα, Οικειοθελής αποκάλυψη φορολογητέας ύλης παρελθόντων ετών, Ηλεκτρονικές συναλλαγές, Τροποποιήσεις του ν. 4270/2014 και λοιπές διατάξεις».

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 364)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΜΕΤΡΑ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

ΑΡΘΡΟ 46

ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΟΦΕΙΛΗΣ/ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑΣ

1. Σε περίπτωση μη καταβολής των ποσών που αναφέρονται στην πράξη προσδιορισμού του φόρου ή στην πράξη επιβολής προστίμων ή στην πράξη εκκαθάρισης του φόρου μετά την έκδοση οριστικής δικαστικής απόφασης ή σε οποιονδήποτε άλλο εκτελεστό τίτλο του άρθρου 44 μέχρι την προβλεπόμενη σε αυτά ημερομηνία πληρωμής, η Φορολογική Διοίκηση κοινοποιεί στον φορολογούμενο ατομική ειδοποίηση καταβολής των οφειλών του που δεν έχουν καταβληθεί μέσα στις νόμιμες προθεσμίες πριν από τη διενέργεια οποιασδήποτε πράξης εκτέλεσης σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 47 και 48.

2. Σε περίπτωση μη καταβολής των ποσών που αναφέρονται στην ατομική ειδοποίηση μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση της ατομικής ειδοποίησης καταβολής οφειλής, η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να προβεί στη λήψη μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κώδικα. Για την επιβολή κατάσχεσης στις περιπτώσεις κατάσχεσης χρηματικών ποσών ή απαιτήσεων στα χέρια του φορολογούμενου ή τρίτου, δεν απαιτείται η κοινοποίηση της ειδοποίησης.

3. Στην ατομική ειδοποίηση αναφέρονται:

α) το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία και τα στοιχεία του φορολογούμενου,
β) ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου του φορολογούμενου, εφόσον έχει αποδοθεί,
γ) η ημερομηνία έκδοσης της ατομικής ειδοποίησης, καθώς και παραπομπές στους αντίστοιχους εκτελεστούς τίτλους,

δ) το είδος και το ποσό των οφειλόμενων φόρων, των τόκων, των προστίμων και η φορολογική περίοδος ή περίοδοι ή οι φορολογικές υποθέσεις που αφορούν αυτά, με εξαίρεση αυτά για τα οποία ισχύει νόμιμη ή διοικητική ή δικαστική αναστολή πληρωμής,

ε) η εντολή καταβολής των ποσών αυτών,

στ) ο τρόπος πληρωμής των ανωτέρω,

ζ) ο όρος ότι οι τόκοι συνεχίζουν να υπολογίζονται μέχρι την τελική εξόφληση της οφειλής,

η) ο όρος ότι εφόσον ο φορολογούμενος δεν προβεί σε εξόφληση μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση της ατομικής ειδοποίησης, η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να προβεί σε διαδικασία αναγκαστικής είσπραξης των ποσών που αναφέρονται σε αυτήν, εκτός εάν ο φορολογούμενος υπαχθεί σε πρόγραμμα ρύθμισης οφειλών μέσα στις τριάντα (30) αυτές ημέρες.

4. Η ατομική ειδοποίηση, η οποία δεν εξομοιώνεται με επιταγή προς πληρωμή, κοινοποιείται στον φορολογούμενο σύμφωνα με το άρθρο 5.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 46 Ν. 5104/2024

Ρυθμίζεται η ατομική ειδοποίηση καταβολής οφειλής και υπερημερίας και ορίζεται ότι, μετά την πάροδο τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της, μπορούν να ληφθούν τα μέτρα

διοικητικής εκτέλεσης. Προβλέπονται το ελάχιστο περιεχόμενο της ατομικής ειδοποίησης και ο τρόπος κοινοποίησης αυτής.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 47. Ατομική ειδοποίηση καταβολής οφειλής / υπερημερίας.- 1. Σε περίπτωση μη καταβολής των ποσών που αναφέρονται στην πράξη προσδιορισμού του φόρου ή στην πράξη επιβολής προστίμων ή στην πράξη εκκαθάρισης του φόρου μετά την έκδοση οριστικής δικαστικής απόφασης ή σε οποιοδήποτε άλλο εκτελεστό τίτλο του άρθρου 45 μέχρι την προβλεπόμενη σε αυτά ημερομηνία πληρωμής, η Φορολογική Διοίκηση κοινοποιεί στον φορολογούμενο ατομική ειδοποίηση καταβολής των οφειλών του που δεν έχουν καταβληθεί μέσα στις νόμιμες προθεσμίες πριν τη διενέργεια οποιασδήποτε πράξης εκτέλεσης σύμφωνα με όσα ορίζονται στα επόμενα άρθρα του Κώδικα.

2. Σε περίπτωση μη καταβολής των ποσών που αναφέρονται στην ατομική ειδοποίηση μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση της ατομικής ειδοποίησης καταβολής οφειλής, η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να προβεί στη λήψη μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κώδικα. Δεν απαιτείται η κοινοποίηση της ειδοποίησης για την επιβολή κατάσχεσης στις περιπτώσεις κατάσχεσης χρηματικών ποσών ή απαιτήσεων στα χέρια του φορολογούμενου ή τρίτου.

3. Στην ατομική ειδοποίηση αναφέρονται:

α) το ονοματεπώνυμο ή επωνυμία και τα στοιχεία του φορολογούμενου,
β) ο Α.Φ.Μ. του φορολογούμενου, εφόσον έχει αποδοθεί,
γ) η ημερομηνία έκδοσης της ατομικής ειδοποίησης καθώς και παραπομπές στους αντίστοιχους εκτελεστούς τίτλους, συμπεριλαμβανομένων σχετικών προθεσμιών, ημερομηνιών καταβολής και αριθμού δόσεων,

δ) το είδος και το ποσό των οφειλόμενων φόρων, των τόκων, των προστίμων και η φορολογική περίοδος ή περίοδοι ή οι φορολογικές υποθέσεις που αφορούν αυτά, με εξαίρεση αυτά για τα οποία ισχύει νόμιμη ή διοικητική ή δικαστική αναστολή πληρωμής,

ε) η εντολή καταβολής των ποσών αυτών, στ) ο τρόπος πληρωμής των ανωτέρω,

ζ) ο όρος ότι οι τόκοι συνεχίζονται να υπολογίζονται μέχρι την τελική εξόφληση της οφειλής,

η) ο όρος ότι εφόσον ο φορολογούμενος δεν προβεί σε εξόφληση μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση της ατομικής ειδοποίησης, η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να προβεί σε διαδικασία αναγκαστικής είσπραξης των ποσών που αναφέρονται σε αυτή, εκτός εάν ο φορολογούμενος υπαχθεί σε πρόγραμμα ρύθμισης οφειλών μέσα στις τριάντα (30) αυτές ημέρες.

4. Η ατομική ειδοποίηση, η οποία δεν εξομοιώνεται με επιταγή προς πληρωμή, κοινοποιείται στον φορολογούμενο σύμφωνα με το άρθρο 5.

5. Με απόφαση του Διοικητή ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα, καθώς και οι λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1280/30.12.2013.- Καθορισμός τύπου και περιεχομένου της ατομικής ειδοποίησης καταβολής οφειλής - υπερημερίας κατά τις διατάξεις των άρθρων 47 του ν. 4174/2013 και 7 του ν.δ. 356/1974 (ΚΕΔΕ), όπως ισχύουν.

Έχοντας υπόψη:

1. τις διατάξεις του άρθρου 47 του ν. 4174/2013 (Α'170), «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» όπως ισχύει,

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

1. Σε περίπτωση μη καταβολής ληξιπρόθεσμων οφειλών κοινοποιείται στον υπόχρεο, οφειλέτη ή συνυπόχρεο πρόσωπο, ατομική ειδοποίηση καταβολής οφειλής - υπερημερίας για τις καθυστερούμενες οφειλές πριν από τη διενέργεια οποιασδήποτε πράξης εκτέλεσης, πλην της κατάσχεσης χρημάτων ή απαιτήσεων στα χέρια του φορολογούμενου ή τρίτου.

2. Σε περίπτωση μη καταβολής των καθυστερούμενων οφειλών ή μη υπαγωγής αυτών σε πρόγραμμα ρύθμισης εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της ατομικής ειδοποίησης καταβολής οφειλής - υπερημερίας, το αρμόδιο όργανο της Φορολογικής Διοίκησης προβαίνει στη λήψη κάθε αναγκαστικού μέτρου είσπραξης κατά τις κείμενες διατάξεις.

3. Σε περίπτωση απώλειας προγράμματος ρύθμισης οφειλών, για τη λήψη αναγκαστικών μέτρων είσπραξης δεν απαιτείται κοινοποίηση ατομικής ειδοποίησης καταβολής οφειλής - υπερημερίας.

Άρθρο 2

1. Από τις αρμόδιες για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής υπηρεσίες τηρείται υποχρεωτικά στο εφαρμοζόμενο από αυτές πρόγραμμα του Υποσυστήματος «Δικαστικό» του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος TAXIS έντυπο, όπως ενδεικτικά το επισυναπτόμενο στην παρούσα απόφαση υπόδειγμα, με τίτλο «ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΟΦΕΙΛΗΣ - ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑΣ».

2. Ως περιεχόμενο της ανωτέρω ατομικής ειδοποίησης καθορίζονται κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) το ονοματεπώνυμο ή επωνυμία και τα στοιχεία του υπόχρεου,
- β) ο Α.Φ.Μ. του υπόχρεου, εφόσον έχει εκδοθεί,
- γ) η ημερομηνία έκδοσης της ειδοποίησης καθώς και παραπομπές στους αντίστοιχους εκτελεστούς τίτλους, συμπεριλαμβανομένων σχετικών προθεσμιών ημερομηνιών καταβολής και αριθμού δόσεων,
- δ) το είδος και το ποσό των οφειλόμενων φόρων, των τόκων, των προστίμων, και η φορολογική περίοδος ή περίοδοι ή οι φορολογικές υποθέσεις που αφορούν αυτά, με εξαίρεση αυτά για τα οποία ισχύει νόμιμη ή δικαστική αναστολή πληρωμής,
- ε) η εντολή καταβολής των ποσών αυτών,
- στ) ο τρόπος πληρωμής των ανωτέρω,
- ζ) ο όρος ότι οι τόκοι συνεχίζουν να υπολογίζονται μέχρι την τελική εξόφληση της οφειλής,
- η) ο όρος ότι εφόσον ο φορολογούμενος δεν προβεί σε εξόφληση εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της ατομικής ειδοποίησης, η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να προβεί σε διαδικασία αναγκαστικής είσπραξης των ποσών που αναφέρονται σε αυτή, εκτός εάν ο φορολογούμενος υπαχθεί σε πρόγραμμα ρύθμισης των οφειλών του εντός τριάντα (30) ημερών.

Άρθρο 3

1. Η προβλεπόμενη στην παρούσα απόφαση ειδοποίηση υπογράφεται από τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων ή τον Προϊστάμενο της αρμόδιας για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής υπηρεσίας.

2. Η κοινοποίηση της ατομικής ειδοποίησης καταβολής οφειλής - υπερημερίας γίνεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει.

Άρθρο 4

1. Από την έναρξη τήρησης των οριζόμενων στην παρούσα απόφαση εντύπων, παύει η τήρηση της Ατομικής Ειδοποίησης (Δ1), όπως καθορίστηκε με την υπ' αριθ. 1027320/16.3.1998 Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (ΦΕΚ 196 Β'), με εξαίρεση τις βεβαιωμένες έως και τις 31.12.2013

οφειλές.

2. Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από 1 Ιανουαρίου 2014.
Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΑΡΘΡΟ 47

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ

1. Με την επιφύλαξη των θεμάτων που ρυθμίζονται διαφορετικά από τον Κώδικα, η αναγκαστική είσπραξη των φόρων και των λοιπών εσόδων του Δημοσίου που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του διενεργείται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε., ν. 4978/2022, Α' 190).

2. Η Φορολογική Διοίκηση συμψηφίζει απαιτήσεις από φόρους και λοιπά έσοδα του Δημοσίου που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα και σε όλη την εν γένει φορολογική και τελωνειακή νομοθεσία, σύμφωνα με το άρθρο 75 του Κ.Ε.Δ.Ε.. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να συμψηφίζει κάθε άλλη απαίτηση σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο πρώτο εδάφιο.

3. Αναγκαστική εκτέλεση δεν διενεργείται για οφειλές, η πληρωμή των οποίων τελεί σε νόμιμη ή δικαστική ή διοικητική αναστολή των παρ. 3 και 4 του άρθρου 72 και για όσο χρόνο αυτή διαρκεί. Αναγκαστική εκτέλεση δεν διενεργείται επίσης για οφειλές που έχουν υπαχθεί σε πρόγραμμα ρύθμισης οφειλών, εφόσον ο φορολογούμενος συμμορφώνεται με το πρόγραμμα.

4. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να επιλέγει κατά προτεραιότητα τις, προς επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής, υποθέσεις με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου ή εξαιρετικά και με βάση άλλα κριτήρια, τα οποία καθορίζονται από τον Διοικητή και δεν δημοσιοποιούνται. Ο Υπουργός δύναται να ζητά, εκ των υστέρων, στοιχεία από τον Διοικητή σχετικά με τα κριτήρια του πρώτου εδαφίου.

5. Η Φορολογική Διοίκηση προβαίνει σε περιοδική διαγραφή των βεβαιωμένων ανείσπρακτων οφειλών στις Υπηρεσίες της υπέρ του Δημοσίου, νομικών προσώπων ή τρίτων, εφόσον το εισπρακτέο υπόλοιπο ανά βασική οφειλή δεν υπερβαίνει το ποσό του ενός (1) ευρώ.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 47 Ν. 5104/2024

Ρυθμίζονται οριζόντια ζητήματα για την αναγκαστική εκτέλεση από τη Φορολογική Διοίκηση για την είσπραξη των φόρων και των λοιπών εσόδων του Δημοσίου που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, ενώ προβλέπεται παράλληλα επιφύλαξη υπέρ της εφαρμογής του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε., ν. 4978/2022, Α' 190).

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 48. Αναγκαστική εκτέλεση.- 1. Εξαιρουμένων των θεμάτων που ρυθμίζονται διαφορετικά από τον Κώδικα, η αναγκαστική είσπραξη των φόρων και των λοιπών εσόδων του Δημοσίου που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του διενεργείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.).

2. Η Φορολογική Διοίκηση συμψηφίζει απαιτήσεις από φόρους και λοιπά έσοδα του Δημοσίου που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα και σε όλη την εν γένει φορολογική και τελωνειακή νομοθεσία, σύμφωνα με το άρθρο 75 του Κ.Ε.Δ.Ε.. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να συμψηφίζει κάθε άλλη απαίτηση σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο πρώτο εδάφιο.

3. Αναγκαστική εκτέλεση δεν διενεργείται για οφειλές η πληρωμή των οποίων τελεί σε νόμιμη ή δικαστική ή διοικητική αναστολή του άρθρου 63 και για όσο χρόνο αυτή διαρκεί. Αναγκαστική εκτέλεση δεν διενεργείται επίσης για οφειλές που έχουν υπαχθεί σε πρόγραμμα ρύθμισης οφειλών, εφόσον ο φορολογούμενος συμμορφώνεται με το πρόγραμμα.

4. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να επιλέγει κατά προτεραιότητα τις προς επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής υποθέσεις με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου ή εξαιρετικά και με βάση άλλα κριτήρια, τα οποία καθορίζονται από τον Διοικητή και δεν δημοσιοποιούνται. Ο Υπουργός Οικονομικών δύναται να ζητά, εκ των υστέρων, στοιχεία από τον Διοικητή σχετικά με τα κριτήρια του πρώτου εδαφίου.

5. α) Η Φορολογική Διοίκηση προβαίνει σε περιοδική διαγραφή των βεβαιωμένων ανείσπρακτων οφειλών στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) υπέρ του Δημοσίου, νομικών προσώπων ή τρίτων, εφόσον το εισπρακτέο υπόλοιπο ανά βασική οφειλή δεν υπερβαίνει το ποσό του ενός (1) ευρώ.

β) Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται οι αναγκαίες διαδικαστικές λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρ. 1, όπως ο τρόπος, η διαδικασία, τα αρμόδια όργανα, η περιοδικότητα διενέργειας της διαγραφής, καθώς και οι οφειλές που εξαιρούνται από την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

6. α) Διαγράφονται υπόλοιπα βεβαιωμένων βασικών οφειλών στη Φορολογική Διοίκηση μέχρι του ποσού των δέκα (10) ευρώ, συνολικά ανά οφειλέτη, φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, εφόσον οι οφειλές έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες μέχρι τις 26.11.2019 και δεν υφίστανται άλλες οφειλές του ίδιου προσώπου κατά τον χρόνο της διαγραφής.

β) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών δύναται να ενεργοποιούνται οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου περιοδικά και να επαναπροσδιορίζεται το χρονικό διάστημα της διαγραφής, για λόγους εκκαθάρισης του χαρτοφυλακίου ληξιπρόθεσμων οφειλών.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1117/24.5.2021.- Διαγραφή από τη Φορολογική Διοίκηση βεβαιωμένων ανείσπρακτων οφειλών στις Δ.Ο.Υ., μέχρι και του ύψους του ενός (1) ευρώ του εισπρακτέου υπολοίπου ανά βασική οφειλή, κατ' εφαρμογή της παρ. 6 του άρθρου 48 του ν. 4174/2013 (Α' 170).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 4174/2013 «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (Α' 170) και ιδίως της περ. β της παρ. 6 του άρθρου 48 αυτού.

.....
Αποφασίζουμε

Την περιοδική διαγραφή από τη Φορολογική Διοίκηση των βεβαιωμένων ανείσπρακτων οφειλών στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) υπέρ του Δημοσίου, νομικών προσώπων ή τρίτων εφόσον το εισπρακτέο υπόλοιπο ανά βασική οφειλή δεν υπερβαίνει το ποσό του ενός (1) ευρώ.

Άρθρο 1

Χρόνος διενέργειας διαγραφής

Η Φορολογική Διοίκηση προβαίνει απαρέγκλιτα στην, ανά δεκαπενθήμερο, διαγραφή βεβαιωμένων ανείσπρακτων οφειλών στις Δ.Ο.Υ. υπέρ του Δημοσίου, νομικών προσώπων ή τρίτων εφόσον το εισπρακτέο υπόλοιπο ανά βασική οφειλή δεν υπερβαίνει το ποσό του ενός (1) ευρώ.

Άρθρο 2

Διαδικασία διενέργειας διαγραφής

Η διαγραφή διενεργείται με κεντρική διαδικασία από τη Γενική Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Γ.Δ.ΗΛΕ.Δ.).

Με την εκτέλεση της διαδικασίας διαγραφής δημιουργείται ηλεκτρονικά εκκαθαρισμένο Ατομικό Φύλλο Έκπτωσης, ανά Α.Φ.Μ. και γραμμή χρηματικού καταλόγου, εκάστου υπολοίπου οφειλής έως και του ποσού του ενός (1) ευρώ.

Η διαγραφή καταχωρίζεται στις φορολογικές μερίδες των οφειλετών ανά Α.Φ.Μ., Αριθμό Τριπλοτύπου Βεβαίωσης (Α.Τ.Β.) και γραμμή χρηματικού καταλόγου οφειλής. Τα ποσά της διαγραφής ενημερώνουν ανά Α.Φ.Μ. και Αριθμό Βιβλίου Καταχώρισης Ταμείου (Α.Β.Κ.Τ.) τη Μηνιαία Κατάσταση Διαγραφών καθώς και το Βιβλίο Διαγραφών και Επιστροφών που τηρούνται ηλεκτρονικά ανά Δ.Ο.Υ.

Τα ποσά της διαγραφής αποτυπώνονται ανά Αριθμό Λογαριασμού Εσόδων (Α.Λ.Ε.), στα τηρούμενα ανά Δ.Ο.Υ., λογιστικά βιβλία εισπρακτών εσόδων της Φορολογικής Διοίκησης.

Άρθρο 3

Υποχρεώσεις Δ.Ο.Υ./Αποστολή στοιχείων στο Ελεγκτικό Συνέδριο

Οι Δ.Ο.Υ. προβαίνουν, από τις Εφαρμογές TAXIS, στην εκτύπωση του Φύλλου Έκπτωσης στη συγκεντρωτική του μορφή (Περιληπτική Α.Φ.ΕΚ.), η οποία περιέχει το συνολικό ποσό που διηγράφη κατά την μηνιαία εκτέλεση της διαδικασίας διαγραφής, καθώς και στην εκτύπωση της περιληπτικής κατάστασης με την αποτύπωση των συνολικών ποσών διαγραφής ανά Α.Λ.Ε., τα οποία αποστέλλονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο με τα λοιπά μηνιαία στοιχεία διαγραφών του Υπολόγου Εσόδων.

Η αναλυτική, σε μορφή κατάστασης, παρεχόμενη πληροφόρηση των ποσών διαγραφής ανά Α.Φ.Μ. και γραμμή χρηματικού καταλόγου, ως συνοδευτική του Φύλλου Έκπτωσης, τηρείται στις Εφαρμογές TAXIS και δύναται να παραχθεί σε εκάστη ζήτηση καθώς και να τεθεί στη διάθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου με κάθε πρόσφορο μέσο, σε οποιοδήποτε στάδιο του ελέγχου κριθεί απαραίτητο.

Άρθρο 4

Εξαιρέσεις

Τυχάνουν εξαίρεσης από την εφαρμογή της παρούσας οι οφειλές στις Δ.Ο.Υ. και στα Ελεγκτικά Κέντρα που έχουν ήδη υπαχθεί σε οποιαδήποτε ρύθμιση τμηματικής καταβολής βάσει νόμου ή δικαστικής απόφασης η οποία, κατά την χρονική στιγμή που διενεργείται η διαγραφή του άρθρου 2 της παρούσας, είναι σε ισχύ.

Άρθρο 5

Ειδικές διατάξεις

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις για τις οποίες και μόνον παρακωλύεται η συναλλακτική δραστηριότητα του φορολογούμενου με προθεσμία, η διαδικασία της διαγραφής δύναται να εκτελείται και μεμονωμένα από τις Δ.Ο.Υ. από υφιστάμενη Εφαρμογή του Ο.Π.Σ. TAXIS, μετά από υποβολή αιτήματος του φορολογούμενου προς την αρμόδια Δ.Ο.Υ. και έκδοση σχετικής Απόφασης του Προϊσταμένου αυτής, με μνεία της παρούσας διάταξης.

Άρθρο 6

Έναρξη ισχύος

Ως ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας απόφασης ορίζεται η 8-6-2021.

Η Απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 2271 Β'/31.5.2021)

ΑΡΘΡΟ 48

ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΥΠΟΝΟΙΑΣ ΚΑΤΑΔΟΛΙΕΥΣΗΣ

1. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις που υπάρχουν πληροφορίες ή υπόνοιες ότι ο φορολογούμενος θα προβεί σε μεταβίβαση περιουσιακών του στοιχείων ή προβαίνει σε προπαρασκευαστικές ενέργειες, για να εγκαταλείψει τη χώρα, ή σε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια που θέτει σε κίνδυνο την είσπραξη του φόρου, η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να λαμβάνει, με βάση τον εκτελεστό τίτλο, μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης ακόμη και πριν από τη νόμιμη ημερομηνία καταβολής της οφειλής ή την κοινοποίηση της ατομικής ειδοποίησης ή την παρέλευση της τριακονθήμερης προθεσμίας που προβλέπεται στο άρθρο 46 για την καταβολή της οφειλής.

2. Με τις προϋποθέσεις της παρ. 1 μπορεί επίσης να εγγραφεται υποθήκη.

3. Εάν ο φορολογούμενος μεταβιβάσει περιουσιακά στοιχεία του, η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να προβαίνει στην άσκηση αγωγής διάρρηξης για τη διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου, σύμφωνα με τα άρθρα 939 έως 946 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984 Α' 164). Στην περίπτωση αυτή η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να ζητήσει ως ασφαλιστικό μέτρο τη δικαστική μεσεγγύηση σύμφωνα με τα άρθρα 725 έως 726 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 48 Ν. 5104/2024

Ορίζονται τα προληπτικά μέτρα που μπορούν να ληφθούν για διασφάλιση οφειλής προς το Δημόσιο σε έκτακτες περιπτώσεις, όταν υπάρχουν πληροφορίες ή διαπιστώνονται προπαρασκευαστικές εργασίες για μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων του φορολογουμένου οφειλέτη σε τρίτους, ώστε να αποτραπεί η ικανοποίηση του Δημοσίου. Στις περιπτώσεις αυτές, η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να προβεί σε λήψη μέτρων πριν η οφειλή καταστεί ληξιπρόθεσμη και παράλληλα να προβαίνει σε κάθε νόμιμη ενέργεια για την ανατροπή των ενεργειών αυτών, όπως αγωγή καταδολίευσης σε περίπτωση μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων, ενώ μπορεί να ζητήσει ως ασφαλιστικό μέτρο τη δικαστική μεσεγγύηση σύμφωνα με τα άρθρα 725 κ.ε. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182).

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 49. Λήψη μέτρων σε περίπτωση υπόνοιας καταδολίευσης.- 1. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις που υπάρχουν πληροφορίες ή υπόνοιες ότι ο φορολογούμενος θα προβεί σε μεταβίβαση περιουσιακών του στοιχείων ή προβαίνει σε προπαρασκευαστικές ενέργειες, για να εγκαταλείψει τη χώρα, ή σε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια που θέτει σε κίνδυνο την είσπραξη του φόρου, η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να λαμβάνει, με βάση τον εκτελεστό τίτλο, μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης ακόμη και πριν τη νόμιμη ημερομηνία καταβολής της οφειλής ή την κοινοποίηση της ατομικής ειδοποίησης ή την παρέλευση της τριακονθήμερης προθεσμίας που προβλέπεται στο άρθρο 47 για την καταβολή της οφειλής.

2. Με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στην παρ. 1 μπορεί επίσης να εγγραφεται υποθήκη.

3. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος μεταβιβάσει περιουσιακά στοιχεία του, η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να προβαίνει στην άσκηση αγωγής διάρρηξης για τη διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου, σύμφωνα με τα άρθρα 939 επ. του Α.Κ.. Στην περίπτωση αυτή η Φορολογική

Διοίκηση μπορεί να ζητήσει ως ασφαλιστικό μέτρο τη δικαστική μεσεγγύηση σύμφωνα με τα άρθρα 725 επ. του Κ.Πολ.Δ.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1192/20.12.2016.- Λήψη μέτρων σε περίπτωση υπόνομιας καταδολίευσης (άρθρο 49 παρ. 3 του Κ.Φ.Δ.).

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 371)

ΑΡΘΡΟ 49

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑ ΕΥΘΥΝΗ

1. Τα πρόσωπα που είναι εκτελεστικοί πρόεδροι, διευθυντές, γενικοί διευθυντές, διαχειριστές, διευθύνοντες σύμβουλοι, εντεταλμένοι στη διοίκηση και εκκαθαριστές των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, καθώς και τα πρόσωπα που ασκούν εν τοις πράγμασι τη διαχείριση ή διοίκηση νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, ευθύνονται προσωπικά και αλληλέγγυα για την πληρωμή του φόρου εισοδήματος, παρακρατούμενου φόρου, κάθε επιρριπτόμενου φόρου, Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) και του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.), που οφείλονται από αυτά τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες, ανεξάρτητα από τον χρόνο βεβαίωσής τους, όπως και για τους τόκους, πρόστιμα, προσαυξήσεις και οποιοσδήποτε διοικητικές χρηματικές κυρώσεις επιβάλλονται επ' αυτών, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι κατωτέρω προϋποθέσεις:

α) τα ανωτέρω πρόσωπα είχαν μια από τις ανωτέρω ιδιότητες είτε κατά τη διάρκεια λειτουργίας του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας είτε κατά τον χρόνο λύσης, διάλυσης ή συγχώνευσής τους είτε κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισής τους,

β) οι οφειλές κατέστησαν ληξιπρόθεσμες κατά τη διάρκεια της θητείας τους υπό κάποια εκ των ανωτέρω ιδιοτήτων με την επιφύλαξη των επόμενων εδαφίων.

Αν οι οφειλές διαπιστώνονται μετά από έλεγχο, ως αλληλεγγύως υπεύθυνα πρόσωπα κατά την έννοια της παρούσας νοούνται μόνο τα πρόσωπα στα οποία συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις των περ. α) και γ) κατά το φορολογικό έτος ή την περίοδο στην οποία ανάγονται οι οφειλές αυτές. Εάν οι φορολογικές οφειλές της παρούσας έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση, η αλληλέγγυα ευθύνη βαραίνει και τα πρόσωπα στα οποία συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις των περ. α) και γ) κατά τον χρόνο που κάθε δόση της ρύθμισης κατέστη ληξιπρόθεσμη ή η ρύθμιση απωλέσθηκε. Για τα ποσά των τόκων, των προσαυξήσεων, των προστίμων και των λοιπών χρηματικών κυρώσεων, η αλληλέγγυα ευθύνη βαραίνει τα πρόσωπα που είναι αλληλεγγύως υπεύθυνα για την κύρια οφειλή επί της οποίας υπολογίζονται και επιβάλλονται τα ποσά αυτά,

γ) οι εν λόγω οφειλές δεν καταβλήθηκαν ή δεν αποδόθηκαν στο Δημόσιο από υπαιτιότητα των ανωτέρω προσώπων. Το βάρος απόδειξης για τη μη ύπαρξη υπαιτιότητας φέρουν τα πρόσωπα της παρούσας.

2. Στα νομικά πρόσωπα που συγχωνεύονται, ευθύνεται αλληλεγγύως με τα πρόσωπα της παρ. 1 για την πληρωμή των οφειλόμενων φόρου εισοδήματος, παρακρατούμενου φόρου, κάθε επιρριπτόμενου φόρου, Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) και των επ' αυτών τόκων, προστίμων, προσαυξήσεων και οποιωνδήποτε χρηματικών κυρώσεων του διαλυόμενου νομικού προσώπου και εκείνο που το απορρόφησε ή το νέο νομικό πρόσωπο που συστήθηκε, ανεξάρτητα από τον χρόνο βεβαίωσής τους.

3. Οι τελευταίοι κύριοι ή ψιλοί κύριοι ή επικαρπωτές ή επιφανειούχοι των ακινήτων ευθύνονται σε ολόκληρο μαζί με τους υπόχρεους για την πληρωμή του ΕΝ.Φ.Ι.Α. που βαρύνει το δικαίωμα που απέκτησαν, εκτός εάν αυτό αποκτήθηκε από επαχθή αιτία. Τα πρόσωπα αυτά έχουν δικαίωμα να ασκήσουν ενδικοφανή προσφυγή σύμφωνα με

το άρθρο 72 εντός εξήντα (60) ημερών από την κοινοποίηση της οικείας πράξης της Φορολογικής Διοίκησης.

4. Πρόσωπα που ευθύνονται για την καταβολή φόρου εκ μέρους του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας σύμφωνα με το παρόν άρθρο, δύνανται να ασκήσουν έναντι της Φορολογικής Διοίκησης, παράλληλα με το νομικό πρόσωπο ή τη νομική οντότητα, οποιοδήποτε δικαίωμα θα είχε στη διάθεσή του το νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα.

5. Από την εφαρμογή του παρόντος εξαιρούνται οι αρχηγοί των διπλωματικών αποστολών και των προξενικών αρχών για τα χρέη του διαπιστευόντος ή αποστέλλοντος κράτους αντίστοιχα.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 49 Ν. 5104/2014

Προβλέπονται τα πρόσωπα που ευθύνονται αλληλεγγύως με τα νομικά πρόσωπα για τις φορολογικές υποχρεώσεις των τελευταίων και ορίζονται οι χρονικές προϋποθέσεις συμμετοχής στη διοίκηση του νομικού προσώπου για τη θεμελίωση της ευθύνης αυτής. Η ευθύνη ισχύει και στην περίπτωση συγχωνεύσεων νομικών προσώπων. Ρυθμίζεται, ακόμη, το ειδικότερο ζήτημα της ευθύνης κυρίων ή επιφανειούχων σε σχέση με την καταβολή του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων, τα δικαιώματα των αλληλεγγύως ευθυνομένων έναντι της Φορολογικής Διοίκησης και η απαλλαγή αρχηγών διπλωματικών αποστολών ή προξενικών αρχών από τη σχετική ευθύνη.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 50. Αλληλέγγυα ευθύνη.- 1. Τα πρόσωπα που είναι εκτελεστικοί πρόεδροι, διευθυντές, γενικοί διευθυντές, διαχειριστές, διευθύνοντες σύμβουλοι, εντεταλμένοι στη διοίκηση και εκκαθαριστές των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, καθώς και τα πρόσωπα που ασκούν εν τοις πράγμασι τη διαχείριση ή διοίκηση νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, ευθύνονται προσωπικά και αλληλέγγυα για την πληρωμή του φόρου εισοδήματος, παρακρατούμενου φόρου, κάθε επιρριπτόμενου φόρου, Φ.Π.Α. και του ΕΝ.Φ.Ι.Α., που οφείλονται από αυτά τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες, ανεξάρτητα από τον χρόνο βεβαίωσής τους, ως και για τους τόκους, πρόστιμα, προσαυξήσεις και οποιοσδήποτε διοικητικές χρηματικές κυρώσεις επιβάλλονται επ' αυτών, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι κατωτέρω προϋποθέσεις:

α) τα ανωτέρω πρόσωπα είχαν μια από τις ανωτέρω ιδιότητες είτε κατά τη διάρκεια λειτουργίας του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας είτε κατά τον χρόνο λύσης, διάλυσης ή συγχώνευσής τους είτε κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισής τους,

β) οι οφειλές κατέστησαν ληξιπρόθεσμες κατά τη διάρκεια της θητείας τους υπό κάποια εκ των ανωτέρω ιδιοτήτων με την επιφύλαξη των επόμενων εδαφίων.

Αν οι οφειλές διαπιστώνονται μετά από έλεγχο, ως αλληλεγγύως υπεύθυνα πρόσωπα κατά την έννοια της παρούσας παραγράφου νοούνται μόνο τα πρόσωπα στα οποία συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις των περ. α' και γ' κατά το φορολογικό έτος ή την περίοδο στην οποία ανάγονται οι οφειλές αυτές. Σε περίπτωση που οι φορολογικές οφειλές της παρούσας παραγράφου έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση, η αλληλέγγυα ευθύνη βαραίνει και τα πρόσωπα στα οποία συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις των περ. α' και γ' κατά τον χρόνο που κάθε δόση της ρύθμισης κατέστη ληξιπρόθεσμη ή η ρύθμιση απωλέσθηκε. Για τα ποσά των τόκων, των προσαυξήσεων, των πρόστιμων και των λοιπών χρηματικών κυρώσεων, η αλληλέγγυα ευθύνη βαραίνει τα πρόσωπα που είναι αλληλεγγύως υπεύθυνα για την κύρια οφειλή επί της οποίας υπολογίζονται και επιβάλλονται τα ποσά αυτά,

γ) οι εν λόγω οφειλές δεν καταβλήθηκαν ή δεν αποδόθηκαν στο Δημόσιο από υπαιτιότητα των ανωτέρω προσώπων. Το βάρος απόδειξης για τη μη ύπαρξη υπαιτιότητας φέρουν τα πρόσωπα της παρούσας παραγράφου. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή δύνανται να ορίζονται ενδεικτικά περιπτώσεις έλλειψης υπαιτιότητας.

2. Στα νομικά πρόσωπα που συγχωνεύονται, ευθύνεται αλληλεγγύως με τα πρόσωπα της παρ. 1 για την πληρωμή των οφειλόμενων φόρου εισοδήματος, παρακρατούμενου φόρου, κάθε επιρριπτόμενου φόρου, Φ.Π.Α. και του ΕΝ.Φ.Ι.Α. και των επ' αυτών τόκων, προστίμων, προσαυξήσεων και οποιωνδήποτε χρηματικών κυρώσεων του διαλυόμενου νομικού προσώπου και εκείνο που το απορρόφησε ή το νέο νομικό πρόσωπο που συστήθηκε, ανεξάρτητα από τον χρόνο βεβαίωσής τους.

3. Οι τελευταίοι κύριοι ή ψιλοί κύριοι ή επικαρπωτές ή επιφανειούχοι των ακινήτων ευθύνονται σε ολόκληρο μαζί με τους υπόχρεους για την πληρωμή του ΕΝ.Φ.Ι.Α. που βαρύνει το δικαίωμα που απέκτησαν, εκτός εάν αυτό αποκτήθηκε από επαχθή αιτία. Τα πρόσωπα αυτά έχουν δικαίωμα να προσφύγουν στη διαδικασία του άρθρου 63 εντός εξήντα (60) ημερών από την κοινοποίηση με συστημένη επιστολή της οικείας πράξης της Φορολογικής Διοίκησης.

4. Πρόσωπα ευθυνόμενα για την καταβολή φόρου εκ μέρους του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας σύμφωνα με το παρόν άρθρο δύνανται να ασκήσουν έναντι της Φορολογικής Διοίκησης, παράλληλα με το νομικό πρόσωπο ή τη νομική οντότητα, οποιοδήποτε δικαίωμα θα είχε στη διάθεσή του το νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα.

5. Από τις ανωτέρω διατάξεις εξαιρούνται οι αρχηγοί των διπλωματικών αποστολών και των προξενικών αρχών για τα χρέη του διαπιστευόντος ή αποστέλλοντος κράτους αντίστοιχα.

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4321/2015, άρθρο 31 (Αλληλέγγυα ευθύνη) .-1. Τα πρόσωπα που είναι νόμιμοι εκπρόσωποι, πρόεδροι, διαχειριστές, διευθύνοντες σύμβουλοι, εντεταλμένοι στη διοίκηση και εκκαθαριστές των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, όπως αυτές προσδιορίζονται στο άρθρο 3 του ν. 4174/2013, Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας (Α' 170), κατά το χρόνο της διάλυσης ή συγχώνευσής τους, ευθύνονται προσωπικά και αλληλέγγυα και εις ολόκληρον για την καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών, πρόσθετων τελών, προσαυξήσεων και λοιπών επιβαρύνσεων που οφείλονται από αυτά τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης ανεξάρτητα από το χρόνο βεβαίωσής τους. Στα νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που συγχωνεύονται, ευθύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον μαζί με τα πιο πάνω πρόσωπα, για την πληρωμή των κατά το προηγούμενο εδάφιο οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών του διαλυόμενου νομικού προσώπου και εκείνο ή εκείνη η νομική οντότητα που το απορρόφησε ή το νέο νομικό πρόσωπο ή η νέα νομική οντότητα που συστήθηκε, ανεξάρτητα από το χρόνο βεβαίωσής τους. Η προσωπική και αλληλέγγυα ευθύνη των προσώπων που έχουν τις παραπάνω ιδιότητες για την καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών, πρόσθετων τελών, προσαυξήσεων και λοιπών επιβαρύνσεων που οφείλονται από τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες υπάρχει και κατά τη διάρκεια λειτουργίας του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας που εκπροσωπούν.

2. Αν κατά το χρόνο διάλυσης νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας δεν έχουν εξοφληθεί όλες οι υποχρεώσεις του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, οι, κατά το χρόνο διάλυσης αυτών, μέτοχοι ή εταίροι κεφαλαιουχικών εταιρειών με ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον δέκα (10%) τοις εκατό ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρο με το νομικό πρόσωπο ή τη νομική οντότητα για την καταβολή των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών, προσθετών τελών, προσαυξήσεων και λοιπών επιβαρύνσεων. Επίσης

και κάθε πρόσωπο που υπήρξε μέτοχος ή εταίρος κεφαλαιουχικών εταιρειών με ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον δέκα (10%) τοις εκατό, ευθύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρο με το νομικό πρόσωπο ή τη νομική οντότητα για την καταβολή των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών, προσθετών τελών, προσαυξήσεων και λοιπών επιβαρύνσεων, που δημιουργήθηκαν κατά τη χρονική περίοδο της ιδιότητας του μετόχου ή εταίρου. Οι ρυθμίσεις της παραγράφου αυτής δεν ισχύουν για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών ή αναγνωρισμένο χρηματιστήριο σε άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε.

3. Τα πρόσωπα που κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου ευθύνονται προσωπικά και αλληλέγγυα για τις οφειλές νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας προς Φ.Κ.Α., κατ' εξαίρεση, είναι δυνατό να εξοφλήσουν αυτοτελώς τις οφειλές του νομικού προσώπου προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης (Φ.Κ.Α.), που υπήρχαν κατά την ανάληψη των καθηκόντων τους, καθώς και αυτές που δημιουργήθηκαν κατά τη διάρκεια της θητείας τους, ανεξαρτήτως του χρόνου βεβαίωσής τους. Στην περίπτωση αυτή αναστέλλεται η λήψη ή η εκτέλεση κάθε αναγκαστικού μέτρου σε βάρος τους και χορηγείται σε αυτούς αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας για κάθε χρήση.

4. Πρόσωπα ευθυνόμενα για την καταβολή ασφαλιστικών οφειλών εκ μέρους του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, δύναται να ασκήσουν έναντι των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, παράλληλα με το νομικό πρόσωπο ή τη νομική οντότητα, οποιοδήποτε δικαίωμα θα είχε στη διάθεσή του το νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα.

5. Το άρθρο αυτό ισχύει από την ημερομηνία κατάργησης του άρθρου 115 του ν. 2238/1994 για τα πρόσωπα που ήταν υπεύθυνα με βάση τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 2556/1997 (Α' 270), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 69 του ν. 2676/1999 (Α' 1). Για τα υπόλοιπα πρόσωπα ισχύει από την ψήφιση του παρόντος.

Νόμος 4331/2015, άρθρο 44 (Ασφαλιστική ενημερότητα διοικούντων Φ.Κ.Α.) .- Οι διατάξεις του άρθρου 31 του Ν. 4321/2015 (Α' 32) καθώς και οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 4 του Ν. 2556/1997 (Α' 270), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 69 του Ν. 2676/1999 (Α' 1) και ισχύει μέχρι την κατάργηση του άρθρου 115 του Ν. 2238/1994 (Α' 151), καθώς επίσης και οποιοσδήποτε άλλες διατάξεις νόμων, οι οποίες προβλέπουν ατομική και αλληλέγγυο ευθύνη φυσικών προσώπων με νομικό πρόσωπο, δεν έχουν εφαρμογή για Διοικητές ή Προέδρους φορέων κοινωνικής ασφάλισης και φορέων ή κλάδων και λογαριασμών οργανισμών κοινωνικής πολιτικής, τις εισφορές των οποίων εισπράττει ή συνεισπράττει το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, για τις παντός είδους οφειλές των ΝΠΔΔ που διοικούν, προς φορείς κοινωνικής ασφάλισης, φορείς ή κλάδους και λογαριασμούς οργανισμών κοινωνικής πολιτικής, τις εισφορές των οποίων εισπράττει ή συνεισπράττει το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, που προκύπτουν από τις μεταξύ των ανωτέρω συναλλαγές. Για τα πρόσωπα αυτά, δεν εμποδίζεται η χορήγηση ασφαλιστικής ενημερότητας από την ύπαρξη οφειλών των ΝΠΔΔ που διοικούν. Τα ανωτέρω δεν έχουν εφαρμογή για τις περιπτώσεις που τα προαναφερόμενα πρόσωπα έχουν καταδικαστεί για αδικήματα από δόλο σε βάρος της περιουσίας των προαναφερόμενων ΝΠΔΔ.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ/ΚΩΝ & ΑΑΔΕ Α. 1082/7.4.2021.- Περιπτώσεις έλλειψης υπαιτιότητας για τη μη στοιχειοθέτηση της αλληλέγγυας ευθύνης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 50 του ν. 4174/2013.

Έχοντας υπόψη:

.....

7. Την περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 50 του ν. 4174/2013 (Α'170), όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με την παρ. 1 του άρθρου 34 του ν. 4646/2019 (Α'201), σύμφωνα με τις οποίες παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών και τον Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. να ορίσουν ενδεικτικά περιπτώσεις έλλειψης υπαιτιότητας.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

Τα πρόσωπα που φέρουν τις ιδιότητες που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 50 του ν. 4174/2013 (ΚΦΔ) θεωρούνται καταρχήν υπαίτια για τη μη καταβολή ή μη απόδοση των οριζόμενων στις ως άνω διατάξεις οφειλών των νομικών προσώπων και των νομικών οντοτήτων, εκτός αν στα πρόσωπα αυτά συντρέχει περίπτωση έλλειψης υπαιτιότητας, σύμφωνα με τις κατωτέρω ενδεικτικά αναφερόμενες περιπτώσεις, οι οποίες σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να εξετάζονται από τις υπηρεσίες της ΑΑΔΕ, κατά λόγο αρμοδιότητας, πριν την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 50 ΚΦΔ στα αλληλεγγύως ευθυνόμενα πρόσωπα.

Άρθρο 2

Ενδεικτικές περιπτώσεις έλλειψης υπαιτιότητας

Για τους σκοπούς εφαρμογής της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 50 του ΚΦΔ, ορίζονται ενδεικτικά περιπτώσεις έλλειψης υπαιτιότητας των προσώπων αυτών ως ακολούθως:

1. Αποδεδειγμένη και παρατεταμένη αδυναμία ασκήσεως καθηκόντων διοίκησης λόγω βαριάς ασθένειας που εμποδίζει το πρόσωπο που έχει τις ιδιότητες της παρ. 1 του άρθρου 50 του ΚΦΔ να επιληφθεί των υποθέσεων του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, κατά τον χρόνο στον οποίο ανάγεται η αλληλέγγυα ευθύνη του. Για την απόδειξη της αδυναμίας άσκησης καθηκόντων, θα πρέπει να προσκομίζεται σχετική ιατρική γνωμάτευση για κάθε έτος ευθύνης, βεβαίωση νοσηλείας από δημόσιο ή ιδιωτικό νοσοκομείο συνοδευόμενες από καθώς και οποιοδήποτε άλλο σχετικό έγγραφο.

2. Εκκαθάριση του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας σύμφωνα με ειδική διάταξη νόμου ή με δικαστική απόφαση με τις οποίες προσδιορίζεται ο χρόνος και ο τρόπος ικανοποίησης των πιστωτών του νομικού προσώπου/νομικής οντότητας. Στις περιπτώσεις αυτές ελέγχεται εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 50 ΚΦΔ για τον εκκαθαριστή μόνο για οφειλές που δημιουργούνται κατά την περίοδο της θητείας του.

3. Αποδεδειγμένη, με βάση έγγραφα (π.χ. σύμβαση εργασίας, βεβαίωση εταιρίας), αποκλειστική ανάθεση συγκεκριμένων καθηκόντων διοίκησης και εκπροσώπησης (όπως π.χ. διευθυντής μάρκετινγκ, δ/ντής ανθρωπίνου δυναμικού, δ/ντής πληροφορικής, δ/ντής τεχνικών – υποστηρικτικών υπηρεσιών, δ/ντής αποθήκης, δ/ντής πωλήσεων) που δεν άπτονται των φορολογικών υποχρεώσεων του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, εφόσον τα συγκεκριμένα πρόσωπα δεν έχουν αρμοδιότητα αποκλειστικής γενικής εκπροσώπησης και διαχείρισης του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, σύμφωνα με δημοσιευμένα έγγραφα.

4. Ύπαρξη αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης ποινικού δικαστηρίου ή αμετάκλητου απαλλακτικού βουλευματος τελεσίδικη ή απόφαση διοικητικού δικαστηρίου βάσει των οποίων διαπιστώνεται ρητά η έλλειψη υπαιτιότητας σχετικά με τη δημιουργία ή τη μη καταβολή της οριζόμενης στην παρ. 1 του άρθρου 50 του ΚΦΔ οφειλής από τον αλληλεγγύως υπόχρεο.

5. Παραίτηση προγενέστερη της κρίσιμης περιόδου, για την οποία τηρήθηκαν οι προβλεπόμενες διατυπώσεις δημοσιότητας, ακόμα και αν δεν έχει ενημερωθεί η Φορολογική Διοίκηση από το νομικό πρόσωπο/νομική οντότητα ή αποδεδειγμένη μη αποδοχή του διορισμού, η οποία αποδεικνύεται με έγγραφο περί μη αποδοχής αυτής εφόσον έχει νομίμως επιδοθεί.

6. Μη εξόφληση των οφειλών προς το Δημόσιο νομικών προσώπων/νομικών οντοτήτων δη-

μοσίου ή ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τα οποία έχουν ως κύριο οικονομικό πόρο (άνω του εβδομήντα τοις εκατό (70%) των ετήσιων εσόδων τους) την τακτική χρηματοδότηση που λαμβάνουν από το Ελληνικό Δημόσιο και το σύνολο των εσόδων τους δεν επαρκεί για την πληρωμή των φορολογικών τους υποχρεώσεων.

7. Ανάλυση της διοίκησης φορέων της γενικής κυβέρνησης ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα με αποκλειστικό σκοπό τη διευκόλυνση ή / και ολοκλήρωση ελέγχου που έχει διαταχθεί από εισαγγελικές αρχές, από αρχές διαχειριστικού ελέγχου ή από ανεξάρτητες αρχές.

8. Ορισμός ως νομίμου εκπροσώπου αλλοδαπού νομικού προσώπου / νομικής οντότητας, το οποίο δεν έχει μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, εφόσον, στον εν λόγω νόμιμο εκπρόσωπο δίδεται συγκεκριμένη εντολή ή παρέχεται συγκεκριμένη εξουσιοδότηση από τα πρόσωπα τα οποία διοικούν το αλλοδαπό νομικό πρόσωπο/νομική οντότητα, ιδίως με σκοπό την εκπλήρωση διαδικαστικών υποχρεώσεων του αλλοδαπού νομικού προσώπου/νομικής οντότητας στην Ελλάδα ή τη διεκπεραίωση συγκεκριμένων υποθέσεων (ενδεικτικά: εκπροσώπηση στην Ελλάδα για την ίδρυση θυγατρικής εταιρείας, εκπροσώπηση για την αγορά ή την πώληση ακινήτου στην Ελλάδα, εκπροσώπηση ενώπιον δημοσίων υπηρεσιών, εκπροσώπηση για το άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού κ.λπ.).

9. Στην περίπτωση κατά την οποία πρόσωπα που αν και φέρουν μία από τις ιδιότητες που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 50 ΚΦΔ δεν έχουν πραγματική ανάμειξη στη διοίκηση/διαχείριση των υποθέσεων του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας. Για την περίπτωση αυτή εκτιμώνται συνολικά και λαμβάνονται υπόψη στοιχεία, όπως: η έλλειψη αμοιβής προς το πρόσωπο αυτό, η έλλειψη μετοχικής ή εταιρικής σχέσης με το νομικό πρόσωπο ή τη νομική οντότητα, η μη διενέργεια τραπεζικών συναλλαγών, η μη διαχείριση των εταιρικών τραπεζικών λογαριασμών (βεβαίωση από τις συνεργαζόμενες με την εταιρεία τράπεζες με την οποία αποδεικνύεται ότι δεν υπάρχει δείγμα υπογραφής του προσώπου αυτού, ώστε το πρόσωπο αυτό να μπορεί να υπογράψει για λογαριασμό του νομικού προσώπου), η μη υπογραφή πρακτικών Διοικητικού Συμβουλίου ή οικονομικών καταστάσεων, σε συνδυασμό με στοιχεία που αποδεικνύουν το πρόσωπο που πραγματικά διαχειρίζεται τις εταιρικές υποθέσεις.

10. Έλλειψη δικαιοπρακτικής ικανότητας κατά τον επίμαχο χρόνο, πιστοποιούμενη από δικαστική απόφαση (π.χ. θέση υπό δικαστική συμπαράσταση).

Άρθρο 3

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και καταλαμβάνει και περιπτώσεις για τις οποίες έχει υποβληθεί αίτηση περί έλλειψης υπαιτιότητας που η εξέτασή της εκκρεμεί ενώπιον της Φορολογικής Διοίκησης.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 1487 Β'/13.4.2021)

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΜΒ. ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ 1775/2018 (7μελούς).Ευθύνη διοικούντων νομικά πρόσωπα. Μη νομιμοποίηση άσκησης προσφυγής. Άσκηση ανακοπής.- Η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 115 του Ν.2238/1994, δεν δημιουργεί ίδια φορολογική υποχρέωση των προσώπων που είχαν την ιδιότητα του διαχειριστή ή του διευθύνοντος συμβούλου ή του εκκαθαριστή ανωνύμου εταιρείας, κατά το χρόνο διαλύσεως ή συγχωνεύσεως αυτής, για καταβολή του οφειλομένου από την εταιρεία φόρου, αλλά απλή πρόσθετη ευθύνη αυτών προς πληρωμή του βεβαιωθέντος σε βάρος της εταιρείας φόρου, η ευθύνη δε αυτή δεν ανάγεται στο στάδιο της βεβαίωσης του φόρου, αλλά στο στάδιο της εισπράξεώς του. Επομένως, τα ανωτέρω πρόσωπα δεν καθίστανται υποκείμενα της σχετικής φορολογικής υποχρέωσης και δεν νομιμοποιούνται να ασκήσουν προσφυγή

κατά της πράξης της φορολογικής αρχής με την οποία προσδιορίζεται ο οφειλόμενος από την εταιρεία φόρος, ενώ για την ενεργοποίηση της ευθύνης των προσώπων αυτών δεν απαιτείται να επαναληφθεί η διαδικασία προσδιορισμού και βεβαίωσης του φόρου, με κοινοποίηση, προς τα πρόσωπα αυτά, φύλλου ελέγχου, υποκειμένου σε προσφυγή, ούτε, περαιτέρω, η επ' ονόματι τους ταμειακή βεβαίωση του οφειλομένου ποσού του φόρου, αλλά επιτρέπεται, κατ αρχήν, να επιδιωχθεί η αναγκαστική είσπραξη του οφειλομένου ποσού του φόρου από τα πρόσωπα αυτά βάσει της ταμειακής βεβαίωσης που έχει εκδοθεί επ' ονόματι της εταιρείας. Η ανωτέρω ερμηνεία των παραπάνω διατάξεων, σε συνδυασμό με αυτές των άρθρων 64 παρ. 1 και 113 παρ. 1 του Κ.Δ.Δ., δεν αποστερεί τα προαναφερθέντα πρόσωπα της δικαστικής προστασίας που αυτά δικαιούνται, σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος, διότι τα πρόσωπα αυτά, εφόσον δεν έχουν δικαίωμα να ασκήσουν προσφυγή κατά της καταλογιστικής του φόρου πράξεως, δύνανται, κατά τη σύμφωνη με την ανωτέρω συνταγματική διάταξη ερμηνεία των άρθρων 217 παρ. 1 και 219 παρ. 1 του Κ.Δ.Δ., να ασκήσουν ανακοπή κατά της ατομικής ειδοποίησεως, με την οποία θεωρείται συμπροσβαλλόμενη και η εκδοθείσα σε βάρος της εταιρείας ταμειακή βεβαίωση και να προβάλουν λόγους αναγόμενους στο κατ ουσίαν βάσιμο της απαιτήσεως του Δημοσίου, εκτός εάν, κατόπιν προσφυγής της εταιρείας κατά της καταλογιστικής του φόρου πράξης, έχει εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση, με την οποία έχει κριθεί, κατ' ουσίαν, η νομιμότητα της καταλογιστικής πράξης.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1195/14.8.2014.- Κοινοποίηση της υπ' αριθμ. 49/2014 Γνωμοδότησης του ΝΣΚ σχετικά με τη συνυπευθυνότητα αναφορικά με τις οφειλές των δημοτικών επιχειρήσεων που εξοφλούνται από τους ΟΤΑ σύμφωνα με τον ν. 4071/2012.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 379)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1020/21.1.2016.- Κοινοποίηση της υπ' αριθμ. 137/2014 Γνωμοδότησης της Ολομέλειας του ΝΣΚ σχετικά με την ευθύνη των διοικούντων στην περίπτωση εξωλογιστικού προσδιορισμού.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 380)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1113/24.7.2017.- Κοινοποίηση της αριθ.181/2017 γνωμοδότησης του Α1 Τμήματος Διακοπών του Ν.Σ.Κ. σχετικά με την ευθύνη φυσικών προσώπων, που κατά την απορρόφηση ημεδαπής ανώνυμης εταιρείας από άλλη ημεδαπή ανώνυμη εταιρεία με τις διατάξεις του ν.2166/1993 είχαν στη διοίκηση της απορροφώσας εταιρείας κάποια από τις ιδιότητες του άρθρου 115 του ν.2238/1994, είτε πριν είτε μετά από την ολοκλήρωση της συγχωνεύσεως, για την πληρωμή του φόρου εισοδήματος, παρακρατούμενων φόρων και Φ.Π.Α. που προέκυψαν από δραστηριότητα και υποχρεώσεις της απορροφηθείσας εταιρείας και βεβαιώθηκαν σε βάρος της απορροφώσας εταιρείας.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 487)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2128/4.8.2020.- Άσκηση ενδικοφανούς και δικαστικής προσφυγής ατομικώς από τα αλληλεγγύως ευθυνόμενα πρόσωπα του άρθρου 50 ν.4174/2013 (Κ.Φ.Δ.).

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 488)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2173/30.10.2020.- Αλληλέγγυα ευθύνη διοικούντων του άρθρου 50 του ν.4174/2013, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 489)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2196/26.10.2021.- Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 50 του ν. 4174/2013 (Α' 170, ΚΦΔ) στους αλληλεγγύως ευθυνόμενους διοικούντες αθλητικά νομικά πρόσωπα με βάση τις διατάξεις του άρθρου 118Α του ν. 2725/1999 (Α' 121).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 542)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2003/16.1.2023.- Παροχή διευκρινίσεων και οδηγιών α) για την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4738/2020 (Α' 207) σχετικά με την αυτοδίκαιη απαλλαγή και την απλοποιημένη διαδικασία πτώχευσης μικρού αντικειμένου και β) σχετικά με την άσκηση κύριας παρέμβασης σε δίκη πτώχευσης του ν. 4738/2020.

Β. Διευκρινίσεις σχετικά με την έκταση απαλλαγής των νομίμων εκπροσώπων/διοικούντων ν.π. σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 195 του ν. 4738/2020

5. Στην παρ. 1 του άρθρου 194 του ν. 4738/2020, που ρυθμίζει την έκταση της αυτοδίκαιης απαλλαγής για τον πτωχέυσαντα οφειλέτη φυσικό πρόσωπο παρέχεται -εντός παρενθέσεως- ο νομοθετικός ορισμός του όρου «δημιουργήθηκαν» ως εξής: «σε περίπτωση χρέους προς το Δημόσιο κρίσιμος χρόνος είναι ο χρόνος στον οποίο ανάγεται η υποχρέωση και όχι ο χρόνος δημιουργίας του νόμιμου τίτλου». Αντίθετα, στο άρθρο 195 του ίδιου νόμου, που ρυθμίζει την αυτοδίκαιη απαλλαγή φυσικού προσώπου το οποίο λόγω της ιδιότητάς του ως νόμιμου εκπροσώπου ή διοικούντος έχει εκ του νόμου (π.χ. κατ' άρθρο 50 του ν. 4987/2022, Κ.Φ.Δ.) αλληλέγγυα ευθύνη για οφειλές νομικού προσώπου προς το Δημόσιο δεν παρέχεται νομοθετικός ορισμός του αντίστοιχου όρου «προέκυψαν».

6. Ακολούθως, για την ερμηνεία του όρου «προέκυψαν» στο άρθρο 195 του ν. 4738/2020 πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν τα εξής:

6.1. ότι ο σκοπός θέσπισης της απαλλαγής των συνυπεύθυνων νομίμων εκπροσώπων/διοικούντων ν.π. σύμφωνα με την οικεία αιτιολογική έκθεση, συνίσταται στην «άρση των προβλημάτων που δημιουργεί η προσωπική ευθύνη αυτών, όσον αφορά την ανάσχεση της επιχειρηματικότητας και την αποτροπή ικανών διαχειριστών από την ανάληψη της διαχείρισης επιχειρήσεων που βρίσκονται σε δυσχερή οικονομική κατάσταση, με την απαλλαγή των εκπροσώπων νομικών προσώπων που ενήργησαν καλόπιστα για χρέη που προέκυψαν εντός της ύποπτης περιόδου ή στη διάρκεια των 12 μηνών (σημ: στο αρχικά κατατεθειμένο νομοσχέδιο προβλεπόταν χρονικό διάστημα 12 μηνών πριν από την ύποπτη περίοδο, το οποίο διευρύνθηκε σε 36 μήνες κατά την ψήφιση του νομοσχεδίου) που προηγήθηκαν αυτής». Στο σημείο αυτό υπενθυμίζεται ότι σε περίπτωση πτωχευτικών χρεών του ν.π. που διαπιστώνονται κατόπιν φορολογικού ελέγχου μετά την κήρυξη αυτού σε πτώχευση (για χρήσεις που προηγούνται αυτής), εις ολόκληρον ευθύνη κατ' άρθρο 50 του Κ.Φ.Δ. έχουν τα πρόσωπα στα οποία συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις των στοιχείων α' και γ' της παρ. 1 του ανωτέρω άρθρου κατά το φορολογικό έτος ή την περίοδο στην οποία ανάγονται οι οφειλές αυτές (βλ. δεύτερο εδάφιο της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 50 του Κ.Φ.Δ.). Επομένως, θα πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν, ως κρίσιμος χρόνος για τον προσδιορισμό της έκτασης απαλλαγής των νομίμων εκπροσώπων/διοικούντων, ο χρόνος στον οποίο ανάγεται η οφειλή/υποχρέωση.

6.2. ότι ο ανωτέρω νομοθετικός σκοπός είναι συναφής με τον αντίστοιχο νομοθετικό λόγο απαλλαγής των οφειλετών - φυσικών προσώπων, ο οποίος, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του άρθρου 192, είναι «... η απαλλαγή του οφειλέτη από τα χρέη που δεν μπορεί να εκπληρώσει, ώστε να του δοθεί δεύτερη ευκαιρία. Η παροχή δεύτερης ευκαιρίας στους οφειλότες πέραν της επιείκειας της έννομης τάξης προς αυτούς, εξυπηρετεί και την εθνική οικονομία, αφενός επειδή διευκολύνει την ανάληψη επιχειρηματικών κινδύνων και αφετέρου επειδή επιτρέπει στα υπερχρεωμένα πρόσωπα να έχουν κίνητρα να εργαστούν και να δημιουργήσουν περιουσία»

7. Λαμβάνοντας υπ' όψιν τα ανωτέρω, συνάγεται ότι η απαλλαγή των νομίμων εκπροσώπων/διοικούντων εκτείνεται σε χρέη του ν.π., που έχουν το χαρακτήρα «πτωχευτικών χρεών» (ως προς το πτωχέυσαν ν.π.), με την έννοια ότι γεννήθηκαν ή ανάγονται σε χρόνο πριν από την κήρυξη της πτώχευσης [και συγκεκριμένα εντός της ύποπτης περιόδου και εντός των τριάντα έξι (36) μηνών που προηγήθηκαν της ύποπτης περιόδου], ανεξαρτήτως του χρόνου βεβαίωσής τους [βλ. σχετικά και τον ορισμό των πτωχευτικών χρεών στην παρ. 2 άρθρου 96 του ν. 4738/2020 και στην παρ. 4 άρθρου 62 του Κ.Ε.Δ.Ε. (ν. 4978/2022), σχετικό το κεφ. 6.Α. της Ε.2192/2021].

8. Ως εκ τούτου, κρίσιμος χρόνος για την εφαρμογή του άρθρου 195 του ν. 4738/2020 ως προς την απαλλαγή των συνυπεύθυνων νομίμων εκπροσώπων/διοικούντων ν.π. είναι, όπως και για την εφαρμογή του άρθρου 194 του ίδιου νόμου, ο χρόνος στον οποίο ανάγεται η οφειλή/υποχρέωση και όχι ο χρόνος δημιουργίας του νόμιμου τίτλου και καταχώρισης αυτού στα βιβλία εισπρακτέων εσόδων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΦΟΡΩΝ

ΑΡΘΡΟ 50

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΦΟΡΩΝ

1. Το δικαίωμα του Δημοσίου για την είσπραξη των φόρων και λοιπών εσόδων του που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα παραγράφεται μετά την πάροδο πέντε (5) ετών από τη λήξη του έτους εντός του οποίου αποκτήθηκε νόμιμος τίτλος εκτέλεσης (εκτελεστός τίτλος). Η κοινοποίηση στον φορολογούμενο ατομικής ειδοποίησης και οποιασδήποτε πράξης αναγκαστικής εκτέλεσης διακόπτει την παραγραφή. Επιπροσθέτως, την παραγραφή διακόπτουν η αναγγελία προς επαλήθευση στην πτώχευση, προς κατάταξη στον υπάλληλο πλειστηριασμού, καθώς και στον εκκαθαριστή κληρονομιάς ή διαλυθέντος νομικού προσώπου ή στον ειδικό εκκαθαριστή επιχείρησης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, καθώς και η εγγραφή προσημείωσης ή υποθήκης επί οποιουδήποτε περιουσιακού στοιχείου του φορολογούμενου. Επί αλληλεγγύως ευθυνόμενων, η διακοπή της παραγραφής ως προς έναν από αυτούς ενεργεί και κατά των λοιπών. Η παραγραφή του παρόντος αναστέλλεται:

α) για όσο χρονικό διάστημα είχε χορηγηθεί ρύθμιση τμηματικής καταβολής ή η Φορολογική Διοίκηση δεν μπορούσε να εισπράξει το χρέος λόγω αναστολής εκτέλεσης από οποιαδήποτε αιτία. Στην περίπτωση αυτή η παραγραφή δεν συμπληρώνεται πριν περάσει ένα (1) έτος από τη λήξη της αναστολής,

β) κατά τη διάρκεια ανηλικότητας του φορολογούμενου,

γ) κατά τη διάρκεια της δικαστικής αμφισβήτησης του εκτελεστού τίτλου της απαίτησης ή της νομιμότητας της είσπραξης ή του κύρους πράξης της εκτέλεσης και μέχρι τη συμπλήρωση ενός (1) έτους από την επίδοση στη Φορολογική Διοίκηση με δικαστικό επιμελητή αμετάκλητης δικαστικής απόφασης.

Η μη εκκίνηση της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης για την είσπραξη των φόρων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα μέσα σε πέντε (5) έτη από τη λήξη του έτους εντός του οποίου ο φορολογούμενος κατέστη υπερήμερος, συνεπάγεται την πειθαρχική ευθύνη του αρμόδιου οργάνου της Φορολογικής Διοίκησης, εκτός εάν αιτιολογημένα κρίνεται από τον Διοικητή ότι η μη εκκίνηση της διαδικασίας αυτής είναι δικαιολογημένη.

2. Με την επιφύλαξη της παρ. 1, καμία διάταξη περί παραγραφής δεν αποκλείει το δικαίωμα αναγκαστικής εκτέλεσης για την είσπραξη από το Δημόσιο των μη καταβληθέντων φόρων ή άλλων εσόδων του Δημοσίου που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 50 Ν. 5104/2024

Προσδιορίζεται η παραγραφή για την είσπραξη των φόρων και λοιπών εσόδων από το Δημόσιο στα πέντε (5) έτη μετά την έκδοση του νόμιμου τίτλου εκτέλεσης, εάν δεν κοινοποιηθεί οποιαδήποτε πράξη εκτέλεσης στον φορολογούμενο εντός της πενταετίας και καταγράφονται

οι πράξεις που διακόπτουν την παραγραφή. Επιπροσθέτως, εισάγεται πειθαρχική ευθύνη του αρμοδίου οργάνου της φορολογικής διοίκησης για τη μη εκκίνηση της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης για την είσπραξη των φόρων που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα εντός πέντε (5) ετών από την ημερομηνία κατά την οποία ο φορολογούμενος κατέστη υπερήμερος. Τέλος, ορίζεται ότι καμία διάταξη περί παραγραφής δεν αποκλείει το δικαίωμα αναγκαστικής εκτέλεσης για την είσπραξη από το Δημόσιο των μη καταβληθέντων φόρων ή άλλων εσόδων του Δημοσίου, με τη σχετική επιφύλαξη που εισάγεται στην παρ. 1.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 51. Παραγραφή είσπραξης φόρων.- 1. Το δικαίωμα του Δημοσίου για την είσπραξη των φόρων και λοιπών εσόδων του που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα παραγράφεται μετά την πάροδο πέντε (5) ετών από τη λήξη του έτους εντός του οποίου αποκτήθηκε νόμιμος τίτλος εκτέλεσης (εκτελεστός τίτλος). Η κοινοποίηση στον φορολογούμενο ατομικής ειδοποίησης και οποιασδήποτε πράξης αναγκαστικής εκτέλεσης διακόπτει την παραγραφή. Επιπροσθέτως, την παραγραφή διακόπτουν η αναγγελία προς επαλήθευση στην πτώχευση, προς κατάταξη στον υπάλληλο πλειστηριασμού, καθώς και στον εκκαθαριστή κληρονομιάς ή διαλυθέντος νομικού προσώπου ή στον ειδικό εκκαθαριστή επιχείρησης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, καθώς και η εγγραφή προσημείωσης ή υποθήκης επί οποιουδήποτε περιουσιακού στοιχείου του φορολογούμενου. Επί αλληλεγγύως ευθυνόμενων, η διακοπή της παραγραφής ως προς έναν από αυτούς ενεργεί και κατά των λοιπών. Η παραγραφή του παρόντος άρθρου αναστέλλεται:

α) για όσο χρονικό διάστημα είχε χορηγηθεί ρύθμιση τμηματικής καταβολής ή η Φορολογική Διοίκηση δεν μπορούσε να εισπράξει το χρέος λόγω αναστολής εκτελέσεως από οποιαδήποτε αιτία. Στην περίπτωση αυτή η παραγραφή δεν συμπληρώνεται πριν περάσει ένα έτος από τη λήξη της αναστολής,

β) κατά τη διάρκεια ανηλικότητας του φορολογούμενου,

γ) κατά τη διάρκεια της δικαστικής αμφισβήτησης του εκτελεστού τίτλου της απαίτησης ή της νομιμότητας της είσπραξης ή του κύρους πράξης της εκτέλεσης και μέχρι τη συμπλήρωση ενός έτους από την επίδοση στη Φορολογική Διοίκηση με δικαστικό επιμελητή αμετάκλητης δικαστικής απόφασης.

Η μη εκκίνηση της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης για την είσπραξη των φόρων που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα μέσα σε πέντε (5) έτη από τη λήξη του έτους, εντός του οποίου ο φορολογούμενος κατέστη υπερήμερος, συνεπάγεται την πειθαρχική ευθύνη του αρμόδιου οργάνου της Φορολογικής Διοίκησης, εκτός εάν αιτιολογημένα κρίνεται από τον Διοικητή ότι η μη εκκίνηση της διαδικασίας αυτής είναι δικαιολογημένη.

2. Με την επιφύλαξη της παρ. 1, κανένας νόμος περί παραγραφής δεν αποκλείει το δικαίωμα αναγκαστικής εκτέλεσης για την είσπραξη από το Δημόσιο των μη καταβληθέντων φόρων ή άλλων εσόδων του Δημοσίου που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα.

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 2362/1995 (Δημόσιο Λογιστικό - Έλεγχος δαπανών κ.λπ.), άρθρο 86 § 2.- Η χρηματική απαίτηση του Δημοσίου μετά των συμβεβαιούμενων προστίμων παραγράφεται μετά πενταετία από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο βεβαιώθηκε εν στενή εννοία και κατέστη αυτή ληξιπρόθεσμη.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ.1220/6.10.2014.- Κοινοποίηση της υπ. αριθμ. 171/2014 Γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους αναφορικά με το χρόνο παραγραφής βεβαιωμένης απαιτήσεως του Δημοσίου από ανάκτηση παράνομης κρατικής ενίσχυσης.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 382)

ΑΡΘΡΟ 51

ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

1. Για την αμοιβαία συνδρομή στην είσπραξη απαιτήσεων εφαρμόζονται:

α) τα άρθρα 295 έως και 319 του ν. 4072/2012 (Α' 86), με τον οποίο ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία 2010/24/ΕΕ του Συμβουλίου της 16ης Μαρτίου 2010, περί αμοιβαίας συνδρομής για την είσπραξη απαιτήσεων σχετικών με φόρους, δασμούς και άλλα μέτρα (L 84),

β) ο ν. 4153/2013 (Α' 116) για τους φόρους επί των οποίων έχει εφαρμογή η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης και του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης σύμφωνα με το άρθρο 2 αυτής,

γ) οι εκάστοτε ισχύουσες διεθνείς συμβάσεις που προβλέπουν την παροχή αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής στην είσπραξη απαιτήσεων από φόρους.

2. Το άρθρο 4 εφαρμόζεται και στην περίπτωση ορισμού, με διάταξη νόμου ή απόφαση του Υπουργού, του Διοικητή ως αρμόδιας αρχής και εξουσιοδοτημένου εκπροσώπου για την αμοιβαία διοικητική συνδρομή στην είσπραξη απαιτήσεων από φόρους.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 51 Ν. 5104/2024

Ορίζεται το νομοθετικό πλαίσιο που εφαρμόζεται για την αμοιβαία συνδρομή στην είσπραξη απαιτήσεων, τόσο μεταξύ της Ελλάδας και κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και μεταξύ της Ελλάδας και τρίτων κρατών.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 52. Αμοιβαία συνδρομή στην είσπραξη απαιτήσεων από φόρους στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.- Για την αμοιβαία συνδρομή στην είσπραξη απαιτήσεων εφαρμόζονται τα άρθρα 295 έως και 319 του ν. 4072/2012 (Α' 86).

ΜΕΡΟΣ Θ'
ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΙΜΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ
ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΔΗΛΩΣΕΩΝ, ΤΗΝ ΤΗΡΗΣΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ,
ΤΗ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΚΡΥΨΗ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΑΣ ΥΛΗΣ

ΑΡΘΡΟ 52

ΤΟΚΟΙ ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΗΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ

1. Αν οποιοδήποτε ποσό φόρου δεν καταβληθεί μέσα στη νόμιμη προθεσμία καταβολής, ο φορολογούμενος υποχρεούται να καταβάλει τόκους επί του εν λόγω ποσού φόρου για τη χρονική περίοδο από την επόμενη μέρα της λήξης της νόμιμης προθεσμίας. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης, αρχικής ή τροποποιητικής δήλωσης, καθώς και σε περίπτωση εκτιμώμενου, διορθωτικού ή ενδιάμεσου προσδιορισμού του φόρου, ως αφετηρία υπολογισμού των τόκων λαμβάνεται η λήξη της προθεσμίας κατά την οποία θα έπρεπε να είχε αρχικά καταβληθεί, βάσει του νόμου, ο φόρος που προκύπτει από την εκπρόθεσμη, αρχική ή τροποποιητική δήλωση ή από την πράξη προσδιορισμού.

2. Αν προκύπτει φόρος με την υποβολή της ενιαίας δήλωσης Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) του άρθρου 47α του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, Α' 248) ή αντίστοιχης δήλωσης που υποβάλλεται σε άλλο κράτος μέλος, στο πλαίσιο ειδικών καθεστώτων αντίστοιχων των άρθρων 47β, 47γ και 47δ του Κώδικα Φ.Π.Α., εφόσον η Ελλάδα είναι κράτος μέλος κατανάλωσης, και ο φόρος αυτός δεν καταβληθεί εντός της νόμιμης προθεσμίας καταβολής, ο υποκείμενος ή ο μεσάζων που λειτουργεί για λογαριασμό του, καταβάλλει τόκους επί του εν λόγω ποσού φόρου, από την επομένη μέρα της λήξης της νόμιμης προθεσμίας καταβολής, έως και την ημέρα καταβολής του φόρου.

3. Αν υποβληθεί ενιαία δήλωση του άρθρου 47α του Κώδικα Φ.Π.Α. ή αντίστοιχη δήλωση που υποβάλλεται σε άλλο κράτος μέλος, στο πλαίσιο ειδικών καθεστώτων αντίστοιχων των άρθρων 47β, 47γ και 47δ του Κώδικα Φ.Π.Α., εφόσον η Ελλάδα είναι κράτος μέλος κατανάλωσης, η οποία περιέχει θετικές διορθώσεις προηγούμενων φορολογικών περιόδων, ο υποκείμενος ή ο μεσάζων που λειτουργεί για λογαριασμό του, καταβάλλει τόκους επί του εν λόγω ποσού φόρου, που υπολογίζονται επί των θετικών αυτών διορθώσεων, από την επομένη ημέρα της λήξης της νόμιμης προθεσμίας καταβολής του φόρου για την περίοδο που αυτές αφορούν, έως την καταληκτική ημερομηνία εμπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης που περιέχει τις θετικές διορθώσεις.

4. Σε περίπτωση καταβολής υπερβάλλοντος ποσού φόρου (αχρεώστητη καταβολή), καταβάλλονται τόκοι στον φορολογούμενο για τη χρονική περίοδο από την ημερομηνία αίτησης επιστροφής του υπερβάλλοντος ποσού φόρου μέχρι την ημερομηνία ειδοποίησης του φορολογούμενου για την επιστροφή του, εκτός εάν η επιστροφή φόρου ολοκληρωθεί μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την παραλαβή από τη Φορολογική Διοίκηση της αίτησης επιστροφής φόρου του φορολογούμενου. Για τους σκοπούς του

πρώτου εδαφίου, εάν το υπερβάλλον ποσό φόρου συμψηφιστεί με άλλες οφειλές, το ποσό θεωρείται ότι επιστράφηκε κατά τον χρόνο διενέργειας του συμψηφισμού.

5. Τόκοι επί των τόκων δεν υπολογίζονται και δεν οφείλονται.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 52 Ν. 5104/2024

Καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού των τόκων σε περίπτωση εκπρόθεσμης καταβολής. Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ. 1, ο φορολογούμενος υποχρεούται να καταβάλει τόκους για τη χρονική περίοδο από τη λήξη της νόμιμης προθεσμίας έως και την ημερομηνία καταβολής του φόρου σε περίπτωση που δεν καταβάλει το ποσό του φόρου εντός της προθεσμίας. Με τις παρ. 2 και 3 προβλέπονται ειδικότερες ρυθμίσεις για τον φόρο που προκύπτει από την υποβολή της ενιαίας δήλωσης Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) του άρθρου 47α του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, Α' 248) ή αντίστοιχης δήλωσης που υποβάλλεται σε άλλο κράτος μέλος. Με την παρ. 4 η Φορολογική Διοίκηση υποχρεούται σε περίπτωση καταβολής υπερβάλλοντος ποσού φόρου να καταβάλει τόκους για τη χρονική περίοδο από την ημερομηνία αίτησης επιστροφής του υπερβάλλοντος ποσού φόρου μέχρι την ημερομηνία επιστροφής του με τις εξαιρέσεις που εισάγονται στην παράγραφο αυτή. Τέλος, με την παρ. 5 του άρθρου 52 ορίζεται ότι τόκοι επί των τόκων δεν υπολογίζονται και δεν οφείλονται.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 53. Τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής.- 1. Αν οποιοδήποτε ποσό φόρου δεν καταβληθεί μέσα στη νόμιμη προθεσμία καταβολής, ο φορολογούμενος υποχρεούται να καταβάλει τόκους επί του εν λόγω ποσού φόρου για τη χρονική περίοδο από την επόμενη μέρα της λήξης της νόμιμης προθεσμίας. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης, αρχικής ή τροποποιητικής, δήλωσης καθώς και σε περίπτωση εκτιμώμενου, διορθωτικού ή προληπτικού προσδιορισμού του φόρου, ως αφετηρία υπολογισμού των τόκων λαμβάνεται η λήξη της προθεσμίας κατά την οποία θα έπρεπε να είχε αρχικά καταβληθεί, βάσει του νόμου, ο φόρος που προκύπτει από την εκπρόθεσμη, αρχική ή τροποποιητική, δήλωση ή από την πράξη προσδιορισμού.

1Α. α) Αν προκύπτει φόρος με την υποβολή της ενιαίας δήλωσης Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) του άρθρου 47α του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, Α' 248) ή αντίστοιχης δήλωσης που υποβάλλεται σε άλλο κράτος μέλος, στο πλαίσιο ειδικών καθεστώτων αντίστοιχων των άρθρων 47β, 47γ και 47δ του Κώδικα Φ.Π.Α., εφόσον η Ελλάδα είναι κράτος μέλος κατανάλωσης, και ο φόρος αυτός δεν καταβληθεί εντός της νόμιμης προθεσμίας καταβολής, ο υποκείμενος ή ο μεσάζων που λειτουργεί για λογαριασμό του, καταβάλλει τόκους επί του εν λόγω ποσού φόρου, από την επομένη μέρα της λήξης της νόμιμης προθεσμίας καταβολής, έως και την ημέρα καταβολής του φόρου.

β) Αν υποβληθεί ενιαία δήλωση του άρθρου 47α του Κώδικα Φ.Π.Α. ή αντίστοιχη δήλωση που υποβάλλεται σε άλλο κράτος μέλος, στο πλαίσιο ειδικών καθεστώτων αντίστοιχων των άρθρων 47β, 47γ και 47δ του Κώδικα Φ.Π.Α., εφόσον η Ελλάδα είναι κράτος μέλος κατανάλωσης, η οποία περιέχει θετικές διορθώσεις προηγούμενων φορολογικών περιόδων, ο υποκείμενος ή ο μεσάζων που λειτουργεί για λογαριασμό του, καταβάλει τόκους επί του εν λόγω ποσού φόρου, που υπολογίζονται επί των θετικών αυτών διορθώσεων, από την επομένη ημέρα της λήξης της νόμιμης προθεσμίας καταβολής του φόρου για την περίοδο που αυτές αφορούν, έως την καταληκτική ημερομηνία εμπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης που περιέχει τις θετικές διορθώσεις.

2. Σε περίπτωση καταβολής υπερβάλλοντος ποσού φόρου (αχρεώστητη καταβολή), καταβάλλονται τόκοι στον φορολογούμενο για τη χρονική περίοδο από την ημερομηνία αίτησης επιστρο-

φής του υπερβάλλοντος ποσού φόρου μέχρι την ημερομηνία ειδοποίησης του φορολογούμενου για την επιστροφή του, εκτός εάν η επιστροφή φόρου ολοκληρωθεί μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την παραλαβή από τη Φορολογική Διοίκηση της αίτησης επιστροφής φόρου του φορολογούμενου. Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου, εάν το υπερβάλλον ποσό φόρου συμψηφιστεί με άλλες οφειλές, το ποσό θεωρείται ότι επιστράφηκε κατά τον χρόνο διενέργειας του συμψηφισμού.

3. Τόκοι επί των τόκων δεν υπολογίζονται και δεν οφείλονται.

4. Ο Υπουργός Οικονομικών, με απόφασή του, ορίζει τα επιτόκια υπολογισμού τόκων, καθώς και όλες τις αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Α.Υ.Ο. ΔΠΕΙΣ 1198598 ΕΞ 31.12.2013.- Καθορισμός των επιτοκίων του άρθρου 53 του ν. 4174/2013.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 53, παρ. 4, του ν. 4174/2013 (Α' 170), «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Το ύψος του επιτοκίου υπολογισμού των τόκων που καταβάλλει ο φορολογούμενος κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 53 του ν. 4174/2013 (Α' 170) ορίζεται ως το επιτόκιο των πράξεων Κύριας Αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΜΡΟ) που ισχύει κατά την ημερομηνία καταβολής του φόρου, πλέον οκτώ και πενήντα μίας (8,51) εκατοστιαίες μονάδες, ετησίως.

Άρθρο 2

Το ύψος του επιτοκίου υπολογισμού των τόκων της παραγράφου 2 του άρθρου 53 του ν. 4174/2013 (Α' 170) που καταβάλλονται στον φορολογούμενο ορίζεται ως το επιτόκιο πράξεων Κύριας Αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΜΡΟ) που ισχύει κατά την ημερομηνία ειδοποίησης του φορολογούμενου για την επιστροφή του φόρου, πλέον πέντε και εβδομήντα πέντε (5,75) εκατοστιαίες μονάδες, ετησίως.

Άρθρο 3

Το επιτόκιο των ανωτέρω παραγράφων δεν μεταβάλλεται κατά το μέρος που αφορά το επιτόκιο των πράξεων Κύριας Αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΜΡΟ) πριν την εκάστοτε σωρευτική μεταβολή αυτού κατά μία (1) εκατοστιαία μονάδα λαμβανομένου ως βάση υπολογισμού του επιτοκίου που ισχύει κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση τίθεται σε ισχύ από 1.1.2014.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 19Β' /10.1.2014).

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ. Α. 1153/2.11.2022.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΔΠΕΙΣ 1198598 ΕΞ 31.12.2013 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών «Καθορισμός των επιτοκίων του άρθρου 53 του ν. 4174/2013» (Β' 19/2014 και Β' 113/2014).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) της παρ. 4 του άρθρου 53 του ν. 4174/2013 «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (Α' 170).

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο μόνο

1. Το άρθρο 3 της υπό στοιχεία ΔΠΕΙΣ 1198598 ΕΞ/31.12.2013 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών «Καθορισμός των επιτοκίων του άρθρου 53 του ν. 4174/2013», αντικαθίσταται ως εξής:
«Άρθρο 3

Το επιτόκιο των άρθρων 1 και 2 της παρούσας δεν μεταβάλλεται κατά το μέρος που αφορά το επιτόκιο των πράξεων Κύριας Αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΜΡΟ) πριν την εκάστοτε σωρευτική μεταβολή αυτού κατά δύο (2) εκατοστιαίες μονάδες λαμβανομένου ως βάσης υπολογισμού του επιτοκίου που ισχύει κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 4».

2. Κατ' εξαίρεση και για ένα έτος από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας απόφασης, το επιτόκιο των άρθρων 1 και 2 της υπό στοιχεία ΔΠΕΙΣ 1198598 ΕΞ/31.12.2013 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών (Β' 19/2014 και Β' 113/2014) δεν μεταβάλλεται κατά το μέρος που αφορά το επιτόκιο των πράξεων Κύριας Αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΜΡΟ) πριν την εκάστοτε σωρευτική μεταβολή αυτού κατά τέσσερις (4) εκατοστιαίες μονάδες λαμβανομένου ως βάσης υπολογισμού του επιτοκίου που ισχύει κατά την 1η.1.2014.

3. Οι διατάξεις της παρούσας ισχύουν από 13.09.2022.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 5635 Β'/2.11.2022)

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ. Α. 1121/3.8.2023.- Ρύθμιση των προϋποθέσεων μεταβολής των επιτοκίων του άρθρου 53 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022) - Κατάργηση της παρ. 2 της υπό στοιχεία Α.1153/2022 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών «Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΔΠΕΙΣ 1198598 ΕΞ 31.12.2013 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών «Καθορισμός των επιτοκίων του άρθρου 53 του ν. 4174/2013» (Β' 19/2014 και Β' 113/2014)» (Β' 5635).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Της παρ. 4 του άρθρου 53 και των άρθρων 70 και 71 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206).

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο μόνο

1. Κατ' εξαίρεση των οριζόμενων στο άρθρο 3 της υπό στοιχεία ΔΠΕΙΣ 1198598 ΕΞ 2013/31.12.2013 (Β' 19/2014 και Β' 113/2014) απόφασης του Υπουργού Οικονομικών και για δύο (2) έτη από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας απόφασης, το επιτόκιο των άρθρων 1 και 2 της υπό στοιχεία ΔΠΕΙΣ 1198598 ΕΞ 2013/31.12.2013 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών δεν μεταβάλλεται κατά το μέρος που αφορά το επιτόκιο των πράξεων Κύριας Αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΜΡΟ) πριν την εκάστοτε σωρευτική μεταβολή αυτού κατά πέντε (5) εκατοστιαίες μονάδες λαμβανομένου ως βάση υπολογισμού του επιτοκίου που ισχύει κατά την 1η.1.2014.

2. Η παρ. 2 του άρθρου μόνου της υπό στοιχεία Α.1153/2.11.2022 (Β' 5635) απόφασης του Υπουργού Οικονομικών καταργείται.

3. Οι διατάξεις της παρούσας ισχύουν από 02.08.2023.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 5009Β' /9.8.2023)

ΑΡΘΡΟ 53

ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ Ή ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΟΥ ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

1. Με την επιφύλαξη του οίκοθεν προσδιορισμού της παρ. 4 του άρθρου 36, σε φορολογούμενους που παραλείπουν να υποβάλουν ή υποβάλλουν εκπρόθεσμα φορολογικές δηλώσεις και δηλώσεις πληροφοριακού χαρακτήρα από τις οποίες δεν προκύπτει υποχρέωση καταβολής φόρου ή δεν ανταποκρίνονται σε αίτημα της Φορολογικής Διοίκησης για παροχή πληροφοριών ή στοιχείων, επιβάλλεται πρόστιμο εκατό (100) ευρώ για κάθε παράβαση. Παράβαση του πρώτου εδαφίου συνιστούν ιδίως:

α) η μη υποβολή ή η ελλιπής υποβολή ή η εκπρόθεσμη υποβολή δήλωσης πληροφοριακού χαρακτήρα ή φορολογικής δήλωσης, συμπεριλαμβανομένων των δηλώσεων που υποβάλλονται στη φορολογία κεφαλαίου, από την οποία δεν προκύπτει υποχρέωση καταβολής φόρου, και των δηλώσεων παρακράτησης φόρου,

β) η παράλειψη υποβολής ή η ελλιπής υποβολή ή η εκπρόθεσμη υποβολή δήλωσης φόρου εισοδήματος,

γ) η παράλειψη υποβολής ή η ελλιπής υποβολή ή η εκπρόθεσμη υποβολή δήλωσης Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) του άρθρου 38 του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, Α' 248),

δ) η παράλειψη υποβολής ή η εκπρόθεσμη υποβολή δήλωσης στοιχείων ακινήτων (Ε9). Σε περίπτωση υποβολής δηλώσεων στοιχείων ακινήτων για περισσότερα του ενός (1) έτη, επιβάλλεται ένα μόνο πρόστιμο, εφόσον στις δηλώσεις αυτές επαναλαμβάνονται οι ίδιες μεταβολές. Δεν επιβάλλεται πρόστιμο στις δηλώσεις Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων - πράξεις προσδιορισμού φόρου, οι οποίες συντίθενται μηχανογραφικά από τη Φορολογική Διοίκηση.

2. Ειδικά σε φορολογούμενους που δεν υποβάλλουν ή υποβάλλουν εκπρόθεσμα φορολογική δήλωση, με εξαίρεση τις δηλώσεις πληροφοριακού χαρακτήρα, δεν υποβάλλουν ή υποβάλλουν εκπρόθεσμα δήλωση παρακράτησης φόρου ή δεν ανταποκρίνονται σε αίτημα της Φορολογικής Διοίκησης για παροχή πληροφοριών ή στοιχείων, επιβάλλεται πρόστιμο διακοσίων πενήντα (250) ευρώ ανά παράβαση αν είναι υπόχρεοι τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος και πεντακοσίων (500) ευρώ ανά παράβαση αν είναι υπόχρεοι τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος.

3. Για παραβάσεις που αφορούν δήλωση Φ.Π.Α. του άρθρου 47α του Κώδικα Φ.Π.Α., καθώς και για παραβάσεις που αφορούν ενιαία δήλωση Φ.Π.Α. υποβλητέα σε άλλο κράτος μέλος, στο πλαίσιο ειδικών καθεστώτων αντίστοιχων των άρθρων 47β, 47γ και 47δ του Κώδικα Φ.Π.Α., εφόσον η Ελλάδα είναι κράτος μέλος καταπόνησης, επιβάλλεται πρόστιμο εκατό (100) ευρώ στον υποκείμενο ή στον μεσάζοντα που ενεργεί για λογαριασμό του σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής ενιαίας δήλωσης Φ.Π.Α.

4. Σε φορολογούμενους που παραβιάζουν τις υποχρεώσεις που αφορούν στην υποβολή δήλωσης ή την αποστολή πληροφοριών σχετικών με υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (Φ.Η.Μ.) ή εμπορικού/

λογιστικού προγράμματος διαχείρισης, που ζητούνται βάσει απόφασης του Διοικητή, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους χιλίων (1.000) ευρώ ανά μη δηλωθείσα, εκπροθέσμως δηλωθείσα ή ανακριβώς δηλωθείσα οντότητα του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251), στην οποία παρέχονται ή η οποία αποδέχεται υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης Φ.Η.Μ. ή υπηρεσίες εμπορικού/λογιστικού προγράμματος διαχείρισης (Enterprise Resource Planning, «ERP»), εφόσον:

α) αυτές υπερβαίνουν το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του συνολικού αριθμού των εμπροθέσμων δηλωθεισών σχετικών οντοτήτων ή

β) υπερβαίνουν αθροιστικά τις δέκα (10) ανά οντότητα που παρέχει τις σχετικές υπηρεσίες.

5. Σε φορολογούμενους που παραλείπουν να υποβάλουν ή υποβάλουν εκπρόθεσμη δήλωση κατοχής, απόκτησης, μεταβολής και διακοπής λειτουργίας τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης («Electronic Funds Transfer at the point of sale, EFT/POS») επιβάλλεται πρόστιμο πεντακοσίων (500) ευρώ.

6. Εάν δεν υποβληθεί δήλωση από την οποία θα προέκυπτε υποχρέωση καταβολής φόρου, περιλαμβανομένων των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος, Φ.Π.Α. με βάση το κανονικό ή τα ειδικά καθεστώτα του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, Α' 248) υποβλητέας στην Ελλάδα ή, εφόσον η Ελλάδα είναι κράτος μέλος κατανάλωσης, σε άλλο κράτος μέλος, φορολογίας κεφαλαίου και παρακρατούμενων φόρων, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) επί του ποσού του φόρου που αναλογεί στη μη υποβληθείσα δήλωση.

7. Τα πρόστιμα των παρ. 1 και 2 δεν επιβάλλονται, σε περίπτωση υποβολής:

α) εκπρόθεσμης τροποποιητικής δήλωσης Φ.Π.Α. ή δήλωσης παρακρατούμενου φόρου, εφόσον η σχετική αρχική δήλωση έχει υποβληθεί εμπρόθεσμα,

β) εκπρόθεσμης τροποποιητικής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικού προσώπου ή νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, από την οποία το επιπλέον ποσό φόρου που προκύπτει προς καταβολή, σε σχέση με την αρχική δήλωση, είναι έως εκατό (100) ευρώ,

γ) εκπρόθεσμης αρχικής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικού προσώπου ή νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, από την οποία το ποσό φόρου που προκύπτει προς καταβολή είναι έως εκατό (100) ευρώ,

8. Δεν επιβάλλεται πρόστιμο σε περίπτωση υποβολής εκπρόθεσμης τροποποιητικής φορολογικής δήλωσης εφόσον αφορά διόρθωση στοιχείων πληροφοριακού χαρακτήρα, τα οποία δεν σχετίζονται με τον προσδιορισμό του φόρου που προκύπτει από τη δήλωση.

9. Σε φορολογούμενους που δεν συνεργάζονται κατά τη διάρκεια του φορολογικού ελέγχου ή δεν εγγράφονται στο φορολογικό μητρώο ή εγγράφονται περισσότερες φορές, επιβάλλεται πρόστιμο δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ.

10. Σε περίπτωση άσκησης οικονομικής δραστηριότητας για την οποία δεν έχει υποβληθεί δήλωση έναρξης εργασιών, παρά την ύπαρξη σχετικής υποχρέωσης, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) επί του ποσού του Φ.Π.Α. που θα έπρεπε να είχε αποδοθεί για όλη τη διάρκεια λειτουργίας της οικονομικής δραστηριότητας.

11. Σε φορολογούμενους που, μετά από πρόσκληση του άρθρου 14, δεν επιδεικνύουν

τα λογιστικά αρχεία (βιβλία), επιβάλλεται η κύρωση της παρ. 2 του άρθρου 57, εκτός αν η μη τήρηση ή ενημέρωση δεν επηρεάζει τη συμμόρφωση με τις φορολογικές υποχρεώσεις και την υποβολή φορολογικών δηλώσεων ή εφόσον με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο είναι δυνατός ο προσδιορισμός της φορολογητέας ύλης και των αντίστοιχων φορολογικών υποχρεώσεων.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 53 Ν. 5104/2024

Προβλέπονται σε ενιαίο άρθρο οι περιπτώσεις παραβάσεων του Κώδικα που αφορούν τη μη υποβολή ή την εκπρόθεσμη υποβολή φορολογικών δηλώσεων και δηλώσεων πληροφοριακού χαρακτήρα, καθώς και η παράβαση της παράλειψης χορήγησης στοιχείων που ζητούνται από τη Φορολογική Διοίκηση, με τις αντίστοιχες κυρώσεις γι' αυτές.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 54. Διαδικαστικές παραβάσεις.- 1. Για καθεμία από τις παρακάτω παραβάσεις επιβάλλεται πρόστιμο στον φορολογούμενο ή οποιοδήποτε πρόσωπο, εφόσον υπέχει αντίστοιχη υποχρέωση από τον Κώδικα ή τη φορολογική νομοθεσία που αναφέρεται στο πεδίο εφαρμογής του:

- α) δεν υποβάλλει ή υποβάλλει εκπρόθεσμα ή υποβάλλει ελλιπή δήλωση πληροφοριακού χαρακτήρα ή φορολογική δήλωση από την οποία δεν προκύπτει υποχρέωση καταβολής φόρου,
- β) δεν υποβάλλει ή υποβάλλει εκπρόθεσμα φορολογική δήλωση,
- γ) δεν υποβάλλει ή υποβάλλει εκπρόθεσμα δήλωση παρακράτησης φόρου,
- δ) δεν ανταποκριθεί σε αίτημα της Φορολογικής Διοίκησης για παροχή πληροφοριών ή στοιχείων,
  - ε) δεν συνεργαστεί στη διάρκεια φορολογικού ελέγχου,
  - στ) δεν γνωστοποιήσει στη Φορολογική Διοίκηση τον διορισμό του φορολογικού εκπροσώπου του,
  - ζ) δεν προβαίνει σε εγγραφή στο φορολογικό μητρώο ή εγγράφεται στο φορολογικό μητρώο περισσότερες φορές,
  - η) δεν συμμορφώνεται με τις κατά το άρθρο 13 υποχρεώσεις του,
  - θ) [Έχει καταργηθεί, με την περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 4337/2015 (Α' 129)],
  - ι) [Έχει καταργηθεί με την παρ. 4 του άρθρου 101 του ν. 4714/2020 (Α' 148)],
  - ια) εκδίδει στοιχεία λιανικής πώλησης χωρίς τη χρήση φορολογικού ηλεκτρονικού μηχανισμού ή από εγκεκριμένο και μη δηλωμένο φορολογικό ηλεκτρονικό μηχανισμό,
  - ιβ) εκδίδει δελτία και αποδείξεις από το Ολοκληρωμένο Σύστημα Ελέγχου Εισροών Εκροών, χωρίς τη χρήση εγκεκριμένου μοντέλου μηχανισμού σήμανσης (Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ.),
  - ιγ) δεν συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις της παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 3842/2010 (Α' 58),
  - ιδ) δεν υποβάλλει ή υποβάλλει ανακριβή στοιχεία αναφορικά με τις κατά την παρ. 8 του άρθρου 62 του ν. 4170/2013 (Α' 163) υποχρεώσεις του,
  - ιε) δεν εκδίδει λογιστικά αρχεία ή εκδίδει ή λαμβάνει ανακριβή λογιστικά αρχεία (παραστατικά), για πράξεις που δεν επιβαρύνονται με Φ.Π.Α.,
  - ιστ) διακινεί αγαθά χωρίς την ύπαρξη παραστατικών στοιχείων διακίνησης,
  - ιζ) δεν συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις της παρ. 3 του άρθρου 20 του ν. 3842/2010.
- ιη) δεν υποβάλλει ή υποβάλλει εκπρόθεσμα ή υποβάλλει ανακριβή δήλωση κατοχής, απόκτησης, μεταβολής και διακοπής λειτουργίας τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης («Electronic Funds Transfer at the point of sale, EFT/POS»).

1Α. Για παραβάσεις που αφορούν δήλωση Φ.Π.Α. του άρθρου 47α του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, Α' 248), καθώς και για παραβάσεις που αφορούν ενιαία δήλωση Φ.Π.Α. υποβλητέα σε άλλο κράτος μέλος, στο πλαίσιο ειδικών καθεστώτων αντίστοιχων των άρθρων 47β, 47γ και 47δ του Κώδικα Φ.Π.Α., εφόσον η Ελλάδα είναι κράτος μέλος κατανάλωσης, επιβάλλεται πρόστιμο στον υποκείμενο ή στον μεσάζοντα που ενεργεί για λογαριασμό του σε περίπτωση μη υποβολής ή εκπρόθεσμης υποβολής ενιαίας δήλωσης Φ.Π.Α., εκτός αν πρόκειται για μηδενική δήλωση. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζεται η διαδικασία επιβολής του ανωτέρω προστίμου, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.

1Β. Για παραβάσεις που αφορούν υποχρεώσεις υποβολής δήλωσης ή αποστολής πληροφοριών σχετικών με υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (Φ.Η.Μ.) ή εμπορικού/λογιστικού προγράμματος διαχείρισης, που ζητούνται βάσει απόφασης του Διοικητή, η οποία εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 14, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους χιλίων (1.000) ευρώ ανά μη δηλωθείσα, εκπροθέσμως δηλωθείσα ή ανακριβώς δηλωθείσα οντότητα του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251), στην οποία παρέχονται ή η οποία αποδέχεται υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης Φ.Η.Μ. ή υπηρεσίες εμπορικού/λογιστικού προγράμματος διαχείρισης (Enterprise Resource Planning, «ERP») και εφόσον:

α) αυτές υπερβαίνουν το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του συνολικού αριθμού των εμπροθέσμων δηλωθεισών σχετικών οντοτήτων ή

β) υπερβαίνουν αθροιστικά τις δέκα (10) ανά οντότητα που παρέχει τις σχετικές υπηρεσίες.

2. Τα πρόστιμα για τις παραβάσεις των παρ. 1 και 1Α καθορίζονται ως εξής:

α) εκατό (100) ευρώ σε περίπτωση μη υποβολής ή εκπρόθεσμης υποβολής σχετικά με την περ. α) της παρ. 1 και, στις φορολογίες κεφαλαίου, για κάθε παράβαση των περ. α), β), γ), δ), στ) και ιγ) της παρ. 1,

β) εκατό (100) ευρώ για κάθε παράβαση των περ. β), γ) και δ) της παρ. 1, αν ο φορολογούμενος δεν είναι υπόχρεος τήρησης λογιστικών αρχείων (βιβλίων),

γ) διακόσια πενήντα (250) ευρώ, για κάθε παράβαση των περ. β), γ), δ) και στ) της παρ. 1, αν ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος απλογραφικού λογιστικού συστήματος,

δ) πεντακόσια (500) ευρώ για κάθε παράβαση των περ. β), γ), δ) και στ) της παρ. 1, αν ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος διπλογραφικού λογιστικού συστήματος,

ε) δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) ευρώ, στις περ. ε), ζ), η) και ιδ) της παρ. 1,

στ) πεντακόσια (500) ευρώ, ανά φορολογικό έλεγχο, για παραβάσεις των περ. ια) και ιβ) της παρ. 1,

ζ) [Έχει καταργηθεί με την παρ. 4 του άρθρου 101 του ν. 4714/2020, (Α' 148)],

η) πεντακόσια (500) ευρώ, ανά φορολογικό έλεγχο, αν ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος, και χίλια (1.000) ευρώ, ανά φορολογικό έλεγχο, αν ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος στις περ. ιε) και ιστ) της παρ. 1,

θ) ίσο με το διπλάσιο της καταβληθείσας με μετρητά αξίας των στοιχείων λιανικής πώλησης που εκδίδονται για τη συναλλαγή, για κάθε παράβαση της περ. ιζ) της παρ. 1,

ι) σε περίπτωση μη υποβολής, εκπρόθεσμης υποβολής ή υποβολής ανακριβούς δήλωσης στοιχείων ακινήτων (Ε9) επιβάλλεται πρόστιμο γι' αυτήν με την πράξη προσδιορισμού του φόρου, η οποία εκδίδεται βάσει της ως άνω δήλωσης. Σε περίπτωση υποβολής δηλώσεων στοιχείων ακινήτων για περισσότερα του ενός (1) έτη, επιβάλλεται ένα μόνο πρόστιμο, εφόσον στις δηλώσεις αυτές επαναλαμβάνονται οι ίδιες μεταβολές. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζεται η διαδικασία επιβολής του ανωτέρω προστίμου, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των δύο πρώτων εδαφίων της παρούσας περίπτωσης. Δεν επιβάλλεται πρόστιμο στις δηλώσεις Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων -πράξεις προσδιορισμού φόρου, οι οποίες

συντίθενται μηχανογραφικά από τη Φορολογική Διοίκηση.

ια) πεντακόσια (500) ευρώ για κάθε παράβαση της περ. ιη) της παρ. 1,

ιβ) εκατό (100) ευρώ, για κάθε παράβαση της παρ. 1 Α.

Δεν επιβάλλονται τα πρόστιμα του παρόντος άρθρου, σε περίπτωση υποβολής εκπρόθεσμης τροποποιητικής δήλωσης Φ.Π.Α. ή δήλωσης παρακρατούμενου φόρου, εφόσον η σχετική αρχική δήλωση έχει υποβληθεί εμπρόθεσμα.

Τα πρόστιμα του παρόντος δεν επιβάλλονται, σε περίπτωση υποβολής:

α) εκπρόθεσμης αρχικής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικού προσώπου ή νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, από την οποία το ποσό φόρου που προκύπτει προς καταβολή είναι έως εκατό (100) ευρώ,

β) εκπρόθεσμης τροποποιητικής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικού προσώπου ή νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, από την οποία το επιπλέον ποσό φόρου που προκύπτει προς καταβολή, σε σχέση με την αρχική δήλωση, είναι έως εκατό (100) ευρώ.

3. Σε περίπτωση διαπίστωσης, στο πλαίσιο ελέγχου, εκ νέου διάπραξης της ίδιας παράβασης, εντός πενταετίας από την έκδοση της αρχικής πράξης, τα σύμφωνα με το παρόν άρθρο πρόστιμα επιβάλλονται στο διπλάσιο και, στην περίπτωση κάθε επόμενης ίδιας παράβασης, στο τετραπλάσιο του αρχικώς επιβληθέντος προστίμου.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΥΠ. ΟΙΚ. Δ15Β 1034714/24.2.2014.- Πληροφορίες σχετικά με επιβολή προστίμου για παράβαση εκπρόθεσμης υποβολής συγκεντρωτικών καταστάσεων.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 390)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1035/28.2.2018.- Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 54 του ν. 4174/2013 σε περίπτωση υποβολής τροποποιητικής δήλωσης παρακρατούμενου φόρου στα εισοδήματα από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 509)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1215/26.11.2018.- Συμπλήρωση της ΠΟΛ. 1252/2015 εγκυκλίου, αναφορικά με τη μη επιβολή του προστίμου της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 54 του ν.4174/2013 κατά τη διόρθωση πληροφοριακών στοιχείων των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων (Ε1, Ν, Ε2, Ε3 και λοιπών συνυποβαλλόμενων εντύπων).

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 510)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1241/28.12.2018.- Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 54 του ν.4583/2018 (ΦΕΚ Α' 212).

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 512)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2008/10.2.2023.- Παροχή διευκρινίσεων για την μη επιβολή προστίμου σε περίπτωση υποβολής εκπρόθεσμης αρχικής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος από φυσικό πρόσωπο το οποίο δεν υπέχει σχετική υποχρέωση από τις διατάξεις του ν.4172/2013 (Α'167) και του ν.4987/2022 (Α'206).

Αναφορικά με το παραπάνω θέμα και κατόπιν ερωτημάτων που έχουν υποβληθεί στην υπηρεσία μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 67 του ν. 4172/2013 (εφεξής

ΚΦΕ), ο φορολογούμενος που έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του υποχρεούται να δηλώνει όλα τα εισοδήματά του, τα φορολογούμενα με οποιοδήποτε τρόπο ή απαλλασσόμενα, στη Φορολογική Διοίκηση ηλεκτρονικά. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η δήλωση αυτή μπορεί να υποβάλλεται στη Φορολογική Διοίκηση σε έγχαρτη μορφή. Ειδικά, φορολογούμενοι που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 5Α υποχρεούνται να δηλώνουν όλα τα εισοδήματά τους, που προκύπτουν στην ημεδαπή, κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 5, ενώ για τα εισοδήματα που προκύπτουν στην αλλοδαπή, κατά την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου 5, και τα οποία υπόκεινται στην εναλλακτική φορολόγηση δεν υφίσταται υποχρέωση δήλωσής τους. Φορολογούμενοι που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 5Β υποχρεούνται να δηλώνουν όλα τα εισοδήματά τους που προκύπτουν στην ημεδαπή, κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 5, και τα εισοδήματα που προκύπτουν στην αλλοδαπή, κατά την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 5, και τα οποία υπόκεινται στην εναλλακτική φορολόγηση. Δεν υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης οι κεκαρμένοι μοναχοί για το καθαρό ποσό της σύνταξης που καταβάλλεται σε αυτούς κατά το χρονικό διάστημα που διατηρούν την ανωτέρω ιδιότητα εφόσον αυτό δεν υπερβαίνει το ποσό των εννέα χιλιάδων πεντακοσίων (9.500) ευρώ. Στην περίπτωση αυτή δεν εφαρμόζεται η παράγραφος 24 του άρθρου 72 του ανωτέρω νόμου. Ομοίως, δεν υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης τα φυσικά πρόσωπα που είναι φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής και αποκτούν εισόδημα αποκλειστικά από τόκους κρατικών ομολόγων και εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς και από τόκους εταιρικών ομολογιών της παραγράφου 5 του άρθρου 37.

2. Περαιτέρω, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 67 του ΚΦΕ, η δήλωση υποβάλλεται μέχρι και την 30ή Ιουνίου του αμέσως επόμενου φορολογικού έτους. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος αποβιώσει ή μεταφέρει την κατοικία του στο εξωτερικό, η δήλωση υποβάλλεται από τους κατά περίπτωση υπόχρεους, καθ' όλη τη διάρκεια του φορολογικού έτους και συνοδεύεται από δικαιολογητικά και στοιχεία που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Εξαιρετικά, τα φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν σε νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που τηρούν απλογραφικά βιβλία, μπορούν να υποβάλλουν δήλωση φορολογίας εισοδήματος μέχρι το πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου μήνα από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων.

3. Με τις διατάξεις της περ. α της παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 4987/2022 (εφεξής ΚΦΔ) ορίζεται ότι ο υπόχρεος σε υποβολή φορολογικών δηλώσεων υποβάλλει τις φορολογικές δηλώσεις στη Φορολογική Διοίκηση κατά το χρόνο που προβλέπεται από την οικεία φορολογική νομοθεσία.

4. Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 54 του ΚΦΔ, επιβάλλεται πρόστιμο στον φορολογούμενο ή οποιοδήποτε πρόσωπο, εφόσον υπέχει αντίστοιχη υποχρέωση από τον Κώδικα ή τη φορολογική νομοθεσία που αναφέρεται στο πεδίο εφαρμογής του, στην περίπτωση που δεν υποβάλλει ή υποβάλλει εκπρόθεσμα ή υποβάλλει ελλιπή δήλωση πληροφοριακού χαρακτήρα ή φορολογική δήλωση από την οποία δεν προκύπτει υποχρέωση καταβολής φόρου. Επίσης, με τις διατάξεις της περ. α' της παρ. 2 του ίδιου άρθρου ορίζεται μεταξύ άλλων ότι για την παράβαση της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 54 του ΚΦΔ το πρόστιμο καθορίζεται στα εκατό (100) ευρώ.

5. Με την ΠΟΛ.1252/2015 εγκύκλιο διευκρινίστηκε μεταξύ άλλων ότι για κάθε παράβαση μη υποβολής ή εκπρόθεσμης υποβολής δήλωσης, από την οποία δεν προκύπτει υποχρέωση καταβολής φόρου (πιστωτικές και μηδενικές δηλώσεις), καθώς και φορολογικής δήλωσης πληροφοριακού χαρακτήρα, η οποία αφορά φορολογικά έτη, υποθέσεις και περιόδους από 1.1.2014 και μετά, επιβάλλεται πρόστιμο εκατό (100) ευρώ (περ. α' της παρ. 1 σε συνδυασμό με την περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 54 ΚΦΔ). Δηλώσεις πληροφοριακού χαρακτήρα είναι, μεταξύ άλλων, οι καταστάσεις φορολογικών στοιχείων πελατών-προμηθευτών της παρ. 3 του άρθρου 14, οι ανακεφαλαιωτικοί πίνακες ενδοκοινοτικών συναλλαγών, τα έντυπα προϋπολογιστικού και απολογιστικού κό-

στους, οι γνωστοποιήσεις, οι δηλώσεις μητρώου (πλην της δήλωσης εγγραφής στο φορολογικό μητρώο), η δήλωση πληροφοριακών στοιχείων μίσθωσης κ.λπ.

6. Περαιτέρω με την ΠΟΛ.1215/2018 εγκύκλιο διευκρινίστηκε, μεταξύ άλλων, ότι η διόρθωση πληροφοριακών στοιχείων των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων (έντυπα Ε1 και Ν) ή των συνυποβαλλόμενων με αυτές εντύπων (Ε2, Ε3, κ.λπ.) εμπίπτει στην έννοια της διόρθωσης ελλιπούς δήλωσης και συνεπώς, κατά την υποβολή τέτοιων τροποποιητικών δηλώσεων δεν επιβάλλεται το πρόστιμο της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 54 του ΚΦΔ, ακόμη κι αν αυτές υποβληθούν εκπρόθεσμα. Ομοίως, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ίδια εγκύκλιο, πρόστιμο δεν επιβάλλεται και για την υποβολή εκπρόθεσμων τροποποιητικών δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, με τις οποίες συμπληρώνονται προαιρετικοί κωδικοί, π.χ. κωδικοί 781-782 του Πίνακα 6 του έντυπου Ε1, υπό την προϋπόθεση ότι η συμπλήρωση των κωδικών αυτών δεν επηρεάζει τον προσδιορισμό της φορολογικής υποχρέωσης του συγκεκριμένου φορολογικού έτους.

7. Από τα παραπάνω συνάγεται ότι το διαδικαστικό πρόστιμο της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 54 για την μη υποβολή ή την εκπρόθεσμη υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων επιβάλλεται σε βάρος των φορολογουμένων που, ενώ υπέχουν υποχρέωση υποβολής δήλωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 67 του ΚΦΕ, παρέλειψαν να εκπληρώσουν την υποχρέωσή τους αυτή ή την εκπλήρωσαν μετά την οριζόμενη προθεσμία. Αντίθετα, το πρόστιμο αυτό δεν επιβάλλεται σε βάρος φορολογουμένων που, ενώ δεν είχαν υποχρέωση υποβολής δήλωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΦΕ και του ΚΦΔ, υπέβαλαν για κάποιο φορολογικό έτος δήλωση φορολογίας εισοδήματος εκπρόθεσμα, καθώς οι φορολογούμενοι αυτοί δεν παρέβησαν κάποια φορολογική τους υποχρέωση. Ενδεικτικά, περιπτώσεις για τις οποίες δεν υπάρχει υποχρέωση υποβολής δήλωσης είναι αυτές των φορολογικών κατοίκων ημεδαπής που δεν αποκτούν πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα και των φορολογικών κατοίκων αλλοδαπής που δεν αποκτούν πραγματικό εισόδημα πηγής Ελλάδος. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι η μη ύπαρξη φορολογικής υποχρέωσης είναι διαφορετική από την περίπτωση κατά την οποία υπάρχει υποχρέωση υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, αλλά από τη δήλωση αυτή δεν προκύπτει υποχρέωση καταβολής φόρου (πιστωτικές και μηδενικές δηλώσεις).

8. Τυχόν πράξεις επιβολής προστίμου που εκδόθηκαν από την 01η.01.2020 και μετά σε βάρος φυσικών προσώπων που υπέβαλαν εκπρόθεσμα δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος χωρίς όμως να υπέχουν σχετική υποχρέωση από τον ΚΦΕ και τον ΚΦΔ, δύνανται να ακυρωθούν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 63B του ΚΦΔ.

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2028/12.4.2023.- Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή του άρθρου 54Ε ΚΦΔ (ν.4987/2022 - Α' 206), σχετικά με την επιβολή προστίμων για παραβάσεις μη τήρησης λογιστικών αρχείων και μη διαφύλαξης φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών (ΦΗΜ) και φορολογικών μνημών και αρχείων που δημιουργούν οι ΦΗΜ.

Με τις διατάξεις του άρθρου 54Ε του ΚΦΔ οι οποίες προβλέφθηκαν με το άρθρο 101 παρ. 2 του ν. 4714/2020, ορίζονται πρόστιμα για παραβάσεις που διαπιστώνονται μετά από έλεγχο για α) μη τήρηση λογιστικών αρχείων και β) μη διαφύλαξη ή μη προσκόμιση, κατόπιν πρόσκλησης, φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών (ΦΗΜ) και φορολογικών μνημών και αρχείων που δημιουργούν οι ΦΗΜ. Ειδικότερα:

Α. Γενικά

1. Οι διατάξεις του άρθρου 54Ε ΚΦΔ εφαρμόζονται στο πλαίσιο διενέργειας φορολογικού ελέγχου. Την ιδιότητα του ελεγχόμενου έχει το πρόσωπο ή η οντότητα στα οποία, κατά τον κρίσιμο χρόνο διαπίστωσης των προβλεπόμενων στο άρθρο αυτό παραβάσεων έχει κοινοποιηθεί (i) σχετική εντολή ελέγχου του άρθρου 25 ΚΦΔ ή (ii) πρόσκληση του άρθρου 14 ΚΦΔ στο πλαίσιο

εκτέλεσης εντολής διενέργειας μερικού επιτόπιου ελέγχου πρόληψης.

2. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ιδίως όταν ο ελεγχόμενος δεν ανταποκρίνεται στην πρόσκληση της Φορολογικής Διοίκησης για την προσκόμιση λογιστικών αρχείων του και είναι εξαιρετικά δυσχερής ο προσδιορισμός της έκτασης της συναλλακτικής δράσης αυτού καθώς και των συνθηκών λειτουργίας του.

Β. Πρόστιμο μη τήρησης λογιστικών αρχείων (άρθρο 54Ε παρ. 1 περ. α ΚΦΔ)

3. Στο άρθρο 54Ε παρ. 1 περ. α, όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 90 ν. 4864/2021 (Α' 237), ορίζονται τα εξής:

3.1. Σε περίπτωση που διαπιστώνεται, μετά από το πέρας του οριζόμενου από τις σχετικές διατάξεις του ν. 4308/2014 (Α' 251) χρόνου κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ότι η ελεγχόμενη οντότητα δεν τήρησε τα προβλεπόμενα από τις σχετικές διατάξεις λογιστικά αρχεία (βιβλία), επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) επί των εσόδων της από επιχειρηματική δραστηριότητα για κάθε ελεγχόμενο έτος για το οποίο διαπιστώνονται τα ανωτέρω, όπως αυτά προκύπτουν από τον μέσο όρο των δηλωθέντων εσόδων με τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος των τριών (3) τελευταίων φορολογικών ετών, μη συμπεριλαμβανομένου εκείνου για το οποίο δεν έχει παρέλθει η προθεσμία υποβολής της οικείας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

Το πρόστιμο αυτό δεν μπορεί να είναι κατώτερο των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ ανά ελεγχόμενο έτος, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης απλογραφικών βιβλίων ή των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ ανά ελεγχόμενο έτος, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης διπλογραφικών βιβλίων, ούτε μπορεί να είναι ανώτερο του τριπλάσιου του κατά περίπτωση κατώτερου προστίμου.

3.2. Σε περίπτωση μη υποβολής έστω και μίας από τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος των τριών (3) τελευταίων φορολογικών ετών παρά την ύπαρξη σχετικής υποχρέωσης, το πρόστιμο υπολογίζεται με βάση τον μέσο όρο των εσόδων των υποβληθεισών δηλώσεων και δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ ανά ελεγχόμενο έτος, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης απλογραφικών βιβλίων και των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ ανά ελεγχόμενο έτος, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης διπλογραφικών βιβλίων, ούτε μπορεί να είναι ανώτερο του τριπλάσιου του κατά περίπτωση κατώτερου προστίμου.

3.3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου ως μη τήρηση των λογιστικών αρχείων (βιβλίων) λογίζεται και η μη ενημέρωση των λογιστικών αρχείων (βιβλίων) μετά από το πέρας του οριζόμενου από τις σχετικές διατάξεις του ν. 4308/2014 χρόνου κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

3.4. Για την εφαρμογή του παρόντος, η μη επίδειξη για οποιονδήποτε λόγο μετά από πρόσκληση του άρθρου 14 του ΚΦΔ των λογιστικών αρχείων (βιβλίων) στον φορολογικό έλεγχο εξισώνεται με μη τήρηση αυτών.

3.5. Το πρόστιμο της παρούσας περίπτωσης δεν επιβάλλεται, εφόσον η μη τήρηση ή ενημέρωση δεν επηρεάζει τη συμμόρφωση με τις φορολογικές υποχρεώσεις και την υποβολή φορολογικών δηλώσεων ή εφόσον με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο είναι δυνατός ο προσδιορισμός της φορολογητέας ύλης και των αντίστοιχων φορολογικών υποχρεώσεων.

4. Πεδίο εφαρμογής

4.1. Το πρόστιμο του άρθρου 54Ε παρ. 1 περ. α' ΚΦΔ επιβάλλεται στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται, μετά το πέρας του οριζόμενου από τις σχετικές διατάξεις του ν. 4308/2014 χρόνου κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, μη τήρηση από πλευράς του ελεγχόμενου των προβλεπόμενων από τις σχετικές διατάξεις λογιστικών αρχείων (βιβλίων). Συνεπώς, η φορολογική Αρχή, στο πλαίσιο του φορολογικού ελέγχου, μπορεί να διαπιστώνει παραβάσεις και για το αμέσως προηγούμενο του ελέγχου φορολογικό έτος (και πάντως όχι προγενέστερο του έτους

2020) υπό την προϋπόθεση ότι ο έλεγχος διενεργείται σε χρόνο μεταγενέστερο του οριζόμενου από τις διατάξεις του ν. 4308/2014 χρόνου σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

4.2. Ως μη τήρηση των λογιστικών αρχείων για τους σκοπούς του άρθρου 54Ε ΚΦΔ νοούνται και:

4.2.1. Η μη ενημέρωση των λογιστικών αρχείων (βιβλίων) εντός του οριζόμενου από τις σχετικές διατάξεις του ν. 4308/2014 χρόνου κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

4.2.2. Η μη επίδειξη στον φορολογικό έλεγχο, για οποιονδήποτε λόγο, των λογιστικών αρχείων (βιβλίων) της περιόδου για την οποία έχει παρέλθει ο προβλεπόμενος από τις σχετικές διατάξεις του ν. 4308/2014 χρόνος ενημέρωσής τους για την έγκαιρη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

4.3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου επισημαίνεται ότι ως λογιστικά αρχεία (βιβλία) νοούνται τα αρχεία (βιβλία) που ορίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 4308/2014, ήτοι απλογραφικά βιβλία και διπλογραφικά βιβλία. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις του άρθρου 16 του ν. 4308/2014 (π.χ. ισολογισμός, κατάσταση αποτελεσμάτων κ.λπ.) δεν περιλαμβάνονται στα λογιστικά αρχεία (βιβλία) για τους σκοπούς του άρθρου 54Ε ΚΦΔ και συνεπώς τυχόν παραπτώματα στην σύνταξή τους δεν επισύρουν το πρόστιμο του άρθρου αυτού.

5. Υπολογισμός προστίμου

5.1. Ο υπολογισμός του προστίμου του άρθρου 54Ε παρ.1 περ. α' ΚΦΔ γίνεται με βάση το σύνολο των ακαθαρίστων εσόδων από επιχειρηματική δραστηριότητα του ελεγχόμενου. Το πρόστιμο επιβάλλεται, για κάθε ελεγχόμενο έτος για το οποίο διαπιστώνεται η παράβαση. Επιβάλλεται ένα πρόστιμο ανά ελεγχόμενο έτος για το οποίο διαπιστώνεται παράβαση, ανεξαρτήτως του πλήθους των υποκαταστημάτων ή των δευτερευουσών δραστηριοτήτων που τυχόν ασκεί ο ελεγχόμενος.

5.2. Το ύψος του προστίμου ισούται με το 15% επί των ακαθαρίστων εσόδων από επιχειρηματική δραστηριότητα, όπως αυτά προκύπτουν από τον μέσο όρο των δηλωθέντων εσόδων με τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος των τριών (3) τελευταίων (πιο πρόσφατων προς τον χρόνο του ελέγχου) φορολογικών ετών, μη συμπεριλαμβανομένου εκείνου του έτους για το οποίο κατά τον χρόνο του ελέγχου δεν έχει παρέλθει η προθεσμία υποβολής της οικείας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Το ανώτερο πρόστιμο δεν μπορεί να είναι κατώτερο των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ ανά ελεγχόμενο έτος, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης απλογραφικών βιβλίων ή των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ ανά ελεγχόμενο έτος, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης διπλογραφικών βιβλίων, ούτε μπορεί να είναι ανώτερο του τριπλάσιου του κατά περίπτωση κατώτερου προστίμου.

5.3. Στην περίπτωση που η ελεγχόμενη οντότητα δεν έχει υποβάλει έστω και μία (1) δήλωση φορολογίας εισοδήματος για τα τρία (3) τελευταία φορολογικά έτη, παρά την ύπαρξη της σχετικής υποχρέωσης, το πρόστιμο υπολογίζεται με βάση τον μέσο όρο των λοιπών υποβληθεισών εντός των τριών τελευταίων φορολογικών ετών δηλώσεων και δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ ανά ελεγχόμενο έτος, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης απλογραφικών βιβλίων και των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ ανά ελεγχόμενο έτος, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης διπλογραφικών βιβλίων, ούτε μπορεί να είναι ανώτερο του τριπλάσιου του κατά περίπτωση κατώτερου προστίμου.

5.4. Στην περίπτωση που ο ελεγχόμενος δεν έχει υποβάλει δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος για τα τρία τελευταία φορολογικά έτη ή έστω για κάποια από αυτά διότι δεν υπείχε σχετική υποχρέωση (π.χ. νεοσυσταθείσα εταιρεία), τότε το πρόστιμο υπολογίζεται με βάση τον μέσο όρο των τυχόν λοιπών υποβληθεισών εντός των τριών τελευταίων φορολογικών ετών δηλώσεων και δεν μπορεί να είναι κατώτερο των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ ανά ελεγχόμενο έτος, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης απλογραφικών βιβλίων ή των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ ανά ελεγχόμενο έτος, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης διπλογραφικών βιβλίων, ούτε μπορεί

να είναι ανώτερο του τριπλάσιου του κατά περίπτωση κατώτερου προστίμου.

6. Σχέση με άλλες διατάξεις

6.1. Επισημαίνεται ότι στις περιπτώσεις που, κατόπιν ελέγχου, επιβάλλεται το πρόστιμο του άρθρου 54Ε παρ. 1 περ. α' ΚΦΔ, για τις παραβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής αυτού δεν επιβάλλεται και το πρόστιμο του άρθρου 54 παρ. 2 περ. ε' ΚΦΔ (2.500 ευρώ) για παραβάσεις του άρθρου 54 παρ. 1 περ. η' ΚΦΔ περί «μη συμμόρφωσης του φορολογούμενου με τις κατά το άρθρο 13 του ίδιου Κώδικα υποχρεώσεις του» (σχετ. άρθρο 62 παρ. 7 ΚΦΔ).

6.2. Η εφαρμογή του άρθρου 28 του ν. 4172/2013 (ΚΦΕ) είναι ανεξάρτητη από την εφαρμογή του άρθρου 54Ε ΚΦΔ. Ειδικότερα, ακόμη κι αν δε συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 54Ε παρ. 1 περ. α' ΚΦΔ και δεν επιβάλλεται το πρόστιμο αυτό, εντούτοις δεν αποκλείεται η προσφυγή στις μεθόδους προσδιορισμού εσόδων του άρθρου 28 ΚΦΕ, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου αυτού, οι οποίες εξετάζονται αυτοτελώς. Αντίθετα, στις περιπτώσεις που ο έλεγχος διαπιστώνει τη συνδρομή των προϋποθέσεων και επιβάλλει το πρόστιμο του άρθρου 54Ε παρ. 1 περ. α ΚΦΔ διότι η μη τήρηση ή η μη ενημέρωση επηρεάζει τη συμμόρφωση με τις φορολογικές υποχρεώσεις και την υποβολή των φορολογικών δηλώσεων ή δεν είναι δυνατός, με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο, ο προσδιορισμός των σχετικών φορολογικών υποχρεώσεων τότε θα έχουν εφαρμογή και οι διατάξεις του άρθρου 28 ΚΦΕ.

7. Έναρξη ισχύος

7.1. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 101 παρ. 3 περ. α' ν. 4714/2020 το πρόστιμο του άρθρου 54Ε παρ. 1 περ. α' ΚΦΔ επιβάλλεται για παραβάσεις που αφορούν στα φορολογικά έτη που λήγουν από 31.12.2020 και μετά. Συνεπώς, οι διενεργούμενοι έλεγχοι μπορούν να διαπιστώνουν παραβάσεις που αφορούν φορολογικά έτη από το 2020 και εφεξής και όχι παλαιότερα έτη.

Παράδειγμα: Σε οντότητα με φορολογικό έτος 01.01 - 31.12, ο έλεγχος έλαβε χώρα κατά τον μήνα Ιούλιο 2022. Δεδομένου ότι κατά τον χρόνο αυτό είχε παρέλθει η προθεσμία κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του έτους 2021, η Φορολογική Διοίκηση μπορούσε να διαπιστώσει παραβάσεις του άρθρου 54Ε παρ. 1 περ. α' ΚΦΔ για τα φορολογικά έτη 2020 και 2021 και όχι για παλαιότερα φορολογικά έτη. Περαιτέρω, για τον προσδιορισμό της βάσης υπολογισμού του προστίμου θα ληφθεί υπόψη ο μέσος όρος των ακαθαρίστων εσόδων από επιχειρηματική δραστηριότητα των φορολογικών ετών 2018, 2019 και 2020, δεδομένου ότι δεν είχε παρέλθει κατά τον χρόνο του ελέγχου η προθεσμία υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του φορολογικού έτους 2021. Αν ο ίδιος έλεγχος πραγματοποιηθεί τον Δεκέμβριο 2022, ισχύουν τα ανωτέρω με τη διαφοροποίηση ότι, για τον υπολογισμό της βάσης του προστίμου, θα ληφθεί υπόψη ο μέσος όρος των ακαθαρίστων εσόδων από επιχειρηματική δραστηριότητα των φορολογικών ετών 2019, 2020 και 2021, δεδομένου ότι θα έχει παρέλθει, κατά τον χρόνο του ελέγχου, η προθεσμία υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του φορολογικού έτους 2021.

7.2. Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.3 του άρθρου 90 του ν. 4864/2021, οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 54Ε ΚΦΔ όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους, καταλαμβάνουν και υποθέσεις για τις οποίες μέχρι τις 29.11.2021 δεν έχουν εκδοθεί οριστικές πράξεις επιβολής προστίμου. Συνεπώς, εφόσον μέχρι και την 29.11.2021 έχει διαπιστωθεί η μη τήρηση λογιστικών αρχείων (βιβλίων) σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 54Ε ΚΦΔ και δεν έχουν εκδοθεί οριστικές πράξεις επιβολής προστίμου, επιβάλλεται το εν λόγω πρόστιμο εφαρμόζοντας τα ανώτατα όρια που ορίζονται στην υπόψη περίπτωση.

8. Μη επιβολή προστίμου

8.1. Το πρόστιμο του άρθρου 54Ε παρ. 1 περ. α' ΚΦΔ δεν επιβάλλεται εφόσον η μη τήρηση λογιστικών αρχείων (βιβλίων) δεν επηρεάζει τη συμμόρφωση με τις φορολογικές υποχρεώσεις και την υποβολή φορολογικών δηλώσεων ή εφόσον με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο είναι δυνατός ο

προσδιορισμός της φορολογητέας ύλης και των αντίστοιχων φορολογικών υποχρεώσεων. Επισημαίνεται ότι για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, ως «πρόσφορο μέσο» νοείται οποιοδήποτε στοιχείο ή πληροφορία μπορεί, χωρίς εξαιρετική δυσχέρεια, να χρησιμοποιηθεί για την εκτίμηση της έκτασης της συναλλακτικής δράσης του ελεγχόμενου (π.χ. στοιχεία από καταστάσεις του άρθρου 14 παρ.3 ΚΦΔ έως και το έτος 2020, για δραστηριότητες χονδρεμπορίου ή στοιχεία που είναι διαθέσιμα στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA για τα έτη 2021 και εφεξής, επιχειρηματικές συναλλαγές κυρίως μέσω τραπεζικών μέσων ή ηλεκτρονικών πλατφορμών κ.λπ.). Επιπλέον, λαμβάνεται πάντοτε υπόψη και η διαθεσιμότητα των στοιχείων ή πληροφοριών κατά τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου, όπως αυτή προκύπτει από τις προθεσμίες υποβολής δηλώσεων, σύνταξης χρηματοοικονομικών καταστάσεων κ.ο.κ. Δε θεωρείται ότι δεν υπάρχουν πρόσφορα μέσα στην περίπτωση που στοιχεία και πληροφορίες νομίμως δεν υφίστανται κατά τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου. Ο τρόπος προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης διενεργείται με βάση τις κείμενες διατάξεις, ενώ η αναφορά στο άρθρο 54Ε ΚΦΔ στον προσδιορισμό του εισοδήματος με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο δε συνιστά σε καμία περίπτωση νέο τρόπο προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης.

8.2. Ενδεικτικές περιπτώσεις μη επιβολής προστίμου του άρθρου 54Ε παρ.1 περ. α' ΚΦΔ:

8.2.1. Όταν το πρόσωπο ή η οντότητα δεν τηρεί τα «λοιπά λογιστικά αρχεία», που αναφέρονται στο άρθρο 4 του ν. 4308/2014. Στην περίπτωση αυτή επιβάλλεται το πρόστιμο του άρθρου 54 παρ. 2 περ. ε' ΚΦΔ λόγω «μη συμμόρφωσης του φορολογούμενου με τις κατά το άρθρο 13 του ιδίου Κώδικα υποχρεώσεις του» (σχετ. παρ. 1 περ. η' του ιδίου άρθρου). Διευκρινίζεται ότι η παράβαση περιλαμβάνεται στην έννοια της μη τήρησης βιβλίων στο κεφάλαιο IV της ΠΟΛ.1026/2018.

8.2.2. Στην περίπτωση τήρησης κατώτερου από το οριζόμενο με τις σχετικές διατάξεις του ν. 4308/2014 λογιστικού συστήματος από τον υπόχρεο. Στην περίπτωση αυτή επιβάλλεται το πρόστιμο του άρθρου 54 παρ. 2 περ. ε' ΚΦΔ λόγω «μη συμμόρφωσης του φορολογούμενου με τις κατά το άρθρο 13 του ιδίου Κώδικα υποχρεώσεις του» (σχετ. παρ. 1 περ. η' του ιδίου άρθρου), όπως έχει διευκρινιστεί με την ΠΟΛ.1026/2018.

8.2.3. Στις περιπτώσεις που διαπιστώνονται παραλείψεις, πλημμέλειες και παρατυπίες στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του άρθρου 16 του ν. 4308/2014 (π.χ. ισολογισμός, κατάσταση αποτελεσμάτων κ.λπ.) καθόσον οι εν λόγω καταστάσεις δεν περιλαμβάνονται στην έννοια των λογιστικών αρχείων (βιβλίων).

8.2.4. Σε περίπτωση διαπίστωσης παρατυπιών στην τήρηση βιβλίων, όπως είναι π.χ. η πλημμελής τήρηση αυτών λόγω μη καταχώρησης μέρους εκ του συνόλου των εκδοθέντων και ληφθέντων παραστατικών μέχρι το πέρας της προθεσμίας που ορίζεται για την ενημέρωση των βιβλίων (σχετ. παρ.1γ' του άρθρου 6 του ν. 4308/2014), ήτοι μέχρι τον χρόνο που απαιτείται για την έγκαιρη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, τα οποία εν τέλει προσκομίζονται στην ελεγκτική αρχή μετά από την πρόσκληση του άρθρου 14 ΚΦΔ και διαπιστώνεται ότι είναι δυνατός ο προσδιορισμός των φορολογικών υποχρεώσεων.

Γ. Πρόστιμο μη διαφύλαξης ή μη προσκόμισης, κατόπιν πρόσκλησης του άρθρου 14 ΚΦΔ, φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών (ΦΗΜ), φορολογικών μηνμών και αρχείων που δημιουργούν οι ΦΗΜ (άρθρο 54Ε παρ. 1 περ. β' ΚΦΔ)

9. Στο άρθρο 54Ε παρ. 1 περ. β' ΚΦΔ, όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 90 ν. 4864/2021 ορίζονται τα εξής:

Στην περίπτωση που κατά τη διενέργεια μερικού επιτόπιου ελέγχου πρόληψης της παρ. 7 του άρθρου 25 ΚΦΔ διαπιστώνεται, ότι η ελεγχόμενη οντότητα δεν διαφύλαξε ή δεν προσκόμισε ύστερα από πρόσκληση του άρθρου 14 φορολογικούς ηλεκτρονικούς μηχανισμούς (ΦΗΜ) και φορολογικές μηνίμες και αρχεία που δημιουργούν οι ΦΗΜ, επιβάλλεται αναλόγως το πρόστιμο της περ. α', εκτός εάν πριν την έκδοση της σχετικής εντολής ελέγχου έχει δηλωθεί απώλεια των

ΦΗΜ.

10. Γενικές προϋποθέσεις

10.1. Με την εν λόγω διάταξη επιβάλλεται αναλόγως το πρόστιμο της περ. α) και στις περιπτώσεις που στο πλαίσιο διενέργειας επιτόπιου ελέγχου πρόληψης της παρ. 7 του άρθρου 25 ΚΦΔ και μόνο, διαπιστώνεται από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα ότι η ελεγχόμενη οντότητα δεν διαφύλαξε ή δεν προσκόμισε τους Φορολογικούς Ηλεκτρονικούς Μηχανισμούς (ΦΗΜ), καθώς και τις μνήμες και τα αρχεία που δημιουργούν οι ΦΗΜ (a.txt, b.txt, s.txt, e.txt κ.λπ.) σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Α.Υ.Ο. ΠΟΛ.1220/2012 (Β' 3517), τα οποία διαφυλάσσονται σε ηλεκτρονική μορφή.

10.2. Ειδικότερα το πρόστιμο του άρθρου 54Ε παρ. 1 περ. α' ΚΦΔ επιβάλλεται, κατά παραπομπή από τη διάταξη του άρθρου 54Ε παρ. 1 περ. β' ΚΦΔ, για παραβάσεις που αφορούν τη μη διαφύλαξη ή τη μη προσκόμιση, μετά από πρόσκληση του άρθρου 14 ΚΦΔ, των Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (ΦΗΜ) και φορολογικών μνημών, καθώς και των αρχείων που δημιουργούν οι ΦΗΜ και μόνο στο πλαίσιο διενέργειας επιτόπιου ελέγχου πρόληψης της παρ.7 του άρθρου 25 ΚΦΔ υπό την προϋπόθεση ότι δεν προηγήθηκε δήλωση της απώλειας των ΦΗΜ από τον φορολογούμενο πριν την έκδοση της ως άνω εντολής.

Συνεπώς για την επιβολή του ως άνω προστίμου θα πρέπει η παράβαση να διαπιστώνεται στο πλαίσιο διενέργειας μερικού επιτόπιου ελέγχου της παρ. 7 του άρθρου 25 ΚΦΔ. Διευκρινίζεται ότι η επιβολή του προστίμου είναι ανεξάρτητη από το εάν η σχετική εντολή αντι των στοιχείων γ' και δ' της παρ. 1 του άρθρου 25 ΚΦΔ περιλαμβάνει την περιοχή του ελέγχου ή/και το είδος των δραστηριοτήτων των φορολογουμένων. Επισημαίνεται ότι, στην περίπτωση που κατά τη διενέργεια μερικού επιτόπιου ελέγχου πρόληψης επιδίδεται πρόσκληση του άρθρου 14 ΚΦΔ για προσκόμιση των Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (ΦΗΜ) και φορολογικών μνημών, καθώς και των αρχείων που δημιουργούν οι ΦΗΜ στην αρμόδια ελεγκτική Υπηρεσία, η εντολή φορολογικού ελέγχου που εκδίδεται σε περίπτωση μη ανταπόκρισης στην ως άνω πρόσκληση, θεωρείται ότι εκδίδεται συνεπεία του οικείου μερικού επιτόπιου ελέγχου πρόληψης που διενεργήθηκε και δεν κατέστη δυνατό να ολοκληρωθεί στις εγκαταστάσεις του ελεγχόμενου. Ως εκ τούτου, στην εν λόγω περίπτωση, το δικαίωμα της ελεγκτικής αρχής να επιβάλει το πρόστιμο του άρθρου 54Ε παρ.1 περ. β' ΚΦΔ, κατ' αρχάς δεν θίγεται εκ του λόγου αυτού. Ευνόητο είναι ότι για την επιβολή του ως άνω προστίμου, θα πρέπει σε κάθε περίπτωση, να εξετάζεται και η πλήρωση των λοιπών προϋποθέσεων που προβλέπονται.

Σημειώνεται ότι οι διατάξεις του άρθρου 54Ε παρ. 1 περ. β' ΚΦΔ, όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις του άρθρου 90 του ν.4864/2021, έχουν εφαρμογή και για υποθέσεις για τις οποίες μέχρι την 29.11.2021 δεν έχουν εκδοθεί οριστικές πράξεις επιβολής προστίμου (σχετ. παρ. 3 άρθρου 90 ν. 4864/2021).

10.3. Επισημαίνεται ότι η παραπομπή από τη διάταξη της περίπτωσης β' στο πρόστιμο της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου 54Ε ΚΦΔ αφορά τη διάταξη αυτή ως σύνολο (ύψος προστίμου, τρόπος υπολογισμού, εξαιρέσεις), με τις αναγκαίες προσαρμογές και όχι μόνο το ύψος του προστίμου και τον τρόπο υπολογισμού του. Πιο αναλυτικά, η αναλογική εφαρμογή δεν καταλαμβάνει την περιγραφή της παράβασης, η οποία σαφώς διαφοροποιείται στις δύο περιπτώσεις. Έτσι, για παράδειγμα ο χρόνος κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων αποτελεί στοιχείο ορισμού της παράβασης της περ. α' και δεν μπορεί να τύχει αναλογικής εφαρμογής για τον ορισμό της παράβασης της περ. β'. Επομένως, το πρόστιμο του άρθρου 54Ε παρ. 1 περ. β' ΚΦΔ επιβάλλεται ανεξαρτήτως του χρόνου κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Αντιθέτως, οι προϋποθέσεις μη επιβολής του προστίμου του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης α', όπως αναλύονται και ανωτέρω στην παράγραφο 8.1 της παρούσας, εφαρμόζονται αναλογικώς κατά την εφαρμογή της περ. β'.

10.4. Ο ΦΗΜ, μαζί με τη φορολογική του μνήμη και τα σχετικά αρχεία που δημιουργούνται

αποτελούν ενιαίο σύνολο και απαιτείται να διαφυλάσσονται και να προσκομίζονται όλα μαζί, εφόσον ζητηθούν. Συνεπώς, η παράβαση διαπράττεται ακόμα και αν μέρος αυτών δεν διαφυλάσσεται ή δεν προσκομίζεται.

11. Πεδίο εφαρμογής

11.1. Το πρόστιμο του άρθρου 54Ε παρ. 1 περ. β' ΚΦΔ, επιβάλλεται μόνο στην περίπτωση που κατά τη διαδικασία της διενέργειας μερικού επιτόπιου ελέγχου πρόληψης του άρθρου 25 παρ.7 ΚΦΔ, διαπιστωθεί από την αρμόδια ελεγκτική υπηρεσία η μη διαφύλαξη ή η μη προσκόμιση ΦΗΜ και φορολογικών μνημών και αρχείων. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 54Ε παρ. 1 περ. β' ΚΦΔ, όπως ίσχυαν πριν την τροποποίησή τους με τις διατάξεις του άρθρου 90 του ν.4864/2021, το πρόστιμο της περ. α' επιβαλλόταν στην περίπτωση που η ελεγχόμενη οντότητα δεν διαφύλαξε ή δεν προσκόμισε ύστερα από πρόσκληση του άρθρου 14 φορολογικούς μηχανισμούς (ΦΗΜ) και φορολογικές μνήμες και αρχεία που δημιουργούν οι ΦΗΜ, ανεξάρτητα από το είδος του διενεργούμενου φορολογικού ελέγχου. Από τον συνδυασμό των διατάξεων της παρ. 3 άρθρου 90 του ν. 4864/2021 και της παρ. 3 περ. β' άρθρου 101 του ν.4714/2020 προκύπτει ότι, από 01.08.2020 και μετά, το πρόστιμο του άρθρου 54Ε παρ. 1 περ. β' ΚΦΔ επιβάλλεται όταν διαπιστώνεται η μη διαφύλαξη ή η μη προσκόμιση, ύστερα από πρόσκληση του άρθρου 14 φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών (ΦΗΜ), φορολογικών μνημών και αρχείων που δημιουργούν οι ΦΗΜ, μόνο στο πλαίσιο διενέργειας μερικού επιτόπιου ελέγχου πρόληψης.

11.2. Το πρόστιμο μη διαφύλαξης ΦΗΜ ή μη προσκόμισης ΦΗΜ και φορολογικών μνημών και αρχείων είναι ένα (1) αυτοτελές πρόστιμο, ανεξαρτήτως του πλήθους των ΦΗΜ ή των μνημών και αρχείων που διαπιστώθηκε κατά τη διάρκεια του ελέγχου ότι δεν διαφυλάχτηκαν ή δεν προσκομίστηκαν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 54Ε παρ. 1 περ. α' ΚΦΔ. Επιβάλλεται πρόστιμο σε κάθε ελεγχόμενο φορολογικό έτος για το οποίο διαπιστώνεται η διάπραξη της εν λόγω παράβασης.

11.3. Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση που η οντότητα προσέλθει αυτοβούλως στην αρμόδια φορολογική αρχή και υποβάλει δήλωση απώλειας ΦΗΜ, πριν την έκδοση της σχετικής εντολής ελέγχου (βλ. παρ. 1 της παρούσας) δεν επιβάλλεται το πρόστιμο του άρθρου 54Ε παρ. 1 περ. β' ΚΦΔ αλλά επιβάλλεται το πρόστιμο του άρθρου 54 παρ. 2 περ. ε' ΚΦΔ, ήτοι πρόστιμο ύψους δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ ανεξαρτήτως του πλήθους ΦΗΜ που αναφέρονται στη σχετική δήλωση απώλειας για την παράβαση του άρθρου 54 παρ. 1 περ. η' ΚΦΔ.

12. Σχέση με άλλες διατάξεις

12.1. Με βάση τις διατάξεις της παρ. 7 αρ. 62 ΚΦΔ, το πρόστιμο του άρθρου 54 παρ. 2 περ. ε' ΚΦΔ για παραβάσεις των περιπτώσεων περί «μη συμμόρφωσης του φορολογούμενου με τις κατά το άρθρο 13 του ίδιου Κώδικα υποχρεώσεις του» (παρ. 1 περ. η' του ίδιου άρθρου), μεταξύ των οποίων, όπως διευκρινίστηκε και με την εγκύκλιο ΠΟΛ.1252/2015, είναι και η περίπτωση της μη διαφύλαξης φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών (ΦΗΜ) και φορολογικών μνημών και αρχείων που δημιουργούν οι ΦΗΜ, δεν επιβάλλεται όπου επιβάλλεται το πρόστιμο του άρθρου 54Ε ΚΦΔ.

12.2. Επισημαίνεται ότι ακόμη κι αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 54Ε παρ. 1 περ. β' ΚΦΔ και άρα δεν επιβάλλεται το πρόστιμο αυτό, δεν αποκλείεται η εφαρμογή των μεθόδων προσδιορισμού εσόδων του άρθρου 28 ΚΦΕ (ν. 4172/2013), εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου αυτού, οι οποίες εξετάζονται αυτοτελώς. Αντίθετα, στις περιπτώσεις που ο έλεγχος διαπιστώνει τη συνδρομή των προϋποθέσεων και επιβάλλει το πρόστιμο του άρθρου 54Ε παρ. 1 περ. β' ΚΦΔ και δεν είναι δυνατός, με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο, ο προσδιορισμός της φορολογητέας ύλης και των σχετικών φορολογικών υποχρεώσεων τότε θα έχουν εφαρμογή και οι διατάξεις του άρθρου 28 ΚΦΕ.

Διευκρινίζεται ότι σε περίπτωση που η ελεγχόμενη οντότητα δε διαφύλαξε ή δεν προσκόμισε

ύστερα από πρόσκληση τις ΦΗΜ, τις μήνες και τα αρχεία που δημιουργούν οι ΦΗΜ, εφόσον διαπιστώνεται ότι μπορεί να προσδιοριστεί η φορολογητέα ύλη και αντίστοιχα οι φορολογικές υποχρεώσεις με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο δεν επιβάλλεται το πρόστιμο του άρθρου 54Ε παρ. 1 περ. β ΚΦΔ.

13. Υπολογισμός του προστίμου

Στις περιπτώσεις των παραβάσεων του άρθρου 54Ε παρ. 1 περ. β' ΚΦΔ επιβάλλεται το πρόστιμο της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου. Συνεπώς, αναφορικά με το ύψος και τον υπολογισμό του προστίμου ισχύουν και στην περίπτωση αυτή τα ανωτέρω αναφερόμενα στην παρ. 5 της παρούσας.

Δ. Περιορισμός του προστίμου του άρθρου 54Ε ΚΦΔ

14. Με την παρ. 3 του άρθρου 54Ε ΚΦΔ ορίζεται ότι το πρόστιμο του άρθρου 54Ε ΚΦΔ είναι αυτοτελές. Κατ' εξαίρεση, σε περίπτωση έκδοσης οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος για το φορολογικό έτος (χρήση) στο οποίο έχουν διαπιστωθεί παραβάσεις της παρ. 1, το προβλεπόμενο πρόστιμο μειώνεται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%). Η ανωτέρω μείωση δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση που το ποσό του φόρου εισοδήματος και του προστίμου του άρθρου 58 ΚΦΔ της οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού υπολείπεται του πενήντα τοις εκατό (50%) του προστίμου του παρόντος άρθρου. Στην περίπτωση δε αυτή, το εν λόγω πρόστιμο μειώνεται κατά ποσό που ισούται με το άθροισμα του φόρου εισοδήματος και του προστίμου του άρθρου 58 ΚΦΔ της οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού.

15. Για την καλύτερη κατανόηση των ανωτέρω παρατίθεται το ακόλουθο παράδειγμα:

Έστω ότι διενεργείται μερικός έλεγχος φορολογίας εισοδήματος σε νομική οντότητα που τηρεί απλογραφικά βιβλία και διαπιστώνεται ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την επιβολή του σχετικού προστίμου σύμφωνα με το άρθρο 54Ε παρ. 1 περ. α' ΚΦΔ ποσού 10.000 ευρώ.

Στη συνέχεια, για την ελεγχόμενη φορολογική περίοδο εκδίδεται οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος και επιβάλλεται το σχετικό πρόστιμο του άρθρου 58 ΚΦΔ λόγω διαπίστωσης ανακριβούς υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

Προκειμένου να τύχει εφαρμογής η προβλεπόμενη στο άρθρο 54Ε παρ. 3 ΚΦΔ μείωση του σχετικού προστίμου θα πρέπει να εξετασθεί εάν το ποσό του φόρου εισοδήματος και του προστίμου του άρθρου 58 της οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού υπολείπεται του πενήντα τοις εκατό (50%) του προστίμου της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 54Ε ΚΦΔ.

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται ενδεικτική περιπτωσιολογία ανάλογα με το εάν το ποσό του φόρου εισοδήματος και του προστίμου του άρθρου 58 ΚΦΔ της οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού υπολείπεται, ισούται ή είναι μεγαλύτερο του πενήντα τοις εκατό (50%) του σχετικού προστίμου και απεικονίζεται το τελικό ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου.

(α)	(β) = (α)*50%	(γ)	(δ)	(ε)	(στ) = (γ)+(ε)	ΑΘΡΟΙΣΜΑ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ	ΠΡΟΣΤΙΜΟ ΑΡΘΡΟΥ 54Ε	ΠΡΟΣΤΙΜΟ ΑΡΘΡΟΥ 54Ε *50%	ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ	+
			+	+	ΤΟΥ ΑΡΘ.54Ε (ΕΦΑΡΜΟΓΗ §3)	ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ
			ΠΡΟΣΤΙΜΟ ΑΡΘ. 58 ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ	ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ ΑΡΘ. 58 ΜΕ ΤΟ 50% ΤΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ ΤΟΥ ΑΡΘ.54Ε	-	ΑΡΘΡΟΥ 58 + ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 54Ε
				ΤΕΛΙΚΟ ΥΨΟΣ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ		

1		3.000	$3.000 < 5.000$	7.000 (10.000 - 3.000) 6.000	10.000
2		4.000	$4.000 < 5.000$	(10.000 - 4.000) 5.000	10.000
3	5.000	5.000	$5.000 = 5.000$	(10.000*50%) 5.000	10.000
4	10.000 (10.000 *50%)	7.000	$7.000 > 5.000$	(10.000*50%) 5.000	12.000
5		9.000	$9.000 > 5.000$	(10.000*50%) 5.000	14.000
6		15.000	$15.000 > 5.000$	(10.000*50%)	20.000

Ειδικότερα:

(α) Στις περιπτώσεις 1 και 2 του Πίνακα, δεδομένου ότι το ποσό του φόρου εισοδήματος και του προστίμου του άρθρου 58 της πράξης οριστικού διορθωτικού προσδιορισμού υπολείπεται του πενήντα τοις εκατό (50%) του προστίμου του άρθρου 54Ε, κατ' εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 54Ε, το σχετικό πρόστιμο μειώνεται κατά ποσό που ισούται με το άθροισμα του φόρου εισοδήματος και του προστίμου του άρθρου 58 της οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού (ήτοι κατά 3.000 στην περίπτωση 1 και κατά 4.000 στην περίπτωση 2).

(β) Στην περίπτωση 3 του Πίνακα, δεδομένου ότι το ποσό του φόρου εισοδήματος και του προστίμου του άρθρου 58 της πράξης οριστικού διορθωτικού προσδιορισμού ισούται με το πενήντα τοις εκατό (50%) του προστίμου του άρθρου 54Ε, κατ' εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 54Ε, το σχετικό πρόστιμο μειώνεται κατά ποσοστό 50% (ήτοι κατά 5.000).

3. Στις περιπτώσεις 4, 5 και 6 του Πίνακα, δεδομένου ότι το ποσό του φόρου εισοδήματος και του προστίμου του άρθρου 58 της πράξης οριστικού διορθωτικού προσδιορισμού είναι μεγαλύτερο από το πενήντα τοις εκατό (50%) του προστίμου του άρθρου 54Ε, κατ' εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 54Ε, το σχετικό πρόστιμο μειώνεται κατά ποσοστό 50% (ήτοι κατά 5.000).

Συμπερασματικά και σε ό,τι αφορά στον περιορισμό του προβλεπόμενου προστίμου, διακρίνονται οι εξής περιπτώσεις:

(α) Εάν εκδοθεί πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος και το άθροισμα του φόρου εισοδήματος και του προστίμου του άρθρου 58 ΚΦΔ είναι μικρότερο από το 50% του προστίμου του άρθρου 54Ε ΚΦΔ, το πρόστιμο περιορίζεται, αλλά σε κάθε περίπτωση το άθροισμα του φόρου εισοδήματος, του προστίμου του άρθρου 58 και του περιορισμένου προστίμου του άρθρου 54Ε είναι ίσο με το αρχικό ύψος του προστίμου του άρθρου 54Ε (10.000, 30.000 ή 50.000 κατά περίπτωση).

(β) Εάν εκδοθεί πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος και το άθροισμα του φόρου εισοδήματος και του προστίμου του άρθρου 58 ΚΦΔ είναι ίσο ή μεγαλύτερο του 50% του προστίμου του άρθρου 54Ε ΚΦΔ, το πρόστιμο περιορίζεται κατά 50% και το τελικό καταλογιζόμενο ποσό (άθροισμα κύριου φόρου, προστίμου άρθρου 58 και του περιορισμένου προστίμου του άρθρου 54Ε) θα διαμορφώνεται ανάλογα με το ύψος του αθροίσματος του κυρίου φόρου και του προστίμου του άρθ. 58 της πράξης διορθωτικού προσδιορισμού.

Ε. Προθεσμία επιβολής του προστίμου του άρθρου 54Ε ΚΦΔ

16. Πριν από την έκδοση της πράξης επιβολής των προστίμων των περ. α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 54Ε ΚΦΔ, ο φορολογούμενος ή το ευθυνόμενο πρόσωπο καλείται εγγράφως να υποβάλει ενδεχόμενες αντιρρήσεις του, κατ' εφαρμογή του άρθρου 62 παρ. 4 ΚΦΔ εντός είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης. Η πράξη επιβολής προστίμου εκδίδεται κατ' ανάλογη εφαρμογή των οριζόμενων στο άρθρο 28 ΚΦΔ.

Σε περίπτωση που η διαπίστωση της παράβασης γίνεται από διαφορετική ελεγκτική υπηρεσία από αυτήν που εκδίδει την οικεία πράξη επιβολής προστίμου, συντάσσεται η σχετική έκθεση

ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΛΕΙΨΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΦΟΡ. ΔΗΛΩΣΕΩΝ   ΑΡΘΡΟ 53 Ν. 5104/2024

ελέγχου και διαβιβάζεται αμελλητί στην υπηρεσία που θα εκδώσει την πράξη, ώστε η έκθεση ελέγχου να κοινοποιηθεί μαζί με την πράξη επιβολής προστίμου στον φορολογούμενο.

ΑΡΘΡΟ 54

ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΝΑΚΡΙΒΟΥΣ ΔΗΛΩΣΗΣ

1. Όταν η φορολογική δήλωση είναι ανακριβής και το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική δήλωση υπολείπεται του ποσού του φόρου που προκύπτει με βάση διορθωτικό προσδιορισμό φόρου που πραγματοποιήθηκε από τη Φορολογική Διοίκηση, ο φορολογούμενος υπόκειται σε πρόστιμο επί της διαφοράς φόρου που προκύπτει προς καταβολή ως εξής:

α) δέκα τοις εκατό (10%) του ποσού της διαφοράς, εάν το εν λόγω ποσό ανέρχεται σε ποσοστό από πέντε τοις εκατό (5%) έως είκοσι τοις εκατό (20%) του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική δήλωση,

β) είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του ποσού της διαφοράς, αν το εν λόγω ποσό υπερβαίνει το ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) και ανέρχεται σε ποσοστό έως πενήντα τοις εκατό (50%) του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική δήλωση,

γ) πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της διαφοράς, αν το εν λόγω ποσό υπερβαίνει σε ποσοστό το πενήντα τοις εκατό (50%) του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική δήλωση.

2. Ειδικά για ανακριβείς δηλώσεις Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) του άρθρου 38 ή του άρθρου 47α του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ν. 2859/2000, Α' 248) ή δηλώσεις παρακρατούμενου φόρου, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) επί της διαφοράς.

3. Σε φορολογούμενους συστήματος που υποβάλλουν ανακριβή δήλωση κατοχής, απόκτησης, μεταβολής και διακοπής λειτουργίας τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης («Electronic Funds Transfer at the point of sale, EFT/POS») επιβάλλεται πρόστιμο πεντακοσίων (500) ευρώ.

4. Σε φορολογούμενους που υποβάλλουν ανακριβή δήλωση στοιχείων ακινήτων (Ε9) επιβάλλεται πρόστιμο εκατό (100) ευρώ, με την επιφύλαξη της παρ. 1. Σε περίπτωση υποβολής δηλώσεων στοιχείων ακινήτων για περισσότερα του ενός (1) έτους επιβάλλεται ένα μόνο πρόστιμο, εφόσον στις δηλώσεις αυτές επαναλαμβάνονται οι ίδιες μεταβολές.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 54 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται η επιβολή κυρώσεων για την υποβολή ανακριβούς φορολογικής δήλωσης ή άλλης δήλωσης πληροφοριακού χαρακτήρα, ανά είδος φορολογίας.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 58. Πρόστιμα ανακριβούς δήλωσης ή μη υποβολής δήλωσης.- Αν το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση φορολογική δήλωση υπολείπεται του ποσού του φόρου που προκύπτει με βάση τον διορθωτικό προσδιορισμό φόρου που πραγματοποιήθηκε από τη Φορολογική Διοίκηση, ο φορολογούμενος υπόκειται σε πρόστιμο επί της διαφοράς που προκύπτει προς καταβολή ως εξής:

α) δέκα τοις εκατό (10%) του ποσού της διαφοράς, εάν το εν λόγω ποσό ανέρχεται σε ποσοστό από πέντε τοις εκατό (5%) έως είκοσι τοις εκατό (20%) του φόρου που προκύπτει με βάση τη

φορολογική δήλωση,

β) είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του ποσού της διαφοράς, αν το εν λόγω ποσό υπερβαίνει το ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) και ανέρχεται σε ποσοστό έως πενήντα τοις εκατό (50%) του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική δήλωση,

γ) πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της διαφοράς, αν το εν λόγω ποσό υπερβαίνει σε ποσοστό το πενήντα τοις εκατό (50%) του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική δήλωση.

2. Σε περίπτωση μη υποβολής δήλωσης από την οποία θα προέκυπτε υποχρέωση καταβολής φόρου, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) επί του ποσού του φόρου που αναλογεί στη μη υποβληθείσα δήλωση.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2025/12.4.2023.- Παροχή διευκρινίσεων ως προς την επιβολή του προστίμου της παραγράφου 1 του άρθρου 58 του ΚΦΔ (ν.4987/2022, Α' 206), σε περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 36 του ΚΦΔ.

I. Με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 36 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206 εφεξής ΚΦΔ), ορίζεται ότι εάν ο διορθωτικός προσδιορισμός φόρου συνεπάγεται τροποποίηση πράξης προσδιορισμού φόρου για φορολογικό έτος για το οποίο το δικαίωμα ελέγχου έχει παραγραφεί, η αντίστοιχη προσαρμογή φόρου διενεργείται στο παλαιότερο φορολογικό έτος για το οποίο το δικαίωμα ελέγχου δεν έχει ακόμη παραγραφεί και στο οποίο αφορά ο διορθωτικός προσδιορισμός φόρου.

II. Σύμφωνα με όσα έχουν γίνει δεκτά με την Ε. 2082/2022 εγκύκλιο για την εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 36 του ΚΦΔ, σε περίπτωση που διενεργείται φορολογικός έλεγχος και διαπιστώνεται η ύπαρξη ποσού το οποίο αναδιαμορφώνει την φορολογητέα ύλη, όπως ενδεικτικά, στοιχείο μειωτικό του εσόδου ή δαπάνη που αφορά σε διαφορετικό φορολογικό έτος για το οποίο όμως το δικαίωμα της Φορολογικής Διοίκησης να διενεργήσει έλεγχο και να επιβάλλει φόρο έχει παραγραφεί, η διαφορά του φόρου που προκύπτει καταλογίζεται στο φορολογικό έτος που ελέγχεται. Στη συνέχεια, γίνεται υπολογισμός του φόρου που αντιστοιχεί στη διαφορά κατά το φορολογικό έτος που αυτή αφορά και προσαρμόζεται αντιστοίχως κατά το ποσό αυτό ο φόρος για το παλαιότερο ελεγχόμενο φορολογικό έτος για το οποίο το δικαίωμα ελέγχου δεν έχει ακόμη παραγραφεί και για το οποίο εκδίδεται πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου.

III. Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 58 του ΚΦΔ, ορίζεται ότι εάν το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση φορολογική δήλωση υπολείπεται του ποσού του φόρου που προκύπτει με βάση τον διορθωτικό προσδιορισμό φόρου που πραγματοποιήθηκε από τη Φορολογική Διοίκηση, ο φορολογούμενος υπόκειται σε πρόστιμο επί της διαφοράς που προκύπτει προς καταβολή ως εξής:

α) δέκα τοις εκατό (10%) του ποσού της διαφοράς, εάν το εν λόγω ποσό ανέρχεται σε ποσοστό από πέντε τοις εκατό (5%) έως είκοσι τοις εκατό (20%) του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική δήλωση,

β) είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του ποσού της διαφοράς, αν το εν λόγω ποσό υπερβαίνει το ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) και ανέρχεται σε ποσοστό έως πενήντα τοις εκατό (50%) του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική δήλωση,

γ) πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της διαφοράς, αν το εν λόγω ποσό υπερβαίνει σε ποσοστό το πενήντα τοις εκατό (50%) του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική δήλωση.

IV. Σημειώνεται ότι σε περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 36 του ΚΦΔ, ως ποσό φόρου διορθωτικού προσδιορισμού, νοείται το ποσό που προκύπτει μετά την αναπροσαρμογή και συνεπώς το πρόστιμο της παρ. 1 του άρθρου 58 του ΚΦΔ υπολογίζεται επί της

προκύπτουσας διαφοράς προς καταβολή του κατά τα ανωτέρω προσαρμοσμένου ποσού φόρου και του ποσού του φόρου με βάση τη φορολογική δήλωση.

V. Για την καλύτερη κατανόηση των ανωτέρω, παρατίθενται τα ακόλουθα παραδείγματα:

Διενεργείται έλεγχος σε Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.) για το φορολογικό έτος 2017 (τελευταίο φορολογικό έτος που δεν έχει παραγραφεί) και διαπιστώνεται λογιστική διαφορά, λόγω έκπτωσης δαπάνης ύψους 100.000 ευρώ, η οποία ανάγεται στο φορολογικό έτος 2016 και για την οποία νομίμως έχει εκδοθεί στοιχείο το 2017. Η δαπάνη των 100.000 ευρώ δεν αναγνωρίζεται ως εκπτεστέα από τα ακαθάριστα έσοδα του φορολογικού έτους 2017 αλλά πληροί τις προϋποθέσεις έκπτωσης στο φορολογικό έτος 2016 στο οποίο αφορά και το οποίο έχει παραγραφεί. Η προσαρμογή του φόρου επομένως πρέπει να γίνει στο φορολογικό έτος 2017 (τελευταίο μη παραγεγραμμένο έτος που ελέγχεται) και στην πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου που θα εκδοθεί θα γίνουν οι υπολογισμοί:

Φορολογικό έτος 2016 Φορολογικός συντελεστής: 29%

Ποσό φόρου που αντιστοιχεί στην έκπτωση της δαπάνης: 29.000 ευρώ (100.000 x 29%)
Φορολογικό έτος 2017

Διαφορά φόρου κατόπιν ελέγχου = 200.000 ευρώ (στην οποία έχει υπολογιστεί η λογιστική διαφορά)

Προσαρμογή φόρου κατ' άρθρο 36 παρ. 4 ΚΦΔ: φόρος ελέγχου (200.000 ευρώ) μείον ποσό φόρου που αντιστοιχεί στην έκπτωση δαπάνης για το Φ.Ε. 2016 (200.000-29.000 ευρώ) = 171.000 ευρώ.

Επί του ως άνω προσαρμοσμένου ποσού φόρου προς καταβολή θα επιβληθεί πρόστιμο του άρθρου 58 ΚΦΔ. Επιπλέον, ο φορολογούμενος υποχρεούται να καταβάλει τόκους του άρθρου 53 ΚΦΔ επί του ποσού των 171.000 ευρώ από την επόμενη μέρα της λήξης της νόμιμης προθεσμίας κατά την οποία θα έπρεπε να είχε αρχικά καταβληθεί ο φόρος που προκύπτει από την πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου φορολογικού έτους 2017.

Στην περίπτωση που είχε διαπιστωθεί από τον έλεγχο μόνο η ως άνω λογιστική διαφορά των 100.000 ευρώ, οι υπολογισμοί θα γίνουν ως εξής:

Φορολογικό έτος 2017.

Διαφορά φόρου κατόπιν ελέγχου = 29.000 ευρώ

Προσαρμογή φόρου κατ' άρθρο 36 παρ. 4 ΚΦΔ: φόρος ελέγχου (29.000 ευρώ) μείον ποσό φόρου που αντιστοιχεί στην έκπτωση δαπάνης για το Φ.Ε. 2016 (29.000-29.000 ευρώ) = 0 ευρώ.

Εφόσον δεν υφίσταται ποσό φόρου προς καταβολή δεν θα επιβληθεί το πρόστιμο της παρ. 1 του άρθρου 58 ΚΦΔ.

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2047/5.7.2023.- Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με την επιβολή προστίμων επί υποθέσεων ελέγχου για τις οποίες εφαρμόζονται μέθοδοι έμμεσου προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης και λοιπά συναφή θέματα σχετικά με το Φ.Π.Α.

Με αφορμή ερωτήματα που υποβάλλονται στην Υπηρεσία μας σχετικά με το παραπάνω θέμα, παρέχονται οι κάτωθι διευκρινίσεις και επισημάνσεις:

1. Στις περιπτώσεις που διενεργείται προσδιορισμός του εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28 του ν. 4172/2013 (ΚΦΕ) και το εισόδημα που προκύπτει από τη χρήση κάθε διαθέσιμου στοιχείου ή των έμμεσων μεθόδων ελέγχου υπερβαίνει το δηλωθέν, δηλαδή διαπιστώνεται αποκρυσταλλώμενη φορολογητέα ύλη που αποδίδεται στη μη έκδοση φορολογικών στοιχείων και δεν προκύπτει το πλήθος των συναλλαγών και η αξία έκαστης συναλλαγής, για την οποία έπρεπε να εκδοθεί το σχετικό φορολογικό στοιχείο, παρά μόνο η συνολική αποκρυσταλλώμενη αξία, δεν επιβάλλεται το πρόστιμο της παρ. 1 του άρθρου 58Α του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022 Α' 206) εφεξής ΚΦΔ, και επιβάλλονται μόνο τα

πρόστιμα περί ανακριβούς υποβολής δήλωσης που προβλέπονται με τις διατάξεις των άρθρων 58 και 58Α παρ. 2 του ΚΦΔ.

2. Εφόσον, κατόπιν διενέργειας ελέγχου με έμμεσες τεχνικές προκύπτουν διαφορές στον Φ.Π.Α., ανεξάρτητα από το τηρούμενο λογιστικό σύστημα (απλογραφικό ή διπλογραφικό) της ελεγχόμενης οντότητας, προκειμένου να προσδιοριστεί ο φόρος εκροών και να γίνει η εκκαθάριση του φόρου, η τυχόν διαφορά στις εκροές θα καταλογίζεται στην τελευταία φορολογική περίοδο του έτους (ήτοι στο 4ο ημερολογιακό τρίμηνο ή στον 12ο ημερολογιακό μήνα σε περίπτωση τήρησης απλογραφικού και διπλογραφικού λογιστικού συστήματος, αντίστοιχα). Στις περιπτώσεις ελέγχου εποχιακών επιχειρήσεων με έμμεσες τεχνικές, η τυχόν διαφορά στις εκροές θα καταλογίζεται στην τελευταία φορολογική περίοδο κατά την οποία λειτούργησε η επιχείρηση.

3. Περαιτέρω, υπενθυμίζεται ότι, εφόσον τα έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα που προσδιορίζονται με τη χρήση των έμμεσων μεθόδων δεν αφορούν αποδεδειγμένα αγαθά και υπηρεσίες, για τα οποία εφαρμόζεται συγκεκριμένος συντελεστής Φ.Π.Α., τότε η τυχόν διαφορά στις εκροές από τον προσδιορισμό των εσόδων, επιμερίζεται σε κάθε περίπτωση κατ' αναλογία της συμμετοχής των εφαρμοζόμενων συντελεστών Φ.Π.Α. στις δηλούμενες φορολογητέες και απαλλασσόμενες χωρίς δικαίωμα έκπτωσης εκροές. Για τον επιμερισμό αυτό δεν λαμβάνονται υπόψη οι απαλλασσόμενες εκροές με δικαίωμα έκπτωσης, για τις οποίες απαιτούνται συγκεκριμένα δικαιολογητικά για την ορθή εφαρμογή της απαλλαγής. Ενδεικτικά, τέτοιες περιπτώσεις είναι οι πράξεις των άρθρων 24, 25, 26, 27, 28 και 39α του Κώδικα Φ.Π.Α., καθώς και οι πράξεις των άρθρων 13 και 14 του ίδιου Κώδικα που είναι φορολογητέες εκτός Ελλάδος.

Περαιτέρω, οι απαλλασσόμενες με δικαίωμα έκπτωσης του φόρου εισροών εκροές, για τις οποίες δεν απαιτείται η ύπαρξη συγκεκριμένων δικαιολογητικών για την ορθή εφαρμογή της απαλλαγής (π.χ. σε περιπτώσεις επιχειρήσεων που μεσολαβούν στη διάθεση των εφημερίδων και περιοδικών στο κοινό, καρτών τηλεπικοινωνίας και εισιτηρίων μεταφοράς προσώπων των οποίων προβλέπεται η ακύρωση σε ειδικά μηχανήματα), λαμβάνονται υπόψη στον επιμερισμό της τυχόν διαφοράς στις εκροές κατά τον προσδιορισμό των εσόδων με τη χρήση έμμεσων μεθόδων.

4. Τέλος, επιστημαίνεται ότι, στις περιπτώσεις που πραγματοποιούνται πράξεις, οι οποίες δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του κύκλου εργασιών για σκοπούς Φ.Π.Α., η αξία των πράξεων αυτών δεν λαμβάνεται υπόψη στον επιμερισμό της επιπλέον προσδιορισθείσας διαφοράς. Ενδεικτικά, τέτοιες περιπτώσεις είναι πράξεις που αφορούν στην πώληση επενδυτικών αγαθών, αυτοπαραδόσεις αγαθών και ιδιοχρησιμοποίησεις υπηρεσιών, ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, ενδοκοινοτικές λήψεις υπηρεσιών, καθώς και εισαγωγές ή αγορές στο εσωτερικό της χώρας καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εν γένει εξοπλισμού σύμφωνα με την ΚΥΑ Π 2869/1987 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας.

ΑΡΘΡΟ 55

ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ Ή ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ Ή ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΝΑΚΡΙΒΟΥΣ/ΑΤΕΛΟΥΣ ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΥ ΠΙΝΑΚΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Ή ΦΑΚΕΛΟΥ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΕΝΔΟΟΜΙΛΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

1. Στις περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή υποβολής ανακριβούς/ατελούς Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών ή Φακέλου Τεκμηρίωσης Ενδοομιλικών Συναλλαγών επιβάλλονται, αντί των προστίμων των άρθρων 53 και 54, τα ακόλουθα πρόστιμα:

α) Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής ή ανακριβούς/ατελούς υποβολής του Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών της παρ. 3 του άρθρου 25 επιβάλλεται πρόστιμο, το οποίο υπολογίζεται σε ποσοστό ένα χιλιοστό (1/1000) των συναλλαγών του υπόχρεου φορολογούμενου για τις οποίες υπήρχε υποχρέωση τεκμηρίωσης. Το παραπάνω πρόστιμο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των πεντακοσίων (500) ευρώ και μεγαλύτερο των δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής τροποποιητικού Συνοπτικού Πίνακα, το παραπάνω πρόστιμο επιβάλλεται μόνο αν μεταβάλλονται τα ποσά των συναλλαγών και οι συνολικές διαφορές είναι άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ. Σε περίπτωση υποβολής ανακριβούς Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών, το παραπάνω πρόστιμο υπολογίζεται επί των ποσών που αφορά η ανακρίβεια και επιβάλλεται μόνο αν η ανακρίβεια αφορά ποσοστό μεγαλύτερο του δέκα τοις εκατό (10%) των συνολικών συναλλαγών για τις οποίες υπήρχε υποχρέωση τεκμηρίωσης.

β) Σε περίπτωση μη υποβολής του Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών επιβάλλεται πρόστιμο, το οποίο υπολογίζεται σε ποσοστό ένα χιλιοστό (1/1000) των συναλλαγών για τις οποίες υπήρχε υποχρέωση τεκμηρίωσης, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ και μεγαλύτερο των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

γ) Σε περίπτωση που ο Φάκελος Τεκμηρίωσης της παρ. 1 του άρθρου 25 τεθεί στη διάθεση της Φορολογικής Διοίκησης από την τριακοστή πρώτη (31η) ημέρα από την κοινοποίηση σχετικής πρόσκλησης έως την εξηκοστή (60ή) ημέρα, επιβάλλεται πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, αν διατεθεί από την εξηκοστή πρώτη (61η) ημέρα έως την ενενηκοστή (90ή) ημέρα, επιβάλλεται πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, ενώ αν διατεθεί μετά την ενενηκοστή (90ή) ημέρα ή δεν διατεθεί καθόλου, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ.

2. Το άρθρο 68 εφαρμόζεται και για τις παραβάσεις του παρόντος.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 55 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται η επιβολή προστίμων σε περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή υποβολής ανακριβούς/ατελούς Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών ή Φακέλου Τεκμηρίωσης Ενδοομιλικών Συναλλαγών.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 56. Πρόστιμα εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή ανακριβούς / ατελούς Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών ή Φακέλου Τεκμηρίωσης Ενδοομιλικών Συναλλαγών.- Στις περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή υποβολής ανακριβούς/ ατελούς Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών ή Φακέλου Τεκμηρίωσης Ενδοομιλικών Συναλλαγών επιβάλλονται, αντί των προστίμων του άρθρου 54, τα ακόλουθα πρόστιμα:

1. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής ή υποβολής ανακριβούς/ατελούς υποβολής του Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών της παρ. 3 του άρθρου 21 επιβάλλεται πρόστιμο υπολογιζόμενο σε ποσοστό ένα χιλιοστό (1/1000) των συναλλαγών του υπόχρεου φορολογούμενου για τις οποίες υπήρχε υποχρέωση τεκμηρίωσης. Το παραπάνω πρόστιμο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των πεντακοσίων (500) ευρώ και μεγαλύτερο των δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής τροποποιητικού Συνοπτικού Πίνακα, το παραπάνω πρόστιμο επιβάλλεται μόνο αν μεταβάλλονται τα ποσά των συναλλαγών και οι συνολικές διαφορές είναι άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ. Σε περίπτωση υποβολής ανακριβούς Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών το παραπάνω πρόστιμο υπολογίζεται επί των ποσών που αφορά η ανακρίβεια και επιβάλλεται μόνο αν η ανακρίβεια αφορά ποσοστό μεγαλύτερο του δέκα τοις εκατό (10%) των συνολικών συναλλαγών για τις οποίες υπήρχε υποχρέωση τεκμηρίωσης.

2. Σε περίπτωση μη υποβολής του Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών επιβάλλεται πρόστιμο υπολογιζόμενο σε ποσοστό ένα χιλιοστό (1/1000) των συναλλαγών για τις οποίες υπήρχε υποχρέωση τεκμηρίωσης, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ και μεγαλύτερο των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

3. Σε περίπτωση που ο Φάκελος Τεκμηρίωσης της παρ. 1 του άρθρου 21 τεθεί στη διάθεση της Φορολογικής Διοίκησης από την τριακοστή πρώτη (31η) ημέρα από την κοινοποίηση σχετικής πρόσκλησης έως την εξηκοστή (60η) ημέρα, επιβάλλεται πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, αν διατεθεί από την εξηκοστή πρώτη (61η) ημέρα έως την ενενηκοστή (90ή) ημέρα, επιβάλλεται πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, ενώ αν δεν διατεθεί καθόλου ή διατεθεί μετά την ενενηκοστή (90ή) ημέρα, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ.

4. Η παρ. 3 του άρθρου 54 εφαρμόζεται και για τις παραβάσεις του παρόντος άρθρου.

ΑΡΘΡΟ 56

ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ Ή ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ Ή ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΝΑΚΡΙΒΟΥΣ/ΑΤΕΛΟΥΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΑΝΑ ΧΩΡΑ ΚΑΙ ΔΗΛΩΤΕΑΣ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

Στις περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή ανακριβούς/ατελούς υποβολής έκθεσης ανά χώρα και δηλωτέας διασυνοριακής ρύθμισης, επιβάλλονται, αντί των προστίμων του άρθρου 55, τα ακόλουθα πρόστιμα:

α) Σε περίπτωση μη υποβολής έκθεσης ανά χώρα, επιβάλλεται στους υπόχρεους της παρ. 1 του άρθρου 9ΑΑ του ν. 4170/2013 (Α' 163) πρόστιμο είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ και σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής ή υποβολής ανακριβούς έκθεσης ανά χώρα πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

β) Σε περίπτωση μη υποβολής πληροφοριών σχετικά με δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση, επιβάλλεται στους υπόχρεους του άρθρου 9ΑΒ του ν. 4170/2013 πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί απλογραφικό λογιστικό σύστημα, και δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα, για κάθε δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση. Το συνολικό ύψος των προστίμων του πρώτου εδαφίου δεν μπορεί να υπερβαίνει το δεκαπλάσιο του προβλεπόμενου προστίμου ανά φορολογικό έλεγχο, για κάθε δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση.

γ) Σε περίπτωση υποβολής ανακριβών ή ελλιπών πληροφοριών σχετικά με δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση, επιβάλλεται στους υπόχρεους του άρθρου 9ΑΒ του ν. 4170/2013 πρόστιμο δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί απλογραφικό λογιστικό σύστημα, και πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα, για κάθε δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση. Το συνολικό ύψος των προστίμων του πρώτου εδαφίου δεν μπορεί να υπερβαίνει το δεκαπλάσιο του προβλεπόμενου προστίμου ανά φορολογικό έλεγχο, για κάθε δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση.

δ) Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής πληροφοριών σχετικά με δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση, επιβάλλεται στους υπόχρεους του άρθρου 9ΑΒ του ν. 4170/2013 πρόστιμο διακοσίων πενήντα (250) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί απλογραφικό λογιστικό σύστημα, και πεντακοσίων (500) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα ανά μήνα καθυστέρησης και μέχρι τρεις (3) μήνες, για κάθε δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση. Αν η υποβολή γίνεται μετά από την παρέλευση τριών (3) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας εμπρόθεσμης δήλωσης, επιβάλλεται πρόστιμο δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί απλογραφικό λογιστικό σύστημα, και πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα, για κάθε δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση. Το συνολικό ύψος των προστίμων του δεύτερου εδαφίου δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο του προβλεπόμενου προστίμου των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ ή πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, αντίστοιχα, ανά ημερολογιακό έτος, για κάθε δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση. Αν το πρόστιμο εκπρόθεσμης υποβολής επιβάλλεται μετά από έλεγχο, το συνολικό ύψος των προστίμων δεν μπορεί να υπερβαίνει το δεκαπλάσιο του προβλεπόμενου προστίμου των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ ή πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, αντίστοιχα, ανά

φορολογικό έλεγχο, για κάθε δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση.

ε) Σε περίπτωση που ενδιάμεσος, ο οποίος απαλλάσσεται από την υποχρέωση υποβολής πληροφοριών σχετικά με δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση, δεν προβαίνει στη γνωστοποίηση, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 9ΑΒ του ν. 4170/2013, επιβάλλεται πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, αν ο ενδιάμεσος τηρεί απλογραφικό λογιστικό σύστημα, και δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, αν ο ενδιάμεσος τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα. Το συνολικό ύψος των προστίμων του πρώτου εδαφίου δεν μπορεί να υπερβαίνει το δεκαπλάσιο του προβλεπόμενου προστίμου ανά φορολογικό έλεγχο, για κάθε δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 56 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται ότι στις περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή ανακριβούς/ατελούς υποβολής Έκθεσης ανά Χώρα και δηλωτέας διασυνοριακής ρύθμισης επιβάλλεται πρόστιμο, ανάλογα με την κατηγορία του τηρούμενου λογιστικού συστήματος.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 56Α. Πρόστιμα εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή ανακριβούς / ατελούς υποβολής έκθεσης ανά χώρα και δηλωτέας διασυνοριακής ρύθμισης.- Στις περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή ανακριβούς/ατελούς υποβολής Έκθεσης ανά Χώρα και δηλωτέας διασυνοριακής ρύθμισης, επιβάλλονται, αντί των προστίμων του άρθρου 56, τα ακόλουθα πρόστιμα.

1. Σε περίπτωση μη υποβολής Έκθεσης ανά χώρα, επιβάλλεται πρόστιμο είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ και σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής ή υποβολής ανακριβούς Έκθεσης ανά χώρα, επιβάλλεται πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ στους υπόχρεους της παρ. 1 του άρθρου 9ΑΑ του ν. 4170/2013 (Α'163).

2. Σε περίπτωση μη υποβολής πληροφοριών σχετικά με δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση, επιβάλλεται στους υπόχρεους του άρθρου 9ΑΒ του ν. 4170/2013 πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί απλογραφικό λογιστικό σύστημα, και δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα, για κάθε δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση. Το συνολικό ύψος των προστίμων του πρώτου εδαφίου δεν μπορεί να υπερβαίνει το δεκαπλάσιο του προβλεπόμενου προστίμου ανά φορολογικό έλεγχο, για κάθε δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση.

3. Σε περίπτωση υποβολής ανακριβών ή ελλιπών πληροφοριών σχετικά με δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση, επιβάλλεται στους υπόχρεους του άρθρου 9ΑΒ του ν. 4170/2013 πρόστιμο δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί απλογραφικό λογιστικό σύστημα, και πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα, για κάθε δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση. Το συνολικό ύψος των προστίμων του πρώτου εδαφίου δεν μπορεί να υπερβαίνει το δεκαπλάσιο του προβλεπόμενου προστίμου ανά φορολογικό έλεγχο, για κάθε δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση.

4. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής πληροφοριών σχετικά με δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση, επιβάλλεται στους υπόχρεους του άρθρου 9ΑΒ του ν. 4170/2013 πρόστιμο διακοσίων πενήντα (250) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί απλογραφικό λογιστικό σύστημα, και πεντακοσίων

(500) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα ανά μήνα καθυστέρησης και μέχρι τρεις μήνες, για κάθε δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση. Σε περίπτωση που η υποβολή γί-

νεται μετά από την παρέλευση τριών μηνών από τη λήξη της προθεσμίας εμπρόθεσμης δήλωσης, επιβάλλεται πρόστιμο δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί απλογραφικό λογιστικό σύστημα, και πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα, για κάθε δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση. Το συνολικό ύψος των προστίμων του δεύτερου εδαφίου δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο του προβλεπόμενου προστίμου των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ ή πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, αντίστοιχα, ανά ημερολογιακό έτος, για κάθε δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση. Σε περίπτωση που το πρόστιμο εκπρόθεσμης υποβολής επιβάλλεται μετά από έλεγχο, το συνολικό ύψος των προστίμων δεν μπορεί να υπερβαίνει το δεκαπλάσιο του προβλεπόμενου προστίμου των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ ή πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, αντίστοιχα, ανά φορολογικό έλεγχο, για κάθε δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση.

5. Σε περίπτωση που ενδιάμεσος, ο οποίος απαλλάσσεται από την υποχρέωση υποβολής πληροφοριών σχετικά με δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση, δεν προβαίνει στη γνωστοποίηση, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 9ΑΒ, επιβάλλεται πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, αν ο ενδιάμεσος τηρεί απλογραφικό λογιστικό σύστημα, και δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, αν ο ενδιάμεσος τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα. Το συνολικό ύψος των προστίμων του πρώτου εδαφίου δεν μπορεί να υπερβαίνει το δεκαπλάσιο του προβλεπόμενου προστίμου ανά φορολογικό έλεγχο, για κάθε δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση.

ΑΡΘΡΟ 57

ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

1. Σε πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα, το οποίο, κατά παράβαση του άρθρου 13, δεν τηρεί αξιόπιστο λογιστικό σύστημα και κατάλληλα λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία) σύμφωνα με τα λογιστικά πρότυπα που προβλέπονται στην ελληνική νομοθεσία, επιβάλλεται πρόστιμο δύομισι χιλιάδων (2.500) ευρώ.

2. Αν διαπιστωθεί στο πλαίσιο ελέγχου που διενεργείται, αφού παρέλθει η προθεσμία του ν. 4308/2014 (Α' 251) για κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων, ότι η ελεγχόμενη οντότητα δεν τήρησε, δεν ενημέρωσε ή δεν διαφύλαξε τα λογιστικά της αρχεία (βιβλία), καθώς και τις φορολογικές μνήμες και τα αρχεία που δημιουργούν οι Φορολογικοί Ηλεκτρονικοί Μηχανισμοί (Φ.Η.Μ.), επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) επί του μέσου όρου των εσόδων της από επιχειρηματική δραστηριότητα, για κάθε ελεγχόμενο έτος, για το οποίο διαπιστώνονται τα ανωτέρω, όπως αυτά προκύπτουν από τον μέσο όρο των δηλωθέντων εσόδων με τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος των τριών (3) τελευταίων φορολογικών ετών, μη συμπεριλαμβανομένου εκείνου για το οποίο δεν έχει παρέλθει η προθεσμία υποβολής της οικείας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Το πρόστιμο αυτό, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος, ανέρχεται σε ποσό από δέκα χιλιάδες (10.000) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ, ανά ελεγχόμενο έτος, και, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος, σε ποσό από τριάντα χιλιάδες (30.000) έως ενενήντα χιλιάδες (90.000) ευρώ, ανά ελεγχόμενο έτος. Σε περίπτωση μη υποβολής έστω και μιας από τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος των τριών (3) τελευταίων φορολογικών ετών παρά την ύπαρξη σχετικής υποχρέωσης, το πρόστιμο υπολογίζεται με βάση τον μέσο όρο των εσόδων των υποβληθεισών δηλώσεων και δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ ανά ελεγχόμενο έτος, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος και των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ ανά ελεγχόμενο έτος, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος, ούτε μπορεί να είναι ανώτερο του τριπλάσιου του κατά περίπτωση κατώτερου προστίμου. Για τους σκοπούς του παρόντος, ως μη τήρηση των λογιστικών αρχείων (βιβλίων) λογίζεται και η μη ενημέρωση των λογιστικών αρχείων (βιβλίων) μετά από το πέρας του χρόνου κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τον ν. 4308/2014. Δεν επιβάλλεται πρόστιμο για την παράβαση της μη διαφύλαξης Φ.Η.Μ. και φορολογικών μνημών και αρχείων που δημιουργούν οι Φ.Η.Μ., εάν πριν από την έκδοση της σχετικής εντολής ελέγχου έχει δηλωθεί απώλεια των Φ.Η.Μ., καθώς και για τις λοιπές παραβάσεις της παρούσας, εάν αυτές δεν επηρεάζουν τη συμμόρφωση με τις φορολογικές υποχρεώσεις και την υποβολή φορολογικών δηλώσεων ή εφόσον με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο είναι δυνατός ο προσδιορισμός της φορολογητέας ύλης και των αντίστοιχων φορολογικών υποχρεώσεων.

3. Πριν από την έκδοση της πράξης επιβολής του προστίμου της παρ. 2, ο φορολογούμενος ή το ευθυνόμενο πρόσωπο καλείται εγγράφως από τον Διοικητή για να υποβάλει ενδεχόμενες αντιρρήσεις του, κατ' εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 66. Η

πράξη επιβολής προστίμου εκδίδεται κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 33.

4. Το πρόστιμο της παρ. 2 είναι αυτοτελές. Σε περίπτωση έκδοσης οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος για το φορολογικό έτος (χρήση) στο οποίο έχουν διαπιστωθεί παραβάσεις της παρ. 2, το πρόστιμο της παρ. 2 μειώνεται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%). Ειδικά εάν το ποσό του φόρου εισοδήματος και του προστίμου λόγω υποβολής ανακριβούς δήλωσης ή μη υποβολής δήλωσης της οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού υπολείπεται του πενήντα τοις εκατό (50%) του προστίμου της παρ. 2, το πρόστιμο μειώνεται κατά ποσό που ισούται με το άθροισμα του φόρου εισοδήματος και του προστίμου για την υποβολή της ανακριβούς δήλωσης ή της μη υποβολής δήλωσης.

5. Σε πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα και δεν εκδίδει λογιστικά αρχεία ή εκδίδει ή λαμβάνει ανακριβή λογιστικά αρχεία (παραστατικά), για πράξεις που δεν επιβαρύνονται με Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), επιβάλλεται πρόστιμο πεντακοσίων (500) ευρώ ανά φορολογικό έλεγχο, αν είναι υπόχρεο τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος και χιλίων (1.000) ευρώ ανά φορολογικό έλεγχο, αν είναι υπόχρεο τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος.

Ειδικά σε πρόσωπο που δεν υποβάλλει ή υποβάλλει ανακριβή στοιχεία αναφορικά με τις υποχρεώσεις του κατά την παρ. 8 του άρθρου 62 του ν. 4170/2013 (Α' 163), επιβάλλεται πρόστιμο δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ.

6. Σε πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα και δεν εκδίδει παραστατικά πώλησης (φορολογικά στοιχεία) ή εκδίδει ή λαμβάνει ανακριβή στοιχεία για πράξεις που επιβαρύνονται με Φ.Π.Α., επιβάλλεται πρόστιμο πενήντα τοις εκατό (50%) επί του φόρου που θα προέκυπτε από το μη εκδοθέν στοιχείο ή επί της διαφοράς, αντίστοιχα. Το πρόστιμο αυτό δεν μπορεί να είναι κατώτερο, αθροιστικά ανά φορολογικό έλεγχο, των διακοσίων πενήντα (250) ευρώ, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος, και των πεντακοσίων (500) ευρώ, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος. Σε περίπτωση υποτροπής, επιβάλλεται πρόστιμο σε ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%) επί του φόρου που θα προέκυπτε από το μη εκδοθέν στοιχείο ή επί της διαφοράς, αντίστοιχα, το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο, αθροιστικά ανά φορολογικό έλεγχο, των πεντακοσίων (500) ευρώ, αν ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος και των χιλίων (1.000) ευρώ, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος. Σε περίπτωση κάθε νέας υποτροπής, επιβάλλεται πρόστιμο σε ποσοστό διακόσια τοις εκατό (200%) επί του φόρου που θα προέκυπτε από το μη εκδοθέν στοιχείο ή επί της διαφοράς, αντίστοιχα, το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο, αθροιστικά ανά φορολογικό έλεγχο, των χιλίων (1.000) ευρώ, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος και των δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος.

7. Σε πρόσωπο μη υπόχρεο σε υποβολή δηλώσεων Φ.Π.Α. που εκδίδει παραστατικά πωλήσεων (φορολογικά στοιχεία) με Φ.Π.Α., χωρίς να έχει τέτοια υποχρέωση, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) επί του αναγραφόμενου

φόρου που δεν αποδόθηκε.

8. Εάν επιβάλλονται τα πρόστιμα για παραβάσεις της παρ. 6 του άρθρου 57, της παρ. 10 του άρθρου 53 και της παρ. 7 του άρθρου 57, για τις οποίες συντρέχει και περίπτωση παράβασης της παρ. 6 του άρθρου 53 ή της παρ. 2 του άρθρου 54, περί μη υποβολής ή υποβολής ανακριβούς δήλωσης, τα πρόστιμα αυτά αφαιρούνται από το πρόστιμο της παρ. 6 του άρθρου 53 ή της παρ. 2 του άρθρου 54, αντίστοιχα. Ειδικά στην περίπτωση επιβολής προστίμων για παραβάσεις της παρ. 6 του άρθρου 57, για τις οποίες συντρέχει και περίπτωση παράβασης της παρ. 6 του άρθρου 53 ή της παρ. 2 του άρθρου 54, αφαιρείται το αναλογικό πρόστιμο του πενήντα τοις εκατό (50%) και όχι το ελάχιστο πρόστιμο των διακοσίων πενήντα (250) ή πεντακοσίων (500) ευρώ ή το επιβληθέν σε επόμενους ελέγχους διπλάσιο ή τετραπλάσιο πρόστιμο για διάπραξη ιδίων παραβάσεων εντός πενταετίας. Η παρούσα αφορά σε παραβάσεις που απορρέουν από τον Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, Α' 248).

9. Επιβάλλεται πρόστιμο πεντακοσίων (500) ευρώ σε φορολογούμενο ή οποιοδήποτε πρόσωπο υπέχει αντίστοιχη υποχρέωση από τον Κώδικα ή τη φορολογική νομοθεσία, που διαπιστώνεται ότι:

α) εκδίδει στοιχεία λιανικής πώλησης χωρίς τη χρήση Φορολογικού Ηλεκτρονικού Μηχανισμού (Φ.Η.Μ.) ή από εγκεκριμένο και μη δηλωμένο Φ.Η.Μ.,

β) εκδίδει δελτία και αποδείξεις από το Ολοκληρωμένο Σύστημα Ελέγχου Εισροών Εκροών, χωρίς τη χρήση εγκεκριμένου μοντέλου μηχανισμού σήμανσης.

10. Σε επιχείρηση που, κατά παράβαση της παρ. 3 του άρθρου 20 του ν. 3842/2010 (Α' 58), δέχεται πληρωμή με μετρητά που αντιστοιχεί σε φορολογικά στοιχεία συνολικής αξίας πεντακοσίων (500) ευρώ και άνω, που εκδίδονται για πώληση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες, επιβάλλεται για κάθε παράβαση πρόστιμο ίσο με το διπλάσιο της καταβληθείσας με μετρητά αξίας των στοιχείων λιανικής πώλησης που εκδίδονται για τη συναλλαγή.

11. Σε περίπτωση παραβίασης ή παραποίησης ή επέμβασης στη λειτουργία των Φ.Η.Μ., καθώς και έκδοσης στοιχείων λιανικής πώλησης από Φ.Η.Μ., ο οποίος δεν λειτουργεί με εγκεκριμένες προδιαγραφές, επιβάλλονται τα εξής πρόστιμα:

α) Για παραβάσεις παραβίασης ή παραποίησης ή επέμβασης στη λειτουργία των Φ.Η.Μ., κατά οποιονδήποτε τρόπο, επιβάλλονται πρόστιμα ανά ελεγχόμενο έτος ως εξής:

αα) όταν ο υπαίτιος της παράβασης είναι ο κάτοχος -χρήστης του Φ.Η.Μ., επιβάλλεται αναλόγως το ποσό του προστίμου που προβλέπεται στα εδάφια πρώτο, δεύτερο και τρίτο της παρ. 2, χωρίς να εφαρμόζονται τα ανώτατα όρια της ίδιας ως άνω παραγράφου,

αβ) όταν ο υπαίτιος της παράβασης είναι η επιχείρηση που έχει λάβει έγκριση λογισμικού (software) και υλισμικού (hardware) από τα αρμόδια όργανα ή οποιοδήποτε πρόσωπο έχει μεταπωλήσει λογισμικό ή παρέχει τεχνική υποστήριξη για την παραβίαση ή παραποίηση ή επέμβαση με οποιονδήποτε τρόπο στη λειτουργία φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών, επιβάλλεται πρόστιμο εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.

β) Για παραβάσεις έκδοσης στοιχείων λιανικής πώλησης από Φ.Η.Μ., ο οποίος δεν λειτουργεί με εγκεκριμένες προδιαγραφές, επιβάλλεται αναλόγως το ποσό του προστίμου που προβλέπεται στα εδάφια πρώτο, δεύτερο και τρίτο της παρ. 2. Δεν

επιβάλλεται πρόστιμο, εφόσον δεν επηρεάζονται η αυθεντικότητα της προέλευσης και η ακεραιότητα του περιεχομένου των στοιχείων, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 4308/2014, περί αυθεντικότητας του τιμολογίου. Στην περίπτωση αυτή επιβάλλεται πρόστιμο πεντακοσίων (500) ευρώ, ανά φορολογικό έλεγχο, και σε περίπτωση υποτροπής, επιβάλλεται το προβλεπόμενο για τις υποτροπές πρόστιμο.

12. Πριν από την έκδοση της πράξης επιβολής του προστίμου της παρ. 11, ο φορολογούμενος ή το ευθυνόμενο πρόσωπο καλείται εγγράφως από τον Διοικητή, για να υποβάλει ενδεχόμενες αντιρρήσεις του, κατ' εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 65. Η πράξη επιβολής προστίμου εκδίδεται κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 33.

13. Σε φορολογούμενο που διακινεί αγαθά χωρίς την ύπαρξη παραστατικών στοιχείων διακίνησης, επιβάλλεται πρόστιμο πεντακοσίων (500) ευρώ, ανά φορολογικό έλεγχο, αν είναι υπόχρεος τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος, και χιλίων (1.000) ευρώ, ανά φορολογικό έλεγχο, αν είναι υπόχρεος τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 57 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται η επιβολή κυρώσεων για τις παραβάσεις που σχετίζονται με την απεικόνιση των οικονομικών συναλλαγών σε πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα, το οποίο, κατά παράβαση της σχετικής υποχρέωσής του, δεν τηρεί αξιόπιστο λογιστικό σύστημα και κατάλληλα λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία) σύμφωνα με τα λογιστικά πρότυπα που προβλέπονται στην ελληνική νομοθεσία.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 54. Διαδικαστικές παραβάσεις.- Βλ. άρθρο 53 Ν. 5104/2024.

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 54Ε. Πρόστιμα για παραβάσεις μη τήρησης λογιστικών αρχείων και μη διαφύλαξης φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών (Φ.Η.Μ.) και φορολογικών μνημών και αρχείων που δημιουργούν οι Φ.Η.Μ.- 1. α) Σε περίπτωση που διαπιστώνεται, μετά από το πέρας του οριζόμενου από τις σχετικές διατάξεις του ν. 4308/2014 (Α' 251) χρόνου κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, ότι η ελεγχόμενη οντότητα δεν τήρησε τα προβλεπόμενα από τις σχετικές διατάξεις λογιστικά αρχεία (βιβλία), επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) επί των εσόδων της από επιχειρηματική δραστηριότητα για κάθε ελεγχόμενο έτος για το οποίο διαπιστώνονται τα ανωτέρω, όπως αυτά προκύπτουν από τον μέσο όρο των δηλωθέντων εσόδων με τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος των τριών (3) τελευταίων φορολογικών ετών, μη συμπεριλαμβανομένου εκείνου για το οποίο δεν έχει παρέλθει η προθεσμία υποβολής της οικείας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Το πρόστιμο αυτό δεν μπορεί να είναι κατώτερο των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ ανά ελεγχόμενο έτος, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος ή των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ ανά ελεγχόμενο έτος, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος, ούτε μπορεί να είναι ανώτερο του τριπλάσιου του κατά περίπτωση κατώτερου προστίμου. Σε περίπτωση μη υποβολής έστω και μίας από τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος των τριών (3) τελευταίων φορολογικών ετών παρά την ύπαρξη σχετικής υποχρέωσης, το πρόστιμο υπολογίζεται με βάση τον μέσο όρο των εσόδων των υποβληθεισών δηλώσεων και δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ ανά ελεγχόμενο έτος, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος και των πενήντα χιλιάδων (50.000)

ευρώ ανά ελεγχόμενο έτος, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος, ούτε μπορεί να είναι ανώτερο του τριπλάσιου του κατά περίπτωση κατώτερου προστίμου. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου ως μη τήρηση των λογιστικών αρχείων (βιβλίων) λογίζεται και η μη ενημέρωση των λογιστικών αρχείων (βιβλίων) μετά από το πέρας του οριζόμενου από τις σχετικές διατάξεις του ν. 4308/2014 χρόνου κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, η μη επίδειξη για οποιονδήποτε λόγο, μετά από πρόσκληση του άρθρου 14, των λογιστικών αρχείων (βιβλίων) στον φορολογικό έλεγχο εξισώνεται με μη τήρηση αυτών. Το πρόστιμο της παρούσας περίπτωσης δεν επιβάλλεται, εφόσον η μη τήρηση ή ενημέρωση δεν επηρεάζει τη συμμόρφωση με τις φορολογικές υποχρεώσεις και την υποβολή φορολογικών δηλώσεων ή εφόσον με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο είναι δυνατός ο προσδιορισμός της φορολογητέας ύλης και των αντίστοιχων φορολογικών υποχρεώσεων.

β) Στην περίπτωση που κατά τη διενέργεια μερικού επιτόπιου ελέγχου πρόληψης της παρ. 7 του άρθρου 25 διαπιστώνεται ότι η ελεγχόμενη οντότητα δεν διαφύλαξε ή δεν προσκόμισε, ύστερα από πρόσκληση του άρθρου 14, Φ.Η.Μ. και φορολογικές μνήμες και αρχεία που δημιουργούν οι Φ.Η.Μ., επιβάλλεται αναλόγως το πρόστιμο της περ. α', εκτός εάν πριν την έκδοση της σχετικής εντολής ελέγχου έχει δηλωθεί απώλεια των Φ.Η.Μ.

2. Πριν από την έκδοση της πράξης επιβολής του προστίμου της παρ. 1, ο φορολογούμενος ή το ευθυνόμενο πρόσωπο καλείται εγγράφως από τον Διοικητή να υποβάλει ενδεχόμενες αντιρρήσεις του, κατ' εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 62. Η πράξη επιβολής προστίμου εκδίδεται κατ' ανάλογη εφαρμογή των οριζόμενων στο άρθρο 28.

3. Το πρόστιμο του παρόντος άρθρου είναι αυτοτελές. Κατ' εξαίρεση, σε περίπτωση έκδοσης οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος για το φορολογικό έτος (χρήση) στο οποίο έχουν διαπιστωθεί παραβάσεις της παρ. 1, το πρόστιμο του παρόντος άρθρου μειώνεται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%). Η ανωτέρω μείωση δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση που το ποσό του φόρου εισοδήματος και του προστίμου του άρθρου 58 της οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού υπολείπεται του πενήντα τοις εκατό (50%) του προστίμου του παρόντος άρθρου, στην περίπτωση δε αυτή το εν λόγω πρόστιμο μειώνεται κατά ποσό που ισούται με το άθροισμα του φόρου εισοδήματος και του προστίμου του άρθρου 58 της οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού.

4. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, μετά από εισήγηση του Διοικητή, δύναται να καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 54ΣΤ. Πρόστιμα για παραβάσεις παραβίασης ή παραποίησης ή επέμβασης στη λειτουργία των Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (Φ.Η.Μ.), καθώς και έκδοσης στοιχείων λιανικής πώλησης από Φ.Η.Μ., ο οποίος δεν λειτουργεί με εγκεκριμένες προδιαγραφές - Χρηματική επιβράβευση προσώπων κατόπιν επιβολής προστίμου μετά από επώνυμη καταγγελία στην εφαρμογή σάρωσης «QR code approdixi» της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.- 1. α) Για παραβάσεις παραβίασης ή παραποίησης ή επέμβασης στη λειτουργία των Φ.Η.Μ., κατά οποιονδήποτε τρόπο, επιβάλλονται πρόστιμα ανά ελεγχόμενο έτος ως εξής:

αα) όταν ο υπαίτιος της παράβασης είναι ο κάτοχος χρήστης του Φ.Η.Μ., επιβάλλεται αναλόγως το ποσό του προστίμου που προβλέπεται στα εδάφια πρώτο, δεύτερο και τρίτο της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 54Ε, χωρίς να εφαρμόζονται τα ανώτατα όρια της ίδιας ως άνω περίπτωσης,

αβ) όταν ο υπαίτιος της παράβασης είναι η επιχείρηση που έχει λάβει έγκριση λογισμικού (software) και υλισμικού (hardware) από τα αρμόδια όργανα ή οποιοδήποτε πρόσωπο έχει μεταπωλήσει λογισμικό ή παρέχει τεχνική υποστήριξη για την παραβίαση ή παραποίηση ή επέμβαση με οποιονδήποτε τρόπο στη λειτουργία φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών,

επιβάλλεται πρόστιμο εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.

β) Για παραβάσεις έκδοσης στοιχείων λιανικής πώλησης από Φ.Η.Μ., ο οποίος δεν λειτουργεί με εγκεκριμένες προδιαγραφές, επιβάλλεται αναλόγως το ποσό του προστίμου που προβλέπεται στα εδάφια πρώτο, δεύτερο και τρίτο της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 54Ε. Το πρόστιμο της παρούσας περίπτωσης δεν επιβάλλεται, εφόσον δεν επηρεάζονται η αυθεντικότητα της προέλευσης και η ακεραιότητα του περιεχομένου των στοιχείων, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 4308/2014 (Α' 251). Στην περίπτωση αυτή επιβάλλεται το πρόστιμο της περ. στ) της παρ. 2 του άρθρου 54 και σε περίπτωση διαπίστωσης, στο πλαίσιο ελέγχου εκ νέου διάπραξης της ίδιας παράβασης, εντός πενταετίας από την έκδοση της αρχικής πράξης, εφαρμόζεται η παρ. 3 του άρθρου 54.

2. Για την έκδοση της πράξης επιβολής των προστίμων του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 54Ε.

3. Αν, κατόπιν επώνυμης καταγγελίας σε βάρος οντότητας του ν. 4308/2014, μέσω της εφαρμογής σάρωσης «QR code αρροδίχι» της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) που αφορά σε στοιχεία λιανικής πώλησης, διενεργηθεί φορολογικός έλεγχος και επιβληθεί πρόστιμο, για παραβίαση ή παραποίηση ή επέμβαση στη λειτουργία των Φ.Η.Μ., σύμφωνα με το παρόν, ο καταγγέλλων λαμβάνει χρηματική επιβράβευση μετά από απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. Δεν δικαιούνται τη χρηματική επιβράβευση υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε., του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, καθώς και οι υπάλληλοι της Διεύθυνσης Οικονομικής Αστυνομίας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, που ασκούν ελεγκτικά καθήκοντα.

4. Η χρηματική επιβράβευση ανέρχεται στο δεκαπλάσιο της αξίας της συναλλαγής του εκδοθέντος στοιχείου λιανικής, για το οποίο έγινε η καταγγελία, συμπεριλαμβανομένου του αναλογούντος Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και σε καμία περίπτωση δεν υπολείπεται των εκατό ευρώ (100 €), ούτε υπερβαίνει τις τρεις χιλιάδες ευρώ (3.000 €). Αν η καταγγελία αφορά περισσότερα φορολογικά στοιχεία που εξέδωσε η ίδια οντότητα, η χρηματική επιβράβευση υπολογίζεται επί του εκδοθέντος φορολογικού στοιχείου με τη μεγαλύτερη αξία.

5. Η χρηματική επιβράβευση του παρόντος δεν εμπίπτει σε καμία κατηγορία εισοδήματος και απαλλάσσεται από κάθε φόρο, κράτηση, τέλος ή εισφορά υπέρ του Δημοσίου, Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ή τρίτων και είναι ανεκχώρητη και ακατάσχετη στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, τα ασφαλιστικά ταμεία και τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.

6. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 77 του ν. 4727/2020 (Α' 184), η απόφαση για την καταβολή της χρηματικής επιβράβευσης δεν αναρτάται στο Διαδίκτυο στο Πρόγραμμα «Διαύγεια».

7. Η καταβολή του ποσού της χρηματικής επιβράβευσης διενεργείται, ως δαπάνη, με έκδοση από τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε. Χρηματικού Εντάλματος Προπληρωμής (Χ.Ε.Π.). Για την έκδοση και απόδοση του Χ.Ε.Π. εφαρμόζονται το π.δ. 136/1998 (Α' 107), το π.δ. 97/2011 (Α' 232) και ο ν. 4270/2014 (Α' 143). Για την τακτοποίηση του Χ.Ε.Π. αποστέλλεται στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε. η απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. για τη χορήγηση της αμοιβής, η οποία αποτελεί το μόνο δικαιολογητικό της δαπάνης.

8. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, μετά από εισήγηση του Διοικητή, δύνανται να ορίζονται και άλλες παραβάσεις που συνεπάγονται την καταβολή χρηματικής επιβράβευσης σύμφωνα με τους όρους του παρόντος.

9. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται η διαδικασία, ο τρόπος καταβολής της χρηματικής

επιβράβευσης, καθώς και κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 58Α. Πρόστιμα για παραβάσεις σχετικά με τον Φ.Π.Α.- Για παραβάσεις σχετικές με τον Φ.Π.Α. οι οποίες διαπιστώνονται κατόπιν ελέγχου, επιβάλλονται τα ακόλουθα πρόστιμα.

1. Σε περίπτωση μη έκδοσης παραστατικού πωλήσεων (φορολογικού στοιχείου) ή έκδοσης ή λήψης ανακριβούς στοιχείου για πράξη που επιβαρύνεται με Φ.Π.Α., επιβάλλεται πρόστιμο πενήντα τοις εκατό (50%) επί του φόρου που θα προέκυπτε από το μη εκδοθέν στοιχείο ή επί της διαφοράς, αντίστοιχα. Το πρόστιμο αυτό δεν μπορεί να είναι κατώτερο, αθροιστικά ανά φορολογικό έλεγχο, των διακοσίων πενήντα (250) ευρώ, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος, και των πεντακοσίων (500) ευρώ, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος. Σε περίπτωση διαπίστωσης, στο πλαίσιο μεταγενέστερου ελέγχου, εκ νέου διάπραξης της ίδιας παράβασης, εντός πενταετίας από την έκδοση της αρχικής πράξης, επιβάλλεται πρόστιμο εκατό τοις εκατό (100%) επί του φόρου που θα προέκυπτε από το μη εκδοθέν στοιχείο ή επί της διαφοράς, αντίστοιχα, το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο, αθροιστικά ανά φορολογικό έλεγχο, των πεντακοσίων (500) ευρώ, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος και των χιλίων (1.000) ευρώ, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος. Στην περίπτωση κάθε επόμενης ίδιας παράβασης στο πλαίσιο μεταγενέστερου ελέγχου εντός πενταετίας από την έκδοση της αρχικής πράξης, επιβάλλεται πρόστιμο διακόσια τοις εκατό (200%) επί του φόρου που θα προέκυπτε από το μη εκδοθέν στοιχείο ή επί της διαφοράς, αντίστοιχα, το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο, αθροιστικά ανά φορολογικό έλεγχο, των χιλίων (1.000) ευρώ, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος και των δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος.

2. Σε κάθε περίπτωση όπου διαπιστώνεται η υποβολή ανακριβών δηλώσεων ή η μη υποβολή δηλώσεων, με συνέπεια τη μη απόδοση ή τη μειωμένη απόδοση ή την επιπλέον έκπτωση ή επιστροφή Φ.Π.Α., επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) επί του ποσού του φόρου που θα προέκυπτε από τη μη υποβληθείσα δήλωση ή επί της διαφοράς, αντίστοιχα.

2Α. Όταν διαπιστώνεται η υποβολή ανακριβών δηλώσεων του άρθρου 47α ή της αντίστοιχης δήλωσης Φ.Π.Α. σε άλλο κράτος μέλος στο πλαίσιο ειδικών καθεστώτων αντίστοιχων των άρθρων 47β, 47γ και 47δ του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, Α' 248), εφόσον η Ελλάδα είναι κράτος μέλος καταπόνησης, ή η μη υποβολή τέτοιων δηλώσεων, με συνέπεια τη μη απόδοση ή τη μειωμένη απόδοση Φ.Π.Α., επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το πενήντα τοις εκατό (50%), επί του ποσού του φόρου που θα προέκυπτε από τη μη υποβληθείσα δήλωση ή επί της διαφοράς, αντίστοιχα.

3. Σε περίπτωση άσκησης οικονομικής δραστηριότητας χωρίς να έχει υποβληθεί δήλωση έναρξης εργασιών, παρά την ύπαρξη σχετικής υποχρέωσης, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) επί του ποσού του Φ.Π.Α. που θα έπρεπε να είχε αποδοθεί για όλη τη διάρκεια λειτουργίας της οικονομικής δραστηριότητας.

4. Σε κάθε πρόσωπο μη υπόχρεο σε υποβολή δηλώσεων Φ.Π.Α. που εκδίδει παραστατικά πωλήσεων (φορολογικά στοιχεία) με Φ.Π.Α., χωρίς να έχει τέτοια υποχρέωση, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) επί του αναγραφόμενου φόρου που δεν αποδόθηκε.

5. Στην περίπτωση που επιβάλλονται τα πρόστιμα για παραβάσεις των παρ. 1, 3 και 4 για τις οποίες συντρέχει και περίπτωση παράβασης της παρ. 2 περί υποβολής ανακριβούς ή μη υποβολής δήλωσης, τα πρόστιμα αυτά αφαιρούνται από το πρόστιμο της παρ. 2. Ειδικά στην περίπτωση επιβολής προστίμων για παραβάσεις της παρ. 1 για τις οποίες συντρέχει και περίπτωση παράβασης

της παρ. 2, αφαιρείται το αναλογικό πρόστιμο του πενήντα τοις εκατό (50%) και όχι το ελάχιστο πρόστιμο των διακοσίων πενήντα (250) ή πεντακοσίων (500) ευρώ ή το επιβληθέν σε επόμενους ελέγχους διπλάσιο ή τετραπλάσιο πρόστιμο για διάπραξη ιδίων παραβάσεων εντός πενταετίας.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1112/25.7.2016.- Κοινοποίηση διατάξεων του άρθρου «Τροποποιήσεις του άρθρου 58 Α του ν. 4174/2013» του κατατεθέντος στην Βουλή των Ελλήνων προς ψήφιση σχεδίου νόμου «Τροποποιήσεις του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα κ.λπ.», αναφορικά με τα πρόστιμα για παραβάσεις σχετικές με τον φόρο προστιθέμενης αξίας.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 444)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1155/10.10.2016.- Διευκρινίσεις αναφορικά με την επιβολή προστίμων για παραβάσεις ΦΠΑ του άρθρου 58Α του ν. 4174/2013 (Α' 170), όπως τροποποιήθηκε με το ν. 4410/2016 (Α' 141) και ισχύει.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 446)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2180/17.9.2021.- Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 54 ΣΤ του ν.4174/2013 (ΦΕΚ Α' 170/26.7.2013).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 608)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2051/1.8.2023.- Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 54ΣΤ του ν.4987/2022 (Α'206) (ΚΦΔ) αναφορικά με την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση διαπίστωσης παραβάσεων παραβίασης ή παραποίησης ή επέμβασης στη λειτουργία των φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών (ΦΗΜ).

Σε συνέχεια της υπ' αριθ. Ε.2180/2021 εγκυκλίου, αναφορικά με ζητήματα εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 54ΣΤ ΚΦΔ διευκρινίζουμε τα ακόλουθα:

Α. Για παραβάσεις παραβίασης ή παραποίησης ή επέμβασης στη λειτουργία των ΦΗΜ.

1. Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 54ΣΤ του ΚΦΔ, ορίζεται ότι:

α) Για παραβάσεις παραβίασης ή παραποίησης ή επέμβασης στη λειτουργία των φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών (ΦΗΜ), κατά οποιονδήποτε τρόπο, επιβάλλονται πρόστιμα ανά ελεγχόμενο έτος ως εξής:

αα) όταν ο υπαίτιος της παράβασης είναι ο κάτοχος- χρήστης του φορολογικού ηλεκτρονικού μηχανισμού, επιβάλλεται αναλόγως το ποσό του προστίμου που προβλέπεται στα τρία πρώτα εδάφια της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 54Ε, χωρίς να εφαρμόζονται τα ανώτατα όρια της ίδιας ως άνω περίπτωσης. Το πρόστιμο αυτό ορίζεται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) επί των εσόδων από επιχειρηματική δραστηριότητα του ελεγχόμενου φυσικού ή νομικού προσώπου ή οντότητας, όπως αυτά προκύπτουν από τον μέσο όρο των δηλωθέντων εσόδων με τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος των τριών (3) τελευταίων φορολογικών ετών. Το εν λόγω πρόστιμο δεν μπορεί να είναι κατώτερο των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, ανά ελεγχόμενο έτος, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης απλογραφικών βιβλίων ή των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, ανά ελεγχόμενο έτος, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης διπλογραφικών βιβλίων.

αβ) όταν ο υπαίτιος της παράβασης είναι η επιχείρηση που έχει λάβει έγκριση λογισμικού (software) και υλισμικού (hardware) από τα αρμόδια όργανα ή οποιοδήποτε πρόσωπο έχει μεταπωλήσει λογισμικό ή παρέχει τεχνική υποστήριξη για την παραβίαση ή παραποίηση ή επέμβαση με οποιονδήποτε τρόπο στη λειτουργία φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών, επιβάλλεται πρόστιμο εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.

2. Με την παρούσα διευκρινίζεται ότι κάθε ΦΗΜ, ανεξαρτήτως είδους και τύπου, θεωρείται πάντοτε ως ενιαίο λειτουργικό σύνολο με λοιπά μέρη που ενδέχεται να διασυνδεθούν εξωτερικά, μέσω κατάλληλων καναλιών επικοινωνίας με σκοπό την ορθή έκδοση των παραστατικών.

Ιδιαίτερα ως προς την περίπτωση χρήσης Ειδικής Ασφαλούς Φορολογικής Διάταξης Σήμανσης Στοιχείων (ΕΑΦΔΣΣ) διευκρινίζεται ότι ο εν λόγω μηχανισμός επικοινωνεί με ηλεκτρονικό υπολογιστή στον οποίο είναι εγκατεστημένο το μηχανογραφικό πρόγραμμα έκδοσης αποδείξεων. Στη συνέχεια, ο ηλεκτρονικός υπολογιστής συνδέεται ενσύρματα ή ασύρματα με τον εκτυπωτή από τον οποίο γίνεται η εκτύπωση των παραστατικών πωλήσεων σε αντίθεση με τους λοιπούς ΦΗΜ όπου ο εκτυπωτής βρίσκεται ενσωματωμένος εντός της συσκευής ΦΗΜ. Περαιτέρω, τα αρχεία a.txt, b.txt, e.txt, c.txt, d.txt, s.txt, που παράγει η ΕΑΦΔΣΣ φυλάσσονται σε αποθηκευτικό χώρο του διασυνδεδεμένου ηλεκτρονικού υπολογιστή. Επιπλέον, το λογισμικό υποστήριξης της ΕΑΦΔΣΣ (driver) βρίσκεται στον διασυνδεδεμένο υπολογιστή και αποτελεί μέρος της ΕΑΦΔΣΣ και της έγκρισής της. Συνεπώς, η ΕΑΦΔΣΣ, το λογισμικό υποστήριξης της ΕΑΦΔΣΣ (driver), το πρόγραμμα έκδοσης αποδείξεων που είναι εγκατεστημένο στον Η/Υ, καθώς και η συνεργαζόμενη εκτυπωτική συσκευή, αποτελούν ενιαίο λειτουργικό σύνολο, με απώτερο σκοπό δια της Ειδικής Ασφαλούς Φορολογικής Διάταξης Σήμανσης Στοιχείων (ΕΑΦΔΣΣ), η οποία λειτουργεί με συγκεκριμένες προδιαγραφές, σύμφωνα με τις οποίες εξάλλου έλαβε έγκριση, να επιτυγχάνεται η ορθή και σύννομη έκδοση παραστατικών, με βάση τις διατάξεις των άρθρων 12 και 15 του ν.4308/2014 (Α'251).

3. Παραβίαση ή παραποίηση ή επέμβαση με οποιονδήποτε τρόπο στη λειτουργία των ΦΗΜ στοιχειοθετείται όταν λαμβάνουν, κατά περίπτωση, χώρα τα ακόλουθα:

α. Παραβίαση του ΦΗΜ συνιστά:

(αα) Η παραβίαση της σφραγίδας της κεφαλής της βίδας ασφαλείας και η παρέμβαση στο υλικό του ΦΗΜ (hardware) ή στον μικροκώδικα (firmware) του ΦΗΜ.

(αβ) Σε περίπτωση χρήσης ΕΑΦΔΣΣ, παραβίαση συνιστά και η τροποποίηση του λογισμικού υποστήριξης (driver) που βρίσκεται εγκατεστημένο στον ηλεκτρονικό υπολογιστή και είναι υπεύθυνο για την επικοινωνία ΕΑΦΔΣΣ με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή.

β. Παραποίηση των αρχείων ΦΗΜ συνιστά η αλλοίωσή τους, δεδομένου ότι η έννοια της παραποίησης σχετίζεται αποκλειστικά με τα παραγόμενα από τους ΦΗΜ αρχεία (a.txt, b.txt, e.txt, c.txt, d.txt, s.txt).

γ. Επέμβαση στη λειτουργία του ΦΗΜ με οποιονδήποτε τρόπο συνιστά η κάθε παρεμβολή ή παρέμβαση στην λειτουργία του που διασπά τη σχετική ενότητα και διακόπτει την αλληλουχία τεκμηρίωσης του εκδοθέντος παραστατικού. Επέμβαση στη λειτουργία του ΦΗΜ με οποιονδήποτε τρόπο συνιστά, επίσης, και η κάθε είδους παράκαμψη αυτού. Ειδικότερα, τα παραπάνω σχετίζονται με τη λειτουργία του ΦΗΜ ως ενιαίου λειτουργικού συνόλου που διασφαλίζει την ακεραιότητα του περιεχομένου του παραστατικού, από τη στιγμή της έκδοσής του έως και την λήξη της περιόδου φύλαξής του. Δεδομένης της πληθώρας των σχετικών περιπτώσεων αναφέρουμε ενδεικτικά ορισμένες:

(γα) Η διαπίστωση χρήσης είτε παράνομου λογισμικού είτε λοιπών άλλων μέσων με αποτέλεσμα την εκ των υστέρων διαγραφή των προαναφερόμενων αρχείων που παράγει ο ΦΗΜ και τα οποία είναι αποθηκευμένα είτε στην εσωτερική μνήμη στην περίπτωση χρήσης ΦΤΜ και ΑΔΗ-ΜΕ είτε σε αποθηκευτικό χώρο του διασυνδεδεμένου ηλεκτρονικού υπολογιστή στην περίπτωση χρήσης ΕΑΦΔΣΣ., συνιστά επέμβαση στη λειτουργία του ΦΗΜ.

(γβ) Σε περίπτωση χρήσης ΕΑΦΔΣΣ, κατά τη διαδικασία έκδοσης παραστατικού, αυτό αποστέλλεται στο λογισμικό υποστήριξης της ΕΑΦΔΣΣ (driver), προκειμένου να σημανθεί, ωστόσο:

ι. Σε περίπτωση που εκδοθεί παραστατικό και τυπωθεί από την εκτυπωτική συσκευή χωρίς να έχει προηγηθεί η αποστολή του παραστατικού (a.txt) στην ΕΑΦΔΣΣ για σήμανση, το παραστα-

τικό δεν λαμβάνει σήμανση, δηλαδή η ΕΑΦΔΣΣ παρακάμπτεται. Κατά συνέπεια, η έκδοση και η εκτύπωση παραστατικών (αποδείξεων λιανικών συναλλαγών) χωρίς τη δημιουργία αντίστοιχων αρχείων a.txt, b.txt, e.txt θεωρείται ως έκδοση φορολογικού στοιχείου με παράκαμψη της ΕΑΦΔΣΣ και δεδομένου ότι η ΕΑΦΔΣΣ, το λογισμικό υποστήριξης της ΕΑΦΔΣΣ (driver), το πρόγραμμα έκδοσης αποδείξεων που είναι εγκατεστημένο στον Η/Υ καθώς και η συνεργαζόμενη εκτυπωτική συσκευή, αποτελούν ενιαίο λειτουργικό σύνολο του ΦΗΜ η ως άνω παράβαση θεωρείται επέμβαση στη λειτουργία του ΦΗΜ.

ii. Σε περίπτωση αποστολής στο λογισμικό υποστήριξης της ΕΑΦΔΣΣ (driver) πανομοιότυπων παραστατικών με διαφορετικές ωστόσο αξίες (ήτοι, ένα από τα δύο παραστατικά φέρει απομειωμένες αξίες ή απομειωμένα πωληθέντα είδη) και εκ των οποίων μόνο το ένα (μειωμένης αξίας) φέρει τις προϋποθέσεις ανίχνευσης της συμβολοσειράς με αποτέλεσμα να δημιουργείται μεν Προηγμένη Ασφαλής Ηλεκτρονική Ψηφιακή Σύνοψη (ΠΑΗΨΣ), η οποία ωστόσο ενταμιεύεται και εν τέλει εκτυπώνεται στο παραστατικό κανονικής αξίας που λαμβάνει ο πελάτης μέσω της ίδιας ή και άλλης συνδεδεμένης εκτυπωτικής μονάδας, διασπάται η ενότητα λειτουργίας και η αλληλουχία τεκμηρίωσης του εκδιδόμενου παραστατικού και επομένως οι ως άνω παραβάσεις θεωρούνται ως επέμβαση στην λειτουργία του ΦΗΜ.

Β. Παραβάσεις έκδοσης στοιχείων λιανικής πώλησης από Φ.Η.Μ. ο οποίος δεν λειτουργεί με εγκεκριμένες προδιαγραφές.

4. Με τις διατάξεις της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 54ΣΤ του ΚΦΔ ορίζεται ότι για παραβάσεις έκδοσης στοιχείων λιανικής πώλησης από φορολογικό ηλεκτρονικό μηχανισμό, ο οποίος δεν λειτουργεί με εγκεκριμένες προδιαγραφές επιβάλλεται αναλόγως το ποσό του προστίμου που προβλέπεται στα τρία πρώτα εδάφια της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 54Ε. Το πρόστιμο της εν λόγω περίπτωσης δεν επιβάλλεται, εφόσον δεν επηρεάζονται η αυθεντικότητα της προέλευσης και η ακεραιότητα του περιεχομένου των στοιχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 του ν. 4308/2014.

Στο Παράρτημα Α' του ν.4308/2014 (ΕΛΠ) διευκρινίζεται ότι με τον όρο «ακεραιότητα του περιεχομένου λογιστικού στοιχείου» νοείται ότι το περιεχόμενο ενός λογιστικού στοιχείου δεν έχει αλλοιωθεί σε σχέση με ότι απαιτείται από τον ως άνω νόμο ή με ότι καθορίστηκε από τον εκδότη του ενώ με τον όρο «αυθεντικότητα προέλευσης λογιστικού στοιχείου» νοείται η διασφάλιση της ταυτότητας του προμηθευτή ή του εκδότη του τιμολογίου.

5. Δεδομένου ότι με το υπ' αριθ. πρωτ. ΔΕΛ Β 1103271 ΕΞ 2015/30-7-2015 έγγραφό μας αναφορικά με την διαδικασία ελέγχου ΦΗΜ και της ακεραιότητας των εκδιδόμενων στοιχείων, έχει διευκρινιστεί ότι:

i. το περιεχόμενο του ηλεκτρονικού αρχείου της ΠΑΗΧΣ («..._ b.txt») πρέπει να ταυτίζεται με τη Συμβολοσειρά Σήμανσης, η οποία αναγράφεται επί του ελεγχόμενου στοιχείου,

ii. το παραγόμενο αρχείο a.txt συγκρίνεται σε κάθε περίπτωση με το αντίστοιχο αρχείο e.txt και τα πεδία των δύο αρχείων πρέπει να ταυτίζονται,

συνάγεται ότι η έκδοση και η εκτύπωση παραστατικών (αποδείξεων λιανικών συναλλαγών) χωρίς τη δημιουργία αντίστοιχων αρχείων a.txt, b.txt, e.txt καθιστά αδύνατες τις ως άνω συγκρίσεις και την διασφάλιση της ακεραιότητας των εκδιδόμενων στοιχείων και κατά συνέπεια επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στα τρία πρώτα εδάφια της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 54Ε.

ΑΡΘΡΟ 58

ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ - ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

1. Όταν, στο πλαίσιο φορολογικού ελέγχου, διαπιστώνεται ότι, κατά παράβαση του άρθρου 16, περί της υποχρεωτικής ηλεκτρονικής διαβίβασης πληροφοριών στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), δεν έχουν διαβιβασθεί συνόψεις εκδοθέντων παραστατικών εσόδων λιανικής στην ψηφιακή πλατφόρμα «MyData» μέσω του πληροφοριακού συστήματος Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (Φ.Η.Μ.) της Α.Α.Δ.Ε., επιβάλλονται στους παραβάτες οι παρακάτω κυρώσεις:

α) όταν τα μη διαβιβασθέντα στοιχεία αφορούν πράξεις που επιβαρύνονται με Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού του Φ.Π.Α. των μη διαβιβασθέντων στοιχείων, το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο των διακοσίων πενήντα (250) ευρώ ανά φορολογικό έλεγχο για υπόχρεο τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος και των πεντακοσίων (500) ευρώ ανά φορολογικό έλεγχο για υπόχρεο τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος,

β) για κάθε μη διαβιβασθέν στοιχείο που αφορά πράξη που δεν επιβαρύνεται με Φ.Π.Α., πρόστιμο πεντακοσίων (500) ευρώ ανά φορολογικό έλεγχο σε υπόχρεο τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος και χιλίων (1.000) ευρώ ανά φορολογικό έλεγχο για υπόχρεο τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος.

2. Σε περίπτωση υποτροπής επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το διπλάσιο του ύψους του προβλεπόμενου προστίμου της παρ. 1.

3. Σε φορολογούμενο που, κατά παράβαση του άρθρου 16, παραλείπει να διαβιβάσει ή διαβιβάζει εκπρόθεσμα τα δεδομένα των εκδιδόμενων λογιστικών αρχείων στην Α.Α.Δ.Ε., επιβάλλονται οι παρακάτω κυρώσεις:

α) Για παράλειψη διαβίβασης από μέρος του εκδότη των συνόψεων εκδοθέντων παραστατικών εσόδων τιμολόγησης, εξόδων αυτοτιμολόγησης, τίτλων κτήσης και λογιστικών στοιχείων που εκδίδονται κατ' εφαρμογή ειδικών φορολογικών διατάξεων, πρόστιμο ίσο με το δέκα τοις εκατό (10%) της καθαρής αξίας κάθε μη διαβιβασθέντος στοιχείου, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα διακόσια πενήντα (250) ευρώ σε ημερήσια βάση,

β) για παράλειψη διαβίβασης δεδομένων που αφορούν εγγραφές μισθοδοσίας, αποσβέσεων και λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εσόδων και εξόδων για σκοπούς προσδιορισμού του λογιστικού και φορολογικού αποτελέσματος ή για παράλειψη διαβίβασης, ως εκδότης τιμολόγησης ή ως λήπτης αυτοτιμολόγησης, χαρακτηρισμών δεδομένων εσόδων, με αποτέλεσμα οι χαρακτηρισμοί αυτοί να μην περιληφθούν στην οικεία δήλωση φορολογίας εισοδήματος, πρόστιμο διακοσίων πενήντα (250) ευρώ ανά φορολογικό έτος για κάθε παράβαση, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος, και πρόστιμο πεντακοσίων (500) ευρώ ανά φορολογικό έτος για κάθε παράβαση, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος,

γ) για διαβίβαση ως εκδότης σύννοψης εκδοθέντος παραστατικού, μετά από διαβίβαση

ΑΡΘΡΟ 58 Ν. 5104/2024 ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

παράλειψης ή απόκλισης από τον λήπτη, εφόσον η αρχική διαβιβασθείσα αξία είναι μικρότερη της πραγματικής, πρόστιμο ίσο με το πέντε τοις εκατό (5%) της καθαρής αξίας κάθε μη διαβιβασθέντος στοιχείου,

δ) για παράλειψη διαβίβασης ψηφιακών παραστατικών διακίνησης, πρόστιμο εκατό (100) ευρώ για κάθε παράβαση μη διαβίβασης, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πεντακόσια (500) ευρώ σε ημερήσια βάση και τις είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ ανά φορολογικό έτος και

ε) για παράλειψη διαβίβασης λοιπών παραστατικών εισπραξης, επιστροφής ή παραγγελίας, πρόστιμο εκατό (100) ευρώ για κάθε παράβαση μη διαβίβασης.

4. Δεν επιβάλλεται πρόστιμο αν το παραστατικό εσόδου με το οποίο τα λοιπά παραστατικά εισπραξης συσχετίζονται έχει εκδοθεί προ κάθε φορολογικού ελέγχου.

5. Σε περίπτωση παραβάσεων εκπρόθεσμης διαβίβασης των περ. α), β) και δ) της παρ. 3 επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το πενήντα τοις εκατό (50%) του αντίστοιχου προστίμου που προβλέπεται σε περίπτωση μη διαβίβασης.

6. Σε περίπτωση υποτροπής ή νέας υποτροπής, η Α.Α.Δ.Ε. δύναται να δημοσιοποιεί τα στοιχεία των οντοτήτων που, κατά την έννοια του άρθρου 67, υποτροπιάζουν ως προς την παράβαση της περ. α) της παρ. 3.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 58 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται η επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις σχετικές με την ηλεκτρονική διαβίβαση στοιχείων και την παράλειψη διαβίβασης στοιχείων προς τη Φορολογική Διοίκηση εν γένει. Ειδικότερα, προβλέπονται κυρώσεις για τις περιπτώσεις μη διαβίβασης των συνόψεων εκδοθέντων παραστατικών εσόδων λιανικής στην ψηφιακή πλατφόρμα «MyData» μέσω του πληροφοριακού συστήματος Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (Φ.Η.Μ.) της Α.Α.Δ.Ε., μη διαβίβασης ή εκπρόθεσμης διαβίβασης στην Α.Α.Δ.Ε. των δεδομένων των εκδιδόμενων λογιστικών αρχείων.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 54Η. Κυρώσεις για τη μη διαβίβαση δεδομένων στοιχείων λιανικής πώλησης, που εκδίδονται μέσω Φορολογικού Ηλεκτρονικού Μηχανισμού (Φ.Η.Μ.).- 1. Σε περίπτωση διαπίστωσης μη διαβίβασης των δεδομένων, κατά το άρθρο 15Α, δηλαδή, των συνόψεων εκδοθέντων παραστατικών εσόδων λιανικής, που διαβιβάζονται στην ψηφιακή πλατφόρμα «myDATA» μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (Φ.Η.Μ.) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), επιβάλλεται στον υπόχρεο:

α) Σε περίπτωση πράξεων που επιβαρύνονται με Φ.Π.Α., πρόστιμο το οποίο ισούται με το πενήντα τοις εκατό (50%) του Φ.Π.Α. που αναγράφεται επί του κάθε μη διαβιβασθέντος στοιχείου. Το πρόστιμο αυτό δεν μπορεί να είναι κατώτερο, αθροιστικά ανά φορολογικό έλεγχο, των διακοσίων πενήντα (250) ευρώ, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος, και των πεντακοσίων (500) ευρώ, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος.

β) Σε περίπτωση πράξεων που δεν επιβαρύνονται με Φ.Π.Α., πρόστιμο ύψους πεντακοσίων (500) ευρώ ανά φορολογικό έλεγχο, εφόσον ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος, και χιλίων (1.000) ευρώ, ανά φορολογικό έλεγχο, αν ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος.

2. Σε περίπτωση κάθε επόμενης ίδιας παράβασης που διαπιστώνεται, στο πλαίσιο μεταγενέστερου ελέγχου εντός πενταετίας από την έκδοση της αρχικής πράξης, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το διπλάσιο του ύψους του προβλεπόμενου προστίμου της παρ. 1.

3. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή δύναται να καθορίζονται κάθε ειδικότερο θέμα και λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 54ΙΓ. Κυρώσεις για παράβαση της υποχρέωσης προς ηλεκτρονική διαβίβαση δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων.- 1. Σε οντότητα που παραβιάζει την υποχρέωση της παρ. 1 του άρθρου 15Α παραλείποντας να διαβιβάσει ή διαβιβάζοντας εκπρόθεσμα τα δεδομένα των εκδιδόμενων λογιστικών αρχείων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) επιβάλλονται οι εξής κυρώσεις:

α) Αν, ως εκδότης, δεν διαβιβάσει συνόψεις εκδοθέντων παραστατικών εσόδων τιμολόγησης, εξόδων αυτοτιμολόγησης, τίτλων κτήσης και λογιστικών στοιχείων που εκδίδονται κατ' εφαρμογή ειδικών φορολογικών διατάξεων, πρόστιμο ίσο με το δέκα τοις εκατό (10%) της καθαρής αξίας κάθε μη διαβιβασθέντος στοιχείου, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα διακόσια πενήντα ευρώ (250 €) σε ημερήσια βάση,

β) αν δεν διαβιβάσει δεδομένα που αφορούν εγγραφές μισθοδοσίας, αποσβέσεων και λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εσόδων και εξόδων για σκοπούς προσδιορισμού του λογιστικού και φορολογικού αποτελέσματος ή δεν διαβιβάσει, ως εκδότης τιμολόγησης ή ως λήπτης αυτοτιμολόγησης, χαρακτηρισμούς δεδομένων εσόδων, με αποτέλεσμα οι χαρακτηρισμοί αυτοί να μην περιληφθούν στην οικεία δήλωση φορολογίας εισοδήματος, πρόστιμο διακοσίων πενήντα ευρώ (250 €) ανά φορολογικό έτος για κάθε παράβαση, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος, και πρόστιμο πεντακοσίων ευρώ (500 €) ανά φορολογικό έτος για κάθε παράβαση, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος,

γ) αν διαβιβάσει ως εκδότης σύνοψη εκδοθέντος παραστατικού, μετά από διαβίβαση παράλειψης ή απόκλισης από τον λήπτη, εφόσον η αρχική διαβιβασθείσα αξία είναι μικρότερη της πραγματικής, πρόστιμο ίσο με το πέντε τοις εκατό (5%) της καθαρής αξίας κάθε μη διαβιβασθέντος στοιχείου,

δ) αν δεν διαβιβάσει ψηφιακά παραστατικά διακίνησης, πρόστιμο εκατό ευρώ (100 €) για κάθε παράβαση μη διαβίβασης, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πεντακόσια ευρώ (500 €) σε ημερήσια βάση και τις είκοσι χιλιάδες ευρώ (20.000 €) ανά φορολογικό έτος και

ε) αν δεν διαβιβάσει λοιπά παραστατικά εισπραξης, επιστροφής ή παραγγελίας, πρόστιμο εκατό ευρώ (100 €) για κάθε παράβαση μη διαβίβασης.

Δεν επιβάλλεται πρόστιμο αν το παραστατικό εσόδου με το οποίο τα λοιπά παραστατικά εισπραξης συσχετίζονται έχει εκδοθεί προ κάθε φορολογικού ελέγχου.

Σε περίπτωση παραβάσεων εκπρόθεσμης διαβίβασης των περ. α), β) και δ) επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το πενήντα τοις εκατό (50%) του αντίστοιχου προστίμου που προβλέπεται σε περίπτωση μη διαβίβασης.

2. Αν διαπραχθεί η ίδια παράβαση εντός πέντε (5) ετών από την κοινοποίηση πράξης επιβολής προστίμου της παρ. 1, τα πρόστιμα της παρ. 1 διπλασιάζονται και για κάθε νέα ίδια παράβαση εντός της πενταετίας τετραπλασιάζονται, χωρίς να υπερβαίνουν τα ανώτατα όρια των περ. α), β) και δ) της παρ. 1 ανά φορολογικό έτος. Η Α.Α.Δ.Ε. δύναται να δημοσιοποιεί τα στοιχεία των οντοτήτων που, κατά την έννοια του πρώτου εδαφίου, υποτροπιάζουν ως προς την παράβαση της περ. α) της παρ.1.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών μετά από εισήγηση του Διοικητή ορίζονται η έναρξη εφαρμογής και οι οντότητες, στις οποίες εφαρμόζονται οι παρ. 1 και 2.

4. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται η διαδικασία και οι λεπτομέρειες εφαρμογής των κυρώσεων της παρ. 1, οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη δημοσιοποίηση των στοιχείων των υπότροπων οντοτήτων της παρ. 2, ο τρόπος, ο χρόνος και το μέσο δημοσιοποίησης, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΑΑΔΕ

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ/ΚΩΝ & ΑΑΔΕ Α. 1157/4.11.2022.- Διαδικασία επιβολής κυρώσεων, σύμφωνα με το άρθρο 54Η του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.) και του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, κατά την πρώτη εφαρμογή των διατάξεων αυτών.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 54Η του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, Α' 170), όπως αυτό προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 173 του ν. 4972/2022 (Α' 181), σε συνδυασμό με την παρ. 2 του άρθρου αυτού.

.....
Αποφασίζουμε

1. Δεν επιβάλλονται οι κυρώσεις του άρθρου 54Η του ΚΦΔ και του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, για μη διαβίβαση στοιχείων εσόδων λιανικής από Φορολογικό Ηλεκτρονικό Μηχανισμό (ΦΗΜ), εφόσον η επιχείρηση δεν εκδίδει στοιχεία λιανικής από τον ΦΗΜ αυτόν.

2. Κατά την πρώτη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 54Η του ΚΦΔ και του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, για μη διαβίβαση στοιχείων εσόδων λιανικής από Φορολογικό Ηλεκτρονικό Μηχανισμό (ΦΗΜ), όσες οντότητες είναι υπόχρεες σε χρήση ΦΗΜ και δεν έχουν διαβιβάσει στοιχεία λιανικής από τις 31.10.2022 έως τις 30.11.2022, λαμβάνουν ειδοποίηση μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ανάρτησης στην εφαρμογή e- Κοινοποιήσεις της ψηφιακής πύλης myAADE (myaaade.gov.gr) περί μη διαβίβασης, αναλυτικά για κάθε ΦΗΜ από τον οποίο δεν έχουν διαβιβάσει στοιχεία λιανικής. Με το μήνυμα αυτό καλούνται να συμμορφωθούν με τη σχετική υποχρέωσή τους, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ημέρα της αποστολής του. Σε περίπτωση εμπρόθεσμης συμμόρφωσης με τη σχετική υποχρέωση, δεν επιβάλλονται οι κυρώσεις των ανωτέρω άρθρων για μη διαβίβαση στοιχείων λιανικής από 31.10.2022 μέχρι την εκπνοή της προθεσμίας αυτής. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης συμμόρφωσης, επιβάλλονται οι κυρώσεις των ανωτέρω άρθρων μόνο για το διάστημα μετά την εκπνοή της προθεσμίας αυτής και μέχρι την ημερομηνία συμμόρφωσης. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης εντός της ως άνω προθεσμίας, οι κυρώσεις επιβάλλονται για μη διαβίβαση στοιχείων λιανικής από 31.10.2022 και μέχρι το χρόνο διαπίστωσης της μη διαβίβασης.

3. Με την επιφύλαξη της προηγούμενης παραγράφου, παραβάσεις μη διαβίβασης που διαπράττονται από 1.12.2022 και μετά επισύρουν τις κυρώσεις του άρθρου 54Η του ΚΦΔ και του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, χωρίς την προηγούμενη αποστολή ειδοποίησης από την Α.Α.Δ.Ε.

4. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 5651 Β' /4.11.2022)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΠΑΡΟΧΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΡΙΤΟΥΣ ΣΥΝΑΛΛΑΣΣΟΜΕΝΟΥΣ

ΑΡΘΡΟ 59

ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΡΙΤΩΝ

1. Στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που παραβιάζουν τις υποχρεώσεις τους σχετικά με την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών, κατ' εφαρμογή του άρθρου 35, περί αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής, επιβάλλονται οι παρακάτω κυρώσεις:

α) για την εκπρόθεσμη υποβολή πληροφοριών σχετικά με κάθε δηλωτέο λογαριασμό, για κάθε παράβαση ανά δηλωτέο λογαριασμό, επιβάλλεται πρόστιμο εκατό (100) ευρώ,

β) για την παράλειψη υποβολής ή για την υποβολή ελλιπών ή ανακριβών πληροφοριών για κάθε παράβαση ανά δηλωτέο λογαριασμό, επιβάλλεται πρόστιμο τριακοσίων (300) ευρώ,

γ) για τη μη ανταπόκριση σε αίτημα της Φορολογικής Διοίκησης είτε για παροχή πληροφοριών ή στοιχείων είτε για συμπλήρωση ή διόρθωση πληροφοριών ή στοιχείων για κάθε παράβαση ανά δηλωτέο λογαριασμό εντός προθεσμίας, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 15, περί παροχής πληροφοριών από τρίτους επιβάλλεται πρόστιμο χιλίων (1000) ευρώ,

δ) για την άρνηση συνεργασίας στη διάρκεια ελέγχου ή για τη μη συμμόρφωση με τους κανόνες υποβολής των στοιχείων και δέουσας επιμέλειας, επιβάλλεται πρόστιμο δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ,

ε) για τη μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις υποβολής πληροφοριών σχετικά με κάθε δηλωτέο λογαριασμό, σύμφωνα με τους κανόνες υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας, εντός προθεσμίας, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 15, περί παροχής πληροφοριών από τρίτους, κατόπιν ελέγχου, επιβάλλεται πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

2. Αν τα Δηλώνοντα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα εκουσίως και μέσα σε διάστημα τριών (3) μηνών, που αρχίζει από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των πληροφοριών αυτών στην αρμόδια Υπηρεσία της Φορολογικής Διοίκησης, διορθώσουν ή συμπληρώσουν τις πληροφορίες για κάθε δηλωτέο λογαριασμό σχετικά με τις περ. α), β) και γ) της παρ. 1, θεωρείται ότι δεν δια-πράττουν παράβαση και δεν επιβάλλεται πρόστιμο. Αν τα Δηλώνοντα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα, κατόπιν ελέγχου ή κατόπιν γνωστοποίησης της αρμόδιας αλλοδαπής αρχής, διορθώσουν ή συμπληρώσουν τις πληροφορίες για κάθε δηλωτέο λογαριασμό σχετικά με τις περ. α), β) και γ) της παρ. 1, εντός προθεσμίας, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 15, τα πρόστιμα της παρ. 2 επιβάλλονται στο μισό, εφόσον η παράβαση αφορά στα έτη 2017 και 2018.

3. Σε περίπτωση υποτροπής, τα προβλεπόμενα στην παρ. 1 πρόστιμα επιβάλλονται στο διπλάσιο. Για κάθε νέα υποτροπή τα πρόστιμα της παρ. 1 επιβάλλονται στο τετραπλάσιο, ανεξαρτήτως της εφαρμογής του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2.

4. Σε ψηφιακές πλατφόρμες που παραβιάζουν τις υποχρεώσεις τους σχετικά με την παροχή πληροφοριών ή στοιχείων και την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών επιβάλλονται οι παρακάτω κυρώσεις:

α) Η μη ανταπόκριση στο αίτημα της παρ. 4 του άρθρου 15, περί παροχής πληροφοριών ή στοιχείων σχετικά με πρόσωπα που χρησιμοποιούν την ψηφιακή πλατφόρμα, η οποία δραστηριοποιείται στην οικονομία του διαμοιρασμού, ως πωλητές, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, ή η παροχή στοιχείων που δεν ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές του ως άνω αιτήματος, ή η διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων των περ. γ), δ) ή ε) της παρ. 5 του παρόντος συνεπάγεται τη διακοπή της πρόσβασης στους ιστότοπους των ψηφιακών πλατφορμών, από τους παρόχους υπηρεσιών διαδικτύου με καταστατική έδρα ή με τόπο πραγματικής διοίκησης ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα κατά τα οριζόμενα στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος ή στις Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας που έχει συνάψει η Ελλάδα, όταν η πρόσβαση διενεργείται από Διεύθυνση Διαδικτυακού Πρωτοκόλλου (Διεύθυνση IP) που βρίσκεται στην ελληνική επικράτεια. Για τη διακοπή εκδίδεται απόφαση του Υπουργού, κατόπιν εισήγησης του Διοικητή, εφόσον το αίτημα αφορά σε στοιχεία ή πληροφορίες που συντελούν στην ταυτοποίηση ή στην εκτίμηση της φορολογικής υποχρέωσης πωλητών. Στην περίπτωση αυτή, ο διαχειριστής της ψηφιακής πλατφόρμας δύναται, εάν αμφισβητεί τη συνδρομή των περιστάσεων που δικαιολογούν την έκδοση της απόφασης του δεύτερου εδαφίου, να προσφύγει κατά της απόφασης απευθείας ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου χωρίς να απαιτείται η προηγούμενη άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής. Στον πάροχο υπηρεσιών διαδικτύου που παραβαίνει την ανωτέρω υποχρέωση επιβάλλεται πρόστιμο από τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ.

β) Πριν από την έκδοση της απόφασης για τη διακοπή της πρόσβασης και μετά την παρέλευση της ταχθείσας προθεσμίας, αποστέλλεται επιστολή από τον Διοικητή στον διαχειριστή της ψηφιακής πλατφόρμας για την επικείμενη διακοπή πρόσβασης, προκειμένου ο διαχειριστής να διατυπώσει τις απόψεις του μέσα σε δεκαπέντε (15) εργάσιμες ημέρες από τη λήψη της επιστολής. Η διακοπή της πρόσβασης στους ιστότοπους των ανωτέρω ψηφιακών πλατφορμών αίρεται άμεσα με την ικανοποίηση του αιτήματος της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), κατόπιν απόφασης του Διοικητή. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να δημοσιεύει στον ιστότοπό της κατάλογο ψηφιακών πλατφορμών στις οποίες έχει επιβληθεί η κύρωση του τρίτου εδαφίου της περ. α).

γ) Εάν κατά παράβαση της επιβληθείσας στην περ. α) διακοπής πρόσβασης, πραγματοποιούνται συναλλαγές από τους πωλητές στις ανωτέρω πλατφόρμες, επιβάλλεται πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ στον πωλητή.

δ) Σε περίπτωση μη εφαρμογής της απόφασης της περ. α), καθώς και σε περίπτωση μη χορήγησης στοιχείων του τετάρτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 15, επιβάλλεται στον πάροχο υπηρεσιών διαδικτύου πρόστιμο από τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ σύμφωνα με την περ. α) του παρόντος.

ε) Σε περίπτωση μη χορήγησης στοιχείων του τετάρτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 15 από κάθε άλλο πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, ή νομική οντότητα πλην του παρόχου υπηρεσιών διαδικτύου, επιβάλλεται πρόστιμο από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ έως

τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ.

5. Στους Δηλούντες Φορείς Εκμετάλλευσης Πλατφόρμας, επιβάλλονται για κάθε παράβαση υποχρεώσεων τους σχετικά με την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών, εφόσον υπέχουν αντίστοιχη υποχρέωση βάσει του άρθρου 35, περί αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής, τα κάτωθι πρόστιμα:

α) Για την εκπρόθεσμη υποβολή πληροφοριών σχετικά με κάθε Δηλωτέο Πωλητή επιβάλλεται πρόστιμο εκατό (100) ευρώ ανά Δηλωτέο Πωλητή,

β) για την παράλειψη υποβολής ή για την υποβολή ελλιπών ή ανακριβών πληροφοριών, ανά Δηλωτέο Πωλητή, επιβάλλεται πρόστιμο τριακοσίων (300) ευρώ,

γ) για τη μη ανταπόκριση σε αίτημα της Φορολογικής Διοίκησης είτε για παροχή πληροφοριών ή στοιχείων είτε για συμπλήρωση ή διόρθωση πληροφοριών ή στοιχείων σχετικά με κάθε Δηλωτέο Πωλητή εντός προθεσμίας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 15, περί παροχής πληροφοριών από τρίτους, ανά Δηλωτέο Πωλητή, επιβάλλεται πρόστιμο χιλίων (1.000) ευρώ,

δ) για τη μη συνεργασία στη διάρκεια του ελέγχου ή σε περίπτωση που διαπιστωθεί η μη συμμόρφωση με τους κανόνες υποβολής των στοιχείων και τους κανόνες δέουσας επιμέλειας, επιβάλλεται πρόστιμο δυόμισι χιλιάδων ευρώ (2.500) ευρώ,

ε) για τη μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις υποβολής πληροφοριών, σχετικά με κάθε Δηλωτέο Πωλητή σύμφωνα με τους κανόνες υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας εντός προθεσμίας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 15, περί παροχής πληροφοριών από τρίτους, κατόπιν ελέγχου, επιβάλλεται πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ. Το συνολικό ύψος των πράξεων επιβολής προστίμου ανά έλεγχο συμμόρφωσης με τους κανόνες δέουσας επιμέλειας και υποβολής στοιχείων της παρούσας δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ.

Για τις παραβάσεις της περ. α) το συνολικό ύψος των πράξεων επιβολής προστίμου, ανά έτος αναφοράς, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ. Για τις παραβάσεις των περ. γ), δ) και ε), πέραν των ως άνω προστίμων, επιβάλλονται και οι κυρώσεις της παρ. 4, για τη μη παροχή πληροφοριών ή στοιχείων από τις ψηφιακές πλατφόρμες.

6. Σε περίπτωση υποτροπής, τα πρόστιμα της παρ. 5 επιβάλλονται στο διπλάσιο. Σε περίπτωση νέας υποτροπής, επιβάλλεται το τετραπλάσιο του αρχικού προστίμου, ανεξαρτήτως του χρόνου τέλεσής της.

7. Σε παρόχους υπηρεσιών πληρωμών που παραβιάζουν τις υποχρεώσεις τους σχετικά με την παροχή πληροφοριών σχετικών με συναλλαγές που εκτελούνται μέσω τερματικών επιβάλλονται οι παρακάτω κυρώσεις:

α) Αν οι πληροφορίες ή τα στοιχεία που ζητούνται, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 15, περί παροχής πληροφοριών σχετικών με συναλλαγές που εκτελούνται μέσω τερματικών, ημεδαπής ή αλλοδαπής, «Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης (Electronic Funds Transfer at the Point Of Sale, EFT/POS)» αποδοχής καρτών πληρωμών ή με συναλλαγές μέσω λογαριασμών και κάθε είδους χρεωστικών ή πιστωτικών καρτών, εφόσον προκύπτουν φορολογικές υποχρεώσεις στην Ελλάδα, δεν παρέχονται από τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ. Εφόσον, ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών ανταποκριθεί στο αίτημα

της παρ. 5 του άρθρου 15 εκπρόθεσμα ή τα παρεχόμενα στοιχεία δεν ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές του ως άνω αιτήματος, επιβάλλεται πρόστιμο από δέκα χιλιάδες (10.000) έως σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ. Για αιτήματα που υποβάλλονται εντός του ίδιου φορολογικού έτους, το πρόστιμο δεν μπορεί να υπερβαίνει, κατά περίπτωση, το τριπλάσιο των ανώτερων ποσών του δευτέρου εδαφίου.

β) Αν δεν υποβληθούν οι πληροφορίες και τα στοιχεία που ζητούνται, εκτός από το πρόστιμο της παρ. 1, δύναται να επιβάλλεται η διακοπή της πρόσβασης στους ιστότοπους του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών από τους παρόχους υπηρεσιών διαδικτύου με καταστατική έδρα ή με τόπο πραγματικής διοίκησης ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 6 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, περί μόνιμης εγκατάστασης, ή στις Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρ. 4, περί κυρώσεων για μη παροχή πληροφοριών ή στοιχείων από ψηφιακές πλατφόρμες, το οποίο εφαρμόζεται αναλόγως.

8. Στους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών επιβάλλονται για κάθε παραβίαση των υποχρεώσεων του άρθρου 19, αναφορικά με την αντιμετώπιση της απάτης στον τομέα του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, τα εξής πρόστιμα:

α) για την εκπρόθεσμη υποβολή των αρχείων δικαιούχων και πληρωμών σε σχέση με τις υπηρεσίες που παρέχουν για κάθε ημερολογιακό τρίμηνο, ανά δικαιούχο, επιβάλλεται πρόστιμο εκατό (100) ευρώ ανά δικαιούχο,

β) για την παράλειψη υποβολής ή την ελλιπή ή ανακριβή υποβολή των αρχείων δικαιούχων και πληρωμών σε σχέση με τις υπηρεσίες που παρέχουν για κάθε ημερολογιακό τρίμηνο, ανά δικαιούχο, επιβάλλεται πρόστιμο τριακοσίων (300) ευρώ,

γ) για τη μη ανταπόκριση σε αίτημα της Φορολογικής Διοίκησης για παροχή πληροφοριών ή για τη μη συμπλήρωση ή διόρθωση πληροφοριών ή στοιχείων του άρθρου 19, εντός της τεθείσας προθεσμίας, ανά δικαιούχο, επιβάλλεται πρόστιμο χιλίων (1.000) ευρώ,

δ) για τη μη συνεργασία κατά τη διάρκεια του ελέγχου για τη συμμόρφωση με τους κανόνες υποβολής των στοιχείων, επιβάλλεται πρόστιμο δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ,

ε) για τη μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις παρόχων υπηρεσιών πληρωμών, σχετικά με δικαιούχους και πληρωμές, σύμφωνα με τις παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 19, επιβάλλεται πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

Το συνολικό ύψος των πράξεων επιβολής προστίμου ανά έλεγχο συμμόρφωσης για παραβίαση των υποχρεώσεων του άρθρου 19 δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ. Για τις παραβάσεις της περ. α) το συνολικό ύψος των πράξεων επιβολής προστίμου, ανά έτος αναφοράς, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

9. Σε περίπτωση υποτροπής, τα πρόστιμα της παρ. 8 επιβάλλονται στο διπλάσιο. Σε περίπτωση νέας υποτροπής, επιβάλλεται το τετραπλάσιο του αρχικού προστίμου, ανεξαρτήτως του χρόνου τέλεσής της, με την επιφύλαξη του δευτέρου και τρίτου εδαφίου της παρ. 8.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 59 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται η επιβολή κυρώσεων για την παράβαση της μη υποβολής στοιχείων τρίτων, οι οποίες αφορούν στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όταν αυτά παραβιάζουν τις υποχρεώσεις τους σχετικά με την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών, τα Δηλούντα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα, τις ψηφιακές πλατφόρμες που παραβιάζουν τις υποχρεώσεις τους σχετικά με την παροχή πληροφοριών ή στοιχείων και την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών, τους Δηλούντες Φορείς Εκμετάλλευσης Πλατφόρμας, τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών που παραβιάζουν τις υποχρεώσεις τους σχετικά με την παροχή πληροφοριών σχετικών με συναλλαγές που εκτελούνται μέσω τερματικών.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 54Γ. Πρόστιμα για παραβάσεις υποχρεώσεων για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών.- 1. Για κάθε μία από τις παρακάτω παραβάσεις επιβάλλεται πρόστιμο στα Δηλούντα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα, εφόσον υπέχουν αντίστοιχη υποχρέωση κατ' εφαρμογή του οριζόμενου στο άρθρο 29 σχετικού νομοθετικού πλαισίου:

- α) υποβάλλουν εκπρόθεσμα τις πληροφορίες σχετικά με κάθε Δηλωτέο Λογαριασμό,
- β) δεν υποβάλλουν πληροφορίες σχετικά με κάθε Δηλωτέο Λογαριασμό,
- γ) υποβάλλουν ελλιπείς ή ανακριβείς πληροφορίες σχετικά με κάθε Δηλωτέο Λογαριασμό,
- δ) δεν ανταποκριθούν σε αίτημα της Φορολογικής Διοίκησης είτε για παροχή πληροφοριών ή στοιχείων είτε για συμπλήρωση ή διόρθωση πληροφοριών ή στοιχείων σχετικά με κάθε Δηλωτέο Λογαριασμό εντός προθεσμίας, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 15,
- ε) δεν συνεργαστούν στη διάρκεια ελέγχου για τη συμμόρφωση με τους κανόνες υποβολής των στοιχείων και δέουσας επιμέλειας,
- στ) δεν συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις υποβολής πληροφοριών σχετικά με κάθε Δηλωτέο Λογαριασμό σύμφωνα με τους κανόνες υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας εντός προθεσμίας, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 15.

2. Τα πρόστιμα για τις παραβάσεις που αναφέρονται στην παρ. 1 καθορίζονται ως εξής:

- α) εκατό (100) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. α' ανά Δηλωτέο Λογαριασμό,
- β) τριακόσια (300) ευρώ, για κάθε παράβαση των περ. β' και γ' ανά Δηλωτέο Λογαριασμό,
- γ) χίλια (1.000) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. δ' ανά Δηλωτέο Λογαριασμό,
- δ) δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. ε',
- ε) πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. στ' κατόπιν ελέγχου.

Αν τα Δηλούντα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα εκουσίως και μέσα σε διάστημα τριών (3) μηνών, που αρχίζει από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των πληροφοριών αυτών στην αρμόδια Υπηρεσία της Φορολογικής Διοίκησης, διορθώσουν ή συμπληρώσουν τις πληροφορίες για κάθε Δηλωτέο Λογαριασμό σχετικά με τις περ. α', β' και γ' της παρ. 1, θεωρείται ότι δεν διαπράττουν παράβαση και δεν επιβάλλεται πρόστιμο. Αν τα Δηλούντα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα, κατόπιν ελέγχου ή κατόπιν γνωστοποίησης της αρμόδιας αλλοδαπής αρχής, διορθώσουν ή συμπληρώσουν τις πληροφορίες για κάθε Δηλωτέο Λογαριασμό σχετικά με τις περ. α', β' και γ' της παρ. 1, εντός προθεσμίας, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 15, τα πρόστιμα της παρ. 2 επιβάλλονται στο μισό, εφόσον η παράβαση αφορά στα έτη 2017 και 2018.

3. Αν τα Δηλούντα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα διαπράξουν την ίδια παράβαση μέσα σε μια πενταετία από τη διαπίστωση της αρχικής παράβασης, τα πρόστιμα των παρ. 1 και 2 επιβάλλονται στο διπλάσιο. Αν επαναληφθεί η ίδια παράβαση, για κάθε επόμενη παράβαση

τα πρόστιμα των περ. α' έως και ε' της παρ. 2 επιβάλλονται στο τετραπλάσιο, ανεξαρτήτως της εφαρμογής του τρίτου εδαφίου αυτής.

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 54Δ. Κυρώσεις για τη μη παροχή πληροφοριών ή στοιχείων από τις ψηφιακές πλατφόρμες.- Η μη ανταπόκριση στο αίτημα της παρ. 3α του άρθρου 15, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, ή η παροχή στοιχείων που δεν ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές του ως άνω αιτήματος, ή η συνδρομή των προϋποθέσεων των περ. δ), ε) ή στ) της παρ. 1 του άρθρου 54ΙΑ, συνεπάγεται τη διακοπή της πρόσβασης στους ιστότοπους των ψηφιακών πλατφορμών, από τους Παρόχους Υπηρεσιών Διαδικτύου με καταστατική έδρα ή με τόπο πραγματικής διοίκησης ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα κατά τα οριζόμενα στο του Κ.Φ.Ε. ή στις Σ.Α.Δ.Φ. που έχει συνάψει η Ελλάδα, όταν η πρόσβαση διενεργείται από Διεύθυνση Διαδικτυακού Πρωτοκόλλου (Διεύθυνση IP) που βρίσκεται στην ελληνική επικράτεια.

Για τη διακοπή εκδίδεται κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του Διοικητή, εφόσον το αίτημα αφορά σε στοιχεία ή πληροφορίες που συντελούν στην ταυτοποίηση ή και στην εκτίμηση της φορολογικής υποχρέωσης πωλητών. Στην περίπτωση αυτή, ο διαχειριστής της ψηφιακής πλατφόρμας δύναται, εάν αμφισβητεί τη συνδρομή των περιστάσεων που δικαιολογούν την έκδοση της απόφασης του δεύτερου εδαφίου, να προσφύγει κατά της απόφασης απευθείας ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου χωρίς την εφαρμογή της διαδικασίας του άρθρου 63. Στον Πάροχο Υπηρεσιών Διαδικτύου που παραβαίνει την ανωτέρω υποχρέωση επιβάλλεται πρόστιμο από τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ.

2. Πριν την έκδοση της απόφασης για τη διακοπή της πρόσβασης και μετά την παρέλευση της ταχθείσας προθεσμίας, αποστέλλεται επιστολή από τον Διοικητή στον διαχειριστή της ψηφιακής πλατφόρμας για την επικείμενη διακοπή πρόσβασης, μέσα σε δεκαπέντε (15) εργάσιμες ημέρες από τη λήψη της επιστολής, προκειμένου ο διαχειριστής να διατυπώσει τις απόψεις του. Η διακοπή της πρόσβασης στους ιστότοπους των ανωτέρω ψηφιακών πλατφορμών αίρεται άμεσα με την ικανοποίηση του αιτήματος της ΑΑΔΕ, κατόπιν απόφασης του Διοικητή. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να δημοσιεύει στον ιστότοπό της κατάλογο ψηφιακών πλατφορμών στις οποίες έχει επιβληθεί η κύρωση του πρώτου εδαφίου.

3. α) Σε περίπτωση που κατά παράβαση της επιβληθείσας στην παρ. 1 διακοπής πρόσβασης, πραγματοποιούνται συναλλαγές από τους πωλητές στις ανωτέρω πλατφόρμες, επιβάλλεται πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ στον πωλητή.

β) Στον Πάροχο Υπηρεσιών Διαδικτύου επιβάλλεται πρόστιμο από τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, σε περίπτωση μη εφαρμογής της απόφασης του Διοικητή, καθώς και σε περίπτωση μη χορήγησης στοιχείων του τετάρτου εδαφίου της παρ. 3α του άρθρου 15, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1.

γ) Σε περίπτωση μη χορήγησης στοιχείων του τετάρτου εδαφίου της παρ. 3α του άρθρου 15 από κάθε άλλο πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, ή νομική οντότητα πλην του Παρόχου Υπηρεσιών Διαδικτύου, επιβάλλεται πρόστιμο από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ.

4. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του Διοικητή δύναται να καθορίζονται η διαδικασία διακοπής της πρόσβασης και άρσης αυτής, η επιβολή του προστίμου της παρ. 3 και κάθε άλλη αναγκαία και ειδικότερη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 54Ι. Κυρώσεις στους Παρόχους Υπηρεσιών Πληρωμών για παραβίαση των υποχρεώσεων της παρ. 3β του άρθρου 15.- 1. Αν οι πληροφορίες ή τα στοιχεία

που ζητούνται, σύμφωνα με την παρ. 3β του άρθρου 15, δεν παρέχονται από τον Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ. Εφόσον ο Πάροχος Υπηρεσιών Πληρωμών ανταποκριθεί στο αίτημα της παρ. 3β του άρθρου 15 εκπρόθεσμα ή τα παρεχόμενα στοιχεία δεν ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές του ως άνω αιτήματος, επιβάλλεται πρόστιμο από δέκα χιλιάδες (10.000) έως σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ. Για αιτήματα που υποβάλλονται εντός του ίδιου φορολογικού έτους, το πρόστιμο δεν μπορεί να υπερβαίνει, κατά περίπτωση, το τριπλάσιο των ανώτερων ποσών του δευτέρου εδαφίου.

2. Αν δεν υποβληθούν οι πληροφορίες και τα στοιχεία που ζητούνται, εκτός από το πρόστιμο της παρ. 1, δύναται να επιβάλλεται η διακοπή της πρόσβασης στους ιστότοπους του Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών από τους Παρόχους Υπηρεσιών Διαδικτύου με καταστατική έδρα ή με τόπο πραγματικής διοίκησης ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 6 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167) ή στις Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 54Δ του παρόντος, το οποίο εφαρμόζεται αναλόγως.

3. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή καθορίζονται τα κριτήρια προσδιορισμού του ύψους των προστίμων, σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής ή υποβολής που δεν ανταποκρίνεται στις ορισθείσες προδιαγραφές και ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 54ΙΑ. Κυρώσεις για παραβάσεις υποχρεώσεων για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών που υποβάλλονται από Δηλούντες Φορείς Εκμετάλλευσης Πλατφόρμας.- 1. Εφόσον υπέχουν αντίστοιχη υποχρέωση βάσει του άρθρου 29, επιβάλλεται πρόστιμο στους Δηλούντες Φορείς Εκμετάλλευσης Πλατφόρμας, αν:

- α) υποβάλλουν εκπρόθεσμα τις πληροφορίες σχετικά με κάθε Δηλωτέο Πωλητή,
- β) δεν υποβάλλουν πληροφορίες σχετικά με κάθε Δηλωτέο Πωλητή,
- γ) υποβάλλουν ελλειψεις ή ανακριβείς πληροφορίες σχετικά με κάθε Δηλωτέο Πωλητή,
- δ) δεν ανταποκρίνονται σε αίτημα της φορολογικής διοίκησης, είτε για παροχή πληροφοριών ή στοιχείων, είτε για συμπλήρωση ή διόρθωση πληροφοριών ή στοιχείων σχετικά με κάθε Δηλωτέο Πωλητή εντός προθεσμίας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 15,
- ε) δεν συνεργάζονται στη διάρκεια ελέγχου για τη συμμόρφωση με τους κανόνες υποβολής των στοιχείων και δέουσας επιμέλειας,
- στ) δεν συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις υποβολής πληροφοριών, σχετικά με κάθε Δηλωτέο Πωλητή σύμφωνα με τους κανόνες υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας εντός προθεσμίας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 15.

2. Τα πρόστιμα για τις παραβάσεις της παρ. 1 καθορίζονται ως εξής:

- (α) εκατό (100) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. α), ανά Δηλωτέο Πωλητή,
- (β) τριακόσια (300) ευρώ, για κάθε παράβαση των περ. β) και γ), ανά Δηλωτέο Πωλητή,
- (γ) χίλια (1.000) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. δ), ανά Δηλωτέο Πωλητή,
- (δ) δύομισι χιλιάδες ευρώ (2.500) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. ε),
- (ε) πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. στ), κατόπιν ελέγχου.

Το συνολικό ύψος των πράξεων επιβολής προστίμου ανά έλεγχο συμμόρφωσης με τους κανόνες δέουσας επιμέλειας και υποβολής στοιχείων του παρόντος δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ.

Για τις παραβάσεις της περ. α) της παρ. 1 το συνολικό ύψος των πράξεων επιβολής προστίμου, ανά έτος αναφοράς, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

3. Για τις παραβάσεις των περ. δ), ε) και στ) της παρ. 1, πέραν των ως άνω προστίμων, επιβάλλονται και οι κυρώσεις του άρθρου 54Δ.

4. Αν οι Δηλούντες Φορείς Εκμετάλλευσης Πλατφόρμας διαπράξουν την ίδια παράβαση, μέσα σε πέντε (5) έτη από τη διαπίστωση της αρχικής παράβασης, τα πρόστιμα της παρ. 2 επιβάλλονται στο διπλάσιο. Σε περίπτωση νέας διάπραξης της ίδιας παράβασης για τρίτη ή περισσότερες φορές, επιβάλλεται το τετραπλάσιο του αρχικού προστίμου, ανεξαρτήτως του χρόνου τέλεσής της.

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 54ΙΔ. Πρόστιμα στους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών για παραβίαση των υποχρεώσεων του άρθρου 15Δ.- 1. Στους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών που παραβιάζουν το άρθρο 15Δ επιβάλλεται πρόστιμο αν:

- α) υποβάλλουν εκπρόθεσμα τα αρχεία της παρ. 2 του άρθρου 15Δ,
- β) δεν υποβάλλουν τα αρχεία της παρ. 2 του άρθρου 15Δ,
- γ) υποβάλλουν ελλιπή ή ανακριβή αρχεία της παρ. 2 του άρθρου 15Δ,
- δ) δεν ανταποκριθούν σε αίτημα της Φορολογικής Διοίκησης για παροχή πληροφοριών ή για συμπλήρωση ή διόρθωση πληροφοριών ή στοιχείων του άρθρου 15Δ, εντός της τεθείσας προθεσμίας,
- ε) δεν συνεργαστούν κατά τη διάρκεια ελέγχου για τη συμμόρφωση με τους κανόνες υποβολής των στοιχείων,
- στ) δεν συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις παρόχων υπηρεσιών πληρωμών, σχετικά με δικαιούχους και πληρωμές, σύμφωνα με τις παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 15Δ.

2. Τα πρόστιμα για τις παραβάσεις της παρ. 1 καθορίζονται ως εξής:

- α) εκατό (100) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. α), ανά δικαιούχο,
- β) τριακόσια (300) ευρώ, για κάθε παράβαση των περ. β) και γ), ανά δικαιούχο,
- γ) χίλια (1.000) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. δ), ανά δικαιούχο,
- δ) δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. ε),
- ε) πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. στ).

Το συνολικό ύψος των πράξεων επιβολής προστίμου ανά έλεγχο συμμόρφωσης για παραβίαση των υποχρεώσεων του άρθρου 15Δ δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ.

Για τις παραβάσεις της περ. α) της παρ. 1 το συνολικό ύψος των πράξεων επιβολής προστίμου, ανά έτος αναφοράς, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

3. Αν οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών διαπράξουν την ίδια παράβαση, μέσα σε μια πενταετία από τη διαπίστωση της αρχικής παράβασης, τα πρόστιμα της παρ. 2 επιβάλλονται στο διπλάσιο. Σε περίπτωση νέας διάπραξης της ίδιας παράβασης για τρίτη ή περισσότερες φορές, επιβάλλεται το τετραπλάσιο του αρχικού προστίμου, ανεξαρτήτως του χρόνου τέλεσής της, με την επιφύλαξη του δευτέρου και τρίτου εδαφίου της παρ. 2.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2024/10.3.2022.- Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 54Γ του Ν.4174/2013 (Α' 170).

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 594)

ΑΡΘΡΟ 60

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΡΙΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΝΙΑΙΟ ΦΟΡΟ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

1. Απαγορεύεται κάθε υποσχητική ή εκποιητική δικαιοπραξία με την οποία συστήνονται, μεταβάλλονται, αλλοιώνονται ή μεταβιβάζονται, από οποιαδήποτε αιτία, δικαιώματα επί ακινήτου ή παρέχεται δικαίωμα προσημείωσης ή υποθήκης σε αυτό, αν δεν μνημονεύεται και δεν επισυνάπτεται από τον συμβολαιογράφο, στο συμβόλαιο που συντάσσει, πιστοποιητικό της Φορολογικής Διοίκησης (Πιστοποιητικό Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων - ΕΝ.Φ.Ι.Α.) ως εξής:

α) Σε περίπτωση εκποιητικής δικαιοπραξίας για τη μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία, με το Πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. βεβαιώνεται μόνο ότι το συγκεκριμένο ακίνητο περιλαμβάνεται στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. τα πέντε (5) προηγούμενα της μεταβίβασης έτη. Εάν το πιστοποιητικό εκδίδεται μετά την πράξη προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. του τρέχοντος έτους, σε αυτό βεβαιώνεται ότι το συγκεκριμένο ακίνητο περιλαμβάνεται στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. για έξι (6) έτη, συμπεριλαμβανομένου και του έτους μεταβίβασης.

β) Στις υπόλοιπες δικαιοπραξίες της παρούσας παραγράφου, με το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. βεβαιώνεται ότι το συγκεκριμένο ακίνητο περιλαμβάνεται στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α., καθώς και ότι ο φορολογούμενος έχει καταβάλλει ή νόμιμα απαλλαγεί από τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του ΕΝ.Φ.Ι.Α. για το συγκεκριμένο ακίνητο, περιλαμβανομένων των ληξιπρόθεσμων δόσεων ΕΝ.Φ.Ι.Α. του τρέχοντος έτους κατά τον χρόνο έκδοσης του πιστοποιητικού και έχει καταβάλλει τις ληξιπρόθεσμες δόσεις, έχει ρυθμίσει ή έχει νόμιμα απαλλαγεί από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. για τα υπόλοιπα ακίνητα, για τα οποία είναι υπόχρεος για τα πέντε (5) προηγούμενα της μεταβίβασης έτη και, αν εκδίδεται πιστοποιητικό μετά την πράξη προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. του τρέχοντος έτους, για τα έξι (6) τελευταία έτη, ήτοι, συμπεριλαμβανομένου και του έτους μεταβίβασης. Τα παραπάνω ισχύουν και για τη σύνταξη περίληψης κατακυρωτικής έκθεσης επί εκούσιου πλειστηριασμού. Στην περίπτωση αυτή το πιστοποιητικό προσκομίζεται μόνο από τον επισπεύδοντα τον εκούσιο πλειστηριασμό. Το Πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. που αφορά ακίνητο πτωχού, ακίνητο το οποίο ανήκει σε υπό εκκαθάριση νομικό πρόσωπο ή κληρονομαίο ακίνητο για το οποίο έχει οριστεί εκτελεστής διαθήκης ή εκκαθαριστής κληρονομιάς, χορηγείται, αντίστοιχα, στον, κατά τον χρόνο χορήγησης αυτού, σύνδικο της πτώχευσης, στον εκκαθαριστή του νομικού προσώπου, στον εκτελεστή διαθήκης ή στον εκκαθαριστή κληρονομιάς.

Κατά τη σύνταξη συμβολαιογραφικής πράξης αποδοχής κληρονομιάς μνημονεύεται και επισυνάπτεται από τον συμβολαιογράφο το Πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α.. Για τα έτη, κατά τα οποία υπόχρεος ήταν ο κληρονομούμενος, το πιστοποιητικό χορηγείται, εφόσον έχει καταβληθεί ο φόρος που αναλογεί στο ποσοστό και στο δικαίωμα επί του ακινήτου που κληρονομείται ή εφόσον ο κληρονομούμενος έχει νόμιμα απαλλαγεί από τον φόρο για αυτό. Δεν απαιτείται η μνημόνευση, επισύναψη ή προσκόμιση του Πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. στη μονομερή εξάλειψη υποθήκης ή στην άρση κατάσχεσης ή στην παραχώρηση υποθήκης ή προσημείωσης για εξασφάλιση δικαιωμάτων του ελληνικού δημοσίου. Σε κάθε περίπτωση θεωρείται έγκυρη η μνημόνευση, επισύναψη

ή προσκόμιση του πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α., στο οποίο το κτίσμα αποτυπώνεται με απόκλιση της επιφάνειάς του μέχρι πέντε (5) τετραγωνικά μέτρα και το γήπεδο ή το οικόπεδο αποτυπώνονται με απόκλιση μέχρι δύο τοις εκατό (2%) της επιφάνειάς τους ή παραλείπονται ή αναγράφονται εσφαλμένα στοιχεία που δεν επηρεάζουν τη φορολογική ταυτότητα του ακινήτου και δεν συνεπάγονται την επιβολή μειωμένου φόρου.

2. Οι φύλακες μεταγραφών και οι προϊστάμενοι των κτηματολογικών γραφείων υποχρεούνται να αρνηθούν τη μεταγραφή ή την καταχώριση στα κτηματολογικά βιβλία συμβολαιογραφικού εγγράφου, με το οποίο συστήνονται, μεταβάλλονται, αλλοιώνονται ή μεταβιβάζονται από οποιαδήποτε αιτία δικαιώματα επί ακινήτου ή παρέχεται δικαίωμα προσημείωσης ή υποθήκης σε αυτό, αν δεν μνημονεύεται και δεν επισυνάπτεται το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α.. Το πρώτο εδάφιο ισχύει και για τη μεταγραφή ή καταχώριση της κατακυρωτικής έκθεσης επί εκούσιου πλειστηριασμού, καθώς και για τη μεταγραφή ή καταχώριση της αποδοχής κληρονομιάς.

3. Επιτρέπεται η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου και πριν από την εξόφληση του οφειλόμενου φόρου της παρ. 1, με την προϋπόθεση ότι επί των οικείων πιστοποιητικών αναγράφεται το συνολικά οφειλόμενο ποσό φόρων και τόκων, για το συγκεκριμένο ακίνητο, το οποίο υποχρεούται να αποδώσει, επί ποινή ακυρότητας του συμβολαίου, ο συμβολαιογράφος μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) εργασιμών ημερών από τη σύνταξή του. Ειδικά στις συμβολαιογραφικές πράξεις εγγραφής υποθήκης για διασφάλιση χορηγούμενου δανείου από πιστωτικό ίδρυμα, το Πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. χορηγείται με παρακράτηση και απόδοση του ποσού που καλύπτει τουλάχιστον το οφειλόμενο ποσό φόρων και τόκων για το συγκεκριμένο ακίνητο δίχως να απαιτείται να έχουν καταβληθεί οι ληξιπρόθεσμες δόσεις, να έχουν ρυθμιστεί ή να έχει προηγηθεί νόμιμη απαλλαγή από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. για τα υπόλοιπα ακίνητα. Για την εφαρμογή της παρούσας, το καταβληθησόμενο ποσό δεν μπορεί να υπολείπεται του οφειλόμενου ποσού.

Ο συμβολαιογράφος υποχρεούται, επί ποινή ακυρότητας του συμβολαίου, να αποδώσει τον αναλογούντα φόρο μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) εργασιμών ημερών από τη σύνταξη του συμβολαιογραφικού εγγράφου και πάντως μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την εκταμίευση του δανείου. Κατά τη μεταγραφή ή την καταχώριση του συμβολαιογραφικού εγγράφου στα κτηματολογικά γραφεία οι φύλακες μεταγραφών και οι προϊστάμενοι των κτηματολογικών γραφείων υποχρεούνται να αρνηθούν τη μεταγραφή ή την καταχώριση, αν δεν προσκομισθεί κυρωμένο αντίγραφο του αποδεικτικού εξόφλησης του οφειλόμενου ποσού.

4. Είναι απαράδεκτη η συζήτηση ενώπιον δικαστηρίου εμπράγματης αγωγής επί ακινήτου, πλην της μονομερούς εγγραφής υποθήκης ή προσημείωσης υποθήκης ή της άρσης κατάσχεσης, αν δεν προσκομισθεί από τον υπόχρεο σε ΕΝ.Φ.Ι.Α. πιστοποιητικό ότι το ίδιο ακίνητο περιλαμβάνεται στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. για τα πέντε (5) προηγούμενα έτη. Εάν το πιστοποιητικό εκδίδεται μετά την πράξη προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. του τρέχοντος έτους, σε αυτό βεβαιώνεται ότι το συγκεκριμένο ακίνητο περιλαμβάνεται στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. για έξι (6) έτη.

5. Οι συμβολαιογράφοι, οι φύλακες μεταγραφών και οι προϊστάμενοι των κτηματολογικών γραφείων, που παραβαίνουν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο

παρόν άρθρο, υπόκεινται σε πρόστιμο ανά συμβολαιογραφική πράξη, ανεξάρτητα από τον αριθμό των συμβαλλομένων, των ακινήτων ή των δικαιωμάτων επ' αυτών, το οποίο ορίζεται σε δύο τοις εκατό (2%) επί της διαφοράς της αξίας των ακινήτων ή δικαιωμάτων, για τα οποία επισυνάπτεται ανακριβές πιστοποιητικό, το οποίο πρόστιμο δεν μπορεί να είναι κατώτερο από εκατό (100) και ανώτερο από χίλια (1.000) ευρώ. Σε περίπτωση που από τη χρήση ανακριβούς πιστοποιητικού δεν προκύπτει απώλεια φόρου, δεν επιβάλλεται πρόστιμο. Ανακριβές είναι το πιστοποιητικό, στο οποίο δεν απεικονίζεται ορθά η φορολογική ταυτότητα του ακινήτου ή του δικαιώματος επί ακινήτου. Ως φορολογική ταυτότητα του ακινήτου νοείται το σύνολο των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στη δήλωση στοιχείων ακινήτων (Ε9) και επιδρούν στον ορθό υπολογισμό του φόρου. Εάν δεν επισυνάπτεται πιστοποιητικό, το πρόστιμο ορίζεται σε ένα τοις χιλίοις (1%) επί της αξίας των ακινήτων ή δικαιωμάτων για τα οποία δεν επισυνάπτεται πιστοποιητικό ανά συμβολαιογραφική πράξη και δεν μπορεί να είναι κατώτερο από εκατό (100) και ανώτερο από χίλια (1.000) ευρώ. Εφόσον διαπιστωθεί από μεταγενέστερο έλεγχο, που διενεργείται εντός δεκαετίας από τον προηγούμενο έλεγχο, ότι συμβολαιογράφος, φύλακας μεταγραφών ή προϊστάμενος κτηματολογικού γραφείου προέβη στην ίδια παράβαση για το ίδιο ακίνητο, το αναλογούν κατά τα οριζόμενα στην παρούσα πρόστιμο διπλασιάζεται.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 60 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται η επιβολή κυρώσεων με τη μορφή απαγόρευσης δικαιοπραξιών για την περίπτωση της παράβασης των υποχρεώσεων τρίτων για τον Ε.Ν.Φ.Ι.Α.. Καθορίζονται, ακόμα, οι ειδικότερες διαδικαστικές εγγυήσεις και οι υπόχρεοι της τήρησής τους, προκειμένου να εξασφαλιστεί η εισπραξιμότητα του συγκεκριμένου φόρου.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 54Α.Υποχρεώσεις τρίτων για τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.).- 1. Απαγορεύεται κάθε υποσχητική ή εκποιητική δικαιοπραξία με την οποία συστήνονται, μεταβάλλονται, αλλοιώνονται ή μεταβιβάζονται, από οποιαδήποτε αιτία, δικαιώματα επί ακινήτου ή παρέχεται δικαίωμα προσημείωσης ή υποθήκης σε αυτό, αν δεν μνημονεύεται και δεν επισυνάπτεται από τον συμβολαιογράφο, στο συμβόλαιο που συντάσσει, πιστοποιητικό της Φορολογικής Διοίκησης (Πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α.) ως εξής:

(α) Σε περίπτωση εκποιητικής δικαιοπραξίας για τη μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία, με το Πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. βεβαιώνεται μόνο ότι το συγκεκριμένο ακίνητο περιλαμβάνεται στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. τα πέντε (5) προηγούμενα της μεταβίβασης έτη. Εάν το πιστοποιητικό εκδίδεται μετά την πράξη προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. του τρέχοντος έτους, σε αυτό βεβαιώνεται ότι το συγκεκριμένο ακίνητο περιλαμβάνεται στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. για έξι (6) έτη, συμπεριλαμβανομένου και του έτους μεταβίβασης.

(β) Στις υπόλοιπες δικαιοπραξίες της παρούσας παραγράφου, με το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. βεβαιώνεται ότι το συγκεκριμένο ακίνητο περιλαμβάνεται στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α., καθώς και ότι ο φορολογούμενος έχει καταβάλλει, ή νόμιμα απαλλαγεί από τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του ΕΝ.Φ.Ι.Α. για το συγκεκριμένο ακίνητο, περιλαμβανομένων των ληξιπρόθεσμων δόσεων ΕΝ.Φ.Ι.Α. του τρέχοντος έτους κατά τον χρόνο έκδοσης του πιστοποιητικού και έχει καταβάλλει

τις ληξιπρόθεσμες δόσεις, έχει ρυθμίσει ή έχει νόμιμα απαλλαγεί από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. για τα υπόλοιπα ακίνητα, για τα οποία είναι υπόχρεος για τα πέντε (5) προηγούμενα της μεταβίβασης έτη και, αν εκδίδεται πιστοποιητικό μετά την πράξη προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. του τρέχοντος έτους, για τα έξι (6) τελευταία έτη, ήτοι, συμπεριλαμβανομένου και του έτους μεταβίβασης. Τα παραπάνω ισχύουν και για τη σύνταξη περίληψης κατακυρωτικής έκθεσης επί εκούσιου πλειστηριασμού. Στην περίπτωση αυτή το πιστοποιητικό προσκομίζεται μόνο από τον επισπεύδοντα τον εκούσιο πλειστηριασμό.

Το Πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. που αφορά ακίνητο πτωχού, ακίνητο το οποίο ανήκει σε υπό εκκαθάριση νομικό πρόσωπο ή κληρονομιαίο ακίνητο για το οποίο έχει οριστεί εκτελεστής διαθήκης ή εκκαθαριστής κληρονομιάς, χορηγείται, αντίστοιχα, στον, κατά τον χρόνο χορήγησης αυτού, σύνδικο της πτώχευσης, στον εκκαθαριστή του νομικού προσώπου, στον εκτελεστή διαθήκης ή στον εκκαθαριστή κληρονομιάς.

Κατά τη σύνταξη συμβολαιογραφικής πράξης αποδοχής κληρονομιάς μνημονεύεται και επισυνάπτεται από τον συμβολαιογράφο το Πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. Για τα έτη, κατά τα οποία υπόχρεος ήταν ο κληρονομούμενος, το πιστοποιητικό χορηγείται, εφόσον έχει καταβληθεί ο φόρος που αναλογεί στο ποσοστό και στο δικαίωμα επί του ακινήτου που κληρονομείται ή εφόσον ο κληρονομούμενος έχει νόμιμα απαλλαγεί από τον φόρο για αυτό.

Δεν απαιτείται η μνημόνευση, επισύναψη ή προσκόμιση του Πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. στη μονομερή εξέλιψη υποθήκης ή στην άρση κατάσχεσης ή στην παραχώρηση υποθήκης ή προσημείωσης για εξασφάλιση δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου. Σε κάθε περίπτωση θεωρείται έγκυρη η μνημόνευση, επισύναψη ή προσκόμιση του πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α., στο οποίο το κτίσμα αποτυπώνεται με απόκλιση της επιφάνειάς του μέχρι πέντε (5) τετραγωνικά μέτρα και το γήπεδο ή το οικόπεδο αποτυπώνονται με απόκλιση μέχρι δύο τοις εκατό (2%) της επιφάνειάς τους ή παραλείπονται ή αναγράφονται εσφαλμένα στοιχεία που δεν επηρεάζουν τη φορολογική ταυτότητα του ακινήτου και δεν συνεπάγονται την επιβολή μειωμένου φόρου.

2. Οι φύλακες μεταγραφών και οι προϊστάμενοι των κτηματολογικών γραφείων υποχρεούνται να αρνηθούν τη μεταγραφή ή την καταχώριση στα κτηματολογικά βιβλία συμβολαιογραφικού εγγράφου, με το οποίο συστήνονται, μεταβάλλονται, αλλοιώνονται ή μεταβιβάζονται από οποιαδήποτε αιτία δικαιώματα επί ακινήτου ή παρέχεται δικαίωμα προσημείωσης ή υποθήκης σε αυτό, αν δεν μνημονεύεται και δεν επισυνάπτεται το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. Το πρώτο εδάφιο ισχύει και για τη μεταγραφή ή καταχώριση της κατακυρωτικής έκθεσης επί εκούσιου πλειστηριασμού, καθώς και για τη μεταγραφή ή καταχώριση της αποδοχής κληρονομιάς.

3. Επιτρέπεται η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου και πριν την εξόφληση του οφειλόμενου φόρου της παρ. 1, με την προϋπόθεση ότι επί των οικείων πιστοποιητικών αναγράφεται το συνολικά οφειλόμενο ποσό φόρων και τόκων, για το συγκεκριμένο ακίνητο, το οποίο υποχρεούται να αποδώσει, επί ποινή ακυρότητας του συμβολαίου, ο συμβολαιογράφος μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) εργασίμων ημερών από τη σύνταξη του.

Ειδικά στις συμβολαιογραφικές πράξεις εγγραφής υποθήκης για διασφάλιση χορηγούμενου δανείου από πιστωτικό ίδρυμα το Πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. χορηγείται με παρακράτηση και απόδοση του ποσού που καλύπτει τουλάχιστον το οφειλόμενο ποσό φόρων και τόκων για το συγκεκριμένο ακίνητο δίχως να απαιτείται να έχουν καταβληθεί οι ληξιπρόθεσμες δόσεις, να έχουν ρυθμιστεί ή να έχει προηγηθεί νόμιμη απαλλαγή από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. για τα υπόλοιπα ακίνητα. Για την εφαρμογή της παρούσας, το καταβληθησόμενο ποσό δεν μπορεί να υπολείπεται του οφειλόμενου ποσού.

Ο συμβολαιογράφος υποχρεούται, επί ποινή ακυρότητας του συμβολαίου, να αποδώσει τον αναλογούντα φόρο μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) εργασίμων ημερών από τη σύνταξη του συμβολαιογραφικού εγγράφου και πάντως μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την εκταμίευση

του δανείου. Κατά τη μεταγραφή ή την καταχώριση του συμβολαιογραφικού εγγράφου στα κτηματολογικά γραφεία οι φύλακες μεταγραφών και οι προϊστάμενοι των κτηματολογικών γραφείων υποχρεούνται να αρνηθούν τη μεταγραφή ή την καταχώριση, αν δεν προσκομισθεί κυρωμένο αντίγραφο του αποδεικτικού εξόφλησης του οφειλόμενου ποσού.

4. Είναι απαράδεκτη η συζήτηση ενώπιον δικαστηρίου εμπράγματης αγωγής επί ακινήτου, πλην της μονομερούς εγγραφής υποθήκης ή προσημείωσης υποθήκης ή της άρσης κατάσχεσης, αν δεν προσκομισθεί από τον υπόχρεο σε ΕΝ.Φ.Ι.Α. πιστοποιητικό ότι το ίδιο ακίνητο περιλαμβάνεται στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. για τα πέντε (5) προηγούμενα έτη. Εάν το πιστοποιητικό εκδίδεται μετά την πράξη προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. του τρέχοντος έτους, σε αυτό βεβαιώνεται ότι το συγκεκριμένο ακίνητο περιλαμβάνεται στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. για έξι (6) έτη.

5. Οι συμβολαιογράφοι, οι φύλακες μεταγραφών και οι προϊστάμενοι των κτηματολογικών γραφείων, που παραβαίνουν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, υπόκεινται σε πρόστιμο ανά συμβολαιογραφική πράξη, ανεξάρτητα από τον αριθμό των συμβαλλομένων, των ακινήτων ή των δικαιωμάτων επ' αυτών, το οποίο ορίζεται σε δύο τοις εκατό (2%) επί της διαφοράς της αξίας των ακινήτων ή δικαιωμάτων, για τα οποία επισυνάπτεται ανακριβές πιστοποιητικό, το οποίο πρόστιμο δεν μπορεί να είναι κατώτερο από εκατό (100) και ανώτερο από χίλια (1.000) ευρώ. Σε περίπτωση που από τη χρήση ανακριβούς πιστοποιητικού δεν προκύπτει απώλεια φόρου, δεν επιβάλλεται πρόστιμο. Ανακριβές είναι το πιστοποιητικό, στο οποίο δεν απεικονίζεται ορθά η φορολογική ταυτότητα του ακινήτου ή του δικαιώματος επί ακινήτου. Ως φορολογική ταυτότητα του ακινήτου νοείται το σύνολο των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στη δήλωση στοιχείων ακινήτων (Ε9) και επιδρούν στον ορθό υπολογισμό του φόρου. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται τα ειδικότερα στοιχεία που συνιστούν τη φορολογική ταυτότητα των ακινήτων. Σε περίπτωση κατά την οποία δεν επισυνάπτεται πιστοποιητικό, το πρόστιμο ορίζεται σε ένα τοις χιλίους (1%) επί της αξίας των ακινήτων ή δικαιωμάτων για τα οποία δεν επισυνάπτεται πιστοποιητικό ανά συμβολαιογραφική πράξη και δεν μπορεί να είναι κατώτερο από εκατό (100) και ανώτερο από χίλια (1.000) ευρώ. Εφόσον διαπιστωθεί από μεταγενέστερο έλεγχο, που διενεργείται εντός δεκαετίας από τον προηγούμενο έλεγχο, ότι συμβολαιογράφος, φύλακας μεταγραφών ή προϊστάμενος κτηματολογικού γραφείου προέβη στην ίδια παράβαση για το ίδιο ακίνητο, το αναλογούν κατά τα οριζόμενα στην παρούσα πρόστιμο διπλασιάζεται.

6. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο (πληροφορίες και στοιχεία) του Πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α., η διάρκεια ισχύος αυτού, η διαδικασία χορήγησής του και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1279/30.12.2013.- Πιστοποιητικό του άρθρου 54Α του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, για το έτος 2014.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ170 Α') και ειδικότερα, τις διατάξεις της παραγράφου 7 του ίδιου άρθρου, με τις οποίες εξουσιοδοτείται ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων να καθορίζει τον τύπο και το περιεχόμενο (πληροφορίες και στοιχεία) του πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α., τη διαδικασία χορήγησής του και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

2. Τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 4174/2013 και ειδικότερα, τις διατάξεις της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου, με τις οποίες εξουσιοδοτείται ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων να μεταβιβάζει τα καθήκοντα του ή να αναθέτει αρμοδιότητές του σε όργανα της Φορολογικής Διοίκησης.

3. Τις διατάξεις του άρθρου 48 του νόμου 3842/2010 (ΦΕΚ 58Α).

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Από την 1η Ιανουαρίου 2014 απαιτείται η μνημόνευση και η επισύναψη ή προσκόμιση πιστοποιητικού, κατά περίπτωση, για την εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων σε ακίνητα και δικαιώματα επί ακινήτων για τα πέντε (5) προηγούμενα έτη, κατά τις διατάξεις του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 στις περιπτώσεις που ορίζονται σε αυτό.

Άρθρο 2

Γενικά

1. Για το έτος 2014 το πιστοποιητικό του άρθρου 1 της παρούσας προσκομίζεται από το φορολογούμενο, ο οποίος είχε την υποχρέωση να δηλώσει ακίνητο ή δικαίωμα επί ακινήτου στη δήλωση ΦΑΠ του οικείου έτους, ανεξάρτητα αν η δήλωση υποβάλλεται από αυτόν ή συντίθεται μηχανογραφικά. Το πιστοποιητικό απαιτείται για όλους τους φορολογουμένους που συμβάλλονται στο ίδιο συμβολαιογραφικό έγγραφο, για τα έτη 2010 έως και 2013, εφόσον είχαν υποχρέωση να συμπεριλάβουν το ακίνητο ή το δικαίωμα επί ακινήτου στις δηλώσεις ΦΑΠ.

2. Αρμόδιος για τη χορήγηση του πιστοποιητικού με χειρόγραφη διαδικασία, είναι ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ., που ήταν αρμόδιος για τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος, του αντίστοιχου έτους υποβολής της δήλωσης ΦΑΠ.

3. Αν απαιτείται το πιστοποιητικό του άρθρου 1 της παρούσας και ο φορολογούμενος απέκτησε ακίνητο ή δικαίωμα επί ακινήτου ή είχε υποχρέωση δήλωσής του μετά την 1η Ιανουαρίου του έτους ή των ετών για τα οποία απαιτείται πιστοποιητικό, για το έτος ή τα έτη αυτά, αντί του πιστοποιητικού, υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, με την οποία δηλώνει το χρόνο απόκτησης ή υποχρέωσης δήλωσης του ακινήτου ή του δικαιώματος επί ακινήτου καθώς και ότι δεν είχε υποχρέωση να το συμπεριλάβει στη δήλωση φόρου ακίνητης περιουσίας του εν λόγω έτους. Στην υπεύθυνη δήλωση επισυνάπτεται φωτοτυπία του τίτλου κτήσης του ακινήτου ή του δικαιώματος επί ακινήτου ή οικοδομικής άδειας και εργολαβικού προσυμφώνου ή οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο παραστατικό, κατά περίπτωση. Η ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση υποβάλλεται σε δύο αντίγραφα στον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. Το ένα αντίγραφο επιστρέφεται θεωρημένο, προκειμένου να επισυναφθεί στο οικείο συμβολαιογραφικό έγγραφο.

Η ίδια ως άνω διαδικασία ακολουθείται για τη λήψη πιστοποιητικού από νομικό πρόσωπο, που δεν έχει υποχρέωση υποβολής δήλωσης ΦΑΠ για το σύνολο της ακίνητης περιουσίας του. Στην περίπτωση αυτή, στην υπεύθυνη δήλωση επισυνάπτονται τα παραστατικά τα οποία αποδεικνύουν ότι απαλλάσσεται από την υποχρέωση υποβολής δήλωσης ΦΑΠ καθώς και ότι έχει το ακίνητο ή το δικαίωμα επί ακινήτου για το οποίο απαιτείται πιστοποιητικό.

4. Αυτός που αποδέχεται αγοραπωλησία ακινήτου ή δικαιώματος επί ακινήτου μετά από τελεσίδικη δικαστική απόφαση, με την οποία φυσικό ή νομικό πρόσωπο καταδικάστηκε σε δήλωση βουλήσεως, πρέπει, πριν από την αποδοχή, να υποβάλει κυρωμένο αντίγραφο της απόφασης αυτής στον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. του φυσικού ή νομικού προσώπου που καταδικάστηκε. Η δικαστική απόφαση υποβάλλεται σε δύο (2) αντίτυπα, από τα οποία το ένα επιστρέφεται θεωρημένο για να επισυναφθεί, αντί του πιστοποιητικού του άρθρου 1 της παρούσας, στο οικείο συμβόλαιο.

Η ίδια ως άνω διαδικασία εφαρμόζεται ανάλογα και στην περίπτωση κατά την οποία συντάσσεται περίληψη κατακυρωτικής έκθεσης επί αναγκαστικού πλειστηριασμού, οπότε ο υπερθεματιστής υποβάλει κυρωμένο αντίγραφο της κατακυρωτικής έκθεσης. Σε περίπτωση εκούσιου πλειστηριασμού, κατά τη σύνταξη της κατακυρωτικής έκθεσης, η υποχρέωση προσκόμισης του πιστοποιητικού περιορίζεται στα πρόσωπα εκείνα με επιμέλεια των οποίων επισπεύδεται η κατά

τη διαδικασία του πλειστηριασμού εκποίηση των ακινήτων.

5. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, στις δηλώσεις ΦΑΠ, υπάρχει απόκλιση ως προς αναγραφή των περιγραφικών στοιχείων του ακινήτου ή του δικαιώματος επί ακινήτου ή δεν έχει δηλωθεί μέρος ή όλο αυτού, ενώ υπήρχε σχετική υποχρέωση, το πιστοποιητικό χορηγείται μόνο εφόσον υποβληθούν οι απαιτούμενες δηλώσεις ΦΑΠ για την ορθή απεικόνιση του ακινήτου ή του δικαιώματος επί ακινήτου και καταβληθεί το σύνολο του αναλογούντος φόρου και προσαυξήσεων.

6. Κατά τη μεταγραφή συμβολαιογραφικών εγγράφων που συντάχθηκαν μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2013, δεν απαιτείται το πιστοποιητικό του άρθρου 1 της παρούσας, με εξαίρεση τη μεταγραφή ή καταχώρηση αποδοχής κληρονομιάς.

7. Το πιστοποιητικό ισχύει μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους έκδοσής του και δεν επιτρέπεται η χρήση κυρωμένου αντιγράφου αυτού.

Σε περίπτωση απώλειας του πιστοποιητικού, ο προϊστάμενος της αρμόδιας Δ.Ο.Υ., εκδίδει νέο πιστοποιητικό με σχετική επισημάνση επ' αυτού.

8. Πιστοποιητικό, το οποίο έχει χρησιμοποιηθεί μέσα στο έτος ισχύος του, ακυρώνεται κατά τη διαδικασία που θα καθορισθεί.

Άρθρο 3

Διαδικασία χορήγησης πιστοποιητικού σε νομικά πρόσωπα

1. Το πιστοποιητικό του άρθρου 1 της παρούσας χορηγείται από τον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ., κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 2 της παρούσας, στον οποίο υποβάλλεται σχετική αίτηση.

Ο τύπος και το περιεχόμενο της αίτησης καθώς και του πιστοποιητικού έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 1 που αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας. Η αίτηση υποβάλλεται σε δύο (2) αντίτυπα, εκ των οποίων το πρώτο χορηγείται στο νομικό πρόσωπο.

2. Δικαίωμα υποβολής της αίτησης και λήψης του πιστοποιητικού του άρθρου 1 της παρούσας ή των υπεύθυνων δηλώσεων του άρθρου 2 της παρούσας, έχουν οι νόμιμοι εκπρόσωποι των νομικών προσώπων ή πρόσωπα που έχουν ειδικά προς τούτο εξουσιοδοτηθεί από αυτούς.

Σε περίπτωση κληρονομιαίας περιουσίας που τελεί υπό εκκαθάριση, η οποία έχει καταληφθεί υπέρ νομικού προσώπου με τον όρο της εκτέλεσης κοινωφελών ή φιλανθρωπικών έργων, το πιστοποιητικό χορηγείται στον εκτελεστή διαθήκης, για το διάστημα που τη διαχειρίζεται και τη διοικεί, ή σε πρόσωπα που έχουν ειδικά προς τούτο εξουσιοδοτηθεί από αυτόν.

Σε περίπτωση που νομικό πρόσωπο έχει τεθεί σε εκκαθάριση ή βρίσκεται κάτω από αναγκαστική διαχείριση, το πιστοποιητικό χορηγείται στον εκκαθαριστή ή στον προσωρινό διαχειριστή του νομικού προσώπου, ανάλογα, ή σε πρόσωπα που έχουν ειδικά προς τούτο εξουσιοδοτηθεί από αυτούς.

Σε περίπτωση που νομικό πρόσωπο έχει κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης, το πιστοποιητικό χορηγείται στο σύνδικο της πτώχευσης ή πρόσωπα που έχουν ειδικά προς τούτο εξουσιοδοτηθεί από αυτόν.

3. Το ακίνητο ή το δικαίωμα επί ακινήτου, για το οποίο ζητείται η χορήγηση του πιστοποιητικού του άρθρου 1 της παρούσας, περιγράφεται στην αίτηση, όπως θα αποτυπωθεί στο συμβολαιογραφικό έγγραφο, και το πιστοποιητικό χορηγείται, εφόσον τα περιγραφικά στοιχεία του ακινήτου, βάσει των δηλώσεων ΦΑΠ, ταυτίζονται με αυτά της αίτησης, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που το νομικό πρόσωπο ακολούθησε εγκυκλίους του Υπουργείου Οικονομικών που όριζαν άλλως. Στις περιπτώσεις αυτές, ο αρμόδιος προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ., αφού ελέγξει τα προσκομισθέντα παραστατικά από τα οποία προκύπτει ότι το υπόχρεο νομικό πρόσωπο ορθώς έχει απεικονίσει το ακίνητο ή το δικαίωμα επί ακινήτου στη δήλωση ΦΑΠ, χορηγεί το πιστοποιητικό με τα στοιχεία του ακινήτου, όπως αναγράφονται στην αίτηση του νομικού προσώπου.

Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες στο συμβολαιογραφικό έγγραφο αναγράφονται στοιχεία

οικοπέδου ή γηπέδου διαφορετικά από τα αναγραφόμενα στον τίτλο κτήσης, λόγω νεότερης καταμέτρησης, τότε το πιστοποιητικό θα χορηγηθεί με τα περιγραφικά στοιχεία του τίτλου κτήσης.

Άρθρο 4

Διαδικασία χορήγησης πιστοποιητικού σε φυσικά πρόσωπα

1. Το πιστοποιητικό του άρθρου 1 της παρούσας χορηγείται ηλεκτρονικά σε φυσικό πρόσωπο, ενεργό χρήστη των υπηρεσιών του Taxisnet. Ηλεκτρονικό πιστοποιητικό εκδίδεται για κάθε Α.Τ.Α.Κ. χωριστά.

2. Αν το ακίνητο ή το δικαίωμα επί ακινήτου, για το οποίο ζητείται η χορήγηση του πιστοποιητικού του άρθρου 1 της παρούσας, περιγράφεται διαφορετικά στις δηλώσεις ΦΑΠ, από τον τρόπο αποτύπωσής του στο συμβολαιογραφικό έγγραφο στο οποίο θα μνημονευθεί και επισυναφθεί, λόγω ρητών οδηγιών και σύμφωνα με εγκυκλίους του Υπουργείου Οικονομικών, το πιστοποιητικό χορηγείται χειρόγραφα από τον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ., κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 2 της παρούσας. Στην περίπτωση αυτή ο φορολογούμενος υποβάλει αίτηση περιγράφοντας τα στοιχεία του ακινήτου ή του δικαιώματος επί ακινήτου, όπως θα αποτυπωθεί στο συμβολαιογραφικό έγγραφο, και ο αρμόδιος προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ., αφού ελέγξει τα προσκομισθέντα παραστατικά, από τα οποία προκύπτει ότι ο φορολογούμενος ορθώς έχει απεικονίσει το ακίνητο ή το δικαίωμα επί ακινήτου στη δήλωση ΦΑΠ, χορηγεί το πιστοποιητικό με τα στοιχεία του ακινήτου, όπως αναγράφονται στην αίτηση του φορολογουμένου.

Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες στο συμβολαιογραφικό έγγραφο αναγράφονται στοιχεία οικοπέδου ή γηπέδου διαφορετικά από τα αναγραφόμενα στον τίτλο κτήσης, λόγω νεότερης καταμέτρησης, τότε το πιστοποιητικό θα χορηγηθεί με τα περιγραφικά στοιχεία του τίτλου κτήσης.

Ο τύπος και το περιεχόμενο της αίτησης καθώς και του πιστοποιητικού έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 3 που αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας.

3. Δεν εφαρμόζεται η διαδικασία της παραγράφου 2 σε περιπτώσεις στις οποίες στο ηλεκτρονικό πιστοποιητικό ταυτίζεται ο νομός, ο δήμος ή η κοινότητα, το δημοτικό ή κοινοτικό διαμέρισμα και διαφοροποιείται η διεύθυνση του ακινήτου από την αναγραφόμενη στον τίτλο κτήσης, εφόσον είναι πρόδηλο στο συμβολαιογράφο ότι πρόκειται περί του ίδιου ακινήτου.

4. Δικαίωμα υποβολής της αίτησης και λήψης του πιστοποιητικού του άρθρου 1 της παρούσας ή των υπεύθυνων δηλώσεων του άρθρου 2 της παρούσας έχουν οι φορολογούμενοι ή πρόσωπα που έχουν ειδικά προς τούτο εξουσιοδοτηθεί από αυτούς.

5. Δεν χορηγείται το πιστοποιητικό του άρθρου 1 για δικαιώματα επί αγροτεμαχίων φυσικών προσώπων. Στις περιπτώσεις αυτές στο συμβολαιογραφικό έγγραφο δεν μνημονεύεται και δεν επισυνάπτεται ή δεν προσκομίζεται, κατά περίπτωση, πιστοποιητικό του άρθρου 1 της παρούσας.

Άρθρο 5

Πιστοποιητικό για την καταχώρηση της αποδοχής κληρονομιάς

Για τη μεταγραφή ή την καταχώρηση της αποδοχής κληρονομιάς ακολουθούνται ανάλογα τα οριζόμενα στα άρθρα 3 και 4 της παρούσας. Το πιστοποιητικό ή την υπεύθυνη δήλωση, κατά περίπτωση, υποχρεούται να το προσκομίζει ο εξ αδιαθέτου ή ο εκ διαθήκης κληρονόμος, ο οποίος ήταν υπόχρεος στην υποβολή δήλωσης για τα αντίστοιχα έτη.

Πιστοποιητικό επίσης προσκομίζεται από τον κληρονόμο και για τον αποβιώσαντα, εφόσον δεν έχει παρέλθει από το θάνατο του, το χρονικό διάστημα για το οποίο προβλέπεται η λήψη του πιστοποιητικού.

Άρθρο 6

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1020/17.1.2014.- Συμπλήρωση της Πολ.1279/30.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων «Πιστοποιητικό του άρθρου 54Α του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, για το έτος 2014».

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α') και ειδικότερα, τις διατάξεις της παραγράφου 7 του ίδιου άρθρου, με τις οποίες εξουσιοδοτείται ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων να καθορίζει τον τύπο και το περιεχόμενο (πληροφορίες και στοιχεία) του πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α., τη διαδικασία χορήγησής του και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

2. Τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 4174/2013 και ειδικότερα, τις διατάξεις της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου, με τις οποίες εξουσιοδοτείται ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων να μεταβιβάζει τα καθήκοντα του ή να αναθέτει αρμοδιότητές του σε όργανα της Φορολογικής Διεύθυνσης.

.....
Αποφασίζουμε

1. Στην παράγραφο 6 του άρθρου 2 της Πολ. 1279/30.12.2013 απόφασης προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής: «Το πιστοποιητικό του άρθρου 54Α μνημονεύεται και επισυνάπτεται και στις συμβολαιογραφικές πράξεις αποδοχής κληρονομιάς».

Η διάταξη της παραγράφου αυτής εφαρμόζεται για τις συμβολαιογραφικές πράξεις αποδοχής κληρονομιάς που καταρτίζονται από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Στην Πολ. 1279/30.12.2013 απόφαση προστίθεται άρθρο 6 και το άρθρο 6 της απόφασης αυτής αναριθμείται σε 7, ως εξής:

«Άρθρο 6

1. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες απαιτείται η μνημόνευση και επισύναψη ή η προσκόμιση πιστοποιητικού του άρθρου 1 της παρούσας απόφασης του Γ.Γ.Δ.Ε. και ο αιτών έχει ανεξόφλητες οφειλές από διαφορετικές πηγές, συμπεριλαμβανομένου του φόρου ακίνητης περιουσίας, τις οποίες έχει ρυθμίσει, υποβάλλει αίτηση και χορηγείται το πιστοποιητικό σύμφωνα με τα υποδείγματα 1 ή 2 κατά περίπτωση της παρούσας και το πιστοποιητικό χορηγείται από τον αρμόδιο Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. Προκειμένου να χορηγηθεί το πιστοποιητικό αυτό ακολουθείται η πιο κάτω διαδικασία:

α) αφού διαπιστωθεί από το τμήμα Συμμόρφωσης και σχέσεων με τους φορολογούμενους ότι το ακίνητο ή το δικαίωμα επί ακινήτου περιλαμβάνεται με τα ίδια στοιχεία στη δήλωση φόρου ακίνητης περιουσίας για όσα έτη αιτείται το πιστοποιητικό, υπολογίζεται ο επιμεριστικά αναλογών φόρος ακίνητης περιουσίας ανά έτος, ο οποίος αναγράφεται στο υπόδειγμα 4, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσης, με τα λοιπά στοιχεία της βεβαίωσης του φόρου. Στο ίδιο υπόδειγμα αναγράφεται το σύνολο των αναλογούντων κύριων φόρων ακίνητης περιουσίας, που αφορούν ακίνητα για τα οποία ο φορολογούμενος έχει ήδη λάβει πιστοποιητικό αρ. 54Α του ν. 4174/2013, καθώς και το σύνολο του κύριου φόρου που πρέπει να καταβληθεί, προκειμένου να χορηγηθεί το οικείο πιστοποιητικό.

β) το τμήμα εσόδων της Δ.Ο.Υ. αναγράφει το υπόλοιπο του κυρίου φόρου, που πρέπει να καταβληθεί, τις προσαυξήσεις επ' αυτού, το συνολικό ποσό και τα στοιχεία του χρέους προς καταβολή.

γ) μετά την εξόφληση του ποσού επισυνάπτονται στην αίτηση χορήγησης του πιστοποιητικού το συμπληρωμένο Υπόδειγμα 4 της παρούσας καθώς και φωτοτυπίες του ηλεκτρονικού αποδεικτικού καταβολής ή του διπλοτύπου εισπραξης. Μέχρι την έναρξη της εφαρμογής του ηλεκτρονικού αποδεικτικού καταβολής από τη ΔΗΛΕΔ, η εξόφληση του ποσού πραγματοποιείται

στη Δ.Ο.Υ.

2. Για τη χορήγηση πιστοποιητικού της παραγράφου 4 του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 απαιτείται η υποβολή αίτησης από το φορολογούμενο σύμφωνα με το συνημμένο υπόδειγμα 5. Ο τύπος και το περιεχόμενο του πιστοποιητικού έχουν ως το συνημμένο υπόδειγμα 6 το οποίο, μαζί με το υπόδειγμα 5, αποτελούν αναπόσπαστα μέρη της παρούσας. Για τη διαδικασία χορήγησης του πιστοποιητικού ακολουθείται ανάλογα η παράγραφος 1 του παρόντος.

3. Για αποβιώσαντα, το πιστοποιητικό του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013, χορηγείται χειρόγραφα από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας για τη φορολογία εισοδήματος Δ.Ο.Υ. του οικείου έτους του αποβιώσαντος, μετά από αίτηση του νομιμοποιούμενου κληρονόμου του.

4. Δεν ακολουθείται η διαδικασία της παρ. 2 του άρθρου 4 της παρούσας απόφασης του ΓΓΔΕ στην περίπτωση που τα τετραγωνικά μέτρα του κτίσματος αναγράφονται στη δήλωση φόρου ακίνητης περιουσίας στρογγυλοποιημένα είτε προς τη μεγαλύτερη είτε προς τη μικρότερη μονάδα.

5. Ο συμβολαιογράφος πριν από τη σύνταξη του συμβολαιογραφικού εγγράφου δύναται να αντιπαραβάλει το προσκομιζόμενο από το φορολογούμενο με το εκδοθέν αναρτημένο στο διαδίκτυο πιστοποιητικό και υποχρεούται να δηλώσει την οριστικοποίησή του από τη μνημόνευση και επισύναψη του πιστοποιητικού στο οικείο συμβολαιογραφικό έγγραφο».

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1004/2.1.2015.- Πιστοποιητικό του άρθρου 54Α του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, ετών 2015 και επομένων.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 54Α του Ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α') και ειδικότερα, τις διατάξεις της παραγράφου 7 αυτού, με τις οποίες εξουσιοδοτείται ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων να καθορίζει τον τύπο και το περιεχόμενο (πληροφορίες και στοιχεία) του πιστοποιητικού Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.), τη διαδικασία χορήγησης του και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

2. Τις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 4174/2013 και ειδικότερα, τις διατάξεις της παραγράφου 1 αυτού, με τις οποίες εξουσιοδοτείται ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων να μεταβιβάζει τα καθήκοντά του ή να αναθέτει αρμοδιότητές του σε όργανα της Φορολογικής Διοίκησης.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Γενικά

1. Από το έτος 2015, το πιστοποιητικό του άρθρου 54Α του Ν. 4174/2013 (πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α.) προσκομίζεται από το φορολογούμενο, ο οποίος είχε την υποχρέωση να δηλώσει ακίνητο ή δικαίωμα επί ακινήτου στη δήλωση Φόρου Ακίνητης Περιουσίας (Φ.Α.Π.) και Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) του οικείου έτους, ανεξάρτητα αν η δήλωση υποβάλλεται από αυτόν ή συντίθεται μηχανογραφικά.

Το πιστοποιητικό κατά το έτος 2015 προσκομίζεται από όλους τους φορολογουμένους που συμβάλλονται στο ίδιο συμβολαιογραφικό έγγραφο, για τα έτη 2010 έως και 2014, εφόσον είχαν υποχρέωση να συμπεριλάβουν το ακίνητο ή το δικαίωμα επί ακινήτου στις δηλώσεις Φ.Α.Π. και ΕΝ.Φ.Ι.Α. των αντίστοιχων ετών. Κατά τα επόμενα έτη το πιστοποιητικό προσκομίζεται για τα αντίστοιχα πέντε προηγούμενα έτη.

2. Αρμόδιος για τη χορήγηση του πιστοποιητικού με χειρόγραφη διαδικασία, είναι ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ., ο οποίος ήταν αρμόδιος για την παραλαβή ή τη σύνθεση της δήλωσης Φ.Α.Π. και ΕΝ.Φ.Ι.Α. κατά τα αντίστοιχα έτη.

3. Αν απαιτείται πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. και ο φορολογούμενος απέκτησε ακίνητο ή δικαίωμα

επί ακινήτου μετά την 1η Ιανουαρίου του έτους ή των ετών για τα οποία απαιτείται αυτό, για το έτος ή τα έτη αυτά, αντί του πιστοποιητικού, υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986, με την οποία δηλώνει το χρόνο απόκτησης του ακινήτου ή του δικαιώματος επί ακινήτου καθώς και ότι δεν είχε υποχρέωση να το συμπεριλάβει στη δήλωση Φ.Α.Π. και ΕΝ.Φ.Ι.Α. των εν λόγω ετών. Στην υπεύθυνη δήλωση επισυνάπτεται φωτοτυπία του τίτλου κτήσης του ακινήτου ή του δικαιώματος επί ακινήτου ή οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο παραστατικό, κατά περίπτωση. Η ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση υποβάλλεται σε δύο αντίγραφα στον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. Το ένα αντίγραφο επιστρέφεται θεωρημένο, προκειμένου να επισυναφθεί στο οικείο συμβολαιογραφικό έγγραφο.

Η ίδια ως άνω διαδικασία ακολουθείται για τη λήψη πιστοποιητικού από νομικό πρόσωπο, που δεν έχει υποχρέωση υποβολής δήλωσης Φ.Α.Π. και ΕΝ.Φ.Ι.Α.. Στην περίπτωση αυτή, στην υπεύθυνη δήλωση επισυνάπτονται τα παραστατικά τα οποία αποδεικνύουν ότι το νομικό πρόσωπο απαλλάσσεται από την υποχρέωση υποβολής δήλωσης Φ.Α.Π. και ΕΝ.Φ.Ι.Α..

4. Αυτός που αποδέχεται αγοραπωλησία ακινήτου ή δικαιώματος επί ακινήτου μετά από τελεσίδικη δικαστική απόφαση, με την οποία φυσικό ή νομικό πρόσωπο καταδικάστηκε σε δήλωση βουλήσεως, απαιτείται να υποβάλει κυρωμένο αντίγραφο της απόφασης αυτής στον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. του φυσικού ή νομικού προσώπου, που καταδικάστηκε, πριν από την αποδοχή.

Η δικαστική απόφαση υποβάλλεται σε δύο (2) αντίτυπα, από τα οποία το ένα επιστρέφεται θεωρημένο για να επισυναφθεί, αντί του πιστοποιητικού στο οικείο συμβόλαιο.

Η ίδια ως άνω διαδικασία εφαρμόζεται ανάλογα και στην περίπτωση κατά την οποία συντάσσεται περίληψη κατακυρωτικής έκθεσης επί αναγκαστικού πλειστηριασμού, οπότε ο υπερθεματιστής υποβάλλει κυρωμένο αντίγραφο της κατακυρωτικής έκθεσης. Σε περίπτωση εκούσιου πλειστηριασμού, κατά τη σύνταξη της κατακυρωτικής έκθεσης, η υποχρέωση προσκόμισης του πιστοποιητικού περιορίζεται στα πρόσωπα εκείνα με επιμέλεια των οποίων επισπεύδεται η κατά τη διαδικασία του πλειστηριασμού εκποίηση των ακινήτων.

5. Το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. εκδίδεται αποκλειστικά ηλεκτρονικά, εκτός από τις κατωτέρω περιπτώσεις:

- i. Πιστοποιητικό, το οποίο χορηγείται για αποβιώσαντα.
- ii. Πιστοποιητικό νομικών προσώπων για τα έτη 2010 έως και 2013.
- iii. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται σε φορολογούμενο, ο οποίος έχει ανεξόφλητες ληξιπρόθεσμες οφειλές Φ.Α.Π. και ΕΝ.Φ.Ι.Α.
- iv. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται με παρακράτηση του αναλογούντος φόρου.
- v. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται σε πρόσωπο που έχει εξουσιοδοτηθεί για τη λήψη του με ειδικό προς τούτο πληρεξούσιο. Εφόσον υπάρχει δυνατότητα έκδοσης του πιστοποιητικού ηλεκτρονικά, χρησιμοποιείται τούτο.

6. Το ακίνητο ή το δικαίωμα επί ακινήτου, περιγράφεται στο πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α., όπως αυτό έχει αναγραφεί κατ' έτος στις δηλώσεις Φ.Α.Π. και ΕΝ.Φ.Ι.Α. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, στις δηλώσεις Φ.Α.Π. και ΕΝ.Φ.Ι.Α., υπάρχει απόκλιση ως προς την αναγραφή των περιγραφικών στοιχείων του ακινήτου ή του δικαιώματος επί ακινήτου ή δεν έχει δηλωθεί μέρος ή όλο αυτού, ενώ υπήρχε σχετική υποχρέωση, το πιστοποιητικό εκδίδεται μετά την υποβολή των απαιτούμενων δηλώσεων Φ.Α.Π. και ΕΝ.Φ.Ι.Α. με την ορθή απεικόνιση του ακινήτου ή του δικαιώματος επί ακινήτου και την καταβολή του συνόλου του αναλογούντος φόρου, προσαυξήσεων, τόκων και προστίμων. Αν υπάρχει απόκλιση ως προς την περιγραφή του ακινήτου ή του δικαιώματος επί ακινήτου, γιατί μεταβλήθηκε η κατάστασή του ή γιατί ο φορολογούμενος ακολούθησε νομοθεσία, αποφάσεις ή εγκυκλίους, που όριζαν άλλως, το πιστοποιητικό επισυνάπτεται, αφού ελεγχθεί η ορθότητά του από τον αρμόδιο για τη μνημόνευση, επισύναψη ή παραλαβή του.

7. Σε περίπτωση τροποποίησης σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας, όσον αφορά κοινόχρηστο και κοινόκτητο χώρο ακινήτου, προκειμένου να ορισθεί ότι τμήμα αυτού θα ανήκει κατ' αποκλειστική χρήση ή θα αποτελεί παρακολούθημα συγκεκριμένης οριζόντιας ιδιοκτησίας ή ενσωματώνεται σε αυτήν, δεν απαιτείται η μνημόνευση και επισύναψη του πιστοποιητικού από τους λοιπούς συνιδιοκτήτες του ακινήτου, οι οποίοι συμπράττουν στην πράξη αυτή, εφόσον δεν πραγματοποιείται ουδεμία μεταβολή στις δικές τους οριζόντιες ιδιοκτησίες ή στα ποσοστά συνιδιοκτησίας αυτών επί του ακινήτου.

8. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες στο συμβολαιογραφικό έγγραφο αναγράφονται στοιχεία οικοπέδου ή γηπέδου διαφορετικά από τα αναγραφόμενα στον τίτλο κτήσης, λόγω νεότερης καταμέτρησης, τότε το πιστοποιητικό για τα έτη 2010 έως και 2013 θα εκδοθεί με τα περιγραφικά στοιχεία του τίτλου κτήσης, ενώ για το έτος 2014 και επόμενα έτη ισχύουν τα οριζόμενα στις οικείες διατάξεις του Ν. 4223/2013. Αν οικόπεδο έχει αναγραφεί για όλα ή κάποια από τα έτη 2010 έως και 2013 με μεγαλύτερη επιφάνεια από αυτήν που αναγράφεται στον τίτλο κτήσης του, δεν απαιτείται τροποποίηση της δήλωσης Φ.Α.Π. του οικείου έτους.

9. Τα μνημονεύομενα και επισυναπτόμενα στο συμβολαιογραφικό έγγραφο πιστοποιητικά ΕΝ.Φ.Ι.Α. εκδίδονται για τα πέντε (5) προηγούμενα από τη σύνταξη του συμβολαιογραφικού εγγράφου έτη, ανεξάρτητα από το χρόνο μεταγραφής του.

10. Το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. ισχύει μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους έκδοσής του και δεν επιτρέπεται η χρήση κυρωμένου αντιγράφου αυτού.

Άρθρο 2

Διαδικασία χορήγησης πιστοποιητικού σε νομικά πρόσωπα

1. Το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α για τα έτη 2010 έως και 2013 χορηγείται από τον αρμόδιο, κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 1 της παρούσας, προϊστάμενο Δ.Ο.Υ., στον οποίο υποβάλλεται σχετική αίτηση, ενώ το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. έτους 2014 και επομένων ετών χορηγείται ηλεκτρονικά.

Ο τύπος και το περιεχόμενο της αίτησης καθώς και του πιστοποιητικού έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα

1. Η αίτηση υποβάλλεται σε δύο (2) αντίτυπα, εκ των οποίων το πρώτο χορηγείται συμπληρωμένο στο νομικό πρόσωπο.

Ο τύπος και το περιεχόμενο του ηλεκτρονικού πιστοποιητικού έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 2.

2. Δικαίωμα υποβολής της αίτησης και λήψης του πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. ή των υπεύθυνων δηλώσεων της παραγράφου 3 του άρθρου 1 της παρούσας, έχουν οι νόμιμοι εκπρόσωποι των νομικών προσώπων ή πρόσωπα που έχουν ειδικά προς τούτο εξουσιοδοτηθεί από αυτούς.

Σε περίπτωση κληρονομιαίας περιουσίας που τελεί υπό εκκαθάριση, η οποία έχει καταληφθεί υπέρ νομικού προσώπου με τον όρο της εκτέλεσης κοινωφελών ή φιλανθρωπικών έργων, το πιστοποιητικό χορηγείται στον εκτελεστή διαθήκης, για το διάστημα που τη διαχειρίζεται και τη διοικεί, ή σε πρόσωπα που έχουν ειδικά προς τούτο εξουσιοδοτηθεί από αυτόν.

Σε περίπτωση νομικού προσώπου το οποίο έχει τεθεί σε εκκαθάριση ή βρίσκεται κάτω από αναγκαστική διαχείριση, το πιστοποιητικό χορηγείται στον εκκαθαριστή ή στον προσωρινό διαχειριστή του νομικού προσώπου, ανάλογα, ή σε πρόσωπα που έχουν ειδικά προς τούτο εξουσιοδοτηθεί από αυτούς.

Σε περίπτωση νομικού προσώπου το οποίο έχει κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης, το πιστοποιητικό χορηγείται στο σύνδικο της πτώχευσης ή σε πρόσωπα που έχουν ειδικά προς τούτο εξουσιοδοτηθεί από αυτόν.

Άρθρο 3

Διαδικασία χορήγησης πιστοποιητικού σε φυσικά πρόσωπα

1. Το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. εκδίδεται ηλεκτρονικά σε φυσικό πρόσωπο, ενεργό χρήστη των υπηρεσιών του Taxisnet. Ηλεκτρονικό πιστοποιητικό εκδίδεται για κάθε Α.ΤΑ.Κ. χωριστά. Ο τύπος και το περιεχόμενο του πιστοποιητικού έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 2.

2. Το πιστοποιητικό χορηγείται χειρόγραφα από τον αρμόδιο, κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 1 της παρούσας, προϊστάμενο Δ.Ο.Υ., στον οποίο υποβάλλεται σχετική αίτηση, αποκλειστικά και μόνο στις περιπτώσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 1 της παρούσας.

Ο τύπος και το περιεχόμενο της αίτησης καθώς και του πιστοποιητικού έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 1. Η αίτηση υποβάλλεται σε δύο (2) αντίτυπα, εκ των οποίων το πρώτο χορηγείται συμπληρωμένο στο φορολογούμενο.

3. Δεν χορηγείται το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. για δικαιώματα επί αγροτεμαχίων φυσικών προσώπων για τα έτη 2010 έως και 2013. Στις περιπτώσεις αυτές δεν μνημονεύεται και δεν επισυνάπτεται πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α..

Άρθρο 4

Πιστοποιητικό για την καταχώριση της αποδοχής κληρονομιάς

Για τη μεταγραφή ή την καταχώριση πράξης αποδοχής κληρονομιάς ακολουθούνται ανάλογα τα οριζόμενα στα άρθρα 1, 2 και 3 της παρούσας. Το πιστοποιητικό ή την υπεύθυνη δήλωση, κατά περίπτωση, υποχρεούται να το προσκομίζει ο κληρονόμος, ο οποίος ήταν υπόχρεος στην υποβολή δήλωσης για τα αντίστοιχα έτη.

Για τα υπόλοιπα έτη, μέχρι τη συμπλήρωση των πέντε ετών, προσκομίζεται από τον κληρονόμο για τον αποβιώσαντα πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α., το οποίο χορηγείται χειρόγραφα από τον αρμόδιο, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 της παρούσας, προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. του αποβιώσαντος, μετά από αίτηση των νομιμοποιούμενων κληρονόμων ή ενός εξ αυτών.

Άρθρο 5

Χορήγηση πιστοποιητικού σε ειδικές περιπτώσεις

1. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες απαιτείται η μνημόνευση και επισύναψη ή η προσκόμιση πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. και ο φορολογούμενος έχει ανεξόφλητες οφειλές από διαφορετικές πηγές, συμπεριλαμβανομένων των Φ.Α.Π. και ΕΝ.Φ.Ι.Α., οι οποίες έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση καταβολής, υποβάλλει αίτηση σύμφωνα με το υπόδειγμα 1 και το πιστοποιητικό χορηγείται από τον αρμόδιο Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. αφού συμπληρωθεί το υπόδειγμα 3. Προκειμένου να χορηγηθεί το πιστοποιητικό αυτό ακολουθείται η κατωτέρω διαδικασία:

α) αφού διαπιστωθεί από το τμήμα συμμόρφωσης και σχέσεων με τους φορολογούμενους της Δ.Ο.Υ. ότι το ακίνητο ή το δικαίωμα επί ακινήτου περιλαμβάνεται με τα ίδια στοιχεία στη δήλωση Φ.Α.Π. και ΕΝ.Φ.Ι.Α. για όσα έτη αιτείται το πιστοποιητικό, υπολογίζεται ο επιμεριστικά αναλογών φόρος ακίνητης περιουσίας ανά έτος, ο οποίος αναγράφεται στο υπόδειγμα 3, με τα λοιπά στοιχεία της βεβαίωσης του φόρου. Στο ίδιο υπόδειγμα αναγράφεται το σύνολο των αναλογούντων Φ.Α.Π. και ΕΝ.Φ.Ι.Α., που αφορούν ακίνητα για τα οποία ο φορολογούμενος έχει ήδη λάβει πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. του ίδιου έτους, καθώς και το σύνολο του φόρου που πρέπει να καταβληθεί, προκειμένου να χορηγηθεί το οικείο πιστοποιητικό.

β) το τμήμα εσόδων της Δ.Ο.Υ. αναγράφει το υπόλοιπο του φόρου, που πρέπει να καταβληθεί, τις προσαυξήσεις, τόκους και πρόστιμα επ' αυτού, το συνολικό ποσό και τα στοιχεία του χρέους προς καταβολή.

γ) μετά την εξόφληση του ποσού επισυνάπτονται στην αίτηση χορήγησης του πιστοποιητικού το συμπληρωμένο υπόδειγμα 3 της παρούσας καθώς και φωτοτυπίες του ηλεκτρονικού αποδεικτικού καταβολής ή του διπλοτύπου είσπραξης.

2. Για τη χορήγηση πιστοποιητικού της παραγράφου 4 του άρθρου 54Α του Ν. 4174/2013 απαιτείται η υποβολή αίτησης από το φορολογούμενο σύμφωνα με το συνημμένο υπόδειγμα 4.

Ο τύπος και το περιεχόμενο του πιστοποιητικού έχουν ως το συνημμένο υπόδειγμα 5.

Για τη διαδικασία χορήγησης του πιστοποιητικού ακολουθείται ανάλογα η παράγραφος 1 του παρόντος.

Άρθρο 6

1. Στην παρούσα επισυνάπτονται πέντε (5) υποδείγματα, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής.

2. Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1002/5.1.2017.- Συμπλήρωση της ΠΟΛ 1004/2015 απόφασης ΓΓΔΕ περί του πιστοποιητικού του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 (Α' 170) και ειδικότερα, τις διατάξεις της παραγράφου 7 αυτού, με τις οποίες εξουσιοδοτείται ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων να καθορίζει τον τύπο και το περιεχόμενο (πληροφορίες και στοιχεία) του πιστοποιητικού Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.), τη διαδικασία χορήγησης του και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Αποφασίζουμε

1. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 1 της ΠΟΛ.1004/2.1.2015 απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε., όπως ισχύει, προστίθεται περίπτωση vii ως ακολούθως:

«vii. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται σε έκτακτες περιπτώσεις, όταν υπάρχει πλήρης αδυναμία του μηχανογραφικού συστήματος για ηλεκτρονική έκδοση αυτού, ύστερα από απόφαση της Διεύθυνσης Εφαρμογής Φορολογίας Κεφαλαίου.

2. Μετά το άρθρο 5 της ΠΟΛ.1004/2.1.2015 απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε., όπως ισχύει, προστίθεται άρθρο 6 ως εξής και το άρθρο 6 αναριθμείται σε 7.

«Άρθρο 6

Χορήγηση πιστοποιητικού μετά από έλεγχο

Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν έχει συντεθεί ή υποβληθεί δήλωση Φόρου Ακίνητης Περιουσίας (Φ.Α.Π.) ή Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) για το σύνολο της ακίνητης περιουσίας ή για μέρος αυτής, αλλά έχει εκδοθεί οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου για τις ανωτέρω φορολογίες, αρμόδιος για τη χορήγηση πιστοποιητικού για ακίνητο ή εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου, το οποίο περιλαμβάνεται στην οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, είναι ο προϊστάμενος που είναι αρμόδιος για την έκδοση αυτής, μετά από αίτηση του φορολογούμενου.

Η αυτή διαδικασία εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα στοιχεία του ακινήτου, κατόπιν ελέγχου, διαφοροποιούνται των δηλωθέντων.

Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ακίνητο έχει συμπεριληφθεί σε δηλώσεις - πράξεις προσδιορισμού Φ.Α.Π. ή ΕΝ.Φ.Ι.Α. για ορισμένα έτη, για τα έτη αυτά ακολουθείται η οριζόμενη στα άρθρα 1 έως και 5 διαδικασία της παρούσας. Η αυτή διαδικασία ακολουθείται και στην περίπτωση κατά την οποία έχει εκδοθεί οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου χωρίς μεταβολή του δηλωθέντος ακινήτου για το οποίο ζητείται το πιστοποιητικό.

Ο τύπος και το περιεχόμενο της αίτησης καθώς και του πιστοποιητικού έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 6. Η αίτηση υποβάλλεται σε δύο (2) αντίτυπα, εκ των οποίων το πρώτο χορηγείται συμπληρωμένο στο φορολογούμενο ως πιστοποιητικό.

Η προβλεπόμενη στο άρθρο 5 διαδικασία για τη χορήγηση πιστοποιητικού σε ειδικές περιπτώσεις εφαρμόζεται ανάλογα και στις ανωτέρω περιπτώσεις.

Ειδικά για τη χορήγηση πιστοποιητικού της παραγράφου 4 του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013

απαιτείται η υποβολή αίτησης από το φορολογούμενο σύμφωνα με το συνημμένο υπόδειγμα 7. Ο τύπος και το περιεχόμενο του πιστοποιητικού έχουν ως το συνημμένο υπόδειγμα 8.

3. Η περίπτωση 1 του άρθρου 7 αναδιατυπώνεται ως ακολούθως:

«1. Στην παρούσα επισυνάπτονται οκτώ (8) υποδείγματα, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής.»

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 114Β'/24.1.2017.

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1234/28.6.2019.- Διενέργεια ελέγχου για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 από τους συμβολαιογράφους ή/και από τους φύλακες μεταγραφών/προϊσταμένους κτηματολογικών γραφείων, για το έτος 2019.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) του ν. 4174/2013 (Α' 170) «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας» και ειδικότερα των άρθρων 4, 5, 14, 23, 24, 26, 28, 45, 54Α, 62 και 63 αυτού, όπως ισχύουν,

.....
Αποφασίζουμε

1. Το έτος 2019 διενεργούνται έλεγχοι γραφείου από τα Τμήματα ή Γραφεία Συμμόρφωσης και Σχέσεων με τους Φορολογουμένους των Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ.) για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 (Α' 170) από συμβολαιογράφους ή/και τους φύλακες μεταγραφών/ Προϊσταμένους των κτηματολογικών γραφείων.

2. Οι προς έλεγχο υποθέσεις κατατάσσονται ανά υπηρεσία, κατόπιν εφαρμογής των κριτηρίων ανάλυσης κινδύνων που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα της παρούσας και τα οποία δεν δημοσιοποιούνται.

3. Ο τύπος και το περιεχόμενο της εντολής ελέγχου και των πράξεων επιβολής του προστίμου της παραγράφου 6 του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 έχουν ως τα συνημμένα Υποδείγματα 1 και 2 αντίστοιχα, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α.1008/18.1.2021.- Πιστοποιητικό του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 (πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α.).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 (Α' 170), με τις οποίες εξουσιοδοτείται ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων να καθορίζει τον τύπο και το περιεχόμενο (πληροφορίες και στοιχεία) του πιστοποιητικού Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.), τη διαδικασία χορήγησής του και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

2. Τις διατάξεις των άρθρων 1 έως 8 του ν. 4223/2013 (Α' 287), περί Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.).

3. Τις διατάξεις του ν. 4174/2013 (Α' 170).

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Γενικά

1. Το πιστοποιητικό του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 (πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α.) προσκομίζεται από τον φορολογούμενο, ο οποίος είχε την υποχρέωση να δηλώσει δικαίωμα επί ακινήτου στη δήλωση Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) του οικείου έτους. Το πιστοποιητικό προσκομίζεται από όλους τους φορολογουμένους που συμβάλλονται στο ίδιο συμβολαιογραφικό έγγραφο, μόνο ως προς το δικαίωμα επί του ακινήτου το οποίο είχαν υποχρέωση να συμπεριλάβουν στις δηλώσεις ΕΝ.Φ.Ι.Α. των αντίστοιχων ετών και το οποίο μεταβάλλεται, αλλοιώνεται

ή μεταβιβάζεται με αυτό.

2. Αν απαιτείται πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. και ο φορολογούμενος απέκτησε δικαίωμα επί ακινήτου μετά την 1η Ιανουαρίου του έτους ή των ετών για τα οποία απαιτείται αυτό, για το έτος ή τα έτη αυτά, αντί του πιστοποιητικού, προσκομίζει υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986, με την οποία δηλώνει τα στοιχεία του ακινήτου, τον χρόνο απόκτησης του δικαιώματος επί του ακινήτου καθώς και ότι δεν είχε υποχρέωση να το συμπεριλάβει στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. των εν λόγω ετών. Η ανωτέρω δήλωση μνημονεύεται και επισυνάπτεται στο συμβολαιογραφικό έγγραφο.

Το αυτό ισχύει και για νομικό πρόσωπο, για τα έτη για τα οποία δεν έχει υποχρέωση υποβολής δήλωσης ΕΝ.Φ.Ι.Α..

3. Το δικαίωμα επί ακινήτου περιγράφεται στο πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α., όπως αυτό αναγράφεται κατ' έτος στις δηλώσεις ΕΝ.Φ.Ι.Α. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, στις δηλώσεις ΕΝ.Φ.Ι.Α., υπάρχει απόκλιση ως προς την αναγραφή των περιγραφικών στοιχείων του δικαιώματος επί ακινήτου ή δεν έχει δηλωθεί μέρος ή όλο αυτού, ενώ υπήρχε σχετική υποχρέωση, το πιστοποιητικό εκδίδεται μετά την υποβολή των απαιτούμενων δηλώσεων ΕΝ.Φ.Ι.Α. με την ορθή απεικόνιση του δικαιώματος και την καταβολή του συνόλου του αναλογούντος φόρου, τόκων και προστίμων. Αν υπάρχει απόκλιση ως προς την περιγραφή του δικαιώματος επί ακινήτου, γιατί μεταβλήθηκε η κατάστασή του ή γιατί ο φορολογούμενος ακολούθησε νομοθεσία, αποφάσεις ή εγκυκλίους που όριζαν άλλως, το πιστοποιητικό επισυνάπτεται, αφού ελεγχθεί η ορθότητά του από τον αρμόδιο για τη μνημόνευση, επισύναψη ή παραλαβή του. Δεν απαιτείται η υποβολή τροποποιητικής δήλωσης σε περιπτώσεις στις οποίες στο ηλεκτρονικό πιστοποιητικό ταυτίζεται ο νομός, ο δήμος ή η κοινότητα, το δημοτικό ή κοινοτικό διαμέρισμα και διαφοροποιείται η διεύθυνση του ακινήτου από την αναγραφόμενη στον τίτλο κτήσης, εφόσον είναι πρόδηλο στον αρμόδιο για τη μνημόνευση ή επισύναψή του ότι πρόκειται περί του ιδίου ακινήτου.

4. Τα μνημονεύομενα και επισυναπτόμενα στο συμβολαιογραφικό έγγραφο πιστοποιητικά ΕΝ.Φ.Ι.Α. εκδίδονται για τα πέντε (5) προηγούμενα από τη σύνταξη του συμβολαιογραφικού εγγράφου έτη, ανεξάρτητα από το χρόνο μεταγραφής του. Κατά τη μνημόνευση του πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. αναγράφονται υποχρεωτικά στο συμβολαιογραφικό έγγραφο ο αριθμός, η ημερομηνία έκδοσης, τα έτη και ο Α.Φ.Μ. του υπόχρεου, που περιλαμβάνονται σε αυτό.

5. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες έχει εκδοθεί πιστοποιητικό με παρακράτηση οφειλόμενου φόρου, δεν εκδίδεται άλλο πριν τη χρησιμοποίησή του, με εξαίρεση την περίπτωση που έχει ήδη εξοφληθεί μέρος ή το σύνολο του οφειλόμενου φόρου, οπότε εκδίδεται νέο πιστοποιητικό.

6. Το πιστοποιητικό/υπεύθυνη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. ισχύει μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους έκδοσής του και δεν επιτρέπεται η χρήση κυρωμένου αντιγράφου αυτού.

7. Ηλεκτρονικό πιστοποιητικό ή πιστοποιητικό που χορηγείται από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. ηλεκτρονικά, το οποίο έχει χρησιμοποιηθεί, ακυρώνεται ηλεκτρονικά από τον αρμόδιο για τη μνημόνευση και επισύναψη αυτού. Ο συμβολαιογράφος, πριν από τη σύνταξη του συμβολαιογραφικού εγγράφου, δύναται να αντιπαραβάλει το προσκομιζόμενο από τον φορολογούμενο πιστοποιητικό με το εκδοθέν αναρτημένο στο διαδίκτυο και υποχρεούται να δηλώσει άμεσα την οριστικοποίησή του στην οικεία μηχανογραφική εφαρμογή, μετά τη μνημόνευση και επισύναψη του πιστοποιητικού στο οικείο συμβολαιογραφικό έγγραφο, συμπληρώνοντας τον αριθμό και την ημερομηνία συμβολαίου, την αντικειμενική αξία του ακινήτου ή του επ' αυτού δικαιώματος ανά Α.Τ.ΑΚ., όπως αυτή προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 41 του ν. 1249/1982 (Α' 43) και των αποφάσεων του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του, τη συνολική αντικειμενική αξία και το συνολικό τίμημα του συμβολαίου. Στις περιπτώσεις που το είδος του εμπράγματος δικαιώματος ή το ποσοστό συνιδιοκτησίας του ακινήτου διαφέρουν από τα αναγραφόμενα στο πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α., τότε στο πεδίο «Αντικειμενική Αξία του

Α.Τ.ΑΚ.» αναγράφεται η αντικειμενική αξία που αναλογεί/αντιστοιχεί στο εμπράγματο δικαίωμα και στο ποσοστό συνιδιοκτησίας που μεταβιβάζεται. Εφόσον το πιστοποιητικό επισυνάπτεται σε οποιοδήποτε άλλο συμβολαιογραφικό έγγραφο εκτός από συμβολαιογραφικό έγγραφο μεταβίβασης με επαχθή αιτία, τα αριθμητικά πεδία είναι δυνατόν να συμπληρώνονται και με τον αριθμό μηδέν.

8. Όπου στην παρούσα αναφέρεται Δ.Ο.Υ., εννοείται και οποιαδήποτε άλλη αρμόδια, κατά περίπτωση, ελεγκτική υπηρεσία.

Άρθρο 2

Διαδικασία και τρόπος χορήγησης του πιστοποιητικού

1. Το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. καθώς και η υπεύθυνη δήλωση εκδίδονται αποκλειστικά ηλεκτρονικά από τη διαδικτυακή εφαρμογή της ΑΑΔΕ μέσω του ΟΠΣ Περιουσιολογίου σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ενεργό χρήστη των υπηρεσιών του Taxisnet, με τους προσωπικούς κωδικούς του, για κάθε Α.Τ.ΑΚ. χωριστά. Ο τύπος και το περιεχόμενο του ηλεκτρονικού πιστοποιητικού έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 1. Ο τύπος και το περιεχόμενο της υπεύθυνης δήλωσης έχει ως τα συνημμένα υποδείγματα 2 και 2Α. Ο τύπος και το περιεχόμενο της υπεύθυνης δήλωσης νομικών προσώπων που δεν έχουν υποχρέωση υποβολής δήλωσης ΕΝ.Φ.Ι.Α. έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 3.

2. Το πιστοποιητικό ή η υπεύθυνη δήλωση, κατά περίπτωση, χορηγείται από τον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ., στον οποίο υποβάλλεται σχετική αίτηση, αποκλειστικά και μόνο στις κατωτέρω περιπτώσεις:

- i. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται για αποβιώσαντα.
- ii. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται σε νομικό πρόσωπο που έχει διακόψει τις εργασίες του.
- iii. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται σε σύνδικο πτώχευσης, εφόσον δεν υπάρχει δυνατότητα έκδοσης του πιστοποιητικού ηλεκτρονικά.
- iv. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται στον εκκαθαριστή νομικού προσώπου που τελεί υπό εκκαθάριση, εφόσον δεν υπάρχει δυνατότητα έκδοσης του πιστοποιητικού ηλεκτρονικά.
- v. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται σε εκτελεστή διαθήκης ή σε εκκαθαριστή κληρονομιάς εφόσον δεν υπάρχει δυνατότητα έκδοσης του πιστοποιητικού ηλεκτρονικά.
- vi. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται με παρακράτηση του αναλογούντος φόρου.
- vii. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται σε πρόσωπο που έχει εξουσιοδοτηθεί για τη λήψη του με ειδικό προς τούτο πληρεξούσιο, εφόσον δεν υπάρχει δυνατότητα έκδοσης του πιστοποιητικού ηλεκτρονικά.
- viii. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται μετά την έκδοση οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου μετά από έλεγχο κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 7 της παρούσας.
- ix. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται σε έκτακτες περιπτώσεις, όταν υπάρχει πλήρης αδυναμία του μηχανογραφικού συστήματος για ηλεκτρονική έκδοση αυτού, ύστερα από απόφαση της Διεύθυνσης Εφαρμογής Φορολογίας Κεφαλαίου και Περιουσιολογίου της Α.Α.Δ.Ε..

Ο τύπος και το περιεχόμενο της αίτησης έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 4. Για αποδοχή κληρονομιάς ή για δικαίωμα πτωχού ή δικαίωμα το οποίο ανήκει σε υπό εκκαθάριση νομικό πρόσωπο ή κληρονομιαίο ακίνητο ή δικαίωμα για το οποίο έχει οριστεί εκτελεστής διαθήκης ή εκκαθαριστής κληρονομιάς, ο τύπος και το περιεχόμενο της αίτησης έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 8. Το πιστοποιητικό χορηγείται σύμφωνα με το συνημμένο υπόδειγμα 1.

Άρθρο 3

Δικαίωμα λήψης πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α.

Δικαίωμα υποβολής της αίτησης και λήψης του πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. ή των υπεύθυνων δηλώσεων της παρ. 2 του άρθρου 1 της παρούσας έχουν:

1. Ο έχων δικαίωμα επί ακινήτου ή πρόσωπο που έχει εξουσιοδοτηθεί ειδικά για την υποβολή

της αίτησης και λήψη του πιστοποιητικού και οι νόμιμοι εκπρόσωποι των νομικών προσώπων ή πρόσωπα που έχουν ειδικά προς τούτο εξουσιοδοτηθεί από αυτούς.

2. Σε περίπτωση σύνταξης συμβολαιογραφικών εγγράφων που αφορούν νομικό πρόσωπο, το οποίο έχει τεθεί υπό εκκαθάριση ή βρίσκεται υπό αναγκαστική διαχείριση, το πιστοποιητικό χορηγείται στον κατά το χρόνο χορήγησης αυτού εκκαθαριστή ή προσωρινό διαχειριστή του νομικού προσώπου ή σε πρόσωπα που έχουν εξουσιοδοτηθεί ειδικά για αυτό.

3. Σε περίπτωση κληρονομιάς, στην οποία έχει ορισθεί εκκαθαριστής ή εκτελεστής διαθήκης, το πιστοποιητικό χορηγείται στον κατά το χρόνο χορήγησης αυτού εκτελεστή ή εκκαθαριστή διαθήκης ή σε πρόσωπα που έχουν εξουσιοδοτηθεί ειδικά για αυτό.

4. Σε περίπτωση κατά την οποία φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης, χορηγείται στον κατά το χρόνο χορήγησης αυτού σύνδικο της πτώχευσης ή σε πρόσωπα που έχουν εξουσιοδοτηθεί ειδικά για αυτό.

5. Ειδική εξουσιοδότηση θεωρείται ότι υπάρχει και στην περίπτωση που σε συμβολαιογραφικό έγγραφο περιλαμβάνεται διατύπωση από την οποία προκύπτει η βούληση του εξουσιοδοτούντος να παραλαμβάνει τρίτος αντί αυτού πιστοποιητικό, το οποίο αφορά τη φορολογία κατοχής ακινήτων, ακόμη και αν δεν γίνεται ρητή αναφορά στον ΕΝ.Φ.Ι.Α.

6. Σε περίπτωση χρονομεριστικής μίσθωσης (timesharing) ακινήτου με συμβολαιογραφικό έγγραφο από τουριστική επιχείρηση σε ιδιώτη, κατά την εκ-μίσθωση προσκομίζεται πιστοποιητικό από τον κύριο του ακινήτου.

7. Σε περίπτωση καταπιστεύματος, μέχρι να περιέλθει το ακίνητο στον καταπιστευματοδόχο, υποχρέωση προσκόμισης πιστοποιητικού έχει ο βεβαρημένος με καταπίστευμα. Μετά την επαγωγή του καταπιστεύματος, ο καταπιστευματοδόχος προσκομίζει υπεύθυνη δήλωση ή και πιστοποιητικό, κατά περίπτωση.

8. Σε περίπτωση σύνταξης οριστικού συμβολαίου σε εκτέλεση προσυμφώνου πώλησης (και όχι προσυμφώνου διανομής ή ανταλλαγής), το οποίο περιέχει τον όρο της αυτοσύμβασης, με εξαίρεση το εργολαβικό προσύμφωνο, πιστοποιητικά λαμβάνουν ο πωλητής ή/και ο εκ προσυμφώνου με τον όρο της αυτοσύμβασης αγοραστής, ανάλογα με τα χρόνια που ήταν υπόχρεοι σε αναγραφή του ακινήτου στη δήλωση στοιχείων ακινήτων. Σε περίπτωση εργολαβικού προσυμφώνου, κατά τη σύνταξη του οριστικού συμβολαίου πώλησης του εργολαβικού ανταλλάγματος από τον οικοπεδούχο στον εργολάβο ή σε τρίτο πρόσωπο που αυτός θα υποδείξει, πιστοποιητικά λαμβάνουν ο οικοπεδούχος ή/και ο εργολάβος, ανάλογα με τα χρόνια που ήταν υπόχρεοι σε αναγραφή του ακινήτου στη δήλωση στοιχείων ακινήτων. Σε περίπτωση που το εργολαβικό ανάλλαγμα έχει μεταβιβασθεί περαιτέρω από τον εργολάβο σε τρίτον με προσύμφωνο πώλησης που περιέχει τον όρο της αυτοσύμβασης, κατά τη σύνταξη του οριστικού συμβολαίου πιστοποιητικά λαμβάνουν ο εργολάβος ή/και ο οικοπεδούχος, ανάλογα με τα χρόνια που ήταν υπόχρεοι σε αναγραφή του ακινήτου στη δήλωση στοιχείων ακινήτων.

9. Σε περίπτωση σύνταξης οριστικού συμβολαίου από προσύμφωνο δωρεάς ή γονικής παροχής, το οποίο περιέχει τον όρο της αυτοσύμβασης, πιστοποιητικό λαμβάνει ο εκ προσυμφώνου δωρητής ή γονέας.

10. Σε περίπτωση σύνταξης οριστικού συμβολαίου από προσύμφωνο πώλησης, χωρίς τον όρο της αυτοσύμβασης, πιστοποιητικό λαμβάνει ο εκ προσυμφώνου πωλητής.

11. Σε περίπτωση τροποποίησης - διόρθωσης συμβολαίου σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας, εάν ένας εξ των συμβαλλομένων ιδιοκτητών τροποποιεί το ακίνητό του (π.χ. κλείσιμο ημιπαιθρίου, εσωτερικές διαρρυθμίσεις) και η αλλαγή αυτή επηρεάζει μόνο το δικό του ακίνητο χωρίς να μεταβάλλονται τα χιλιοστά των άλλων ιδιοκτησιών, απαιτείται πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. μόνο από αυτόν. Το ίδιο ισχύει και σε περιπτώσεις διαίρεσης ή συνένωσης ιδιοκτησιών του ίδιου ιδιοκτήτη. Σε περίπτωση όμως που με την τροποποίηση αυτήν μεταβάλλονται και τα χιλιοστά των

υπολοίπων συμβαλλομένων τότε απαιτούνται πιστοποιητικά από όλους.

12. Σε περίπτωση τροποποίησης σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας, όσον αφορά κοινόχρηστο και κοινόκτητο χώρο ακινήτου, προκειμένου να ορισθεί ότι τμήμα αυτού θα ανήκει κατ' αποκλειστική χρήση ή θα αποτελεί παρακολούθημα συγκεκριμένης οριζόντιας ιδιοκτησίας ή ενσωματώνεται σε αυτήν, δεν απαιτείται η μνημόνευση και επισύναψη του πιστοποιητικού από τους λοιπούς συνιδιοκτήτες του ακινήτου, οι οποίοι συμπράττουν στην πράξη αυτή, εφόσον δεν πραγματοποιείται ουδεμία μεταβολή στις δικές τους οριζόντιες ιδιοκτησίες ή στα ποσοστά συνιδιοκτησίας αυτών επί του ακινήτου.

13. Σε περίπτωση τροποποίησης σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας λόγω τακτοποίησης ανεξάρτητου κτίσματος επί κοινόχρηστου ή κοινόκτητου χώρου πολυκατοικίας, απαιτείται γι' αυτό πιστοποιητικό από όλους τους συμβαλλόμενους, σύμφωνα με τα χλιστά τους επί του οικοπέδου.

14. Σε περίπτωση κατά την οποία φυσικό πρόσωπο έχει υπαχθεί στις ευνοϊκές διατάξεις του ν. 3869/2010 και έχει ορισθεί εκκαθαριστής, το πιστοποιητικό χορηγείται στον κατά το χρόνο χορήγησης αυτού εκκαθαριστή ή σε πρόσωπα που έχουν εξουσιοδοτηθεί ειδικά για αυτό.

Άρθρο 4

Λοιπές περιπτώσεις προσκόμισης πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α.

Προσκόμιση πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. απαιτείται και:

1. Σε περίπτωση σύνταξης συμβολαιογραφικών εγγράφων, με τα οποία προσκυρώνεται οικοπεδική έκταση που ανήκει σε δήμο, μετά από κύρωση της πράξης εφαρμογής σχεδίου πόλης.

2. Σε περίπτωση σύνταξης συμβολαιογραφικών εγγράφων μισθώσεων ακινήτων ή λύσης μισθωτικών συμβάσεων, με εξαίρεση τις μισθώσεις, τις άδειες και άλλες συναφείς συμβάσεις που συνάπτονται από την Εταιρεία Αεροδρομίου.

3. Σε περίπτωση επανάληψης ή διόρθωσης συμβολαίου λόγω διόρθωσης περιγραφικών στοιχείων των ακινήτων (με εξαίρεση την παρ. 2 του άρθρου 5) καθώς και για αλλαγή του ονοματεπώνυμου, του πατρωνύμου ή του αριθμού φορολογικού μητρώου συμβαλλόμενου ή λόγω επισύναψης εσφαλμένου πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. Σε περίπτωση μερικής διόρθωσης συμβολαίου ως προς ένα μόνο ακίνητο ή εμπράγματο δικαίωμα το απαιτούμενο πιστοποιητικό προσκομίζεται μόνο για αυτό.

4. Σε παροχή δικαιώματος προσημείωσης ή υποθήκης επί ακινήτου ή εξάλειψης προσημείωσης ή υποθήκης.

5. Κατά τη σύνταξη συμβολαιογραφικών εγγράφων λόγω πλήρωσης διαλυτικής αίρεσης.

Άρθρο 5

Περιπτώσεις για τις οποίες δεν απαιτείται πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α.

Δεν απαιτείται η μνημόνευση και επισύναψη του πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. ή της υπεύθυνης δήλωσης:

1. Σε περίπτωση σύνταξης περίληψης κατακυρωτικής έκθεσης επί αναγκαστικού πλειστηριασμού.

2. Σε περίπτωση διόρθωσης συμβολαίου ως προς την περιγραφή των ορίων ακινήτου (π.χ. τα όρια προς Βορρά, Νότο κ.λπ.), εφόσον δεν μεταβάλλεται κανένα άλλο περιγραφικό στοιχείο, η διεύθυνση και οι προσόψεις αυτού.

3. Σε περίπτωση σύστασης δουλείας δόδου σε κοινόχρηστο χώρο οικοπέδου.

4. Στην περίπτωση συμβολαιογραφικού εγγράφου με το οποίο συμφωνείται η άρση/απαλοιφή θεθείσας διαλυτικής αίρεσης (π.χ. εξόφληση του τιμήματος) και με την προϋπόθεση ότι δεν μεταβάλλονται τα περιγραφικά στοιχεία του ακινήτου καθώς και το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο ή ο αριθμός φορολογικού μητρώου συμβαλλόμενου. Το αυτό ισχύει και στην περίπτωση συμφωνίας περί μη ισχύος/εξάλειψης της διαλυτικής αίρεσης.

5. Σε συμβόλαιο μονομερούς αποδοχής πρότασης δωρεάς αιτία θανάτου.

6. Σε αποδοχή της κληρονομιάς οικοπεδούχου, για τα ακίνητα του εργολαβικού ανταλλάγματος, για τα έτη για τα οποία είναι υπόχρεος σε δήλωση ο εργολάβος.

7. Σε περίπτωση δέσμευσης ή αποδέσμευσης θέσεων στάθμευσης, σύμφωνα με τις διατάξεις των ν. 1221/1980 και ν. 960/1979.

8. Σε μονομερή εξάλειψη υποθήκης ή στην άρση κατάσχεσης.

9. Σε παραχώρηση υποθήκης ή προσημείωσης για εξασφάλιση δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου.

10. Σε περιπτώσεις σύνταξης συμβολαιογραφικής πράξης κανονισμού πολυκατοικίας, με την προϋπόθεση ότι σε αυτόν δεν ορίζονται αποκλειστικές χρήσεις ή παρακολουθήματα οριζόντιων ιδιοκτησιών ή αλλαγή χρήσης ιδιοκτησίας ή δεν τροποποιούνται οι κοινόχρηστοι χώροι.

11. Σε περίπτωση σύνταξης συμβολαιογραφικού εγγράφου για παράταση ισχύος προσυμφώνου ή αλλαγής του τιμήματος, με την προϋπόθεση ότι κατά τον χρόνο αυτόν το προσύμφωνο είναι σε ισχύ και δεν τροποποιούνται περιγραφικά στοιχεία του ακινήτου.

12. Σε περίπτωση σύνταξης προσυμφώνου πώλησης μελλοντικού δικαιώματος.

13. Σε περιπτώσεις μεταγραφής κληρονομητηρίου ή πιστοποιητικού του αρμόδιου δικαστηρίου περί αποποίησης ή μη κληρονομιάς.

14. Σε περίπτωση παράτασης αποκλειστικά της διάρκειας ισχύος μισθωτηρίου συμβολαίου και συμβολαίου χρηματοδοτικής ή χρονομεριστικής μίσθωσης, ενόσω αυτά είναι ακόμα σε ισχύ, και εφόσον δεν επέρχεται καμία άλλη μεταβολή στη σύμβαση.

15. Σε περίπτωση που ο μισθωτής χρονομεριστικής μίσθωσης (timesharing) ακινήτου υπεκμισθώσει το ακίνητο σε τρίτο πρόσωπο με συμβολαιογραφικό έγγραφο, χωρίς να συμβάλλεται ο κύριος του ακινήτου.

16. Σε περίπτωση που ο μισθωτής ακινήτου υπεκμισθώσει το ακίνητο σε τρίτο πρόσωπο με συμβολαιογραφικό έγγραφο, χωρίς να συμβάλλεται ο κύριος αυτού.

17. Σε περίπτωση μεταγραφής του πρακτικού συμβιβαστικής επίλυσης διαφοράς.

18. Σε περίπτωση τροποποίησης συμβολαίου ως προς το τίμημα, εφόσον δεν μεταβάλλεται κανένα περιγραφικό στοιχείο του ακινήτου καθώς το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο ή ο αριθμός φορολογικού μητρώου συμβαλλόμενου.

19. Σε περίπτωση μεταβίβασης ακινήτου από εργολάβο, μετά από την μεταβίβαση των ποσοστών του εργολαβικού του ανταλλάγματος προς αυτόν από τον οικοπεδούχο, για τα έτη για τα οποία υποχρέωση δήλωσης του ακινήτου είχε ο οικοπεδούχος.

Άρθρο 6

Ειδικά θέματα

1. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες για τη συζήτηση ενώπιον δικαστηρίου εμπράγματης αγωγής επί ακινήτου απαιτείται πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α., ο φορολογούμενος, αντί του πιστοποιητικού, δύναται να υποβάλει τις πράξεις προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. των πέντε (5) προηγούμενων ετών, από τις οποίες προκύπτει ότι το ακίνητο περιλαμβάνεται στις δηλώσεις ΕΝ.Φ.Ι.Α., ή την υπεύθυνη δήλωση της παρ. 2 του άρθρου 1 της παρούσας, κατά περίπτωση.

2. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες υπεβλήθησαν δηλώσεις στοιχείων ακινήτων (Ε9) με τις ευνοϊκές διατάξεις των άρθρων 57 έως και 60 του ν. 4446/2016, από τις οποίες συντέθηκαν μηχανογραφικά δηλώσεις ΕΝ.Φ.Ι.Α. -πράξεις προσδιορισμού φόρου με λανθασμένα στοιχεία ακινήτου, τα οποία δεν μπορούν να ανακαλέσουν, τα στοιχεία του ακινήτου αναγράφονται στο πιστοποιητικό σύμφωνα με τη δήλωση αυτή και αυτό μνημονεύεται και επισυνάπτεται στο συμβολαιογραφικό έγγραφο, εφόσον είναι πρόδηλο στον αρμόδιο για τη μνημόνευση, επισύναψη ή παραλαβή του ότι πρόκειται περί του ίδιου ακινήτου.

3. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες φορολογούμενος έχει υποβάλει δηλώσεις στοιχείων ακινήτων (Ε9) σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 57 έως και 60 του ν. 4446/2016, από τις οποίες συ-

ντέθηκαν μηχανογραφικά δηλώσεις ΕΝ.Φ.Ι.Α. - πράξεις προσδιορισμού φόρου και έχει απωλέσει τη σχετική ρύθμιση, ο αρμόδιος Προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. χορηγεί το πιστοποιητικό μετά την έκδοση πράξης προσδιορισμού της διαφοράς του πρόσθετου φόρου ή/και την επιβολή του προστίμου του άρθρου 4 του ν. 2523/1997 ή/και του άρθρου 54 του ν. 4174/2013, κατά περίπτωση.

4. Στο συμβολαιογραφικό έγγραφο, μνημονεύεται και επισυνάπτεται ένα πιστοποιητικό για κάθε δικαίωμα επί ακινήτου, ανεξάρτητα εάν σε αυτό σωρεύονται περισσότερες της μίας πράξεις.

5. Ο κληροδόχος δεν προσκομίζει πιστοποιητικό για τον θανόντα.

6. Αυτός που αποδέχεται ακίνητο ή δικαίωμα επί ακινήτου μετά από τελεσίδικη δικαστική απόφαση, με την οποία φυσικό ή νομικό πρόσωπο καταδικάστηκε σε δήλωση βουλήσεως, πριν από την αποδοχή, απαιτείται να υποβάλει κυρωμένο αντίγραφο της απόφασης αυτής στον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. του φυσικού ή νομικού προσώπου, που καταδικάστηκε. Η δικαστική απόφαση θεωρείται από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., προκειμένου να επισυναφθεί στο οικείο συμβόλαιο αντί του πιστοποιητικού.

Άρθρο 7

Χορήγηση πιστοποιητικού μετά από έλεγχο

Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες έχει εκδοθεί πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου μετά από έλεγχο ΕΝ.Φ.Ι.Α. για το σύνολο της ακίνητης περιουσίας ή για μέρος αυτής, αρμόδιος για τη χορήγηση πιστοποιητικού του έτους αυτού για δικαίωμα επί ακινήτου, το οποίο περιλαμβάνεται στην οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, είναι ο προϊστάμενος που είναι αρμόδιος για την έκδοση αυτής, μετά από αίτηση του φορολογουμένου. Η αυτή διαδικασία εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα στοιχεία του ακινήτου, κατόπιν ελέγχου, δεν διαφοροποιούνται των δηλωθέντων. Το πιστοποιητικό εκδίδεται από το τμήμα Ελέγχου. Ο τύπος και το περιεχόμενο της αίτησης καθώς και του πιστοποιητικού έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 5.

Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες για ακίνητο, για το οποίο ζητείται το πιστοποιητικό δεν έχει πραγματοποιηθεί έλεγχος για όλα τα έτη, για τα έτη αυτά το πιστοποιητικό εκδίδεται από τον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 8 διαδικασία εφαρμόζεται ανάλογα και στις ανωτέρω περιπτώσεις, στις οποίες έχει εκδοθεί πράξη προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. μετά από έλεγχο. Για τη χορήγηση του πιστοποιητικού σε αυτές απαιτείται η υποβολή αίτησης από τον φορολογούμενο σύμφωνα με το συνημμένο υπόδειγμα 6. Ο τύπος και το περιεχόμενο του πιστοποιητικού έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 7.

Άρθρο 8

Χορήγηση πιστοποιητικού σε ειδικές περιπτώσεις

1. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες απαιτείται η μνημόνευση και επισύναψη ή η προσκόμιση πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. και ο φορολογούμενος έχει ανεξόφλητες οφειλές από διαφορετικές πηγές, συμπεριλαμβανομένου και του ΕΝ.Φ.Ι.Α., οι οποίες έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση καταβολής, υποβάλλεται αίτηση στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. σύμφωνα με το υπόδειγμα 4 ή σύμφωνα με το υπόδειγμα 8, προκειμένου για κληρονόμο ή σύνδικο πτώχευσης ή εκ-καθαριστή νομικού προσώπου ή εκτελεστή διαθήκης ή εκκαθαριστή κληρονομιάς. Προκειμένου να χορηγηθεί το πιστοποιητικό αυτό ακολουθείται η κατωτέρω διαδικασία:

α) Αφού διαπιστωθεί από το αρμόδιο τμήμα της Δ.Ο.Υ. ότι το δικαίωμα επί ακινήτου περιλαμβάνεται με τα ίδια στοιχεία στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. ή στην πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου μετά από έλεγχο για όσα έτη αιτείται το πιστοποιητικό, υπολογίζεται ο επιμεριστικά αναλογών φόρος ανά έτος, ο οποίος αναγράφεται στο υπόδειγμα 9 με τα λοιπά στοιχεία της βεβαίωσης του φόρου και υπογράφεται από τον Προϊστάμενο του Τμήματος. Στο ίδιο υπόδειγμα αναγράφεται το σύνολο του αναλογούντος ΕΝ.Φ.Ι.Α., που αφορά ακίνητα για τα οποία ο φορολογούμενος έχει ήδη λάβει πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. του ιδίου έτους, καθώς και το σύνολο του φόρου που πρέπει να καταβληθεί.

β) Το Τμήμα Εσόδων της Δ.Ο.Υ. αναγράφει στο ανωτέρω υπόδειγμα 9 το υπόλοιπο του φόρου, που πρέπει να καταβληθεί, και τους τόκους επ' αυτού, το συνολικό ποσό και τα στοιχεία του χρέους προς καταβολή και συνυπογράφεται από τον Προϊστάμενο του Τμήματος.

γ) Μετά την εξόφληση του ποσού, το πιστοποιητικό εκδίδεται ηλεκτρονικά πλην των περιπτώσεων της παρ. 2 του άρθρου 2 της παρούσας.

2. Για τη χορήγηση πιστοποιητικού ΕΝΦΙΑ πριν την εξόφληση του οφειλόμενου φόρου, με υποχρέωση παρακράτησης αυτού από τον συμβολαιογράφο και απόδοσής του εντός τριών εργασίμων ημερών, πλην των οριζόμενων κατωτέρω στις παρ. 3 και 4 του παρόντος άρθρου, υποβάλλεται αίτηση από τον φορολογούμενο σύμφωνα με το συνημμένο υπόδειγμα 10. Ο τύπος και το περιεχόμενο του πιστοποιητικού έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 11. Για τη διαδικασία χορήγησης του πιστοποιητικού ακολουθούνται ανάλογα οι περιπτώσεις α και β της παρ. 1 του παρόντος.

3. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες με το αυτό συμβολαιογραφικό έγγραφο μεταβιβάζεται με αντάλλαγμα το σύνολο της ακίνητης περιουσίας φυσικού ή νομικού προσώπου και το συνολικά οφειλόμενο ποσό κύριων και πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων παρακρατείται και αποδίδεται από τον συμβολαιογράφο, για τη χορήγηση του πιστοποιητικού υποβάλλεται αίτηση από τον φορολογούμενο σύμφωνα με το συνημμένο υπόδειγμα 12.

Για τη διαδικασία χορήγησης του πιστοποιητικού ακολουθείται ανάλογα η διαδικασία των περ. α) και β) της παρ. 1 του παρόντος άρθρου και εκδίδεται το πιστοποιητικό σύμφωνα με το υπόδειγμα 13.

4. Ειδικά στις περιπτώσεις που ζητείται η έκδοση πιστοποιητικού για μεταβίβαση συγκεκριμένου ακινήτου με παρακράτηση και απόδοση του τιμήματος, το οποίο να καλύπτει τουλάχιστον το οφειλόμενο ποσό κύριων και πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων για το συγκεκριμένο ακίνητο, έναντι του συνολικά οφειλόμενου ποσού κύριων και πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων για όλα τα ακίνητα για τα οποία είναι υπόχρεος ο φορολογούμενος, υποβάλλεται αίτηση, σύμφωνα με το υπόδειγμα 14 και ακολουθείται από τη Δ.Ο.Υ. η εξής διαδικασία:

α) Από το αρμόδιο τμήμα της Δ.Ο.Υ. διαπιστώνεται ότι το ακίνητο ή το δικαίωμα επί ακινήτου περιλαμβάνεται με τα ίδια στοιχεία στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. ή στην πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου μετά από έλεγχο για όσα έτη αιτείται το πιστοποιητικό, υπολογίζεται και αναγράφεται ο επιμεριστικά αναλογών ΕΝ.Φ.Ι.Α. ανά έτος στο Α μέρος του πίνακα υπολογισμού καταβολής ΕΝ.Φ.Ι.Α. του υποδείγματος 15, τα λοιπά στοιχεία της βεβαίωσης του φόρου, το σύνολο του ΕΝ.Φ.Ι.Α., το οποίο αφορά ακίνητα για τα οποία ο φορολογούμενος έχει ήδη λάβει πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. εντός του ίδιου έτους, καθώς και το σύνολο αυτών. Αναγράφεται το υπόλοιπο ποσό ΕΝ.Φ.Ι.Α. ανά έτος στο Γ μέρος του πίνακα με τα λοιπά στοιχεία της βεβαίωσης του φόρου.

β) Από το Τμήμα Εσόδων αναγράφεται στο Β μέρος του πίνακα το υπόλοιπο του επιμεριστικά αναλογούντος ΕΝ.Φ.Ι.Α. που πρέπει να καταβληθεί, οι τόκοι επ' αυτού και το σύνολο προς καταβολή. Αναγράφεται στο Δ μέρος του πίνακα το ποσό ΕΝ.Φ.Ι.Α. που απομένει για καταβολή, αφού αφαιρεθεί ο επιμεριστικά αναλογών ΕΝ.Φ.Ι.Α., οι τόκοι επ' αυτού, το σύνολο προς καταβολή και τα απαραίτητα στοιχεία του χρέους για καταβολή.

γ) Μετά τη συμπλήρωση του πίνακα υπολογισμού καταβολής ΕΝ.Φ.Ι.Α. συντάσσεται και εκδίδεται το πιστοποιητικό του άρθρου 54Α' του ν. 4174/2013 σύμφωνα με το συνημμένο υπόδειγμα 16. Στο πιστοποιητικό αναγράφονται τα στοιχεία του συμβολαιογράφου που θα προβεί στην απόδοση των φόρων, το σύνολο του επιμεριστικά αναλογούντος ΕΝ.Φ.Ι.Α., το υπόλοιπο ποσό ΕΝ.Φ.Ι.Α. για καταβολή και η ταυτότητα οφειλής. Στο πιστοποιητικό που εκδίδεται επισυνάπτεται ο πίνακας υπολογισμού καταβολής του ΕΝ.Φ.Ι.Α. ως αναπόσπαστο μέρος αυτού.

Το ποσό του τιμήματος ή το τμήμα αυτού και μέχρι του ύψους του συνολικά οφειλόμενου ΕΝ.Φ.Ι.Α., αποδίδεται με την εξής σειρά προτεραιότητας:

i) Αρχικά εξοφλείται ο συνολικά επιμεριστικά αναλογών ΕΝ.Φ.Ι.Α. του μεταβιβαζόμενου ακινήτου ανά έτος.

ii) Από το υπόλοιπο ποσό του τιμήματος εξοφλείται το υπόλοιπο ποσό ΕΝ.Φ.Ι.Α., όπως αυτό αναγράφεται στο πιστοποιητικό. Αν το τίμημα δεν επαρκεί για την κάλυψη του συνολικά υπολειπόμενου ποσού ΕΝ.Φ.Ι.Α. η εξόφληση γίνεται ανά έτος από το παλαιότερο έτος προς το νεότερο.

5. Η διαδικασία της παρ. 4 του άρθρου αυτού, εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το τίμημα από τη μεταβίβαση ακινήτου δεν υπολείπεται της αντικειμενικής αξίας αυτού αλλά δεν επαρκεί για την ολοσχερή εξόφληση του αναγραφόμενου ποσού στις βεβαιώσεις οφειλής προς τη Δ.Ο.Υ. και τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης, βάσει του άρθρου 41 του ν. 4756/2020.

6. Στις περιπτώσεις χορήγησης πιστοποιητικού με υποχρέωση παρακράτησης του οφειλόμενου φόρου και απόδοσης αυτού από τον συμβολαιογράφο, εάν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία απόδοσης αυτού λόγω πλήρους αδυναμίας των πιστωτικών ιδρυμάτων, προσκομίζεται στον φύλακα μεταγραφών ή στον Προϊστάμενο του αρμόδιου κτηματολογικού γραφείου σχετική βεβαίωση. Στην περίπτωση αυτή το συμβολαιογραφικό έγγραφο δεν θεωρείται άκυρο, εφόσον η απόδοση του οφειλόμενου ποσού πραγματοποιηθεί εντός τριών εργασιμών ημερών από τη λήξη του λόγου της αδυναμίας.

Άρθρο 9

1. Για τη διαδικασία υποβολής των αιτήσεων και των υπεύθυνων δηλώσεων, και λήψης πιστοποιητικών ΕΝ.Φ.Ι.Α., στις περιπτώσεις για τις οποίες δεν προβλέπεται ηλεκτρονική υποβολή ή λήψη αυτών, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία ΠΟΛ 1137/2020 απόφαση Διοικητή Α.Α.Δ.Ε.. Οι αιτήσεις, οι υπεύθυνες δηλώσεις, τα δικαιολογητικά και τα πιστοποιητικά φυλάσσονται στο αρχείο της Δ.Ο.Υ.

2. Στην παρούσα επισυνάπτονται δέκα επτά (17) υποδείγματα, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής.

3. Από τη δημοσίευση της παρούσας καταργείται κάθε προηγούμενη απόφαση που ρυθμίζει τα οριζόμενα σε αυτήν θέματα. Πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με προηγούμενες αποφάσεις εξακολουθούν να ισχύουν και μπορούν να χρησιμοποιηθούν μέχρι την ημερομηνία λήξης τους.

4. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 229 Β'/18.1.2021)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1106/11.5.2021.- Πιστοποιητικό του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 (πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α.).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 54Α' του ν. 4174/2013 (Α'170) και ειδικότερα, τις διατάξεις της παρ. 7 αυτού, με τις οποίες εξουσιοδοτείται ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων να καθορίζει τον τύπο και το περιεχόμενο (πληροφορίες και στοιχεία) του πιστοποιητικού Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.), τη διαδικασία χορήγησης του και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

2. Τις διατάξεις των άρθρων 1 έως 8 του ν. 4223/2013 (Α' 287), περί Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.).

3. Τις διατάξεις του ν. 4174/2013 (Α' 170).

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Γενικά

1. Το πιστοποιητικό του άρθρου 54 Α' του ν. 4174/2013 (πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α.) προσκομίζεται από τον φορολογούμενο, ο οποίος είχε την υποχρέωση να δηλώσει δικαίωμα επί ακινήτου στη

δήλωση Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) του οικείου έτους. Το πιστοποιητικό προσκομίζεται από όλους τους φορολογουμένους που συμβάλλονται στο ίδιο συμβολαιογραφικό έγγραφο, μόνο ως προς το δικαίωμα επί του ακινήτου το οποίο είχαν υποχρέωση να συμπεριλάβουν στις δηλώσεις ΕΝ.Φ.Ι.Α. των αντίστοιχων ετών και το οποίο μεταβάλλεται, αλλοιώνεται ή μεταβιβάζεται με αυτό.

2. Αν απαιτείται πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. και ο φορολογούμενος είναι νομικό πρόσωπο το οποίο δεν έχει υποχρέωση δήλωσης ΕΝ.Φ.Ι.Α. με βάση την κείμενη νομοθεσία, για το σύνολο της ακίνητης περιουσίας του, αντί του πιστοποιητικού για το έτος ή τα έτη αυτά, προσκομίζει υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986, με την οποία δηλώνει τα στοιχεία του ακινήτου.

3. Το δικαίωμα επί ακινήτου περιγράφεται στο πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α., όπως αυτό αναγράφεται κατ' έτος στις δηλώσεις ΕΝ.Φ.Ι.Α.. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, στις δηλώσεις ΕΝ.Φ.Ι.Α., υπάρχει απόκλιση ως προς την αναγραφή των περιγραφικών στοιχείων του δικαιώματος επί ακινήτου ή δεν έχει δηλωθεί μέρος ή όλο αυτού, ενώ υπήρχε σχετική υποχρέωση, το πιστοποιητικό εκδίδεται μετά την υποβολή των απαιτούμενων δηλώσεων ΕΝ.Φ.Ι.Α. με την ορθή απεικόνιση του δικαιώματος και την καταβολή του συνόλου του αναλογούντος φόρου, τόκων και προστίμων. Αν υπάρχει απόκλιση ως προς την περιγραφή του δικαιώματος επί ακινήτου, γιατί μεταβλήθηκε η κατάστασή του ή γιατί ο φορολογούμενος ακολούθησε νομοθεσία, αποφάσεις ή εγκυκλίους που όριζαν άλλως, το πιστοποιητικό επισυνάπτεται, αφού ελεγχθεί η ορθότητά του από τον αρμόδιο για τη μνημόνευση, επισύναψη ή παραλαβή του. Δεν απαιτείται η υποβολή τροποποιητικής δήλωσης σε περιπτώσεις στις οποίες στο ηλεκτρονικό πιστοποιητικό ταυτίζεται ο νομός, ο δήμος ή η κοινότητα, το δημοτικό ή κοινοτικό διαμέρισμα και διαφοροποιείται η διεύθυνση του ακινήτου από την αναγραφόμενη στον τίτλο κτήσης, εφόσον είναι πρόδηλο στον αρμόδιο για τη μνημόνευση και επισύναψή του ότι πρόκειται περί του ίδιου ακινήτου.

4. Τα μνημονεύομενα και επισυναπτόμενα στο συμβολαιογραφικό έγγραφο πιστοποιητικά ΕΝ.Φ.Ι.Α. εκδίδονται για τα πέντε (5) προηγούμενα από τη σύνταξη του συμβολαιογραφικού εγγράφου έτη, ανεξάρτητα από τον χρόνο μεταγραφής του. Δεν απαιτείται πιστοποιητικό στις περιπτώσεις που ο φορολογούμενος απέκτησε δικαίωμα επί ακινήτου μετά την 1η Ιανουαρίου του έτους ή των ετών για τα οποία απαιτείται αυτό. Κατά τη μνημόνευση του πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. αναγράφονται υποχρεωτικά στο συμβολαιογραφικό έγγραφο ο αριθμός, η ημερομηνία έκδοσης, τα έτη και ο Α.Φ.Μ. του υποχρέου, που περιλαμβάνονται σε αυτό.

5. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες έχει εκδοθεί πιστοποιητικό με παρακράτηση οφειλόμενου φόρου, δεν εκδίδεται άλλο πριν τη χρησιμοποίησή του, με εξαίρεση την περίπτωση που έχει ήδη εξοφληθεί μέρος ή το σύνολο του οφειλόμενου φόρου ή έχει υποβληθεί τροποποιητική δήλωση ή αυτό έχει απολεσθεί κατά δήλωση του φορολογουμένου, οπότε εκδίδεται νέο πιστοποιητικό.

6. Το πιστοποιητικό/υπεύθυνη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. ισχύει μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους έκδοσής του και δεν επιτρέπεται η χρήση κυρωμένου αντιγράφου αυτού.

7. Ηλεκτρονικό πιστοποιητικό ή πιστοποιητικό που χορηγείται από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. ηλεκτρονικά, το οποίο έχει χρησιμοποιηθεί, ακυρώνεται ηλεκτρονικά από τον αρμόδιο για τη μνημόνευση και επισύναψη αυτού. Ο συμβολαιογράφος, πριν από τη σύνταξη του συμβολαιογραφικού εγγράφου, δύναται να αντιπαραβάλει το προσκομιζόμενο από τον φορολογούμενο πιστοποιητικό με το εκδοθέν αναρτημένο στο διαδίκτυο και υποχρεούται να δηλώσει άμεσα την οριστικοποίησή του στην οικεία μηχανογραφική εφαρμογή, μετά τη μνημόνευση και επισύναψη του πιστοποιητικού στο οικείο συμβολαιογραφικό έγγραφο, συμπληρώνοντας τον αριθμό και την ημερομηνία συμβολαίου, την αντικειμενική αξία του ακινήτου ή του επ' αυτού δικαιώματος ανά Α.Τ.ΑΚ., όπως αυτή προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 41 του ν.1249/1982 (Α'43) και των αποφάσεων του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του, τη συνολική αντικειμενική αξία και το συνολικό τίμημα του συμβολαίου. Στις περιπτώσεις που

το είδος του εμπράγματος δικαιώματος ή το ποσοστό συνιδιοκτησίας του ακινήτου διαφέρουν από τα αναγραφόμενα στο πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α., τότε στο πεδίο «Αντικειμενική Αξία του Α.Τ.ΑΚ.» αναγράφεται η αντικειμενική αξία που αναλογεί/αντιστοιχεί στο εμπράγματο δικαίωμα και στο ποσοστό συνιδιοκτησίας που μεταβιβάζεται. Εφόσον το πιστοποιητικό επισυνάπτεται σε οποιοδήποτε άλλο συμβολαιογραφικό έγγραφο εκτός από συμβολαιογραφικό έγγραφο μεταβίβασης με επαχθή αιτία, τα αντίστοιχα αριθμητικά πεδία συμπληρώνονται με τον αριθμό μηδέν. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες μεταβιβάζεται οικόπεδο εκτός Α.Π.Α.Α., στο πεδίο της αντικειμενικής αξίας αναγράφεται η αξία του ΕΝ.Φ.Ι.Α..

8. Όπου στην παρούσα αναφέρεται Δ.Ο.Υ., εννοείται και οποιαδήποτε άλλη αρμόδια, κατά περίπτωση, ελεγκτική υπηρεσία.

Άρθρο 2

Διαδικασία και τρόπος χορήγησης του πιστοποιητικού

1. Το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. καθώς και η υπεύθυνη δήλωση, όπου αυτή απαιτείται, εκδίδονται αποκλειστικά ηλεκτρονικά από τη διαδικτυακή εφαρμογή της ΑΑΔΕ μέσω του ΟΠΣ Περιουσιολογίου σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ενεργό χρήστη των υπηρεσιών του Taxisnet, με τους προσωπικούς κωδικούς τους. Ο τύπος και το περιεχόμενο του ηλεκτρονικού πιστοποιητικού έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 1. Ο τύπος και το περιεχόμενο της υπεύθυνης δήλωσης νομικών προσώπων που δεν έχουν υποχρέωση υποβολής δήλωσης ΕΝ.Φ.Ι.Α. έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 2.

2. Το πιστοποιητικό χορηγείται από τον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ., στον οποίο υποβάλλεται σχετική αίτηση, αποκλειστικά και μόνο στις κατωτέρω περιπτώσεις:

- i. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται για αποβιώσαντα.
- ii. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται σε νομικό πρόσωπο που έχει διακόψει τις εργασίες του.
- iii. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται σε σύνδικο πτώχευσης, εφόσον δεν υπάρχει δυνατότητα έκδοσης του πιστοποιητικού ηλεκτρονικά.
- iv. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται στον εκκαθαριστή νομικού προσώπου που τελεί υπό εκκαθάριση, εφόσον δεν υπάρχει δυνατότητα έκδοσης του πιστοποιητικού ηλεκτρονικά.
- v. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται σε κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομιάς, εκτελεστή διαθήκης ή σε εκκαθαριστή κληρονομιάς, εφόσον δεν υπάρχει δυνατότητα έκδοσης του πιστοποιητικού ηλεκτρονικά.
- vi. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται με παρακράτηση του αναλογούντος φόρου.
- vii. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται σε πρόσωπο που έχει εξουσιοδοτηθεί για τη λήψη του με ειδικό προς τούτο πληρεξούσιο, εφόσον δεν υπάρχει δυνατότητα έκδοσης του πιστοποιητικού ηλεκτρονικά.

viii. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται μετά την έκδοση οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου μετά από έλεγχο κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 7 της παρούσας.

ix. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται σε έκτακτες περιπτώσεις, όταν υπάρχει πλήρης αδυναμία του μηχανογραφικού συστήματος για ηλεκτρονική έκδοση αυτού, ύστερα από απόφαση της Διεύθυνσης Εφαρμογής Φορολογίας Κεφαλαίου και Περιουσιολογίου της Α.Α.Δ.Ε.. Ο τύπος και το περιεχόμενο της αίτησης έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 3. Το πιστοποιητικό χορηγείται σύμφωνα με το συνημμένο υπόδειγμα 1.

3. Το πιστοποιητικό εκδίδεται για κάθε Α.Τ.ΑΚ. χωριστά, με εξαίρεση τις ειδικές περιπτώσεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 8 της παρούσας. Δεν εκδίδεται πιστοποιητικό στις περιπτώσεις κατά τις οποίες στην αίτηση για χορήγηση αυτού δεν αναγράφεται ο Α.Τ.ΑΚ. με εξαίρεση την αίτηση για χορήγηση πιστοποιητικού για μη δηλωθέν ακίνητο μετά από έλεγχο.

Άρθρο 3

Δικαίωμα λήψης πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α.

Δικαίωμα υποβολής της αίτησης και λήψης του πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. ή της υπεύθυνης δήλωσης της παραγράφου 2 του άρθρου 1 της παρούσας έχουν:

1. Ο έχων δικαίωμα επί ακινήτου ή πρόσωπο που έχει εξουσιοδοτηθεί ειδικά για την υποβολή της αίτησης και λήψη του πιστοποιητικού και οι νόμιμοι εκπρόσωποι των νομικών προσώπων ή πρόσωπα που έχουν ειδικά προς τούτο εξουσιοδοτηθεί από αυτούς.

2. Σε περίπτωση σύνταξης συμβολαιογραφικών εγγράφων που αφορούν νομικό πρόσωπο, το οποίο έχει τεθεί υπό εκκαθάριση ή βρίσκεται υπό αναγκαστική διαχείριση, το πιστοποιητικό χορηγείται στον κατά το χρόνο χορήγησης αυτού εκκαθαριστή ή προσωρινό διαχειριστή του νομικού προσώπου ή σε πρόσωπα που έχουν εξουσιοδοτηθεί ειδικά για αυτό.

3. Σε περίπτωση κληρονομιάς, στην οποία έχει ορισθεί κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομιάς, εκκαθαριστής ή εκτελεστής διαθήκης, το πιστοποιητικό χορηγείται στον κατά το χρόνο χορήγησης αυτού κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομιάς εκτελεστή ή εκκαθαριστή διαθήκης ή σε πρόσωπα που έχουν εξουσιοδοτηθεί ειδικά για αυτό.

4. Σε περίπτωση κατά την οποία φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης, χορηγείται στον κατά το χρόνο χορήγησης αυτού σύνδικο της πτώχευσης ή σε πρόσωπα που έχουν εξουσιοδοτηθεί ειδικά για αυτό.

5. Ειδική εξουσιοδότηση θεωρείται ότι υπάρχει και στην περίπτωση που σε συμβολαιογραφικό έγγραφο περιλαμβάνεται διατύπωση από την οποία προκύπτει η βούληση του εξουσιοδοτούντος να παραλαμβάνει τρίτος αντί αυτού πιστοποιητικό, το οποίο αφορά τη φορολογία κατοχής ακινήτων, ακόμη και αν δεν γίνεται ρητή αναφορά στον ΕΝ.Φ.Ι.Α..

6. Σε περίπτωση χρονομεριστικής μίσθωσης (timesharing) ακινήτου με συμβολαιογραφικό έγγραφο από τουριστική επιχείρηση σε ιδιώτη, κατά την εκμίσθωση προσκομίζεται πιστοποιητικό από τον κύριο του ακινήτου.

7. Σε περίπτωση καταπιστεύματος, μέχρι να περιέλθει το ακίνητο στον καταπιστευματοδόχο, υποχρέωση προσκόμισης πιστοποιητικού έχει ο βεβαρημένος με καταπίστευμα. Ο καταπιστευματοδόχος προσκομίζει πιστοποιητικό και για τον αποβιώσαντα αρχικό διαθέτη και όχι για τον βεβαρημένο, εφόσον δεν έχουν παρέλθει πέντε έτη από τον θάνατο αυτού.

8. Σε περίπτωση σύνταξης οριστικού συμβολαίου σε εκτέλεση προσυμφώνου πώλησης (και όχι προσυμφώνου διανομής ή ανταλλαγής), το οποίο περιέχει τον όρο της αυτοσύμβασης, με εξαίρεση το εργολαβικό προσύμφωνο, πιστοποιητικά λαμβάνουν ο πωλητής ή/και ο εκ προσυμφώνου με τον όρο της αυτοσύμβασης αγοραστής, ανάλογα με τα χρόνια που ήταν υπόχρεοι σε αναγραφή του ακινήτου στη δήλωση στοιχείων ακινήτων. Σε περίπτωση εργολαβικού προσυμφώνου, κατά τη σύνταξη του οριστικού συμβολαίου πώλησης του εργολαβικού ανταλλάγματος από τον οικοπεδούχο στον εργολάβο ή σε τρίτο πρόσωπο που αυτός θα υποδείξει, πιστοποιητικά λαμβάνουν ο οικοπεδούχος ή/και ο εργολάβος, ανάλογα με τα χρόνια που ήταν υπόχρεοι σε αναγραφή του ακινήτου στη δήλωση στοιχείων ακινήτων. Σε περίπτωση που το εργολαβικό ανάλλαγμα έχει μεταβιβασθεί περαιτέρω από τον εργολάβο σε τρίτον με προσύμφωνο πώλησης που περιέχει τον όρο της αυτοσύμβασης, κατά τη σύνταξη του οριστικού συμβολαίου πιστοποιητικά λαμβάνουν ο εργολάβος ή/και ο οικοπεδούχος, ανάλογα με τα χρόνια που ήταν υπόχρεοι σε αναγραφή του ακινήτου στη δήλωση στοιχείων ακινήτων.

9. Σε περίπτωση σύνταξης οριστικού συμβολαίου από προσύμφωνο δωρεάς ή γονικής παροχής, το οποίο περιέχει τον όρο της αυτοσύμβασης, πιστοποιητικό λαμβάνει ο εκ προσυμφώνου δωρητής ή γονέας.

10. Ο έχων το δικαίωμα της αυτοσύμβασης, δύναται να λαμβάνει πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. για λογαριασμό του αντισυμβαλλομένου.

11. Σε περίπτωση σύνταξης οριστικού συμβολαίου από προσύμφωνο πώλησης, δωρεάς ή γονικής παροχής χωρίς τον όρο της αυτοσύμβασης, πιστοποιητικό λαμβάνει ο εκ προσυμφώνου

πωλητής, δωρητής ή ο γονέας κατά περίπτωση.

12. Σε περίπτωση τροποποίησης διόρθωσης συμβολαίου σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας, εάν ένας εκ των συμβαλλομένων ιδιοκτητών τροποποιεί το ακίνητό του (π.χ. κλείσιμο ημιυπαίθριου, εσωτερικές διαρρυθμίσεις) και η αλλαγή αυτή επηρεάζει μόνο το δικό του ακίνητο χωρίς να μεταβάλλονται τα χιλιοστά των άλλων ιδιοκτησιών, απαιτείται πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. μόνο από αυτόν. Το ίδιο ισχύει και σε περιπτώσεις διαίρεσης ή συνένωσης ιδιοκτησιών του ίδιου ιδιοκτήτη. Σε περίπτωση όμως που με την τροποποίηση αυτήν μεταβάλλονται και τα χιλιοστά των υπολοίπων συμβαλλομένων τότε απαιτούνται πιστοποιητικά από όλους.

13. Σε περίπτωση τροποποίησης σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας, όσον αφορά κοινόχρηστο και κοινόκτητο χώρο ακινήτου, προκειμένου να ορισθεί ότι τμήμα αυτού θα ανήκει κατ' αποκλειστική χρήση ή θα αποτελεί παρακολούθημα συγκεκριμένης οριζόντιας ιδιοκτησίας ή ενσωματώνεται σε αυτήν, δεν απαιτείται η μνημόνευση και επισύναψη του πιστοποιητικού από τους λοιπούς συνιδιοκτήτες του ακινήτου, οι οποίοι συμπράττουν στην πράξη αυτή, εφόσον δεν πραγματοποιείται ουδεμία μεταβολή στις δικές τους οριζόντιες ιδιοκτησίες ή στα ποσοστά συνιδιοκτησίας αυτών επί του ακινήτου.

14. Σε περίπτωση τροποποίησης σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας λόγω τακτοποίησης ανεξάρτητου κτίσματος επί κοινόχρηστου ή κοινόκτητου χώρου πολυκατοικίας, απαιτείται γι' αυτό πιστοποιητικό από όλους τους συμβαλλόμενους, σύμφωνα με τα χιλιοστά τους επί του οικοπέδου.

15. Σε περίπτωση κατά την οποία φυσικό πρόσωπο έχει υπαχθεί στις ευνοϊκές διατάξεις του ν. 3869/2010 και έχει ορισθεί εκκαθαριστής, το πιστοποιητικό χορηγείται στον κατά το χρόνο χορήγησης αυτού εκκαθαριστή ή σε πρόσωπα που έχουν εξουσιοδοτηθεί ειδικά για αυτό.

Άρθρο 4

Λοιπές περιπτώσεις προσκόμισης πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α.

Προσκόμιση πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. απαιτείται και:

1. Σε περίπτωση σύνταξης συμβολαιογραφικού εγγράφου, με το οποίο προσκυρώνεται οικοπεδική έκταση που ανήκει στην ιδιωτική περιουσία του δήμου, μετά από κύρωση της πράξης εφαρμογής σχεδίου πόλης.

2. Σε περίπτωση σύνταξης συμβολαιογραφικού εγγράφου μίσθωσης ακινήτου ή λύσης μισθωτικής σύμβασης, με εξαίρεση τις μισθώσεις, τις άδειες και άλλες συναφείς συμβάσεις που συνάπτονται από την Εταιρεία Αεροδρομίου.

3. Σε περίπτωση επανάληψης ή διόρθωσης συμβολαίου λόγω διόρθωσης περιγραφικών στοιχείων των ακινήτων (με εξαίρεση την περίπτωση της παρ. 2 του άρθρου 5) καθώς και για αλλαγή του ονοματεπωνύμου, του πατρωνύμου ή/και του αριθμού φορολογικού Μητρώου συμβαλλόμενου ή λόγω επισύναψης εσφαλμένου πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α.. Σε περίπτωση μερικής διόρθωσης συμβολαίου ως προς ένα μόνο ακίνητο ή εμπράγματο δικαίωμα το απαιτούμενο πιστοποιητικό προσκομίζεται μόνο για αυτό.

4. Σε παροχή υποθήκης επί ακινήτου.

5. Κατά τη σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου λόγω πλήρωσης διαλυτικής αίρεσης.

Άρθρο 5

Περιπτώσεις για τις οποίες δεν απαιτείται πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α.

Δεν απαιτείται η μνημόνευση και επισύναψη του πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. ή της υπεύθυνης δήλωσης της παρ. 2 του άρθρου 1 της παρούσας:

1. Σε περίπτωση σύνταξης περίληψης κατακυρωτικής έκθεσης επί αναγκαστικού πλειστηριασμού καθώς και σε σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου μετά από τελεσίδικη δικαστική απόφαση καταδίκης σε δήλωση βούλησης.

2. Σε περίπτωση διόρθωσης συμβολαίου ως προς την περιγραφή των ορίων ακινήτου (π.χ. τα όρια προς Βορρά, Νότο κ.λπ.), εφόσον δεν μεταβάλλεται κανένα άλλο περιγραφικό στοιχείο, η

διεύθυνση και οι προσόψεις αυτού.

3. Σε περίπτωση σύστασης δουλείας δίδου σε κοινόχρηστο χώρο οικοπέδου.

4. Στην περίπτωση συμβολαιογραφικού εγγράφου με το οποίο συμφωνείται η άρση, η απαλοιφή ή η μη ισχύς τεθείσας διαλυτικής αίρεσης (π.χ. εξόφλησης του τιμήματος) και με την προϋπόθεση ότι δεν μεταβάλλονται τα περιγραφικά στοιχεία του ακινήτου καθώς και το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο ή ο αριθμός φορολογικού Μητρώου συμβαλλομένου.

5. Σε συμβόλαιο μονομερούς αποδοχής πρότασης δωρεάς αιτία θανάτου.

6. Σε αποδοχή της κληρονομιάς οικοπεδούχου, για τα ακίνητα του εργολαβικού ανταλλάγματος, για τα έτη για τα οποία είναι υπόχρεος σε δήλωση ο εργολάβος.

7. Σε περίπτωση δέσμευσης ή αποδέσμευσης θέσεων στάθμευσης, σύμφωνα με τις διατάξεις των ν. 1221/1981 και ν. 960/1979.

8. Σε μονομερή εξάλειψη υποθήκης και προσημείωση υποθήκης ή στην άρση κατάσχεσης.

9. Σε παραχώρηση υποθήκης ή προσημείωσης για εξασφάλιση δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου.

10. Σε περιπτώσεις σύνταξης συμβολαιογραφικής πράξης κανονισμού πολυκατοικίας, με την προϋπόθεση ότι σε αυτόν δεν ορίζονται αποκλειστικές χρήσεις ή παρακολουθήματα οριζόντιων ιδιοκτησιών ή αλλαγή χρήσης ιδιοκτησίας ή δεν τροποποιούνται οι κοινόχρηστοι χώροι.

11. Σε περίπτωση σύνταξης συμβολαιογραφικού εγγράφου για παράταση ισχύος προσυμφώνου ή αλλαγής του τιμήματος, με την προϋπόθεση ότι κατά τον χρόνο αυτόν το προσύμφωνο είναι σε ισχύ και δεν τροποποιούνται περιγραφικά στοιχεία του ακινήτου.

12. Σε περίπτωση σύνταξης προσυμφώνου πώλησης μελλοντικού δικαιώματος.

13. Σε περιπτώσεις μεταγραφής κληρονομητηρίου ή πιστοποιητικού του αρμόδιου δικαστηρίου περί αποποίησης ή μη κληρονομιάς.

14. Σε περίπτωση παράτασης αποκλειστικά της διάρκειας ισχύος μισθωτηρίου συμβολαίου και συμβολαίου χρηματοδοτικής ή χρονομεριστικής μίσθωσης, ενόσω αυτά είναι ακόμα σε ισχύ και εφόσον δεν επέρχεται καμία άλλη μεταβολή στη σύμβαση.

15. Σε περίπτωση που ο μισθωτής χρονομεριστικής μίσθωσης (timesharing) ακινήτου υπεκμισθώνει το ακίνητο σε τρίτο πρόσωπο με συμβολαιογραφικό έγγραφο, χωρίς να συμβάλλεται ο κύριος του ακινήτου.

16. Σε περίπτωση που ο μισθωτής ακινήτου υπεκμισθώνει το ακίνητο σε τρίτο πρόσωπο με συμβολαιογραφικό έγγραφο, χωρίς να συμβάλλεται ο κύριος αυτού.

17. Σε περίπτωση μεταγραφής πρακτικού συμβιβαστικής επίλυσης διαφοράς.

18. Σε περίπτωση τροποποίησης συμβολαίου ως προς το τίμημα, εφόσον δεν μεταβάλλεται κανένα περιγραφικό στοιχείο του ακινήτου, το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο ή ο αριθμός φορολογικού Μητρώου συμβαλλομένου.

19. Σε περίπτωση μεταβίβασης ακινήτου από εργολάβο, μετά από τη μεταβίβαση των ποσοστών του εργολαβικού του ανταλλάγματος προς αυτόν από τον οικοπεδούχο, για τα έτη για τα οποία υποχρέωση δήλωσης του ακινήτου είχε ο οικοπεδούχος.

Άρθρο 6

Ειδικά θέματα

1. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες για τη συζήτηση ενώπιον δικαστηρίου εμπράγματος αγωγής επί ακινήτου απαιτείται πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α., ο φορολογούμενος, αντί του πιστοποιητικού, δύναται να υποβάλει τις πράξεις προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. των πέντε (5) προηγούμενων ετών, από τις οποίες προκύπτει ότι το ακίνητο περιλαμβάνεται στις δηλώσεις ΕΝ.Φ.Ι.Α.. Άλλως υποβάλλει την αίτηση του υποδείγματος 3 και χορηγείται το πιστοποιητικό του υποδείγματος 4, εφόσον δεν είναι δυνατή η έκδοση του πιστοποιητικού ηλεκτρονικά.

2. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες έχει εκδοθεί δικαστική απόφαση με την οποία εντέλλεται

η Δ.Ο.Υ. να χορηγήσει πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. χωρίς υποχρέωση καταβολής του αναλογούντος φόρου και ρύθμισης του φόρου από τον φορολογούμενο, ο τελευταίος υποβάλλει την αίτηση του υποδείγματος 3 με επισυναπτόμενη τη δικαστική απόφαση και χορηγείται το πιστοποιητικό του υποδείγματος 4.

3. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες υπεβλήθησαν δηλώσεις στοιχείων ακινήτων (Ε9) με τις ευνοϊκές διατάξεις των άρθρων 57 έως και 60 του ν. 4446/2016, από τις οποίες συντέθηκαν μηχανογραφικά δηλώσεις ΕΝ.Φ.Ι.Α. πράξεις προσδιορισμού φόρου με λανθασμένα στοιχεία ακινήτου, τα οποία δεν μπορούν να ανακαλέσουν, τα στοιχεία του ακινήτου αναγράφονται στο πιστοποιητικό σύμφωνα με τη δήλωση αυτή και αυτό μνημονεύεται και επισυνάπτεται στο συμβολαιογραφικό έγγραφο, εφόσον είναι πρόδηλο στον αρμόδιο για τη μνημόνευση, επισύναψη ή παραλαβή του ότι πρόκειται περί του ίδιου ακινήτου.

4. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες φορολογούμενος έχει υποβάλει δηλώσεις στοιχείων ακινήτων (Ε9) σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 57 έως και 60 του ν. 4446/2016, από τις οποίες συντέθηκαν μηχανογραφικά δηλώσεις ΕΝ.Φ.Ι.Α. πράξεις προσδιορισμού φόρου και έχει απωλέσει τη σχετική ρύθμιση, ο αρμόδιος Προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. χορηγεί το πιστοποιητικό μετά την έκδοση πράξης προσδιορισμού της διαφοράς του πρόσθετου φόρου ή/και την επιβολή του προστίμου του άρθρου 4 του ν. 2523/1997 ή/και του άρθρου 54 του ν. 4174/2013, κατά περίπτωση.

5. Στο συμβολαιογραφικό έγγραφο, μνημονεύεται και επισυνάπτεται ένα πιστοποιητικό για κάθε δικαίωμα επί ακινήτου, ανεξάρτητα εάν σε αυτό σωρεύονται περισσότερες της μίας πράξεις.

6. Ο κληροδόχος δεν προσκομίζει πιστοποιητικό για τον θανόντα.

7. Για ακίνητο που αποκτήθηκε από αναδασμό εντός της πενταετίας για την οποία απαιτείται το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α., το πιστοποιητικό εκδίδεται τόσο για το μετά τον αναδασμό αποκτηθέν ακίνητο όσο και για την προσφερθείσα στον αναδασμό προηγούμενη ιδιοκτησία.

8. Κατά τη διάσπαση ή συγχώνευση πιστωτικών ιδρυμάτων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 2515/1997 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 143 του ν. 4601/2019, το πιστοποιητικό προσαρτάται είτε στη σύμβαση διάσπασης ή συγχώνευσης, κατά περίπτωση, εφόσον περιγράφονται σε αυτήν τα ακίνητα, είτε στην έκθεση που περιέχει τα στοιχεία των δικαιωμάτων και την ταυτότητα των ακινήτων κατά τη μεταγραφή της.

Άρθρο 7

Χορήγηση πιστοποιητικού μετά από έλεγχο

Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες έχει εκδοθεί πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου μετά από έλεγχο ΕΝ.Φ.Ι.Α. για το σύνολο της ακίνητης περιουσίας ή για μέρος αυτής, αρμόδιος για τη χορήγηση πιστοποιητικού του έτους αυτού για δικαίωμα επί ακινήτου, το οποίο περιλαμβάνεται στην οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, είναι ο προϊστάμενος που είναι αρμόδιος για την έκδοση αυτής, μετά από αίτηση του φορολογουμένου. Η αυτή διαδικασία εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα στοιχεία του ακινήτου, κατόπιν ελέγχου, δεν διαφοροποιούνται των δηλωθέντων. Το πιστοποιητικό εκδίδεται από το τμήμα Ελέγχου. Ο τύπος και το περιεχόμενο της αίτησης καθώς και του πιστοποιητικού έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 5.

Η προβλεπόμενη στο άρθρο 8 διαδικασία εφαρμόζεται ανάλογα και στις περιπτώσεις, στις οποίες έχει εκδοθεί πράξη προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. μετά από έλεγχο. Για τη χορήγηση του πιστοποιητικού απαιτείται η υποβολή αίτησης από τον φορολογούμενο σύμφωνα με το συνημμένο υπόδειγμα 6. Ο τύπος και το περιεχόμενο του πιστοποιητικού έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 7.

Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες για ακίνητο, για το οποίο ζητείται το πιστοποιητικό δεν έχει πραγματοποιηθεί έλεγχος για όλα τα έτη, για τα έτη αυτά το πιστοποιητικό εκδίδεται από τον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ..

Άρθρο 8

Χορήγηση πιστοποιητικού σε ειδικές περιπτώσεις

1. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες απαιτείται η μνημόνευση και επισύναψη ή η προσκόμιση πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. και ο φορολογούμενος έχει ανεξόφλητες οφειλές από διαφορετικές πηγές, συμπεριλαμβανομένου και του ΕΝ.Φ.Ι.Α., οι οποίες έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση καταβολής, υποβάλλεται αίτηση στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. σύμφωνα με το υπόδειγμα 3.

Προκειμένου να χορηγηθεί το πιστοποιητικό αυτό ακολουθείται η κατωτέρω διαδικασία:

α) Αφού διαπιστωθεί από το αρμόδιο τμήμα της Δ.Ο.Υ. ότι το δικαίωμα επί ακινήτου περιλαμβάνεται με τα ίδια στοιχεία στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. ή στην πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου μετά από έλεγχο για όσα έτη αιτείται το πιστοποιητικό, υπολογίζεται ο επιμεριστικά αναλογών φόρος ανά έτος, ο οποίος αναγράφεται στο υπόδειγμα 8 με τα λοιπά στοιχεία της βεβαίωσης του φόρου και υπογράφεται από τον Προϊστάμενο του Τμήματος. Στο ίδιο υπόδειγμα αναγράφεται το σύνολο του αναλογούντος ΕΝ.Φ.Ι.Α., που αφορά ακίνητα για τα οποία ο φορολογούμενος έχει ήδη λάβει πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. του ιδίου έτους, καθώς και το σύνολο του φόρου που πρέπει να καταβληθεί.

β) Το Τμήμα Εσόδων της Δ.Ο.Υ. αναγράφει στο ανωτέρω υπόδειγμα 8 το υπόλοιπο του φόρου, που πρέπει να καταβληθεί, και τους τόκους επ' αυτού, το συνολικό ποσό και τα στοιχεία του χρέους προς καταβολή και συνυπογράφεται από τον Προϊστάμενο του Τμήματος.

γ) Μετά την εξόφληση του ποσού, το πιστοποιητικό εκδίδεται ηλεκτρονικά πλην των περιπτώσεων της παρ. 2 του άρθρου 2 της παρούσας.

2. Για τη χορήγηση πιστοποιητικού ΕΝΦΙΑ πριν την εξόφληση του οφειλόμενου φόρου, με υποχρέωση παρακράτησης αυτού από τον συμβολαιογράφο και απόδοσής του εντός τριών εργασίμων ημερών, πλην των οριζόμενων κατωτέρω στις παρ. 3 και 4 του παρόντος άρθρου, υποβάλλεται αίτηση από τον φορολογούμενο σύμφωνα με το συνημμένο υπόδειγμα 9. Ο τύπος και το περιεχόμενο του πιστοποιητικού έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 10. Για τη διαδικασία χορήγησης του πιστοποιητικού ακολουθούνται ανάλογα οι περιπτώσεις α και β της παρ. 1 του παρόντος.

3. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες με το αυτό συμβολαιογραφικό έγγραφο μεταβιβάζεται με αντάλλαγμα το σύνολο της ακίνητης περιουσίας φυσικού ή νομικού προσώπου και το συνολικά οφειλόμενο ποσό κύριων και πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων παρακρατείται και αποδίδεται από τον συμβολαιογράφο, για τη χορήγηση του πιστοποιητικού υποβάλλεται αίτηση από τον φορολογούμενο σύμφωνα με το συνημμένο υπόδειγμα 9. Για τη διαδικασία χορήγησης του πιστοποιητικού ακολουθείται ανάλογα η διαδικασία των περιπτώσεων α) και β) της παρ. 1 του παρόντος άρθρου και εκδίδεται το πιστοποιητικό σύμφωνα με το υπόδειγμα 11.

4. Ειδικά στις περιπτώσεις που ζητείται η έκδοση πιστοποιητικού, χωρίς ρύθμιση του φορολογούμενου, για μεταβίβαση συγκεκριμένου ακινήτου με παρακράτηση και απόδοση του τιμήματος, το οποίο να καλύπτει τουλάχιστον το οφειλόμενο ποσό κύριων και πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων για το συγκεκριμένο ακίνητο, έναντι του συνολικά οφειλόμενου ποσού κύριων και πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων για όλα τα ακίνητα για τα οποία είναι υπόχρεος ο φορολογούμενος, υποβάλλεται αίτηση, σύμφωνα με το υπόδειγμα 9 και ακολουθείται από τη Δ.Ο.Υ. η εξής διαδικασία:

α) Από το αρμόδιο τμήμα της Δ.Ο.Υ. διαπιστώνεται ότι το ακίνητο ή το δικαίωμα επί ακινήτου περιλαμβάνεται με τα ίδια στοιχεία στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. ή στην πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου μετά από έλεγχο για όσα έτη αιτείται το πιστοποιητικό, υπολογίζεται και αναγράφεται ο επιμεριστικά αναλογών ΕΝ.Φ.Ι.Α. ανά έτος στο Α μέρος του πίνακα υπολογισμού καταβολής ΕΝ.Φ.Ι.Α. του υποδείγματος 12, τα λοιπά στοιχεία της βεβαίωσης του φόρου, το σύνολο του ΕΝ.Φ.Ι.Α., το οποίο αφορά ακίνητα για τα οποία ο φορολογούμενος έχει ήδη λάβει πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. για το ίδιο έτος, καθώς και το σύνολο αυτών. Αναγράφεται το υπόλοιπο ποσό ΕΝ.Φ.Ι.Α. ανά έτος στο Γ μέρος του πίνακα με τα λοιπά στοιχεία της βεβαίωσης του φόρου.

β) Από το Τμήμα Εσόδων αναγράφεται στο Β μέρος του πίνακα το υπόλοιπο του επιμεριστικά αναλογούντος ΕΝ.Φ.Ι.Α. που πρέπει να καταβληθεί, οι τόκοι επ' αυτού και το σύνολο προς καταβολή. Αναγράφεται στο Δ μέρος του πίνακα το ποσό ΕΝ.Φ.Ι.Α. που απομένει για καταβολή, αφού αφαιρεθεί ο επιμεριστικά αναλογών ΕΝ.Φ.Ι.Α., οι τόκοι επ' αυτού, το σύνολο προς καταβολή και τα απαραίτητα στοιχεία του χρέους για καταβολή.

γ) Μετά τη συμπλήρωση του πίνακα υπολογισμού καταβολής ΕΝ.Φ.Ι.Α. συντάσσεται και εκδίδεται το πιστοποιητικό του άρθρου 54Α' του ν. 4174/2013 σύμφωνα με το συνημμένο υπόδειγμα 13. Στο πιστοποιητικό αναγράφονται τα στοιχεία του συμβολαιογράφου που θα προβεί στην απόδοση των φόρων, το σύνολο του επιμεριστικά αναλογούντος ΕΝ.Φ.Ι.Α., το υπόλοιπο ποσό ΕΝ.Φ.Ι.Α. για καταβολή και η ταυτότητα οφειλής. Στο πιστοποιητικό που εκδίδεται επισυνάπτεται ο πίνακας υπολογισμού καταβολής του ΕΝ.Φ.Ι.Α. ως αναπόσπαστο μέρος αυτού. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο φορολογούμενος ζητά την έκδοση πιστοποιητικού με τη διαδικασία αυτή για περισσότερους του ενός Α.Τ.ΑΚ., τότε αυτό χορηγείται συνολικά για όλα τα ακίνητα ή εμπράγματα δικαιώματα και με την προϋπόθεση ότι αυτά μεταβιβάζονται με το ίδιο συμβολαιογραφικό έγγραφο. Στις περιπτώσεις αυτές επισυνάπτονται οι Πίνακες των ακινήτων, υπογεγραμμένοι από τον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ.

Το ποσό του τιμήματος ή το τμήμα αυτού και μέχρι του ύψους του συνολικά οφειλόμενου ΕΝ.Φ.Ι.Α., αποδίδεται με την εξής σειρά προτεραιότητας:

i) Αρχικά εξοφλείται ο συνολικά επιμεριστικά αναλογών ΕΝ.Φ.Ι.Α. του μεταβιβαζόμενου ακινήτου ανά έτος.

ii) Από το υπόλοιπο ποσό του τιμήματος εξοφλείται το υπόλοιπο ποσό ΕΝ.Φ.Ι.Α., όπως αυτό αναγράφεται στο πιστοποιητικό. Αν το τίμημα δεν επαρκεί για την κάλυψη του συνολικά υπολειπόμενου ποσού ΕΝ.Φ.Ι.Α. η εξόφληση γίνεται ανά έτος από το παλαιότερο έτος προς το νεότερο.

5. Η διαδικασία της παρ. 4 του άρθρου αυτού, εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το τίμημα από τη μεταβίβαση ακινήτου δεν υπολείπεται της αντικειμενικής αξίας αυτού αλλά δεν επαρκεί για την ολοσχερή εξόφληση του αναγραφόμενου ποσού στις βεβαιώσεις οφειλής προς τη Δ.Ο.Υ. και τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης, βάσει του άρθρου 41 του ν. 4756/2020. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται η καταβολή του συνολικά αναγραφόμενου στο πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α..

6. Στις περιπτώσεις χορήγησης πιστοποιητικού με υποχρέωση παρακράτησης του οφειλόμενου φόρου και απόδοσης αυτού από τον συμβολαιογράφο, εάν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία απόδοσης αυτού λόγω πλήρους αδυναμίας των πιστωτικών ιδρυμάτων, προσκομίζεται στον φύλακα μεταγραφών ή στον Προϊστάμενο του αρμόδιου κτηματολογικού γραφείου σχετική βεβαίωση. Στην περίπτωση αυτή το συμβολαιογραφικό έγγραφο δεν θεωρείται άκυρο, εφόσον η απόδοση του οφειλόμενου ποσού πραγματοποιηθεί εντός τριών εργασίμων ημερών από τη λήξη του λόγου της αδυναμίας.

Άρθρο 9

1. Για τη διαδικασία υποβολής των αιτήσεων και λήψης πιστοποιητικών ΕΝ.Φ.Ι.Α., στις περιπτώσεις για τις οποίες δεν προβλέπεται ηλεκτρονική υποβολή ή λήψη αυτών, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1137/2020 απόφαση Διοικητή Α.Α.Δ.Ε.. Οι αιτήσεις, οι υπεύθυνες δηλώσεις, τα δικαιολογητικά και τα πιστοποιητικά φυλάσσονται στο αρχείο της Δ.Ο.Υ.

2. Στην παρούσα επισυνάπτονται δεκατρία (13) υποδείγματα, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής.

3. Από τη δημοσίευση της παρούσας καταργείται κάθε προηγούμενη απόφαση που ρυθμίζει τα οριζόμενα σε αυτήν θέματα. Πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με προηγούμενες αποφάσεις εξακολουθούν να ισχύουν και μπορούν να χρησιμοποιηθούν μέχρι την ημερομηνία λήξης τους. Το αυτό ισχύει και για αιτήσεις που έχουν υποβληθεί με προϊσχύοντα υποδείγματα, μέχρι τη δημοσίευση της παρούσας.

4. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ Β' 1976/14.5.2021)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1175/5.8.2021.- Καθορισμός των ειδικότερων στοιχείων που συνιστούν τη φορολογική ταυτότητα των ακινήτων.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 4174/2013 (Α' 170) και ειδικότερα τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 54Α, όπως τροποποιήθηκε, μεταξύ άλλων, με την παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4652/2020 (Α' 9), με την οποία εξουσιοδοτείται ο Διοικητής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων να καθορίζει τα ειδικότερα στοιχεία που συνιστούν τη φορολογική ταυτότητα των ακινήτων.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Για τις ανάγκες του πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. ορίζουμε τα στοιχεία που συνιστούν τη φορολογική ταυτότητα του ακινήτου και επιδρούν στον ορθό υπολογισμό του φόρου ως εξής:

Ι. Πίνακας 1 της δήλωσης στοιχείων ακινήτων (Ε9) α. στοιχεία διεύθυνσης ακινήτου (στήλη 3, 4, 4α, 5, 6, 7 και 28. Συγκεκριμένα: νομός, δήμος ή κοινότητα, δημοτικό ή κοινοτικό διαμέρισμα, οδός-αριθμός, λοιποί δρόμοι οικοδομικού τετραγώνου, προσόψεις επί των οδών και πλήθος προσόψεων),

β. ένδειξη ΑΠΑΑ (στήλη 26),

γ. κατηγορία ακινήτου, όροφος, επιφάνεια, έτος κατασκευής κτίσματος καθώς και επιφάνεια οικοπέδου (στήλη 9, 11, 12, 13, 14 και 18),

δ. είδος δικαιώματος, ποσοστό συνιδιοκτησίας και, σε περίπτωση ύπαρξης επικαρπωτή, το έτος γέννησης αυτού (στήλη 15, 16, 17, 19, 20 και 21),

ε. ειδικές συνθήκες, εφόσον έχει συμπληρωθεί η αντίστοιχη στήλη (στήλη 10),

στ. ηλεκτροδότηση ακινήτου σε κτίσμα που δεν έχει ακόμα αποπερατωθεί και είναι κενό (στήλη 30 και 32), ζ. ειδική κατηγορία στην οποία εντάσσεται το ακίνητο, εφόσον έχει συμπληρωθεί η αντίστοιχη στήλη (στήλη 32),

η. κατηγορία χρήσης κτίσματος/οικοπέδου, εφόσον έχει συμπληρωθεί η αντίστοιχη στήλη (στήλη 33),

θ. στοιχεία οικοπέδου, όπου απαιτείται, και σε κάθε περίπτωση στις μονοκατοικίες και στα ειδικά κτίρια.

ΙΙ. Πίνακας 2 της δήλωσης στοιχείων ακινήτων (Ε9) α. στοιχεία διεύθυνσης ακινήτου (στήλη 3, 4, 4α, 5 και 6. Συγκεκριμένα: νομός, δήμος ή κοινότητα, δημοτικό ή κοινοτικό διαμέρισμα, οδός-αριθμός ή θέση, πρόσοψη σε οδό),

β. απόσταση από θάλασσα (στήλη 7),

γ. εδαφική έκταση απαλλοτριωτέα, εφόσον έχει συμπληρωθεί η αντίστοιχη στήλη ή αρδευόμενη έκταση (στήλη 8 και 9),

δ. επιφάνεια του γηπέδου ανάλογα με την κατηγορία αυτού (στήλη 10, 11, 12, 13, 14, 15 και 16),

ε. επιφάνεια κτισμάτων που βρίσκονται στο αγροτεμάχιο ανάλογα με την κατηγορία τους (στήλη 17α, 17β, 17γ και 17),

στ. ειδικές χρήσεις γης (στήλη 29),

ζ. είδος δικαιώματος, ποσοστό συνιδιοκτησίας και, σε περίπτωση ύπαρξης επικαρπωτή, το έτος γέννησης αυτού (στήλη 18, 19 και 20),

η. ειδική κατηγορία στην οποία εντάσσεται το ακίνητο, εφόσον έχει συμπληρωθεί η αντίστοιχη στήλη (στήλη 26),

θ. κατηγορία χρήσης γηπέδου, εφόσον έχει συμπληρωθεί η αντίστοιχη στήλη (στήλη 28),

ι. στοιχεία γηπέδου, όπου απαιτείται.

Άρθρο 2

1. Στοιχεία που δεν συνιστούν τη φορολογική ταυτότητα των ακινήτων, γιατί δεν επηρεάζουν τον ορθό υπολογισμό του ΕΝ.Φ.Ι.Α. και κατά συνέπεια είναι τα εξής:

α. αριθμός ταυτότητας ακινήτου (ΑΤΑΚ) και κωδικός ακινήτου (ΚΑΕΚ) (στήλη 1 και 27 πίνακα 1 και 2),

β. ταχυδρομικός κώδικας και αριθμός οικοδομικού τετραγώνου (στήλη 25 πίνακα 1 και 2 και στήλη 8 πίνακα 1), γ. μήκος πρόσοψης (στήλη 29 πίνακα 1),

δ. αριθμός παροχής ηλεκτρικού/εργοταξιακού ρεύματος (στήλη 31 πίνακα 1 και στήλη 21 και 22 πίνακα 2).

2. Ειδικά, εξαιρείται από τα στοιχεία που συνιστούν τη φορολογική ταυτότητα των ακινήτων, η συνολική επιφάνεια κτισμάτων στο οικόπεδο (στήλη 22 πίνακα 1), λόγω αδυναμίας του συμβολαιογράφου και του υποθηκοφύλακα/προϊστάμενου του κτηματολογικού γραφείου να διαγνώσουν την ακρίβεια των δηλωθέντων.

Άρθρο 3

1. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες στο πιστοποιητικό ταυτίζονται με τα αναγραφόμενα στο συμβολαιογραφικό έγγραφο, ο νομός, ο δήμος ή η κοινότητα, το δημοτικό ή το κοινοτικό διαιμέρισμα, στα οποία βρίσκεται το ακίνητο και διαφοροποιείται η οδός, ο αριθμός ή η θέση, το πιστοποιητικό θεωρείται ορθό, εφόσον είναι πρόδηλο στον συμβολαιογράφο ότι πρόκειται για το ίδιο ακίνητο. Η διεύθυνση του ακινήτου θεωρείται ορθή ανεξάρτητα αν αναγράφεται σύμφωνα με τον ν. 2539/1997 (Α' 244) (ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ) ή τον ν. 3852/2010 (Α' 87) (ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ).

2. Αν δεν συμπίπτουν με τα αναγραφόμενα στο συμβολαιογραφικό έγγραφο, ο νομός, ο δήμος ή η κοινότητα, στα οποία βρίσκεται το ακίνητο, τότε το πιστοποιητικό θεωρείται ως μη επισυναφθέν. Ως μη επισυναφθέν θεωρείται και το πιστοποιητικό στο οποίο υπάρχει διαφοροποίηση ως προς τον όροφο. Ως μη επισυναφθέν θεωρείται και το πιστοποιητικό στο οποίο σωρευτικά υπάρχει διαφοροποίηση ως προς το είδος εμπράγματος δικαιώματος και το ποσοστό συνιδιοκτησίας επί του ακινήτου. Αν υπάρχει διαφοροποίηση είτε ως προς το είδος εμπράγματος δικαιώματος είτε ως προς το ποσοστό συνιδιοκτησίας επί του ακινήτου, το πιστοποιητικό θεωρείται ανακριβές.

3. Στην περίπτωση κατά την οποία το ακίνητο έχει περισσότερες των δύο προσόψεων και στο πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. έχουν αναγραφεί μόνο οι δύο εξ αυτών, το πιστοποιητικό θεωρείται ορθό, εφόσον δεν επηρεάζεται η Τιμή Ζώνης ή η φορολογητέα αξία του ακινήτου. Το ίδιο ισχύει και στις περιπτώσεις που το οικόπεδο ή το κτίσμα έχει αναγραφεί στις δηλώσεις στοιχείων ακινήτων για όλα ή κάποια από τα έτη με δύο προσόψεις, ενώ αυτό έχει περισσότερες ή λιγότερες ή είναι τυφλό, εκτός από τις περιπτώσεις που η πρόσοψη του ακινήτου, η οποία δεν έχει δηλωθεί, επηρεάζει αυξητικά τον ΕΝ.Φ.Ι.Α..

4. Το πιστοποιητικό θεωρείται ορθό αν για όλα ή κάποια από τα έτη έχει αναγραφεί επ' αυτού κατηγορία ακινήτου μονοκατοικία αντί κατηγορίας ακινήτου κατοικία. Επίσης, το πιστοποιητικό θεωρείται ορθό αν γήπεδο, οικόπεδο ή κτίσμα έχει αναγραφεί για όλα ή κάποια από τα έτη με επιφάνεια μεγαλύτερη της οριστικής εγγραφής στο κτηματολόγιο ή, αν δεν υπάρχει τέτοια, με επιφάνεια μεγαλύτερη του τίτλου του ή, αν δεν υπάρχει τίτλος, με επιφάνεια μεγαλύτερη της πραγματικής του κατάστασης καθώς και στην περίπτωση αναγραφής κάθετης ιδιοκτησίας ως αυτοτελούς οικοπέδου, εφόσον δεν προκύπτει απώλεια φόρου.

5. Θεωρείται ορθή η αναγραφή στο πιστοποιητικό διαφορετικού έτους κατασκευής για όλα ή κάποια από τα έτη, αποκλειστικά στις περιπτώσεις εκείνες κατά τις οποίες δεν μειώνεται ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. εξ αυτού του λόγου.

6. Το πιστοποιητικό θεωρείται ορθό αν για όλα ή κάποια από τα έτη αναγράφεται διαφορετικό έτος γέννησης επικαρπωτή, αποκλειστικά στις περιπτώσεις εκείνες κατά τις οποίες δεν μειώνεται ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. εξ αυτού του λόγου.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 3706 Β'/11.8.2021)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1182/5.8.2021.- Διενέργεια ελέγχου για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 από τους συμβολαιογράφους ή/και από τους φύλακες μεταγραφών/προϊσταμένους κτηματολογικών γραφείων, για το έτος 2021.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) του ν. 4174/2013 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας» (Α' 170) και ειδικότερα των άρθρων 4, 5, 14, 23, 24, 26, 28, 45, 54Α, 62 και 63 αυτού.

.....
Αποφασίζουμε

1. Το έτος 2021 διενεργούνται έλεγχοι γραφείου από τα Τμήματα ή Γραφεία Συμμόρφωσης και Σχέσεων με τους Φορολογουμένους των Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ.) για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 (Α' 170) από συμβολαιογράφους ή/και από υποθηκοφύλακες/προϊσταμένους των κτηματολογικών γραφείων.

2. Οι προς έλεγχο υποθέσεις κατατάσσονται ανά υπηρεσία, κατόπιν εφαρμογής των κριτηρίων ανάλυσης κινδύνων που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα της παρούσας και τα οποία δεν δημοσιοποιούνται.

3. Ο τύπος και το περιεχόμενο της εντολής ελέγχου και της πράξης επιβολής του προστίμου της παρ. 6 του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 έχουν ως τα συνημμένα Υποδείγματα 1 και 2 αντίστοιχα, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (χωρίς δημοσίευση του Παραρτήματος). (ΦΕΚ 3784 Β'/13.8.2021)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1082/22.6.2022.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1106/2021 (Β' 1976) απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, αναφορικά με το πιστοποιητικό του άρθρου 54 Α' του ν. 4174/2013 (πιστοποιητικό ΕΝΦΙΑ).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) του άρθρου 54Α' του ν. 4174/2013 (Α' 170) και ειδικότερα της παρ. 7 αυτού.

.....
Αποφασίζουμε

1. Η παρ. 2 του άρθρου 5 της υπό στοιχεία Α.1106/2021 (Β' 1976) απόφασης Διοικητή ΑΑΔΕ αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Σε περίπτωση επανάληψης ή διόρθωσης συμβολαίου ως προς την περιγραφή των ορίων, του ονόματος ή του αριθμού ακινήτου (π.χ. τα όρια προς Βορρά, Νότο, διαμέρισμα Α1 αντί του ορθού Α3 κ.λπ.), εφόσον δεν μεταβάλλεται κανένα άλλο περιγραφικό στοιχείο, η διεύθυνση και οι προσόψεις αυτού. Η τήρηση ή μη των ανωτέρω προϋποθέσεων ελέγχεται από τον συμβολαιογράφο που θα προβεί στη διόρθωση ή επανάληψη του συμβολαίου.»

2. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 3324 Β'/28.6.2022)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1100/21.7.2022.- Διενέργεια ελέγχου για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 από τους συμβολαιογράφους ή/και από τους φύλακες μεταγραφών/προϊσταμένους κτηματολογικών γραφείων, για το έτος 2022.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του ν. 4174/2013 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας» (Α' 170) και ειδικότερα των άρθρων

4, 5, 14, 23, 24, 26, 28, 45, 54Α, 62 και 63 αυτού.

.....
Αποφασίζουμε

1. Το έτος 2022 διενεργούνται έλεγχοι γραφείου από τα Τμήματα ή Γραφεία Συμμόρφωσης και Σχέσεων με τους Φορολογουμένους των Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ.) για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 (Α' 170) από συμβολαιογράφους ή/και από υποθηκοφύλακες/προϊσταμένους των κτηματολογικών γραφείων.

2. Οι προς έλεγχο υποθέσεις κατατάσσονται ανά υπηρεσία, κατόπιν εφαρμογής των κριτηρίων ανάλυσης κινδύνων που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα της παρούσας και τα οποία δεν δημοσιοποιούνται.

3. Ο τύπος και το περιεχόμενο της εντολής ελέγχου και της πράξης επιβολής του προστίμου της παρ. 6 του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013, έχουν ως τα συνημμένα Υποδείγματα 1 και 2, αντίστοιχα, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.

4. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (χωρίς δημοσίευση του Παραρτήματος). (ΦΕΚ 4008 Β'/29.7.2022)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1085/30.5.2023.- Πιστοποιητικό του άρθρου 54Α του ν. 4987/2022 (πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α.).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Της παρ. 6 του άρθρου 54Α του ν. 4987/2022 «Κύρωση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας» (Α' 206), εφεξής ΚΦΔ.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Γενικά

1. Το πιστοποιητικό του άρθρου 54Α του ΚΦΔ (πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α.) προσκομίζεται σε περιπτώσεις σύνταξης συμβολαιογραφικού εγγράφου με το οποίο συστήνονται, μεταβάλλονται, αλλοιώνονται ή μεταβιβάζονται, από οποιαδήποτε αιτία, δικαιώματα επί ακινήτου ή παρέχεται δικαίωμα προσημείωσης ή υποθήκης σε αυτό, από τον φορολογούμενο, ο οποίος είχε την υποχρέωση να δηλώσει δικαίωμα επί ακινήτου στη δήλωση Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) του οικείου έτους. Το πιστοποιητικό προσκομίζεται από όλους τους φορολογουμένους που συμβάλλονται στο ίδιο συμβολαιογραφικό έγγραφο, μόνο ως προς το δικαίωμα επί του ακινήτου το οποίο είχαν υποχρέωση να συμπεριλάβουν στις δηλώσεις ΕΝ.Φ.Ι.Α. των αντίστοιχων ετών και το οποίο μεταβάλλεται, αλλοιώνεται ή μεταβιβάζεται με αυτό.

2. Σε περίπτωση εκποιητικής δικαιοπραξίας για τη μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματου δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία, με το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. βεβαιώνεται μόνο ότι το συγκεκριμένο ακίνητο περιλαμβάνεται στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α., σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 54Α του ΚΦΔ. Στις υπόλοιπες δικαιοπραξίες με το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. βεβαιώνεται ότι το συγκεκριμένο ακίνητο περιλαμβάνεται στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α., καθώς και ότι ο φορολογούμενος έχει καταβάλει ή έχει νόμιμα απαλλαγεί από τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του ΕΝ.Φ.Ι.Α. για το συγκεκριμένο ακίνητο, περιλαμβανομένων των ληξιπρόθεσμων δόσεων ΕΝ.Φ.Ι.Α. του τρέχοντος έτους κατά τον χρόνο έκδοσης του πιστοποιητικού και έχει καταβάλει τις ληξιπρόθεσμες δόσεις, έχει ρυθμίσει ή έχει νόμιμα απαλλαγεί από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. για τα υπόλοιπα ακίνητα, για τα οποία είναι υπόχρεος σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 54Α του ΚΦΔ.

3. Τα μνημονεύομενα και επισυναπτόμενα στο συμβολαιογραφικό έγγραφο πιστοποιητικά

ΕΝ.Φ.Ι.Α. εκδίδονται για τα πέντε (5) προηγούμενα από τη σύνταξη του συμβολαιογραφικού εγγράφου έτη, ανεξάρτητα από το χρόνο μεταγραφής του. Στην περίπτωση κατά την οποία το συμβολαιογραφικό έγγραφο συντάσσεται μετά την πρώτη κεντρική έκδοση της πράξης διοικητικού προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. του τρέχοντος έτους, το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. εκδίδεται για έξι (6) έτη, συμπεριλαμβανομένου και του έτους μεταβίβασης. Κατά τη μνημόνευση του πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. αναγράφονται υποχρεωτικά στο συμβολαιογραφικό έγγραφο ο αριθμός και η ημερομηνία έκδοσης του πιστοποιητικού, τα έτη και ο Α.Φ.Μ. του υπόχρεου που περιλαμβάνονται σε αυτό.

4. Στην περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι νομικό πρόσωπο, το οποίο δεν έχει υποχρέωση δήλωσης ΕΝ.Φ.Ι.Α. με βάση την κείμενη νομοθεσία, για το σύνολο της ακίνητης περιουσίας του, αντί του πιστοποιητικού για το έτος ή τα έτη αυτά, προσκομίζει υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75), με την οποία δηλώνει τα στοιχεία του ακινήτου (εφεξής: υπεύθυνη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α.).

5. Το δικαίωμα επί ακινήτου περιγράφεται στο πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α., όπως αυτό αναγράφεται κατ' έτος στις δηλώσεις ΕΝ.Φ.Ι.Α. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, στις δηλώσεις ΕΝ.Φ.Ι.Α., υπάρχει απόκλιση ως προς την αναγραφή των περιγραφικών στοιχείων του δικαιώματος επί ακινήτου ή δεν έχει δηλωθεί μέρος ή όλο αυτού, ενώ υπήρχε σχετική υποχρέωση, το πιστοποιητικό εκδίδεται μετά την υποβολή των απαιτούμενων δηλώσεων ΕΝ.Φ.Ι.Α. με την ορθή απεικόνιση του δικαιώματος και την καταβολή του συνόλου του αναλογούντος φόρου και τόκων, όπου αυτό απαιτείται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 54Α του ΚΦΔ. Αν υπάρχει απόκλιση ως προς την περιγραφή του δικαιώματος επί ακινήτου, γιατί μεταβλήθηκε η κατάσταση του ή γιατί ο φορολογούμενος ακολούθησε νομοθεσία, αποφάσεις ή εγκυκλίους που όριζαν άλλως, το πιστοποιητικό επισυνάπτεται, αφού ελεγχθεί η ορθότητά του από τον αρμόδιο για τη μνημόνευση, επισύναψη ή παραλαβή του. Δεν απαιτείται η υποβολή τροποποιητικής δήλωσης σε περιπτώσεις στις οποίες στο ηλεκτρονικό πιστοποιητικό ταυτίζεται ο νομός, ο δήμος ή η κοινότητα, το δημοτικό ή κοινοτικό διαμέρισμα και διαφοροποιείται η διεύθυνση του ακινήτου από την αναγραφόμενη στον τίτλο κτήσης, εφόσον είναι πρόδηλο στον αρμόδιο για τη μνημόνευση και επισύναψή του ότι πρόκειται περί του ίδιου ακινήτου.

6. Το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. ισχύει:

α) Μέχρι την ημερομηνία της πρώτης κεντρικής έκδοσης της πράξης διοικητικού προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. του τρέχοντος έτους, στις περιπτώσεις που εκδίδεται μετά την 1η Ιανουαρίου του τρέχοντος έτους και μέχρι την πρώτη κεντρική έκδοση της πράξης διοικητικού προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. τρέχοντος έτους,

β) μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους έκδοσής του, στις περιπτώσεις που εκδίδεται μετά την πρώτη κεντρική έκδοση της πράξης διοικητικού προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. του τρέχοντος έτους.

Η υπεύθυνη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. της παρ. 4 ισχύει μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους έκδοσής της.

7. Δεν επιτρέπεται η χρήση κυρωμένου αντιγράφου του πιστοποιητικού ή της υπεύθυνης δήλωσης ΕΝ.Φ.Ι.Α.

8. Ηλεκτρονικό πιστοποιητικό ή πιστοποιητικό που χορηγείται από την αρμόδια υπηρεσία της Α.Α.Δ.Ε. ηλεκτρονικά σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 2, το οποίο έχει χρησιμοποιηθεί, ακυρώνεται ηλεκτρονικά από τον αρμόδιο για τη μνημόνευση και επισύναψη αυτού. Ο συμβολαιογράφος, πριν από τη σύνταξη του συμβολαιογραφικού εγγράφου, δύναται να αντιπαραβάλει το προσκομιζόμενο από τον φορολογούμενο πιστοποιητικό με το εκδοθέν αναρτημένο στο διαδίκτυο και υποχρεούται να δηλώσει άμεσα την οριστικοποίησή του στην οικεία μηχανογραφική εφαρμογή, μετά τη μνημόνευση και επισύναψη του πιστοποιητικού στο οικείο συμβολαιογραφικό έγγραφο, συμπληρώνοντας τον αριθμό και την ημερομηνία συμβολαίου, την αντικειμενική αξία του ακινήτου ή του επ' αυτού δικαιώματος ανά Α.Τ.ΑΚ., όπως αυτή προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις

του άρθρου 41 του ν. 1249/1982 (Α' 43) και των αποφάσεων του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του, τη συνολική αντικειμενική αξία και το συνολικό τίμημα του συμβολαίου. Στις περιπτώσεις που το είδος του εμπράγματος δικαιώματος ή το ποσοστό συνιδιοκτησίας του ακινήτου διαφέρουν από τα αναγραφόμενα στο πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α., τότε στο πεδίο «Αντικειμενική Αξία του Α.Τ.ΑΚ.» αναγράφεται η αντικειμενική αξία που αναλογεί/αντιστοιχεί στο εμπράγματο δικαίωμα και στο ποσοστό συνιδιοκτησίας που μεταβιβάζεται. Εφόσον το πιστοποιητικό επισυνάπτεται σε οποιοδήποτε άλλο συμβολαιογραφικό έγγραφο εκτός από συμβολαιογραφικό έγγραφο μεταβίβασης με επαχθή αιτία, τα αντίστοιχα αριθμητικά πεδία συμπληρώνονται με τον αριθμό μηδέν. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες μεταβιβάζεται οικόπεδο εκτός Α.Π.Α.Α., στο πεδίο της αντικειμενικής αξίας αναγράφεται η αξία του ΕΝ.Φ.Ι.Α..

Άρθρο 2

Διαδικασία και τρόπος χορήγησης του πιστοποιητικού

1. Με την επιφύλαξη των ρυθμίσεων της παρ. 2 το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. καθώς και η υπεύθυνη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. εκδίδονται αποκλειστικά ηλεκτρονικά από τη διαδικτυακή εφαρμογή της Α.Α.Δ.Ε. μέσω του ΟΠΣ Περιουσιολογίου σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ενεργό χρήστη των υπηρεσιών του Taxisnet, με τους προσωπικούς του κωδικούς. Ο τύπος και το περιεχόμενο του πιστοποιητικού που εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις των περ. α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 54Α έχει ως τα συνημμένα υποδείγματα 1Α και 1Β αντίστοιχα, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας. Ο τύπος και το περιεχόμενο της υπεύθυνης δήλωσης ΕΝ.Φ.Ι.Α. έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 2 το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.

2. Το πιστοποιητικό χορηγείται από τον προϊστάμενο της αρμόδιας υπηρεσίας της Α.Α.Δ.Ε., στον οποίο υποβάλλεται σχετική αίτηση, αποκλειστικά και μόνο στις κατωτέρω περιπτώσεις:

- i. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται για αποβιώσαντα.
- ii. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται σε νομικό πρόσωπο που έχει διακόψει τις εργασίες του.
- iii. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται σε σύνδικο πτώχευσης, εφόσον δεν υπάρχει δυνατότητα έκδοσης του πιστοποιητικού ηλεκτρονικά.
- iv. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται στον εκκαθαριστή νομικού προσώπου που τελεί υπό εκκαθάριση, εφόσον δεν υπάρχει δυνατότητα έκδοσης του πιστοποιητικού ηλεκτρονικά.
- v. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται σε κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομιάς, εκτελεστή διαθήκης ή σε εκκαθαριστή κληρονομιάς, εφόσον δεν υπάρχει δυνατότητα έκδοσης του πιστοποιητικού ηλεκτρονικά.
- vi. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται με παρακράτηση του αναλογούντος φόρου.
- vii. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται σε πρόσωπο που έχει εξουσιοδοτηθεί για τη λήψη του με ειδικό προς τούτο πληρεξούσιο, εφόσον δεν υπάρχει δυνατότητα έκδοσης του πιστοποιητικού ηλεκτρονικά.

viii. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται μετά την έκδοση οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου μετά από έλεγχο κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 6 της παρούσας.

ix. Πιστοποιητικό το οποίο χορηγείται σε έκτακτες περιπτώσεις, όταν υπάρχει πλήρης αδυναμία του μηχανογραφικού συστήματος για ηλεκτρονική έκδοση αυτού, ύστερα από απόφαση της Διεύθυνσης Εφαρμογής Φορολογίας Κεφαλαίου και Περιουσιολογίου της Α.Α.Δ.Ε..

3. Τα αιτήματα για τη χορήγηση του πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. στις περιπτώσεις της παρ. 2 υποβάλλονται σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στην υπό στοιχεία Α.1158/2022 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.. Οι αιτήσεις, οι υπεύθυνες δηλώσεις, τα δικαιολογητικά και τα πιστοποιητικά φυλάσσονται στο αρχείο της υπηρεσίας που τα χορήγησε.

4. Το πιστοποιητικό εκδίδεται για κάθε Α.Τ.ΑΚ. χωριστά. Δεν εκδίδεται πιστοποιητικό στις περιπτώσεις κατά τις οποίες στην αίτηση για τη χορήγηση αυτού δεν αναγράφεται ο Α.Τ.ΑΚ., με εξαίρεση την περίπτωση που χορηγείται πιστοποιητικό για μη δηλωθέν ακίνητο μετά από έλεγχο.

Άρθρο 3

Δικαίωμα λήψης πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α.

Δικαίωμα υποβολής της αίτησης και λήψης του πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. ή της υπεύθυνης δήλωσης ΕΝ.Φ.Ι.Α. έχουν τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παρακάτω περιπτώσεις:

1. Ο έχων δικαίωμα επί ακινήτου ή πρόσωπο που έχει εξουσιοδοτηθεί ειδικά για την υποβολή της αίτησης και λήψη του πιστοποιητικού και οι νόμιμοι εκπρόσωποι των νομικών προσώπων ή πρόσωπα που έχουν ειδικά προς τούτο εξουσιοδοτηθεί από αυτούς. Ειδική εξουσιοδότηση θεωρείται ότι υπάρχει και στην περίπτωση που σε συμβολαιογραφικό έγγραφο περιλαμβάνεται διατύπωση από την οποία προκύπτει η βούληση του εξουσιοδοτούντος να παραλαμβάνει τρίτος αντί αυτού πιστοποιητικό, το οποίο αφορά τη φορολογία κατοχής ακινήτων, ακόμη και αν δεν γίνεται ρητή αναφορά στον ΕΝ.Φ.Ι.Α.

2. Σε περίπτωση σύνταξης συμβολαιογραφικών εγγράφων που αφορούν νομικό πρόσωπο, το οποίο έχει τεθεί υπό εκκαθάριση ή βρίσκεται υπό αναγκαστική διαχείριση, το πιστοποιητικό χορηγείται στον κατά το χρόνο χορήγησης αυτού εκκαθαριστή ή προσωρινό διαχειριστή του νομικού προσώπου ή σε πρόσωπα που έχουν εξουσιοδοτηθεί ειδικά για αυτό.

3. Σε περίπτωση κληρονομιάς, στην οποία έχει οριστεί κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομιάς, εκκαθαριστής ή εκτελεστής διαθήκης, το πιστοποιητικό χορηγείται στον κατά τον χρόνο χορήγησης αυτού κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομιάς εκτελεστή ή εκκαθαριστή διαθήκης ή σε πρόσωπα που έχουν εξουσιοδοτηθεί ειδικά για αυτό.

4. Σε περίπτωση κατά την οποία φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης, χορηγείται στον κατά το χρόνο χορήγησης αυτού σύνδικο της πτώχευσης ή σε πρόσωπα που έχουν εξουσιοδοτηθεί ειδικά για αυτό.

5. Σε περίπτωση χρονομεριστικής μίσθωσης (timesharing) ακινήτου με συμβολαιογραφικό έγγραφο από τουριστική επιχείρηση σε ιδιώτη, κατά την εκ-μίσθωση προσκομίζεται πιστοποιητικό από τον κύριο του ακινήτου.

6. Σε περίπτωση καταπιστεύματος, μέχρι να περιέλθει το ακίνητο στον καταπιστευματοδόχο, υποχρέωση προσκόμισης πιστοποιητικού έχει ο βεβαρημένος με καταπίστευμα. Ο καταπιστευματοδόχος προσκομίζει πιστοποιητικό και για τον αποβιώσαντα αρχικό διαθέτη και όχι για τον βεβαρημένο, εφόσον δεν έχουν παρέλθει πέντε έτη από τον θάνατο αυτού.

7. Σε περίπτωση σύνταξης οριστικού συμβολαίου σε εκτέλεση προσυμφώνου πώλησης (και όχι προσυμφώνου διανομής ή ανταλλαγής), το οποίο περιέχει τον όρο της αυτοσύμβασης, με εξαίρεση το εργολαβικό προσύμφωνο, πιστοποιητικά λαμβάνουν ο πωλητής ή/και ο εκ προσυμφώνου με τον όρο της αυτοσύμβασης αγοραστής, ανάλογα με τα χρόνια που ήταν υπόχρεοι σε αναγραφή του ακινήτου στη δήλωση στοιχείων ακινήτων. Σε περίπτωση εργολαβικού προσυμφώνου, κατά τη σύνταξη του οριστικού συμβολαίου πώλησης του εργολαβικού ανταλλάγματος από τον οικοπεδούχο στον εργολάβο ή σε τρίτο πρόσωπο που αυτός θα υποδείξει, πιστοποιητικά λαμβάνουν ο οικοπεδούχος ή/και ο εργολάβος, ανάλογα με τα χρόνια που ήταν υπόχρεοι σε αναγραφή του ακινήτου στη δήλωση στοιχείων ακινήτων. Σε περίπτωση που το εργολαβικό ανάλλαγμα έχει μεταβιβασθεί περαιτέρω από τον εργολάβο σε τρίτον με προσύμφωνο πώλησης που περιέχει τον όρο της αυτοσύμβασης, κατά τη σύνταξη του οριστικού συμβολαίου πιστοποιητικά λαμβάνουν ο εργολάβος ή/και ο οικοπεδούχος, ανάλογα με τα χρόνια που ήταν υπόχρεοι σε αναγραφή του ακινήτου στη δήλωση στοιχείων ακινήτων.

8. Σε περίπτωση σύνταξης οριστικού συμβολαίου από προσύμφωνο δωρεάς ή γονικής παροχής, το οποίο περιέχει τον όρο της αυτοσύμβασης, πιστοποιητικό λαμβάνει ο εκ προσυμφώνου δωρητής ή ο γονέας κατά περίπτωση.

9. Ο έχων το δικαίωμα της αυτοσύμβασης, δύναται να λαμβάνει πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. για λογαριασμό του αντισυμβαλλομένου.

10. Σε περίπτωση σύνταξης οριστικού συμβολαίου από προσύμφωνο πώλησης, δωρεάς ή γονικής παροχής χωρίς τον όρο της αυτοσύμβασης, πιστοποιητικό λαμβάνει ο εκ προσυμφώνου πωλητής, δωρητής ή ο γονέας κατά περίπτωση.

11. Σε περίπτωση τροποποίησης - διόρθωσης συμβολαίου σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας, εάν ένας εκ των συμβαλλομένων ιδιοκτητών τροποποιεί το ακίνητό του (π.χ. κλείσιμο ημιπαιθρίου, εσωτερικές διαρρυθμίσεις) και η αλλαγή αυτή επηρεάζει μόνο το δικό του ακίνητο χωρίς να μεταβάλλονται τα χιλιοστά των άλλων ιδιοκτησιών, απαιτείται πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. μόνο από αυτόν. Το ίδιο ισχύει και σε περιπτώσεις διαίρεσης ή συνένωσης ιδιοκτησιών του ίδιου ιδιοκτήτη. Σε περίπτωση που με την τροποποίηση αυτή μεταβάλλονται και τα χιλιοστά των υπολοίπων συμβαλλομένων, απαιτούνται πιστοποιητικά από όλους τους συμβαλλόμενους.

12. Σε περίπτωση τροποποίησης σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας επί ακινήτου με την οποία ορίζεται ότι τμήμα κοινόχρηστου και κοινόκτητου χώρου του ακινήτου αυτού θα ανήκει κατ' αποκλειστική χρήση ή θα αποτελεί παρακολούθημα συγκεκριμένης οριζόντιας ιδιοκτησίας ή θα ενσωματώνεται σε αυτήν, δεν απαιτείται η μνημόνευση και επισύναψη του πιστοποιητικού από τους λοιπούς συνιδιοκτήτες του ακινήτου, οι οποίοι συμπράττουν στην πράξη αυτή, εφόσον δεν πραγματοποιείται ουδεμία μεταβολή στις δικές τους οριζόντιες ιδιοκτησίες ή στα ποσοστά συνιδιοκτησίας αυτών επί του ακινήτου.

13. Σε περίπτωση τροποποίησης σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας λόγω τακτοποίησης ανεξάρτητου κτίσματος επί κοινόχρηστου ή κοινόκτητου χώρου πολυκατοικίας, απαιτείται γι' αυτό πιστοποιητικό από όλους τους συμβαλλόμενους, σύμφωνα με το ποσοστό συνιδιοκτησίας εκάστου επί του οικοπέδου.

14. Σε περίπτωση κατά την οποία φυσικό πρόσωπο έχει υπαχθεί στις ευνοϊκές διατάξεις του ν. 3869/2010 (Α' 130) και έχει ορισθεί εκκαθαριστής, το πιστοποιητικό χορηγείται στον κατά το χρόνο χορήγησης αυτού εκκαθαριστή ή σε πρόσωπα που έχουν εξουσιοδοτηθεί ειδικά για αυτό.

Άρθρο 4

Λοιπές περιπτώσεις προσκόμισης πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α.

Πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. απαιτείται και:

1. Σε περίπτωση σύνταξης συμβολαιογραφικού εγγράφου, με το οποίο προσκυρώνεται οικοπεδική έκταση που ανήκει στην ιδιωτική περιουσία του δήμου, μετά από κύρωση της πράξης εφαρμογής σχεδίου πόλης.

2. Σε περίπτωση σύνταξης συμβολαιογραφικού εγγράφου μίσθωσης ακινήτου ή λύσης μισθωτικής σύμβασης, με εξαίρεση τις μισθώσεις, τις άδειες και άλλες συναφείς συμβάσεις που συνάπτονται από την Εταιρεία Αεροδρομίου.

3. Σε περίπτωση επανάληψης ή διόρθωσης συμβολαίου λόγω διόρθωσης περιγραφικών στοιχείων των ακινήτων (με εξαίρεση την περίπτωση της παρ. 2 του άρθρου 5) καθώς και για αλλαγή του ονοματεπωνύμου, του πατρωνύμου ή/και του αριθμού φορολογικού μητρώου συμβαλλόμενου ή λόγω επισύναψης εσφαλμένου πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α.. Σε περίπτωση μερικής διόρθωσης συμβολαίου ως προς ένα μόνο ακίνητο ή εμπράγματο δικαίωμα το απαιτούμενο πιστοποιητικό προσκομίζεται μόνο για αυτό.

4. Σε παροχή υποθήκης επί ακινήτου.

5. Κατά τη σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου λόγω πλήρωσης διαλυτικής αίρεσης.

Άρθρο 5

Περιπτώσεις για τις οποίες δεν απαιτείται πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α.

Δεν απαιτείται η μνημόνευση και επισύναψη του πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. ή της υπεύθυνης δήλωσης ΕΝ.Φ.Ι.Α.:

1. Σε περίπτωση σύνταξης περίληψης κατακυρωτικής έκθεσης επί αναγκαστικού πλειστηριασμού καθώς και σε σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου μετά από τελεσίδικη δικαστική από-

φαση καταδίκης σε δήλωση βούλησης.

2. Σε περίπτωση επανάληψης ή διόρθωσης συμβολαίου ως προς την περιγραφή των ορίων, του ονόματος ή του αριθμού ακινήτου (π.χ. τα όρια προς Βορρά, Νότο, διαμέρισμα Α1 αντί του ορθού Α3 κ.λπ.), εφόσον δεν μεταβάλλεται κανένα άλλο περιγραφικό στοιχείο, η διεύθυνση και οι προσόψεις αυτού. Η τήρηση ή μη των ανωτέρω προϋποθέσεων ελέγχεται από τον συμβολαιογράφο που θα προβεί στη διόρθωση ή επανάληψη του συμβολαίου.

3. Σε περίπτωση σύστασης δουλείας διόδου σε κοινόχρηστο χώρο οικοπέδου.

4. Στην περίπτωση συμβολαιογραφικού εγγράφου με το οποίο συμφωνείται η άρση, η απαλοιφή ή η μη ισχύς τεθείσας διαλυτικής αίρεσης (π.χ. εξόφλησης του τιμήματος) και με την προϋπόθεση ότι δεν μεταβάλλονται τα περιγραφικά στοιχεία του ακινήτου καθώς και το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο ή ο αριθμός φορολογικού μητρώου του συμβαλλομένου.

5. Σε συμβόλαιο μονομερούς αποδοχής πρότασης δωρεάς αιτία θανάτου.

6. Σε αποδοχή της κληρονομιάς οικοπεδούχου, για τα ακίνητα του εργολαβικού ανταλλάγματος, για τα έτη για τα οποία υπόχρεος σε δήλωση είναι ο εργολάβος.

7. Σε περίπτωση δέσμευσης ή αποδέσμευσης θέσεων στάθμευσης, σύμφωνα με τις διατάξεις των ν. 1221/1981 (Α' 292) και ν. 960/1979 (Α' 194).

8. Σε μονομερή εξάλειψη υποθήκης και προσημείωση υποθήκης ή στην άρση κατάσχεσης.

9. Σε παραχώρηση υποθήκης ή προσημείωσης για εξασφάλιση δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου.

10. Σε περιπτώσεις σύνταξης συμβολαιογραφικής πράξης κανονισμού πολυκατοικίας, με την προϋπόθεση ότι σε αυτόν δεν ορίζονται αποκλειστικές χρήσεις ή παρακολυθήματα οριζόντιων ιδιοκτησιών ή αλλαγή χρήσης ιδιοκτησίας ή δεν τροποποιούνται οι κοινόχρηστοι χώροι.

11. Σε περίπτωση σύνταξης συμβολαιογραφικού εγγράφου για παράταση ισχύος προσυμφώνου ή αλλαγής του τιμήματος, με την προϋπόθεση ότι κατά τον χρόνο αυτόν το προσύμφωνο είναι σε ισχύ και δεν τροποποιούνται περιγραφικά στοιχεία του ακινήτου.

12. Σε περίπτωση σύνταξης προσυμφώνου πώλησης μελλοντικού δικαιώματος.

13. Σε περιπτώσεις μεταγραφής κληρονομητηρίου ή πιστοποιητικού του αρμόδιου δικαστηρίου περί αποποίησης ή μη κληρονομιάς.

14. Σε περίπτωση παράτασης αποκλειστικά της διάρκειας ισχύος μισθωτηρίου συμβολαίου και συμβολαίου χρηματοδοτικής ή χρονομεριστικής μίσθωσης, ενόσω αυτά είναι ακόμα σε ισχύ και εφόσον δεν επέρχεται καμία άλλη μεταβολή στη σύμβαση.

15. Σε περίπτωση που ο μισθωτής χρονομεριστικής μίσθωσης (timesharing) ακινήτου υπεκμισθώνει το ακίνητο σε τρίτο πρόσωπο με συμβολαιογραφικό έγγραφο, χωρίς να συμβάλλεται ο κύριος του ακινήτου.

16. Σε περίπτωση που ο μισθωτής ακινήτου υπεκμισθώνει το ακίνητο σε τρίτο πρόσωπο με συμβολαιογραφικό έγγραφο, χωρίς να συμβάλλεται ο κύριος αυτού.

17. Σε περίπτωση μεταγραφής πρακτικού συμβιβαστικής επίλυσης διαφοράς.

18. Σε περίπτωση τροποποίησης συμβολαίου ως προς το τίμημα, εφόσον δεν μεταβάλλεται κανένα περιγραφικό στοιχείο του ακινήτου, το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο ή ο αριθμός φορολογικού μητρώου συμβαλλόμενου.

19. Σε περίπτωση μεταβίβασης ακινήτου από εργολάβο, μετά από τη μεταβίβαση των ποσοστών του εργολαβικού του ανταλλάγματος προς αυτόν από τον οικοπεδούχο, για τα έτη για τα οποία υποχρέωση δήλωσης του ακινήτου είχε ο οικοπεδούχος.

20. Προκειμένου για πρόσωπο το οποίο έχει κηρυχθεί σε αφάνεια, για τα έτη μεταξύ της ημερομηνίας δημοσίευσης στον τύπο της σχετικής τελεσίδικης δικαστικής απόφασης σύμφωνα με τα άρθρα 43 και 47 του Αστικού Κώδικα, και της ημερομηνίας έναρξης της αφάνειας όπως αυτή αναγράφεται στην ίδια απόφαση.

21. Σε περίπτωση κληροδοσίας από τον κληροδόχο για τον θανόντα.

Άρθρο 6

Χορήγηση πιστοποιητικού μετά από έλεγχο

1. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες έχει εκδοθεί πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου μετά από έλεγχο ΕΝ.Φ.Ι.Α. για το σύνολο της ακίνητης περιουσίας ή για μέρος αυτής, αρμόδιος για τη χορήγηση πιστοποιητικού του έτους αυτού για δικαίωμα επί ακινήτου, το οποίο περιλαμβάνεται στην οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, είναι ο προϊστάμενος της υπηρεσίας που διενήργησε τον έλεγχο. Η αυτή διαδικασία εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα στοιχεία του ακινήτου, κατόπιν ελέγχου, δεν διαφοροποιούνται των δηλωθέντων.

2. Για το πιστοποιητικό του παρόντος άρθρου που εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 54Α του ΚΦΔ υποβάλλεται αίτηση από τον φορολογούμενο. Ο τύπος και το περιεχόμενο της αίτησης καθώς και του πιστοποιητικού έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 3 το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.

Για το πιστοποιητικό μετά από έλεγχο που εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 54Α του ΚΦΔ υποβάλλεται αίτηση από τον φορολογούμενο σύμφωνα με το συνημμένο υπόδειγμα 4 το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας. Ο τύπος και το περιεχόμενο του πιστοποιητικού έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 5 το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.

3. Το πιστοποιητικό του παρόντος άρθρου ισχύει αποκλειστικά για τα ελεγχθέντα έτη μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους έκδοσής του.

Άρθρο 7

Χορήγηση πιστοποιητικού με παρακράτηση

1. Για τη χορήγηση πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. πριν την εξόφληση του οφειλόμενου φόρου, με υποχρέωση παρακράτησης αυτού από τον συμβολαιογράφο και απόδοσής του εντός τριών εργασίμων ημερών σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 54Α του ΚΦΔ, υποβάλλεται αίτηση από τον φορολογούμενο και χορηγείται πιστοποιητικό ο τύπος και το περιεχόμενο του οποίου έχει ως το συνημμένο υπόδειγμα 6 το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας. Στην περίπτωση που ζητείται η έκδοση του πιστοποιητικού για τη σύνταξη συμβολαιογραφικής πράξης εγγραφής υποθήκης για διασφάλιση χορηγούμενου δανείου από πιστωτικό ίδρυμα στο πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. διαγραμμίζεται υποχρεωτικά η φράση «Για τα ίδια ως άνω έτη έχει ρυθμιστεί ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. και ο φορολογούμενος είναι ενήμερος ως προς τη ρύθμιση.».

2. Στις περιπτώσεις χορήγησης πιστοποιητικού του παρόντος άρθρου, εάν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία απόδοσης του οφειλόμενου φόρου λόγω πλήρους αδυναμίας των πιστωτικών ιδρυμάτων, προσκομίζεται στον φύλακα μεταγραφών ή στον Προϊστάμενο του αρμόδιου κτηματολογικού γραφείου σχετική βεβαίωση. Στην περίπτωση αυτή το συμβολαιογραφικό έγγραφο δεν θεωρείται άκυρο, εφόσον η απόδοση του οφειλόμενου ποσού πραγματοποιηθεί εντός τριών εργασίμων ημερών από τη λήξη του λόγου της αδυναμίας.

3. Στις περιπτώσεις χορήγησης πιστοποιητικού του παρόντος άρθρου, δεν εκδίδεται άλλο πριν τη χρησιμοποίησή του. Κατ' εξαίρεση, νέο πιστοποιητικό εκδίδεται στις περιπτώσεις που έχει ήδη εξοφληθεί μέρος ή το σύνολο του οφειλόμενου φόρου ή έχει υποβληθεί τροποποιητική δήλωση ή αυτό έχει απολεσθεί κατά δήλωση του φορολογούμενου.

Άρθρο 8

Ειδικά θέματα

1. Σε συμβολαιογραφικό έγγραφο στο οποίο σωρεύονται περισσότερες της μιας πράξεις για κάθε μια εκ των οποίων απαιτείται διαφορετικό πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. σύμφωνα με τις διατάξεις των περ. α' και περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 54Α του ΚΦΔ, υποχρεωτικά, μνημονεύεται και επισυνάπτεται το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 54Α του ΚΦΔ.

2. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες για τη συζήτηση ενώπιον δικαστηρίου εμπράγματης αγωγής επί ακινήτου απαιτείται πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 54Α του ΚΦΔ, ο φορολογούμενος, αντί του πιστοποιητικού, δύναται να υποβάλει τις πράξεις προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. των πέντε (5) προηγούμενων ετών, καθώς και του τρέχοντος έτους, εφόσον έχει εκδοθεί η αντίστοιχη πράξη προσδιορισμού του φόρου, από τις οποίες προκύπτει ότι το ακίνητο περιλαμβάνεται στις δηλώσεις ΕΝ.Φ.Ι.Α.. Άλλως υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία της Α.Α.Δ.Ε. και χορηγείται το πιστοποιητικό σύμφωνα με το συνημμένο υπόδειγμα 7, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.

3. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες έχει εκδοθεί δικαστική απόφαση με την οποία εντέλλεται η Δ.Ο.Υ. να χορηγήσει πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. χωρίς υποχρέωση καταβολής του αναλογούντος φόρου και ρύθμισης του φόρου από τον φορολογούμενο, ο τελευταίος υποβάλλει αίτηση με επισυναπτόμενη τη δικαστική απόφαση και χορηγείται το πιστοποιητικό σύμφωνα με το συνημμένο υπόδειγμα 7 το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.

4. Στις περιπτώσεις που ο φορολογούμενος έχει ανεξόφλητες οφειλές από ΕΝ.Φ.Ι.Α., οι οποίες έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση καταβολής, και επιθυμεί να καταβάλει το ποσό που οφείλεται και να λάβει πιστοποιητικό της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 54Α του ΚΦΔ ηλεκτρονικά, υποβάλλει αίτηση σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 2 της παρούσας στην αρμόδια υπηρεσία της Α.Α.Δ.Ε.. Μετά την εξόφληση του οφειλόμενου ποσού, το οποίο υπολογίζεται από την υπηρεσία με βάση το συνημμένο υπόδειγμα 8, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας, το πιστοποιητικό εκδίδεται ηλεκτρονικά.

5. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες υπεβλήθησαν δηλώσεις στοιχείων ακινήτων (Ε9) με τις ευνοϊκές διατάξεις των άρθρων 57 έως και 60 του ν. 4446/2016 (Α' 240), από τις οποίες συντέθηκαν μηχανογραφικά δηλώσεις ΕΝ.Φ.Ι.Α. - πράξεις προσδιορισμού φόρου με λανθασμένα στοιχεία ακινήτου, τα οποία δεν μπορούν να ανακαλέσουν, τα στοιχεία του ακινήτου αναγράφονται στο πιστοποιητικό σύμφωνα με τη δήλωση αυτή και αυτό μνημονεύεται και επισυνάπτεται στο συμβολαιογραφικό έγγραφο, εφόσον είναι πρόδηλο στον αρμόδιο για τη μνημόνευση, επισύναψη ή παραλαβή του ότι πρόκειται περί του ιδίου ακινήτου.

6. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες φορολογούμενος έχει υποβάλει δηλώσεις στοιχείων ακινήτων (Ε9) σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 57 έως και 60 του ν. 4446/2016, από τις οποίες συντέθηκαν μηχανογραφικά δηλώσεις ΕΝ.Φ.Ι.Α. - πράξεις προσδιορισμού φόρου και έχει απωλέσει τη σχετική ρύθμιση, ο αρμόδιος Προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. χορηγεί το πιστοποιητικό μετά την έκδοση πράξης προσδιορισμού της διαφοράς του πρόσθετου φόρου ή/και την επιβολή του προστίμου του άρθρου 4 του ν. 2523/1997 (Α' 179) ή/και του άρθρου 54 του ΚΦΔ, κατά περίπτωση.

7. Για ακίνητο που αποκτήθηκε από αναδασμό εντός της περιόδου για την οποία απαιτείται το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α., πιστοποιητικό εκδίδεται, μνημονεύεται και επισυνάπτεται τόσο για το μετά τον αναδασμό αποκτηθέν ακίνητο όσο και για την προσφερθείσα στον αναδασμό προηγούμενη ιδιοκτησία.

8. Κατά τον μετασχηματισμό εταιρειών, στους οποίους εφαρμόζεται η παρ. 8 του άρθρου 16 του ν. 2515/1997 (Α' 154), το πιστοποιητικό προσαρτάται είτε στη σύμβαση του μετασχηματισμού, εφόσον περιγράφονται σε αυτήν τα ακίνητα, είτε στην έκθεση που περιέχει τα στοιχεία των δικαιωμάτων και την ταυτότητα των ακινήτων κατά τη μεταγραφή της.

Άρθρο 9

Έναρξη ισχύος - Μεταβατικές διατάξεις

1. Η παρούσα απόφαση ισχύει από την 1η.6.2023.

2. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας καταργείται κάθε προηγούμενη απόφαση που ρυθμίζει τα οριζόμενα σε αυτήν θέματα. Πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με προηγούμενες αποφάσεις και έχουν χρησιμοποιηθεί εξακολουθούν να ισχύουν.

3. Πιστοποιητικά ΕΝ.Φ.Ι.Α. έτους 2023 που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν μνημονευθεί και επισυναφθεί σε συμβολαιογραφικό έγγραφο που συντάσσεται μέχρι την 31η Μαΐου 2023, παύουν να ισχύουν από 1η Ιουνίου 2023. Κατ' εξαίρεση πιστοποιητικά που αφορούν έτη μετά από έλεγχο καθώς και αυτά που αφορούν φυσικά πρόσωπα που έχουν αποβιώσει και νομικά πρόσωπα που έχουν διακόψει τις εργασίες τους μέχρι 31/12/2022, εφόσον εκδόθηκαν εντός του έτους 2023, ισχύουν μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2023. Εκκρεμείς αιτήσεις για λήψη πιστοποιητικού που έχουν υποβληθεί μέχρι την έναρξη ισχύος της παρούσας σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 2 εξακολουθούν να ισχύουν.

4. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 3617 Β' /31.3.2023)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1124/7.8.2023.- Διενέργεια ελέγχου για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 (Α' 170) και του άρθρου 54 Α του ν. 4987/2022 (Α' 206) από τους συμβολαιογράφους ή/και από τους φύλακες μεταγραφών/προϊσταμένους κτηματολογικών γραφείων, για το έτος 2022.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

- α) των άρθρων 4, 5, 6, 14, 23, 24, 26, 28, 45, 54Α και 62 του ν. 4987/2022 «Κύρωση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας» (Α'206),
- β) των άρθρων 4, 5, 6, 14, 23, 24, 26, 28, 45, 54Α και 62 του ν. 4174/2013 «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (Α' 170).

.....
Αποφασίζουμε

1. Το έτος 2023 διενεργούνται έλεγχοι γραφείου από τα Τμήματα ή Γραφεία Συμμόρφωσης και Σχέσεων με τους Φορολογουμένους των Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ.) για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 (Α' 170) και του άρθρου 54Α του ν. 4987/2022 (Α' 206) από συμβολαιογράφους ή/και από υποθηκοφύλακες/προϊσταμένους των κτηματολογικών γραφείων για το έτος 2022.

2. Οι προς έλεγχο υποθέσεις κατατάσσονται ανά υπηρεσία, κατόπιν εφαρμογής των κριτηρίων ανάλυσης κινδύνων που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα της παρούσας και τα οποία δεν δημοσιοποιούνται.

3. Ο τύπος και το περιεχόμενο της εντολής ελέγχου και της πράξης επιβολής του προστίμου του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 και του άρθρου 54Α του ν. 4987/2022 έχουν ως τα συνημμένα Υποδείγματα 1 και 2 αντίστοιχα, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (χωρίς δημοσίευση του Παραρτήματος). (ΦΕΚ 5037 Β' /10.8.2023)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΥΠ. ΟΙΚ. Δ13 ΦΜΑΠ 1107404/22.7.2014.- Πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. σε συμβολαιογραφικές πράξεις της παρ. 3 του άρθρου 5 του Ν. 4178/2013.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 416)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1048/28.3.2017.- Χορήγηση φορολογικών πιστοποιητικών μετά τη μονομερή ανάκληση ανέκκλητης πληρεξουσιότητας, η οποία χορηγήθηκε με προσύμφωνο για την κατάρτιση οριστικού συμβολαίου αγοραπωλησίας ακινήτου με αυτοσύμβαση.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 417)

ΑΡΘΡΟ 61

ΧΡΟΝΟΣ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΟΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ ΣΤΟΝ ΕΝΙΑΙΟ ΦΟΡΟ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Αν ο φορολογούμενος δεν υποβάλει δήλωση στοιχείων ακινήτων ή υποβάλει εκπρόθεσμη ή ανακριβή δήλωση, με συνέπεια τη μη διενέργεια εκκαθάρισης του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων ή την εκκαθάριση ή τον προσδιορισμό αυτού σε μεταγενέστερο χρόνο, ως αφετηρία για την επιβολή των προστίμων, ορίζεται η επομένη της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής δήλωσης στοιχείων ακινήτων. Ως αφετηρία για την επιβολή των τόκων ορίζεται η επομένη της ημερομηνίας της πρώτης ηλεκτρονικής έκδοσης των πράξεων διοικητικού προσδιορισμού φόρου για το οικείο έτος από τη Φορολογική Διοίκηση για τους υπόχρεους του έτους αυτού.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 61 Ν. 5104/2024

Ορίζεται ως αφετηρία για την επιβολή των προστίμων η επομένη της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής δήλωσης στοιχείων ακινήτων. Ως αφετηρία για την επιβολή των τόκων ορίζεται η επομένη της ημερομηνίας της πρώτης ηλεκτρονικής έκδοσης των πράξεων διοικητικού προσδιορισμού φόρου για το οικείο έτος από τη Φορολογική Διοίκηση για τους υπόχρεους του έτους αυτού.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 54B. Χρόνος επιβολής τόκων και προστίμων στον ΕΝ.Φ.Ι.Α.- Αν ο φορολογούμενος δεν υποβάλει δήλωση στοιχείων ακινήτων ή υποβάλει εκπρόθεσμη ή ανακριβή δήλωση, με συνέπεια τη μη διενέργεια εκκαθάρισης του ΕΝ.Φ.Ι.Α. ή την εκκαθάριση ή τον προσδιορισμό αυτού σε μεταγενέστερο χρόνο, ως αφετηρία για την επιβολή των προστίμων, ορίζεται η επομένη της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής δήλωσης στοιχείων ακινήτων. Ως αφετηρία για την επιβολή των τόκων ορίζεται η επομένη της ημερομηνίας της πρώτης ηλεκτρονικής έκδοσης των πράξεων διοικητικού προσδιορισμού φόρου για το οικείο έτος από τη Φορολογική Διοίκηση για τους υπόχρεους του έτους αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΧΡΗΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΒΡΑΒΕΥΣΗ ΛΟΓΩ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ
ΚΑΤΟΠΙΝ ΕΠΩΝΥΜΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 62

ΧΡΗΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΒΡΑΒΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΤΟΠΙΝ ΕΠΙΒΟΛΗΣ
ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΕΠΩΝΥΜΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ
ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΑΡΩΣΗΣ «QR CODE ΑΡΡΟΔΙΧΙ»
ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

1. Αν, κατόπιν επώνυμης καταγγελίας σε βάρος οντότητας του ν. 4308/2014 (Α' 251), μέσω της εφαρμογής σάρωσης «QR code arrodixi» της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) που αφορά σε στοιχεία λιανικής πώλησης, διενεργηθεί φορολογικός έλεγχος και επιβληθεί πρόστιμο, για παραβίαση ή παραποίηση ή επέμβαση στη λειτουργία των Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (Φ.Η.Μ.), σύμφωνα με το παρόν, ο καταγγέλλων λαμβάνει χρηματική επιβράβευση μετά από απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.. Δεν δικαιούνται τη χρηματική επιβράβευση υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε., του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, καθώς και οι υπάλληλοι της Διεύθυνσης Οικονομικής Αστυνομίας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας, που ασκούν ελεγκτικά καθήκοντα.

2. Η χρηματική επιβράβευση ανέρχεται στο δεκαπλάσιο της αξίας της συναλλαγής του εκδοθέντος στοιχείου λιανικής, για το οποίο έγινε η καταγγελία, συμπεριλαμβανομένου του αναλογούντος Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και σε καμία περίπτωση δεν υπολείπεται των εκατό (100) ευρώ, ούτε υπερβαίνει τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ. Αν η καταγγελία αφορά περισσότερα φορολογικά στοιχεία που εξέδωσε η ίδια οντότητα, η χρηματική επιβράβευση υπολογίζεται επί του εκδοθέντος φορολογικού στοιχείου με τη μεγαλύτερη αξία.

3. Η χρηματική επιβράβευση του παρόντος δεν εμπίπτει σε καμία κατηγορία εισοδήματος και απαλλάσσεται από κάθε φόρο, κράτηση, τέλος ή εισφορά υπέρ του Δημοσίου, Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή τρίτων και είναι ανεκχώρητη και ακατάσχετη στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, τα ασφαλιστικά ταμεία και τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.

4. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 77 του ν. 4727/2020 (Α' 184), η απόφαση για την καταβολή της χρηματικής επιβράβευσης δεν αναρτάται στο Διαδίκτυο στο Πρόγραμμα «Διαύγεια».

5. Η καταβολή του ποσού της χρηματικής επιβράβευσης διενεργείται, ως δαπάνη, με έκδοση από τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε. Χρηματικού Εντάλματος Προπληρωμής (Χ.Ε.Π.). Για την έκδοση και απόδοση του Χ.Ε.Π. εφαρμόζονται το π.δ. 136/1998 (Α' 107), το π.δ. 97/2011 (Α' 232) και ο ν. 4270/2014 (Α'

143). Για την τακτοποίηση του Χ.Ε.Π. αποστέλλεται στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε. η απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. για τη χορήγηση της αμοιβής, η οποία αποτελεί το μόνο δικαιολογητικό της δαπάνης.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 62 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται η χορήγηση χρηματικής επιβράβευσης μετά από επώνυμη καταγγελία στην εφαρμογή σάρωσης «QR code appodixi» της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 54ΣΤ. Πρόστιμα για παραβάσεις παραβίασης ή παραποίησης ή επέμβασης στη λειτουργία των Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (Φ.Η.Μ.), καθώς και έκδοσης στοιχείων λιανικής πώλησης από Φ.Η.Μ., ο οποίος δεν λειτουργεί με εγκεκριμένες προδιαγραφές - Χρηματική επιβράβευση προσώπων κατόπιν επιβολής προστίμου μετά από επώνυμη καταγγελία στην εφαρμογή σάρωσης «QR code appodixi» της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.- 1. α) Για παραβάσεις παραβίασης ή παραποίησης ή επέμβασης στη λειτουργία των Φ.Η.Μ., κατά οποιονδήποτε τρόπο, επιβάλλονται πρόστιμα ανά ελεγχόμενο έτος ως εξής:

αα) όταν ο υπαίτιος της παράβασης είναι ο κάτοχος χρήστης του Φ.Η.Μ., επιβάλλεται αναλόγως το ποσό του προστίμου που προβλέπεται στα εδάφια πρώτο, δεύτερο και τρίτο της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 54Ε, χωρίς να εφαρμόζονται τα ανώτατα όρια της ίδιας ως άνω περίπτωσης,

αβ) όταν ο υπαίτιος της παράβασης είναι η επιχείρηση που έχει λάβει έγκριση λογισμικού (software) και υλισμικού (hardware) από τα αρμόδια όργανα ή οποιοδήποτε πρόσωπο έχει μεταπωλήσει λογισμικό ή παρέχει τεχνική υποστήριξη για την παραβίαση ή παραποίηση ή επέμβαση με οποιονδήποτε τρόπο στη λειτουργία φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών, επιβάλλεται πρόστιμο εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.

β) Για παραβάσεις έκδοσης στοιχείων λιανικής πώλησης από Φ.Η.Μ., ο οποίος δεν λειτουργεί με εγκεκριμένες προδιαγραφές, επιβάλλεται αναλόγως το ποσό του προστίμου που προβλέπεται στα εδάφια πρώτο, δεύτερο και τρίτο της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 54Ε. Το πρόστιμο της παρούσας περίπτωσης δεν επιβάλλεται, εφόσον δεν επηρεάζονται η αυθεντικότητα της προέλευσης και η ακεραιότητα του περιεχομένου των στοιχείων, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 4308/2014 (Α' 251). Στην περίπτωση αυτή επιβάλλεται το πρόστιμο της περ. στ) της παρ. 2 του άρθρου 54 και σε περίπτωση διαπίστωσης, στο πλαίσιο ελέγχου εκ νέου διάπραξης της ίδιας παράβασης, εντός πενταετίας από την έκδοση της αρχικής πράξης, εφαρμόζεται η παρ. 3 του άρθρου 54.

2. Για την έκδοση της πράξης επιβολής των προστίμων του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 54Ε.

3. Αν, κατόπιν επώνυμης καταγγελίας σε βάρος οντότητας του ν. 4308/2014, μέσω της εφαρμογής σάρωσης «QR code appodixi» της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) που αφορά σε στοιχεία λιανικής πώλησης, διενεργηθεί φορολογικός έλεγχος και επιβληθεί πρόστιμο, για παραβίαση ή παραποίηση ή επέμβαση στη λειτουργία των Φ.Η.Μ., σύμφωνα με το παρόν, ο καταγγέλλων λαμβάνει χρηματική επιβράβευση μετά από απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. Δεν δικαιούνται τη χρηματική επιβράβευση υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε., του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, καθώς και οι υπάλληλοι της Διεύθυνσης Οικονομικής Αστυνομίας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, που ασκούν ελεγκτικά καθήκοντα.

4. Η χρηματική επιβράβευση ανέρχεται στο δεκαπλάσιο της αξίας της συναλλαγής του εκδο-

θέντος στοιχείου λιανικής, για το οποίο έγινε η καταγγελία, συμπεριλαμβανομένου του αναλογούντος Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και σε καμία περίπτωση δεν υπολείπεται των εκατό ευρώ (100 €), ούτε υπερβαίνει τις τρεις χιλιάδες ευρώ (3.000 €). Αν η καταγγελία αφορά περισσότερα φορολογικά στοιχεία που εξέδωσε η ίδια οντότητα, η χρηματική επιβράβευση υπολογίζεται επί του εκδοθέντος φορολογικού στοιχείου με τη μεγαλύτερη αξία.

5. Η χρηματική επιβράβευση του παρόντος δεν εμπίπτει σε καμία κατηγορία εισοδήματος και απαλλάσσεται από κάθε φόρο, κράτηση, τέλος ή εισφορά υπέρ του Δημοσίου, Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ή τρίτων και είναι ανεκχώρητη και ακατάσχετη στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, τα ασφαλιστικά ταμεία και τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.

6. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 77 του ν. 4727/2020 (Α' 184), η απόφαση για την καταβολή της χρηματικής επιβράβευσης δεν αναρτάται στο Διαδίκτυο στο Πρόγραμμα «Διαύγεια».

7. Η καταβολή του ποσού της χρηματικής επιβράβευσης διενεργείται, ως δαπάνη, με έκδοση από τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε. Χρηματικού Εντάλματος Προπληρωμής (Χ.Ε.Π.). Για την έκδοση και απόδοση του Χ.Ε.Π. εφαρμόζονται το π.δ. 136/1998 (Α' 107), το π.δ. 97/2011 (Α' 232) και ο ν. 4270/2014 (Α' 143). Για την τακτοποίηση του Χ.Ε.Π. αποστέλλεται στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε. η απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. για τη χορήγηση της αμοιβής, η οποία αποτελεί το μόνο δικαιολογητικό της δαπάνης.

8. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, μετά από εισήγηση του Διοικητή, δύνανται να ορίζονται και άλλες παραβάσεις που συνεπάγονται την καταβολή χρηματικής επιβράβευσης σύμφωνα με τους όρους του παρόντος.

9. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται η διαδικασία, ο τρόπος καταβολής της χρηματικής επιβράβευσης, καθώς και κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΙΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ
ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥΣ
ΣΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΑΡΘΡΟ 63

ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΤΩΝ ΤΕΡΜΑΤΙΚΩΝ ΗΛΕ-
ΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ ΠΩΛΗΣΗΣ

1. Σε χρήστες των τερματικών «Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης (Electronic Funds Transfer at the point of sale, EFT/POS)» που δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις λειτουργίας και διασύνδεσης με την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος ή είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος. Το πρόστιμο του πρώτου εδαφίου μειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%), όταν επιβάλλεται σε χρήστες τερματικών «EFT/POS» που ασκούν τη δραστηριότητά τους σε οικισμούς με πληθυσμό έως πεντακόσιους (500) κατοίκους και σε νησιά με πληθυσμό κάτω των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, πλην των τόπων που έχουν ανακηρυχθεί ως τουριστικοί με το π.δ. 899/1976 (Α' 329) και το π.δ. 664/1977 (Α' 222).

2. Σε περίπτωση υποτροπής, τα πρόστιμα της παρ. 1 διπλασιάζονται και για κάθε επόμενη ίδια παράβαση εντός πενταετίας από την κοινοποίηση της αρχικής πράξης επιβολής προστίμου τριπλασιάζονται. Για την εφαρμογή της παρούσας, ως «αρχική πράξη επιβολής προστίμου» νοείται η παλαιότερη πράξη για την ίδια παράβαση που κοινοποιήθηκε εντός της ίδιας πενταετίας.

3. Ανακαλούνται οι άδειες καταλληλότητας για τους τύπους Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (Φ.Η.Μ.), για τους οποίους οι οντότητες του πρώτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 17 έχουν υποβάλει δήλωση συμβατότητας και δεν έχουν ολοκληρώσει, εντός των προθεσμιών που ορίζονται στην απόφαση της περ. β) της παρ. 17 του άρθρου 83, τις απαραίτητες ενέργειες και τους τεχνικούς ελέγχους, ώστε να διασφαλίσουν τη δυνατότητα διασύνδεσής τους με τύπους τερματικών «EFT/POS» που συμπεριλαμβάνονται στις δηλώσεις συμμόρφωσης της παρ. 2 του άρθρου 18.

4. Σε οντότητες του τρίτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 17 που έχουν υποβάλει δήλωση συμβατότητας του άρθρου 17 και δεν έχουν ολοκληρώσει, εντός των προθεσμιών που ορίζονται στην απόφαση της περ. β) της παρ. 17 του άρθρου 83, τις απαραίτητες ενέργειες και τους τεχνικούς ελέγχους, ώστε να διασφαλίσουν τη διασύνδεση των Εμπορικών/Λογιστικών Προγραμμάτων Διαχείρισης (Enterprise Resource Planning, «ERP») που διαθέτουν στην ελληνική επικράτεια, με Φ.Η.Μ. ή λογισμικά Παρόχων Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης και τύπους τερματικών «EFT/POS» που συμπεριλαμβάνονται στις δηλώσεις συμμόρφωσης της παρ. 2 του άρθρου 18, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ. Παραστατικά πωλήσεων, τα οποία εκδίδονται μέσω Φ.Η.Μ. ή Παρόχου Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης που διασυνδέονται με Εμπορικά/Λογιστικά Προ-

γράμματα Διαχείρισης (Enterprise Resource Planning, «ERP»), που δεν πληρούν τις ως άνω απαιτήσεις διασύνδεσης, θεωρούνται ότι εκδόθηκαν από μη εγκεκριμένο Φ.Η.Μ. ή μη αδειοδοτημένο Πάροχο Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης.

5. Στις οντότητες της παρ. 2 του άρθρου 17 που δεν προβαίνουν στις διαδικασίες αναβάθμισης και διασύνδεσης των Φ.Η.Μ. ή του λογισμικού ηλεκτρονικής τιμολόγησης με τα τερματικά «EFT/POS» των χρηστών, εντός των προθεσμιών που εκάστοτε ορίζονται με τις αποφάσεις της περ. β) της παρ. 17 του άρθρου 83, επιβάλλονται οι παρακάτω κυρώσεις, με απόφαση του Διοικητή:

α) για οντότητες που παρέχουν υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης Φ.Η.Μ. ανακαλούνται η «άδεια τεχνικής υποστήριξης» ή η «άδεια καταλληλότητας» κατά το μέρος της τεχνικής υποστήριξης, η ιδιότητα του εξουσιοδοτημένου τεχνικού τόσο της οντότητας όσο και του δικτύου εξουσιοδοτημένων τεχνικών, καθώς και η δυνατότητα νόμιμης σφράγισης και υπογραφής του Βιβλιαρίου Συντήρησης Φ.Η.Μ. ή υποβολής δήλωσης διάγνωσης οριστικής βλάβης για τους Φ.Η.Μ. στο Πληροφοριακό Σύστημα Φ.Η.Μ.,

β) για οντότητες που παρέχουν υπηρεσίες εγκατάστασης και τεχνικής υποστήριξης Εμπορικού/Λογιστικού Προγραμμάτων Διαχείρισης (Enterprise Resource Planning, «ERP»), το εν λόγω λογισμικό θεωρείται μη νόμιμο, και οι οντότητες που το χρησιμοποιούν υποχρεούνται να το αντικαταστήσουν με νόμιμο λογισμικό «ERP» εντός των προθεσμιών που ορίζονται στην απόφαση της περ. β) της παρ. 17 του άρθρου 83.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 63 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται η επιβολή κυρώσεων σε χρήστες των τερματικών «Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης (Electronic Funds Transfer at the point of sale, EFT/POS)» που δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις λειτουργίας και διασύνδεσης με την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 54Θ. Κυρώσεις για παραβίαση της υποχρέωσης του άρθρου 15B.-

1. Σε χρήστες των τερματικών «Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης (Electronic Funds Transfer at the point of sale, EFT/POS)» που δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις λειτουργίας και διασύνδεσης με την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος ή είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος. Το πρόστιμο του πρώτου εδαφίου μειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%), όταν επιβάλλεται σε χρήστες τερματικών «EFT/POS» που ασκούν τη δραστηριότητά τους σε οικισμούς με πληθυσμό έως πεντακόσιους (500) κατοίκους και σε νησιά με πληθυσμό κάτω των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, πλην των τόπων που έχουν ανακηρυχθεί ως τουριστικοί με το π.δ. 899/1976 (Α' 329) και το π.δ. 664/1977 (Α' 222).

2. Αν η ίδια παράβαση διαπραχθεί εντός πενταετίας από την κοινοποίηση της αρχικής πράξης επιβολής προστίμου, τα πρόστιμα της παρ. 1 διπλασιάζονται και για κάθε επόμενη ίδια παράβαση εντός πενταετίας από την κοινοποίηση της αρχικής πράξης επιβολής προστίμου τριπλασιάζονται. Για την εφαρμογή της παρούσας, ως «αρχική πράξη επιβολής προστίμου» νοείται η παλαιότερη

πράξη για την ίδια παράβαση που κοινοποιήθηκε εντός της ίδιας πενταετίας.

3.α) Ανακαλούνται οι άδειες καταλληλότητας για τους τύπους Φ.Η.Μ., για τους οποίους οι οντότητες του πρώτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 15B έχουν υποβάλει δήλωση συμβατότητας και δεν έχουν ολοκληρώσει, εντός των προθεσμιών που ορίζονται στην απόφαση της παρ. 5 του άρθρου 15B, τις απαραίτητες ενέργειες και τους τεχνικούς ελέγχους, ώστε να διασφαλίσουν τη δυνατότητα διασύνδεσής τους με τύπους τερματικών EFT/POS που συμπεριλαμβάνονται στις δηλώσεις συμμόρφωσης της παρ. 2 του άρθρου 15Γ.

β) Σε οντότητες του τρίτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 15B που έχουν υποβάλει δήλωση συμβατότητας του άρθρου 15B και δεν έχουν ολοκληρώσει, εντός των προθεσμιών της παρ. 5 του άρθρου 15B, τις απαραίτητες ενέργειες και τους τεχνικούς ελέγχους, ώστε να διασφαλίσουν τη διασύνδεση των Εμπορικών/Λογιστικών Προγραμμάτων Διαχείρισης (Enterprise Resource Planning, «ERP») που διαθέτουν στην ελληνική επικράτεια, με Φορολογικούς Ηλεκτρονικούς Μηχανισμούς (Φ.Η.Μ.) ή λογισμικά Παρόχων Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης και τύπους τερματικών «EFT/POS» που συμπεριλαμβάνονται στις δηλώσεις συμμόρφωσης της παρ. 2 του άρθρου 15Γ, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ. Παραστατικά πωλήσεων, τα οποία εκδίδονται μέσω Φ.Η.Μ. ή Παρόχου Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης που διασυνδέονται με Εμπορικά/Λογιστικά Προγράμματα Διαχείρισης (Enterprise Resource Planning, «ERP»), που δεν πληρούν τις ως άνω απαιτήσεις διασύνδεσης, θεωρούνται ότι εκδόθηκαν από μη εγκεκριμένο Φ.Η.Μ. ή μη αδειοδοτημένο Πάροχο Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης.

4. Στις οντότητες της παρ. 3 του άρθρου 15B που δεν προβαίνουν στις διαδικασίες αναβάθμισης και διασύνδεσης των Φ.Η.Μ. ή του λογισμικού ηλεκτρονικής τιμολόγησης με τα τερματικά «EFT/POS» των χρηστών, εντός των προθεσμιών που εκάστοτε ορίζονται με τις αποφάσεις της παρ. 5 του άρθρου 15B, επιβάλλονται οι παρακάτω κυρώσεις, με απόφαση του Διοικητή:

α) για οντότητες που παρέχουν υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης Φ.Η.Μ. ανακαλούνται η «άδεια τεχνικής υποστήριξης» ή η «άδεια καταλληλότητας» κατά το μέρος της τεχνικής υποστήριξης, η ιδιότητα του εξουσιοδοτημένου τεχνικού τόσο της οντότητας όσο και του δικτύου εξουσιοδοτημένων τεχνικών, καθώς και η δυνατότητα νόμιμης σφράγισης και υπογραφής του Βιβλιαρίου Συντήρησης Φ.Η.Μ. ή υποβολής δήλωσης διάγνωσης οριστικής βλάβης για τους Φ.Η.Μ. στο Πληροφοριακό Σύστημα Φ.Η.Μ.,

β) για οντότητες που παρέχουν υπηρεσίες εγκατάστασης και τεχνικής υποστήριξης Εμπορικού/Λογιστικού Προγραμμάτων Διαχείρισης (Enterprise Resource Planning, «ERP»), το εν λόγω λογισμικό θεωρείται μη νόμιμο, και οι οντότητες που το χρησιμοποιούν υποχρεούνται να το αντικαταστήσουν με νόμιμο λογισμικό «ERP» εντός των προθεσμιών που ορίζονται στην απόφαση της παρ. 5 του άρθρου 15B.

5. Με απόφαση του Διοικητή εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις επιβολής των κυρώσεων της παρ. 3, τα δημοσιοποιούμενα στοιχεία των οντοτήτων της παρ. 3 του άρθρου 15B που παραβαίνουν τις σχετικές υποχρεώσεις τους και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

ΑΡΘΡΟ 64

ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ ΤΩΝ ΤΕΡΜΑΤΙΚΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ ΠΩΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Σε οντότητες της παρ. 1 του άρθρου 18, που παρά την υποβολή της δήλωσης συμμόρφωσης της παρ. 2 του άρθρου 18:

α) δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις λειτουργίας και διασύνδεσης με την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων των τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης («Electronic Funds Transfer at the point of sale, EFT/POS»), επιβάλλεται, με απόφαση του Διοικητή, πρόστιμο ύψους διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ. Σε περίπτωση υποτροπής, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ. Για την εφαρμογή της παρούσας, ως αρχική πράξη νοείται η παλαιότερη πράξη για την ίδια παράβαση που κοινοποιήθηκε εντός της ίδιας πενταετίας,

β) δεν προβαίνουν σε οποιαδήποτε ενέργεια αναβάθμισης των τερματικών «EFT/POS» για τα οποία εμφανίζονται ως διαχειριστές στο Μητρώο Μέσων Πληρωμών εντός της προθεσμίας που ορίζεται με την απόφαση του Διοικητή της περ. α) της παρ. 17 του άρθρου 83:

βα) παύει να ισχύει, με απόφαση του Διοικητή, η δήλωση συμμόρφωσης της παρ. 2 του άρθρου 18 και επέρχονται οι συνέπειες της παρ. 3 του άρθρου 18, και

ββ) επιβάλλεται, με απόφαση του Διοικητή πρόστιμο, ύψους εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ,

γ) αν έχει γίνει αναβάθμιση μόνο κάποιων τερματικών «EFT/POS» για τα οποία εμφανίζονται ως διαχειριστές στο Μητρώο Μέσων Πληρωμών, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους πεντακοσίων (500) ευρώ ανά τερματικό «EFT/ POS» για το οποίο δεν έχουν προβεί σε αναβάθμισή του. Το πρόστιμο δεν επιβάλλεται, εφόσον η μη αναβάθμιση αποδεδειγμένα οφείλεται σε μη υπαιτιότητά τους.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 64 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται η επιβολή κυρώσεων για την παραβίαση των υποχρεώσεων διασύνδεσης των τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης («Electronic Funds Transfer at the point of sale, EFT/POS») με την Α.Α.Δ.Ε.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 541B. Κυρώσεις για παραβίαση των υποχρεώσεων του άρθρου 15Γ.- 1. Σε οντότητες της παρ. 1 του άρθρου 15Γ, που παρά την υποβολή της δήλωσης συμμόρφωσης του άρθρου 15Γ:

α) δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις λειτουργίας και διασύνδεσης της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων των τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης («Electronic Funds Transfer at the point of sale, EFT/POS»), επιβάλλεται, με απόφαση του Διοικητή, πρόστιμο ύψους διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ. Αν η ίδια παράβαση διαπραχθεί

εντός πενταετίας από την κοινοποίηση της αρχικής πράξης επιβολής προστίμου, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους τριακοσίων (300.000) χιλιάδων ευρώ. Για την εφαρμογή της παρούσας, ως αρχική πράξη νοείται η παλαιότερη πράξη για την ίδια παράβαση που κοινοποιήθηκε εντός της ίδιας πενταετίας,

β) δεν προβαίνουν σε οποιαδήποτε ενέργεια αναβάθμισης των τερματικών «EFT/POS» για τα οποία εμφανίζονται ως διαχειριστές στο Μητρώο Μέσων Πληρωμών εντός της προθεσμίας που ορίζεται με την απόφαση του Διοικητή της παρ. 2 του άρθρου 15B:

βα) παύει να ισχύει, με απόφαση του Διοικητή, η δήλωση συμμόρφωσης της παρ. 2 του άρθρου 15Γ και επέρχονται οι συνέπειες της παρ. 3 του ίδιου άρθρου, και

ββ) επιβάλλεται, με απόφαση του Διοικητή πρόστιμο, ύψους εκατό χιλιάδων (100.000),

γ) αν έχει γίνει αναβάθμιση μόνο κάποιων τερματικών «EFT/POS» για τα οποία εμφανίζονται ως διαχειριστές στο Μητρώο Μέσων Πληρωμών, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους πεντακοσίων (500) ευρώ ανά τερματικό «EFT/POS» για το οποίο δεν έχουν προβεί σε αναβάθμισή του. Το πρόστιμο δεν επιβάλλεται, εφόσον η μη αναβάθμιση αποδεδειγμένα οφείλεται σε μη υπαιτιότητά τους.

2. Με απόφαση του Διοικητή εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις επιβολής των κυρώσεων της παρ. 1 και καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ, ΣΥΡΡΟΗ, ΥΠΟΤΡΟΠΗ

ΑΡΘΡΟ 65

ΕΠΙΒΟΛΗ, ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΗ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ

1. Ο Διοικητής είναι αρμόδιος για την έκδοση πράξεων επιβολής προστίμων. Οι διατάξεις του Κώδικα, και ιδίως αυτές που αφορούν στον φορολογικό έλεγχο, τον προσδιορισμό φόρου, την παραγραφή και την είσπραξη, εφαρμόζονται αναλόγως και για τις πράξεις επιβολής προστίμων.

2. Η πράξη επιβολής προστίμων κοινοποιείται στον φορολογούμενο ή το ευθυνόμενο πρόσωπο:

α) μαζί με την πράξη προσδιορισμού του φόρου ή

β) αυτοτελώς, εάν η πράξη προσδιορισμού του φόρου δεν εκδίδεται ταυτόχρονα.

3. Η πράξη επιβολής προστίμων περιλαμβάνει αυτοτελή αιτιολογία.

4. Ο φορολογούμενος ή το ευθυνόμενο πρόσωπο καλείται εγγράφως από τον Διοικητή να υποβάλει ενδεχόμενες αντιρρήσεις του σχετικά με επικείμενη έκδοση πράξης επιβολής προστίμων τουλάχιστον είκοσι (20) ημέρες πριν από την έκδοσή της, με εξαίρεση τις υποχρεώσεις καταβολής προστίμων για παραβάσεις μη υποβολής ή ελλιπούς υποβολής φορολογικών δηλώσεων, καθώς και για πρόστιμα τα οποία προκύπτουν και επιβάλλονται κατά τον άμεσο, διοικητικό ή ενδιάμεσο προσδιορισμό του φόρου.

5. Πρόστιμα καταβάλλονται εφάπαξ έως και την τριακοστή ημέρα μετά από την κοινοποίηση της πράξης επιβολής, με εξαίρεση τα πρόστιμα της παρ. 6 του άρθρου 53 και της παρ. 2 του άρθρου 54, όσον αφορά τους παρακρατούμενους φόρους. Για τις παραβάσεις των παρ. 1, 2, 4, 5 και 9 του άρθρου 53, των παρ. 3 και 4 του άρθρου 54 και των παρ. 1, 5, 9α, 9β, 10 και 13 του άρθρου 57, η απόσβεση του δικαιώματος του Δημοσίου για έκδοση πράξης επιβολής προστίμου υπολογίζεται από το τέλος του έτους διαπίστωσης της παράβασης. Η απόσβεση του δικαιώματος του Δημοσίου για την έκδοση πράξης επιβολής προστίμου της παρ. 3 και του δεύτερου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 53 υπολογίζεται από το τέλος του έτους εντός του οποίου λήγει η νόμιμη προθεσμία καταβολής του φόρου και επέρχεται μετά την πάροδο πέντε (5) ετών από την ημερομηνία αυτή. Η κοινοποίηση της πράξης διενεργείται σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 5.

6. Τα πρόστιμα των παρ. 6 και 10 του άρθρου 53, των παρ. 1 και 2 του άρθρου 54, της παρ. 6, όσον αφορά τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), και της παρ. 7 του άρθρου 57 επιβάλλονται μόνο εάν οι σχετικές παραβάσεις διαπιστωθούν κατόπιν ελέγχου. Το πρόστιμο για την παράβαση της παρ. 1 του άρθρου 57 δεν επιβάλλεται όπου επιβάλλεται το πρόστιμο της παρ. 2 του άρθρου 57.

7. Δεν επιβάλλονται πρόστιμα στον εκτιμώμενο προσδιορισμό φόρου.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 65 Ν. 5104/2024

Ορίζεται η αρμοδιότητα του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. για την έκδοση πράξης καταλογισμού

τόκων και επιβολής προστίμων, η οποία πρέπει να περιλαμβάνει αυτοτελή αιτιολογία και να κοινοποιείται στο φορολογούμενο ή το ευθυνόμενο πρόσωπο:

α) μαζί με την πράξη προσδιορισμού του φόρου ή

β) αυτοτελώς, εάν η πράξη προσδιορισμού του φόρου δεν εκδίδεται ταυτόχρονα. Ο φορολογούμενος καλείται εγγράφως για την υποβολή αντιρρήσεων τουλάχιστον είκοσι (20) ημέρες πριν από την έκδοση της πράξης. Τέλος, προβλέπεται, ότι τόκοι και πρόστιμα καταβάλλονται εφάπαξ την τριακοστή ημέρα μετά την κοινοποίηση της πράξης καταλογισμού ή επιβολής.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 62. Επιβολή, κοινοποίηση και πληρωμή προστίμων.- 1. Ο Διοικητής είναι αρμόδιος για την έκδοση πράξεων επιβολής προστίμων. Οι διατάξεις του Κώδικα, και ιδίως αυτές που αφορούν τον φορολογικό έλεγχο, τον προσδιορισμό φόρου, την παραγραφή και την είσπραξη, εφαρμόζονται αναλόγως και για τις πράξεις επιβολής προστίμων.

2. Η πράξη επιβολής προστίμων κοινοποιείται στον φορολογούμενο ή το ευθυνόμενο πρόσωπο:

α) μαζί με την πράξη προσδιορισμού του φόρου ή

β) αυτοτελώς, εάν η πράξη προσδιορισμού του φόρου δεν εκδίδεται ταυτόχρονα.

3. Η πράξη επιβολής προστίμων πρέπει να περιλαμβάνει αυτοτελή αιτιολογία.

4. Ο φορολογούμενος ή το ευθυνόμενο πρόσωπο καλείται εγγράφως από τον Διοικητή να υποβάλει ενδεχόμενες αντιρρήσεις του σχετικά με επικείμενη έκδοση πράξης επιβολής προστίμων τουλάχιστον είκοσι (20) ημέρες πριν την έκδοσή της, με εξαίρεση τις υποχρεώσεις καταβολής προστίμων για διαδικαστικές παραβάσεις, καθώς και για πρόστιμα τα οποία προκύπτουν και επιβάλλονται κατά τον άμεσο, διοικητικό ή προληπτικό προσδιορισμό του φόρου.

5. Πρόστιμα καταβάλλονται εφάπαξ έως και την τριακοστή ημέρα μετά από την κοινοποίηση της πράξης επιβολής, με εξαίρεση τα άρθρα 57 και 59. Για τις διαδικαστικές παραβάσεις του άρθρου 54 και τις λοιπές παραβάσεις του Κώδικα, η απόσβεση του δικαιώματος του Δημοσίου για έκδοση πράξεως επιβολής προστίμου υπολογίζεται από το τέλος του έτους διαπίστωσης της παράβασης. Η απόσβεση του δικαιώματος του Δημοσίου για την έκδοση πράξης επιβολής προστίμου της παρ. 1 Α του άρθρου 54 υπολογίζεται από το τέλος του έτους εντός του οποίου λήγει η νόμιμη προθεσμία καταβολής του φόρου και συμπληρώνεται μετά την πάροδο πέντε (5) ετών από την ημερομηνία αυτή. Η κοινοποίηση της πράξης διενεργείται σύμφωνα με την παρ. 3Α του άρθρου 5.

7. Τα πρόστιμα των άρθρων 58, 58Α και 59 επιβάλλονται μόνο σε περίπτωση που οι σχετικές παραβάσεις διαπιστωθούν κατόπιν ελέγχου. Το πρόστιμο του άρθρου 58 δεν επιβάλλεται στις περιπτώσεις που επιβάλλονται τα πρόστιμα των άρθρων 58Α και 59. Το πρόστιμο για την παράβαση της περ. η της παρ. 1 του άρθρου 54 δεν επιβάλλεται όπου επιβάλλεται το πρόστιμο του άρθρου 54Ε.

8. Δεν επιβάλλονται πρόστιμα στον εκτιμώμενο προσδιορισμό φόρου.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1252/20.11.2015.- Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων του Δέκατου Κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, άρθρα 53-62).
(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 453)

ΕΓΚ. ΥΠ. ΟΙΚ. ΔΕΑΦ Α 1122149/11.8.2016.- Μη επιβολή προστίμου για τις τροποποιητικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος που υποβάλλονται από όσους λαμβάνουν αγροτικές επιδοτήσεις και οι σχετικές βεβαιώσεις εκδόθηκαν καθυστερημένα από τον ΟΠΕΚΕΠΕ.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 477)

ΑΡΘΡΟ 66

ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΥΡΡΟΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ

Εφόσον, για την ίδια παράβαση, επιβάλλονται, σύμφωνα με τον Κώδικα, περισσότερα πρόστιμα, υπερισχύει η διάταξη που προβλέπει το μεγαλύτερο πρόστιμο, εκτός αν προβλέπεται ειδικότερα.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 66 Ν. 5104/2024

Ρυθμίζεται η περίπτωση της συρροής παραβάσεων και προβλέπεται ότι εάν, για την ίδια παράβαση, επιβάλλονται, σύμφωνα με τον Κώδικα, περισσότερα πρόστιμα, υπερισχύει η διάταξη που προβλέπει το μεγαλύτερο πρόστιμο, εκτός αν ένα πρόστιμο ορίζεται ως αυτοτελές.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 62. Επιβολή, κοινοποίηση και πληρωμή προστίμων.- 6. Εφόσον, για την ίδια παράβαση, επιβάλλονται, σύμφωνα με τον Κώδικα, περισσότερα πρόστιμα, υπερισχύει η διάταξη που προβλέπει το μεγαλύτερο πρόστιμο.

ΑΡΘΡΟ 67

ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΥΠΟΤΡΟΠΗΣ

Σε περίπτωση υποτροπής επιβάλλεται χρηματικό πρόστιμο διπλάσιο του προβλεπόμενου για την αρχική παράβαση και, σε κάθε περίπτωση νέας υποτροπής, επιβάλλεται πρόστιμο τετραπλάσιο του προβλεπόμενου για την αρχική παράβαση, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στον παρόντα Κώδικα.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 67 Ν. 5104/2024

Ορίζονται οι κυρώσεις της υποτροπής, και προβλέπεται η επιβολή του διπλάσιου και, εν συνεχεία, του τετραπλάσιου προστίμου που προβλέπεται για την αρχική παράβαση.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 54. Διαδικαστικές παραβάσεις.- 3. Σε περίπτωση διαπίστωσης, στο πλαίσιο ελέγχου, εκ νέου διάπραξης της ίδιας παράβασης, εντός πενταετίας από την έκδοση της αρχικής πράξης, τα σύμφωνα με το παρόν άρθρο πρόστιμα επιβάλλονται στο διπλάσιο και, στην περίπτωση κάθε επόμενης ίδιας παράβασης, στο τετραπλάσιο του αρχικώς επιβληθέντος προστίμου.

ΑΡΘΡΟ 68

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να ερευνά παραβάσεις του Κώδικα και άλλων νόμων που emπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής αυτού χωρίς να θίγεται η εφαρμογή του άρθρου 33 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α' 96).

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 68 Ν. 5104/2024

Προβλέπονται οι αρμοδιότητες της Φορολογικής Διοίκησης κατά την ποινική διαδικασία. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να ερευνά παραβάσεις του Κώδικα και άλλων νόμων που emπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής αυτού χωρίς να θίγεται η εφαρμογή του άρθρου 33 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (Κ.Π.Δ.).

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 55. Αρμοδιότητες Φορολογικής Διοίκησης κατά την ποινική διαδικασία.- 1.....
2.....
3.....
4. Πληροφορίες ή έγγραφα, τα οποία αφορούν ποινική διαδικασία, δεν χορηγούνται στη Φορολογική Διοίκηση χωρίς προηγούμενη έγγραφη άδεια του αρμόδιου Εισαγγελέα
5. Η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να ερευνά παραβάσεις του Κώδικα και άλλων νόμων που emπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής αυτού χωρίς να θίγεται η εφαρμογή του άρθρου 33 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (Κ.Π.Δ.).

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1210/6.9.2013.- Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 55 και 66 του ν. 4174/26.7.2013 (ΦΕΚ 170/Α), «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» σχετικά με την επιβολή προστίμων για τη μη έκδοση, την έκδοση ανακριβών, πλαστών, εικονικών και τη λήψη εικονικών φορολογικών στοιχείων.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 422)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1249/21.11.2013.-Παροχή διευκρινίσεων ως προς την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 55 και 66 του ν. 4174/2013.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 435)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1086/26.3.2014.- Κοινοποίηση της με αριθμό 32/2014 Γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους αναφορικά με την δυνατότητα άσκησης ενδικοφανούς ή δικαστικής προσφυγής μετά την υπαγωγή στις διατάξεις των άρθρων 55 και 66 παρ. 4 του Ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170Α/26.7.2013).

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 436)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕΕ. 2042/10.5.2022.- Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τα πρόστιμα που αφορούν

τις παραβάσεις έκδοσης πλαστών ή εικονικών φορολογικών στοιχείων ή λήψης εικονικών φορολογικών στοιχείων ή νόθευσης αυτών, καθώς και καταχώρισης στα βιβλία αγορών ή εξόδων που δεν έχουν πραγματοποιηθεί και για τα οποία δεν έχει εκδοθεί φορολογικό στοιχείο, κατόπιν έκδοσης της υπ' αρ. 2319/2021 Απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας.

(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 616)

ΑΡΘΡΟ 69

ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΣΕ ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΗ

1. Εάν, με βάση την οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή την πράξη επιβολής προστίμου ή, εάν δεν εκδίδεται πράξη επιβολής προστίμου, με βάση την έκθεση ελέγχου, διαπιστώνεται ότι συντρέχει περίπτωση τέλεσης ή απόπειρας τέλεσης εγκλήματος φοροδιαφυγής, όπως ορίζεται στο άρθρο 79, υποβάλλεται μηνυτήρια αναφορά από τον Διοικητή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 81. Η ποινική δίωξη ασκείται αυτεπαγγέλτως.

2. Η παραγραφή των εγκλημάτων του άρθρου 79 αρχίζει από το πέρας του χρονικού διαστήματος μέσα στο οποίο η Φορολογική Διοίκηση μπορεί, σύμφωνα με τα άρθρα 37 και 65, να προβεί σε έκδοση πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή πράξης επιβολής προστίμου, εκτός αν έχει ήδη εκδοθεί τέτοια πράξη, οπότε η παραγραφή των ως άνω εγκλημάτων αρχίζει από την έκδοση της πράξης αυτής.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 69 Ν. 5104/2024

Ορίζονται ζητήματα παραπομπής σε ποινική δίκη φορολογικών παραβάσεων με ποινικό χαρακτήρα, καθώς και ζητήματα παραγραφής των σχετικών εγκλημάτων.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 55Α. Παραπομπή εγκλημάτων φοροδιαφυγής σε ποινική δίκη.-

1. Εάν, με βάση την οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή την πράξη επιβολής προστίμου, συντρέχει περίπτωση τέλεσης ή απόπειρας τέλεσης εγκλήματος φοροδιαφυγής, όπως ορίζεται στο άρθρο 66, υποβάλλεται μηνυτήρια αναφορά από τον Διοικητή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 68. Η ποινική δίωξη ασκείται αυτεπαγγέλτως.

2. Η παραγραφή των εγκλημάτων του άρθρου 66 αρχίζει από το πέρας του χρονικού διαστήματος μέσα στο οποίο η Φορολογική Διοίκηση μπορεί, σύμφωνα με το άρθρο 36, να προβεί σε έκδοση πράξης διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, εκτός κι αν έχει ήδη εκδοθεί τέτοια πράξη, οπότε η παραγραφή των ως άνω εγκλημάτων αρχίζει από την έκδοση της πράξης αυτής.

ΑΡΘΡΟ 70

ΠΑΡΕΜΠΟΔΙΣΗ, ΥΠΟΘΑΛΨΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ

Κάθε πρόσωπο που παρεμποδίζει ή αποπειράται να παρεμποδίσει τις ενέργειες και την εκτέλεση καθηκόντων της Φορολογικής Διοίκησης κατά την άσκηση των εξουσιών της σύμφωνα με τον Κώδικα ή υποθάλλει ή υποκινεί άλλο πρόσωπο ή συνεργεί με άλλο πρόσωπο για τη διάπραξη παράβασης του Κώδικα υπόκειται στα ίδια πρόστιμα που υπόκειται ο φορολογούμενος.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 70 Ν. 5104/2024

Ορίζεται ανάλογη, με αυτή του παραβάτη, ευθύνη όποιου άλλου προσώπου υποκίνησε, υπέθαλψε ή συνέπραξε με τον παραβάτη προκειμένου να παρεμποδίσει τη φορολογική διοίκηση.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 60. Παρεμπόδιση, υπόθαλψη και συνέργεια.- Κάθε πρόσωπο που παρεμποδίζει ή αποπειράται να παρεμποδίσει τις ενέργειες και την εκτέλεση καθηκόντων της Φορολογικής Διοίκησης κατά την άσκηση των εξουσιών της σύμφωνα με τον Κώδικα ή υποθάλλει ή υποκινεί άλλο πρόσωπο ή συνεργεί με άλλο πρόσωπο για τη διάπραξη παράβασης του Κώδικα υπόκειται στα ίδια πρόστιμα που υπόκειται ο φορολογούμενος.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2176/8.9.2021.- Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 60 του ν.4174/2013 (Α' 170) ως προς τη συνέργεια.
(Βλ. 17η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2023 σελ. 631)

ΑΡΘΡΟ 71

ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΛΟΓΩ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ

1. Ο φορολογούμενος δύναται να ζητά απαλλαγή από τόκους ή πρόστιμα σε περίπτωση ανωτέρας βίας. Απαλλαγή δεν χορηγείται, αν δεν έχουν εξοφληθεί, πριν από το αίτημα απαλλαγής, όλοι οι φόροι για τους οποίους επιβλήθηκαν τα πρόστιμα. Απαλλαγή δεν χορηγείται για τόκους και πρόστιμα που επιβάλλονται για ανακριβή δήλωση, καθώς και για τα πρόστιμα που επιβάλλονται για παραβάσεις φοροδιαφυγής.

2. Το αίτημα απαλλαγής απευθύνεται στον Διοικητή και:

α) υποβάλλεται εγγράφως,

β) περιέχει τα στοιχεία και τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου του φορολογούμενου,

γ) φέρει την υπογραφή του φορολογούμενου ή νόμιμα εξουσιοδοτημένου προσώπου, και

δ) περιγράφει όλα τα γεγονότα και περιλαμβάνει τα αποδεικτικά στοιχεία που αποδεικνύουν την ανωτέρα βία.

3. Ο Διοικητής αποφαινεται επί του αιτήματος μέσα σε τριάντα (30) ημέρες και κοινοποιεί την απόφαση στον φορολογούμενο. Αν δεν ληφθεί απόφαση μέσα στην ανωτέρω περίοδο, το αίτημα θεωρείται ότι έχει απορριφθεί.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 71 Ν. 5104/2024

Δίνεται στον φορολογούμενο η δυνατότητα να αιτείται από τον Διοικητή την απαλλαγή από τόκους ή πρόστιμα σε περίπτωση ανωτέρας βίας υπό την προϋπόθεση ότι έχουν εξοφληθεί όλοι οι φόροι πριν από το αίτημα απαλλαγής. Δεν μπορεί να υπάρξει απαλλαγή για τόκους και πρόστιμα που επιβάλλονται για ανακριβή δήλωση καθώς και για τα πρόστιμα που επιβάλλονται για παραβάσεις φοροδιαφυγής. Ο Διοικητής αποφαινεται επί του αιτήματος εντός τριάντα (30) ημερών και κοινοποιεί την απόφαση στον φορολογούμενο και εάν δεν ληφθεί απόφαση εντός της ανωτέρω περιόδου, το αίτημα θεωρείται ότι έχει απορριφθεί.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 61. Απαλλαγή λόγω ανωτέρας βίας.- 1. Ο φορολογούμενος δύναται να ζητά απαλλαγή από τόκους ή πρόστιμα σε περίπτωση ανωτέρας βίας. Απαλλαγή δεν χορηγείται, αν δεν έχουν εξοφληθεί, πριν από το αίτημα απαλλαγής, όλοι οι φόροι για τους οποίους επιβλήθηκαν τα πρόστιμα. Απαλλαγή δεν χορηγείται για τόκους και πρόστιμα που επιβάλλονται για ανακριβή δήλωση, καθώς και για τα πρόστιμα που επιβάλλονται για παραβάσεις φοροδιαφυγής.

2. Το αίτημα απαλλαγής απευθύνεται στον Διοικητή και:

α) υποβάλλεται εγγράφως,

β) περιέχει τα στοιχεία και τον Α.Φ.Μ. του φορολογούμενου,

γ) φέρει την υπογραφή του φορολογούμενου ή νόμιμα εξουσιοδοτημένου προσώπου, και

δ) περιγράφει όλα τα γεγονότα και περιλαμβάνει τα αποδεικτικά στοιχεία που αποδεικνύουν την ανωτέρα βία.

3. Ο Διοικητής αποφαινεται επί του αιτήματος μέσα σε τριάντα (30) ημέρες και κοινοποιεί την απόφαση στον φορολογούμενο. Αν δεν ληφθεί απόφαση μέσα στην ανωτέρω περίοδο, το αίτημα θεωρείται ότι έχει απορριφθεί.

ΜΕΡΟΣ Γ'
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΜΟΙΒΑΙΟΥ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

ΑΡΘΡΟ 72

ΕΝΔΙΚΟΦΑΝΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗ

1. Ο υπόχρεος, εφόσον αμφισβητεί οποιαδήποτε πράξη που έχει εκδοθεί σε βάρος του από τη Φορολογική Διοίκηση ή σε περίπτωση σιωπηρής άρνησης, οφείλει να υποβάλει ενδικοφανή προσφυγή με αίτημα την επανεξέταση της πράξης στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών της Φορολογικής Διοίκησης. Η ενδικοφανής προσφυγή υποβάλλεται στην Υπηρεσία της Φορολογικής Διοίκησης που εξέδωσε την πράξη ή παρέλειψε την έκδοσή της και αναφέρει τους λόγους και τα έγγραφα στα οποία ο υπόχρεος βασίζεται το αίτημά του. Η ενδικοφανής προσφυγή υποβάλλεται από τον υπόχρεο μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της πράξης σε αυτόν ή από τη συντέλεση της παράλειψης. Η προθεσμία αυτή ορίζεται σε εξήντα (60) ημέρες για φορολογούμενους κατοίκους εξωτερικού. Οι ανωτέρω προθεσμίες αναστέλλονται κατά το χρονικό διάστημα από 1η έως 31η Αυγούστου. Η υποχρέωση άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής δεν ισχύει στις περιπτώσεις των διαφορών που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Προέδρου Πρωτοδικών του Διοικητικού Πρωτοδικείου, σύμφωνα με την περ. δ' της παρ. 2 του άρθρου 6 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97).

2. Η Υπηρεσία της Φορολογικής Διοίκησης του δευτέρου εδαφίου της παρ. 1 αποστέλλει την ενδικοφανή προσφυγή του υπόχρεου, συνοδευόμενη από σχετικά έγγραφα και τις απόψεις της, μέσα σε επτά (7) ημέρες από την υποβολή της, στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών της Φορολογικής Διοίκησης, προκειμένου η τελευταία να αποφανθεί.

3. Με την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής αναστέλλεται η καταβολή ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) του αμφισβητούμενου ποσού, υπό την προϋπόθεση ότι έχει καταβληθεί το υπόλοιπο πενήντα τοις εκατό (50%). Η αναστολή, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, δεν ισχύει επί του άμεσου ή του οίκοθεν προσδιορισμού του φόρου, καθώς και επί πράξης διοικητικού προσδιορισμού του φόρου, που εκδίδεται με βάση στοιχεία που έχουν παρασχεθεί από τον φορολογούμενο σε φορολογική του δήλωση.

4. Ο υπόχρεος έχει δικαίωμα να υποβάλει, ταυτόχρονα με την ενδικοφανή προσφυγή, και αίτημα αναστολής της καταβολής που προβλέπεται στην παρ. 3. Η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών δύναται να αναστείλει την εν λόγω πληρωμή, μέχρι την έκδοση της απόφασής της:

α) αν η πληρωμή θα είχε ως συνέπεια ανεπανόρθωτη βλάβη για τον υπόχρεο,

β) αν πιθανολογεί την ευδοκίμηση της ενδικοφανούς προσφυγής. Εάν δεν εκδοθεί απόφαση μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την υποβολή της αίτησης στη Φορολογική Διοίκηση, η αίτηση αναστολής θεωρείται ότι έχει απορριφθεί. Τυχόν αναστολή της πληρωμής δεν απαλλάσσει τον υπόχρεο από την υποχρέωση καταβολής των τόκων λόγω εκπρόθεσμης καταβολής του φόρου.

5. Μέσα σε εκατόν είκοσι (120) ημέρες από την υποβολή της ενδικοφανούς προσφυγής στη Φορολογική Διοίκηση, η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών εκδίδει απόφαση, την

οποία κοινοποιεί στον υπόχρεο, λαμβάνοντας υπόψη την προσφυγή, τις πληροφορίες που έλαβε από τον υπόχρεο και τις απόψεις της αρμόδιας Υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που είναι σχετική με την υπόθεση. Η προθεσμία του πρώτου εδαφίου αναστέλλεται κατά το χρονικό διάστημα από 1η έως 31η Αυγούστου. Εάν για το ζήτημα που έχει τεθεί με την ενδικοφανή προσφυγή, η εξέταση της οποίας εκκρεμεί ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, έχει δημοσιευθεί πράξη του Συμβουλίου της Επικρατείας σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 1 του ν. 3900/2010 (Α' 213), ο υπόχρεος δύναται να υποβάλει αίτηση ενώπιον του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, για αναστολή της προθεσμίας των εκατόν είκοσι (120) ημερών, για όσο διάστημα εκκρεμεί η κρίση του Συμβουλίου της Επικρατείας. Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, εφόσον διαπιστώσει την ταυτότητα του νομικού ζητήματος, εκδίδει απόφαση αναστολής της προθεσμίας, πριν από την πάροδο της προθεσμίας των εκατόν είκοσι (120) ημερών, η οποία κοινοποιείται στον υπόχρεο. Η αναστολή καταλαμβάνει το σύνολο της ενδικοφανούς προσφυγής και ανατρέχει στην ημερομηνία δημοσίευσης της πράξης του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3900/2010 ή, σε περίπτωση που η ενδικοφανής προσφυγή υποβληθεί μεταγενέστερα της ημερομηνίας δημοσίευσης της πράξης του Συμβουλίου της Επικρατείας, στην ημερομηνία υποβολής της ενδικοφανούς προσφυγής. Μετά την κοινοποίηση της απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών συνεχίζει η προθεσμία των εκατόν είκοσι (120) ημερών για έκδοση απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής. Αν η προθεσμία που απομένει για έκδοση απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής υπολείπεται των τριάντα (30) ημερών, η προθεσμία των εκατόν είκοσι (120) ημερών παρατείνεται αυτοδικαίως για επιπλέον τριάντα (30) ημέρες. Αν η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών το κρίνει απαραίτητο, δύναται να καλέσει τον υπόχρεο σε ακρόαση. Σε περίπτωση που προσκομισθούν νέα στοιχεία στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών ή γίνει επίκληση νέων πραγματικών περιστατικών, ο υπόχρεος καλείται υποχρεωτικά σε ακρόαση. Με απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, που εκδίδεται πριν από την πάροδο της ανωτέρω προθεσμίας των εκατόν είκοσι (120) ημερών και κοινοποιείται στον υπόχρεο, η εν λόγω προθεσμία δύναται να παρατείνεται άπαξ για τριάντα (30) ημέρες, σε περίπτωση που προσκομισθούν από τον υπόχρεο νέα στοιχεία ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών ή γίνει επίκληση νέων πραγματικών περιστατικών κατά τις τελευταίες τριάντα (30) ημέρες πριν από την πάροδο της προθεσμίας των εκατόν είκοσι (120) ημερών για την έκδοση απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής. Αν, εντός της ανωτέρω προθεσμίας, δεν εκδοθεί απόφαση τότε θεωρείται ότι η ενδικοφανής προσφυγή έχει απορριφθεί από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών και ο υπόχρεος έχει λάβει γνώση αυτής της απόρριψης κατά την εκπνοή της προθεσμίας αυτής. Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών μπορεί, με απόφασή του, να εξουσιοδοτεί άλλους υπαλλήλους της ίδιας υπηρεσίας να υπογράφουν, με εντολή του, αποφάσεις επί ενδικοφανών προσφυγών και αιτήσεων αναστολής.

6. Αν με την απόφαση ακυρώνεται, μερικά ή ολικά, ή τροποποιείται η πράξη της Φορολογικής Διοίκησης, η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών οφείλει να αιτιολογεί την απόφαση αυτή επαρκώς με νομικούς ή και πραγματικούς ισχυρισμούς. Σε περίπτωση απόρριψης της ενδικοφανούς προσφυγής, η αιτιολογία μπορεί να συνίσταται στην

αποδοχή των διαπιστώσεων της οικείας πράξης της Φορολογικής Διοίκησης. Σε κάθε περίπτωση η απόφαση περιέχει τουλάχιστον την οριστική φορολογική υποχρέωση του υπόχρεου, το καταλογιζόμενο ποσό και την προθεσμία καταβολής του. Η Φορολογική Διοίκηση της οποίας η πράξη ακυρώνεται για τυπικές πλημμέλειες, εκδίδει νέα πράξη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών.

7. Η Φορολογική Διοίκηση δεν έχει δικαίωμα προσφυγής κατά της απόφασης της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών.

8. Κατά της απόφασης της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών ή της σιωπηρής απόρριψης της ενδικοφανούς προσφυγής λόγω παρόδου της προθεσμίας προς έκδοση της απόφασης, ο υπόχρεος δύναται να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου, σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Για την αναστολή, λόγω άσκησης προσφυγής, ισχύει ανάλογα η παρ. 3. Προσφυγή στα διοικητικά δικαστήρια απευθείας κατά οποιασδήποτε πράξης που εξέδωσε η Φορολογική Διοίκηση είναι απαράδεκτη, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά σε ειδικές διατάξεις.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 72 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται το πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας της ενδικοφανούς προσφυγής και εξορθολογίζεται το υφιστάμενο πλαίσιο προθεσμιών. Ειδικότερα, με την παρ. 1, ορίζεται ότι ο υπόχρεος, εφόσον αμφισβητεί οποιαδήποτε πράξη έχει εκδοθεί σε βάρος του από τη Φορολογική Διοίκηση, οφείλει να υποβάλει ενδικοφανή προσφυγή με αίτημα την επανεξέταση της πράξης στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών της Φορολογικής Διοίκησης.

Με την παρ. 5 επέρχονται ορισμένες βελτιώσεις επί της διαδικασίας ενώπιον της υπηρεσίας, προκειμένου να επιτελείται κατά τρόπο ουσιαστικό η λειτουργία του προελέγχου των πράξεων από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών και ρυθμίζονται ζητήματα που σχετίζονται με την κατά χρόνο αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών να επιληφθεί επί της ενδικοφανούς προσφυγής. Με την παρ. 7 εισάγεται ρύθμιση που αποσκοπεί στη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της κρίσης του προσωπικού της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, λαμβάνοντας ειδικότερα υπόψη τη φύση των καθηκόντων και το εύρος των αρμοδιοτήτων της υπηρεσίας.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 63. Ειδική διοικητική διαδικασία - Ενδικοφανής προσφυγή.- 1. Ο υπόχρεος, εφόσον αμφισβητεί οποιαδήποτε πράξη που έχει εκδοθεί σε βάρος του από τη Φορολογική Διοίκηση ή σε περίπτωση σιωπηρής άρνησης, οφείλει να υποβάλει ενδικοφανή προσφυγή με αίτημα την επανεξέταση της πράξης στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών της Φορολογικής Διοίκησης. Η αίτηση υποβάλλεται στη φορολογική αρχή που εξέδωσε την πράξη ή παρέλειψε την έκδοσή της και πρέπει να αναφέρει τους λόγους και τα έγγραφα στα οποία ο υπόχρεος βασίζει το αίτημά του. Η αίτηση πρέπει να υποβάλλεται από τον υπόχρεο μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της πράξης σε αυτόν ή από τη συντέλεση της παράλειψης. Η προθεσμία του τρίτου εδαφίου αναστέλλεται κατά το χρονικό διάστημα από 1η έως 31η Αυγούστου. Η προθεσμία του τρίτου εδαφίου ορίζεται σε εξήντα (60) ημέρες για φορολογούμενους κατοίκους εξωτερικού. Η υποχρέωση άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής δεν ισχύει στις περιπτώσεις των διαφορών που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Προέδρου Πρωτοδικών του Διοικητικού Πρωτοδικείου, σύμφωνα με την περ. δ' της παρ. 2 του

άρθρου 6 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

2. Η Φορολογική Διοίκηση αποστέλλει την ενδικοφανή προσφυγή του υπόχρεου, συνοδευόμενη από σχετικά έγγραφα και τις απόψεις της, μέσα σε επτά (7) ημέρες από την υποβολή, στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών της Φορολογικής Διοίκησης, προκειμένου η τελευταία να αποφανθεί.

3. Με την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής αναστέλλεται η καταβολή ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) του αμφισβητούμενου ποσού, υπό την προϋπόθεση ότι έχει καταβληθεί το υπόλοιπο πενήντα τοις εκατό (50%). Η αναστολή, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, δεν ισχύει επί του άμεσου προσδιορισμού του φόρου, καθώς και επί πράξης διοικητικού προσδιορισμού του φόρου, που εκδίδεται με βάση στοιχεία που έχουν παρασχεθεί από τον φορολογούμενο σε φορολογική του δήλωση.

4. Ο υπόχρεος έχει δικαίωμα να υποβάλει, ταυτόχρονα με την ενδικοφανή προσφυγή, και αίτημα αναστολής της καταβολής που προβλέπεται στην παρ. 3. Η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών δύναται να αναστείλει την εν λόγω πληρωμή, μέχρι την έκδοση της απόφασής της, μόνο στην περίπτωση κατά την οποία η πληρωμή θα είχε ως συνέπεια ανεπανόρθωτη βλάβη για τον υπόχρεο. Εάν δεν εκδοθεί απόφαση μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την υποβολή της αίτησης στη Φορολογική Διοίκηση, η αίτηση αναστολής θεωρείται ότι έχει απορριφθεί. Τυχόν αναστολή της πληρωμής δεν απαλλάσσει τον υπόχρεο από την υποχρέωση καταβολής των τόκων λόγω εκπρόθεσμης καταβολής του φόρου.

5. Μέσα σε εκατόν είκοσι (120) ημέρες από την υποβολή της ενδικοφανούς προσφυγής στη Φορολογική Διοίκηση, η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών εκδίδει απόφαση, την οποία κοινοποιεί στον υπόχρεο, λαμβάνοντας υπόψη την προσφυγή, τις πληροφορίες που έλαβε από τον υπόχρεο και τις απόψεις της αρμόδιας φορολογικής αρχής, καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που είναι σχετική με την υπόθεση. Η προθεσμία του δεύτερου εδαφίου αναστέλλεται κατά το χρονικό διάστημα από 1η έως 31η Αυγούστου. Σε περίπτωση που για το ζήτημα που έχει τεθεί με την ενδικοφανή προσφυγή, η εξέταση της οποίας εκκρεμεί ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, έχει δημοσιευθεί πράξη του Συμβουλίου της Επικρατείας σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 1 του ν. 3900/2010 (Α' 213), ο υπόχρεος δύναται να υποβάλει αίτηση ενώπιον του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, για αναστολή της προθεσμίας των εκατόν είκοσι (120) ημερών, για όσο διάστημα εκκρεμεί η κρίση του Συμβουλίου της Επικρατείας. Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, εφόσον διαπιστώσει την ταυτότητα του νομικού ζητήματος, εκδίδει απόφαση αναστολής της προθεσμίας, πριν από την πάροδο της προθεσμίας των εκατόν είκοσι (120) ημερών, η οποία κοινοποιείται στον υπόχρεο. Η αναστολή καταλαμβάνει το σύνολο της ενδικοφανούς προσφυγής και ανατρέχει στην ημερομηνία δημοσίευσης της πράξης του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3900/2010 ή, σε περίπτωση που η ενδικοφανής προσφυγή υποβληθεί μεταγενέστερα της ημερομηνίας δημοσίευσης της πράξης του Συμβουλίου της Επικρατείας, στην ημερομηνία υποβολής της ενδικοφανούς προσφυγής. Μετά την κοινοποίηση της απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών συνεχίζει η προθεσμία των εκατόν είκοσι (120) ημερών για έκδοση απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής. Σε περίπτωση που η προθεσμία που απομένει για έκδοση απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής υπολείπεται των τριάντα (30) ημερών, η προθεσμία των εκατόν είκοσι (120) ημερών παρατείνεται αυτοδικαίως για επιπλέον τριάντα (30) ημέρες. Αν η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών το κρίνει απαραίτητο, δύναται να καλέσει τον υπόχρεο σε ακρόαση. Σε περίπτωση που προσκομισθούν νέα στοιχεία στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών ή γίνει επίκληση νέων πραγματικών περιστατικών, ο υπόχρεος πρέπει να καλείται σε ακρόαση. Με απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, που εκδίδεται πριν από την πάροδο της ανωτέρω προθεσμίας των εκατόν είκοσι (120) ημερών και κοινοποιείται στον υπόχρεο, η εν λόγω προθεσμία δύναται να παρατείνεται άπαξ για τριάντα (30) ημέρες, σε περίπτωση που προσκομι-

σθούν από τον υπόχρεο νέα στοιχεία ή γίνει επίκληση νέων πραγματικών περιστατικών κατά τις τελευταίες τριάντα (30) ημέρες πριν από την πάροδο της προθεσμίας των εκατόν είκοσι (120) ημερών για την έκδοση απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής. Αν, εντός της ανωτέρω προθεσμίας, δεν εκδοθεί απόφαση τότε θεωρείται ότι η ενδικοφανής προσφυγή έχει απορριφθεί από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών και ο υπόχρεος έχει λάβει γνώση αυτής της απόρριψης κατά την εκπνοή της προθεσμίας αυτής. Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών μπορεί, με απόφασή του, να εξουσιοδοτεί άλλους υπαλλήλους της ίδιας υπηρεσίας να υπογράφουν, με εντολή του, αποφάσεις επί ενδικοφανών προσφυγών και αιτήσεων αναστολής.

6. Αν με την απόφαση ακυρώνεται, μερικά ή ολικά, ή τροποποιείται η πράξη της φορολογικής αρχής, η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών οφείλει να αιτιολογεί την απόφαση αυτή επαρκώς με νομικούς ή και πραγματικούς ισχυρισμούς. Σε περίπτωση απόρριψης της ενδικοφανούς προσφυγής, η αιτιολογία μπορεί να συνίσταται στην αποδοχή των διαπιστώσεων της οικείας πράξης της φορολογικής αρχής. Σε κάθε περίπτωση η απόφαση πρέπει να περιέχει τουλάχιστον την οριστική φορολογική υποχρέωση του υπόχρεου, το καταλογιζόμενο ποσό και την προθεσμία καταβολής του. Η φορολογική αρχή, της οποίας η πράξη ακυρώνεται για τυπικές πλημμέλειες, εκδίδει νέα πράξη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών.

7. Η Φορολογική Διοίκηση δεν έχει δικαίωμα προσφυγής κατά της απόφασης της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών.

8. Κατά της απόφασης της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών ή της σιωπηρής απόρριψης της ενδικοφανούς προσφυγής λόγω παρόδου της προθεσμίας προς έκδοση της απόφασης, ο υπόχρεος δύναται να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου Διοικητικού Δικαστηρίου, σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Για την αναστολή, λόγω άσκησης προσφυγής, ισχύει ανάλογα η παρ. 3. Προσφυγή στα διοικητικά δικαστήρια απευθείας κατά οποιασδήποτε πράξης που εξέδωσε η Φορολογική Διοίκηση είναι απαράδεκτη.

9. Ο Διοικητής δύναται να εκδίδει τις αναγκαίες κανονιστικές πράξεις για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου και, ιδίως, να καθορίζει τις λεπτομέρειες για τη λειτουργία της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, την εφαρμοστέα διαδικασία και τον τρόπο έκδοσης των αποφάσεών της.

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4238/2014 (ΦΕΚ 38Α'/17.2.2014), άρθρο 50.- (Εξέταση από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών (Δ.Ε.Δ.) ενδικοφανών προσφυγών που δεν εξετάστηκαν από την Ε.Δ.Ε.Φ.Δ. έως την 31.12.2013).

α. Υποθέσεις ενδικοφανών προσφυγών ενώπιον της Επιτροπής Διοικητικής Επίλυσης Διαφορών του άρθρου 70 Α του ν. 2238/1994 (Α' 151), για τις οποίες αυτή ήταν αποκλειστικά αρμόδια, και οι οποίες δεν εξετάστηκαν έως την 31.12.2013 ή εξετάστηκαν και αναπέμφθηκαν στη Φορολογική Διοίκηση, δύνανται, με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις της αρχικής υποβολής, να εξετάζονται στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας από την Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 (Α' 170), εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο μηνών από την υποβολή σχετικής αιτήσεως του ενδιαφερομένου, μετά την οποία η σχετική αίτηση θεωρείται ότι έχει σιωπηρά απορριφθεί. Η αίτηση εξετάζεται, μόνο εφόσον υποβληθεί εντός αποκλειστικής προθεσμίας εντός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Μετά την υποβολή της αίτησης, τυχόν βεβαιώσεις οφειλών που εδράζονται στις αντίστοιχες υποθέσεις διαγράφονται και οι σχετικές απαιτήσεις του Δημοσίου επαναβεβαιώνονται και εισπράττονται είτε με βάση την απόφαση της ως άνω Υπηρεσίας είτε με την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας εντός της οποίας δύναται να αποφανθεί η Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης.

β. Εξαιρετικά οι διατάξεις των εδαφίων 1 και 2 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και για

υποθέσεις που είχαν εισαχθεί στην Επιτροπή Διοικητικής Επίλυσης Διαφορών του άρθρου 70 Α του ν. 2238/1994, με αίτημα διοικητικού ή δικαστικού συμβιβασμού, και δεν εξετάστηκαν από αυτή έως την 31.12.2013, εφόσον τα σχετικά αιτήματα αφορούσαν σε μαζικές προσφυγές μελών σωματείων και ανάγονται στον ίδιο φορολογικό έλεγχο.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. Δ6Α 1118225 /24.7.2013.- Καθορισμός της διάρθρωσης και των αρμοδιοτήτων της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, καθώς και απαραίτητων λεπτομερειών λειτουργίας αυτής.

Έχοντας υπόψη:

.....
Αποφασίζουμε

1. Η Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, που προβλέπεται στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 70B του ν. 2238/1994 (Α' 151), όπως προστέθηκε με την περίπτωση 1 της υποπαραγράφου Α5 της παραγράφου Α' του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107), είναι ειδική αποκεντρωμένη υπηρεσία, επιπέδου Διεύθυνσης, υπαγόμενη απευθείας στον Γενικό Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων και ασκεί τις κατωτέρω αρμοδιότητες :

α) Την επανεξέταση των πράξεων της φορολογικής διοίκησης στα πλαίσια της διοικητικής διαδικασίας, κατόπιν υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής.

β) Την εξέταση αιτημάτων αναστολής της καταβολής του 50% του αμφισβητούμενου ποσού της πράξης, που βεβαιώνεται κατά την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής.

γ) Την αποστολή του διοικητικού φακέλου με αναλυτική έκθεση απόψεων για τους προβαλλόμενους νομικούς και πραγματικούς ισχυρισμούς, σε περίπτωση άσκησης προσφυγής των αποφάσεών της, ενώπιον κάθε βαθμού δικαιοδοσίας των τακτικών διοικητικών Δικαστηρίων.

δ) Την εισήγηση επί νομοθετικών ρυθμίσεων, καθώς και την έκδοση αποφάσεων, εγκυκλίων και οδηγιών σχετικά με την επανεξέταση πράξεων της φορολογικής διοίκησης ενώπιόν της.

ε) Την εισήγηση προς τον Γενικό Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων επί αιτήσεων άρσης των επιβληθέντων διασφαλιστικών των συμφερόντων του Δημοσίου μέτρων.

2. Α. Η Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης διαρθρώνεται σε μία (1) Υποδιεύθυνση και σε εννέα (9) Τμήματα, στα οποία κατανέμονται οι αρμοδιότητές της, ως εξής :

α) Τμήματα Α1 έως Α7 Επανεξέτασης, τα οποία ασκούν τις αρμοδιότητες, που προβλέπονται στις υποπαραγράφους α', β' και γ' της παραγράφου 1 της παρούσας απόφασης. Οι υποθέσεις ανατίθενται στα Τμήματα με πράξη του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης.

β) Τμήμα Β'- Νομικής Υποστήριξης και Επανεξέτασης, το οποίο παρέχει τις απόψεις του στα Τμήματα Επανεξέτασης επί θεμάτων νομικής φύσεως και ερμηνευτικών ζητημάτων που προκύπτουν κατά την εξέταση των ενδικοφανών προσφυγών και ασκεί τις αρμοδιότητες, που προβλέπονται στις υποπαραγράφους δ' και ε' της παραγράφου 1 της παρούσας. Παράλληλα, μπορεί να του ανατίθενται οι αρμοδιότητες που προβλέπονται στις υποπαραγράφους α', β' και γ' της παραγράφου 1 της παρούσας απόφασης.

γ) Τμήμα Γ'- Διοικητικής και Μηχανογραφικής Υποστήριξης, το οποίο έχει αρμοδιότητα επί θεμάτων διοικητικής και γραμματειακής υποστήριξης και επί θεμάτων προσωπικού. Καταγράφει και παρακολουθεί τις υποθέσεις ενδικοφανών προσφυγών, που διαβιβάζονται προς εξέταση στην Υπηρεσία, καταγράφει και παρακολουθεί τις υποθέσεις αρμοδιότητας αυτής, που εισάγονται ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων.

Τηρεί το αρχείο των υποθέσεων και των εν γένει εγγράφων της Υπηρεσίας και μεριμνά για την

κοινοποίηση των αποφάσεων και των εγγράφων αυτής. Αξιοποιεί τις υφιστάμενες εφαρμογές πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών, προτείνει νέες μηχανογραφικές εφαρμογές και τηρεί τα απαιτούμενα στατιστικά στοιχεία.

Β. Στην Υποδιεύθυνση, η οποία φέρει τον τίτλο «Υποδιεύθυνση Επανεξέτασης», υπάγονται όλα τα Τμήματα Επανεξέτασης.

3. Της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης, της Υποδιεύθυνσης και των Τμημάτων της προΐστανται υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ του κλάδου Εφοριακών.

4. α) Ορίζουμε την 01/08/2013, ως ημερομηνία έναρξης λειτουργίας της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, της Υποδιεύθυνσης και των Τμημάτων της, εκτός από τα αναφερθέντα στην υποπαράγραφο β' της παρούσας παραγράφου.

β) Η ημερομηνία έναρξης λειτουργίας των επιπλέον των τεσσάρων (4) Τμημάτων Επανεξέτασης της Υποδιεύθυνσης Επανεξέτασης θα ορισθεί με νεώτερη απόφασή μας.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. Δ6Α 1198069/30.12.2013.- Μετονομασία και ανακαθορισμός των αρμοδιοτήτων και της εσωτερικής διάρθρωσης της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών.

Έχοντας υπόψη:

.....
Αποφασίζουμε

1. Η Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, που προβλέπεται στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 70B του ν. 2238/1994 (Α' 151), όπως προστέθηκε με την περίπτωση 1 της υποπαράγραφου Α5 της παραγράφου Α' του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107), καθώς και στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 (Α' 170) και της οποίας καθορίσθηκε η εσωτερική διάρθρωση και οι αρμοδιότητες με την αριθμ. Δ6Α 1118225 ΕΞ 2013/24.7.2013 (Β' 1893) απόφασή μας, ειδική αποκεντρωμένη υπηρεσία, επιπέδου Διεύθυνσης, η οποία υπάγεται απευθείας στον Γενικό Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων μετονομάζεται σε Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών.

2. Ο επιχειρησιακός στόχος της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών είναι η επίλυση διαφορών σε σύντομες προθεσμίες, κατόπιν υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής, για την συντομότερη είσπραξη δημοσίων εσόδων και την αποσυμφόρηση των διοικητικών δικαστηρίων από υποθέσεις που μπορούν να επιλυθούν σε επίπεδο φορολογικής διοίκησης.

3. Η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών διαρθρώνεται σε δύο (2) Υποδιευθύνσεις και δεκατρία (13) Τμήματα, από τα οποία το ένα (1) Αυτοτελές, υπαγόμενο απευθείας στον Προϊστάμενο Διεύθυνσης, ως κατωτέρω:

α) Υποδιεύθυνση Επανεξέτασης

Τμήματα Α1' έως Α10' Επανεξέτασης

β) Υποδιεύθυνση Νομικών Θεμάτων

Τμήματα Β1' και Β2' Νομικής Υποστήριξης

γ) Αυτοτελές Τμήμα - Διοικητικής Υποστήριξης

4. Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών κατανέμονται μεταξύ των Υποδιευθύνσεων και των Τμημάτων της, ως εξής:

(α) Υποδιεύθυνση Επανεξέτασης:

Ι. Τμήματα Α1' έως Α10' Επανεξέτασης

(αα) Η επανεξέταση των πράξεων της φορολογικής διοίκησης στο πλαίσιο της διοικητικής

διαδικασίας, κατόπιν υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής.

(ββ) Η εξέταση αιτημάτων αναστολής της καταβολής του 50% του αμφισβητούμενου ποσού της πράξης.

(γγ) Η μελέτη των υποθέσεων και αποφάσεων και η ανάλυση των παρατηρούμενων τάσεων.

(δδ) Ο έλεγχος της ποιότητας και της ορθής εφαρμογής των διαδικασιών επανεξέτασης των πράξεων της φορολογικής διοίκησης, κατόπιν υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής.

II. Οι υποθέσεις ανατίθενται στα Τμήματα με πράξη του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης.

(β) Υποδιεύθυνση Νομικών Θεμάτων: I. Τμήματα Β1' και Β2' Νομικής Υποστήριξης

(αα) Η υποστήριξη των Τμημάτων της Υποδιεύθυνσης Επανεξέτασης, επί θεμάτων νομικής φύσης και επί ερμηνευτικών ζητημάτων, που προκύπτουν κατά την εξέταση των ενδικοφανών προσφυγών.

(ββ) Η αποστολή του διοικητικού φακέλου με αναλυτική έκθεση απόψεων για τους προβαλλόμενους νομικούς και πραγματικούς ισχυρισμούς, σε περίπτωση άσκησης προσφυγής κατά των αποφάσεων της Διεύθυνσης, ενώπιον των διοικητικών Δικαστηρίων και η εν γένει υποστήριξη των υποθέσεων αυτών.

II. Από τα Τμήματα Β1' και Β2' Νομικής Υποστήριξης ασκούνται πέραν των προαναφερθεισών αρμοδιοτήτων και οι κατωτέρω αρμοδιότητες, ως εξής:

(α) Τμήμα Β1' Νομικής Υποστήριξης Η εισήγηση επί νομοθετικών ρυθμίσεων και αποφάσεων, καθώς και η έκδοση εγκυκλίων και οδηγιών σχετικά με την επανεξέταση πράξεων της φορολογικής διοίκησης ενώπιον της Διεύθυνσης.

(β) Τμήμα Β2' Νομικής Υποστήριξης

(αα) Η επανεξέταση των ενεργειών της φορολογικής διοίκησης που έχουν εκδοθεί μέχρι την 31.12.2013, σε εφαρμογή των διατάξεων για την διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου σε περίπτωση φοροδιαφυγής.

(ββ) Η επανεξέταση, στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας κατόπιν υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής, των πράξεων της φορολογικής διοίκησης, με τις οποίες εφαρμόζονται διασφαλιστικά μέτρα με βάση ειδική έκθεση ελέγχου, καθώς και η εξέταση των αιτημάτων αναστολής εκτέλεσης των πράξεων αυτών.

III. Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης μπορεί να αναθέτει την εξέταση αιτημάτων αναστολής της καταβολής του 50% του αμφισβητούμενου ποσού της πράξης και στα Τμήματα Β1' και Β2' Νομικής Υποστήριξης. Στην περίπτωση αυτή θα τους παρέχουν την συνδρομή τους επί ελεγκτικών ζητημάτων, που ανακύπτουν, τα Τμήματα Α1' έως Α10' Επανεξέτασης.

(γ) Αυτοτελές Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης

(αα) Η καταγραφή και η παρακολούθηση των υποθέσεων ενδικοφανών προσφυγών, που διαβιβάζονται προς εξέταση στην Διεύθυνση, καθώς και των υποθέσεων αρμοδιότητας αυτής, που εισάγονται ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων.

(ββ) Η τήρηση του αρχείου των υποθέσεων και των εγγράφων της Διεύθυνσης και η μέριμνα για την κοινοποίηση των αποφάσεων και των εγγράφων αυτής.

(γγ) Ο σχεδιασμός, η διαχείριση και η παρακολούθηση της απόδοσης της διαδικασίας επίλυσης διαφορών.

(δδ) Η αξιοποίηση των υφιστάμενων μηχανογραφικών εφαρμογών της Γ.Γ.Δ.Ε. και εν γένει του Υπουργείου Οικονομικών, η διατύπωση προτάσεων για νέες μηχανογραφικές εφαρμογές και η τήρηση των απαιτούμενων στατιστικών στοιχείων.

(εε) Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη της Διεύθυνσης.

5. Της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, των Υποδιευθύνσεων Επανεξέτασης και Νομικών Θεμάτων και των τμημάτων τους, καθώς και του Αυτοτελούς Τμήματος Διοικητικής Υποστήριξης αυτής προϊστάονται υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ, του κλάδου Εφοριακών.

6. Η ημερομηνία έναρξης λειτουργίας των Τμημάτων Επανεξέτασης Α5 έως Α10 της Υποδιεύθυνσης Επανεξέτασης θα ορισθεί με νεότερη απόφασή μας.

7. Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από την δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1002/2.1.2014.- Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 (Ειδική Διοικητική Διαδικασία - Ενδικοφανής προσφυγή), όπως αυτό τροποποιήθηκε και ισχύει από 1.1.2014 και καθορισμός λεπτομερειών για τη λειτουργία της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών (πρώην Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης) της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, την εφαρμοστέα διαδικασία και τον τρόπο έκδοσης των αποφάσεων αυτής.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 (Α' 170/26.7.2013) «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 49 του ν. 4223/2013 (ΦΕΚ Α' 287/31.12.2013),

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Ενδικοφανής προσφυγή ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών (όπως μετονομάστηκε η Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης) στο πλαίσιο της ειδικής διοικητικής διαδικασίας

1. Ο υπόχρεος, εφόσον αμφισβητεί πράξεις, ρητές ή σιωπηρές, που εκδίδονται ή συντελούνται από 1.1.2014 και εφεξής σε βάρος του από τη Φορολογική Διοίκηση και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (άρθρο 2 του Ν. 4174/2013) οφείλει, πριν από την προσφυγή του στη Διοικητική Δικαιοσύνη, να ασκήσει ενδικοφανή προσφυγή ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων με αίτημα επανεξέτασης στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας. Η ενδικοφανής προσφυγή κατατίθεται στην αρμόδια φορολογική αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη.

2. Η άσκηση οποιασδήποτε άλλης διοικητικής προσφυγής κατά των υποκειμένων στην ενδικοφανή προσφυγή πράξεων των φορολογικών αρχών, είναι απαράδεκτη.

Άρθρο 2

Αίτημα αναστολής του καταβλητέου ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) του αμφισβητούμενου ποσού της πράξης

1. Με την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής αναστέλλεται η καταβολή ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) του αμφισβητούμενου ποσού της πράξης, υπό την προϋπόθεση ότι έχει ήδη καταβληθεί το υπόλοιπο ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%), εκτός αν υποβληθεί γι' αυτό και γίνει αποδεκτό αίτημα αναστολής. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, εφόσον δηλαδή υποβληθεί από τον υπόχρεο, ταυτόχρονα με την ενδικοφανή προσφυγή και αίτημα αναστολής του καταβλητέου ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) του αμφισβητούμενου ποσού της πράξης, η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών δύναται να αναστείλει την πληρωμή του εν λόγω ποσοστού μόνο στην περίπτωση κατά την οποία κρίνεται ότι αυτό θα είχε ως συνέπεια την ανεπανόρθωτη βλάβη για τον υπόχρεο. Η αναστολή αυτή ισχύει μέχρι την κοινοποίηση της απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής στον υπόχρεο, άλλως μέχρι την άπρακτη πάροδο του προβλεπόμενου χρονικού διαστήματος για την έκδοσή της. Το αίτημα αναστολής υποβάλλεται με το έγγραφο της ενδικοφανούς προσφυγής ή αυτοτελώς με ιδιαίτερο έγγραφο που κατατίθεται την ίδια ημέρα με την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής. Με την υποβολή της αιτήσεως αναστολής και μέχρι την έκδοση απόφασης επ' αυτής άλλως μέχρι την άπρακτη πάροδο του προβλεπόμενου χρονικού διαστήματος για την έκδοσή της, η υποχρέωση καταβολής του αμφισβητούμενου ποσού ανα-

στέλλεται. Τυχόν αναστολή της πληρωμής δεν απαλλάσσει τον υπόχρεο από την υποχρέωση καταβολής των τόκων λόγω εκπρόθεσμης καταβολής του φόρου.

2. Με την αίτηση αναστολής υποβάλλονται στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών και τα αποδεικτικά στοιχεία με τα οποία τεκμηριώνονται οι ισχυρισμοί του αιτούντος και απαραίτητως υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 ν. 1599/1986 στην οποία ο αιτών δηλώνει : α) τα παγκόσμια έσοδα ή εισοδήματά του από κάθε πηγή κατά το προηγούμενο και κατά το τρέχον έτος και β) την περιουσιακή του κατάσταση στην Ελλάδα και οπουδήποτε στην αλλοδαπή κατά το χρόνο κατάθεσης της αίτησης αναστολής.

Αν ο αιτών είναι φυσικό πρόσωπο, δηλώνονται επιπλέον και τα παγκόσμια έσοδα ή εισοδήματα από κάθε πηγή κατά το προηγούμενο και κατά το τρέχον έτος, καθώς και η περιουσιακή κατάσταση οπουδήποτε στην Ελλάδα και στην αλλοδαπή του ή της συζύγου και των ανηλικών τέκνων αυτού κατά το χρόνο κατάθεσης της αίτησης αναστολής.

Αν ο αιτών είναι νομικό πρόσωπο ή οποιασδήποτε μορφής νομική οντότητα, δηλώνονται επιπλέον και τα παγκόσμια έσοδα ή εισοδήματα από κάθε πηγή κατά το προηγούμενο και κατά το τρέχον έτος, καθώς και η περιουσιακή κατάσταση οπουδήποτε στην Ελλάδα και στην αλλοδαπή, κατά το χρόνο κατάθεσης της αίτησης αναστολής, των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων στο κεφάλαιο των οποίων συμμετέχει ο αιτών καθώς και των φυσικών προσώπων που σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις ευθύνονται ατομικά για τις φορολογικές υποχρεώσεις του αιτούντος.

Η περιουσιακή κατάσταση περιλαμβάνει ιδίως τα εμπράγματα και ενοχικά δικαιώματα σε ακίνητα, τις καταθέσεις οποιουδήποτε είδους και τα συναφή τραπεζικά προϊόντα, τις επενδύσεις σε κινητές αξίες, τα μηχανοκίνητα ιδιωτικά μέσα μεταφοράς, τα δάνεια και τις δωρεές, τις μετοχές, τα μερίδια, τα δικαιώματα ψήφου ή συμμετοχής σε κεφάλαιο σε οποιασδήποτε μορφής νομική οντότητα, όπως ορίζεται στην παράγραφο 3 του Κ.Φ.Δ. (Ν. 4174/2013) και τα εμπράγματα και ενοχικά δικαιώματα σε κινητά αξίας άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ. Μαζί με την περιουσιακή κατάσταση δηλώνεται από τον αιτούντα και η εκτιμώμενη αγοραία αξία των περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται σε αυτήν. Για τα ακίνητα δηλώνεται και η αντικειμενική αξία αυτών.

Αν ο αιτών τηρεί λογιστικά βιβλία του Κ.Φ.Α.Σ. κατά τη διπλογραφική μέθοδο, με την αίτηση αναστολής συνυποβάλλονται ο τελευταίος ισολογισμός και το τελευταίο αναλυτικό ισοζύγιο γενικής λογιστικής του τρέχοντος έτους.

3. Αίτηση αναστολής για την οποία δεν προσκομίζονται τα προαναφερθέντα στοιχεία απορρίπτεται.

Άρθρο 3

Προθεσμία, περιεχόμενο και διαδικασία άσκησης της ενδικοφανούς προσφυγής

1. Η ενδικοφανής προσφυγή ασκείται κατά πράξεων των φορολογικών αρχών, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών που αρχίζει από την κοινοποίηση της πράξεως ή τη συντέλεση της παράλειψης.

2. Η ενδικοφανής προσφυγή υποβάλλεται στην αρμόδια φορολογική αρχή από τον υπόχρεο και πρέπει να αναφέρει τους λόγους, τους ισχυρισμούς και τα έγγραφα στα οποία βασίζει το αίτημά του, να περιέχει τα ακριβή του στοιχεία, την προσβαλλόμενη πράξη, τη διεύθυνση στην οποία θα συντελούνται οι κοινοποιήσεις των αποφάσεων, των πράξεων και των λοιπών εγγράφων της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, την διεύθυνση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τα εν γένει στοιχεία επικοινωνίας του υπόχρεου. Σε κάθε περίπτωση μεταβολής των στοιχείων επικοινωνίας που επήλθε μετά την υποβολή του αιτήματος της ενδικοφανούς προσφυγής, ο υπόχρεος οφείλει να γνωστοποιεί εγγράφως αυτά στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών, διαφορετικά οι κοινοποιήσεις γίνονται νομίμως βάσει των αρχικά δηλωθέντων στοιχείων. Υπόχρεο φυσικό ή νομικό πρό-

σωπο, που δεν έχει την κατοικία ή την έδρα του στην Περιφέρεια Αττικής, οφείλει, με το έγγραφο της ενδικοφανούς προσφυγής, να διορίζει ως αντίκλητο, πρόσωπο που έχει την κατοικία ή τον χώρο της εργασίας του εντός αυτής και να αναφέρει τα πλήρη στοιχεία επικοινωνίας με αυτόν (όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, επάγγελμα, διεύθυνση επικοινωνίας, τηλέφωνο, τηλεομοιοτυπία, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο) .

3. Ειδικότερα, η ενδικοφανής προσφυγή ασκείται, προκειμένου για σχολάζουσα κληρονομιά από τον κηδεμόνα, για επιδικία από τον προσωρινό διαχειριστή, για μεσεγγύηση από το μεσεγγυούχο, για πτωχεύσαντα από το σύνδικο, για ανήλικο από τον ασκούντα τη γονική μέριμνα ή τον επίτροπο και επί πλειόνων από τον έναν από αυτούς ή γι' αυτόν που τελεί σε δικαστική συμπαραστάση από το δικαστικό συμπαραστάτη και προκειμένου για θανόντα φορολογούμενο από τους κληρονόμους του και εν γένει από κάθε πρόσωπο του άρθρου 64 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Για τις όλες τις ως άνω περιπτώσεις, υποχρεωτικός με την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής συνυποβάλλονται και τα νομιμοποιητικά έγγραφα από τα οποία προκύπτουν οι παραπάνω ιδιότητες.

4. Σε περιπτώσεις κατάργησης ή αναστολής λειτουργίας, κατά περίπτωση, της φορολογικής αρχής ή τμήματος ή γραφείου αυτής, που εξέδωσε την πράξη, η ενδικοφανής προσφυγή υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. υποδοχής, η οποία και την διαβιβάζει σύμφωνα με τα οριζόμενα, στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών.

5. Ο υπόχρεος ταυτόχρονα με την υποβολή της ενδικοφανούς προσφυγής, συνυποβάλλει στην αρμόδια φορολογική αρχή και ηλεκτρονικό φάκελο (σε οπτικό δίσκο- CD ή USB κ.λπ.), στον οποίο περιλαμβάνονται σε μαγνητική μορφή και σε οποιαδήποτε αναγνώσιμη μορφή αρχείου:

α) η υποβληθείσα ενδικοφανής προσφυγή,

β) η αίτηση αναστολής σε περίπτωση αυτοτελούς υποβολής,

γ) τα έγγραφα και δικαιολογητικά που επικαλείται (σε ηλεκτρονικά αρχεία), συνοδευόμενο από υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 ν. 1599/1986, με την οποία δηλώνεται το ακριβές του περιεχομένου των στοιχείων του ηλεκτρονικού φακέλου.

Άρθρο 4

Διαδικασία εξέτασης ενδικοφανούς προσφυγής

1. Η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών ερευνά στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της τα πραγματικά και νομικά ζητήματα των υποθέσεων, λαμβάνοντας υπόψη την προσφυγή, τις πληροφορίες που έλαβε από τον υπόχρεο, τις απόψεις της αρμόδιας φορολογικής αρχής, καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που σχετίζεται με την υπόθεση. Η διαδικασία διεξάγεται εγγράφως, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο παρόν άρθρο.

2. Η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών, εάν το κρίνει απαραίτητο, δύναται εντός της οριζόμενης προθεσμίας για την έκδοση της απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής, να καλεί τον υπόχρεο εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών, προκειμένου αυτός να εκφράσει τις απόψεις του εγγράφως ως προς τα σχετικά ζητήματα και τους προβαλλόμενους με την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής λόγους και ισχυρισμούς.

3. Στις περιπτώσεις που με την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής προσκομισθούν στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών νέα στοιχεία ή γίνει επίκληση νέων πραγματικών περιστατικών, ο υπόχρεος πρέπει να καλείται σε ακρόαση, προκειμένου να εκφράσει εγγράφως τις απόψεις του, αναπτύσσοντας τους προβαλλόμενους με την ενδικοφανή προσφυγή λόγους και τα τυχόν συνυποβαλλόμενα σε αυτήν νέα στοιχεία ή τα επικαλούμενα με το αίτημά του νέα πραγματικά περιστατικά σύμφωνα με τα παραπάνω οριζόμενα. Στην περίπτωση αυτή, η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών δύναται να ζητά από την αρμόδια φορολογική αρχή τη διενέργεια πρόσθετων ηλεκτρονικών επαληθεύσεων, τάσσοντας ρητή προθεσμία προκειμένου η τελευταία να της αποστείλει το σχετικό πόρισμα της. Ως νέα στοιχεία ορίζονται αυτά τα οποία δεν είχε στη διάθεσή της η

φορολογική αρχή και δεν ήταν δυνατόν να τα λάβει υπ' όψιν της κατά το χρόνο έκδοσης της προσβαλλόμενης πράξης.

4. Προκειμένου να τύχουν εφαρμογής τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο της παρούσας απόφασης, η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών κρίνει εάν πρόκειται για νέα στοιχεία ή όχι ή για νέα πραγματικά περιστατικά, συνεκτιμώντας τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης που έχει διαβιβασθεί από την αρμόδια φορολογική αρχή και κάθε άλλο πρόσφορο στοιχείο.

5. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και εφόσον κατά την κρίση της Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών συντρέχει λόγος, η διενεργούμενη ακρόαση διεξάγεται και προφορικός σε καθορισμένη ώρα και ημερομηνία εντός της Υπηρεσίας, ώστε ο υπόχρεος να αναπτύξει λεπτομερέστερα τους διαλαμβανόμενους στο έγγραφο της ακρόασής του ισχυρισμούς και τα τυχόν συνυποβαλλόμενα με την ενδικοφανή προσφυγή νέα στοιχεία ή τα επικαλούμενα με το αίτημά του νέα πραγματικά περιστατικά. Στην προφορική ακρόαση συμμετέχουν τρεις τουλάχιστον υπάλληλοι που ορίζονται από τον προϊστάμενο της Υπηρεσίας, μεταξύ των οποίων υπάλληλος που χειρίζεται την υπόθεση και ο προϊστάμενος του αρμοδίου Τμήματος, καθώς και ο υπόχρεος ο οποίος παρίσταται αυτοπροσώπως ή με εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο με βάση ειδικό πληρεξούσιο έγγραφο με θεώρηση του γνήσιου της υπογραφής από την κατά νόμο αρμόδια αρχή.

6. Η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών, στο πλαίσιο της κατά τα ως άνω οριζόμενα ειδικής διοικητικής διαδικασίας- ενδικοφανούς προσφυγής, μπορεί να καλεί οποιονδήποτε για να παρέχει πληροφορίες και να αιτείται την προσκόμιση οποιουδήποτε εγγράφου ή άλλου στοιχείου το οποίο κρίνεται αναγκαίο στο πλαίσιο της επανεξέτασης της πράξης, τηρουμένων των σχετικών διατάξεων περί επαγγελματικού απορρήτου και προστασίας των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Επίσης μπορεί να προκαλεί γνωμοδοτήσεις ή γνωματεύσεις αρμοδίων οργάνων του Υπουργείου Οικονομικών και του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και ιδίως του Ειδικού Γραφείου Νομικού Συμβούλου Φορολογίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, σύμφωνα με τις διατάξεις που το διέπουν.

7. Σε περίπτωση που η πράξη ακυρώνεται για λόγους τυπικής πλημμέλειας, η αρμόδια φορολογική αρχή ενεργεί εκ νέου σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών.

8. Οι Υπηρεσίες, οι υπάλληλοι και τα όργανα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων οφείλουν, κατά προτεραιότητα να παρέχουν κάθε πληροφορία ή σχετικό έγγραφο και να αποφαίνονται εντός των τασσομένων προθεσμιών, σύμφωνα με τις σχετικές πράξεις και αποφάσεις του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών.

Άρθρο 5

Έκδοση της απόφασης

1. Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών εκδίδει, μετά από εισήγηση του ορισθέντος ή των ορισθέντων υπαλλήλων, αιτιολογημένη απόφαση επί της ενδικοφανούς προσφυγής και επί της αιτήσεως αναστολής καταβολής που προβλέπεται στο άρθρο 2. Η απόφαση επί της ενδικοφανούς προσφυγής εκδίδεται εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της ενδικοφανούς προσφυγής στην αρμόδια φορολογική αρχή. Ειδικά στην περίπτωση των ενδικοφανών προσφυγών που υποβάλλονται στην αρμόδια φορολογική αρχή μέχρι τις 28.2.2014, η προθεσμία επεκτείνεται σε εκατόν είκοσι (120) ημέρες. Η απόφαση επί της αιτήσεως αναστολής καταβολής εκδίδεται εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της ενδικοφανούς προσφυγής. Σε κάθε περίπτωση, η απόφαση επί της ενδικοφανούς προσφυγής περιέχει και την οριστική φορολογική υποχρέωση του υπόχρεου, το καταλογιζόμενο ποσό και την προθεσμία καταβολής αυτού. Εάν με την απόφαση ακυρώνεται, μερικά ή ολικά, ή τροποποιείται η πράξη της φορολογικής αρχής, η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών οφείλει να αιτιολογεί την απόφαση αυτή επαρκώς με νομικούς ή και πραγματικούς ισχυρισμούς.

2. Αν εντός της κατά τα ανωτέρω προβλεπόμενης προθεσμίας, δεν εκδοθεί απόφαση, τότε θεωρείται ότι η ενδικοφανής προσφυγή έχει απορριφθεί από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών και ο υπόχρεος έχει λάβει γνώση αυτής της απόρριψης κατά την εκπνοή της ανωτέρω προθεσμίας. Στην περίπτωση που δεν έχει εκδοθεί απόφαση, η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών ενημερώνει το αργότερο εντός δυο ημερών από την εκπνοή της προβλεπόμενης για την έκδοση της απόφασης προθεσμίας την αρμόδια φορολογική αρχή για τις δικές της ενέργειες.

3. Αντίγραφο της απόφασης, η οποία αποτελεί εκτελεστό τίτλο, αποστέλλεται άμεσα και στην αρμόδια φορολογική αρχή για τις δικές της ενέργειες.

Άρθρο 6

Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων

Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών δύναται με απόφασή του, που δημοσιεύεται στο ΦΕΚ, να μεταβιβάζει στον Υποδιευθυντή Επανεξέτασης και στον Υποδιευθυντή Νομικών Θεμάτων της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών την αρμοδιότητα έκδοσης και κοινοποίησης των αποφάσεων που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 5 της παρούσης, όπως ειδικότερα αυτές κατανέμονται για κάθε Υποδιεύθυνση στη με αριθμό Δ6Α 1198069/30.12.2013 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων «Μετονομασία και ανακαθορισμός των αρμοδιοτήτων και της εσωτερικής διάρθρωσης της Υπηρεσίας Επανεξέτασης της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών». Επίσης δύναται να μεταβιβάζει στον Υποδιευθυντή Νομικών Θεμάτων την έκδοση και κοινοποίηση των αποφάσεων επί αιτημάτων επανεξέτασης των ενεργειών της Φορολογικής Διοίκησης που έχουν εκδοθεί μέχρι την 31.12.2013, σε εφαρμογή των διατάξεων για τη διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου σε περίπτωση Φοροδιαφυγής. Ορίζεται ρητά ότι οι μεταβιβαζόμενες αρμοδιότητες μπορούν να ασκούνται παράλληλα και από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών.

Άρθρο 7

Μεταβατικές διατάξεις

Ενδικοφανείς προσφυγές που ασκήθηκαν ενώπιον της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης και είναι εκκρεμείς κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, εξετάζονται από τη μετονομασθείσα Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 70B του ν. 2238/1994 και τα οριζόμενα στα άρθρα 1 έως 5 της Πολ. 1209/6.9.2013. Ομοίως και οι ενδικοφανείς προσφυγές που θα ασκηθούν για πράξεις που εκδόθηκαν μέχρι 31.12.2013.

Άρθρο 8

Δημοσίευση

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1064/12.4.2017.- Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 (Ειδική Διοικητική Διαδικασία – Ενδικοφανής προσφυγή), καθορισμός λεπτομερειών για τη λειτουργία της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), την εφαρμοστέα διαδικασία και τον τρόπο έκδοσης των αποφάσεων αυτής και ρύθμιση ζητημάτων καταβολής και αναστολής καταβολής του οφειλόμενου ποσού σε περίπτωση άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 «Φορολογικές Διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (Α' 170), όπως ισχύει,

.....
Αποφασίζουμε
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής κατά το άρθρο 63 ν. 4174/2013**Άρθρο 1****Ενδικοφανής προσφυγή ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών
στο πλαίσιο της ειδικής διοικητικής διαδικασίας**

1. Ο υπόχρεος, εφόσον αμφισβητεί πράξεις, ρητές ή σιωπηρές, που εκδίδονται ή συντελούνται από 1.1.2014 και εφεξής, σε βάρος του από τη Φορολογική Διοίκηση και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (άρθρο 2 του ν. 4174/2013) οφείλει, πριν από την προσφυγή του στη Διοικητική Δικαιοσύνη, να ασκήσει ενδικοφανή προσφυγή ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων με αίτημα επανεξέτασης στο πλαίσιο της ειδικής διοικητικής διαδικασίας, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο β' εδ. της παρ. 1 του άρθρου 35 και στο στ' εδ. της παρ. 1 του άρθρου 63 του Κ.Φ.Δ..

2. Η άσκηση οποιασδήποτε άλλης διοικητικής προσφυγής κατά των υποκειμένων στην ενδικοφανή προσφυγή πράξεων των φορολογικών αρχών, είναι απαράδεκτη.

Άρθρο 2**Προθεσμία, περιεχόμενο και διαδικασία άσκησης της ενδικοφανούς προσφυγής**

1. Η ενδικοφανής προσφυγή ασκείται κατά πράξεων των φορολογικών αρχών, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών που αρχίζει από την κοινοποίηση της πράξεως ή τη συντέλεση της παράλειψης. Η εν λόγω προθεσμία αναστέλλεται κατά το χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου. Ειδικά για τους κατοίκους εξωτερικού η σχετική προθεσμία ορίζεται σε εξήντα (60) ημέρες (άρ. 63 παρ. 1 εδ. γ', δ', ε' Κ.Φ.Δ.).

2. Η ενδικοφανής προσφυγή υποβάλλεται από τον υπόχρεο στη φορολογική αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη ή παρέλειψε την έκδοσή της και πρέπει να αναφέρει τους λόγους, τους ισχυρισμούς και τα έγγραφα στα οποία βασίζει το αίτημά του, να περιέχει τα ακριβή του στοιχεία, την προσβαλλόμενη πράξη, τη διεύθυνση στην οποία θα συντελούνται οι κοινοποιήσεις των αποφάσεων, των πράξεων και των λοιπών εγγράφων της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, τη διεύθυνση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τα εν γένει στοιχεία επικοινωνίας του υπόχρεου. Σε κάθε περίπτωση μεταβολής των στοιχείων επικοινωνίας που επήλθε μετά την υποβολή του αιτήματος της ενδικοφανούς προσφυγής, ο υπόχρεος οφείλει να γνωστοποιεί εγγράφως αυτά στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών, διαφορετικά οι κοινοποιήσεις γίνονται νομίμως βάσει των αρχικά δηλωθέντων στοιχείων.

3. Η αρμόδια Αρχή αποστέλλει την ενδικοφανή προσφυγή, συνοδευόμενη από τα σχετικά έγγραφα και τις απόψεις της, εντός επτά (7) ημερών από την υποβολή τους, στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών, προκειμένου η τελευταία να αποφανθεί (άρθρο 63 παρ. 2 Κ.Φ.Δ.).

4. Ειδικότερα, η ενδικοφανής προσφυγή ασκείται, προκειμένου για σχολάζουσα κληρονομιά από τον κηδεμόνα, για επιδικία από τον προσωρινό διαχειριστή, για μεσεγγύηση από το μεσεγγυούχο, για πτωχεύσαντα από το σύνδικο, για ανήλικο από τον ασκούντα τη γονική μέριμνα ή τον επίτροπο και επί πλειόνων από τον έναν από αυτούς ή γι' αυτόν που τελεί σε δικαστική συμπαράσταση από το δικαστικό συμπαραστάτη και προκειμένου για θανόντα φορολογούμενο από τους κληρονόμους του και εν γένει από κάθε πρόσωπο του άρθρου 64 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Για όλες τις ως άνω περιπτώσεις, υποχρεωτικώς με την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής συνοποβάλλονται και τα νομιμοποιητικά έγγραφα από τα οποία προκύπτουν οι παρπάνω ιδιότητες.

5. Σε περιπτώσεις κατάργησης ή αναστολής λειτουργίας, κατά περίπτωση, της φορολογικής αρχής ή τμήματος ή γραφείου αυτής, που εξέδωσε την πράξη, η ενδικοφανής προσφυγή υποβάλλεται στην Υπηρεσία υποδοχής, η οποία και την διαβιβάζει σύμφωνα με τα ως άνω οριζόμενα, στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών.

6. Ο υπόχρεος, ταυτόχρονα με την υποβολή της ενδικοφανούς προσφυγής, συνυποβάλλει στην

αρμόδια φορολογική αρχή και ηλεκτρονικό φάκελο (σε οπτικό δίσκο - CD ή USB κλπ.), στον οποίο περιλαμβάνονται σε μαγνητική μορφή και σε οποιαδήποτε αναγνώσιμη μορφή αρχείου:

- α) η υποβληθείσα ενδικοφανής προσφυγή,
- β) η αίτηση αναστολής σε περίπτωση αυτοτελούς υποβολής,
- γ) τα έγγραφα και δικαιολογητικά που επικαλείται, συνοδευόμενα από υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 ν. 1599/1986, με την οποία δηλώνεται το ακριβές του περιεχομένου των στοιχείων του ηλεκτρονικού φακέλου.

Άρθρο 3

Διαδικασία εξέτασης ενδικοφανούς προσφυγής

1. Η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών ερευνά στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της τα πραγματικά και νομικά ζητήματα των υποθέσεων, λαμβάνοντας υπόψη την προσφυγή, τις πληροφορίες που έλαβε από τον υπόχρεο, τις απόψεις της αρμόδιας φορολογικής αρχής, καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που σχετίζεται με την υπόθεση. Η διαδικασία διεξάγεται εγγράφως, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο παρόν άρθρο.

2. Η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών, εάν το κρίνει απαραίτητο, δύναται εντός της οριζόμενης προθεσμίας για την έκδοση της απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής, να καλεί τον υπόχρεο, προκειμένου να εκφράσει εγγράφως, εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών το αργότερο, τις απόψεις του ως προς τα σχετικά ζητήματα και τους προβαλλόμενους με την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής λόγους και ισχυρισμούς.

3. Στις περιπτώσεις που με την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής προσκομισθούν στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών νέα στοιχεία ή γίνει επίκληση νέων πραγματικών περιστατικών, ο υπόχρεος πρέπει να καλείται σε ακρόαση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, προκειμένου να εκφράσει εγγράφως τις απόψεις του, αναπτύσσοντας τους προβαλλόμενους με την ενδικοφανή προσφυγή λόγους και τα τυχόν συνυποβαλλόμενα σε αυτήν νέα στοιχεία ή τα επικαλούμενα με το αίτημά του νέα πραγματικά περιστατικά. Στην περίπτωση αυτή, η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών δύναται να ζητά από την αρμόδια φορολογική αρχή τη διενέργεια πρόσθετων ελεγκτικών επαληθεύσεων, τάσσοντας ρητή προθεσμία, προκειμένου η τελευταία να της αποστείλει το σχετικό πόρισμά της. Ως νέα στοιχεία ορίζονται αυτά τα οποία δεν είχε στη διάθεσή της η φορολογική αρχή και δεν ήταν δυνατόν να τα λάβει υπ' όψιν της κατά το χρόνο έκδοσης της προβαλλόμενης πράξης.

4. Προκειμένου να τύχουν εφαρμογής τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών κρίνει εάν πρόκειται για νέα στοιχεία ή όχι ή για νέα πραγματικά περιστατικά, συνεκτιμώντας τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης που έχει διαβιβασθεί από την αρμόδια φορολογική αρχή και κάθε άλλο πρόσφορο στοιχείο.

5. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και εφόσον κατά την κρίση της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών συντρέχει λόγος, η προβλεπόμενη στις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος ακρόαση διεξάγεται προφορικός σε καθορισμένη ώρα και ημερομηνία εντός της Υπηρεσίας. Στην προφορική ακρόαση συμμετέχουν τρεις τουλάχιστον υπάλληλοι που ορίζονται από τον προϊστάμενο της Υπηρεσίας, μεταξύ των οποίων υπάλληλος που χειρίζεται την υπόθεση και ο προϊστάμενος του αρμοδίου Τμήματος, καθώς και ο υπόχρεος ο οποίος παρίσταται αυτοπροσώπως ή με εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο, με ειδικό πληρεξούσιο έγγραφο με θεώρηση του γνήσιου της υπογραφής από την κατά νόμο αρμόδια αρχή.

6. Η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών, στο πλαίσιο της κατά τα ως άνω οριζόμενα ειδικής διοικητικής διαδικασίας - ενδικοφανούς προσφυγής, μπορεί να καλεί οποιονδήποτε για να παρέχει πληροφορίες και να αιτείται την προσκόμιση οποιουδήποτε εγγράφου ή άλλου στοιχείου το οποίο κρίνεται αναγκαίο στο πλαίσιο της επανεξέτασης της πράξης, τηρουμένων των σχετικών διατάξεων περί επαγγελματικού απορρήτου και προστασίας των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων.

Επίσης, μπορεί να υποβάλλει γραπτά ερωτήματα σε άλλες καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε., οι οποίες, εφόσον κρίνουν σκόπιμο, μπορούν να προωθούν στον Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. την υποβολή ερωτημάτων προς έκδοση γνωμοδότησης στο Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, σύμφωνα με τις διατάξεις που το διέπουν.

7. Οι Υπηρεσίες, οι υπάλληλοι και τα όργανα της Α.Α.Δ.Ε. οφείλουν, κατά προτεραιότητα να παρέχουν κάθε πληροφορία ή σχετικό έγγραφο και να αποφαινούνται εντός των τασσομένων προθεσμιών, σύμφωνα με τις σχετικές πράξεις και αποφάσεις του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών.

Άρθρο 4

Έκδοση της απόφασης

1. Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών εκδίδει απόφαση επί της ενδικοφανούς προσφυγής εντός προθεσμίας εκατόν είκοσι (120) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της ενδικοφανούς προσφυγής στην αρμόδια φορολογική αρχή. Η εν λόγω προθεσμία αναστέλλεται κατά το χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου.

2. Σε κάθε περίπτωση, η απόφαση επί της ενδικοφανούς προσφυγής περιέχει και την οριστική φορολογική υποχρέωση του υπόχρεου, το καταλογιζόμενο ποσό και την προθεσμία καταβολής αυτού.

3. Εάν με την απόφαση ακυρώνεται, μερικά ή ολικά, ή τροποποιείται η πράξη της φορολογικής αρχής, η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών οφείλει να αιτιολογεί την απόφαση αυτή επαρκώς με νομικούς ή και πραγματικούς ισχυρισμούς. Σε περίπτωση που η πράξη ακυρώνεται για λόγους τυπικής πλημμέλειας, η αρμόδια φορολογική αρχή ενεργεί εκ νέου σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών (άρθρο 63 παρ. 6 Κ.Φ.Δ.).

4. Αν εντός της κατά τα ανωτέρω προβλεπόμενης προθεσμίας, δεν εκδοθεί απόφαση, τότε θεωρείται ότι η ενδικοφανής προσφυγή έχει απορριφθεί από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών και ο υπόχρεος έχει λάβει γνώση αυτής της απόρριψης κατά την εκπνοή της ανωτέρω προθεσμίας. Στην περίπτωση αυτή, η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών ενημερώνει την αρμόδια φορολογική αρχή για τις δικές της ενέργειες.

5. Αντίγραφο της απόφασης, η οποία αποτελεί εκτελεστό τίτλο, αποστέλλεται άμεσα και στην αρμόδια φορολογική αρχή για τις δικές της ενέργειες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Ρύθμιση ζητημάτων καταβολής και αναστολής καταβολής του οφειλόμενου ποσού λόγω άσκησης ενδικοφανούς ή δικαστικής προσφυγής

Άρθρο 5

Άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής χωρίς αίτημα αναστολής Προϋποθέσεις και αποτελέσματα αναστολής καταβολής ποσοστού 50% του αμφισβητούμενου ποσού

1. Με την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής αναστέλλεται η καταβολή του ποσοστού 50% του αμφισβητούμενου ποσού που προέκυψε με την έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης, με την προϋπόθεση ότι έχει καταβληθεί το υπόλοιπο ποσοστό 50%. Η αναστολή επέρχεται από και διά της εφάπαξ καταβολής του εν λόγω ποσοστού και σε περίπτωση τμηματικής καταβολής από και διά της αποπληρωμής του. Κάθε εξοφλητική απόδειξη με την οποία καταβάλλεται ποσό που αφορά σε αυτοτελές πρόστιμο το οποίο δεν είναι παρεπόμενο κύριας οφειλής, φόρων, τελών, δικαιωμάτων, εισφορών και δασμών υπέρ του Δημοσίου, υπόκειται σε τέλη χαρτοσήμου 2%, πλέον εισφοράς ΟΓΑ 20%. Η καταβολή μπορεί να γίνει και μετά την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής και, πάντως το αργότερο, μέχρι την έκδοση της απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής ή, σε περίπτωση μη έκδοσης απόφασης, εντός των εκατόν είκοσι (120) ημερών που προβλέπονται για την έκδοσή της. Καταβολή νοείται η εκουσίως γενομένη ή η είσπραξη του καταβλητέου 50% κατόπιν διενέργειας συμψηφισμού ή απόδοσης παρακρατηθέντος ποσού επί αποδεικτικού ενη-

μερότητας/βεβαίωσης οφειλής και όχι στο πλαίσιο ληφθέντων αναγκαστικών μέτρων είσπραξης.

2. Για το σε αναστολή υπόλοιπο 50% του αμφισβητούμενου ποσού, δεν λαμβάνονται μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης, αν δε τυχόν έχουν ληφθεί τέτοια μέτρα πριν από την καταβολή του 50%, αυτά αναστέλλονται για το διάστημα από το χρόνο της καταβολής και εφεξής, μέχρι την έκδοση απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής ή τη σιωπηρή απόρριψή της. Η αναστολή σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, δεν ισχύει επί του άμεσου προσδιορισμού του φόρου, καθώς και επί πράξης διοικητικού προσδιορισμού του φόρου, που εκδίδεται με βάση στοιχεία που έχουν παρασχεθεί από τον φορολογούμενο σε φορολογική του δήλωση (άρ. 63, παρ. 3, β' εδάφιο).

3. Εφόσον ασκείται ενδικοφανής προσφυγή, χωρίς αίτημα αναστολής και χωρίς να έχει καταβληθεί το 50% του αμφισβητούμενου ποσού, το σύνολο του αμφισβητούμενου ποσού είναι καταβλητέο εντός της προβλεπόμενης κατά τα άρθρα 41 και 62 ΚΦΔ προθεσμίας καταβολής, ανάλογα με την περίπτωση, εκτός αν το 50% αυτού καταβληθεί αργότερα και πάντως εντός της προθεσμίας των 120 ημερών από την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής, οπότε, για τα μέτρα εκτέλεσης που τυχόν έχουν ληφθεί στο μεταξύ, ισχύουν όσα αναφέρονται αμέσως παραπάνω για την αναστολή του υπόλοιπου 50%.

4. Σε περίπτωση έκδοσης απόφασης επί ενδικοφανούς προσφυγής, βάσει της οποίας προκύπτει καταλογιζόμενο ποσό, ως προθεσμία καταβολής ορίζεται η προβλεπόμενη από τις διατάξεις του άρθρου 66 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας για την άσκηση δικαστικής προσφυγής στις φορολογικές διαφορές, με αφετηρία αυτής την κοινοποίηση της απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής. Σε περίπτωση σιωπηρής απόρριψης της ενδικοφανούς προσφυγής, ως προθεσμία καταβολής ορίζεται η προβλεπόμενη από το προηγούμενο εδάφιο, με αφετηρία αυτής την επόμενη της λήξης της προθεσμίας έκδοσης απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής. Σε κάθε περίπτωση, δεν επιδιώκεται η είσπραξη του μη καταβληθέντος ποσού πριν από την πάροδο της προθεσμίας άσκησης δικαστικής προσφυγής.

Άρθρο 6

Προϋποθέσεις άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής με αίτημα αναστολής καταβολής ποσού πενήντα τοις εκατό (50%) του αμφισβητούμενου ποσού

1. Με την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής αναστέλλεται η καταβολή ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) του αμφισβητούμενου ποσού της πράξης, εφόσον καταβληθεί το υπόλοιπο πενήντα τοις εκατό (50%), εκτός αν υποβληθεί γι' αυτό και γίνει αποδεκτό αίτημα αναστολής. Η αναστολή, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, δεν ισχύει επί του άμεσου προσδιορισμού του φόρου, καθώς και επί πράξης διοικητικού προσδιορισμού του φόρου, που εκδίδεται με βάση στοιχεία που έχουν παρασχεθεί από τον φορολογούμενο σε φορολογική του δήλωση (άρθρο 63 παρ. 3, β' εδάφιο).

2. Εφόσον υποβληθεί από τον υπόχρεο, ταυτόχρονα με την ενδικοφανή προσφυγή και αίτημα αναστολής του καταβλητέου ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) του αμφισβητούμενου ποσού της πράξης, η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών δύναται να αναστείλει την πληρωμή του εν λόγω ποσοστού μόνο στην περίπτωση κατά την οποία κρίνεται ότι αυτό θα είχε ως συνέπεια την ανεπανόρθωτη βλάβη για τον υπόχρεο. Η αναστολή αυτή ισχύει μέχρι την έκδοση της απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής στον υπόχρεο, άλλως μέχρι την άπρακτη πάροδο του προβλεπόμενου χρονικού διαστήματος για την έκδοσή της. Το αίτημα αναστολής υποβάλλεται με το έγγραφο της ενδικοφανούς προσφυγής ή αυτοτελώς με ιδιαίτερο έγγραφο που κατατίθεται την ίδια ημέρα με την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής.

3. Με την αίτηση αναστολής υποβάλλονται στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών και τα αποδεικτικά στοιχεία με τα οποία τεκμηριώνονται οι ισχυρισμοί του αιτούντος και απαραίτητως υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 ν. 1599/1986 στην οποία ο αιτών δηλώνει:

α) τα παγκόσμια έσοδα ή εισοδήματά του από κάθε πηγή κατά το προηγούμενο και κατά το

τρέχον έτος και

β) την περιουσιακή του κατάσταση στην Ελλάδα και οπουδήποτε στην αλλοδαπή κατά το χρόνο κατάθεσης της αίτησης αναστολής.

Αν ο αιτών είναι φυσικό πρόσωπο, δηλώνονται επιπλέον και τα παγκόσμια έσοδα ή εισοδήματα από κάθε πηγή κατά το προηγούμενο και κατά το τρέχον έτος, καθώς και η περιουσιακή κατάσταση, οπουδήποτε στην Ελλάδα και στην αλλοδαπή του ή της συζύγου και των ανηλίκων τέκνων αυτού κατά το χρόνο κατάθεσης της αίτησης αναστολής.

Αν ο αιτών είναι νομικό πρόσωπο ή οποιασδήποτε μορφής νομική οντότητα, δηλώνονται επιπλέον και τα παγκόσμια έσοδα ή εισοδήματα από κάθε πηγή κατά το προηγούμενο και κατά το τρέχον έτος, καθώς και η περιουσιακή κατάσταση οπουδήποτε στην Ελλάδα και στην αλλοδαπή κατά το χρόνο κατάθεσης της αίτησης αναστολής, των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων στο κεφάλαιο των οποίων συμμετέχει ο αιτών, καθώς και των φυσικών προσώπων που σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις ευθύνονται ατομικά για τις φορολογικές υποχρεώσεις του αιτούντος.

Η περιουσιακή κατάσταση περιλαμβάνει ιδίως τα εμπράγματα και ενοχικά δικαιώματα σε ακίνητα, τις καταθέσεις οπουδήποτε είδους και τα συναφή τραπεζικά προϊόντα, τις επενδύσεις σε κινητές αξίες, τα μηχανοκίνητα ιδιωτικά μέσα μεταφοράς, τα δάνεια και τις δωρεές, τις μετοχές, τα μερίδια, τα δικαιώματα ψήφου ή συμμετοχής σε κεφάλαιο σε οποιασδήποτε μορφής νομική οντότητα, όπως ορίζεται στην παράγραφο 3 του Κ.Φ.Δ. και τα εμπράγματα και ενοχικά δικαιώματα σε κινητά αξίας άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ. Μαζί με την περιουσιακή κατάσταση δηλώνεται από τον αιτούντα και η εκτιμώμενη αγοραία αξία των περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται σε αυτήν. Για τα ακίνητα δηλώνεται και η αντικειμενική αξία αυτών.

Αν ο αιτών τηρεί λογιστικά αρχεία, σύμφωνα με τα Ε.Λ.Π. κατά τη διπλογραφική μέθοδο, με την αίτηση αναστολής συνυποβάλλονται ο τελευταίος ισολογισμός και το τελευταίο αναλυτικό ισοζύγιο γενικής λογιστικής του τρέχοντος έτους.

4. Αίτηση αναστολής για την οποία δεν προσκομίζονται τα προαναφερθέντα στοιχεία απορρίπτεται.

5. Η απόφαση επί της αιτήσεως αναστολής καταβολής εκδίδεται εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της ενδικοφανούς προσφυγής.

Άρθρο 7

Αποτελέσματα άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής με αίτημα αναστολής καταβολής ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) του αμφισβητούμενου ποσού

1. Με την υποβολή από τον υπόχρεο ταυτόχρονα με την προσφυγή, αιτήματος αναστολής της καταβολής του 50% του αμφισβητούμενου ποσού και μέχρι την έκδοση της απόφασης επί του αιτήματος, άλλως μέχρι την άπρακτη πάροδο του προβλεπόμενου χρονικού διαστήματος για την έκδοσή της, δεν επιδιώκεται η είσπραξη του συνόλου του αμφισβητούμενου ποσού.

2. Σε περίπτωση έκδοσης απόφασης με την οποία γίνεται δεκτό το αίτημα αναστολής, αναστέλλεται η καταβολή του συνόλου του αμφισβητούμενου ποσού. Η είσπραξη του τελικώς καταλογιζόμενου ποσού, βάσει της απόφασης που θα εκδοθεί επί της ενδικοφανούς προσφυγής ή της σιωπηρής απόρριψής της, μπορεί να επιδιωχθεί μετά την πάροδο της προθεσμίας που αναφέρεται ανωτέρω, στην παρ. 4 του άρθρου 5 της παρούσας απόφασης.

3. Σε περίπτωση έκδοσης απόφασης με την οποία απορρίπτεται το αίτημα αναστολής, από την επόμενη της έκδοσης της απορριπτικής απόφασης ή, στην τυχόν περίπτωση που δεν έχει παρέλθει ακόμη η προθεσμία καταβολής κατά τα άρθρα 41 και 62 ΚΦΔ, από την επόμενη της λήξης της προθεσμίας αυτής, το σύνολο του αμφισβητούμενου ποσού είναι απαιτητό.

4. Αν εντός της προβλεπόμενης στην παρ. 5 του άρθρου 6 της παρούσας προθεσμίας, δεν εκδο-

θεί απόφαση, τότε θεωρείται ότι το αίτημα αναστολής έχει απορριφθεί από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών και ο υπόχρεος έχει λάβει γνώση αυτής της απόρριψης κατά την εκπνοή της ανωτέρω προθεσμίας. Στην περίπτωση αυτή, το σύνολο του αμφισβητούμενου ποσού είναι απαιτητό, από την επόμενη της εκπνοής της προθεσμίας έκδοσης της απόφασης ή της λήξης της νόμιμης προθεσμίας καταβολής, σύμφωνα με την παρ. 3 του παρόντος.

5. Σε κάθε περίπτωση, εάν ο υπόχρεος, μετά την απόρριψη με οποιονδήποτε τρόπο του αιτήματος αναστολής, προβεί στην καταβολή του 50% του αμφισβητούμενου ποσού, αναστέλλεται από τον χρόνο της καταβολής και μέχρι την έκδοση της απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής ή τη σιωπηρή απόρριψή της η είσπραξη του υπολοίπου 50%.

Άρθρο 8

Άσκηση δικαστικής προσφυγής και αναστολή καταβολής του 50% του αμφισβητούμενου ποσού

1. Με την άσκηση εμπρόθεσμης δικαστικής προσφυγής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 63 του ν. 2717/1999 (Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας) ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου κατά της απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής ή κατά της σιωπηρής απόρριψης αυτής λόγω παρόδου της προθεσμίας έκδοσης της απόφασης, αναστέλλεται η καταβολή ποσοστού 50% του αμφισβητούμενου ποσού, υπό την προϋπόθεση της καταβολής του υπολοίπου 50%, εφάπαξ ή τμηματικά, οποτεδήποτε μέχρι την έκδοση της οριστικής δικαστικής απόφασης.

2. Σε περίπτωση που η καταβολή λάβει χώρα μετά τη λήψη μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης, αυτά αναστέλλονται από τον χρόνο της καταβολής και εφεξής και μέχρι την έκδοση απόφασης επί της δικαστικής προσφυγής. Ομοίως, αν, συνεπεία τμηματικής καταβολής του, η αποπληρωμή του ποσοστού 50% γίνεται σε μεταγενέστερο χρόνο, η αναστολή ισχύει από το χρόνο αυτό και εφεξής.

3. Ως αμφισβητούμενο ποσό θεωρείται το καταλογιζόμενο τελικά ποσό βάσει της απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής ή το αρχικά καταλογισθέν ποσό βάσει της πράξης κατά της οποίας ασκήθηκε η ενδικοφανής προσφυγή επί σιωπηρής απόρριψης αυτής ή το μέρος των ποσών αυτών που αμφισβητείται με την προσφυγή, επί μερικής αμφισβήτησης.

4. Η είσπραξη του 50% του αμφισβητούμενου ποσού του οποίου η καταβολή είχε ανασταλεί, μπορεί να επιδιωχθεί μετά τη λήξη της προθεσμίας καταβολής του οφειλόμενου ποσού βάσει της εκδιδόμενης σχετικής οριστικής απόφασης του αρμόδιου πρωτοβάθμιου διοικητικού δικαστηρίου, κατά τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 41 του Κ.Φ.Δ..

5. Σε περίπτωση που δεν έχει καταβληθεί το προβλεπόμενο 50% του αμφισβητούμενου ποσού ή το 100% αυτού, προκειμένου για άμεσο προσδιορισμό και για πράξεις διοικητικού προσδιορισμού του φόρου, πλην όμως εκδίδεται δικαστική απόφαση αναστολής εκτέλεσης της προσβαλλόμενης απόφασης της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, αναστέλλεται η είσπραξη του συνόλου του δικαστικώς αμφισβητούμενου ποσού σύμφωνα με το διατακτικό αυτής και μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης.

Άρθρο 9

Υπολογισμός τόκων επί αναστολής και θέματα λήξης μέτρων κατά τη διάρκεια αυτής

1. Κάθε καταβολή, οποτεδήποτε αυτή πραγματοποιείται, που αφορά το αμφισβητούμενο ποσό λόγω της άσκησης της ενδικοφανούς προσφυγής, βαρύνεται, κατά περίπτωση, με τους αναλογούντες τόκους εκπρόθεσμης καταβολής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 53 του Κ.Φ.Δ..

2. Τυχόν αναστολή της πληρωμής δεν απαλλάσσει τον υπόχρεο από την υποχρέωση καταβολής των τόκων λόγω εκπρόθεσμης καταβολής του φόρου.

3. Σε κάθε περίπτωση, κατά τη διάρκεια της νόμιμης προθεσμίας καταβολής των οφειλών καθώς και κατά τη διάρκεια αναστολής καταβολής αυτών, η Φορολογική Διοίκηση δύναται να λαμβάνει τα μέτρα των άρθρων 46 και 49 του ν. 4174/2013, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις

εφαρμογής αυτών.

4. Σε περίπτωση λήψης εκ παραδρομής μέτρων αναγκαστικής είσπραξης κατά το χρονικό διάστημα της προηγούμενης παραγράφου, η Φορολογική Διοίκηση οφείλει να προβεί σε άρση αυτών, τυχόν δε ποσά που έχουν εισπραχθεί βάσει των ανωτέρω μέτρων επιστρέφονται τηρουμένων των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 48 του ν. 4174/2013 και του άρθρου 83 του ν.δ. 356/1974 (ΚΕΔΕ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Καταργούμενες διατάξεις

Άρθρο 10

Παύση ισχύος της ΠΟΛ 1002/2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων

Από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης, παύει να ισχύει η ΠΟΛ 1002/2013 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων (ΦΕΚ Β΄ 55/16.1.2014).

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 1440Β΄/27.4.2017).

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1076/23.4.2018.- Ηλεκτρονική υποβολή ενδικοφανών προσφυγών και αιτημάτων αναστολής του άρθρου 63 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 «Φορολογικές Διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (Α΄/170), όπως ισχύει,

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Ηλεκτρονική υποβολή ενδικοφανούς προσφυγής και αιτήματος αναστολής

1. Από 9/5/2018 οι ενδικοφανείς προσφυγές και τα αιτήματα αναστολής του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 που αφορούν σε πράξεις, ρητές ή σιωπηρές, οι οποίες εκδίδονται ή συντελούνται από: α) τη Δ.Ο.Υ. Φορολογίας Ανωνύμων Εταιρειών (Φ.Α.Ε.) Αθηνών, β) τη Δ.Ο.Υ. Χολαργού, γ) τη Δ.Ο.Υ. Ψυχικού, δ) τη Δ.Ο.Υ. Αμπελοκήπων και ε) τη Δ.Ο.Υ. Ιωνίας Θεσσαλονίκης, δύναται να υποβάλλονται είτε ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου από το δικτυακό τόπο της Α.Α.Δ.Ε., ήτοι www.aade.gr, με τη χρήση προσωπικών κωδικών πρόσβασης στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες TAXISnet, εντός της προθεσμίας που ορίζουν οι οικείες διατάξεις είτε χειρόγραφα στη φορολογική αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη ή παρέλειψε την έκδοσή της σύμφωνα με τις διατάξεις της ΠΟΛ.1064/2017 (ΦΕΚ Β΄/1440) Απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. Το αίτημα αναστολής υποβάλλεται με τον ίδιο τρόπο (ηλεκτρονικά ή χειρόγραφα) με τον οποίο υποβάλλεται και η ενδικοφανής προσφυγή.

2. Όταν ο υπόχρεος είναι νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, σε περίπτωση που η ενδικοφανής προσφυγή υποβάλλεται ηλεκτρονικά από το νόμιμο εκπρόσωπό τους, τότε γίνεται με χρήση των προσωπικών του κωδικών πρόσβασης. Στις περιπτώσεις της παρ. 4 του άρθρου 2 της ΠΟΛ.1064/2017 (ΦΕΚ Β΄/1440) απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., η ενδικοφανής προσφυγή υποβάλλεται ηλεκτρονικά από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην ίδια παράγραφο, ομοίως με χρήση των προσωπικών τους κωδικών πρόσβασης.

Άρθρο 2

Περιεχόμενο και διαδικασία της ηλεκτρονικής υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής και αιτήματος αναστολής

1. Ο υπόχρεος δύναται, μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής, να υποβάλλει ενδικοφανή προσφυγή και ταυτόχρονο αίτημα αναστολής του καταβλητέου ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) του αμφισβητούμενου ποσού της προσβαλλόμενης πράξης, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις. Σε

περίπτωση που το αίτημα αναστολής υποβληθεί μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής αυτοτελώς, εξετάζεται από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών μόνο εφόσον έχει υποβληθεί και οριστικοποιηθεί την ίδια ημέρα με την ενδικοφανή προσφυγή.

2. Κατά την είσοδό του στην ηλεκτρονική εφαρμογή, ο υπόχρεος επιλέγει σχετικό πεδίο το οποίο επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης και με το οποίο βεβαιώνει ότι τα επισυναπτόμενα έγγραφα και δικαιολογητικά, που συνοδεύουν την ενδικοφανή προσφυγή και το αίτημα αναστολής του και υποβάλλονται ηλεκτρονικά, αποτελούν αντίγραφα εκ των πρωτοτύπων ή επικυρωμένων αντιγράφων αυτών, τα οποία έχει στην κατοχή του και θα προσκομίσει ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, εφόσον του ζητηθούν.

3. Ο υπόχρεος ταυτόχρονα με την ηλεκτρονική υποβολή της ενδικοφανούς προσφυγής, μεριμνά για την μεταφόρτωση στην εφαρμογή, σε ψηφιακή μορφή (αρχεία .pdf ή .zip), της υποβληθείσας ενδικοφανούς προσφυγής, της αίτησης αναστολής σε περίπτωση αυτοτελούς υποβολής της και των λοιπών εγγράφων και δικαιολογητικών που επικαλείται ή προβλέπονται από τις οικείες διατάξεις. Εφόσον δεν είναι δυνατή η ηλεκτρονική επεξεργασία και μεταφόρτωση στην εφαρμογή των ανωτέρω εγγράφων και δικαιολογητικών που συνοδεύουν την ενδικοφανή προσφυγή, ο υπόχρεος δύναται να τα προσκομίζει στην αρμόδια φορολογική αρχή σε φυσική μορφή, εντός προθεσμίας δύο (2) εργάσιμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή της ενδικοφανούς προσφυγής.

4. Μετά την ηλεκτρονική υποβολή της ενδικοφανούς προσφυγής και πριν από την έκδοση απόφασης από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών ή την πάροδο της προβλεπόμενης προθεσμίας για την έκδοση απόφασης, ο υπόχρεος δύναται να υποβάλει, μέσω της ίδιας ηλεκτρονικής εφαρμογής, συμπληρωματικό υπόμνημα. Το σχετικό υπόμνημα υποβάλλεται σε ψηφιακή μορφή (αρχεία .pdf ή .zip), συνοδευόμενο από τυχόν έγγραφα και δικαιολογητικά.

5. Ο υπόχρεος, μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής, δύναται να προβεί σε παραίτηση από την ενδικοφανή προσφυγή και το αίτημα αναστολής, οπότε σε αυτήν την περίπτωση παύει η διαδικασία εξέτασής τους ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών.

6. Η ενδικοφανής προσφυγή και το αίτημα αναστολής σε περίπτωση αυτοτελούς υποβολής, απαιτείται να φέρουν υπογραφή προκειμένου να είναι έγκυρα. Για το λόγο αυτό απαιτείται η επεξεργασία τους μέσω σαρωτή (scanner), πριν από την ηλεκτρονική υποβολή. Τα ως άνω ισχύουν και για την προβλεπόμενη, στην παρ. 3 του άρθρου 6 της ΠΟΛ.1064/2017 (ΦΕΚ Β' /1440) απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 ν. 1599/1986 επί του αιτήματος αναστολής, καθώς και για το συμπληρωματικό υπόμνημα που προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 2 της παρούσας απόφασης.

7. Μετά την οριστικοποίηση της ενδικοφανούς προσφυγής από τον υπόχρεο, παράγεται αυτόματα από την ηλεκτρονική εφαρμογή αποδεικτικό υποβολής σε ψηφιακή μορφή, το οποίο περιλαμβάνει τα στοιχεία του προσφεύγοντος, τις προσβαλλόμενες πράξεις, τον αριθμό πρωτοκόλλου και την ημερομηνία υποβολής της ενδικοφανούς προσφυγής και του αιτήματος αναστολής.

8. Η αρμόδια φορολογική αρχή, υποχρεωτικά εντός επτά (7) ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή της ενδικοφανούς προσφυγής, μεταφορτώνει στην ηλεκτρονική εφαρμογή σε ψηφιακή μορφή τις απόψεις της επί της ενδικοφανούς προσφυγής και του αιτήματος αναστολής, την προσβαλλόμενη πράξη και την οικεία έκθεση ελέγχου, ενώ εντός του ίδιου χρονικού διαστήματος αποστέλλει ταχυδρομικά στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών σε φυσική μορφή το σύνολο των εγγράφων και δικαιολογητικών που αφορούν στην υπόθεση. Ως έγγραφα και δικαιολογητικά που αφορούν στην υπόθεση και πρέπει να αποστέλλονται ταχυδρομικά, πέραν αυτών που αναφέρονται στην παρ. 3 του παρόντος άρθρου, καθώς και της προσβαλλόμενης πράξης και της οικείας έκθεσης ελέγχου, νοούνται ενδεικτικά τα συνημμένα της έκθεσης ελέγχου, τυχόν αιτήσεις-υπομνήματα του υπόχρεου, το σημείωμα διαπιστώσεων ελέγχου, ο προσωρινός διορθωτικός

προσδιορισμός του φόρου ή προστίμου, οι οικείες εκθέσεις/αποδεικτικά επίδοσης, τυχόν αλληλογραφία της αρμόδιας φορολογικής αρχής με τις κεντρικές υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε. που αφορά την υπόθεση, καθώς και κάθε στοιχείο που οδήγησε στην έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης προσδιορισμού του φόρου ή του προστίμου.

Άρθρο 3

Λοιπές διατάξεις

1. Για όσα ζητήματα δεν ρυθμίζονται με την παρούσα απόφαση, καθώς και για τις ενδικοφανείς προσφυγές και τα αιτήματα αναστολής που αφορούν σε πράξεις ή παραλείψεις των λοιπών Δ.Ο.Υ. και Ελεγκτικών Κέντρων που δεν αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 1 της παρούσας απόφασης, εξακολουθεί να ισχύει η ΠΟΛ.1064/2017 (ΦΕΚ Β'/1440) απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. και η ΠΟΛ.1069/4.3.2014 Εγκύκλιος του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων.

2. Για τις ενδικοφανείς προσφυγές και τα αιτήματα αναστολής που αφορούν σε πράξεις των Δ.Ο.Υ. Αμπελοκήπων και Ιωνίας Θεσσαλονίκης, αρμοδιότητας της Υποδιεύθυνσης Επανεξέτασης και Νομικής Υποστήριξης, με έδρα την Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης, ισχύει συμπληρωματικά η ΠΟΛ.1081/6.4.2015 Εγκύκλιος της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 1456Β'/26.4.2018).

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ/ΚΩΝ & ΑΑΔΕ Α. 1122/29.5.2020.- Παράταση της προθεσμίας του δεύτερου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου έκτου της από 30.03.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α'75) ως προς την εξέταση της ενδικοφανούς προσφυγής του άρθρου 63 του ν. 4174/2013.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) της παρ. 5 του άρθρου έκτου της από 30.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 75), όπως κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4684/2020 (Α' 86),
β) του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 «Φορολογικές Διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (Α' 170), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

.....
Αποφασίζουμε

1. Η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 (Α' 170), που δεν έχει συμπληρωθεί από την 1η Ιουνίου 2020 έως και την 31η Ιουλίου 2020, εφόσον έως και την 1η Ιουνίου 2020 δεν έχει εκδοθεί η σχετική απόφαση επί ενδικοφανούς προσφυγής, παρατείνεται έως και τις 30.9.2020.

2. Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 2088 Β'/31.5.2020)

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ/ΚΩΝ & ΑΑΔΕ Α. 1241/29.10.2020.- Παράταση της προθεσμίας του β' εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου έκτου της από 30.03.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α'75) ως προς την εξέταση της ενδικοφανούς προσφυγής του άρθρου 63 ν.4174/2013.

Έχοντας υπόψη:

1. Την παρ. 5 του άρθρου έκτου της από 30.03.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Π.Ν.Π.) (Α' 75), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4684/2020 (Α' 86).

2. Την παρ. 5 του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 «Φορολογικές Διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (Α' 170), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

.....
Αποφασίζουμε

1. Για τις εκκρεμείς ενδικοφανείς προσφυγές με αντικείμενο ζητήματα αλληλέγγυας ευθύνης

κατ' άρθρο 50 του ν. 4174/2013 (Α' 170), για τις οποίες η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 (Α' 170) για έκδοση απόφασης, συμπληρώνεται από την 30η Οκτωβρίου 2020 έως και την 31η Δεκεμβρίου 2020, η προθεσμία του ως άνω άρθρου παρατείνεται έως και τις 30.6.2021.

2. Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 4804 Β'/30.10.2020)

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ/ΚΩΝ & ΑΑΔΕ Α. 1273/14.12.2020.- Αναστολή και παράταση των προθεσμιών της παρ. 4 του άρθρου έκτου της από 30.03.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 75) ως προς την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής και αιτήματος αναστολής καθώς και την εξέταση της ενδικοφανούς προσφυγής του άρθρου 63 ν.4174/2013.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Της περ. α της παρ. 5 του άρθρου έκτου της από 30.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 75), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4684/2020 (Α' 86),

β) του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 «Φορολογικές Διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (Α' 170), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

.....
Αποφασίζουμε

1. Οι προθεσμίες για την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής και αιτήματος αναστολής, κατά το άρθρο 63 του ν. 4174/2013 που έχουν λήξει ή λήγουν από την 9η Νοεμβρίου 2020 έως και την 31η Ιανουαρίου 2021 αναστέλλονται για εξήντα (60) ημέρες. Ειδικά η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 που δεν έχει συμπληρωθεί από τις 16 Νοεμβρίου 2020 έως και την 31η Ιανουαρίου 2021, εφόσον έως τις 16 Νοεμβρίου 2020 δεν έχει εκδοθεί η σχετική απόφαση επί της ενδικοφανούς προσφυγής, παρατείνεται έως και τις 31.03.2021.

2. Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 5597 Β'/21.12.2020)

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ/ΚΩΝ & ΑΑΔΕ Α.1049/5.3.2021.- Παράταση των προθεσμιών της παρ. 4 του άρθρου έκτου της από 30.03.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α75) ως προς την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής και αιτήματος αναστολής καθώς και την εξέταση της ενδικοφανούς προσφυγής του άρθρου 63 ν.4174/2013.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Της περ. α της παρ. 5 του άρθρου έκτου της από 30.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 75), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4684/2020 (Α' 86),

β) του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 «Φορολογικές Διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (Α' 170), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

.....
Αποφασίζουμε

1. Οι προθεσμίες για την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής και αιτήματος αναστολής, κατά το άρθρο 63 του ν. 4174/2013 που έχουν λήξει ή λήγουν από την 01.02.2021 έως και τις 28.04.2021 παρατείνονται έως και τις 29.04.2021. Ειδικά η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 που δεν έχει συμπληρωθεί από την 01.03.2021 έως και τις 27.10.2021, εφόσον έως την 01.03.2021 δεν έχει εκδοθεί η σχετική απόφαση επί της ενδικοφανούς προσφυγής, παρατείνεται έως και τις 29.10.2021.

2. Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 984Β'/12.03.2021)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1165/22.11.2022.- Υποβολή ενδικοφανών προσφυγών και αιτημάτων αναστολής του άρθρου 63 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206), αποκλειστικά ψηφιακά μέσω διαδικτύου από τον δικτυακό τόπο της Α.Α.Δ.Ε.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 63 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206), εφεξής ΚΦΔ.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Ψηφιακή υποβολή ενδικοφανούς προσφυγής και αιτήματος αναστολής

1. Από 29/11/2022 οι ενδικοφανείς προσφυγές και τα αιτήματα αναστολής του άρθρου 63 του ν. 4987/2022 που αφορούν σε πράξεις, ρητές ή σιωπηρές, οι οποίες εκδίδονται ή συντελούνται από:

α) τα Ελεγκτικά Κέντρα (ΕΛ.ΚΕ.),

β) το Κέντρο Ελέγχου Μεγάλων Επιχειρήσεων (Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ.),

γ) το Κέντρο Ελέγχου Φορολογουμένων Μεγάλου Πλούτου (Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π.) και

δ) τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) Α' και Α1' Τάξης, δύνανται να υποβάλλονται είτε ψηφιακά μέσω διαδικτύου από τον δικτυακό τόπο της Α.Α.Δ.Ε., ήτοι www.aade.gr, με τη χρήση προσωπικών κωδικών πρόσβασης του TAXISnet, εντός της προθεσμίας που ορίζουν οι οικείες διατάξεις, είτε χειρόγραφα στη φορολογική αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη ή παρέλειψε την έκδοσή της σύμφωνα με την υπό στοιχεία ΠΟΛ 1064/2017 (Β' 1440) απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. Το αίτημα αναστολής υποβάλλεται με τον ίδιο τρόπο (ψηφιακά ή χειρόγραφα) με τον οποίο υποβάλλεται και η ενδικοφανής προσφυγή.

2. Από 15/12/2022 οι ενδικοφανείς προσφυγές και τα αιτήματα αναστολής του άρθρου 63 του ν. 4987/2022 που αφορούν σε πράξεις, ρητές ή σιωπηρές, οι οποίες εκδίδονται ή συντελούνται από τις Δ.Ο.Υ. Α-Β' και Β' Τάξης δύνανται να υποβάλλονται είτε ψηφιακά μέσω διαδικτύου από τον δικτυακό τόπο της Α.Α.Δ.Ε. είτε χειρόγραφα στην αρμόδια φορολογική αρχή, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρ. 1 του παρόντος.

3. Από 1/2/2023 και εφεξής οι ενδικοφανείς προσφυγές και τα αιτήματα αναστολής του άρθρου 63 του ν. 4987/2022 που αφορούν σε πράξεις, ρητές ή σιωπηρές, οι οποίες εκδίδονται ή συντελούνται από τις υπηρεσίες που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2 του παρόντος, υποβάλλονται πλέον αποκλειστικά ψηφιακά μέσω διαδικτύου από τον δικτυακό τόπο της Α.Α.Δ.Ε., ήτοι www.aade.gr, με τη χρήση προσωπικών κωδικών πρόσβασης του TAXISnet, εντός της προθεσμίας που ορίζουν οι οικείες διατάξεις. Η ως άνω αποκλειστική, μέσω διαδικτύου, ψηφιακή υποβολή της ενδικοφανούς προσφυγής και του αιτήματος αναστολής, δεν ισχύει για τους φορολογούμενους κατοίκους εξωτερικού, στους οποίους παρέχεται εναλλακτικά η δυνατότητα χειρόγραφης υποβολής στην αρμόδια φορολογική αρχή. Σε περίπτωση που υφίσταται αποδεδειγμένη αδυναμία υποβολής ψηφιακά, οι ενδικοφανείς προσφυγές και τα αιτήματα αναστολής υποβάλλονται χειρόγραφα στη φορολογική αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη ή παρέλειψε την έκδοσή της.

4. Όταν ο υπόχρεος είναι νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, σε περίπτωση που η ενδικοφανής προσφυγή υποβάλλεται ψηφιακά από τον νόμιμο εκπρόσωπό τους, τότε γίνεται με χρήση των προσωπικών του κωδικών. Στις περιπτώσεις της παρ. 4 του άρθρου 2 της υπό στοιχεία ΠΟΛ 1064/2017 (Β' 1440) απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., η ενδικοφανής προσφυγή υποβάλλεται ψηφιακά από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην ίδια παράγραφο, ομοίως με χρήση των προσωπικών τους κωδικών.

Άρθρο 2

Περιεχόμενο και διαδικασία της ψηφιακής υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής και αιτήματος αναστολής

1. Ο υπόχρεος δύναται, μέσω της εφαρμογής, να υποβάλλει ενδικοφανή προσφυγή και ταυτόχρονο αίτημα αναστολής του καταβλητέου ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) του αμφισβητούμενου ποσού της προσβαλλόμενης πράξης, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις. Σε περίπτωση που το αίτημα αναστολής υποβληθεί μέσω της εφαρμογής αυτοτελώς, εξετάζεται από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών μόνο εφόσον έχει υποβληθεί την ίδια ημέρα με την ενδικοφανή προσφυγή.

2. Πριν από την υποβολή της ενδικοφανούς προσφυγής και του τυχόν αιτήματος αναστολής, ο υπόχρεος επιλέγει σχετικό πεδίο το οποίο επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης και με το οποίο βεβαιώνει ότι τα επισυναπτόμενα έγγραφα και δικαιολογητικά, που συνοδεύουν την ενδικοφανή προσφυγή και το αίτημα αναστολής του και υποβάλλονται ψηφιακά, αποτελούν αντίγραφα εκ των πρωτοτύπων ή επικυρωμένων αντιγράφων αυτών, τα οποία έχει στην κατοχή του και θα προσκομίσει ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, εφόσον του ζητηθούν.

3. Ο υπόχρεος ταυτόχρονα με την ψηφιακή υποβολή της ενδικοφανούς προσφυγής, μεριμνά για τη μεταφόρτωση στην εφαρμογή, σε ψηφιακή μορφή (αρχεία pdf ή zip), της υποβληθείσας ενδικοφανούς προσφυγής, της αίτησης αναστολής και των λοιπών εγγράφων και δικαιολογητικών που επικαλείται ή προβλέπονται από τις οικείες διατάξεις. Εφόσον δεν είναι δυνατή η μεταφόρτωση στην εφαρμογή των ανωτέρω εγγράφων και δικαιολογητικών που συνοδεύουν την ενδικοφανή προσφυγή, ο υπόχρεος δύναται να τα προσκομίζει στην αρμόδια φορολογική αρχή σε ψηφιακή μορφή (σε οπτικό δίσκο CD ή USB κ.λπ.), εντός προθεσμίας δύο (2) εργάσιμων ημερών από την ψηφιακή υποβολή της ενδικοφανούς προσφυγής. Η φορολογική αρχή μεριμνά για την αποστολή των ως άνω στοιχείων στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών, με κάθε πρόσφορο μέσο, εντός της προθεσμίας της παρ. 8 του παρόντος.

4. Μετά την ψηφιακή υποβολή της ενδικοφανούς προσφυγής και του αιτήματος αναστολής και πριν από την έκδοση απόφασης από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών ή την πάροδο της προβλεπόμενης προθεσμίας για την έκδοση απόφασης, ο υπόχρεος δύναται να υποβάλει, μέσω της ίδιας εφαρμογής, συμπληρωματικό υπόμνημα. Το σχετικό υπόμνημα υποβάλλεται σε ψηφιακή μορφή (αρχεία pdf ή zip), συνοδευόμενο από τυχόν έγγραφα και δικαιολογητικά.

5. Ο υπόχρεος, μέσω της εφαρμογής, δύναται να προβεί σε παραίτηση από την ενδικοφανή προσφυγή και το αίτημα αναστολής, οπότε σε αυτήν την περίπτωση παύει η διαδικασία εξέτασής τους ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών.

6. Η ενδικοφανής προσφυγή και το αίτημα αναστολής απαιτείται να φέρουν Ψηφιακή Βεβαίωση Εγγράφου που εκδίδεται μέσω gov.gr, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 27 του ν. 4727/2020. Τα ως άνω ισχύουν και για την προβλεπόμενη, στην παρ. 3 του άρθρου 6 της υπό στοιχεία ΠΟΛ 1064/2017 (Β' 1440) απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 επί του αιτήματος αναστολής, καθώς και για το συμπληρωματικό υπόμνημα που προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 2 της παρούσας.

7. Μετά την υποβολή της ενδικοφανούς προσφυγής από τον υπόχρεο, παράγεται αυτόματα από την εφαρμογή αποδεικτικό υποβολής σε ψηφιακή μορφή, το οποίο περιλαμβάνει τα στοιχεία του προσφευγόντος, τις προσβαλλόμενες πράξεις, τον αριθμό πρωτοκόλλου και την ημερομηνία υποβολής της ενδικοφανούς προσφυγής και του αιτήματος αναστολής.

8. Η αρμόδια φορολογική αρχή, εντός επτά (7) ημερών από την ψηφιακή υποβολή της ενδικοφανούς προσφυγής, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 63 του ν. 4987/2022, μεταφορτώνει στην εφαρμογή σε ψηφιακή μορφή τις απόψεις της επί της ενδικοφανούς προσφυγής και του αιτήματος αναστολής, την προσβαλλόμενη πράξη, την οικεία έκθεση ελέγχου, καθώς και το σύνολο των εγγράφων και δικαιολογητικών που αφορούν στην υπόθεση. Ως έγγραφα και δικαιολογητικά που αφορούν στην υπόθεση και πρέπει να μεταφορτώνονται στην εφαρμογή σε ψηφιακή μορφή, πέ-

ραν αυτών που αναφέρονται στην παρ. 3 του παρόντος άρθρου, νοούνται ενδεικτικά τα συνημμένα της έκθεσης ελέγχου, τυχόν αιτήσεις υπομνήματα του υπόχρεου, το σημείωμα διαπιστώσεων ελέγχου, ο προσωρινός διορθωτικός προσδιορισμός του φόρου ή προστίμου, οι οικείες εκθέσεις/ αποδεικτικά επίδοσης, τυχόν αλληλογραφία της αρμόδιας φορολογικής αρχής με τις κεντρικές υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε. που αφορά την υπόθεση, καθώς και κάθε στοιχείο που οδήγησε στην έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης προσδιορισμού του φόρου ή του προστίμου.

Άρθρο 3

Λοιπές Μεταβατικές διατάξεις

1. Για τις ενδικοφανείς προσφυγές και τα αιτήματα αναστολής του άρθρου 63 του ν. 4987/2022 που αφορούν σε πράξεις, ρητές ή σιωπηρές, οι οποίες εκδίδονται ή συντελούνται από τις Δ.Ο.Υ. Ψυχικού και Ιωνίας Θεσσαλονίκης εξακολουθεί να ισχύει η υπό στοιχεία ΠΟΛ.1076/2018 (Β' 1456) απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. έως και τις 14/12/2022.

2. Για όσα ζητήματα δεν ρυθμίζονται με την παρούσα, εξακολουθεί να ισχύει η υπό στοιχεία ΠΟΛ 1064/2017 (Β' 1440) απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. και οι υπό στοιχεία ΠΟΛ.1069/04-03-2014 και ΠΟΛ.1081/06-04-2015 εγκύκλιοι του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων.

3. Με την επιφύλαξη των αναφερομένων στην παρ. 1 του παρόντος, από τις 29/11/2022 παύει να ισχύει η υπό στοιχεία ΠΟΛ.1076/2018 (Β' 1456) απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.

4. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 6009 Β'/25.11.2022)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1203/15.12.2023.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ 1064/ 12.4.2017 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) «Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 (Ειδική Διοικητική Διαδικασία - Ενδικοφανής προσφυγή), καθορισμός λεπτομερειών για τη λειτουργία της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), την εφαρμοστέα διαδικασία και τον τρόπο έκδοσης των αποφάσεων αυτής και ρύθμιση ζητημάτων καταβολής και αναστολής καταβολής του οφειλόμενου ποσού σε περίπτωση άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής» (Β' 1440).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206), εφεξής ΚΦΔ, και ιδίως των άρθρων 5 και 63 αυτού.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο Μόνο

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία ΠΟΛ 1064/12.04.2017 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 (Ειδική Διοικητική Διαδικασία - Ενδικοφανής προσφυγή), καθορισμός λεπτομερειών για τη λειτουργία της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), την εφαρμοστέα διαδικασία και τον τρόπο έκδοσης των αποφάσεων αυτής και ρύθμιση ζητημάτων καταβολής και αναστολής καταβολής του οφειλόμενου ποσού σε περίπτωση άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής», ως ακολούθως:

1. Προστίθεται άρθρο 4Α μετά το άρθρο 4 ως εξής:

«Άρθρο 4Α

Κοινοποίηση της απόφασης

1. Η απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών που εκδίδεται επί ενδικοφανούς προσφυγής κοινοποιείται στον φορολογούμενο ηλεκτρονικά σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του άρθρου 5 του ΚΦΔ (Α' 206).

2. Ειδικότερα η ηλεκτρονική κοινοποίηση προς φυσικό πρόσωπο, συντελείται α) με την ανάρτησή της στον λογαριασμό του εν λόγω προσώπου ή του νομίμου αντιπροσώπου του ή του φορολογικού εκπροσώπου του στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης (εφαρμογή e-κοινοποιήσεις στην ψηφιακή πύλη myAADE) και

β) την εν συνεχεία αποστολή ηλεκτρονικής ειδοποίησης στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του (είτε προσωπικό email είτε email Βοηθού εκπλήρωσης, όπως αυτά είναι καταχωρημένα στην ψηφιακή πύλη myAADE, στην επιλογή «Μητρώο & Επικοινωνία» και στην ενότητα «Στοιχεία Επικοινωνίας», είτε και στις δύο ως άνω ηλεκτρονικές διευθύνσεις εφόσον έχουν αμφότερες συμπληρωθεί).

3. Η ηλεκτρονική κοινοποίηση προς νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, συντελείται α) με την ανάρτησή της στο λογαριασμό του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας ή του νομίμου εκπροσώπου ή του φορολογικού εκπροσώπου τους στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης (εφαρμογή e-κοινοποιήσεις στην ψηφιακή πύλη myAADE) και β) την εν συνεχεία αποστολή ηλεκτρονικής ειδοποίησης στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας ή του νομίμου εκπροσώπου ή του φορολογικού εκπροσώπου τους ή των βοηθών εκπλήρωσης αυτών ή και στις δύο εφόσον έχουν αμφότερες συμπληρωθεί.

4. Η απόφαση θεωρείται ότι νομίμως έχει κοινοποιηθεί μετά την παρέλευση δέκα (10) ημερών από την ανάρτησή της και την αποστολή της ηλεκτρονικής ειδοποίησης σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3, εφόσον δεν προκύπτει προγενέστερος χρόνος παραλαβής της.

5. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η ηλεκτρονική κοινοποίηση της απόφασης, η απόφαση κοινοποιείται σύμφωνα με τους λοιπούς τρόπους κοινοποίησης που προβλέπονται στο άρθρο 5 του ΚΦΔ».

2. Τροποποιείται η παρ. 5 του άρθρου 6 ως εξής: «Η απόφαση επί της αιτήσεως αναστολής καταβολής εκ-δίδεται εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της ενδικοφανούς προσφυγής και κοινοποιείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4Α».

3. Η απόφαση αυτή ισχύει από 02-01-2024.

4. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 359 Β'/19.1.2024)

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

[Συμβ. της Επικρατείας 86/2015 (7μελούς)] Άσκηση προσφυγής χωρίς να έχει προηγηθεί η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής. Παραδεκτώς ασκείται προσφυγή εντός 60 ημερών από την έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης, έστω και αν δεν έχει προηγηθεί αυτής η άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής του άρθρου 63 του Ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.), εφόσον υπεδείχθη ρητώς στην προσφεύγουσα ότι μπορεί να προσφύγει ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στο άρθρο 66 του Ν. 2717/1999 (Κ.Δ.Δ.).

Επειδή, παραδεκτώς η κρινόμενη προσφυγή ασκήθηκε εντός 60 ημερών από της εκδόσεως της προσβαλλόμενης υπ' αριθμ. 2820/24.1.2014 πράξης του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Ψυχικού περί απορρίψεως της από 11.11.2013 αιτήσεως της προσφεύγουσας, με την οποία αυτή αμφισβητούσε τον βάσει του αντικειμενικού τρόπου προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας των ακινήτων όπως είχε προσδιοριστεί στο εκκαθαριστικό σημείωμα - δήλωση Φ.Α.Π. Και μάλιστα, έστω και αν δεν είχε προηγηθεί αυτής εκ μέρους της προσφεύγουσας η άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής του άρθρου 63 του ισχύοντος κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλόμενης Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Ν. 4174/2013, Α 170/26.7.2013), σε συνδυασμό με το Παράρτημά του, εφόσον η προσφεύγουσα όχι μόνο δεν είχε ενημερωθεί «πλήρως», κατ' άρθρο 63 παρ. 3 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, για την υποχρέωση και τους όρους ασκήσεως της ενδικοφανούς προσφυγής,

καθώς και τις συνέπειες που επιφέρει η παράλειψη ασκήσεώς της (βλ. ΣτΕ 690/2013 7μ. κ.ά.), αλλ' αντιθέτως της υπεδείχθη ρητώς από τον ως άνω Προϊστάμενο ότι κατά της εν λόγω απαντήσεώς του μπορεί να προσφύγει «ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου, μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στο άρθρο 66 του ν. 2717/99, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει». Είναι, συνεπώς, απορριπτέοι οι περί του απαραδέκτου της προσφυγής αντίθετοι ισχυρισμοί του Δημοσίου.

ΣΥΜΒ. ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ 1686/2019.- Ενδικοφανής και δικαστική προσφυγή. Προβαλλόμενοι λόγοι.- Λόγοι με τους οποίους τίθενται αμιγώς νομικά ζητήματα, ήτοι ζητήματα τα οποία ανάγονται στην ισχύ και το κύρος (αυτεπαγγέλτως άλλωστε εξεταστέα επί αντισυνταγματικότητας των νομοθετικών διατάξεων κατ' εφαρμογή των οποίων εκδόθηκε η προσβληθείσα με την προσφυγή πράξη της φορολογικής αρχής - βλ. ΣτΕ 1438/2018 επταμ.) ή στην ερμηνεία διατάξεων νόμου ή γενικών αρχών του ουσιαστικού ή δικονομικού δικαίου, δίχως να προϋποθέτουν έρευνα κρίσιμου πραγματικού, το οποίο δεν έχει τεθεί από την πλευρά του φορολογουμένου με την ενδικοφανή προσφυγή ενώπιον της φορολογικής Διοίκησης, δύναται να προβληθούν παραδεκτώς από την εξεταζόμενη άποψη με το δικόγραφο της προσφυγής ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων ή και με το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων αυτής. Αντιθέτως, δεν μπορούν, κατ' αρχήν, να προβληθούν παραδεκτώς με την προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων λόγοι οι οποίοι σχετίζονται με έρευνα περί της συνδρομής πραγματικού και οι οποίοι δεν συμπεριελήφθησαν στην ενδικοφανή προσφυγή, εκτός εάν οι προβαλλόμενες πλημμέλειες προέκυψαν από την επί της ενδικοφανούς προσφυγής απόφαση (αναφορικά π.χ. με τη διαδικασία έκδοσης

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1066/27.4.2014.- Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 50 του ν. 4238/2014 αναφορικά με την εξέταση από την Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης (Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών) υποθέσεων που είχαν εισαχθεί ενώπιον της Επιτροπής Διοικητικής Επίλυσης Διαφορών (Ε.Δ.Ε.Φ.Δ.) του άρθρου 70Α του ν. 2238/1994 και οδηγίες για την εφαρμογή τους.
(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 499)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1069/4.3.2014.- Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ Α' 170/26.07.2013) «Ειδική Διοικητική Διαδικασία - Ενδικοφανής προσφυγή», όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 49 του ν. 4223/2013 (ΦΕΚ Α' 287/31.12.2013) για την διαδικασία υποβολής και εξέτασης ενδικοφανών προσφυγών από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών.
(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 501)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1142/15.5.2014.- Κοινοποίηση των διατάξεων της περ. γ' του άρθρου 50 του Ν. 4238/2014 όπως αυτές προστέθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 184 του Ν. 4261/2014 αναφορικά με την εξέταση από την Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης υποθέσεων που είχαν εισαχθεί ενώπιον της Επιτροπής Διοικητικής Επίλυσης Διαφορών (Ε.Δ.Ε.Φ.Δ.) του άρθρου 70Α του Ν. 2238/1994 με αίτημα διοικητικού συμβιβασμού και δεν εξετάστηκαν.
(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 507)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1192/12.8.2014.- Αναστολή της προθεσμίας για την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής ενώπιον της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης (Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών), καθώς και για την έκδοση αποφάσεων επί ενδικοφανών προσφυγών, κατά το

χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 509)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1218/3.10.2014.- Υποβολή και διαβίβαση ενδικοφανών προσφυγών κατά πράξεων διοικητικού προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. (ν. 4223/2013) έτους 2014 στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 510)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1254/11.12.2014.- Παύση της ισχύος της με αριθ. ΠΟΛ. 1218/2014 εγκυκλίου Γ.Γ.Δ.Ε. σχετικά με την υποβολή και διαβίβαση ενδικοφανών προσφυγών κατά πράξεων διοικητικού προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. (ν. 4223/2013) στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 511)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1005/30.12.2014.- Επιμήκυνση των προθεσμιών για την έκδοση αποφάσεων επί αιτήσεων αναστολών και επί ενδικοφανών προσφυγών ενώπιον της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 511)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1081/6.4.2015. Διαδικασία υποβολής και εξέτασης ενδικοφανών προσφυγών από τα Αυτοτελή Τμήματα της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών που εδρεύουν στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 512)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1086/16.4.2015. Μη υποβολή πρακτικών δικαστικού συμβιβασμού στα δικαστήρια. Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 26 του ν. 4321/2015 (ΦΕΚ 32Α) αναφορικά με δικαστικούς συμβιβασμούς για εκκρεμείς φορολογικές διαφορές.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 513)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1144/3.7.2015. Επιμήκυνση των προθεσμιών για την έκδοση αποφάσεων επί ενδικοφανών προσφυγών ενώπιον της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 514)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1157/26.10.2016.- Προθεσμία κατάθεσης ενδικοφανούς προσφυγής ενώπιον της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης για τους κατοίκους εξωτερικού.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 514)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1014/26.1.2017.- Εφαρμογή ή μη των διατάξεων του άρθρου 63 του ν.4174/2013 (Κ.Φ.Δ.), «περί της άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής», σε περιπτώσεις αμφισβήτησης πράξεων της Φορολογικής Διοίκησης που αφορούν τέλη κυκλοφορίας.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 515)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1234/14.12.2018.- Άσκηση ενδίκου βοηθήματος σε περίπτωση απόρριψης αιτήματος μεταφοράς φορολογικής κατοικίας.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 587)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2010/11.1.2019.- Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 68 του ν. 4587/2018 (ΦΕΚ Α' 218/24.12.2018), αναφορικά με την προθεσμία εξέτασης της ενδικοφανούς

προσφυγής ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών (Δ.Ε.Δ.) και παροχή οδηγιών για την εφαρμογή τους.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 588)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2021/27.1.2021.- Παράταση των προθεσμιών άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής και αιτήματος αναστολής του άρθρου 63 ν.4174/2013.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 590)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2062/23.3.2021.- Παράταση των προθεσμιών ως προς την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής και αιτήματος αναστολής, καθώς και την εξέταση της ενδικοφανούς προσφυγής του άρθρου 63 ν.4174/2013.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 590)

ΑΡΘΡΟ 73

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΜΟΙΒΑΙΟΥ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

1. Η Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού (Δ.Α.Δ.) κατ' εφαρμογή των Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την εξάλειψη της διπλής φορολογίας σε περίπτωση διορθώσεως των κερδών συνδεδεμένων επιχειρήσεων (90/436/ΕΟΚ) (Σύμβαση Διαιτησίας), που κυρώθηκε με τον ν. 2216/1994 (Α' 83), διεξάγεται από τη Φορολογική Διοίκηση και τα αποτελέσματά της επέρχονται με την έκδοση Απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού του Διοικητή.

2. Μετά την ολοκλήρωση της Δ.Α.Δ., το αποτέλεσμα αυτής κοινοποιείται στον φορολογούμενο στον οποίο αφορά και ο οποίος δύναται να το αποδεχθεί μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κοινοποίησή του. Σε περίπτωση αποδοχής της Δ.Α.Δ. μέσα στην ανωτέρω προθεσμία, εκδίδεται Απόφαση Αμοιβαίου Διακανονισμού η οποία δεν υπόκειται σε ενδικοφανή προσφυγή ή οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 73 Ν. 5104/2024

Η Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού προβλέπεται α) στις περισσότερες Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας που συνάπτει η Ελλάδα σύμφωνα με την Πρότυπη Φορολογική Σύμβαση του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) και β) στη Σύμβαση για την εξάλειψη της διπλής φορολογίας σε περίπτωση διόρθωσης των κερδών συνδεδεμένων επιχειρήσεων (90/436/ΕΟΚ) της 32ης Ιουλίου 1990 μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που κυρώθηκε με τον ν. 2216/1994 (Α'83) (Σύμβαση Διαιτησίας). Με την αξιολογούμενη διάταξη ορίζεται Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού, κατ' εφαρμογή των Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας και της Σύμβασης Διαιτησίας, η οποία διεξάγεται από τη Φορολογική Διοίκηση και τα αποτελέσματά της επέρχονται με την έκδοση Απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού του Διοικητή. Με την προτεινόμενη διάταξη η Ελλάδα, ως κράτος μέλος του ΟΟΣΑ, το οποίο ενέκρινε την τελική Έκθεση σχετικά με τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των μηχανισμών επίλυσης διαφορών (Δράση 14) στο πλαίσιο του Προγράμματος του ΟΟΣΑ/G20 "Base Erosion and Profit Shifting" κατά της διάβρωσης της φορολογικής βάσης και της μετατόπισης κερδών, προβαίνει σε θέσπιση σαφών διαδικαστικών κανόνων σχετικά με την πρόσβαση και χρήση της Διαδικασίας Αμοιβαίου Διακανονισμού.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 63Α. Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού.- 1. Η Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού (Δ.Α.Δ.) κατ' εφαρμογή των Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την εξάλειψη της διπλής φορολογίας σε περίπτωση διορθώσεως των κερδών συνδεδεμένων επιχειρήσεων (90/436/ΕΟΚ) (Σύμβαση Διαιτησίας), που κυρώθηκε με τον ν. 2216/1994 (Α' 83), διεξάγεται από τη Φορολογική Διοίκηση και τα αποτελέσματά της επέρχονται με την έκδοση Απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού του Διοικητή.

2. Μετά την ολοκλήρωση της Δ.Α.Δ., το αποτέλεσμα αυτής κοινοποιείται στον φορολογούμενο τον οποίο αφορά και ο οποίος δύναται να αποδεχθεί αυτήν μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κοινοποίησή της. Σε περίπτωση αποδοχής της Δ.Α.Δ. μέσα στην ανωτέρω προθεσμία, εκδίδεται Απόφαση Αμοιβαίου Διακανονισμού η οποία δεν υπόκειται σε ενδικοφανή προσφυγή

ή οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα.

3. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται η διαδικασία υποβολής του αιτήματος για έναρξη Δ.Α.Δ. και το περιεχόμενό του, οι αρμόδιες υπηρεσίες για την εξέτασή του, η διαδικασία επίτευξης Συμφωνίας Αμοιβαίου Διακανονισμού, κάθε λεπτομέρεια σχετική με την κοινοποίηση του αποτελέσματος της Δ.Α.Δ. στον φορολογούμενο και τη διαδικασία αποδοχής αυτής, το περιεχόμενο της Απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού και κάθε άλλο σχετικό με τη Δ.Α.Δ. θέμα.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΑΑΔΕ

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ.1129/23.8.2017.- Ρύθμιση ζητημάτων σχετικά με τη Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού, σύμφωνα με τη «Σύμβαση μεταξύ των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εξάλειψη της διπλής φορολογίας σε περίπτωση διορθώσεως των κερδών συνδεόμενων επιχειρήσεων (90/436/ΕΟΚ)» (Ευρωπαϊκή Σύμβαση Διαιτησίας), που κυρώθηκε με το ν. 2216/1994 (Α' 83).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 4174/2013 και ιδίως των άρθρων 41 παρ. 4, 45 παρ. 2 περ. θ' και 63Α του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, Α' 170), όπως ισχύουν.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα απόφαση ρυθμίζει ζητήματα που διέπουν τη Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού (στο εξής «ΔΑΔ»), κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 της «Σύμβασης μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εξάλειψη της διπλής φορολογίας σε περίπτωση διορθώσεως των κερδών συνδεόμενων επιχειρήσεων (90/436/ΕΟΚ)» (στο εξής «Ευρωπαϊκή Σύμβαση Διαιτησίας» ή «Σύμβαση Διαιτησίας» ή «Σύμβαση»), που κυρώθηκε στην Ελλάδα με το ν. 2216/1994 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1995.

Η Σύμβαση Διαιτησίας, σύμφωνα με το άρθρο 1 αυτής, εφαρμόζεται όταν, για φορολογικούς σκοπούς, τα κέρδη (ή οι ζημιές) μιας επιχείρησης ενός από τα Συμβαλλόμενα Κράτη συμπεριλαμβάνονται και στα κέρδη (ή τις ζημιές) μιας επιχείρησης άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, λόγω μη τήρησης των αρχών που περιγράφονται στο άρθρο 4 αυτής.

2. Η ρήτρα περί ΔΑΔ της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Διαιτησίας (άρθρο 6) προβλέπει την έναρξη και διεξαγωγή της ΔΑΔ σε κάθε περίπτωση που μια επιχείρηση κρίνει ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση οι αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 4 δεν έχουν τηρηθεί, κατά τη διορθώση των κερδών μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων ή μιας επιχείρησης και της μόνιμης εγκατάστασης αυτής.

3. Όταν, σε μία από τις περιπτώσεις που εφαρμόζεται η Σύμβαση Διαιτησίας, η θιγόμενη επιχείρηση κρίνει ότι οι αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 4 της Σύμβασης δεν έχουν τηρηθεί, μπορεί, ανεξάρτητα από τα μέσα θεραπείας που προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο των Συμβαλλόμενων Κρατών, να θέσει την υπόθεση υπόψη της αρμόδιας αρχής του Συμβαλλόμενου Κράτους, του οποίου είναι κάτοικος ή στο οποίο βρίσκεται η μόνιμη εγκατάστασή της.

Η έναρξη της ΔΑΔ προϋποθέτει την υποβολή αιτήματος από τη θιγόμενη επιχείρηση (νομικό πρόσωπο ή φυσικό πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα).

4. Σύμφωνα με το άρθρο 15 της Σύμβασης, από τη Σύμβαση δεν θίγονται οι διατάξεις άλλων διεθνών συμβάσεων ή του εθνικού δικαίου που παρέχουν αποτελεσματικότερη προστασία όσον αφορά στην εξάλειψη της διπλής φορολογίας.

Άρθρο 2

Αρμόδια Αρχή

1. Αρμόδια αρχή για την υποβολή, την εξέταση των αιτημάτων και τη διεξαγωγή της ΔΑΔ, κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Διαιτησίας, είναι το Τμήμα Δ', Ειδικών Φορολογικών Ελέγχων, της Διεύθυνσης Ελέγχων (στο εξής «ΔΕΛ») της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (στο εξής «Α.Α.Δ.Ε.»).

2. Η αρμόδια αρχή παραλαμβάνει το αίτημα και εξετάζει αρχικά το εμπρόθεσμο και παραδεκτό του αιτήματος, καθώς και εάν αυτό περιλαμβάνει τις ελάχιστες απαιτούμενες πληροφορίες, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 της παρούσας. Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης του αιτήματος από την αρμόδια αρχή, η αρμόδια αρχή προσπαθεί, εάν θεωρήσει το αίτημα βάσιμο και η ίδια δεν μπορεί να δώσει ικανοποιητική λύση, ώστε να αποφευχθεί η επιβολή φορολογίας, η οποία δεν είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της Σύμβασης Διαιτησίας, να επιλύσει τη διαφορά με συμφωνία αμοιβαίου διακανονισμού με την αρμόδια αρχή του άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, με σκοπό την αποφυγή επιβολής φορολογίας. Προς τούτο, ενημερώνει για την υπόθεση το αντισυμβαλλόμενο κράτος, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση. Επίσης, ενημερώνει τον αιτούντα για την έναρξη της ΔΑΔ.

Άρθρο 3

Εμπρόθεσμο και παραδεκτό του αιτήματος – Παραγραφή

1. Για να θεωρείται εμπρόθεσμο, το αίτημα πρέπει να υποβληθεί στην αρμόδια αρχή εντός της προβλεπόμενης στην παρ. 1 του άρθρου 6 της Σύμβασης, τριετούς προθεσμίας από την κοινοποίηση της πράξης προσδιορισμού του φόρου, με την οποία έγινε η διόρθωση των κερδών (ή ζημιών). Η ημερομηνία κοινοποίησης στον υπόχρεο των ανωτέρω πράξεων αποτελεί το σημείο έναρξης της τριετούς προθεσμίας.

2. Το αίτημα υπαγωγής σε ΔΑΔ είναι παραδεκτό, εφόσον (α) το περιεχόμενο του είναι πλήρες, σύμφωνα με το άρθρο 4 της παρούσας και (β) αναφέρεται σε επιβολή διπλής φορολογίας, συνεπεία διόρθωσης κερδών (ή ζημιών), η οποία αντίκειται στην «αρχή των ίσων αποστάσεων» (Arm's Length Principle), που περιγράφεται στο άρθρο 4 της Σύμβασης Διαιτησίας. Η αρχή των ίσων αποστάσεων έχει το ίδιο περιεχόμενο, εφαρμόζεται και ερμηνεύεται με τον ίδιο τρόπο, όπως αποτυπώνεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 9 της Πρότυπης Σύμβασης του ΟΟΣΑ για την αποφυγή της διπλής Φορολογίας Εισοδήματος και Κεφαλαίου (OECD Model Tax Convention on Income and Capital). Η αρχή αυτή ορίζεται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 50 του ΚΦΕ (ν. 4172/2013), το οποίο εφαρμόζεται και ερμηνεύεται, σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τις κατευθυντήριες οδηγίες του ΟΟΣΑ περί ενδοομιλικών τιμολογήσεων (άρθρο 50 παρ. 2 ΚΦΕ).

3. Σε περίπτωση που το αίτημα δεν είναι εμπρόθεσμο ή παραδεκτό ή σε περίπτωση που δεν παρασχεθούν οι ελάχιστες απαιτούμενες πληροφορίες από τον αιτούντα εντός της προβλεπόμενης από το άρθρο 5 παρ. 3 προθεσμίας ή σε περίπτωση που τα έτη, στα οποία αναφέρεται το αίτημα, έχουν παραγραφεί, κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος, σύμφωνα με την ισχύουσα εσωτερική νομοθεσία, η αρμόδια αρχή απορρίπτει το αίτημα, προβαίνοντας σε γραπτή ενημέρωση του αιτούντος, οπότε και η ΔΑΔ ολοκληρώνεται. Εάν συντρέχει λόγος απόρριψης λόγω παραγραφής και το αίτημα αναφέρεται σε περισσότερα από ένα έτη, αυτό γίνεται δεκτό μόνο για τα έτη, τα οποία δεν έχουν υποπέσει σε παραγραφή.

Άρθρο 4

Περιεχόμενο του αιτήματος

1. Το αίτημα υποβάλλεται εγγράφως στην ελληνική γλώσσα. Οι ελάχιστες πληροφορίες και έγγραφα που πρέπει να συνυποβάλλονται με το αίτημα για έναρξη της ΔΑΔ είναι τα ακόλουθα:

α. Στοιχεία του αιτούντος προσώπου: ονοματεπώνυμο/επωνυμία, ταχυδρομική διεύθυνση, αριθμό φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.), στοιχεία επικοινωνίας, καθώς και στοιχεία όλων των συνδεδεμένων προσώπων, συμπεριλαμβανομένων όλων των μόνιμων εγκαταστάσεων που συμμετέχουν στις υπό εξέταση συναλλαγές.

β. Βάση του αιτήματος: αναφορά στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Διαιτησίας και στις διατάξεις του (-ων) άρθρου (-ων) αυτής, οι οποίες, σύμφωνα με τον αιτούντα, δεν εφαρμόζονται ορθά.

γ. Πραγματικά περιστατικά: λεπτομερή στοιχεία αναφορικά με τα γεγονότα και τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων του φορολογικού (-ων) έτους (-ών), το (-α) οποίο (-α) αφορά, το (-α) ποσό (-ά) φόρου (-ων), τόσο σε εγχώριο όσο και σε ξένο νόμισμα, εάν κρίνεται απαραίτητο, που αφορά η υπόθεση, καθώς και τυχόν υποστηρικτικών εγγράφων.

Λεπτομερή στοιχεία όσον αφορά στη σύνδεση μεταξύ της επιχείρησης και των λοιπών μερών που συμμετέχουν στις σχετικές συναλλαγές.

δ. Ανάλυση του αιτήματος προς επίλυση: υπόμνημα του αιτούντος, στο οποίο εξηγούνται οι λόγοι για τους οποίους ο αιτών θεωρεί ότι συντρέχει περίπτωση διπλής φορολογίας, επειδή δεν έχουν τηρηθεί οι αρχές που εκτίθενται στο άρθρο 4 της Σύμβασης Διαιτησίας, και τεκμηρίωση με την προσκόμιση συνοδευτικών εγγράφων στην ελληνική γλώσσα (ενδεικτικά, αντίγραφα έκθεσης φορολογικού ελέγχου, πράξης προσδιορισμού φόρου ή ισοδύναμου εγγράφου, που οδήγησε στην εικαζόμενη διπλή φορολογία), αναλυτική περιγραφή και τεκμηρίωση των συναλλαγών που σχετίζονται με το αίτημα για την υπαγωγή σε ΔΑΔ και της μεθοδολογίας, η οποία χρησιμοποιήθηκε για τις προσαρμογές (ενδεικτικά: βασικός και ελληνικός φάκελος τεκμηρίωσης).

ε. Εάν το αίτημα έχει υποβληθεί επίσης στην αρμόδια αρχή του αντισυμβαλλόμενου Κράτους.

Εάν ναι, την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος, την αρμόδια αρχή στην οποία κατατέθηκε και αντίγραφο του αιτήματος και των συνημμένων σε αυτό εγγράφων.

στ. Λεπτομερή στοιχεία όσον αφορά σε τυχόν διαδικασίες ενδικοφανούς προσφυγής, περαιώσης, διοικητικής επίλυσης της διαφοράς, διοικητικού συμβιβασμού, δικαστικής προσφυγής και εν γένει διαδικασίες ενώπιον Δικαστηρίων, που ενδεχομένως έχουν κινηθεί από τον αιτούντα ή λοιπά μέρη, σε οποιοδήποτε από τα εμπλεκόμενα κράτη, σε σχέση με την υπόθεση του αιτήματος ΔΑΔ, καθώς και οποιοσδήποτε δικαστικές αποφάσεις σε σχέση με την υπόθεση. Αν η υπόθεση εκκρεμεί ενώπιον ελληνικού δικαστηρίου και εφόσον δεν έχει συζητηθεί ακόμα, απαιτείται βεβαίωση από την Γραμματεία του οικείου Δικαστηρίου ότι το σχετικό ασκηθέν ένδικο βοήθημα δεν έχει συζητηθεί.

ζ. Αναφορά, εάν έχει υποβάλει ο αιτών στο παρελθόν στην ελληνική ή την αλλοδαπή φορολογική διοίκηση αίτημα για την ίδια ή παρόμοια υπόθεση, καθώς και εάν υπάρχουν μονομερείς, διμερείς ή πολυμερείς Συμφωνίες Προκαθορισμένης Τιμολόγησης (Advance Pricing Agreements APAs) ή έγγραφες οδηγίες της Διοίκησης οι οποίες θα μπορούσαν να επηρεάσουν το αίτημα.

η. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει ήδη νομομοιοποιητικό έγγραφο για τον ορισμό νομίμου εκπροσώπου, απαιτείται ενυπόγραφη δήλωση ότι ο εκπρόσωπος έχει εξουσιοδοτηθεί να ενεργεί για λογαριασμό του αιτούντος για όλα τα θέματα που σχετίζονται με το αίτημα.

θ. Δήλωση του αιτούντος, η οποία επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν. 1599/1986, με την οποία επιβεβαιώνεται ότι όλες οι παρασχεθείσες πληροφορίες και τεκμηρίωση είναι πλήρεις, ακριβείς και αληθείς, καθώς επίσης και ότι δεν έχει καταδικαστεί αμετάκλητα για τα αδικήματα των άρθρων 17, 18 και 19 του ν. 2523/1997 ή του άρθρου 66 του ν. 4174/2013 και ότι δεν έχει ασκηθεί κατ' αυτού ποινική δίωξη για φοροδιαφυγή για τα αδικήματα αυτά.

2. Με την υποβολή του αιτήματος, συνοποβάλλεται στην αρμόδια φορολογική αρχή και ηλεκτρονικός φάκελος σε οπτικό δίσκο CD ή USB stick, στον οποίο περιλαμβάνονται σε μαγνητική μορφή τα αναφερόμενα στα πεδία α. θ. της παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

3. Ο τύπος και το περιεχόμενο του αιτήματος έχει όπως το σχετικό υπόδειγμα «ΑΙΤΗΣΗ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΣΕ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΜΟΙΒΑΙΟΥ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΔΑΔ)», το οποίο αποτελεί ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της παρούσας.

4. Επιπλέον πληροφορίες για τη ΔΑΔ περιγράφονται στο «ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

ΑΜΟΙΒΑΙΟΥ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ» και είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της Α.Α.Δ.Ε., <http://www.aade.gr>

Άρθρο 5

Τυπικός έλεγχος του αιτήματος

1. Η ΔΕΛ αξιολογεί το αίτημα για υπαγωγή σε ΔΑΔ, ελέγχοντας τα προσκομισθέντα στοιχεία, καθώς και το εμπρόθεσμο και παραδεκτό του αιτήματος, σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 4 της παρούσας.

2. Σε κάθε περίπτωση, η ΔΕΛ αποστέλλει στον αιτούντα επιβεβαίωση ότι παρέλαβε το αίτημα του, εντός μηνός από την παραλαβή του. Η επιβεβαίωση αποστέλλεται είτε με συστημένη επιστολή, στη δηλωθείσα ταχυδρομική διεύθυνση του, είτε με ηλεκτρονικό μήνυμα στη δηλωθείσα ηλεκτρονική διεύθυνση αυτού. Ταυτόχρονα, η ΔΕΛ ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές των άλλων ενδιαφερομένων κρατών-μελών σχετικά με την παραλαβή του αιτήματος, με συστημένη επιστολή ή ηλεκτρονικό μήνυμα, επισυνάπτοντας αντίγραφο της αίτησης.

3. Η ΔΕΛ έχει το δικαίωμα να ζητήσει από τον αιτούντα συμπληρωματικά στοιχεία, καθώς και κάθε απαραίτητη πληροφορία, τάσσοντας δίμηνη προθεσμία για την προσκόμιση τους, η οποία δύναται να παραταθεί μετά από αίτηση του. Ο αιτών, καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, έχει τη δυνατότητα να υποβάλει αυτοβούλως συμπληρωματικά στοιχεία.

4. Σε περίπτωση που αρμόδια αρχή άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους ενημερώσει την ελληνική αρμόδια αρχή ότι παρέλαβε αίτημα υπαγωγής σε ΔΑΔ ή εάν αυτή εκκινήσει τη ΔΑΔ, η ΔΕΛ θα εξετάσει τις τυπικές προϋποθέσεις του αιτήματος και εάν κρίνει απαραίτητο, θα ζητήσει από την άλλη αρχή να στείλει τις πληροφορίες και έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 4 της παρούσας.

5. Η ΔΕΛ θα ολοκληρώσει τον τυπικό έλεγχο του αιτήματος εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος ή από την ημερομηνία που της παρασχέθηκαν όλες οι απαιτούμενες πληροφορίες και έγγραφα, αποφασίζοντας την αποδοχή ή απόρριψη του. Εάν η ΔΕΛ αποφασίσει την απόρριψη του αιτήματος για τυπικούς λόγους, επειδή κρίνει αυτό ως απαράδεκτο ή εκπρόθεσμο ή επειδή δεν της παρασχέθηκαν οι ελάχιστες απαιτούμενες πληροφορίες από τον αιτούντα εντός της προβλεπόμενης στην παρ. 3 του παρόντος άρθρου προθεσμίας, προβαίνει σε γραπτή ενημέρωση του αιτούντος αλλά και της (-ων) αρμόδιας(-ων) αρχής (-ών) του(ων) ενδιαφερομένου(-ων) κράτους(-ών), αναφέροντας τους λόγους απόρριψης του αιτήματος. Η ίδια διαδικασία ενημέρωσης του αιτούντος ακολουθείται και στη περίπτωση που γνωστοποιηθεί στην ελληνική αρμόδια αρχή από αλλοδαπή αρμόδια αρχή η απόρριψη του αιτήματος για τυπικούς λόγους. Σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματος για τυπικούς λόγους, έστω και από μια από τις ενδιαφερόμενες αρμόδιες αρχές, η ΔΑΔ ολοκληρώνεται.

Άρθρο 6

Ζητήματα εκκρεμοδικίας

1. Η τυχόν άσκηση δικαστικής προσφυγής ενώπιον ελληνικών δικαστηρίων δεν εμποδίζει την εξέταση ενός αιτήματος ΔΑΔ, υπό την προϋπόθεση ότι η υπόθεση δεν έχει συζητηθεί κατά τον χρόνο κατάθεσης του αιτήματος. Σε περίπτωση συζήτησης της υπόθεσης, η διαδικασία της ΔΑΔ ολοκληρώνεται χωρίς αποτέλεσμα και ενημερώνεται σχετικά η αρμόδια αρχή του αντισυμβαλλόμενου κράτους. Ο φορολογούμενος οφείλει να ενημερώσει άμεσα την αρμόδια αρχή για τη συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον του δικαστηρίου.

2. Εφόσον έχει ασκηθεί ένδικο βοήθημα ενώπιον ελληνικού δικαστηρίου, η αρμόδια αρχή μπορεί να προβεί σε εξέταση του αιτήματος για υπαγωγή σε ΔΑΔ, μόνο εφόσον προσκομισθεί από τον αιτούντα βεβαίωση από τη Γραμματεία του Δικαστηρίου, στο οποίο εκκρεμεί το ένδικο βοήθημα, ότι η εν λόγω υπόθεση δεν έχει συζητηθεί. Η αρμόδια αρχή δύναται να ζητά από τον αιτούντα να προσκομίσει βεβαίωση από τη Γραμματεία του αρμόδιου Δικαστηρίου, ότι η υπόθεση δεν έχει συζητηθεί σε οποιοδήποτε στάδιο της ΔΑΔ.

3. Σε περίπτωση που ο αιτών ζητά θεραπεία συνεπεία πράξεων αλλοδαπής φορολογικής αρχής, με τις οποίες ισχυρίζεται ότι επιβλήθηκε φορολογία, η οποία δεν είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της Σύμβασης, το αίτημα του εξετάζεται μόνο εφόσον οι πράξεις αυτές έχουν καταστεί οριστικές στην αλλοδαπή και δεν υπάρχουν κατά αυτών δικαστικές αποφάσεις στο αντισυμβαλλόμενο κράτος.

Άρθρο 7

Ζητήματα σοβαρών παραβάσεων

1. Σύμφωνα με το άρθρο 8 της Σύμβασης, η αρμόδια αρχή δεν υποχρεούται να εκκινήσει τη ΔΑΔ, όταν έχει κριθεί οριστικά, μέσω μιας διοικητικής ή δικαστικής διαδικασίας, ότι ένα από τα πρόσωπα τα οποία αφορούν οι πράξεις που προβλέπουν διόρθωση κερδών, βάσει το άρθρου 4 της Σύμβασης, φέρει την ευθύνη σοβαρών παραβάσεων. Η Ελλάδα έχει καθορίσει την έννοια των σοβαρών παραβάσεων στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Διαιτησίας με την μονομερή δήλωση της που έχει σημειωθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε. (C160/30-6-2005).

2. Όταν μια δικαστική ή διοικητική διαδικασία, που επιδιώκει να διαπιστώσει, εάν μια από τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, τις οποίες αφορούν πράξεις που προβλέπουν διόρθωση των κερδών βάσει του άρθρου 4 της Σύμβασης, φέρει την ευθύνη σοβαρών παραβάσεων φοροδιαφυγής, διεξάγεται παράλληλα με τη ΔΑΔ, τότε η εξέταση του αιτήματος αναστέλλεται, μέχρι την ολοκλήρωση της σχετικής δικαστικής ή διοικητικής διαδικασίας.

Άρθρο 8

Αξιολόγηση του αιτήματος

1. Μετά την ολοκλήρωση του τυπικού ελέγχου, η ΔΕΛ προχωρά στον ουσιαστικό έλεγχο του αιτήματος, προκειμένου να εξεταστεί εάν το αίτημα είναι βάσιμο, ήτοι εάν υπάρχει επιβολή διπλής φορολογίας, η οποία περιλαμβάνεται στο πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης Διαιτησίας. Στο στάδιο αυτό, η ΔΕΛ δύναται να ζητήσει τις απόψεις της αρμόδιας φορολογικής υπηρεσίας, κατά περίπτωση.

2. Εφόσον υπάρχει διοικητική διαδικασία, όπως φορολογικός έλεγχος, η οποία δεν έχει ολοκληρωθεί, η ΔΕΛ ενημερώνει γραπτώς τον αιτούντα ότι το αίτημα για υπαγωγή σε ΔΑΔ δεν εξετάζεται μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής.

3. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι δεν έχει γίνει στην Ελλάδα φορολογικός έλεγχος ενδοομιλικών συναλλαγών της συνδεδεμένης επιχείρησης, ο Γενικός Διευθυντής Φορολογικής Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε. δίδει εντολή για έναρξη φορολογικού ελέγχου στην αρμόδια ελεγκτική φορολογική υπηρεσία, με την επισήμανση να διενεργηθεί με προτεραιότητα, λόγω εκκρεμούς αιτήματος υπαγωγής σε ΔΑΔ.

4. Η ΔΕΛ, στο πλαίσιο της εξέτασης αιτημάτων για υπαγωγή σε ΔΑΔ, δύναται να ζητά από τις ελεγκτικές υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε., στις οποίες τηρείται ο φάκελος της υπόθεσης του ελέγχου, όλα τα απαραίτητα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένου και του φυσικού φακέλου, εάν χρειαστεί, οι οποίες με τη σειρά τους δεσμεύονται να αποστείλουν, τα στοιχεία αυτά σε εύλογο χρονικό διάστημα.

5. Η ΔΕΛ ερευνά τα πραγματικά και νομικά ζητήματα της υπόθεσης, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις της εσωτερικής νομοθεσίας και της Σύμβασης Διαιτησίας, το αίτημα για έναρξη της ΔΑΔ, τις πληροφορίες που έλαβε από τον αιτούντα, τις διαπιστώσεις του τυχόν διενεργηθέντος φορολογικού ελέγχου από την ελληνική φορολογική αρχή, τις απόψεις της αρμόδιας φορολογικής υπηρεσίας ή των ομάδων εργασίας του άρθρου 9 παρ. 6 της παρούσας, καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που σχετίζεται με την υπόθεση. Εάν η ΔΕΛ διατηρεί αμφιβολίες ως προς το βάσιμο του αιτήματος, ενημερώνει τον αιτούντα για τις αμφιβολίες της και τον καλεί να υποβάλει τις απόψεις του.

6. Η ΔΑΔ διεξάγεται από τις αρμόδιες αρχές των Συμβαλλόμενων Κρατών. Ο αιτών δεν εμπλέ-

κεται άμεσα στις διαπραγματεύσεις που διεξάγονται στο πλαίσιο της ΔΑΔ και η συμμετοχή του περιορίζεται στην έγκαιρη και ακριβή παροχή προς τις αρμόδιες αρχές όλων των πληροφοριών που είναι απαραίτητες για την επίτευξη λύσης στην υπόθεση του. Η ΔΕΛ εφόσον η αίτηση έχει υποβληθεί σε αυτήν, φροντίζει να ενημερώνει την ενδιαφερόμενη επιχείρηση για όλες τις σημαντικές εξελίξεις που την αφορούν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Στις περιπτώσεις που κρίνεται απαραίτητο, η αιτούσα επιχείρηση μπορεί να καλείται από την ΔΕΛ να παρουσιάσει τις απόψεις της.

Άρθρο 9

Διαβούλευση αρμοδίων αρχών Έγγραφο Διατύπωσης Θέσεων

1. Ακολουθεί διαβούλευση μεταξύ των αρμοδίων αρχών με ανταλλαγή εγγράφων, στα οποία εκτίθενται οι θέσεις τους.

2. Σε περίπτωση που η ελληνική αρμόδια αρχή εκκινεί τη ΔΑΔ, απευθύνει προς την αλλοδαπή αρμόδια αρχή έγγραφο διατύπωσης θέσεων, το οποίο περιλαμβάνει την υποβληθείσα υπόθεση, τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι έχει προκύψει φορολογία, η οποία δεν είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της Σύμβασης, την παρουσίαση της πρότασης της ως προς τον τρόπο επίλυσης της διαφοράς, πλήρη αιτιολόγηση του προσδιορισμού του φόρου ή της διόρθωσης των κερδών, συνοδευόμενη από τα βασικά έγγραφα που στηρίζουν τη θέση της και από κατάλογο όλων των άλλων εγγράφων που έχουν χρησιμοποιηθεί για τη διόρθωση, μαζί με επιβεβαίωση ότι το αίτημα υποβλήθηκε εμπρόθεσμα, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 της Σύμβασης και αναφορά στην ημερομηνία έναρξης της διετούς περιόδου του άρθρου 7 παρ. 1 της Σύμβασης (όπως αυτή ορίζεται σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 10 της παρούσας).

3. Το έγγραφο διατύπωσης θέσεων δεν κοινοποιείται στον αιτούντα.

4. Σε περίπτωση που η ελληνική αρμόδια αρχή λαμβάνει αίτημα υπαγωγής σε ΔΑΔ από αλλοδαπή αρμόδια αρχή, απαντά στο έγγραφο διατύπωσης θέσεων της αλλοδαπής αρμόδιας αρχής με έγγραφο της, στο οποίο διατυπώνεται η συμφωνία ή η διαφωνία της με τις απόψεις της αλλοδαπής αρχής.

5. Το έγγραφο διατύπωσης θέσεων εγκρίνεται, πριν την αποστολή του, από τον Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε..

6. Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε δύνανται, κατά περίπτωση, να συστήνονται ειδικότερες ομάδες εργασίας με τη συμμετοχή και άλλων υπηρεσιών ή εκπροσώπου του Ειδικού Νομικού Γραφείου Δημοσίων Εσόδων, εκτός της ΔΕΛ, για την αντιμετώπιση ειδικότερων ζητημάτων που ανακύπτουν στο πλαίσιο της ΔΑΔ.

Άρθρο 10

Αποτέλεσμα της ΔΑΔ

1. Η συμφωνία μεταξύ των Συμβαλλόμενων Κρατών για την εξάλειψη της διπλής φορολογίας μπορεί να επιτευχθεί είτε με τη μορφή ανταλλαγής επιστολών μεταξύ των αρμοδίων αρχών των Συμβαλλόμενων Κρατών, και μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ή με τη μορφή ενός κοινού εγγράφου, υπογεγραμμένου από τις αρμόδιες αρχές τους. Το αποτέλεσμα των διαβουλεύσεων της ΔΑΔ υποβάλλεται στον Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. προς έγκριση.

2. Σε κάθε περίπτωση (επίτευξη συμφωνίας ή μη), η αρμόδια αρχή ενημερώνει με συστημένη επιστολή ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τον αιτούντα για το αποτέλεσμα της ΔΑΔ, εντός μηνός από την ολοκλήρωση της διαδικασίας.

3. Σε περίπτωση επίτευξης Συμφωνίας Αμοιβαίου Διακανονισμού (στο εξής ΣΑΔ) μεταξύ των αρμοδίων αρχών των Συμβαλλομένων Κρατών, ο αιτών ή ο νόμιμος εκπρόσωπος του, ο οποίος θα πρέπει να είναι ειδικά εξουσιοδοτημένος, καλείται να παραστεί σε συνάντηση με την ΔΕΛ, προκειμένου να συναινέσει ή όχι με το αποτέλεσμα της ΣΑΔ, εντός εξήντα (60) ημερών από την κοινοποίηση.

4. Εάν ο αιτών αποδεχθεί τη ΣΑΔ, συντάσσεται και υπογράφεται από τον αιτούντα και την αρμόδια αρχή Πρακτικό Αποδοχής της ΣΑΔ. Εάν ο αιτών δεν αποδεχθεί τη ΣΑΔ ή εάν δεν παραστεί κατά τη συνάντηση που έχει οριστεί, συντάσσεται Πρακτικό Απόρριψης της ΣΑΔ. Εν μέρει αποδοχή της ΣΑΔ από τον αιτούντα δεν είναι εφικτή, εκτός εάν τα Συμβαλλόμενα Κράτη έχουν συμφωνήσει, από κοινού, μία τέτοια μερική αποδοχή.

5. Σε περίπτωση αποδοχής από τον αιτούντα της ΣΑΔ, εάν έχουν ασκηθεί ένδικα βοηθήματα ενώπιον ελληνικού δικαστηρίου, ο αιτών πρέπει να υποβάλει υπεύθυνη δήλωση ότι θα προσκομίσει, πριν την έκδοση της Απόφασης αμοιβαίου διακανονισμού του άρθρου 11 της παρούσας, επίσημο αντίγραφο της κατατεθείσας στη Γραμματεία του Δικαστηρίου έγγραφης δήλωσης παραίτησης από το δικόγραφο και το δικαίωμα της προσφυγής για τα ζητήματα τα οποία επιλύονται με τη ΣΑΔ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 143 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, ακόμα και στις περιπτώσεις που το αίτημα έχει υποβληθεί σε αλλοδαπή φορολογική αρχή.

6. Κατόπιν της αποδοχής ή απόρριψης από τον αιτούντα της ΣΑΔ, η ΔΕΛ ενημερώνει την αλλοδαπή αρμόδια αρχή. Σε περίπτωση αποδοχής, ανταλλάσσονται τα τελικά επιβεβαιωτικά έγγραφα.

7.α. Σε περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο τα Συμβαλλόμενα Κράτη δεν καταλήξουν σε συμφωνία εντός της προβλεπόμενης, από το άρθρο 7 παρ. 1 της Σύμβασης Διαιτησίας, διετούς προθεσμίας, ακολουθεί το στάδιο της διαιτησίας. Οι αρμόδιες αρχές των εμπλεκόμενων κρατών υποχρεούνται να συστήσουν μια Συμβουλευτική Επιτροπή, η οποία θα είναι αρμόδια να γνωμοδοτήσει σχετικά με τον τρόπο εξάλειψης της διπλής φορολογίας, σύμφωνα με το άρθρο 9 της Σύμβασης Διαιτησίας. Η σύσταση της Συμβουλευτικής Επιτροπής δεν είναι δυνατή εάν δεν προσκομισθεί από τον φορολογούμενο επίσημο αντίγραφο της κατατεθείσας στη Γραμματεία του Δικαστηρίου έγγραφης δήλωσης παραίτησης από το δικόγραφο και το δικαίωμα της προσφυγής, για τα ζητήματα τα οποία παραπέμπονται στη Συμβουλευτική Επιτροπή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 143 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, ακόμα και στις περιπτώσεις που το αίτημα έχει υποβληθεί σε αλλοδαπή φορολογική αρχή (άρθρο 7 παρ. 3 Σύμβασης).

β. Η διετής περίοδος αρχίζει την μεταγενέστερη των ακόλουθων ημερομηνιών:

ι) της ημερομηνίας κοινοποίησης της πράξης προσδιορισμού του φόρου, η οποία οδήγησε στη διόρθωση,

ii) της ημερομηνίας παραλαβής από την αρμόδια αρχή της αίτησης και των ελάχιστων απαιτούμενων στοιχείων, σύμφωνα με το άρθρο 4 της παρούσας.

Η διετής προθεσμία μπορεί να παραταθεί ύστερα από συμφωνία των αρμόδιων αρχών και των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων. Η υποχρέωση των αρμοδίων αρχών για σύγκληση της συμβουλευτικής επιτροπής δεν ισχύει, σε περίπτωση που το εθνικό τους δίκαιο δεν επιτρέπει την παρέκκλιση των διοικητικών αρχών από τις δικαστικές αποφάσεις.

8. Οποιαδήποτε συμφωνία επιτευχθεί, εφαρμόζεται ανεξάρτητα από τις προθεσμίες που προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο των συμβαλλομένων Κρατών (άρθρο 6 παρ. 2 της Σύμβασης).

Άρθρο 11

Απόφαση Αμοιβαίου Διακανονισμού

1. Η αρμόδια αρχή, στηριζόμενη στο Πρακτικό Αποδοχής της αμοιβαίας συμφωνίας, εκδίδει με βάση αυτό εντός τριάντα (30) ημερών από την υπογραφή του, και αφού προσκομιστεί η δήλωση παραίτησης του άρθρου 10 παρ. 5 της παρούσας, απόφαση επί της ΣΑΔ, η οποία υπογράφεται από τον Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. Η απόφαση κοινοποιείται νόμιμα, μαζί με το αντίγραφο του πρακτικού σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, καθώς και στη φορολογική υπηρεσία η οποία είναι αρμόδια για την εκτέλεσή της. Η Απόφαση Αμοιβαίου Διακανονισμού δεν υπόκειται σε ενδικοφανή προσφυγή ή οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα.

2. Η απόφαση της προηγούμενης παραγράφου περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής:

α. Τα στοιχεία του αιτούντος προσώπου (ονοματεπώνυμο/επωνυμία, Α.Φ.Μ., αρμόδια Δ.Ο.Υ. διεύθυνση, στοιχεία νομίμου εκπροσώπου) καθώς και τα στοιχεία των συνδεδεμένων προσώπων/μερών που συμμετέχουν στις υπό εξέταση συναλλαγές.

β. Αναφορά στο περιεχόμενο και την ημερομηνία του αιτήματος.

γ. Αναφορά στο Συμβαλλόμενο Κράτος και στην αλλοδαπή φορολογική αρχή, με την οποία διεξήχθη η ΔΑΔ.

δ. Περιληπτική αναφορά στο περιεχόμενο του τελικού εγγράφου, στο οποίο διατυπώθηκε η συμφωνία μεταξύ των αρμοδίων αρχών των Συμβαλλόμενων Κρατών.

ε. Αναφορά στο Πρακτικό Αποδοχής της αμοιβαίας συμφωνίας.

στ. Τον τρόπο εφαρμογής της συμφωνίας.

ζ. Το ότι δεν υπόκειται σε ενδικοφανή προσφυγή ή οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα.

3. Για κάθε φορολογικό έτος εκδίδεται ξεχωριστή απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.. Είναι δυνατή η σώρευση αποφάσεων για περισσότερα έτη στο ίδιο έγγραφο.

4. Οι αποφάσεις επί της ΣΑΔ δεν δημιουργούν προηγούμενο για την επίλυση μεταγενέστερων παρόμοιων υποθέσεων.

Άρθρο 12

Διασφάλιση απορρήτου Δημοσιότητα

1. Ως προς τις πληροφορίες που ανταλλάσσονται κατά τη διάρκεια της ΔΑΔ, εφαρμόζονται οι διατάξεις περί ανταλλαγής πληροφοριών τόσο των εκάστοτε οικείων ΣΑΔΦ όσο και των ν. 4170/2013 και 4378/2016 καθώς και οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί επαγγελματικού και φορολογικού απορρήτου.

2. Οι αποφάσεις Αμοιβαίου Διακανονισμού δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της Α.Α.Δ.Ε., με ανωνυμοποίηση των στοιχείων του φορολογούμενου. Εάν ο φορολογούμενος διαφωνεί με τη δημοσίευση του συνόλου της Απόφασης, δημοσιεύεται περίληψη αυτής, με περιεχόμενο την περιγραφή του ζητήματος, το αντισυμβαλλόμενο Κράτος, τα φορολογικά έτη, στα οποία αφορά η Απόφαση και η νομική βάση αυτής.

Άρθρο 13

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα ισχύει για αιτήματα αμοιβαίου διακανονισμού, που υποβάλλονται από τη δημοσίευση της και μετά. Εκκρεμή αιτήματα επιλύονται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 2967Β'/30.8.2017)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1226/6.10.2020.- Ρύθμιση ζητημάτων σχετικά με τη Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού, σύμφωνα με τις διμερείς Συμβάσεις για την Αποφυγή της Διπλής Φορολογίας του Εισοδήματος.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις περί διαδικασίας αμοιβαίου διακανονισμού των Συμβάσεων για την Αποφυγή της Διπλής Φορολογίας του Εισοδήματος, που έχει συνάψει η Ελλάδα, όπως αυτές αναφέρονται στο συνημμένο παράρτημα, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας.

2. Τις διατάξεις του ν. 4174/2013 και ιδίως της παρ. 4 του άρθρου 41, της περ. θ' της παρ. 2 του άρθρου 45 και του άρθρου 63Α του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, Α' 170), όπως ισχύουν, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του ν. 4646/2019 (Α' 201), όπως ισχύουν.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Η απόφαση αυτή ρυθμίζει ζητήματα που διέπουν τη Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού

(στο εξής ΔΑΔ), κατ' εφαρμογή των διατάξεων των Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (στο εξής ΣΑΔΦ) που έχουν κυρωθεί από την Ελλάδα και είναι σε ισχύ.

Αναλυτικός κατάλογος των ΣΑΔΦ προσαρτάται ως παράρτημα της παρούσας.

2. Η έναρξη της ΔΑΔ προϋποθέτει την υποβολή αιτήματος από τα πρόσωπα που ορίζουν οι οικείες διατάξεις των ΣΑΔΦ. Εάν ένα πρόσωπο θεωρεί ότι οι ενέργειες ενός ή και των δύο Συμβαλλομένων Κρατών έχουν ή θα έχουν γι' αυτό ως αποτέλεσμα την επιβολή φορολογίας, η οποία δεν είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της εφαρμοστέας ΣΑΔΦ, μπορεί, ανεξάρτητα από τα μέσα θεραπείας που προβλέπονται από την εσωτερική νομοθεσία των Συμβαλλόμενων Κρατών, να θέσει την υπόθεσή του υπόψη της αρμόδιας αρχής του Συμβαλλόμενου Κράτους, του οποίου είναι κάτοικος, εφόσον στην εφαρμοστέα ΣΑΔΦ δεν προβλέπεται δικαίωμα υποβολής αιτήματος ΔΑΔ σε αμφότερα τα Συμβαλλόμενα Κράτη. Στην περίπτωση που ο φορολογούμενος έχει μεταγενέστερα μεταφέρει τη φορολογική του κατοικία σε άλλο κράτος, η αίτηση πρέπει να υποβληθεί στο κράτος όπου ήταν κάτοικος κατά το έτος επιβολής φόρου κατά παράβαση των διατάξεων της ΣΑΔΦ. Στις περιπτώσεις που το αίτημα για υπαγωγή στη ΔΑΔ αφορά στην εφαρμογή των διατάξεων της εκάστοτε ΣΑΔΦ περί «μη διακριτικής μεταχείρισης», τότε το πρόσωπο υποβάλλει το ως άνω αίτημα ενώπιον της αρμόδιας αρχής του Συμβαλλόμενου Κράτους, του οποίου είναι υπήκοος.

Άρθρο 2

Αρμόδια Αρχή

1. Αρμόδια Αρχή για την υποβολή, την εξέταση των αιτημάτων και τη διεξαγωγή της ΔΑΔ βάσει των διατάξεων των ΣΑΔΦ, πλην εκείνων που αναφέρονται στην παρ. 2 του παρόντος άρθρου, είναι το Τμήμα Α' Φορολογικών Θεμάτων της Διεύθυνσης Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (στο εξής Α.Α.Δ.Ε.).

2. Αρμόδια Αρχή για την υποβολή, την εξέταση των αιτημάτων και τη διεξαγωγή της ΔΑΔ που αφορά αποκλειστικά σε εξάλειψη διπλής φορολογίας συνεπεία διόρθωσης κερδών συνδεδεμένων επιχειρήσεων βάσει των αντίστοιχων άρθρων των ΣΑΔΦ (άρθρο 9 Πρώτης Σύμβασης Ο.Ο.Σ.Α.), είναι το Τμήμα Ε' - Ενδοομιλικών Συναλλαγών - Πολυμερών και Ειδικών Ελέγχων της Διεύθυνσης Ελέγχων της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε.

3. Η Αρμόδια Αρχή δύναται, για τους σκοπούς της παρούσης, να υπογράφει Μνημόνιο Συνεργασίας με τις αλλοδαπές αρμόδιες αρχές, οσάκις το αμφισβητούμενο ζήτημα αφορά σε πολυμερή διαφορά μεταξύ πολλών δικαιοδοσιών.

4. Αρμόδια υπηρεσία για την εφαρμογή της Συμφωνίας στο πλαίσιο της Διαδικασίας Αμοιβαίου Διακανονισμού βάσει της Απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού, κατά τα οριζόμενα στις παρ. 1, 5, 6 και 7 του άρθρου 9 της παρούσας είναι η Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (εφεξής Δ.Ο.Υ.), στην οποία ο αιτών είναι υπόχρεος υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος ή ελλείψει αυτής, κάθε ειδική αποκεντρωμένη ή περιφερειακή υπηρεσία της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε., η οποία απαιτείται να ενεργήσει με σκοπό την εκτέλεση της Απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού του άρθρου 9 της παρούσας.

Άρθρο 3

Τυπικός έλεγχος του αιτήματος

1. Η Αρμόδια Αρχή παραλαμβάνει και ελέγχει το αίτημα για υπαγωγή σε ΔΑΔ, ως προς το παραδεκτό του αιτήματος και το περιεχόμενο αυτού, σύμφωνα με το άρθρο 4 της παρούσας.

2. Συγκεκριμένα, το αίτημα υπαγωγής σε ΔΑΔ είναι παραδεκτό, εφόσον υποβάλλεται στην Αρμόδια Αρχή εντός της προβλεπόμενης από την εφαρμοστέα ΣΑΔΦ διετούς ή τριετούς προθεσμίας από την κοινοποίηση της πράξης προσδιορισμού του φόρου, η επιβολή του οποίου δεν είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της εφαρμοστέας ΣΑΔΦ.

3. Στην περίπτωση που δεν προβλέπεται από την οικεία ΣΑΔΦ προθεσμία, τότε το αίτημα για υπαγωγή σε ΔΑΔ δεν υπόκειται σε προθεσμία υποβολής στην Αρμόδια Αρχή και υποβάλλεται

παραδεκτά οποτεδήποτε. Σε κάθε περίπτωση και για την ομαλή λειτουργία και διεξαγωγή της διαδικασίας, ενδείκνυται η υποβολή αιτήματος να γίνει το συντομότερο δυνατό και πάντως όχι πέραν της πενταετίας. Εάν το αίτημα υποβληθεί πέραν της πενταετίας, η Αρμόδια Αρχή παραλαμβάνει το αίτημα και θα εξαντλήσει όλα τα διαθέσιμα μέσα ουσιαστικού ελέγχου αυτού, όμως η επίλυση του ζητήματος στις περιπτώσεις αυτές ενδέχεται να καταστεί δυσχερής ή και αδύνατη.

4. Σε περίπτωση που το αίτημα δεν είναι παραδεκτό ή σε περίπτωση που δεν παρασχεθούν οι απαιτούμενες πληροφορίες από τον αιτούντα εντός της προβλεπόμενης από την παρ. 6 προθεσμίας, η Αρμόδια Αρχή απορρίπτει το αίτημα, προβαίνοντας σε γραπτή ενημέρωση του αιτούντος και της αλλοδαπής αρμόδιας αρχής για τους λόγους απόρριψης.

5. Η Αρμόδια Αρχή αποστέλλει στον φορολογούμενο επιβεβαίωση ότι παρέλαβε το αίτημά του εντός τριάντα (30) ημερών από την παραλαβή του. Η επιβεβαίωση αποστέλλεται είτε με συστημένη επιστολή στη δηλωθείσα ταχυδρομική διεύθυνση του αιτούντος είτε με ηλεκτρονικό μήνυμα στη δηλωθείσα ηλεκτρονική διεύθυνση αυτού.

6. Η Αρμόδια Αρχή έχει το δικαίωμα να ζητήσει από τον αιτούντα συμπληρωματικά στοιχεία, καθώς και κάθε απαραίτητη πληροφορία, τάσσοντας δίμηνη προθεσμία για την προσκόμισή τους, η οποία δύναται να παραταθεί, μετά από αίτησή του. Ο αιτών, καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, έχει τη δυνατότητα να υποβάλλει αυτοβούλως συμπληρωματικά στοιχεία.

Άρθρο 4

Περιεχόμενο του αιτήματος

1. Το αίτημα υποβάλλεται εγγράφως στην ελληνική ή στην αγγλική γλώσσα. Οι πληροφορίες και έγγραφα που πρέπει να συνυποβάλλονται με το αίτημα για έναρξη της ΔΑΔ είναι τα ακόλουθα:

α. Στοιχεία του αιτούντος προσώπου: ονοματεπώνυμο/επωνυμία, ταχυδρομική διεύθυνση, αριθμό φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.), στοιχεία επικοινωνίας, και σε περίπτωση ενδοομιλικών συναλλαγών, τα στοιχεία τόσο της επιχείρησης που υποβάλλει το αίτημα, όσο και τα στοιχεία των λοιπών συνδεδεμένων προσώπων, συμπεριλαμβανομένων όλων των μόνιμων εγκαταστάσεων, που συμμετέχουν στις σχετικές συναλλαγές.

β. Βάση αιτήματος: αναφορά σε συγκεκριμένη ΣΑΔΦ και διατάξεις του (-ων) άρθρου (-ων) αυτής, οι οποίες σύμφωνα με τον αιτούντα δεν εφαρμόζονται ορθά.

γ. Πραγματικά περιστατικά: Λεπτομερή στοιχεία αναφορικά με τα γεγονότα και τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων του (-ων) φορολογικού (-ών) έτους (-ών) και του (-ων) ποσού (-ών) φόρου (τόσο σε εγχώριο όσο και ξένο νόμισμα, εάν κρίνεται απαραίτητο) που αφορά η υπόθεση, καθώς και τυχόν υποστηρικτικών εγγράφων. Προκειμένου περί ενδοομιλικών συναλλαγών, λεπτομερή στοιχεία όσον αφορά στη σύνδεση μεταξύ της επιχείρησης και των λοιπών μερών που συμμετέχουν στις σχετικές συναλλαγές.

δ. Ανάλυση του ζητήματος προς επίλυση: υπόμνημα του αιτούντος, στο οποίο εξηγούνται οι λόγοι για τους οποίους ο αιτών θεωρεί ότι οι ενέργειες ενός ή και των δύο Συμβαλλομένων κρατών έχουν γι' αυτόν ως αποτέλεσμα την επιβολή φορολογίας, η οποία δεν είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της οικείας ΣΑΔΦ, με τεκμηρίωση, με την προσκόμιση συνοδευτικών εγγράφων στην ελληνική ή αγγλική γλώσσα (ενδεικτικά, αντίγραφα έκθεσης φορολογικού ελέγχου, πράξεων προσδιορισμού φόρου ή ισοδύναμου εγγράφου) που οδηγεί στην διπλή φορολογία. Σε περίπτωση ενδοομιλικών συναλλαγών, αναλυτική περιγραφή και τεκμηρίωση των συναλλαγών που σχετίζονται με το αίτημα για υπαγωγή σε ΔΑΔ και της μεθοδολογίας, η οποία χρησιμοποιήθηκε για τις προσαρμογές.

ε. Λεπτομερή στοιχεία όσον αφορά σε τυχόν διαδικασίες ενδικοφανούς προσφυγής, περαιώσης, διοικητικής επίλυσης της διαφοράς, διοικητικού, δικαστικού ή εξώδικου συμβιβασμού, δικαστικής προσφυγής και εν γένει διαδικασίες ενώπιον Δικαστηρίων, που ενδεχομένως έχουν κινηθεί

από τον αιτούντα ή λοιπά μέρη, σε οποιοδήποτε από τα εμπλεκόμενα κράτη, σε σχέση με την υπόθεση του αιτήματος ΔΑΔ, σε οποιοδήποτε στάδιο και αν τελούν, είτε είναι εκκρεμείς είτε έχουν ολοκληρωθεί.

στ. Δήλωση του αιτούντος, η οποία επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν. 1599/1986, ότι ο ίδιος, ή σε περίπτωση ενδοομικών συναλλαγών, άλλο συνδεδεμένο με αυτόν πρόσωπο που συμμετέχει στις σχετικές συναλλαγές δεν έχει υποβάλει ένσταση με βάση τις διατάξεις του ν. 4714/2020 (Α'148) που ενσωματώνει στην ελληνική νομοθεσία την Οδηγία (ΕΕ) 2017/1852 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 10ης Οκτωβρίου 2017 για τους μηχανισμούς επίλυσης φορολογικών διαφορών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

ζ. Δήλωση του αιτούντος, η οποία επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν. 1599/1986, με την οποία επιβεβαιώνει ότι όλες οι παρασχεθείσες πληροφορίες είναι ακριβείς.

2. Το αίτημα υποβάλλεται υποχρεωτικά στην Αρμόδια Αρχή είτε ταχυδρομικά μέσω συστημένης επιστολής ή με υπηρεσία ταχυμεταφοράς είτε με ψηφιακή απεικόνιση (scan) μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Πιο συγκεκριμένα αιτήματα που απευθύνονται στο Τμήμα Α' Φορολογικών Θεμάτων της Διεύθυνσης Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων αποστέλλονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση dos.a@aade.gr και αιτήματα που απευθύνονται στη Τμήμα Ε' - Ενδοομικών Συναλλαγών - Πολυμερών και Ειδικών Ελέγχων της Διεύθυνσης Ελέγχων της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε. αποστέλλονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση d.eleg05@aade.gr

Εφόσον το αίτημα υποβάλλεται σε έγχαρτη μορφή, συνυποβάλλεται στην αρμόδια αρχή και ηλεκτρονικός φάκελος σε οπτικό δίσκο - CD ή USB stick, στον οποίο περιλαμβάνονται σε μαγνητική μορφή τα αναφερόμενα στα πεδία α.-ζ. της παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

Το αποδεικτικό του ταχυδρομείου ή της υπηρεσίας ταχυμεταφοράς ή το μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που απεστάλη από τον αιτούντα αποτελεί γι' αυτόν αποδεικτικό υποβολής του αιτήματος.

3. Σε περίπτωση που η ΔΑΔ εκκινήσει από αλλοδαπή αρμόδια αρχή, η Αρμόδια Αρχή δύναται να ζητά από την αλλοδαπή αρμόδια αρχή τη διαβίβαση των απαιτούμενων πληροφοριών και εγγράφων.

4. Ο αιτών δύναται να εκπροσωπείται από δικηγόρο ή από τρίτο πρόσωπο, το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί νομίμως να ενεργεί για λογαριασμό του.

Άρθρο 5

Ουσιαστικός έλεγχος του αιτήματος

1. Μετά την ολοκλήρωση του τυπικού ελέγχου, η Αρμόδια Αρχή προχωρά στον ουσιαστικό έλεγχο του αιτήματος, προκειμένου να εξεταστεί, εάν το αίτημα είναι βάσιμο, ήτοι εάν υπάρχει ή θα υπάρξει επιβολή φορολογίας, η οποία δεν είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της οικείας ΣΑΔΦ. Στο στάδιο αυτό, η Αρμόδια Αρχή δύναται να ζητήσει τις απόψεις της αρμόδιας φορολογικής υπηρεσίας ή κάθε απαραίτητη πληροφορία, κατά περίπτωση.

2. Σε περίπτωση που η Αρμόδια Αρχή παραλαβής του αιτήματος θεωρήσει το αίτημα ως μη βάσιμο, οφείλει να επικοινωνήσει με την αλλοδαπή Αρμόδια Αρχή, εκθέτοντας τους λόγους της και ζητώντας από αυτήν έκθεση απόψεων.

3. Η περίοδος των πέντε (5) ετών από τη λήξη του οικείου φορολογικού έτους, εντός της οποίας η φορολογική διοίκηση δύναται να προβεί σε έκδοση πράξης διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, παρατείνεται για όσο διάστημα διαρκεί η προθεσμία υποβολής αιτήματος Διαδικασίας Αμοιβαίου Διακανονισμού του άρθρου 63Α του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, όπως αυτή ορίζεται στις ειδικότερες διατάξεις που προβλέπουν τη δυνατότητα υποβολής αιτήματος ΔΑΔ, και μόνο για την υποβολή και αποδοχή του σχετικού αιτήματος, καθώς επίσης και, εφόσον υποβληθεί τέτοιο αίτημα, για όσο χρόνο διαρκεί η Διαδικασία Αμοιβαίου

Διακανονισμού, και μόνο για το ζήτημα το οποίο αφορά ή σχετίζεται με αυτή.

4. Εφόσον συντρέχει περίπτωση διενέργειας φορολογικού ελέγχου, ο οποίος δεν έχει ολοκληρωθεί, ή ο φορολογούμενος έχει ασκήσει ενδικοφανή προσφυγή ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, σύμφωνα με το άρθρο 63 του Κ.Φ.Δ., η Αρμόδια Αρχή ενημερώνει γραπτώς τον αιτούντα ότι το αίτημα για υπαγωγή σε ΔΑΔ δεν εξετάζεται μέχρι την ολοκλήρωση της εν λόγω διαδικασίας. Ο αιτών ενημερώνει την Αρμόδια Αρχή για την ολοκλήρωση των εν λόγω διαδικασιών, προκειμένου αυτή να προχωρήσει άμεσα στον ουσιαστικό έλεγχο του αιτήματος.

5. Σε περίπτωση που ο αιτών ζητά θεραπεία, συνεπεία πράξεων αλλοδαπής φορολογικής αρχής, με τις οποίες ισχυρίζεται ότι επιβλήθηκε φορολογία, η οποία δεν είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της οικείας ΣΑΔΦ, το αίτημά του εξετάζεται μόνο εφόσον οι πράξεις αυτές έχουν καταστεί οριστικές στην αλλοδαπή και δεν υπάρχουν κατά αυτών δικαστικές αποφάσεις στο αντισυμβαλλόμενο κράτος.

6. Η Διεύθυνση Ελέγχων της Α.Α.Δ.Ε., στο πλαίσιο της εξέτασης αιτημάτων για υπαγωγή σε ΔΑΔ, δύναται να ζητά από τις ελεγκτικές υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε., στις οποίες τηρείται ο φάκελος της υπόθεσης του ελέγχου, όλα τα απαραίτητα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένου και του φυσικού φακέλου, εάν χρειαστεί, οι οποίες με τη σειρά τους δεσμεύονται να αποστείλουν τα στοιχεία σε εύλογο χρονικό διάστημα.

7. Η Αρμόδια Αρχή εξετάζει τα πραγματικά και νομικά ζητήματα της υπόθεσης, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις της εσωτερικής νομοθεσίας και της ΣΑΔΦ, το αίτημα για έναρξη ΔΑΔ, τις πληροφορίες που έλαβε από τον αιτούντα, τις διαπιστώσεις του τυχόν διενεργηθέντος φορολογικού ελέγχου από την ελληνική φορολογική αρχή, τις απόψεις της αρμόδιας φορολογικής υπηρεσίας ή των ομάδων εργασίας της παρ. 6 του άρθρου 7 της παρούσας, καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που σχετίζεται με την υπόθεση.

8. Μετά την ολοκλήρωση του ανωτέρω ελέγχου, η Αρμόδια Αρχή, εφόσον θεωρεί ότι το αίτημα είναι βάσιμο και εφόσον η ίδια μπορεί, τότε παρέχει ικανοποιητική λύση, ώστε να αποφευχθεί η επιβολή φορολογίας που δεν είναι σύμφωνη προς τις διατάξεις της εφαρμοστέας ΣΑΔΦ, οπότε το ζήτημα επιλύεται μονομερώς. Σε διαφορετική περίπτωση ακολουθεί διαβούλευση μεταξύ Αρμόδιων Αρχών, συμφωνών προς το άρθρο 7 της παρούσας.

Άρθρο 6

Αλληλεπίδραση με άλλες διαδικασίες

1. Η διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού που προβλέπει η παρούσα απόφαση περατώνεται αυτοδίκαια με την υποβολή ένστασης για την ίδια αμφισβητούμενη διαφορά κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4714/2020 (Α' 148) που ενσωματώνει στην ελληνική νομοθεσία την Οδηγία (ΕΕ) 2017/1852 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 10ης Οκτωβρίου 2017 για τους μηχανισμούς επίλυσης φορολογικών διαφορών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, από την ημέρα παραλαβής της ένστασης από την Αρμόδια Αρχή. Μετά την υποβολή της ένστασης του άρθρου 23 του ν. 4714/2020, δεν επιτρέπεται η υποβολή σχετικού αιτήματος υπαγωγής σε ΔΑΔ για την ίδια διαφορά και σε περίπτωση υποβολής τέτοιου αυτό απορρίπτεται ως απαράδεκτο.

2. Η τυχόν άσκηση δικαστικής προσφυγής ενώπιον των αρμόδιων Διοικητικών Δικαστηρίων δεν εμποδίζει την πρόσβαση του αιτούντος στη ΔΑΔ. Συνεπώς, η Αρμόδια Αρχή προβαίνει σε κάθε περίπτωση στον τυπικό έλεγχο του αιτήματος και θεωρεί την υπόθεση που τέθηκε υπόψη της εκκρεμή ενώπιόν της. Ωστόσο, προχωρά στον ουσιαστικό έλεγχο και την αξιολόγηση του αιτήματος μόνον εφόσον και για όσο διάστημα η υπόθεση δεν έχει συζητηθεί. Στην περίπτωση αυτή, ο αιτών υποχρεούται πέραν των στοιχείων που αφορούν τη δικαστική προσφυγή, και συνυποβάλλονται με το αίτημα, σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο, να προσκομίζει βεβαίωση από την Γραμματεία του οικείου Δικαστηρίου, από την οποία να προκύπτει η μη συζήτηση της προσφυγής. Εάν η υπόθεση έχει ήδη συζητηθεί κατά το χρόνο κατάθεσης του αιτήματος ή εάν

συζητηθεί μετά την έναρξη της ΔΑΔ, η Αρμόδια Αρχή δεν προχωρά στον ουσιαστικό έλεγχο της υπόθεσης. Σε κάθε περίπτωση ενημερώνει εγγράφως άμεσα την αλλοδαπή αρμόδια αρχή. Ειδικότερα, εφόσον εκδοθεί οριστική δικαστική απόφαση επί της προσφυγής, ο αιτών προσκομίζει άμεσα αντίγραφο στην Αρμόδια Αρχή, προκειμένου αυτή να ενημερώσει αναλόγως την αλλοδαπή αρμόδια αρχή για την υπόθεση, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στη δικαστική απόφαση, εφαρμοζομένων κατά περίπτωση των άρθρων 7, 8 και 9 της παρούσας.

3. Η περαίωση, η διοικητική επίλυση της διαφοράς ή ο δικαστικός συμβιβασμός δεν εμποδίζει την πρόσβαση του αιτούντος στη ΔΑΔ. Ωστόσο, η Αρμόδια Αρχή δεσμεύεται από τα αποτελέσματα που απορρέουν από την περαίωση, καθώς και τη διοικητική επίλυση της διαφοράς ή το δικαστικό συμβιβασμό, σε περίπτωση που το αντικείμενό τους ταυτίζεται με την αμφισβητούμενη διαφορά του αιτήματος υπαγωγής σε ΔΑΔ. Ο φορολογούμενος οφείλει να προσκομίσει στην Αρμόδια Αρχή το εκκαθαριστικό περαίωσης, το πρακτικό διοικητικής επίλυσης της διαφοράς ή τη δήλωση στο πλαίσιο δικαστικού συμβιβασμού, αντίστοιχα. Η Αρμόδια Αρχή συντάσσει τελικό έγγραφο διατύπωσης θέσεων σύμφωνο προς το εκκαθαριστικό περαίωσης, το πρακτικό επίλυσης της διαφοράς ή του δικαστικού συμβιβασμού και κοινοποιεί αυτό στην αλλοδαπή αρμόδια αρχή προς ενημέρωσή της.

Άρθρο 7

Διαβούλευση αρμοδίων αρχών - Έγγραφο διατύπωσης θέσεων

1. Η διαβούλευση μεταξύ των αρμοδίων αρχών διεξάγεται εγγράφως (μέσω αλληλογραφίας/ηλεκτρονικής αλληλογραφίας) ή/και προφορικά (τηλεφωνικά/μέσω τηλεδιάσκεψης), στην περίπτωση που δεν είναι εφικτή η μονομερής επίλυση του ζητήματος σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 5. Ο αιτών δεν εμπλέκεται άμεσα στις διαπραγματεύσεις που διεξάγονται στο πλαίσιο της ΔΑΔ και η συμμετοχή του περιορίζεται στην έγκαιρη και ακριβή παροχή προς τις αρμόδιες αρχές όλων των πληροφοριών που είναι απαραίτητες για την επίτευξη λύσης στην υπόθεσή του.

2. Σε περίπτωση που η ελληνική Αρμόδια Αρχή εκκινεί τη ΔΑΔ, απευθύνει προς την αλλοδαπή αρμόδια αρχή έγγραφο διατύπωσης θέσεων, το οποίο περιλαμβάνει την υποβληθείσα υπόθεση, τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι έχει προκύψει φορολογία, η οποία δεν είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της οικείας ΣΑΔΦ και παρουσίαση της πρότασής της, ως προς τον τρόπο επίλυσης της διαφοράς.

Ειδικά, όσον αφορά στις ενδοομιλικές συναλλαγές, το έγγραφο διατύπωσης θέσεων περιλαμβάνει πλήρη αιτιολόγηση του προσδιορισμού φόρου ή της διόρθωσης κερδών και συνοδεύεται από τα βασικά έγγραφα που στηρίζουν τη θέση της Αρμόδιας Αρχής, καθώς και από κατάλογο όλων των άλλων εγγράφων που έχουν χρησιμοποιηθεί για τη διόρθωση.

3. Σε περίπτωση που η ελληνική Αρμόδια Αρχή λαμβάνει αίτημα υπαγωγής σε ΔΑΔ από αλλοδαπή αρμόδια αρχή, απαντά στο έγγραφο διατύπωσης θέσεων της αλλοδαπής αρχής με έγγραφό της, στο οποίο διατυπώνει τη συμφωνία ή διαφωνία της με τις απόψεις της αλλοδαπής αρχής.

4. Σε περίπτωση που η αλλοδαπή αρμόδια αρχή εκκινεί τη ΔΑΔ και δεν έχει γίνει στην Ελλάδα φορολογικός έλεγχος ενδοομιλικών συναλλαγών της συνδεδεμένης επιχείρησης, ο Γενικός Διευθυντής Φορολογικής Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε. δίδει εντολή για έναρξη φορολογικού ελέγχου στην αρμόδια ελεγκτική φορολογική υπηρεσία με την επισήμανση να διενεργηθεί κατά προτεραιότητα λόγω εκκρεμούς αιτήματος ΔΑΔ.

5. Το έγγραφο διατύπωσης θέσεων των παρ. 2 και 3 του παρόντος άρθρου δεν κοινοποιείται στον αιτούντα.

6. Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., δύνανται, κατά περίπτωση, να συστήνονται ειδικότερες ομάδες εργασίας με τη συμμετοχή και άλλων υπηρεσιών, εκτός της Διεύθυνσης Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων ή της Διεύθυνσης Ελέγχων, ή εκπροσώπου του Ειδικού Νομικού Γραφείου Δημοσίων Εσόδων της Α.Α.Δ.Ε. για την αντιμετώπιση ειδικότερων ζητημάτων που ανακύπτουν

στο πλαίσιο της ΔΑΔ.

7. Το έγγραφο διατύπωσης θέσεων υποβάλλεται στον Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. για έγκριση.

Άρθρο 8

Αποτέλεσμα της ΔΑΔ

1. Η συμφωνία μεταξύ των Συμβαλλόμενων Κρατών μπορεί να επιτευχθεί είτε με τη μορφή ανταλλαγής επιστολών μεταξύ των αρμοδίων αρχών των Συμβαλλόμενων Κρατών και μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, είτε με τη μορφή ενός κοινού εγγράφου, υπογεγραμμένου από τις αρμόδιες αρχές τους. Το αποτέλεσμα των διαβουλεύσεων της ΔΑΔ υποβάλλεται στον Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. προς έγκριση. Το αποτέλεσμα των διαβουλεύσεων της ΔΑΔ επέρχεται με τη Συμφωνία μεταξύ των αρμοδίων αρχών. Σε περίπτωση επίτευξης Συμφωνίας Αμοιβαίου Διακανονισμού (ΣΑΔ), εντός μηνός από την ολοκλήρωση της διαδικασίας, η Αρμόδια Αρχή ενημερώνει τον αιτούντα εγγράφως ως προς το περιεχόμενο της Συμφωνίας Αμοιβαίου Διακανονισμού μεταξύ των αρμοδίων αρχών, καθώς και ως προς τον τρόπο εφαρμογής αυτής ως στοιχείο της Απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού. Ο αιτών, εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών, δύναται να αποδεχτεί ή να απορρίψει κατά τα παραπάνω την Συμφωνία Αμοιβαίου Διακανονισμού. Προς τον σκοπό αυτό, συντάσσεται πρακτικό αποδοχής το οποίο υπογράφεται από τον αιτούντα και την Αρμόδια Αρχή της Α.Α.Δ.Ε., με το οποίο τα μέρη συμφωνούν ότι επιλύεται η μεταξύ τους διαφορά.

2. Εάν ο αιτών δεν αποδεχτεί τη Συμφωνία Αμοιβαίου Διακανονισμού ή εάν δεν υπογράψει το πρακτικό αποδοχής, συντάσσεται πρακτικό Απόρριψης της ΣΑΔ. Εν μέρει αποδοχή της ΣΑΔ από τον αιτούντα δεν είναι εφικτή, εκτός εάν τα Συμβαλλόμενα Κράτη έχουν συμφωνήσει ότι είναι δυνατή μία τέτοια μερική αποδοχή.

3. Σε περίπτωση αποδοχής από τον αιτούντα της Συμφωνίας Αμοιβαίου Διακανονισμού, εάν έχουν ασκηθεί ένδικα βοηθήματα ενώπιον ελληνικού δικαστηρίου, ο αιτών πρέπει να προσκομίζει πριν από την έκδοση της Απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού του άρθρου 9 της παρούσας, επίσημο αντίγραφο της κατατεθείσας στη Γραμματεία του Δικαστηρίου έγγραφης δήλωσης παραίτησης από το δικόγραφο για τα ζητήματα τα οποία επιλύονται με τη ΔΑΔ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 143 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, ακόμα και στις περιπτώσεις που το αίτημα έχει υποβληθεί σε αλλοδαπή Αρμόδια Αρχή.

4. Ανεξάρτητα από τα παραπάνω, σε περίπτωση που με τα ένδικα βοηθήματα που έχουν ασκηθεί ενώπιον ελληνικού δικαστηρίου κατά την κρίση της Αρμόδιας Αρχής ζητείται δικαστική προστασία για ζητήματα που δεν περιλαμβάνονται στο αίτημα της Διαδικασίας Αμοιβαίου Διακανονισμού ή δεν επιλύονται με αυτήν και δεν είναι δυνατή η μερική παραίτηση, η Απόφαση Αμοιβαίου Διακανονισμού εκδίδεται χωρίς την προσκόμιση της δήλωσης παραίτησης. Στην τελευταία περίπτωση, ο αιτών πριν από την έκδοση της Απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού υποχρεούται να ενημερώσει το Δικαστήριο για το αποτέλεσμα της Διαδικασίας Αμοιβαίου Διακανονισμού, ήτοι την επίτευξη της συμφωνίας μεταξύ των αρμοδίων αρχών των συμβαλλόμενων Κρατών, την οποία έχει ο ίδιος αποδεχτεί και από την οποία προκύπτει ότι έχει εκλείψει το αντικείμενο της διαφοράς με τη φορολογική διοίκηση. Προς τον σκοπό αυτό προσκομίζει στην Γραμματεία του Δικαστηρίου το υπογεγραμμένο από τον ίδιο και την Αρμόδια Αρχή πρακτικό αποδοχής της Συμφωνίας Αμοιβαίου Διακανονισμού, παραλαμβάνοντας σχετική βεβαίωση/πρωτόκολλο, τα οποία προσκομίζει στην Αρμόδια Αρχή.

5. Κατόπιν της αποδοχής ή απόρριψης από τον αιτούντα της ΣΑΔ, ενημερώνεται η αλλοδαπή αρμόδια αρχή.

6. Σε περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο τα Συμβαλλόμενα Κράτη δεν καταλήξουν σε συμφωνία, εντός της προβλεπόμενης από τις διατάξεις της οικείας ΣΑΔΦ προθεσμίας, σε όσες ΣΑΔΦ προβλέπεται σχετική προθεσμία η διαδικασία ολοκληρώνεται με τη σύνταξη ενός εγγράφου διαπίστωσης της μη επίτευξης συμφωνίας.

Άρθρο 9**Απόφαση Αμοιβαίου Διακανονισμού**

1. Η Αρμόδια Αρχή, στηριζόμενη στην αμοιβαία συμφωνία εκδίδει εντός τριάντα (30) ημερών, και αφού προσκομισθεί η δήλωση παραίτησης της παρ. 3 του άρθρου 8 ή η βεβαίωση/πρωτόκολλο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 8 της παρούσης, απόφαση επί της Συμφωνίας Αμοιβαίου Διακανονισμού, η οποία υπογράφεται από τον Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. Η απόφαση κοινοποιείται νόμιμα, μαζί με το αντίγραφο του πρακτικού σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, καθώς και στην υπηρεσία, η οποία είναι αρμόδια για την εφαρμογή της. Η Απόφαση Αμοιβαίου Διακανονισμού δεν υπόκειται σε ενδικοφανή προσφυγή ή οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα. Σε περίπτωση που δεν χωρεί παραίτηση και εκκρεμεί η συζήτηση ένδικων βοηθημάτων ενώπιον ελληνικού δικαστηρίου για τα ζητήματα που δεν επιλύθηκαν με τη Συμφωνία της ΔΑΔ, η αρμόδια υπηρεσία για την εφαρμογή της απόφασης αποστέλλει άμεσα αντίγραφο της στο αρμόδιο Δικαστήριο.

2. Η απόφαση της προηγούμενης παραγράφου περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής:

α. Τα στοιχεία του αιτούντος προσώπου (ονοματεπώνυμο/επωνυμία, Α.Φ.Μ., αρμόδια Δ.Ο.Υ., διεύθυνση, στοιχεία νόμιμου εκπροσώπου). Σε περίπτωση ενδοομικών συναλλαγών, τα στοιχεία των συνδεδεμένων προσώπων/ μερών που συμμετέχουν στις υπό εξέταση συναλλαγές.

β. Αναφορά στο περιεχόμενο και την ημερομηνία του αιτήματος.

γ. Αναφορά στο Συμβαλλόμενο Κράτος και στην αλλοδαπή Αρμόδια Αρχή, με την οποία διεξήχθη η ΔΑΔ.

δ. Αναφορά στο παραδεκτό του αιτήματος.

ε. Περιληπτική αναφορά στο περιεχόμενο του τελικού εγγράφου, στο οποίο διατυπώθηκε η συμφωνία μεταξύ των Αρμοδίων Αρχών των Συμβαλλόμενων Κρατών.

στ. Αναφορά στο πρακτικό Αποδοχής της αμοιβαίας συμφωνίας.

ζ. Τον τρόπο εφαρμογής της συμφωνίας. Ως τρόπος εφαρμογής της συμφωνίας νοείται: η διαπίστωση τυχόν απαραίτητων ενεργειών, κατ' εφαρμογή της εσωτερικής νομοθεσίας, εντός της φορολογικής διοίκησης σε συνέχεια της επίλυσης του ζητήματος, στο οποίο αναφέρεται η Συμφωνία Αμοιβαίου Διακανονισμού.

η. Το ότι δεν υπόκειται σε ενδικοφανή προσφυγή ή οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα.

3. Για κάθε φορολογικό έτος εκδίδεται ξεχωριστή Απόφαση Αμοιβαίου Διακανονισμού του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.. Είναι δυνατή η σώρευση αποφάσεων που αφορούν τον αιτούντα και αναφέρονται σε περισσότερα έτη στο ίδιο έγγραφο.

4. Σε περίπτωση έκδοσης Απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού, παρατείνεται, για ένα (1) έτος μετά την έκδοση της απόφασης, η περίοδος παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου να προβεί σε έκδοση διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου με έρεισμα την απόφαση αυτή και με σκοπό τη συμμόρφωση με αυτήν.

5. Στην περίπτωση που η εφαρμογή της Συμφωνίας που αφορά στην Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού εντός της φορολογικής διοίκησης προϋποθέτει ενέργεια της αρμόδιας προς εφαρμογή υπηρεσίας, η τελευταία προβαίνει αμελλητί σε κάθε ενδεδειγμένη ενέργεια βάσει της Απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού του παρόντος άρθρου, ως νόμιμος εκτελεστού τίτλου, προκειμένου να επέλθουν άμεσα ως αποτέλεσμα τα οριζόμενα στην απόφαση.

6. Σε περίπτωση που για την εφαρμογή της Συμφωνίας που αφορά στην Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Απόφαση Αμοιβαίου Διακανονισμού, είναι απαραίτητος ο ορθός προσδιορισμός της οριστικής φορολογικής υποχρέωσης, η αρμόδια προς εφαρμογή υπηρεσία προβαίνει σε κάθε απαραίτητη για το σκοπό αυτό περαιτέρω ενέργεια συντάσσοντας Ειδικό πρακτικό εκτέλεσης της απόφασης ΔΑΔ, στο οποίο καταγράφονται με πλήρη αιτιολογία όλες οι ενέργειες εφαρμογής στις οποίες προβαίνει βάσει του εκτελεστού τίτλου. Το Ειδικό πρακτικό Εκτέλεσης αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο των εκδοθησόμενων πράξεων και

κοινοποιείται στον αιτούντα.

7. Κατά το στάδιο αυτό, η αρμόδια προς εφαρμογή υπηρεσία υποχρεούται, για την τυχόν νέα εκκαθάριση ή ακύρωση πράξεων, όπου απαιτείται: α) να λαμβάνει υπόψη της, κάθε απαραίτητο στοιχείο που διατίθεται ήδη εντός των υπηρεσιών της φορολογικής διοίκησης, ενώ δύναται να καλεί τον αιτούντα τη ΔΑΔ να παράσχει εγγράφως δικαιολογητικά ή διευκρινίσεις, εφόσον τα κρίνει απαραίτητα για τον ορθό προσδιορισμό της οριστικής φορολογικής υποχρέωσης και β) να λαμβάνει υπόψη για την έκδοση των πράξεων σχετικά με τη φορολογία εισοδήματος τις οδηγίες που δόθηκαν με την υπό στοιχεία ΠΟΛ1154/2017 ως προς τις χρήσεις για τις οποίες η Διοίκηση δύναται να προβεί σε έκδοση πράξης σύμφωνα με την υπ' αρ. 1738/2017 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Άρθρο 10

Διασφάλιση απορρήτου - δημοσιότητα

1. Ως προς τις πληροφορίες που ανταλλάσσονται μεταξύ των Αρμόδιων Αρχών κατά την εξέταση αιτήματος ΔΑΔ, εφαρμόζονται οι διατάξεις περί ανταλλαγής πληροφοριών της εφαρμοστέας ΣΑΔΦ, καθώς και οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί επαγγελματικού και φορολογικού απορρήτου.

2. Οι αποφάσεις Αμοιβαίου Διακανονισμού δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, με ανωνυμοποίηση των στοιχείων του φορολογουμένου. Εάν ο φορολογούμενος διαφωνεί με τη δημοσίευση του συνόλου της απόφασης, δημοσιεύεται περίληψη αυτής, με περιεχόμενο την περιγραφή του ζητήματος, το αντισυμβαλλόμενο Κράτος, τα φορολογικά έτη στα οποία αφορά η Απόφαση Αμοιβαίου Διακανονισμού και τη νομική βάση αυτής.

Άρθρο 11

Έναρξη ισχύος - Μεταβατικές διατάξεις

1. Η παρούσα ισχύει για αιτήματα της Διαδικασίας Αμοιβαίου Διακανονισμού που υποβάλλονται από τη δημοσίευσή της και μετά, καθώς και για τα αιτήματα τα οποία έχουν υποβληθεί και για τα οποία δεν έχει εκ-δοθεί μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσης Απόφαση Αμοιβαίου Διακανονισμού.

2. Η παρούσα ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, οπότε και παύει η ισχύς της υπό στοιχεία ΠΟΛ1049/2017 του Διοικητή Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 1235).

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 4504Β'/13.10.2020)

ΑΡΘΡΟ 74

ΑΚΥΡΩΣΗ Ή ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΑΜΕΣΟΥ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΦΟΡΟΥ, ΠΡΑΞΗΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΦΟΡΟΥ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗΣ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ

1. Άμεσος προσδιορισμός φόρου ή πράξη διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή πράξη επιβολής προστίμου δύναται να ακυρωθεί ή να τροποποιηθεί, κατά περίπτωση, με τη διαδικασία του παρόντος, για έναν από τους εξής λόγους:

- α) για πρόδηλη έλλειψη φορολογικής υποχρέωσης,
- β) για αριθμητικό ή υπολογιστικό λάθος.

2. Για την ακύρωση ή τροποποίηση υποβάλλεται αίτηση του φορολογούμενου μέσα σε προθεσμία τριών (3) ετών από την κοινοποίηση της πράξης ή, σε περίπτωση άμεσου προσδιορισμού του φόρου, από την υποβολή της δήλωσης. Αν η έλλειψη φορολογικής υποχρέωσης οφείλεται σε επιγενόμενο λόγο, που γεννήθηκε μέσα στο τελευταίο τρίμηνο της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, η αίτηση δύναται να υποβληθεί μέσα σε (3) μήνες από τη γένεση του λόγου αυτού. Η σχετική πράξη ακύρωσης ή τροποποίησης εκδίδεται μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από την υποβολή της αίτησης.

3. Άμεσος προσδιορισμός ή πράξη διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή πράξη επιβολής προστίμου δύναται να ακυρωθεί ή να τροποποιηθεί για τους λόγους που αναφέρονται στην παρ. 1, εντός των προθεσμιών της παρ. 2, και χωρίς την αίτηση που προβλέπεται σε αυτήν. Επιπλέον, ποσά που οφείλονται από τον φορολογούμενο με βάση την πράξη τροποποίησης της παρούσας, καταβάλλονται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της πράξης αυτής στον φορολογούμενο.

4. Κατά της πράξης της Φορολογικής Διοίκησης, με την οποία απορρίπτεται η αίτηση του φορολογούμενου, καθώς και κατά της πράξης που εκδόθηκε με βάση την παρ. 3, χωρεί άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 72.

5. Η διαδικασία του παρόντος δεν αναστέλλει την προθεσμία και δεν κωλύει την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής ή της προσφυγής ενώπιον του δικαστηρίου. Η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής ή η εκκρεμοδικία δεν κωλύουν τη διαδικασία του παρόντος. Αν έχει ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή με την οποία προβάλλεται ως λόγος ακύρωσης ή τροποποίησης πράξης λόγος που αναφέρεται στην παρ. 1, δεν χωρεί κατά της ίδιας πράξης και για τον ίδιο λόγο υποβολή αίτησης με βάση την παρ. 2 ή έκδοση πράξης χωρίς αίτηση με βάση την παρ. 3.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 74 Ν. 5104/2024

Τίθενται οι προϋποθέσεις προκειμένου η Φορολογική Διοίκηση να προβεί σε τροποποίηση ή ακύρωση άμεσου προσδιορισμού φόρου ή πράξης διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή πράξης επιβολής προστίμου, είτε κατόπιν αίτησης του φορολογούμενου είτε οίκοθεν, χωρίς αίτηση του φορολογούμενου, για τους λόγους που περιοριστικά αναφέρονται στην παρ. 1, ήτοι α) για πρόδηλη έλλειψη (ολική ή μερική) φορολογικής υποχρέωσης, β) για αριθμητικό ή υπολογιστικό λάθος. Εάν ως συνέπεια του άμεσου προσδιορισμού ή της πράξης

διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εκδίδεται και πράξη επιβολής προστίμου, η εν λόγω πράξη (ή ο άμεσος προσδιορισμός) ακυρώνεται ή τροποποιείται με πράξη της Φορολογικής Διοίκησης. Ειδικά για τους επιγενόμενους λόγους εισάγεται ειδική προθεσμία στην περίπτωση που η έλλειψη φορολογικής υποχρέωσης οφείλεται σε επιγενόμενο λόγο, που γεννήθηκε εντός του τελευταίου τριμήνου της προθεσμίας για την υποβολή αίτησης για την ακύρωση ή τροποποίηση. Στην περίπτωση αυτή, η αίτηση δύναται να υποβληθεί εντός τριών (3) μηνών από τη γένεση του λόγου αυτού. Ως αριθμητικά ή υπολογιστικά λάθη θεωρούνται τα σφάλματα κατά τη διενέργεια μαθηματικού υπολογισμού ή κατά την εκτέλεση αριθμητικής πράξης και όχι η εσφαλμένη επιβολή φόρου ή η απαλλαγή από τον φόρο ή η κακή εφαρμογή του νόμου (ΣτΕ 1115/1988).

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 63B. Ακύρωση ή τροποποίηση άμεσου προσδιορισμού φόρου, πράξης προσδιορισμού φόρου και πράξης επιβολής προστίμου.- 1. Άμεσος προσδιορισμός φόρου ή πράξη διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή πράξη επιβολής προστίμου δύναται να ακυρωθεί ή να τροποποιηθεί, κατά περίπτωση, με τη διαδικασία του παρόντος άρθρου, για έναν από τους εξής λόγους:

- α) για πρόδηλη έλλειψη φορολογικής υποχρέωσης,
- β) για αριθμητικό ή υπολογιστικό λάθος.

2. Για την ακύρωση ή τροποποίηση υποβάλλεται αίτηση του φορολογούμενου μέσα σε προθεσμία τριών (3) ετών από την κοινοποίηση της πράξης ή, σε περίπτωση άμεσου προσδιορισμού του φόρου, από την υποβολή της δήλωσης. Αν η έλλειψη φορολογικής υποχρέωσης οφείλεται σε επιγενόμενο λόγο, που γεννήθηκε μέσα στο τελευταίο τρίμηνο της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, η αίτηση δύναται να υποβληθεί μέσα σε (3) μήνες από τη γένεση του λόγου αυτού. Η σχετική πράξη ακύρωσης ή τροποποίησης εκδίδεται μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από την υποβολή της αίτησης.

3. Άμεσος προσδιορισμός ή πράξη διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή πράξη επιβολής προστίμου δύναται να ακυρωθεί ή να τροποποιηθεί για τους λόγους που αναφέρονται στην παρ. 1 και χωρίς την αίτηση της παρ. 2. Επιπλέον, ποσά που οφείλονται από τον φορολογούμενο με βάση την πράξη τροποποίησης της παρούσας, καταβάλλονται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της πράξης αυτής στον φορολογούμενο.

4. Κατά της πράξης της Φορολογικής Διοίκησης, με την οποία απορρίπτεται η αίτηση του φορολογούμενου, καθώς και κατά της πράξης που εκδόθηκε με βάση την παρ. 3, χωρεί άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 63.

5. Η διαδικασία του παρόντος άρθρου δεν αναστέλλει την προθεσμία και δεν κωλύει την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής ή της προσφυγής ενώπιον του δικαστηρίου. Η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής ή η εκκρεμοδικία δεν κωλύουν τη διαδικασία του παρόντος άρθρου. Αν έχει ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή με την οποία προβάλλεται ως λόγος ακύρωσης ή τροποποίησης πράξης λόγος που αναφέρεται στην παρ. 1, δεν χωρεί κατά της ίδιας πράξης και για τον ίδιο λόγο υποβολή αίτησης με βάση την παρ. 2 ή έκδοση πράξης χωρίς αίτηση με βάση την παρ. 3.

6. Με απόφαση του Διοικητή μπορεί να καθορίζονται η διαδικασία, ο τρόπος υποβολής της αίτησης, τα αρμόδια όργανα για την έκδοση της πράξης, ο τύπος και το περιεχόμενο της πράξης και κάθε ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

ΜΕΡΟΣ ΙΑ΄
ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΦΟΡΟΥ

ΑΡΘΡΟ 75

ΑΠΟΔΟΧΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

1. Τα πρόστιμα που οφείλονται δυνάμει του παρόντος μειώνονται, αν ο φορολογούμενος αποδεχθεί την κύρια οφειλή του, κατά ποσοστά, τα οποία διαμορφώνονται σύμφωνα με τα παρακάτω στάδια:

α) μετά την κοινοποίηση της εντολής ελέγχου ή πρόσκλησης παροχής πληροφοριών του άρθρου 14, και έως την παρέλευση της προθεσμίας για την υποβολή εκπρόθεσμης αρχικής ή τροποποιητικής δήλωσης από την κοινοποίηση προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου, με βάση την περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 22 ή την περ. γ) της παρ. 3 του άρθρου 23 του παρόντος, κατά περίπτωση, τα πρόστιμα μειώνονται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%),

β) μετά την κοινοποίηση οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου και ενόσω διαρκεί η προθεσμία για την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής ενώπιον της Δ.Ε.Δ., τα πρόστιμα μειώνονται κατά ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%),

γ) μετά την κοινοποίηση της απόφασης της Δ.Ε.Δ. ή την πάροδο της προθεσμίας για τη σιωπηρή απόρριψη και ενόσω διαρκεί η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής ενώπιον αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου πρώτου βαθμού, τα πρόστιμα μειώνονται κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%), και

δ) μετά την άσκηση δικαστικής προσφυγής και έως την προηγούμενη ημέρα της αρχικά ορισθείσας ημερομηνίας για την εισαγωγή της υπόθεσης προς συζήτηση ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου, τα πρόστιμα μειώνονται κατά ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

2. Στην περ. β) της παρ. 1, εφόσον έχει ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή, η αποδοχή της οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου θεωρείται αυτοδίκαιη παραίτηση από την ασκηθείσα ενδικοφανή προσφυγή. Προϋπόθεση για την εφαρμογή της περ. γ) της παρ. 1 είναι να μην έχει ασκηθεί προσφυγή ενώπιον αρμόδιου Δικαστηρίου. Προϋπόθεση για την εφαρμογή της περ. δ) της παρ. 1 είναι η παραίτηση από την ήδη ασκηθείσα προσφυγή.

3. Η καταβολή του ποσού της συνολικής προκύπτουσας οφειλής του φορολογούμενου μετά τη μείωση του προστίμου με βάση την παρ. 1 δύναται να ολοκληρωθεί σε έως δώδεκα (12) δόσεις. Ο αριθμός των δόσεων προσδιορίζεται με τη δήλωση της παρ. 4. Το ποσό της προκύπτουσας οφειλής μετά την αφαίρεση του ποσού αυτής που καταβάλλεται με βάση το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 επιβαρύνεται, μετά την παρέλευση τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της δήλωσης και έως την πλήρη εξόφληση με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας κατά τον χρόνο υποβολής της, προσαυξημένο κατά πέντε (5) εκατοστιαίες μονάδες, ετησίως υπολογισμένο.

4. Το δικαίωμα της παρ. 1 ασκείται με δήλωση του φορολογούμενου προς την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων που υποβάλλεται ψηφιακά και παράγει αποτελέσματα αν ο φορολογούμενος καταβάλει ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό

(25%) επί του κύριου φόρου εντός τριών (3) ημερών από την υποβολή της. Η δήλωση έχει ως συνέπεια την ανέκκλητη αποδοχή των αποτελεσμάτων του φορολογικού ελέγχου και της εξ αυτού προκύπτουσας οφειλής ή της απόφασης της Δ.Ε.Δ.

5. Η μη εμπρόθεσμη καταβολή δόσης ή η μη εξόφληση στην περίπτωση εφάπαξ καταβολής συνεπάγεται άρση της έκπτωσης με βάση τις διατάξεις του παρόντος και καθιστά τη συνολική οφειλή, ως είχε πριν τη μείωση του αναλογικού προστίμου, ληξιπρόθεσμη, αφαιρουμένου τυχόν ποσού που καταβλήθηκε προηγουμένως με βάση την παρ. 4 κατ' εφαρμογή της διαδικασίας που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1.

6. Τα πρόστιμα που εμπίπτουν στο παρόν καταλαμβάνουν:

α) τους πρόσθετους φόρους του άρθρου 1 του ν. 2523/1997 (Α' 179), και

β) τα πρόστιμα των παρ. 1 και 2 του άρθρου 54 και της παρ. 6 του άρθρου 53.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 75 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται η δυνατότητα αποδοχής από τον φορολογούμενο των πράξεων του φορολογικού ελέγχου σε διάφορα στάδια της διαδικασίας, προς τον σκοπό ενίσχυσης της φορολογικής συμμόρφωσης και των δημοσίων εσόδων, καθώς και της ταχύτερης δυνατής περάτωσης της σχετικής εκκρεμότητας. Ειδικότερα, εάν ο φορολογούμενος αναγνωρίσει την κύρια οφειλή του, τα πρόστιμα μειώνονται κατά ποσοστά, τα οποία διαμορφώνονται αναλόγως του σταδίου επέλευσης της αποδοχής από αυτόν.

ΑΡΘΡΟ 76

ΕΠΑΡΚΗΣ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ

Η Φορολογική Διοίκηση έχει την υποχρέωση να παρέχει σαφή, ειδική και επαρκή αιτιολογία για τη νομική βάση, τα γεγονότα και τις περιστάσεις που θεμελιώνουν την έκδοση πράξης και τον προσδιορισμό φόρου.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 76 Ν. 5104/2024

Θεμελιώνεται η υποχρέωση της Φορολογικής Διοίκησης για την παροχή σαφούς, ειδικής και επαρκούς αιτιολογίας αναφορικά με τη νομική βάση, τα γεγονότα και τις περιστάσεις που θεμελιώνουν την έκδοση πράξεως και τον προσδιορισμό φόρου.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 64. Επαρκής αιτιολογία.- Η Φορολογική Διοίκηση έχει την υποχρέωση να παρέχει σαφή, ειδική και επαρκή αιτιολογία για τη νομική βάση, τα γεγονότα και τις περιστάσεις που θεμελιώνουν την έκδοση πράξης και τον προσδιορισμό φόρου.

ΑΡΘΡΟ 77

ΒΑΡΟΣ ΑΠΟΔΕΙΞΗΣ

Σε περίπτωση αμφισβήτησης πράξης προσδιορισμού φόρου στο πλαίσιο ενδικοφανούς προσφυγής, ο φορολογούμενος ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που προβαίνει στην εν λόγω αμφισβήτηση φέρει το βάρος της απόδειξης της πλημμέλειας της πράξης προσδιορισμού του φόρου.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 77 Ν. 5104/2024

Εάν ο φορολογούμενος ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο αμφισβητεί την πράξη προσδιορισμού φόρου στο πλαίσιο ενδικοφανούς προσφυγής, φέρει και το βάρος της απόδειξης της πλημμέλειας.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 65. Βάρος απόδειξης.- Σε περίπτωση αμφισβήτησης πράξης προσδιορισμού φόρου στο πλαίσιο ενδικοφανούς προσφυγής, ο φορολογούμενος ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που προβαίνει στην εν λόγω αμφισβήτηση φέρει το βάρος της απόδειξης της πλημμέλειας της πράξης προσδιορισμού του φόρου.

ΑΡΘΡΟ 78

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ

1. Ορκωτοί ελεγκτές λογιστές και ελεγκτικές εταιρείες, που είναι εγγεγραμμένοι στο δημόσιο μητρώο του ν. 4449/2017 (Α' 7) και διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους σε ανώνυμες εταιρείες, εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, σε ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες, καθώς και σε υποκαταστήματα αλλοδαπών επιχειρήσεων, εκδίδουν ετήσιο φορολογικό πιστοποιητικό. Το πιστοποιητικό αυτό είναι προαιρετικό για τις ανωτέρω εταιρείες και επιχειρήσεις και εκδίδεται μετά από έλεγχο που διενεργείται, παράλληλα με τον υποχρεωτικό έλεγχο, ως προς την εφαρμογή των φορολογικών διατάξεων σε φορολογικά αντικείμενα. Στα πιο πάνω πρόσωπα επιβάλλονται αναλογικά οι κυρώσεις που προβλέπονται για κάθε παράβαση της νομοθεσίας που διέπει τις εργασίες των ορκωτών ελεγκτών λογιστών και των ελεγκτικών εταιρειών, περιλαμβανόμενων και των διατάξεων περί ανεξαρτησίας και απαγόρευσης παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών, σύμφωνα με τον ν. 4449/2017 και τον Κανονισμό (ΕΕ) 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 158).

2. Φορολογικές παραβάσεις, καθώς και μη απόδοση ή ανακριβής απόδοση φόρων που διαπιστώνονται από τα τηρούμενα λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία), κατά τη διενέργεια του ελέγχου, αναφέρονται αναλυτικά στο πιστοποιητικό του παρόντος. Αν από το πιστοποιητικό προκύπτουν συγκεκριμένα φορολογικά δεδομένα για την ελεγχθείσα εταιρεία με τα οποία συμφωνεί και η αρμόδια ελεγκτική αρχή της Φορολογικής Διοίκησης το εν λόγω πιστοποιητικό αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα των εκθέσεων ελέγχου της ως άνω αρχής. Η διαπίστωση ή μη στο φορολογικό πιστοποιητικό παραβάσεων της φορολογικής νομοθεσίας μπορεί να λαμβάνεται υπόψη κατά την επιλογή υποθέσεων προς έλεγχο σύμφωνα με το άρθρο 31.

3. Αν από μεταγενέστερο έλεγχο της Φορολογικής Διοίκησης προκύψουν σημαντικές πρόσθετες επιβαρύνσεις, οι οποίες υπερβαίνουν το ουσιώδες μέγεθος, όπως αυτό προσδιορίζεται κατά το Διεθνές Πρότυπο Αναθέσεων Διασφάλισης 3000 «Αναθέσεις Διασφάλισης πέραν ελέγχου ή Επισκόπησης Ιστορικής Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης» και τις οποίες όφειλε να διαπιστώσει ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία, επιβάλλεται στους ανωτέρω, με απόφαση του Διοικητή, διοικητικό πρόστιμο ύψους από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης και την ενδεχόμενη υποτροπή, το οποίο εκδίδεται ύστερα από δεσμευτική πρόταση της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων, με την οποία προσδιορίζεται και το ύψος του επιβλητέου προστίμου.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 78 Ν. 5104/2024

Προβλέπεται η υποχρέωση για χορήγηση ετήσιου φορολογικού πιστοποιητικού από ορκωτούς λογιστές και ελεγκτικές εταιρείες και οι κυρώσεις για τις παραβάσεις του νόμου από τους ελεγκτές. Επίσης, προβλέπεται η υποχρεωτική αναφορά φορολογικών παραβάσεων στο ετήσιο φορολογικό πιστοποιητικό.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 65Α. Φορολογικό πιστοποιητικό.- 1. Ορκωτοί ελεγκτές λογιστές και ελεγκτικές εταιρείες, που είναι εγγεγραμμένοι στο δημόσιο μητρώο του ν. 4449/2017 (Α' 7) και διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους σε ανώνυμες εταιρείες, εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, σε ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες, καθώς και σε υποκαταστήματα αλλοδαπών επιχειρήσεων, εκδίδουν ετήσιο φορολογικό πιστοποιητικό. Το πιστοποιητικό αυτό είναι προαιρετικό για τις ανωτέρω εταιρείες και επιχειρήσεις και εκδίδεται μετά από έλεγχο που διενεργείται, παράλληλα με τον υποχρεωτικό έλεγχο, ως προς την εφαρμογή των φορολογικών διατάξεων σε φορολογικά αντικείμενα. Στα πιο πάνω πρόσωπα επιβάλλονται αναλογικά οι κυρώσεις που προβλέπονται για κάθε παράβαση της νομοθεσίας που διέπει τις εργασίες των ορκωτών ελεγκτών λογιστών και των ελεγκτικών εταιρειών, περιλαμβανομένων και των διατάξεων περί ανεξαρτησίας και απαγόρευσης παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών, σύμφωνα με τον ν. 4449/2017 και τον Κανονισμό (ΕΕ) 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 158).

2. Φορολογικές παραβάσεις, καθώς και μη απόδοση ή ανακριβής απόδοση φόρων που διαπιστώνονται από τα τηρούμενα λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία), κατά τη διενέργεια του ελέγχου, αναφέρονται αναλυτικά στο πιστοποιητικό αυτό. Αν από το πιστοποιητικό προκύπτουν συγκεκριμένα φορολογικά δεδομένα για την ελεγχθείσα εταιρεία με τα οποία συμφωνεί και η αρμόδια ελεγκτική φορολογική αρχή, το εν λόγω πιστοποιητικό αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα των εκθέσεων ελέγχου της ως άνω αρχής. Η διαπίστωση ή μη στο φορολογικό πιστοποιητικό παραβάσεων της φορολογικής νομοθεσίας μπορεί να λαμβάνεται υπόψη κατά την επιλογή υποθέσεων προς έλεγχο σύμφωνα με το άρθρο 26.

3. Αν από μεταγενέστερο έλεγχο της Φορολογικής Διοίκησης προκύψουν σημαντικές πρόσθετες επιβαρύνσεις, οι οποίες υπερβαίνουν το ουσιώδες μέγεθος, όπως αυτό προσδιορίζεται κατά το Διεθνές Πρότυπο Εργασιών Διασφάλισης 3000 «Έργα Διασφάλισης πέραν ελέγχου ή Επισκόπησης Ιστορικής Οικονομικής Πληροφόρησης» και τις οποίες όφειλε να διαπιστώσει ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία, επιβάλλεται στους ανωτέρω, με απόφαση του Διοικητή, διοικητικό πρόστιμο ύψους από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης και την ενδεχόμενη υποτροπή, το οποίο εκδίδεται ύστερα από δεσμευτική πρόταση της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχου (Ε.Λ.Τ.Ε.), με την οποία προσδιορίζεται και το ύψος του επιβλητέου προστίμου.

4. Με απόφαση του Διοικητή, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Ε.Λ.Τ.Ε., καθορίζονται τα συγκεκριμένα επί μέρους φορολογικά αντικείμενα του ελέγχου, ενδεχόμενες συγκεκριμένες ελεγκτικές επαληθεύσεις που πρέπει να διενεργούνται, το ειδικότερο περιεχόμενο του πιστοποιητικού που εκδίδεται και οι επιφυλάξεις που τυχόν διατυπώνονται σε αυτό, ο τρόπος, ο χρόνος και η διαδικασία υποβολής του και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Η υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1124/2015 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων (Β' 1196), όπως έχει τροποποιηθεί, εξακολουθεί να ισχύει, δυνάμει να τροποποιηθεί ή να αντικατασταθεί με απόφαση του Διοικητή που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Ε.Λ.Τ.Ε..

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΥΠ. ΟΙΚ. - Γ.Γ.Δ.Ε.

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1256/30.11.2015.- Παράταση της προθεσμίας που ορίζεται στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. ΠΟΛ.1124/ 2015 απόφασης της Γενικής Γραμματέως Δημοσίων Εσόδων για τα νομικά πρόσωπα του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 65Α του Ν. 4174/2013.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 65Α του Ν. 4174/2013 (Φ.Ε.Κ. 170Α), όπως ισχύουν.

.....
Αποφασίζουμε

Η προθεσμία που ορίζεται στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. ΠΟΛ.1124/18.6.2015 απόφασης της Γενικής Γραμματέως Δημοσίων Εσόδων, όπως ισχύει, για τα νομικά πρόσωπα του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 65Α του Ν. 4174/2013, παρατείνεται από την λήξη της έως και την 10.12.2015, μόνο για τις υποθέσεις για τις οποίες εκκρεμεί η υποβολή τροποποιητικών δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2014.

Η απόφαση αυτή που ισχύει από 30-11-2015 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Β' 2601/2.12.2015).

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1067/12.4.2018.- Τροποποίηση της ΠΟΛ 1124/2015 Απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. περί του καθορισμού της διαδικασίας εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 65Α του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν.4174/2013, Φ.Ε.Κ. 170Α), σχετικά με το Ετήσιο Πιστοποιητικό που εκδίδεται από Νόμιμους Ελεγκτές και ελεγκτικά γραφεία εγγεγραμμένα στο δημόσιο Μητρώο του ν.3693/2008 (Φ.Ε.Κ. 174Α').

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 65Α του ν. 4174/2013 «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (Α' 170), όπως ισχύουν.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Τροποποιούμε την απόφαση ΓΓΔΕ ΠΟΛ.1124/18.6.2015 ως εξής:

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 1 καταργείται.

2. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 7 τα σημεία Ε, ΣΤ1, ΣΤ2 αντικαθίστανται ως εξής:

«Ε. Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα ν. 4308/2014

ΣΤ.1 Δήλωση Στοιχείων Ακινήτων (Ε9) και Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.)»
ΣΤ.2 αναριθμείται σε ΣΤ3.

3. Η παράγραφος 3 του άρθρου 8 καταργείται.

4. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 8 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές και οι ελεγκτικές εταιρείες έχουν υποχρέωση να αρνηθούν τη διενέργεια ελέγχου εφαρμογής των φορολογικών διατάξεων, εφόσον παρέχουν στην ελεγχόμενη επιχείρηση συμβουλευτικές υπηρεσίες φορολογικού περιεχομένου, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 21 του ν. 4449/2017».

5. Στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 6 οι λέξεις «ή μη» διαγράφονται.

6. Όπου στην ΠΟΛ.1124/18.6.2015 αναφέρεται ο όρος «νόμιμος ελεγκτής» ή «ελεγκτικό γραφείο» αντικαθίσταται από τον όρο «ορκωτός ελεγκτής λογιστής» ή «ελεγκτική εταιρεία», σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 52 του ν. 4449/2017.

7. Όπου στην ΠΟΛ.1124/18.6.2015 αναφέρονται οι όροι «Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων (Γ.Γ.Δ.Ε.)» ή «Υπουργείο Οικονομικών», νοείται η «Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.)» και όπου αναφέρεται ο όρος «Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών» νοείται ο «Διοικητής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων».

8. Τα παραρτήματα Ι, ΙΙ και ΙΙΙ αντικαθίστανται ως κατωτέρω.

Άρθρο 2

Έναρξη ισχύος

1. Οι διατάξεις της παρούσας ισχύουν για φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2017 και μετά. Η απόφαση αυτή να δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1240/26.10.2020.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1124/2015 (Β'1196) Απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε., όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, περί του καθορισμού της διαδικασίας εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 65Α του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν.4174/2013, Α'170), σχετικά με το Ετήσιο Πιστοποιητικό που εκδίδεται από ορκωτούς ελεγκτές λογιστές και ελεγκτικές εταιρείες εγγεγραμμένους στο δημόσιο Μητρώο του ν.4449/2017 (Α'7).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 65Α του ν. 4174/2013 «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (Α' 170), όπως ισχύουν.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο μόνο

Στην παράγραφο 7 του άρθρου 3 της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1124/2015 (Β' 1196) απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά η προθεσμία της ηλεκτρονικής υποβολής των ετήσιων φορολογικών πιστοποιητικών που λήγει την 31.10.2020 παρατείνεται έως και την 30.11.2020».

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 4753 Β'/27.10.2020)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1234/27.10.2021.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1124/2015 (Β'1196) απόφασης της Γενικής Γραμματέως Δημοσίων Εσόδων περί του καθορισμού της διαδικασίας εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 65Α του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, Α'170) σχετικά με το Ετήσιο Πιστοποιητικό που εκδίδεται από ορκωτούς ελεγκτές λογιστές και ελεγκτικές εταιρείες εγγεγραμμένους στο δημόσιο Μητρώο του ν. 4449/2017 (Α' 7), αναφορικά με την προθεσμία ηλεκτρονικής υποβολής αυτού.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 65Α του ν. 4174/2013 «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (Α' 170) και ειδικότερα της παρ. 4 αυτού.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο μόνο

Στην παρ. 7 του άρθρου 3 της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1124/2015 (Β'1196) απόφασης της Γενικής Γραμματέως Δημοσίων Εσόδων, προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής: «Ειδικά η προθεσμία της ηλεκτρονικής υποβολής των ετήσιων φορολογικών πιστοποιητικών που λήγει την 31.10.2021 παρατείνεται έως και την 30.11.2021».

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 5026 Β' /29.10.2021)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α.1113/12.8.2022.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1124/18-6-2015 (Β' 1196) απόφασης της Γενικής Γραμματέως Δημοσίων Εσόδων περί του καθορισμού της διαδικασίας εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 65Α του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας ν. 4174/2013 (Α' 170) σχετικά με το Ετήσιο Πιστοποιητικό που εκδίδεται από ορκωτούς ελεγκτές λογιστές και ελεγκτικές εταιρείες εγγεγραμμένους στο δημόσιο Μητρώο του ν. 4449/2017 (Α' 7).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) της παρ. 4 του άρθρου 65Α του ν. 4174/2013 «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (Α' 170).

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο μόνο

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία ΠΟΛ.1124/18-06-2015 (Β' 1196) απόφαση της Γενικής Γραμματέως Δημοσίων Εσόδων ως εξής:

1. Η παρ. 1 του άρθρου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«Το "Ετήσιο Πιστοποιητικό" που προβλέπεται στο άρθρο 65Α του ν. 4174/2013 (Α' 170), αφορά τις ανώνυμες εταιρείες, τις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, τις ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες και τα υποκαταστήματα αλλοδαπών επιχειρήσεων, των οποίων οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις ελέγχονται υποχρεωτικά, βάσει γενικών ή ειδικών διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας, από ορκωτούς ελεγκτές λογιστές και ελεγκτικές εταιρείες που είναι εγγεγραμμένοι στο δημόσιο Μητρώο του ν. 4449/2017 (Α' 7). Το πιστοποιητικό αυτό είναι προαιρετικό για τις ανωτέρω εταιρείες και επιχειρήσεις και εκδίδεται μετά από έλεγχο για την εφαρμογή των φορολογικών διατάξεων που διενεργείται από τα ως άνω πρόσωπα και ελεγκτικές εταιρείες.»

2. Στη σελ. 3 του Παραρτήματος ΙΙ, ο πίνακας με τίτλο «Νομική Μορφή» αντικαθίσταται ως εξής: Νομική Μορφή

Ανώνυμη Εταιρεία

Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης

Ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία

Υποκατάστημα αλλοδαπής επιχείρησης

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 4375 Β'/18.8.2022)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1141/21.10.2022.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1124/ 18-6-2015 (Β' 1196) απόφασης της Γενικής Γραμματέως Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, περί του καθορισμού της διαδικασίας εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 65Α του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, Α' 170), σχετικά με το Ετήσιο Πιστοποιητικό που εκδίδεται από ορκωτούς ελεγκτές λογιστές και ελεγκτικές εταιρείες, εγγεγραμμένους στο δημόσιο Μητρώο του ν. 4449/2017 (Α' 7), αναφορικά με τον χρόνο υποβολής αυτού.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Της παρ. 4 του άρθρου 65Α του ν. 4174/2013 «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (Α' 170).

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο μόνο

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία ΠΟΛ.1124/18.6.2015 (Β' 1196) απόφαση της Γενικής Γραμματέως Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών ως εξής:

Οι παρ. 6 και 7 του άρθρου 3 αντικαθίστανται ως εξής:

«6. Σχέδιο του Ετήσιου Φορολογικού Πιστοποιητικού υποβάλλεται στην ελεγχόμενη επιχείρηση, οπωσδήποτε μετά την υποβολή της δήλωσης φόρου εισοδήματος και το αργότερο μέχρι τη δέκατη (10η) ημέρα του ενδέκατου (11ου) μήνα από τη λήξη της ελεγχόμενης διαχειριστικής περιόδου. Η ελεγχόμενη επιχείρηση διατυπώνει εγγράφως προς τον ορκωτό ελεγκτή λογιστή τις παρατηρήσεις της επί των ευρημάτων του ελέγχου, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την

ημερομηνία υποβολής σε αυτήν του Σχεδίου της Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης.

7. Το Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό γνωστοποιείται εγγράφως στην ελεγχόμενη επιχείρηση και οριστικοποιείται με την ηλεκτρονική υποβολή του στη σχετική βάση δεδομένων που τηρεί η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων στην οποία έχουν πρόσβαση οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές για την Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης που εκδίδουν και οι ελεγκτικές εταιρείες μόνο για τις Εκθέσεις που εκδίδονται από τα μέλη τους, καθώς και οι ελεγχόμενες επιχειρήσεις μόνο για τα στοιχεία που τις αφορούν. Η ως άνω ηλεκτρονική υποβολή πραγματοποιείται έως το τέλος του ενδέκατου (11ου) μήνα από τη λήξη της ελεγχόμενης διαχειριστικής περιόδου».

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 5473 Β'/24.10.2022)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1006/5.1.2016.- Κοινοποίηση ακριβούς αντιγράφου της γνωμοδότησης υπ' αριθμ. 256/ 2015(1) του Β' Τμήματος του Ν.Σ.Κ., αναφορικά με τη διενέργεια φορολογικού ελέγχου σε επιχειρήσεις για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 525)

ΜΕΡΟΣ ΙΒ΄
ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ - ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 79

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ

1. Έγκλημα φοροδιαφυγής διαπράττει όποιος με πρόθεση:

α) προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή φόρου εισοδήματος, Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) ή Ειδικού Φόρου Ακινήτων (Ε.Φ.Α.), αποκρύπτει από τα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης φορολογητέα εισοδήματα από οποιαδήποτε πηγή ή περιουσιακά στοιχεία, ιδίως παραλείποντας να υποβάλει δήλωση ή υποβάλλοντας ανακριβή δήλωση ή καταχωρίζοντας στα λογιστικά αρχεία εικονικές (ολικά ή μερικά) δαπάνες ή επικαλούμενος στη φορολογική δήλωση τέτοιες δαπάνες, ώστε να μην εμφανίζεται φορολογητέα ύλη ή να εμφανίζεται αυτή μειωμένη,

β) προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), του Φόρου Κύκλου Εργασιών, του φόρου ασφαλιστρών και των παρακρατούμενων και επιρριπτόμενων φόρων, τελών ή εισφορών, δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς ή συμψηφίζει ή εκπίπτει ανακριβώς αυτούς, καθώς και όποιος παραπλανά τη Φορολογική Διοίκηση με την παράσταση ψευδών γεγονότων ως αληθινών ή με την αθέμιτη παρασιώπηση ή απόκρυψη αληθινών γεγονότων και δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς ή συμψηφίζει ή εκπίπτει ανακριβώς αυτούς ή λαμβάνει επιστροφή, καθώς και όποιος διακρατεί τέτοιους φόρους, τέλη ή εισφορές,

γ) προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή φόρου πλοίων, δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς στο Δημόσιο τον φόρο αυτόν.

2. Όποιος διαπράττει έγκλημα φοροδιαφυγής από τα αναφερόμενα στην παρ. 1 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών:

α) αν ο φόρος που αναλογεί στα φορολογητέα εισοδήματα ή στα περιουσιακά στοιχεία που έχουν αποκρυβεί υπερβαίνει ανά φορολογικό ή διαχειριστικό έτος τις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ ανά είδος φόρου, ή

β) αν το προς απόδοση ποσό του κύριου φόρου, τέλους ή εισφοράς που δεν αποδόθηκε ή αποδόθηκε ανακριβώς ή επεστράφη ή συμψηφίστηκε ή εξέπεσε ή διακρατείται υπερβαίνει ανά φορολογικό ή διαχειριστικό έτος:

αα) τις πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, εφόσον αφορά Φ.Π.Α. ή

ββ) τις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ ανά είδος φόρου, τέλους ή εισφοράς σε κάθε άλλη περίπτωση.

3. Επιβάλλεται κάθειρξη, αν το ποσό του φόρου, τέλους ή εισφοράς της παρ. 2 υπερβαίνει ανά φορολογικό ή διαχειριστικό έτος τις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, εφόσον αφορά Φ.Π.Α., ή τις εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ σε κάθε άλλη περίπτωση φόρου, τέλους ή εισφοράς.

4. Όποιος εκδίδει πλαστά ή εικονικά φορολογικά στοιχεία, καθώς και όποιος αποδέχεται εικονικά φορολογικά στοιχεία ή νοθεύει τέτοια στοιχεία, ανεξάρτητα από το αν διαφεύγει ή μη την πληρωμή φόρου, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) μηνών, εκτός αν τα φορολογικά στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη ή

την υποστήριξη κάποιας από τις πράξεις των παρ. 1 έως και 3, οπότε ο δράστης τιμωρείται μόνο για την τελευταία ως αυτουργός ή συμμετοχος. Ειδικά, όποιος εκδίδει ή αποδέχεται εικονικά φορολογικά στοιχεία για ανύπαρκτη συναλλαγή στο σύνολό της ή για μέρος αυτής, τιμωρείται:

α) με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους, εφόσον η συνολική αξία των εικονικών φορολογικών στοιχείων υπερβαίνει το ποσό των εβδομήντα πέντε χιλιάδων (75.000) ευρώ και

β) με κάθειρξη έως δέκα (10) έτη, εφόσον το ως άνω ποσό υπερβαίνει τις διακόσιες χιλιάδες (200.000) ευρώ. Για την κάλυψη των παραπάνω ορίων δεν υπολογίζονται φορολογικά στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη ή την υποστήριξη κάποιας από τις πράξεις των παρ. 1 έως 3, οπότε ο δράστης τιμωρείται μόνο για την τελευταία ως αυτουργός ή συμμετοχος. Θεωρείται ως πλαστό και το φορολογικό στοιχείο που έχει διατηρηθεί ή σφραγιστεί με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς να έχει καταχωρισθεί στα οικεία βιβλία της αρμόδιας Υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης σχετική πράξη θεώρησής του και εφόσον η μη καταχώριση τελεί σε γνώση του υπόχρεου για τη θεώρηση του φορολογικού στοιχείου. Θεωρείται επίσης ως πλαστό το φορολογικό στοιχείο και όταν το περιεχόμενο και τα λοιπά στοιχεία του πρωτότυπου ή αντίτυπου αυτού είναι διαφορετικά από αυτά που αναγράφονται στο στέλεχος του ίδιου στοιχείου. Εικονικό είναι το φορολογικό στοιχείο που εκδίδεται για συναλλαγή ανύπαρκτη στο σύνολό της ή για μέρος αυτής ή για συναλλαγή στην οποία το ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη που αναγράφονται στο στοιχείο είναι άγνωστο φορολογικώς πρόσωπο, με την έννοια ότι δεν έχει δηλώσει την έναρξη του επιτηδεύματός του ούτε έχει θεωρήσει στοιχεία στη Φορολογική Διοίκηση. Εικονικό είναι επίσης το στοιχείο που φέρεται ότι εκδόθηκε ή έχει ληφθεί από εικονική εταιρεία, κοινοπραξία, κοινωνία ή άλλη οποιασδήποτε μορφής επιχείρηση ή νομική οντότητα ή από φυσικό πρόσωπο για το οποίο αποδεικνύεται ότι είναι παντελώς αμέτοχο με τη συγκεκριμένη συναλλαγή, οπότε στην τελευταία αυτή περίπτωση η ποινική δίωξη ασκείται κατά του πραγματικού υπευθύνου που υποκρύπτεται. Τα φορολογικά στοιχεία στα οποία αναγράφεται αξία συναλλαγής κατώτερη της πραγματικής θεωρούνται πάντοτε για τους σκοπούς του Κώδικα ως ανακριβή. Τα φορολογικά στοιχεία στα οποία αναγράφεται αξία μεγαλύτερη της πραγματικής θεωρούνται ως εικονικά κατά το μέρος της μεγαλύτερης αυτής αξίας. Δεν είναι εικονικό για τον λήπτη το φορολογικό στοιχείο το οποίο αφορά πραγματική συναλλαγή, αν το πρόσωπο του εκδότη είναι διαφορετικό από αυτό που αναγράφεται στο στοιχείο. Δεν είναι εικονικό το φορολογικό στοιχείο που εξέδωσε ή έλαβε η κοινωνία κληρονόμων ή ο κληρονόμος ή σύζυγος ή τέκνο αποβιώσαντος ή συνταξιοδοτηθέντος συζύγου ή γονέα, το οποίο φέρεται ότι εκδόθηκε ή λήφθηκε από τον αποβιώσαντα ή συνταξιοδοτηθέντα επιτηδευματία, εφόσον αφορά πραγματική συναλλαγή και πριν από κάθε είδους φορολογικό έλεγχο έχει καταχωρισθεί στα βιβλία τόσο του λαμβάνοντα όσο και του εκδώσαντα το στοιχείο, η αξία αυτού έχει συμπεριληφθεί στις οικείες δηλώσεις Φ.Π.Α. και φορολογίας εισοδήματος και έχει γίνει η απόδοση των φόρων που προκύπτουν από το στοιχείο αυτό.

5. Για την επιμέτρηση της ποινής λαμβάνεται ιδίως υπόψη το ύψος του ποσού που αποκρύφτηκε ή δεν αποδόθηκε και η διάρκεια της απόκρυψης ή μη απόδοσης ή

ανακριβούς απόδοσης ή διακράτησης. Η μεταχείριση από τον δράστη ιδιαίτερων τεχνασμάτων συνιστά επιβαρυντική περίπτωση.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 79 Ν. 5104/2024

Προσδιορίζονται τα ποινικά αδικήματα που σχετίζονται με τη φοροδιαφυγή. Συγκεκριμένα στην παρ. 1 περιγράφονται οι αντικειμενικές υποστάσεις των εγκλημάτων φοροδιαφυγής που σχετίζονται με τον φόρο εισοδήματος, τον ενιαίο φόρο ιδιοκτησίας ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.), τον ειδικό φόρο ακινήτων (Ε.Φ.Α.) (περ. α'), τον φόρο προστιθέμενης αξίας, τον φόρο κύκλου εργασιών, τον φόρο ασφαλιστρών, τους παρακρατούμενους και επιρριπτόμενους φόρους, τέλη και εισφορές (περ. β') και τον φόρο πλοίων (περ. γ'). Στις παρ. 3 και 4 του προτεινόμενου άρθρου καθορίζονται οι ποινές οι οποίες εξαρτώνται από το ύψος του φόρου που δεν αποδόθηκε ή συμψηφίστηκε ή εξέλεσε ή επεστράφη ή διακρατήθηκε. Στην παρ. 5 τυποποιείται το έγκλημα της έκδοσης και αποδοχής πλαστών και εικονικών φορολογικών στοιχείων ανεξάρτητα από το αν ο υπάιτιος διαφεύγει ή μη την πληρωμή φόρου. Διαμορφώνονται δύο πλημμεληματικές και μία κακουργηματική μορφή του εγκλήματος. Στην ίδια παράγραφο δίδονται ορισμοί του πλαστού και του εικονικού φορολογικού στοιχείου για την εφαρμογή της διάταξης. Με την παρ. 6 προβλέπεται ότι για την επιμέτρηση της ποινής λαμβάνονται υπόψη ενδεικτικά το ύψος του ποσού που αποκρύφτηκε ή δεν αποδόθηκε και η διάρκεια της απόκρυψης ή μη απόδοσης ή ανακριβούς απόδοσης ή διακράτησης, ενώ επιβαρυντική περίπτωση συνιστά η μεταχείριση από τον δράστη ιδιαίτερων τεχνασμάτων.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 66. Εγκλήματα φοροδιαφυγής.- 1. Έγκλημα φοροδιαφυγής διαπράττει όποιος με πρόθεση:

α) προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή φόρου εισοδήματος, ΕΝ.Φ.Ι.Α. ή ειδικού φόρου ακινήτων (Ε.Φ.Α.), αποκρύπτει από τα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης φορολογητέα εισοδήματα από οποιαδήποτε πηγή ή περιουσιακά στοιχεία, ιδίως παραλείποντας να υποβάλει δήλωση ή υποβάλλοντας ανακριβή δήλωση ή καταχωρίζοντας στα λογιστικά αρχεία εικονικές (ολικά ή μερικά) δαπάνες ή επικαλούμενος στη φορολογική δήλωση τέτοιες δαπάνες, ώστε να μην εμφανίζεται φορολογητέα ύλη ή να εμφανίζεται αυτή μειωμένη,

β) προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή του Φ.Π.Α., του Φ.Κ.Ε., του φόρου ασφαλιστρών και των παρακρατούμενων και επιρριπτόμενων φόρων, τελών ή εισφορών, δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς ή συμψηφίζει ή εκπίπτει ανακριβώς αυτούς, καθώς και όποιος παραπλανά τη Φορολογική Διοίκηση με την παράσταση ψευδών γεγονότων ως αληθινών ή με την αθέμιτη παρασιώπηση ή απόκρυψη αληθινών γεγονότων και δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς ή συμψηφίζει ή εκπίπτει ανακριβώς αυτούς ή λαμβάνει επιστροφή, καθώς και όποιος διακρατεί τέτοιους φόρους, τέλη ή εισφορές,

γ) προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή φόρου πλοίων, δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς στο Δημόσιο τον φόρο αυτόν.

2. Παρακρατούμενοι φόροι, τέλη και εισφορές είναι εκείνοι που ρητά ορίζονται σε επί μέρους διατάξεις ότι παρακρατούνται και τελικά αποδίδονται στο Δημόσιο ή άλλον φορέα από πρόσωπο διάφορο του πραγματικού φορολογούμενου.

3. Όποιος διαπράττει έγκλημα φοροδιαφυγής από τα αναφερόμενα στην παρ. 1 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών ή χρηματική ποινή σύμφωνα με το άρθρο 57 του Π.Κ.:

α) αν ο φόρος που αναλογεί στα φορολογητέα εισοδήματα ή στα περιουσιακά στοιχεία που

έχουν αποκρυβεί υπερβαίνει ανά φορολογικό ή διαχειριστικό έτος τις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ ανά είδος φόρου, ή

β) αν το προς απόδοση ποσό του κύριου φόρου, τέλους ή εισφοράς που δεν αποδόθηκε ή αποδόθηκε ανακριβώς ή επεστράφη ή συμψηφίστηκε ή εξέπεσε ή διακρατείται υπερβαίνει ανά φορολογικό ή διαχειριστικό έτος:

αα) τις πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, εφόσον αφορά Φ.Π.Α. ή

ββ) τις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ ανά είδος φόρου, τέλους ή εισφοράς σε κάθε άλλη περίπτωση.

4. Επιβάλλεται κάθειρξη, αν το ποσό του φόρου, τέλους ή εισφοράς της παρ. 3 υπερβαίνει ανά φορολογικό ή διαχειριστικό έτος τις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, εφόσον αφορά Φ.Π.Α., ή τις εκατό πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ σε κάθε άλλη περίπτωση φόρου, τέλους ή εισφοράς.

5. Όποιος εκδίδει πλαστά ή εικονικά φορολογικά στοιχεία, καθώς και όποιος αποδέχεται εικονικά φορολογικά στοιχεία ή νοθεύει τέτοια στοιχεία, ανεξάρτητα από το αν διαφεύγει ή μη την πληρωμή φόρου, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) μηνών ή χρηματική ποινή σύμφωνα με το άρθρο 57 του Π.Κ., εκτός και αν τα φορολογικά στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη ή την υποστήριξη κάποιας από τις πράξεις των παρ. 1 έως και 4, οπότε ο δράστης τιμωρείται μόνο για την τελευταία ως αυτουργός ή συμμετέχων. Ειδικά, όποιος εκδίδει ή αποδέχεται εικονικά φορολογικά στοιχεία για ανύπαρκτη συναλλαγή στο σύνολό της ή για μέρος αυτής, τιμωρείται: α) με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους ή χρηματική ποινή σύμφωνα με το άρθρο 57 του Π.Κ., εφόσον η συνολική αξία των εικονικών φορολογικών στοιχείων υπερβαίνει το ποσό των εβδομήντα πέντε χιλιάδων (75.000) ευρώ και β) με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους ή κάθειρξη έως έξι (6) έτη, εφόσον το ως άνω ποσό υπερβαίνει τις διακόσιες χιλιάδες (200.000) ευρώ. Για την κάλυψη των παραπάνω ορίων δεν υπολογίζονται φορολογικά στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη ή την υποστήριξη κάποιας από τις πράξεις των παρ. 1 έως 4, οπότε ο δράστης τιμωρείται μόνο για την τελευταία ως αυτουργός ή συμμετέχων. Θεωρείται ως πλαστό και το φορολογικό στοιχείο που έχει διατηρηθεί ή σφραγιστεί με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς να έχει καταχωρισθεί στα οικεία βιβλία της αρμόδιας φορολογικής αρχής σχετική πράξη θεώρησής του και εφόσον η μη καταχώριση τελεί σε γνώση του υπόχρεου για τη θέωρηση του φορολογικού στοιχείου. Θεωρείται επίσης ως πλαστό το φορολογικό στοιχείο και όταν το περιεχόμενο και τα λοιπά στοιχεία του πρωτότυπου ή αντίτυπου αυτού είναι διαφορετικά από αυτά που αναγράφονται στο στέλεχος του ίδιου στοιχείου. Εικονικό είναι το φορολογικό στοιχείο που εκδίδεται για συναλλαγή ανύπαρκτη στο σύνολό της ή για μέρος αυτής ή για συναλλαγή στην οποία το ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη που αναγράφονται στο στοιχείο είναι άγνωστο φορολογικώς πρόσωπο, με την έννοια ότι δεν έχει δηλώσει την έναρξη του επιτηδεύματός του ούτε έχει θεωρήσει στοιχεία στη Φορολογική Διοίκηση. Εικονικό είναι επίσης το στοιχείο που φέρεται ότι εκδόθηκε ή έχει ληφθεί από εικονική εταιρεία, κοινοπραξία, κοινωνία ή άλλη οποιασδήποτε μορφής επιχείρηση ή νομική οντότητα ή από φυσικό πρόσωπο για το οποίο αποδεικνύεται ότι είναι παντελώς αμέτοχο με τη συγκεκριμένη συναλλαγή, οπότε στην τελευταία αυτή περίπτωση η ποινική δίωξη ασκείται κατά του πραγματικού υπευθύνου που υποκρύπτεται. Τα φορολογικά στοιχεία στα οποία αναγράφεται αξία συναλλαγής κατώτερη της πραγματικής θεωρούνται πάντοτε για τους σκοπούς του Κώδικα ως ανακριβή, ενώ τα φορολογικά στοιχεία στα οποία αναγράφεται αξία μεγαλύτερη της πραγματικής θεωρούνται ως εικονικά κατά το μέρος της μεγαλύτερης αυτής αξίας. Δεν είναι εικονικό για τον λήπτη το φορολογικό στοιχείο το οποίο αφορά πραγματική συναλλαγή, αν το πρόσωπο του εκδότη είναι διαφορετικό από αυτό που αναγράφεται στο στοιχείο. Δεν είναι εικονικό το φορολογικό στοιχείο που εξέδωσε ή έλαβε η κοινωνία κληρονόμων ή ο κληρονόμος ή σύζυγος ή τέκνο αποβιώσαντος ή συνταξιοδοτηθέντος συζύγου ή γονέα, το οποίο φέρεται ότι εκδόθηκε ή λήφθηκε από τον αποβιώσαντα ή συνταξιοδοτηθέντα επιτηδευματία, εφόσον

αφορά πραγματική συναλλαγή και πριν από κάθε είδους φορολογικό έλεγχο έχει καταχωρισθεί στα βιβλία τόσο του λαμβάνοντα όσο και του εκδώσαντα το στοιχείο, η αξία αυτού έχει συμπεριληφθεί στις οικείες δηλώσεις Φ.Π.Α. και φορολογίας εισοδήματος και έχει γίνει η απόδοση των φόρων που προκύπτουν από το στοιχείο αυτό.

6. Για την επιμέτρηση της ποινής λαμβάνεται ιδίως υπόψη το ύψος του ποσού που αποκρύφτηκε ή δεν αποδόθηκε και η διάρκεια της απόκρυψης ή μη απόδοσης ή ανακριβούς απόδοσης ή διακράτησης. Η μεταχείριση από τον δράστη ιδιαίτερων τεχνασμάτων συνιστά επιβαρυντική περίπτωση.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Συμβ. της Επικρατείας 1404/2015.- Εφόσον η φορολογική αρχή αποδειξει ότι ο εκδότης του τιμολογίου είναι μεν πρόσωπο φορολογικώς υπαρκτό, αλλά εν όψει των επιχειρηματικών του δυνατοτήτων ή της υλικοτεχνικής υποδομής της επιχειρήσεώς του και του προσωπικού που απασχολεί, δεν είναι δυνατόν να ήταν σε θέση να εκπληρώσει την επίμαχη παροχή, το βάρος της αποδείξεως της αληθείας της συναλλαγής φέρει ο λήπτης του φορολογικού στοιχείου. Εξ άλλου, δεν απαιτείται απόδειξη, και δη άμεση, της εικονικότητας ειδικώς της συγκεκριμένης συναλλαγής, αλλά η απόδειξη αυτή μπορεί να προκύψει και από δικαστικό τεκμήριο, προς συναγωγή του οποίου αρκεί από τη συνολική και όχι μεμονωμένη και αποσπασματική εκτίμηση των κατ' ιδίαν αποδεικτικών μέσων να προκύπτουν οι περιστάσεις εκείνες που δικαιολογούν το συμπέρασμα ότι ο εκδότης του τιμολογίου δεν είναι, πάντως, εμφανές ότι διέθετε τα μέσα, υλικά και προσωπικό για να εκτελέσει τις επίμαχες εργασίες.

...3. Επειδή, κατά την έννοια των διατάξεων της παρ. 1 (περ. γ και στ) και 4 του άρθρου 33 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (π.δ/γμα 186/1992, Α' 84), όταν αποδίδεται σε ορισμένο επιτηδευματία η παράβαση της λήψεως εικονικού τιμολογίου, υπό την έννοια είτε ότι δεν έχει πραγματοποιηθεί η συναλλαγή, στην οποία αυτό αναφέρεται, είτε ότι έχει μεν πραγματοποιηθεί η συναλλαγή, όχι, όμως, όπως εμφανίζεται, με τον φερόμενο ως εκδότη του τιμολογίου, η φορολογική αρχή βαρύνεται, κατ' αρχήν, με την απόδειξη της εν λόγω εικονικότητας. Προς τούτο αρκεί, κατ' αρχήν, να αποδειχθεί είτε ότι ο εκδότης του τιμολογίου είναι πρόσωπο φορολογικώς ανύπαρκτο, δηλαδή πρόσωπο που δεν είχε δηλώσει την έναρξη του επιτηδευματός του ούτε είχε θεωρήσει στοιχεία στην αρμόδια φορολογική αρχή (οπότε ο λήπτης βαρύνεται πλέον να αποδείξει την αλήθεια της συναλλαγής και την καλή του πίστη κατά το χρόνο της), είτε ότι ο εκδότης του τιμολογίου είναι πρόσωπο φορολογικώς μεν υπαρκτό, αλλά συναλλακτικώς ανύπαρκτο, ή ότι, εν όψει των επιχειρηματικών του δυνατοτήτων, όπως προκύπτουν από τη συνολική εκτίμηση της συναλλακτικής του συμπεριφοράς και της φύσεως και του κύκλου των εργασιών του, δεν είναι δυνατόν να ήταν σε θέση να εκπληρώσει την επίμαχη παροχή (οπότε, και πάλι, ο λήπτης του φορολογικού στοιχείου βαρύνεται να αποδείξει την αλήθεια της συναλλαγής, δηλαδή ότι αυτή πραγματοποιήθηκε μεταξύ αυτού και του φερομένου ως εκδότη, έτσι όπως περιγράφεται στο τιμολόγιο). Το δικαστήριο της ουσίας, ενώπιον του οποίου αμφισβητείται ο χαρακτηρισμός του τιμολογίου ως εικονικού, υποχρεούται, κατά τις περί αποδείξεως διατάξεις (άρθρα 144 επ.) του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1999 (Α' 97) Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, προκειμένου να εκφέρει την κρίση του, να σχηματίζει πλήρη και βέβαιη δικανική πεποίθηση χρησιμοποιώντας τα επιτρεπόμενα αποδεικτικά μέσα, μεταξύ των οποίων είναι και τα δικαστικά τεκμήρια περί της συνδρομής των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών, αφού εκτιμήσει συνολικά τα υφιστάμενα στο φάκελο της υπόθεσης στοιχεία και όχι μόνο μεμονωμένα το καθένα απ' αυτά. Αν δε ήθελε κρίνει το δικαστήριο της ουσίας ότι τα υπάρχοντα στοιχεία είναι ανεπαρκή για το σχηματισμό βέβαιης δικανικής πεποίθησης, έχει τη δυνατότητα, κατά την κρίση του, να διατάξει, κατ' άρθρο 151 επ. (και 96 παρ.

3) του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, τη συμπλήρωση των αποδείξεων και, τελικώς, να κρίνει την υπόθεση, αφού καταλείπει κατά νόμο το βάρος αποδείξεως μεταξύ των διαδίκων (πρβλ. ΣτΕ 116/2013, ΣτΕ 1169/2012, ΣτΕ 1402/2011, ΣτΕ 1773/2010 κ.α.).

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1208/3.9.2013. Διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής των ποσών που προκύπτουν μετά τον επανυπολογισμό των προστίμων με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 55 και των μεταβατικών διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 66 του ν. 4174/2013.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 66 του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α').

2. Την ανάγκη καθορισμού της διαδικασίας βεβαίωσης και καταβολής των ποσών που προκύπτουν μετά τον επανυπολογισμό των προστίμων με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 55 και των μεταβατικών διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 66 του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α').

Αποφασίζουμε

Τα ποσά που προκύπτουν μετά τον επανυπολογισμό των προστίμων, με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 55 και των μεταβατικών διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 66 του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α'), βεβαιώνονται και καταβάλλονται ως εξής:

α) Εντός των δέκα (10) επόμενων εργάσιμων, για τις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες, ημερών από την κοινοποίηση της πράξης επιβολής προστίμου με το ευνοϊκότερο καθεστώς (περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 4 του άρθρου 66 του ν. 4174/2013) ή την αποδοχή του πρακτικού διοικητικής επίλυσης της διαφοράς (πρακτικό αποδοχής της διαφοράς) με το ευνοϊκότερο καθεστώς (περίπτωση γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 66 του ν. 4174/2013), βεβαιώνεται και καταβάλλεται το εξήντα τοις εκατό (60%) του οφειλόμενου ποσού.

β) Μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα, από την κοινοποίηση της πράξης επιβολής προστίμου με το ευνοϊκότερο καθεστώς ή την αποδοχή του πρακτικού διοικητικής επίλυσης της διαφοράς (πρακτικό αποδοχής της διαφοράς) με το ευνοϊκότερο καθεστώς, βεβαιώνεται και καταβάλλεται το υπόλοιπο σαράντα τοις εκατό (40%) του οφειλόμενου ποσού.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΑΠΟΦ. Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1226/4.10.2013. Διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής των ποσών που προκύπτουν μετά τον επανυπολογισμό των προστίμων με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 55 και των μεταβατικών διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 66 του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α').

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 66 του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α').

2. Την πολ. 1208/3.9.2013 (ΦΕΚ 2306 Β') απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων «Διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής των ποσών που προκύπτουν μετά τον επανυπολογισμό των προστίμων με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 55 και των μεταβατικών διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 66 του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ Α' 170)».

3. Την ανάγκη επανακαθορισμού της διαδικασίας βεβαίωσης και καταβολής των ποσών που προκύπτουν μετά τον επανυπολογισμό των προστίμων με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 55 και των μεταβατικών διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 66 του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α').

Αποφασίζουμε

Τα ποσά που προκύπτουν μετά τον επανυπολογισμό των προστίμων, με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 55 και των μεταβατικών διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 66 του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α'), βεβαιώνονται και καταβάλλονται ως εξής:

1. Τα ποσά προστίμων που μετά τον επανυπολογισμό τους είναι μέχρι και τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ:

α) Εντός των δέκα (10) επόμενων εργάσιμων, για τις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες, ημερών από την κοινοποίηση της πράξης επιβολής προστίμου με το ευνοϊκότερο καθεστώς (περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 4 του άρθρου 66 του ν. 4174/2013) ή την αποδοχή του πρακτικού διοικητικής επίλυσης της διαφοράς (πρακτικό αποδοχής της διαφοράς) με το ευνοϊκότερο καθεστώς (περίπτωση γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 66 του ν. 4174/2013), βεβαιώνεται και καταβάλλεται το εξήντα τοις εκατό (60%) του οφειλόμενου ποσού.

β) Μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα, από την κοινοποίηση της πράξης επιβολής προστίμου με το ευνοϊκότερο καθεστώς ή την αποδοχή του πρακτικού διοικητικής επίλυσης της διαφοράς (πρακτικό αποδοχής της διαφοράς) με το ευνοϊκότερο καθεστώς, βεβαιώνεται και καταβάλλεται το υπόλοιπο σαράντα τοις εκατό (40%) του οφειλόμενου ποσού.

2. Τα ποσά προστίμων που μετά τον επανυπολογισμό τους υπερβαίνουν τις τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ σε πέντε (5) ίσες δόσεις, με τον περιορισμό ότι η κάθε δόση δεν είναι μικρότερη των εκατόν ογδόντα χιλιάδων (180.000) ευρώ, εκτός της τελευταίας.

Η πρώτη βεβαιώνεται και καταβάλλεται εντός των δέκα (10) επόμενων εργάσιμων, για τις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες, ημερών από την κοινοποίηση της πράξης επιβολής προστίμου με το ευνοϊκότερο καθεστώς (περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 4 του άρθρου 66 του ν. 4174/2013) ή την αποδοχή του πρακτικού διοικητικής επίλυσης της διαφοράς (πρακτικό αποδοχής της διαφοράς) με το ευνοϊκότερο καθεστώς (περίπτωση γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 66 του ν. 4174/2013), η δεύτερη μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα, από την κοινοποίηση της πράξης επιβολής προστίμου με το ευνοϊκότερο καθεστώς ή την αποδοχή του πρακτικού διοικητικής επίλυσης της διαφοράς (πρακτικό αποδοχής της διαφοράς) με το ευνοϊκότερο καθεστώς και οι υπόλοιπες τρεις μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες, ημέρα των μηνών που ακολουθούν.

3. Η απόφαση αυτή ισχύει από την υπογραφή της και καταλαμβάνει και τις υποθέσεις για τις οποίες δεν έχει παρέλθει η προθεσμία βεβαίωσης και καταβολής της πρώτης δόσης των παραγράφων 1 και 2 της παρούσας.

4. Η απόφαση πολ. 1208/3.9.2013 (ΦΕΚ 2306 Β') καταργείται από την έναρξη ισχύος της παρούσας.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΥΠ. ΟΙΚ. ΔΕΕΦΑ 1116415/3.9.2015.- Εφαρμογή των άρθρων 42 παρ. 1 ν. 3220/2004 και 21 ν. 3522/2006.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 529)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1209/20.12.2017.- Παροχή συμπληρωματικών οδηγιών σχετικά με την υποβολή μηνυτήριων αναφορών για τα εγκλήματα φοροδιαφυγής στη φορολογία εισοδήματος.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 620)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε.2045/19.3.2019.- Διευκρινίσεις αναφορικά με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 66 του ν. 4174/2013 στα τέλη χαρτοσήμου.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 621)

ΑΡΘΡΟ 80

ΑΥΤΟΥΡΓΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΟΙ

1. Στα νομικά πρόσωπα, ως αυτουργοί των εγκλημάτων του Κώδικα θεωρούνται, εφόσον με οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη συντέλεσαν στην τέλεσή τους:

α) Στις ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες, οι πρόεδροι των Διοικητικών Συμβουλίων, οι διευθύνοντες, εντεταλμένοι ή συμπράττοντες σύμβουλοι, οι διοικητές, οι γενικοί διευθυντές ή διευθυντές, όπως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από τον νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση στη διοίκηση ή διαχείριση ή εκπροσώπηση αυτών. Αν ελλείπουν όλα τα παραπάνω πρόσωπα, ως αυτουργοί θεωρούνται τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των εταιρειών αυτών, εφόσον ασκούν πράγματι, προσωρινά ή διαρκώς, ένα από τα καθήκοντα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο.

β) Στις ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρείες οι ομόρρυθμοι εταίροι και οι διαχειριστές αυτών όπως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από τον νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση είτε από οποιαδήποτε αιτία στη διοίκηση ή διαχείριση αυτών.

γ) Στις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης και ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες οι διαχειριστές αυτών όπως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από τον νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση είτε από οποιαδήποτε αιτία στη διοίκηση ή διαχείριση αυτών και, όταν αυτοί ελλείπουν ή απουσιάζουν, οι εταίροι αυτών.

δ) Στους συνεταιρισμούς και τις ενώσεις αυτών οι πρόεδροι, οι γραμματείς, οι ταμίες, όπως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από τον νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση είτε από οποιαδήποτε αιτία στη διοίκηση ή διαχείριση αυτών.

ε) Στις κοινοπραξίες, κοινωνίες, αστικές, συμμετοχικές ή αφανείς εταιρείες, οι εκπρόσωποί τους, με βάση την ιδιωτική βούληση ή τον νόμο ή δικαστική απόφαση, και αν ελλείπουν αυτοί, τα μέλη τους. Όταν στα μέλη αυτών περιλαμβάνονται και νομικά πρόσωπα ή αλλοδαπές επιχειρήσεις ή αλλοδαποί οργανισμοί, εφαρμόζονται ανάλογα και οι λοιπές διατάξεις της παρούσας παραγράφου.

στ) Στις αλλοδαπές επιχειρήσεις γενικά και στους κάθε είδους αλλοδαπούς οργανισμούς, οι διευθυντές ή φορολογικοί αντιπρόσωποι ή πράκτορες, που έχουν στην Ελλάδα.

ζ) Στα νομικά πρόσωπα εκτός των ανωτέρω αναφερομένων ή στις νομικές οντότητες κατά την έννοια της παρ. 3 του άρθρου 51Α του ν. 2238/1994 (Α' 151) ή της περ. δ' του άρθρου 2 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, ως αυτουργοί θεωρούνται οι εκπρόσωποι αυτών όπως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από τον νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση στη διοίκηση ή διαχείριση ή εκπροσώπηση αυτών.

2. Επίσης, αυτουργοί των ανωτέρω εγκλημάτων, κατά την έννοια της παρ. 1, θεωρούνται και: α) όσοι δυνάμει νόμου ή δικαστικής απόφασης ή διάταξης τελευταίας βούλησης είναι διαχειριστές αλλότριας περιουσίας και β) ο επίτροπος ή κηδεμόνας ή

διοικητής αλλοτρίων κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

3. Ο εν γνώσει υπογράφων ανακριβή φορολογική δήλωση ως πληρεξούσιος, καθώς και όποιος με οποιονδήποτε άλλο τρόπο εν γνώσει συμπράττει ή προσφέρει άμεση συνδρομή στην τέλεση των παραπάνω εγκλημάτων τιμωρείται ως άμεσος συνεργός.

4. Αυτουργοί ή συμμετοχοί των ανωτέρω εγκλημάτων θεωρούνται σε κάθε περίπτωση και όσοι ασκούν εν τοις πράγμασι τις εξουσίες και αρμοδιότητες που αντιστοιχούν στις ιδιότητες και θέσεις της παρ. 1.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 80 Ν. 5104/2024

Προσδιορίζονται τα πρόσωπα που θεωρούνται αυτουργοί και συνεργοί των εγκλημάτων, εφόσον με οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη συντέλεσαν στη διάπραξη τους.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 67. Αυτουργοί και συνεργοί.- 1. Στα νομικά πρόσωπα, ως αυτουργοί των εγκλημάτων του Κώδικα θεωρούνται, εφόσον με οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη συντέλεσαν στην τέλεσή τους:

α) Στις ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες, οι πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων, οι διευθύνοντες, εντεταλμένοι ή συμπράττοντες σύμβουλοι, οι διοικητές, οι γενικοί διευθυντές ή διευθυντές, ως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από τον νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση στη διοίκηση ή διαχείριση ή εκπροσώπηση αυτών. Αν ελλείπουν όλα τα παραπάνω πρόσωπα, ως αυτουργοί θεωρούνται τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των εταιρειών αυτών, εφόσον ασκούν πράγματι προσωρινά ή διαρκώς ένα από τα καθήκοντα που αναφέρονται πιο πάνω.

β) Στις ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρείες οι ομόρρυθμοί εταίροι και οι διαχειριστές αυτών ως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από τον νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση είτε από οποιαδήποτε αιτία στη διοίκηση ή διαχείριση αυτών.

γ) Στις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης και ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες οι διαχειριστές αυτών ως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από τον νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση είτε από οποιαδήποτε αιτία στη διοίκηση ή διαχείριση αυτών και, όταν αυτοί ελλείπουν ή απουσιάζουν, οι εταίροι αυτών.

δ) Στους συνεταιρισμούς και ενώσεις αυτών οι πρόεδροι, οι γραμματείς, οι ταμίες, ως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από τον νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση είτε από οποιαδήποτε αιτία στη διοίκηση ή διαχείριση αυτών.

ε) Στις κοινοπραξίες, κοινωνίες, αστικές, συμμετοχικές ή αφανείς εταιρείες, ως αυτουργοί του εγκλήματος της φοροδιαφυγής θεωρούνται οι εκπρόσωποί τους, με βάση την ιδιωτική βούληση ή τον νόμο ή δικαστική απόφαση, και αν ελλείπουν αυτοί, τα μέλη τους. Όταν στα μέλη αυτών περιλαμβάνονται και νομικά πρόσωπα ή αλλοδαπές επιχειρήσεις ή αλλοδαποί οργανισμοί, εφαρμόζονται ανάλογα και οι λοιπές διατάξεις της παρούσας παραγράφου.

στ) Στις αλλοδαπές επιχειρήσεις γενικά και στους κάθε είδους αλλοδαπούς οργανισμούς, ως αυτουργοί του εγκλήματος της φοροδιαφυγής θεωρούνται οι διευθυντές ή αντιπρόσωποι ή πράκτορες, που έχουν στην Ελλάδα.

ζ) Στα νομικά πρόσωπα εκτός των ανωτέρω αναφερομένων ή στις νομικές οντότητες κατά την έννοια της παρ. 3 του άρθρου 51Α του ν. 2238/1994 (Α' 151) ή της περ. δ' του άρθρου 2 του Κ.Φ.Ε., ως αυτουργοί θεωρούνται οι εκπρόσωποι αυτών ως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο

είτε άμεσα από τον νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση στη διοίκηση ή διαχείριση ή εκπροσώπηση αυτών.

2. Επίσης, αυτουργοί των ανωτέρω εγκλημάτων, κατά την έννοια της παρ. 1, θεωρούνται και: α) όσοι δυνάμει νόμου ή δικαστικής απόφασης ή διάταξης τελευταίας βούλησης είναι διαχειριστές αλλότριας περιουσίας και β) ο επίτροπος ή κηδεμόνας ή διοικητής αλλοτρίων κατά τις διατάξεις του Α.Κ.

3. Ο εν γνώσει υπογράφων ανακριβή φορολογική δήλωση ως πληρεξούσιος, καθώς και όποιος με οποιονδήποτε άλλο τρόπο εν γνώσει συμπράττει ή προσφέρει άμεση συνδρομή στην τέλεση των παραπάνω εγκλημάτων τιμωρείται ως άμεσος συνεργός.

4. Αυτουργοί ή συμμετοχοί των ανωτέρω εγκλημάτων θεωρούνται σε κάθε περίπτωση και όσοι ασκούν εν τοις πράγμασι τις εξουσίες και αρμοδιότητες που αντιστοιχούν στις ιδιότητες και θέσεις της παρ. 1.

ΑΡΘΡΟ 81

ΜΗΝΥΤΗΡΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Εάν συντρέχει περίπτωση τέλεσης ή απόπειρας τέλεσης εγκλήματος του Κώδικα υποβάλλεται αμελλητί μηνυτήρια αναφορά από τον Διοικητή ή από τα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης ή από τη Διεύθυνση Οικονομικής Αστυνομίας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας. Η ποινική δίωξη ασκείται αυτεπαγγέλτως.

2. α) Αν, με βάση οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή πράξη επιβολής προστίμου της Φορολογικής Διοίκησης, που εκδίδεται κατόπιν φορολογικού ελέγχου συντρέχει περίπτωση τέλεσης ή απόπειρας τέλεσης εγκλήματος φοροδιαφυγής, εκ των οριζόμενων στο άρθρο 79, η έκδοση τέτοιας πράξης αναστέλλει την προθεσμία της παραγραφής του σχετικού εγκλήματος και συνεπάγεται την αυτεπάγγελτη αναβολή ή αναστολή της αντίστοιχης ποινικής διαδικασίας. Για τον σκοπό αυτόν, η Φορολογική Διοίκηση ενημερώνει αμελλητί τον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών και του αποστέλλει αντίγραφο της ως άνω διοικητικής πράξης.

β) Αν δεν έχει ασκηθεί ποινική δίωξη, ο αρμόδιος εισαγγελέας πλημμελειοδικών αναβάλλει, με πράξη του, κάθε περαιτέρω ενέργεια της ποινικής διαδικασίας. Αν έχει ασκηθεί ποινική δίωξη και η υπόθεση εκκρεμεί στην κύρια ανάκριση, ο ανακριτής, με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα, διατάσσει την αναστολή της ποινικής διαδικασίας. Αν η υπόθεση έχει παραπεμφθεί στο ακροατήριο, το ποινικό δικαστήριο διατάσσει την αναστολή της ποινικής διαδικασίας, σε κάθε άλλη δε περίπτωση την αναστολή διατάσσει το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο.

γ) Η αναστολή της προθεσμίας της παραγραφής και η αναβολή ή αναστολή της ποινικής διαδικασίας διαρκούν μέχρι την οριστικοποίηση της οικείας πράξης της Φορολογικής Διοίκησης, λόγω άπρακτης παρόδου της προθεσμίας άσκησης προσφυγής, ή μέχρις ότου καταστεί αμετάκλητη η απόφαση του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου επί της προσφυγής που ασκήθηκε.

δ) Η εκδίκαση των σχετικών υποθέσεων ενώπιον των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και του Συμβουλίου της Επικρατείας και η έκδοση των σχετικών αποφάσεων γίνονται κατά προτεραιότητα. Η Υπηρεσία της Φορολογική Διοίκησης που εξέδωσε την πράξη ή η γραμματεία του οικείου διοικητικού δικαστηρίου ενημερώνουν αμελλητί τον αρμόδιο εισαγγελέα, αντιστοίχως, για την οριστικοποίηση της πράξης, λόγω μη άσκησης προσφυγής, ή για την έκδοση αμετάκλητης απόφασης του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου και υποβάλλουν, κατά περίπτωση, υπηρεσιακό αντίγραφο του διοικητικού φακέλου ή της δικογραφίας της υπόθεσης.

ε) Σε περίπτωση αναστολής της προθεσμίας της παραγραφής, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της περ. α', δεν ισχύει ο χρονικός περιορισμός της αναστολής του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95).

3. Αρμόδιο κατά τόπον δικαστήριο είναι αυτό της έδρας της αρμόδιας για τη φορολόγηση Υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης.

4. Το Δημόσιο μπορεί να παρίσταται ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων για τα εγκλήματα του Κώδικα προς υποστήριξη της κατηγορίας. Όταν η δίωξη ασκείται σε βαθμό πλημμελήματος, το Δημόσιο μπορεί να εκπροσωπείται και από τον προϊστάμενο

της αρμόδιας Υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης ή τον οριζόμενο από αυτόν υπάλληλο.

5. Στις δίκες που αφορούν εγκλήματα του Κώδικα, η εμφάνιση του μάρτυρα στο ακροατήριο δεν είναι υποχρεωτική, εφόσον έχει λάβει χώρα έγγραφη ενημέρωση του αρμόδιου εισαγγελέα ή του δικαστηρίου εκ μέρους της Αρχής που διενήργησε τον έλεγχο σχετικά με την υπόθεση, εκτός εάν το δικαστήριο, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος του κατηγορούμενου, κρίνει ότι πρέπει να κληθεί μάρτυρας, για να καταθέσει για ουσιώδη για την έκβαση της δίκης ζητήματα που δεν μπορούν να προκύψουν από τα έγγραφα της υπόθεσης.

6. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και του Γενικού Μέρους του Ποινικού Κώδικα.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 81 Ν. 5104/2024

Ρυθμίζονται δικονομικά θέματα, καθώς και η παραγραφή των εγκλημάτων φοροδιαφυγής.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 68. Μηνυτήρια αναφορά και ποινική διαδικασία.- 1. Εάν συντρέχει περίπτωση τέλεσης ή απόπειρας τέλεσης εγκλήματος του Κώδικα υποβάλλεται αμελλητί μηνυτήρια αναφορά από τον Διοικητή ή από τα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης ή από τη Διεύθυνση Οικονομικής Αστυνομίας της Ελληνικής Αστυνομίας. Η ποινική δίωξη ασκείται αυτεπαγγέλτως.

2. α) Αν, με βάση εκτελεστή πράξη της φορολογικής αρχής, συντρέχει περίπτωση τέλεσης ή απόπειρας τέλεσης εγκλήματος φοροδιαφυγής, εκ των οριζόμενων στο άρθρο 66, η έκδοση τέτοιας πράξης αναστέλλει την προθεσμία της παραγραφής του σχετικού εγκλήματος και συνεπάγεται την αυτεπάγγελτη αναβολή ή αναστολή της αντίστοιχης ποινικής διαδικασίας. Για τον σκοπό αυτόν, η οικεία φορολογική αρχή ενημερώνει αμελλητί τον αρμόδιο εισαγγελέα και του αποστέλλει αντίγραφο της ως άνω διοικητικής πράξης.

β) Αν δεν έχει ασκηθεί ποινική δίωξη, ο αρμόδιος εισαγγελέας πλημμελειοδικών αναβάλλει, με πράξη του, κάθε περαιτέρω ενέργεια της ποινικής διαδικασίας. Αν έχει ασκηθεί ποινική δίωξη και η υπόθεση εκκρεμεί στην κύρια ανάκριση, ο ανακριτής, με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα, διατάσσει την αναστολή της ποινικής διαδικασίας. Αν η υπόθεση έχει παραπεμφθεί στο ακροατήριο, το ποινικό δικαστήριο διατάσσει την αναστολή της ποινικής διαδικασίας, σε κάθε άλλη δε περίπτωση την αναστολή διατάσσει το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο.

γ) Η αναστολή της προθεσμίας της παραγραφής και η αναβολή ή αναστολή της ποινικής διαδικασίας διαρκούν μέχρι την οριστικοποίηση της οικείας πράξης της φορολογικής αρχής, λόγω άπρακτης παρόδου της προθεσμίας άσκησης προσφυγής, ή μέχρις ότου καταστεί αμετάκλητη η απόφαση του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου επί της προσφυγής που ασκήθηκε.

δ) Η εκδίκαση των σχετικών υποθέσεων ενώπιον των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και του Συμβουλίου της Επικρατείας και η έκδοση των σχετικών αποφάσεων γίνονται κατά προτεραιότητα. Η φορολογική αρχή που εξέδωσε την πράξη ή η γραμματεία του οικείου διοικητικού δικαστηρίου ενημερώνουν αμελλητί τον αρμόδιο εισαγγελέα, αντιστοίχως, για την οριστικοποίηση της πράξης, λόγω μη άσκησης προσφυγής, ή για την έκδοση αμετάκλητης απόφασης του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου και υποβάλλουν, κατά περίπτωση, υπηρεσιακό αντίγραφο του διοικητικού φακέλου ή της δικογραφίας της υπόθεσης.

ε) Σε περίπτωση αναστολής της προθεσμίας της παραγραφής, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο

της περ. α', δεν ισχύει ο χρονικός περιορισμός της αναστολής του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα (Π.Κ.).

3. Αρμόδιο κατά τόπο δικαστήριο είναι αυτό της έδρας της αρμόδιας για τη φορολόγηση Δ.Ο.Υ.

4. Το Δημόσιο μπορεί να παρίσταται ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων για τα εγκλήματα του Κώδικα προς υποστήριξη της κατηγορίας. Όταν η δίωξη ασκείται σε βαθμό πλημμελήματος, το Δημόσιο μπορεί να εκπροσωπείται και από τον προϊστάμενο της αρμόδιας φορολογικής αρχής ή τον οριζόμενο από αυτόν υπάλληλο.

5. Στις δίκες που αφορούν εγκλήματα του Κώδικα, η εμφάνιση του μάρτυρα στο ακροατήριο δεν είναι υποχρεωτική, εφόσον έχει λάβει χώρα έγγραφη ενημέρωση του αρμόδιου εισαγγελέα ή του δικαστηρίου εκ μέρους της Αρχής που διενήργησε τον έλεγχο σχετικά με την υπόθεση, εκτός εάν το δικαστήριο, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος του κατηγορούμενου, κρίνει ότι πρέπει να κληθεί μάρτυρας, για να καταθέσει για ουσιώδη για την έκβαση της δίκης ζητήματα που δεν μπορούν να προκύψουν από τα έγγραφα της υπόθεσης.

6. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κ.Π.Δ. και του Γενικού Μέρους του Π.Κ.

ΑΡΘΡΟ 82

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΠΟΙΝΗΣ

Για τα εγκλήματα του Κώδικα η αναστολή της ποινής γίνεται σύμφωνα με τα άρθρα 99 έως 104 του Ποινικού Κώδικα.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 82 Ν. 5104/2024

Ρυθμίζεται η αναστολή των ποινών.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 69. Αναστολή της ποινής.- Για τα εγκλήματα του Κώδικα η αναστολή της ποινής γίνεται κατά τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 99 επ. του Π.Κ.

ΜΕΡΟΣ ΙΓ΄
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ, ΤΕΛΙΚΕΣ
ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 83

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται όλες οι αναγκαίες προϋποθέσεις και η διαδικασία για την εφαρμογή της ψηφιακής κοινοποίησης πράξεων και λοιπών εγγράφων που εκδίδει η Φορολογική Διοίκηση και, ιδίως, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία σχετικά με τη δήλωση και επικαιροποίηση των στοιχείων ηλεκτρονικής επικοινωνίας των φορολογουμένων, το σημείο ανάρτησης στον λογαριασμό του φορολογούμενου της κοινοποιούμενης πράξης ή του εγγράφου, τα στοιχεία της ψηφιακής ειδοποίησης και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 5, περί κοινοποίησης πράξεων και λοιπών εγγράφων. Με όμοια απόφαση, δύναται να προβλέπονται και άλλοι τρόποι ψηφιακής κοινοποίησης, ιδίως με αξιοποίηση ψηφιακών εφαρμογών που αναπτύσσει η Φορολογική Διοίκηση.

2. Με απόφαση του Διοικητή δύναται να ορίζεται ως τρόπος κοινοποίησης πράξεων και λοιπών εγγράφων της Φορολογικής Διοίκησης ένας ή περισσότεροι από τους παρακάτω τρόπους, για τις περιπτώσεις που δεν είναι δυνατή η κοινοποίηση με ψηφιακά μέσα:

α) η αποστολή τους με απλή ή συστημένη επιστολή,
β) η παράδοσή τους στην έδρα ή εγκατάσταση νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας,
γ) η επίδοσή τους κατά τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97) ή με δικαστικό επιμελητή. Με την ίδια απόφαση δύναται να καθορίζεται η έκταση εφαρμογής εκάστου τρόπου, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 5.

3. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο των εντύπων, υπεύθυνων δηλώσεων, δηλώσεων, πινάκων και άλλων εγγράφων που υποβάλλει ο φορολογούμενος στη Φορολογική Διοίκηση, σύμφωνα με το άρθρο 6, περί εγγράφων.

4. Με απόφαση του Διοικητή, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, καθορίζονται ο χρόνος και ο τρόπος τήρησης των αρχείων, η διαδικασία τήρησης και καταστροφής τους, η διαδικασία ψηφιοποίησης του έγχαρτου αρχείου και ο χρόνος διατήρησής του μετά την ψηφιοποίησή του, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 6.

5. Με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων, με απόφαση του Διοικητή δύναται να παρατείνονται για ολόκληρη τη χώρα ή για τμήματα αυτής οι προθεσμίες για την υποβολή φορολογικών δηλώσεων και λοιπών δηλώσεων πληροφοριακού χαρακτήρα, σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών ή άλλων αντίστοιχων εξαιρετικών και δυσμενών συμβάντων που επηρεάζουν τους φορολογούμενους.

6. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για τη διαδικασία διορισμού φορολογικού εκπροσώπου, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 8.

7. Με απόφαση του Διοικητή:

α) καθορίζονται τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στη δήλωση εγγραφής στο φορολογικό μητρώο, ιδίως τα προσωπικά στοιχεία του φορολογούμενου, η φορολογική

κατοικία σε περίπτωση φυσικού προσώπου, καθώς και η επωνυμία, η φορολογική κατοικία, η έδρα και η νόμιμη εκπροσώπηση, σε περίπτωση νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, καθώς και σε κάθε δήλωση μεταβολής των στοιχείων αυτών,

β) ορίζονται η διαδικασία και τα δικαιολογητικά μεταβολής των στοιχείων της περ. α), καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 10, περί εγγραφής στο φορολογικό μητρώο και απόδοσης Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.),

γ) δύναται να προβλέπονται και άλλες κατηγορίες προσώπων, ακόμη και αν δεν τυγχάνουν φορολογούμενοι, για τις οποίες απαιτείται εγγραφή στο φορολογικό μητρώο και απόδοση Α.Φ.Μ., εξαιρέσεις από την υποχρεωτική χρήση Α.Φ.Μ., ιδίως για συναλλαγές με πιστωτικά ιδρύματα, ιδρύματα πληρωμών, φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και επιπλέον στοιχεία, τα οποία δηλώνονται με τη δήλωση εγγραφής στο φορολογικό μητρώο, και

δ) ορίζονται:

δα) το περιεχόμενο και ο τρόπος χορήγησης του Α.Φ.Μ.,

δβ) οι περιπτώσεις αναφοράς του Α.Φ.Μ. στις δηλώσεις ή στα άλλα έγγραφα που προβλέπονται κατά την εφαρμογή του Κώδικα,

δγ) περιπτώσεις αναστολής ή απενεργοποίησης Α.Φ.Μ. σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 10, καθώς και η διαδικασία με την οποία ο φορολογούμενος μπορεί να αποδείξει ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του οι προϋποθέσεις της παρ. 6 του άρθρου 10 που οδηγούν σε αναστολή ή απενεργοποίηση του Α.Φ.Μ.,

δδ) η διαδικασία και οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εκκαθάριση του φορολογικού μητρώου, και

δε) κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 10.

8. Με απόφαση του Διοικητή:

α) ορίζονται ο τρόπος, ο χρόνος, η διαδικασία υποβολής της δήλωσης έναρξης και μεταβολής στο φορολογικό μητρώο,

β) δύναται να ορίζονται επιπλέον στοιχεία, τα οποία δηλώνονται από τον φορολογούμενο με την υποβολή της δήλωσης έναρξης, πέραν των αναφερόμενων στην παρ. 3 του άρθρου 11,

γ) καθορίζονται ο τρόπος, ο χρόνος ενημέρωσης και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 11, περί δήλωσης έναρξης και μεταβολής στο φορολογικό μητρώο,

δ) ορίζονται το είδος, η διάρκεια, το ύψος και η διαδικασία κατάθεσης της εγγύησης, οι περιπτώσεις κατάπτωσης αυτής, το περιεχόμενο της απόφασης της Φορολογικής Διοίκησης,

ε) δύναται να χορηγείται διαφορετική προθεσμία για την υποβολή των δηλώσεων του άρθρου 11 ή να παρατείνεται η προθεσμία υποβολής αυτών, σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών ή άλλων αντίστοιχων εξαιρετικών και δυσμενών συμβάντων που επηρεάζουν τους φορολογούμενους, και

στ) δύναται να ορίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 11.

9. Με απόφαση του Διοικητή:

α) ορίζεται η διαδικασία που ακολουθούν οι αρχές του δημόσιου τομέα για να ενημερώνουν μέσω διαλειτουργικότητας τη Φορολογική Διοίκηση, σχετικά με φορολογούμενους που έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές προς αυτές, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 12, περί αποδεικτικού ενημερότητας και βεβαίωσης οφειλής,

β) προσδιορίζονται οι πράξεις και συναλλαγές, για τις οποίες απαιτείται η προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας, οι προϋποθέσεις χορήγησής του, οι τυχόν εξαιρέσεις από την υποχρέωση προσκόμισής του, οι οφειλές που λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγησή του, οι φορολογικές δηλώσεις που απαιτείται να έχουν υποβληθεί για την έκδοσή του, τα όργανα έκδοσής του, ο τύπος, το περιεχόμενό του, η διάρκεια ισχύος του, τα ποσοστά παρακράτησης όταν το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για είσπραξη χρημάτων, ειδικότερα θέματα για την εφαρμογή των ποσοστών παρακράτησης της παρ. 4 του άρθρου 12, τα άλλα πρόσωπα, τα οποία δύνανται να ζητούν και να λαμβάνουν αποδεικτικό ενημερότητας, και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη χορήγηση ή την παρακράτηση του αποδεικτικού ενημερότητας. Με την απόφαση του προηγούμενου εδαφίου δύνανται να τροποποιούνται τα ποσοστά παρακράτησης της παρ. 4 του άρθρου 12, όταν το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία, και να ορίζονται ποσοστά παρακράτησης, όταν υφίστανται μη ληξιπρόθεσμες οφειλές που βεβαιώνονται από φόρο κληρονομιών, γονικών παροχών και δωρεών και από φορολογικό και τελωνειακό έλεγχο και το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία,

γ) ορίζονται οι προϋποθέσεις χορήγησης βεβαίωσης οφειλής του άρθρου 12, οι οφειλές που λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγησή της, τα όργανα έκδοσής της, ο τύπος, το περιεχόμενό της, η διάρκεια ισχύος της και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την έκδοση βεβαίωσης οφειλής,

δ) δύνανται να προβλέπονται περιπτώσεις διασφάλισης δημοσίου συμφέροντος, στις οποίες είναι δυνατή η μη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας, ακόμη και αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις χορήγησής του, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 6 του άρθρου 12, και

ε) δύνανται να ορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 7 του άρθρου 12, περί απαλλαγής του οικοπεδούχου από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού ενημερότητας κατά τη μεταβίβαση ποσοστών επί του οικοπέδου σε τρίτο, σε περίπτωση προσυμφώνου μεταβίβασης ποσοστών εξ αδιαιρέτου οικοπέδου, στο πλαίσιο εργολαβικής σύμβασης με την οποία αναλαμβάνεται η ανέγερση πολυκατοικίας με αντιπαροχή, εφόσον κατά τη μεταβιβαστική δικαιοπραξία συμβάλλεται και ο εργολάβος.

10. Με απόφαση του Διοικητή ορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του άρθρου 13, περί λογιστικών αρχείων - βιβλίων και στοιχείων.

11. Με απόφαση του Διοικητή δύνανται να προσδιορίζονται οι κατηγορίες των φορολογουμένων που υποχρεούνται να παρέχουν αυτομάτως πληροφορίες για την επιχειρηματική τους δραστηριότητα, ο τρόπος, ο χρόνος και η διαδικασία υποβολής των πληροφοριών αυτών, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του

άρθρου 14, περί πληροφοριών από τον φορολογούμενο.

12. Με απόφαση του Διοικητή δύναται να προσδιορίζονται οι κατηγορίες προσώπων που υποχρεούνται να παρέχουν αυτομάτως πληροφορίες, σχετικά με τις οικονομικές συναλλαγές τους με φορολογούμενους, οι όροι και οι προϋποθέσεις για την παροχή αυτών των πληροφοριών, καθώς και οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή του άρθρου 15, περί πληροφοριών από τρίτους.

13. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητή, δύναται να καθορίζεται κάθε αναγκαίο θέμα και διαδικασία, καθώς και οι ειδικότερες λεπτομέρειες διαδικαστικού περιεχομένου για την εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 15, περί χορήγησης πληροφοριών από τρίτους.

14. Με απόφαση του Υπουργού, που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητή και γνώμη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας, δύναται να καθορίζεται κάθε αναγκαίο θέμα και διαδικασία, καθώς και οι ειδικότερες λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 15, περί παροχής στοιχείων και πληροφοριών από παρόχους υπηρεσιών πληρωμών.

15. Με απόφαση του Διοικητή ορίζονται ο χρόνος της υποχρεωτικής ηλεκτρονικής διαβίβασης των πληροφοριών του άρθρου 16, η έκταση εφαρμογής του εν λόγω άρθρου, οι εξαιρέσεις, οι υποχρεώσεις των οντοτήτων της παρ. 1, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 16.

16. Με απόφαση του Υπουργού, που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητή, ορίζονται η έναρξη ισχύος της παρ. 2 του άρθρου 16, περί υποχρεωτικής ηλεκτρονικής διαβίβασης πληροφοριών, οι εξαιρέσεις από την εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου αυτού και τα όρια ανεκτών αποκλίσεων από τον περιορισμό της παρ. 2 του ίδιου άρθρου ως προς την αξία των φορολογητέων πράξεων και εσόδων που λαμβάνονται υπόψη από τη Φορολογική Διοίκηση, που δεν μπορούν να υπερβαίνουν το τριάντα τοις εκατό (30%) της αξίας των παραστατικών που έχουν διαβιβασθεί ηλεκτρονικά στην Α.Α.Δ.Ε., σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 16.

17. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται:

α) ο τρόπος, ο χρόνος, η έκταση εφαρμογής, η διαδικασία, οι υπόχρεοι, οι όροι και οι προϋποθέσεις διασύνδεσης των τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης (EFT/POS) ημεδαπής και αλλοδαπής με τη Φορολογική Διοίκηση, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 17, περί υποχρεωτικής διασύνδεσης των τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης ημεδαπής και αλλοδαπής με τη Φορολογική Διοίκηση, και

β) ο τύπος, το περιεχόμενο, η διαδικασία και ο χρόνος υποβολής των δηλώσεων συμβατότητας της παρ. 3 του άρθρου 17, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του εν λόγω άρθρου.

18. Με απόφαση του Υπουργού δύναται να ορίζονται οι οντότητες της παρ. 1 του άρθρου 18 που υποβάλλουν στην Α.Α.Δ.Ε. δήλωση συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις λειτουργίας και διασύνδεσης με την Α.Α.Δ.Ε. των τερματικών «EFT/POS».

19. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται ο τύπος, το περιεχόμενο, η διαδικασία και ο χρόνος υποβολής στην Α.Α.Δ.Ε. της δήλωσης συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις

λειτουργίας και διασύνδεσης με την Α.Α.Δ.Ε. των τερματικών «EFT/POS», καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 18, περί υποχρεώσεων οντοτήτων που δραστηριοποιούνται στον τομέα υπηρεσιών πληρωμών μέσω κάρτας.

20. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται ο χρόνος, ο τρόπος και η διαδικασία υποβολής των αρχείων που τηρούνται από τους παρόχους, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 19, περί υποχρεώσεων παρόχων υπηρεσιών πληρωμών αναφορικά με την αντιμετώπιση της απάτης στον τομέα του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας.

21. Με απόφαση του Διοικητή δύναται να καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά έγγραφα για την εφαρμογή του άρθρου 20, περί στοιχείων και πληροφοριών σε ξένη γλώσσα.

22. Με απόφαση του Διοικητή δύναται να καθορίζεται ειδικότερο πλαίσιο και πολιτικές ασφαλείας, εντός του γενικότερου πλαισίου ασφαλείας του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, για την τήρηση του φορολογικού απορρήτου από τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου και της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 21, καθώς και το σύστημα καταχώρισης και παρακολούθησης χορήγησης απόρρητων στοιχείων ή πληροφοριών σε πρόσωπα εντός και εκτός της Φορολογικής Διοίκησης και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τις πολιτικές ασφαλείας και την τήρηση του φορολογικού απορρήτου.

23. Με απόφαση του Υπουργού, που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητή, δύναται να προβλέπεται υποχρέωση των φορέων των περ. ιε) και ιστ) της παρ. 1 του άρθρου 21, στους οποίους χορηγούνται στοιχεία από τη Φορολογική Διοίκηση, να καταβάλλουν αποζημίωση για το διοικητικό κόστος που συνδέεται με τη χορήγηση των στοιχείων από τη Φορολογική Διοίκηση προς αυτούς. Με την ίδια απόφαση προσδιορίζονται το ύψος και ο τρόπος καταβολής της αποζημίωσης, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα.

24. Με κοινή απόφαση του Διοικητή και των αρμόδιων Υπουργών για τα θέματα έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας και για τα θέματα ελέγχου της αγοράς δύναται να καθορίζονται ο ειδικότερος τρόπος, το είδος και το πλήθος των στοιχείων μητρώου και οικονομικών στοιχείων που διαβιβάζονται στη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας, στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και στη Διυπηρεσιακή Μονάδα Ελέγχου Αγοράς, δυνάμει της περ. ιζ) της παρ. 1 του άρθρου 21.

25. Με απόφαση του Διοικητή ορίζονται η ειδικότερη διαδικασία επιβολής κυρώσεων στα πρόσωπα που παραβαίνουν την υποχρέωσή τους για τήρηση απόρρητων στοιχείων ή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 21, περί διαφύλαξης πληροφοριών - απορρήτου.

26. Με απόφαση του Διοικητή:

α) δύναται να ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 22, περί υποβολής φορολογικής δήλωσης,

β) ορίζονται:

βα) η μορφή των φορολογικών δηλώσεων,

ββ) οι πληροφορίες και τα στοιχεία που αναγράφονται στη φορολογική δήλωση και τα τυχόν συνοδευτικά έγγραφα αυτής,

βγ) ο τρόπος υποβολής,

βδ) ο τρόπος με τον οποίο αυτή υπογράφεται,

βε) ο τύπος και το περιεχόμενο (πληροφορίες και στοιχεία) της πράξης προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α., η διαδικασία και τα δικαιολογητικά χορήγησης των απαλλαγών, η διαδικασία σύνθεσης και διόρθωσης της δήλωσης του ΕΝ.Φ.Ι.Α., καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

27. Με απόφαση του Διοικητή δύναται να καθορίζεται κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των παρ. 3 και 4 του άρθρου 23, περί υποβολής τροποποιητικής φορολογικής δήλωσης.

28. Με απόφαση του Διοικητή δύναται να ορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του άρθρου 24, περί υποβολής δήλωσης με επιφύλαξη.

29. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται και εξειδικεύονται το ακριβές περιεχόμενο και τα στοιχεία που περιέχονται στον Φάκελο Τεκμηρίωσης, τον Βασικό Φάκελο Τεκμηρίωσης, τον Ελληνικό Φάκελο Τεκμηρίωσης και τον Συνοπτικό Πίνακα Πληροφοριών του άρθρου 25, οι περιπτώσεις κατά τις οποίες οι παραπάνω φάκελοι θεωρούνται μη πλήρεις ή μη επαρκείς, οι αποδεκτές μέθοδοι καθορισμού των τιμών των συναλλαγών και οι μέθοδοι καθορισμού του αποδεκτού εύρους των τιμών ή του περιθωρίου κέρδους. Με όμοια απόφαση δύναται να προβλέπονται η μέθοδος υπολογισμού του κύκλου εργασιών και των αντίστοιχων λογιστικών προτύπων, όπως, επίσης, απλουστευμένη διαδικασία για πολύ μικρές και μικρές οντότητες, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 2 του ν. 4308/2014 (Α' 251), καθώς και απαλλαγές από την υποχρέωση τεκμηρίωσης για πολύ μικρές οντότητες.

30. Με απόφαση του Διοικητή:

α) δύναται να ορίζεται μεγαλύτερος χρόνος για την έκδοση της απόφασης του πρώτου εδαφίου της περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 26, περί προέγκρισης της μεθοδολογίας για την τιμολόγηση μελλοντικών διασυνοριακών συναλλαγών τους με συνδεδεμένα πρόσωπα, ο οποίος δεν μπορεί, πάντως, να υπερβαίνει τους τριάντα έξι (36) μήνες από την υποβολή της αίτησης,

β) ορίζονται τα ειδικότερα θέματα, τα οποία είναι αναγκαία για την εφαρμογή των παρ. 1 έως 7 του άρθρου 26 και, συγκεκριμένα, η διαδικασία για την προέγκριση μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης, την αναθεώρηση, την ανάκληση και την ακύρωσή της, το ειδικότερο περιεχόμενο της αίτησης προέγκρισης, οι όροι και προϋποθέσεις αναδρομικής ισχύος της απόφασης προέγκρισης, τα σχετικά παράβολα, η διαδικασία συνεννόησης με τις αρμόδιες αρχές αλλοδαπών εμπλεκόμενων κρατών, ο τύπος και το περιεχόμενο των αποφάσεων της Φορολογικής Διοίκησης, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

31. Με απόφαση του Διοικητή:

α) δύναται να τροποποιούνται στοιχεία του περιεχομένου των εντολών ελέγχου και να ορίζονται λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 27, περί διενέργειας φορολογικού ελέγχου,

β) δύναται να ορίζεται ειδικός τρόπος διενέργειας των ελέγχων, ενδεδειγμένες ελεγκτικές επαληθεύσεις, για ορισμένες ή για όλες τις κατηγορίες των υπόχρεων, ανάλογα και με το αντικείμενο δραστηριότητας και το ύψος των οικονομικών δεδομένων, διαδικασίες που ακολουθούνται κατά τον έλεγχο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 27, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα,

γ) ορίζονται, για την εφαρμογή της παρ. 10 του άρθρου 27 μετά από μελέτη εκτίμησης

αντικτύπου και γνώμη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα:

γα) οι όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας των συστημάτων λήψης ή καταγραφής ήχου και εικόνας των ελέγχων και των συναλλαγών μεταξύ των ελεγκτικών οργάνων και των φορολογουμένων,

γβ) ο τρόπος εξασφάλισης των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων,

γγ) κάθε άλλο τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα για την εφαρμογή της παρ. 10 του άρθρου 27, περί καταγραφής των ελεγκτικών ενεργειών των οργάνων της Φορολογικής Διοίκησης εκτός των εγκαταστάσεων της υπηρεσίας τους και φύλαξης του καταγραφέντος οπτικοακουστικού υλικού.

γδ) οι ελεγκτικές υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε., συμπεριλαμβανομένων των τελωνειακών και χημικών υπηρεσιών της, καθώς και οι περιπτώσεις, στις οποίες εφαρμόζεται η παρ. 10 του άρθρου 27,

γε) με βάση τις ειδικότερες αρμοδιότητές τους ή τη θέση τους στον Οργανισμό της Α.Α.Δ.Ε, οι υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε. που παρίστανται κατά την καταγραφή, χωρίς να έχουν δυνατότητα επέμβασης ή διαγραφής στο καταγραφέν υλικό, καθώς και οι υπάλληλοι που έχουν πρόσβαση στο οπτικοακουστικό υλικό, οι οποίοι είναι διαφορετικοί από τους υπαλλήλους που διενεργούν την καταγραφή,

γστ) η διαδικασία και οι προϋποθέσεις, υπό τις οποίες οι υπάλληλοι της υποπερ. γε) αποκτούν την πρόσβαση,

γζ) τα εν γένει οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων, και

γη) η διαδικασία καταστροφής του υλικού.

32. Με απόφαση του Διοικητή, η οποία εκδίδεται έως το τέλος κάθε έτους και δύναται να τροποποιηθεί οποτεδήποτε, καθορίζεται ο αριθμός των φορολογικών ελέγχων που διενεργούνται μέσα στο επόμενο έτος, με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου, στοιχεία από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές πληροφόρησης ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με βάση άλλα κριτήρια, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 31, περί επιλογής υποθέσεων προς έλεγχο, λαμβανομένων υπόψη του αριθμού των ελεγκτών κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης και του αριθμού των διενεργηθέντων ελέγχων κατά τους προηγούμενους δώδεκα (12) μήνες από τον μήνα έκδοσης της απόφασης. Στην απόφαση ορίζεται, επίσης, το ποσοστό των φορολογικών ελέγχων για φορολογικά έτη, χρήσεις, υποθέσεις, περιόδους ή υποχρεώσεις που αφορούν στην τελευταία πενταετία, συμπεριλαμβανομένου και του έτους έκδοσης της απόφασης, το οποίο δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσοστού ογδόντα τοις εκατό (80%) του συνόλου πλήρων και μερικών ελέγχων, αντίστοιχα, των κατά προτεραιότητα ελεγχόμενων υποθέσεων, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 31.

33. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται το ειδικότερο περιεχόμενο των τεχνικών ελέγχου της παρ. 1 του άρθρου 32, περί μεθόδων έμμεσου προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης, ο τρόπος εφαρμογής τους, καθώς και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή του εν λόγω άρθρου.

34. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται οι διαδικασίες εφαρμογής του άρθρου 34, περί ελέγχου υποθέσεων που διαβιβάζονται από τη Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος.

35. Με απόφαση του Διοικητή μπορεί να ορίζονται ειδικότερα θέματα των φορολογικών ελέγχων βάσει του πλαισίου της αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 35, περί αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής.

36. Με κοινή απόφαση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητή, δύναται να ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα της πρόσβασης της Φορολογικής Διοίκησης στους μηχανισμούς, τις διαδικασίες, τα έγγραφα και τις πληροφορίες της παρ. 2 του άρθρου 35, περί εφαρμογής και επιβολής του ν. 4170/2013 (Α' 163).

37. Με απόφαση του Διοικητή:

α) καθορίζονται τα βιβλία στα οποία γίνεται η καταχώριση της πράξης προσδιορισμού φόρου, το περιεχόμενο, η διαδικασία και οι εξαιρέσεις από αυτή, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 36, περί ειδών προσδιορισμού φόρου,

β) δύναται να καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με τον τρόπο προσδιορισμού της κατ' εκτίμηση φορολογητέας ύλης και την εφαρμογή του άρθρου 36.

38. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζεται ο τύπος των πράξεων προσδιορισμού του φόρου και της έκθεσης ελέγχου, σύμφωνα με το άρθρο 38, περί έκδοσης και κοινοποίησης πράξης προσδιορισμού φόρου.

39. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται η διαδικασία και κάθε άλλο θέμα σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 39, περί γενικού κανόνα απαγόρευσης καταχρήσεων.

40. Με απόφαση του Διοικητή:

α) δύναται να ανατίθενται οι διαδικασίες είσπραξης για λογαριασμό του Δημοσίου των φόρων και των λοιπών εσόδων, σύμφωνα με το άρθρο 40, περί αρμοδίων οργάνων, σε ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα πρόσωπα:

αα) πιστωτικά ιδρύματα, περιλαμβανομένων των υποκαταστημάτων τους, όταν τα υποκαταστήματα αυτά βρίσκονται στην Ελλάδα είτε η έδρα τους βρίσκεται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε σε τρίτη χώρα, καθώς και στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων,

αβ) ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος, όπως ορίζονται στην περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4537/2018 (Α' 84),

αγ) γραφεία ταχυδρομικών επιταγών τα οποία εξουσιοδοτούνται, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, να παρέχουν υπηρεσίες πληρωμών,

αδ) ιδρύματα πληρωμών, κατά την περ. 4 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

αε) Τράπεζα της Ελλάδος, εφόσον δεν ενεργεί με την ιδιότητα της νομισματικής αρχής,

αστ) οποιαδήποτε δημόσια υπηρεσία,

β) καθορίζονται ο τρόπος και η διαδικασία είσπραξης και απόδοσης των εισπραττόμενων ποσών από τους προαναφερόμενους φορείς είσπραξης, οι αμοιβές των φορέων είσπραξης, καθώς και ο έλεγχος για την είσπραξη από αυτούς.

41. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζεται ο τρόπος, με τον οποίο καταβάλλεται ο φόρος, σύμφωνα με το άρθρο 41, περί καταβολής φόρου.

42. Με απόφαση του Διοικητή μπορούν να ορίζονται ο τρόπος, οι ειδικότερες προϋποθέσεις για την επιστροφή του φόρου, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την

εφαρμογή του άρθρου 42, περί επιστροφής φόρου.

43. Με απόφαση του Διοικητή εξειδικεύονται τα πρόσωπα της παρ. 5 του άρθρου 45, περί λήψης διασφαλιστικών μέτρων, καθορίζονται οι περιπτώσεις, κατά τις οποίες τα μέτρα αίρονται εν όλω ή εν μέρει, και οι περιπτώσεις μη εφαρμογής τους, και προσδιορίζονται ο χρόνος διατήρησης αυτών, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα.

44. Με απόφαση του Διοικητή ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα, καθώς και οι λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου 46, περί ατομικής ειδοποίησης καταβολής οφειλής/ υπερημερίας.

45. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 47, περί αναγκαστικής εκτέλεσης, όπως ο τρόπος, η διαδικασία, τα αρμόδια όργανα, η περιοδικότητα διενέργειας της διαγραφής, καθώς και οι οφειλές που εξαιρούνται από την εφαρμογή του.

46. Με απόφαση του Υπουργού, που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητή, δύναται να ορίζονται ενδεικτικά περιπτώσεις στις οποίες ελλείπει η υπαιτιότητα των προσώπων της παρ. 1 του άρθρου 49, περί αλληλέγγυας ευθύνης, ως προς τη μη καταβολή ή απόδοση οφειλών προς το Δημόσιο.

47. Με απόφαση του Υπουργού ορίζονται τα επιτόκια υπολογισμού τόκων, καθώς και όλες οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του άρθρου 52, περί τόκων εκπρόθεσμης καταβολής.

48. Με απόφαση του Υπουργού, που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητή, δύναται να καθορίζονται, όσον αφορά τις κυρώσεις για παραβάσεις σχετικές με την υποβολή δηλώσεων, την τήρηση λογιστικών αρχείων, τη διαβίβαση πληροφοριών στη Φορολογική Διοίκηση και την απόκρυψη φορολογητέας ύλης:

α) η έναρξη εφαρμογής, οι οντότητες, η διαδικασία και οι λεπτομέρειες εφαρμογής των κυρώσεων των παρ. 3 έως 6 του άρθρου 58.

β) η διαδικασία διακοπής της πρόσβασης στους ιστοτόπους ψηφιακών πλατφορμών και άρσης αυτής που προβλέπεται στην περ. α) της παρ. 4 του άρθρου 59, η επιβολή του προστίμου των περ. γ), δ) και ε) της παρ. 4 του άρθρου 59 για τις παραβάσεις που σχετίζονται με την παροχή πληροφοριών ή στοιχείων από τις ψηφιακές πλατφόρμες προς τη Φορολογική Διοίκηση, και κάθε άλλη αναγκαία και ειδικότερη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 59,

γ) τα κριτήρια προσδιορισμού του ύψους των προστίμων προς παρόχους υπηρεσιών πληρωμών, σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής πληροφοριών και στοιχείων ή υποβολής που δεν ανταποκρίνεται στις ορισθείσες προδιαγραφές και κάθε ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή της παρ. 7 του άρθρου 59, και

δ) επιπλέον παραβάσεις, των οποίων η καταγγελία οδηγεί σε καταβολή χρηματικής επιβράβευσης σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 62.

49. Με απόφαση του Υπουργού, κατόπιν εισήγησης του Διοικητή, δύναται να ορίζεται η διαδικασία αποδοχής, καθώς και λοιπά τεχνικά, ειδικά και λεπτομερειακά θέματα για την εφαρμογή του άρθρου 75.

50. Με απόφαση του Διοικητή δύναται να καθορίζονται, όσον αφορά τις κυρώσεις για παραβάσεις σχετικές με την υποβολή δηλώσεων, την τήρηση λογιστικών αρχείων, τη διαβίβαση πληροφοριών στη Φορολογική Διοίκηση και την απόκρυψη φορολογητέας

ύλης:

α) κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 57, περί επιβολής κυρώσεων επί παραβάσεων στην απεικόνιση φορολογικών συναλλαγών, και της παρ. 9 του άρθρου 53, περί επιβολής κυρώσεων επί μη συνεργασίας κατά τη διάρκεια του φορολογικού ελέγχου, παράλειψης εγγραφής ή εγγραφής περισσότερες φορές στο φορολογικό μητρώο,

β) κάθε ειδικότερο θέμα και λεπτομέρεια για την εφαρμογή των παρ. 1 και 2 του άρθρου 58, περί επιβολής κυρώσεων επί παραβάσεων σχετικών με την ηλεκτρονική διαβίβαση στοιχείων,

γ) η διαδικασία επιβολής του προστίμου, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της περ. γ) της παρ. 1 και της παρ. 3 του άρθρου 53, περί επιβολής κυρώσεων για παραβάσεις που σχετίζονται με την υποβολή δηλώσεων Φ.Π.Α.,

δ) η διαδικασία επιβολής του προστίμου της περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 53 και της παρ. 4 του άρθρου 54, περί επιβολής κυρώσεων για παραβάσεις που σχετίζονται με την υποβολή δήλωσης στοιχείων ακινήτων (Ε9), καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή τους,

ε) η διαδικασία και οι λεπτομέρειες εφαρμογής της διαδικασίας της παρ. 3 του άρθρου 57 για υποβολή αντιρρήσεων από τον φορολογούμενο πριν από την επιβολή κυρώσεων,

στ) η διαδικασία και οι λεπτομέρειες εφαρμογής των κυρώσεων της παρ. 3 του άρθρου 58, περί κυρώσεων που σχετίζονται με τη διαβίβαση δεδομένων λογιστικών αρχείων προς την Α.Α.Δ.Ε., καθώς και οι όροι και οι προϋποθέσεις, ο τρόπος, ο χρόνος και το μέσο δημοσιοποίησης των στοιχείων των υπότροπων οντοτήτων της παρ. 6 του άρθρου 58,

ζ) τα ειδικότερα στοιχεία που συνιστούν τη φορολογική ταυτότητα των ακινήτων της παρ. 5 του άρθρου 60 και επιδρούν στον ορθό υπολογισμό του ΕΝ.Φ.Ι.Α.,

η) ο τύπος και το περιεχόμενο (πληροφορίες και στοιχεία) του Πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α., η διάρκεια ισχύος αυτού, η διαδικασία χορήγησής του και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 60, περί υποχρεώσεων τρίτων για τον ΕΝ.Φ.Ι.Α.,

θ) η διαδικασία, ο τρόπος καταβολής της χρηματικής επιβράβευσης, καθώς και κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 62,

ι) οι προϋποθέσεις επιβολής των κυρώσεων της παρ. 3 του άρθρου 63, περί παραβάσεων σχετικών με τη διασύνδεση «ΕΕΤ/ΡΟ8», τα δημοσιοποιούμενα στοιχεία των οντοτήτων της παρ. 3 του άρθρου 17 που παραβαίνουν τις σχετικές υποχρεώσεις τους και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 63, και

ια) οι προϋποθέσεις επιβολής των κυρώσεων του άρθρου 64, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του ως άνω άρθρου.

51. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται οι λεπτομέρειες για τη λειτουργία της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, η εφαρμοστέα διαδικασία, ο τρόπος έκδοσης των αποφάσεών της και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 72, περί ενδικοφανούς προσφυγής.

52. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται η διαδικασία υποβολής του αιτήματος του άρθρου 73, περί Διαδικασίας Αμοιβαίου Διακανονισμού (Δ.Α.Δ.), για έναρξη Δ.Α.Δ.,

το περιεχόμενό του, οι αρμόδιες υπηρεσίες για την εξέτασή του, η διαδικασία επίτευξης Συμφωνίας Αμοιβαίου Διακανονισμού, κάθε λεπτομέρεια σχετική με την κοινοποίηση του αποτελέσματος της Δ.Α.Δ. στον φορολογούμενο και τη διαδικασία αποδοχής αυτής, το περιεχόμενο της Απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού και κάθε άλλο σχετικό με τη Δ.Α.Δ. θέμα.

53. Με απόφαση του Διοικητή δύναται να καθορίζονται η διαδικασία, ο τρόπος υποβολής της αίτησης για την ακύρωση ή τροποποίηση άμεσου προσδιορισμού φόρου ή πράξης διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή πράξης επιβολής προστίμου, τα αρμόδια όργανα για την έκδοση της πράξης, ο τύπος και το περιεχόμενο της πράξης και κάθε ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 74, περί ακύρωσης ή τροποποίησης άμεσου προσδιορισμού φόρου, πράξης προσδιορισμού φόρου και πράξης επιβολής προστίμου.

54. Με απόφαση του Διοικητή, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων, δύναται να καθορίζονται τα συγκεκριμένα επιμέρους φορολογικά αντικείμενα του ελέγχου που διενεργείται για την έκδοση του φορολογικού πιστοποιητικού του άρθρου 78, ενδεχόμενες συγκεκριμένες ελεγκτικές επαληθεύσεις που πρέπει να πραγματοποιούνται, το ειδικότερο περιεχόμενο του φορολογικού πιστοποιητικού που εκδίδεται και οι επιφυλάξεις που δύναται να διατυπώνονται σε αυτό, ο τρόπος, ο χρόνος και η διαδικασία υποβολής του, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 78, περί φορολογικού πιστοποιητικού.

55. Με απόφασή του ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κοινοποιεί στους φορολογούμενους και τη Φορολογική Διοίκηση ενιαία κωδικοποιημένα κείμενα φορολογικών διατάξεων ανά είδος φορολογίας. Η απόφαση αυτή επικαιροποιείται αμελλητί μετά από κάθε νομοθετική μεταβολή. Τα ενιαία κωδικοποιημένα κείμενα, στην επικαιροποιημένη τους μορφή, δημοσιοποιούνται μέσω της ιστοσελίδας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 83 Ν. 5104/2024

Περιέχονται οι εξουσιοδοτικές διατάξεις.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1214/22.12.2017.- Καθορισμός της διαδικασίας και κάθε αναγκαίου θέματος, για την εφαρμογή των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 49 του ν.4509/2017 (ΦΕΚ Α' 201) ως προς την επιβολή της επεικέστερης κύρωσης για φορολογικές παραβάσεις.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 49 του ν. 4509/2017 (Α' 201) «Μέτρα θεραπείας ατόμων που απαλλάσσονται από τη ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής και άλλες διατάξεις», και ειδικότερα τις διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 3, με τις οποίες εξουσιοδοτείται ο Διοικητής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) να καθορίζει τη διαδικασία επιβολής των προστίμων, ζητήματα αρμοδιοτήτων και κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των ως άνω παραγράφων του άρθρου αυτού.

2. Το Κεφάλαιο Α' «Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» του ν. 4389/2016 (Α' 94)

και ειδικότερα τα άρθρα 1, 2, 7, 13, 14, 17 και 41, όπως ισχύουν.

3. Τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας ν. 4174/2013 (Α'170), και ειδικότερα των άρθρων 2, 34, 37, 58, 58 Α παρ. 2, 59 και 62 αυτού.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

α. Σε πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου στις οποίες επιβάλλεται το πρόστιμο της παραγράφου 1 του άρθρου 49 του ν. 4509/2017 (Φ.Ε.Κ. Α' 201), όπου αναφέρεται πρόσθετος φόρος ή πρόσθετα τέλη, νοείται το πρόστιμο που επιβάλλεται κατ' εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων.

β. Σε πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού φόρου στις οποίες έχουν εφαρμογή οι ως άνω οριζόμενες διατάξεις, επισυνάπτεται σχετικό «ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 49 του ν. 4509/2017» σύμφωνα με το συννημένο υπόδειγμα της παρούσας, το οποίο και συνιστά αναπόσπαστο τμήμα των οικείων πράξεων.

γ. Το σχετικό «ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 49 του ν. 4509/2017» υπογράφεται από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ./Ελεγκτικού Κέντρου, τον υποδιευθυντή ελέγχου, τον επόπτη ελέγχου και τους υπαλλήλους που διενήργησαν τον έλεγχο.

Άρθρο 2

α. Οι ρυθμίσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 49 του ν. 4509/2017, έχουν εφαρμογή από 1.1.2018 επί των εκκρεμών υποθέσεων, όπως αυτές ορίζονται στη παράγραφο 2, κατόπιν υποβολής της αίτησης ανέκκλητης δήλωσης ανεπιφύλακτης αποδοχής της πράξης προσδιορισμού του φόρου ή της απόφασης της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών ή του δικαστηρίου. Ο Προϊστάμενος της υπηρεσίας που εξέδωσε την πράξη, εντός μηνός από την παραλαβή της αίτησης, διενεργεί τη σχετική εκκαθάριση επί της πράξης, σε εφαρμογή των διατάξεων που προβλέπουν την επεικέστερη κύρωση, την οποία υπογράφει και κοινοποιεί στον φορολογούμενο. Όπου συντρέχει περίπτωση, διενεργείται συμπληρωματική βεβαίωση της επιπλέον οφειλής ή έκπτωση του επιπλέον ποσού που έχει βεβαιωθεί.

β. Κατά την εκκαθάριση που διενεργείται σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο ο πρόσθετος φόρος ή τέλος με βάση τις προϊσχύουσες διατάξεις καθώς και ο τόκος του άρθρου 53 του Κ.Φ.Δ., υπολογίζονται μέχρι την ημερομηνία υποβολής της προβλεπόμενης αίτησης ανέκκλητης δήλωσης ανεπιφύλακτης αποδοχής.

γ. Σε περίπτωση συμπληρωματικής βεβαίωσης, για την καταβολή της οφειλής εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 41 του ΚΦΔ.

δ. Σε περίπτωση έκδοσης της πράξης από Προϊστάμενο Υπηρεσίας της οποίας έχει ανασταλεί ή έχει παύσει η λειτουργία ή από Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. της οποίας έχει καταργηθεί το Τμήμα Ελέγχου, η προβλεπόμενη από τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 49 του ν. 4509/2017, αίτηση ανέκκλητη δήλωση ανεπιφύλακτης αποδοχής της πράξης προσδιορισμού του φόρου ή της απόφασης της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών ή του δικαστηρίου, υποβάλλεται στον Προϊστάμενο της οργανικής μονάδας στην οποία έχει περιέλθει η αρμοδιότητα παρακολούθησης και διεκπεραίωσης των εκκρεμών υποθέσεων, σύμφωνα με τις οικείες αποφάσεις.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1012/22.1.2018.- Καθορισμός ζητημάτων προθεσμιών, καταβολής, αρμοδιοτήτων και κάθε αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 398 του ν.4512//2018 (Α'5), ως προς την μείωση των προστίμων ή των πρόσθετων φόρων.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) της παραγράφου 2 του άρθρου 398 του ν. 4512/2018, «Ρυθμίσεις για την εφαρμογή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής και άλλες διατάξεις» και ειδικότερα τις διατάξεις του τελευταίου εδαφίου, με τις οποίες εξουσιοδοτείται ο Διοικητής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) να καθορίζει ζητήματα προθεσμιών, καταβολής, αρμοδιοτήτων και κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή της ως άνω παραγράφου του άρθρου αυτού,

β) Των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 49 του ν. 4509/2017 (Α' 201) «Μέτρα θεραπείας ατόμων που απαλλάσσονται από τη ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής και άλλες διατάξεις,

γ) του κεφαλαίου Α' «Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» του ν. 4389/2016 (Α' 94) και ειδικότερα των άρθρων 1, 2, 7, 13, 14, 17 και 41, όπως ισχύουν,

δ) του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας ν. 4174/2013 (Α' 170), και ειδικότερα των άρθρων 2, 37, 41, 58, 58Α παρ. 2, 59, 62 και 63 αυτού,

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

1. Ως προκύπτουσα οφειλή για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 50 του άρθρου 72 του ν. 4174/2013 θεωρείται το τελικό ποσό της, ανά καταλογιστική πράξη, οριζόμενης φορολογικής υποχρέωσης όπως διαμορφώνεται μετά τη μείωση κατά ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) των σχετικών προστίμων ή πρόσθετων φόρων κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 50 του άρθρου 72 του ν. 4174/2013.

2. Αρμόδιος Προϊστάμενος για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης είναι ο Προϊστάμενος της υπηρεσίας που εξέδωσε την πράξη. Σε περίπτωση έκδοσης της πράξης από Προϊστάμενο υπηρεσίας της οποίας έχει παύσει ή ανασταλεί η λειτουργία ή από Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. της οποίας έχει καταργηθεί το τμήμα Ελέγχου, αρμόδιος για την εφαρμογή της παρούσας είναι ο Προϊστάμενος της οργανικής μονάδας στην οποία έχει περιέλθει η αρμοδιότητα παρακολούθησης και διεκπεραίωσης των εκκρεμών υποθέσεων, σύμφωνα με τις οικείες αποφάσεις.

3. Για την εφαρμογή της κατά τα ανωτέρω μείωσης του προστίμου ή του πρόσθετου φόρου, ο αρμόδιος Προϊστάμενος εκδίδει ατομικό φύλλο έκπτωσης (Α.Φ.ΕΚ.), κατόπιν αίτησης του φορολογούμενου, στην οποία αναφέρονται οι καταλογιστικές πράξεις για τις οποίες προέβη σε εξόφληση της προκύπτουσας οφειλής και στην οποία επισυνάπτονται τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία εξόφλησης αυτής.

Άρθρο 2

1. Τα πρόστιμα ή οι πρόσθετοι φόροι σε πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου των περιπτώσεων α) και β) της παραγράφου 50 του άρθρου 72 του ν. 4174/2013, όπως προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 398 του ν. 4512/2018, που κοινοποιούνται στον φορολογούμενο από την έναρξη ισχύος των διατάξεων της παραγράφου αυτής (17.1.2018), μειώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου αυτής, εφόσον αυτός υποβάλλει, εντός της προθεσμίας άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής ανέκκλητη και ανεπιφύλακτη δήλωση αποδοχής της πράξης διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου και καταβάλλει την προκύπτουσα οφειλή εντός 30 ημερών από την κοινοποίηση της προαναφερθείσας πράξης διορθωτικού προσδιορισμού.

2. Εξαιρετικά επί πράξεων διορθωτικού προσδιορισμού της προηγούμενης παραγράφου, εφόσον, με την υποβολή της ανέκκλητης και ανεπιφύλακτης δήλωσης αποδοχής της πράξης, συντρέχει και περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 49 του ν. 4509/2017 για την επιεικέστερη κύρωση, η οριζόμενη στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α' του άρθρου 2 της απόφασης Διοικητή ΑΑΔΕ ΠΟΛ.1214/2017 εκκαθάριση, διενεργείται κατά προτεραιότητα

και σε κάθε περίπτωση πριν την παρέλευση της προθεσμίας καταβολής που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 50 του άρθρου 72 του ν. 4174/2013, ήτοι εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πράξης προσδιορισμού.

3. Στις εκκρεμείς υποθέσεις του τέταρτου και πέμπτου εδαφίου της παραγράφου 50 του άρθρου 72 του ν. 4174/2013, εφόσον κατά την έναρξη ισχύος των διατάξεων της παραγράφου αυτής, ήτοι στις 17.1.2018, έχει υποβληθεί η αίτηση ανέκκλητη δήλωση ανεπιφύλακτης αποδοχής της παραγράφου 3 του άρθρου 49 του ν. 4509/2017, το πρόστιμο ή ο πρόσθετος φόρος μειώνεται στο εξήντα τοις εκατό (60%) αυτού, εφόσον η προκύπτουσα οφειλή εξοφληθεί από τον φορολογούμενο εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της οριζόμενης στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α' του άρθρου 2 της απόφασης Διοικητή ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1214/2017 εκκαθάρισης. Ειδικά στις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου, στις οποίες κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4512/2018, ήτοι στις 17.1.2018, έχει ήδη κοινοποιηθεί η ως άνω εκκαθάριση, το πρόστιμο ή ο πρόσθετος φόρος μειώνεται στο εξήντα τοις εκατό (60%), εφόσον η προκύπτουσα οφειλή εξοφληθεί από τον φορολογούμενο εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την έναρξη ισχύος του ν. 4512/2018.

4. Στις εκκρεμείς υποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου, εφόσον κατά την έναρξη ισχύος των διατάξεων της παραγράφου 50 του άρθρου 72 του ν. 4174/2013, δεν έχει υποβληθεί η αίτηση ανέκκλητη δήλωση ανεπιφύλακτης αποδοχής της παραγράφου 3 του άρθρου 49 του ν. 4509/2017 και υποβάλλεται αίτηση ανέκκλητη δήλωση στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου 50 του άρθρου 72 του ν. 4174/2013, διενεργείται καταρχάς εκκαθάριση, για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 49 του ν. 4509/2017, και το πρόστιμο ή ο πρόσθετος φόρος, κατά περίπτωση, μειώνεται στο εξήντα τοις εκατό (60%), εφόσον η προκύπτουσα οφειλή εξοφληθεί εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της ως άνω εκκαθάρισης.

5. Στις πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου που έχουν ήδη κοινοποιηθεί στον φορολογούμενο κατά την έναρξη ισχύος των διατάξεων της παραγράφου 50 του άρθρου 72 του ν. 4174/2013 και α) εκδόθηκαν από 1/1/2018 με εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 17 του άρθρου 72 του ν. 4174/2013, όπως αυτές αντικαταστάθηκαν με την παράγραφο 1 του άρθρου 49 του ν. 4509/2017 ή β) με τις οποίες επιβάλλονται τα πρόστιμα των άρθρων 58, 58Α παράγραφος 2 ή 59 του ΚΦΔ ανεξαρτήτως του χρόνου έκδοσής τους, το πρόστιμο ή ο πρόσθετος φόρος μειώνεται στο εξήντα τοις εκατό (60%), εφόσον η προκύπτουσα οφειλή εξοφληθεί εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της αίτησης ανέκκλητης δήλωσης.

6. Σε περίπτωση εφαρμογής της επεικέστερης κύρωσης, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 49 του ν. 4509/2017, κατόπιν απόφασης της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών ή δικαστηρίου, το πρόστιμο ή ο πρόσθετος φόρος μειώνεται στο εξήντα τοις εκατό (60%) κατ' εφαρμογή της παραγράφου 50 του άρθρου 72 του ν. 4174/2013, εφόσον η προκύπτουσα οφειλή εξοφληθεί εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της αίτησης ανέκκλητης δήλωσης στον αρμόδιο κατά το άρθρο 1 της παρούσας Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. ή Ελεγκτικού Κέντρου, στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου 50 του άρθρου 72 του ν. 4174/2013.

7. Για υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών για τις οποίες υποβάλλεται αίτηση ανέκκλητη δήλωση αποδοχής στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του, ο αρμόδιος Προϊστάμενος ενημερώνει αυθημερόν τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών προκειμένου να μην εξετάζεται η υποβληθείσα ενδικοφανής προσφυγή.

Άρθρο 3

1. Η παρούσα απόφαση ισχύει από τη δημοσίευσή της.

2. Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1169/17.7.2020.- Ειδικότερα θέματα για την εφαρμογή της παρ. 53α του άρθρου 72 του ν. 4174/2013 σχετικά με την ακύρωση/τροποποίηση πράξεων διοικητικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος και πράξεων επιβολής προστίμου που εκδόθηκαν εντός του 2019, βάσει της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4174/2013.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της περ. α' της παρ. 53 του άρθρου 72 του ν. 4174/2013 (Α' 170), όπως προστέθηκαν με το άρθρο 30 του ν. 4701/2020 (Α' 128).

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Ακύρωση ή τροποποίηση πράξεων προσδιορισμού φόρου εισοδήματος ή/και πράξεων επιβολής προστίμων

Πράξεις προσδιορισμού φόρου εισοδήματος ή/και επιβολής προστίμου που εκδόθηκαν εντός του 2019 με βάση στοιχεία που είχε στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4174/2013 (ΚΦΔ), οι οποίες αφορούν αναδρομικά ποσά μισθών και συντάξεων, τα οποία εισπράχθηκαν από τους δικαιούχους το έτος 2013 («προσβαλλόμενες πράξεις»), δύνανται να ακυρωθούν ή να τροποποιηθούν κατόπιν αίτησης του φορολογούμενου, κατ' εφαρμογή των οριζόμενων στην παρ. 53α του άρθρου 72 και την παρ. 2 του άρθρου 63B ΚΦΔ, εφόσον συντρέχει οποιοσδήποτε από τους λόγους που αναφέρονται στις περ. α' και β' της παρ. 1 του άρθρου αυτού, ήτοι εφόσον διαπιστώνεται πρόδηλη έλλειψη φορολογικής υποχρέωσης ή αριθμητικό ή υπολογιστικό λάθος.

Άρθρο 2

Αρμόδιο όργανο για την ακύρωση ή τροποποίηση

Αρμόδιο όργανο για την ακύρωση ή τροποποίηση, κατά περίπτωση, είναι ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη. Σε περιπτώσεις κατάργησης ή αναστολής λειτουργίας, κατά περίπτωση, της Δ.Ο.Υ. που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη, αρμόδιος για την ακύρωση ή τροποποίηση είναι ο Προϊστάμενος της υπηρεσίας υποδοχής.

Άρθρο 3

Υποβολή αίτησης ακύρωσης ή τροποποίησης, καθώς και των σχετικών εγγράφων και δηλώσεων

1. Ο φορολογούμενος υποβάλει την αίτησή του, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 2 του παρόντος στην αρμόδια, κατά τα ως άνω, Δ.Ο.Υ., έως τις 31 Ιουλίου 2020 ή σε όποια άλλη προθεσμία τυχόν προβλεφθεί. Σε περίπτωση κατάργησης ή αναστολής λειτουργίας, κατά περίπτωση, της Δ.Ο.Υ. που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη, η αίτηση υποβάλλεται στην υπηρεσία υποδοχής. Σε περίπτωση υποβολής αίτησης σε αναρμόδια υπηρεσία της Φορολογικής Διοίκησης, αυτή διαβιβάζεται άμεσα στην αρμόδια, είτε ταχυδρομικά είτε ηλεκτρονικά, ανάλογα με τον τρόπο υποβολής της, με ενημέρωση του αιτούντος.

2. Η αίτηση και τα συνυποβαλλόμενα έγγραφα υποβάλλονται με ψηφιακή απεικόνιση (scan), μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στον Προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. ή (με φυσικό φάκελο) ταχυδρομικά είτε με συστημένη επιστολή ή με υπηρεσία ταχυμεταφοράς. Είναι, επίσης, δυνατή η κατάθεση των αιτήσεων και στο γραφείο πρωτοκόλλου της Δ.Ο.Υ. Ημερομηνία υποβολής της αίτησης θεωρείται η ημερομηνία που προκύπτει από τη σφραγίδα του Ταχυδρομείου ή της υπηρεσίας ταχυμεταφοράς ή η ημερομηνία αποστολής του μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αντίστοιχα. Το αποδεικτικό του ταχυδρομείου ή της υπηρεσίας ταχυμεταφοράς ή το αυτοματοποιημένο μήνυμα που αποστέλλεται ως απάντηση στο ηλεκτρονικό μήνυμα του φορολογούμενου, αποτελεί γι' αυτόν αποδεικτικό υποβολής της αίτησης και επέχει θέση απόδειξης παραλαβής εκ μέρους του αποδέκτη.

3. Η αίτηση του φορολογουμένου πρέπει να αναφέρει τους λόγους ακύρωσης ή τροποποίησης και να συνοδεύεται από τα κατάλληλα δικαιολογητικά έγγραφα ή στοιχεία, από τα οποία να προκύπτει είτε η έλλειψη φορολογικής υποχρέωσης ή το αριθμητικό ή λογιστικό λάθος. Η αίτηση συνοδεύεται από βεβαίωση αποδοχών/συντάξεων από τον αρμόδιο φορέα, στην οποία θα υπάρχει διακριτή αναγραφή των ετών που τα αναδρομικά ανάγονται, εφόσον αυτή είναι διαθέσιμη από τον αρμόδιο φορέα. Σε περίπτωση αδυναμίας προσκόμισης βεβαίωσης του φορέα στην οποία αναφέρονται διακεκριμένα τα έτη στα οποία ανάγονται τα εισοδήματα, ισχύουν τα οριζόμενα στην παρ. 1δ του άρθρου 4 της παρούσας. Η αίτηση συνοδεύεται, επίσης, από αντίγραφο της προσβαλλόμενης πράξης και πρέπει να αναφέρονται σε αυτήν τα στοιχεία επικοινωνίας του φορολογούμενου (ταχυδρομική διεύθυνση, τηλέφωνο επικοινωνίας και διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου).

4. α. Στις περιπτώσεις που ο φορολογούμενος ζητά την ακύρωση της πράξης προσδιορισμού φόρου που εκδόθηκε το 2019 για αναδρομικά ποσά αποδοχών-συντάξεων για τον λόγο ότι είχε αποδεδειγμένα υποβάλει σε προγενέστερο χρόνο αρχικές ή τροποποιητικές (συμπληρωματικές) δηλώσεις με τα εισοδήματα αυτά, ανεξάρτητα από το αν αυτές είχαν εκκαθαριστεί ή όχι, υποβάλει μαζί με την αίτηση και αντίγραφα των δηλώσεων που υποβλήθηκαν.

4.β. Στις περιπτώσεις που ο φορολογούμενος ζητά την ακύρωση της πράξης προσδιορισμού φόρου που εκδόθηκε το 2019 για αναδρομικά εισοδήματα για τα οποία δεν είχε υποβάλει σε προγενέστερο χρόνο αρχικές ή τροποποιητικές (συμπληρωματικές) δηλώσεις, μαζί με την αίτηση του παρόντος υποβάλει (εκπρόθεσμες) τροποποιητικές δηλώσεις των αναδρομικών ποσών στα έτη που ανάγονται αυτά. Στις περιπτώσεις αυτές το εκπρόθεσμο υπολογίζεται από 01-01-2015 έως τις 31-12-2019.

Άρθρο 4

Αποδοχή της αίτησης ακύρωσης ή τροποποίησης

1. Σε περίπτωση κατά την οποία από τα στοιχεία και δικαιολογητικά που προσκομίζει και επικαλείται ο φορολογούμενος προκύπτει διαφορετική φορολογική υποχρέωση από αυτήν που προσδιορίστηκε με την προσβαλλόμενη πράξη, ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. κάνει αποδεκτή, εν όλω ή εν μέρει, κατά περίπτωση, την αίτηση ακύρωσης ή τροποποίησης και προβαίνει στις ακόλουθες ενέργειες:

α. Στις περιπτώσεις που ο φορολογούμενος ζητά την ακύρωση της πράξης προσδιορισμού φόρου που εκδόθηκε το 2019 για αναδρομικά ποσά αποδοχών-συντάξεων για τον λόγο ότι είχε αποδεδειγμένα υποβάλει σε προγενέστερο χρόνο αρχικές ή τροποποιητικές (συμπληρωματικές) δηλώσεις με τα εισοδήματα αυτά, ανεξάρτητα από το αν αυτές είχαν εκκαθαριστεί ή όχι, οι πράξεις διοικητικού προσδιορισμού φόρου που εκδόθηκαν βάσει των οδηγιών του ΔΕΑΦ Α 1174594 ΕΞ 2019/17-12-2019 εγγράφου ακυρώνονται με πράξη του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ., μέχρι τις 30-09-2020 ή σε όποια άλλη προθεσμία τυχόν προβλεφθεί και διαγράφονται τα τυχόν ποσά που έχουν βεβαιωθεί βάσει αυτών. Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση που οι υποβληθείσες δηλώσεις δεν έχουν εκκαθαριστεί, απαιτείται πριν την ακύρωση της προσβαλλόμενης να διενεργηθεί η εκκαθάριση αυτών.

β. Στις περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι ζητούν την ακύρωση της πράξης προσδιορισμού φόρου που εκδόθηκε το 2019 για αναδρομικά εισοδήματα για τα οποία δεν είχαν υποβάλει σε προγενέστερο χρόνο αρχικές ή τροποποιητικές (συμπληρωματικές) δηλώσεις, η Δ.Ο.Υ. διενεργεί εκκαθάριση των φορολογικών δηλώσεων που υποβάλλονται σύμφωνα με την παρ. 4β του άρθρου 3 της παρούσας μέχρι 30-9-2020 ή σε όποια άλλη προθεσμία τυχόν προβλεφθεί, προκειμένου να μην φορολογηθούν τα αναδρομικά όλα μαζί κατά το έτος που εισπράχθηκαν αλλά τμηματικά κατά το έτος που ανάγονται.

γ. Κατά την εκκαθάριση των εν λόγω δηλώσεων και τον προσδιορισμό του φόρου, εκπίπτουν

οι φόροι που παρακρατήθηκαν κατά την καταβολή των αναδρομικών ποσών σύμφωνα με την υπ' αρ. Ε.2204/2019 εγκύκλιο.

δ. Σε περίπτωση αδυναμίας προσκόμισης βεβαίωσης του φορέα στην οποία αναφέρονται διακεκριμένα τα έτη στα οποία ανάγονται τα εισοδήματα, γίνεται δεκτό κάθε πρόσφορο μέσο με το οποίο αποδεικνύεται η κατανομή στα έτη που ανάγονται τα αναδρομικά, όπως πχ. η μηνιαία εκκαθάριση σύνταξης. Αν δεν είναι ούτε αυτό εφικτό, η κατανομή των εισοδημάτων γίνεται στα τρία (3) προηγούμενα της εισπραξης των αναδρομικών εισοδημάτων έτη, δηλαδή στα οικονομικά έτη 2011, 2012 και 2013, εφόσον γίνεται αντίστοιχα και η υποβολή των τροποποιητικών δηλώσεων από τους φορολογούμενους.

ε. Επισημαίνεται ότι κατά την εκκαθάριση των τροποποιητικών δηλώσεων ελέγχεται ότι το άθροισμα των ποσών των εισοδημάτων που δηλώνονται σε αυτές αντιστοιχεί στο ποσό που αναγράφεται στο ηλεκτρονικό αρχείο βεβαίωσης αποδοχών που έχει υποβληθεί από τον φορέα και είναι διαθέσιμο στη Φορολογική Διοίκηση.

στ. Κατά την εκκαθάριση των εν λόγω δηλώσεων δεν εφαρμόζεται η περ. δ' της παρ. 4 του άρθρου 45 του ν. 2238/1994.

ζ. Οι πράξεις διοικητικού προσδιορισμού του φόρου που εκδίδονται με βάση τα ανωτέρω αναρτώνται στην θυρίδα του φορολογουμένου στην προσωποποιημένη πληροφόρηση στο myTAXISnet της Α.Α.Δ.Ε., είτε υπογεγραμμένες ψηφιακά είτε με ψηφιακή απεικόνιση (scan).

2. Σε περίπτωση που η αίτηση του φορολογούμενου απορριφθεί, είτε λόγω μη προσκόμισης των δικαιολογητικών είτε για οποιονδήποτε άλλο λόγο, εκδίδεται απόφαση στην οποία αναφέρονται αναλυτικά οι λόγοι απόρριψης και κοινοποιείται στον φορολογούμενο με ανάρτηση στη θυρίδα του στην προσωποποιημένη πληροφόρηση.

Κατά της πράξης απόρριψης δύναται να ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 63 του ν. 4174/2013.

Άρθρο 5

Οίκοθεν ακύρωση πράξεων επιβολής προστίμου

Εφόσον με την πράξη προσδιορισμού φόρου με βάση την παρ. 2 του άρθρου 32 ΚΦΔ και τις οδηγίες που παρασχέθηκαν με το υπ' αρ. ΔΕΑΦ Α 1174594 ΕΞ 2019/17-12-2019 έγγραφο, δεν προέκυψε ποσό φόρου προς καταβολή (μηδενικές-πιστωτικές δηλώσεις) και εκδόθηκαν μόνο πράξεις επιβολής προστίμου, αυτές δύναται να ακυρώνονται και χωρίς αίτηση του φορολογούμενου από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ., όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 2 της παρούσας και διαγράφεται το σχετικό πρόστιμο.

Άρθρο 6

Εκκρεμείς ενδικοφανείς προσφυγές

1. Σε περίπτωση που έχει ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή και δεν έχει συμπληρωθεί η προθεσμία εξέτασης της έως την 30-06-2020, η ασκηθείσα ενδικοφανής προσφυγή λογίζεται ως αίτηση του φορολογούμενου για την ακύρωση ή τροποποίηση και εφαρμόζεται η διαδικασία της παρούσας. Ο φορολογούμενος δεν υποχρεούται σε υποβολή νέας αίτησης και το αίτημά του εξετάζεται από την αρμόδια υπηρεσία με βάση τα οριζόμενα στην παρούσα.

Η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών ενημερώνεται από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ., ο οποίος εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη και ο οποίος είναι αρμόδιος για την εξέταση της αίτησης.

2. Ο φορολογούμενος έχει τη δυνατότητα να υποβάλει ή αποστείλει στην αρμόδια υπηρεσία, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 3 της παρούσας, τα απαραίτητα δικαιολογητικά, προκειμένου να υποβάλει εκπρόθεσμες τροποποιητικές δηλώσεις σύμφωνα με το άρθρο 4 της παρούσας.

3. Η αποδοχή των εν λόγω τροποποιητικών, η εκκαθάριση αυτών και η ακύρωση/τροποποίηση διενεργείται έως τις 30-09-2020 ή σε όποια άλλη προθεσμία τυχόν προβλεφθεί, με κοινοποίηση στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών. Σε περίπτωση που παρέλθει άπρακτη η ως άνω προθεσμία

θεωρείται ότι η αίτηση του φορολογούμενου έχει απορριφθεί σιωπηρά και η αρχικώς ασκηθείσα ενδικοφανής προσφυγή και κάθε σχετικό έγγραφο διαβιβάζεται στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών.

4. Αν πραγματοποιηθεί ρητή απόρριψη του αιτήματος ακύρωσης ή τροποποίησης από τη Δ.Ο.Υ., είτε λόγω μη προσκόμισης των δικαιολογητικών είτε για οποιονδήποτε άλλο λόγο, επιτρέπεται η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής κατά της πράξης απόρριψης, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 63 ΚΦΔ, με την οποία μπορούν να προβάλλονται και οι λόγοι που έχουν ήδη προβληθεί με την αρχικώς ασκηθείσα ενδικοφανή προσφυγή.

Άρθρο 7

Επιστροφή φόρου

Σε περίπτωση καταβολής φόρου, η οποία καθίσταται αχρεώστητη συνέπεια της ακύρωσης/τροποποίησης της πράξης προσδιορισμού φόρου που εκδόθηκε το 2019 με βάση την παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4174/2013, εφαρμόζονται οι αντίστοιχες διατάξεις του ν. 4174/2013 περί επιστροφής φόρου.

Άρθρο 8

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 3008 Β'/20.7.2020)

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ/ΚΩΝ & ΑΑΔΕ Α. 1182/31.7.2020.- Παράταση των προθεσμιών που προβλέπονται με τις διατάξεις των παραγράφων 51 και 53α του άρθρου 72 ΚΦΔ.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 4714/2020 (Α' 148).
2. Τις διατάξεις της παρ. 51 του άρθρου 72 του ν. 4174/2013 (Α' 170), όπως προστέθηκαν με το άρθρο 5 του ν. 4690/2020 (Α' 104), καθώς και τις διατάξεις της περ. α' της παρ. 53 του άρθρου 72 του ν. 4174/2013 (Α' 170), όπως προστέθηκαν με την παρ. 5 του άρθρου 30 του ν. 4701/2020 (Α' 128).

Αποφασίζουμε

1. Παρατείνεται από τη λήξη της και ως την 30η Σεπτεμβρίου 2020 η προθεσμία της παρ. 51 του άρθρου 72 του Κ.Φ.Δ., που λήγει την 31η Ιουλίου 2020 και που αφορά στην καταβολή οφειλών από πράξεις διοικητικού προσδιορισμού του φόρου που εκδόθηκαν μέχρι την 31.12.2019 με βάση στοιχεία που είχε στη διάθεση της η Φορολογική Διοίκηση και αφορούν αποδοχές που εισπράχθηκαν αναδρομικά εντός του 2013.

2. Παρατείνεται από τη λήξη της και ως την 30η Σεπτεμβρίου 2020 η προθεσμία της παρ. 53α του άρθρου 72 του Κ.Φ.Δ., που λήγει την 31η Ιουλίου 2020 και που αφορά στην υποβολή αιτήσεων ακύρωσης ή τροποποίησης των πράξεων προσδιορισμού φόρου ή υποβολής προστίμων που εκδόθηκαν εντός του 2019, για τις οποίες συντρέχει λόγος των περ. α' και β' της 1 του άρθρου 63B.

3. Παρατείνεται από τη λήξη της και ως την 30η Οκτωβρίου 2020 η προθεσμία της παρ. 53α του άρθρου 72 του Κ.Φ.Δ., που λήγει την 30η Σεπτεμβρίου 2020 και που αφορά στην έκδοση των πράξεων της Φορολογικής Διοίκησης με βάση τις αιτήσεις της προηγούμενης παραγράφου. Κατά την ίδια προθεσμία, ήτοι έως 30 Οκτωβρίου 2020, δύναται να γίνει και η ακύρωση ή τροποποίηση πράξης προσδιορισμού φόρου ή επιβολής προστίμου χωρίς αίτηση του φορολογούμενου, κατ' ανάλογη εφαρμογή των οριζόμενων στην παρ. 3 του άρθρου 63B.

4. Ομοίως, παρατείνεται από τη λήξη της και ως την 30η Οκτωβρίου 2020 η προθεσμία έκδοσης πράξης που προσδιορίζεται μετά από ασκηθείσα ενδικοφανή προσφυγή, η οποία σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 53α του άρθρου 72 του Κ.Φ.Δ. λογίζεται ως αίτηση.

5. Επιπλέον, παρατείνεται από τη λήξη της και ως την 30η Νοεμβρίου 2020 η προθεσμία διαβί-

βασης από τις Δ.Ο.Υ. προς τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών των αρχικώς ασκηθεισών ενδικοφανών προσφυγών και των σχετικών εγγράφων, όταν συντρέχει περίπτωση σιωπηρής απόρριψης αιτημάτων ακύρωσης ή τροποποίησης λόγω άπρακτης παρέλευσης της ορισμένης προθεσμίας και συνακόλουθα παρατείνεται ως την 01.12.2020 η εκ νέου εκκίνηση της προθεσμίας εξέτασης της ενδικοφανούς προσφυγής.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 3164 Β'/31.7.2020)

ΑΠΟΦ. ΥΠ. ΟΙΚ/ΚΩΝ & ΑΑΔΕ Α. 1215/30.9.2020.- Παράταση των προθεσμιών που προβλέπονται με τις διατάξεις των παραγράφων 51 και 53α του άρθρου 72 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παρ. 55 του άρθρου 72 του ν. 4174/2013 (Α' 170), όπως προστέθηκε με το άρθρο 19 του ν. 4714/2020 (Α' 148).

2. Τις διατάξεις της παρ. 51 του άρθρου 72 του ν. 4174/2013, όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 5 του ν. 4690/2020 (Α' 104), καθώς και τις διατάξεις της περ. α' της παρ. 53 του άρθρου 72 του ν. 4174/2013, όπως προστέθηκαν με την παρ. 5 του άρθρου 30 του ν. 4701/2020 (Α' 128).

.....

Αποφασίζουμε

1. Παρατείνεται ως την 30η Οκτωβρίου 2020 η προθεσμία της παρ. 51 του άρθρου 72 του ΚΦΔ, που αφορά στην καταβολή οφειλών από πράξεις διοικητικού προσδιορισμού του φόρου που εκδόθηκαν μέχρι την 31.12.2019 με βάση στοιχεία που είχε στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση και αφορούν αποδοχές που εισπράχθηκαν αναδρομικά εντός του 2013.

2. Παρατείνεται ως την 30η Οκτωβρίου 2020 η προθεσμία της παρ. 53α του άρθρου 72 του ΚΦΔ, που αφορά στην υποβολή αιτήσεων ακύρωσης ή τροποποίησης των πράξεων προσδιορισμού φόρου ή επιβολής προστίμων που εκδόθηκαν εντός του 2019, για τις οποίες συντρέχει λόγος των περ. α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 63B του ΚΦΔ.

3. Παρατείνεται ως την 30η Νοεμβρίου 2020 η προθεσμία της παρ. 53α του άρθρου 72 του ΚΦΔ, (η οποία έληγε την 30η Σεπτεμβρίου 2020 και παρατάθηκε έως 30 Οκτωβρίου 2020 με την υπό στοιχεία Α.1182/2020 απόφαση), που αφορά στην έκδοση των πράξεων της Φορολογικής Διοίκησης με βάση τις αιτήσεις της προηγούμενης παραγράφου. Κατά την ίδια προθεσμία, ήτοι έως 30 Νοεμβρίου 2020, δύναται να γίνει και η ακύρωση ή τροποποίηση πράξης προσδιορισμού φόρου ή επιβολής προστίμου χωρίς αίτηση του φορολογούμενου, κατ' ανάλογη εφαρμογή των οριζόμενων στην παρ. 3 του άρθρου 63B του ΚΦΔ.

4. Ομοίως, παρατείνεται ως την 30η Νοεμβρίου 2020 η προθεσμία έκδοσης πράξης που προσδιορίζεται μετά από ασκηθείσα ενδικοφανή προσφυγή, η οποία σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 53α του άρθρου 72 του ΚΦΔ λογίζεται ως αίτηση.

5. Επιπλέον, παρατείνεται ως την 30η Δεκεμβρίου 2020 η προθεσμία διαβίβασης από τις Δ.Ο.Υ. προς τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών, των αρχικώς ασκηθεισών ενδικοφανών προσφυγών και των σχετικών εγγράφων, όταν συντρέχει περίπτωση σιωπηρής απόρριψης αιτημάτων ακύρωσης ή τροποποίησης λόγω άπρακτης παρέλευσης της ορισμένης προθεσμίας και συνακόλουθα παρατείνεται ως την 31.12.2020 η εκ νέου εκκίνηση της προθεσμίας εξέτασης της ενδικοφανούς προσφυγής.

4. Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 4254 Β'/30.9.2020)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1132/8.5.2014. Βεβαίωση και καταβολή κατόπιν αιτήσεων διοικητικής επί-

λυσης της διαφοράς ενώπιον της Επιτροπής Διοικητικής Επίλυσης Φορολογικών Διαφορών (Ε.Δ.Ε.Φ.Δ.) του άρθρου 70Α του Ν. 2238/1994.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 552)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1140/13.5.2014. Περιορισμός των προστίμων του άρθρου 5 του Ν. 2523/1997. Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 48 του άρθρου 66 του Ν. 4174/2013.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 553)

ΥΠ. ΟΙΚ. Δ12Α1103636/14.7.2014. Διευκρινίσεις σχετικά με τον υπολογισμό προστίμων εκπρόθεσμης υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, οικονομικού έτους 2014.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 555)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1007/5.1.2016.- Κοινοποίηση του επισήμου αντιγράφου της γνωμοδότησης υπ' αριθ. 231/2015 του Β' τμήματος του Ν.Σ.Κ., αναφορικά με τη δυνατότητα υπαγωγής στις ευνοϊκές διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 66 του ν. 4174/2013, υποθέσεων, για τις οποίες την 26.7.2013, είχε ήδη εκδοθεί, αλλά δεν έχει επιδοθεί δικαστική απόφαση.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 556)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1019/2.2.2018.- Κοινοποίηση των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 398 του ν.4512/2018 (Α'5), με τις οποίες προστέθηκε παράγραφος 50 στο άρθρο 72 του ν. 4174/2013 (Α'170).

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 653)

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2115/24.7.2020.- Κοινοποίηση και παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων των παρ.53 και 54β του άρθρου 72 του ν.4174/2013 (Α'170), όπως ισχύουν μετά την ψήφιση του ν.4701/2020 (Α'128), οι οποίες αφορούν ποσά αναδρομικών εισοδημάτων που εισπράχθηκαν το 2013, για τα οποία εκδόθηκαν πράξεις προσδιορισμού φόρου εντός του 2019, με βάση στοιχεία που είχε στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 659)

ΑΡΘΡΟ 84

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Η απόδοση Αριθμού Φορολογικού Μητρώου και η δήλωση έναρξης οικονομικής δραστηριότητας γίνονται σύμφωνα με τα άρθρα 10 και 11 του ν. 4987/2022 (Α' 206), μέχρι την 31η Αυγούστου 2024.

2. Τα άρθρα 27 και 28 εφαρμόζονται για ελέγχους που γίνονται με βάση εντολή που εκδίδεται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

3. Για τους ελέγχους που διενεργούνται με βάση τον παρόντα και μέχρι και την 30ή Σεπτεμβρίου 2024 εφαρμόζεται αποκλειστικά η περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 75, αν η προκύπτουσα οφειλή εξοφληθεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τον προσδιορισμό του φόρου.

4. Πράξεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση των ν. 4174/2013 (Α' 170) και 4987/2022 (Α' 206) εξακολουθούν να ισχύουν.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 84 Ν. 5104/2024

Περιέχονται οι μεταβατικές διατάξεις.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 70. Μεταβατικές διατάξεις.- 1. Μετά την 1η.1.2014, για υποθέσεις προσωρινού ή οριστικού φορολογικού ελέγχου που αφορά χρήσεις, περιόδους, φορολογικές υποθέσεις ή υποχρεώσεις πριν από την 1η.1.2014, εκδίδεται πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου. Για όσα αφορούν τα σχετικά με την έκδοση της πράξης εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα.

2. Κατά παρέκκλιση του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 34 του Κώδικα, πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, τέλους ή εισφοράς, που έχουν εκδοθεί ή εκδίδονται κατόπιν προσωρινού φορολογικού ελέγχου, ο οποίος διατάχθηκε μέχρι την 31η.12.2013, δεν κωλύουν τη μετά από νέο έλεγχο μεταγενέστερη διόρθωσή του. Το πρώτο εδάφιο ισχύει και για πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού που έχουν εκδοθεί ή εκδίδονται μετά από τακτικό (οριστικό) φορολογικό έλεγχο που διατάχθηκε έως την 31η.12.2013, στις περιπτώσεις στις οποίες, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 68 του ν. 2238/1994 (Α'151), την παρ. 2 του άρθρου 49 του ν. 2859/2000 (Α' 248) και κάθε άλλη συναφή διάταξη, εκδίδεται μερική καταλογιστική πράξη.

3. Για χρήσεις, περιόδους, φορολογικές υποθέσεις ή υποχρεώσεις για τις οποίες είχε εκδοθεί μέχρι την 31η.12.2013 εντολή ελέγχου, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Τμήματος VII του Κώδικα, εφόσον κατά την 1η.1.2014 δεν είχε γίνει έναρξη του ελέγχου. Ως έναρξη του ελέγχου για την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου λογίζεται η θεώρηση των βιβλίων του φορολογούμενου από όργανο της Φορολογικής Διοίκησης ή η κοινοποίηση πρόσκλησης για επίδειξη βιβλίων στον έλεγχο, στην περίπτωση που δεν είναι δυνατή η θεώρηση των βιβλίων ή η έκδοση της εντολής ελέγχου στην περίπτωση που δεν τηρούνται βιβλία. Ως έναρξη ελέγχου κατά την έννοια του πρώτου εδαφίου θεωρείται και η αποστολή έως τις 31.12.2013 επιστολής στο φορολογούμενο, με την οποία του γνωστοποιείται ότι έχει εκδοθεί εντολή φορολογικού ελέγχου. Σε περίπτωση κατά την οποία, έως τις 31.12.2013, είχε εκδοθεί εντολή φορολογικού ελέγχου και για οποιονδήποτε λόγο, μετά την ημερομηνία αυτή, για την ίδια χρήση, περίοδο, φορολογική υπόθεση ή υποχρέωση, εκ-

δοθεί νέα εντολή ελέγχου, οι έννομες συνέπειες της έκδοσης της αρχικής εντολής δεν θίγονται.

4. Κοινοποιήσεις κατά το άρθρο 5 του Κώδικα διενεργούνται και για χρήσεις, περιόδους, φορολογικές υποθέσεις ή υποχρεώσεις πριν από την έναρξη ισχύος αυτού.

5. Για φορολογικές δηλώσεις που υποβάλλονται μετά την 1η.1.2014, ανεξάρτητα από τη χρήση, την περίοδο, τη φορολογική υπόθεση ή υποχρέωση την οποία αφορούν, διενεργείται άμεσος προσδιορισμός του φόρου ή εκδίδεται πράξη διοικητικού προσδιορισμού του φόρου, κατά περίπτωση.

6. Για φορολογικές χρήσεις, περιόδους, υποθέσεις ή υποχρεώσεις για τις οποίες έως την 31η.12.2013 έχουν εκδοθεί οριστικά φύλλα ελέγχου ή οριστικές πράξεις προσδιορισμού ή καταλογισμού οποιουδήποτε φόρου, τέλους ή εισφοράς ή εκκαθαριστικά σημειώματα ή οποιαδήποτε άλλη συναφή πράξη, ως νέο στοιχείο, κατά την έννοια του άρθρου 25 του Κώδικα, θεωρείται οποιοδήποτε στοιχείο δεν τελούσε σε γνώση της αρμόδιας για τον τακτικό (οριστικό) έλεγχο φορολογικής αρχής, κατά τον χρόνο διενέργειάς του.

7. Σε περίπτωση ακύρωσης με απόφαση διοικητικού δικαστηρίου, για τυπικούς λόγους ή λόγω νομικής πλημμέλειας, οποιασδήποτε πράξης καταλογισμού, η Φορολογική Διοίκηση, σε συμμόρφωση με τη δικαστική απόφαση, εκδίδει, από την 1η.1.2014 τις προβλεπόμενες από τον Κώδικα πράξεις προσδιορισμού του φόρου, ανεξαρτήτως του χρόνου έκδοσης της δικαστικής απόφασης.

8. Για τις δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται μετά την 1η.1.2014 εφαρμόζονται αναλόγως η παρ. 4 του άρθρου 41 και η παρ. 1 του άρθρου 30 του Κώδικα.

9. Σε περίπτωση έκδοσης απόφασης διοικητικού δικαστηρίου με την οποία κηρύσσεται απαράδεκτη η συζήτηση ενδίκου βοηθήματος ή μέσου και αναπέμπεται η υπόθεση στη Φορολογική Διοίκηση, για να τηρηθεί η διαδικασία διοικητικής επίλυσης της διαφοράς, το αίτημα για διοικητική επίλυση εξετάζεται από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών, σύμφωνα με το άρθρο 63 του Κώδικα, εκτός εάν ο φορολογούμενος αποδεχθεί την προσβαλλόμενη πράξη μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν της δικαστικής απόφασης ή σχετικής πρόσκλησης της Φορολογικής Διοίκησης.

10. Διατάξεις περί παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου να κοινοποιεί φύλλα ελέγχου και πράξεις προσδιορισμού φόρου, τελών, εισφορών, προστίμων, προϊσχύουσες του άρθρου 36 του Κώδικα, εξακολουθούν να έχουν εφαρμογή για τις χρήσεις, τις περιόδους, τις υποθέσεις και τις φορολογικές υποχρεώσεις τις οποίες αφορούν. Όπου σε κείμενες διατάξεις ουσιαστικού φορολογικού δικαίου, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα, προβλέπεται προθεσμία παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου να κοινοποιεί φύλλα ελέγχου, πράξεις προσδιορισμού φόρου, τελών, εισφορών, πράξεις επιβολής προστίμων και κάθε άλλη συναφή πράξη, η παραγραφή διακόπτεται με την έκδοσή τους. Η διάταξη του δευτέρου εδαφίου εφαρμόζεται και σε εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις, οι οποίες δεν είχαν συζητηθεί κατά τη δημοσίευση του ν. 4254/2014 (Α'85) σε πρώτο βαθμό.

11. Το άρθρο 47 του Κώδικα εφαρμόζεται για οφειλές για τις οποίες αποκτάται εκτελεστός τίτλος από την 1η.1.2014 και εφεξής.

12. Το άρθρο 51 του Κώδικα, σχετικά με τον χρόνο παραγραφής και τους λόγους διακοπής και αναστολής αυτής, εφαρμόζεται για φόρους και λοιπά έσοδα για τα οποία η Φορολογική Διοίκηση αποκτά εκτελεστό τίτλο από την 1η.1.2014 και εφεξής.

13. Η παρ. 2 του άρθρου 53 του Κώδικα εφαρμόζεται για αιτήσεις επιστροφής που υποβάλλονται από την 1η.1.2014 και εφεξής.

14. Για πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού φόρου που αφορούν εν γένει φορολογικές υποχρεώσεις, χρήσεις, περιόδους ή υποθέσεις έως και τις 31.12.2013 επιβάλλεται, αντί του πρόσθετου φόρου του άρθρου 1 του ν. 2523/1997 (Α' 179), πρόστιμο που ισούται με το άθροισμα του πρόστιμου του άρθρου 58, της παρ. 2 του άρθρου 58Α ή του άρθρου 59 του Κώδικα, κατά περίπτωση,

πλέον του τόκου του άρθρου 53 του Κώδικα, ο οποίος υπολογίζεται από την 1η.1.2014 και μέχρι την έκδοση του εκτελεστού τίτλου, εφόσον αυτό συνεπάγεται επιεικέστερη μεταχείριση του φορολογούμενου. Σε κάθε περίπτωση, μετά την απόκτηση του εκτελεστού τίτλου, εφαρμόζεται το άρθρο 53 του Κώδικα.

15. Εξαιρετικά, για την υποβολή εκπρόθεσμων χρεωστικών δηλώσεων, που αφορούν χρήσεις, περιόδους, υποθέσεις ή εν γένει φορολογικές υποχρεώσεις έως τις 31.12.2013, επιβάλλεται, αντί του πρόσθετου φόρου του άρθρου 1 του ν. 2523/1997, πρόστιμο που ισούται με το άθροισμα του προστίμου του άρθρου 54 του Κώδικα, πλέον του τόκου του άρθρου 53 του Κώδικα, ο οποίος υπολογίζεται από την 1η.1.2014 και μέχρι την έκδοση του εκτελεστού τίτλου, εφόσον αυτό συνεπάγεται επιεικέστερη μεταχείριση του φορολογούμενου. Για δηλώσεις που υποβάλλονται μετά την κοινοποίηση εντολής ελέγχου ή της πρόσκλησης παροχής πληροφοριών του άρθρου 14 του Κώδικα και μέχρι την κοινοποίηση του προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου επιβάλλονται, αντί των ανωτέρω κυρώσεων, οι κυρώσεις της παρ. 14 του παρόντος, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο αυτή. Εφόσον πρόκειται για τροποποιητικές δηλώσεις, για τον υπολογισμό του ποσού του προστίμου της παρ. 14 του παρόντος, λαμβάνεται ως βάση υπολογισμού το ποσό της διαφοράς μεταξύ του φόρου που προκύπτει με βάση την υποβαλλόμενη τροποποιητική φορολογική δήλωση και εκείνου που προκύπτει με βάση την αρχικώς υποβληθείσα δήλωση και τις τυχόν τροποποιητικές δηλώσεις που έχουν εν τω μεταξύ υποβληθεί. Δεν είναι δυνατή η υποβολή δηλώσεων σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο με επιφύλαξη. Εξαιρουμένων των δηλώσεων παρακρατούμενων φόρων από μισθωτή εργασία και συντάξεις, εφόσον η προκύπτουσα οφειλή εξοφληθεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τον προσδιορισμό του φόρου, το επιβληθέν κατά το δεύτερο και τρίτο εδάφιο πρόστιμο ή ο πρόσθετος φόρος περιορίζεται στο εξήντα τοις εκατό (60%) του αρχικώς προσδιορισθέντος. Φόροι, πρόστιμα, τέλη, εισφορές και λοιπά ποσά που προσδιορίζονται κατά το δεύτερο, τρίτο και πέμπτο εδάφιο δεν διαγράφονται, δεν συμψηφίζονται ούτε επιστρέφονται. Σε κάθε περίπτωση μετά την απόκτηση του εκτελεστού τίτλου εφαρμόζεται το άρθρο 53 του Κώδικα

16. Για την υποβολή, μετά την 1η.1.2014, εκπροθέσμων δηλώσεων από τις οποίες δεν προκύπτει φορολογική υποχρέωση ή δηλώσεων πληροφοριακού χαρακτήρα που αφορούν περιόδους έως τις 31.12.2013, επιβάλλονται τα πρόστιμα του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 2523/1997, με τον περιορισμό το καταβλητέο σε καθεμία περίπτωση ποσό να μην ξεπερνά το προβλεπόμενο στην περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 54 του Κώδικα.

17. Η υπ' αριθμ. 45081/30.10.1997 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών που έχει εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 6 του άρθρου 26 του ν. 1882/1990 (Α' 43) εξακολουθεί να ισχύει μέχρι την κατάργησή της.

18. Η παρ. 7 του άρθρου 46 του Κώδικα εφαρμόζεται και για μέτρα που το Δημόσιο λαμβάνει ή έχει λάβει πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4223/2013 (Α' 287) επί περιουσιακών στοιχείων που έχουν δεσμευτεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 14 του ν. 2523/1997.

19. Για την επιβολή συντηρητικής κατάσχεσης σύμφωνα με το άρθρο 46 του Κώδικα, οι προβλεπόμενες επιδόσεις κατά τον ΚΠολΔ γίνονται και από οποιονδήποτε υπάλληλο της Φορολογικής Διοίκησης.

20. Οι παρ. 5 και 6 του άρθρου 46 του Κώδικα καταλαμβάνουν και τις υποθέσεις για τις οποίες έχουν συνταχθεί ειδικές εκθέσεις ελέγχου της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 2523/1997 μέχρι τις 31.12.2013, αλλά δεν έχουν ληφθεί τα προβλεπόμενα μέτρα μέχρι την ημερομηνία αυτή.

21. Αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που ρυθμίζουν θέματα που υπάγονται στις διατάξεις του Κώδικα, οι οποίες έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων: 16 του ν. 1882/1990 (Α' 43) περί Φορολογίας Αυτομάτου Υπερτιμήματος, 2 έως και 19 του ν. 3427/2005 (Α' 312) περί Φόρου Αυτομάτου Υπερτιμήματος (Φ.Α.Υ.) και Τέλους Συναλλαγής Ακινήτων (Τ.Σ.Α.), 21 έως

και 35 του ν. 2459/1997 (Α' 17) περί Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας (Φ.Μ.Α.Π.), 27 έως και 50 του ν. 3842/2010 (Α' 58) περί Φόρου Ακίνητης Περιουσίας (Φ.Α.Π.), 5 έως και 19 του ν. 3634/2008 (Α' 9) και 53 του ν. 3842/2010 (Α' 58) περί Ενιαίου Τέλους Ακινήτων (Ε.Τ.ΑΚ.), 53 του ν. 4021/2011 (Α' 218) περί Έκτακτου Ειδικού Τέλους Ηλεκτροδοτούμενων Δομημένων Επιφανειών (Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε.) και της υποπαρ. Α7 του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107) περί Έκτακτου Ειδικού Τέλους Ακινήτων (Ε.Ε.Τ.Α.), καθώς και οποιαδήποτε άλλη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία ρυθμίζει θέματα διαδικασιών των φορολογιών που επιβλήθηκαν με τους ανωτέρω νόμους, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την έκδοση αποφάσεων του Διοικητή, κατά τις διατάξεις του Κώδικα, όπου αυτό απαιτείται.

22. Για τα έσοδα που εμπίπτουν στο άρθρο 2 και το Παράρτημα του ν. 4174/2013 (Α' 170) ο Κώδικας εφαρμόζεται από την 1η.1.2014, εκτός εάν διαφορετικά ορίζεται. Ειδικά, για τις υποθέσεις του Κώδικα Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών και Κερδών από τυχερά παίγνια, ο Κώδικας εφαρμόζεται από την 1η.1.2015. Κατ' εξαίρεση για τις υποθέσεις του δευτέρου εδαφίου εφαρμόζονται από την 1η.1.2014 η παρ. 1 του άρθρου 30 και το Τμήμα ΙΧ του Κώδικα.

23. Το άρθρο 65Α του Κώδικα τίθεται σε ισχύ για χρήσεις που αρχίζουν από την 1η.1.2014. Η απόφαση του Υπουργού Οικονομικών υπό στοιχεία ΠΟΛ 1159/2011 (Β' 1657) διατηρείται σε ισχύ για χρήσεις που αρχίζουν πριν από την 1η.1.2014 και μπορεί να τροποποιηθεί ύστερα από γνώμη της Ε.Λ.Τ.Ε.

24. Ειδικά για την πράξη αποδοχής κληρονομιάς, της παρ. 1 του 54Α του Κώδικα, η υποχρέωση του συμβολαιογράφου για μνημόνευση και επισύναψη του πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. ισχύει από την 20ή.1.2014.

25. Εφόσον με την υποβολή τροποποιητικής φορολογικής δήλωσης ή με αυτοτελές αίτημα ή καθ' οιονδήποτε άλλο τρόπο, που αφορά φορολογικό έτος, διαχειριστική περίοδο ή φορολογική υπόθεση, μέχρι την 1η.1.2014, προβάλλεται αξίωση επιστροφής φόρου, για τα σχετικά με την παραγραφή, εφαρμόζονται τα μέχρι τότε ισχύοντα.

26. Από την 1η.1.2014 κάθε αίτημα προς τη Φορολογική Διοίκηση για διοικητικό ή δικαστικό συμβιβασμό θεωρείται απαράδεκτο και δεν εξετάζεται. Η διάταξη του πρώτου εδαφίου, ανεξαρτήτως χρονικών περιορισμών, εφαρμόζεται και για υποθέσεις, οι οποίες ήταν δυνατό να υπαχθούν σε οποιαδήποτε περίπτωση των άρθρων 70Α και 70Β του ν. 2238/1994.

27. Για παραβάσεις που διαπράχθηκαν μέχρι τις 31.12.2013, ανεξάρτητα από τον χρόνο διαπίστωσής τους, το σχετικό πρόστιμο υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 2523/1997, εξακολουθεί να εφαρμόζεται η παρ. 6 του άρθρου 9 του ίδιου νόμου, εφόσον ο φορολογούμενος, με δήλωσή του προς τον προϊστάμενο της αρχής που εξέδωσε την πράξη επιβολής προστίμου, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της, αποδεχθεί ανεπιφύλακτα το σύνολο των παραβάσεων που αναφέρονται σε αυτή και καταβάλει, ταυτόχρονα, τουλάχιστον ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) της συνολικής οφειλής, ενώ το υπόλοιπο ποσό καταβάλλεται εφάπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα της αποδοχής. Ποσά τα οποία έχουν καταβληθεί, δεν επιστρέφονται λόγω της εφαρμογής της παρούσας. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος, αμφισβητήσει τη νομιμότητα της αποδοχής, η πράξη και οι έννομες συνέπειές της αναβιώνουν και ήδη καταβληθέντα ποσά δεν επιστρέφονται.

28. Οι παρ. 5 και 6 του άρθρου 4 του ν. 2523/1997 εφαρμόζονται και για ενδοομιλικές συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν σε περιόδους που άρχισαν πριν από την 1η.1.2012, εφόσον η υπόθεση ήταν εκκρεμής κατά τη δημοσίευσή του ν. 4446/2016 (Α' 240) ενώπιον της Φορολογικής Διοίκησης ή των τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων ή του Συμβουλίου της Επικρατείας. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον οι διατάξεις του άρθρου 56 του ν. 4174/2013 είναι ευνοϊκότερες για τον υπόχρεο, εφαρμόζονται οι διατάξεις αυτές, ανεξάρτητα από τον χρόνο πραγματοποίησης των

ενδοομικών συναλλαγών.

29. Φορολογούμενος σε βάρος του οποίου:

α) έχει εκδοθεί και δεν έχει κοινοποιηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4512/2018 (Α' 5) οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου, ή

β) θα εκδοθεί οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου κατόπιν προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού που έχει κοινοποιηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4512/2018, δύναται να αποδεχτεί την οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού, με ανέκκλητη και ανεπιφύλακτη δήλωσή του, η οποία υποβάλλεται μέσα στην προθεσμία για άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής, στον προϊστάμενο της υπηρεσίας που εξέδωσε την πράξη προσδιορισμού του φόρου. Εφόσον ο φορολογούμενος εξοφλήσει την προκύπτουσα οφειλή μέσα στην προθεσμία της παρ. 3 του άρθρου 41 του Κώδικα, τα επιβληθέντα πρόστιμα, βάσει του άρθρου 58, της παρ. 2 του άρθρου 58Α και του άρθρου 59 του Κώδικα ή της παρ. 14 του παρόντος άρθρου ή οι πρόσθετοι φόροι του άρθρου 1 του ν. 2523/1997, κατά περίπτωση, μειώνονται στο εξήντα τοις εκατό (60%) αυτών. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και για εκκρεμείς υποθέσεις κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4512/2018, εφαρμοζόμενων αναλόγως των παρ. 3 και 5 του άρθρου 49 του ν. 4509/2017 (Α' 201). Ως εκκρεμείς υποθέσεις νοούνται οι υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών ή των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων ή του Συμβουλίου της Επικρατείας κατόπιν άσκησης ενδικοφανούς ή δικαστικής προσφυγής ή τακτικού ενδίκου μέσου ή αίτησης αναίρεσης ή εκείνες για τις οποίες εκκρεμεί η προθεσμία άσκησης ενδικοφανούς ή δικαστικής προσφυγής ή τακτικού ενδίκου μέσου ή αίτησης αναίρεσης. Ως εκκρεμείς νοούνται, επίσης, οι υποθέσεις οι οποίες έχουν συζητηθεί και δεν έχει εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση του δικαστηρίου ή έχει εκδοθεί μη αμετάκλητη απόφαση αλλά δεν έχει κοινοποιηθεί στον φορολογούμενο. Με απόφαση του Διοικητή δύναται να καθορίζονται ζητήματα προθεσμιών, καταβολής, αρμοδιοτήτων και κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

30. Οφειλές από πράξεις διοικητικού προσδιορισμού του φόρου που εκδόθηκαν μέχρι τις 31.12.2019 με βάση στοιχεία που είχε στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση και αφορούν αποδοχές που εισπράχθηκαν αναδρομικά μέσα στο 2013 καθίστανται ληξιπρόθεσμες την 31η.7.2020.

31. Η αίτηση ακύρωσης ή τροποποίησης σύμφωνα με το άρθρο 63B του Κώδικα υποβάλλεται κατά άμεσου προσδιορισμού ή πράξεων διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή πράξεων επιβολής προστίμου που εκδίδονται από την 1η.1.2020 και μετά.

32. α) Κατ' εξαίρεση, άμεσος προσδιορισμός φόρου ή πράξεις προσδιορισμού φόρου ή επιβολής προστίμου που εκδόθηκαν εντός του 2019, για τις οποίες συντρέχει οποιοσδήποτε από τους λόγους που αναφέρονται στις περ. α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 63B και για τις οποίες δεν έχει ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή ή προσφυγή ενώπιον του δικαστηρίου έως την ημερομηνία έναρξης ισχύος του άρθρου 63B, δύναται να ακυρωθούν ή να τροποποιηθούν κατ' εφαρμογή των οριζόμενων στην παρ. 2 του άρθρου 63B. Για τον σκοπό αυτόν υποβάλλεται αίτηση του φορολογούμενου για ακύρωση ή τροποποίηση έως τις 31.7.2020 και η πράξη της Φορολογικής Διοίκησης εκδίδεται μέχρι τις 30.9.2020. Έως τις 30.9.2020 δύναται να γίνει και η ακύρωση ή τροποποίηση άμεσου προσδιορισμού φόρου, της πράξης προσδιορισμού του φόρου και της πράξης επιβολής προστίμου, εφόσον έχει εκδοθεί, χωρίς αίτηση του φορολογούμενου, κατ' ανάλογη εφαρμογή των οριζόμενων στην παρ. 3 του άρθρου 63B. Στις περιπτώσεις που έχει ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή και δεν έχει συμπληρωθεί η προθεσμία εξέτασής της, η προθεσμία αυτή διακόπτεται από την έναρξη ισχύος του άρθρου 63B και η ασκηθείσα ενδικοφανής προσφυγή λογίζεται ως αίτηση του φορολογούμενου για την ακύρωση ή τροποποίηση, εξετάζεται ως τέτοια και η σχετική πράξη εκδίδεται έως τις 30.9.2020. Για τις υποθέσεις αυτές και σε περίπτωση ρητής απόρριψης του αιτήματος ακύρωσης ή τροποποίησης, επιτρέπεται η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής κατά της πράξης απόρριψης, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 63, με την οποία μπορούν

να προβάλλονται και οι λόγοι που έχουν ήδη προβληθεί με την αρχικώς ασκηθείσα ενδικοφανή προσφυγή. Σε περίπτωση σιωπηρής απόρριψης του αιτήματος ακύρωσης ή τροποποίησης λόγω άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας του πέμπτου εδαφίου, η αρχικώς ασκηθείσα ενδικοφανής προσφυγή και κάθε σχετικό έγγραφο διαβιβάζονται προς τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών μέχρι τις 31.10.2020 και η προθεσμία εξέτασης της ενδικοφανούς προσφυγής εκκινεί εκ νέου από την 1η.11.2020. Οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 63 εφαρμόζονται κατ' εξαίρεση και για όλες τις υποθέσεις της περ. α'. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, έπειτα από εισήγηση του Διοικητή, ορίζεται κάθε ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή της παρούσας.

β) Πράξεις επιβολής προστίμου που αφορούν χρήσεις έως τις 31.12.2013 και εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 32 του Κώδικα με βάση στοιχεία που είχε στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση, ακυρώνονται με σχετική πράξη της Φορολογικής Διοίκησης, εφόσον κατά την έκδοση της πράξης προσδιορισμού φόρου δεν προκύπτει ποσό φόρου προς καταβολή.

γ) Για επιγενόμενους λόγους που γεννήθηκαν εντός του 2019, η αίτηση του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 63B υποβάλλεται εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του ν. 4701/2020 (Α' 128).

33. α) Για αναδρομικά εισοδήματα από συντάξεις που αφορούν τα φορολογικά έτη 2014 έως και 2017, ανάγονται σε έτος άλλο από εκείνο στο οποίο εισπράχθηκαν και καταβλήθηκαν από 1η.1.2015 έως και τις 31.12.2018, για τα οποία εκδίδεται:

αα) πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου με βάση εκπρόθεσμη αρχική δήλωση που υποβλήθηκε από τον φορολογούμενο ή με βάση στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 32 του Κώδικα, ή

αβ) πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου κατόπιν εκπρόθεσμης τροποποιητικής δήλωσης, σύμφωνα με το άρθρο 34 του Κώδικα, το άρθρο 54 του Κώδικα δεν εφαρμόζεται και οι τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής του άρθρου 53 του Κώδικα δεν μπορούν να υπερβούν το είκοσι τοις εκατό (20%) του κύριου φόρου που προσδιορίζεται με την πράξη, εφόσον πρόκειται για το πρώτο έτος καταβολής σύνταξης, η οποία έγινε καθυστερημένα από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα. Σε περίπτωση που τα ανωτέρω εισοδήματα καταβλήθηκαν αναδρομικά από την 1η.1.2014 έως και τις 31.12.2018 και ανάγονται σε χρήσεις έως και τις 31.12.2013, εφαρμόζεται το πρώτο εδάφιο της παρ. 15 του παρόντος άρθρου, οι επιβαλλόμενες κυρώσεις δεν δύναται να υπερβούν το είκοσι τοις εκατό (20%) του κύριου φόρου που προσδιορίζεται κατά την έκδοση της πράξης και το άρθρο 54 του Κώδικα δεν εφαρμόζεται. Οι ως άνω διατάξεις ισχύουν για πράξεις διοικητικού ή διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου που εκδίδονται από την 1.1.2020.

β) Οι πρόσθετοι φόροι ή το πρόστιμο του άρθρου 54 του Κώδικα και οι τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής του άρθρου 53 του Κώδικα που επιβλήθηκαν με πράξεις διοικητικού προσδιορισμού φόρου που αφορούν σε χρήσεις έως τις 31.12.2013 και εκδόθηκαν μέσα στο 2019, κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 32 του Κώδικα, με βάση στοιχεία που είχε στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση, για αποδοχές που εισπράχθηκαν αναδρομικά μέσα στο 2013, δεν δύναται να υπερβούν το είκοσι τοις εκατό (20%) του κύριου φόρου που προσδιορίστηκε κατά την έκδοση της πράξης, εφόσον πρόκειται για το πρώτο έτος καταβολής σύνταξης, η οποία έγινε καθυστερημένα από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα. Το ίδιο ισχύει για τα ανωτέρω εισοδήματα που θα εκκαθαριστούν εκ νέου από την αρμόδια υπηρεσία κατ' εφαρμογή της διαδικασίας που προβλέπεται στην παρ. 32 του παρόντος άρθρου. Με αίτημα του φορολογουμένου εκδίδεται νέα πράξη από τη Φορολογική Διοίκηση με την οποία οι πρόσθετοι φόροι ή οι τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής του άρθρου 53 του Κώδικα περιορίζονται σε ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) του κύριου φόρου και το πρόστιμο του άρθρου 54 του Κώδικα δεν επιβάλλεται.

34. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή δύναται να τροποποιούνται οι προθεσμίες που ορίζονται στην παρ. 30 και την περ. α' της παρ. 32 του παρόντος άρθρου.

35. Καταστάσεις φορολογικών στοιχείων για διασταύρωση πληροφοριών για το ημερολογιακό έτος 2014, που υπεβλήθησαν από τις 21.1.2016 έως και τις 25.1.2016, θεωρούνται εμπρόθεσμες. Πρόστιμα που έχουν επιβληθεί, ακυρώνονται ή, εφόσον έχουν εισπραχθεί, συμψηφίζονται με οφειλές και, στην περίπτωση που δεν υπάρχει οφειλή, επιστρέφονται.

36. Πράξεις επιβολής προστίμου που εκδόθηκαν για εκπρόθεσμες τροποποιητικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, από τις οποίες το επιπλέον ποσό φόρου που προέκυψε προς καταβολή σε σχέση με την αρχική δήλωση, είναι έως εκατό (100) ευρώ, για τις οποίες δεν έχει παρέλθει η προθεσμία άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής ή εκκρεμούν ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών ή των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων ή δεν έχει παρέλθει η προθεσμία άσκησης δικαστικής προσφυγής, ακυρώνονται ή, εφόσον έχουν εισπραχθεί, συμψηφίζονται με οφειλές και, στην περίπτωση που δεν υπάρχει οφειλή, επιστρέφονται.

37. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται παραπομπή στις ρυθμίσεις του ν. 2523/1997 (άρθρα 17 έως 21), εννοούνται οι αντίστοιχες ρυθμίσεις του Τμήματος ΧΙΙ του Κώδικα (άρθρα 66 έως 69).

38. Αιτήσεις ποινικής δίωξης Προϊσταμένων Δ.Ο.Υ. ή Ελεγκτικών Κέντρων ή Τελωνείων σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 1882/1990 («Ποινικό αδίκημα μη καταβολής χρεών προς το Δημόσιο και τρίτους») για χρέη κατώτερα του ποσού των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, εκκρεμείς κατά τη δημοσίευση του ν. 4337/2015 (Α' 129), δεν εισάγονται για συζήτηση. Η αναστολή της παραγραφής των χρεών κατώτερων του ποσού του πρώτου εδαφίου, για τα οποία είχε υποβληθεί αίτηση ποινικής δίωξης του άρθρου 25 του ν. 1882/1990 πριν από την δημοσίευση του ν. 4337/2015, λήγει με τη δημοσίευση του ν. 4337/2015 και η παραγραφή συνεχίζεται και δεν συμπληρώνεται πριν την πάροδο έτους από τη λήξη της αναστολής.

39. Υποθέσεις για εγκλήματα των άρθρων 17, 18 και 19 του ν. 2523/1997, εάν μέχρι τη δημοσίευση του ν. 4337/2015 είχε γίνει επίδοση κλητηρίου θεσπίσματος ή κλήσης στον κατηγορούμενο, εκδικάζονται από το αρμόδιο δικαστήριο στο οποίο έχουν εισαχθεί.

40. Εκκρεμείς κατά τη δημοσίευση του ν. 4337/2015 μηνυτήριες αναφορές για εγκλήματα των άρθρων 17, 18 και 19 του ν. 2523/1997 που υποβλήθηκαν για ποσά μικρότερα από τα οριζόμενα στο άρθρο 66 δεν εισάγονται για συζήτηση και οι σχετικές δικογραφίες τίθενται στο αρχείο με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα.

41. Πράξεις επιβολής προστίμου που εκδόθηκαν για εκπρόθεσμες αρχικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φυσικού προσώπου ή νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, από τις οποίες το ποσό φόρου που προέκυψε προς καταβολή είναι έως εκατό (100) ευρώ και πράξεις επιβολής προστίμου που εκδόθηκαν για εκπρόθεσμες τροποποιητικές δηλώσεις νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, από τις οποίες το ποσό φόρου που προέκυψε προς καταβολή, σε σχέση με την αρχική δήλωση, είναι έως εκατό (100) ευρώ, για τις οποίες:

α) είτε δεν έχει παρέλθει η προθεσμία άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών ή εκκρεμεί η έκδοση απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής που έχει ασκηθεί ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών,

β) είτε δεν έχει παρέλθει η προθεσμία άσκησης δικαστικής προσφυγής κατά της απορριπτικής απόφασης της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών ή εκκρεμεί, ενώπιον των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, εμπρόθεσμη προσφυγή κατά της απόφασης ή της σιωπηρής απόρριψης της ενδικοφανούς προσφυγής από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών, ακυρώνονται ή, εφόσον έχουν εισπραχθεί, συμψηφίζονται με οφειλές και, στην περίπτωση που δεν υπάρχει οφειλή, επιστρέφονται. Τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο καταλαμβάνουν και εκκρεμείς κατά τα ως άνω πράξεις επιβολής προστίμου για πράξεις διοικητικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος ποσού φόρου προς καταβολή έως εκατό (100) ευρώ, οι οποίες εκδόθηκαν σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 32, με βάση διαθέσιμες πληροφορίες κατόπιν διασταυρώσεων.

ΑΡΘΡΟ 85

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Παραπομπές στον ν. 4987/2022 (Α' 206) νοούνται, μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος, ως παραπομπές στα αντίστοιχα άρθρα που καταγράφονται στον πίνακα κωδικοποιούμενων διατάξεων, ο οποίος αποτελεί το Παράρτημα Β' του παρόντος.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 85 Ν. 5104/2024

Ορίζονται τελικές διατάξεις.

ΠΡΟΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4987/2022. Άρθρο 71. Τελικές και καταργούμενες διατάξεις.- 1. Όπου σε κείμενες διατάξεις γίνεται παραπομπή ή αναφορά σε διάταξη του Μέρους Α' του ν. 4174/2013 (Α' 170) ή του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.), ή γενικά στον ν. 4174/2013 ή στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.), εφεξής νοείται η αντίστοιχη διάταξη του παρόντος Κώδικα ή ο παρών Κώδικας.

2. Κανονιστικές αποφάσεις ή άλλες διοικητικές πράξεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση διατάξεων του ν. 4174/2013 ή του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.), όπως ισχύει μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος Κώδικα, εξακολουθούν να ισχύουν.

3. Κανονιστικές αποφάσεις ή άλλες διοικητικές πράξεις που μετά τη δημοσίευση του παρόντος Κώδικα τροποποιούν ή αντικαθιστούν αποφάσεις ή πράξεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση διατάξεων του Μέρους Α' του ν. 4174/2013 ή του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.), εκδίδονται εφεξής κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κώδικα.

4. Οι κωδικοποιούμενες διατάξεις του Μέρους Α' και το Παράρτημα του ν. 4174/2013 καταργούνται.

ΑΡΘΡΟ 86

ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται ο ν. 4987/2022 (Α' 206), περί του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, πλην των άρθρων 39, 54Z και 70.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 86 Ν. 5104/2024

Ορίζονται καταργούμενες διατάξεις.

ΑΡΘΡΟ 117

ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

- 1.** Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως με την επιφύλαξη των παρ. 2 και 3, καθώς και των ειδικότερων διατάξεών του.
- 2.** Τα άρθρα 10 και 11 και η παρ. 3 του άρθρου 12 ισχύουν από την 1 η Σεπτεμβρίου 2024.
- 3.** Το άρθρο 75 ισχύει από την 1η Οκτωβρίου 2024.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'

1. Τέλη χαρτοσήμου (π.δ. 28ης Ιουλίου 1931, Α' 239),
2. Φόρος μεταβίβασης ακινήτων (ν. 1587/1950, Α' 294),
3. Φόρος επί του ζύθου (άρθρο 39 του β.δ. 24.9/1958),
4. Εισφορά δακοκτονίας (άρθρο 2 του α.ν. 112/1967, Α' 147),
5. Προξενικά ναυτιλιακά τέλη του ν.δ. 952/1971 (Α' 160),
6. Φόρος πλοίων και ναυτιλιακών επιχειρήσεων (ν. 27/1975, Α' 77),
7. Φόρος επί των μερισμάτων, έκτακτων αμοιβών και ποσοστών («bonus») επιπλέον των μισθών (παρ. 5 άρθρου 43 ν. 4111/2013, Α' 18),
8. Τέλος ρυμουλκών, αυτοκινούμενων βυθοκόρων και αλιευτικών πλοίων (άρθρο 57 ν. 4646/2019, Α' 201),
9. Προξενικά ναυτιλιακά τέλη (ν.δ. 952/1971, Α' 160),
10. Ειδικός Φόρος Τραπεζικών Εργασιών (άρθρα 6 έως 16 του ν. 1676/1986, Α' 204),
11. Φόρος Συγκέντρωσης Κεφαλαίου (άρθρα 17 έως 31 του ν. 1676/1986),
12. Ειδικός Φόρος για την Ανάπτυξη της Κινηματογραφικής Τέχνης (άρθρο 60 του ν. 1731/1987, Α' 161),
13. Φόρος Αυτομάτου Υπερτιμήματος (άρθρο 16 του ν. 1882/1990, Α' 43),
14. Έσοδα εισιτηρίων καζίνο (παρ. 10 άρθρου 2 του ν. 2206/1994, Α' 62, παρ. 13 άρθρου 31 του ν. 2873/2000, Α' 285, παρ. 1 άρθρου 1 του ν. 3139/2003 Α' 100, περ. 9 άρθρου πρώτου υποπερ. Ε7 του ν. 4093/2012, Α' 222),
15. Φόρος Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας (άρθρα 21 έως 35 του ν. 2459/1997, Α' 17),
16. Τέλη διενέργειας παιγνίων με παιγνιόχαρτα (άρθρο 8 του ν. 2515/1997 και παρ. 2 άρθρου 10 του ν. 3037/2002, Α' 174),
17. Φόρος πώλησης της παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 2579/1998, Α' 31,
18. Αυτοτελής Φορολογία Αφορολόγητων Αποθεματικών (άρθρο 8 του ν. 2579/1998),
19. Τέλος συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας και τέλος καρτοκινητής τηλεφωνίας (άρθρο 12 του ν. 2579/1998),
20. Περιβαλλοντικό τέλος πλαστικής σακούλας του άρθρου 6Α του ν. 2939/2001 (Α' 179),
21. Αυτοτελής Φορολογία Αφορολόγητων Αποθεματικών Τεχνικών Επιχειρήσεων (άρθρο 3 του ν. 2954/2001, Α' 255),
22. Ειδικός Φόρος επί των Ακινήτων (άρθρα 15 έως 18 του ν. 3091/2002, Α' 330),
23. Φορολογία Προβλέψεων Επισφαλών Απαιτήσεων (παρ. 4 άρθρου 9 του ν. 3296/2004, Α' 253),
24. Φόρος κεφαλαιοποίησης ή διανομής αφορολόγητων αποθεματικών (παρ. 6 άρθρου 8 του ν. 3299/2004, Α' 261),
25. Φόρος Αυτομάτου Υπερτιμήματος και Τέλος Συναλλαγής Ακινήτων (άρθρα 2 έως 19 του ν. 3427/2005),
26. Φόρος ασφαλιστρών (άρθρο 29 του ν. 3492/2006, Α' 210),
27. Αυτοτελής Φορολογία των Αποθεματικών των Τραπεζών (άρθρο 10 του ν. 3513/2006, Α' 265),
28. Ενιαίο Τέλος Ακινήτων (άρθρα 5 έως 19 του ν. 3634/2008, Α' 9),
29. Εφάπαξ φόροι επί των αποθεμάτων πετρελαίου (άρθρα 23 του ν. 3634/2008, 2 του ν. 3828/2010, Α' 31 και παρ. 6 άρθρου τέταρτου του ν. 3845/2010, Α' 65),
30. Έκτακτες εφάπαξ εισφορές κοινωνικής ευθύνης των νομικών προσώπων (άρθρα 2 του ν. 3808/2009, Α' 227 και 5 του ν. 3845/2010),

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'

---

31. Έκτακτη εισφορά στα ιδιωτικά πλοία αναψυχής (άρθρο 3 του ν. 3790/2009, Α' 143),
32. Ειδικός φόρος ιδιωτικών πλοίων αναψυχής (άρθρο 2 του ν. 3790/2009),
33. Ειδικός φόρος πολυτελείας χωρών της Ε.Ε. και εγχωρίως παραγόμενων ειδών (άρθρο 17 του ν. 3833/2010, Α' 40),
34. Εισφορές Φυσικών Προσώπων (άρθρα 18 του ν. 3758/2009, Α' 68, 5 του ν. 3833/2010, Α' 40, 30 του ν. 3986/2011, Α' 152),
35. Φόρος Ακίνητης Περιουσίας (άρθρα 27 έως 50 του ν. 3842/2010, Α' 58),
36. Ειδικός φόρος στις διαφημίσεις που προβάλλονται από την τηλεόραση (παρ. 12 άρθρου πέμπτου του ν. 3845/2010),
37. Ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) των εισπραττόμενων από τις ιδιωτικές Μονάδες Χρόνιας Αιμοκάθαρσης νοσηλίων (άρθρο 30 του ν. 3846/2010, Α' 66),
38. Τέλος επιτηδεύματος φυσικών και νομικών προσώπων (άρθρο 31 του ν. 3986/2011, Α' 152),
39. Ειδική εισφορά αλληλεγγύης φυσικών προσώπων (άρθρα 29 του ν. 3986/2011 και 43Α του ν. 4172/2013, Α' 167),
40. Ετήσιο τέλος για τη λειτουργία χώρου καπνιζόντων (άρθρο 45 του ν. 3986/2011),
41. Συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στα μικτά κέρδη των εταιρειών παροχής υπηρεσιών στοιχημάτων και τυχερών παιγνίων μέσω διαδικτύου (άρθρο 50 του ν. 4002/2011, Α' 180),
42. Έκτακτο Ειδικό Τέλος Ηλεκτροδοτούμενων Δομημένων Επιφανειών (άρθρο 53 του ν. 4021/2011, Α' 218),
43. Φόρος πολυτελούς διαβίωσης (άρθρο 44 του ν. 4111/2013, Α' 18),
44. Εισφορά εισαγόμενου συναλλάγματος (παρ. 1 άρθρου 43 του ν. 4111/2013, Α' 18),
45. Έκτακτο Ειδικό Τέλος Ακινήτων (υποπαρ. Α7 άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013, Α' 107),
46. Φόρος Διαμονής (άρθρο 53 του ν. 4389/2016, Α' 94),
47. Τέλος στη συνδρομητική τηλεόραση (άρθρο 54 του ν. 4389/2016),
48. Τέλος συνδρομητών σταθερής τηλεφωνίας (άρθρο 55 του ν. 4389/2016),
49. Εισφορά προστασίας του περιβάλλοντος της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4736/2020 (Α' 200) σχετικά με τη μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον,
50. Περιβαλλοντικό τέλος (άρθρο 79 του ν. 4819/2021, Α' 129),
51. Τέλος ανακύκλωσης (άρθρο 80 του ν. 4819/2021),
52. Τέλος ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση (άρθρο 30 του ν. 5073/2023, Α' 204),
53. Συμπληρωματικός φόρος (άρθρα 1-54) του ν. 5100/2024 (Α' 49) σε εφαρμογή του άρθρου 46 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2523 του Συμβουλίου της 10ης Δεκεμβρίου 2022

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄

Διατάξεις ν. 4987/2022	Νέες διατάξεις
Άρθρο 1	Άρθρο 1
Άρθρο 2	Άρθρο 2
Άρθρο 3	Άρθρο 3
Άρθρο 4	Άρθρο 4
Άρθρο 5	Άρθρο 5 και άρθρο 83 παρ. 1
Άρθρο 5 παρ. 3Α	Άρθρο 5 παρ. 3
Άρθρο 6	Άρθρο 6
Άρθρο 6 παρ. 1	Άρθρο 83 παρ. 3
Άρθρο 7	Άρθρο 7
Άρθρο 8	Άρθρο 8
Άρθρο 8 παρ. 1	Άρθρο 83 παρ. 6
Άρθρο 9	Άρθρο 9
Άρθρο 10 παρ. 1 περ. α)	Άρθρο 10 παρ. 1, 2, 3
Άρθρο 10 παρ. 1 περ. β)	Άρθρο 11 παρ. 1
Άρθρο 10 παρ. 1 περ. γ)	Άρθρο 83 παρ. 7 περ. α), β) και γ) και παρ. 8 περ. α)
Άρθρο 10 παρ. 1 περ. δ)	Άρθρο 11 παρ. 4, 5 και 6
Άρθρο 10 παρ. 1 περ. ε)	Άρθρο 11 παρ. 9 και άρθρο 83 παρ. 8 περ. δ)
Άρθρο 10 παρ. 2 περ. α)	Άρθρο 11 παρ. 10 περ. α)
Άρθρο 10 παρ. 2 περ. β)	Άρθρο 11 παρ. 10 περ. β)
Άρθρο 10 παρ. 2 περ. γ)	Άρθρο 11 παρ. 11
Άρθρο 10 παρ. 2 περ. δ)	Άρθρο 11 παρ. 12
Άρθρο 10 παρ. 3 περ. α)	Άρθρο 11 παρ. 13
Άρθρο 10 παρ. 3 περ. β)	Άρθρο 11 παρ. 14
Άρθρο 10 παρ. 4 εδάφιο πρώτο	Άρθρο 11 παρ. 15
Άρθρο 10 παρ. 4 εδάφιο δεύτερο	Άρθρο 11 παρ. 16
Άρθρο 10 παρ. 5	Άρθρο 11 παρ. 17
Άρθρο 10 παρ. 6	Άρθρο 83 παρ. 8 περ. γ) και ε)
Άρθρο 11 παρ. 1	Άρθρο 10 παρ. 3
Άρθρο 11 παρ. 2	Άρθρο 10 παρ. 4
Άρθρο 11 παρ. 3	Άρθρο 10 παρ. 5
Άρθρο 11 παρ. 4	Άρθρο 10 παρ. 6

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'

Άρθρο 11 παρ. 5	Άρθρο 10 παρ. 8
Άρθρο 11 παρ. 6	Άρθρο 10 παρ. 9 και 10
Άρθρο 11 παρ. 7	Άρθρο 10 παρ. 11
Άρθρο 11 παρ. 8	Άρθρο 10 παρ. 12
Άρθρο 11 παρ. 9	Άρθρο 10 παρ. 4
Άρθρο 11 παρ. 10	Άρθρο 87 παρ. 7 περ. δ)
Άρθρο 12	Άρθρο 12
Άρθρο 12 παρ. 3	Άρθρο 83 παρ. 9 περ. α)
Άρθρο 13	Άρθρο 13
Άρθρο 13 παρ. 3	Άρθρο 83 παρ. 10
Άρθρο 14	Άρθρο 14
Άρθρο 14 παρ. 4 και 5	Άρθρο 83 παρ. 11
Άρθρο 15	Άρθρο 15
Άρθρο 15 παρ. 3α	Άρθρο 15 παρ. 4 και άρθρο 83 παρ. 13
Άρθρο 15 παρ. 3β	Άρθρο 15 παρ. 5 και άρθρο 83 παρ. 14
Άρθρο 15 παρ. 4	Άρθρο 83 παρ. 12
Άρθρο 15Α	Άρθρο 16
Άρθρο 15Α παρ. 3 περ. α) και 4	Άρθρο 83 παρ. 15
Άρθρο 15Α παρ. 3 περ. β)	Άρθρο 83 παρ. 16
Άρθρο 15Β	Άρθρο 17
Άρθρο 15Β παρ. 2	Άρθρο 83 παρ. 17 περ. α)
Άρθρο 15Β παρ. 5	Άρθρο 83 παρ. 17 περ. β)
Άρθρο 15Γ	Άρθρο 18
Άρθρο 15Γ παρ. 2	Άρθρο 83 παρ. 18
Άρθρο 15Γ παρ. 4	Άρθρο 83 παρ. 19
Άρθρο 15Δ	Άρθρο 19
Άρθρο 15Δ παρ. 5	Άρθρο 83 παρ. 20
Άρθρο 16	Άρθρο 20
Άρθρο 16 παρ. 2	Άρθρο 83 παρ. 21
Άρθρο 17	Άρθρο 21
Άρθρο 17 παρ. 1α	Άρθρο 83 παρ. 23
Άρθρο 17 παρ. 1β	Άρθρο 21 παρ. 2
Άρθρο 17 παρ. 2	Άρθρο 21 παρ. 3
Άρθρο 17 παρ. 2α	Άρθρο 21 παρ. 4
Άρθρο 17 παρ. 3	Άρθρο 21 παρ. 5

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'

Άρθρο 17 παρ. 4	Άρθρο 21 παρ. 6
Άρθρο 17 παρ. 5	Άρθρο 21 παρ. 7
Άρθρο 17 παρ. 6	Άρθρο 83 παρ. 22
Άρθρο 17 παρ. 7	Άρθρο 83 παρ. 24
Άρθρο 17Α	Άρθρο 21
Άρθρο 17Α παρ. 6	Άρθρο 83 παρ. 25
Άρθρο 18	Άρθρο 22
Άρθρο 18 παρ. 1 τελευταίο εδάφιο	Άρθρο 83 παρ. 26 περ. α)
Άρθρο 18 παρ. 2	Άρθρο 83 παρ. 26 περ. β)
Άρθρο 19	Άρθρο 23 και άρθρο 83 παρ. 27
Άρθρο 20	Άρθρο 24
Άρθρο 20 παρ. 3	Άρθρο 83 παρ. 28
Άρθρο 21	Άρθρο 25
Άρθρο 21 παρ. 6	Άρθρο 83 παρ. 29
Άρθρο 22	Άρθρο 26
Άρθρο 22 παρ. 3 περ. α) τελευταίο εδάφιο	Άρθρο 83 παρ. 30 περ. α)
Άρθρο 22 παρ. 8	Άρθρο 83 παρ. 30 περ. β)
Άρθρο 23	Άρθρο 27
Άρθρο 23 παρ. 3	Άρθρο 83 παρ. 31 περ. β)
Άρθρο 23 παρ. 5	Άρθρο 83 παρ. 31 περ. γ)
Άρθρο 24	Άρθρο 29
Άρθρο 25	Άρθρο 30
Άρθρο 26	Άρθρο 31
Άρθρο 26 παρ. 2 περ. α)	Άρθρο 83 παρ. 32
Άρθρο 27	Άρθρο 32
Άρθρο 27 παρ. 2	Άρθρο 83 παρ. 33
Άρθρο 28	Άρθρο 33
Άρθρο 28Α	Άρθρο 34
Άρθρο 28Α παρ. 6	Άρθρο 83 παρ. 34
Άρθρο 29	Άρθρο 35
Άρθρο 29 παρ. 3	Άρθρο 83 παρ. 36
Άρθρο 29 παρ. 4	Άρθρο 83 παρ. 35
Άρθρο 30	Άρθρο 36
Άρθρο 30 παρ. 1 τελευταίο εδάφιο	Άρθρο 83 παρ. 37 περ. α)
Άρθρο 31	Άρθρο 36

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'

Άρθρο 31 παρ. 1Α	Άρθρο 36 παρ. 2
Άρθρο 31 παρ. 2	Άρθρο 36 παρ. 2
Άρθρο 32	Άρθρο 36 παρ. 3
Άρθρο 33	Άρθρο 36 παρ. 4
Άρθρο 34	Άρθρο 36 παρ. 5
Άρθρο 35	Άρθρο 36 παρ. 6
Άρθρο 36	Άρθρο 37
Άρθρο 37	Άρθρο 38
Άρθρο 38	Άρθρο 39
Άρθρο 38 παρ. 5	Άρθρο 83 παρ. 39
Άρθρο 39	Δεν εντάσσεται - διατηρείται ως αυτοτελής διάταξη.
Άρθρο 40	Άρθρο 40
Άρθρο 40 παρ. 2 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 83 παρ. 40 περ. α)
Άρθρο 40 παρ. 2 τελευταίο εδάφιο	Άρθρο 83 παρ. 40 περ. β)
Άρθρο 41	Άρθρο 41
Άρθρο 41 παρ. 2	Άρθρο 83 παρ. 41
Άρθρο 42	Άρθρο 42
Άρθρο 42 παρ. 5	Άρθρο 83 παρ. 42
Άρθρο 43 (καταργηθέν)	(καταργηθέν)
Άρθρο 44	Άρθρο 43
Άρθρο 45	Άρθρο 44
Άρθρο 46	Άρθρο 45
Άρθρο 46 παρ. 6 εδάφιο δεύτερο	Άρθρο 83 παρ. 43
Άρθρο 47	Άρθρο 46
Άρθρο 47 παρ. 5	Άρθρο 83 παρ. 44
Άρθρο 48	Άρθρο 47
Άρθρο 48 παρ. 5 περ. β)	Άρθρο 83 παρ. 45
Άρθρο 49	Άρθρο 48
Άρθρο 50	Άρθρο 49
Άρθρο 50 παρ. 1 περ. γ)	Άρθρο 83 παρ. 46
Άρθρο 51	Άρθρο 50
Άρθρο 52	Άρθρο 51
Άρθρο 53	Άρθρο 52
Άρθρο 53 παρ. 4	Άρθρο 83 παρ. 47

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'

Άρθρο 54 παρ. 1 περ. α) σε συνδυασμό με παρ. 2 περ. α)	Άρθρο 53 παρ. 1 περ. α)
Άρθρο 54 παρ. 1 περ. β) σε συνδυασμό με παρ. 2 περ. α), β), γ) και δ)	Άρθρο 53 παρ. 1 και παρ. 2
Άρθρο 54 παρ. 1 περ. γ) σε συνδυασμό με παρ. 2 περ. α), β), γ) και δ)	Άρθρο 53 παρ. 1 περ. α) και παρ. 2
Άρθρο 54 παρ. 1 περ. δ) σε συνδυασμό με παρ. 2 περ. α), β), γ) και δ)	Άρθρο 53 παρ. 1 και παρ. 2
Άρθρο 54 παρ. 1 περ. ε) σε συνδυασμό με παρ. 2 περ. ε)	Άρθρο 53 παρ. 9
Άρθρο 54 παρ. 1 περ. στ)	Δεν προβλέπεται ως παράβαση (προαιρετικός πλέον ο διορισμός φορολογικού εκπροσώπου)
Άρθρο 54 παρ. 1 περ. ζ) σε συνδυασμό με παρ. 2 περ. ε)	Άρθρο 53 παρ. 9 και άρθρο 83 παρ. 50 περ. α)
Άρθρο 54 παρ. 1 περ. η) σε συνδυασμό με παρ. 2 περ. ε)	Άρθρο 57 παρ. 1
Άρθρο 54 παρ. 1 περ. ια) σε συνδυασμό με παρ. 2 περ. στ)	Άρθρο 57 παρ. 9 περ. α)
Άρθρο 54 παρ. 1 περ. ιβ) σε συνδυασμό με παρ. 2 περ. στ)	Άρθρο 57 παρ. 9 περ. β)
Άρθρο 54 παρ. 1 περ. ιγ) σε συνδυασμό με παρ. 2 περ. α)	Υπάρχει επικάλυψη με τις υποχρεώσεις για διαβίβαση στοιχείων (myData)
Άρθρο 54 παρ. 1 περ. ιδ) σε συνδυασμό με παρ. 2 περ. ε)	Άρθρο 57 παρ. 5
Άρθρο 54 παρ. 1 περ. ιε) σε συνδυασμό με παρ. 2 περ. η)	Άρθρο 57 παρ. 5
Άρθρο 54 παρ. 1 περ. ιστ) σε συνδυασμό με παρ. 2 περ. η)	Άρθρο 57 παρ. 13
Άρθρο 54 παρ. 1 περ. ιζ) σε συνδυασμό με παρ. 2 περ. θ)	Άρθρο 57 παρ. 10
Άρθρο 54 παρ. 1 περ. ιη) σε συνδυασμό με παρ. 2 περ. ια)	Άρθρο 53 παρ. 5, άρθρο 54 παρ. 3
Άρθρο 54 παρ. 1Α σε συνδυασμό με παρ. 2 περ. ιβ)	Άρθρο 53 παρ. 3 και άρθρο 83 παρ. 50 περ. γ)
Άρθρο 54 παρ. 1Β	Άρθρο 53 παρ. 4
Άρθρο 54 παρ. 2 περ. ι)	Άρθρο 53 παρ. 1 περ. δ), άρθρο 54 παρ. 4 και άρθρο 83 παρ. 50 περ. δ)
Άρθρο 54 παρ. 2 τελευταία εδάφια	Άρθρο 53 παρ. 7 περ. α), β) και γ)
Άρθρο 54 παρ. 3	Άρθρο 67
Άρθρο 54Α	Άρθρο 60 και άρθρο 83 παρ. 50 περ. ζ)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'

Άρθρο 54Α παρ. 6	Άρθρο 83 παρ. 50 περ. η)
Άρθρο 54Β	Άρθρο 61
Άρθρο 54Γ	Άρθρο 59 παρ. 1 έως 3
Άρθρο 54Δ παρ. 1 έως 3	Άρθρο 59 παρ. 4
Άρθρο 54Δ παρ. 4	Άρθρο 83 παρ. 48 περ. β)
Άρθρο 54Ε παρ. 1 περ. α) και β) (ειδικά η μη επίδειξη λογιστικών αρχείων έχει ενταχθεί στο άρθρο 53 παρ. 11)	Άρθρο 57 παρ. 2 και άρθρο 53 παρ. 11
Άρθρο 54Ε παρ. 4	Άρθρο 83 παρ. 50 περ. α)
Άρθρο 54ΣΤ παρ. 1	Άρθρο 57 παρ. 11
Άρθρο 54ΣΤ παρ. 2	Άρθρο 57 παρ. 12
Άρθρο 54ΣΤ παρ. 3 έως 7	Άρθρο 62
Άρθρο 54ΣΤ παρ. 8	Άρθρο 83 παρ. 48 περ. δ)
Άρθρο 54ΣΤ παρ. 9	Άρθρο 83 παρ. 50 περ. θ)
Άρθρο 54Ζ δεν έχει ενταχθεί	Δεν εντάσσεται - διατηρείται ως αυτοτελής διάταξη.
Άρθρο 54Η παρ. 1 και 2	Άρθρο 58 παρ. 1 και 2
Άρθρο 54Η παρ. 3	Άρθρο 83 παρ. 50 περ. β)
Άρθρο 54Θ παρ. 1 έως 4	Άρθρο 63
Άρθρο 54Θ παρ. 5	Άρθρο 83 παρ. 50 περ. ι)
Άρθρο 54Ι παρ. 1 και 2	Άρθρο 59 παρ. 7
Άρθρο 54Ι παρ. 3	Άρθρο 83 παρ. 48 περ. γ)
Άρθρο 54ΙΑ	Άρθρο 59 παρ. 5 και 6
Άρθρο 54ΙΒ	Άρθρο 64
Άρθρο 54ΙΒ παρ. 2	Άρθρο 83 παρ. 50 περ. ια)
Άρθρο 54ΙΓ	Άρθρο 58 παρ. 3 έως 6
Άρθρο 54ΙΓ παρ. 3	Άρθρο 83 παρ. 48 περ. α)
Άρθρο 54ΙΓ παρ. 4	Άρθρο 83 παρ. 50 περ. στ)
Άρθρο 54ΙΔ	Άρθρο 59 παρ. 8 και 9
Άρθρο 55	Άρθρο 68
Άρθρο 55Α	Άρθρο 69
Άρθρο 56	Άρθρο 55
Άρθρο 56Α	Άρθρο 56
Άρθρο 57 (καταργηθέν)	(έχει καταργηθεί)
Άρθρο 58 παρ. 1	Άρθρο 54 παρ. 1

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'

Άρθρο 58 παρ. 2	Άρθρο 53 παρ. 6
Άρθρο 58Α παρ. 1	Άρθρο 57 παρ. 6
Άρθρο 58Α παρ. 2	Άρθρο 53 παρ. 6 και άρθρο 54 παρ. 2
Άρθρο 58Α παρ. 2Α	Άρθρο 54 παρ. 2
Άρθρο 58Α παρ. 3	Άρθρο 53 παρ. 10
Άρθρο 58Α παρ. 4	Άρθρο 57 παρ. 7
Άρθρο 58Α παρ. 5	Άρθρο 57 παρ. 8
Άρθρο 59 παρ. 1	Άρθρο 53 παρ. 6
Άρθρο 59 παρ. 2	Άρθρο 54 παρ. 2
Άρθρο 60	Άρθρο 70
Άρθρο 61	Άρθρο 71
Άρθρο 62 (πλην της παρ. 6)	Άρθρο 65
Άρθρο 62 παρ. 6	Άρθρο 66
Άρθρο 63	Άρθρο 72
Άρθρο 63 παρ. 9	Άρθρο 83 παρ. 51
Άρθρο 63Α	Άρθρο 73
Άρθρο 63Α παρ. 3	Άρθρο 83 παρ. 52
Άρθρο 63Β	Άρθρο 74
Άρθρο 63Β παρ. 6	Άρθρο 83 παρ. 53
Άρθρο 64	Άρθρο 76
Άρθρο 65	Άρθρο 77
Άρθρο 65Α	Άρθρο 78
Άρθρο 65Α παρ. 4	Άρθρο 83 παρ. 54
Άρθρο 66	Άρθρο 79
Άρθρο 67	Άρθρο 80
Άρθρο 68	Άρθρο 81
Άρθρο 69	Άρθρο 82
Άρθρο 70	Άρθρο 84
Άρθρο 71	Άρθρα 85 και 86

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΚΥΡΩΣΕΩΝ
(Ν. 2523/1997)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ
(Οι αριθμοί παραπέμπουν στις σελίδες)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΠΡΟΣΘΕΤΟΙ ΦΟΡΟΙ

	Σελ.
Άρθρο 1: Πρόσθετοι φόροι	713
Άρθρο 2: Χρόνος υπολογισμού των πρόσθετων φόρων - Διοικητική επίλυση της διαφοράς	717
Άρθρο 3: Πρόσθετα τέλη, εισφορές και δικαιώματα	720

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΠΡΟΣΤΙΜΑ

Άρθρο 4: Πρόστιμα	721
Άρθρο 5: Πρόστιμα για παραβάσεις του Κ.Β.Σ. - Αντικειμενικό σύστημα	724
Άρθρο 6: Πρόστιμα Φ.Π.Α. για πλαστά, νοθευμένα ή εικονικά φορολογικά στοιχεία	729
Άρθρο 7: Πρόστιμα για παραβάσεις στην προμήθεια του ειδικού σήματος των τελών κυκλοφορίας	731
Άρθρο 8: Πρόστιμα για παραβάσεις που αφορούν το τέλος διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων	732
Άρθρο 9: Επιβολή προστίμων - Διοικητική επίλυση της διαφοράς	737
Άρθρο 9Α: Επιβολή προστίμου κατά τη διάρκεια ελέγχου	740

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΑΛΛΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 10: Κυρώσεις σε όσους δεν δηλώνουν το εισόδημα από ακίνητα	741
Άρθρο 11: Κυρώσεις σε όσους δεν δηλώνουν το εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις	742
Άρθρο 12: Κυρώσεις σε όσους δεν καταβάλλουν τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτων	744
Άρθρο 13: Αναστολή λειτουργίας επαγγελματικών εγκαταστάσεων επιτηδευματιών και αφαίρεση πινακίδων και αδειών κυκλοφορίας μεταφορικών μέσων	745
Άρθρο 13Α: Αναστολή λειτουργίας επαγγελματικών εγκαταστάσεων και επιβολή ειδικής χρηματικής κύρωσης	749
Άρθρο 14: Διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου σε περίπτωση φοροδιαφυγής	770
Άρθρο 15: Λοιπές διοικητικές κυρώσεις	779

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Άρθρο 16:	Ειδικές κυρώσεις στη φορολογία χαρτοσήμου	780

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 17:	Αδίκημα φοροδιαφυγής για την παράλειψη υποβολής ή την υποβολή ανακριβούς δήλωσης στη φορολογία εισοδήματος	782
Άρθρο 17Α:	Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος	784
Άρθρο 18:	Αδίκημα φοροδιαφυγής για μη απόδοση ή ανακριβή απόδοση Φ.Π.Α. και παρακρατούμενων φόρων, τελών ή εισφορών	788
Άρθρο 19:	Αδίκημα φοροδιαφυγής για πλαστά, εικονικά ή νοθευμένα φορολογικά στοιχεία καθώς και για μη εφαρμογή διατάξεων του Κ.Β.Σ.....	789
	Αυτουργοί και συνεργοί	793
Άρθρο 21:	Προσφυγή - Ποινική δίωξη - Παραγραφή	794

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Άρθρο 22:	Διοικητικές κυρώσεις για τη μη καταβολή χρεών. Προσωποκράτηση ..	799
Άρθρο 23:	Ποινικές κυρώσεις για τη μη καταβολή χρεών	803

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 24:	Γενικές και μεταβατικές διατάξεις	809
Άρθρο 25:	Καταργούμενες και διατηρούμενες διατάξεις	813

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρα 26-37:	.....	818
Άρθρο 38:	Έναρξη ισχύος	819

**ΚΩΔΙΚΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ & ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΚΥΡΩΣΕΩΝ**

ΝΟΜΟΣ 2523/1997

**Διοικητικές και Ποινικές κυρώσεις
στη Φορολογική Νομοθεσία
(ΦΕΚ 179/11.9.1997, τεύχος Α')**

**ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ**

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΠΡΟΣΘΕΤΟΙ ΦΟΡΟΙ**

ΑΡΘΡΟ 1⁽¹⁾

ΠΡΟΣΘΕΤΟΙ ΦΟΡΟΙ

1.⁽²⁾ Αν ο κατά τη φορολογική νομοθεσία υπόχρεος να υποβάλει δήλωση και ανεξάρτητα από την πρόθεσή του να αποφύγει ή όχι την πληρωμή φόρου:

α) υποβάλει εκπρόθεσμη δήλωση, υπόκειται σε πρόσθετο φόρο που ορίζεται σε ποσοστό ένα τοις εκατό (1%) επί του οφειλόμενου με τη δήλωση φόρου για κάθε μήνα καθυστέρησης,

β) υποβάλει ανακριβή δήλωση, υπόκειται σε πρόσθετο φόρο που ορίζεται σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) επί του φόρου την πληρωμή του οποίου θα απέφυγε λόγω της ανακρίβειας, για κάθε μήνα καθυστέρησης,

γ) δεν υποβάλει δήλωση, υπόκειται σε πρόσθετο φόρο που ορίζεται σε ποσοστό δύομισι τοις εκατό (2,50%) επί του φόρου την πληρωμή του οποίου θα απέφυγε λόγω μη υποβολής δήλωσης, για κάθε μήνα καθυστέρησης.

2. Στο φόρο προστιθέμενης αξίας, στο φόρο κύκλου εργασιών και στους παρακρατούμενους και επιρριπτόμενους φόρους, τέλη και εισφορές τα παραπάνω ποσοστά πρόσθετων φόρων ορίζονται σε ενάμισι τοις εκατό (1,50%) για την εκπρόθεσμη δήλωση, σε τρία τοις εκατό (3%) για την ανακριβή δήλωση και σε τριάμισι τοις εκατό (3,50%) για τη μη

---

(1) Το άρθρο 1 του Ν. 2523/1997, αν και δεν έχει καταργηθεί με ρητή διάταξη νόμου, θεωρείται ατονήσαν μετά την ισχύ του άρθρου 54 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Ν. 4174/2013), δηλ. από 1.1.2014.

(2) Η παράγραφος 1 του άρθρου 1 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 24 του Ν. 3296/2004 και ισχύει, σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου και νόμου, για τα εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2005 και μετά. Η παράγραφος που αντικαταστάθηκε είχε ως εξής: «1. Αν ο κατά τη φορολογική νομοθεσία υπόχρεος να υποβάλει δήλωση και ανεξάρτητα από την πρόθεσή του να αποφύγει ή όχι την πληρωμή φόρου:

α) υποβάλει εκπρόθεσμη δήλωση, υπόκειται σε πρόσθετο φόρο που ορίζεται σε ποσοστό ενάμισι τοις εκατό (1,5%) επί του οφειλόμενου με τη δήλωση φόρου, για κάθε μήνα καθυστέρησης,

β) υποβάλει ανακριβή δήλωση, υπόκειται σε πρόσθετο φόρο που ορίζεται σε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) επί του φόρου την πληρωμή του οποίου θα απέφυγε λόγω της ανακρίβειας, για κάθε μήνα καθυστέρησης,

γ) δεν υποβάλει δήλωση, υπόκειται σε πρόσθετο φόρο που ορίζεται σε ποσοστό τριάμισι τοις εκατό (3,5%) επί του φόρου την πληρωμή του οποίου θα απέφυγε λόγω μη υποβολής δήλωσης, για κάθε μήνα καθυστέρησης».

υποβολή δήλωσης.⁽¹⁾

Οι πρόσθετοι αυτοί φόροι επιβάλλονται τόσο στην προσωρινή όσο και στην εκκαθαριστική δήλωση, καθώς και στις δηλώσεις αποθεμάτων των παραγράφων 11 και 12 των άρθρων 32 και 33 αντίστοιχα του ν. 1642/1986 (ΦΕΚ 125 Α'). Απαγορεύεται η με οποιονδήποτε τρόπο επίρριψη του πρόσθετου φόρου από τον υπόχρεο σε παρακράτηση στον πραγματικό φορολογούμενο.

Ο φόρος προστιθέμενης αξίας που καταλογίζεται στα πρόσωπα του άρθρου 41 του Κώδικα Φ.Π.Α., που έτυχαν επιστροφής χωρίς να τον δικαιούνται, υπόκειται σε πρόσθετο φόρο, που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο για την ανακριβή δήλωση.⁽²⁾

3. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και όταν από την κείμενη νομοθεσία προβλέπεται απόδοση φόρου εντός ορισμένης προθεσμίας χωρίς την υποβολή δήλωσης, οπότε ως εκπρόθεσμη δήλωση νοείται η εκπρόθεσμη απόδοση του φόρου, ως ανακριβής δήλωση νοείται η ελλιπής απόδοση του φόρου και ως μη δήλωση θεωρείται η μη απόδοση του φόρου που οφείλεται. Εξαιρετικά, οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται για τα τέλη κυκλοφορίας των οχημάτων που καταβάλλονται με ειδικό σήμα⁽³⁾ και το τέλος διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων.

4. Ανακριβής δήλωση θεωρείται η δήλωση στην οποία μεταξύ του φόρου που προκύπτει με βάση τα όσα δηλώθηκαν με αυτή και του φόρου που καταλογίζεται υφίσταται διαφορά, ανεξάρτητα από την αιτία στην οποία οφείλεται αυτή. Στη φορολογία του ν.δ. 118/1973 (ΦΕΚ 202 Α') δεν θεωρείται ανακρίβεια της δήλωσης και δεν επιβάλλεται πρόσθετος φόρος λόγω ανακρίβειας, όταν η διαφορά μεταξύ της αξίας ολόκληρης της κληρονομικής μερίδας ή κληροδοσίας που δηλώθηκε δεν είναι μεγαλύτερη του είκοσι τοις εκατό (20%) της αξίας τους που οριστικά καθορίσθηκε, μετά την έκπτωση του παθητικού. Όταν συνυπολογίζονται και προγενέστερες δωρεές, γονικές παροχές ή προίκες λαμβάνονται υπόψη και συγκρίνονται τα αθροίσματα των μερίδων των δωρεών, γονικών παροχών ή προικών, που δηλώθηκαν και οριστικά καθορίσθηκαν. Αν η αξία των δωρεών, γονικών παροχών και προικών, που συνυπολογίζονται δεν είναι οριστική, λαμβάνεται υπόψη αυτή που δηλώθηκε, με την επιφύλαξη της διενέργειας νέας εκκαθάρισης μετά την οριστικοποίησή της. Στη φορολογία μεταβίβασης ακινήτων και στο φόρο μεγάλης

(1) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 1 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 24 του Ν. 3296/2004 και ισχύει, σύμφωνα με τις περιπτώσεις β', γ', δ', ε' και στ' της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου και νόμου, ως εξής: β) για το Φ.Π.Α. για τις πράξεις που γίνονται από 1ης Ιανουαρίου 2005 και μετά, γ) για τους παρακρατούμενους ή επιρριπτόμενους φόρους, τέλη και εισφορές, για αυτούς που παρακρατούνται ή επιρρίπτονται από 1ης Ιανουαρίου 2005 και μετά, δ) για τις επιστροφές Φ.Π.Α. στα πρόσωπα του άρθρου 41 του Κώδικα Φ.Π.Α. χωρίς να τον δικαιούνται, για τις επιστροφές που διενεργούνται από τη δημοσίευση του παρόντος και μετά, ε) για τις υποθέσεις φορολογίας κεφαλαίου για τις περιπτώσεις που η φορολογική υποχρέωση γεννιέται από τη δημοσίευση του παρόντος και μετά και στ) για τους λοιπούς φόρους, τέλη και εισφορές, για πράξεις, συναλλαγές ή έγγραφα, για τις οποίες η υποχρέωση γεννιέται από 1ης Ιανουαρίου 2005 και μετά.

Το εδάφιο που αντικαταστάθηκε είχε ως εξής:

«Στο φόρο προστιθέμενης αξίας, στο φόρο κύκλου εργασιών και στους παρακρατούμενους και επιρριπτόμενους φόρους, τέλη και εισφορές τα παραπάνω ποσοστά πρόσθετων φόρων ορίζονται σε δύομισι τοις εκατό (2,50%) για την εκπρόθεσμη δήλωση, σε τεσσεράμισι τοις εκατό (4,50%) για την ανακριβή δήλωση και σε πέντε τοις εκατό (5%) για τη μη υποβολή δήλωσης».

(2) Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 1 προστέθηκε με την παράγραφο 9 του άρθρου 40 του Ν. 3220/2004 και ισχύει από την δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 28.1.2004, σύμφωνα με την περίπτωση δ' του άρθρου 56 του ίδιου νόμου.

(3) Βλ. πιο κάτω άρθρο 7 Ν. 2523/1997 και άρθρο πρώτο Ν. 4093/2013.

ακίνητης περιουσίας δεν θεωρείται ανακρίβεια της δήλωσης όταν η διαφορά μεταξύ της αξίας που δηλώθηκε και αυτής που προσδιορίστηκε με βάση το σύστημα των συγκριτικών στοιχείων δεν υπερβαίνει το είκοσι τοις εκατό (20%). Σε περίπτωση ανακρίβειας των περιγραφικών στοιχείων των ακινήτων στη φορολογία κεφαλαίου γενικά και ανεξάρτητα από το σύστημα προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας αυτών, η δήλωση θεωρείται πάντοτε ανακριβής και επιβάλλεται πρόσθετος φόρος έστω και αν η διαφορά φόρου δεν υπερβαίνει το είκοσι τοις εκατό (20%).

5. Όταν έχει υποβληθεί εκπρόθεσμη συμπληρωματική δήλωση, ως φόρος που προκύπτει με τη δήλωση θεωρείται το συνολικό ποσό φόρου αρχικής και συμπληρωματικής δήλωσης. Σε περίπτωση καταλογισμού ποσού φόρου μετά από έλεγχο, ο πρόσθετος φόρος ανακρίβειας επιβάλλεται στη διαφορά του φόρου μεταξύ του ποσού που προκύπτει με την αρχική συν τη συμπληρωματική δήλωση και του ποσού του φόρου που από έλεγχο καταλογίζεται.

6. Σε περίπτωση μερικής διοικητικής επίλυσης της διαφοράς, για τον προσδιορισμό της ανακρίβειας επί της τυχόν επιπλέον διαφοράς που προσδιορίζεται από το δικαστήριο, λαμβάνεται υπόψη η διαφορά μεταξύ του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογητέα ύλη που προσδιορίστηκε από το δικαστήριο και του φόρου που αναλογεί στη φορολογητέα ύλη που προέκυψε από τη μερική διοικητική επίλυση της διαφοράς.

7. Στη φορολογία κεφαλαίου ως παράλειψη υποβολής δήλωσης θεωρείται η μη αναγραφή περιουσιακών στοιχείων στη δήλωση που υποβλήθηκε, καθώς και η σύμβαση δωρεάς που με το συμβόλαιο χαρακτηρίστηκε εικονικά ως αγοραπωλησία. Στην περίπτωση αυτή ο πρόσθετος φόρος υπολογίζεται επί της διαφοράς του φόρου τον οποίο ζημιώθηκε το Δημόσιο λόγω της εικονικότητας. Σε ανακρίβεια δηλωθέντων και παράλειψη δήλωσης άλλων περιουσιακών στοιχείων οι πρόσθετοι φόροι ανακρίβειας και παράλειψης υποβολής της δήλωσης υπολογίζονται επιμεριστικά.

8. Πρόσθετος φόρος δεν επιβάλλεται εφόσον ο φορολογούμενος: α) ακολούθησε τις εγκυκλίους του Υπουργείου των Οικονομικών ή έγγραφες θέσεις της αρμόδιας φορολογικής αρχής αναφορικά με τη φορολογική του υποχρέωση. Ο φορολογούμενος πάντως δεν μπορεί να επικαλεσθεί τις άνω εγκυκλίους ή έγγραφα, εφόσον δόθηκε από το Σ.τ.Ε. αντίθετη ερμηνεία στις σχετικές διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας.

Στην τελευταία περίπτωση η φορολογική αρχή επιβάλλει πρόσθετο φόρο μετά την ανάκληση των πιο πάνω εγκυκλίων ή εγγράφων β) .....⁽¹⁾

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 3610/2007 (ΦΕΚ 258Α/22.11.2007), άρθρο 5 (Ρυθμίσεις για νέους επιτηδευματίες).-

1. Επί παραβάσεων της παραγράφου 3 του άρθρου 30 του Κ.Β.Σ. (π.δ. 186/1992, ΦΕΚ 84 Α') νέων επιτηδευματιών, οι οποίες αφορούν τις τρεις πρώτες διαχειριστικές περιόδους από την έναρξη της δραστηριότητάς τους, δεν επιβάλλονται τα προβλεπόμενα πρόστιμα Κ.Β.Σ. και τα τηρηθέντα

(1) Η περίπτωση β' της παραγράφου 8 του άρθρου 1 καταργήθηκε με την παράγραφο 16 του άρθρου 2 του Ν. 3091/2002. Η κατάργηση αφορά τα εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2003 και μετά. Η καταργηθείσα περίπτωση β' είχε ως εξής: «β) υπέβαλε συμπληρωματική δήλωση με την οποία αποδέχεται το τεκμαρτό ακαθάριστο εισόδημα από οικοδομές, όπως αυτό είχε προσδιορισθεί με βάση τα στοιχεία έγγραφης πρόσκλησης του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 22 του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α')».

βιβλία δεν χαρακτηρίζονται ανεπαρκή εκ των παραβάσεων αυτών, ανεξαρτήτως του είδους και της έκτασης της παράβασης.

2. Για τους ίδιους ως άνω επιτηδευματίες και για τις ίδιες διαχειριστικές περιόδους, δεν επιβάλλονται επίσης οι πρόσθετοι φόροι της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 2523/1997 επί ανακρίβειας της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος λόγω μη ορθού κατά τις ισχύουσες διατάξεις λογιστικού προσδιορισμού του καθαρού εισοδήματος, εκτός αν πρόκειται:

α. Για δηλώσεις για τις οποίες η ανακρίβεια οφείλεται μερικά ή ολικά σε λανθασμένη μεταφορά των δεδομένων των βιβλίων και στοιχείων.

β. Για δηλώσεις που αφορούν διαχειριστικές περιόδους που βαρύνονται με παραβάσεις:

αα. Έκδοσης εικονικών ή πλαστών ως προς την ποσότητα ή την αξία ή τον αντισυμβαλλόμενο φορολογικών στοιχείων ή λήψης εικονικών ως προς την ποσότητα ή την αξία φορολογικών στοιχείων ή νόθευσης τέτοιων στοιχείων.

ββ. Καταχώρισης στα τηρηθέντα βιβλία αγορών ή εξόδων που δεν έχουν πραγματοποιηθεί και δεν έχει εκδοθεί φορολογικό στοιχείο.

3. Τα οριζόμενα στις προηγούμενες παραγράφους δεν ισχύουν εφόσον πριν από τη διάπραξη της σχετικής παράβασης έχει γίνει αποδεδειγμένα υπόδειξη στον επιτηδευματία από οποιονδήποτε φορολογικό έλεγχο ή φορολογική αρχή για την ορθή εφαρμογή των οικείων κατά περίπτωση φορολογικών διατάξεων.

4. Ως προς την έννοια του νέου επιτηδευματία ισχύουν ανάλογα οι διατάξεις των δύο τελευταίων εδαφίων της παραγράφου 8 του άρθρου 5 και του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 9 του άρθρου 6 του ν. 3296/2004 (ΦΕΚ 253 Α').

Άρθρο 27 Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων αυτού του νόμου αρχίζει:

α. ....

β. Του άρθρου 5 για επιτηδευματίες με έναρξη δραστηριότητας από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΜΒ. ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ 108/2015. Σωρευτική επιβολή πρόσθετου φόρου και ειδικού προστίμου.- Η σωρευτική επιβολή πρόσθετου φόρου και ειδικού προστίμου, σύμφωνα με τα άρθρα 1 (παρ. 2) και 6 (παρ. 1) του ν. 2523/1997, λόγω αχρεώστητης επιστροφής Φ.Π.Α., δεν αντίκειται ούτε στο άρθρο 4 του 7ου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, ούτε στη συνταγματική αρχή της αναλογικότητας.

ΔΙΟΙΚ. ΕΦ. ΑΘ. 690, 691/2009.- Από την έναρξη ισχύος του ν. 2523/1997 προκύπτει ότι σε περίπτωση υποβολής ανακριβούς εκκαθαριστικής δήλωσης Φ.Π.Α. επιβάλλεται μόνον πρόσθετος φόρος και όχι πρόστιμο. Η νέα αυτή ρύθμιση, ως επεικέστερη, εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς, στις 11.9.1997, υποθέσεις. Μη νόμιμα η φορολογική αρχή δεν εφάρμοσε τις επεικέστερες διατάξεις και επέβαλε και το ένδικο πρόστιμο, αν και είχε επιβάλει και πρόσθετο φόρο.

ΑΡΘΡΟ 2

ΧΡΟΝΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΦΟΡΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ

1. Τα ποσοστά πρόσθετων φόρων, που ορίζονται στο προηγούμενο άρθρο υπολογίζονται κατ' αρχήν μέχρι την έκδοση της οικείας καταλογιστικής πράξης του φόρου.

Ειδικά στην περίπτωση οριστικοποίησης της καταλογιστικής πράξης λόγω μη άσκησης ή εκπρόθεσμης άσκησης προσφυγής, τα ως άνω ποσοστά πρόσθετων φόρων υπολογίζονται μέχρι το χρόνο οριστικοποίησης της πράξης.⁽¹⁾

2. Όταν εκδοθεί απόφαση του διοικητικού πρωτοδικείου ενεργείται, με βάση τα όσα έχουν γίνει δεκτά από την πρωτόδικη απόφαση, νέα εκκαθάριση του οφειλόμενου κύριου και πρόσθετου φόρου με χρονικό σημείο αφετηρίας υπολογισμού του πρόσθετου φόρου την επόμενη ημέρα εκείνης κατά την οποία έληξε η προθεσμία υποβολής της φορολογικής δήλωσης. Η αυτή διαδικασία ακολουθείται και με βάση τα όσα έχουν γίνει δεκτά με την εφετειακή απόφαση ή την απόφαση του Σ.τ.Ε. ή την απόφαση, που εκδίδεται μετά από αναίρεση.

Κατά τη διενέργεια της νέας εκκαθάρισης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα προηγούμενα εδάφια, δεν υπολογίζεται πρόσθετος φόρος επί του ποσού του οφειλόμενου κύριου φόρου που τυχόν έχει ήδη βεβαιωθεί λόγω άσκησης της προσφυγής ή εκτέλεσης προηγούμενης δικαστικής απόφασης, για το διάστημα από της ημερομηνίας βεβαίωσης μέχρι της διενέργειας της νέας εκκαθάρισης, εκτός αν κατά τις κείμενες διατάξεις έχει εκδοθεί διαταγή αναστολής εκτέλεσης της πράξης βάσει της οποίας έγινε η βεβαίωση, με αποτέλεσμα τη μη επιβολή ταμειακών προσαυξήσεων εκ του λόγου αυτού, για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή.⁽²⁾

3. Όταν δεν υποβληθεί φορολογική δήλωση, χρονικό σημείο αφετηρίας υπολογισμού του πρόσθετου φόρου είναι η επόμενη ημέρα της ημερομηνίας κατά την οποία έληξε για το φορολογούμενο η κατά νόμο προθεσμία υποβολής της δήλωσής του. Όταν δεν υποβληθεί ή υποβληθεί ανακριβής περιοδική δήλωση Φ.Π.Α., χρόνος αφετηρίας υπολογισμού του πρόσθετου φόρου είναι η επόμενη ημέρα εκείνης κατά την οποία έληξε η κατά νόμο προθεσμία υποβολής της περιοδικής δήλωσης. Κατά τον τακτικό έλεγχο σε μια διαχειριστική περίοδο από τον οποίο προκύπτει διαφορά φόρου που δεν μπορεί να ενταχθεί σε συγκεκριμένη περιοδική δήλωση, ο χρόνος αφετηρίας υπολογισμού του πρόσθετου φόρου μη υποβολής ή ανακρίβειας είναι η επόμενη ημέρα εκείνης κατά την οποία έληξε η προθεσμία υποβολής της εκκαθαριστικής δήλωσης.

Χρόνος αφετηρίας υπολογισμού του πρόσθετου φόρου του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 1 είναι η επόμενη ημέρα εκείνης κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η επιστροφή του φόρου από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.⁽³⁾

(1) Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 2 προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 14 του Ν. 3763/2009 (ισχύς από 27.5.2009).

(2) Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 2 προστέθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 40 του Ν. 3220/2004 και ισχύει από τότε που ίσχυσαν οι οικείες διατάξεις του Ν. 2523/1997 (βλ. παράγραφο 7 ίδιου άρθρου και νόμου).

(3) Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του Ν. 2523/1997 προστέθηκε με την παράγραφο 10 του άρθρου 40 του Ν. 3220/2004 και ισχύει από την δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, ήτοι από 28.1.2004, σύμφωνα με την

4.⁽¹⁾ Τα ποσοστά πρόσθετων φόρων δεν μπορούν να υπερβούν:

α) το εξήντα τοις εκατό για την υποβολή της εκπρόθεσμης δήλωσης και

β) το εκατόν είκοσι τοις εκατό για την υποβολή ανακριβούς δήλωσης ή μη υποβολή δήλωσης, του φόρου την πληρωμή του οποίου θα απέφυγε ο υπόχρεος ή του φόρου που έχει επιστραφεί στα πρόσωπα του άρθρου 41 του Κώδικα Φ.Π.Α. χωρίς να τον δικαιούνται.

5. Στη φορολογία εισοδήματος, για την επιβολή πρόσθετου φόρου ως φόρος που οφείλεται με βάση τη δήλωση θεωρείται αυτός που προκύπτει είτε από το εισόδημα που εξουρίσκεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4, είτε από το εισόδημα που προσδιορίζεται με βάση τις διατάξεις των άρθρων 15 έως και 19 του ν. 2238/1994.

6.⁽²⁾ Ο πρόσθετος φόρος λόγω εκπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης επιβάλλεται και συμβεβαιώνεται με το φόρο της δήλωσης, ενώ στις περιπτώσεις της ανακριβούς δήλωσης, μη υποβολής της δήλωσης ή επιστροφής φόρου προστιθέμενης αξίας στα πρόσωπα του άρθρου 41 του Κώδικα Φ.Π.Α. χωρίς να τον δικαιούνται, επιβάλλεται με την καταλογιστική πράξη του φόρου. Εξαιρετικά, ο πρόσθετος φόρος λόγω εκπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης επιβάλλεται με καταλογιστική πράξη της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας στις περιπτώσεις που η δήλωση δεν υποβάλλεται σε δημόσια οικονομική υπηρεσία, ή άλλη αρχή αρμόδια για την επιβολή πρόσθετου φόρου.

7. Για την καταβολή των πρόσθετων φόρων ευθύνονται εις ολόκληρον με τους φορολογουμένους και: α) οι υπόχρεοι των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 3 του άρθρου 61 του ν. 2238/1994, β) οι κληρονόμοι του φορολογουμένου των οποίων η ευθύνη εκτείνεται μέχρι το ποσό της κληρονομικής μερίδας καθενός, γ) τα πρόσωπα του άρθρου 28 του ν. 1642/1986 και δ) τα πρόσωπα της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του α.ν. 1521/1950 (ΦΕΚ 245 Α'), του άρθρου 83 του ν.δ. 118/1973 και της παραγράφου 2 του άρθρου 22 του ν. 2459/1997 (ΦΕΚ 17 Α').

8. Όταν η διαφορά λυθεί με δικαστικό συμβιβασμό ή ολικά ή μερικά με διοικητική επίλυση, ο επιπλέον πρόσθετος φόρος υπολογίζεται για το ποσό του φόρου μέχρι το χρονικό σημείο της υπογραφής της συμβιβαστικής ή διοικητικής επίλυσης της διαφοράς και ο πρόσθετος φόρος που προκύπτει συνολικά περιορίζεται στα τρία πέμπτα (3/5) αυτού.

περίπτωση δ' του άρθρου 56 του ίδιου νόμου.

(1) Η παράγραφος 4 του άρθρου 2 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 26 του Ν. 3943/2011 και έχει εφαρμογή για δηλώσεις που υποβάλλονται εκπρόθεσμα μετά τη δημοσίευση του νόμου αυτού (31.3.2011) και για φύλλα ελέγχου και πράξεις προσδιορισμού που εκδίδονται μετά τη δημοσίευση του νόμου (31.3.2011) σύμφωνα με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου και νόμου. Η παράγραφος που αντικαταστάθηκε είχε ως εξής:

«4. Τα ποσοστά πρόσθετων φόρων σε καμιά περίπτωση δεν μπορούν να υπερβούν: α) το εκατό τοις εκατό (100%) για την υποβολή της εκπρόθεσμης δήλωσης και β) το διακόσια τοις εκατό (200%) για την υποβολή ανακριβούς δήλωσης ή μη υποβολή δήλωσης, του φόρου την πληρωμή του οποίου θα απέφυγε ο υπόχρεος, ή του φόρου που έχει επιστραφεί στα πρόσωπα του άρθρου 41 του Κώδικα Φ.Π.Α. χωρίς να τον δικαιούνται».

Πιο πριν τα ποσοστά των πρόσθετων φόρων έφταναν το 200% για την υποβολή εκπρόθεσμης δήλωσης και το 300% για την υποβολή ανακριβούς δήλωσης ή μη υποβολής δήλωσης.

(2) Η παράγραφος 6 του άρθρου 2 του Ν. 2523/1997 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 13 του άρθρου 40 του Ν. 3220/2004 και ισχύει από 28.1.2004. Η παράγραφος που αντικαταστάθηκε είχε ως εξής:

«6. Ο πρόσθετος φόρος λόγω εκπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης επιβάλλεται και συμβεβαιώνεται με το φόρο της δήλωσης, ενώ στις περιπτώσεις της ανακριβούς ή μη υποβολής δήλωσης επιβάλλεται με την καταλογιστική πράξη του φόρου. Εξαιρετικά, ο πρόσθετος φόρος λόγω εκπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης επιβάλλεται με καταλογιστική πράξη της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας στις περιπτώσεις που η δήλωση δεν υποβάλλεται σε δημόσια οικονομική υπηρεσία, ή άλλη αρχή αρμόδια για την επιβολή πρόσθετου φόρου».

Τα οριζόμενα στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 εφαρμόζονται και κατά την επίλυση της διαφοράς σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο.⁽¹⁾

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 2954/2001, άρθρο 7 (Επιχειρήσεις καζίνων).- Οι διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του Ν. 2523/1997 εφαρμόζονται ανάλογα και για το δικαίωμα του Δημοσίου από τη συμμετοχή του στα μικτά κέρδη των καζίνων.....

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΜΒ. ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ 3173/2014 (Ολομ.).-Ύψος πρόσθετου φόρου λόγω μη υποβολής δηλώσεως παρακρατούμενων φόρων.- Οι διατάξεις του άρθρου 86 του Κ.Φ.Ε. (Ν. 2238/1994) περί επιβολής πρόσθετου φόρου 400% για παράλειψη υποβολής δήλωσης παρακρατούμενων φόρων, χωρίς να επιτρέπεται δικαστική κρίση ως προς το ύψος αυτού, δεν αντιβαίνουν στις αρχές της αναλογικότητας, της προστασίας της περιουσίας, της ελευθέρως αναπτύξεως της προσωπικότητας (άρθρα 25 § 3, 17 και 5 του Συντάγματος) αλλ' ούτε και στο άρθρο 6 της ΕΣΔΑ και το άρθρο 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου αυτής.

ΔΙΟΙΚ. ΕΦ. ΑΘΗΝΩΝ 5263/2014, ΣτΕ 815/2010, 4159-60/2009 7μ..- Αναδρομική εφαρμογή των μεταγενέστερων ευμενέστερων διατάξεων του Ν. 2523/1997 που επιβάλλουν πρόσθετους φόρους.- Το νεότερο καθεστώς των Ν. 3296/2004 και Ν. 3943/2011 είναι κατά τούτο ευμενέστερο από το προγενέστερο και οι νεότερες ευμενέστερες διατάξεις εφαρμόζονται αναδρομικά και καταλαμβάνουν παραβάσεις που διαπράχθηκαν υπό την ισχύ του προγενέστερου καθεστώτος του Ν. 2523/1997, οι δε διατάξεις που ορίζουν το αντίθετο του άρθρου 24 παρ. 3 του Ν. 3296/2004 και του άρθρου 26 παρ. 2 του Ν. 3943/2011 είναι ανίσχυρες και μη εφαρμοστέες ως αντικείμενες στην γενική κοινοτικού δικαίου.

ΔΙΟΙΚ. ΕΦ. ΑΘΗΝΩΝ 802/2013.-Κατά γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου, επιβάλλεται η αναδρομική εφαρμογή της ελαφρότερης ποινής, προκειμένου περί παράβασης για την οποία προβλέπονται διαδοχικά, από το χρόνο διάπραξης της έως το χρόνο εκδίκασης της υπόθεσης, περισσότερες κυρώσεις. Η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 24 του ν. 3296/2004, ως επεικέστερη αυτής της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 2523/1997, εφαρμόζεται αναδρομικά και καταλαμβάνει και το ένδικο διαχειριστικό έτος (2001), όπως βάσιμα προβάλλεται με την κρινόμενη προσφυγή.

---

(1) Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 8 του άρθρου 2 προστέθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 40 του Ν. 3220/2004 και ισχύει από την δημοσίευσή του νόμου στο ΦΕΚ, ήτοι από 28.1.2004, σύμφωνα με την περίπτωση δ' του άρθρου 56 του ίδιου νόμου.

ΑΡΘΡΟ 3

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΤΕΛΗ, ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Οι διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του παρόντος νόμου εφαρμόζονται ανάλογα και για τα τέλη, εισφορές και δικαιώματα υπέρ του Δημοσίου. Επίσης, οι ως άνω διατάξεις εφαρμόζονται και για το τέλος εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης αεροδρομίων, την εισφορά υπέρ ΕΛΓΑ, την εισφορά δακοκτονίας, τα δικαιώματα του Δημοσίου από τα εισιτήρια εισόδου στα καζίνο και για κάθε τέλος, εισφορά ή δικαίωμα υπέρ τρίτων που αποδίδεται στις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες και η εκπλήρωση ή μη της σχετικής φορολογικής υποχρέωσης ελέγχεται από αυτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΡΟΣΤΙΜΑ

ΑΡΘΡΟ 4

ΠΡΟΣΤΙΜΑ⁽¹⁾

1. Τα πρόσωπα που παραβαίνουν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από την κείμενη φορολογική νομοθεσία υπόκεινται για κάθε παράβαση σε πρόστιμο που ορίζεται από εκατόν δέκα επτά (117) ευρώ μέχρι χίλια εκατόν εβδομήντα (1.170) ευρώ⁽²⁾. Το πρόστιμο αυτό επιβάλλεται στις περιπτώσεις που δεν προβλέπεται η επιβολή πρόσθετου φόρου ή δεν προκύπτει ποσό φόρου για καταβολή. Ειδικά, όποιος κατέχει και χρησιμοποιεί αριθμούς φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.) περισσότερους από έναν ή αναγράφει στα φορολογικά του στοιχεία καθώς και στις φορολογικές του δηλώσεις αριθμό φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.) που ανήκει σε άλλο πρόσωπο ή που δεν έχει χορηγηθεί σε αυτόν υπόκειται σε πρόστιμο που ορίζεται σε ένα εκατομμύριο πεντακόσιες χιλιάδες (1.500.000) δραχμές. Από 1.1.2002 το ανωτέρω ποσό ορίζεται σε ευρώ και στρογγυλοποιούμενο διαμορφώνεται σε 4.400 ευρώ.⁽³⁾

Δεν επιβάλλεται το πρόστιμο του πρώτου εδαφίου επί ανακριβείας της δήλωσης, εφόσον το ύψος της προκύπτουσας διαφοράς κύριου και συμπληρωματικού φόρου, τέλους ή εισφοράς ανέρχεται μέχρι του ποσού για το οποίο αμελείται η βεβαίωση κατά τις κείμενες διατάξεις.⁽⁴⁾

2.⁽⁵⁾ Στους υπόχρεους που παραβαίνουν τις υποχρεώσεις που ορίζονται από τις διατάξεις των περιπτώσεων α΄ και β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 66 και των περιπτώσεων α΄ και β΄ της παραγράφου 9 του άρθρου 67Α του Κ.Φ.Ε., επιβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών διοικητικό πρόστιμο από χίλια (1.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης και την ενδεχόμενη υποτροπή.

3.⁽⁶⁾ Στα πρόσωπα που παραβαίνουν τις υποχρεώσεις που ορίζονται από τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 82 του Κ.Φ.Ε. ή δηλώνουν ανακριβή στοιχεία,

(1) Βλ. και πρόστιμα άρθρου 54 Κ.Φ.Δ. (Ν. 4174/2013)

(2) Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2523/1997 τα ποσά προστίμου που αναγράφονται με πλάγια στοιχεία «εκατόν δεκαεπτά (117) ευρώ» και «χίλια εκατόν εβδομήντα (1.170) ευρώ» τέθηκαν όπως καθορίστηκαν με την περίπτωση α΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 21 του Ν. 2948/2001 (ΦΕΚ 242Α΄/19.10.2001) και ισχύουν για παραβάσεις που διαπράττονται από 1.1.2002 και μετά. Τα ποσά που αντικαταστάθηκαν είχαν ως εξής: «σαράντα χιλιάδες (40.000) δραχμές» και «τετρακόσιες χιλιάδες (400.000) δραχμές» αντίστοιχα.

(3) Τα τρίτο και τέταρτο εδάφια της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2523/1997 τέθηκαν όπως αντικαταστάθηκαν με την περίπτωση β΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 21 του Ν. 2948/2001 (ΦΕΚ 242Α΄/ 19.10.2001). Τα εδάφια που αντικαταστάθηκαν είχαν ως εξής:

«Ειδικά, όποιος κατέχει και χρησιμοποιεί αριθμούς φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.) περισσότερους από έναν υπόκειται σε πρόστιμο που ορίζεται σε δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές. Επίσης, σε πρόστιμο πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών υπόκειται και όποιος αναγράφει στα φορολογικά του στοιχεία αριθμό φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.) που ανήκει σε άλλο πρόσωπο ή που δεν έχει χορηγηθεί σε αυτόν».

(4) Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 4 προστέθηκε με την παράγραφο 16 του άρθρου 8 του Ν. 2873/2000 και ισχύει από 28.12.2000.

(5) Η παράγραφος 2 του άρθρου 4 προστέθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 26 του Ν. 3943/2011 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ δηλ. από 31.3.2011.

(6) Η παράγραφος 3 του άρθρου 4 προστέθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 26 του Ν. 3943/2011 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ δηλ. από 31.3.2011.

επιβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών διοικητικό πρόστιμο από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης και την ενδεχόμενη υποτροπή. Αν το πρόσωπο που παραβίασε τις διατάξεις είναι υπάλληλος του Δημοσίου, νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) ή οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), ασκείται υποχρεωτικός πειθαρχική δίωξη για παράβαση καθήκοντος από τον πειθαρχικό προϊστάμενό του μετά από αίτημα του Γενικού Γραμματέα Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων ή του Γενικού Γραμματέα Πληροφοριακών Συστημάτων.

4.⁽¹⁾ .....

5.⁽²⁾ Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής του συνοπτικού πίνακα πληροφοριών της παραγράφου 4 του άρθρου 39Α⁽³⁾ του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.) επιβάλλεται αυτοτελές πρόστιμο υπολογιζόμενο σε ποσοστό 1/1000 των δηλουμένων ακαθάριστων εσόδων της υπόχρεης σε υποβολή επιχείρησης. Το παραπάνω πρόστιμο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των χιλίων (1.000) ευρώ και μεγαλύτερο των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ. Το πρόστιμο αυτό καταβάλλεται εφάπαξ εντός του επόμενου μήνα από τη βεβαίωσή του. Τυχόν άσκηση προσφυγής δεν αναστέλλει τη βεβαίωσή του.

Το πρόστιμο της παραγράφου αυτής επιβάλλεται και σε περίπτωση που ο φάκελος τεκμηρίωσης δεν τίθεται στη διάθεση της αρμόδιας ελεγκτικής αρχής μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 39Α του Κ.Φ.Ε.

Όταν η εκπρόθεσμη υποβολή του συνοπτικού πίνακα πληροφοριών οφείλεται σε γεγονός ανωτέρας βίας, το οποίο επικαλείται και αποδεικνύει η επιχείρηση και ο πίνακας αυτός υποβάλλεται εντός δέκα (10) ημερών από τη λήξη του γεγονότος αυτού, δεν επιβάλλεται πρόστιμο.

6.⁽⁴⁾ Σε περίπτωση μη υποβολής του συνοπτικού πίνακα πληροφοριών ή μη διάθεσης του φακέλου τεκμηρίωσης της παραγράφου 4 του άρθρου 39Α⁽⁵⁾ του Κ.Φ.Ε. στην αρμόδια ελεγκτική αρχή, επιβάλλεται αυτοτελές πρόστιμο υπολογιζόμενο σε ποσοστό ένα εκατοστό (1/100) των δηλουμένων ακαθάριστων εσόδων της υπόχρεης σε υποβολή

(1) Η παράγραφος 4 του άρθρου 4 καταργήθηκε με την παράγραφο 5α του άρθρου 67 του ν. 4646/2019, η δε κατάργησή του ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 12.12.2019. Η παράγραφος που καταργήθηκε είχε ως εξής: «Στους νόμιμους ελεγκτές και τα ελεγκτικά γραφεία που παραβαίνουν τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 82 του Κ.Φ.Ε. και της κανονιστικής απόφασης που προβλέπεται στην παράγραφο 8 του ίδιου άρθρου και Κώδικα, επιβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών διοικητικό πρόστιμο ύψους από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης και την ενδεχόμενη υποτροπή.»

(2) Η παράγραφος 5 του άρθρου 4 προστέθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 11 του Ν. 4110/2013 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ δηλ. από 23.1.2013, σύμφωνα με το άρθρο 28 του ίδιου νόμου.

(3) Οι λέξεις «της παραγράφου 4 του άρθρου 39Α» του πρώτου και πέμπτου εδαφίου της παραγράφου 5 καθώς και του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 4 τέθηκαν όπως αντικαταστάθηκαν με την περίπτωση 9γ της Υποπαραγράφου Β2, της Παραγράφου Β του άρθρου τρίτου του Ν. 4254/2014 και ισχύουν από την δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 7.4.2014, σύμφωνα με το άρθρο τέταρτο του ίδιου νόμου. Οι λέξεις που αντικαταστάθηκαν είχαν ως εξής: «της παραγράφου 5 του άρθρου 39Α».

(4) Η παράγραφος 6 του άρθρου 4 προστέθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 11 του Ν. 4110/2013 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ δηλ. από 23.1.2013, σύμφωνα με το άρθρο 28 του ίδιου νόμου.

(5) Οι λέξεις «της παραγράφου 4 του άρθρου 39Α» του πρώτου και πέμπτου εδαφίου της παραγράφου 5 καθώς και του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 4 τέθηκαν όπως αντικαταστάθηκαν με την περίπτωση 9γ της Υποπαραγράφου Β2, της Παραγράφου Β του άρθρου τρίτου του Ν. 4254/2014 και ισχύουν από την δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 7.4.2014, σύμφωνα με το άρθρο τέταρτο του ίδιου νόμου. Οι λέξεις που αντικαταστάθηκαν είχαν ως εξής: «της παραγράφου 5 του άρθρου 39Α».

επιχείρησης. Το παραπάνω πρόστιμο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ και μεγαλύτερο των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.

7.⁽¹⁾ Οι διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τα πρόστιμα του άρθρου αυτού.

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 2682/1999, άρθρο 31 § 2. Η διάπραξη φορολογικών παραβάσεων για τις οποίες επιβλήθηκε πρόστιμο κατά την κείμενη φορολογική νομοθεσία και η απόκρυψη φορολογητέας ύλης από ιατρούς, ιατρικά εργαστήρια και φαρμακοποιούς που είναι συμβεβλημένοι με το Δημόσιο για την παροχή περίθαλψης στους ασφαλισμένους του, συνιστά λόγο διακοπής της σύμβασής τους, για τουλάχιστον ένα (1) έτος. Οι αποφάσεις επιβολής προστίμων και οι λοιπές καταλογιστικές πράξεις κοινοποιούνται στο αρμόδιο για τη διακοπή της σύμβασης όργανο καμπτομένου προς τούτο του φορολογικού απορρήτου.

3. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος άρθρου αρχίζει από 1.1.1999.

---

(1) Η παράγραφος 7 του άρθρου 4 τέθηκε όπως αναριθμήθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 11 του Ν. 4110/2013 (ισχύς από 23.1.2013). Προηγούμενως αποτελούσε την παράγραφο 5.

ΑΡΘΡΟ 5⁽¹⁾

ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (Κ.Β.Σ.) - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

(1) Οι διατάξεις του άρθρου 5 που εφαρμόζονται για παραβάσεις που διαπράχθηκαν στο χρονικό διάστημα μέχρι την έναρξη ισχύος των άρθρων 54 και 55 του Ν. 4174/2013 καταργήθηκαν με την παράγραφο 6 του άρθρου 7 του Ν. 4337/2015. Η κατάργηση ισχύει από την δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ ήτοι από 17.10.2015 σύμφωνα με το άρθρο 23 του ίδιου νόμου. Οι καταργηθείσες διατάξεις είχαν ως εξής:

«1. Όποιος παραβαίνει τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (π.δ. 186/1992 ΦΕΚ 84 Α') τιμωρείται με πρόστιμο που προσδιορίζεται κατ' αντικειμενικό τρόπο.

Για το σκοπό αυτόν καθιερώνονται δύο βάσεις υπολογισμού, συντελεστές βαρύτητας, και ανώτατα όρια (οροφές). Οι παραβάσεις διακρίνονται σε δύο κατηγορίες, γενικές και αυτοτελείς.

2. Για την εφαρμογή του αντικειμενικού συστήματος δίδονται οι πιο κάτω εννοιολογικοί προσδιορισμοί:

α) Βάση Υπολογισμού Νο 1 (ΒΑΣ. ΥΠ. 1) είναι το αντικειμενικό ποσό επί του οποίου εφαρμόζονται οι συντελεστές βαρύτητας για συγκεκριμένες παραβάσεις, όπως στις κατ' ιδίαν διατάξεις ορίζεται. Το ποσό της βάσης αυτής κλιμακώνεται ανάλογα με την κατηγορία των βιβλίων, που υποχρεούται να τηρεί κάθε υπόχρεο πρόσωπο του Κ.Β.Σ., ως εξής:

α.α. Για μη υπόχρεους σε τήρηση βιβλίων ή τηρούντες βιβλία Α κατηγορίας τριακόσια (300) ευρώ και για τις αυτοτελείς παραβάσεις των περιπτώσεων α και η της παραγράφου 8 του άρθρου αυτού σε τετρακόσια (400) ευρώ.

α.β. Για υπόχρεους σε τήρηση βιβλίων Β κατηγορίας εξακόσια (600) ευρώ και για τις αυτοτελείς παραβάσεις των περιπτώσεων α και η της παραγράφου 8 του άρθρου αυτού σε οκτακόσια (800) ευρώ.

α.γ. Για υπόχρεους σε τήρηση βιβλίων Γ κατηγορίας εννιακόσια (900) ευρώ και για τις αυτοτελείς παραβάσεις των περιπτώσεων α και η της παραγράφου 8 του άρθρου αυτού σε χίλια διακόσια (1.200) ευρώ.

Για τους ιδρυτές επιχειρήσεων επιβάλλονται τα πρόστιμα που προβλέπονται για τους υπόχρεους σε τήρηση Β' κατηγορίας βιβλίων, εκτός από τους ιδρυτές Ε.Π.Ε. και Α.Ε. για τους οποίους επιβάλλονται τα πρόστιμα που προβλέπονται για τους υπόχρεους σε τήρηση Γ' κατηγορίας βιβλίων.

β) Βάση Υπολογισμού Νο 2 (ΒΑΣ. ΥΠ. 2) είναι το αντικειμενικό ποσό επί του οποίου εφαρμόζονται οι συντελεστές βαρύτητας για συγκεκριμένες παραβάσεις, όπως στις κατ' ιδίαν διατάξεις ορίζεται. Το ποσό της βάσης αυτής ισούται με την αξία της συναλλαγής ή του στοιχείου ή μέρους αυτών, μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α., κατά περίπτωση.

γ) Συντελεστής βαρύτητας είναι ο αριθμός που κλιμακώνεται ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης και εφαρμόζεται στην αντίστοιχη βάση υπολογισμού.

δ) Ανώτατο όριο (οροφή) είναι το ποσό, το οποίο δεν μπορεί να υπερβεί το επιβαλλόμενο πρόστιμο και εφαρμόζεται στις αυτοτελείς παραβάσεις, με εξαίρεση αυτές για τις οποίες ισχύει η βάση υπολογισμού Νο 2 (ΒΑΣ. ΥΠ. 2).

ε) Γενικές παραβάσεις είναι αυτές, για τις οποίες επιβάλλεται ένα ενιαίο πρόστιμο, ανά διαχειριστική περίοδο, ανεξάρτητα από το πλήθος αυτών.

στ) Αυτοτελείς παραβάσεις είναι αυτές, που ορίζονται στην παράγραφο 8 του άρθρου αυτού για τις οποίες επιβάλλεται ιδιαίτερο πρόστιμο για κάθε παράβαση.

3. Για κάθε πράξη ή παράλειψη των διατάξεων του άρθρου αυτού, που διαπιστώνεται σε διαφορετικό χρόνο εντός της ίδιας χρήσεως, επιβάλλεται ιδιαίτερο πρόστιμο.

Ειδικά αν διαπιστώνονται στον ίδιο χρόνο, πράξεις ή παραλείψεις, που αφορούν το ίδιο βιβλίο ή στοιχείο, επιβάλλεται κατά περίπτωση το βαρύτερο πρόστιμο.

4. Πράξεις ή παραλείψεις, που συνιστούν παράβαση των διατάξεων αυτών και ανάγονται σε περισσότερες της μιας διαχειριστικές περιόδους κρίνονται αυτοτελώς, και εκδίδεται χωριστή, κατά διαχειριστική περίοδο, απόφαση επιβολής προστίμου.

Οι παραβάσεις μη διαφύλαξης των βιβλίων, των στοιχείων και λοιπών δικαιολογητικών εγγραφών ή μη επίδειξης αυτών ανάγονται στο χρόνο που διαπιστώνονται ή πιστοποιούνται και εάν ο χρόνος αυτός είναι μετά τη διαχειριστική περίοδο που έπαυσε να υφίσταται το πρόσωπο, χρόνος αναγωγής των παραβάσεων λογίζεται η τελευταία διαχειριστική περίοδος αυτού.

Τα ανωτέρω ισχύουν ανεξάρτητα από τα έτη στα οποία αναφέρονται και αφορούν τα βιβλία, τα στοιχεία και λοιπά δικαιολογητικά εγγραφών, επιφυλασσομένων των διατάξεων του άρθρου 30 του Π.Δ. 186/1992.

5. Κατ' εξαίρεση, δεν επιβάλλεται πρόστιμο όταν:

α) έχουν εκδοθεί φορολογικά στοιχεία χωρίς την τήρηση ενιαίας αρίθμησης ή με επανάληψη αυτής ή,

β) έχουν εκδοθεί αθεώρητα φορολογικά στοιχεία, αντί θεωρημένων, εφόσον στις άνω περιπτώσεις έχουν εκδοθεί από παραδρομή και έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία εμπρόθεσμα και δηλώθηκε εγγράφως από τον υπόχρεο στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας η παράλειψη αυτή, πριν από τη διαπίστωσή της από οποιονδήποτε φορολογικό έλεγχο,

γ) για συγκεκριμένη συναλλαγή έχει εκδοθεί το μη προσήκον φορολογικό στοιχείο, εφόσον το εκδοθέν περιλαμβάνει τουλάχιστον τα δεδομένα του προβλεπόμενου, έχει εκδοθεί στον οριζόμενο για αυτό χρόνο και φέρει θεώρηση στην περίπτωση που απαιτείται,

δ) δεν έχουν διαφυλαχθεί από τον κατά περίπτωση υπόχρεο τα επιπλέον προαιρετικώς εκδοθέντα αντίτυπα,

ε) δεν έχουν εκδοθεί από τον υπόχρεο δελτία αποστολής για τις περιπτώσεις παράδοσης επιστρεφόμενων αγαθών αξίας μέχρι και οκτακοσίων ογδόντα (880) ευρώ ή παράδοσης αγαθών προς επισκευή, συντήρηση ή άλλη αιτία που δεν συνεπάγεται απόκτηση εσόδων για τον υπόχρεο, εφόσον για τις προαναφερόμενες περιπτώσεις έχουν εκδοθεί από τον παραλήπτη των αγαθών δελτία αποστολής, κατά τις διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του Κ.Β.Σ. και αποδεικνύεται με αντίτυπο ή φωτοαντίγραφο του σχετικού δελτίου αποστολής,

στ) έχουν εκδοθεί δελτία αποστολής με γενική (ελλιπή) περιγραφή των ειδών εφόσον σκοπός της διακίνησης είναι ο διεγχετισμός άνευ παραδόσεως των ειδών και δεν τηρείται βιβλίο αποθήκης,

ζ) διαπιστώνονται παρατυπίες ή παραλείψεις που αποτελούν τυπικές παραβάσεις που δεν καταγράφονται σε αυτές που επηρεάζουν το κύρος των βιβλίων και στοιχείων ως ανακριβών ή δεν καθιστούν εξαιρετικά δυσχερείς τις ελεγκτικές επαληθεύσεις, εφόσον οφείλονται σε παραδρομή ή συγγνωστή πλάνη, εκτός εάν προηγούμενα έχει γίνει αποδεδειγμένα υπόδειξη από οποιονδήποτε φορολογικό έλεγχο ή φορολογική αρχή για την ορθή εφαρμογή των διατάξεων του Κ.Β.Σ.,

η) πρόκειται για υποθέσεις που έχουν ήδη ελεγχθεί με τακτικό φορολογικό έλεγχο και έχουν εκδοθεί οριστικά φύλλα ελέγχου ή πράξεις προσδιορισμού του φόρου στη φορολογία εισοδήματος και στο Φ.Π.Α. ή για υποθέσεις που έχουν περαιωθεί ως προς τις φορολογίες αυτές με οποιονδήποτε τρόπο, με εξαίρεση τις περιπτώσεις για τις οποίες συντρέχουν οι προϋποθέσεις των διατάξεων των άρθρων 68 παρ. 2 του Ν. 2238/1994 και 39 παρ. 3 του Ν. 1642/1986.

Οι διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 1 του παρόντος έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τα πρόστιμα του άρθρου αυτού.

6. Για τις γενικές παραβάσεις λαμβάνεται υπόψη η Βάση Υπολογισμού Νο 1 (ΒΑΣ. ΥΠ. 1) και εφαρμόζεται ο συντελεστής βαρύτητας με αριθμητική τιμή ένα (1). Κατ' εξαίρεση, για τις πιο κάτω παραβάσεις ο συντελεστής βαρύτητας καθορίζεται ως εξής:

α) Σε μη τήρηση λογιστικών βιβλίων ή τήρηση βιβλίων κατώτερης κατηγορίας για τους επιτηδευματίες της Γ κατηγορίας ή σε μη τήρηση του ισοζυγίου λογαριασμών Γενικού - Αναλυτικών Καθολικών ή του βιβλίου απογραφών, καθώς και σε μη σύνταξη ή εκπρόθεσμη σύνταξη του ισολογισμού σε δύο (2) για όλες ή μερικές από τις παραπάνω παραλείψεις.

Σε περίπτωση επιβολής του προστίμου της περίπτωσης αυτής δεν επιβάλλεται ιδιαίτερο πρόστιμο για τη μη τήρηση μητρώων πάγιων περιουσιακών στοιχείων.

β) Σε μη τήρηση πρόσθετων βιβλίων της παραγράφου 5 του άρθρου 10 σε δύο (2) για κάθε βιβλίο.

γ) Σε μη τήρηση βιβλίων αποθήκης ή παραγωγής κοστολογίου και τεχνικών προδιαγραφών, σε δύο (2), ανεξάρτητα αν η παράλειψη αφορά ένα ή περισσότερα από αυτά.

δ) Σε περίπτωση ελλιπούς περιγραφής του είδους των αγαθών ή υπηρεσιών στα βιβλία ή στοιχεία, σε δύο (2).

ε) Σε μη επίδειξη των βιβλίων και στοιχείων την πρώτη φορά μετά από προηγούμενη πρόσκληση σε δύο (2) και για καθεμία από τις επόμενες δύο φορές σε πέντε (5).

στ) Σε περίπτωση μη καταχώρισης της ποσοτικής καταμέτρησης των αποθεμάτων στο βιβλίο απογραφών σε τρία (3).

ζ) Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής στοιχείων της παραγράφου 1 του άρθρου 20 μετά το τέλος του έτους που έληξε η προθεσμία υποβολής τους, καθώς και στις περιπτώσεις παράλειψης καταχώρισης αντισυμβαλλομένων ή ανακριβούς καταχώρισης της αξίας σε τρία (3), εφόσον οι ανωτέρω παραλείψεις και ανακρίβειες αφορούν μεγέθη συνολικής αξίας πάνω από δεκατέσσερις χιλιάδες εξακόσια εβδομήντα τρία (14.673) ευρώ ανά κατάσταση.

Ο ίδιος συντελεστής ισχύει και σε περίπτωση μη υποβολής στοιχείων, εκτός αν ο υπόχρεος μέχρι τη λήξη της προθεσμίας εξώδικης επίλυσης της διαφοράς ή άσκησης εμπρόθεσμης προσφυγής κατά της απόφασης επιβολής προστίμου υποβάλλει εκπρόθεσμα τα στοιχεία και προκύπτει ότι τα συνολικά μεγέθη ανά κατάσταση είναι μέχρι του ορίου του προηγούμενου εδαφίου, οπότε εφαρμόζεται συντελεστής βαρύτητας ίσος με τη μονάδα.

Ο συντελεστής βαρύτητας των προηγούμενων εδαφίων ισχύει και σε περίπτωση μη υποβολής του ισοζυγίου της παραγράφου 6 του άρθρου 20 ή της εκπρόθεσμης υποβολής του, μετά την παρέλευση εξαμήνου από την προθεσμία υποβολής.

η) Σε περίπτωση μη επίδειξης σε προληπτικό έλεγχο των πρόσθετων βιβλίων της παραγράφου 5 του άρθρου 10 σε πέντε (5).

θ) Σε περίπτωση παρεμπόδισης του προληπτικού φορολογικού ελέγχου με θετικές ενέργειες, σε πέντε (5).

ι) Σε μη τήρηση του βιβλίου κοστολογίου οικοδομών της Α.Υ.Ο.Ο. 1024754/187/Π.Ο.Λ. 1039/9.3.2006 (ΦΕΚ 311 Β) ή σε μη επίδειξη αυτού στο φορολογικό έλεγχο μετά από προηγούμενη πρόσκληση σε πέντε (5) για κάθε οικοδομή.

ια) .....

7. Στο πρόστιμο που ορίζεται από τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού υπόκεινται και ο διευθυντής ή οποιοσδήποτε άλλος μισθωτός των υποχρέων της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του Κ.Β.Σ. ή ο νομικός ή ο λογιστικός ή ο φορολογικός ή ο οικονομικός σύμβουλος και εν γένει κάθε τρίτος, ο οποίος αποδεδειγμένα συμπράττει στις πράξεις ή στις παραλείψεις που έχουν ως συνέπεια τα βιβλία και στοιχεία να μην εμφανίζουν την πραγματική κατάσταση.

Το ίδιο πρόστιμο επιβάλλεται και σε εκείνον που υπογράφει τον ισολογισμό και το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης λογιστή-φοροτεχνικό, εφόσον δεν έχει τέτοιο δικαίωμα.

8. Οι παρακάτω περιπτώσεις, για την επιβολή του αντικειμενικού προστίμου, θεωρούνται αυτοτελείς παραβάσεις, για τις οποίες εφαρμόζεται η Βάση Υπολογισμού Νο 1 (ΒΑΣ. ΥΠ. 1) ο δε συντελεστής βαρύτητας, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά, έχει αριθμητική τιμή ένα (1).

α) Η παράλειψη έκδοσης κάθε στοιχείου, που ορίζεται από τις διατάξεις του Κ.Β.Σ. Ειδικά η μη έκδοση στοιχείου παράδοσης κτισμάτων συνιστά αυτοτελή παράβαση ανεξάρτητα από το ύψος της αξίας αυτού.

Ως παράλειψη έκδοσης στοιχείου λογίζεται και η μη καταχώριση σεβριτισθέντων ειδών στα δελτία παραγγελίας. Κατ' εξαίρεση η μη έκδοση δελτίων αποστολής από αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α. θεωρείται γενική παράβαση, επιφυλασσομένων των διατάξεων της περίπτωσης α της παραγράφου 10 του άρθρου αυτού. Επίσης, κατ' εξαίρεση η μη έκδοση στοιχείου διακίνησης θεωρείται γενική παράβαση, εφόσον έχει εκδοθεί και καταχωρηθεί στα βιβλία στοιχείου αξίας για την ίδια συναλλαγή από τον υπόχρεο στην έκδοση του στοιχείου διακίνησης.

β) Η έκδοση καθενός αθεώρητου στοιχείου, όταν από τις διατάξεις του Κ.Β.Σ. προβλέπεται η έκδοση θεωρημένου. Ειδικά, όταν τα στοιχεία αυτά έχουν εκδοθεί εκ παραδρομής αθεώρητα και έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία πριν από οποιονδήποτε έλεγχο θεωρείται γενική παράβαση.

Εξαιρετικά στις περιπτώσεις που εκδοθέντα φορολογικά στοιχεία λογίζονται ως αθεώρητα, γιατί συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 8 του άρθρου 36 του π.δ. 186/1992 καταλογίζεται μια γενική παράβαση με συντελεστή βαρύτητας τρία (3) εφόσον τα στοιχεία αυτά έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία πριν από οποιονδήποτε έλεγχο. Τα αναφερόμενα στα δύο προηγούμενα εδάφια ισχύουν αναλόγως και όταν δεν έχει παρέλθει ο χρόνος εμπρόθεσμης ενημέρωσης των βιβλίων.

γ) Η μη αναγραφή ή η ανακριβής αναγραφή σε καθένα από τα στοιχεία που αναφέρονται στην ανωτέρω περίπτωση α' του ονοματεπώνυμου ή της επωνυμίας, καθώς και του Α.Φ.Μ. του αντισυμβαλλόμενου, του είδους, της ποσότητας και της αξίας ή της αμοιβής. Ειδικά, σε περίπτωση μη αναγραφής του ονοματεπώνυμου στις αποδείξεις λιανικής πώλησης, όταν αυτές αφορούν πωλήσεις αγαθών, εκπιπτόμενες στη φορολογία εισοδήματος, θεωρείται γενική παράβαση.

δ) Η μη καταχώριση κάθε στοιχείου ή εγγράφου αγοράς, πώλησης, εσόδου, εξόδου, εφόσον δεν επιβλήθηκε πρόστιμο των περιπτώσεων α' και γ'.

ε) Η κάθε ανακριβής καταχώριση των αναφερομένων στην προηγούμενη περίπτωση, εφόσον δεν επιβλήθηκε πρόστιμο της περίπτωσης γ'.

στ) Η κάθε μη καταχώριση ή η ανακριβής καταχώριση στοιχείου απογραφής.

ζ) Η καθεμία καταχώριση ανύπαρκτης πώλησης ή ανύπαρκτου εσόδου και στοιχείου απογραφής.

Κατ' εξαίρεση παραβάσεις της περίπτωσης αυτής και των περιπτώσεων δ', ε' και στ' θεωρούνται γενικές μέχρι ποσού συνολικής διαφοράς, κατά περίπτωση, οκτακοσίων ογδόντα (880) ευρώ.

η) Η κάθε μη καταχώριση ή η ανακριβής καταχώριση των στοιχείων που προσδιορίζουν το ύψος της συναλλαγής, στα πρόσθετα βιβλία που ορίζονται από τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 5 του άρθρου 10 του Κ.Β.Σ. και τις αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση νόμου και καθιερώσεων την υποχρέωση τήρησης πρόσθετων βιβλίων. Η μη καταχώριση στα πρόσθετα βιβλία του προηγούμενου εδαφίου, εφόσον έχουν εκδοθεί τα στοιχεία εσόδου, θεωρείται γενική παράβαση.

θ) Η μη διαφύλαξη κάθε βιβλίου ή κατάστασης που υποκαθιστά βιβλίο ή ανά πενήντα (50) φύλλα φορολογικών στοιχείων ή άλλων δικαιολογητικών εγγραφών για όσο χρόνο ορίζεται από τις διατάξεις του Κ.Β.Σ., εκτός αν η μη διαφύλαξη οφείλεται αποδεδειγμένα σε ανώτερη βία.

ι) Η εκπόθεση εκτύπωση ή εγγραφή σε οπτικό δίσκο κάθε βιβλίου ή κατάστασης που ορίζεται από τις διατάξεις του Κ.Β.Σ.

ια) Η μη κάλυψη από τα προγράμματα λογισμικού των υποχρεώσεων που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 23 του Κ.Β.Σ., ως και η μη τήρηση καθεμιάς από τις υποχρεώσεις που θεσπίζονται από το άρθρο αυτό.

ιβ) Η κάθε μη καταχώριση ή η ανακριβής καταχώριση στο βιβλίο κοστολογίου οικοδομών της Α.Υ.Ο.Ο. 1024754/187/ΠΟΛ.1039/9.3.2006 δαπάνης που προσδιορίζει το κόστος της κάθε «οικοδομής».

ιγ) .....

ιδ) .....

ιε) .....

9. Κάθε φορά που διενεργείται φορολογικός έλεγχος και διαπιστώνονται επαναλαμβανόμενες εντός της ίδιας διαχειριστικής περιόδου αυτοτελείς, κατά τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, παραβάσεις, για τις οποίες προβλέπεται η επιβολή προστίμου με βάση την κατηγορία βιβλίων, κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση α' της παραγράφου 2, το ανώτατο όριο του προστίμου δεν μπορεί να υπερβεί κατά την πρώτη έκδοση απόφασης επιβολής προστίμου το δεκαπενταπλάσιο των προστίμων αυτών, για κάθε κατηγορία παραβάσεων των περιπτώσεων της προηγούμενης παραγράφου και κατά τη δεύτερη έκδοση απόφασης επιβολής προστίμου το τριακονταπλάσιο των προστίμων αυτών, για κάθε ως άνω κατηγορία παράβασης. Σε περίπτωση διαπίστωσης για τρίτη φορά της διάπραξης των παραβάσεων αυτών δεν ισχύει περιορισμός ως προς το ανώτατο όριο αυτών των προστίμων.

10. ....

11. Πα την εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου και των περιπτώσεων α' και γ' της παραγράφου 8, εφόσον καταλογίζονται αυτοτελείς παραβάσεις για τα φορολογικά στοιχεία αξίας, δεν καταλογίζονται, για την ίδια αιτία, όμοιες παραβάσεις για τα αντίστοιχα δελτία αποστολής, ανεξάρτητα από το αν τα στοιχεία αυτά εκδίδονται από διαφορετικά πρόσωπα.

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 2954/2001 (ΦΕΚ 255Α/2.11.01), άρθρο 4 § 5, εδάφιο τέταρτο.- Ο Ο.Α.Σ.Α. και οι υπό εκκαθάριση Σ.ΕΠ. απαλλάσσονται από τις κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 2523/1997 για οποιεσδήποτε παραλείψεις των υποχρεώσεών τους, που απορρέουν από τις διατάξεις του Κ.Β.Σ., όπως και από τις κυρώσεις για την παράλειψη υποβολής των καταστάσεων του άρθρου 20 του Κώδικα αυτού.

Νόμος 4072/2012 (ΦΕΚ 86Α'/11.4.12), άρθρο 320 § 10.- Οι παραβάσεις που προβλέπονταν ως αυτοτελείς, σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων ιγ', ιδ' και ιε' της παραγράφου 8 του άρθρου 5 του ν. 2523/1997 (Α' 179), που καταργήθηκαν από 1.1.2011, με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 5 του ν. 3899/2010 (Α' 212) και διαπράχθηκαν μέχρι 31.12.2010, για τις οποίες δεν έχουν εκδοθεί από τους προϊσταμένους των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών οι σχετικές αποφάσεις επιβολής προστίμου ή έχουν εκδοθεί οι αποφάσεις αυτές και κατά το χρόνο έναρξης ισχύος των διατάξεων του παρόντος, δεν έχουν περαιωθεί οριστικά με διοικητική επίλυση της διαφοράς, ανεξάρτητα από το χρόνο διαπίστωσης τους, λογίζονται ως γενικές παραβάσεις και επιβάλλεται ένα (1) ενιαίο πρόστιμο, ανά διαχειριστική περίοδο, με βάση την κατηγορία βιβλίων που τηρούνταν κατά την πρώτη ημέρα της διαχειριστικής περιόδου στην οποία ανάγονται αυτές, με συντελεστή βαρύτητας (Σ.Β.), κατά περίπτωση, ως εξής:

α) Για τη μη υποβολή στοιχείων, για τις συναλλαγές πετρελαίου της παραγράφου 7 του άρθρου 20 του Κ.Β.Σ. (π.δ. 186/1992), ο Σ.Β. = τρία (3).

β) Για την εκπρόθεσμη υποβολή στοιχείων, για τις συναλλαγές πετρελαίου της παραγράφου 7 του άρθρου 20 του Κ.Β.Σ., καθώς και την ανακριβή υποβολή αυτών ως προς την ποσότητα, ο Σ.Β. = δύο (2).

γ) Για τη μη υποβολή ή την εκπρόθεσμη υποβολή των αντιτύπων των φορολογικών παραστατικών, για τις συναλλαγές πετρελαίου της παραγράφου 7 του άρθρου 20 του Κ.Β.Σ., ανεξάρτητα αν η παράλειψη αυτή αφορά ένα ή περισσότερα από αυτά, ο Σ.Β. = ένα (1).

Τα ως άνω ισχύουν με την προϋπόθεση ότι το ποσό του προστίμου, που προβλέπεται από τις διατάξεις αυτές, δεν είναι μεγαλύτερο από αυτό που θα προέκυπτε, με βάση τις προϊσχύουσες διατάξεις.

11. Τα αναφερόμενα στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και για τις παραβάσεις που εκκρεμεί η συζήτηση προσφυγής κατ' αυτών ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων και του Σ.τ.Ε., εφόσον προβλέπουν επεικέστερη μεταχείριση. Για τις υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον των δικαστηρίων αυτών, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν με αίτησή τους, που υποβάλλεται στον αρμόδιο προϊστάμενο της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος, να ζητήσουν τη διοικητική επίλυση της διαφοράς με βάση τις υπόψη διατάξεις, ακολουθουμένης της διαδικασίας του ν.δ. 4600/1966 (Α' 242).

12. Κατά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, ποσά προστίμων που έχουν καταβληθεί δεν επιστρέφονται.

Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν αναλόγως σε κάθε περίπτωση έκδοσης φορολογικών στοιχείων που αναφέρονται στην ίδια συναλλαγή ή πράξη, καθώς και για τις παραβάσεις της περίπτωσης η' της παραγράφου 8.

Δεν καταλογίζεται ιδιαίτερη παράβαση για την καταχώρηση εικονικών, πλαστών ή νοθευμένων στοιχείων, εφόσον επιβάλλεται πρόστιμο της περίπτωσης β' της προηγούμενης παραγράφου, ανεξάρτητα από το χρόνο στον οποίο ανάγεται η παράβαση.

12. Όπου σε άλλες διατάξεις γίνεται αναφορά σε παραβάσεις ή πρόστιμα του π.δ/τος 99/1977 - Κ.Φ.Σ. - (ΦΕΚ 34 Α') ή του π.δ/τος 186/1992 - Κ.Β.Σ., νοούνται οι παραβάσεις και τα πρόστιμα του παρόντος νόμου.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΔΙΟΙΚ. ΕΦ. ΠΕΙΡ. 9/2013. Εικονικά τιμολόγια.- Η διάταξη του άρθ. 5 του ν. 2523/1997 με την οποία επιβάλλεται αντικειμενικώς προσδιοριζόμενο πρόστιμο για την ιδιάζουσα παράβαση της λήψεως εικονικών φορολογικών στοιχείων, μειωμένο στο μισό όταν η εικονικότητα αφορά μόνο το πρόσωπο του εκδότη δεν αντίκειται στην αρχή της αναλογικότητας και είναι σύμφωνη με το Σύνταγμα και την ΕΣΔΑ.

Σ.Σ. Η ανωτέρω διάταξη καταργήθηκε από 26.7.2013 με το άρθρο 66 § 2 Ν. 4174/2013.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ - ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1017/3.2.2016.- Κοινοποίηση της 408/2013 Γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ. σχετικά με την έκδοση ή όχι Αποφάσεων Επιβολής Προστίμων σε βάρος Μονοπρόσωπης Ε.Π.Ε. μετά το θάνατο του μοναδικού εταίρου.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2017 σελ. 582)

ΑΡΘΡΟ 6

ΠΡΟΣΤΙΜΑ Φ.Π.Α. ΓΙΑ ΠΛΑΣΤΑ, ΝΟΘΕΥΜΕΝΑ Η ΕΙΚΟΝΙΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- 1.⁽¹⁾ .....
2. Η έννοια των πλαστών και εικονικών στοιχείων ορίζεται από τις διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 19 του παρόντος νόμου.

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4472/2017, άρθρο 79 (Πρόστιμο Φ.Π.Α. για πλαστά, εικονικά ή νοθευμένα φορολογικά στοιχεία).- 1. Για παραβάσεις για τις οποίες προβλέπεται η επιβολή προστίμων του άρθρου 6 του ν. 2523/1997 (Α' 179) και της περίπτωσης δ' της παρ. 2 του άρθρου 55 του ν. 4174/2013 (Α' 170), για τις οποίες κατά την ημερομηνία κατάθεσης του παρόντος δεν έχουν εκδοθεί οι οριστικές πράξεις επιβολής προστίμων, δεν επιβάλλονται τα πρόστιμα των προαναφερομένων διατάξεων, αλλά επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το πενήντα τοις εκατό (50%) του φόρου που εξέπεσε ή που επιστράφηκε ή που δεν αποδόθηκε, ανεξάρτητα εάν δεν προκύπτει τελικά ποσό φόρου για καταβολή.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται και επί εκκρεμών κατά την κατάθεση του παρόντος υποθέσεων, εφόσον η εφαρμογή τους συνεπάγεται ευνοϊκότερο καθεστώς για τον υπόχρεο. Ως εκκρεμείς υποθέσεις νοούνται οι υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών ή των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων ή του Συμβουλίου της Επικρατείας κατόπιν άσκησης εμπρόθεσμης ενδικοφανούς ή δικαστικής προσφυγής ή τακτικού ενδίκου μέσου ή αίτησης αναίρεσης ή για τις οποίες εκκρεμεί η προθεσμία άσκησης ενδικοφανούς ή δικαστικής προσφυγής ή τακτικού ενδίκου μέσου ή αίτησης αναίρεσης, καθώς και υποθέσεις για τις οποίες έχουν εκδοθεί οι σχετικές πράξεις ή αποφάσεις αλλά δεν έχουν κοινοποιηθεί. Ως εκκρεμείς νοούνται, επίσης, οι υποθέσεις οι οποίες έχουν συζητηθεί και δεν έχει εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση του δικαστηρίου ή έχει εκδοθεί μη αμετάκλητη απόφαση και δεν έχει κοινοποιηθεί στον φορολογούμενο.

3. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 επί των υποθέσεων της παραγράφου 2, απαιτείται η εκ μέρους του ενδιαφερομένου ταυτόχρονη υποβολή σχετικής αίτησης και ανέκκλητης δήλωσης ανεπιφύλακτης αποδοχής των ως άνω παραβάσεων, κάθε πράξης ή απόφασης της διεύθυνσης επίλυσης διαφορών ή του δικαστηρίου, και καταβολή του συνόλου της οφειλής, που προκύπτει από την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1, άμεσα ή το αργότερο εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών από την υποβολή της δήλωσης αποδοχής, άλλως δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 1. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να μην

(1) Η παράγραφος 1 του άρθρου 6 μετά και την προσθήκη των δύο τελευταίων εδαφίων με τους νόμους 3220/2004 (άρθρο 40 § 14) και 3763/2009 (άρθρο 14 § 1) καταργήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 66 (τώρα παρ. 30) του Ν. 4174/2013. (Η κατάργηση ισχύει από 26.7.2013). Η παράγραφος που καταργήθηκε είχαν ως εξής:

«1. Στο Φ.Π.Α. όταν μετά από έλεγχο αποδειχθεί ότι ο υποκείμενος στο φόρο, ως λήπτης εικονικού φορολογικού στοιχείου ή στοιχείου το οποίο νόθευσε αυτός ή άλλοι για λογαριασμό του, διενήργησε έκπτωση φόρου εισροών ή έλαβε επιστροφή φόρου, σύμφωνα με τις διατάξεις περί Φ.Π.Α., ή ως εκδότης δεν απέδωσε φόρο, με βάση πλαστά, εικονικά ή νοθευμένα φορολογικά στοιχεία, επιβάλλεται ειδικό πρόστιμο ισόποσο με το τριπλάσιο του φόρου που εξέπεσε ή που επιστράφηκε ή δεν απέδωσε, ανεξάρτητα αν δεν προκύπτει τελικά ποσό φόρου για καταβολή.

Το πρόστιμο αυτό επιβάλλεται και στα πρόσωπα του άρθρου 41 του Κώδικα Φ.Π.Α. που έλαβαν επιστροφή φόρου με βάση πλαστά, εικονικά ή νοθευμένα φορολογικά στοιχεία που εξέδωσαν οι ίδιοι.

Το ως άνω πρόστιμο επιβάλλεται, ανεξάρτητα αν μετά την ημερομηνία έκδοσης της οικείας εντολής ελέγχου υποβληθεί εκπρόθεσμα αρχική ή συμπληρωματική περιοδική ή εκκαθαριστική δήλωση».

έχει εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης αποδοχής. Ποσά που έχουν καταβληθεί δεν επιστρέφονται, δεν συμψηφίζονται και δεν αναζητούνται, λόγω εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.

Η αίτηση-δήλωση υποβάλλεται στον προϊστάμενο της αρχής που εξέδωσε την πράξη. Στις περιπτώσεις που η υπόθεση εκκρεμεί ενώπιον των δικαστηρίων, με την ως άνω δήλωση αποδοχής συνυποβάλλεται και σχετική βεβαίωση της γραμματείας του αρμόδιου δικαστηρίου για το στάδιο στο οποίο βρίσκεται η υπόθεση. Αν έχει εκδοθεί μη αμετάκλητη απόφαση, η ως άνω βεβαίωση πρέπει να διαλαμβάνει αν η απόφαση επιδόθηκε στον αντίδικο του Δημοσίου και, σε καταφατική περίπτωση, την ημεροχρονολογία της επίδοσης. Επί υποθέσεων που είχαν ήδη συζητηθεί, αλλά δεν είχε εκδοθεί ακόμη απόφαση ή είχε εκδοθεί αλλά δεν είχε καταστεί αμετάκλητη, λόγω ύπαρξης προθεσμίας άσκησης ή λόγω άσκησης ενδίκου μέσου κατά της απόφασης, η κατά τα ανωτέρω συνυποβαλλομένη δήλωση ανέκκλητης αποδοχής και η συνεπεία αυτής καταβολή της οφειλής κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου ενέχει, κατά περίπτωση, και παραίτηση των διαδίκων από του δικαιώματός τους να απαιτήσουν τη συμμόρφωση προς την τυχόν εκδοθησομένη δικαστική απόφαση ή να ασκήσουν οποιοδήποτε τακτικό ή έκτακτο ένδικο μέσο κατ' αυτής ή παραίτηση από του δικηγράφου του ασκηθέντος ενδίκου μέσου. Ειδικώς δε, σε υποθέσεις που δεν έχουν συζητηθεί ή έχουν συζητηθεί και δεν έχει εκδοθεί απόφαση του δικαστηρίου, έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου 142 του ν. 2717/1999 (Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας, Α'97), τα αποτελέσματα της οποίας επέρχονται με την περιέλευση στη γραμματεία του δικαστηρίου σχετικής βεβαίωσης του Προϊσταμένου της φορολογικής αρχής που εξέδωσε την πράξη, με περιεχόμενο την περάτωση της διαδικασίας του παρόντος άρθρου.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΜΒ. ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ 120/2013.- Προϋποθέσεις εφαρμογής επιεικέστερων διατάξεων φορολογικού ποινολογίου (άρθρ. 6 Ν. 2523/97).- Η επιεικέστερη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 του Ν. 2523/1997, στην οποία προβλέπεται επιβολή προστίμου από το ισόποσο έως το τριπλάσιο του φόρου που δεν αποδόθηκε, αντί του πενταπλάσιου που ήταν προηγουμένως, δεν εφαρμόζεται αυτομάτως σε όλες τις τότε εκκρεμείς υποθέσεις αλλά μόνον μετά την υποβολή εμπρόθεσμης αίτησης στη φορολογική αρχή για διοικητική επίλυση της διαφοράς.

ΑΡΘΡΟ 7⁽¹⁾

ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΤΕΛΩΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4093/2013, άρθρο πρώτο, παρ. Ε', υποπαρ. Ε7, περίπτ. 6γ'. Καταργείται για τα τέλη κυκλοφορίας έτους 2013 και επόμενων κάθε αναφορά διάταξης νόμου στο «ειδικό σήμα τελών κυκλοφορίας». Όπου αναγράφεται η φράση «προμήθεια ειδικού σήματος τελών κυκλοφορίας», αυτή αντικαθίσταται από τη φράση «καταβολή τελών κυκλοφορίας».

---

(1) Το άρθρο 7 καταργήθηκε με την περίπτωση 6β (vii) της υποπαραγράφου Ε7 της παραγράφου Ε του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012. Η κατάργηση ισχύει από 12.11.2012 (αφορά τα τέλη κυκλοφορίας του έτους 2013 και επομένων). Το άρθρο που καταργήθηκε είχε ως εξής:

«1. Για την εκπρόθεσμη προμήθεια του ειδικού σήματος των αυτοκινήτων οχημάτων, την προμήθεια σήματος μικρότερης κατηγορίας ή την παράλειψη προμήθειας σήματος, επιβάλλεται αυτοτελές πρόστιμο ίσο με τα τέλη κυκλοφορίας που αντιστοιχούν στον κυλινδρισμό του οχήματος. Όταν το όχημα απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το ένα δεύτερο (1/2) των τελών κυκλοφορίας που αντιστοιχούν στον κυλινδρισμό του.

2. Για τα οχήματα με κυλινδρισμό κινητήρα μέχρι και επτακόσια ογδόντα πέντε (785) κυβικά εκατοστά, το πρόστιμο για την ανωτέρω αιτία ανέρχεται σε τριάντα (30) ευρώ. Επίσης, πρόστιμο τριάντα (30) ευρώ επιβάλλεται και στην περίπτωση που αφαιρέθηκαν οι πινακίδες του οχήματος με πράξη της αστυνομικής αρχής, επειδή δεν έφερε επικολλημένο το ειδικό σήμα, η προμήθεια του οποίου όμως είχε γίνει πριν από την αφαίρεση, εμπρόθεσμα ή εκπρόθεσμα. Το πρόστιμο των τριάντα (30) ευρώ επιβάλλεται και στην περίπτωση απώλειας ή κλοπής του ειδικού σήματος, εφόσον αφαιρεθούν οι πινακίδες λόγω μη επικόλλησης του σήματος».

ΑΡΘΡΟ 8

ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΑΙΓΝΙΩΝ

1. Σε περίπτωση εγκατάστασης ή λειτουργίας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων σε παιγνιομηχανήματα ή σε ειδικά διασκευασμένα τραπέζια, χωρίς την καταβολή του νόμιμου τέλους διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων, επιβάλλεται από την αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία πρόστιμο, το οποίο ανέρχεται στο πενταπλάσιο του κατά περίπτωση προβλεπόμενου ετήσιου τέλους.

Σε περίπτωση μη επικόλλησης του σήματος επιβάλλεται πρόστιμο που ισούται με το διπλάσιο του ετήσιου τέλους που αντιστοιχεί στο συγκεκριμένο παιγνιομηχάνημα ή τραπέζι. Πρόστιμο που ισούται με το διπλάσιο του ετήσιου τέλους επιβάλλεται και σε περίπτωση μη επικόλλησης του σήματος σε παιγνιομηχάνημα που έχει υποστεί βλάβη και βρίσκεται εντός του χώρου διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων.

2. Απαγορεύεται, με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 2206/1994 (ΦΕΚ 62 Α'), η με οποιονδήποτε τρόπο εγκατάσταση και διενέργεια μικτών ή τυχερών παιγνίων.

Απαγορεύεται επίσης η με οποιονδήποτε τρόπο μετατροπή των παιγνιομηχανημάτων ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων και η εγκατάσταση ή διενέργεια μικτών ή τυχερών παιγνίων επ' αυτών. Σε κάθε περίπτωση εγκατάστασης ή διενέργειας μικτών ή τυχερών παιγνίων εφαρμόζονται ως προς τις κυρώσεις οι σχετικές διατάξεις του β.δ/τος 29/1971 (ΦΕΚ 21 Α').

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 3037/2002 (απαγόρευση παιγνίων).-

Άρθρο 1.- Κατηγορίες παιγνίων

Κατά την έννοια των διατάξεων του παρόντος νόμου:

α. Μηχανικά διεξαγόμενο παίγνιο είναι εκείνο για τη λειτουργία του οποίου είναι αναγκαία και η συμβολή της μυικής δύναμης του παίκτη.

β. Ηλεκτρικά διεξαγόμενο παίγνιο είναι εκείνο για τη λειτουργία του οποίου απαιτείται η παρουσία ηλεκτρικών υποστηρικτικών μηχανισμών.

γ. Ηλεκτρομηχανικά διεξαγόμενο παίγνιο είναι εκείνο, για τη λειτουργία του οποίου απαιτείται τόσο η παρουσία ηλεκτρικών υποστηρικτικών μηχανισμών όσο και η συμβολή της μυικής δύναμης του παίκτη.

δ. Ηλεκτρονικά διεξαγόμενο παίγνιο είναι εκείνο για τη λειτουργία του οποίου, εκτός των υποστηρικτικών ηλεκτρικών, ηλεκτρονικών και άλλων μηχανισμών, απαιτείται η ύπαρξη και εκτέλεση λογισμικού (προγράμματος).

ε. Ψυχαγωγικό τεχνικό παίγνιο είναι εκείνο του οποίου το αποτέλεσμα εξαρτάται αποκλειστικά από την τεχνική ή πνευματική ικανότητα του παίκτη και η διενέργειά του έχει αποκλειστικά ψυχαγωγικό σκοπό.

Στην κατηγορία των ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων εντάσσονται και όσα παίγνια με παιγνιόχαρτα χαρακτηρίστηκαν ως «τεχνικά παίγνια» με βάση τις διατάξεις του Β.Δ. 29/1971 (ΦΕΚ 21 Α').

Άρθρο 2.- Απαγόρευση διενέργειας ή εγκατάστασης παιγνίων

1. Απαγορεύεται η διεξαγωγή των υπό στοιχεία β, γ και δ του άρθρου 1 παιγνίων περιλαμβα-

νομένων και των υπολογιστών σε δημόσια γενικά κέντρα, όπως ξενοδοχεία, καφενεία, αίθουσες αναγνωρισμένων σωματείων κάθε φύσης, και σε κάθε άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό χώρο. Επίσης απαγορεύεται η εγκατάσταση των παιγνίων αυτών.

2. Στα μηχανικά διεξαγόμενα παίγνια επιτρέπεται μόνο η διενέργεια ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων όπως ορίζονται στο προηγούμενο άρθρο. Στα παίγνια αυτά δεν επιτρέπεται να συνομολογηθεί στοιχείμα μεταξύ οποιωνδήποτε προσώπων ή να αποδοθεί οποιασδήποτε μορφής οικονομικό όφελος στον παίκτη. Η συνομολόγηση στοιχείματος ή η απόδοση οικονομικού οφέλους στον παίκτη επιφέρει τις συνέπειες των άρθρων 4 και 5.

Άρθρο 3.- Επιχειρήσεις προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου

Δεν εμπίπτει στην απαγόρευση που ορίζεται στο άρθρο 2 η εγκατάσταση και λειτουργία ηλεκτρονικών υπολογιστών σε καταστήματα που λειτουργούν ως επιχειρήσεις προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου. Η διενέργεια, όμως, παιγνίου με τους υπολογιστές αυτούς, ανεξάρτητα από τον τρόπο διενέργειάς του, απαγορεύεται.

Για τη λειτουργία επιχείρησης προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου απαιτείται ειδική άδεια του δήμου ή της κοινότητας στην περιφέρεια των οποίων βρίσκεται το κατάστημα και αν λειτουργεί σε πλοίο της Λιμενικής Αρχής του αφετηρίου λιμένα. Κατά την πρώτη εφαρμογή του μέτρου η επιχείρηση πρέπει να εφοδιαστεί με την άδεια αυτή εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού.

Άρθρο 4.- Ποινικές κυρώσεις

1. Όσοι εκμεταλλεύονται ή διευθύνουν κέντρα ή άλλους χώρους της παραγράφου 1 του άρθρου 2 στα οποία διενεργούνται ή εγκαθίστανται παίγνια απαγορευμένα κατά τις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων, τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον πέντε χιλιάδων ευρώ. Σε περίπτωση υποτροπής τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και με χρηματική ποινή από είκοσι πέντε έως εβδομήντα πέντε χιλιάδων ευρώ. Το δικαστήριο διατάσσει και τη δήμευση των μηχανημάτων παιγνίων.

2. Οι διατάξεις της περίπτωσης γ της παραγράφου 1, η παράγραφος 3 και η παράγραφος 4 του άρθρου 7 του κωδικοποιημένου Β.Δ. 29/1971 εφαρμόζονται αναλόγως.

Άρθρο 5.- Διοικητικές κυρώσεις

1. Πέρα από την επιβολή των προβλεπόμενων ποινικών κυρώσεων, αν διαπιστωθεί η διεξαγωγή ή εγκατάσταση απαγορευμένου, κατά τις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων παιγνίου, επιβάλλεται πρόστιμο δέκα χιλιάδων ευρώ για κάθε μηχανήμα παιγνίου και οριστική αφαίρεση της αδειάς λειτουργίας της επιχείρησης, κατά τις διατάξεις του άρθρου 7.

2. Το πρόστιμο επιβάλλεται με απόφαση του προϊσταμένου της αρμοδίας αρχής της παρ. 1 του άρθρου 6, που διαπιστώνει την παράβαση. Στην απόφαση αυτή γίνεται περιγραφή της παράβασης, αναγράφεται το πρόστιμο που επιβάλλεται, καθώς και η διάταξη που εφαρμόζεται. Μαζί με την απόφαση κοινοποιείται στον παραβάτη αντίγραφο της σχετικής έκθεσης ελέγχου.

Άρθρο 6.- Έκθεση βεβαίωσης παραβάσεων

1. Για την τήρηση των διατάξεων του νόμου αυτού αρμόδιες είναι οι Αστυνομικές Αρχές. Στα πλοία γραμμών εσωτερικού, στα επαγγελματικά πλοία τουριστικών πλόων εσωτερικού, στα αγκυροβολημένα πλοία και στους χερσαίους χώρους των λιμενικών ζωνών αρμόδια είναι η Λιμενική Αρχή.

2. Αν τα όργανα του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος κατά τον έλεγχο υποθέσεων των αρμοδιοτήτων τους, διαπιστώνουν παραβάσεις του νόμου για τα παίγνια, επιβάλλουν τις κυρώσεις και προβαίνουν στις ενέργειες που προβλέπονται στο προηγούμενο άρθρο.

Άρθρο 7.- Εξουσιοδότηση

1. Με κοινή απόφαση των υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας καθορίζονται οι

όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και τα δικαιολογητικά για τη χορήγηση αδειών λειτουργίας επιχειρήσεων προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου.

2. Με όμοια απόφαση καθορίζεται και το όργανο που επιβάλλει την αφαίρεση της άδειας λειτουργίας της επιχείρησης, ο τρόπος και η διαδικασία αφαίρεσης αυτής και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού.

Άρθρο 8.- Επιστροφή τέλους

Σε όσους έχουν καταβάλει τέλος διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων έτους 2002 για ηλεκτρικά ή ηλεκτρονικά μηχανήματα παιγνίων επιστρέφεται ποσό που αντιστοιχεί σε τόσα δωδέκατα του ετήσιου τέλους, όσοι ακέραιοι ημερολογιακοί μήνες απομένουν από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μέχρι τη λήξη του έτους. Η επιστροφή πραγματοποιείται μόνο εφόσον δεν έχει διαπιστωθεί παράβαση των διατάξεων περί παιγνίων και δεν εκκρεμεί διαδικασία ενώπιον των Επιτροπών της παρ. 4 του άρθρου 15 του Ν. 2753/1999 (ΦΕΚ 249 Α').

Άρθρο 9.- Διατηρούμενες και μεταβατικές διατάξεις

1. Με τις διατάξεις του νόμου αυτού δεν θίγονται οι διατάξεις του Ν. 2206/1994 (ΦΕΚ 62 Α'), καθώς και οι λοιπές διατάξεις περί καζίνο.

2. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, οι τριμελείς επιτροπές παιγνίων που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 15 του Ν. 2753/1999 παύουν να λειτουργούν. Εξακολουθούν όμως να λειτουργούν μέχρι περατώσεως της εξέτασης των μηχανημάτων παιγνίων που δεσμεύτηκαν από τα ελεγκτικά όργανα και για τα οποία διατυπώθηκε επιφύλαξη.

Άρθρο 10.- Τροποποιούμενες διατάξεις

1. Οι διατάξεις του άρθρου 6 εφαρμόζονται αναλόγως και για τα διεξαγόμενα με παιγνιόχαρτα παίγνια.

2. Οι παράγραφοι 1 έως 8 του άρθρου 8 του Ν. 2515/1997 (ΦΕΚ 154 Α') αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Τα ψυχαγωγικά τεχνικά παίγνια με παιγνιόχαρτα διενεργούνται ελεύθερα. Όταν διενεργούνται σε ειδικά διασκευασμένα τραπέζια, απαιτείται άδεια διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων και καταβολή ετήσιου τέλους. Η άδεια χορηγείται από το δήμο ή την κοινότητα, στην περιφέρεια των οποίων εγκαθίστανται ή λειτουργούν και ισχύει μέχρι την τυχόν ανάκλησή της. Η άδεια εκδίδεται εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης συνοδευόμενης από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

2. Για τη χορήγηση της άδειας, καθώς και τη διατήρησή της σε ισχύ κατ' έτος, επιβάλλεται στους ιδιοκτήτες των καταστημάτων ετήσιο τέλος με την ονομασία «τέλος διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων με παιγνιόχαρτα», το οποίο επιμερίζεται σε ποσοστό 90% υπέρ του Δημοσίου και σε ποσοστό 10% υπέρ του δήμου ή της κοινότητας στην περιοχή των οποίων εγκαθίστανται και λειτουργούν τα παίγνια αυτά.

3. Το ετήσιο τέλος επιβάλλεται σε κάθε τραπέζι που είναι ειδικά διασκευασμένο για τη διενέργεια ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων με παιγνιόχαρτα στους ανωτέρω χώρους και υπολογίζεται από 1.1.2003 ως εξής:

α. Για δήμους και κοινότητες με πληθυσμό μέχρι 2.000 κατοίκους σε τριάντα ευρώ, με εξαίρεση τους δήμους και κοινότητες που εμπίπτουν στην επόμενη περίπτωση.

β. Για δήμους και κοινότητες με πληθυσμό μέχρι 2.000 κατοίκους που έχουν περιοχές χαρακτηρισμένες ως τουριστικές ή αρχαιολογικές ή με ιαματικά λουτρά, καθώς και σε πλοία των γραμμών εσωτερικού, σε διακόσια ευρώ.

γ. Για δήμους και κοινότητες με πληθυσμό από 2.001 μέχρι 10.000 κατοίκους σε τριακόσια ευρώ.

δ. Για δήμους με πληθυσμό από 10.001 μέχρι 50.000 κατοίκους σε τετρακόσια ευρώ.

ε. Για δήμους με πληθυσμό πάνω από 50.000 κατοίκους σε επτακόσια ευρώ.

στ. Για εντευκτήρια σωματείων, συλλόγων και ομίλων σε χίλια ευρώ.

4. Για τον υπολογισμό του πληθυσμού κάθε δήμου ή κοινότητας λαμβάνεται υπόψη η τελευταία απογραφή. Για τον υπολογισμό του τέλους λαμβάνεται υπόψη ο πληθυσμός του δήμου ή της κοινότητας πριν από τη συνένωση που έγινε κατά τις διατάξεις του Ν. 2539/1997 (ΦΕΚ 244 Α') ή κατά τις διατάξεις των Νόμων 1416/1984 (ΦΕΚ 18 Α') και 1622/1986 (ΦΕΚ 92 Α'). Η περιοχή της τέως διοικήσεως πρωτεύουσας και το πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης θεωρούνται, για την εφαρμογή του άρθρου αυτού, το καθένα ως ένας δήμος. Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού, ειδικά διασκευασμένα τραπέζια για τη διενέργεια ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων με παιγνιόχαρτα είναι αυτά τα οποία φέρουν σταθερή ή μη επικάλυψη ειδικού υφάσματος (τσόχα) ή άλλου πρόσφορου μέσου.

5. Το ετήσιο τέλος καταβάλλεται από τον ιδιοκτήτη του καταστήματος στις αρμόδιες για τη φορολογία του εισοδήματός τους Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) με την υποβολή:

α. Δήλωσης απογραφής, στην οποία αναγράφεται ο αριθμός των ειδικά διασκευασμένων τραπεζιών, και

β. Υπεύθυνης δήλωσης του Ν. 1599/1986 (ΦΕΚ 75 Α'), ότι: στα ειδικά διασκευασμένα τραπέζια της συνυποβαλλόμενης δήλωσης απογραφής διεξάγονται μόνο ψυχαγωγικά τεχνικά παίγνια.

Με την καταβολή του τέλους, η αρμόδια Δ.Ο.Υ. εκδίδει σχετικό αποδεικτικό καταβολής και προβαίνει στη θεώρηση της δήλωσης απογραφής που επισυνάπτονται στην εκδιδόμενη άδεια.

6. Το τέλος προκαταβάλλεται για το έτος της πρώτης ή της συμπληρωματικής άδειας και για έκαστο από τα επόμενα έτη, εντός του τελευταίου διμήνου του προηγούμενου έτους για το οποίο καταβάλλεται. Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται ως ετήσιο τέλος θεωρούνται δαπάνη της επιχείρησης.

7. Σε περίπτωση εγκατάστασης ειδικά διασκευασμένων τραπεζιών για τη διενέργεια ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων με παιγνιόχαρτα, χωρίς την καταβολή του νόμιμου τέλους, επιβάλλεται από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. πρόστιμο, το οποίο ανέρχεται στο πενταπλάσιο του κατά την παράγραφο 3 προβλεπόμενου τέλους.

8. Για την επιβολή του προστίμου της προηγούμενης παραγράφου, τη διοικητική επίλυση της διαφοράς, το δικαστικό συμβιβασμό, την παραγραφή του δικαιώματος του Δημοσίου και τη βεβαίωση και καταβολή αυτού, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 2523/1997».

3. Οι παράγραφοι 9, 10, 11 και 12 του άρθρου 8 του Ν. 2515/1997 καταργούνται.

4. Τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 13 του άρθρου 8 του Ν. 2515/1997 καταργούνται και το απομένον τρίτο εδάφιο αριθμείται ως παράγραφος 9.

5. Η παράγραφος 14 του άρθρου 8 του Ν. 2515/1997 καταργείται και οι παράγραφοι 15 και 16 λαμβάνουν τον αριθμό 10 και 11 αντιστοίχως.

6. Ο τίτλος του άρθρου 7 του κωδικοποιημένου Β.Δ. 29/1971 αντικαθίσταται ως εξής: «Ποινικές διατάξεις για τη διενέργεια τυχερών παιγνίων με παιγνιόχαρτα».

7. Η παράγραφος 5 του άρθρου 7 του κωδικοποιημένου Β.Δ. 29/1971 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Εις τους κατά το άρθρον 6 αναπήρους τους εκμεταλλεζόμενους αλλά των εν αυτώ καθοριζομένων παιγνίων επιβάλλονται αι ποιναι της παρ. 1 εδάφ. δ του παρόντος άρθρου».

Άρθρο 11.- Καταργούμενες διατάξεις

Καταργούνται το άρθρο 5 και η παράγραφος 3 του άρθρου 6 του κωδικοποιημένου Β.Δ. 29/1971, οι παράγραφοι 3, 4, 5, 6 και 7 του άρθρου 15 του Ν. 2753/1999, το άρθρο 30 του Ν. 2873/2000 (ΦΕΚ 285 Α') και το άρθρο 8 του Ν. 2954/2001 (ΦΕΚ 255 Α') καθώς και κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του νόμου αυτού ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που προβλέπονται από αυτόν.

Άρθρο 12.- Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσε-

ως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις αυτού.

Παραγγέλουμε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του κράτους.

ΑΡΘΡΟ 9

ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ

1. Το πρόστιμο επιβάλλεται σε βάρος του παραβάτη φυσικού προσώπου και στις εταιρίες ομόρρυθμες, ετερόρρυθμες, περιορισμένης ευθύνης, ανώνυμες, καθώς και στους συνεταιρισμούς και στα λοιπά ημεδαπά ή αλλοδαπά νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, σε βάρος του νομικού προσώπου. Στις κοινοπραξίες επιτηδευματιών, κοινωνίες αστικού δικαίου και αστικές εταιρίες το πρόστιμο επιβάλλεται σε βάρος αυτών και κοινοποιείται στα μέλη τους, το καθένα από τα οποία ευθύνεται εις ολόκληρον. Στις αλλοδαπές επιχειρήσεις και αλλοδαπούς οργανισμούς το πρόστιμο επιβάλλεται σε βάρος αυτών και κοινοποιείται στους διευθυντές ή αντιπροσώπους ή πράκτορες, που έχουν στην Ελλάδα.

2. Το πρόστιμο επιβάλλεται με απόφαση του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, στην οποία γίνεται σύντομη περιγραφή της παράβασης και αναγράφεται το πρόστιμο που επιβάλλεται γι' αυτή, καθώς και η διάταξη που εφαρμόζεται.

Με την ίδια απόφαση μπορεί να επιβληθούν πρόστιμα διακεκριμένως για περισσότερες από μία παραβάσεις, που ανάγονται στην ίδια διαχειριστική περίοδο. Μαζί με την απόφαση κοινοποιείται στον παραβάτη αντίγραφο της σχετικής έκθεσης ελέγχου.

(1)

3. Αρμόδιος για την έκδοση της απόφασης επιβολής προστίμου είναι, προκειμένου για επιτηδευματία φυσικό πρόσωπο ή πρόσωπο της παραγράφου 4 του άρθρου 2 ή του άρθρου 101 του ν. 2238/1994, ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της έδρας της επιχείρησης ή του επαγγέλματος του επιτηδευματία κατά περίπτωση και προκειμένου για τα λοιπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, ο προϊστάμενος της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για την παραλαβή της δήλωσης απόδοσης του παρακρατούμενου φόρου εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες. Για τις λοιπές περιπτώσεις αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της κατοικίας του παραβάτη.

Τα ανωτέρω, καθόσον αφορά παραβάσεις του άρθρου 5 του παρόντος, που αναφέρονται σε υποκαταστήματα, ισχύουν ανεξαρτήτως του χρόνου τέλεσης της παράβασης.⁽²⁾

Ειδικά, για παραβάσεις των προσώπων του άρθρου 41 του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000), αρμόδιος για την έκδοση της απόφασης επιβολής προστίμου είναι ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας που είναι αρμόδιος για τη φορολογία εισοδήματος.⁽³⁾

(1) Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 9 καταργήθηκε με την περίπτωση 6β (vii) της υποπαραγράφου Ε7 της παραγράφου Ε του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012 (Η κατάργηση ισχύει από 12.11.2012 και αφορά τα τέλη κυκλοφορίας έτους 2013 και επόμενα). Το εδάφιο που καταργήθηκε είχαν ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση, τα πρόστιμα, που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 7 του παρόντος νόμου, εισπράττονται ή βεβαιώνονται εφάπαξ χωρίς την έκδοση της παραπάνω απόφασης».

(2) Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 9 προστέθηκε με την παράγραφο 10 του άρθρου 10 του Ν. 2753/1999 και ισχύει από 17.11.1999.

(3) Το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 9 προστέθηκε με την παράγραφο 15 του άρθρου 40 του Ν. 3220/2004 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, ήτοι από 28.1.2004.

4. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος νόμου που ορίζουν διαφορετικά για τη διοικητική επίλυση της διαφοράς, βεβαίωση και καταβολή των προστίμων εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις της κύριας φορολογίας.

Εξαιρετικά αρμοδιότητα για τη διοικητική επίλυση της διαφοράς των προστίμων του άρθρου 5 (Κ.Β.Σ.) έχει σε κάθε περίπτωση ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, ανεξαρτήτως του χρόνου τέλεσης της παράβασης.⁽¹⁾

Ειδικά, για τη βεβαίωση και καταβολή των προστίμων, που προβλέπονται από το άρθρο 8 και για τη διοικητική επίλυση της διαφοράς, βεβαίωση και καταβολή των προστίμων που προβλέπονται από το άρθρο 5, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του ν. 2238/1994. Για τα πρόστιμα που δεν συνδέονται με αντίστοιχη φορολογία, ως κύρια φορολογία νοείται η φορολογία εισοδήματος.

5. Οι διατάξεις περί παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για την ενέργεια αρχικής ή συμπληρωματικής φορολογικής εγγραφής στην κύρια φορολογία εφαρμόζονται ανάλογα και για την επιβολή των προστίμων. Η προθεσμία αρχίζει από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου που έπεται εκείνης, στην οποία αφορά η παράβαση. Στα πρόστιμα του Κ.Β.Σ. ως και σε άλλα πρόστιμα που δεν συνδέονται με αντίστοιχη φορολογία, ως κύρια φορολογία νοείται η φορολογία εισοδήματος.

6.⁽²⁾ Με πρακτικό αποδοχής της διαφοράς ή δικαστικό συμβιβασμό τα πρόστιμα των άρθρων 4, 5 και 6 περιορίζονται στο ένα τρίτο (1/3) αυτών, στρογγυλοποιούμενα στην πλησιέστερη προς τα κάτω μονάδα ευρώ, εάν καταβληθεί το είκοσι τοις εκατό (20%) του οφειλόμενου ποσού, κατά την υπογραφή των οικείων πράξεων ή το αργότερο εντός των δύο επομένων εργάσιμων, για τις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες, ημερών, ενώ το υπόλοιπο ποσό βεβαιώνεται εφάπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη του επομένου, του πρακτικού αποδοχής της διαφοράς ή του δικαστικού συμβιβασμού, μήνα, γενομένης σχετικής μνείας για την υποχρέωση αυτή του υπόχρεου στο σχετικό πρακτικό.

Ειδικά τα πρόστιμα για τις αυτοτελείς παραβάσεις των περιπτώσεων α' και η' της παραγράφου 8 του άρθρου 5 και τις παραβάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 10 του ίδιου άρθρου, περιορίζονται, κατά την πράξη αποδοχής ή δικαστικό συμβιβασμό, στο ένα δεύτερο (1/2) αυτών εάν το ύψος του προστίμου καταβληθεί εφάπαξ και είναι μέχρι χίλια διακόσια (1.200) ευρώ και στην περίπτωση που το ποσό υπερβαίνει τα χίλια διακόσια (1.200) ευρώ μειώνεται στο ένα δεύτερο (1/2), εφόσον καταβληθεί το τριάντα τοις εκατό (30%) αυτού, κατά την υπογραφή των οικείων πράξεων ή το αργότερο εντός

(1) Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 9 προστέθηκε με την παράγραφο 11 του άρθρου 10 του Ν. 2753/1999 και ισχύει από 17.11.1999.

(2) Τα πρώτο και δεύτερο εδάφια της παραγράφου 6 του άρθρου 9 τέθηκαν όπως αντικαταστάθηκαν με την περίπτωση στ της παραγράφου 8 του άρθρου 74 του Ν. 4172/2013 και ισχύουν για αποφάσεις επιβολής προστίμου που θα εκδοθούν από την δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ και μετά, δηλ. από 23.7.2013, σύμφωνα με την περίπτωση ζ της ίδιας παραγράφου, άρθρου και νόμου. Τα εδάφια που αντικαταστάθηκαν είχαν ως εξής:

«6. Σε διοικητική επίλυση της διαφοράς ή δικαστικό συμβιβασμό τα πρόστιμα των άρθρων 4, 5 και 6 περιορίζονται στο ένα τρίτο (1/3) αυτών, στρογγυλοποιούμενα στην πλησιέστερη προς τα κάτω μονάδα ευρώ.

Ειδικά τα πρόστιμα για τις αυτοτελείς παραβάσεις των περιπτώσεων α και η της παραγράφου 8 του άρθρου 5 και τις παραβάσεις των περιπτώσεων α και β της παραγράφου 10 του ίδιου άρθρου, περιορίζονται κατά τη διοικητική επίλυση της διαφοράς ή δικαστικό συμβιβασμό, στο ένα δεύτερο (1/2) αυτών εάν το ύψος του προστίμου καταβληθεί εφάπαξ και είναι μέχρι χίλια διακόσια (1.200) ευρώ, εάν το ποσό υπερβαίνει τα χίλια διακόσια (1.200) ευρώ μειώνεται στο ένα δεύτερο (1/2) εάν καταβληθεί το τριάντα τοις εκατό (30%) αυτού, κατά την υπογραφή των οικείων πράξεων ή το αργότερο εντός των δύο επομένων εργάσιμων για τις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες ημερών, γενομένης σχετικής μνείας για την υποχρέωση αυτή του υπόχρεου στο πρακτικό του συμβιβασμού».

των δύο επόμενων εργάσιμων για τις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες ημερών, ενώ το υπόλοιπο ποσό βεβαιώνεται εφάπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη του μήνα που διενεργείται το πρακτικό αποδοχής της διαφοράς ή ο δικαστικός συμβιβασμός, γενομένης σχετικής μνείας για την υποχρέωση αυτή του υπόχρεου στο σχετικό πρακτικό.

Σε περίπτωση αποδεδειγμένης ολικής ή μερικής ανυπαρξίας της παράβασης, τα πρόστιμα διαγράφονται ολικά ή μερικά. Η πράξη διαγραφής πρέπει να περιέχει πλήρη και ειδική αιτιολογία για την ανυπαρξία της παράβασης.

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4174/2013, άρθρο 66 § 44 (ορθό § 42). Από την έναρξη ισχύος του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (δηλ. από 1.1.2014), κάθε αίτημα προς τη Φορολογική Διοίκηση, για διοικητικό ή δικαστικό συμβιβασμό, θεωρείται απαράδεκτο και δεν εξετάζεται. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου, ανεξαρτήτως χρονικών περιορισμών, εφαρμόζεται και για υποθέσεις, οι οποίες ήταν δυνατόν να υπαχθούν σε οποιαδήποτε περίπτωση των διατάξεων των άρθρων 70Α και 70Β του Ν. 2238/1994.

ΑΡΘΡΟ 9Α⁽¹⁾

ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

1. Όταν τα ελεγκτικά όργανα κατά την διάρκεια διενέργειας ελέγχου εφαρμογής της φορολογικής νομοθεσίας στην επαγγελματική εγκατάσταση του επιτηδευματία, διαπιστώσουν παραβάσεις οι οποίες αποδεικνύονται με αντικειμενικά δεδομένα, δεν οφείλονται σε υποκειμενική συμπεριφορά του επιτηδευματία και η βαρύτητα, οι συνθήκες τελέσεως της παραβάσεως και οι λοιπές περιστάσεις δεν ασκούν επιρροή στο νόμο του επιβλητέου προστίμου, συντάσσουν επί τόπου έκθεση ελέγχου και εκδίδουν απόφαση επιβολής προστίμου τις οποίες επιδίδουν άμεσα στον υπόχρεο. Αν αυτός αρνηθεί να παραλάβει τις πράξεις, διενεργούν θυροκόλληση στο κατάστημα και συντάσσουν σχετικό πρακτικό.

2. Οι παραβάσεις για τις οποίες εκδίδονται άμεσα έκθεση ελέγχου και απόφαση επιβολής προστίμου είναι ιδίως:

α) Μη επίδειξη των πρόσθετων βιβλίων (εδάφια α), β), γα), δ), ια), ε), ιδ), στ), ηβ), θ), ιστ), ι), ιγ), ιε), ιζ), ιη), ιθ), ιβ) της παρ. 5 του άρθρου 10 και της παρ. 1 του ίδιου άρθρου, σε συνδυασμό με την παρ. 1 του άρθρου 36 του π.δ. 186/1992).

β) Μη καταχώρηση στα πρόσθετα βιβλία (εδάφια α), β), γ), ε), ζ), ι), η), ιγ), θ), κβ), ια), ιβ), γθ), ιγ), ιστ), ιη), κ), ιδ), κα), την παρ. 10 του άρθρου 17 σε συνδυασμό με την παρ. 1 και τα εδάφια α), β), γα), δ) ια), ε), ιδ), στ), ζ), ηβ), θ), ιστ), ι), ιγ), ιε), ιζ), ιη), ιθ), ιβ) της παρ. 5 του άρθρου 10 αντίστοιχα, του π.δ. 186/1992).

γ) Μη έκδοση απόδειξης λιανικής πώλησης, ή παροχής υπηρεσιών (άρθρο 13 π.δ. 186/1992)

δ) Μη έκδοση τιμολογίου ή δελτίου αποστολής (άρθρα 11 και 12 π.δ. 186/1992) ή δελτίου ποσοτικής παραλαβής (άρθρο 10 παρ. 1, π.δ. 186/1992).

ε) Μη έκδοση φορτωτικής (άρθρο 16 π.δ. 186/1992) ή δελτίου κίνησης (άρθρο 13 α, π.δ. 186/1992).

3. Η έκθεση ελέγχου και η πράξη επιβολής προστίμου, υπογράφονται από όλα τα όργανα που διενεργούν τον έλεγχο και σε αυτές γίνεται περιγραφή της παράβασης, αναγράφεται η διάταξη που παραβιάστηκε και το πρόστιμο του άρθρου 5 που επιβάλλεται. Αν ο έλεγχος διενεργείται από όργανα του Σ.Δ.Ο.Ε. η έκθεση ελέγχου και η πράξη επιβολής προστίμου κοινοποιούνται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 9.

---

(1) Το άρθρο 9Α προστέθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 81 του Ν. 3842/2010 και ισχύει από 1.6.2010 σύμφωνα με την παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου και νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΑΛΛΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 10

ΑΛΛΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΣΕ ΟΣΟΥΣ ΔΕΝ ΔΗΛΩΝΟΥΝ ΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ

1. Όσοι αποκτούν εισόδημα από ακίνητα και είναι υπόχρεοι να υποβάλλουν δήλωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2238/1994, αν δεν δηλώσουν το εισόδημα αυτό στερούνται το δικαίωμα:

α) Να εγείρουν αγωγή έξωσης ή να μεταβιβάσουν την κυριότητα με οποιονδήποτε τρόπο ή να συστήσουν εμπράγματα δικαιώματα, για μια πενταετία από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, στα ακίνητα για τα οποία δεν έχουν δηλωθεί τα μισθώματα.

β) Να παραχωρήσουν υποθήκη για μια δεκαετία από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, σε ακίνητα για τα οποία δεν έχουν δηλωθεί τα μισθώματα.

γ) Να πάρουν στεγαστικό δάνειο από τις τράπεζες, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και λοιπούς οργανισμούς, οι οποίοι χορηγούν στεγαστικά δάνεια, για τα ακίνητα για τα οποία δεν έχουν δηλωθεί τα μισθώματα.

2. Τα εισοδήματα από εκμίσθωση ακινήτων ή από δωρεάν παραχώρηση, που δηλώνονται εκπρόθεσμα, φορολογούνται αυτοτελώς, χωρίς καμιά έκπτωση ή μείωση, με συντελεστή πενήντα τοις εκατό (50%), εφόσον μέσα σε τρεις (3) μήνες από την υποβολή της εκπρόθεσμης δήλωσης ζητηθεί το πιστοποιητικό, που προβλέπεται από την παράγραφο 1 του άρθρου 81 του ν. 2238/1994.

Για την καταβολή του φόρου αυτού ευθύνεται στο ακέραιο και ο τελευταίος, ύστερα από σύμβαση, διακάτοχος του ακινήτου. Για τη διαδικασία της βεβαίωσης του φόρου εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 74 του ν. 2238/1994.⁽¹⁾

---

(1) Βλ. το άρθρο 74 του Ν. 2238/94 κωδικοποιημένο, μέχρι και το νόμο 4254/2014 στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος Χρήστου Ν. Τότση, έκδ. 2014.

ΑΡΘΡΟ 11

ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΣΕ ΟΣΟΥΣ ΔΕΝ ΔΗΛΩΝΟΥΝ ΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

1. Όσοι αποκτούν καθαρό γεωργικό εισόδημα από οποιαδήποτε γεωργική δραστηριότητα και είναι υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2238/1994, αν δεν δηλώσουν το εισόδημα αυτό και είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, δεν δικαιούνται:

α) Να εισπράξουν επιστρεφόμενο φόρο προστιθέμενης αξίας, ποσού άνω των *χιλίων (1.000) ευρώ*.⁽¹⁾

β) Να εισπράξουν επιδοτήσεις ποσού άνω των *χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ*, για τη φυτική παραγωγή και *δύο χιλιάδων διακοσίων πενήντα (2.250) ευρώ* ⁽²⁾ για τη ζωική παραγωγή.

γ) Να πάρουν άδεια από την αρμόδια αρχή να πωλούν αγροτικά προϊόντα πλανοδίως ή σε λαϊκές αγορές.

δ) Να πάρουν άδεια αγροτικού αυτοκινήτου.

ε) Να μεταβιβάσουν με οποιονδήποτε τρόπο την κυριότητα γεωργικής γης, για μια πενταετία από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Ειδικά η περίπτωση αυτή προϋποθέτει το καθαρό γεωργικό εισόδημα που δεν δηλώθηκε να υπερβαίνει τα *χίλια (1.000) ευρώ*.⁽³⁾

2. Όσοι δεν είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες και αποκτούν καθαρό γεωργικό εισόδημα, από οποιαδήποτε γεωργική δραστηριότητα, αν δεν δηλώσουν το εισόδημα αυτό, δεν δικαιούνται:

α) Να εισπράξουν κάθε μορφής και ποσού επιδότηση.

β) Να εισπράξουν κάθε ποσό αποζημίωσης γεωργικής παραγωγής λόγω έκτακτων και απρόβλεπτων ζημιών.

γ) Να πάρουν άδεια αγροτικού αυτοκινήτου.

δ) Να μεταβιβάσουν με οποιονδήποτε τρόπο την κυριότητα γεωργικής γης για μια πενταετία από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Ειδικά η περίπτωση αυτή προϋποθέτει το καθαρό γεωργικό εισόδημα που δεν δηλώθηκε να υπερβαίνει τα *χίλια (1.000) ευρώ*.⁽⁴⁾

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της

(1) Στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 11 η φράση «χιλίων (1.000) ευρώ» που αναγράφεται με πλάγια στοιχεία τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 21 του Ν. 2948/2001 (ΦΕΚ 242Α'/19.10.2001) και ισχύει από 1.1.2002.

(2) Στην περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 11 οι φράσεις «χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ» και «δύο χιλιάδων διακοσίων πενήντα (2.250) ευρώ» που αναγράφονται με πλάγια στοιχεία τέθηκαν όπως αντικαταστάθηκαν με την περίπτωση ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 21 του Ν. 2948/2001 (ΦΕΚ 242Α'/19.10.2001) και ισχύουν από 1.1.2002.

(3) Στη περίπτωση ε' της παραγράφου 1 της παραγράφου 2 του άρθρου 11 η φράση «τα χίλια (1.000) ευρώ» που αναγράφεται με πλάγια στοιχεία τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 21 του Ν. 2948/2001 (ΦΕΚ 242Α'/19.10.2001) και ισχύει από 1.1.2002.

(4) Στη περίπτωση δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 11 η φράση «τα χίλια (1.000) ευρώ» που αναγράφεται με πλάγια στοιχεία τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 21 του Ν. 2948/2001 (ΦΕΚ 242Α'/19.10.2001) και ισχύει από 1.1.2002.

Κυβερνήσεως, μπορούν να αναπροσαρμόζονται τα ποσά των προηγούμενων παραγράφων. Με τις ίδιες αποφάσεις ρυθμίζεται και κάθε άλλη λεπτομέρεια, που είναι αναγκαία για την εφαρμογή αυτού του άρθρου.

ΑΡΘΡΟ 12

ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΣΕ ΟΣΟΥΣ ΔΕΝ ΚΑΤΑΒΑΛΛΟΥΝ ΤΕΛΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

1. ....⁽¹⁾
2. Επίσης οι πινακίδες και η άδεια κυκλοφορίας αυτοκινήτου οχήματος αφαιρούνται από την αστυνομική αρχή, ύστερα από έγγραφο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, στις κατωτέρω περιπτώσεις:
  - α) .....
  - β) Για μη καταβολή των εισφορών και τελών που προβλέπονται κατά περίπτωση από τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 12 του ν. 383/1976 (ΦΕΚ 182 Α'), της παραγράφου 9 του άρθρου 2 του ν.δ/τος 49/1968 (ΦΕΚ 294 Α'), της παραγράφου 3 του άρθρου 2 και της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του ν. 1108/1980 (ΦΕΚ 304 Α').
3. ....

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4093/2013, άρθρο πρώτο, παρ. Ε, υποπαρ. Ε7, περίπτ. 6γ' Καταργείται για τα τέλη κυκλοφορίας έτους 2013 και επόμενων κάθε αναφορά διάταξης νόμου στο «ειδικό σήμα τελών κυκλοφορίας». Όπου αναγράφεται η φράση «προμήθεια ειδικού σήματος τελών κυκλοφορίας» αυτή αντικαθίσταται από τη φράση «καταβολή τελών κυκλοφορίας».

---

(1) Οι παράγραφοι 1 και 3 και η περίπτωση α της παραγράφου 2 του άρθρου 12 καταργήθηκαν με την περίπτωση 6β (vii) της υποπαραγράφου Ε7 της παραγράφου Ε του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012 (Η κατάργηση ισχύει από 12.11.2012 και αφορά τα τέλη κυκλοφορίας έτους 2013 και επομένων). Οι παράγραφοι και η περίπτωση που καταργήθηκαν είχαν ως εξής:

«1. Στην περίπτωση κυκλοφορίας αυτοκινήτου οχήματος χωρίς να έχει επικολληθεί στο όχημα το ειδικό σήμα τελών κυκλοφορίας, αφαιρούνται οι πινακίδες και η άδεια κυκλοφορίας του με πράξη της αστυνομικής αρχής από την οποία δεν επιστρέφονται εάν ο ενδιαφερόμενος δεν προσκομίσει το ειδικό σήμα και το αποδεικτικό πληρωμής του κατά περίπτωση προστίμου».

«α) Για μη καταβολή των τελών κυκλοφορίας ενός (1) έτους των αυτοκινήτων οχημάτων, για τα οποία τα τέλη κυκλοφορίας δεν καταβάλλονται με την προμήθεια ειδικού σήματος».

«3. Δεν επέρχεται μεταβίβαση της κυριότητας αυτοκινήτου οχήματος αν δεν καταβληθούν προηγουμένως τα τέλη κυκλοφορίας του έτους εντός του οποίου λαμβάνει χώρα η μεταβίβαση και τα τυχόν οφειλόμενα τέλη κυκλοφορίας προηγούμενων ετών, περιλαμβανομένης και της αξίας του ειδικού σήματος, οι τυχόν προσαυξήσεις και πρόστιμα, καθώς και το προβλεπόμενο, κατά περίπτωση, για τη μεταβίβαση τέλος χαρτοσήμου και ο πόρος υπέρ του Ταμείου Νομικών».

ΑΡΘΡΟ 13

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΠΙΝΑΚΙΔΩΝ ΚΑΙ ΑΔΕΙΩΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

1.⁽¹⁾ Σε περίπτωση που παρεμποδίζεται η διενέργεια του φορολογικού ελέγχου με χρησιμοποίηση βίας ή απειλών κατά των ελεγκτικών οργάνων, καθώς και κάθε φορά που διαπιστώνεται: α) από διαφορετικούς φορολογικούς ελέγχους η επανάληψη, μέσα στην ίδια ή την επόμενη χρήση, της μη έκδοσης ή της ανακριβούς έκδοσης του προβλεπόμενου από το Π.Δ. 186/1992 (Κ.Β.Σ.) στοιχείου κατά την πώληση ή διακίνηση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, εφόσον αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκρυψη της συναλλαγής ή μέρους αυτής ή β) από τον ίδιο φορολογικό έλεγχο η μη έκδοση ή η ανακριβής έκδοση του προβλεπόμενου κατά τα ανωτέρω στοιχείου και με την ίδια ως άνω προϋπόθεση τουλάχιστον για τρεις (3) διαφορετικές συναλλαγές, αναστέλλεται μέχρι ένα (1) μήνα η λειτουργία του καταστήματος, γραφείου, εργοστασίου, εργαστηρίου, αποθήκης και γενικά κάθε επαγγελματικής εγκατάστασης του υπόχρεου επιτηδευματία. Η διακίνηση αγαθών χωρίς την ύπαρξη του προβλεπόμενου συνοδευτικού στοιχείου θεωρείται ως μη έκδοση του στοιχείου αυτού. Τα οριζόμενα στο πρώτο εδάφιο εφαρμόζονται ανάλογα και επί μη καταχώρισης στα πρόσθετα βιβλία της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του Π.Δ. 186/1992 των συναλλαγών για τις οποίες δεν έχουν εκδοθεί τα οικεία στοιχεία εσόδων. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, μετά από πρόταση της Διεύθυνσης Ελέγχου, καθορίζεται ο αριθμός των ημερών αναστολής λειτουργίας των κατά τα ανωτέρω εγκαταστάσεων του υπόχρεου επιτηδευματία. Αν επαναληφθεί μία από τις παραβάσεις που αναφέρονται στα προηγούμενα εδάφια εντός τριών (3) ετών από την έκδοση της απόφασης αναστολής λειτουργίας, αναστέλλεται μέχρι έξι (6) μήνες η λειτουργία των εγκαταστάσεων του επιτηδευματία εφαρμοζόμενων και στην περίπτωση αυτή των οριζόμενων στο προηγούμενο εδάφιο. Τα ανωτέρω ισχύουν ανάλογα και για κάθε νέα παράβαση που διαπράττεται.⁽²⁾

Η τυχόν αλλαγή στη νομική μορφή ή στο πρόσωπο του φορέα της επιχείρησης, από το χρόνο διαπίστωσης της παράβασης μέχρι το χρόνο της εκτέλεσης της απόφασης, δεν αποτελεί λόγο μη επιβολής της κύρωσης, εφόσον κατά το χρόνο εκτέλεσης η επιχείρηση εξακολουθεί να λειτουργεί στον ίδιο χώρο με ίδιο ή παραπλήσιο αντικείμενο εργασιών και σε αυτήν συμμετέχουν ένα ή περισσότερα από τα αρχικά μέλη του φορέα. Η εκτέλεση της παραπάνω απόφασης ουδεμία ασκεί επιρροή στις ενοχικές σχέσεις του επιτηδευματία με τους μισθωτούς που συνδέονται με αυτόν με σύμβαση παροχής εξαρτημένης εργασίας.

(1) Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Ν. 2523/1997 εφαρμόζονται για διαπιστώσεις μέχρι τη δημοσίευση του Ν. 4465/2017 (δηλ. μέχρι 4.4.2017), σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 47 του Ν. 4465/2017. Από την ημερομηνία αυτή και μετά, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 13^Α του Ν. 2523/1997.

(2) Τα έξι πρώτα εδάφια της παραγράφου 1 του άρθρου 13 τέθηκαν σε αντικατάσταση των δύο πρώτων εδαφίων με την παράγραφο 1 του άρθρου 76 του Ν. 3842/2010 και ισχύουν από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δηλ. από 23.4.2010. Τα εδάφια που αντικαταστάθηκαν είχαν ως εξής:

«Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, μετά από πρόταση της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Συντονισμού Φορολογικών Ελέγχων, μπορεί να ανασταλεί μέχρι ένα (1) μήνα η λειτουργία καταστήματος, γραφείου, εργοστασίου, εργαστηρίου, αποθήκης και γενικά κάθε επαγγελματικής εγκατάστασης των επιτηδευματιών, σε περίπτωση που παρεμποδίζεται η διενέργεια του φορολογικού ελέγχου με χρησιμοποίηση βίας ή απειλών κατά των ελεγκτικών οργάνων, καθώς και κάθε φορά που διαπιστώνεται από φορολογικό έλεγχο η επανάληψη, μέσα στην ίδια ή την επόμενη ή τη μεθεπόμενη χρήση, της μη έκδοσης του προβλεπόμενου από τον Κ.Β.Σ. στοιχείου κατά την πώληση ή διακίνηση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών. Η διακίνηση αγαθών χωρίς την ύπαρξη του προβλεπόμενου συνοδευτικού στοιχείου θεωρείται ως μη έκδοση του στοιχείου αυτού».

Αν κατά τον ίδιο έλεγχο διαπιστωθεί η μη έκδοση πλέον των δέκα (10) παραστατικών στοιχείων ή, ανεξαρτήτως του πλήθους, τα μη εκδοθέντα ή το μη εκδοθέν παραστατικό στοιχείο υπερβαίνει σε αξία τα πεντακόσια (500) ευρώ, η λειτουργία του καταστήματος, γραφείου, εργοστασίου, εργαστηρίου, αποθήκης και γενικά κάθε επαγγελματικής εγκατάστασης του υπόχρεου επαγγελματία, αναστέλλεται άμεσα για 48 ώρες, με πράξη των οργάνων που διενεργούν τον έλεγχο και η επαγγελματική εγκατάσταση σφραγίζεται με τη συνδρομή της αστυνομικής αρχής, εφόσον ζητηθεί από τα ελεγκτικά όργανα.⁽¹⁾

Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται από τα ελεγκτικά όργανα των υπηρεσιών που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων και από τα όργανα του Σ.Δ.Ο.Ε. υπό την προϋπόθεση ότι έχει εκδοθεί ειδική εντολή ελέγχου κατά περίπτωση από τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων ή από τον Ειδικό Γραμματέα του Σ.Δ.Ο.Ε. για την εφαρμογή του ως άνω μέτρου κατά την ημερομηνία έκδοσης της ειδικής εντολής.⁽²⁾

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ρυθμίζεται η ειδικότερη διαδικασία και κάθε αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου. Η, σύμφωνα με τα δύο προηγούμενα εδάφια, αναστολή της λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης με πράξη των ελεγκτικών οργάνων, δεν εμποδίζει την περαιτέρω αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης του υπόχρεου επιτηδευατία με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών σύμφωνα με όσα ορίζονται στις διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων.

2. Όταν μεταφέρονται αγαθά με αυτοκίνητο επιβατικό ιδιωτικής ή μικτής ιδιωτικής χρήσης ή με αυτοκίνητο φορτηγό ή ημιφορτηγό ή τρίκυκλο δημόσιας ή ιδιωτικής χρήσης, χωρίς να έχουν εκδοθεί τα οικεία στοιχεία που ορίζονται στον Κ.Β.Σ. για τη μεταφορά τους ή όταν τα στοιχεία αυτά έχουν εκδοθεί αλλά δεν συνοδεύουν τα μεταφερόμενα αγαθά, αφαιρούνται για χρονικό διάστημα από δεκαπέντε (15) ημέρες μέχρι τρεις (3) μήνες οι πινακίδες και η άδεια κυκλοφορίας του μεταφορικού μέσου καθώς και η άδεια οδήγησης του προσώπου που οδηγούσε το όχημα κατά τη μεταφορά των αγαθών. Οι ίδιες κυρώσεις, που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο, επιβάλλονται και στις περιπτώσεις που οι οδηγοί των μεταφορικών μέσων αρνηθούν στα αρμόδια ελεγκτικά όργανα, με οποιονδήποτε τρόπο, να διενεργήσουν έλεγχο των φορολογικών στοιχείων που συνοδεύουν τα μεταφερόμενα αγαθά.

3. Επίσης, όταν με ένα από τα πιο πάνω ιδιωτικής ή δημόσιας χρήσης μεταφορικά μέσα, μεταφέρονται αγαθά που συνοδεύονται με ανακριβή φορολογικά στοιχεία, αφαιρούνται για χρονικό διάστημα μέχρι δύο (2) μήνες η άδεια κυκλοφορίας του μεταφορικού μέσου, καθώς και η άδεια οδήγησης του προσώπου που το οδηγεί, εφόσον από την ανακρίβεια αυτή προκύπτει διαφορά που υπερβαίνει το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της συνολικής ποσότητας των μεταφερόμενων αγαθών.

4. Δεν αφαιρείται η άδεια του οδηγού του μεταφορικού μέσου, στις περιπτώσεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 και της παραγράφου 3, μόνον όταν αυτός παρέχει εξαρτημένη εργασία στην επιχείρηση που έχει πωλήσει τα μεταφερόμενα αγαθά ή σε εκείνη που διενεργεί τη μεταφορά των αγαθών ως αποστολέας ή παραλήπτης, ανεξάρτητα αν αυτά ανήκαν στην κυριότητά της ή στην κυριότητα τρίτου.

5. Όταν μεταβιβασθεί το όχημα με επαχθή ή χαριστική αιτία ή αντικατασταθεί ή μετατραπεί

(1) Τα τέσσερα τελευταία εδάφια της παραγράφου 1 του άρθρου 13 προστέθηκαν με την παράγραφο 6 του άρθρου 16 του Ν. 3888/2010 (ισχύς από 30.9.2010).

(2) Το δέκατο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 13 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 19 του Ν. 4223/2013 και ισχύει από την δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 31.12.2013, σύμφωνα με το άρθρο 59 του ίδιου νόμου. Το εδάφιο που αντικαταστάθηκε είχαν ως εξής:

«Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται από τα ελεγκτικά όργανα υπό την προϋπόθεση ότι έχει εκδοθεί ειδική εντολή ελέγχου από τον Ειδικό Γραμματέα του Σ.Δ.Ο.Ε. για την εφαρμογή του ως άνω μέτρου κατά την ημερομηνία έκδοσης της ειδικής εντολής».

πριν από την επιβολή των ανωτέρω κυρώσεων και μέχρι την εκτέλεση αυτών, επιβάλλεται με πράξη του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας το πρόστιμο της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου σε βάρος αυτού που ήταν ιδιοκτήτης ή εκμεταλλευτής του κατά το χρόνο που διαπράχθηκε η παράβαση.

6. Η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων των παραγράφων 2 έως και 5 του άρθρου αυτού γίνεται με απόφαση του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, που είναι αρμόδιος για την επιβολή των κυρώσεων, που προβλέπονται από τον Κ.Β.Σ.

7. Η απόφαση της προηγούμενης παραγράφου του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας εκδίδεται:

α) Για τις παραβάσεις της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού, μετά τη διαπίστωσή τους από τα ελεγκτικά όργανα.

β) Για τις παραβάσεις της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού, μετά την οριστικοποίηση της οικείας πράξης επιβολής προστίμου για παράβαση των διατάξεων του Κ.Β.Σ.

8. Η απόφαση του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας κοινοποιείται στον υπόχρεο που αφορά, στη Διεύθυνση Συγκοινωνιών που εξέδωσε την άδεια κυκλοφορίας του οχήματος και την άδεια οδήγησης του οδηγού, κατά περίπτωση, και στην αστυνομική αρχή που είναι αρμόδια για την εκτέλεση της απόφασης.

9.⁽¹⁾ Κατά των αποφάσεων που εκδίδονται με βάση το άρθρο αυτό, επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής κατά τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας ενώπιον του προέδρου πρωτοδικών του διοικητικού πρωτοδικείου του τόπου της κατοικίας του φορολογουμένου ή της έδρας της επιχείρησης και, στην περίπτωση αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης, του τόπου, όπου βρίσκεται η επαγγελματική εγκατάσταση, στην οποία αναφέρεται η απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής και η άσκησή της δεν αναστέλλει την εκτέλεση των αποφάσεων αυτών.

Αν συντρέχουν οι λόγοι αναστολής του άρθρου 202 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, μπορεί ο πρόεδρος πρωτοδικών ή ο οριζόμενος απ' αυτόν πρωτοδικής να αναστείλει την εκτέλεση της απόφασης κατά της οποίας ασκήθηκε προσφυγή, εφαρμοζόμενων αναλόγως των διατάξεων των άρθρων 200 και επόμενων του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

Ο διοικητικός φάκελος με αναλυτική έκθεση των απόψεων της διοικητικής αρχής αποστέλλεται στο δικαστήριο εντός δεκαπέντε ημερών από την επίδοση, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 126 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, της προσφυγής.⁽²⁾

Η δικάσιμος ορίζεται σε διάστημα δύο μηνών το πολύ από την περιέλευση στο Δικαστήριο του

(1) Η παράγραφος 9 του άρθρου 13 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 2954/2001, τέθηκε τελικά όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 51 του Ν. 3900/2010 και ισχύει από 1.1.2011, σύμφωνα με το άρθρο 70 του ίδιου νόμου. Η παράγραφος που αντικαταστάθηκε είχε ως εξής:

«9. Κατά των αποφάσεων που εκδίδονται με βάση το άρθρο αυτό επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής κατά τον Κ.Φ.Δ. ενώπιον του τριμελούς διοικητικού πρωτοδικείου του τόπου της κατοικίας του φορολογουμένου ή της έδρας της επιχείρησης και στην περίπτωση αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης του τόπου όπου βρίσκεται η επαγγελματική εγκατάσταση στην οποία αναφέρεται η απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Το διοικητικό πρωτοδικείο εκδικάζει την προσφυγή και εκδίδει την απόφασή του μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από την κατάθεσή της. Οι απόψεις της διοικητικής αρχής υποβάλλονται μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την αποστολή σε αυτήν της προσφυγής. Η αποστολή της προσφυγής γίνεται από τη γραμματεία του διοικητικού πρωτοδικείου μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κατάθεσή της. Η απόφαση που εκδίδεται επί της προσφυγής κοινοποιείται μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την έκδοσή της στη διάδικο διοικητική αρχή, η οποία φροντίζει για την εκτέλεση αυτής μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από την κοινοποίηση αυτής».

(2) Το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 9 του άρθρου 13 προστέθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 65 του Ν. 3994/2011 και εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του Ν. 3900/2010 υποθέσεις, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του ίδιου άρθρου και νόμου.

φακέλου και η απόφαση δημοσιεύεται εντός δύο μηνών από τη συζήτηση της υπόθεσης. Η απόφαση που δημοσιεύεται επί της προσφυγής κοινοποιείται μέσα σε προθεσμία δύο μηνών από τη δημοσίευσή της στη διάδικο αρχή, η οποία φροντίζει για την εκτέλεση αυτής μέσα σε προθεσμία ενός μηνός από την κοινοποίηση. Άσκηση έφεσης κατά της απόφασης του προέδρου πρωτοδικών δεν χωρεί.

10. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών, Δημόσιας Τάξης και Μεταφορών και Επικοινωνιών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται ο τρόπος, η διαδικασία και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

ΑΡΘΡΟ 13Α⁽¹⁾

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΒΟΛΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΚΥΡΩΣΗΣ

1.⁽²⁾ Εφόσον, από τον ίδιο μερικό επιτόπιο φορολογικό έλεγχο διαπιστώνεται είτε (α) η μη έκδοση ή η κατά την έννοια του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας ανακριβής έκδοση πλέον των δέκα (10) προβλεπόμενων παραστατικών πώλησης, ή, ανεξαρτήτως του πλήθους αυτών, ότι η αξία των αγαθών ή των υπηρεσιών για τα οποία δεν εκδόθηκε παραστατικό πώλησης ή αυτό εκδόθηκε ανακριβώς υπερβαίνει τα πεντακόσια (500) ευρώ είτε (β) η μη διαβίβαση στο Πληροφοριακό Σύστημα Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (ΦΗΜ) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), πλέον των δέκα (10) στοιχείων λιανικής πώλησης που έχουν εκδοθεί μέσω Φορολογικού Ηλεκτρονικού Μηχανισμού (ΦΗΜ), ή, ανεξαρτήτως του πλήθους αυτών, ότι η μη διαβιβασθείσα αξία των αγαθών ή των υπηρεσιών υπερβαίνει τα πεντακόσια (500) ευρώ, αναστέλλεται άμεσα για σαράντα οκτώ (48) ώρες, η λειτουργία της επαγγελματικής εγκατάστασης στην οποία διενεργήθηκε ο έλεγχος. Εάν, εντός του ίδιου ή του επόμενου φορολογικού έτους από τη διαπίστωση των ως άνω παραβάσεων, διαπιστωθεί εκ νέου, από τον ίδιο μερικό επιτόπιο έλεγχο, η μη έκδοση ή η ανακριβής έκδοση τουλάχιστον τριών (3) παραστατικών πώλησης ή η μη διαβίβαση στο Πληροφοριακό Σύστημα (ΦΗΜ) της ΑΑΔΕ τουλάχιστον τριών (3) στοιχείων λιανικής πώλησης που έχουν εκδοθεί μέσω ΦΗΜ, ανεξαρτήτως αξίας αυτών, στην ίδια ή σε άλλη επαγγελματική εγκατάσταση του υπόχρεου, η λειτουργία της επαγγελματικής εγκατάστασης στην οποία διενεργήθηκε ο έλεγχος αναστέλλεται αμελλητί για ενενήντα έξι (96) ώρες. Σε κάθε επόμενη διαπίστωση από τον ίδιο μερικό επιτόπιο έλεγχο των παραβάσεων του προηγούμενου εδαφίου εντός δύο (2) φορολογικών ετών από τη διαπίστωσή τους σε οποιαδήποτε επαγγελματική εγκατάσταση του υπόχρεου, η λειτουργία της επαγγελματικής εγκατάστασης στην οποία διενεργήθηκε ο έλεγχος αναστέλλεται αμελλητί για δέκα (10) ημέρες.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται με πράξη των οργάνων της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων υπό την προϋπόθεση ότι έχει εκδοθεί ειδική εντολή ελέγχου από τον Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων για την εφαρμογή του

(1) Το άρθρο 13Α του Ν. 2523/1997 προστέθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 47 του Ν. 4465/2017 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 4.4.2017 και μετά.

(2) Η παράγραφος 1 του άρθρου 13Α του Ν. 2523/1997 τέθηκε όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 174 του ν. 4972/2022 και εφαρμόζεται σε παραβάσεις που διαπράττονται από την έναρξη ισχύος του άρθρου 54Η του ν. 4174/2013, δηλ. από 31.10.2022 και εφεξής, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου και νόμου. Η παράγραφος που αντικαταστάθηκε είχε ως εξής: «1. Εφόσον, από τον ίδιο μερικό επιτόπιο φορολογικό έλεγχο διαπιστώνεται η μη έκδοση ή η κατά την έννοια του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας ανακριβής έκδοση πλέον των δέκα (10) προβλεπόμενων παραστατικών πώλησης, ή, ανεξαρτήτως του πλήθους, η αξία των αγαθών ή των υπηρεσιών για τα οποία δεν εκδόθηκε παραστατικό πώλησης ή αυτό εκδόθηκε ανακριβώς υπερβαίνει τα πεντακόσια (500) ευρώ, αναστέλλεται άμεσα για σαράντα οκτώ (48) ώρες, η λειτουργία της επαγγελματικής εγκατάστασης στην οποία διενεργήθηκε ο έλεγχος. Εάν, εντός του ίδιου ή του επόμενου φορολογικού έτους από τη διαπίστωση των ως άνω παραβάσεων διαπιστωθεί εκ νέου, από τον ίδιο μερικό επιτόπιο έλεγχο η μη έκδοση ή η ανακριβής έκδοση τουλάχιστον τριών (3) παραστατικών πώλησης, ανεξαρτήτως αξίας αυτών, στην ίδια ή σε άλλη επαγγελματική εγκατάσταση του υπόχρεου, η λειτουργία της επαγγελματικής εγκατάστασης στην οποία διενεργήθηκε ο έλεγχος αναστέλλεται αμελλητί για ενενήντα έξι (96) ώρες. Σε κάθε επόμενη διαπίστωση από τον ίδιο μερικό επιτόπιο έλεγχο των παραβάσεων του προηγούμενου εδαφίου εντός δύο (2) φορολογικών ετών από τη διαπίστωσή τους σε οποιαδήποτε επαγγελματική εγκατάσταση του υπόχρεου, η λειτουργία της επαγγελματικής εγκατάστασης στην οποία διενεργήθηκε ο έλεγχος αναστέλλεται αμελλητί για δέκα (10) ημέρες.»

ως άνω μέτρου κατά την ημερομηνία έκδοσης της ειδικής εντολής.

3⁽¹⁾.α) Σε περίπτωση που παρεμποδίζεται η διενέργεια ελέγχου από υπαλλήλους της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων με χρησιμοποίηση βίας ή απειλής κατά των οργάνων αυτών, αναστέλλεται η λειτουργία της επαγγελματικής εγκατάστασης στην οποία αφορά ο έλεγχος με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων μέχρι έναν (1) μήνα.

β) Στις περιπτώσεις:

βα) απειλής χρήσης βίας με όπλα ή άλλα αντικείμενα που δύνανται να προκαλέσουν σωματική βλάβη ή κίνδυνο ζωής υπαλλήλου της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων ή ββ) χρησιμοποίησης βίας που είχε ως αποτέλεσμα τη σωματική βλάβη ή τον κίνδυνο ζωής ή που θα μπορούσε να προκαλέσει σωματική βλάβη ή κίνδυνο ζωής υπαλλήλου της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, κατά τη διάρκεια και εξαιτίας εκτέλεσης της υπηρεσίας του ή για λόγους σχετικούς με την εκτέλεσή της, με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων επιβάλλονται σωρευτικά οι κατωτέρω κυρώσεις:

ι) ειδικό πρόστιμο, από δέκα χιλιάδες (10.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ στον υπαίτιο διάπραξης των ανωτέρω πράξεων. Εφόσον αυτός είναι διαφορετικό πρόσωπο από τον φορολογούμενο, φυσικό πρόσωπο, για την καταβολή του ειδικού προστίμου ευθύνεται αλληλέγγυα και ο κατά τα ανωτέρω φορολογούμενος, εκτός εάν αποδείξει ότι δεν συνδέεται με οποιαδήποτε έννομη σχέση με τον υπαίτιο και ότι ενήργησε για την αποτροπή τέλεσης των πράξεων αυτών. Εάν ο φορολογούμενος είναι νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, ευθύνονται αλληλεγγύως με τον υπαίτιο διάπραξης των πράξεων για την καταβολή του ειδικού προστίμου, με τις προϋποθέσεις κατά περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, και το νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα, καθώς και τα πρόσωπα, τα οποία κατά τον χρόνο διάπραξης των ανωτέρω πράξεων είχαν μία από τις ιδιότητες που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 50 του ν. 4174/2013 (Α' 170). Σε περίπτωση επιβολής του ειδικού προστίμου της παρούσας δεν επιβάλλεται το πρόστιμο που προβλέπεται στη περ. ε' της παρ. 2 του άρθρου 54 του ν. 4174/2013 που αφορά στην παράβαση της περ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 54 του νόμου αυτού.

(1) Η παράγραφος 3 άρθρο 13Α του Ν. 2523/1997 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 100 του ν. 4714/2020 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 31.7.2020, σύμφωνα με το άρθρο 144 του ίδιου νόμου.

Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου 100, τα οριζόμενα στην παρούσα παράγραφο 3, εφαρμόζονται αναλόγως και σε περίπτωση παρεμπόδισης ελέγχου που διενεργείται από υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών.

Σύμφωνα με την παράγραφο 6 του ίδιου άρθρου 100, η οριζόμενη στην περίπτωση γ' αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης και η ειδική χρηματική κύρωση σε περίπτωση παραβίασης ή παραποίησης ή επέμβασης κατά οποιονδήποτε τρόπο στη λειτουργία των φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών, ισχύουν για διαπιστώσεις από τη δημοσίευση του ν. 4714/2020 και εφεξής.

Η παράγραφος που αντικαταστάθηκε είχαν ως εξής: «3. Σε περίπτωση που παρεμποδίζεται η διενέργεια του φορολογικού ελέγχου με χρησιμοποίηση βίας ή απειλής κατά των οργάνων που διενεργούν φορολογικό έλεγχο αναστέλλεται η λειτουργία της επαγγελματικής εγκατάστασης, στην οποία αφορά ο έλεγχος με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων μέχρι ένα (1) μήνα.

Η αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης του υπόχρεου κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 1 δεν εμποδίζει την αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης, σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου. Για την εφαρμογή των οριζομένων στην παρούσα παράγραφο επιδίδεται σημείωμα διαπιστώσεων με τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου με κλήση προς ακρόαση για την αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης εντός χρονικού διαστήματος πέντε (5) ημερών.»

ii) αναστέλλεται η λειτουργία της επαγγελματικής εγκατάστασης του υπαίτιου της διάπραξης των ανωτέρω πράξεων, από δύο (2) μήνες έως έξι (6) μήνες. Σε περίπτωση υποτροπής, επιβάλλεται αναστολή λειτουργίας από έξι (6) μήνες και έως τρία (3) έτη. Ως υποτροπή νοείται η εκ νέου διάπραξη εντός πέντε (5) ετών οποιοσδήποτε από τις πράξεις που αναφέρονται στις υποπερ. β) και ββ) μετά από την επιβολή της κύρωσης της αναστολής λειτουργίας στο παρόν στοιχείο. Οι κυρώσεις του πρώτου εδαφίου του παρόντος στοιχείου επιβάλλονται και για την εγκατάσταση του ελεγχόμενου, φυσικού ή νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, στους οποίους αφορά η εκτέλεση της υπηρεσίας του υπαλλήλου της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, εφόσον ο υπαίτιος διάπραξης των ανωτέρω πράξεων είναι διαφορετικό πρόσωπο, εκτός εάν ο ελεγχόμενος αποδείξει ότι δεν συνδέεται με οποιαδήποτε έννομη σχέση με τον υπαίτιο και ότι ενήργησε για την αποτροπή τέλεσης των πράξεων αυτών.

Για την επιβολή και επιμέτρηση των κυρώσεων της παρούσας λαμβάνονται υπόψη τα πραγματικά περιστατικά, και ιδίως οι συνθήκες υπό τις οποίες χρησιμοποιείται βία ή ασκείται απειλή, η τυχόν πρόκληση και η βαρύτητα της σωματικής βλάβης ή κινδύνου ζωής ή το ενδεχόμενο πρόκλησης αυτών από τον υπαίτιο, η συμπεριφορά του φορολογούμενου, εφόσον αυτός είναι διαφορετικό πρόσωπο από τον υπαίτιο τέλεσης των πράξεων, και ιδίως η προσπάθειά του να αποτρέψει την τέλεση των ανωτέρω πράξεων, καθώς και η μετέπειτα συμπεριφορά του υπαίτιου και ιδίως η αυτόβουλη εμφάνισή του στις αρμόδιες αρχές εντός των επομένων σαράντα οκτώ (48) ωρών από την τέλεση των ανωτέρω πράξεων.

Αρμόδιο όργανο της Φορολογικής Διοίκησης για τη βεβαίωση του ειδικού προστίμου της παρούσας είναι το αρμόδιο όργανο παραλαβής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του υπαίτιου διάπραξης των ως άνω πράξεων προσώπου και των αλληλεγγύως ευθυνόμενων με αυτόν προσώπων κατά τον χρόνο έκδοσης της σχετικής απόφασης.

Με την επιφύλαξη των οριζόμενων στις διατάξεις του παρόντος, για την επιβολή του ειδικού προστίμου εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 62 του ν. 4174/2013.

γ) Σε περίπτωση που διαπιστώνεται η παραβίαση ή παραποίηση ή επέμβαση κατά οποιονδήποτε τρόπο στη λειτουργία των φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών αναστέλλεται, με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, η λειτουργία των επαγγελματικών εγκαταστάσεων, ως εξής:

γα) όταν ο υπαίτιος της παράβασης είναι ο κάτοχος-χρήστης του φορολογικού ηλεκτρονικού μηχανισμού, αναστέλλεται η λειτουργία της επαγγελματικής εγκατάστασης, στην οποία αφορά ο έλεγχος από δύο (2) έως δώδεκα (12) μήνες,

γβ) όταν ο υπαίτιος της παράβασης είναι η επιχείρηση που έχει λάβει έγκριση λογισμικού (software) και υλισμικού (hardware) από τα αρμόδια όργανα ή οποιοδήποτε πρόσωπο έχει μεταπωλήσει λογισμικό ή παρέχει τεχνική υποστήριξη για την παραβίαση ή παραποίηση ή επέμβαση με οποιονδήποτε τρόπο στη λειτουργία φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών, αναστέλλεται η λειτουργία της επαγγελματικής εγκατάστασης από τρεις (3) έως είκοσι τέσσερις (24) μήνες.

Για την επιμέτρηση των κυρώσεων της παρούσας περίπτωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως η έκταση των παραβάσεων που διαπιστώνονται, ο τρόπος και οι συνθήκες τέλεσης των παραβάσεων αυτών και η συνεργασία του ελεγχόμενου φορολογούμενου με τις ελε-

γκτικές υπηρεσίες της ΑΑΔΕ για την πραγματοποίηση του ελέγχου.

δ) Οι κυρώσεις της παρούσας συνιστούν ανεξάρτητες κυρώσεις από αυτές της παρ. 1 και επιβάλλονται αυτοτελώς, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής τους,

ε) Για την εφαρμογή των οριζόμενων στην παρούσα επιδίδεται σημειώμα διαπιστώσεων με κλήση προς ακρόαση, για την υποβολή απόψεων εντός χρονικού διαστήματος πέντε (5) ημερών από την επίδοση του σημειώματος.

4. Η επαγγελματική εγκατάσταση σφραγίζεται με τη συνδρομή της αστυνομικής ή κάθε άλλης αρμόδιας αρχής. Με κοινές αποφάσεις του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων και του Υπουργού Εσωτερικών, καθορίζεται ο τρόπος, η διαδικασία και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

5. Πέραν των ποινικών κυρώσεων που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, σε κάθε περίπτωση παραβίασης της αναστολής από τον υπόχρεο, επιβάλλεται με πράξη των οργάνων της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, κάθε φορά, επιπλέον αναστολή της επαγγελματικής εγκατάστασης του υπόχρεου για δέκα (10) ημέρες.

6. Η τυχόν αλλαγή στη νομική μορφή ή στο πρόσωπο του φορέα της επιχείρησης ή η διακοπή της επιχείρησης από το χρόνο διαπίστωσης μέχρι το χρόνο της εκτέλεσης της απόφασης των προηγούμενων παραγράφων, δεν κωλύει την επιβολή και την εκτέλεση της απόφασης (ή πράξης) αναστολής, εφόσον στον ίδιο χώρο δραστηριοποιείται επιχείρηση με ίδιο ή παραπλήσιο αντικείμενο εργασιών ή σε αυτήν συμμετέχουν ένα ή περισσότερα από τα αρχικά μέλη του φορέα ή συνδεδεμένα με αυτούς πρόσωπα.

7. Η αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης ουδεμία ασκεί επιρροή στις ενοχικές σχέσεις του υπόχρεου με μισθωτούς που συνδέονται με αυτόν με σύμβαση παροχής εξαρτημένης εργασίας.

8. Σε κατηγορίες υπόχρεων μπορεί, αντί της αναστολής λειτουργίας, να επιβάλλεται, με τους όρους και τις προϋποθέσεις των οριζόμενων ανωτέρω, κατά περίπτωση, ειδική χρηματική κύρωση ως εξής:

α) εφόσον συντρέχουν οι διαπιστώσεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 1⁽¹⁾ από χίλια (1.000) έως δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) ευρώ,

β) εφόσον συντρέχουν οι διαπιστώσεις του δευτέρου εδαφίου της παρ. 1 από δύο χιλιάδες πεντακόσια ένα (2.501) έως πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ,

γ)⁽²⁾ εφόσον συντρέχουν οι διαπιστώσεις του τρίτου εδαφίου της παρ. 1 και της περ. α' της παρ. 3, πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ,

δ)⁽³⁾ εφόσον συντρέχουν οι διαπιστώσεις της περ. γ' της παρ. 3, ποσό που ισούται με το ποσό των προστίμων της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 54ΣΤ του ν. 4174/2013, προσαυ-

(1) Η συντομογραφία «παρ. 1» στις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 8 του άρθρου 13 του Ν. 2523/1997 τέθηκε σε αντικατάσταση της φράσης «παραγράφου 1» με την παράγραφο 4 του άρθρου 100 του ν. 4714/2020 και ισχύει από την δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 31.7.2020 σύμφωνα με το άρθρο 144 του ίδιου νόμου.

(2) Η περίπτωση γ' της παραγράφου 8 του άρθρου 13 του Ν. 2523/1997 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 100 του ν. 4714/2020 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 31.7.2020, σύμφωνα με το άρθρο 144 του ίδιου νόμου. Η περίπτωση που αντικαταστάθηκε είχε ως εξής: «γ) εφόσον συντρέχουν οι διαπιστώσεις του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1 και της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ.»

(3) Η περίπτωση δ' της παραγράφου 8 του άρθρου 13 του Ν. 2523/1997 προστέθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 100 του ν. 4714/2020 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 31.7.2020, σύμφωνα με το άρθρο 144 του ίδιου νόμου.

ξημένου κατά είκοσι τοις εκατό (20%).

Με την επιφύλαξη των οριζομένων στις διατάξεις του παρόντος άρθρου, για τις πράξεις επιβολής της ειδικής χρηματικής κύρωσης της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 62 του ν. 4174/2013 (Α' 170).

9. Κατ' εξαίρεση των οριζομένων στις διατάξεις του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 για τις πράξεις και τις αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν άρθρο, έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις της παρ. 9 του άρθρου 13 του ν. 2523/1997.

10. Εφόσον οι παραβάσεις της παραγράφου 1 διαπιστώνονται από άλλες Αρχές στο πλαίσιο ελέγχων της αρμοδιότητάς τους, τα σχετικά έγγραφα διαπίστωσης των παραβάσεων διαβιβάζονται αμελλητί στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων. Η αναστολή λειτουργίας της παραγράφου 1 και οι χρηματικές κυρώσεις της παραγράφου 8 του παρόντος άρθρου επιβάλλονται αμελλητί με πράξη των οργάνων της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 και 8 του παρόντος άρθρου, αντίστοιχα.

11. Η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου είναι ανεξάρτητη από την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4174/2013 ή άλλων διατάξεων με τις οποίες επιβάλλονται διοικητικές ή λοιπές φορολογικές κυρώσεις.

12. Για τις πράξεις, τις αποφάσεις και τις εντολές που εκδίδονται με βάση το παρόν άρθρο εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 4174/2013.

13α. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών προσδιορίζονται οι κατηγορίες των υπόχρεων της παραγράφου 8.

β. Με αποφάσεις του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων προσδιορίζεται το είδος του φορολογικού ελέγχου στο πλαίσιο του οποίου επιβάλλονται το μέτρο της αναστολής λειτουργίας και η ειδική χρηματική κύρωση, καθώς και ο τρόπος, η διαδικασία, τα όργανα και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4465/2017. Άρθρο 47.- 3. Υπουργικές αποφάσεις και κανονιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 13 του ν. 2523/1997 εξακολουθούν να εφαρμόζονται αναλόγως μέχρι την έκδοση των, κατά περίπτωση οριζομένων στο άρθρο αυτό, αποφάσεων.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. ΥΠ/ΚΩΝ & ΑΑΔΕ Α. 1166/16.7.2021.- Προσδιορισμός κατηγοριών υπόχρεων για την επιβολή της ειδικής χρηματικής κύρωσης της παρ. 8 του άρθρου 13Α του ν.2523/1997, του είδους του φορολογικού ελέγχου στο πλαίσιο του οποίου επιβάλλεται το μέτρο της αναστολής λειτουργίας επαγγελματικής εγκατάστασης, το ειδικό πρόστιμο, η ειδική χρηματική κύρωση και κάθε ειδικότερου θέματος.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 «Διοικητικές και ποινικές κυρώσεις στη φορολογική νομοθεσία και άλλες διατάξεις» (Α' 179) και ειδικότερα της περ. α' της παρ. 13 αυτού και του άρθρου 100 του ν. 4714/2020 «Φορολογικές παρεμβάσεις για την ενίσχυση της αναπτυξιακής

διαδικασίας της Ελληνικής οικονομίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των οδηγιών (εε) 2017/1852, (εε) 2018/822, (εε) 2020/876, (εε) 2016/1164, (εε) 2018/1910 και (εε) 2019/475, συνεισφορά δημοσίου για την αποπληρωμή δανείων πληγέντων δανειοληπτών λόγω των δυσμενών συνεπειών της νόσου covid-19 και άλλες διατάξεις» (Α' 148),

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Κατηγορίες υπόχρεων για την επιβολή της ειδικής χρηματικής κύρωσης της παρ. 8 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997

1. Οι κατηγορίες των υπόχρεων για τους οποίους αντί της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης της παρ. 1 και των περ. α' και γ' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, επιβάλλεται η ειδική χρηματική κύρωση της παραγράφου 8 του ίδιου άρθρου, προσδιορίζονται ως εξής:

α. Ιατροί και οδοντίατροι όλων των ειδικοτήτων και εταιρείες που παρέχουν ιατρικές και οδοντιατρικές υπηρεσίες.

β. Φυσιοθεραπευτές και ασκούντες παραϊατρικά επαγγέλματα και εταιρείες που παρέχουν τέτοιες υπηρεσίες.

γ. Κλινικές ή θεραπευτήρια.

δ. Οίκοι ευγηρίας.

ε. Λοιπά καταλύματα για άτομα που χρήζουν νοσοκομειακής φροντίδας ή κοινωνικής μέριμνας.

στ. Εκπαιδευτήρια, σχολές, φροντιστήρια, εργαστήρια ελευθέρων σπουδών, παιδικοί βρεφονηπιακοί σταθμοί και κάθε άλλης φύσης δραστηριότητες με χαρακτήρα διδακτικό ή επαγγελματικής κατάρτισης.

ζ. Ξενοδοχεία, ξενώνες, επιπλωμένα δωμάτια διαμερίσματα κατοικίες.

η. Οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις (camping).

θ. Δικηγόροι και εταιρείες δικηγόρων.

ι. Λογιστές, φοροτεχνικοί και εταιρείες που παρέχουν τέτοιες υπηρεσίες.

ια. Επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων, μοτοσυκλετών, μοτοποδηλάτων, σκαφών και αεροσκαφών.

ιβ. Γραφεία τελετών.

ιγ. Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης τουριστικών λεωφορείων.

ιδ. Άμισθοι υποθηκοφύλακες, συμβολαιογράφοι και συμβολαιογραφικές εταιρείες.

ιε. Φαρμακεία ανεξαρτήτως νομικής μορφής που εδρεύουν σε Δήμους ή σε κοινότητες Δήμων ή σε κοινότητες δημοτικών ενοτήτων Δήμων, με πληθυσμό μέχρι και 5.000 κατοίκους, σύμφωνα με τις οικείες Υπουργικές αποφάσεις περί ορισμού Πρωτοβάθμιων και Δευτεροβάθμιων Ο.Τ.Α. της χώρας.

2. Αντί της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης της παρ. 1 και των περ. α' και γ' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, επιβάλλεται η ειδική χρηματική κύρωση της παρ. 8 του εν λόγω άρθρου και σε περιπτώσεις για τις οποίες συντρέχουν οι διαπιστώσεις που επισύρουν το μέτρο αναστολής λειτουργίας σύμφωνα με τα ανωτέρω και αφορούν σε:

α) οικονομικές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται σε χώρο διάφορο της σταθερής ή μόνιμης εγκατάστασης του υπόχρεου ή ασκούνται με κάθε είδους τροχοφόρα, πλωτά ή λοιπά μέσα, μεταφορικά ή μη, ή άλλα εν γένει μέσα άσκησης δραστηριότητας, καθώς και οικονομικές δραστηριότητες που ασκούνται σε κατοικία,

β) οικονομικές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται σε υπαίθριες ή μη εκθέσεις, αγορές, εμποροπανηγύρεις και λαϊκές αγορές,

γ) περιπτώσεις που στην επαγγελματική εγκατάσταση στην οποία διενεργείται ο έλεγχος

ασκούνται κατά την ημερομηνία της διαπίστωσης παράλληλα δραστηριότητες τρίτων, με εξαίρεση περιπτώσεις για τις οποίες η αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης του ελεγχόμενου μπορεί να λάβει χώρα κατά τρόπο που να μην παρακωλύεται η άσκηση της δραστηριότητας των τρίτων.

3. Στις περιπτώσεις που στην επαγγελματική εγκατάσταση για την οποία συντρέχουν λόγοι αναστολής της λειτουργίας της παρ. 1 και των περ. α' και γ' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 ασκούνται από τον ελεγχόμενο παράλληλα και δραστηριότητες που εμπίπτουν σε κατηγορία υπόχρεου που προσδιορίζεται στις παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου, επιβάλλεται μόνο η ειδική χρηματική κύρωση της παρ. 8 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, ανεξαρτήτως της δραστηριότητας σχετικά με την οποία διαπιστώνεται η παράβαση.

Άρθρο 2

Είδος ελέγχου για την επιβολή του μέτρου της αναστολής λειτουργίας επαγγελματικής εγκατάστασης

Για την επιβολή του μέτρου της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης ισχύουν τα εξής:

α) Η αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 επιβάλλεται εφόσον διαπιστώνεται η μη έκδοση ή η ανακριβής έκδοση παραστατικών πώλησης, κατά τα οριζόμενα στην ως άνω παράγραφο, κατά τη διενέργεια μερικού επιτόπιου ελέγχου διαπίστωσης της εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων, της τήρησης των βιβλίων και της έκδοσης των φορολογικών στοιχείων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, για φορολογουμένους που ασκούν οποιαδήποτε δραστηριότητα ή διακινούν αγαθά, με την επιφύλαξη των οριζομένων στο άρθρο 1 της παρούσας απόφασης.

β) Η αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 επιβάλλεται, με την επιφύλαξη των οριζομένων στο άρθρο 1 της παρούσας, στις περιπτώσεις που παρεμποδίζεται η διενέργεια κάθε είδους επιτόπιου φορολογικού ελέγχου με χρησιμοποίηση βίας ή απειλής κατά των ελεγκτικών οργάνων της Α.Α.Δ.Ε., κατά τα οριζόμενα στην ως άνω περίπτωση α'.

γ) Η αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο στοιχείο ii της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 επιβάλλεται στις περιπτώσεις απειλής χρήσης βίας με όπλα ή άλλα αντικείμενα που δύνανται να προκαλέσουν σωματική βλάβη ή κίνδυνο ζωής υπαλλήλου της Α.Α.Δ.Ε. ή χρησιμοποίησης βίας που είχε ως αποτέλεσμα τη σωματική βλάβη ή τον κίνδυνο ζωής ή που θα μπορούσε να προκαλέσει σωματική βλάβη ή κίνδυνο ζωής υπαλλήλου της Α.Α.Δ.Ε., κατά τη διάρκεια και εξαιτίας εκτέλεσης της υπηρεσίας του ή για λόγους σχετικούς με την εκτέλεσή της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις υποπερ. βα' και ββ' της ως άνω περίπτωσης, ανεξαρτήτως του είδους του διενεργούμενου φορολογικού ελέγχου, με την επιφύλαξη των οριζομένων στο άρθρο 4 της παρούσας απόφασης.

δ) Η αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 επιβάλλεται εφόσον διαπιστώνεται παραβίαση ή παραποίηση ή επέμβαση κατά οποιονδήποτε τρόπο στη λειτουργία των φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ως άνω περ. γ', ανεξαρτήτως του είδους του διενεργούμενου φορολογικού ελέγχου, με την επιφύλαξη των οριζομένων στο άρθρο 1 της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 3

Είδος ελέγχου για την επιβολή της ειδικής χρηματικής κύρωσης

Η ειδική χρηματική κύρωση των περ. α' έως δ' της παρ. 8 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 επιβάλλεται με πράξη των οργάνων της φορολογικής διοίκησης αντί της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης στις κατηγορίες των υπόχρεων του άρθρου 1 της παρούσας

απόφασης, κατόπιν του είδους φορολογικού ελέγχου που κατά περίπτωση ορίζεται στο άρθρο 2 της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 4

Είδος ελέγχου για την επιβολή του ειδικού προστίμου και λοιπά θέματα για την επιβολή των κυρώσεων της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997

1. Το ειδικό πρόστιμο σύμφωνα με τα οριζόμενα στο στοιχείο ι της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 επιβάλλεται με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. στις περιπτώσεις διάπραξης των οριζόμενων στις υποπερ. βα' και ββ' της ως άνω περ. β', ανεξαρτήτως εάν διενεργείται φορολογικός έλεγχος ή του είδους του διενεργούμενου φορολογικού ελέγχου.

2. Το ειδικό πρόστιμο και η αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 επιβάλλονται σωρευτικά σε κάθε περίπτωση τέλεσης πράξεων της περίπτωσης αυτής σε βάρος κάθε υπαλλήλου της Α.Α.Δ.Ε., κατά τη διάρκεια και εξαιτίας εκτέλεσης της υπηρεσίας του ή για λόγους σχετικούς με την εκτέλεσή της, ανεξαρτήτως του τόπου τέλεσης των οριζόμενων στην περίπτωση αυτή πράξεων.

3. Για την επιμέτρηση των κυρώσεων της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, εκτός από τα οριζόμενα στο ένατο εδάφιο της ως άνω περίπτωσης, λαμβάνεται υπόψη και η τυχόν επιβολή κυρώσεων σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 13 και του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 σε βάρος των προσώπων που επιβάλλονται οι κυρώσεις της ως άνω περίπτωσης κατά την τελευταία πενταετία πριν από την τέλεση των πράξεων της περίπτωσης αυτής.

Στην περίπτωση τέλεσης των πράξεων της υποπερ. ββ' της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 το ειδικό πρόστιμο ορίζεται κατ' ελάχιστον σε σαράντα χιλιάδες ευρώ (40.000) και η κύρωση της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης κατ' ελάχιστον σε τέσσερις (4) μήνες και σε περίπτωση υποτροπής κατ' ελάχιστον στα δύο (2) έτη.

Σε περίπτωση που οι οριζόμενες στην υποπερ. ββ' της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 πράξεις στρέφονται κατά περισσότερων από έναν υπάλληλο της Α.Α.Δ.Ε. το ειδικό πρόστιμο ορίζεται σε πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ και η κύρωση της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης σε έξι (6) μήνες και σε περίπτωση υποτροπής σε τρία (3) έτη.

4. Η αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο στοιχείο ιι της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 δεν επιβάλλεται όταν η μοναδική επαγγελματική εγκατάσταση του υπαίτιου ή των οριζόμενων στο ως άνω στοιχείο φυσικών ή νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων αφορά σε κλινική, ή θεραπευτήριο ή οικο ευγηρίας ή κατάλυμα για άτομα που χρήζουν νοσοκομειακής φροντίδας ή κοινωνικής μέριμνας, ή τα ως άνω πρόσωπα εμπίπτουν σε κατηγορία της παρ. 2 του άρθρου 1 της παρούσας απόφασης. Με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο προηγούμενο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων επαγγελματικών εγκαταστάσεων του υπαίτιου ή των ως άνω προσώπων η αναστολή λειτουργίας επιβάλλεται σε μία εξ αυτών.

Άρθρο 5

Λοιπά θέματα

1. Οι διαπιστώσεις παραβάσεων που αφορούν σε κατηγορίες υπόχρεων της παρούσας απόφασης για τις οποίες έχουν εφαρμοσθεί τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία ΠΟΛ.1074/2017 απόφαση της Υφυπουργού Οικονομικών σε συνδυασμό με την υπό στοιχεία ΠΟΛ.1102/2017 Απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., λαμβάνονται υπόψη για την επιβολή της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης, σύμφωνα με το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, καθώς και για την επιβολή της ειδικής χρηματικής κύρωσης της παρ. 8 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις περ. β' και γ' της παραγράφου αυτής.

2. Τα οριζόμενα στην παρούσα απόφαση εφαρμόζονται με τις διαδικασίες, τον τρόπο και τα όργανα που ορίζονται στην οικεία απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. που θα εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 13 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

3. Από τη δημοσίευση της παρούσας (ΦΕΚ 3193 Β'/20.7.2021) παύει να ισχύει η υπό στοιχεία ΠΟΛ.1074/2017 απόφαση της Υφυπουργού Οικονομικών, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο παρόν άρθρο και στην απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. που θα εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 13 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997.

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α.1169/21.7.2021.- Καθορισμός του τρόπου, των διαδικασιών και των οργάνων για την εφαρμογή του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, για την αναστολή λειτουργίας επαγγελματικής εγκατάστασης, την επιβολή της ειδικής χρηματικής κύρωσης και του ειδικού προστίμου από τα όργανα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) του άρθρου 13Α του ν.2523/1997 «Διοικητικές και ποινικές κυρώσεις στη φορολογική νομοθεσία και άλλες διατάξεις» (Α' 179) και ειδικότερα της περ. β' της παρ. 13 αυτού και του άρθρου 100 του ν. 4714/2020 «Φορολογικές παρεμβάσεις για την ενίσχυση της αναπτυξιακής διαδικασίας της ελληνικής οικονομίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των οδηγιών (εε) 2017/1852, (εε) 2018/822, (εε) 2020/876, (εε) 2016/1164, (εε) 2018/1910 και (εε) 2019/475, συνεισφορά Δημοσίου για την αποπληρωμή δανείων πληγέντων δανειοληπτών λόγω των δυσμενών συνεπειών της νόσου covid-19 και άλλες διατάξεις» (Α' 148),

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Αναστολή λειτουργίας επαγγελματικής εγκατάστασης σε περιπτώσεις μη έκδοσης ή ανακριβούς έκδοσης παραστατικών

1. Η αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 επιβάλλεται με πράξη των οργάνων της φορολογικής διοίκησης, εφόσον κατά τη διάρκεια του οριζόμενου για την περίπτωση αυτή στην υπό στοιχεία Α.1166/2021 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. φορολογικού ελέγχου, διαπιστώνεται η κατά τα ως άνω μη έκδοση ή η ανακριβής έκδοση παραστατικών πώλησης και εφόσον πριν την αποχώρηση των οργάνων αυτών από την επαγγελματική εγκατάσταση κοινοποιείται σχετικό σημείωμα διαπιστώσεων με τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου. Τα ανωτέρω ισχύουν με την επιφύλαξη των προβλεπομένων στην ως άνω κοινή απόφαση για την ειδική χρηματική κύρωση.

2. Η λειτουργία της επαγγελματικής εγκατάστασης στην οποία διενεργήθηκε ο έλεγχος σύμφωνα με τα ανωτέρω και για την οποία συντρέχουν οι διαπιστώσεις που επισύρουν αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης, αναστέλλεται:

α. Άμεσα για σαράντα οκτώ (48) ώρες, εφόσον διαπιστώνεται από τον ίδιο έλεγχο η μη έκδοση ή η κατά την έννοια του ν. 4174/2013 ανακριβής έκδοση πλέον των δέκα (10) προβλεπόμενων παραστατικών πώλησης ή ανεξαρτήτως του πλήθους, η καθαρή αξία των αγαθών ή υπηρεσιών για τα οποία δεν εκδόθηκαν παραστατικά πώλησης ή η αποκρυσταλλωμένη αξία επ' αυτών που εκδόθηκαν, αντίστοιχα, υπερβαίνει τα πεντακόσια (500) ευρώ,

β. αμελλητί για ενενήντα έξι (96) ώρες, εφόσον εντός του ίδιου ή του επόμενου φορολογικού έτους από τις διαπιστώσεις της ως άνω περίπτωσης α', διαπιστώνεται εκ νέου στην ίδια ή σε άλλη επαγγελματική εγκατάσταση του υπόχρεου, από τον ίδιο έλεγχο, η μη έκδοση ή η ανακριβής έκ-

δοση τουλάχιστον τριών (3) παραστατικών πώλησης, ανεξαρτήτως αξίας αυτών,

γ. αμελλητί για δέκα (10) ημέρες, κάθε φορά που εντός δύο (2) φορολογικών ετών από τις διαπιστώσεις της ως άνω περίπτωσης β', διαπιστώνεται από τον ίδιο έλεγχο, η μη έκδοση ή η ανακριβής έκδοση τουλάχιστον τριών (3) παραστατικών πώλησης, σε οποιαδήποτε επαγγελματική εγκατάσταση του υπόχρεου, ανεξαρτήτως αξίας αυτών.

Άρθρο 2

Διαδικασία εφαρμογής του μέτρου της αναστολής λειτουργίας επαγγελματικής εγκατάστασης σε περιπτώσεις μη έκδοσης ή ανακριβούς έκδοσης παραστατικών

1. Με το πέρας του διενεργούμενου, σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο, ελέγχου και εφόσον συντρέχουν οι διαπιστώσεις που επισύρουν την επιβολή του μέτρου της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης, κοινοποιείται σημείωμα διαπιστώσεων ελέγχου με τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου και αναγράφεται από τα ελεγκτικά όργανα ότι οι συγκεκριμένες διαπιστώσεις μπορεί να επισύρουν την επιβολή του μέτρου της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997.

Ός προς την υπογραφή του σημειώματος διαπιστώσεων με τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου σύμφωνα με το παρόν άρθρο, εφαρμόζονται αναλόγως τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Δ.ΟΡΓ.Α 1115805 ΕΞ 2017/31.7.2017 απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.).

2. Μετά από τη διαπίστωση των οριζόμενων στην παρ. 1 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, τα όργανα που διενεργούν τον έλεγχο ενημερώνουν άμεσα τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας τους, τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. στη χωρική αρμοδιότητα της οποίας βρίσκεται η διεύθυνση της επαγγελματικής εγκατάστασης στην οποία συντρέχουν οι ως άνω διαπιστώσεις, ανεξαρτήτως υπαγωγής του υπόχρεου σε ειδική Δ.Ο.Υ., καθώς και τον Προϊστάμενο της Φορολογικής Περιφέρειας, στη χωρική αρμοδιότητα της οποίας ανήκει η προαναφερθείσα Δ.Ο.Υ.

3. Η ειδική εντολή ελέγχου της παρ. 2 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 για την εφαρμογή του μέτρου της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης εκδίδεται «Με εντολή Διοικητή» από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. στη χωρική αρμοδιότητα της οποίας βρίσκεται η διεύθυνση της επαγγελματικής εγκατάστασης για την οποία συντρέχουν οι διαπιστώσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, ανεξαρτήτως υπαγωγής του υπόχρεου σε ειδική Δ.Ο.Υ. Ο Προϊστάμενος της ως άνω Δ.Ο.Υ. εκδίδει κατά την ημέρα έκδοσης της ειδικής εντολής και την κατά περίπτωση πράξη αναστολής λειτουργίας, σύμφωνα με τις διαπιστώσεις του ελέγχου. Για την εφαρμογή της ως άνω διαδικασίας ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. συνεργάζεται με τον Προϊστάμενο της Φορολογικής Περιφέρειας σύμφωνα με τα ανωτέρω, ο οποίος και εποπτεύει την ορθή εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας απόφασης.

4. Στις περιπτώσεις που συντρέχουν οι διαπιστώσεις που επισύρουν την αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης για σαράντα οκτώ (48) ώρες, με την ως άνω πράξη ορίζεται η αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης και προσδιορίζεται ο χρόνος έναρξης εφαρμογής του μέτρου σε ώρα εντός της ημέρας έκδοσης της πράξης, καθώς και ο σχετικός χρόνος λήξης του.

Εξαιρετικά, εφόσον δεν καθίσταται δυνατή η εφαρμογή του μέτρου αναστολής λειτουργίας άμεσα, σύμφωνα με τα ανωτέρω οριζόμενα, καθώς και σε περιπτώσεις που ο χρόνος έναρξης εφαρμογής του μέτρου δεν συμπίπτει με ώρες λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης, το μέτρο εφαρμόζεται κατόπιν νέου προσδιορισμού του χρόνου έναρξης εφαρμογής του, αμέσως μόλις καταστεί δυνατό, σε ώρες λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης, με σχετική επισήμειωση του Προϊσταμένου της ως άνω Δ.Ο.Υ. ή του οριζόμενου από αυτόν υπαλλήλου, επί της εκδοθείσας πράξης αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης, εφαρμοζομένων

κατά τα λοιπά των οριζομένων στην παρούσα απόφαση. Ο αρμόδιος σύμφωνα με τα ανωτέρω Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. ή ο εξουσιοδοτούμενος από αυτόν υπάλληλος γνωστοποιεί στην οικεία Αστυνομική αρχή την πράξη αναστολής λειτουργίας για σαράντα οκτώ (48) ώρες. Αντίγραφο της πράξης αναστολής λειτουργίας επιδίδεται στον υπόχρεο κατά τη διαδικασία σφράγισης ή αμέσως μόλις αυτό καταστεί δυνατό.

5. Στις περιπτώσεις που συντρέχουν οι διαπιστώσεις που επισύρουν την αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης για ενενήντα έξι (96) ώρες ή για δέκα (10) ημέρες, με την πράξη αναστολής λειτουργίας ορίζεται το κατά περίπτωση χρονικό διάστημα αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης. Η πράξη της αναστολής λειτουργίας κοινοποιείται με αποδεικτικό επίδοσης στον υπόχρεο και στην οικεία Αστυνομική αρχή μαζί με έγγραφη ειδοποίηση του Προϊσταμένου της αρμόδιας ως άνω Δ.Ο.Υ. για τον ακριβή χρόνο εφαρμογής του μέτρου. Η αναστολή λειτουργίας στις περιπτώσεις αυτές δεν μπορεί να αρχίσει πριν από την πάροδο δύο (2) τουλάχιστον ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία επίδοσης της πράξης αναστολής λειτουργίας και της έγγραφης ειδοποίησης για το χρόνο εκτέλεσης αυτής.

Άρθρο 3

Αναστολή λειτουργίας επαγγελματικής εγκατάστασης σε περίπτωση παρεμπόδισης της διενέργειας του φορολογικού ελέγχου, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997

1. Σε περίπτωση που παρεμποδίζεται η διενέργεια κάθε είδους επιτόπιου φορολογικού ελέγχου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1166/2021 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., με χρησιμοποίηση βίας ή απειλής κατά των ελεγκτικών οργάνων της Α.Α.Δ.Ε., σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. αναστέλλεται μέχρι έναν (1) μήνα η λειτουργία της επαγγελματικής εγκατάστασης του υπόχρεου στην οποία αφορά ο έλεγχος, με την επιφύλαξη των οριζομένων στην ως άνω κοινή απόφαση για τον προσδιορισμό των κατηγοριών υπόχρεων για την επιβολή της ειδικής χρηματικής κύρωσης, αντί της αναστολής λειτουργίας.

2. Σε περίπτωση που συντρέχουν οι προϋποθέσεις αναστολής λειτουργίας, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, κοινοποιείται στον υπόχρεο σημείωμα διαπιστώσεων ελέγχου με τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου και αναγράφεται από τα ελεγκτικά όργανα ότι οι συγκεκριμένες διαπιστώσεις μπορεί να επισύρουν την επιβολή του μέτρου της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997.

Το εν λόγω σημείωμα επέχει και θέση κλήσης προς ακρόαση ως προς το μέτρο της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης, σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων α' και ε' της παραγράφου 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997. Οι έγγραφες απόψεις του υπόχρεου υποβάλλονται στη Διεύθυνση Ελέγχων της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε. εντός χρονικού διαστήματος πέντε (5) ημερών από την επίδοση του σημειώματος διαπιστώσεων.

Ός προς την υπογραφή του σημειώματος διαπιστώσεων με τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου σύμφωνα με το παρόν άρθρο, εφαρμόζονται αναλόγως τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Δ.ΟΡΓ.Α 1115805 ΕΞ 2017/31.7.2017 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε..

3. Η απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. για την αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης, σύμφωνα με τα ανωτέρω, κοινοποιείται με αποδεικτικό επίδοσης στον υπόχρεο και στην οικεία Αστυνομική αρχή από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ., στη χωρική αρμοδιότητα της οποίας βρίσκεται η διεύθυνση της επαγγελματικής εγκατάστασης στην οποία διαπιστώνονται τα οριζόμενα στην περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, ανεξαρτήτως υπαγωγής του υπόχρεου σε ειδική Δ.Ο.Υ. Με την ως άνω απόφαση επιδίδεται στον υπόχρεο και έγγραφη

ειδοποίηση του Προϊσταμένου της ως άνω Δ.Ο.Υ. για τον ακριβή χρόνο εκτέλεσης της απόφασης. Η αναστολή λειτουργίας δεν μπορεί να αρχίσει πριν από την πάροδο τουλάχιστον δύο (2) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία επίδοσης της απόφασης και της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης για το χρόνο εκτέλεσης αυτής.

Άρθρο 4

Επιβολή του ειδικού προστίμου και της αναστολής λειτουργίας επαγγελματικής εγκατάστασης της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 13 Α του ν. 2523/1997

1. Στις περιπτώσεις απειλής χρήσης βίας με όπλα ή άλλα αντικείμενα που δύνανται να προκαλέσουν σωματική βλάβη ή κίνδυνο ζωής υπαλλήλου της Α.Α.Δ.Ε. ή χρησιμοποίησης βίας που είχε ως αποτέλεσμα τη σωματική βλάβη ή τον κίνδυνο ζωής ή που θα μπορούσε να προκαλέσει σωματική βλάβη ή κίνδυνο ζωής υπαλλήλου της Α.Α.Δ.Ε., κατά τη διάρκεια και εξαιτίας εκτέλεσης της υπηρεσίας του ή για λόγους σχετικούς με την εκτέλεσή της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις υποπερ. β' και ββ' της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 και με την επιφύλαξη των οριζόμενων στην υπ' αρ. Α.1166/2021 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. επιβάλλονται σωρευτικά:

i) ειδικό πρόστιμο από δέκα χιλιάδες (10.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ στον υπαίτιο διάπραξης των ανωτέρω πράξεων και

ii) αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης του υπαίτιου διάπραξης των ως άνω πράξεων, που ορίζεται με την απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. από δύο (2) μήνες έως έξι (6) μήνες και από έξι (6) μήνες έως και τρία (3) έτη σε περίπτωση υποτροπής, όπως αυτή ορίζεται στις διατάξεις του στοιχείου (ii) της ως άνω περ. β'.

2. Για την καταβολή του ειδικού προστίμου των δέκα χιλιάδων (10.000) έως πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ ευθύνονται αλληλέγγυα και τα οριζόμενα στο δεύτερο και τρίτο εδάφιο του στοιχείου (i) της περίπτωσης β' της ως άνω παραγράφου φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες, με τις προϋποθέσεις που τίθενται σε αυτό.

3. Η αναστολή λειτουργίας επαγγελματικής εγκατάστασης επιβάλλεται και στην επαγγελματική εγκατάσταση του ελεγχόμενου φυσικού, ή νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας στους οποίους αφορά η εκτέλεση της υπηρεσίας του υπαλλήλου της Α.Α.Δ.Ε. εφόσον ο υπαίτιος διάπραξης των πράξεων αυτών είναι διαφορετικό πρόσωπο, εκτός εάν ο ελεγχόμενος αποδείξει ότι δε συνδέεται με οποιαδήποτε έννομη σχέση με τον υπαίτιο και ότι ενήργησε για την αποτροπή των πράξεων αυτών, σύμφωνα με το τέταρτο εδάφ. του στοιχείου (ii) της περ. β' της ως άνω παραγράφου.

4. Σε περίπτωση που οι παραπάνω πράξεις τελούνται κατά τη διενέργεια κάθε είδους φορολογικού ελέγχου, όπως ορίζεται στην υπό στοιχεία Α.1166/2021 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., κοινοποιείται στον υπαίτιο της διάπραξης σημείωμα διαπιστώσεων ελέγχου με τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου και αναγράφεται από τα ελεγκτικά όργανα ότι η τέλεση των συγκεκριμένων πράξεων μπορεί να επισύρει την επιβολή του ειδικού προστίμου και της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997. Το σημείωμα αυτό κοινοποιείται και στα πρόσωπα ή στις οντότητες των παρ. 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

Το εν λόγω σημείωμα επέχει και θέση κλήσης προς ακρόαση σύμφωνα με τις διατάξεις των περ. β' και ε' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 ως προς την επιβολή του ειδικού προστίμου και της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης. Οι έγγραφες απόψεις του υπαίτιου υποβάλλονται στον Προϊστάμενο της υπηρεσίας οι υπάλληλοι της οποίας διενεργούν τον έλεγχο, εντός χρονικού διαστήματος πέντε (5) ημερών από την επίδοση του σημειώματος διαπιστώσεων.

Ός προς την υπογραφή του σημειώματος διαπιστώσεων με τα αποτελέσματα του φορολογικού

ελέγχου σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν άρθρο εφαρμόζονται αναλόγως τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Δ.ΟΡΓ.Α 1115805 ΕΞ 2017/31.7.2017 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε..

Οι υπάλληλοι της υπηρεσίας που διενεργούν τον έλεγχο σύμφωνα με τα ανωτέρω συντάσσουν έκθεση επιβολής του ειδικού προστίμου και της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, η οποία προσυπογράφεται από τον Προϊστάμενο του Τμήματος και θεωρείται από τον Προϊστάμενο της υπηρεσίας που υπηρετούν οι υπάλληλοι.

Στην ως άνω έκθεση εμπεριέχονται:

α. αναλυτική περιγραφή των πραγματικών περιστατικών τέλεσης των προαναφερόμενων πράξεων,

β. εισήγηση στον Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. για το ύψος της επιβολής του προστίμου και τη διάρκεια της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στο ένατο εδάφ. της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, την υπό στοιχεία Α.1166/2021 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. και τις υποβληθείσες απόψεις,

γ. κάθε έγγραφο που κρίνεται ότι θεμελιώνει τα περιστατικά τέλεσης των οριζόμενων στις υποπερ. βα' και ββ' της περ. β' του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 πράξεων σε βάρος του ελεγκτικού οργάνου.

Στην ως άνω έκθεση προσδιορίζονται και τα φυσικά, ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που τυχόν ευθύνονται αλληλέγγυα για το ειδικό πρόστιμο, ή σε βάρος των οποίων επιβάλλεται και η αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις.

Η προβλεπόμενη έκθεση και ο σχετικός φάκελος υποβάλλονται δια της Διεύθυνσης Ελέγχων της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε. στον Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. για την επιβολή των ως άνω οριζόμενων κυρώσεων.

5. Σε περίπτωση που οι οριζόμενες στις υποπερ. βα' και ββ' της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 πράξεις τελούνται κατά τη διάρκεια και εξαιτίας εκτέλεσης της υπηρεσίας ή για λόγους σχετικούς με την εκτέλεσή της, υπαλλήλου Υ.Ε.Δ.Δ.Ε. ή Ελεγκτικού Κέντρου ή Δ.Ο.Υ. και ανεξαρτήτως του τόπου τέλεσης των πράξεων αυτών, ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας στην οποία υπηρετεί ο υπάλληλος σε βάρος του οποίου τελέστηκαν οι πράξεις αυτές υπογράφει και κοινοποιεί σημείωμα διαπιστώσεων με κλήση προς ακρόαση σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων β' και ε' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 ως προς την επιβολή του ειδικού προστίμου και της αναστολής λειτουργίας επαγγελματικής εγκατάστασης. Στη συνέχεια συντάσσει αμελλητί έκθεση επιβολής του ειδικού προστίμου και της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, εφαρμοζόμενων αναλόγως κατά τα λοιπά των οριζόμενων στην παρ. 4 του παρόντος άρθρου.

6. Σε περίπτωση που οι πράξεις των υποπερ. βα' και ββ' της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 τελούνται κατά τη διάρκεια και εξαιτίας εκτέλεσης της υπηρεσίας ή για λόγους σχετικούς με την εκτέλεση υπηρεσίας, οποιουδήποτε υπαλλήλου της Α.Α.Δ.Ε. εκτός των αναφερόμενων στην προηγούμενη παράγραφο, και ανεξαρτήτως του τόπου τέλεσης των πράξεων αυτών, ο Προϊστάμενος της υπηρεσίας στην οποία υπηρετεί ο υπάλληλος σε βάρος του οποίου τελέστηκαν οι εν λόγω πράξεις υπογράφει και κοινοποιεί σημείωμα διαπιστώσεων με κλήση προς ακρόαση, σύμφωνα με τις διατάξεις των περ. β' και ε' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, ως προς την επιβολή του ειδικού προστίμου και της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης. Ο ίδιος ως άνω Προϊστάμενος συντάσσει αμελλητί έκθεση επιβολής του ειδικού προστίμου και της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, εφαρμοζόμενων αναλόγως κατά τα λοιπά

των οριζόμενων στην παρ. 4 του παρόντος άρθρου.

Η προβλεπόμενη έκθεση και ο σχετικός φάκελος τίθεται στη συνέχεια από τον ως άνω Προϊστάμενο υπόψη του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. για την επιβολή των ως άνω οριζόμενων κυρώσεων.

7. Σε περίπτωση που οι πράξεις της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 στρέφονται κατά περισσότερων από έναν υπάλληλο της Α.Α.Δ.Ε., για την επιβολή του ειδικού προστίμου και της κύρωσης της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης συνεκτιμώνται, οι ως άνω οριζόμενες εκθέσεις και το σύνολο των στοιχείων της υπόθεσης και εφαρμόζονται τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1166/2021 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. για την επιμέτρηση των κυρώσεων αυτών.

8. α. Η απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. για την επιβολή της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης σύμφωνα με τα ανωτέρω οριζόμενα, κοινοποιείται με αποδεικτικό επίδοσης στο κατά περίπτωση υπαίτιο πρόσωπο ή οντότητα και στην οικεία Αστυνομική αρχή από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ., στη χωρική αρμοδιότητα της οποίας βρίσκεται η διεύθυνση της επαγγελματικής εγκατάστασης ανεξαρτήτως υπαγωγής του σε ειδική Δ.Ο.Υ. Με την ως άνω απόφαση επιδίδεται και έγγραφη ειδοποίηση του Προϊσταμένου της ως άνω Δ.Ο.Υ. για τον ακριβή χρόνο εκτέλεσης της απόφασης. Η αναστολή λειτουργίας δεν μπορεί να αρχίσει πριν από την πάροδο τουλάχιστον πέντε (5) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία επίδοσης της απόφασης και της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης για το χρόνο εκτέλεσης αυτής.

β. Η απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. για την επιβολή του ειδικού προστίμου σύμφωνα με τα ανωτέρω οριζόμενα αποστέλλεται στην αρμόδια κατά τον χρόνο έκδοσής της για την παραβίαση της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος Δ.Ο.Υ. του υπαίτιου διάπραξης των ως άνω πράξεων προσώπου, ο Προϊστάμενος της οποίας βεβαιώνει (καταχώριση στον Α.Α.Ε. 1560101001 Προσαυξήσεις πρόστιμα και χρηματικές ποινές σε φορολογικά έσοδα, είδος φόρου 3514 Ειδικό πρόστιμο άρθρου 13Α του ν. 2523/1997) σε βάρος του το ειδικό πρόστιμο και ενεργεί σχετικώς για τον προσδιορισμό των τυχόν αλληλεγγύως ευθυνόμενων προσώπων σύμφωνα με τα ανωτέρω αναφερόμενα για την καταβολή του προσδιορισθέντος προστίμου και για την κοινοποίηση με αποδεικτικό επίδοσης της ως άνω απόφασης και της σχετικής έκθεσης στους υπόχρεους.

Σε περίπτωση επιβολής του ειδικού προστίμου δεν επιβάλλεται το πρόστιμο που προβλέπεται στη περίπτωση ε' της παρ. 2 του άρθρου 54 του ν. 4174/2013 που αφορά στην παράβαση της περ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 54 του νόμου αυτού.

Για την επιβολή του ειδικού προστίμου του στοιχείου (i) της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 62 του ν. 4174/2013.

Άρθρο 5

Αναστολή λειτουργίας επαγγελματικής εγκατάστασης σε περίπτωση παραβίασης ή παραποίησης ή επέμβασης φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών

1. Σε περίπτωση που διαπιστώνεται η παραβίαση ή παραποίηση ή επέμβαση κατά οποιονδήποτε τρόπο στη λειτουργία των φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών κατά τη διενέργεια κάθε είδους φορολογικού ελέγχου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1166/2021 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. και με την επιφύλαξη των οριζόμενων σε αυτή για την επιβολή της ειδικής χρηματικής κύρωσης, με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., αναστέλλεται:

α) Όταν ο υπαίτιος της παράβασης είναι ο κάτοχος-χρήστης του φορολογικού ηλεκτρονικού μηχανισμού, η λειτουργία της επαγγελματικής εγκατάστασης του στην οποία αφορά ο έλεγχος, από δύο (2) έως δώδεκα (12) μήνες,

β) όταν ο υπαίτιος της παράβασης είναι η επιχείρηση που έχει λάβει έγκριση λογισμικού

(software) και υλισμικού (hardware) από τα αρμόδια όργανα ή οποιοδήποτε πρόσωπο έχει μεταπωλήσει λογισμικό ή παρέχει τεχνική υποστήριξη για την παραβίαση ή παραποίηση ή επέμβαση με οποιονδήποτε τρόπο στη λειτουργία φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών, η λειτουργία της επαγγελματικής εγκατάστασης που ορίζεται με την απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., από τρεις (3) έως είκοσι τέσσερις (24) μήνες.

2. Σε περίπτωση που συντρέχουν οι προϋποθέσεις αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, με την πράξη επιβολής προστίμου του άρθρου 54ΣΤ του ν. 4174/2013 κοινοποιείται στον υπαίτιο και σημείωμα διαπιστώσεων ελέγχου με τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου και αναγράφεται από τα ελεγκτικά όργανα ότι οι συγκεκριμένες διαπιστώσεις μπορεί να επισύρουν την επιβολή του μέτρου της αναστολής λειτουργίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997.

Το εν λόγω σημείωμα επέχει και θέση κλήσης προς ακρόαση ως προς το μέτρο της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης, σύμφωνα με τις διατάξεις των περ. γ' και ε' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997. Οι έγγραφες απόψεις του υπαίτιου υποβάλλονται στον Προϊστάμενο της υπηρεσίας οι υπάλληλοι της οποίας διενεργούν τον έλεγχο εντός χρονικού διαστήματος πέντε (5) ημερών από την επίδοση του σημειώματος διαπιστώσεων.

Ως προς την υπογραφή του σημειώματος διαπιστώσεων με τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου σύμφωνα με το παρόν άρθρο, εφαρμόζονται αναλόγως τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Δ.ΟΡΓ.Α 1115805 ΕΞ 2017/31.7.2017 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.

Ο Προϊστάμενος της υπηρεσίας, της οποίας οι υπάλληλοι διενεργούν τον έλεγχο, σύμφωνα με τα ανωτέρω λαμβάνοντας υπόψη τις υποβληθείσες απόψεις, τα οριζόμενα στο δεύτερο εδάφ. της περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 και κάθε πρόσφορο στοιχείο για την υπόθεση συντάσσει εισήγηση προς τον Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. για τη διάρκεια της αναστολής λειτουργίας επαγγελματικής εγκατάστασης. Η ως άνω εισήγηση και ο σχετικός φάκελος υποβάλλονται αμελλητί δια της Διεύθυνσης Ελέγχων της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε. στον Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 9 της παρούσας για την επιβολή της ειδικής χρηματικής κύρωσης.

3. Η απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. για την αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης, σύμφωνα με τα ανωτέρω οριζόμενα, κοινοποιείται με αποδεικτικό επίδοσης στον υπαίτιο και στην οικεία Αστυνομική αρχή από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ., στη χωρική αρμοδιότητα της οποίας βρίσκεται η διεύθυνση της επαγγελματικής εγκατάστασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, ανεξαρτήτως υπαγωγής του υπαίτιου σε ειδική Δ.Ο.Υ. Με την απόφαση επιδίδεται στον υπόχρεο και έγγραφη ειδοποίηση του Προϊσταμένου της ως άνω Δ.Ο.Υ. για τον ακριβή χρόνο εκτέλεσης της απόφασης. Η αναστολή λειτουργίας δεν μπορεί να αρχίσει πριν από την πάροδο τουλάχιστον πέντε (5) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία επίδοσης της απόφασης και της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης για το χρόνο εκτέλεσης αυτής.

Άρθρο 6

Διαδικασία σφράγισης και αποσφράγισης επαγγελματικών εγκαταστάσεων

Ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. ή ο εξουσιοδοτούμενος από αυτόν υπάλληλος, στη χωρική αρμοδιότητα της οποίας βρίσκεται η διεύθυνση της επαγγελματικής εγκατάστασης της οποίας αναστέλλεται η λειτουργία σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. 1 και 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, ανεξαρτήτως υπαγωγής του υπόχρεου σε ειδική Δ.Ο.Υ., είναι αρμόδιοι να υπογράφουν το πρακτικό σφράγισης και αποσφράγισης, για την εφαρμογή του μέτρου της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης.

Για τη σφράγιση της επαγγελματικής εγκατάστασης ο Προϊστάμενος της ως άνω Δ.Ο.Υ. ή ο εξουσιοδοτούμενος από αυτόν υπάλληλος ζητά τη συνδρομή της Αστυνομικής αρχής ή κάθε

άλλης αρμόδιας αρχής.

Κατά τη διαδικασία της σφράγισης, που ενεργείται από αστυνομικό υπάλληλο με την σύμπραξη του ως άνω Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. ή του εξουσιοδοτούμενου από αυτόν υπαλλήλου, τοποθετείται στην κεντρική είσοδο της επαγγελματικής εγκατάστασης ταινία με τον τίτλο της αρμόδιας υπηρεσίας της Α.Α.Δ.Ε. και την ένδειξη στην ελληνική γλώσσα «αναστολή λειτουργίας σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, σφραγίσθηκε από την..... (ημερομηνία ώρα) μέχρι την.....(ημερομηνία ώρα), βάσει της υπ' αρ..... απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε ή της με υπ' αρ..... πράξης αναστολής λειτουργίας, η οποία εκδόθηκε κατόπιν της υπ' αρ. .... Ειδικής Εντολής Ελέγχου του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ και στην αγγλική γλώσσα «operations suspended due to tax violations from...(date time) until...(date time)».

Ειδικά, στις περιπτώσεις που δεν είναι δυνατή η αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης με σφράγιση της κεντρικής εισόδου ή και κάθε άλλης εισόδου, λαμβάνεται, σε συνεννόηση με την Αστυνομική αρχή και τον αρμόδιο Προϊστάμενο της Φορολογικής Περιφέρειας για τη Δ.Ο.Υ. στη χωρική αρμοδιότητα της οποίας βρίσκεται η διεύθυνση της επαγγελματικής εγκατάστασης, ανεξαρτήτως υπαγωγής του υπόχρεου σε ειδική Δ.Ο.Υ. κάθε πρόσφορο μέτρο για τον τρόπο εφαρμογής της αναστολής λειτουργίας αυτής.

Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως τα οριζόμενα στο δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εδάφ. της παρ. 2 και οι παρ. 3, 5, 6 και 7 της υπ' αρ. 1135781/4484/17.12.1997 (Β' 6/1998) κοινής υπουργικής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την υπό στοιχεία 1106210/3960/ΔΕ - Γ' /7.11.2000 (Β' 1442) όμοια απόφαση.

Άρθρο 7

Επιβολή αναστολής λειτουργίας σε περίπτωση παραβίασης του μέτρου αναστολής

Σε κάθε περίπτωση παραβίασης της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης, που έχει επιβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 13Α του ν. 2523/1997, επιβάλλεται κάθε φορά επιπλέον αναστολή λειτουργίας αυτής για δέκα (10) ημέρες, με πράξη που εκδίδεται από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. στη χωρική αρμοδιότητα της οποίας ανήκει η εν λόγω επαγγελματική εγκατάσταση, ανεξαρτήτως υπαγωγής του υπόχρεου σε ειδική Δ.Ο.Υ. Ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ., στη χωρική αρμοδιότητα της οποίας βρίσκεται η διεύθυνση της επαγγελματικής εγκατάστασης στην οποία διαπιστώνονται τα ανωτέρω, ανεξαρτήτως υπαγωγής του υπόχρεου σε ειδική Δ.Ο.Υ. είναι αρμόδιος να εκδίδει την πράξη της επιπλέον αναστολής λειτουργίας. Ο Προϊστάμενος της ως άνω Δ.Ο.Υ. ή ο εξουσιοδοτούμενος από αυτόν υπάλληλος είναι αρμόδιοι να υπογράψουν τα πρακτικά σφράγισης και αποσφράγισης της επαγγελματικής εγκατάστασης.

Ως παραβίαση της αναστολής νοείται η, βάσει διαπιστώσεων των οργάνων της Φορολογικής Διοίκησης ή Αστυνομικής ή άλλης δημόσιας αρχής, με οποιοδήποτε τρόπο, λειτουργία της επαγγελματικής εγκατάστασης σε προσδιορισθέντα με την οικεία απόφαση ή πράξη αναστολής λειτουργίας χρόνο ή η αυθαίρετη αφαίρεση, καταστροφή ή παραποίηση των χρησιμοποιηθέντων για τη διενεργηθείσα σφράγιση μέσων καθώς και η κάλυψη αυτών με οποιονδήποτε τρόπο.

Με την πράξη που εκδίδεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν άρθρο, προσδιορίζεται ο χρόνος της επιπλέον αναστολής λειτουργίας για δέκα (10) ημέρες, το ανεκτέλεστο υπόλοιπο της απόφασης ή της πράξης αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης της οποίας η σφράγιση παραβιάστηκε και ο χρόνος έναρξης εφαρμογής του μέτρου της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης.

Ο Προϊστάμενος της ως άνω Δ.Ο.Υ. ή ο εξουσιοδοτούμενος από αυτόν υπάλληλος κοινοποιεί την πράξη της επιπλέον αναστολής λειτουργίας με αποδεικτικό επίδοσης στον υπόχρεο και στην οικεία Αστυνομική αρχή και ζητά τη συνδρομή της για την εφαρμογή του μέτρου. Κατά τα λοιπά έχουν εφαρμογή τα οριζόμενα στο άρθρο 6 της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 8

**Επιβολή και εκτέλεση του μέτρου αναστολής λειτουργίας
σε περίπτωση αλλαγής του φορέα ή διακοπής της επιχείρησης**

Η τυχόν αλλαγή στη νομική μορφή ή στο πρόσωπο του φορέα της επιχείρησης ή η διακοπή της επιχείρησης, από το χρόνο διαπίστωσης μέχρι το χρόνο της εκτέλεσης της απόφασης ή της πράξης αναστολής λειτουργίας, σύμφωνα με τα ανωτέρω, δεν κωλύει την επιβολή και την εκτέλεσή τους, εφόσον στον ίδιο χώρο δραστηριοποιείται επιχείρηση με ίδιο ή παραπλήσιο αντικείμενο εργασιών ή σε αυτήν συμμετέχουν άμεσα ή έμμεσα στη διοίκηση, στον έλεγχο ή στο κεφάλαιο ένα ή περισσότερα από τα αρχικά μέλη του φορέα ή συνδεδεμένα με αυτούς πρόσωπα.

Ως συνδεδεμένα πρόσωπα θεωρούνται οι σύζυγοι, οι γονείς, τα παιδιά και οι συνδεδεμένοι υπάλληλοι με σχέση εξαρτημένης εργασίας με τον φορέα της επιχείρησης, για την οποία συντρέχουν λόγοι εφαρμογής των οριζόμενων στις παρ. 1 και 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997.

Άρθρο 9

**Ειδική χρηματική κύρωση της παρ. 8 του άρθρου 13Α
του ν. 2523/1997 - Διαδικασία και τρόπος επιβολής**

1. Με τις ίδιες προϋποθέσεις και τους όρους που ορίζονται στην παρ. 1, στις περ. α' και γ' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 στα άρθρα 1, 3 και 5 της παρούσας απόφασης και στην υπό στοιχεία Α.1166/2021 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., αντί της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης, επιβάλλεται στις οριζόμενες κατηγορίες υπόχρεων, κατά περίπτωση, ειδική χρηματική κύρωση ως εξής:

α) εφόσον συντρέχουν οι διαπιστώσεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, από χίλια (1.000) έως χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ για τους υπόχρεους που εφαρμόζουν απλογραφικό σύστημα και από δύο χιλιάδες (2.000) έως δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) ευρώ για τους υπόχρεους που εφαρμόζουν διπλογραφικό λογιστικό σύστημα,

β) εφόσον συντρέχουν οι διαπιστώσεις του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του ίδιου ως άνω άρθρου και νόμου από δύο χιλιάδες πεντακόσια ένα (2.501) έως τρεις χιλιάδες πεντακόσια (3.500) ευρώ για τους υπόχρεους που εφαρμόζουν απλογραφικό σύστημα και από τρεις χιλιάδες πεντακόσια ένα (3.501) έως πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για τους υπόχρεους που εφαρμόζουν διπλογραφικό λογιστικό σύστημα,

γ) εφόσον συντρέχουν οι διαπιστώσεις του τρίτου εδαφ. της παρ. 1 και της περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ, ανεξαρτήτως εφαρμογής λογιστικού συστήματος,

δ) εφόσον συντρέχουν οι διαπιστώσεις της περ. γ' της παρ. 3 του ίδιου ως άνω άρθρου και νόμου, ποσό που ισούται με το ποσό των προστίμων της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 54ΣΤ του ν. 4174/2013, προσαυξημένου κατά είκοσι τοις εκατό (20%).

2. α) Με το πέρας του διενεργούμενου ελέγχου και εφόσον συντρέχουν οι διαπιστώσεις που επισύρουν την επιβολή της ειδικής χρηματικής κύρωσης, κοινοποιείται σημείωμα διαπιστώσεων ελέγχου με τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου και αναγράφεται από τα ελεγκτικά όργανα ότι οι συγκεκριμένες διαπιστώσεις μπορεί να επισύρουν την επιβολή της ειδικής χρηματικής κύρωσης της παρ. 8 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997. Το εν λόγω σημείωμα επέχει και θέση κλήσης προς ακρόαση ως προς την επιβολή της ειδικής χρηματικής κύρωσης και οι έγγραφες απόψεις του υπόχρεου υποβάλλονται στην υπηρεσία που διενήργησε τον έλεγχο εντός χρονικού διαστήματος είκοσι (20) ημερών από την επίδοση του σημειώματος διαπιστώσεων, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στα άρθρα 3 και 5 της παρούσας απόφασης.

Ως προς την υπογραφή του σημειώματος διαπιστώσεων με τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν άρθρο εφαρμόζονται αναλόγως τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Δ.ΟΡΓ.Α 1115805 ΕΞ 2017/31.7.2017 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.

Αρμόδιος για την έκδοση της πράξης επιβολής της ειδικής χρηματικής κύρωσης της παρ.

8 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 είναι ο κατά περίπτωση αρμόδιος Προϊστάμενος για την έκδοση των πράξεων επιβολής προστίμων, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Δ.ΟΡΓ.Α 1115805 ΕΞ 2017/31.7.2017 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. περί μεταβίβασης αρμοδιοτήτων και εξουσιοδότηση υπογραφής «Με εντολή Διοικητή» σε όργανα της Φορολογικής Διοίκησης.

Μετά τη διαπίστωση των ως άνω οριζόμενων, τα όργανα που διενεργούν τον έλεγχο ενημερώνουν άμεσα τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας τους, τον Προϊστάμενο που είναι αρμόδιος για την έκδοση των πράξεων επιβολής προστίμων, σύμφωνα με τα ανωτέρω, καθώς και τον αρμόδιο Προϊστάμενο της Φορολογικής Περιφέρειας για τη Δ.Ο.Υ., στη χωρική αρμοδιότητα της οποίας βρίσκεται η διεύθυνση της επαγγελματικής εγκατάστασης στην οποία διαπιστώνονται τα οριζόμενα που επισύρουν την επιβολή της εν λόγω ειδικής χρηματικής κύρωσης, ανεξαρτήτως υπαγωγής του υπόχρεου σε ειδική Δ.Ο.Υ. Τα ελεγκτικά όργανα συντάσσουν έκθεση ελέγχου επιβολής της ειδικής χρηματικής κύρωσης της παρ. 8 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, η οποία προσυπογράφεται από τον Προϊστάμενο του Τμήματος και θεωρείται από τον Προϊστάμενο της υπηρεσίας που υπηρετούν και διαβιβάζεται, εφόσον συντρέχει περίπτωση, στον αρμόδιο Προϊστάμενο για την έκδοση πράξης επιβολής ειδικής χρηματικής κύρωσης κατά τα ως άνω αναφερόμενα. β) Ειδικά, στις περιπτώσεις που συντρέχουν οι λόγοι εφαρμογής της περ. δ' της παρ. 8 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 το σημείωμα διαπιστώσεων της περ. ε' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 κοινοποιείται στον υπαίτιο με την πράξη επιβολής προστίμου του άρθρου 54ΣΤ του ν. 4174/2013, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 της παρούσας απόφασης και εφαρμόζονται κατά τα λοιπά αναλόγως τα οριζόμενα στην περ. α' της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

3. Η πράξη επιβολής της ειδικής χρηματικής κύρωσης κοινοποιείται στον υπόχρεο με την έκθεση ελέγχου επιβολής ειδικής χρηματικής κύρωσης.

Με την επιφύλαξη των οριζόμενων στις διατάξεις της παρούσας απόφασης, για τις πράξεις επιβολής της ειδικής χρηματικής κύρωσης της παρ. 8 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 εφαρμόζονται κατά τα λοιπά αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 62 του ν. 4174/2013.

Άρθρο 10

Επιβολή του μέτρου αναστολής λειτουργίας επαγγελματικής εγκατάστασης και της ειδικής χρηματικής κύρωσης κατόπιν διενέργειας ελέγχου από μη υπαγόμενα στην Α.Α.Δ.Ε. ελεγκτικά όργανα

Σε περίπτωση που ο έλεγχος διενεργείται από όργανα μη υπαγόμενα στην Α.Α.Δ.Ε. στο πλαίσιο ελέγχων της αρμοδιότητάς τους και εφόσον συντρέχει η εφαρμογή του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, τα σχετικά έγγραφα διαπίστωσης διαβιβάζονται αμελλητί στον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. στη χωρική αρμοδιότητα της οποίας βρίσκεται η διεύθυνση της επαγγελματικής εγκατάστασης στην οποία συντρέχουν οι διαπιστώσεις της παρ. 1 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, ανεξαρτήτως υπαγωγής του υπόχρεου σε ειδική Δ.Ο.Υ. Στις περιπτώσεις που συντρέχουν λόγοι επιβολής ειδικής χρηματικής κύρωσης της παρ. 8 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, τα ως άνω έγγραφα διαβιβάζονται στη συνέχεια άμεσα από τον ως άνω Προϊστάμενο στον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. που είναι αρμόδιος για την έκδοση των πράξεων επιβολής προστίμων σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9 της παρούσας απόφασης.

Για το σημείωμα διαπιστώσεων, την ειδική εντολή ελέγχου, την πράξη ειδικής χρηματικής κύρωσης, την έκθεση ελέγχου της ειδικής χρηματικής κύρωσης, καθώς και τις εν γένει λοιπές διαδικασίες εφαρμόζονται αναλόγως τα οριζόμενα στα άρθρα 1, 2, 6 και 9 της παρούσας απόφασης κατά περίπτωση, καθώς και τα οριζόμενα στα επόμενα εδάφια του παρόντος άρθρου.

Για την επιβολή του μέτρου αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. στη χωρική αρμοδιότητα της οποίας βρίσκεται η διεύθυνση της επαγγελματικής εγκατάστασης στην οποία διαπιστώνονται τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 13Α του ν.

2523/1997, ανεξαρτήτως υπαγωγής του υπόχρεου σε ειδική Δ.Ο.Υ. εκδίδει εντολή ελέγχου κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 1 της παρούσας απόφασης και οι υπάλληλοι της Δ.Ο.Υ. είναι αρμόδιοι να υπογράφουν και να κοινοποιούν το σχετικό σημείωμα διαπιστώσεων. Για την επιβολή της ειδικής χρηματικής κύρωσης της παρ. 8 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. που είναι αρμόδιος για την έκδοση των πράξεων επιβολής προστίμων σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9 της παρούσας απόφασης, εκδίδει εντολή ελέγχου κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 1 της παρούσας απόφασης και οι υπάλληλοι της Δ.Ο.Υ. είναι αρμόδιοι να υπογράφουν και να κοινοποιούν το σχετικό σημείωμα διαπιστώσεων και να συντάσσουν την έκθεση ελέγχου επιβολής της ως άνω ειδικής χρηματικής κύρωσης.

Άρθρο 11

Λοιπά θέματα

1. Για τους σκοπούς εφαρμογής του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 οι Προϊστάμενοι των Φορολογικών Περιφερειών, των Υ.Ε.Δ.Δ.Ε., των αρμόδιων Ελεγκτικών Κέντρων και των Δ.Ο.Υ. ή οι οριζόμενοι από αυτούς υπάλληλοι τελούν σε διαρκή ετοιμότητα όλο το εικοσιτετράωρο και όλες τις ημέρες της εβδομάδας και μεριμνούν κάθε φορά που καθίσταται αναγκαία η παρέμβασή τους για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας απόφασης.

2. Οι οριζόμενες στην παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 κυρώσεις επιβάλλονται αυτοτελώς, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής τους και ανεξάρτητα από τις κυρώσεις της παρ. 1 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997.

Άρθρο 12

Μεταβατικές διατάξεις

1. Για τις παραβάσεις της παρ. 1 και της περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, που επισύρουν την αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο αυτή, ή κατά περίπτωση την επιβολή της ειδικής χρηματικής κύρωσης της παρ. 8 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, οι οποίες διαπιστώθηκαν μέχρι τη δημοσίευση της παρούσας, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία ΠΟΛ.1074/2017 απόφαση της Υφυπουργού Οικονομικών (Β' 1927), σε συνδυασμό με την υπό στοιχεία ΠΟΛ.1102/2017 (Β' 2382) απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.

2. Η παρούσα απόφαση εφαρμόζεται για τις παραβάσεις της παρ. 1 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 που επισύρουν την αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης ή κατά περίπτωση την επιβολή της ειδικής χρηματικής κύρωσης των περ. α', β' και γ' της παρ. 8 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, οι οποίες τελέστηκαν μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4465/2017 (Α' 47) και διαπιστώνονται από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας απόφασης και εφεξής, καθώς και για τις διαπιστώσεις που επισύρουν την αναστολή λειτουργίας σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 ή κατά περίπτωση την επιβολή της ειδικής χρηματικής κύρωσης της περ. γ' της παρ. 8 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας απόφασης και εφεξής.

3. Η παρούσα απόφαση ισχύει για τις παραβάσεις της περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, που επισύρουν την αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης κατά τα οριζόμενα στην παρ. αυτή, ή κατά περίπτωση την επιβολή της ειδικής χρηματικής κύρωσης της παρ. 8 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, οι οποίες διαπιστώνονται από την έναρξη ισχύος του ν. 4714/2020 και εφεξής.

4. Από τη δημοσίευση της παρούσας παύει να ισχύει η υπό στοιχεία ΠΟΛ.1102/2017 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., με την επιφύλαξη των οριζομένων στο παρόν άρθρο και στην υπό στοιχεία Α.1166/2021 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, (Φ.Ε.Κ. 3294 Β'/26.7.2021)

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1092/4.7.2022.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1169/21.07.2021 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) «Καθορισμός του τρόπου, των διαδικασιών και των οργάνων για την εφαρμογή του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, για την αναστολή λειτουργίας επαγγελματικής εγκατάστασης, την επιβολή της ειδικής χρηματικής κύρωσης και του ειδικού προστίμου από τα όργανα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» (Β' 3294).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997 «Διοικητικές και ποινικές κυρώσεις στη φορολογική νομοθεσία και άλλες διατάξεις» (Α' 179) και ειδικότερα της περ. β' της παρ. 13 αυτού και του άρθρου 100 του ν. 4714/2020 «Φορολογικές παρεμβάσεις για την ενίσχυση της αναπτυξιακής διαδικασίας της ελληνικής οικονομίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών (ΕΕ) 2017/1852, (ΕΕ) 2018/822, (ΕΕ) 2020/876, (ΕΕ) 2016/1164, (ΕΕ) 2018/ 1910 και (ΕΕ) 2019/475, συνεισφορά Δημοσίου για την αποπληρωμή δανείων πληγέντων δανειοληπτών λόγω των δυσμενών συνεπειών της νόσου COVID-19 και άλλες διατάξεις» (Α' 148),

β) του ν. 4174/2013 «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (Α' 170) και ιδίως των άρθρων 4, 25, 28, 37, 54ΣΤ, 62, 63 και της παρ. 5 του άρθρου 66 αυτού και

γ) του Κεφαλαίου Α' «Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» του Μέρους Πρώτου του ν. 4389/2016 «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις» (Α' 94) και ειδικότερα των άρθρων 1, 2, 7, 13, 14, 17, 19 και 41 αυτού.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο Μόνο

1. Τροποποιούμε την υπό στοιχεία Α.1169/21.07.2021 απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) «Καθορισμός του τρόπου, των διαδικασιών και των οργάνων για την εφαρμογή του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, για την αναστολή λειτουργίας επαγγελματικής εγκατάστασης, την επιβολή της ειδικής χρηματικής κύρωσης και του ειδικού προστίμου από τα όργανα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» (Β' 3294), ως ακολούθως:

Το πέμπτο και το έκτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 5 της υπό στοιχεία Α.1169/2021 απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ αντικαθίστανται, ως εξής:

«Ο Προϊστάμενος της υπηρεσίας της οποίας οι υπάλληλοι διενεργούν τον έλεγχο, σύμφωνα με τα ανωτέρω και με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 9 της παρούσας, αποστέλλει αμελλητί στη Διεύθυνση Ελέγχων της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης της ΑΑΔΕ έγγραφο, στο οποίο παρατίθενται τα οριζόμενα σχετικά με την εφαρμογή του δευτέρου εδαφίου της περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, και φάκελο με την έκθεση ελέγχου, την πράξη επιβολής προστίμου του άρθρου 54ΣΤ του ν. 4174/2013, τις υποβληθείσες απόψεις του υπαίτιου για την επιβολή του μέτρου της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης και κάθε πρόσφορο στοιχείο για την υπόθεση. Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Ελέγχων λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, εισηγείται, με τη σύμφωνη γνώμη του Προϊστάμενου της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης της ΑΑΔΕ, για τη διάρκεια της αναστολής λειτουργίας επαγγελματικής εγκατάστασης στον Διοικητή της ΑΑΔΕ».

2. Τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 5 της υπό στοιχεία Α.1169/2021 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, όπως αυτή τροποποιείται με την παρούσα απόφαση, εφαρμόζονται και για υποθέσεις που υποβλήθηκαν σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 της υπό στοιχεία Α.1169/2021 απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ μέχρι τη δημοσίευση της παρούσας, χωρίς να απαιτείται η αποστολή του οριζόμενου στην παρ. 1 της παρούσας απόφασης

εγγράφου.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 3698 Β' /15.7.2022)

ΑΡΘΡΟ 14⁽¹⁾

ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ

1. Κάθε φορά που η φορολογική αρχή διαπιστώνει φορολογικές παραβάσεις, από τις οποίες βάσει ειδικής έκθεσης ελέγχου, προκύπτει ότι δεν έχει αποδοθεί συνολικά στο Δημόσιο ποσό πάνω από εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ από Φ.Π.Α., Φ.Κ.Ε., παρακρατούμενους και επιρριπτόμενους φόρους, τέλη και εισφορές, απαγορεύεται στις αρμόδιες δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες να παραλαμβάνουν δηλώσεις ή να χορηγούν βεβαιώσεις ή πιστοποιητικά που απαιτούνται κατά τις κείμενες διατάξεις και ζητούνται

(1) Το άρθρο 14 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 27 του Ν. 3296/2004 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, ήτοι από 14.12.2004. Το άρθρο που αντικαταστάθηκε όπως είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 16 του Ν. 2992/2002 και την παρ. 8 του άρθρου 40 του Ν. 3220/2004 είχαν ως εξής:

«1. Κάθε φορά που η φορολογική αρχή διαπιστώνει φορολογικές παραβάσεις, από τις οποίες βάσει ειδικής έκθεσης ελέγχου, προκύπτει ότι δεν έχει αποδοθεί στο Δημόσιο ποσό πάνω από εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ από Φ.Π.Α., Φ.Κ.Ε., παρακρατούμενους και επιρριπτόμενους φόρους, τέλη και εισφορές, απαγορεύεται στις αρμόδιες δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες να παραλαμβάνουν δηλώσεις ή να χορηγούν βεβαιώσεις ή πιστοποιητικά που απαιτούνται κατά τις κείμενες διατάξεις και ζητούνται από τον παραβάτη, για την κατάρτιση συμβολαιογραφικών πράξεων μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων. Στην περίπτωση αυτή αναστέλλεται έναντι του Δημοσίου και το απόρρητο των καταθέσεων, των λογαριασμών, των κοινών λογαριασμών, των συμβάσεων και πράξεων επί παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων και του περιεχομένου θυρίδων του φορολογουμένου σε τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα και δεσμεύεται το πενήντα τοις εκατό (50%) αυτών.

Το παραπάνω ποσό μπορεί να αυξομειώνεται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδονται το βραδύτερο μέχρι 15 Φεβρουαρίου κάθε έτους.

Οι κυρώσεις αυτής της παραγράφου επιβάλλονται και στους φορολογούμενους στους οποίους έχουν επιβληθεί τα πρόστιμα των τρίτου και τέταρτου εδαφίων της παραγράφου 1 του άρθρου 4.

Επίσης οι ίδιες κυρώσεις επιβάλλονται και στους παραβάτες λήψης και χρήσης εικονικών φορολογικών στοιχείων, έκδοσης εικονικών και πλαστών φορολογικών στοιχείων και νόθευσης τέτοιων στοιχείων, εφόσον η αξία των συναλλαγών που αναγράφονται σ' αυτά, αθροιστικά λαμβανομένη κατά το χρόνο διαπίστωσης των παραβάσεων, υπερβαίνει το ποσό των 150.000 ευρώ. Για τον προσδιορισμό του ορίου του προηγούμενου εδαφίου από παραβάσεις που διαπράχθηκαν μέχρι 31.12.2001 τα ποσά που εμφανίζονται στα πλαστά, εικονικά ή νόθευμένα φορολογικά στοιχεία σε δραχμές μετατρέπονται σε ευρώ με βάση την ισοτιμία δραχμής και ευρώ, στρογγυλοποιούμενα στην πλησιέστερη προς τα κάτω μονάδα.

Τα παραπάνω μέτρα λαμβάνονται και για τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 έως και 4 του άρθρου 20 του παρόντος νόμου.

2. Αντίγραφο της πιο πάνω ειδικής έκθεσης ελέγχου υποβάλλεται από την αρχή που τη συντάξε στη Διεύθυνση Σχεδιασμού και Συντονισμού Φορολογικών Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία υποχρεώνεται να ενημερώσει με οποιονδήποτε τρόπο όλες τις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες, τις τράπεζες και λοιπά πιστωτικά ιδρύματα. Οι ανωτέρω υπηρεσίες και οι φορείς από της ενημερώσεώς τους υποχρεώνονται να εφαρμόσουν αμέσως τις απαγορεύσεις και δεσμεύσεις της παραγράφου 1 αυτού του άρθρου, χωρίς καμία άλλη διαδικασία ή διατύπωση.

3. Η ενέργεια αυτή της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Συντονισμού Φορολογικών Ελέγχων κοινοποιείται συγχρόνως και στο φορολογούμενο με αντίγραφο της σχετικής ειδικής έκθεσης ελέγχου στη γνωστή κατοικία του ή στην έδρα της επιχείρησής του, ο οποίος μπορεί μέσα σε ένα (1) μήνα από την ειδοποίησή του να ζητήσει με αίτηση στον Υπουργό Οικονομικών την ολική ή μερική άρση των απαγορευτικών μέτρων. Ο Υπουργός Οικονομικών αποφαινεται μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την υποβολή της αίτησης. Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται η κατά τον Κ.Φ.Δ. προσφυγή.

4. Κατ' εξαίρεση των όσων ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο, τα μέτρα αίρονται υποχρεωτικά, όταν ο υπόχρεος φορολογούμενος καταβάλλει ποσό πάνω από εβδομήντα τοις εκατό (70%) των προς απόδοση στο Δημόσιο ποσών από Φ.Π.Α., παρακρατούμενους και επιρριπτόμενους φόρους, τέλη, εισφορές και των νόμιμων προσauξήσεων αυτών και προστίμων. Για την εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου ο υπόχρεος φορολογούμενος υποβάλλει σχετική αίτηση στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, ο οποίος υποχρεώνεται μέσα σε δύο (2) μήνες να εκδώσει προσωρινή ή μερική καταλογιστική πράξη. Η άσκηση προσφυγής κατά της πράξης αυτής δεν αίρει την ισχύ των μέτρων που έχουν ληφθεί. Αν μέσα στην προθεσμία αυτή δεν έχουν εκδοθεί τα προσωρινά φύλλα ελέγχου ή οι προσωρινές πράξεις, οι συνέπειες και απαγορεύσεις που καθορίζονται με αυτό το άρθρο αίρονται αυτοδικαίως.

Ειδικά για τις περιπτώσεις του πέμπτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού τα μέτρα αίρονται υποχρεωτικά όταν ο υπόχρεος φορολογούμενος καταβάλλει το 100% του τελικού ποσού του οικείου προστίμου που επιβλήθηκε σ' αυτόν κατά τις διατάξεις των άρθρων 5 και 9 του ν. 2523/1997.

από τον παραβάτη, για την κατάρτιση συμβολαιογραφικών πράξεων μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων. Στην περίπτωση αυτή αναστέλλεται έναντι του Δημοσίου και το απόρρητο των καταθέσεων, των λογαριασμών, των κοινών λογαριασμών, των πάσης φύσεως επενδυτικών λογαριασμών, των συμβάσεων και πράξεων επί παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων και του περιεχομένου των θυρίδων του φορολογούμενου σε τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα και δεσμεύεται το πενήντα τοις εκατό (50%) αυτών. Οι δεσμεύσεις του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζονται για ποσά μισθών και συντάξεων που κατατίθενται στους οικείους λογαριασμούς φυσικών προσώπων.

Επίσης δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που αποδεικνύεται από δημόσια έγγραφα ότι ο φορολογούμενος έχει κατά του Δημοσίου βέβαιη και εκκαθαρισμένη απαίτηση ποσού ίσου ή μεγαλύτερου του ποσού των φόρων, τελών και εισφορών που δεν έχει αποδοθεί στο Δημόσιο, εφόσον η απαίτηση αυτή δεν έχει εκχωρηθεί. Για την απόδειξη της μη εκχώρησης της απαίτησης υποβάλλεται από τον φορολογούμενο και σχετική υπεύθυνη δήλωση. Αν ο φορολογούμενος έχει απαίτηση μικρότερη από το ποσό αυτό, το ποσό της δέσμευσης των καταθέσεων περιορίζεται κατά το ποσό της οφειλής του Δημοσίου προς τον φορολογούμενο. Στις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων εδαφίων ενημερώνονται άμεσα οι υπηρεσίες που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' έως δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 95 του ν. 2362/1995, ώστε να μην καταβληθεί το οφειλόμενο ποσό σε αυτόν ή να μην γίνει δεκτή τυχόν εκχώρηση της απαίτησης από αυτόν σε τρίτο πρόσωπο.⁽¹⁾

Οι κυρώσεις της παραγράφου αυτής επιβάλλονται και στους παραβάτες λήψης και χρήσης εικονικών φορολογικών στοιχείων, έκδοσης εικονικών, πλαστών φορολογικών στοιχείων και νόθευσης τέτοιων στοιχείων, εφόσον η αξία των συναλλαγών που αναγράφονται σε αυτά, αθροιστικά λαμβανομένη κατά το χρόνο διαπίστωσης των παραβάσεων, υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ. Κατ' εξαίρεση οι ανωτέρω κυρώσεις δεν επιβάλλονται στους παραβάτες λήψης και χρήσης εικονικών φορολογικών στοιχείων στην περίπτωση που η εικονικότητα ανάγεται αποκλειστικά στο πρόσωπο του εκδότη.

Επίσης οι ίδιες κυρώσεις επιβάλλονται και στους φορολογούμενους στους οποίους έχουν επιβληθεί τα πρόστιμα των τρίτου και τετάρτου εδαφίων της παραγράφου 1 του άρθρου 4.

2. Οι κυρώσεις της προηγούμενης παραγράφου επιβάλλονται και σε όλα τα πρόσωπα που είχαν μία από τις ιδιότητες των παραγράφων 1 έως και 4 του άρθρου 20 του Ν. 2523/1997 από τη γένεση της υποχρέωσης απόδοσης του Φ.Π.Α., Φ.Κ.Ε., παρακρατούμενων και επιρριπτόμενων φόρων, τελών και εισφορών, ανεξάρτητα εάν μεταγενέστερα και μέχρι την ενεργοποίηση των μέτρων απέβαλαν την ιδιότητα αυτή με οποιονδήποτε τρόπο ή για οποιαδήποτε αιτία. Στις περιπτώσεις λήψης και χρήσης εικονικών φορολογικών στοιχείων, έκδοσης εικονικών, πλαστών φορολογικών στοιχείων και νόθευσης τέτοιων στοιχείων, οι ίδιες κυρώσεις επιβάλλονται και για τα πρόσωπα που είχαν μία από τις ιδιότητες των παραγράφων 1 έως και 4 του άρθρου 20 κατά την τέλεση της παράβασης.

(1) Τα τέταρτο, πέμπτο, έκτο και έβδομο εδάφια της παραγράφου 1 του άρθρου 14 προστέθηκαν με την περίπτωση α της παραγράφου 7 του άρθρου 26 του Ν. 3943/2011 και ισχύουν από την δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ δηλ. από 31.3.2011.

3. Η αρμόδια για την έκδοση των οικείων καταλογιστικών πράξεων των φόρων, τελών και εισφορών ή των αποφάσεων επιβολής προστίμου του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων φορολογική αρχή, υποχρεούται να ενημερώσει άμεσα με οποιονδήποτε τρόπο όλες τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και την Τράπεζα της Ελλάδος προκειμένου να ενημερωθούν εκ μέρους της τα λειτουργούντα στην Ελλάδα πιστωτικά ιδρύματα.⁽¹⁾

Οι ανωτέρω υπηρεσίες και οι φορείς από της ενημερώσεώς τους υποχρεούνται να εφαρμόσουν αμέσως τις απαγορεύσεις και δεσμεύσεις της παραγράφου 1, χωρίς καμία άλλη διαδικασία ή διατύπωση ενημερώνοντας την αρμόδια για την επιχείρηση Δ.Ο.Υ.

4. Η ενέργεια αυτή της φορολογικής αρχής κοινοποιείται με αντίγραφο της σχετικής ειδικής έκθεσης ελέγχου συγχρόνως και στη Διεύθυνση Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, καθώς και στο φορολογούμενο στη γνωστή κατοικία του ή στην έδρα της επιχείρησής του, ο οποίος μπορεί να ζητήσει με αίτηση στον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών μέσω της αρμόδιας για την έκδοση των πράξεων φορολογικής αρχής, την ολική ή μερική άρση των απαγορευτικών μέτρων. Κατά της απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής κατά τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Για την εκδίκαση της προσφυγής εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παραγράφου 9 του προηγούμενου άρθρου, όπως ισχύουν.⁽²⁾

Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκησή της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης.⁽³⁾

5. Στις περιπτώσεις που επιτυγχάνεται διοικητική επίλυση ή δικαστικός συμβιβασμός ή κατ' άλλο τρόπο διοικητική περαίωση της φορολογικής διαφοράς και αφορά το συνολικό ποσό των οικείων φόρων, τελών και εισφορών, μετά των νομίμων προσαυξήσεων ή προστίμων του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, αίρεται περιοριστικά και μόνον η δέσμευση του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1. Η άρση της δέσμευσης του προηγούμενου εδαφίου παύει να ισχύει σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης καταβολής δύο (2) συνεχόμενων εκ των προβλεπόμενων δόσεων του ως άνω οφειλόμενου ποσού. Για την εφαρμογή της διάταξης του πρώτου εδαφίου ο υπόχρεος φορολογούμενος υποβάλλει σχετική αίτηση στον προϊστάμενο της αρμόδιας φορολογικής αρχής, ο οποίος υποχρεούται μέσα σε δύο (2) μήνες να εκδώσει τις οικείες καταλογιστικές πράξεις. Η άσκηση προσφυγής κατά των πράξεων αυτών δεν αίρει την ισχύ των μέτρων που έχουν ληφθεί. Αν μέσα στην προθεσμία αυτή δεν έχουν εκδοθεί οι οικείες καταλογιστικές πράξεις, οι συνέπειες και απαγορεύσεις που καθορίζονται με αυτό το άρθρο αίρονται αυτοδικαίως.

6. Τα μέτρα αίρονται υποχρεωτικά στο σύνολο τους εφόσον ο υπόχρεος φορολογούμενος καταβάλει ποσό πάνω από εβδομήντα τοις εκατό (70%) του συνόλου των οφειλό-

(1) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 14 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 14 του Ν. 3763/2009 (ισχύς από 27.5.2009). Το εδάφιο που αντικαταστάθηκε είχε ως εξής:

«Η αρμόδια για την έκδοση των οικείων καταλογιστικών πράξεων των φόρων, τελών και εισφορών ή των αποφάσεων επιβολής προστίμου του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων φορολογική αρχή, υποχρεούται να ενημερώσει άμεσα με οποιονδήποτε τρόπο όλες τις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες, τις τράπεζες και λοιπά πιστωτικά ιδρύματα».

(2) Το προτελευταίο (πρώην τελευταίο) εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 14 προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 38 του Ν. 3659/2008 και ισχύει μετά από ένα μήνα από τη δημοσίευση του νόμου, δηλ. από 7 Ιουνίου 2008.

(3) Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 14 προστέθηκε με την περίπτωση β της παραγράφου 7 του άρθρου 26 του Ν. 3943/2011 και ισχύει από την δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ δηλ. από 31.3.2011.

μενων οικειων ποσων φόρων, τελων και εισφορων μετα των νομιμων προσαυξησεων η προστιμων. Σε κάθε περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου, καθώς και της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού η αρμόδια φορολογική αρχή υποχρεούται να ενημερώσει άμεσα με οποιονδήποτε τρόπο τη Διεύθυνση Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, όλες τις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες, τις τράπεζες και λοιπά πιστωτικά ιδρύματα.

7. Τα ποσά και τα ποσοστά που ορίζονται από τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 6 μπορούν να αυξομειώνονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, που εκδίδονται το βραδύτερο μέχρι 15 Φεβρουαρίου κάθε έτους.

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 3296/2004, άρθρο 27 § 2. Οι διατάξεις του άρθρου 14 του Ν. 2523/1997, όπως αντικαταστάθηκαν από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και για τις υποθέσεις για τις οποίες έχουν συνταχθεί ειδικές εκθέσεις ελέγχου της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου και δεν έχουν ληφθεί τα μέτρα που προβλέπονται από το ίδιο άρθρο. Οι διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 του ανωτέρω άρθρου και νόμου εφαρμόζονται και για τις υποθέσεις για τις οποίες έχουν ήδη ληφθεί τα παραπάνω μέτρα.

Νόμος 3296/2004, άρθρο 30 § 5 περ. ε'. Η Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων (τώρα ΣΔΟΕ) προβαίνει σε δεσμεύσεις σε ειδικές περιπτώσεις διασφάλισης συμφερόντων του Δημοσίου ή περιπτώσεις οικονομικού εγκλήματος και μεγάλης έκτασης φοροδιαφυγής και λαθρεμπορίου, τραπεζικών λογαριασμών και περιουσιακών στοιχείων, με έγγραφο του Προϊσταμένου της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης της Υπηρεσίας Ειδικών Ελέγχων, ενημερώνοντας για την ενέργεια αυτή, εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών τον αρμόδιο εισαγγελέα.

Νόμος 2960/2001 (Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας) ΦΕΚ 265Α/22.11.2001.Άρθρο 153 (Διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης)

1. Όταν Τελωνειακή Αρχή διαπιστώνει λαθρεμπορίες ή απάτες από τις οποίες, βάσει Ειδικής Έκθεσης Ελέγχου, προκύπτει ότι διέφυγε και δεν αποδόθηκε στο Δημόσιο ή την Ευρωπαϊκή Ένωση ποσό πάνω από εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ από δασμούς, φόρους και λοιπές επιβαρύνσεις, απαγορεύεται στις αρμόδιες Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες να παραλαμβάνουν δηλώσεις ή να χορηγούν βεβαιώσεις ή πιστοποιητικά που απαιτούνται κατά τις κείμενες διατάξεις και ζητούνται από τον παραβάτη, για την κατάρτιση συμβολαιογραφικών πράξεων μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων. Στην περίπτωση αυτή αναστέλλεται έναντι του Δημοσίου και το απόρρητο των καταθέσεων, των λογαριασμών, των κοινών λογαριασμών, των συμβάσεων και πράξεων επί παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων και του περιεχομένου θυρίδων του παραβάτη σε Τράπεζες ή άλλα Πιστωτικά Ιδρύματα και δεσμεύεται το πενήντα τοις εκατό (50%) αυτών.

2. Το παραπάνω ποσό μπορεί να αυξομειώνεται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδονται το βραδύτερο μέχρι 15 Φεβρουαρίου κάθε έτους.

3. Τα παραπάνω μέτρα λαμβάνονται σε βάρος των αυτουργών και συνεργών των αδικημάτων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Επί νομικών προσώπων αυτουργού ή συνεργού κατά περίπτωση θεωρούνται:

α) Για τις ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες, οι πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων, οι διευθύνοντες ή εντεταλμένοι ή συμπράττοντες σύμβουλοι, οι διοικητές, οι γενικοί διευθυντές ή διευθυντές, ως

και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο, είτε άμεσα από το νόμο, είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση στη διοίκηση ή διαχείριση αυτών. Αν ελλείπουν όλα τα παραπάνω πρόσωπα, ως αυτουργοί θεωρούνται τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των εταιριών αυτών, εφόσον ασκούν πράγματι προσωρινά ή διαρκώς ένα από τα καθήκοντα που αναφέρονται πιο πάνω.

β) Για τις εταιρίες ομόρρυθμες ή ετερόρρυθμες, οι ομόρρυθμοι εταίροι ή διαχειριστές αυτών και στις περιορισμένης ευθύνης εταιρείες, οι διαχειριστές αυτών και όταν ελλείπουν ή απουσιάζουν αυτοί, ο κάθε εταίρος.

γ) Για τους συνεταιρισμούς, οι πρόεδροι ή οι γραμματείς ή οι ταμίες ή οι διαχειριστές αυτών.

δ) Για τις κοινοπραξίες, κοινώνιες, αστικές, συμμετοχικές ή αφανείς εταιρίες, ως αυτουργοί των αδικημάτων της παραγράφου 1 θεωρούνται οι εκπρόσωποί τους και αν ελλείπουν αυτοί, τα μέλη τους. Όταν στα μέλη αυτών περιλαμβάνονται και νομικά πρόσωπα ή αλλοδαπές επιχειρήσεις ή αλλοδαποί οργανισμοί εφαρμόζονται ανάλογα και οι διατάξεις των περιπτώσεων (α), (β), (γ) και (ε).

ε) Στις αλλοδαπές επιχειρήσεις γενικά και στους κάθε είδους αλλοδαπούς οργανισμούς, ως αυτουργοί των αδικημάτων της παραγράφου 1 θεωρούνται οι διευθυντές ή αντιπρόσωποι ή πράκτορες, που έχουν στην Ελλάδα.

στ) Επίσης, αυτουργοί θεωρούνται και όσοι δυνάμει του νόμου ή δικαστικής απόφασης, ή διάταξης τελευταίας βούλησης είναι διαχειριστές αλλότριας περιουσίας, καθώς και ο επίτροπος ή κηδεμόνας ή διοικητής αλλότριων κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

ζ) Ως άμεσοι συνεργοί των αδικημάτων της παραγράφου 1 θεωρούνται ο προϊστάμενος του λογιστηρίου κάθε μορφής ή τύπου επιχείρησης ή όποιος συμπράττει με οιονδήποτε τρόπο γενικά στη διάπραξη των αδικημάτων του παρόντος, ως τοιούτου νοουμένου και του υπογράφοντος τη δήλωση, ως πληρεξούσιος.

η) Οι ανωτέρω αυτουργοί και συνεργοί τιμωρούνται εφόσον, κατά το χρόνο διάπραξης του αδικήματος, είχαν την ιδιότητα αυτή και εφόσον γνώριζαν ή, από την ιδιότητα τους και εν όψει των συγκεκριμένων περιστάσεων, γίνεται φανερό ότι γνώριζαν για τις πράξεις ή παραλείψεις, με τις οποίες εκπληρώθηκαν οι όροι των αδικημάτων, του παρόντος.

4. Αντίγραφο της πιο πάνω Ειδικής Έκθεσης Ελέγχου υποβάλλεται από την Αρχή που τη συνέταξε στην αρμόδια Διεύθυνση της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης, η οποία υποχρεώνεται να ενημερώσει, με οποιονδήποτε τρόπο, όλες τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, τις Τράπεζες και λοιπά Πιστωτικά Ιδρύματα.

Η ενέργεια αυτή κοινοποιείται συγχρόνως και στον παραβάτη με αντίγραφο της σχετικής Ειδικής Έκθεσης Ελέγχου στη γνωστή κατοικία του ή στην έδρα της επιχείρησής του, ο οποίος μπορεί, μέσα σε ένα (1) μήνα από την ειδοποίησή του, να ζητήσει με αίτηση, προς τον Υπουργό Οικονομικών, την ολική ή μερική άρση των απαγορευτικών μέτρων.

Ο Υπουργός Οικονομικών αποφαινεται μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την υποβολή της αίτησης.

Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται η κατά τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας προσφυγή.

Για την εκδίκαση της προσφυγής εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 13 του ν. 2523/1997, όπως ισχύουν. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκησή της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης.

5. Κατ' εξαίρεση των όσων ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο, τα μέτρα αίρονται υποχρεωτικά, όταν ο παραβάτης καταβάλει ποσό πάνω από εβδομήντα τοις εκατό (70%) των προς απόδοση στο Δημόσιο ποσών των δασμών, φόρων και λοιπών επιβαρύνσεων και των νόμιμων προσαυξήσεων αυτών. Για την εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου ο παραβάτης υποβάλλει σχετική αίτηση στον Προϊστάμενο της αρμόδιας Τελωνιακής Υπηρεσίας, ο οποίος υποχρεώνεται μέσα σε δύο (2) μήνες να εκδώσει προσωρινή ή μερική καταλογιστική πράξη. Η

άσκηση προσφυγής κατά της πράξης αυτής δεν αίρει την ισχύ των μέτρων που έχουν ληφθεί. Αν μέσα στην προθεσμία αυτή δεν έχουν εκδοθεί κατά νόμο πράξεις καταλογισμού των ανωτέρω ποσών ή συμπληρωματικές χρεώσεις βεβαίωσης αυτών, οι συνέπειες και απαγορεύσεις που καθορίζονται με αυτό το άρθρο αίρονται αυτοδικαίως.

Άρθρο 154 – (Διοικητικές κυρώσεις).- 1. Το Διοικητικό Εφετείο με την ίδια απόφαση με την οποία αποφαινεται περί της διαφυγής δασμών, φόρων και λοιπών επιβαρύνσεων, ποσού άνω των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ και περί της επιβολής των προβλεπόμενων από τις κείμενες διατάξεις, πολλαπλών τελών, απαγγέλλει υποχρεωτικά σε βάρος του παραβάτη την πλέον ενδεδειγμένη κατά περίπτωση και μία τουλάχιστον από τις εξής κυρώσεις:

α) Την απώλεια του δικαιώματος συμμετοχής σε δημοπρασίες του Δημοσίου, των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, των Κοινοφελών Ιδρυμάτων και Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας για χρονικό διάστημα ενός (1) έτους.

β) Την απαγόρευση για περίοδο τριών (3) ετών της σύναψης σύμβασης με το Δημόσιο ή άλλους Δημόσιους Οργανισμούς ή Φορείς.

γ) Την απώλεια για περίοδο τριών (3) ετών του δικαιώματος λήψης δανείου με την εγγύηση του Δημοσίου ή δημόσιων επιχορηγήσεων ή κρατικών πιστώσεων.

2. Αν οριστικοποιηθεί η καταλογιστική πράξη του Προϊσταμένου της Τελωνιακής Αρχής, λόγω μη άσκησης προσφυγής ή άσκησης προσφυγής η οποία κρίθηκε τελεσίδικα ως εκπρόθεσμη ή κατέστη τελεσίδικη με απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου και συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου, ο Προϊστάμενος της Τελωνιακής Αρχής υποχρεώνεται να ζητήσει με αίτησή του από το Διοικητικό Εφετείο να επιβάλει τις ποινές που προβλέπει η προηγούμενη παράγραφος. Η απαγγέλλουσα τις στερήσεις απόφαση κοινοποιείται από το γραμματέα του Διοικητικού Εφετείου στον Προϊστάμενο της Τελωνιακής Αρχής.

3. Ο Προϊστάμενος της Τελωνιακής Αρχής οφείλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση να ανακοινώνει στις αρμόδιες Αρχές την καταλογιστική του πράξη ή την απόφαση του Διοικητικού Εφετείου, με τις οποίες επιβάλλονται οι κυρώσεις της παραγράφου 1.

4. Οι κυρώσεις, τις οποίες προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου αυτού, επιβάλλονται ανεξάρτητα από τις καταλογιζόμενες δασμοφορολογικές επιβαρύνσεις και τα πολλαπλά τέλη και πρόστιμα που προβλέπουν οι κείμενες διατάξεις.

5. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση κατάργησης της δίκης.

Άρθρο 185 (Έναρξη ισχύος) Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από 1.1.2002.

Νόμος 4174/2013, άρθρο 66 § 21.- Οι διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 46 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, εφαρμόζονται και για μέτρα που το Δημόσιο λαμβάνει ή έχει λάβει πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου επί περιουσιακών στοιχείων που έχουν δεσμευτεί κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 14 του ν. 2523/1997 (Α'179).

22. Για την επιβολή συντηρητικής κατάσχεσης σύμφωνα με το άρθρο 46 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, οι προβλεπόμενες επιδόσεις κατά τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας γίνονται και από οποιονδήποτε υπάλληλο της Φορολογικής Διοίκησης.

23. Οι διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 46 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας καταλαμβάνουν και τις υποθέσεις για τις οποίες έχουν συνταχθεί ειδικές εκθέσεις ελέγχου της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 2523/1997 μέχρι την 31.12.2013, αλλά δεν έχουν ληφθεί τα προβλεπόμενα μέτρα μέχρι την ημερομηνία αυτή.

24. Στις περιπτώσεις που έχουν ληφθεί μέτρα διασφάλισης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 2523/1997, όπως ισχύει μέχρι την 31.12.2013, και δεν έχει υποβληθεί μέχρι την 31.12.2013 αίτηση της παραγράφου 4 του ανωτέρω άρθρου, ούτε έχει ασκηθεί προσφυγή ενώπιον του διοικητικού δικαστηρίου κατά των μέτρων, ο υπόχρεος δύναται να υποβάλει αίτημα επα-

νεξέτασης στην Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης του άρθρου 63 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από το χρόνο έναρξης ισχύος του Κώδικα.

25. Αν έχει εκδοθεί απόφαση της παρ. 4 του άρθρου 14 του ν. 2523/1997, για τη μερική άρση των μέτρων, συνεπεία της οποίας αναβιώνει η επιβολή αυτών σε χρόνο μεταγενέστερο της έναρξης ισχύος του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, και εφόσον δεν έχει ασκηθεί προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων κατά αυτής, ο υπόχρεος δύναται, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την αναβίωση των μέτρων, να υποβάλει αίτημα για την επανεξέταση της απόφασης αυτής από την Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης.

26. Εκκρεμή αιτήματα που έχουν υποβληθεί μέχρι 31.12.2013 στον Υπουργό Οικονομικών σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 14 του ν. 2523/1997, εξετάζονται στο πλαίσιο της ειδικής διοικητικής διαδικασίας από την Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΓΝΩΜ. Ν.Σ.Κ. 195/2013.- Μη υπαγωγή στα μέτρα του άρθρου 14 του Ν. 2523/1997 του προέδρου και των διαχειριστών των ενώσεων συνεταιρισμών. Αποδοχή της γνωμοδότησης από τον Γ.Γ.Δ.Ε. με την ΕΔΥΟ πολ. 1217/25.9.2013.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας σελ. 615)

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ 5/2014.- Συνταγματικό το μέτρο δέσμευσης τραπεζικών λογαριασμών.- Το μέτρο της δεσμεύσεως του 50% των τραπεζικών λογαριασμών κατ' άρθρο 14 του Ν. 2523/1997, χωρίς να τηρηθεί ο τύπος της προηγούμενης ακρόασης, δεν αντίκειται στο άρθρο 20 παρ. 2 του Συντάγματος. Τούτο δε διότι υπάρχει ο κίνδυνος αναλήψεως των τραπεζικών καταθέσεων πριν από το στάδιο της οριστικοποίησης των σχετικών φορολογικών εγγραφών.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ 3316/2014 (Ολομ).- Αντισυνταγματικό το μέτρο δέσμευσης τραπεζικών λογαριασμών και περιουσιακών στοιχείων.- Η διάταξη του άρθρου 30 παρ. 5 περ. ε' του Ν. 3296/2004 περί δεσμεύσεως των τραπεζικών λογαριασμών και των περιουσιακών στοιχείων του ελεγχόμενου, χωρίς να καθορίζονται από τον νομοθέτη κατά τρόπο σαφή και συγκεκριμένο οι προϋποθέσεις επιβολής του μέτρου και χωρίς περιορισμό ως προς την έκταση των υπό δέσμευση περιουσιακών στοιχείων και ως προς τη χρονική διάρκεια αυτής, αντίκειται στα άρθρα 5 § 1, 17 § 1 και 25 § 1 του Συντάγματος, καθώς και στο άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α. Contra μειοψηφία του Αντιπροέδρου και πέντε Συμβούλων.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ 225/2015.-Μέτρα άρθρου 14 Ν. 2523/1997. Εις βάρος ποίων λαμβάνονται.- Τα απαγορευτικά μέτρα του άρθρου 14 του Ν. 2523/1997 λαμβάνονται και εις βάρος των λοιπών μελών του Δ.Σ. της ανώνυμης εταιρείας, μόνον εφόσον η Φορολογική Αρχή αποδείξει ότι αυτά, κατά τον κρίσιμο χρόνο, είχαν ασκήσει πράγματι, προσωρινά ή διαρκώς, συγκεκριμένες πράξεις διοικήσεως ή διαχειρίσεως της εν λόγω εταιρείας. Παράνομη επιβολή μέτρων εις βάρος μέλους του Δ.Σ. και Διευθυντή Εμπορίας Πωλήσεων.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ 121/2016.- Διασφαλιστικά μέτρα δημοσίου κατ' άρθρο 14 Ν. 2523/1997.- Τα ανωτέρω διασφαλιστικά μέτρα είναι επιβλητέα σε βάρος αναπληρώτριας

του προέδρου και διευθύνοντος συμβούλου της Α.Ε., μόνον εφόσον αποδεικνύεται ότι κατά τον κρίσιμο χρόνο αναπλήρωνε πράγματι τον πρόεδρο στην άσκηση καθηκόντων διοικήσεως ή διαχειρίσεως της ανώνυμης εταιρείας.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ 397/2015.- Διασφάλιση των συμφερόντων του δημοσίου. Δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης.- Ενόψει του εξαιρετικού χαρακτήρα των μέτρων του άρθρου 14 του Ν. 2523/1997, καθώς και της σύντομης προθεσμίας από την ειδοποίηση του παραβάτη να μπορεί αυτός με ενδικοφανή προσφυγή να ζητήσει την άρση αυτών, δεν απαιτείται η φορολογική αρχή να τον καλέσει εκ των υστέρων, μετά τη λήψη των μέτρων, προκειμένου αυτός να εκφράσει τις απόψεις του. Τούτο δε διότι η απαίτηση του άρθρου 6 του Ν. 2690/1999 για ακρόαση του διοικούμενου καλύπτεται από τη δυνατότητα ασκήσεως διοικητικής προσφυγής, της οποίας η προβλεπόμενη προθεσμία του ενός μηνός θεωρείται εύλογος χρόνος επαρκούς προετοιμασίας της άμυνας του παραβάτη. Μη νόμιμη κρίση του διοικητικού εφετείου.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ 2297/2015.- Μέτρα άρθρου 14 Ν. 2523/1997.- Επί επιβολής των μέτρων του άρθρου 14 του Ν. 2523/1997, ο δικαστής δεν έχει αρμοδιότητα διερευνήσεως ζητημάτων σχετικών με την τέλεση ή μη των παραβάσεων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και τυχόν αθώωση του φερομένου ως παραβάτη με απόφαση ποινικού δικαστηρίου, αλλά εξετάζει μόνον εάν συντρέχουν οι νόμιμες ουσιαστικές προϋποθέσεις, λόγω διακινδυνεύσεως των συμφερόντων του Δημοσίου, για την επιβολή των σχετικών περιορισμών.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ 3964/2014 (7μελούς).- Διασφαλιστικά μέτρα άρθρου 14 Ν. 2523/1997.- Ρητή απορριπτική απόφαση του Υπ. Οικ/κών που εκδίδεται επί αίτησης του φορολογουμένου έχει εκτελεστό χαρακτήρα και προσβάλλεται παραδεκτώς με προσφυγή μέσα στην προθεσμία που τάσσει ο νόμος, έστω και αν είχε προηγουμένως εκδηλωθεί σιωπηρή απόρριψη της αίτησης λόγω παρόδου χρόνου από την υποβολή της προς τον Υπουργό.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΦΕΤΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ 4/2012.- Επιβολή μέτρων διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου.- Αβάσιμος ο ισχυρισμός των εκκαλούντων ότι έχει ανασταλεί η εισπραξη των καταλογισθέντων προστίμων με βάση αντίστοιχες αιτήσεις αναστολής διότι η πράξη εξακολουθεί να παράγει έννομα αποτελέσματα. Συνταγματικότητα της ρύθμισης. Τα ανωτέρω μέτρα δεν έχουν γνήσιο κυρωτικό χαρακτήρα διότι κατατείνουν και στη συμμόρφωση των παραβατών, ενώ περιορίζουν θεμιτά την οικονομική και επαγγελματική ελευθερία του καθ' ου και επιτρεπώς επιβάλλονται αναδρομικά. Δεν επιβάλλεται η προηγούμενη ακρόαση του ενδιαφερόμενου διότι η λήψη των ανωτέρω μέτρων αποτελεί δέσμια εξουσία της Διοίκησης. Οι αθωωτικές αποφάσεις του ποινικού δικαστηρίου δεν είναι δεσμευτικές για το παρόν Δικαστήριο.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1103/20.4.2012.- Διευκρινίσεις σχετικά με το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης των διατάξεων του άρθρου 6 § 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας σε περιπτώσεις που έχουν επιβληθεί τα μέτρα του άρθρου 14 του Ν. 2523/1997.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας σελ. 611)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1130/25.5.2012.- Παροχή οδηγιών σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 14 του ν. 2523/1997, όπως ισχύουν, για τη διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας σελ. 613)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1018/14.1.2014.- Κοινοποίηση της αριθ. 277/2012 γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) αναφορικά με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 14 του ν. 2523/1997, σε βάρος των Ο.Τ.Α. και των Δημοτικών Παιδικών Σταθμών (ν.π.δ.δ.) και σε βάρος φυσικών προσώπων που σχετίζονται με τη διοίκηση των εν λόγω νομικών προσώπων.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας σελ. 616)

ΑΡΘΡΟ 15

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

1. Το διοικητικό εφετείο με την ίδια απόφαση με την οποία καθορίζεται η φορολογητέα ύλη στη φορολογία εισοδήματος, στο φόρο προστιθέμενης αξίας, στο φόρο κύκλου εργασιών και στους παρακρατούμενους και επιρριπτόμενους φόρους, τέλη και εισφορές, εφόσον ο υπόχρεος δεν έχει υποβάλει δήλωση και ο κύριος φόρος, τέλος ή εισφορά που οφείλεται με βάση την απόφαση του διοικητικού εφετείου υπερβαίνει το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ, ή έχει υποβάλει δήλωση αλλά μεταξύ του βάσει δηλώσεως οφειλόμενου κύριου φόρου, τέλους ή εισφοράς και του οφειλόμενου κύριου φόρου, τέλους ή εισφοράς βάσει της φορολογητέας ύλης, η οποία καθορίστηκε τελεσίδικα, υπάρχει διαφορά μεγαλύτερη από το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ που αντιστοιχεί σε ποσοστό μεγαλύτερο του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) επί του κύριου φόρου ή τέλους ή εισφοράς που αναλογεί με βάση τη δήλωση, απαγγέλλει υποχρεωτικά σε βάρος του υποχρέου μία τουλάχιστον από τις κυρώσεις:

α) Την απώλεια του δικαιώματος συμμετοχής σε δημοπρασίες του Δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κοινωφελών ιδρυμάτων και οργανισμών κοινής ωφέλειας για χρονικό διάστημα ενός (1) έτους.

β) Την απώλεια του δικαιώματος λήψης πιστοποιητικού φορολογικής ενημερότητας για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών.

γ) Την απαγόρευση για περίοδο τριών (3) ετών της σύναψης σύμβασης με το Δημόσιο ή άλλους δημόσιους οργανισμούς ή φορείς.

δ) Την απώλεια για περίοδο τριών (3) ετών του δικαιώματος λήψης δανείων με την εγγύηση του Δημοσίου ή δημόσιων επιχορηγήσεων ή κρατικών πιστώσεων.

2. Αν οριστικοποιηθεί η καταλογιστική πράξη του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, λόγω μη άσκησης προσφυγής ή άσκησης προσφυγής η οποία κρίθηκε τελεσίδικα ως εκπρόθεσμη ή κατέστη τελεσίδικη με απόφαση του διοικητικού πρωτοδικείου και συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου, ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας υποχρεώνεται να ζητήσει με αίτησή του από το διοικητικό εφετείο να επιβάλει τις ποινές που προβλέπει η προηγούμενη παράγραφος. Η αναγγέλλουσα τις στερήσεις απόφαση κοινοποιείται από το γραμματέα του διοικητικού εφετείου στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

3. Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας οφείλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση να ανακοινώνει στις αρμόδιες αρχές την καταλογιστική του πράξη ή την απόφαση του διοικητικού εφετείου με τις οποίες επιβάλλονται οι κυρώσεις της παραγράφου 1.

4. Οι κυρώσεις, τις οποίες προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου αυτού και των προηγούμενων άρθρων 10 έως και 14 επιβάλλονται ανεξάρτητα από τους πρόσθετους φόρους και τα πρόστιμα που προβλέπουν οι διατάξεις του παρόντος νόμου.

5. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση διοικητικής επίλυσης της διαφοράς ή κατάργησης της δίκης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ/τος 4600/1966 (ΦΕΚ 242 Α').

ΑΡΘΡΟ 16

ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΣΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ

1. Κάθε δημόσιος, δικαστικός, νομαρχιακός, δημοτικός, κοινοτικός ή εκκλησιαστικός λειτουργός ή υπάλληλος ή υπάλληλος νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, ιδρύματος, σωματείου ή δημόσιας διαχείρισης και δημόσιου οργανισμού, είναι υποχρεωμένος, ευθύς ως περιέλθει στην υπηρεσία του έγγραφο και δεν είναι νόμιμα χαρτοσημασμένο, να το διαβιβάσει στη δημόσια οικονομική υπηρεσία της περιφέρειάς του για την επιβολή κατά των παραβατών του προβλεπόμενου τέλους χαρτοσήμου και του κατά περίπτωση πρόσθετου φόρου του παρόντος νόμου, ειδοποιώντας γι' αυτό τον ενδιαφερόμενο.

Μόνο μετά την καταβολή ή τον κατά περίπτωση καταλογισμό του τέλους και του πρόσθετου φόρου επιτρέπεται η χρήση του εγγράφου από τους ανωτέρω λειτουργούς και υπαλλήλους.

2. Η από τους αναφερόμενους στην προηγούμενη παράγραφο λειτουργούς και υπαλλήλους μη νόμιμη χαρτοσήμανση των εγγράφων που εκδίδονται ή συντάσσονται από αυτούς, καθώς επίσης η αποδοχή για υπηρεσιακή χρήση εγγράφων, που δεν έχουν χαρτοσημανθεί νόμιμα, συνεπάγεται την επιβολή κατά του παραβάτη προστίμου ίσου με το τέλος που δεν καταβλήθηκε και το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο των δέκα πέντε (15) ευρώ χωρίς να υπάρχει δικαίωμα αναγωγής κατά των υποχρέων, οι οποίοι υπόκεινται στην πληρωμή του τέλους που αναλογεί και του πρόσθετου φόρου.

3. Με επιβολή προστίμου της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου τιμωρείται:

α) Ο υπάλληλος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ή άλλης υπηρεσίας που ανταλλάσσει ή εξαργυρώνει πωληθέντα κινητά επισήματα, ένσημα έντυπα ή άλλα ένσημα ή αυτός που δεν τα προμηθεύτηκε νόμιμα.

β) Αυτός που χωρίς άδεια της αρμόδιας κατά νόμο αρχής, πωλεί κινητά επισήματα, ένσημα έντυπα ή άλλα ένσημα, καθώς και αυτός που είναι εφοδιασμένος με τέτοια άδεια και παραβαίνει κατά οποιονδήποτε τρόπο τις νόμιμες υποχρεώσεις του. Τα πωλούμενα κινητά επισήματα, τα ένσημα έντυπα ή άλλα ένσημα κατάσχονται και ο παραβάτης στερείται αυτοδικαίως της άδειάς του και δεν επιτρέπεται η έκδοση νέας άδειας στο όνομά του.

γ) Αυτός που αρνείται ή δυστροπεί να διευκολύνει τον έλεγχο προς εξακρίβωση των παραβάσεων του άρθρου αυτού, καθώς και αυτός που δηλώνει ότι δεν υπάρχουν τα έγγραφα που ζητούνται για έλεγχο.

Στα νομικά πρόσωπα το πρόστιμο επιβάλλεται σε βάρος του νομικού προσώπου.

4. Η μη νόμιμη διαγραφή του κινητού επισήματος και η μη προσάρτηση του αποδεικτικού πληρωμής στο οικείο έγγραφο τιμωρείται με επιβολή κατά του παραβάτη αυτοτελούς προστίμου εκατόν σαράντα πέντε (145) ευρώ.

Στα νομικά πρόσωπα το πρόστιμο επιβάλλεται σε βάρος του νομικού προσώπου.

Η μη νόμιμη διαγραφή του κινητού επισήματος δεν αποτελεί παράλειψη χαρτοσήμανσης του εγγράφου.

5. Τα έγγραφα που δεν είναι νόμιμα χαρτοσημασμένα είναι απαράδεκτα ενώπιον των δικαστηρίων και κάθε αρχής και εφόσον έχει παρέλθει η προθεσμία χαρτοσήμανσής τους

πρέπει να προσκομιστούν ενώπιον της αρμόδιας φορολογικής αρχής για την κατά νόμο επιβολή του τέλους χαρτοσήμου και των νόμιμων κυρώσεων. Εφόσον το έγγραφο χαρτοσημανθεί με πράξη της φορολογικής αρχής, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί από τα δικαστήρια ή άλλη αρχή το νόμιμο της χαρτοσήμανσής του.

Τα προσαγόμενα ενώπιον οποιασδήποτε αρχής αντίγραφα ιδιωτικών εγγράφων, που υπόκεινται κατά νόμο σε τέλος χαρτοσήμου, για να γίνουν αποδεκτά απαιτείται να φέρουν επίσημη βεβαίωση ότι το πρωτότυπο χαρτοσημάνθηκε νόμιμα. Αν ελλείπει η βεβαίωση αυτή, το προσαγόμενο αντίγραφο υποβάλλεται στο τέλος χαρτοσήμου και στον πρόσθετο φόρο ως πρωτότυπο.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 17⁽¹⁾

**ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ. ΑΔΙΚΗΜΑ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ Ή ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΝΑΚΡΙΒΟΥΣ
ΔΗΛΩΣΗΣ ΣΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ**

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 3904/2010 (ΦΕΚ 218 Α'/23.12.2010). Άρθρο 20 § 2.- Ο τίτλος του άρθρου 375 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας από «Διακοπή των συνεδριάσεων» γίνεται «Ιδιαίτερες δικάσιμοι - Διακοπή των συνεδριάσεων», οι παράγραφοι 1, 2, 3 και 4 του ίδιου άρθρου αναριθμούνται σε 2, 3, 4 και 5 και προστίθεται νέα παράγραφος 1, ως εξής:

«1. Στα τριμελή εφετεία κακουργημάτων ορίζονται ιδιαίτερες κατά μήνα δικάσιμοι, στις οποίες προσδιορίζονται αποκλειστικά και μόνο υποθέσεις με κατηγορούμενο ή κατηγορούμενους προσωρινά κρατούμενους, καθώς και υποθέσεις φορολογικών κακουργημάτων του ν. 2523/1997. Στα Εφετεία Αθηνών, Πειραιά και Θεσσαλονίκης οι ιδιαίτερες αυτές δικάσιμοι δεν μπορεί να είναι λιγότερες από τρεις κάθε μήνα μόνο για τις υποθέσεις με προσωρινά κρατούμενους και οπωσδήποτε μία για τις υποθέσεις φορολογικών κακουργημάτων. Για την εκδίκαση των συγκεκριμένων υποθέσεων τα εφετεία συνεδριάζουν και κατά τη διάρκεια των δικαστικών

---

(1) Το άρθρο 17 καταργήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 71 του Ν. 4174/2013, η οποία προστέθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4337/2015. Η κατάργηση ισχύει από την δημοσίευση του Ν. 4337/2015 στο ΦΕΚ, ήτοι από 17.10.2015. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται παραπομπή στις ρυθμίσεις των άρθρων 17-21 του Ν. 2523/1997 εννοούνται στο εξής οι αντίστοιχες ρυθμίσεις των διατάξεων του Δωδέκατου Κεφαλαίου του Ν. 4174/2013 (άρθρα 66-70).

Το καταργηθέν άρθρο είχε ως εξής:

«1. Όποιος, προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή φόρου εισοδήματος, αποκρύπτει καθαρά εισοδήματα από οποιαδήποτε πηγή, παραλείποντας να υποβάλει δήλωση ή υποβάλλοντας ανακριβή δήλωση, τελεί αδίκημα φοροδιαφυγής στη φορολογία εισοδήματος.

Ως απόκρυψη καθαρών εισοδημάτων νοείται και η περίπτωση κατά την οποία καταχωρούνται στα βιβλία εικονικές ολικά ή μερικά δαπάνες ή γίνεται επίκληση στη φορολογική δήλωση τέτοιων δαπανών, ώστε να μην εμφανίζονται καθαρά εισοδήματα ή να εμφανίζονται αυτά μειωμένα.

2. Ο δράστης του αδικήματος αυτού τιμωρείται: α) με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους, εφόσον ο φόρος που αναλογεί στα καθαρά εισοδήματα που έχουν αποκρυβεί υπερβαίνει σε κάθε διαχειριστική περίοδο το ποσό των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ και β) με κάθειρξη, εφόσον ο φόρος που αναλογεί στα καθαρά εισοδήματα που έχουν αποκρυβεί υπερβαίνει σε κάθε διαχειριστική περίοδο το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ.

Κατά την επιμέτρηση της ποινής λαμβάνεται υπόψη και η διάρκεια της απόκρυψης.

3. Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτού του άρθρου: α) ως καθαρό εισόδημα νοείται για τα φυσικά πρόσωπα το καθαρό φορολογητέο εισόδημα αυτών που έχει αποκρυβεί και για τα πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 2 και του άρθρου 101 του ν. 2238/1994, το ποσό των καθαρών φορολογητέων κερδών που έχει αποκρυβεί και β) ως φόρος που αναλογεί στο καθαρό εισόδημα νοείται για τα φυσικά πρόσωπα ο φόρος που προκύπτει με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του ν. 2238/1994 για το εισόδημα αυτό και για τα πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 2 και του άρθρου 101 του ν. 2238/1994 ο φόρος που προκύπτει με την εφαρμογή στα καθαρά αυτά φορολογητέα κέρδη του συντελεστή φορολογίας που ισχύει για καθένα από αυτά.

4. Αδίκημα φοροδιαφυγής διαπράττει και όποιος προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή φόρου πλοίων δεν αποδίδει στο Δημόσιο το φόρο αυτόν, τιμωρούμενος με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους, εφόσον το ποσό του φόρου που δεν αποδόθηκε για κάθε διαχειριστική περίοδο υπερβαίνει τα δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ και με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών, εφόσον το ποσό του φόρου που δεν αποδόθηκε υπερβαίνει τα εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ».

διακοπών, εκτός από το μήνα Αύγουστο».

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1142/15.9.2016.- Κοινοποίηση ορισμένων διατάξεων του νέου Κεφαλαίου Δωδέκατου «ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ - ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ» (άρθρα 66-71) του ν.4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας - Κ.Φ.Δ.), όπως αυτό προστέθηκε στον Κ.Φ.Δ., με το άρθρο 8 του ν.4337/2015 (Φ.Ε.Κ. Α' 129/17.10.2015).

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας σελ. 624)

ΑΡΘΡΟ 17Α⁽¹⁾

ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

1-8.⁽²⁾ .....

(1) Το άρθρο 17Α προστέθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 2 του Ν. 3943/2011 και ισχύει από την δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 31.3.2011.

(2) Οι παράγραφοι 1-8 του Ν. 2523/1997 καταργήθηκαν με την περίπτωση β' του άρθρου 586 του ν. 4620/2019. Η κατάργηση ισχύει από την 1.1.2019, σύμφωνα με τα άρθρα 585 και δεύτερο του ίδιου νόμου. Οι παράγραφοι που καταργήθηκαν είχαν ως εξής:

«1. Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος ορίζεται με τον αναπληρωτή του, εισαγγελικός λειτουργός με βαθμό εισαγγελέα εφετών ή αντεισαγγελέα εφετών, από εκείνους που υπηρετούν στην Εισαγγελία Εφετών Αθηνών. Η τοποθέτησή τους διενεργείται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από απόφαση του οικείου Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου. Ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος εκτελεί τα καθήκοντά του με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση και συνεπικουρείται από τρεις, τουλάχιστον, εισαγγελείς ή αντεισαγγελείς πρωτοδικών, εκ των οποίων δύο τουλάχιστον από εκείνους που υπηρετούν στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών και ένας από εκείνους που υπηρετούν στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης. Οι τελευταίοι ορίζονται από τους διευθύνοντες τις οικείες Εισαγγελίες.

2. Το έργο των αρμόδιων για τα οικονομικά εγκλήματα Εισαγγελέων εποπτεύει και συντονίζει Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου που ορίζεται με πλήρη ή μερική απασχόληση από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου.

3. Ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος έχει ως αρμοδιότητα τη διενέργεια ερευνών, προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης για την εξακρίβωση τελέσεως κάθε είδους φορολογικών και οικονομικών εγκλημάτων και οποιωνδήποτε άλλων συναφών, εφόσον αυτά διαπράττονται σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου, οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, νομικών προσώπων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή βλάπτουν σοβαρά την εθνική οικονομία. Η κατά τόπο αρμοδιότητα του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος επεκτείνεται σε όλη την Επικράτεια. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου, για την άσκηση των καθηκόντων του, ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος έχει την εποπτεία, καθοδήγηση και το συντονισμό των ενεργειών των γενικών κατά το άρθρο 33 παράγραφος 1 περίπτωση α' του Κ.Π.Δ. και ειδικών προανακριτικών υπαλλήλων, ιδίως δε υπαλλήλων του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.) και της Διεύθυνσης Οικονομικής Αστυνομίας, εντός των σχετικών αρμοδιοτήτων τους.

4. Ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος ενημερώνεται για όλες τις καταγγελίες και τις πληροφορίες που περιέχονται στις υπηρεσίες της παραγράφου 3 για εγκλήματα της αρμοδιότητάς του, αξιολογεί δε και διερευνά τις πληροφορίες αυτές, καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που περιέρχεται σε γνώση του, σχετικά με αυτά, με οποιονδήποτε τρόπο και μέσο προτάσσοντας εκείνες τις υποθέσεις που βλάπτουν σοβαρά τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

5.α) Για τη διερεύνηση των υποθέσεων που ανήκουν στην αρμοδιότητά του ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος, ο αναπληρωτής αυτού και οι εισαγγελικοί λειτουργοί που τον συνεπικουρούν μπορούν να παραγγέλλουν τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης αποκλειστικά από τους κατά την παράγραφο 3 γενικούς ή ειδικούς προανακριτικούς υπαλλήλους. Ειδικά, για τους υπαλλήλους της Α.Α.Δ.Ε. η διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης παραγγέλλεται αποκλειστικά και μόνο στους τελωνειακούς υπαλλήλους και τους υπαλλήλους της Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων και μόνο για υποθέσεις που εμπίπτουν στις ελεγκτικές τους αρμοδιότητες. Οι λοιποί υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε. που έχουν προανακριτικά καθήκοντα σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, διενεργούν προκαταρκτική εξέταση ή προανάκριση, κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας που εκδίδεται μόνο μετά από αίτημα της ελεγκτικής υπηρεσίας της Α.Α.Δ.Ε. στην οποία ανήκουν προς τον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος. Κατ' εξαίρεση του προηγούμενου εδαφίου, οι υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε. που αναφέρονται σε αυτό διενεργούν προκαταρκτική εξέταση ή προανάκριση, για υποθέσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί και διαβιβαστεί στην Α.Α.Δ.Ε. μέχρι την έναρξη ισχύος της παρούσας παραγράφου, εισαγγελική παραγγελία και έχουν προτεραιοποιηθεί ή πρόκειται να προτεραιοποιηθούν έως τις 31.7.2017.

β) Με την επιφύλαξη της περίπτωσης α' της παρούσας παραγράφου, ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος και οι λοιποί Εισαγγελείς δεν παραγγέλλουν στις Υπηρεσίες και το προσωπικό της Α.Α.Δ.Ε. τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης, ούτε διαβιβάζουν με οποιαδήποτε διαδικασία εντολές ή αιτήματα διενέργειας φορολογικών ελέγχων. Η εκτέλεση των ανωτέρω εισαγγελικών παραγγελιών ανατίθεται σε Υπηρεσία εκτός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων με ειδικούς προανακριτικούς υπαλλήλους, που εποπτεύονται από τον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος και με αρμοδιότητα την έρευνα τέλεσης εγκλημάτων φοροδιαφυγής ή λοιπών οικονομικών αδικημάτων. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου ισχύουν από την 1η Αυγούστου 2017.

6. Η δικογραφία που σχηματίζεται μετά την ολοκλήρωση της προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης διαβιβάζεται στους κατά τόπο αρμόδιους για την ποινική δίωξη εισαγγελείς πρωτοδικών, με την παραγγελία άμεσης άσκησης ποινικής δίωξης.

7. Με σύμφωνη γνώμη του εποπτεύοντος Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, που έχει οριστεί σύμφωνα με την παράγραφο 2, ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος και ο αναπληρωτής αυτού μπορούν να παραγγέλλουν τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης από τον κατά τόπο αρμόδιο εισαγγελέα πρωτοδικών, χωρίς να στερούνται τις αρμοδιότητες

9.⁽¹⁾ Για την επιστημονική, διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του έργου του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος και των εισαγγελικών λειτουργιών της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, συστήνεται στο Υπουργείο Οικονομικών, με απόφαση

που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, μετά το πέρας της οποίας ενημερώνονται εγγράφως για την πορεία της.

8. Οι εισαγγελικοί λειτουργοί της παραγράφου 1 έχουν πρόσβαση σε κάθε πληροφορία ή στοιχείο που αφορά ή είναι χρήσιμο για τις υποθέσεις τις οποίες ερευνούν, μη υποκείμενοι στους περιορισμούς της νομοθεσίας περί φορολογικού, τραπεζικού, χρηματιστηριακού και κάθε άλλου είδους απορρήτου και σε κάθε μορφής αρχείο δημόσιας αρχής ή οργανισμού που τηρεί και επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με ισχύοντες κανόνες ιχνηλασιμότητας. Επίσης, έχουν τη δυνατότητα να προβαίνουν, με αιτιολογημένη διάταξη τους σε δεσμεύσεις τραπεζικών λογαριασμών, περιεχομένου τραπεζικών θυρίδων και περιουσιακών εν γένει στοιχείων, ακινήτων και κινητών, προς το σκοπό διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου, σε περίπτωση διενεργούμενης ποινικής προκαταρκτικής εξέτασης για την εξακρίβωση τέλεσης εγκλημάτων της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου για χρονικό διάστημα μέχρι ένα (1) έτος που μπορεί να παρατείνεται είτε με βούλευμα του Συμβουλίου Εφετών Αθηνών, εάν η διάταξη έχει εκδοθεί από τον Οικονομικό Εισαγγελέα ή τον αναπληρωτή του, είτε με βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Αθηνών, εάν η διάταξη έχει εκδοθεί από Εισαγγελικό λειτουργό που συνεπικουρεί τον Οικονομικό Εισαγγελέα, λόγω δικαιολογημένης μη ολοκλήρωσης της διενεργούμενης, κατά τα ανωτέρω, ποινικής προκαταρκτικής εξέτασης. Η διάταξη εκδίδεται χωρίς προηγούμενη κλήση του καθ' ου ή τρίτου και δεν είναι απαραίτητο να αναφέρει συγκεκριμένο λογαριασμό, τίτλο, χρηματοπιστωτικό προϊόν, θυρίδα, κινητό ή ακίνητο περιουσιακό στοιχείο. Η δέσμευση ισχύει από τη χρονική στιγμή της αποδεδειγμένης γνωστοποίησης της διάταξης προς τον οργανισμό ή την υπηρεσία προς την οποία απευθύνεται. Ως χρονική στιγμή αποδεδειγμένης γνωστοποίησης της διάταξης της παρούσας παραγράφου προς τους αρμόδιους οργανισμούς και υπηρεσίες λογίζεται η ημέρα που γνωστοποιείται με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο, ιδίως δε τηλεομοιοτυπικά, η διάταξη στην Ελληνική Ένωση Τραπεζών, την Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, οι οποίες οφείλουν να ενημερώνουν αμελλητί τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της ημεδαπής. Με τον ίδιο τρόπο η διάταξη γνωστοποιείται στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, η οποία δεν κωλύεται να λαμβάνει όλα τα σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις μέτρα διασφάλισης. Η διάταξη επιδίδεται εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών στον καθ' ου ή στον τρίτο, οι οποίοι δύναται να προσφύγουν και να ζητήσουν την άρση της με αίτησή τους είτε προς το Συμβούλιο Εφετών Αθηνών, εάν η διάταξη έχει εκδοθεί από τον Οικονομικό Εισαγγελέα ή τον αναπληρωτή του, είτε προς το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Αθηνών, εάν η διάταξη έχει εκδοθεί από εισαγγελικό λειτουργό που συνεπικουρεί τον Οικονομικό Εισαγγελέα, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών, η οποία δεν αναστέλλει την εκτέλεσή της. Η διάταξη ή το βούλευμα ανακαλείται ή τροποποιείται αντίστοιχα, εάν προκύψουν νέα στοιχεία. Μετά το πέρας της προκαταρκτικής εξέτασης: i) στην περίπτωση που παραγγέλλεται από τον Οικονομικό Εισαγγελέα άσκηση ποινικής δίωξης εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κ.Π.Δ. και ii) στην περίπτωση αρχιεθέτησης της ποινικής δικογραφίας η δέσμευση αίρεται αυτοδικαίως. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου δεν θίγουν τυχόν διασφαλιστικά μέτρα που έχουν ληφθεί από τη φορολογική διοίκηση, ούτε εμποδίζουν την τελευταία να λάβει τέτοια μέτρα. Με τη σύμφωνη γνώμη του εποπτεύοντος, κατά την παράγραφο 2, Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος μπορεί να παραγγέλλει την έκδοση της διάταξης του παρόντος άρθρου και προς τον κατά τόπο αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών, ο οποίος εκδίδει τη διάταξη σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρούσας παραγράφου, οι διατάξεις της οποίας εφαρμόζονται ανάλογα. Η προσφυγή κατά της διάταξης του Εισαγγελέα Πρωτοδικών εισάγεται στο κατά τόπο αρμόδιο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών. Στην περίπτωση έκδοσης διάταξης του Εισαγγελέα Πρωτοδικών σύμφωνα με τα δύο προηγούμενα εδάφια, το κατά τόπο αρμόδιο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών είναι αρμόδιο και για την έκδοση βουλεύματος, με το οποίο δύναται να παραταθεί η διάρκεια της δέσμευσης, σε περίπτωση δικαιολογημένης μη ολοκλήρωσης της διενεργούμενης ποινικής προκαταρκτικής εξέτασης.»

(1) Η παράγραφος 9 του άρθρου 17Α τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 43 του Ν. 4274/2014 και ισχύει από την δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, ήτοι από 14.7.2014, σύμφωνα με το άρθρο 53 του ίδιου νόμου. Η παράγραφος που αντικαταστάθηκε είχε ως εξής:

«9. Για τη διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος και των εισαγγελικών λειτουργιών της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, συστήνεται στο Υπουργείο Οικονομικών Γραφείο Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, το οποίο διευθύνεται από τον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος. Υπηρεσιακή Μονάδα του Γραφείου Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος μπορεί να συστήνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και στην Περιφερειακή Διεύθυνση Κεντρικής Μακεδονίας του Σ.Δ.Ο.Ε. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, μετά από εισήγηση του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, δημιουργούνται οι αναγκαίες θέσεις επιστημονικού, διοικητικού και βοηθητικού προσωπικού του Γραφείου, οι οποίες καλύπτονται με μετακίνηση προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών ή με απόσπαση, μετά από πρόταση του ίδιου Εισαγγελέα. Καθήκοντα προϊσταμένου του Γραφείου ασκεί υπάλληλος Π.Ε., με βαθμό Α που ορίζεται με απόφαση του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος. Η απόσπαση διενεργείται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού για διάρκεια δύο ετών, χωρίς να απαιτείται γνώμη των υπηρεσιακών συμβουλίων, και μπορεί να ανανεώνεται με όμοια απόφαση, για ίσο χρονικό διάστημα μέχρι δύο φορές.

Το επιστημονικό προσωπικό κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, έχει δικαιώματα και καθήκοντα ανακριτικού υπαλλήλου».

του Υπουργού Οικονομικών, Γραφείο Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, το οποίο διευθύνεται από τον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος. Υπηρεσιακή Μονάδα του Γραφείου Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος μπορεί να συστήνεται με απόφαση του ίδιου Υπουργού και στην Περιφερειακή Διεύθυνση Κεντρικής Μακεδονίας του Σ.Δ.Ο.Ε.. Για την επιστημονική υποστήριξη του έργου του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος και των Εισαγγελέων που τον επικουρούν συστήνεται στο γραφείο με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, μετά από εισήγηση του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, ιδιαίτερο τμήμα. Με την ίδια απόφαση δημιουργούνται οι αναγκαίες θέσεις προσωπικού του τμήματος, οι οποίες καλύπτονται με μετακίνηση προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών ή με απόσπαση από άλλες υπηρεσίες, μετά από πρόταση του ίδιου Εισαγγελέα. Η απόσπαση διενεργείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του αρμόδιου, κατά περίπτωση, Υπουργού για διάρκεια δύο (2) ετών κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης,⁽¹⁾ χωρίς να απαιτείται γνώμη των υπηρεσιακών συμβουλίων, και μπορεί να ανανεώνεται με όμοια απόφαση για ίσο χρονικό διάστημα. Το επιστημονικό προσωπικό κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του έχει δικαιώματα και καθήκοντα ανακριτικού υπαλλήλου. Η θητεία του προσωπικού του τμήματος, λογίζεται ως χρόνος συνεχούς και πραγματικής υπηρεσίας στη θέση από την οποία προέρχονται. Καθήκοντα προϊσταμένου του τμήματος, ασκεί υπάλληλος ΠΕ με βαθμό Α' που ορίζεται με απόφαση του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος. Η θέση του προϊσταμένου του τμήματος, αντιστοιχεί σε θέση προϊσταμένου τμήματος για όλες τις συνέπειες και η θητεία του σε αυτή λαμβάνεται υπόψη για την περαιτέρω βαθμολογική και μισθολογική του εξέλιξη. Η δαπάνη μισθοδοσίας των υπαλλήλων του τμήματος βαρύνει την υπηρεσία από την οποία προέρχονται, σε κάθε δε περίπτωση, οι αποδοχές τους δεν υπολείπονται του συνόλου των τακτικών αποδοχών που τους καταβάλλονταν από την οργανική τους θέση, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις καταβολής τους.

Σε υποθέσεις, το αντικείμενο των οποίων απαιτεί ειδικές γνώσεις, που δεν μπορούν να παρασχεθούν από το προσωπικό του τμήματος της παρούσας παραγράφου, οι Εισαγγελικοί λειτουργοί της παραγράφου 1 μπορούν να ζητήσουν από τον εποπτεύοντα Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου να ορίσει με πράξη του ειδικούς επιστήμονες για την υποβοήθηση του έργου της προανάκρισης ή της προκαταρκτικής εξέτασης. Ο ορισμός των ειδικών επιστημόνων γίνεται μεταξύ των προσώπων που υπηρετούν στον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα. Οι διατάξεις των άρθρων 188 έως 193 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας εφαρμόζονται αναλόγως.⁽²⁾

9α.⁽³⁾ Για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη του έργου του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος και των Εισαγγελέων που τον επικουρούν, συστήνεται στο

(1) Οι λέξεις «κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης» μετά τις λέξεις «για διάρκεια δύο (2) ετών» στο πέμπτο εδάφιο της παραγράφου 9 του άρθρου 17Α προστέθηκαν με την παράγραφο 1 του άρθρου 23 του ν. 4596/2019 και ισχύουν από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 26.2.2019, σύμφωνα με το άρθρο 48 του ίδιου νόμου.

(2) Τα τρία τελευταία εδάφια της παραγράφου 9 του άρθρου 17Α προστέθηκαν με την παράγραφο 2 του άρθρου 23 του ν. 4596/2019 και ισχύουν από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 26.2.2019, σύμφωνα με το άρθρο 48 του ίδιου νόμου.

(3) Η παράγραφος 9α του άρθρου 17Α προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 43 του Ν. 4274/2014 και ισχύει από την δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, ήτοι από 14.7.2014, σύμφωνα με το άρθρο 53 του ίδιου νόμου.

Γραφείο, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, μετά από εισήγηση του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, αυτοτελές Τμήμα Γραμματείας. Η Γραμματεία στελεχώνεται από δέκα (10) δικαστικούς υπαλλήλους όλων των κατηγοριών, η απόσπαση των οποίων διενεργείται, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών και μπορεί να ανανεώνεται για ίσο χρονικό διάστημα. Οι εν λόγω υπάλληλοι υπάγονται για τα θέματα της υπηρεσιακής τους κατάστασης στον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος. Καθήκοντα προϊσταμένου του Τμήματος ασκεί δικαστικός υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ, ο οποίος ορίζεται με πράξη του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος. Η θητεία του προϊσταμένου του Τμήματος λαμβάνεται υπόψη για την περαιτέρω βαθμολογική και μισθολογική του εξέλιξη. Η θητεία των αποσπασμένων δικαστικών υπαλλήλων στο Τμήμα λογίζεται ως χρόνος συνεχούς και πραγματικής υπηρεσίας στη θέση από την οποία προέρχονται. Η δαπάνη για τη μισθοδοσία και τις κάθε φύσης αποδοχές των δικαστικών υπαλλήλων βαρύνει την υπηρεσία από την οποία προέρχονται, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις καταβολής τους.

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μπορεί να αποσπώνται στις Εισαγγελίες Πρωτοδικών και Εφετών υπάλληλοι του Υπουργείου Οικονομικών, για την υποβοήθηση του έργου των εισαγγελικών λειτουργιών όταν διενεργείται προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση για οικονομικά ή άλλα συναφή με αυτά εγκλήματα, για χρονικό διάστημα δύο ετών που μπορεί να παρατείνεται με όμοια απόφαση, για ίσο χρονικό διάστημα μέχρι δύο φορές. Οι υπάλληλοι που αποσπώνται λαμβάνουν το σύνολο των πάσης φύσεως αποδοχών της θέσης από την οποία αποσπάστηκαν.

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 4305/2014, άρθρο 46 § 6β’.- Για υφιστάμενες, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, δεσμεύσεις τραπεζικών λογαριασμών, περιεχομένου τραπεζικών θυρίδων και περιουσιακών εν γένει στοιχείων, οι οποίες έχουν επιβληθεί κατ’ εφαρμογή του άρθρου 30 του ν. 3296/2006, οι Οικονομικοί Εισαγγελείς δύνανται να επιβάλουν τις δεσμεύσεις της παρ. 8 του άρθρου 17Α του ν. 2523/1997 υπό τις σχετικώς αναφερόμενες, στη διάταξη αυτή, προϋποθέσεις.

ΑΡΘΡΟ 18⁽¹⁾

ΑΔΙΚΗΜΑ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΓΙΑ ΜΗ ΑΠΟΔΟΣΗ Ή ΑΝΑΚΡΙΒΗ ΑΠΟΔΟΣΗ Φ.Π.Α. ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ ΦΟΡΩΝ, ΤΕΛΩΝ Ή ΕΙΣΦΟΡΩΝ

.....

(1) Το άρθρο 18 καταργήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 71 του Ν. 4174/2013, η οποία προστέθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4337/2015. Η κατάργηση ισχύει από την δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, ήτοι από 17.10.2015. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται παραπομπή στις ρυθμίσεις των άρθρων 17-21 του Ν. 2523/1997 εννοούνται στο εξής οι αντίστοιχες ρυθμίσεις των διατάξεων του Δωδέκατου Κεφαλαίου του Ν. 4174/2013 (άρθρα 66-70). Το καταργηθέν άρθρο είχαν ως εξής:

«1. Όποιος, προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή του φόρου προστιθέμενης αξίας, του φόρου κύκλου εργασιών και των παρακρατούμενων και επιρριπτόμενων φόρων, τελών ή εισφορών, δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς ή συμψηφίζει αυτούς, καθώς και όποιος παραπλανά τη φορολογική αρχή με την παράσταση ψευδών γεγονότων ως αληθινών ή με την αθέμιτη παρασιώπηση ή απόκρυψη αληθινών γεγονότων και λαμβάνει επιστροφή, καθώς και όποιος διακρατεί τέτοιους φόρους, τέλη ή εισφορές, τιμωρείται:

α) με φυλάκιση εφόσον το προς απόδοση ποσό του κύριου φόρου, τέλους ή εισφοράς ή το ποσό του ΦΠΑ που συμψηφίστηκε ή δεν αποδόθηκε ή αποδόθηκε ανακριβώς, ανέρχεται σε ετήσια βάση έως το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ, β) με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους, εφόσον το προς απόδοση ποσό του κύριου φόρου, τέλους ή εισφοράς ή το ποσό του Φ.Π.Α. που συμψηφίστηκε ή δεν αποδόθηκε ή αποδόθηκε ανακριβώς, ανέρχεται σε ετήσια βάση από το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ μέχρι το ποσό των εβδομήντα πέντε χιλιάδων (75.000) ευρώ και γ) με κάθειρξη, εφόσον το ως άνω ποσό υπερβαίνει σε ετήσια βάση τα εβδομήντα πέντε χιλιάδες (75.000) ευρώ.

Σε περίπτωση συρροής περισσότερων τέτοιων φόρων, τελών ή εισφορών τα ως άνω ποσά υπολογίζονται ξεχωριστά για κάθε μερικότερο φόρο, τέλος ή εισφορά.

Κατά την επιμέτρηση της ποινής λαμβάνεται υπόψη και η διάρκεια της μη απόδοσης ή ανακριβούς απόδοσης ή διακράτησης τέτοιων φόρων, τελών ή εισφορών.

2. Παρακρατούμενοι φόροι, τέλη και εισφορές είναι εκείνοι που ρητά ορίζονται σε επί μέρους διατάξεις ότι παρακρατούνται και τελικά αποδίδονται στο Δημόσιο ή άλλο φορέα από πρόσωπο διάφορο του πραγματικού φορολογουμένου.

3. Αν η διάρκεια της μη απόδοσης ή ανακριβούς απόδοσης ή διακράτησης τέτοιων φόρων, τελών ή εισφορών δεν υπερβαίνει το ένα έτος, ο υπαίτιος απαλλάσσεται, εφόσον καταβληθούν, από την ημέρα που γεννήθηκε η υποχρέωση καταβολής, οι κατά περίπτωση οφειλόμενοι φόροι, τέλη ή εισφορές με τις κάθε είδους προβλεπόμενες προσαυξήσεις, τέλη και πρόστιμα επί αυτών. Εάν η καταβολή συντελεστεί μετά τη συμπλήρωση έτους, αλλά πριν τη λήξη της αποδεικτικής διαδικασίας σε πρώτο βαθμό, επιβάλλεται ποινή μειωμένη κατά το άρθρο 83 του Ποινικού Κώδικα».

ΑΡΘΡΟ 19⁽¹⁾

ΑΔΙΚΗΜΑ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΓΙΑ ΠΛΑΣΤΑ, ΕΙΚΟΝΙΚΑ Ή ΝΟΘΕΥΜΕΝΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΜΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ Κ.Β.Σ.

(1) Το άρθρο 19 καταργήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 71 του Ν. 4174/2013, η οποία προστέθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4337/2015. Η κατάργηση ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, ήτοι από 17.10.2015. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται παραπομπή στις ρυθμίσεις των άρθρων 17-21 του Ν. 2523/1997 εννοούνται στο εξής οι αντίστοιχες ρυθμίσεις των διατάξεων του Δωδέκατου Κεφαλαίου του Ν. 4174/2013 (άρθρα 66-70). Το καταργηθέν άρθρο είχαν ως εξής:

«1. Όποιος εκδίδει πλαστά ή εικονικά φορολογικά στοιχεία, καθώς και όποιος αποδέχεται εικονικά φορολογικά στοιχεία ή νοθεύει τέτοια στοιχεία, ανεξάρτητα από το αν διαφεύγει ή μη την πληρωμή φόρου, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) μηνών. Ειδικά, όποιος εκδίδει ή αποδέχεται εικονικά φορολογικά στοιχεία για ανύπαρκτη συναλλαγή στο σύνολό της ή για μέρος αυτής, τιμωρείται: α) με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους, εφόσον η συνολική αξία των εικονικών φορολογικών στοιχείων υπερβαίνει το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ και β) με κάθειρξη, εφόσον το ως άνω ποσό υπερβαίνει τις εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ. Όταν η συνολική αξία των πλαστών και εικονικών φορολογικών στοιχείων, για την πλαστότητα ή εικονικότητα των οποίων καταδικάζεται ο δράστης, υπερβαίνει το ποσό των διακοσίων τριάντα πέντε χιλιάδων (235.000) ευρώ, επιβάλλεται ως παρεπόμενη ποινή το κλείσιμο του καταστήματος, γραφείου, εργοστασίου, εργαστηρίου, αποθήκης και γενικά επαγγελματικής εγκατάστασης αυτού μέχρι ένα (1) μήνα. Η εκτέλεση της παρεπόμενης αυτής ποινής ουδεμία ασκεί επίδραση στις ενοχικές σχέσεις του επιτηδευματία με τους μισθωτούς που συνδέονται με αυτόν με σύμβαση παροχής εξαρτημένης εργασίας.

2. Το αδίκημα του άρθρου αυτού είναι αυτοτελές και ανεξάρτητο από τα αδικήματα, που προβλέπονται και τιμωρούνται με τις λοιπές ποινικές διατάξεις του παρόντος νόμου.

3. Θεωρείται ως πλαστό και το φορολογικό στοιχείο που έχει διατηρηθεί ή σφραγιστεί με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς να έχει καταχωρηθεί στα οικεία βιβλία της αρμόδιας φορολογικής αρχής σχετική πράξη θεώρησής του και εφόσον η μη καταχώρηση τελεί σε γνώση του υποχρέου για τη θεώρηση του φορολογικού στοιχείου. Θεωρείται επίσης ως πλαστό το φορολογικό στοιχείο και όταν το περιεχόμενο και τα λοιπά στοιχεία του πρωτότυπου ή αντίτυπου αυτού είναι διαφορετικά από αυτά που αναγράφονται στο στέλεχος του ίδιου στοιχείου.

4. Εικονικό είναι το στοιχείο που εκδίδεται για συναλλαγή ανύπαρκτη στο σύνολό της ή για μέρος αυτής ή για συναλλαγή που πραγματοποιήθηκε από πρόσωπα διαφορετικά από αυτά που αναγράφονται στο στοιχείο ή το ένα από αυτά είναι άγνωστο φορολογικώς πρόσωπο, με την έννοια ότι δεν έχει δηλώσει την έναρξη του επιτηδευματός του ούτε έχει θεωρήσει στοιχεία στην κατά τόπο αρμόδια, σύμφωνα με την αναγραφόμενη στο στοιχείο διεύθυνση, δημόσια οικονομική υπηρεσία.

Εικονικό είναι επίσης το στοιχείο που φέρεται ότι εκδόθηκε ή έχει ληφθεί από εικονική εταιρία, κοινοπραξία, κοινωμία ή άλλη οποιασδήποτε μορφής επιχείρηση ή από φυσικό πρόσωπο για το οποίο αποδεικνύεται ότι είναι παντελώς αμέτοχο με τη συγκεκριμένη συναλλαγή, οπότε στην τελευταία αυτή περίπτωση η σχετική διοικητική κύρωση επιβάλλεται, καθώς και η ποινική δίωξη ασκείται κατά του πραγματικού υπευθύνου που υποκρύπτεται. Τα φορολογικά στοιχεία στα οποία αναγράφεται αξία συναλλαγής κατώτερη της πραγματικής θεωρούνται πάντοτε για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ως ανακριβή, ενώ τα φορολογικά στοιχεία στα οποία αναγράφεται αξία μεγαλύτερη της πραγματικής θεωρούνται ως εικονικά κατά το μέρος της μεγαλύτερης αυτής αξίας.

Δεν είναι εικονικό το φορολογικό στοιχείο που εξέδωσε ή έλαβε η κοινωμία κληρονόμων ή ο κληρονόμος ή σύζυγος ή τέκνο αποβιώσαντος ή συνταξιοδοτηθέντος συζύγου ή γονέα, το οποίο φέρεται ότι εκδόθηκε ή λήφθηκε από τον αποβιώσαντα ή συνταξιοδοτηθέντα επιτηδευματία, εφόσον αφορά πραγματική συναλλαγή και πριν από κάθε είδους φορολογικό έλεγχο, έχει καταχωρηθεί στα βιβλία τόσο του λαμβάνοντα, όσο και του εκδόμενου στο στοιχείο, η αξία αυτού να έχει συμπεριληφθεί στις οικείες δηλώσεις ΦΠΑ και Φορολογίας Εισοδήματος και έχει γίνει η απόδοση των φόρων που προκύπτουν από το στοιχείο αυτό.

Σε περίπτωση που η κατά το προηγούμενο εδάφιο έκδοση φορολογικών στοιχείων συνεχίζεται μετά την πάροδο εξαμήνου από το χρόνο που προέκυψε η μεταβολή στο φορέα της επιχείρησης, επιβάλλεται σε βάρος του ασκούντος την επιχείρηση το πρόστιμο της παραγράφου 2 περιπτώσεις α' και ε' του άρθρου 5 του Ν. 2523/1997.

Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων εδαφίων εφαρμόζονται και για παραβάσεις που έχουν διαπραχθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, για τις οποίες δεν έχουν εκδοθεί οι οικείες καταλογιστικές πράξεις ή εφόσον εκδόθηκαν δεν έχουν οριστικοποιηθεί κατά οποιονδήποτε τρόπο ή εκκρεμούν επί της ουσίας ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων.

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 3220/2004, άρθρο 40 § 3-4 (άσκηση ποινικής δίωξης κατά του πραγματικού υπόχρεου που υποκρύπτεται και όχι κατά του φερόμενου εκδότη εικονικών στοιχείων) βλ. σχετικές διατάξεις άρθρου 21.

Νόμος 3220/2004, άρθρο 42 (ανακυκλώσιμα απορρίμματα). 1. Επιχειρήσεις που προμηθεύτηκαν ανακυκλώσιμα απορρίμματα μέχρι 24.12.2002, ημερομηνία ισχύος των διατάξεων της παραγράφου 16 του άρθρου 19 του ν. 3091/2002 (ΦΕΚ 330 Α'), με φορολογικά στοιχεία που εκδόθηκαν μέχρι την ημερομηνία αυτή από τους φερόμενους στα στοιχεία αυτά προμηθευτές των ανακυκλώσιμων απορριμμάτων, τα οποία αποδείχθηκαν πλαστά ή εικονικά ως προς το πρόσωπο του εκδότη, ενώ αφορούν στο σύνολό τους πραγματική συναλλαγή, απαλλάσσονται από τα πρόστιμα του Κ.Β.Σ. και τις λοιπές διοικητικές και ποινικές κυρώσεις, καθώς και από οποιαδήποτε άλλη κύρωση που προβλέπεται από τις σχετικές φορολογικές διατάξεις, εφόσον μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καταβληθεί από τους λήπτες των παραπάνω φορολογικών στοιχείων ο αναφερόμενος σε αυτά φόρος προστιθέμενης αξίας.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και για τις υποθέσεις για τις οποίες έχουν εκδοθεί οι οικείες καταλογιστικές πράξεις, εφόσον δεν έχουν οριστικοποιηθεί κατά οποιονδήποτε τρόπο ή εκκρεμούν ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων ή του Σ.τ.Ε., εφαρμοζόμενων των διατάξεων περί δικαστικού συμβιβασμού, όπου συντρέχει περίπτωση.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΓΝΩΜ. Ν.Σ.Κ. 525/2012.- Επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση έκδοσης εικονικών φορολογικών στοιχείων από εικονική επιχείρηση, τόσο σε βάρος του πραγματικού υποχρέου που υποκρύπτεται, όσο και σε βάρος εκείνου που εικονικά φέρεται ότι ασκεί την επιχείρηση.

Στις περιπτώσεις εικονικών φορολογικών στοιχείων, τα οποία φέρονται ότι εκδόθηκαν από οποιασδήποτε μορφής εικονική επιχείρηση ή φυσικό πρόσωπο ή οποιασδήποτε μορφής νομικό πρόσωπο, οι πάσης φύσεως φορολογικές επιβαρύνσεις και κυρώσεις νομίμως επιβάλλονται παράλληλα τόσο σε βάρος του πραγματικού υποχρέου που υποκρύπτεται όσο και σε βάρος εκείνου που εικονικά φέρεται ότι ασκεί την επιχείρηση, εφόσον ο τελευταίος δεν αποδείξει (ενώπιον της αρμόδιας Φορολογικής Αρχής ή των Διοικητικών Δικαστηρίων) ότι ήταν παντελώς αμέτοχος στις συγκεκριμένες συναλλαγές.

Η ανωτέρω γνωμοδότηση έγινε αποδεκτή από τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων (βλ. ΕΔΥΟ πολ. 1091/29.4.2013).

Στις περιπτώσεις αυτές εφαρμόζονται οι διατάξεις περί δικαστικού συμβιβασμού, ανεξάρτητα από το χρόνο άσκησης της προσφυγής.

5. Επίσης, με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τεσσάρων (4) μηνών τιμωρείται ο υπόχρεος που δεν εκδίδει ή εκδίδει ανακριβώς τα προβλεπόμενα από το π.δ. 186/1992 (Κ.Β.Σ.) στοιχεία κατά την πώληση ή διακίνηση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών ή δεν καταχωρεί στα πρόσθετα βιβλία της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του ίδιου προεδρικού διατάγματος, τις συναλλαγές για τις οποίες δεν έχουν εκδοθεί τα οικεία στοιχεία εσόδων, εφόσον εμπίπτει στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 13. Ειδικά για υπόχρεους που, κατά τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο, εμπίπτουν στις διατάξεις του πέμπτου και έκτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 13, επιβάλλεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 καταλαμβάνουν και το αδίκημα της παρούσας παραγράφου.»

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΠΕΝΤΑΜΕΛΟΥΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑΤΩΝ ΒΟΡ. ΑΙΓΑΙΟΥ 86/2013.- Έκδοση εικονικών φορολογικών στοιχείων.- Τα φερόμενα ως εικονικά στοιχεία ανέγραφαν ημερομηνία συναλλαγών προγενέστερη της διάτρησης - θεώρησής τους από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. γεγονός, όμως, που κατά το Ποινικό Δικαστήριο δεν μπορεί να στοιχειοθετήσει ανυπαρξία των σχετικών συναλλαγών και αξιόποινη πράξη ενώ η ελεγκτική αρχή δεν προέβη σε έλεγχο των αποθηκών της λήπτριας εταιρείας για να διαπιστώσει αν υπήρχαν τα εμπορεύματα που της απέστειλε η εταιρεία των κατηγορουμένων.

ΤΡΙΜ. ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ 18495/2014.- Κηρύσσονται αθώοι οι αποδέκτες εικονικών φορολογικών στοιχείων που τελούσαν σε άγνοια της εικονικότητας.- Έχοντας αναθέσει την εκτέλεση οικοδομικών έργων σε υπεργολάβους ελάμβαναν από αυτούς εικονικά τιμολόγια για έργα που πραγματικά εκτελέστηκαν αφού οι σχετικές συμβάσεις προσκομίσθηκαν στην Εφορία και καταβλήθηκε στους υπεργολάβους το ανάλογο τίμημα χωρίς κανένα όφελος των αποδεκτών από τη λήψη αυτών των παραστατικών ενώ αποδείχθηκε ότι οι κατηγορούμενοι δεν μπορούσαν να διαπιστώσουν μόνοι τους την εικονικότητα αλλά τούτο μπορούσε να προκύψει μόνον μετά από έλεγχο της αρμόδιας ΔΟΥ.

ΤΡΙΜ. ΕΦΕΤ. ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑΤΩΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ 40/2014.- Απατηλή επιστροφή Φ.Π.Α. (άρθρο 386 Π.Κ.).- Κηρύσσεται αθώα η κατηγορουμένη, νόμιμη εκπρόσωπος Α.Ε., που φέρεται ότι υπέβαλε πίνακες εικονικών συναλλαγών με αλλοδαπές επιχειρήσεις και πέτυχε την επιστροφή Φ.Π.Α. Οι συναλλαγές κρίθηκαν πραγματικές και η μη έκδοση φορτωτικών δικαιολογείται διότι η διακίνηση έγινε με Ι.Χ. κατ' επιλογή της αγοράστριας αλλοδαπής επιχείρησης που συνιστά σύννομο τρόπο μεταφοράς και όχι εικονικότητα της συναλλαγής. Τα έγγραφα εξαγωγής των προϊόντων από την Ελλάδα έχουν υπογραφεί κατά διαφορετικούς χρόνους και από πολλούς διαφορετικούς υπαλλήλους πέντε διαφορετικών τελωνείων εξαγωγής και έτσι αποδεικνύεται ότι είναι γνήσια ενώ είναι αδιάφορος ο λόγος για τον οποίο οι Βουλγαρικές αρχές ισχυρίζονται ότι τα εμπορεύματα εμφανίζονται να μην εισήχθησαν στο Βουλγαρικό έδαφος αφού η Ελληνική επιχείρηση δεν φέρει καμμία ευθύνη για τη μη εισαγωγή ή το νομότυπο αυτής, που αφορά τις Βουλγαρικές τελωνειακές αρχές και την αλλοδαπή εισαγωγή.

ΜΟΝΟΜΕΛΟΥΣ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ 62281/2015. - Μη έκδοση αποδείξεων λιανικής πώλησης κατ' εξακολούθηση άρθρο 19 παρ. 5 εδ. α.- Κηρύσσεται αθώος ο νόμιμος εκπρόσωπος ετερόρρυθμης εταιρίας (με αντικείμενο καφετέρια-αναψυκτήριο συνολικής δυναμικότητας 120 καθισμάτων) για μη έκδοση τριών αποδείξεων σε τρία τραπέζια εν όψει του ότι μέχρι την ώρα του ελέγχου και αιχμής της λειτουργίας του καταστήματος (10.10 πρωινή) είχαν ήδη εκδοθεί 121 αποδείξεις διάφορων ποσών ενώ, αν ο κατηγορούμενος είχε σχετική πρόθεση, θα είχε παραλείψει την έκδοση περισσότερων και μεγαλύτερου ποσού αποδείξεων προς αποφυγή καταβολής του αντίστοιχου ΦΠΑ, συνεκτιμωμένου και του γεγονότος ότι ουδέποτε στο παρελθόν είχε αντιμετώπισει αντίστοιχη κατηγορία μολονότι η επιχείρηση υφίστατο τακτικούς ελέγχους.

ΜΟΝΟΜΕΛΟΥΣ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ 70281/2014.- Αποδοχή φορολογικών στοιχείων εικονικών ως προς το πρόσωπο του εκδότη (άρθρο 19 παρ. 4).- Κηρύσσονται αθώοι οι αποδέκτες - νόμιμοι εκπρόσωποι διαμεταφορικής Α.Ε. εν όψει του ότι τα παραστατικά εκδόθηκαν για συναλλαγές υπαρκτές στο σύνολό τους, η εκδότηρια εταιρεία δεν ήταν ανύπαρκτη

αφού είχε ΑΦΜ, εξέδωσε δελτία αποστολής - φορτωτικές και θεωρημένα τιμολόγια, είχε συσταθεί κανονικά και είχε επίσημη έδρα, ενώ το γεγονός ότι η ίδια δεν είχε υποβάλει συγκεντρωτικές καταστάσεις πελατών της δεν σημαίνει ότι είναι εικονική ή ανύπαρκτη.

ΑΡΘΡΟ 20⁽¹⁾

ΑΥΤΟΥΡΓΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΟΙ

.....

(1) Το άρθρο 20 καταργήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 71 του Ν. 4174/2013, η οποία προστέθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4337/2015. Η κατάργηση ισχύει από την δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, ήτοι από 17.10.2015. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται παραπομπή στις ρυθμίσεις των άρθρων 17-21 του Ν. 2523/1997 εννοούνται στο εξής οι αντίστοιχες ρυθμίσεις των διατάξεων του Δωδέκατου Κεφαλαίου του Ν. 4174/2013 (άρθρα 66-70). Το καταργηθέν άρθρο είχαν ως εξής:

«1. Στα νομικά πρόσωπα ως αυτουργοί του αδικήματος της φοροδιαφυγής θεωρούνται:

α) Στις ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες, οι πρόεδροι των Δ.Σ., οι διευθύνοντες ή εντεταλμένοι ή συμπράττοντες σύμβουλοι, οι διοικητές, οι γενικοί διευθυντές ή διευθυντές, ως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από το νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση στη διοίκηση ή διαχείριση αυτών. Αν ελλείπουν όλα τα παραπάνω πρόσωπα, ως αυτουργοί θεωρούνται τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των εταιριών αυτών, εφόσον ασκούν πράγματι προσωρινά ή διαρκώς ένα από τα καθήκοντα που αναφέρονται πιο πάνω.

β) Στις εταιρίες ομόρρυθμες ή ετερόρρυθμες, οι ομόρρυθμοι εταίροι ή διαχειριστές αυτών και στις περιορισμένης ευθύνης εταιρίες, οι διαχειριστές αυτών και όταν ελλείπουν ή απουσιάζουν αυτοί, ο κάθε εταίρος.

γ) Στους συνεταιρισμούς, οι πρόεδροι ή οι γραμματείς ή οι ταμίες ή οι διαχειριστές αυτών.

2. Στις κοινοπραξίες, κοινωνίες, αστικές, συμμετοχικές ή αφανείς εταιρίες, ως αυτουργοί του αδικήματος της φοροδιαφυγής θεωρούνται οι εκπρόσωποί τους και αν ελλείπουν αυτοί, τα μέλη τους. Όταν στα μέλη αυτών περιλαμβάνονται και νομικά πρόσωπα ή αλλοδαπές επιχειρήσεις ή αλλοδαποί οργανισμοί, εφαρμόζονται ανάλογα και οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 3.

3. Στις αλλοδαπές επιχειρήσεις γενικά και στους κάθε είδους αλλοδαπούς οργανισμούς, ως αυτουργοί του αδικήματος της φοροδιαφυγής θεωρούνται οι διευθυντές ή αντιπρόσωποι ή πράκτορες, που έχουν στην Ελλάδα.

4. Επίσης, αυτουργοί θεωρούνται και: α) όσοι δυνάμει νόμου ή δικαστικής απόφασης ή διάταξης τελευταίας βούλησης είναι διαχειριστές αλλότριας περιουσίας και β) ο επίτροπος ή κηδεμόνας ή διοικητής αλλοτρίων κατά τις διατάξεις του Α.Κ.

5. Ως άμεσοι συνεργοί του αδικήματος της φοροδιαφυγής θεωρούνται ο προϊστάμενος του λογιστηρίου κάθε μορφής ή τύπου επιχείρησης ή όποιος συμπράττει με οποιονδήποτε τρόπο γενικά στη διάπραξη των αδικημάτων του παρόντος, ως τοιούτου νοουμένου και του υπογράφοντος τη δήλωση ως πληρεξούσιος.

6. Οι ανωτέρω αυτουργοί και συνεργοί τιμωρούνται εφόσον κατά το χρόνο διάπραξης του αδικήματος είχαν την ιδιότητα αυτή και εφόσον γνώριζαν ή από την ιδιότητά τους και εν όψει των συγκεκριμένων περιστάσεων γίνεται φανερό ότι γνώριζαν για τις πράξεις ή παραλείψεις, με τις οποίες εκπληρώθηκαν οι όροι των αδικημάτων του παρόντος».

ΑΡΘΡΟ 21⁽¹⁾

ΠΡΟΣΦΥΓΗ - ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΞΗ - ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

(1) Το άρθρο 21 καταργήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 71 του Ν. 4174/2013, η οποία προστέθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4337/2015. Η κατάργηση ισχύει από την δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, ήτοι από 17.10.2015. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται παραπομπή στις ρυθμίσεις των άρθρων 17-21 του Ν. 2523/1997 εννοούνται στο εξής οι αντίστοιχες ρυθμίσεις των διατάξεων του Δωδεκάτου Κεφαλαίου του Ν. 4174/2013 (άρθρα 66-70). Το καταργηθέν άρθρο είχαν ως εξής:

«1. Εφόσον, με βάση τα πορίσματα του φορολογικού ελέγχου, συντρέχει περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 17 και 18 του παρόντος νόμου, αν έχει ασκηθεί προσφυγή, ο προϊστάμενος της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας με την έκθεση του άρθρου 82 του Κ.Φ.Δ. υποβάλλει αίτημα εκδίκασης της κατά προτίμηση. Η προσφυγή αυτή προσδιορίζεται για εκδίκαση μέσα σε έξι (6) μήνες από την περιέλευση του φακέλου στη γραμματεία του οικείου διοικητικού δικαστηρίου. Στην ίδια προθεσμία προσδιορίζεται στο δικαστήριο που δικάζει κατ' έφεση η έφεση που τυχόν ασκήθηκε κατά της πρωτόδικης απόφασης, καθώς και στο Συμβούλιο της Επικρατείας η ανάιρεση που τυχόν ασκήθηκε κατά της εφετειακής απόφασης. Αναβολή της συζήτησης επιτρέπεται μόνο για μία φορά και η νέα δικάσιμος δεν μπορεί να απέχει περισσότερο από τριάντα (30) ημέρες. Οι αποφάσεις εκδίδονται το αργότερο εντός τριών (3) μηνών και το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από τη δημοσίευσή τους κοινοποιούνται στους διαδίκους. Τα διοικητικά δικαστήρια υποχρεώνονται αυτεπάγγελα να καθορίζουν στην απόφασή τους το ύψος των καθαρών εισοδημάτων που έχουν αποκρυσάλει και το φόρο εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά. Την άνω υποχρέωση έχουν τα διοικητικά δικαστήρια τόσο στο λογιστικό όσο και στον εξωλογιστικό προσδιορισμό του εισοδήματος. Επίσης, υποχρεώνονται να καθορίζουν αυτεπάγγελα το ύψος των ποσών φόρων των αδικημάτων των άρθρων 17 παράγραφος 4 και 18 του παρόντος νόμου που οφείλονται στο Δημόσιο σε περίπτωση μη υποβολής δήλωσης ή να καθορίζουν τη διαφορά μεταξύ του φόρου που προκύπτει με βάση τη δήλωση και του φόρου που προκύπτει με βάση τη δικαστική απόφαση.

Ειδικά κατά των πράξεων επιβολής προστίμου, σε περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων των παραγράφων 8, 9 και 10 του άρθρου 5, που εκδίδονται σε βάρος των εκμεταλλευτών κέντρων διασκέδασης και των λοιπών καταστημάτων ψυχαγωγίας, η εκδίκαση της προσφυγής προσδιορίζεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την περιέλευση του φακέλου στη γραμματεία του οικείου διοικητικού δικαστηρίου. Στην ίδια προθεσμία εκδικάζεται και η έφεση, καθώς και η ανάιρεση που τυχόν θα ασκηθούν. Σε περίπτωση αναβολής, που χορηγείται μόνο μία φορά, η νέα δικάσιμος προσδιορίζεται μέσα σε ένα (1) μήνα από τη χορήγηση αυτής.

2. Η ποινική δίωξη ασκείται αυτεπάγγελα.

Η μηνυτήρια αναφορά υποβάλλεται από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. ή τον Προϊστάμενο της υπηρεσίας που διενήργησε τον έλεγχο σε περίπτωση που ο έλεγχος διενεργήθηκε από όργανα του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.) ή της Διεύθυνσης Οικονομικής Αστυνομίας της Ελληνικής Αστυνομίας ή των ελεγκτικών κέντρων του άρθρου 3 του ν. 2343/1995 (Α 211) ή υποβάλλεται από τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομικών, ως εξής:

α) Η μηνυτήρια αναφορά υποβάλλεται αμέσως με την ολοκλήρωση του ελέγχου και ζητείται από τον αρμόδιο εισαγγελέα η κατά προτεραιότητα εκδίκαση της υπόθεσης, με βάση τα πορίσματα του φορολογικού ελέγχου, ανεξάρτητα εάν έχει ασκηθεί προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου:

αα) στην περίπτωση β της παραγράφου 2 του άρθρου 17, εφόσον ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος παραγγείλει την άμεση άσκηση ποινικής δίωξης,

ββ) στις περιπτώσεις α και β της παραγράφου 1 του άρθρου 18, εφόσον ο φορολογικός έλεγχος έχει διαταχθεί για την ημερομηνία που διενεργήθηκε, με ειδική εντολή ελέγχου του Υπουργού Οικονομικών,

γγ) στην περίπτωση γ της παραγράφου 1 του άρθρου 18,

δδ) στην περίπτωση β της παραγράφου 1 του άρθρου 19 και

εε) στις περιπτώσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 19, εφόσον το πλήθος των μη εκδοθέντων παραστατικών στοιχείων είναι πλέον των δέκα ή υπερβαίνουν σε αξία τα πεντακόσια (500) ευρώ.

β) Η μηνυτήρια αναφορά υποβάλλεται μέσα σε ένα (1) μήνα από την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας διοικητικής επίλυσης της διαφοράς, επί της οικείας απόφασης επιβολής προστίμου του Κ.Β.Σ. ή κατά της οικείας πράξης επιβολής φόρου, τέλους ή εισφοράς και ανεξάρτητα αν κατά της απόφασης αυτής ή της πράξης ασκήθηκε προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου:

αα) στις περιπτώσεις α και β της παραγράφου 1 του άρθρου 18, εφόσον ο φορολογικός έλεγχος δεν έχει διαταχθεί με ειδική εντολή του Υπουργού Οικονομικών,

ββ) στην περίπτωση του πρώτου εδαφίου και την περίπτωση α της παραγράφου 1 του άρθρου 19 και

γγ) στις περιπτώσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 19, εφόσον το πλήθος των μη εκδοθέντων παραστατικών στοιχείων δεν υπερβαίνει τα δέκα ή δεν υπερβαίνει σε αξία τα πεντακόσια (500) ευρώ.

Η ποινική δίωξη δεν αρχίζει πριν από την τελεσίδικη κρίση του διοικητικού δικαστηρίου στην προσφυγή που ασκήθηκε ή σε περίπτωση μη άσκησης προσφυγής πριν από την οριστικοποίηση της φορολογικής εγγραφής με την πάροδο της νόμιμης προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής κατά της εγγραφής αυτής:

αα) στην περίπτωση α της παραγράφου 2 του άρθρου 17 και

ββ) στην περίπτωση β της παραγράφου 2 του άρθρου 17, εφόσον δεν παραγγέλθηκε η άμεση άσκηση ποινικής δίωξης από τον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος.

Η ποινική δίωξη δεν αρχίζει σε καμία από τις ανωτέρω περιπτώσεις, επίσης, αν αυτός κατά του οποίου πρόκειται να ασκηθεί, αποδεικνύει ότι έχει έναντι του Δημοσίου ή των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) απαίτηση βέβαιη και εκκαθαρισμένη, ποσού ίσου ή μεγαλύτερου του ποσού των φόρων, τελών και εισφορών, για τα οποία επρόκειτο να ασκηθεί η ποινική δίωξη.

3. Η τελεσίδικη κρίση του διοικητικού δικαστηρίου δεσμεύει τα δικαστήρια που επιλαμβάνονται του ποινικού μέρους της υπόθεσης ως προς το ύψος των καθαρών εισοδημάτων που έχουν αποκρυβεί και το φόρο εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά, σε σχέση πάντα με την τελευταία φορολογική δήλωση που υποβλήθηκε νομότυπα. Κατά τον αυτό λόγο η ίδια τελεσίδικη κρίση δεσμεύει και ως προς το ύψος των λοιπών φόρων που πρέπει να αποδοθούν στο Δημόσιο ή σε άλλον οριζόμενο φορέα, καθώς και ως προς τον καθορισμό της διαφοράς του φόρου που προκύπτει κάθε φορά επί ανακριβούς δήλωσης.

Το διοικητικό δικαστήριο διαπιστώνοντας την ύπαρξη των πραγματικών περιστατικών, που στοιχειοθετούν τα αδικήματα των άρθρων 17 και 18 του παρόντος νόμου διατάσσει την αποστολή με μέριμνα της γραμματείας του επικυρωμένου αντιγράφου της απόφασης του στον αρμόδιο εισαγγελέα για την άσκηση της κατά νόμο ποινικής δίωξης.

Η γραμματεία του διοικητικού δικαστηρίου υποχρεώνεται να διαβιβάζει το συντομότερο δυνατόν το άνω αντίγραφο στον αρμόδιο εισαγγελέα. Τέτοια υποχρέωση δεν συντρέχει για τη γραμματεία του διοικητικού πρωτοδικείου όταν ασκηθεί έφεση από έναν από τους διαδίκους.

4. Ο προϊστάμενος της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, με την επιφύλαξη των διατάξεων του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 2, εφόσον δεν ασκήθηκε προσφυγή κατά του οικείου φύλλου ελέγχου, υποβάλλει αμελλητί, σχετική μηνυτήρια αναφορά στην αρμόδια εισαγγελική αρχή, για την άσκηση της κατά νόμο ποινικής δίωξης.

Στις ίδιες ενέργειες προβαίνει ο άνω προϊστάμενος και όταν ασκήθηκε έφεση κατά της πρωτόδικης απόφασης, πλην όμως αυτή απορρίφθηκε για τυπικούς λόγους από το διοικητικό δικαστήριο που δικάζει κατ' έφεση.

Στις δίκες που αφορούν αδικήματα των άρθρων 17 και 18 του παρόντος νόμου, η εμφάνιση του μάρτυρα στο ακροατήριο δεν είναι υποχρεωτική, εφόσον έχει λάβει χώρα έγγραφη ενημέρωση του αρμόδιου εισαγγελέα ή του δικαστηρίου εκ μέρους του Προϊσταμένου της Αρχής που διενήργησε τον έλεγχο σχετικά με τη διάρκεια της απόκρυψης των εισοδημάτων που αποκρύφθηκαν ή τη διάρκεια της μη απόδοσης ή ανακριβούς απόδοσης ή διακράτησης του μη αποδοθέντος ή ανακριβώς αποδοθέντος ή διακρατηθέντος φόρου προστιθέμενης αξίας, φόρου κύκλου εργασιών, καθώς και των παρακρατούμενων και επιρριπτόμενων φόρων, τελών ή εισφορών και την πληρωμή τέτοιων φόρων, τελών και εισφορών με τις κάθε είδους προβλεπόμενες προσαυξήσεις, τέλη και πρόστιμα επί αυτών, τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν από τη διαδικασία.

5. Αρμόδιο δικαστήριο είναι, κατά περίπτωση, το μονομελές ή το τριμελές πλημμελειοδικείο ή το τριμελές εφετείο κακουργημάτων της έδρας της αρμόδιας για τη φορολόγηση Δ.Ο.Υ.

6. Οι ποινές του παρόντος νόμου επιβάλλονται ανεξάρτητα από τους πρόσθετους φόρους και τα πρόστιμα που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις και την προσωποκράτηση.

7. Τα αδικήματα του παρόντος νόμου είναι αυτοτελή και ανεξάρτητα μεταξύ τους.

8. Για τα πλημμελήματα των άρθρων 17 παράγραφος 2 περίπτωση α, 18 παράγραφος 1 περιπτώσεις α και β, 19 παράγραφος 1 περίπτωση α, 25 παράγραφος 1 του ν. 1882/1990 και 157 παράγραφος 1 περιπτώσεις α και β του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα που κυρώθηκε με το ν. 2960/2001 (ΦΕΚ 265 Α), μετατροπή και αναστολή της ποινής γίνεται κατά τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 82 και 99 επ. του Ποινικού Κώδικα. Δεν επιτρέπεται αναστολή ή μετατροπή της ποινής σε περίπτωση δεύτερης και κάθε περαιτέρω υποτροπής. Αν μετατραπεί η ποινή, κάθε ημέρα φυλάκισης υπολογίζεται σε ποσό από είκοσι (20) έως εκατό (100) ευρώ.

9. Στα κακούργηματα του παρόντος νόμου, καθώς και στο κακούργημα της περίπτωσης γ της παραγράφου 1 του άρθρου 157 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα ως «συγκεκριμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πράξης», κατά το άρθρο 497 παράγραφος 8 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, νοείται και η εκ μέρους του κατηγορουμένου καταβολή όλων ή μέρους των οφειλόμενων φόρων, τελών, εισφορών ή δασμών με τις κάθε είδους προβλεπόμενες προσαυξήσεις, τέλη και πρόστιμα επί αυτών. Εάν το δικαστήριο κρίνει ότι δεν πρέπει να χορηγηθεί ανασταλτικό αποτέλεσμα στην έφεση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 4 και 8 του άρθρου 497 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, τάσσει προθεσμία τριών εργάσιμων ημερών μέσα στην οποία ο κατηγορούμενος μπορεί να καταβάλει τους κατά περίπτωση οφειλόμενους φόρους, τέλη, εισφορές ή δασμούς με τις κάθε είδους προβλεπόμενες προσαυξήσεις, τέλη και πρόστιμα επί αυτών. Η καταβολή των ως άνω ποσών συνεπάγεται υποχρεωτικά την αναστολή εκτέλεσης της πρωτόδικης απόφασης. Το ίδιο αποτέλεσμα έχει η καταβολή των ως άνω ποσών όταν ζητείται η αναστολή εκτέλεσης της απόφασης, κατά το άρθρο 497 παράγραφος 7 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

10. Στα αδικήματα του παρόντος νόμου, χρόνος τέλεσης είναι το χρονικό διάστημα από την ημέρα κατά την οποία για πρώτη φορά όφειλε να ενεργήσει ο υπαίτιος μέχρι τη συμπλήρωση χρόνου αντίστοιχου με το 1/3 της κατά περίπτωση προβλεπόμενης προθεσμίας παραγραφής.

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 2954/2001, άρθρο 2 § 9. Οι διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 10 του άρθρου 21 του Ν. 2523/1997 ισχύουν ανάλογα και για τα αδικήματα των περιπτώσεων ζ' και η' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Ν. 1591/1986 (ΦΕΚ 50 Α'), για τα οποία, κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, δεν έχει επέλθει παραγραφή κατά τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα.

Νόμος 2648/1998, άρθρο 32 § 12. Δεν υποβάλλεται μηνυτήρια αναφορά από τον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. κατά των προσώπων του άρθρου 20 του ν. 2523/1997 για φορολογικές παραβάσεις που διαπράχθηκαν μέχρι 31.12.1997 και οι οποίες δεν αποτελούν από 1.1.1998 ποινικά αδικήματα σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2523/1997. (Ισχύει από 22.10.1998)

Νόμος 3220/2004, άρθρο 40.- 3. Επί εικονικών φορολογικών στοιχείων τα οποία φέρονται ότι εκδόθηκαν από εικονική εταιρεία, κοινοπραξία, κοινωνία ή άλλη οποιασδήποτε μορφής επιχείρηση ή από οποιοδήποτε φυσικό, νομικό ή άλλη μορφής πρόσωπο, εφόσον τα πρόσωπα αυτά αποδεικνύουν ότι είναι παντελώς αμέτοχα με τη συγκεκριμένη συναλλαγή, οι αναλογούντες φόροι, τέλη και εισφορές και γενικά οι κάθε είδους φορολογικές επιβαρύνσεις και διοικητικές κυρώσεις επιβάλλονται, καθώς και η ποινική δίωξη ασκείται αποκλειστικά κατά του πραγματικού υπόχρεου που υποκρύπτεται και όχι κατά του φερόμενου εκδότη.

4. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και για παραβάσεις που έχουν διαπραχθεί μέχρι το χρόνο δημοσίευσης του νόμου αυτού, για τις οποίες δεν έχουν εκδοθεί οι οικείες καταλογιστικές πράξεις ή εφόσον εκδόθηκαν δεν έχουν οριστικοποιηθεί κατά οποιονδήποτε τρόπο ή εκκρεμούν ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων ή του Συμβουλίου της Επικρατείας, εφαρμοζομένων των διατάξεων περί δικαστικού συμβιβασμού, όπου συντρέχει περίπτωση.

Νόμος 3904/2010, άρθρο 20 § 2.- Ο τίτλος του άρθρου 375 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας από «Διακοπή των συνεδριάσεων» γίνεται «Ιδιαίτερες δικάσιμοι - Διακοπή των συνεδριάσεων», οι παράγραφοι 1, 2, 3 και 4 του ίδιου άρθρου αναριθμούνται σε 2, 3, 4 και 5 και προστίθεται νέα παράγραφος 1, ως εξής:

«1. Στα τριμελή εφετεία κακουργημάτων ορίζονται ιδιαίτερες κατά μήνα δικάσιμοι, στις οποίες προσδιορίζονται αποκλειστικά και μόνο υποθέσεις με κατηγορούμενο ή κατηγορούμενους προσωρινά κρατούμενους, καθώς και υποθέσεις φορολογικών κακουργημάτων του ν. 2523/1997. Στα Εφετεία Αθηνών, Πειραιά και Θεσσαλονίκης οι ιδιαίτερες αυτές δικάσιμοι δεν μπορεί να είναι λιγότερες από τρεις κάθε μήνα μόνο για τις υποθέσεις με προσωρινά κρατούμενους και οπωσδήποτε μία για τις υποθέσεις φορολογικών κακουργημάτων. Για την εκδίκαση των

Η παραγραφή των αδικημάτων του παρόντος νόμου αρχίζει από την τελεσιδικία της απόφασης επί της προσφυγής που ασκήθηκε ή σε περίπτωση μη άσκησης προσφυγής από την οριστικοποίηση της φορολογικής εγγραφής λόγω παρόδου της προθεσμίας προς άσκησή της.

Στις περιπτώσεις του άρθρου 19 του παρόντος Νόμου η παραγραφή αρχίζει από το χρόνο διαπίστωσης του αδικήματος, ο οποίος προσδιορίζεται από την ημερομηνία θεώρησης του οικείου πορίσματος του φορολογικού ελέγχου από τον προϊστάμενο της αρχής που διενήργησε τον έλεγχο.

Για τα αδικήματα της περίπτωσης β της παραγράφου 2 του άρθρου 17, εφόσον ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος παραγγείλει την άμεση άσκηση ποινικής δίωξης, η παραγραφή αρχίζει από την ημερομηνία άσκησης της δίωξης αυτής.

11. Το Δημόσιο μπορεί να παρίσταται ως πολιτικός ενάγων ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων και για τις αξιώσεις του που απορρέουν από τα αδικήματα του παρόντος νόμου. Η διάταξη του άρθρου 5 του ν.δ/τος 2711/1953 (ΦΕΚ 323 Α') εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή. Όταν η δίωξη ασκείται σε βαθμό πλημμελήματος, το Δημόσιο μπορεί να εκπροσωπηθεί και από τον προϊστάμενο της αρμόδιας φορολογικής αρχής ή τον οριζόμενο από αυτόν υπάλληλο.

12. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και του γενικού μέρους του Ποινικού Κώδικα.»

συγκεκριμένων υποθέσεων τα εφετεία συνεδριάζουν και κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών, εκτός από το μήνα Αύγουστο».

Νόμος 4174/2013, άρθρο 36 (Παραγραφή).- 1. Η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να προβεί σε έκδοση πράξης διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εντός πέντε (5) ετών από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής δήλωσης.

2. Η περίοδος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 παρατείνεται στις εξής περιπτώσεις:

α) εάν ο φορολογούμενος υποβάλει αρχική ή τροποποιητική δήλωση εντός του πέμπτου έτους της προθεσμίας παραγραφής, για περίοδο ενός έτους από τη λήξη της πενταετίας,

β) εάν ζητηθούν πληροφορίες από χώρα της αλλοδαπής, για όσο χρονικό διάστημα απαιτηθεί για τη διαβίβαση των εν λόγω πληροφοριών προσαυξημένο κατά ένα έτος από την παραλαβή τους από τη Φορολογική Διοίκηση,

γ) εάν ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή, ένδικο βοήθημα ή μέσο, για περίοδο ενός έτους μετά την έκδοση απόφασης, επί της ενδικοφανούς προσφυγής ή την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης και μόνο για το ζήτημα, το οποίο αφορά.

3. Εξαιρετικά, πράξη διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου για περιπτώσεις φοροδιαφυγής μπορεί να εκδοθεί εντός είκοσι (20) ετών από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής δήλωσης.

4. Εάν ο διορθωτικός προσδιορισμός φόρου συνεπάγεται τροποποίηση πράξης προσδιορισμού φόρου για φορολογικό έτος για το οποίο το δικαίωμα ελέγχου έχει παραγραφεί, η αντίστοιχη προσαρμογή φόρου διενεργείται στο παλαιότερο φορολογικό έτος για το οποίο το δικαίωμα ελέγχου δεν έχει ακόμη παραγραφεί και στο οποίο αφορά ο διορθωτικός προσδιορισμός φόρου.

Νόμος 4174/2013, άρθρο 66 § 11.- Διατάξεις περί παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου να κοινοποιεί φύλλα ελέγχου και πράξεις προσδιορισμού φόρου, τελών, εισφορών, προστίμων, προϋσχύουσες του άρθρου 36 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, εξακολουθούν να έχουν εφαρμογή για τις χρήσεις, τις περιόδους, τις υποθέσεις και τις φορολογικές υποχρεώσεις τις οποίες αφορούν. Κατ' εξαίρεση, οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 36 εφαρμόζονται και για περιπτώσεις φοροδιαφυγής, η οποία διαπράχθηκε πριν την εφαρμογή του Κώδικα, εάν, κατά τη θέση αυτού σε ισχύ, το δικαίωμα του Δημοσίου δεν έχει παραγραφεί.

Όπου σε κείμενες διατάξεις ουσιαστικού φορολογικού δικαίου, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, προβλέπεται προθεσμία παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου να κοινοποιεί φύλλα ελέγχου, πράξεις προσδιορισμού φόρου, τελών, εισφορών, πράξεις επιβολής προστίμων και κάθε άλλη συναφή πράξη, η παραγραφή διακόπτεται με την έκδοσή τους. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται και σε εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις, οι οποίες δεν έχουν συζητηθεί κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου σε πρώτο βαθμό.

Νόμος 4337/2015, άρθρο 22. Οι προθεσμίες παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για έκδοση πράξης διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου και κάθε άλλης πράξης επιβολής φόρων, τελών, προστίμων ή εισφορών, που λήγουν στις 31.12.2015 παρατείνονται κατά ένα (1) έτος από τη λήξη τους για υποθέσεις για τις οποίες έχουν εκδοθεί (κατά τη δημοσίευση του παρόντος) ή θα εκδοθούν μέχρι τις 31.12.2015 εισαγγελικές παραγγελίες, εντολές ελέγχου, έρευνας ή επεξεργασίας ή εντολές και αιτήματα διερεύνησης από δικαστική ή φορολογική ή ελεγκτική αρχή, καθώς και από την Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης.

Νόμος 4410/2016, άρθρο 61. 1. Οι υποθέσεις του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης 1γ της υποπαραγράφου Δ7 της παρ. Δ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α 94) μεταφέρονται από την Ειδική Γραμματεία του Σ.Δ.Ο.Ε. (Ε.Γ. Σ.Δ.Ο.Ε.), στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων (Γ.Γ.Δ.Ε.), μετά από καταγραφή τους, με διαπιστωτικές πράξεις του Υπουργού Οικονομικών. Η διαδικασία της μεταφοράς θα ολοκληρωθεί εντός δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

2. Η καταγραφή των υποθέσεων σε ηλεκτρονικό αρχείο γίνεται με βάση τουλάχιστον τα ακόλουθα κριτήρια, εφόσον τα σχετικά στοιχεία για τη συμπλήρωση των κριτηρίων είναι διαθέσιμα:

- Α) την επωνυμία ή το ονοματεπώνυμο του ελεγχόμενου,
- Β) τον αριθμό φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.),
- Γ) το ID της υπόθεσης στο ELENXIS ή ICIS,
- Δ) το αντικείμενο εργασιών,
- Ε) την εντολή ελέγχου της Ειδικής Γραμματείας του Σ.Δ.Ο.Ε. (αριθμός, ημερομηνία, ονοματεπώνυμο ελεγκτή),
- ΣΤ) το αντικείμενο ελέγχου,
- Ζ) την αιτία διενέργειας του ελέγχου από την Ειδική Γραμματεία του Σ.Δ.Ο.Ε.,
- Η) τις ελεγχόμενες χρήσεις,
- Θ) τις ημερομηνίες παραγραφής της υπόθεσης,
- Ι) αν η υπόθεση προέρχεται από εισαγγελική παραγγελία και τον αριθμό αυτής, Κ) το στάδιο ελέγχου.

3. Με εκτίμηση του τελευταίου χειριστή - ελεγκτή της μεταφερόμενης υπόθεσης, η καταγραφή των υποθέσεων συμπληρώνεται με το βαθμό της αξιολόγησης της σπουδαιότητάς τους.

4. Κατασχεθέντα ή παραληφθέντα και δεσμευθέντα βιβλία, στοιχεία, έγγραφα, μέσα αποθήκευσης δεδομένων και αντικείμενα, που σχετίζονται με τις υποθέσεις της παραγράφου 2 μεταφέρονται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων.

5. Οι υποθέσεις που μεταφέρονται προτεραιοποιούνται προς έλεγχο σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν. 4174/2013 (Α 170), από το έτος 2017 και επόμενα.

6. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, μπορούν να ορίζονται και άλλα κριτήρια καταγραφής των υποθέσεων πλην των οριζόμενων στην παράγραφο 1 του παρόντος και να καθορίζεται η διαδικασία και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη μεταφορά των ως άνω υποθέσεων.

7. Ειδικά, για τις υποθέσεις του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης 1γ της υποπαραγράφου Δ7 της παρ. Δ' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015, τα όργανα της φορολογικής διοίκησης, υπέχουν αστική, πειθαρχική και ποινική ευθύνη για την παραγραφή τους, μόνον ως προς αυτές που τελικώς θα προτεραιοποιηθούν προς έλεγχο. Για τις λοιπές υποθέσεις τα όργανα της Γ.Γ.Δ.Ε. συμπεριλαμβανομένου του Γενικού Γραμματέα Γ.Γ.Δ.Ε., καθώς και τα όργανα της Ε.Γ. Σ.Δ.Ο.Ε. συμπεριλαμβανομένου του Ειδικού Γραμματέα Σ.Δ.Ο.Ε., δεν υπέχουν αστική ή πειθαρχική ή ποινική ευθύνη για την τυχόν παρέλευση του χρόνου παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για έκδοση πράξεων προσδιορισμού φόρου, τέλους, εισφοράς ή πράξεων επιβολής προστίμου.

8. Οι προθεσμίες παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για έκδοση πράξεων διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου και κάθε άλλης πράξης επιβολής φόρων, τελών, προστίμων ή εισφορών για τις υποθέσεις του παρόντος άρθρου, καθώς και για αυτές που μεταφέρθηκαν στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων με τις διατάξεις της περίπτωσης 1 της υποπαραγράφου Δ7 της παρ. Δ' του άρθρου 2 του ν.4336/2015, παρατείνονται για τρία (3) έτη.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

ΑΡΘΡΟ 22

ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΧΡΕΩΝ ΠΡΟΣΩΠΟΚΡΑΤΗΣΗ

1. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 6 του ν.δ/τος 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε.) προστίθεται έκτο εδάφιο, που έχει ως εξής:

«Η προσαύξηση εκπρόθεσμης καταβολής χρέους δεν μπορεί να υπερβεί το διακόσια τοις εκατό (200%)⁽¹⁾ του χρέους που οφείλεται, ανεξάρτητα αν πρόκειται για χρέος από κύρια οφειλή, από τόκους ή από προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής οι οποίες βεβαιώνονται αυτοτελώς»^{(2) (3)}

2. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 6 του ν.δ/τος 356/1974 καταργούνται και οι παράγραφοι αυτού 5 έως και 9 αναριθμούνται σε 3 έως και 7.

3. Το άρθρο 7 του ν. 2120/1993 (ΦΕΚ 24 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 7 Ν. 2120/1993

1. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μετά από πρόταση της Διεύθυνσης Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, μπορεί να ανασταλεί μέχρι ένα (1) μήνα η λειτουργία καταστήματος, γραφείου, εργοστασίου, εργαστηρίου, αποθήκης και γενικά κάθε επαγγελματικής εγκατάστασης επιτηδευματιών, στις περιπτώσεις οφειλών φυσικών προσώπων ή προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου 2 ή του άρθρου 101 του ν. 2238/1994, χρεών προς το Δημόσιο ληξιπρόθεσμων και απαιτητών πέραν του έτους και εφόσον το ύψος αυτών με τις νόμιμες προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής υπερβαίνει τα δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές.⁽⁴⁾ Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται ανεξάρτητα από τη λήψη άλλων μέτρων που προβλέπονται για την είσπραξη.

(1) Το ανώτατο όριο προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του Ν.Δ. 356/1974 (ΦΕΚ 90Α'-ΚΕΔΕ) τέθηκε όπως καθορίστηκε με την παρ. 1 του άρθρου 13 του Ν. 3193/2003 και ισχύει από 1.10.2003, σύμφωνα με το άρθρο 22 του ίδιου νόμου. Προηγουμένως το όριο αυτό ήταν τριακόσια τοις εκατό (300%).

(2) **Νόμος 3193/2003, άρθρο 13.-** 2. Ληξιπρόθεσμα χρέη προς το Δημόσιο ή προς τρίτους που είναι βεβαιωμένα στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.), των οποίων οι προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής έχουν υπερβεί την 1.10.2003 το ανώτατο όριο προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής, που ορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο, δεν επιβαρύνονται περαιτέρω με άλλες προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής.

3. Προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής που έχουν εισπραχθεί ή έχουν αποσβεστεί λόγω συμψηφισμού, μέχρι την 1.10.2003 πλέον του ανωτάτου ορίου που ορίζεται στην παράγραφο 1, δεν επιστρέφονται.

(3) **Νόμος 3193/2003, άρθρο 13.-** 6. Οφειλές προς το Δημόσιο ή προς τρίτους που έχουν βεβαιωθεί στις Δ.Ο.Υ. ή στα Τελωνεία του Κράτους μέχρι 31.12.2002, εφόσον καταβληθούν στο σύνολό τους από 1.10.2003 μέχρι 31.10.2003 απαλλάσσονται από τις προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής, που τις επιβαρύνουν, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν.Δ. 356/1974 κατά ποσοστό πενήντα στα εκατό (50%). Η απαλλαγή χορηγείται μετά από αίτηση του οφειλέτη και εφόσον εξοφληθεί το σύνολο των ως άνω ληξιπρόθεσμων οφειλών, χωρίς δικαίωμα του οφειλέτη να επιλέξει μέρος αυτών.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να παρατείνεται η παραπάνω προθεσμία και να καθορίζονται διαδικαστικές λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου αυτής.

(4) **Νόμος 2948/2001, άρθρο 28 § 4.** Τα δραχμικά ποσά που ισχύουν την 31.12.2001, από 1.1.2002 μετατρέπονται σε ευρώ με βάση την οριστική ισοτιμία 1 ευρώ = 340,75 δραχμές, για τις λοιπές μη μνημονευόμενες περιπτώσεις.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 13 του νόμου «Κώδικας διοικητικών και ποινικών κυρώσεων στη φορολογική νομοθεσία και άλλες διατάξεις» έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τις κυρώσεις της προηγούμενης παραγράφου».

3.⁽¹⁾ Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δημοσίας Τάξης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζονται ο τρόπος, η διαδικασία και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

4. Οι διατάξεις περί προσωποκράτησης που ισχύουν για τα ληξιπρόθεσμα προς το Δημόσιο χρέη εφαρμόζονται και για χρέη προς τρίτους πλην ιδιωτών που εισπράττονται κατά τις διατάξεις του ν.δ/τος 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε.).

5.⁽²⁾ Η περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 46 του ν. 2065/1992 (ΦΕΚ 113 Α'), όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 33 του ν. 2214/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. Η προσωπική κράτηση, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις διατάσσεται για συνολικές οφειλές μαζί με τις προσαυξήσεις που αναλογούν σε αυτές, προς το Δημόσιο και τρίτους πλην ιδιωτών, πάνω από εννέα χιλιάδες (9.000) ευρώ ή πάνω από τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για παρακρατούμενους, επιρριπτόμενους φόρους και για δάνεια με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, που εισπράττονται από τις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες ή τα τελωνεία. Προκειμένου για χρέη προς το Δημόσιο και τρίτους πλην ιδιωτών που εισπράττονται επιμελεία αυτού κατά τις διατάξεις του ν.δ/τος 356/1974 την αίτηση για την επιβολή της προσωπικής κράτησης υπογράφει και καταθέτει στο δικαστήριο ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ή του τελωνείου, που είναι βεβαιωμένα τα χρέη».

6. Αποφάσεις που διατάσσουν προσωπική κράτηση για ποσό κατώτερο των τριών εκατομμυρίων (3.000.000) δραχμών⁽³⁾ ή του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών, προκειμένου για παρακρατούμενους, επιρριπτόμενους φόρους και για δάνεια με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου και δεν έχουν εκτελεστεί κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, δεν εκτελούνται. Εκκρεμείς αιτήσεις προϊσταμένων δημοσίων οικονομικών υπηρεσιών και τελωνείων, καθώς και ένδικα μέσα κατά πρωτόδικων αποφάσεων για χρέη κατώτερα των πιο πάνω ποσών δεν εισάγονται για συζήτηση.

7. Το πρόσωπο κατά του οποίου διατάχθηκε προσωπική κράτηση συλλαμβάνεται από αστυνομικό όργανο που του επιδίδει την απόφαση του δικαστηρίου κατά τη σύλληψη και συντάσσει σχετική έκθεση.

8. Στις παρακάτω περιπτώσεις οφειλετών του Δημοσίου και τρίτων που εισπράττουν κατά Κ.Ε.Δ.Ε. πλην ιδιωτών, προσωποκράτηση διατάσσεται και προκειμένου:

α) Για ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες, κατά των προέδρων των Δ.Σ., των διευθυνόντων ή εντεταλμένων ή συμπραττόντων συμβούλων ή διοικητών ή γενικών διευθυντών ή διευθυντών αυτών ή κατά κάθε προσώπου εντεταλμένου είτε άμεσα από το νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε από δικαστική απόφαση στη διοίκηση ή διαχείριση αυτών, σωρευτικά ή μη. Αν ελλείπουν όλα τα παραπάνω πρόσωπα, αδιάφορα από το λόγο ελλείψεώς τους

(1) Η παράγραφος 3 του άρθρου 7 του Ν. 2120/1993 προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 17 του Ν. 2579/1998.

(2) Μετά την κατάργηση του μέτρου της προσωπικής κράτησης (βλ. σχετικές διατάξεις του παρόντος άρθρου), οι παράγραφοι 5-10 θεωρούνται καταργημένες.

(3) Νόμος 2948/2001, άρθρο 28 § 4. Τα δραχμικά ποσά που ισχύουν την 31.12.2001, από 1.1.2002 μετατρέπονται σε ευρώ με βάση την οριστική ισοτιμία 1 ευρώ = 340,75 δραχμές, για τις λοιπές μη μνημονευόμενες περιπτώσεις.

διατάσσεται κατά των μελών των διοικητικών συμβουλίων των εταιριών αυτών, εφόσον ασκούν πράγματι προσωρινά ή διαρκώς ένα από τα καθήκοντα που αναφέρονται πιο πάνω.

β) Για εταιρίες ομόρρυθμες ή ετερόρρυθμες, κατά των ομόρρυθμων εταίρων και των διαχειριστών τους. Για περιορισμένης ευθύνης εταιρίες, κατά των διαχειριστών αυτών και όταν ελλείπουν, αδιάφορα από το λόγο ελλείψεώς τους ή όταν απουσιάζουν αυτοί από την έδρα της εταιρίας χωρίς να είναι γνωστό στη δημόσια οικονομική υπηρεσία ή στο τελωνείο όπου είναι βεβαιωμένα τα χρέη που ευρίσκονται, κατά κάθε εταιρου, σωρευτικά ή μη.

γ) Για συνεταιρισμούς, κατά των προέδρων ή γραμματέων ή διαχειριστών ή ταμιών αυτών, σωρευτικά ή μη.

δ) Για κοινοπραξίες, κοινωνίες, αστικές εταιρίες, που ασκούν επιχείρηση, κατά των εκπροσώπων τους και κατά των μελών τους, σωρευτικά ή μη. Για συμμετοχικές ή αφανείς εταιρίες που ασκούν επιχείρηση κατά των εκπροσώπων τους.

ε) Για αλλοδαπές επιχειρήσεις γενικά και για κάθε είδους αλλοδαπούς οργανισμούς κατά των διευθυντών ή αντιπροσώπων ή πρακτόρων που έχουν στην Ελλάδα, σωρευτικά ή μη.

στ) Για νομικά πρόσωπα, εκτός των παραπάνω περιπτώσεων, κατά των εκπροσώπων αυτών.

Για τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο αυτή του παρόντος άρθρου προσωπική κράτηση διατάσσεται για τα χρέη προς το Δημόσιο και τρίτους πλην ιδιωτών που ήταν βεβαιωμένα κατά το χρόνο απόκτησης της πιο πάνω ιδιότητας ή βεβαιώθηκαν κατά τη διάρκεια που είχαν τη συγκεκριμένη ιδιότητα, ανεξάρτητα αν μεταγενέστερα απέβαλαν την ιδιότητα αυτή με οποιονδήποτε τρόπο ή για οποιαδήποτε αιτία, καθώς και για τα χρέη που βεβαιώθηκαν ανεξάρτητα από τη λύση ή μη των νομικών προσώπων, αλλά γεννήθηκαν ή ανάγονται στο χρόνο που είχαν την ιδιότητα αυτή. Τα πρόσωπα για τα οποία δεν διετάσσετο προσωπική κράτηση κατά την ισχύουσα μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου νομοθεσία προσωποκρατούνται και για τις ήδη ληξιπρόθεσμες κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου οφειλές προς το Δημόσιο και τρίτους πλην ιδιωτών, μετά τέσσερις (4) μήνες από την έναρξη της ισχύος του.

9. Προσωπική κράτηση χωρεί κατά του διαχειριστή ή τυχόν διορισθέντος επόπτη της επιχείρησης που τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση, μετά εξάμηνο από της αναλήψεως των καθηκόντων τους, σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμής των πάσης φύσεως οφειλών της υπό αναγκαστική διαχείριση επιχείρησης προς το Δημόσιο και τρίτους πλην ιδιωτών των δημιουργουμένων από της αναλήψεως της διαχείρισης ή της εποπτείας.

10. Με την παροχή διευκόλυνσης τμηματικής καταβολής του χρέους κατά τις κείμενες διατάξεις και για όσο χρόνο διαρκεί η ρύθμιση και ο οφειλέτης είναι συνεπής με τους όρους αυτής, αναστέλλεται η εκτέλεση της απόφασης προσωποκράτησης ή αν έχει αρχίσει διακόπτεται. Σε περίπτωση εξόφλησης ή διαγραφής του χρέους για το οποίο διατάχθηκε προσωπική κράτηση, η απόφαση δεν εκτελείται.

11. Η παράγραφος 5 του άρθρου 39 του ν. 2065/1992 αντικαθίσταται ως εξής:

«5.⁽¹⁾ Αμελείται η λήψη των προβλεπόμενων από τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. 356/1974) αναγκαστικών μέτρων είσπραξης σε βάρος οφειλετών, εκτός

(1) Η παρ. 5 του άρθρου 39 του Ν. 2065/1992 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε αρχικά με την παρ. 4 του άρθρου 17 του Ν. 2579/1998 (ισχύς από 17.2.1998) και αργότερα με την παρ. 3 του άρθρου 18 του Ν. 3522/2006 (ισχύς από 1.1.2007).

του μέτρου της κατάσχεσης απαιτήσεων εις χείρας τρίτων, εφόσον οι συνολικές βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες οφειλές τους σε δημόσια οικονομική υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) υπέρ του Δημοσίου ή νομικών προσώπων ή τρίτων δεν υπερβαίνουν τα τριακόσια (300) ευρώ, εκτός των οφειλών από πρόστιμα του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας και οφειλών υπέρ Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης».

12. Παρατείνεται μέχρι 31.12.1998 ο χρόνος παραγραφής των βεβαιωμένων στις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες χρεών προς το Δημόσιο και τρίτους που παραγράφονται εντός των ετών 1997 και 1998.

Η παράταση δεν ισχύει για τα χρέη προς οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης.

13.⁽¹⁾ Οι διατάξεις του άρθρου 14 του παρόντος νόμου έχουν ανάλογη εφαρμογή και στην περίπτωση οφειλετών των οποίων τα μη ασφαλισμένα ληξιπρόθεσμα, κατά τις διατάξεις του ν.δ. 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε.), χρέη τους προς το Δημόσιο, από οποιαδήποτε αιτία, υπερβαίνουν το ποσό των εκατόν σαράντα επτά χιλιάδων (147.000) ευρώ.⁽²⁾ Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία ενημέρωσης της Διεύθυνσης Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων, από τις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.), προκειμένου αυτή να ενημερώσει με οποιονδήποτε τρόπο όλες τις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες, τις τράπεζες και λοιπά πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και τον οφειλέτη. Οι ανωτέρω υπηρεσίες και φορείς από της ενημερώσεώς τους υποχρεώνονται να εφαρμόσουν αμέσως τις απαγορεύσεις και δεσμεύσεις της παραγράφου 1 αυτού του άρθρου, χωρίς καμία άλλη διαδικασία ή διατύπωση. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται και οι προϋποθέσεις άρσης των μέτρων αυτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ Ν. 2777/1999, ΑΡΘΡΑ 231-243

Επιβολή προσωπικής κράτησης

Τα ανωτέρω άρθρα περί προσωπικής κράτησης καταργήθηκαν με την παρ. 6 του άρθρου 67 του Ν. 3842/2010, αφού είχε προηγηθεί η δημοσίευση των αποφάσεων της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας 250, 251/2008 που έκριναν το μέτρο της προσωπικής κράτησης για χρέη προς το Δημόσιο αντισυνταγματικό.

(1) Η παράγραφος 13 του άρθρου 22 προστέθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 28 του Ν. 2648/1998 και ισχύει από 1.12.1998.

(2) Η φράση «των εκατόν σαράντα επτά χιλιάδων (147.000) ευρώ» που αναγράφεται με πλάγια στοιχεία τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 8 του άρθρου 19 του Ν. 2948/2001 (ΦΕΚ 242 Α'/19.10.2001) και ισχύει από 1.1.2002 (βλ. άρθρο 28 § 3 Ν. 2948/2001). Η φράση που αντικαταστάθηκε είχε ως εξής: «των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) δραχμών».

ΑΡΘΡΟ 23

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΧΡΕΩΝ

1. Το άρθρο 25 του ν. 1882/1990 (ΦΕΚ 43 Α') αντικαθίσταται ως εξής:
«Άρθρο 25 Ν. 1882/1990

Ποινικό αδίκημα μη καταβολής χρεών προς το Δημόσιο και τρίτους

1.⁽¹⁾ Όποιος δεν καταβάλλει τα βεβαιωμένα στη Φορολογική Διοίκηση χρέη προς το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τις επιχειρήσεις και τους οργανισμούς του ευρύτερου δημόσιου τομέα για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τεσσάρων (4) μηνών τιμωρείται με ποινή φυλάκισης:

α) Ενός (1) τουλάχιστον έτους, εφόσον το συνολικό χρέος από κάθε αιτία, συμπεριλαμβανομένων των κάθε είδους τόκων ή προσαυξήσεων και λοιπών επιβαρύνσεων μέχρι την ημερομηνία σύνταξης του πίνακα χρεών, υπερβαίνει το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.⁽²⁾

β) Τριών (3) τουλάχιστον ετών, εφόσον το συνολικό χρέος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω περίπτωση α', υπερβαίνει το ποσό των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ.

Η ποινική δίωξη ασκείται ύστερα από αίτηση του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. ή των Ελεγκτικών Κέντρων ή του Τελωνείου προς τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών της έδρας τους, που συνοδεύεται υποχρεωτικά από πίνακα χρεών, συμπεριλαμβανομένων των κάθε είδους τόκων ή προσαυξήσεων και λοιπών επιβαρύνσεων.

Η πράξη μπορεί να κριθεί ατιμώρητη, εάν το ποσό που οφείλεται εξοφληθεί μέχρι την εκδίκαση της υπόθεσης σε οποιονδήποτε βαθμό.

Αποφάσεις ποινικών δικαστηρίων που εκδόθηκαν για χρέη μικρότερα από τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 και δεν έχουν εκτελεστεί κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού, δεν εκτελούνται. Αν άρχισε η εκτέλεσή τους, διακόπτεται.

(1) Η παρ. 1 του άρθρου 25 του Ν. 1882/1990 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 20 του Ν. 4321/ 2015 (ισχύς από 21.3.2015). Η παράγραφος που αντικαταστάθηκε είχε ως εξής:

«1. Όποιος δεν καταβάλλει τα βεβαιωμένα στις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) και τα τελωνεία χρέη προς το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τις επιχειρήσεις και τους οργανισμούς του ευρύτερου δημόσιου τομέα για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τεσσάρων μηνών, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης:

α) έως ένα έτος, εφόσον το συνολικό χρέος από κάθε αιτία, συμπεριλαμβανομένων των κάθε είδους τόκων ή προσαυξήσεων μέχρι την ημερομηνία σύνταξης του πίνακα χρεών, που αναφέρεται στην παράγραφο 5, υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ,

β) έξι τουλάχιστον μηνών, εφόσον το συνολικό χρέος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω περίπτωση α, υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ,

γ) ενός τουλάχιστον έτους, εφόσον το συνολικό χρέος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω περίπτωση α, υπερβαίνει το ποσό των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ,

δ) τριών τουλάχιστον ετών, εφόσον το συνολικό χρέος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω περίπτωση α, υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ.

Χρόνος τέλεσης του αδικήματος είναι το χρονικό διάστημα από την παρέλευση των τεσσάρων μηνών μέχρι τη συμπλήρωση χρόνου αντίστοιχου με το 1/3 της κατά περίπτωση προβλεπόμενης προθεσμίας παραγραφής.

Η ποινική δίωξη ασκείται ύστερα από αίτηση του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. ή του Τελωνείου προς τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών της έδρας τους, που συνοδεύεται υποχρεωτικά από πίνακα χρεών, συμπεριλαμβανομένων των κάθε είδους τόκων ή προσαυξήσεων.

Η πράξη μπορεί να κριθεί ατιμώρητη, εάν το ποσό που οφείλεται εξοφληθεί μέχρι την εκδίκαση της υπόθεσης σε οποιονδήποτε βαθμό».

(2) Τα ποσά των 100.000 και 200.000 ευρώ τέθηκαν όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 8 του Ν. 4337/2015 (βλ. νέο άρθρο 71 Ν. 4174/2013). Τα ποσά που αντικαταστάθηκαν ήταν 50.000 και 150.000 ευρώ αντίστοιχα.

Εκκρεμείς αιτήσεις Προϊσταμένων Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών ή Ελεγκτικών Κέντρων ή Τελωνείων ή ένδικα μέσα κατά αποφάσεων για χρέη κατώτερα αυτών που ορίζονται ανωτέρω, δεν εισάγονται για συζήτηση.

Η αναστολή της παραγραφής των χρεών, κατώτερων του ποσού των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ, για τα οποία υποβλήθηκε αίτηση ποινικής δίωξης, λήγει με τη δημοσίευση του νόμου αυτού, η παραγραφή συνεχίζεται και δεν συμπληρώνεται πριν την πάροδο έτους από τη λήξη της αναστολής.

Η παραγραφή του αδικήματος, του οποίου κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου δεν έχει συμπληρωθεί το μετά την πάροδο τετραμήνου χρονικό διάστημα που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3943/2011, αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος.

2. Στις πιο κάτω περιπτώσεις οφειλετών του Δημοσίου και τρίτων, πλην ιδιωτών, οι προβλεπόμενες ποινές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, επιβάλλονται και προκειμένου:

α) Για ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες, στους προέδρους των Δ.Σ., στους διευθύνοντες ή εντεταλμένους ή συμπράττοντες συμβούλους ή διοικητές ή γενικούς διευθυντές ή διευθυντές αυτών ή σε κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από το νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε από δικαστική απόφαση στη διοίκηση ή διαχείριση αυτών, σωρευτικά ή μη. Αν ελλείπουν όλα τα παραπάνω πρόσωπα, οι ποινές επιβάλλονται κατά των μελών των διοικητικών συμβουλίων των εταιριών αυτών, εφόσον ασκούν πράγματι προσωρινά ή διαρκώς ένα από τα καθήκοντα που αναφέρονται πιο πάνω.

β) Για εταιρίες ομόρρυθμες ή ετερόρρυθμες, στους ομόρρυθμους εταίρους και στους διαχειριστές τους. Για περιορισμένης ευθύνης εταιρίες, στους διαχειριστές αυτών και όταν ελλείπουν, αδιάφορα από το λόγο ελλείψεώς τους ή όταν απουσιάζουν αυτοί από την έδρα της εταιρίας χωρίς να είναι γνωστό στη δημόσια οικονομική υπηρεσία ή στο τελωνείο όπου είναι βεβαιωμένα τα χρέη που ευρίσκονται, σε κάθε εταίρο, σωρευτικά ή μη.

γ) Για συνεταιρισμούς, στους προέδρους ή γραμματείς ή ταμίες ή διαχειριστές αυτών, σωρευτικά ή μη.

δ) Για κοινοπραξίες, κοινωνίες, αστικές εταιρίες, που ασκούν επιχείρηση, στους εκπροσώπους τους και στα μέλη τους, σωρευτικά ή μη. Για συμμετοχικές ή αφανείς εταιρίες που ασκούν επιχείρηση στους εκπροσώπους τους.

ε) Για αλλοδαπές επιχειρήσεις γενικά και για κάθε είδους αλλοδαπούς οργανισμούς στους διευθυντές ή αντιπρόσωπους ή πράκτορες που έχουν στην Ελλάδα, σωρευτικά ή μη.

στ) Για νομικά πρόσωπα, εκτός των παραπάνω περιπτώσεων, στους εκπρόσωπους αυτών.

3. Για τα πρόσωπα, που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, η ποινική δίωξη ασκείται για τα χρέη προς το Δημόσιο και τρίτους, πλην ιδιωτών, που ήταν βεβαιωμένα κατά το χρόνο απόκτησης της πιο πάνω ιδιότητας ή βεβαιώθηκαν κατά τη διάρκεια που είχαν τη συγκεκριμένη ιδιότητα, ανεξάρτητα αν μεταγενέστερα απέβαλαν την ιδιότητα αυτή με οποιονδήποτε τρόπο ή για οποιαδήποτε αιτία, καθώς και για τα χρέη που βεβαιώθηκαν ανεξάρτητα από τη λύση ή μη των νομικών προσώπων, αλλά γεννήθηκαν ή ανάγονται στο χρόνο που είχαν την ιδιότητα αυτή. Για τα χρέη που ήταν ληξιπρόθεσμα κατά την απόκτηση της ιδιότητας αυτής από τους ανωτέρω, η ποινική δίωξη

ασκείται μετά τρεις (3) μήνες από την απόκτησή της. Για τα πρόσωπα, που δεν υπείχαν ποινική ευθύνη κατά τις διατάξεις του άρθρου που αντικαθίσταται, όσον αφορά τα ήδη ληξιπρόθεσμα χρέη κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, το ποινικό αδίκημα διαπράττεται μόλις συμπληρωθούν τέσσερις (4) μήνες από την έναρξη της ισχύος του.

4. Για χρέη βεβαιωμένα σε βάρος κληρονομούμενου η ποινική δίωξη των κληρονόμων ασκείται μετά ένα (1) έτος από την πάροδο της προθεσμίας προς αποποίηση της επαχθείσας κληρονομίας ή κληροδοσίας.

5. Με την παροχή διευκόλυνσης τμηματικής καταβολής του χρέους κατά τις κείμενες διατάξεις, αναστέλλεται η ποινική δίωξη, για όσο χρόνο διαρκεί η ρύθμιση και ο οφειλέτης είναι συνεπής με τους όρους της ρύθμισης και τελικά εξαιλείφεται το αξιόποιο σε περίπτωση ολοσχερούς εξόφλησης. Επίσης, για τον ίδιο λόγο αναβάλλεται η εκτέλεση της καταγνωσθείσας ποινής ή διακόπτεται η εκτέλεση αυτής που άρχισε, η οποία τελικά εξαιλείφεται σε περίπτωση ολοσχερούς εξόφλησης.

6. Την ίδια ευθύνη με τους οφειλέτες έχουν και οι από οποιαδήποτε αιτία συνυπόχρεοι καταβολής και οι εγγυητές χρεών κατά τα ανωτέρω. Κατά των εγγυητών και των συνυπόχρεων καταβολής χρεών προς το Δημόσιο λαμβάνονται όλα τα μέτρα που προβλέπονται από τη νομοθεσία που ισχύει κατά των πρωτοφειλετών, χωρίς να απαιτείται βεβαίωση του χρέους σε βάρος τους.

7.⁽¹⁾ Η υποβολή αίτησης ποινικής δίωξης αναστέλλει την παραγραφή του χρέους για το οποίο υποβλήθηκε μέχρι να εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση. Ο χρόνος παραγραφής του χρέους δεν συμπληρώνεται πριν την πάροδο ενός έτους από τη λήξη της αναστολής.

8.⁽²⁾ Μάρτυρας παρίσταται ο κατά την ημερομηνία της δικασίμου προϊστάμενος της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ή τελωνείου ή υπάλληλος που υπηρετεί στην ίδια ή αντίστοιχη υπηρεσία.

Η εμφάνιση του μάρτυρα στο ακροατήριο δεν είναι υποχρεωτική, εφόσον έχει λάβει χώρα έγγραφη ενημέρωση του αρμόδιου εισαγγελέα ή του δικαστηρίου εκ μέρους της Δ.Ο.Υ. σχετικά με τη διαδικαστική εξέλιξη της οφειλής, τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο.⁽³⁾

9.⁽⁴⁾ Προκειμένου περί χρεών της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ήδη ληξιπρόθεσμων κατά την έναρξη ισχύος της παρούσης παραγράφου, τα ποινικά αδικήματα των περιπτώσεων α', β', γ' και δ' της παραγράφου αυτής, τελούνται με τη συνέχιση της μη καταβολής τους μετά την πάροδο τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος των διατάξεων της παρούσας παραγράφου.

(1) Η παράγραφος 7 του άρθρου 25 του Ν. 1882/1990 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 34 του Ν. 3220/2004 και ισχύει από 1.1.2004, σύμφωνα με την περίπτωση α' του άρθρου 56 του ίδιου νόμου. Η παράγραφος που αντικαταστάθηκε είχε ως εξής:

«7. Ο χρόνος παραγραφής του αδικήματος συμπληρώνεται μετά παρέλευση πενταετίας από την παραγραφή της οφειλής. Η υποβολή αίτησης ποινικής δίωξης αναστέλλει την παραγραφή του χρέους για το οποίο υποβλήθηκε, μέχρι να εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση».

(2) Η παράγραφος 8 του άρθρου 25 του Ν. 1882/1990 προστέθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 34 του Ν. 3220/2004 και ισχύει από 1.1.2004, σύμφωνα με την περίπτωση α' του άρθρου 56 του ίδιου νόμου.

(3) Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 8 του άρθρου 25 του Ν. 1882/1990 προστέθηκε με την περίπτωση β της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του Ν. 3943/2011 και ισχύει από την δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ δηλ. από 31.3.2011.

(4) Η παράγραφος 9 του άρθρου 25 του Ν. 1882/1990 προστέθηκε με την περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του Ν. 3943/2011 και ισχύει από 31.3.2011.

2. Αποφάσεις ποινικών δικαστηρίων που εκδόθηκαν για χρέη μικρότερα από τα οριζόμενα ανωτέρω και δεν έχουν εκτελεστεί κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου δεν εκτελούνται. Αν άρχισε η εκτέλεσή τους, διακόπτεται. Εκκρεμείς αιτήσεις προϊσταμένων δημόσιων οικονομικών υπηρεσιών ή τελωνείων ή ένδικα μέσα κατά πρωτόδικων αποφάσεων για χρέη κατώτερα αυτών που ορίζονται ανωτέρω δεν εισάγονται για συζήτηση.

3. Το άρθρο 5 του α.ν. 1819/1951 (ΦΕΚ 149 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 5 Α.Ν. 1819/1951

Επιφυλασσομένων των διατάξεων του ν. 5960/1933, όπως ισχύει, για τις προβλεπόμενες κυρώσεις, η έκδοση επιταγής προς εξόφληση οφειλής προς το Δημόσιο, η οποία δεν πληρώθηκε από τον πληρωτή, συνεπάγεται την προσαύξηση της οφειλής για την οποία εκδόθηκε η επιταγή, κατά ποσό ίσο με το πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της επιταγής που δεν πληρώθηκε. Η προσαύξηση αυτή επιβάλλεται με πράξη του Γενικού Γραμματέα της οικείας περιφέρειας ή του από αυτόν εξουσιοδοτημένου οργάνου και μειώνεται κατά το ποσό που υπήρχε ως πιστωτικό υπόλοιπο στον οικείο λογαριασμό κατά την ημέρα εμφάνισης της επιταγής ή εφόσον αυτή εμφανίστηκε προς πληρωμή μετά την παρέλευση οκτώ (8) ημερών από την έκδοσή της με το πιστωτικό υπόλοιπο του λογαριασμού της τελευταίας ημέρας λήξεως του οκταημέρου. Για τους οφειλέτες που δεν καταβάλλουν το ποσό της επιταγής εντός πενθημέρου μετά την επιστροφή της ως απλήρωτης από την Τράπεζα Ελλάδος η ανωτέρω προσαύξηση της οφειλής, για την οποία εκδόθηκε η επιταγή, ανέρχεται σε ποσό ίσο με το ποσό της επιταγής. Το χρέος που εξοφλήθηκε μετά την κατάθεση επιταγής που δεν πληρώθηκε από τον πληρωτή αναβιώνει από τη χρονολογία κατά την οποία, με την παράδοση της επιταγής, εκδόθηκε το σχετικό αποδεικτικό είσπραξης, με όλες γενικά τις συνέπειες της υπερημερίας».

Νόμος 2579/1998, άρθρο 17 παρ. 2.- Το άρθρο 5 του α.ν. 1819/1951 (ΦΕΚ 149Α') όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 23 του ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 5

Επιφυλασσομένων των διατάξεων του ν. 5960/1933 (ΦΕΚ 401 Α'), όπως ισχύει, για τις προβλεπόμενες κυρώσεις, η μη πληρωμή από τον πληρωτή επιταγής που εκδόθηκε για την εξόφληση οφειλής προς το Δημόσιο συνεπάγεται την προσαύξηση της οφειλής για την οποία εκδόθηκε αυτή κατά ποσό ίσο με το ποσό της επιταγής που δεν πληρώθηκε. Η προσαύξηση του προηγούμενου εδαφίου επιβάλλεται με πράξη του προϊσταμένου της υπηρεσίας, στην οποία επιστράφηκε απλήρωτη η επιταγή, η οποία κατατέθηκε για εξόφληση οφειλών. Η προσαύξηση αυτή μειώνεται κατά το ποσό που υπήρχε ως διαθέσιμο πιστωτικό υπόλοιπο, στο λογαριασμό σε βάρος του οποίου εκδόθηκε η επιταγή, κατά την ημέρα εμφάνισής της, ή εφόσον αυτή εμφανίστηκε προς πληρωμή μετά την παρέλευση οκτώ (8) ημερών από την έκδοσή της, κατά το ποσό που υπήρχε ως διαθέσιμο πιστωτικό υπόλοιπο στο λογαριασμό αυτόν την τελευταία ημέρα του οκταημέρου. Η προσαύξηση που επιβάλλεται με το πρώτο εδάφιο του παρόντος άρθρου, όπως αυτή διαμορφώνεται με την εφαρμογή των διατάξεων του δεύτερου εδαφίου του παρόντος, περιορίζεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%), εφόσον καταβληθεί ολόκληρο το ποσό της επιταγής, μέσα σε τρεις (3) ημέρες από τη με επίσημα στοιχεία αποδεικνυόμενη λήψη της ειδοποίησης της

υπηρεσίας, στην οποία κατατέθηκε η επιταγή που επιστρέφθηκε απλήρωτη. Το χρέος που εξοφλήθηκε μετά την κατάθεση επιταγής που δεν πληρώθηκε από τον πληρωτή αναβιώνει από τη χρονολογία κατά την οποία με την παράδοση της επιταγής εκδόθηκε το σχετικό αποδεικτικό είσπραξης, με όλες γενικά τις συνέπειες της υπερημερίας».

Ο προβλεπόμενος από τη διάταξη αυτής της παραγράφου τρόπος υπολογισμού της προσαύξησης εφαρμόζεται για τις επιταγές που επιστρέφονται απλήρωτες μετά τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του παρόντος νόμου.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1151/13.7.2011.- Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν. 3943/2011 (ΦΕΚ Α'/31.3.2011) περί ποινικής δίωξης λόγω μη καταβολής χρεών προς το Δημόσιο.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας σελ. 654)

ΕΔΥΟ ΔΝΥ Α 1022989/6.2.2013.- Υποβολή αιτήσεων ποινικής δίωξης για το αδίκημα της μη καταβολής χρεών προς το Δημόσιο (αρ. 25 ν.1882/90).

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας σελ. 655)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1109/20.5.2015. Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 20 του ν. 4321/2015 (ΦΕΚ 32 Α'/21.3.2015) περί ποινικής δίωξης λόγω μη καταβολής χρεών προς το Δημόσιο (άρ. 25 ν.1882/1990) και λοιπά συναφή θέματα. Αύξηση ορίου αξιοποίνου. Κατάργηση αυτόφωρου.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας σελ. 656)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1272/16.12.2015.- Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 8 του ν. 4337/2015 (ΦΕΚ 129 Α'/17.10.2015) περί ποινικής δίωξης λόγω μη καταβολής χρεών προς το Δημόσιο (άρ. 25 ν. 1882/1990).

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας σελ. 658)

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΕΙΣΑΓΓ. ΑΡ. ΠΑΓΟΥ ΕΓΚ. 5/2012. Μη υποχρεωτική παράσταση του μάρτυρα.- Με αφορμή το υπ. αριθμ. πρωτ. 69896/10.8.2012 έγγραφο του Υπουργείου Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, με το οποίο μας διαβιβάστηκε το υπ' αριθμ. Δ.Ν.Υ 1108512 ΕΞ 24.7.2012 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων και Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Με το άρθρο 3 παρ.1 εδάφιο β του Ν. 3943/2011, προστέθηκε δεύτερο εδάφιο στην παράγραφο 8 του άρθρου 25 του Ν. 1882/1990, η οποία πλέον διαμορφώθηκε ως εξής: «8. Μάρτυρας παρίσταται ο κατά την ημερομηνία της δικασίμου προϊστάμενος της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ή τελωνείου ή υπάλληλος που υπηρετεί στην ίδια ή αντίστοιχη υπηρεσία. Η εμφάνιση του μάρτυρα στο ακροατήριο δεν είναι υποχρεωτική, εφόσον έχει λάβει χώρα έγγραφη ενημέρωση του αρμόδιου εισαγγελέα ή του δικαστηρίου εκ μέρους της Δ.Ο.Υ. σχετικά με τη διαδικαστική εξέλιξη της οφειλής, τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο».

Κατά το χρονικό διάστημα που ισχύει η διάταξη αυτή, παρά το ότι σε ορισμένες περιπτώσεις είχε προηγηθεί έγκαιρη ενημέρωση του αρμόδιου Εισαγγελέα από τις υπηρεσίες των κατά τόπους Δ.Ο.Υ περί της διαδικαστικής εξέλιξης της οφειλής και ειδικότερα περί της υπαγωγής της ή μη

σε διευκόλυνση τμηματικής καταβολής, ρύθμιση καταβολής της σε δόσεις, χορήγηση αναστολής με αναφορά των λόγων της κ.λπ., παρατηρήθηκε το φαινόμενο να αναβάλλεται η εκδίκαση των υποθέσεων που αφορούσαν παράβαση των διατάξεων του άρθρου 25 παρ. 1 του Ν. 1882/1990, προκειμένου να εμφανισθούν οι απουσιάζοντες μάρτυρες των Δ.Ο.Υ, με την ταυτόχρονη επιβολή σ' αυτούς ποινών λιπομαρτυρίας, με συνέπεια αφ' ενός μεν να διαταράσσεται η εύρυθμη λειτουργία των οικονομικών υπηρεσιών, αφού οι υπάλληλοι τους εξαναγκάζονται να απουσιάζουν σε εργάσιμες ημέρες και ώρες από τις θέσεις τους, προκειμένου να ζητήσουν την ανάκληση των ποινών που τους έχουν επιβληθεί για λιπομαρτυρίες, χωρίς η παρουσία τους να προσθέτει οτιδήποτε στην ουσιαστική εκδίκαση των υποθέσεων, αφ' ετέρου δε να υποβάλλονται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και εμάς, εύλογα παράπονα από επιτελικές υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών. Επειδή η διάταξη του άρθρου 3 παρ. 1 εδάφιο β ου Ν. 3943/2011, είναι ειδική σε σχέση με τις διατάξεις του Κ.Π.Δ που αναφέρονται στην υποχρέωση εμφάνισης στο ακροατήριο των μαρτύρων που η μαρτυρία τους κρίθηκε απαραίτητη κατά την παραπομπή του κατηγορουμένου, είναι προφανές ότι η ακολουθούμενη από τα δικαστήρια πρακτική της επιβολής ποινών λιπομαρτυρίας στις ως άνω περιπτώσεις, καίτοι η εμφάνιση των μαρτύρων δεν ήταν υποχρεωτική, δεν είναι σύνομη και θέτει εκποδών το σαφές γράμμα του νόμου. Θέτουμε τα ανωτέρω υπόψη σας και παρακαλούμε για την πιστή εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 3 παρ. 1 εδάφιο γ του Ν. 3943/2011. Της παρούσης μας παρακαλούμε να λάβουν γνώση εγγράφως, όλοι οι υπηρετούντες στις υπηρεσίες σας εισαγγελικοί λειτουργοί.

Β' ΑΥΤΟΦΩΡΟΥ ΤΡΙΜΕΛΟΥΣ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ 10504/2014.- Καθυστέρηση καταβολής δόσεων για χρέη προς το Δημόσιο.- Κηρύσσεται αθώος ο οφειλέτης που καθυστέρησε την καταβολή δόσεων (επομένων των αρχικών) ρύθμισης σύμφωνα με το Ν. 4152/2013 αλλά ήδη προ έτους περίπου πριν από τη ρύθμιση, του είχε επιβληθεί αναγκαστική κατάσχεση για τα ένδικα χρέη σε ακίνητό του πολλαπλάσιας αξίας σε σχέση με τα οφειλόμενα.

ΤΡΙΜΕΛΟΥΣ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ 28738/2015.-Μη καταβολή χρεών προς το Δημόσιο.- Κηρύσσεται αθώα η Διευθύνουσα Σύμβουλος Α.Ε. δεδομένου ότι έφερε τυπικά την ιδιότητα αυτή, δεν είχε καμία διαχειριστική εξουσία ή δυνατότητα λήψης αποφάσεων για οποιοδήποτε ζήτημα, δεν υπήρχε φυσική παρουσία της στην έδρα της εταιρείας ούτε πρόσβαση στο ταμείο της και ουδέποτε εκπροσώπησε την εταιρεία σε συναλλαγές με τρίτους ή άσκησε διευθυντικό δικαίωμα προς τους υπαλλήλους ενώ, ως κάτοχος απολυτηρίου Λυκείου δεν είχε τις επιστημονικές γνώσεις και κατάρτιση περί τη διοίκηση επιχειρήσεων. Διαβιβάζεται η αθωωτική απόφαση και η δικογραφία στον αρμόδιο Εισαγγελέα προς άσκηση δίωξης κατά του πραγματικά ασκούντος τη διοίκηση της Α.Ε., που λόγω δυσμενών οικονομικών στοιχείων σε βάρος του αδυνατούσε να εκπροσωπεί επίσημα την εταιρεία.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 24

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ. ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου, πλην των άρθρων 22 και 23, δεν εφαρμόζονται για τις τελωνειακές παραβάσεις.

2.⁽¹⁾ Στις περιπτώσεις του συνολικού για κάθε φορολογία διοικητικού ή δικαστικού συμβιβασμού ή της με άλλο τρόπο ολικής διοικητικής περαίωσης της διαφοράς δεν εφαρμόζονται οι ποινικές διατάξεις του παρόντος.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 9 διοικητικός ή δικαστικός συμβιβασμός δεν συντελείται αν κατά την υπογραφή των οικείων πράξεων ή το αργότερο εντός των δύο επόμενων εργάσιμων για τις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες ημερών δεν καταβληθεί ποσό ίσο με το ένα πέμπτο (1/5) του οφειλόμενου, κύριου και πρόσθετου φόρου ή προστίμου, γενομένης σχετικής μνείας για την υποχρέωση αυτή του υπόχρεου στο πρακτικό του συμβιβασμού.⁽²⁾

Σε περίπτωση μη καταβολής από τον υπόχρεο του ως άνω ποσοστού φόρου ή προστίμου κατά τα ανωτέρω, ο επιτευχθείς συμβιβασμός θεωρείται ως μη γενόμενος. Εξαιρετικά, επί επιχειρήσεων υπό εκκαθάριση παρέχεται η δυνατότητα μη άμεσης καταβολής του ως άνω ποσοστού φόρου ή προστίμου, κατά τα οριζόμενα στα προηγούμενα εδάφια, οπότε, στις περιπτώσεις αυτές, το σύνολο του οφειλόμενου, βάσει του συμβιβασμού, ποσού καταβάλλεται μέχρι της τελευταίας εργάσιμης για τις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες ημέρας του επόμενου, από την υπογραφή του συμβιβασμού, μήνα. Ειδικά στη φορολογία κληρονομιών η καταβολή του ως άνω ποσοστού γίνεται και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παράγραφος 1 εδάφιο δεύτερο του ν. 2097/1952 (ΦΕΚ 113 Α').

(1) Η παράγραφος 2 του άρθρου 24 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 12 του Ν. 2753/1999 και ισχύει από 17.11.1999. Η παράγραφος που αντικαταστάθηκε, όπως είχε διαμορφωθεί και συμπληρωθεί με την παράγραφο 5 του άρθρου 32 του Ν. 2648/1998 είχε ως εξής:

«2. Στις περιπτώσεις του συνολικού για κάθε φορολογία διοικητικού συμβιβασμού ή της με άλλο τρόπο ολικής διοικητικής περαίωσης της διαφοράς δεν εφαρμόζονται οι ποινικές διατάξεις του παρόντος. Διοικητικός συμβιβασμός δεν συντελείται αν κατά την υπογραφή των άνω πράξεων δεν καταβληθεί ποσό ίσο με το ένα πέμπτο (1/5) του οφειλόμενου κύριου και πρόσθετου φόρου ή προστίμου, γενομένης σχετικής μνείας στο έγγραφο του συμβιβασμού. Ειδικά, στη φορολογία κληρονομιών η καταβολή του ως άνω ποσοστού γίνεται και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παράγραφος 1 εδάφιο δεύτερο του ν. 2097/1952.

Το κατά τα ανωτέρω ποσοστό φόρου ή προστίμου μπορεί να καταβληθεί και εντός των δύο επόμενων από της υπογραφής του συμβιβασμού εργάσιμων για τις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες ημερών, γενομένης σχετικής μνείας για την υποχρέωση αυτή του υπόχρεου στο έγγραφο του συμβιβασμού. Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης καταβολής από τον υπόχρεο, ο επιτευχθείς συμβιβασμός θεωρείται ως μη γενόμενος».

(2) Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 24 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 75 του Ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58Α/23.4.2010) και ισχύει από το μεθεπόμενο μήνα της δημοσίευσής του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δηλ. από 1.6.2010. Το εδάφιο που αντικαταστάθηκε είχαν ως εξής:

«Διοικητικός ή δικαστικός συμβιβασμός δεν συντελείται αν κατά την υπογραφή των οικείων πράξεων ή το αργότερο εντός των δύο επόμενων εργάσιμων για τις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες ημερών, δεν καταβληθεί ποσό ίσο με το ένα πέμπτο (1/5) του οφειλόμενου, κύριου και πρόσθετου φόρου ή προστίμου, γενομένης σχετικής μνείας για την υποχρέωση αυτή του υπόχρεου στο πρακτικό του συμβιβασμού».

3. Η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 2 για το ανώτατο όριο πρόσθετων φόρων εφαρμόζεται σε κάθε περίπτωση, ανεξάρτητα από το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης.

4. Παραβάσεις του Κ.Β.Σ. που διαπράχθηκαν μέχρι το χρόνο έναρξης της ισχύος των σχετικών διατάξεων του παρόντος, για τις οποίες δεν έχουν εκδοθεί από τους προϊστάμενους των δημόσιων οικονομικών υπηρεσιών οι σχετικές αποφάσεις επιβολής προστίμου ή έχουν εκδοθεί οι αποφάσεις αυτές και κατά τον ως άνω χρόνο έναρξης ισχύος των σχετικών διατάξεων δεν έχουν περαιωθεί οριστικά με διοικητική επίλυση της διαφοράς ή εκκρεμεί η συζήτηση προσφυγής κατ' αυτών ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων και του Σ.τ.Ε., κρίνονται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 5, εφόσον προβλέπουν επεικέστερη μεταχείριση, ανεξάρτητα από το χρόνο διαπίστωσής τους από τις φορολογικές αρχές. Για τις υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον των δικαστηρίων αυτών, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν με αίτησή τους, που υποβάλλεται στον αρμόδιο προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος, να ζητήσουν τη διοικητική επίλυση της διαφοράς με βάση τις υπόψη διατάξεις, ακολουθουμένης της διαδικασίας του ν.δ/τος 4600/1966 (ΦΕΚ 242 Α'). Σε κάθε περίπτωση κατά την πιο πάνω διοικητική επίλυση της διαφοράς το πρόστιμο δεν μπορεί να περιοριστεί σε ποσό μικρότερο του είκοσι τοις εκατό (20%) του προστίμου που αρχικά επιβλήθηκε με βάση τις προϊσχύουσες διατάξεις. Στην περίπτωση που δεν επιτευχθεί η διοικητική επίλυση της διαφοράς, οι υποθέσεις αυτές κρίνονται με βάση τις διατάξεις που ίσχυαν κατά το χρόνο διάπραξης της παράβασης. Επίσης οι διατάξεις αυτής της παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα και για τα πρόστιμα της παραγράφου 2 του άρθρου 48 του ν. 1642/1986, όπως ισχύει.

Προϋπόθεση εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου αυτής είναι η εφάπαξ καταβολή του ποσού που προκύπτει κατά τη διοικητική επίλυση της διαφοράς, πριν από την υπογραφή του σχετικού πρακτικού. Μπορεί όμως ο φορολογούμενος να καταβάλει το πιο πάνω ποσό σε έξι (6) ισόποσες δόσεις από τις οποίες την πρώτη πριν από την υπογραφή του σχετικού πρακτικού και τις υπόλοιπες την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα των πέντε (5) επόμενων μηνών, εφόσον προσκομίσει προσωπική επιταγή, για το συνολικό ποσό των πέντε (5) οφειλόμενων δόσεων. Κάθε δόση δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών εκτός από την τελευταία.

5. Οι εκκρεμείς ποινικές υποθέσεις εκδικάζονται με βάση τις προϊσχύουσες διατάξεις, εκτός αν εισάγεται ευμενέστερη ρύθμιση με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Ως εκκρεμείς υποθέσεις νοούνται και αυτές για τις οποίες δεν έχει ασκηθεί ποινική δίωξη.

6.⁽¹⁾ Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου έχουν εφαρμογή και επί των Ποδοσφαιρικών Ανωνύμων Εταιρειών (Π.Α.Ε.), καθώς και των ερασιτεχνικών αθλητικών σωματείων, με τη μόνη διαφορά ότι η οφειλή που θα προκύψει από την ολική διοικητική περάτωση θα καταβληθεί σε σαράντα οκτώ (48) ίσες μηνιαίες δόσεις, σύμφωνα με όσα ορίζονται από τη διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 21 του ν. 2443/1996 (ΦΕΚ 265 Α'/3.12.1996). Προϋποθέσεις εφαρμογής της διάταξης αυτής αποτελούν: α) η, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του

(1) Η παράγραφος 6 του άρθρου 24 προστέθηκε με το άρθρο 19 του Ν. 2601/1998 και ισχύει από 15.4.1998.

παρόντος νόμου, υποβολή σχετικής αίτησης προς την αρμόδια Δ.Ο.Υ. και β) η κατάρτιση του οικείου πρακτικού της διοικητικής επίλυσης της διαφοράς.

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νόμος 2648/1998, άρθρο 29 § 2. Το άρθρο 1 του Ν.Δ. 4600/1966 και το άρθρο 71 του Ν. 2238/1994, όπως ισχύουν, καταργούνται.

Σημείωση: Το άρθρο 71 «περί δικαστικού συμβιβασμού» είχε καταργηθεί με την παράγραφο 2 του άρθρου 29 του Ν. 2648/1998 από την 1.12.1998. Κατόπιν επανήλθε σε ισχύ από 17.11.1999, εφόσον με την διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του Ν. 2753/1999, καταργήθηκαν οι διατάξεις της παραγρ. 2 του άρθρου 29 του Ν. 2648/1998 (βλ. σχετικές διατάξεις παρόντος άρθρου). Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την περίπτωση στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 285 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας διατηρούν την ισχύ τους οι διατάξεις του άρθρου 1 του Ν.Δ. 4600/1966. Μετά την ισχύ, όμως, των νόμων 4172/2013 και 4174/2013, ήτοι από 1.1.2014, δεν ισχύουν ούτε το άρθρο 1 του ν.δ. 4600/1966, ούτε και το άρθρο 71 του ν. 2238/1994 (βλ. και άρθρο 66 § 44 Ν. 4174/2013).

Από την έναρξη ισχύος των διατάξεων των άρθρων 13 μέχρι και 21 του Ν. 3193/2003 καταργούνται:

- α) Οι διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 5940/1933 (ΦΕΚ 382 Α').
- β) Οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του ν.δ. 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε.).
- γ) Οι αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών 76803/111-114/19.6.1979 και 161617/1111-114/8.12.1979 που κυρώθηκαν με το άρθρο 92 του ν. 1041/1980 (ΦΕΚ 75 Α').
- δ) Οι διατάξεις του άρθρου 63 του ν. 1249/1982 διατηρουμένων σε ισχύ των διατάξεων του άρθρου 15 του Ν. 1914/1990 (ΦΕΚ 178 Α'), του άρθρου 14 του Ν. 1957/1991 (ΦΕΚ 114 Α') και του άρθρου 34 παράγραφος 3 του Ν. 2214/1994 (ΦΕΚ 75 Α').
- ε) Οι διατάξεις του άρθρου 108 του π.δ. 284/1988 «Οργανισμός Κεντρικής Υπηρεσίας Υπουργείου Οικονομικών» (ΦΕΚ 128 Α').
- στ) Η απόφαση του Υπουργού Οικονομικών 61812/111-176/15-5-1981 όπως ισχύει, που κυρώθηκε με το άρθρο 64 του ν. 1249/1982 (ΦΕΚ 43 Α').
- ζ) Κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων του παρόντος κεφαλαίου και νόμου. (Υπ. Οικ. 1109430/πολ. 1131/6.12.2003)

Νόμος 2753/1999, άρθρο 12 § 1 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 11 § 8 του Ν. 2954/2001. Δικαστικός συμβιβασμός κατά τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 4600/1966 (ΦΕΚ 242 Α') και του άρθρου 71 του Ν. 2238/1994 μπορεί να ενεργείται ενώπιον οποιουδήποτε δικαστηρίου και σε κάθε στάση της δίκης, αν πρόκειται για εκκρεμείς υποθέσεις που περιήλθαν στην αρμοδιότητα των διοικητικών δικαστηρίων πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Ν. 2717/1999 και ενώπιον των διοικητικών πρωτοδικείων εντός εξαμήνου από την κατάθεση της σχετικής προσφυγής, αν πρόκειται για υποθέσεις που περιέρχονται στην αρμοδιότητα των δικαστηρίων αυτών από την παραπάνω ημερομηνία και εντεύθεν.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του Ν. 2648/1998 (ΦΕΚ 238/Α') καταργούνται.

Νόμος 2717/1999 (Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας), άρθρο 285 § 2. Κατ' εξαίρεση διατηρούν την ισχύ τους οι δικονομικοί περιεχομένου διατάξεις:

.....
 στ) του άρθρου 1 του Ν.Δ. 4600/1966 (Δικαστικός συμβιβασμός).

Ν.Δ. 4600/1966, άρθρο 1 § 1. Δικαστικός συμβιβασμός κατά το παρόν νομοθετικό διάταγμα είναι δυνατός σε όσες περιπτώσεις επιτρέπεται και όπου προβλέπεται διοικητική επίλυση της διαφοράς.

2. Εν διεξαγομένη επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον οιοδήποτε φορολογικού δικαστηρίου και κατά πάσαν στάση της Δίκης, παρισταμένων αμφοτέρων των μερών, πας διάδικος δύναται να προτείνει την κατάργησιν της φορολογικής δίκης, επί τη καταθέσει δηλώσεως εις τον γραμματέα του Δικαστηρίου πέντε πλήρεις ημέρας προ της συζήτησεως. Η δήλωσις υπογραφομένη και υπό του αποδεχθέντος την πρότασιν και θεωρουμένη υπό του διευθύνοντος την συζήτησιν, καταχωρίζεται ολόκληρος εις τα πρακτικά άτινα έχουν τ' αποτελέσματα αμετακλήτου αποφάσεως.

3. Τη αιτήσει τινός των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως το Δικαστήριον αναβάλλει εφάπαξ την επί της προτάσεως συζήτησιν.

Η κατατεθείσα δήλωσις, δεν υπόκειται εις ανάκλησιν, δύναται όμως μέχρι της μετ' αναβολήν συζήτησεως ή κατ' αυτήν να συμπληρωθεί επί τα βελτίω.

4. Εν περιπτώσει αποκρούσεως της προτάσεως υπό του ετέρου των διαδίκων, αυτή θεωρείται ως μη γενομένη, και συνεχίζεται η επί της υποθέσεως διαδικασία.

5. Επί ομοδικίας η πρότασις γίνεται από κοινού υπό πάντων των ομοδίκων, πλην αν το Δικαστήριον έχει διατάξει τον χωρισμόν. Επί παρεμβάσεως δεν απαιτείται σύμπραξις του παρεμβάντος.

6. Αι διατάξεις του άρθρου 71 παρ. 4 του Ν. 4125/60 περί Κώδικος Φορολογικής Δικονομίας εφαρμόζονται και εις την περίπτωσιν του παρόντος άρθρου.

7. Δευτέρα πρότασις παρά του αυτού διαδίκου και εν τω αυτώ βαθμώ δικαιοδοσίας δεν συγχωρείται.

8. .... (1)

Νόμος 3296/2004, άρθρο 28 § 3.- Πρακτικά διοικητικής επίλυσης της διαφοράς επί εκκρεμών δικαστικών υποθέσεων για τις οποίες δεν ολοκληρώθηκε η διαδικασία που ορίζεται από το Ν.Δ. 4600/1966 και τις διατάξεις του άρθρου 71 του Ν. 2238/1994, λόγω μη αποστολής στα δικαστήρια των πρακτικών του συμβιβασμού, επέχουν θέση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, εφόσον η απόφαση του δικαστηρίου που ακολούθησε το συμβιβασμό εκδόθηκε χωρίς την παράσταση του φορολογούμενου και είναι δυσμενέστερη, για τον φορολογούμενο, από τα αποτελέσματα του συμβιβασμού. Ομοίως, πρακτικά διοικητικής επίλυσης της διαφοράς επί υποθέσεων που λογίσθηκαν εκκρεμείς για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 24 του Ν. 2523/1997, επέχουν θέση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης. Σε κάθε περίπτωση, τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή εφόσον πληρούνται οι οριζόμενες στην παράγραφο 2 του άρθρου 24 του Ν. 2523/1997 προϋποθέσεις για την επίτευξη συμβιβασμού.

Τα οριζόμενα στα προηγούμενα εδάφια έχουν εφαρμογή για συμβιβασμούς που επιτεύχθηκαν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

(1) Η § 8 του άρθρου 1 του Ν.Δ. 4600/1966 καταργήθηκε με το άρθρο 41 § 5 του Ν. 2065/1992 για τα εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.1992. Η καταργηθείσα παράγραφος είχε ως εξής:

«8. Όταν καταργηθεί η δίκη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, ο πρόσθετος φόρος ή η προσαύξηση λόγω ανακρίβειας της δήλωσης ή παράλειψης υποβολής δήλωσης που επιβλήθηκε, περιορίζεται στο ένα δεύτερο (1/2) του ποσοστού επί του οφειλόμενου κύριου φόρου που προβλέπεται από το νόμο και όπου η επιβολή αυτού προβλέπεται μεταξύ ανώτατου και κατώτατου ορίου, στο ένα δεύτερο (1/2) του κατώτατου ορίου».

ΑΡΘΡΟ 25

ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του παρόντος νόμου καταργείται κάθε άλλη διάταξη που προβλέπει την επιβολή πρόσθετων φόρων, προστίμων καθώς και διοικητικών και ποινικών κυρώσεων για παράβαση της φορολογικής εν γένει νομοθεσίας. Όπου στην κείμενη νομοθεσία προβλέπεται η επιβολή πρόσθετων φόρων, προστίμων και διοικητικών κυρώσεων νοούνται οι διατάξεις του παρόντος νόμου. Αν προβλέπεται τόσο η επιβολή πρόσθετου φόρου όσο και προστίμου, επιβάλλεται μόνο πρόσθετος φόρος, με εξαίρεση το ειδικό πρόστιμο της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του παρόντος νόμου, το οποίο επιβάλλεται ανεξάρτητα από την επιβολή πρόσθετου φόρου.

2. Διατάξεις που προβλέπουν άλλες συνέπειες για παράβαση της φορολογικής νομοθεσίας ως και διατάξεις που επιβάλλουν υποχρέωση των δημόσιων ή άλλων αρχών προς ενέργεια ή μη ενέργεια πράξεων, σε σχέση με την εφαρμογή της φορολογικής νομοθεσίας, δεν θίγονται από τον παρόντα νόμο.

3. Διατηρούνται σε ισχύ οι διατάξεις που προβλέπουν κυρώσεις του άρθρου 10 του ν. 1809/1988 (ΦΕΚ 222 Α'), του άρθρου 60 του ΚΝΤΧ και του άρθρου 12 παράγραφοι 10 και 12 του ν. 2328/1995 (ΦΕΚ 159 Α').

4. Διατηρούνται σε ισχύ οι σχετικές με την απαγόρευση εξόδου από τη χώρα και τη χορήγηση πιστοποιητικού φορολογικής ενημερότητας διατάξεις.

5. Διατηρούνται σε ισχύ οι παρακάτω διατάξεις που προβλέπουν την επιβολή διοικητικών κυρώσεων και προστίμων:

α) Της παραγράφου 1 του άρθρου 28 του ν. 2119/1952 (ΦΕΚ 129 Α').

β) Της παραγράφου 5 του άρθρου 20 και της παραγράφου 3 του άρθρου 22 του ν. 2367/1953 (ΦΕΚ 82 Α').

γ) Της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του α.ν. 236/1967 και της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν.δ/τος 436/1974 (ΦΕΚ 153 Α').

δ) Του άρθρου 2 του ν.δ/τος 251/1973 (ΦΕΚ 334 Α').

ε) Της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του ν. 1350/1983 (ΦΕΚ 55 Α').

στ) Του άρθρου 24 του ν. 2214/1994 (ΦΕΚ 75 Α').

ζ) Της παραγράφου 8 του άρθρου 82 του ν. 2238/1994.

η) Του άρθρου 33 του ν. 2459/1997 (ΦΕΚ 17 Α').

θ)⁽¹⁾ Του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 35 του ν. 2238/1994.

ι) Της παραγράφου 3 του άρθρου 36 του ν. 2238/1994.

ια) Της παραγράφου 4 του άρθρου 39 του ν. 2238/1994.

ΔΙΑΤΗΡΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Νόμος 1809/1988 Άρθρο 10.⁽²⁾ 1. Όποιος παραβαίνει τις διατάξεις του νόμου αυτού, των αποφάσεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του και των διατάξεων που αναφέρονται στις

(1) Οι περιπτώσεις θ, ι' και ια' της παραγράφου 5 του άρθρου 25 προστέθηκαν με την παράγραφο 7 του άρθρου 31 του Ν. 2579/1998 και ισχύουν από 17.2.1998.

(2) Το άρθρο 10 του Ν. 1809/1988 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 7 του άρθρου 16 του Ν. 2579/1998 και ισχύει, σύμφωνα με την περίπτωση ε' του άρθρου 32 του ίδιου νόμου, από 1.4.1998.

τεχνικές προδιαγραφές των φορολογικών ταμειακών μηχανών και συστημάτων τιμωρείται με πρόστιμο που προσδιορίζεται κατ' αντικειμενικό τρόπο.

2. Για την εφαρμογή του αντικειμενικού συστήματος ισχύουν οι εννοιολογικοί προσδιορισμοί της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α').

3. Για όλες τις παραβάσεις εφαρμόζεται η Βάση Υπολογισμού Νο 1 (ΒΑΣ. ΥΠ. 1) και συντελεστής βαρύτητας με αριθμητική τιμή που ορίζεται ως εξής:

α) Για τις επιχειρήσεις που έχουν λάβει, από την αρμόδια Επιτροπή του άρθρου 7, άδεια καταλληλότητας ή έγκριση μόνο τεχνικής υποστήριξης σε τέσσερα (4).

Κατ' εξαίρεση, για τις πιο κάτω παραβάσεις ο συντελεστής βαρύτητας καθορίζεται ως εξής:

α.1 Σε περίπτωση άρνησης ή παρακώλυσης ή μη διευκόλυνσης με οποιονδήποτε τρόπο του ελέγχου της αξιοπιστίας των φορολογικών ταμειακών μηχανών και συστημάτων σε δεκαπέντε (15).

α.2 Σε περίπτωση μη διαφύλαξης του δείγματος για τον προβλεπόμενο χρόνο σε τριάντα (30).

α.3 Σε περίπτωση υποβολής ανακριβών στοιχείων στην Επιτροπή του άρθρου 7 για τη χορήγηση άδειας καταλληλότητας σε είκοσι (20).

β) Για τις επιχειρήσεις που έχουν εξουσιοδοτηθεί για την παροχή υπηρεσιών συντήρησης και επισκευής φορολογικών ταμειακών μηχανών και συστημάτων σε δύο (2).

γ) Για τους χρήστες ή κατόχους φορολογικών ταμειακών μηχανών και συστημάτων σε ένα (1).

Ειδικά, η έκδοση αποδείξεων από μη εγκεκριμένη ή μη δηλωμένη φορολογική ταμειακή μηχανή ή σύστημα λογίζεται ως μη έκδοση αυτών. Για την επιβολή του αντικειμενικού προστίμου θεωρείται αυτοτελής παράβαση, για την οποία εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παραγράφου 8 περίπτωση α' του άρθρου 5 του ν. 2523/1997. Όταν τα στοιχεία αυτά έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία πριν από οποιονδήποτε έλεγχο θεωρείται γενική παράβαση.

δ) Ειδικά στην περίπτωση παραβάσεων λόγω παραβίασης ή παραποίησης φορολογικών ταμειακών μηχανών και συστημάτων, που έχουν άδεια καταλληλότητας από την αρμόδια Επιτροπή του άρθρου 7 ή επέμβασης κατά οποιονδήποτε τρόπο στη λειτουργία της μηχανής ή διάθεσης ή χρησιμοποίησης παραβιασμένης ή διαφοροποιημένης ή παραποιημένης τέτοιας μηχανής, εφαρμόζεται η Βάση Υπολογισμού Νο 1 (ΒΑΣ. ΥΠ. 1) και ο συντελεστής βαρύτητας ορίζεται ανά υπαίτιο ως εξής:

δ.1 Σε περίπτωση που υπαίτιος της παράβασης είναι η επιχείρηση που έχει λάβει, από την αρμόδια Επιτροπή του άρθρου 7, άδεια καταλληλότητας η έγκριση μόνο τεχνικής υποστήριξης σε εξήντα (60).

δ.2 Σε περίπτωση που υπαίτιος της παράβασης είναι η επιχείρηση που έχει εξουσιοδοτηθεί από τον κατασκευαστή ή τον εισαγωγέα για την παροχή υπηρεσιών συντήρησης και επισκευής φορολογικών ταμειακών μηχανών και συστημάτων σε τριάντα (30).

δ.3 Σε περίπτωση που υπαίτιος της παράβασης είναι ο χρήστης ή κάτοχος της φορολογικής ταμειακής μηχανής και συστήματος ή άλλος τρίτος σε τριάντα (30).

4. Οι υπαίτιοι των παραβάσεων της περίπτωσης δ' της προηγούμενης παραγράφου τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) μηνών, εφαρμοζομένων αναλόγως των αντιστοίχων διατάξεων του ν. 2523/1997, που αναφέρονται στη χρήση πλαστών και εικονικών στοιχείων.

5. Αν υπαίτιος αδικήματος της περίπτωσης δ' της παραγράφου 3 είναι η επιχείρηση που έχει λάβει την άδεια καταλληλότητας των φορολογικών ταμειακών μηχανών ή συστημάτων ή εξουσιοδοτημένος από αυτήν αντιπρόσωπός της, ανεξάρτητα από τα διοικητικά πρόστιμα και τις ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 3 υποπερίπτωση δ.1 και 4, μπορεί να ανακληθεί από την Επιτροπή του άρθρου 7 η άδεια καταλληλότητας για τη διάθεση των μηχανών του συγκεκριμένου τύπου.

6. Στις ίδιες κυρώσεις και ποινές που προβλέπονται από τις παραγράφους 3 υποπερίπτωση δ.1

και 4 υπόκεινται και τα πρόσωπα, στα οποία ανατίθεται από την Επιτροπή η διενέργεια ελέγχων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 7, όταν βεβαιώνουν ανακριβώς για τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενήργησαν.

7. Για τις παραβάσεις που διαπιστώνονται από την Επιτροπή του άρθρου 7 ή τη Διεύθυνση Βιβλίων και Στοιχείων ενημερώνεται εγγράφως η αρμόδια Δ.Ο.Υ. του παραβάτη, η οποία συντάσσει τη σχετική έκθεση και τη μηνυτήρια αναφορά, αν συντρέχει περίπτωση, εκδίδει δε και την απόφαση επιβολής προστίμου.

Για την επιβολή του προστίμου, τη διαδικασία βεβαίωσης, καταβολής και διοικητικής επίλυσης της διαφοράς και για κάθε άλλο θέμα που δεν ρυθμίζεται ειδικά από το παρόν άρθρο, ισχύουν αναλόγως οι σχετικές διατάξεις για τις παραβάσεις του π.δ/τος 186/1992 (Κ.Β.Σ.).

2. Κ.Ν.Τ.Χ., άρθρο 60. Η άνευ αδείας κατασκευή, εισαγωγή και απλώς κατοχή χάρτου εμπιερόντος τα υπό των νόμων και των διαταγμάτων καθοριζόμενα διακριτικά σημεία του χάρτου του προωρισμένου αποκλειστικώς διά την κατασκευήν φύλλων σφραγιστού χάρτου, κινητών επισημάτων και άλλων ενσήμων τιμωρείται διά φυλακίσεως μέχρι ενός έτους, ο δε χάρτης κατάσχεται.

3. Νόμος 2328/1995, άρθρο 12 ⁽¹⁾ § 10. Η μη εμπρόθεσμη και προσηκουσα καταβολή του ειδικού φόρου ή του αγγελιοσήμου αποτελεί για τους κατά τις παραγράφους 7 και 8 του άρθρου αυτού υποχρέους για την καταβολή τους, προκειμένου δε περί εταιριών για το νόμιμο εκπρόσωπό τους, ποινικό αδίκημα, το οποίο διώκεται αυτεπαγγέλτως και τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή ίση με το μισό (1/2), τουλάχιστον, του ποσού του αγγελιοσήμου που δεν καταβλήθηκε. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του α.ν. 86/1967, όπως ισχύουν.

11. ....

12. Τα αναφερόμενα στο εδάφιο α' της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού μέσα ενημέρωσης υποχρεούνται να τηρούν τριπλότυπο αναλυτικό ημερολόγιο διαφημίσεων θεωρημένο από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., στο οποίο να εμφανίζονται ανά ημέρα ή ανά έκδοση οι διαφημίσεις που πραγματοποιούνται.

Στο ημερολόγιο αυτό θα αναγράφονται ο διαφημιστής, ο διαφημιζόμενος, το προϊόν ή η υπηρεσία που διαφημίζεται, η αξία με βάση τον τιμοκατάλογο και το τιμολόγιο, τα στοιχεία του παραστατικού που εκδόθηκε για την καταβολή του φόρου και του αγγελιοσήμου και το ποσό αυτών, καθώς και τα στοιχεία κάθε άλλης ειδικής επιβάρυνσης. Επίσης, θα αναγράφεται και ο ακριβής χώρος ή θέση ή χρόνος κατά τον οποίο πραγματοποιήθηκε η διαφήμιση.

Στο ίδιο ημερολόγιο θα αναγράφονται και οι κατά την παράγραφο 8 του άρθρου αυτού καταχωρίσεις, με εξαίρεση τις μικρές αγγελίες και τα κοινωνικά, για τα οποία τα έντυπα μέσα θα υποβάλλουν δηλώσεις στον Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. ή στον Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ., κατά περίπτωση.

Το μέσο ενημέρωσης υποβάλλει μέσα στον επόμενο μήνα από το τέλος κάθε διμήνου στην αρμόδια για το σκοπό αυτόν Δ.Ο.Υ. το ένα αντίτυπο του ημερολογίου που τήρησε για όλο το προηγούμενο ημερολογιακό δίμηνο, το δε δεύτερο στο νομιμοποιούμενο για τον έλεγχο του αγγελιοσήμου Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ. Επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται περισσότερα από ένα μέσα ενημέρωσης, υποχρεούνται στην τήρηση του παραπάνω ημερολογίου ξεχωριστά για καθένα από τα μέσα αυτά.

Η μη τήρηση των διατάξεων της παραγράφου αυτής, που αναφέρονται στον τρόπο και το χρόνο έκδοσης και στο περιεχόμενο των τιμολογίων, καθώς και στη σύνταξη και υποβολή στη Δ.Ο.Υ., και το Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ. των προβλεπόμενων καταστάσεων, δηλώσεων και ημερολογίων, συνιστά παράβαση του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, οπότε και εφαρμόζονται οι φορολογικές

(1) Το άρθρο 12 του Ν. 2328/1995 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 33 του Ν. 2429/1996 (ισχύς από 10.7.96).

διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά. Σε περίπτωση που δεν έχει καταβληθεί από το διαφημιστή ή το διαφημιζόμενο εγκαίρως και προσηκόντως ο ειδικός φόρος και το αγγελιόσημο επί των διαφημίσεων και οι τυχόν άλλες επιβαρύνσεις που αντιστοιχούν στις συγκεκριμένες συναλλαγές, ανεξάρτητα από τις άλλες συνέπειες, οι σχετικές διαφημιστικές δαπάνες δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα του διαφημιστή και του διαφημιζομένου, έστω και αν στη δεύτερη περίπτωση μεσολαβεί διαφημιστής.

4. Νόμος 395/1976 «περί απαγορεύσεως εξόδου εκ της Χώρας, ένεκα χρεών προς το Δημόσιον» άρθρο 1. 1. Επιτρέπεται η απαγόρευσις της εξόδου εκ της Χώρας Ελλήνων υπηκόων, εφ' όσον ούτοι τυγχάνουν οφειλέται του Δημοσίου εκ πάσης αιτίας και η οφειλή των υπερβαίνει το ποσόν των «εκατό χιλιάδων» δραχμών⁽¹⁾, ανεξαρτήτως του ληξιπροθέσμου ή μη ταύτης.

Η ίδια απαγόρευσις επιτρέπεται εις περιπτώσιν κατά την οποία επίκειται βεβαίωσις χρέους προς το Δημόσιον, υπερβαίνοντος, κατά την εν τω προηγουμένω εδαφίω διάκρισιν, τα ως άνω ποσά.

2. Δι' αποφάσεων του Υπουργού Οικονομικών, δημοσιευομένων δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, καθορίζονται αι αναγκαίαι λεπτομέρειαι της εφαρμογής του παρόντος.

3. Τα εν παραγράφω 1 του παρόντος ποσά, δύνανται να μεταβάλλωνται εκάστοτε δι' αποφάσεων του Υπουργού Οικονομικών, δημοσιευομένων δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

5. Νόμος 1882/1990, άρθρο 27 (απαγόρευση εξόδου από τη χώρα εκπροσώπων νομικών προσώπων). 1. Επιτρέπεται η απαγόρευση εξόδου από τη χώρα των παρακάτω προσώπων, για τα προς το Δημόσιο χρέη των ανωνύμων εταιριών, των εταιριών περιορισμένης ευθύνης, των σωματείων ή συνεταιρισμών και των αλλοδαπών νομικών προσώπων, εφ' όσον τα πρόσωπα αυτά έχουν την ελληνική υπηκοότητα:

α) Των διευθυνόντων ή εντεταλμένων ή συμπραττόντων συμβούλων ή διοικητών ή γενικών διευθυντών των ανωνύμων εταιριών ή κάθε προσώπου εντεταλμένου, είτε αμέσως, είτε εμμέσως, είτε από το νόμο, είτε από ιδιωτική βούληση, στη διοίκηση ή διαχείριση των εταιριών αυτών ή με οποιονδήποτε τρόπο αναμίχθηκε, ολικώς ή μερικώς, στη διοίκηση ή διαχείριση αυτών, σωρευτικώς ή μη.

Εάν ελλείπουν όλα τα παραπάνω πρόσωπα, το μέτρο λαμβάνεται κατά των προέδρων των διοικητικών συμβουλίων των εταιριών αυτών, εφ' όσον ασκούν πράγματι, προσωρινώς ή διαρκώς, ένα από τα καθήκοντα των προσώπων που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο.

β) Των διαχειριστών των εταιριών περιορισμένης ευθύνης και, όταν ελλείπουν ή απουσιάζουν, κάθε εταίρου, σωρευτικώς ή μη.

γ) Των προέδρων και γενικών γραμματέων, των κάθε κατηγορίας και σκοπού συνεταιρισμών ή σωματείων, σωρευτικώς ή μη.

δ) Των, στην Ελλάδα, πρακτόρων, αντιπροσώπων και γενικά εκπροσώπων αλλοδαπών νομικών προσώπων, σωρευτικώς ή μη.

2. Το μέτρο της απαγόρευσης εξόδου από τη χώρα κατά των προσώπων που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο λαμβάνεται για τα προς το Δημόσιο χρέη των εταιριών και λοιπών νομικών προσώπων πάνω από δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές,⁽²⁾ τα οποία είτε ήταν βεβαιωμένα στη δημόσια οικονομική υπηρεσία ή το τελωνείο κατά το χρόνο ανάληψης των

(1) Το εντός εισαγωγικών ποσόν αναπροσαρμόστηκε στο ποσό των 10.000.000 δρχ. για όλες τις κατηγορίες των οφειλών (και για τους εκπροσώπους των νομικών προσώπων για τα προς το δημόσιο χρέη των νομικών προσώπων), δυνάμει της ΑΥΟ 1106544/7010/0016/1993 (ΦΕΚ Β' 648). Ειδικότερα για τα χρέη προς το ΙΚΑ η απόφαση του Υπουργού Υγείας Φ14/ 518/1994 (ΦΕΚ Β' 265), ορίζει ότι η απαγόρευση εξόδου επιτρέπεται για οφειλές α) άνω των 3.000.000 δρχ. προερχόμενες από ατομικές επιχειρήσεις κ.λπ. και β) άνω των 5.000.000 δρχ. κατά εκπροσώπων νομικών προσώπων.

(2) Το ποσό των 10.000.000 δρχ. ορίστηκε με την Α.Υ.Ο. 1106544/1993. Προηγούμενως το όριο αυτό ήταν 1.000.000 δρχ.

αρμοδιοτήτων ή καθηκόντων τους, είτε βεβαιώθηκαν ή και απλώς γεννήθηκαν κατά το χρόνο που τα πρόσωπα αυτά είχαν μία από τις ιδιότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος, έστω και αν έληξε αυτή ή την απέβαλαν μεταγενέστερα με οποιονδήποτε τρόπο και για οποιαδήποτε αιτία, καθώς επίσης και για τα χρέη τα οποία βεβαιώθηκαν μετά τη λύση των νομικών προσώπων, έστω και λόγω πτώχευσης, αλλά γεννήθηκαν ή ανάγονται στο χρόνο που είχαν την ιδιότητα αυτή.

3. Για την εφαρμογή του παραπάνω μέτρου, που εντάσσεται στη διαδικασία είσπραξης των δημοσίων εσόδων και τείνει στη θεραπεία του δημοσίου συμφέροντος, δεν απαιτείται οποιαδήποτε προηγούμενη ειδοποίηση ή κλήση των προσώπων στα οποία αναφέρεται το μέτρο αυτό.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται η διαδικασία για τη λήψη του μέτρου, οι προϋποθέσεις για την άρση του, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Με όμοιες αποφάσεις μπορεί να μεταβάλλεται το ύψος των χρεών για το οποίο λαμβάνεται το μέτρο είτε γενικά, είτε κατά κατηγορία οφειλετών νομικών προσώπων.

5. ⁽¹⁾ Το μέτρο της απαγόρευσης εξόδου από τη Χώρα δεν λαμβάνεται σε βάρος προσώπων που συμμετέχουν στα Διοικητικά Συμβούλια των επιχειρήσεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός καθορίζεται κάθε φορά από τις ισχύουσες διατάξεις ή είναι εκπρόσωποι αυτών, εφόσον τα πρόσωπα αυτά έχουν τοποθετηθεί στη θέση αυτή με απόφαση του αρμόδιου κατά περίπτωση υπουργού και αφορούν χρέη προς το Δημόσιο, βεβαιωμένα στο όνομα του νομικού προσώπου.

Τυχόν ληφθέντα μέτρα για τα ως άνω χρέη ανακαλούνται και σχετικές εκκρεμείς δίκες καταργούνται.

---

(1) Η § 5 του άρθρου 27 του Ν. 1882/1990 προστέθηκε με το άρθρο 22 § 2 του νόμου 2443/96.

ΑΡΘΡΑ 26 – 37

ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Τα άρθρα 26-37 παραλείπονται διότι αναφέρονται σε διατάξεις που δεν αφορούν τον παρόντα Κώδικα

.....

ΑΡΘΡΟ 38

ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

1. Οι διατάξεις των άρθρων 1, 2 και 3 εφαρμόζονται: α) για τα εισοδήματα που αποκτώνται από 1ης Ιανουαρίου 1997 και μετά, β) για το Φ.Π.Α., για τις πράξεις που γίνονται από 1 Ιανουαρίου 1998 και μετά, γ) για τους παρακρατούμενους ή επιρριπτόμενους φόρους, τέλη και εισφορές γι' αυτούς που παρακρατούνται ή επιρρίπτονται από 1ης Ιανουαρίου 1998 και μετά, δ) για υποθέσεις φορολογίας κεφαλαίου για τις περιπτώσεις που η φορολογική υποχρέωση γεννιέται από τη δημοσίευση του παρόντος και μετά και ε) για τους λοιπούς φόρους, τέλη και εισφορές, για πράξεις, συναλλαγές ή έγγραφα, για τις οποίες η υποχρέωση γεννιέται από 1ης Ιανουαρίου 1998 και μετά.
2. Οι διατάξεις των τρίτου και τέταρτου εδαφίων της παραγράφου 1 του άρθρου 4 ισχύουν από 1ης Ιανουαρίου 1998 και μετά.
3. Οι διατάξεις των άρθρων 4 (πλην των τρίτου και τέταρτου εδαφίων) έως και 9 εφαρμόζονται για παραβάσεις που διαπράττονται από τη δημοσίευση του παρόντος και μετά.
4. Οι διατάξεις των άρθρων 17, 18, 20 και 21 εφαρμόζονται επί εισοδημάτων που αποκτώνται ή φόρων, τελών, εισφορών που παρακρατούνται ή επιρρίπτονται ή του Φ.Π.Α. ή του Φ.Κ.Ε., που αφορά πράξεις που γίνονται από 1ης Ιανουαρίου 1998 και μετά.
5. Οι διατάξεις του άρθρου 19 καταλαμβάνουν τα αδικήματα που διαπράττονται από την 1η Ιανουαρίου 1998 και μετά.
6. Όλες οι λοιπές διατάξεις του παρόντος νόμου ισχύουν από τη δημοσίευσή του, εκτός αν άλλως ορίζεται σε αυτές.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΝΟΜΟΣ 4557/2018

Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ 139/τ Α'/30.7.2018)

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΣΚΟΠΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΟΡΙΣΜΟΙ, ΒΑΣΙΚΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ, ΥΠΟΧΡΕΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΑΡΘΡΟ 1

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του παρόντος είναι η πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς και η προστασία του χρηματοπιστωτικού συστήματος από τους κινδύνους που αυτές ενέχουν.

ΑΡΘΡΟ 2

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

1. Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (ξέπλυμα χρήματος) συνιστούν οι εξής πράξεις:

α) η μετατροπή ή η μεταβίβαση περιουσίας εν γνώσει του γεγονότος ότι προέρχεται από εγκληματική δραστηριότητα, ή από πράξη συμμετοχής σε τέτοια δραστηριότητα, με σκοπό την απόκρυψη ή τη συγκάλυψη της παράνομης προέλευσής της, ή την παροχή συνδρομής σε οποιονδήποτε ενέχεται στη δραστηριότητα αυτή για να αποφύγει τις έννομες συνέπειες των πράξεών του,

β) η απόκρυψη ή συγκάλυψη της αλήθειας, όσον αφορά τη φύση, την προέλευση, τη διάθεση, τη διακίνηση ή τη χρήση περιουσίας ή τον τόπο όπου αυτή βρίσκεται ή την κυριότητα επ' αυτής, ή τα σχετικά με αυτή δικαιώματα, εν γνώσει του γεγονότος ότι η περιουσία αυτή προέρχεται από εγκληματική δραστηριότητα ή από πράξη συμμετοχής σε τέτοια δραστηριότητα,

γ) η απόκτηση, κατοχή ή χρήση περιουσίας, εν γνώσει, κατά τον χρόνο κτήσης, ή κατά τον χρόνο περιέλευσης της κατοχής ή της χρήσης, του γεγονότος ότι η περιουσία προέρχεται από εγκληματική δραστηριότητα ή από πράξη συμμετοχής σε τέτοια δραστηριότητα,

δ) η χρησιμοποίηση του χρηματοπιστωτικού τομέα με την τοποθέτηση σε αυτόν ή τη διακίνηση μέσω αυτού εσόδων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες, με σκοπό να προσδοθεί νομιμοφάνεια στα εν λόγω έσοδα.

2. Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες υπάρχει και όταν οι δραστηριότητες από τις οποίες προέρχεται η προς νομιμοποίηση περιουσία έχουν λάβει χώρα στο έδαφος άλλου κράτους, εφόσον αυτές θα ήταν βασικό αδίκημα αν διαπράττονταν στην Ελλάδα και θεωρούνται αξιόποινες, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους αυτού. Δεν απαιτείται να είναι αξιόποινες, σύμφωνα με τη νομοθεσία του ξένου κράτους οι δραστηριότητες που, αν είχαν λάβει χώρα στην Ελλάδα, θα συνιστούσαν ένα από τα βασικά αδικήματα των περ. α', β', γ', δ, η', θ', ια', ιγ', ιθ' του άρθρου 4 του παρόντος και του άρθρου 323Α περί εμπορίας ανθρώπων του Ποινικού Κώδικα (Π.Κ., 4619/2019, Α' 95).

3. Καταδίκη για τα αδικήματα της παρ. 1 είναι δυνατή όταν αποδεικνύεται ότι η περιουσία προήλθε από συγκεκριμένο βασικό αδίκημα του άρθρου 4, χωρίς να απαιτείται η στοιχειοθέτηση με κάθε λεπτομέρεια όλων των πραγματικών στοιχείων ή περιστάσεων που σχετίζονται με την εν λόγω εγκληματική δραστηριότητα, μεταξύ των οποίων και η ταυτότητα του δράστη.

ΑΡΘΡΟ 3

ΟΡΙΣΜΟΙ

(άρθρο 3 της Οδηγίας 2015/849)

Για τους σκοπούς του παρόντος ισχύουν οι εξής ορισμοί:

1. «Περιουσία»: περιουσιακά στοιχεία κάθε είδους, ενσώματα ή ασώματα, κινητά ή ακίνητα, υλικά ή άυλα, καθώς και έγγραφα ή στοιχεία οποιασδήποτε μορφής, έντυπης, ηλεκτρονικής ή ψηφιακής, που αποδεικνύουν τίτλο ιδιοκτησίας ή δικαιώματα προς απόκτηση τέτοιων περιουσιακών στοιχείων.

2. «Πιστωτικό Ίδρυμα»:

α) το πιστωτικό ίδρυμα όπως ορίζεται στο σημείο 1) της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 575/2013, το οποίο λειτουργεί στην Ελλάδα, καθώς και τα υποκαταστήματα, σύμφωνα με την έννοια του σημείου 17 της ίδιας παραγράφου και άρθρου του ανωτέρω Κανονισμού, πιστωτικών ιδρυμάτων, η έδρα των οποίων βρίσκεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε τρίτη χώρα,

β) το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.

3. «Χρηματοπιστωτικός Οργανισμός»:

α) οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις που ασκούν δραστηριότητες ασφαλίσεων ζωής,
β) οι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές, όταν δραστηριοποιούνται στον τομέα της ασφάλισης ζωής ή της παροχής υπηρεσιών που σχετίζονται με επενδύσεις, με την εξαίρεση των συνδεδεμένων ασφαλιστικών διαμεσολαβητών,

γ) οι εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης,

δ) οι εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων,

ε)⁽¹⁾ οι Ενώσεις Εταιρειών Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (Ε.Δ.Α.Δ.Π.) και οι διαχειριστές πιστώσεων, αν συντρέχει μια από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

εα) τους επιτρέπεται, βάσει της άδειας λειτουργίας τους, να προβαίνουν σε αναχρηματοδότηση πιστώσεων,

εβ) εισπράττουν και κατέχουν χρηματικά ποσά δανειοληπτών για λογαριασμό των εντολέων τους,

εγ) διαχειρίζονται πιστώσεις για λογαριασμό μη εποπτευόμενου από την Τράπεζα της Ελλάδος, πιστωτικού ή χρηματοδοτικού ιδρύματος, που δεν υπόκειται πρωτογενώς στις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον εποπτικό ρόλο της Τράπεζας της Ελλάδος.

στ) οι εταιρείες παροχής πιστώσεων,

ζ) τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος,

η) τα ιδρύματα πληρωμών,

θ) οι ταχυδρομικές εταιρείες, στο μέτρο που παρέχουν υπηρεσίες πληρωμών,

ι) τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος,

ια) οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου, έως την εισαγωγή τους σε ρυθμιζόμενη αγορά ή σε Πολυμερή Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης.

ιβ) οι εταιρείες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων,

ιγ) οι εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και οι συνδεδεμένοι αντιπρόσωποί τους,

ιδ) οι εταιρείες επενδυτικής διαμεσολάβησης,

ιε) οι εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών, έως την εισαγωγή τους σε ρυθμιζόμενη αγορά ή σε Πολυμερή Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης.

ιστ) οι εταιρείες επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία, έως την εισαγωγή τους σε ρυθμιζόμενη αγορά ή σε Πολυμερή Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης.

ιζ) οι διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων,

ιη) τα στερούμενα ίδιας νομικής προσωπικότητας υποκαταστήματα στην Ελλάδα χρηματοπιστωτικών οργανισμών που έχουν την έδρα τους στην αλλοδαπή,

ιθ) τα ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων

κ) άλλες επιχειρήσεις που δεν είναι πιστωτικά ιδρύματα και των οποίων η κύρια δραστηριότητα συνίσταται στην άσκηση μίας ή περισσοτέρων από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στις περιπτώσεις β' έως ιβ', ιδ' και ιε' της παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 4261/2014 (Α' 107). Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από γνώμη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, μπορεί να ορίζονται ως χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και επιχειρήσεις που ασκούν άλλες χρηματοοικονομικές δραστηριότητες εκτός από τις ανωτέρω.

4. «Όμιλος»: ο όμιλος επιχειρήσεων που αποτελείται από μια μητρική επιχείρηση, τις θυγατρικές της και τις οντότητες στις οποίες η μητρική επιχείρηση ή οι θυγατρικές της διαθέτουν συμμετοχή, καθώς και επιχειρήσεις που συνδέονται μεταξύ τους με σχέση,

(1) Η υποπερίπτωση ε' της περίπτωσης 3 του άρθρου 3 του Ν. 4557/2018 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 38 του ν. 5072/2023 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 4.12.2023, σύμφωνα με την περίπτωση α' του άρθρου 122 του ίδιου νόμου. Η υποπερίπτωση που αντικαταστάθηκε είχαν ως εξής: «ε) οι εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων πιστωτικών ιδρυμάτων από δάνεια και πιστώσεις με τις προϋποθέσεις της παρ. 25 του άρθρου 1 του ν. 4354/2015 (Α' 176)».

σύμφωνα με το άρθρο 32 του ν. 4308/2014 (Α' 251).

5. «Αρχή»: η Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες του άρθρου 47.

6. «Πρόσωπο»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κάθε είδους νομική οντότητα.

7. «Χρηματοπιστωτικός τομέας»: ο τομέας της οικονομίας που αποτελείται από τα νομικά και φυσικά πρόσωπα που εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

8. «Εικονική τράπεζα»: το πιστωτικό ίδρυμα ή ο χρηματοπιστωτικός οργανισμός ή το ίδρυμα που ασκεί δραστηριότητες αντίστοιχες με εκείνες των πιστωτικών ιδρυμάτων ή χρηματοπιστωτικών οργανισμών το οποίο:

α) έχει συσταθεί σε χώρα ή δικαιοδοσία, όπου δεν έχει φυσική παρουσία και επομένως πραγματική έδρα και διοίκηση, και

β) δεν συνδέεται με χρηματοπιστωτικό όμιλο που πληροί τις απαιτήσεις της ενωσιακής νομοθεσίας σχετικά με τη ρύθμιση και εποπτεία αυτού ή τουλάχιστον ισοδύναμες απαιτήσεις.

9. «Πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα»: τα φυσικά πρόσωπα στα οποία έχουν ή είχαν ανατεθεί σημαντικά δημόσια λειτουργήματα όπως τα εξής:

α) οι αρχηγοί κρατών, αρχηγοί κυβερνήσεων, υπουργοί, αναπληρωτές υπουργοί και υφυπουργοί,

β) τα μέλη κοινοβουλίων ή αντίστοιχων νομοθετικών σωμάτων,

γ) τα μέλη των διοικητικών οργάνων πολιτικών κομμάτων,

δ) τα μέλη ανώτατων δικαστηρίων, συνταγματικών δικαστηρίων ή άλλων υψηλού επιπέδου δικαστικών οργάνων των οποίων οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε περαιτέρω ένδικα μέσα, πλην εξαιρετικών περιστάσεων,

ε) τα μέλη ελεγκτικών δικαστηρίων,

στ) τα μέλη διοικητικών συμβουλίων κεντρικών τραπεζών,

ζ) οι πρέσβεις και επιτετραμμένοι διπλωμάτες,

η) οι υψηλόβαθμοι αξιωματικοί ενόπλων δυνάμεων,

θ) τα μέλη διοικητικών, διαχειριστικών ή εποπτικών οργάνων κρατικών επιχειρήσεων, ι) οι διευθυντές, αναπληρωτές διευθυντές και μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή πρόσωπα που κατέχουν ισοδύναμη θέση σε διεθνείς οργανισμούς.

Κανένα από τα ανωτέρω δημόσια λειτουργήματα δεν αφορά πρόσωπα που κατέχουν ενδιάμεσες ή χαμηλές θέσεις της υπαλληλικής ιεραρχίας.

10. «Στενοί συγγενείς»: στους στενούς συγγενείς των πολιτικώς εκτεθειμένων προσώπων περιλαμβάνονται:

α) οι σύζυγοι ή πρόσωπα εξομοιούμενα με συζύγους, σύμφωνα με την εκάστοτε εθνική νομοθεσία, όπως εκείνα με τα οποία έχει συναφθεί σύμφωνο συμβίωσης, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο,

β) τα τέκνα και οι σύζυγοί τους ή πρόσωπα εξομοιούμενα με τους τελευταίους, σύμφωνα με την εκάστοτε εθνική νομοθεσία,

γ) οι γονείς.

11. «Στενοί συνεργάτες»: πρόσωπα που είναι γνωστά ως στενοί συνεργάτες των προσώπων που emπίπτουν στην παράγραφο 9, στα οποία περιλαμβάνονται:

α) φυσικά πρόσωπα για τα οποία είναι γνωστό ότι είναι από κοινού πραγματικοί δικαιούχοι νομικής οντότητας ή νομικού μορφώματος ή συνδέονται με οποιαδήποτε άλλη στενή επιχειρηματική σχέση με πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο,

β) φυσικά πρόσωπα τα οποία είναι οι μόνοι πραγματικοί δικαιούχοι νομικής οντότητας ή νομικού μορφώματος που είναι γνωστό ότι έχει συσταθεί εν τοις πράγμασι προς όφελος πολιτικώς εκτεθειμένου προσώπου.

12. «Λογαριασμός πλάγιας πρόσβασης (payable through account)»: τραπεζικός λογαριασμός που τηρείται σε πιστωτικό ίδρυμα (ίδρυμα ανταποκριτής) και ανοίγεται στο πλαίσιο σχέσης τραπεζικής ανταπόκρισης με σκοπό την εξυπηρέτηση των πελατών πιστωτικού ιδρύματος (ιδρύματος πελάτη) για την εκ μέρους τους διενέργεια χρηματοπιστωτικών συναλλαγών.

13. «Σχέση ανταπόκρισης»:

α) η παροχή τραπεζικών υπηρεσιών από μια τράπεζα («ανταποκριτής») σε άλλη τράπεζα («πελάτης»), συμπεριλαμβανομένων της παροχής τρεχούμενου ή άλλου λογαριασμού υποχρέωσης και συναφών υπηρεσιών, όπως της διαχείρισης των ταμειακών διαθεσίμων, των διεθνών μεταφορών χρηματικών ποσών, του συμψηφισμού επιταγών, των λογαριασμών πλάγιας πρόσβασης και των υπηρεσιών ξένου συναλλάγματος,

β) οι σχέσεις μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες παρέχονται παρόμοιες υπηρεσίες από ίδρυμα ανταποκριτή σε ίδρυμα πελάτη, καθώς και των σχέσεων που αφορούν συναλλαγές τίτλων ή μεταφορές χρηματικών ποσών.

14. «Υποπτη συναλλαγή ή δραστηριότητα»: η συναλλαγή ή δραστηριότητα από την οποία εκτιμάται ότι προκύπτουν αποχρώσεις ενδείξεις ή υπόνοιες για πιθανή απόπειρα ή διάπραξη των αδικημάτων του άρθρου 2 ή για εμπλοκή του συναλλασσόμενου ή του πραγματικού δικαιούχου σε εγκληματικές δραστηριότητες, με βάση την αξιολόγηση των στοιχείων της συναλλαγής, όπως η φύση της συναλλαγής, η κατηγορία χρηματοπιστωτικού μέσου, η συχνότητα, η πολυπλοκότητα και το ύψος της συναλλαγής, καθώς και η χρήση ή μη μετρητών, και του προσώπου, όπως το επάγγελμα, η οικονομική επιφάνεια, η συναλλακτική ή επιχειρηματική συμπεριφορά, η φήμη, το παρελθόν, το επίπεδο διαφάνειας του νομικού προσώπου-πελάτη και άλλα σημαντικά χαρακτηριστικά.

15. «ΑΣυνήθης συναλλαγή ή δραστηριότητα»: η συναλλαγή ή δραστηριότητα που δεν συνάδει με τη συναλλακτική, επιχειρηματική ή επαγγελματική συμπεριφορά του συναλλασσόμενου ή του πραγματικού δικαιούχου ή με την οικονομική τους επιφάνεια ή που δεν έχει προφανή σκοπό ή κίνητρο οικονομικής, επαγγελματικής ή προσωπικής φύσεως.

16. «Επιχειρηματική σχέση»: η επιχειρηματική, επαγγελματική ή εμπορική σχέση η οποία συνδέεται με τις επαγγελματικές δραστηριότητες των υπόχρεων προσώπων και η οποία αναμένεται, κατά το χρόνο σύναψής της, ότι θα έχει κάποια διάρκεια.

17. «Πραγματικός δικαιούχος»: το ή τα φυσικά πρόσωπα, στα οποία τελικά ανήκει ο πελάτης, νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, ή τα οποία ελέγχουν αυτόν, καθώς και το ή τα φυσικά πρόσωπα για λογαριασμό των οποίων διεξάγεται συναλλαγή ή δραστηριότητα. Ως «πραγματικός δικαιούχος» νοείται ιδίως:

α) Όσον αφορά στις εταιρείες:

αα) Το ή τα φυσικά πρόσωπα στα οποία τελικά ανήκει η εταιρεία ή τα οποία ελέγχουν αυτή διά της κατοχής ή του ελέγχου αμέσως ή έμμεσα ικανού ποσοστού των μετοχών ή των δικαιωμάτων ψήφου ή άλλων ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων αυτής, μεταξύ άλλων και μέσω μετοχών στον κομιστή ή μέσω ελέγχου με άλλα μέσα.

Η κατοχή ποσοστού μετοχών άνω του 25% ή ιδιοκτησιακού δικαιώματος άνω του 25% μιας εταιρείας από φυσικό πρόσωπο αποτελεί ένδειξη άμεσου ελέγχου αυτής. Η κατοχή ποσοστού μετοχών άνω του 25% ή ιδιοκτησιακού δικαιώματος άνω του 25% μιας εταιρείας από άλλη εταιρεία, ο έλεγχος της οποίας ασκείται από φυσικό ή φυσικά πρόσωπα ή από περισσότερες εταιρείες που ελέγχονται από το ίδιο ή τα ίδια φυσικά πρόσωπα, αποτελεί ένδειξη έμμεσου ελέγχου. Ο έλεγχος με άλλα μέσα μπορεί να εξακριβωθεί, μεταξύ άλλων, με βάση τις προϋποθέσεις των παρ. 2 έως και 5 του άρθρου 32 του ν. 4308/2014.

Τα ανωτέρω δεν αφορούν στην περίπτωση εισηγμένης εταιρείας σε ρυθμιζόμενη αγορά που υπόκειται σε απαιτήσεις γνωστοποίησης, σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία ή ισοδύναμα διεθνή πρότυπα που εξασφαλίζουν επαρκή διαφάνεια σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο ή εταιρείας που διαπραγματεύεται σε Πολυμερή Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης και υπόκειται σε απαιτήσεις γνωστοποίησης ισοδύναμες αυτών της ρυθμιζόμενης αγοράς.

αβ) Αν, και μόνο εφόσον εξαντληθούν όλα τα δυνατά μέσα και ελλείψει βάσιμων υποψιών, δεν προσδιοριστεί κανένα πρόσωπο ως πραγματικός δικαιούχος, σύμφωνα με την περ. αα' ή αν υπάρχουν αμφιβολίες ως προς το ότι το πρόσωπο που προσδιορίστηκε είναι ο πραγματικός δικαιούχος, το ή τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν θέση ανώτατου διοικητικού στελέχους διευθύνοντας την εταιρεία. Τα υπόχρεα πρόσωπα τηρούν αρχεία των δράσεων που έχουν αναλάβει για να προσδιοριστεί ο πραγματικός δικαιούχος, σύμφωνα με τα ανωτέρω.

β) Όσον αφορά στα εμπιστεύματα (trusts):

βα) ο ή οι εμπιστευματοπάροχοι,

ββ) ο ή οι εμπιστευματοδόχοι,

βγ) ο ή οι προστάτες, αν υπάρχουν,

βδ) οι δικαιούχοι ή, εφόσον οι δικαιούχοι της νομικής οντότητας ή του νομικού μορφώματος δεν έχουν προσδιοριστεί ακόμη, η κατηγορία προσώπων προς το συμφέρον των οποίων κυρίως έχει συσταθεί ή λειτουργεί η νομική οντότητα ή το νομικό μόρφωμα,

βε) οποιοδήποτε άλλο φυσικό πρόσωπο στο οποίο τελικά ανήκει ή το οποίο ασκεί άμεσα ή έμμεσα με οποιοδήποτε μέσο τον έλεγχο του εμπιστεύματος.

γ) Όσον αφορά σε λοιπές νομικές οντότητες ή νομικά μορφώματα παρεμφερή με τα εμπιστεύματα, πραγματικοί δικαιούχοι είναι τα πρόσωπα που κατέχουν αντίστοιχη ή ανάλογη θέση με τα πρόσωπα της περ. β'.

δ) Όσον αφορά σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, πραγματικός δικαιούχος είναι το ή τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν θέση ανώτερου διοικητικού στελέχους.

18. «Ανώτερο διοικητικό στέλεχος»: το διευθυντικό στέλεχος ή ο υπάλληλος, ή το αιρετό ή διορισμένο μονομελές όργανο ή μέλος συλλογικού οργάνου διοίκησης με υψηλή ιεραρχική θέση, εφόσον γνωρίζει επαρκώς τον βαθμό έκθεσης του ιδρύματος ή του οργανισμού σε κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες

και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και συμμετέχει στη λήψη αποφάσεων που την επηρεάζουν, χωρίς να είναι απαραίτητα μέλος του διοικητικού συμβουλίου.

19. «Υπηρεσίες τυχερών παιγνίων»: οι υπηρεσίες διοργάνωσης ή διεξαγωγής χρηματικού στοιχήματος σε τυχερά παίγνια, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με κάποιο στοιχείο δεξιότητας, όπως λαχεία, παίγνια καζίνο, παίγνια πόκερ και πράξεις στοιχηματισμού, που προσφέρονται σε συγκεκριμένο χώρο ή με οποιοδήποτε μέσο εξ αποστάσεως, με ηλεκτρονικά μέσα ή με κάθε άλλη τεχνολογία διευκόλυνσης της επικοινωνίας και ύστερα από ατομικό αίτημα του αποδέκτη των υπηρεσιών.

20. «Ηλεκτρονικό χρήμα»: Το ηλεκτρονικό χρήμα, όπως ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 4021/2011 (Α' 218), με εξαίρεση τη νομισματική αξία όπως αναφέρεται στις υποπερ. αα' και ββ' της περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 11 του ίδιου νόμου.

21. «Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές (ΕΕΑ)»: η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών, που έχει ιδρυθεί με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1093/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων, που έχει ιδρυθεί με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1094/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών, που έχει ιδρυθεί με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1095/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

22.⁽¹⁾ «Μονάδα Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών (Μ.Χ.Π.)»: Η αρμόδια εθνική Μονάδα των κρατών μελών της ΕΕ για την πρόληψη, την ανίχνευση και την αποτελεσματική αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, η οποία έχει συσταθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 32 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής (L 141). Για την Ελλάδα, ως «Μονάδα Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών (Μ.Χ.Π.)» νοείται η Α' Μονάδα της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες του άρθρου 47 του παρόντος.

23. «Εγκληματική δραστηριότητα»: η διάπραξη των βασικών αδικημάτων του άρθρου 4.

24. «Εικονικά νομίσματα»: Η ψηφιακή αναπαράσταση αξίας που δεν εκδίδεται από κεντρική τράπεζα ή δημόσια αρχή, ούτε έχει την εγγύησή τους, δεν συνδέεται κατ' ανάγκη με νομίμως κυκλοφορούν νόμισμα και δεν διαθέτει το νομικό καθεστώς νομίσματος ή χρήματος, όμως γίνεται αποδεκτή από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ως μέσο συναλλαγής και μπορεί να μεταφέρεται, να αποθηκεύεται ή να διακινείται ηλεκτρονικά.

(1) Η περίπτωση 22 του άρθρου 3 του Ν. 4557/21018 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 55 του ν. 4920/2022 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 15.4.2022, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 231 του ίδιου νόμου. Η περίπτωση που αντικαταστάθηκε είχε ως εξής: «22. «Μονάδα Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών (ΜΧΠ)»: για την Ελλάδα η Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες του άρθρου 47 και για τα άλλα κράτη μέλη η αρμόδια Μονάδα για την πρόληψη, την ανίχνευση και την αποτελεσματική αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.»

25. «Πάροχος υπηρεσιών θεματοφυλακής ψηφιακών πορτοφολιών»: Η οντότητα που παρέχει υπηρεσίες για τη διασφάλιση ιδιωτικών κρυπτογραφικών κλειδιών για λογαριασμό των πελατών της, με στόχο τη διακράτηση, αποθήκευση και μεταβίβαση εικονικών νομισμάτων.

ΑΡΘΡΟ 4

ΒΑΣΙΚΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ

Για τους σκοπούς του παρόντος, ως «βασικά αδικήματα» νοούνται τα ακόλουθα:

α) η εγκληματική οργάνωση κατά το άρθρο 187 του Ποινικού Κώδικα (ΠΚ, ν. 4619/2019, Α' 95),

β) οι τρομοκρατικές πράξεις, η τρομοκρατική οργάνωση και η αξιόποινη υποστήριξη και χρηματοδότησή τους κατά τα άρθρα 187Α, 187Β ΠΚ και 32 έως 35 του ν. 4689/2020 (Α' 103),

γ) η δωροληψία και η δωροδοκία πολιτικών προσώπων και δικαστικών λειτουργών κατά τα άρθρα 159, 159Α και 237 ΠΚ και η δωροληψία και η δωροδοκία υπαλλήλου κατά τα άρθρα 235 και 236 ΠΚ,

δ) η εμπορία επιρροής-μεσάζοντες και η δωροληψία και δωροδοκία στον ιδιωτικό τομέα κατά τα άρθρα 237Α και 396 ΠΚ και η δωροδοκία-δωροληψία για αλλοίωση αποτελέσματος αγώνα κατά το άρθρο 132 του ν. 2725/1999 (Α' 121),

ε) τα εγκλήματα κατά των τηλεπικοινωνιών κατά τις παρ. 1 έως 4 του άρθρου 292Α, τα άρθρα 292Β, 292Γ, 292Δ και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 292Ε ΠΚ και η παράνομη πρόσβαση σε σύστημα πληροφοριών ή σε δεδομένα κατά τα άρθρα 370Α, 370Β, 370Γ, τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 370Δ και το άρθρο 370Ε ΠΚ,

στ) η ανθρωποκτονία με πρόθεση κατά το άρθρο 299 ΠΚ, η βαριά σωματική βλάβη κατά το άρθρο 310 ΠΚ, η θανατηφόρα βλάβη κατά το άρθρο 311 ΠΚ, η αρπαγή κατά το άρθρο 322 ΠΚ, η εμπορία ανθρώπων κατά το άρθρο 323Α ΠΚ, η αρπαγή ανηλίκων κατά το άρθρο 324 ΠΚ και η παράνομη κατακράτηση κατά το άρθρο 325 ΠΚ,

ζ)⁽¹⁾ η παραχάραξη νομίσματος και άλλων μέσων πληρωμής κατά το άρθρο 207 ΠΚ, η κυκλοφορία πλαστών νομισμάτων και άλλων μέσων πληρωμής κατά το άρθρο 208 ΠΚ, η καθ' υπέρβαση κατασκευή νομίσματος κατά το άρθρο 208Α ΠΚ, η πλαστογραφία και κατάχρηση ενσήμων κατά την παρ. 1 του άρθρου 208Γ ΠΚ, οι προπαρασκευαστικές πράξεις του άρθρου 211 ΠΚ, η πλαστογραφία κατά το άρθρο 216 ΠΚ, η διακεκριμένη πλαστογραφία πιστοποιητικών κατά την παρ. 3 του άρθρου 217 ΠΚ, η κλοπή κατά το άρθρο 372 ΠΚ, η διακεκριμένη κλοπή κατά το άρθρο 374 ΠΚ, η υπεξαίρεση κατά το άρθρο 375

(1) Η περίπτωση ζ' του άρθρου 4 του Ν. 4557/2018 τέθηκε όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 70 του ν. 5039/2023 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 3.4.2023, σύμφωνα με το άρθρο 152 του ίδιου νόμου. Η περίπτωση που τροποποιήθηκε είχε ως εξής: «ζ) η παραχάραξη νομίσματος και άλλων μέσων πληρωμής κατά το άρθρο 207 ΠΚ, η κυκλοφορία πλαστών νομισμάτων και άλλων μέσων πληρωμής κατά το άρθρο 208 ΠΚ, η καθ' υπέρβαση κατασκευή νομίσματος κατά το άρθρο 208Α ΠΚ, η πλαστογραφία και κατάχρηση ενσήμων κατά την παρ. 1 του άρθρου 208Γ ΠΚ, οι προπαρασκευαστικές πράξεις του άρθρου 211 ΠΚ, η πλαστογραφία κατά το άρθρο 216 ΠΚ, η διακεκριμένη πλαστογραφία πιστοποιητικών κατά την παρ. 3 του άρθρου 217 ΠΚ, η κλοπή κατά το άρθρο 372 ΠΚ, η διακεκριμένη κλοπή κατά το άρθρο 374 ΠΚ, η υπεξαίρεση κατά το άρθρο 375 ΠΚ, η ληστεία κατά το άρθρο 380 ΠΚ, η εκβίαση κατά το άρθρο 385 ΠΚ, η απάτη κατά το άρθρο 386 ΠΚ, η απάτη με υπολογιστή κατά το άρθρο 386Α ΠΚ, η απάτη σχετικά με τις επιχορηγήσεις κατά το άρθρο 386Β ΠΚ, η απιστία κατά το άρθρο 390 ΠΚ, η αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος κατά την παρ. 1 του άρθρου 394 ΠΚ και η τοκογλυφία κατά το άρθρο 404 ΠΚ.»

ΠΚ, η ληστεία κατά το άρθρο 380 ΠΚ, η εκβίαση κατά το άρθρο 385 ΠΚ, η απάτη κατά το άρθρο 386 ΠΚ, η απάτη με υπολογιστή κατά το άρθρο 386Α ΠΚ, η απάτη σχετικά με τις επιχορηγήσεις κατά το άρθρο 386Β ΠΚ, η απιστία κατά το άρθρο 390 ΠΚ, η αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος κατά την παρ. 1 του άρθρου 394 ΠΚ, η διακεκριμένη αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος κατά την παρ. 2 του άρθρου 394Α ΠΚ και η τοκογλυφία κατά το άρθρο 404 ΠΚ,

η) η διευκόλυνση προσβολών της ανηλικότητας κατά το άρθρο 348 ΠΚ, η πορνογραφία ανηλικών κατά το άρθρο 348Α ΠΚ, η προσέλκυση παιδιών για γενετήσιους λόγους κατά το άρθρο 348Β ΠΚ, οι πορνογραφικές παραστάσεις ανηλικών κατά το άρθρο 348Γ ΠΚ, η μαστροπεία κατά το άρθρο 349 ΠΚ και η γενετήσια πράξη με ανήλικο έναντι αμοιβής κατά το άρθρο 351Α ΠΚ,

θ) τα εγκλήματα των άρθρων 20 έως και 23 του ν. 4139/2013 (Α' 74) περί εξαρτησιογόνων ουσιών,

ι) τα εγκλήματα των άρθρων 6, 15 και 17 του ν. 2168/ 1993 (Α' 147) περί θεμάτων που αφορούν όπλα, πυρομαχικά, εκρηκτικές ύλες, εκρηκτικούς μηχανισμούς,

ια) τα εγκλήματα των άρθρων 53, 54, 55, 61 και 63 του ν. 3028/2002 (Α' 153) περί προστασίας των αρχαιοτήτων και της πολιτιστικής κληρονομιάς,

ιβ) τα εγκλήματα των παρ. 1 και 3 του άρθρου 8 του ν.δ. 181/1974 (Α' 347) περί προστασίας από τις ιοντίζουσες ακτινοβολίες,

ιγ) τα εγκλήματα των παρ. 5 έως και 8 του άρθρου 29 και του άρθρου 30 του ν. 4251/2014 (Α' 80) περί μετανάστευσης και κοινωνικής ένταξης,

ιδ) τα εγκλήματα για την ποινική προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης του άρθρου 24 του ν. 4689/2020 (Α' 103),

ιε) τα χρηματιστηριακά εγκλήματα των άρθρων 28 έως και 31 του ν. 4443/2016 (Α' 232),

ιστ) τα εγκλήματα:

ιστα) της φοροδιαφυγής του άρθρου 66 του ν. 4174/2013 (Α' 170) με την εξαίρεση του πρώτου εδαφίου της παρ. 5, και της διασυννοριακής απάτης σχετικά με τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) του άρθρου 23 του ν. 4689/2020,

ιστβ) της λαθρεμπορίας των άρθρων 155 έως και 157 του ν. 2960/2001 (Α' 265),

ιζ) τα εγκλήματα των παρ. 1 έως 3 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 (Α' 160) περί προστασίας του περιβάλλοντος και των παρ. 1 έως 5 του άρθρου 6 του ν. 4037/2012 (Α' 10) για τη θαλάσσια ρύπανση και της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 743/1977 (Α' 319), όπως κωδικοποιήθηκε σε ενιαίο κείμενο με το π.δ. 55/1998 (Α' 58) περί προστασίας του θαλασσίου περιβάλλοντος,

ιη) τα εγκλήματα του άρθρου 66 του ν. 2121/1993 (Α'25) περί πνευματικής ιδιοκτησίας και των παρ. 1 και 2 του άρθρου 45 του ν. 4679/2020 (Α'71) περί εμπορικών σημάτων,

ιθ) η πειρατεία κατά το άρθρο 215 του ν.δ. 187/1973 (Α' 261),

κ) τα εγκλήματα της μη καταβολής χρεών προς το Δημόσιο του άρθρου 25 του ν. 1882/1990 (Α' 43), με την εξαίρεση της περ. α' της παρ. 1, καθώς και της μη καταβολής χρεών που προκύπτουν από χρηματικές ποινές ή πρόστιμα που έχουν επιβληθεί από τα δικαστήρια ή από διοικητικές και άλλες αρχές, και

κα) κάθε άλλο έγκλημα που τιμωρείται με ποινή στέρησης της ελευθερίας, της οποίας

το ελάχιστο όριο είναι άνω των τριών (3) μηνών, από το οποίο προκύπτει περιουσιακό όφελος.

ΑΡΘΡΟ 5

ΥΠΟΧΡΕΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

(άρθρο 2 παρ. 1, άρθρο 4 παρ. 1 και άρθρο 46 παρ. 1 εδάφιο γ' της Οδηγίας 2015/849, καθώς και άρθρο 1 παρ. 1 περιπτώσεις β' και γ' της Οδηγίας 2018/843)

1. Για τους σκοπούς του παρόντος, ως υπόχρεα νοούνται τα εξής πρόσωπα:

α) τα πιστωτικά ιδρύματα και κάθε πιστωτικός φορέας του ν. 4438/2016 (Α' 220),

β) οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί,

γ) οι ορκωτοί ελεγκτές-λογιστές και οι εταιρείες ορκωτών ελεγκτών-λογιστών που έχουν εγγραφεί στο δημόσιο μητρώο της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων, καθώς και οι ιδιώτες ελεγκτές,

δ) οι εξωτερικοί λογιστές-φοροτεχνικοί και κάθε άλλο πρόσωπο που αναλαμβάνει να παρέχει, είτε άμεσα είτε μέσω άλλων συνδεδεμένων προσώπων, υλική βοήθεια, συνδρομή ή συμβουλές σχετικά με φορολογικά θέματα, ως κύρια επιχειρηματική ή επαγγελματική δραστηριότητα,

ε) οι συμβολαιογράφοι και οι δικηγόροι, όταν συμμετέχουν, ενεργώντας εξ ονόματος και για λογαριασμό των πελατών τους, σε χρηματοπιστωτικές συναλλαγές ή συναλλαγές επί ακινήτων και όταν βοηθούν στον σχεδιασμό ή τη διενέργεια συναλλαγών για τους πελάτες τους σχετικά με: εα) την αγορά ή πώληση ακινήτων ή επιχειρήσεων, εβ) τη διαχείριση χρημάτων, τίτλων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων των πελατών τους, εγ) το άνοιγμα ή τη διαχείριση τραπεζικών λογαριασμών, λογαριασμών ταμειευτηρίου ή λογαριασμών τίτλων, καθώς και τη σύσταση χρηματικών παρακαταθηκών και προεχόντως αυτών που αφορούν σε εγγυοδοσίες που διατάσσονται από τη δικαστική αρχή στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, εδ) τις αναγκαίες εισφορές για τη σύσταση, λειτουργία ή διοίκηση εταιρειών, εε) τη σύσταση, λειτουργία ή διοίκηση εταιρειών, εμπιστευμάτων (trusts), εταιρειών εμπιστευματικής διαχείρισης, επιχειρήσεων, ιδρυμάτων ή ανάλογων σχημάτων ή αντίστοιχων νομικών μορφωμάτων,

στ) φορείς παροχής υπηρεσιών σε εταιρείες εμπιστευματικής διαχείρισης ή επιχειρήσεις που δεν εμπίπτουν ήδη στο πεδίο εφαρμογής των περ. γ), δ) και ε),

ζ) τα πρόσωπα που παρέχουν υπηρεσίες σε εταιρείες ή εμπιστεύματα (trusts), στα οποία συμπεριλαμβάνονται αυτά που αναφέρονται στις περ. γ), δ) και ε), τα οποία παρέχουν κατά επιχειρηματική δραστηριότητα οποιαδήποτε από τις εξής υπηρεσίες σε τρίτα μέρη: ζα) συστήνουν εταιρείες ή άλλα νομικά πρόσωπα, ζβ) ασκούν τα ίδια ή μεριμνούν, ώστε άλλο πρόσωπο να ασκήσει καθήκοντα διευθυντή, διαχειριστή ή εταιρου εταιρείας ή κατόχου αντίστοιχης θέσης σε άλλα νομικά πρόσωπα ή μορφώματα, ζγ) παρέχουν καταστατική έδρα, επιχειρηματική διεύθυνση, ταχυδρομική ή διοικητική διεύθυνση και οποιοσδήποτε άλλες σχετικές υπηρεσίες για εταιρεία ή κάθε άλλο νομικό πρόσωπο ή μόρφωμα, ζδ) ασκούν τα ίδια ή μεριμνούν, ώστε άλλο πρόσωπο να ασκήσει καθήκοντα

εμπιστευματοδόχου ρητού εμπιστεύματος (express trust) ή αντίστοιχου νομικού μορφώματος, ζε) ενεργούν τα ίδια ή μεριμνούν, ώστε άλλο πρόσωπο να ενεργήσει ως πληρεξούσιος μετόχου εταιρείας, εφόσον η εταιρεία αυτή δεν είναι εισηγμένη σε οργανωμένη αγορά που υπόκειται σε απαιτήσεις γνωστοποίησης, σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία ή ισοδύναμα διεθνή πρότυπα,

η) οι μεσίτες ακινήτων του ν. 4093/2012 (Α' 222), για συναλλαγές των οποίων η αξία ανέρχεται σε δέκα χιλιάδες (10.000) τουλάχιστον ευρώ, ανεξαρτήτως αν το ποσό αυτό αφορά σε αγορά, πώληση ή μηνιαίο μίσθωμα εκμίσθωσης ακινήτου, και οι μεσίτες πιστώσεων του ν. 4438/2016 (Α' 220) για σύμβαση πίστωσης που ανέρχεται σε δέκα χιλιάδες (10.000) τουλάχιστον ευρώ,

θ) οι επιχειρήσεις καζίνο και τα καζίνο που λειτουργούν επί πλοίων στην Ελλάδα ή υπό ελληνική σημαία, καθώς και οι επιχειρήσεις, οργανισμοί και άλλοι φορείς που παρέχουν υπηρεσίες τυχερών παιγνίων και πρακτορεία που σχετίζονται με τις δραστηριότητες αυτές,

ι) οι έμποροι και οι εκπλειστηριαστές αγαθών μεγάλης αξίας, όταν η αξία της συναλλαγής ανέρχεται σε δέκα χιλιάδες (10.000) τουλάχιστον ευρώ, ανεξάρτητα από το αν αυτή διενεργείται με μία μόνο πράξη ή με περισσότερες, μεταξύ των οποίων φαίνεται να υπάρχει κάποια σχέση. Ως έμποροι αγαθών μεγάλης αξίας νοούνται ιδίως:

α) Οι επιχειρήσεις εξόρυξης, παραγωγής, επεξεργασίας και εμπορίας πολύτιμων και ημιπολύτιμων λίθων, οι επιχειρήσεις παραγωγής, επεξεργασίας και εμπορίας πολύτιμων μετάλλων και παράγωγων προϊόντων, οι επιχειρήσεις εμπορίας μαργαριταριών και κοραλλιών και οι επιχειρήσεις κατασκευής και εμπορίας κοσμημάτων και ρολογιών,

β) οι επιχειρήσεις εμπορίας παλαιών αντικειμένων αξίας (αντίκες), αρχαιοτήτων, μεταλλίων, παλαιών γραμματοσήμων και νομισμάτων και λοιπών συλλεκτικών ειδών αξίας, καθώς και οι επιχειρήσεις ή επαγγελματίες παραγωγής ή κατασκευής και εμπορίας έργων και αντικειμένων τέχνης γενικά, καθώς και μουσικών οργάνων,

γ) πρόσωπα που εμπορεύονται ή ενεργούν ως μεσάζοντες στο εμπόριο έργων τέχνης, συμπεριλαμβανομένου του εμπορίου που πραγματοποιείται σε αίθουσες έργων τέχνης και οίκους δημοπρασιών,

δ) οι επιχειρήσεις παραγωγής και εμπορίας ταπήτων και χαλιών, ειδών γουνοποιίας, δερμάτινων ειδών και ενδυμάτων γενικά,

ε) οι επιχειρήσεις εμπορίας επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, ελικοπτέρων, αεροσκαφών και σκαφών αναψυχής γενικά,

ιστ) πρόσωπα που αποθηκεύουν, εμπορεύονται ή ενεργούν ως μεσάζοντες στο εμπόριο έργων τέχνης, όταν αυτό πραγματοποιείται από ελεύθερους λιμένες,

ια) οι ενεχυροδανειστές και αργυραμοιβοί,

ιβ) οι πάροχοι υπηρεσιών ανταλλαγής μεταξύ εικονικών νομισμάτων και παραστατικών νομισμάτων,

ιγ) οι πάροχοι υπηρεσιών θεματοφυλακής ψηφιακών πορτοφολιών.

2. Όταν υπόχρεο φυσικό πρόσωπο αναλαμβάνει επαγγελματική δραστηριότητα ως υπάλληλος υπόχρεου νομικού προσώπου, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τον παρόντα βαρύνουν το νομικό πρόσωπο και όχι το φυσικό. Αν αναλαμβάνει επαγγελματική δραστηριότητα ως υπάλληλος ή συνεργαζόμενος με οποιαδήποτε σύμβαση ή συμφωνία

με μη υπόχρεο νομικό πρόσωπο, το υπόχρεο φυσικό πρόσωπο τηρεί τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον παρόντα, σύμφωνα με τις αποφάσεις της αρμόδιας αρχής που εποπτεύει την κατηγορία των υπόχρεων προσώπων στην οποία ανήκει το ανωτέρω φυσικό πρόσωπο.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης, ύστερα από εισήγηση της Αρχής, μπορεί να ορίζονται ειδικότερα κριτήρια για τον προσδιορισμό των υπόχρεων προσώπων των περιπτώσεων ι' και ια', καθώς και οι ειδικότερες υποχρεώσεις στις οποίες αυτά υπόκεινται, κατά παρέκκλιση των διατάξεων των άρθρων 17 επ., εφόσον αυτό δικαιολογείται από τη φύση και το ύψος των συναλλαγών, καθώς και να προστίθενται νέες κατηγορίες επιχειρήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 6

ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ

(άρθρο 2 παρ. 2, άρθρο 5, άρθρο 46 παρ. 2, άρθρο 47 παρ. 3, άρθρο 48 παράγραφοι 4 έως και 8, άρθρο 50, άρθρο 61 παράγραφοι 1 και 2, άρθρο 62 παρ. 1 της Οδηγίας 2015/849)

1. Αρμόδιες αρχές για την εποπτεία της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος από τα υπόχρεα πρόσωπα ορίζονται οι εξής αρχές και φορείς:

α)⁽¹⁾ Η Τράπεζα της Ελλάδος για: αα) τα πιστωτικά ιδρύματα, αβ) τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και τους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές, αγ) τις εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης, αδ) τις εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων, αε) τις εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων πιστωτικών ιδρυμάτων από δάνεια και πιστώσεις, αστ) τις εταιρείες παροχής πιστώσεων, αζ) τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος, αη) τα ιδρύματα πληρωμών, αθ) τις ταχυδρομικές εταιρείες, ως προς τις παρεχόμενες υπηρεσίες πληρωμών, αι) τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος, αια) τις επιχειρήσεις της περ. κ' του στοιχείου 3 του άρθρου 3, αιβ) τα ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων.

β) Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για: βα) τις εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου μέχρι την εισαγωγή τους σε ρυθμιζόμενη αγορά ή πολυμερή μηχανισμό διαπραγματεύσεως, ββ) τις εταιρείες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων, βγ) τις εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και τους συνδεδεμένους αντιπροσώπους τους, βδ) τις εταιρείες επενδυτικής

(1) Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του Ν. 4557/2027 τέθηκε όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 58 του ν. 5042/2023 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 83 του ίδιου νόμου. Η περίπτωση που τροποποιήθηκε είχαν ως εξής: « α) Η Τράπεζα της Ελλάδος για: αα) τα πιστωτικά ιδρύματα, αβ) τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και τους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές, αγ) τις εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης, αδ) τις εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων, αε) τις εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων πιστωτικών ιδρυμάτων από δάνεια και πιστώσεις, αστ) τις εταιρείες παροχής πιστώσεων, αζ) τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος, αη) τα ιδρύματα πληρωμών, αθ) τις ταχυδρομικές εταιρείες, ως προς τις παρεχόμενες υπηρεσίες πληρωμών, αι) τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος, αια) τις επιχειρήσεις της περ. ιθ' του στοιχείου 3 του άρθρου 3, αιβ) τα ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων.»

διαμεσολάβησης, βε) τις εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών μέχρι την εισαγωγή τους σε ρυθμιζόμενη αγορά ή Πολυμερή Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης, βστ) τις εταιρείες επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία μέχρι την εισαγωγή τους σε ρυθμιζόμενη αγορά ή πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης, βζ) τους διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων, βη) τους παρόχους υπηρεσιών ανταλλαγής μεταξύ εικονικών νομισμάτων και παραστατικών νομισμάτων, βθ) τους παρόχους υπηρεσιών θεματοφυλακής ψηφιακών πορτοφολιών. Στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς τηρείται μητρώο των παρόχων των υποπερ. βη) και βθ). Με απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με την τήρηση και λειτουργία του, καθώς και τα δικαιολογητικά που υποχρεούνται να υποβάλουν οι πάροχοι των υποπερ. βη' και βθ' για την εγγραφή τους.

γ) Το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας για τους ενεχυροδανειστές και τους αργυραμοιβούς.

δ) Η Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων για τους ορκωτούς ελεγκτές-λογιστές και τις εταιρείες ορκωτών ελεγκτών-λογιστών, που έχουν εγγραφεί στο δημόσιο μητρώο της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων, καθώς και για τους ιδιώτες ελεγκτές.

ε) Η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) για: εα) τους εξωτερικούς λογιστές-φοροτεχνικούς, τα νομικά πρόσωπα παροχής λογιστικών-φοροτεχνικών υπηρεσιών, καθώς και κάθε άλλο πρόσωπο που αναλαμβάνει να παρέχει, είτε άμεσα είτε μέσω άλλων συνδεδεμένων προσώπων, υλική βοήθεια, συνδρομή ή συμβουλές σχετικά με φορολογικά θέματα, ως κύρια επιχειρηματική ή επαγγελματική δραστηριότητα, εβ) τους μεσίτες ακινήτων, εγ) τους εμπόρους και εκπλειστηριαστές αγαθών μεγάλης αξίας.

στ) Η Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων για: στα) τις επιχειρήσεις καζίνο και τα καζίνο που λειτουργούν επί πλοίων στην Ελλάδα ή υπό ελληνική σημαία, σβ) τις επιχειρήσεις, τους οργανισμούς και τους άλλους φορείς που παρέχουν υπηρεσίες τυχερών παιγνίων, καθώς και τα πρακτορεία που σχετίζονται με τις δραστηριότητες αυτές.

ζ) Το Υπουργείο Δικαιοσύνης για τους συμβολαιογράφους και τους δικηγόρους.

η) .....

θ) Για τα εγκατεστημένα στην Ελλάδα υποκαταστήματα χρηματοπιστωτικών οργανισμών που έχουν την έδρα τους στην αλλοδαπή, αρμόδια αρχή είναι η κατά περίπτωση αρμόδια αρχή των ελληνικών χρηματοπιστωτικών οργανισμών, οι οποίοι ασκούν αντίστοιχες δραστηριότητες με τους ανωτέρω χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς της αλλοδαπής.

2. Οι αρχές της προηγούμενης παραγράφου εποπτεύουν τα υπόχρεα πρόσωπα για τα οποία είναι αρμόδιες, ως προς τη συμμόρφωσή τους με τις υποχρεώσεις που επιβάλλει ο παρών νόμος. Η συχνότητα, η ένταση και η κατανομή των πόρων προς διενέργεια της εποπτείας εξαρτώνται από το βαθμό επικινδυνότητας των υπόχρεων προσώπων και τους υφιστάμενους κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, με βάση ιδίως την Έκθεση Εθνικής Εκτίμησης Κινδύνου, την αντίστοιχη έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τη γνώμη των ΕΕΑ σχετικά με τον κίνδυνο που χαρακτηρίζει τη χρηματοπιστωτική αγορά και τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, τις οποίες εκδίδει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δυνάμει της παρ. 2

του άρθρου 9 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849. Η αξιολόγηση του βαθμού επικινδυνότητας των υπόχρεων προσώπων, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων μη συμμόρφωσης, επανεξετάζεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, καθώς και όταν συμβαίνουν σημαντικά γεγονότα ή εξελίξεις στη διαχείριση ή τη λειτουργία τους.

3. Οι ανωτέρω αρχές ασκούν τις εξής εποπτικές αρμοδιότητες, με αποφάσεις που εκδίδονται, κατά περίπτωση, από τα αρμόδια όργανα διοίκησής τους:

α) Καθορίζουν τις λεπτομέρειες εφαρμογής των επί μέρους υποχρεώσεων που προβλέπονται στον παρόντα για τα εποπτευόμενα πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων των εγγράφων και στοιχείων που απαιτούνται για τη διενέργεια της πιστοποίησης και επαλήθευσης της ταυτότητας των πελατών τους, κατά την εφαρμογή μέτρων συνήθους, απλουστευμένης ή αυξημένης δέουσας επιμέλειας. Οι υποχρεώσεις αυτές μπορεί να διαφοροποιούνται, αφού ληφθεί ιδίως υπόψη, η φύση, το μέγεθος και το νομικό πλαίσιο των επαγγελματικών δραστηριοτήτων των ανωτέρω προσώπων, ο βαθμός κινδύνου που ενέχουν αυτές οι δραστηριότητες και οι διενεργούμενες συναλλαγές, καθώς και η αντικειμενική αδυναμία εφαρμογής συγκεκριμένων μέτρων από ορισμένες κατηγορίες υπόχρεων προσώπων. Ομοίως, μπορεί να καθορίζονται πρόσθετες ή αυστηρότερες υποχρεώσεις, εκτός όσων προβλέπονται στον παρόντα ή χαμηλότερα ποσοτικά όρια για να αντιμετωπίζονται αυξημένοι κίνδυνοι νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας,

β) καθοδηγούν με κατάλληλες οδηγίες και εγκυκλίους ή άλλες πρόσφορες μεθόδους τα υπόχρεα πρόσωπα ως προς την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προβλημάτων, τον καθορισμό πρακτικών συμπεριφοράς έναντι των πελατών, την επιλογή των κατάλληλων πληροφοριακών συστημάτων και την υιοθέτηση εσωτερικών διαδικασιών και διαδικασιών σε επίπεδο ομίλου για τον εντοπισμό ύποπτων ή ασύνηθων συναλλαγών ή δραστηριοτήτων, που ενδέχεται να σχετίζονται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας,

γ) καταρτίζουν ή διανέμουν στα υπόχρεα πρόσωπα ανακοινώσεις και πληροφορίες για υποθέσεις στις οποίες χρησιμοποιήθηκαν νέες μέθοδοι και πρακτικές για τη διάπραξη των αδικημάτων του άρθρου 2 στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό (τυπολογίες), καθώς και εκθέσεις για κινδύνους που συνδέονται με συγκεκριμένους κλάδους ή δραστηριότητες. Προς τον σκοπό αυτόν συνεργάζονται μεταξύ τους, με τον Κεντρικό Συντονιστικό Φορέα, με την Αρχή και ενδεχομένως με αλλοδαπές αντίστοιχες Αρχές, καθώς και παρακολουθούν τις σχετικές εργασίες διεθνών φορέων,

δ) ενημερώνουν τα υπόχρεα πρόσωπα για πληροφορίες και ανακοινώσεις που αφορούν στη συμμόρφωση ή μη χωρών προς την ενωσιακή νομοθεσία και τις Συστάσεις της Ομάδας Χρηματοπιστωτικής Δράσης (Financial Action Task Force, εφεξής FATF),

ε) διενεργούν τακτικούς και έκτακτους ελέγχους για την επάρκεια και καταλληλότητα των εσωτερικών πολιτικών, των μέτρων και διαδικασιών που έχουν υιοθετήσει και εφαρμόζουν τα υπόχρεα πρόσωπα, περιλαμβανομένων επιτόπιων ελέγχων στα κεντρικά γραφεία και τις εγκαταστάσεις τους, καθώς και σε υποκαταστήματα και θυγατρικές που εδρεύουν ή λειτουργούν στην Ελλάδα ή το εξωτερικό, σε συνεργασία, όταν κρίνεται απαραίτητο, με τις αρμόδιες Αρχές της ξένης χώρας. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζουν δεόντως τις εκτιμήσεις κινδύνου στις οποίες προβαίνουν τα υπόχρεα πρόσωπα κατά την άσκηση

της διακριτικής τους ευχέρειας, σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 13, καθώς και την επάρκεια των εφαρμοζόμενων μέτρων δέουσας επιμέλειας και εσωτερικών διαδικασιών. Ειδικότερα, στον τομέα παροχής υπηρεσιών τυχερών παιγνίων, η αρμόδια εποπτική αρχή διενεργεί ελέγχους στα υπόχρεα πρόσωπα που παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες στην Ελληνική Επικράτεια και έχει πλήρη πρόσβαση στις εγκαταστάσεις λειτουργίας τους, στους χώρους και στα συστήματα διεξαγωγής των παιγνίων, καθώς και στους χώρους φιλοξενίας των συστημάτων αυτών, ανεξαρτήτως του τόπου εγκατάστασής τους,

στ) διασφαλίζουν με εποπτικές δράσεις ότι όλα τα υπόχρεα πρόσωπα που λειτουργούν εγκαταστάσεις στην Ελληνική Επικράτεια τηρούν τις διατάξεις του παρόντος. Ειδικότερα, στον τομέα παροχής υπηρεσιών τυχερών παιγνίων, η αρμόδια εποπτική αρχή διασφαλίζει με εποπτικές δράσεις, ότι όλα τα υπόχρεα πρόσωπα τηρούν τις διατάξεις του παρόντος, ανεξαρτήτως του τόπου εγκατάστασης των χώρων λειτουργίας τους, καθώς και των χώρων και συστημάτων διεξαγωγής των παιγνίων και των χώρων φιλοξενίας αυτών. Στην περίπτωση υπόχρεων προσώπων που ανήκουν σε όμιλο του οποίου η μητρική επιχείρηση εδρεύει στην Ελλάδα, οι αρμόδιες αρχές διασφαλίζουν ότι οι εγκαταστάσεις που λειτουργούν τα υπόχρεα αυτά πρόσωπα σε άλλες χώρες εφαρμόζουν αποτελεσματικά τις πολιτικές και διαδικασίες σε επίπεδο ομίλου, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 36. Στην περίπτωση υπόχρεων προσώπων που ανήκουν σε όμιλο, η μητρική επιχείρηση του οποίου εδρεύει σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι αρμόδιες αρχές συνεργάζονται με την εκάστοτε αρμόδια εποπτική αρχή του κράτους μέλους στο οποίο έχει την έδρα του το υπόχρεο πρόσωπο, καθώς και των κρατών μελών στα οποία είναι εγκατεστημένα τα ιδρύματα που αποτελούν μέρος του ομίλου.

Στην περίπτωση των εγκαταστάσεων της παρ. 6 του άρθρου 36, η εποπτεία μπορεί να περιλαμβάνει τη λήψη κατάλληλων και αναλογικών μέτρων για την αντιμετώπιση σοβαρών ελλείψεων που απαιτούν άμεσες λύσεις. Τα εν λόγω μέτρα είναι προσωρινά και λήγουν όταν αντιμετωπισθούν οι ελλείψεις που έχουν επισημανθεί με τη συνδρομή ή συνεργασία της εποπτικής αρχής του κράτους μέλους καταγωγής του υπόχρεου προσώπου,

ζ) απαιτούν από τα υπόχρεα πρόσωπα κάθε στοιχείο ή δεδομένο που είναι απαραίτητο για την εκπλήρωση των εποπτικών και ελεγκτικών τους καθηκόντων,

η) διασφαλίζουν ότι τα πρόσωπα που κατέχουν θέση ανώτερου διοικητικού στελέχους ή είναι πραγματικοί δικαιούχοι υπόχρεων προσώπων, πληρούν τις προϋποθέσεις καταλληλότητας, όπως αυτές ορίζονται κατά περίπτωση στην κείμενη νομοθεσία και διαθέτουν εχέγγυα εντιμότητας και ήθους,

θ) θεσπίζουν αποτελεσματικούς και αξιόπιστους μηχανισμούς για την ενθάρρυνση των καταγγελιών που αφορούν σε παραβάσεις από τα υπόχρεα πρόσωπα των διατάξεων του παρόντος. Για τον σκοπό αυτόν, παρέχουν έναν ή περισσότερους ασφαλείς διαύλους επικοινωνίας για άτομα που επιθυμούν να προβούν σε τέτοιου είδους αναφορές ή καταγγελίες. Οι μηχανισμοί αυτοί περιλαμβάνουν ειδικές διαδικασίες για την παραλαβή των σχετικών καταγγελιών και την παρακολούθηση της έκβασής τους, μέτρα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των καταγγελλόντων, σαφείς κανόνες, ώστε να εξασφαλίζεται η εμπιστευτικότητα των καταγγελιών, καθώς και κατάλληλα μέτρα προστασίας των εργαζομένων που καταγγέλλουν παραβάσεις που έχουν διαπραχθεί

εντός του υπόχρεου προσώπου,

ι) επιβάλλουν μέτρα και διοικητικές κυρώσεις για παραβάσεις των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον παρόντα κατά των υπόχρεων προσώπων και των υπαλλήλων τους σύμφωνα με το άρθρο 46. Η Τράπεζα της Ελλάδος και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ενημερώνουν την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών σχετικά με τα μέτρα και τις διοικητικές κυρώσεις που έχουν επιβάλλει, συμπεριλαμβανομένης κάθε προσφυγής που έχει ασκηθεί και της έκβασής της.

4. Η Τράπεζα της Ελλάδος, εκτιμώντας τους κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που μπορεί να ενέχουν ορισμένες εργασίες της, καθορίζει με απόφασή της κατάλληλα μέτρα για την αποτροπή τους.

5. Η Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων, ύστερα από κατάλληλη εκτίμηση κινδύνου στην οποία επισημαίνεται ο τρόπος με τον οποίο λήφθηκαν υπόψη τα πορίσματα σχετικών εκθέσεων που εκπονεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μπορεί με απόφασή της, να εξαιρεί ορισμένες υπηρεσίες τυχερών παιγνίων από το σύνολο ή μέρος των απαιτήσεων του παρόντος, εφόσον ο κίνδυνος που ενέχει η φύση και ενδεχομένως η έκταση των σχετικών υπηρεσιών εκτιμάται ως χαμηλός. Ανάμεσα στους παράγοντες που συνεκτιμώνται είναι και το πόσο ευάλωτες εμφανίζονται οι σχετικές συναλλαγές εν όψει των χρησιμοποιούμενων μεθόδων πληρωμής. Η απόφαση εξαίρεσης, μαζί με τη σχετική για την αιτιολόγησή της εκτίμηση κινδύνου, κοινοποιείται μέσω του Κεντρικού Συντονιστικού Φορέα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η παραπάνω εξαίρεση δεν εφαρμόζεται για υπηρεσίες τυχερών παιγνίων που παρέχονται από επιχειρήσεις καζίνο. Κατά τα λοιπά, η εν γένει εποπτική και ελεγκτική αρμοδιότητα της Ε.Ε.Ε.Π. ασκείται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 28 του ν. 4002/2011 (Α' 180) και του άρθρου 17 του ν. 3229/2004 (Α' 38).

6. Οι αρμόδιες αρχές διαθέτουν επαρκείς οικονομικούς, ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους για την εκτέλεση των καθηκόντων τους και διασφαλίζουν, μέσω της συνεχούς ενημέρωσης και εκπαίδευσης του προσωπικού τους, ότι αυτό διαθέτει ακεραιότητα και κατάλληλη κατάρτιση, διατηρεί δε υψηλό επαγγελματικό επίπεδο, μεταξύ άλλων, σε ζητήματα εμπιστευτικότητας, προστασίας δεδομένων και κανόνων για την αποφυγή καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων. Με αποφάσεις των αρμόδιων οργάνων των αρχών της παρ. 1 κατά περίπτωση, συγκροτούνται ειδικές υπηρεσιακές μονάδες στις οποίες ανατίθενται τα εποπτικά καθήκοντα του πρώτου εδαφίου. Στο προσωπικό των μονάδων αυτών παρέχεται συνεχής ενημέρωση και εκπαίδευση για τον χειρισμό εμπιστευτικών ζητημάτων και θεμάτων που άπτονται της προστασίας των δεδομένων.

7. Οι αρμόδιες Αρχές υποβάλλουν τον πρώτο μήνα κάθε έτους αναλυτική έκθεση στον Κεντρικό Συντονιστικό Φορέα σχετικά με την οργανωτική τους διάρθρωση, τις δραστηριότητες, τις κανονιστικές αποφάσεις και τις εγκυκλίους τους, τα αποτελέσματα των ελέγχων που έχουν διενεργηθεί και της αξιολόγησης των υπόχρεων προσώπων, καθώς και τα μέτρα ή τις κυρώσεις που έχουν επιβληθεί από αυτές. Η υποβολή των ανωτέρω εκθέσεων των αρμοδίων αρχών στον Κεντρικό Συντονιστικό Φορέα πραγματοποιείται κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης περί τραπεζικού, χρηματιστηριακού, φορολογικού ή επαγγελματικού απορρήτου.

8. Οι αρμόδιες αρχές συνεργάζονται με την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών και παρέχουν σε αυτήν όλες τις πληροφορίες που της είναι αναγκαίες για την εκτέλεση των καθηκόντων της.

ΑΡΘΡΟ 7

ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ (άρθρα 7 και 49 της Οδηγίας 2015/849)

1. Το Υπουργείο Οικονομικών, ως Κεντρικός Συντονιστικός Φορέας, έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α) Εξετάζει, αναλύει και συγκρίνει τις ετήσιες εκθέσεις που υποβάλλουν οι αρμόδιες Αρχές, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 6 και προτείνει τη λήψη κατάλληλων μέτρων για την ενίσχυση του εποπτικού τους ρόλου,

β) επιδιώκει τη συνεχή αναβάθμιση του επιπέδου συνεργασίας των αρμόδιων Αρχών μεταξύ τους και με την Αρχή, ιδίως όσον αφορά στην ανταλλαγή πληροφοριών, τη διενέργεια κοινών ελέγχων, την υιοθέτηση κοινών εποπτικών πρακτικών και την παροχή εναρμονισμένων οδηγιών προς τα υπόχρεα πρόσωπα, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές στη συγκρότηση, το οικονομικό μέγεθος, τις λειτουργικές δυνατότητες και τις επιχειρηματικές, συναλλακτικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες των κατηγοριών των υπόχρεων προσώπων,

γ) διοργανώνει συναντήσεις, συσκέψεις και σεμινάρια με εκπροσώπους της Αρχής, των αρμόδιων Αρχών και των υπόχρεων προσώπων για ανταλλαγή απόψεων, αντιμετώπιση συγκεκριμένων θεμάτων και ενημέρωση για τις εξελίξεις σε διεθνείς οργανισμούς και φορείς σχετικά με την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και χρηματοδότησης της διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής,

δ) συντονίζει τη σύνταξη μελετών, τη συγκρότηση ομάδων εργασίας για την εξέταση επί μέρους θεμάτων και την υποβολή προτάσεων για την αναθεώρηση του ισχύοντος νομοθετικού και θεσμικού πλαισίου, σε συνεννόηση με την Επιτροπή Στρατηγικής του άρθρου 8, την Αρχή και τις αρμόδιες Αρχές,

ε) αναλαμβάνει τη διεθνή εκπροσώπηση της Χώρας στα θέματα της αρμοδιότητάς του, προετοιμάζει και συντονίζει τη συμμετοχή σε διασκέψεις, συνόδους και ομάδες εργασίας των διεθνών οργανισμών και φορέων που ασχολούνται με την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και χρηματοδότησης της διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής στους οποίους η Ελλάδα είναι μέλος, ιδίως της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Συμβουλίου της Ευρώπης και της FATF και προσκαλεί, όποτε παρίσταται αναγκαίο, εμπειρογνώμονες ή εξειδικευμένο προσωπικό από άλλες υπηρεσίες και φορείς. Στο πλαίσιο της διεθνούς εκπροσώπησης, μεριμνά για τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων που αποστέλλουν οι διεθνείς οργανισμοί, για την υποβολή σχολίων ή προτάσεων προς αυτούς, για τη σύνταξη και υποβολή σχεδίων δράσης και για τον συντονισμό των απαντήσεων στις διενεργούμενες από αυτούς αξιολογήσεις της Χώρας, συνεργαζόμενο με την Αρχή, τις αρμόδιες Αρχές και τους φορείς εκπροσώπησης υπόχρεων προσώπων, ενημερώνεται

για τις εξελίξεις σε άλλους διεθνείς οργανισμούς ή φορείς στους οποίους συμμετέχουν η Αρχή, οι αρμόδιες Αρχές ή φορείς εκπροσώπησης ορισμένων κατηγοριών υπόχρεων προσώπων και φροντίζει για τη διαβίβαση των σχετικών πληροφοριών σε όλους τους ενδιαφερόμενους,

στ) παρέχει στον Πρόεδρο της Επιτροπής Στρατηγικής του άρθρου 8 πλήρη ενημέρωση για την αποτελεσματική εκπλήρωση του έργου της Επιτροπής,

ζ) επικοινωνεί με τον Φορέα Διαβούλευσης του άρθρου 10, του παρέχει κάθε δυνατή ενημέρωση και υποστήριξη και αξιολογεί τις προτάσεις και εισηγήσεις του,

η) ενημερώνει την Αρχή, τις αρμόδιες αρχές και τους φορείς εκπροσώπησης υπόχρεων προσώπων για τα αποτελέσματα των εκθέσεων εκτίμησης κινδύνου,

θ) λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω αποτελέσματα, εισηγείται στην Επιτροπή Στρατηγικής τη θέσπιση μέτρων και την κατανομή πόρων για την καλύτερη αντιμετώπιση ή τον μετριασμό των κινδύνων που εντοπίστηκαν και προτείνει δράσεις στους εντοπισμένους τομείς που παρουσιάζουν υψηλή επικινδυνότητα,

ι) διαβιβάζει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον κατάλογο των αρμόδιων αρχών της παρ. 1 του άρθρου 6, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων επικοινωνίας τους, και διασφαλίζει ότι οι πληροφορίες αυτές παραμένουν επικαιροποιημένες.

2. Οι ανωτέρω αρμοδιότητες ασκούνται από την αρμόδια υπηρεσία της Διεύθυνσης Χρηματοοικονομικής Πολιτικής. Η ταυτότητα και τα στοιχεία της υπηρεσίας, καθώς και η περιγραφή του μηχανισμού της Επιτροπής Στρατηγικής του άρθρου 8 κοινοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών και τα άλλα κράτη μέλη.

ΑΡΘΡΟ 8

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

1. Συστήνεται, στο Υπουργείο Οικονομικών, Επιτροπή Στρατηγικής για την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της χρηματοδότησης της διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής (εφεξής Επιτροπή Στρατηγικής). Η Επιτροπή Στρατηγικής αποτελεί τον μηχανισμό που καθορίζει σε εθνικό επίπεδο τη στρατηγική για τις ανωτέρω πράξεις και συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

2. Πρόεδρος της Επιτροπής Στρατηγικής είναι ο Γενικός Γραμματέας Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών, και μέλη της οι εξής, με τους αναπληρωτές τους:

α) ο Πρόεδρος της Αρχής και ο αναπληρωτής του,

β) ο Γενικός Διευθυντής Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών,

γ) ο Γενικός Διευθυντής Φορολογικής Διοίκησης της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.),

δ) ο Γενικός Διευθυντής Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης της Α.Α.Δ.Ε.,

ε) ο Γενικός Γραμματέας Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας,

στ) ο Υπηρεσιακός Γραμματέας του Υπουργείου Οικονομικών,

ζ) ο Γενικός Γραμματέας Δημόσιας Τάξης του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη,

η) ο Διευθυντής της Δ1 Διεύθυνσης ΟΗΕ και Διεθνών Ειδικευμένων Οργανισμών και

Διασκέψεων του Υπουργείου Εξωτερικών,

θ) ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Δικαιοσύνης,

ι) ο Διοικητής της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας,

ια) ο Γενικός Γραμματέας Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων,

ιβ) ο Αρχηγός του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής,

ιγ) ο Γενικός Γραμματέας Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου,

ιδ) ο Διευθυντής της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Εποπτευόμενων Εταιρειών της Τράπεζας της Ελλάδος,

ιε) ο Πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς,

ιστ) ο Πρόεδρος της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων,

ιζ) ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων.

3. Ο αναπληρωτής κάθε μέλους της Επιτροπής Στρατηγικής υποδεικνύεται από το τακτικό μέλος και πρέπει να είναι υψηλόβαθμο στέλεχος της ίδιας υπηρεσίας. Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής Στρατηγικής τα μέλη μπορεί να συνεπικουρούνται από στελέχη εξειδικευμένα στα θέματα της εκάστοτε ημερήσιας διάταξης. Η Επιτροπή συνεδριάζει νομίμως με επιτόπιες ή ηλεκτρονικές συνεδριάσεις, όταν υπάρχει απαρτία των μελών της. Λαμβάνει αποφάσεις κατά πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Για κάθε θέμα που δεν ρυθμίζεται ειδικά στο παρόν, εφαρμόζεται συμπληρωματικά ο Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α'45).

4. Η Επιτροπή Στρατηγικής συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, τουλάχιστον μια φορά ανά εξάμηνο και εκτάκτως, με πρωτοβουλία του ιδίου. Ο Πρόεδρος μπορεί να συγκαλεί έκτακτες συνεδριάσεις με ορισμένα μέλη που συνδέονται με συγκεκριμένο αντικείμενο και να αναθέτει σε ομάδες εργασίας την εξέταση εξειδικευμένων θεμάτων. Η Επιτροπή Στρατηγικής μπορεί να καλεί, κατά περίπτωση, να συμμετάσχουν στις συνεδριάσεις της εκπρόσωποι άλλων δημόσιων ή ιδιωτικών φορέων, όπως ιδίως του φορέα διαβούλευσης του άρθρου 10, με σκοπό την εξέταση θεμάτων της αρμοδιότητάς τους.

5. Γραμματειακή υποστήριξη στην Επιτροπή Στρατηγικής παρέχει η Διεύθυνση Χρηματοοικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών.

6. Έργο της Επιτροπής Στρατηγικής είναι: α) Ο εντοπισμός, η ανάλυση, η εκτίμηση και η αντιμετώπιση των εκάστοτε υφιστάμενων κινδύνων σε εθνικό επίπεδο στον τομέα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της χρηματοδότησης της διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής, με παράλληλη μέριμνα για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή συντάσσει Έκθεση Εθνικής Εκτίμησης Κινδύνου, η οποία επικαιροποιείται όταν κρίνεται αναγκαίο με αξιοποίηση, μεταξύ άλλων, της σχετικής έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή Στρατηγικής συντονίζει τη διαδικασία εκπόνησης, τακτής αναθεώρησης, επικαιροποίησης και δημοσιοποίησης των εκτιμήσεων κινδύνου, με στόχο τον μετριασμό των κινδύνων και την αξιοποίηση των ευρημάτων στην κατανομή πόρων και στον σχεδιασμό δράσεων σε επιλεγμένους

τομείς και ειδικότερα:

αα) εντοπίζει τομείς ή πεδία που διατρέχουν χαμηλότερο ή υψηλότερο κίνδυνο και σχεδιάζει τη λήψη ενισχυμένων μέτρων από τα υπόχρεα πρόσωπα στις περιπτώσεις υψηλού κινδύνου,

ββ) χρησιμοποιεί τις ανωτέρω εκτιμήσεις για τη χάραξη συγκεκριμένων πολιτικών και την προώθηση των κατάλληλων μέτρων νομοθετικής, κανονιστικής και οργανωτικής φύσης για αντιμετώπιση των εντοπισμένων κινδύνων, καθώς και για την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων ως προς την κατανομή των διαθέσιμων πόρων,

γγ) θέτει στη διάθεση των υπόχρεων προσώπων τις αναγκαίες πληροφορίες, προκειμένου αυτά να προβούν στις δικές τους εκτιμήσεις κινδύνου,

δδ) ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών και τις αντίστοιχες αρχές άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα αποτελέσματα των ανωτέρω εκτιμήσεων κινδύνου,

εε) αναφέρει τις εθνικές προσπάθειες, τη θεσμική δομή και τις διαδικασίες του συστήματος καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της χρηματοδότησης της διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής που εφαρμόζουν, μεταξύ άλλων, η Αρχή του άρθρου 47 και οι φορολογικές και εισαγγελικές αρχές, καθώς και τους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους (ανθρώπινο δυναμικό και προϋπολογισμός), στον βαθμό που οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες.

β) Η διασφάλιση της συμμόρφωσης της Χώρας με τα διεθνή πρότυπα για την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της χρηματοδότησης της διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής και την ταχεία και αποτελεσματική εφαρμογή των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων διεθνών οργανισμών και φορέων σχετικά με την αντιμετώπιση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής.

γ) Η εξέταση τρόπων ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας της Αρχής, όσον αφορά ιδίως, στη στελέχωσή της με εξειδικευμένο προσωπικό, την αναβάθμιση της συνεργασίας της με τις εποπτικές Αρχές και την ενεργοποίηση και άλλων δημόσιων φορέων για την υποβολή αναφορών ή τη διαβίβαση πληροφοριών προς την Αρχή.

δ) Η υποβολή προτάσεων για τη βελτίωση της ασκούμενης εποπτείας εκ μέρους των αρμόδιων αρχών και την ανάπτυξη της συνεργασίας και του συντονισμού μεταξύ των φορέων της παρ. 2.

ε) Η ανάπτυξη πρωτοβουλιών συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα με σκοπό την ανταλλαγή εμπειριών και τη μελέτη των αναγκαίων προσαρμογών που απαιτούνται για τη βελτίωση της συνεισφοράς των φορέων του ιδιωτικού τομέα στην αντιμετώπιση των αδικημάτων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και χρηματοδότησης της διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής.

7. Η Επιτροπή Στρατηγικής αξιοποιεί για τους παραπάνω σκοπούς το έργο του Κεντρικού Συντονιστικού Φορέα, της Αρχής, των αρμόδιων αρχών και άλλων φορέων και παρακολουθεί τις σχετικές εξελίξεις σε διεθνείς οργανισμούς και φορείς, ιδίως στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το Συμβούλιο της Ευρώπης, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και τη

FATF. Προς τούτο, ενημερώνεται σχετικά από τον Κεντρικό Συντονιστικό Φορέα και την Αρχή.

8. Η Επιτροπή Στρατηγικής καταρτίζει ετήσια έκθεση που υποβάλλει στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, στην οποία περιγράφονται τα αποτελέσματα των εκτιμήσεων κινδύνου που έχει διενεργήσει και οι δραστηριότητές της και προτείνονται πολιτικές και συγκεκριμένα μέτρα για την αναβάθμιση των εθνικών μηχανισμών που στοχεύουν στην πρόληψη και καταπολέμηση των αδικημάτων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και χρηματοδότησης της διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής. Η έκθεση υποβάλλεται μέσα στο πρώτο τρίμηνο κάθε έτους. Αντίγραφο της έκθεσης κοινοποιείται στον Κεντρικό Συντονιστικό Φορέα και στους Υπηρεσιακούς Γραμματείς των Υπουργείων που εκπροσωπούνται. Η Επιτροπή Στρατηγικής δημοσιεύει περίληψη της έκθεσης στην επίσημη ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών παραλείποντας διαβαθμισμένες πληροφορίες που περιέχονται σε αυτήν.

9. Οι πληροφορίες που ανταλλάσσονται στο πλαίσιο λειτουργίας της Επιτροπής Στρατηγικής και των ομάδων εργασίας της θεωρούνται εμπιστευτικές.

ΑΡΘΡΟ 9

ΑΛΛΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΑΡΧΕΣ

1. Οι αρμόδιες υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε., οι οποίες συγκεντρώνουν και καταχωρίζουν στοιχεία και έγγραφα για αγοραπωλησίες ακινήτων πάσης φύσεως ή εισπράττουν τους σχετικούς φόρους και τέλη λαμβάνουν τα αναγκαία οργανωτικά μέτρα για τον εντοπισμό πιθανών περιπτώσεων διάπραξης αδικημάτων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας μέσω αυτών των συναλλαγών. Τα μέτρα αυτά είναι συμπληρωματικά με αυτά που ελέγχουν το πόθεν έσχες των αγοραστών ακινήτων και προβλέπουν διαδικασίες εκτίμησης του βαθμού κινδύνου με κατηγοριοποίηση των συναλλαγών και των συναλλασσομένων προσώπων που παρουσιάζουν μεγαλύτερο κίνδυνο και απαιτούν ενδελεχή έλεγχο. Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. ορίζονται οι αρμόδιες υπηρεσίες, οι αρμοδιότητες εκάστης, ο τρόπος συνεργασίας με αντίστοιχες υπηρεσίες ή φορείς του εσωτερικού ή του εξωτερικού, καθώς και οι διαδικασίες και τεχνικές λεπτομέρειες για την εφαρμογή των ανωτέρω μέτρων.

2. Οι αρμόδιες τελωνειακές και φορολογικές υπηρεσίες, η Ειδική Γραμματεία Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Ε.Γ.Σ.Δ.Ο.Ε.), καθώς και η Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος λαμβάνουν τα αναγκαία οργανωτικά μέτρα για την πρόληψη και καταστολή της διάπραξης αδικημάτων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας μέσω του διασυνοριακού και εσωτερικού εμπορίου. Τα μέτρα αυτά προβλέπουν διαδικασίες εκτίμησης του βαθμού κινδύνου αναλόγως του είδους και της ποσότητας των μεταφερόμενων εμπορευμάτων και αγαθών, της χώρας προέλευσης ή προορισμού, της συμβατότητας των ανωτέρω στοιχείων με την οικονομική επιφάνεια και τις επιχειρηματικές, εμπορικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες των συναλλασσομένων, της αξιοπιστίας των μεταφορικών εταιρειών και

κάθε άλλου σχετικού παράγοντα. Οι ανωτέρω Αρχές συνεργάζονται και διασταυρώνουν στοιχεία με άλλες δημόσιες υπηρεσίες και φορείς της ημεδαπής ή αλλοδαπής, καθώς και με τα πιστωτικά ιδρύματα που διενεργούν, άμεσα ή έμμεσα, συναλλαγές συνδεδεμένες με τις ως άνω εμπορικές πράξεις ή έχουν επιχειρηματική σχέση με τους συναλλασσομένους. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. ορίζονται οι επί μέρους αρμόδιες υπηρεσίες, οι αρμοδιότητες εκάστης, οι διαδικασίες και οι τεχνικές λεπτομέρειες για την εφαρμογή των ανωτέρω μέτρων.

3. Οι αρμόδιες φορολογικές υπηρεσίες, η Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος, καθώς και η Ε.Γ.Σ.Δ.Ο.Ε., σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης και άλλων, κατά περίπτωση, αρμόδιων Υπουργείων, λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την πρόληψη και καταστολή χρησιμοποίησης εταιρειών ή εταιρικών σχημάτων για σκοπούς διάπραξης αδικημάτων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Στα μέτρα αυτά περιλαμβάνονται ιδίως:

α) Ο έλεγχος της αξιοπιστίας και της φερεγγυότητας των εταίρων και μετόχων, μελών διοικητικών συμβουλίων ή διευθυντικών στελεχών,

β) ο καθορισμός διαδικασιών πιστοποίησης της νόμιμης προέλευσης των αρχικών και νέων κεφαλαίων, ιδίως κατά την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ανωνύμων εταιρειών, εισηγμένων σε οργανωμένη αγορά ή μη,

γ) η αυξημένη εποπτεία για την ορθή και νόμιμη χρήση των εθνικών και ενωσιακών επιδοτήσεων, χορηγήσεων και άλλων ενισχύσεων προς εταιρείες και άλλες επιχειρήσεις ή φυσικά πρόσωπα. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης ή των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών και με αποφάσεις των αρμόδιων δημόσιων αρχών και φορέων ορίζονται οι αρμόδιες υπηρεσίες, οι επί μέρους αρμοδιότητές τους, οι διαδικασίες και τεχνικές λεπτομέρειες συγκεκριμένων δράσεων και ενεργειών, με βάση την εκτίμηση του βαθμού κινδύνου και τη σχέση κόστους οφέλους ως προς την επιβολή πρόσθετων υποχρεώσεων των εταιρειών ή πρόσθετων ελέγχων των αρχών και υπηρεσιών, με σκοπό την αποτελεσματική εφαρμογή των ανωτέρω μέτρων.

4. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών για την αδειοδότηση, καταχώριση, επιχορήγηση, έλεγχο και εποπτεία των αστικών εταιρειών, οργανισμών, οργανώσεων, σωματείων και άλλων μορφών ενώσεων προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων των μη κερδοσκοπικών οργανώσεων, που στο πλαίσιο του σκοπού τους διενεργούν εράνους, κάνουν δωρεές, λαμβάνουν επιχορηγήσεις ή δωρεές, καθορίζονται τρόποι, μέτρα και διαδικασίες για την αποτροπή χρησιμοποίησης των ανωτέρω για σκοπούς διάπραξης αδικημάτων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Στα μέτρα αυτά περιλαμβάνονται ιδίως η τήρηση μητρώου των ανωτέρω από αρμόδια Αρχή, ανά κατηγορία, η υποχρεωτική διεκπεραίωση των κυριότερων συναλλαγών τους μέσω πιστωτικών ιδρυμάτων και η διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων επί αυτών από αρμόδιες δημόσιες Αρχές, ανάλογα με το βαθμό κινδύνου.

5. Οι υπηρεσίες του Υπουργείου Εξωτερικών ή άλλων Υπουργείων, που είναι αρμόδιες για την εποπτεία και επιχορήγηση μη κερδοσκοπικών οργανώσεων ή μη κυβερνητικών

οργανώσεων, καθορίζουν με αποφάσεις τους τα κατάλληλα μέτρα για την ορθή διαχείριση των επιδοτήσεων, επιχορηγήσεων ή χορηγήσεων πάσης φύσεως. Ειδικά ως προς το Υπουργείο Εξωτερικών λαμβάνονται υπόψη οι προβλεπόμενες από το άρθρο 27 του ν. 4110/2013 διατάξεις και επιδιώκεται ο συντονισμός των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου με την Οικονομική Αστυνομία, την Ε.Γ. Σ.Δ.Ο.Ε., τη Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος του Υπουργείου Οικονομικών και την Αρχή.

6. Τα Υπουργεία, οι αρμόδιες Αρχές και υπηρεσίες και οι άλλοι δημόσιοι φορείς που αναφέρονται στις παραγράφους 1 έως 5 αναφέρουν, χωρίς καθυστέρηση στην Αρχή, κάθε περίπτωση για την οποία υπάρχουν ενδείξεις ή υπόνοιες απόπειρας ή διάπραξης αδικημάτων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ανεξάρτητα από τις άλλες ενέργειες στις οποίες μπορούν αρμοδίως να προβούν.

ΑΡΘΡΟ 10

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

1. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται τα μέλη του ειδικού Φορέα διαβούλευσης ιδιωτικού τομέα για την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (εφεξής Φορέας Διαβούλευσης) που έχει συσταθεί με το άρθρο 11 του ν. 3691/2008, τα οποία προέρχονται από τους φορείς εκπροσώπησης των επί μέρους κατηγοριών υπόχρεων προσώπων. Σε περίπτωση μη ύπαρξης φορέα εκπροσώπησης κάποιας κατηγορίας υπόχρεων προσώπων, ο Υπουργός Οικονομικών μπορεί να ορίζει ως μέλος τον εκπρόσωπο της μεγαλύτερης σε όρους ενεργητικού ή κύκλου εργασιών επιχείρησης στη συγκεκριμένη κατηγορία.

2. Ως Πρόεδρος του Φορέα Διαβούλευσης ορίζεται ο Γενικός Γραμματέας της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών. Τα μέλη προτείνονται από τους επί μέρους φορείς εκπροσώπησης των υπόχρεων προσώπων της απόφασης. Η θητεία των ανωτέρω είναι τριετής και μπορεί να ανανεώνεται.

3. Έδρα του Φορέα Διαβούλευσης ορίζονται τα γραφεία της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών. Ο Φορέας συνεδριάζει σε ολομέλεια τακτικάς μια (1) τουλάχιστον φορά το εξάμηνο, εκτάκτως δε, με πρωτοβουλία του Προέδρου. Στην πρώτη συνεδρίαση ο Πρόεδρος και τα μέλη γνωστοποιούν τους αναπληρωτές που τους αντικαθιστούν σε περίπτωση κωλύματος.

4. Ο Πρόεδρος μπορεί να καλεί ορισμένα μόνο μέλη σε ειδικές έκτακτες συνεδριάσεις για εξέταση συγκεκριμένων θεμάτων που αφορούν αυτά τα μέλη. Μπορεί, επίσης, να καλεί σε ειδικές έκτακτες συνεδριάσεις υπόχρεα πρόσωπα για τα οποία δεν υπάρχουν φορείς εκπροσώπησης και δεν έχει οριστεί μέλος, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παράγραφο 1 με σκοπό την εξέταση συγκεκριμένων θεμάτων που τα αφορούν.

5. Με απόφαση της ολομέλειας του Φορέα Διαβούλευσης καταρτίζεται ο Κανονισμός Λειτουργίας στον οποίο προσδιορίζονται οι διαδικασίες σύγκλησης των συνεδριάσεων,

η τήρηση πρακτικών, ο τρόπος κατάρτισης της ημερήσιας διάταξης των συνεδριάσεων, η γραμματειακή υποστήριξη και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Ο Κανονισμός περιλαμβάνει τις δραστηριότητες και δράσεις του Φορέα Διαβούλευσης και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών.

6. Στις δράσεις του Φορέα περιλαμβάνονται ιδίως:

α) Η συνεργασία των συμμετεχόντων για την αποτελεσματικότερη εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους που προβλέπονται στον παρόντα,

β) η ανταλλαγή της εμπειρίας και της γνώσης τους για τις εγχώριες και διεθνείς εξελίξεις, η μελέτη συγκεκριμένων προβλημάτων και ο εντοπισμός ευάλωτων τομέων ή κλάδων ή καταστάσεων για τους κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας,

γ) η παροχή διευκρινιστικών οδηγιών, ύστερα από σύμφωνη γνώμη των αρμόδιων Αρχών, προς τα υπόχρεα πρόσωπα, ανάλογα με την κατηγορία στην οποία ανήκουν, για την αντιμετώπιση τεχνικών θεμάτων,

δ) η διάχυση των πληροφοριών που περιέχονται σε τυπολογίες και τεχνικά κείμενα ελληνικών φορέων και διεθνών οργανισμών, η μελέτη και ανάλυση αυτών και η υποβολή προτάσεων προς τους αρμόδιους φορείς για την αντιμετώπιση θεμάτων που ανακύπτουν,

ε) η συγκρότηση ομάδων εργασίας για την εξέταση θεμάτων που αφορούν όλους ή μερικούς από τους συμμετέχοντες, ιδίως ως προς την αποτελεσματικότητα των εφαρμοζόμενων διαδικασιών, μέτρων και πρακτικών για τον εντοπισμό ύποπτων συναλλαγών ή δραστηριοτήτων και τη βελτίωση αυτών,

στ) η διοργάνωση σεμιναρίων, ημερίδων ή συναντήσεων και η έκδοση ενημερωτικών φυλλαδίων και εκπαιδευτικού υλικού με σκοπό την ευαισθητοποίηση των υπόχρεων προσώπων για τους κινδύνους που ενέχουν τα αδικήματα του άρθρου 2 για την κοινωνία, την αξιοπιστία και τη φήμη τους, καθώς και την ενημέρωσή τους για ενδεχόμενη πειθαρχική, διοικητική ή ποινική ευθύνη τους λόγω μη τήρησης των υποχρεώσεών τους.

7. Κατά τη διενέργεια αξιολογήσεων της χώρας από διεθνείς οργανισμούς ή φορείς σχετικά με την εφαρμογή των διεθνών προτύπων όσον αφορά την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ο Φορέας Διαβούλευσης και οι επιμέρους φορείς εκπροσώπησης των υπόχρεων προσώπων συνεργάζονται με τις αρμόδιες Αρχές και τον Κεντρικό Συντονιστικό Φορέα.

8. Ο Φορέας Διαβούλευσης καταρτίζει μέσα στο πρώτο εξάμηνο κάθε έτους ενημερωτική έκθεση για τις δραστηριότητές του κατά το προηγούμενο έτος, την οποία υποβάλλει στις αρμόδιες Αρχές, την Αρχή, τον Κεντρικό Συντονιστικό Φορέα και την Επιτροπή Στρατηγικής. Η έκθεση πρέπει να είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών.

9. Οι πληροφορίες που έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα δεν επιτρέπεται να δημοσιοποιούνται. Με απόφαση της ολομέλειας του Φορέα, κατόπιν εισήγησης του Προέδρου, μπορεί να καθορίζονται τα κριτήρια και οι κατηγορίες εμπιστευτικών πληροφοριών που δεν πρέπει να δημοσιοποιηθούν, λαμβάνοντας υπόψη τη νομοθεσία προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την ανάγκη διασφάλισης του εμπορικού και βιομηχανικού απορρήτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΔΕΟΥΣΑ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΕΛΑΤΗ

ΑΡΘΡΟ 11

ΑΝΩΝΥΜΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΜΕΤΟΧΕΣ

(άρθρο 10 της Οδηγίας 2015/849)

1. Απαγορεύεται τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί να τηρούν μυστικούς, ανώνυμους ή μόνον αριθμημένους λογαριασμούς, ανώνυμα βιβλιάρια καταθέσεων, ανώνυμες θυρίδες ασφαλείας, λογαριασμούς με εικονικά ονόματα ή λογαριασμούς που δεν έχουν το πλήρες όνομα του δικαιούχου τους, σύμφωνα με τα έγγραφα πιστοποίησης της ταυτότητας και τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) στην Ελλάδα ή στη χώρα φορολογικής κατοικίας, εφόσον με τη χώρα αυτή υφίσταται σύμβαση ανταλλαγής πληροφοριών. Στην περίπτωση που ο δικαιούχος έχει τη φορολογική του κατοικία σε χώρα με την οποία δεν έχει συναφθεί σύμβαση ανταλλαγής πληροφοριών, τότε απαιτείται η απόκτηση Α.Φ.Μ. στην Ελλάδα. Για κάθε είδους καταβολή συντάξεων, μισθοδοσίας, επιδοτήσεων, επιδομάτων προνοιακού ή μη χαρακτήρα, μερισμάτων, επιστροφή φόρων κ.ο.κ., που πραγματοποιείται από το Δημόσιο, την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης ή πρόνοιας με πίστωση λογαριασμού πληρωμών (IBAN) του δικαιούχου, απαιτείται να διενεργείται από τους ανωτέρω φορείς η προηγούμενη ταυτοποίησή του με τον Α.Φ.Μ. του δικαιούχου ή συνδικαιούχου του λογαριασμού. Η ταυτοποίηση του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να διενεργείται αυτοματοποιημένα μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης. Οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών που τηρούν λογαριασμούς πληρωμών διαθέτουν στο Κέντρο Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης κατάλληλη διαδικτυακή υπηρεσία για την αυτοματοποιημένη ταυτοποίηση του λογαριασμού πληρωμών (IBAN) του δικαιούχου με τον Α.Φ.Μ. του δικαιούχου ή συνδικαιούχου του λογαριασμού. Με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο ζήτημα, καθώς και τεχνικά θέματα που αφορούν στη διαδικασία ταυτοποίησης του λογαριασμού πληρωμών (IBAN) με τον Α.Φ.Μ. του δικαιούχου ή συνδικαιούχου του λογαριασμού. Οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών που τηρούν λογαριασμούς πληρωμών υποχρεούνται να διασταυρώνουν τα στοιχεία των δικαιούχων σύμφωνα με τους ειδικούς καταλόγους που αποστέλλονται από τους φορείς καταβολής και να επιβεβαιώνουν την τυχόν ανεπιτυχή ολοκλήρωση της σχετικής συναλλαγής. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ρυθμίζεται κάθε τεχνικό θέμα που αφορά στην υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου.

2. Κομιστές ανώνυμων μετοχών εταιρειών που δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο

οφείλουν, κατά την εξαργύρωση των μερισματαποδείξεων, να υποβάλουν υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α' 75) ότι είναι οι κύριοι ή επικαρπωτές των μετοχών ή πληρεξούσιοι, αυτών, δηλώνοντας ταυτόχρονα τα στοιχεία των κυρίων ή επικαρπωτών και προσκομίζοντας τα σχετικά νομιμοποιητικά έγγραφα. Οι πληρεξούσιοι οφείλουν, ταυτόχρονα, να δηλώσουν τα στοιχεία των κυρίων ή επικαρπωτών και να προσκομίσουν τα σχετικά νομιμοποιητικά έγγραφα.

ΑΡΘΡΟ 12

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΔΕΟΥΣΑΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ (άρθρα 11 και 12 της Οδηγίας 2015/849)

1. Τα υπόχρεα πρόσωπα εφαρμόζουν τα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη στις εξής περιπτώσεις όταν:

α) συνάπτουν επιχειρηματική σχέση,

β) διενεργούν περιστασιακή συναλλαγή που: βα) ανέρχεται σε ποσό ίσο ή μεγαλύτερο των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ είτε η συναλλαγή αυτή πραγματοποιείται με μία και μόνη πράξη είτε με περισσότερες που φαίνεται να συνδέονται μεταξύ τους, ββ) αποτελεί μεταφορά χρηματικών ποσών, σύμφωνα με τον ορισμό του στοιχείου 9 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/847 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 141) άνω των χιλίων (1.000) ευρώ,

γ) πρόκειται για πρόσωπα που εμπορεύονται αγαθά και διενεργούν περιστασιακή συναλλαγή σε μετρητά που αφορά σε ποσό δέκα χιλιάδων (10.000) τουλάχιστον ευρώ, ανεξάρτητα από το αν διενεργείται με μία μόνη πράξη ή με περισσότερες που φαίνεται να συνδέονται μεταξύ τους,

δ) πρόκειται για παρόχους υπηρεσιών τυχερών παιγνίων που διενεργούν συναλλαγή που αφορά σε ποσό δύο χιλιάδων (2.000) τουλάχιστον ευρώ κατά την κατάθεση του στοιχήματος, την είσπραξη των κερδών ή και στις δύο περιπτώσεις, ανεξάρτητα από το αν η συναλλαγή διενεργείται με μία μόνη πράξη ή με περισσότερες που φαίνεται να συνδέονται μεταξύ τους,

ε) υπάρχει υπόνοια νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ανεξάρτητα από κάθε παρέκκλιση, εξαίρεση ή κατώτατο όριο ποσού,

στ) υπάρχουν αμφιβολίες για την ακρίβεια, την πληρότητα ή την επάρκεια των στοιχείων που συγκεντρώθηκαν προηγουμένως για την πιστοποίηση και την επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου.

Τα ανωτέρω ποσά υπολογίζονται χωρίς Φ.Π.Α. ή άλλες νόμιμες κρατήσεις που επιβαρύνουν τον πελάτη.

2. Κατά παρέκκλιση των περ. α), β) και γ) της παρ. 1 του άρθρου 13, της παρ. 3 του άρθρου 14 και βάσει κατάλληλης αξιολόγησης περί μικρού κινδύνου τα υπόχρεα πρόσωπα μπορεί να μην εφαρμόζουν ορισμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη σε ό,τι αφορά στο ηλεκτρονικό χρήμα, αν πληρούνται σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις ελαχιστοποίησης του κινδύνου:

α) το μέσο πληρωμής δεν διαθέτει δυνατότητα επαναφόρτισης ή έχει ανώτατο μηνιαίο όριο πράξεων εκατόν πενήντα (150) ευρώ και μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο στην Ελλάδα,

β) το ανώτατο ποσό που αποθηκεύεται ηλεκτρονικά δεν υπερβαίνει τα εκατόν πενήντα (150) ευρώ και μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο στην Ελλάδα,

γ) το μέσο πληρωμής χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών,

δ) το μέσο πληρωμής δεν μπορεί να χρηματοδοτηθεί με ανώνυμο ηλεκτρονικό χρήμα,

ε) ο εκδότης παρακολουθεί επαρκώς τις συναλλαγές ή την επιχειρηματική σχέση, ώστε να είναι δυνατός ο εντοπισμός ασυνήθιστων ή ύποπτων συναλλαγών.

3. Η παρ. 2 δεν ισχύει σε περίπτωση εξόφλησης σε μετρητά ή ανάληψης σε μετρητά της νομισματικής αξίας του ηλεκτρονικού χρήματος, όταν το εξοφλούμενο ποσό υπερβαίνει τα πενήντα (50) ευρώ ανά συναλλαγή ή σε περίπτωση εξ αποστάσεως πράξης πληρωμής, όπως ορίζεται στην παρ. 6 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018 (Α' 84), όταν το καταβαλλόμενο ποσό υπερβαίνει τα πενήντα (50) ευρώ.

4. Κατά την εκπλήρωση των ανωτέρω υποχρεώσεών τους τα υπόχρεα πρόσωπα οφείλουν να ενεργούν σύμφωνα με την αξιολόγηση κινδύνου και δεν βασίζονται αποκλειστικά στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων των άρθρων 20 και 21.

5. Τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί που ενεργούν ως αποδέκτες καρτών πληρωμής δέχονται τις πληρωμές που πραγματοποιούνται με ανώνυμες προπληρωμένες κάρτες μόνον εφόσον αυτές έχουν εκδοθεί από υπόχρεα πρόσωπα με εγκατάσταση στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΑΡΘΡΟ 13

ΜΕΤΡΑ ΣΥΝΗΘΟΥΣ ΔΕΟΥΣΑΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ (άρθρο 13 παράγραφοι 1 έως 6, άρθρο 14 παράγραφοι 4 έως 5 και Παράρτημα Ι της Οδηγίας 2015/849)

1. Τα μέτρα της συνήθους δέουσας επιμέλειας που εφαρμόζουν τα υπόχρεα πρόσωπα ως προς τον πελάτη περιλαμβάνουν:

α) την εξακρίβωση και την επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη βάσει εγγράφων, δεδομένων ή πληροφοριών από αξιόπιστη και ανεξάρτητη πηγή, συμπεριλαμβανομένων, όπου υπάρχουν, μέσων ηλεκτρονικής ταυτοποίησης, σχετικών υπηρεσιών εμπιστοσύνης, όπως ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 2014 σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά (L 257) ή οποιασδήποτε άλλης ασφαλούς, εξ αποστάσεως ή ηλεκτρονικής, διαδικασίας ταυτοποίησης που ρυθμίζεται, αναγνωρίζεται, εγκρίνεται ή γίνεται δεκτή από την εκάστοτε αρμόδια αρχή του άρθρου 6. Όταν ο πελάτης ενεργεί μέσω εξουσιοδοτημένου προσώπου, το υπόχρεο πρόσωπο εξακριβώνει και επαληθεύει και την ταυτότητα του προσώπου αυτού, όπως και τα στοιχεία νομιμοποίησής του,

β) την εξακρίβωση της ταυτότητας του πραγματικού δικαιούχου, την επικαιροποίηση

των στοιχείων και τη λήψη εύλογων μέτρων, όπως αυτά εξειδικεύονται με αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Όσον αφορά στα νομικά πρόσωπα, τα εμπιστεύματα ή άλλα νομικά μορφώματα λαμβάνονται εύλογα μέτρα για να γίνει γνωστή η διάρθρωση του καθεστώτος ιδιοκτησίας και ελέγχου του πελάτη. Σε περίπτωση που ο πραγματικός δικαιούχος που προσδιορίζεται είναι το ανώτατο διοικητικό στέλεχος που αναφέρεται στην υποπερ. ββ' της περ. α' της παρ. 17 του άρθρου 3, τα υπόχρεα πρόσωπα λαμβάνουν τα αναγκαία εύλογα μέτρα για την εξακρίβωση της ταυτότητας του φυσικού προσώπου που κατέχει τη θέση του ανώτατου διοικητικού στελέχους και τηρούν αρχείο με τις δράσεις που αναλήφθηκαν, καθώς και τις ενδεχόμενες δυσκολίες που διαπιστώθηκαν κατά τη διαδικασία επαλήθευσης.

γ) την αξιολόγηση και, ανάλογα με την περίπτωση, τη συλλογή πληροφοριών για το αντικείμενο και το σκοπό της επιχειρηματικής σχέσης,

δ) την άσκηση συνεχούς εποπτείας όσον αφορά στην επιχειρηματική σχέση, με ενδελεχή εξέταση των συναλλαγών που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια αυτής, για να εξασφαλίζεται ότι οι συναλλαγές ή δραστηριότητες συνάδουν με τις γνώσεις που έχουν τα υπόχρεα πρόσωπα σχετικά με τον πελάτη, τις επαγγελματικές δραστηριότητες και το προφίλ κινδύνου του, καθώς και, εφόσον απαιτείται, την προέλευση των κεφαλαίων, σύμφωνα με κριτήρια που μπορεί να ορίζουν οι αρμόδιες Αρχές. Τα υπόχρεα πρόσωπα διασφαλίζουν επιπλέον την τήρηση ενημερωμένων εγγράφων, δεδομένων ή πληροφοριών.

2. Αν το υπόχρεο πρόσωπο δεν μπορεί να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη που προβλέπονται στις περιπτώσεις α', β' και γ' της παραγράφου 1, οφείλει να αρνηθεί να εκτελέσει συναλλαγή του, δεν συνάπτει επιχειρηματική σχέση ή διακόπτει οριστικά αυτήν και εξετάζει αν συντρέχει υποχρέωση αναφοράς στην Αρχή. Το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται ως προς τους συμβολαιογράφους, τους δικηγόρους, τους ορκωτούς ελεγκτές-λογιστές και τους λογιστές-φοροτεχνικούς συμβούλους, μόνον αν τα εν λόγω πρόσωπα εξακριβώνουν τη νομική θέση των πελατών τους ή εκτελούν τα καθήκοντά τους στο πλαίσιο της υπεράσπισης ή εκπροσώπησης τους σε δικαστικές διαδικασίες ή σχετικά με αυτές, συμπεριλαμβανομένης της παροχής συμβουλών αναφορικά με την κίνηση ή αποφυγή τέτοιων διαδικασιών.

3. Τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί υποχρεούνται ειδικότερα:

α) Να συνεκτιμούν, σύμφωνα και με την παράγραφο 1 του άρθρου 28 το συνολικό χαρτοφυλάκιο το οποίο διατηρεί ο συναλλασσόμενος σε αυτά και ενδεχομένως σε άλλες εταιρείες του ομίλου στον οποίο ανήκει το υπόχρεο πρόσωπο για να εξακριβώσουν τη συμβατότητα της υπό εξέταση συναλλαγής με την οικονομική-συναλλακτική του εικόνα, και

β)⁽¹⁾ .....

(1) Η περίπτωση β' της παραγράφου 3 του άρθρου 13 του Ν. 4557/2018 καταργήθηκε με το άρθρο 63 του ν. 5072/2023, η δε κατάργηση ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 4.12.2023, σύμφωνα με την περίπτωση α' του άρθρου 122 του ίδιου νόμου. Η καταργηθείσα περίπτωση είχε ως εξής: « β) να επαληθεύουν, κατά τη σύναψη επιχειρηματικής σχέσης, τα ετήσια εισοδήματα του πελάτη με βάση προσκομιζόμενη πρόσφατη πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος, εκτός αν ο πελάτης δεν υποχρεούται να υποβάλει δήλωση φόρου εισοδήματος. Σε

4. Στην περίπτωση ασφαλίσεων ζωής, τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί λαμβάνουν επιπλέον των μέτρων δέουσας επιμέλειας που απαιτούνται για τον πελάτη και τον πραγματικό δικαιούχο, τα εξής μέτρα δέουσας επιμέλειας για τους δικαιούχους ασφαλίματος ασφαλιστήριου συμβολαίου ζωής μόλις ταυτοποιηθούν ή προσδιορισθούν οι δικαιούχοι:

α) Στην περίπτωση δικαιούχων ασφαλίματος που ταυτοποιούνται ως συγκεκριμένα κατονομαζόμενα πρόσωπα ή νομικά μορφώματα, λαμβάνουν το όνομα ή την επωνυμία τους,

β) στην περίπτωση δικαιούχων ασφαλίματος που προσδιορίζονται ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους ή ανά κατηγορία ή με άλλα μέσα, λαμβάνουν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τους εν λόγω δικαιούχους, ώστε να βεβαιωθούν ότι θα είναι σε θέση να προσδιορίσουν την ταυτότητα του δικαιούχου κατά το χρόνο της πληρωμής του ασφαλίματος.

5. Αν σε μία συναλλαγή ή σε σειρά συνδεόμενων συναλλαγών συμμετέχουν με οποιονδήποτε τρόπο δύο (2) ή περισσότερα υπόχρεα πρόσωπα, καθένα από αυτά οφείλει να εφαρμόσει τα μέτρα δέουσας επιμέλειας, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 19. Τα ανωτέρω ισχύουν ιδίως για ασφαλιστικά συμβόλαια, αγοραπωλησίες μετοχών, συμβολαίων παραγωγών, ομολόγων ή άλλων χρηματοπιστωτικών προϊόντων και για συναλλαγές με κάρτες οποιασδήποτε φύσεως.

6. Με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος μπορεί να εξειδικεύονται διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/847 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Μαΐου 2015 περί στοιχείων που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών (L 141), λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2015/847 δεν εφαρμόζεται στις μεταφορές ποσών εντός της Ελλάδας σε λογαριασμό πληρωμών του δικαιούχου που επιτρέπει πληρωμή αποκλειστικά για την παροχή αγαθών ή υπηρεσιών, όταν πληρούνται όλες οι παρακάτω προϋποθέσεις:

α) ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του δικαιούχου υπόκειται στον παρόντα,

β) ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του δικαιούχου της πληρωμής είναι σε θέση να ανιχνεύει, μέσω του δικαιούχου, με αποκλειστικό αναγνωριστικό κωδικό συναλλαγής, τη μεταφορά ποσών από το πρόσωπο που έχει συνάψει συμφωνία με τον δικαιούχο της πληρωμής για την παροχή αγαθών ή υπηρεσιών και

γ) το ποσό που μεταφέρεται δεν υπερβαίνει τα χίλια (1.000) ευρώ.

7. Τα υπόχρεα πρόσωπα εφαρμόζουν τα μέτρα δέουσας επιμέλειας στους νέους και υφιστάμενους πελάτες την κατάλληλη χρονική στιγμή, ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου ή όταν μεταβάλλονται οι σχετικές περιστάσεις του πελάτη ή όταν έχουν οποιαδήποτε νομική υποχρέωση που απορρέει από τον παρόντα, τον ν. 4172/2013 (Α' 167) ή τις αποφάσεις των εκάστοτε αρμόδιων εποπτικών αρχών, κατά τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους να επικοινωνήσουν με τον πελάτη με σκοπό την αναθεώρηση κάθε ουσιαστικής πληροφορίας που σχετίζεται με τον πραγματικό δικαιούχο ή έχουν έννομη υποχρέωση από τον ν. 4170/2013 (Α' 163).

περίπτωση κοινών λογαριασμών καταθέσεων, τίτλων ή άλλης φύσεως χρηματοοικονομικών προϊόντων, οι δικαιούχοι των λογαριασμών αυτών θεωρούνται ως πελάτες και εφαρμόζονται γι' αυτούς οι διαδικασίες δέουσας επιμέλειας.»

8. Στην περίπτωση δικαιούχων καταπιστευμάτων ή αντίστοιχων νομικών μορφωμάτων, οι οποίοι προσδιορίζονται ανάλογα με τα ειδικά χαρακτηριστικά τους ή ανά κατηγορία, το υπόχρεο πρόσωπο λαμβάνει επαρκείς πληροφορίες σχετικά με το δικαιούχο, ώστε να βεβαιωθεί ότι είναι σε θέση να προσδιορίσει την ταυτότητά του κατά το χρόνο της πληρωμής ή της άσκησης των δικαιωμάτων του δικαιούχου.

9. Τα υπόχρεα πρόσωπα εφαρμόζουν τις διαδικασίες δέουσας επιμέλειας, σύμφωνα με την παράγραφο 1, αλλά μπορούν να καθορίζουν την έκταση των μέτρων αυτών ανάλογα με το βαθμό κινδύνου, ο οποίος εξαρτάται μεταξύ άλλων από την επαγγελματική δραστηριότητα και το οικονομικό μέγεθος του πελάτη, το σκοπό της επιχειρηματικής σχέσης, τον τύπο, τη συχνότητα και την αξία των διενεργούμενων συναλλαγών, καθώς και την αναμενόμενη προέλευση και τον προορισμό των κεφαλαίων, συμμορφούμενα με τις σχετικές αποφάσεις των αρμόδιων Αρχών που λαμβάνονται, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 6. Τα υπόχρεα πρόσωπα πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξουν στις αρμόδιες Αρχές, ότι η έκταση των μέτρων είναι ανάλογη με τους κινδύνους διάπραξης αδικημάτων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και ότι εφαρμόζουν αυτά τα μέτρα με συνέπεια και αποτελεσματικότητα.

ΑΡΘΡΟ 14

ΧΡΟΝΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΔΕΟΥΣΑΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ

(άρθρο 13 παρ. 5 και άρθρο 14 παράγραφοι 1 έως 3 της Οδηγίας 2015/849)

1. Με την επιφύλαξη των όσων προβλέπονται στις παρ. 2, 3 και 4, η πιστοποίηση και η επαλήθευση των στοιχείων ταυτότητας του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου πραγματοποιείται πριν από τη σύναψη της επιχειρηματικής σχέσης ή τη διενέργεια της συναλλαγής. Κάθε φορά που συνάπτεται νέα επιχειρηματική σχέση με νομικό πρόσωπο, με εμπιστευμα ή νομικό μάρφωμα που έχει δομή ή λειτουργίες παρεμφερείς των εμπιστευμάτων που υπόκεινται στην καταχώριση πληροφοριών σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους σύμφωνα με τα άρθρα 20 και 21, τα υπόχρεα πρόσωπα συλλέγουν σχετικό αποδεικτικό εγγραφής σε μητρώο πραγματικών δικαιούχων.

2. Η επαλήθευση των στοιχείων ταυτότητας προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 επιτρέπεται να ολοκληρώνεται κατά τη διάρκεια της σύναψης της επιχειρηματικής σχέσης, εφόσον αυτό απαιτείται για να μη διακοπεί η ομαλή διεξαγωγή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και εφόσον ο κίνδυνος διάπραξης νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας είναι μικρός. Στις περιπτώσεις αυτές, οι εν λόγω διαδικασίες επαλήθευσης περατώνονται το συντομότερο δυνατό μετά την αρχική επαφή.

3. Το άνοιγμα λογαριασμού σε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό, συμπεριλαμβανομένων λογαριασμών που επιτρέπουν τις συναλλαγές επί χρηματοπιστωτικών μέσων, επιτρέπεται ακόμα και προτού εξασφαλιστεί η πλήρης συμμόρφωση με τις απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας που ορίζονται στις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 13, με τον όρο ότι υπάρχουν οι κατάλληλες

εγγυήσεις που διασφαλίζουν ότι μέχρι τότε δεν θα πραγματοποιηθούν συναλλαγές από τον πελάτη ή για λογαριασμό του.

4. Στις περιπτώσεις ασφαλίσεων ζωής, η επαλήθευση της ταυτότητας των δικαιούχων ασφαλίματος που ταυτοποιούνται ή προσδιορίζονται, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 9 του άρθρου 13, πραγματοποιείται κατά το χρόνο πληρωμής. Σε περίπτωση εκχώρησης σε τρίτον, εν όλω ή εν μέρει, των απαιτήσεων που απορρέουν από την ασφάλιση ζωής, τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί που έχουν γνώση της εκχώρησης ταυτοποιούν τον πραγματικό δικαιούχο κατά το χρόνο της εκχώρησης στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή το νομικό μόνιμο που λαμβάνει για ίδιο όφελος την αξία του εκχωρούμενου ασφαλιστήριου συμβολαίου.

5. Οι επιχειρήσεις καζίνο και τα καζίνο που λειτουργούν επί πλοίων στην Ελλάδα ή υπό ελληνική σημαία οφείλουν να εξακριβώνουν την ταυτότητα των πελατών τους κατά την είσοδό τους στις εγκαταστάσεις των παιγνίων. Αν τα ανωτέρω τηρούν μητρώα για τις πληρωμές κερδών και για την εξόφληση των μαρκών επ' ονόματι πελατών, αυτά διατηρούνται τουλάχιστον επί μία πενταετία και είναι διαθέσιμα σε ελέγχους της Αρχής και των αρμόδιων αρχών. Με απόφαση της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων μπορεί να καθορίζονται οι διαδικασίες τήρησης των σχετικών μητρώων και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

ΑΡΘΡΟ 15

ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΜΕΝΗ ΔΕΟΥΣΑ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΕΛΑΤΗ (άρθρα 15 και 16 της Οδηγίας 2015/849)

1. Τα υπόχρεα πρόσωπα εφαρμόζουν μέτρα απλουστευμένης δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, αφού προηγουμένως συγκεντρώσουν επαρκείς πληροφορίες και βεβαιωθούν ότι μια επιχειρηματική σχέση ή συναλλαγή παρουσιάζει χαμηλότερο κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Στις περιπτώσεις αυτές, τα υπόχρεα πρόσωπα εφαρμόζουν τα μέτρα δέουσας επιμέλειας των παραγράφων 1 και 4 του άρθρου 13, προσαρμόζοντας κατάλληλα το ποσοτικό όριο, το χρόνο ή τον τρόπο εφαρμογής τους.

2. Τα υπόχρεα πρόσωπα, για να εκτιμήσουν αν μια επιχειρηματική σχέση ή συναλλαγή παρουσιάζει χαμηλότερο κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, λαμβάνουν υπόψη τουλάχιστον τους παράγοντες δυνητικά χαμηλότερου κινδύνου του Παραρτήματος Ι, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του παρόντος, οι οποίοι σχετίζονται με πελάτες, χώρες και γεωγραφικές περιοχές, καθώς και με συγκεκριμένα προϊόντα, υπηρεσίες, συναλλαγές ή διαύλους παροχής υπηρεσιών.

3. Οι αρμόδιες αρχές των χρηματοπιστωτικών οργανισμών εξειδικεύουν περαιτέρω, με απόφασή τους, τους παράγοντες δυνητικά χαμηλότερου κινδύνου και τα μέτρα απλουστευμένης δέουσας επιμέλειας που εφαρμόζονται σε επιχειρηματικές σχέσεις ή συναλλαγές χαμηλότερου κινδύνου, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες των Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών. Οι λοιπές αρμόδιες αρχές μπορεί να

εκδίδουν αντίστοιχου περιεχομένου απόφαση.

ΑΡΘΡΟ 16

ΑΥΞΗΜΕΝΗ ΔΕΟΥΣΑ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΕΛΑΤΗ (άρθρο 18 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849)

1. Τα υπόχρεα πρόσωπα εφαρμόζουν τα μέτρα αυξημένης δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, τα οποία προβλέπονται στα άρθρα 16Α, 17 και 18. Ομοίως, τα υπόχρεα πρόσωπα εφαρμόζουν μέτρα αυξημένης δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, όταν συναλλάσσονται με πρόσωπα με εγκατάσταση σε τρίτες χώρες που χαρακτηρίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως υψηλού κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς επίσης και σε άλλες περιπτώσεις επιχειρηματικών σχέσεων ή συναλλαγών υψηλού κινδύνου, σύμφωνα με την παρ. 4.

1α.⁽¹⁾ Τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, στο πλαίσιο εφαρμογής μέτρων αυξημένης δέουσας επιμέλειας, κατά την έναρξη της επιχειρηματικής σχέσης, επαληθεύουν τα ετήσια εισοδήματα πελατών: α) που είναι φυσικά πρόσωπα, βάσει του εκκαθαριστικού σημειώματος φορολογίας εισοδήματος, και β) που είναι νομικά πρόσωπα, βάσει της υποβληθείσας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, εκτός αν ο πελάτης δεν υποχρεούται να υποβάλλει δήλωση φόρου εισοδήματος.

2. Τα υπόχρεα πρόσωπα δεν προβαίνουν σε αυτόματη εφαρμογή ενισχυμένων μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, σε περίπτωση υποκαταστημάτων ή θυγατρικών πλειοψηφικής συμμετοχής που ευρίσκονται σε τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου και των οποίων την κυριότητα έχουν υπόχρεες οντότητες εγκατεστημένες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όταν τα εν λόγω υποκαταστήματα ή οι θυγατρικές πλειοψηφικής συμμετοχής τηρούν πλήρως τις πολιτικές και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται σε επίπεδο ομίλου, σύμφωνα με το άρθρο 36. Στις εν λόγω περιπτώσεις υιοθετούν προσέγγιση βάσει του κινδύνου.

3. Τα υπόχρεα πρόσωπα εξετάζουν, όσο είναι ευλόγως δυνατό, το ιστορικό και τον σκοπό όλων των συναλλαγών που πληρούν τουλάχιστον μια από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) είναι πολύπλοκες, β) είναι ασυνήθιστα μεγάλες, γ) ακολουθούν μια ασυνήθιστη πρακτική, δ) πραγματοποιούνται χωρίς προφανή οικονομικό ή νόμιμο σκοπό. Τα υπόχρεα πρόσωπα αυξάνουν τον βαθμό και προσαρμόζουν τον τρόπο παρακολούθησης της επιχειρηματικής σχέσης για να προσδιορίσουν αν οι εν λόγω συναλλαγές ή δραστηριότητες είναι ασυνήθεις ή ύποπτες.

4. Τα υπόχρεα πρόσωπα, για να εκτιμήσουν αν μια επιχειρηματική σχέση ή συναλλαγή παρουσιάζει υψηλότερο κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, λαμβάνουν υπόψη τουλάχιστον τους παράγοντες δυνητικά υψηλότερου κινδύνου του Παραρτήματος ΙΙ που αποτελεί

(1) Η παράγραφος 1α του άρθρου 16 του Ν. 4557/2018 προστέθηκε με το άρθρο 44 του ν. 5072/2023 και ισχύει από τη δημοσίευσή του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 4.12.2023, σύμφωνα με την περίπτωση α' του άρθρου 122 του ίδιου νόμου.

αναπόσπαστο μέρος του παρόντος, οι οποίοι σχετίζονται με πελάτες, χώρες και γεωγραφικές περιοχές, καθώς και με συγκεκριμένα προϊόντα, υπηρεσίες, συναλλαγές ή διαύλους παροχής υπηρεσιών.

5. Η Τράπεζα της Ελλάδος και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς μπορεί να εξειδικεύουν περαιτέρω, με αποφάσεις τους, τους παράγοντες δυνητικά υψηλότερου κινδύνου και τα μέτρα αυξημένης δέουσας επιμέλειας που εφαρμόζονται σε επιχειρηματικές σχέσεις ή συναλλαγές υψηλότερου κινδύνου, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες των Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών για τα υπόχρεα πρόσωπα που εποπτεύουν, αντίστοιχα. Οι λοιπές αρμόδιες αρχές μπορεί να εκδίδουν αντίστοιχου περιεχομένου αποφάσεις.

ΑΡΘΡΟ 16Α

ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

1. Τα υπόχρεα πρόσωπα εφαρμόζουν τα ακόλουθα μέτρα αυξημένης δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, όταν συναλλάσσονται με πρόσωπα με εγκατάσταση σε τρίτες χώρες που χαρακτηρίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως υψηλού κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας:

α) συλλέγουν πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τον πελάτη και τον πραγματικό δικαιούχο ή δικαιούχους, τον σχεδιαζόμενο χαρακτήρα της επιχειρηματικής σχέσης, την προέλευση των κεφαλαίων και την πηγή του πλούτου του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου ή δικαιούχων, καθώς και την αιτιολογία των συναλλαγών που σχεδιάζονται ή εκτελούνται,

β) εξασφαλίζουν την έγκριση ανώτερων διοικητικών στελεχών για την έναρξη ή τη συνέχιση της επιχειρηματικής σχέσης,

γ) διενεργούν ενισχυμένη και συνεχή παρακολούθηση των εν λόγω επιχειρηματικών σχέσεων, μέσω της αύξησης του αριθμού και της τακτικότητας των ελέγχων που εφαρμόζουν και μέσω της επιλογής προτύπων των συναλλαγών που χρίζουν περαιτέρω εξέτασης και

δ) εξασφαλίζουν, κατά περίπτωση, ότι η πρώτη πληρωμή πραγματοποιείται μέσω λογαριασμού στο όνομα του πελάτη σε πιστωτικό ίδρυμα που υπάγεται σε πρότυπα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, τα οποία δεν είναι λιγότερο αυστηρά από εκείνα που προβλέπονται στον παρόντα νόμο.

2. Εκτός από τα μέτρα που προβλέπονται στην παρ. 1, τα υπόχρεα πρόσωπα εφαρμόζουν, όπου απαιτείται, ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω μέτρα μετριασμού του κινδύνου σε πρόσωπα που πραγματοποιούν συναλλαγές με τρίτες χώρες που χαρακτηρίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως υψηλού κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας:

α) απαίτηση πρόσθετων στοιχείων ενισχυμένης δέουσας επιμέλειας,

β) εφαρμογή ενισχυμένων μηχανισμών παρακολούθησης και συστηματικής αναφοράς χρηματοοικονομικών συναλλαγών,

γ) εφαρμογή αποκλεισμού ή περιορισμού επιχειρηματικών σχέσεων ή συναλλαγών με πρόσωπα από τρίτες χώρες που χαρακτηρίζονται ως χώρες υψηλού κινδύνου.

3. Εκτός από τα μέτρα που προβλέπονται στην παρ. 1, οι αρμόδιες αρχές του άρθρου 6 εφαρμόζουν, όπου απαιτείται, ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω μέτρα σχετικά με τρίτες χώρες που χαρακτηρίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως υψηλού κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας:

α) άρνηση ίδρυσης θυγατρικών, υποκαταστημάτων ή γραφείων εκπροσώπησης υπόχρεων προσώπων από την ενδιαφερόμενη χώρα υψηλού κινδύνου, ή συνεκτίμηση με άλλο τρόπο του γεγονότος ότι το σχετικό υπόχρεο πρόσωπο προέρχεται από χώρα που δεν διαθέτει επαρκή καθεστώτα ΚΕΧ/ΧΤ,

β) απαγόρευση σε υπόχρεα πρόσωπα να ιδρύουν υποκαταστήματα ή γραφεία εκπροσώπησης στην ενδιαφερόμενη χώρα υψηλού κινδύνου, ή συνεκτίμηση με άλλον τρόπο του γεγονότος ότι το σχετικό υποκατάστημα ή γραφείο εκπροσώπησης θα βρισκόταν σε χώρα που δεν διαθέτει επαρκή καθεστώτα ΚΕΧ/ΧΤ,

γ) απαίτηση για αυξημένη εποπτική εξέταση ή για αυξημένο εξωτερικό έλεγχο για τα υποκαταστήματα και τις θυγατρικές υπόχρεων προσώπων που έχουν εγκατάσταση σε χώρα υψηλού κινδύνου,

δ) αυξημένο εξωτερικό έλεγχο για τους χρηματοπιστωτικούς ομίλους σε σχέση με οποιοδήποτε υποκατάστημα ή θυγατρική τους βρίσκεται σε χώρα υψηλού κινδύνου,

ε) απαίτηση προς τα πιστωτικά ιδρύματα και τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς που λειτουργούν στην Ελλάδα να αναθεωρούν και να τροποποιούν ή, αν είναι απαραίτητο, να τερματίζουν τις διασυννοριακές σχέσεις ανταπόκρισης με πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό από χώρα υψηλού κινδύνου.

4. Η Τράπεζα της Ελλάδος και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς εξειδικεύουν περαιτέρω, με αποφάσεις τους τα μέτρα μετριασμού του κινδύνου λαμβάνοντας υπόψη κατά περίπτωση, σχετικές εκτιμήσεις, αξιολογήσεις ή εκθέσεις που συντάσσουν διεθνείς οργανισμοί και φορείς καθορισμού προτύπων με αρμοδιότητες στον τομέα της πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της καταπολέμησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, σχετικά με τους κινδύνους που αντιπροσωπεύουν συγκεκριμένες τρίτες χώρες. Οι λοιπές αρμόδιες αρχές μπορεί να εκδίδουν αντίστοιχου περιεχομένου αποφάσεις. Κατά την έναρξη ισχύος ή την εφαρμογή των μέτρων που προβλέπονται στις παρ. 2 και 3 λαμβάνονται υπόψη τα ανωτέρω.

5. Τα μέτρα που προβλέπονται στις παρ. 2 και 3 κοινοποιούνται, από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή πριν από την έναρξη ισχύος ή την εφαρμογή τους.

ΑΡΘΡΟ 17

ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗΣ (άρθρα 19 και 24 της Οδηγίας 2015/849)

1. Στις διασυννοριακές σχέσεις ανταπόκρισης που αφορούν σε εκτέλεση πληρωμών με ίδρυμα πελάτη από τρίτη χώρα, τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, όταν συνάπτουν επιχειρηματική σχέση, οφείλουν, πλέον των μέτρων

δέουσας επιμέλειας του άρθρου 13, να:

α) συγκεντρώνουν επαρκείς πληροφορίες, σχετικά με το ίδρυμα πελάτη για να κατανοήσουν πλήρως τη φύση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του και να εκτιμήσουν, από τις δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες, τη φήμη του ιδρύματος και την ποιότητα της εποπτείας που ασκείται επ' αυτού,

β) αξιολογούν τους ελέγχους που διενεργεί το ίδρυμα πελάτης κατά της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας,

γ) λαμβάνουν την έγκριση ανώτερου διοικητικού στελέχους πριν από τη σύναψη νέων σχέσεων ανταπόκρισης,

δ) προσδιορίζουν ρητά τις αρμοδιότητες του κάθε μέρους στο πλαίσιο της σύμβασης ανταπόκρισης,

ε) διασφαλίζουν, επί λογαριασμών πλάγιας πρόσβασης (payable through accounts), ότι το ίδρυμα πελάτης επαληθεύει την ταυτότητα των πελατών και ασκεί συνεχή δέουσα επιμέλεια ως προς τους πελάτες που έχουν άμεση πρόσβαση στους λογαριασμούς του ιδρύματος ανταποκριτή, καθώς και ότι μπορεί να παράσχει στοιχεία και δεδομένα, σχετικά με την δέουσα επιμέλεια ως προς τους πελάτες, ύστερα από σχετικό αίτημα του ιδρύματος ανταποκριτή.

2. Τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί δεν επιτρέπεται να συνάπτουν ή να συνεχίζουν σχέση ανταπόκρισης με εικονική τράπεζα ή με πιστωτικό ίδρυμα ή με χρηματοπιστωτικό οργανισμό που είναι γνωστό ότι επιτρέπει να χρησιμοποιούνται οι λογαριασμοί του από εικονικές τράπεζες.

ΑΡΘΡΟ 18

ΠΟΛΙΤΙΚΩΣ ΕΚΤΕΘΕΙΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΑ (άρθρα 20, 21, 22 και 23 της Οδηγίας 2015/849)

1. Όσον αφορά στις συναλλαγές ή επιχειρηματικές σχέσεις με πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα, στενούς συγγενείς και στενούς συνεργάτες τους, τα υπόχρεα πρόσωπα οφείλουν, πλέον των μέτρων δέουσας επιμέλειας του άρθρου 13, να:

α) διαθέτουν κατάλληλα συστήματα διαχείρισης κινδύνου και να εφαρμόζουν διαδικασίες ανάλογες με τον βαθμό κινδύνου, για να διαπιστώνουν αν ο πελάτης ή ο πραγματικός δικαιούχος ανήκουν στις ανωτέρω κατηγορίες προσώπων,

β) λαμβάνουν την έγκριση ανώτερου διοικητικού στελέχους για τη σύναψη ή διατήρηση επιχειρηματικών σχέσεων με τους πελάτες αυτούς,

γ) λαμβάνουν επαρκή μέτρα για να διαπιστώνουν την πηγή του πλούτου και την προέλευση των κεφαλαίων, τα οποία αφορά η επιχειρηματική σχέση ή συναλλαγή,

δ) διενεργούν στενότερη και συνεχή παρακολούθηση των εν λόγω επιχειρηματικών σχέσεων.

2. Τα υπόχρεα πρόσωπα λαμβάνουν εύλογα μέτρα, για να διαπιστώνουν κατά πόσον οι δικαιούχοι ασφαλισματος ασφαλιστηρίου συμβολαίου ζωής ή, ενδεχομένως, ο πραγματικός δικαιούχος αυτού είναι πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο, στενός συγγενής του ή στενός συνεργάτης του. Τα μέτρα αυτά λαμβάνονται το αργότερο κατά τον χρόνο

πληρωμής του ασφαλίματος ή εκχώρησης, εν όλω ή εν μέρει, του ασφαλιστήριου συμβολαίου. Όταν εντοπίζεται υψηλότερος κίνδυνος, τα υπόχρεα πρόσωπα οφείλουν, πλέον της εφαρμογής των μέτρων δέουσας επιμέλειας του άρθρου 13, να:

α) ενημερώνουν ανώτερο διοικητικό στέλεχος πριν από την πληρωμή του προϊόντος του ασφαλιστήριου συμβολαίου,

β) διενεργούν αυστηρότερο έλεγχο του συνόλου της επιχειρηματικής σχέσης με τον αντισυμβαλλόμενο.

3. Όταν ένα πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο έχει παύσει να ασκεί σημαντικό δημόσιο λειτουργήμα σε ένα κράτος μέλος της Ένωσης ή τρίτη χώρα ή να κατέχει σημαντική δημόσια θέση σε διεθνή οργανισμό, τα υπόχρεα πρόσωπα απαιτείται να λαμβάνουν υπόψη για χρονικό διάστημα ενός (1) τουλάχιστον έτους τον κίνδυνο που συνεχίζει να θέτει το εν λόγω πρόσωπο και να εφαρμόζουν τα κατάλληλα μέτρα, ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου, έως ότου κρίνουν ότι το πρόσωπο αυτό δεν ενέχει πλέον κίνδυνο που χαρακτηρίζει ειδικά τα πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα.

4. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Προέδρου της Βουλής μετά από εισήγηση της Ειδικής Υπηρεσίας Επιτροπής Ελέγχου Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης της Βουλής, που διατυπώνεται σύμφωνα με τις παρ. 1 έως 4 του άρθρου 11 (Μέρος Α'), την παρ. 2 του άρθρου 30Γ και το άρθρο 97 (Μέρος Β'), του Κανονισμού της Βουλής, καθορίζονται τα ακριβή καθήκοντα και οι αρμοδιότητες όσων, με βάση την παρ. 9 του άρθρου 3, ασκούν ή άσκησαν σημαντικό δημόσιο λειτουργήμα και ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα σχετικά με τη σύνταξη, τήρηση, έκδοση και επικαιροποίηση του εθνικού καταλόγου, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Ο κατάλογος αυτός αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών και κοινοποιείται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

5. Οι διεθνείς οργανισμοί που είναι διαπιστευμένοι στην Ελληνική Επικράτεια εκδίδουν και τηρούν ενήμερο κατάλογο των σημαντικών δημόσιων λειτουργημάτων καθενός σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 3. Οι κατάλογοι αυτοί αναρτώνται στην ιστοσελίδα τους και υποβάλλονται τον πρώτο μήνα κάθε έτους στον Κεντρικό Συντονιστικό Φορέα, ο οποίος τις κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

ΑΡΘΡΟ 19

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΜΕΤΡΩΝ ΔΕΟΥΣΑΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΡΙΤΑ ΜΕΡΗ (άρθρα 25, 26, 27, 28 και 29 της Οδηγίας 2015/849)

1. Τα υπόχρεα πρόσωπα μπορούν να βασίζονται σε τρίτα μέρη για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που προβλέπονται στις περιπτώσεις α', β' και γ' της παραγράφου 1 και στην παράγραφο 4 του άρθρου 13. Η τελική ευθύνη για την εκπλήρωση των εν λόγω υποχρεώσεων εξακολουθεί να βαρύνει το υπόχρεο πρόσωπο.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος, ως τρίτα μέρη νοούνται:

α) τα πιστωτικά ιδρύματα,

β) οι εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης,

γ) οι εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων,

δ) οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου,
ε) οι εταιρείες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων,
στ) οι εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών,
ζ) οι εταιρείες επενδυτικής διαμεσολάβησης,
η) οι ασφαλιστικές εταιρείες,
θ) τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος, που εδρεύουν σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε τρίτη χώρα που είναι μέλος της FATF και η οποία δεν έχει επισημανθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως τρίτη χώρα υψηλού κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

3. Τα υπόχρεα πρόσωπα που στηρίζονται σε τρίτο μέρος:

α) λαμβάνουν από το τρίτο μέρος κάθε πληροφορία που αυτό αποκτά, εφαρμόζοντας τα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη και τον πραγματικό δικαιούχο που προβλέπονται στις περ. α', β' και γ' της παρ. 1 και στην παρ. 4 του άρθρου 13,

β) διασφαλίζουν ότι τους διαβιβάζονται αμελλητί, ύστερα από αίτημά τους, κατάλληλα αντίγραφα, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, των εγγράφων και των δεδομένων εξακρίβωσης και ελέγχου της ταυτότητας, συμπεριλαμβανομένων, εφόσον είναι διαθέσιμα, μέσων ηλεκτρονικής ταυτοποίησης, σχετικών υπηρεσιών εμπιστοσύνης, όπως ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά, ή οποιασδήποτε άλλης ασφαλούς, εξ αποστάσεως ή ηλεκτρονικής, διαδικασίας ταυτοποίησης που έχει αποκτήσει το τρίτο μέρος κατά την εφαρμογή των ανωτέρω μέτρων δέουσας επιμέλειας.

4. Τα υπόχρεα πρόσωπα που βασίζονται σε άλλη εταιρεία του ομίλου ως τρίτο μέρος θεωρείται ότι πληρούν τις διατάξεις του παρόντος εφόσον:

α) Ο όμιλος εφαρμόζει πολιτική και διαδικασίες καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς και μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη και τον πραγματικό δικαιούχο, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον παρόντα ή σε ισοδύναμες με την Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 διατάξεις,

β) η αποτελεσματική εφαρμογή των προβλέψεων της περίπτωσης α' υπόκειται σε εποπτεία σε επίπεδο ομίλου από εποπτική αρχή κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή τρίτης χώρας μέλους της FATF.

5. Το παρόν δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις εξωτερικής ανάθεσης ή αντιπροσώπευσης, αν, δυνάμει της σύμβασης, ο φορέας παροχής της εξωτερικής υπηρεσίας ή ο αντιπρόσωπος είναι μέρος του υπόχρεου προσώπου.

6. Με αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς μπορεί να εξειδικεύονται τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις με τις οποίες τα εποπτευόμενα από αυτές υπόχρεα πρόσωπα βασίζονται σε τρίτα μέρη, σύμφωνα με το παρόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟ

ΑΡΘΡΟ 20

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

1. Οι εταιρικές και άλλες νομικές οντότητες που είτε έχουν μόνιμη εγκατάσταση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 του ν. 4172/2013 και είναι υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος είτε έχουν έδρα στην Ελλάδα υποχρεούνται να συλλέγουν και να φυλάσσουν σε ειδικό μητρώο που τηρούν στην έδρα ή τη μόνιμη εγκατάστασή τους επαρκείς, ακριβείς και επίκαιρες πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους τους. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν τουλάχιστον το ονοματεπώνυμο, την ημερομηνία γέννησης, την υπηκοότητα και τη χώρα διαμονής των πραγματικών δικαιούχων, καθώς επίσης και το είδος και την έκταση των δικαιωμάτων που κατέχουν. Συμπληρώνονται δε με κάθε αναγκαίο στοιχείο για την ταυτοποίηση του πραγματικού δικαιούχου. Το ειδικό αυτό μητρώο τηρείται επαρκώς τεκμηριωμένο και επικαιροποιημένο με ευθύνη του νομίμου εκπροσώπου ή ειδικώς εξουσιοδοτημένου προσώπου με απόφαση του αρμόδιου εταιρικού καταστατικού οργάνου. Με την επιφύλαξη της παρ. 2, τα στοιχεία αυτού του μητρώου καταχωρίζονται στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων (Κ.Μ.Π.Δ.), με τη χρήση των κωδικών διαπιστευτηρίων (taxisnet) της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ.), εντός της προθεσμίας που καθορίζει η απόφαση του Υπουργού Οικονομικών του πρώτου εδαφίου⁽¹⁾ της παρ. 11. Η καταχώριση αλλαγών στα στοιχεία των πραγματικών δικαιούχων πραγματοποιείται εντός εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία επέλευσής τους. Οι πραγματικοί δικαιούχοι των εταιρικών ή άλλων νομικών οντοτήτων, μεταξύ άλλων μέσω μετοχών, δικαιωμάτων ψήφου, δικαιωμάτων ιδιοκτησίας, μετοχών στον κομιστή, ή ελέγχου με άλλα μέσα, υποχρεούνται να παρέχουν στις εν λόγω οντότητες όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες, προκειμένου η εταιρική ή άλλη νομική οντότητα να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του παρόντος. Οι πληροφορίες που καταχωρίζονται στο Κ.Μ.Π.Δ. καθίστανται διαθέσιμες για δέκα (10) έτη από τη διαγραφή της εταιρικής ή άλλης νομικής οντότητας από αυτό. Από τις υποχρεώσεις του παρόντος εξαιρούνται οι φορείς που περιλαμβάνονται στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης που τηρείται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή και οι αρμόδιες αρχές του άρθρου 6.

2. Οι εισηγμένες εταιρίες σε ρυθμιζόμενη αγορά ή σε Πολυμερή Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης τηρούν ως ειδικό μητρώο της παρ. 1 στην έδρα τους αρχείο γνωστοποιήσεων του ν. 3556/2007 (Α' 91) και το επικαιροποιούν κάθε φορά που λαμβάνει χώρα γεγονός που γνωστοποιείται στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς σύμφωνα με τον ν. 3556/2007, χωρίς να απαιτείται η καταχώρισή του στο Κ.Μ.Π.Δ.

(1) Η φράση «του Υπουργού Οικονομικών του πρώτου εδαφίου» του πέμπτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του Ν. 4557/2018 προστέθηκε με το άρθρο 80 του ν. 4941/2022 και ισχύει από τη δημοσίευσή του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 16.6.2022, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 107 του ίδιου νόμου.

3. Οι εταιρικές και άλλες νομικές οντότητες της παρ. 1 χορηγούν τις πληροφορίες για τους νόμιμους ιδιοκτήτες και για τους πραγματικούς δικαιούχους τους στα υπόχρεα πρόσωπα του παρόντος, όταν αυτά λαμβάνουν μέτρα δέουσας επιμέλειας, καθώς επίσης και στην Αρχή, τις αρμόδιες αρχές και τις εισαγγελικές ή άλλες αρχές με ερευνητικές ή ελεγκτικές αρμοδιότητες στον τομέα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ύστερα από αίτημά τους.

4.⁽¹⁾ Το Κ.Μ.Π.Δ. δημιουργείται στη Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ. του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με τη χρήση διαδικτυακής ηλεκτρονικής εφαρμογής και συνδέεται ηλεκτρονικά με τον Α.Φ.Μ. κάθε νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας για το οποίο η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) διαθέτει τα απαραίτητα στοιχεία από το φορολογικό μητρώο κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων. Η Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ. σχεδιάζει, αναπτύσσει και λειτουργεί παραγωγικά πληροφοριακό σύστημα και διαδικτυακές εφαρμογές για την υλοποίηση του Κ.Μ.Π.Δ.. Η είσοδος στο πληροφοριακό σύστημα γίνεται με την εισαγωγή των κωδικών διαπιστευτηρίων της Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ. (taxisnet) του φυσικού ή νομικού προσώπου ή εξουσιοδοτημένου αυτών, που παρέχονται από το Υπουργείο Οικονομικών σε συνεργασία με την Α.Α.Δ.Ε.. Η Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ. μεριμνά για την εύρυθμη και ασφαλή λειτουργία του πληροφοριακού συστήματος που φιλοξενείται στις υποδομές της. Η Διεύθυνση Χρηματοοικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών ενημερώνει τη Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ. για κάθε νέα απαίτηση που χρήζει ενσωμάτωσης στις διαδικτυακές εφαρμογές του Κ.Μ.Π.Δ., σύμφωνα με την παρ. 11.

Η Γενική Διεύθυνση Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Γ.Δ.Σ.Δ.Ο.Ε.) του Υπουργείου Οικονομικών αποτελεί τον ελεγκτικό μηχανισμό για τη διακρίβωση της τήρησης και ακρίβειας των στοιχείων που καταχωρίζονται στο Κ.Μ.Π.Δ., στο οποίο έχει πρόσβαση άμεσα, χωρίς κανέναν περιορισμό και χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας. Η Γ.Δ.Σ.Δ.Ο.Ε. είναι αρμόδια για τη διενέργεια ελέγχου για την εκπλήρωση των σκοπών του παρόντος, συμπεριλαμβανομένου του επιτόπιου ελέγχου για το ειδικό μητρώο που φυλάσσεται στην έδρα ή την εγκατάσταση των υπόχρεων εταιρικών και άλλων νομικών οντοτήτων κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1. Οι αρμόδιες υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε. παρέχουν στη Γ.Δ.Σ.Δ.Ο.Ε. όλες τις πληροφορίες και τα στοιχεία που απαιτούνται για την εκπλήρωση του ελεγκτικού της έργου, ως προς τους υπόχρεους προς καταχώριση και εξασφαλίζουν άμεση πρόσβαση των εξουσιοδοτούμενων υπαλλήλων της Γ.Δ.Σ.Δ.Ο.Ε. στην εφαρμογή του Μητρώου της Α.Α.Δ.Ε.. Για την πρόσβαση των υπαλλήλων του τρίτου εδαφίου

(1) Η παράγραφος 4 του άρθρου 20 του Ν. 4557/2018 τέθηκε όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 80 του ν. 4941/2022 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 16.6.2022, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 107 του ίδιου νόμου. Η τροποποιηθείσα παράγραφος είχε ως εξής: «4. Το Κ.Μ.Π.Δ. δημιουργείται στη Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ. του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με τη χρήση διαδικτυακής ηλεκτρονικής εφαρμογής και συνδέεται ηλεκτρονικά με τον Α.Φ.Μ. κάθε νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας για το οποίο η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) διαθέτει τα απαραίτητα στοιχεία από το φορολογικό μητρώο κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων. Η Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ. σχεδιάζει, αναπτύσσει και λειτουργεί παραγωγικά πληροφοριακό σύστημα και διαδικτυακές εφαρμογές για την υλοποίηση του Κ.Μ.Π.Δ. Η είσοδος στο πληροφοριακό σύστημα γίνεται με την εισαγωγή των κωδικών-διαπιστευτηρίων της Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ. (taxisnet) του φυσικού ή νομικού προσώπου ή εξουσιοδοτημένου αυτών, που παρέχονται από το Υπουργείο Οικονομικών σε συνεργασία με την Α.Α.Δ.Ε. Η Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ. μεριμνά για την εύρυθμη και ασφαλή λειτουργία του πληροφοριακού συστήματος που φιλοξενείται στις υποδομές της. Η Διεύθυνση Χρηματοοικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών ενημερώνει τη Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ. για κάθε νέα απαίτηση που χρήζει ενσωμάτωσης στις διαδικτυακές εφαρμογές του Κ.Μ.Π.Δ., σύμφωνα με την παρ. 11.»

στις εφαρμογές της φορολογίας εισοδήματος νομικών και φυσικών προσώπων για την εκπλήρωση αποκλειστικά και μόνο των σκοπών του παρόντος απαιτείται επαρκώς αιτιολογημένο αίτημα της Γ.Δ.Σ.Δ.Ο.Ε. προς την αρμόδια υπηρεσία της Α.Α.Δ.Ε.

5. Το Κ.Μ.Π.Δ. μπορεί να συνδέεται μέσω διαλειτουργικότητας με το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, από το οποίο διατίθενται τα απαραίτητα στοιχεία για το νομικό πρόσωπο ή τη νομική οντότητα, καθώς και με τα Αποθετήρια Τίτλων, ή και κάθε άλλον φορέα όπου τηρούνται πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους των εταιρικών και άλλων οντοτήτων που έχουν έδρα στην Ελλάδα. Οι δημόσιες υπηρεσίες υπουργείων, ανεξάρτητων αρχών και οι υπηρεσίες κάθε άλλου φορέα που σχετίζεται με την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας συνεργάζονται με τη Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ. και παρέχουν κάθε απαραίτητο στοιχείο για την τροφοδότηση του Κ.Μ.Π.Δ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης μπορεί να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με τη διασύνδεση μεταξύ Κ.Μ.Π.Δ. και Γ.Ε.ΜΗ.

6.⁽¹⁾ Πρόσβαση στο Κ.Μ.Π.Δ. έχουν, άμεσα, χωρίς κανέναν περιορισμό και χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση του οικείου προσώπου, η Αρχή, οι αρμόδιες εισαγγελικές ή άλλες αρχές με ερευνητικές ή ελεγκτικές αρμοδιότητες στον τομέα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, των βασικών αδικημάτων του άρθρου 4 και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, οι αρμόδιες αρχές του άρθρου 6 στο πλαίσιο άσκησης της εποπτείας σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και τα υπόχρεα πρόσωπα αποκλειστικά στο πλαίσιο της εφαρμογής μέτρων δέουσας επιμέλειας. Η Αρχή και οι άλλες αρχές των άρθρων 6 και 9 διαβιβάζουν εγκαίρως και ατελώς τα στοιχεία που καταχωρούνται στο Κ.Μ.Π.Δ. στις αντίστοιχες αρχές άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ύστερα από αιτιολογημένο αίτημά τους. Οι αρχές που έχουν πρόσβαση στο Κ.Μ.Π.Δ., οι αρχές του άρθρου 6, τα υπόχρεα πρόσωπα και οι αρμόδιες αρχές που ασκούν καθήκοντα διερεύνησης ή δίωξης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, των βασικών αδικημάτων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας αναφέρουν αμελλητί στη Γ.Δ.Σ.Δ.Ο.Ε. και στη Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ. τις αναντιστοιχίες που εντοπίζουν μεταξύ των πληροφοριών σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο που τηρούνται στο Κ.Μ.Π.Δ. και των στοιχείων που βρίσκονται στη διάθεσή τους. Πληροφορίες για τον ετήσιο αριθμό των αναντιστοιχιών που εντοπίστηκαν και

(1) Η παράγραφος 6 του άρθρου 20 του Ν. 4557/2018 τέθηκε όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 80 του ν. 4941/2022 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 16.6.2022, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 107 του ίδιου νόμου. Η τροποποιηθείσα παράγραφος είχαν ως εξής: «6. Πρόσβαση στο Κ.Μ.Π.Δ. έχουν, άμεσα, χωρίς κανέναν περιορισμό και χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση του οικείου προσώπου, η Αρχή, οι αρμόδιες εισαγγελικές ή άλλες αρχές με ερευνητικές ή ελεγκτικές αρμοδιότητες στον τομέα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, των βασικών αδικημάτων του άρθρου 4 και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, οι αρμόδιες αρχές του άρθρου 6 στο πλαίσιο άσκησης της εποπτείας σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και τα υπόχρεα πρόσωπα αποκλειστικά στο πλαίσιο της εφαρμογής μέτρων δέουσας επιμέλειας. Η Αρχή και οι άλλες αρχές των άρθρων 6 και 9 διαβιβάζουν εγκαίρως και ατελώς τα στοιχεία που καταχωρούνται στο Κ.Μ.Π.Δ. στις αντίστοιχες αρχές άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ύστερα από αιτιολογημένο αίτημά τους. Οι αρχές που έχουν πρόσβαση στο Κ.Μ.Π.Δ., οι αρχές του άρθρου 6, τα υπόχρεα πρόσωπα και οι αρμόδιες αρχές που ασκούν καθήκοντα διερεύνησης ή δίωξης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, των βασικών αδικημάτων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας υποχρεούνται να αναφέρουν στον Κεντρικό Συντονιστικό Φορέα και στη Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ. οποιαδήποτε αναντιστοιχία εντοπίζουν μεταξύ των πληροφοριών σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο που τηρούνται στο Κ.Μ.Π.Δ. και των στοιχείων που βρίσκονται στη διάθεσή τους.»

τον τρόπο αντιμετώπισης τους αναφέρονται στον Κεντρικό Συντονιστικό Φορέα από τη Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ. και τη Γ.Δ.Σ.Δ.Ο.Ε., προκειμένου τα στοιχεία αυτά να είναι διαθέσιμα προς κοινοποίηση στις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

7.⁽¹⁾ α) Πρόσβαση σε πληροφορίες του Κ.Μ.Π.Δ. που αφορούν τουλάχιστον στο όνομα, τον μήνα και το έτος γέννησης, τη χώρα διαμονής και την υπηκοότητα του πραγματικού δικαιούχου, καθώς επίσης και στο είδος και την έκταση των δικαιωμάτων που κατέχει, μπορεί να έχει και οποιοδήποτε μέλος του κοινού. Τα υπόχρεα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου της παρ. 1, καθώς και μέλη του ευρύτερου κοινού, ύστερα από απόδειξη ειδικού εννόμου συμφέροντος που διαπιστώνεται κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας σύμφωνα με το άρθρο 34 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α' 96), μπορούν να έχουν πρόσβαση και σε επιπρόσθετες πληροφορίες που επιτρέπουν την ταυτοποίηση του πραγματικού δικαιούχου, οι οποίες περιλαμβάνουν τουλάχιστον την ημερομηνία γέννησης ή στοιχεία επικοινωνίας. Για την ανωτέρω πρόσβαση επιβάλλεται ειδικό τέλος που εισπράττεται με την έκδοση ηλεκτρονικού παράβολου, το ύψος του οποίου καθορίζεται με την απόφαση της παρ. 11.

β) Όταν η πρόσβαση στις πληροφορίες του Κ.Μ.Π.Δ. μπορεί να εκθέσει τον πραγματικό δικαιούχο σε δυσανάλογο κίνδυνο εξαπάτησης, απαγωγής, εκβιασμού, εκβίασης, παρενόχλησης, βίας ή εκφοβισμού ή εάν ο πραγματικός δικαιούχος είναι ανήλικος ή άλλως ανίκανος για δικαιοπραξία, μπορεί να ζητήσει, με αιτιολογημένο αίτημά του στον Κεντρικό Συντονιστικό Φορέα, τον κατ' εξαίρεση περιορισμό στην πρόσβαση μέρους ή συνόλου των πληροφοριών που τον αφορούν. Για τον περιορισμό στην πρόσβαση των υπόχρεων οντοτήτων και των μελών του ευρύτερου κοινού, στο σύνολο ή μέρος των πληροφοριών που αφορούν στον συγκεκριμένο πραγματικό δικαιούχο, εκδίδεται, κατόπιν σχετικής εισήγησης της Αρχής, απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δεν δημοσιεύεται, η οποία κοινοποιείται στην Γ.Δ.Σ.Δ.Ο.Ε. και στην Α.Α.Δ.Ε.. Σε περίπτωση χορήγησης των εξαιρέσεων της παρούσας, δημοσιοποιούνται από τον

(1) Η παράγραφος 7 του άρθρου 20 του Ν. 4557/2018 τέθηκε όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 80 του ν. 4941/2022 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 16.6.2022, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 107 του ίδιου νόμου. Η τροποποιηθείσα παράγραφος είχαν ως εξής: «7. α) Πρόσβαση σε πληροφορίες του Κ.Μ.Π.Δ. που αφορούν τουλάχιστον στο όνομα, τον μήνα και το έτος γέννησης, τη χώρα διαμονής και την υπηκοότητα του πραγματικού δικαιούχου, καθώς επίσης και στο είδος και την έκταση των δικαιωμάτων που κατέχει, μπορεί να έχει και οποιοδήποτε μέλος του κοινού. Τα υπόχρεα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου της παρ. 1, καθώς και μέλη του ευρύτερου κοινού, ύστερα από απόδειξη ειδικού εννόμου συμφέροντος που διαπιστώνεται κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας σύμφωνα με το άρθρο 34 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α' 96), μπορούν να έχουν πρόσβαση και σε επιπρόσθετες πληροφορίες που επιτρέπουν την ταυτοποίηση του πραγματικού δικαιούχου, οι οποίες περιλαμβάνουν τουλάχιστον την ημερομηνία γέννησης ή στοιχεία επικοινωνίας. Για την ανωτέρω πρόσβαση επιβάλλεται ειδικό τέλος που εισπράττεται με την έκδοση ηλεκτρονικού παράβολου, το ύψος του οποίου καθορίζεται με την απόφαση της παρ. 11.

β) Όταν η πρόσβαση στις πληροφορίες του Κ.Μ.Π.Δ. μπορεί να εκθέσει τον πραγματικό δικαιούχο σε δυσανάλογο κίνδυνο εξαπάτησης, απαγωγής, εκβιασμού, εκβίασης, παρενόχλησης, βίας ή εκφοβισμού ή εάν ο πραγματικός δικαιούχος είναι ανήλικος ή άλλως ανίκανος για δικαιοπραξία, μπορεί να ζητήσει, με αιτιολογημένο αίτημά του στον Κεντρικό Συντονιστικό Φορέα, τον κατ' εξαίρεση περιορισμό στην πρόσβαση μέρους ή συνόλου των πληροφοριών που τον αφορούν. Για τον περιορισμό στην πρόσβαση των υπόχρεων οντοτήτων και των μελών του ευρύτερου κοινού, στο σύνολο ή μέρος των πληροφοριών που αφορούν στον συγκεκριμένο πραγματικό δικαιούχο, εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δεν δημοσιεύεται, κατόπιν σχετικής εισήγησης της Αρχής. Σε περίπτωση χορήγησης των εξαιρέσεων της παρούσας, δημοσιοποιούνται από τον Κεντρικό Συντονιστικό Φορέα ετήσια στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των εξαιρέσεων που χορηγήθηκαν και τους λόγους που δηλώθηκαν και γνωστοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι εξαιρέσεις που προβλέπονται στην παρούσα δεν ισχύουν για τα πιστωτικά ιδρύματα, τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και τους δικηγόρους που υπηρετούν στους Φορείς Γενικής Κυβέρνησης του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 με καθεστώς πάγιας αντιμισθίας.»

Κεντρικό Συντονιστικό Φορέα ετήσια στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των εξαιρέσεων που χορηγήθηκαν και τους λόγους που δηλώθηκαν και γνωστοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι εξαιρέσεις που προβλέπονται στην παρούσα δεν ισχύουν για τα πιστωτικά ιδρύματα, τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και τους δικηγόρους που υπηρετούν στους Φορείς Γενικής Κυβέρνησης του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 με καθεστώς πάγιας αντιμισθίας.

γ) Τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί μπορεί να συνιστούν κοινά πληροφοριακά συστήματα, τα οποία επιτρέπουν την καταχώριση, την ανταλλαγή και την αποθήκευση επαρκών, ακριβών και επικαιρών πληροφοριών για τους νόμιμους και τους πραγματικούς δικαιούχους των νομικών προσώπων που είναι πελάτες τους, στα οποία συμπεριλαμβάνονται εκείνα που εδρεύουν στην αλλοδαπή. Για τον σκοπό αυτόν, τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί μπορεί να ιδρύουν ειδικά νομικά πρόσωπα ή να αξιοποιούν υπάρχοντα νομικά πρόσωπα εξειδικευμένα στη συγκέντρωση, επεξεργασία και διάθεση εμπορικών και διατραπεζικών πληροφοριών. Πρόσβαση σε αυτά τα πληροφοριακά συστήματα έχουν η Αρχή, οι εποπτικές αρχές του άρθρου 6, καθώς και οι αρμόδιες εισαγγελικές ή άλλες αρχές με ερευνητικές ή ελεγκτικές αρμοδιότητες στον τομέα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

8.⁽¹⁾ Επιβάλλεται πρόστιμο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. 9 και 11, για καθεμία από τις κάτωθι παραβάσεις, εφόσον το νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα της παρ.1:

α) δεν υποβάλλει αρχική ή τροποποιητική δήλωση καταχώρισης των στοιχείων των πραγματικών δικαιούχων στο Κ.Μ.Π.Δ. κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1,

β) υποβάλλει εκπρόθεσμα αρχική ή τροποποιητική δήλωση καταχώρισης των στοιχείων των πραγματικών δικαιούχων στο Κ.Μ.Π.Δ. κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1,

γ) υποβάλλει ελλιπή ή ανακριβή αρχική ή τροποποιητική δήλωση καταχώρισης των στοιχείων των πραγματικών δικαιούχων στο Κ.Μ.Π.Δ. κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1,

δ) δεν τηρεί σε ειδικό μητρώο στην έδρα ή τη μόνιμη εγκατάσταση τις πληροφορίες της παρ. 1.

9.⁽²⁾ Τα πρόστιμα για τις παραβάσεις που αναφέρονται στην παρ. 8 καθορίζονται ως εξής:

α) για κάθε παράβαση των περ. α', γ' και δ' της παρ. 8:

αα) 5.000 ευρώ για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες κερδοσκοπικού χαρακτήρα με καθαρό κύκλο εργασιών έως και 100.000 ευρώ, κατά το προηγούμενο έτος της

(1) Η παράγραφος 8 του άρθρου 20 του Ν. 4557/2018 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 80 του ν. 4941/2022 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 16.6.2022, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 107 του ίδιου νόμου. Η αντικατασταθείσα παράγραφος είχαν ως εξής: «8. Η μη συμμόρφωση με την υποχρέωση της παρ. 1 συνεπάγεται τη δέσμευση χορήγησης αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας των υπόχρεων νομικών προσώπων και οντοτήτων. Η αρμόδια φορολογική διοίκηση και η Αρχή ενημερώνονται, μέσω του Κ.Μ.Π.Δ. μετά από την παρέλευση εξήντα (60) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας της παρ. 1 για τη συμμόρφωση των υπόχρεων προσώπων.»

(2) Η παράγραφος 9 του άρθρου 20 του Ν. 4557/2018 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 80 του ν. 4941/2022 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 16.6.2022, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 107 του ίδιου νόμου. Η αντικατασταθείσα παράγραφος είχαν ως εξής: «9. Σε περίπτωση παράβασης της υποχρέωσης της παρ. 1, με απόφαση της Αρχής επιβάλλεται σε βάρος των υπόχρεων εταιρικών και άλλων νομικών οντοτήτων πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ και τίθεται προθεσμία για τη συμμόρφωση τους. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης ή υποτροπής, το πρόστιμο διπλασιάζεται. Το πρόστιμο αποτελεί έσοδο του κρατικού προϋπολογισμού και εισπράττεται, σύμφωνα με τον Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.) (ν.δ. 356/1974, Α' 90).».

παράβασης,

αβ) 10.000 ευρώ για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες κερδοσκοπικού χαρακτήρα με καθαρό κύκλο εργασιών άνω των 100.000 ευρώ έως και 700.000 ευρώ, κατά το προηγούμενο έτος της παράβασης,

αγ) 20.000 ευρώ για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες κερδοσκοπικού χαρακτήρα με καθαρό κύκλο εργασιών άνω των 700.000 ευρώ έως και 8.000.000 ευρώ, κατά το προηγούμενο έτος της παράβασης,

αδ) 40.000 ευρώ για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες κερδοσκοπικού χαρακτήρα με καθαρό κύκλο εργασιών άνω των 8.000.000 ευρώ, κατά το προηγούμενο έτος της παράβασης,

αε) 5.000 ευρώ για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που δεν απασχολούν εργαζόμενους,

αστ) 10.000 ευρώ για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που απασχολούν έως πενήντα (50) εργαζόμενους,

αζ) 20.000 ευρώ για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που απασχολούν από πενήντα ένα (51) έως και διακόσιους πενήντα (250) εργαζόμενους,

αη) 40.000 ευρώ για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που απασχολούν άνω των διακοσίων πενήντα (250) εργαζομένων,

β) για παράβαση της περ. β' της παρ. 8:

βα) εκατό (100) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. β', εφόσον η εκπρόθεσμη δήλωση γίνεται εντός χρονικού διαστήματος ενός (1) μηνός από την ημερομηνία παρέλευσης της προθεσμίας της παρ. 1,

ββ) πεντακοσίων (500) ευρώ για κάθε παράβαση της περ. β', εφόσον η εκπρόθεσμη δήλωση γίνεται πέραν του ενός (1) μηνός και έως τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία παρέλευσης της προθεσμίας της παρ. 1,

βγ) σε περίπτωση παρέλευσης τριών (3) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας καταχώρισης, η εκπρόθεσμη δήλωση τεκμαίρεται ως μη υποβληθείσα και επιβάλλεται το πρόστιμο της περ. α'.

10.⁽¹⁾ Σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης της παρ. 8 ο προϊστάμενος της κατά τόπον αρμόδιας επιχειρησιακής διεύθυνσης της Γ.Δ.Σ.Δ.Ο.Ε. διαβιβάζει Έκθεση Βεβαίωσης Παράβασης με τον χρηματικό κατάλογο στις αρμόδιες υπηρεσίες της ΑΑΔΕ, για τη βεβαίωση του προστίμου, τον καταλογισμό και την είσπραξη αυτού. Το πρόστιμο, το οποίο βεβαιώνεται και εισπράττεται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190), αποτελεί έσοδο του κρατικού προϋπολογισμού.

(1) Η παράγραφος 10 του άρθρου 20 του Ν. 4557/2018 τέθηκε όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 52 του ν. 5000/2022 και ισχύει από τη δημοσίευσή του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 9.12.2022, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 77 του ίδιου νόμου. Η παράγραφος που τροποποιήθηκε είχαν ως εξής: «10. Τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί μπορεί να συνιστούν κοινά πληροφοριακά συστήματα, τα οποία επιτρέπουν την καταχώριση, την ανταλλαγή και την αποθήκευση επαρκών, ακριβών και επίκαιρων πληροφοριών για τους νόμιμους και τους πραγματικούς δικαιούχους των νομικών προσώπων που είναι πελάτες τους, στα οποία συμπεριλαμβάνονται εκείνα που εδρεύουν στην αλλοδαπή. Για τον σκοπό αυτόν, τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί μπορεί να ιδρύουν ειδικά νομικά πρόσωπα ή να αξιοποιούν υπάρχοντα νομικά πρόσωπα εξειδικευμένα στη συγκέντρωση, επεξεργασία και διάθεση εμπορικών και διατραπεζικών πληροφοριών. Πρόσβαση σε αυτά τα πληροφοριακά συστήματα έχουν η Αρχή, οι εποπτικές αρχές του άρθρου 6, καθώς και οι αρμόδιες εισαγγελικές ή άλλες αρχές με ερευνητικές ή ελεγκτικές αρμοδιότητες στον τομέα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.»

Ειδικά σε περίπτωση παράβασης της περ. β' της παρ. 8, το πρόστιμο επιβάλλεται κατόπιν σχετικής ενημέρωσης από το Κ.Μ.Π.Δ.

Με την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών του δευτέρου εδαφίου της παρ. 11 καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη διαδικασία διενέργειας ελέγχου και διαπίστωσης παράβασης της παρ. 8, καθώς και υπόδειγμα της Έκθεσης Βεβαίωσης Παράβασης.

Η πράξη επιβολής διοικητικής κύρωσης υπόκειται σε ενδικοφανή προσφυγή, η οποία ασκείται ενώπιον του επικεφαλής της υπηρεσίας των ελεγκτών, εντός τριάντα (30) εργάσιμων ημερών από την έκδοση της έκθεσης βεβαίωσης. Η απόφαση επί της ενδικοφανούς προσφυγής εκδίδεται εντός τριάντα (30) εργάσιμων ημερών από την κατάθεσή της.

Οι παραβάσεις των περ. α', γ' και δ' της παρ. 8 συνεπάγονται τη δέσμευση χορήγησης αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας των υπόχρεων νομικών προσώπων και οντοτήτων, η οποία ισχύει έως την άρση της παράβασης και σύμφωνα με την απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ που προβλέπεται στην παρ. 12.

11.⁽¹⁾ Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με την τήρηση και τη λειτουργία του Κ.Μ.Π.Δ., τον χρόνο και τον τρόπο καταχώρισης σε αυτό του ειδικού μητρώου της παρ. 1 του παρόντος και της παρ. 1 του άρθρου 21. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται το υπόδειγμα της Έκθεσης Βεβαίωσης παράβασης της παρ. 10 και ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα σχετικά με τη διενέργεια του ελέγχου και τη διαδικασία διαπίστωσης των παραβάσεων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με τη διασύνδεση των μητρώων του προηγούμενου εδαφίου με τα Αποθετήρια Τίτλων και τα πληροφοριακά συστήματα της παρ. 10, τη διαδικασία ηλεκτρονικής εγγραφής αιτήματος χορήγησης πληροφοριών, την καταβολή τέλους για τα διοικητικά έξοδα διάθεσης των πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών ανάπτυξης και συντήρησης του Κ.Μ.Π.Δ., την εξειδίκευση των τεχνικών λεπτομερειών για τη λειτουργία του συστήματος και κάθε άλλο τεχνικό θέμα.

12. Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., που εκδίδεται μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος, μπορεί να ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την εντολή δέσμευσης και την άρση δέσμευσης χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας.

13. Η έναρξη παραγωγικής λειτουργίας του Κ.Μ.Π.Δ. ορίζεται με την απόφαση της παρ. 11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης μπορεί να τίθεται εκτός λειτουργίας το πληροφοριακό σύστημα, ύστερα από αίτημα της

(1) Η παράγραφος 11 του άρθρου 20 του Ν. 4557/2018 τέθηκε όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 80 του ν. 4941/2022 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 16.6.2022, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 107 του ίδιου νόμου. Η τροποποιηθείσα παράγραφος είχε ως εξής: «11. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με την τήρηση και τη λειτουργία του Κ.Μ.Π.Δ., τον χρόνο, τον τρόπο και τη σειρά καταχώρισης σε αυτό των ειδικών μητρώων της παρ. 1 του παρόντος και της παρ. 1 του άρθρου 21 και τη δυνατότητα συγκρότησης συνεργείων ελέγχου με προσωπικό των ελεγκτικών μηχανισμών του Υπουργείου Οικονομικών για επιτόπιους ή τακτικούς ελέγχους. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με τη διασύνδεση των μητρώων του προηγούμενου εδαφίου με τα Αποθετήρια Τίτλων και τα πληροφοριακά συστήματα της παρ. 10, τη διαδικασία ηλεκτρονικής εγγραφής αιτήματος χορήγησης πληροφοριών, την καταβολή τέλους για τα διοικητικά έξοδα διάθεσης των πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών ανάπτυξης και συντήρησης του Κ.Μ.Π.Δ., την εξειδίκευση των τεχνικών λεπτομερειών για τη λειτουργία του συστήματος και κάθε άλλο τεχνικό θέμα.»

αρμόδιας Διεύθυνσης Χρηματοοικονομικής Πολιτικής ή της Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ. για λόγους συντήρησης, αναβάθμισης και προσαρμογής στις αλλαγές της νομοθεσίας για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο των εξήντα (60) ημερών ανά έτος. Κατά το διάστημα αυτό αναστέλλονται οι προθεσμίες υποβολής στο Κ.Μ.Π.Δ.

14. Το Κ.Μ.Π.Δ. διασυνδέεται με τα αντίστοιχα μητρώα των κρατών-μελών μέσω της ευρωπαϊκής κεντρικής πλατφόρμας της παρ. 1 του άρθρου 22 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2017 (L 169) σχετικά με ορισμένες πτυχές του εταιρικού δίκαιου.

ΑΡΘΡΟ 21

ΜΗΤΡΩΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΕΜΠΙΣΤΕΥΜΑΤΩΝ (άρθρο 31 της Οδηγίας 2015/849)

1. Οι εμπιστευματοδόχοι σε σχήμα ρητής εμπιστευματικής διαχείρισης (express trust) που ασκείται στην Ελλάδα ή διαμένουν στην Ελλάδα και είναι υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος υποχρεούνται να συλλέγουν και να φυλάσσουν επαρκείς, ακριβείς και επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους του εμπιστεύματος.

Οι εν λόγω πληροφορίες περιλαμβάνουν την ταυτότητα:

α) του ή των εμπιστευματοπαρόχων, β) του ή των εμπιστευματοδόχων, γ) του ή των προστατών, εφόσον υφίστανται, δ) των δικαιούχων ή της κατηγορίας δικαιούχων και ε) οποιουδήποτε άλλου φυσικού προσώπου ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο επί του εμπιστεύματος. Το ειδικό μητρώο συλλογής και φύλαξης των παραπάνω πληροφοριών τηρείται με επιμέλεια του εμπιστευματοδόχου, εφαρμοζόμενης της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και του ν. 4624/2019 (Α' 137), σύμφωνα με το άρθρο 31 του παρόντος. Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων (Κ.Μ.Π.Δ.) της παρ. 4 του άρθρου 20 μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την έναρξη λειτουργίας του, με τη χρήση κωδικών εισαγωγής στην ηλεκτρονική πλατφόρμα taxisnet. Η καταχώριση αλλαγών στα στοιχεία των πραγματικών δικαιούχων γίνεται εντός εξήντα (60) ημερών από την αρχική καταχώριση.

Αντίστοιχες πληροφορίες καταχωρίζονται αν ο τόπος εγκατάστασης ή διαμονής του εμπιστευματοδόχου βρίσκεται εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ο τελευταίος συνάπτει επιχειρηματική σχέση ή αποκτά ακίνητη περιουσία στην Ελληνική Επικράτεια εξ ονόματος του εμπιστεύματος.

Σε περίπτωση πολλαπλής εγκατάστασης ή διαμονής του εμπιστευματοδόχου σε διαφορετικά κράτη μέλη ή όταν αυτός συνάπτει πολλαπλές επιχειρηματικές σχέσεις εξ ονόματος του εμπιστεύματος σε διαφορετικά κράτη μέλη, η υποχρέωση καταχώρισης πληρούται μέσω της εγγραφής σε αντίστοιχο μητρώο κράτους μέλους, η οποία

αποδεικνύεται από σχετικό πιστοποιητικό εγγραφής ή απόσπασμα πληροφοριών.

2. Οι εμπιστευματοδόχοι ή τα πρόσωπα που κατέχουν ισοδύναμη θέση σε παρεμφερείς νομικές οντότητες γνωστοποιούν την ιδιότητά τους αυτή και παρέχουν εγκαίρως στα υπόχρεα πρόσωπα τις πληροφορίες της παρ. 1 όταν, ως εμπιστευματοδόχοι ή πρόσωπα που κατέχουν ισοδύναμη θέση σε παρεμφερή νομικά μορφώματα, συνάπτουν επιχειρηματική σχέση ή πραγματοποιούν περιστασιακή συναλλαγή που υπερβαίνει τα όρια που προβλέπονται στις περ. β', γ' και δ' της παρ. 1 του άρθρου 12.

3. Πρόσβαση στις πληροφορίες της παρ. 1 έχουν: α) η Αρχή, οι αρμόδιες αρχές του άρθρου 6 και οι αρμόδιες εισαγγελικές ή άλλες αρχές με ερευνητικές ή ελεγκτικές αρμοδιότητες στον τομέα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, των βασικών αδικημάτων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, χωρίς κανένα περιορισμό,

β) τα υπόχρεα πρόσωπα, αποκλειστικά στο πλαίσιο της εφαρμογής των μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη σύμφωνα με τον παρόντα,

γ) κάθε πρόσωπο που μπορεί να αποδείξει έννομο συμφέρον,

δ) κάθε πρόσωπο που υποβάλλει έγγραφη αίτηση που αφορά σε εμπιστευμα ή παρεμφερές νομικό μόρφωμα το οποίο κατέχει ή έχει στην κυριότητά του ελέγχουσα συμμετοχή σε οποιαδήποτε εταιρική ή άλλη νομική οντότητα, πλην εκείνων που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 20, μέσω άμεσης ή έμμεσης κυριότητας, μεταξύ άλλων, μέσω μετοχών στον κομιστή ή μέσω ελέγχου με άλλα μέσα.

Οι πληροφορίες που είναι προσβάσιμες από τα πρόσωπα των περ. γ) και δ) συνίστανται στο όνομα, τον μήνα και το έτος γέννησης, τη χώρα διαμονής και την υπηκοότητα του πραγματικού δικαιούχου, καθώς επίσης και στο είδος και την έκταση των δικαιωμάτων που κατέχει. Πρόσβαση σε επιπρόσθετες πληροφορίες που επιτρέπουν την ταυτοποίηση του πραγματικού δικαιούχου και περιλαμβάνουν τουλάχιστον ημερομηνία γέννησης ή στοιχεία επικοινωνίας, σύμφωνα με τους κανόνες προστασίας δεδομένων, μπορούν να έχουν τα πρόσωπα των περ. γ) και δ), υπό την προϋπόθεση απόδειξης εννόμου συμφέροντος κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας, σύμφωνα με το άρθρο 34 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α' 96).

Όταν η πρόσβαση μπορεί να εκθέσει τον πραγματικό δικαιούχο σε δυσανάλογο κίνδυνο εξαπάτησης, απαγωγής, εκβιασμού, εκβίασης, παρενόχλησης, βίας ή εκφοβισμού ή εάν ο πραγματικός δικαιούχος είναι ανήλικος ή άλλως ανίκανος για δικαιοπραξία, μπορεί να ζητήσει, με αιτιολογημένο αίτημά του στον Κεντρικό Συντονιστικό Φορέα, τον κατ' εξαίρεση περιορισμό στην πρόσβαση μέρους ή συνόλου των πληροφοριών που τον αφορούν. Για τον περιορισμό στην πρόσβαση των υπόχρεων οντοτήτων και των μελών του ευρύτερου κοινού, στο σύνολο ή μέρος των πληροφοριών που αφορούν στον συγκεκριμένο πραγματικό δικαιούχο, εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δεν δημοσιεύεται, κατόπιν σχετικής εισήγησης της Αρχής. Σε περίπτωση χορήγησης των εξαιρέσεων της παρούσας, δημοσιοποιούνται από τον Κεντρικό Συντονιστικό Φορέα ετήσια στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των εξαιρέσεων που χορηγήθηκαν και τους λόγους που δηλώθηκαν και γνωστοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι εξαιρέσεις που προβλέπονται στην παρούσα δεν ισχύουν για τα πιστωτικά ιδρύματα, τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και τους δικηγόρους που υπηρετούν στους Φορείς

Γενικής Κυβέρνησης του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 με καθεστώς πάγιας αντιμισθίας.

4. Αν το σχήμα ρητής εμπιστευματικής διαχείρισης παράγει φορολογικές υποχρεώσεις, οι πληροφορίες της παρ. 1 καταχωρίζονται επίσης σε ειδική μερίδα του μητρώου της παρ. 4 του άρθρου 20, στην οποία εξασφαλίζεται άμεση και απεριόριστη πρόσβαση της Αρχής, των Μονάδων Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών και των αρμόδιων αρχών των άρθρων 6 και 9, χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση του ερευνώμενου υπόχρεου προσώπου.

5. Η Αρχή και οι άλλες αρχές των άρθρων 6 και 9 διαβιβάζουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στις παρ. 1 έως 4 στις αντίστοιχες αρχές άλλων κρατών μελών της Ε.Ε. το συντομότερο δυνατό και χωρίς οικονομική επιβάρυνση.

6. Ο Κεντρικός Συντονιστικός Φορέας κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τα χαρακτηριστικά των μηχανισμών του παρόντος.

7. Η μη συμμόρφωση με την υποχρέωση των παρ. 1 και 2 συνεπάγεται τη δέσμευση χορήγησης αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας του εμπιστευματοδόχου ή του σχήματος. Η αρμόδια φορολογική διοίκηση και η Αρχή ενημερώνονται μέσω της διαδικτυακής ηλεκτρονικής εφαρμογής του Κεντρικού Μητρώου Πραγματικών Δικαιούχων με την παρέλευση εξήντα (60) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας της παρ. 1 για τη συμμόρφωση των υπόχρεων προσώπων.

Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., που εκδίδεται μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος, μπορεί να ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την εντολή δέσμευσης και την άρση δέσμευσης χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας.

8. Σε περίπτωση παράβασης της υποχρέωσης της παρ. 1, με απόφαση της Αρχής επιβάλλεται σε βάρος των υπόχρεων οντοτήτων πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ και τίθεται προθεσμία για τη συμμόρφωσή τους. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης ή υποτροπής, το πρόστιμο διπλασιάζεται. Το πρόστιμο αποτελεί έσοδο του κρατικού προϋπολογισμού και εισπράττεται, σύμφωνα με τον Κώδικα Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.).

ΑΡΘΡΟ 21Α

ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΑΝΑΚΤΗΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

1. Το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ. και Λ.Π.) του άρθρου 62 του ν. 4170/2013 (Α' 163) αποτελεί τον κεντρικό αυτοματοποιημένο μηχανισμό ηλεκτρονικής ανάκτησης δεδομένων για την έγκαιρη εξακρίβωση οποιωνδήποτε προσώπων κατέχουν ή ελέγχουν:

α) λογαριασμούς πληρωμής,

β) τραπεζικούς λογαριασμούς προσδιοριζόμενους από αριθμό IBAN, όπως ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 260/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2012 σχετικά με την καθιέρωση τεχνικών απαιτήσεων και επιχειρηματικών κανόνων για τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις σε ευρώ και με την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) υπ' αρ. 924/2009 (L 94) ή από μοναδικό αριθμό λογαριασμού,

γ) θυρίδες ασφαλείας, και δ) κάθε στοιχείο και πληροφορία για φυσικό ή νομικό πρόσωπο

ή νομική οντότητα που τηρούνται από τα πιστωτικά ιδρύματα του ν. 4261/2014 (Α' 107), συμπεριλαμβανομένων και των υποκαταστημάτων αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων, των ιδρυμάτων πληρωμών του ν. 4537/2018 (Α' 84) και των ιδρυμάτων ηλεκτρονικού χρήματος του ν. 4021/2011 (Α' 218) που λειτουργούν στην Ελληνική Επικράτεια, με ή χωρίς φυσική εγκατάσταση, και τηρούνται στο Μητρώο της Τράπεζας της Ελλάδος, καθώς και των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών που αποδέχονται συναλλαγές καρτών πληρωμών (card acquirers) με έδρα το εξωτερικό και οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, εξυπηρετώντας επιχειρήσεις στην Ελληνική Επικράτεια.

Η ηλεκτρονική ανάκτηση των δεδομένων γίνεται με σκοπό τη διευκόλυνση της διαβίβασης των αιτημάτων παροχής πληροφοριών από το σύνολο των υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε. και του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος του Υπουργείου Οικονομικών, τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών, την Οικονομική Αστυνομία, το σύνολο των υπηρεσιών του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ), τον οικονομικό εισαγγελέα, τον εισαγγελέα εγκλημάτων διαφθοράς, την Αρχή, καθώς και τις αρμόδιες αρχές του άρθρου 6.

2. Τα αιτήματα παροχής πληροφοριών αφορούν σε κάθε στοιχείο και πληροφορία για κάθε πρόσωπο της παρ. 1 για την άρση του τραπεζικού και επαγγελματικού απορρήτου, καθώς και του απορρήτου των στοιχείων έναντι των αρχών και υπηρεσιών του Δημοσίου του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 και της αυτοματοποιημένης πρόσβασής τους σε αυτό. Ειδικά για την Αρχή, οι ως άνω πληροφορίες είναι άμεσα προσβάσιμες, απευθείας και χωρίς παρεμβολές. Η Αρχή παρέχει εγκαίρως, κατόπιν αιτήματος από Μονάδες Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών (ΜΧΠ) άλλου κράτους μέλους, πληροφορίες που ανακτώνται μέσω του μηχανισμού της παρ. 1, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 34.

3. Οι πληροφορίες που είναι προσβάσιμες και μπορεί να αναζητηθούν μέσω του μηχανισμού της παρ. 1 είναι οι ακόλουθες:

α) για τον κάτοχο λογαριασμού πελάτη: το ονοματεπώνυμο, συμπληρωμένο είτε με τα άλλα στοιχεία αναγνώρισης που απαιτούνται, σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 13 είτε με ένα μοναδικό αριθμό αναγνώρισης,

β) για τον πραγματικό δικαιούχο του κατόχου λογαριασμού πελάτη: το ονοματεπώνυμο, συμπληρωμένο είτε με τα άλλα στοιχεία αναγνώρισης που απαιτούνται σύμφωνα με την περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 13 είτε με έναν μοναδικό αριθμό αναγνώρισης,

γ) για τον τραπεζικό λογαριασμό ή τον λογαριασμό πληρωμών: ο αριθμός IBAN ή ο μοναδικός αριθμός λογαριασμού και η ημερομηνία ανοίγματος και κλεισίματος του λογαριασμού και το προοδευτικό υπόλοιπο, καθώς και η κίνηση του λογαριασμού για τη χρονική περίοδο των τελευταίων από το αίτημα δέκα (10) ετών και

δ) για την ενεργή θυρίδα ασφαλείας: το ονοματεπώνυμο του μισθωτή, συμπληρωμένο είτε με τα άλλα στοιχεία αναγνώρισης που απαιτούνται σύμφωνα με την περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 13 είτε έναν ενιαίο αριθμό αναγνώρισης και τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης,

ε) για τον λογαριασμό χορηγήσεων: η ημερομηνία ανοίγματος και κλεισίματος του λογαριασμού, καθώς και η κίνηση αυτού για τη χρονική περίοδο των τελευταίων από το αίτημα δέκα (10) ετών,

στ) για τις πιστωτικές κάρτες: η ημερομηνία ανοίγματος και κλεισίματος της κάρτας, καθώς και η κίνηση αυτής για τη χρονική περίοδο των τελευταίων από το αίτημα δέκα (10) ετών.

4. Ο Κεντρικός Συντονιστικός Φορέας κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τα χαρακτηριστικά του μηχανισμού της παρ. 1.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΑΡΘΡΟ 22

ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΥΠΟΠΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΡΧΗ (άρθρο 33 και άρθρο 34 παρ. 2 της Οδηγίας 2015/849)

1. Τα υπόχρεα πρόσωπα και οι υπάλληλοί τους, στους οποίους περιλαμβάνονται τα διευθυντικά στελέχη, οφείλουν να:

α) ενημερώνουν αμελλητί, με δική τους πρωτοβουλία, την Αρχή, όταν γνωρίζουν ή έχουν σοβαρές ενδείξεις ή υποψίες ότι χρηματικά ποσά, ανεξαρτήτως του ύψους τους, συνιστούν έσοδα από εγκληματικές δραστηριότητες ή σχετίζονται με χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η υποχρέωση αυτή αφορά και σε κάθε περίπτωση απόπειρας ύποπτης συναλλαγής,

β) παρέχουν αμελλητί στην Αρχή, την αρμόδια αρχή και σε άλλες δημόσιες αρχές που είναι επιφορτισμένες με καθήκοντα για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ύστερα από αίτημά τους, όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες και στοιχεία.

2. Οι υποχρεώσεις της παραγράφου 1 δεν εφαρμόζονται από τους συμβολαιογράφους, τους δικηγόρους, τους ορκωτούς ελεγκτές-λογιστές και τους λογιστές-φοροτεχνικούς συμβούλους αποκλειστικά και μόνον για τις πληροφορίες που λαμβάνουν από ή σχετικά με πελάτη τους, κατά την αξιολόγηση της νομικής κατάστασης του εν λόγω πελάτη ή όταν τον υπερασπίζονται ή τον εκπροσωπούν σε δίκη ή σχετικά με δίκη, συμπεριλαμβανομένης της παροχής συμβουλών για την κίνηση ή την αποφυγή δίκης, ανεξαρτήτως αν οι πληροφορίες λαμβάνονται πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά τη δίκη.

3. Αν το υπόχρεο πρόσωπο έχει διορίσει υπεύθυνο για τον έλεγχο συμμόρφωσης σε επίπεδο διοίκησης, η αναφορά ύποπτων συναλλαγών προς την Αρχή υποβάλλεται από αυτόν.

4. Η αναφορά ύποπτων συναλλαγών προς την Αρχή από τα πιστωτικά ιδρύματα, τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και τους χρηματοπιστωτικούς ομίλους υποβάλλεται, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 38.

ΑΡΘΡΟ 23**ΑΠΟΧΗ ΑΠΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ
(άρθρο 35 της Οδηγίας 2015/849)**

Τα υπόχρεα πρόσωπα απέχουν υποχρεωτικώς από τη διενέργεια συναλλαγών, για τις οποίες γνωρίζουν ή υποπτεύονται ότι σχετίζονται με προϊόντα εγκληματικών δραστηριοτήτων ή συνδέονται με χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, προτού ολοκληρώσουν τις απαραίτητες ενέργειες της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 22 και συμμορφωθούν με τις οδηγίες της Αρχής. Εφόσον η αποφυγή της διενέργειας των ανωτέρω συναλλαγών είναι αδύνατη ή ενδέχεται να εμποδίσει τις προσπάθειες δίωξης των δικαιούχων αυτών, τα υπόχρεα πρόσωπα ενημερώνουν την Αρχή αμέσως μετά τη συναλλαγή.

ΑΡΘΡΟ 24**ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ
ΑΓΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ
(άρθρο 36 της Οδηγίας 2015/849)**

1. Οι αρμόδιες αρχές ενημερώνουν αμελλητί την Αρχή αν, κατά τη διάρκεια των ελέγχων που πραγματοποιούν σε υπόχρεα πρόσωπα, πληροφορηθούν ή διαπιστώσουν με οποιονδήποτε τρόπο γεγονότα, που μπορεί να συνδέονται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

2. Οι διαχειριστές των αγορών μετοχών, ομολόγων, άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων, παραγώγων και συναλλάγματος υποχρεούνται να αναφέρουν στην Αρχή περιπτώσεις για τις οποίες υπάρχουν αποχρώσεις ενδείξεις νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Στις ανωτέρω αγορές περιλαμβάνονται η Ηλεκτρονική Δευτερογενής Αγορά Τίτλων (Η.Δ.Α.Τ.), τα Πολυμερή Συστήματα Διαπραγμάτευσης χρηματοπιστωτικών μέσων του ν. 4514/2018 (Α'18) και οι εσωτερικοποιημένες αγορές τέτοιων μέσων που λειτουργούν εντός πιστωτικού ιδρύματος ή εταιρείας παροχής επενδυτικών υπηρεσιών.

3. Την ίδια υποχρέωση αναφοράς έχουν και τα στερούμενα ίδιας νομικής προσωπικότητας γραφεία αντιπροσωπείας στην Ελλάδα πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών που έχουν την έδρα τους στην αλλοδαπή, καθώς και οι εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ. 25 του άρθρου 1 του ν. 4354/2015, όταν έχουν σοβαρές ενδείξεις ότι επιχειρείται να διαπραχθεί νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

4. Η Τράπεζα της Ελλάδος και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των προσώπων των παραγράφων 2 και 3 με τις υποχρεώσεις του παρόντος και ιδίως, επικαιροποιούν τους μηχανισμούς ελέγχου, τον τρόπο παρακολούθησης και αξιολόγησης της αποτελεσματικής εφαρμογής της πολιτικής

που έχουν θεσπίσει για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

ΑΡΘΡΟ 25

ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΓΙΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ

1. Για τα αδικήματα της φορολογικής και τελωνειακής νομοθεσίας, καθώς και για τα λοιπά αδικήματα αρμοδιότητας ελέγχου του Σ.Δ.Ο.Ε. που υπάγονται στα βασικά αδικήματα του άρθρου 4, ορίζονται τα εξής:

α) Το Σ.Δ.Ο.Ε., όταν συντάσσει έκθεση ελέγχου ή πορισματική αναφορά για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, η διερεύνηση της οποίας εμπίπτει στις αρμοδιότητές του, υποβάλλει αυτήν και στην Αρχή. Επιπροσθέτως, μπορεί να αναφέρει στην Αρχή υποθέσεις για τις οποίες έχει συντάξει έκθεση ελέγχου ή πορισματική αναφορά μόνο για το βασικό αδίκημα και να συνεργαστεί με αυτή, διενεργώντας έρευνες από κοινού σε υποθέσεις συντρέχουσας αρμοδιότητας,

β) οι Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) και τα ελεγκτικά κέντρα, όταν διαπιστώνουν παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας ή λοιπές παραβάσεις αρμοδιότητάς τους που υπάγονται στα βασικά αδικήματα, υποβάλλουν αναφορές στην Αρχή, ενημερώνοντας συγχρόνως και τη Γενική Διεύθυνση Φορολογικής Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε.,

γ) οι Τελωνειακές Υπηρεσίες, όταν διαπιστώνουν παραβάσεις της τελωνειακής νομοθεσίας ή λοιπές παραβάσεις αρμοδιότητάς τους που υπάγονται στα βασικά αδικήματα, υποβάλλουν αναφορές στην Αρχή, ενημερώνοντας συγχρόνως τη Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης της Α.Α.Δ.Ε.

2. Οι αναφορές των περιπτώσεων β' και γ' της παραγράφου 1 υποβάλλονται στην Αρχή για αδικήματα που διαπράχθηκαν από την 5η Αυγούστου 2008, ημερομηνία θέσης σε ισχύ του ν. 3691/2008 και εξής, εφόσον τα οικεία ποσά υπερβαίνουν τις πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ. Για τα αδικήματα της περίπτωσης γ' λαμβάνονται υπόψη αθροιστικώς τα επιμέρους ποσά που προκύπτουν από επιμέρους πράξεις του ίδιου αδικήματος ή και από διαφορετικά αδικήματα λαθρεμπορίας που διαπιστώνονται κατά τον εκάστοτε έλεγχο.

ΑΡΘΡΟ 26

ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

(άρθρα 37 και 38 της Οδηγίας 2015/849)

1. Η καλύτερη γνωστοποίηση πληροφοριών προς την Αρχή ή εντός του υπόχρεου προσώπου σύμφωνα με το άρθρο 22 δεν αποτελεί παράβαση νομοθετικής, κανονιστικής, διοικητικής ή συμβατικής απαγόρευσης γνωστοποίησης πληροφοριών, ούτε συνεπάγεται οποιοδήποτε είδους ευθύνη για το υπόχρεο πρόσωπο και τους εργαζόμενους σε αυτό ή τους νόμιμους εκπροσώπους του, ακόμη και αν αποδειχθεί, ότι δεν υπήρξε εγκληματική δραστηριότητα, ούτε μπορεί να αποτελέσει λόγο καταγγελίας της εργασιακής σύμβασης ή μεταβολής των όρων της επί το δυσμενέστερον.

2. Τα φυσικά πρόσωπα που αναφέρουν τις υπόνοιές τους για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, προστατεύονται από πιθανές περιπτώσεις εκδίκησης ή εκφοβισμού, σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 2928/2001 (Α' 141). Τα φυσικά αυτά πρόσωπα, στα οποία συμπεριλαμβάνονται οι εργαζόμενοι και οι αντιπρόσωποι υπόχρεων προσώπων, όταν αναφέρουν τις υπόνοιές τους εσωτερικά ή στην Αρχή, τυγχάνουν νομικής προστασίας από την έκθεσή τους σε απειλές, αντίποινα ή εχθρικές ενέργειες, ιδίως δε από εργασιακές ενέργειες που είναι δυσμενείς ή εισάγουν διακρίσεις. Τα άτομα που εκτίθενται σε απειλές, εχθρικές ενέργειες ή εργασιακές ενέργειες που είναι δυσμενείς ή εισάγουν διακρίσεις επειδή αναφέρουν υπόνοιες για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, εσωτερικά ή στην Αρχή, έχουν δικαίωμα να υποβάλλουν καταγγελία κατά τρόπο ασφαλή στις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές. Χωρίς να θίγεται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των πληροφοριών που συλλέγει η Αρχή, τα οικεία άτομα έχουν το δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων τους βάσει της παρούσας.».

3. Με αποφάσεις των αρμόδιων αρχών ορίζονται διαδικασίες και μηχανισμοί αναφοράς και προστασίας των εργαζομένων στα εποπτευόμενα υπόχρεα πρόσωπα, που αναφέρουν τις υπόνοιές τους για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας έναντι αντιποίνων ή άλλων μορφών διακριτικής μεταχείρισης.

ΑΡΘΡΟ 27

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

(άρθρο 39 παράγραφοι 1 και 6 της Οδηγίας 2015/849)

1. Τα υπόχρεα πρόσωπα, τα διευθυντικά στελέχη και οι υπάλληλοί τους απαγορεύεται να γνωστοποιούν στον εμπλεκόμενο πελάτη ή σε τρίτους ότι διαβιβάστηκαν ή θα διαβιβαστούν αρμοδίως πληροφορίες ή ότι διεξάγεται ή ενδέχεται να διεξαχθεί έρευνα ή ανάλυση για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Τα ανωτέρω ισχύουν και για τα μέλη της διοίκησης, τα διευθυντικά στελέχη και τους υπαλλήλους των εποπτικών αρχών, καθώς και για δημόσιους υπαλλήλους που γνωρίζουν τις πληροφορίες του προηγούμενου εδαφίου. Η παράβαση του ανωτέρω καθήκοντος εχεμύθειας επισύρει ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) μηνών.

2. Η απόπειρα των υπόχρεων προσώπων των περιπτώσεων γ', δ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 5 να αποτρέψουν πελάτη να εμπλακεί σε εγκληματική δραστηριότητα, δεν συνιστά γνωστοποίηση κατά την έννοια του παρόντος.

ΑΡΘΡΟ 28

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

(άρθρο 39 παράγραφοι 3, 4 και 5 της Οδηγίας 2015/849)

1. Η απαγόρευση του άρθρου 27 δεν κωλύει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών που εδρεύουν στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ανήκουν στον ίδιο χρηματοπιστωτικό όμιλο. Το ίδιο ισχύει και για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών που εδρεύουν στην Ελλάδα και υποκαταστημάτων ή θυγατρικών τους που εδρεύουν σε τρίτη χώρα, εφόσον αυτά συμμορφώνονται πλήρως προς τις πολιτικές και τις διαδικασίες που ισχύουν σε επίπεδο ομίλου, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών που προβλέπονται στο άρθρο 36.

2. Η απαγόρευση του άρθρου 27 δεν κωλύει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των υπόχρεων προσώπων των περιπτώσεων γ', δ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 5 που λειτουργούν στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον τα ανωτέρω πρόσωπα ασκούν τις επαγγελματικές δραστηριότητές τους είτε με σχέση εξαρτημένης εργασίας είτε όχι, στο πλαίσιο του ίδιου νομικού προσώπου ή ευρύτερης δομής, στην οποία υπάγεται το νομικό πρόσωπο και η οποία διαθέτει κοινή κυριότητα, διοίκηση ή έλεγχο της συμμόρφωσης προς τις διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία των νομικών προσώπων. Το ίδιο ισχύει για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ανωτέρω υπόχρεων προσώπων και αντίστοιχων προσώπων από τρίτες χώρες, που επιβάλλουν υποχρεώσεις τουλάχιστον ισοδύναμες με εκείνες του παρόντος.

3. Τα υπόχρεα πρόσωπα των περιπτώσεων α', β', γ', δ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 5 που εδρεύουν ή ασκούν τις δραστηριότητές τους στην Ελλάδα μπορεί να ανταλλάσσουν με υπόχρεα πρόσωπα που ανήκουν στην ίδια κατηγορία ή επαγγελματικό κλάδο με αυτά πληροφορίες που αφορούν τον ίδιο πελάτη και συναλλαγή ή δραστηριότητα στην οποία συμμετέχουν από κοινού. Τα ανωτέρω ισχύουν και για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ανωτέρω ημεδαπών υπόχρεων προσώπων και ίδιας κατηγορίας ή επαγγελματικού κλάδου υπόχρεων προσώπων που εδρεύουν ή ασκούν τις δραστηριότητές τους σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε τρίτη χώρα που επιβάλλει υποχρεώσεις τουλάχιστον ισοδύναμες με εκείνες του παρόντος, καθώς και υποχρεώσεις, σχετικά με το επαγγελματικό απόρρητο και την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

4. Με αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς μπορεί να ρυθμίζονται η διαδικασία ανταλλαγής πληροφοριών, τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για την τήρηση της διαδικασίας αυτής και κάθε άλλο σχετικό θέμα με την εφαρμογή του παρόντος.

ΑΡΘΡΟ 29**ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ**

Συστήνεται Επιτροπή Δικηγόρων, η οποία απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη που ορίζονται με τριετή θητεία από την Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος και εδρεύει στα γραφεία του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών. Η Επιτροπή αυτή λαμβάνει τις αναφορές των δικηγόρων για ύποπτες ή ασυνήθεις δραστηριότητες ή συναλλαγές, ελέγχει αν υποβάλλονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και τις διαβιβάζει χωρίς καθυστέρηση στην Αρχή. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, ύστερα από γνώμη της ανωτέρω Ολομέλειας, μπορεί να ορίζεται ο τρόπος λειτουργίας της Επιτροπής αυτής, ο τρόπος διαβίβασης των αναφορών των δικηγόρων όλης της επικράτειας στην Αρχή, καθώς και η διαδικασία συνεργασίας και επικοινωνίας της με την Αρχή. Η Επιτροπή Δικηγόρων δημοσιεύει ετήσια έκθεση, η οποία περιλαμβάνει τον αριθμό των αναφορών ύποπτων ή ασυνήθων συναλλαγών που ελήφθησαν από τους δικηγόρους και τον αριθμό των αναφορών που διαβιβάστηκαν στην Αρχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'**ΦΥΛΑΞΗ ΑΡΧΕΙΩΝ, ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ****ΑΡΘΡΟ 30****ΦΥΛΑΞΗ ΑΡΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΥΠΟΧΡΕΑ ΠΡΟΣΩΠΑ
(άρθρα 40 και 42 της Οδηγίας 2015/849)**

1. Τα υπόχρεα πρόσωπα οφείλουν να φυλάσσουν τα εξής έγγραφα και πληροφορίες για σκοπούς πρόληψης, εντοπισμού και διερεύνησης από την Αρχή, τις αρμόδιες ή άλλες δημόσιες αρχές ενδεχόμενης νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας:

α) τα έγγραφα και τις πληροφορίες που απαιτούνται για τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας που ορίζονται στο άρθρο 13, συμπεριλαμβανομένων, όπου είναι διαθέσιμες, πληροφοριών που αποκτώνται με μέσα ηλεκτρονικής ταυτοποίησης, σχετικές υπηρεσίες εμπιστοσύνης, όπως ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 (L 257), ή με οποιαδήποτε άλλη ασφαλή, εξ αποστάσεως ή ηλεκτρονική, διαδικασία ταυτοποίησης που ρυθμίζεται, αναγνωρίζεται, εγκρίνεται ή γίνεται δεκτή από την ΕΕΤΤ,

β) τα πρωτότυπα ή αντίγραφα παραστατικά που είναι αναγκαία για τον προσδιορισμό των συναλλαγών,

γ) τα εσωτερικά έγγραφα που αφορούν σε εγκρίσεις ή διαπιστώσεις ή εισηγήσεις για υποθέσεις που σχετίζονται με τη διερεύνηση των ανωτέρω αδικημάτων ή αναφερθείσες ή μη υποθέσεις στην Αρχή,

δ) τα στοιχεία της επιχειρηματικής, εμπορικής και επαγγελματικής αλληλογραφίας με

τους πελάτες, όπως αυτά μπορεί να προσδιορίζονται από τις εποπτικές αρχές.

2. Τα υπόχρεα πρόσωπα που παρέχουν υπηρεσίες τυχερών παιγνίων υποχρεούνται, πέραν όσων προβλέπονται στην παράγραφο 1, να τηρούν μητρώο για τις πληρωμές απόδοσης κερδών ανά παίκτη, με τις προϋποθέσεις και τα ποσοτικά όρια που ορίζονται με απόφαση της εποπτικής αρχής. Ειδικά, οι επιχειρήσεις καζίνο, εκτός του ανωτέρω μητρώου, τηρούν και μητρώο για την εξόφληση των μαρκών επ' ονόματι πελατών.

3. Τα στοιχεία των παρ. 1 και 2, καθώς και τα δεδομένα που είναι προσβάσιμα μέσω των κεντρικών μηχανισμών που αναφέρονται στο άρθρο 21Α, φυλάσσονται σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή για χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών μετά από το τέλος της επιχειρηματικής σχέσης με τον πελάτη ή την ημερομηνία της περιστασιακής συναλλαγής. Κατά τη λήξη της προθεσμίας αυτής τα υπόχρεα πρόσωπα διαγράφουν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εκτός αν επιτρέπεται ή επιβάλλεται από άλλη διάταξη νόμου ή κανονιστική απόφαση η φύλαξή τους για μακρότερο χρονικό διάστημα, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τη δεκαετία. Για στοιχεία που αφορούν σε υποθέσεις για τις οποίες στις 25.6.2015 εκκρεμούσε έλεγχος ή έρευνα για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και είχαν ζητηθεί πληροφορίες ή έγγραφα από υπόχρεο πρόσωπο, το τελευταίο οφείλει να διατηρήσει όλες τις σχετικές πληροφορίες ή έγγραφα μέχρι τις 25.6.2020 και, αν εκκρεμούσε ήδη ποινική διαδικασία, μέχρι τις 25.6.2025.

4. Τα ανωτέρω στοιχεία πρέπει να τηρούνται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε το υπόχρεο πρόσωπο να μπορεί να ανταποκρίνεται πλήρως και χωρίς καθυστέρηση, μέσω διαύλων που εξασφαλίζουν το απόρρητο των ερευνών, σε αίτημα της Αρχής, της αρμόδιας ή άλλης δημόσιας αρχής ως προς το αν διατηρεί ή είχε συνάψει κατά τη διάρκεια των τελευταίων πέντε (5) ετών επιχειρηματική σχέση με συγκεκριμένα πρόσωπα ως προς το είδος της επιχειρηματικής σχέσης, καθώς και για κάθε σχετική συναλλαγή.

ΑΡΘΡΟ 31

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (άρθρα 41 και 43 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849)

1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε επεξεργασία από τα υπόχρεα πρόσωπα, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, μόνο με σκοπό την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και απαγορεύεται να χρησιμοποιηθούν ή να τύχουν επεξεργασίας για άλλους σκοπούς.

2. Τα υπόχρεα πρόσωπα παρέχουν στους νέους πελάτες τις πληροφορίες που απαιτούνται, σύμφωνα με το άρθρο 13 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, πριν από τη σύναψη επιχειρηματικής σχέσης ή τη διενέργεια περιστασιακής συναλλαγής. Στις εν λόγω πληροφορίες περιλαμβάνεται συγκεκριμένα γενική ενημέρωση, αναφορικά με τις νομικές υποχρεώσεις των υπόχρεων προσώπων, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο για επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με σκοπό την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της

τρομοκρατίας.

3. Η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κατά την εφαρμογή του παρόντος με σκοπό την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας θεωρείται ζήτημα δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679, τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/1275 και τον ν. 4624/2019 (Α' 137).

4. Κατ' εφαρμογή της απαγόρευσης γνωστοποίησης που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 27, ο περιορισμός εν όλω ή εν μέρει, του δικαιώματος πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, εφαρμόζεται στις περιπτώσεις όπου τα υπόχρεα πρόσωπα, οι αρμόδιες αρχές, η Αρχή και οι υπεύθυνοι επεξεργασίας των αρχείων που αναφέρονται στις παρ. 1 και 4 του άρθρου 20 και στην παρ. 1 του άρθρου 21 εκπληρώνουν τα καθήκοντά τους για τους σκοπούς του παρόντος, κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην παρεμποδίζεται η διενέργεια επίσημων ή νομικών ερευνών, αναλύσεων ή διαδικασιών και για να εξασφαλιστεί ότι δεν διακυβεύονται η πρόληψη, η διερεύνηση και ο εντοπισμός της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

ΑΡΘΡΟ 32

ΣΥΛΛΟΓΗ, ΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΑΡΧΕΣ (άρθρο 44 της Οδηγίας 2015/849)

1. Οι εμπλεκόμενες δημόσιες αρχές, περιλαμβανομένων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, των αρμόδιων αρχών, καθώς και των δικαστικών, εισαγγελικών, αστυνομικών, φορολογικών αρχών και υπηρεσιών, τηρούν πλήρη και ενημερωμένα στατιστικά στοιχεία, σχετικά με τομείς ή θέματα της αρμοδιότητάς τους. Τα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται ετησίως από τον Κεντρικό Συντονιστικό Φορέα και διαβιβάζονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

2. Οι στατιστικές αυτές καλύπτουν τουλάχιστον:

α) μετρήσιμα δεδομένα σχετικά με το μέγεθος και τη σημασία των διάφορων τομέων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού των υπόχρεων προσώπων και δεδομένων σχετικά με την οικονομική σημασία κάθε τομέα,

β) μετρήσιμα δεδομένα από τα επιμέρους στάδια αναφοράς, διερεύνησης και εκδίκασης των υποθέσεων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, στα οποία συμπεριλαμβάνονται σε ετήσια βάση: βα) ο αριθμός των αναφορών ύποπτων ή ασύνηθων συναλλαγών ή δραστηριοτήτων που υποβλήθηκαν στην Αρχή, ββ) η κατηγοριοποίηση αυτών των αναφορών ανάλογα με τους αποστέλλοντες, βγ) ο αριθμός των υποθέσεων που έχουν διερευνηθεί, βδ) ο αριθμός των υποθέσεων που έχουν τεθεί στο αρχείο, βε) ο αριθμός των πορισμάτων που έχουν υποβληθεί στον Εισαγγελέα, βστ) τα είδη των βασικών αδικημάτων που έχουν εντοπιστεί, βζ) ο αριθμός των προσώπων που έχουν διωχθεί για αδικήματα νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας,

βη) ο αριθμός των προσώπων που έχουν καταδικαστεί για τα ανωτέρω αδικήματα, βθ) η αξία των περιουσιακών στοιχείων που έχουν δεσμευθεί, κατασχεθεί ή δημευθεί,

γ) δεδομένα όσον αφορά στον αριθμό των διασυνοριακών αιτήσεων παροχής πληροφοριών που έχουν υποβληθεί, απορριφθεί και απαντηθεί πλήρως ή εν μέρει από την Αρχή, ανά αντισυμβαλλόμενη χώρα,

δ) τη συλλογή, ταξινόμηση και επεξεργασία των στοιχείων του άρθρου 33,

ε) τα στατιστικά στοιχεία τα οποία αναφέρονται στην παρ. 7 του άρθρου 6 και περιλαμβάνονται στις εκθέσεις των αρμόδιων αρχών,

στ) τους ανθρώπινους πόρους που έχουν διατεθεί στην Αρχή και τις αρμόδιες αρχές του άρθρου 6, για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους που απορρέουν από τις διατάξεις του παρόντος, και

ζ) τον αριθμό των εποπτικών δράσεων, επιτόπιων και μη, τον αριθμό των παραβάσεων που διαπιστώθηκαν βάσει εποπτικών δράσεων, καθώς και τις κυρώσεις ή/ και τα διοικητικά μέτρα που επιβλήθηκαν από τις εποπτικές αρχές.

3. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, η Αρχή και οι αρμόδιες αρχές της παρ. 1 δημοσιεύουν σε ετήσια βάση συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία για την ενημέρωση του κοινού.

ΑΡΘΡΟ 33

ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ορίζονται η διαδικασία και οι τεχνικές λεπτομέρειες για τη συλλογή, την ταξινόμηση και την επεξεργασία στατιστικών στοιχείων, σχετικά με τις εκδικαζόμενες υποθέσεις νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, οποιουδήποτε βαθμού δικαιοδοσίας, τον αριθμό των περιπτώσεων που έχουν ερευνηθεί και των προσώπων που έχουν διωχθεί, τις σχετικές δικαστικές αποφάσεις ή βουλεύματα και τα κατασχεθέντα ή δημευθέντα περιουσιακά στοιχεία. Με την ίδια απόφαση ορίζεται, επίσης, η διαδικασία παρακολούθησης της δικαστικής εξέλιξης των αναφορών που υποβάλλει η Αρχή στον αρμόδιο Εισαγγελέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΜΕΤΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΑΡΘΡΟ 34

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

(άρθρο 32 παρ. 4, 5, 6 και άρθρα 53, 54, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 34 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843, 55 και 57 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849)

1. Η Αρχή διαβιβάζει και ανταλλάσσει πληροφορίες εμπιστευτικής φύσης, συμπεριλαμβανομένων των αποτελεσμάτων των αναλύσεών της, με τις αρμόδιες

εισαγγελικές ή άλλες αρχές με ερευνητικές ή ελεγκτικές αρμοδιότητες στον τομέα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, των βασικών αδικημάτων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς και με τις εποπτικές αρχές, εφόσον οι πληροφορίες αυτές κρίνονται αναγκαίες για το έργο τους και για την εκπλήρωση των νόμιμων καθηκόντων τους. Επίσης, μπορεί να ζητεί ενημέρωση για τα αποτελέσματα των ερευνών που έχουν διεξαχθεί από τις εν λόγω αρχές, καθώς και κάθε πληροφορία που προβλέπεται από το άρθρο 49.

Η Αρχή μπορεί να αρνηθεί την παροχή των πληροφοριών, αν αυτή μπορεί να έχει αρνητική επίπτωση στις διεξαγόμενες έρευνες ή αναλύσεις ή αν η γνωστοποίηση των πληροφοριών είναι σαφώς δυσανάλογη προς τα έννομα συμφέροντα ενός φυσικού ή νομικού προσώπου ή δεν εξυπηρετεί τον σκοπό για τον οποίο ζητείται.

Η Αρχή ενημερώνει μέσα σε δύο (2) εργάσιμες ημέρες την Α.Α.Δ.Ε. για τις περιπτώσεις δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων που σχετίζονται με νομιμοποίηση εσόδων, που προέρχονται από φορολογικά αδικήματα, τελωνειακά αδικήματα ή αδικήματα μη καταβολής χρεών προς το Δημόσιο. Μέσα στην ίδια προθεσμία, ενημερώνει το Σ.Δ.Ο.Ε. για τις δεσμεύσεις περιουσιακών στοιχείων που αφορούν σε εν γένει αδικήματα, που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές του, καθώς και για περιπτώσεις αποκάλυψης εστίων οικονομικού εγκλήματος, απάτης, διαφθοράς και ύποπτης κίνησης κεφαλαίων που έχουν περιέλθει σε γνώση της, σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 24.

2. Η Αρχή ανταλλάσσει, με δική της πρωτοβουλία ή ύστερα από αίτημα, με ΜΧΠ άλλων κρατών μελών της Ε.Ε. πληροφορίες εμπιστευτικής φύσης, που μπορεί να είναι χρήσιμες για τις επιχειρησιακές τους αναλύσεις, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται όσες αφορούν στο εμπλεκόμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ανεξάρτητα από το είδος των συναφών βασικών αδικημάτων και ακόμη και αν το είδος των συναφών βασικών αδικημάτων δεν ταυτοποιείται κατά την ανταλλαγή. Η Αρχή, όταν λαμβάνει αιτήματα παροχής πληροφοριών, διαβιβάζει αμελλητί τις σχετικές απαντήσεις, αξιοποιώντας όλες τις εξουσίες και τα μέσα που διαθέτει. Για τη λήψη αιτήματος παροχής πληροφοριών από ΜΧΠ άλλων κρατών μελών, η Αρχή ορίζει τουλάχιστον έναν υπεύθυνο ή σημείο επικοινωνίας. Αν λαμβάνει αναφορές ύποπτων ή ασυνήθων συναλλαγών που αφορούν σε άλλο κράτος μέλος, τις διαβιβάζει αμελλητί στην αντίστοιχη ΜΧΠ.

3. Τα εκατέρωθεν αιτήματα ανταλλαγής πληροφοριών πρέπει να περιλαμβάνουν τα πραγματικά περιστατικά και το πλαίσιο διενέργειας της έρευνας, τους λόγους υποβολής του αιτήματος και τον τρόπο με τον οποίο θα χρησιμοποιηθούν οι ζητούμενες πληροφορίες. Η Αρχή εκτελεί μόνο αιτήματα που πληρούν αυτές τις προϋποθέσεις. Επιπλέον η Αρχή μπορεί να αρνηθεί την παροχή πληροφοριών για λόγους εθνικής ασφάλειας και στις περιπτώσεις που η παροχή των πληροφοριών παραβιάζει τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε.

4. Κατά την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της Αρχής και ΜΧΠ άλλων κρατών μελών της Ε.Ε. μπορεί να επιβάλλονται περιορισμοί και προϋποθέσεις ως προς τη χρήση τους. Οι πληροφορίες που προέρχονται από ΜΧΠ άλλων κρατών μελών μπορεί να χρησιμοποιούνται από την Αρχή μόνο για τον σκοπό για τον οποίο ζητήθηκαν και με σεβασμό των επιβληθέντων περιορισμών ή των επιβληθεισών προϋποθέσεων. Οποιαδήποτε διαβίβαση των πληροφοριών αυτών σε άλλη αρχή ή φορέα ή χρήση τους

για σκοπούς πέραν των αρχικώς εγκριθέντων υπόκειται σε προηγούμενη συγκατάθεση της ΜΧΠ που παρέχει τις πληροφορίες.

Σε περίπτωση που ζητείται η συγκατάθεση της Αρχής για τη διαβίβαση των πληροφοριών αυτών σε άλλη αρμόδια αρχή ή φορέα ή χρήση τους για σκοπούς πέραν των αρχικώς εγκριθέντων, η συγκατάθεση αυτή παρέχεται αμελλητί και στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, ανεξαρτήτως του βασικού αδικήματος. Η Αρχή παρέχει τη συγκατάθεσή της για τη διαβίβαση των πληροφοριών αυτών, εκτός αν η διαβίβαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ή αν η διαβίβαση θα μπορούσε να παρακλώσει τη διενέργεια εγχώριας ποινικής έρευνας ή αντίκειται σε θεμελιώδεις αρχές του ελληνικού δικαίου. Άρνηση συγκατάθεσης πρέπει να είναι επαρκώς αιτιολογημένη.

5. Οι αρμόδιες αρχές μπορεί ομοίως να ανταλλάσσουν εμπιστευτικής φύσης πληροφορίες για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους από τον παρόντα και να αλληλοενημερώνονται για τα αποτελέσματα των σχετικών ερευνών. Με διμερή ή πολυμερή μνημόνια συνεργασίας μπορεί να εξειδικεύονται οι διαδικασίες και οι τεχνικές λεπτομέρειες της ανωτέρω ανταλλαγής πληροφοριών.

6. Οι αρχές της παρ. 1 μπορεί να διενεργούν κοινούς ελέγχους σε υποθέσεις κοινής αρμοδιότητας και ενδιαφέροντος για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους από τον παρόντα νόμο.

7. Για τους σκοπούς εφαρμογής του παρόντος, ως πληροφορίες εμπιστευτικής φύσης νοούνται εκείνες που αφορούν στην επιχειρηματική, επαγγελματική ή εμπορική συμπεριφορά προσώπων, τα στοιχεία των συναλλαγών και δραστηριοτήτων τους, τα φορολογικά στοιχεία τους, καθώς και πληροφορίες που σχετίζονται με ποινικά αδικήματα και φορολογικές, τελωνειακές ή άλλες διοικητικές παραβάσεις. Οι διαφορές μεταξύ των ορισμών των βασικών αδικημάτων, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο δεν εμποδίζουν την Αρχή να ανταλλάσσει πληροφορίες ή να παρέχει συνδρομή σε ΜΧΠ άλλων κρατών-μελών.

8. Οι αρμόδιες εισαγγελικές ή άλλες αρχές με ερευνητικές ή ελεγκτικές αρμοδιότητες στον τομέα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της καταπολέμησης της τρομοκρατίας έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες που επιτρέπουν την έγκαιρη εξακρίβωση οποιωνδήποτε προσώπων κατέχουν ακίνητη περιουσία, μεταξύ άλλων μέσω μητρώων ή ηλεκτρονικών συστημάτων ανάκτησης δεδομένων, όπου αυτά είναι διαθέσιμα. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών μπορεί να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με τα εν λόγω μητρώα ή συστήματα.

ΑΡΘΡΟ 34Α

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

Οι αρμόδιες αρχές του άρθρου 6 και κάθε άλλη αρχή που είναι αρμόδια για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή

της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και των βασικών αδικημάτων αυτών δεν απαγορεύουν ούτε θέτουν ανατιολόγητους ή υπερβολικά περιοριστικούς όρους στην ανταλλαγή πληροφοριών ή τη συνδρομή μεταξύ αυτών και των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών. Ειδικότερα, οι αρμόδιες ελληνικές αρχές δεν δύνανται να απορρίψουν αίτημα για συνδρομή με την αιτιολόγηση ότι:

α) το αίτημα θεωρείται ότι περιλαμβάνει επίσης φορολογικά θέματα,

β) η εθνική νομοθεσία απαιτεί από το υπόχρεο πρόσωπο να τηρεί απόρρητο ή εμπιστευτικότητα, εκτός από τις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι πληροφορίες που ζητούνται προστατεύονται από νομικό προνόμιο ή επαγγελματικό απόρρητο, όπως αυτά περιγράφονται στην παρ. 2 του άρθρου 22,

γ) βρίσκεται σε εξέλιξη έρευνα, διερεύνηση ή διαδικασία, εκτός εάν η συνδρομή θα παρεμπόδιζε την εν λόγω έρευνα, διερεύνηση ή διαδικασία,

δ) η φύση ή η κατάσταση της ομολόγου αρμόδιας αρχής που υποβάλλει το αίτημα είναι διαφορετική από εκείνη της αρμόδιας αρχής προς την οποία αυτό απευθύνεται.

ΑΡΘΡΟ 34B

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ ΠΟΥ ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΑΡΧΩΝ ΠΟΥ ΔΕΣΜΕΥΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΑΠΟΡΡΗΤΟ

1. Τα πρόσωπα που εργάζονται ή έχουν εργαστεί στις αρμόδιες αρχές των περ. α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 6, που εποπτεύουν πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς ως προς τη συμμόρφωση τους με τον παρόντα νόμο, και οι ελεγκτές ή οι εμπειρογνώμονες που ενεργούν για λογαριασμό αυτών των αρμόδιων αρχών, δεσμεύονται από την υποχρέωση τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου. Με την επιφύλαξη των ποινικών ερευνών και διαδικασιών, οι εμπιστευτικές πληροφορίες που λαμβάνουν τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, δυνάμει του παρόντος νόμου, μπορούν να γνωστοποιούνται μόνο σε συνοπτική ή συγκεντρωτική μορφή, κατά τρόπο ώστε να μην μπορεί να προσδιοριστεί η ταυτότητα μεμονωμένων πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών.

2. Οι διατάξεις της παρ. 1 δεν εμποδίζουν την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ:

α) των αρμόδιων αρχών των περ. α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 6 και άλλων εθνικών αρμόδιων αρχών που εποπτεύουν πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο ή άλλες νομοθετικές πράξεις που συνδέονται με την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών,

β) των αρμόδιων αρχών των περ. α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 6 και των αρμόδιων αρχών άλλων κρατών μελών που εποπτεύουν πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 ή άλλες νομοθετικές πράξεις που συνδέονται με την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) όταν ενεργεί σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1024/2013 του Συμβουλίου της 15ης Οκτωβρίου 2013 για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην ΕΚΤ σχετικά με τις πολιτικές

που αφορούν στην προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (L 287). Αυτή η ανταλλαγή πληροφοριών υπόκειται στους όρους του επαγγελματικού απόρρητου, όπως αναφέρεται στην παρ. 1.

Μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι αρμόδιες αρχές των περ. α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 6 που εποπτεύουν πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, καταλήγουν, με τη στήριξη των Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών, σε συμφωνία με την ΕΚΤ, η οποία ενεργεί σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 27 του Κανονισμού (ΕΕ) 1024/2013, σχετικά με την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και το άρθρο 54 του ν. 4261/2014 (Α' 107), σχετικά με τους πρακτικούς όρους της ανταλλαγής πληροφοριών με την ΕΚΤ.

3. Οι αρμόδιες αρχές των περ. α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 6 και οι αρμόδιες αρχές που εποπτεύουν πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, σύμφωνα με άλλες νομοθετικές πράξεις που συνδέονται με την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών που λαμβάνουν εμπιστευτικές πληροφορίες, όπως αναφέρεται στην παρ. 1, χρησιμοποιούν τις πληροφορίες αυτές μόνο στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) κατά την άσκηση των καθηκόντων τους σύμφωνα με τον παρόντα νόμο ή σύμφωνα με άλλες νομοθετικές και κανονιστικές πράξεις στους τομείς της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, της προληπτικής ρύθμισης και εποπτείας πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένης της επιβολής κυρώσεων,

β) κατά την άσκηση προσφυγής κατά απόφασής τους, συμπεριλαμβανομένης δικαστικής διαδικασίας,

γ) στο πλαίσιο δικαστικών διαδικασιών που έχουν κινηθεί δυνάμει των διατάξεων που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο ή τις ρυθμίσεις εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών.

4. Οι αρμόδιες αρχές των περ. α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 6 και οι αρμόδιες αρχές, που εποπτεύουν πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς σύμφωνα με άλλες νομοθετικές πράξεις που συνδέονται με την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών, συνεργάζονται μεταξύ τους και με τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές άλλων κρατών-μελών που εποπτεύουν πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς σύμφωνα με τις εκάστοτε εθνικές διατάξεις οι οποίες ενσωματώνουν την Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, ανεξάρτητα από τη νομική τους φύση ή το αντίστοιχο καθεστώς τους. Αυτή η συνεργασία περιλαμβάνει επίσης τη δυνατότητα διενέργειας ερευνών, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ερωτώμενης αρμόδιας αρχής, για λογαριασμό αιτούσας αρμόδιας αρχής, και την επακόλουθη ανταλλαγή των πληροφοριών που λαμβάνονται μέσω αυτών των ερευνών.

5. Οι αρμόδιες αρχές των περ. α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 6 μπορούν να συνάπτουν συμφωνίες συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών με τις αρμόδιες αρχές τρίτων χωρών που αποτελούν ομολόγους των εν λόγω εθνικών αρμόδιων αρχών, με βάση την αμοιβαιότητα και μόνο εφόσον οι πληροφορίες που παρέχονται καλύπτονται από απαιτήσεις επαγγελματικού απόρρητου τουλάχιστον ισοδύναμες με αυτές που

αναφέρονται στην παρ. 1. Οι εμπιστευτικές πληροφορίες που γίνονται αντικείμενο ανταλλαγής, όπως προβλέπουν αυτές οι συμφωνίες συνεργασίας, χρησιμοποιούνται για τον σκοπό της εκτέλεσης των εποπτικών καθηκόντων των εν λόγω αρχών.

Όταν η πληροφορία που γίνεται αντικείμενο ανταλλαγής προέρχεται από άλλο κράτος μέλος, γνωστοποιείται μόνο κατόπιν ρητής συμφωνίας της αρμόδιας αρχής που τη γνωστοποίησε και, κατά περίπτωση, μόνο για τους σκοπούς για τους οποίους έδωσε τη συγκατάθεσή της η αρχή αυτή.

ΑΡΘΡΟ 34Γ

ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ

1. Κατά παρέκκλιση από τις παρ. 1 και 3 του άρθρου 34B και με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 22, επιτρέπεται η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ:

α) των αρμόδιων αρχών των περ. α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 6 που εποπτεύουν πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς σύμφωνα με τον παρόντα νόμο,

β) των αρμόδιων αρχών της περ. α' ανωτέρω, με αντίστοιχες αρμόδιες αρχές που εποπτεύουν πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 σε διαφορετικά κράτη μέλη, και

γ) των αρμόδιων αρχών της περ. α' ανωτέρω και των αρχών στις οποίες έχει ανατεθεί η προληπτική ρύθμιση και εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών.

Οι πληροφορίες που λαμβάνονται υπόκεινται σε απαιτήσεις επαγγελματικού απορρήτου αντίστοιχες με εκείνες της παρ. 1 του άρθρου 34B.

2. Επιτρέπεται η γνωστοποίηση πληροφοριών σχετικά με την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών, όσον αφορά στη συμμόρφωση προς τον παρόντα νόμο, προς τις εξεταστικές επιτροπές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τα άρθρα 145 έως 147 του Κανονισμού της Βουλής και τις δικαστικές και εισαγγελικές αρχές που αναλαμβάνουν τη διενέργεια ερευνών, υπό τις εξής προϋποθέσεις:

α) έχουν αρμοδιότητα να ερευνούν ή να ελέγχουν τις ενέργειες των αρχών που είναι επιφορτισμένες με την εποπτεία αυτών των πιστωτικών ιδρυμάτων ή με τη θέσπιση νόμων σχετικά με την εν λόγω εποπτεία ή

β) οι πληροφορίες είναι απολύτως αναγκαίες για την εκπλήρωση της εντολής που αναφέρεται στην περ. α) ή

γ) τα πρόσωπα που έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες υπόκεινται σε απαιτήσεις επαγγελματικού απορρήτου τουλάχιστον ισοδύναμες με εκείνες της παρ. 1 του άρθρου 34B ή

δ) όταν η πληροφορία προέρχεται από άλλο κράτος μέλος, γνωστοποιείται μόνο με τη ρητή συγκατάθεση των αρμόδιων αρχών που τη γνωστοποίησαν και μόνο για τους σκοπούς για τους οποίους αυτές έδωσαν τη συγκατάθεσή τους.».

ΑΡΘΡΟ 35

ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

(άρθρο 8 και άρθρο 61 παρ. 3 της Οδηγίας 2015/849)

1. Τα υπόχρεα πρόσωπα λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα, για να εντοπίζουν και να εκτιμούν τους κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες κινδύνου, όπως αυτούς που σχετίζονται με τους πελάτες τους, τις χώρες ή τις γεωγραφικές περιοχές, τα προϊόντα, τις υπηρεσίες, τις συναλλαγές ή τους διαύλους παροχής υπηρεσιών.

2. Οι εκτιμήσεις κινδύνων των υπόχρεων προσώπων τεκμηριώνονται, επικαιροποιούνται και τίθενται στη διάθεση της αρμόδιας αρχής.

3. Τα υπόχρεα πρόσωπα εφαρμόζουν εσωτερικές πολιτικές, ελέγχους και διαδικασίες, ώστε να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τους κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο και να διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις του παρόντος.

Οι ανωτέρω πολιτικές, έλεγχοι και διαδικασίες είναι ανάλογες προς τον χαρακτήρα και το μέγεθος των υπόχρεων προσώπων και αφορούν:

α) στην αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων, τα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη και τον πραγματικό δικαιούχο, την υποβολή αναφορών ύποπτων συναλλαγών, την τήρηση αρχείου, τον ορισμό υπευθύνου σε επίπεδο διοίκησης για τον έλεγχο της συμμόρφωσης και τον έλεγχο καταλληλότητας των εργαζομένων,

β) στη συγκρότηση και λειτουργία ανεξάρτητης υπηρεσίας ελέγχου για την εξακρίβωση της εφαρμογής των εσωτερικών πολιτικών, ελέγχων και διαδικασιών. Επιπρόσθετα, τα υπόχρεα πρόσωπα θεσπίζουν διαδικασίες που επιτρέπουν στους εργαζομένους τους να καταγγέλλουν παραβάσεις εσωτερικά, μέσω ειδικού, ανεξάρτητου και ανώνυμου διαύλου, ανάλογου προς τον χαρακτήρα και το μέγεθος του εκάστοτε υπόχρεου προσώπου, όπως προβλέπεται ειδικότερα στην παρ. 2 του άρθρου 26.

4. Οι εφαρμοζόμενες εσωτερικές πολιτικές, έλεγχοι και διαδικασίες εγκρίνονται από τα ανώτερα διοικητικά στελέχη, τα οποία παρακολουθούν και, όπου ενδείκνυται, ενισχύουν τα μέτρα που έχουν ληφθεί.

5. Οι αρμόδιες αρχές καθορίζουν με απόφασή τους συγκεκριμένες υποχρεώσεις που εμπίπτουν στο παρόν, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη το μέγεθος και τη φύση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων των υπόχρεων προσώπων. Οι αρμόδιες αρχές μπορεί να αποφασίσουν ότι δεν χρειάζονται επιμέρους τεκμηριωμένες εκτιμήσεις κινδύνων, όταν οι εγγενείς για την κατηγορία υπόχρεων προσώπων κίνδυνοι είναι σαφείς και κατανοητοί.

ΑΡΘΡΟ 36

ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΟΜΙΛΟΥ
(άρθρο 45 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849)

1. Τα υπόχρεα πρόσωπα που ανήκουν σε όμιλο εφαρμόζουν επαρκείς και κατάλληλες πολιτικές και διαδικασίες για τους σκοπούς του παρόντος σε επίπεδο ομίλου, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν στην ανταλλαγή πληροφοριών, καθώς και την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Η εν λόγω υποχρέωση ισχύει και για τις θυγατρικές και τα υποκαταστήματα που ανήκουν κατά πλειοψηφία στα υπόχρεα πρόσωπα και βρίσκονται σε κράτη μέλη της Ε.Ε. και τρίτες χώρες.

2. Τα υπόχρεα πρόσωπα που λειτουργούν εγκαταστάσεις σε άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε. εξασφαλίζουν, ότι οι εν λόγω εγκαταστάσεις τηρούν τις σχετικές εθνικές διατάξεις του κράτους υποδοχής.

3. Τα υποκαταστήματα και οι θυγατρικές εταιρείες, που ανήκουν κατά πλειοψηφία στα υπόχρεα πρόσωπα και βρίσκονται σε τρίτες χώρες όπου οι ελάχιστες απαιτήσεις καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας είναι λιγότερο αυστηρές από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, εφαρμόζουν τις τελευταίες, συμπεριλαμβανομένων αυτών για την προστασία των δεδομένων, στον βαθμό που το επιτρέπει η νομοθεσία της τρίτης χώρας. Αν η νομοθεσία της τρίτης χώρας δεν το επιτρέπει, τα υπόχρεα πρόσωπα διασφαλίζουν ότι τα υποκαταστήματα και οι θυγατρικές τους εφαρμόζουν επιπρόσθετα μέτρα, ώστε να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τον κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και ενημερώνουν σχετικά την αρμόδια αρχή. Η αρμόδια αρχή, αν θεωρεί ότι τα επιπρόσθετα μέτρα δεν επαρκούν, εφαρμόζει συμπληρωματικές εποπτικές δράσεις, στο πλαίσιο των οποίων μπορεί να απαιτήσει από το υπόχρεο πρόσωπο να μη συνάψει ή να τερματίσει επιχειρηματικές σχέσεις και να μην εκτελέσει συναλλαγές και, εφόσον το κρίνει απαραίτητο, να παύσει τις δραστηριότητές του στην τρίτη χώρα.

4. Αν η νομοθεσία τρίτης χώρας δεν επιτρέπει την εφαρμογή των πολιτικών και διαδικασιών, σύμφωνα με την παρ. 1, σε υποκαταστήματα και θυγατρικές των υπόχρεων προσώπων στη χώρα αυτήν, τα υπόχρεα πρόσωπα ενημερώνουν την Αρχή, την κατά περίπτωση αρμόδια αρχή του άρθρου 6 και τον Κεντρικό Συντονιστικό Φορέα. Η Τράπεζα της Ελλάδος και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ενημερώνουν ακολούθως την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών. Η Τράπεζα της Ελλάδος και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών, όταν εκτιμούν ποιες τρίτες χώρες δεν επιτρέπουν την εφαρμογή των πολιτικών και διαδικασιών που απαιτούνται βάσει της παρ. 1, λαμβάνουν υπόψη νομικούς περιορισμούς που μπορεί να παρεμποδίζουν την ορθή εφαρμογή αυτών των πολιτικών και διαδικασιών, μεταξύ των οποίων το απόρρητο, η προστασία των δεδομένων και άλλοι περιορισμοί στην ανταλλαγή των πληροφοριών που μπορεί να είναι χρήσιμες γι' αυτόν τον σκοπό.

5. Πληροφορίες που περιλαμβάνονται σε αναφορές ασυνήθιστων ή ύποπτων συναλλαγών που υποβάλλονται στην Αρχή από τα υπόχρεα πρόσωπα και αφορούν σε

κεφάλαια που αποτελούν προϊόντα εγκληματικής δραστηριότητας ή σχετίζονται με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας απαιτείται να ανταλλάσσονται εντός του ομίλου, εκτός αν η Αρχή δώσει διαφορετικές οδηγίες.

6. Οι εκδότες ηλεκτρονικού χρήματος και οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα με μορφή διαφορετική από υποκατάστημα και των οποίων η έδρα βρίσκεται σε άλλο κράτος-μέλος της Ε.Ε. ορίζουν ένα κεντρικό σημείο επαφής στην Ελλάδα με βάση τα κριτήρια του άρθρου 3 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1108, της 7ης Μαΐου 2018, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη συμπλήρωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα που προσδιορίζουν τα κριτήρια για τον ορισμό κεντρικών σημείων επαφής από τους εκδότες ηλεκτρονικού χρήματος και τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών, καθώς και με τους κανόνες σχετικά με τα καθήκοντα των εν λόγω κεντρικών σημείων επαφής (L 203). Το κεντρικό αυτό σημείο επαφής είναι αρμόδιο να εξασφαλίζει για λογαριασμό τους τη συμμόρφωση με τις διατάξεις του παρόντος και να διευκολύνει την εποπτεία από την Τράπεζα της Ελλάδος, συμπεριλαμβανομένης της παροχής εγγράφων και πληροφοριών προς αυτήν ύστερα από σχετικό αίτημα.

ΑΡΘΡΟ 37

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

(άρθρο 46 παρ. 1 εδάφια α' και β' της Οδηγίας 2015/849)

Τα υπόχρεα πρόσωπα οφείλουν να λαμβάνουν μέτρα ανάλογα με τους εκτιμώμενους κινδύνους, τη φύση και το μέγεθός τους, ώστε οι υπάλληλοί τους να λάβουν γνώση των διατάξεων του παρόντος και των σχετικών κανονιστικών πράξεων, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών υποχρεώσεων για την προστασία των δεδομένων. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη συμμετοχή των υπαλλήλων σε ειδικά προγράμματα κατάρτισης για τον εντοπισμό των δραστηριοτήτων που συνδέονται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και την εκμάθηση του τρόπου με τον οποίο πρέπει να ενεργούν στις περιπτώσεις αυτές.

ΑΡΘΡΟ 38

ΑΡΜΟΔΙΑ ΣΤΕΛΕΧΗ

(άρθρο 46 παρ. 4 της Οδηγίας 2015/849)

1. Κάθε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικός οργανισμός οφείλει να ορίσει ένα διευθυντικό στέλεχος, στο οποίο τα άλλα διευθυντικά στελέχη και οι υπάλληλοι αναφέρουν κάθε συναλλαγή που θεωρούν ασυνήθη ή ύποπτη για διάπραξη νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς και κάθε γεγονός που λαμβάνουν γνώση λόγω της υπηρεσίας τους και το οποίο μπορεί να αποτελέσει ένδειξη τέτοιων πράξεων. Στα υποκαταστήματα ή σε ειδικές διευθύνσεις ή μονάδες η αναφορά αυτή γίνεται κατευθείαν στον διευθυντή

του υποκαταστήματος ή της διεύθυνσης ή της μονάδας, ο οποίος αναφέρεται αμέσως στο αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος, εφόσον συμεριζεται τις υπόνοιες. Αν ο διευθυντής ή ο αναπληρωτής του κωλύεται ή αρνείται ή αμελεί ή δεν συμεριζεται τις υπόνοιες του αναφέροντος υπαλλήλου, τότε ο υπάλληλος μπορεί να αναφερθεί στο αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος. Το τελευταίο ενημερώνει σχετικά, τηλεφωνικά ή με εμπιστευτικό έγγραφο ή με ασφαλές ηλεκτρονικό μέσο, την Αρχή, παρέχοντάς της συγχρόνως κάθε χρήσιμη πληροφορία ή στοιχείο, αν μετά την εξέταση που πραγματοποιεί, κρίνει ότι οι πληροφορίες και τα υπάρχοντα στοιχεία δικαιολογούν την αναφορά.

Οι αρμόδιες αρχές μπορούν με απόφασή τους να επιβάλουν αντιστοίχως την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας και σε άλλα υπόχρεα νομικά πρόσωπα.

2. Αν περισσότερα υπόχρεα πρόσωπα ανήκουν σε όμιλο, αυτός ορίζει διευθυντικό στέλεχος από τη μεγαλύτερη εταιρεία του ομίλου ως συντονιστή για την εξασφάλιση της τήρησης των υποχρεώσεων του παρόντος από τις επί μέρους εταιρείες του ομίλου. Προς τούτο το στέλεχος αυτό συνεργάζεται και ανταλλάσσει πληροφορίες με τα διευθυντικά στελέχη των επί μέρους εταιρειών του ομίλου που ορίζονται, σύμφωνα με την παράγραφο 1, λαμβάνει γνώση των αναφορών τους προς την Αρχή και μπορεί να υποβάλει αναφορές σ' αυτήν και ο ίδιος, παρέχοντας στοιχεία από όλες τις εταιρείες του ομίλου.

2Α.⁽¹⁾ Τα υπόχρεα πρόσωπα ορίζουν το μέλος του διοικητικού συμβουλίου που είναι αρμόδιο για την εφαρμογή του παρόντος, του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/847 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, περί στοιχείων που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών και περί κατάργησης του Κανονισμού (ΕΚ) 1781/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Νοεμβρίου 2006, περί των πληροφοριών για τον πληρωτή που συνοδεύει τις μεταφορές χρηματικών ποσών (L 345) και των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή τους.

3. Με αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς μπορεί να προσδιορίζονται διαδικασίες και υποχρεώσεις που πρέπει να τηρούν οι όμιλοι και οι εταιρείες κάθε ομίλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ, ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΕΥΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΑΡΘΡΟ 39

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

1. α) Ο υπαίτιος πράξεων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες τιμωρείται με κάθειρξη έως οκτώ (8) έτη και με χρηματική ποινή από τριακόσιες (300) έως χίλιες (1.000) ημερήσιες μονάδες.

(1) Η παράγραφος 2Α του άρθρου 38 του Ν. 4557/2018 προστέθηκε με το άρθρο 57 του Ν. 5042/2023 και ισχύει από τη δημοσίευσή του νόμου στο ΦΕΚ, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 83 του ίδιου νόμου.

β) Ο υπαίτιος των πράξεων της περ. α' τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα (10) έτη και με χρηματική ποινή από χίλιες (1.000) έως πέντε χιλιάδες (5.000) ημερήσιες μονάδες:

αα) αν το αντικείμενο της νομιμοποίησης υπερβαίνει συνολικά σε αξία το ποσό των εκατό είκοσι χιλιάδων (120.000) ευρώ, ή

ββ) αν η πράξη τελείται από υπόχρεο φυσικό πρόσωπο κατά την άσκηση της επαγγελματικής του δραστηριότητας ή από πρόσωπο του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 46, ή

γγ)⁽¹⁾ αν η περιουσία που είναι αντικείμενο νομιμοποίησης προέρχεται από τα κακούργηματα των περ. α', β', γ', η' και θ' του άρθρου 4, καθώς και των άρθρων 323Α, 374, 380, της παρ. 2 και του δεύτερου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 385, της παρ. 2 του άρθρου 394Α του Ποινικού Κώδικα (ΠΚ, 4619/2019, Α' 95), της παρ. 5 του άρθρου 29 και του άρθρου 30 του ν. 4251/2014 (Α' 80).

γ) Ο υπαίτιος των πράξεων της περ. α' τιμωρείται με κάθειρξη και με χρηματική ποινή από δύο χιλιάδες (2.000) έως δέκα χιλιάδες (10.000) ημερήσιες μονάδες, αν ασκεί τέτοιου είδους δραστηριότητες κατ' επάγγελμα ή ως μέλος εγκληματικής οργάνωσης, η οποία επιδιώκει την τέλεση πράξεων νομιμοποίησης.

δ) Αν το βασικό αδίκημα τιμωρείται σε βαθμό πλημμελήματος, η ποινή για το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες είναι φυλάκιση έως τρία (3) έτη και χρηματική ποινή έως τριακόσιες (300) ημερήσιες μονάδες. Αν η πράξη τελέστηκε κατ' επάγγελμα επιβάλλονται οι κυρώσεις της περ. γ'.

ε) Η ποινική ευθύνη για το βασικό αδίκημα δεν αποκλείει την τιμωρία των υπαιτίων, αυτουργού και συμμετόχων για τις πράξεις των περ. α', β', γ' και δ', εφόσον τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των πράξεων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες είναι διαφορετικά από εκείνα του βασικού αδικήματος. Σε κάθε περίπτωση, ο αυτουργός ή ο συμμετοχος της πράξης της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 2 μένει ατιμώρητος εάν κριθεί ένοχος, με την ίδια ή με προγενέστερη απόφαση, για την τέλεση του βασικού αδικήματος, εκτός εάν για την πράξη της νομιμοποίησης απειλείται στερητική της ελευθερίας ποινή με υψηλότερο ανώτατο όριο. Η απαλλαγή κατά το προηγούμενο εδάφιο δεν αποκλείει την επιβολή ποινής στους λοιπούς αυτουργούς ή συμμετόχους της πράξης της νομιμοποίησης. Αν εχώρησε καταδίκη του υπαιτίου για βασικό αδίκημα, η ποινή κατ' αυτού ή των οικείων του για το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων που έχουν προκύψει από το ίδιο βασικό αδίκημα δεν μπορεί να υπερβαίνει την επιβληθείσα ποινή για την τέλεση του βασικού αδικήματος.

στ) Με φυλάκιση και χρηματική ποινή έως πεντακόσιες (500) ημερήσιες μονάδες τιμωρείται ο υπαίτιος του εγκλήματος της νομιμοποίησης εσόδων της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 2 που δεν είναι συμμετοχος στη διάπραξη του βασικού αδικήματος, εφόσον είναι οικείος του υπαιτίου του βασικού αδικήματος.

ζ) Το τελευταίο εδάφιο της περ. ε' και η περ. στ' δεν εφαρμόζονται αν συντρέχουν

(1) Η υποπερίπτωση γγ' της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 39 του Ν. 4557/2018 τέθηκε όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 70 του ν. 5039/2023 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 3.4.2023, σύμφωνα με το άρθρο 152 του ίδιου νόμου. Η υποπερίπτωση που τροποποιήθηκε είχε ως εξής: « γγ) αν η περιουσία που είναι αντικείμενο νομιμοποίησης προέρχεται από τα κακούργηματα των περ. α', β', γ', η' και θ' του άρθρου 4, καθώς και των άρθρων 323Α, 374, 380, της παρ. 2 και του δεύτερου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 385 του Ποινικού Κώδικα (ΠΚ, 4619/2019, Α' 95), της παρ. 5 του άρθρου 29 και του άρθρου 30 του ν. 4251/2014 (Α' 80)».

περιστάσεις κατ' επάγγελμα τέλεσης της νομιμοποίησης.

η) Κατά την επιμέτρηση της ποινής για πράξεις νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες λαμβάνονται υπόψη ως επιβαρυντικές περιστάσεις οι αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις για το αδίκημα αυτό που εκδίδουν δικαστήρια άλλων κρατών μερών της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης της 16ης Μαΐου 2005 για τη νομιμοποίηση, την ανίχνευση, την κατάσχεση και τη δήμευση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, η οποία κυρώθηκε με τον ν. 4478/2017 (Α' 91).

2. Η παρ. 1 εφαρμόζεται και όταν οι πράξεις νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες τελέστηκαν στην αλλοδαπή από ημεδαπό, ακόμη και αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των παρ. 1 και 3 του άρθρου 6 ΠΚ. Εφαρμόζεται επίσης και όταν οι πράξεις αυτές τελέστηκαν στην αλλοδαπή προς όφελος νομικού προσώπου ή οντότητας που έχει έδρα ή εγκατάσταση στην Ελλάδα.

3. Η άσκηση ποινικής δίωξης και η καταδίκη για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες δεν προϋποθέτουν ποινική δίωξη ή καταδίκη του υπαιτίου για το βασικό αδίκημα.

4. Στις περιπτώσεις εξάλειψης του αξιόποινου, δικαστικής άφεσης της ποινής, αθώωσης λόγω του ότι η πράξη κατέστη ανέγκλητη ή απαλλαγής του υπαιτίου από την ποινή λόγω ικανοποίησης του ζημιωθέντος για το βασικό αδίκημα, για το οποίο προβλέπεται ότι η ικανοποίηση του ζημιωθέντος επιφέρει αυτό το αποτέλεσμα, εξαλείφεται το αξιόποινο, δεν επιβάλλεται ποινή, κηρύσσεται αθώος ή απαλλάσσεται αντίστοιχα ο υπαίτιος από την ποινή και για τις συναφείς πράξεις νομιμοποίησης εσόδων. Η παρούσα δεν εφαρμόζεται όταν το αξιόποινο του βασικού αδικήματος εξαλείφθηκε λόγω παραγραφής.

5. Με φυλάκιση μέχρι δύο (2) έτη και χρηματική ποινή έως διακόσιες (200) ημερήσιες μονάδες τιμωρείται ο υπάλληλος του υπόχρεου νομικού προσώπου ή όποιο άλλο υπόχρεο προς αναφορά ύποπτων συναλλαγών πρόσωπο παραλείπει να αναφέρει αρμοδίως ύποπτες ή ασυνήθεις συναλλαγές ή δραστηριότητες ή παρουσιάζει ψευδή ή παραπλανητικά στοιχεία, κατά παράβαση των σχετικών νομοθετικών, διοικητικών ή κανονιστικών διατάξεων και κανόνων, εφόσον για την πράξη του δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή από άλλες διατάξεις.

6. Τα κακουργήματα που προβλέπονται στον παρόντα νόμο δικάζονται από το Τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων και τα πλημμελήματα από το Τριμελές Πλημμελειοδικείο.

7. Επί των εγκλημάτων της παρ. 1 δύνανται να διενεργηθούν οι ειδικές ανακριτικές πράξεις του άρθρου 254 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ΚΠΔ, ν. 4620/2019, Α' 96).

ΑΡΘΡΟ 40

ΔΗΜΕΥΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

1. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν προϊόν βασικού αδικήματος του άρθρου 4, ή των αδικημάτων του άρθρου 2, ή που έχουν αποκτηθεί αμέσως ή εμμέσως ως προϊόν τέτοιων αδικημάτων, ή τα μέσα που έχουν χρησιμοποιηθεί ή προορίζονταν να χρησιμοποιηθούν προς τέλεση αυτών των αδικημάτων, κατάσχονται και, εφόσον δεν συντρέχει περίπτωση απόδοσής τους στον ιδιοκτήτη, σύμφωνα με την παρ. 2 του

άρθρου 311 και το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 372 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ΚΠΔ, ν. 4620/2019, Α' 96), δημεύονται υποχρεωτικά με την καταδικαστική απόφαση. Σε περίπτωση ανάμειξης του προϊόντος του αδικήματος με περιουσία που προέρχεται από νόμιμες πηγές, η κατάσχεση και η δήμευση επιβάλλονται μέχρι του ποσού της αξίας του προϊόντος αυτού. Η δήμευση επιβάλλεται ακόμη και αν τα περιουσιακά στοιχεία ή μέσα ανήκουν σε τρίτο, εφόσον αυτός τελούσε εν γνώσει του βασικού αδικήματος ή των αδικημάτων του άρθρου 2 κατά τον χρόνο κτήσης τους. Η γνώση του τρίτου πρέπει να αιτιολογείται ειδικά στη δικαστική απόφαση. Όταν ο τρίτος είναι νομικό πρόσωπο, εξετάζεται αν υπήρχε προβλεπόμενη γνώση σχετικά με την προέλευση των περιουσιακών στοιχείων σε όποιον έχει εξουσία εκπροσώπησης του ή είναι εξουσιοδοτημένος για τη λήψη αποφάσεων ή για την άσκηση ελέγχου, στο πλαίσιο του νομικού προσώπου ή της επιχείρησης ή σε όποιον ασκεί εν τοις πράγμασι τα καθήκοντα αυτά. Η παρούσα ισχύει και σε περίπτωση απόπειρας των ανωτέρω αδικημάτων. Δήμευση δεν επιβάλλεται όταν το δικαστήριο, αυτεπαγγέλτως ή μετά από αίτημα διαδίκου ή τρίτου, κρίνει ότι αυτή είναι στη συγκεκριμένη περίπτωση δυσανάλογη, όπως όταν υπάρχει κίνδυνος να αποστερήσει τον καταδικασθέντα ή τρίτο, ιδίως την οικογένειά τους, από πράγμα που εξυπηρετεί τον αναγκαίο βιοπορισμό τους ή να προκαλέσει σε αυτούς υπέρμετρη και ανεπανόρθωτη βλάβη. Στις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει αναλόγως περιορισμένη δήμευση ή χρηματική ποινή, σύμφωνα με την παρ. 2.

2. Αν η περιουσία ή το προϊόν, σύμφωνα με την παρ. 1, δεν υπάρχει πλέον, δεν έχει βρεθεί ή δεν είναι δυνατόν να κατασχεθεί, κατάσχονται και δημεύονται με τους όρους της παρ. 1 περιουσιακά στοιχεία ίσης αξίας προς εκείνη της προαναφερθείσας περιουσίας ή του προϊόντος κατά τον χρόνο της καταδικαστικής απόφασης, όπως την προσδιορίζει το δικαστήριο (αναπληρωματική δήμευση). Το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει και χρηματική ποινή μέχρι του ποσού της αξίας της περιουσίας ή του προϊόντος, αν κρίνει ότι δεν υπάρχουν πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία προς δήμευση ή τα υπάρχοντα υπολείπονται της αξίας της περιουσίας ή του προϊόντος ή ανήκουν σε τρίτο στον οποίο δεν μπορεί να επιβληθεί δήμευση. Το πρώτο και δεύτερο εδάφιο δεν εφαρμόζονται όταν η περιουσία ή το προϊόν της παρ. 1 έχει ήδη αποτελέσει αντικείμενο δήμευσης, με βάση αμετάκλητη απόφαση η οποία εκδόθηκε σε άλλη δίκη. Τα εδάφια αυτά εφαρμόζονται όμως, αν η προηγηθείσα δήμευση ήταν αναπληρωματική δήμευση και τα δημευθέντα περιουσιακά στοιχεία δεν είχαν προέλθει από την αξιόποινη συμπεριφορά για την οποία είχε επιβληθεί η δήμευσή τους. Η δήμευση που επιβάλλεται με τους όρους της παρ. 1 και της παρούσας δεν θίγει προγενέστερα δικαιώματα που έχουν αποκτήσει καλόπιστοι τρίτοι ή ο ζημιωθείς από το βασικό αδίκημα ή από το αδίκημα νομιμοποίησης επί των δημευθέντων περιουσιακών στοιχείων. Τα δικαιώματα αυτά μπορούν να ασκηθούν σύμφωνα με τις διατάξεις του ιδιωτικού δικαίου και του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

3. Δήμευση διατάσσεται και όταν δεν έχει ασκηθεί δίωξη λόγω θανάτου του υπαιτίου ή η δίωξη που είχε ασκηθεί έπαυσε οριστικά, ή κηρύχθηκε απαράδεκτη. Στις περιπτώσεις αυτές, η δήμευση διατάσσεται με βούλευμα του δικαστικού συμβουλίου, ή με απόφαση του δικαστηρίου που παύει ή κηρύσσει απαράδεκτη την ποινική δίωξη και, αν δεν έχει ασκηθεί δίωξη, με βούλευμα του κατά τόπον αρμόδιου συμβουλίου πλημμελειοδικών. Το άρθρο 495 και η παρ. 3 του άρθρου 504 ΚΠΔ εφαρμόζονται αναλόγως και στην

προκειμένη περίπτωση.

4. Η παρ. 2 του άρθρου 311 και το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 372 ΚΠΔ, εφαρμόζονται αναλόγως και αν έχει διαταχθεί δήμευση κατά της περιουσίας τρίτου, ο οποίος δεν συμμετείχε στη δίκη ούτε κλητεύθηκε σε αυτήν.

5. Σε κάθε περίπτωση δήμευσης, το δικαστήριο αποφασίζει αν αυτά που δημεύθηκαν επιβάλλεται να καταστραφούν, ή αν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για το δημόσιο συμφέρον, για κοινωνικούς σκοπούς, ή για την ικανοποίηση του ζημιωθέντος από το βασικό αδίκημα ή το αδίκημα νομιμοποίησης. Στην τελευταία περίπτωση ο ζημιωθείς μπορεί να ασκήσει τα δικαιώματά του επί του δημευθέντος αντικειμένου σύμφωνα με τις διατάξεις του ιδιωτικού δικαίου και του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

ΑΡΘΡΟ 41

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ (άρθρα 58 και 59 της Οδηγίας 2015/849)

1. Το Δημόσιο μπορεί, ύστερα από πρακτικό ή γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, να αξιώσει ενώπιον των αρμόδιων πολιτικών δικαστηρίων από τον αμετακλήτως καταδικασμένο σε στερητική της ελευθερίας ποινή τουλάχιστον τριών (3) ετών για ποινικό αδίκημα της παρ. 2, κάθε άλλη περιουσία που αυτός έχει αποκτήσει από άλλο αδίκημα της παρ. 2, έστω και αν δεν έχει ασκηθεί για το αδίκημα αυτό δίωξη, λόγω θανάτου του υπαιτίου ή η δίωξη που είχε ασκηθεί έπαυσε οριστικά ή κηρύχθηκε απαράδεκτη.

2. Η παρ. 1 εφαρμόζεται στα παρακάτω ποινικά αδικήματα, εφόσον αυτά αμέσως ή εμμέσως μπορούν να οδηγήσουν σε οικονομικό όφελος:

α) των περ. α', β', γ' και θ' του άρθρου 4 του παρόντος, και των άρθρων 237Α, 323Α και 396 του Ποινικού Κώδικα (ΠΚ, 4619/2019, Α' 95),

β) των άρθρων 207, 208, 208Α ΠΚ,

γ) των άρθρων 216, 372, 374, 375 και της παρ. 1 του άρθρου 394 ΠΚ, εφόσον αφορούν μέσα πληρωμής πλην των μετρητών,

δ) των άρθρων 348Α, 348Β, 348Γ, 349 ΠΚ,

ε) του άρθρου 292Β ΠΚ.

3. Αν η περιουσία που αναφέρεται στην παρ. 1 έχει μεταβιβαστεί σε τρίτο, ο καταδικασμένος υποχρεούται σε αποζημίωση ίση με την αξία της κατά το χρόνο συζήτησης της αγωγής. Η παραπάνω αξίωση μπορεί να ασκηθεί και κατά τρίτου που απέκτησε από χαριστική αιτία, εφόσον κατά το χρόνο της κτήσης ήταν σύζυγος ή συγγενής εξ αίματος κατ' ευθεία γραμμή με τον καταδικασμένο ή αδελφός του ή θετό τέκνο του, καθώς και εναντίον κάθε τρίτου που απέκτησε την περιουσία μετά την άσκηση κατά του καταδικασμένου ποινικής δίωξης για το πιο πάνω έγκλημα, αν τα ανωτέρω πρόσωπα κατά το χρόνο που την απέκτησαν, γνώριζαν την άσκηση ποινικής δίωξης κατά του καταδικασμένου. Ο τρίτος και ο καταδικασμένος ευθύνονται εις ολόκληρον.

ΑΡΘΡΟ 42

**ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΕΚΠΟΙΗΣΗΣ
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ - ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ**

1. Όταν διεξάγεται τακτική ανάκριση για τα αδικήματα του άρθρου 2, ο ανακριτής μπορεί, με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα, να διατάξει τη δέσμευση κάθε είδους λογαριασμών, τίτλων ή χρηματοπιστωτικών προϊόντων που τηρούνται σε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό, καθώς και του περιεχομένου των θυρίδων θησαυροφυλακίου του κατηγορουμένου, έστω και κοινών οποιουδήποτε είδους με άλλο πρόσωπο, εφόσον υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι τα περιουσιακά αυτά στοιχεία προέρχονται άμεσα ή έμμεσα από την τέλεση των αδικημάτων του άρθρου 2. Το ίδιο ισχύει και όταν διεξάγεται ανάκριση για βασικό αδίκημα και υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι τα περιουσιακά αυτά στοιχεία προέρχονται άμεσα ή έμμεσα από την τέλεση του ανωτέρω αδικήματος ή υπόκεινται σε δήμευση, σύμφωνα με το άρθρο 40. Η δέσμευση μπορεί να αφορά και σε περιουσιακά στοιχεία τρίτου φυσικού ή νομικού προσώπου όταν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις της δήμευσης αυτών κατά την παρ. 1 του άρθρου 40. Σε περίπτωση διεξαγωγής προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης, με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 36 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ΚΠΔ, ν. 4620/2019, Α' 96) για την επιβολή του μέτρου αυτού από τους εισαγγελείς οικονομικού εγκλήματος, η δέσμευση των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων μπορεί να διαταχθεί από το δικαστικό συμβούλιο, εφόσον συντρέχουν βάσιμες υπόνοιες ότι αυτά προέρχονται άμεσα ή έμμεσα από την τέλεση βασικού αδικήματος ή αδικήματος νομιμοποίησης ή υπόκεινται σε δήμευση, σύμφωνα με το άρθρο 40. Η διάταξη του ανακριτή ή το βούλευμα του συμβουλίου επέχει θέση έκθεσης κατάσχεσης, εκδίδεται χωρίς προηγούμενη κλήση του κατηγορουμένου ή του τρίτου, δεν είναι απαραίτητο να αναφέρει συγκεκριμένο λογαριασμό, τίτλο, χρηματοπιστωτικό προϊόν ή θυρίδα, γνωστοποιείται με κάθε μέσο, με προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν την έγγραφη απόδειξη και επιτρέπουν τη διαπίστωση της γνησιότητάς τους, στο πιστωτικό ίδρυμα ή τον χρηματοπιστωτικό οργανισμό και επιδίδεται σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η δέσμευση εντός είκοσι (20) ημερών από την έκδοσή του. Σε περίπτωση κοινών λογαριασμών, τίτλων ή χρηματοπιστωτικών προϊόντων επιδίδεται και στον τρίτο συνδικαιούχο, σε περίπτωση δε θυρίδων και στον πληρεξούσιο του μισθωτή. Η επιβολή της δέσμευσης δεν κωλύει το άνοιγμα νέων τραπεζικών λογαριασμών για την εξυπηρέτηση αποκλειστικά βιοτικών και επαγγελματικών αναγκών εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η δέσμευση. Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου λαμβάνονται υποχρεωτικά μέτρα αυξημένης δέουσας επιμέλειας και ενημερώνεται ο αρμόδιος εισαγγελέας ή ο ανακριτής για τις διενεργούμενες συναλλαγές. Στην περίπτωση αυτή δεν ισχύει το τραπεζικό απόρρητο.

2. Η δέσμευση που προβλέπεται στην παρ. 1 ισχύει από τη χρονική στιγμή της αποδεδειγμένης γνωστοποίησης της διάταξης του ανακριτή ή του βουλεύματος στο πιστωτικό ίδρυμα ή στον χρηματοπιστωτικό οργανισμό. Από τότε απαγορεύεται το άνοιγμα της θυρίδας και είναι άκυρη έναντι του Δημοσίου εκταμίευση χρημάτων από τον λογαριασμό ή εκποίηση τίτλων ή χρηματοπιστωτικών προϊόντων. Διευθυντικό στέλεχος ή υπάλληλος του πιστωτικού ιδρύματος ή του χρηματοπιστωτικού οργανισμού που

παραβαίνει με πρόθεση τις διατάξεις της παρούσας τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών και με χρηματική ποινή. Η δέσμευση δεν θίγει προγενέστερα δικαιώματα που έχουν αποκτήσει καλόπιστοι τρίτοι επί του λογαριασμού, των τίτλων ή των χρηματοπιστωτικών προϊόντων ή του περιεχομένου της θυρίδας. Δεν εμποδίζεται επίσης ο ζημιωθείς από το βασικό αδίκημα ή το αδίκημα νομιμοποίησης, ακόμη και μετά από την επιβολή της δέσμευσης, να αποκτήσει δικαιώματα επί των περιουσιακών στοιχείων της παρ. 1. Τα δικαιώματα των προηγούμενων δύο εδαφίων μπορούν να ασκηθούν σύμφωνα με τις διατάξεις του ιδιωτικού δικαίου και του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

3. Αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 1, ο ανακριτής ή το δικαστικό συμβούλιο μπορεί να διατάξει την απαγόρευση εκποίησης ορισμένου ακινήτου ή άλλου περιουσιακού στοιχείου του κατηγορουμένου. Η διάταξη του ανακριτή ή το βούλευμα επέχει θέση έκθεσης κατάσχεσης, εκδίδεται χωρίς προηγούμενη κλήση του κατηγορουμένου και γνωστοποιείται με κάθε μέσο, με προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν την έγγραφη απόδειξη και επιτρέπουν τη διαπίστωση της γνησιότητάς τους, κατά περίπτωση στον αρμόδιο υποθηκοφύλακα ή προϊστάμενο κτηματολογικού γραφείου ή νηολογίου ή άλλης αρμόδιας υπηρεσίας προς καταχώριση της σχετικής εγγραφής, οι οποίοι υποχρεούνται να προβούν την ίδια ημέρα σε σχετική σημείωση στα οικεία βιβλία και να αρχειοθετήσουν το έγγραφο που τους έχει κοινοποιηθεί. Η διάταξη του ανακριτή ή το βούλευμα επιδίδεται στον κατηγορούμενο εντός είκοσι (20) ημερών από την έκδοσή του, καθώς και στον τρίτο συγκύριο του περιουσιακού στοιχείου ή στον δικαιούχο άλλου δικαιώματος εγγεγραμμένου στα βιβλία των ανωτέρω υπηρεσιών. Κάθε δικαιοπραξία, υποθήκη, κατάσχεση ή άλλη πράξη που εγγράφεται στα βιβλία των ανωτέρω αρμόδιων υπηρεσιών μετά από την εγγραφή της ανωτέρω σημείωσης είναι άκυρη έναντι του Δημοσίου. Το τέταρτο, πέμπτο και έκτο εδάφιο της παρ. 2 εφαρμόζονται αναλόγως και στην παρούσα περίπτωση.

4. Εκείνος κατά του οποίου στρέφεται το μέτρο της δέσμευσης και ο τρίτος συγκύριος ή δικαιούχος επί του δεσμευμένου περιουσιακού στοιχείου δικαιούνται να ζητήσουν την άρση της διάταξης του ανακριτή, ή την ανάκληση του βουλεύματος, ή τον περιορισμό αυτών σε περιουσιακά στοιχεία μικρότερης αξίας από τα δεσμευθέντα, με προσφυγή που απευθύνεται προς το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο και κατατίθεται στον ανακριτή ή τον εισαγγελέα, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την επίδοση σε αυτόν της διάταξης ή του βουλεύματος. Στη σύνθεση του συμβουλίου δεν μετέχει ο ανακριτής. Η υποβολή της προσφυγής και η προθεσμία προς τούτο δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της διάταξης ή του βουλεύματος. Το συμβούλιο, κατά την κρίση του για τον περιορισμό των δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων, λαμβάνει ιδιαίτερα υπόψη την ύπαρξη και άλλων συγκυρίων ή δικαιούχων επί των στοιχείων αυτών.

5. Ανεξάρτητα από την υποβολή της προσφυγής κατά την παρ. 4 ή από την κρίση επ' αυτής, η διάταξη ή το βούλευμα μπορούν να ανακληθούν, ή να μεταρρυθμισθούν και η δέσμευση να αρθεί ή να περιορισθεί αυτεπάγγελτα από τον ανακριτή ή το δικαστικό συμβούλιο ή με αίτηση εκείνου κατά του οποίου στρέφεται ή του τρίτου συγκυρίου ή δικαιούχου επί του δεσμευμένου περιουσιακού στοιχείου, αν προκύψουν νέα στοιχεία, ή συντρέξουν ιδιαίτερες περιστάσεις στο πρόσωπο αυτών ή των μελών των οικογενειών τους. Επιτρέπεται, επίσης, η άρση ή ο περιορισμός της δέσμευσης, προκειμένου να

ικανοποιηθεί ο ζημωθείς από το βασικό αδίκημα, ή από το αδίκημα νομιμοποίησης και όταν ακόμη δεν συντρέχει περίπτωση από τις προβλεπόμενες στο άρθρο 304 ΚΠΔ. Μετά από την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο είναι δυνατή η ανάκληση ή μεταρρύθμιση της διάταξης ή του βουλεύματος από το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο, κατά το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 και την παρ. 2 του άρθρου 294 ΚΠΔ, οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως.

6. Δικαίωμα υποβολής προσφυγής ή αίτησης στο δικαστικό συμβούλιο, κατά τις παρ. 4 και 5, έχουν και οι τρίτοι οι οποίοι διεκδικούν για λογαριασμό τους την κυριότητα ή άλλο δικαίωμα επί του δεσμευμένου περιουσιακού στοιχείου.

7.⁽¹⁾ Όταν διεξάγεται έρευνα από την Αρχή, η δέσμευση των λογαριασμών, τίτλων και χρηματοπιστωτικών προϊόντων και του περιεχομένου των θυρίδων, καθώς και η απαγόρευση της μεταβίβασης ή εκποίησης οποιουδήποτε περιουσιακού στοιχείου μπορεί να διαταχθούν σε επείγουσες περιπτώσεις από τον Πρόεδρο της Αρχής, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στις παρ. 1 έως 3, εφόσον συντρέχουν βάσιμες υπόνοιες κατά την περ. δ' της παρ. 2 του άρθρου 48. Το αντίγραφο της διάταξης του Προέδρου της Αρχής διαβιβάζεται αμελλητί στον αρμόδιο εισαγγελέα, χωρίς αυτό να παρακωλύει την συνέχιση της έρευνας από την Αρχή. Τα πρόσωπα που βλάπτονται από την παραπάνω δέσμευση έχουν τα δικαιώματα που προβλέπονται στις παρ. 4, 5 και 6. Τα χρονικά όρια διάρκειας των μέτρων δέσμευσης που περιγράφονται στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 36 ΚΠΔ ισχύουν και για τη δέσμευση ή απαγόρευση μεταβίβασης ή εκποίησης, η οποία διατάσσεται από τον Πρόεδρο της Αρχής, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας. Για την εξακολούθηση της ισχύος της διάταξης του Προέδρου της Αρχής πέραν των χρονικών ορίων του προηγούμενου εδαφίου αποφαινεται, πριν από την παρέλευση αυτών, ο ανακριτής με διάταξή του, αν η υπόθεση εκκρεμεί στο στάδιο της ανάκρισης, ή το δικαστικό συμβούλιο σε κάθε άλλη περίπτωση, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις των παρ. 1 έως 3.

8.⁽²⁾ Κατά την έκδοση της διάταξης ή του βουλεύματος των παρ. 1, 3 και 7 εξαιρούνται

(1) Η παράγραφος 7 του άρθρου 42 του Ν. 4557/2018 τέθηκε όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 171 του ν. 4855/2021 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 12.11.2021, σύμφωνα με το άρθρο 203 του ίδιου νόμου. Η παράγραφος που τροποποιήθηκε είχαν ως εξής: «7. Όταν διεξάγεται έρευνα από την Αρχή, η δέσμευση των λογαριασμών, τίτλων και χρηματοπιστωτικών προϊόντων και του περιεχομένου των θυρίδων, καθώς και η απαγόρευση της μεταβίβασης ή εκποίησης οποιουδήποτε περιουσιακού στοιχείου μπορεί να διαταχθούν σε επείγουσες περιπτώσεις από τον Πρόεδρο της Αρχής, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στις παρ. 1 έως 3, εφόσον συντρέχουν βάσιμες υπόνοιες κατά την περ. δ' της παρ. 2 του άρθρου 48. Τα σχετικά με τη δέσμευση στοιχεία που συλλέγονται νόμιμα από την Αρχή, αποτελούν στοιχεία της τυχόν σχηματισθείσης ποινικής δικογραφίας που σχετίζονται με τα αδικήματα που αναφέρει η Αρχή και λαμβάνονται υπόψη, κατά παρέκκλιση των διατάξεων περί τραπεζικού, φορολογικού, τηλεπικοινωνιακού, χρηματιστηριακού και κάθε άλλου απορρήτου. Τα σχετικά με τη δέσμευση στοιχεία και αντίγραφο του φακέλου της υπόθεσης διαβιβάζονται στον αρμόδιο εισαγγελέα, χωρίς αυτό να παρακωλύει τη συνέχιση της έρευνας από την Αρχή. Τα πρόσωπα που βλάπτονται από την παραπάνω δέσμευση έχουν τα δικαιώματα που προβλέπονται στις παρ. 4, 5 και 6. Τα χρονικά όρια διάρκειας των μέτρων δέσμευσης που περιγράφονται στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 36 ΚΠΔ ισχύουν και για τη δέσμευση ή απαγόρευση μεταβίβασης ή εκποίησης, η οποία διατάσσεται από τον Πρόεδρο της Αρχής, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας. Για την εξακολούθηση της ισχύος της διάταξης του Προέδρου της Αρχής πέραν των χρονικών ορίων του προηγούμενου εδαφίου αποφαινεται, πριν από την παρέλευση αυτών, ο ανακριτής με διάταξή του, αν η υπόθεση εκκρεμεί στο στάδιο της ανάκρισης, ή το δικαστικό συμβούλιο σε κάθε άλλη περίπτωση, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις των παρ. 1 έως 3.»

(2) Η παράγραφος 8 του άρθρου 42 του Ν. 4557/2018 τέθηκε όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 171 του ν. 4855/2021 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 12.11.2021, σύμφωνα με το άρθρο 203 του ίδιου νόμου. Η παράγραφος που τροποποιήθηκε είχαν ως εξής: «8. Κατά την έκδοση της διάταξης ή του βουλεύματος των παρ. 1, 3 και 7 εξαιρούνται τα ποσά που είναι αναγκαία για την κάλυψη των αναγκών διαβίωσης, συντήρησης ή λειτουργίας των ενδια-

τα ποσά που είναι αναγκαία για την κάλυψη των αναγκών διαβίωσης, συντήρησης ή λειτουργίας των ενδιαφερόμενων προσώπων ή των οικογενειών τους, των εξόδων για τη νομική τους υποστήριξη και των βασικών εξόδων για τη διατήρηση των δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων. Τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, με αίτησή τους που απευθύνεται στην αρμόδια δικαστική αρχή ενώπιον της οποία εκκρεμεί η υπόθεση ή με την προσφυγή ή την αίτηση που προβλέπεται στις παρ. 4, 5 και 6, μπορούν να ζητούν την αποδέσμευση συγκεκριμένων ποσών για τους παραπάνω λόγους. Είναι δυνατόν, επίσης, να εξαιρεθούν από τη δέσμευση, ολικά ή μερικά, τραπεζικοί λογαριασμοί στους οποίους κατατίθενται μισθοί, συντάξεις ή ανάλογες πρόσδοδοι εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η δέσμευση.

9. Η δέσμευση του παρόντος αίρεται αυτοδικαίως όταν παρέλθουν τα χρονικά όρια που ορίζονται στην παρ. 4 του άρθρου 262 ΚΠΔ. Σε κάθε περίπτωση, το δικαστικό συμβούλιο, όταν παραπέμπει τον κατηγορούμενο στο ακροατήριο, αποφασίζει για τη διατήρηση της δέσμευσης, εφόσον συντρέχουν οι σοβαρές ενδείξεις της παρ. 1, ή για τον περιορισμό ή την άρση αυτής. Όταν το συμβούλιο αποφαινεται ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία κατά του κατηγορουμένου, αίρει τη δέσμευση και διατάσσει την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων στον δικαιούχο τους. Εφαρμόζεται, επίσης, η παρ. 3 του άρθρου 311 ΚΠΔ. Κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο εφαρμόζεται το άρθρο 373 ΚΠΔ. Στις περιπτώσεις των παρ. 3 και 4 του άρθρου 43 ΚΠΔ και των παρ. 2 και 3 του άρθρου 51 ΚΠΔ την άρση της δέσμευσης διατάσσει ο εισαγγελέας κατά ανάλογη εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 269 ΚΠΔ. Εφαρμόζεται, επίσης, το άρθρο 544 ΚΠΔ για την αποζημίωση σε περίπτωση που η δέσμευση δεν ήταν δικαιολογημένη.

10.⁽¹⁾ Κάθε διάταξη, βούλευμα ή δικαστική απόφαση με τα οποία τροποποιείται ή αίρεται επιβληθείσα δέσμευση ή εξακολουθεί η ισχύς της κατά την παρ. 7, καθώς και κάθε παραπεμπτικό βούλευμα με το οποίο διατηρείται η δέσμευση, επιδίδεται εντός είκοσι (20) ημερών από την έκδοσή του, με μέριμνα των κατά περίπτωση αρμοδίων

φερόμενων προσώπων ή των οικογενειών τους, των εξόδων για τη νομική τους υποστήριξη και των βασικών εξόδων για τη διατήρηση των δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων. Τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, με αίτησή τους που απευθύνεται στην αρχή που αποφάσισε τη δέσμευση ή με την προσφυγή ή την αίτηση που προβλέπεται στις παρ. 4, 5 και 7, μπορούν να ζητούν την αποδέσμευση συγκεκριμένων ποσών για τους παραπάνω λόγους. Είναι δυνατόν, επίσης, να εξαιρεθούν από τη δέσμευση, ολικά ή μερικά, τραπεζικοί λογαριασμοί στους οποίους κατατίθενται μισθοί, συντάξεις ή ανάλογες πρόσδοδοι εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η δέσμευση.»

(1) Η παράγραφος 10 του άρθρου 42 του Ν. 4557/2018 τέθηκε όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 171 του ν. 4855/2021 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 12.11.2021, σύμφωνα με το άρθρο 203 του ίδιου νόμου. Η παράγραφος που τροποποιήθηκε είχαν ως εξής: «10. Κάθε διάταξη, βούλευμα ή δικαστική απόφαση με τα οποία τροποποιείται ή αίρεται επιβληθείσα δέσμευση ή εξακολουθεί η ισχύς της κατά την παρ. 7, καθώς και κάθε παραπεμπτικό βούλευμα με το οποίο διατηρείται η δέσμευση, γνωστοποιείται ή επιδίδεται εντός είκοσι (20) ημερών από την έκδοσή του, με μέριμνα των εισαγγελικών αρχών ή του Προέδρου της Αρχής, εφόσον η μεταβολή επήλθε με διάταξη του, στους αποδέκτες στους οποίους γνωστοποιείται ή επιδίδεται και η αντίστοιχη διάταξη ή το βούλευμα με τα οποία επιβάλλεται το μέτρο αυτό. Οι υπηρεσίες της παρ. 3 οφείλουν, στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, να προβούν σε σχετική σημείωση στα βιβλία τα οποία τηρούν. Οι τρίτοι συγκύριοι του περιουσιακού στοιχείου ή δικαιούχοι δικαιώματος επ' αυτού, καθώς και οι παραπάνω αποδέκτες έχουν δικαίωμα να πληροφορούνται τις παραπάνω μεταβολές από τα στοιχεία της οικείας δικογραφίας και να λαμβάνουν αντίγραφα από τα σχετικά έγγραφα, κατόπιν εγκρίσεως του ανακριτή, αν η υπόθεση εκκρεμεί στο στάδιο της ανάκρισης, ή του εισαγγελέα σε κάθε άλλη περίπτωση. Για κάθε αμφιβολία, ως προς την ισχύ, τη χρονική διάρκεια, την έκταση ή την άρση της δέσμευσης αποφαινεται το αρμόδιο κατά τις περ. α' και β' του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 292 ΚΠΔ δικαστικό συμβούλιο, ή το δικαστήριο κατά τη διάρκεια της εκδίκασης κατ' άρθρο 373 ΚΠΔ, κατόπιν αιτήσεως εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η δέσμευση, του τρίτου συγκύριου ή δικαιούχου επί του δεσμευμένου περιουσιακού στοιχείου, καθώς και των παραπάνω αποδεκτών. Στις περιπτώσεις αυτοδίκαιης άρσης της ισχύος της διάταξης, διαπιστώνεται η παρέλευση των χρονικών ορίων με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα που χειρίζεται την υπόθεση και το αποτέλεσμά της γνωστοποιείται στον ενδιαφερόμενο.»

εισαγγελικών αρχών, στους αποδέκτες στους οποίους γνωστοποιείται ή επιδίδεται και η αντίστοιχη διάταξη ή το βούλευμα με τα οποία επιβάλλεται το μέτρο αυτό. Οι υπηρεσίες της παρ. 3 οφείλουν, στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, να προβούν σε σχετική σημείωση στα βιβλία τα οποία τηρούν. Οι τρίτοι συγκύριοι του περιουσιακού στοιχείου ή δικαιούχοι δικαιώματος επ' αυτού, καθώς και οι παραπάνω αποδέκτες έχουν δικαίωμα να πληροφορούνται τις παραπάνω μεταβολές από τα στοιχεία της οικείας δικογραφίας και να λαμβάνουν αντίγραφα από τα σχετικά έγγραφα, κατόπιν εγκρίσεως του ανακριτή, αν η υπόθεση εκκρεμεί στο στάδιο της ανάκρισης, ή του εισαγγελέα σε κάθε άλλη περίπτωση. Για κάθε αμφιβολία, ως προς την ισχύ, τη χρονική διάρκεια, την έκταση ή την άρση της δέσμευσης αποφαινεται το αρμόδιο κατά τις περ. α' και β' του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 292 ΚΠΔ δικαστικό συμβούλιο, ή το δικαστήριο κατά τη διάρκεια της εκδίκασης κατ' άρθρο 373 ΚΠΔ, κατόπιν αιτήσεως εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η δέσμευση, του τρίτου συγκύριου ή δικαιούχου επί του δεσμευμένου περιουσιακού στοιχείου, καθώς και των παραπάνω αποδεκτών. Στις περιπτώσεις αυτοδίκαιης άρσης της ισχύος της διάταξης, διαπιστώνεται η παρέλευση των χρονικών ορίων με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα που χειρίζεται την υπόθεση και το αποτέλεσμα της γνωστοποιείται στον ενδιαφερόμενο.

11. Τα δικαιώματα που έχει εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η δέσμευση κατά το παρόν μπορούν να ασκηθούν και από τους κληρονόμους του, σε περίπτωση θανάτου του.

12. Το παρόν εφαρμόζεται αναλόγως εκτός των πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών και στα λοιπά υπόχρεα πρόσωπα του άρθρου 5.

13. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης ρυθμίζονται όλα τα ειδικότερα ζητήματα σχετικά με τη δέσμευση και απαγόρευση εκποίησης περιουσιακών στοιχείων που προβλέπονται στο παρόν.

ΑΡΘΡΟ 43

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ ΕΠΙΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ (άρθρα 58 και 59 της Οδηγίας 2015/849)

1. Όταν για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας επιβάλλεται, με Αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ή με Αποφάσεις και Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η δέσμευση περιουσιακών στοιχείων συγκεκριμένων προσώπων και η απαγόρευση της παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών σε αυτά, ακολουθείται η εξής διαδικασία, ύστερα από την ένταξη των εν λόγω Αποφάσεων ή Κανονισμών στην ελληνική έννομη τάξη, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και όπου αυτή απαιτείται:

α) Οι ανωτέρω Αποφάσεις και Κανονισμοί, καθώς και οι τροποποιητικές ή αναθεωρητικές αυτών Αποφάσεις διαβιβάζονται άμεσα μετά την έκδοσή τους από το Υπουργείο Εξωτερικών στην Μονάδα της παραγράφου 3 του άρθρου 48 της Αρχής, η

οποία τηρεί αναλυτικούς καταλόγους των κατονομαζόμενων προσώπων.

β) Η Μονάδα ενημερώνει χωρίς καθυστέρηση όλα τα υπόχρεα πρόσωπα του άρθρου 5 για τις ανωτέρω Αποφάσεις και Κανονισμούς και ζητεί επισταμένη έρευνα για τον εντοπισμό περιουσιακών στοιχείων πάσης φύσεως των κατονομαζόμενων προσώπων. Στα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνονται και αυτά που άμεσα ή έμμεσα ανήκουν ή ελέγχονται από τα ανωτέρω πρόσωπα. Η Μονάδα ζητεί, επίσης, αναλυτικά στοιχεία για τις κάθε είδους συναλλαγές ή δραστηριότητες των ανωτέρω προσώπων κατά την τελευταία πενταετία, για το αν αυτά είχαν ή έχουν οποιαδήποτε επιχειρηματική σχέση με το αναφέρον υπόχρεο πρόσωπο, καθώς και κάθε άλλο σχετικό στοιχείο ή πληροφορία. Επίσης, παρέχει οδηγίες για τη διαδικασία εντοπισμού και διαχωρισμού των προς δέσμευση περιουσιακών στοιχείων, για τη διαδικασία αποδέσμευσης μέρους ή του συνόλου αυτών, σύμφωνα με την περίπτωση στ' και για τον τρόπο άρσης των μέτρων δέσμευσης κατά διαγραφέντων από τους καταλόγους προσώπων, σύμφωνα με την περίπτωση ζ'.

γ) Η Μονάδα μπορεί να διαβιβάσει τους σχετικούς καταλόγους και σε δημόσιες αρχές που τηρούν αρχεία και διαθέτουν ενδεχομένως πληροφορίες για τον εντοπισμό των ανωτέρω προσώπων ή περιουσιακών τους στοιχείων.

δ) Η Μονάδα εκτελεί άμεσα τα μέτρα που προβλέπονται στις Αποφάσεις και στους Κανονισμούς σχετικά με τη δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων των κατονομαζόμενων προσώπων, την απαγόρευση κίνησης λογαριασμών και του ανοίγματος τραπεζικών θυρίδων από μέρους τους, την απαγόρευση παροχής χρηματοπιστωτικών ή επενδυτικών υπηρεσιών σε αυτά, καθώς και κάθε άλλο προβλεπόμενο μέτρο. Η εκτελεστική διάταξη της Μονάδας επιδίδεται στα παραπάνω πρόσωπα.

ε) Το πρόσωπο του οποίου έχουν δεσμευθεί περιουσιακά στοιχεία, καθώς και οποιοσδήποτε τρίτος έχει έννομο συμφέρον δικαιούνται να προσβάλουν την ανωτέρω διάταξη ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την επίδοσή της. Οι προσφεύγοντες μπορούν να αμφισβητήσουν μόνο τη συνδρομή των προϋποθέσεων της δέσμευσης ή της απαγόρευσης.

στ) Η Μονάδα μπορεί να χορηγήσει, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερόμενων προσώπων, ειδική άδεια για την επαύξηση, αποδέσμευση ή χρησιμοποίηση του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων που έχουν δεσμευθεί, για τους λόγους και με τη διαδικασία που αναφέρονται στις σχετικές Αποφάσεις και Κανονισμούς του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ζ) Σε περίπτωση διαγραφής προσώπου από τους σχετικούς καταλόγους, ύστερα από Απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αναθεωρεί ή τροποποιεί προηγούμενη Απόφαση ή Κανονισμό, η Μονάδα διατάσσει άμεσα την άρση της δέσμευσης και κάθε άλλου μέτρου που έχει ληφθεί, ενημερώνοντας σχετικά τα ενδιαφερόμενα μέρη. Τα ονόματα των προσώπων που έχουν διαγραφεί από τον κατάλογο και των οποίων τα οικονομικά στοιχεία έχουν αποδεσμευθεί μπορεί να αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Αρχής, με τη συναίνεση των προσώπων αυτών.

η) Όποιο υπόχρεο φυσικό πρόσωπο ή στέλεχος ή υπάλληλος υπόχρεου προσώπου αποκρύπτει την ταυτότητα ή τα στοιχεία ταυτότητας ή την ύπαρξη επιχειρηματικής

σχέσης ή όλα ή μέρος των περιουσιακών στοιχείων των προσώπων τα οποία ταυτίζονται με πρόσωπα από αυτά που διαλαμβάνονται στις παραπάνω Αποφάσεις και Κανονισμούς ή αρνείται να προβεί στη δέσμευση περιουσιακών τους στοιχείων τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών και με χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ μέχρι πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ. Αν από αμέλεια δεν εντοπίσει περιουσιακά τους στοιχεία ή δεν διαπιστώσει επιχειρηματική σχέση με αυτά, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών και με χρηματική ποινή από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ μέχρι διακόσιες χιλιάδες (200.000) ευρώ.

θ) Σε βάρος των υπόχρεων νομικών προσώπων ή οντοτήτων που παραβαίνουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το παρόν άρθρο επιβάλλονται από την αρμόδια αρχή οι διοικητικές κυρώσεις των υποπεριπτώσεων αα', εε' και σστ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 46, εφαρμοζομένων αντιστοίχως των όρων, προϋποθέσεων και εκεί διαλαμβανόμενων διακρίσεων.

2. Η παράγραφος 1 ισχύει και για την εφαρμογή του μέτρου της δέσμευσης των περιουσιακών στοιχείων προσώπων που επιβάλλεται από Αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών ή Αποφάσεις και Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής, καθώς και για άλλους, πλην της καταπολέμησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, λόγους, όπως καθορίζονται στις ανωτέρω Αποφάσεις ή Κανονισμούς.

ΑΡΘΡΟ 44

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΣΕ ΑΡΧΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Σε περίπτωση διεξαγωγής προκαταρκτικής εξέτασης, προανάκρισης, ανάκρισης ή δίκης για αδικήματα των άρθρων 2 και 4, επιτρέπεται στον εισαγγελέα, τον ανακριτή και το δικαστήριο να λαμβάνουν γνώση των βιβλίων και στοιχείων τα οποία κατά τις κείμενες διατάξεις τηρούν τα υπόχρεα πρόσωπα και να επισυνάπτουν στη δικογραφία μόνο απόσπασμα των βιβλίων ή των στοιχείων με τις σχετικές εγγραφές που αφορούν το πρόσωπο για το οποίο διεξάγεται η έρευνα. Την ακρίβεια του αποσπάσματος βεβαιώνει ο εκπρόσωπος του υπόχρεου νομικού προσώπου ή οντότητας ή το υπόχρεο φυσικό πρόσωπο. Ο εισαγγελέας, ο ανακριτής και το δικαστήριο δικαιούνται να ελέγξουν τα βιβλία και τα στοιχεία αυτά για να διαπιστώσουν την ακρίβεια των περιεχομένων στο απόσπασμα εγγραφών ή την ύπαρξη άλλων εγγραφών που αφορούν το ανωτέρω πρόσωπο. Το πρόσωπο αυτό μπορεί να ελέγξει μόνο την ύπαρξη των εγγραφών που ισχυρίζεται ότι το αφορούν.

ΑΡΘΡΟ 45

ΕΥΘΥΝΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ

1.⁽¹⁾ Αν αξιόποινή πράξη νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες

(1) Η παράγραφος 1 του άρθρου 45 του Ν. 4557/2018 τέθηκε όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 133 του ν. 5090/2024 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 23.2.2024, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 138 του ίδιου νόμου. Η παράγραφος που τροποποιήθηκε είχαν ως εξής: «1. Αν αξιόποινή πράξη νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή κάποιο από τα βασικά αδικήματα τελείται προς όφελος ή για λογαρια-

ή κάποιο από τα βασικά αδικήματα τελείται προς όφελος ή για λογαριασμό νομικού προσώπου ή οντότητας από φυσικό πρόσωπο που ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου ή της οντότητας και κατέχει διευθυντική θέση εντός αυτών ή έχει εξουσία εκπροσώπησης τους ή εξουσιοδότηση για τη λήψη αποφάσεων για λογαριασμό τους ή για την άσκηση ελέγχου εντός αυτών, επιβάλλονται αιτιολογημένα στο νομικό πρόσωπο ή την οντότητα, σωρευτικά ή διαζευκτικά, οι εξής κυρώσεις:

α) Διοικητικό πρόστιμο από πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ έως δέκα εκατομμύρια (10.000.000) ευρώ. Το ακριβές ποσό του προστίμου ορίζεται κατ' ελάχιστον στο διπλάσιο του ποσού του κέρδους που προήλθε από την παράβαση, εφόσον το κέρδος μπορεί να προσδιοριστεί είτε εφόσον δεν μπορεί να προσδιοριστεί σε τέσσερα εκατομμύρια (4.000.000) ευρώ.

β) Οριστική ή προσωρινή, για χρονικό διάστημα από έναν (1) μήνα έως δύο (2) έτη, ανάκληση ή αναστολή της άδειας λειτουργίας ή απαγόρευση άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας, ή λύση του νομικού προσώπου ή της οντότητας και θέση αυτού ή αυτής υπό εκκαθάριση.

γ) Απαγόρευση άσκησης ορισμένων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων ή εγκατάστασης υποκαταστημάτων ή αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, για το ίδιο χρονικό διάστημα.

δ) Οριστικός ή προσωρινός για το ίδιο χρονικό διάστημα αποκλεισμός από δημόσιες παροχές, ενισχύσεις, αναθέσεις έργων και υπηρεσιών, προμήθειες, επιδοτήσεις, διαφημίσεις και διαγωνισμούς του δημοσίου τομέα υπό την έννοια της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), με την επιφύλαξη των άρθρων 73 και 74 του ν. 4412/2016 (Α' 147) και 39 και 42 του ν. 4413/2016 (Α' 148).

Το διοικητικό πρόστιμο της περ. α' επιβάλλεται πάντοτε ανεξαρτήτως της επιβολής άλλων κυρώσεων. Οι ίδιες κυρώσεις επιβάλλονται και όταν φυσικό πρόσωπο που έχει κάποια από τις αναφερόμενες στο πρώτο εδάφιο ιδιότητες είναι ηθικός αυτουργός ή συνεργός στις ίδιες πράξεις.

2.⁽¹⁾ Όταν η έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου από φυσικό πρόσωπο που αναφέρεται

σμό νομικού προσώπου ή οντότητας από φυσικό πρόσωπο που ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου ή της οντότητας και κατέχει διευθυντική θέση εντός αυτών ή έχει εξουσία εκπροσώπησης τους ή εξουσιοδότηση για τη λήψη αποφάσεων για λογαριασμό τους ή για την άσκηση ελέγχου εντός αυτών, επιβάλλονται αιτιολογημένα στο νομικό πρόσωπο ή την οντότητα, σωρευτικά ή διαζευκτικά, οι εξής κυρώσεις:

α) Διοικητικό πρόστιμο από πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ έως δέκα εκατομμύρια (10.000.000) ευρώ. Το ακριβές ποσό του προστίμου ορίζεται κατ' ελάχιστον στο διπλάσιο του ποσού του κέρδους που προήλθε από την παράβαση, εφόσον το κέρδος μπορεί να προσδιοριστεί, είτε εφόσον δεν μπορεί να προσδιοριστεί σε ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ.

β) Οριστική ή προσωρινή, για χρονικό διάστημα από έναν (1) μήνα έως δύο (2) έτη, ανάκληση ή αναστολή της άδειας λειτουργίας ή απαγόρευση άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας, ή λύση του νομικού προσώπου ή της οντότητας και θέση αυτού ή αυτής υπό εκκαθάριση.

γ) Απαγόρευση άσκησης ορισμένων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων ή εγκατάστασης υποκαταστημάτων ή αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, για το ίδιο χρονικό διάστημα.

δ) Οριστικός ή προσωρινός για το ίδιο χρονικό διάστημα αποκλεισμός από δημόσιες παροχές, ενισχύσεις, αναθέσεις έργων και υπηρεσιών, προμήθειες, επιδοτήσεις, διαφημίσεις και διαγωνισμούς του ελληνικού Δημοσίου ή των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου συμπεριλαμβανομένων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και των νομικών τους προσώπων, με την επιφύλαξη των άρθρων 73 και 74 του ν. 4412/2016 (Α' 147) και 39 και 42 του ν. 4413/2016 (Α' 148).

Το διοικητικό πρόστιμο της περ. α' επιβάλλεται πάντοτε ανεξαρτήτως της επιβολής άλλων κυρώσεων. Οι ίδιες κυρώσεις επιβάλλονται και όταν φυσικό πρόσωπο που έχει κάποια από τις αναφερόμενες στο πρώτο εδάφιο ιδιότητες είναι ηθικός αυτουργός ή συνεργός στις ίδιες πράξεις. Για την επιβολή των διοικητικών κυρώσεων απαιτείται αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση σε βάρος του φυσικού προσώπου.»

(1) Η παράγραφος 2 του άρθρου 45 του Ν. 4557/2018 τέθηκε όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου

στην παρ. 1 κατέστησε δυνατή την τέλεση από ιεραρχικά κατώτερο στέλεχος ή από εντολοδόχο του νομικού προσώπου ή της οντότητας της πράξης νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή του βασικού αδικήματος προς όφελος ή για λογαριασμό του νομικού προσώπου ή της οντότητας, επιβάλλονται αιτιολογημένα στο νομικό πρόσωπο ή την οντότητα, σωρευτικά ή διαζευκτικά, οι εξής κυρώσεις:

α) Διοικητικό πρόστιμο από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ έως πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ.

Το ακριβές ποσό του προστίμου ορίζεται κατ' ελάχιστον στο διπλάσιο του ποσού του κέρδους που προήλθε από την παράβαση, εφόσον το κέρδος μπορεί να προσδιοριστεί, είτε εφόσον δεν μπορεί να προσδιοριστεί σε δυόμιση εκατομμύρια (2.500.000) ευρώ.

β) Οι προβλεπόμενες στις περ. β', γ' και δ' της παρ. 1 κυρώσεις, για χρονικό διάστημα έως ένα (1) έτος.

3. Αν πρόκειται για υπόχρεο νομικό πρόσωπο ή οντότητα, οι ανωτέρω κυρώσεις επιβάλλονται με αιτιολογημένη απόφαση της αρμόδιας εποπτικής αρχής. Αν πρόκειται για μη υπόχρεο νομικό πρόσωπο ή οντότητα, επιβάλλονται με αιτιολογημένη απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Επιχειρησιακής Διεύθυνσης Σ.Δ.Ο.Ε..

4. Για τη σωρευτική ή διαζευκτική επιβολή των κυρώσεων που προβλέπονται στις παρ. 1, 2 και 3 και για την επιμέτρηση των κυρώσεων αυτών λαμβάνονται υπόψη όλες οι σχετικές περιστάσεις και ιδίως:

α) η βαρύτητα και η διάρκεια της παράβασης,

β) ο βαθμός ευθύνης του νομικού προσώπου ή της οντότητας,

γ) η οικονομική επιφάνεια του νομικού προσώπου ή της οντότητας,

δ) το ύψος των παράνομων εσόδων ή του προκύψαντος οφέλους,

ε) οι ζημιές τρίτων που προέκυψαν από το αδίκημα,

στ) οι ενέργειες του νομικού προσώπου ή της οντότητας μετά την τέλεση της παράβασης,

ζ) η υποτροπή του νομικού προσώπου ή της οντότητας.

5. Καμιά κύρωση δεν επιβάλλεται χωρίς προηγούμενη κλήτευση των νόμιμων εκπροσώπων του νομικού προσώπου ή της οντότητας για παροχή εξηγήσεων. Η κλήση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο τουλάχιστον δέκα (10) πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα της ακρόασης. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45). Για τη διαπίστωση τέλεσης των παραβάσεων και για την επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων, οι αρμόδιες αρχές ασκούν τις ελεγκτικές αρμοδιότητες που έχουν, σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία τους.

133 του ν. 5090/2024 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 23.2.2024, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 138 του ίδιου νόμου. Η παράγραφος που τροποποιήθηκε είχε ως εξής: «2. Όταν η έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου από φυσικό πρόσωπο που αναφέρεται στην παρ. 1 κατέστησε δυνατή την τέλεση από ιεραρχικά κατώτερο στέλεχος ή από εντολοδόχο του νομικού προσώπου ή της οντότητας της πράξης νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή του βασικού αδικήματος προς όφελος ή για λογαριασμό του νομικού προσώπου ή της οντότητας, επιβάλλονται αιτιολογημένα στο νομικό πρόσωπο ή την οντότητα, σωρευτικά ή διαζευκτικά, οι εξής κυρώσεις:

α) Διοικητικό πρόστιμο από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ έως πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ.

Το ακριβές ποσό του προστίμου ορίζεται κατ' ελάχιστον στο διπλάσιο του ποσού του κέρδους που προήλθε από την παράβαση, εφόσον το κέρδος μπορεί να προσδιοριστεί, είτε εφόσον δεν μπορεί να προσδιοριστεί σε ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ.

β) Οι προβλεπόμενες στις περ. β', γ' και δ' της παρ. 1 κυρώσεις, για χρονικό διάστημα έως ένα (1) έτος.»

6. Η εφαρμογή των διατάξεων των παρ. 1 έως 5 είναι ανεξάρτητη από την αστική, πειθαρχική ή ποινική ευθύνη των φυσικών προσώπων που αναφέρονται σε αυτές.

7. Οι εισαγγελικές αρχές ενημερώνουν αμέσως, κατά περίπτωση, την αρμόδια για την επιβολή των κυρώσεων αρχή για την άσκηση ποινικής δίωξης επί υποθέσεων στις οποίες υπάρχει εμπλοκή νομικού προσώπου ή οντότητας, σύμφωνα με την έννοια των παρ. 1 και 2 και τους αποστέλλουν αντίγραφο της σχετικής δικογραφίας. Σε περίπτωση καταδίκης φυσικού προσώπου για τις αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2, το δικαστήριο μπορεί αντίστοιχα να διατάξει την αποστολή αντιγράφου της καταδικαστικής απόφασης και της σχετικής δικογραφίας στην αρμόδια για την επιβολή των κυρώσεων αρχή.

8. Για το κακούργημα της παρ. 1 του άρθρου 187B του Ποινικού Κώδικα (ΠΚ, 4619/2019, Α' 95), η ευθύνη των νομικών προσώπων ή οντοτήτων καθορίζεται στο άρθρο 36 του ν. 4689/2020 (Α' 103) με την επιφύλαξη των άρθρων 73 και 74 του ν. 4412/2016 και 39 και 42 του ν. 4413/2016. Ειδικές διατάξεις, με τις οποίες καθιερώνεται ευθύνη νομικών προσώπων για άλλα βασικά αδικήματα, διατηρούνται σε ισχύ.

ΑΡΘΡΟ 46

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

(άρθρα 58 έως 60 της Οδηγίας 2015/849)

1. Στα υπόχρεα πρόσωπα που παραβαίνουν τις υποχρεώσεις τους από τις διατάξεις του παρόντος, του Κανονισμού (ΕΕ) υπ' αριθμ. 847/2015 και των σχετικών αποφάσεων που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότησή τους επιβάλλεται με απόφαση των αρμόδιων εποπτικών αρχών, σωρευτικά ή διαζευκτικά, είτε η λήψη συγκεκριμένων διορθωτικών μέτρων μέσα σε τακτό χρονικό διάστημα είτε μία ή περισσότερες από τις εξής κυρώσεις:

α) Στα υπόχρεα νομικά πρόσωπα ή οντότητες:

αα) Πρόστιμο σε βάρος του νομικού προσώπου ή της οντότητας έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ και, αν το υπόχρεο πρόσωπο είναι πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικός οργανισμός, έως πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ,

ββ) πρόστιμο σε βάρος των μελών του διοικητικού συμβουλίου, του διευθύνοντος συμβούλου, των διευθυντικών στελεχών ή άλλων υπαλλήλων του νομικού προσώπου ή της οντότητας, υπευθύνων για την τέλεση των παραβάσεων ή ασκούντων ανεπαρκή έλεγχο ή εποπτεία επί των υπηρεσιών, υπαλλήλων και δραστηριοτήτων του νομικού προσώπου ή της οντότητας, λαμβανομένης υπόψη της θέσης ευθύνης και των εν γένει καθηκόντων τους, έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ και, αν το υπόχρεο πρόσωπο είναι πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικός οργανισμός, έως πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ,

γγ) απομάκρυνση των ανωτέρω προσώπων από τη θέση τους, για ορισμένο ή αόριστο χρόνο, και απαγόρευση ανάληψης άλλης αντίστοιχης θέσης,

δδ) δημόσια ανακοίνωση που αναφέρει το νομικό πρόσωπο ή την οντότητα και τη φύση της παράβασης,

εε) οριστική απαγόρευση της άσκησης ορισμένων δραστηριοτήτων του νομικού

προσώπου ή της οντότητας, της ίδρυσης νέων υποκαταστημάτων στην Ελλάδα ή σε άλλη χώρα ή της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου αν πρόκειται για ανώνυμη εταιρεία, στστ) σε περίπτωση σοβαρών ή επανειλημμένων παραβάσεων, οριστική ή προσωρινή ανάκληση ή αναστολή για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα της άδειας λειτουργίας του νομικού προσώπου ή της οντότητας ή απαγόρευση της άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η διάρκεια της αναστολής δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες. Στην απόφαση αναστολής μπορεί να τίθεται σύντομη προθεσμία στο νομικό πρόσωπο ή την οντότητα μέσα στην οποία οφείλει να λάβει τα αναγκαία μέτρα για την παύση των παραβάσεων ή την άρση των συνεπειών τους. Η προσωρινή ανάκληση ή αναστολή λειτουργίας των ανωτέρω, όταν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις παράβασης της παραγράφου 1 που καθιστούν τη λειτουργία τους επικίνδυνη για την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς. Η προσωρινή ανάκληση ή αναστολή μπορεί να αποφασίζεται και για ορισμένες μόνον από τις υπηρεσίες, ως προς τις οποίες έχει παρασχεθεί άδεια λειτουργίας. Η διάρκεια της ανάκλησης ή αναστολής δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες. Στην απόφαση αναστολής μπορεί να τίθεται σύντομη προθεσμία στους παραβάτες μέσα στην οποία οφείλουν να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για την παύση των παραβάσεων ή την άρση των συνεπειών τους. Η περί προσωρινής αναστολής απόφαση είναι αμέσως εκτελεστή, γνωστοποιείται στα υπόχρεα πρόσωπα με κάθε πρόσφορο μέσο και δημοσιοποιείται στο διαδικτυακό τόπο και στα μέσα ενημέρωσης. Το αργότερο μέχρι την παρέλευση του χρόνου αναστολής, και αφού λάβει υπόψη της τις θέσεις η αρμόδια εποπτική αρχή αποφασίζει είτε την άρση της αναστολής και ενδεχομένως την επιβολή κυρώσεων είτε την ανάκληση της άδειας της λειτουργίας.

β) Στα υπόχρεα φυσικά πρόσωπα: αα) επίπληξη ή πρόστιμο ύψους μέχρι ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ ή ίσο με το διπλάσιο του τυχόν οφέλους που απεκόμισε ο παραβάτης από την παράβαση,

ββ) δημόσια ανακοίνωση που αναφέρει το φυσικό πρόσωπο και τη φύση της παράβασης,

γγ) οριστική ή προσωρινή απαγόρευση της άσκησης της επιχειρηματικής ή επαγγελματικής τους δραστηριότητας. Η διάρκεια της προσωρινής απαγόρευσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες. Στην απόφαση προσωρινής απαγόρευσης μπορεί να τίθεται σύντομη προθεσμία στο υπόχρεο φυσικό πρόσωπο μέσα στην οποία οφείλει να λάβει τα αναγκαία μέτρα για την παύση των παραβάσεων ή την άρση των συνεπειών τους.

Οι κυρώσεις της παρούσας είναι ανεξάρτητες από εκείνες του άρθρου 50 του παρόντος και του άρθρου 41 του ν. 3251/2004. Καμιά κύρωση δεν επιβάλλεται χωρίς προηγούμενη κλήτευση για παροχή εξηγήσεων των νόμιμων εκπροσώπων του νομικού προσώπου ή της οντότητας ή των υπαίτιων φυσικών προσώπων, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 45.

2. Τα υπόχρεα νομικά πρόσωπα ή οντότητες μπορεί να θεωρηθούν υπαίτια για παραβάσεις που τελούνται προς όφελός τους από φυσικό πρόσωπο που ενεργεί είτε ατομικώς είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου ή της οντότητας και κατέχει διευθυντική θέση εντός αυτού με βάση εξουσία εκπροσώπησης του ή εξουσιοδότηση για τη λήψη αποφάσεων για λογαριασμό του ή για την άσκηση ελέγχου εντός αυτού. Μπορεί, επίσης, να θεωρηθούν υπαίτια όταν η έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου από φυσικό

πρόσωπο που αναφέρεται στο προηγούμενο εδάφιο κατέστησε δυνατή την τέλεση της παράβασης από ιεραρχικά κατώτερο στέλεχος προς όφελος του νομικού προσώπου ή της οντότητας.

3.⁽¹⁾ Οι αποφάσεις επιβολής των κυρώσεων δημοσιεύονται, όταν γίνουν αμετάκλητες, με ανάρτησή τους για χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών στον επίσημο διαδικτυακό τόπο της αρμόδιας εποπτικής αρχής. Οι κυρώσεις που επιβάλλονται σε νομικά πρόσωπα, δημοσιοποιούνται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Αν έχει ασκηθεί ένδικο βοήθημα ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου, η δημοσίευση περιλαμβάνει και τις πληροφορίες για το περιεχόμενο αυτού και για την έκβασή του, έως και την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης. Οι κυρώσεις που επιβάλλονται σε φυσικά πρόσωπα δημοσιοποιούνται αν έχει παρέλθει η προθεσμία άσκησης ενδίκου βοηθήματος, ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου, ή αν αυτό έχει απορριφθεί αμετακλήτως. Από τη δημοσιοποίηση των κυρώσεων εις βάρος φυσικών και νομικών προσώπων εξαιρούνται οι περιπτώσεις στις οποίες η δημοσίευση είναι πιθανό να προκαλέσει δυσανάλογη ζημία στο πρόσωπο στο οποίο επιβάλλεται η κύρωση ή να θέσει σε κίνδυνο την έκβαση διεξαγόμενης έρευνας ή τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών. Στις περιπτώσεις αυτές η δημοσίευση μπορεί να γίνει μόνο μετά την έκλειψη των σχετικών λόγων ή, ενδεχομένως, χωρίς αναφορά της ταυτότητας των υπαίτιων προσώπων.

4. Οι αρμόδιες αρχές, με απόφασή τους που δημοσιεύεται: α) ταξινομούν, κατά λόγο αρμοδιότητας, τις επιμέρους υποχρεώσεις των εποπτευόμενων από αυτές προσώπων, καθώς και των στελεχών και υπαλλήλων τους, είτε ξεχωριστά είτε ανά κατηγορίες, ιδίως όσον αφορά την εφαρμογή των μέτρων δέουσας επιμέλειας, την αναφορά υπόπτων συναλλαγών, την τήρηση αρχείων και τις εσωτερικές διαδικασίες, β) ορίζουν το βαθμό σπουδαιότητας κάθε υποχρέωσης ή κατηγορίας υποχρεώσεων, με ενδεικτική αναφορά πιθανών κυρώσεων για μη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις αυτές, καθώς και γενικά ή ειδικά κριτήρια προσδιορισμού και επιμέτρησης των κυρώσεων, τα οποία λαμβάνει υπόψη της η εκάστοτε αρμόδια αρχή. Στα κριτήρια αυτά περιλαμβάνονται οπωσδήποτε η σοβαρότητα και η διάρκεια της παράβασης, ο βαθμός ευθύνης του υπαίτιου προσώπου, η οικονομική ισχύς του, το κέρδος που αποκόμισε από την παράβαση, οι ζημίες που προκλήθηκαν σε τρίτους, ο βαθμός συνεργασίας του υπαίτιου προσώπου με την αρμόδια αρχή και προηγούμενες παραβάσεις του.

5. Αν υπόχρεο φυσικό πρόσωπο παραβαίνει τις υποχρεώσεις του, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και των σχετικών κανονιστικών αποφάσεων, εφόσον ο πειθαρχικός έλεγχος αυτού ασκείται, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις από ειδικό πειθαρχικό όργανο, η αρμόδια αρχή παραπέμπει το υπόχρεο φυσικό πρόσωπο στο παραπάνω όργανο, στο οποίο διαβιβάζει και όλα τα στοιχεία της παράβασης.

6. Οι κυρώσεις των παραγράφων 1 έως 5 επιβάλλονται, εκτός αν με άλλες διατάξεις

(1) Η παράγραφος 3 του άρθρου 46 του Ν. 4557/2018 τέθηκε όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 48 του ν. 5072/2023 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 4.12.2023, σύμφωνα με την περίπτωση α' του άρθρου 122 του ίδιου νόμου. Η παράγραφος που τροποποιήθηκε είχαν ως εξής: « 3. Οι αποφάσεις επιβολής των κυρώσεων δημοσιεύονται, όταν γίνουν αμετάκλητες, με ανάρτησή τους για χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών στον επίσημο διαδικτυακό τόπο της αρμόδιας εποπτικής αρχής. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις στις οποίες η δημοσίευση είναι πιθανό να προκαλέσει δυσανάλογη ζημία στο πρόσωπο στο οποίο επιβάλλεται η κύρωση ή να θέσει σε κίνδυνο την έκβαση διεξαγόμενης έρευνας ή την σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών. Στις περιπτώσεις αυτές η δημοσίευση μπορεί να γίνει μόνο μετά την έκλειψη των σχετικών λόγων ή, ενδεχομένως, χωρίς αναφορά της ταυτότητας των υπαίτιων προσώπων.»

προβλέπονται βαρύτερες κυρώσεις, κατά των αναφερόμενων υπόχρεων προσώπων και των υπαλλήλων τους.

7. Τα πρόστιμα που προβλέπονται στο παρόν και στο άρθρο 45 και επιβάλλονται από τα αναφερόμενα σε αυτά δημόσια όργανα βεβαιώνονται από τις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες και εισπράττονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ
ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ
ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΑΡΘΡΟ 47

ΑΡΧΗ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ
ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
(άρθρο 32 παράγραφοι 1 και 3 της Οδηγίας 2015/849)

1. Η «Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης», η οποία έχει συσταθεί με το άρθρο 7 του ν. 3691/2008 μετονομάζεται σε «Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες». Σκοπός της Αρχής είναι: α) η λήψη και εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, β) ο προσδιορισμός των σχετιζόμενων με την τρομοκρατία προσώπων και η επιβολή χρηματοοικονομικών κυρώσεων σε βάρος τους και σε βάρος προσώπων που καθορίζονται με Αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και των οργάνων του ή με Αποφάσεις και Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γ) ο έλεγχος των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των προσώπων που αναφέρονται στην περίπτωση αα΄ της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3213/2003 (Α΄ 309).

2. Η Αρχή απολαμβάνει διοικητικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας. Η έδρα της είναι στο Νομό Αττικής, σε τόπο που καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από πρόταση του Προέδρου της. Ο προϋπολογισμός της Αρχής αποτελεί τμήμα του προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών. Η Αρχή μπορεί να συμμετέχει σε συγχρηματοδοτούμενα ή χρηματοδοτούμενα προγράμματα από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή διεθνείς οργανισμούς, με σκοπό τη λειτουργική υποστήριξη της σε ελεγκτικό και τεχνολογικό επίπεδο.

3. Η Αρχή μπορεί με απόφασή της να εγκαθιστά και να λειτουργεί γραφεία της και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας. Για οποιαδήποτε διαφορά διοικητικής ή αστικής φύσης

ανακύπτει από τη λειτουργία της αποκλειστικά αρμόδια είναι τα δικαστήρια της Αθήνας. Η Αρχή εκπροσωπείται δικαστικώς και εξωδίκως από τον Πρόεδρό της, η δε εν γένει νομική και δικαστική υποστήριξη των υποθέσεών της και το γνωμοδοτικό έργο διεξάγεται από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Ν.Σ.Κ.), σύμφωνα με τις διατάξεις του Οργανισμού του (ν. 3086/2002, Α'324) και ειδικότερα από το Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Οικονομικών. Νομική υποστήριξη παρέχει παράλληλα στην Αρχή και το Αυτοτελές Γραφείο Νομικής Υποστήριξης της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών.

4. Η Αρχή συγκροτείται από τον Πρόεδρο και δεκαεπτά (17) μέλη, καθώς και από ισάριθμους αναπληρωτές τους, οι οποίοι πρέπει να διαθέτουν τις ίδιες ιδιότητες και προσόντα με τα μέλη που αναπληρώνουν. Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Αρχής απολαμβάνουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας και δεσμεύονται μόνο από το νόμο και τη συνείδησή τους. Η θητεία τους ορίζεται υποχρεωτικά τριετής και μπορεί να ανανεώνεται, σε καμιά όμως περίπτωση δεν μπορεί να υπερβεί συνολικά τα έξι (6) έτη. Σε περίπτωση πρόωρης λήξης της θητείας του Προέδρου ή μέλους, διορίζεται νέος Πρόεδρος ή μέλος για το υπόλοιπο της θητείας του αποχωρήσαντος μέλους. Μέχρι το διορισμό του νέου Προέδρου ή τακτικού μέλους, τη θέση του καταλαμβάνει ο αναπληρωτής του.

5. Πρόεδρος της Αρχής ορίζεται ανώτατος εισαγγελικός λειτουργός εν ενεργεία, με γνώση της αγγλικής γλώσσας, ο οποίος επιλέγεται μαζί με τον αναπληρωτή του με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου. Ο Πρόεδρος της Αρχής είναι πλήρους απασχόλησης. Ο διορισμός του Προέδρου και του αναπληρωτή του γίνεται με την απόφαση της παραγράφου 6 μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της απόφασης του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου.

6. Τα μέλη της Αρχής και οι αναπληρωτές τους διορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών, ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Εξωτερικών, Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος και του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων και της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων, όπως ορίζεται ειδικότερα στο επόμενο άρθρο. Τα πρόσωπα που προτείνονται πρέπει να διακρίνονται για την επιστημονική τους κατάρτιση, το ήθος τους, καθώς και την επαγγελματική τους ικανότητα και εμπειρία στον τραπεζικό, οικονομικό, νομικό ή επιχειρησιακό τομέα, ανάλογα με τις απαιτήσεις των επιμέρους Μονάδων της Αρχής. Ο διορισμός των τακτικών και των αναπληρωματικών μελών γίνεται αφού προηγηθεί γνώμη της Μόνιμης Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής για την καταλληλότητα των προτεινόμενων προσώπων.

ΑΡΘΡΟ 48

ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

(άρθρα 32 παράγραφοι 7 και 8, 46 παρ. 3 και άρθρο 52 της Οδηγίας 2015/849)

1. Η Αρχή απαρτίζεται από τρεις (3) αυτοτελείς Μονάδες, με διακριτές αρμοδιότητες, προσωπικό και υποδομές, με κοινό Πρόεδρο. Οι Μονάδες συνεδριάζουν νόμιμα εφόσον μετέχουν στη συνεδρίαση ο Πρόεδρος ή ο αναπληρωτής του και τα μισά τουλάχιστον από τα μέλη τους ή τους αναπληρωτές τους και αποφασίζουν με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Οι Μονάδες και οι αρμοδιότητές τους περιγράφονται στις παραγράφους 2 έως 4.

2. Α' Μονάδα Διερεύνησης Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών

α)⁽¹⁾ Η Α' Μονάδα συγκροτείται από τον Πρόεδρο και έντεκα (11) μέλη της Αρχής με τους αναπληρωτές τους, με γνώση της αγγλικής γλώσσας, και ειδικότερα:

αα) ένα στέλεχος από τη Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος, ένα από τη Γενική Διεύθυνση του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.) και ένα από τη Γενική Γραμματεία Οικονομικής Πολιτικής και Στρατηγικής του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών που προτείνονται από τον αρμόδιο Υπουργό,

ββ) ένα στέλεχος από την Α.Α.Δ.Ε. που προτείνεται από τον Διοικητή της,

γγ) ένα στέλεχος από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, που προτείνεται από τον αρμόδιο Υπουργό,

δδ) ένα στέλεχος από την Τράπεζα της Ελλάδος που προτείνεται από τον Διοικητή της,

εε) ένα στέλεχος από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς που προτείνεται από το Διοικητικό της Συμβούλιο,

στστ) ένα στέλεχος από το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας που προτείνεται από τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη,

ζζ) ένα στέλεχος από το Αρχηγείο του Λιμενικού Σώματος Ελληνικής Ακτοφυλακής που προτείνεται από τον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής,

(1) Η περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 48 του Ν. 4557/2018 τέθηκε όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 51 του ν. 5079/2023 και ισχύει από τη δημοσίευσή του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 22.12.2023, σύμφωνα με το άρθρο 123 του ίδιου νόμου. Η περίπτωση που τροποποιήθηκε είχε ως εξής: « α) Η Α' Μονάδα συγκροτείται από τον Πρόεδρο και έντεκα (11) μέλη της Αρχής με τους αναπληρωτές τους, με γνώση της αγγλικής γλώσσας, και ειδικότερα:

αα) ένα στέλεχος από τη Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος, ένα από τη Γενική Διεύθυνση του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.) και ένα από τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών που προτείνονται από τον αρμόδιο Υπουργό,

ββ) ένα στέλεχος από την Α.Α.Δ.Ε. που προτείνεται από τον Διοικητή της,

γγ) ένα στέλεχος από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που προτείνεται από τον αρμόδιο Υπουργό,

δδ) ένα στέλεχος από την Τράπεζα της Ελλάδος που προτείνεται από τον Διοικητή της,

εε) ένα στέλεχος από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς που προτείνεται από το Διοικητικό της Συμβούλιο,

στστ) ένα στέλεχος από το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας που προτείνεται από τον Αναπληρωτή Υπουργό Εσωτερικών αρμόδιο για θέματα Προστασίας του Πολίτη,

ζζ) ένα στέλεχος από το Αρχηγείο του Λιμενικού Σώματος Ελληνικής Ακτοφυλακής που προτείνεται από τον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής,

ηη) ένα στέλεχος από την Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων που προτείνεται από τον Πρόεδρό της,

θθ) ένα στέλεχος από την Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων που προτείνεται από τον Πρόεδρό της.»

η) ένα στέλεχος από την Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων που προτείνεται από τον Πρόεδρό της,

θ) ένα στέλεχος από την Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων που προτείνεται από τον Πρόεδρό της.

β) Η Μονάδα πλαισιώνεται και υποστηρίζεται αυτοτελώς από διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό, καθώς και από προσωπικό με ειδικές γνώσεις και εμπειρία στην αντιμετώπιση υποθέσεων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, χρηματοδότησης της τρομοκρατίας ή αντίστοιχης σοβαρής οικονομικής εγκληματικότητας, κατά προτίμηση δε και με γνώση της αγγλικής γλώσσας. Για τους ανωτέρω σκοπούς, συνιστώνται στην Αρχή πενήντα (50) θέσεις, από τις οποίες οι είκοσι πέντε (25) τουλάχιστον είναι θέσεις προσωπικού με ειδικές γνώσεις και εμπειρία. Δύο (2) κατ' ανώτατο όριο θέσεις επιστημονικού προσωπικού μπορούν να πληρούνται με πρόσωπα εκτός του δημόσιου τομέα, με εξαιρετικά επιστημονικά ή επαγγελματικά προσόντα και τουλάχιστον πενταετή εμπειρία στο αντικείμενο της Μονάδας. Το εν λόγω προσωπικό προσλαμβάνεται κατ' επιλογή του Προέδρου, κατά παρέκκλιση από κάθε αντίθετη διάταξη, με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου που λύεται αυτοδικαίως με την αποχώρηση του Προέδρου. Η παροχή υπηρεσίας στις θέσεις αυτές δεν γεννά οποιοδήποτε δικαίωμα αποζημίωσης ή άλλη αξίωση. Η ιδιότητα του επιστημονικού συνεργάτη της Αρχής δεν είναι ασυμβίβαστη με την επαγγελματική του δραστηριότητα. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζονται, κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη, τα θέματα που αφορούν τις αποδοχές του εν λόγω προσωπικού, σύμφωνα με την περίπτωση ιστ' της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4354/2015.

γ) Το προσωπικό της Μονάδας είναι αρμόδιο για: αα) τη λήψη, τη διερεύνηση, την ανάλυση, την αξιολόγηση, τη συσχέτιση των αναφορών ύποπτων ή ασύνηθων συναλλαγών και την απάντηση αιτήσεων ελέγχου που υποβάλλονται στην Αρχή από τα υπόχρεα πρόσωπα,

ββ) τη συνεργασία με τις Μονάδες Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών άλλων κρατών,

γγ) την παροχή κατευθύνσεων και οδηγιών στα υπόχρεα πρόσωπα και τους ανωτέρω φορείς αναφορικά με τη διαχείριση μιας υπόθεσης που εμπίπτει στην αρμοδιότητά της και ενημέρωση αυτών σχετικά με την εξέλιξη των αναφορών τους, όπου αυτό είναι εφικτό,

δδ) τη διενέργεια επιχειρησιακών αναλύσεων, όταν υφίστανται ενδείξεις ή υπόνοιες διάπραξης σοβαρής ή οργανωμένης νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, με στόχο τη διασύνδεση υποθέσεων, τον εντοπισμό εγκληματικών δικτύων ή ομάδων ή μεμονωμένων υπόπτων και την εξακρίβωση του τρόπου δράσης αυτών,

εε) την εκπόνηση στρατηγικών αναλύσεων αναφορικά με τις τάσεις και τις συνήθειες πρακτικές της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

δ) Σε επείγουσες περιπτώσεις, όταν υπάρχει υπόνοια ότι περιουσία ή συναλλαγή σχετίζεται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή με χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, ο Πρόεδρος διατάσσει την προσωρινή δέσμευση της

πериουσίας ή την αναστολή εκτέλεσης της συγκεκριμένης συναλλαγής, για να διερευνηθεί η βασιμότητα της υπόνοιας το συντομότερο δυνατόν και πάντως μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών. Εφόσον η έρευνα ολοκληρωθεί πριν από την εκπνοή της προθεσμίας χωρίς επιβεβαίωση της υπόνοιας, ο Πρόεδρος αίρει την προσωρινή δέσμευση ή την αναστολή. Μετά από την παρέλευση της προθεσμίας η προσωρινή δέσμευση ή αναστολή αίρεται αυτοδικαίως. Η προσωρινή δέσμευση ή αναστολή διατάσσεται με τους ίδιους όρους και όταν ζητείται από αντίστοιχη αρχή άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όταν από την έρευνα της Αρχής προκύπτουν βάσιμες υπόνοιες για τέλεση των ανωτέρω αδικημάτων, ο Πρόεδρος διατάσσει τη δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων των ελεγχόμενων προσώπων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 7 του άρθρου 42. Μετά το πέρας της εκάστοτε έρευνας, η Μονάδα αποφασίζει αν πρέπει να τεθεί η υπόθεση στο αρχείο ή να παραπεμφθεί με αιτιολογημένο πόρισμά της στον αρμόδιο εισαγγελέα, εφόσον τα συλλεγόμενα στοιχεία κρίνονται επαρκή για τέτοια παραπομπή. Υπόθεση που έχει αρχειοθετηθεί μπορεί οποτεδήποτε να ανασυρθεί για να συνεχιστεί η έρευνα ή να συσχετιστεί με οποιαδήποτε άλλη έρευνα της Αρχής.

ε) Η Μονάδα συμμετέχει σε ομάδες εργασίας διεθνών οργανισμών και φορέων που ασχολούνται με την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ιδίως στην FATF, στην ομάδα Έγκμοντ των Μονάδων Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών (Egmont Group of FIUs) και στην Ομάδα Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FIU Platform).[]

στ) Στο τέλος κάθε έτους η Μονάδα συντάσσει έκθεση των πεπραγμένων της, η οποία υποβάλλεται μέχρι τις 15 Φεβρουαρίου του επόμενου έτους στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, στους Υπουργούς Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών, καθώς και στον Αναπληρωτή Υπουργό Εσωτερικών αρμόδιο για θέματα Προστασίας του Πολίτη.

3. Β' Μονάδα Χρηματοοικονομικών Κυρώσεων

α) Η Β' Μονάδα συγκροτείται από τον Πρόεδρο και δύο (2) μέλη της Αρχής με γνώση της αγγλικής γλώσσας, και ειδικότερα:

αα) ένα στέλεχος από το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας ή την Υ.Π.Ο.Α.Δ.Η.Ε., που προτείνεται από τον Αναπληρωτή Υπουργό Εσωτερικών αρμόδιο για θέματα Προστασίας του Πολίτη,

ββ) ένα στέλεχος από το Υπουργείο Εξωτερικών που προτείνεται από τον αρμόδιο Υπουργό.

β) Η Μονάδα πλαισιώνεται και υποστηρίζεται αυτοτελώς από διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό, καθώς και από προσωπικό με ειδικές γνώσεις και εμπειρία στην αντιμετώπιση υποθέσεων τρομοκρατίας κατά προτίμηση δε και με γνώση της αγγλικής γλώσσας. Για τους ανωτέρω σκοπούς, συνιστώνται στην Αρχή πέντε (5) θέσεις από τις οποίες οι δύο (2) είναι θέσεις προσωπικού με ειδικές γνώσεις και εμπειρία. Οι θέσεις αυτές πληρούνται με αποσπάσεις από τα Υπουργεία από όπου προέρχονται τα μέλη της Μονάδας.

γ) Το προσωπικό της Μονάδας συγκεντρώνει και αξιολογεί τις πληροφορίες που διαβιβάζονται στην Αρχή από τις αστυνομικές και εισαγγελικές αρχές ή περιέρχονται

σε αυτήν με οποιονδήποτε άλλον τρόπο και αφορούν την τέλεση πράξης από αυτές που περιγράφονται στο άρθρο 187Α ΠΚ. Ομοίως, διερευνά και αξιολογεί κάθε τέτοια πληροφορία που διαβιβάζεται στην Αρχή από φορείς της αλλοδαπής, με τους οποίους και συνεργάζεται για την παροχή κάθε δυνατής συνδρομής.

δ) Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Μονάδας είναι αρμόδιοι για τις ενέργειες που προβλέπονται στο άρθρο 43 σχετικά με την εφαρμογή του μέτρου της δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων που επιβάλλεται με Αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και των οργάνων του και με Αποφάσεις και Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Μονάδα είναι επίσης αρμόδια για τον προσδιορισμό των προσώπων που σχετίζονται με την τρομοκρατία και τη δέσμευση των περιουσιακών τους στοιχείων, σύμφωνα με ορίζονται στο άρθρο 47.

ε) Στο τέλος κάθε έτους η Μονάδα συντάσσει έκθεση των πεπραγμένων της, η οποία υποβάλλεται μέχρι τις 15 Φεβρουαρίου του επόμενου έτους στους Υπουργούς Εξωτερικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθώς και στον Αναπληρωτή Υπουργό Εσωτερικών αρμόδιο για θέματα Προστασίας του Πολίτη.

4. Γ' Μονάδα Ελέγχου Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης

α) Η Γ' Μονάδα συγκροτείται από τον Πρόεδρο και τέσσερα (4) μέλη της Αρχής κατά προτίμηση δε και με γνώση της αγγλικής γλώσσας και ειδικότερα:

αα) ένα στέλεχος από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων και Διοικητικής Υποστήριξης που προτείνεται από τον αρμόδιο Υπουργό,

ββ) ένα στέλεχος από την Τράπεζα της Ελλάδος που προτείνεται από το Διοικητικό της Συμβούλιο,

γγ) ένα στέλεχος από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς που προτείνεται από το Διοικητικό της Συμβούλιο,

δδ) ένα στέλεχος από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με πτυχίο νομικής σχολής νομικού τμήματος που προτείνεται από τον αρμόδιο Υπουργό.

β) Η Μονάδα πλαισιώνεται και υποστηρίζεται αυτοτελώς από διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό, καθώς και από προσωπικό με ειδικές γνώσεις και εμπειρία στον έλεγχο περιουσιακών στοιχείων και τη διερεύνηση οικονομικών συναλλαγών. Για τους ανωτέρω σκοπούς, συνιστώνται στην Αρχή τριάντα (30) θέσεις, από τις οποίες οι δέκα (10) τουλάχιστον είναι θέσεις προσωπικού με ειδικές γνώσεις και εμπειρία κατά προτίμηση δε και με γνώση της αγγλικής γλώσσας. Οι θέσεις αυτές πληρούνται με αποσπάσεις από τα Υπουργεία και τους φορείς από όπου προέρχονται τα μέλη της Μονάδας, καθώς και από την Α.Α.Δ.Ε. και το Υπουργείο Οικονομικών.

γ) Η Μονάδα δέχεται τις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης των προσώπων που αναφέρονται στην περίπτωση αα' της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3213/2003 και προβαίνει κατά την κρίση της σε δειγματοληπτικό ή στοχευμένο έλεγχο των δηλώσεων αυτών εφαρμόζοντας κριτήρια και τεχνικές ανάλυσης κινδύνου. Στο πλαίσιο αυτό διερευνά και αξιολογεί τις πληροφορίες που διαβιβάζονται ή περιέρχονται στην Αρχή σχετικά με τη μη υποβολή ή με ανακρίβειες των δηλώσεων αυτών. Ο έλεγχος, εκτός από τη διαπίστωση της υποβολής και του αληθούς περιεχομένου της δήλωσης, περιλαμβάνει τη διακρίβωση κατά πόσον η απόκτηση νέων περιουσιακών στοιχείων ή η επαύξηση

υφιστάμενων δικαιολογείται από το ύψος των πάσης φύσεως εσόδων των υπόχρεων σε δήλωση προσώπων, σε συνδυασμό με τις δαπάνες διαβίωσής τους. Η παράγραφος 3 του άρθρου 3 του ν. 3213/2003 εφαρμόζεται αναλόγως.

Η Μονάδα προβαίνει κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με τα ανωτέρω, σε έλεγχο των δηλώσεων:

αα) των Γενικών και Ειδικών Γραμματέων της Βουλής και της Γενικής Κυβέρνησης,
ββ) των Γενικών Γραμματέων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των Συντονιστών Αποκεντρωμένων Διοικήσεων,

γγ) των Προέδρων, των Αντιπροέδρων, των Διοικητών και των διευθυνόντων συμβούλων των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, δημόσιων επιχειρήσεων και δημόσιων οργανισμών,

δδ) του Προέδρου και των Αντιπροέδρων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

εε) των ιδιοκτητών, των εκδοτών, των βασικών μετόχων, των προέδρων, των διευθυνόντων συμβούλων, των διαχειριστών, καθώς και των γενικών διευθυντών και των διευθυντών ειδήσεων και ενημέρωσης κάθε μορφής επιχειρήσεων ή εταιρειών που κατέχουν άδεια λειτουργίας ή εν γένει έχουν την εκμετάλλευση: i) τηλεοπτικών σταθμών, ελεύθερης λήψης ή παροχής κάθε μορφής συνδρομητικών τηλεοπτικών υπηρεσιών, ii) επιχειρήσεων ή εταιρειών που εκμεταλλεύονται ή εκδίδουν ημερήσια ή περιοδικά έντυπα πανελληνίας κυκλοφορίας,

στστ) των Αρχηγών και των Υπαρχηγών της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος Ελληνικής Ακτοφυλακής και του Πυροσβεστικού Σώματος.

Σε εξαιρετικά σύνθετες περιπτώσεις ελέγχου δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης, η Μονάδα μπορεί να αναθέτει διενέργεια λογιστικής ή οικονομικής πραγματογνωμοσύνης ή άλλων ελεγκτικών πράξεων σε ορκωτούς ελεγκτές εγγεγραμμένους στο μητρώο που τηρείται στην Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων, καθώς και σε ειδικούς επιστήμονες, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, οι οποίοι εξετάζουν λεπτομερώς τα στοιχεία των δηλώσεων και των αντίστοιχων δικαιολογητικών και συντάσσουν αναλυτική έκθεση που υποβάλλεται στη Μονάδα για την υποβοήθηση του έργου της. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζονται η διαδικασία, ο προϋπολογισμός και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας. Η Μονάδα παρέχει κατευθυντήριες οδηγίες στα υπόχρεα προς δήλωση περιουσιακής κατάστασης πρόσωπα και στους αρμόδιους φορείς για τη σύνταξη καταλόγων υπόχρεων προσώπων, καθώς και για οποιαδήποτε λεπτομέρεια εμπίπτει στην αρμοδιότητά της. Μπορεί δε να καλεί τους ελεγχόμενους για να δώσουν διευκρινίσεις ή να προσκομίσουν συμπληρωματικά παραστατικά στοιχεία ή να προβούν σε οποιαδήποτε περαιτέρω ενέργεια που σχετίζεται με τον έλεγχο, μέσα στην προθεσμία που αναφέρεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 3 του ν. 3213/2003.

δ) Μετά το πέρας ενός ελέγχου, η Μονάδα αποφασίζει αν πρέπει να τεθεί η υπόθεση στο αρχείο ή να παραπεμφθεί με αιτιολογημένο πόρισμά της στον αρμόδιο, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 10 του ν. 3213/2003, Εισαγγελέα, εφόσον τα συλλεγόμενα στοιχεία κρίνονται επαρκή για μια τέτοια παραπομπή. Αν συντρέχει περίπτωση καταλογισμού, σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 3213/2003, το πόρισμα αποστέλλεται και στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Αν διαπιστωθεί ανάγκη

διερεύνησης θεμάτων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα φορολογικής ή άλλης αρχής, το πόρισμα αποστέλλεται και στην αρχή αυτή. Υπόθεση που έχει αρχειοθετηθεί μπορεί οποτεδήποτε να ανασυρθεί για να συνεχισθεί ο έλεγχος ή να συσχετισθεί με οποιαδήποτε άλλη έρευνα της Αρχής.

ε) Η Μονάδα συμμετέχει σε ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς, καθώς και σε φορείς ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ αντιστοιχων με αυτήν αρχών, παρακολουθεί τις εργασίες τους και συμμετέχει σε ομάδες εργασίας των εν λόγω φορέων για θέματα αρμοδιότητάς της.

στ) Στο τέλος κάθε έτους η Μονάδα συντάσσει έκθεση των πεπραγμένων της, η οποία υποβάλλεται μέχρι τις 15 Φεβρουαρίου του επόμενου έτους στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, καθώς και στους Υπουργούς Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών.

ΑΡΘΡΟ 49

ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ (άρθρο 56 της Οδηγίας 2015/849)

1. Οι Μονάδες της Αρχής έχουν πρόσβαση σε κάθε μορφής αρχείο δημόσιας αρχής ή οργανισμού που τηρεί και επεξεργάζεται δεδομένα, στα δεδομένα και αρχεία της διατραπεζικής εταιρίας «Τειρεσίας Α.Ε.», καθώς και σε άλλες πληροφορίες που επιτρέπουν την έγκαιρη εξακρίβωση οποιωνδήποτε προσώπων κατέχουν ακίνητη περιουσία, μεταξύ άλλων μέσω μητρώων ή ηλεκτρονικών συστημάτων ανάκτησης δεδομένων. Όπου λειτουργούν ηλεκτρονικά συστήματα δημόσιας αρχής ή οργανισμού, η πρόσβαση γίνεται μέσω της απευθείας σύνδεσης με αυτά.

2. Οι Μονάδες μπορεί να ζητούν στο πλαίσιο των ελέγχων και των ερευνών τους τη συνεργασία και την παροχή στοιχείων κάθε είδους από φυσικά πρόσωπα, δικαστικές, προανακριτικές ή ανακριτικές αρχές, δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου και οργανισμούς οποιασδήποτε μορφής. Ενημερώνουν εγγράφως ή με ασφαλές ηλεκτρονικό μέσο τους διαβιβάζοντας τις πληροφορίες ότι τις έλαβαν και τους παρέχουν άλλα σχετικά στοιχεία, στο μέτρο που δεν παραβιάζεται το απόρρητο των ερευνών τους και δεν δυσχεραίνεται η άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Τα αιτήματα της Αρχής εκτελούνται κατά προτεραιότητα.

Οι Μονάδες μπορεί, επιπλέον, σε σοβαρές, κατά την κρίση τους, υποθέσεις, να διενεργούν ειδικούς επιτόπιους ελέγχους σε οποιονδήποτε δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα, καθώς και σε οποιοδήποτε ελεγχόμενο ή διερευνώμενο από αυτές φυσικό ή νομικό πρόσωπο για να διερευνηθεί η τέλεση των εγκλημάτων του παρόντος, συνεργαζόμενες, αν κριθεί αναγκαίο, με τις εκάστοτε αρμόδιες αρχές.

3. Οι Μονάδες ζητούν από τα υπόχρεα πρόσωπα όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, στις οποίες περιλαμβάνονται και ομαδοποιημένες πληροφορίες που αφορούν σε ορισμένες κατηγορίες συναλλαγών ή δραστηριοτήτων προσώπων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής. Επιπλέον, μπορούν να διενεργούν επιτόπιους ελέγχους και στις εγκαταστάσεις των υπόχρεων προσώπων,

με την προϋπόθεση τήρησης της παρ. 1 του άρθρου 9, του άρθρου 9Α και της παρ. 1 του άρθρου 19 του Συντάγματος, και ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές για περιπτώσεις ελλιπούς συνεργασίας ή μη συμμόρφωσης των εν λόγω προσώπων προς τις υποχρεώσεις τους, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο.

4. Έναντι των Μονάδων δεν ισχύει, κατά τη διάρκεια των ελέγχων και ερευνών τους, οποιοδήποτε τραπεζικό, χρηματιστηριακό, φορολογικό ή επαγγελματικό απόρρητο, με την επιφύλαξη των άρθρων 212, 261 και 262 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

5. Οι Μονάδες μπορεί να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν πληροφορίες με τους φορείς που αναφέρονται στο άρθρο 34 και τηρούν στατιστικά στοιχεία, σύμφωνα με το άρθρο 32.

6. Για την ανταλλαγή πληροφοριών με άλλους φορείς της ημεδαπής ή αλλοδαπής οι Μονάδες χρησιμοποιούν διαύλους επικοινωνίας που διασφαλίζουν πλήρως την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και, όπου είναι εφικτό, τεχνολογίες αιχμής που επιτρέπουν την ανώνυμη σύγκριση δεδομένων. Ειδικά η Α' Μονάδα χρησιμοποιεί για την επικοινωνία της με φορείς της αλλοδαπής ασφαλείς διαύλους, όπως ιδίως το δίκτυο FIU.Net ή το διάδοχό του και το δίκτυο ασφαλούς ανταλλαγής πληροφοριών της ομάδας Egmont των Μονάδων Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών (Egmont Secure Web). Για την εκπλήρωση του σκοπού τους, οι Μονάδες μπορεί να συνάπτουν Μνημόνια Συνεργασίας με αρχές και φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα ημεδαπής ή αλλοδαπής.

7. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, ο Πρόεδρος, τα μέλη και το προσωπικό της Αρχής έχουν υποχρέωση να τηρούν τις αρχές της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας και να απέχουν από την εξέταση υποθέσεων για τις οποίες υπάρχει πιθανότητα σύγκρουσης συμφερόντων ή στις οποίες εμπλέκονται πρόσωπα συγγενικά ή οικεία. Επίσης, έχουν καθήκον να τηρούν εχεμύθεια για πληροφορίες των οποίων λαμβάνουν γνώση κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Η υποχρέωση αυτή διατηρείται και μετά από την εκούσια ή ακούσια αποχώρησή τους από την Αρχή. Όσοι παραβαίνουν το ανωτέρω καθήκον εχεμύθειας τιμωρούνται με φυλάκιση τριών (3) τουλάχιστον μηνών.

ΑΡΘΡΟ 50

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΥΠΟΠΤΩΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

1.⁽¹⁾ Η Αρχή δια της αρμόδιας Μονάδας της παρ. 3 του άρθρου 48 προσδιορίζει τα

(1) Η παράγραφος 1 του άρθρου 50 του Ν. 4557/2018 τέθηκε όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 76 του ν. 5001/2022 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 9.12.2022, σύμφωνα με το άρθρο 79 του ίδιου νόμου. Η παράγραφος που τροποποιήθηκε είχε ως εξής: «1. Η Αρχή δια της αρμόδιας Μονάδας της παραγράφου 3 του άρθρου 48 προσδιορίζει τα πρόσωπα που σχετίζονται με την τρομοκρατία, βασισόμενη σε ακριβείς πληροφορίες ή στοιχεία που υποβάλλονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών ή τις εισαγγελικές, δικαστικές ή άλλες διωκτικές αρχές. Οι πληροφορίες και τα στοιχεία αυτά αφορούν συγκεκριμένα πρόσωπα που διαμένουν ή εδρεύουν ή κατέχουν περιουσία, σύμφωνα με την έννοια της παραγράφου 6 του άρθρου 187Α ΠΚ στην ημεδαπή και τα οποία έχουν διαπράξει ή διαπράττουν ή αποπειράνται να διαπράξουν ή συμμετέχουν ή με οποιονδήποτε τρόπο διευκολύνουν την τέλεση τρομοκρατικών πράξεων, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 187Α ΠΚ. Ειδικότερα, στην Αρχή υποβάλλονται τα εξής:

α) Τα αποδεικτικά στοιχεία ή οι πληροφορίες οποιουδήποτε είδους που έχουν προκύψει από τη διενέργεια ελέγχων σε βάρος νομικών προσώπων ή οντοτήτων που ανήκουν ή ελέγχονται από τρομοκράτες ή τρομοκρατικές οργανώσεις

πρόσωπα που σχετίζονται με την τρομοκρατία, βασιζόμενη σε ακριβείς πληροφορίες ή στοιχεία που υποβάλλονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών ή τις εισαγγελικές, δικαστικές ή άλλες διωκτικές αρχές. Οι πληροφορίες και τα στοιχεία αυτά αφορούν συγκεκριμένα πρόσωπα που διαμένουν ή εδρεύουν ή κατέχουν περιουσία, σύμφωνα με την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 187B ΠΚ στην ημεδαπή και τα οποία έχουν διαπράξει ή διαπράττουν ή αποπειρώνται να διαπράξουν ή συμμετέχουν ή με οποιονδήποτε τρόπο διευκολύνουν την τέλεση τρομοκρατικών πράξεων, όπως αυτές ορίζονται στα άρθρα 187Α και 187B ΠΚ. Ειδικότερα, στην Αρχή υποβάλλονται τα εξής:

α) Τα αποδεικτικά στοιχεία ή οι πληροφορίες οποιουδήποτε είδους που έχουν προκύψει από τη διενέργεια ελέγχων σε βάρος νομικών προσώπων ή οντοτήτων που ανήκουν ή ελέγχονται από τρομοκράτες ή τρομοκρατικές οργανώσεις ή σε βάρος προσώπων που είτε βοηθούν ή παρέχουν οικονομική, υλική, τεχνολογική ή οποιαδήποτε άλλη υποστήριξη με σκοπό την υποβοήθηση τρομοκρατικών ενεργειών είτε συνδέονται με οποιονδήποτε τρόπο με τρομοκράτες ή τρομοκρατικές οργανώσεις,

β) οι ασκηθείσες ποινικές διώξεις για τρομοκρατικές πράξεις ή χρηματοδότηση τρομοκρατών ή τρομοκρατικών οργανώσεων,

γ) οι καταδικαστικές αποφάσεις για την τέλεση τρομοκρατικών πράξεων,

δ) οι καταδικαστικές αποφάσεις για τη χρηματοδότηση μεμονωμένων τρομοκρατών ή τρομοκρατικών οργανώσεων.

Η Αρχή συντάσσει και τηρεί κατάλογο που περιλαμβάνει τα ονόματα των προσδιοριζόμενων ως σχετιζόμενων με την τρομοκρατία προσώπων, καταχωρίζοντας σε αυτόν επαρκή συμπληρωματικά στοιχεία που επιτρέπουν την αποτελεσματική διαπίστωση της ταυτότητάς τους, διευκολύνοντας έτσι την αποφυγή λήψης μέτρων κατά εκείνων που φέρουν το αυτό ή παρόμοιο όνομα, επωνυμία ή διακριτικό τίτλο.

2. Η Αρχή ενημερώνει χωρίς καθυστέρηση όλα τα υπόχρεα πρόσωπα του άρθρου 5 και ζητεί επισταμένη έρευνα για τον εντοπισμό περιουσιακών στοιχείων πάσης φύσεως των αναφερόμενων προσώπων. Τα υπόχρεα πρόσωπα οφείλουν να παράσχουν αμελλητί τα αιτούμενα στοιχεία. Σε διαφορετική περίπτωση, υπόκεινται στις κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 46.

3. Με την επιφύλαξη τυχόν ενεργειών των αρμόδιων εισαγγελικών αρχών, η Αρχή με απόφασή της διατάσσει τη δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων των προσώπων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο, καθώς και των περιουσιακών στοιχείων που ελέγχουν μέσω παρένθετων προσώπων ή κατέχουν μαζί με άλλους, την απαγόρευση κίνησης λογαριασμών και ανοίγματος τραπεζικών θυρίδων, την απαγόρευση παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών στα ανωτέρω πρόσωπα, σύμφωνα με την έννοια

ή σε βάρος προσώπων που είτε βοηθούν ή παρέχουν οικονομική, υλική, τεχνολογική ή οποιαδήποτε άλλη υποστήριξη με σκοπό την υποβοήθηση τρομοκρατικών ενεργειών, είτε συνδέονται με οποιονδήποτε τρόπο με τρομοκράτες ή τρομοκρατικές οργανώσεις,

β) οι ασκηθείσες ποινικές διώξεις για τρομοκρατικές πράξεις ή χρηματοδότηση τρομοκρατών ή τρομοκρατικών οργανώσεων,

γ) οι καταδικαστικές αποφάσεις για την τέλεση τρομοκρατικών πράξεων,

δ) οι καταδικαστικές αποφάσεις για τη χρηματοδότηση μεμονωμένων τρομοκρατών ή τρομοκρατικών οργανώσεων.

Η Αρχή συντάσσει και τηρεί κατάλογο που περιλαμβάνει τα ονόματα των προσδιοριζόμενων ως σχετιζόμενων με την τρομοκρατία προσώπων, καταχωρίζοντας σε αυτόν επαρκή συμπληρωματικά στοιχεία που επιτρέπουν την αποτελεσματική διαπίστωση της ταυτότητάς τους, διευκολύνοντας έτσι την αποφυγή λήψης μέτρων κατά εκείνων που φέρουν το αυτό ή παρόμοιο όνομα, επωνυμία ή διακριτικό τίτλο.»

του στοιχείου 3 του άρθρου 1 του Κανονισμού (ΕΚ) 2580/2001 του Συμβουλίου (ΕΕ L 344/28.12.2001), καθώς και τη λήψη κάθε άλλου αναγκαίου μέτρου αν συντρέχουν προς τούτο σοβαροί δικαιολογητικοί λόγοι. Η δέσμευση εκτείνεται και στις προσόδους των ανωτέρω περιουσιακών στοιχείων. Ως δέσμευση, σύμφωνα με την έννοια του παρόντος νοείται η απαγόρευση οποιασδήποτε κίνησης, μεταβίβασης, μεταβολής, χρήσης ή διαπραγμάτευσης περιουσιακών στοιχείων η οποία θα καθιστούσε δυνατή τη χρησιμοποίησή τους, περιλαμβανομένης και της διαχείρισης χαρτοφυλακίων.

4.⁽¹⁾ Η Αρχή διαβιβάζει σε αρμόδιες αλλοδαπές αρχές πληροφορίες και στοιχεία, σύμφωνα με την έννοια της παρ. 1 σε βάρος των προσδιοριζόμενων ως σχετιζόμενων με την τρομοκρατία προσώπων που διαμένουν ή εδρεύουν ή κατέχουν περιουσία, σύμφωνα με την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 187B ΠΚ στην εδαφική τους επικράτεια και υποβάλλει αιτήματα, για να περιληφθούν τα ονόματα αυτών των προσώπων στους αντίστοιχους καταλόγους που τηρούνται στις χώρες αυτές και να δεσμευθούν τα υπάρχοντα περιουσιακά τους στοιχεία. Ομοίως, η Αρχή εξετάζει αιτήματα που υποβάλλονται από αρμόδιες αλλοδαπές αρχές, ελέγχοντας αν συντρέχουν σοβαροί δικαιολογητικοί λόγοι για να διατάξει με απόφασή της τη δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων των προσώπων που αναφέρονται σε αυτά. Αν κρίνεται αναγκαίο μπορεί να ζητηθούν από τις αρμόδιες αλλοδαπές αρχές επιπρόσθετα στοιχεία.

5. Οι πληροφορίες που παρέχονται στην Αρχή ή ανταλλάσσονται με αυτήν χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο για τους σκοπούς επιβολής των οικονομικών κυρώσεων. Η Αρχή εκδίδει οδηγίες για τον εντοπισμό και τη δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων των προσώπων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο.

6. Η Αρχή προβαίνει στην εξέταση των στοιχείων και πληροφοριών που της υποβάλλονται, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην παράγραφο 1 ή των αιτημάτων της παραγράφου 4 και αποφασίζει χωρίς καθυστέρηση για την ένταξη των προσώπων στον κατάλογο ή τη δέσμευση της περιουσίας τους.

7. Η επίδοση της απόφασης της Αρχής στα θιγόμενα πρόσωπα γίνεται, σύμφωνα με τη διάταξη του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 155 του ΚΠΔ αμέσως μετά την ένταξη των ονομάτων τους στον κατάλογο ή τη δέσμευση των περιουσιακών τους στοιχείων.

8. Η Αρχή μπορεί να ανακαλέσει την απόφασή της για την ένταξη του ονόματος στο σχετικό κατάλογο ή τη δέσμευση περιουσιακών στοιχείων οποιουδήποτε προσώπου, είτε αυτεπαγγέλτως είτε ύστερα από σχετική αίτηση του προσδιοριζόμενου στην απόφαση πραγματικού δικαιούχου ή οποιουδήποτε τρίτου έχει έννομο συμφέρον, επί της οποίας αποφαινεται μέσα σε δέκα (10) ημέρες, αν πειστεί ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι που

(1) Η παράγραφος 4 του άρθρου 50 του Ν. 4557/2018 τέθηκε όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 76 του ν. 5001/2022 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 9.12.2022, σύμφωνα με το άρθρο 79 του ίδιου νόμου. Η παράγραφος που τροποποιήθηκε είχαν ως εξής: «4. Η Αρχή διαβιβάζει σε αρμόδιες αλλοδαπές αρχές πληροφορίες και στοιχεία, σύμφωνα με την έννοια της παραγράφου 1 σε βάρος των προσδιοριζόμενων ως σχετιζόμενων με την τρομοκρατία προσώπων που διαμένουν ή εδρεύουν ή κατέχουν περιουσία, σύμφωνα με την έννοια της παραγράφου 6 του άρθρου 187Α ΠΚ στην εδαφική τους επικράτεια και υποβάλλει αιτήματα, για να περιληφθούν τα ονόματα αυτών των προσώπων στους αντίστοιχους καταλόγους που τηρούνται στις χώρες αυτές και να δεσμευθούν τα υπάρχοντα περιουσιακά τους στοιχεία. Ομοίως, η Αρχή εξετάζει αιτήματα που υποβάλλονται από αρμόδιες αλλοδαπές αρχές, ελέγχοντας αν συντρέχουν σοβαροί δικαιολογητικοί λόγοι για να διατάξει με απόφασή της τη δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων των προσώπων που αναφέρονται σε αυτά. Αν κρίνεται αναγκαίο μπορεί να ζητηθούν από τις αρμόδιες αλλοδαπές αρχές επιπρόσθετα στοιχεία.»

επέβαλαν τη λήψη της σχετικής απόφασης.

9. Τα πρόσωπα των οποίων η ανωτέρω αίτηση δεν έγινε δεκτή μπορούν μέσα σε διάστημα τριάντα (30) ημερών από την επίδοση της απορριπτικής απόφασης της Αρχής να προσφύγουν ενώπιον του ποινικού τμήματος του Αρείου Πάγου, που συνεδριάζει με τριμελή σύνθεση ως συμβούλιο.

10. Το συμβούλιο του Αρείου Πάγου αποφαινεται για την προσφυγή που ασκείται, σύμφωνα με την παράγραφο 9 μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κατάθεσή της, ύστερα από έγγραφη πρόταση του οικείου εισαγγελέα που υποβάλλεται στο συμβούλιο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κατάθεση της προσφυγής. Ο αιτών έχει δικαίωμα αυτοπρόσωπης εμφάνισης ενώπιον του συμβουλίου μαζί με τους συνηγόρους του για να ακουστεί και να δώσει κάθε διευκρίνιση, καλείται δε για το σκοπό αυτό πριν από τουλάχιστον είκοσι τέσσερις (24) ώρες.

11. Η Αρχή μπορεί, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου προσώπου, να αποφασίσει μέσα σε δέκα (10) ημέρες την αποδέσμευση συγκεκριμένων ποσών, αναγκαίων για την κάλυψη των γενικότερων δαπανών διαβίωσης, συντήρησης ή λειτουργίας του, των εξόδων για τη νομική του υποστήριξη και των βασικών εξόδων για τη διατήρηση των δεσμευμένων περιουσιακών του στοιχείων. Κατά της απορριπτικής απόφασης επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων. Η προσφυγή εκδικάζεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα. Η εκδιδόμενη επί της προσφυγής απόφαση υπόκειται στα ένδικα μέσα που προβλέπονται από τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, η εκδίκαση των οποίων προσδιορίζεται επίσης κατ' απόλυτη προτεραιότητα.

12. Τα ονόματα των προσώπων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο είναι δυνατόν να επανεξετάζονται και αυτεπαγγέλτως, για να διασφαλίζεται ότι η διατήρησή τους στον κατάλογο είναι δικαιολογημένη.

13. Η Αρχή ενημερώνει τις αρμόδιες Επιτροπές των Ηνωμένων Εθνών και τα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συνεργάζεται, με τον όρο της τήρησης της αρχής της αμοιβαιότητας, με τις αλλοδαπές αρχές που αιτούνται τη δέσμευση περιουσιακών στοιχείων για τις έρευνες και διαδικασίες τις οποίες διεξάγουν.

14. Οι συνεδριάσεις της Αρχής είναι μυστικές και πραγματοποιούνται σε ειδικό χώρο ασφαλείας.

15. Κατά τη διάρκεια της δικαστικής διαδικασίας, οι δικαστικές αρχές συνεργάζονται στενά με την Αρχή για να διασφαλιστεί η προστασία του διαβαθμισμένου υλικού.

16. Σε περίπτωση παραβίασης του παρόντος, εφαρμόζονται αντίστοιχα οι κυρώσεις του άρθρου 43.

ΑΡΘΡΟ 51

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

1. Οι θέσεις του προσωπικού των Μονάδων της Αρχής πληρούνται με αποσπάσεις από τα Υπουργεία και τους φορείς από όπου προέρχονται τα μέλη της κάθε Μονάδας. Οι αποσπάσεις είναι τριετούς διάρκειας και γίνονται ύστερα από πρόταση του Πρόεδρου της Αρχής κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων:

α) Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου κατά περίπτωση

Υπουργού, αν ο αποσπώμενος προέρχεται από Υπουργείο ή Γραμματεία Δικαστηρίου ή Εισαγγελίας,

β) με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από γνώμη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, του Προέδρου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, του Προέδρου της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων, του Προέδρου της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων, αν ο αποσπώμενος προέρχεται από τους φορείς αυτούς,

γ) με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., αν ο αποσπώμενος προέρχεται από την Α.Α.Δ.Ε..

2. Ο Πρόεδρος της Αρχής προτείνει προς απόσπαση υπάλληλους που έχουν την απαιτούμενη επιστημονική κατάρτιση, την ακεραιότητα, την υπηρεσιακή εμπειρία και την ικανότητα για την ανάληψη θέσης σε Μονάδα της Αρχής, καθώς και άριστο υπηρεσιακό μητρώο, κατά προτίμηση δε και γνώση της αγγλικής γλώσσας και δεν συντρέχει στο πρόσωπό τους κώλυμα συμφέροντος κατά την έννοια του άρθρου 36 του ν. 3528/2007 (Υπαλληλικός Κώδικας, Α' 26). Για το σκοπό αυτόν μπορεί να απευθύνει προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος, προσδιορίζοντας τα απαιτούμενα κάθε φορά προσόντα. Οι αρμόδιοι φορείς οφείλουν να μεριμνούν για την επαρκή στελέχωση της Αρχής και την ικανοποίηση των προτάσεων του Προέδρου.

Η διαδικασία της απόσπασης ολοκληρώνεται υποχρεωτικά μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την πρόταση του Προέδρου της Αρχής. Ο χρόνος απόσπασης λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στη θέση που ο αποσπώμενος υπάλληλος κατέχει οργανικά. Ο Πρόεδρος με απόφασή του τοποθετεί ή μετακινεί τους υπάλληλους στις επιμέρους Μονάδες της Αρχής. Η απόσπαση μπορεί να ανανεώνεται, κατόπιν σχετικής πρότασης του Προέδρου που υποβάλλεται στο φορέα προέλευσης δύο (2) μήνες πριν τη λήξη της και παύεται οποτεδήποτε για λόγους αποκλειστικά αναγόμενους στην άσκηση των καθηκόντων του αποσπώμενου προσωπικού και την επίδραση στην εύρυθμη λειτουργία της Αρχής, ύστερα από πρόταση του Προέδρου της. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση της κάθε Μονάδας για λόγους που αφορούν αποκλειστικά την εύρυθμη λειτουργία της Αρχής, επιτρέπεται η παράταση της λήξης της απόσπασης για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβεί τους έξι (6) μήνες.

3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, η αποζημίωση του Προέδρου και των μελών της Αρχής, καθώς και οι πρόσθετες αμοιβές του προσωπικού που υπηρετεί σε αυτήν με απόσπαση. Όσοι υπηρετούν με απόσπαση λαμβάνουν το σύνολο των αποδοχών και επιδομάτων της οργανικής τους θέσης, καθώς και τις προαναφερόμενες πρόσθετες αμοιβές και τις πραγματοποιούμενες υπερωρίες. Οι πρόσθετες αμοιβές δεν υπόκεινται σε κρατήσεις υπέρ τρίτων. Οι αποδοχές του αποσπασθέντος προσωπικού συνεχίζουν να καταβάλλονται από την υπηρεσία προέλευσής του, κατ' εξαίρεση της παρ. 2 του άρθρου 23 του ν. 4354/2015 (Α' 176).

4. Ο Πρόεδρος της Αρχής αποφασίζει για την κατανομή των υποθέσεων, καθώς και σε ποιες περιπτώσεις είναι αναγκαία η εμπλοκή δύο ή και όλων των Μονάδων στην έρευνα της ίδιας υπόθεσης. Για τη διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του έργου της Αρχής, συνιστάται αυτοτελές γραφείο διοικητικής υποστήριξης έως δέκα (10) θέσεων που υπάγεται απευθείας στον Πρόεδρο και στελεχώνεται, σύμφωνα με τη διαδικασία

των παραγράφων 1 έως και 3.

5. Ο Πρόεδρος και τα μέλη της κάθε Μονάδας μεριμνούν για τη βελτίωση της εκπαίδευσης και τη συνεχή κατάρτιση του προσωπικού της, συντονίζουν, επιβλέπουν και αξιολογούν το έργο του και λαμβάνουν μέτρα για την αποτελεσματικότερη λειτουργία της Μονάδας. Στο τέλος κάθε έτους ο Πρόεδρος συντάσσει έκθεση αναφορικά με την απόδοση και τη συμπεριφορά κάθε αποσπασμένου υπαλλήλου της Αρχής, την οποία αποστέλλει στο φορέα από τον οποίο προέρχεται ο υπάλληλος. Η αξιολόγηση του προσωπικού και των προϊσταμένων διενεργείται κατ' ανάλογη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του υπαλληλικού κώδικα.

6. Ο Πρόεδρος, τα μέλη και οι υπάλληλοι της Αρχής που παραβαίνουν εκ δόλου ή βαρείας αμέλειας τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις του παρόντος υπέχουν πειθαρχική ευθύνη ανεξαρτήτως τυχόν ποινικής. Η πειθαρχική δίωξη κατά του Προέδρου ασκείται και η υπόθεση εκδικάζεται από τα όργανα που προβλέπονται στο Σύνταγμα και τον Κώδικα Δικαστικών Λειτουργιών. Η πειθαρχική δίωξη κατά των μελών ασκείται ύστερα από αναφορά του Προέδρου της Αρχής ενώπιον των πειθαρχικών συμβουλίων των φορέων προέλευσης των μελών από τον εποπτεύοντα Υπουργό ή κατά περίπτωση Διοικητή ή Πρόεδρο του φορέα. Τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα αποφασίζουν σε πρώτο και τελευταίο βαθμό για την απαλλαγή ή την παύση του εγκαλουμένου. Η πειθαρχική δίωξη κατά των υπαλλήλων ασκείται και η υπόθεση εκδικάζεται από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα των φορέων από τους οποίους προέρχονται, ύστερα από σχετική αναφορά του Προέδρου της Αρχής.

7. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από εισήγηση του Προέδρου και των μελών της Αρχής, ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν τη λειτουργία της Αρχής και των επί μέρους Μονάδων της, το οργανόγραμμα, τον κανονισμό λειτουργίας, τη διαδικασία αξιολόγησης του προσωπικού και επιλογής προϊσταμένων, την πειθαρχική ευθύνη και δίωξη, τις ειδικότερες αρμοδιότητες του Προέδρου, των μελών και του προσωπικού τους, τον τρόπο διαχείρισης των υποθέσεων και τη συνεργασία της Αρχής και των επιμέρους Μονάδων με τις εθνικές και τις αλλοδαπές αρχές και κάθε θέμα αναγκαίο για την εύρυθμη λειτουργία της Αρχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ, ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 52

ΑΣΚΗΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ Α.Α.Δ.Ε. ΩΣ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6

Οι εποπτικές αρμοδιότητες της Α.Α.Δ.Ε. που αφορούν τον έλεγχο των υπόχρεων προσώπων και την επιβολή των σχετικών κυρώσεων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις περιπτώσεις ε', ζ', και θ' της παραγράφου 3 του άρθρου 6 ασκούνται από τις υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε. που είναι αρμόδιες για το φορολογικό έλεγχο των κατά περίπτωση υπόχρεων προσώπων. Ειδικά για την επιβολή των κυρώσεων της περίπτωσης θ' της παραγράφου 3

του άρθρου 6 από τις ανωτέρω ελεγκτικές υπηρεσίες, εκτός από την επιβολή προστίμων και διορθωτικών μέτρων, απαιτείται και η σύμφωνη γνώμη του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.. Για την άσκηση των ανωτέρω αρμοδιοτήτων εφαρμόζεται αναλόγως ο ν. 4174/2013 (Α' 170).

ΑΡΘΡΟ 53

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Μέσα σε δύο (2) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος, διορίζονται τα επιπλέον μέλη των Μονάδων της Αρχής στις θέσεις που έχουν συσταθεί με την παράγραφο 2 του άρθρου 48, τροποποιείται αναλόγως η 61260/29.8.2017 κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών (ΥΟΔΔ 426), η οποία κατά τα λοιπά εξακολουθεί να ισχύει, και εφαρμόζεται το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 47 για τα ήδη διορισθέντα αναπληρωματικά μέλη της Αρχής.

2. Οι κανονιστικές πράξεις που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση των νόμων 2331/1995 (Α' 173) και 3691/2008 (Α' 166) παραμένουν σε ισχύ μέχρι την τροποποίηση ή κατάργησή τους, εφόσον δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος.

3. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται αναφορά στην Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης του άρθρου 7 του ν. 3691/2008, νοείται η Αρχή.

4. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται αναφορά στα άρθρα 1 έως 54 του ν. 3691/2008, νοούνται οι, κατά περιεχόμενο, αντίστοιχες διατάξεις του παρόντος.

ΑΡΘΡΟ 54

ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (άρθρο 66 της Οδηγίας 2015/849)

1. Κατά το χρόνο ισχύος της παρ. 7 του άρθρου 184 του ν. 4548/2018 (Α' 104), οι ανώνυμες μετοχές εταιρειών μη εισηγμένων σε οργανωμένη αγορά ή Πολυμερή Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης, καθώς και τα δικαιώματα αγοράς αυτών μεταβιβάζονται με συμβολαιογραφικό έγγραφο ή ιδιωτικό έγγραφο βεβαίας χρονολογίας ταυτόχρονα με την παράδοση τίτλων, όπου απαιτείται.

2. Με την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται:

α) τα άρθρα 1 έως και 54 του ν. 3691/2008,

β) το άρθρο 62Α του ν. 4170/2013 (Α' 163),

γ) η 1077797/20542/ΔΕ-Ε/8.6.2010 (Β' 918) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας,

δ) κάθε άλλη διάταξη νόμου, διατάγματος ή κανονιστικής απόφασης που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος.

.....

ΑΡΘΡΟ 68**ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ**

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ ΠΟΛ. 1204/30.10.2018.-Υποχρεώσεις υπόχρεων προσώπων βάσει των διατάξεων του Ν.4557/2018 (Α' 139) «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας» και κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με αυτές.

(Βλ. 16η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας 2021 σελ. 864)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΝΟΜΟΣ 4305/2014

Ανοικτή διάθεση και περαιτέρω χρήση εγγράφων, πληροφοριών και δεδομένων του δημόσιου τομέα, τροποποίηση του Ν. 3448/2006 (Α' 57), προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2013/37/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, περαιτέρω ενίσχυση της διαφάνειας, ρυθμίσεις θεμάτων Εισαγωγικού Διαγωνισμού Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ 237/τ. Α'/31.10.2014)

ΑΡΘΡΟ 51

ΡΥΘΜΙΣΗ ΟΦΕΙΛΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

1. Για οφειλέτες με βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες οφειλές στη Φορολογική Διοίκηση, έως την 1η Οκτωβρίου 2014, σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (εφεξής Κ.Φ.Δ.) και τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (εφεξής Κ.Ε.Δ.Ε.), δύναται να διενεργείται ρύθμιση τμηματικής καταβολής, με απαλλαγή κατά ποσοστό από τις προσαυξήσεις, τους τόκους και τα πρόστιμα εκπρόθεσμης καταβολής που τις επιβαρύνουν, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, ως ακολούθως:

α) Εφάπαξ, με απαλλαγή κατά ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%). β) Έως δώδεκα (12) μηνιαίες δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό ενενήντα τοις εκατό (90%). γ) Έως είκοσι τέσσερις (24) μηνιαίες δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%). δ) Έως τριάντα έξι (36) μηνιαίες δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%). ε) Έως σαράντα οκτώ (48) μηνιαίες δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό εξήντα τοις εκατό (60%). στ) Έως εξήντα (60) μηνιαίες δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%). ζ) Έως εβδομήντα δύο (72) μηνιαίες δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%). η) Έως εκατό (100) μηνιαίες δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%).

2. Στη ρύθμιση της προηγούμενης παραγράφου δύναται να υπαχθούν κύριες ληξιπρόθεσμες οφειλές φυσικών ή νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ, κατόπιν αίτησης, η οποία υποβάλλεται στη Φορολογική Διοίκηση μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Μαρτίου 2015. Οι οφειλέτες του προηγούμενου εδαφίου προκειμένου να υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου, πρέπει να έχουν υποβάλει τις προβλεπόμενες από το νόμο φορολογικές δηλώσεις, καθώς και να είναι φορολογικά ενήμεροι καθ' όλη τη διάρκεια της ρύθμισης.

3. Εξαιρετικά, για την υπαγωγή στην περίπτωση η' της παραγράφου 1, το ποσό της ρυθμιζόμενης οφειλής δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ.

4. Μετά την υπαγωγή, και υπό την προϋπόθεση της τήρησης του προγράμματος τμηματικής καταβολής, δεν υπολογίζονται τα πρόστιμα των άρθρων 57 και 59 του Κ.Φ.Δ.

και του άρθρου 6 του Κ.Ε.Δ.Ε..

5. Οι οφειλές που υπάγονται σε πρόγραμμα ρύθμισης του παρόντος άρθρου, αντί των κατά Κ.Ε.Δ.Ε. και κατά Κ.Φ.Δ. τόκων, προσαυξήσεων και προστίμων εκπρόθεσμης καταβολής, από την υπαγωγή σε ρύθμιση, επιβαρύνονται με τόκο που ανέρχεται σε τέσσερις και πενήντα έξι εκατοστιαίες μονάδες (4,56%) ετησίως.

6. Το ελάχιστο ποσό μηνιαίας δόσης της ρύθμισης δεν μπορεί να είναι μικρότερο των πενήντα (50) ευρώ.

7. Στη ρύθμιση υπάγεται υποχρεωτικά το σύνολο των βεβαιωμένων και ληξιπρόθεσμων έως την 1η Οκτωβρίου 2014 οφειλών που δεν έχουν τακτοποιηθεί κατά νόμιμο τρόπο με αναστολή πληρωμής ή διευκόλυνση ή άλλη νομοθετική ρύθμιση τμηματικής καταβολής. Επίσης, δύνανται να υπαχθούν μετά από επιλογή του οφειλέτη και βεβαιωμένες έως και την 1η Οκτωβρίου 2014 οφειλές που κατά την ημερομηνία της αίτησης:

α) τελούν σε αναστολή, διοικητική ή δικαστική ή εκ του νόμου ή

.....
β)⁽¹⁾ έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση ή διευκόλυνση τμηματικής καταβολής, η οποία είναι σε ισχύ.

8. Όσοι κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου έχουν υπαχθεί στη ρύθμιση της «νέας αρχής» της υποπαραγράφου Α.1 της παρ. Α' του ν. 4152/2013 (Α' 107) και τηρούν τους όρους της ρύθμισης αυτής, υπόκεινται αναδρομικά, από 1.1.2013, σε επιτόκιο ύψους 4,56% και τυγχάνουν αναδρομικά, από την ένταξή τους στη ρύθμιση των εκπτώσεων επί των προσαυξήσεων, τόκων και προστίμων εκπρόθεσμης καταβολής του παρόντος, δικαιούμενοι να επιλέξουν να υπαχθούν στην παρούσα ρύθμιση.

Όσοι κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου έχουν υπαχθεί στη ρύθμιση της «νέας αρχής» της υποπαραγράφου Α.1 της παρ. Α' του ν. 4152/2013 και τηρούν τους όρους της ρύθμισης αυτής, δικαιούνται να διατηρήσουν τη ρύθμιση της υποπαραγράφου Α.1 της παρ. Α του ν. 4152/2013 και πέραν των οριζόμενων στο προηγούμενο εδάφιο έχουν ως πρόσθετο ευεργέτημα τη μείωση κατά ποσοστό 20% των προσαυξήσεων, τόκων και προστίμων εκπρόθεσμης καταβολής αναδρομικά από την ημερομηνία ένταξής τους στη ρύθμιση.

Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, η οποία εκδίδεται εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, καθορίζονται οι ειδικότερες λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

9. Η ρύθμιση χορηγείται ανά οφειλέτη και αφορά και τις οφειλές για τις οποίες αυτός ευθύνεται αλληλεγγύως. Πρόσωπα που ευθύνονται αλληλεγγύως για την καταβολή μέρους της οφειλής δικαιούνται να ρυθμίσουν το εν λόγω μέρος.

10. Στην περίπτωση που ο οφειλέτης επιλέξει, σε οποιοδήποτε στάδιο της ρύθμισης, να εξοφλήσει εφάπαξ τις υπόλοιπες δόσεις των ρυθμισμένων οφειλών, τυγχάνει απαλλαγής επί του εναπομείναντος ποσού των προσαυξήσεων, τόκων και προστίμων εκπρόθεσμης καταβολής, σε ποσοστό ίσο με αυτό που αντιστοιχεί στον αριθμό των μηνιαίων δόσεων που τελικά διαμορφώνεται με την εξόφληση, σύμφωνα με την παράγραφο 1.

(1) Η περίπτωση β της παραγράφου 7 του άρθρου 51 του Ν. 4305/2014 διαγράφηκε και η επόμενη περίπτωση γ αναριθμήθηκε σε περίπτωση β, σύμφωνα με το άρθρο 92 του Ν. 4307/2014 (Ισχύς από την δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, ήτοι από 15.11.2014, σύμφωνα με το άρθρο 95 του ίδιου νόμου). Η διαγραφείσα περίπτωση β είχε ως εξής: «β) δεν έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες ή».

11.⁽¹⁾ Η μη εμπρόθεσμη καταβολή δόσης, καθώς και η μη εξόφληση ή τακτοποίηση κατά νόμιμο τρόπο από τον οφειλέτη, καθ' όλη τη διάρκεια της ρύθμισης του παρόντος, των οφειλών του εντός τριμήνου από τη λήξη της προθεσμίας καταβολής τους, έχει ως συνέπειες:

- α) Την απώλεια των ευεργετημάτων της ρύθμισης,
- β) την υποχρέωση άμεσης καταβολής του υπολοίπου της οφειλής, σύμφωνα με τα στοιχεία βεβαίωσης, συνυπολογιζομένων των προσαυξήσεων, τόκων και προστίμων εκπρόθεσμης καταβολής, τα οποία αναβιώνουν αναδρομικά και
- γ) την άμεση επιδίωξη της είσπραξης της με όλα τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία μέτρα.

Οι συνέπειες του προηγούμενου εδαφίου δεν επέρχονται εάν ο οφειλέτης, μετά την πάροδο εξαμήνου από την ένταξη σε ρύθμιση και την πλήρωση των όρων αυτής:

- α) Δεν καταβάλλει εμπρόθεσμα μέχρι δύο (2) δόσεις ανά έτος προγράμματος ρύθμισης ή
- β) δεν καταβάλλει εμπρόθεσμα μία (1) δόση της ρύθμισης ανά έτος προγράμματος ρύθμισης για χρονικό διάστημα μέχρι δύο (2) μήνες.

Για τις ως άνω περιπτώσεις α' και β' η καθυστέρηση καταβολής δόσης συνεπάγεται την επιβάρυνση αυτής με μηνιαία προσαύξηση δύο τοις εκατό (2%).

- γ) Εάν, κατ' εξαίρεση και όχι πέραν της 31ης.12.2017, οι νέες οφειλές εξοφληθούν εντός αποκλειστικής προθεσμίας από την ημερομηνία που αυτές καθίστανται ληξιπρόθεσμες. Η προθεσμία αυτή ορίζεται σε τριάντα (30) ημέρες μέχρι τις 30.6.2016 και σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την 1.7.2016 μέχρι τις 31.12.2017. Επιπλέον, από την 1.1.2017

(1) Η παράγραφος 11 του άρθρου 51 του Ν. 4305/2014 τέθηκε όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 88 του ν. 5104/2024 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 19.4.2024, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 117 του ίδιου νόμου. Η παράγραφος που τροποποιήθηκε είχαν ως εξής: «11. Η μη εμπρόθεσμη καταβολή δόσης, καθώς και η μη εξόφληση από τον οφειλέτη των νέων, μετά την ημερομηνία υπαγωγής στη ρύθμιση του παρόντος νόμου, οφειλών του, εντός της νόμιμης προθεσμίας καταβολής τους, έχει ως συνέπειες:

- α) την απώλεια των ευεργετημάτων της ρύθμισης,
- β) την υποχρέωση άμεσης καταβολής του υπολοίπου της οφειλής, σύμφωνα με τα στοιχεία βεβαίωσης, συνυπολογιζομένων των προσαυξήσεων, τόκων και προστίμων εκπρόθεσμης καταβολής, τα οποία αναβιώνουν αναδρομικά και

γ) την άμεση επιδίωξη της είσπραξης της με όλα τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία μέτρα.

Οι συνέπειες του προηγούμενου εδαφίου δεν επέρχονται εάν ο οφειλέτης, μετά την πάροδο εξαμήνου από την ένταξη σε ρύθμιση και την πλήρωση των όρων αυτής:

- α) Δεν καταβάλλει εμπρόθεσμα μέχρι δύο (2) δόσεις ανά έτος προγράμματος ρύθμισης ή
- β) δεν καταβάλλει εμπρόθεσμα μία (1) δόση της ρύθμισης ανά έτος προγράμματος ρύθμισης για χρονικό διάστημα μέχρι δύο (2) μήνες.

Για τις ως άνω περιπτώσεις α' και β' η καθυστέρηση καταβολής δόσης συνεπάγεται την επιβάρυνση αυτής με μηνιαία προσαύξηση δύο τοις εκατό (2%).

- γ) Εάν, κατ' εξαίρεση και όχι πέραν της 31.12.2017, οι νέες οφειλές εξοφληθούν εντός αποκλειστικής προθεσμίας από την ημερομηνία που αυτές καθίστανται ληξιπρόθεσμες. Η προθεσμία αυτή ορίζεται σε τριάντα (30) ημέρες μέχρι τις 30.6.2016 και σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την 1.7.2016 μέχρι τις 31.12.2017. Επιπλέον, από την 1.1.2017 μέχρι τις 31.12.2017, η ρύθμιση απόλλυται σε περίπτωση καθυστέρησης εξόφλησης νέων οφειλών, εάν δεν έχει παρέλθει εξάμηνο από την προηγούμενη καθυστέρηση εξόφλησης.

Η ρύθμιση δεν απόλλυται, εάν οι νέες οφειλές τελούν σε αναστολή είσπραξης ή υπάγονται σε ρύθμιση μετά από αίτηση του οφειλέτη που υποβάλλεται πριν τη λήξη της νόμιμης προθεσμίας καταβολής τους. Εάν το συνολικό ύψος των οφειλών, νέων και εντός ρύθμισης, υπερβαίνει τις 50.000 ευρώ, η ρύθμιση των νέων οφειλών χορηγείται μόνον εφόσον ο οφειλέτης επικαλείται και αποδεικνύει ότι αντιμετωπίζει οικονομική αδυναμία για την καταβολή τους μέσα στη νόμιμη προθεσμία.

Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, η οποία εκδίδεται μέχρι τις 31.12.2015, ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας περίπτωσης.»

μέχρι τις 31.12.2017, η ρύθμιση απόλλυται σε περίπτωση καθυστέρησης εξόφλησης νέων οφειλών, εάν δεν έχει παρέλθει εξάμηνο από την προηγούμενη καθυστέρηση εξόφλησης.

Η ρύθμιση δεν απόλλυται, εάν οι νέες οφειλές τελούν σε αναστολή είσπραξης ή υπάγονται σε ρύθμιση μετά από αίτηση του οφειλέτη που υποβάλλεται πριν τη λήξη της νόμιμης προθεσμίας καταβολής τους. Εάν το συνολικό ύψος των οφειλών, νέων εντός ρύθμισης, υπερβαίνει τα 50.000 ευρώ, η ρύθμιση των νέων οφειλών χορηγείται μόνον εφόσον ο οφειλέτης επικαλείται και αποδεικνύει ότι αντιμετωπίζει οικονομική αδυναμία για την καταβολή τους μέσα στη νόμιμη προθεσμία.

Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, η οποία εκδίδεται μέχρι τις 31.12.2015, ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας περίπτωσης.

12. Σε περιπτώσεις απώλειας της ρύθμισης για λόγους ανωτέρας βίας, ο οφειλέτης δύναται εντός δύο (2) μηνών από την απώλεια αυτής να υποβάλει άπαξ αίτηση επανένταξης του στη ρύθμιση με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις και για τον εναπομείναντα αριθμό δόσεων αυτής. Το αίτημα επανένταξης υποβάλλεται εγγράφως και περιέχει τα στοιχεία που θεμελιώνουν την ανωτέρα βία. Η Φορολογική Διοίκηση αποφαινεται επί του αιτήματος εντός δεκαπέντε (15) εργασίμων ημερών από την υποβολή της αίτησης. Εάν η Φορολογική Διοίκηση δεν αποφανθεί εντός του ανωτέρω χρονικού διαστήματος, το αίτημα θεωρείται ότι έχει απορριφθεί.

13. Η υπαγωγή και συμμόρφωση στη ρύθμιση τμηματικής καταβολής παρέχει στον οφειλέτη τα ακόλουθα ευεργετήματα:

α) χορηγείται αποδεικτικό ενημερότητας και βεβαίωση οφειλής από τη Φορολογική Διοίκηση, κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 12 του Κ.Φ.Δ.,

β) αναβάλλεται η εκτέλεση της ποινής που επιβλήθηκε κατά τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 1882/1990 (Α' 43) ή, εφόσον άρχισε η εκτέλεσή της, διακόπτεται. Αναστέλλεται η παραγραφή του αδικήματος κατά το χρονικό διάστημα της αναστολής της ποινικής δίωξης, κατά παρέκκλιση των χρονικών περιορισμών του άρθρου 113 του ΠΚ,

γ) αναστέλλεται η λήψη αναγκαστικών μέτρων και η συνέχιση της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης. Οι ήδη επιβληθείσες κατασχέσεις στα χέρια τρίτων αίρονται μετά από αίτηση του οφειλέτη, αφού εξοφληθεί το 50% της αρχικής βασικής ρυθμιζόμενης οφειλής. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να εξετάζει αίτημα περιορισμού κατασχέσεων εις χείρας τρίτων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 30 του Κ.Ε.Δ.Ε.,

δ) αναστέλλεται η εκτέλεση του μέτρου του άρθρου 7 του ν. 2120/1993 (Α' 24), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 22 παρ. 3 του ν. 2523/1997 (Α' 179).

14. Η Φορολογική Διοίκηση προβαίνει σε συμψηφισμό των χρηματικών απαιτήσεων του οφειλέτη κατά του Δημοσίου και μέχρι την κάλυψη του ποσού που αντιστοιχεί στο 1/7 των εναπομεινασών δόσεων, κατά τις διατάξεις του άρθρου 83 του Κ.Ε.Δ.Ε. και μετά τη συμμόρφωση του οφειλέτη στη ρύθμιση τμηματικής καταβολής που του χορηγήθηκε.

15. Η Φορολογική Διοίκηση διατηρεί το δικαίωμα και μετά τη συμμόρφωση του οφειλέτη στη ρύθμιση τμηματικής καταβολής που του χορηγήθηκε:

α) να εγγράφει υποθήκη σε περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη, των συνυπόχρεων προσώπων ή των εγγυητών, εφόσον η οφειλή δεν είναι ασφαλισμένη,

β) να μην χορηγεί αποδεικτικό ενημερότητας για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπραγμάτου δικαιώματος επ' αυτού, στα πρόσωπα της περίπτωσης α', ακόμη και αν

συντρέχουν οι προϋποθέσεις χορήγησης αυτού, εφόσον η οφειλή δεν είναι ασφαλισμένη, γ) να παρακρατεί μέρος της χρηματικής απαίτησης του οφειλέτη κατά τρίτων προσώπων για την εισπραξη της οποίας ζητείται αποδεικτικό ενημερότητας και μέχρι την κάλυψη του 1/7 της υπολειπόμενης ρυθμισμένης οφειλής.

δ)⁽¹⁾ Να μειώνει τη διάρκεια της ήδη χορηγηθείσας ρύθμισης εάν ο οφειλέτης έχει τη δυνατότητα σύμφωνα με τα οικονομικά του δεδομένα να πληρώνει την οφειλή του σε λιγότερες δόσεις από τις αρχικά χορηγηθείσες, οποτεδήποτε καθ' όλη τη διάρκεια της ρύθμισης.

16. Τα ποσά που εισπράττονται από παρακράτηση λόγω της χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας ή κατόπιν αυτεπάγγελτου συμψηφισμού, καλύπτουν δόση ή δόσεις της χορηγηθείσας ρύθμισης, εφόσον δεν πιστώνονται διαφορετικά. Ομοίως, τα αποδιδόμενα ποσά από πράξεις εκτέλεσης, λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη δόσης ή δόσεων της χορηγηθείσας ρύθμισης, εφόσον εισπράττονται κατά τη διάρκεια αυτής και δεν πιστώνονται σε άλλες οφειλές που δεν έχουν ρυθμιστεί ή πιστώνονται διαφορετικά κατά τις κείμενες διατάξεις.

17. Η παραγραφή των οφειλών, για τις οποίες υποβάλλεται αίτηση υπαγωγής στη ρύθμιση αναστέλλεται από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και για ολόκληρο το χρονικό διάστημα που αφορά η ρύθμιση ανεξαρτήτως καταβολής οποιουδήποτε ποσού και δεν συμπληρώνεται πριν παρέλθει ένα (1) έτος από τη λήξη του έτους της τελευταίας δόσης αυτής.

18. Αρμόδιος για την απόφαση υπαγωγής στη ρύθμιση του παρόντος άρθρου είναι ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων, ο οποίος δύναται με απόφασή του να μεταβιβάσει την αρμοδιότητα αυτή σε άλλα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης.

19. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων καθορίζονται:

α) η διαδικασία υπαγωγής στις ανωτέρω διατάξεις και μέσω της διαδικτυακής εφαρμογής της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, β) η ημερομηνία και ο τρόπος καταβολής των δόσεων και γ) κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

20. Από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος δεν επιτρέπεται η χορήγηση ρυθμίσεων τμηματικής καταβολής κατά τις διατάξεις της υποπαραγράφου Α1 της παρ. Α' του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107), για τους οφειλέτες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦ. ΑΑΔΕ Α. 1104/17.07.2023.- Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1080/2015 (Β' 628) απόφασης της Αναπληρώτριας Υπουργού Οικονομικών και της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1236/2014 (Β' 3033) απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων.

Έχοντας υπόψη:

1. α) i. Τις διατάξεις των άρθρων 1-17 του ν. 4321/2015 (Α' 32) και ιδίως του άρθρου 17 καθώς

(1) Η περίπτωση δ της παραγράφου 15 του άρθρου 51 του Ν. 4305/2014 προστέθηκε με την περίπτωση 14β της υποπαραγράφου Δ1 της παραγράφου Δ του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 και ισχύει από την υπογραφή των συμβαλλομένων μερών της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης ήτοι από 19.8.2015.

και του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94), με τις οποίες παρέχεται εξουσιοδότηση στο Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων να ρυθμίζει ειδικότερα θέματα και λεπτομέρειες για την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων του ν. 4321/2015.

ii) Την υπό στοιχεία ΠΟΛ.1080/2015 (Β' 628) απόφαση της Αναπληρώτριας Υπουργού Οικονομικών.

β) i. Τις διατάξεις του άρθρου 51 του ν. 4305/2014 (Α' 237) και ιδίως την παρ. 19, με την οποία παρέχεται εξουσιοδότηση στον Διοικητή Α.Α.Δ.Ε. να καθορίζει λεπτομέρειες για την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο ΜΟΝΟ

1. Στο τέλος του άρθρου 9 της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1080/2015 απόφασης της Αναπληρώτριας Υπουργού Οικονομικών προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η απώλεια της ρύθμισης δύναται να συντελείται και κεντρικά μέσω των Πληροφοριακών Συστημάτων της Α.Α.Δ.Ε.».

2. Στο τέλος της περ. α' της παρ. 10 της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1236/2014 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η απώλεια της ρύθμισης δύναται να συντελείται και κεντρικά μέσω των Πληροφοριακών Συστημάτων της Α.Α.Δ.Ε.».

3. «Η απώλεια της ρύθμισης, σύμφωνα με το άρθρο 5 της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1277/2013 δύναται να συντελείται και κεντρικά μέσω των Πληροφοριακών Συστημάτων της Α.Α.Δ.Ε.».

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (ΦΕΚ 4685 Β'22.7.2023)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΓΚ. ΑΑΔΕ Ε. 2029/23.4.2024.- Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τα άρθρα 88 - 91 του ν. 5104/2024 (Α' 58) περί απώλειας νομοθετικών ρυθμίσεων.

Με τις διατάξεις των άρθρων 88-91 του ν. 5104/2024 (Α'58) επέρχονται τροποποιήσεις επί των όρων και προϋποθέσεων απώλειας ρυθμίσεων τμηματικής καταβολής βεβαιωμένων στη Φορολογική Διοίκηση οφειλών.

Ειδικότερα:

Στα άρθρα 88-91 του ν. 5104/2024 (Α'58) που αφορούν τους λόγους απώλειας των διατάξεων:

α) της υποπαρ. Α2 παρ. Α του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α'107),

β) του άρθρου 43 του ν. 4174/2013 (Α' 170),

γ) του άρθρου 51 του ν. 4305/2014 (Α'237),

δ) των άρθρων 1-17 του ν. 4321/2015 (Α'32),

ε) των άρθρων 98-109 του ν. 4611/2019 (Α'73),

στ) του άρθρου 293 του ν. 4738/2020 (Α'207) και

ζ) των άρθρων 4-13 του ν. 5036/2023 (Α 77)

η ρύθμιση απόλλυται με συνέπεια την υποχρεωτική άμεση καταβολή του υπολοίπου της οφειλής εφόσον, μεταξύ άλλων, ο οφειλέτης:

i) για τις περ. α, β, δ, ε και στ δεν υποβάλλει τις προβλεπόμενες δηλώσεις εισοδήματος

και φόρου προστιθέμενης αξίας, καθ' όλο το διάστημα της ρύθμισης των οφειλών του και μέχρι την εξόφλησή τους, εντός τριών (3) μηνών το αργότερο από την παρέλευση της προθεσμίας υποβολής τους ή, εφόσον η προθεσμία υποβολής έχει παρέλθει μέχρι τη 19η Απριλίου 2024, εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία αυτή

ii) για τις περ. α-ζ δεν εξοφλήσει ή τακτοποιήσει κατά νόμιμο τρόπο τις οφειλές του, καθ' όλη τη διάρκεια των ανωτέρω ρυθμίσεων, εντός τριμήνου από τη λήξη της προθεσμίας καταβολής τους.

Για λόγους χρηστής διοίκησης και προστασίας της εύλογης εμπιστοσύνης του διοικούμενου απώλεια δεν επέρχεται για εκείνους τους οφειλέτες που θα εξοφλήσουν/τακτοποιήσουν κατά νόμιμο τρόπο τις λοιπές οφειλές τους, των οποίων η προθεσμία καταβολής έχει παρέλθει πριν την 19η.4.2024 (ημερομηνία ισχύος του ν. 5104/2024), εντός τριών μηνών από την ημερομηνία αυτή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΝΟΜΟΣ 4321/2015

Ρυθμίσεις για την επανεκκίνηση της οικονομίας
(ΦΕΚ 32/τ. Α'/21.3.2015)

ΑΡΘΡΟ 1

ΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

1. Βεβαιωμένες οφειλές στη Φορολογική Διοίκηση, σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.), τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.) και τον Τελωνιακό Κώδικα, δύνανται να ρυθμίζονται, κατόπιν αίτησης του οφειλέτη, εφόσον έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες έως και την 1η Μαρτίου 2015 και έχουν καταχωρισθεί στα Βιβλία Εισπρακτέων Εσόδων της Φορολογικής Διοίκησης μέχρι την ημερομηνία αίτησης για υπαγωγή σε ρύθμιση, με απαλλαγή κατά ποσοστό από πρόσθετους φόρους ή τέλη του ν. 2523/1997, πρόστιμα εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής δήλωσης ή ανακριβούς δήλωσης του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.) που έχουν συμβεβαιωθεί με την κύρια οφειλή και από τις προσαυξήσεις και τους τόκους εκπρόθεσμης καταβολής που τις επιβαρύνουν ως ακολούθως:⁽¹⁾

α) Εφάπαξ με απαλλαγή κατά ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%).

β) Από δύο (2) έως και πέντε (5) μηνιαίες δόσεις με απαλλαγή κατά ποσοστό ενενήντα τοις εκατό (90%).

γ) Από έξι (6) έως και δέκα (10) μηνιαίες δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%).

δ) Από ένδεκα (11) έως και είκοσι (20) μηνιαίες δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%).

ε) Από είκοσι μία (21) έως και τριάντα (30) μηνιαίες δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%).

στ) Από τριάντα μία (31) έως και σαράντα (40) μηνιαίες δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό εξήντα πέντε τοις εκατό (65%).

ζ) Από σαράντα μία (41) έως και πενήντα (50) μηνιαίες δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό εξήντα τοις εκατό (60%).

η) Από πενήντα μία (51) έως και εξήντα (60) μηνιαίες δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό πενήντα πέντε τοις εκατό (55%).

θ) Από εξήντα μία (61) έως και εβδομήντα (70) μηνιαίες δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%).

(1) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του Ν. 4321/2015 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο της από 27.3.2015 Π.Ν.Π. η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 4328/2015 και ισχύει από τη δημοσίευση της Π.Ν.Π. στο ΦΕΚ, ήτοι από 27.3.2015, σύμφωνα με το άρθρο τρίτο του ίδιου νόμου. Το εδάφιο που αντικαταστάθηκε είχαν ως εξής:

«Βεβαιωμένες οφειλές στη Φορολογική Διοίκηση, σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.), τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.) και τον Τελωνιακό Κώδικα, δύνανται να ρυθμίζονται, κατόπιν αίτησης του οφειλέτη, εφόσον έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες έως και την 1η Μαρτίου 2015 και έχουν καταχωρισθεί στα βιβλία εισπρακτέων εσόδων της Φορολογικής Διοίκησης μέχρι την ημερομηνία αίτησης για υπαγωγή σε ρύθμιση, με απαλλαγή κατά ποσοστό από τις προσαυξήσεις και τους τόκους εκπρόθεσμης καταβολής που τις επιβαρύνουν ως ακολούθως:»

ι) Από εβδομήντα μία (71) έως και ογδόντα (80) μηνιαίες δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό σαράντα πέντε τοις εκατό (45%).

ια) Από ογδόντα μία (81) έως και ενενήντα (90) μηνιαίες δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%).

ιβ) Από ενενήντα μία (91) έως και εκατό (100) μηνιαίες δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%).

Με την υπαγωγή και υπό την προϋπόθεση της τήρησης του προγράμματος ρύθμισης δεν υπολογίζονται τα πρόστιμα των άρθρων 57 και 59 του Κ.Φ.Δ. και του άρθρου 6 του Κ.Ε.Δ.Ε.

2. Το ελάχιστο ποσό μηνιαίας δόσης της ρύθμισης δεν μπορεί να είναι μικρότερο των είκοσι (20) ευρώ. Σε περίπτωση που υφίστανται οφειλές που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου και είναι βεβαιωμένες σε περισσότερες της μίας υπηρεσίες της Φορολογικής Διοίκησης, το ελάχιστο ποσό μηνιαίας δόσης ρύθμισης διαμορφώνεται σε δέκα (10) ευρώ.

3. Στη ρύθμιση του παρόντος Κεφαλαίου υπάγεται υποχρεωτικά το σύνολο των ληξιπρόθεσμων οφειλών έως και την 1η Μαρτίου 2015 που έχουν καταχωρισθεί στα βιβλία εισπρακτέων εσόδων της Φορολογικής Διοίκησης μέχρι την ημερομηνία αίτησης για υπαγωγή σε ρύθμιση και δεν έχουν τακτοποιηθεί κατά νόμιμο τρόπο με αναστολή πληρωμής ή διευκόλυνση ή άλλη νομοθετική ρύθμιση τμηματικής καταβολής.

4. Στη ρύθμιση του παρόντος Κεφαλαίου υπάγεται επίσης το σύνολο των οφειλών που θα έχουν βεβαιωθεί έως τις 26.5.2015 προς ΟΤΑ α' και β' βαθμού και νομικά πρόσωπα αυτών, συμπεριλαμβανομένων των οφειλών που προκύπτουν από εισφορά σε χρήμα ή τη μετατροπή εισφοράς γης σε χρήμα των προς ένταξη ή και των ήδη ενταγμένων ιδιοκτησιών. *σύμφωνα με το ν. 1337/1983*. Για τις οφειλές αυτές η σχετική αίτηση υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία του οικείου ΟΤΑ ή του οικείου νομικού προσώπου και εξετάζεται με ανάλογη εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 170 του Ν. 3463/2006, όπως ισχύει.⁽¹⁾

ΑΡΘΡΟ 2

ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΗΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΠΑΓΩΓΗ ΣΕ ΡΥΘΜΙΣΗ

1. Οι απαλλαγές της παραγράφου 1 του άρθρου 1 υπολογίζονται επί των προσαυξήσεων και τόκων, όπως έχουν διαμορφωθεί την ημερομηνία της αίτησης για υπαγωγή στη ρύθμιση.

2.⁽²⁾ Βασικές οφειλές που υπάγονται σε πρόγραμμα ρύθμισης των άρθρων 1-17 του

(1) Η φράση «σύμφωνα με το Ν. 1337/1983» στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 1 του Ν. 4321/2015 διαγράφεται και προστίθεται η φράση «και εξετάζεται με ανάλογη εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 170 του Ν. 3463/2006, όπως ισχύει» στο τέλος της ίδιας παραγράφου με την παράγραφο 5 του άρθρου 41 του Ν. 4321/2015 και ισχύει από την δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, ήτοι από 11.5.2015, σύμφωνα με το άρθρο 50 του ίδιου νόμου.

(2) Η παράγραφος 2 του άρθρου 2 του Ν. 4321/2015 τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την περίπτωση 15α της υποπαραγράφου Δ1 της παραγράφου Δ του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 και ισχύει για τις ανεξόφλητες δόσεις ρύθμισης μετά την παρέλευση διμήνου από την δημοσίευση του παρόντος ήτοι από 14.10.2015, σύμφωνα με την περίπτωση 15γ της ίδιας υποπαραγράφου, παραγράφου, άρθρου και νόμου. Η παράγραφος που αντικαταστάθηκε είχε ως εξής:

«2. Βασικές συνολικές οφειλές μέχρι πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ που υπάγονται σε πρόγραμμα ρύθμισης του παρόντος άρθρου, από την υπαγωγή τους στη ρύθμιση, δεν επιβαρύνονται πλέον με προσαυξήσεις ή τόκους εκπρόθεσμης καταβολής. Βασικές συνολικές οφειλές άνω των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ που υπάγονται σε πρόγραμμα ρύθμισης του

παρόντος αντί των κατά ΚΕΔΕ και κατά Κ.Φ.Δ. τόκων και προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής από την υπαγωγή τους σε ρύθμιση επιβαρύνονται με τόκο που υπολογίζεται με βάση το ισχύον επιτόκιο αναφοράς για πράξεις αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, πλέον πέντε (5) εκατοστιαίων μονάδων, ετησίως υπολογισμένο. Βασικές συνολικές οφειλές μέχρι 5.000 ευρώ που υπάγονται σε πρόγραμμα ρύθμισης του παρόντος δεν επιβαρύνονται πλέον με προσαυξήσεις ή τόκους εκπρόθεσμης καταβολής εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

αα. ο οφειλέτης είναι φυσικό πρόσωπο που δεν ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα, ββ.⁽¹⁾ η αξία της ακίνητης περιουσίας του οφειλέτη, όπως αυτή προσδιορίζεται για τον υπολογισμό του συμπληρωματικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. και η οποία προκύπτει από την τελευταία εκδοθείσα δήλωση-πράξη προσδιορισμού του φόρου, δεν υπερβαίνει τις 150.000 ευρώ και

γγ. η υπαγόμενη στη ρύθμιση βασική οφειλή υπερβαίνει το 50% του δηλωθέντος, ετήσιου εισοδήματος του οφειλέτη.

3. Η καθυστέρηση καταβολής δόσης συνεπάγεται την επιβάρυνση αυτής με μηνιαία προσαύξηση 0,25%.

ΑΡΘΡΟ 3

ΟΦΕΙΛΕΣ ΠΟΥ ΤΕΛΟΥΝ ΣΕ ΑΝΑΣΤΟΛΗ Ή ΕΧΟΥΝ ΥΠΑΧΘΕΙ ΣΕ ΡΥΘΜΙΣΗ Ή ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΜΗΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ

Στη ρύθμιση του άρθρου 1 δύνανται, επίσης, να υπαχθούν, μετά από επιλογή του οφειλέτη, και ληξιπρόθεσμες έως και την 1η Μαρτίου 2015 οφειλές που έχουν καταχωρισθεί στα βιβλία εισπρακτέων εσόδων της Φορολογικής Διοίκησης μέχρι την ημερομηνία αίτησης για υπαγωγή σε ρύθμιση και οι οποίες κατά την ημερομηνία της αίτησης:

- α) τελούν σε αναστολή, διοικητική ή δικαστική ή εκ του νόμου ή
- β) έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση ή διευκόλυνση τμηματικής καταβολής, η οποία είναι σε ισχύ.

ΑΡΘΡΟ 4

ΜΗ ΒΕΒΑΙΩΜΕΝΕΣ ΟΦΕΙΛΕΣ ΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΤΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

Κατ' εξαίρεση:

1. Δύνανται να υπαχθούν στη ρύθμιση του άρθρου 1, οφειλές που θα βεβαιωθούν στη Φορολογική Διοίκηση μετά από παραίτηση από την άσκηση του δικαιώματος ή και του δικογράφου οποιουδήποτε ένδικου βοηθήματος ή μέσου ενώπιον αρμοδίου δικαστηρίου ή προσφυγής ενώπιον διοικητικής αρχής, και έως 26.5.2015, ανεξαρτήτως της ημερομηνίας που οι οφειλές αυτές καθίστανται ληξιπρόθεσμες.

παρόντος άρθρου, αντί των κατά Κ.Ε.Δ.Ε. και κατά Κ.Φ.Δ. τόκων και προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής, από την υπαγωγή σε ρύθμιση, επιβαρύνονται με τόκο που ανέρχεται σε τρεις εκατοστιαίες μονάδες (3%) ετησίως.»

(1) Η περίπτωση ββ της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Ν. 4321/2015, όπως είχε διαμορφωθεί με την περίπτωση 15α της υποπαραγράφου Δ1 της παραγράφου Δ του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015, τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 51 του Ν. 4342/2015 και ισχύει από την δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, ήτοι από 9.11.2015, σύμφωνα με το άρθρο 75 του ίδιου νόμου. Η περίπτωση που αντικαταστάθηκε είχαν ως εξής:

«ββ. η ακίνητη περιουσία του οφειλέτη, όπως προκύπτει από τη δήλωση περιουσιακής κατάστασης (Ε9) είναι αντικειμενικής αξίας μέχρι 150.000 ευρώ».

Εφόσον πρόκειται για υπαγόμενες υποθέσεις, που εκκρεμούν ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων, μαζί με την αίτηση και τη δήλωση παραίτησης προσκομίζεται και βεβαίωση από το αρμόδιο δικαστήριο ότι η υπόθεση δεν έχει ακόμα συζητηθεί, προκειμένου να βεβαιωθεί η οφειλή.

2. Στη ρύθμιση του άρθρου 1 δύνανται, επίσης, να υπαχθούν, μετά από επιλογή του οφειλέτη, και οφειλές που έχουν καταχωρισθεί στα βιβλία εισπρακτέων εσόδων της Φορολογικής Διοίκησης μέχρι την ημερομηνία αίτησης για υπαγωγή σε ρύθμιση και θα αφορούν υποχρεώσεις *φορολογικών*⁽¹⁾ ετών, περιόδων και υποθέσεων μέχρι και 31.12.2014.

ΑΡΘΡΟ 5

ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

Η ρύθμιση χορηγείται ανά οφειλέτη και αφορά και τις οφειλές για τις οποίες αυτός ευθύνεται. Πρόσωπα που ευθύνονται για την καταβολή μέρους της οφειλής δικαιούνται να ρυθμίσουν το εν λόγω μέρος.

ΑΡΘΡΟ 6

ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

1. Η αίτηση για την υπαγωγή σε πρόγραμμα ρύθμισης του άρθρου 1 υποβάλλεται ηλεκτρονικά στη Φορολογική Διοίκηση μέχρι την 15η Ιουλίου 2015.⁽²⁾ Μόνο σε περιπτώσεις που υφίσταται τεχνική αδυναμία διαδικτυακής υποστήριξης, η υποβολή αίτησης διενεργείται στην υπηρεσία της Φορολογικής Διοίκησης, ο προϊστάμενος της οποίας είναι αρμόδιος για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής.

2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδεται εντός μηνός από τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας, δύνανται να παρατείνεται η καταληκτική ημερομηνία υπαγωγής των οφειλών στη ρύθμιση για χρονικό διάστημα μέχρι έναν (1) μήνα.

ΑΡΘΡΟ 7

ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΠΡΩΤΗΣ ΔΟΣΗΣ

Για την υπαγωγή στη ρύθμιση του άρθρου 1 πρέπει να καταβληθεί η πρώτη δόση εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία αίτησης υπαγωγής στη ρύθμιση. Οι επόμενες δόσεις καταβάλλονται έως την τελευταία εργάσιμη ημέρα των επομένων μηνών από την ημερομηνία αίτησης υπαγωγής στη ρύθμιση. Η καταβολή διενεργείται με τη χρήση μοναδικού κωδικού πληρωμής στους φορείς είσπραξης ή στη Φορολογική Διοίκηση.

(1) Η λέξη «φορολογικών» της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του Ν. 4321/2015 διαγράφηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4328/2015. Η διαγραφή ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, ήτοι από 14.5.2015 σύμφωνα με το άρθρο 9 του ίδιου νόμου.

(2) Η προθεσμία του άρθρου 6 παρ. 1 του Ν. 4321/2015 για την αίτηση υπαγωγής σε πρόγραμμα ρύθμισης του άρθρου 1 του Ν. 4321/2015 παρατάθηκε από τη λήξη της έως και της 15.7.2015, σύμφωνα με το άρθρο 49 του Ν. 4331/2015. Πριν την παράταση η προθεσμία έληγε στις 26 Μαΐου 2015.

ΑΡΘΡΟ 8⁽¹⁾

ΑΠΩΛΕΙΑ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

Η ρύθμιση απόλλυται, με συνέπεια την υποχρεωτική άμεση καταβολή του υπολοίπου της οφειλής, σύμφωνα με τα στοιχεία της αρχικής βεβαίωσης και την άμεση επιδίωξη της είσπραξης της με όλα τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία μέτρα, εάν ο οφειλέτης:

α) δεν καταβάλλει δύο (2) συνεχόμενες μηνιαίες δόσεις κατά τη διάρκεια του πρώτου οκταμήνου της ρύθμισης ή μετά την πάροδο του οκταμήνου δεν καταβάλλει τρεις (3) συνεχόμενες μηνιαίες δόσεις ή καθυστερήσει την καταβολή των τριών (3) τελευταίων δόσεων της ρύθμισης για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα,

β) δεν υποβάλλει τις προβλεπόμενες δηλώσεις εισοδήματος και φόρου προστιθέμενης αξίας, καθ' όλο το διάστημα της ρύθμισης των οφειλών του και μέχρι την εξόφλησή τους, εντός τριών (3) μηνών το αργότερο από την παρέλευση της προθεσμίας υποβολής τους ή, εφόσον η προθεσμία υποβολής έχει παρέλθει μέχρι τη 19η Απριλίου 2024, εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία αυτή,

γ) έχει ενταχθεί στη ρύθμιση με εσφαλμένες βεβαιώσεις,

δ) δεν εξοφλήσει ή τακτοποιήσει κατά νόμιμο τρόπο τις οφειλές του, καθ' όλη τη διάρκεια της ρύθμισης του παρόντος, εντός τριμήνου από τη λήξη της προθεσμίας καταβολής τους.

Κατ' εξαίρεση, και όχι πέραν της 31.12.2017, η ρύθμιση δεν απόλλυται, εάν οι νέες οφειλές εξοφληθούν εντός αποκλειστικής προθεσμίας από την ημερομηνία που αυτές

(1) Το άρθρο 8 του Ν. 4321/1015 τέθηκε όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 89 του ν. 5104/2024 και ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, δηλ. από 19.4.2024, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 117 του ίδιου νόμου. Το άρθρο που τροποποιήθηκε είχαν ως εξής:

«ΑΡΘΡΟ 8

ΑΠΩΛΕΙΑ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

Η ρύθμιση απόλλυται, με συνέπεια την υποχρεωτική άμεση καταβολή του υπολοίπου της οφειλής, σύμφωνα με τα στοιχεία της αρχικής βεβαίωσης και την άμεση επιδίωξη της είσπραξης της με όλα τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία μέτρα, εάν ο οφειλέτης:

α) δεν καταβάλλει δύο (2) συνεχόμενες μηνιαίες δόσεις κατά τη διάρκεια του πρώτου οκταμήνου της ρύθμισης ή μετά την πάροδο του οκταμήνου δεν καταβάλλει τρεις (3) συνεχόμενες μηνιαίες δόσεις ή καθυστερήσει την καταβολή των τριών (3) τελευταίων δόσεων της ρύθμισης για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα,

β) δεν υποβάλλει τις προβλεπόμενες δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος και του φόρου προστιθέμενης αξίας, καθ' όλο το διάστημα της ρύθμισης των οφειλών του και μέχρι την εξόφλησή της, εντός τριών (3) μηνών το αργότερο από την παρέλευση της προθεσμίας υποβολής τους,

γ) Έχει ενταχθεί στη ρύθμιση με εσφαλμένες βεβαιώσεις.

δ) Δεν εξοφλεί τις νέες, μετά την ημερομηνία υπαγωγής στη ρύθμιση του παρόντος νόμου, οφειλές του, εντός της νόμιμης προθεσμίας καταβολής τους.

Κατ' εξαίρεση, και όχι πέραν της 31.12.2017, η ρύθμιση δεν απόλλυται, εάν οι νέες οφειλές εξοφληθούν εντός αποκλειστικής προθεσμίας από την ημερομηνία που αυτές καθίστανται ληξιπρόθεσμες. Η προθεσμία αυτή ορίζεται σε τριάντα (30) ημέρες μέχρι τις 30.6.2016 και σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την 1.7.2016 μέχρι τις 31.12.2017. Επιπλέον, από την 1.1.2017 μέχρι τις 31.12.2017, η ρύθμιση απόλλυται σε περίπτωση καθυστέρησης εξόφλησης νέων οφειλών, εάν δεν έχει παρέλθει εξάμηνο από την προηγούμενη καθυστέρηση εξόφλησης.

Η ρύθμιση δεν απόλλυται, εάν οι νέες οφειλές τελούν σε αναστολή είσπραξης ή υπάγονται σε ρύθμιση μετά από αίτηση του οφειλέτη που υποβάλλεται πριν τη λήξη της νόμιμης προθεσμίας καταβολής τους. Εάν το συνολικό ύψος των οφειλών, νέων και εντός ρύθμισης, υπερβαίνει τις 50.000 ευρώ, η ρύθμιση των νέων οφειλών χορηγείται μόνον εφόσον ο οφειλέτης επικαλείται και αποδεικνύει ότι αντιμετωπίζει οικονομική αδυναμία για την καταβολή τους μέσα στη νόμιμη προθεσμία.

Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, η οποία εκδίδεται μέχρι τις 31.12.2015, ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας περίπτωσης.»

καθίστανται ληξιπρόθεσμες. Η προθεσμία αυτή ορίζεται σε τριάντα (30) ημέρες μέχρι τις 30.6.2016 και σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την 1.7.2016 μέχρι τις 31.12.2017. Επιπλέον, από την 1.1.2017 μέχρι τις 31.12.2017, η ρύθμιση απόλλυται σε περίπτωση καθυστέρησης εξόφλησης νέων οφειλών, εάν δεν έχει παρέλθει εξάμηνο από την προηγούμενη καθυστέρηση εξόφλησης.

Η ρύθμιση δεν απόλλυται, εάν οι νέες οφειλές τελούν σε αναστολή είσπραξης ή υπάγονται σε ρύθμιση μετά από αίτηση του οφειλέτη που υποβάλλεται πριν τη λήξη της νόμιμης προθεσμίας καταβολής τους. Εάν το συνολικό ύψος των οφειλών, νέων και εντός ρύθμισης, υπερβαίνει τις πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, η ρύθμιση των νέων οφειλών χορηγείται μόνον εφόσον ο οφειλέτης επικαλείται και αποδεικνύει ότι αντιμετωπίζει οικονομική αδυναμία για την καταβολή τους μέσα στη νόμιμη προθεσμία.

Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, η οποία εκδίδεται μέχρι τις 31.12.2015, ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας περίπτωσης.

ΑΡΘΡΟ 9

ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΗ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

Στην περίπτωση που ο οφειλέτης, σε οποιοδήποτε στάδιο της ρύθμισης, εξοφλήσει εφάπαξ τις υπόλοιπες δόσεις των ρυθμισμένων οφειλών ή σε περίπτωση εξόφλησης του συνόλου της οφειλής με οποιονδήποτε τρόπο, τυγχάνει απαλλαγής επί του εναπομείναντος ποσού των προσαυξήσεων και τόκων εκπρόθεσμης καταβολής, σε ποσοστό ίσο με αυτό που αντιστοιχεί στον αριθμό των μηνιαίων δόσεων που τελικά διαμορφώνεται με την εξόφληση, σύμφωνα με το άρθρο 1.

ΑΡΘΡΟ 10

ΑΛΛΑΓΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

Ο οφειλέτης, που έχει υπαχθεί σε πρόγραμμα ρύθμισης του άρθρου 1, δύναται να επιλέξει την υπαγωγή του σε άλλο πρόγραμμα ρύθμισης του ίδιου άρθρου με διαφορετικό αριθμό δόσεων για το υπόλοιπο προς καταβολή ποσό και υπό τις ίδιες προϋποθέσεις. Στην περίπτωση αυτή δικαιούται απαλλαγή από τόκους και προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής για το εναπομείναν ποσό, σύμφωνα με το νέο πρόγραμμα ρύθμισης.

Στην περίπτωση αυτή ο συνολικός αριθμός μηνιαίων δόσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τις εκατό (100), υπολογιζόμενος από την πρώτη δόση του αρχικού προγράμματος ρύθμισης.

ΑΡΘΡΟ 11

ΕΥΕΡΓΕΤΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

Η υπαγωγή και συμμόρφωση στη ρύθμιση παρέχει στον οφειλέτη τα ακόλουθα ευεργετήματα:

α) χορηγείται αποδεικτικό ενημερότητας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 12 του Κ.Φ.Δ., όπως ισχύει,

β) αναβάλλεται η εκτέλεση της ποινής του άρθρου 25 του ν. 1882/1990, όπως ισχύει ή, εφόσον άρχισε η εκτέλεσή της, διακόπτεται,

γ) αναστέλλεται η λήψη αναγκαστικών μέτρων και η συνέχιση της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης επί κινητών ή ακινήτων. Η αναστολή αυτή δεν ισχύει για κατασχέσεις που έχουν επιβληθεί στα χέρια τρίτων ή έχουν εκδοθεί οι σχετικές παραγγελίες, τα αποδιδόμενα όμως ποσά από αυτές λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη δόσης ή δόσεων της ρύθμισης, εφόσον δεν πιστώνονται με άλλες οφειλές που δεν έχουν ρυθμιστεί.

Αν ο οφειλέτης απωλέσει το ευεργέτημα της ρύθμισης, τα μέτρα που έχουν ανασταλεί συνεχίζονται,

δ) αναστέλλεται η εκτέλεση του μέτρου που προβλέπεται από το άρθρο 7 του ν. 2120/1993 (Α' 24), όπως ισχύει,

ε) οι ήδη επιβληθείσες κατασχέσεις στα χέρια τρίτων αίρονται μετά από αίτηση του οφειλέτη, αφού εξοφληθεί το εικοσιπέντε τοις εκατό (25%) της αρχικής βασικής ρυθμιζόμενης οφειλής. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να εξετάζει αίτημα περιορισμού κατασχέσεων εις χείρας τρίτων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 30 του Κ.Ε.Δ.Ε.

ΑΡΘΡΟ 12

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Δημόσιο διατηρεί το δικαίωμα και μετά τη συμμόρφωση του οφειλέτη στη ρύθμιση τμηματικής καταβολής που του χορηγήθηκε:

α) να εγγράφει υποθήκες σε περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη, των συνυπόχρεων προσώπων ή των εγγυητών, εφόσον η οφειλή δεν είναι ασφαλισμένη,

β) να μην χορηγεί αποδεικτικό ενημερότητας για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπραγμάτου δικαιώματος επ' αυτού στα πρόσωπα της προηγούμενης υποπερίπτωσης, ακόμη και αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις χορήγησης αυτού, εφόσον η οφειλή δεν είναι ασφαλισμένη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 12 του Κ.Φ.Δ.,

γ) να προβαίνει σε συμψηφισμό των χρηματικών απαιτήσεων του οφειλέτη κατά του Δημοσίου και μέχρι του ύψους των οφειλών, κατά τις διατάξεις του άρθρου 83 του Κ.Ε.Δ.Ε..

δ)⁽¹⁾ να μειώνει τη διάρκεια της ήδη χορηγηθείσας ρύθμισης εάν ο οφειλέτης έχει τη δυνατότητα σύμφωνα με τα οικονομικά του δεδομένα να πληρώνει την οφειλή του σε λιγότερες δόσεις από τις αρχικά χορηγηθείσες, οποτεδήποτε καθ' όλη τη διάρκεια της ρύθμισης.

(1) Η περίπτωση δ του άρθρου 12 του Ν. 4321/2015 που προστέθηκε με την περίπτωση 15β της υποπαραγράφου Δ1 της παραγράφου Δ του δεύτερου άρθρου του Ν. 4336/2015, τέθηκε όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 5 του Ν. 4337/2015 και ισχύει από την δημοσίευση του νόμου στο ΦΕΚ, ήτοι από 17.10.2015, σύμφωνα με το άρθρο 23 του ίδιου νόμου.

Σ.Σ. Εσφαλμένα ο νομοθέτης αναφέρει την περίπτωση δ ως εδάφιο δ.

ΑΡΘΡΟ 13**ΠΙΣΤΩΣΗ ΠΟΣΩΝ ΑΠΟ ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ
Ή ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΟ ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟ Ή ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ**

Τα ποσά που εισπράττονται κατά τη διάρκεια της ρύθμισης από την παρακράτηση ποσοστού απαίτησης του οφειλέτη λόγω της χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας ή κατόπιν συμψηφισμού καλύπτουν δόση ή δόσεις της χορηγηθείσας ρύθμισης, εφόσον δεν πιστώνονται διαφορετικά. Ομοίως, τα αποδιδόμενα ποσά από πράξεις εκτέλεσης, λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη δόσης ή δόσεων της χορηγηθείσας ρύθμισης, εφόσον εισπράττονται κατά τη διάρκεια αυτής και δεν πιστώνονται σε άλλες οφειλές που δεν έχουν ρυθμιστεί ή πιστώνονται διαφορετικά κατά τις κείμενες διατάξεις.

Κατ' εξαίρεση, με την υποβολή από τον οφειλέτη αιτήματος περί υπαγωγής στη ρύθμιση του παρόντος νόμου, τα αποδιδόμενα ποσά από κατασχέσεις στα χέρια Πιστωτικών Ιδρυμάτων, λαμβάνονται υπόψη και για την κάλυψη της πρώτης δόσης της ρύθμισης εφόσον εισπράττονται εντός της προθεσμίας του άρθρου 7 του παρόντος και δεν πιστώνονται σε άλλες οφειλές, που δεν έχουν ρυθμιστεί ή πιστώνονται διαφορετικά κατά τις κείμενες διατάξεις. Σε περίπτωση που τα κατασχεμένα ποσά, μετά την πάροδο της νόμιμης προθεσμίας του άρθρου 30α και 32 του ν.δ. 356/1974, δεν έχουν αποδοθεί, με επιμέλεια του οφειλέτη επισπεύδεται η απόδοση και εφαρμόζονται κατ' αναλογία τα οριζόμενα στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου. Τα ανωτέρω ισχύουν και για την περίπτωση της παραγράφου 1 του άρθρου 15 του παρόντος νόμου. Η διάταξη ισχύει από 22.3.2015.⁽¹⁾

ΑΡΘΡΟ 14**ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΟΦΕΙΛΩΝ**

Η παραγραφή των οφειλών για τις οποίες υποβάλλεται αίτηση υπαγωγής στη ρύθμιση αναστέλλεται από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και για ολόκληρο το χρονικό διάστημα που αφορά η ρύθμιση ανεξαρτήτως καταβολής οποιουδήποτε ποσού και δεν συμπληρώνεται πριν παρέλθει ένα (1) έτος από τη λήξη της τελευταίας δόσης αυτής.

ΑΡΘΡΟ 15**ΕΦΑΠΑΞ ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΜΕΡΟΥΣ ΤΗΣ ΟΦΕΙΛΗΣ ΜΕ ΕΚΠΤΩΣΗ**

Σε περίπτωση καταβολής ως προκαταβολής ποσού βασικής οφειλής τουλάχιστον δεκαπλάσιου της ελάχιστης δόσης της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του παρόντος Κεφαλαίου, έως και τις 15 Ιουλίου 2015,⁽²⁾ χορηγείται στον οφειλέτη ισόποση απαλλαγή επί των συνολικών προσαυξήσεων και τόκων εκπρόθεσμης καταβολής του προγράμματος ρύθμισης που θα επιλέξει. Το ανωτέρω πρέπει να δηλώνεται ως προκαταβολή από τον

(1) Τα τέσσερα τελευταία εδάφια του άρθρου 13 του Ν. 4321/2015 προστέθηκαν με την παράγραφο 1 του άρθρου 4 του Ν. 4328/2015 και ισχύουν από 22.3.2015.

(2) Η προθεσμία του άρθρου 15 του Ν. 4321/2015 παρατάθηκε από τη λήξη της έως τις 15.7.2015, σύμφωνα με το άρθρο 49 του Ν. 4331/2015. Προηγούμενως η προθεσμία έληγε στις 27 Απριλίου 2015.

οφειλέτη κατά την υποβολή του αιτήματος υπαγωγής και να καταβάλλεται εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την υποβολή της αίτησης. Οι δόσεις της ρύθμισης καταβάλλονται έως την τελευταία εργάσιμη ημέρα των επομένων μηνών από την ημερομηνία αίτησης υπαγωγής στη ρύθμιση. Η πληρωμή της προκαταβολής και των δόσεων ρύθμισης διενεργείται με τη χρήση μοναδικού κωδικού πληρωμής στους φορείς εισπραξής ή στη Φορολογική Διοίκηση.

Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης καταβολής των δέκα (10) πρώτων δόσεων της ρύθμισης, εφόσον οι δόσεις είναι περισσότερες από δέκα (10) ή όλων των υπολειπόμενων δόσεων, εφόσον οι δόσεις είναι λιγότερες από δέκα (10), βεβαιώνεται ως δημόσιο έσοδο σε βάρος του οφειλέτη ποσό ίσο με το ποσό απαλλαγής κατά το πρώτο εδάφιο του παρόντος άρθρου. Επί της κύρωσης του προηγούμενου εδαφίου δεν υπολογίζονται επιβαρύνσεις εκπρόθεσμης καταβολής κατά την κείμενη νομοθεσία.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδεται εντός μηνός από τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας, και ανατρέχει στο χρόνο λήξης αυτής, δύναται να παρατείνεται για χρονικό διάστημα μέχρι έναν (1) μήνα η καταληκτική ημερομηνία εφάπαξ εξόφλησης μέρους της βασικής οφειλής, με τους όρους και τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.⁽¹⁾

ΑΡΘΡΟ 16

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

Αρμόδιος για τη χορήγηση των ρυθμίσεων του παρόντος Κεφαλαίου είναι ο Υπουργός Οικονομικών, ο οποίος δύναται με απόφασή του να μεταβιβάζει την αρμοδιότητα αυτή ή να εξουσιοδοτεί να υπογράφουν με εντολή του άλλα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης.

ΑΡΘΡΟ 17

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΩΝ

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα και λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου και δύναται να προβλέπονται εξαιρέσεις από την υπαγωγή σε αυτές.

ΑΡΘΡΟ 35

ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις του.

(1) Το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 15 του Ν. 4321/2015 προστέθηκε με το άρθρο 18 του Ν. 4324/2015 και ισχύει από την δημοσίευση στο ΦΕΚ ήτοι από 29.4.2015, σύμφωνα με το άρθρο 20 του ίδιου νόμου.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Α.Υ.Ο. ΠΟΛ. 1108/21.5.2015. Τροποποίηση της Α.Υ.Ο. ΠΟΛ 1080/2015 (ΦΕΚ 628 Β') «Ειδικά θέματα και λεπτομέρειες εφαρμογής της ρύθμισης ληξιπροθέσμων οφειλών στη φορολογική διοίκηση του Ν. 4321/2015 (ΦΕΚ 32 Α/21.3.2015)» μετά την τροποποίηση - συμπλήρωση των άρθρων 4 και 13 του Ν. 4321/2015 με τα άρθρα 4 και 8 του Ν. 4328/2015 (ΦΕΚ 51 Α'/14.5.2015).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των άρθρων 1-17 του πρώτου κεφαλαίου του Ν. 4321/2015 «Ρύθμιση ληξιπροθέσμων οφειλών στη Φορολογική Διοίκηση» (ΦΕΚ 32 Α'), όπως ισχύουν, μετά την τροποποίησή τους με: α) το άρθρο δεύτερο της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Κατεπίγουσα ρύθμιση για τη βιωσιμότητα της Ελληνικής Βιομηχανίας Ζάχαρης Α.Ε. και τις ληξιπρόθεσμες οφειλές» (ΦΕΚ 35 Α') η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 4328/2015 ΦΕΚ 51 Α', β) το άρθρο 18 του Ν. 4324/2015 (ΦΕΚ 44 Α') και γ) τα άρθρα 4 και 8 του Ν. 4328/2015 (ΦΕΚ 51 Α').

Αποφασίζουμε

Η Α.Υ.Ο. ΠΟΛ.1080/7.4.2015 (ΦΕΚ 628 Β') «Ειδικά θέματα και λεπτομέρειες εφαρμογής της ρύθμισης ληξιπροθέσμων οφειλών στη φορολογική διοίκηση του Ν. 4321/2015 (ΦΕΚ 32 Α'/21.3.2015)» τροποποιείται / συμπληρώνεται ως εξής:

1. Μετά το τέταρτο εδάφιο του άρθρου 2 προστίθενται δύο εδάφια, ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση της καταβολής της πρώτης δόσης της ρύθμισης με εκούσια καταβολή, αυτή δύναται να καλύπτεται και με τα αποδιδόμενα ποσά από κατασχετήρια που έχουν επιβληθεί αποκλειστικά στα χέρια Πιστωτικών Ιδρυμάτων, ως τρίτων, εφόσον αυτά εισπράττονται εντός της προθεσμίας των τριών (3) εργασιμών ημερών από την υποβολή της αίτησης για υπαγωγή στη ρύθμιση και δεν πιστώνονται με άλλες οφειλές που δεν έχουν ρυθμιστεί ή πιστώνονται διαφορετικά κατά τις κείμενες διατάξεις. Σε περίπτωση που τα κατασχεμένα ποσά στα χέρια Πιστωτικών Ιδρυμάτων μετά την πάροδο της νόμιμης προθεσμίας των άρθρων 30Α και 32 του Ν.Δ. 356/1974 -ΚΕΔΕ- δεν έχουν αποδοθεί, επισπεύδεται η απόδοση αυτών εντός της ανωτέρω προθεσμίας των τριών εργασιμών ημερών από την υποβολή της αίτησης, με επιμέλεια του οφειλέτη».

2. Στην περίπτωση Β3) του άρθρου 3 οι λέξεις «οφειλές που είναι βεβαιωμένες στη Φορολογική Διοίκηση, έχουν καταχωρισθεί μέχρι την ημερομηνία της αίτησης στα βιβλία εισπρακτέων εσόδων και αφορούν υποχρεώσεις φορολογικών ετών» αντικαθίστανται με τις λέξεις «οφειλές που είναι βεβαιωμένες στη Φορολογική Διοίκηση, έχουν καταχωρισθεί μέχρι την ημερομηνία της αίτησης στα βιβλία εισπρακτέων εσόδων και αφορούν υποχρεώσεις ετών».

3. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 8, προστίθεται εδάφιο, ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση της καταβολής της προκαταβολής με εκούσια καταβολή, αυτή δύναται να καλύπτεται και με τα αποδιδόμενα ποσά από κατασχετήρια που έχουν επιβληθεί αποκλειστικά στα χέρια Πιστωτικών Ιδρυμάτων, ως τρίτων, εφόσον αυτά εισπράττονται εντός της προθεσμίας των τριών (3) εργασιμών ημερών από την υποβολή της αίτησης - δήλωσης για προκαταβολή και για υπαγωγή της υπολειπόμενης οφειλής σε ρύθμιση και δεν πιστώνονται με άλλες οφειλές που δεν έχουν ρυθμιστεί ή πιστώνονται διαφορετικά κατά τις κείμενες διατάξεις. Σε περίπτωση που τα κατασχεμένα ποσά στα χέρια Πιστωτικών Ιδρυμάτων μετά την πάροδο της νόμιμης προθεσμίας των άρθρων 30Α και 32 του Ν.Δ. 356/1974 -ΚΕΔΕ- δεν έχουν αποδοθεί, επισπεύδεται η απόδοση αυτών εντός της ανωτέρω προθεσμίας των τριών εργασιμών ημερών από την υποβολή της αίτησης - δήλωσης για προκαταβολή και για υπαγωγή της υπολειπόμενης οφειλής σε ρύθμιση, με επιμέλεια του οφειλέτη».

4. Στο β' εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 10 αντικαθίστανται οι λέξεις «Σε κάθε περίπτωση» με τις λέξεις «Με την επιφύλαξη των διατάξεων των τεσσάρων τελευταίων εδαφίων του άρθρου 13

του Ν. 4321/2015 και των άρθρων 2 και 8 της παρούσας περί δυνατότητας πίστωσης υπό προϋποθέσεις ποσών από κατασχετήρια που έχουν επιβληθεί αποκλειστικά στα χέρια Πιστωτικών Ιδρυμάτων για την εξόφληση μέρους της οφειλής με προκαταβολή ή την κάλυψη πρώτης δόσης της ρύθμισης».

5. Από το γ' εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 10 απαλείφεται η φράση «ήτοι μετά την ενεργοποίηση αυτής με εκούσια καταβολή».

Οι παράγραφοι 1, 3, 4 και 5 της παρούσας απόφασης έχουν ισχύ από 22.3.2015, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 4 του Ν. 4328/14.5.2015.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 917 Β'/21.5.2015).

ΑΠΟΦ. ΓΓΔΕ ΠΟΛ. 1273/30.12.2015.- Καθορισμός λεπτομερειών εφαρμογής για την απώλεια ρυθμίσεων Ν.4321/ 2015 και Ν.4305/2014 στη Φορολογική Διοίκηση, λόγω δημιουργίας νέων οφειλών.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 4 Ν. 4346/2015 (ΦΕΚ Α32), με τις οποίες παρέχεται εξουσιοδότηση στο Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων να ρυθμίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής των ως άνω διατάξεων, περί απώλειας ρυθμίσεων οφειλών στη Φορολογική Διοίκηση του Ν.4321/2015 και του Ν.4305/2014, λόγω δημιουργίας νέων οφειλών.

2. Τις διατάξεις των άρθρων 1-17 του Ν.4321/2015 (ΦΕΚ Α32), όπως ισχύουν, περί ρύθμισης οφειλών στη Φορολογική Διοίκηση.

3. Τις διατάξεις του άρθρου 51 του Ν.4305/2014 (ΦΕΚ Α' 237), όπως ισχύουν, περί ρύθμισης οφειλών στη Φορολογική Διοίκηση.

4. Τις διατάξεις του Ν.4174/2013 (ΦΕΚ Α170), «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας - Κ.Φ.Δ.», όπως ισχύουν.

5. Τις διατάξεις του Ν.δ. 356/1974 (ΦΕΚ Α90), «Κώδικας Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων - Κ.Ε.Δ.Ε.», όπως ισχύουν.

.....
Αποφασίζουμε

Άρθρο Μόνο

1. Νέες οφειλές βεβαιωμένες μετά την ημερομηνία υπαγωγής στη ρύθμιση των άρθρων 1-17 του Ν.4321/2015 με νόμιμη προθεσμία καταβολής τους μετά τις 15.12.2015, προκειμένου να μην απολεσθεί η ρύθμιση του Ν. 4321/2015, εξοφλούνται ως ακολούθως:

ι) από 16.12.2015 μέχρι 30.6.2016 εντός τριάντα ημερών από την ημερομηνία που καθίστανται ληξιπρόθεσμες.

ιι) από 1.7.2016 μέχρι 31.12.2017 εντός δεκαπέντε ημερών από την ημερομηνία που καθίστανται ληξιπρόθεσμες.

ιιι) από 1.1.2018 εντός της νόμιμης προθεσμίας καταβολής τους.

2. Από 1.1.2017 μέχρι τις 31.12.2017 η ρύθμιση απόλλυται και σε περίπτωση καθυστέρησης εξόφλησης νέων οφειλών, εάν δεν έχει παρέλθει εξαμήνο από την προηγούμενη καθυστέρηση εξόφλησης.

3. Σε κάθε περίπτωση, η ρύθμιση του Ν. 4321/2015 δεν απόλλυται, εάν:

α) οι ληξιπρόθεσμες, εκτός ρύθμισης, οφειλές τελούν σε καθεστώς αναστολής είσπραξης,

β) ο οφειλέτης υπαγάγει τις νέες οφειλές του, με αίτησή του εντός της νόμιμης προθεσμίας καταβολής τους, στη ρύθμιση του άρθρου 43 του Ν.4174/2013 (Κ.Φ.Δ.) και σύμφωνα με τα οριζόμενα σ' αυτή.

4. Οφειλέτης με συνολικό ύψος βασικών οφειλών (νέων και εντός ρύθμισης άρθρου 1-17 Ν.4321/2015) άνω των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ, δύναται να υπαγάγει σε ρύθμιση τις νέες

οφειλές του, υφιστάμενης της ρύθμισης του Ν.4321/2015, μόνον εφόσον αποδείξει την οικονομική του αδυναμία για την καταβολή αυτών, σύμφωνα με τα στοιχεία της βεβαίωσης. Η σχετική αίτηση υπαγωγής σε ρύθμιση υποβάλλεται με τα στοιχεία που αποδεικνύουν την αδυναμία εξόφλησης των νέων οφειλών πριν την παρέλευση της νόμιμης προθεσμίας καταβολής των οφειλών στην αρμόδια για την επιδίωξη της είσπραξης τους υπηρεσία.

5. Η ρύθμιση δεν χορηγείται εάν οι συνολικές ετήσιες υποχρεώσεις του οφειλέτη είναι μικρότερες του 30% του συνολικού δηλούμενου εισοδήματός του, όπως αυτό προκύπτει από την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος του τελευταίου εκκαθαρισμένου φορολογικού έτους.

6. Τα ανωτέρω οριζόμενα ισχύουν αναλογικά και για τη ρύθμιση του άρθρου 51 του Ν. 4305/2014.

7. Κατά τα λοιπά ισχύουν τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 1-17 Ν. 4321/2015 και στις διατάξεις του άρθρου 51 του Ν. 4305/2014, όπως ισχύουν, και στις κατ' εξουσιοδότηση εκδοθείσες κανονιστικές αποφάσεις ΠΟΛ. 1080/7.4.2015 και ΠΟΛ. 1236/7.11.2014, όπως ισχύουν, αντίστοιχα.

Η απόφαση αυτή δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 2920Β' / 31.12.2015).

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1106/19.5.2015- Διευκρινίσεις για τη ρύθμιση οφειλών των διατάξεων των άρθρων 1-17 του ν. 4321/2015 (ΦΕΚ 32 Α/21.3.2015).

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας σελ. 687)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1117/10.6.2015.- Ρύθμιση οφειλών των διατάξεων των άρθρων 1-17 του Ν. 4321/2015 (ΦΕΚ 32 Α/21.3.2015), όπως ισχύει και τροποποίηση διατάξεων των άρθρων 57 του ΚΦΔ και 6 του ΚΕΔΕ περί προστίμων εκπρόθεσμης καταβολής.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας σελ. 688)

ΕΔΥΟ ΠΟΛ. 1226/9.10.2015.- Κοινοποίηση διατάξεων και παροχή οδηγιών για τις τροποποιήσεις των Ρυθμίσεων των διατάξεων : α) των άρθρων 1-17 του ν. 4321/2015, β) του άρθρου 51 του ν. 4305/2014, γ) του άρθρου 43 του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.) και δ) της υποπαραγράφου Α2 της παρ. Α του πρώτου άρθρου του ν. 4152/2013.

(Βλ. 15η έκδοση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας σελ. 701)

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ
ΚΩΔΙΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ
(Ν. 5104/2024)

**(Οι αριθμοί παραπέμπουν στα άρθρα, στις παραγράφους
και στις περιπτώσεις του Κώδικα)**

-Α-

Αιτιολογία

- υποχρέωση παροχής επαρκούς αιτιολογίας για την έκδοση πράξεως προσδιορισμού φόρου, 76

Αλληλέγγυα ευθύνη

- διαχειριστών, διευθυνόντων συμβούλων και εκκαθαριστών νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων για την πληρωμή των φόρων, 49

Αμοιβαία διοικητική συνδρομή με την Ε.Ε.

- για φορολογικούς ελέγχους, 35
- για είσπραξη απαιτήσεων από φόρο, 51

Αναγκαστική εκτέλεση (βλ. και εκτέλεση, εκτελεστός τίτλος)

- εφαρμογή του ΚΕΔΕ, 47 § 1
- μη εφαρμογή επί νομικής ή δικαστικής αναστολής ή ρύθμισης οφειλών, 47 § 3

Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.)

- έννοια, 3 περ. στ'
- μεταβίβαση αρμοδιοτήτων και ανάθεση καθηκόντων, 4

Ανωτέρα βία

- απαλλαγή από επιβολή προστίμου, 71

Αποδεικτικό ενημερότητας

- απαλλαγή από την υποχρεωτική προσκόμιση, 12 § 7
- μη χορήγηση όταν έχουν ληφθεί μέτρα διασφάλισης του Δημοσίου, 12 § 5
- προϋποθέσεις χορήγησης, 12 § 2

Απόρρητο

- διαφύλαξη και τήρηση από υπαλλήλους της Φορολογικής Διοίκησης, 21

Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.)

- βλ. φορολογικό μητρώο

Αρμόδια όργανα

- για την είσπραξη των φόρων, 40

Αρμοδιότητα

- για την είσπραξη των φόρων και των λοι-

πών εσόδων, 40

- μεταβίβαση, 4

Ασφαλιστικά μέτρα (βλ. και μέτρα)

- για την είσπραξη των φόρων, 45

Ατομική ειδοποίηση

- κοινοποίησης, 46 § 4

- λήψη μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης μετά την πάροδο 30 ημερών, 46 § 2

- περιεχόμενο, 46 § 3

Αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών

- επιβολή προστίμων για παραβάσεις, 59

-Β-

Βάρος απόδειξης

- για την αμφισβήτηση της πράξης προσδιορισμού του φόρου, 77

Βιβλία και στοιχεία (Λογιστικά αρχεία)

- διαφύλαξη, 13 § 2

- κατάσχεση, 29 § 3

- πρόσβαση από τον έλεγχο, 29

- τήρηση, 13 § 1

-Δ-

Δήλωση φορολογική

- βεβαίωση ακρίβειας από το νόμιμο εκπρόσωπο, 22 § 2

- με επιφύλαξη, 20

- μορφή, στοιχεία και τρόπος υποβολής, 22 § 1

- σύνταξη από τρίτο πρόσωπο και συνυπογραφή, 22 § 3

- τροποποιητική, 23

Διασφαλιστικά μέτρα

- για την είσπραξη των φόρων, 45

Διαφύλαξη

- λογιστικών αρχείων (βιβλίων και στοιχείων), 13 § 2

- πληροφοριών, 21

Διευθέτηση

- γενικός κανόνας απαγόρευσης καταχρήσεων, 39

Διορθωτικός προσδιορισμός φόρου

- προσωρινός, 33 § 1

- Ε -

Έγγραφα

- πως διατίθενται στο κοινό, 6 § 2

- τύπος και περιεχόμενο, 6 § 1

Έγγραφα πληροφοριακού χαρακτήρα

- κοινοποίηση, 5 § 4

Εγγραφή

- στο φορολογικό μητρώο, 10

Εγκύκλιοι

- ερμηνευτικοί, 9

Ειδοποίηση

- βλ. ατομική ειδοποίηση

Εικονικά στοιχεία

- έκδοση ή αποδοχή, έννοια, 79 § 4

Είσοδος σε εγκαταστάσεις

- φορολογικού ελέγχου, 30

Είσπραξη φόρων

- αμοιβαία συνδρομή στο πλαίσιο της Ε.Ε. , 51

- αρμόδια όργανα, 40

Έκθεση ελέγχου

- συνοδεύουσα την πράξη προσδιορισμού του φόρου, 33 § 2

Έκθεση κατάσχεσης

- υπογραφή και παράδοση αντιγράφου στο φορολογούμενο, 29 § 4

Εκπρόσωπος φορολογικός

- βλ. φορολογικός εκπρόσωπος

Εκτέλεση

- αναγκαστική, 47

Εκτελεστός τίτλος

- απαρίθμηση, 44

Έλεγχος φορολογικός

- βλ. φορολογικός έλεγχος

Έναρξη ισχύος

- του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, 117

Ενδικοφανής προσφυγή

- άσκηση επί αμφισβητήσεως οποιασδήποτε καταλογιστικής πράξης, 72 § 1

- αίτημα αναστολής ενώπιον της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης, 72 § 4

- βεβαίωση του 100% του αμφισβητούμενου

ποσού και καταβολή του 50%, 72 § 3

- έκδοση απόφασης από την Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης, 72 § 5

- προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου του Διοικητικού Δικαστηρίου, 72 § 8

Ενδοομιλική τιμολόγηση

- προέγκριση μεθοδολογίας, 26

Ενημερότητα φορολογική

- βλ. αποδεικτικό ενημερότητας

Ενημέρωση Φορολογικής Διοίκησης

- για τις φορολογικές οφειλές, 12 § 4

Εντολή ελέγχου

- επίδειξη πριν από τον έλεγχο, 30 § 2

- περιεχόμενο, 30 § 1

ΕΝ.Φ.Ι.Α.

- υποχρεώσεις τρίτων, 60

Εξουσίες Φορολογικής Διοίκησης

- βλ. φορολογικούς ελέγχους

Εξουσιοδότηση

- υπογραφής, 4 § 2

Εξόφληση υποχρεώσεων

- κατανομή καταβολών σε οποιονδήποτε οφειλόμενο φόρο, 43 § 2

- σειρά εξόφλησης, 43 § 1

Επιλογή υποθέσεων

- προς έλεγχο, 31

Επιστροφή φόρου

- παραγραφή αξίωσης, 42 § 5

- παρακράτηση επιστρεπτέου ποσού, 42 § 4

- συμψηφισμός των οφειλόμενων, 42 § 1

- χρόνος καταβολής επιστρεπτέου ποσού, 42 § 2

Επιφύλαξη

- βλ. δήλωση με επιφύλαξη

Ερμηνευτικές εγκύκλιοι

- δεσμευτικότητας, 9 § 2-4

- έκδοση, δημοσίευση και ισχύς, 9 § 1

- συμμόρφωση στην εγκύκλιο – μη επιβολή προστίμου, 9 § 5

Ευθύνη διευθυντών, διαχειριστών, εκκαθαριστών

- βλ. αλληλέγγυα ευθύνη

- Η -

Ηλεκτρονική διαβίβαση πληροφοριών

- υποχρεωτική, 16

- I -

Ισχύς

- βλ. έναρξη ισχύος

- K -

Κατάσχεση

- λογιστικών αρχείων (βιβλίων και στοιχείων), 29 § 3

Κοινοποίηση

- πράξης καταλογισμού τόκων και επιβολής προστίμων, 65 § 2, 3
- πράξης προσδιορισμού φόρου με την έκθεση ελέγχου, 38
- πράξεων προς φυσικό πρόσωπο, 5 § 2
- πράξεων προς νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, 5 § 3
- πράξεων με ψηφιακή κοινοποίηση, 5 § 5 -6

Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας

- έναρξη ισχύος, 117
- ορισμοί, 3
- πεδίο εφαρμογής, 2

- Λ -

Λογιστικά αρχεία (Βιβλία και στοιχεία)

- διαφύλαξη, 13 § 2
- κατάσχεση, 29 § 3
- πρόσβαση από τον έλεγχο, 29
- τήρηση, 13 § 1

- M -

Μέθοδοι έμμεσου προσδιορισμού

- φορολογητέας ύλης, 32

Μεταβατικές διατάξεις

- περί ελέγχων, 84 § 2,3

Μέτρα

- αναγκαστικής εκτέλεσης, 47
- διασφάλισης των οφειλών στο Δημόσιο, 45
- που λαμβάνονται σε περίπτωση υπόνοιας καταδολίευσης, 48

Μητρώο φορολογικό

- βλ. φορολογικό μητρώο

- N -

Νέα στοιχεία

- για επανέλεγχο, 27 § 5

Νομική οντότητα

- έννοια, 3 περ. δ'

Νομικό πρόσωπο

- έννοια, 3 περ. γ'

Νομιμοποίηση ενεργητική

- προσώπων ευθυνομένων αλληλεγγύως με τα νομικά πρόσωπα για την καταβολή των οφειλόμενων φόρων, 49 § 1

- O -

Όργανα

- αρμόδια για την είσπραξη των φόρων, 40

Ορισμοί

- ισχύοντες για τους σκοπούς του Κ.Φ.Δ., 3

- Π -

Παραβάσεις διαδικαστικές

- επιβολή προστίμων, 57

Παραβάσεις φοροδιαφυγής

- επιβολή προστίμων· κατάργηση διατάξεων, 68

Παραγραφή

- είσπραξης φόρων, 50
- έκδοσης πράξης προσδιορισμού φόρου, 37

Παράταση

- διάρκειας επιτόπιου φορολογικού ελέγχου, 30 § 2
- παραγραφής, 37 § 2

Πεδίο εφαρμογής

- διατάξεων του Κ.Φ.Δ., 2

Πληροφορίες

- διαφύλαξη, απόρρητο, 21
- από τον φορολογούμενο εντός 5 ημερών, 14
- από τρίτους εντός 10 ημερών ή 20 ημερών, 15 § 3
- σε ξένη γλώσσα· υποβολή σε επίσημη μετάφραση, 20

Πληρωμή φόρου

- τρόπος καταβολής, 41 § 2
- χρόνος καταβολής, 41 § 1
- σε περίπτωση έκδοσης οριστικής απόφασης διοικητικού δικαστηρίου, 41 § 3

Ποινική δίωξη

- αναστολή, 81

Πράξη/εις
 - καταλογισμού τόκων και επιβολής προστίμων, 65

Πράξη/εις προσδιορισμού του φόρου
 - ακύρωση ή τροποποίηση, 74
 - βάρος απόδειξης, 77
 - έννοια, 36 § 2
 - διακρίσεις, 36 § 1
 - κοινοποίηση στον φορολογούμενο, 5, 33 § 2, 38

- περιεχόμενο, 38 περ. α' - ι'
 - τύπος, 38 τελευτ. εδάφιο
 - υπογραφή, 38
 - υποχρέωση επαρκούς αιτιολογίας, 76

Πρόγραμμα
 - ρύθμισης οφειλών, 43 (έχει καταργηθεί με την παρ. 4 του άρθρου 67 του ν. 4646/2019)

Προέγκριση
 - μεθοδολογίας, ενδοομιλικής τιμολόγησης, 26

Προθεσμίες
 - έναρξη, 7 § 2
 - παράταση, 7 § 1

Προσαύξηση περιουσίας
 - δικαιολόγηση, 39 Ν. 4987/2022

Προσδιορισμός
 - φορολογητέας ύλης, 32

Προσδιορισμός φόρου
 - άμεσος, 36

- διοικητικός, 36
 - διορθωτικός, 36
 - εκτιμώμενος, 36
 - πράξη (έννοια, διακρίσεις), 36
 - προληπτικός, 36

Πρόστιμα
 - απαλλαγή λόγω ανωτέρας βίας, 71
 - για παραβάσεις υποχρεώσεων για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών, 59

- για τη μη παροχή πληροφοριών ή στοιχείων από τις ψηφιακές πλατφόρμες της οικονομίας διαμοιρασμού, 59

- για παραβάσεις μη τήρησης λογιστικών αρχείων και μη διαφύλαξης φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών (Φ.Η.Μ.) και φορολογικών μνημών και αρχείων που δημιουργούν οι Φ.Η.Μ., 57

- για παραβάσεις παραβίασης ή παραποίησης

ή επέμβασης στη λειτουργία των φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών (Φ.Η.Μ.), καθώς και έκδοσης στοιχείων λιανικής πώλησης από Φ.Η.Μ., ο οποίος δεν λειτουργεί με εγκεκριμένες προδιαγραφές, 57

- για τη μη συμμόρφωση με το άρθρο 12 του ν. 2328/1995, 54Z Ν. 4987/2022

- για τη μη διαβίβαση δεδομένων στοιχείων λιανικής πώλησης, που εκδίδονται μέσω Φορολογικού Ηλεκτρονικού Μηχανισμού (Φ.Η.Μ.), 58

- σε ποιες περιπτώσεις επιβάλλονται, 53

Πρόστιμα
 - απαλλαγή λόγω ανωτέρας βίας, 71

- σε ποιες περιπτώσεις επιβάλλονται, 53

Πρόστιμο
 - για έκδοση ή λήψη εικονικών και πλαστών φορολογικών στοιχείων, 68

- επί εκπρόθεσμης ή μη υποβολής Συνοπτικού Πίνακα ή Φακέλου Τεκμηρίωσης, 55

- επί εκπρόθεσμης καταβολής φόρου, 57 (έχει καταργηθεί με το άρθρο 19 του ν. 4321/2015)

- επί ανακριβούς δήλωσης, 54 § 1

- επί μη υποβολής δήλωσης, 53 § 6

- επί μη καταβολής παρακρατούμενων φόρων, 53

- επί παρεμπόδισης, υπόθαλψης ή συνέργειας των ενεργειών της Φορολογικής Διοίκησης, 70

- επιβολή και κοινοποίηση, 65

Προσύμφωνο
 - μεταβίβαση ποσοστών εξ αδιαίρετου οικοπέδου, 12 § 7

Προσφυγή
 - ενδικοφανής, υποβαλλόμενη στη Φορολογική, 72 § 1-7

- ενώπιον του αρμόδιου Διοικητικού Δικαστηρίου, 72 § 8

Πρόσωπο
 - έννοια, 3 περ. β'

- Ρ -

Ρύθμιση/σεις
 - για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής-έννοια, στόχος κ.λπ., 39

Ρύθμιση οφειλών (έχει καταργηθεί με την παρ. 4 του άρθρου 67 του ν. 4646/2019)

- διάρκεια, 43 § 1

- μη υπαγωγή επί καταδίκης για φοροδιαφυγή, 43 § 3
- περιεχόμενα στοιχεία, 43 § 2
- παύση ισχύος, 43 § 5
- υποχρέωση καταβολής τόκων, 43 § 6
- χρόνος καταβολής των δόσεων, 43 § 4

- Σ -

- Σημείωμα διαπιστώσεων ελέγχου**
  - απόψεις φορολογουμένου, 33, 34
- Σειρά εξόφλησης**
  - βλ. εξόφληση υποχρεώσεων
- Συνοπτικός Πίνακας Πληροφοριών**
  - επιβολή προστίμου για εκπρόθεσμη υποβολή ή μη υποβολή, 55
  - υποβολή εντός 30 ημερών στη Φορολογική Διοίκηση, 25 § 4

- Τ -

- Τεκμηρίωσης φάκελος**
  - βλ. φάκελος τεκμηρίωσης
- Τεχνικές ελέγχου**
  - για τον προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης, 32
- Τήρηση βιβλίων και διαφύλαξη αυτών**
  - βλ. βιβλία και στοιχεία
- Τιμολόγηση ενδοομιλική**
  - προέγκριση μεθοδολογίας, 26
- Τίτλοι εκτελεστοί**
  - απαρίθμηση, 44
- Τόκοι**
  - εκπρόθεσμης καταβολής φόρου, 52
  - επιβολή και κοινοποίηση, 65
- Τόπος**
  - επιτόπιου φορολογικού ελέγχου, 30 § 2
- Τροποποιητική δήλωση**
  - επί διαπιστώσεως λάθους ή παράλειψης, 23 § 1
  - εμπρόθεσμη, 23 § 2
  - εκπρόθεσμη, 23 § 3

- Υ -

- Υπογραφή**
  - εξουσιοδότηση, 4 § 2
- Υπουργός**

- έννοια, 3 περ. ζ'
- Υποχρέωση/σεις**
  - τρίτων για τον ΕΝ.Φ.Ι.Α., 60
  - Φορολογικής Διοίκησης για ενημέρωση των φορολογικών οφειλών, 12 § 4

- Φ -

- Φάκελος τεκμηρίωσης**
  - απαλλαγές, 25 § 2
  - έδρα τήρησης και διάθεση στη Φορολογική Αρχή εντός 30 ημερών, 25 § 4
  - επιβολή προστίμου για εκπρόθεσμη ή μη υποβολή, 55
  - περιεχόμενο, 25 § 3 και § 6
  - υπόχρεοι τήρησης, 25 § 1
  - υποχρέωση ενημέρωσης και επικαιροποίησης, 25 § 5
- Φοροαποφυγή**
  - γενική διάταξη πάταξης, 39
- Φοροδιαφυγή**
  - έννοια, απαρίθμηση παραβάσεων, 57
  - επί εκδόσεως ή λήψεως εικονικών και πλαστών φορολογικών στοιχείων, 57 § 2
  - παραπομπή σε ποινική δίκη, 69
- Φορολογητέα ύλη**
  - μέθοδοι έμμεσου προσδιορισμού, 32
- Φορολογική δήλωση**
  - βλ. δήλωση φορολογική
- Φορολογική Διοίκηση**
  - έννοια, 3 περ. στ'
- Φορολογικό Μητρώο**
  - αναστολή, 10 § 6, 7
  - απαίτηση εγγύησης για την εγγραφή, 11 § 8
  - απόδοση μοναδικού αριθμού, 10 § 3
  - απόδοση σε μη φορολογούμενο, 10 § 3
  - ενημέρωση για τυχόν μεταβολές, 11 § 13
  - εφαρμογή, 10 § 5
  - περιεχόμενο και τρόπος χορήγησης, 10 § 5
  - υποβολή δήλωσης εγγραφής, 10 § 1
  - χρησιμοποίηση, 10 § 4
- Φορολογικό πιστοποιητικό**
  - υποχρέωση έκδοσης από νόμιμους ελεγκτές, 78
- Φορολογικός εκπρόσωπος**
  - ορισμός, 8
- Φορολογικός έλεγχος**
  - απομάκρυνση στοιχείων από την έδρα, 30

§ 3

- αποτελέσματα, 33
- διάρκεια και παράταση, 30 § 2
- είσοδος σε εγκαταστάσεις, 30 § 1
- εντολή ελέγχου, 30 § 1
- εξουσία επαληθεύσεως φορολογικών

δηλώσεων, 27 § 1

- επανέλεγχος επί νέων στοιχείων, 27 § 5, 31

§ 1

- επιλογή υποθέσεων, 31
- επιτόπιος ή από τα γραφεία της

Φορολογικής Διοίκησης, 27 § 7

- παρεμπόδιση, 70
- πρόσβαση στα βιβλία και στοιχεία, 29
- τεχνικές ελέγχου, 31, 32
- τόπος και χρόνος επιτόπιου, 30 § 2

Φορολογικός κάτοικος

- έννοια, 3 περ. ι´

Φορολογούμενος

έννοια, 3 περ. α´

- X -

Χρόνος

- επιτόπιου φορολογικού ελέγχου, 30 § 2

- Ψ -

Ψηφιακές πλατφόρμες

- κυρώσεις για τη μη παροχή πληροφοριών, 59
- μη υποχρέωση αντιγράφου βιβλίων με απλογραφικό σύστημα, 14 § 3

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ
ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΚΥΡΩΣΕΩΝ
(Ν. 2523/1997)

**(Οι αριθμοί παραπέμπουν στα άρθρα, στις παραγράφους
και στις περιπτώσεις του Κώδικα)**

- Α -

Αγαθά

- διακίνηση χωρίς συνοδευτικά στοιχεία, 13 § 1

Αγρότες

- κυρώσεις μη δήλωσης εισοδήματος, 11 § 1

Αγωγή

- έξωσης, 10 § 1

Αδίκημα

- μη καταβολής χρεών προς το Δημόσιο, 23 § 1

Αδίκημα φοροδιαφυγής

- για έκδοση ή λήψη πλαστών ή εικονικών στοιχείων, 19 § 1

- για μη απόδοση Φ.Π.Α. και παρακρατούμενων φόρων, 18 § 1

- στη φορολογία εισοδήματος, 17 § 1-3

- στη φορολογία πλοίων, 17 § 4

Αθεώρητα στοιχεία

- καταχωρηθέντα εμπρόθεσμα στα βιβλία και δηλωθέντα στη ΔΟΥ, 5 § 5β', 8β'

Ακάλυπτη επιταγή προς το Δημόσιο

- κυρώσεις για μη πληρωμή, 23 § 3

Ακίνητα

- κυρώσεις για μη δήλωση εισοδήματος, 10

Ανακριβής δήλωση

- έννοια, 1 § 4

- πρόσθετος φόρος, 1 § 1β'

- στη φορολογία κληρονομιών, 1 § 4

- στη φορολογία μεταβ. ακινήτων και Μ.Α.Π., 1 § 4

Αναστολή

- απορρήτου καταθέσεων, 14 § 1

- λειτουργίας επαγγελματικών εγκαταστάσεων, 13 § 1, 13Α, 22 § 3

- ποινικής δίωξης επί ρυθμίσεως χρεών προς το Δημόσιο, 23 § 1

- προσφυγής κατά Α.Ε.Π. άρθρου 13, 13 § 9

- προσφυγής κατά των μέτρων του άρθρου 14, 14 § 4

Αντικειμενικό σύστημα

- προστίμων, 5

Ανώτατο όριο

- έννοια, 5 § 2δ'

- προσαύξησης εκπρόθεσμης καταβολής χρέους, 22 § 1

- πρόσθετων φόρων, 24 § 3

- προστίμου, 5 § 9

Απαίτηση κατά του Δημοσίου

- μη επιβολή μέτρων, 14 § 1

Απόδοση φόρου

- χωρίς δήλωση· πρόσθετος φόρος, 1 § 3

Απόκρυψη συναλλαγής

- επιβολή προστίμου, 5 § 10α'

Απόρρητο

- καταθέσεων, 14 § 1

Αρίθμηση

- ενιαία· μη τήρηση εκ παραδρομής, 5 § 5α'

Αρμοδιότητα

- για την έκδοση της Α.Ε.Π., 9 § 3

- δικαστηρίου για υποθέσεις φοροδιαφυγής, 21 § 5

Άρση

- απαγορευτικών μέτρων, 14 § 3 και 4

- ποινικών αδικημάτων, 24 § 2

Αυτοκίνητα

- αφαίρεση πινακίδων και αδειών οδήγησης οδηγών, 13 § 2

Αυτοτελείς παραβάσεις

- για την επιβολή του αντικειμενικού προστίμου, 5 § 8, 10

- έννοια, 5 § 2στ'

Αυτουργοί φοροδιαφυγής

- νομικών προσώπων, 20 § 1-4

Αφαίρεση πινακίδων

- για διακίνηση αγαθών χωρίς στοιχεία, 13 § 2

- για διακίνηση αγαθών με ανακριβή στοιχεία, 13 § 3

Α.Φ.Μ.

- μη αναγραφή ή ανακριβής αναγραφή, 5 § 8γ'
- χρησιμοποίηση περισσότερων του ενός, 4 § 1

- Β -

Βάση υπολογισμού

- Νο 1· έννοια, 5 § 2α'
- Νο 2· έννοια, 5 § 2β'

Βεβαίωση

- πρόσθετων φόρων, 2 § 6
- προστίμου, 9 § 4

- Γ -

Γενικές παραβάσεις Κ.Β.Σ.

- έννοια, 5 § 2 ε'

Γεωργικά εισοδήματα

- που δεν δηλώνονται, 11

- Δ -

Δεδικασμένο

- αποφάσεων Διοικ. Δικαστηρίων, 21 § 3

Δέσμευση

- καταθέσεων και περιεχομένου θυρίδων επί φοροδιαφυγής, 14 § 1

Δήλωση

- ανακριβής, 1 § 1β' και § 4
- εκπρόθεσμη, 1 § 1α'
- εκπρόθεσμη συμπληρωματική, 1 § 5
- παράλειψη υποβολής στη φορολογία εισοδήματος, 1 § 1γ'
- παράλειψη υποβολής στη φορολογία κεφαλαίου, 1 § 7

Δημόσια έσοδα

- κυρώσεις για την είσπραξη, 22

Δημόσιο

- εκπροσώπηση επί αδικημάτων φοροδιαφυγής, 21 § 11

Διακίνηση αγαθών

- αφαίρεση πινακίδων, αδειών, 13 § 2,3
- με ανακριβή στοιχεία, 13 § 3
- χωρίς συνοδευτικά στοιχεία, 13 § 1

Διασφάλιση

- συμφερόντων του Δημοσίου, 14

Διατηρούμενες διατάξεις

- δυνάμει ειδικών νόμων, 25 § 3-5

Δικαιώματα

- υπολογισμός· εφαρμογή, 3

Δικαστικός συμβιβασμός

- μη άσκηση ποινικής δίωξης, 24 § 2
- περιορισμός ή διαγραφή προστίμου, 9 § 6
- υπολογισμός πρόσθετου φόρου, 2 § 8

Διοικητική επίλυση της διαφοράς

- ανάλογη εφαρμογή επί προστίμων, 9 § 4
- μερική, 1 § 6
- μη εφαρμογή ποινικών διατάξεων, 24 § 2
- περιορισμός πρόσθετου φόρου, 2 § 8
- περιορισμός ή διαγραφή προστίμου, 9 § 6
- πότε συντελείται· προϋπόθεση καταβολής του 1/5, 24 § 2

- Ε -

Ειδική έκθεση ελέγχου

- επί παραβάσεων με αντικείμενο πάνω από 150.000 ευρώ, 14 § 4

Ειδικό πρόστιμο (ίσο με το τριπλάσιο)

- για μη απόδοση ή ανακριβή απόδοση Φ.Π.Α., 6 § 1

Ειδικό πρόστιμο (ίσο με το διπλάσιο)

- για πλαστά και εικονικά στοιχεία (Κ.Β.Σ.), 5 § 10β'

Εικονικά στοιχεία

- απόδοση Φ.Π.Α. εκδότη, 6 § 1
- έννοια, 19 § 4
- ποινικό αδίκημα, 19 § 1
- πρόστιμο Φ.Π.Α., 6 § 1

Εισαγγελέας

- οικονομικού εγκλήματος, 17Α

Εισφορές

- υπολογισμός· εφαρμογή, 3

Έκθεση ελέγχου

- επιβολής προστίμου, 9 § 2

Εκκρεμείς υποθέσεις

- με ποιες διατάξεις εκδικάζονται, 24 § 5

Εκπρόθεσμη δήλωση

- πρόσθετος φόρος, 1 § 1α'
- συμπληρωματική, 1 § 5

Ελεγκτές νόμιμοι

- επιβολή προστίμου, 4 § 4

Έλεγχος φορολογικός

- παρεμπόδιση, 13 § 1

Έναρξη ισχύος

- φορολογικού ποινολογίου, 38

Ενιαία αρίθμηση

- μη τήρηση εκ παραδρομής, 5 § 5α'
  - Επαγγελματικές εγκαταστάσεις**
  - αναστολή λειτουργίας, 13 § 1, 22 § 3
  - Επιβολή προστίμου**
  - αρμοδιότητα, 9 § 3
  - διοικητική επίλυση, 9 § 4-6
  - παραγραφή, 9 § 5
  - τρόπος επιβολής, 9 § 2
  - υπεύθυνα πρόσωπα, 9 § 1
  - Επιρριπτόμενοι φόροι**
  - πρόσθετος φόρος, 1 § 2
  - Επίρριψη πρόσθετου φόρου**
  - από τον υπόχρεο στο φορολογούμενο, 1 § 2
  - Επιταγή προς το Δημόσιο**
  - κυρώσεις για μη πληρωμή, 23 § 3
  - Ευθύνη**
  - εγγυητών χρεών, 23 § 1
  - καταβολής πρόσθετων φόρων, 2 § 7
  - τελευταίου διακατόχου ακινήτου, 10
  - Ευμενέστερες διατάξεις**
  - σε ποινικές υποθέσεις, 24 § 5
- Ι -
- Ισχύς διατάξεων ποινολογίου**
- χρόνος ενάρξεως, 38
- Κ -
- Κακουργήματα**
- διαδικασία, 21 § 9
- Καταβολή προστίμων**
- ανάλογη εφαρμογή κύριας φορολογίας, 9 § 4
- Καταθέσεων**
- απόρρητο, 14 § 1
  - δέσμευση και περιεχομένου θυρίδων επί φοροδιαφυγής, 14 § 1
- Καταργούμενες διατάξεις**
- περί προσθέτων φόρων και προστίμων, 25 § 1
- Κλείσιμο καταστήματος, γραφείου κ.λπ.**
- βλ. αναστολή λειτουργίας επαγγελματικών εγκαταστάσεων
- Κυρώσεις**
- αναγγελλόμενες από το Διοικ. Εφετείο, 15
  - για την εισπραξη δημοσίων εσόδων, 22
  - για τη μη καταβολή χρεών (διοικητικές), 22
  - για τη μη καταβολή χρεών (ποινικές), 23 §

- 1
- ποινικές, 17-21
- σε όσους δεν δηλώνουν εισόδημα από ακίνητα, 10
- σε όσους δεν δηλώνουν εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις, 11
- σε όσους δεν καταβάλουν τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτων, 12
- στη φορολογία χαρτοσήμου, 16
- Κ.Β.Σ.**
- πρόστιμο παραβάσεων, 5

- Λ -

- Λήψη
- μέτρων διασφάλισης συμφερόντων Δημοσίου, 14 § 1
- μέτρων με απόφαση Διοικ. Εφετείου, 15 § 1

- Μ -

- Μάρτυρας**
- στο ακροατήριο για ποινικά αδικήματα, 23 § 8
- Μεταβατικές διατάξεις**
- παραβάσεις Κ.Β.Σ. που εκκρεμούν στις ΔΟΥ ή στα δικαστήρια, 24 § 4
- Μεταβίβαση**
- αυτοκινήτου, 12 § 3
- γεωργικής γης, 11 § 1ε'
- Μετατροπή ποινών**
- επί υποτροπής, 21 § 8
- Μέτρα**
- βλ. λήψη μέτρων
- Μηνυτήρια αναφορά**
- προϊσταμένου ΔΟΥ, 21 § 4

- Ν -

- Νομικά πρόσωπα**
- αυτουργοί φοροδιαφυγής, 20 § 1-4
- συνεργοί, 20 § 5
- Νόμιμοι ελεγκτές**
- επιβολή προστίμου, 4 § 4

- Ο -

- Οδηγός μεταφορικού μέσου**
- αφαίρεση αδειας για τον παρέχοντα εξηρ-

τημένη εργασία, 13 § 4

Οικονομικό έγκλημα

- εισαγγελίας, 17Α

Όριο προστίμου

- ανώτατο, 5 § 9

Οροφή

- έννοια, 5 § 2δ'

Οφειλέτες Δημοσίου

- ποινικές κυρώσεις, 23 § 1

- Π -

Παίγνια

- τεχνικά - ψυχαγωγικά· πρόστιμο, 8

Παραβάσεις Κ.Β.Σ.

- αθεώρητα φορολογικά στοιχεία, 5 § 5

- αυτοτελείς, 5 § 8, 10

- γενικές, 5 § 6

- έκδοση πλαστών ή εικονικών φορολογικών στοιχείων, 5 § 10β'

- εκκρεμούσες στις Δ.Ο.Υ. και στα δικαστήρια, 24 § 4

- και πρόστιμα· αντιστοιχία διατάξεων με Ν. 2523/1997, 5 § 12

- συντελεστές βαρύτητας, 5 § 1,2

Παραγραφή

- αδικημάτων φοροδιαφυγής· έναρξη, 21 § 10

- επί προστίμων, 9 § 5

Παρακρατούμενοι φόροι

- έννοια, 18 § 2

- πρόσθετος φόρος, 1 § 2

Πλαστά ή εικονικά στοιχεία

- έκδοση ή αποδοχή, 19 § 1

- έννοια, 19 § 3 και § 4

- πρόστιμο ίσο με το διπλάσιο της αξίας κάθε στοιχείου, 5 § 10β'

- στο Φ.Π.Α.· πρόστιμο ίσο με το τριπλάσιο, 6

Ποινές φοροδιαφυγής

- επιβάλλονται ανεξάρτητα από τους πρόσθετους φόρους και πρόστιμα, 21 § 6

Ποινή

- πότε δεν επιτρέπεται μετατροπή, 21 § 8

Ποινικές κυρώσεις

- για αδικήματα φοροδιαφυγής, 17-21

- για τη μη καταβολή χρεών, 23 § 1

Ποινικές υποθέσεις

- με ποιες διατάξεις εκδικάζονται οι εκκρεμείς, 24 § 5

Ποινική δίωξη

- άσκηση· έναρξη, 21 § 2

Πολιτική αγωγή

- Δημοσίου, 21 § 11

Πράξεις ή παραλείψεις

- αναγόμενες σε περισσότερες της μιας διαχειριστικής περιόδου, 5 § 4

Προσαύξηση

- εκπρόθεσμης καταβολής χρέους (ανώτατο όριο), 22 § 1

Πρόσθετα τέλη

- υπολογισμός· εφαρμογή, 3

Πρόσθετος/οι φόρος/οι

- επί ανακριβούς δήλωσης στη φορολογία εισοδήματος, 1 § 1β'

- επί ανακριβούς δήλωσης στη φορολογία κληρονομιών, 1 § 4

- επί εκπρόθεσμης δήλωσης, 1 § 1α'

- επί μη υποβολής δήλωσης, 1 § 1γ'

- ευθύνη για την καταβολή, 2 § 7

- πότε δεν επιβάλλεται, 2 § 8

- πως επιβάλλεται, 2 § 6

- στο Φ.Π.Α., Φ.Κ.Ε. και παρακρατούμενους φόρους, 1 § 2

- υπολογισμός στη φορολογία κεφαλαίου, 1 § 7

- υπολογισμός επί συμβιβασμού, 2 § 8

- ύψος ποσοστών, 2 § 4

- χρόνος υπολογισμού, 2 § 1-3

Πρόστιμο/α

- αρμοδιότητα για την έκδοση της Α.Ε.Π., 9 § 3

- γενικών παραβάσεων της φορολογικής νομοθεσίας, 4

- για διακίνηση αγαθών χωρίς ή με ανακριβή στοιχεία, 13 § 7

- για παραβάσεις του Κ.Β.Σ., 5

- για παραβάσεις στην προμήθεια του ειδικού σήματος των τελών κυκλοφορίας, 7

- για παραβάσεις του τέλους διενέργειας τεχνικών παιγνίων, 8

- για πλαστά, νοθευμένα ή εικονικά στοιχεία, 6

- για χρησιμοποίηση περισσότερων του ενός Α.Φ.Μ. 4 § 1

- διοικητικό στον Κ.Φ.Ε., 4 § 2-4

- επί μεταβίβασης οχήματος, 13 § 5

- ιδιαίτερο, 5 § 3

- ίσο με την αξία της αποκρυσάλωσης συναλλαγής, 5 § 10α'

- παραγραφή, 9 § 5
- πότε δεν επιβάλλεται, 5 § 5
- πως επιβάλλεται, 9 § 2
- σε βάρος ποίου επιβάλλεται, 9 § 1
- συνυπεύθυνοι, 5 § 7
- χρόνος έκδοσης Α.Ε.Π. επί διακινήσεως αγαθών χωρίς στοιχεία, 13 § 7

Προσφυγή

- επί αδικημάτων φοροδιαφυγής, 21 § 1
- κατά Α.Ε.Π. άρθρου 13 Ν. 2523/1997, 13 § 9

Προσωποκράτηση

- για χρέη προς το Δημόσιο, 22 § 4-10

- Σ -

Στοιχεία αθεώρητα

- καταχωρηθέντα εμπρόθεσμα στα βιβλία και δηλωθέντα στη Δ.Ο.Υ., 5 § 5β'

Συμβιβασμός

- επί προστίμων, 9 § 4
- μη εφαρμογή ποινικών διατάξεων, 24 § 2
- μερικός, 1 § 6
- περιορισμός ή διαγραφή του προστίμου, 9 § 6
- περιορισμός πρόσθετου φόρου, 2 § 8
- πότε συντελείται, 24 § 2

Συναλλαγή

- προσδιορισμός αξίας, 5 § 10α'

Συνεργοί

- νομικών προσώπων, 20 § 5

Συντελεστές βαρύτητας

- έννοια, 5 § 2γ'
- καθορισμός, 5 § 6

- Τ -

Ταμειακή μηχανή

- έκδοση αποδείξεων με ανακριβές περιεχόμενο, 5 § 10β'

Τέλη κυκλοφορίας

- επιβολή αυτοτελούς προστίμου, 7
- κυρώσεις για μη καταβολή, 12

Τέλη χαρτοσήμου

- ειδικές κυρώσεις, 6

Τέλος διενέργειας τεχνικών παιγνίων

- πρόστιμο για παραβάσεις, 8

Τελωνιακές παραβάσεις

- μη εφαρμογή διατάξεων Ν. 2523/1997, 24

§ 1

- Υ -

Υποθήκη

- ακινήτου για το οποίο δεν έχει δηλωθεί το μίσθωμα, 10 § 1β'

Υποτροπή

- αδικημάτων φοροδιαφυγής· μη μετατροπή ποινής, 21 § 8

Υποχρεώσεις

- Διοικ. Δικαστηρίων επί υποθέσεων φοροδιαφυγής, 21 § 1

Υπεύθυνος

- βλ. ευθύνη

- Φ -

Φοροδιαφυγή

- βλ. αδίκημα φοροδιαφυγής

Φόρος κύκλου εργασιών

- πρόσθετος φόρος, 1 § 2

Φόρος προστιθέμενης αξίας

- πρόσθετος φόρος, 1 § 2
- πρόστιμο για πλαστά – εικονικά στοιχεία, 6 § 1

Φυλάκιση

- για μη καταβολή χρεών, 23 § 1

- Χ -

Χαρτοσήμου φορολογία

- ειδικές κυρώσεις, 16

Χρέη

- βεβαιωμένα σε βάρος κληρονομούμενου, 23 § 1
- προς το Δημόσιο και τρίτους· ποινικές κυρώσεις, 23 § 1
- προσωπική κράτηση, 22
- ρύθμιση· αναστολή ποινικής δίωξης, 23 § 1

Χρόνος

- άσκηση ποινικής δίωξης, 21 § 2
- ισχύος διατάξεων ποινολογίου, 38
- υπολογισμού πρόσθετων φόρων, 2 § 1-3

- Ψ -

Ψυχαγωγικά τεχνικά παίγνια

- πρόστιμα, 8

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ, ΕΓΚΥΚΛΙΩΝ ΚΑΙ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

ΕΔΥΟ 1045	104	ΕΔΥΟ 1118	123
ΑΓΓΔΕ 1051	30	ΕΔΥΟ 1122	99
ΑΓΓΔΕ 1053	144	ΕΔΥΟ 1141	123
ΑΓΓΔΕ 1054	163	ΕΔΥΟ 1142	783
ΕΔΥΟ 1081	625	ΑΓΓΔΕ 1145	144
ΕΔΥΟ 1086	625	ΕΔΥΟ 1155	520
ΑΓΓΔΕ 1091	30	ΕΔΥΟ 1157	625
ΑΓΓΔΕ 1092	144	ΑΥΟ 1163	86
ΕΔΥΟ 1093	303	ΕΔΥΟ 1165	304
ΕΔΥΟ 1106.....	938	ΕΔΥΟ 1192	470
ΑΥΟ 1108	936	ΕΔΥΟ 1204	461
ΕΔΥΟ 1109	807		
ΕΔΥΟ 1117	938	Έτους 2017	
ΕΔΥΟ 1122	167	Πολ.	Σελ.
ΕΔΥΟ 1144	625	ΑΑΑΔΕ 1002.....	548
ΕΔΥΟ 1169	99	ΕΔΥΟ 1009	286
ΑΓΓΔΕ 1178	85	ΕΔΥΟ 1014	625
ΑΓΓΔΕ 1218	141	ΕΔΥΟ 1019	100
ΕΔΥΟ 1226	938	ΑΑΑΔΕ 1025	30
ΕΔΥΟ 1227	303	ΑΑΑΔΕ 1026	145
ΕΔΥΟ 1230	167	ΕΑΑΔΕ 1043	51
ΑΓΓΔΕ 1240	144	ΕΑΑΔΕ 1048	577
ΕΔΥΟ 1252	588	ΑΑΑΔΕ 1051	145
ΑΓΓΔΕ 1254	144	ΑΑΑΔΕ 1064	609
ΕΔΥΟ 1255	461	ΑΑΑΔΕ 1088	85
ΑΓΓΔΕ 1256	651	ΕΑΑΔΕ 1095	286
ΑΓΓΔΕ 1260	163	ΑΑΑΔΕ 1103	425
ΑΓΓΔΕ 1267	144	ΕΑΑΔΕ 1113	477
ΕΔΥΟ 1272	807	ΕΑΑΔΕ 1115	286
ΑΓΓΔΕ 1273	937	ΑΑΑΔΕ 1129	628
ΑΓΓΔΕ 1274	30	ΑΑΑΔΕ 1197.....	402
ΑΓΓΔΕ 1278	144	ΑΑΑΔΕ 1198	402
		ΑΑΑΔΕ 1201	86
Έτους 2016		ΕΑΑΔΕ 1207	439
Πολ.	Σελ.	ΕΑΑΔΕ 1209	662
ΕΔΥΟ 1006.....	655	ΑΑΑΔΕ 1214	681
ΕΔΥΟ 1007	690	ΑΑΑΔΕ 1222	108
ΕΔΥΟ 1017	729		
ΕΔΥΟ 1019	285	Έτους 2018	
ΕΔΥΟ 1020	477	Πολ.	Σελ.
ΑΓΓΔΕ 1038	108	ΑΑΑΔΕ 1012	682
ΕΔΥΟ 1039	100	ΕΑΑΔΕ 1019	690
ΕΔΥΟ 1042	51	ΕΑΑΔΕ 1030	403
ΕΔΥΟ 1046	99	ΕΑΑΔΕ 1035	492
ΑΓΓΔΕ 1051	144	ΑΑΑΔΕ 1045	30
ΕΔΥΟ 1071	461	ΑΑΑΔΕ 1065	145
ΕΔΥΟ 1112	520	ΑΑΑΔΕ 1067	652
ΑΓΓΔΕ 1117	423	ΑΑΑΔΕ 1070	429

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ, ΕΓΚΥΚΛΙΩΝ ΚΑΙ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

ΕΑΑΔΕ 1072	51	ΑΑΑΔΕ Α. 1094	86
ΕΑΑΔΕ 1073	357	ΑΑΑΔΕ Α. 1103	456
ΑΑΑΔΕ 1076	616	ΚΥΑ Α. 1122	618
ΕΑΑΔΕ 1119	269	ΑΑΑΔΕ Α. 1127	336
ΑΑΑΔΕ 1123	85	ΚΥΑ Α. 1138	168
ΑΑΑΔΕ 1134	86	ΑΑΑΔΕ Α. 1139.....	163
ΑΑΑΔΕ 1162	163	ΑΑΑΔΕ Α. 1153.....	431
ΕΑΑΔΕ 1180	28	ΑΑΑΔΕ Α. 1159	145
ΕΑΑΔΕ 1202	439	ΑΑΑΔΕ Α. 1169	685
ΕΑΑΔΕ 1204	918	ΑΑΑΔΕ Α. 1171	163
ΕΑΑΔΕ 1211	167	ΚΥΑ Α. 1182	688
ΕΑΑΔΕ 1215	492	ΑΑΑΔΕ Α. 1188	85
ΑΑΑΔΕ 1217	145	ΑΑΑΔΕ Α. 1192	163
ΕΑΑΔΕ 1234	625	ΚΥΑ Α. 1215	689
ΕΑΑΔΕ 1241	492	ΑΑΑΔΕ Α. 1226	635
Έτος 2019			
Απόφ.		Σελ.	
ΑΑΑΔΕ Α. 1002		108	
ΑΑΑΔΕ Α. 1009		30	
ΑΑΑΔΕ Α. 1034		49	
ΑΑΑΔΕ Α. 1105		336	
ΑΑΑΔΕ Α. 1116		145	
ΑΑΑΔΕ Α. 1161		336	
ΑΑΑΔΕ Α. 1164		85	
ΑΑΑΔΕ Α. 1195		145	
ΑΑΑΔΕ Α. 1234		549	
ΑΑΑΔΕ Α. 1238		430	
ΑΑΑΔΕ Α. 1277		108	
ΑΑΑΔΕ Α. 1293		321	
ΑΑΑΔΕ Α. 1413		320	
ΑΑΑΔΕ Α. 1464		108	
ΑΑΑΔΕ Α. 1476		336	
Εγκ.		Σελ.	
ΕΑΑΔΕ Ε. 2010		625	
ΕΑΑΔΕ Ε. 2026		51	
ΕΑΑΔΕ Ε. 2045		663	
ΕΑΑΔΕ Ε. 2123		397	
ΕΑΑΔΕ Ε. 2167		406	
Έτος 2020			
Απόφ.		Σελ.	
ΑΑΑΔΕ Α. 1002		86	
ΑΑΑΔΕ Α. 1008		364	
ΑΑΑΔΕ Α. 1020		49	
ΑΑΑΔΕ Α. 1025		30	
ΑΑΑΔΕ Α. 1051		145	
ΑΑΑΔΕ Α. 1082		86	
ΑΑΑΔΕ Α. 1094		86	
ΑΑΑΔΕ Α. 1103		456	
ΚΥΑ Α. 1122		618	
ΑΑΑΔΕ Α. 1127		336	
ΚΥΑ Α. 1138		168	
ΑΑΑΔΕ Α. 1139.....		163	
ΑΑΑΔΕ Α. 1153.....		431	
ΑΑΑΔΕ Α. 1159		145	
ΑΑΑΔΕ Α. 1169		685	
ΑΑΑΔΕ Α. 1171		163	
ΚΥΑ Α. 1182		688	
ΑΑΑΔΕ Α. 1188		85	
ΑΑΑΔΕ Α. 1192		163	
ΚΥΑ Α. 1215		689	
ΑΑΑΔΕ Α. 1226		635	
ΚΥΑ Α. 1227		175	
ΑΑΑΔΕ Α. 1229		380	
ΑΑΑΔΕ Α. 1240.....		653	
ΚΥΑ Α. 1241		618	
ΑΑΑΔΕ Α. 1243		164	
ΑΑΑΔΕ Α. 1253		164	
ΑΑΑΔΕ Α. 1258		176	
ΑΑΑΔΕ Α. 1262		383	
ΑΑΑΔΕ Α. 1264		164	
ΑΑΑΔΕ Α. 1265		108	
ΑΑΑΔΕ Α. 1288		339	
ΚΥΑ Α. 1273		619	
ΚΥΑ Α. 1300		179	
ΑΑΑΔΕ Α. 1301		164	
Εγκ.		Σελ.	
ΕΑΑΔΕ Ε. 2016		368	
ΕΑΑΔΕ Ε. 2019		51	
ΕΑΑΔΕ Ε. 2115		690	
ΕΑΑΔΕ Ε. 2128		477	
ΕΑΑΔΕ Ε. 2137		375	
ΕΑΑΔΕ Ε. 2147		397	
ΕΑΑΔΕ Ε. 2173		477	
Έτος 2021			
Απόφ.		Σελ.	
ΑΑΑΔΕ Α. 1008		549	
ΑΑΑΔΕ Α. 1010		86	
ΑΑΑΔΕ Α. 1019		164	
ΑΑΑΔΕ Α. 1033		108	
ΑΑΑΔΕ Α. 1035		30	
ΑΑΑΔΕ Α. 1043		164	
ΚΥΑ Α. 1049		619	
ΑΑΑΔΕ Α. 1050		164	

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ, ΕΓΚΥΚΛΙΩΝ ΚΑΙ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

ΚΥΑ Α. 1054	182	ΑΑΑΔΕ Α. 1038	146
ΚΥΑ Α. 1060	186	ΑΑΑΔΕ Α. 1068	146
ΑΑΑΔΕ Α. 1072	145	ΑΑΑΔΕ Α. 1070	31
ΑΑΑΔΕ Α. 1077	86	ΑΑΑΔΕ Α. 1071	344
ΚΥΑ Α. 1082	474	ΑΑΑΔΕ Α. 1075	146
ΑΑΑΔΕ Α. 1086	87	ΑΑΑΔΕ Α. 1082	568
ΑΑΑΔΕ Α. 1089	339	ΑΑΑΔΕ Α. 1090	192
ΑΑΑΔΕ Α. 1106	557	ΑΑΑΔΕ Α. 1091	165
ΑΑΑΔΕ Α. 1112	49	ΑΑΑΔΕ Α. 1092	768
ΑΑΑΔΕ Α. 1117	467	ΑΑΑΔΕ Α. 1100	568
ΑΑΑΔΕ Α. 1137.....	145	ΑΑΑΔΕ Α. 1103.....	108
ΑΑΑΔΕ Α. 1144	348	ΑΑΑΔΕ Α. 1112	165
ΚΥΑ Α. 1155	188	ΑΑΑΔΕ Α. 1113	653
ΚΥΑ Α. 1156	189	ΑΑΑΔΕ Α. 1121	433
ΑΑΑΔΕ Α. 1158	164	ΑΑΑΔΕ Α. 1125	87
ΚΥΑ Α. 1166	753	ΑΑΑΔΕ Α. 1134	87
ΑΑΑΔΕ Α. 1168	164	ΑΑΑΔΕ Α. 1141	654
ΑΑΑΔΕ Α. 1169	757	ΑΑΑΔΕ Α. 1144	348
ΑΑΑΔΕ Α. 1170	165	ΑΑΑΔΕ Α. 1149	146
ΑΑΑΔΕ Α. 1175	566	ΑΥΟ 1153	486
ΑΑΑΔΕ Α. 1176.....	384	ΚΥΑ Α. 1157	526
ΑΑΑΔΕ Α. 1177	146	ΑΑΑΔΕ Α. 1158	87
ΑΑΑΔΕ Α. 1178	385	ΑΑΑΔΕ Α. 1160	435
ΑΑΑΔΕ Α. 1182	568	ΑΑΑΔΕ Α. 1162	276
ΑΑΑΔΕ Α. 1204	165	ΑΑΑΔΕ Α. 1165	620
ΑΑΑΔΕ Α. 1213	87	ΑΑΑΔΕ Α. 1170	199
ΑΑΑΔΕ Α. 1221	87	ΑΑΑΔΕ Α. 1187	146
ΑΑΑΔΕ Α. 1234	653	ΚΥΑ Α. 1188	200
ΑΑΑΔΕ Α. 1255	165	Εγκ. Σελ.	
ΑΑΑΔΕ Α. 1257	87	ΕΑΑΔΕ Ε. 2015.....	157
ΑΑΑΔΕ Α. 1265	344	ΕΑΑΔΕ Ε. 2024	534
ΑΑΑΔΕ Α. 1271	165	ΕΑΑΔΕ Ε. 2025	51
ΑΑΑΔΕ Α. 1275	31	ΕΑΑΔΕ Ε. 2030.....	157
Εγκ. Σελ.		ΕΑΑΔΕ Ε. 2042	592
ΕΑΑΔΕ Ε. 2021.....	626	ΕΑΑΔΕ Ε. 2082	397
ΕΑΑΔΕ Ε. 2062	626		
ΕΑΑΔΕ Ε. 2112	51	Έτος 2023	
ΕΑΑΔΕ Ε. 2049.....	397	Απόφ. Σελ.	
ΕΑΑΔΕ Ε. 2176	595	ΑΑΑΔΕ Α. 1006	31
ΕΑΑΔΕ Ε. 2180	520	ΑΑΑΔΕ Α. 1010	348
ΕΑΑΔΕ Ε. 2196	478	ΑΑΑΔΕ Α. 1018	166
ΕΑΑΔΕ Ε. 2205	123	ΑΑΑΔΕ Α. 1020	109
		ΚΥΑ Α. 1023	208
		ΑΑΑΔΕ Α. 1024	147
		ΑΑΑΔΕ Α. 1034	380
		ΑΑΑΔΕ Α. 1044	166
		ΑΑΑΔΕ Α. 1065	79
		ΑΑΑΔΕ Α. 1066.....	279
Έτος 2022			
Απόφ. Σελ.			
ΑΑΑΔΕ Α. 1025.....	87		
ΑΑΑΔΕ Α. 1027.....	165		
ΑΑΑΔΕ Α. 1032	49		

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ, ΕΓΚΥΚΛΙΩΝ ΚΑΙ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

ΑΑΑΔΕ Α. 1085	569	ΕΑΑΔΕ Ε. 2047.....	506
ΑΑΑΔΕ Α. 1104	923	ΕΑΑΔΕ Ε. 2051.....	520
ΑΑΑΔΕ Α. 1121.....	487	ΕΑΑΔΕ Ε. 2057.....	398
ΑΑΑΔΕ Α. 1123	387	ΕΑΑΔΕ Ε. 2089.....	123
ΑΑΑΔΕ Α. 1124	577	Έτος 2024	
ΑΑΑΔΕ Α. 1137	147	Απόφ.	Σελ.
ΑΑΑΔΕ Α. 1151	87	ΑΑΑΔΕ Α. 1020	229
ΑΑΑΔΕ Α. 1170	214	ΑΑΑΔΕ Α. 1025	31
ΑΑΑΔΕ Α. 1171	151	ΑΑΑΔΕ Α. 1039	352
ΑΑΑΔΕ Α. 1162	109	ΑΑΑΔΕ Α. 1041	255
ΚΥΑ Α. 1181	119	ΑΑΑΔΕ Α. 1044	392
ΑΑΑΔΕ Α. 1184	280	ΑΑΑΔΕ Α. 1047	122
ΑΑΑΔΕ Α. 1185	89	ΑΑΑΔΕ Α. 1048	236
ΑΑΑΔΕ Α. 1190	93	ΑΥΟ Α. 1049	233
ΑΑΑΔΕ Α. 1195	152	ΑΑΑΔΕ Α. 1060	49
ΑΑΑΔΕ Α. 1202	391	ΑΑΑΔΕ Α. 1065	153
ΑΑΑΔΕ Α. 1203	622	ΑΑΑΔΕ Α. 1068	25
ΑΑΑΔΕ Α. 1215	351	ΑΑΑΔΕ Α. 1069	74
ΚΥΑ 1217	283	ΑΑΑΔΕ Α. 1074	244
Εγκ.	Σελ.	ΑΑΑΔΕ Α. 1075	243
ΕΑΑΔΕ Ε. 2003.....	478	ΑΑΑΔΕ Α. 1076	26
ΕΑΑΔΕ Ε. 2008.....	492	Εγκ.	Σελ.
ΕΑΑΔΕ Ε. 2018.....	52	ΕΑΑΔΕ Ε. 2028.....	52
ΕΑΑΔΕ Ε. 2025.....	505	ΕΑΑΔΕ Ε. 2029.....	924
ΕΑΑΔΕ Ε. 2028.....	494		

**ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΕΠΤΑΨΗΦΙΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ,
ΕΓΚΥΚΛΙΩΝ ΚΑΙ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΚΑΤΑ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΗ ΣΕΙΡΑ**

Έτους 2013		Έτους 2016	
Αποφ. Εγκ. Εγγρ.	Σελ.	Αποφ. Εγκ. Εγγρ.	Σελ.
ΑΓΓΔΕ Δ6Α 1118225	602	ΥΠ. ΟΙΚ. ΔΕΑΦ Α 1054893	303
ΑΓΓΔΕ Δ6Α 1198069	603	ΥΠ. ΟΙΚ. ΔΕΕΦ Β 1086197	303
ΑΓΓΔΕ 1198349	20	ΥΠ. ΟΙΚ. ΔΕΑΦ Α 1122149	589
ΑΓΓΔΕ Δ12 1198350	413	ΑΓΓΔΕ ΔΕΛ Α 1120557	420
ΑΓΓΔΕ ΔΕΛ Α 1198404	370		
ΑΥΟ ΔΠΕΙΣ 1198598	486	Έτους 2017	
		Αποφ. Εγκ. Εγγρ.	Σελ.
Έτους 2014		ΑΑΑΔΕ Α. 1057280	336
Αποφ. Εγκ. Εγγρ.	Σελ.	ΕΑΑΔΕ Α. 1061063	123
ΥΠ. ΟΙΚ. ΔΕΣ Γ 1013171	285	Έτους 2018	
ΥΠ. ΟΙΚ. Δ15Β 1034714	492	Αποφ. Εγκ. Εγγρ.	Σελ.
ΥΠ. ΟΙΚ. ΔΕΣΓ 1052327	104	ΕΑΑΔΕ ΔΕΑΦ Β 1027318	167
ΥΠ. ΟΙΚ. Δ15Β 1054974	157	ΑΑΑΔΕ 1045535	336
ΥΠ. ΟΙΚ. ΔΕΛ Α 1069048	328	ΕΑΑΔΕ 1191333	78
ΥΠ. ΟΙΚ. Δ15Α 1076425	141	Έτους 2021	
ΥΠ. ΟΙΚ. ΔΕΛ Α 1100944	328	Αποφ. Εγκ. Εγγρ.	Σελ.
ΥΠ. ΟΙΚ. Δ12Α 1103636	690	ΑΑΑΔΕ 1115419	342
ΥΠ. ΟΙΚ. Δ13 1107404	577	Έτους 2022	
ΥΠ. ΟΙΚ. Δ15Β 1163278	157	Αποφ. Εγκ. Εγγρ.	Σελ.
ΥΠ. ΟΙΚ. Δ12Α 1164337	285	ΥΑΑΑΔΕ 1026815	342
		ΑΑΑΔΕ 1107725	347
Έτους 2015			
Αποφ. Εγκ. Εγγρ.	Σελ.		
ΕΔΥΟ ΔΕΑΦ Α 1055958	393		
ΥΠ. ΟΙΚ. ΔΕΕΦ Α 1116415	662		
ΥΠ. ΟΙΚ. ΔΕΛ Ζ 1137542	141		
ΑΝ. ΓΓΔΕ ΔΕΑ Β 1161529	420		

